Digitized by Google

DECISIONES
IACOBI PVTEI
OLIM
ROTAE AVDITORIS
POSTMODVM S. R. E. CARDINALIS.

NVNC PRIMVM SVÆ INTEGRITATI RESTITVTÆ
Ex Originali eiuſdem Putei manu ſcripto exiſtente in Bibliotheca
R.^{mi} D. FRANCISCI PENIAE Rotæ Decani.

ACCESSIT EPITOME DECISIONVM
per titulos diſtincta.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

CVM PRIVILEGIIS.

ROMAE,

Ex Typographia Cameræ Apoſtolicæ. M.DC XII.

AVCTORITATE SVPERIORVM.

Digitized by Google

Imprimatur ſi videbitur R.^mo P.M. Sac. Pal. Apoſt. Ceſar Fidelis Viceſg.

Imprimatur Fr. Thomas Pallauicinus Magiſter, & Reuerendiſs. P. Fr. Ludouici Yſtellæ Sacri Palatij Apoſt. Magiſtri ſocius Ordinis Prædicatorum.

SANCTISSIMO
AC BEATISSIMO
PAVLO PAPAE V.

FRANCISCVS RVBEVS ADVOCATVS.

IACOBI Putei deciſiones, quæ aliquot ab hinc annis, culpa mendoſi exemplaris, valde deprauatæ in publicum prodierant, ex proprio originali, quod in bibliotheca R. P. D. FRANCISCI PENIÆ Rotæ Decani ſeruatur, ſuæ integritati reſtituendas curaui; & omni vetuſta labe expurgatas, ſub felici nomine tuo, felicius quam antea, videre lucem volui. Patere SANCTISSIME PATER, oro, vt optimis auſpicijs tuis prodeant; bene enim mereri videntur de iuſtiſſimo ac ſapientiſsimo Principe, reſponſa, ad ius ſuum vnicuique tribuendum, afflatu quaſi diuino fuſa. Sciaſque me tuo nomini, tuæq; gentis, addictiſſimum eſſe. Vale, & multos ac felices annos viue.

Digitized by Google

FRANCISCVS RVBEVS IN ROMANA CVRIA ADVOCATVS

Ad Lectorem.

ANTE triginta fere annos Franciſcus Zilettus IACOBI PVTEI deciſiones imprimi fecit, & publicauit: ſed cum incidiſſet in exemplar valde mendoſum, & corruptum, adeo mutilæ & mendoſæ prodierunt, vt vix Putei deciſiones dici poſſent: eodemque vitio infectæ rurſus emerſerunt, quas ex Veneto exemplari poſtea Lugdunenſes, & Colonienſes impreſſores excuſerunt. Sed cum poſtea innotuiſſet, Putei deciſiones manu eiuſdem ſcriptas, Romæ in Illuſtri & copioſa bibliotheca Reuerendiſs. D. FRANCISCI PENIÆ Rotæ Decani aſſeruari, vt publicæ cōmoditati, & Aduocatorum præſertim ſtudijs conſuleretur, curaui vt quam emendatiſſimæ in lucem prodirent, quod non fuit difficile ab illo viro in publica commoda propenſo, & mihi beneuolo, impetrare. Acceptas ergo PVTEI deciſiones manu eius ſcriptas, & tribus voluminibus diſtinctas, tranſcribendas curaui, & nullis neq; laboribus, nec vigilijs, nec impēſis parcens, ſuæ integritati reſtitui; & typis æneis impreſſas, eodem modo, quo in autographo reperiuntur, repreſentaui. Primum enim, argumentum cuiuslibet deciſionis, ſummarium noſtri vocant, quod ſua manu Autor in margine ſcripſerat, in prælimine, totidem verbis imprimendum curaui. Ruſus quoniam Auditor ille grauiſſimus et doctiſſimus, multas ſæpe additiones, quæ ſibi profuturæ videbantur, in marginibus prædictarum deciſionum addiderat, ego illas quoque addendas exiſtimaui; appoſitis quibuſdam aſteriſcis, vt protinus intelligeres, quibus locis quælibet additio reſponderet. Itaque vere affirmare poſſum, in hac editione PVTEI deciſiones perinde fuiſſe repræſentatas, ac ſi autographum, ſiue originale ipſum, oculis tuis obijceretur. Solos numeros adiunxi, quaſi indices doctrinarum, et aſſertionum, quæ in deciſionibus continentur, vt ſtudia tua, et leuiora & faciliora redderentur. Vale, et noſtro hoc qualicunq; labore vtere feliciter: quem ſi gratum tibi fuiſſe cognouero, aliorū Auditorum deciſiones non minus vtiles, quæ nondum viderunt lucem, libenter cōmunicabo.

Quoniam Deciſiones Putei iam impreſſæ quoad nu.neros, non ſemper reſpondent cum nunc editis ex ſuo originali, id breuiter indicare viſum fuit opportunum, vt cum antiquæ allegabuntur protinus has emendatas & incorruptas inuenire poſſis; Prior numerus antiquas, Secundus nuper æditas indicat.

PRIMI LIBRI.

1	1	Coram Reuerendiſſimo Contareno
2	2	fuit datum ſecundum dubium; ſed iuxta primum ordinem ſe extendit vſque ad deciſ. 3 noſtri ordinis
3	3	ſed in ſecúda col. verſ. circa ſecundũ An teſtes
4	3	ſed in tertia col. in princ. verſ. dubitatur etiã
5	4	Franciſcus Soderinus
6	5	fuit dubitatum quando
7	6	litigabatur inter duos
8	7	vertebatur lis
9	8	fuit dictum in vna
10	9	in alia Anderpienſi
11	10	conſenſerat Antonius
12	11	arrendauerunt Angelus
13		prima additio eiuſ. deciſionis incip. quod non detur remedium
14	12	fuit in eadem cauſa, & reliquum dictæ deciſionis eſt vltima additio huius deciſ. incipit. & quod tunc queratur poſſeſſio
15	13	fuit citatus per edictum
16	ad.l.	ad d. deciſ. 13. incip. iſta Oxomen. fuit iterũ
17	14	Epiſcopus Lucerinus
18	15	fuit propoſitum
19	16	fuit die 20. Octobris
20	17	in vna Bracarenſi
21	18	Antonius Maria de Papazonibus
22	19	fuit dubitatum
23	20	fuit tentum
24	21	fuit dubitatum
27	22	in vna Bellicenſi
26	23	in eadem Bellicenſi
27	24	coram eodem Marſicano
28	25	eadem die
29	26	in vna credo Colonienſi
30	27	fuit dubitatum & reliquum huius deciſionis ſecundum antiquã impreſſionem eſt deciſio noſtra 28
31	29	fuit conclum in vna Tarraconenſi
32	30	retulit D. Aquenſis
33	31	in vna Aſtoricenſi
34	32	propoſui ego
35	33	die 8. Nouembris
36	34	habuerat Andreas. cum deciſ. ſeq. 35. fuit dubitatum in vna Vlixbonenſi
37		addisio ad deciſ. 34. incip. reſtitutio non datur
38	36	die 12. Nouembris
39	37	fuit multum diſputatum
40	38	decima Octobris
41	39	fuit dictum in vna
42	40	remiſſoria in ſecunda inſtantia
43	41	in vna Oxomenſi
44	42	Epiſcopus Salamantinus
45	43	Rota tenuit in vna
46	44	appellauerat procurator
47	45	Nicolaus Quintus
48	46	Ioannes Baptiſta de Grimaldis
49	47	in vna Carthaginenſi
50	48	& eodem die coram eod.
51	49	fuit in vna Toletana
72	50	fuit concluſum in vna
53	51	in vna Vlixbonenſi
74	52	dubitaui ego
55	53	in vna Romana
56	54	fuit dubitatum
57	55	fuit reſolutum in vna
58		add. ad deciſ. 56. incip. quia in cauſa Oſcenſi
59		additio ad deciſ. 55. incip. Idem fuit dictum
60	56	& in eadem fuit dictum
61	57	fuit reſolutum
62	58	in vna Vlixbonenſi
63	59	fuit propoſitum dubium
64	60	de anno 1546
65	61	dubitaui ego in vna
66	62	in vna Parmenſi
67	63	fuit dubitatum coram me
68	64	fuit dubitatum in vna
69	65	in vna Lugduneñ.
70	66	teſtator legauerat
71	67	quando quia
72	68	in vna Venetiarum
73	69	in vna Toletana
74	70	in vna Colubrien.
75	71	in vna Legionen.
76	72	in vna Placentina
77	73	fuit dictum coram
78	74	fuit concluſum
79	75	in vna Liuiana
80	76	in vna Bononieñ.
81	77	coram D. Aqueñ.
82	78	in vna Sabineñ.
83	79	fuit concluſum
84	80	in vna Canarienſi
85	81	Martinus Calaohorra
76	82	in vna Colubrien.
87	83	fuit reſolutum
88	84	erat conſtitutio
89	85	coram D. Hieronimo Verallo
90	85	verſic. Et quia in gratia
91	86	coram D. Hieronimo
92	87	de eodem menſe
93	88	cauetur ſtatuto
94	89	fuit tentum
95	90	de menſe Martij
96	91	commiſerat cauſam
97	92	in vna Virdunen.
98	93	agebat Alexander
99	94	domino Thoma
100	95	fuit dubitatum
101	96	fuit dictum
102	97	in vna Vrbeuetana
103	98	in eadem Vrbeuetana
104	99	credo quod eodem
105	100	fuit reſolutum
106	101	teſtator legauerat
107	102	dubitaui ego
108	103	fuit dubitatum in vna
109	104	in vna Zamoren
110	105	in vna Gerunden.
111	106	& poſtea in eadem
112	107	in vna Placentina
113	108	in vna Romana
114	109	in vna Maſſilien.
115	110	die 18. Martij 1541
116	111	die 27. Aprilis 1541
117	112	fuit dictum
118	113	in vna Amerina
119	114	die 29 Aprilis 1541
120	115	in vna Legionen.
121	116	voluerunt Domini
122	117	in vna Tarraconenſi
123	118	ſecunda Maij 1541
124	119	fuerunt negatæ

125	120	fuit dobitatum in vna Aquilana
126	121	fuit dubitatum in vna Abulen.
127	122	in vna Cæſarauguſtana
128	123	in vna Nullius
129	124	quod non ſtaretur
130	125	in vna Tiraſonenſi
131	126	voluerunt Domini
132	127	Tenuerunt etiam Domini
133	128	de menſe Maij
134	129	ſecunda Maij
135	130	vigeſimanona Aprilis
136	131	in vna Calaritana
137	132	in vna Nullius
138	133	in vna Gadicenſi
139	134	prima Iulij 1541
140	135	ſeata Iulij 1541
141	136	eadem die
142	137	Epiſcopus Solis
143	138	in vna Ouerten.
144	139	in vna Valentina
145	140	in vna Vicentina
146	141	decimatertia Iulij
147	142	fuit dubitatum
148	143	in vna Oſcen.
149	144	in vna Tiraſonen.
150	145	in vna Siracuſana
151	146	coram D. Britonorien.
152	147	decimaſeata Maij
153	148	in vna Regien.
	149	decimaſexta Maii hæc dec. deeſt in alijs impreſſ.
154	150	fuit dubitatum
155	151	fuit dubitatum
156	152	tertia Iunij
157	153	Cardinalis Ghinutius
158	154	in vna Florentina
159	155	in vna Caſalen.
160	156	decima Iunij
161	157	Gregorius Valaguer
162	158	fuit dubitatum
163	159	die 20. Iunij
164	160	die Iouis 11. Auguſti
165	160	verſ. fuit etiam dubitatum ante num. 2.
166	161	promiſerat conductor
167	162	quod collatio
168	163	coram D. Sarnen.
169	164	ſecundo fuit dubitatum
170	165	in vna Compoſtellana
171	166	erat commiſſa cauſa
172	167	per obitum Ioannis
173	167	circa fin. verſic. iſta cauſa
174	168	fuit dictum
175	169	Franciſcus de Miranda
176	870	fuit dubitatum
177	171	quinque mulieres
178	172	die 21. Octobris
179	173	coram eodem
180	174	locauerat Reuerendiſſimus
181	175	die 24. Octobris
182	176	vigeſimaſexta Octobris
183	177	eadem die
184	178	quia Reuerendiſſimus
185	179	dubitaui ego
186	180	eadem die 4. Nouembris
187	181	procurator Michaelis
188	182	dubitaui ego
189	183	in vna Oſcenſi
190	184	fuit dictum
191	185	propoſui ego
192	186	fuit dubitatum 24. Nouembris
193	187	in eadem fuit dubitatum
194	188	in vna Herbipolenſi
195	189	die 24. Nouembris
196	190	Reuerendiſſimus Triuultius
197	191	in vna Hiſpalenſi
198	192	die Lunæ 21. Nouemb.
199	193	Aluarus de Sande
200	194	in vna Paduana
201	195	fuit dictum
202	196	coram D. Thoma
203	197	probatio non veri
204	198	fuit concluſum
205	199	in vna Lucana
206	200	coram D. Marſicano
207	201	eadem die 28.
208	202	Georgius Bergomenſis
209	203	in vna Zamorenſi
210	204	voluerunt Domini
211	205	in vna Legionenſi
212	206	fuit dubitatum
213	207	coram D. Mohedano
214	208	fuit dictum
211	209	in vna Virdunenſi
216	210	fuit dubitatum
217	210	verſ. item & ſecundo. ſub nu.
218	211	die 9. Decembris
219	212	die 12. Decembris
220	213	in cauſa Bononienſi
221	214	in vna Toletana
122	215	habebat Alexander
223	216	Fratres S. Mariæ
224	218	in vna Placentina
225	217	coram D. Mohedano
226	219	Nicolaus Vrſinus
227	220	dixerunt Domini
228	221	item eadem
229	222	Illuſtris Aloyſia
230	223	fuit dubitatum
231	225	fuit reſolutum
232	226	in eadem die 9. Ian.
233	227	dilationes non dantur
234	228	in vna Valentina
235	229	die 9. Ianuarij
236	230	fuit dubitatum
237	231	die 13. Ianuarij
238	232	dubitaui ego die 13.
239	233	Sanctes de Gaules
240	234	die 13. Ianuarij
241	235	in vna Conchenſi
242	236	decimaſeata Ianuarij
243	237	eadem die
244	238	in vna Sancti Andreæ
245	239	die 18. Ianuarij
246	240	fuit dubitatum
247	241	fuit dubitatum
248	242	in vna Salamantina
249	243	fuerat conceſſa
250	244	in vna Ouetenſi
251	245	in vna parrochialis
252	246	in dubio An regula
253	247	Mortuo Ioanne Roderici
254	247	verſ. Et prima Februarij, ſub nu. 1.
255	248	in vna Conchenſi
256	249	voluerunt Domini
257	250	propoſui ego
258	251	die 6. Februarij
259	253	in vna Romana
260	254	habebat D. Raynaldus
261	255	die 10. Februarij 1542
262	256	Senator Mediolanenſis
263	257	decima Februarij
264	258	propoſui ego
265	258	verſ. Item & ſecundo
266	259	fuerat commendata
267	260	in vna Hiſpalenſi
168	261	dubitaui ego
269	262	in vna Briatenſi
270	263	in vna Conchenſi
271	264	Philippa Deca
272	265	in vna Bononienſi
273	266	fuit dubitatum
274	267	Sanctiſſimus Dominus
275	268	in vna Segobienſi
276	269	tertia Martij 1542
277	270	ſeata Martij 1542
278	271	patiens defectum

Digitized by Google

279	272	in vna Florentina
280	273	ſexta Martij 1542.
281	274	decimatertia Martij 1542
282	275	fuit concluſum
283	276	voluerunt Domini
284	277	licet Bald.
285	278	dubitaui ego
286	279	die 17 Martij 1542
287	280	in vna Bononienſi
288	280	verſic. Item fuit dictum, ſub num.
289	281	die 20. Martij 1542
290	282	die 20. Martij 1542
291	283	in vna Segobrenſi
292	284	in vna Abulenſi
293	285	in vna Comenſi
294	286	fuit dictum in vna
295	287	propoſui ego
296	288	qui poſuit D. Mareſcottus
297	289	vigeſimaquarta Martij 1542
298	290	fuit reſolutum
299	291	voluerunt Domini
300	292	fuit dubitatum
301	293	die 17. Aprilis 1542
302	294	Franciſcus de miranda
303	295	fuit concluſum
304	296	die 21. Aprilis 1542
305	297	lite pendente in prima inſtantia
306	298	die 21. Aprilis 1542
307	299	decimaſeptima Aprilis 1542
308	300	& 24. Aprilis 1542
309	301	eſt ſtatutum
310	302	vbi quis contrahit
311	303	in cauſa Cartaginen.
312	304	Statutum Vrbis
313	305	die 28. Aprilis 1542
314	306	in vna Caſenatenſi
315	307	licet Rota
316	308	per obitum Ioannis
317	309	de anno 1534
318	310	quinta Iunij 1542
319	311	eadem die
320	312	eadem die 5. Iunij 1542
321	313	fuit dubitatum
322	314	felicis recordationis
323	315	ad inſtantiam Archiepiſcopi
324	316	fuit reſolutum
325	317	vigeſimaoctaua Iunij 1542
326	318	voluit maior pars
327	319	Motus proprius
328	320	coram eodem
329	321	in vna Romana
330	322	in vna Salamantina
331	323	conſtitutione Gerundenſi
332	324	ad inſtantiam Ioannis
333	325	die 9. Octobris 1542
334	326	in vna Segobienſi
335	327	in vna Carthaginenſi
336	328	conſuetudo an valeat
337	329	in vna Chonchen.
338	330	conſtit. Gerundenſis
339	331	dubitaui ego
340	332	fuerat concordatum
341	333	die 16. Octobris 1542
342	333	verſic eadem die
343		additio ad dec. 333. noſtræ editionis incipiens ſimilis caſus
344	334	in vna Salamantina
345	333	die 20. Octobris 1542
346	336	Ioannes de Valdes
347	337	in vna Mediolanenſi
348	338	fuit dictum in vna
349	339	fuit dictum
350	340	die 20. Octobris 1542
351	341	dubitaui ego die 20.
352	342	die 23. Octobris
353	343	in vna Cæſarauguſtana
354	344	die 23. Octobris 1542
355	345	in vna Portugalenſi
356	346	eadem die 23. Octobris.
357	347	fuit etiam eadem
358	348	in cauſa Placentina
359	349	in cauſa Calaguritana
360	350	Et nd Dechmus
361	351	fuit dubitatum
362	352	coram D. de Thanis
363	353	trigeſima Octobris
364	354	in vna Peruſina
365	355	in cauſa Toletana
366	356	frater Hieronymus
367	359	Archiepiſcopus S. Seuerinæ
368	360	voluerunt Domini
369	357	decimatertia Nouembris 1542
370	358	fuit concluſum
371	361	in vna Veronenſi
372	362	licet videatur
373	363	Rota die 17. Nouembris
374	364	in vna Mutinenſi
375	365	Ioannes de Porras
376	366	in vna Toletana
377		additio ad deciſ. 367. incip. iſte idem articulus
378	368	Statutum Eccleſiæ
379	369	vigeſimaquarta Nouembris
380	370	in vna Placentina
381	371	in vna Hiſpalenſi
382	372	fuit reſolutum
383	373	Capitulum Cæſarauguſtanum
384	374	vigeſimaſeptima Nouembris
	375	hæc deciſio deeſt in alijs impreſſionibus
385	376	in vna Valentina
386	377	eadem die, in vna
387		additio ad eandem deciſ. 377. incipiens: Die 12. Decembris 1542.
388	378	Statutum Vrbis
389	379	Fratri Felicis
390	380	Quando feudum
391	381	in vna Portugallenſi
392	382	coram D. Marco Antonio
393	383	Epiſcopus Solæ
394	384	Petrus Velaſco
395	383	vndecima Decembris 1542
396	386	in vna Rauennatenſi
397	387	in vna Tullenſi
398	388	die decimaquinta Decembris
399	389	eadem die.
400	390	in vna Salamantina
401	391	in cauſa Toletana
402	392	die 19. Decembris 1542
403	393	fuit reſolutum coram me
404	394	in vna Neapolitana
405	395	die 18 Decembris 1542
406	396	in vna Carthaginenſi
407	397	in vna Placentina
408	398	Ioannes de Solano
499	399	quando ſub Plebe
410	400	pronunciauerat vnus
411	401	Ioannes de Vergara
412	402	fuit reſolutum
413	403	die 22. Ianuarij
414	404	Ioan. Franciſcus de Bardis
415	403	in vna Toletana
416	406	die 15. Ianuarij 1543
417	407	in vna Conchenſi
418	408	decimaquinta Ianuarij 1543
419	409	fuit reſolutum
420	410	legitima præſtabitur
421	411	Iulius Cæſar Rangonus
422	412	commiſerat Ioannes Baptiſta
423	413	In vna Salernitana
424	414	In vna Calciatenſi
425	413	fuit tentum
426	416	fuit reſolutum
427	417	fuit tentum
428	418	vigeſimanona Ianuarij 1543
429	419	fuit reſolutum
430	420	fuit reſolutum
431	421	In vna Senenſi

432	422	eadem die
433	423	In vna Calaguritana
434	424	Deceſſit Polidorus
435	425	fuit reſolutum
436	426	Dubitauit Dominus Mohedanus
437	427	quinta Martij 1543
438	428	In vna Gebennenſi
439	429	Hieronymus Dominicus
440	430	Franciſcus de Hayada
441	431	licet Portionarius
442	432	In vna Abulenſi
443	433	quod menſis

444	434	Clauſulæ generales
	435	hæc deciſio deeſt in alijs impreſſionibus
445	435	additio ad eandem deciſ. 435. inc. ptens, fuit reſolutum
446	436	In vna Salamantina
447	437	ſexta Aprilis 1543
448	438	fuit tentum
449	439	fuit tentum
450	440	licet ſit communis
451	441	In vna Tarraconenſi
452	442	fuit reſolutum
453	443	die 9. Aprilis 1543

SECVNDI LIBRI.

1	1	fuit concluſum
2	2	fuit dictum
3	3	die 16. Aprilis 1543
4	4	in vna Mediolanenſi
5	5	fuit dictum
6	6	decimaſexta Aprilis 1543
7	7	fuit reſolutum
8	8	in vna Romana domus
9	9	fuit reſolutum
10	10	in vna Calaguritana Abbatiatus
11	11	vigeſimaſeptima Aprilis 1543
	12	eſt pars antecedentis deciſionis
	13	hæc deeſt in alijs impreſſionibus
12	14	in vna Tarraconenſi
13	15	teſtimonium de auditu
14	16	Iterum cauſa
15	17	quarta Maij 1543
16	18	quarta Maij 1543
17	19	in vna Taruiſina
18	20	in vna Bononienſi
19	21	ſeptima Maii 1543
20	22	vndecima Maij 1543
21	23	eadem die
22	24	fuit dictum
23	25	die 18. Maii 1543
24	26	fuit dictum
25	27	item eadem die
26	28	eadem die
27	29	in vna Gerundenſi
28	30	in vna Tudertina
29	31	Statutum Romanum
30	32	fuit reſolutum
31	33	in vna Leodienſi
32	34	duodecima Octobris 1543
33	35	fuit reſolutum
34	36	Gratianus Marchi
35	37	Cardinalis S. Crucis
36	38	fuit dictum
37	39	fuit dubitatum
38	40	fuit reſolutum
39	41	fuit reſolutum
40	42	& eadem die
41	41	decimanona Octobris
42	44	dominus Aquenſis
43	45	die quinta Nouembris 1543
44		additio ad eandem deciſ. 45. incip. Die 20. Nouembris 1546
45	46	eadem die
46	47	eadem die
47	48	die 18. Nouembris
48	49	duodecima Nouembris 1543
49	50	Vicarius Archiepiſcopi
50	51	fuit reſolutum
51	52	fuit dictum
52	53	fuit reſolutum
53	54	fuit dubitatum
54	55	fuit reſolutum
55	56	fuit reſolutum
56	57	eadem die
57	58	dubitaui ego die
58	59	item in eadem
59	60	dubitaui ego
60	61	fuit dictum

61	62	Vigeſimaprima Nouembris 1543
62	63	in vna Hiſpalenſi
63	64	vigeſimaſexta Nouembris 1543
64	65	vigeſimaſexta Nouembris 1543
65	66	vigeſimaſexta & 28. Nouembris 1543
66	67	in vna Hiſpalenſi
67	68	vigeſimaoctaua Nouembris
68	69	in vna Nannatenſi
69	69	verſ. Item in eadem ſub num. 3.
70	70	in vna Romana
71	71	eadem die
72	72	in vna Firmana
73	73	in vna Placentina
74	74	pendente lite
75	75	regula Cancellariæ
76	76	fuit reſolutum
77	77	in vna Toletana
78	78	ſeptima Ianuarii 1544
79	79	eadem die
80	80	in vna S. Andreæ
81	81	decimaoctaua Ianuarii
82	82	eadem die
83	83	in vna Abulenſi
84	84	in vna Romana
85	85	die Mercurii
86	86	in vna Valentina
87	87	in vna Barchinonenſi
88	88	procurator habens
89	89	eadem die
90	90	vigeſimaoctaua Ianuarij 1544
91	91	Henricus Ledos
92	92	quia ſuperius
93	93	quarta Februarii 1544
94	94	in vna Calaguritana
95	95	in cauſa Toletana
96	96	octaua Februarii 1544
97	97	epiſcopus Balneoregienſis
98	98	in vna Toletana
99	99	in vna Barchinonenſi
100	100	vndecima Februarii 1544
101	101	decimaquinta Februarii 1544
102	102	licet Siaphil.
103	103	fuit dictum
104	104	in vna Carthaginenſi
105	105	in vna Salamancina
106	106	in vna Romana
107	107	in vna Aſtoricenſi
108	108	in vna Toletana
109	109	dixerunt Domini
110	109	verſic. Et quod ex quo, ſub num. 3.
111	110	in vna Rauennatenſi
112	111	comes hæres
113		additio ad eandem deciſ. 111. incip. iterum dubitaui
114	112	fuit dictum
115	113	in cauſa Mediolanenſi
116	114	decimaquarta Martij 1544
117	114	verſ. Et in eadem, ſub num. 2.
118	115	in cauſa Toletana
119	116	quando eſt productum
120	117	decimaſeptima Martij 1544
121	118	vigeſimaquarta Martij 1544
122	119	in vna Peruſina

Digitized by Google

123	120	fuit reſolutum
124	121	voluerunt Domini
125	122	fuit reſolutum
126	123	fuit reſolutum
127	124	fuit reſolutum
128	124	item quod in preſcriptione ante num. 1.
129	125	in vna iuris ſepeliendi
130	126	in vna S. Andreæ
131	127	colonus exiſtens
132	128	pater volens
133	129	fuit dubitatum
134	130	cauſa Placentina
135	131	in vna Abulenſi
136	132	fuit dictum
137	133	quinta Maij 1544
138	134	in vna Abulenſi
139	135	die 9. Maij 1544
140	136	eadem die
141	137	duodecima Maij 1544
142	138	decimaſexta Maij 1544
143	139	in vna Senenſi
144	140	fuit dictum
145	141	fuit reſolutum
146	142	in vna Palentina
147	143	fuit reſolutum
148	144	vigeſima Iunij 1544
149	145	communis concluſio
150	146	domino Proſpero
151	147	in vna Hiſpalenſi
152	148	coram D. Aquenſi
153	149	in vna Carthaginenſi
154	150	cauſa Hiſpalenſis
155	151	egit Ioannes Bernardinus
156	152	in cauſa Carthaginenſi
157	153	fuit dictum in vna
158	154	die 17 Octobris 1544
159	155	vigeſima Octobris 1544
160	156	in vna Anconitana
161	157	in vna Segobienſi
162	158	fuit dubitatum in vna Burgenſi
163	159	in vna Toletana
164	160	fuit dubitatum
165	161	fuit reſolutum in vna
166	162	in vna Tarantaſienſi
167	163	fuit reſolutum coram
168	164	citatio per edictum
169	165	fuit alias reſolutum
170	166	in cauſa Parmenſi
171	167	in vna Hiſpalenſi
172	168	eadem die 7. Nouembris
173	169	fuit reſolutum in vna
174	170	fuit reſolutum
175	171	Cola de Cardellis
176	172	Albertus Scotus
177	173	declaratoria cenſurarum
178	174	ſecretarijs in aſſequutione
179	175	in cauſa Parmenſi
180	176	Antimus & Vincentius
181	177	quia ſupra
182	178	die 21. Nouembris 1544
183	179	in vna Bononienſi
184	180	Ioannes Solano
185	181	in vna Abulenſi
186	182	fuit reſolutum
187	183	in vna Bononienſi
188	184	capitulum Methonenſe
189	185	penſio erat reſeruata
190	186	fuit reſolutum
191	187	licet per ceſſionem
192	188	decimaquinta Decembris 1544
193	189	decimaquinta Decembris 1544
194	190	in cauſa Segobienſi
195	191	die 9. Ianuarij 1545
196	192	fuit concluſum
197	193	in cauſa Peruſina
198	194	fuit reſolutum
199	195	in terminis Bullæ
200		additio ad eandem deciſ. 195. incip. Vigeſima-
		ſexta Ianuarij 1545
201	196	in vna Mediolanenſi
202	197	fuit reſolutum
203	198	fuit reſolutum coram me
204	199	in vna Salamantina
205	200	fuit reſolutum 19. Ianuarij
206	201	pro ſponſa
207	202	habebat Epiſcopus
208	203	in vna Toletana
209	204	in vna Bononienſi
210	205	in vna Parmenſi
211	206	in cauſa Parmenſi
212	207	vigeſimatertia Ianuarij
213	208	fuit reſolutum in vna
214	209	ex Scientia & patientia
215	210	coram D. Sebaſtiano
216	211	fuit reſolutum in vna
217	212	in vna Mantuana
218	213	fuit dictum
219	214	in vna Rhodienſi
220	215	fuit reſolutum in vna
221	216	in vna Toletana
222	217	in vna Regienſi
223	218	epiſcopus Caſtorienſis
224	218	verſ. ſecundo fuit dubitatum ſub num. 8.
225	219	in cauſa Parmenſi
226	220	ſubrogatus in omni
227	221	in cauſa Romana
228	222	in vna Placentina
229	223	[illegible]
230	224	Sebaſtianus Martinus
231	225	in cauſa Parmenſi
232	226	in vna Aſtorcenſi
233	227	eadem die in vna
234	228	vigeſimaſeptima Februarij
235	229	ſtatutum eſt in ciuitate
236	230	in cauſa Parmenſi
237	231	cola de Cardellis
238	232	fuit concluſum
239	233	ſecunda Martij
240	234	in vna Bononienſi
241	235	ſecunda Martij 1545
242	236	eadem die 2. Martij
243	237	ſexta Martij 1545
244	238	eadem die
245	239	in vna Compoſtellana
246	240	in vna Caeſaraugustana
247	241	coram D. Thoma
248	242	in vna Carthaginenſi
249	243	Cardinalis de Cæſarinis
250	244	regula de publicandis
251	245	in cauſa Salamantina
252	246	die 13 Martij 1545
253	247	in vna Romana
254		
255	248	eadem die coram Domino
256	249	ſequeſtrum
257	250	vigeſima Martij
258	251	in vna Pennenſi
259	252	litigabant contra
260	253	in vna Fulginatenſi
261	254	fuit reſolutum in vna
262	254	in vna Ilerdenſi
263	256	in cauſa Romana
264	257	concluſum fuit alias
265	257	verſ. fuit etiam dictum, ſub num.
266	258	Legatus de latere
267	259	in vna Abulenſi
268	260	ſe cauſa fuit
269	261	fuit reſolutum
270	262	licet Baldus
271	263	quarta Maij 1545
272	264	in vna Brixienſi
273	265	in cauſa Parmenſi
274	266	die 15. Maij 1545
275	267	in vna Hiſpalenſi
276	268	impetratio
277	269	acceptans

278	270	in vna Anagnina
279	271	in vna Romana
280	272	fuit bis
281	273	in vna Hiſpalenſi
282	274	citatus ad totam
283	275	die 27. Maii 1545
284	276	in vna Parmenſi
285	277	die prima Iunii
286	278	in vna Senenſi
287	279	in vna Legionenſi
288	280	in vna Burgenſi
289	281	in vna Romana domus
290	282	in cauſa Parmenſi
291	283	in cauſa Rhodienſi
292	284	in vna Bononienſi
293	285	in cauſa Placentina
294	286	dicebatur in vna
295	287	in vna Palentina
296	288	in cauſa Parmenſi
297	289	in vna Romana
298	290	in vna Aſſiſinatenſi
299	291	in vna Panormitana
300	292	item in vna Parmenſi
301	293	Iulius de Podio
302	294	regiſtra de annali
303	295	procurator poſt litem
304	296	die 7. Octobris
305	297	eadem die
306	298	eadem die in vna
307		additio ad eandem deciſ. 299 incip. die 26. Octobris
308	299	in vna Calagurritana
309	300	propoſui ego
310	301	in vna Elnenſi
311	302	in vna Calagurritana
312	303	die 19 Octobris
313	304	ſtatutum Bononiæ
314	305	in vna Placentina
315	306	Ioannes Valdes
316	307	in vna Aſſiſinatenſi
317	308	in vna Vercellenſi
318	309	in vna Tiburtina
319	310	in cauſa Hiſpalenſi
320	311	fuit deciſum
321	312	fuit deciſio
322	313	in cauſa Parmenſi
323	314	in vna Brixienſi
324	315	in vna Vaſionenſi
325	316	in vna Salamantina
326	317	quarta Nouembris
327	318	in vna Cæſaraugustana
328	319	in vna Hiſpalenſi
329	320	in vna Ilerdenſi
330	321	in vna Toletana
331	322	die 6. Nouembris
332	322	verſ. quod de iure
333	323	decimatertia Nouembris
334	324	die 16. Nouembris
335	325	eadem die in cauſa
	326	Hæc deeſt in aliis impreſſ.
336	327	die 10. Nouembris
338	328	eadem die in vna
339	329	in vna Valentina
340	330	in vna Cæſaraugustana
341	331	in vna Bononienſi
342	332	Summi Petro
343	333	in cauſa Parmenſi
344	334	Miles S. Petri
345	335	in vna Auguſtana
346	336	deciſio Egidii
347	337	in cauſa Romana
348	338	in cauſa Salamantina
349	339	in vna Rauennatenſi
350	340	in vniuerſitate ſtudii
351	341	Hæres inſtitutus
352	342	in cauſa Britonorienſi
353	343	in cauſa Salamantina
354	344	in cauſa Parmenſi

355	345	in cauſa Parmenſi
356	346	Cardinalis Farneſius
357	347	in vna Brixienſi
358	348	in cauſa Parmenſi
359	349	die 8. Ianuarii
360	350	in cauſa Ouetenſi
361	351	in vna Abulenſi
362	352	in vna Auriacenſi Paludum
363	353	fuit reſolutum
364	354	in cauſa Romana
365	355	in cauſa Parmenſi
366	356	in vna Elnenſi
367	357	in vna Tullenſi
368	358	in cauſa Salamantina
369	359	in vna Hiſpalenſi
370	360	in vna Iacenſi
371	361	in vna Fauentina
372	362	in vna Tiburtina
373	363	in cauſa Hiſpalenſi
374	364	in vna Ouetenſi
375	365	in vna Segobienſi
376	366	die 29. Ianuarii
377	367	reſignatio vbi eſt
378	368	in cauſa Salamantina
379	369	in vna Elnenſi
380	370	in vna Cæſaraugustana
381	371	in vna Lucenſi
382	372	in cauſa Hiſpalenſi
383	373	procurator in litem
384	374	in cauſa Parmenſi
385	375	in cauſa Segobienſi
386	376	in vna Vicentina
387	377	præſuppoſitum fuit
388	378	voluerunt Domini
389	379	in vna Giennenſi
390	380	in cauſa Hiſpalenſi
391	381	voluerunt Domini
392	382	voluerunt Domini in vna
393	383	Claudius Chiaramontanus
394	384	in vna Hiſpalenſi
395	385	Inhibitio iuſta, vel
396	386	in cauſa Parmenſi
397	387	in cauſa Parmenſi
398	388	in vna Paduana
399	389	propoſui etiam
400	390	in vna Hiſpalenſi
401	391	in vna Hiſpalenſi cantoriæ
402	392	canonicatus & præbenda
403	393	in vna Cæſaraguſtana
404	394	fuit reſolutum
405	395	regula de publicandis
406	396	in cauſa Hiſpalenſi
407	397	in vna Ouetenſi
408	398	tertia Martii 1546
409	399	in vna Abulenſi
410	400	ſolemnitates extrinſecæ
411	401	in vna Abulenſi
412	402	eadem die coram eodem
413	403	die 15. Martij 1546
414	404	in cauſa Salamantina
415	405	in vna Lucenſi
416	406	in vna Brixienſi
417	407	in cauſa Romana
418	408	in cauſa Vercellenſi
419	409	in vna Paduana
420	410	in cauſa Salamantina
421	411	in vna Salamantina
422	412	in vna Toletana
423	413	fuit reſolutum
424	414	archiuiſtæ habent
425	415	vigeſimanona Martij 1546
426	416	in cauſa Romana
427	417	don Georgius Ruffus
428	418	in vna Romana
429	419	in vna Tiburtina
430	420	Reuerendiſſ. de Gambara
431	421	fuit reſolutum
432	422	fuit reſolutum in vna

433	423	in cauſa Paduana
434	424	eadem die
435	425	in vna Cæſarauguſtana
436	416	in vna Barchinonenſi
437	427	die 5. Aprilis 1546
438	428	in vna Brixienſi
439	429	etiam quod
440	430	in cauſa Britonorienſi
441	431	eadem die
442	432	vacarunt Canonicatus
443	433	in cauſa Vrbeuetana
444	434	in cauſa Romana
445	435	in cauſa Britonorienſi
446	436	in vna Lucenſi
447	437	in vna Senenſi
448	438	in vna Ianuenſi
449	439	propoſui ego
450	440	in cauſa Parmenſi
451	441	in cauſa Britonorienſi
452	442	dubitauit D. Ioannes
453	443	dubitauit D. Thomas
454	444	decimaſeptima Maij
455	445	eadem die 17. Maii
456	446	in vna Lucenſi
457	447	in vna Sarſinatenſi
458	448	in cauſa Spoletana
459	449	die 4. Iunij 1546
460	450	in cauſa Parmenſi
	451	eſt pars ſuperioris
461	452	in eadem cauſa
462	453	die 29. Iulij 1546
463	454	in cauſa vigintimillium
464	455	dubitauit D. Mohedanus
465	456	dicebam ego
466	457	Matthiæ Ferrer
467	458	Ferdinandus de Villumbrales
468	addit.	ad eandem deciſ. 458. incip. die 11. Octobris.
469	459	in vna Abulenſi
470	460	in vna Barchinonenſi
471	461	die 11. Octobris 1546
472	462	in vna Portugallenſi
473	463	eadem die
474	464	die 15. Octobris 1546
475	465	die 15. Octobris 1546
476	466	confeſſio vt plene
477	467	in vna Legionenſi
478	468	in vna Toletana
479	additio	ad deciſ. 468. incip. iſta cauſa fuit

480	469	Antonius de Burgos
481	470	in vna Hiſpalenſi
482	471	eadem die 12.
483	472	Matthæus Gebelli
484	473	in vna Portugalienſi
485	474	in vna Columbrienſi
486	475	in vna Romana
487	476	litteras delegationis
488	477	die Veneris
489	478	in Eccleſia
490	479	in vna Abulenſi
491	380	in vna Fulginatenſi
492	481	in vna Cordubenſi
493	482	Ioannes Scriuano
494	483	ea quinque
495	484	die 12. Nouembris
496	485	in vna Cæſarauguſtina
497	486	in cauſa Bononienſi
498	487	decimaquinta Nouembris
499	488	Propoſuit D. Peregrinus
500	488	verſ. item etiam
501	489	de menſe Nouembris
502	490	de eodem menſe
503	491	de eodem menſe
504	492	in cauſa Salamantina
505	493	in vna Bononienſi
506	494	coram eodem
507	495	cauſa Cordubenſis
508	496	in vna Dertuſenſi
509	497	die 7. Iannuarij
510	498	in vna Oliſquenſi
511	499	die 10. Ianuarij 1547
512	500	eadem die 10.
513	501	in vna Placentina
514	502	fuit reſolutum
515	503	propoſui dubium
516	504	in vna Calaguritana
517	505	in vna Salamantina
518	506	vigeſimaquarta Ianuarij
519	507	Hoſpitale mortis
520	508	in vna Eugubina
521	509	dubitaui ego
522	510	eadem die
523	511	indultum Cardinalis
524	512	in vna Compoſtellana
525	513	Petrus Ramirez
526	514	in vna Hiſpalenſi
527	515	attentata per aſſertum
528	516	in vna Compoſtellana

TERTII LIBRI,

à prima deciſione vſque ad 98. correſpondent.

99		
100	99	in vna Salamantina
101	100	die 20. Februarij
102	101	in vna Venetiarum
103	102	in vna Gerundenſi
104	103	in vna Leodienſi
105	104	in vna Melitiтana
106	105	in vna Aſtoricenſi
107	106	duæ familiæ
108	107	quando pronunciatur
109	108	dubitauit D. Reomanus
110	109	in cauſa Romana
111	110	Alfonſus Martinez
112	111	in vna Romana
113	112	in vna Panormitana
114	113	in vna Cordubenſi
115	114	decimaſexta Martij
116	115	fuit reſolutum
117	116	collatio vbi ſpectat
118	117	reſolutum fuit
119	118	in vna Romana
120	119	in vna Toletana
121	120	die 7. Maij 1548
122	121	in cauſa Cæſarauguſtana
123	122	in vna Romana hæreditatis

124	123	die 18. Maij 1548
125	124	in cauſa Toletana
126	125	vigeſimatertia Maij 1548
	126	eſt pars ſuperioris in alijs impreſſ.
		correſpondent vſque ad deciſ. 194 incluſiue
195	additio	ad deciſ. 194. incipi iterum die 25.
196	195	dubitaui die 11.
197	196	die 14. Ianuarij 1549
198	197	in cauſa Peruſina
199	198	die 18. Ianuarij 1549
200	199	die 18. Ianuarij 1549
201	200	in cauſa Romana
202	201	in vna Panormitana
203	202	die lunæ 18.
204	203	in vna Bononienſi
205	204	in cauſa Romana
206	205	Epiſcopus Turritanus
207	206	die 4. Febr. 1549
208	207	in cauſa Auguſtenſi
209	208	in cauſa Abulenſi
210	209	Capitulum Lucenſe
211	210	dubitauit D. Antonius
212	211	in cauſa Romana
213	212	in cauſa Auguſtenſi
214	213	in cauſa Mantuana
215	214	Niculaus de Paſijs

216	215	in cauſa Romana
217	216	in cauſa Salamantina
218	217	die 29. Februarij 1549
219	218	die 25. Februarij 1549
220	219	in cauſa Romana
221	220	in cauſa Fundana
222	221	in cauſa Romana
223	222	in vna cauſa
224	223	in vna Hiſpalenſi
225	224	in vna Calciatenſi
226	225	in vna Germana
227	226	Bernardinus de Graffis
228	227	in cauſa Salamantina
229	228	dubitauit D. Antonius
230	229	in cauſa Fundana
231	230	propoſuit D. Peregrinus
232	231	in vna Paduana
233	232	die 27. Martij
234	233	die 27. Martij
235	234	die 27. Martij
236	235	in vna Zamorenſi
237	236	in cauſa Malacitana
238	237	in cauſa Salamantina
239	238	die prima Aprilis
240	239	in cauſa Fundana
241	240	in vna Cæſarauguſtana
242	241	in cauſa Calaguritana
243	242	die 8. Aprilis
244	243	in cauſa Colonienſi
245	244	in cauſa Romana
246	245	in vna Zamorenſi
247	246	in cauſa Cæſarauguſtana
248	247	in vna Romana bonorum
249	248	in cauſa Neapolitana
250	249	die 17. Maij
251	250	in cauſa Colonienſi
252	251	eadem die
253	252	dubitauit D. Reomanus
254	253	die 24. Maij
255	254	vltima Maij
256	255	in cauſa Romana
257	256	in cauſa Colonienſi
258	257	in cauſa Romana
259	258	in cauſa Romana
260	259	in cauſa Parmenſi
261	260	in cauſa Romana
262	261	in cauſa Colonienſi
263	262	in cauſa Salamantina
264	263	in cauſa Romana
265	264	in cauſa Romana
266	265	in vna Vrgellenſi
267	266	in cauſa Caſtri felicia ni
268	267	in cauſa Legionenſi
269	268	Ferdinandus de Contreras
270	269	in vna Hiſpalenſi
271	270	Papa conceſſerat
272	271	in cauſa Toletana
273	272	in cauſa Toletana decimarum
274	273	Illuſtris. Aſcanius
275	274	die 25. Octobris
276	275	in vna Romana
277	276	minor alienauerat
278	277	in cauſa Romana
279	278	Alphonſus Moran.
280	279	in vna Tudertina
281	280	in cauſa Toletana
282	281	eadem die
283	282	die 4. Octobris
284	283	tenuimus in vna
285	284	in vna Romana
286	285	in cauſa Romana
287	286	in cauſa Ilerdenſi
288	287	die Veneris
289	288	Pompeius de S. Seuerino
290	289	fuit deciſum in vna
291	290	in cauſa Romana
292	291	in cauſa Romana medietatis
293	292	in vna Toletana
294	293	in vna Placentina
295	294	die 12. Martij
296	295	fuit reſolutum
397	296	regreſſui per deceſſum
298	297	in cauſa Toletana
299	298	eadem die
300	299	die 10. Martij
301	300	de menſe Aprilis
302	301	in cauſa Aſtoricenſi
303	302	in cauſa Interramnenſi
304	303	in cauſa Romana Caſtri
305	304	die 5. Maij
306	305	in cauſa Toletana
307	306	in cauſa Toletana decimarum
308	307	Clemens Septimus
309	308	vigeſimatertia Maij
310	309	in cauſa Romana
311	310	eadem die 28. Maij
312	311	die 30. Maij
313	312	decimatertia Iunij
314	313	eadem die 13. Iunij
315	314	die 16. Iunij
316	315	in cauſa Giennenſi
317	316	eadem die 20. Iunij
318	317	in cauſa Abulenſi
319	318	die 23. Iunij
320	319	in cauſa Bononienſi
321	320	in cauſa Romana
322	321	eadem die 6. Octobris
323	322	ſi vigore commiſſionis
324	323	eadem die
325	324	decima Octobris
326	325	eadem die
327	326	in vna Cæſarauguſtana
328	327	in vna Abulenſi
329	328	in cauſa Salamantina
330	329	fuit reſolutum
331	330	in cauſa Romana
332	331	in cauſa Toletana
333	332	in vna Pampilonenſi
334	333	die 29. Octobris
335	334	die 5. Nouembris
336	335	eadem die
337	336	duodecima Nouembris
338	337	eadem die
339	338	die Veneris
340	339	in vna Salamantina
341	340	in cauſa Romana
342	341	eadem die
343	342	in cauſa Romana
344	343	in cauſa Britonorienſi
345	344	die 28. Nouembris
346	345	eadem die
347	346	in cauſa Britonorienſi
348	347	eadem die
349	348	in cauſa Romana
350	349	eadem die
351	350	Leo Decimus
352	351	poſtquam alias Rota
353	352	eadem die
354	353	in cauſa Britonorienſi
355	354	in vna Peruſina
356	355	in cauſa Romana
	356	eſt pars ſuperioris in alijs impreſſ.

Numeri cæterarum concordant præter 373. & 374. quæ ſunt antepoſitæ.

INDEX ALPHABETICVS

Eorum quæ in hoc opere continentur.

Prior numerus deciſionem, vltimus paginam indicat.

ABBAS, & Capitulum Collegiatæ, vnum corpus faciunt. deciſ. 404. nu. 3. pag. 358

Abbas in erectione Collegiatæ de Mesina ſpeciale caput Collegiata, 325. 321

in Abbatem eligi quis non poteſt eodem tempore, habitum ſuſcipere, & profeſſionem emittere. 254. 292

ABBATISSA ſola poteſt Procuratorem conſtituere. 284. 548

Abbatiſſa electa debentur alimenta, ſed non expenſa litis. 264. 123

ABLATIVVS abſoluti important conditionem, & conditio formã. 34. nu. 1. 432

ABBREVIATORVM de minori, beneficia, an ſint reſeruata. 234. 109. & deciſ. 257. 120

ABSENTES à curia de licentia Papæ, an habeantur pro præſentibus. 103. nu. 3. 466

* Abſentes, ad electionem an vocandi. vide. Electio.

* Abſentia à Capitulo. vide. Capitulum.

ABSOLVTIO ad cautelam peti poteſt licet excommunicatio ſit nulla. 96. 227

Abſolutio quando ſit à cenſuris illatis ab homine ſi nõ paretur, an iterum cauſa cognita debeat fieri reintruſio. 50. nu. 1. 443

Abſolutio a cenſuris latis extra curiam paſſim datur, ſecus a latis in curia. 39. 23

ACCEPTATIO quid. 237. nu. 2. 110

Acceptatio per nouam prouiſionem probatur. 237. 110

Aceptatio ex naratiua an probetur. 237. n. 110

Acceptare an poſſint expectantes in quatuor menſibus ordinarijs ſede vacante. 396. 172

ad Acceptandum durante menſe, an manus Ordinarij ligatæ ſint. 137. nu. 1. 244

Acceptatione data, an & etiam detur cõſumptio gratia. 273. nu. 3. 110

Acceptatio nulla ſcienter facta, conſumit gratiam. 357. 338

Acceptans, an teneatur probare beneficium cadere ſub gratia. 21. nu. 9. 14

Acceptans, ex acceptatione an habeat intentionem fundatam quod beneficium acceptatum cadat ſub gratia. 250. nu. 1. 117

Acceptans primũ beneficiũ, illo dimiſſo, poteſt acceptare ſecundũ, quando notòrie conſtat, quod nullum habet ius, etiam non expectata ſententia. 269. 297

Acceptationi primæ quando per ſecundam cenſeatur renunciatum. 261. nu. 3. 122

Acceptatione ſecunda dimiſſa, an poſſit quis ad primam redire. 261. 122

poſt Acceptationẽ alterius collatio, non poteſt declarari. 143. nu. 2. 71

Acceptationem generalem defuncti non poteſt ſucceſſor deducere ad ſpeciem. 20. per tot. 13

Acceptationem genericam cedens, an poſt ceſſionem poſſit deducere ad ſpeciem. 344. 199

Acceptatio generalis præcedens, non poteſt deduci ad ſpeciem, mutatione collationis facta. 111. 191

Acceptans ius, an dicatur acceptare cum omnibus conditionibus appoſitis. 100. nu. 2. 229

Acceptans prouiſionem facto, dicitur conſentire omnibus in prouiſione contentis. 359. 339

Acceptatio fieri poteſt etiam literis non expeditis vigore mandati de prouidendo cum ſola ſupplicatione reuocatis gratijs expectatiuis, cum regulæ ſint etiam reuocata. 35. 432

Acceptari an poſſint duo beneficia in eadem

Digitized by Google

diœceſi Ordinario contradicente, ſtante priuilegio, de quo hic. 87. 44
Acceptatio an præſumatur valida. 250. nu. 2. 117
Acceptatio an præſumatur facta infra tempus. 21. 8. 14. & deciſ. 250. nu. 2. 117
Acceptatio quando præſumatur in tempore facta. 261. nu. 5. 122
Acceptatio præſumitur in tempore facta, etiam in caſu de quo hic agebatur. 157. 75
Acceptatio & prouiſio exequutoris, an cenſiatur præcedere reſeruationem Papæ. 242. nu. 2. 113
ACCESSVS non tutus ad aliquem citandū quomodo probetur. 160. 76.
in Acceſſu an requiratur iuſtificatio prioris tituli. 191. nu. 3. 93
in Acceſſu, an ceſſet conſideratio iuris præambuli. 191. nu. 10. & 18. 93
* ACOLYTORVM beneficia an reſeruata. vide. Reſeruatio.
ACTIO perſonalis quæ ſit, & quæ realis. 39. nu. 5. 204
Actiones perſonales an perpetuæ, & quomodo. 110. nu. 4. 58
Actiones a principio an vere eſſent perpetuæ. ibidem. nu. 6.
Actiones, in rem ſcriptæ, & actiuæ, & paſſiuæ, an tranſeant in ſingularem ſucceſſorē. 172. nu. 4. 261
Actio, in rem ſcripta an cum dominio ambulare debeat. ibidem. nu. 6.
Actio vtilis ſine ceſſione an quæratur per actum Iudicis. 11. nu. 5. & 6. 9
Actio vtilis quo caſu reſtituta contra fideiuſſores. 440. 187
Actio non nominato, in ſententia an detur. 11. nu. 12. & 17. 9
Actionem habens, an rem ipſam habere videatur. 10. nu. 3. 7
Actionem habens an teneatur ponere rē in caſtro. ibidem nu. 5.
in Actione ad debitum, an perſona creditoris, vel debitoris conſideretur. 417. nu. 3. 610
Actio quando competit ad quantitatem in genere, an iudicetur vt res immobilis. ibidem. nu. 2.
Actio an ſit nata ante conditionem. 253. nu. 6. 118
Actiones contrariæ, quando non poſſint ſimul in eodem libello cumulari. 18. 11
Actiones quando dicantur contrariæ. ibidem. nu. 1. 12
ad Agendum contra aliquem an quis compelli poſſit. 10. nu. 4. 7
* Actione iniuriarum, an agat ſocius per ſocio. vide. Socius.
ACTOR deputatus a tutore qui remoueri poterat, an cauſam appellationis proſequi poſſit. 280. nu. 3. 129
Actor vel reus, quis ſit in iudicio, & ex quibus cognoſcatur. 336. nu. 1. & 2. 150
pro Actore contra reum quando ex præſumptionibus iudicari poſſit. 261. nu. 4. 122
Actor quādo plene probauit intentionem ſuam non ſufficit quod per probationem per reum factam, dubia reddatur probatio actoris. 396. nu. 1. 356
ACTVS vt ſuſtineatur capitur interpretatio capienda. 24. nu. 5. 16
Actus quando reperitur factus, an præſumatur legitime factus. 375. nu. 1. 347
Actus cum reperitur factus, præſumitur factus prout de iure fieri debebat. 321. nu. 1. 563
in Actu præſumuntur interueniſſe omnia neceſſaria ad illum. 219. nu. 6. 104
Actus cum reperitur factus, præſumuntur omnia fuiſſe iuſtificata. 356. nu. 4. 159
Actus cum reperitur factus, præſumitur in tempore factus. 231. nu. 1. 520
Actum faciens quando ſit veriſimile quod facere voluerit omni meliori modo. 271. nu. 6. & 7. 126
Actum faciens, qui poteſt eſſe licitus & illicitus, in dubio præſumitur feciſſe actum licitum. 216. nu. 2. 103
Actus vbi requirit modicam impenſam, an præſumatur factus ad inſtantiam eius ad quem actus ſpectat. 24. nu. 1. 2. & 4. 15
in Actibus facultatiuis non arguitur de vno ad alium. 489. nu. 3. 402
Actus factus contra legem non habentem clauſulam annullatiuam, quando valeat. 330. 1. & 6. 147
Actus quando intelligatur de prima vice, vel de pluribus. 257. nu. 3. 4. & 6. 533
Actus quando dicatur idem, etiam ex ſuperuenientia accidentis quod videtur actum annullare. ibidem. nu. 5.
Actus ſi mandetur fieri certo modo, an eo non ſeruato, ſit nullus. 330. nu. 7. & 8. 147
Actus nullus inter viuos, an reuocet priorem diſpoſitionem validam. 259. nu. 2. 295
Actus quando annullatur in fauorem alicuius, ita demum eſt nullus, ſi ille, in cuius fauorem annullatur, voluerit. 36. nu. 2. 202
* Actus factus coram Iudice vide. Iudex.
* Actus poſſeſſorij. vide. Poſſeſſorium.
ACCVSATIONE pendente, an reus poſſit agere contra debitores ſuos. 93. nu. 4. 49
ADDITIO an intelligatur ſecundum diſpoſitionem eius principaliter adijcitur. 266. nu. 1. 297
* ADEVNDI ius. vide. Ius.
ADITIO hæreditatis tanquam erronea eſt nulla. & l. fin. C. de iur. de lib. non habet locum. 421. 612
Aditio hæreditatis erronea, an ſit nulla. & quid ſi error ſit in quota. 421. nu. 1. & 2. 612
Aditio hæreditatis, ex defectu conſenſus & voluntatis adeuntis, an vitietur. ibidem. nu. 2.
Aditio hæreditatis quæ ſit non ad finem habendi ſed animo renunciandi, non eſt habenda in conſideratione. 507. nu. 2. 412

Digitized by Google

INDEX.

Aditio hæreditatis ex venditione rerum præſumitur quando eſt delata hæreditas, licet quis ſit creditor. 437. 186

ADIMPLEVISSE ſe, prius probare debet agens ex contractu. 357. 577

Ad implementum agens, quando videatur ſtare concordia. 332. nu. 2. 148

Adimplere debet quod promiſit, agere volens ex contractu. & an attendatur quod ſtatus fuerit mutatus. 258. nu. 4. 533

Adimplementum per æquipollens, quando in formalibus requiratur. 100. nu. 4. 229

de Implemento an docendum ſit in iudicio, in quo petitorium eſt ſuſpenſum. 433. nu. 2. 373

de Implemento non conſtat ergo non fuit impletum, an teneat conſequentia. ibidem. nu. 1.

ADIVNCTVM quando teſtator dedit in teſtamento tutori, quomodo intelligatur. 404. 176

Adiunctus deputatus ob ſuſpicionem, an ſit vice curatoris. ibidem. nu. 2.

Adiunctus tutori quando cenſeatur datus ratione commodioris adminiſtrationis. ibidem. nu. 3.

ad Adiunctum, vel ad tutorem, an autorizare pertineat. ibidem. nu. 4.

ADIVDICATIO ab initio nulla, quo caſu fuerit ſaluata. 275. 300

ADMINISTRATIO matris an impediat exequutionem inſtrumenti dotalis. 141. nu. 3. 70

ADMINISTRARE an poſſit Epiſcopus duas Eccleſias. 114. nu. 3. 234

Adminiſtratio Eccleſiæ Zamorenſis non ceſſauit per electionem ad eandem, nec per aſcenſionem ad Ouetenſem. ibidem.

Adminiſtrator Eccleſiæ ad tempus deputatus, an cenſeatur ordinarius, vel delegatus. 218. 278.

Adminiſtrator Eccleſiæ an procurator eiuſdem. 114. nu. 3. 234

Adminiſtrator datus Eccleſiæ an poſſit Vicarium deputare. 218. nu. 3. 7. & 8. 278

Adminiſtrationis ratio, quomodo ſit reddenda. 323. 563

ADMISSVS tacite ad cauſam, quando quis dicatur. 91. 46

ADOPTIVVS pater non ſuccedit filio ab inteſtato. 493. 403

ADVOCATVS, contra eum pro quo eſt aduocatus, poteſt eſſe teſtis, etiam inuitus. 56. 443.

Aduocatorum argumenta non attendenda, vbi ratio viget pro vna parte. 66. nu. 3. 449

* Aduocati Salarium. vide. Salarium.

ADVLTVS non habens curatorem, an poſſit contrahere. & quid ſi extet ſtatutum. 7. nu. 4. 420

AEDIFICANDI data licentia, data cautione. 121. 238

Aedificandi facultas conceſſa, data cautione de demoliendo. 125. 239

AEGIDIANAE conſtitutionis mens, quæ ſit in remouendo appellationem. 469. nu. 6. 393.

Aegidiana ita habet locum quando ſententia eſt lata contra actorem, ſicut quando eſt lata contra reum in ſpolio. 307. 314

Aegidianæ eſt locus quãdo dominium limitatæ, & incidenter deducitur reſpectu poſſeſſorij. 285. nu. 8. 304

Aegidianæ conſtitutioni an ſit locus, vbi eſt lata ſecunda ſententia reuocatoria primæ. 469. 392

Aegidianæ quo caſu locus fuerit. 270. 298

Aegidiana quod habeat locum in cauſis pendentibus, quomodo intelligatur. 469. nu. 1. 393

Aegidianæ an fuerit locus. 285. 304

AESTIMATIO facit emptionem, & ideo periculum tranſit in emptorem. 376. nu. 2. & 3. 591

quo caſu non fecerit emptionem. ibidem.

Aeſtimata ſi ſint bona data in dotem, ſi nuptiæ ſequutæ non ſint, an æſtimatio, vel bona reddantur, ibidem. nu. 4. & 5. 591

AETAS certa, quo caſu requiratur in beneficijs. 323. nu. 4. 144

Aetas quæ requiratur in dignitate, & curata. 393. nu. 1. 172

Aetatem narrans in prouiſione, an debeat eam probare. 292. 133. & 196. nu. 1. 97

Aetas ad effectum gratiæ, ex coniecturis probatur. 196. 97

AFFECTA, an ſint beneficia propter clauſulas in gratijs poſitas. 149. nu. 3. 250

Affectio quando inducatur per appoſitionem manus Papæ. 180. nu. 6. & 7. 497

Affecta ſemel beneficia, an ſemper remaneant affecta. 142. nu. 1. 246

Affectio per prouiſionem Papæ an expiret. ibidem. nu. 2.

AGNATIONIS conſeruandæ ratione an dicatur vocatus maſculus, ſi vocetur ad ſucceſſionem. 438. nu. 2. 376

Agnationis ratio habita in certis gradibus, an faciat vt extra illos non ſit habenda. 256. nu. 4. 293

ALEXANDRINA in eo, qui verberauit procuratorem litis vertentis in Curia, habebit locum etiam extra Curiam, qui illuc occaſione litis acceſſerat. 99. 52

Verba occaſione litis, de quibus in Alexandrina quomodo intelligantur. 98. 52

in Alexandrina terminis, non apparente alia cauſa, vulnera cenſentur occaſione litis illata. 97. 52

ALIENATA male res Eccleſiæ, quando dicatur. 431. 8. 371

Alienans lite pendente, an doloſus, & ſic habeatur pro poſſeſſore. 165. nu. 1. 490

Alienatio ſi eſt facta citra fraudem, venditor an poſſit excludi, etiam quod perſona emptoris ſit legalior. 355. nu. 3. 336

In cauſa Romana caſalis fuit reſolutum, quod

non conſtaret de falſa cauſa venditionis. 204. 505
ALIMENTA an debeantur eiecto a Religione pretendenti ſe iniuſte eiectum, dum cauſa diſputatur. 202. 98
Alimenta an debeantur Abbatiſſæ eiectæ. 264. 123
* Alere an teneatur filius patrem. vide filius.
ALLEGATIO Lapi, vt quis non teneatur iuſtificare titulum ſui auctoris, quomodo intelligatur. 322. nu. 1. 144
Allegatio Lapi videlicet octuageſima nona, quomodo intellecta. 350. 155
Allegatio Lapi in quo ſit fundata 174. n. 4. 493
Allegatio Lapi vt locum habeat quid requiratur. 350. nu. 2. 155
Allegatio Lapi habet locum etiam in beneficio in Curia vacanti. 174. 493
Allegatio Lapi octuageſima nona tuetur illegitimum. 346. 153
Allegatio lapi, an procedat etiam contra regreſſum. 174. nu. 3. 493
Titulus inualidus ſi reperiatur, an tamen ſit præſumendus alius validus in materia allegationis Lapi. ibidem. nu. 2.
in Allegationis Lapi terminis. diligentia facta in regeſto de reperiendo prouiſionem, an obſtet ibidem. nu. 1.
Prorogatio regulæ de triennali, an operetur vt allegatio Lapi locum non habeat. ibidem. nu. 4.
ALTERNATIVA vbi eſt negatiue concepta, oportet vt vtrunque verificetur. 47. 440
Alternatiua conceſſa Epiſcopo quid operetur. 477. nu. 1. 2. & 4. 396
Alternatiua non eſt noua conceſſio, ſed tantũ eſt remotio obſtaculi. 209. nu. 3. 100
Alternatiua operatur remotionem obſtaculorũ & eſt inuenta in fauorem Ordinarij. 481. nu. 1. 398
Alternatiua, quando non conſideretur vt ſola remotio obſtaculorum. 387. nu. 1. 596
Alternatiuã habens Epiſcopus ad ſex menſes, in alijs conferre non poterit. 495. 404
Alternatiuam vbi habet Epiſcopus, & ceſſant impedimenta, an poterit conferre in omnibus menſibus. 481. 398
in Alternatiua conceſſione ſolet apponi clauſula, quod Ordinarius renunciet quatuor menſibus ſibi per regulam conceſſis. 387. nu. 3. 596
Alternatiua, an capiat beneficia quæ ſunt ad præſentationem. 462. nu. 2. 390
de Alternatiua debet fieri mẽtio in derogatione. 209. 100
Alternatiua an ſit in ſpecie derogandum. 215. nu. 1. & 2. 102
Alternatiuis perpetuis, per quæ verba cenſeatur derogatum. 45. 25
Alternatiua an perſonalis. & an afficiat beneficium ita quod alius non poſſit de eo diſponere. 252. nu. 4. & 5. 252
Alternatiua conceſſa Epiſcopo, prodeſt Capitulo in beneficijs ſpectantibus ad collationem vtriuſque. 88. 458
Alternatiuam temporalem habenti, an fiat maius præiudicium habenti perpetuam, & quando. 45. nu. 6. 25
Alternati menſes, ſunt menſes ordinarij. 209. nu. 1. 100
Alternati menſes veniunt per illa verba. in menſibus quomodolibet ordinarijs collatoribus conceſſis. 215. 102
Alternatos menſes, an comprehendat gratia conceſſa in menſibus ordinarijs quomodolibet conceſſis. 209. nu. 1. 100
Alternatiua ante expeditionem literarum an ſuffragetur. 387. nu. 1. & 4. 596
Alternatiua Epiſcopi Portugalenſis quomodo intellecta. 462. 389
AMBITIOSVS in impetratione beneficij. quis dicatur. 272. nu. 3. 299
AMOVIBILES ad nutum, an dicantur illi qui ſunt ſub obedientia ſuperiorum. 382. nu. 3. 169
ANIMI declaratio, an per quemcunque actũ inducatur. 237. nu. 2. 110
pro ANNVA præſtatione denegata competit poſſeſſorium. 175. 262
pro Annua præſtatione perſonali, an detur officium iudicis. 176. nu. 3. 262
in Annuis ſtipulationibus, an à principio poſſit agi pro omnibus annis. 253. nu. 3. & 5. & quid in vſuris, ibidem. & nu. 7. 118
* Annuis præſtationibus præſcribendis, vide Præſcriptio.
ANTIQVISSIMVM tempus quod dicatur. 206. nu. 2. 100
in Antiquis quando ſufficiat ſemiplena probatio. 62. nu. 2. 212
an Antiquum tempus nonaginta annorum. 204. nu. 1. & 5. 273
Tempus centum annorum dicitur tempus longiſſimum. 206. nu. 4. 100
Antiquitatem probat data inſtrumenti, ſtantibus adminiculis. 439. 189
* APOSTOLI. vide Appellatio.
APPELLATIONIS remedium introductum de iure, vt quis non teneatur ſtare ſententiæ vnicæ alicuius iudicis. 54. nu. 1. 30.
Appellans, ex appellatione non debet mereri pœnam. 54. nu. 2. 30
Appellatio a diffinitiua, ſine ſcriptis non eſt valida. 102. 465
Appellatio ſine ſcriptis an poſſit fieri in beneficialibus. ibidem. nu. 4. 466
Appellatio, à diffinitiua infra decem dies non in ſcriptis ſi poſt decem dies detur cedula, an ſit bona. 102. nu. 1. 465
Apoſtoli vbi dantur teſtimoniales non tenetur quis infra decem dies committere cauſam. 361. 340
Appellare qui tenetur in ſcriptis, an teneatur dare cedulam appellationis, vel ſufficiat quod appel-

appellet voce . 94. nu. 1. 230
Appellare aliud eſt verbaliter , & ſcripturam conſicere , aliud in ſcriptis appellare . 104. 230.
Appellationis proſequendæ tempus, computatur à die appellationis interpoſitæ , non autem commiſſionis præſentatæ . 57. 210
Appellans , appellationem proſequi debita deligentia tenetur. & quando non fuerit dictus diligens. 379. nu. 2. 349
Appellatio vnius prodeſt alteri habenti cauſam connexam . ita & prorogatio fatalium. 459. 388.
Appellare impeditus propter abſentiam iudicis quid facere debeat . 126. nu. 1. 239
Appellatio an deuoluat totum negotium quando eſt facta in parte , quæ facit contra appellantem . 101. nu. 1. 465
Appellatio quatenus contra , an de iure fieri poſſit . ibidem. nu. 2.
Appellatio a ſententia quatenus contra , non ſuffragatur aduerſario , ſi nulla in fauorem eius eſt lata. ibidem.
Appellationis cauſa cenſetur cõmiſſa iuxta formam ſtatutorum , cum prius cauſa iuxta talem formam commiſſa eſt . 416. nu. 3. 364
in Appellatione a diffinitiua , ſi eſt legitime interpoſita , etiam quod iudex non deferat tamen ius ipſum defert . 102. nu. 2. 465
Appellatio tollit præſumptionem ſententiæ latæ ſed an ceſſet deſerta appellatione . 155. nu. 3. 253
Condemnatus an dicatur quis per ſententiam ſuſpenſam per appellationem . 54. nu. 5. 30
Appellationis cauſa quando committitur a ſententia lata in partibus, vna cum toto negocio principali, licet non appareat de appellatione an poſſit in Rota procedi in negocio principali. 343. nu. 5. 571
Appellationis , & negocij principalis vbi cauſa committitur , quando valeat ſententia lata ſuper negocio principali , aliter non ducto de appellatione. 232. 285
Appellationis cauſa , & nullitatis , an æque principaliter cenſeatur commiſſa. 424. nu. 2. 368
Appellatio extraiudicialis à futuro grauamine an deuoluat. 310. nu. 1. 560
Appellatio extraiudicialis quo caſu non deuoluerit . ibidem.
Appellatio extraiudicialis, in preſentia appellati interpoſita, an deuoluat cauſam ad Curiam. Dicta appellatione qui afficiãtur. 399. nu. 1. & 2. 601
Appellatio extraiudicialis quo caſu deuoluit cauſam ad Curiam ita vt potuerit procedi per contradictas. ibidem.
Appellatio extraiudicialis , vbi interponitur non ſequuto grauamine , non currit tempus ad proſequendum. 312. 560
Appellatio extraiudicialis informiter interpoſita ſeu intimata , an deuoluat, quo ad appellantem appellato volẽte, tantum ad effectum vt beneficium, non declarata voluntate appellati quod velit cauſam eſſe deuolutam , ſit interim litigioſum. 505. 410
Appellatio quæ caſu iudicata extraiudicialis . 463. 390
Appellatio extraiudicialis intimata ad effectũ ſubrogationis, non induceit litis pendentiam. 108. 468
in omni Appellatione , ſiue iudiciali ſiue extraiudiciali , quando poteſt appellari à ſuperiore qui facit actum in fauorem tertij , tunc a ſuperiore , non a tertio , eſt appellandum . 399. nu. 3. 602
Appellatio non intimata, an deuoluat. 234. nu. 3. 286
Appellatio an debeat appellato formiter intimari ita quod aliter non deuoluat. 505. nu. 5. 410.
Appellatio ſi fuit interpoſita per appellantem in abſentia appellati , an tunc requiratur quod intimetur appellato . 405. nu. 8. 601
Appellatio quando interponitur a procuratore an mandatum debeat porrigi , vel legi. ibid.
Appellatio informiter intimata in præiudiciũ appellantis , an ſtatim cauſam ad Curiam deuoluat. 505. nu. 2. 410
Appellare poteſt procurator conſtitutus ad certam litem , & cauſam , ſed non appellationem proſequi. 265. 123
Appellationem proſequi an poſſit procurator conſtitutus in vna inſtantia . 335. nu. 1. 150.
Appellationẽ proſequi an poſſit procurator per verba generalia . ibidem. nu. 2.
Appellare an poſſit ſubſtitutus in cauſa , & appellationem proſequi . ibidem.
Appellatio interpoſita per eum , quem non apparebat eſſe procuratorem , an deuoluat appellato nolente. 505. nu. 1. 4. & 6. 410
Appellatio quãdo interponitur ab interloquutoria , an cauſa ſpecifice exprimenda ſit. 400. nu. 1. 601
Appellatio ab interloquutoria ſi ſit friuola , non admittenda . ſi tamen iudex cauſæ admiſit , & appellationi detulit, an tota iuriſdictio ſit ad ſuperiorem deuoluta. 102. 3. 466
Appellari an poſſit in petitorio, vbi ratio appellandi eſt in promptu. 285. nu. 6. 304
Appellari an poſſit in poſſeſſorio habente annexam cauſam proprietatis. 270. nu. 1. 298
Appellari an poſſit in interdictis habentibus mixtam cauſam proprietatis . 285. nu. 4. 304
Appellatio an detur in poſſeſſorio intentato ratione dominij . ibidem. nu. 2. & 3.
Appellari an poſſit in poſſeſſorio quando fuit cumulatum cum petitorio , ibidem nu. 5.
Appellari non poteſt a ſententia lata in poſſeſſorio caſtri. 379. 591
Appellabilis eſt cauſa vbi nullitas proceſſus iudicis cauſat ſpolium, & ſuper vtraque pronunciatur . 107. 468
Appellatio an detur à declaratoria incurſus cen-

cenſurarum. 173.nu. 1. 261

Appellare licuit iſto caſu a ſententia declaratoria incurſus cenſurarum, & appellatio effectum illarum ſuſpendit. 270. 541

Appellationis deſertionē ob non præſentationē commiſſionis in tempore, qualibet diligentia ſufficit ad excuſandum. 221. 104

Appellationem non eſſe deſertam, an in dubio pronunciandum. 364.nu.3. 341

Appellatio propter non præſentationem commiſſionis, quo caſu iudicata deſerta. 379. 349.

Appellatio an deſerta, ſi commiſſio vndecima die præſentatur Auditori. ibidem. nu.1.

Appellatio eſt deſerta ſi appellans infra annum non facit aliud, quam citare partem ad videndum prorogari fatalia, quia ex hoc nil dicitur in cauſa facere. 311. 316

Appellationis cauſa deſerta, an cenſeatur deſerta & cauſa nullitatis. 343. nu. 4. 570

Appellatione deſerta, iniquitas per viam exceptionis an opponi poſſit. 407.nu.1. 359

Appellationis iudex, poſt deſertionem, poteſt confirmare ſententiam, non autem infirmare. 115. 61

Appellatione ſublata per ſtatutum, an cenſeatur ſublata omnis defenſio. 407.nu.4. 360

Appellatio prohibita per ſtatutum, an intelligatur etiam prohibita in caſibus, in quibus de iure appellatio permittitur. 285.nu. 7. 304

non Appellare à diffinitiua, an reſpiciat deciſoria, vel ordinatoria. 102.nu.5. 466

* Appellare an poſſit tertius pro ſuo intereſſe vide, Tertius.

* Appellationis fatalia, vide. Fatalia.

* ARBITRIO iudicis. vide. Iudex.

ARCHIDIACONVS an habeat iuriſdictionem. 295.nu.7. 534

Archidiaconatus nomen an ſonet in dignitatem & quando. 89. nu.1. 458

ARCHIPRESBYTER an contineatur in Capitulo. 325.nu.1. 321

Archipresbyteratus nomen an ſonet in dignitatem, & quando. 89.nu.1. 458

Archipresbyteratus de Medina del Campo dignitas ruralis. 368. 343

ARCHIVVM non eſt ſi non eſt locus publicus. 384. nu.3. 594

in Archiuo reperta ſcriptura non publica an probet. 430.nu.1. 370

in Archiuo inſtrumenta & ſcripturæ reperta vt probent quid requiratur. 441. nu.2. 377

Archiuum nō dat robur ſcripturæ non authenticæ. 384.nu. 2. 594

ex Archiuo ſcriptura deſumpta vt probet, inter alia requirit quod ſit appoſita manus præfecti Archiui, atteſtantis ſcripturam eſſe extractam ex Archiuo. ibidem. nu.4.

Archiuiſtarum priuilegium quod poſſint extendere inſtrumenta per alios notarios rogata, quomodo intellectum. 414. 363

* Archiui bulla. vide. Bulla.

* Multa alia vide ad iſtam materiam, in verbo. inſtrumentum.

ARGVMENTVM de adoptione ad legitimationem an valeat. 110.nu.2. 232

Argumentum a contrario ſenſu eſt validum. 189.nu.8. 92

Argumentum a contrario ſenſu non ſumitur quando reſultat abſurdum. 69.nu.3. 214

Argumentum de expreſſo ad tacitum, quomodo & quando procedat. 174.nu.7. 85

Argumentum a cauſa teſtati ad cauſam inteſtati, an valeat. 119.nu.2. 238

Argumentum a veriſimili mente concedentis quod ſi ita interrogatus fuiſſet, an valeat in Papa concedente. 152. nu.1. 252. & an valeat in commiſſionibus. 3.nu.1. 189

Argumentū ab vſu patrisfamilias ſolentis concedere priuilegium an valeat. 174 nu.2. 262

ARTICVLOS dans ſufficit quid iuret quod credit illos eſſe veros quando ſunt de facto alieno. 267. 297

ARTICVLI continentes id quod erat in interrogatorijs, quin dari poſſint, non impedit publicatio teſtium ſuper interrogatorijs. 251. 291.

Articuli quo caſu iudicati releuantes. 420. 611

ASSERTIONI Principis de facto prædeceſſoris, an credatur. 349.nu.3. 332

Aſſertioni facta in inſtrumento inter pſonas nō probibitas, an ſit ſtādum. 244.nu.2. & 3. 525

ASSISTENS liti, in quo gradu & ſtatu admittatur. 374.nu.4. 347

Aſſiſtentem liti, poſſe tertio appellare, quomodo intelligatur. ibidem. nu.5.

* ATROX iniuria. vide. Iniuria.

ATTENTATA an poſſeſſio copta, durante termino od appellandum. 414. nu. 2. 608

Attentata an ſit prouiſio facta poſt appellationē interpoſitam ſuper priuatione beneficij. 27. nu.1. & 5. 17

quid de facta durante termino ad appellandū ibidem. nu.4. & 6.

Attentata dicuntur facta poſt inhibitionem obtentam ab aſſerto procuratore. 142. 480

Attentota eſt exequutio facta poſt inhibitionē emanatam vigore commiſſionis reſtitutoriæ prout de iure. 291. 132

Attentata nō ſunt, facta poſt inhibitionem emanatam vigore commiſſionis, quatenus cauſa non ſit inſtructa. 322. 563

Attentata non ſunt facta a iudice tertiæ inſtantia procedente ad exequutionē poſt inhibitionem vigore commiſſionis reſtitutoriæ prout de iure, poſt tres ſententias. 116. 62

an Attentet prouiſus, lite pendente, per Ordinarium. 74.nu.3. 217

Attentata non eſt poſſeſſio quæſita a non collitigante, lite pendente. 28. 17

Attentata poſſeſſio, quo caſu iudicata. 252. 291

vt Attentata poſſeſſio reuocetur, quid debeat probari. 216. 103

non Attentat tertius. & qui dicatur tertius. 411. nu.1. 362

Attentare an dicatur habens poſſeſſionem a tertio. 216. nu. 3. 103

ad

ad effectum Attentatorum purgationis, probatio valoris nõ inducit nullitatem tituli. 197 97

Attentata licet non ſint, tamen non fuit auditus, niſi reſtitutis fructibus. 113. 61

in Attentatis non requiritur tituli exhibitio. 268.nu.1. 297

in Attentatis quid ſufficiat probaſſe. 216.nu.1. 5.& 6. 103

Attentatorum iudicium eſt priuilegiatum, vt etiam per ceſſionarium non poſſit procedi in negocio principali, ante purgationem attentatorum.51. 443

Attentatorum iudicio pendente fuit mandatum quod daretur ex fructibus ſequeſtratis congrua portio, aſcendens ad valorem penſionis ſoluendæ.46. 439

ſuper Attentatis lata ſententia, an dicatur lata ſuper poſſeſſorio.35.nu.2. 202

Attentata per aſſertum procuratorem facta, quomodo ſint purganda.515. 415

ab Attentatis quando excuſet reſolutio & decretum Auditorum.156. nu.3. 486

* Attestatio Papæ an tollat in quæſitum. vide. Ius quæſitum.

* Atteſtatio Vicecancellarij. vide. Vicecancellarius.

in Avdientia contradictarum, citantur omnes intereſſe putantes.236. nu.1. 287

quando ſit locus dicta citationi.9.nu.3. 6

in Audientia contradictarum, ſeu per contradictas, an valide agatur procuratore reuocato.109.nu.1. 232

in Audientia contradictarum, citatio per contradictas, non comparente citato, eſt de vrbanitate, non de neceſſitate.371.nu.2. 345

Examen ſi fiat per contradictas non docto de abſentia, validum eſt. dum tamen in proceſſu cauſa poſtea de abſentia illo tempore conſtet.204. 99

per Audientiam contradictarum bene proceditur, quando aliquis commiſit cauſam, & obtinuit citationem, licet eam non exequatur ſi reus veniat.412. 178

per Audientiam decretum proceſſus poteſt alio tempore repeti, & ſuſtinetur ſententia, dato quod probetur præſentia medio tempore 305. 230

verba in facultatibus A.C. citationes aſſigendas ab ortu ſolis ad occaſum, quomodo intellecta.172.nu.1. 83

Auditores Cardinalium, quando & quomodo poſſunt ſeruare terminos.17. nu.1. 195

Auditores Cardinalium an poſſint præfigere terminum vigore Commiſſionis in qua dicitur quod præfixo termino.17. 194

Auditores Rotæ omnes faciunt vnum tribunal, & vnus alterius dicitur eſſe ſubrogatus.339. nu.2. 568

Auditor Rotæ non profert ſententiam niſi de concilio aliorum Auditorum, & dicuntur omnes proferre.338.nu.1. 551

Auditor in Rota quomodo dicatur alium præueniſſe. & ſententia per ſecundum lata, parte non opponente eſt valida.460. 388

vnus Auditor poteſt ſubſcribere ſentẽtiam Auditoris defuncti ex generali commiſſione. Item poteſt abſque citatione partis.338. 151

Auditor Rotæ, a quo cauſa auocata eſt, nihil in ea facere poteſt.339.1. 568

Auditores Rotæ an poſſint ſe abſentare ab Vrbe ſine licentia Papæ.103.3. 466

Auditorum gratijs aliud eſt derogare, & aliud priuilegijs.205. 99

in Auditorum Rotæ priuilegijs requiritur ſpecialis derogatio. ibidem.nu.2. An cenſeatur derogatum pre clauſulam. Quorum tenores 85. 43

Auditori Rotæ gratia facta, an dicatur derogatum, ſi non ſit derogatum priuilegijs Auditorum.205.1. 99

Avvs maternus dotando, in dubio de quibus bonis dotare cenſeatur.176.1. 86

B

Bannitj an deportatis æquiparentur. 417.6. 610

Beneficivm conceſſum miſerationis cauſa, per quæ verba debeat reuocari, & ex quibus illi cenſeatur renunciatum. 456. 2.& 3. 386

ad Beneficium cap. peruenit. volens admitti, debet confiteri debitum.312. 316

ad impetrandum Beneficiũ cap. peruenit. requiritur ſpeciale mandatum.83. 41

Doloſus quo caſu quis iudicatus fuerit, ad finem vt excluderetur à beneficio cap. peruenit.54.nu.6.30.& deciſ.384. 169

ad Beneficium cap. Odoardus. ſiue c. peruenit. an poſt tres conformes quis ſit admitendus. 54. 30

Beneficio de duobus reis, an valide renuncietur. 171.nu.6.& 7. 82

* Vide aliqua in verbo. Ceſsio bonorum.

Beneficia præſumuntur libera.186.2. 91

Beneficium Eccleſiaſticum tranſit cum onere ſuo.10, nu.2. 7

Beneficium Eccleſiaſticum, an tranſeat in aliũ cum vitio litis.346.nu.4. 372

Beneficium cadere ſub gratia, cui incumbat onus probandi.250. 117

Beneficium ex duplici bono iure, an poſſit ad aliquem ſpectare.191.nu.6. 93

Beneficium quando dicatur plenum, vel non. 370.nu.2. 586

Beneficiorum pluralitas licet reprobetur a iure, tamen ſi quis obtineat vnum beneficium litigioſum, poteſt impetrare aliud in forma pauperum. propter dubium litis euentum.131. nu.1. 477

Beneficia patrimonialia quatuplicia ſint. 158. 255.

Beneficia patrimonialia, an dicantur pertinere ad liberam collationem Epiſcopi. ibidem nu.2.

Beneficia patrimonialia cadunt ſub indulto Cardinalis.163. 489

in

in Beneficijs patrimonialibus, an filijs patrimonialibus quæratur aliquod ius conſiderabile. 229.2. 284
quod quis ſit de Regno non dat qualitatem vt propterea ſit preferendus.247. 115
in Beneficijs Hiſpaniæ an ſit præferendus Hiſpanus Italo. ibidem. nu.2.
Beneficiatus quando dicatur decedere in poſſeſſione beneficij.358. 4
Beneficiatus qui remanſit in perceptione fructuum, an dicatur deceſſiſſe in poſſeſſione beneficij.371.nu. 1. 587
in Beneficialibus non cadit contractus inter Principem & ſubditum. 50. nu.3. 28
in Beneficialibus pacta ſine authoritate ſuperioris, an re probata.343.nu.2.& 4. 152
* de Beneficiorum prouiſione. vide. Prouiſio.
* Beneficiorũ impetratio. vide. Impetratio.
in Beneficialibus a principio cenſetur deductũ omne ius quod competit, & competiturum non eſt. vide. Ius.
* Beneficia quando ſint affecta. vide. Affectio.
* de Beneficiorũ vacatione. vide in verbo. Vacatio beneficij.
* de Beneficiorũ incompatibilitate, vide in verbo. Incompatibilitas.
* de Beneficijs litigioſis. vide in verbo. Lis. & de Litigioſis.
Beneplacitvm Papæ ex forma laudi, quo caſu non fuit neceſſarium. 44. 606
Beneplacitum ſuperioris ex quo dicatur reſeruatum.41.1. 205
Bona alia qui dicit adeſſe quid probare debeat.185.2. 90
* Bona fidei. vide. Fidei.
Breve habet vim litterarum expeditarum. 149. 72
Breue ſigillatum per Papam, eſt originale. 279.2. 302
Breue, an ſit remittendum ad corrigendum ſi diſcordet a minuta.279.1. 302
* Breuis minuta. vide. Minuta.
Breue quando eſt expeditum poſt vacationẽ beneficij, gratiatus tenetur probare, collationẽ in breue poſitam tempore conceſſionis, gratiæ fuiſſe expreſſam aliunde quam ex data breuis.125. 65
Bvllæ verbis, an ſit ſtandum.358.2. 338
Bulla licet gratis expediatur, tamen requiritur impenſa.329.3. 427
Bulla archiui annullãs inſtrumenta rogata in Vrbe per Notarium non matriculatum, quo caſu non fuerit vſu recepta.296. 134
Bulla Leonina facultatis teſtandi, comprehẽdit etiam bona mobilia.161. 256
Bulla Sixti annullans venditionem factam alteri quam vicino, intelligitur vicino volente.8. 190
* Vide aliqua, in verbo. Ius congrui.

C

Cabimentorvm diuiſio ex congregationibus ſeparatis præſuppoſita, an tolleretur ex prouiſionibus Catalanorũ.323.320
Cabimentorum diuiſio ex quibus fuit indicata inter Empoſtanos, & Catalanos.322. 319
Cabimentorum diuiſioni non obſtant prouiſiones Catalanorum.389. 353
Cadvcitas, an enitetur pro credito ſoluere debentis, ex vi retentionis.284.2. 304
Caducitati eſt locus non obſtante pœna conuentionali, appoſita in iſtrumento emphiteuſis. 200. 272
Caducitatis iudicio etiam iniuſto pendente, poteſt quis de nouo in commiſſum incidere. 426. 614
* Vide aliqua in verbo. Emphiteuſis.
* Calvmniæ iuramentũ. vide. Iuramentum.
Cambii forma quo caſu dicatur ſeruata. 389. 597
Cambium quando ſit in Vrbe, quomodo; & quando fiat ſolutio. ibidem.nu.2.
in Cambio quando fiat auantagium propter ſolutionem manualiter factam. ibidem.
* Cancellariæ regulis. vide. Regula.
Canonicatvs Toletanus exprimitur in 24.& quare.365.7. 348
* Canonicatus poſſeſſionẽ Capitulo nolente tradere quid agendum. vide. Poſſeſſionem.
Canonicus, an ſtatim quod eſt creatus habeat ius petendi præbendam. 17.4. 424
Canonici vltra numerum, ſeu ſupernumerarij quid habeant.6.4. 419
Canonici ex receptione ſupernumerariorum, an dicantur grauati. ibidem. nu.3.
Canonici creati ſupernumerarij, an habeant vocem in Capitulo, & locum in choro.183. 2. 498
Canonici de nouo creati, quod habeant ſtallũ in choro, & locum in Capitulo, an ſit præiudicium conſiderabile. ibidem.
Canonicorum antiquorum ex parte an ſit præiudicium conſiderabile, quod creati per Adrianum viuentibus antiquis habent, vocẽ in Capitulo, & ſtallum in choro.6. 419
Canonici vbi habent curam animarum, cura manet penes collegium non autem penes ſingulos.282. 130
Cantor in Eccleſia quid faciat.89.3. 458
Cantoria in Eccleſia Salutiarum, an ſit dignitas perſonatus, vel officium cum adminiſtratione.89. 458
Capellanos deputare, an inter onera computetur.350.7. 555
Capitvla plura vbi ſunt in eadem obligatione poſita, an ſint correſpectiua, vt de vno ad aliud inferri poſſit.213. 510
Capitula connexa quæ dicantur. ibidem.nu.1. & 2.
Capitulũ fecit, vel Canonici capitulariter congregati id fecerint, idem eſt dicere. 295. 553.
Actus capitulariter geſtus vt dicatur, quæ requirantur. ibidem.2. 554
Capitularis poteſtas manet in venientibus, quãdo ſunt vocati ab habente poteſtatem.283. 548

Capi-

Capitulum ſi deneget tradere poſſeſſionem proviſo, a tali denegatione an detur appellatio. 399. nu. 4. 602

Capitulum tenetur ad fructus non diſtributos licet ante intimationem eſſent lucrati, dum tamen poſt datam priuilegij. 407. 177

in Capitulo quis teneatur probare abſentiam, vel præſentiam Canonicorum. 375. 347

Capitulum ſi poteſt cognoſcere de leuibus criminibus, an prohibeatur cognoſcere crimen leue perpetratum die feſtiuo. 283. nu. 1. 130

ad Capitulum, an extendatur conſtitutio loquens de perſona. 84. 42

Capitulum an poſſit agere ſine Prælato. 431. 4. 371

Capitulum ſine Prælato in rebus communibus, an agere poſſit. 404. 4. 358

Capitulum in rebus communibus magni momenti, an poſſit agere ſine Abbate. 410. n. 6. 362

Capitulum an poſſit agere, ſi ex facto Prælati, vel negligentia, præiudicium inferatur Eccleſia. 431. nu. 3. 371

Capitulum Cathedralis ſede vacante an poſſit agere. & quid de Capitulo Collegiata pro iuribus communibus inter Prælatum, & Capitulum. 439. 1. 376

Capitulum Collegiata ſede vacãte an poſſit agere contra Capitulum maius ſuper præeminentijs. & ſi potuit, & non fecit, an cucurrerit præſcriptio 439. 376

Capitulum ſede vacante non poteſt admittere permutationes beneficiorum ſpectantium ad collationem ſolius Epiſcopi. 320. 319

Capitulum ſede vacante, an conferat iure proprio, ita vt non conſumatur turnus quem habet vna cum Epiſcopo. 184. nu. 1. 498

* Capitulo volente tradere poſſeſſionem Canonicatus quid agendum. vide. Poſſeſſionem.

CARDINALATVS eſt dignitas, an cum Cardinalatu poſſit retineri alia dignitas. 428. n. 1. 370

Beneficia inferiora, an vacent per promotionẽ ad Cardinalatum. 428. 370

Cardinales conſtitutione rationabili ligari debent. 189. 9. 92

Cardinales an teneantur ad taxas. ibidem. nu. 6.

Cardinales an comprehendantur in diſpoſitione odioſa vltra ius commune. ibidem. nu. 1

Cardinales an comprehendantur regulis Cancellariæ. ibidem. nu. 4. 7. & 8.

Cardinales vtrum ſubiaceant regula de publicandis reſignationibus. ibidem.

Cardinalibus an præſumatur Papa, minus quam fieri poteſt, velle præiudicare. 84. n. 6. 456

In gratia Papa facta cum conſenſu Cardinalis quatenus requiratur hae verba, quomodo intelligantur. 301. 1. 555

Verba illa. Cardinalis accedente conſenſu. an intelligantur conditionaliter, vel diſpoſitiue. 18. 424

Cardinalis conſenſus an requiratur in litigioſis. 84. nu. 4. & 5. 456

* vide aliqua, in verbo. Conſenſus.

* Cardinalium Auditores. vide. Auditor.

* Cardinalium familiares, & familiaritas. vide. Familiaritas.

* Cardinalium indulta. vide. Indulta.

CAROLVS Ruinus præceptor Putei. 39. n. 3. 204

CASTRI poſſeſſio per quos actus capi dicatur. & an ſufficiat ſi dicatur eſſe captam poſſeſſionem bonorum. 450. 381

Caſtra, quæ ſubſunt Præſidi prouinciæ, quam curiæ dictionem habeant. 313. nu. 1. 316

Caſtrum non ſpectare ad Monaſterium S. Ioannis, ex quibus fuit iudicatum. 342. 329

Caſtri redintegratio vbi datur, datur & iuriſdictionis redintegratio, vbi Caſtrum eſt exemptum & ſeparatum. 292. 307

CASVS omiſſus remanet in diſpoſitione iuris communis, quomodo intelligatur. 495. nu. 1. 404

Caſus inſolitus quis dicatur. 19. nu. 1. 424

Caſum inſolitum ſumere non dicitur, ſuſcipiẽs in ſe riſigum, periculum, & fortunam. ibidem.

in CATASTRO an teneatur apponere rem, habens ſolum actionem ad illam. 10. nu. 5. 7

* ACCATASTRATIONIS tranſlatio quando tractatur, an Syndicus loci citandus ſit. vide. Syndicus.

* CATHEDRALIS Eccleſia. vide. Eccleſia.

CAVSARVM finalium ſufficit quod vna ſubſit. 69. nu. 4. 254

Cauſa cognitio quando præſumatur adhibita. 246. nu. 2. 289

Cauſa venditionis in contractu iurato præſumitur vera. 244. 525

Cauſa magna, an dicatur ſumma 300. ducatorum. 421. nu. 2. 367

Cauſa ſemel effecta ſummaria in prima, remanet etiam ſummaria in ſecunda, etiam ſi non dicatur. 416. nu. 3. 364

Cauſæ omnes in Rota ſunt ſummariæ. 130. nu. 7. 476

in Cauſa quando dicatur liquere ante concluſionem in cauſa. 29. nu. 11. 429

Cauſa vt dicatur agi inter laicos, vel clericos, attenditur quis ſit reus. 17. nu. 4. 195

Cauſa eadem an poſſit pluribus iudicibus committi. 234. nu. 5. 286

Cauſa ſemel ad curiam deuoluta, non poteſt amplius a curia extrahi, quomodo procedit. ibidem. nu. 1.

Cauſæ vt cito expediantur publica eſt vtilitas. 266. nu. 4. 297

* Cauſa criminalis. vide. Criminalis.

CAVTIONI quando non ſit locus. 303. nu. 1. 137

Cautio rati an habeat locum, quando ſumus in dubio. 142. 1. 480

Cautio iuratoria non admittitur, vbi tertius veniens pro ſuo intereſſe, vult admitti ad impediendum executionem. 112. 61

Cautioni iuxta terminos, l. is a quo. quando ſit locus. 374. nu. 1. 347
Cautioni de qua in l. ſi is, a quo. de rei vend. quare non ſit locus. 317. nu. 1. 317
Immobilia non poſſidens, in terminis l. is, à quo. tenetur cauere tanquam ſuſpectus cum fideiuſſoribus. 327. 146
CEDVLAE *Cardinalis non creditur ſed contra cedula Vicecancellarij. 320.* 143
* *Cedula depoſiti, an habeat vim ſolutionis vide. Solutio.*
CENSVRAE *an relaxentur abſque citatione perſonali. 324. nu. 1. & 3.* 145
Cenſurarum ſententia, an habeat vim diffinitiue. 120. nu. 2. 238
Cenſurarum relaxatio, habet vim diffinitiue, quando ſit cum cauſa cognitione. ibid.
a Cenſuris latis extra curiam, paſſim datur abſolutio. ſecus ſi in curia. 39. 23
* *Cenſurarum declaratoria. vide. Declaratoria.*
CESSIO *quando ſit in creditorem, an oporteat quod conſtet de cauſa, 22. nu. 5.* 426
Ceſſionis cauſa an alias probanda quam per confeſſionem, ibidem. nu. 1.
Ceſſio quando ſit ex cauſa dationis in ſolutum an valeat. ibidem. nu. 4.
Ceſſio actionis indubitata, regulariter prohibita. ſed quando fallat. ibidem. nu. 7.
Ceſſio quando dicatur conditionalis, & quando pura. 306. nu. 2. 138
Cedi an poſſit fideicommiſſum. & ceſſionarius quomodo agat. 49. nu. 2. 208
Cedi an poſſit priuilegium tranſiens ad quemcunque heredem. ibidem. nu. 3.
Ceſſa actione priuilegiata, an tranſeat cum ſuo priuilegio. ibidem. nu. 1.
Ceſſionarius poſito quod non poſſit intentare vtiles ratione ceſſionis, an ſaltem poſſit intentare directas nomine cedentis. ibid.
Ceſſionarius qui non poteſt intentare vtiles nomine proprio, an poſſit intentare directas nomine cedentis. 60. 211
Ceſſio beneficij an dicatur facta in potentiorē, ſi facta ſit in fauorē Monaſterij. 362. n. 5. 581
Ceſſio vt non præſumatur ſimulata, quæ requirantur. 22. nu. 2. 426
* *Cedendo actionem, obligatus an liberetur. vide. Obligatio.*
Ceſſio beneficij conditionalis, non adimpleta conditione, an ſit nulla. 306. 1. 138
Et an ſit locus regreſſui. ibidem.
Ceſſio beneficij factam in fauorē certæ perſonæ nunquam conprehenditur in gratia facta per ceſſum. 511. 1. 413
Ceſſio beneficij fieri non poteſt, quando eſt litigioſa, in præiudicium litis. 362. 6. 580
Cedens beneficio an habeatur pro mortuo ciuiliter. 80. nu. 1. 454
Cedens beneficio, an dicatur mori ciuiliter. 353. 2. & 4. 575
Ceſſio litis & cauſæ extinguit litem, etiam ſi ſit facta ſine admiſſione Auditoris, & parte abſente. 487. 403
Cedens an poſſit poſt ceſſionem, in expenſis condemnari. 80. nu. 3. 454
* *Ceſſio ex cauſa permutationis, an ſimplex ceſſio. vide. Permutatio.*
Cedens bonis, an & quando ſit liberatus. 245 nu. 1. 115
Ceſſio bonorum quando habeat vim ſolutionis. ibidem. nu. 2.
Ceſſio bonorum, an proſit ſolum ad euitandum carceres. ibidem.
Ceſſio bonorum quomodo debeat fieri vt proſit. ibidem. nu. 3.
Ceſſio bonorum quo caſu conceſſa, in materia ſpolij, ad effectum vt ageret in petitorio. 214. 102
Ceſſio bonorum quo caſu conceſſa in ſpolio commiſſio abſque dolo, vt ageret in petitorio. 245. 115
* *Vide aliqua in verbo. Beneficium. c. permanſit.*
CITANDI *an ſint creditores omnes, etiam conditionales, & qui habeant ius in ſpe, vt actus afficiat. 91. nu. 3.* 460
Citandus eſt perſonaliter certus cōtradictor, vel qui de facili reperiri poſſunt. 6. nu. 1. 190
Citandi an ſint per proclama, habentes ſecundario intereſſe. 91. nu. 3. 459
Citatio facta contra Capitulum, *quando afficiat ſingulares de* Capitulo. *9.* 6
Citatio, de iure an poſſit fieri domi, ſi citandus non reperitur perſonaliter. 354 nu. 3. 576
Citatio ad ſententiam domi facta quādo teneat. 271. 298
Citatio de iure communi, an requiratur quod fiat in parochia 354. nu. 3. 576
Citatio quando debeat legi, & affigi. 27. nu. 1. 197
Citatio in materia priuationis, non poteſt incipere a procuratore. 363. 162
Citatio principalis requiritur, & procuratoris non ſuffiit, quando agitur de priuatione alicuius. & quid ſi citatio ſit nulla. 282. nu. 1. & 2. 548
Citatus ad totam cauſam cum comminatione, quod procedatur ad ſententiam, non debet iterum citari, niſi comparuerit in cauſa. 274. 300
Citatus ad aliquem actum, ſi actus fiat aliter quam in citatione dicitur, an actus dicatur factus parte non citata. 162. nu. 3. 489
Citatio habens terminum breuem, an arctet ad comparendum. 150. nu. 1. 483
à Citatione habente breuem terminum, an ſit appellandum, & talis citatio probet inſtantē cauſam appellandi. ibidem. nu. 2.
Citatio nimis vaga, eſt nulla. & quare. 148. nu. 1. 249
Citatio pro ſingulis diebus & horis, nulla. 252. 118
Citatio ad primam diem, & ſequentes, non valet. 148. 249
Citatio ad primam, quomodo intelligatur ad

primam

primam in domo, an vero ad primam in Rota.69. 37
Citanda non eſt pars, quæ fuit alias citata, & eſt contumax de iure. & Rota quid ſoleat facere.371.nu.1. 345
Citatio non requiritur ad informationem, ſi committitur alicui vt ſe informet, ſed in actu poſtea faciendo. 422. 368
Citatio an requiratur, quando pronunciatur prout in cedula. 338.nu.1.& 3. 151
Citatio an requiratur, quando vnus Auditor pro alio ſententiam ſubſcribit. ibidem nu.1.
Citatio ad ſententiam an requiratur, quando iudex citata parte delegat alium iudicem ad ſententiam. ibidem.nu.2.
Citatio per edictum, habens terminum breuem ad comparendum, eſt nulla.150. 483
Citatio per edictum quando debeat fieri in locis vicinioribus. ibidem. nu. 3.
Citatio per edictũ, facta in parochiali vbi quis tenetur reſidere, an deuoluat. 41.nu.2. 23
Citatio vbi fit per edictum, an debeat dimitti copia citationis.27. 197
Citatio per edictum requirit affixionem, & lectionẽ. & ex quibus verbis non fuit probata lectio. 164. 257
Citatio per edictum quando afficiat conſanguineos. 6. nu.4. 190
Citatio quo caſu bene exequuta. 354.
Citatio non exequuta, quando pro exequuta haberi debeat. 86.nu.2. 223
Citationem exequens Notarius debet apponere teſtes. 5. 418
in Citationis exequutione, ſi dicatur quod nihil omiſerat de ſubſtantialibus, quid importent talia verba. 71. 38
Citatio ſufficit quod in duobus locis legitime exequatur, licet in parochiali de qua agitur, non ſit legitime exequuta. 207. 100
Citatio eſt bona, facta diligentia de reperiendo citandum in partibus, ſi non fuerit repertus affixa citatione in valuis parochialis. ibidem. nu.1.
Citatio ſine die eſt valida.207. 275
Citatio commiſſa cuicunque clerico, tabellioni, notario, quomodo intelligitur. 82. 41
* Vide in materia probandi non tutum acceſsũ ad aliquem citandum. 160. 76
Citatio per contradictas, non comparente citato, eſt de vrbanitate, non de neceſſitate. 371. nu. 2. 345
Citatio generalis & incerta, non afficit. 9. nu.2.& 5. 46
Citatio generalis quando ſufficiat. 6.nu.2. 190
Citatio generalis cum qua ſolennitate fieri debeat. 366. 2. 538
Citatio peremptoria, an requiratur vbi agitur de magno præiudicio. ibidem. nu. 3.
Citatio ad videndum iurare teſtes ſine termino, pro quo die intelligatur. 274.nu.1. 300
Citatio quando mittitur in longinquas partes an debeat inſeri facultas. 245. nu.5. 526
Citatio an excludatur interueniſſe per exhibitionem actorum. 327. nu. 2. 322
Citatio an ad inſtantiam partis, præſumatur facta. 127. 60
Citatio in antiquis, quando præſumatur. 327 nu. 2. & 3. 322
Citatio ex quo tempore præſumpta in exemplo. ibidem.
Citatio in antiquis in tranſumptatione ſcripturarum, an præſumatur. 205. nu. 5. 274
Citationis defectus quando ſanari poſſit. 114. nu.1. 61
* Citatio mulierum. vide. Mulier.
* Citatio per contradictas. vide. Audientia contradictarum.
* Ciuilis poſſeſſio. vide. Poſſeſſio.
CLAVSVLAE ratione abſurdi, quando reſtringantur.75. nu. 5. 217
Clauſula de ſtylo poſita, an cenſeantur de voluntate partium appoſita. 219. nu. 3. 279
Clauſula etiam ſi nullum ius, quando in corpore cancellatur, & in clauſulis non, quid potius ſit attendendum. 228. 106
Clauſula poſita in gratia, an ſint conditionales. in euentum, ſcilicet acceptationis. 408.nu. 1. 360
Clauſula appoſita in impetratione per deuolutionem, an dicantur ſtare acceſſorie. 312. nu. 2. 141
Clauſula abſolutionis a pœnis, & cenſuris, non habilitauit Ioannem del Mila inhabilem ad beneficia, ex pugna in duello facta. 70. 450.
Clauſulæ acceſſoriæ an corruant ſi gratia eſt nulla. 91. nu. 1. 225
Clauſula. Ad habendum. virtus. 273.nu.8. 543
Clauſula. Amoto quolibet illicito detẽtore. quomodo intelligatur. 14. nu. 1. 10
Clauſula. Appellatione remota, quem effectum operetur. 319. 319
Clauſula. Appellatione remota. an operetur. quod poſſit fieri exequutio, quæ non veniat reuocanda vt attentata. 319. nu. 1. 319
Clauſula. Appellatione remota. poſita in literis conqueſtus per contradictas, an aliquod operetur. ibidem. nu. 2.
Clauſula. Appellatione remota. nihil operatur quando quis notorie grauatur. 414.n.3. 608
Clauſula. Appellatione remota. non operatur reſpectu tertij non comprehenſi in reſcripto. 143. 246
Clauſula. Appellatione remota tunc operatur, quando eſt conceſſa cum cauſæ cognitione. 319. nu. 3. 319
Clauſula. Augendi vel minuendi, vſque ad verum valorem. etiam in ſecunda expeditione, quomodo intellecta. 94. 46
Clauſula. Citra reuocationem. quomodo intelligatur. 139. nu. 2. 479
Clauſula Codicillaris. Si non valet, vel valebit. an operetur, poſthumo ignoranter præterito. 228. 283
Clauſula Codicillaris, an operetur fideicommiſ

ſum. ibidem. nu. 1.

Clauſula codicillaris quid operetur, quando teſtator ſuperuixerit, & non mutauit teſtamentum. ibidem. nu. 2.

Clauſulæ conditionales quomodo intelligantur in gratia. 230. nu. 1. 2. & 4. 107

Clauſula cum auocatione, & extinctione litis quo ad cedentē, quomodo intelligitur. 137. 68

Clauſula. De cætero. an præterita, vel ſolum futura reſpiciat. 173. nu. 2. 493

Clauſula. Dummodo non ſit alter ius quæſitum quomodo intelligatur. 85. nu. 2. & 7. 43

Clauſulæ. Ex certa ſcientia vis. 104. nu. 1. 55

Clauſula. Ex certa ſcientia, an operetur circa ea quæ ſunt facti. 70. nu. 2. 450

Clauſulæ exequutiuæ verba, an augeant diſpoſitionem. 357. nu. 1. 160

Clauſulæ exequutiuæ an declarent partem principatem. 171. nu. 2. & 7. 82

Clauſula in parte exequutiua poſita, non debet principalem diſpoſitionem augere. ibidem. nu. 7. 83

Clauſula. Ex nunc prout ex tunc. quando non operetur. 383. nu. 1. 169

Clauſula. Ex nunc prout ex tunc, & e contra. non eſt retrotractiua ad diem datæ in præiudicium iuris alteri quæſiti medio tempore. 186 266

Clauſula generalis, an ſit referenda ad illud quod ſpecialiter promiſſum eſt. 254. n. 3. 530

Clauſulæ generales an tollant defectus perſonæ. 70. nu. 2. 450

Clauſulæ generales, poſitæ in parte prouiſiua cenſentur repetitæ in regreſſu, ſeu acceſſu in eadem ſupplicatione contento. 71. 215

Clauſula generalis in fine poſita in gratijs expectatiuis, an debeat coarctari, vel ampliari. 48. nu. 1. 441

Clauſulæ generales non operantur vitiata principali impetratione. 37. nu. 4. 203

Clauſula gratificationis an operetur, vt quis pari in data præferatur. 247. nu. 1. 115

Clauſula gratificationis non tollit priuilegium poſſeſſionis. 291. 206

quæ Clauſulæ in gratia poſitæ, ſint inſolitæ ad effectum regulæ reuocatoriæ factæ in arce S. Angeli. 235. 110

Clauſula maior, & verior. facit quod loco ſimplicis beneficij poſſit exprimi curatum. 286. 131

Clauſula. Minuendi, & diuidendi. quomodo intellecta. 253. 291

Clauſula. Motus proprij. an excludat præiudicium tertij. 377. nu. 1. 167

Clauſula Motus prporij. an excludat ſubreptionem. ibidem.

Clauſula. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis. quomodo intelligatur. 93. nu. 2. 461

Clauſula. Non obſtantibus. &c. in noua prouiſione quid operetur. 124. nu. 3. 473

per Clauſulas non obſtantiarum, an videatur conſuetudini derogatum. 229. nu. 3. 284

Clauſula. quod orator obſtantia ſibi exprimere poſſit. quæ reſpiciat. 271. nu. 2. 126

Clauſula. Omni meliori modo. an comprehēdat omne caput, ex quo actus poteſt ſuſtineri. 224. nu. 2. 281

Clauſula. Omni meliori modo in iudicio intentato, an intelligatur ſolum circa remedium intentatum, vel aliud quod potuiſſet competere. 440. 377

Clauſula. Omni meliori modo. quando ſolum referatur ad expreſſa. 333. nu. 3. 325

Clauſula præſeruatiua, an ſemper habeatur pro appoſita 391. nu. 3. 354

Clauſula. Prout iuris fuerit quod operetur in reſcripto, conſtito quod cauſa criminalis ſit præiudicialis ciuili. 93. nu. 3. 40

Clauſula. Quæ duxeris acceptanda. an faciat conditionem. & quomodo intelligatur. 230. nu. 1. 107

Clauſula. Quod de obreptione, & ſubreptione gratiæ dici non poſſit. intelligitur, veris exiſtentibus narratis in gratia ad petitionem partis conceſſa. 208. 273

Clauſula. De ſubreptionis, obreptionis, & defectu intentionis, & ſic per quoſcunque iudices, &c. in coadiutoria poſita, quomodo intellecta. 377. 591

Clauſula. Quorum tenores. quid operetur. 85. nu. 1. 43

per Clauſulam. Quorum tenores. derogatum priuilegijs Auditorum. 85. 43

Clauſula. Rato manente pacto. quid operetur. 24. nu. 3. 197

Clauſulæ renunciationis Velleiani, Epiſtolæ D. Adriani, an dicantur appoſitæ ex conſuetudine, & ſint impertinentes. 171. nu. 9. 83

Clauſula. Sine præiudicio. quod operetur. 191. nu. 17. 93

Clauſula. Sine præiudicio. an debeat intelligi præterquam in expreſſis. 183. nu. 1. 498

Clauſula. Sine præiudicio expectantium. & mandata Apoſtolica proſequentium. quomodo intelligatur. 92. 47

Clauſula. Statum cauſæ pro expreſſo habentes. quid importet. 226. nu. 3. 106

Clauſula. Sublata. quid operetur. 48. nu. 6. 27

Clauſula. Vel alio quouis modo. virtus. 255. nu. 2. 292

Clauſula. Quouis modo. appoſita in impetratione beneficij, quid operetur. 37. nu. 2. & 5. 203

Clauſula. Sine retardatione ſolutionis pēſionis. vide. Penſio.

CLEMENTINA, quod filij presbyterorum non poſſint tenere beneficia parentum, quomodo intellecta. 224. 515

CLERICATVS an probetur per publicam vocem, & famam. 77. nu. 3. 453

Clericatus in illegitimo non probatur per famam. 349. 155

Clericatus, an expiret per matrimonium. & quoad quid. 449. nu. 3. 381

Clerici,

Clerici, an debeant aſſiſtere Rectori. 361. nu. 4. 161

Clerici Eccleſiæ ſeruientes, an de fructibus illius viuere debeant. ibid. nu. 3.

COADIVTOR *cum futura ſucceſſione, poteſt de iure deputari à Papa. 225. nu. 20.* 517

per Coadiutoris dationem an inducatur talis affectio, vt Ordinarius diſponere non poſſit. ibid. nu. 18.

Coadiutoria nõ datur niſi ex cauſa. 62. nu. 1. 213

Coadiutoria an duret ſolum durante vita coadiuti. Beneficium an dicatur vacare per mortem coadiuti. 225. nu. 2. 516

Coadiutoria an detur propter benemerita, vel propter neceſſitatem Eccleſiæ cui coadiutus inſeruire non poteſt. ibid. nu. 16. & 17. 517

Coadiutoria non habet vim reſignationis. 108. nu. 2. 231

Cauſa expreſſa in Coadiutoria, vel alia ſimili debet probari. 63. 213

Coadiutor ſucceſſor, an teneatur iuſtificare titulum ſui prædeceſſoris. 239. nu. 2. 287

Coadiutoria licet expiret, non tamen expirat pars prouiſiua in ea contenta. 98. 228

Coadiutoria cum futura ſucceſſione, comprehenditur in lege prohibente diſpoſitionem de beneficijs. 225. nu. 1. 3. & 4. 515

Coadiutorias Papa cõcedendo in omnibus menſibus cum futura ſucceſſione, dicitur concordatis contrauenire. ibidem.

Coadiutoria cum futura ſucceſſione vbi conceditur, an ſit derogandum indulto Cardinalis 468. 391

CODICILLORVM *iure an valeat diſpoſitio, quæ non valet iure teſtamenti. 75. nu. 1.* 39

COLLATIO *beneficiorum fructus Epiſcopatus. 396. nu. 2.* 173

Collatio canonicatus, præbendæ in Eccleſia cathedrali, pertinet ad Epiſcopum, & Capitulum. 172. nu. 1. 493

Collatio, vbi pertinet ad Epiſcopum & Capitulum, non debet fieri per eos collegialiter. 116. 470

Collatio præbendæ in Eccleſia collegiata ſpectat ad Capitulum. 130. 67

in Collatione beneficiorum, non requiritur aliqua forma verborum. 124. nu. 2. 473

in Collatione an attendatur quaſi poſſeſſio, vel ſit videndũ ad quẽ ſpectet. 200. nu. 1. 98

Collationis vim, an habeat inductio in poſſeſſionem per Capitulum facta. 119. 471

Collationis vim, an habeat patientia, & non contradictio prætendentiũ habere collationẽ 181. nu. 1. 497

Collationi factæ quando videatur conſentire habens ius conferendi, ita vt ſibi præiudicet, vt conferre non poſſit. 190. nu. 3. 500

Collationi factæ non contradicendo, an ius habens in conferendo, videatur illi collationi acquieſcere, & acquieſcendo videatur & ipſe conferre. 124. nu. 1. & 2. 473

Collatio facta ſimpliciter de beneficio de iure patronatus, an ſit conditionalis. 402. nu. 1. 175

Collatio facta ſpreto patrono, eſt valida ſi patronus infra tempus non contradicat. 181. nu. 2. 497

Habens mandatum ad conferendum, non ſolũ habet ad vacantia, ſed etiam ad vacatura. 88. 224

Collatio, an poſſit declarari in literis poſt vacationem beneficij. 143. 71

Beneficium ſtatim quod confertur per ſuperiorum, dicitur facta exequutio facti. 27. ſub nu. 4. 19

Collationem beneficij ſibi factam ſciens, an ſequatur, ergo ratam habuit. 24. num. 3. & 6. 16

Collatio facta per obitum, an capiat vacationẽ per ceſſationem commendæ ex perſona eiuſ. 8. 22. per tot. 14.

Collationem vnius beneficij habens non grauatur. 45. nu. 7. 25

Collatio beneficij ante acceptationem, an tribuat ius in re, vel ad rem. 85. nu. 4. 43

Collatio, an poſſit declarari poſt alterius acceptationem. 142. nu. 2. 71

Collatio, vbi pertinet ad aliquem de conſilio alterius, & ille eſt mortuus, cum conſilium haberi non poſſit, an collatio libere ad primum pertineat. 226. nu. 2. 518

Collatio, an fiat ſub conditione. 420. nu. 5. 181

Collationes beneficiorum debent eſſe liberæ, & puræ. 396. nu. 1. & 3. 600

Collatio cum onere vt aliquid detur pro fabrica Eccleſiæ, vel pro pauperibus, nõ valet. 396 nu. 2. ibid.

Collatio facta ab Ordinario, an ſemper cẽſeatur facta motu proprio. & quando. 293. nu. 2. 133

in Collatione quæ fit ab Ordinario qualitas perſonæ cui confertur, non exprimenda. & quare. 395. nu. 2. 599

Collatio Epiſcopi, in qua contulit, ſiue præmiſſo ſiue alio quouis modo, valida. 181. 497

Collatio facta contra conſtitutionẽ non habentem clauſulam annullatiuam, an ſit nulla. 330. 147

Præbenda ſi eſt conferenda Theologo ex conſtitutione, an procedat in permutatione. 323. nu. 6. 144

Collatio beneficij ſi ex forma ſtatuti eſt facienda certis perſonis, non valet non concurrentibus qualitatibus. 301. nu. 1. 136

quid ſi fiat collatio a Papa. ibidem. nu. 2.

Collatio ſi ex ſtatuto debeat fieri certæ perſonæ, ea non facta datur appellatio. 99. nu. 3. 464

Collatio præbendæ ſacerdotalis facta non habenti ætatem, an valeat. 330. nu. 2. 147

in Collatione beneficij, an falſa demonſtratio vitiet. 293. nu. 4. 133

Collatio, an ſit nulla ſi conferatur vni, cum debe-

deberet alteri conferri. 99. nu. 2. 464

Collatio facta excommunicato, an ipſo iure nulla. 78. nu. 1. 453

Collatio facta excõmunicato, citato per edictũ ad parendũ, & ob non paritionem declarato, an ſit nulla. 63. 35

Collatio, an ſit nulla ſi fiat non Baccalaureo, conſtitutione ita requirente. 330. nu. 5. 147

Collatio criminoſo facta, an ſit nulla, vel annullanda. 496. nu. 1. & 2. 405

Collatio facta criminoſo vigore literarum ad vacatura, quando teneat. 502. 408

Collatio beneficij facta per Papam, per priuationem poſt ſententiam latam infra decennium datum ad appellãdum ante tranſitum in rẽ iudicata, an ſit nulla ita vt nec poſtea reualidaretur propter non ſequutam appellationem. 27. 17

Collatio facta etiam cum onere licito, eſt nulla. 396. 600

Collatio non tenet, non facta mentione curæ. 293. nu. 1. 133

Collatio facta de Eccleſia, non comprehendit Eccleſiam curatam. ibidem.

Collatio facta de Eccleſia, non intelligitur de curata. 299. 136

Collatio an ſit nulla, ſi conſtet de corpore beneficij, non expreſſo quod eſſet curata. 294. 133

Collatio beneficij ſi prohibeatur, an cenſeatur prohibitum omne illud per quod peruenitur ad beneficium. 406. nu. 1. 359

✱ *Collatio beneficij facta per Papam. vide. Papa.*

✱ *Collatio Nuncij exiſtentis in vno Regno, an valeat de beneficijs alterius Regni Hiſpaniarum. vide. Nuncius.*

✱ *Collatio quæ ſit ex cauſa permutationis, an dicatur voluntaria, vel neceſſaria. vide. Permutatio.*

COLLATOR *ordinarius, quis dicatur. & quomodo talia verba in præſeruatione facta in reſeruatione fuerunt intellecta. 164.* 489

Collator ordinarius an dicatur, habens indultum a Papa conferendi. & quomodo. ibid. nu. 1.

Collator, an terminos fundationis alterare poſſit. & an collatio ſit nulla. 330. nu. 4. 147

Collator quando impeditur in ſuo turno, an habeat ſequentem. 179. nu. 1. 496

Priuilegium conferendi beneficia Capellanorum, vt habeat locum, neceſſe eſt, quod decedens ſit actu Capellanus tempore obitus. 347. nu. 1. 572

✱ COLLEGIATAE *caput. vide. Prælatus.*

COLLEGIVM *an dicatur expediuiſſe actum quando expeditur per conſenſum præſtitum in communi. 295. nu. 1.* 553

✱ *Collegiorum priuilegia. vide. Priuilegia.*

COLLITIGANTI *non eſt dandus nouus collitigans, quomodo intelligatur. 242. nu. 4.* 113

COLONVS *& inquilinus, quomodo poſſidere dicantur. 12. nu. 7.* 10

Colono, directo, an detur remedium poſſeſſoriũ. ibidem. 9. & 10.

Colonus ſi vult nomine hæredis poſſidere, quæ requirantur. 453. nu. 8. & deciſ. ſeq. nu. 1. 384

Colonus quando dicatur interuertere poſſeſſionem domini. 165. nu. 2. 79

Colonus per quem actum præiudicet domino in poſſeſſione. 127. 240

Colonus habens fundum a domino, an videatur etiam habere velle ab eius hærede. 453. nu. 5. 384.

ſed in hoc an requiratur apprehenſio, vt hæredi quæratur poſſeſſio. nu. 6. & 7. 384

✱ COMES *Palatinus legitimans. vide. Legitimatio.*

COMMENDARE *quid ſit. 22. nu. 2.* 14

Commenda perpetua beneficij, an afficiat beneficium. 154. 74

Commenda facta vſque ad ætatem legitimam ad quot annos interpretetur. 398. nu. 1. 173

Commenda facta vſque ad ætatem legitimam profitendi ordinem, intelligitur vſque ad decimum quartum annum. 393. 172

Commenda ad annum, an currata die habita pacificæ poſſeſſionis, ſtante alio poſſeſſore, poſito quod commendatarius nullam fecerit diligentiam contra poſſeſſorem. 19. 12

de Commenda temporali, quando de ea in ſequenti prouiſione fieri debet mentio. 264. 296

Commenda an comprehendatur ſub diſpoſitione pœnali, & exorbitanti, diſponente de titulari. 325. nu. 3. 145

Commenda ceſſante, an beneficium vacet de facto. 22. nu. 5. 14

Commenda ceſſante, beneficium an dicatur vacare vt prius. 22. nu. 1. & 7. 114

Commendatarij perpetui, an differant a veris titularibus. ibid. nu. 4.

Commendatarius conſtitutus ab Epiſcopo, ſi infra ſex menſes habeat nouam prouiſionem a Papa, an dicatur ex titulo Apoſtolico poſſidere, & poſſit agere ſpolio. 205. nu. 2. 506

Commendatarius non agit ſpolio contra commendantem. ibidem.

Commendatario non datur interdictum. quia non poſsidet, dato quod ſit in poſſeſſione. 12. nu. 2. 10

Commendatarius, an faciat fructus ſuos. 22. nu. 3. 14

in Commendatario, an ſit locus extrauag. iniuncta. 274. nu. 2. 544

COMMISSIO *cauſarũ a ſede Apoſtolica, vel Legato, nõ ſit niſi in dignitate conſtituto, an habeat locum inter laicos. 17. nu. 3.* 195

poſt Commiſſionem cauſa, an poſſit pars renunciare exequutioni citationis. 234. nu. 7. 286

Commiſſa cauſa, & decreto citationis obtento, poteſt idem, iudici de partibus eandem cauſam committere. & valebit proceſſus factus

coram

coram ſecundo iudice. 234. 285
Commiſſio ſpecialis an requiratur vt iudex appellationis poſſit pronunciare ſuper negocio principali, omiſſo negocio grauaminis. 180. nu. 2. 264
Commiſſa quando eſt cauſa contra aliquem, omneſq; alios, ſi alius venit vigore commiſſionis ad cauſam pro ſua intereſſe, dicitur reus. 336. 150
Commiſſio quando principaliter dicatur impetrata contra nominandos in commiſſione. 90. nu. 4. 46
Commiſſio quæ habeat, Cum poteſtate citandi prædictos, omneſque alios in exequutione nominandos in curia & extra, contra quos det iuriſdictionem. 190. 92
Commiſſio conditionalis, ante verificationem conditionis, an tribuat iuriſdictionem. 182. nu. 1. 498
in Commiſſionibus, ſeu reſcriptis ad lites, valet argumentum, ſi Papa interrogatus fuiſſet ita reſcripſiſſet. 3. nu. 1. 189
Commiſſio cauſæ Capitolinæ, an ſe extendat ad cauſam futuram. 424. nu. 1. 368
Commiſſio, quo caſu non ſubreptitia. 226. 406
Commiſſiones exequutoriales quare in curia fiant. 366. nu. 6. 263
* Commiſſio ſanatoria arbitrio iudicis, circa examen teſtium, quomodo intelligatur. vide. Teſtes.
* ad Commiſſionis materiam. vide in verbo Lis.
* Communis reputatio. vide. Reputatio.
COMMVNIS vſus loquendi, vt æqualitatem demonſtrat. 365. nu. 2. & 4. 341
COMPENSATIONI vbi eſt renunciatum in inſtrumento, non poteſt illa opponi. 442. 378
Compenſatio vbi directe non admittitur, an admittatur indirecte ex iure retentionis. 284. nu. 1. 304
Compenſatio licet non admittatur in debito iuratorio, admittitur tamen retentio. 284. 304
* Compenſationis exceptionem an opponat depoſitarius. vide. Depoſitarius.
COMPROMISSVM facere ſi cogat ſtatutum, quoties cogere dicatur. 100. nu. 1. 53
Mandatum ad compromittendum, vt per arbitros deberent cauſæ terminari, non ſolum intelligitur, vt ſemel poſſit compromittere, ſed toties quoties. ibidem.
Compromiſſum non obſtante ſtatuto de cauſis inter coniunctos compromittendis, quo caſu negatum. 30. 198
Compromiſſum non poteſt peti electa via iudicij. ibidem. nu. 2.
Compromiſſum non poteſt fieri, quando eſt quæſtio iuris clari. ibidem. nu. 2. 199
Compromiſſum non poteſt peti fieri in cauſa appellationis, & quare. ibidem. num. 1. 198
Stante appellatione a laudo, non poteſt agi ad pœnam appoſitam in compromiſſo, in euentum in quem a laudo foret appellatum. 384. 351
COMPVLSORIALES pendente termino remiſſoriæ poſſunt decerni. 156. 75
Compulſoriales generales pendente dilatione decerni poſſunt. 352. 158
Verba illa, vnus veſtrum, alium non expectet, in compulſorialibus poſita, quomodo intelligantur. 381. 168
Compulſio pro extractione iurium, an poſſit cõmitti clericis, & tabellionibus. 192. nu. 1. 501
in Compulſorialibus iudices dati, nõ debent eſſe in dignitate conſtituti. ibidem.
Iura compulſata, quo caſu fuerint validè extracta. 339. 168
Iura compulſata, parte non citata, nulliter extracta. 132. nu. 1. 484
CONCESSIO, gratia dicitur. 243. nu. 1. 524. & 253. nu. 1. 529
Conceſſio omnis facta in fauorem alicuius, an habeat tacitam conditionem, ſi is ea vti voluerit. 343. nu. 3. 339
Conceſſio Principis de Caſtro poſſeſſori, non facta mentione de violenti poſſeſſione, an valeat. 343. nu. 2. 329
* Conceſſio Principis. vide. Principis.
CONCILIARIS diſpoſitionis derogatio, an inducatur ex certa ſcientia Papæ. 483. nu. 1. 399
Conciliaris diſpoſitionis derogatio, an præſumenda in conceſſione facta perſonæ valde dilectæ. ibidem. nu. 2.
CONCILIVM Lateranenſe, locum habet in regreſſibus conceſſis poſt Concilium. 406. 359
Concilij Lateranenſis verba. Ad quæ regreſſus haberent, quomodo intellecta. 397. 173
Concilium Lateranenſe, quod loquitur in collatione, & commenda, an habeat locum in retentione cum decreto, quod priora beneficia non vacent. 420. 366
Menſes ſex, de quibus in Concilio Lateranenſi ſunt continui a die commendæ. & ſi Papa voluit, quod currerent a die habitæ poſſeſſionis, & non derogauit Concilio, commenda eſt nulla. 168. 491
Concilio Lateranenſi, ex quibus cenſeatur eſſe derogatum. 483. 399
Concilium Tridentinum ex auctoritate tributa Ordinarijs, an cenſeatur voluiſſe tollere facultatem inferioribus Prælatis tributam. 212. nu. 3. 509
Concilium Tridentinum loquens de Prælatis in cap. 3. seſſ. 6. de quibus Prælatis intelligatur. 238. nu. 1. & 5. 520
CONCORDATA Germaniæ, an comprehendant regreſſus. 225. nu. 14. & 15. 517
Concordata ſicut tollunt coadjutorias, ita & indulta. 108. 231
Concordatis per quæ verba derogandum ſit. 45. nu. 1. 25
a quibus ſit exceptuata. ibidem.

Con-

Concordatis, quando cenſeatur derogatum ex clauſula. quorum tenores.ibidem.nu.1. 26
Concordatis Germaniæ, an dicatur contrauenire Papa concedendo coadiutoriam cum futura ſucceſſione. 225. 325
CONCORDIAE quando videatur ſtare agens ad implementum. 332.nu.2. 148
à Concordia recedere volens, an totum quod habuit reſtituere teneatur. 343.nu.5. 152
à Concordia in beneficialibus quando poſſit recedi. 332.nu.3. 148
* Vide aliqua in verbo. Beneficialis.
Concordia non confirmata, an ſit locus pœnitentia in beneſitialibus. 343.nu.3. 152
Clauſula in concordia. Attento quod ambæ partes ſupplicant.quomodo intellecta. ibidem nu.6.
in Concordia conſenſus primus, an dicatur durare, ad hoc vt vtraque pars dicatur ſupplicare. ibidem. eodem num.
Concordia Rota ſemper fauere ſolet. 360. nu.2. 161
CONCVBINATVS publicus graue crimen 203.nu.3. 99
* CONDEMNATIO ad fructus vide. Fructus.
Condemnatus an dicatur quis per ſententiam ſuſpenſam per appellationem. 34. nu. 3. 36
CONDITIO tacita quæ ineſt, an faciat conditionem. 182.nu.1. 498
Conditionem an dicat. Dictio dummodo. quando adijcitur actui imperfecto. 420. nu. 4. 181.
Conditio vel actus conditionalis, an operetur vt ab initio. 230.nu.4. 107
ante Conditionem non eſt nata actio. 253. nu.6. 118
Datum ſub conditione, an ſub contraria conditione non videatur datum. 268. nu.2. 540.
Datum ſub conditione ſub contraria cõditione cenſetur ablatum. 271.nu.2. 542
ſub Conditione traditio facta, an noceat tradenti. 34.nu.2. 201
Conditio. Si ſine liberis deceſſerit iniuncta filio Epiſcopo, an & quando habeatur pro nonſcripta. 53.nu.1. 29
dicta Conditio quid operetur ſubſtituto vno ex filijs teſtatoris. ibidem. nu.2.
* Conditio. Si ſine filijs. vide. Filius.
Conditio impoſſibilis, an & quando reijciatur ab inſtitutione, & inſtitutio maneat. 87 nu.1. 224
Conditio. Si Papa diſpenſauerit. eſt impoſſibilis & reijcitur, & legatum valet. ibidem.
Conditio poteſtatiua, an ſtatim adimpleri debeat. alias an conſtituatur in mora. 259.n.7. 121.
Conditionem poteſtatiuam quis non cogitur implere. 19.nu.2. 12
in Conditione poteſtatiua non habet locum regula quod conditio habeatur pro impleta cum ſtat per eum, cuius intereſt, quo minus impleatur. 19.nu.2. 12
Conditio quæ non eſt neceſſaria, an ſit implenda in forma ſpecifica. 351. nu. 2. 174
CONDVCTOR, ſi non poteſt refricare quæſtionem dominij, an poſſit eius heres. 219. nu.7. 279
* Materiam vide in verbo. Locatio.
CONFESSIO capienda cum ſua qualitate. 269. nu.2. 540
Confeſſio in vna oratione qualificata, an debeat cum ſua qualitate acceptari. 36.nu.5. 433
Confeſſio venditoris, quod partim vendit nomine ſuo, & partim nomine alterius, an poſſit diuidi. 30.nu.1. 430
Confeſſio facta in vno iudicio inter alias perſonas, an noceat in alio inter alias. 386. nu.1. 552
Confeſſio coram incompetente, valet in vim confeſſionis extraiudicialis. 280. 302
Confeſſio facta ad commodum alterius, an poſſit trahi ad eius præiudicium. 452. nu.3. 383
Confeſſio in litteris tertij, quo caſu noceat confitenti. 12. 391
Confeſſio in contractu inutili ex ſtatuto vel iure communi, an probet. 7. nu. 6. 420
Confeſſio quando principaliter, & quando incidenter facta dicatur. 12.nu.3. 191
Confeſſionē ad ſui fauorem factam, an approbare videatur illi non contradicens. 416. nu.5. 609
Confeſſio quæ tendit ad liberandum, non ad obligandum, plenam probationem exigit. 12. nu.5. 191
Confeſſio, an probetur per teſtes ſingulares. 466.nu.1. 391
Confeſſionem plene probant duo teſtes, ergo vnus ſemiplene, non valet conſequentia. ibid.
Confeſſio cedentis, quando obſtet ceſſionario. 79.nu.1. 221
Confeſſio cedentis, an noceat ceſſionario. 144 71
Qui non poteſt actum facere, non poteſt etiã confiteri aliquid, per quod actus ſibi interdictus efficiatur validus. 7.nu.1. 419
Minor ſi non poteſt libere donare ſine certis ſolennitatibus, an poſſit confiteri ſine illis. 55.nu.1. 444
Confeſſio de receptis, in qua dictum eſt. In veritate, & realiter. an probet realem ſolutionem. 363.nu.4. 583
Confeſſio de receptis facta a procuratore, regulariter non nocet principali. ſed quando non procedat. 416.nu.1.2.3.& 4. 609
Confeſſio extraiudicialis de iure canonico, an & quando probet. 12.nu.2. 191
Confeſſio extraiudicialis de æquitate canonica quid, & quando probet. 53.nu.1.& 2.209
Confeſſio mariti de dote recepta, an ſapiat donationem, vel dicatur facta ſub ſpe futuræ numerationis. 55. nu.8.9.& 11. 444
Confeſſio facta contra ius, & contra veritatē poteſt reuocari, & impugnari. 452.nu.2. 383

Confeſſio procuratoris, ſemper reuocanda ſecundum ſtylum Palatij. 333. nu. 4. 325
Confeſſio emanata in commiſſione per procuratorē, de ſtylo Palatij reuocatur. 16. nu. 1. 423
Confeſſio procuratoris, quando poſſit reuocari, vel non. 171. nu. 2. 492
Confeſſio procuratoris, an noceat domino in alio iudicio. 333. nu. 4. 325
Confeſſio procuratoris comprobata per Liuiam an nocuerit ipſi Liuia. 380. 351
Confeſſio procuratoris cedentis, non poteſt reuocari in ſecunda inſtantia per ceſſionarium niſi docto de errore. 79. 221
* Confeſſio minoris. vide. Minor.
* Confeſſio Notarij. vide. Notarius.
CONFIRMATIO ex certa ſcientia quando dicatur. 394. nu. 3. 172
Confirmatio Apoſtolica de creatione in canonicū, quo caſu non iudicata ſubreptitia. 17. 423
Confirmationi per ſedē Apoſtolicā, an per clauſulas generales cēſeatur derogatū. 172. n. 2. 493
CONFISCATIS bonis propter crimen læſa Maieſtatis, an bona quæſita poſt cōfiſcationem, ad fiſcum deuoluantur. 417. nu. 7. & 8.
in bonis deportatorum, quid hodie ſeruetur circa confiſcationem. ibidem. nu. 8.
Confiſcatis bonis, actio ad quem fiſcum pertineat. ibidem. nu. 3.
CONIVNCTA perſona, quando poſſit agere pro coniuncta, etiam quod procuratorem habeat. 23. 196
Coniuncta perſona, an poſſit interuenire quando procurator reperitur conſtitutus in cauſa. 223. nu. 1. 514
CONNEXA Capitula quæ. 213. nu. 1. & 3. 510
CONSENSVS requiſitus, ex quibus oriatur 100. nu. 3. 229
Conſenſus quando intelligatur de formali. ibid.
Conſentire quando dicatur non contradicens. 109. nu. 2. 232
Conſenſus quando requiritur, quando ſufficiat tacitus. 100. 229
Conſenſus per literas praſtitus, an validus. 350. nu. 3. 333
Conſenſus, ex patientia & diuturnitate quando elicitus. 100. nu. 4. 229
Conſenſus ad factum limitatum, ad quod reſtringatur. 174. nu. 5. 84
Conſenſus qui ex facto colligitur, an ſe extendat ultra factum. 184. nu. 2. 265
Conſenſus qui ex facto elicitur, an extendatur vltra limites facti. 356. nu. 4. 339
Conſenſus qui ex facto reſultat, an ſit tacitus. 178. nu. 2. 86
Conſenſum non praſtare, vel praſtare ſed inualide, parificantur. 350. nu. 3. 333
Conſenſus ſemel praſtitus, an præſumatur durare. 257. nu. 7. 533
Conſenſus primus, an dicatur durare, ad hoc vt vtraque pars dicatur ſupplicare in concordia. 343. nu. 6. 152
Conſenſus non extenſus infra tempus decem dierum, quare inualidus, & nullus. 211. nu. 2. 276
Conſenſus quem procurator praſtat, & retinet penes ſe chartam ſuper qua conſenſus praſtatur, toleratur de ſtylo. ibidem. nu. 1.
Cōſenſus in reſignationibus debet praſtari corā Notario Cameræ, aut Cancellaria. 110. 469
Conſenſus in reſignatione, an poſſit præcedere & ſequi. 267. nu. 1. 539
Conſenſus quando præſtatur poſt reſignationem an dicatur declaratio reſignationis antea facta. 267. nu. 5. 539
Conſenſus in reſignatione beneficij, quando ſuperuenit, an retrahatur ad Datam ſupplicationis. ibidem. nu. 2. & 3.
Conſenſus an trahatur ad Datam ſupplicationis, & quando. 445. nu. 2. 379
Conſenſus quo caſu potuerit praſtari per procuratorem, poſt obitum. 211. 275. & 350 nu. 6. 334
vt Conſenſus non poſſit praſtari poſt obitum principalis, quando dicatur ſufficienter mutata voluntas. 259. 294
Conſenſus an ſemper apponatur a tergo bulla, & valeat argumentum, non appoſitus, ergo non praſtitus. 358. nu. 2. 338
* de Conſenſu præſtando in reſignationibus vide. Reſignatio.
Clauſula in ſupplicatione. Et de conſenſu Cardinalis, quatenus requiratur. quomodo intellecta. 281. 347
Gratia de conſenſu Cardinalis conceſſa tempore quo Cardinalis iam obierat, eſt nulla. 268. 540
* CONSIGNATIO rei venditæ. vide. Venditio.
CONSILIVM licet quis teneatur requirere, ſequi tamen non tenetur. 494. nu. 2. 404
Conſilium ſapientis requirens, an excuſetur ſi non adhibet conſilium aliorum ſapientum. 257. nu. 8. 533
CONSTITVTIONIS natura eſt reſpicere futura. 173. nu. 1. 493
Conſtitutio vbi non eſt omnino noua, ſed declaratoria, an trahatur ad pendentia per appellationem. 469. nu. 4. 393
Conſtitutio priuilegiatiua, item decretum irritans habens, ligat ante publicationē. 141. 245
Conſtitutio requirens ſacerdotium in eo cui confertur, an habeat locum vbi confertur ex cauſa permutationis. 323. 144
* Cōſtitutionibus particularibus. vide ſub ſuis nominibus. vt Alexandrina. Aegidiana. &c.
CONSTITVTVM an operetur ſi conſtituens nō poſſidebat. 415. nu. 1. 364. & 433. nu. 3. & nu. 5. 373
Conſtituti vi, an creditor poſſit apprehendere poſſeſſionem propria auctoritate, contra debitorem, & contra habentem cauſam ab eo. 433. nu. 4. 373
Conſtitutum an euaneſcat, ſi euaneſcit inſtrumentum. 415. nu. 2. 364
* Conſtitutum in contractu donationis appoſitum, quomodo intelligatur. vide. Donatio.
CONSVETVDO vigens in loco, vincit legem. 176. nu. 7. 494

Conſuetudinis ſimile, vincit ſimile legis. ibid. nu. 5.
Conſuetudo *vltima attenditur. 174. 4.* 84
Conſuetudinem, vel legem, vbi non habemus, an ſit deueniendum ad ſimile legis, vel conſuetudinis. 176. nu. 5. & 6. 494
Conſuetudo *dat interpretationem diſpoſitioni. 174. nu. 2.* 84
Conſuetudinis, *de qua eſt publica vox & fama, an quis notitiam habere præſumatur. 174. nu. 1.* 84
Conſuetudo *an ex identitate rationis extendatur. 130. nu. 8.* 476
Conſuetudo *praiudicialis, etiam quod ſit præter ius, an ſit extendenda ad alium locum. 176. nu. 4.* 494
Conſuetudo *interpretatiua, declaratiua, & extenſiua, quæ 15. nu. 2. & 3.* 423
Conſuetudo *interpretatiua contra iuris diſpoſitionē, an debeat eſſe præſcripta. 15. nu. 4.* 423
Conſuetudo *interpretatiua, an requirat præſcriptionē, vel ſufficiat obſeruātia. 276. n. 2.* 128
Conſuetudo *interpretatiua priuilegij decennio præſcribitur. 12.* 421
Conſuetudo *non vocandi abſentes ad electionē, quanto tempore introducatur. 14.* 392
Conſuetudo *probata in expreſſo conſenſu, de eo non poteſt inferri. 174. nu. 8.* 85
Conſuetudinem allegans contra communem opinionem, an illam probare debeat. 298. nu. 1. 135
Conſuetudo *contra bonos mores, præſtans occaſionem delinquendi, non valet. 108. nu. 1. 56. Nec conſuetudo approbatiua pacti de ſuccedendo. ibid.*
Conſuetudo *quando reprobatur vt irrationabilis, non ſolum cenſetur reprobata præterita, ſed etiam futura. 457. nu. 2.* 187
Conſuetudine *reprobata circa aliquid, an cenſeatur etiam reuucatum priuilegium circa idem. 457. nu. 6.* 187
Conſuetudo *an valeat quod locus in inſtrumento omittatur, & an quod locus loci. 328.* 146
Conſuetudo *vt delegatus non inſerat in citationibus facultatem ſuam, eſt præter ius, & non contra. 240.* 513
* Conſuetudo *immemorabiles. vide. Immemorabilis.*
* Conſuetudo *circa decimas. vide. Decimas.*
Contractvs *ſemper intelligitur, rebus ſic ſtantibus. 258. nu. 3.* 533
Contractus *in ſcriptis quando dicatur fieri. 43.* 438
Contractus *perſonalis non tranſit in ſucceſſorem. 175. nu. 4.* 85
Contractus *habens vim vltimæ volūtatis, an ſit regulādus pu vltima volūtas. 256. n. 1.* 293
Contractu *vtens, vt ſibi ex eo quæratur quomodo vti debet. 387. 4.* 352
ex Contractu *agentes, an videantur contractum ratificare. 314. nu. 2.* 561
in omni Cōtractu *ex cauſa onoroſa, an oporteat quod conſtet de cauſa. 22. nu. 3.* 426
Contractus *an cenſeatur inhærere territorio, in quo actus celebratus fuit. 417. nu. 1.* 610
in Contractibus *nominatis non eſt locus pœnitentiæ. 314. nu. 1.* 561
* Contradictarvm *audientia, & materia. vide in verbo. Audientia.*
* Conventio *de ſoluendis expenſis, & fructibus p ceſſione iuris, an illicita. vide. Simonia*
Copiam *& non originale eſſe inſtrumenti ex quibus elicitum. 427. nu. 1.* 369
Copia *vel originale an dicatur, quando corpus, & ſubſcriptio eadem manu ſunt ſcripta. 444. nu. 2.* 378
Copvla. Et. *quomodo copulet præcedentia cum ſequentibus. 38. nu. 2.* 434
Correspectiva, *quæ dicantur. 213. n. 4.* 519.
Correſpectiui *an ſint cōtractus eodem die, Notario, & teſtibus facti. 167. nu. 1.* 258
Correſpectiua *an dicantur omnia quæ in eadē ſupplicatione fiunt. 511. nu. 3.* 418
Correſpectiuus *actus an præſumatur ex breuitate temporis. 479. nu. 1.* 398
Correſpectiui *non præſumpti actus, quando coram eiſdem teſtibus, loco, & Notario facti. 167.* 258
Correſpectiuitas *quid operetur. 430. 1. & 4.* 184
* Creditorvm *citatione. vide. Citatio.*
Crimen Laesae Maiestatis, *vbi quis cōmittit, ſtatim ei eſt interdicta adminiſtratio. 417. nu. 5.* 610
Criminalis *cauſa quando ſit præiudicialis ciuili. 93.* 48
Criminali *cauſa pendente coram vno iudice, nō poteſt coram alio intentari ciuilis. 268.* 124
* Criminis *exceptio. vide. Exceptio.*
Cvrae *non facta mentione, non valet collatio. 293. nu. 1. 133. & 299.* 136.
* Cura *animarum, quando reſidet penes Canonicos. vide. Canonici.*
Cvrator *ad lites non adminiſtrat, & ideo inuentarium non facit. 130. nu. 6.* 476
Curator *ad lites an debeat ſatiſdare. & quid de ſtylo Rotæ. ibid. nu. 4. & 5.*
in Curatoris *datione ad lites, præſtatio cautionis eſt de præparatorijs iudicij. ibidem.*
Curator *habenti curatorē non datur. 118. nu. 1.* 471
Curatoris *datio non confirmata a iudice, an valeat. 404. nu. 2.* 176
Curatorem *non habere, vel habere illū qui non vult comparere, an paria. 298. nu. 2.* 319
Curator *ſicut & procurator, ante litem conteſtatam poteſt reuocari. 118.* 471
Curatoris *deputatio cum clauſula. Citra an ſit valida, etiam quod in inſtrumento curatoriæ non ſit extenſa clauſula. Promiſit vtilia facere. &c. 138. nu. 1.* 479
Curator *quid debeat promittere. ibid. nu. 4.*
Cvrsori *referenti, quod talis ſequeſtrum acceptauit, creditur. 187.* 499
Curſori *dicenti, quod aliquem citauit, & quod ille reſpondit, ſe nolle venire an credatur. ibidem. nu. 1.*

ad

Digitized by Google

ad effectum validitatis exequutiones facta à Curſore, an ſufficiat relatio de affixione abſq; lectione. 160. nu. 2. 76

* DAMNVM decoctionis. vide. Decoctio.

DATARIVS eſt officialis Papa, & omnia qua Papa agit, medio ipſius agit. 434. nu. 1. 373

Data parua, & conſenſus reſignantis abſque ſignatura Papa, non perficiunt reſignationem. 94. 226

DATIO inſolutum facit venditionem. 376. n. 1 590

Datio in ſolutum nõ pracedente ſubbaſtatione, an valeat. 275. nu. 2. 300

Datio in ſolutum non pracedente ſubhaſtatione nulla. 246. 289

DEBITO probato, quãtitas, an poſſit probari per coniecturas. 283. nu. 1. 303

DEBITOR, & fideiuſſores, an haberentur quãdo creditor recipit ſpeciem in ſolutum. 440. n. 1. 187

DECANVS Capituli, an caput illius. & factum ab eo, an poſſit dici factum a perſona priuata. 209. nu. 1. 508

Decanus Capituli, vt caput, an dicatur habere generalẽ adminiſtrationẽ in bonis communibus. ibidem. nu. 4. & 5.

Decanus vt Prelatus in rebus communibus, an ſine Capitulo agere poſſit. ibid. nu. 3.

Decanus Capituli, potuit agere poſſeſſorio recuperanda, pro rebus ſpectantibus ad Capitulum, quibus Capitulum erat ſpoliatum. ibid.

Decanus Capituli, an reſpectu extraneorum a Capitulo dicatur perſona priuata. & an dicatur habere iuriſdictionem. ibidem. nu. 2.

DECIMAE ad Rectores ſpectant. 361. nu. 1. 161

Decima pradiales de iure communi cui Eccleſia ſoluenda. 169. nu. 1. 491

Decima de conſuetudine debentur Eccleſia pradiali. 176. nu. 3. 494

Decima ratione baptiſmatis, an debeantur plebi, vel Eccleſia curata. 399. 173

Decima cui debeantur ſi Parochianus vnius Parochia, colit terras in alia Parochia. 150. nu. 1. & 5. 73

ad Decimas agentes Clerici ſimplices beneficiati debent de titulo docere, & non ſufficit decennalis poſſeſſio. 361. 161

ad Decimas ex poſſeſſione decennali, an ſint Clerici reſtituendi. 403. nu. 1. 175

an attentis conuentionibus, & poſſeſſione decennali, clerici ſint reſtituendi. ibid.

Decimas an percipere debeant clerici de manu Rectoris. 361. nu. 4. 161

in Decimarum ſolutione, primo attenditur ius commune, deinde conſuetudo aliorum locorum, an attendatur conſuetudo loci dominantis. 176. nu. 1. & 2. 494

in Decimandi modo, iſto caſu fuit conſiderata conſuetudo Archipresbyteratus, & non Archiepiſcopatus. ibidem.

Decima ſoluuntur prout fructus colliguntur. 95. nu. 2. 51

Decima, quomodo ſoluatur in ſuccaro. ibid. n. 3

Succarum, quo ad effectum decimarũ, dicitur fructus naturalis, & ex re elementata proueniens, potius quam induſtrialis. 80. 40

in Decimarum ſolutione an detrahantur expenſa, qua fiũt in colligẽdis fructibus. 95. n. 1. 51

Decima noualium. an veniant in conceſſione decimarum facta laico. 236. nu. 1. 521

Decima noualium quod venirent in conceſſione decimarum facta laico qui non fuit cauſa rationabilis. ibidem.

Decimarum conceſſio facta laico, an ſtricte interpretanda. ibid. nu. 2.

Decimas percipiendi praſcriptio in aliquibus bonis, an operetur ad bona poſtea quaſita. Quid cum priuilegio percipiendi decimas. 150. nu. 2. & 3. 73

Decimis ſpoliatus, agens ad reſtitutionem quando debeat probare de titulo. 216. nu. 3. 277

Decimas ſoluere an teneantur infideles. 366. nu. 3. 585

de Decimis non ſoluendis priuilegium datum Ciſtercienſibus, quomodo intellectum. 510. 413.

de Decimis non ſoluendis priuilegium, quando non extendatur ad colonos. ibidem. nu. 1. & 2.

de Decimis non ſoluendis priuilegium quomodo intelligatur. 93. nu. 6. 461

de Decimis non ſoluendis priuilegium, intelligitur de extraordinarys. 65. 448

circa Decimas, an conuentio operetur non ſolum reſpectu prediorum quaſitorum, ſed etiam de nouo quarendorum. 150. 73

DECLARATIONE ſemel facta, an quis poſſit amplius declarare. 36. nu. 1. 202

* Declaratio animi. vide. Animus.

* Declarandi ius. vide. Ius.

DECLARATORIA incurſus cenſurarum, an fieri poſſit abſque citatione. 324. nu. 4. 145

Declaratoria cenſurarum per Auditorem Camera, non poteſt ferri niſi precedat monitorium, quod coram eo compareat ad videndũ ſe declarari, non obſtante quod per Rotam exequutoriales decreta, fuerint condemnato intimata. 44. 438

* à Declaratoria an detur appellatio. vide. Appellatio.

Declaratoria cenſurarum per viam attentati reuocata, & per viam nullitatis fuit reuocata declaratoria. 173. 261

DECOCTIONIS damnum ſuperueniens, quis ſentire debeat in litteris cambij. 389. n. 3. 598

DECRETVM iudicis requiritur in alienatione rerum minoris. 355. nu. 4. 336

etiam in Principe minore. ibid.

Decretum iudicis, an iuſtificet aſſertionem cauſa in contractu minorum. 244. nu. 7. 528

Decreto iudicis ſtante, & interuentu proximiorum, in contractu facto a minore. an praſumatur

Digitized by Google

matur quod fuerit factus ex cauſa, & valida.204. nu.2. 506
Decreto iudicis cauſa cognita, in contractu nimirum interpoſito, quando ſtandum ſit.ibid. nu. 1.
Decretum iudicis quo caſu præſumptum fuerit erroneum. 219.513
Decretum factum cum cauſa cognitione, habet vim diffinitiuæ.378. nu. 3. 349
Decretum iudicis in quacunque parte actus poteſt interponi.item de conſuetudine in interpoſitione non requiritur cauſa cognitio.354. 158
Decretum iudicis in cauſa priuati,an reſpicere poſsit futuras lites. 280. nu. 4. 129
quid in cauſa Vniuerſitatum.ibid. eod. num.
*Decretum exorbitans, & correctorium, an ſit extendendum ad caſum fictum.424.n.4.*182
Decretum quod dedit poſſeſſionem Caſtri, & iuriſdictionis vnius, debet idem operari reſpectu alterius. 452. 382
Decretum per D. Liuiam acceptatum, an dicatur acceptatum cum declaratione Ducis Mediolani. 451. 382
Decretũ IRRITANS *ſtatim quod apponitur,an intelligatur annullare inde ſequuta.48.nu.7* 27
Decretum irritans,non ſolum inficit titulum ſed etiam poſſeſſionem. 94. nu. 2. & 4. 50
an procedat in decreto appoſito in reuocatoria expectatiuarum. ibidem. nu.2.
Decretum irritans quando inficiat titulum,vel poſſeſſionem, & quando non. 26.nu. 427
Decretũ irritãs, an omne ſit illius potentia, vt inficiat titulum,& poſſeſſionem.48. n.3. 27
Quid in decreto appoſito ſuper incerto corpore beneficij. ibidem.
Quid in decreto appoſito in regula reſeruatoria octo menſium. ibidem. nu.4.
Decretũ quando irritet etiã prouiſiones apoſtolicas. 230.nu.3. 107
Decretum irritans quando inficiat prouiſiones inferiorum. & an liget manus Papæ. 408. nu.2. 360. & nu. 3. ibidem.
Decretum irritans quando afficiat manus Papæ. 138. nu. 1. 244
Decretum an afficiat ignorantes, & quando. 274.nu.2. 127
Decretum irritans non inficit in prouiſione beneficij de vacanti.Secus eſt de vacaturo. 29. 198
Decretum irritans, an operetur quod actus ſit nullus ante publicationem. 141. nu.4. 246
Decretũ irritans appoſitum ſuper certo corpore in prophanis,quando operetur.179.n.1. 263
Decretum irritans, quo caſu operatum fuerit effectum,etiam quod ſuper principali penderet lis. 179. 263
Decretum conditionale quando inducat nullitatem gratiæ. 230. nu. 2. 107
Decretum irritans acceſſorium, an intelligatur iuxta terminos principalis diſpoſitionis. 301. nu. 3. 136
Decretum annullatiuum operatur,ſi is in cuius fauorem apponitur,voluerit. 8. nu.2. 190
Decretum in reſerua poſitum, ligat manus inferioris,licet reſeruatarius non acceptet, non tamen manus Papæ.391 598
Decreta, & clauſula poſita in gratia, an ſint conditionales. in euentum ſcilicet acceptationis. 408. nu. 1. 360
Decreta omnia poſita in gratia expectatiua,pẽdent a clauſula acceptandi. 243. nu.2. 114
Decretum appoſitum in expectatiua, an liget manus inferiori. 90. nu. 1. 225
Decretum appoſitum in litteris, nempe. Volumus quod infra ſex menſes nouam prouiſionẽ & iura Cameræ ſoluere tenearis. & c. quomodo intellectum. 49. 28
Decretum quod a die poſſeſſionis habita infra ſex menſes teneretur expedire litteras, quomodo intelligitur. 105. 55
Decretum irritans poſitum in indulto Cardinalis, non inficit titulum Ordinarij,vt prouiſus ab eo non dicatur habere titulum coloratum.26. 427
Decretum in indulto appoſitum,inficit prouiſionem Apoſtolicam,dato quod Cardinalis infra ſex menſes non conferat.386. 170
Decretum irritans appoſitum in regreſſu, operatur vt ſpoliatus non ſit reſtituendus. 138. 244
DEFENDERE *in iudicio quis proprie dicatur. 413.nu.2.* 179
Defenſor ante litem conteſtatam an poſſit reuocari. 52. nu.4. 209
DEFVNCTI *poſſeſſio.vide.Poſſeſſio.*
DELEGATVS,*ante expeditas,& præſentatas litteras,nihil poteſt.387. nu. 2.* 596
DELEGATO *Papæ an obſtent ea, quæ non obſtarent Papæmet. 212. nu. 5.* 509
Delegatus an ſtylum ordinarij, vel delegantis ſeruare debeat.122.nu.1. 64
Delegatus,an poſſit alteri ſubdelegare receptionem iuramentorum,& examen teſtium. 164. 78
Delegatus vt non inſerat in citationibus facultatem ſuam,eſt conſuetudo præter ius,& non contra.240. 523
Delegatus quod tempus habeat ad exequendum. 366. nu. 5. 163
DELEGATIO *ꝓprie quæ requirat.126.n.6.*474
Delegatio non ſit abſque ſtipulatione de iure ſed an procedat inter mercatores.123. nu.2. 473
Delegatio ex quibus inducta in cauſa Bononienſi locationis.126. 474
*Delegatio an dicatur inducta inter mercatores ex acceptatione litteræ cambij.123.nu.2.*473
Delegatio inter mercatores inducitur abſque ſtipulatione. 126. nu. 2. 474
Delegatus debitor, ante diem ſolutionis an ſit liberatus. ibid. nu. 2.
DELICTVM *leue propter notorietatem an efficiatur graue. 288. nu. 2.* 131
Delictum leue efficitur graue ratione loci, & multi-

Digitized by Google

multitudinis populi . ibid. nu. 1.

Delictum,atrotius an faciat feſtiuitas diei.283. 130

Delictũ in dubio,an præſumatur. 430.n.2.184

Delictum vt euitetur,ſumitur interpretatio in concurſu cauſæ bonæ,& malæ.371.n.1. 165

Delictũ oppon?s,debet clare pbare.430.n.2.184

Delictum poteſt probari per inſtrumentum,vbi ciuiliter agitur. 10. 191

DEMONSTRATIO *falſa, an obſtet quando conſtat de corpore beneficij.432.nu.4.185*

DEPOSITVM, *vt quis non incidat in pœnam priuationis , an ſit neceſſarium. 7.5.*

ad Deponendum quis an teneatur , antequam declaretur , an qualitas a ſtatuto exigente depoſitũ requiſita,ei competat.195.nu.1.271

Depoſitarius nõ ſoluit ſine mãdato.270.n.2.125

Depoſitarius non poteſt opponere exceptionem Compenſationis . ibidem. nu.3.

Depoſitarius contra deponentem, an poſſit agere ſpolio . & quid contra tertium.205.n.1. 506

Deponendus an ſit , celebrans contra famam interdicti . 77. nu. 3. & 7. 219. & 220.

DEROGATIO *limitata , non ſeruata limitatione , an valeat . 260.nu.2. 295*

in Derogatione facta a Principe , an cenſeatur potius ſublatum ius commune , vel extraordinarium . 93.nu.4.& 7. 461

Derogatum quando ſufficienter cenſeatur diſpoſitioni, ſtante decreto Papæ.209.nu.2.100

Derogatio ſtatutorum , an ſit neceſſaria, quando Papa procedit per viam legis generalis. 160.nu.1. 256

Derogatio in dubio,an referatur ad ordinarios, vel extraordinarios . 93.nu. 1. 461

✱ *Derogatio concilij . vide . Concilium.*

✱ *Derogatio indulti . vide . Indultum.*

✱ *Derogatio priuilegiorum . vide . Priuilegia.*

DESCENDENTIA *quando ſit probãda. 288.305*

a DESERTIONE *qua diligentia excuſauerit . 126. 239*

✱ *Deſertione appellationis . vide. Appellatio.*

DETENTATIO *ex quo mutata in poſſeſsionem. 165.nu.5. 79*

Detentioni,an detur interdictum poſſeſſorium. 12.nu.3. 10

Clauſula. Et DEVOLVTIO *detur . diſpoſitiue reſtringit omn? aliũ modũ vacandi.312.141*

per Deuolutionem impetratio facta,comprehendit ſolum illum modum, nec ſuſtinetur etiã probata execrabilitate . 312.nu.1. 141

Clauſula appoſita in impetratione p deuolutionem,an dicantur ſtare acceſſorie. ibid.nu.2.

✱ *Deuolutio in cauſa appellationis . vide. Appellatio.*

Clement.cauſam de elect. habet locum in citatione cauſæ deuolutiuæ. 32.nu.2. 431

DICTIO *. Ac . an dicatur venire augumentatiue . 390.nu.1. 598*

Dictio . Cæteri . an implicatiua ſimilium qualitatum . 325.nu.2. 145

Dictionis. Et.potẽtia , & natura.224.n.1.281

✱ *vide in verbo . Copula.*

Dictio . In . quid importet . 220.nu.4. 280

Dictionis. Perpetuo , natura . 110.nu.3. 58

Dictio.Plures.in quot verificetur.99.nu.1.228

Dictio.Pro parte alicuius . quomodo intelligatur . 328.nu.2. 565

Dictio.Quacunq;. quid operetur.100.nu. 1.58

DIGNITAS *ſuperueniens, an immutet naturam priorem . 99. nu. 1. 464*

DILATIO *cur detur . 352. nu. 1. 158*

Dilationes , an dentur tempore feriarum. ibid. nu.2.

Dilationes ad partes , an debeantur procuratori generali . 41.nu.1. 23

Dilationes ad partes conceduntur procuratori collitigantis,quando noua perſona eſt ſubrogata . & interim non datur mandatum de immittendo in poſſeſſionem . 6. circa fin. 5.

Dilationes ad partes , an ſint concedendæ procuratori generali in curia parte prius in partibus per edictum citata.13. 10

Dilationes negatæ procuratori generali,comparenti poſt citation? per edictũ in parochiali exequutam cum de ea ageretur . 41. 23

Dilationes non dantur reo venienti ad cauſam quando voluntarie venit. 227. 106

Dilationes poſt terminum ad dicendum contra commiſſionem , & iura producta, fuerunt negatæ . 119. 63

Dilatione pendente, officium iudicis conquieſcit. 156.nu.1. 75

✱ *Dilatio ad ſoluendum.vide.*Solutio.

DILIGENTIA *alicuius quando probata dicatur. 415. 609*

Dilig?s in exactione,quando quis dicatur.ibid.

inter Diligentias non connumeranda poſſeſſio ſuperueniens.152. 74

DISCVSSIO *vt dicatur legitime facta, quæ requirantur.30. 18*

✱ *Ad materiam vide in verbo.Hypotheca.*

DISPENSATIO *ſecunda,non faciens mention? de prima,an ſit ſubreptitia. 240. nu.1. 112*

Diſpenſatio ſecunda,tacens primã,quare nulla. ibid.nu.3.

Diſpenſare an ſoleat Papa,vt profeſſa contrahat matrimonium.256. nu. 4. 532

Diſpenſandi facultas ſeu licentia ſuper ſecundo conſanguinitatis gradu , an comprehendat vbi ille gradus eſt probibitus ex duplici capite.39. 436

Diſpenſatio in contractu matrimonij , an ex cuaſu triginta annorum præſumatur , & quando procedat . 256.nu.3. 531

Diſpenſatio quo caſu ſuffragetur . 471. 394

Diſpenſatur difficillime cum patiente defectum natalium . 271.nu. 3. 126

Diſpẽſatio illegitimi cum clauſula.Si vita. etc. an ſit conditionalis . 249.nu.2. 116

in Diſpenſatione ſuper incompatibili , an debeat fieri mentio de beneficijs incompatibilibus vnitis . 240 112

cum doloſo in quo diſpenſetur . 54.nu.7. 30

Diſpenſare an videatur Princeps promouendo inhabilem . 438. 186

Di-

Diſpenſatio an differat a mandato de diſpenſando. 249. nu. 1. 116

Diſpenſationis vim, an habeat mandatum de diſpenſando. 41. nu. 2. 437

Mandatum de diſpenſando habet vim diſpenſationis in ſpolio. 249. 116

* Diſpenſatio an fiat cũ ſimoniaco per Epiſcopum. vide. Simonia.

DISPOSITIVA quando ex clauſulis declaretur. 149. nu. 2. 249

DISPOSITIO qualibet ita ſaluari debet, ne importet contradictionem. 161. nu. 6. 78

Diſpoſitio contrahentium recipit interpretationem a diſpoſitione iuris. quomodo procedat. 66. nu. 2. 448

Diſpoſitio hominis ſiue legis, an ſemper ſit intelligenda prout eſt conſuetum fieri. 354. nu. 1. 576

Diſpoſitio generalis non comprehendit perſonam loquentis. ita nec perſonam, cuius fauore diſpoſitio dirigitur 42. nu. 2. 23

Diſpoſitiones duæ, quando æque principaliter conglutinantur, an iudicentur pro ſeparatis, & ſimplicibus. 225. nu. 13. & 19. 517

Diſpoſitio, ſeu gratia, in futurum euentum collata, quomodo intelligi debeat. 92. n. 3. 48

Diſpoſitio quæ tenet de iure ſpeciali, inter filios in qua adeſt inæqualitas, an teneat. 247. 289

Diſpoſitio in dubio, an cenſeatur modalis, vel conditionalis. 420. nu. 2. 181

* Diſpoſitio generalis. vide. Generalis.

* Diſpoſitio Principis. vide. Principis.

* Diſpoſitionis verbum. vide. Verbum.

pro Diſpoſito an habeatur, quod venit ex verbis. 495. nu. 2. 404

Diſpoſitum cenſetur id quod ex veriſimili mente concedentis veniret. 351. nu. 5. 334

Diſpoſitum in caſu vero, quando habeat locum in caſu ficto. 424. nu. 5. 182

Diſpoſitum in principali, cenſetur diſpoſitum in acceſſorio. 88. nu. 2. 45

DISTRIBVTIONES quotidianæ quæ. 365. nu. 1. 341

Diſtributiones quotidianæ, an quod datur ratione perſonalis ſeruitij. 365. nu. 6. 343

Diſtributiones quotidianæ ex ſtylo Hiſpaniarũ an ſint omnia quæ dantur ratione intereſſentiæ vnius diei. 365. nu. 7. 342

Diſtributiones quotidianæ, an veniant appellatione fructuum, & quando. 233. nu. 2. & 3. 109

Diſtributiones quotidianæ, quando non ſunt alij fructus, an habeantur loco fructuum. 365. nu. 5. 342

Diſtributiones quotidianæ, an computentur in fructibus, quando impetratur beneficium. 233. nu. 3. 109

Diſtributiones quotidianæ, an computentur in valore fructuum, quo ad regulã. 455. n. 1. 384

Et quid de fructibus, quos lucratur reſidens in Ciuitate. ibidem.

Diſtributionum quotidianarum condemnatio quando fiat a Rota. 373. nu. 5. 166

ad Diſtributiones quotidianas, an extendatur condemnatio fructuum. 233. 109

Diſtributiones quotidianæ, an communis maſſa vel, an ſit loco præbendæ. 365. nu. 2. 341

DISTRICTVS Vrbis, ex quibus probatur quod protendatur ad quadraginta milliaria. 24. 427

DIVISIO patris inter filios, habet vim vltimæ voluntatis. 84. 223

Diuiſio patris inter filios, quando potius interpretata donatio quã vltima voluntas. 128. 240

DOCTOR per priuilegium, tamen præcedente examine præferendus familiari Papæ poſt aſſumptionem. 57. 32

Doctoris occiſi hæredes, an poſſint agere pro damnis & intereſſe contra interfectores, pro tempore quo veriſimiliter occiſus viuere potuiſſet. 379. 546

Doctoris dicto, quando magis ſtandum vni quã alteri. 396. nu. 1. 172

Doctores referentes ſe ad vnum textum, ſecundum illum intelligi debent. 428. nu. 2. 370

Doctoris dictum, debet intelligi ſecundum dictum alterius Doctoris quem allegat. 417. nu. 4. 365

ad DOLVM probandum, an & quando ſufficiat probatio præſumptiua. 77. nu. 9. 220

Doloſus, an amittat beneficium ne conueniatur niſi in quantum facere poteſt. 54. nu. 6. 30

* Dolo facis. vide. Exceptio.

DOMINIVM directum, ex quo probatum quem habuiſſe in Caſtro. 259. 534

Dominium vel poſſeſſio, an probetur ex verbis aſſertiuis in priuilegio. ſcilicet, tenetis. 444. nu. 3. 378

Dominij exceptio in continenti probandi, in poſſeſſorio quando opponi poſſit. 55. nu. 1. 210. & decis. 58. nu. 1. & 3. ibidem.

* Dominij exceptio. vide. Exceptio.

* Dominium fuiſſe venditum. vide. Venditio.

DOMINVS territorij, an ſit dominus omnium exiſtentiũ intra fines. 314. nu. 2. & 3. 316

Dominus alicuius territorij, an habeat intentionem fundatam, quo ad dominium Ciuitatum, & Caſtrorum. & quid quo ad dominium rerum particularium. 314. nu. 3. 317

DONATIONIS ſimplicis natura eſt, vt ſit perpetua, & res donata non reuertatur. 273. n. 4. 543

Donatio poſtquam ſemel eſt perfecta, res donata non eſt amplius donatoris, ſed eius cui donata eſt, ibidem. nu. eod.

Donatio facta pro ſe, & deſcendentibus ex ſuo corpore hæredibus, & ſucceſſoribus, an intelligatur de deſcendentibus hæredibus. ibid. nu. 1.

Donatio facta a Rege militi pro ſe, & deſcendentibus ex ſuo corpore, quomodo intelligatur.

Digitized by Google

tur. ibidem, nu. 2. & 7.

Donatio maſculis tantum, & non feminis, mortuis maſculis, an res donata reuertatur ad donatorem. ibid. nu. 3.

ex Donatione, vel ſucceſſione an dicatur venire heres vltimi donatarij. ibid. nu. 8.

Donatio iurium, & actionum, ſuper rebus Titij an particularis, vel vniuerſalis. 341. n. 2. 329

Verba, Dedit, tranſtulit, in donatione, in qua quis reſeruat ſibi vſumfructum, quid operentur. 215. nu. 8. 511

Donans retento vſufructu, quando videatur tranſtuliſſe dominium, & poſſeſſionem. ibid. nu. 4. & 9.

Conſtitutum in contractu donationis appoſitũ, in quo durante vita ſua, donans reſeruauit ſibi bona donata, quomodo intelligatur. ibid. nu. 2.

Donatio ſi prohibeatur per ſtatutum, an videatur prohibita donatio iurata. 367. 164

* Donatio de re Eccleſiaſtica an ſubiaceat Paulinæ. vide Paulina.

* Donatio præſumpta, an comprehendatur ſub ſtatuto. De donatione prohibita. vide. Statutum.

in Donatarium quo caſu tranſlata non fuerit ciuilis poſſeſſio. 215. 511

Donans abſenti an ante ratificationem poſſit alteri donare. 24. nu. 4. 197

Donatio inter patrem & filium, ſi non ſit inſinuata, an valeat. 132. nu. 1. 242

Donatio an præſumatur filio poſſidente rem longo tempore, ſciente patre. 84. nu. 1. 223

Donatio ad beneplacitum an temporalis. 394. nu. 2. 172

Donare ſuum nemo præſumitur, quando non procedat. 7. nu. 3. 420

in Donationibus ſimplicibus, vel in illis quæ fiunt ſub aliquo colore, an poſſit maior fraus interuenire. 55. nu. 7. 444

Donatio de re Eccleſiaſtica, facta ex cauſa remuneratoria, eſt valida abſque ſolennitate. 394. 172

Donationes ob cauſam non comprehendit ſtatutum annullans donationes. 260. nu. 8. 121

in Donatione ob cauſam, an habeat locum ſtatutum loquens in donatione. 323. nu. 3. 144

Donatio remuneratoria non prohibetur a ſtatuto prohibente donationem. 416. 180

Donatio quæ ſit in alio contractu, quãdo requirat inſinuationem. 224. 105

Inſinuatio ex lapſu triginta annorum præſumpta. 132. 242

Dos an ſit ius vniuerſale reſpectu mariti, ſicut eſt reſpectu vxoris. 88. nu. 3. 45

Dotis fauore verba enunciatiua probant. 409. 177

Dotis caſum an comprehendat generalis conſtitutio. 189. nu. 3. 92

in Dote mulier non poteſt ſibi ipſi præiudicare. 364. nu. 2. 584

Dotis fructus an petantur actione de dote, ſicut dos ipſa. 88. nu. 1. 44

Dotis fructus quando non petantur actione de dote, ſed officio iudicis. 88. nu. 5. & 7. 45

Dos an & quando dicatur augeri a fructibus. ibid. nu. 4.

Dotis repetitio ob vergentiam viri ad inopiam conſtante matrimonio, ex quibus cauſis fiat. 264. nu. 4. 536

Dotis reſtitutio in caſu inopiæ, an potius conſignatio, vel dotis reſtitutio. 355. nu. 1. 576

Dotis repetitio an detur mulieri, quando maritus, vel ſocer incipiunt male vti ſubſtantia ſua. 264. nu. 1. 2. & 3. 536

Dotis repetitio an detur mulieri, ſocero vergente ad inopiam. 359. nu. 1. 579

Et quid ſi filius tunc temporis ſit diues. ibid. nu. 2.

in Dote repetenda ex cauſa inopiæ, an ſufficiat virum vel ſocerum aliquantiſper vergere ad inopiam. 359. nu. 8. 580

Dotis repetitio ob vergentiam viri ad inopiã an detur, etiam poſt approbationem factam a muliere, ſi vir aliquantiſper cuperit male vti ſubſtantia ſua. 364. nu. 1. 584

in Dotis repetitione, an poſſit inopia opponi quando promiſſio dotis ſoluendæ fuit facta incipienti vergere ad inopiam. 359. n. 7. 579

Dotis repetitio ob vergentiam ad inopiam, an excludatur per oblationẽ fideiuſſoris. ibidem. nu. 3. & 5.

Dotis ſolutio an debeat fieri, ſocero, vel filio vergentibus ad inopiam, data cautione per eos. ibid. nu. 4.

Ex cauſa repetitionis ad ſolutionem dotis, an arguatur. ibidem. nu. 6.

Dotis reſtitutionis promiſſio, an comprehendat caſum inopiæ. 355. nu. 1. 576

Dotalis inſtrumenti exequutio, an impediatur per adminiſtrationem matris. 141. nu. 3. 70

* Dotis cauſa, an comprehendatur in ſtatuto generali. vide. Statutum.

* Dotis reſtituendæ promiſſio. vide. Promiſſio

* pro. Dote mulier an ſe obliget. vide. Mulier.

DVCATI auri largi, an hodie reperiri dicantur ad effectum ſoluendi. 145. nu. 4. 247

* DVCIS Sabaudiæ priuilegium. vide. Priuilegium.

DVELLVM propter quid prohibitum. 329. nu. 1. 565

Cap. primum de cleric. pugn. in duello. habet locum in quocunq; duello. ibidem.

DVORVM reorum beneficio, an valide renuncietur. & quando. 171. nu. 1. 6. & 7. 82

E

ECCLESIAE Cathedralis præeminentiæ & iura, quæ. 343. nu. 1. 329

Eccle-

Eccleſiæ fauor eſt, conſiliarios plures habere. 6.nu.6. 419

Eccleſiam fundare quomodo quis dicatur. 412. 608

Eccleſia præſumitur conſtructa ab ijs, qui tenebantur eam conſtruere. 313. 560

Eccleſiæ decens & ſufficiens conſtructio facta, an præſumatur ab eo qui tenebatur propter viſitationem Ordinarij. ibidem. nu. 2.

pro Eccleſiæ iuribus, an admittantur particulares. 431.nu.6.& 7. 371

Eccleſiæ appellatione, an veniat parochialis. 299.nu.1. 136

cum Eccleſia contractus factus ex defectu ſolẽnitatis, contra Eccleſiam non poteſt allegari nullus. 302. 137

Eccleſiam eandem duplici onere grauare velle non eſt credendum. 425.nu.2. 614

* Eccleſia non conficiens inuentarium. vide. Inuentarium.

* Eccleſiæ adminiſtratore. vide. Adminiſtrator.

* Eccleſiæ bona, an poſſint donari. vide Donatio.

* Eccleſia parochialis. vide. Parochialis.

* Eccleſiaſtica immunitas. vide. Immunitas. & in verbo. Iudices.

Edicta iuxta formam cap. fin. de clandeſtina deſponſ. in quo loco proponi debeant. 139. 479

Eiectus violenter quis dicatur, 373. nu. 3. 166

Electio non habet uim prouiſionis, ſed an conceſſio, vel mandatum de prouidendo. 331.nu.5. 148

Electionem impugnanti ex defectu ætatis, incumbit onus probandi. 292.nu.2. 133

ad Electionem canonicorum, abſentes exiſtentes intra prouinciam ſunt vocandi. 14. n.1. 192

Eligendi ius cui competat ex collegiata vel Capitulo maiori. 492. 403

Eligi an quis poſſit eodem tempore in Abbatem, habitum ſuſcipere, & profeſſionem emittere. 254. 292

Emolumentum ſentiẽs debet illud ſentire cum ſuo onere. 191.nu.19. 93

Emphyteusis accepta a patre, pro ſe & filijs, an intelligatur ordine ſucceſſiuo. 281.n.1. 302

in Emphyteuſim conceſſio pro hæredibus quibuscunq; quid operetur. 110.nu.2. 58

mater & filia vbi ſimul ſtipulantur rem in emphyteuſim, quomodo ſtipulatio intelligatur. 281. 302

Emphiteuta non ſoluendo, ita demum cadit ſi dominus voluerit. & quare. 175. nu. 1. 85. & 8. nu. 1. 160

Emphyteuta, an cadat a contractu, ex eo quia non ſoluerit vel ex eo quod dominus ita voluerit. 175. nu. 3. 85

Emphiteuta an penſiones, etiam non interpellatus debeat offerre. 426. nu. 1. 615

Emphyteuta nõ ſoluente, purgatio moræ datur, & quare. 66.nu.1. 448

Canonis impoſitio non obſtat, ſi non probatur aliquo tempore fuiſſe ſolutum. 441. nu. 3. 377

in Emphiteuſis materia caducitas. vide. Caducitas.

Emptionem an faciat æſtimatio. vide Aeſtimatio.

Emptor an poſſit retinere precium, donec ſibi tradatur actualis poſſeſſio. 49. nu. 3. 442

Emptor quo caſu potuerit cogere venditores minores ad traditionem rei vẽditæ. 314. 561

Emptor conuentus & victus, quando agat contra venditorem. 374.nu.6. 347

Diuerſitas vel vnitas rei venditæ ex quibus probata. 340. 569

Enunciatiua Papæ, an probet dominium, vel poſſeſſionem. 427. nu. 2. 370

Enunciatiua non neceſſaria, an probet. 371. nu. 2. 265

Enunciatiua in inſtrumentis inter alios quando probent in antiquis. 62.nu.5. 212

Enunciatiua in antiquis, in materia odioſa, an probent. Vnionis materia an odioſa. 204. nu.4. 273

Enunciatiua verba poſita in duobus inſtrumẽtis antiquis probant vnionem. ibid.

Enunciatiua verba vt probẽt, requiritur quod ſint in pluribus inſtrumentis. 349. 332

Enunciatiua verba, vbi per viam cauſæ proferuntur, probant. 12. nu. 4. 191

Enunciatiua de mandato, an pari modo credendum ſit iudici quam Notario. 363. nu. 3. 583

* Enunciatiua verba fauore dotis. vide. Dos.

Episcopus caput cleri, ſed ſpeciale ſuit Capituli. 325. nu. 1. 321

Epiſcopus in arduis non poteſt procedere ſine conſilio Capituli. 203. nu. 4. 99

Epiſcopus ſine conſilio Capituli in criminalibus, an aliquid ſtatuere poſſit. ibidem. nu.6. & 7.

Epiſcopus in delictis grauibus, & etiam in leuibus, non poteſt procedere ſine conſilio Capituli. ibidem.

ad Epiſcopum in Capitulares quomodo pertineat iuriſdictio. 92. nu. 1. 2. 3. & ſeq. 460. & 461.

Epiſcopus an poſſit ſolus procedere contra Capitularem, vel conſanguineum. 92. nu. 7. 461

Epiſcopus an habeat iuriſdictionem de iure, de conſilio, vel conſenſu Capituli. 92. 460

ad Epiſcopum quod pertineat iuriſdictio de conſilio Capituli, quomodo intelligatur. 92. nu. 8. 9. & 10. 461

quod Epiſcopus ſolus procedat in priuando clericum ſine conſenſu Capituli, an conſuetudo ſit contra ius. 13. 11

Epiſcopus & Vicarius eius, an ſit iudex competens in cauſa pertinente ad Epiſcopatum. 205. nu. 2. 274

Epiſcopi in Concilio quomodo ſedere debeant. 104. nu. 6. 467

Epiſcopalis dignitas non conferens ad actum, an

an inducat mutationem loci, circa præcedentiam. 104. nu. 1. 466
Epiſcopus interueniens in Capitulo vt canonicus, quem locum habere debeat. 104. nu. 8. 467
Epiſcopi quo tempore percipiunt omnes redditus ſuæ diœceſis. 361. nu. 5. 161
Epiſcopi & Vicarij vnum tribunal. 89. nu. 2. 46
* *Epiſcopi Vicarius. vide. Vicarius.*
* *Eqves Calatrauæ. vide. Miles.*
* *Eques ſancti Petri. vide. Miles.*
Eques Hieroſolymitanus. vide. Religio.
Eorum præceptorÿs. vide. Præceptoria.
Erectio, an cenſeatur eſſe facta ſine præiudicio alterius. 6. nu. 1. 419
Error iuris probabilis, qui dicatur. 115. nu. 9. 236
Error iuris præſtat cauſam præſcribendi de iure canonico, ſpatio longiſſimi temporis. 86. 44
Error iuris ignorando communem opinionem differt ab errore, quod reſiſtat ius commune. ibidem. nu. 2.
Esse tale, vel haberi pro tali, an paria ſint, in his quæ ſunt iuris. 296. nu. 2. 554
de Evictione an teneatur vendens ſolum ius, ſi nullum ius habeat. 265. nu. 1. & 3. 296
de Euictione an teneatur reuicta, promittens de dato, & facto ſuo. 250. nu. 1. 290
de Euictione an agat emens ſcienter rem alienam, vel alteri obligatam. ibidem, nu. 2.
Euicta Valle, an teneatur ad reſtitutionem pretij Dux Ferrariæ vendens iura Vallis. ibidem.
Euictio ſi ſequatur ex facto Principis, & ex cauſa nata poſt venditionem, venditor an teneatur. 381. nu. 1.
& an agat ad precium. ibid. nu. 2.
Euictio vbi ſit facto Principis, non tenetur venditor ad reſtitutionem pretij. 381. 592
Euictione ſubſequuta ex facto Principis, an emptor poſſit retinere precium non ſolutum. ibid. nu. 5.
Emptori quando ſit imputandum, quod litem motam non denunciauerit. 374. nu. 3. 347
in Euictionis cauſa, venditor quando poſſit appellare, & appellatio proſit emptori victo. ibid. nu. 2.
Exceptio licet firmet regulam, an tamen faciat vt comprehendantur ea, quæ non comprehenderentur. 93. nu. 1. 226
Exceptio, quando per proceſſum ad vlteriora videatur reiecta. 388. nu. 2. & 3. 596
ſuper Exceptione dilatoria oppoſita ad proceſſum & negocio principali, an poſſit procedi. 367
Exceptio quando non reijcienda ad merita cauſæ, ſed prius diſcutienda. 242. 524
Exceptiones deſcendentes a primis capitulis an & quando admittantur in ſecunda inſtantia. 58. nu. 2. 210
Exceptio, vel replicatio, quando dicatur requirere altiorem indaginem. 132. 520
Exceptio criminis, an obſtet in petitorio in beneficialibus. 227. nu. 1. 282
Exceptio. Dolo facis. an obſtet in poſſeſſorio adipiſcendæ. 308. nu. 1. & 2. 139
Exceptio. Dolo facis. obſtat in poſſeſſorio ex pacto competente. 55. 210
Exceptio. Dolo facis. poteſt opponi in ſecunda inſtantia. 58. 210
Exceptio Dominii, quando & in quibus poſſeſſorÿs admittatur. 73. nu. 3. 216
Exceptio dominij incontinenti probandi an obſtet in remedio adipiſcendæ. 308. nu. 3. 139
Exceptio dominij incontinenti probandi, admittitur in interdicto adipiſcendæ. 222. nu. 3. 104
Exceptio dominij notorij, an obſtet in interdicto recuperandæ. 29. nu. 15. 430
Exceptio dominij, an admittatur in interdicto retinendæ. 29. nu. 16. 430
Exceptio Generalia Contra. non intelligitur in ijs quæ faciunt pro excipiente, ſed in ijs quæ contra. 337. nu. 1. 327
Excipiens generalia contra, non dicitur commiſſionem acceptare. 72. nu. 4. 451
Exceptio Non nvmeratae pecvniae quo caſu fuerit oppoſita. 418. 366
Exceptio non numeratæ pecuniæ infra biennium in mutuo opponi poteſt. ibid. nu. 3.
Exceptionem non numeratæ pecuniæ ſciens ſibi competere, ſi patitur ſe delegari, an poſſit opponere. ibid. nu. 1. & 4.
Exceptionem non numeratæ pecuniæ an poſſit opponere, qui agnouit debitum. 418. nu. 2. & 4. 366
Exceptio rei debet concludenter probari. 396. nu. 2. 356
Exceptio Peremptoria ex perſona propria comparentis competens, quando opponi poſſit. 355. nu. 2. 336
Exceptio Criminis an obſtet in remedio recuperandæ. 244. nu. 1. 114
* *Exceptio excuſſionis. vide. Excuſſio.*
* *Exceptio implementi. vide. Adimplementum.*
* *Exceptionis rei non traditæ renunciatio. vide. Renunciatio.*
Excommvnicationis ſententia, an diffinitiua. 378. nu. 2. 349
in Excommunicatione an requiratur alia monitio, vel citatio, quando præceptum iudicis ob contradictionem eſt reſolutum. 270. nu. 2. 541
Excommunicari vt quis poſſit, an ſufficiat ficta contumacia. 63. nu. 1. 35
ab Excommunicationis pœna, an difficultas

 excu-

excuſet. 54. nu. 10. 31
Excommunicationis ſententiam, an idem iudex reuocare poſſit. 378. nu. 4. 349
Excommunicationis exceptio appoſita, infra quod tempus probari debeat. 150. nu. 1. 250
Excommunicatio, ad effectum annullandi prouiſionem alteri factam, an probetur per ſententiam declaratoriam, & brachium ſeculare. 61. 34
Excommunicatus non facit fructus ſuos. 273. 127
Excommunicatus ſi non poteſt compenſare, an poſſit retinere. 284. 304
Excommunicatus licet poſſit reſcriptum impetrare, non tamen proſequi. ſi opponatur, Abſolutio ab excommunicatione, non intelligitur quando inſorduit. 128. 475
Excommunicationis appellatione, in dubio quæ veniat. 62. nu. 5. 35
* *Excommunicato facta collatio. vide. Collatio.*
EXCVSSIONIS *exceptio. an ſit dilatoria. 172. nu. 2.* 88
Excuſſio an ſit neceſſaria ad purificandum exercitium actionis. 182. nu. 1. 88
Excuſſionis exceptio, an impediat actionem. ibidem. nu. 6.
Excuſſionis exceptio, vbi ante litem conteſtatam non opponitur, ſi poſtea opponatur & non fiat, an poſſit ſequi ſententia. ibidem.
Ex publica voce & fama, non probatur inopia ad effectum vt principalis non ſit excutiendus. 16. 423
in Excuſſionis materia, difficultas conueniendi ex quibus probetur. 185. nu. 1. 90
Excuſſio an fieri debeat de bonis ſitis extra territorium iudicantis. ibid.
EXECRABILITAS *an impediat reſtitutionem in ſpolio. 94.* 50
Execrabilis in ſpolio, an, & quando reſtituendus. 241. nu. 1. 113. & 78. num. 2. 453
Execrabilitatem probat extraiudicialis confeſſio. 53. 209
* *Execrabilitatis articuli an admittantur in reſtitutione. vide. Spolium.*
EXEMPLVM *quando faciat fidem. 405.* 176
Exemplo iudex quando poſſit dare fidem. 245. nu. 3. 526
Exemplum inſtrumenti, an faciat fidem contra producentem. 326. nu. 2. 146
Exemplum vt bene extractum dicatur, quæ requirantur. 326. nu. 1. 322
Exemplum inſtrumenti parte non citata, non probat. 155. nu. 1. 75
Exemplum exempli, licet ſolenniter extractũ, an probet. ibid. nu. 2.
Exemplum inſtrumenti, ſi ſit exemplatum per iudicem ſecularem, in cauſa beneficiali an probet. ibidem. nu. 1.
Exemplum propter antiquitatem an probet. 205. nu. 3. 274
Exemplum inſtrumenti, quando fidem faciat. & an præſumatur citatio in exemplo antiquo. 155. 75
EXEMPTI *a Papa non tenentur ad ius reuerentiale Epiſcopo. 114.* 470
EXEQVVTIO *facta, an præſumatur facta ad inſtantiam illius cuius intererat. 328. nu. 3.* 565
ad Exequutionem cum iudex procedit, an præſumantur omnia iuridice præceſſiſſe. 356. nu. 4. 159
in Exequutione quomodo adhibenda cauſæ cognitio. 58. nu. 9. 33
Exequutio ſententiæ, an poſſit fieri contra alium abſque nouo iudicio. 297. nu. 3. 135
Exequutio an poſſit fieri contra tertium. 91. nu. 4. 460
Exequutio quando non ſit facienda, licet ſententia tranſiuerit in rem iudicatam ſuper poſſeſſorio. 78. nu. 1. 40
Exequutionem ſententiæ, ſupplicatio & reuiſio non impediunt. 203. 273
Exequutio an impediatur, vbi quis ex gratia admittitur ad agendum. 179. nu. 3. 264
Exequutio trium ſententiarum, quo caſu non fuit impedita, & Dux Ferrariæ non potuit a ſententia appellare. 374. 347
Exequutio facta per exequutorem contra ordinem §. in venditione. non eſt nulla, ſed iniuſta. 309. 315
in Exequutiuis an detur inſtantia. 58. nu. 5. 32. & 215. nu. 1. 277
Exequutor non habet iuriſdictionem niſi præſentatis literis, quomodo procedat. 279. nu. 4. 544
Exequutor ante expeditas, & præſentatas literas nihil poteſt. 387. nu. 2. 596
Exequutor non habet iuriſdictionem niſi contra rebelles, vel reſiſtentes indebite. & ideo non poteſt excommunicare, niſi contradicentes de facto. 270. nu. 5. 541
pro Exequutoris facto probi viri præſumendum eſt. 372. nu. 5. 588
Exequutori atteſtanti de facto proprio an credatur. 384. nu. 1. 594
Exequutori quando credatur ſine proceſſu. 140 nu. 2. 3. & 4. 243
Exequutor quando extraiudicialiter procedat. ibid. nu. 1.
Exequutoribus extraiudicialiter procedentibus creditur, licet non appareat de proceſſu. ibidem.
Exequutor quando dicatur excedere fines mandati iudicis. 309. nu. 1. 315
Exequutores dati in nominationibus factis per Cæſarem, non ſolum ſunt dati ad compellendum, ſed etiam ad prouidendum. 413. 363

INDEX.

ab Exequutoris precepta, an appellare liceat. 270.nu.4. 541
Exequutoribus vbi dirigitur gratia, factum eorum requiritur, a quo omnia decreta gratia dependent. 343. 114
Exequutori quando dirigitur gratia Papæ, an ſit conditionalis. ibidem.
Exequutoriales, an comprehendant intruſos, & intrudendos. 216.nu. 4. 103
Exequutorialium virtus quod durat anno, quo modo intelligatur. 20. 196
Exequutoriales lata contra Capitulum quando affecerint illum, cui Capitulũ tradidit poſſeſſionem lite pendente. 62. 447
Exequutoriales an poſſint relaxari, citato procuratore conſtituto cum ampla poteſtate, vel requiratur citatio principalis. 58. nu. 1. 32
Exequutorialium noua intimatio, quando non requiratur. 324.nu.2. 145
Exequutorialium noua intimatio, an requiratur, vbi quis eſt ſubrogatus quo ad proſequutionem exequutorialium iam intimatarum, vt procedatur ad declaratoriam. ibidem.
Exequutoriales, decreta vigore ſententia inſerta in exequutorialibus. 326. 146
EXPECTATIVÆ an habeant fomentum a iure communi. 48.nu.5. 27
Expectatius quando canonizari poſſit cum inde ſequutis. 284. nu. 5. 130
Expectatiua gratia ſubreptitia, quia dixit ſe familiarem Papæ, & nominatum a Conclauiſta, & non erat. 377. 167
Expectatiua gratia, in qua quis narrauit ſe ſubrogatum Conclauiſtæ cum non eſſet, ſubreptitia. 401. 174
Expectatiua gratia, quando conceditur ad taxationem decima, de ſtylo Rotæ duplicatur valor. ſed quomodo procedat. 350.nu. 1. 2. & 3. 573
Gratia ad collationem vnius, an extendatur ad collationem alterius. 149.nu. 1. 249
Expectatiua gratia ad duas collationes, an vigore illius poſſit ſub eodem tecto duos canonicatus, & prabendas acceptare, Ordinario non contradicente. 147. 482
Expectatiuæ capiunt beneficia vacantia per reſignationem. 266. 124
Expectatiuis reuocatis, an ſtatim cenſeantur reuocatæ regulæ concernentes dictas gratias. 35.nu.1.& 4. 433
Expectatiua ſeu reſeruatio ad vacatura, regulariter an ſoleat dari ad menſes ordinarios. ſi non exprimatur. 48. nu.1. 440
Clauſula. Etiam ſi aliqui in canonicos ſint recepti. appoſita in expectatiuis quid operetur. 85. nu. 8. 43
in Expectatiua, clauſula. Quæ duxeris acceptãda. quid operetur. 254.nu.4. 119
Expectantes poſſunt quandocunq; acceptare, dummodo infra menſem, quomodo intelligatur. 143.nu.2. 71
Expectans poteſt duo in eadem diœceſi acceptare, Ordinario non contradicente, etiam in præiudicium expectantium. 415. 179
Expectantes, an poſſint acceptare in menſe ordinarij ſede vacante. 152. 251
Expectans qui acceptauit, quando præferendus prouiſo Papæ. 242. nu.1. & 2. 113
Expectans diligentior in proceſſu, an ſit præferendus. 326.nu.1. 564
Expectans pauper, quando ſit prælatus alteri expectanti pauperi, diligentiori in proceſſu. ibidem.
Expectantis ius, quando abſorbeatur a collatione Apoſtolica. 137.nu.3. 244
ob Expectantis negligentiam, an conſumatur gratia. 254.nu.4. 119
* in Expectatiuarum materia acceptatio. vide. Acceptatio, & vide in verbo. Gratia.
EXPENSIS refectis ſi dicat cõmiſſio, an ſatisfiat per depoſitionem vnius Iuly. 114. nu. 2. 61
Expenſa in cauſa attentatorum, non fuerunt compenſatæ cum expenſis in cauſa ſpolij. 118. 63
Expenſa litis quando Monacho, ſeu Moniali litiganti non debeantur a Monaſterio. 264. nu. 2. 123
Expenſa an veniant reficiendæ in mutatione iudicij. 373. nu. 1. & 3. 589
in Expenſis ſit condemnatio, licet pro parte ſententia reformetur. 400. 173
in Expenſis poteſt quis condemnari non probatis moleſtationibus. 211. 101
in Expenſis prima & ſecunda inſtantia, quando videatur condemnare iudex appellationis, confirmando primam ſententiam, in qua non erat condemnatio expenſarum, & condemnans victum in expenſis. 240. 288
ab Expenſis non excuſat iuſta cauſa litigandi in Rota. ſed ad quid proſit. 373. num. 2. 598
EXPOSITI an æquiparentur vulgo quæſitis. 425. nu. 1. 183
EXPRESSVM quod dicatur. 178. nu. 2. 86
Expreſſio eorum quæ tacite inſunt, quando operetur. 161. nu. 2. 77
EXTENSIO non inducitur ex ratione incerta. 246. nu. 3. 115
* EXTRAIVDICIALIS confeſſio. vide. Confeſſio.
EXTRAVAGANTEM ſeu ſtatutum non eſſe vſu receptum, quis probare debeat. 274. nu. 3. 127
Extrauagantis non nota, probabilis ignorantia. ibidem.
Extrauagans. iniuncta. an habeat locum in Monaſterio commendato. 325. 145
* EXTREMVM primum in ſpolio. vide. Spolium.

F

FACTVM cum reperitur aliquid, an referat a quo factum ſit. 313. nu. 1. 361
in FACVLTATIVIS actibus an arguatur de vno ad alium. 489. nu. 3. 402
FALSI crimen graue. 203. nu. 1. 99
FAMA quam probationem faciat. 358. nu. 3. 339
Fama probata, quando transferat onus probandi contrarium in aduerſarium. 134. 243
Famis contrarijs ſuper legitimitate ſtantibus, quæ fama præualuit. 2. 417
Famæ bonæ potius ſtandum quam malæ, in concurſu, 2. nu. 1. 417
Fama poſterior an tollat primam. ibidem nu. 3.
Fama quo caſu fuerit probata per teſtes deponentes de ea. 348. 331
Fama quare in antiquis plene probet, & teſtes inter alios examinati non. 62. num. 4. 212
FAMILIARITAS quomodo ex deſcriptione in rotulo probetur. 401. num. 1. 174
Familiaritas, ad effectum reſeruationis, ex quibus probata. 134. 478
Familiaritatis narratiua non verificata, an vitiet gratiam. 269. nu. 1. 298
Familiaritas de antiquo, ſi non fuerit indagata, an impetrans excuſetur. 351. num. 3. 334
Familiaritatis Cardinalis expreſſio, an debeat fieri in gratia, ſi neutri. 84. num. 2. & 10. 357
Familiaris primi Cardinalis defuncti, qui ante familiaritatem primi beneficia obtinebat, ſi tranſit ad familiaritatem ſecundi Cardinalis, & ea durante decedat, an Papa debeat conferre de conſenſu iſtius ſecundi Cardinalis. 226. 518
Familiaris Papæ cum reputatione doctoratus an præferatur familiari ſolum. 154. nu. 2. 253
FATALIVM prorogatio ad quod tempus detur in curia. 150. num. 2. & 4. 250
Fatalis prorogatio a fine facta, intelligitur a fine biennij, non autem anni. 385. 170
Fatalia appellationis proſequendæ, an currant a die interpoſitæ appellationis, vel dati Iudicis. 147. 248
Fatalia an currant a tempore interpoſitæ appellationis in partibus, vel die quo verisimiliter in curia dari potuit Iudex. 150. 250
Fatalia quando non currant impedito. ibid. nu. 3.
a Fatalium lapſu an ſententia nulla excuſet. 364. 340
Fatalia ſecundæ ſententiæ, an ſint decurſa, ſtante nullitate tertiæ ſententiæ. 196. 231
FEVDVM an ſit titulus lucratiuus, vel oneroſus. 364. nu. 3. 162
Feudum reſpectu domini directi, eſt res allodialis. 38. nu. 2. 22
Feudum an poſſit alienari a domino directo cum conſenſu vaſalli, inuitis ſubditis. ibid. nu. eod.
Feudi appellatione, de quo, in dubio, intelligatur. 62. nu. 4. 35
in Feudo antiquo, an poſſit Princeps præiudicare agnatis. ibid. nu. 3.
Pater in quo feudo poſſit præiudicare filijs. ibid. nu. 6.
de Feudo nouo, an antiquo intelligatur licentia Cæſaris, diſponendi de bonis feudalibus. 62. 34
Feudum acceptum pro ſe, filijs, & hæredibus, an requirat quod ſint filij & hæredes. 380. nu. 1. 168
in Feudo hæreditario ſufficit eſſe hæredem primi inueſtiti, mediate vel immediate, licet non ſit hæres vltimo defuncti. 175. 262
in Feudum recognoſcens rem, an contra talem recognitionem venire poſſit. 219. nu. 5. 279
in Feudis id tenetur præſtare dominus vaſallo, quod tenetur vaſallus domino. 37. nu. 5. 21
FEVDALIS cauſa grauis. 421. num. 5. 168
An in ea deferatur iuramentum in ſupplementum mulieri. ibidem. eodem num.
* in Feudalium bonorum poſſeſſionem an immittatur femina. vide. Femina.
FIDEICOMMISSARIVS de manu hæredis capere debet hæreditatem. 222. nu. 1. 104
Fideicommiſſarius vt afficiatur ex ſententia lata contra hæredem, an debeat ſaltim citari per proclama. 91. nu. 2. 459
Vt Fideicommiſſarius ſit legitimus contradictor, quoad materiam. l. fin. C. de edict. diui Adrian. debet eſſe legitimus poſſeſſor, & incontinenti de iure ſua probare. 222. 104
Fideicommiſſum quando iudicatum particulare. 394. 599
Fideicommiſſum an & quomodo cedi poſſit. 61. nu. 1. 212
Fideicommiſſum ex prohibitione alienationis reali, inter deſcendentes inductum. 438. 376
Fideicommiſſo re ſubiecta non apparente, an teneatur fideicommiſſarius, & hæres eius ad reſtitutionem. 300. nu. 2. 341
Fideicommiſſo grauatus ſub conditione. Si ſine

Digitized by Google

ſiliis deceſſerit, eo ingreſſo monaſterium, vel effecto ſacerdote, an fideicommiſſum expiret. 53. 29

FIDEIVSSOR licet ſit æque principaliter obligatus an per hoc reſtet, quin illa obligatio dicatur acceſſoria. 500. nu. 2. 407

Fideiuſſor quando teneatur, etiam non facta præſeruatione per creditorem. 440. n. 21. 187

Actio vtilis quo caſu reſtituta contra fideiuſſores. ibidem.

✱ de fideiuſſore qui acceſſit ſocietati officij. vide ſocietas officij.

FIDAM frangenti quando non ſeruanda. 332. nu. 1. 148

bona Fides, an requiratur in iure quærendo. 251. nu. 1. 528

bona Fides, an tribuat priuilegium perſonale, vel reale. 15. nu. 6. 423

bona fides in præſentante, ex quo præſentatus in poſſeſſionem per viginti quinque annos fuit, præſumpta. 237. 287

bonam Fidem agnoſcere, quando, & quomodo quis poſſit, dato quod non ſit tractus in iudicium. 178. 496

in mala Fide an dicatur ille, qui ſuper re ab alio empta, procurat noua inſtrumenta. 355. nu. 11. 337

mala Fides præſumpta, vbi eſt titulus a iure reprobatus, an purgetur ſpatio longi temporis. 250. nu. 1. 528

mala Fides præſumpta, quo caſu non fuerit purgata ſpatio triginta, ſeu quadraginta annorum. ibidem.

mala Fides impedit initium, & curſum præſcriptionis. 385. nu. 3. 595

bona vel mala Fides, poſt erectionem collegiata, quo ad praeminentias, an fuerit. 343. 329

✱ Fides inſtrumentorum. vide Inſtrumentorum. Exemplum. Archiuum.

FILIATIO quomodo probetur, & quaſi poſſeſſio filiationis ex quibus probetur. 506. 411

Filiatio an probetur ex ſola fama. 196. nu. 1. 259

quidem adminiculis ad effectum ſuccedendi. ibidem. nu. 2.

Filiatio in antiquis, an probetur leuioribus probationibus. ibidem. nu. 3.

Filiatio, an probetur publica voce & fama ſine adminiculis. 506. num. 1. 2. & 4. 411

quid in filiatione de antiqua. ibidem. nu. 3.

Filiatio de antiquo quæ dicatur, ad effectum faciendi probationes. 506. nu. 3. 411

Filiationis probatio vno modo eſt facienda quando agitur de ſucceſſione patris, alio quando agitur de ſucceſſione matris. ibidem. nu. 5.

FILIVS pro patre puniri non debet. 514. nu. 1. 415

Filius, quando habet vnde ſe alat, & pater eſt pauper, non ſolum tenetur, vxorem, & filios, ſed etiam patrem alere. 356. nu. 1. 577

Filiorum diſpoſitio, tam intelligitur de maſculis, quam de feminis. 214. nu. 3. 510

Filiorum appellatione, an veniant nepotes. 256. nu. 2. 293

Filius quo caſu non dicatur ita ſeorſum a patre habitare, vt actio de dote patri non competat. 342. 570

Filius vt mittatur in poſſeſſionem ex carboniano edicto, quid requiratur. 351. num. 7. 156

Dicens, quod aliquis deceſſit ſine filiis, eo quia non habuit, habet intentionem fundatam, ſecus ſi diceret, quod habuit, ſed quod mortui ſunt. quia tunc debet probare mortem. 45. 24

Filij poſiti in conditione, & grauati, quo caſu cenſeantur vocati, vt fideicommiſſum locum habeat. 214. 510

Filij in conditione poſiti. ex coniecturis cenſentur vocati, & referuntur coniecturæ. ibid. nu. 1. 2. 4. & 5.

Filio nato ex damnato coitu, relinqui non poteſt. 188. nu. 3. 500

Filio non nato ex damnato coitu, pater poteſt legare, etiam de iure ciuili. ibid.

Filius natus ex coitu meretricio. an dicatur natus ex coitu damnato. ibid. nu. 1.

Filius natus ex coitu meretricio. an poſſit appellari naturalis. ibid. nu. 2.

✱ Filiorum legitimatione. vide. Legitimatio.

FEMINAE ſunt mittendæ in poſſeſſionem in feudalibus iuxta terminos. l. fin. C. de edict. diu. Adr. toll. 222. nu. 2. 104

Femina minor duodecim, an præſumatur potens ad coeundum. 66. nu. 1. 214

✱ Femina non ſubiecta, an excludatur a bonis ſtatuentium. vide Statutum.

FORMA conſtitutionis non ſeruata, actus quando ſit nullus. 330. nu. 6. 147

Forma quando poſſit adimpleri per æquipollens 488. nu. 2. 401

FORVM rei an ſequatur mulier quoad lucrum dotis. 135. nu. 1. 243

FRATRES Prædicatores, capaces bonorum vt vendant. 279. 129

Fratrum Prædicatorum facultas conceſſa in mare magno, abſoluendi fratres ſui Ordinis a cenſuris. &c. intelligitur in foro pœnitentiali. 90. 46

✱ Frater pro fratre an poſſit eſſe teſtis. vide. Teſtis.

FRAVS vt tollatur, larga fit interpretatio. 350. nu. 5. 334

Fraus vt probata dicatur, an ſufficiat præſumptiua probatio. 77. num. 9. 220

FRVCTVS induſtriales, & naturales, qui. 89

80. nu. 1. 40
Fructuum appellatione, an veniant tertiariæ, in priuilegio concedente fructus tuorum beneficiorum, etiam tertiarias nuncupatas. 478. 397
Fructuum appellatione in reſeruatione; qui veniunt. 365. 341
* An veniant diſtributiones quotidianæ. vide. Diſtributio.
Fructus, ſeu pro fructibus beneficij, quæ reputentur. 365. nu. 3. 341
de Fructibus percipiendis priuilegium, de quibus fructibus intelligatur. 478. 397
* vide late ad iſtam materiam priuilegij de percipiendis fructibus, in verbo. Priuilegium.
Fructus exiſtentes in area, an pendentes, vel percepti. 305. nu. 1. 314
Fructus pendentes in reſtitutione rei, quando non ueniant. ibidem. nu. 2.
Fructus pendente, pars rei eſſe dicuntur. ibid. nu. 3.
Fructus beneficij percepti, an ſint ius in Eccleſia, vel ad Eccleſiam. 220. num. 5. 280
Fructus an quid proximum vel diuerſum a beneficio. ibid. nu. 3.
Fructus beneficiati defuncti, an ſint Eccleſiæ ex iuris diſpoſitione. 306. num. 1. 314
Quid ex diſpoſitione Bullæ Pauli III. in materia de fructibus pendentibus. ibidem. nu. 1. & 2.
Fructus beneficij an veniant in lite, quando lis eſt ſuper ſpolio beneficij. 159. num. 1. 487
Fructuum condemnatio in beneficialibus an acceſſorie dicatur venire. 220. num. 6. 280
ad Fructus condemnatio, an intelligatur facta ad fructus deductis omnibus. 10. nu. 5. 7.
in Fructibus qui percipi potuerunt condemnatio, quo caſu fieri poteſt. 373. 166
in Fructibus perceptis condemnatus non tenetur de fructibus per alium perceptis. 197. 503
ad Fructus perceptos condemnatus, an poſſit probare in exequutione, non percepiſſe fructus. 418. nu. 1. 610
Fructus pendentes tempore ſententiæ, veniunt in reſtitutione rei. 305. 313
Fructus quando reſtituantur deducto ſemine. ibidem. nu. 314
Fructus beneficij, an debeant intelligi quantum valent in abſentia ab Eccleſia. 210. n. 2. 508
Fructus ex quibus liquidati fuerint. 418. 610
ſuper Fructuum liquidatione vigore remiſſoriæ, articuli ſunt dandi in curia, & non extra. 184. 90
Fructus an poſſint alienari pendente lite ſuper beneficio. 220. nu. 7. 280
mala Fructuum perceptio, debet narrari in gratia. 126. nu. 2. 66
de Fructibus male perceptis componit Camera. ibid. nu. 3.
etiam modicis. ibid.
Fructus quo caſu ſint debiti ceſſionario. 306. 314
* Fructus beneficij quo ad valorē. vide. Valor. & in regula de valore.
* Fructus in materia ſpolij. vide. Spolium.
* Fructus an debeantur ſubrogato. vide. Subrogatio.
* Furari, an liceat propter neceſſitatem. vide. Neceſſitas.

G

GENVS quando pro ſpecie. 254. num. 3. 119
Genus quando in vna ſpecie verificari poteſt, an de illa ſolum ſit intelligendum. 358. nu. 1. 338
in Generali ſermone non comprehenditur perſona loquentis. 84. nu. 5. 42
Generalis diſpoſitio an extendatur ad caſus deciſos ſententia, vel tranſactione. 212. nu. 4. 504
Generalis diſpoſitio ſubſequens, an comprehendat ſolum illa quæ ſunt eiuſdem ſpeciei. 225. nu. 7. & 10. 516
ſub Generalitate verborum, an veniat illud, quod eſt inſolitum & arduum. 512. nu. 2. 414
* Generalia contra, excipiens. vide. Exceptio.
GRATIA ex ſola ſignatura perficitur. 274. nu. 3. 544
Gratia Apoſtolica, an ſolum probetur per literas. 337. nu. 1. 150
in Gratiæ impetratione, qui ſtatus attendatur. 64. nu. 1. 213
Gratia an præſumatur maxime in ijs, quæ de facili non conceduntur. 323 nu. 2. 320
Gratia vel priuilegium, an abſenti quæratur ante acceptationem. 329. nu. 1. 323
Gratia ſemper intelligitur, veris exiſtentibus narratis. 208. nu. 1. 275
Gratia qualibet, an intelligatur ſine præiudicio alicuius, etiam minimo. 48. nu. 4. 441
Gratia excipiens aliquos caſus, an includat omnes alios. 37. nu. 7. 203
in Gratia an ſit facienda mentio de eo, de cuius præiudicio agitur. 411. nu. 4. 178
in Gratia an debeat fieri mentio de iure ad rem. 411. nu. 6. 178
in Gratia poſteriori, an, ad effectum vt ſuſpendat priorem, non ſolum ſit facienda mentio de clauſula derogatoria, ſed etiam de derogatoria derogatoriæ. 104. 55.

Gratia

Gratia, non facta mentione de litis pendentia an ſit ſubreptitia, & per conſequens nulla. 362. nu. 8. 582
Mentio de gratia alteri facta per verba generalia, an ſufficiat. 386. nu. 2. 596
Gratiatus tenetur omnia per eum in gratia, vel in conceſſione narrata, iuſtificare. 243. numero primo 254. numero primo 529
in Gratia expreſſa, impetrans tenetur iuſtificare. 292. nu. 1. 133
in Gratia narrata probanda. 356. nu. 1. 159
Gratiatus habens gratiam ad menſes ordinarios de beneficijs reſeruatis, debet probare beneficium eſſe reſeruatum. 33. 19
Gratia in alia gratia narrata, canonizari non poteſt. 129. 67
Gratia inſolita qua fuit iudicata. 401. 357
Gratia ſecunda non dependens a prima, an expiret expirata prima. 98. num. 1. 228
Gratia in beneficijs quando dicatur ſpecialis, vel generalis. 37. nu. 6. 203
Gratia an ſit generalis, vel ſpecialis. 254. 119
Gratia ſpecialis an præferatur generali in concurſu. 37. nu. 6. 203
Gratia quæ ſit generalis. & quando vna de alia debeat facere mentionem. 422. 181
Gratia quando dicatur perſonalis. 149. n. 4. 5. 250
Gratia Pauli de qua hic, an ſit reualidatoria gratiarum parafrenariorum. 357. 160
Gratioſa receptio. non trahenda in conſequentium. 345. 571
Gratia quando eſt ſolita fieri, ſi petenti denegetur, an dicatur illi inferri iniuria. 419. nu. 1. 611
Gratia ſolita concedi, poteſt denegari exiſtente legitima cauſa. ibid. nu. 2.
Gratia confirmationis in canonicum, quo caſu intellecta in omnibus menſibus. 59. 446
Gratia in qua dicitur. nullum ſeu modicum fructum ex priori gratia reportaſſe, quomodo intelligatur. 131. 477
Gratia facta reſpectu laborum, & motu proprio, an fauorabilis. 164. nu. 2. 489
Gratia de vacaturo, an comprehendat præbendam, alteri ex conſuetudine, vel ſtatuto debitam. 160. nu. 2. 256
Gratia cum clauſula. Quouis alio modo, præfertur gratiæ poſteriori, habenti certum, & verum modum vacandi. 37. 203
Gratia Epiſcopo Solis ad primum vacaturum, ſeu, quod ſi tu malueris duxeris acceptandum, quomodo interpretata. 202. 272
Gratia quæ dat de vacaturis, an gratia expectatiua, ſeu reſerua. 48. nu. 1. 440
Gratia ad vacatura, an comprehendat actu vacantia. 48. nu. 5. 441
Gratia ad vacatura, facta crimino ſo, eſt nulla 496. 405
Gratia ad beneficium ad inſtitutionẽ Epiſcopi, comprehendit beneficium cuius electio ad clericos pertinet. 402. 358
Gratificationi quando ſit locus, concurrentibus pluribus in Data. 242. nu. 4. 113
Gratiam an conſumat electio, ſeu acceptatio nulla. 179. nu. 2. 496
in Gratia quando cenſeatur incluſum beneficium. 21. nu. 7. 14
Gratia PRAESERVATIVAE, *quæ. 391. nu. 2.* 354
Gratia PRAEVENTIVAE *paſſim conceduntur. 246. nu. 2.* 155
Gratia SI NEVTRI *non præſupponit titulum. 263.* 296
Gratia. ſi neutri an in ea modus vacationis exprimi debeat. & an omnia ac ſi de nouo beneficium impetraretur. 84. nu. 8. 456
Gratia. ſi neutri. an in ea debeat fieri mentio de familiaritate Cardinalis. 84. 356
An debeat fieri mentio de reſeruatione. 84. nu. 13. 457
Gratia. ſi neutri. vigore, non poteſt capi poſſeſſio antequam per iudicem admittatur. 423. 181
Gratia. ſi neutri. an requirat omnes expreſſiones quas prouiſio ſimplex. 84. nu. 1. 356
Gratia. ſi neutri. an ſanet defectum prouenientem ex regula de annali. 46. nu. 1. 26
Gratia. ſi neutri. quas conditiones requirat vt valeat. ibid. nu. 2.
Gratia. ſi neutri. an dicatur noua gratia. ibid. nu. 3.
in Gratia. ſi neutri. an detur certus, vel incertus modus vacationis. 84. num. 11. 457
Gratia quo caſu ſubreptitia. 64. 213. & 69. 449. & 106. 468. & 387. 170
Gratia an ex qualibet taciturnitate reddatur ſubreptititia. 472. nu. 4. 395
Gratia an reddatur ſubreptitia ex omni tacito, ſed ex quo. 41. nu. 1. 437
Gratiam an vitiet falſitas expreſſorum non neceſſariorum. 187. nu. 2. 91
Gratia an reddatur ſubreptitia, ſi ſpecies narrata in impetratione euaneſcat. 278. nu. 1. 129
in Gratia ſecunda ſubreptio, quando vitiet primam. 387. nu. 1. 170
Gratia an reddatur ſubreptitia, etiam quod falſitas expreſſa non reddidiſſet Principem faciliorem ad concedendum. 401. nu. 2. 174
in Gratioſis reddit gratiam ſubreptitiam falſa expreſſio, etiam quod Papa eſſet alias conceſſurus

ſurus. 340. 151

Gratiam an Papa ſit conceſſurus, vel non, quid inſpiciendum. 181. nu. 6. 88

Gratia in qua non eſt facta mentio de interceſſione, nec mala fructuum perceptione, nulla. 198. 503

Gratia ex falſa demonſtratione vitiatur. 117. nu. 2. 237

Gratia an in totum vitietur, ex falſa cauſa. 387 nu. 2. 170

Gratia, quando eſt ipſo iure nulla, an quilibet etiam extraneus de nullitate dare poſſit, 362. nu. 8. 582

Gratia principalis ſi corruit, corruunt etiam clauſulæ acceſſoriæ. 208. nu. 1. 275

Gratia principali vitiata, an omnes aliæ clauſulæ corruant. 390. nu. 1. 172

Gratia reuocata an omnes clauſulæ acceſſoriæ corruant. 248. nu. 2. 116

Gratia an corruat, ſi corruat cauſa, ob quã Papa motus fuit ad concedendum. 278. nu. 2. 129

* *Gratia ſubreptitia. vide. Subreptio.*

* *Gratia quando conſumatur ex acceptatione. vide. Acceptatio.*

Gubernatoris Vrbis facultas procedendi in cauſis ciuilibus, quæ. 388. nu. 1. 353

* *Gubernatoris Vrbis ſtantibus facultatibus, iuramentum calumniæ petitũ an poſſit omitti. vide. Iuramentum calumniæ.*

H

HABILITAS *perſonarum benè probanda. 350. nu. 2.* 158

Habilitates auctoris non ita exactè probandæ ſunt, ſicut & propriæ. 77. 453

Habilitates prædeceſſoris in beneficio, an dicantur ſufficienter probatæ ex teſtibus deponentibus de publica voce, & fama. 77. nu. 1. 453

HAEREDITAS *iacens, an dicatur poſſidere. 424. nu. 3.* 182

Hæredis inſtitutionem, an importet verbum relinquo. relatum ad vniuerſitatem bonorum. 75. nu. 2. 39

* *Hæreditatis repudiatio. vide. Repudiatio. An poſſit fieri per Prælatum ſolum in præiudicium Eccleſiæ. vide. Prælatus,*

Hæres in propria grauari poteſt per teſtatorem ſi hæreditatem conſequi voluerit. 383. nu. 1.

Hæredem quis habere an præſumatur, & quãdo. 210. nu. 1. 101

Hæres qui facit inuentarium, quando poſſit contrauenire facto defuncti. 255. nu. 3. 530 & 263. nu. 1. 536

Hæres contra confeſſionem factam a teſtatore in teſtamento, an venire poſſit. 255. nu. 1 & 2. 531

Hæres an poſſit venire contra factum defuncti ſi inſtitutio erat vana, & nil debeat operari. 404. nu. nu. 1. 604

Hæres etiam quod non adiuerit cum beneficio inuentarij, quando aditio eſt erronea, an poſſit venire contra factum defuncto; & an teneatur vltra vires hæreditarias. ibid. nu. 2. 3. 4. 5. & 6.

* *Hæredis loco an habeatur legatarius. vide. Legatarius.*

HAERETICVS *an ſit ille, qui eſt ſuſpectus de hæreſi. 390. nu. 2.* 354

Hæreticorum coactè reconciliatorum pœna, in partibus Hiſpaniæ vocata ſan Benitto. 514. nu. 1. 415

Hæretici reconciliati coactè, poſt reconciliationem an iterum carcerentur. ibid. nu. 2.

de Hæreticorum reconciliatorum nepotibus loquens ſtatutum, contra ius commune. ibid. nu. 1.

Hæretici combuſti nepos, vt afficiatur ex ſententia condemnatoria contra auum læta qualiter citandus. 6. nu. 3. 190

de Hæreſi defunctum condemnans ſententia non nocet deſcendentibus non citatis. 2. 189

Hæretici combuſti hæredes, quando citatio generalis afficiat poſt mortem. 6. 190

* *Hiſpalenſis Eccleſiæ ſtatuta. vide. Statutum.*

HOSPITALE *non dicitur beneficium Eccleſiaſticum. 255. nu. 2.* 119

HORA *ſi apponatur in inſtrumento, an præſumatur præceſſiſſe aliud non habens horam. 372. nu. 2.* 588

HYPOTHECA *generalis omnium bonorum, an comprehendat bona tantum ciuiliter poſſeſſa. 192. nu. 1.* 95

in Hypotheca generali, an veniant iura. ibid. nu. 2.

in Hypotheca generali bonorum, venit vſusfructus, intelligitur tamen de commoditate. 111. 469

Hypotheca quomodo conſideretur in iuribus realibus. 192. nu. 5. 95

Debitor qui rem ſuam hypothecat, vel pignorat creditori, ſi illam alienat, an valeat alienatio. 260. nu. 1. 534

Hypothecam generalem, & ſpecialem habens, tenetur prius agere contra ſpecialem, quia generalis videtur contracta ſub conditione, quatenus ſpecialis non ſufficiat. 36. nu. 3. 21

Hypotheca generalis ius, quando ſaluum remaneat, etiam quod actum fuerit vigore ſpecialis. 36. nu. 4. 21

in Hypothecarum inſtrumentis clauſula appoſita. Ita vt ſpecialis generali non deroget, nec e contra. operatur vt non debeat fieri diſcuſſio ſuper ſpeciali, ſed poſſit incohari a generali, etiam in præiudicium ſecundi creditoris. 36. 21

Hypotheca re perempta ſoluitur hypotheca, an procedat in ſaluiano. 201. nu. 1. 98

I

IACTATIONIS cauſam committens an dicatur defendere. 413. nu. 1. 179
ad IDENTITATEM probandam, ſufficit quod dua demonſtrationes concurrant in re. 333. nu. 2. 325
Identitatis probatio facta, quando iudicata ſufficiens ad transferendum onus probandi in alium. 64. 448
IGNORANTIA an & quando in dubio præſumatur. 261. nu. 2. 122
Ignorantia an præſumatur in facto antiquo. 207. nu. 1. 507
Ignorantia non poteſt allegari in publice notis. 142. nu. 1. 71
Ignorantia quando non excuſet. 63. nu. 2. 35
* Ignorantia reſeruationis. vide. Reſeruatio.
* Ignoranti an currat tempus præfixũ a ſtatuto. vide. Tempus.
ILLEGITIMA proles vt dicatur, an fama impedimenti, quæ eſt tempore contractus matrimonij, attendatur. 77. 219
Illegitimi quando ſint filij, ob impedimentum poſt contractum matrimonij detectum. 250. nu. 5. 528. & 256. nu. 2. 531
Illegitima quare ſit proles ob contractum matrimonium contra mandata Eccleſiæ. 77. nu. 13. 220
Illegitimam prolem, an faciat ſcientia vnius coniugis. 115. nu. 3. 235
Illegitimus an quis ſit iudicandus ex fama. 77. nu. 8. 219
Illegitimus an ſit reſtituendus. 241. 113
Illegitimitatis cauſa vt expediatur, præfigi debet terminus duorum menſium, quomodo intelligatur. 222. 514
* Illegitimi diſpenſatio. vide. Diſpenſatio.
IMMEMORABILE tempus quod dicatur. 206. nu. 1. 100
in Immemorabili probanda quid requiratur. 204. nu. 3. 273
Immemorabilis præſcriptio vt probetur, quæ requirantur. 12. nu. 6. 421
Immemorabilis quando dicatur probata. 338. nu. 1. 327
in Immemorabili probata per teſtes, qui ad deducendum. 206. n. 3. 100
Immemorabilis probatur in cauſa Salamantina præminentiarum. 338. 327
Immemorabilis non poteſt dici probata, probato contrario. 426. nu. 3. 369
Immemorabilis an habeat vim priuilegij, vbi non ſumus in perſona habili. 355. num. 4. 158
Immemorabilis quando non habeat vim priuilegij. 457. nu. 5. & 8. 187
Immemorabilis conſuetudo, vbi eſt a iure reprobata, non habet vim priuilegij. 457. 386
Immemorabilis non operatur quo ad ea quæ de nouo ſuperueniunt. 150. nu. 2. 73
Immemorabilis conſuetudo, vt quis poſſit retinere plura incompatibilia an valeat. 457. nu. 2. 3. & 4. 187
* Immemorabilis in materia iurispatronatus. vide. Iuspatronatus.
IMMVNITAS Eccleſiaſtica cum de facto læditur quid agendum. 436. nu. 1. 186
IMPEDIMENTVM extitiſſe non ſufficit probare niſi probetur, quod quis fuiſſet proſequutus niſi fuiſſet impedimentum. 436. nu. 4. 375
Impedimentum extare non ſufficit, niſi oſtendatur quod fuerit curata remotio impedimenti. 318. nu. 4. 318
propter impedimentum non faciens, an debeat proteſtari. 436. nu. 4. 375
Impedimentum non præſtat, quod de iure non ſortitur effectum. 179. nu. 1. 496
Impedimentum, cum eſt fundamentum intentionis alicuius, debet illud probare. 206. nu. 2. 507
* Impedimentum matrimonij. vide. Matrimonium.
IMPENSA modica quãdo requiritur in actu an faciat præſumi factum nomine alicuius. 24. nu. 1. 2. & 4. 15
IMPETRATIO beneficij quando fit a Papa debet exprimi qualitas perſonæ, & beneficij. 395. nu. 3. 599
in Impetratione quando ſit facienda mentio de diſpenſatione. 96. 52
Impetratio, in qua impetrans tacuit, ſe ſuper fructibus perceptis non habilitatum, an valeat. 23. nu. 1. 15
Impetratio an valeat non facta mentione de mandato præcedenti. 230. nu. 5. 107
Impetrans ſuam narratiuã iuſtificare tenetur 181. nu. 3. 88
Impetratio beneficij præſumitur valida, & legitimo tempore facta. 427. nu. 2. 615
Impetratio facta de beneficio pleno, nulla. 191. nu. 1. 93
Impetratio beneficij eſt ſubreptitia, ſi beneficiũ non vacat de iure, & de facto. 27. nu. 3. 17
Impetratio facta tamquam de vacanti per priuationem, quando ſit nulla. ibid. nu. eod.
Impetrare beneficium mortui ante ſcientiam mortis, an valeat. 172. nu. 4. 299
Impetrans per certum modum vacandi, an, & quando præferatur impetranti per putatiuum. 37. nu. 1. 203
Impetrans per reſignationem cum clauſula, vel quouis modo: an præferatur impetranti per obitum. ibid. nu. 3.
* IMPLEMENTVM. vide. Adimplementum.
IMPOSSIBILE grauamen iniunctum fideicommiſſo, an aliquid operetur. 87. nu. 2. 224
IMPVGNATIO quando poſsit, vſque ad ſententiam reuocari. 337. nu. 2. 327
ob INCENDIVM an vicinus poſſit deſtruere domum vicinam. 82. nu. 3. 222
INCOMPATIBILIA beneficia inter ſe, quæ. 431. nu. 1. 185
INCOMPATIBILES ſunt de iure Canonicatus et dignitates in eadem Eccleſia. 189. 308

Beneficia tria an quis poſſit obtinere in eadem Eccleſia, abſque diſpenſatione Apoſtolica, in caſu conſuetudinis obtinendi plura. 457. nu. 1. 387
Incompatibilitas, quod non noceat ei, qui credebat habere ius in beneficio, & non habebat quomodo intelligatur. 336. 327
Beneficium litigioſum obtinen, ſpoteſt impetrare aliud in forma pauperum, propter dubiū litis euentum. 131. nu. 1. 477
Incompatibilitas ex quibus nõ inducta. 114. nu.4. 234
INDAGARE quæ quis teneatur. 351. nu.2. 334
Indagare, & ſcire id quod ad commodum eius ſpectat, quilibet præſumitur. 287. nu. 2. 549
INDEMNITATIS promiſſa actio, an ſit nata ante conditionis euentum. 182. nu.4. 88
INDIVIDVVM an efficiatur diuiduum ex diſponentis voluntate. 315. nu. 7. 142
Indiuidua mentio, quando de aliquo facta dicatur. 488. nu. 1. 401
INDVLTVM conferendi beneficia conceſſum a Papa, quid operetur. 163. 489
Indultum conceſſum a Papa Ordinario, an dicatur ſolum remotio obſtaculorum. 93. nu. 3. 461
Indulta non ampliant iuriſdictionem ordinariam, ſed remouent ſolum obſtacula. 400. nu. 1. 98
Indulta an amplient, vel ſolum præſeruent iuriſdictionem Ordinarij. 190. nu. 2. 500
Indultum an ſolum inuentum ad præſeruandum collationem Ordinarij, & an augeat, vel præſeruet ſolum. 158. nu. 3. 255
Indulta reducunt nos ad priſtinum ius, & per ea conſeruatur auctoritas Ordinarij. 140. nu. 1. 480
Indultum Cardinali conceſſum, an comprehendat tantum beneficia liberæ collationis, vel etiam illa quæ debentur certo generi perſonarum. 158. nu. 2. 255
Indultum Cardinalis Burgenſis, facit quod prouiſio Apoſtolica non valuerit, de beneficio patrimoniali impetrata. 158. 255
Indultum Cardinalis, an reſpiciat beneficia de nouo erecta. 194. nu. 2. 270
Indulta Cardinali conceſſa, an capiant beneficia electiua. 190. nu. 1. 500
Indultum Cardinalis quando non capiat vacationem. 13. nu. 2. 422
Indulta an late ſint interpretanda contra concedentem. 108. nu. 1. 251
Indultum de conferendis beneficijs ad collationem ſuam ſpectantibus, intelligitur de beneficijs, in quorum quaſi poſſeſſio conferendi Cardinalis exiſtit. 200. 98
per Indultum facultas prouidendi conceſſa, quando reſtringatur ad primum actum. 346. nu. 1. 330
Priuilegium Leonis de non reuocandis indultis Cardinalium niſi forma certa ſeruata, quomodo intellectum. 488. 401
Indultum Cardinalis, quod ceſſantibus commendis & vnionibus, prouidere poſſit, quomodo intellectum. 13. 422
Indultum Cardinalis Rodulphi de conferendis beneficijs, etiam per ceſſionem in manibus Papæ, quomodo intellectum. 511. 413
Indulti Cardinalis ordinarij, derogatio non datur, niſi expreſſe dicatur. 412. 362
Indulti Cardinalis derogatio, intelligitur de indulto Cardinalis extraordinario, non autē Cardinali Ordinario conceſſo. 93. 461
Indulto Cardinalis S. Crucis Epiſcopi Eugubini, per quæ verba cenſeatur derogatum. 190. 500
Indultum Cardinalis Rauennæ ſuſpenſum in fauorem expectantium. & collatio Ordinarij, & Apoſtolica nulla. 137. 244
Decretum regulæ limitatoria indultorum Cardinalium, in fauorem expectantium, ligat manus inferiorum a Papa, dato quod expectans, infra menſem non acceptet. 90. 225
Indulti decretum, inficit prouiſionem Apoſtolicam, dato quod Cardinalis infra ſex menſes non conferat. 386. 170
INDVSTRIA perſonæ quando cenſeatur electa. 218. nu. 6. 278
Induſtria perſonæ ſi eſt electa, non poteſt alteri iniunctum demandari. 218. nu. 5. 278
INFORMATIO ſi committatur alicui, an requiratur citatio. 422. 368
INHABILES, an habilitentur ex clauſula abſolutionis a pœnis & cenſuris. 70. 450
INHIBITIO, iuſta vel iniuſta timenda eſt. 385. 351
contra Inhibitionem Rotæ procedens, an incidat in cenſuras. 203. nu. 5. 99
Inhibitio non afficit alios quam litigantes. 74. nu. 1. 217
Inhibitio vigore commiſſionis. prout de iure, quia reputata calumnioſa, non annullauit actum poſt inhibitionem factum. 296. 308
Inhibitio extra curiã, quo caſu derogata. 51. 28
Inhibitio extra curiam, nõ eſt concedenda poſt rem iudicatam, & omnes cenſuras, & aliqua interdicta ſi committatur cauſa nullitatis dictarū cenſurarū, & petatur inhiberi. 16. 11
Inhibitio Rotalis, quando liget vel non manus Iudicis a quo. 116. nu. 1. 62
* *Inhibitionis ad effectum moderanda, an ſufficiat docere de tribus ſententijs abſque proceſſu. vide. Sententijs.*
* *Inhibitione in materia attentatorum. vide. Attentata.*
INIVRIA ratione temporis, & loci, an efficiatur atrox. 283. nu. 2. 130
Iniuria atrox dicitur coram perſona iuriſdictionem habente commiſſa. ſecus coram quacunq; perſona dignitatem habente. 295. 134
Iniuria an dicatur atrox ratione perſonæ, quia illata per minorem maiori. ibidem. nu. 4. & 5.

Iniuria

Digitized by Google

Iniuriæ commiſſa coram Archidiacono, ſeu Decano, an atrox. ibid. nu. 6.
ex Iniuria illata coram perſona in dignitate conſtituta, an dicatur inferri & ipſi iniuria. ibid. nu. 3.
ab Iniurijs ex quibus excuſetur. 52. 443
* Iniuriarum actione an agat ſocius pro ſocio. vide. Socius.
INNOCENTIANA ſanat terminos, nulliter ſeruatos pendente termino ad comparendũ. 65. 36
* INOPIA circa dotis repetitionem. vide. Dos.
INQVILINVS quomodo poſſidere dicatur. 12. nu. 7. 10
INSERTVM an faciat fidem. 245. nu. 2. 3. & 5. 526
INSERTIS in exequutorialibus an credatur. 61. nu. 5. 34
INSTANTIA, & LIS, an differant. 215. nu. 2. 277
Inſtantia licet non detur, an poſſit tamen dari lis. ibid. nu. 3.
Inſtantia quando tranſeat in ſingularem ſucceſſorem. 177. 262
Inſtantia an finiatur per ſententiam. 58. nu. 2. 3. & 7. 32
Inſtantia & Ius poſt biennium an ſint perempta. 307. nu. 2. 359
Inſtantia perempta in prophanis importat peremptionem litis, & cauſæ ſecus in beneficialibus 354. nu. 2. 336
Inſtantia perempta, probationes an pereant. 192. 268
Inſtantiam peremptam inſtaurare an concedatur de iure communi. 354. nu. 1. 336
* Inſtantia an detur in exequutiuis. vide. Exequutio.
* Inſtitutio in beneficio ſpreto patrono. vide. Ius patronatus.
INSTRVMENTVM habens pro ſe, poteſt dicere. qui contrarium dicit, probet. 375. nu. 2. 347
Inſtrumentum ſi eſt in parte nullum, an erit in totum nullum. 309. nu. 3. & 4. 359
Inſtrumentum in quo non aſſerit Notarius ſe rogatum, an probet. 430. nu. 2. 371
Inſtrumentum quo caſu indicatum in forma probanti. 135. 478. & ex quibus non. 435. nu. 1. 374. & 205. 274
Inſtrumentum ſi non ſit in forma probanti, & pars nihil dicat, an Iudex poſſit reijcere. 116. nu. 1. 236
Inſtrumentum non ſubſcriptum a Notario, non eſt authenticum, nec ſumit fidem ab archiuo. 384. nu. 2. 594
Inſtrumentum per Notarium non rogatum ſumptum, non probat. 441. nu. 1. 377
Inſtrumentum ex archiuo Monaſterij extractum, quo caſu indicatum non eſſe in forma probanti. 186. 499
contra Inſtrumentum ſi in termino ad dicendũ contra, nihil dicitur, an poſſit poſtea opponi, quod non eſt in forma probanti. 116. 236
in Inſtrumento quod omittatur locus, vel locus loci, an valeat conſuetudo. 328. 146
Inſtrumenta antiqua habentia originem a perſonis ſuſpectis, an probent. 205. nu. 1. 274
Inſtrumentis ſi ſtatutum detrahat fidem an ſit validum. 111. nu. 1. 66
* Inſtrumenti exemplum. vide. Exemplum.
INTENTIO diſponentis ex quibus clare colligi dicatur. 257. nu. 2. 532
INTERDICTVM recuperandæ priuilegiatum. 29. nu. 2. 429
Interdicta retinendæ & recuperandæ contraria, & in quo. 352. nu. 2. & 3. 335
in Interdicto recuperandæ diſpoſitio loquens, an habeat locum in interdicto retinendæ. 29. nu. 5. 429
in Interdicto retinendæ agens, quando poſſit petitorium facere ſuſpendere. ibid. nu. 3.
Interdicto VTI POSSIDETIS, an poſſit agi cõtra illum, cuius facto quis impeditur. 486. nu. 1. 400
Interdictum VNDE VI, cui competat. 12. n. 9. 10
Interdictum poſſeſſorium, an detur detentori. ibid. nu. 3.
Interdictum unde vi, an in rem ſcriptum. 172. nu. 5. 261
Interdictum cum competit ratione dominij, an dicatur habere mixtam cauſam proprietatis. 285. nu. 2. 304
in Interdictis etiam recuperandæ an admittenda omnis exceptio reſpiciens poſſeſſionem. 196. nu. 2. 502
* Interdicto de precario. vide. Precarium.
INTERESSE iuxta terminos. c. Salubriter an ſit odioſum. 88. nu. 7. 45
* ad Intereſſe, & dãna an poſſint agere hæredes Doctoris occiſi contra interfectores pro tempore quo occiſus veriſimiliter viuere potuiſſet. vide. Doctor.
ad Intereſſe agendum eſt via ordinaria. 61. 447
lucrum ceſſans in ſolito negociari, an debeatur ſolum quando ſumus in actione ſtricti iuris. 231. nu. 1. 108
INTERLOQVVTORIA, an dicatur decidere cauſam illius articuli ſuper quo fertur. 266. nu. 2. 297
* INTERPELLATIO. vide. Mora.
INTERPRETATIO ſtricta, an fiat in materia fauorabili. 331. nu. 6. 148
Interpretatio ſemper fieri debet, ne in eadem ſcriptura adſit repugnantia. 171. nu. 3. 82
Interpretatio ſumpta a ratione, an videatur ſuſcepta per interpretationem, ſeu extenſionem. 55. nu. 6. 444
Interpretatio proueniens ex diſpoſitione legis, an in ſtatutis reijciatur. ibid. nu. 5.
Interpretatio, in dubio debet fieri contra promiſſorem, quando dubietas contractus oritur ex verbis promiſſoris. 171. nu. 5. 82
* Interpretatio diſpoſitionis. vide. Diſpoſitio.

Interpretatio ſtatutorum, vide. Statutum.

* INTERRVPTIO *præſcriptionis. vide. Præſcriptio.*

INTESTATI *cauſa an extendatur ad cauſam teſtati. 193. nu. 2.* 270

INTIMATIO *quo caſu non fuerit indicata legitima ad effectum deuoluendi cauſam. 402.* 603

Intimatio exequutorialium debet fieri perſonaliter, & non ſufficit quod domi fiat. 32. 431

Intimatio debet fieri perſonaliter vbi tractatur de cenſuris, & non ſufficit quod domi fiat. 32. nu. 1. 431

INTRVSIO *legitimum impedimentum, vt quis non incidat in pœnam decreti poſiti in indulto. 327.* 564

INVENTARIVM *in adeūda hæreditate, ad quid inuentum, & quando proſit. 421. nu. 3.* 612

in Inuentarij confectione, quãdo hæres adit hæreditatem, creditores tam certi quam incerti quomodo citandi. 266. nu. 1. 538

in Inuentarij confectione ſufficit vna citatio contra incertos, abſque peremptorio. 266. 537

Inuentarium quando conficitur quoad creditores hæreditarios, an dicatur agi de magno vel paruo præiudicio. 266. nu. 8. 539

pro Inuentario eſt præſumptio. & aſſerenti plura bona adeſſe, incumbit onus probandi. 263 nu. 2. 536

Inuentariũ non eſſe factum, non refert quando aditio hæreditatis a principio non tenet. 404. nu. 6. & 7. 604

Inuentarium licet non ſit factum, tamen hæres nõ tenetur vltra vires hæreditarias, aditione erronea exiſtente. 421. nu. 3. 612

Inuentarium non conficiens Eccleſia an teneatur vltra vires hæreditarias. 369. 164

* *Inuentarium heredis. vide etiam in verbo. Hæres.*

INVESTITVRA *Corrigienſium, pro vt prædeceſſores veſtri poſſederunt. &c. quomodo intellecta. 206.* 274

Inueſtitura. veſtri predeceſſores poſſederunt, & vos poſſidetis. an intelligatur conditionaliter, & limitatiue. 219. nu. 4. 279

in Inueſtitura, ſi Papa aſſerat ad Eccleſiam pleno iure ſpectare; an dicatur probatum ſi probetur Caſtra eſſe in Romandiola. 314. 316

in Inueſtitura. verbum. hæres quomodo intellectum. 300. 168

* *Vide alia in verbo. Feudum.*

IPSO IVRE. *an ſit ſublata actio, ſi per ſtatutum ob non ſeruatam ſolennitatem, tollitur. 354. nu. 4.* 336

IVDEX *vt in cauſa ſua iudicet, iniquum eſt. 84. nu. 3.* 42

Iudici ſine proceſſu quando credatur. 140. n. 4. 245

Iudex an poſſit teſtificare de actu facto per eum, licet non ſcripto 156. nu. 1. 486

Iudex quando poſſit in cauſa teſtificari. 162. nu. 1. 489

Iudici deponenti de geſtis a ſe, an ſit ſtandum. 179. 87

Iudex ſubrogatus, an dicatur ſimpliciter alius iudex. 335. nu. 3. 150

coram Iudice actus factus, habet præſumptionem pro ſe, vt ſit factus multis aſtantibus. 26. nu. 1. 197

Iudex procedendo ad vlteriora, an videatur tacite pronunciare. & an proceſſus ſit nullus. 388. nu. 5. & 6. 597

Iudex, ſiue bene ſiue male pronunciet, functus eſt officio ſuo. 364. nu. 2. 341

Iudex APPELLATIONIS, *quomodo dicatur ſuccedere in locum primi Iudicis. 180. n. 3.* 264

Iudex appellationis, an repræſentet in omnibus iudicem primæ inſtantiæ. & an idem ius ſeruare debeat, quod & Iudex primæ inſtantiæ. 166. nu. 1. 490

Iudex appellationis, quomodo pronunciare poſſit. 180. 264

Iudex appellationis an poſſit pronunciare, prout in prima, vel debeat pronunciare ſententiam iuſtam, vel iniuſtam. ibid.

* *Vide in verbo. Appellatio.*

Iudices LAICI *infra ſua iuriſdictionis terminos continere, nec circa perſonas Eccleſiaſticas ſe intromittere debent. 436. nu. 2.* 186

Iudex laicus etiam de articulo incidenti non cognoſcit in ſpiritualibus. 351. nu. 3. & 9. 156. & 355. nu. 3. 158

Iudex laicus etiam ex conſuetudine non habet iuriſdictionem in ſpiritualibus. ibidem nu. 1. Conſuetudo iſta eſſet contra ius diuinum. ibidem.

Iudex laicus, an ſit iudex competens in cauſa poſſeſſorij rei ſpiritualis. 351. 156

Iudices laici ſunt incapaces in remedio adipiſcendæ in ſpiritualibus. ibid. nu. 2.

Iudices laici per poſſeſſionem immemorabilem an ſint iudices competẽtes in cauſa poſſeſſorij, in quo incidit articulus ſpiritualis. 355. 158

Iudices laici incompetentes ſuper legitimatione, quando agitur, an matrimonium teneat. 351. nu. 4. 156

Iudicis RECVSATI *proceſſus, an ſit nullus. 358.* 160

Iudex recuſatus de iure ciuili, an ad vlteriora procedere poſſit. 370. nu. 4. 165

Iudicis recuſati proceſſus, an per comparitionẽ validetur. 370. nu. 1. 165

Iudicis reuocati proceſſus, tenet ante exceptionẽ reuocationis oppoſitam. 43 206

Iudicis recuſati proceſſus poſt appellationem factus, eſt nullus. 52. nu. 4. 201

Iudicis iuſſus, quando vim diffinitiuæ ſententiæ habeat. 120. nu. 1. 238

Iudicis arbitrium in interpretatione verborum, quando ceſſet. 259. nu. 8. 121

Iudicis officium quomodo dicatur conquieſcere pendente dilatione. 65. nu. 1. 36

* *Iudicis decretum. vide. Decretum.*

* Iudex delegatus. vide. Delegatus, & in verbo. Iuriſdictio.
* Iudicis præceptum. vide. Præceptum.
* Iudex quando habeat iuriſdictionem contra tertium, vide. Tertius.
Ivdicivm idem de toto quo ad totū, quod de parte quo ad partem. 240. nu. 5. 112
Iudicium ſummarium, an differat ab ordinario. 139. nu. 9. 496
Duo Iudicia ſimul cumulata quando procedant. 221. 280
Iudicij identitas vt dicatur, quæ requirantur 423. nu. 1. 368
Iudicium inter patrem & filium, an conſiſtere poſſit. 303. nu. 1. 556
Iudicium ſine actione, an valeat iudice non repellente. 182. nu. 5. 89
* Iudicium reſtitutionis. vide. Reſtitutio.
* Iudicorum ordinatoria. vide. Ordinatoria.
* Iudicio criminali pendente, an poſſit agi ciuiliter. vide. Criminalis cauſa.
Ivrivm extractio in vim compulſorialium, vide compulſoriales. & vide. deciſ. 371. lib. 2. & 152. lib. 3.
Iura an ſint in forma probanti. vide materiam in verbo. Inſtrumentum.
Ivramentvm quædam iurata promiſſio. 138. nu. 3. 479
Iuramentum ſi ſit ſuper pluribus rebus & capitulis interpoſitum, an tamen ſit vnicum. 309. nu. 2. 559
Iuramentum an retrotrahatur in præiudicium iuris quæſiti. 34. nu. 3. 432
Iuramentum in parte nullum præſumptiue per ſtatutum, an ſit in totum nullum. 309. 558.
Iuramento habentis contra ſe præſumptionem iuris, an ſtetur. 66. nu. 4. 214
Iuramento an ſit locus, ad remouendum ſuſpicionem ſiniſtram. 372. nu. 6. 589
Iuramentum quod dolus non interuenit. quid operetur. 430. nu. 3. 184
Iuramentum an habeat vim litis conteſtationis, & perpetuet actionem ad quadraginta annos. 111. nu. 2. 60
Iuramētum Calvmniae de iure diuino. 388. n. 4. 353.
Iuramentum calumniæ omiſſum, vitiat ſententiam. ibidem nu. 2.
Iuramentum calumniæ, an cenſeatur ſublatum per facultates amplas. ibidem nu. 3.
Iuramentum calumniæ petitum, non poteſt omitti, etiam ſtante facultate Gubernatoris. ibidem.
Iuramentum Pvbervm an confirmet contractum. 194. nu. 1. 502
Iuramentum an faciat minorem maiorem, & ſuppleat omnes ſolennitates. 244. nu. 1. 526
Iuramentum minoris an confirmet cōtractum ex falſa cauſa. 204. nu. 4. 506
Iuramentum minoris licet ſuppleat defectum ſolennitatis, an tamen ſuppleat defectum cauſæ. ibid. nu. 5.
Iuramentum minoris an ſuppleat conſenſum. ibid. nu. 6.
Iuramento puberum venditio confirmatur. 194. 502
Iuramentum impuberis proximi pubertati, cōfirmat contractum vēditionis. & in materia indiuidua, in qua iurant pubes, & impubes non proximus pubertati, iuramentum puberis non confirmat contractum. 202. 505
Iuramentum interpoſitum in contractu minorum ſi ex ſtatuto ſit pro parte inualidum, an præſumptiue ſit inualidum, quo ad reliqua. 309. nu. 1. 559
Iuramento puellæ exiſtentis in vndecimo quod carnaliter fuerit cognita, non ſtatur. 66. 214.
Iuramentū Perhorrescentiae quando præſtari debeat, & non præſtitum reddat ſententiam nullam. 272. nu. 1. 127.
Iuramentum perhorreſcentiæ in qua parte cauſæ debeat præſtari. 34. nu. 2. 432
Iuramentum perhorreſcentiæ, an poſſit præſtari in quacunque parte iudicij. 272. nu. 1. 129
Iuramentum perhorreſcentiæ, per Innocentiã nam poteſt in qualibet parte iudicij præſtari ad effectum validandi proceſſum de Curia, non autem ad effectum annullandi proceſſum de partibus interea geſtum. 34. 432
Quando in commiſſione dicitur. prout iurare paratus eſt ſi opus fuerit. & in ſignatura non ſit extenſio recepto iuramento. 272. 127
Iuramēto in Svpplementvm, quando ſit locus in cauſa magna. 421. nu. 3. 368
Iuramentum in ſupplementum, an ſit deferendum mulieri honeſtæ, & quando. ibid. nu. 4.
l. ſi quis maior, loquitur in maiore iurante. 122. 672
Iuramentum, an tollatur inſtrumento debiti ſublato per ſtatutum. 111. nu. 2. 60
Iurata diſpoſitio, non comprehenditur in diſpoſitione quantumuis generali. ibid. nu. 3.
Iurata donatio non videtur prohibita per ſtatutum prohibens donationem. 367. 164
* Iuratum debitum, an comprehendatur ſtatuto. vide. Statutum.
Ivrisdictionem in ſeipſum nemo exercere poteſt. 353. num. 1. 158
Iuriſdictionis defectus, quando prouenire dicatur ex ſtatuto perimente litem. 354. nu. 5. 336
Iuriſdictio data ſub conditione, an acquiratur ea non purificata. 419. nu. 1. 180
Iuriſdictio data ſub conditione, an ea ceſſante intret defectus iuriſditionis. 260. nu. 1. 295
Iuriſditione data ſub conditione, ea non verificata, quod geſtū eſt nihil valet. 275. num. 1. 300
Iuriſdictio data vſque ad cōualeſcentiam talis Cardinalis non expirat per eius obitum. 3. 189
Iuriſdictionem duobus habentibus mandatum,

an

an cenſeatur inſolidum mandatum. 5. n. 15.
in Iuriſdictionalibus, an ſiat extenſio ad alios gradus eiuſdem ſpeciei. 102. nu. 1. 54
Iuriſdictio, in dubio an præſumatur realis. 292. nu. 1. 307
Iuriſdictio, an cenſeatur cumulatiue conceſſa. 238. nu. 2. 522
Iuriſdictionem, an duo habere poſſint in caſtro diuerſis reſpectibus. 259. 534
Iuriſdictio data quãdo faciat quem delegatum & quando ordinarium. 218. nu. 1. & 2. 278
Iuriſdictio iudicis delegati, an expiret per ſententiam nullam. 364. nu. 1. 340
Iuriſdictio non cenſetur data Epiſcopo Auguſtenſi, cumulatiue cum Prælato inferiori. 238. 522
Iuriſdictio in capitulares, pertinet ad Epiſcopũ cum conſilio Capituli. 84. nu. 1. & 4. 42
* Iuriſdictio Epiſcopi. vide. Epiſcopus.
IVS an quis poſſit ſibi ipſi tribuere. 252. n. 1. 529
Ius quod quis ignorat, non videtur remittere. 73. 451
Ius ſi non quæritur perſonæ cui ceditur, non abdicatur a cedente. 402. nu. 2. 175
Ius quod alteri non quæritur, an a me abdicetur. 158. nu. 2. 487
IVS ACCRESCENDI iunctum cũ pupillari excludit matrem. 327. 143
in Iure accreſcendi, portio accreſcit portioni cum onere ſuo. 424. nu. 4. 614
Legati portio accreſcit cum onere ſuo. ibid.
Onus nominatim iniunctum duobus legatarijs, vno recuſante an tranſeat ad alium collegatarium. ibid. nu. 2. & 3.
Portio quando accreſcat hæredi, & non collegatario. 437. 666
Ius adeundi, an præſcribatur ſpatio triginta annorum, etiam aduerſus ignorantem. 54. nu. 2. 444
Ius conſiderabile quod dicatur. 29. nu. 5. 18
Ius quod cauſatur ex receptione in canonicum an ſit conſiderabile. 85. nu. 3. 43
Ius IN RE, ex quo cauſetur. ibid. nu. 6.
de Iure ad rem an debeat fieri mentio. 97. n. 2. 228
de Iure ad rem, an debeat fieri mentio ita vt alias gratia ſit nulla. 386. nu. 1. 595
de Iure tertij etiam ad rem an debeat fieri mentio. 257. nu. 3. 293
Ius omne quod quis habere poteſt vſque ad concluſionem, an in iudicialibus quis videatur deduxiſſe. 180. nu. 4. 264
Ius omne competens & competiturum, in beneficialibus videtur deductum. 79. nu. 1. 40
Ius quod competere poteſt quis videtur deducere. nec videtur ſe reſtringere ad certam cauſam, in beneficialibus. 284. nu. 6. 130
Ius omne, competens & competiturum, quando & quomodo in beneficialibus cenſeatur deductum. 498. nu. 1. & 2. 406
Ius quod apparet nullum, non poteſt canonizari. 284. nu. 3. 130
Ius ſuperueniens poſt commiſſionem cauſæ, poteſt canonizari: dato quod antea competeret ius vigore ſupplicationis; & in commiſſione fuerit petita derogatio regulæ. Quod commiſſio cauſæ. &c. 79. 40
Ius impetratum poſt litem introductam, an ſit intimandum parti: ſed quid in iure impetrato ante citationem exequutam. 498. nu. 3. 406
in IVRE CONGRVI durante lite ſuper qualitate requiſita a bulla Sixtina, non currit tempus anni ad depoſitum faciendum. 195. 271
Ius declarandi non tranſit in ſucceſſorem. 79. nu. 2. 221
* Ius ex oppoſitione an quæratur. vide. Oppoſitio.
IVSPATRONATVS ſi non eſt reſeruatum, dotans vel fundãs nõ poteſt præſtare. 369. n. 2. 344
Iuſpatronatus in Eccleſia conuentuali, non acquiritur abſque priuilegio. 356. nu. 3. 538
Iuſpatronatus Eccleſiæ conuentualis ædificatæ, ſi non eſt reſeruatum, & poſtea concedatur, an ſit mere priuilegium. 369. nu. 2. 344
Iuſpatronatus in beneficijs ſimplicibus, licet ſit gratioſum, non tamen dicitur ex priuilegio concedi. 369. nu. 4. 344
Iuſpatronatus non alteratur ex hoc, quod quis teneatur cum conſilio alterius præſentare. 494. 404
Inſtitutio facta ſpreto patrono an ſit nulla. 402. 174
Iuſpatronatus ex quibus non probatum. 136. 478
Iuſpatronatus an in antiquis probetur per famam. 56. nu. 2. 3. & 4. 31. & 356. nu. 2. 338
Iuſpatronatus in antiquis, quãdo probetur per publicam vocem & famam. 135. 68
Iurispatronatus beneficiũ eſſe, an probetur ex confeſſione facta in noua prouiſione. 36. nu. 1. 433
de Iurepatronatus an conſtet ex narratiuis præſentationum plurium inſtrumentorum. 149. 482
Iuriſpatronatus beneficia præſumuntur ex dotatione, & fundatione, data ſeruitute. 394. nu. 1. 355
Beneficium quod de iure patronatus, etiam forſan ex dotatione, & fundatione, exiſtit, quomodo talis clauſula intellecta. 36. 433
Clauſula. Et quatenus de iure patronatus exiſtit. non facit vt ſit receſſum a confeſſione iurispatronatus, facta in narratiua ſupplicationis. 306. 317
Iuſpatronatus a Clerico fundatum, an ſit Eccleſiaſticum, vel laicum. 90. 459
Iuſpatronatus an dicatur Laicum, vel Eccleſiaſticum, ſeu mixtum, ſi patronus teneatur præſentare cum conſilio perſonæ Eccleſiaſticæ. 494. nu. 1. 404
Iuſpatronatus Clerico competens, an ſit Laicale, vel Eccleſiaſticum. 222. 281

Iuſpa-

Digitized by Google

I N D E X.

Iuſpatronatus mixtum, iudicatum laicale, & ideo non venit in reſeruatione 157. 486

Ex vnica præſentatione, an queratur quaſi poſſeſſio præſentandi. & an cum bona fide 186. 91

Ex vnica præſentatione, an præſumatur bona vel mala fides in præſentante. ibidem. n.2.

Ex narratiua ordinarij de præſentatione in inſtrumento inſtitutionis, an probetur quaſi poſſeſſio præſentandi. 167. 80

* Iuris præſentandi quaſi poſſeſſio, an ſit queſita ex poſſeſſione vigintiquinque annorum, non conſtito de mandato præſentantis. 245.n.1. 289

Quaſi poſſeſſio præſentãdi, quæritur ex præſentatione, inſtitutione ſortita effectum, licet potuerit impugnari. 183. 89

Poſſeſſio præſentandi, an præſeruetur per alium compatronum præſentantem. & an ius patronatus. 290. 132

Patronus nõ præſentando intra quadrimeſtre, præſentationi a compatrono factæ dicitur conſentire. ſed an ex lapſu quadrimeſtris dicatur conſentire præſentationi factæ nomine ſuo. 311.nu.1. & 2. 560

Præſentationis quando dicantur cumulatiue facta cum alijs patronis. 149.nu.2. 483

Poſſeſſio præſentandi, ex quo actu non fuerit quæſita 245. 289

Quaſi poſſeſſio præſentandi quæſita per reſignationem, extenditur ad quaſi poſſeſſionem præſentandi per obitum, quando. alius non erat in poſſeſſione præſentandi, & ius commune non reſiſtebat. 301. 312

Quaſi poſſeſſio iuris patronatus in potente, an præſumatur ex vſurpatione. quæſita. 356. nu.1. 338

Iuſpatronatus ſi donetur pro vna vice, & donans aſſerat ſe verum & indubitatum patronum, an ſufficiat ſi probet ſe eſſe in quaſi poſſeſſione præſentandi. 187.nu.1. 91

Immemorabili præſentandi probata, an quilibet titulus allegari poſſit. 426. nu. 1. & 3. 369

Exiſtens in quaſi poſſeſſione præſentandi, ſi probet immemorabilem, poteſt allegare quẽcunq; titulum. 56. nu. 1. 31

Immemorabili quaſi poſſeſſione præſentandi data, poteſt allegari quicunque titulus. 199. nu. 1. 97

Et an poſſit allegari titulus, licet non ſit in articulis allegatus. 199.nu.3. 97

Quod tempus dicatur immemorabile, vt quilibet titulus allegari poſſit. ibidem. nu.2.

in Iurepatronatus vt quilibet titulus allegari poſſit, an immemorabilis debeat eſſe centum annorum 206.nu.5. 100

Tempus octnagintaquinque annorum, an dicatur tempus immemorabile, vt quilibet titulus, etiam fundationis, allegari poſſit. ibidem.

Iuſpatronatus competens ex conſuetudine vel præſcriptione, an veniat in generali reuocatione. 314.nu.1. 141

Iuſpatronatus in potente, præſumitur ex vſurpatione quæſitum. 55. 31

pro Iurepatronatu, an ſit concedenda remiſſoria potenti ad probandum immemorabilẽ. 56. nu.1. 31

Iuſpatronatus parochianorum, an præſumatur ex vſurpatione, an ex fundatione, & dotatione. 199. 97

Iuſpatronatus parochianorum in Italia, præſumitur ex vſurpatione, & quare. ibidem. nu.1.

Iuſpatronatus parochianorum, in dubio præſumitur ex vſurpatione. 55.nu.1.31. idem in magnate declara deciſ. ſeque.

Iuſpatronatus competens ex conſuetudine vel præſcriptione, an dicatur competere ex quadam uſurpatione. ibidem.

Malafides in præſentante a principio an præſumatur purgata ex longo tempore. 186.n.3. 91

Iuripatronatus mixto, Papa de ſtylo in totum derogat. ſed quando eſt Iuſpatronatus laicale, derogat ſolum pro medietate. 157. nu. 4. & 5. 486

Iuriſpatronatus derogatio an detur in totum, quando reſignatio fit in compatronum. 106. nu. 1. 468

In collatione beneficij iuriſpatronatus cum derogatione medietatis, an requiratur conſenſus alterius medietatis. 402.nu.3. 175

Clauſula. Et quatenus de iure patronatus cum derogatione. quid importet. 420.nu.1. 181

Derogatio patronatus præterquam ex dotatione & fundatione alias in totum, an comprehendat patronatum ex priuilegio ratione dotationis, & fundationis competens. 382. 350

Gratia facta de iurepatronatus ex aſſertione quod erat compatronus, ſi tamen præſentatio fiebat alternis vicibus, an ſit ſubreptitia. 106. nu. 2. 468

Impetrans beneficium, vt de iurepatronatus, ſi patronatum non verificat, impetratio eſt nulla. 117. 236

Sicut de Iurepatronatus in prouiſione debet fieri mentio, ita & de quaſi poſſeſſione præſentandi. 394. 355

Iuriſpræſentandi donatio, non abdicat ius a donante ante confirmationem ſuperioris. 18. 195

vide in verbo. Præſentatio.

in Iuriſpatronatus donatione, ſuperioris conſenſus poteſt interuenire poſt mortem donantis in præiudicium hæredum. 18. nu.1. 195

Iuſpatronatus an veniat in donatione vniuerſali omnium bonorum. 341.nu.1. 329

cap. fin. de elect. in 6. habet locum in præſentatione. niſi conſuetudo ſit in contrarium. quam qui allegat, debet probare. 298. 135

IVSPRAEAMBVLVM quando attendendum. 242. nu. 2. 113

Iuris præambuli conſideratio. vide. Acceſſus.

Ivs

IVS QVAESITVM, an tollatur per atteſtationem Papæ lite pendente factam. & quid in facta motu proprio. 309. nu. 2. & 3. 140

Ius quæſitum an tollatur per atteſtationem Papæ, quod aliquis eſt familiaris continuus commenſalis ſuus, lite pendente factam. 309. 140

IVS TEMPORALE an facilius tollatur, quam perpetuum. 45. nu. 9. 26

IVS PARVM habens, ſi illud etiam ſibi diminuatur admodum grauatur, ſed non ſic qui habet multum. 45. nu. 10. 26

* Ius petendi ſupplementum legitimæ, quanto tempore præſcribatur. vide. Legitima.

Ius TERTII quo caſu fuit admiſſum. 356. 159

Ius tertij vt de eo poſſit dari, quale eſſe debeat ibidem. nu. 2. & 5.

de Iure tertij dans, debeat dare de iure claro. 398. nu. 2. 173

Ius tertij, an in ſummarijs deduci poſſit, & quando. 308. nu. 4. 139

* Ius tertij, an ex ſola ſupplicatione opponi poſſit a poſſeſſore. vide. Poſſeſſor.

* IVSSVS Iudicis. vide. Iudex.

L

LAVDVM habet præſumptionem pro ſe, licet ab eo fuerit reclamatum poſt decẽ dies. 112. 469

Laudum ſi non iuſtificatur ex probationibus deductis, an poſſit præſumi iuſtificatum ex probationibus non redactis in ſcriptis. ibide. nu. 1.

LEGATARIVS habetur loco hæredis, quomodo intelligatur. 130. nu. 6. 241

Legatarius in re propria grauari poteſt, ſi legatum conſequi voluerit. 383. nu. 1. 594

Legatarius habens probabilem cauſã dubitandi, an cadat a legato ſuo. 401. nu, 2. 603

Legatus quando non cadat a legato ob contrauentionem, ſed excuſetur a contrauentionẽ. 401. nu. 1. 602

Legatarius an poſſit propria auctoritate apprehendere poſſeſſionem rei legatæ, propter auctoritatem datam a teſtatore. 130. nu. 2. 241

Legatum quo caſu agnitum non dicatur. 406. 606

in Legato annuo, an poſſit agi a principio, vt quis condemnetur ad præſtandum in futurũ 253. nu. 4. & 6. 118

Legatum agnationi factum, per vltimum de agnatione an transferatur ad quoſcunque hæredes. 273. nu. 5. 543

Legata domo, venit etiam domus illi adiuncta. 96. 463

Legatis dulcibus, quæ veniant. 225. num. 5. 516

in Legato eorum quæ in domo ſunt, an veniant res venales. & quando. 20. nu. 2. 425

in Legato eorum quæ in domo ſunt, quo caſu non veniunt nomina debitorum. 20. 424

in Legato appellatione fundi, an veniat vſuſfructus, & dominium. & quid ſi poſtea legetur vſusfructus alteri. 221. nu. 2. & 3. 514

in Legato ex quibus verbis veniant illa, quæ alias venire non debebant de iure. 20. nu. 1. 425

Legata fiunt in codicillis, & ab inteſtato. 38. nu. 7. 435

Legatum, eſt verbum generale. ibidem. nu. 9.

in Legatis, voluntas teſtatoris an plerius interpretari debeat. 225. nu. 9. 516

* legatum vineæ an comprehendat cannetum. vide. Vinea.

* Legati portio accreſcit cũ onere ſuo. vide. Ius accreſcendi.

Legati vel NVNTII poteſtas, an extendatur vltra ſpecialiter conceſſa. 144. nu. 1. 246

Legatus an dicatur ordinarius, & quomodo. 335. nu. 2. 327

Legatus DE LATERE in ſua Prouincia, an poſſit conferre beneficia, ſicut Ordinarius. ibidem. nu. 1 326

Legatus de latere poteſt conferre beneficia ad Papam deuoluta, etiam ex propria negligentia, 258. 294

Legatus de latere, an poſſit conferre beneficia, quæ ſunt de iure patronatus. 157. nu. 2. 486

Legatus Apoſtolicus exiſtens, in Germania, an poſſit conferre in menſe Iunij, ſtatibus concordatis. 335. 326

Legatus de latere an poſſit derogare regula de viginti. 144. 246

Legati de latere reuocati in publico Conſiſtorio geſta poſt reuocationem, ante illius notitiam an valeant. 360. nu 1. 339

* Legati de latere regeſtum. vide. Regeſtum.

LEGEM vbi non habemus, an ſit deueniendũ ad ſimile legis, vel conſuetudinis. 176. n. 5. & 6. 494

* Legis N. remedium. vide. Remedium.

LEGITIMA, an debita de bonis & ex bonis. 39. nu. 2. 204

pro Legitima, an filius habeat partem in qualibet re hæreditaria. ibidem. nu. 6.

pro Legitima, an competat condictio ex lege ibidem. nu. 7.

pro Ligitima, an filius habeat bona patris hypothecata. ibidem.

pro Legitimæ ſupplemento, an detur actio hypothecaria. 133. 242

Legitima, arbitrio iudicis detrahenda. 420. 177

Legitima prius detrahitur, inſtituta nouerca, & poſtea diuiditur hæreditas inter filios primi matrimonij, & nouercam. 16. nu. 2. 193

pro Legitima declarat filius ex iuris diſpoſitione poſſidere bona, poſſidendo illa ſibi relicta. 211. 509

Legitima, licet integra non ſit relicta a patre, tamen a lege cenſetur eſſe relicta. 16. n. 5. 193

Le-

I N D E X.

Legitima ſupplementum filius habet ipſo iure ibidem . nu. 7.
Legitima ſupplementum , quando non prohibetur , iudicio teſtatoris percipitur . ibidem nu. 8.
Legitima ſupplementum , an petatur contra voluntatem teſtatoris . 133. nu. 1. 243
Legitima ſupplementum , quando filius habeat iudicio teſtatoris . 9. nu. 1. 190
Legitima ſupplementum non petitur actione ex teſtamento , ſed condictione ex lege . 16. nu. 3. 193
Legitima ſupplementum , an petatur actione ex teſtamento . 133. nu. 1. 243
in Legitimam an imputet filius quidquid conſequitur a patre quouis titulo . 211. nu. 1. & 4. 509
Legitima ſupplementum ius petendi , quanto tempore praeſcribatur . 124. 239
Legitimam an poſſit petere mulier excluſa a ſucceſſione per ſtatutum . vide. Statutum.
Legitimus de iure ciuili, quo ad effectum ſuccedendi, quis dicatur . 8. 420
Legitimus ad effectum ſucceſſionis , quomodo probatur filius . 169. 259
Legitimitas an ſemper defendenda . 115. nu. 10 236
Legitimum eſſe filium , in dubio an iudicandū 2. nu. 1. 417
pro Legitimitate opinio ſingularis an praeferatur communi , & quando . 115. nu. 10. 236
Legitimus an quis praeſumatur , quando quis petit beneficium canonizari . 77. nu. 2. 453
Legitima an ſit proles , ſi parentes ſcientes impedimentum , contrahant in facie Eccleſiae 77. nu. 11. 220
Legitimari , an poſſint vulgo quaeſiti. 425. nu. 2. 183
ad Legitimationis , ſeu diſpenſationis filij illegitimi validitatem, quae requirantur. 110. nu. 1. 3. & 4. 232
Legitimatio tenet , dato quod non probetur certa mater legitimati . 425. 183
Legitimare non poteſt comes Palatinus cum ampliſſima poteſtate ſpurium abſq; cauſa. 183. 265
ad Legitimandum , quae cauſa fuerit conſiderata ſufficiens . 110. 232
Legitimantis Comitis aſſertio benemeritorum probat . 112. 233
Legitimare an poſſit Comes Palatinus infantes ex generali poteſtate legitimandi ei tradita. 203. 505
Legitimandi facultatem habens Comes, abſque praeiudicio aſcendentium & deſcendentium in legitima eis debita , an poſſit legitimare ſtantibus filijs legitimis & naturalibus . 93. 226
Legitimatio facta a Comite Palatino in terris Eccleſiae an ſit nulla. 86. nu. 1. nu. 44
Legitimatio an valeat quo ad temporalia in terris Imperij, quando filij ſunt nati ex matrimonio, cui obſtat impedimentum canonicum. 472. nu. 3. 394
Legitimatio ſeu diſpenſatio filij facta extra territorium legitimantis, eſt valida patre ratificante. 217. 278
Legitimatio per patrem, an cenſeatur ratificata ex inſtitutione filij, vt legitimati . ibid.
Legitimatio filij facta inſtante patre , facta mentione filiorum, licet non ſint citati, eſt valida. 89. 225
Legitimatio impetrata a filio cui obſtat impedimentum canonicum, poſt mortem patris eſt valida. 472. 394
Legitimari quando poſſint filij , non obſtante praeiudicio venientium ab inteſtato. ibidem . nu. 1. & 2.
Legitimatus cum clauſula. Sine praeiudicio venientium ab inteſtato . non cenſetur habilitatus ad ſucceſſionem patris ab inteſtato, ſed ex teſtamento. 302. nu. 1. 556
Legitimandi, ſeu diſpenſandi facultas, an odioſa, vel fauorabilis. 39. nu. 1. 436
filij per ſubſequens matrimonium quando nō legitimentur. 8. nu. 1. 420
Legitimanda eſt perſona in quocunque poſſeſſorio. 270. nu. 2. 298
Legitimatione perſonae facta in poſſeſſorio , an nihilominus poſſit appellari. ibid. nu. 2.
Lex generaliter loquens, an comprehendat caſum ſpecialem & multum priuilegiatum 189. nu. 2. 92
Lex puniens actum, an dicatur punire actum nullum. 4. nu. 2. 418
Lex noua, an trahatur ad praeterita , ſtantibus verbis. Et in cauſis pendentibus. 372. nu. 1. 345
Lex noua declarans antiquam, an trahatur ad praeterita, & litigioſa. ibidem. nu. 2.
vt Lex dicatur non vſu recepta, decennium quod requiritur, an incipiat currere a tempore legis, an vero a primo actu contrauentionis . 27. 428
Liberatio an inducatur ex promiſſione facta in diem. 123. nu. 3. 473
Libris mercatorum, ſi probetur quod credatur in vna curia, an ſufficiat quo ad alteram curiam . 122. nu. 3. 64
in Libris partita extracta parte non citata, nō probant. 287. nu. 1. 131
Litis appellatione , an veniat inſtantia , & iut. 407. nu. 1. 359
ad Litis ſubſtantiam, an requiratur quod quis habeat ius . 80. nu. 3. 454
Lis calumnioſa an habeat effectum litis . 239. nu. 1. 287
Litem an faciat iuris praetenſio. 182. nu. 2. 498
Lis quo caſu conſiderata. 236. 287
Lis ſuper beneficio , an faciat , quod ſit lis ſuper fructibus principaliter . 220. num. 6. 280
Litis pendentia ex quali notitia inducta . 86. nu. 1. 223
Lis eſſe dicitur poſt obtentam commiſſionem & citationem , in odium committentis & obti-

obtinentis decretum citationis. 362. nu. 1. & 2. 581

Lis an per commiſſionem dicatur pendere quo ad committentem, ante citationem exequutam. quid quo ad deuolutionem. 234. nu. 2. 286

Lis in præiudicium committentis, dicitur pendere quo ad attentata, quomodo procedat. ibid. nu. 4.

Lis per decretum citationis quo ad committentem quo caſu non fuerit iudicata. 330. 323

Lis an dicatur introducta ex citatione facta contra, tanquam intereſſe putantem, citato comparente. 236. nu. 2. 287

Lis ex quibus non fuerit inducta. 328 565

Litis pendentiam non inducit citatio vigore commiſſionis reſtitutoriæ cum clauſula. parito iudicato. &c. ante paritionem. 409. 180

Lis quo caſu fuerit iudicata extincta. 482. 399

Lis quanto tempore iudicata pro derelicta. 516. 415

Lis quo caſu habita pro extincta, & calumnioſa. 239. 287

Lis quanto tempore habita pro extincta, etiam quo ad partem. 235. 521

Lis an dicatur finita mortuo auctore. 155. nu. 1. & 3. 253

Lis quando eſt inter duos ſuper beneficio, mortuis ambobus collitigantibus, ea extinguitur & beneficium remanet liberum. 353. nu. 1. 575

Lis non extinguitur per mortem naturalem. quid per ciuilem. 80. nu. 2. 454

Lis an per ſententiam extinguatur. 366. nu. 4. 163

Lis an ſit extincta poſt rem iudicatam, & exequutionem factam in poſſeſſione beneficij. 318 nu. 2. 318

Lis an ſit finita per ſententiam quæ tranſiuit in rem iudicatam, ita vt pendente exequutione ſuper poſſeſſione, actor poſſit reſignare in manibus Ordinarij beneficium. 302. 312

Lis tantum per committentem introducta, an per ceſsionem beneficij ſit extincta. 353. 575

Lis ſuper beneficio, an dicatur extincta per ceſſionem de eo factam: 362. nu. 7. 582

Lite pendente non poteſt cedi beneficium in fauorem alterius. ibidem. nu. 4.

de Litis pendentia ſemper facienda mentio. ibidem. nu. 2.

Lite pendente inter actorem & reum, in odium ipſorum, gratia impetrata non valet. ibidem. nu. 2.

Lis quando eſt introducta pro parte actoris tantum, ceſſio non facta mentione litis, an ſit nulla. 353. nu. 3. 575

Lis vbi eſt quo ad actorem tantum, ſi cedit beneficium in alium, non facta mentione de lite, ceſſio eſt nulla. 362. 582

Lis, quo ad citatum, non dicitur quando citatio fuit exequuta, literis non expeditis. 509. 412

Lis quo caſu fuerit inducta ſine expeditione literarum, ad effectum vt committens non diceretur gaudere regula de triennali. 470. 393.

Liti aſſiſtens. vide. Aſſiſtens.

Litigiosi vitium, an cauſet litis motio iniuſta. 235. nu. 1. 521

Litigioſa an efficiatur res quo ad actorem, ex impetratione commiſſionis, & citationis. 385. nu. 2. 595

Litigioſum ſtatim efficitur beneficium in præiudicium actoris committentis. 470. num. 1. 393

Litigioſum efficitur beneficium reſpectu obtinentis decretum citationis, ante exequutionem illius. 505. nu. 3. 410

Litigioſa quo caſu poſſeſſio Canonicatus. 182. 498

Litigioſum an efficiatur beneficium quo ad appellantem informiter, appellato non proſequente cauſam appellationis. 505. num. 3. 410

Litigioſum an dicatur beneficium propter reliquias litis. 318. nu. 1. 318

Litigioſum non facit beneficiũ commiſſio ſuper priuatione beneficij ob non ſolutionem. 67. 214

Lis ſuper priuatione beneficij, licet non faciat beneficium litigoſum, tamen illud facit ſententia. 488. 400

Litigioſum non fit beneficium ob litem pendentem ſuper fructibus & expenſis. 308. n. 2. 318

Litigioſa portio quo caſu dicatur. 237. 522

Literae Apoſtolicæ an præſumantur tempore legitimo expedita, & ante commiſſionem cauſæ. 427. nu, 3. 615

Litterarum expeditio, an requiratur ad effe poſſeſſionis. 223. nu. 2. 281

ſtante commiſſione cum derogatione regulæ; dummodo litteræ expediantur ante terminũ ad articulandum, litteris non expeditis ante terminum, geſta medio tempore non veniunt per vim attentati reuocanda. 260. 295

Litteræ, an poſſint expediri poſt impetrationem contra impetrantem Apoſtolicum. 143. n. 1. 71

An ſit idem inter expectantes. ibidem.

Litteræ Apoſtolicæ, an habeant exequutionem paratam vbi concurrit tituli paritas. 294. nu. 1. 133

Litteræ arreſtatæ, quomodo mandatum vt relaxarentur. 383. 350

Litteræ Cambii an differant à mandato de ſoluendo. 126. nu. 3. 474

Litteræ cambij, an irreuocabiles poſtquam factæ ſunt. ibidem. nu. eod.

Litteræ cambij poſtquam eſt acceptata non poteſt

poteſt amplius reuocari, etiam quod acceptatio ſit facta in diem. ibid. nu. 1. & 2.

Locationis contractus an recipiat interpretationem a conſuetudine, & quomodo. 174. nu. 2. & 6. 84

Locatio tacita an recipiat interpretationem quo ad tempus, a conſuetudine legitime preſcripta. ibid. nu. 9. 85

Locandi conſuetudo ad nouennium vbi procedit, an in terminis §. qui impleto. tacita reconductio cenſeatur facta ſecundum illam conſuetudinem. videlicet ad nouennium. ibid. 84

conductori an detur remedium redintegranda. 11. nu. 6. 10

in Locatoris fauorem ſententia lata, an proſit conductori. 11. nu. 1. & 5. & per tot. 8

conductor an poſſideat. & an poſſit detentationem mutare in cauſam poſſeſſionis. 165. n. 1. 3. & ſeq. 79

conductorem, qui mutauit ſibi cauſam poſſeſſionis, expellere an liceat domino propria authoritate. ibid. nu. 6.

Locationis contractum, an cenſeatur ratificaſſe recipiens penſionem. 175. & 178. nu. 2. 85

Locatio in antiquis, an probet rem ſpectare ad aliquem. 342. nu. 1. 329

Locatio tacita vel expreſſa an inducatur ex receptione pro affictu. 178. 86

per verba promiſſionis in locatione facta de reſtituendo domum vacuam in fine locationis, an cenſeatur decreto Camerali renunciatum 161. 72

Locationis pactum de non expellendo conductorem durante tempore conductionis, an operetur quod non poſſit expelli etiam pro vſu locatoris. ibid. nu. 1.

Locatio rei Eccleſiæ quamuis in euidentem vtilitatem, an debeat fieri de conſenſu Rectoris. 411. nu. 5. 178

Locatio rerum Eccleſiæ ad longum tempus, an valeat. ibidem. nu. 1.

Locatio bonorum Monaſterij ad longum tempus, per Papam confirmata, abſque conſenſu regreſſum habentis, an ſit nulla. ibid.

in Locatione ad vitam, quando vnus ſubrogatur in vita alterius, eo mortuo res non reuertitur ad primum, ſed ad dominum. 320. 562

Locvmtenens an poſſit alium locumtenentem deputare. 218. nu. 4. 278

Locus loci, an exprimi debeat in actis iudiciarijs. 256. nu. 1. 119

* Locus circa inſtrumenta. vide. Inſtrumentū.

Lucri ceſſantis ratio, quando habeatur in ſolito negociari. 231. 108

* Lucrum ceſſans. vide. Intereſſe.

M

Magis dignum quādo trahat ad ſe minus dignum. 157. nu. 1. & 5. 486

* Magnvs Magiſter Hieroſolymitanus. vide. Religio.

Mali euentus ratione dotis, in conſideratione habendi ſunt. 359. nu. 4. 579

Mali euentus in conſideratione, in materia dotis. maxime ſi ſunt in potentia propinqua. 364. nu. 3. 584

* Mala fides. vide. Fides.

Mandati forma diligenter eſt ſeruanda, etiā ſi in melius impleatur. 389. nu. 1. 597

Mandatum ex ſcientia, & patientia cum actu poſitiuo inducitur. 209. 275

Mandata tot ſunt quot negocia. 158. nu. 4. 76

Mandatum an poſſit pro vna parte valere, pro alia non. ibidem.

Mandati acceptatio, cum proteſtatione quod non intendit acceptare niſi in illa cauſa, non ſufficit quod fiat tempore productionis. 212. 276

Mandatum generale ad omnes cauſas mādātis, ſi procurator non vult acceptare, ſed in particulari, quid debeat facere. ibid. nu. 1.

Mandatum, vt actus ſuſtineatur, an oporteat quod producatur ante ſententiam. 373. n. 3. 346

Mandatum ad appellandum, quo tempore ſufficiat quod exhibeatur. 405. nu. 7. 605

Mandatum ſi exhibeatur ad vnum actum, an ſit præſumendum quo ad alium actum vicinum. ibid. nu. 1. & 5.

Mandatum ſi exhibeatur quo ad vnam partem, non poteſt allegari ignorantia quo ad aliam partem, in eodem mandato contentam. ibid. nu. 3.

Mandatum an intelligatur iuxta veriſimilem mentem concedentis. 21. nu. 3. 421

Mandata, an extendantur ad perſonas ſubrogatas. 22. nu. 1. 425

Mandata an extendantur ad connexa, & dependentia, & quaſi vicina mandato. 21. nu. 2. 425

Mandatum habens ad vnum, an cenſeatur habere ad dependentia, & connexa. 366. nu. 7. 163

Mandatum extenditur ad vicina, & dependentia a mandato. 58. nu. 8. 33

Mandatum habens in cauſa, an habeat in exequutione illius. 366. 263

Mandatum ſi exprimat vnum caſum requirentem ſpeciale mandatum, an ſub verbis generalibus veniant alij caſus requirentes ſpecialem mentionem. 100. nu. 2. 229

Mandatum ſpeciale, an requiratur ad præſentandum. 245. nu. 4. 289

Mandatum ſpeciale ſi exprimatur, non per hoc ſub generalitate venit inſolitum & arduum. 512. nu. 2. 414

Mandatum duobus iuriſdictionem habentibus an cenſeatur in ſolidum mandatum. 5. n. 1. 5.

Mandatum datum pluribus, intelligitur in ſolidum ſecundum ſtylum mercatorum. 16. nu. 2. 21

Mandatum datum mercatori, vt faciat ſecundum

dum quod tres ordinarent, an adimpleatur. ſi fiat ſecundum dictum vnius illorum. ibid. nu. 1. 11
clauſula in Mandato, ſcilicet, Et generaliter omnia, &c. importat generalem cum libera. 512. nu. 4. 414
Mandatum ad obligandum principalem, cum quibuſuis clauſulis, quomodo intelligatur. ibid. nu. 3.
Mandatum generale, ad omnes & ſingulas cauſas, non ſolum intelligitur de præſentibus, ſed etiam de futuris. 37. 434
de Mandato alterius feciſſe dicenti, non creditur. 287. nu. 2. 131
Mandatum non eſſe ſufficiens, quādo indicetur. 297. 554
Mandatum in perſonam Epiſcopi Aetini, ex quibus non fuerit probatum. 287. 131
Mandatum quo caſu probetur. 281. 129
Mandatum ad præſtandum conſenſum, an dicatur conſtare ex aſſertione Notarij dicentis, quia mandatum eſt iam datum. 350. n. 2. 333
Mandatum de prouidēdo, expectatiua pinguis. 35. nu. 2. 433
Mandatum ad gratiam proſequendam, locum in diœceſi mutata. 21. 425
Mandatum ad totam cauſam, ex quibus præſumptum. 348. 155
Mandatum Cardinalis de Medices, quo caſu fuerit præſumptum, ſeu probatum. 270. 125
Mandatum ex antiquitate temporis, an præſumatur. 363. nu. 5. 583
Mandatum in actu extraiudiciali, etiam cum lapſu ſeptuagintaquinque annorum, enunciatum, an fuerit præſumptum. 363. 582
Mandatum, an præſumatur propter exceſſum. 348. nu. 4. 155
Mandatum an præſumatur propter impenſam. ibid. nu. 5.
Mandatum an ex patientia præſumatur. ibid. nu. 3.
Mandatum an præſumatur ex productione iurium. ibid. nu. 2.
Mandatum an præſumatur ex ſola ſcientia principalis. ibid. nu. 1.
Mandatum ſpeciale ſi non enunciatur, an poſſit præſumi. 53. nu. 2. 443
Mandatum generale ſufficit in beneficialibus. 241. 288
Mandatum in beneficialibus, quando expiret per mortem mandantis, etiam lite conteſtata. 182. nu. 3. 265
Mandatum poteſt reuocari quādocunque. 126. nu. 3. 414
* Mandatum Procuratoris. vide. Procurator.
* Mandatum de diſpenſando. vide. Diſpenſatio.
* Mandatum de diſpenſando an ſufficiat ſpurio pro reſtitutione. vide. Reſtitutio.
* Mandatū ad conſentiendum penſioni. vide. Penſio.
Mandati de MANVTENENDO iudicium, an proprium iudicium interdicti. Vti poſſidetis. 61. nu. 1. 447
Manutenendus eſt poſſidens in illo ſtatu, in quo erat ante litem motam. 489. n. 1. 402
Mandatum de manutenendo non datur niſi parte legitime citata. 217. 103
Mandatum de manutenendo, de ſtylo Rotæ datur, conſtito de poſſeſſione ſaltem ſemiplene. 61. nu. 2. 447
Mandatum de manutenendo vbi datur, cogitur quis ad cauendum, ne in futurum moleſtet. Ad damna & intereſſe eſt agendum via ordinaria. 61. 447
Mandatum de manutenendo quando ſit dandum domino molendini, non obſtante prohibitione facta, ne furnarij accedant. 489. nu. 4. 402
Manutenendus, an quis ſit in ſtatu, in quo erat ante proclama. 486. 400
Manutenendus an ſit poſſidens, qui conſenſit probationibus ſuper dominio, dominio probato. 29. nu. 12. 429
Mandatum de manutenendo, quo caſu ambobus litigantibus denegatum. 362. 340
in Mandato de manutenendo an fiat condemnatio damnorum & intereſſe. 61. nu. 2. 447
MANSIONARIAE vbi ſit mentio, ſatis ſit mentio de præbenda illi annexa. 395. 192
MASCVLVS ſi vocetur ad ſucceſſionem, an dicatur vocatus ratione agnationis conſeruandæ. 438. nu. 2. 376
* Maſculorum vocatio, an ſit facta ratione agnationis conſeruandæ. vide. Agnatio.
MATER eſt tutrix voluntaria filiorum. 141. nu. 1. 70
Mater vt iuridice efficiatur tutrix quæ requirantur. 141. nu. 1. 70
Mater deputata tutrix in teſtamento patris, quando dicatur adminiſtrare vt tutrix. ibidem.
Mater dotando, in dubio, de cuius bonis dicatur dotaſſe. 176. 86
MATRIMONIVM, quomodo poſſit contrahi per litteras. 5. 190
in Matrimonij materia, quis dicatur proximus pubertati. 66. nu. 3. 213
in Matrimonij contractu, an requiratur titulus, & qualis eſſe debeat. 250. n. 3. & 4. 528
in Matrimonij contractu, an præſumendus titulus ex curſu decem annorū. 256. nu. 1. 531
in Matrimonij contractu, quo tempore incipiatur bona fides. 77. nu. 1. 219
in Matrimonio ſententia quando cauſet bonam fidem. 115. nu. 6. 235
Matrimonium contrahens cum impedimento famæ, quando dicatur eſſe in mala fide. 75. nu. 9. 220
Matrimonij publicitas non excuſat contrahentem a mala fide, ſtante publica voce, & fama

ma impedimenti. 95. 227

in Matrimonij contractu, ex quo non cauſetur bona fides. 115. nu. 4. 235

Mulier an dicatur ſemper eſſe in probabili errore iuris. 115. nu. 8. 236

Matrimonij primi fama, quando praſtet impedimentum, etiam quo ad legitimationẽ filiorum. 77. nu. 2. 219

Matrimonij contrahendi, teſtis vnicus an praſtet iuſtum impedimentum. 115. n. 2. 235

Matrimonij publicitas, quando non proſit ſtante impedimento. 115. nu. 7. 235

Matrimonium vt valide contrahitur, qua ignorantia excuſet. 115. nu. 1. 235

Matrimonium in publice contrahente, quando ignorãtia affinitatis praſumatur. 95. n. 2. 227

poſt Matrimonium contractum, an, & quando toleretur negligentia. 77. nu. 5. 219

Matrimonium verum & putatitum, quo ad effectũ legitimitatis, an & quãdo aequiparentur. ibidem. nu. 4.

pro Matrimonij contractu, edicta publica quomodo de conſuetudine apponenda. 261. nu. 1. 534

Matrimonium ſi contrahatur in facie Eccleſia an euitetur pœna non appoſitionis edictorũ, ſtante conſuetudine apponendi edicta in contrahendo matrimonio. 256. num. 5. 532.

Matrimonium in facie Eccleſia contractum, an dicatur clandeſtinum, & proles illegitima, quando non eſt conſuetudo vt apponantur edicta. 261. nu. 2. & 3. 534. & 535

Matrimonium vt non dicatur clandeſtine contrahi, quid ſufficiat. 139. nu. 1. 479

Matrimonium contrahens in gradu prohibito, cũ conditione. ſi Papa conſenſerit. an cauſet obligationem. 343. nu. 1. 152

An in eo reqiratur nouus conſenſus. ibidem.

Matrimonium vt contrahat profeſſa an ſoleat Papa diſpenſare. 356. nu. 4. 532

Matrimonium probatur per diutinam cohabitationem, famam, & tractatum. 103. 230.

Matrimonium, ad effectum legitimationis prolis, quomodo debeat probari. 68. 37

pro Matrimonij diſſolutione, qua probatio ſufficiat. 393. 598

Matrimonium in praiudicium alterius matrimonij plene probati, quomodo probari debeat. 248. nu. 2. 527

Matrimonium, vel fornicatio, an praſumatur ex cohabitatione maris & femina. 2. n. 2. 419

in Matrimoniali cauſa, actor ſequitur forum rei. 61. 212

in Matrimoniali cauſa nulla actio quaritur procuratori. 366. nu. 2. 163

in Matrimoniali cauſa, an requiratur ſpeciale mandatum. 225. nu. 2. 514

in Motrimoniali cauſa, & inuitis coniugibus, fratres vxoris admiſſi pro eorum intereſſe. 223. 514

Matrimonium non ſolet eſſe ſine dote, & maritus onera matrimonij veriſimiliter non ſuſtineret ſine dote. 55. nu. 10. 445

cum Melioramentis compenſantur penſiones domus, quando quis habet retentionem domus propter melioramenta. 275 544

Melioramenta ſi fecerunt augere penſionem domus, an de illa penſione aucta ſit habenda ratio. 275. nu. 1. 544

Melioramenta vbi ſunt illiquida, an per dationem cautionis prouideatur. 461. 389

Melioramentorum valor quomodo probetur. 464. 390

Memoria hominum, an ex ſignis probetur. 366. nu. 2. 585

Memoriam hominum non extare vel extare, quomodo probandum. ibidem. nu. 1.

Mens Papa. vide. Papa.

Mens Principis. vide. Principis.

Menſis appellatio, quot dies contineat. 432. 372

Menſis regulariter pro quot diebus accipiatur, & quomodo computetur. 432. nu, 3. 4. & 5. 372

Menſis datus ad acceptandum, quomodo intelligatur. ibidem. nu. 3.

Menſis, de quo in regula reſeruatoria octo menſium, habet locum in nouis prouiſionibus. 433. 185

Menſis qui datur in regula de ſubrogandis quo tempore incipiat. 144. 481

Menſis qui datur ad petendam ſubrogationem quando incipiat. 141. 480

Menſis eſt exprimendus in noua prouiſione per reſignationem, quando reſignans obijt infra viginti dies. 165. 257

Menſis ordinarius in prouiſione Papa, an ſit exprimendus. 54. 209

* Menſes ſex de quibus in Concilio Lateranẽſi. vide. Concilium.

* Menſes alternati. vide. Alternatiua.

inter Mercatores proceditur de bono & aquo, & non ſeruantur apices iuris. 123. nu. 1. 473

inter Mercatores, apices iuris non conſiderantur. 12. nu. 1. 191

inter Mercatores, verba intelliguntur prout mercatores intelligunt. ibidem.

* Vide etiam in verbo. verbum Promitto.

ſecundum Mercatorum ſtylum, verba literarum mercatorum debent intelligi. 16. per tot. 11.

Mercatorũ ſtylus inter mercatores attendendus eſt, etiam quod in contrarium ſit diſpoſitio iuris communis. ibidem. nu. 2. & 3.

Mercatorum delegatio. vide. Delegatio.

* Mercatores an habeant in conſideratione ſtipulationem. vide. Stipulatio.

Metus iuſtus vt dicatur probatus, qua ſufficiant. 160. nu. 1. 76

Metus ad reſcindendã profeſſionem, quomodo probari debeat. 261. nu. 1. 534

Miles armata militia, non conuenitur niſi in quantum facere poteſt. 54. num. 4. 30

Miles S. Petri, quomodo dicatur familiaris Papæ. 154. nu. 1. 253
Milites S. Petri in aſſequutione beneficiorũ, an poſsint uti regulis editis & edendis. 154. nu. 1. 253
beneficia Militum S. Petri an reſeruata. 305. nu. 4. 338
Miles S. Petri, in expectatiuis præfertur pauperi, & graduato in parochiali Eccleſia. 199. 504
Militum S. Petri priuilegium de transferendis penſionibus. 334. nu. 1. & 2. 326
Milites CALATRAVAE, *an teneantur ad tria vota ſicut & alij Religioſi. 217. nu. 1.* 512
Militiam Calatrauæ *concernens, ſi Papa exponatur, an eius naturã, & ſtatum intellexiſſe dicatur. ibid. nu. 1.*
Militibus Hieroſolymitanis. *vide. Religio.*
de MINIMIS *quando curet Prætor. 126. nu. 2.* 66
MINOR *ſi poteſt facere actum per ſe, an poſsit procuratorem conſtituere. 157. nu. 1.* 254
Minor an poſsit eſſe procurator. 151. num. 1. 73
Minor in poſſeſſorijs, an habeat legitimam perſonam ſtandi in iudicio. 158. nu. 3. 76
Minor in cauſa poſſeſſorij adipiſcenda, reſtituendus aduerſus omiſſam allegationem. 59. 211
a Minore cum iuramento abſque cauſa contractus factus, an ſit validus. 244. num. 1. 525
Auth. Sacramenta puberum. an habeat locum in iudicijs. 66. nu. 2. 214
Minores an poſsint vendere immobilia abſque cauſa, & decreto iudicis. & quid ſi interueniat iuramentum. 244. nu. 4. 525
Minor cum iuramento non prohibetur contrahere, & an teneatur ſeruare contractum. 244. nu. 3. 525
Minor curatorem non habens, an, ſicut contrahendo poteſt ſibi præiudicare, poſsit & confitendo. 55. nu. 3. 444
Minor ſi transferat poſſeſsionem ex contractu nullo ex defectu ſolennitatis, an poſsit agere remedio poſſeſſorio, vel reſtitutione in integrum. 278. nu. 8. 545
Minor qui alienauit & nulliter, & tradidit poſſeſſionem, an poſsit agere remedio reſtitutorio. 276. 544
cum Minore iudicium factum, quando non defenditur circa media cauſæ, an ſit nullum 23. nu. 3. 426
cum Minore proceſſus factus quare ſit nullus. 151. nu. 3. 73
ad Minoris fauorem ſententia lata, ſine conſenſu illius in aduentitijs, an valeat. 153. nu. 2. 253
ad Minoris fauorem ſententia lata, conſenſus an ſufficiat quod ſit tacitus. 153. nu. 3. 253
ad Minoris fauorem ſententia lata, an ſufficiat conſenſus qui ex præſentia colligitur. 153. nu. 3. & 4. 253
contra Minorem indefenſum ſententia lata, eſt nulla. 298. nu. 1. 310
Minor, indefenſus quando dicatur. 298. n. 1. 310
contra Minorem, cui eſt deputatus curator, licet curator nullas defenſiones fecerit, ſententia lata non eſt nulla, ſed venit reſtituendus. ibidem.
quod Minor decem & octo annorum habeatur pro maiori, ſtatutum Siciliæ *ſeruatum in Vrbe, & huiuſmodi minori non ſit deputandus curator. 365.* 584
Minor iuxta terminos iuris communis, maior autem iuxta terminos ſtatuti loci, ſi conſtituat procuratorem ad litigandũ extra territorium, an iudicium ſit bonum. ibidem nu. 2.
Minor conſtituens procuratorem ad lites, an debeat ſeruare formam ſtatuti de adhibendis proximioribus, & alijs ſolennitatibus. 158. 76
Minoris confeſſio de duobus millibus receptis in inſtrumento venditionis, an ſapiat donationem, ita ut comprehendatur ſub primo capite ſtatuti de donationibus, & pactis non valituris. 7. 419
Minor ſi non poteſt libere donare ſine certis ſolennitatibus, an poſsit confiteri ſine illis. 55. nu. 1. 444
Minor quatuordecim annorum, de iure an ſit habilis ad obtinendũ beneficia. 331. n. 2. 148
Minori beneficia, a duodecimo vſque ad decimum octauum annum commendantur, deinde dantur in titulum. 181. nu. 7. 88
Minor decem annorum cum dimidio, ſine auctoritate tutoris poteſt quærere poſſeſſionem Canonicatus, *& præbendæ. 47.* 207
Minor licet poſsit eſſe Canonicus, *an tamen habeat validum ſuffragium. 331. nu. 4.* 148
Minor quatuordecim annorum, an poſſit ſine curatore beneficium reſignare. & an poſſit procuratorem ad reſignandum, ſine curatore, conſtituere. 157. 254
Minor non reſtituitur, re non integra, in beneficialibus. 9. nu. 1. 421
Minor an poſſit eſſe procurator in beneficialibus. 151. nu. 2. 73
Quid in cauſa poſſeſſorij. ibidem.
* *Minorum reſtitutio. vide. Reſtitutio.*
MINVTA *quæ nõ habet ſignaturam aliquam* Cardinalis, *vel expeditoris, an dicatur Originale. 279. nu. 1. & 3.* 302
Minuta diſcordante à Breui, quando ſit recurrendum ad Minutam. 279. 302
MONACHORVM *iuriſdictio ad quem ſpectet. 238. nu. 4. & 7.* 322
MONASTERIVM *quando non habeatur loco filij in ſubſtitutionibus. 53. nu. 3.* 29
MONIALI *litiganti, quæ a principio fuit alterius Monaſterij, a quo Monaſterio debeatur alimenta. 264. nu. 1.* 123
Moniales admittentes ad profeſſionem infra

annum

annum in caſu cap. non ſolum. de regular. in 6. an excuſentur a ſuſpenſione illius canonis.103. 54
in MORA an ſtatim interpellatio hominis conſtituat. 259. nu. 4. 120
In Mora an interpellatio hominis ſtatim conſtituat. 259.nu.4. 121
Quod quando adeſt certa dies conſtituta. ibid. nu.5.
Mora an mutet cauſam obligationis. 435.n.2. 186
Mora purgatio cur a lege conceſſa. 456.nu. 1. 386
Mora purgatio quando non admittenda. 259. nu.6. 121
Mora quo caſu de æquitate purgari non poſſit. 456. 386
Mora purgari non poteſt. vbi in tranſactione eſt pactum reſolutionum. 66. 448
à Mora an debitor excuſetur, ſi non conſtat quod creditor fuerit in loco deſtinato ſolutionis.7.nu. 1. 6
MORS ciuilis & naturalis, an æquiparentur. 80.nu.1. 454. & deciſ. 353. nu.2. 575
Mors probatur per publicam vocem. & vacante beneficium deuoluitur. 508. 412
MOTVS PROPRIVS an inducat diſpenſationem defectus gratiati, vel tollat illius inhabilitatẽ 90.nu.1. 450
Motus proprius an excludat ſubreptionem. 179. nu.2. 264
Motus proprij clauſula, an excludat præiudicium tertij. 377.nu.1. 167
An excludat ſubrepetitionem, ibidem. & 181. nu.1.& 5. 87
MVLIER ſine ſolennitatibus, an poſſit ſe pro dote obligare. 160.nu.3. 488
* Et vide in verbo. Statutum.
Mulieres cum difficultate citantur, ideo an citatio facta domi valeat. 271. nu. 1. 298
Mulieris renunciatio. vi le. Renunciatio.
Mulier an poſſit eſſe teſtis. vide. Teſtis.
MVLTITVDINEM quot perſonæ faciant, vt delictum in multitudine patratum, dicatur atrox. 288. 131
Multitudo perſonarum, an præſumatur ſemper adeſſe coram perſona iuriſdictionẽ habente. 295.nu.2. 134
MVTVO probato, ad probandam quantitatem an ſufficiant coniecturæ. 283. nu. 2. 303

N

NARRATIVA an noceat confitenti. 237.nu.1. 110
Narratiua in gratioſis eſt verificanda. 239.n.1. 111
Narratiua doloſe facta, an vitiet totam gratiam. 267.nu.7. 139
Narratiuæ Ordinarij quando non credendum. 245.nu.3. 289
Narratiua Papæ aſſerentis, an ſtetur. 124. 65
Narratiua Papæ de facto proprio, ſtandum eſt. 239.nu.2 111
Narratiua plurium inſtrumentorum antiquorum quando probet. 149.nu.1. 483
* Narratiua in ordinationibus an probet. vide. Ordinationibus.
* Narratiua in gratia. vide. Gratia.
* Naratiua principis. vide. Principis.
NATALIVM defectus in generali derogatione obſtantiarũ non intelligitur ſublatus. 271. nu.4. 126
Natalium defectũ patiens, eſt incapax beneficij curati, & prouiſio facta tacito tali defectu eſt nulla. 271.nu.1. 126
Natalium defectus ex quibus clauſulis non poſſit dici expreſſus. 271. 126
* Natalium defectus patientis diſpenſatio. vide. Diſpenſatio.
NECESSITATIS tempore, an omnia ſint communia, & quomodo. 82.nu.1. 222
Neceſſitatis cauſa, an liceat furari. 82. nu. 1. 222
Neceſſitate vrgente, quamuis aliquid capere liceat, tamen tenetur poſtea ad precium. 82. 222
in Neceſſario actu non requiritur Statuti ſolennitas. 100.nu.2. 53
NEGATIVA quando eſt fundamentum intentionis alicuius, debet probari per illum. 380. nu.1. 349
Negatiua quando eſt fundamentum intentionis alicuius, ſiue agat ſiue excipiat probari debet. 427. nu. 1. 615
NIGRVM an declaretur per rubrum. 38. nu. 1. 434
NOBILITAS ad effectum regulæ prærogatiuarum, quomodo probetur. 289. 132
Nobilitas de maiori genere, quæ datur militi per Papam, eſt ex priuilegio. 154. 253
Nobilitas ex antiquo, quomodo probanda. 289. nu. 1. 132
Et quomodo quando agitur de probatione ſimplicis nobilitatis. ibid. nu. 2.
NOMINA debitorum ad illum locum pertinẽt, vbi de iure & de facto exactio fieri poteſt. 417.nu.4. 610
NOMINATVS, ante prouiſionem nullum ius habet. 114.nu.2. 234
Nominandi facultas ad collatorem habentem ius conferendi vltra ſex beneficia, incumbit onus probandi nominato, quod ille collator haberet vltra ſex beneficia. 321. 563
NOTARII ſi ex forma ſtatuti requirãtur duo, quãdo iſti duo de neceſſitate requiratur quod interueniant. 5.nu. 2. 5
Notarij quando duo rogantur; an cenſeantur inſolidum rogati. 5. 5
Notarius cenſetur rogatus apponere clauſulas de ſtylo. & ſi non appoſuit eas tenetur apponere. 219.nu.2. 279
Notarius non debet ſe rogare de inſtrumento illicito. 321.nu.1. 319

Notario atteſtanti de actu præterito, an credatur. 61. nu. 1. 34

Notarij confeſſio dicentis ſe laceraſſe, an noceat. 363. nu. 1. 340

Notario, qui dicit ſe habuiſſe commiſſionem de aliquo, an credatur. 281. nu. 2. 129

Notario aſſerenti ſe feciſſe de commiſſione non creditur. 287. nu. 2. 131

Notario aſſerenti quod Capitulum fecit, quando credatur. 465. 390

Notarius an poſſit facere fidē de præſentatione ſcripturarum, & quid de tenore illarum. 341. nu. 1. 569

Notarius qui eſt rogatus de inſtrumento ſimoniaco, non poteſt eo ſe iuuare contra contrahentes. 321. 319

Notarij Auditoris primo defuncti, debent ſcribere coram Auditore primo admiſſo. 78. 220.

Notarius, an ſit capax receptionis iuramenti & examinis teſtium. vide. Teſtes.

ut in NOTORIO *iudex procedens, ſi non habeat probationes de notorio, tamen notorium ſit, an teneat ſententia ſuper eo lata. 275. nu. 3.* 300

Notorietas non iuris, in petitorio ex quo non dicatur conſtare. 276. nu. 4. 301

Notorie non dicitur conſtare de non iure ante concluſionem in cauſa. & reſtitutio datur etiam quod notorie ex actis conſtet de non iure. 276. 301

NOVALIA *quomodo intellecta. 366.* 384

NOVA PROVISIO *eſt quædam confirmatio ideo non extendit confirmatum. 300. nu. 2.* 136

per Nouam prouiſionem in expectatiuis, an dicatur alicui prouideri, in genere vel in ſpecie. 13. nu. 1. 192

Noua prouiſio an ſuffragetur in prouiſione nulla ex defectu intentionis prouidentis. 300. nu. 1. 136

Noua prouiſio ſi ſuperueniat tempore quo beneficium non vacabat, an proſit. 420. nu. 2. 611

Noua prouiſio ſufficit pro titulo colorato. 186. 87

Noua prouiſio impetrata pro eo qui erat abſens, non præſumitur de mandato illius impetrata niſi aliter conſtet. 24. nu. 7. 16

Noua prouiſio an ſit nulla, in qua quis narrat ſe poſſeſſorem, ſi non facit mentionem de mala fructuum perceptione. 22. per tot. 15

Noua prouiſio non ſuffragatur in prouiſione facta de ſimplici beneficio, ſi erat curatum. 300. nu. 2. & 3. 136

Noua prouiſio ſubreptitia, in qua reſignatio in ea narrata non verificabatur. 390. 171

Noua prouiſio an ſuffragetur quando ſunt diuerſa corpora beneficij. 300. nu. 3. 136

Noua prouiſio, an ſuppleat diligentiam regularum de publicandis. 316.

Nouā prouiſionē canonizānt ſententia, an debeat eſſe prima vel tertia. 284. n. 1. & 3. 130

Vide quando à principio eſt canonizata præſentatio, ſi poſtea apparet nulla. & debeat canonizare noua prouiſio, an debeat eſſe prima, vel tertia inſtantia. 284. 130

in Noua prouiſione verbum qualitatum quid operetur. 300. 136

Noua prouiſio, dicens quod vigore gratiæ expectatiuæ fuit prouiſum, ſeu prouideri conceſſum, non docto de alia prouiſione, non eſt ſubreptitia. 13. 192

NOVATIO *non inducitur niſi expreſſe agatur. 282. nu. 5.* 303

Nouatio an inducatur ex impropria delegatione. 126. 4. & 5. 474

Nouatio, an ſit inducta quando ſecunda promiſſio ſit ſub cōmemoratione primæ. 282. n. 3. 303

NVLLITAS *de ſui natura, coram quo iudice debeat cognoſci. 188. nu. 2.* 267

quando ex parte actorum conſtat de iuſtitia ſententiæ, poteſt iudex ſententiam nullam confirmari de iure communi, niſi ſit commiſſa cauſa nullitatis. 60. 446

Nullitates ſi ſint in actis, & pars petat declarari quæ ſint, an audienda. 72. n. 1. & 2. 451

Proceſſus, an annulletur ex peruerſione ordinis vnius cauſæ ad aliam. 182. nu. 3. 88

Defectus telæ iudiciariæ non inducit nullitatem ex defectu citationis. 114. 61

Nullitas incidenter quando dicatur propoſita. 293. nu. 1. 307

Nullitas quanto tempore poſſit proponi in iudicio. 188. nu. 1. 267

de Nullitate per viam exceptionis, an perpetuo agi poſſit. 293. nu. 3. 308

Nullitas vbi deducitur per viam replicationis ita præſcribitur anno, ſicut quando intentatur per viam actionis. 293. 307

Nullitatis cauſa ſententiæ Capitolinæ, ſi ſit commiſſa ſecundum formam Statutorum an cenſeatur cauſa nullitatis ſentētiæ Rotalis ſecundum eandem formam commiſſa. 424. 368

Nullitatis cauſa & appellationis vbi ſimul committitur, an cauſa nullitatis veniat principaliter. 168. 259

Nullitatis cauſa & reſtitutionis, vbi in eadem commiſſione ſunt intentatæ, debent eadem ſententia terminari. 419. 366

ſuper Nullitate & bono iure ſimul, an poſſit pronunciari. 72. nu. 3. 451

in eadem ſententia iudex an poſſit ſuper meritis cauſæ iudicare, & declarare nullitates proceſſus. 82. nu. 1. 455

NVMERVS *pluralis, an pro ſingulari ponatur. 333. nu. 1.* 325

NVNCII *relatio ex quibus verbis dicatur facta. 162. nu. 2.* 489

NVNCIVS APOSTOLICVS *non habet facultatē admittendi reſignationem in fauorem certæ perſonæ. 445. nu. 3.* 379

Nuncius exiſtens in vno Regno, ſi conferat beneficia alterius Regni collatio an valeat. 467. 391

Pa-

O

OBIECTIVA materia quæ dicatur. 21. nu. 5. 13
in Obiectiua materia an ſufficiat præſumptio. 398. nu. 3. 173
in Obiectiua materia, inſertio facta exequutorialibus an probet. 61. nu. 3. 34
Obiectus debet plene probari. 356. nu. 3. 159
per Obiectus viam an dicatur venire ius tertij deducens. 356. nu. 3. 159
OBITVS probatus per ſupplicationem & per teſtes. 171. 492
ad Obitum probandum fama quando non fuerit potens. 143. 481
Obitus de longinquo, an probetur per publicam vocem. 171. nu. 3. 492
OBLATIO non requiritur antequam quis agat dum tamen fiat ante ſententiam. 136. 244
Oblationes an ſint fructus. 173. nu. 1. 83
Oblationes quo caſu de iure debeantur Parocho. 173. nu. 2. 83
Oblationes quando dicantur a Parochо accipi vigore tituli. 173. nu. 2. 83
Oblationes de conſuetudine non ſoluuntur in Italia. 173. nu. 4. 83
de Oblationibus quæ fiunt in miſſa iniuſte perceptis an debeat fieri mentio in noua proviſione. 173. 83
OBLIGATIO an ex tacito ſenſu induci debeat. 171. nu. 8. 83
Obligatio omnis intelligitur rebus ſic ſtantibus. 145. nu. 6. 247
Obligatio in dubio, intelligitur pro rata, & non inſolidum. 171. nu. 6. 83
Obligatio fuit interpretata pro rata, non obſtante clauſula renunciatiua legum, dicentium duos reos conueniendos pro rata. 171. 82
Obligans bona, etiam quod habeat bona de præſenti, tamen cenſetur etiam obligare bona futura. & quare. 37. nu. 2. 434
in Obligatione generali, an veniant omnia quæ ſunt apta ad extenuandam ſortem debiti. 434. 10. 374
in Obligatione generali merces venales diſtractæ, non veniunt. 289. 306
Obligationis conditio ex perſona ſucceſſoris an immutetur. 191. 14. & n. 20. 93
cedendo actionem quis liberatur, vbi quis alteri propter actionem quam habet tenetur. 10. nu. 7. & 8. 7
in Obligationibus in forma Cameræ poteſt procedi contra præſentem in Curiam non citatum perſonaliter. 172. 83
Obligationis Cameralis vigore, quando contra principalem agatur ad excommunicationem, eo non citato perſonaliter. 32. num. 1. 201
Obligationis in forma Cameræ clauſula, in parte renunciatiua quæ. 244. num. 6. 526
Obligatio cameralis quas exceptiones admitat. 382. nu. 1. 593
* de Remiſſoria ad liquidandum obligationem cameralem. vide. Remiſſoria.
Obligatio per epiſtolam vt inducatur, oportet quod tranſmittatur & in vita eius recipiatur. 109. 57
OBREPTIO quæ vitiet gratiam. 239. n. 1. 512
OBSERVANTIA cum diuturnitate temporis quid operetur in tranſactione. 345. n. 1. 153
* Occiſi Doctoris hæredes an poſſint agere pro damnu & intereſſe, cõtra interfectores pro tẽpore quo veriſimile occiſus viuere potuiſſet. vide. Doctor.
in OECONOMATV an ſit locus extrauaganti iunctæ. 274. nu. 1. 543
Oeconomus an dicatur titularis, vel potius ſit quidam commendatarius. 274. nu. 1. 543
OFFICIVM ordinare, & chriſma conferre, ad quem pertineat. 343. nu. 1. 329
Officium requirens adminiſtrationem, an debeat obtineri a maiori. & quid ſi officium eſt ſimplex. 89. nu. 4. 458
Officium Iudicis. vide. Iudex.
OFFICIALI conceſſum priuilegium, an intelligatur conceſſum actu officium exercenti. 75. nu. 3. 217
* Reliqua de priuilegijs officialium. vide. Priuilegia.
Officialis an videatur locare operas ſuas, iuxta & ſecundum conſuetudinem. 1. nu. 1. 416
* Officialis ſalarium. vide. Salarium.
ONVS iniunctum in vna parte teſtamemnti, an cenſeatur in alia parte repetitum. 438. nu. 1. 376
Operarius effectus titularis & canonicus tunc debet habere duplicatam portionem. 425. 614
Operaria in Eccleſia B. Mariæ del PILAR an Officium. ibid. nu. 1.
OPINIO communis an ſit pro aliqua parte, conſideatur quod communiter doctores tenent in loco vbi principaliter articulus diſputatur 49. nu. 2. 442
ab Opinione communi in iudicando non eſt recedendum. 91. nu. 5. 460
ab Opinione Gloſſæ & Bart. in practica non eſt recedendum. 378. nu. 1. 591
OPPOSITIO quæ ſit pro conſequendo beneficio quid requirat. 252. 529
ex Oppoſitione, quo caſu ius conſiderabile quæſitum fuerit. 252. 529
ex Oppoſitione an quæratur ius in re. 252. n. 2. 529
OPTANDI ad inducendam conſuetudinem an ſufficiant decem anni, & an diſtinctio præbendarum probet annexionem. 196. 271
in aſcenſu an oporteat quod conſtet de bono iure in prima præbenda, a qua volebat diſcedere. 194. nu. 1. 270

dimidius portionarius aſcendit ad integram portionem, & tempore aſcenſus non tenetur verificare narrata in prouiſione dimidiæ portionis alias ſibi facta.194. 270
Optio non cadit in beneficio reſeruato. 4. 190
ORDINARIO *in pertinentibus ad eius officium creditur, in quibus procedat vel non. 245. nu. 2.* 289
Ordinarius an poſſit totam ſuam ordinariam poteſtatem transferre, & alium Ordinariũ facere ſine Principis auctoritate. 258. nu.9. 279
Ordinarius, omnium ſubditorum notitiam habere præſumitur. 331. nu. 3. 148
Ordinarius præſumitur habere notitiam omnium perſonarum habentium beneficia in ſua diœceſi. & quare. 395. nu.2. 599
Ordinarÿ prouiſio dicitur fieri motu proprio. & Ordinarius prouidet Eccleſijs & non perſonis. 395. nu.1. 599
Ordinarius præſumitur ſcire vacationem, non autem modum, ſeu qualitatem vacationis. 33. 201
per Ordinarios, beneficia vacantia extra curiã, poſſunt in curia conferri. 162. 78
Ordinarius non poteſt, ante vacationem, concedere facultatem conferendi certæ perſonæ. 102. 230
Ordinarius, licet de beneficio quod vacauit in curia, diſponere non poſſit, tamen ſi prouiſus habeat gratiam ſubreptitiam, poteſt contra eum agere, vt remoueatur, vt prouideatur poſtea beneficio per illum qui prouidere poteſt. 229. 519
Ordinarium fama publica de obitu, quo caſu non conſtituerit in negligentia. 132. 477
de Ordinarÿs collatoribus exceptio facta, de quibus Ordinarÿs intelligatur. 164. nu.2. 489
* *Ordinarius collator. vide Collator.*
* *Ordinarius quando habeat liberam prouiſionem in omnibus menſibus. vide. Prouiſionem.*
ORDINIBVS *maioribus probatis, an cenſeantur probati minores. 140. num. 6.* 245
in Ordinationibus narratiua quando probet. 140. nu.7. 245
Epiſcopus qui dicit, quod de licentia ſui Prælatis aliquem promouit, & ſuper defectu diſpenſauit, probat. 397. 356
licentia Epiſcopi in ordinante in aliena diœceſi, quando præſumatur. 349. num. 1. & nu. 2. 155
Ordinatoria iudiciorum quæ dicantur. 130. nu.5. 476
in Ordinarÿs attenditur locus iudicÿ. 130. nu. 3. 476

P

PACTVM *conceptum in perſonam & non in rem, an valeat. 111. nu. 5.* 233
Pactum de quo hic, an fuerit iudicatum validum. 111. 233
Pactum non operatur in quaſitis poſt pactum. 150. nu.4. 73
Pacto confirmato per ſedem Apoſtolicam, an per clauſulas generales cenſeatur derogatum. 572. nu.2. 491
Pacta ſine auctoritate ſuperioris an reprobata in beneficialibus. 343. nu.2. & 4. 152
* PALENTINAE ECCLESIAE *Statuta vide. Statutum.*
PAPAE *mentem ad cognoſcendam quid attendendum. 45. nu.2.* 25
Papæ mens ex futuro euentu interpretari poſsit. 147. nu. 2. 482
Papæ mens an ſit velle tertio præiudicare. 411. nu. 2. 178
Papæ mens, per conceſsionem ſuam, non eſt tollere actiones, obligationes, & alia competentia de iure communi. 29. num. 3. 18
Papa, quando tollit materias perpetuas, quid ſoleat facere. 45. nu. 3. & 5. 25
Papæ narratiuæ de facto alieno, motu proprio eſt ſtãdum donec contrarium probetur. 100. 465
Papæ narratiuæ facta non motu proprio. an ſtandum. 337. nu. 1. 568
Papa præſumitur ignorare ea quæ in facto conſiſtunt. 395. nu.3. 600
Papa an præſumatur minus quam, fieri poteſt velle præiudicare Cardinalibus. 84. nu.6. 456
Papa, conferendo beneficia vacantia, nulli iniuriam facit. & quare. 48. nu.9. 441
Papa concurrit cum quolibet Ordinario. ibidem.
Papa conferendo beneficia vacantia, non tenetur facere mentionem de menſe. & quare. ibid. nu. 10.
* *Papa an ſit gratiam conceſſurus. vide. Gratiam.*
* *Papa familiaris. vide. Familiaris.*
PAROCHIALIS *an Eccleſia appellatione veniat in collatione. 293. num. 3.* 133
PARAFRENARIORVM *priuilegium quod non teneantur ad aliquas diligentias, durante abſentia Pontificis, quomodo intellectum. 77.* 39
Parafrenariorum priuilegium conceſſum, quod durante abſentia Papæ non teneantur ad deligentias, quomodo intelligatur. 267. 124
* *Parafrenariorum gratia. vide. Gratia.*
* PAROCHIALIS *Eccleſia. vide. Eccleſia.*

* PAR-

* Partitas librorum. vide. Librorum.
Patri diſponenti attribuitur diſpoſitio de conſenſu filiorum facta. 231.nu.2. 285
Pater ſi tãquam legitimus adminiſtrator faciat contractum cum promiſſione de rato, contractus eſt perfectus etiam filijs non ratificantibus. 24.nu.2. 197
Pater vt legitimus adminiſtrator poteſt ꝑ filijs tranſigere. & quid quando promiſit pro eis de rato. 24. 197
Patri an quæratur vſufructus ex contractu ab eo celebrato tanquã legitimo adminiſtratore, filijs non ratificantibus. 24.nu.1. 197
Patris promiſſio de faciendo conſentire filium quomodo intelligatur. 258. num. 1. & 2. 533
Pater pro filio inuito, an procuratorem conſtituere poſſit. 223.nu.3. 514
Pater pro bonis aduentitijs filij, an agat ſine conſenſu illius. 153.nu.1. 252
Pater non poteſt exercere actionem contra filiũ 302.nu.2. 556. ſed an manum regiam. ibid. nu.4. & 5.
Patrimonialibus beneficijs. vide. Beneficia patrimonialia.
Patientia in corporalibus, an habeat vim traditionis. 273.nu.3. 300
Patronus non ſolet præueniri per Papam. 238.nu.1. 111
Patronus ob præſentationem, an poſſit dici ambitioſus. 238.nu.2. 111
Patronus non ad vtilitatem propriam, ſed pro conſeruatione ſui iuris præſentat. 238.n.2. 111
Patronus an & in quibus æquiparetur collatori. 238.nu.3. 111
Paulina quando non habeat locum in donatione de re Eccleſiæ facta. 394. nu. 1. 172
* Paulina, an habeat locum in Prælato male alienante. vide. Prælatus.
Pauper quando non audiatur niſi refectis expenſis. 138.nu.1. 69
Paupertas, an ſit legitimum impedimentum, vt quis aduerſus lapſum quadrienij ſit reſtituendus. 436. 375
ob Paupertatem an detur reſtitutio aduerſus lapſum fatalium. 436.nu.1. 375
Paupertas an ſit in conſideratione reſpectu modicæ impenſæ. 436.nu.5. 275
* Pecuniæ non numeratæ exceptio. vide. Exceptio.
Pensio non datur in titulum beneficij, ſed eſt quid temporale. 449.nu.1. 381
Penſio impoſita beneficio, onus temporale an perpetuum reputetur. 201.nu.1. 504
Penſio an detur ratione clericatus. 449.nu.2. 381
Penſio quando reſeruatur motu proprio ſine conſenſu partium, an tunc æquiparetur vltimæ voluntati. 193.nu.2. 502
Penſio ſine conſenſu habentis regreſſũ reſeruata, an ſit nulla. 411.nu. 3. 178
Penſionis reſeruatio ſuper fructibus beneficij ſuper quo erat regreſſus, non facta mentione de eo, an ſit ab initio nulla, vel veniat annullanda. 97. 227
Penſione reſeruata cum clauſula. ne nimium diſpendium patiaris. quando debeat conſtare de ceſſione iuris. 333. nu.1. 149
Pensionarius cui reſeruata fuit penſio ob ceſſionem iuris, an teneatur illud iuſtificare 333.nu. 3. 149
Penſionis reſeruationi ad conſentiendum, mandatum quomodo intellectum. 512. 414
Clauſula. conſtito de litteris reſeruationis, & inſtrumento tranſlationis, quomodo intelligitur. 225. 106
clauſula ad ſucceſſores in penſionibus quando non detur. 333.nu.2. 149
Penſio vbi non eſt libera, & impreſtita ponuntur ſuper fructibus, qui de facili non poſſunt exigi, & pro exactione ipſorum ſequeſtratur fructus, tenetur penſionarius ad contributionem, ceſſa ſibi actione per titularem. 4. 4
Penſionarius qui non habet penſionem liberam, an teneatur contribuere ad onera de facto impoſita. 376. 348
Penſionis ſolutio in plures terminos quare fiat. 185. nu. 1. 266
Penſionis terminus, quando pro rata, inter hæredes transferentis & tranſlatarium, diuidi debeat. 14. 422
Pro penſione fructus beneficij obligati. 10. nu. 6. 7.
Penſio an debeat ſolui ſi nulli fructus percipiãtur. 185.nu.2. 266
Penſionarius an agat pro conſequutione penſionis contra ſucceſſorem in beneficio. 10. nu. 1. 7.
& ſucceſſor in beneficio an liberetur a ſolutione penſionis cedendo actionem contra intruſum. ibid. nu.7.
Penſionarius quo caſu penſionem a ſucceſſore in beneficio exigere non potuit. 185. 266
Penſionarius qui eſt in poſſeſſione exigendi a prædeceſſore titulari, ſi eius ſucceſſor non vult ſoluere penſionem, dicitur ſpoliari, & competit remedium redintegranda. 151. 483
Penſiones præteritas an teneatur ſoluere ſucceſſor in beneficio. Rota ſequitur æquitatem. 185.nu.3. 266
Titularis an incidat in pœnam priuationis beneficij, ſi nõ ſoluit die & loco debito penſionem debitam. 7.nu.1. 6
Penſionis ſolutionis ſine retardatione clauſula quas nullitates excluſit. 32. 19
clauſula. ſine retardatione ſolutionis penſionis. quomodo intelligatur in exiſtente in quaſi poſſeſſione, circa verificationem litterarum. 225.nu.1. 106
ex quo non retrahatur Papa ad concedendum clauſulam. ſine retardatione ſolutionis penſionis. 226. nu.2. 106
Penſionarius non conſtituitur in quaſi poſſeſ-

ſione exigendi ex ſolutione facta vigore clauſula, ſine retardatione ſolutionis. 273. 299
Narratiua bulla reſeruationis penſionis an ſit verificanda. item an habilitates probãda ſtante clauſula. ſine retardatione. 239. 111
Pro exactione penſionis in poſſeſſorio, an procedatur non probato, quod obtinens ſit clericus, & iudex transferens eſſet canonicus, vel reyciatur ad petitorium. 239. nu. 4. 111
Clauſula transferendi non cenſetur per quaſcumque clauſulas generales cõceſſa. 332. 324
Penſionis transferendæ clauſula, an reputetur impoſſibilis. 512. nu. 1. 414
Penſio legitime tranſlata, dato quod bulla fuerit inſerta in proceſſu, & ſolum talis proceſſus coram transferrente productus fuerit. 245. 526
Penſionis littera reſeruationis, quando coram exequutore præſentari debeant ad effectum transferendi. 334. nu. 3. 326
Penſionis tranſlatio, an teneat non præſentatis litteris facultatis transferendi. 245. n. 1. 526
Penſionis tranſlatio, facta per militem S. Petri coram exequutore, non exhibitis priuilegijs militum, valida. 334. 326
Penſionis transferendæ facultatem habens ſi transferat habet intentionem fundatam vt ſummam veram tranſtulerit. & volens impugnare, tenetur probare exceſſum. 380. 349
Procurator conſtitutus ad transferendum penſionem, an poſſit transferre ſi penſionarius in vita tranſtulerit, & male. 92. num. 1. 226
Priuilegium Leonis transferendi penſiones, limitatum per Paulum ad ſummam centum quinquaginta, in cauſis pendẽtibus. 372. 345
Penſio, quo caſu fuit, probatum quod fuerit legitime tranſlata, iuxta formam priuilegiorum Pauli III. 396. 356
Inſtrumento tranſlationis penſionis, quæ non obfuerit. 363. 340
Penſio transferri poteſt in articulo mortis. 133. 68
Penſionis tranſlatio facta prout in memoriali, ſi memoriale non apparet, inſtrumentum tranſlationis eſt nullum. 310. 315
Penſio extinguitur per contractum matrimonij. 449. 381
PEREMPTORIVS terminus, quando creditoribus aſſignari debeat. 366. nu. 4. 538
Peremptorium quando non requiratur. 266. nu. 6. & 7. 538
PERICVLI ratione, multa permittuntur contra regulas iuris. 297. nu. 1. 309
PERITI eligendi ſunt pro examinanda identitate bonorum, & ad examinandum an qualitates enunciatæ conueniant. 64. nu. 1. 448
Peritorum relatione ſtante ſententia, de qua hic, reuocanda. 382. 593
PERIVRVS non poteſt aliquo commodo cõtractus ſe iuuare. 342. nu. 1. 570
PERMVTATIONIS contractus vel venditionis an ſit, quando venditur res pro centum, & equo. 364. nu. 4. 163
in Permutatione an habeat locum diſpoſitio loquens in venditione. 255. n. 3. 292
Permutatio, an impediatur per viam legis generalis. 160. nu. 4. 256
Permutationis cauſa quando ſit ceſſio, an ſimplex ceſſio. 255. nu. 1. & 2. 292
Permutationis cauſa ſi fiat collatio, an dicatur voluntaria vel neceſſaria. 323. num. 11. 144
Permutandi tractatus inter partes licitus, non autem concluſio. 41. 203
Permutationis in cauſa, an inferior collator conferat, vel Ordinarius. 323. nu. 2. 144
Permutandum beneficium, an poſſit aliquo caſu pertinere alteri quam compermutanti. 160. nu. 3. 256
Permutationes beneficiorũ ſpectantium ad collationem ſolius Epiſcopi, an poſſit admittere Capitulum ſede vacante. 320. 319
* Permutari an poſſit beneficium reſeruatum. vide. Reſeruatio.
PERSONA loquentis non comprehenditur in generali ſermone. 84. nu. 5. 42
* Perſona appellatione an comprehendatur vniuerſitas. vide Vniuerſitas.
PERSONATVS quid ſit. 89. num. 2. 458
PETITIO tertia, diuerſa a ſecunda. 423. 368
PETITORII ſuſpenſio in interdictis poſſeſſorijs quare introducta. 29. num. 3. 429
Petitorium an poſſit ſuſpendi in interdicto retinendæ, ſi agens conſenſit probationi ſuper petitorio. 29. nu. 4. & 7. 429
Petitorij ſuſpenſio an poſſit fieri, quando probationes ſunt factæ de conſenſu, vt quis poſſit agere in ſolo poſſeſſorio recuperandæ ſeu retinendæ. 29. 429
Petitorij ſuſpenſio an admittatur, quando conſtat de iure ſpoliantis. 29. nu. 8. 429
Petitorium poteſt quis ſuſpendere, etiam quod probationes ſint factæ. 331. 324
Petitorij ſuſpenſio quando poſſit pluries fieri, & quando non. 29. nu. 9. & 10. 429
Petitorium pluries ſuſpendi an poſſit ſecũdum ſtylum Rotæ. 331. nu. 1. 324
Petitorij ſuſpenſio, an poſſit fieri publicatis probationibus in petitorio. 29. nu. 6. 429
Petitorij ſtante ſuſpenſione, an probatio concernens illud admittatur in poſſeſſorio. 94. n. 5. 50
Petitorij ſtante ſuſpenſione, non admittuntur teſtes in poſſeſſorio ad diſcolorandum titulum. 76. 218
Petitorij ſuſpenſio quando excludatur. 29. n. 13 & 14. 430
Petitorij ſuſpenſio ex quibus reuocata cenſeatur. 343. num. 2. 570

in

in Petitorio non eſt quis audiendus, donec ſatiſfecerit de omnibus condemnatis in poſſeſſorio. 138. 69
vide caſum in quo ſufficiẽter dicatur paritum in poſſeſſorio. 244. 114
Petitorium quo caſu abſorbeat poſſeſſorium. 78. 40
Possessorium remedium, non poſſidendi, nec ciuiliter nec naturaliter, non poteſt concedi. 12. nu. 1. & 2. 10
Poſſeſſorium remedium, an habeat arrendatarius, qui durante arrendamento, incipit poſſidere ex alia cauſa, ſi ſpoliatur a locatore. 165. 79
Poſſeſſorium recuperandæ an detur quando poſſeſſio continuatur in ſucceſſorem, abſque apprehenſione. 351. nu. 5. & 6. 156
in Poſſeſſorio an admittatur omnis exceptio cõcernens poſſeſſionem. 94. nu. 4. 60
Poſſeſſorij ſpiritualis cauſa, eſt ſpiritualis, & non laicalis. 351. nu. 1. & 2. 156
Poſseſsorium Caſtri an dicatur habere admixtam cauſam proprietatis. 379. num. 1. & 2. 591
Poſſeſsorium iuriſdictionis an dicatur habere admixtam cauſam proprietatis. 276. num. 1. 301
Poſseſsorium iuriſdictionis quando dicatur habere mixtam cauſam, proprietatis. 221. nu. 4. 514
in Poſseſsorijs iuriſdictionalibus, an requiratur titulus pro colore. 379. nu. 2. 592
Poſseſsorij cauſa regulariter nihil habet commune cum petitorio. 166. nu. 3. 80
in Poſseſsorio ſententia lata non præiudicat ei qui egit in petitorio. 297. nu. 1. 135
Poſseſsorij & Petitorij cauſa, quando & quomodo dicatur connexa. 166. nu. 2. 80
Poſseſsorij actus, qui iudicatur. 497. 405
Poſseſsorium merum ſi eſt intentatum, ſi in eo fuerit deducta cauſa illegitimatis an liceat appellare. 270. nu. 3. 298
in Poſseſsorio an appellari liceat, quando tale poſseſsorium poteſt a proprietate ſeparari. 379. nu. 3. 592
Pignus pro vna re, ſi quis creditor accepit an poſsit pro alia retinere, pro qua non eſt hypotheca facta. 277. nu. 1. 515
Pignora quando poſsint dari in ſolutum. 246. nu. 1. 289
* Placentinae Ecclesiae Statuta. vide. Statutum.
a Poena qualibet cauſa excuſat, quomodo intelligatur. 103. nu. 1. 54
a Pœna cap. fin. de electiõ. in 6. qua de cauſa quis excuſatur. 473. 395
Pœna ſemper minoratur in ſponte confeſsis. 514. nu. 3. 415
in Pœnam vt quis incidat ex eo quia non fecerit, quid requiratur. 19. nu. 1. & 3. 12. & 13
Pœnam ex actu vbi quis meretur, non debet poſſe ex eo cõmodũ reportare. 346. nu. 4. 338
in Pœnam vt quis incidat cap. auaritiæ. de electiõn. in 6. ſufficit probare adminiſtrationẽ. qua probatur ſtatim quod probat Moniales præſtaſse obedientiam. 45. 439
Poenitentiae locus non eſt in contractibus nominatis. 314. nu. 1. 561
Populi multitudo, quomodo accipiatur. 288. nu. 1. 131
Portionarius, qui ex ſtatuto propter antiquitatem poteſt aſcendere ad canonicatum, poterit aſcendere etiam quod relinquat portionem grauatam penſione. 155. 485
Positiones quando articuli, & articuli poſitiones. 161. nu. 1. 488
in Poſitione ponens, an dicatur fateri omnia contenta in ipſa. 161, nu. 2. 488
Possessor Reus præſumitur tempore licito accepiſse poſseſsionem. 153. nu. 2. 74
Poſsidens an cenſeatur poſsidere ex titulo, quẽ habet in re. 211. nu. 2. 509
Poſseſsor qui deſijt dolo poſsidere, an dicatur vere poſseſsor. & an veniat in diſpoſitione loquente de poſseſsore. 197. nu. 2. 303
Poſseſsor nolendo dimittere poſseſsionem ſine cauſa cognitione, an dicatur indebite contradicere. 270. nu. 6. 541
olim Poſseſsor, non præſumitur hodie poſsidere quando agitur de poſſeſſione tertij. 19. 195
Poſsidens, præſumitur poſſidere ex titulo de quo conſtat. etiam quod titulus ſit inutilis, & inualidus. 75. nu. 1. 452
vt Poſſeſsor pacificus quis eſse deſinat, datio fideiuſsorum ad tollendum ſequeſtrum appoſitum per iuſtitiam Regni Aragonum, non facit. 317. 143
Poſsidens, non eſt ſua poſseſsione priuandus lite pendente. 212. nu. 1. 101
Poſseſsor per præſumptiones nõ eſt eijciendus a ſua poſseſsione. 250. nu. 3. 117
Poſseſsor an poſsit dare de iure tertij ex ſola ſupplicatione, litteris non expeditis. 356. nu. 6. 159
Poſseſsor bona fidei ad quos fructus teneatur. 407. nu. 1. 177
Poſseſsor malæ fidei ad quos fructus condemnetur. 373. nu. 2. 166
Poſseſsori malæ fidei, poſseſsio longeua non ſuffragatur. 338. nu. 2. 327
Poſseſsor qui doloſe deſiit poſsidere poteſt condẽnari in fructibus perceptis, ita vt eos ſoluere teneatur. 165. 490
Poſsidere quis præſumitur vigore illius tituli de quo apparet. ſed quando non procedat. 406. nu. 1. & 2. 606
Possessio vt alicui quæratur, animus vtriuſque requiritur, & acquirentis & tradentis. 453. nu. 8. 384
Poſseſsio quæſita, an iuris. 220. nu. 3. 280
Poſseſsio an quæratur ex actu nullo. 94. nu. 5. 60
Poſseſsio an transferatur ex contractu nullo facto per minorem. 276. nu. 2. 544

Poſ-

Poſſeſſio vbi eſt tranſlata per minorem vel Eccleſiam non ſeruata ſolennitate, an poſſit repeti condictione indebiti. 276.nu.3.5.6.& 7. 544

Poſſeſſio in incorporalibus ex quot actibus quaratur. 269. nu. 1. 125

Poſſidere, & eſſe in poſſeſſione, an differant. 336. nu.2. 567.& 371.nu.1. 587

Poſſeſsio in vno actu, an extendatur ad alium. 301.nu.1. 312

Poſſeſsio quando ex curſu decennij iuſtificetur. 361.nu.6. 161

Poſſeſſorius actus, an dicatur miſsio cuſtodum. 497.nu.2. 405

Poſſeſsionem capere videns, quando conſentire dicatur. 130.nu.4. 241

Poſſeſsio, an quaratur probibenti ex paritione in omittendo. 486.nu.2. 401

Poſſeſsio quando vacat, an ſit neceſſaria ſcientia, & patientia. 210.nu.2. 101

in Poſſeſsione transferenda, an citius operetur diſpoſitio legis, quam diſpoſitio hominis. 130. nu.1. 241

Poſſeſsio propria auctoritate capta, reſtituibilis. 392. 271

Poſſeſsionem capiendi propria auctoritate licentia, quando ſit locus. 73.nu.4. 216

Poſſeſsionem apprabendendi propria auctoritate facultas, per qua verba cenſeatur data. 300.nu.1. 311

Poſſeſsio quando poſsit capi propria auctoritate per legatarium, data ſibi facultate a teſtatore. 130 nu.5. 241

Poſſeſsio per inſtitutum in re certa, quando ſine vitio apprabendatur. 130. nu.3. 241

Poſſeſsio ſedis ſine praiudicio alicuius tradita dicitur ſub conditione data. 34. 201

Poſſeſsione tradita ſub conditione, ea non verificata, poſſeſsio an quaratur. 34. nu. 1. 201

Poſſeſsione & iure tradito ſub conditione, ea non adimpleta, nec poſſeſsio nec ius eſt abdicatum. 140.nu.2. 70

Poſſeſsionem canonicatus Capitulo nolente tradere, quid agendum. 233.nu.1. 109

Poſſeſsio beneficij commendati, an poſsit capi vigore ſupplicationis, abſque expeditione litterarum. 325.nu.1. 145

Poſſeſsionem vt Capitulum cui dirigitur breue tradat beneficij, amoto quolibet detentore ſine vitio ſpolij & attentatorum, an liberetur nominando intruſum. 14. 10

Poſſeſsio defuncti, non transfertur in beredē, quomodo procedat. 434.nu.7. 374

Poſſeſsio defuncti quo caſu poſsit tranſire in baredem, abſque aliqua apprebenſione. 453. nu.3.& 6.& 7. 383.& 384

de Poſſeſſione continuanda decretum in baredem, de quo barede intelligatur. 424. nu.1. & nu.2. 182

vbi Poſſeſsio Caſtri ſeparati vigore decreti, continuatur, & cum eo poſſeſsio iuriſdictionis, qua de iure communi competit. 313. 316

Poſſeſsione capta nomine alterius, quis debeat probare ratificationem. 153. nu.1. 74

Poſsidens nomine alterius licet alteri poſsideat, tamen dicitur detinere ad vtilitatem ſuam. 434.nu.9. 374

Poſſeſsionis, vel ratificationem, vel adeptionem praceſsiſſe ſtante dubio, quis teneatur probare. 153. 74

Poſſeſsio iure familiaritatis quando dicatur. 73.nu 5. 216

Poſſeſsio iure familiaritatis praſumitur ad excludendum delictum. 73. num. 1. 216

Poſſeſsio iure familiaritatis, quando non praſumpta. 130.nu.7. 241

Poſſeſsio quando dicatur vitioſa, & iure familiaritatis. 73. 216

Poſſeſsio vitioſa, qua. 411.nu.2. 362

Poſſeſsio ſine titulo, an poſsit eſſe vera & iuſta. 223. nu. 3. 281

Poſſeſsio quando dici poſsit vitioſa vel non. 73. nu. 2. 216

Poſſeſsio iniuſta an poſsit effici iuſta. 223. nu. 4. 281

Poſſidere pro barede, quomodo intellectum. 318 143

ad mutandam cauſam poſſeſsionis qua requirantur. 165.nu.3.& 7. 79

an ſufficiat ſolus animus. 165.nu.4. 79

Poſſeſsionis cauſam, quando quis ſibi mutare poſsit. 350.nu.6. 155

Poſſeſsionis cenſetur mutata cauſa, ſuperueniente titulo valido, vbi pracedebat titulus inualidus. 441. 187

Poſſeſsionis cauſa, an ſtatim dicatur mutata ex ſuper enientia tituli Apoſtolici. 205.n.3. 506

Poſſeſsio ſuperueniens, non connumeranda inter diligentias. 152. 74

Poſſeſsionem continuando, an poſsidens dicatur de nouo acquirere. & an requiratur animus de nouo acquirendi. 287. nu.5. 549

Poſſeſsionis cauſa vt dicatur mutata, an requiratur ſcientia tituli ſuperuenientis in poſsidente. 287.nu.4. ibid.

Poſſeſsionis cauſa, ſecundum intelligentiam Rota, abſqua alia declaratione intelligitur mutata. 331.nu.2. 566

Poſſeſsio tertij an praſumatur continuata. 225. 282

Poſſeſsio iuriſdictionis, vbi non docetur de alio titulo, an praſumatur precaria. 452. nu.1. 382

Poſſeſsio non titulata, an poſsit continuari, vel praſumatur precaria. 333. nu.7. 325

ſi Poſſeſsio eadem die eſt capta, an tunc tantum babeat locum cap. ſi a ſede. de prabend. in 6. 120. 63

Poſſeſsionis ciuilis effectus qui. 192. nu.4. 95

Poſsidens ciuiliter, quod remedium poſſeſſorium babeat. 192.nu. 3 95

Poſſeſſio ciuilis an veniat in obligatione generali omnium bonorum . 192. 95
Poſſeſſio ciuilis, licet mediãte animo retineatur tamen nõ acquiritur niſi mediante animo & corpore . 215.nu.1. 511
Poſſeſſio ciuilis an retineatur a ſpoliato naturali per aditionem Iudicis . 409. num. 2. 360
Poſſeſſio ciuilis an poſſit ſtare ſine dominio, & etiam quod quis non habeat inſiſtentiam in re . 215.nu.6.& 7. 511
Poſſeſſionem ciuilem habenti, licet ſit licitum recuperare naturalem , non eſt tamen licitũ excedere modum in recuperando . 411.nu.1. 607
Poſſeſſio ciuilis non poteſt dici translata ſi non interueniant nec verus nec fictus modus transferendi . 215.nu.5. 511
Poſſeſſio clandeſtina naturalis , per ingreſſum habentis ciuilem an ſublata . 497. n.1. 405
Poſſeſſio ciuilis an amittatur quando potens ſcit debiliorem occupare naturalem, ſi incontinenti non recuperet . 269.nu.5. 125
Poſſeſſio ciuilis an dicatur amiſſa ex recuperatione naturalis per decem annos. 497.n.3. & 4. 405
Poſſeſſionis ciuilis amiſſio an inducatur ex ſciẽtia. vbi datur negligentia . 258.nu.2. 120
Poſſeſſio ciuilis non perditur , niſi poſſeſſor veniens fuerit repulſus, vel ſuſpicatus fuerit ſe poſſe repelli. ſuſpicio iſta quomodo intelligatur . 269.nu.4.5.7.& 8. 125
Poſſeſſio ciuiliſſima quae eſt ficta, an vigore decreti tranſmittatur . 424. 182
Poſieſsione ciuiliſsima tranſlata in hæredem an legatarius poſsit propria auctoritate apprehendere poſseſsionem rei legatæ. propter auctoritatem datam a teſtatore . 1,0. nu. 2. 241
Poſſeſsio an probetur per inſtrumentum . 350. nu.4. 155
Poſieſsionem bonorũ. captam fuiſse ſi notarius atteſtetur non probat captam fuiſse omnium ſi poſt dicta verba veniat ad ſpecificationem. 450. 381
Poſseſsio paſcendi communitatis non probatur ex eo quod homines ſint ſoliti paſcere . 28. 198
Poſseſsio non probatur, etiam in antiquis, ex inſtrumentis locationum. 444.nu.1. 378
in Poſieſsione fuiſse illum qui eiuſdẽ poſseſsionis auocationem procurauit a principe, non eſt credendum . 450. 382
Poſseſsio animo & corpore quæſita, an poſsit abſque animo amitti . 350. nu.5. 155
Poſseſsio acquiſita , per quot actus amittatur . 269. nu. 2. 125
Poſieſsio, ſpatio quanti temporis amittatur. 110 nu. 8. 58
Poſseſsione facto proprio cadens, remedio poſſeſſorio non agit. 276. nu. 1. 544
Poſſeſſione priuatus , poteſt agere interdicto retinenda. ſi ſe habeat pro ſpoliato, recuperanda. 409. nu. 3. 361. & nu.4. ibid.
Poſſeſſione capta vigore ſupplicationis ſi quis ſpolietur , eſt reſtituibilis . 222. num. 1. 281
Poſſeſſionis ciuilis interruptio, an interrumpat ſolum quo ad illum, contra quem lis eſt mota. 385. nu. 5. 545
Poſſeſſionis naturalis interruptio an cauſetur ex mala fide. & an interrumpat quo ad omnes poſſeſſores. ibidem.nu.6.
* *Poſſeſsio attentata. vide. Attentata.*
* *Poſseſsio Caſtri. vide. Caſtra.*
* *Poſseſsio Precaria . vide. Precaria.*
* *Poſſeſſorij ſententia an diffinitiua. vide Sententia.*
POTENTIA perſonarum non conſideratur in Vrbe, quia non via facti agitur neque, rixa, & ſcandala. & quare. 269.nu.6. & 9. 125
POSTERIORA quando derogent prioribus . 282.nu.4. 303
POTESTATES duæ diuerſæ ſi conueniunt in eodẽ ſi eſt vſus vna inſufficienti an ſaluetur actus ex ſufficienti . 373.nu.1. 346
PRAEBENDA in quibus beneficijs detur vel nõ 431.nu.4. 185
Præbenda an videantur annexa canonicatibus quando eſt certus numerus canonicorum & præbendarum . 196. nu.1. 271
* *Præbendã an ſtatim poſſit petere canonicus factus . vide Canonicus.*
PRECARIA poſſeſſio quæ. An tranſeat ad hæredes. 434.nu.2.& 5. 373
Precaria poſſeſſio an veniat in generali obligatione. 434.nu.8. 374
Precario a Titio habens, an ab eius hærede etiã habere videatur . 453.nu.4. 384
Precaria an tranſeat ad hæredes concedentis . 434.nu.6. 374
Præcarium concedens , an poſſit propria auctoritate poſſeſſionem ingredi abſque vitio. 453. nu.1.& 2. 383
Precario concedens an ſicut poteſt propria auctoritate poſſeſsionem ingredi , poſsit & eius hæres. 453. 383
per Precarium & colonum poſſeſsio non poteſt hæredi quæri, niſi ſaltem ſequuta ratificatione. 454.nu.1. 384
Precariam poſſeſsionem obijciens in interdicto recuperandæ, an probare debeat. 434. nu. 3. 373
Precario poſsidenti an detur interdictum cõtra tertium . 447.nu.2.& 3. 380
de Precario interdicto quando ſit locus . 453. nu.7. 384
Precaria conceſsio an præſumatur facta ad vſum indeterminatum. 434. nu.4. 373
Precaria poſſeſsio an , per ſtatutum vel decretum, continuetur in hæredem. 276.num.2. 301
PRAECEDERE an debeat antiquior iuniorem. 340.nu.1 328
in Præcedentijs, antiquitati quando non deferatur . 104.nu.2. 466

Præ-

Præferatur nobilis an Doctor.121. 64
Maior ordo quando præponatur. 104. n.7. 467
Præcedere an debeat minor dignitas, habens adminiſtrationem inter illas perſonas cum quibus conuenit, maiorem dignitatem non habentem adminiſtrationem. 104. num. 4. 466
Maior dignitas debet reuerentiam minori, in loco in quo maior nullam habet iuriſdictionem. 104. nu.5. 466
Præcedentiæ ratione an dicatur inferri præiudicium .6.nu.5. 419
Praeceptoriae ſancti Ioannis Hieroſolymitani, an ſint beneficia ad nutum amouibilia. 382. 169
* Praeceptoria S. Ioannis an reſeruata. vide. Reſeruatio.
Praeceptum Iudicis quando reſoluatur in vim ſimplicis citationis. 270. nu.1. 541
Præcepti alicuius ſeruatio, quando non poſſit dici deliberatiua. 489.nu.2. 402
Præeminentiæ, an iura Capituli vel Eccleſiæ. 431.nu.11. 371
Præeminentiæ an communes ſint inter Prælatū & Capitulum. 404.nu.1. 358
Præeminentiæ, communes Prælato & Capitulo. 410.nu.1. 361
Praeiudicium corporis ſi tractatur, tractatur etiam præiudicium capitis. 410. n. 4. 361
Præiudicium alterius quando præſeruatur, an intelligendum ſit etiam de modico. 6. nu. 2. 419
* Praelatio. vide. Præcedentia.
Praelatus ſpeciale caput Eccleſiæ collegiatæ & cum ea facit vnum corpus. 410.nu.3. 361
Prælatus ſine Capitulo an agere poſſit in poſſeſſorio cuiuſcunque rei quātumcumque arduæ. 209.nu.6. 508
Prælatus ſolus quando poſſit Eccleſiæ præiudicare vt non habeat locum Paulina. 507. 411
Prælatus, iuri in fauorem Eccleſiæ acquiſito renunciare non poteſt. 207.nu.2. 507
Prælatus in acquirendis poteſt præiudicare Eccleſiæ. 507. nu.1. 412. Poteſt repudiare hæreditatem. ibidem.
Prælato negligente, an Capitulum & qualibet alia Eccleſia agere poſſit. 431.nu.2. 371
Prælati negligentia ex quo conuinci dicatur. 431.nu.3. & 5. 371
Prælato male alienante res Eccleſiæ, eius vita durante poteſt Eccleſia petere reſtitutionem. 285. nu. 1. 549
Prælatus agens ſpolio recuperanda pro aliqua re ſua Eccleſiæ, an excludatur. ſi non oſtendat plene ſuam canonicam inſtitutionem. 216.nu.2. 277
Prælatus in Eccleſia Conuentuali, debet eligi & non præſentari. 369.nu.3. 344
Prælati verbum quos comprehendat. 238. n.3. 522
Prælatus qui percepit fructus Eccleſiæ, tenetur ad onera, & debita. 40.nu.2. 437
Praerogativae quæ dantur in regula prima prærogatiuarum, quare dentur. 103. nu.2. 466
Prærogatiuæ datæ officialibus intelliguntur de actu ſua officia exercentibus. 75. 217
Praescriptio cur inuenta. 110.nu.5. 35
per Præſcriptionem omne ius cenſetur ablatum. 262.nu.2. 535
Præſcriptio & non conſuetudo, quādo dicatur. & præſcriptioni quo caſu non fuerit locus. 251. 528
Præſcriptio dicitur & non conſuetudo, quando collegium aliquid acquirit contra aliud collegium. 377. 348
Præſcriptione excluſa, de qua præſcriptione intelligatur. 110.nu.9.10.& 12. 59
Præſcriptio contra Eccleſiam Romanam non currit, niſi centenaria. Sed an procedat contra eius vaſſallum. 410.nu.2. 361
in Præſcriptione Eccleſiæ ad Eccleſiam, quot anni requirantur. 251. nu.2. 528
Præſcriptio quæ requiratur aduerſus Imperatorem. 355.nu.13. 337
Præſcriptio ſede vacante, an habeat locum in rebus communibus inter Prælatum & Capitulum. 404.nu.2. 358
Præſcriptio an ſede quaſi vacante cucurrerit, in materia praeminentiarum contra Capitulum collegiatæ. 404. 358
Præſcriptio contra Capitulum an currat ſede vacante Prælati, in iuribus communibus. 410.nu.1. & 5. & 6. 361
Præſcriptio an currat contra Capitulum ſede vacante. 431.nu.9. & 10. 371
Præſcriptio an currat contra Prælatum, in iuribus communibus ipſius & Capituli, ſede vacante, etiam quod Capitulum collegiatæ poſſet agere. 439.nu.2. & 3. 376. & 377
Præſcriptio inter patrem & filium, in aduentitys, in quibus patri quæritur vſusfructus, an poſſit incohari. 303. 556
Præſcriptio ſtatutaria an æquiparetur præſcriptioni longiſſimi temporis triginta annorum. 50.nu.1. 442
Pæſcriptio ſtatutaria an currat cōtra minorē. 443.nu.5. & 8. 188
Præſcriptio contra ius, quanto tempore currat. 15.nu.5. 423
Præſcriptio decēnalis an cauſet dominium. 355 nu.9. 336
Præſcriptiones quot requirantur in annuis præſtationibus. 253.nu.1. 118
Præſcriptio non currit, non volenti agere. 303. nu.3. 556
Præſcriptio quod nulla currat ſi concedatur per priuilegium, quomodo intelligatur. 110. nu.11. 59
Præſcriptionis interruptio contra vnum ex duobus reis, an contra alium proſit. 500.n.1. 407
Præſcriptionis interruptio contra fideiuſſorem non nocet contra principalem. 500. 407

Præ-

Præſcriptionis interruptio quo ad ceſſionarium an noceat quo ad cedentem. 385. num. 7. 595
Præſcriptio decem vel viginti, ex quibus fuerit interrupta. 385. 595
Præſcriptio, de iure Canonico interrumpitur ex quolibet actu qui ſit aptus inducere malam fidem. 385. nu. 2. & 4. ibid.
in Præſcriptione iuris quærĕdi an conſideretur malafides de iure Canonico. 124. nu. 1. 239
in Præſcriptione longiſſimi temporis, error iuris an proſit. 250. nu. 2. 528
Præſcribere an poſſit dubitans. 355. num. 12. 337
Præſcriptum tantum quantum poſſeſſum quomodo intelligatur. 102. nu. 2. 54
in Præſcriptione iuriſdictionis non ſit extenſio de caſu ad caſum. 102. 54
Præſcriptioni an ſit renunciatum per vnicum actum contrarium. 184. 265
Præſcriptioni an dicatur renunciatum ex actu facto ad obtemperandum ſuperiori. 184. n. 3. 265
* Præſcriptio immemorabilis. vide. Immemorabilis.
* Præſcriptio iuris adeundi. vide. Ius adeundi.
* Præſcriptio circa decimas. vide. Decimas.
PRAESENTATIO facta a patrono Eccleſiaſtico, an habeat vim electionis. 181. n. 3. 497
Præſentatio ad beneficium nomine patroni facta, quo caſu nõ cẽſeatur ratificata. 311. 560
in Præſentatione habet locum c. ſi electio. de electio. in 6. 194. 96
PRAESERVATIO conceſſa quomodo intelligatur. 391. nu. 1. 354
PRAESENTIA vel abſentia an præſumatur & quando. 375. nu. 3. 347
Præſentia an videatur importare conſilium. 92. nu. 5. & 6. 461
* PRAESTATIO annua. vide. Annua.
PRAESTIMONIA an requirant reſidentiam, & an in eis ſit conſiderabilis poſſeſſio. 358. nu. 3. 578
Præſtimonia an requirant reſidentiam vel ſeruitium. 371. nu. 3. 587
Præſtimoniarius in Eccleſia in qua habet præſtimonium an poſsit vt præſtimoniarius deſeruire puta intrando chorum & diuinis intereſſendo 372. nu. 3. ibid.
PRAESVMPTIONES an ſint liquidiſſimæ probationes. 372. nu. 3. 588
Præſumptio pro validitate actus quando non habeat locum. 256. nu. 3. 119
Præſumptio ex præſenti quando deſumatur in præteritum. 323. nu. 1. 320
Præſumptio quæ reſultat pro expeditione bullæ, quomodo ſublata. 442. 187
* Præſumptio ſcientiæ. vide. Scientia.
* Præſumpta probatio. vide. Probatio.
* PRAEVENIRI non ſolet Patronus. vide. Patronus.
PRIMITIA quæ. 169. nu. 2. 491
Primitiæ an ex neceſſitate vel ex voluntate præſtentur. & an ſint de præcepto. 169. nu 3. & 4. 491
Primitiæ eodem modo ſoluuntur ex prædijs ſicut & decima. 169. nu. 2. 491
Primitiæ debentur Eccleſiæ prædiali ſicuti & decimæ, non autem Eccleſiæ in qua domini prædiorum percipiunt ſacramenta. 169. 491
* PRIMVM extremum in ſpolio. vide. Spolium.
PRINCIPIS mens qualiter de iure præſumatur. 62. nu. 3. 33
Principis mens an ex quotidiano vſu colligatur 347. nu. 2. 334
Principis diſpoſitio, talis eſſe præſumitur qualis de iure eſſe debet. 85. nu. 3. 43
Principis conceſſio an ſemper intelligenda ſine præiudicio tertij. 257. nu. 3. 394
Princeps an per reſcriptum ſententiam latam reuocare poſſit. 197. nu. 1. 571
Principis narratiua ſi non probat, an ſaltem transferat. onus probandi contrarium in aduerſarium. 314. nu. 4. 317
Princeps quomodo poſſit rem priuati tollere ex cauſa publica. 82. nu. 2. 203
* Principis aſſertio. vide. Aſſertio.
* Principis reſcriptum. vide. Reſcriptum.
PRIORITAS an ex coniecturis probari poſſit. 372. 2. 588
Prioritas inter pares gratias, an ex inſtrumento poſſeſſionis præſumatur. 372. nu. 3. ibid.
PRIVATIO beneficij parte non citata facta a Papa ex certa ſcientia, eſt valida. 215. 470
Priuatio beneficij facta lite pendente, inualida & attentata. 148. nu. 1. 482
Priuatus beneficio an poſſit reſtitui ad illud patrono inuito. 27. nu. 2. 17
Priuatio beneficij ex condemnatione de homicidio, non inducitur niſi ſententia priuet. 227 282
ſub pœna Priuationis verba, etiã a lege poſita, dicunt canonem ferendæ ſententiæ, & non latæ. 129. 475
Priuationis pœna vt euitetur an ſit neceſſarium depoſitum. 7. 5
* Citationis materiam. vide. Citatio.
PRIVILEGIVM an debeat publicari vt liget. 141. nu. 1. 246
quid in Priuilegio conceſſo per viam conſtitutionis. 141. nu. 1. 3. 246
Priuilegiũ contra eos quos tendit, an operetur ante priuilegiati notitiam. 141. nu. 2. 246
Priuilegium ad hoc vt operetur an ſufficiat vt tranſeat in notitiam priuilegiati, abſque eo quod tranſeat in notitiam eius contra quem conceditur. 169. nu. 1. 81
Priuilegium an quæratur ſolum a die ſcientiæ. 21. nu. 1. & 2. 196
Priuilegia quomodo interpretanda. 62. n. 2. 34
Priuilegium conceſſum ex vna cauſa, an extendatur ad ſimilem cauſam. 267. nu. 3. 124

Priuilegium in materia reprobata a iure, quomodo probandum. 457. nu. 7. 587

Priuilegium relatum, an dicatur probatum per relationem factam in referente. 372. nu. 1. 588

Priuilegium quod poteſt reſpicere ordinaria & extraordinaria, quomodo intelligatur. 93. nu. 5. 461

Priuilegij deſcriptorum verba quomodo interpretata. 228. 519

in Priuilegijs diſpoſitio, an intelligatur in primo actu, 267. nu. 2. 124

Priuilegium quando declaretur a conſuetudine patrisfamilias. 267. nu. 3. 124

Priuilegio vtens in aliquibus partibus rerum conceſſarum, an ex hoc appareat quod voluerit vti in alijs. 331. nu. 3. 566

Priuilegijs militis vt gaudeat nominatus a milite, oportet vt miles tempore vacationis non deſinat eſſe miles. 48. 207

Priuilegij conceſſi beneficiato de percipiendis fructibus in abſentia vigore contra quem agendum. 169. num. 2. 81. *An contra Capitulum vel contra Clericos qui perceperunt fructus, ibidem.*

Priuilegium de percipiendis fructibus ad quinquennium a quo tempore incipiat currere. 169. nu. 3. 82

Priuilegium de percipiendis fructibus ad quinquennium a quo tempore incipiat habere effectum. 169. nu. 4. 82

Priuilegium de percipiendis fructibus ad quinquennium, quod afficiat Capitulum a die intunationis. 169. nu. 4. 82

* *Vide reliqua in verbo. Fructus.*

Priuilegium conceſſum beneficiato de percipiendis fructibus in abſentia an perdatur per negligentiam. 169. nu. 2. 81

Priuilegia data ad aſſequutionem beneficiorum non ſuffragantur quo ad regulam de publicandis. 174. 261

Priuilegium Ducis *Sabaudiæ quomodo interpretatum. 25.* 197

Priuilegia Pauli data Referendarijs ſuis, intelligitur non ſolum de præſentibus ſed etiam de futuris. 7. 190

Priuilegia conceſſa Officialibus, an intelligantur de actu exercentibus officia. 368. nu. 1. 586

Priuilegium datum magiſtro Capellæ *cantorū quomodo intellectum. 347.* 572

Priuilegium ſeu Bulla Innocentij *quod Magiſter poſſit conferre beneficia vacantia in curia per ceſſum vel deceſſum non comprehendit beneficia vacantia per reſignationem in fauorem certe perſonæ. 177.* 495

Priuilegijs de conferendo, an cenſeatur derogatum ſub verbis generalibus. 215. n. 3. 102

Priuilegijs collegiorum per quæ verba derogetur. 45. nu. 4. 25

Priuilegium ceſſat ceſſante veriſimili mente concedentis. 267. nu. 4. 124

Priuilegio an cenſeatur renunciare qui facit actum proximum renunciationi. 161. n. 4. 78

& an qui facit actum contrarium. 161. n. 5. 78

Priuilegio conceſſo Eccleſiæ vt cenſeatur renunciatū quot anni requirantur. 251. n. 3. 528

Priuilegiū facultatiuum quanto tempore amittatur. 369. nu. 5. 344

Priuilegium facultatiuum quod ſit. 369. n. 5. 344

Priuilegio non vtens, an dicatur illud amiſiſſe. 169. nu. 3. 82

Priuilegium quo caſu decennio amiſſum. 369. 343

Priuilegium per non vſum quo tempore amittatur. 369. nu. 1. 343

* *Priuilegium Archiuiſtarum. vide. Archiuiſta.*

* *Priuilegia Auditorum Rotæ. vide. Auditor.*

* *Priuilegium conferendi. vide.* Collator.

* *Priuilegium circa decimas. vide. Decimas.*

* *Priuilegium militum S. Petri. vide. Miles.*

* *Priuilegium conceſſum officialibus. vide. Officiales.*

* *Priuilegium Paraſrenariorum. vide. Paraſrenariorum.*

* *Priuilegijs Scriptorum Apoſtolicorum. vide. Scriptorum Apoſtolicorum.*

PROBATIONVM *fides pendet a receptione iudicis. 35. nu. 1.* 20

Probationi plenæ iudex an poſſit non adhibere fidem, & ſemiplenæ ſic. ibidem. nu. 2.

Probationes non publicatæ an faciant fidem & quando. 35. nu. 5. & 6. 20

Probatio vera & plena ex iuris diſpoſitione reſultans quod tollatur per coniecturas & indicia, quæ de per ſe nec plene nec ſemiplene probent, difficile videatur. 101. 230

Probatio per coniecturas quando admittatur. 283. nu. 1. 303

Probatio præſūpta quando ſit liquida probatio 75. nu. 2. 452

Probatio præſumptiua quando ceſſet. 426. n. 4. 369.

Probatio quæ eſt ſemiplena in recenti, an ſit plena in materia antiqua. 62. nu. 3. 212

Probatio per famam. licet non cauſat dolum an cauſet culpam. 77. nu. 10. 220

ad Probationem plenam faciendam, imperfectæ quando non coniungantur. 115. nu. 11. 236.

* *Probatio præſumptiua an ſufficiat in fraude vel dolo. vide. Dolus. & Fraus.*

PROCESSVS *ad vlteriora factus, quo caſu habuerit vim reiectionis. 388.* 596

Proceſſus iudicij de partibus, etiam reuocatoriū per ſecundum reſcriptum, quando valeat. 34 nu. 4. 432

* *Proceſſus factus cum tutore. vide. Tutor.*

Procurare eſt onus. 109. nu. 3. 232

PROCVRATOR *ad agendum an ſit procurator ad defendendum. 366. nu. 3.* 163

Pro

Digitized by Google

Procuratore eſt onus. 109. nu. 3. 232

Procurator ad agendum an ſit procurator ad defendendum. 366. nu. 3. 163

Procurator ad defendendum non poteſt committere cauſam ſuper moleſtationibus. 413. 179

Procurator quando cenſeatur conſtitutus ad cauſas futuras. 37. nu. 1. 434

Procurator in negotio principali, an cogatur defendere in cauſa reſtitutionis. 52. nu. 1. 209

cum Procuratore geſta poſt ceſſionem beneficij factam a conſtituente, quando valeant. 458. nu. 1. 188

Procurator ad cauſam an agat actione iudicati. 366. nu. 1. 163

Procurator in tali cauſa conſtitutus contra Titium, & in omnibus alijs litibus & cauſis, intelligitur contra Titium. 107. 56

Procuratores duos conſtituens abſque clauſula. Inſolidum. cum plena, & libera poteſtate, an cenſeatur conſtituiſſe per talia verba in ſolidum. 67. 37

Procuratores vbi duo ſunt cōſtituti, ſine clauſula. Et quemlibet eorū. cum clauſula. Promittens habere ratum, quicquid ab altero actum fuerit. valet quod ab vno ex eis factum fuit. 98. 464

Procuratorem conſtituere an poſſit Abbatiſſa ſola. 384. 548

Procuratore citato, ſi contra aliquem agatur, ſi tunc temporis non appareat eſſe procuratorem, ſi poſtmodum detegatur an actus ſubſtineatur. 297. nu. 2. 554

Procuratoris falſi ad inſtantiam decretum prolatum, non poteſt ratificari. 378. nu. 1. 348

Procurator quando in cauſa contra conſtituentem examinari poſſit. 286. 305

Procurator quando præſumatur dominū ſuū auiſaſſe. 287. n. 3. 549. & 258. nu. 1. 120

Procurator quā do præſumatur auiſaſſe principalem. 389. nu. 3. 351

Procurator quando præſumatur auiſaſſe ſeu certioraſſe ſuum principalem. 387. num. 1. 352

Procurator ſoluens penſionem nomine domini ipſum certificaſſe præſumitur. 191. num. 15. 93

Procurator inſtantia an poſſit citari in exequutione. 58. nu. 4. 6. 32

Procurator conſtitutus ad exigendum, confitē do recepiſſe, quo caſu præiudicauerit conſtituenti. 416. 609

per Procuratorem minorē an proceſſus factus ſit nullus. 151. 73

Procurator ante receptionem mandati, quando valide contrahat. 360. nu. 1. 161

Procurator an videatur comparuiſſe vigore mandati quod erat in actis, vel alterius mādati quod ignorabat. 297. nu 1. 154

Procurator agens ex mandato inſufficienti, ſi producat mādatum ſufficiens poſt ſententiā, ſententia non ſuſtinetur. 373. 346

Procurator qui habet mandatum ſufficiens & inſufficiens, ſi ad neutrum ſe reſtringit an melius elegiſſe videatur. 373. nu. 2. 346

Procurator producens mandatum generale ad vnam cauſam tantum, eſt nihilominus procurator generalis ad omnes. & quare. 212. nu. 2. 276

Procuratores cauti producunt mandata per compulſum, & in cauſa particulari quam acceptant ſunt procuratores, & non in alijs. 212. nu. 3. 276

Procurator ante acceptationem mandati, non poteſt ſubſtituere, an procedat in extraiudicialibus. 360. 161

Procurator ſubſtitutus in negocio exequutiuo, factus dominus litis poteſt ſubſtituere. 215. 277

Procurator ſubſtitutus in cauſa pendente inter Martinum & Franciſcum, an ſit ſubſtitutus in cauſa pendente inter ſubrogatū Martini & Franciſcum. 107. 231

Procurator ſubſtitutꝰ, & vigore clauſulæ. Vnū quoque omnibuſq; melioribus. &c. an videatur etiam ſubſtituere, vt dominus litis effectus. 224. 281

Procuratoris reuocatio tacita quando ſit intimanda. 458. nu. 2. 388

Procurator quo caſu non fuerit reuocatus per reſignationem per principalem factam. 458. 187

Procurator quando cenſeatur reuocatus per appoſitionem manus domini. 259. num. 3. 295

Procurator an cenſeatur reuocatus per conſtitutionem ſecundi procuratoris nullam. 259. nu. 3. 295

Procurator ſpecialiter conſtitutus, non reuocatur per dationem procuratoris generalis. 167 491

Procurator in negocio principali, non poteſt per dominum in negocio reſtitutario reuocari niſi parte conſentiente. 52. 209

Procurator an & quando poſſit reuocari poſt litem conteſtatam. 52. nu. 2. 209

Procurator poſt litem conteſtatam quando poſſit reuocari. 295. 308

Procuratore reuocato ꝓceſſus cauſa an teneat. 109. 232

Procuratoris reuocati geſta ignorantis, & cum ignorantibus reuocationem an valeat. 360. nu. 2. 339

Procuratoris reuocatio in præiuditium domini an teneat abſque conſenſu procuratoris. 295 nu. 1. 308

Procuratoris reuocatio etiam non intimata, quando afficiat. 109. nu. 4. 232

Procuratoris reuocatione an agatur de damno vel commodo reuocati. 109. nu. 3. 232

* Procurator in materia appellationis. vide. Appellatio.

* Procuratoris confeſſio. vide. Confeſſio.

* Procuratoris mandatum. illius acceptatione & materia. vide in verbo. Mandatum.

PRODVCTIO iurium, quando dicatur in tempore facta. 245. nu. 4. 526
Producens iura, poſtquam citauit contra, non poteſt productionem reuocare. 262. 295
Productioni ſcripturarum an det adminiculum qualitas perſonæ producentis. 349. n. 1. 332
PROFESSIO an ex geſtatione habitus præſumatur. 131. 67
Profiteri qui tenetur quamprimum decimum quartum annum compleuerit, quando teneatur. 259. 129
Profeſſio quo caſu non fuit præſumpta. 398. 173
PROMISSIO de dato & facto ſuo, an intelligi debeat copulatiue. 282. nu. 1. 302
Promiſſum pro tali, vel nomine talis, an paria ſint. 254. nu. 1. & 2. 530
Promiſſio ſecunda an debeat referri ad cauſam primæ promiſſionis. 479. nu. 2. 398
Promiſſio de dote reſtituenda cui de iure, quomodo intellecta. 153. nu. 1. 484
Promittens reſtituere decem in omnem caſum, an intelligatur promiſiſſe iuxta formam ſtatutorum & conſuetudinis. 161. num. 3. 77
* PROPRIETAS verborum. vide. Verborum proprietas.
Proprium alicuius quod dicatur. 217. nu. 2. 512
PROROGATIO facta per Papam, quo caſu fuerit valida abſque conſenſu eius, cui præiudicabatur. 69. 214
Prorogatio temporis an ſuffragetur ad euitandam pœnam, ſi infra illud, opus promiſſum non potuiſset perfici. 69. num. 1. & 2. 214
Prorogatio termini reprobatorij quando conceſſa. 342. 152
PROTESTATIO vnica pro conſeruatione iuris ſui, quando ſufficiat. 213. 276
Proteſtatio præſeruauit quaſi poſſeſſionem conferendè, in caſu de quo hic. 113. 234
a Proteſtatione facta quando dicatur receſſum 34. nu. 3. 201
Proteſtationi an per factum contrarium cenſeatur renunciatum. 370. nu. 2. 165
Proteſtatio quando teneat, etiam ſi videatur fieri actus contrarius. 370. nu. 3. 165
Proteſtatio contraria facto, in iudicialibus quãdo vitietur. 370. 165
Proteſtatio quando non ſit contraria facto. 113 nu. 1. 234
Proteſtatio ſaluo iure dominij, quando non releuet. 306. nu. 4. 138
Proteſtatio procuratoris repetentis omnes proteſtationes, an repetat ſolam proteſtationes per ipſum factas, vel etiam factas per principalem. 423. nu. 2. 368
PROTONOTARII an continui cõmenſales Papæ. 405. nu. 2. 138
Protonotariorum beneficia reſeruata, non obſtãte quod in litteris dicatur. Volumus quod antequam inſignia ſumas iuramentum præſtes. & ex impenſa præſumitur acceptatio. 329. 323
Protonotariatus officium an dicatur concernere publicam vtilitatem. & quare. 329. nu. 4. 323
Protonotariatus ſi a Papa conceditur, ſoluitur compoſitio centum ducatorum. 329. num. 2. 323
* Protonotariorum beneficia an reſeruata. vide. Reſeruatio.
PROVISIONEM liberam Ordinarius quando habeat in omnibus menſibus. 481. num. 2. 398
Prouiſio Ordinarij contra prouiſionem Apoſtolici, ſi non habet notarium & teſtes, quare non valeat. 315 nu. 1. 317
Prouiſio beneficij facta in vnum caſum, an extendatur ad alium. 22. nu. 6. 14
Prouiſio ſpecialis an deroget generali. 230. nu. 6. 107
Prouiſio alicui facta, in dubio an præſumatur per eum ratificanda. 24. per tot. 15
Prouidere de beneficio an poſſit conditionaliter inferior a Papa. 445. nu. 2. 379
Prouiſio cum clauſula. Dummodo accedat conſenſus medietatis patronorum. non eſt conditionalis. 420. 181
Prouiſio facta de conſenſu, an faciat conditionem ita vt eo deficiente deficiat prouiſio. 281. nu. 1. 147
an ſit neceſſarium quod expreſſe & non tacite conſenſus adhibeatur. ibid. nu. 2.
Prouiſio de vacaturis odioſa, ſed prouiſio de vacanti fauorabilis. 48. num. 8. & 9. 44
Prouiſio ſeu collatio facta occulto criminoſo, eſt valida. 226. 282
Prouiſio facta impuberi de capellania requirente celebrationem miſſarum, an valeat. 330. nu. 3. 147
Prouiſio facta per obitum Cardinalis Eccleſiæ Commendatarij, an cenſeatur eſſe facta per ceſſionem commendæ ex perſona eiuſdem Cardinalis. 50. 208
Prouiſo per Epiſcopum incumbit onus probandi de quo menſe obierit. 206. 507
Prouiſio Papæ ante acceptationem gratiati tenet. 383. 169
Prouidere vacationi beneficij de facto tantum, vel de facto & de iure ſimul, ita vt ſi vtrũq; non concurrit prouiſio non valeat, an Papa vel executor eius intendat. 22. nu. 5. 15
Prouiſio Papæ præiudicat expectantibus & quare. ſed non præiudicat electis ſeu præſentatis. 45. nu. 8. 25
Prouiſio Papæ valida, non obſtante decreto poſito in mandato, ſi infra menſem non fuerit facta acceptatio. 408. 360
an appoſitio menſis cum decreto, non ſequuta acceptatione gratiati, vitiet prouiſionem alteri infra menſem per Papam factam. 230. 107

Pro-

Prouiſio Apoſtolica an tollat decretum expectatiuæ, ſed an decretum in indulto appoſitum. 137. nu. 2. 244

Prouiſio Apoſtolica etiam in præſentantibus patronis poſt quadrimeſtre, quando non ſit valida. 69. nu. 1. 449

Prouiſio Ordinarij. vide. Ordinarius.

PVBLICATIO *debet eſſe populoſa. 339. 151.*

Publicatio reſignationis quid reſpiciat. 174. nu. 1. 262

* *Publicatio teſtium. vide. Teſtes.*

PVBLICIANA *quando poſſit obijci per aſſiſtentem liti. 355. nu. 1.* 336

Publiciana an competat pro re pupilli minus ſolenniter alienata. 355. nu. 6. 336

* PVPILLARIS *ſubſtitutio. vide. Subſtitutio.*

* PVTEI *præceptor quis. vide. Carolus Ruinus.*

Q

QVALITAS *vni capitulo addita, an determinet illud ſolum. 164. nu. 3.* 489

Qualitas appoſita in antecedentibus, an & quando cenſeatur repetita in ſequentibus. 75. nu. 1. 217

Quid in beneficijs Principum. 75. nu. 2. & 6. 217

cum Qualitate aliqua quando lex loquitur an oporteat quod conſtet de illa. 22. num. 6. 425

Qualitas requiſita in obtinere debente beneficiũ an requiratur in cauſa permutationis. 323. nu. 5. 144

QVANTITAS *an probetur per teſtes inhabiles damno probato. 214. nu. 3.* 277

pro Quantitate an iudex ex officio examinare poſſit. ibidem. nu. 2.

Quantitas debiti an poſſit probari per coniecturas probato debito. 283. nu. 1. 303

Quantitas mutui quomodo probetur. vide. Mutuum.

QVASI POSSESSIO *in incorporalibus quid ſit 269. nu. 3.* 125

Quaſi poſſeſſio in incorporalibus vt acquiratur, quid requiratur. 273. nu. 2. & 3. 300

in Quaſi poſſeſſione habente contra ſe reſiſtentiã iuris communis quid requiratur. 108. n. 2. 56

ſuperioris mandato obediens timore, an conſtituat aduerſarium in quaſi poſſeſſione. 273. nu. 1. 299

Quaſi poſſeſſio iuris macinandi an quæratur ex eo quod piſtores & furnarij ad molendum acceſſerint. 179. nu. 4. 264

Quaſi poſſeſſio exigendi penſionem, an acquiratur ex ſolutione facta vigore clauſulæ: Sine retardatione ſolutionis penſionis. 273. 299

* *Quaſi poſſeſſio præſentandi. vide. Ius Patronatus.*

R

RAPTVS *pœna contra auxiliantes, an habeat locum in ſeruitorem concomitantem dominum. 408. nu. 1.* 607

RATIFICATIO *quæ habet actum ſucceſſiuum an plus ſe habeat quam mandatum. 386. nu. 2.* 351

Ratificatio ſolutionis extra tempus facta, quo caſu non fuerit inducta. 403. 603

Ratificari quæſitum nomine ſociorum, debet ab omnibus, & non ſufficit quod ab aliquibus. 70. 215

Ratificatio commiſſionis, per mandatum ſubſequens non inducta. 374. 589

Ratificatio actus, an præſumatur cum omnibus qualitatibus facta. 387. 352

Ratificatio illius quod quis ignorat, an cenſeatur inducta per mandatum generale, ad omnes cauſas, præſentes & futuras, motas & mouendas. 374. nu. 1. & 2. 589

Ratificans quando cenſeatur ratificaſſe cum qualitatibus. 387. nu. 2. & 3. 352

Ratificare an videatur contractum, agens ex eo. 314. nu. 2. 561

à RATIONE *vnica, licet non expreſſa, an ſit licitum arguere. 75. nu. 4.* 217

Ratio viua vbi viget pro vna parte, non eſt ab ea recedendum per argumenta aduocatorũ. 66. nu. 3. 449

Rationes plures vbi coniunctim concurrunt in lege, vna deficiente an militet vel ceſſet diſpoſitio. 246. nu. 1. 115

* *Reciproca ſubſtitutio. vide. Subſtitutio.*

RECOGNITIO *iurium ſemper fienda. 430. nu. 3.* 371

Recognitio manus Notarij ſemper eſt neceſſaria, non obſtante legalitate. 327. nu. 5. 323

Recognitio ſcripturarum quando non requiratur. 349. nu. 4. 350

Recognitio, in inſtrumentis antiquiſſimis non requiritur. 146. 72

Recognoſcens rem propriam ab alio, an ſibi præiudicet. 219. nu. 6. 279

* *Recognitio feudalis. vide. Feudum.*

RECONDVCTIO *tacita, an recipiat interpretationem a conſuetudine. 174. num. 3.* 84

RECTOR *Eccleſiæ an teneatur habere clericos inſeruientes. 233. nu. 1.* 521

REDVCTIONI *ad arbitrium boni viri, an poſſit per aliqua verba renunciari. 384.* 351

REFERENDARIIS *priuilegia data competunt eis etiam quod ea ignorent. 21.* 196

* *Vide alia in verbo. Priuilegia.*

Referendarij an poſſint ſe abſentare ab Vrbe ſine licentia Papæ. 103. nu. 3. 466

* *Referendarij quid de ſtylo addant quando ſignant ſupplicationem. vide. Supplicatio.*

REGESTO *Legati de latere adhibita fides in ſupplicationibus exinde extractis. 230.* 319

REGRESSVS & INGRESSVS *an differant, & in quo. 389. nu. 1.* 171

ad Re-

ad Regreſſus validitatem an cauſa præcedens ſola ſufficiat, etiam ſi antiquus titulus non eſſet validus. 191. nu. 8. 93
Regreſſus an detur vigore prioris tituli, vel vigore nouarum litterarum. 191. nu. 2. 93
Regreſſum habens, an dicatur ius ſuum continuare. 260. nu. 5. 121
Regreſſus per ceſſum intelligitur vbi ceſſio ſit in manibus ſuperioris pura, & non in fauorē alicuius. 306. 138
Regreſſus an dicatur ex cauſa onerosa vel lucratiua. 364. 162
Regreſſus ad beneficium an concedatur ex cauſa onerosa. 260. nu. 7. 121
Regreſſus vbi eſt conceſſus ex cauſa ceſſionis, an ſuſtineatur etiam quod cedens, bonum ius nō habeat. 191. nu. 4. 93
Regreſſui per deceſſum fuit locus in caſu regulæ de infirmis reſignantibus. 296. 554
in Regreſſus reſeruatione ob non ſolutionem, nō requiritur conſenſus. 285. 131
Regreſſus non datur ad ius ceſſum, ſed ad ipſū beneficium. 191. nu. 5. 93
Regreſſū ad canonicatum habens, an videatur illi renunciare per adeptionem canonicatus in eadem Eccleſia. 299. 310
ad Regreſſum ob nonſolutionem per prædeceſſorem non factam, non poteſt agi contra ſucceſſorem. 333. 149
in Regreſſibus verba. propria auctoritate poſſeſſionem apprehendere poſſit. quomodo intelligantur. 22. 196
Regreſſum ſuſpenſio quarumcunque gratiarū non comprehendit, etiam quod non præſeruetur. 391. 354
Regreſſus nullus an validetur cōſenſu alterius partis. 191. nu. 13. 93
Regreſſus an ſit nullus, ſi ius ceſſum erat nullū 191. nu. 1. 93
Regreſſus poteſt eſtingui abſq; auctoritate ſuperioris. 139. 69
Regreſſus propter quid detur. 306. nu. 3. 138
Regreſſum habere an prohibeatur. beneficium obtinere prohibitus. 260. nu. 1. 121
Regreſſui non eſt locus, niſi quis eo vti voluerit. 36. 202
Regreſſui eſt locus ſi illum habens voluerit. 8. nu. 1. 190
Regreſſui an ſit ſolum locus volente illum habente. 306. nu. 2. 138
Regreſſui eo ipſo quod quis declarat locum eſſe, non ſoluens penſionem, dicitur priuatus, etiā quod a ſententia declaratoria appellet. 81. 221
Regreſſus ad beneficium. an habeat oculos retro. 260. nu. 1. 121
Regreſſus habet cauſam de præterito. 142. nu. 1. 246
Regreſſus ſuper pœna ad obtinendum, penſionis iuſtificatio neceſſaria fuit. 379. 168
in Regreſſo an neceſſarium ſit verificare ius ceſſum. 191. nu. 11. 93
Regreſſus ad effectum reſeruati, non tenetur quis iuſtificare ius ceſſum. 14. nu. 7. 72
Regrediens, vel acceſſum habens, an teneatur ſuum primum ius ceſſum iuſtificare. 191. 93
REGVLA. Quod potui nolui. quomodo procedat. 334. nu. 5. 326
Regula. Quod quiſque Iuris. quomodo procedat. 424. nu. 3. 368
Regula. Si nō valet quod ago vt ago valeat vt valere poteſt. quomodo intellecta. 334. nu. 6. 326
REGVLAE CANCELLARIAE ligant etiam extra Curiam. 353. nu. 3. 335
Regulæ Cancellariæ, an probabilis ignorantia. 353. nu. 1. 2. & 3. 335
Regulæ Cancellariæ verba, vbi non cōueniunt, nec eius diſpoſitio conuenire debet. 42. nu. 2. 438
Regulæ Cancellariæ ſtricte intelligendæ. 246. nu. 1. 115
Regula Cancellariæ nō debet extendi a ratione ignorata, & non expreſſa. 246. nu. 1. 115
Regula Cancellariæ licet non ſit pinguior altera, & habeat clauſulas pregnantiſſimas, tamen in ſubſtantia, vna non differt ab alia. 503. nu. 3. 409
Regula, vt dicatur generalis vel localis, quid attendendum. 331. nu. 1. 148
Regula Cancellariæ declaratoria alterius regulæ, eſt intelligenda iuxta terminos regulæ declaratæ. 42. nu. 1. 438
Regulæ Cancellariæ, quæ habent locum in vero titulari, an etiam habeant locum in commendatario. 22. nu. 4. & 6. 14. & 15
Regulis Cancellariæ in ſpecie eſt derogandum, an procedat quando præceſſit derogatio aliarum regularum in ſpecie. 503. 409
Regulæ publicatæ ſub die 4. Nouembris 1540. per quæ verba cenſeatur derogatum. 503. 408
Regula Cancellariæ ſemel mortua, an reuiuiſcat. 35. nu. 3. 433
Regula Leonis loquens in acceſſu, non habet locum in regreſſu. 389. 171
Regula de annali annullat omnia, vt ex tunc. 25. per tot. 16
in Regula de annali, annus a quo tempore currere incipiat. 86. 223
Regula de annali realis. & inuenta in odium impetrantis, & non in fauorem poſſeſſoris. 123. 64
de Regula de annali, quilibet, etiam non poſſeſſor, poteſt dare. 123. nu. 1. 65
de Regula de annali an poſſit dari poſt præfixionem termini. 132. 67
de Regula de annali an poſſit dari in ſecunda inſtantia. 25. nu. 1. 16
Regula de annali locum habet in beneficio conſiſtoriali non conſiſtorialiter prouiſo. 490. 403
Regula de annali non habet locum in impetratione facta ab inferiori a Papa. & procedit etiam in regula de annali moderna. 294. 308

Regula de annali an obſtet quando retroceſſio ſit in fauorem poſſeſſoris. 413.nu.1. 608
Regula de annali, quando poſt ceſſionem tueatur cedentem.187. 267
Regula de annali an tueatur detentorem etiam ſine titulo.187.nu.1. 267
Regula de annali non eſt ſatisfactum dicendo per plures annos poſſedit, quã io poßeßor fuit decennalis.99. 228
Regula de annali impetrans gratiam ſubreptitiam licet in ea habeat derogationem tamen non ſatisfacit regulæ de annali. 91. 225
Regula de annali producta, an inducat de nouo nullitatem, vel detegat eam quæ erat tempore ſententiæ. 123 nu.3. 65
Regula innouatoria regulæ de annali, an debeat regi ſecundum terminos legis innouatæ & extenſæ.178.nu.1. 263
Regula quod canonicatus in cathedrali non conferantur minori quatuordecim annorum, an habeat locum in Ordinario. 331, 148
Regula de conſenſu præſtando in mutatione collationis, & extẽſione, quomodo intellecta. 429. 184
Regula Clementis de expediendis litteris ſuper retentione beneficiorum quando quis promouetur ad Epiſcopatum. quomodo interpretata. 319. 143
Regula quod diſpenſatio non ſuffragetur niſi litteris expeditis, quomodo intellecta. 474. 395
impetrans beneficium familiaris Cardinalis an debeat exprimere nomen & titulum, etiã quod Cardinalis non debeat conſentire. 84. nu.15. 456
in Regulam de impetrando per obitum familiaris peccans, an careat omnibus gratijs.84. nu. 3. 456
Regula Cancellariæ faciens continuum commenſalem illum qui non eſt an exorbitãs, & quomodo intelligatur. 305.nu.3. 138
Regula de idiomate habet locum in commendis perpetuis. 408. 177
Regula contra impetrantes certo modo, quomodo interpretata. 170. 491
Regula vltima Pauli contra impetrantes certo modo, quomodo intellecta. 178. 263
Regula de impetrantibus certo modo, vltra impetrationem requirit moleſtiam. 392. 598
Regula contra impetrantes certo modo an habeat locum in eo qui non eſt annalis poſſeſſor. 425. 369
per Regulam de infirmis an beneficium dicatur effectualiter vacare per reſignationẽ.165 nu.2. 257
Regula de infirmis reſignantibus habet etiam locum in reſignatione ex cauſa permutationis, etiam data æqualitate. 234. 521
Regula de infirmis non ſolet derogari paſſim per Papam. 257.nu.7. 294
Regula de infirmis reſignantibus locum habet in perpetua commenda. 33. 432
Regula modificatori indultorum Cardinalium quomodo intellecta. 158.nu.4. 255
Regula modificatoria indultorum Cardinaliũ abſentium quo ad ſex menſes, quomodo intellecta. 86. 457
Regula moderatoria indultorum quo ad præſentationem collatorum quomodo intellecta. 140. 480
Regula moderans indulta Cardinalium ſuper nominatione facienda, quomodo intellecta. 426. 183
Regula quod Cardinales abſentes vtantur eorũ indultis in ſex menſibus, quomodo intellecta. 74. 451
Regula de iure quæſito an habeat ſolum locum in iure quæſito radicato & incorporato, vel in iure in ſpe & conditionaliter. 257.n. 1. & 4. 293
Regula DE NON TOLLENDO ius quæſitum quando ſit derogandum. 257. 293
Regula de iure quæſito non tollendo vt ſufficienter dicatur derogatum quid requiratur. 257.nu.5.& 6. 294
Regula de non tollendo ius quæſitũ in eo quod competit de iure communi derogandum eſt. 29 18
Regula de iure quæſito an ſit derogandum quando agitur de iure in ſpe & cõditionaliter.257.nu.2. 293
Regula de non tollendo ius quæſitum licet non deroget, ſufficit quod commiſſio deroget ſtatuto Vrbis.198. 272
Regula de iure quæſito non tollendo quo caſu non nocuerit.419. 611
Regula de mutatione collationum requirenti conſenſum debere præſtari infra triduum, præſumitur ſatisfactum ex quo ſunt expeditæ litteræ.231. 520
Regula de PVBLICANDIS ad quid inducta.443 nu. 3. 188
in Regula de publicandis an ſufficiat beneficiatum fuiſſe in poſſeſſione. 358.nu.1. 578
Regula de publicandis tanquam, exorbitans in ſuis terminis continenda. 358. nu.2.ibid.
Regula de publicandis quo ad illa verba. In poſſeſſione beneficiorum decedent. quomodo intellecta.371. 587
Regula de publicandis an ſit locus ſi reſignatio ſit occulta, videlicet non publicata, ſi reſignãs non decedat in poſſeſſione. ibid. nu.2.
Regula de publicandis acceptationibus, non habet locum vbi Papa moritur durante tempore ad publicandum, vel regula reuocatur. 395. 356
Regula de publicandis acceptationibus, habet locum non ſolum in expectantibus, ſed etiam in reſeruatiuis. 352. 574
Regula de publicandis acceptationibus locum habet in mandato de prouidendo.248. 290
Regula de publicandis an poſſet intelligi de conſenſu præſtito poſt obitum. 42. num. 1. 438

Cedens infra tempus quod non teneatur ad publicationem, quomodo intelligatur. 413. nu.2. 608

Regula de publicandis tempus, an currat contra minorem. 443. 188

in Regula de publicandis decretum appoſitum quid operetur. 443. nu.4. 188

Regula de publicandis quo caſu non fuerit locus. 244. 288

Regula DECLARATORIA *regula de publicãdis, quomodo intellecta. 173.* 493

Regula Cancellariæ declaratoria regula de publicandis reſignationibus, reſpicit reſignationes ſeu ceſſiones futuras, & non præteritas. 173. nu.1. 493

Regula declaratoria regula de publicandis, videlicet quod a die Datæ, & non conſenſus præſtiti ſex menſes currant, quomodo intellecta. 42. 438

* *Quo ad regulam de publicandis an ſuffragentur priuilegia data ad aſſequutionem beneficiorum. vide. Priuilegia.*

Regula RESERVATORIA *Clementis octo mẽſiũ comprehendit beneficia quæ ex forma ſtatuti Placentini debentur certo generi perſonarũ 160.* 256

Regula reſeruans beneficia collectorum, & ſubcollectorum, intelligitur de ijs qui officia exercent. 307. 138

Regula reſeruatoria loquens de vacatione per obitum, an poſſit verificari in vacatione ficta & interpretatiua. 465. nu.1. 257

Regula reſeruatoria octo menſium dum in ea dicitur de mẽſe exprimendo in ſupplicatione nõ habet locũ vbi beneficium eſt reſeruatũ. 25. 427

Regula reſeruatoria octo menſium, & reuocatoria indultorũ, an reuocet quo ad beneficia quæ ſunt de iurepatronatus laicorum. 311. 140

Regula Pauli tertij innouatoria extrauagãtis. ad regimen. an habeat tale decretum quod inficiat titulum & poſſeſſionem. 191. num. 1. 501

Regula reſeruatoria octo menſium aduenientibus expectatiuis, expirauit dato quod in loco non ſint expectantes. 332. 566

Regula omnis reſeruatoria, an habeat decretũ irritans. 191. nu.3. 501. 501

Regulæ reſeruatoriæ octo menſium an probabilis ignorantia. 351. nu.4. 334

Regula reſeruatoria, an poſſit produci poſt ſpolium ad impediendam reſtitutionem. 191. nu.4. 501

Regula de TRIENNALI *quo caſu locum habuit 318.* 318

Regula de triẽnali, tuetur poſſidentem ſeptem parochiales. 170. 82

Regula de triennali, item allegatio Lapi, ſuffragatur poſſeſſori pacifico, dato quod poſſeſſio ſit vitioſa. 411. 362

Regula de triennali, impedito non obſtat. 318. nu.3. 318

Regula de triennali non ſuffragatur ſpoliatori. 35. 20

Regula de triennali non habet locum in hoſpitali. 255. 119

Triennalis pacificus ad hoc vt quis dicatur quæ requirantur. 317. nu.1. 143

poſſeſſio quando dicatur interrupta ad effectum vt non ſit locus Regulæ de triennali in fauorem poſſeſſoris. 328. nu.1. 565

Triennalis poſſeſſionis beneficium an perſonale. 346. nu.3. 372

Regula de triennali ſtricte intelligenda. 255. nu.1. 119

Regulæ de triennali ad effectum vt non ſit locus non eſt iudicandum ex coniecturis ad efficiendum beneficium litigioſum. 328. nu.4. 565

Regulæ de triennali prorogatio, quo caſu non profecerit ceſſionario. 333. 566

quo ad effectum Regulæ de triennali, titulum coloratum præſtat ſecunda reſignatio. 370. 586

Regulæ de triennali præſcriptio, an interrumpatur ex præſcriptione minori maiori infanto. 95. 463

Regula REVOCATORIA *an ſit de prima editione. 189. nu.6.* 92

Regula reuocatoria expectatiuarum odioſa. 48. nu.5. 27

Regula reuocatoria expectatiuarum, an differat a regula reuocatoria facultatum quo ad Decretum. 48. nu.4. 27

Regula reuocatoria Pauli gratiarum conceſſarum propter expectantes, an comprehendat creationem in canonicum a Papa confirmatam. 366. 342

Regula Clementis reuocatoria facultatum reſignandi & permutandi conclauiſtis, quomodo intellecta. 47. 26

in generali reuocatione facta per regulam, non venit facultas nominandi, quæ competit ex priuilegio. 314. 141

Regula Clementis reuocatoria gratiarum conceſſarum in arce S. Angeli, quomodo intelligatur. 248. 116

Regula reuocatoria indultrum, an comprehendat alternatiuam. 209. nu.3. 100

Regula reuocatoria vnionum Pauli Secundi. reuocauit vnionem de qua hic. 210. 275

Regula Adriani reuocans vniones ſuppreſſiones, &c. quomodo interpretata. 329. 146

Regula Pauli Tertij reuocatoria vnionum quomodo intellecta. 5. 28

Regulæ de ſubrogandis mens quæ ſit. 144. nu.3. 481

Regulæ de ſubrogandis ad effectum, non ſufficit habere notitiam commiſſionis cauſæ contra ſe. 188 91

Regula de VERISIMILI *quare inuenta. 272. nu. 1.* 299

Regulæ de veriſimili, ratio quæ. 246. num. 1. 115

Regula de veriſimili, an habeat locum in gratia

lia conceſſa motu proprio.246. nu.2. 115
Regula de verisimili an habeat locum in Ordinario.& an in præſentatione. 238. 111
Regula.de veriſimili.non habet locum, in præſentatione. 246. 115
Regula,de veriſimili. an habeat locum in gratia ſubrogationis cum gratia ſi neutri impetrata.272. 299
Regulam, de veriſimili.opponens, tenetur probare, quando impetratio præcedit obitum. 427. 615
Regula de viginti, reſignatio quando ſit per abſentem an derogetur 144.nu.2. 246
Regula de valore, eſt de prima editione. 189. nu.5. 92
Regula.de valore ſtricte intelligenda.455.n.5. 385
Regula.de valore an comprehendat Cardinales. 189. nu.1.& num.5. 92
Regula.de valore an habeat locum in beneficijs commendatis.246.nu.1. 526
aduerſus Regulam de non exprimendo vero valore,minor non reſtitutus.9. 421
gratiam calere ſub facultate limitata quo ad valorem,quis probare debeat,an prouiſus vel impetrans.134.nu.1. 243
in Regula de exprimendo valorem ſecundum taxam,quando quis inciderit.238. 287
à Regulæ pœna de valore exprimendo vt quis excuſetur fructus quomodo fuerint conſiderati.455. 385
Clauſula. minuendo et diuidendo.quomodo intellecta.253. 291
Canonicatus Toletanus exprimitur in 24.& quare.365.nu.7. 342
Regulæ Cancellariæ circa Cardinales. vide. Cardinales.
Regula reſeruatoria.vide.Reſeruatio.
REGVLARES Prælati contra regulares procedant. 108.nu.3. 56
an admittatur appellatio in eorum processibus.ibidem.nu.4.
contra Regulares, de iure proceditur iuris ordine non ſeruato.276.nu.1. 128
conſuetudo vt ita procedatur, an interpretatiua.276. nu.1. 128
conſuetudo interpretatiua in modo procedendi Regularium,quāto tempore præſcribatur. 276. 128
Regularis,dato quod ſit profeſſus,& habeat officium in Monaſterio, an per hoc duplicatam portionem conſequatur. 425. num. 3. 614
REFERENS an habeat vim nouæ diſpoſitionis. 350.nu.1. 333
Religioſus non poteſt eſſe procurator ad iudicia, nec negocia.278. 301
Religioſo non datur abſolutio a profeſſione, non citato procuratore Religionis. 140. num. 5. 245
Cōſuetudo Religioſorum procedendi ſummarie & poſt datam ſententiam comburendi proceſſum,& lacerandi, quāto tempore præſcribatur.108. 56
Religio fratrum Hieroſolymitanorum ad quid fundata.382.nu.5. 169
fratres Hieroſolymitani quæ vota emittāt.382. nu. 1. 169
Religioſæ perſonæ an dicantur fratres Hieroſolymitani. 382.nu.2. 169
Fratres Hieroſolymitani de foro Eccleſiaſtico 382.nu.4. 169
Prior Eccleſiæ Ordinis S. Ioannis Hieroſolymitani præcedit omnes alios Priores quātumcumque prius receptos.104.nu.3. 466
Prior Eccleſiæ in Concilio præcedit Epiſcopū Meliuitanum.104. 466
Religioſi & ſequentes religionem Hieroſolymitanorum, exempti a iurisdictione Epiſcopi Mileuitani.83. 355
Religionis Hieroſolymitanæ ſtabilimentum incipiens quoniam veterum loquitur etiam de vacan. & mortuarijs. 393. 355
Magnus Magiſter Hieroſolymitanus,an poſſit per conuentum amoueri.382.nu.6. 169
Remedium ordinarium quando competit non recurritur ad extraordinarium. 59.nu. 4. 33
REDINTEGRANDAE remedium, an detur pro re male alienata ex contractu inualido.276. nu.4. 544
Remedium cauſæ redintegrandæ. vide. Spolium.
Remedium retinendæ quo caſu fuerit datum. 409. 369
Remedium l. diffamari. quis intentare non poſſit.413.nu.3. 179
Remedium l.is,a quo.ff.de rei vindic.quo caſu locum non habuerit.261. 295
REMISSORIA in prima inſtantia,in cauſa profana decerni poteſt.195. 96
Remiſſoria in profanis,decernitur abſque fumo maxime in exequutiuis. 212. nu.3.101
Remiſſoria decreta etiā ad excuſandū a delicto in materia exequutoria, etiam abſque fumo. 212. 101
Remiſſoria decreta in negocio reſtitutionis in materia ſpolij. 405 359
Remiſſoria ad probandum famam dotationis & priuilegij,quo caſu conceſſa. 356. 338
Remiſſoria an concedatur ad probandum beneficium collatum, eſſe dignitatem. 89.num.6. 458
Remiſſoria an detur ad probandum priuilegiū. 356.nu.4. 338
Remiſſoria an detur ad probandam litem. 403. nu.1. 358
Remiſſoria relaxata ſine retardatione. 280. 547
Remiſſoria quando detur ſine retardatione proceſſus. 297.nu.3. 309
Remiſſoria danda ſine retardatione. 272. 542
Remiſſoria cōceſſa eſt expectanda, & ſententia non exequenda.164. num.1. 257
Ad Remiſſoriam concedendam teſtes examinati

parte non citata, ſufficientes . 398. num. 2. 601
Remiſſoria prorogatio ad duos menſes . 213. 102
Remiſſoria ad liquidandum obligationem in forma cameræ, non poteſt decerni præcedente citatione per contradictas, vel iurata abſentia. ſed prius principalis debet perſonaliter citari. 32. 201
Remiſſoria non decernitur, principali aduerſario non citato. 32. nu. 2. 201
Remiſſoria non conceditur in attentatis a Rota. 212. nu. 2. 101
Remiſſoria in beneficialibus non datur in prima inſtantia. 297. nu. 4. 309
Remiſſoria in beneficialibus non datur in ſecunda. 40. 23
Remiſſoria in cauſa beneficiali in prima inſtantia, pro teſtibus ſenibus & valetudinarÿs, quomodo conceſſa. 297. 309
Remiſſoria ad effectum obtinendæ promiſſio de ſtando vnica ſententiæ, quomodo intellecta. 52. 29
Remiſſoriæ iudex eſt merus exequutor. ſed an poſſit admittere articulos. 184. nu. 1. 90
REMVNERATORIA *diſpoſitio an comprehendatur ſub diſpoſitione ſimpliciter loquente. 225. nu. 16.* 517
RENVNCIARE *iuri ſuo, nemo præſumitur in dubio. 403. nu. 3.* 175
Renunciare an quis videatur iuri quod quis ignorat. 207. nu. 1. 507
Renunciatio tacita, an debeat fieri in manibus ſuperioris. 89. nu. 1. 46
Renunciatio, quo ad renunciantem, valet in eius præiudicium ſine conſenſu ſuperioris. 18. nu. 2. 195
Renunciatio exceptionis rei non traditæ, ad quem effectum poſita. 300. 311
Renunciatio quando agitur vt fiat per mulierem, intelligitur de renunciatione valida, maxime ſtante clauſula, quod deberet fieri ad conſilium ſapientis. 257. nu. 1. 532
Renunciandi onus, ideſt facere & curare quod talis renunciet, ad quem ſpectet . 254. 530
Renunciaſſe iuri quæſito ex ſententia arbitramentali, quando quis non videatur . 207. 507
Renunciatio beneficÿ de duobus reis an ſit valida. & quando. 171. nu. 1. 6. & 7. 82
REPETITVM *in alia, an intelligatur appoſitum in vna parte orationis. 48. nu. 3.* 441
REPLICATIO *an ſit temporalis ſicut actio & illius natura. 293. nu. 2.* 208
REPONERE *an poſſit iudex a diffinitiua vel habentem vim diffinitiua. 120. num. 2.* 238
REPVDIATIO *hæreditatis, ex curſu quanti temporis præſumatur. 54. nu. 2. & 3.* 444
Repudiatio tacita inducta ex lapſu temporis. 54. 443
REPVTATIO *cõmunis quando attendatur. 350. nu. 3.* 155
REI *ſuæ quilibet eſt moderator & arbiter quomodo intelligatur . 37. nu. 4.* 28
Res inter alios acta nõ debet prodeſſe nec obeſſe, quomodo intelligatur . 128. nu. 1. 66
Et an faciat præſumptionem . ibidem . nu. 2.
Res inter alios acta, quando noceat tertio. 151. 251
Res inter alios acta, an & quando faciat adminiculum . 349. nu. 2. 332
RESCRIPTVM *principis contra legem, quando valeat . 198. nu. 1.* 272
in Reſcripto continente plura capitula quando ex determinatione vnius inferatur ad determinationem aliorum . 213. nu. 2. 510
Reſcriptum ſubreptitium an tribuat iuriſdictionem . 235. nu. 1. 286. & 234. nu. 6. 286
Reſcriptum ſubreptitium . vide . Subreptio.
RESERVATIO *de qua in cap. 2. de preb. in 6. an extendatur ad alias reſeruationes . 191. nu. 2.* 501
Reſeruatio an poſſit fieri tantum ad incerta corpora, vel poſſit fieri de certo tempore de conſenſu poſſidentis . 225. nu. 11. 516
Reſeruatio duplex ſi concurrat, an de vtraque debeat fieri mentio . 84. nu. 9. 456
Reſeruatio maior an debeat offuſcare minorem. 226. nu. 1. 518
Reſeruatio generalis an comprehendat beneficia iuriſpatronatus . 311. nu. 1. 140
Reſeruationes an capiant beneficia alteri debita vt puta Doctori, vel magiſtro in Theologia. 229. nu. 1. 284
Reſeruatio per ceſſum vel deceſſum an capiat beneficium per ceſſionẽ ex cauſa permutationis . 255. nu. 1. & 2. 292
Reſeruatio an impediat optionem . 4. num. 1. 190
Reſeruatio an inficiat nedum titulum, ſed & poſſeſſionem . 196. nu. 1. 502
Reſeruatũ an poſſit dici beneficium ante ſcientiam & acceptationem . 329. nu. 2. & 4. 323
Reſeruatio ex familiaritate Papæ, non venit ex clauſulis generalibus. 434. 185
vt Reſeruata ſi Papa conferat pluries aliqua beneficia, an dicatur declarare mentem ſuã vt ſimilia beneficia ſemper ſint reſeruata . 305. nu. 1. 138
Reſeruationis an probabilis ignorantia allegari poſſit . 353. nu. 2. 335
Reſeruatum eſſe beneficium an prouiſus teneatur indagare . 351. nu. 1. 334
Reſeruatio beneficÿ, ex communi fama & reputatione probatur, ad effectum abſolutoriæ. 10. 421
Reſeruationis ſcientia, an probetur ex teſtibus deponentibus de publica voce & fama . 142. 71
Reſeruationis ignorantia, cuius indagatio erat neceſ-

neceſſaria quando fuit reputata probabilis & quando non. 351. 334
Reſeruata an ſint acolytorum beneficia per extrauagantem. ad regimen. 81. 454
Reſeruata ſunt beneficia omnium Protonotariorum, tamen non omnes protonotarij ſunt comprehenſi ſub regula Pauli faciẽte omnes officiales continuos commenſales. 305. 138
Reſeruata an ſint beneficia regularia, reſeruatione de qua in c. 2. de preb. in 6. 180. nu. 1. 497
Et an ſint reſeruata per extrauagantem. ad regimen. ibid. nu. 2.
an praeceptoria S. Ioannis Hieroſolymitani.
Quæ beneficia cadant ſub dicta reſeruatione. ibidem.
Reſeruatum beneficium, non poteſt in manibus Ordinarij permutari. 255. 292
a die Reſeruationis notæ, an incipiant currere ſex menſes appoſiti ad expeditionem litterarum de beneficijs reſeruatis. 106. 56
beneficium vacans in menſe Reſeruato per regulam reſeruatoriam octo menſium, ſubiacet decreto indulti quod de beneficijs reſeruatis teneatur nouas prouiſiones expedire. 353. 335
Reſeruatoriæ regulæ an qualibet habeat tale decretum irritans quod inficiat titulum & poſſeſſionem. 180. nu. 3. 497
Reſeruatio quæ diſcoloret titulum. ibid. n. 5.
ad Reſeruationem beneficij iuſtificandam, ad effectum diſcolorandi titulum, an admittantur articuli. 292. nu. 3. 553
Reſeruatio quando impediat reſtitutionem. 180. nu. 5. 497 & 296. nu. 1. 502
Reſeruationis exceptio obſtat agenti ſpolio. 196. 502
in Reſeruatione potius mens quam verba attendenda. 191. nu. 9. 93
Reſeruata an ſint beneficia Abbreuiatorum de minori. 234. 109. & 257. 120
* Reſeruata an ſint beneficia militum S. Petri. vide. Miles.
* Reſeruata an ſint beneficia ſub collectoris. vide. Subcollector.
* Reſeruatio penſionis. vide. Penſio.
Residentiam beneficium quodlibet de iure communi an requirat. 427. nu. 1. 183
non Reſidens ob iuſtum metum an lucretur fructus beneficij. 93. nu. 1. 48
c. ad audientiam. de cleric. non reſid. locum habet in canonicatu doctorali & magiſtrali, non autem in duobus beneficiatis. 293. 553
Resignationem admittere an poſſit habens facultatem conferendi. 76. 452
Reſignatio illius qui erat exemptus ab Ordinario, an poſſit ab eodem Ordinario admitti. 420. nu. 1. & 3. 611
Reſignatio clerici an poſſit admitti per Notarium laicum. 420. nu. 4. 612
Reſignationem eſſe factam, an probetur per aſſertionem Papæ. 445. nu. 1. 379
Reſignationem eſſe factam in manibus Ordinarij, an pbetur p litteras Ordinarij. 374. 166
Reſignatio beneficij, an ſit perfecta conſenſu nõ praeſtito ante obitum in cancellaria ſeu corã Notario cameræ. 42. nu. 2. 438
Reſignans ante conſenſum præſtitum, an deſinat eſſe rector Eccleſiæ, & recte ei reſpõdeatur de redditibus Eccleſiæ. 42. nu. 3. 438
a Reſignatione volẽs aliquem excludere, reſignationem iuſtificare tenetur. 243. nu. 2. 524. & 253. nu. 2. 329
Reſignatione non probata, omnes clauſulæ tanquam acceſſoria nihil operantur. 267. 539
Reſignatio in fauorem certæ perſonæ, non fit niſi in manibus Papæ. 347. nu. 4. 154
Reſignatio facta in fauorem certæ perſonæ, quæ dicatur. 511. nu. 2. 413
Reſignatio quomodo perficiatur per ſignaturam Papæ. 94. nu. 1. 226
Reſignatio vbi fit in fauorem certæ perſonæ ſufficit quod intimatio reuocationis fiat in partibus principali. 418. 180
Reſignatio facta in fauorem certæ perſonæ, an comprehendatur in regreſſu per ceſſum vel deceſſum. 347. nu. 3. 154
Reſignatio facta in fauorem certæ perſonæ cum ſuſpenſione vnionum &c. dato quod precedat vnio non dicitur tollere ius quæſitum. ibidem.
Reſignans in fauorem certæ perſonæ, ante acquiſitionem, an dicatur poſſidere & titulum coloratum habere. 158. nu. 4. 487
Reſignans in fauorem certæ perſonæ, an videatur conditionaliter reſignare, ita vt nõ adimpleta conditione non abdicetur ius a reſignãte. ibidem. nu. 1.
Reſignatio an transferat ciuilem & naturalem poſſeſſionem in reſignatarium. 336. n. 1. 567.
Reſignans ſub conditione, ea nõ adimpleta agit ſpolio. 140. nu. 1. 70
Reſignans ſub conditione regreſſus quam ſcit eſſe nullum, non abdicat a ſe ius niſi valido exiſtente regreſſu. 242. 288
Reſignatio facta non alias, aliter, nec alio modo eſt conditionalis. quo caſu reſignatione non exiſtente valida ius remanet penes reſignantem. 196. nu. 3. 502
in Reſignatione, ſi non exprimitur verus valor non abdicatur ius a reſignante, quando eſt facta in fauorem certæ perſonæ. 263. 123
Reſignatio ſecunda facta de beneficio pleno, an nulla. 370. nu. 1. 586
Reſignans, quando dicatur deceſſiſſe in poſſeſſione. 336. 567
Reſignans poſt reſignationem percipiẽs fructus, an dicatur decedere in poſſeſſione beneficij. 358. 578
Reſignatario agenti ex reſignatione an incumbat onus probandi, reſignantem tempore reſignationis viuere, an vero opponenti non viuere. 81. 41
Reſignatarius durante tempore viginti dierũ iuxta regulam de viginti, an dicatur habere ius in beneficio, & beneficium vacet per obi-

ſum illius. 396.nu.1. 554

Reſignantis procurator qui nihil fecit, an poſſit præſtare conſenſum poſt mortem principalis quando principalis in vita porrexit ſupplicationem. 83. 222

Reſignantis procurator ſi nihil fecit in vita reſignantis, licet principalis ſuplicationem porrexerit ad ſignandum tamen non poteſt conſentire poſt obitum. 287. 305

Reſignantis procurator ſi ſolum porrexit ſupplicationem, quo caſu iſta ſola porrectio non fuerit ſufficiens ad præſtandum conſenſum poſt obitum principalis. 350. 333

Reſignans ſi manſit in poſſeſſione triennio, præſumitur retroceſſio vbi a principio reſignatio eſt perfecta. ſecus quando eſt tantum ſupplicatio porrecta, & poſt triennium præſtatur conſenſus. 105. 467

Reſignationis ſupplicatio in fauorem vnius, ex cauſa permutationis porrecta, poteſt iterum in fauorem alterius porrigi, & pro illo conſenſus præſtari. 199. 272

Reſignans bis, & iurans quod in reſignatione non interuenit fraus, an ſit periurus. 262. 123

Reſignans ſi agat ſpolio contra primum reſignatarium qui & ipſe reſignauit, quomodo ſententia ſit concipienda. 140.nu.3. 70

Reſignatarius ſicut poteſt ſpoliare reſignantem & non datur reſtitutio, ita & ſubrogatus in locum reſignatary. 175. 494

a Reſignante ius transfertur in reſignatarium etiam quod reſignatarius ignoret reſeruationem regreſſus & fructuum reſeruatorum cum derogatione regulæ de præſtandis conſenſibus. 367. 343

Reſignatio facta de beneficio in Eccleſia S. Ioannis, capit beneficium in parochialibus Eccleſiys S. Ioannis & Mariæ inuicem vnitis. 432. 185

Reſignatio correſpectiua quo caſu non tenuerit. 428. 183

Reſignatio quo caſu fuerit valida. 445. 379

* Reſignationis publicatio. vide. Publicatio.

* Conſenſus in reſignatione. vide. Conſenſus.

in REM IVDICATAM an tranſeat ſententia vbi agitur de periculo animæ. 59.nu.3. 33

Rei iudicatæ nocet patientia permittentis examinari teſtes poſt rem iudicatam. 197. 271

RESPONDENS præparatoriys. fatendo vnam qualitatem reliquas interrogatas videtur excluſiſſe. 303. 313

RESTITVTIO plenaria, reſtituit ad bona in alium tranſlata. 117. 470

Reſtitutio ad bona confiſcata an intelligatur ſine præiudicio tertij. & quid ſi fiat de plenitudine poteſtatis. 381.nu.4. 593

Reſtitutio ſi fiat ad bona confiſcata & alteri vendita an Princeps teneatur ſoluere precium. ibidem.nu.3.

Reſtituendi facultatem non habens, non eſt condemnandus ad reſtitutionem. 140. 70

Reſtitutionis iudicium quid. 52.nu.3. 209

Reſtitutionis cauſa ſuccedanea ſicut cauſa appellationis. 35.nu.5. 20

Reſtitutionem in integrum intentans, quid probare debeat. 431.nu.1. 371

Reſtitutio ex rationabili cauſa datur, quomodo intelligatur. 436. nu.3. 375

Reſtitutorium remedium an detur illi, qui ex iuſta cauſa cecidit a poſſeſſione. 110. nu. 7. 58

Reſtitutio non datur vbi nulla conſiderari poteſt læſio. 200.nu.1. 504

Reſtitutionem in integrum petens, debet docere de læſione iuris propry. ſed an poſſit dare de iure tertij. 262.nu.1. 535

non Reſtituitur minor ſine læſione. 23.n.4. & 5. 426

Reſtitutio an detur minori quando tractatur de lucro, & non de damno. 443.nu.9. 188

Reſtituendus quando ſit minor aduerſus omiſſam probationem. 189. 267

Reſtitutio an cõcedatur minori aduerſus omiſſionem dationis interrogatoriarum. 23. 426

Reſtitutio an concedatur quando conſtat notorie de non iure petentis ſe reſtitui. 94.nu.7. 60

Reſtituendus an ſit ad poſſeſſionem ille, de cuius non iure notorie conſtat. 276.num. 3. & 5. 301

pro Reſtitutione in prophanis an requiratur titulus. 415.nu.3. 364

Reſtitutio an detur aduerſus omiſſam allegationem. 262.nu.3. 535

Reſtitutio IN INTEGRVM an detur maiori ex noua cauſa. 278. 546

Reſtitutio an detur maiori propter inſtrumenta de nouo reperta. 370. nu.2. 344

Reſtitutio iterum petita quod detur ex cauſa de nouo, quomodo intellecta. 79. 453

Reſtitutio in integrum an detur ex ſuperuenientia nouarum probationum ſuper ætate & ſuper læſione. 278.nu.1. & 2. 545

Reſtitutio in integrum an detur poſt rem iudicatam propter inſtrumenta de nouo reperta. 278.nu.4. 546

Reſtitutio in integrum ſuper poſſeſſorio non ſolet concedi a Rota quando tranſiuit in rem iudicatam & ratio. 34.n.1. 19. & vide deciſ. ſeq. 20

Reſtitutio an concedatur quando quis non eſt impeditus nec a iudice nec a parte quo minus cauſa ex qua prætendit reſtitutionem vti potuerit. 344.nu.1. 571

Reſtitutio in ſpolio quando impediatur. 317. n. 3.4. & 5. 318

Reſtitutio in ſpolio ex quo denegetur. 70.nu.1. 37

Reſtitutio non fit ad materiam peccati. 241. nu.2. 113

Reſtitutio ratione peccati euitandi. quando impediatur, & quomodo. 317.nu.6. 318

Reſtitutio pro ſponſa de futuro non datur ſponſo. ſecus ſi per verba de præſenti. 201. 270

in

in Reſtitutione in integrum lapſus quadrięnij, & ſententia confirmans rem iudicatam denegando reſtitutionem, an æquiparentur. 278.nu.5. 546
in Reſtitutione in integrum terminus quadriẽnij an præfixus inſtãtia, cauſæ, & iuri. 407. nu.3. 359
Reſtitutione in integrum pendente, an impediatur exequutio ſententiæ. 446. 379
Reſtitutio in integrum quando non impediat exequutionem ſententiæ. 277. 301
Reſtitutio an detur aduerſus præſcriptionem quadragenariam. & quid in perſona priuilegiata. 50.nu.3.& 4. 442
Reſtitutio in integrum aduerſus præſcriptionẽ ſtatutariam ſexdecim annorum Cõmunicati Lucanæ conceſſa. ibid.
Reſtitutio in integrum an detur a præſcriptione longiſſima ex iuſta cauſa ignorantiæ. ibid. nu.2.
Reſtitutionis in integrum beneficio, quando per lapſum videatur renunciatam. 436. nu. 2. 375
Reſtitutio in beneficialibus, datur etiam quod conſtet de non iure pętentis reſtitui. 48. 27
Reſtitutio in integrum in beneficialibus, poſt quadriennium an detur. 59.& ſeq. 33
Reſtitutio in beneficialibus an detur poſt lapſũ quadriennij. 31.nu.3. 18
Reſtitutio in integrum in beneficialibus, an detur poſt quadriennium elapſum etiam quod conſtet de bono iure. 278.n.5. 546.& 370. 344
ad Reſtitutionem petendam propter periculum animæ, an attendatur lapſus quadriennij. 31.nu.1.& 2. 18
ad Reſtitutionis effectum in beneficialibus, an poſſit conſiderari læſio. 370. num. 1. & 2. 344
Reſtitutio data minori ad beneficium reſignatum ſi ex hoc læditur. 427. 183
Reſtitutio iterum petita in beneficialibus. fuit denegata. 278. 545
Reſtitutio aduerſus regulam de triennali, quo caſu non fuit conſiderata. 344. 571
Reſtitutio an detur minori aduerſus omiſſam publicationem. 443.nu.7. 188
Reſtitutio ad poſſeſſionem quo caſu fuerit data. 269. 540
* Reſtitutio ob paupertatem. vide. Paupertas.
RETENTIO conceſſa Epiſcopo in promotione ad Epiſcopatum, quo caſu ſuffragata non fuerit. 239. 522
RETORQVTIO iuris quomodo fiat. 333.n.5. & 6. 325
Retroceſſio ſi eſt nulla, ius remanet in reſignante. 410. 507
REVOCATIO generalis non comprehendit id quod fit per viam contractus. 50.nu.2. 28
Reuocati Vicarij prouiſio per obitum Epiſcopi, ſtante ipſius ignorantia. valet. 360. 329
* Reuocatio procuratoris. vide. Procurator.
REVS vel actor quis dicatur. 336.nu.3. 150
Reus voluntarius quando quis dicatur. 236. nu.3. 287
Reo an ſufficiat probare quod dicit. vel an debeat probare qualitatem. 398.nu.4. 173
Reus an poſſit ſe pluribus exceptionibus etiam contrarijs iuuare. 356.nu.8. 159
REX an poſſit vnam ciuitatem de Regno, ſine conſenſu ſubditorum, alienare. 37. num.6. 21
de Regibus catholicis Hiſpaniarum nihil mali præſumi poteſt circa occupationem decimarũ quas percipiunt. 372.nu.4. 588
REGES CATHOLICI Hiſpaniarum ſemper recurrerunt ad ſedem Apoſtolitam pro priuilegijs, pro decimis, & ſimilibus gratijs. ibidem.
ROMANDIOLAE prouinciæ dominium ad Eccleſiam pertinet. 444.nu.4. 378
Romandiolam totam pertinet ad ſedem Apoſtolicam & omnia caſtra intra eam exiſtentia 314.nu.1. 316
ROTA conſulit aliquando Abbreuiatores. 84. nu. 16. 456
Rota quando videat de bono iure omiſſo negocio nullitatis. 180.nu.5. 264
Rota reſtituit cum expectatiua reuocata. 276. nu.4. 301
Rota quando auocat poſſeſſionem non adiudicando illam alicui parti, quid ſoleat facere. 35.nu.4. 202
Rota non exequitur ſententias non guſtato bono iure, ſed quando non procedat. 591. nu.1. 171
* Rota quando ligetur ſtatutis deciſorijs. vide. Statutum.
* Rota Auditor. vide. Auditor.
RVBRICA & non nigrum attenditur in titulo C. qui tut. dar. poſſ. 417. num. 2. 365

S

SALAMANTINAE Eccleſiæ ſtatuta. vide. Statutum.
SALARIVM non conuentum, non debetur. 45. 206
Salarium non conuentum non debetur, etiam quod prædeceſſores & ſucceſſores eſſent ſoliti ſalarium dare. 1. 416
Salarium non conuentum Aduocato debitum. 41. 421
Salarium conſuetum dari officialibus ſimilia officia exercentibus, an debeat habere officialis. 1. nu.1.2.& 3. 416
SALVIANVM nudam poſſeſſionem auocat, quomodo intelligatur. 221.nu.5. 514
Saluianum an detur contra tertium. & quare. 201.nu.3. 98
Saluianum quas probationes requirat. ibidem nu.2.
Saluianum an competat extincta poſſeſſione hypotecata. ibidem.
* SAPIENTIS conſilium. vide Conſilium.

S A-

SATISDATIONES quæ præſtantur a procuratoribus, an dicãtur de ordinatorijs. 130. n. 2. 476
SCIENTIA alicuius ex quibus probata. 348. 572
Scientia per teſtes ſingulares probata. 118. 237
Scientia an probetur per indicia, an ex coniecturis. ibidem. nu. 2.
Sciens ergo ratificans cum agitur de eius commodo, an valeat conſequentia. 24. num. 2. 16
Sciens præſumitur præſens in loco. 24. num. 2. & 4. 15
Sciri an præſumantur ab omnibus quæ publice fiunt. 287. nu. 1. 549
Scientia publica fama præſumitur data præſentia in loco. 65. 213
Scientia actus non ſufficit, ſed etiam omnium qualitatum requiritur. 191. nu. 16. 93
Scientia eius qui habet ius retrahendi ſeu retractandi venditionem factam, qualis debeat eſſe. 123. 239
Scientia per famam an ſufficiat quando agitur de graui præiudicio. 77. num. 3. & 6. 219
Scientia quando præſumatur. 210. nu. 3. 101
Scientia an & quando in dubio præſumenda. 261. nu. 3. 122
Scientia ex quibus coniecturis præſumpta. 258. 120
Scientia præſumpta an contra tertium ſufficiat. 77. nu. 12. 220
Scientia præſumpta an ſufficiat vbi agitur de graui præiudicio. & de amiſſione iuris. 142. nu. 2. 71
* Sciẽtia reſeruationis quomodo probetur. vide. Reſeruatio.
SCRIPTORVM Apoſtolicorum priuilegia, an ſint data ratione laborum, vel ratione pretij. 103. nu. 1. 466
An dicantur data ex conuentione. 368. n. 2. 586
Scriptorum priuilegium quando proſit, etiam quod non ſit ſcriptor tempore gratiæ conceſſæ 399. 357
Scriptorum Apoſtolicorum priuilegia circa acceptationem beneficij in menſibus ordinarijs quomodo intellecta. 504. 409
Scriptores abſentes gaudent priuilegijs ſuis quo ad prærogatiuas deſcriptorum. 368 586
Scriptor Apoſtolicus a curia abſens, gaudet prærogatiuis in eorum bulla contentis. 103. 466
Scriptor apoſtolicus habens expectatiuam ad largam, præfertur ſcriptori Archiui habenti gratiam creationis in canonicum. 294. 559
Scriptores Apoſtolici licet ſint veri familiares, tamen non gaudent prærogatiuis deſcriptorum ante publicationem bullæ de ſcriptorum 85. 223
Scriptores Apoſtolici ſoluunt ſingulis annis ſcyphum aureũ Papæ. & quare. 368. n. 2. 586
SCRIPTVRA priuata ad commodum ſcribentis non probat. 270. nu. 1. 125
* Scripturis receptis in archiuo. vide. Archiuum.
SECVNDAS nuptias contrahens vir, libere diſponit de illa quantitate quam filius primi matrimonij conſequi poteſt. 16. nu. 6. 193
Secundas nuptias pater cõtrahens quod non poſſit plus legare ſecundæ vxori quam legauit vni ex filijs primi matrimonij, quomodo intelligatur. 1. nu. 1. & 2. 189
Secundæ nuptiæ ſi de facto & nulliter eſſent contractę, an mater tranſiens ad ſecunda vota quod non poſſit diſponere de lucris nuptialibus, ſed ex filijs primi matrimonij cõſeruare tenetur, quando procedat. 4. nu. 1. 418
Secundarum nuptiarum diſpoſitio loquens in matre, an habeat locum in patre. 4. num. 3. 418
l. hac edictali. C. de ſecund. nupt. quomodo intellecta. 1. 189
l. hac edictali. C. de ſecund. nupt. quod nouerca concurrat cum filio vſque ad ſupplementum legitimæ, procedit etiam quod filius ſupplementum non petat. 16. 193. & 9. 191
in caſu l. hac edictali. filio duplex remedium competit & vnum nõ confunditur per aliud 16. nu. 4. 193
§. illud. l. feminæ. C. de ſecund. nupt. quomodo intellectus. 4. 418
* Legitima filij quomodo detrahatur inſtituta nouirca. vide. Legitima.
SENTENTIAE appellatione an ſolum veniat diffinitiua. & quid de interloquutoria. 266. nu. 3. & 5. 297
Sententia præſumitur valida. & qui vult docere de nullitate an debeat docere de proceſſibus. 198. nu. 1. 97
Sententiæ non creditur niſi doceatur de proceſſibus ſecundum ſtylum Rotæ. ſed quomodo intelligatur. 198. nu. 2. 97
Sententia ſine actis, quo caſu probauerit. 328. 323
Sententia inſerta in exequutorialibus an faciat fidem. 326. nu. 1. 146
Sententia abſque proceſſu, ad effectum moderationis inhibitionis, an ſufficiat. 198. 97
Sententiæ verba ſtricte intelligenda. 197. nu. 1. 303
Sententia de ſui natura an ſit indiuiſibilis. 315. nu. 2. 142
Sententia an debeat in totum valere vel in totum ſit nulla. ibidem.
Sententia quæ non valet in ſexcentis, an ſaltem valeat in quingentis. ibid.
Sententia vt aliquem afficiat, neceſſe eſt quod illi citetur. & quomodo. 6. nu. 1. 190
Sententia lata contra eũ de cuius intereſſi principaliter agitur, an noceat omnibus prætendentibus intereſſe in conſequentiam. 335. nu. 1. 567
Sententia lata contra auctorem meum an noceat & mihi. 11. nu. 2. 8

Sen-

Sententia lata pro agente, an proſit omnibus & an noceat. ibidem. nu.3.& 4.
Sententia quando non proſit nominato in ſententia. 11. nu.8. 8
Sententia lata contra hæredem, non præiudicat fideicommiſſario non citato ſaltem per proclama. 91. 459
Sententia lata contra hæredem, an poſſit exequi contra fideicommiſſarium. 91. nu. 1. 459
Sententia effectus in fauorem hæredis ſeu contra, an porrigatur ad fideicommiſſarium. 192. nu. 2. 269
Sententiæ effectus quando porrigatur ad ſingularem ſucceſſorem. 192. nu. 1. 268
Sententia lata contra proprietarium, non nocet vſufructuario ignoranti. 335. 567
Sententia ſuper POSSESSORIO lata, an diffinitiua. 469. nu. 5. 393
Sẽtentia lata in poſſeſſorio poteſt eſſe iuſta, licet conſtet de bono iure alterius in petitorio. 290. nu. 1. 306
Sententia an poſſit confirmari in ſecunda inſtantia ex noua cauſa, & quomodo. 284. num. 2. 130
Sententia primi Iudicis an poſſit confirmari ex nouiter deductis, & an procedat in iudice nullitatis. 381. nu. 1. 350
Sententia an ſuper nullitatibus an ſuper negocio principali ſit ferenda. 72. 451
Sententia lata in negotio principali, omiſſo articulo grauaminis. 145. 72
Sententia vbi in ea dicitur. lata & publicata. importat quod ſit lecta. 347. 332
Sententia tertia quando dicatur in eadem cauſa proferri. 284. nu. 4 130
Sententia ex quo, in dubio, lata præſumendum ſit. 33. nu. 4. 20
Sententia inter alios lata, an & quando noceat tertio. 151. nu. 1. 251
Sententia declaratoria, ſuſtinetur ex ſcientia intimationis poſtea ſuperueniente. 381. 350
Sententia lata ad fauorem alicuius ſine mandato, an poſſit ratificari. ſed quid ſi præceſſit mandatum re vera, an ſufficiat producere poſt. 373. nu. 4. 346
Sententia originalis lata in Rota, ſi non reperiatur & agatur de illius exequutione, quæ diligentia facienda. 326. nu. 3. 146
Sententia licet non ſit mandanda exequutioni contra poſſeſſorem quando petitores ſe infringunt, ſecus tamen erit vbi petitur, quod ſola ſententia feratur pro primo habente cauſam inſtructam. 501. 407
Sententia lata contra vnum an pariat exceptionem rei iudicatæ contra poſſeſſorem beneficy. 11. nu. 11. 8
Sententia an dicatur tranſiſſe in rem iudicatam, ſi infra annum vltra commiſſionem aliquid factum ſit. puta fuerint producta iura. vel diſputatum in Rota. 292. nu. 1. 342
Sententia ſine probationibus, vel quæ apparet ex actis iniqua, an ſit notorie iniuſta aut nulla. 391. 171
Sententia nulla ex breuitate temporis. 334. 149
Sententia non ferenda propter breuitatem temporis quo cauſa eſt commiſſa. 136. 68
Sententia lata contra communem opinionem an dicatur lata contra ius commune. 86. n. 2. 44
Sententia contra mortuum non valet, ita nec pro mortuo. 182. nu. 1. 2. & 4. 265
Sententia lata contra mortuũ, naturaliter nulla. & quid in mortuo ciuiliter. 80. num. 2. 454
Sententia pro mortuo in beneficialibus non tenet. 182. 265
Sententia lata contra cedentem, tanquam cõtra ciuiliter mortuum, eſt nulla, ſed quo ad expenſas tenet. 80. 454
Sententia lata virtute commiſſionis impetratæ contra formam oblatæ ſi opponitur eſt nulla. 235. 286
Sententia lata in fauorem minoris tenet. procedit etiam ſi non interuenit conſenſus minoris. 153. 252
* Reliqua ad iſtam materiam. vide. Minor.
Sententia canonizatoria, regreſſus, in qua procurator generalis & non principalis fuit citatus eſt nulla. 282. 548
Sententia an ſit nulla propter denegatam defenſionem. 414. nu. 1. 608
in Sententiæ ſubſcriptione an pars ſit citanda. 243. 288
Sententiæ ſubſcriptio quando propter iura de nouo reperta impediri poſſit. 398. num. 1. 601
SEQVENTIA declarant præcedentia in eadem diſpoſitione. 171. nu. 2. 82
SEQVESTRA odioſa. & a ſequeſtro incipiendum non eſt. 248. nu. 1. 527
Sequeſtrum an detur in prima inſtantia ex æquitate, ne iudicium reddatur eluſorium. 162. nu. 2. 256
Sequeſtrum an detur ex conuerſione fructuum in proprios vſus. 162. nu. 3. 256
Sequeſtrum in iudicio reſtitutorio aduerſus rem iudicatam, an ſit decernendum. 128. 60
Sequeſtrum, etiam quod poſſeſſor non eſſet ſoluendo, an fuerit conceſſum. 162. 256
Sequeſtrum quo caſu non fuerit conceſſum. 146. 248
Sequeſtrum quo caſu fuerit decretum. 414. 608
Sequeſtrum quo caſu iudicatum validum. 346. 571
Sequeſtrum an debeat poni, lata vna ſententia in petitorio vel poſſeſſorio. ibidem. num. 1.
Sequeſtrum non debet apponi vbi in negocio reſtitutionis obtinuit vnam ſententiam. quãdo prius tres ſententias contrarias reportauerat. 73. 38
Sequeſtrum an detur, ſi pro reo eſt lata abſolutoria, & poſtea contra eum feratur condemnatoria. 469. nu. 5. 393
Sequeſtrum vt apponatur iuxta formam Clemen-

Digitized by Google

mentina quid neceſſarium. 35. num. 1. & 3. 202
Sequeſtrum iuxta Clement. vnicam. an detur quando non eſt prima ſententia. 162. nu. 1. 256
Clement. vnic. de ſequeſtr. poſſeſſ. intelligitur de prima ſententia, lata contra poſſeſſorem, non ſi prima fuiſſet lata pro poſſeſſore. 52. 29
Sequeſtrum violans quod erat appoſitum poſt ſententiam latam ſuper attentatis, an incidat in pœnam Clement. ad compeſcendas. 46. 206
Sequeſtrum in cauſa attentatorum non poteſt apponi iuxta formam Clemen. ad compeſcendas. 35. 202
Sequeſtrum contra pacificè poſſeſſorem triennalem an poſſit decerni. 346. nu. 2. 571
Sequeſtrum an poſſit apponi lata vna ſententia in petitorio, licet latæ fuerint tres ſuper poſſeſſorio. 297. nu. 2. 135
Sequeſtrum appoſitum pro vno in cauſa petitorij contra intruſum, non debet relaxari in fauorem alterius obtinentis in poſſeſſorio. 297. 135
Sequeſtranda mulier quando ſit. 248. num. 3. 527
Sequeſtrum de muliere propter potentiam quo caſu fuerit negatum. 248. 527
Sequeſtrum quo caſu nō fuerit relaxatum, etiā data cautione. 303. 137
Sequeſtrum quo caſu reputatum iniuſtum, non autem nullum. 249. 290
SERMO an intelligatur de prima vice quando non eſt ſatisfactum menti diſponentis. 271. nu. 3. 542
SERVITOR ſequitur dominum quocunque vadit. 408. nu. 1. 607
SIGILLVM an præſumatur appoſitum de voluntate domini. 349. nu. 2. 155
Sigillum Auditorum, an habeatur loco decreti. 354. nu. 2. 578
SIGNATVRAE vſus an attendendus. 97. nu. 1. 228
Signatura quomodo retrahatur ad tempus Datæ. 94. nu. 2. 227
SIMONIAE crimen graue. 203. nu. 2. 99
Simonia committitur quando exprimitur aliter quam inſit de iure, etiam quod ſimus in ſpiritualibus. 233. nu. 1. 521
Simonia, an ſit ſi poſt ingreſſum beneficij aliquid detur, non præcedente pactione. 167. nu. 5. 259
Simonia an et quando committatur promittendo, ſicut donando. 80. nu. 2 221
Simoniaca an conuentio de ſoluendis expenſis & fructibus pro ceſſione iuris. 42. 205
Simoniaca electio quo caſu iudicata. 233. 520
Simonia quo caſu probata. 479. 398
Simonia an probetur ex publica voce & fama & ex teſtibus ſingularibus de confeſſione. 167. nu. 6. 259
Simoniacum quem eſſe, an confeſſio probet. 371. 165
Simonia an probetur ex vicinitate actuū. 167. nu. 2. 3. 4. & 5. 258. & 259
Simonia an iudicatur in correſpectiuis. 167. nu. 1. 258
Simoniacus quo caſu contractus correſpectiuus iudicatus non fuerit. 430. 184
Simoniaca quo caſu iudicata mandata plura eodem die, & coram eodem notario & teſtibus, facta. 513. 414
Simonia conuentionalis in vno beneficio contracta, reddit inhabilem ad aliud beneficium 80. 221
a Simonia an excuſet ſimplicitas. 159. 255
cum Simoniaco Epiſcopus an & quādo diſpenſet. 80. nu. 1. 221
SOCIETAS an poſſit contrahi ſuper officio emendo. 67. 449
Societas contracta ſuper officio emendo, eo non empto an valeat, & an debeantur fructus. 67. nu. 2. 449
Societas officij ſi in ſe valet & fideiuſſor acceſſit, ea diſſoluta tenebitur ſicuti principalis. 67. nu. 1. 449
Societati duraturæ ad beneplacitum cum diſdicta quindecim dierum, ſi fideiuſſor accedat ad ſex menſes & non vltra, ſi ſocietas inter ſex menſes diſdicatur conuenire poteſt. 38. 443
Societas durantibus quindecim diebus diſdicta dicitur durare. 68. 449
Socius itineris an agat actione iniuriarum pro iniuria illata ſocio. 295. nu. 3. 134
Solennitas requiſita in actu, præſumitur quod tempore legitimo interuenit. 219. num. 7. 104
Solennitas requiſita in actu celebrando a minore, vel muliere, requiritur in conſtitutione procuratoris ad illum actum. 157. num. 2. 254
Solennitas eadem quæ requiritur in exequutione alicuius actus, requiritur quando conſtituitur procurator ad exercendum illum actum. 350. nu. 4. 333
Solēnitas intrinſeca ſi non apponatur, an eo ipſo probetur non interueniſſe per exhibitionem actus geſti, & quid in extrinſeca. 203. n. 6. 274
Solēnitas extrinſeca in iudicialibus an præſumatur. 256. nu. 2. 119
Solennitas non enunciata an præſumatur in contractu, & quid ex diuturnitate temporis 355. nu. 5. & 7. 336
Solennitas in antiquis an præſumatur ſi non enuncietur. 205. nu. 4. 274
Solenniter acta an præſumantur omnia in tempore antiquo triginta annorum. 183. nu. 1. 89
Solennitas ex temporis diuturnitate præſumpta. 345. 555
Solēnitas ex curſu temporis quando non præſumenda. 183. nu. 2. 89

Solen-

Digitized by Google

Solennitas non enunciata quando operetur. 345.nu.2. 153
Solennitates extrinſeca enunciata præſumitur in decreto voluntaria iuriſdictionis.400. 357
Solennitas extrinſeca an ex longinquitate temporis præſumatur. 327.nu.4. 322
Solennitas extrinſeca an præſumatur ex lapſu triginta vel quadraginta annorum. 363. nu.1.& 2. 582
Solenniter an præſumantur omnia facta, ſtante deperditione ſcripturarum & ſacco ciuitatis. 220.nu.1. 513
Solutio poſt moram, an debent fieri in curia, an in partibus. 435. 186
Soluere an quis teneatur, vbi & teneatur reſpondere. 435.nu.3. 186
Solutio quando debet fieri reſpectu fructuum, vbi fiat. ibidem. nu.1.
Solutio debiti in ſcriptis contracti, debet probari in ſcriptis, vel per quinque teſtes, quomodo procedat. 421.nu.1. 367
Soluere debens in ducatis auri largis, an poſſit ſoluere in moneta. 645.nu.3. 247
Solutionis vim an habeat cedula depoſiti in manibus banchary, in materia venditionis. 159. 76
Soluere debens quamprimum, an nihilominus habeat aliquod tempus. 259.nu.3. 120
ad Soluendum debitum confeſſus an detur dilatio & quomodo. 121.nu.2. 472
ad Soluendum tertio an poſſit aliquis condemnari. 11. nu. 6.9.13.14. & 15. 8. & 9.
Soror licet non ſit de conſeruantibus agnationem, tamen agnata eſt. 136.nu.1. 254
Species plus & minus non facit differre. 503 nu.2. 409
Species quando videantur comprehendi ſub generali ſermone, vel potius ex genere videantur extracta. 36.nu.2.& 4. 433
Species quando veniunt poſt genus, quid operentur. 36.nu.3. 433
de Speciali iure quæ ſunt, an ſint in conſideratione. 378.nu.3. 453
Spoliandi via eſt tollenda. 94.nu.6. 60
Spoliari quando quis dicatur iure aliquid percipiendi. 409.nu.1. 360
Spoliatus, quando reſiſtit ius commune, an reſtituendus. 361.nu.2. 161
Spoliatus an reſtituatur quando notoria cõſtat de non iure per ſententiam. 177. n. 2. 86
Spoliatus an reſtituatur, quando permittit diſcuti ſuper proprietate. 29.nu.1. 429
Spoliatus non reſtituitur, vbi timor ſcandali viget, ſed poſſeſſio ſequeſtratur ad manus Rotæ. 474.nu.4. 58
in Spolio reſtitutio poſt tres conformes fuit negata ratione ſcandali, & publicæ vtilitatis, dum tamen materia incontinenti probaretur. 317. 317
Spoliato in reſtitutione an obſtet decretum in regula reſeruatoria appoſitum. 48. nu.4. 27
Spoliatus vigore mandati exequutiui nulliter decreti, an reſtituendus. 177.nu.1. 86
Reſtitutio ad poſſeſſionem vitioſam non datur. 403.nu.4. 176
ad Spolium quo caſu fuerit data reſtitutio, non aliter iuſtificato, inſtrumento conditionali. 415. 363
Poſſeſſio ad effectum primi extremi, debet plene probari. 118.nu.1. 103
in Spolio continuatio poſſeſſionis non probatur per teſtes de publica voce & fama; ad effectũ primi extremi. 218. 103
in Spolio primum extremum plene eſt probandum. 62.nu.1. 212
in Spolio, primum extremum debet plene probari, quomodo intelligatur. 75.nu.3. 452
ad probandum primum extremum, ſufficit præſumptiua probatio. 75. 452
Spolium quo caſu per inſtrumentum probari poſſit. 10.nu.1. 191
ſuper Spolio, quibus teſtibus fuerit adhibita fides. 35. 20
in Spolio, in antiquis teſtes de auditu auditus probant primum extremum. 74. 38
in antiquiſſimis, primum extremum probatur per teſtes de auditu auditus a maioribus, & per famam. 72. 38
in Spolio, mãdatũ de diſpẽſando an ſufficiat ſpuſ rio pro reſtitutione. 241. num. 3. 113
ad petendum reſtitutionem, an ſufficiat docere de titulo colorato. 94.nu.1. 50
in Spolio, articuli ſuper execrabilitate an ſint admittendi. 70. 37
Spoliatus poteſt eligere, vel agere contra ſpoliantem ad æſtimationem, vel ſuccedentem in vitio ad ipſam rem. 140. nu.3. 70
Spoliatus a tertio quando habeat remedium poſſeſſorium contra tertium, non autem contra reſignatarium. 158. 487
Spoliator quando audiatur in petitorio. 54. nu.8. 30
Spoliator clericus quando euitet pœnam excommunicationis. 54.nu.9. 31
Spoliatus qui nõ eſt integraliter reſtitutus, poteſt petitorium ſuſpendere in quacunque parte illius, & dicere quod vlterius non cognoſcatur niſi facta reſtitutione. 290. 306
in Spolio an admittatur compenſatio, alterius cauſa. 118 nu.1. 63
in Spolio an poſſit opponi de cauſa æque priuilegiata. ibid. nu.2.
Spolij actio, puta remedium can. redintegranda, eſt in rem ſcripta, & tranſit in ſingularẽ ſucceſſorem ratione dominy. 172. 260
in Spolio remediũ canon. redintegranda. an cõpetat contra omnẽ poſſeſſorẽ. 172.nu.2. 260
Spolij cauſa quæ actiones naſcantur aduerſus ſpoliantem. 172.nu.3. 261
in Spolio quando intentatur remedium canon. redintegranda. quid probandum ſit. 269. nu.1. 540
Fructus qui percipi potuerunt an veniat in canon. redintegranda. 373. nu.1. 166
Remediũ canon. redintegranda. an cõpetat ſingulari ſucceſſori ratione dominy. 285.n.1. 304

Remedio. canonis redintegranda. quanto tempore præſcribatur. 110. 77
Spolij actio non tranſit niſi ſpecialiter dicatur. 172. nu. 6. 261
Spolij actio, an cenſeatur conceſſa ſubrogato, ſi non fuerit ſpecialiter conceſſa. ibid. nu. 7.
* *Spolio, an agat commendatarius. vide. Commendatarius.*
* *Spolij reſtitutio. vide. Reſtitutio.*
* *Spolium circa execrabilitatem. vide. Execrabilis.*
Spurius, ſine peccato non tenet beneficium. 241. nu. 2. 113
Stabilimenta Religionis Hieroſolymitanæ. vide. Religio.
Status ille nõ cõſideratur qui deſijt eſſe ſtatus per contrariam poſſeſſionem. 403. nu. 2. 175
Status cauſa quando agitur, omnis alia cauſa ſilere debet. 93. nu. 2. 49
Status beneficij quanto tempore probetur. 232. nu. 1. 109
Status beneficij, an probetur ſpatio quadraginta annorum, quando nõ agitur de qualitate ſed de ſubſtantia beneficij. 232. nu. 3. 109
Statuta condere, an ſit iuriſdictionis. 353. nu. 1. 158
Statuta condere, an iuriſdictionis. & ea ceſſante, an ſtatuta nulla. 191. nu. 1. 268
Statutum non ligat ſtatuentem. 353. 158
Statuta non afficiunt forenſem. 191. n. 1. 268
Statutum habilitans perſonam, an habilitet eam vbicunque, etiam extra territorium. 365. nu. 1. 584
Statuti ignorantia, an dari poſsit in Communitate. 50. nu. 2. 442
Statuti verba vbi non conueniunt, nec eius diſpoſitio. 302. nu. 2. 556
Statutum debet interpretari vt minus lædat ius commune quam fieri poſsit, quomodo intelligatur. 156. nu. 2. 254
Statuta quomodo ſint intelligenda pro vt iacẽt. 55. nu. 4. 444
Statuti vna pars declaratur per aliam. 38. n. 4. 435
Statuta, an debeant intelligi attenta ſituatione, ſcilicet ſecundum rubricam ſub qua ponuntur. 38. nu. 5. 435
in Statutis, in materia odioſa, ſtricta ſit interpretatio. 304. nu. 1. 137
Statutum non extenditur de caſu fauorabili ad caſum odioſum. 88. nu. 6. 45
in Statuto dubio ſe fundans, non eſt audiendus. 31. nu. 8. 200
ex caſu dubio Statuti, non debemus recedere a clara iuris diſpoſitione. ibid. nu. 10.
Statutum licet videatur contra æquitatem, ſi tamen eſt rationabile, an validũ. 388. nu. 1. 170
Statutum nouum, quando comprehendat caſum habentem originem a præterito. 260. nu. 2. & 7. 121
Statutum loquens in perſonam, an comprehendat forenſes. 31. nu. 1. & 3. 199
Statutum, an poſſit, vel non, habilitare perſonam. 31. num. 6. 200
Statutũ per quod odio alterius quis grauatur, an odioſum. 260. nu. 4. 121
Stante ſtatuto quod quis non poſsit contrahere, an poſſit compromittere, & tranſigere. 158. nu. 1. 76
Statutum loquens de debito, an habeat locum in debito iurato. 500. nu. 3. 407
Et quid ſi Statutum auferat fidem inſtrumentis. ibidem.
Statutum quod inſtrumenta poſt ſexdecim annos fidem non faciant, habet locum etiam in inſtrumento iurato. 121. 60
Statutum quod licentiatus præcedat Doctorem, contra ius commune. & quomodo intelligatur. 340. nu. 2. 328
Statutum quod percipiens fructus ex pignore dotali non computet in ſortem, quomodo intelligitur. 316. 142
Statutum generaliter loquens, an comprehẽdat cauſam dotis. 160. nu. 1. 488
Statutum generaliter loquens, an comprehendat cauſam dotis quando dos reperitur ſpecialiter priuilegiata. 160. nu. 2. 488
ſtante Statuto quod mulier non poſsit contrahere ſine certa forma, an poſsit ſe obligare pro dote. ibid. nu. 4.
Statutum inhabilitans ratione criminis, an inhabilitet ratione ſuſpicionis. 390. nu. 1. 354
Statutum ſi aliquid prohibeat, non poterit per indirectum fieri aliquid per quod ad illud quod prohibetur peruenitur. 7. nu. 5. 420
Statutum de donatione prohibita, an ſe extẽdat ad donationem præſumptam. 55. nu. 2. 444
Statutum prohibens deſcendentes ab hæreticis obtinere beneficia, an exorbitans a iure communi. 260. nu. 3. 121
Statutũ requirens ſolennitatem in donationes an habeat locum in donatione præſumpta. 7. nu. 2. 420
Statuta deciſoria ligant Rotam. 416. num. 2. 364
Statutum præfigens terminum poteſt eſſe deciſorium & ordinatorium. 416. nu. 2. 364
Statutum tollens actionem poſt annum, an tollat exceptionem. 170. nu. 1. 260
Statutum prohibens appellationem, quando dicatur ordinatorium vel deciſorium. 416. nu. 1. 364
Statutum quod non poſsit appellari, an ſit ordinatorium vel deciſorium. 469. nu. 2. 393
Statutum quod non poſsit dici de nullitate niſi infra certum tempus, habet etiam locum vbi eſt nullitas euidens. 378. 167
Statuto quod mandat beneficia conferri certis perſonis, quando non cenſeatur derogatum. 368. nu. 1. 164
Statutum excludens fœminas propter maſculos, an fauorabile, & extendendum. 341. nu. 1. 152
Statutum excludens fœminas propter maſculos an fauorabile & extendendum de cauſa inteſtati ad cauſam teſtati. 38. nu. 10. 435

Statutum excludens fœminas propter maſculos, an comprehendat bona extra territorium poſita. 341. 152
Statutum ſi excludat mulierem a ſucceſſione ab inteſtato, cenſetur etiam excludere a legitima. 38. nu. 6. 435
Statutum excludens fœminam dotatam a ſucceſſione patris, aui, proaui &c. an videatur excludere ſi extet deſcendens maſculus a nominatis in Statuto, vel quod requiratur quod extet maſculus de cuius hereditate agitur. 3. nu. 1. 418
Statutum ſi excludit filiam a ſucceſſione parentum, an tanto magis interpretandum ſit quod voluerit excludere ab hereditate fratris. 127. nu. 1. 474
Statutum vocans fratres, & excludens ſorores, an dicatur etiam vocare filios fratrum. 156. nu. 3. 254
Statuentes pro conſeruatione agnationum, reſpiciunt ad proprias, non ad alienas. 31. nu. 7. 200
Statutum non cenſetur excludere fœminam non ſubiectam, a bonis ſtatuenti ſubiectis. 31. nu. 2. 199
Statutum excludens fœminas ſtantibus maſculis, an comprehendat clericos vel heredes eorum. 191. nu. 2. 268
Statutum excludens fœminam dotatam, an ſolum intelligatur excludere ab hereditate dotantis. 277. nu. 1. 128
Statutũ quod fœmina non ſuccedat niſi in certa parte ab inteſtato, ſtantibus maſculis ex teſtamento in eo in quo teſtator voluerit, quomodo intelligatur. 38. nu. 3. 434
Statutum ſi excludat filiam extante maſculo, an ſit excluſa temporaliter. 119. nu. 1. 237
Statuto ſtante excludente fœminas ad tempus, deſcendentes ex fœmina quando poſſint redintegrari. 139. 245
Statutum Anconitanvm ſub rubrica de ſucceſsionibus ab inteſtato, quomodo intellectum. 156. 254
Statutum Bononiense concedens facultatem teſtandi damnatis ad mortem, an præſeruet teſtamentum prius per condemnatum factum. 304. 313
Statutum Fvlginatense quomodo intellectum. 3. 417. & 127. 474
Statutum Fulginatenſe quod nulla mulier dotata poſſit petere ſupplementum legitimæ ſed ſuo legato contenta ſit, quomodo intelligatur. 38. 434
Statutum Hispalense de filijs reconciliatorum, quomodo intellectum. 514. 415
Statutum Eccleſiæ Hiſpalenſis inhabilitans deſcendentes ex hæreticis, &c. an comprehendat regreſſus. 260. 121
Statutum Hiſpalenſe quod filij vel nepotes hæreticorum, vel condemnatorum, vel reconciliatorum de hæreſi non poſſint obtinere beneficia, quomodo intellectum. 390. 354
Statutum Interamnense excludens filiam propter filium maſculum non comprehẽdit filium legitimatum. 302. 556
Statutum Eccleſiæ Palentinae quomodo intellectum. 368. 164
Statutum Pervsinvm excludens ab inteſtato filias temporaliter, non habet locũ quando ſunt filiæ cõſtitutæ in teſtamẽto. 119. 237
Statutum Peruſinum loquens ab inteſtato, excludens fœminas temporaliter, an locum habeat in teſtamento valido, facto per patrem in quo filias in dotem inſtituit. 193. 269
Statutum Eccleſiæ Placentinae quod certo generi perſonarum conferatur, intelligitur quando ab Epiſcopo ſit collatio. ſecus ſi a Papa. 301. 136
Statutum Placentinum, an det ius conſiderabile, ita vt de eo debeat fieri mentio in expectatiua. 229. 283
Statutum Ravennae quod vir lucretur medietatẽ dotis, quomodo intellectũ. 135. 243
Statutum Salamantinvm ſiue concordia quomodo intellecta. 99. 464
in Salamantina Eccleſia dignitatem habens, an poſſit aſcendere ad maiorem. & qui habet portionem ad canonicatum, an ille qui habet dignitatem & portionem inſimul poſſit aſcendere ad canonicatum ratione portionis. 218. 513
in Salamãtina Eccleſia portio & dignitas non ſunt beneficia incompatibilia, nec de iure neq; ex conſtitutione Nicolai V. 227. 519
in Salamantina Eccleſia portionario antiquiori qui aſſequutus eſt etiam dignitatem, an debeatur canonicatus qui debebatur portionario ſimplici, ex conſtitutione in dicta Eccleſia. 216. & 218. nu. 1. 512. & 513
Statutum Salamantinum quod in vniuerſitate præcedat doctorem alibi graduatum quomodo intellectum. 340. 328
Statutum Vrbevetanvm quod mater non poſſit plus vni quam alteri ex filijs relinquere, eſt validum. 388. 170
Statutum Vrbis de pactis non valituris &c. quo caſu locum habuerit. 153. 484
Statutum prædictum, an habeat locum in quietante ex cauſa neceſſaria. 153. num. 2. & 3. 485
Statutum Vrbis de contractibus mulierum non valituris ſine certa ſolennitate, an comprehendat obligationem pro dote factam. 160. nu. 5. 488
liberatio mulieris non facta cum ſolennitate ſtatutaria, an nulla. 146. nu. 2. 481
Statutũ Vrbis de pactis non valituris, loquens de muliere, an habeat locum quando mulier recipiendo dotem liberat. 146. nu. 1. 481
Statutum Vrbis de pactis & donationibus non valituris, an habeat locum in muliere faciente quietãtiã de dote recepta 153. n. 2. 485
Statutum Vrbis de pactis non valituris, an habeat locum quando cadit potentia læſionis in muliere. 146. nu. 3. 481
Statutum Vrbis de donationibus & pactis

- non valituris quo caſu non comprehendat cauſam dotis. 160. 488
Statutum Vrbis de donationibus & pactis non valituris an habeat locum in muliere compromittente. 100.nu.2. 53
Statutũ Vrbis quod de nullitate dici nõ poſſit poſt annum, habet locum etiam ſi principaliter nullitas in iudicio deducatur. 188. 269
Statutum Vrbis quod poſt annum nõ poſſit agi de nullitate, non tollit exceptionem. 170. 260
Statutum Vrbis in prima parte quod nullatenus audiatur, tollit etiam ius dicendi de nullitate per viam exceptionis. 407. 359
Statutum Vrbis quod cauſa nullitatis coram Capitaneo, &c. quo ad primam partẽ Statuti, quo caſu ligauerit Rotam. 416. 364
Statutum Vrbis reijciens nullitatem, an videatur reijcere illam quæ reſultat ex alio Statuto. 407. nu. 5. 360
Statuto Vrbis quod cauſa nullitatis poſſit infra annum proſequi, non ſufficienter derogatum per commiſſiones de quibus hic. 354. 335
Statutum Vrbis excludens ſorores propter fratres quomodo intelligitur. 277. 128
Statutum Vrbis excludens ſororem propter fratrem, an habeat locum vbi frater & ſoror ſunt forenſes. 315. 199
Statuti Vrbis cap. 24. de ſucceſſ. ab inteſt. intellectus. 277. nu. 2. 128
Statutum Vrbis de creditoribus negligentibus petere per ſexdecim annos, exceptis dotibus, an habeat locum in fructibus debitis ex cauſa non ſoluta dotis. 88. 44
Statuti Vrbis circa taxationem fructuum dotis intellectus. 304. nu. 3. 137
Statutum Vrbis, quod viri, ſoluto matrimonio fructus ex pignore percipientes, non imputẽt in ſortem, quomodo intelligitur. 304. 137
Statuti Vrbis 291. incip. Item quod notarius lib. 3. intellectus. 5. nu. 2. 5
Statutum Vrbis loquens in minore non valẽte donare ſine ſolennitate, habet locum in minore conſiſtente habuiſſe pretium in contractu venditionis. 55. 444
Statutum Vrbis prohibens minorem contrahere conſiderat ſolum actum laſiuum. 158. n. 2. 76
✱ Statutorum derogatio. vide. Derogatio.
✱ Statutum detrahens fidem inſtrumentis. vide. Inſtrumentum.
✱ Statutũ circa compromiſſa. vide. Cõpromiſſa.
STIPVLATIONES an ſint tot, quot anni. 253. nu. 2. 118
Stipulatio inter mercatores, an habeatur in conſideratione. 126. nu. 7. 474
Stipulari an poſſit alteri iudex. 11. nu. 7. & 15. 8. & 9.
STYLVS ſignatura Papæ attẽdẽdus. 17. n. 2. 423
✱ Stylo curiæ non eſt recedendũ. 240. nu. 8. 112
Stylus debet probari de illo tempore quo proponitur. 219. nu. 1. 279
Stylus ante ius quomodo probãdus ſit. 241. 523
Stylus quod ad ſententiam non fiat citatio, eſt contra ius. 241. 523
Stylus introductus in cauſis ſummarijs, an extendatur ad cauſas ordinarias ex identitate rationis. 130. nu. 8. 476
probato ſtylo procedendi coram ordinario, non probatur ſtylus procedendi coram delegato. 122. 64
Stylus ſtricti iuris non debet extendi. 32. n. 3. 201
SVBCOLLECTORIS beneficia reſeruata. 10. n. 1. 421 (396
SVBDELEGATVS an poſſit ſubdelegare. 476. n. 1.
✱ SVBHASTATIONE non præcedente, an datio in ſolutum ſit nulla. vide. Datio in ſolutum.
SVBREPTIO non omnis reddit ſubreptitium reſcriptum. ſed quæ. 226. nu. 1. 106
Subreptio quæ vitiat gratiam. 17. nu. 1. 423
Subreptionẽ non omne expreſſum facit, ſed quod 181. nu. 2. & 6. 88
Subreptio quando eſt cauſa conceſſionis gratiæ quid vitiet. 248. nu. 1. 116
Subreptio non inducitur niſi in caſibus a iure expreſſis. 97. nu. 4. 228
Subreptitia an ſit gratia, dato quod narratiuis non monuiſſet Principem ad facilius concedendum. 414. nu. 1. 179
Subreptitia an ſit gratia quando exprimitur aliquid quod facilius retrahere debebat principem, & nihilominus conceſſit. 17. n. 3. 424
Subreptio an & quando inducatur a pendentibus a futuro euentu. 97. nu. 4. 228
Subreptitiam an reddat gratiam taciturnitas modicæ quantitatis 126. 66
Subreptio quantumcunque minima in beneficialibus vitiat gratiam. 126. nu. 1. 66
de Subreptione an poſſit dari ceſſante dolo, & concurrente ignorantia. 181. nu. 4. 88
Subreptio an noceat dato quod procedat ex ſimplicitate, vel ignorantia. 268. nu. 3. 130
Subreptio vt euitetur an reſpiciatur ad incertitudinem narratorum, & incertitudinem vacationis. 84. nu. 7. & 12. 476
Subreptio prima an ſanetur ex actu ſuperueniente. 97. nu. 3. 228
Subreptio priorum litterarum an per ſecundas ſit ſublata. 41. 437
de Subreptione an poſſit dari in gratia impetrata pro abſente. 181. nu. 1. 87
Subreptitiã an reddat gratiam expreſſio quod eſſet nominatus a conclauiſta, cum non eſſet. 414. 179
Subreptitiam an reddat gratiã expreſſio quod quis eſſet in duodecimo anno, cum tamen eſſet in decimo. 181. 87
✱ Subreptitia gratia. vide. Gratia.
✱ Subreptitium reſcriptum. vide. Reſcriptũ.
SVBROGATIO habet fomentum a iure communi. 141. nu. 1. 480
Subrogatio an innitatur iuſtitiæ vel gratiæ 272. nu. 5. 299
Subrogatio in beneficialibus innititur diſpoſitioni iuris communis. 144. nu. 1. 481
in Subrogati concurſu prouiſus an dicatur venire contra ius. 242. nu. 3. & 5. 113

ubrogationem ad obtinendam collitigans reſpectu litis, an innitatur iuri communi. 241. nu. 3. 113

Subrogatio vt afficiat an debeat intimari. 9. nu. 4. 6

Subrogatio an inducatur ex gratia ſi neutri & quando. 423. nu. 1. & 2. 182

Subrogationis gratia an comprehenſa in gratia ſi neutri ex clauſulis generalibus. 272. nu. 2. 299

Subrogatus quando ſummarie ſit immittendus in poſſeſſionem. 294. nu. 2. 133

in Subrogatione quomodo agatur via ordinaria & cognitio ſit ſummaria. 308. nu. 4. 139

Subrogationes duæ vbi procedunt a Papa, non eſt locus iudicio ſummario ſed ordinario. 294. 133

Subrogati quando ſunt duo etiam quo ad poſſeſſionem, dato quod vna ſubrogatio ſit prior altera, tamē iudicio ordinario agendum eſt. 131. 242

Subrogationibus duobus ſtantibus etiam quo ad poſſeſſionem, non ſolum diſcutiendum eſt de dictis ſubrogationibus, ſed etiam de iure tertij, in vnum ex dictis ſubrogatis ceſſo. 308. 139

Subrogatus quo ad poſſeſſionem immittendus non verificata narratiua vnionis. 484. 400

Subrogatio vbi eſt in forma gratioſa, poteſt apprehendi poſſeſſio abſque vitio attentati. ſecus vbi eſt in forma rigoroſa. 208. 100

Subrogatus venit ad cauſam in eiſdem ſtatu, & terminis. 155. nu. 2. 253

Subrogatus ad omne ius an cenſeatur ſubrogatus ad poſſeſſionem. 220. nu. 2. 280

Subrogato in omni iure & ad omne ius, non debentur fructus niſi a die ceſſionis, licet de ſequeſtro fructuum ſit facta mentio in ſupplicatione. 220. 280

Subrogatus etiam quo ad litem, vbi fructus ſunt deducti in iudicio, cenſetur eſſe ſubrogatus etiam quo ad fructus. 159. 487

in Subrogatione actio ſpolij non venit, niſi ſaltē fiat mentio de ſpolio in narratiua. 375. 167

Subrogatus in omni iure & ad omne ius, etiam quo ad actionem ſpolij, non cenſetur ad fructus præteritos ſubrogatus. 361. 580

Quis præferatur ex collitigantibus ſubrogato & prouiſo Apoſtolico, quando ſub eadem Data ſunt prouiſi. 242. 113

Subrogato nouo non collitiganti, non datur mandatum de immittendo ſi collitigans vel procurator eius petat dilationes ad partes, quia conceduntur & interim ſuperſedetur. 6. 5

ad Subrogationis effectum appellatio extraiudicialis intimata an inducat litis pendentiam. 108. 468

SVBSCRIBERE eſt ſubtus ſcribere. 219. nu. 3. 104

Subſcriptio an comprehendat ita ſequentia ſicut præcedentia, & quando. 219. nu. 2. 4. & 5. 104

SVBSTITVTIO vocās maſculos reſtricta ad certos gradus, ſeu certum genus perſonarum, eſt facta etiam ratione agnationis conſeruandæ. 171. 260

in SVBSTITVTIONE VVLGARI an ſit expectandus euentus deficientiæ liberorum. 351. n. 3. 524

Subſtitutio vulgaris quæ continetur ſub illis verbis ſi ſine liberis deceſſerit, an habeat effectum ſi non impleatur conditio. 351. nu. 1. 574

Subſtitutio PVPILLARIS facta de extraneo in teſtamento minus ſolenni non eſt valida. 563. 257

Probata morte eius cui eſt facta Subſtitutio pupillaris præſumitur mortuus in pupillari ætate. 480. 398

in Subſtitutione RECIPROCA facta pluribus ſi ſine liberis deceſſerint, an comprehendatur Epiſcopus. 53. nu. 4. 30

* Subſtitutio procuratoris & ſubſtitutus. vide. Procurator.

SVCCESSIONI ex teſtamento vbi eſt locus ceſſat ſucceſſio ab inteſtato. 54. nu. 1. 444

in Succeſſione ab INTESTATO attenditur perſona decedentis. ſed quando attendatur conſuetudo loci. 31. nu. 4. & 5. 199

Succedentes ab inteſtato, an dicantur venire ex tacita voluntate defuncti. 38. nu. 8. 435

Succedens ab inteſtato ex tacita voluntate defuncti venire dicitur. 35. nu. 9. 209

& eius diſpoſitio dicitur conformis ſtatuto. ibidem.

Succeſſoris appellatione qui veniat. 331. nu. 1. 566

Succeſſor, an poſſit declarare mentem prædeceſſoris. 271. nu. 5. & 8. 126

Succeſſor non poteſt declarare mentem defuncti 20. nu. 1. 13

Succeſſor, an poſſit venire contra id quod non poterat venire eius auctor. 259. nu. 7. 299

Succeſſor particularis an ligetur confeſſione ſui auctoris. 355. nu. 10. 336

Succeſſor in beneficio quis dicatur. 154. 485

Succeſſor an teneatur docere de titulo prædeceſſoris. 346. nu. 1. 153

Succeſſor non tenetur ſtare contractui Prælati prædeceſſoris. 175. 85

Succeſſori in beneficio fructus beneficij conſeruari debent. 552. nu. 2. & 7. 252

Succeſſori in beneficio collatio beneficij, an conſeruetur. 552. nu. 2. & 7. 252

Succeſſor in beneficio an teneatur ad debita prædeceſſoris. 45. nu. 2. 206

Succeſſor quando teneatur ad debita Prælati anteceſſoris. 11. nu. 1. 421

Succeſſor obligatus ad debita prædeceſſoris poſt litem conteſtatam ad aliā Eccleſiam translati etiam tenetur illa debita ſoluere. 40. 436

Succeſſor in Epiſcopatu vel Epiſcopus translatus de vna ad aliam Eccleſiam, an teneatur ſiſtere iudicio moto dum præerat primæ Eccleſiæ & iudicatum ſoluere. 40. nu. 1. 437

Summa maior continet minorem.315.n.1.142
Summa ex pluribus cauſis debita vna tamen actione comprehenſa an reputentur pro vna. 315.nu.4.5.& 6. 142
* *Summaria cauſa. vide.Cauſa.*
Summarie vbi agitur quis libellus admittatur 18.nu.2. 12
Sumptum extractum ex regeſto Cameræ quo caſu non faciat fidem.422. 613
Sumptum ex ſumpto extractum non facit fidẽ. 423. 613
* *Sumptũ inſtrumenti. vide. Inſtrumentum.*
Superfluitas quod nõ adſit in contractibus animadeuertere debemus.171.nu.4. 82
**Supernumerarii canonici.vide.Canonicus.*
Supplicatio an dicatur,gratia informis.356 nu.7. 159
Supplicationis verba vbi non conueniunt, nec eius diſpoſitia conuenit.191.nu.21. 93
Supplicationis expeditio an requiratur quando non agitur ad canonizationem.141.nu.5. 246
Supplicatio ſola abſque expeditione literarũ quo caſu œconomo iuriſdictionem dederit. 274. 543
Supplicatione ſola ius defuncti iuſtificatur.337 150
Supplicationis vigore an quis poſſit capere poſſeſſionem beneficij.423.nu.3.182.& 223. nu.1. 281
Supplicatio,quando præſumatur porrecta de mandato alicuius.267.nu.6. 539
Supplicatio an præſumatur porrecta de mandato alicuius,quando quis eſt præſens in curia. 267.nu.4. 539
Supplicatio quando per impetrantem præſumatur impetrata,vel de eius licentia.171.n.1. 492
Supplicationis porrectio quo caſu nõ fuerit præſumpta de mandato principalis.298. 554
Supplicationis porrectio nõ facit quin alia poſſint per eundem porrigi, & ſuper eam conſenſut præſtari.40. 205
in ſignatione Supplicationis Referendarij addunt. præterquam per obitum apud ſedẽ.ſed an fiat in gratia ſi neutri.84.nu.14. 457
Supplicatio an deuoluat.315.nu.1. 561
Supplicatio & non appellatio eſt, cum de actu principis ad ipſum principẽ recurritur. ibid. nu.1,
* *Supplicationis ſolius vigore an poſſit capi poſſeſſio beneficij. vide. Poſſeſſio.*
* *Supplicationibus extractis de regeſto Legati de latere. vide.Regeſtum.*
Suppressio dignitatum conceſſa quando dicatur.190. 268
* *Suspensio petitorij. vide. Petitorium.*
Syndicus loci eſt citandus quando agitur de tranſlatione bonorũ accataſtratorum de vno ad alium locum, propter præiudicium quod poſſet afferre.448. 381

T

Taxative quando aliquid fiet, quomodo cognoſcatur.117.nu.1. 237
Temeritas ſua alicui prodeſſe non debet.173 nu.3. 83
Tempus in dubio an ſit continuum.168.nu.1. 491
Tempus requiſitum an arbitrarium iudicis ſecundum ſubiectam materiã.259.n.2.120
Tempus præfixum a ſtatuto an currat ignorãti.443.nu.1.2.& 6. 188
Temporis initium, vel illud in quo diſpoſitio confertur,an attendendum.231.nu.1.285.
* *Tempus appellationis proſequenda.vide. Appellatio.*
* *Tẽpus immemorabile.vide.Immemorabilis.*
* *Tempus antiquum. vide. Antiquum.*
Tenuta nulliter data, ſi conſtat de bono iure, an ſit confirmanda.177. 86
Termini dies an computetur in termino. 432.nu.2. 372
Terminus vbi eſt præfixus cum intimatione non currit ante intimationem.168. 81
Termini præfixio, an ſit ſententia interloquuria.17.nu.2. 195
Terminus vbi ad proſequutionem alicuius iudicij eſt præfixus ille, non currit pendente iudicio alio,illi præiudiciali.51. 208
Termino ad dicendum contra pendente, an aliquid potuerit fieri.475. 305
de Terminis abbreuiandis deciſio 23.alias.2. de reſcript. in nou.& 488.alias 15. de reſcript. in antiq.quomodo intellecta.326. 322
* *Termini an ſint ſeruandi de nouo quando tertius venit ad cauſam. vide. Tertius.*
Terminus ad ſoluendum condemnatis, quanti temporis detur.121.nu.1.2.& 3. 472
* *Vide reliqua in verbo.Solutio.*
Tertius poteſt venire ad cauſam pro ſuo intereſſe.343.nu.1. 570
Tertius poteſt deuenire coram delegato pro intereſſe ſuo, licet non ſit expreſſus in commiſſione 166.490.& 376. 167
Tertius,vt admittatur ad cauſam,debet docere de ſuo intereſſe, quomodo intelligatur.91. nu.1.& 3. 46
contra Tertium iudex quando habet iuriſdictionem.74.nu.3. 217
Tertius veniens ad cauſam, dicitur venire in eo ſtatu in quo cauſa reperitur.343.num.3. 570
Tertius veniens ad cauſam,debet admitti in ſtatu & terminis quomodo intelligatur. 71.nu.1. 450
Tertius veniens in tertia ad litem in eo ſtatu & terminis,a ſententia contra eum lata appellari non poterit, quia erit contra eum tertia.71. 450
Tertius veniens ad cauſam, an debeat de nouo ſeruare terminos.237. 322
Tertius,quando venit ad cauſam termini an ſint ſeruandi de nouo,343.nu.3. 570

Tertius

Tertius quando venit ad cauſam, proceſſus non eſt reuocandus.237.nu.2. 522

Tertius aſſiſtens de neceſſitate alteri, quas exceptiones poſſit opponere.355. 336

Tertius qui non fuit in lite, an afficiatur ex litis pendentia inter duos.74. nu. 1. 217

Tertius qui non eſt in lite, non attentat.74.217

Tertius ſubrogatus, qui non fuit in lite, an agat remedio attentatorum.74.nu.2.& 4. 217

Tertius pro ſuo intereſſe ſi vult poteſt appellare non propterea cogitur.91. nu.4. 460

Tertius veniens in petitorio, an poſſit impedire reſtitutionem.317.nu.2. 318

Tertio citato, an ſententia contra vnum lata noceat, tamen contra eum non fuit pronunciatum.365. 163

quod ad commodum Tertij an quis poſſit inſtare, & petere vt iudex aliquem condemnet. 11.nu.9. 8

Tertius in quem verba exequutiua ſunt directa, an poſſit agere & quando.ibid.

Tertius qui non ſpoliauit, ſed mouit cauſam in petitorio, an exequutionem rei iudicatæ ſuper ſpolio impedire poſſit.297.nu.4. 135

* Tertius an dicatur attentare, & quando. vide in verbo. Attentata.

Testamenta duo quando producuntur, quorum vnum habet horam, alterum non, quod ex eis præferatur. 313. 141

Teſtamētum manu propria teſtatoris ſcriptum, non publicatum coram teſtibus & Notario, an valeat.97. 463

Teſtamentum vltimum, an reuocetur per imperfectum. 92. nu.2. 226

Teſtamentum poteſt dici nullum, licet filius præteritus non dicat.16.nu.7. 193

Teſtamēto contrauenti quo caſu fuerit.247.526

Teſtamentum impugnans, an poſſit dirigere iudicium contra tutorem teſtamentarium. 417.nu.1. 365

Teſtamentum inter liberos an requirat appoſitionem diei.219.nu.1. 104

in Teſtamento inter liberos, an ſufficiat ſola ſubſcriptio manu patris.229.nu.1. 107

in Terminis §. nos igitur, in auth. de teſtam. imperfect. an ſufficiat ſubſcriptio cedulæ manu patris.229. 107

Teſtamentum in terris Eccleſiæ conditum, in quo non interuenit Parochianus vel Rector, eſt nullum.

Et an ſit nullum quando eſt conditum inter liberos coram duobus teſtibus inæqualiter inſtitutos.421. 181

Teſtamentum tempore peſtis, an cum minori numero ſeptem teſtium poſſit confici. 362. 162

Teſtamentum coram quinque teſtibus tempore peſtis factum, an valeat.

Et an Notarius connumeretur in numero teſtium.372. 166

* Onus iniunctum in vna parte teſtamenti, an cenſeatur in alia repetitum. vide. Onus.

Teſtari & non codicillari ex quibus præſumatur quod quis voluerit. 75. 39

Testator quando cenſeatur facere actum omni meliori modo.75.nu.3. 39

Teſtator an videatur ſe conformare eum diſpoſitione iuris municipalis.193.n 1.& 3. 269

Teſtator an poſſit grauare heredes ad ſoluendū certum quid ſingulo anno legatario, ob dilationem ſolutionis legati conceſſam. 66. 36.& 101. 53

Testium nomina, an regulariter danda.297. nu.2. 309

Teſtis deponens per verbum iuris quando probet.122.nu.1. 238

Teſtes deponentes de publica voce, an teneantur deponere de toto populo.65. nu.1. 213

Teſtis ſi dicat non cognoſcere niſi ex auditu, & poſtea dicat cognoſcere, an pbet.28.nu.1.428

An intelligatur vt prius, ſcilicet ex auditu. ibidem.

Teſtis deponens ſuper his quæ percipiuntur iudicio intellectus, & non corporis, quomodo deponere debeat.275.nu.1. 128

Teſtis qui dicit quod locatio macellorum fuit facta vniuerſitati Hebræorum quia vidit non probat.275. 128

Teſtes pendente dilatione ad dandum interrogatoria examinati, ſunt repetendi. 308.315

Teſtes examinati prætermiſſis interogatorijs, nō ſunt nulliter examinati, ſed ſunt repetendi. 417. 180

Teſtes ſingulares ſingularitate adminiculatiua quando probent. 118.nu.1. 237

Teſtes examinati in iudicio retinendæ, non probant in iudicio recuperandæ. 352. 335

Teſtes examinati in primo iudicio, quando probent in ſecundo. 352.nu.1. 335

Teſtes inter alios examinati quando faciant ſemiplenam probationem.56. 210

Teſtes inter alios examinati in antiquis. licet faciant ſemiplenam probationem, non tamen concludenter probant primum extremum. 62. 212

Teſtis depoſitio de publica voce & fama an referatur ad omnia præcedentia ad concordandum dictum. 28.nu.1.& 2. 428

Teſtis ſi deponat falſum ſuper nō principalis, an dictum eius non attendatur. 28.nu.4. 428

Teſtis varietas quando non attendatur. 28. nu.3. 428

Teſtes ſtantibus contrarietatibus de quibus hic an faciant fidem. 28. 428

Teſtis idoneus non eſt ad commodum proprium 270.nu. 1. 125

Teſti deponēti in cauſa propria vel ad ſui exonerationē non eſt credendum.281.nu.1.129

Teſtificari pro fratre an poſſit frater. 118.n.3. 237

Teſtes de vniuerſitate, quando ſint idonei vel non.324. 563

Teſtes ſecundario habentes intereſſe, an ſint inſufficientes. 15.nu.1. 423

Teſtis an mulier in cauſa magna eſſe poſſit. 421.nu.4. 368

Teſtis an mulier in cauſa criminali eſſe poſſit. 421.

421.num.4. 368
Teſtis de auditu auditus, an probet. 72.n.1. 38
Teſtimonium de auditu, transferet onus probandi in contrarium. 15. 192
Teſtes examinati in vno iudicio per viam exceptionis, an in alio iudicio per viã actionis inter eaſdem perſonas faciant fidem. 64. 36
Teſtes examinati in poſſeſſorio, non faciunt fidẽ in petitorio. 166. 80
Teſtes examinati in poſſeſſorio, an faciant fidem in petitorio, eo ſuſpenſo. 166.nu.1. 80
Teſtium examine commiſſo videntur commiſſa iuramenta. 251. 117
Teſtium examine conceſſo, an videantur conceſſa omnia ſine quibus examen non valeret. 251.nu.1. 117
Teſtium receptionis iuramenti, & examinis, an ſit capax notarius. 251.nu.3. & 4. 117
Teſtes, an præſumantur in loco deputato examinati. 256. 119
Commiſſio ſanatoria arbitrio iudicis circa examen teſtium nulliter factum, quando non debeat operari. 300.nu.1. & 2. 555
Teſtium publicatio an obſtet quando proceatur de æquitate, & quando teſtis habet concomitantiam inſtrumenti. 214. nu.4. 277
Iudex an ex officio, poſt publicationem, examinare poſſit. 214.nu.2. 276
Teſtis quando dicit nil ſcire, an alij teſtes ſint examinandi publicatione non obſtante. 214. 276
Teſtes non publicati ſi ſint mortui, an faciant fidem. 192.nu.3. & 4. 269
Teſtium publicatio ſi denegetur, de iure communi non inducit nullitatem, & coram quo ſit petenda. 117. 62
Pars quæ eſt vſa teſtibus poſt publicationem poteſt dicere de nullitate examinis, ad effectum iterum examinandi, non obſtante quod aduerſarius velit nullitati renunciare. 236. 110
ſine Teſtibus mandatum, & ſubdelegatio in præſentia iudicis, valent. 26. 197
l. teſtium. C. de teſtibus. quomodo intellecta. 421. 367
* *Teſtis ſingularis circa confeſſionem. vide. Confeſſio.*
* *Teſtes ſingulares an probent ſcientiam. vide. Scientia.*
TITVLI *veritas potius quando ſit inſpicienda, quam opinio.* 287.nu.6. 550
Titulum non producere melius eſt, quam producere infectum. 239.nu.2. 523
Titulo quando ſit ſtandum & non famæ in concurſu. 115.nu.5. 235
Titulus an requiratur in iuriſdictionalibus ad effectum reſtitutionis. 447.nu.1. 380
Titulus coloratus ſi non doceatur, reſtitutio caſtri & iuriſdictionis an impediatur etiam quod non doceatur. 447. 380
Tituli ſententia ſuperueniens ex actis, non probatur, & requiritur ſententia tituli. 287. 549

Tituli beneficiales an lucratiui. 364. num. 2. 162
Tituli beneficiales an recipiant æſtimationem. 364.nu.1. 162
Titulus beneficij an indiuiſibilis. 432.num. 2. 185
Titulo infecto dato, quando præſumatur alius bonus in beneficialibus. 350.nu.1. 155
Titulus nouus & melior an præſumatur in beneficialibus, dato titulo infecto. 346.nu.2. 153
Titulum ſuum quando quis iuſtificare tenetur. 333.nu.1. 146
Titulus an præſumatur in Eccleſia per curſum decem annorum. 256.nu.1. 531
Titulum auctoris non tenetur quis iuſtificare quando poſſedit auctor pacifice vſque ad obitum ſeu reſignationem. 322. 144
Titulum illius qui dicit authorem ſuum triennalis poſſeſſor, an teneatur iuſtificare. 499. nu.2. 406
* *Tituli iuſtificatio an requiratur in acceſſu. vide. Acceſſus.*
Titulum exhibere quando non poſſit cogi beneficiatus ab Epiſcopo. 239.nu.3. 523
Titulus COLORATVS *quis dicatur.* 94.num. 1. 50
Titulus coloratus quando dicatur. 216. nu. 1. 277
Titulus coloratus eſt, quando eſt datus ab eo qui naturaliter & originaliter poteſt de beneficio prouidere. 26.nu.3. 427
Titulus coloratus dicitur, licet per alias ſit nullus. in addit. prima ad deciſ. 48. 27
Titulus coloratus dicitur datus ab eo qui habet authoritatẽ concedendi, vel in quo irritatio non eſt inducta ipſo facto ab homine vel a iure, in addit. 2. ad dec. 48. 27
Titulus coloratus, ex quibus iudicatur. 72. 215
Titulum coloratum quo caſu iudicatum habere ſpoliatum. 63. 447
Titulus coloratus ad reſtitutionem, an ſit neceſſarius de iure vel ex ſtylo. 180. nu.1. 87
Titulum coloratum habilem ad reſtitutionem excommunicatus non dicitur habere. 78. 453
Titulum coloratum an dicatur habere, prouiſus de beneficio ex aſſertione iuriſpatronatus cum clauſula. de conſenſu patronorum. non docto de conſenſu. 63.nu.1. 447
Titulum coloratum in beneficio renuncians ſimpliciter, non ad fauorem alicuius, poſt renunciationem an dicatur habere. 158. nu.6. 487
pro Titulo colorato ſufficiunt litteræ Ordinarij expeditæ in forma, rationi congruit. 148.72
Tituli colorem gratia ſubreptitia præſtat in ſpolio. 76. 39
Titulum coloratum gratia reuocata præſtat. quomodo procedat. 78.nu.4. 453
Titulum coloratum an præbeat gratia reuocata. 48. 27

An

INDEX.

An ex patatina reuocata.ibid.nu.1.
Et an reſignatio facta vigore facultatis reſignandi in manibus priuatæ perſona, etiam quod dicta facultas ſit reuocata à Papa.ibid. nu.2.& 5.
pro Titulo colorato ſufficit expectatiua, vel noua prouiſio.220. 104
pro Tituli colore, expectatiua inſerta in proceſſu fulminato, ſi non appareat de originali, an ſufficiat. 239. nu.3. 111
Titulum coloratum in ſpolio, præſtat impetratio certo modo.268. 297
de Titulo colorato quando dicatur conſtare ad effectum regulæ de triennali. 499. num. 1. 406
Titulus coloratus non eſt, quando eſt datus ab eo qui non habet poteſtatem conferendi. ſed quomodo procedat.26. nu.2. 427
Titulus coloratus an ſit, quando prouiſio eſt nulla ex defectu prouiſi. 78.nu.5. 453
Titulum coloratum an det expectatiua, ad tempus ſex menſium conceſſa, poſt illud tempus. 292. nu. 2. 553
Titulum coloratum gratia ad tempus conceſſa poſt illud non præſtat.406. 576
Titulus pro hærede, & pro legitima, an ſint incompatibiles. 211. nu. 3. 509
TRANSACTIO *de contentis in teſtamento, fieri non poteſt non viſis nec cognitis verbis teſtamenti.405.nu.4.* 605
Tranſactio an ſit nulla niſi volente eo qui pro parte impleuit. 332.nu.3. 148
in Tranſactione in qua quis eſt deceptus vltra dimidiam, an habeat locum remedium.l.2. 223. 105
a Tranſactione non in totum impleta, quando non poſſit recedi ſed ſit agendum pro complemento.332. 148
Tranſactionis exceptio oppoſita poſt litem conteſtatã, an videatur magis eſſe oppoſita ad iuſtitiam cauſæ, quã in vim dilationis. 367. nu.1 585
* TRANSLATIONE *penſionis. vide. Penſio.*
TRANSVMPTVM *an probet ſi in eo nõ interuenit citatio. 205.nu.2.* 274
Tranſumptum quo caſu ſit legitime recognitum.349. 332
Tranſumptari, an poſſit nota originalis cum caſſaturis & interlineaturis, ſaluis exceptionibus.398. 357
Tranſumptata iura ex proceſſu, an exempla exempli.& verba quod iura fuerunt extracta ab originalibus, in hoc caſu quomodo intellecta.152.nu.2.& 3. 484
Tranſumptum eſſe extractum parte citata in antiquis, an præſumatur. 327.num.2. 328
in Tranſumptatione ſcripturarum ſolennitatis præſumptio quando ceſſet in antiquis. 205. nu.3. & 5. 274
TREBELLIANICA, *vel Falcidia non detrahitur de fideicommiſſo particulari.394.* 599
Trebellianica an cenſeatur prohibita per illa verba. pleno iure.438.nu.7. 376
Trebellianica non cenſetur prohibita, etiã quod teſtator mandet reſtitui omnia bona ſua. 429. 370
* TVTELA *matris. vide. Mater.*
TVTOR *cui non eſt decreta adminiſtratio a iudice, an poſſit agere. 417. num. 8. & 9.* 365
Tutor ſicut ante litem conteſtatam poteſt conſtituere actorem, ita & procuratorem de iure canonico. 129. 240
Tutor ante cõfectionem inuentarij poteſt actorem deputare.280. 129
Tutor licet vt ſuſpectus remoueri poſſit, ante confectionem inuentarij, an interim tutor ſit & adminiſtrare poſſit.280.nu.1. 129
Tutor ante confectionem inuentarij poteſt adminiſtrare, licet ex hoc poſſit vt ſuſpectus remoueri. 310. 140
cum Tutore ante confectionem inuentarij proceſſus factus an validus. 417.nu.6. 365
cum Tutore teſtamentario proceſſus factus dato quod teſtamentum impugnetur, eſt validus propter dubitationem. 417. 365
Tutoris datio quando eſt dubia, an poſſit procedi contra ipſum, tanquam contra aſſertum tutorem. 417.nu.3.& 5. 365
Tutoribus pluribus, poteſtas de iure cõpetit in ſolidum. 23.nu.1. 426
Tutor aſſerens vendere ad vtilitatem & pro vtilitate pupillæ, an propterea fateatur rem venditam ſpectare ad pupillam. 30. nu. 3. 431
Tutor an & quando poſſit compromittere ſuper re & lite pupilli. 100.nu.4. 53
Tutoris bona ſunt tacite hypotecata ꝑ adminiſtratione, quomodo intelligatur. 141.n.2. 70
Tutorem non habere, vel habere & quod non defendat, ſunt paria. 23.nu.2. 426
* *Tutoris adiunctus. vide. Adiunctus*
TVTRIX *licet ſit ſuſpecta, tamen antequam remoueatur an ſit tutrix. 31.nu.1.* 481
Tutrix teſtamentaria an teneatur renunciare ſecundis nuptijs. 417.nu.7. 365
Tutrix quando poſſit auctorizare in re ex qua commodum reportare habet. 31. 481
TVRNO *proprio non potuiſſe vti ob impedimentum aſſerenti incumbit onus probandi. 206.nu.1.* 507

V

VACATIO *diutina beneficij non danda. 152.nu.3.* 252
Vacatio diutina beneficij improbatur a iure. 19.nu.4. 12
Vacatio beneficij quomodo probetur. 181. 265
Vacatio beneficij ex perſona alicuius quomodo probetur. 87. 458
Vacatio non inducitur per mortem præſentati qui non fuit inſtitutus, ſed per mortem primi. 194. nu.1. 96
Vacatio beneficij primi, quando non inducatur propter aſſequutionem alterius, ſed debeat præfigi terminus. 431. nu.3. 185

Vaca-

Vacatio beneficij in menſe Apoſtolico expectans Apoſtolicus quando concurrit cum prouiſo ab Ordinario poſſeſſore, debet plene probare. 265. 537

Vacationis notitia qualis debeat eſſe ad effectũ termini acceptationis a die notitia. 432.n.1. 372

Vacationis tempus quando attendatur in gratijs expectatiuis. 149.nu.6. 249

Vacare apud ſedem, an dicantur omnia beneficia vacantia in curia. 38. nu.1. 204

Vacare apud ſedem vel in curia idem. 38. 204

Vacare in curia, an dicãtur beneficia reſignata in curia per procuratorem. 38.nu.2. 204

Vacare in curia an dicatur beneficium ſi prouiſus tenebatur expedire in curia & nõ expediuit. 346.nu.3. 331

Vacatio vt per promotionem inducatur quæ requirantur. 114.nu 1. 234

Vacatio canonicatus quo caſu non computata Epiſcopo nec capitulo. 184. 498

non Vacat canonicatus prima adeptus per aſſequutionem portionis. 431. 184

vbi Vacat beneficium ob non expeditionem nouam prouiſionis an eius collatio ſpectet vigore induIti ad Epiſcopum ita vt Papa non poſſit prouidere. 346. 330

Vacatio ſi fuerit inducta ob non expeditionẽ litterarum faciendam in Cancellaria in beneficijs collatis ab habente indultum an collatio deuoluatur ad Papã. 351.nu.5. 334

Verba vacantia ad præſens, in gratia reſeruata poſita, comprehendunt beneficia vacãtia in menſe ordinario. 48. 440

Vacandi modo non expreſſo, venit omnis modus, etiam per reſignationem. 266. 124

Vacandi vno modo expreſſo ex perſona vnius, an poſſit venire alius modus vacandi. 50. nu.1. 208

Vacatio ipſo iure non eſt danda, niſi in caſibus a iure expreſſis. 227.nu.1. 519

Vacationis pœna propter aſſequutionem alterius beneficij, an extendenda. 431. num. 2. 185

*V*ALOR *pecuniæ quo tempore attendatur. 145.* 247

Valor pecuniæ attenditur ſecundum tempus contractus. 145.nu.1. 247

ſed quomodo procedat. 145. nu. 2. 7. & 8. 247

Valorem, qui erat tempore contractus, ſoluens liberatur. 145.nu.4. 247

* *Valor melioramentorum. vide. Melioramenta.*

Valor ducati largi, ſeu promiſſio de ſoluendo in ducatis auri largis, quomodo intelligatur. 145.nu.5. & 6. 247

Valoris expreſſio, an de iure neceſſaria. 455. nu.6. 385

Valor beneficij in impetratione, an exprimatur contra iuris diſpoſitionem. 233. nu. 4. 109

Valor, an debeat exprimi in beneficijs commendatis. 243.nu.3.525. & 253.nu.3 529

Valor expreſſus debet verificari vbi beneficium eſt commendatum ad tempus, ad effectum vt prouiſio valeat in fauorem eiuſdem perſonæ. 253. 529

Valor, qui non fuit bene expreſſus, ſi exprimatur & male, an vitiet. 455. num. 7. 386

Valorem de quo in gratia non excedere, an gratiatus teneatur probare beneficia acceptata parte opponente de valore. 21. 13

Valor expreſſus in litteris quomodo intelligatur. 210. 508

Quo ad valorem, fructus beneficij appellantur qui percipiuntur ex corpore beneficij, & debentur vnicuique abſenti. 455. nu.3. 385

Fructus non intelliguntur deducti penſione, quando agitur de valore in impetrationibus exprimendo. 201. 504

Valor beneficij conſideratur ſecundum quod valet in portatis. 455. nu, 2. 385

Valor beneficij debet conſiderari quantum valet in portatis. ſed an dempto cambio. 210.nu.1. 508

Valor beneficij intelligitur deductis oneribus. de quibus oneribus intelligatur temporalibus, an perpetuis. 201.nu.1. 504

Valoris probatio a quo tempore citra fieri debeat. 374.nu.3. 582

Valor quando eſt pars gratiæ, quomodo probandus. 21.nu.1.2.3.& 6. 13

Valoris probatio non inducit nullitatem tituli, ad effectum purgationis attentatorum. 197. 97

Valor per teſtes, ſeu teſtis deponens ſuper valore fructuum, quando probet. 8. 6

Valor beneficij liquidatus per teſtes de publica voce & fama, ex auditu a Canonicis eiuſdem Eccleſiæ. 26. 17

de Valoris exceſſu dans, probare debet, & quando. 21. nu.4. 13

Valoris veri mala expreſſione quem excuſandum quæ requirantur. 134. 68

* *Valor verus ſi non exprimitur in reſignatione, an abdicetur ius a reſignante. vide. Reſignatio.*

*V*ARIARE, *an poſſit qui ſemel elegit. 193. nu.1.* 502

Variare quo caſu non licuit. 193. 502

Variatio in reſeruatorio quo caſu permiſſa non fuerit. 113. 470

*V*ASSALLVS *non poteſt ſe alteri ſubijcere in præiudicium domini. 37.nu.5.* 21

Vaſſalli inuiti alienare, an poſſint, hoc ius vaſſallorum, an conſiderabile. 29.nu. 2. 3.& 4. 18. & 37.& 38. 21.& 22.

*V*ENDITIO *an poſſit fieri partim in pecunia partim quod in ſolutione dentur alia res. 204.nu.3.* 506

in Venditione quid venerit, ex pretij quantitate, an iudicetur. 325.nu.1. 564

Ven-

Venditum eſſe dominium rei, ex quibus dicatur. 265. nu. 2. 296
Vendita rei conſignatio, an probetur facta ex illis verbis dedit, tradidit, aſſignauit realiter & cum effectu. 109. num. 1. 469
Venditio quo caſu fuit iudicata ad menſuram. 339. 328
Venditionis vel permutationis contractus, an ſit, quando venditur res pro centum & equo. 364. nu. 4. 663
* Venditio puberum, an iuramento confirmetur. vide. Iuramentum.
Vendens nomine ſuo & alterius inſolidum, an fateatur rem in ſolidum ad illum ſpectare. 30. nu. 2. 430
Venditor, conſtituendo ſe tenere & poſsidere nomine emptoris, an ſit liberatus vt actione ex empto non teneatur ad traditionem. 49. 442
Venditor, an teneatur tradere emptori inſtrumenta rei venditæ. 437. 375
Venditor quo caſu poſſit appellare, vt emptor conuentus. 374. nu. 1. 347
Verba quãtum vis præciſa, intelligenda cum temperamento. 259. nu. 1. 121
Verba in dubio debent intelligi vt minus cenſeatur præiudicatum iuri tertij. 62. nu. 1. 34
Verborum proprietas attendenda in materia ſtricta. 48. nu. 7. 441
Verba in parte exequtiua, licet declarent, non ampliant. 149. nu. 7. 250
Verba non debent eſſe fruſtratoria. 191. nu. 7. 93
Verba ſatis dicuntur operari cum tollunt dubietatem. 62. nu. 7. 35
Verba in contractibus, intelliguntur pro vt ſonant. 171. nu. 8. 83
Verba quæ non poſſunt verificari in pluribus actibus, an & quando referantur ad primũ tantum. 167. nu. 1. 124
Verba generalia in futurum collata, reſtringuntur ad illos ad quos maior habetur affectio. 92. nu. 2. 47
Verba præſentis temporis quomodo intelligantur 92. nu. 1. & 3. 47
Verba præteriti temporis, an poſſint extendi ad caſum de futuro. 272. nu. 2. 303
Verbum futurum in conceſſione quando comprehendat exiſtens de præſenti tempore factæ diſpoſitionis. 48. nu. 6. 441
Verba illa. pro aſſectu. quomodo de iure intellecta. 178. nu. 1. 86
Verba. Speretque agricultores inibi habitare, quomodo intelligantur. 278. 129
Verbum. Cautum facereque quid importet. 125 nu. 2. 473
Verba. De cætero. quid importent. 260. num. 6. 121.
Verbum. Diſpoſitio an comprehendat etiã inſtitutionem in beneficio. 462. nu. 1. 390
Verba illa. Ipſo iure vel per exceptionem. an importent nullatenus. 354. nu. 3. 336
Verba. In quacumque inſtantia. quomodo intelligantur. 173. nu. 1. 493
Verba. Quã primũ. Mox. & ſimilia. quomodo intelligantur. 259. nu. 1. 121
Verba illa. Quam primum decimum quartum annum compleuerit. quomodo intellecta. 259. nu. 1. 121
Verba illa. Vel quamuis aliam diſpoſitionem. quomodo intelligenda. 225. nu. 6. 8. & 12. 516
Verbum. Perpetuo. quomodo intelligatur. 110. 13. & 14. 59
Verbum. Penitus. an denotet omnimodam ſeparationem. 392. nu. 3. 355
Verba. Pleno iure. quomodo capiantur. 438. nu. 3. 4. 5. & 6. 376
Verbum. Promitto in litteris mercatorum an importet quamcunque promiſſionem, ſiue per delegationem ſiue fideiuſſionẽ. 125. n. 1. 473
Verba. Sine præiudicio ſimiles gratias proſequutiuæ. quomodo intelligantur. 386. num. 3. 596
Verbum. Videtur. an importet fictionem. 296. nu. 2. 554
* Verba enunciatiua. vide. Enunciatiua.
* Verborum generalitas. vide. Generalis.
* Verba ſtatutorum. vide. Statutum.
VIA vna electa, an alteri cenſeatur renunciatum, in ijs quæ pendent ex voluntate noſtra. 334. nu. 4. 326
VICARIVS vicarium non deputat. 218. n. 3. 278
Vicarius Epiſcopi, an poſſit locumtenentem deputare. 163. 78
Vicarij & Epiſcopi vnum eſt tribunal. 89. nu. 2. 46
Vicarius perpetuus, quando poſſit conſtitui per Epiſcopum. 233. nu. 1. & 2. 285
Vicarium vel officialem Epiſcopus, an teneatur de neceſſitate habere. 45. nu. 1. 206
Vicario ſi generalis poteſtas ſit conceſſa, non veniunt illa quæ vigore priuilegij Epiſcopo competunt. 477. nu. 3. 396
Vicario ſi ſit data facultas per Epiſcopum conferendi omnia beneficia, etiam quæ Epiſcopus habet in perſonam ſuam, quomodo intelligatur. 89. 46
Vicarius qui habet facultatem conferendi prout Epiſcopus, poterit conferre in menſe alternatiuo, licet de alternatiua nulla mentio fiat in Vicariatu. 477. 396
Vicarius Epiſcopi non habens ſpeciale mandatum, non poteſt ſupprimere beneficium. 53. 443
Vicarius Epiſcopi non poteſt vnire Eccleſias & quare. 53. 443
Vicarius Epiſcopi non poteſt ea quæ ſunt ardua. 53. nu. 2. 443
Vicarij reuocati per obitum Epiſcopi prouiſio valet ſtante ipſius ignorantia. 360. 339
VICARIA perpetua non poteſt inſtitui in Eccleſia

cleſia per Vicarium non habentem ſpeciale mandatum, & Epiſcopus poteſt ex cauſa tantum. 233. 285
Vicario Epiſcopi facta delegatio, poteſt per ſubſtitutum iu officio exequutioni demandari. 476. 396
a Vicario ad Epiſcopum appellari poteſt ab interloquutoria. 491. 403
VICECANCELLARII atteſtationi, de ijs quæ Papa concedit, an ſtandum. 320. nu. 3. 143
Vicecancellary liber, an ſcriptura matrix. 320. nu. 2. 143
VINEA legata, nou venit cānetum ſeparatum 85. 457
VIOLENTIA quando dicatur fieri. 373. n. 4. 166
VISITARE quomodo poſſit Ordinarius auctoritate Concily Tridentini. 212. nu. 1. & 2. 509
Viſitandi facultas conceſſa Ordinarijs per Concilium Tridentinum, quomodo intelligatur. 238. nu. 2. & 6. 520
VITA a quo & quomodo probanda. 81. nu. 1. 41
Viuere quilibet præſumitur vſque ad centum aunos, quomodo intellectum. 81. num. 2. 41
VNIO quot modis fiat. 432. num. 1. & nu. 3. 185
ex Vnione, quod ius quæratur. 347. nu. 7. & 8. 154
de Vnione præcedenti, quando ſit facienda mentio. 347. nu. 9. 154
Vnio quando cauſet tale ius, vt requiratur derogatio regulæ de non tollendo. 347. nu. 10. 154
Vnitum beneficium efficitur prædium eius cui Vnitur. 240. nu. 4. 112
Vnio, non facto de erectione beneficy, tribuit titulum coloratum. 216. 277
Vnio beneficy quanto tēpore probetur. 232. n. 2. 109
Vnio an probetur per præſcriptionem immemorabilem. 204. nu. 2. 273
in Vnione verba. Per ceſſum vel deceſſum. quomodo intellecta. 347. nu. 1. & 3. 154
Vnio, an reddatur ſubreptitia ob taciturnitatem beneficij annexi. 240. nu. 4. 112
Vnitum alteri vbi eſt beneficium, cuius diœceſani requiratur conſenſus iu conferendo. 443 378
Vniones ad vitam, an diſpenſationibus aſſimilentur. 240. nu. 1. & 6. 112
Vniones ad vitam fauorem perſonæ non Eccleſiæ reſpiciunt. 240. nu. 1. 112
Vniones ad vitam, au diſpenſationes ſimulatæ. 240. nu. 2. 112
Vnio ad vitam non faciens mentionem de alijs vnionibus etiam ad vitam an ſit nulla. 240. nu. 9. 112
Vnio perpetua cuius vtilitatem reſpiciat, & quam temporalis. 240. nu. 5. 112
Vnio quando per obitum ceſſat, an beneficium vacet vt prius. 13. nu. 1. 422
Vniones ex ſtylo, paſſim ſuſpenduntur a Papa. 347. nu. 6. 154
Vnionis ſuſpenſio facta per Papam, non facit præiudicium conſiderabile. 347. nu. 5. 154
Vnionis diſſolutio quando perpetua vel temporalis. 392. nu. 2. 355
Vnionis diſſolutionis effectus, an ceſſet ceſſante cauſa. 392. nu. 1. 355
Vnionis diſſolutio quo caſu indicata perpetua & non temporalis. 392. 355
Vnio quæ vsu fuit ſortita effectum, intelligitur reuocata per regulam vnionum, etiam quod aſſeratur fuiſſe factam per viam contractus. 50. nu. 1. 28
Vnionis materia an odioſa. 204. nu. 4. 273
* Vnire an poſſit Vicarius. vide. Vicarius.
VNIVERSITAS & corpus, an perſonæ appellatione comprehendatur. 84. nu. 2. 42
* Vniuerſitatis homines quando ſint idonei teſtes. vide. Teſtes.
VOLVNTAS ex actu nullo, quo caſu declarata. 92. 226
Voluntas licet ex actu nullo colligatur, non tamen ex actu reſoluto. 340. nu. 2. 370
Voluntas nulla vt ſit reuocatoria prima an ſufficiat quod ſit tacita, vel requiratur expreſſa. 259. nu. 1. 294
Voluntas data ad beneplacitum Papæ tali beneplacito ceſſante, an cenſeatur denegata. 271. nu. 8. 542
Voluntas Cardinalis Caurienſis, poſt caſſaturā non durauit. 271. 542
in VRBE vnusquisque conſequitur quod ſuum eſt. 258. nu. 3. 120
in Vrbe non conſideratur potentia perſonarū, neque rixæ & ſcandala. & quare. 269. n. 6. & 9. 125
* Vrbis Romæ diſtrictus. vide. Diſtrictus.
* Vrbis Gubernator. vide. Gubernator.
* Vrbis Romæ Statuta. vide. Statutum.
VSVRARIA an ſit conuentio, in qua promittitur aliquid durante dilatione ad ſoluendum. 316. nu. 1. 142
VSVSFRVCTVS cauſalis qui. 221. nu. 1. 514
Vſusfructus appellatione intelligitur de cauſali, & non de formali. 221. 514
Vſumfructum quando quis ſibi reſeruat & transfert dominium, an videatur tacite trāſferre ciuilem poſſeſſionem quæ illi dominio adhæret. 215. nu. 3. 511
VTILITAS publica eſt vt cauſæ cito expediantur. 266. nu. 4. 297
* VVLGARIS Subſtitutio. vide. Subſtitutio.
VXOR an aſſini æquiparetur. 201. num. 3. 425

FINIS.

IACOBI PVTEI DECISIONVM LIBER PRIMVS.

SVMMARIVM.

An conſtitutio cum decreto irritanti, tollatur per non vſum, ſeu ſaltem contrarium.

DECISIO I.

CORAM * reuerendiſs. Contareno agebatur cauſa inter canonicos, & beneficiatos Sancti Petri, in qua fuimus adiuncti ego, D. Antonius Gabrielis, & Fabius Accorombonus Aduocati, & per nos fuit datum dubium, an motus proprij Sixti, & Clementis irritantes locationes, ſiue annullantes, & reuocantes cum decreto irritanti, tollerentur per non vſum, vel ſaltem contrarium. Fuit dictum pro parte canonicorum, qui inſtabant pro parte affirmatiua, quod ſic: quia quęlibet diſpoſitio, etiam quod habeat clauſulam annullatiuam, recipit iſtam conditionem, ſi cōſtitutio illa moribus vtentium recipiatur, prout dicit Archid. Gemin. & Cardin. Alexandri. in c. erit autem lex in §. leges. reg. 4. diſtinct. Felin. in capit. 1. de treug. & pac. Clauſula ergo decreti annullatiua ſortitur eaſdē conditiones, quas diſpoſitio principalis, cui adijcitur, vt eſt tex. in l. ſi. ff. de cōſt.

* Hic, & tres alijdiſcurſus, vſq; ad 4. deciſionē incluſiuē. Frāciſcus Soderinus, nō ſunt deciſiones Rotales: ſed annotationes factę à Puteo in cauſa ſibi cōtra Rotam cōmunicata.

princip. & vulgo dicitur, quod clauſula acceſſoria ſortitur eādem naturam, quam diſpoſitio principalis, vt eſt gloſ. in l. ſi patronus, §. patronum, & ibi dedi multos concordan. ff. ſi quid in fraud. patron. & eſt cōmunis regula in l. quod per manus, ff. de iure codicill. & in regula acceſſorium de reg. iur. in 6. prout in iſtis terminis tradit Cardin. in Clemen. 1. quæſt. 18. de elect. Roman. cōſ. 330. col. 3. verſ. quo ad tertium. & videtur ſequi Cardin. Alexandrin. in d. §. leges. verſ. tertia concluſio. & hoc videtur decidere Roch. de Curte in c. fin. de conſuet. in 5. limitat. 7. cōcluſ. iuncta prima ampliat. Et ratio eſt, quia decretum irritans regulatur ſecundum naturam diſpoſitionis, ſuper qua interponitur, vt in Clem. 1. §. ſecus. de conceſſ. pręb. vbi Bonifac. de Vital. col. 1. & 5. & Rot. in antiq. 426. & in nou. 95. & Roman. conſ. 330. Ioan. Crot. in c. 2. in 3. notab. de conſtit. in 6. Gundiſal. Villadieg. in tract. de legat. in 9. quęſt. 1. par. princip. col. 21. verſ. ſed quæro, an decretum, & Ioan. de Selua in tract. de benef. in 9. quęſt. 3. part. ſi ergo diſpoſitio principalis habet illam conditionē, ergo & clauſula acceſſoria. Sed aduertendū eſt, quod conſtitutio non tollitur, ſeu abrogatur per non vſum, ſed oportet dare cōtrariū * vſum, vt per Fel. in d. c. 1. in 4. declaratio. de treug. & pac. & per Card. Alexādrin. in d. §. leges. Oportet ergo, vt detur contrarius vſus, & tunc aut requiritur ſcientia ſuperioris; & tunc ſufficit probare con-

* Rotę circa hūc articulum ſeruat doctrinā firmatā in deciſione i cauſa Romana concordię corā R. P. D. de Caualerijs.

Digitized by Google

trarios actus factos, & non ſufficit probare vnũ, ſciente, & patiente ſuperiore; aut ſunt plures actus abſque ſcientia: tamen probatur curſus decennij, & tunc etiam ſufficit, vt per Felin. in d. c. 1. & Alexand. in d. §. leges. Et ita in dicto dubio nos tranſiuimus cum iſta diſtinctione; & propterea fuit proceſſum ad probãdum, & articulandum actus contrarios motui proprio, cum ſcientia Clementis: quod tamen non potuit probari, niſi de vno.

SVMMARIVM.

An conſtitutio, annullans locationes factas in perſonis canonicorum, beneficiatorum, clericorum, & eorum conſanguineorum, annullet locationes, vbi reperirentur factæ in euidentem vtilitatem Eccleſiæ.

DECISIO II.

FVit datum ſecundum dubium, an motus proprij Clementis, & Sixti, annullantes locationes factas in perſonam canonicorũ, beneficiatorum, & clericorum, ac eorum cõſanguineorum; annullet locationes, vbi reperirentur, quod eſſent factæ in euidenté vtilitatem Eccleſiæ. Nos inclinauimus in illam partem, quod ſic: quia gloſ. in l. cum hi, §. eam tranſactionem, ff. de tranſact. quę voluit contrarium; communiter reprobatur, vt ibi per Iaſ. licet Decius conetur defendere illam gloſ. in c. quę in Eccleſiarũ in 3. col. de cõſtitut. & quia dicebatur, quod vbi perſona prohibetur, etiam prohibetur, quod vtiliter faciat, prout eſt tex. iuncta doctrina Pau. de Caſt. in aut. quibuſcũque C. de ſacroſ. eccl: & quia etiam in motu proprio permittebatur locatio domus pro propria habitatione; ergo in cõtrarium voluit prohibere omnes alias locationes, quantũcũq; vtiles: & quia conſiderabatur, quod alias motus proprius eſſet ſuperfluus, cum de iure communi iam ſit ſuccurſum remedio reſciſſorio aduerſus locationes damnoſas.

DECISIO III.

ET quia pro parte canonicorum conductorum prætendebatur, quod Clemens interpretatus fuerat dictos motus proprios hoc modo, videlicet, quod locationes poſſent fieri in perſonis tertiis, accommodando nomen ſuum ad vtilitatem Eccleſiæ; fuerũt examinati tres teſtes, vnus videlicet canonicus, alter camerarius Eccleſiæ, qui habebat duas domos in locationem, tertius teſtis factor canonicorum, & Capituli; qui depoſuerunt, quod Cardinalis Vrſinus dixit in capitulo, quod intentio Clementis erat, quod locationes fierent in tertijs perſonis, accommodando nomen ad vtilitatem canonicorum; dum tamen fierent ad vtilitatem Eccleſiæ. Hinc inſurrexerunt duo dubia. Primum, an Cardinali aliquid aſſerenti eſſet credendum. Secundum, an teſtes tres ſupradicti eſſent teſtes idonei.

Circa primum dicebatur, quod Cardinali, *aſſerẽti aliquid in pręſẽtia Papę, erat credendum, ſecundum Imol. & latius ibi Felin. in cap. quod ſuper ijs, de fid. inſtrumen. Card. Alexan. in cap. nobiliſſimus, 97. diſt. Barbat. in tractat. de præſtan. Cardin. in 1. quæſt. 2. par. Dec. in l. 1. C. de mand. prin. & ſecundum alios DD. quos apoſtillaui in vna additione, manu mea ſcripta, in d. c. nobiliſſimus; dicebatur, quod iſti DD. intelligebantur etiam, vbi tractaretur de præiudicio tertij: quia ita indiſtincte DD. loquuntur. Circa ſecundum, an teſtes examinati, eſſent idonei teſtes; primo, dicebatur, quod canonicus, quia conſenſerat locationi, erat excõmunicatus iuxta formam motus proprij. Item, etiam camerarius, qui duas domos in locationem habebat, ex quo non reſtituebat, etiam erat excommunicatus iuxta formam motus proprij Sixti innouati per Clementem: * & excommunicatus, non eſt idoneus teſtis, vt in cap. decernimus, de ſenten. excom. in 6. in cap. veniens 2. & cap. teſtimoninm, de teſtibus, tenet Alberic. de Roſat. in tract. de teſtib. in §. quando teſtis repell. ration. crim. vel infam. col. 5. verſ. ſubſequẽter videndum eſt, &c. Lanfranc. de Oriano in cap. quoniam contra, in verſ. teſtium depoſitio, col. 21. verſ. quæro quarto, numquid excõmunicatus extra de probatioñ. Reſpõdebatur, quod excommunicatus ante declaratoriam, non eſt prohibitus teſtificari, cum non ſit vitandus iuxta declarationem factã per Concilium Baſilieñ, de quo meminit Felin. in cap. Rodulphus col. 24. verſ. limita quarto, de reſcript. ſed profecto ſi Felin. bene inſpiciatur, non dicit id, ad quod fuit allegatus, immo totũ contrarium, vt patet ibidem in 26. col. verſ. & hoc eſt vtile per id, &c. Et quod dictum excommunicati occulti, & tolerati non valeat, tenet Phil. Franc. in cap. pia, in prin. in 3. col. verſ. in actibus vero qui geruntur, &c. de exceptio. in 6. & facit, quod dicit Caſſador. deciſ. 1. de præben. pag. 2. num. 4. verſ. ſed pro concluſione, &c. Secundo dicebatur, quod excõmunicatus ita demum repellitur, vbi probatur, quod non ſolum erat excommunicatus, ſed etiam quod erat habitus, & reputatus, per doctrinam Bart. in l. 1. in 1 col. & ibi Iaſ. C. de teſtam. Sed ad iſtud reſpondebatur, quod, ex quo in exceptione excõmunicationis oppoſita etiam deducebatur cauſa excommunicationis, puta, quia dicebatur, canonicum, & camerarium excommunicatos; quia cõtrauenerant motui proprio

* Cardinali aliquid aſſerenti, ut credatur.

* Excõmunicatus occultus ante declarationem, an ſit idoneus teſtis.

prio. Ideo iſto caſu ſufficit dicere eos excõmunicatos, & nou oportet dicere eos habitos, & reputatos, prout dicit Bal. in d.l.1. in 2. quæſt. contra Bart. C. de Teſtam. & ibi Alex. in 1. col. & hanc opinionem dicit communem idem Alex. conſ. 152. viſo proceſſu &c. colum. 4. circa finem verſ. non obſtat etiamſi dicatur, &c. vol. 5. *

* Ad materiã teſtis excommunicati, vide infra verſic. & quia ſuperius.

* Teſtis idoneus an ſit mercenarius.

Dubitabatur etiam, an ſactor Capituli, qui habebat ſalarium à Capitulo, eſſet idoneus teſtis; & dicebatur, quod nou: quia mercenarius non eſt idoneus teſtis, * prout dicit gloſſ. in c. in litteris. de teſtibus. Specul. in tit. de teſte, §. 1. quæ poſſ. conra teſt. oppon. col. 4. verſ. item excipitur, quod eſt domeſticus, &c. & Alberic. de Roſate alias Maluet. in tract. de teſt. in §. quando teſtes repellantur ratione domeſticitatis, col. 4. verſ. vltra prædicta videndum eſt de cliente, &c. & facit, quod dicit in prin. d. 4. col. verſ. addit Card. in cap. inſinuante, &c. Sed aduerte, quia iura, quę allegat Specul. in d. tit. de teſte, videlicet text. in l. reſpiciendum, §. furta, & tex. in l. ſi libertus; loquuntur in mercenario familiari, id eſt, cohabitante: & tunc verum eſt, quod mercenarius familiaris cohabitans, non poteſt eſſe teſtis: & ita etiam videntur loqui iura, quę allegat Alberic. in d. tract. & etiam glo. ſi bene inſpiciatur, in d. cap. in literis, & Imola qui ex aduerſo allegatur in cap. inſinuante. de officio delegati, loquitur in mercenario familiare, vt patet ibi in verſ. & aduerte etiam, &c. Et pro iſta parte, quod mercenarius non familiaris, ſed extra domum habitans, poſſit teſtificari pro conducente operas eius facit, quia edictũ de teſtibus eſt prohibitorium, vt eſt tex. in l. 1. & ibi Iacob. de Santo Georg. de teſtib. Vnde cum talis non reperiatur expreſſe prohibitus, ergo erit ſibi permiſſum, & quod talis non prohibeatur, facit id, quod dicit Bal. cõſ. 50. in 2. volum. vbi conſuluit in iſtis iuſtitoribus, & ſanticellis apothecarum cerdonum, & aliorum artificum; qui habent mercedem tantum, & non viuunt expenſis patronorum ſuorum, vt poſſint teſtificari pro patronis ſuis: vt etiam ſequitur additio ad Crot. ſuper tract. de teſtib. in 4. parte colum. 5. num. 127. verſ. tertio fallit in illo, &c. & facit ratio: nam ſi familiaris, qui ſeruit ſine ſalario, poteſt eſſe teſtis pro domino, vt dicit idem Crot. in d. verſ. tertio fallit; itaut quis non repellatur reſpectu ſolius familiaritatis, ſed cum hoc concurrere debeat etiam ſalarium, ita non debet quis repelli reſpectu ſolius mercedis; quam conſequitur; ſed etiam cum mercede debet concurrere familiaritas, id eſt, cohabitatio id eſt, vt ſimul viuat expenſis domini. Et licet Alex. in conſ. 91. circa primum col. fin. verſ. accedit etiam ad perimendum, &cæt. vol. 4. teneat, quod mercenarius non familiaris repellatur; tamen quia Alex. allegat Speculat. & iura per Speculat. allegata, quæ, vt ſuperius dictum eſt, procedunt in mercenario familiari idoneo; potius inclinauimus in illam partem, vt talis mercenarius poſſet eſſe teſtis; & tanto magis in caſu, de quo agebatur, vbi factor habebat ſalarium de communi maſſa canonicorum, beneficiatorum, & clericorum, & ipſe factor agebat negocia omnium prædictorum. Et licet poteſtas eum admittendi, vel remouendi eſſet in capitulo, & ſic in canonicis; tamen, quia in caſu, de quo agebatur, nõ deponebat in fauorem capituli, & ſic canonicorum, vt capitulariter congregatorum; ſed in fauorem aliquorum canonicorum particularium, ad quos locationes, de quibus agebatur, principaliter pertinebant; ideo facilius in hanc ſententiam declinauimus.

Et quia ſuperius fuit dubitatum, an teſtis excõmunicatus occultus eſſet admittendus, dicebatur, aduertẽdum fore, quod, licet verum eſſet, quod quando aduerſus teſtem ſpecificabatur cauſa quare eſſet excommunicatus, & ideo eſſet præſumptio quod tunc teſtis haberetur, & reputaretur excommunicatus, & ideo non admitteretur per dictum Bal. in d. l. 1. C. de teſtib. quod videbatur commune per ſuperius allegata; tamen dicebatur, quod aduerſus iſtam præſumptionem volebant aſſumere onus probandi contrarium, videlicet, quod habebantur, & reputabantur pro non excommunicatis: quo caſu excommunicatus qui reputatur pro non excommunicato, debet admitti, prout in terminis ita dixit Felyn. in cap. veniens 2. colum. fin. verſ. ſecundo fallit, &c. de teſtibus, allegando Bart. in l. 1. verſic. quæro quid de infame, &c. C. de teſtam. dum Bart. voluit, quod, vt teſtis dicatur habilis, attenditur, quomodo haberetur, & reputaretur tempore depoſitionis: & in hoc Bart. communiter approbatur, licet in dicto ſequenti Bart. reprobetur, puta quando excipitur contra teſtem: quia ſecundum Bart. non ſufficit dicere, quod erat excommunicatus; ſed oportet dicere, quod eſſet reputatus: in hoc reprobatur Bart. ſecundum Bal. Sed quando ego dico, quod tunc reputabatur non excommunicatus, quod ſit habilis, in hoc cõmuniter approbatur. Et quia huic opinioni communi Bart. repugnabat alia communis opinio Innoc. in cap. cum venerabilis de conſuetud. de qua per Abb. in cap. veritatis. de dolo, & contumacia col. fin. Felyn. in cap. ad probandum. de re iudic. Caſſador. deciſ. 1. de prebẽ. videlicet, quod in ijs, quę geruntur ratione priuati iuris, non eſt differentia inter occultũ, & notorium excommunicatum, itaut non debeat attendi, an habeatur, vel non, ſed

ſufficit, quod ſit: pro quo vltra dictum Philip.Fran. ſuperius allegatũ allegabatur Felyn. in rub.de teſtib.cogen.dum dicit,quod in teſte tolerantia nil operatur, ideo ad euitandum illud dictum Bart. fuerunt per nos tres datæ plures ſolutiones: & fuit primo concluſum per tex. in c. veniens, c.teſtimoninm,de teſtib. & c. decernimus,de teſtibus in 6. quod,ſiue occultus, ſiue publicus excommunicatus, repellendus erat. Pro qua quæſtione militat ratio efficax, quia teſtis debet eſſe integræ,& inculpatæ vitę,c.forus in ſine de verbo.ſig.l.3. circa prin. ff.de teſtib.Sed certum eſt,quod excommunicatus, cum mutauerit ſtatum ſuum, & ſit membrũ prę̨ciſum ab Eeeleſia,non eſt integræ vitæ, ergo non admittendus: & cum fama, & reputatio contraria ex illicitis actibus eſſet cauſata, puta ex celebratione,& immixtione in diuinis, quam fecerant, item ex communione, quã fecerant cum fidelibus,durãte excommunicatione, à quibus actibus debebant abſtinere; iſti actus illiciti,& ſic cõmunis reputatio, & fama,ex eis procedens non debebat iſtis excommunicatis patrocinari,immo potius iſta aggrauabãt delictũ, & per conſequens faciebant,teſtem non eſſe admittendum, iuxta tex. in d.c. teſtimoniũ de teſtib. Ad dictum Bart. in d. l.1. C. de teſtamẽ; dedi ego duas ſolutiones, quas dat Aret. in c.teſtimonium,col.2. verſ.melior ergo videtur ratio, &c. de teſtib. quæ poterunt videri ibi per eum. Dedi etiã tertiam ſolutionem,quam etiam dixit ſe cogigitaſſe, D. Fabius, videlicet, quod text. in l. 1. & per conſequens doctrina Bart. ibi intelligatur, quãdo teſtes adhibentur ad ſollemnizandum actum & à tertio, qui neſcit defectum eorum, vt tunc attendatur ſtatus corum,ſcilicet,teſtium, in quo reperiuntur. Secus autem eſt in actu iudiciali in prę̨iudicium tertij,qui aduerſus teſtem inductum de legalitate opponit,& iſta videtur conueniens reſponſio ad text.illum:& iſtam reſpõſionem videtur ſentire Felyn.in cap.ad probandum, col.2. verſ. intellige ſecundo, &c. de re iudic. immo iſtã reſponſionem ponũt Bald.Imo. & Aret.in l.cũ lege ff.de teſtam. Dicebat D. Antonins, tertius deputatus, quod notat.in l.1. C.de teſtamen. procedebant in teſtimonio extraiudiciali occulto, in quo ſatis eſt,quod communis opinio eſt, quod ita ſe habeat; vel etiam in teſtimonio occulto indiciali, in quo de excommunicatione iudici non conſtaret: ſed ſecus erat, quando eſſemus in teſtimonio iudiciali, in quo de occnlta excommunicatione eſſet facta fides iudici; quia tunc non procederet communis opinio,de qua per Bart. in d.l.1. & ita tenuit Imo. in l.cum lege, ff.de teſtamen.refert, & ſequitur Felyn. in c. ad probandum, col. 2. verſ. ſecundo caue; quia dicit Imola,&c. de re iud. Secundo, dicebat D. Antonius, quod ex quo iſti excommnnicati deponebant in fauorem eornm, qui ſciebant eos eſſe excõmunicatos, puta concanonicorum,qui habebant notitiam etiam motusproprij, qnod eorum dictum non valebat ex iis,quæ dicit Dec. in c.poſt ceſſionẽ col. 11. verſ.ſecundo limitatur ſecundum Calderinum de probat. & nota vnum dictũ in hac materia, quod excommnnicatus, qui fuit examinatus, non petita abſolutione, poteſt poſt publicationem iterum produci, & abſolui, ad effectum vt valide deponat: quod eſt verum, qnando ille, qui eum producit, ignorabat eum eſſe excommunicatum; ſecus,ſi ſciebat,ſecũdum Bertrandum, quem refert, & ſequitur Cardin. in clem.2. colum. 2. verſ. & per hoc inducit Bertrandus,&c. de teſtib.

SVMMARIVM.

Vbi penſio non eſt libera,& impreſtita,ponuntur ſuper fructibus,quę de facili non poſſunt exigi, & pro exactione ipſorum ſequeſtrantur fructus: tenetur penſionarius ad contributionem, ceſſa ſibi actione per titularem.

DECISIO IV.

FRanciſcus Soderinus habebat reſeruatã penſionẽ, credo, mille ducatorum ſuper fructibus menſę epiſcopalis Vicentinę; qnem Epiſcopatum poſſidebat Cardinalis de Rodulphis:penſio non erat libera,& prę ſnpponebatur,quod frnctus Epiſcopatus eſſent valoris 3000. ducatorum. Senatus Venetus exegerat mnlta impreſtita ab Epiſcopo,tẽpore ſolutionis penſionis faciendæ: dicebat Epiſcopus Franciſco penſionario,quod contribuere debebat pro rata ſuæ penſionis in hniuſmodi impreſtitis: Franciſcus allegabat multa pro parte,ex quibus volebat ſe defendere, quod non teneretur. Ex aduerſo replicabatur per Aduocatos,vt poteſt videri in informationibus Aduocatorum. Fuit reſolutum per Rotam,quod Epiſcopus probaret,quod impreſtita ponerentur ſuper fructibus, ita quod deueniretur ad iſta impreſtita,incipiẽdo per ſequeſtrationẽ fructuũ; & quod ipſe aliter non poterat habere fructus, niſi ſoluendo impreſtita;& quod recuperatio iſtorum impreſtitorum erat difficilis;quod Franciſcus penſionarius teneretur ad contributionem ipſorum,ceſſa actione ſibi per Epiſcopum pro rata ſuper iſtis impreſtitis; & hoc attento, quod penſio non erat libera: & iſta reſolutio fuit facta coram D. Mohedano de anno 1540.

Quan-

SVMMARIVM.

Quando duo Notarij rogantur, an cenſeantur in ſolidum rogati.

1 *Mandatum, duobus iuriſdictionem habentibus, an cenſeatur inſolidum mandatum.*
2 *Duobus notarijs à ſtatuto requiſitis, quando ſufficiat, quod vnus interueniat.*
Statut. Vrb. 291. incip. Item, quod notarius, lib. 3. intellectus.

DECISIO V.

FVit dubitatum, quando duo notarij rogantur de eodem inſtrumẽto, an præſumantur in ſolidum, an vero ſimul rogati; in quo fuerunt cõſiderati tres caſus. Quandoque duo notarii ſimul rogantur, & tũc procedit doctrina Bal. in l. iuriſiurãdi C. de teſtib. de qua per Deciũ in c. quoniam contra, col. 24. de probat. & conſ. 11. col. 9. & 36. & Anan. conſ. 49. & ibi Bolognin. in addit. Quãdoque in ſolidum rogantur, & tunc procedit doctrina Bal. in l. fin. §. cum igitur, in 5. col. C. de iur. deliberan. & gloſ. in §. ſi vero abſunt. in authent. de hered. & falcid. Quandoque dubitatur, an ſint ſimul, vel in ſolidũ * rogati, & tunc in iſto dubio videntur in ſolidum rogati, per doctrinam Bar. in
1 l. 1. §. ſi plures. col. 2. verſ. vt igitur liqueat materia, &c. de exercitor. vbi, quando † mãdatur duobus, habentibus iuriſdictionem ordinariam, cuius officium eſt publicum auctoritate & vtilitate, cenſetur in ſolidum demandatum: & pro iſta parte conſuluit Decius in d. conſ. 36. Non obſtat text. in c. cauſam. de offic. delegat. quia loquitur in iuriſdict. deleg. & in iis Bart. in d. §. ſi plures. in d. 2. col. facit differentiam inter iuriſdictionem ordinariam & delegatam. Non obſtat text. in cap. ſi duo. de procurat. in 6. & quod ibi dicit Dominic. ibi in 1. not. quia non loquitur in habente officium auctoritate, & vtilitate publicum. Non obſtat, quod dicit Abb. poſt Innoc. in cap. quoniam contra. de
2 probation. dum voluit quod, ſi ex forma ſtatuti † requiruntur duo notarij, quod non ſufficit, quod vnus interueniat, quia loquitur Abb. in caſu claro, & ita cauetur ſtatuto Vrbis, ſitnato in 3. lib. cap. 291. incipien. itẽ, quod notarius, &c. Nos autem ſumus in dubio, & ita die Lunæ 21. Iunij 1540. in vna Romana reſtitutionis dotis coràm Domino Hieronymo Verallo fuit reſolutum.

* Cõtra deciſ. factã in iſto mebro, vide Alex. conſ. 124. viſo proceſſu, &c. col. 1. verſic. alia rõne, &c. vol 7. Ad quod cõſ. poteſt reſpõderi ex ijs, quę hic ponuntur. vide Frãc. in c. ſi duo col. 3. verſic. inſolidũ, quæ diſtribuitur per hãc dictionẽ, cuilibet, de procur. in 6. & col. fin verſic. cõis concluſio, &c.

SVMMARIVM.

Dilatio ad partes concedenda iſto caſu, & interim non eſt dandum mandatum de immittendo in poſſeſſionem.

DECISIO VI.

LItigabatur inter duos, quorũ vnus obijt, & in cuius iuribus fuit ſubrogatus tertius, non collitigans cum derogatione regulæ de ſubrogandis, & fuit ſubrogatus ille tertius per Papam in forma gratioſa, videlicet Epiſcopus Nucerinus, antea Archidiaconus de Zcres nuncupatus, etiã quoad poſſeſſionem illius defuncti, qui erat in poſſeſſione beneficij litigioſi. Epiſc. ſubrogatus præſentauit litteras ſubrogationis in forma gratioſa Auditori D. Hieronymo Verallo, & commiſſionem, in qua Papa mandabat Auditori, vt illum induceret in poſſeſſionem, &c. Epiſcopus petijt decerni proceſſũ ſibi, per quem Auditor mandaret, vt immitteretur in poſſeſſionem iuxta tenorem litterarum ad videndũ decerni proceſſum. Fuit citatus collitigans, qui cõparens petijt ſibi dari dilationes ad partes, antequã d. proceſſus de immittẽdo decerneretur, allegãdo deciſ. 440. alias 11. vt lit. pen. in nouis, & Caſſador. deciſ. 1. de dilat. vbi, ex quo Epiſc. erat noua perſona, debebãt dari collitiganti dilationes ad partes: & vlterius dicebat, petens dilationes, quòd pendente dilatione, Auditor non decerneret proceſſum, ſeu facultatem de immittendo. Fuit concluſum in Rota coram D. Hieronymo Verallo 6. Octobris 1540. quod daretur dilatio procuratori ad conſulendum per dictas deciſiones, & quod interim non daretur mandatum de immittendo: quia, pendente dilatione, nil debebat innouari, & quia poterat opponi contra ſubrogationem. Erat intitulata cauſa Carthaginieñ canonicatus, & prębendæ.

SVMMARIVM.

Depoſitum, vt quis non incidat in pęnam priuationis, an ſit neceſſarium.

1 *Debitor an excuſetur à mora, ſi non conſtat, quod creditor fuerit in loco deſtinatæ ſolutionis.*
Penſionarius an incidat in pœnam priuationis, ſi non ſoluit die, & loco debito.

DECISIO VII.

VErtebatur lis inter Alphonſum de Villa Real, agentẽ ad priuationem beneficij de Villa Rin Aſtoriceñ cõtra Ioanoem Pigmentelli, eo quod prædeceſſor ſuus non ſoluerat penſionem, prout tenebatur in ciuitate Barchinoneñ, & ſic dicebatur beneficiũ

vacaſſe per priuationem, non autem per obi
tum prædeceſſoris dicti Ioannis; ex quo Al-
phonſus declarauerat voluntatem ſuam an
te illius obitum, per commiſſionem cauſæ
ſuper priuatione, & dicebatur, quod ille
prædeceſſor ad euitandum pœnã priuatio-
nis, in terminis conuentis, tenebatur depo-
nere in ciuitate Barchinone, iuxta doctrinã
Bart. in l. ſi reus paratus. in fine, ff. de procu
rat. tamen 20. Febr. 1540. coram D. Ioan-
ne Paulo Tholomæo fuit concluſum contra
illud dictum Bart. & dictum, quod eſt con-
ſilij, & non neceſſitatis, per conſ. Alex. 92.
in 1. vol. Aret. conſ. 163. verum eſt, quod Co
micus ait. Dec. 566. & per Marcum Anto-
nium Baneria in tract. de mora. col. pen. cir
ca finem. Purpur. in l. vinum, ff. ſi cert. pet.
& ideo ad excuſandum à pœna priuationis,
fuit dictum, quod non erat neceſſariũ, quod
deponeret: ſed fuit tenta doctrina Bart. in
l. item illa, col. 3. ff. de conſtit. pec. vbi vult,
1 † quod, ex quo non conſtat, quod creditor
fuerit in loco deſtinatæ ſolutionis, quod ex-
cuſatur debitor à mora: & D. Sarnen. dixit,
quod de anno 1529. & D. Aqueñ, de anno
1535. ita etiam fuerat reſolutum.

SVMMARIVM.

Teſtis deponens ſuper valore fructuum,
quando probet.

DECISIO VIII.

FVit dictum in vna corã D. Mohedano,
quod teſtes deponẽtes ſuper liquidatio
ne fructuum, qui deponit, quod fructus poſ-
ſunt valere tantum ſingulis annis, cõputato
fertili cum ſterili, & deductis oneribus, aſſi
gnãs bonam rationem, puta, vt erat in illo
caſu, quia teſtis dicebat, quod ipſe arrenda-
uerat per aliquod tẽpus illud beneficium,
quod probabat valorem fructuum. Secus eſt
ſecundum Dominos ad probandum fructus,
quoad regulã de non exprimendo verũ valo
rem: & dicebat Rota, q, licet teſtis deponat
per verbũ, poteſt; tamen ſufficit illa poten-
tia, & imputatur poſſeſſori, ſi non receperit.

SVMMARIVM.

Citatio facta contra Capitulum, quando
afficiat ſingulares de Capitulo.

1 *Citatio facta contra Capitulum an afficiat ſingulares de Capitulo, & num. 2.*
3 *Citationi per contradictas, quando ſit locus.*
4 *Subrogatio, vt afficiat, an debeat intimari.*

DECISIO IX.

IN alia Anderpieñ, pro Iacobo Banniſio
contra quoſdam particulares, etiam co-
ram eodem Mohedano fuerat citatum capi
tulum Anderpieñ, & ſingulares perſonę de
capitulo, docto de non tuto acceſſu; & vigo
re dictæ citationis capitulum fuerat decla-
ratum, & habuerat contra ſe cenſuras, vſq;
ad brachium ſæculare: & non valens dictus
Iacobus habere exequutionem ſui brachij
ſęcularis contra capitulum, obtinuit cõmiſ-
ſionem, in qua committebatur arbitrio Au-
ditoris, vt cõmitteretur exequutio brachij
ſęcularis ſuper quadam domo, ſpectante ad
quemdam canonicum dicti capituli Ander-
pieñ: & procedendo per contradictas in cu-
ria abſque alia citatione contra illum cano
nicum, extra Curiam fuit proceſſum ad ſub-
haſtationem, & deliberationem domus. Di-
cebatur, ſubhaſtationem, & deliberationem
nulliter factam, ex eo quia illa citatio per
contradictas tantum facta, non erat ſuffi-
ciens: neque etiam ſufficiebat citatio pri-
ma, quæ emanauerat contra capitulum,
& ſingulares perſonas capituli; quia vide-
batur contra deciſ. 1. de ſententia excom-
municatione in antiquis, & deciſionem pri-
mam Biſignet. de dolo, & contuma. vbi di-
1 citur, quod ex citatione facta † contra ca-
pitulum, non afficiuntur ſingulares de capi-
tulo. Nõ obſtat illud, quod dicebatur, quod
vltra citationem factam contra capitulum,
erant etiam citati ſingulares de capitulo;
quia reſpondebatur, quod illa citatio cõtra
2 ſingulares, intelligebatur, † quoad rem per-
tinentem ad ipſum capitulum. Sed quando
committitur exequutio ſuper domo, ſumus
ſuper re non ſpectante ad capitulum, ſed ad
vnum de capitulo: & ſic quia tunc variatur
modus agendi, debebat ille canonicus de
nouo citari, & citatio per contradictas non
3 erat ſufficiens, quæ non fit, † niſi data con-
tumacia, prout dicit deciſ. 12. de dolo, &
contumac. in antiquis. Dicebatur etiam,
proceſſum eſſe nullum, quia ad ipſam ſubha
ſtationem erat proceſſum ad inſtantiam
ſubrogati in iuribus primi Iacobi, qui ob-
tinuerat ſententiam contra capitulum, & il-
4 la † ſubrogatio non fuerat intimata, prout
tenebatur, iuxta deciſ.   in nouis.

1 *Penſionarius an agat pro conſequutione penſionis contra ſucceſſorem in beneficio, & num. ſeq.*
Succeſſor an liberetur, cedendo actiones contra intruſum, & num. 7.
2 *Beneficium eccleſiaſticum tranſit cum onere ſuo.*
3 *Actionem habens, an rem ipſam habere videatur, & num. 5.*
4 *Compelli an quis poſſit, vt agat contra aliquem.*
6 *Pro penſione, fructus beneficij obligati.*
7 *Cedendo actiones, quando quis liberetur.*

DECI-

DECISIO X.

COnſenſerat Antonius Geltus reſerua-
tioni penſionis xxiv. lib. ſuper fructi-
bus canonicatus, & prębendę Eccleſię Tar-
raconeñ, in fauoré Ioannis Ferret, qui An-
tonius obiit, & poſt eius obitũ de d. canoni-
catu de anno 1528. fuit prouiſus Iacobus
Ghin. In dictis antẽ canonicatu & præbenda
ſe intruſit Ioannes de Cardona Epiſcopus
Barchinoneñ, & lite introducta inter dictos
Iacobũ, & Ioannem Epiſcopũ, Ioannes fuit
cõdemnatus, etiã ad reſtitutionẽ fructuum,
& ſuper illis decretæ exequutoriales, & bra-
chium ſęculare. Poſtea de anno 1532. Iaco-
bus ad inſtantiam Ioannis Ferret penſiona-
rii, ſeruatis quatuor terminis ad docendum
ſe paruiſſe, &c. fuit declaratus, & proceſsũ
contra eum ad omnes cẽſuras, vſq. ad bra-
chium ſęculare, à quibus fuit appellatum, &,
cauſa commiſſa in Rota, fuit per me dubi-
tatũ, ex quo fuerat declaratus Iacobus pro
illo tempore, quo Ioãnes Cardona poſſede-
rat; an cenſuræ forent recte latæ, & an Ia-
1 cobus pro illo tempore teneretur † ad ſolu-
tionem penſionis. Dicebatur pro parte Ioã-
nis, quod Iacobus pro illo tempore teneba-
tur; quia beneficium erat grauatum onere
reali, & ideo tranſibat ad illum, ad quem
2 tranſibat † beneficium, vt per Roman.
conſ. 388. Item, quia Iacobus habebat actio-
3 nem ad ipſam rem, ſcilicet ad fructus: † er-
go ipſos habere videbatur, l. qui actionem,
ff. de reg. iur. Sicut ergo Iacobus tenebatur,
ſi fructus habuiſſet, ita etiam nunc, habendo
ipſam actionem. Tertio, quia Iacobus elegit
iſtam viam agendi ad fructus: ergo videtur
voluiſſe teneri ad ſolutionem penſionis, ex
quo ex ipſis fructibus veniebat penſio ſoluẽ-
da: ex quo ergo Iacobus iſtam viam elegit,
pateat ſibi per iura vulgata. Et pro iſta par
te fuit facta reſolutio, die 8. Octobr. 1540.
Nam conſiderabat Rota, quod, ex quo iſte
habebat brachium ſæculare, & ſic actionem
ad fructus, videretur ipſos fructus habere;
4 & quia † poteſt compelli quis, vt agat, per
text. in l. cum plures, §. meſſem. ff. locat. Ta-
men ad iſtud fundamentum poſſet reſpon-
deri, quod, ſi teneretur Iacobus agere, quod
hodie quia conſtat, quod tenetur, eſt pa-
ratus agere. Sed quia exactio eſt euentua-
lis, cum multa poſſint interim contingere,
quod ipſe non effectualiter exigat, quod non
tenetur ad ſolutionem dictæ penſionis; Re-
ſpondebat Rota ad fundamenta quæ fiebãt
pro parte aduerſa. Et dum primo dicebatur,
quod qui actionem habet ad rem, dicitur ha
5 bere † rem per fictionem, & ideo non tene-
tur ponere rem in cataſtro, & per conſe-
quens nec rei onera ſoluere, prout not. Bar.
in l. forma, §. ſi cum ego ff. de Cẽſibus; quod
verum eſt, quod non tenetur ſoluere onera,
in quorum poſſeſſione ſoluendi alius eſt. Sed
cum in caſu noſtro intruſus nõ eſſet in poſ-
ſeſſione ſoluendi, immo prætenditur habere
ignorantiam reſeruationis, nimirum ſi te-
neatur interim ad ſolutionem ille, qui habet
actionem ad fructus, quia agendo conſeque-
tur integros fructus; Non obſtat, quod ſecũ-
do dicebatur, quod condemnatio ad fructus
intelligitur facta ad fructus, deductis oneri-
bus: vnde non eſt verum dicere, quod Iaco-
bus integros fructus per condemnationem
aſſequi poſſit; quia fuit reſpõſum, quod iſtud
eſſet verũ, vbi per intruſũ eſſet de oneribus
oppoſitum; ſed quia non eſt oppoſitum,
immo nõ conſtat, quod intruſus habeat ſciẽ-
tiam de onere penſionis; merito Iacobus po
teſt vigore ſui brachii ſęcularis ad integros
fructus agere. Non obſtat, quod tertio dice-
batur, quod cum penſionarius habeat ius
petendi ab intruſo, qui fructus collegit, qui
6 ſunt pro penſione † obligati, iuxta not. per
Felyn. in cap. ad audientiam 2. de reſcript.
quod non poſſet contra Iacobum agere, cũ
eadem actiò contra poſſeſſorem penſionario
competat; vnde imputandum eſt ei, ſi cum
poſſet contra intruſum agere, non egit. Quia
reſpondetur, quod licet penſionarius poſſet
agere contra intruſum; per hoc tamen non
eſt etiam deneganda actio contra Iacobum,
& intereſt ipſius penſionarii plures obliga-
tos habere. Fuit tamen in eadem audientia
7 concluſum, † quod Iacobus, cedendo actio-
nẽ aduerſus intruſũ, liberaretur; quia quo-
ties* quis, ex eo quia actionẽ habet, tenetur;
tunc cedendo illam, liberatur, l. quod debe-
tur, ff. de pecul. gloſ. in l. non aduerſus, C. ſi
certum petat. Bart. in l. 2. §. idem Nerua,
ff. ne quid in loco publico, in l. Iulianus, §. pe-
nult. ff. de action. empt. & in l. ſi ſic, §. fin. ff.
8 de legat. 1. Secus autẽ eſt, quando † quis te-
netur ſoluere; quia tunc non liberatur, ce-
dendo actionẽ, iuxta gloſ. in l. legaui, §. fin.
in gloſ. magna circa finẽ, ff. de liberat. legat.
ponit Bald. in c. vnico. in tit. de benef. fra-
tr. in vſib. feud. & facit dicta l. non aduer-
ſus, C. ſi cert. pet. quia aliud pro alio, inui-
to creditore, &c.

* Cedendo actioni quis liberatur, vbi quis alteri propter actionem, quã habet tenetur.

SVMMARIVM.

Sententia lata in fauorem locationis,
an proſit conductori.

2 *Sententia lata contra auctorem meum, an noceat mihi.*
3 *Sẽtentia lata pro agẽte, an proſit omnibus.*
4 *Et an noceat.*
5 *Sententia lata pro locatore, an proſit conductori.*
6 *Condemnari an poſſit aliquis ad ſoluendum tertio, & num. 9. 13. 14. & 15.*

7 Iudex

7 *Iudex an poſſit alteri ſtipulari, & nu.15.*
8 *Sententia quando non proſit nominato in ſententia.*
11 *Sententia lata ſuper beneficio, an noceat poſſeſſori.*
12 *Actio non nominato in ſententia an detur, & num.17.*

DECISIO XI.

ARrendauerat Angelus de Diuitijs fru-
ctus cuiuſdam monaſterij, cuius erat
commendatarius, Simoni Centurioni: quo
arrendamento facto, Angelus fuit ſpoliatus
per quoſdam Fratres, contra quos tam no-
mine ſuo Angelus, quam nomine Simonis cõ
miſit cauſam ſuper ſpolio, & obtinuit illos
Fratres condemnari, & iſta ſententia tranſi
uit in rem iudicatam. Fuit dubitatum, quia
Angelus deceſſerat poſt litteras exequuto-
1 riales obtentas, an illa † ſentẽtia lata in fa-
uorem Angeli, prodeſſet Simoni, itaut Simõ
poſt obitum Angeli poſſit proſequi, & pete-
re, quod ſententia pro parte ſua mitteretur
exequutioni. Et pro parte Simonis multa de
ducebantur. Primo, quod ſententia pro lo-
catore lata prodeſt conductori, ab eo cau-
2 ſam habenti, ſicut è contra † lata contra au
ctorem meum, nocet & mihi, l. ſi ante. §. fin.
ff. de except. re iudic. Alex. poſt Bart. in l. Põ
ponius, §. præterea. col. fin. verſ. extra gloſſ.
3 ff. de acquir. poſſeſſ. Item, regulariter † ſen-
tentia lata pro agẽte, prodeſt omnibus, quo-
rum intereſt, quamuis in iudicio nõ fuerint,
l. Poſthumus, §. ſi quis ex ijs, ff. de inoffic.
teſtam. not. Alex. in l. ſæpe. col. 9. num. 31.
verſ. vbi autem dicta eſſet ſententia, & cæt.
ff. de re. iudic. Tertio, præſuppoſito, quod ſi-
4 cut ſententia, quæ nocet vni, † poteſt etiam
prodeſſe, quãdo habet cauſam ab eo, pro quo
eſt lata, vel habet ius connexum cum eo, iux
ta text. in l. 2. C. quib. res iudic. & nota-
tur per Salycet. in l. 1. colum. 1. in 3. oppo-
ſitione, C. res inter alios acta, &c; ſequitur,
quod, ſicut ſentẽtia lata contra locatorem,
nocet cõductori, ita è contra lata pro loca-
5 tore, † prodeſt cõductori, iuxta not. per Ale-
xand. in l. ſæpe. col. 48. num. 112. verſ. quæro,
an ſententia lata cõtra locatorem, &c. ff. de
re iudic. Quarto, quod ex ſentẽtia dari poſ-
ſit actio arrendatarijs, quorum intereſt, fa-
ciunt not. per Bart. in l. ſeruo legato, §. ſi te-
ſtator, ff. de leg. 1. in l. fideicõmiſſa §. inter-
dũ ff. de legat. 3. in l. 2. §. ſi duo, ff. de collat.
bonor. Quinto, quod dicit Alex. in l. ſi cui le
6 getur, §. ſi Titio, de legat. 1. vbi dicit, † quod
poſſum petere, te condemnari mihi ad ſol-
uendũ tertio, per not. in l. ſtipulatio iſta §. ſi
inſulam, ff. de verb. oblig. & in §. ſi quis alij,
Inſtit. de inutil. ſtipulat. vbi gloſ. ponit tres
caſus, qui videntur conuenire caſui noſtro.
Primus eſt, quãdo dominus ſtipulatur pro-
curatori ſuo, & tunc valet ſtipulatio: & iſte
erat caſus noſter; quia Angelus in inſtrumen
to arrendamenti conſtituerat Simonem
procuratorem ſuum.

Secundus caſus eſt, quando quis ſtipulatur
creditori ſuo, & iſte caſus etiam eſt noſter,
quoniam ratione anticipatę ſolutionis, quo
niam ſoluerat totam penſionem anticipatã
Simon Angelo; Simon erat creditor Angeli.

Tertius caſus eſt in actu iudicis, quoniã
7 iudex † poteſt alteri ſtipulari, & valet ſti-
pulatio: & iſtis trib. caſibus, vt ſentit gloſ.
in dicto §. ſi quis alii; tranſit actio vtilis
abſque ceſſione, vt etiam voluit Bart. in
d. l. ſtipulatio iſta, §. ſi inſulam. in 2. colum.
ff. de verb. obligat. & ſic, ſi tranſit vtilis ſine
ceſſione, proderat ſententia Angeli Simoni,
ſaltem quoad illam vtilem actionem.

Pro alia vero parte dicebatur, ꝙ ſententia
lata pro Angelo, non proderat Simoni; quia,
8 licet Simon fuiſſet † nominatus in ſenten-
tia, tamen Simon non fuerat in iudicio, aut
in cauſa aliquis eius nomine comparuerat,
nec ſententiam petierat, nec ad eius inſtan-
tiam aliqui termini ſeruati fuerant: & ideo
ſententia illa lata pro Angelo, non poterat
prodeſſe Simoni: & licet mentio de Simone
facta eſſet, dicebatur, quod facta fuerat ſe-
cundario, & acceſſorie, non autem principa
9 liter: & licet aliquis † poſſit inſtare, & pe-
tere, quod ad alterius commodum iudex ali
quem condemnet alteri, iuxta doctrinam
Alex. in d. l. ſi cui legetur §. ſi Titio; tamen il
le tertius, in quẽ verba exequtiua erant di
recta, non poterat agere, niſi vtili actione
ceſſa, vt declarat Alex. conſ. 13. col. 5. verſ.
plus tenuit gloſſa, &c. vol. 1. & idem
Alex. conſ. 18. col. 5. vol. 4. Et nomen Simo-
nis erat appoſitum in ſententia ad commo-
dum ipſius Angeli, vt plenius Angelus vide-
retur reſtitutus, dum ſui arrendatarii etiã
ad poſſeſſionem reſtituerentur, nõ quia vel-
let arrendatarios principaliter ex ſenten-
tia poſſe experiri. Breuiter pro iſta parte,
10 pro † qua Rota de rigore iuris ſe reſoluit,
fuit per me allegatum conſ. Roman. 342.
quoad primum, col. penult. verſic. etſi dica-
tur, &c. ex cuius dictis ſumitur reſponſio
ad maiorem partem argumẽtorum pro alia
parte factorum; nam dicit Roman. quod ſi
agitur contra aliquem ſuper beneficio, poſ-
11 ſeſſore ſciente, & patiente, † ſententia lata
contra illum parit exceptionem rei iudica-
tæ contra poſſeſſorem. Intelligitur autem
hoc modo, quod, ſi poſſeſſor, qui ſciuit, vo-
luerit agere ſuper beneficio, obſtet ſibi exce
ptio rei iudicatæ. Sed dicit ibi Rom. quod
ſi poſſeſſor non vult agere, ſed vult retinere
beneficium, quod tunc non debet mandari
exequutioni illa res iudicata cõtra non no-
minatum in ſententia. Ita ergo eſt dicendũ
in caſu noſtro, quod, licet ſententia lata pro

Ange-

Angelo proſit Simoni ad hoc, vt, ſi iſti Fratres ſpoliatores vellent agere contra Simonem ſuper poſſeſſione, ſeu fructibus; obſtaret illis fratribus ſpoliatoribus exceptio rei iudicatæ, ſicut eis obſtaret, ſi ageretur contra Angelum. Sed quod ad inſtantiam Simonis non nominati ſaltem principaliter in ſententia, mãdetur exequutioni, iſtud non eſt verũ, & ſic virtus ſententiæ bene diffunditur; tamen non quod ex illa ſententia, alteri non
12 nominato † ſaltem principaliter actio detur: & iſtud eſt, quod ſenſit. Alex. in l. Pomponius, §. præterea, col. fin. ff. de acquir. poſſeſſ. & ſic cum iſta diſtinctione tollitur vna pars argumentorũ. Non obſtant not. in l. ſeruo legato, §. ſi teſtator, ff. de legat. 1. & in l. fideicõmiſſa, §. interdũ, ff. de leg. 3. quia illa
13 † iura procedunt, ex quo nominati, cui, ſeu ad quem verba dirigebantur, non intererat nimirum, ſi ex illo actu legandi quærebatur actio illi, cuius intererat. Sed in caſu noſtro principaliter intererat Angeli, quod reſtitutio fieret: ideo non debet quæri actio Simoni, cuius ſecundario intererat; quoniam iam ſibi in inſtrumento arrendamenti erat promiſſum, quia Angelus ei tenebatur ad damna, & intereſſe. Vel & ſecundo poteſt dici,
14 quod illa iura loquuntur † in vltima voluntate., ſeu in diſpoſitione legis; vel ſtatuti, quæ diſpoſitio æquiparatur vltimæ voluntati ſecundum Bart. in l. 1. C. de his quib. vt indig. Secus autem eſt in ſtipulationibus, prout dicit Iaſon in d. l. ſeruo legato, §. ſi teſtator, & ita erit dicendum in ſententia, cũ in iudicio quaſi contrahatur, l. 3. §. idẽ ſcri-
15 bit. ff. de peeul. Non obſtat illud, † quod dicitur, quod per actũ iudicis quæritur actio vtilis ſine ceſſione; quia reſpondetur, quod hic non ſumus in actu iudicis, ſed in actu priuati: nam vult priuatus, mediante quaſi cõtractu, quem facit cum aduerſario, quęrere alteri actionem, mediante ſententia: quod non poteſt fieri, & ideo dicit Alex. in d. §. ſi Titio, quod debet petere, vt condemnetur ſibi, vt tertio ſoluatur. Vel & ſecundo dicitur, quod ex actu iudicis bene quæritur actio Angelo nominato, non autem Simoni, ſecundario nominato, cum ſententia reſpectu eius non valeat, cum non venerit ad eau ſam, nec pro parte eius termini ſeruati; &
16 ſic † ex actu iudicis valido bene poteſt quęri actio, non autem ex actu nullo. Ad alios autẽ duos caſus poſitos per gloſ. in d. §. ſi quis alij, dicitur, quod, licet gloſſa dicat ibi, quod quæratur actio, & ſic ſtipulatio valeat in perſonam ſtipulantis, eo quia eius intereſt; non tamen dicit ibi gloſſa, quod in illis duobus caſibus tranſeat vtilis abſque ceſſione, nec etiam Bart. in d. §. ſi inſulam, vbi examinat nouem caſus, inter quos iſte non ponitur. Et pro concluſione, in quam inclinauit Rota, de rigore facit, quod dicit Bart. & Doctor. in l. 1. C. de ſenten. &c. vbi non
17 datur † actio ex ſententia, niſi illi, qui habet ius inſtantiæ: Simon non habebat, ergo, &c. Vnus tamen ex dominis conſiderauit, & non male, quod iſto caſu, ex quo Angelus, qui egerat ad vtilitatem Simonis; nam ex prima commiſſione cauſę, in qua commiſerat cauſam tam nomine ſuo, quàm nomine Simonis, in qua narrabat ſe arrendaſſe Simoni. Item ex productione iurium, quia produxerat inſtrumentum arrendamenti, ex quo apparebat, quod ipſe tenebatur Simoni, & ita in commiſſione ſua dicebat, & Angelus deceſſerat; quod tranſiret vtilis abſq; ceſſione: & allegauit Roman. conſ. 441. pręſens inſtrumentum, col. 4. verſ. ſin autem cedere non poterit, vt quia abſens, &c. Tã-
18 dem Rota, quia † Simõ habebat commiſſionẽ, in qua erat admiſſus ad proſequutionẽ illius rei iudicatæ, latæ in fauorem Angeli, & iam vigore illius commiſſionis per tres ſententias cum procuratore Fratrum erat diſceptatum ſuper liquidatione fructuum; ſuſtinuit proceſſum factum pro parte Simonis, & voluit mandandum eſſe exequutioni contra dictos Fratres. Et cauſa erat intitulata Aurieñ nullitatis prętenſarum cenſuarum pro Congregatione Ciſterſienſi contra Simonem Centurionem, coram D. Ioanne Paulo.

SVMMARIVM.

An colono directò detur remedium poſſeſſorium.

1 *Poſſeſſorium remedium non poſſidenti non datur.*
2 *Commendatario an detur Interdictum poſſeſſorium.*
3 *Interdictum poſſeſſorium an detur ratione ſolius detentationis.*
Et an propter reliquias præcedentis poſſeſſionis.

In Apoſtilla.

4 *Detentatio, an ſit reſtituibilis ſecundum opinionem Rotæ.*
5 *Detentor habet remedium poſſeſſorium, & an detur officium iudicis, & num. 8.*
6 *Conductori an detur remedium reintegrandæ.*
7 *Colonus, & inquilinus quo modo poſſidere dicantur.*
9 *Interdictum vnde vi cui competat.*

DECISIO XII.

FVit in eadem cauſa dubitatum, an colono daretur remedium poſſeſſorium; & dicebatur pro vna parte, quod non, per text.

Digitized by Google

text. in l. 3. §. quod ſi ſeruus, ff. de acquiren. poſſeſſ. & in l. fin. ff. de vi, & vi armat. Et quia colonus non dicitur poſſidere, nec ciuiliter, nec naturaliter. * Pro cōtraria autem parte, allegabatur text. in l. colonus, & in l. eum fundum, ff. de vi, & vi armat. vbi apparet, quod colono datur interdictum poſſeſſorium, & reſpondebatur ad d. l. fin. & ad §. quod ſi ſeruus, quod, licet dicatur in dd. iuribus, quod domino detur interdictum, tamen non negant illa iura, quin etiam colono detur ratione detētationis. Sed pro parte contraria replicabatur, quod, licet dicta iura. l. colonus, & l. cum fundum dēt remedium poſſeſſorium colono; tamen illud remedium, non dant ei, niſi poſtquam colonus dominum ſpoliauit; quo caſu per illud ſpoliū fuerit quęſita poſſeſſio colono. * Sed veriꝰ eſt dicere, ꝙ colono, eo quia † non poſſidet nec naturaliter, nec ciuiliter, non daretur ei remedium poſſeſſorium. Nihil fuit determinatum ſuper iſto capite. Et quod Colono non detur Interdictum recuperandę, facit, quod dicit Anan. in cap. ſi conſtiterit, colum. 2. verſic. nota, quod commendatario &c. de Accuſat. vbi dicit, quod commendatario non datur
2 interdictum, † quia non poſſidet, dato quod ſit in poſſeſſione. Tamen cōtra iſtā rōnē facit deciſ. 158. 1. de renūc. in nou. vbi ratione ſolius de-
3 tentationis datur † interdictum poſſeſſorinm, niſi dicatur, quod ibi detur propter reliquias pręcedentis poſſeſſionis, cum illa detentatio ſit ſequela, & dependens ab illa poſſeſſione pręcedenti. gloſ. fin. in leg. Aquilius Regulus, ff. de donation. vbi poſui apoſtillam.

* Quod non detur remedium poſſeſſorium, conſuluit Stephā. Bertrand. conſil. 310. non puto, volum. 2.
4 Et quod † Rota reſtituat ad detentationē, ponit Caſſador. deciſ. 14. propoſita fuit, no. 7. in fin. verſ. allegabatur etiā ſuper reg. Cancell. & ibi per
5 Bart. quod † detentator habet remedium poſſeſſorium, vide Rip. in c. ſæpe, col. 7. verſ. ſecundo dubitatur, & c. ai. de reſtit. ſpoliat.
6 Quod conductori detur † remediū reintegrandæ, Gozad. conſ. 99. in hac cauſa, col. 1. nu. 4.
7 Et nota, quod Colonus † & inquilinus detinent ſibi, & ſuo nomine, & poſſidēt domino ſecundum. Paul. de Caſtr. in l. 3. §. adipiſcimur, in finalib. verbis, ff. de acquir. poſſ. vbi dicit, quod pro
8 detentione, † datur officiū iudicis. vide Rip. in l. rē quæ nobis col. 4. nu. 19. & num. ſeqq. ff. de acquir. poſſeſſ. vide. Card. Alexan. in c. quod reſtitutio, colum. 16. circa fin. verſ. & addie hic Archidiaconus, & col. penult. in fin. verſic. & pro nunc vltimū remedium 3. q. 1.

* Et quod tunc quęratur poſſeſſio colono, tenet expreſſe Paul. de Caſtr. in l. 3. col. 3. verſ. ſed ſi interueniſſet poſſeſſionem, C. communia, de Vſucap. & probatur, quia
9 interdictum † Vnde vi, non datur niſi ei, qui fuit in poſſeſſione. & ab ea fuit deiectus, l. 1. §. interdictum autem hoc. & ibi gloſ. ff. Vnde vi. Sed ibi colonus deiectus, habet interdictum contra deijcientem, ergo dicendum eſt, quod prius colonus poſſidebat. & hoc modo arguendi vtitur gloſ. magn. in princ. in d. l. vnic. vbi Alberic. Paul. de Caſtr. & facit quod dicit Alexand. in l. ſi rem in fin. ff. de acquir. poſſeſſ. Bal. in l. ſi de fundo circa princ. verſic. quæro, an colono, C. Locat. Rip. in cap. ſæpe, num. 77. colum. 19. verſ. circa ſecundum de reſtitut. ſpoliat.

1 *Dilationes ad partes an ſint concedendæ procuratori generali in curia, parte prius in partibus per edictum citata, & vide in apoſtilla.*

DECISIO XIII.

Fverat citatus per edictum in partibus Didacus de Valderas, in quadam cauſa Parochialis Oxomēſ de Zozuar ad inſtātiam Hieronymi de Enciſo, & poſt exequutam citationem in partibus Procurator Didaci, qui habebat mādatum generale, quod fuerat factum ante exequutam citationem, immo decretā; comparuit coram me, & pe-
1 rijt dilationes † ad partes, & de mandato dominorum fuerunt cōceſſæ die 20. Octob. 1540. pro quo facit deciſ. 395. de procurat. 31. in nou. & deciſ. 1. de dilat. Caſſadori.

Iſta Oxomen, fuit iterū poſita, quoniā non erant facto, ꝙ citatio fuiſſet facta per edictum, ſed erat facta in parochiali, de qua agebatur, & in Cathedrali, & fuerunt negatæ dilationes, vt patet infra deciſ. 43. & ideo non ponitur pro conſtanti deciſio. hic ſcripta de citato per edictum in partibus, vt procuratori ſint dandæ dilationes, ſed eſſet conſulenda Rota.

SVMMARIVM.

Capitulum, cui dirigitur breue, vt tradat poſſeſſionem beneficij amoto quolibet detentore, ſine vitio ſpolij, & attentatorum, an liberetur, nominando intruſum.

1 *Clauſula, amoto quolibet illicito detentore, quomodo intelligatur.*

DECISIO XIV.

EPiſcopus Lucerinus habuerat Breue directum capitulo Caurieñ, vt traderent poſſeſſionem Archidiaconatus Eccleſiæ Caurieñ, de quo erat prouiſum ipſi Epiſcopo, amoto quolibet detentore, ſine vitio ſpolij, & attentatorum. Præſentato Breui capitulo, capitulum reſpondit, quod ex quo erat intruſus in Archidiaconatu, ageret Epiſcopus contra intruſum. Epiſcopus, reproducto Breui, & reſponſione capituli, petebat Capitulum declarari incurriſſe cenſuras, de quibus in breui, replicabat capitulum, quod non debebat declarari, ex quo nominauerat intruſum. Fuit poſita cauſa in Rota per D. Marſicanum, Epiſcopo informante tantum, & pro illa vice, quia capitulum, non curauit informare, Domini inclinabant, quod ex quo in Breui dicebatur, amoto quolibet detentore, ſine vitio ſpolij, & attentatorum; quod capitulum
1 veniret declarandum: quia licet † verba, amoto quolibet detentore intelligantur de detentore facti, & non iuris; tamen, quia Papa vlterius proceſſit, dicendo, Sine vitio ſpolij, & attentatorum, videtur voluiſſe, quod dato, quod ille eſſet detentor iuris: tamen, quod Capitulum poſſet eum ſpoliare, & detentor non poſſet agere, & ſic, quod Capitulum eſſet factus miniſter, & tamquam miniſter debebat parere. Bene tamen dicebant, quod ſi tantum fuiſſent poſita illa verba, Amoto quolibet detentore; quod per nominationem intruſi capitulum liberabatur. Tamen pro illa vice nihil fuit determinatum, quia non erat pro parte Capituli informatum, nec ſatis bene pro parte Epiſcopi.

An

SVMMARIVM.

An conſuetudo, quod Epiſcopus ſolus procedat, in priuando clericum ſine conſenſu capituli, ſit contra Ius.

DECISIO XV.

FVit propoſitum per D. Thomã de Thanis die 20. Octobris 1540. dubium, an conſuetudo, quod Epiſcopus ſolus procedat in priuando, & deſtituendo clericum, ſen canonicum, ſine conſenſu, ſeu conſilio capituli; eſſet contra ius. Et fuit reſolutum, quod ſic; quia contra text. in c. nouit. & c. quanto, de his, quæ fiunt à Prælat. & eſt gloſſ. in c. non eſt, in verb. teneatur, de conſuetud. in 6. & text. in c. Epiſcopus nullius cauſam 16. q. 7. Felin. late, in c. irrefragabili, vbi eſt text. in 2. col. vbi multa allegat de offic. ordinar.

SVMMARIVM.

Verba litterarum mercatorum debent intelligi ſecundum ſtylum mercatorum.

1 *Mandatum, datum mercatori, vt faciat, ſecundum quod tres ordinarent, an adimpleatur, ſi fiat ſecundum dictum vnius illorum.*
2 *Mercantiliter mãdatum, datum pluribus, intelligitur in ſolidum.*
3 *Inter mercatores verba intelliguntur, prout mercatores intelligunt.*

DECISIO XVI.

FVit die 20. Octobris 1540. in vna Mantuana Zuccharorũ pro Vincentio Garzono contra Piperarios, coram D. Aqueñ resolutum, quod, ex quo pro parte Vincentii erant mercatores examinati, dicentes,
1 quod mandatum, datum Vincẽtio, † vt ipſe
faceret, ſecundum quod ei dicerent tres deſtinati per ipſos Piperarios ad inſulam Siciliæ; intelligebatur, vt etiam poſſet facere ſecundum dictum vnius illorum trium; & quod ſi fecit tantum ſecundum dictum vnius illorum, quod Vincentius eſſet excuſatus: ex quo mercatores dicebant, quod mercan-
2 tiliter, † & de ſtylo mercatorum eſt, quod
mandatum, datum pluribus, intelligitur in ſolidum, non autem coniunctim: licet iuris diſpoſitio aliter dicat, vt patet in l. pluribus, ff. de procurat. quod, ex quo agebatur,
3 inter mercatores, † verba erant intelligen-
da, prout mercatores intelligunt, vt voluit Alexand. conſ. 102. col. fin. vol. 6. Et in com-
4 miſſione, à mercatore † mercatori data,
quod debeat intelligi, ſecundum quod mercatores verba intelligunt: ponit Corn. conſ. 319. col. 9. vol. 3.

SVMMARIVM.

Poſt rem iudicatam, & omnes cenſuras, & aliqua interdicta, ſi committatur cauſa nullitatis dictarum cenſurarum, & petatur inhiberi extra curiam, talis inhibitio non eſt concedenda.

DECISIO XVII.

IN vna Bracareñ cappellaniæ del Corporal, coram D. Hieronymo, in qua Didacus Aluari obtinuerat ſententiam, quæ tranſiuerat in rem iudicatam contra Chriſtophorum Dalmarda, & omnes cenſuras cõtra eum: & nouiſſime erat deuentum ad aliqua interdicta ſpecialia; & ſpecialiter erat interdicta ciuitas Bracareñ, & ipſe Chriſtophorus, poſt dicta interdicta, tamquam Abbas, & Monaſterium, cui prætendebatur vnita dicta parochialis, obtinuit committi cauſam nullitatis illius ſententiæ, & omnium cenſurarum, & interdicti, &c. & petebatur inhiberi. Fuit dictum, quod non inhiberetur; tum quia erat præſumptio calumniæ, quia per multum tempus Chriſtophorus ſuſtinuerat cenſuras; & nunc, poſtquam ciuitas erat interdicta, veniebat ad impediendum exequutionem; tum quia tractabatur de præiudicio ciuitatis interdictæ; quia ſi fiebat inhibitio ſtante inhibitione, ciuitas interdicta non poterat compellere Chriſtophorum ad ſatisfaciendum; & maxime quia in iſto caſu erat præfixus terminus, vigore alterius commiſſionis, Chriſtophoro ad docendum de nullitate; & de aliquo non docuerat.

SVMMARIVM.

Actiones contrariæ quando non poſſint ſimul in eodem libello cumulari.

1 *Actiones quando ſint contrariæ.*
2 *Summarie vbi agitur, quis libellus admittatur.*

DECISIO XVIII.

ANtonina Maria de Papazonibus agebat contra Ioannem Galeatium iure ceſſionario, & iure proprio: iure ceſſionario, quia dicebat, quod Flora in quodam teſtamẽto, in quo erat heres inſtituta, erat prohibita alienare bona teſtatoris, & in euentum alienationis, erat ſubſtitutum hoſpitale Montis ciuitatis Bononieñ; & quia prætendebat, quod Flora alienaſſet, quod

locus

locus erat ſubſtitutioni; & vt ceſſionarius hoſpitalis agebar contra Ioannem Galeatium, heredem Floræ, item, agebat iure proprio, quia Flora erat inſtituta; & ſi Flora decederet ſine filijs maſculis, erat ſubſtitutus pater eius: & ſic ex perſona patris, quia dicebat, Floram non potuiſſe ſuccedere, quia baſtarda, & per conſequens pater eius veniebat ex ſubſtitutione; petebat hereditatem. Dicebatur pro parte Ioannis Galeatij, quod Antonius Maria debebat vnam ex iſtis viis eligere, & quod ambas non poterat intentare: nam cum iſtæ eſſent actiones contrariæ; quia in vna approbabat teſtamentum, in alia reprobabat; quod non poterat vtramq. intentare iuxta primā regulam Decii in materia cumulationum, in l. edita. C. de eden. vbi vult, quod contrariæ actiones, non poſſunt in eodem libello cumulari; & ibi Dec. col. 13. Tamen fuit reſolutum corā D. Hieronymo die 22. Octobris 1540. quod poſſet cumulare, & non teneretur Antonius Maria alterā eligere, quia, quod dicitur, quod nō poſſunt cumulari actiones contrariæ, intelligitur, vbi tantum exercitio ſunt contrariæ; ſecus ſi origine, & exercitio; quia tunc poſſunt cumulari, vt per Iaſ. in l. 1. col. penult. C. de furt. Et dicūtur origine contrariæ, vt declarat Curt. Iun.
1 in d. l. 1. C. de furt. quando † cauſæ, ex quibus naſcuntur, ſunt contrariæ, vt eſt in caſu noſtro: & rationem, quare iſto caſu poſſint cumulari, ponit Dec. in d. l. edita. col. 13. Secundo, quod dicitur, quod non poſſint actiones contrariæ cumulari, intelligitur, vt ſimul, & ſemel intententur; ſecus, ſi ſucceſſiue, vt ponit Iaſ. in l. cum qui, & in l. contra maiores. C. de inoff. teſtam. item, poſſunt cumulari, vt intententur conditionaliter, vt ponit Paul. de Caſtr. in l. Papinianus. §. ſed ſi irritum, ff. de inoff. teſtam. & Iaſ. in d. l. contra maiores. C. de inoff. teſtam. Dicebatur etiam, quod in caſu iſto agebatur ſummarie: * quo caſu admittitur libellus generalis; etiam parte opponente, vt per Bart. in §. & figura, in extrauagant. ad Reprimendum. & Iaſon in l. vinum. ff. ſi cert. pe-
2 rat. Et ideo, ex quo † libellus generalis admittebatur, poterat quodcunque ius ſuum Antonius Maria deducere: ſecus eſt, quando libellus generalis non admittitur; nam tunc, ex quo tenetur actionem exprimere, inconueniens eſſet, quod contrarias actiones exprimeret: & ideo illo caſu exprimens contraria remedia, non admittitur, vt in l. 1. C. de furt. ſecus eſt, vbi libellus generalis admittitur; quia tunc, non exprimit eodem tempore contraria, ſed ſucceſſiue, quod poteſt fieri, vt ſupra dixi.

* Vbi agitur ſummarie, libellus incertus admittitur

SVMMARIVM.

An commenda ad annum, à die habitæ pacificæ poſſeſſionis currat, ſtante alio poſſeſſore, poſito quod commendatarius nullam fecerit diligentiam contra poſſeſſorem.

1 *In pœnam vt quis incidat, ex eo quia non fecerit, quid requiratur, & num. 3.*
2 *In conditione poteſtatiua non habet locum regula, quod conditio habeatur pro impleta, cū ſtat per eum, cuius intereſt, quo minus impleatur.*
3 *Conditionem poteſtatiuam quis non cogitur implere.*
4 *Vacatio diutina beneficÿ improbatur à iure.*

DECISIO XIX.

FVit dubitatum in vna Salamantina beneficii de Palatios Rubeos * inter Ioānem Solano ex vna, & Petrum Martinez ex alia, coram D. Marſicano, an commenda ad annum, à die habitę pacificæ poſſeſſionis, currat, ſtāte alio poſſeſſore, poſito quod commendatarius nullam fecerit diligentiam contra poſſeſſorem. Et pro parte affirmatiua dicebatur, quod ſic, per text. in c. commiſſa, de electionib. in 6. & text. in c. licet Epiſcopus, de præben. in 6. in quibus cauetur, quod paria ſunt habere pacificam poſſeſſionem, vel quod per aliquem ſtet, quo minus eam habeat. Sed per commendatariū ſtetit, quo minus habeat; ergo. Fuit contrarium reſolutum die 22. Octob. 1540. primo, per dictum Innoc. de quo per Alex. in l. ita ſtipulatus. de verbor. obligat. & per Feli. in c. ſi autem de reſcript. quod ad hoc,
1 † vt quis incidat in pœnam, ex eo quia non fecit, requiritur, quod procedat interpellatio: hic non proceſſit, ergo. Item, & ſecundo fuit dictum, quod cum commenda eſſet facta ſub conditione poteſtatiua, ſi & poſtquam poſſeſſionem pacificā adeptus fuiſſet,
2 dicebatur, quod in cōditione † poteſtatiua, non habet locum regula, l. iure ciuili. de condition. & demonſtration. prout ponit Alex. & ibi Iaſ. in l. centeſimis. §. ſi ita ſtipulatus. ff. de verb. obligat. & Dec. in d. l. iure ciuili. ff. de reg. iur. & ideo cum quis non cogatur implere conditionem poteſtatiuā, per tex. in l. cum ab eo. ff. de contrah. empt. ſequitur, quod tempus commendæ ante implementum ſequutum, non curreret: & ideo ad deciſionem huius quæſtionis fuit allegatus Cyn. in l. ſi plures. col. penul. circa fin. & ibi Alberic. C. de condit. inſert. & Soc. in l. iure ciuili. ff. de condition. & demonſtrat. col.

* Fuit poſita iſta cauſa ſuper eodemmet puncto, & additū quod Epiſcopus Salamantinus litteram habuerat, & acceptauerat cōmendam; tamē quod non fecerat diligentias capiendi poſſeſſionē intra annū, nec duos, an haberetur pro poſſeſſore & eadē cauſa poſita, 18 Februarij 1541. per eumdē Marſicanum, & Domini per eademmet fundamenta, reſponderunt reſolutionē, iam alias factam.

col.fin. & Oldrad.conſ.242.col.2. verſic.3.
obijcitur, & in terminis quæſtionis noſtræ
Alberic.de Roſat. in l. & ſi poſt tres col.11.
ff.ſi quis caut.Non obſtat text.in cap.com-
miſſa, & in cap. licet; quia,vltra ea,quæ ad
dicta iura reſpondet Alberic. in d. loco; ta-
3 men poteſt dici,† quod debet intelligi,quod
incurrat pęnam,de qua in illis iuribus,mo-
nitione tamen præmiſſa, prout ita videtur
intelligere gloſ. fin. in cap. ad Apoſtolicæ,
de re iudicat. in 6. & ibi Dominic. Vel ſe-
cundo dicas, quod illa iura loquuntur in di
ſpoſitione pura: & ex quo ex ea ius quæſi-
tum eſt eis, imputandum eſt eis,ſi poſſeſſio-
nem beneficij non adipiſcuntur, & hoc in
fauorem beneficij, ne detur diutina vaca-
4 tio,† quod iura abhorrent.Nos autẽ loqui-
mur hic in diſpoſitione conditionali, quod
Commendatarius non cogebatur adimple-
re,vt ſupra dixi,& ita pro iſta parte fuit fa
cta reſolutio,nemine diſcrepante.

SVMMARIVM.

Succeſſor non poteſt generalem accepta-
tionem defuncti deducere ad ſpeciem.

1 *Succeſſor nõ poteſt declarare mentẽ defuncti.*

DECISIO XX.

FVit tentum in vna Virdunen.Parochia-
lis Sancti Victoris 22. Octobris 1540.
coram D. Sarneñ, quod ſucceſſor non pote-
rat deducere generalem acceptationem,de-
1 functi ad ſpeciẽ, quia ſucceſſor † non poteſt
declarare mentem defuncti, l.Pōponius ſcri
bit ſi frumentum, §.fin. ff.de rei vindicat.

SVMMARIVM.

An gratiatus teneatur probare beneficia
acceptata,nõ excedere valorem, de quo
in gratia, parte opponente de valore.

1 *Valor quando eſt pars gratiæ quomodo pro-
bandus, & num.2. & 3. & num.6.*
4 *Dans de exceſſu valoris, an probare debeat,
& quando.*
5 *Materia obiectiua quæ dicatur.*
7 *Beneficium, quando cenſeatur incluſum in
gratia.*
8 *Acceptatio an præſumatur facta infra tẽpus.*
9 *Acceptans an teneatur probare beneficium
cadere ſub gratia.*

DECISIO XXI.

FVit dubitatum in vna Aſtoricen. bene-
ficiorũ corã D.Ioanne Paulo 22.Octo-
bris 1540. inter Didacum de Vega ex vna,
& Alphonſum Diaz ex alia, an gratiatus
teneatur,probare beneficia acceptata, non
excedere valorem de quo in gratia, parte
aduerſa opponente de valore. Et, pro par-
te affirmatiua, quod teneretur probare di-
cebatur, quod, ex quo gratia aduerſarij, nõ
poſſeſſoris, habebat clauſulam, quorum in-
ſimul fructus 150.duc.nõ excedunt,&c. de-
1 bebat probari † valor,qa erat pars gratię.
Et licet deciſ.6.de præb.Biſign. & alia 298.
alias 12.de probat. in antiq. videantur dice
re contrarium, debent intelligi,parte nõ op
ponẽte,prout dicit Rota deciſ.809.in antiq.
Vel illę deciſiones debent intelligi ſecundũ
illud tempus,ſecundum quod valor non po-
nebatur, in parte diſpoſitiua, ſed tantum
poſtea in fine limitatiue: ſecus autem eſt
ſecundum formam hodiernam, ſecundum
2 quam † valor ponitur in parte diſpoſitiua,
prout ita videtur declarare Felin. in c. ad
aures, in 3.quæſt. de reſcript.in 2. fallent.
Et pro iſta parte, quod teneatur probare,
facit, quia gratia eſt conditionalis: patet,
dum dicit, ſi cum cura; aut perſonatu, &c.
centum,ſi verò ſine cura; ſeptuaginta valo-
rem non excedant, & quando valor poni-
3 tur † in vim conditionis, debet per gratia-
tum probari, prout Felin. in cap.ad aures
de reſcript. colum.4. ver. ſed caue etiam ſi
tunc non opponitur, &c. Sed poſſet dici,
quod licet, quod ſit curatum, ponatur in
conditione,non tamen valor ponitur hic in
conditione. In contrarium tamen pro par-
te negatiua facit, quod dicit gloſ. in Clem.
conſtitutionem, in verb.opponentes, & ibi
Cardinal. Imol. & cæteri de electlion. vbi,
4 præciſe loquitur † de opponente exceſſum
valoris,& Oldrad. conſ.170. Sed poſſet re-
ſponderi ad illam gloſ. quod gloſ.loquitur,
quando exceſſus valoris datur in vim obie-
ctus: hic autem non datur in vim obiectus,
quoniam materia non dicitur obiectiua,
5 quando nedum agitur de excluſione gratię
aduerſarij, ſed etiam incluſione mei tituli,
& non conſideratur, vt obiectus, ſed vt ius
partis. Rota deciſ.18.& ſeqq.de exception.
in antiq. cum quibus tenet Caſſador. non
obſtante conſ.Oldrad.170.deciſ.2.de exce-
ption.Pro iſta etiam parte,quod non tenea
tur probare, facit deciſ.Aegidij 302. & illa
deciſio loquitur etiam parte opponente, vt
non teneatur probare: ad idem facit deciſ.
Aegidij 132. & licet ad illã deciſionẽ poſſet
reſponderi, q̃ non loquitur, vbi opponitur,
tamẽ pondera rationẽ illius deciſionis dum
facit mentionem inter impetrantem certum
corpus, & impetrantem incertum; nam di-
cit,quia plus nocent expreſſa, quam tacita:
quaſi ſentiat,quod in gratia certi corporis
exprimitur per impetrantem valor, & ideo
tenetur illum probare: ſed in gratia incer-
6 ti corporis, non † exprimitur valor per im
petrantem, ſed per Papam; ideo non tene-
tur probare: & idem voluit Felin. in cap.
ad aures,in tertia concluſ. in ſecunda fallen
tia: & iſta eſt potiſſima ratio pro iſta par-
te; quoniam, licet dicatur in moderna for-
ma,Vnum beneficium,cuius fructus centum
ducatos non excedat, &cæt. tamen iſta ex 2
preſſio valoris non fit per partem, ſed per

Papam; & ideo non tenetur probare : ſecus
eſt in impetratione certi beneficij: facit pro
7 iſta parte, quia poſt † acceptationẽ,& pro-
uiſionem beneficij acceptati , vigore gratiæ
generalis ; præſumitur beneficium incluſum
in gratia,vt eſt deciſio Rotæ 193. in antiq.
ſed ad iſtam deciſ.poſſet dici , quia illa de-
ciſio loquitur in acceptãte, qui poſtquã ac-
ceptauit, non poteſt dicere, quod beneficiũ
ſic acceptatum,non cadit in gratia,quia va-
lor excedit. Sed aduerte, quia iſta reſpon-
ſio non videtur ſatisfacere:facit etiam quia
8 † ſicut præſumitur, quod quis acceptauerit
infra menſem , vt Rota in pluribus locis in
noui. 125. in antiq. 193. 94. 525. 628.748.
Ægid.654. circ.fin.573.Et ſic arguendo de
tempore ad rem;ita etiã præſumetur,quod
quis infra debitam taxam acceptauerit.Sed
poſſet reſponderi , quod illæ deciſiones lo-
quũtur, reſpectu diligentiæ,non autẽ loquũ-
tur in probando valore: ſed iſta differentia,
non ſatisfacit ; quoniam, ſicuti præſumitur
acceptatio facta infra tempus, ne præſuma-
mus delictum ; ita etiam erit, quod præſu-
matur acceptatio infra taxam factam, cum
vtroque caſu eadem militet ratio. Cum
iſta cauſa fuiſſet poſita,Domini fuerunt va-
rij;quoniam D.Mohedanus tunc primus re-
ſponſalis,D Aquen. Ego, & D. Thomas de
Thanis dicebamus,quod ſi materia erat di-
ſputanda,quod tenebamus hanc partem ſe-
cundam,per fundamenta ſuperius adducta ,
quibus non videtur congrua reſponſio dari.
D. Marſicanus dixit, quod alias tempore
prædeceſſorum noſtrorũ,fuit coram D. Sil-
ueſtro cauſa reſoluta pro prima parte , vi-
delicet, quod teneretur probare valorem,
quia in forma hodierna valor videtur eſſe
pars gratiæ, & quia videtur poni conditio-
naliter : quibus patet reſponſio ex ſupradi-
ctis, quia non eſt pars gratiæ reſpectu par-
tis impetrantis, licet reſpectu Papæ ſit. D.
etiam Sarnen. dixit , quod etiam coram
eod. D.Marſicano , in vna cauſa Calaguri-
tana inter Martinũ Ximenes , & bon.mem.
Martinum Angnianum,fuerat facta reſolu-
tio pro parte affirmatiua , quod gratiatus
teneretur probare: & cum iſtis duobus ad-
hærendo deciſionibus alias factis fuerunt.
D.Maceraten.& Hieronymus Verallus. Ma-
reſchotus autem dixit ſe dubitare, & ſic ni-
hil fuit concluſum, quid de iure eſſet tenen-
dum;ſed fuit dictum, quod ſi nolebamus re-
cedere à deciſionib. alias factis , quod Au-
ditor,ſi volebat,ſequeretur. Hoc tamen
poſſum dicere , quod de menſe Iunij 1540.
dum Ego ponderem eamdem cauſam Calagu-
ritanam inter Martinum Ximenes & An-
guianum; quis teneretur probare, an gra-
tiatus, puta Martinus, an vero Anguianus,
qui erat poſſeſſor ; Domini voluerunt con-
9 corditer omnes, † quod ex quo agebatur cõ-
tra poſſeſſorem, quod tunc illo caſu gratia-

tus teneretur probare beneficium cadere ,
ſub ſua gratia .

SVMMARIVM.

An collatio facta per obitum Guilermi,ca-
piat vacationem per ceſſationem com-
mendæ , ex perſona eiuſdem Guilermi.

1 *Commenda ceſſante, beneficium an dicatur vacare, vt prius, num. 7.*
2 *Commendare quid ſit.*
3 *Commendatarius an faciat fructus ſuos.*
4 *Commendatarij perpetui an differant à titularibus.*
5 *Per ceßationem commendæ an beneficium vacet de facto.*
6 *Prouiſio beneficij facta in vnum caſum an extendatur ad alium.*

DECISIO XXII.

IN vna Belliceñ Prioratus Ordonaci in-
ter Chriſtinum Ferrati ex vna, & Petrũ
Burulardi ex alia, fuit dubitatum coram D.
Marſicano, an collatio facta per obitũ Gui-
lermi, caperet vacationem per ceſſationem
commendæ , ex perſona eiuſdem Guilermi.
Et pro intelligentia dubii, eſt ſciendũ,quod
Prioratus vacauerat in Curia in manibus
Papæ per reſignationem cuiuſdam Stepha-
ni, & fuerat commendatus Guilermo; po-
ſtea defuncto Guilermo , & ſic ceſſante
commenda,quidam commiſſarius Papæ,ha-
bens etiam facultatem conferendi beneficia
vacantia in Curia, contulit illud dicto Pe-
tro per obitum Guilermi, & non erat poſi-
ta clauſula , Vel alias quouis modo ; & ſic
fuit dubium , An collatio facta per obitum
Guilermi,caperet vacationem per ceſſatio-
nem commendæ eiuſdem Guilermi . Et pro
iſta parte,quod caperet, allegabatur, quod,
licet ceſſante, commẽda temporali per obi-
1 tum vel alio modo, beneficium † non dica-
tur de nouo vacare , ſed vacatio, quæ prius
erat,detegatur, iuxta gloſſ.in l.manumiſſio-
2 nes, ff.de iuſtit. & iur. † cum commendare
nihil aliud ſit, quam deponere,per text. in
l. commendare ff. de verbor.ſignif. & com-
3 mendatarius † non faciat fructus ſuos , vt
voluit Aret. in c. ſi conſtiterit, col. fin. de
accuſat. & de tali commenda temporali vi-
detur loqui text.in cap.nemo deinceps de
elect. in 6. & Roman.conſ.356. Tamen di-
uerſa videbatur ratio in commenda perpe-
5 tua, cuius virtute , non manet nudus depo-
ſitarius , ſed facit fructus ſuos.Card. Alex.
in cap.cum autem, 6.col. 44. diſtinct. & in
c.ſi quis col.penul. 58.diſtinct. & propterea
4 tales perpetui † commendatarii, non diffe-
runt à veris titularibus , & tales commen-
dæ operantur illos effectus, quos ſolẽt ope-
rari veri tituli ; & propterea regula de in-
firmis , prout habet locum in vero titulo,
habet

habet etiam locum in Commenda, & multæ aliæ regulæ, quæ habent locum respectu tituli, habent etiam locum respectu Commendæ, prout omnes istæ regulæ sunt allegatæ in informationibus: & alia fundamenta, quæ pro ista parte adducuntur poteris videre in informationibus istius partis. Tamē istis fundamētis, & alijs adductis, causa bis, ante ter posita de anno 1540. 22. Octob.
5 fuit resoluta pro parte negatiua, † quod, nō caperet, quia licet per cessationem Commēdæ beneficium dicatur vacare de facto, vt dicit Roman. d. cons. 350. col. penult. Tamē illi vacationi de facto Papa, seu executor nomine eius, non intendebat prouidere, sed vacationi iuris, & facti, prout notat. in cap. cum nostris. de concess. preben. & ideo cum beneficium de iure vacaret per resignationē Stephani, non autem per obitum Guilermi,
6 sequitur, † quod prouisio facta in vnum casum, non extenderetur ad alium, per text. in cap. susceptum. de rescript. in 6. & licet speciali ratione in casibus regularum in cōtrarium allegatarum, dispositio loquens de titulo, extenderetur ad Commendam, illud esset, vel quia verba regularum illud importarent, vel alia speciali ratione, quæ posset colligi ex visione illarum. Tamen in prouisionibus fuit dictū, quod vnus casus non extenderetur ad alium, & in isto casu, cum in collatione appareret, quod conferens ex persona Guilermi intendebat prouidere, non poteramus dicere, quod extenderetur ad beneficium vacans ex alia persona, vt sunt decisiones claræ. Fuit etiam dictum, quod Rota semper tenuit, quod siue Commenda *
7 sit † temporalis, siue perpetua, semper cessante Commenda, beneficium dicatur vacare, vt prius, & ita & Cancellaria, & Camera seruat, quidquid senserit Sarnen. in reg. de triennali, q. 5. circa fin. Vide Cassad. decis. 5. in princ. de priuileg. & pag. 4. versic. sed contra quæstionem: vbi vide omnino.

*Cōmēda, sine tēporalis, siue perpetua, vbi cessat, semper beneficiū dicitur vacare, vt prius.

S V M M A R I V M.

An noua prouisio sit nulla, in qua quis narrat se possessorem; si non facit mentionem de mala fructuum perceptione. 1

1 *An valeat impetratio, in qua impetrãs tacuit se super fructibus perceptis non habilitatū.*

DECISIO XXIII.

IN eadem Bellicen. eodem die 22. Octobris 1540. coram eod. Marsicano, erat datum dubium, an noua prouisio esset nulla, narrando se possessorem, ex quo, non facit mentionem de mala fructuum perceptione; & quod esset nulla, allegabatur Io. Andr. in cap. dudum. il secondo, col. 7. & seqq. in versiculo canonice. de elect. dum voluit non
1 valere impetrationem, in qua † quis tacuit, se super fructibus perceptis non habilitatum, & Abb. in cap. præterea. in vlt. notab. de iure patron. & in cap. iam dudum, eodem tit. de præben. & in cap. qualiter. in fin. & in cap. quisquis. in princ. de election. & plene per Felin. post Io. Andr. & Imol. & Andr. Sicul. in cap. postulasti, col. 16. versic. circa quartum & vltimum, & versic. & ista limitatio procedit, & versic. & adde Abbatē, de rescript. Et in istam partem inclinabat Rota; tamen non fuit votata, quia D. Ponens habebat causam pro resoluta, quidquid dicat Specular. in titul. de dispensat. §. videndum restat, numero 22. vers. sed pone maxime, quod bona fide illos percepit: tamen, si videatur ibi Io. Andr. videtur sentire contrarium, propter compositionem, quæ debetur Papæ: quæ compositio non censetur exclusa per illam clausulam, quod causæ annullatiuæ, & infectiuæ exprimi possint.

S V M M A R I V M.

An in dubio prouisio, alicui facta, præsumatur per eum ratificata.

1 *Modica impensa an excludat præsumptionem, actum esse gestum, nomine impetrantis, num. 2. & 4.*
2
3 *An valeat consequentia, sciuit collationem, ergo ratam habuit, & num. 6.*
5 *Pro substentatione actus capitur interpretatio capienda.*
7 *Noua prouisio quando nomine absentis impetrata dicatur.*

DECISIO XXIV.

COram eodem Marsicano, die 25. Octobris 1540. in * vna Salamantina beneficij de Palatios Rubios inter Petrum Martines, & Ioannem Solano scriptorem Apostolicum, fuit dubitatum, an ex quo Commenda certorum beneficiorum, vt dicebatur valoris 150. ducat. erat facta tempore direptionis Vrbis Episcopo Salamantino, tunc existenti in Castro S. Angeli, ex quo non probabatur, quod de illo tēpore factæ commendæ notitiam habuisset, vel eam ratam habuisset; An in dubio præsumeretur ratihabitio: & licet Rota soleat tenere, quod vbi
1 actus † requirit modicã impensam, non præsumitur factus ad instantiã eius, ad quem actus spectat, sequendo doctrinã Decij in cap. 1. in 4. colum. de iudic. quamuis illam videatur impugnare ibi Felinus, & Rip. Tamen in isto casu propter præsentiam Episcopi in eodem loco, puta
2 Castro, ex quo præsens in loco, † præsumitur sciens, vt per Bart. in l. is potest, colum. 5. vers. quandoque

* Aduerte ad materiam istius decisionis, quod in vna Segobien. Archipresbyteratus, & beneficiorū inter Episcopū Salis ex vna, & Sanctium de Aledina ex alia, primo corā D. Ioanne Paulo in prima, & deinde corã me in secunda instantia, voluerunt Domini, quod quia Episcopus resignauerat Archipresbyteratum, & alia beneficia in fauorem Gundisalui Perez, de cuius præsentia, vel absentia non constabat cū extinctione litis quo ad eadē. Quod ex quo renunciatio erat actus fauorabilis, concernens fauorem Gundisalui, & Gundisaluus supplicabat quod præsumeretur illa renuntiatio ratificata per Gundisaluum, etiam propter impensam quæ fit in expeditione supplicationis dicentis, quod expensa, quæ fit in collectione supplicationis in regi-

ſtratura, & in diſtributione, quæ fit Abbreuiatori, eſt ſatis notabilis, & ideo in conſideratione erat habenda.
Bene iſta nota propterea quæ dico in ſequenti pagina, dum facio differentiam de materijs ordinarijs ad impetrationes notabilis ſummæ. Et tunc fuit dictum, quod ex quo erat ceſſio litis, & extinctio quoad cedentẽ quod ſententia lata in fauorem Epiſcopi Solis, poſt renunciationem, quæ præſumebatur ratificata, erat nulla ex defectu iuriſdictionis, & ita erat ſequeſtrũ appoſitum nullum, & reuocãdũ per viã nullitatis. Iſta reſolutio fuit facta prima Iulij 1541.
Item 16. Nouemb. 1541. corã D. Thoma in vna noua prouiſione confirmatoria præſentationis, facta in partibus de quodam Sebaſtiano Buzacharino, dicebatur, quod ex quo concernit fauorem ipſius præſentati, & quod non eſſet redẽpta, ſiue non probaretur redempta per ipſum Sebaſtianum, qui tunc erat defunctus, à Regiſtro, etiã quod eſſet modica impenſa ad eius inſtantiã facta, & per cõſequens induceretur per illum actum ratificatio præſentationis, de eo facta; ſecus vbi noua prouiſio poſſet inducere odium ſupplicantis, vt puta, quando tractaretur de conſumptione gratiçali cuiuſque a, niſi probaretur, quod ad inſtantiam illius eſſet facta, propter modicam impenſam, non præſumeretur ad eius inſtantiã facta.

ille qui dicit de acquir. hered. & ſi præſumitur ſciens, ergo & ratificans, ex quo de eius commodo, & non de aliquo incommodo tractabatur iuxta doctrin. Bart. in l. quo enim Rem rat. hab. & in l. qua dotis, ff. ſolut. matrim. licet contra iſtud videatur facere, quod dicit Collectarius in cap. 3. col. 15. verſic. ſed collator reuocare &c. de regi iuris, in 6. vbi Collectarius videtur
3 dicere, † quod non ſequitur, Scit collationem ſibi factam, & non contradicit, ergo ratam habuit: tamen potes reſpondere, illud dictum procedere in terminis ſuis, videlicet, quando collatio fit abſenti, quod tunc requiratur vltra ſcientiam ratihabitio: ſecus, quando fit præſenti. Sed iſta ſolutio non placet; ideo dicas, quod Collectarius loquitur, vbi per illam ratihabitionem induceretur amiſſio alterius iuris quæſiti, puta alterius beneficij, prout in iſtis terminis loquitur Collectarius ibi; ſecus, vbi non inducitur amiſſio alicuius iuris, ſed eſt in fauorem illius, vt eſt caſus noſter, vt tunc præſumatur ratihabitio, vulgat. l. qui patitur, & l. ſi mandaſſet, ff. mandat. l. Pomponius ſcribit, ſi vtiliter, & ibi per gloſ. Bart. & omnes, ff. de negot. geſt. plene per Dec. in l. ſemper qui non prohibet: in princ. ff. de reg. iur. Et pro iſta parte, quod præſumeretur ſcientia, & notitia, facit; quia, li-
4 cet † in actibus ordinarijs, quæ via ordinaria conceduntur, puta, in nouis prouiſionibus, gratia ſi neutri, commiſſione cauſæ, citatione, & ſimilibus, poſſit adaptari illa diſtinctio, an ſit modica, vel magna expenſa; tamen in ijs, quæ non conceduntur ſine magna ſolicitatione, & fauore, & gratia, vtputa, in prouiſionibus, & maxime notabilis ſummæ; non eſt veriſimile, quod alius, quam præſens, de cuius cõmodo tractabatur, ſolicitaſſet expeditionem gratiæ: nam cum eſſet præſens, & perſona extrinſeca, nõ præſumitur, l. ſi ita ſtipulatus, §. Cryſogonus, ff. de verb. oblig. præſumitur, quod ipſe præſens in loco, & non alius ſine mandato, & ſcitu eius, impetrauerit, maxime ſtante verbo, ſupplicat, vt in ipſomet Epiſcopo ſupplicante pro ſubſti-
5 nendo actu, verificetur, † ex quo verba id patiuntur, ad notat. per Felin. in cap. tenor. colum. fin. de re iudicat. Bart. & alios in l. Titia, §. fin. ff. de verb. obligat. & gloſ. circa fin. in l. optimam, C. de contrah. ſtipulat. quo caſu, videtur loqui Oldrad. in dicto conſ. 136. Et faciunt, quæ dicit Sarneñ ſuper Regula de annali, quæſt. 32. pag. fin. in princ. Et pro iſta parte facit conſil. Oldrad. 136. & quod dicit Felin. in c. nonnulli, §. ſunt & alij, colum. 7. verſ. tertio videtur obſtare, de reſcript. & Sarnen. in regula de Imper. benefic. viuent. quæſt. 5. in fin. Et quamuis in vna Salamantina S. Martini contra eumdẽ Petrum Martinez, coram D. Hie-
6 ronymo Verallo Rota iudicaſſet, † ex ſola impetratione non induci ratihabitionem, fuit dictum, quod in illo caſu eramus in impetratione facta pro abſente ab Vrbe, & ſupplicatio erat ſignata in Vrbe: item eramus in materia ordinaria, ſcilicet, in gratia ſi neutri. Et eadem die 25. Octobris coram
7 D. Sarneñ fuit etiam concluſum, † quod noua prouiſio impetrata pro eo, qui erat abſens, non præſumeretur de mandato illius impetrata; niſi aliter conſtaret.

SVMMARIVM.

Regula de Annali annullat omnia retro, vt ex tunc.

1 *De Regula de Annali, an poſſit dari in ſecunda inſtantia.*

2 *Sarnen. in Regula de Annali, quæſt. 82. reprobatur.*

DECISIO XXV.

EAdem die 25. Octobris coram me in vna Gebeneñ Parochialis Serraualliis inter Iacobum de Sabaudia, & Claudium Chiaronzonai, fuit tentum, quod Regula de Annali annullaret, vt ex tunc; ita quod, dato quod, lite pendente in Curia, Ordinarius prouidiſſet in partibus de beneficio, de quo erat lis inter Franciſcum, & Claudium, & mortuo Franciſco annali poſſeſſore, de cuius annalitate, viuente Franciſco, non erat datum, & ſic poſt mortem Franciſci Iacobus erat prouiſus, qui venit ad litem contra Claudium; & in ſecunda inſtantia Iacobus dedit de regula de Annali, dicendo, quod Franciſcus fuerat annalis poſſeſſor, & Claudius non ſatisfecerat d. Regulæ. Voluerunt domini, quod, producta regula † in ſecun-
1 da inſtantia, omnia retrofacta eſſent nulla, & lis annullaretur, & per conſequens ordinarius potuiſſet prouidere; ſequuti Caſſador. deciſ. 1. ſuper regula de Annali, & quod dicit Sarneñ, quæſt. 5. ſuper dicta regula de Annali, quidquid dixerit idem
2 Sarneñ, quæſt. 82. ſuper ead. regula, dum voluit, quod beneficium, producta regula, dicatur non litigioſum, vt ex nunc; quia in hoc male dicit.

SVMMARIVM.

Valor beneficij, liquidatus per teſtes de publica voce, & fama ex auditu à canonicis eiuſdem Eccleſię.

DECI-

DECISIO XXVI.

IN vna, credo, Colonieñ, coram D. Petro Vortio pro quodam Pœnitẽtiario Germano, die 29. Octobris 1540. fuit tentum, quod valor beneficij liquidaretur per teſtes, deponentes de auditu, & publica voce, & fama, à canonicis illius Eccleſiæ, de cuius canonicatus fructib. agebatur, attenta difficili probatione, quæ in curia haberi poteſt, ac legalitate perſonæ pœnitentiarij, petẽtis, ſibi deferri iuramentum in ſupplemẽtum. Ad quod dixi benefacere, quæ ponit Aretin. in c. qualiter, & quando colum. 9. verſ. in gloſſa quæ incipit, ſed qualiter de &c. accuſat.

SVMMARIVM.

An collatio beneficij, facta per Papam per priuationem, poſt ſententiam latam infra decennium, datum ad appellandum, ante tranſitum in rem iudicatam, ſit nulla; itaut nec poſtea reualidaretur, propter non ſequutam appellationem.

1 *Prouiſio facta poſt appellationem interpoſitam, an ſit attentata, & num. 5. quid de facta, durãte termino ad appellandum, num. 4. & 6.*

2 *Priuatus beneficio an poſſit reſtitui, patrono inuito.*

3 *Impetratio facta, tanquam de vacanti per priuationem, quando ſit nulla.*

Impetratio beneficij quando ſubreptitia.

DECISIO XXVII.

* Idem fuit deciſũ in Verunẽ. Parochialis dela ciſio, pro Iulio Caliſta nocõtra Nicolaũ Hormanetidie 2. Decẽb. 1545. corã D. Antonio Auguſtino, quod collatio facta per ordinariũ de beneficio, quo fuerat Iulius priuatus propter ſua demerita, eſſet nulla, quia facta, pendente termino ad appellandum, licet Nicolaus prætenderet, quod illo caſu à ſententia priuatoria. quia lata contra fugitiuũ fracto carcere, non poterat appellari, quod tamen vltimum, non probabatur. Vide ad propoſitum. Ioan. Monach. ſ. c. cupientes n. 137. de electio. in 6.

FVit dubitatum in vna Barchinonen. corã eodem Marſicano, * an collatio beneficij facta per Papam per priuationẽ, poſt ſententiam latam infra decennium, datum ad appellandum, ante tranſitum in rem iudicatam, ſit nulla; itaut nec poſtea reualidetur propter non ſequutam appellationem. Et fuit die 29. Octobris 1540. reſolutum pro parte affirmatiua, quod eſſet nulla; & dictũ, quod pro iſta parte erat doctrina Io. Andr. Geminian. & Philip. Frãch. in c. non ſolum, ſ. illud vero de appellat. in 6. vbi dd. DD.
1 dicunt, † quod, quando prouiſio eſt fundata ſuper priuatione, tunc quicunque ſit, qui confetat poſt appellationem, dicitur attentare. Et vltra iſtam doctrinam, ego allegaui pro iſta parte Barthol. Brixi. quæſt. dominieal. 53. & gloſ. quæ in hoc conſimiliter approbatur in cap. quamuis, de reſcript. in 6. Gundiſaluus. Villadiego in tract. de leg. quæſt. 14. colum. 19. dum quærunt; Pone ſacerdos fuit priuatus, ſeu depoſitus benefi-
2 cio, † quod erat de iure patronatus; poſt ſententiam priuatoriam Epiſcopus vult eum reſtituere; an poſſit patrono inuito: & diſtinguitur, quia, aut vult facere, poſtquam ſententia tranſiuit in rem iudicatam, & non poteſt, cum ſit iam quæſitum ius patrono, aut vero à ſententia fuit appellatum, & tũc poſſit: ratio eſt, ſecundum quod dicit Gundiſaluus, vbi ſupra, quod, poſtquam à ſententia eſt appellatum, adhuc non eſt quæſitũ ius patrono, ſed manſit in eo, qui fuit priuatus: & ideo cum ius manſerit penes priuatum,
3 imperatio † facta, tanquam de vacanti per priuationẽ, eſt ſurreptitia, cum de iure adhuc non vacaret, & ideo eſt nulla per notat. in cap. cum noſtris, de conceſſ. preb. vbi ſi beneficium non vacat, de iure, & de facto impetratio eſt ſutreptitia: nec obſtat, quod in caſu noſtro non fuit appellatum; quia dici-
4 tur, quod † collatio fuit facta, durante tempore ad appellandum: & iſta pariſicantur, vt in cap. non ſolum, de appellat. in 6. per Imol. & Aretin. in l. qui à latronibus, ſ. 1. ff. de teſtamen. Nec obſtat, quod iſta æquiparantur, quoad exequutionem facti, non autem quoad exequutionem iuris, prout dicit Imol. in d. l. qui à latronibus, ſ. 1. quia reſpondetur, quod hic non ſumus in exequutione iuris, abſq; miniſterio hominis, immo ſtatim quod confertur per ſuperiorem, dicitur eſſe facta exequutio facti. Nec obſtat, quod ab aliquibus diceretur, Innoc. in d. c. cum noſtris circa fin. penult. colum. tenere, quod collatio poſſit fieri, quia ſi bene aduertatur ad Innocent. potius dicit cõtrarium, & dictum Innoc. etiam debet intelligi, poſtquam ſententia tranſiuit in rem iudicatam, prout videtur ibi ſentire Imol. Non obſtat etiam conſ. Ancharan. 293. vltra alia ſollẽniter allegata circa fin. 1. colum. quia pro-
5 cedit in Papa, mãdante † ex certa ſcientia; & re vera illud conſ. nihil facit. Non obſtat quod dicebatur, quod, ex quo poſtea non appellauerat, quod collatio iſta non poterat per viam attentati reuocari; quia, licet
6 non reuocetur † per viam attentati, reuocatur tamẽ per viam nullitatis, vt per Philipp. Franc. in cap. ſæpe, colum. 9. verſ. in gloſ. in verbo rata, cum ſeq. colum. de appellat. Item, & ſecundo aliam ſolutionem potes dare ex ijs, quæ ponit Rip. in l. 1. col. 3. verſic. ſecundo declara, de re iudic. dum allegat dictum Bald. in leg. qui à latronibus ſ. 1.

SVMMARIVM.

Quærere poſſeſſionem, lite pendente, à non collitigante, non eſt attentare.

DECISIO XXVIII.

DIxit etiam D. Marſicanus, & alij Domini confirmarunt, quod Rota plu-

ries ſuo tempore tenuit, quod ille, qui acquirit poſſeſſionem, lite pendente, à non collitigante, non dicitur attentare, prout voluit Egid. deciſ. 102. & 749.

SVMMARIVM.

Regulæ de non tollendo ius quæſitum, in eo quod competit de iure communi, derogandum eſt.

1 *Derogatio Regulæ de non tollendo ius quæſitum, an requiratur, quando tollitur ius competens de iure communi.*

2 *Vaſalli inuiti alienari an poſſint: hoc ius an conſiderabile, num. 3. & 4.*

5 *Ius conſiderabile quod dicatur.*

DECISIO XXIX.

FVit concluſum in vna Tarraconen. Villæ de Rens, coram D. Ioanne Paulo
1 die 5. Nouemb. 1540. quod opus erat† derogare regulæ de non tollendo ius quæſitum in eo, quod competebat de iure communi, puta, in caſu tunc occurrenti; quod cum Villa de Rens eſſet Camerarij Tarraconen. & in quadam lite pendente ſuper dicta Villa inter, Camerarium Philippum Ceruellonum, & Capitulum Tarraconeñ; fuit facta concordia inter dictos collitigantes, & in ea fuit concordatum, quod dicta Villa diſmembraretur à camerario, & adiudicaretur capitulo, & Capitulum præſtaret certã annuam penſionem camerario, & Philippo, qui tunc erat pater camerarij: & iſta concordia fuit per Papam confirmata, & quia dicta diſmembratio, & alienatio erat facta ſine conſenſu vaſallorũ; dicebatur pro parte eorum, quod confirmatio erat nulla; quia tollebatur ius quæſitum ipſis vaſallis;
2 cum de iure communi non † poterant alienari ipſis inuitis, ad not. per gloſ. in l. inuitus, ff. de fideicommiſſ. libert. & per Felin. in cap. dilecti, de maiorit. & obedien. & in cap. 1. de probat. cum alijs, quæ nota ſunt; & ideo, cum tolleretur ius cõmune, & non fuiſſet derogatum regulæ de non tollendo ius quæſitum, dicebatur, quod erat confirma-
3 tio nulla. Fuit concluſum † per Rotã, quod neceſſaria erat derogatio, iſto caſu, d. regulæ; quia aliter dicendo, poſſet Papa tollere actiones, obligationes, & alia competentia de iure communi; quod non eſt de mente Papæ. Fuit etiam eadem die in ea conclu-
4 ſum, quod illud ius, † quod ſubditi nõ poſſent alienari, eis inuitis erat conſiderabile: item, quod de eo erat facienda mentio: &, quod eſſet conſiderabile ius, ita probabatur; quia poſſunt vaſalli contradicere, opponere, & appellare; quia intereſt eorum non mutare dominum, prout dicunt DD. in
5 d. capit. dilecti: ſi ergo poſſunt † appellare, eſt ius conſiderabile; quia nõn audiuntur, quorum non intereſt, l. 1. ff. de appellat. recipieñ, cum alijs.

SVMMARIVM.

Vt diſcuſſio dicatur legitime facta, quæ requirantur.

DECISIO XXX.

REtulit D. Aqueñ, quod de anno 1532. fuerat in Rota concluſum, quod ad hoc, vt dicatur facta diſcuſſio legitime, erat neceſſariũ, * quod pronunciaretur, quod diſcuſſio erat bene facta: & iſtam relationem fecit die 5. Nouembris 1540. dum tractaretur, per eum ſimilis cauſa in Rota.

* Vide ad no Neguſ. in tract de pignoribus in 1. mèbr. 8. parc. princ. 16. col. verſ. conclusio eſt, &c. & ſeq. col.

SVMMARIVM.

Reſtitutio in beneficialibus an detur poſt lapſum quadriennij.

1 *Lapſus quadriennij ad petendam reſtitutionem, quando non attendatur, & nu. 2.*

3 *In beneficialibus poſt quadriennium an detur reſtitutio, & quando.*

DECISIO XXXI.

IN vna Aſtoricen. portionis, corã D. Marco Antonio, in vna cauſa beneficiali petebatur reſtitutio poſt quadrienniũ * elapſum, & dicebatur, quod erat danda, & quod
1 quadriennium † non attenderetur propter periculum animæ, per ea, quæ dicit Felin. in cap. lator, colum. 5. verſ. nota ſecundo, quod vbi, &cæt. de ſentent. & re iudicat. Sed ego dicebam, quod illud dictum Felin. procedebat in matrimonio carnali, in quo ſenten-
2 tia non tranſibat in rem iudicatam; † ſed ſecus erat in matrimonio ſpirituali per ea, quæ dicit Felin. in d. cap. lator. col. 6. in 10. declarat. & Abb. in cap. eum dilecti, col. 2. verſic. item nota, extra de elect. Hoc non
3 obſtante, Rota tenuit, quod in iſtis † beneficialibus ſemper datur reſtitutio, parito, iudicato, & conſtito de bono iure petentis reſtitutionem, etiam poſt quadriennium. Ego vero dicebam, quod non per viam reſtitutionis, ſed per viam principalis petitionis, ex quo erat alius, qui petebat audiri; licet veniret ex reſignatione illius, qui fuerat cõdemnatus, cum in iſtis beneficialibus non detur ſucceſſio: & mouebar per illud, quod vult Speculat. in tit. de ſenten. §. nunc de effectu, col. 2. verſ. item pone, &cæt. ſed Rota voluit, quod etiam poſſet audiri per viam reſtitutionis.

* Vide latius infra deciſ. 39. vbi diſcutitur.

SVM-

SVMMARIVM.

Clauſula Sine retardatione ſolutionis penſionis, quas nullitates excluſit.

DECISIO XXXII.

PRopoſui ego die 5. Nouembris 1540. in vna Hiſpaleñ penſionis. 24. ducatorum inter Didaeum Vaſquez ex vna, & Alphonſum Alnarez ex alia, quod erat mihi commiſſa cauſa nullitatis penſionis eum clauſula, Sine retardatione ſolutionis penſionis: & petebam, an Alphonſus penſionarius, qui opponebat duas nullitates cõtra litteras reſeruationis, eſſet audiendus, non obſtante d. clauſula, Prima erat, quia dicebat, quod ex eiſdem lirteris conſtabat de nullitate: nã erat reſeruata penſio. 24. quæ tertiam partem fructnum non excedebat; & tamen in eiſdem litteris, in regreſſu ob non ſolutionẽ penſionis, dicebatur, quod fructus * penſionis, non excedebant quinquaginta ducatos, &c. Et ſic videbatur, quod ex eiſdẽ litteris appareret de nullitate; vnde talis nulliras non videbatur excluſa per illã clauſulam, Sine retardatione ſolutionis penſionis, per ea, quæ dicit Caſſador. deciſ. 10. de reſcript. Tamen ad iſtam exceptionem fuit reſponſum, quod iſta non dicunt nullitatẽ, ſed reductionem, & in illa portione penſio teneret. Item dicebatur, quod, licet quoad validitatem regreſſus, ille, qui expreſſit, valorem non excedere quinquaginta ducatos non poſſet probare maiorem valorem; tamen qnoad validitatem penſionis, poterat probare, fructus excedere quantitatem quinquaginra; ſed quia iuriſdictio erat data cum illa clauſula, quod prius ſolueret, & poſtea in iudicio reductionis forſan probaretur maior valor expreſſo; opponebatur alia nullitas: nam cum penſio eſſet ſuper fructibus reſeruata, dicebatur, quod erat probatum per reſtes; & ita ego in facto prǽſupponebam, quod nulli erant fructus, ſed omnes erant diſtributiones quotidianæ: & cũ appellatione fructuum, non venirent diſtributiones quotidianæ, dicebatur, quod etiam penſio eſſet nulla. Fuit reſponſum per Rotam, quod dato, quod ille probaſſet, nullos extare fructus; tamen, quod erat in poteſtate mea probare, fructus extare, cum probatio non excluderet probationem, & ex quo iuriſdictio erat data cum illa clauſula, Sine retardatione, quod procederem ad exequutionem, & facta ſolutione audiretur in his, quæ vellet opponere: & ita fuit concluſum.

*Legendũ forte, beneficij.

SVMMARIVM.

Gratiatus, habens gratiam ad menſes ordinarios de beneficijs reſeruatis, debet probare beneficium eſſe reſeruatum.

DECISIO XXXIII.

DIe 8. Nouembris 1540. fuit reſolutum coram D. Thoma de Tanis in vna Palentina Sacriſtiæ pro Roderico de Carrion contra Franciſcum de Miranda per maiorẽ partem Dominorum, quod grariatus, qui habebat mandatum ad menſes etiam ordinarios, qnoad beneficia, de quibus ordinarij diſponere non poterant; & ſic quoad reſeruata teneretur probare, beneficium, de quo agebatur, eſſe rale, qnod, vigore gratiæ acceptari potuiſſet, videlicet, vel quod eſſet reſeruatum, vel quod vacaſſet in menſe Apoſtolico. Non obſtat, quod dicebatur, quod, ſicut acceptatio præſumitur eſſe facta infra tempus, vt ſunt plures deciſiones; ita etiam præſumeretur quis acceptaſſe beneficium, ſub ſua gratia cadens; quia reſpondebatnr, quod illnd erat quoad diligenriã, vt quis præſumeretur infra tempus acceptaſſe; ſed in caſu noſtro, cum gratia eſſet data limitata, debebat gratiatus probare, quod beneficinm ſub ſua gratia caderet, nec in hoc attenditur, quod opponens diceretur obijcere, & ſic teneretur probare.

SVMMARIVM.

Reſtitutio non datur in cauſa poſſeſſorij, quando tranſiuit in rem iudicatam.

1 *Rota non ſolet reſtituere in integrum ſuper poſſeſſorio, quando tranſiuit in rem iudicatam, & ratio, vide deciſ. ſequent.*

DECISIO XXXIV.

HAbnerat Andreas duas ſententias abſolutorias in petitorio, & ſuper ſpolio, & iudex, qni tulit ſecundam, confirmando primam, dederat prius remiſſoriã Georgio aduerſario, & poſtea tulerat ſecundam confirmatoriam primæ: decreta remiſſoria, Georgius probauit ſpolium, &, reportata remiſſoria, duæ primæ ſententiæ abſolutoriæ fuerunt reuocatæ ex nouiter deductis, & fuerunt latæ duę ſententiæ reuocatorię primarum ſententiarum: poſtea, quia fuit cõpertum, quod iſtæ duæ vltimæ ſententiæ erant datæ poſt fatale decurſum, puta, quia biennium erar elapſum; fuerar dictum, quod illæ duæ ſententiæ, vltimo loco datæ, erant nullæ, tanquam datę per iudicem, non habentem

Digitized by Google

bentem iuriſdictionem: & ſic fuerunt duæ vltimæ ſententiæ reuocatæ, & duæ primæ latę ſuper petitorio,& ſpolio,remanſerunt, tanquam trãſiuiſſent in rem iudicatam. Poſtea Georgius voluit reſtitui in poſſeſſorio, ex quo conſtabat de bono iure ipſius Georgii; quia dicebat Georgius: Ego probaui, Andream eſſe ſpoliatorem, & ſic, quia conſtabat de bono iure ſuo, petebat aduerſus ſententias,ſuper ſpolio latas, reſtitui .* Sed
1 quia † Rota non ſolet reſtituere ſuper poſſeſſorio, ex quo eſt modici prȩiudicii, quia grauamen, ſuper illo illatum, poteſt in petitorio reparari; ideo ſuper reſtitutione petita in cauſa ſpolii, fuit Georgius reiectus. Petiit poſtea Georgius reſtitui ſaltem in petitorio; quia dicebatur, conſtare de bono iure eius, & in petitorio non denegatur reſtitutio in beneficialibus. Sed replicabat Andreas, quod Georgius non erat audiendus in petitorio, ex quo obſtabat ſibi regula de triennali, cum prætenderet Andreas, quod, anteqnam lis fuiſſet ſibi mota, ipſe foret non ſolum triennalis poſſeſſor,ſed etiã decennalis,& vltra. Triplicabat Georgius, quod regulá de triennali non poterat ipſi Andreæ ſuffragari, ex quo Andreas erat ſpoliator; & quod eſſet ſpoliator, prætendebat Georgius, probatum fore, per illos teſtes examinatos in remiſſoria.

* Reſtitutio,non datur in cauſa poſſeſſorij, quãdo tranſiuit in rem iudicatã. Fuit cõcluſum in vna Lucen. iuriſdictionis xv. Mart. 1546 quod iſtud procederet,niſi eſſemus in perſona priuilegiata, vtputa minori, & Eccleſia ſecundũ glo. in l. vnic. in verb. reformationẽ. C. ſi de moment. poſſ. vbi Salyc.& Bal. & Franc. in c. 1. de in integ. reſt. in 6.

SVMMARIVM.

Regula de triennali non ſuffragatur ſpoliatori,& quibus teſtibus ſuper ſpolio fuit adhibita fides.

1 *Probationum fides pendet à receptione iudicis.*
2 *Probationi plena an iudex poſſit non adhibere fidem,& ſemiplena ſic.*
3 *Probationes non publicata, an faciãt fidem,& quando,& num. 5.*
4 *Sententia ex quo lata, in dubio præſumendum ſit.*

DECISIO XXXV.

FVit dubitatum in vna Vlixboneñ, de Turribus Vedras,coram D.Marco Antonio Mareſcotto, an regula de triennali obſtaret Georgio, petenti reſtitutionem in petitorio. Et pro parte Georgii dicebatur, quod non,ex quo erat probatum, quod Andreas erat ſpoliator: & regula de triennali non ſuffragatur ſpoliatori, vt voluit D.Sarnen. ſuper regula de triennali.quæſt.11.Reſpondebatur pro parte Andreæ, quod ipſe ſuper ſpolio habebat rem iudicatam: & res iudicata de falſo facit verum, & de iniquo æquũ.Cum ergo haberet veritatẽ Andreas pro ſe, non erat ſtandum probationibus, antea factis, maxime, cum illæ probationes non erant probationes probatæ, & fidẽ facientes, ex quo adhuc non erant per iudi-
1 cem receptæ: nam † à receptione iudicis pendet fides probationum. l.3.§. tu mãgis ſcire potes.ff.de teſtib.Hinc eſt, quod poteſt iudex plenȩ probationi fidem non adhibere
2 & ſemiplenæ, † ſic, vt voluit Bart.in l. Lucius.ff.de his, qui not.infam. & ſic,cum iſta probatio non eſſet adhuc recepta, dicebat Andreas, quod res iudicata,tanquam veritas, erat præferenda. Secundo loco dicebat Andreas: Per tranſitum in rem iudicatam, inſtantia erat finita, & perempta;
3 ergo † probationes nõ publicatȩ non poterant facere fidem in alia inſtantia. Alexan. & Iaſ. num. 21. in 3. limitat. in l.2.col.penult.C.de eden. & Felin.late in c.cauſamq. il primo, 1.col.de teſtib.ergo non poterãt iſti teſtes in iſta inſtantia fidem facere. Iſtis tamen non obſtantibus, die 12. Nouembr. 1540. fuit reſolutum, quod illi teſtes fidem facerent,& veniret Georgius reſtituendus, non obſtante exceptione regulæ de triẽnali, quæ non ſuffragatur ſpoliatori: & dum dicitur, quod Andreas habebat rem iudicatã, & ſic veritatẽ, ergo erat prȩferendus; dice-
4 batur, † quod in dubio præſumitur ſententia lata, quia non probatum, prout dicit deciſ.549. alias 18.de ſent.& re iudic.in antiq. Et maxime in caſu noſtro erat, in quo ex actis apparebat, quod iſte erat abſolutus in illis duabus inſtantiis, eo quia non erat probatum, & ideo erat data remiſſoria. Cũ igitur non eſſet probatum in primis duabus inſtantiis, non poteramus dicere, quod res iudicata ſubſequuta, tolleret effectum probationum: & licet res iudicata bene operaretur, vt Georgius ſuper ſpolio non eſſet amplius audiendus; tamen non operabatur, quod virtus illarum probationum eſſet euacuata; cum, ſi illæ probationes nõ forent factæ,potuiſſet Georgius ad effectum excludendi regulam de triennali, de nouo examinare teſtes ſuper ſpolio, non dico ad effectum agendi, ſed tantum ad effectum excludendi regulam de triennali in petitorio. Non obſtat, quod illa dicta teſtium
5 non facerent fidem in alia inſtantia; † quia iſtud non eſt verum in inſtantia ſuccedanea, prout dicunt Alex. & Iaſ.in d.l.2.col.penul. & Felin. in d. cap. cauſam; & quod cauſa reſtitutionis ſit ſuccedanea, ſicut & cauſa appellationis, ponit Felin. in dicto cap. cauſam, in principio.

* * *

SVM-

SVMMARIVM.

Clauſula, quæ ſolet apponi in inſtrumentis hypothecarum, itaut ſpecialis generali non deroget, nec è contra operatur, vt non debeat fieri diſcuſſio ſuper ſpeciali, ſed poſſit inchoari à generali, etiam in præiudicium ſecundi creditoris.

1 *Habens ſpecialem, & generalem hypothecam, an teneatur prius agere contra ſpecialem, num. 2. & 3.*

4 *Ius generalis hypothecæ quando ſaluum remaneat, etiam quod actum fuerit vigore ſpecialis.*

DECISIO XXXVI.

Die 12. Nouembris 1540. in vna Romana domus, pro Alexandro, & Leonardo Bartoli contra Magdalenam Scadianam, coram D. Aquen. fuit reſolutum, quod per illam clauſulam, quæ ſolet apponi per notarios in inſtrumentis hypothecarum, itaut ſpecialis generali non deroget, nec è contra; quod Alexander Bartoli, qui habebat ſpecialem hypothecam cuiuſdã domus, & generalem omnium bonorum, non tenebatur prius diſcutere, & agere ſuper ſpeciali hypotheca; ſed poterat incipere ſuper generali, etiam in præiudicium ſecundi creditoris, habentis ſpecialem, ſeu generalem, 1 & † quod, lex 2. C. de pignorib. non habeat locum, vbi eſt apposita dicta clauſula, & ego allegaui Caſſaneum, ita tenentem, & limitantem d. leg. 2. in ſuo cathalogo gloriæ mundi in 12. par. fol. 102. colum. 2. verſ. pro 25. limit. Et ita omnes Domini, viſa authoritate d. Doctoris, ex quo non reperiebatur auctor in contrarium, ſequuti fuerunt eum: 2 pro quo facit ratio, quia habens † generalem hypothecam, poteſt pro arbitrio ſuo proſequi, quam rem vult, l. creditores. ff. de diſtract. pign. l. generaliter, C. qui pot. in pign. hab. & l. quod generaliter, ff. eodem 3 Quando autem habet generalem, † & ſpecialem, tunc illa ſpecialis, videtur eſſe contracta ſub conditione, quatenus ſpecialis non ſufficiat: & ideo ſpecialis infert præiudicium generali, cũ hypothecarius non poſſit proſequi generalem hypothecã, niſi excuſſa ſpeciali, vt eleganter dicit Cremeñ, ſing. 53. obligaſti: & eſt caſus, vbi omnes in leg. 2. C. de pignor. cum ergo Bartoli, contrahendo hypothecam ſpecialem, & generalem, proteſtati fuerint, quod nullum inferretur præiudicium per ſpecialem generali hypothecæ; ſequitur, quod dictis Barto-4 lis per eorum proteſtationem † remanſit integrum, & illæſum ius generalis hypothecæ, l. ſi debitor. §. 1. ff. quibus mod. pign. vel hypothec. ſol. cum alijs notis.

SVMMARIVM.

An Villa de Rens, vna cum hominibus potuerit alienari per Camerarium in Capitulum Tarraconeñ, abſque conſenſu hominum.

1 *Vaſalli inuiti an poſſint alienari, & n. 2. & 3. & deciſ. ſeqq.*

4 *Rei ſuæ quilibet eſt moderatur, & arbiter, quomodo intelligatur.*

5 *In feudis id tenetur præſtare dominus Vaſallo, quod tenetur Vaſallus domino. Vaſallus non poteſt ſe alteri ſubijcere in præiudicium domini.*

6 *Rex an poſſit vnam ciuitatem de Regno, ſine conſenſu ſubditorum alienare.*

DECISIO XXXVII.

Fvit multum diſputatum, coram D. Io. Paulo in vna Tarraconeñ Villæ de Rens inter Camerarium, & Capitulum Tarraconeñ ex vna, & homines dictæ Villæ ex alia, an Villa de Rens, vna cum eius hominibus potuerit alienari per Camerarium in Capi-1 tulum Tarraconeñ, † abſque conſenſu hominum. Et dicebatur, quod non, per gloſſ. in l. inuitus, ff. de fideicommiſſ. libert. & per dictum Hoſtien. de quo ibi per Felin. in cap. dilecti, de maiorit. & obedient. Multa cumulaui ego ad Franciſcum Curtiũ in tract. de Feud. in 6. parte princip. in 2. quæſtione. Tandem poſt longam diſputationem fuit facta diſtinctio, * quã faciunt DD. in leg. 2. in 2 princ. ff. ſolut. matrimon. quia † aut dominus vult alienare vaſallos in alium, & tunc non poteſt abſque conſenſu ipſorum ſubditorum, & ita loquuntur ſuperius allegata. Aut quis vult alienare vaſallos cum vniuerſitate, puta alienando ducatum, comitatũ, aut ciuitatem, & tunc poteſt; & ita diſtinguunt in d. l. 2. Iacob. de Aren. Bald. Alberic. Imol. Alex. & Aret. & ibi Parpal. col. 23. qui dicit, quod omnes DD. ſequũtur. ff. ſolut. matrimon. Roman. conſil. 26. col. fin. num. 11. verſic. ſexto, & vltimo. Alex. con. 25. attentis narratis, col. penult. verſic. circa aliud dubium, numer. 10. & ſeq. volum. 5. Iaſ. in l. ſi non ſortem, §. ſi libertus, col. 10. nu. 26. ff. de condit. indeb. vbi allegat Abbat. conſil. 3. col. 12. ante n. 12. verſic. ſecundo principaliter, volum. 2. Gulielm. de Benedict. in repet. cap. Rainutius in verſic. duas habens filias, col. 37. verſic. vbi inter cætera concludit, & cæt. & ibi allegat Bald. ita tenentem, in tribus locis de teſtam. Io. Anton. Alexand. con. 96. Fabian.

* Pro iſta diſtinctione benefacit, quod dicit Bal. in c. 1. §. ex ea dẽ lege, column. 2. verſic. non poteſt, & cæt. de lege Corradi in vſibus feudorum.

Fabian. de Monte, in tract. de empt. & ven-
dit. in 3. quæst. princip. verſ. vndecimo quæ-
ro, an Rex poſſit vendere. Barbat. in c. ad
quæſtiones, in princ. de rer. permut. Abb. in
in cap. auditis, de preſcript. Bald. conſ. 97.
3 in 3. vol. Et ſecundum iſtam † diſtinctionem
fuit facta reſolutio, die 12. Nouēbris 1540.
quidquid in hoc tenuerit Roman. in d. l. 2.
ff. ſol. matrimon. & Rip. reſponſ. 25. ſub rub.
de reſcript. fundamentum autem eius, quod
dicitur, quod, quando dominus alienat, cū
vniuerſitate, quod poſſit, credo illud eſſe; &
4 maxime iuridicum; quia † rei ſuę quilibet
eſt moderator, & arbiter. l. in re mandata.
C. mand. Et valde iniurioſum, & inhoneſtū
videtur, vt homini libero interdicatur rei
ſuæ libera diſpoſitio, l. dudum. C. de con-
trahen. emptio. Nec obſtat, quod ad hoc
fundamentum reſpondet Corn. conſil. 321.
in 4. vol. quod illud verum eſt, niſi à lege ei
alienatio interdiceretur; quia ad iſtud repli
catur, quod neſcio reperire, quomodo alie-
natio caſtri prohibeatur de iure, ſine cōſen-
ſu ſubditorum; quia ſi allegatur text. in l. in-
uitus. ff. de fideicommiſſ. libertat. reſpon-
detur, quod ille text. loquitur in alienatio-
ne ipſius hominis; & tunc fateor, quod ta-
lis alienatio, non poteſt fieri ſine eorum cō-
ſenſu. Ad text. principalem in iſta materia
in c. Imperialem, §. pręterea. de prohibit.
alienat. feud. per Frideric. dum dicit, quod
dominus ſine conſenſu vaſalli nō poteſt feu-
dum alienare; reſpondetur, quod ille text. lo
quitur in vaſallo, qui ratione feudi, ſibi con
ceſſi, ius habet in re, puta dominium vtile,
nimirum, ſi intereſt vaſalli; & ſi dominus
ſine eius licentia non poteſt alienare; quia
5 in materia feudi illud tenetur pręſtare † do
minus vaſallo, quod tenetur vaſallus domi
no, c. 1. de nou. form. fidelit. Sed vaſallus,
non poteſt ſe alteri ſubijcere in pręiudiciū
domini, vt dicit Corn. in d. conſil. 321. ita
etiā non poteſt dominus, abſque voluntate
vaſalli. Iſta autem ratio, non militat in ca-
ſu noſtro, vbi caſtrum, ſeu villa eſt libera
ipſius Camerarij, ita quod ſubditi nullum
ius in ea habent, & ideo illa iura feudorum
non merentur in caſu iſto allegari. Non ob-
ſtant notat. per Hoſtien. in c. dilecti; quia
primo Hoſtien. dicit, quod dominus non po-
teſt ſe ſubijcere alteri domino in pręiudiciū
ſubditi; quia intereſt ſubditi non habere plu
res dominos: & iſtud etiam nos fatemur, ſed
non eſt caſus noſter. Secundo dicit, quod do
minus non poteſt feudum alienare ſine con-
ſenſu vaſalli, & allegat illum §. pręterea, &
etiam dicimus, quod nihil ad propoſitum;
6 & dum poſtea inferunt DD. quod rex, † ſeu
dominus non poteſt vnam ciuitatem alie-
nare ſine conſenſu ſubditorum, intellige in
rege, ſeu alio domino diſmembrante à do-
minio ſuo, quia iſtud non poteſt facere,
nam non poteſt Rex Franciæ à regno ſuo
vnam ciuitatem alienare; quia intereſt il-
lorum ſubditorum propter eorum affectio-
nem, quia ſemper fuerunt vniti cum regno
Franciæ non ſeparati à regno, & transferri
in aliud dominium; & ita procedit, quod di
cit Neuizan. Inter conſ. Brun. conſ. 12. co-
lum. 21. quia rex ibi ſeparabat ciuitatem
à comitatu Aſtenſi, & propter illam duram
ſeparationem, ſubditi poterant contradice-
re, ſed in caſu noſtro Camerarius alienauit,
& villam, & caſtra illi adiacentia, iuriſdi-
ctionem, & territorium, vnde nihil ſibi reti-
nuit. Et ita reſolutum fuit, quod id potue-
rit facere.

1 *Vniuerſitas, quando alienatur, an tran-
ſeant ſubditi, etiam inuiti.*
2 *Dominus directus, an alienet feudum cum
conſenſu vaſalli, inuitis ſubditis.*

DECISIO XXXVIII.

Decima Octobris 1541. fuit in ſecunda
inſtantia per D. Thomam propoſitum
dubium. Poſito, quod Villa de Rens ſit allo-
dialis, & non feudalis, Papa an potuerit il-
lam diſmembrare ſine conſenſu ſubditorū.
Et fuit dictum, quod, ſtante diſtinctione, de
qua in prima inſtantia, videlicet, quod, quā-
1 do alienatur † vniuerſitas, quod tranſeant
ſubditi, etiā inuiti, quod multo magis iſtud
erat dicendum, vbi res erat allodialis; quia
iſtius membri illa eſt ratio, quā ponit Bald.
in c. 1. §. ex eadem lege, col. 2. in verbo non
poteſt, de lege Conradi; quia, quando alie-
natur tota proprietas, homines veniunt ac-
ceſſorie, & non poſſunt contradicere; quia
rei ſuę, &cęt. iſta ratio militat in re allo-
diali. Et quod iſtud ſit verum, dicebā ego,
quod probabatur in d. §. ex eadem lege. &
in c. imperialē, §. pręterea. de prohib. alien.
feud. vbi dicit text. Dominus non alienat
feudum ſine conſenſu vaſalli, ergo cum con-
2 ſenſu alienat, & ſic † dominus directus, re-
ſpectu cuius, res eſt allodialis, alienat feu-
dum cum conſenſu vaſalli, inuitis ſubditis,
ex quo de ſubditis nihil dicit. Dixi etiam,
quod iſtud ſentiebat Parpalia in l. 2. col. 23.
dum dicit: Vaſallus, vel alius ſubditus, pri-
mo caſu ſentiens de re feudali; ſecundo, de
allodiali. Non obſtat, quod dicebatur de
rege Franciæ; quia non poteſt alienare
vnam ciuitatem, & Conſtantinus, qui do-
nauit cum conſenſu Populi: quaſi iſti vi-
deantur loqui in re allodiali, & velint,
quod non poſſit alienari, ſine conſenſu ſub-
ditorum; quia ad iſtud fuit reſponſum,
prout in prima inſtantia, & reſponſio eſt
ſuperius ſcripta; quare eam videas.

SVM-

SVMMARIVM.

A cenſuris latis extra Curiam, paſſim datur abſolutio; ſecus, ſi in Curia.

DECISIO XXXIX.

FVit dictum in vna Vuarmieñ coram me, die 12. Nouembris 1540. quod Rota ſemper conſueuit abſoluere à cẽſuris, latis, in partibus, quando eſt commiſſa cauſa appellationis, & nullitatis in Rota ad cautelam; & ita in dicta Vuarmieñ abſolui ad cautelam, licet à cenſuris latis in Curia, non detur abſolutio, niſi aliter couſtet de nullitate.

Vide deciſ. 811. alias 4. de ſenten. excommunic. in antiq. In contrarium videtur facere deciſ. Aegidij 174. tamen pro iſta deciſ. videtur facere deciſ. 436. alias 9. de ſenten. excommunic. in nou.

SVMMARIVM.

Remiſſoria in beneficialibus non datur in ſecunda.

DECISIO XL.

REmiſſoria in ſecunda inſtantia in beneficialibus non datur; ita dixit Rota eſſe ſolitum ſeruari, in vna Legioneñ Archidiaconatus pro Reuerendiſs. Tranenſi, in ſecunda inſtantia, coram D. Thoma, vbi erant dati articuli releuantes, die 12. Nouembris 1540.

SVMMARIVM.

Procuratori generali comparenti poſt citationem, per edictum in parochiali exequutam, cum de ea ageretur, dilationes negatæ.

1 *Procuratori Generali an debeantur dilationes ad partes.*

2 *Citatio per edictum facta in Parochiali, ubi quis tenetur reſidere, an deuoluat.*

DECISIO XLI.

IN vna Oxomen. Parochialis de Zozuar coram me, in qua agebat Hieronymus contra Antoninm ſuper dicta parochiali, & decreta citatione cõtra Antonium, fuit Antonius citatus in partib. in dicta parochiali de Zozuar, & in cathedrali Oxomeñ; quia Antonius non potuerat citari perſonaliter, cum eſſet abſens à loco dictæ parochialis per centum milliaria, & vltra: poſtea, reportata citatione, & cum Hieronymus procederet per contradictas; comparuit procurator generalis dicti Antonij, qui habebat mãdatum generale, factum ante decretam citationem, & cauſam commiſſam, & petijt dilationes ad partes, dicens, quod cum principalis ſuus non fuiſſet apprehenſus perſonaliter; quia potuit ignorare, citationem contra eum fore exequutam; quod ei debebantur dilationes, cum procuratori generali de iure ſit, † quod debeantur dilationes, c. dilectus de procurator. & Rota deciſ. 39. alias 31. de procurat. in nouis: tamen, iis non obſtantibus, die 15. Nouembris 1540. fuit reſolutum contrarium; quia talis citatio eſt legitima, † & deuoluit cauſam ad curiã, vt ſunt deciſiones notæ: & quia agebatur de Parochiali, & ille tenebatur per ſe, vel alium in parochiali reſidere; præſumitur, quod per Vicarium fuerit certioratus, & ideo quantumcunque procurator generalis poſtea cõparuerit; tamen præſumitur, quod de mãdato domini, qui præſumitur habuiſſe notitiam citationis, cõparuiſſe: & quia dicebatur, quod notata in c. dilectus de procurat. habebant locum, quando fuiſſet citatus procurator in Curia, & ideo dicebant Domini, quod, quando quis eſt citatus in partibus, & legitime; numquam ſolet Rota concedere dilationes ad partes; ſecus autem fuiſſet, ſi exequutio fuiſſet nulliter facta.

(In the margin beside this decision: 1 at "li de iure ſit, † quod debeantur dilationes"; 2 at "tio eſt legitima, † & deuoluit cauſam".)

SVMMARIVM.

Generalis diſpoſitio non comprehendit perſonam loquentis.

1 *Si Papa annullet omnes prouiſiones factas de beneficijs, ſine conſenſu Epiſcopi, an intelligatur annullare prouiſiones factas in perſonam ipſius Epiſcopi.*

2 *Generalis ſermo, quemadmodum non comprehendit perſonam loquentis, ita nec perſonam eius, ad quem verba diriguntur.*

DECISIO XLII.

EPiſcopus Salamãtinus habebat Breue à Clemente VII. in quo Papa annullabat omnes prouiſiones factas de beneficijs exiſtentibus in diœceſi Salamantina, ſine expreſſo conſenſu Epiſcopi, & quia docebatur de quadam commenda, facta in perſonã Epiſcopi, tẽpore, quo Epiſcopus erat incluſus in Arce S. Angeli cum Papa, Rota reſoluebat, quod propter illam præſentiam præſumebatur, quod Epiſcopus porrexiſſet ſupplicationem, & ratam habuiſſet commendam, in eius perſonam factam. Hinc fuit dubitatum, an d. Breue Clementis annullaſſet dictam prouiſionem in perſonam Epiſcopi
1 factam, † ex quo non conſtabat de expreſſo cõſenſu Epiſcopi, ſed tantum de illo præſum pro.

ſumpto. Fuit tamen reſolutum die 15. Nouembris 1540. coram D. Marſicano in vna Salamantina beneficii de Palatios Rubios, inter Ioannem Solano, & Petrum Martinez, quod Breue Clementis, non comprehenderet talem commendam. Et potiſſimum fundamentum fuit, quod, ſicut nos
2 dicimus, quod generalis † ſermo non comprehendit perſonam loquentis, l. inquiſitio. C. de ſolut. ita non comprehendit perſonam eius, ad quem verba diriguntur. Dec. in l. 3. §. ſi procurator. col. fin. num. 20. ff. quod quiſque iur. quando in perſona, ad quam ſermo dirigitur, diuerſa eſt ratio: nam cum Breue emanaſſet in fauorem Epiſcopi, non erat ita intelligendum, vt in eius odium retorqueri deberet, ſed potius debebat intelligi de commendis factis in perſonis aliorum. Et pro iſta parte ſubiiciebam ego fundamentum; quia ſi Rota reſoluerat antea, quod per præſentiã Epiſcopi in arce; & quia eramus in materia, quæ non ſolebat concedi, niſi cum magna importunitate.; præſumptio erat, quod Epiſcopus porrexiſſet ſupplicationem, ex iſto facto præſumpto inſurgebat tunc expreſſus conſenſus.

S V M M A R I V M.

Dicens, quod aliquis deceſſit ſine filijs, eo quia non habuit, habet intentionem fundatam; ſecus, ſi diceret, quod habuit, ſed quod mortui ſunt; quia tunc debet probare mortem.

D E C I S I O XLIII.

Rota tenuit in vna Valentina teſtamentaria pro D. Ludouico Boil contra Hieronymum Barenguet, xv. Nouembris 1540. quod ſi Ludouicus, qui dicebat, ſe vocatum ad quamdam adminiſtrationem, in defectũ, in quem filius primogenitus deceſſiſſet ſine filijs, & deſcendentibus ab eo, diceret, quod filius primogenitus deceſſit ſine filiis, & deſcendentibus, eo quia nullos habuit, quod probatam haberet intentionem: ſecus, ſi diceret, quod habuit filios, & deſcendentes, ſed quod illi mortui ſint, per not.* per DD. in l. ex facto. §. ſi quis autem. vbi Rip. ita inter cęteros facit iſtam diſtinctionem. ff. ad Treb. & Rip. in l. in illa num. 16. ff. de verb. obligat. & ad primum membrum diſtinctionis ita conſuluit Iaſ. conſ. 34. ad motiua. vol. 1. Caſſan. conſ. 19. nu. 12. Et vide vnam additionem, quam feci ad Soc. in l. qui duos, ſicum in bello, ff. de reb. dub.

*Vltra hic allegata, vide in iſta materia, Alciatum in tract. de præſumpt. pag. 183. in 44. præſumpt. regula 1.

S V M M A R I V M.

Appellatio, vt erronea, quo caſu fuit admiſſa.

1 *Appellatio an valeat, ſi fuerit erratum in nomine illius, qui reportauit ſententiam fauorabilem.*
2 *Demonſtratio falſa, an vitiet appellationẽ.*

D E C I S I O XLIIII.

Appellauerat procurator cuiuſdam Galerandi à ſententia, lata in fauorem N. Salinas, ſuper quodã canonicatu, & prębenda Gerundeñ, cum tamen eſſet lata in fauorem cuiuſdam Michaelis. Fuit dubitatum, an talis appellatio valuiſſet, & fuit dictum, & reſolutum, quod ſic in vna Gerundeñ, coram D. Sarneñ, die xv. Nouembris 1540. quia expreſſio illius, in cuius
1 fauorem † ſententia erat lata, non erat facienda; & ideo ſi in expreſſione erat erratum; illa expreſſio non nocebat ad text. in l. 1. §. libelli, & in l. 3. § 1. ff. de appellat. & quia non erat, niſi vnica ſententia, lata ſuper canonicatu, & præbenda Gerundeñ, coram illo Auditore, & expreſſio illa N. Salinas reſpiciebat quamdam demonſtrationẽ,
2 & falſa demonſtratio † non vitiat appellationem. Bald. in l. etiam. C. de falſ. cauſ. adiect. & illã doctrinam Baldi vti ſingularem refert Præpoſ. in rub. de appellat. col. 2. poſt principium, verſ. quinto adde prædictis ſingulariter dictum Baldi, in d. l. etiam.

S V M M A R I V M.

Alternatiuis perpetuis per quæ verba cenſeatur derogatum.

1 *Concordatis per quæ verba derogetur. A quibus ſint exceptuata.*
2 *Ad cognoſcendum mentem Papæ quid attendendum.*
3 *Papa quando tollit materias perp' tuas, quid ſol; at ſ. cere, & num. 5.*
4 *Collegijs per quæ verba non cenſeatur derogatum.*
6 *Cui fiat maius præiudicium, an habenti alternatiuam temporalem, an perpetuam.*
7 *Collationem vnius beneficij habens non grauatur.*
8 *Prouiſio Papæ quibus præiudicet, & quibus non.*
9 *Ius temporale an facilius tollatur, quam perpetuum.*
10 *Qui paruum ius habet, ſi illud etiam ſibi diminuatur, grauatur.*
11 *Concordatis quando cenſeatur derogatum, ex clauſula. Quorum tenores.*

DE-

DECISIO XLV.

Nicolaus Quintus inter concordata in-
ter eum,& nationem Germanicã con
ceſſerat ipſi nationi, vt capitula in ſex men
ſibus poſſent cõferre beneficia vacantia, ac
ſi, reſeruationes, expectatiuæ,mandata &c.
non emanaſſent , quoad beneficia , quæ ad
eorum collationem, prouiſionem,&c. perti-
nebant. Leo Decimus extenderat huiuſmo-
di concordata ad Eccleſiã Virdunenſẽ, quę,
licet non eſſet in Germania , tamen ſuberat
Eccleſię Treuerenſi, quæ in Germania erat,
& ideo extenderat ad dictam Eccleſiã in om
nibus, & per omnia,perinde ac ſi dicta Ec-
cleſia in Germania fuiſſet. Nicolaus Vente
ius habuit mandatũ de prouidendo à Pau-
lo III. ad Tulleñ, & Virduneñ Eccleſias ad
duo beneficia,vnum videlicet in qualibet ex
Tulleñ,& Virduneñ Eccleſijs ad collationẽ,
prouiſionem, &c. Epiſcoporum Tulleñ , &
Virduneñ,necnõ dilectorum filiorum,Capi-
tulorum,ſingulariorumq; canonicorum,&c.
ac quorumcunque collatorum , & collatri-
cum, &c. etiam in aliquo ex mẽſibus nobis,
vt præfertur , reſeruatum, &c. aut ordina-
rijs collatoribus per conſtitutiones Apoſto-
licas, ſeu litteras alternatiuarum , aut alia
priuilegia,&c. poſtea erant verba : Diſtri-
ctius inhibeñ Epiſcopis,Capitulis, collato-
ribus,& collatricibus prædictis,ne de vaca-
turis beneficijs huiuſmodi, ſe intromittãt ,
Et in clauſula non obſtañ dicebatur, Non
obſtañ præmiſſis omnibus , & ſingulis , &c.
itaut referretur ad omnia præmiſſa , & ſic
etiam ad alternatiuas. Et poſtea dicebatur,
Ac Tulleñ, & Virduneñ Eccleſiarũ prædicta
rum,& erat poſita clauſula; Quorum teno-
res,&c. Fuit dubitatum, An, ſtãte alterna-
tiua Capitulo Virduneñ. conceſſa , Nico-
laus Venteius vigore gratiæ ſibi cõceſſæ,poſ-
ſet capere canonicatum , qui vacauerat de
menſe Auguſti, qui erat menſis Ordinarij,
Et pro parte negatiua dicebatur,quod,cum
eſſent communicata concordata Germaniæ
Eccleſiæ Virduneñ in omnibus & per om-
nia, & quia de concordatis, & alternatiuis
perpetuis,capitulo conceſſis, non fiebat mẽ-
tio in gratia Nicolai, non videbatur, quod
illis eſſet derogatũ;quia concordatis * non
1 ſolet † per verba generalia derogari,& ſem
per cenſentur exceptuata ab omnibus reuo
cationibus,& derogationibus,vtpote habẽ-
tibus vim cõtractus,iuxta tex.in c. ex multi
plici de decim.& not.in Clẽ.2. in verbo pa-
cta,de ſepult.Pet.de Anchar.conſ.19.col.2.
2 Et quia ad cognoſcendam mentem † Papæ
attenditur communis ſtylus , & curſus cau-
ſarũ, iuxta Lap.alleg. 80. Felin. in c. ſuper
litteris , col. 8. verſic. prima regula de re-
ſcript. & de ſtylo eſt, vt,cum Papa intendit
tollere materias perpetuas, decet conſue-
3 uit † facere ſpecialem mentionem, vt patet
in omnibus regulis reuocatorijs vnionũ ,
& aliarum materiarum. Item,quia commu-
nicatio concordatorum erat data collegio ,
& de alternatiuis,collegio conceſſis,non fit
mentio in gratia Nicolai , & per generalia
4 non derogatur † collegijs ex not. per Rom.
conſ.436.498. Item dicebatur, quod clauſu
la, Quorum tenores, in fine poſita , refere-
batur ad expreſſa ; quia cum eſſet poſita in
parte exequutiua, non poterat augere gra-
tiam, vt eſt text. in Clem. 1. de præben. Cõ-
trarium tamen fuit deciſum die 15. Nouem
bris 1540. me proponente , & dicebatur ex
narratis in themate, quod ſatis apparebat ,
5 immo † expreſſe, quod Papa intẽdebat de-
rogare alternatiuis, Capitulo conceſſis. Ex
quo dabat gratiam ad collationem capitu-
li , & in menſibus ordinarijs etiam vigore
alternatiuarum competen. Item,quia inhi-
bebat capitulis, & alijs ordinarijs , &c. vt
ſupra dixi . Et ideo dicebatur , quod Papa
expreſſe derogabat materijs perpetuis , etſi
illa verba, Per litteras alternatiuarum, in-
telligebantur de alternatiuis temporalibus;
à fortiori debebant intelligi de alternatiuis
perpetuis; quoniam hic agebatur de ſuſpen
ſione, non autem de totali abrogatione al-
6 ternatiuarum: & vbi ſumus in actu † ſuſpẽ-
ſiuo, maius præiudicium fit habẽti gratiam
alternatiuam temporalem,quam habenti al
ternatiuam perpetuam, cũ poſſit eſſe,quod,
ſi ſuſpenditur temporalis gratia , illa poſſit
reddi inutilis, & inefficax, vt quia poſſit ſuc
cedere mors Epiſcopi , habentis alternati-
uam ; quæ ratio non habet locum in alter-
natiua perpetua , quoniam , ſi non opera-
tur in illo beneficio,quod D. Nicolaus acce-
ptare proponebat, virtute ſuæ gratiæ , non
tamen poteſt euenire caſus,quod alternati-
ua amplius non operetur ; ergo facilius de-
bet ſuſpendi perpetua alternatiua, quam tẽ
poralis;quia temporalis, propter ſuſpenſio-
nem, poteſt in totum reddi inutilis,nõ per-
petua. Pro quo in ſimili adducebatur ; nam
7 habens vnicum † beneficium, non grauatur,
quia facultas cõferendi in totum deficeret ,
& potius gratia redditur inefficax , quam
grauetur ille,qui ſi grauaretur, facultas ſua
ex toto deficeret , vt dixit Rota in nou. de-
ciſ.216. alias 13.de præbend. Facit text. in
Clem. 1. de ſenten. excommunic. ibi, vnico
lumine. Gemin.conſ.35. Itẽ videmus, quod
8 Papæ prouiſio † præiudicat expectantibus ,
quia ſi nõ capiunt illud,de quo Papa diſpo-
ſuit; capiunt aliud, ſed non præiudicat ele-
ctis, ſeu præſentatis ; quia totum ius in to-
tum periret , vt Rota 244. alias 17. ad fin.
de præbend. in nou. & 622. in antiq. Felin.
in c. in noſtra, corollar.28. de reſcript. Dec.
conſ.147.col.2. Et propterea, licet regula ,
quæ reuocat gratiam ad vacatura,nõ reuo-

* Quod concordatis nõ poſſit derogari per Papam vide Petr. Rebuff. ĩ Tractat. de Collatiõ. pag. 1. verſic. Iſuper quæro an altera pars,&c.

tet gratiam perpetuam : tamen non ſequi-
tur, quod, ſi Papa vult remouere impedi-
mentum alternatiuæ, quoad vnum benefi-
cium, quod non cenſeatur velle tollere
pro illa vice impedimentum gratiæ perpe-
tuæ; prout temporalis; quoniam iſto caſu
minus grauatur habens ius perpetuum,
quam ius temporale. Nec dicatur, quod fa-
9 cilius tollitur ius † temporale, quam per-
petuum, per not. per Paul. de Caſtr. in l. ſe-
quitur, §. ſi viam, ff. de Vſucap. per Abbat.
in c. fin. col. 3. de præſumpt. & ibi Felin. co-
lum. 2. quia dicitur, quod, quando agitur
de totali derogatione iuris; tunc verum eſt
dicere, facilius derogari in totum iuri tem-
porali, quam perpetuo; quia minus depe-
rit habenti ius temporale, quam habẽti ius
perpetuum: ſed, quando quæritur per ſu-
ſpenſionem in vno actu, cui magis præiudi-
cetur, habenti ius temporale, vel perpetuũ,
vt eſt caſus noſter; & certum eſt per ea, quæ
ſupradicta ſunt, ꝙ habenti ius tẽporale; nã
10 qui paruum habet, † ſi illud etiam ſibi di-
minuitur, admodum grauatur, gloſ. in l. il-
licitas, §. ne tennis. in verbo lumine. ff. de
offic. præſid. Sed non ſic grauatur, qui ha-
bet multa bona, ſi aliquid ſibi detrahitur,
gloſſ. in l. ſed & ſi ſuſceperit, ff. de iudic.
Philipp. Franc. in c. de appellationibus, de
appell. Non obſtat etiam, dum dicebatur,
quod Concordatis non derogatur, niſi per
verba ſpecialia, non antem generalia, cum
concordata ſint conceſſa per viam contra-
ctus; quo caſu, per verba generalia contra-
ctus, non tolluntur, & cum concordata
ſint communicata Eccleſiæ Virdunenſi; ergo
non cenſentur ſublata per verba generalia;
quia reſpondebatur, quod concordata ex
ſui diſpoſitione, non erant conceſſa Eccle-
11 ſiæ Verdunenſi, ſed per viam † extenſionis:
& non eſt mirum, ſi veniunt ſub illis deroga
tionibus cum clauſula, Quorum tenores.

1 *An defectus proueniens ex Regula de An-*
nali, ſanetur per gratiam ſi neutri.
2 *Gratia ſi neutri duplicem conditionẽ habet.*
3 *Gratia ſi neutri an dicatur noua gratia.*

DECISIO XLVI.

IOannes Baptiſta de Grimaldis reſigna-
uerat in fauorem Franciſci de Mẽdoza,
reſeruata tamen penſione quinquaginta du
catorum, in fauorem Antonij nepotis dicti
Ioannis Baptiſtæ: & quia tempore reſigna-
tionis erat intruſus annalis in dicto benefi-
cio Ioannes de Morillos: & non erat facta
aliqua mentio de poſſeſſione dicti Ioannis,
ita vt non eſſet ſatisfactum regulæ de anna-
li, nec quoad primam, nec quoad ſecundã
partem; fuit dictum, quod, ex quo impetra-
tio, ſeu reſignatio erat nulla, quod ius re-
manſerat penes Ioannem Baptiſtam: quo
ſtante, quia Franciſcus poſtea narrando
reſignationem, & nullitatem ſententiarum,
quas reportauerat ex defectu, quia non ſa-
tisfecerat regulæ de annali, obtinuerat gra-
tiam ſi neutri; vt conſtito, quod etiam Ioã-
ni de Morillos nullum ius competeret, quod
Auditor conferret illud ius Franciſco, & ſic
dicta gratia ſi neutri, fuit per duas in-
ſtantias canonizata, primo per D. Io. Pau-
lum, & ſecundo per D. Mohedanum, in ter-
tia inſtantia coram me. Dubitaui ego, præ-
ſuppoſito, quod ius remanſerit penes Ioan-
nem Baptiſtam reſignantẽ, an defectus pro-
ueniens ex regula de annali, ſanetur per gra
1 tiam ſi neutri, † ſuperuenientem, ita vt di-
cta gratia in fauorem Franciſci canonizari
potuerit. Et die 19. Nouembris 1540. in cau
ſa Conchen̄ beneficij Sancti Michaelis, inter
Franciſcum de Mendoza, & Ioannẽ de Mo-
rillos, fuit reſolutum, quod dicta gratia ca-
nonizari non potuerit. Fundamentum, quia
2 gratia † ſi neutri, habet duplicem conditio
nem, * ſi beneficium vacet, vt per Gemin. ** Gratia ſi neutri quas conditiones habeat.*
conſ. 79. ſub num. 7. & ſi neutri ius competie
rit. Sed cum non fuiſſet ſatisfactum primæ
parti regulę de annali, reſignatio erat pro
non facta; & ſic ius non erat abdicatum à
Ioanne Baptiſta; quia ceſſio nõ erat admiſ-
ſa. Si ergo illud ius erat in perſona Io. Ba-
ptiſtę, non potuit, tanquam vacans, confer-
ri Franciſco. Et quia in gratia ſi neutri, nul-
lum verbum fiebat de admiſſione ceſſionis,
nec Papa id intendebat; propterea cum pri-
mus conſenſus Ioannis Baptiſtæ eſſet limi-
tatus, & correſpectiuus ad penſionem quin-
quaginta ducatorũ, & gratia ſi neutri, dica-
3 tur noua gratia † ſecundum Roman. con-
ſil. 362. num. 4. & in ea nulla fiat mentio de
dicta penſione; ſequitur, quod ille conſen-
ſus Ioannis Baptiſtæ, pręſtitus in prima re-
ſignatione, non debeat extendi ad iſtam gra
tiã, & non videatur in iſto caſu perdurare.

SVMMARIVM.

Regula Clementis reuocatoria facultatum reſignandi, & permutandi conclauiſtis, quomodo intellecta.

DECISIO XLVII.

IN vna Carthaginen̄ beneficiorum, co-
ram D. Hieronymo inter Alphonſum
Diaz ex vna, & Ioannẽ Tranſiluans; & Ioã-
nem Amor, die 19. Nouemb. 1540. fuit per
omnes Dominos reſolutũ, quod regula Cle-
mentis, reuocatoria facultatum reſignandi,
& permutandi Conclauiſtis, &cæt. haberet
locum non ſolum in Conclauiſtis, & eorum
loco ſubrogatis; ſed etiã in alijs quibuſcũq;
ex quo in tribus partibus illius regulæ fit
mentio

mentio de alijs quibuſcunque,non obſtante, quod in illis verbis,omniaq; & ſingula, &c. tantum fieret mentio de Coclauiſtis, & eorum loco ſubrogatis, tamquam quod potius per errorem fuerit omiſſum de alijs.

SVMMARIVM.

Gratia reuocata præbet coloratum titulum.

1 *Expectatiua reuocata an tribuat titulum coloratum.*
2 *Reſignatio facta vigore facultatis reſignandi in manibus priuatæ perſonæ, etiã quod ſit reuocata à Papa, an tribuat titulum coloratum, & nu. 5.*
3 *Decretum omne irritans, an ſit illius potentia, vt inficiat titulum, & poſſeſſionem.*
Quid in decreto appoſito ſuper incerto corpore beneficij.
4 *Quid in decreto appoſito in regula reſeruatoria octo menſium.*
Caſſad.deciſ.1.de reſt.ſpol.declaratur.
Regula reuocatoria expectatiuarum, an differat à regula reuocatoria facultatum quoad decretum.
5 *Expectatiuæ an habeant fomentum à iure communi.*
Regula reuocatoria expectatiuarum odioſa.
6 *Clauſula ſublata, quid operetur.*
7 *Decretum irritans ſtatim quod apponitur, an intelligatur annullare inde ſequuta.*

DECISIO XLVIII.

ET eodem die coram eodem D. Hieronymo inter eoſdem fuit reſolutum per maiorem partem, videlicet, Io. Paulum, Rainaldum Petruccium, Aquen, Maceraten, Marſicanum, Mareſcotum, tribus contradicentibus, ſcilicet, Puteo, Thoma de Thanis, & Sarnen, quod ſicut expectatiua
1 † reuocata * tribuit coloratũ titulum, dato quod in regula reuocatoria expectatiuarum ponatur decretum irritans videlicet, ac quidquid prætextu gratiarum, reſeruationum, & mandatorum contigerit attentari, irritum, & inane decreuit. ita etiam reſignatio facta † vi-
2 gore facultatis reſignandi, & permutandi in manibus priuatæ perſonę, videlicet vnius canonici, dato quod illa facultas eſſet per dictam Regulã Clementis annnullata, & reuocata; præberet coloratum titulum. Fundamentum iſtorum
3 fuit; quia nõ omne † decretum eſt illius potentiæ, vt inficiat titulum, & poſſeſſionem; ſed tantum decretum, quod eſt appoſitum ſuper certo corpore beneficij, non autem, quando eſt appoſitum ſuper incerto corpore, pro vt voluit Rota deciſ. 15. alias 3. de reſtit. ſpol. in nouis, & Sociu.in l. rem quæ nobis, in 9. quæſt. ff.de acquir. poſſeſſ. Item, quia iſtud decretum non eſt ita notorium, licet regula ſit publicata in Cancellaria, pro vt conſiderauit Caſſador. deciſ. 1. de reſtit. ſpol. Fundamenta autem noſtra erant contra iſtos ſex, * quia nos videmus, quod regula reſerua-
4 toria octo menſium, † habet decretum, & non eſt appoſitum ſuper certo corpore; & nihilominus Caſſador. in d.deciſ.1.de reſtit. ſpol. dicit, quod inficit; ita vt non detur reſtitutio. Reſpondebant Domini ſex; quod licet Caſſador. dixerit, quod maior pars tenuerit; tamen quod ipſe tenuit contrarium vna cum alijs, & quod illa deciſio non tranſit ſine magna difficultate, pro vt ponit ipſe Caſſador. in decreto, quod apponitur in expectatiua, pro vt ibi per eum. Secundo dicebamus nos, quod erat magna differentia inter regulam reuocatoriam expectatiuarum, & regulam reuocatoriam facultatum; nam regula reuo-
5 catoria expectatiuarum eſt odioſa, † cum expectatiuæ habeant fomentum à iure, pro vt dicit Io.And. in c. ſi pauper clericus. de præben.in 6. Et ideo cum eius reuocatio ſit odioſa, nimirum, ſi fuit per illos noſtros Patres reſtricta: ſed reuocatio facultatum reſignandi erat fauorabilis: patet, quia erat inuenta ad tollendas fraudes, & abuſus, pro vt dicit ipſa regula, nimirum, ſi decretum in ea appoſitum debebat magis operari. Præterea ego conſiderabam, quod in regula reuocatoria facultatum vltra decretum irritans, erant appoſita illa verba, Nec de cetero, aduerſus irritationem, annullationem aliquatenus alicui ſuffragetur. Cum ergo illa dictio ſit vniuerſalis, non poterit ſuffragari ad titulum coloratum; quia ſic iã aliquatenus ſuffragaretur. Item, quia erat clauſula ſublata iudicibus aliter interpre-
6 tandi, † quæ clauſula operatur, vt iudices aliter non poſſent iudicare, vt voluit Cardinalis in c.quia diligentia in 3. oppoſit. ſeu quæſt.de elect. & Gundiſaluus olim Auditor in tractat.de legat.in 7. quæſt.col. 5.aut 6. in regula autem reuocatoria expectatiuarum, non erat illa clauſula. Sed reſpondebant alij ſex, quod illa verba ſublata, &c. intelligebantur in petitorio: nam per hoc, quod fieret reſtitutio in odium ſpoliantis, non aliter iudicabatur, quam diſponeretur in regula. Præterea pro parte noſtra conſiderabatur, quod regula reuocatoria facultatum habebat decretum, annullans omnia inde ſequuta; ſed decretum in regula reuocatoria expectatiuarum erat decre-

* Gratia reuocata præbet coloratũ titulũ facit, quod dicit Caſſ. dec. 9. pag. 2. cir. med. ver. ſed ſiquãdo notorie, &c. vbi dicit, quod in beneficialibus datur, quod cõſtet de non iure, nihilominus datur reſtitutio, & pag. 4 in fin. vbi idẽ dicit, & plus quod titulus coloratus dicitur, licet ſit alias nullus de reſtit. ſpoliat.

* Item pro illa parte trium contra ſex, videlicet, quod non daret titulum coloratum, dicebatur, quod titulus coloratus dicitur datus ab eo, qui habet auctoritatem concedendi, vel in quo irritatio non eſt inducta ipſo facto ab homine, vel à iure, vt notat. per Abb. in c. litteras, in vltim. notab. & in c. cum noſtris, ad fin. de cõceſſ.preb. Lap. allegat. 30. & 196. & per Felin. in c. in noſtra. in 9. & 36. corollar. de reſcript.

tum ſimplex, non reuocans, inde ſequuta. Sed reſpondetur, quod ſtatim quod appo-
7 nitur decretum † irritans, intelligitur annullare inde ſequuta, per text. in cap. ſi eo tempore de elect. in 6.

SVMMARIVM.

Verba illa, Volumus, quod infra ſex menſes, nouam prouiſionem, & iura Cameræ ſoluere tenearis, &cæt. quomodo intellecta.

DECISIO XLIX.

FVit in vna Toletana coram D.Maceraten. reſolutũ, eadem die 19. Nouembris 1540. inter Rodericum de la Camera, & Franciſcum Ortiz, quod illa verba, Volumus autem, vt infra ſex menſes nouam prouiſionem, & iura Camerę ſoluere tenearis, alias, ipſis elapſis, beneficium eo ipſo vacare cenſeatur; quæ apponuntur in fine omnium mandatorum, non dicunt diligentias neceſſarias, quoad acquiſitionem iuris; ſed tantum fuit inuenta, ne Camera, & Officiales fraudarentur expeditione litterarum: ſed diligentiæ, quoad acquiſitionem iuris, tantum conſiderentur in illis verbis, Inter quos, & te, locus ſit pręuentioni in diligentijs. Et pro iſta parte fuit conſiderata regula de pluribus expectantibus, quæ vult, quod, ſi vnus expectans acceptauerit, & nõ fecerit vlteriores diligentias, quod ſecundus acceptans, qui fecit alias diligentias, præualeat, & quod prima acceptatio habeatur pro non facta, nec beneficium ex perſona eius vacare cenſeatur; cuius contrarium hic dicitur. Item, quod ſi noua prouiſio, & ſolutio iurium Cameræ diceretur diligentias; ſequeretur, quod ſi vnus primo acceptaſſet, & non feciſſet alias diligentias; ſecundus vero acceptaſſet, & expediret nouam prouiſionem, & ſolueret iura Cameræ, quod eſſet præferendus.

SVMMARIVM.

Regula Pauli Tertij reuocatoria vnionum quomodo intellecta.

1 *Vnio quæ non fuit ſortita effectum, intelligitur reuocata per regulam vnionum, ampliã, vt ibi.*

2 *In generali reuocatione, non venit id, quod fit per viam contractus.*

3 *In materia beneficiali non cadit contractus inter Principem, & ſubditum.*

DECISIO L.

FVit concluſum in vna Abulen̄ portionis coram D.Petro Vorſtio in tertia inſtantia pro Franciſco de Hurones, contra Didacum del Caſtillo, die 19. Nouembris 1540. quod Regula Pauli III. reuocatoria vnionũ ſuppreſſionum, &cæt. reuocabat ſuppreſſionem ſex portionum, non obſtante, quod in
1 ſuppreſſione Leonis, quæ non fuerat † ſortita effectum, diceretur, videlicet, legitime contractus inter nos, & ſedem eamdem ex vna, & vos de Eccleſia veſtra ex altera, partibus, ſollemni ſtipulatione prædictis celebrati vinculo. Ita eſſe fatemur aſtrictos, vt ab eo nobis, & ſucceſſoribus noſtris nulla ex cauſa liceat reſilire, &cæt. nam, licet ſub generali reuocatione non veniat reuocatio
2 eius, † quod fuit factum per viam contractus, per not. in cap. 1. de pact. tamen illud eſſet verum, vbi interueniſſet verus contractus inter Papam, & illam Eccleſiam, ſed hic non interuenit, licet Papa fateatur, & velit ſe teneri, & ſtricte, ac ſi contractus interueniſſet, vnde eſt potius facta illa confeſſio ad validitatem actus, & faciendum cum irreuocabilem potius, quam, quod vere contractus interuenerit: & Princeps non poteſt ſibi legem dicere, à qua non licuiſſet recedere: & hoc importabant verba generalia regulæ Pauli; maxime nullus diceret,
3 quod in iſta materia beneficiali † caderet contractus inter Principem, & ſubditum, cum iſta expediantur per viam gratiæ: & licet interueniat compoſitio, tamen ſemper dicitur gratia, iuxta dictum Bald. in l. qui ſe patris circa finem, C. vnd. liber.

SVMMARIVM.

Inhibitio extra curiam quo caſu denegata.

DECISIO LI.

IN vna Vlixbonen. in qua erant datæ tres ſentẽtiæ & decreta exequutoriales, & erat commiſſa cauſa nullitatis ſuper decreto exequutorialium, quia prætendebatur, exequutoriales nulliter decretas; cum inſtaretur pro inhibitione, vigore commiſſionis voluerunt Domini ad tollendam omnem ſuſpitionem fraudis, die 19. Nouembris 1540. quod tãtum inhiberem in Curia, & non darem inhibitionem extra Curiam. Cauſa erat intitulata Vlixbonen. beneficij de Porros inter Ioannem Vaaz ex vna, & Petrum Ludouici ex alia.

SVM-

SVMMARIVM.

Promiſſio de ſtando vnicæ ſententiæ ad effectum habendæ remiſſoriæ quo modo intellecta.

1 *Clement. vnic. de ſequeſtr. poſſ. intelligitur de prima ſententia lata contra poſſeſſorem, non ſi prima fuiſſet lata pro poſſeſſore.*

DECISIO LII.

DVbitaui ego in vna Montisregalis inter Vincentium Fanzonum ex vna, & Michaelem de Taro ex alia, an promiſſio de ſtando vnicæ ſententiæ ferendæ, facta per Michaelem ad effectum remiſſoriæ habendæ, intelligatur, ſi, vigore nouæ remiſſoriæ, reuocantur duæ ſententiæ, latæ in fauorem Michaelis promittentis; quas obtinuerat vigore remiſſoriæ ſibi decretæ, pro qua obligauerat ſe de ſtando vnicæ ſententiæ. Et pro parte Vincentij contra Michaelem dicebatur, quod ipſe promiſerat ſtare vnicæ ſententiæ, quandocumq. & in quacumque inſtantia ferretur. Certum erat, quod erat lata vna ſententia; ergo debebat ſtare ſuæ promiſſioni. Item, quia in beneficialibus non datur remiſſoria, niſi in tertia inſtãtia, &, ſi in tertia inſtantia accepiſſet Michael remiſſoriam, itidem Vincentius feciſſet, & probaſſet contra remiſſoriam Michaelis, & ſic tantum ſuper illa remiſſoria per vnam inſtantiam fuiſſet litigatum: ergo idem debebat dici in caſu iſto. Tamen Domini pro maiori parte, quia ex nouem tantum diſcreparunt, ſi bene recordor, duo: tenuerunt, quod dicta promiſſio intelligeretur de prima ſententia; & ad hoc allegata fuit Clemen. 1. de ſequeſt. poſſeſſ. & fructu. vbi vna ſententia lata contra poſſeſſorem, beneficium ſequeſtratur; & tamen illud intelligi-
2 tur, quando prima † ſententia fuit lata contra poſſeſſorem; ſecus vero, ſi prima ſententia fertur pro poſſeſſore, & ſecunda contra poſſeſſorem; quia tunc non debet fieri ſequeſtrum, vt ibi declarat Cardin. in 4. q. Item, quia illa promiſſio de ſtando vnicæ ſententiæ, ad effectum habendi remiſſoriam, intelligitur, ſi illam ſententiam contra ſe habuerit ex illa cauſa, puta ſi intentionem ſuam ex illa remiſſoria non probaret, non autem intelligitur, ſi ex alia cauſa ſententiã contrariam reportaret. Et facit, quod promiſſio de ſtando vnicæ ſententiæ, videtur, quod intelligitur de prima, argum. text. in l. Boues. §. hoc ſermone, de verb. ſign. Et ita reſolutum fuit coram me die 24. Nouembris 1540.

SVMMARIVM.

§. Sed & præſenti in Authen. de Sanctiſſ. Epiſc. & Authen. niſi rogati. C. ad Trebell. quomodo intelligantur.

1 *Conditio, ſi ſine liberis deceſſerit, iniuncta filio Epiſcopo, an, & quando habeatur pro non ſcripta.*

2 *Conditio prædicta quid operetur, ſubſtituto vno ex filijs teſtatoris.*

3 *Monaſterium quando non habeatur loco filij in ſubſtitutionibus.*

4 *In ſubſtitutione reciproca facta pluribus ſi ſine liberis, an comprehendatur Epiſcopus.*

DECISIO LIII.

IN vna Romana fideicommiſſi pro Bernardo de Bubalis cõtra Societatem ſancti Ambroſij coram Elect. Britonorieñ, in qua Franciſcus de Bubalis pater, inſtitutis quatuor filijs, inter quos erat quidam vocatus Io. Baptiſta, & alius Bernardinus, & eos inuicem ſubſtituerat in euentum, in quem aliquis eorum decederet ſine liberis, de legitimo matrimonio natis, quia volebat bona manere in familia; accidit, quod ex quatuor, prædefunctis duobus, deceſſit poſtea Io. Baptiſta, qui tempore obitus ſui erat Epiſcopus, & qui in vita alienauerat quamdam aream. Poſt mortem eius, tamquam vocatus ex fideicommiſſo, Bernardinus petebat illam aream à ſocietate, in quã erat alienata: dicebat ſocietas, quod ex quo Io. Baptiſta deceſſerat Epiſcopus, quod illa
1 conditio, † ſi ſine liberis ex matrimonio &c. habebatur pro non ſcripta, per tex. in §. ſed & præſenti in Authen. de ſanctiſſ. Epiſ. & in Authen. niſi rogati. C. ad Trebell. Tamen, hoc non obſtante, contrarium fuit cõcluſum; quia §. ſed hoc præſenti, tunc habet locum, quando Io. Baptiſta effectus Epiſcopus, diſpoſuiſſet de re illa in fauorem piæ cauſæ; ſed hic non diſpoſuerat, pro vt vult expreſſe Pau. de Caſt. in Authen. niſi rogati. C. ad Trebell. & Dec. conſ. 259. col. pen. ſeu
2 fin. Item, quia erat ſubſtitutus † vnus de filijs teſtatoris; quia tali caſu monaſterium non habetur loco filij, nec conditio tunc habetur pro non ſcripta, pro vt ita dicit Iaſ. qui in hoc dicit non reperiſſe contradictorẽ in conſ. 212. vol. 2. Dicebatur etiam per aliquos ex Dominis, tamen hoc non fuit firmatum, quod per illa verba; quia volebat
3 bona manere † in familia, quod ſatis dicebatur conſtare de voluntate patris, vt monaſterium excluderetur per ea, quæ dicit Dec. in dicto conſ. 259. in princ. fuit facta reſolutio die 24. Nouembris 1540. Dicebatur tamen in præcedenti caſu, quod ſi tem-

 pore

pore, quo teſtator fecit teſtamentum, Ioan-
nes Baptiſta fuiſſet Epiſcopus, quod tũc ſub
4 illa ſubſtitutione † reciproca, non fuiſſet ip-
ſe comprehenſus per not. Paul. de Caſtr. in
l. 1. §. lex falcidia, ff. ad l. falcid. Dec. in con-
ſil. 300. col. 4. in 7. quæſt. Sed quia Epiſco-
patus non probabatur illo tempore, cauſa
fuit reſoluta, vt ſupra.

SVMMARIVM.

An poſt tres conformes quis ſit admittendus ad beneficium c. Odoardus ſiue Peruenit.

1 *Appellationis remedium quo iure introductum.*
2 *Ex appellatione appellans non debet mereri pœnam.*
4 *Miles armatæ militiæ non conuenitur, niſi in quantum facere poteſt.*
5 *Condemnatus an dicatur quis per ſententiam ſuſpenſam per appellationem.*
6 *Doloſus an amittat beneficium, ne conueniatur, niſi in quantum facere poteſt.*
7 *Cum doloſo in quo diſpenſetur.*
8 *Spoliator quando audiatur in petitorio.*
9 *Spoliator Clericus quando euitet pœnam excommunicationis.*
10 *Difficultas an excuſet à pœna excommunicationis.*

DECISIO LIV.

FVit dubitatum in vna Arboren. coram D. Marco Antonio die 24. Nouembris 1540. inter Hieronymum Zapatã ex vna, & Petrum Vilaſclares ex alia; an poſt tres conformes quis ſit admittendus ad beneficium c. Odoardus ſiue Peruenit. & quinque ex Dominis, videlicet Domini Verallus, Io. Paulus, Rainaldus, Gomeſius, & Petrus Vortius diſtinguebant, quod aut quis habuit iuſtam cauſam litigãdi, & tunc eſſet admittendus, aut non habuit, & tunc non eſſet admittendus, ſequentes doctrinam Bald. in l. 1. C. qui bon. ced. poſſ. & quia, quando non habet iuſtã cauſam litigandi, videtur eſſe in dolo, litigando per tres conformes. Ego vero fui in contrario voto, & in meam ſententiam venerunt Domini, Thomas de Tanis, Maceraten, & Marſicanus, & ſic fuimus quatuor. Fundamentum meum fuit; quia, licet Bald. in dicta l. 1. loquatur cum diſtinctione; tamen Salicet. ibi tenet contrarium indiſtincte, cuius opinionem contra Ang. Arct. defendit Dec. in l. nemo ex ijs. col. fin. ff. de reg. iur. & Afflict. deciſ. Regni 379. & licet iſti loquantur in vna ſentẽtia, dicebam, quod idem erat dicendum, quãdo quis liti-
gauit per tres ſententias; quoniam remediũ
1 appellationis † introductum eſt de iure, nec
ego teneor ſtare ſententiæ vnicæ alicuius iu
dicis. Cum ergo illud remedium appellandi
2 ſit iuridicum, non † debet aliquam pœnam
mereri, & ex hoc quod quis facit, lege per-
mittente, puniri non debet. vulgat. l. Grac-
chus, C. ad l. Iul. de adult. Bene autem dice-
bam, quod propter illam temeritatem liti-
gandi poſt primam ſententiam, litigans, per
3 tres ſententias condemnabatur † in expen-
ſis, & quoad illas non poterat vti remedio
c. Odoardus ſiue Peruenit, & iſto caſu, ſi
non habebat in ære, debebat luere in cor-
pore, prout dicit Abb. in c. finem litibus. in
vltimo nota. de dol. & contum. quem ſeque-
bantur Dec. in l. ſi quis id quod in 4. col. &
ibi Claud. in 9. col. ff. de iuriſd. omn. iudic. &
Præpoſit. in c. reprehenſibilis in fine cõmen-
ti. de appellat. & ſic quoad principale dubiũ,
dicebam, quod, litigando per tres ſentẽtias,
ex quo, iure permittente, id faciebat, dice-
bam, quod non amittebat beneficium, ne
conueniretur, niſi in quantum facere pote-
rat, ſed quoad expenſas, in quibus condem-
nabatur, ratione iniuſtæ, & temerariæ vexa-
tionis, in illis ammittebat priuilegiũ.
Dicebam etiã, quod pro iſta parte erat tex.
in l. miles. in princ. iuncta gloſſ. ff. de re iu-
4 dic. Nam miles † armatæ militiæ condem-
natus non conuenitur, niſi inquantum face-
re poteſt. Ponderabam dictionem, condem-
natus, quæ de neceſſitate intelligi debebat
per tres ſententias: nam cum prima ſenten-
5 tia per appellationem † ſuſpendatur, non
poteſt dici aliquis condemnatus per text. in
l. 4. §. condemnatus, ff. de re iudic. Et quia
ille textus reſpicit exequutionẽ, dum dicit,
quod non tenetur, niſi inquantum facere po
teſt, ergo de neceſſitate debet intelligi poſt
tres ſententias: & tamen ſecundum gloſſ. ibi
communiter approbatam, ille text. exten-
ditur ad militem cęleſtis militię; ergo ibi eſt
caſus. Tandem, quia tres ſententiæ erant la
tæ ſuper ſpolio, Domini dixerunt, quod non
erat amplius inſiſtendum, an poſt tres debe-
ret admitti, quia, ex quo ſpoliando ille fue-
rat in dolo, dicebatur, quod nõ debebat ad-
6 mitti; † quia doloſus amittit beneficiũ, ne
conueniatur, &c. vt per Bal. in c. quæ in Ec-
cleſiarum, colum. 3. verſ. accipio ſecundam
gloſſ. &c. de conſtit. & in c. ex parte de con-
ſuet. in c. Sedes Apoſtolica. de reſcript. re-
fert, & ſequitur Crot. in repet. §. Diui. l. fi-
liusfam. nu. 72. ff. de legat. 1. deciſ. 83. alias
22. de reſtit. ſpol. in antiq. & Capp. To-
loſ. deciſ. 466. non obſtat text. & ibi gloſ. in
c. ſtudeat 50. diſtinct. vbi in delinquente, &
7 ſic doloſo † diſpenſatur in beneficio, licet
non in officio, quia illud eſt in præiudicium
ſuperioris: ſed in præiudicium tertij nihil
ibi dicitur: non obſtat text. in c. olim 2. de
reſtit.

reſtit. ſpoliat. quia ibi ſpoliator nil habebat in bonis, & conſtabat, quod fuerat ſpoliatus ſuis bonis: ideo expectatur, vt reſtituatur, vt poſſit ſatisfacere: tamen, iſto caſu, dicerem,
8 quod ad hoc † vt ſpoliator, volens audiri in petitorio, non audiretur, niſi integraliter ſatisfaceret, vt dicit d. deciſ. 83. ſuperius allegata. Item dicerem, quod, licet Clericus ſpo-
9 liator non haberet illam congruam portionem pro ſui ſuſtentatione, pro quo facit §. quod ſi delinquentes in authent. de mandat. Prin. tamen, ſi conſtaret, quod ipſe nō poſſet ſatisfacere, dicerem, quod ſaltem euitaret pœnam excommunicationis, per id, quod dicit Paul. de Caſtr. in l. ſi reus paratus. in princip. ff. de procurat. vbi vult, quod difficul-
10 tas † excuſet à pœna excōmunicationis: quoad euitationem * carceris, non auderem firmare, per id, quod dixi ſuperius tenere Abbat. in c. finem litibus in vltimo notab.

* Quoad euitationē carceris fuit dictum in vna Calagurritana Heremitorij, coram D. Aquen. die 12. Octobris 1545. quod Clericus etiam quod teneretur ex delicto, nihilominus, quoad euitandum carcerem, admitteretur ad ceſſionem bonorum, per ea, quæ dicit Abb. in c. Odoardus, col. 2. verſic. opponitur contra tex. & tex. de ſolution. & ita in hanc partem Domini inclinauerunt, quia non fuit niſi ſemel infortunium: vbi dixi ſupra Calagurritana, erat intitulata Papien. parochialis.

SVMMARIVM.

Iuſpatronatus in potente præſumitur ex vſurpatione quæſitum.

1 *Iuſpatronatus parochianorum in dubio præſumitur ex vſurpatione.*
2 *Idem in Magnate declara deciſ. ſeq. numero 6.*

DECISIO LV.

FVit * reſolutū in vna Oſcen. Parochialis S. Vincentij, die 24. Nouembris 1540. coram D. Sarnen, quod, ſicut dicimus per dictum Antonij de But. in c. cum dilectus, de offic. ordin. quod iuſpatronatus paro-
1 chianorum † in dubio præſumitur acquiſitum per vſurpationem; ita idem diceremus in iurepatronatu
2 alicuius † Magnatis, prout tunc diſputabatur de iurepatronatu Infantis Hiſpaniæ, & dicebat D. Marſicanus, quod iſta fuerat quædam nota D. Simonetæ, qui nullam doctrinā allegabat; ſed D. Marſicanus dicebat, quod ratio eſt, quod in iſtis Magnatibus, præſumitur, quod Ordinarius non audeat contradicere, quod ſecus eſt in alijs priuatis, vt per Dec. conſ. 146. col. 1.

* Vide ad materiam, quod eſt deciſum infra deciſ. 199. & Andr. Sicul. in d. c. cum dilectus, col. 4. verſic. limita tñ, &c. Idem fuit dictum in vna Elnēn. Prioratus de Cornellano, die 23. Nouēb. 1545. corā D. Mohedano, vbi tractabatur de quaſipoſſeſſione præſentandi per vnicum actū præſentationis factæ per Imperatorem de d. Prioratu, vt Comitē Roſſilionis, quod ex quo, vt Imperator, ſeu Comes, erat potens, quod Patronatus præſumeretur ex vſurpatione: & ideo prouiſio Apoſtolica anterior, quæ habebat derogationem, quatenus iuſpatronatus non eſſet ex fundatione, etiam ſi ad Comitem, ſeu Ducem, &c. in totum eſſet præferenda præſentationi poſteriori factæ per ipſum Imperatorem. Nec obſtat, quod Imperator vna vice præſentaſſet, & illa præſentatio eſſet ſortita effectum: & probabatur, quod erant viginti anni ante præſentationem, quod erat publica vox & fama, quod dictum beneficium erat de iurepatronatus ex dotatione, & fundatione: & ideo, dato patronatu, & ſic beneficio in ſtatu ſeruitutis, quod beneficiū præſumebatur ex dotatione, & fundatione, iuxta deciſ. Caſſador. 4. de probat. & 7. de iur. patronat. quia fuit reſponſum, quod illa fama publica 20. annorum erat recens, & erat ſufficiens ad cauſandam bonam fidē ſuæ, vide. per Abbat. in c. ſi diligenti, col. 4. de præſcript. & Bart. in l. Celſus, ff. de Vſucap. & ideo propter illam bonam fidem ex vnico actu, erat quæſita quaſi poſſeſſio præſentandi; ſed illa fama, non erat potens, cum eſſet de recenti ad probandam dotationem, & fundationem, quia fama de recenti non plene probat, ſed tantum ſemiplene. Non obſtant deciſ. Caſſador. 4. de probat. & 7. de iurepatronat. quia loquuntur, dato patronatu, prout erat in caſu eius, vbi ex confeſſione probabatur; at hic non conſtabat de patronatu; ſed de quaſi poſſeſſione: & aliud eſt in iſtis poſſeſſorium, aliud petitorium, vt dicit Caſſador. deciſ. 2. de probat. Item & ſecundo dicebatur, quod Caſſador. quando eſſet intelligendus, vt dato patronatu, idest dato beneficio in ſtatu ſeruitutis, vt præſumeretur ex dotatione, & fundatione, procederet, vbi eſſemus in perſonis priuatis, ſecus, vbi eramus in potente, ex quo ex interpretatione Rotæ, præſumebatur illa quaſi poſſeſſio ex vſurpatione, & non ex fundatione.

1 *Potenti an ſit concedenda remiſſoria ad probandum immemorabilem pro iurepatronatu.*
Exiſtens in quaſi poſſeſſione præſentandi, ſi probet immemorabilem, poteſt allegare quemcunque titulum.
2 *Iuſpatronatus an in antiquis probetur per famam, & num. 3. & 4.*

DECISIO LVI.

ET * in eadē fuit dictum die 21. Nouembris 1545. in qua petebatur remiſſoria pro parte Imperatoris ad probādum iuſpatronatus, quod ſi volebat probare immemorabilem eo modo, quo poterat, quod
1 daretur; quia † probata immemorabili, poterat allegare quem titulum volebat, & ſic illa probatio tolleret præſumptionem vſurpationis, prout fuit dictum, quod alias ad probandā immemorabilem fuerat conceſſa cuidam ſeruitori D. Ioannis Pauli, vbi tractabatur de patronatu cuiuſdam Communitatis. Si autem volebat remiſſoriam ad probandam
2 famam, dicendo, quod fama † in antiquis probat iuſpatronatus, vt ſentit Bald. in authen. quas actiones. in fine, C. de Sacroſanct. Eccleſ. & Caſſador. deciſ. 2. de probat. Fuit dictum, quod fama ſola etiam, quod eſſemus in antiquis non probaret,
3 ſtante præſumptione † vſurpationis in contrarium, & poſſeſſione longiſſima, quia cōſtabat per quatuor prouiſiones, quæ durauerant ſpatio centum viginti annorum, quod Papa ſemper ſine derogatione, nec mentione iuriſpatronatus prouiderat. Item Rota tenet, quod ſola fama
4 in antiquis non probat iuſpatronatus, niſi quando adeſt lōgiſſima poſſeſſio

* Quia in cauſa Oſcen. S. Vincentij fuit negata remiſſoria Infanti, ad probandam immemorabilem, ex eo quia dicebatur, quod ex quo Rota tenebat, quod in Magnate præſumebatur, ex vſurpatione: & ideo ſtante dicta præſūptione ab initio, illa immemorabilis ſemper diceretur continuata cum illa vſurpatione: & ideo tunc non fuit conceſſa, niſi Infans doceret de aliqua iuſta cauſa ex qua ius præſentandi ortum habuiſſet, & tamen poſtea in iſto eodem fol. in Apoſtilla dico, quod fuit conceſſa remiſſoria Seruitori Io. Pauli ad probandam immemorabilem, & cum iſta æquiparentur, videntur iſtæ deciſiones contrariæ. Ideo die 22. Octobris 1548. fuit dictum in vna Fauētina corā D. Achille de Graſſis, quod aut eramus in Domino, & Populo, qui ſuperiorem recognoſcebat; & tunc probata immemorabili poſſet allegari dotatio, & fundatio; & ad probandam iſtam immemorabilē eſ-

ſſio præſentandi, prout ſentit Bald.in l.eum ſuper C.de rei vindicat. & Caſſador. in dicta deciſ.2.de probat. & dixit infra deciſ. 8. 135. libro primo.

ſic danda remiſſoria, ratio eſt, quia, ex quo iſti recognoſcunt ſuperiorem, ſi ius præſentandi vellent vſurpare, de facile poſſet per ſuperiorem prouideri, & iſta ratione in priuato, quando ſumus in immemorabili tempore, præſumitur ex dotatione, & fundatione; quia etiā vſurpatio tanquam delictum non eſt præſumenda. Aut ſumus in Potente, qui non recognoſcit ſuperiorem, & tunc poſſet capi iſta præſumptio vſurpationis: ſed etiam iſto caſu obſtat, quia etiam in Potente non eſt capienda præſumptio delicti, & ſemper dato quocumque Potente, quantumcunque Imperatore etiam in iſtis habet ſuperiorem, puta Papam, coram quo poteſt peti adminiſtratio iuſtitiæ, & quia dictum ſpeculat. de quo infra deciſ 199. lib. 1. ſuper quo fundatur Rota ad decidendum, quod præſumatur ex vſurpatione, tantum Specul. loquitur in Italia, ergo in alijs locis dicitur ceſſare iſta præſumptio vſurpationis: & ideo ego dicerem, quod vbicunque probaretur immemorabilis poſſeſſio, etiā in quocumq; etiā quantumcumque potente, ſemper poſſet allegari quicumque titulus, & ita tunc placuit etiam alijs Dominis. vel probata immemorabili poſſeſſione ſemper præſumeretur, ſeu allegari poſſet dotatio, & fundatio.

SVMMARIVM.

Doctor per priuilegium, tamen præcedente examine, præferendus familiari Papę poſt aſſumptionem.

DECISIO LVII.

FVit reſolutum die 24. Nouemb. 1540. coram D. Aqueñ, in vna Vieen. hebdomadariæ inter Ioannem Cordellas contra Matthæum Caſes, quod Ioannes Cordellas, qui erat Doctor per priuilegium, tamen cum rigoroſo examine non fuerat doctoratus per D.Guilelmũ Caſſadorum cum alijs tribus Doctoribus, iuxta formã cõmiſſionis, eſſet præferendus Matthæo Caſes familiari Pontificis poſt aſſumptionem.

1 *Exequutoriales an poſſint relaxari, citato procuratore, conſtituto cum ampla poteſtate, vel requiratur citatio principalis.*
2 *Inſtantia an finiatur per ſententiam, & num. 3. & 7.*
4 *Procurator inſtantia an poſſit citari in exequutione, & num. 6.*
5 *Inſtantia an detur in exequutiuis.*
8 *Mandatum extenditur ad vicina, & dependentia à mandato.*
9 *In exequutione quomodo adhibenda cauſa cognitio.*

DECISIO LVIII.

*In iſta nihil fuit reſolutum.

IN vna Vlixbonen.* beneficij de Porros, quam propoſui die 29. Nouemb. 1540. in qua erat conſtitutus Petrus Antonius Caſulanus procurator cum ampla poteſtate, & tanta, quantam dominus principalis habebat, & dicebat mandatum, quod in dicta cauſa Vlixbonen, & lite, eum conſtituebat,
1 procuratorẽ † cum ampla poteſtate, &c. Et poſtea circa finem mandati dicebatur, quod procurator poſſet appellare, & grauamina proſequi vſque ad tertiam inſtantiam. Accidit, quod Nicolaus procurator reportauerat tres ſententias contrarias, & poſtea fuerunt decretæ exequutoriales, citato illo procuratore: dicebatur de nullitate illarum exequutorialium; quia mandatum erat limitatum vſque ad tertiam inſtantiam. Et
2 certum, eſt quod † inſtantia. ſententia finitur. l. properandum in princ. C. de iudic. quã allegat Alex. in l. poſtquam liti, in 1. col. & ibi Iaſ. in 2. col. C. de pact. gloſ. in c. pia. §. ſi vero, in ver. iudicij. de exception. in 6. quã notant ibi Archid. Domin. & Franc. dicentes, hoc notabile pro conſtitutionibus, ſeu diſpoſitionibus de inſtantia loquentibus. Immo dicebatur, quod poſt concluſum in
3 cauſa, ante ſententiam † inſtantia eſſet finita, vt videtur voluiſſe Bar. in l. 2. col. 2. verſ. quæro. ff. de furt. per tex. in Authen. ad hæc, quam notat ibi Aret. expreſſe ad hoc in ſecundo not. C. de iud. & ideo nõ ſolum exequutoriales, ſed etiam tertia ſententia videbatur eſſe nulla. Et quod exequutio non
4 eſſet pars † inſtantiæ, & per conſequens procurator nõ potuiſſet citari; dicebatur, iſtud præſupponere Alex. in l. properandum col. 1. C. de ind. in illo articulo, an in exequutiuis, pro vt in re iudicata, & inſtrumento
5 guarentigiato, ſit dare inſtantiam, † & ſic, an de nouo incipiat inſtantia: de quo non dubitaretur, ſi exequutiõ eſſet pars illius inſtantiæ: & pro iſta parte videbatur deciſ. Archid. & Domin. in c. pia. §. fin. col. 1. verſ. not. ex illo tex. &c. de except. in 6. vbi Do-
6 min. dicit, quod habens mandatum † ad iudicium, non dicitur habere mandatum ad impediendam exequutionem: & Domin. ſequitur Felin. in c. quoad cõſultationem col. 12. verſ. not. inſuper perpetuo de re iudic. Tamen, iſtis non obſtantibus, fuit determinatum contrarium; quia dicebatur, quod mandatum habebat duas partes: in prima parte procurator conſtituebatur, & habebat illam poteſtatem, quã dominus in lite, & cauſa: modo ponderabatur, quod & * lis,
7 & cauſa non dicitur † ſententia finita: ſed tunc dicitur finita, quando ſententia eſt exequutioni mandata, pro vt annotaui in vna additione, quam feci in vna deciſ. Rotæ in nouis: & ideo non poteramus hic dicere, quod mandatum eſſet per ſententiã finitum: & quando fuit limitatum mandatum vſque ad tertiam inſtantiam in ſecunda parte mandati, illud erat reſpectu appellationis, & proſequutionis grauaminum; quæ appellatio & proſequutio nõ poteſt vltra tertiam inſtantiam durare. Præterea
8 dicebatur, quod mandatum † extenditur ad vicina, & dependentia à mandato, pro vt not. Felin. in c. cum dilecta, num. 12. de reſcript. & Curtius Iunior, in l. diligenter, ff. mandat.

*Lis & cauſa &c. Iſtud fundamentũ fuit reprobatum poſtea, dum ſecũdo loco propoſuiſſem cauſam, quia dicebatur, quod procurator conſtituitur in lite per ſententiã latã in prima inſtantia, expirat eius mandatũ iuxta cõmuné opinioné ın

l. iouitus C. de procuratoribus: & ideo ista decis. remansit in pendenti, donec ite ruponeretur causa.

mandat. Ad illud de exequutione, quod non
ſit pars inſtantiæ, poſſet dici, quod habet
locum, vbi ſumus in exequutione, quam
nulla cognitio præceſſit, immo in ipſa exe-
9 quutione eſt adhibenda cauſæ † cognitio,
pro vt eſt in inſtrumento guarentigiato, &
in forma Cameræ: ſecus eſt in exequutio-
ne, quæ dependet ex iudicato, in qua non
requiritur vlterior cognitio. Item diceba-
10 tur, quod verbum, inſtantia, † multis mo-
dis capitur, pro vt voluit Speculator in tit.
de reconuentio. §. 3. vbi dicit, quod capi-
tur ſtricte ad differentiam iudicij, & dicitur
durare vſque ad concluſionem, quia poſt
concluſionem dicitur iudicium: conſidera-
tur largius, & dicitur vſque ad ſententiam
largiſſime, & vſque ad exequutionem. Sed
in hoc non inſiſto, quia primum fundamen-
tum eſt reale, per quod Rota fuit mota ad
decidendum hanc cauſam.

SVMMARIVM.

In beneficialibus poſt quadriennium an detur reſtitutio in integrum.

1 *In beneficialibus poſt quadriennium an detur reſtitutio, & decis. ſeq.*
2 *Quid in Eccleſia, & in Clerico.*
3 *Sententia an trãſeat in iudicatum, vbi agitur de periculo animæ.*
4 *Remedium ordinarium quando competit, non recurritur ad extraordinarium.*

DECISIO LIX.

*Vide etiã ſup. decis. 51. Vide aliquid per Deciũ conſ. 416. nu 8. verſ. 3. quod ue iure, &c.

FVit propoſitum dubiũ in vna * Aſtorieñ
portioñ per D. Marcum Antonium, die
29. Nouembris 1540. an in beneficialibus
1 poſt quadriennium detur reſtitutio † in in-
tegrum. Et in opinione, quod non daretur,
fui primo Ego ſecundus reſponſalis, D. Io.
Paulus, Rainaldus, Sarneñ, & Aqueñ. Fuit fun
damentum meum, quia nos habemus Re-
2 gulam, quod poſt quadriennium † non detur
reſtitutio: inuenio regulam limitatam in
Eccleſia, & ex cauſa. Cum ergo clericus nõ
ſit einſdem fauoris, cuius eſt Eccleſia; ſe-
quitur, quod tex. in c. 1. de reſtit. ni integ. in
6. non habeat locum: præterea in dicto c.
1. dicitur, quod ex cauſa datur reſtitutio. gl.
ibi conſiderat cauſam, quando eſt enor-
miſſima læſio, ſed dato, quod conſtet de bo-
no iure, per hoc clericus non dicitur enor-
miter læſus, cum nullum damnum patiatur,
ſed potius lucrum dicatur amittere: ergo
ex tali cauſa, non dicitur ſibi competere re-
ſtitutio. Non obſtat fundamentum, in quo
aduerſarij multum nitebantur, videlicet, Do
mini Hieronymus, & Thomas, qui contra-
riam opinionem tenuerunt, videlicet, quod
3 vbi eſt periculum animæ, † ſententia non
tranſit in rem iudicatam; & ideo quando-
cumque poteſt quis reſtitutionem petere,
pro vt dicimus in matrimonio carnali: ergo
& idem eſt dicendum in matrimonio ſpiri-
tuali, per not. per Felin. in c. lator, de re iud.
quia dicitur, quod, licet in matrimonio car-
nali ſententia non tranſeat in rem iudicatã,
dicto c. lator, & conſanguinei; tamen in
matrimonio ſpiritnali, quoad victum, ex
quo reſpectu eius nullum imminet pericu-
lum; ſententia tranſit in rem iudicatam,
pro vt declarat Felin. in dicto c. lator in x.
limitat. de re iud. & tunc, ſi tranſit in rem
iudicatam, dicitur obſtare quadriennium,
per ea, quæ dicit Felin. in c. 1. col. fin. de
præſcription. Et licet victor ſit in peccato,
& quod ad eum non tranſeat in rem iudica-
tam; tamen tunc datur remedium ordina-
rium, quia poteſt contra eum inquiri per
ordinarium, ſeu contra eum procedi per
viam denuntiationis. Cum ergo detur hoc
4 remedium † ordinarium: non eſt recurren-
dum ad remedium extraordinarium reſtitu-
tionis. gloſ. in dicto c. 1. in verbo. beneficij.
l. in cauſa. ff. de mino. Cum alijs D. Sarneñ
etiam ſenſit illud fundamentum, quod ſu-
perius dicebam, ſcilicet, quod quia non da-
tur reſtitutio, niſi ex cauſa enormiſſimæ læ-
ſionis & in iſtis beneficialibus, quia non di-
citur lædi, cum in eis non conſideretur ius
eſſe aliquod, pro vt decis. 8. de probat. in
nouis, & quis agitur de lucro perdẽdo, quod
non erat radicatum, quod non daretur re-
ſtitutio: & allegauit iſtam partem tenere
Caſſador. decis. 2. de reſtit. in integ. Faciunt
pro iſta parte, quæ dicit Anton. de But. in
c. ad audientiam. 2. col. final. de reſcript. In
iſta audientia non venerunt Domini Ma-
cerateñ, & Marſicanus: in ſequenti audien-
tia venerunt, quæ fuit tertia Decembris, &
ipſi duo tenuerunt cum duobus, & ſic fue-
runt quatuor vota pro parte affirmatiua,
quod daretur, & quinque vota, quod non
daretur.

DECISIO LX.

DE anno 1546. die 27. Iannarij in vna
Cæſaraugnſtana Parochialis de Tor-
ralua pro Bartholomæo Fortunij, contra
Petrum Valero, D. Thomas de Thanis pro-
poſuit idem dubium, videlicet, an in be-
neficialibus poſt quadriennium poſſit peti
reſtitutio in integrum. Et fuit per omnes,
qui erant nouem, votantes, reſolutum, quod
non daretur reſtitutio. Solus D. Moheda-
nus dubitauit, ex quo text. in c. 1. de reſtit.
in integ. in 6. dicit, quod reſtitutio ex cauſa
datur, & gloſſ. exemplificat, quando eſt
enormiſſima læſio: ſed vbi conſtat de bono
iure, læditur in totum; ergo læſio enor-
miſſi-

miſſima. D.Thomas dicit, quod ſuper hoc daret dubium, & quod firmaretur quæſtio ſimpliciter, an reſtitutio detur, & poſtea diſcuteret, an eſſet aliqua cauſa, propter quã reſtitutio dari debet. Sed ad motiuum D.Mohedani patet reſponſio ex ijs, quæ di cuntur in deciſione iſta, & vide in ſecundo libro annotationum mearum deciſ. 370.

SVMMARIVM.

Excommunicatio ad effectum annullandi prouiſionem, alteri factam, an probetur per ſententiam declaratoriam, & brachium ſæculare.

1 *Notario atteſtanti de actu præterito an credatur.*
2 *Declaratoria an probet excommunicationem, & num.4.*
3 *In materia obiectiua inſertio facta in exequutorialibus, an probet.*
5 *Inſertis in exequutorialibus an credatur.*

DECISIO LXI.

Dubitaui ego in vna Gebẽneñ Parochialis de Serraualle, an ad effectum annullandi prouiſionem factam Iacobo, tan quam de excommunicato, ſufficeret docere de excommunicatione, per ſententiam declaratoriam, alias de anno 1533. per D.Camillum de Ballconibus in Rota latam, & vl tra dictam declaratoriam erat productum brachium ſęculare, Et pro parte negatiua dicebatur, quod brachium ſęculare, ſeu inſtrumentum brachij ſęcularis, ſolum proba bat inuocationem brachij ſęcularis, non au tem aliquam declaratoriam excommunica tionis: ex quo notarius atteſtabatur de actu
1 de præterito, † cui non creditur ad not. per Innoc. Abb. & alios in c. quoniam contra, & per legiſtas in authen. ſi quis in aliquo. Et dato, quod brachium ſęculare probaret declaratoriam, tamen, ex quo huiuſmodi ex communicatio, opponebatur in vim perem
2 ptoriæ exceptionis, † tunc declaratoria, ſiue denunciatio non probat excommunicationem: ſed aliter oportet, quod conſtet de excommunicatione, iuxta deciſ. 252. alias 8. in tit. de except. in nouis Aegid. deciſ. 86.
3 in fine, & inſertio † facta in exequutorialibus in materia obiectiua, non concludenter probat ad not. per Aegid. deciſ. 528. & clarius deciſ. 561. in verſ. hæc denunciatio. Pro parte contraria dicebatur, quod de
4 nunciatio probabat excommunicationem, vt per Hoſtien. in c. prudentia. de offic. delegat. & tanto magis in caſu iſto, vbi conſtabat ex ſententia declaratoria de ſpecie excommunicationis, & de nomine excõmunicantis, vt per Dominic. qui opiniones ad concordiam reducere, videtur in c. pia. §. ſi quis, colum. pen. verſ. forte poſſent reduci, &c. de exceptio. in 6. & quia erat productum brachium ſęculare, & inſertis in dicto brachio ſęculari creditur, iuxta Rot. deciſ. 732. alias 57. de reſcript. in antiquis,
5 vbi † præinſertis in exequutorialibus creditur: & ratio eſt, quia ſumus in iudicialibus iuxta deciſ. Rotæ 92. alias 2. de fide inſtrumen. in antiquis: Et pro iſta parte fuit facta reſolutio die 10. Decembris 1540. quia ex quo eramus in cẽſuris latis in Curia, ex quo de facili poterat recurri ad regeſtũ, quod crederetur inſerto, & ſi aduerſarius volebat dicere de nullitate cenſurarum, quod ipſe produceret regeſtum.

SVMMARIVM.

An licentia Cæſaris, diſponendi de bonis feudalibus, intelligatur non ſolum de feudo nouo, ſed etiam antiquo.

1 *Verba in dubio debent intelligi, vt minus cenſeatur præiudicatum iure tertij.*
2 *Priuilegia quomodo interpretanda.*
3 *Principis mens qualiter de iure præſumatur.*
In feudo antiquo, an poſſit Princeps præiudicare agnatis.
4 *Feudi appellatione, de quo in dubio intelligatur.*
5 *Excommunicationis appellatione, in dubio, quæ veniat.*
6 *Pater in quo feudo poſſit præiudicare filijs.*
7 *Verba ſatis dicuntur operari, cum tollunt dubitatem.*

DECISIO LXII.

In vna Parmeñ Vallium coram D. Hieronymo Verallo fuit dubitatum, die 10. Decembris 1540. An licentia, ſeu indultum Imperatoris, concedens facultatem diſponẽ di Io. Galeatio de Corrigio de bonis feuda libus, intelligeretur, non ſolum de feudo no uo, ſed etiam antiquo. Et pro parte illa, quod tantum cenſeretur conceſſa licentia di ſponendi de feudo nouo, fuit allegata vna nota Matthæi de Afflictis in conſtitutione 24. incipiente, vt de ſucceſſionibus, col. 18. verſic. ſed iuxta hoc quæro &c. lib. 3. conſti tut. regni. Et vltra eum fuit conſideratũ,
1 quod hic eramus in dubio; vnde † verba debebant ita intelligi, vt minus cenſeretur præiudicatum eſſe iuri tertij, l. 2. §. merito, ne quid in loco publico, & in l. nec auus. C. de emancipan. liber. & ideo debebat intelligi de feudo nouo, in quo minus præiudicabatur agnatis, quam in feudo anti-
2 quo. Item, quia priuilegium † debebat ſtri-

cte

&c interpretari, & vt minus læderet ius cō
mune, quum fieri poſſet, iuxta dictum Sali-
cet. in l.2. C.de noxa, & gloſ. in l.fin. §.in
cōputatione, C.de iur.deliber. & quia talis
3 præſumitur eſſe mens † Principis, qualis de
iure eſſe debet, l.ex facto, vbi Bal. & Aret.
ff.de vulga. & pupill. Sed an in feudo anti-
quo poſſit etiam Princeps præiudicare agna
tis, eſt arduum dubium, & DD. quaſi pro
maiori parte videntur inclinare in partem,
quod non, vt ponit Cardin. in §. Titius, in
titu. ſi de feud. fuer. conten. inter Domin.
& agnat. ergo videtur Princeps conceſ-
ſiſſe licentiam in caſu claro, & expedito de
iure, videlicet, in feudo nouo, in quo non
dubitatur, quod Princeps poſſit. Et pro iſta
parte fuit allegatum conſ. vnum Soc. 165.
num.2. & Paul.de Caſt.176.in primo. Non
4 obſtat, quod dicebatur, quod in dubio, † ap
pellatione * feudi intelligitur de feudo an-
tiquo, vbi agitur ſuper feudo iā poſſeſſo, vt
per Bal.in c.1. in prin. ſi de feudo fuerit cō
tract. inter Dom. & agnat. quem ſequi-
tur Alex. conſ. 15. col.2. vol.5. Deci. con-
ſil. 269. col.2. 395. col. 1. & 445. col. 3.
& Curt. iun. in tract. ſuo feudi, in 8. quæ-
ſtio. primæ partis principalis, col. 5. ver-
ſic. iſta regula patitur, &c. quia dicebatur,
quod iſtud non procedebat, vbi agebatur de
præiudicio tertij, pro vt dicit Affict. in
d.conſtitutione ſuperius allegata in 18. co-
lum. pro quo facit, quod dicit Felin.in c.1.
col.6. in princ. verſic. declara duobus mo-
dis de reſcript. & quod dicit Præpoſitus in
cap.2.qui Cler.vel vouen. & Felin. in cap.
venerabilem de except. vbi licet in du-
5 bio, † appellatione excommunicationis ve-
niat maior, tamen ſecus eſt, quando tracta-
tur de præiudicio tertij. Non obſtat clau-
ſula, quę erat poſita in priuilegio ſucceden
tium duntaxat in præfato feudo, iure omni-
no ſublato: nam dicebatur, quod; an in feu-
do nouo cum conſenſu domini valeat alie-
natio in præiudicium ſucceſſorum, repute-
tur ardua quæſtio: & quando feudum fuiſ-
ſet non ſimpliciter receptum, ſed pater fuiſ-
ſet ſtipulatus pro ſe, & filijs; tunc etiam,
6 in nouo de iure communi † non poſſet pa-
ter illi præiudicare, prout not. Paul.de Ca-
ſtro poſt Din. & Ang. & alij ſequuntur in
l.apud Iulianum, §.ſi quis alicui; vbi Iaſ.ff.de
legat. 1. quem §.legit. Paul. cum l.cum ſer-
uus. Et hanc dicit eſſe magis communē opi-
nionem Alex. conſ.106. col. pen. vol.4. Et
propter plures doctorum diſtinctiones, &
opinionum varietates, habetur pro quæſtio
ne multum dubitabili, vt apparet ex not.
per Curtium in tract. feud. in 4. parte prin.
in materia alienationis, verſ.ex prædicta re
gula, & communi concluſione, col.3. dum
per quinque columnas examinat quęſtionē,
an teſtator poſſit in teſtamento vni filiorū

* In dubio appellatione feudi, quod veniat feudū antiquum. Vide Alciat. in tract. de præſumpt. pag. 461. in 28. præſumpt.

totum feudum prælegare, & Iaſ. in l.2. ver-
ſic.22. & vlt.C.de iure emphit. & Matthęus
de Afflict. vbi in proprijs terminis feudi no-
ui examinat, in c.1. col. 3. verſ.modo quęro
quid in feudo nouo, de alienat. paterni feu-
di, & quia in multis caſibus per DD. reſol-
uitur communiter etiam in feudo nouo, etiā
accedente domini licentia, poſſe ſucceſſo-
res cōtrauenire; & in pluribus remanet quæ
ſtio dubitabilis. Clauſula tollens ius ſucce-
dentium etiam in feudo nouo multum ope-
rabitur, tum quoad caſus, in quibus nō poſ-
ſet habens domini conſenſum præiudicare,
tum quoad eos, in quibus DD. manent du-
bij: nam verba non ſunt ſine effectu operan
7 di, † cum operantur, tollendo dubitationē:
maxime, vbi agitur de tertij præiudicio
Abb. in c. certificari de ſepulturis, col. 3.
verſic. Et ſic non obſtat.

SVMMARIVM.

An collatio facta excommunicato, citato
per edictum ad parendum, & ob non
paritionem declarato, ſit nulla.

1 *Excommunicari vt quis poſſit, an ſufficiat ficta contumacia.*
2 *Ignorantia quando non excuſet.*

DECISIO LXIII.

FVit dubitatum corā me in vna Geben.
Parochialis de Serraualle; die 17. De-
cembris 1540. ſtante intimatione exequuto
rialium per edictum in locis circumuicinis
cuidam Iacobo de Sabaudia, & declaratoria
incurſus cenſurarum, ob non paritionem po
ſtea ſubſequuta; an collatio, facta taliter
excommunicato, ſit nulla. Et pro parte ne-
gatiua dicebatur, quod negari non poterat,
quin iſte eſſet fictus contumax, & ſic excō-
1 municari non poterat, cum † vt quis excō-
municari poſſit, nō ſufficiat ficta contuma-
cia, ad Bal.in l.eum qui res.col.2. C.de pro
curat. & quod dicit Innocen.in c.fin.de eo,
qui mittitur in poſſeſſionem, quod requiri-
tur certa, & indubitata notitia, & cum in
exequutorialibus ſemper ponantur illa ver-
ba, Quod ſi contempſerit, vel diſtulerit, &c.
& hic non ſit talis contemptus, vel cōtuma-
cia: & ex mente iudicis, qui tales exequuto-
riales decreuit, apparet, quod aliter noluit
excommunicare; talis excommunicatio nō
potuit annullare collationes interim factas,
prout in excōmunicatione lata in teſtes im
peditos non venientes, decidit Abb. & ibi
ſequitur Felin. in c.2. ad finem. de teſtib. co
gendis: & ad iſtud benefacit, quod dicit de-
ciſ.fin. de dolo, & contum. in nouis, & quod
ſcribit Belenſinus in tract. de charitatiuo
ſubſi-

ſubſidio, quæſt. 101. Item Iacobus ignorauit excommunicationem; ergo collatio mero iure tenuit, ad text. & ibi gloſ. in c. Apoſtolicæ. de Cler. excom. miniſt. & deciſ. 44. in titu. de reſcript. in antiquis, alias n. 281. & quod dicit Ant. & Abb. in c. ad probandũ de re iudic. Quod ſi ſententia eſt lata in lõginquo, quod veriſimiliter non potuit tranſire in notitiam, quod actus valet, & pro iſta parte conſuluit Cardin. conſ. 40. & ſequen. Iſtis tamen non obſtantibus, fuit reſolutum contrarium, & dictum, quod iſtum caſum determinat Caſſador. deciſ. 1. de præben. & gloſ. Ant. Abb. & alij, in d. c. Apoſtolicæ, de Cleric. excom. miniſt. vbi licet, quo-
2 ad pœnam irregularitatis ignorantia † excuſet; tamen, quoad nullitatem actus, ignorantia non excuſat, & quia hic ſumus in Principe, qui mandat, vt conſtito de non tuto acceſſu, ille poſſit citari; et ſi non compareat, procedatur ad excommunicationẽ: Vnde imputandum eſt ei, qui in tali loco moraretur, ad not. in Clemen. 1. de iudic. & ex ijs patet clara reſponſio, ad adducta in contrarium.

SVMMARIVM.

An teſtes examinati in vno iudicio per viam exceptionis, in alio iudicio per viam actionis, inter eaſdem perſonas faciant fidem.

DECISIO LXIV.

FVit dubitatum in vna Spoletana prætenſi decurſus aquarum, an teſtes examinati in vno iudicio per viam exceptionis poſtea in alio iudicio per viam actionis inter eaſdem perſonas facerent fidem, puta, In partibus Cherubinus agebat ſpolio, ſuper certo decurſu aquarum contra Archangelum ipſe Archangelus pro defenſione ſua, per viam exceptionis, dedit exceptiones, in quibus dicebat, ſe antiquiſſimo tempore dictas aquas poſſediſſe, & in fine exceptionum poſuerat clauſulam, petens ius, & iuſtitiam ſibi miniſtrari omni meliori modo, & per teſtes examinatos ſuper illa antiqua poſſeſſione eam probabat: tamen quia Cherubinus docuerat de ſua poſſeſſione, & ſpolio, fuit reſtitutus, tanquam quod vltimum ſpolium eſſet purgandum: Parito poſtea iudicato, dicebat Archangelus, quod erat reſtituendus ad ſuã poſſeſſionem antiquiorem, quam dicebat probaſſe per illos teſtes examinatos ſuper exceptionibus per eũ datis. Tandem articulo diſcuſſo, in Rota fuit concluſum, quod illi teſtes examinati per viam exceptionis, non facerent fidem in iſto iudicio per viam actionis, etiã inter eaſdem

perſonas, per gloſ. in c. cũ dilectus. in verb. exceptionis, verſic. ſed quid., & ibi Abb. col. 9. verſ. ſed quæro de ordinat. cognit. vbi dicit, quod cum illa gloſſ. tenent magis cõmuniter DD. & eſt ratio; quia, quando excipio, intendo repellere, & ſic intendo ad vnum finem, ſed quando ago, intendo conſequi, & ſic ad aliũ finem: & videatur Dec. in l. 2. col. vlt. verſ. ſed aduertendum, nu. 62. C. de eden. & pendebat cauſa coram D. Rainaldo, & reſolutio facta die 17. Decembris 1540.

SVMMARIVM.

Innocentiana ſanat terminos, nulliter ſeruatos, pendente termino ad comparendum.

1 *Officium Iudicis, quomodo dicatur conquieſcere pendente dilatione.*

DECISIO LXV.

IN vna Lugdunẽ, ſeu Burgeſi Prioratus Nanſuaci, fuit concluſum coram D. Hieronymo, die 22. Decembris 1540. quod Innocentiana ſanabat nullitatem terminorũ malo, & nulliter ſeruatorum, durante tempore 60. dierum ad comparendum: nam in illa cauſa in facto euenerat, quod, durantibus illis ſexaginta diebus, datis ad comparendum, fuerant ſeruati tres termini ad dicendum cõtra commiſſionem, libellandum, & articulandum, & poſtea, ſeruatis alijs terminis, fuerat pronunciatum, & dabatur de nullitate ſententiæ. Fuit concluſum, quod
1 licet, pendente dilatione, † iudicis officiũ, debeat conquieſcere, ita quod exercitio nõ competat iuriſdictio tamen competit, & iudex vere habet dilationem, * vt per Lap. allegat. 82. num. 7. & ſicut dicimus, quod, ſi pendente termino ad articulandum, iudicis officium deberet conquieſcere, nihilominus, ſi pendente tali termino, alij termini ſeruentur, ſanantur per Innocentianam; ita etiam erit dicendum in iſto caſu.

* Legendam forte iuriſdictionem.

SVMMARIVM.

Teſtator an poſſit grauare heredes ad ſoluendum certum quid ſingulo anno legatario, ob dilationem ſolutionis legati conceſſam. Vide infra deciſ. 101.

DECISIO LXVI.

TEſtator legauerat vxori ſuæ dotem 1400. florenorum ac vſumfructum cuiuſdam poſſeſſionis, & prohibuerat in teſtamẽto, ne vxor, durãte vita ſua, poſſet petere dotem, nec aſſiſtatum, ſed quolibet anno

no heredes ſui tenerentur ſoluere quinque pro centenario. Fuit dubitatum coram D. Sarneñ in vna Placentina legati, pro Lucia de Aſinella contra illos de Pezanchris 31. Ianuarij 1541. an illud legatum teſtatoris de quinque pro centenario eſſet vſura. In qua cauſa erat lata ſententia in partibus, quod eſſet vſura: & pro parte negatiua, quod non eſſet vſura, allegabatur Socin. in l. fin. col. pen. ff. de ijs quæ pen. nom. vbi Socin. dicit, quod alias ita fuit iudicatum in Curia. Pro parte tamen affirmatiua allegabatur Dec. conſ. 39. col. 2. cum ſequenti, & quod dicit Iaſ. in l. 1. col. 7. C. de Sum. Trinit. Purpur. in l. rogaſti, §. ſi tibi, col. 8. verſ. & pariter, ff. ſi cert. pet. qui Purpur. allegat in iſta materia plenum conſ. Socin. 56. viſo teſtamento in prima difficultate, volum. 3.

SVMMARIVM.

Procuratores duos conſtituens abſque clauſula, In ſolidum cum plena, & libera poteſtate, an cenſeatur conſtituiſſe per talia verba in ſolidum.

DECISIO LXVII.

1 QVando quis conſtituit duos procuratores abſque clauſula, In ſolidum, quibus dedit plenam & liberam poteſtatem; fuit dubitatũ in vna Vlixboneñ * cõtractus emphitheotici coram D. Thoma de Thanis 31. Ianuarij 1541. An per illa verba, Plenam, & liberam, cenſeretur vnuſquiſque eorum in ſolidum conſtitutus: & quod ſic, allegabatur Bal. in rubr. de exercitor. Philipp. Franc. in c. ſi duo, col. 1. de procurat. in 6. vbi Capra, & Philipp. Prob. In contrarium tamen fuit allegatus Aretin. conſ. 66. colum. 4. verſic. vnde ipſe idem Bald. & cæt. Pro Bal. fuit allegatus Dec. conſ. 297. non patitur, col. 2.

* 4. Februarij 1541. Cauſa iterum poſita, fuit facta reſolutio pro dicto Aret. in d. cõſ. 66. col. 4. Et eãdem opinionem contra Bal. tenet Aret. in l. eamdem, col. pen. verſ. & aduerte diligenter, ff. de duob. reis. vbi per totam illam col. & contra Bal. tenet Dec. in c. prudentiam col. 6. circa finem, verſ. & prædicta queſtio limitatur, &c. de off. delegat.

SVMMARIVM.

Matrimonium ad effectum legitimationis prolis, quomodo debeat probari.

DECISIO LXVIII.

IN vna Venetiarum matrimonij coram D. Petro Vortio 31. Ianuarij 1541. fuit reſolutum, quod ad effectum legitimationis prolis, ſufficit probare matrimonium, per inſtrumentum dotale, reputationẽ, & famã, vt per Dec. conſ. 153. col. 2. verſ. & videmus, & cæt.

SVMMARIVM.

Citatio ad primam, quomodo intelligatur, ad primam in domo, an vero ad primam in Rota.

DECISIO LXIX.

IN vna Toletana coram me die 4. Februarij 1541. fuit reſolutum, quod, ſi die Martis fuit quis citatus ad videndũ decerni exequutoriales, & die Mercurij fuit audiẽtia in domo, & tamen fuerit ſeruatus terminus die Veneris in Rota, quod exequutoriales eſſent nulliter decretę: quia exequutoriales ſolent decerni in domo, abſque alia cauſæ cognitione: & non obſtat, quod in regeſto dicatur, In Palatio apud Sanctum, in loco vbi Dominum ſedere contigerit, &cæt. Quia dixerunt Domini, quod ego mandarem, regeſtum corrigi iuxta formam citationis originalis, & correcto regeſto, decernerem exequutoriales nulliter decretas. Secus dixerunt Domini eadem die in vna coram D. Mareſcoto, quando die Martis quis eſſet citatus ad ſententiam, & die Mercurij fuiſſet ſententia in domo, quia, ex quo ſententiæ non feruntur, niſi cum cauſæ cognitione, quod tunc citatio intelligebatur ad primam in Rota.

SVMMARIVM.

Articuli ſuper execrabilitate in materia ſpolij, an ſint admittendi.

1 *Reſtitutio in ſpolio, ex quo denegatur.*

DECISIO LXX.

IN vna Columbrien. parochialis de Pennacoua corã D. Thoma de Thanis 4. Februarij 1541. fuit reſolutum, quod articuli ſuper execrabilitate, in materia ſpolij, nõ eſſent admittendi, cum ſapiant petitorium, & ex quo eſt ſuſpenſum, non veniunt admittendi, quia ex probatis, non autem ex probandis
1 † reſtitutio impeditur, c. cum ſuper de cau. poſſeſſ. & propriet. vt per Oldrad. conſ. 227. incipien. de toto themate, & Rota deciſ. 16. alias 3. de reſtit. ſpoliat. in nouis, in vltima additione, & vide quæ ibi poſui: & Sarnen. dixit, quod in illa Gienneñ, de qua meminit ipſe in regula de annali, quæſt. 52. ibi execrabilitas erat probata.

SVMMARIVM.

Vbi in exequutione citationis dicitur, quod nihil omiſerat de ſubſtantialibus, quid importent talia verba.

DECISIO LXXI.

IN vna Legionen̄ parochialis de Cerezales, quam propoſui die 7. Febr. 1541. fuerat facta exequutio in Cathedrali ad valuas, tẽpore diuinorũ, & affixa citatio originalis, poſtea amota, & dimiſſa copia, poſtea erat facta in parochiali, de qua agebatur, ad valuas parochialis affixa originali, poſtea amota & dimiſſa copia: & quia non dicebatur, quod eſſet facta tempore diuinorum; Domini dixerunt, quod exequutio nõ valeret: tamen, quia notarius in dicta exequutione in finalibus verbis dicebat, quod nihil omiſerat de ſubſtantialibus, voluerũt, quod citatio eſſet bene exequuta, cum facere tempore diuinorum, eſſet ſubſtantiale exequutionis.

SVMMARIVM.

In antiquiſſimis primum extremum probatut per teſtes de auditu auditus, à maioribus, & per famam.

1 *Teſtes de auditu auditus, an probent, & decif. 74.*

DECISIO LXXII.

IN vna Placentina iuriſdictionis Caſtrorum pro Reuerendiſſimo Camerario cõtra Comites de Rubeis, die 7. Febr. 1541. fuit concluſum, quod primum extremum in ſpolio in antiquiſſimis, puta in materia excedente centum annos, probaretur per teſtes, qui deponebant audiuiſſe à patribus eorum, qui audierant à maioribus ſuis; & aliqui teſtes dicebant, quod audierant à patribus eorum, qui audierant ab eorum patribus, qui audierant ab eorum maioribus; quod Monaſterium, cuius Camerarius erat commendatarius, poſſederat certa oppida, & loca, maxime coniuncto eo, quod dicebant, quod ita publice dici audierant: quia
1 in iſtis antiquiſſimis †teſtes de auditu auditus, & fama probant, c. licet ex quadam, de teſtib. vbi DD.

SVMMARIVM.

Sequeſtum non debet apponi, vbi in negotio reſtitutionis obtinuit vnam ſententiam, quando prius tres ſententias contrarias reportauerat.

DECISIO LXXIII.

* Vide inf. decif. 128.

FVit dictum coram D. Marſicano in vna Oxomen̄ Cappellaniæ de Sors, quod quando quis habuit primo tres ſententias, vigore quarum habuit poſſeſſionem, poſtea, aduerſarius reſtitutus, docto de bono iure, obtinuit illas reuocari, & ſententiam ſuper beneficio pro ſe ferri, quod nõ debet apponi ſequeſtrum in fauorem eius, & ſi apponatur, quod debet reuocari, per decif. Caſſad. 1. de ſequeſt. poſſeſſ. & fruct. & tenet Curtius in tract. de ſequeſt. col. 3. verſic. octauo fallit pro quo facit, quia illa verba vna ſententia, &c. poſita in Clemen. 1. de ſequeſt. poſſeſſ. &c. intelliguntur de prima ſententia, vt per Card. conſ. 145. Et ita dixit D. Marſicanus, quod alias etiam tempore ſuo fuit deciſum in Rota. Tamen, quia ille, contra quem ſequeſtrum fuerat decretum, non ſolum non appellauerat à decreto ſequeſtri, ſed etiam citatus ad concordandum de ſequeſtratoribus, nominauerat ſequeſtratorem pro parte ſua, quo caſu, facto dicebatur approbaſſe ſequeſtrum; maior pars Dominorum inclinauit, quod non eſſet reuocandum ſequeſtrum.

SVMMARIVM.

In poſſeſſorio recuperandæ in antiquis, teſtes de auditu auditus probant primum extremum.

DECISIO LXXIIII.

FVit concluſũ in vna Placẽtina * Caſtrorum de menſe Februarij 1541. pro Reuerendiſſimo Cardinali ſanctæ Floræ Camerario contra Comites de Rubeis, petente ſibi reſtitui, ratione cuiuſdam Monaſterij, cuius erat Commendatarius, certa caſtra, & agebat poſſeſſorio recuperandæ, videlicet, remedio canon. reintegranda. Et ad probandum primũ extremum deducebatur poſſeſſio amiſſa centum annorum, & vltra, videlicet, quod centum anni, & forſan centum triginta, & vltra, quod Monaſterium poſſederat: & ſic petebat reſtitui ad illã poſſeſſionem amiſſam; & ad probandam illam poſſeſſionem Monaſterij, inducebat teſtes de auditu auditus à ſuis maioribus, quod tales teſtes de auditu auditus, ex quo eramus in antiquis, probabant primum extremũ, per not. per Innoc. in c. quid per nouale, & in c. veniens, de verb. ſignif. per DD. in c. licet ex quadam, & c. tam litteris de teſtib. Iaſ. in rub. ff. de iureiur. col. fin. & tanto magis, cũ ijdem teſtes deponerent de fama: quo caſu teſtimonium de auditu, vna cum fama, dicebatur plene probare: & pro iſta deciſione videatur conſilium Caſſançi, quod tunc non fuit allegatum 54. ex narratis col. 5. verſic. ſed deuenio ad principale intentum, &c. & quod dicit Curtius Iunior in l. 1. col. 13. ver. ſecunda fallentia eſt, &c. ff. ſi cert. pet.

* Vide ad iſtã deciſ. Felin. in cap. veniẽs 3. col. 6. verſic. ſcias etiã, quod ad intentandũ, &c. de teſtib. Iacob Nigrũ in repetit. l. 3. col. 19 ver. in vlt. caſu concluditur, &c. ff. ſi cert. pet.

SVMMARIVM.

Ex quibus præſumatur, quod quis voluerit teſtari, & non codicillari.

1 *Diſpoſitio, qua non valet iure teſtamenti, quando nec valeat iure codicillorum.*
2 *Verbum, relinquo, relatum ad vniuerſitatem bonorum, an importet heredis inſtitutionem.*
3 *Teſtator quando cenſeatur facere actum omni meliori modo.*

DECISIO LXXV.

IN vna Liuiana hereditatis coram eodem
Io. Paulo die 21.Febrnarij 1541.in qua
ex depoſitionibus teſtium conſtabat, quod
Pantaſilea mater dixerat, licet ante confe-
ctionem teſtamenti, quod volebat teſtari, &
volebat omnia relinquere Portiæ, vni ex fi-
liabus ſuis, & exheredare duas alias filias;
poſtea veniens ad mortem ex interuallo, co
ram multis teſtibus, excedentibus numerum
ſeptem, non tamen rogatis, item & coram
notario, non tamen rogato, ad interrogatio
nem Portiæ, an vellet facere teſtamentum,
& ipſa reſpondit, quod ſic, & quod omnia
ipſi Portiæ relinquebat, pro vt toties ei di-
xerat, quod ex quo conſtabat à principio.
quod voluerat teſtari, & mutatio volunta-
tis non præſumitur, c.maiores, cũ alijs vul-
gatis de baptiſ. item quia in eadem volun-
tate fecerat legata, iuxta text. in l. illud
tractatum eſt, ff.de iur.codicillor. quod ex
1 quo illa diſpoſitio † non valebat iure te-
ſtamenti, nec etiam poterat valere iure co-
dicillorum, per not. per Bart. & DD. in
l.1.§. ſi quis ita, ff.de verbor. obligat. vbi
quando agitur de totali diſpoſitione, ſi non
valet, quod ago, vt ago, non valet, vt valere
poteſt; non obſtat dictum Paul.de Caſt. in
l.proxime, ff. de ijs, quæ in teſtam. delen.
vbi verbum, teſtamentum, ſi non poteſt va-
lere, vt teſtamentũ, valet, vt codicillus, quia
ideo ibi erat, quia non continebatur in illa
diſpoſitione, heredis inſtitutio: hic autem
ſecus erat, quia erat appoſitum verbum, re-
2 linquo, † quod relatum ad vniuerſitatem
bonorum, alio non inſtituto, importat he-
redis inſtitutionem ſecundum Bal.in l.quo-
ties, C.fami.herc. Quod ego ſic confirma-
bam, quoniam ex teſtibus apparebat, quod
Pantaſilea mater dicebat, quod ipſa, ſi po-
terat cum bona conſcientia priuare filias,
quod eas volebat exheredare, & totum Por-
tiæ filiæ relinquere; & quod in hoc volebat
conſulere confeſſorem ſuum: vnde cum
ad actum teſtandi venerit, & reliquerit om
nia Portiæ, præſumptio eſt, quod conſilium
habuerit, quod id poterat facere, ne alias
dicamus, quod delinquere voluit contra
l.merito. ff.pro ſoc. Vnde ſtante voluntate
matris, volentis totum relinquere Portiæ;
tunc veriſimile eſt, quod meliori modo vo-
luerit relinquere, & cum vſa fuerit verbo,
relinquo, quod relatum ad vniuerſitatem
bonorum, & ad perſonam, quæ de neceſſi-
tate debet inſtitui, importat heredis inſti-
tutionem, vt per Abb.& ibi late per Gulier.
de Bened.in c.Raynutius, de teſtam. Ergo
dicendum eſt, quod titulo inſtitutionis, om-
nia Portiæ relinquere voluerit: nec obſtat,
quod ex aduerſo dicebatur, quod ex quo te-
ſtatrix vſa fuerat verbo, relinquo, quod erat
commune, & poterat trahi ad directam, &
obliquã inſtitutionem, quod ſi non poterat
valere iure directo, quod valeret ſaltẽ obli-
3 que, vt teſtatrix videretur † facere actum om
ni meliori modo, quo poterat, ad l.3. ff. de
teſt.milit. Quia reſponſum fuit, quod illud
erat verum, niſi repugnaſſet contraria vo-
luntas teſtatricis, quia apparebat, vt ſupe-
rius dixi, quod teſtatrix volebat omnino
priuare alias filias, & totum Portiæ relin-
quere, ſi nos diceremus, vt actus ſuſtinere-
tur, quod ſi non poterat valere iure teſtamẽ-
ti, quod valeret iure codicillorum. Iam ſi
valeret iure codicillorum, certũ erat, quod
aliæ filiæ non fuiſſent excluſæ ab aliqua par-
te hereditatis matris, quod eſt contra eius
voluntatem: ergo de neceſſitate concluden-
dum erat, quod illa teſtari voluerit, non au-
tem codicillari, & quia iure teſtamenti non
valebat, non poterat etiam valere iure co-
dicillorum: & iſtam partem maior pars
Dominorum fuit amplexa, duobus diſcre-
pantibus, videlicet Aqueñ, & Marſicano,
maxime quia agebatur inter filias, & ne in-
duceretur inæqualitas inter filias; diceba-
tur, quod, quando caſus fuiſſet dubius, de-
bebat cõtra diſpoſitionem matris iudicari.

SVMMARIVM.

Gratia ſubreptitia præſtat colorem tituli in ſpolio.

DECISIO LXXVI.

IN * vna Bononieñ Cappellaniæ ſancti Lazari coram D. Macerateñ, fuit reſolutum 18. Februarij 1541. quod gratia ſubreptitia præſtaret colorem tituli in ſpolio. Facit deciſ. 14. de cauſa poſſeſſ. in antiqu. quod dicit Felinus in c.in noſtra, in 2. corollario, de reſcriptis. Et quod * clauſula, etiamſi in corpore iuris clauſa reſultet, caperet vacationem apud Sedem, prout etiam fuerat dictum in vna Belliceñ coram D. Marſicano.

* Facit deciſ. Caſſadori. de reſtit. ſpoliat. p. 4 in fine vbi titulus alias nullus eſt coloratus.

* Clauſula, etiãſi in corpore iuris clauſa reſultet, capit vacationẽ apud Sedem.

SVMMARIVM.

Priuilegium Parafrenariorum, quod nõ teneantur ad aliquas diligentias, durante abſentia Pontificis, quomodo intellectũ.

DECISIO LXXVII.

COrã D. Aqueñ in vna Tiraſoneñ Canonicatus, & Præbendę, in qua erat pro-

duƈtum priuilegium Parafrenariorum Pauli III. in quo dicebatur, quod Parafrenarij non tenerentur ad aliquas diligentias, videlicet acceptationem, publicationem, &c. durante abſentia Pontificis, ſed perinde eſſet, ac ſi acceptationes, & alię diligentiæ factæ eſſent. Dubitabatur, an, ex quo Papa fuerat abſens per viginti quinque dies, An Parafrenarius habens gratiam cum menſe, ad acceptandum, ſaltē teneretur acceptare in alijs quinque diebus remanentibus, & videbatur, quod ſic, quia ex quo priuilegium erat conceſſum, durante abſentia, ceſſante ea, debebat ceſſare priuilegium, & ſic licet eſſent elapſi vigintiquinque dies, tamen acceptatio, & alia erant faciēda infra quinque dies reſtantes. Contrariū fuit concluſum 18. Februarij 1541. quia, ex quo, durante abſentia, perinde eſt ac ſi acceptatio, & aliæ diligentiæ eſſent factæ; ius ſemel Parafrenario in abſentia quæſitum non poterat per aduentum Pontificis tolli: item quia alias ſequeretur, quod priuilegium retorqueretur in odium, quia ſi alius expectans acceptaret per duos, aut tres dies antea, quod ſi iſte teneretur acceptare vigintiquinque, aut viginti ſex; quod prior acceptans ei præferretur tanquam diligentior, & ſic abſentia Pontificis Parafrenario noceret, quod eſt contra mentem priuilegij.

S V M M A R I V M.

Petitorium quo caſu abſorbeat poſſeſſorium.

1 *Exequutio, quando non ſit facienda, licet ſententia tranſiuerit in rem iudicatam ſuper poſſeſſorio.*

DECISIO LXXVIII.

IN vna Sabineñ Caſtrorum coram D. Aqueñ, inter D. Octauium Vrſinum ex vna, & Felicem, & Imperiam etiam de Vrſinis ex alia, quia in vna eadem ſententia cōtinebatur condemnatio in ſpolio in fauorem dictarum ſororum ſuper certis caſtris; & ſtatim illa caſtra cum alijs bonis adiudicabantur ſpectare, & pertinere ad dictum Vrſinum, die 18. Februarij 1541. fuit reſolutum, quod petitorium abſorberet poſſeſſoriū, & quod exequutio, † licet ſententia
1 ſuper poſſeſſorio tranſiuiſſet in rem iudicatā, non erat facienda, per text. in c. cum dilectus, vbi gloſſ. & DD. de cau. poſſ. & propriet. vbi DD. dicunt, quod iſto caſu, licet iudex, qui cognouit ſuper vtroque, ſuper vtroque debeat pronuntiare, & ſic condemnare ad reſtitutionem, & fructus: tamen exequutio talis ſententię in poſſeſſorio eſt vētoſa, & inanis, propter vitandum circuitum.

S V M M A R I V M.

Ius ſuperueniens poſt commiſſionem cauſæ, poteſt canonizari, dato quod antea competeret ius, vigore ſupplicationis, & in commiſſione fuerit petita derogatio regulæ, quod commiſſio cauſæ, &c.

1 *In beneficialibus videtur deductum omne ius competens, & competiturum.*

DECISIO LXXIX.

FVit cōcluſum * in vna nullius Abbatiæ S. Saluatoris coram me, die 4. Martij 1541. quod ius, ſuperueniens poſt commiſſionem cauſę, poſſit canonizari, dato quod antea competeret ius, vigore ſupplicationis, & in commiſſione fuerit petita derogatio regulæ, quod commiſſiones cauſarum, litteris non expeditis, &c. dummodo ante terminū ad articulandum, expedirentur. Fundamentum concluſionis fuit, quod † in beneficia-
1 libus quis videtur deduxiſſe omne ius, non ſolum quod competit tempore commiſſionis, ſed etiam quod competere poterat etiā poſt commiſſionem, vt in c. Abbate ſane, de re iudicat. lib. 6. & in terminis allegabatur deciſio Aegidij 662. nec obſtat, quod fuerit derogatio petita regulæ, dum tamen litteræ expedirentur ante terminum ad articulandum, & ſic videbatur, quod ad illud ius ſe reſtrinxiſſet; quia dicebatur, quod verum eſt, quod etiam illo iure tempore commiſſionis vti volebat, ſed tamen per hoc non ſequitur, quod ad illudius ſe reſtringere voluerit, ſed voluit etiam omne ius, quod ſibi competere poterat, deducere.

* Facit, quod dicit Sarnen. in in Compendio vtriuſque ſign. n. 76 Idē fuit reſolutum 15. Octobris 1546. in vna Valētina Parochialis coram Domino Reomano.

S V M M A R I V M.

Succarum, quoad effectum decimarum dicitur fructus naturalis, & ex re elementata prouenieñs, potiuſquam induſtrialis.

1 *Fructus induſtriales & naturales qui.*

DECISIO LXXX.

IN vna Canarienſi decimarū corā D. Hieronymo Verallo fuit concluſū die 4. Martij 1541. quod ad effectum decimarū, de quibus tunc agebatur, ſuccarum diceretur fructus naturalis, & ex re elementata proueniens potius, quam fructus induſtrialis; nā
1 licet, ſimpliciter † loquendo, ſuccarū dicatur fructus induſtrialis iuxta glo. in l. ex diuerſo ad litteram g, ff. de rei vendit. & in c. grauis, in verb. ... de reſtit. ſpoliat. cū in eo magna induſtria hominis requiratur, prout dicitur in ſegetibus, vt in grano, vino, & oleo: tamen quoad effectum decimarum reputatur fructus naturalis, quia, niſi prouidentia Dei operaretur, vana eſſet omnis induſtria perſonæ, vt dicit Abb. in c. cum non ſit, in primo notab. de decimis, & Abb. in c. non eſt in primo notab. eodem tit. de decim.

S V M-

SVMMARIVM.

An reſignatario,agenti ex reſignatione, incumbat onus probandi, reſignantem tempore reſignationis viuere, an vero opponenti non viuere.

1 *Vita à quo, & quomodo probanda.*
2 *Viuere, quilibet præſumitur vſque ad centum annos,quomodo intellectum, & n.3.*

DECISIO LXXXI.

MArtinus Cahahorra produxit quoddam mandatum,factum per Martinũ Baldum ad reſignandum parochialem de Pego Valentinæ ciuitatis vel Diœceſis in fauorem ſuũ, & poſtea produxit reſignationem factam in fauorem ſuum, quæ fuit facta tredecim annos poſt mandatum confectum: dicebat Io.Baptiſta Baldaſſinus poſſeſſor parochialis, contra quem Martinus agebat, quod ipſe Martinus debebat probare tempore reſignationis,illum Martinum,qui dederat mandatum, ſuperuiuere: & ſic in dicta Valentina parochialis de Pego coram D. Io.Paulo 4.Martij 1541. fuit dubitatũ, cui incumberet onus probandi,an Martino, agenti ex reſignatione, quod tempore reſignationis factæ, Martinus reſignans ſuperuiueret, an vero Io.Baptiſta poſſeſſor teneretur probare mortem. Pro parte Io.Baptiſtę dicebatur,quod Martinus tenebatur probare
1 re vitam: † per doctrinam Bart. communiter approbatam in l. ſiquidem, C. ſol. matrim. vbi dicit, Non ſufficit probare quem fuiſſe viuum,quando quis fundat intentionem ſuam ex illius vita,ad l.ſpadonẽ,§.qui abſolutus, ff.de excuſat. tutor. & per Bart. in l.ſi inter, & in l. qui duos, §. cum in bello, ff.de reb.dubijs:cuius opinionem ſequitur Raph. Fulg. in l. ſed et ſi de ſua: & ibi Alex. col.fin. ff. de acquir. hered. cum ergo Martinus fundet intentionem ſuam in reſignatione, & per conſequens in vita, debet
2 illam probare: & licet quis † præſumatur viuere vſque ad centum annos,iuxta ea,quę habentur in l.2. §.ſi dubitetur, ff. quemadmodum teſt.aper. & in l.fin.C.de Sacroſan. Eccleſ.tamen talis præſumptio non ſufficit, vbi agitur de bonis defuncti,& in eius vita fundamentum fiat iuxta præmiſſa, & not. per Corn. conſ.119.col.fin. vol.1. Pręterea ex quo Io.Baptiſta erat reus,& poſſeſſor, & Martinus erat actor,pręſumptio,quod quis præſumatur viuere vſque ad centum annos, non habet locum in actore, ſed in reo, vt per Soccin. in l.ſi inter, col.2. verſ.quarto infertur, ff. de reb.dub. & cum Io. Baptiſta ſit reus,actor debet venire cum probatione, de neceſſario concludenti, non autem probatione poſſibili, & ſic non cũ præſumptione:ſicuti etiam dicitur,quod quando agitur contra fideicõmiſſarium poſſeſſorem, agens debet probare vitã filiorum, vt per Soccin. in l.qui duos,§.cũ in bello, ff.de reb.dub & iſtam partẽ fuerunt ſequuti Domini Aqueñ, & Marſicanus:alij vero Domini num.ſeptẽ, fuerunt in contrario voto: quia dicebatur, quod Martinus non fundabat intentionem ſuam principaliter in vita,ſed in mandato, & reſignatione:pro quibus pręſumitur, do-
3 nec probetur cõtrarium,† quia quilibet pręſumitur viuere vſque ad centum annos, & ſufficit allegare vitã abſq; alia probatione, vt dicit Bal. in c.ex tenore de teſtib. col.1. Nec obſtat opinio Aret.in l.ſed & ſi de ſua, ff.de acquir.hered. quia cõmunis opinio eſt in contrarium,& contra Aret.tenet gloſ. & Bart.in l.2.§.ſi dubitetur, ff.quemad. teſt. aper. Alberic.in l.fin. col.2. poſt principiũ, & ibi Salic.col.1.C.de Sacroſan.Eccl. Abb. in c. in pręſentia, & ibi Moder. de probat. Decius cõſ.575.col.3.nu.9. verſ.nęc in caſu iſto: cum ergo principaliter agatur de reſignatione, ſecundario vero de vita; fuit concluſum, quod Martinus non tenebatur eam probare.

SVMMARIVM.

Citatio,commiſſa cuicunque clerico tabellioni notario,quomodo intelligitur.

DECISIO LXXXII.

IN vna Columbrien. de Pennacoua coram D.Thoma de Thanis fuit dictum 9. Martii 1541. quod citatio cõmiſſa cuicunq; clerico tabellioni notario, potuit exequi per clericum ſolũ, dato quod non eſſet tabellio,& dictum,ꝙ illa ſoluta intelligebatur diſiunctiue,nõ autem copulatiue,iuxta not. in l.ſępe, ff. de verb.ſign. & probabatur per teſtes, ꝙ in illis partibus erat ſtylus, quod citationes committebantur clericis, & exequebantur,& tales exequutiones,factę corã duobus teſtibus,faciebant fidem, ita quod, ſtante hoc, quod credebatur in partibus illis exequutionibus illorum clericorum; Rota tenuit, quod illa verba intelligebantur diſiunctiue, cum poſſet illa ſoluta in qualibet sui parte verificari.

SVMMARIVM.

Ad impetrandum beneficium c. Peruenit, requiritur ſpeciale mandatum.

DECISIO LXXXIII.

FVit reſolutum in vna Tiraſoneñ Prioratus S.Martialis, coram D.Io.Paulo,die 9. Martij 1541. quod ad impetrandum beneficium c. Peruenit, pro Monaſterio Gradimonteñ,contra Capitulum de Tudela,requirebatur ſpeciale mandatum, per not. per Bart.in l.filiusfam. col.3. verſic. dic ergo quandoque requiritur, ff. de donat. & quia non probabatur paupertas; fuit tamen

men dictum per maiorem partem, quod ſi procurator promitteret de rato pro principali ſuo cum obligatione, quod in euentum in quem principalis non ratificaret, quod ſolueret debitum, dando cautionem bancariam, quod admitteretur.

SVMMARIVM.

An conſtitutio loquens de perſona, extendatur ad Capitulum.

1 *Iuriſdictio in Capitulares pertinet ad Epiſcopum, cum conſilio Capituli, & nu. 4.*
2 *Perſonæ appellatione an comprehendatur vniuerſitas, & corpus.*
3 *Iudex vt in cauſa ſua iudicet, iniquum eſt.*
5 *Perſona loquentis non comprehenditur in generali ſermone.*

DECISIO LXXXIV.

Erat conſtitutio facta per Capitulum Eccleſiæ Carthaginien, quod ſi aliquę contentiones iniurioſæ orirentur inter aliquos ex ſocijs Capituli, quod duo, vel tres ex antiquioribus canonicis tenerentur eos pacare, facientes ſatisfacere iniuriato; & ſi aliqua partium eſſet rebellis, & nollet obedire mandatis illorum, quod ipſi imponerent eam pœnam, quæ eis videretur, & illi tenerentur eam ſeruare, & ab ea non appellare, & Capitulũ faceret exequutionem tã pœnę, quam mandati. Dubitaui ego de menſe Martij 1541. quia coram me dicta cauſa Carthaginien Spolij inter Theſaurarium ex vna, & Capitulum, pendebat ex alia; An dicta conſtitutio facta per Capitulum, comprehendat caſum, vbi capitularis perſona prætenditur delequiſſe contra Capitulum: quia prætendebatur, quod Theſaurarius deliquiſſet contra Capitulum. Dicebatur pro parte Capituli, quod ſic, quia diſpoſitum de perſona extenditur ad vniuerſitatem, quando veriſimiliter ſtatuentes, idem diſpoſuiſſent, ſi interrogati forent iuxta vulg. gloſ. in l. tale pactum, §. fin. ff. de pact. per Alex. conſ. 116. nec arguendi ſumus, col. 7. & ſequen. verſ. ad octauum argumentũ, volum. 2. quod etiam tacite ſenſit Domin. in c. cum in multis col. 2. in fine verſ. ſed dicit Zenzelin. de reſcript. in 6. & ſi conſtituentes voluerunt, emendari damna particularibus, à fortiori ipſi Capitulo, cum prima charitas incipiat à ſeipſo: item in materia fauorabili ſub nomine particularium comprehenditur vniuerſitas, ſeu Capitulum, ad not. per Felin. in c. eam te, col. 11. verſ. quarta declaratio de reſcript. materia autem conſtitutionis eſt fauorabilis, cum puniat delicta, & intendat ponere pacem, & quietem, qua nil dulcius, vt in authen. vt iudic. ſine quoque ſuffragio in principio, & auth. vt non luxur. contr. natur. in princ. & in aut. de quæſt. his tamen non obſtantibus, fuit reſolutum contrarium; quia conſtitutio contra ius cõmune,
1 † cum iuriſdictio pertineat ad Epiſcopum cum conſilio Capituli, vt in c. nouit de ijs quæ fiũt à Prælatis, & in c. nõ eſt de conſuet. in 6. tum quia per conſtitutionem remouebatur appellatio, & in materia ſtricte intelligenda, vt in ſtatuto, quod
2 eſt contra ius commune, appellatione † perſonæ, non comprehenditur vniuerſitas, & corpus collegiale. Bal. in rub. C. ad Trebell. Roman. conſ. 400. & conſ. 436. Item verba conſtitutionis loquuntur aperte de ſingularibus, dum dicit, Inter aliquos ex noſtris ſocijs: & ideo diſpoſitio loquens de cõuenien dis hominibus ex tali Collegio, non intelligitur de Collegio, ſed de ſingulis, nã aliud ſunt ſinguli, aliud vniuerſi, vt per Felin. in dicto c. eam te, col. 10. de reſcript. Item & quando agitur contra capitulum, capitulũ eſt pars, & habet intereſſe, & conſtitutio etiam vult, quod contra nolentes parere duobus, vel tribus canonicis, capitulum faciat exequutionem, & ideo ratione euitandi abſurdi, non debet intelligi, quando contra
3 capitulum: cum ſit valde iniquum, † vt in cauſa ſua quis iudicet, l. vnica, C. ne quis in cauſa ſua: & vbi etiam de iure communi per Ordinarium requirendum eſt in cauſa canonicorum conſilium capituli, limitatur non procedere, ſi ageretur contra capitulũ,
4 vel capitulares, † maxime ratione conſanguinitatis, vel ex alia cauſa ſuſpectũ, vt per Hoſtien. in Sum. de ijs quæ fiunt à Præl. ſine conſen. capit. §. in quibus conſilium, prope fin. & not. Felin. in c. edoceri, de reſcript. col. 8. verſ. omittitur ſuſpectum: ibi ſimiliter dicunt But. & Abb. in c. nouit de ijs quę fi. à Prælat. accedit etiam, quia perſona loquentis, & ſic capituli facientis conſtitutio-
5 nem, non † comprehenditur in generali ſermone, l. inquiſitio, C. de ſolut. Et pro iſta parte fuit facta reſolutio die, & anno, ſupra annotatis.

SVMMARIVM.

Per clauſulam, Quorum tenores, derogatum Priuilegijs Auditorum.

1 *Clauſula, Quorum tenores, quid operetur.*
2 *Clauſula, Dummodo non ſit alteri ius quæſitum, quomodo intelligatur, & num. 7.*
3 *Ius, quod cauſatur ex receptione in Canonicum, an ſit conſiderabile.*
4 *Collatio beneficij ante acceptationem, an tribuat ius in re, vel ad rem.*
5 *Principis diſpoſitio talis eſſe præſumitur, qualis de iure eſſe debet.*
6 *Ius in re ex quo cauſetur.*
8 *Clauſula, Etiam ſi aliqui in Canonicos ſint recepti*

recepti appoſita in expectatiuis, quid operetur.

DECISIO LXXXV.

Coram D. Hieronymo Verallo in vna
Lucana canonicatus, & præbẽdæ pro
Io. Baptiſta de Bernardis contra D. Silue-
ſtrum Decanum noſtrum, fuit reſolutum,
quod clauſula derogatoria, appoſita in gra-
tia Io. Baptiſtæ, in qua dicebatur, quod prę
ferretur etiã Auditoribus Rotæ, & alijs of-
ficialibus, non obſtantibus priuilegijs, eorũ
Collegijs, &c. quorũ tenores, &c. quod per
talem clauſulam, quorum tenores, &c. eſſet
derogatum priuilegijs Auditorum, etiam,
quod in priuilegijs Auditorum caueretur,
quod illis non poſſet derogari, niſi expreſ-
ſus eorum interueniret conſenſus, &c. quo-
1 niam propter clauſulam, † Quorum tenores
poterant omnia in priuilegijs conceſſa ex-
tendi, & illis derogari. Bene verũ eſt, quod
dicebant Domini, quod ſi fuiſſet dictum, nõ
obſtantibus priuilegijs, quibuſuis conceſ-
ſis, &c. quod ſub illa dictione generali, qui-
buſuis, non cenſeretur derogatum priuile-
gijs Auditorum, per conſ. Roman. 436. ſed
quia dicebatur, non obſtantibus priuilegijs,
Auditoribus, &c. & ſic in ſpecie poterãt pri
uilegia Auditoribus conceſſa extendi: & iſta
reſolutio fuit facta de menſe Martij 1541.
Et quia in gratia Io. Baptiſtæ poſteriore di
2 cebatur, Dũmodo * alteri non ſit ius quæſi-
tũ, & in gratia D. Syluestri facta, puta quia
erat creatus in canonicum cum expectatio-
ne præbendæ, quam ex tunc prout ex nunc
ſibi conferebat, itaque ſibi eſſet plene ius
quæſitum, & ſolam perceptionem fructuum
expectaret, ac regula de non tollendo ius
quæſitum gauderet; dicebatur, quod ex quo
Papa conferebat ex nunc, diceretur Domi-
no Syluestro ius quæſitum, & tanto magis
cum Papa vlterius proceſſiſſet, volẽdo, quod
eſſet ei plenum ius quæſitum, & poſſet gau-
dere regula de non tollendo iure quæſito:
cum ergo gratia D. Io. Baptiſtæ eſſet limita
ta per illam clauſulã, dummodo alteri, &c.
dicebatur, quod gratia D. Io. Baptiſtæ, non
ſuſpendebat gratiam D. Syluestri, licet gra-
tia D. Io. Baptiſtę eſſet poſterior, & cum de-
rogatione priuilegiorum Auditorum: imo
quod non ſolum ius quæſitum in re cenſetur
eſſe pręſeruatum, ſed etiam ius quæſitum ad
3 rem, † quod cauſatur ex receptione in ca-
nonicum: & tale ius eſt in conſideratione,
vt per Sarneñ in reg. de non tollen. ius quę-
ſit. quæſt. 1. num. 33. Iſtis non obſtantibus,
fuit reſolutum contrarium de eodem menſe
Martij, primo per ea, quæ dicit Domin. in
c. fin. in princ. de conceſſ. præben. in 6. vbi di
cit, quod ſemper de mente iuris, & Papę re
uocantis gratias, eſt reuocare ius quæſitum

* Clauſula dũmodo non ſit alteri ius quæſitum, quomodo intellecta.

ad rẽ, modo collatio beneficij vacaturi tri-
buit ius ad rem, non autem in re, vt per Do
min. & Phil. Franc. in d. c. fin. §. fin. de con-
ceſſ. præben. in 6. ergo ſub tali reuocatio-
ne, ſeu ſuſpenſione veniet tale ius quæſitũ.
4 Item & ſecundo, collatio † beneficii ante ac
ceptationem non tribuit ius in re, ſed ad rẽ
Domin. & Philip. Franc. in d. c. fin. §. final.
ergo veniet ſub reuocatione, non obſtante,
quod in gratia ſint illa verba, Plenum ius ſic
quęſitum; quia dicebatur, quod debebant
intelligi de pleno iure ad rem, ſecundum di
ſpoſitionem iuris, quia diſpoſitio Principis
5 talis † eſſe præſumitur, qualis de iure eſſe
debet, ad not. per Bal. & alios in l. ex facto
in princ. ff. de hered. inſtit. Vel ſecundo di-
cebatur, quod debebat intelligi plenum ius
ficte, & per priuilegium; non autem vere:
quod patet, quia, ſi eſſet vere, ſequeretur,
quod duo in eodem beneficio haberent eo-
dem tempore ius in re: nam ante vacationẽ
ille, qui tenet beneficium, habet ius in re:
6 & † D. Sylueſter etiam haberet ius in re; er-
go duo eodem tempore haberent ius in re:
& quod non dicatur habere ius in re, patet;
quia ex quo collatio fiebat in euentum ac-
ceptationis, & ſic requiritur factum, ſequu-
to illo facto, non retrotrahitur in præiudi-
cium alterius, & ante illud factum non po-
teſt dici eſſe ius quæſitum in re, vt ſæpe di-
ctum fuit tenuiſſe Rotam: pro quo fuit di-
ctum facere deciſ. 10. de præben. in nouis. &
conſ. Roman. 256. de quo per Felin. in c. ſu
per literis, col. 7. in 5. regula de reſcript.
vbi clauſula, Dummodo ius quęſitum, &cæt.
7 intelligitur † de iure quæſito puro, non au-
tem conditionali. Ad illud, quod dicebatur
de iure quæſito quoad canonicum, diceba-
tur, quod ex quo illud ius eſt in herbis, ꝙ
non eſt conſiderabile, adeo quod de eo de-
beat fieri mentio, ad deciſ. 26. alias 445. de
præben. in nouis, & tenet Staphil. in tract.
litter. grat. & iuſt. fol. 8. in prima forma
gratiæ expectatiuæ, & quia etiam in gratia
Io. Baptiſtæ, erat clauſula, quæ communiter
8 ſolet apponi, videlicet, etiam ſi † aliqui in
canonicos ſint recepti, &c. quæ ſecundum,
quod dicit Franc. in c. ſi poſtquam, de præ-
ben. in 6. tollit ius ad rem: & facit deci-
ſio. 224. alias 34. de appell. in nouis.

SVMMARIVM.

Error iuris præſtat cauſam præſcribendi de iure Canonico, ſpatio longiſſimi temporis.

1 *Legitimatio facta à Comite Palatino in Terris Eccleſiæ, an ſit nulla.*

2 *Error iuris, ignorando communem opinionem, differt ab errore, quod reſiſtat ius commune.*

Senten-

Sententia lata contra communem opinionem, an dicatur lata contra ius commune.

DECISIO LXXXVI.

COram D.Hieronymo Verallo de men-
ſe Martij 1541. fuit reſolutum, quod
licet ſpurio reſiſtat ius commune ad ſucce-
dendum patri ſuo, ita vt ſpatio longiſſimi
temporis ſuccedere non poſſit; tamen,ſi ſpu
rius foret legitimatus, & nulliter, vt erat
1 in caſu illo,quia † legitimatio fuerat facta
per Comitem Palatinum Cæſaris in ciuita-
te Bononlæ, & ſic terris Eccleſiæ, quo caſu
legitimatio eſt nulla, vt per Ferratium ſecũ
dum communem opinionem, cautel. 1. & ſic
errauit ſpurius in iure; tamen fuit dictum,
quod error iuris præſtat iuſtam cauſam præ-
ſcribendi de iure canonico,ſpatio longiſſimi
temporis, ſecundum quod non curatur, niſi
de bona fide,ſecundum gloſ. in c.de quarta,
de præſcript. Paul. de Caſt. in l. Celſus, &
ibi Balbus, in 4. not. de vſucap. & in pro-
prijs terminis Balb. in tract. præſcript. in
4.parte, 4.partis principalis,quęſt.18.& re-
miſſiue,in l. Celſus in 2. not. colum. 2. ver-
ſic.quod facit ad quæſtionem,&cæt. Nec eſt
verum, quod,ex quo hic ſpurius nulliter le-
gitimatus, puta per Cæſarem in terris Im-
perij, qui errauit in iure, credens valere,
quod ex hoc dicatur ei reſiſtere ius commu-
2 ne;quia aliud eſt,quod quis † erret in iure,
ignorando communem opinionem, & aliud
quod alicui reſiſtat ius commune, per hor.
per Alexan. & Iaſ.in l.cum probatis; ff. de
re iudic. vbi ſententia,lata contra commu-
nem opinionem,non dicetur lata contra ius
commune;& fuit facta reſolutio in vna Bo-
nonien̄ hereditatis de Papazonibus pro Flo
ra contra Antonium Mariam.

SVMMARIVM.

An in eadem diœceſi poſſint acceptari duo beneficia, Ordinario contradicente, ſtante priuilegio, de quo hic.

DECISIO LXXXVII.

DE eodem menſe Martij coram D.Mar-
ſicano dubitabatur,* ex quo Parafre-
narius Pauli habebat gratiam expectatiuã
in Calaguritana: & Oxomenſi ad vnum, &
duo, &c. an ille Parafrenarius potuerit ac-
ceptare duo beneficia in diœceſi Calaguri-
tana Ordinario cõtradicente, ex quo de il-
lo prouiderat: & dubiũ faciebat,quia Para-
frenarij habebant per priuilegium Pauli,
quod omnia priuilegia, & gratiæ conceſſę
per Clementem ſuis Parafrenarijs,eſſent cõ
ceſſæ & communicatæ Parafrenarijs Pauli:
ſed docebatur, quod Parafrenarii Clemẽtis
habebant gratias ſuas ad tres collationes,
& dicebatur ad vnum, duo,tria, & tot, &c.
& ſic cum daretur in tribus collationibus vl
tra tria, ergo erat per Clemẽtem cõceſſum,
vt ſui Parafrenarii poſſent in vna diœceſi
duo beneficia acceptare, & ſic ſicut poterãt
Parafrenarii Clemẽtis, ita etiam potuiſſent
Pauli. Tamen,hoc non obſtante, de eodem
menſe 1541. fuit determinatum contrariũ,
quia ex quo vigore gratię certæ, quæ erat
conceſſa in duabus diœceſibus ad duo, erat
facta acceptatio;debebat fieri talis accepta
tio,ſecundum quod de iure illa gratia erat
ſortita ſuam interpretationem, videlicet,vt
vnum in qualibet diœceſi, Ordinario recla-
mante: nec obſtat communicatio gratiarũ,
quia dicebatur,quod verum erat,quod,vir-
tute talis communicationis,poterant Para-
frenarii Pauli expedire ſimiles gratias,quas
expediuerant Parafrenarii Clementis, ſed
quia in caſu iſto non erat expedita,ſed tan-
tum erat expedita gratia ad duas collatio-
nes, quod per hoc non poterat vltra teno-
rem illius gratiæ acceptare: & per iſta 18.
Martii eiuſdem anni fuit ſimilis quęſtio de-
terminata coram D. Io.Paulo in vna Salu-
tiarum Cantoriæ pro Gaſpare Tapparello
contra Ioſephum de Spaldis, & Io. Petrum
de Ferrariis; nam habebat Paraſrenarius
Pauli gratiam expectatiuam in menſibus
Apoſtolicis, vigore cuius volebat, potuiſſe
acceptaſſe beneficium vacans in menſe ordi
nario, eo quia Parafrenarii Clementis ha-
bebant gratias ſuas, etiam in menſibus or-
dinarijs,& propter communicationem gra-
tiarum, volebat capere beneficium vacans
in menſe ordinario. Fuit dictum,& reſolutũ
vtſupra, quod ex quo acceptatio fiebat vi-
gore certæ gratię,quę erat reſtricta ad mẽ-
ſes Apoſtolicos, quod ipſi non poterant ac-
ceptare in menſe ordinario, & ſi volebant
vti gratia Clementis communicata, quod
eam debebant expedire, & vigore illius
acceptare.

* Vide Caſſador. deciſ. 8. & 9. de conceſſ. preb.

SVMMARIVM.

An ſtatutum Vrbis de creditoribus,negligentibus petere per ſexdecim annos,exceptis dotibus, habeat locum in fructibus debitis, ex cauſa non ſolutæ dotis.

1 *Fructus dotis an petantur actione de dote, ſicut dos ipſa.*
2 *Diſpoſitum in principali, cenſetur diſpoſitum in acceſſorio, & num. 6.*
3 *Dos an ſit ius vniuerſale reſpectu mariti, ſicut eſt reſpectu vxoris.*
4 *Dos an, & quando dicatur augeri à fructibus.*

5 Fru-

5 *Fructus dotis, quando non petantur actione de dote, ſed officio iudicis, & nu. 7.*
6 *Statutum non extenditur de caſu fauorabili ad caſum odioſum.*
7 *Intereſſe iux. terminos. c. ſalubriter, an ſit odioſum.*

DECISIO LXXXVIII.

CAuetur ſtatuto Vrbis, quod, ſi creditor
fuerit negligens in petendo debitum,
ex cauſa mutui, depoſiti, vel alicuiuſcumq.
contractus per ſexdecim annos, non audiatur
vlterius, ſed ſibi efficaciter obſtet præſcriptio
temporis prælibati, exceptis dotibus,
& donationibus propter nuptias. Fuit
dubitatum, an huiuſmodi ſtatutum, excipiens
dotes, dicatur excepiſſe etiam fructus,
qui debentur marito ex cauſa nō ſolutæ dotis,
vt pone in caſu, qui tunc ventilabatur
coram D. Marſicano de menſe Martij 1541.
Fuerat maritus ſtipulatus, ſibi dotem ſolui
vna cum fructibus, ad rationem ſeptem cū
dimidio, iuxta formam ſtatuti Vrbis, & pater
vxoris dederat, ſeu hypothecauerat omnia
bona ſua, & inter alia quoddam caſale.
Dubitabatur, an, ſicut in ſtatuto excipiebatur
à præſcriptione ſexdecim annorum dos
ipſa, an etiam cenſerentur exceptuari fructus,
qui debebantur marito ex cauſa dotis,
ex ſtipulatione mariti: & dicebatur pro parte
mariti, quod ſic, per text. in l. ſi marito, §.
final. ff. ſolut. matrim. vbi ſicut dos petitur
1 † actione de dote, ita & etiā fructus dotis,
tamquam augeant dotem, vt ibi dicit tex.
Si ergo eadem actione fructus petuntur, qua
2 & ipſa dos, diſpoſitum in principali † cenſetur
eſſe diſpoſitum & in acceſſorio, per tex.
in l. 4. C. depoſ. & in l. eos, C. de vſur. vbi ſublata
actione, tollitur & actio quoad vſuras:
& ſic à contrario, vt contrariorum eadem
ſit diſciplina, vt poſita, ſeu conſeruata
actione quoad dotem, cenſeatur præſeruata
etiam actio quoad fructus. Et pro iſta
parte inducebantur multa generalia, quod
ſublata actione, cenſentur etiam ſublata acceſſoria.
Tamen, ijs non obſtantibus, cauſa
poſita bis, per D. Marſicanum de eodem
menſe Martij, fuit per maiorem partem
Dominorum tentum contrarium, quod, licet
ſtatutum ab illa præſcriptione præſeruet
dotes; non tamen cenſeatur præſeruaſſe
fructus, per ea, quæ dicit Alex. in dicta l. ſi
marito, §. fin. ff. ſolut. matrim. vbi voluit,
3 † quod licet dos, ex parte vxoris dicatur
ius vniuerſale, tamen ex parte mariti non,
item, quod fructus, qui percipiuntur ante
matrimonium, ſeu ſoluto matrimonio, illi
fructus dicuntur augere dotem, pro vt dicit
tex. in d. §. fin. immo, dicuntur tales fructus
conuerti in dotem, pro vt dicit tex. in
l. dotis fructus, ff. de iur. dot. licet ergo tales
fructus poſſint peti actione de dote, vt
dicit tex. in dicta l. ſi marito, §. fin. illud eſt,
4 quia † ſunt fructus naturales, & conuertuntur
in dotem, ſeu ſaltem eam augent; fructus
autem, qui debentur marito, conſtante
matrimonio, non augent dotem, nec conuertuntur
in dotem, vt dicit tex. in d. l. dotis
fructus: immo cum debeantur poſt moram,
dicuntur actiones odioſæ, & ideo non
5 debentur, † actione de dote, ſed officio iudicis,
vt dicit Alex. in d. l. ſi marito, §. fin.
poſt Bal. & Pet. ibi, & Bal. & Pet. in l. fin. §.
propterea. C. de iur. dot. Cum ergo iſtæ acceſſiones,
ſeu fructus, qui debentur marito,
poſt moram dicantur acceſſiones odioſæ, &
non naturales, vt dicit Alex. in d. l. ſi marito.
§. fin. & ideo non debeantur, actione de
dote, ſed officio iudicis; cum nos habeamus,
quod ſtatutum nō extendatur de caſu ad caſum;
tanto magis erit dicendum, quod non
6 extendatur de caſu † fauorabili ad caſum
odioſum, vt eſt iſte caſus iſtorum fructuum:
nec obſtat, quod dicebatur, quod diſpoſitio,
loquens de principali, extendebatur ad acceſſorium;
quia illud habet locum, vbi eſt
eadem ratio in principali, quæ eſt in acceſſorio,
vt per Dec. in l. cum principalis, ff. de
reg. iur. Cum autē diſpoſitio, reſpectu præſeruationis
dotis, ſit fauorabilis, non debet
extendi ad fructus, qui eſt caſus odioſus: &
quod etiam in caſu c. ſalubriter petitio il-
7 lius † intereſſe ſit odioſa, tenet Alciat. in
tract. de præſumpt. reg. 1. præſumpt. 32. nu.
4. & ſequeñ. pag. 133. cum tribus ſequentibus
paginis. Non obſtat, quod Roman. in
d. l. ſi marito, §. fin. teneat, quod fructus,
qui debentur marito, debeantur actione de
dote, & idem videatur tenere Bal. Nouellus,
in tract. de dote, in 2. part. principali,
col. 6. quia Bal. Nouellus illud non affirmat,
ſi videantur ea, quæ dicit ipſemet in dicta
2. quæſt. principali, col. 5. vbi nil affirmat,
ſed remittit ſe ad not. per Bal. & Pet. in l. fin.
§. præterea. C. de iur. dot. vbi Pet. & Bald.
tenent contrarium, quod immo tales fructus
petantur officio iudicis, & idem tenent
Pet. Bald. & Alex. in d. l. ſi marito, §. fin. ff.
ſolut. matrim.

SVMMARIVM.

Facultas, data Vicario per Epiſcopum conferendi omnia beneficia, etiam quæ Epiſcopus habet in perſonam ſuam, quomodo intelligatur.

1 *Tacita renuntiatio an debeat fieri in manibus Superioris.*
2 *Epiſcopi, & Vicarij vnum eſt tribunal.*

D E-

DECISIO LXXXIX.

FVit tentum in vna Salamantina de Palatios Rubios pro Ioanne Solano contra Petrum Martin, quod Epiſcopus Salamantinus, qui dedit Vicario ſuo facultatē conſerendi omnia beneficia, ſeu prouidendi de omnibus beneficijs, de quibus ipſe poterat prouidere, tam auctoritate Apoſtolica, quam ordinaria, etiam de ijs, quæ ipſe Epiſcopus habebat in perſonam ſuam, intelligitur dediſſe facultatem prouidendi, dum tamen ipſe Epiſcopus cederet perprius beneficijs, ſeu commendæ beneficij, in manibus ſuperioris, quia ſicut in expreſſa renun-
1 tiatione, ita etiam in tacita renuntiatione quoad prȩiudicium ſuperioris, requiritur renuntiatio in manibus ſuperioris, iuxta communem opinionem, ſecundum Imol. reprobata gloſ. ibi in c. ex ore, in verbo renūtiaſſe de ijs quæ fiunt à maior part. capit. vnde cum hic tractaretur de præiudicio ſuperioris, videlicet diſſoluendi, & liberandi Epiſcopum Salamantinum à vinculo commendæ, dicendum eſt, quod talis renuntiatio non poterat, quantumcunque tacita, fieri, niſi in manibus ſuperioris. Si ergo renuntiatio non erat facta, ſequitur, quod Vicarius non poterat diſponere de beneficio cōmendato in perſonam ipſius Epiſcopi. Nec aliquid faciebat clauſula poſita in commēda, Epiſcopo facta, videlicet, Cum facultate commendæ cedendi, &c. Quia dicebant Domini, quod intelligebatur in manibus ſuperioris; non enim poterat Epiſcopus, in manibus Vicarij ſui cedere, quia eſſet in
2 manibus proprijs cedere, cum † Epiſcopi, & Vicarij idem ſit tribunal, c. Romana de appellat. in 6. & c. 2. de conſuet. in 6. & fuit facta reſolutio de menſe Martij 1541.

SVMMARIVM.

Facultas abſoluendi, conceſſa in Mari magno Fratribus Prædicatoribus, Fratres ſui Ordinis à cenſuris, &c. intelligitur in foro pœnitentiali.

DECISIO XC.

DE menſe Martij 1541. corā D. Io. Paulo in vna Valentina nullitatis Profeſſionis inter Moniales S. Catherinæ de Senis ciuitatis Valentinȩ ex vna, & Beatricem aſſertam profeſſam Monialem ex alia; fuit tentū, * quod facultas abſoluendi conceſſa in Mari magno Fratribus Prædicatoribus, Fratres ſui Ordinis à cenſuris, &c. de iure cōmuni intelligeretur in foro pȩnitentiali, per extrauagā, ſuper cathedrā, inter extrauagā commun. ſub tit. de ſepult. in §. ſi vero idē Prælatus, vbi dicit Bonifacius, quod ex eo quod gratioſæ concedat Fratribus Minoribus, & Prædicatoribus facultatem abſoluendi, & pœnitentias iniungendi, per hoc non intendit Fratribus poteſtatem impendere ampliorem, quam Curatis, vel Parochialibus Sacerdotibus eſt à iure conceſſa: ex eo ergo conſtat, quod concedendo facultatem ipſis Fratribus, tātum concedit in foro pœnitentiali, prout ſentit ibi Io. Monachus in gloſ. magna, in verb. ſed quæ eſt iſta poteſtas, dū ſentit, quod poteſtas data Cu-
1 ratis, † tantum eſt in foro pœnitentiali, prout etiam ſentit Abb. in c. Deus qui, in 3. not. de pœnit. & remiſſ. Et ad idem eſt text. in Clemen. dudum, in §. ſi vero, de ſepultu. & ibi Cardin. in 9. quæſt. & ibi Abb. in dicta Clemen. dudum, col. pen. verſ. an in caſibus, & iſta procedunt de iure communi: ſed quia in dicto priuilegio erant multa verba, per quæ comprehendebatur, quod non ſolum erat conceſſa facultas abſoluendi in foro pœnitentiali, ſed etiam in contentioſo; Fuit per maiorem partem Dominorum concluſum, quod ex forma priuilegij daretur etiam facultas abſoluendi in foro contentioſo, & ſic rehabilitandi à ſuſpenſione, de qua in c. non ſolum de reg. iur. in 6.

* Et q abſolutio in foro pœnitentiali, nō tribuat abſolutionem in foro iudiciali Præpoſ. in c. 2. col. 2. verſ. nota ibi cari nā &c. de ſpōſ. duor. Dec. conſ. 337. & diligenter vid.

SVMMARIVM.

Tacite admiſſus ad cauſam, quando quis dicatur.

1 *Tertius vt admittatur ad cauſam, debet docere de ſuo intereſſe, quomodo intelligatur, & num. 3.*
2 *Citatio generalis, & incerta non afficit, & num. 5.*
4 *Commiſſio quando principaliter dicatur impetrata cōtra nominandos in commiſſione.*

DECISIO XCI.

COmmiſerat cauſam Io. Caluo Clericus Maioriceñ contra Ioannem, & Petrū, ac Antonium, omnesq; alios ſua communiter intereſſe putantes, & in eadem cōmiſſione dicebatur, cum poteſtate citandi Ioannem, & Petrum, ac Antoniū, omnesq; alios in exequutione nominandos commiſſa cauſa ſit, & habita citatione per Ioannem, Ioānnes receſſit ad partes, relicto mandato contra predictos nominatos, omnesq; alios ſua intereſſe putantes: venit poſtea Franciſcus Agullana, & citauit procuratorem ad vidēdum decerni litteras compulſoriales, & fuerunt decretæ, & procurator Ioannis in actis ad videndum intereſſe extractioni iurium, conſtituit procuratorem principalem ſuū, videlicet Io. Caluo, qui poſtea citatus in partibus, videlicet ipſe Ioannes principalis inter-

interfuit extractioni iurium: Franciſcus cũ ſuis iuribus extractis, ſeu eius procurator venit ad Curiam,& per Audientiam cõtradictarum reportauit ſententiã contra Ioannem,quæ tranſiuit in rem iudicatam, vigore cuius, in partibus fuit facta exequutio contra Ioannẽ: poſtea Ioannes venit ad Curiam, & commiſit cauſam nullitatis illius ſententiæ, dicendo, quod eſſet nulla, ex eo quia Franciſcus non fuerat admiſſus ad cauſam, & caſu quo fuiſſet tacite admiſſus per decretum compulſorialium, debebat prius
1 docuiſſe † de intereſſe per deciſ. 1. Biſign. de reſcript. & 54. in antiquis,& Felin. in c. auditis,col. 14. de præſcript. item, quia libellans poteſt ſuum libellum interpretari: cum ergo, licet in prima parte commiſſionis cauſa foret commiſſa contra omnes ſua intereſſe putantes; tamen quia poſtea reſtrinxit ſe ad nominandos per eũ in exequutione,& Franciſcus non fuiſſet nominatus; ſequitur, quod contra eum cauſa non diceretur commiſſa. Item & tertio dicebatur, quod illa citatio ad videndum decerni compulſoriales, erat generalis, & incerta: nam poterat intelligi ad effectum, vt, mediantibus compulſorialibus, extraheret iura,& ipſis habitis,poſſet docere de intereſſe ſuo, & admitti,vel,vt ſimpliciter per tale decretum compulſorialium ipſe cenſeretur eſſe tacite admiſſus ad cauſam.Cum ergo eſſet generalis,
2 & † incerta,nõ afficere debebat,ad not. per Bart. in l. aut qui aliter in princ.ff. quod vi aut clam. Iſtis non obſtantibus,in vna Maioriceñ pro Franciſco Agullana contra Io. Caluo, die 18. Martij 1541. fuit reſolutum contrarium, quod iudex ad inſtantiam procuratoris Franciſci decernendo compulſo-
3 riales, † videretur ipſum Franciſcum tacite admiſiſſe: nec erat neceſſarium, quod docuiſſet primo de intereſſe; quia illud habet locum, quando commiſſio mandat, quod,cõſtito de intereſſe, admittat; ſed quia in commiſſione committebatur cauſa ſimpliciter, contra putantes intereſſe, ſufficit, quod iſte Franciſcus diceret, quod ſua putabat intereſſe, & hoc modo reſpondebatur ad deciſionẽ primã de reſcript. Biſign. & 54. in antiquis,quoniã illę deciſiones loquũtur,quãdo cauſa committitur contra habentes intereſſe, vel contra eos, quorum intereſt: & tũc bene eſt neceſſarium, quod doceatur de illa qualitate; ſed in caſu noſtro erat commiſſa cauſa contra putantes. Item dicebatur,quod verba cõmiſſionis, omneſq; alios in exequutione nominandos,&c. non obſtabant,ex quo illa verba erant in parte pote-
4 ſtatiua;† commiſſio autem in parte principali erat contra omnes ſua intereſſe putantes. Et ideo dicebant Domini, quod ſi commiſſio in parte principali dixiſſet, omneſq; alios ſua intereſſe putantes,in exequutione nominandos, quod tunc tantum cauſa eſſet commiſſa contra nominandos: non obſtat,
5 quod citatio eſſet æquiuoca, † quia dicebãt Domini, quod illud procederet, tenendo, quod,ad hoc vt admitteretur, eſſet neceſſarium,quod doceret de iure ſuo. Sed quia ipſi tenebant, quod nõ erat neceſſarium illud decretum compulſorialium,non poterat intelligi; niſi ad effectum, vt, habitis iuribus, poſſet procedere in cauſa.

SVMMARIVM.

Clauſula, ſine præiudicio expectantium,& mandata Apoſtolica proſequentium, quomodo intelligitur.

1 *Verba præſentis temporis quomodò intelligantur, & num. 3.*
2 *Verba generalia in futurum collata reſtringuntur ad illos, ad quos maior habetur affectio.*
3 *Diſpoſitio, ſeu gratia in futurum euentum collata, quomodo intelligi debeat.*

DECISIO XCII.

IN vna Virduneñ canonicatus, & præbendæ pro Dominico Tracheti contra Gerardum Goberti coram me,in qua factũ, ſic ſe habebat: Gerardus ex cauſa ceſſionis boni iuris in fauorem Capituli Virduneñ, fuerat creatus in canonicum à dicto capitulo cũ expectatione primæ præbendæ,& fuerat facta confirmatio dictæ creationis à Clemente VII. cum iſtis verbis, Et nihilominus præbendam primo vacaturam ex nunc,prout ex tunc,cum vacauerit, conferimus, ſine præiudicio expectatiuas, & mandata Apoſtolica proſequentium, fuit dubitatum per me, & diu diſputatum, An dicta clauſula præſeruatiua, non ſolum præſeruaret gratias ipſius Clementis, ſed etiam præſeruaret gratias cuiuslibet futuri ſucceſſoris. Et pro parte negatiua ponderabatur verbum
1 proſequentium,quod eſt pręſentis † temporis. Ergo intelligitur de illis expectãtibus qui tunc erant de præſenti,ad l. nomen filiarum, §. fin. ff. de verb. ſign. Cardin. in Clemen. 1. de offic. Vicar. quæſt. 21. Item & ſecundo ex ſtylo Pontificis, qui numquam ſolet præſeruare gratias futuri Pontificis, ſed tantum de præterito, & præſenti: & cuilibet notiſſimum eſt, quod noluit intelligere de illis poſt mortẽ ſuam, de quibus numquã cogitauit:& ideo Roman. dicit in conſ. 331. quod vbi ex pręſumpta mente diſponentis, maior cadit affectio ad vnam perſonam,
2 quam ad aliam, † tunc generalia verba in futurum collata reſtringuntur ad illos, ad quos maior habetur affectio. Item dicebatur, conſiderandam eſſe veriſimilem mentẽ diſpo-

diſponentis, qui nunquam cõſueuit futuras
gratias præſeruare, nec de illis rationem
habere : & quod iſta interpretatio contine-
ret abſurdum, vt poſteriores in data,& pręcipue
ſucceſſorum Pontificum, præferrentur
creatis in canonicum , & multæ aliæ ratio-
nes adducebantur,de quibus in informatio
nibus. Tamen, iſtis non obſtantibus , die 9.
Martij 1541. cauſa nouiſſime in Rota poſi-
ta , Domini Thomas de Thanis, Rainaldus
Petruccius,Ioannes Mohedanus,qui cum eis
inclinabat, dato quod dixerit,quod cauſam
non bene viderat, Macerateñ, Marſieanus ,
Hieronymus Verallus , ſolis Io. Paulo , &
Aqueñ diſcrepantibus , tenuerunt contra-
rium:& dum alias poſuiſſem cauſam iſtam,
partem affirmatiuam etiam tenebant Sar-
neñ,& Mareſcotus,videlicet,quod cenſerē-
tur præſeruatæ gratiæ , etiam futurorum
Pontificum. Fundamentum iſtius reſolutio-
nis fuit , quod ex quo collatio fiebat de be-
neficio vacaturo, & ſic conferebatur in tem
3 pus futurum, † diſpoſitio cenſeretur cum
ſua exceptione in illud tempus collata , &
ſicut diſpoſitio principalis conferebatur in
tempus futuri Pontificis, ita etiam & exce-
ptio, & limitatio . Item & ſecundo, cum
collatio cõferretur in tempus futurum, illud
tempus debebat attendi : & ideo dicebatur
non obſtare, quod dicebatur de verbis præ-
ſentis temporis, quia, ex quo erant collata
in illum futurum euentum, debebant intel-
ligi ſecundum illud tempus, prout eſt deciſ.
Rotæ 857. alias 10. de conceſſ. præben. &
858. alias 32. de pręben in antiquis . Item
& tertio , ſi per illa verba Clemens voluit ,
præſeruare gratias prædeceſſorum , quæ ſo-
lent ſemper per Pontifices reuocari , à for-
tiori voluit pręſeruare gratias ſucceſſorum:
& quia Clemens præſeruauit gratias Apo-
ſtolicas, & non dixit à ſe conceſſas,ergo ge
neraliter cenſetur omnes gratias Apoſtoli-
cas præſeruaſſe : & multa alia fuerunt hinc
inde deducta, quæ poterunt videri in infor-
mationibus,per me in ſimul coadunatis. Et
tandem poſt longas & multas informatio-
nes , dicta die 9. Martij 1541. pronuntiaui
pro iſta parte .

S V M M A R I V M.

Quando cauſa criminalis ſit præiu-
dicialis ciuili .

1 *Non reſidens ob iuſtum metum , an lucretur fructus beneficij .*
2 *Cauſa ſtatus quando agitur,omnis alia cauſa ſilere debet .*
3 *Clauſula prout iuris fuerit, quid operetur in reſcripto,conſtito, quod cauſa criminalis ſit præiudicialis ciuili.*
4 *Reus, pendente accuſatione, an poſſit agere contra debitores ſuos .*

D E C I S I O X C I I I.

AGebar Alexander Sculteti canonicus
Varmienſis contra Capitulum Var-
mienſe , vt ſibi daret fructus canonicatus ,
1 & præbeñ,ex quo, iuſto metu † non poterat
reſidere in Eccleſia Varmienſi,iuxta text. &
ibi notat. in c. vnico de cleric. non reſideñ
in 6. cum eſſet dictus Alexander exul fa-
ctus per Regem Poloniæ à ſuo Regno,& per
conſequens à dicta Eccleſia , & omnia eius
bona proſcripta.Replicabat capitulũ, quod
Alexander erat Lutherana hęreſi infectus ,
& quod ſuper hæreſi pendebat iudicium co
ram Auditore Cameræ; & ideo fuit præſen-
tata commiſſio mihi pro parte capituli , in
qua dicebatur,quod,quatenus cauſa crimi-
nalis pendens inter Fiſcum,& Alexandrum,
eſſet præiudicialis ciuili, prout iuris foret ;
ego ſuperſederem in ciuili . Ideo dubitaui
ego die 23.Martij 1541. an iſto caſu , cau-
ſa criminalis eſſet præiudicialis ciuili . Di-
cebatur pro parte affirmatiua , quod ſic ;
quia, quando cauſa criminalis abſorbet , &
extinguit ciuilem , eſt illi præiudicialis , &
facit,ciuilem ſilere, l.fin. ſecundum gloſ.ibi
in verbo de crimine, C.de ordin.iudic. quæ
gloſ.dicit , quod ita illam legem intellige-
bat Irner. ibi, & illam intelligentiam ſequi
tur ibi Iacob. Butrig. Bal. Pau. de Caſt. &
Salicet.ibi, Pet. de Anchar. conſ.62. dupli-
ci reſpectu,&c. Item & ſecundo, ratione ma
ioritatis, cauſa iſta criminalis eſt præiudi-
cialis , prout dicit text. in dicta l. fin. & in
l.adulterij cum gloſſ.in verbo, poſtponatur.
C.de adulter. & in l. 1. C.qui accuſ.nõ poſ.
l.per minorem, & ibi Bart.ff.de iudic.& An
char.in d.conſ.62. In caſu noſtro,cauſa hæ-
reſis abſorbet ciuilem ; nam ſi iudicabitur
Alexander hæreticus,tunc, vtpote à capitu
lo Varmienſi diuiſus , capitulum iuſte po-
tuit denegare fructus, cum culpa ſua,& non
ex iuſta cauſa Alexander illos amiſerit: ſed
poſſet ad iſtud fundamentum reſponderi ,
quod illud, quod dicitur,quod quando cau-
ſa criminalis abſorbet ciuilem,tunc ſuperſe
deretur in ciuili,iuxta not. per DD. in d. l.
fin.procedat,prout communiter intelligitur
dicta lex fin. videlicet,quando ciuilis moue
tur ab vno, & criminalis mouetur à conuen
to, prout ita illam l.fin. intelligit. Alex. in
l.reum criminis,in 2.col. circa finem. C.de
procurat. & ita communiter intelligi illam
l.dicit Dec.in l.edita,col.14.verſ.quintã re-
gulam,&c. C.de eden. non autem procedet,
quando tertius,& ſic non conuentus,mouet
cauſam criminalem,vt hic Fiſcus,qui eſt ter
tius,prout ita dicit Alex. in d.l.reum crimi
nis,in d.2.colum. circa finem ,& Salicet. in
l.vnica,

Digitized by Google

l.vnica, ſentit idem, colum. 3. verſic. concl ude nunc prædicta, &c. C. quando ciuil. act. crimin. præiud. & hoc vult Paul. de Caſt. dum exemplificat in d. l.fin. ita quod non ſufficit, quod ab vno intentetur ciuilis, & à conuento criminalis, ſed etiam oportet, quod illa criminalis abſorbeat illam ciuilem. & ita, ſi videatur, loquitur Pet. de Ancharan. in dicto conſil. 62. & ideo dicit ibi Paul. de Caſt. poſt Ia. But. & Bal. quod ſi ego peto pecuniam à Titio, & Titius cõuenit me ſuper homicidio, quia cauſa criminalis, poſito quod ille eſſet homicida, non eſt præiudicialis ciuili, antequam condemnetur, & bona publicentur, ideo non facit, quod ſuperſedeatur in ciuili. Et licet Pet. de Bella Pertica, & Cynus ibidem teneant contrarium, & Salicet. ibidem dicat quod ſit communis opinio, quod criminalis faciat ſilere ciuilem, ſiue abſorbeat, ſeu eam contineat vel non, tamen Ang. ibidẽ in d.l.fin. in finalibus verbis, dicit quod licet illa lex finalis intelligatur etiamſi nõ ſint adinuicem præiudiciales; tamen quod de conſuetudine non ſeruatur, & quod etiã illa lex finalis intelligitur, quando criminalis abſorbet ciuilem; non autem quando ei non præiudicat: tenet Decius in d.l. edita, colum. 14. in fine, verſiculo 2. limitatur, vbi intelligit, l. per minorem de iudic. loqui in cauſis connexis, non autem in cauſis ſeparatis. & ſtantibus ijs auctoritatibus, non poteſt diſcerni quæ iſtarum opinionũ ſit communis, quidquid dicat Salicet. in d.l. fin. maxime cum hanc opinionem videatur tenere gloſ. in d.l. fin. in verbo de crimine. Si ergo in caſu noſtro, ab illo, contra quem intentetur ciuilis, non intentatur criminalis, quæ abſorbeat ciuilem, vel etiam quæ non abſorbeat ciuilem, ſecundum communem opinionem, vt dicit Salicet. in d.l.fin. cum in illis duobus caſibus loquatur d.l.fin. ſequitur, quod ea non faciat ad caſum noſtrum, cum non à conuento intentetur criminalis, ſed à tertio, vt dicit Alexand. in l. reum criminis, colum. 2. circa finẽ. Sed aduertendum eſt, quod licet per illam legem finalem, criminalis ſuper hæreſi, non faciat ſilere ciuilem, cum non ſimus in materia illius legis; tamen, alio duplici reſpectu, in caſu noſtro, criminalis eſt præiudicialis ciuili. primo ratione contingentiæ, quia ſententia ferenda ſuper crimine hæreſis, habet parere præiudicium in cauſa ciuili, iuxta materiam l. fundi, & l. fundum, ff. de except. & hoc modo dicitur criminalis præiudicialis, prout conſiderat Bart. in l. per minorem, ff. de iudic. in primo exemplo. Quod autem ſententia declarans Alexandrum eſſe hæreticum, faciat fidem quoad omnes, & ſic præiudicet, eſt text. in l. ingenuum, ff. de ſtat. homin. & in cap. penult. de re iudic. Item ſecundo eſt præiudi-
2 cialis, quia agitur † de ſtatu, & ideo omnis alia cauſa debet interim ſilere, prout dicit Bart. in d.l. per minorem, verſic. tertio modo dicitur, &cæt. Et hoc ſtante, quod iſta cauſa criminalis ſit præiudicialis, tunc verificantur verba commiſſionis, in quibus di
3 citur; † Prout iuris fuerit ſuperſedeat; nam de iure eſt. quod cauſa præiudicialis prius terminetur, §. præiudiciales, inſt. de act. & d.l. per minorem. Non obſtat, quod reus criminis, pendente accuſatione, licet non poſſit agere contra accuſatorem, poteſt ta-
4 men agere † contra debitores, prout dicit Pet. de Bella Pertica, in d.l.fin. & ibi Pau. de Caſtr. & in iſto crimine hæreſis dicit Pet. de Ancharan. in cap. cum ſecundum, in ſecundo notab. de hæret. in 6. quia poteſt reſponderi, prout dicit gloſ. in d.l.final. de ord. iudic. quod quis non prohibetur agere, tamen differtur donec criminalis terminetur. Tamen prædicta reſponſio non ſatisfacit pdictis Doctoribus, vel & ſecundo poteſt reſponderi, prout dicit Salicet. in d.l.fin. quod poſſunt recipere à ſponte ſoluentibus, tamen non poſſunt exigere à debitore opponente. Sed iſta etiam reſponſio non placet. Tu, in caſu noſtro reſponde realiter, quod DD. ſupra allegati, loquuntur, conſideratis terminis iuris communis. Sed quia in caſu noſtro adeſt commiſſio, quod quatenus cauſa criminalis ſit præiudicialis ciuili, in ea, prout iuris fuerit, ſuperſedeatur, & per ſuperius dicta ſit præiudicialis, etſi præiudicialis prius & ante omnia expedienda. Ideo attento tenore commiſſionis, non poteſt in caſu noſtro Alexander à Capitulo opponente exigere. & ideo poſſet reformari commiſſio, quod conſtito quod de iure, non obſtante quod cauſa criminalis pendeat inter Fiſcum & Alexandrum ſuper aſſerto crimine hæreſis, quod Alexander poteſt contra Capitulum, tanquam contra ſuum debitorem procedere, quod Auditor moderetur inhibitionẽ præinſertę, &c. Et ita cauſa poſita, die 23. Martij 1541. Domini inclinarunt in hanc partem, quod cauſa eſſet præiudicialis in iſto caſu ciuili.

SVMMARIVM.

An execrabilitas impediat reſtitutionem in ſpolio.

1 *Ad petendum reſtitutionem, an ſufficiat docere de titulo colorato.*
Titulus coloratus, quis dicatur.
2 *Decretum irritans non ſolum inficit titulum, ſed etiam poſſeſſionem, & num. 4.*
Sed an procedat in decreto appoſito in reuocatoria expectatiuarum.
3 *Stante ſuſpenſione petitorij, an probatio cõcernens illud admittatur in poſſeſſorio.*
4 *An in poſſeſſorio admittatur omnis exceptio concernens poſſeſſionem.*

5 *Poſſeſſio, an quæratur ex actu nullo.*
6 *Via ſpoliandi eſt tollenda.*
7 *Reſtitutio, non conceditur quando conſtat notoriè de non iure petentis ſe reſtitui.*

DECISIO XCIV.

DOmino Thoma de Thanis proponente die 23. Martij 1541. Fuit dubitatũ,* An execrabilitas impediret reſtitutionem in ſpolio. Et pro parte negatiua, videlicet quod non impediret, inducebatur text. in c. referente, de præben. vbi habens duas Eccleſias, vna ſpoliatus, fuit reſtitutus. & iſtũ text. allegat deciſ. Rotæ 370. alias 15. de reſtit. ſpoliat. in fine in antiquis. Sed profecto, ſi bene conſideretur ille text. nil facit; quia ibi tantum ponitur contingentia facti, nõ autem principaliter ſuper illo fuit dubitatum. Secundo fuit adductus text. in cap. licet Epiſcopus, in fine de præben. in 6. qui text. eſt principalis in iſta materia; nã ſi non debet amoueri illo citato; ergo ſi fuerit amotus debet reſtitui; quia de facto factum, de facto debet reſtitui. Sed poſſet ad illum text. licet ſit principale fundamentũ in materia, reſponderi quod licet textus ibi dicat quod non debet amoueri, quod nihilominus non dicit quod ſi fuerit amotus, debeat reſtitui, cum multa prohibeantur fieri, quæ poſtea facta tenent, ad l. patre furioſo, ff. de ijs qui ſunt ſui, vel alien. iur. cum alijs vulgat. & tanto magis, cum licet quis non debeat amoueri non citatus; tamen quia hodie receptum eſt, vt poſtquã quis ſpoliatus eſt, non debeat reſtitui niſi doceat de titulo colorato, & execrabilis non poteſt docere, vt inferius dicetur; ergo ſequitur, quod ille text. non faciat ad propoſitum. Et licet ratio illius textus, dũ dicit quod non debet amoueri quia poteſt competere defenſio, vtputa, vt dicit ibi Rota, quia forſan habebat diſpenſationem; tamen non ſufficit in materia reſtitutionis, quod poſſit competere defenſio; ſed neceſſarium vt actualiter doceat de ipſo titulo colorato. nam cum primus titulus per extrauagantem execrabilis, ſit diſcoloratus, vt ſtatim dicetur, niſi doceatur de diſpenſatione, certe remanet primus titulus diſcoloratus, & non aptus ad reſtitutionem. Tertio dicebatur pro iſta parte: ad peteñ
1 reſtitutionem † ſufficit docere de titulo colorato, vt per Abbat. in c. in litteris, de reſtit. ſpoliat. titulus autẽ dicitur coloratus, quando procedit ab eo qui habuit poteſtatem dandi, vt per Abbat. in cap. cum noſtris, colum. fin. de conceſſ. præben. Execrabilis autem habet titulum ab eo qui dare potuit, ergo dicetur habere titulum coloratum. Et in quantum dici poſſet, quod ille titulus ſit diſcoloratus per extrauagantem execrabilis, propter decretum ibi ap-
2 poſitum, quod non ſolum † inficit titulum, ſed etiam poſſeſſionem, iuxta deciſ. 16. alias 3. de reſtitut. ſpoliat. in nouis. Reſpondebatur, quod ſicut multotiens fuerat tentum in Rota, quod decretum irritans, appoſitum in reuocatoria expectatiuarum, non inficiebat poſſeſſionem captam, vigore expectatiuæ reuocatæ. & proximis diebus fuerat tentum in vna Carthaginienſi coram D. Verallo, quod decretum appoſitum in regula reuocatoria gratiarum Conclauiſtarum, non inficiebat poſſeſſionem captam vigore gratiæ; Conclauiſtæ conceſſæ. cum illa decreta dicantur appoſita, ſuper corpore incerto; ita eſſet dicendum in caſu iſto, quod decretum appoſitum in dicta extrauaganti, tamquam appoſitum ſuper corpore incerto, non afficeret poſſeſſionem, & titulum priorem, quominus præſtare poſſit titulum coloratum, ad effectum reſtituendi. Et quod dicatur habere titulum coloratum ad effectum reſtitutionis, tenet Sarnen. ſuper regula de trienali, quæſt. 10. num. 22. & ibi Sarnen. ponit multos auctores, tenentes iſtam opinionem, quod execrabilitas non impediat reſtitutionem. Pro iſta etiam parte dicebatur, quod execrabilitas concernit petitorium. ergo ſtante ſuſpenſione pe-
3 titorij, † omnis probatio concernens illud, non poteſt probare, nec debet admitti in iudicio poſſeſſorio, prout eſt deciſ. Rotæ 399. alias 16. num. 2. de reſtit. ſpoliat. in nouis. Et ſtante iſta ratione, dicebãt Domini, quod nec etiam erant admittendi articuli, cum tales articuli continentes execrabilitatem, ſaperent petitorium: & ideo tanquam non releuantes in poſſeſſorio, non erant admittendi. Pro parte tamen affirmatiua, videlicet quod execrabilitas impediat reſtitutio-
4 nem, multum facit ꝙ omnis † exceptio cõcernens defectũ poſſeſſionis, eſt admittenda in poſſeſſorio. Abb. in c. ſolicite, col. 2. verſ. venio ad gloſ. de reſtit. ſpol. notat Domin. conſ. 24. colum. 2. & notatur in cap. fin. de ordin. cognit. Sed execrabilitas eſt exceptio concernens poſſeſſorium, propter decretum irritans, quod apponitur in extrauaganti execrabilis, quod non ſolum inficit titulum ſed etiam poſſeſſionem, ut dicit Rota deciſ. 16. alias 3. de reſtit. ſpoliat. in nouis. Si ergo inficit poſſeſſionem; ergo exceptio execrabilitatis eſt admittenda, & per conſequens articuli ſuper ea. Nec obſtat, quod dicitur de decreto appoſito in reuocatoria expectatiuarum, ut per Caſſador. deciſ. 1. de reſtitut. ſpoliat. quia alia ratio eſt in illo, quam in iſto: nam illud decretum ideo non afficit, quia eſt ſuper incerto corpore appoſitum; decretum autem de quo in extrauaganti execrabilis, eſt appoſitum ſuper certo corpore, puta ſuper illo primo beneficio, & etiam ſecundo, ſi poſſeſſionem non dimiſerit. & ideo nimirũ, ſi de-

* Vide aliquid per Caſſad. deciſ. 7. pag. 3. in fin. verſic. An aute cõſtitutio &c. ſuper reg. Cancell.

ſi debet inficere poſſeſſionem in iſto caſu.
Sed ad iſtud fundamentum reſpondebatur,
quod decretum appoſitum in extrauagan.
execrabilis, eſt ſuper corpore conditionato,
& ſic incerto, videlicet, niſi diſpenſationem
obtinuerit: & ſic cum ſit conditionatum,
& incertum, non inficit poſſeſſionem: quod
autem ſit conditionatũ. niſi diſpenſationem
obtinuerit, patet in dicta extrauagan. Exe-
crabilis, in verſ. porro; quia quorumdam
oculos, &c. Vel ſecundo, & melius, & ceſſa-
bit omnis difficultas; poteſt reſponderi, ꝙ
in extrauagante Execrabilis, tantum priua-
tur iure ſibi competenti ille, qui eſt exe-
crabilis, & efficitur inhabilis, & circa iſtam
partem nullũ apponitur decretum irritãs.
Bene verum eſt, quod poſtea beneficia illius
qui eſt execrabilis, reſeruantur Sedi Apoſto
licæ, & inhibet, ne Ordinarij aliquid de
eis diſponant, & circa iſtud apponitur de-
cretum irritans: & ſi dicatur, Si eſt inhabi-
lis, ergo non eſt reſtituendus; dicitur quod
iſta conſequentia non tenet, cum iſtud re-
ſpiciat petitorium, cum poſſit eſſe, quod
ex contractu nullo, & ſic ex actu nullo, quis
5 quæreret † ſibi poſſeſſionem, iuxta not. in
l. prima, §. ſi vir vxori, ff. de acquiren. poſ-
ſeſ. Tandem poſt multa, Rota fecit reſolu-
tionem pro prima opinione dicta die 23.
1541. quod execrabilitas non impediret re-
ſtitutionem, & quod articuli, qui daban-
tur ſuper execrabilitate, tamquam non re-
leuantes, non eſſent admittendi, vt tolla-
tur, & præcludatur via ſpolijs, cum aliter di
cendo, pararetur via ſpoliandi poſſeſſores.
& ſtatim opponeretur eis, quod eſſent exe-
6 crabiles: † & via ſpoliandi eſt tollenda, di-
cto cap. licet Epiſcopus. de præben. in 6.
Fuit tamẽ moderata iſta deciſio, niſi ſpolia-
tus fuiſſet paſſus, quod ſpoliator probaſſet
execrabilitatem; quia tunc non eſſet dan-
da reſtitutio, quia eſſet imputandum ei, qui
paſſus eſt, cauſam inſtrui in petitorio, iux-
ta notat. in cap. primo de reſtitut. ſpoliat.
nam tunc, ex quo conſtaret, de non iure pe-
tentis ſe reſtitui, non deberet fieri reſtitu-
tio, iuxta not. per Innoc. in c. conſtitutus
de filijs presbyt. & per Alexand. in §. ni-
hil commune, vbi dicit, quod quando con-
ſtat notorie de nõ iure petentis ſe reſtitui,
7 non fit reſtitutio, etiam in profanis: & hoc
modo fuit intellecta deciſ. Rotæ 371. alias
15. de reſtit. ſpoliat. in antiq. & additio ad
deciſ. 16. alias 3. de reſtit. ſpoliat. in nouis,
& Oldrad. conſ. 227. in 3. colum. & alię de-
ciſiones, quæ dicebantur modernis tempo-
ribus in Rota fore factas, vt per Sarneñ,
ſuper regula de annali, quæſt. 55. Secus, ſi
non paſſus fuiſſet, etiam quod in actis con-
ſtaret de execrabilitate, quia per ſuſpenſio-
nem petitorij tollebatur illa probatio: &
ideo articuli ſuper tali materia non erant
etiam admittendi. Erat intitulata cauſa
Columbrieñ de Pennacoua, pro Petro Vaz
contra Aluarum Gundiſalui.

SVMMARIVM.

Poſito, quod in confectione ſuccari manus hominis præcipue operetur, an ante ſolutionem decimæ, debeant detrahi impenſæ.

1 *Expenſæ, quæ fiunt in colligendis fructibus in ſolutione decimarum, an detrahantur.*
2 *Decimæ ſoluuntur, prout fructus colliguntur.*
3 *Decima, quomodo ſoluatur de ſuccaro.*

DECISIO XCV.

FVit dubitatum corã D. Hieronymo Ve-
rallo 23. Martij 1541. in vna Cana-
rieñ decimarum inter incolas, & Capitu-
lum Canariẽſe pendente præſuppoſito, quod
in confectione ſuccari manus hominis præ
cipue operetur; An ante ſolutionem deci-
mæ, deberent detrahi impenſæ. Pro parte In-
colarum dicebatur, quod ſic; quia aut vo-
lumus conſiderare ius commune tantum,
1 & tunc verũ eſt, quod expẽſæ, † quæ fiunt in
colligendo, & ſeparando fructus à ſolo, non
debent deduci, & ita loquitur text. in c. Pa-
ſtoralis, in verſic. expeñ, & in cap. tua. 2.
de decimis: ſed expenſæ, quæ fiunt in ſeparã
do fructus à fructu, poſtquam ſunt collecti,
de iure debent deduci; Hinc eſt, quod deci-
2 ma debet ſolui, † prout fructus colligitur,
vt in grano in ſpica, in vino in vua, in oleo
in oliua, vt per Hoſt. in c. paſtoralis, co-
lum. 4. verſ. prædiales, &c. & Abb. in c. per-
uenit. de decim. Et iſtud etiam procedit
in fructibus, qui non germinant, vt expen-
ſæ, quæ fiunt in colligendo fructus, non de-
ducantur, iuxta text. & ibi Abb. in c. paſto-
ralis, in primo notab. de decim. Aut nos vo
lumus conſiderare conſuetudinem, & tunc
3 in locis, in quibus fiebat † ſuccarum, vt
puta in regno Valentiæ, ſolutio fiebat dedu-
ctis expenſis, vt erat probatum. Aut vole-
bamus conſiderare conſuetudinem in alijs
rebus in locis vicinis, & erat probatũ, quod
granum ſoluebatur in ſpica, & vinum in
vua, & oleum in oliua; ergo ita eſſet dicen-
dum in ſuccaro. Tamen ijs non obſtãtibus,
eadẽ die fuit reſolutum contrarium, quia ex
quo erat probatum, quod decima non pote-
rat ſolui in cannis, cum talis ſolutio fuiſſet
inutilis, cum de facili corrumperentur, nec
in liquore, ſed tantum in ſuccaro omnes il-
læ expenſæ, quæ fiebant vſque ad Succarũ,
dicebantur expenſæ factę in colligendo fru-
ctus; ergo de iure non debebant deduci.

SVMMARIVM.

Quando in impetratione ſit facienda men-
tio de diſpenſatione.

DECISIO XCVI.

* Vide Dec. in l. liberos, col. 3. in princ. C. de Collation.

FVit dictũ in vna Oueteñ * Canonicatus
& Pręben, coram D. Rainaldo 23. Mar-
tij 1541. q aut. impetratio, ſuperueniẽs eſt
exequutio diſpenſationis impetratæ prius,
& tunc in impetratione non oportet facere
mentionem de diſpenſatione: aut nõ eſt exe
quutio, ſed ſecunda diſpenſatio venit addẽ
do, & augmentatiue ad priorem, & tunc
oportet in ſecunda facere mentionẽ de prio
ri ſecundum Rotam, deciſ. 280. ſub rubrica
de filijs presb. in antiquis. Io. And. Domin.
& Philip. Franc. in c. 2. de filijs presbyt. in
6. Item fuit dictũ, quod illa * clauſula in di
ſpenſatione poſita, vt beneficium dimittere,
& loco dimiſſi, aliud obtinere, debet intelli-
gi, ita ut non per hoc, recento beneficio, de-
beat fieri collatio, ſed prius debet beneficiũ
dimittere, & poſtea fieri collatio ſecundi be
neficij, per text. in c. Ordinarij in fine, de of-
fic. ordin. in 6. & gloſ. in Clemen. ſi plures, in
verbo vacare, de Pręben.

* Clauſula, vt beneficiũ dimittere, & loco dimiſſi, aliud obtinere poſſis, quomodo intelligitur.

SVMMARIVM.

In terminis Alexandrinæ, non apparente
alia cauſa, vulnera cenſentur occaſione
litis illata.

DECISIO XCVII.

IN vna Vrbeuetana Caſtri Caſtilioni co-
ram D. Io. Mohedano, & in altera Pla-
ceñ coram D. Io. Paulo, die 28. Martij 1541.
fuit conclusum in terminis conſtitutionis
Alexandrinæ, quod, non apparente alia cau-
ſa, præſumantur vulnera, ſeu homicidium
ex cauſa litis factũ, ſed apparente alia cau-
ſa, tunc non præſumeretur. Sed dicens, ex
cauſa litis eſſe illata, teneretur probare per
ea, quæ dicit Roman. conſ. 183. Bart. in l. aut
facta, §. cauſæ, ff. de pœnis cum alijs, de qui-
bus, in l. ſi quis ſeruum, ff. de pœn.

SVMMARIVM.

Verba occaſione litis, de quibus in Ale-
xandrina, quomodo intelligantur.

DECISIO XCVIII.

IN eadem Vrbeuetana coram eodem D.
Mohedano, quia, pendente lite, ſuper
Caſtro Caſtilioni Vrbeuetanę diœceſis inter
Io. Franciſcũ de Sabellis ex vna, & tres fra-
tres Monaldenſes ex alia. Tres fratres eme-
rant bona Io. Franciſci, quæ fuerant confi-
ſcata per Fiſcum ex cauſa rebellionis Io. Frã
ciſci, vt prætendebatur; ita quod non ſolum
emerant bona litigioſa, ſed etiam non liti-
gioſa, ita ut omnia bona emiſſent, & poſt
emptionem ſequutam Io. Franciſcus interfe
cerat Gentilem, vnum ex fratribus collitigã
tibus. Fuit dubitatum, ſuppoſito quod homi
cidium fuiſſet perpetratum ex cauſa emptio
nis bonorum, & ſic ex noua cauſa; An eſſet
locus Alexandrinæ, & videbatur, quod ſic;
quia Alexandrina vult, quod quis occaſione
litis ſit vulneratus, aut interfectus: & ver-
bum, occaſione, dicit cauſam remotã. Licet
ergo ex cauſa emptionis foret interfectus;
quia tamen lis fuerat cauſa remota, quoniã
occaſione litis motæ, Gentilis interfectus,
emerat bona; ergo erant verificata verba
Alexandrinæ, & ſic illi locus erat; Tamen
iſtis nõ obſtantibus, fuit reſolutũ contrarium
4. Aprilis 1541. Nam pręſupponebatur in
facto, quod nõ ſolum bona litigioſa, ſed etiã
omnia bona, & non litigioſa, fuerant empta;
Vnde dicebatur, quod iſta erat noua cauſa,
& non dependens à lite; & præſumebatur;
quod ex illa noua cauſa homicidium fuiſſet
commiſſum, ex quo ante emptionem, ex ſo-
la cauſa litis, Io. Franciſcus nil contra col-
litigantes feciſſet: minusq; erat præſumen-
dum, quod poſtea feciſſet, cum iam obtinuiſ-
ſet vnam ſententiam ſuper ſpolio, & ſi ita
litẽ, vt cauſam remotam cõſideraremus, ſe-
queretur, quod, ſi duo, vnus Gallus, alter Hi-
ſpanus, litigarent in Curia, & lite pendente,
propter verba iniurioſa, vnus alterum ver-
beraret, quod locus eſſet Alexandrinæ, cum
ſimiliter dici poſſet, quod occaſione litis,
ad verba iniurioſa deuentum foret.

SVMMARIVM.

Alexandrina habebat locum in eo, qui ver
berauit procuratorem litis vertentis in
Curia, extra Curiam, qui illuc occaſio-
ne litis acceſſerat.

DECISIO XCIX.

CRedo, quod eadem die 4. Aprilis 1541.
in vna Placen. de Scotis, coram D. Io.
Paulo, Domini voluerunt, quod conſtitutio
Alexandrina haberet locum in eo, qui verbe
rauerat procuratorem litis ventilatæ in Cu
ria, licet ille procurator fuiſſet verberatus
in ciuitate Placentiæ, qui tamen acceſſerat
ad illam ciuitatem cauſa exequendi remiſ-
ſoriã ſuper liquidatione bonorum, occaſio-
ne legitimæ & trebellianicę detrahendæ, li-
cet verba Alexandrinę in multis partibus il
lius cõſtitutionis videantur proſpicere, vt
exiſtentes in Curia, ſint tuti, & libertati Cu
rię fauere. Tamẽ Domini voluerunt, vt intel
ligeretur de uerberante procuratorem, te-
ſtem, ſeu iudicem, etiam extra Curiam,
lite

Digitized by Google

lite pendente occaſione litis, tum quia conſtitutio Alexandrina, tanquam fauorabilis eſſet extendenda, tum quia ex quo talis procurator cauſa exequendi receſſerat reuerſurus, tamen poſt exequutionem factam ad Curiam, non dicebatur à Curia abeſſe: tum quia eo modo lites impedirentur per indirectum exerceri in Curia, ſi licitũ eſſet procuratores, teſtes, vel iudices à Curia abſentes, extra Curiam verberare.

SVMMARIVM.

Mandatum ad compromittendum, vt per arbitros deberent cauſæ terminari non ſolum intelligitur, vt ſemel poſſit compromittere, ſed toties quoties.

1 *Statutum cogens ad compromittendum, quoties cogere dicatur.*
2 *Statutum Vrbis de donationibus, & pactis non valituris, an habeat locum in muliere compromittente.*
3 *Statuti ſollemnitas non requiritur in actu neceſſario.*
4 *Tutor an & quando poſſit compromittere ſuper re, & lite pupilli.*

DECISIO C.

FVit reſolutum in vna Liuiana hereditatis coram D. Io. Paulo 4. Aprilis 1541.
quod mandatum datũ ad compromittendũ
procuratori, expreſſa cauſa, vt per compromiſſum, & per arbitros differentiæ deberẽt
terminari, non ſolũ intelligeretur de primo
compromiſſo, ita vt procurator non tantum
intelligeretur habuiſſe ſemel facultatem cõ
promittendi, ſed toties, quoties, donec
lis eſſet compromiſſo finita, prout dicimus
1 de ſtatuto, † cogente ad compromittendum
ſecundum Bal. in l. fideicommiſſa, §. ſiquis
decem ff. de legat. 3. & per Felin. in c. 1. de
Treug. & pace. Et tanto magis fuit tenta
iſta pars, quia præſupponebatur in facto,
quod compromittentes, ex quo erant ſorores, tenebantur ex ſtatuto compromittere per dictum Bal. in dicto §. ſi quis decem. nec obſtat, quod dicebatur ex aduerſo, quod illud eſſet verum, quando ipſa principalis feciſſet compromiſſum, & dixiſſet, quod vigore ſtatuti feciſſet, quia tunc videretur coacte feciſſe; tunc haberent locum ſuperius dicta: ſecus eſt in mandato dato ad compromittendum, vt illud intelligendum foret voluntarie factum iuxta dictũ Salicet. in l. fin. C. de iudic. quia fuit reſponſum, ꝙ illud dictũ Salic. reprobatur, vt per Deciũ in c. cũ M. Ferrarieñ, col. 12. verſ. ſecundo Abbas refert per totam illam col. de conſtitut. & per Crocum in l. qui Romæ, §. duo fratres,
col. 14. verſ. notate etiam pro complemento, &cæt. ff. de verb. obligat. Et in eadem
2 fuit dictum, † quod ſtatutum Vrbis de donationibus, & pactis non valituris, non haberet locum in muliere faciente compromiſſum, quoniam prima pars illius ſtatuti tantum comprehendit quatuor contractus, inter quos nõ enumeratur compromiſſum, nec etiam ſecunda pars: in quo dicitur, quod mulier vltra tertiam partem læſa, &c. Item & ſecundo, quia cũ præſupponeretur, quod ad compromiſſum partes poterant cogi per ſtatutum, ergo ad faciendum actum neceſſa
3 rium † non erat neceſſaria ſolemnitas ſtatuti, l. 1. §. ſed ſi patri ſtipulanti, ff. de reb. eorum, & text. & ibi not. Aret. in l. ſi tibi pecuniam, in 4. not. ff. ſi cert. pet. gloſ. pen. Cinus, & Bal. qui dicit communem, & Salic. & Ange. in l. fin. C. de legit. tut. Roman. conſ. 280. & 394. & licet tutor non poſſit
4 compromittere † ſuper re, vel lite pupilli. Ange. in l. Imperatores, ff. de pact. Pau. de Caſtr. Alex. & Iaſ. in l. Iuriſgentiũ §. fin. de pact. tamen poteſt cõpromittere ex neceſſitate ſtatuti, vt notat Bal. & Ang. vbi dicit ſeruari in practica, & ſequuntur ibi Pau. Alex. & Iaſ. in d. l. iuriſgentium §. fina.

SVMMARIVM.

Teſtator an poſſit grauare heredem dare ſingulis annis certum quid, ratione retardatæ ſolutionis legati.

DECISIO CI.

TEſtator * legauerat vſumfructũ cuiuſdam poſſeſſionis vxori ſuæ; item prohibuerat, quod in vita ſua non poſſet petere dotem ſuam ab heredibus ſuis, ſed quod heredes tenerentur ei dare quolibet anno ad rationem quinque pro centenario. Item prohibuit, quod vxor ſimpliciter non poſſet petere antiphatum ſibi debitum ab heredibus ſuis. Fuit dubitatum in vna Placeñ, coram D. Sarnen. An illa quinque, quæ tenebãtur dare heredes ſingulis annis, eſſent vſura: & cauſa ſæpius poſita in Rota; tandem 4. Aprilis 1541. vota fuerunt paria; nam quinque videlicet Aqueñ, Thomas de Thanis, Io. Paulus, Rainaldus, & Mohedanus dicebant, quod non eſſent vſura per illud, quod dicit Socin. in l. 2. col. 3. circa finem, verſ. & iſta inducuntur ad quæſtionem, ff. de ijs quæ pen. nom. vbi dicit cõſuluiſſe, & ſic iudicatũ Romę. Item & ſecundo, quia videbantur illa quinque data eſſe in recompenſam antiphati adempti, & ſic non diceretur vſura: quod fundamentum admittebant alij quinque, ſi fuiſſet in facto verum, ſed dicebant, quod ex verbis teſtamenti apparebat, quod non eſſent data in aliquam recompẽ-

* Vide aliquid ſupra deciſ. 66.

ſam; ſed potius ob dilationem retardatæ ſolutionis dotis. Et ideo pro alia parte, videlicet, quod eſſet vſura, alij quinque videlicet Materateñ, Marſicanus, Mareſcotus, Verallus, & Puteus allegabant Iaſ. in l.1. col.7. in 2. lectura, verſ. vltra eorum dicta, C. de ſum. Trinit. Socin. conſ.56. vol. 3. Alex.conſ.27. vol.4. Barbatia, conſ.66. 2. vol. & dicit Anania in c. ſuper eo de vſur. quod grauamen iſto caſu reijcitur, & aliquid dicit Io. Anto. Alex.conſ. 108. Tandem 2. Maij 1541. per ſeptem ex decem votantibus fuit reſolutum, quod eſſet vſura, contradicentibus Aqueñ, Io.Paulo, & Rainaldo, & ad iſtam deciſ. facit, quod dicit Aymon Crauetta, conſ.89. nobilis Antonius. vide Hieronymum Cagnolum in repet. l. cu rabit, col. 1. verſ.ex quibus infertur, &cæt. C. de actio.empt.

SVMMARIVM.

In materia præſcriptionis iuriſdictionis non fit extenſio de caſu ad caſum.

1 *In iuriſdictionalibus an fiat extenſio ad alios gradus eiuſdem ſpeciei.*

2 *Tantum præſcriptum, quantum poſſeſſum, quomodo intelligatur.*

DECISIO CII.

DVbitaui ego in vna Carthaginieñ ſpolij fructuum pro Theſaurario Carthaginieñ, videlicet Petro de Medina, contra Capitulum Carthaginieñ 4. Aprilis 1541. An actus iuriſdictionales Capituli in Capitulares, non reclamantes pro iniurijs contra Capitulũ à capitularibus factis, Epiſcopo exiſtente in quaſi poſſeſſione procedendi contra capitulares delinquentes cum vno ex Canonicis, faciant, vt Capitulum ſolum potuerit procedere contra Theſaurarium reclamantem. Et fuit reſolutum, quod non, & dictum, quod anno præterito, in vna Legioneñ Archidiaconatus de Saldagna corã D. Io. Paulo fuerat tentum, quod in materia præſcriptionis procedendi ſine conſilio Capituli, non fiebat extẽſio de caſu ad caſum, etiam eiuſdem ſpeciei, contentæ ſub vno gradu iuriſdictionis; & quod quaſi poſſeſſio relegandi, non extendebatur ad caſum priua-
2 tionis, & licet in † iuriſdictionalibus fiat extenſio ad alios gradus eiuſdem ſpeciei, vt per Iaſ. poſt Paul. de Caſt. in l. Imperium, col.penult. de iuriſd.omn.iudic. hoc tamen intelligitur, niſi ius commune præſcribentibus obſtet, tunc non fit extenſio, etiam in quibus alias fieri deberet; vt per Felin. in c. auditis de præſcript. vbi col. 8. refert limitationẽ Paul. de Caſtr. in l. Imperium li-
2 mitantem regulã, † Tantum præſcriptum, quantum poſſeſſum, vt non procedat in extenſione ad alios gradus eiuſdem ſpeciei, col. tamen 9. verſ. intellige prædicta, limitat procedere in ijs, in quibus nõ præſcribitur, iure communi reſiſtente, vel alius ſit in poſſeſſione, ex notat. per Innoc. & Abb. in c.1. de relig. dom. & ita tenet Riminal. in l. Imperium, col.2. verſ. inquantum dicit: vbi cõcludit ad extenſionem, vtrumque requiri copulatiue, tam conformitas iuris communis, quam etiam, quod alter non poſſideret, Roman. conſ. 368. tenet, etiam Balb. in tract. præſcript.

SVMMARIVM.

An in caſu c. non ſolum de regular. in 6. Moniales admittentes ad profeſſionem infra annum, excuſentur à ſuſpenſione illius Canonis.

1 *Quælibet cauſa excuſat à pœna, quomodo intelligatur.*

DECISIO CIII.

FVit dubitatum in vna Valentina nullitatis profeſſionis coram D. Io. Paulo, prima Aprilis 1541. An in terminis, c. nõ ſolum de regular. in 6. Moniales Sanctæ Catherinæ de Senis ciuitatis Valentinæ, quæ admiſerunt Beatricem ad profeſſionem infra annum probationis, excuſarentur à ſuſpenſione, de qua ibi per canonem. Et fuit concluſum, quod non, quia aliter dicendo redderetur eluſoria communis ſententia Canoniſtarum, in c. non ſolum, quę habet, quod Moniales Prædicatorum, vel Minorum recipiendæ infra annum probationis, incurrant pœnas, de quibus in illo, c. nõ ſolum: debebant enim Moniales per ſe, vel alium conſulere periciores, iuxta not. in l. bonorum, ff. de bonor. poſſeſſ. & in l. iuris ignorantia C. qui admit. Et ad illud, quod dicebatur,
1 quod quelibet cauſa † excuſat à pœna; verum eſt à pœna corporis afflictiua, vt per Bart. in l. iuſte poſſidet, in fine, ff. de acquir. poſſeſſ. Et vlterius conſiderabam ego, quod pœna ſuſpenſionis, de qua in, c. nõ ſolum de regular. in 6. non ſolum eſt impoſita in pœnam Monialium recipientium, ſed etiam in fauorem recipiendarum, ne de cetero ſint ita faciles ad obligandum Religioni volentes eam ingredi licet ergo conditio perſonarum, difficultas iuris, & alia, quę pro parte contraria conſiderabantur ad excuſandum Moniales à pœna eis infligenda, tamen non excuſabant eas, quominus non eſſent ſuſpenſę in fauorem recipiendarum; nam ex quo ex illo Canone erat illis ius quęſi-

tum

tum, non poterat abſque facto earum ab eis tolli.

SVMMARIVM.

An in gratia poſteriori, ad effectum vt ſuſpendat priorem, non ſolum ſit facienda mentio de clauſula derogatoria, ſed etiam de derogatoria derogatoriæ.

1 *Clauſula Ex certa ſcientia, vis.*

DECISIO CIV.

IN vna Zamoreñ Canonicatus, & præbeñ, inter Alfonſum de Villanoua ex vna, & Gaſparem de Monte Roſſo ex alia, die prima Aprilis 1541. dubitaui ego, An in gratia poſteriori ad effectum, vt ſuſpendat priorem, non ſolum ſit facienda mentio de clauſula derogatoria, ſed etiam de clauſula derogatoria derogatoriæ. Et fuit reſolutum, quod ſic; nam ratio DD. quæ vult, vt ſit facienda mentio de clauſula derogatoria præcedentium, ea eſt, vt conſtet de mente principis volentis ſuſpendere, ſeu reuocare primam gratiam, etiam cum clauſula derogatoria præcedentium, ad not. per Bart. in l. ſi quis in principio, ff. de legat. 3. Paul. de Caſtr. conſ. 55. paſſus iſte dubitabilis, alias eſt num. 278. in 1. vol. in nou. col. 3. verſ. & ideo pro concordia, &c. non eſt veriſimile, quod per ſecundum priuilegiũ princeps voluit derogare primo, niſi tollat clauſulas derogatoriarũ derogatorias adiectas in primo, per quas princeps declarat mentẽ ſuam futuram eſſe in ſecundo priuilegio cõtrario primo, & derogat derogationibus in primo priuilegio contentis. Et quia commune eſt, & Rota ſemper tenuit, quod nõ ſufficiat generalis derogatio, nec requiratur derogatio in indiuiduo, ſed ſufficiat ſpecialis derogatio, vt per Pau. de Caſtr. in dicto conſ. 55. alias 278. in nouis in 1. volum. & conſ. 316. incipieñ, quoniam adiectione non indiget, &c. alias 3. in 1. volum. in nouis in quibus fundatur Felin. in c. nonnulli, col. 5. verſ. amplia. 2. & in c. accedentes, col. 3. de præſcript. neceſſario ergo oportet dicere, quod ſit facienda mentio clauſulæ derogatoriarum derogatoriæ, vt tollatur omnis proteſtatio primæ gratiæ, vt voluit Bart. in d. l. ſi quis, in principio, col. 4. ad finem verſic. quæro, quid ſi verba derogatoria, & clarius Pau. de Caſt. in dicto conſ. 278. col. penult. ad finem, verſic. patet ergo, quod dicta clauſula, &c. Dixerunt tamen Domini Thomas de Thanis, Io. Paulus, Mohedanus, Maceraten. Marſicanus, Mareſcotus, & Veralius, contradicentibus Rainaldo, Sarneñ, & Aquen. quod, licet iſtud ſit verum, quod requiratur mentio derogatoriæ derogatoriarum, tamen, quod in gratia Alfonſi ſufficiẽter de dictis clauſulis eſſet facta mentio, ex quo in ea dicebatur, quod tollebat omnes gratias præcedentes, cũ quibuſuis clauſulis, ſuſpẽſionibus derogationibus, &c. Nã certũ eſt, quod derogatoria derogatoriæ eſt derogatio. Si ergo Papa reuocat cum quibuſuis derogationibus, ergo voluit comprehendere omnes ſpecies comprehenſas ſub illo genere derogationũ & fuit allegatũ conſ. Domin. 115. Item in gratia Alfonſi poſteriori erat clauſula ex certa ſcientia, † quę habet vim ſpecialis derogationis, vt per Felin. in d. c. nonnulli, col. 16. verſ. fallit quarto prędicta regula, ita limitando regulam de qua col. 4. verſ. regula prima eſt iſta: vbi lex Canonica, vel Ciuilis habet clauſulam derogatoriam, & licet ibidem Felin. col. 19. hoc limitet, quando agitur de pręiudicio ſingularis perſonę, à dicta limitatione excipit beneficialia propter pleniſſimã poteſtatẽ, & caſum etiam modici pręiudicij; quæ ambę exceptiones caſui non conueniunt, & etiam quia, an ſit derogatum, vel non, primę gratię, dependet ex mente diſponentis, quæ ſecundum pręfatos in iſto caſu colligebatur, ex quo gratia prima erat generalis, & iſta ſecunda erat ſpecialis ad canonicatum, & cum in ſecunda Papa vellet, quod pręferretur omnibus etiam familiaribus, etiam antiquis deſcriptis, Rotę Auditoribus, & cęt. ſatis apparebat de mente Papę, quod ſecunda primæ gratię derogaret.

SVMMARIVM.

Decretum, quod à die poſſeſſionis, habitæ infra ſex menſes, teneretur expedire litteras, quomodo intelligitur.

DECISIO CV.

IN vna Gerunden. Canonicatus, & Prębendę, in qua, in vna gratia erat appoſita clauſula, quod à die poſſeſſionis, habitę infra ſex mẽſes, teneretur expedire litteras. de menſe Martij 1541. coram D. Rainaldo fuit dubitatum, An illi ſex menſes inciperent currere à die poſſeſſionis * habitę ſimpliciter, an vero à die habitæ poſſeſſionis pacificæ, & vota fuerunt paria, videlicet quinque, & quinque. Illi quinque, qui tenebant, quod intelligeretur à die poſſeſſionis, mouebantur, ex quo decretum ſimpliciter loquitur, ergo debet ſimpliciter intelligi. Itẽ quia ita vtitur Cancellaria, vt videlicet non cõſideret poſſeſſionem pacificam, vel non; dum tamen poſſideat, nõ ſatis ſit ſuccurſum, quod in euentum in quem beneficium euincatur, officiales tenẽtur reſtituere pecunias illi, qui litteras

* Quod áūt intelli gatur de poſſeſſione & nõ pacifica, vide quæ dicit Staphil. in Tract. de lit. grat. & iuſtit. fol. 23. pag. 2. verſ. vlterius pro declaratione cum ſeq. pag.

litteras expediuit, alij véro quinqne, inter quos ego fui, dicebant, quod iura ſemper cõſiderant pacificam poſſeſſionem, vt in c. cõmiſſa, & c. licet canon, & alibi ſępe: & quia in dubio, de poſſeſſione pacifica eſſet intelligendum, tanquam de potiori ſignificato, & ita allegaui tenentem Aret. in rub. ff. de acquiren. poſſeſſ. col. penult. qui ad hoc alleg. gl. in Clem. 1. in verbo neutro, vt lit. pend.

SVMMARIVM.

Sex menſes appoſiti ad expeditionem litterarum de beneficijs reſeruatis, an incipiãt currere a die notæ reſeruationis.

DECISIO CVI.

ET poſtea in eadem die 28. Martij 1541. quia illi ſex menſes erant appoſiti ad expeditionem litterarum de beneficijs reſeruatis; fuit dubitatum coram eodem, An illi ſex menſes currerent à die notitiæ reſeruationis: & fuit cõcluſum, quod, ſi illa reſeruatio erat occulta, * vt præſupponebatur in facto, quia erat reſeruatio multum antiqua, de familiari, tempore Alexãdri ꝙ tunc non currerent, niſi à die notitiæ reſeruationis, ne ignorantia ſine culpa puniretur per not. per Bart. in l. genero ff. de ijs, qui notantur infam. Alex. conſil. 116. in 5. vol. & Bal. in l. cum annus, ff. de calumniat. cum alijs, de quibus in informationibus.

* Quod ſi illa reſeruatio erat occulta. Vide quę dixi in 2. lib. Annot. mearũ, deciſ. 312.

SVMMARIVM.

Procurator in tali cauſa conſtitutus contra Titium, & in omnibus alijs litibus, & cauſis, intelligitur contra Titium.

DECISIO CVII.

IN vna Placeñ Præſtimonij coram D. Britonorieñ 28. Martij 1541. fuit dictum, quod, ſi ego conſtituo * procuratorẽ in tali cauſa contra Titium, & in omnibus alijs litibus, & cauſis, quod intelligitur contra Titium, per dictum Bart. in l. quod dicitur in princ. ff. de tute. Milis in verbo procurator, conſtitutus contra certam perſonam, & Iaſon in l. ſi vnus in princ. in fin. colum. ff. de pact. Gozadinus, conſ. 87. prima facie, colum. 3. in princ. verſ. 2. quia clauſula ſequens, &c.

* Vide Rom. ſing. 155. conſtituo Titiũ vbi dicit, quod dictũ Bart. non eſt verum, tamen nihil allegat.

SVMMARIVM.

Conſuetudo Religioſorũ procedendi ſummarie, & poſt datam ſententiam comburendi proceſſum, & lacerandi quanto tempore præſcribatur.

1 *Conſuetudo contra bonos mores, præſtans occaſionem delinquendi non valet. Nec conſuetudo approbatiua pacti de ſuccedendo.*

2 *In quaſi poſſeſſione, habente contra ſe reſiſtentiam iuris communis quid requiratur.*

3 *Contra Regulares, quomodo per Prælatos eorum procedatur.*

4 *An admittatur appellatio in eorum proceſſibus.*

DECISIO CVIII.

IN * vna Romana prętenſi ſpolij coram D. Marſicano pro fratre Georgio, contra Congregationem S. Saluatoris, fuit dubitatum 23. Martij 1541. An conſuetudo, quam ſeruant Religioſi S. Saluatoris in priuando aliquem à Congregatione, videlicet ſummarias capiendo informationes, & conſtito de delicto per ſuas probationes, & Religioſo eiecto, cõburitur, & laceratur proceſſus, ne de cauſa eiectionis appareat; ſufficiat, quod probetur per quadraginta annos, ita quod dicatur præſcripta: & pro par-
1 te negatiua dicebatur, quod iſta eſſet † conſuetudo contra bonos mores, præſtans occaſionem delinqnendi, & ſine cauſa expellendi, & priuãdi: & ſicut in tali caſu lex non valeret, vt per Domin. in c. 1. col. fin. verſic. quid ſi Epiſcopus, de fil. presb. in 6. Federic. de Senis, conſ. 275. incip. caſus talis. Bart. & Aret. in l. teſtamenti factio, ff. de teſtam. Dec. in c. 2. in primo not. in prima lectura, etiam in 2. not. in 2. lectura, de conſtitut. Felin. in c. Eccleſia Sanctę Marię, col. 15. de conſtitut. & conſuetudo contra bonos mores, & quę inuitat ad delictum, non operatur, vt dicunt DD. de conſuetudine approbatiua pacti de ſuccedendo, per quod inducitur votũ captandæ mortis, vt notat Bart. in l. omnes populi in 3. quęſt. prin. ff. de inſt. & iur. Alex. in l. pactum quod dotali, col. 2. in 3. limitat. C. de pact. Item cum iſta quaſi
2 poſſeſſio habeat contra † ſe iuris cõmunis reſiſtentiam, ergo vel requiritur priuilegium, vel quaſi poſſeſſio temporis immemorabilis, c. ad decimas de reſtit. ſpoliat. in 6. Bal. in l. ſollemnibus, C. de fid. inſtrum. in l. ius eius, C. de probatio. Sed iſtis non obſtãtibus fuit concluſum pro parte affirmatiua; primo per tex. in c. per tuas, in fine de ſimon. Secundo, quia cõgregatio ex ſuis conſtitutionibus habet facultatem deſtituendi Canonicos reos, & delinquentes, quo fit,
3 quod cum Prelati, † Priores, ſeu Rectores Congregationis procedunt contra delinquẽtes in cauſa correctionis ad pœnam contentam in ſtatutis, poſſunt procedere, omiſſa omni forma iudiciali, vt dicit gloſ. in verb. à correctione, quam omnes approbant in c. ad noſtram 1. de appellationib. & inde eſt, quod in tali reijcitur appellatio, vt eſt tex. in dicto c. ad noſtram, & in c. reprehenſibilis, & in c. cum ſpeciali, §. fin. de appell. & hoc eſt, quod dicit Io. Mona. in c. 1. in fine de

* Et contra Regulares quis proceſſus ſit formandus. Vide Felin. in c. olim, col. 4. verſic vlt. quæſit hic. Io. Andr. de accuſ.

ne de religioſ. domin. lib. 6. quod regularis denuntiatio, ideſt clamatio in Capitulo debet fieri potius ſecundum obſeruantiam regularem, & diuerſas religionum inſtitutiones, quam ſecundum iuris ſubtilitatem, & hæc de plano, & ſimpliciter expediunt in
4 qua non eſt appellatio † admittenda, vt eſt text. in c. qualiter, & quando 2. in fine de accuſat. Tertio, pro iſta parte facit text. in c. fina. in fine de conſuet. iuncto text. in dicto c. per tuas de ſimon. not. in c. auditis, de præſcript. in c. cum Eccleſia Sutrina, de cauſa poſſeſſ. & propriet. & eſt textus, vbi Abb. not. in c. Cumana, de elect. & eſt tex. in c. non eſt de conſuetud. lib. 6.

SVMMARIVM.

Vt quis obligetur per epiſtolam oportet, quod tranſmittatur, & in vita eius recipiatur.

DECISIO CIX.

IN vna Maſſilien͂ coram D. Mohedano inter Simonem Centurionem ex vna, & heredes Petri del Bene ex alia 23. Martij 1541 fuit dubitatum, adhoc, vt quis obligetur per litteras, ſit neceſſarium, quod littera trãſmittatur, vel ſufficiat, quod ſcripta reperiatur penes ſcribentem. Et concluſum fuit, quod requiritur tranſmiſſio, vt dicit Bal. in rub. C. de dotis promiſſ. circa finem: faciunt not. per gloſ. in l. conſenſu, ff. de action. & obligat. & quæ ibi dixi in apoſtilla ad gloſ. & ratio eſt, quia, licet littera ſit ſcripta, poteſt tamen ſcribentẽ pœnitere: antequam ergo deducatur ad actum id, quod ſcriptum eſt, nõ debet obligare. Immo non ſolum requiritur tranſmiſſio, ſed etiam receptio litterarum ante obitum tranſmittentis, vt per Roman. in l. nuda ratio, ff. de donat. col. penult. & Iaſon. in repet. l. admonendi, col. 56. verſ. ſecundo limita. ff. de iureiur. Hippol. de Marſilijs in l. is qui cum telo, col. 6, num. 42. verſ. Item vltra prædictos, &c. ff. ad l. Corne. de ſica.

SVMMARIVM.

Remedio Canonis reintegranda quanto tempore præſcribatur.

1 *Dictio Quacumque, quid operetur.*
2 *Conceſſio in emphyteoſim pro heredibus quibuſcumque, quid operetur.*
3 *Dictionis perpetuo natura.*
4 *Actiones perſonales, an perpetuæ, & quomodo.*
5 *Præſcriptio cur inuenta.*
6 *Actiones à principio, an vere eſſent perpetuæ, & num. 13.*
7 *Remedium reſtitutorium non datur illi, qui ex iuſta cauſa cecidit à poſſeſſione.*
8 *Poſſeſſio ſpatio quanti temporis amittatur.*
9 *Præſcriptione excluſa, de qua præſcriptione intelligatur, & num. 10. & 12.*
10 *Præſcriptio an ſit excluſa per illa verba; ſemper, omni tempore, perpetuo, quandocumque, & ſimilia.*
11 *Priuilegium conceſſum, quod nulla præſcriptio currat, quomodo intelligatur.*
13 *Verbum perpetuo, quomodo intelligatur, & num. 14.*

DECISIO CX.

DIe 28. Martij 1541. in vna Placen͂ Caſtrorum pro reuerendiſs. Camerario de Sancta Flora, contra Comites de Rubeis, fuit propoſitum dubium, quanto tempore præſcriberetur * remedio Canonis Reintegranda, cum in illo caſu illi Comites de Rubeis eſſent in poſſeſſione quorũdam Caſtrorum, ſpectãtium ad quoddã Monaſteriũ, quod ipſe Camerarius habebat in Commendam, ſpatio centum & triginta annorum, & forſan vltra: & Camerarius tanquam Commendatarius agebat remedio Canonis reintegrãda, petendo poſſeſſionem eorũdem, quia probauerat per famam publicam, & auditum à maioribus, &c. quod ſui anteceſſores poſſederant illa Caſtra. Et pro parte negatiua, quod etiã * ſpatio centum annorũ non eſſet præſcriptum, allegabatur text. in c. reintegranda, dum dicit, quacumque conditione temporis nõ obſtante, & Archid. ibidem, dum remittit ſe ad gloſ. in c. ſolicite. de reſtit. ſpol. dum vult, quod perpetuo cõpetat idẽ Domin. in d. c. reintegranda in 3. notab. & clarius prope finẽ ſuper gloſ. in verbo Captiuitate, vbi poſt Gaſpar. de Calder. ibi tenet, quod licet ad pœnam agi debeat infra tempora à iure ſtatuta; tamẽ ad rem ipſam recuperandam nulla temporis conditio tollit illud remedium; & hoc idem tenet Cardin. Alex. ibidem, col. fin. & ſic ſunt quatuor Canoniſtæ id tenentes in d. c. reintegranda, videlicet, Archi. Domi. Gaſpar de Calder. & Cardin. Alexand. Eamdem opinionem tenuit gloſ. in cap. ſolicite, in gloſ. fin. de reſtit. ſpoliat. & ibi Gofre. Hoſtien. Ioannes Andr. Cardinal. & Imo. Itaque non videtur dubitandum, quin iſta opinio ſit communis apud Canoniſtas, & eam ſentit Decius conſ. 57. circa finem, verſ. & ex ſupradictis etiam tollitur, &c. Iſtam etiã opinio-

* Quod ſpatio decem annorũ præſcribatur; Caſſad. deciſ 5. pag 8. verſic. videretur tamẽ, &c. de reſtitut. ſpoliat. Quod ſpatio 30. annorum præſcribatur ponit Ruin conſ 44. in iudicio, num. 16. lib. 4.

* Quod remediũ Can. reintegranda ſit perpetuum, ponit Io. de Amic. conſ. 61. n. 18. Et dicit Ripa poſt Alexandr. per eum relata in l. 2. col. 3. in princ. ff. quor. bonor. quod licet poſſit præſcribi dominium rerum ſingularum, ad quas datur remedium Can. reintegrãdæ ſpatio longi temporis: tamen remedio d. Canonis non poteſt præſcribi, niſi ſpatio longi temporis. An tanto tempore amittatur poſſeſſio, quo proprietas. Vide Felin. in c. vigilanti, col. penult. verſic. alij volunt, quod conſideratio, &c. de præſcript.

Digitized by Google

opinionem tenuit Rota, prout refert Caſ-
ſador.deciſ. 6. de reſtit. ſpol. Sarneñ ſuper
regula de triennali, quæſt. 11. circa finem,
qui dicit, quod illud remedium datur vſ-
que ad mille annos, & etiam fuit oſtenſus
liber bo.me.Cardinalis Simonetæ,qui ſcri-
pſerat,quod in vna Florẽtina bonorum corã
Vgone Subrogato Campegij pro Fratribus
Carthuſiæ,Rota tenuerat remedium vltra
quadraginta annos competere, eo tamen
reclamante; & in alia etiam Feſulana,
ita concluſum fore; vſque ad centum an-
nos competere,etiam teſtatur idem Cardi-
nalis Simoneta. Fundamenta iſtius partis
ſunt verba text. in c. reintegranda, dum di-
cit,quacumque conditione temporis;dictio
1 enim,†quacumq.,facit, vt diſpoſitio,quæ de
ſe habet terminos præfixos,excedat termi-
nos, & extendatur in infinitum, vt videmus
in cõceſſione feudi ſeu emphyteoſis,quod ſi
conceditur ſimpliciter pro ſe, & heredibus,
intelligitur de deſcendentibus heredibus.
Sed ſi eſt dictum, pro ſe,& heredibus quibu-
2 ſcumque, † tunc comprehenduntur etiam
heredes extranei vſque in infinitum, vt per
Iaſ.in l. quædam, §.nihil intereſt.ff.de eden.
Hoc etiam videtur voluiſſe gloſ.in d.c.ſo-
licite, in gloſ.fin. dum dicit, quod perpe-
tuo cõpetit, ergo in infinitum, vt eſt natu-
3 ra ipſius dictionis,perpetuo, † quæ ſignifi-
cat in infinitum,vt de ſe patet, & probatur
in c. 2. & ibi Archid. circ.fin. de hæret.in 6.
& in l.pure,§.fin.ff.de except.doli, & not.in
l.falſo, C.de diuerſ. reſcript. Nec obſtat,
quod actiones perſonales dicantur perpe-
4 tuæ, † & tamen non durent niſi ſpatio tri-
ginta annorum. l.omnes, cum notiſſimi, &
l.ſi quis emptionis, C.de præſcript.triginta
annorum. Quia dicebatur, quod ab ini-
tio cum inuẽtæ fuerunt actiones,veræ erãt,
& dicebãtur perpetuæ,*nec aliqua præfini-
tione temporis concludebantur; de Iure
enim Digeſtorum, & ante, quo fuerunt di-
ctæ actiones inuentæ, non erat cognita
præſcriptio triginta annorum, vt notat. in
l. Iulianus, ff. ex quib. cau. maior. & ideo
appellabantur perpetuæ. Et licet poſtmodũ
per iura Cod. vt in titulo.C.de præſcript.
triginta annorum fuerit reſtrictum tempus,
tamen ex quo illud nomen habebant per
prius, non fuit eis poſtea ademptum. Et
ideo vbi dicitur perpetuo competere, intel-
ligendum eſt ſine temporis præfinitione.
Nec obſtat, quod ſi præſcribitur dominio,
quod eſt magis præiudiciale, multo magis
debet præſcribi poſſeſſioni, quia dicebatur,
5 quod præſcriptio †propriè inuenta eſt pro-
pter dominia, ne ſemper ſint in incerto. l. 1.
ff. de vſucap. non autem propter poſſeſ-
ſionẽ, quæ de facili poſtea recuperatur pro-
bato dominio: vnde non eſt inconueniens,
quod ei non præſcribatur, & maxime ne

* Quod actiones eſſent perpetuæ ab initio, ſine tẽporis præfinitione, ponit Cur Iu. in rubr. C. qui adm. col fin in princ. verſ. & ideo puto, &c. Et quod verbum perpetuo ſtet ſine præfinitione tẽporis, ponit Mar. Soc. Iun conſ. 143. Viſo, &c. col. 2. nu 6. in 1. vol.

detur materia hominibus occupãdi poſſeſ-
ſiones alienas. Nec obſtat, quod præſcri-
6 batur alijs remedijs, & actionibus: † quia
omnes actiones ab initio veræ erant perpe-
tuæ, & durabant in infinitum. Sed poſtea
ius ciuile per leges Imperiales, eas reſtrin-
xit ad triginta annos, & remanſit illud no-
men, perpetuæ actiones; ſicut ante habebãt
inſt. de perpet. & temporal. act. in princ.
Sed canon reintegranda fuit inuentus poſt
ius ciuile à iure canonico, & ab ipſo initio
fuit inuentus eſſet remedium perpetuum,
vt patet, dum dicit, quacumque conditione
temporis non obſtante,&c. Nec poſtea per
iura ciuilia, aut canonica fuit illud reme-
dium reſtrictum; ergo debet manere per-
petuum; nec obſtat quod non debet induci
diuerſitas inter ius ciuile & canonicũ, quia
reſpondetur, quod nulla inducitur diuerſi-
tas, cum illud remedium canonis reintegrã-
da fuit inuentum de iure canonico, & non
fuit cognitum de iure ciuili. Ideo non poſ-
ſumus dicere, quod per ius ciuile fuerit re-
ſtrictum. Et iſtam partem, quod perpetuo
competat ſine temporis præfinitione, dicta
die 28. Martij, qua fuit poſita cauſa, fuerunt
ſequuti Rainaldus, Mohedanus, Sarneñ,
Aqneñ, Maceratẽ, Mareſcotus, & Veral-
lus: alij vero tres, videlicet Marſicanus,
Puteus, & Thomas de Thanis tenuerunt par
tem contrariam, videlicet, quod tali reme-
dio præſcriberetur ſpatio triginta, vel ſal-
tem quadraginta annorum. Hanc partem
tenuit Soc. in l. rem quæ nobis, col. 9. in 8.
quæſt. ff. de acqu. poſſeſſ. Dec. conſ. 302. col.
fin. in princ. Balbus in tract. præſcript. in 4.
parte 4. partis principalis quæſt. 24. tenẽt
Ant. de But. & Abb. in c. ſolicite, ſuper gloſ.
fin. de reſt. ſpol. & videtur hanc partem te-
nere Ang. Aret. in §. quadrupli, col. 10. &
11. inſt. de act. Fundamenta huius partis
ſunt, primum, quod adduxit Marſicanus, vi-
7 delicet canon reintegranda † non datur
illi, qui ex iuſta cauſa cecidit à poſſeſſione;
ſed qui tacuit per triginta annos, dicitur
eſſe negligens, & ſic ex iuſta cauſa poſſeſſio-
nem perdere: ergo de neceſſitate habemus
fateri, quod ſpatio triginta annorum dicto
canoni præſcribatur; & iſtud fundamentũ
ſenſit Soc. in d. l. rem, quæ nobis, col. 4. verſ.
quinto dubitatur, &c. ff de acquir. poſſeſſ.
Sed retorquebatur iſtud fundamentũ, quia
8 ſpatio decem † annorum propter obliuio-
nem poſſeſſio amittitur, iuxta gloſ. in l. ſi de
eo, §. quod ſi forte. ff. de acquir. poſſeſſ. ergo
ſpatio decem annorum, præſcribitur huic
remedio: & ideo dicebatur, quod intellige-
batur de negligentia, quæ interueniſſet à
principio, non autem poſt. Secundo di-
cebam ego, quod contra opinionem ſupe-
rius dictam, erat text. iuncto dicto Angel.
ibi, quod communiter tenent DD. in authen.

de

vt de cętero commutat. terũ eccleſiaſt. vbi
9 text.dicit, † nulla præſcriptione obſtãte. &
tamen Ange. dicit, triginta annorum, non
autem excludit præſcriptionem centenariã.
& de illo dicto Angeli vide Felin. in rub.de
præſcriptio. col. pen. verſ. conſidera. 2. &
nota. Tertio obſtat communis opinio, de
qua in c. 2. §. præterea, de Capitulis Coura
di, vbi gloſ. & omnes feudiſtæ dicunt, quod
ſi ſtatutum dicit, quod in aliqua materia
non currat præſcriptio, ſi non poteſt verifi-
cari in præſcriptione longi temporis, vtpu-
ta in actionibus perſonalibus, vel in rebus
Eccleſiæ, tunc intelligeretur de pręſcriptio
ne longiſſimi tẽporis, ad hoc vt aliquid ope
retur: ſed ſi poteſt verificari in pręſcriptio-
ne longa, de illa intelligetur, non autem dę
longiſſima, vt minus corrigat ius commu-
ne: & ita erit dicendum in propoſito, vt ius
Canonicum minus corrigat ius Ciuile, quã
ſit poſſibile: ſed vna pars iuris canonici mi
nus corrigat alteram partem, puta cap. de
quarta, de præſcrip. in quo tractatur etiam
de rebus Eccleſiæ, in quibus habet locum
præſcriptio quadraginta annorũ, & ſic ca-
non reintegranda, dum excludit quamcum-
que conditionem temporis, intelligetur vſ-
que ad quadraginta annos, non autem cen-
tum. Facit quod per hæc verba, ſemper, om-
10 ni tempore, perpetuo, † quandocumque, &
ſimilia, non videtur excluſa pręſcriptio tẽ-
poris, ſecundum And. Tiraquell. in ſuo tra-
ctatu de vtroque retractu, fol. 95. pag. 1. ver
ſic. quibus adde, &c. Maria. Socin. iun. con-
ſil. 145. viſo puncto, maxime, col. 7. verſ. fa-
cit etiam, &c. Hieron. Gratus, conſ. 61. per
Vicelegatum, &c. col. 3. verſ. reſpondetur
quod illa non procedunt, lib. 1. Tiraquel. in
tract. de vtroque retractu, fol. 350. pag. 1.
nu. 16. verſ. ſed non parum dubij, cum ſe-
quen. pagina. Paul. de Caſt. in l. neq; in final.
verbis, C. de vſufruct. Facit pro iſta parte,
quod dicit Aret. conſ. 15. quod licet priui-
11 legium † concedatur alicui Eccleſiæ, quod
nulla præſcriptio currat, intelligitur de prę
ſcriptione quadraginta annorum, non au-
tem centum. Præterea eſt aduertendũ, quod
canon reintegranda, excludit tantum condi
tionem temporis. Sed tempus centum an-
norum, vim conſtituti & priuilegij dicitur
habere; ergo talis præſcriptio non cenſetur
excluſa. Alia fundamenra colliges ex ijs
quæ dicit Balbus in d. tract. in loco ſupe-
rius allegato, & Felin. in d. rub. de præſcri-
pt. col. pen. Et vide ad iſtam materiã Caſ-
ſanæum, conſ. 66. col. 8. num. 18. & in tract.
conſuetudinum Burgundiæ, fol. 301. col. 3.
verſ. aduerte, quia quando lex communis.
Et de conſtitutione excludente quamcumq;
12 præſcriptionem, † quod non cenſeatur ex-
cludere præſcriptionem centenariam, vide
Afflictum in conſtitut. Regni, incipien. cõ-

ſuetudinem in 8. not. in 3. lib. & in conſtitu
tione, ſi dubitatio, verſ. quarto põdera, &c.
in eodem 3. lib. Et ex omnibus iſtis tu pote
ris colligere multa fundamenta hinc inde,
Aduerte ad gloſ. in c. ſolicite, ſuper qua fit
totum fundamentum pro parte prima.
Quia licet gloſ. dicat quod compe-
13 tit * perpetuo, † tamẽ intelligetur,
vſque ad trigeſimum, vel quadrage-
ſimum annum, vt voluit ibi Anto-
nius, & Abb. & quia actiones ſunt
perpetuæ, vt patet in rub. de perpe-
tuis; & temporalibus actionibus, &
tamen finiuntur ſpatio triginta, vel
quadraginta annorum, l. ſicut, & l.
omnes, C. de pręſcript. triginta an-
norum. Et ad verbum * perpetuo,
vide pulcram doctrinam, quam tra-
dit Caſſanæus, in d. tract. conſuetu-
dinum, in d. fol. 301. col. 2. in fine,
verſ. aduertendum eſt, &c. Et quod
canoni reintegrãda pręſcribatur ſpa
tio triginta, aut quadraginta anno-
rũ, vide Paul. de Caſtr. conſ. 105. incipiẽte,
in quęſt. quę ſpectatur verti, in pen. colum.
ad finem, cum ſeq. in antiquis, quod repe-
ritur allegatum in dictis memorialibus bo:
me: Card. Simonetę. Et pro * iſta
parte videtur bonus text. in c. pla-
cuit vt quicumque negligunt, §. iu-
bemus 16. quęſt. 3. vbi dicitur poſt
curſum quadraginta annorum nul-
lus ſuper poſſeſſione, vel dominio
moleſtari debet. Cauſa iterum poſi-
ta 27. Aprilis 1541. fuit allegatum,
quod Socin. conſ. 39. in quęſt. quę
vertitur, &c. col. 3. verſ. pręterea
remedio dicti canonis, &cęt. vol. 3. tenet,
quod ſpatio triginta annorũ pręſcribatur.
Pro alia vero parte, videlicet quod perpe-
tuo competat, vltra allegata ſupra, D. Sar-
neñ dixit, quod Anton. Corſet. & Angel. Fe-
lin in d. c. 2. de reſt. ſpoliat. tenent, quod
perpetuo competit. Sed reſpondebatur,
14 perpetuo, ideſt, vſque ad triginta annos.
D. Marſicanus retulit ſe vidiſſe quędã ſcri-
pta, ſeu collectas Ludouici Romani manu ip
ſius Romani qui in vna parte dicit, quod iſta
quęſtio fuit in Rota, & quod tunc nihil fuit
deciſum. & paulo infra Romanus dicit ꝙ
iterum fuit in Rota, & quod fuit deciſum
quod præſcriptio non obſtaret. Iſtis tamen
non obſtantibus, vota fuerunt paria, vide-
licet Domini Rainaldus, Mohedanus, Sar-
nen. Aquen. & Maceraten. tenuerunt, quod
nullo tempore pręſcriberetur, & ſic ſine tẽ-
poris præfinitione competeret, vſque ad mil
le annos, & ſic quinque pro iſta parte; pro
alia vero parte fuerunt alij quinque, videli-
cet Marſicanus, Mareſcotus, Verallus, Pu-
teus, & Thomas de Thanis. Et die 29. Apri-
lis 1541. cauſa iterũ poſita pro parte quod
pręſcri-

* Quod verbũ perpetuo exponatur pro triginta annis ponit Andreas Tiraquel. in tract. ſuo de vtroq; retract. fol 97. pag 2. verſ. perpetuum autem tempus &c. & ibi, quod alijs modis capitur.

* De Verbo perpetuo, vide Caſſaneũ conſ. 11. col 4. verſic. ex quibus videtur dicendum, &c. & col. 13 verſ. 9. pro hac opinione, &c & col. 1ã verſ. & ad fundamẽtum.

* Et pro parte iſta quod ſpacio cẽtum annorum cẽſeatur præſcriptũ Can. reintegranda videtur deciſ. 459 in nou. incip. ſi teſtator alicui parochiæ. Nam ibi agebatur ſpolio pro decim 3, tamen admittitur allegatio pręſcriptionis centum annorum.

præſcriberetur ſpatio quadraginta annorũ, fuit allegatus Steph. Bertrand. conſ. 44. venerabiles, & egregij, col. 3. nu. 8. verſ. tum & quia ſi probaretur, &c. vol. 3. Et in dicta audientia D. Verallus mutauit votum, per ea, quæ dicit Iaſon in l. ſtipulationum aliæ 5. in princip. in final. col. verſic. 2. ſingulariter limita, &c. ff. de verb, obligat. & quod dicit Alber. in l. 1. in prin. ff. de vi, & vi armat. vbi dicitur, quod de iure canonico perpetuo ſpoliatus agit; ſed dabatur reſponſio, quæ fuit data ad gloſſ. in c. 2. de reſtit. ſpol. Et ideo dixit, quod pro illa audientia non volebat præciſe dare votum, ſed melius videre. Iterum 2. Maij 1541. cauſa poſita D. Hieronymus Verallus affirmauit votum, quod noluerat affirmare in audientia præterita: & ſic fuerũt ſex pro Reuerendiſſ. Camerario, videlicet, quod nullo tempore, & ſine præfinitione temporis, dictum remediũ canonis reintegranda, competeret: & quatuor fuerunt pro parte, quod tantum competeret ſpatio triginta, vel quadraginta annorum, & ſic fuit facta reſolutio, quod remedium canonis, perpetuo, & ſine temporis præfinitione competeret.

SVMMARIVM.

Statutum, quod inſtrumenta, poſt ſexdecim annos fidem non faciant, habet locum etiam in inſtrumento iurato.

1 *Statutum detrahens fidem inſtrumentis, quomodo validum.*
2 *Inſtrumento debiti ſublato per ſtatutum, an tollatur iuramentum.*
Iuramentum an habeat vim litis conteſtationis, & perpetuet actionem ad 40. annos.
3 *Diſpoſitio quantumuis generalis, non comprehendit diſpoſitionem iuratam.*

DECISIO CXI.

DIe 27. Aprilis 1541. fuit concluſum per nouem ex decem Dominis, ſolo D. Rainaldo contradicente, quod ſtatutum Vrbis ſituatum in 4. lib. ſub rub. 18. de præſcriptione perſonalium actionum, &c. dum in finali parte dicitur, quod inſtrumenta, & codices rationum, poſt curſum ſexdecim annorum nullam faciant fidem, quod habet locum etiam, vbi eſt inſtrumentum continens iuramentum: & cauſa erat coram D. Marſicano intitulata Romana dotis, pro Ioanne Baptiſta de Theholis, contra Marium Cappocinum. Fundamenrum,
1 quoniam tale † ſtatutũ detrahens fidem inſtrumento poſt curſum certi temporis, validum eſt, vt dicit Soc. conſ. 120. col. pen. & conſ. 231. col. 8. vol. 2. Alex. conſ. 170. vol. 7. Corn. conſ. 32. vol. 3. & 252. in fin. vol. 4. Gozad. conſ. 88. vnde, cum ſtatutum valeat, & tollat vires inſtrumento poſt ſexdecim annos, ſequitur quod non probetur iuramentum, nec aliquid in eo appoſitum, cum veniat acceſſorie ad inſtrumentum; vnde ſu-
2 blato † inſtrumẽto, tollitur & iuramentum, tamquam acceſſorium, vt voluit Dominic. conſ. 83. Et per hoc ceſſat quod dicebatur, quod iuramentum habet vim litis conteſtationis, & perpetuet actionem ad quadraginta annos, vt per Barr. Alexan. & Iaſ. in l. nam, & poſtea, §. ſi is, qui temporali, ff. de iureiur. quia iſtud eſſet verum, quando iuramentum appoſitum in inſtrumento, probaretur aliunde, quam ex ipſo inſtrumento: ſed quia in caſu noſtro non probatur, niſi per inſtrumentum, & illud non facit fidem; ſequitur quod ceſſat talis perpetuatio. Non obſtat etiam, quod dicebarur, quod omnis diſpoſitio quantumcumq. ge-
3 neralis non intelligitur † de diſpoſitione iurata, vt plura cumulat Felin. in c. conſtitutus, de reſcript. & ſic ſtatutum, quod loquitur, quod nulla fides adhibeatur inſtrumento, non intelligitur de inſtrumento iurato; quia reſpondetur, quod aliud eſt inſtrumentum, & aliud quod conrinetur in inſtrumento, ſecundum Bart. in l. ſi quis legauerit. ff. de fal. Vnde non eſt verum, quod inſrrumentum ſit iuratum, ſed bene id quod continetur in inſtrumento. Et ideo tollitur, quod dicit Capella Toloſana deciſ. 220. quia verum eſt, quod debitum iuratum non præſcribitur præſcriprione ſtatutaria, vbi probatur iuramentũ: ſed hic non probatur, ergo, &c. & eadem reſponſio cadit ad conſ. Corn. 328. n. 22. vol. 1. & cõſ. 180. col. 2. nu. 28. vol. 3. Non obſtat, quod dicit Iaſ. adductus per D. Rainaldum, in authen. ſacramẽta puberum, col. fin. verſ. nota tamen quod ſi ſtatutum, &c. C. ſi aduerſus ven. quia loquitur de contractu iurato, non autem de ſtatuto. Et in contrarium fuir allegatus Crotus in repet. l. omnes populi, ff. de iuſt. & iur. qui voluit poſt alios, quod ſtatutum detrahens fidem inſtrumento, intelligitur etiam de inſtrumento iurato; quoniam inſtrumentum capirur pro illa pelle mortua & illa non eſt iurata, ſed bene contractus contentus in ea.

SVMMARIVM.

Iuratoria cautio non admittitur, vbi tertius veniens pro ſuo intereſſe, vult admitti ad impediendum exequutionem.

DECISIO CXII.

FVit dictum in vna Lamacen. coram me die 27. Aprilis 1541. quod Petrus Ribello, qui petebat exequutionem ſententiæ contra tertium, volentem impedire exequutionem, & cui volebat cauere per cautionẽ iuratoriam, quod tali caſu iuratoria cautio non eſſet admittenda, ſed idonea. Quia quoties quis vult ab aliquo aliquid conſequi, non ſufficit cautio iuratoria, per ea, quæ dicit Iaſon in l. 1. col.fin. verſ. Tertio limita, &cæt. ff. qui ſatisd. cogant. & ibi poſui in addit. ad eum. Et ideo Petrus, qui volebat poſſeſſionem Parochialis, de qua erat ſpoliatus, & fructus conſequi à ſequeſtratoribus, debebat tertijs dare cautionem idoneam.

SVMMARIVM.

In iſto caſu, licet non eſſent attentata, tamen non fuit auditus, niſi reſtitutis fructibus.

DECISIO CXIII.

IN vna Amerina, coram D.Maceraten. in qua Io. acceperat poſſeſſionẽ Caſtri Attiliani, nomine Hyppolitæ, à qua fuerat datum mandatum, & poſtea idem Io. acceperat certos fructus eiuſdem Caſtri, ſuper quibus pendebat lis. Et erat commiſſa cauſa attentatorum, & ſtatim commiſſa cauſa, Hyppolita in actis fuerat proteſtata, quod non ratificabat perceptionem factam nomine ſuo per aſſertum procuratorem, de cuius mandato ad percipien. fructus prædictos nõ conſtabat, licet teſtes deponerẽt, quod Ioãnes, tanquam negotiorum geſtor, & nomine Hyppolitæ perceperat. Tamen voluerunt Domini, quod licet prædicta non eſſent reuocanda per viam attentati, cum non conſtaret de mandato expreſſo, nec ratificatione Hyppolitæ; quia tamen conſtabat, quod Ioannes fuerat procurator Hyppolitæ ad capiẽdũ poſſeſſionẽ. Et caſtrũ nomine Hyppolitæ gubernabat, & propter lõgitudinem tẽporis prȩſumebatur Domina Hyppolita auuiſata, & poterat facere, quod illi fructus reſtituerentur Panthaſileæ, ſiue eius heredibus. voluerunt, quod Hyppolita non audiretur, niſi reſtitutis fructibus perceptis. Et dixit D.Marſicanus, quod ita in vna heredum Militis Caſalis alias fuerat iudicatum. Die 9. Maij 1541. ſimilis deciſio fuit facta in vna Placen. pro Comitibus de Rubeis, contra Reuerendiſs. Cardinalem S.Floræ, coram D.Ioanne Paulo. in qua, lite pendente inter prædictos, Legatus Ciſpadanus poſuerat Poteſtatem in vna ex terris, ſeu in vno caſtro, cuius erat dñs prȩfatus Camerarius. Et ſic cum fuiſſet factum lite pendente, licet non probaretur, quod ad inſtãtiam Camerarij; tamen quia erat poſitus Poteſtas in Caſtro ſuo, quem poterat ad libitum remouere; fuit dictum, quod non audiretur, niſi Poteſtate amoto.

SVMMARIVM.

Defectus telæ iudiciariæ, non inducit nullitatem ex defectu citationis.

1 *Defectus citationis, quando ſanari poſſit.*
2 *Commiſſioni refectis expenſis, an ſatisfiat per depoſitionem vnius Iulij.*

DECISIO CXIV.

DIe 29. Aprilis 1541. in eadem Amerina, dixit D.Marſicanus, quod defectus telæ iudiciariæ, puta in dicta cauſa, in qua deficiebant termini ad producendum omnia, & dicendum contra producta, quod talis defectus non inducit nullitatem ex defectu citationis. itaut non poſſit ſanari per commiſſionem, etiam quod dicatur, præterquam ex defectu mandati citationis & iuriſdictionis. Quod alias ita fuerat in Rota
1 reſolutum. quoniam † intelligitur de defectu citationis ad ſententiam, vel citationis deuolutiuæ cauſæ, non autẽ de defectu citationis * terminorum. Et ita in illa fuerunt ſanati termini duo deficientes per commiſſionem, in qua dicebatur, quod refectis expenſis, procederet ad confirmationem, vel infirmationem. Tamen quia commiſſio dicebat, refe-
2 ctis expenſis, † voluerunt Domini, quod non ſufficiebat depoſitum factum de vno iulio, cum obligatione, ſed oportebat taxare, & realiter ſoluere.

* Citationis ad ſenten. Poſtea in vna Romana Cenſus, coram D.Mohedano pro, Bernardino de la Cithara, contra Paulum Martium, articulo per duas, vel tres audientias diſcuſſo, Fuit reſolutum, quod defectus citationis ad ſententiam, non eſſet defectus inſanabilis per cõmiſſionem, ſed bene defectus citationis deuolutiuæ. Et poteſt eſſe ratio, quia ſicut defectus iuriſdictionis, & mandati inficit totum proceſſum, itaut ex illo, nullo modo iudicari poſſit, ita erit in defectu citationis deuolutiuæ. ſed iſtud non eſt in defectu citationis ad ſententiam. quia licet ſententia ſit nulla, poterit ex eod. proceſſu iudicari.

SVMMARIVM.

Iudex appellationis poſt deſertionem, poteſt confirmare ſententiam, non autem infirmare.

DECISIO CXV.

IN vna Legionen. Prioratus de Scaleda inter Bernardum Ordas, & Lupertium Quignones coram D.Rainaldo, fuit concluſum

ſum die 29.Aprilis 1541. quod deciſ.Aegidij 438. dum vult, quod iudex appellationis,poſt deſertionem poſſit confirmare ſententiam, intelligitur ſimpliciter, prout loquitur. videlicet vt poſſit confirmare, non autem infirmare.Fuit allegata deciſ.14. de appellat. in nouis, alias num.98.& alia deciſ. etiam in antiquis 41. de appellat. alias num.453. Et ad ea, quæ dicebantur,quod ſi iudex appellationis poterat ſententiam confirmare, poterat ergo infirmare; quia qui habet iuriſdictionem in abſoluendo, habet iuriſdictionē in condemnãdo,maxime quãdo nõ opponit pars de re iudicata.per not. per Felin.in c.inter Monaſterium, col.7. in prima limitatione, & col.12.in 8.limitatione,de re iudic.Quia ad primum, quod licet poſſit confirmare, non poſſit infirmare, reſpondet additio in dicta deciſ.14.de appellat. in nouis. Ad ſecundum,eſt conſiderandũ, quod aut iudex appellationis infirmat vt iudex appellationis: & quia non habet iuriſdictionem, non valet infirmatoria,etiam parte conſentiente, per text. in clemen. ſi appellationem,vbi gloſ.& Innoc.de appellat. & ſic iudex appellationis non poteſt iudicare contra ſententiam, quæ tranſiuit in rem iudicatam. Sed ſi alicui eſt commiſſa cauſa,& non opponitur de prima re iudicata, tunc ſecundus iudex poteſt pronuntiare. & pronuntiando præiudicat primæ rei iudicatæ, itaut dicatur illa prima res iudicata eneruata, & infirmata. Et ita intelligenda ſunt,quæ dicit Felin. in dictis duabus limitationibus. Et ita declarantur iſta, ex ijs, quæ dicit Alex.conſ. 174. in 5.vol. Philip. Francus in c. ex ratione, col. 17. verſ. circa tertium, & verſ. circa ſeptimum,de appellat. & in c.ſæpe.col.5. verſ.ſecundus caſus, eod.tit. de appellat.Petrus de Anchar. conſ.343. ſiue 345.Georgius Natta in Clemen. ſæpe,col.28. ſecundum antiquam impreſſionem, verſ. ſed tunc iuxta prædicta oritur dubitatio,&c.de verb.ſign.Et D.Marſicanus fuit atteſtatus, quod ita alias Rota iudicauerat. Vide Bonifacium in clement. ſi appellationem,col.3.verſ.conclude,quod iſta clemen. de appellat.

SVMMARIVM.

Inhibitio vigore Cõmiſſionis reſtitutoriæ prout de iure,poſt tres ſententias non facit. vt iudex tertiæ inſtantiæ,procedens ad exequutionem, dicatur attentare.

1 *Inhibitio Rotalis quando liget,vel non,manus iudicis à quo.*

DECISIO CXVI.

Voluerunt Domini in vna Placen. crediti pro Paſqualibus,contra Arcellos coram me, die 29.Aprilis 1541. Quod cum eſſet commiſſa cauſa reſtitutionis in integrum aduerſus tres ſententias. & ſignatura daret, prout de iure. & per me fuiſſet inhibitum iudici, qui tulerat tertiam ſententiã. & non obſtante inhibitione, fuiſſet proceſſum per D.Marſicanum iudicem, qui protulerat tertiam ſententiam. & proceſſerat ad electionem calculatorum, & ſic ad exequutionem ſententiæ. & calculator retulerat. quod illa electio, calculatorum, & relatio non eſſet reuocanda per viam attentatorũ, quamuis eſſet commiſſa cauſa ſuper attentatis. quia cum cauſa reſtitutionis eſſet cõmiſſa, prout de iure, & inhibitio eſſet facta iuxta formam commiſſionis,& poſt tres ſententias, commiſſio reſtitutionis non impediat exequutionē ſententiæ;quod talis † inhibitio non debebat ligare manus iudicis, à quo, attento quod eſſet calumnioſa.iuxta clemen. vnicam de ſenten. & re iudic. Et tex. in c. non ſolum, de appellat. in 6. non obſtabat, quia loquitur de inhibitione canonice facta. at in iſto caſu,iſta inhibitio erat calumnioſa.Et licet diceretur,quod ex ſtylo Rotæ,prout dicunt DD. in d.c.non ſolum inhibitio etiam ſine cauſæ cognitione facta, ligat manus iudicis à quo, dato quod poſtea declaretur, quod illa inhibitio eſſet nõ rite,& iniuſte facta. puta, quia cum cauſæ cognitione fuiſſet declarata, quod nulliter eſſet facta; nihilominus ligaret,vt tentum fuerat in vna corã D.Mohedano pro Io.Petro Capharello, cõtra Aloyſium de Gaddis. Fuit dictum quod illud procedit,quando illa inhibitio ab initio eſt dubia, quia poteſt eſſe quod ſit recte facta. ſecus quando ab initio conſtat quod eſt calumnioſe facta, vt in caſu iſto. videlicet poſt tres ſententias ad finem impediendi exequutionem.licet diceretur, quod ad iſtud erat prouiſum per commiſſionem præfixionis termini.

SVMMARIVM.

Denegatio publicationis teſtium, de iure communi non inducit nullitatem.& coram quo ſit petenda.

DECISIO CXVII.

IN vna Tarraconen. iuriſdictionis Ville de Reus,pro Capitulo Tarraconen. contra Vniuerſitatem dictæ Villæ,corã D.Thoma de Thanis.Fuit reſolutum die 29.Aprilis 1541. quod de iure communi,denegatio publicationis teſtium, ſi non fuit appellatũ, non reddit ſententiam nullã, vt per Innoc. & DD. in c.cum I.& A. de re iudic. Et iſtã dicit communem Card.Alex. in c. nominationes, §. ſententia, in 1. col. q. 6. Et D.Mar-

Digitized by Google

D. Marſicanus dixit, quòd ſi appellaret infra decem dies à tempore denegationis publicationis, quod talis appellatio induceret nullitatem ſententiæ ſtatim prolatæ. Quãuis aliqui Domini vellent, quod ad inducendam nullitatem, oportebat, quod ſtatim appellaretur ante prolationem ſententiæ. alias quod ſententia eſſet valida; tamẽ ſuper hoc pro tunc non fuit diſputatum. Fuit tamẽ dictum, quod denegatio publicationis petitæ, de ſtylo Rotæ reddit ſententiam nullam, vt dicit Felin. in d.c. cum I. & A. in 2. colum. Domini tamen dixerunt, quando illa publicatio fuiſſet petita ab Auditore, & denegata. ſecus tamen quãdo eſt petita à Notario. licet de publicatione petita, Auditor habuiſſet notitiam à Notario. Et dato quod coram Notario pars fuiſſet proteſtata quod à denegatione appellabat, & dicebat de nullitate. quia dixerunt Domini, quod iſta eſt publicatio, coram Auditore, & non coram Notario erant dicenda, & petenda. maxime quia tempore audientiæ, pars non comparuit in tribunali, potuit credere Auditor quod pœnituerit eum ſuæ petitionis.

SVMMARIVM.

Expenſæ in cauſa attentatorum, non fuerunt compenſatæ cum expenſis in cauſa ſpolij.

1 *In ſpolio, An admittatur compenſatio alterius cauſæ.*

2 *In ſpolio an poſſit opponi de cauſa æque priuilegiata.*

DECISIO CXVIII.

SEcunda Maij 1541. Fuit reſolutum coram. D. Aqueñ. pro Ludouico de Gaddis, contra D. Blaſium de Cęſena, in vna Cęſenaten. compenſationis, quod D. Blaſius qui fuerat condemnatus in cauſa attentatorum in expenſis, & ſententia tranſiuerat in rem iudicatam, non poterat opponere exceptionem compẽſationis ſuper expenſis, quę debebãtur ei ex cauſa rei iudicatę ſuper beneficio. & in qua Ludouicus fuerat condemnatus tamquam intruſus in beneficio. Fundamentum fuit, quia in cauſa ſpolij, non ad-
1 mittitur † compenſatio alterius cauſæ, prout eſt text. in l. fin. in fine, C. de compenſation. & quæ dicit Decius, in c. ex parte 5. col. fin. de reſcript. Nec obſtant quæ dicit Felin. in c. ſuborta, de re iudicat. col. 3. in princ. dum vult, quod ex cau-
2 ſa † æque priuilegiata, poteſt opponi. Et idem tenent Bal. & Salicet. in d. l. fin. Anton. & Imol. in c. fin. de ordin. cognit. Tamen ijs non obſtan. fuit dictum, quod iſta cauſa non eſt ęque priuilegiata, prout eſt cauſa attentatorum.

SVMMARIVM.

Dilationes poſt terminum ad dicendum contra commiſſionem & iura producta, fuerunt negatæ.

DECISIO CXIX.

FVerunt negatę dilationes in vna Conchen. Parochialis de la Motilla, coram D. Sarnen. inter Petrum de Valenzuella ex vna, & Petrum de Villaroell ex alia. & hoc ſecunda Maij 1541. ex quo Petrus Valenzuella petebat dilationes extra terminum. puta, poſt terminum ad dicendum contra cõmiſſionem & iura producta, per deciſ. Caſſador. primam de except. Nam licet quando quis venit vigore commiſſionis principalis, vtputa quia cauſa principaliter eſt commiſſa inter talem & talem, poſſint peti dilationes ad partem, ante terminum ad articulandum bene ſeruatum, vt dicit Caſſador. deciſ. 1. de dilation. tamen quando quis venit ad cauſam vigore commiſſionis dependentis pro intereſſe, &c. vt erat in illo caſu in quo Petrus Valenzuella venerat ad cauſam pendentẽ inter duos, pro ſuo intereſſe. Tunc ſi iſte veniens, fuerit citatus ad dicendum contra iura producta, & in termino, non petierit, non poteſt poſtea petere poſt terminum ſeruatum. Et ratio eſt, quia ex quo venit pro intereſſe in eiſdem ſtatu, & terminis, perinde eſt ac ſi termini eſſent contra eum ſeruati. Et ideo ſi in illa citatione ad dicendum contra iura producta, non petierit dilationes, debet ſibi imputare ſi poſtea ei denegantur.

SVMMARIVM.

An c. ſi à ſede, de præbend. in 6. tantum habeat locum quando poſſeſſio eadem die eſt capta.

DECISIO CXX.

FVit dubitatũ * in vna Aquilana Archidiaconatus, corã D. Rainaldo, inter Baptiſtam Torneſium ex vna, & Benedictum Oliua ex alia. An c. ſi à ſede, de præben. in 6. habeat locum tantũ quando poſſeſſio eſt capta eadem die, qua fuit facta prouiſio, an vero etiam, quando poſſeſſio ſuperuenit poſt per aliquod tẽpus vtputa prout erat in caſu illo, extabat prouiſio Apoſtolica, & Ordinarij ſub eodem die, tamen ignorabatur quę earum eſſet anterior. & poſt octaua die prouiſus ab Ordinario aſſecutus fuerat poſſeſſionem. Dubitabatur quis eſſet pręferendus. Maceraten. & Marſicanus, ac Sarnen. tenuerunt, ꝙ data poſſeſſione ex interuallo, pręferendus eſſet Apoſtolicus. & ſic volebãt text. in c. ſi à ſede, habere locũ tantum qñ ſtatim interueniſſet poſſeſſio. Fundamẽtũ in d. tex. ſi à ſede, dũ dicit ꝙ dato concurſu propter

* Vide ad materiam, quã dicit Caſſador. deciſ. 14. incipien. Regula eſt, de præben. & deciſ. ſeq.

prerogatiuā conferentis præfertur prouiſio Apoſtolica. ergo per ſuperuenientiā poſſeſſionis ſeptima, vel octaua die, nō poterat amittere beneficium iam ſemel quæſitum. & fuit dictum quod iſtam partem tenebant Lapus, quem referunt Domin. & Phil. Francus, in d. c. ſi à ſede, & Caſſad. deciſ. 15. de præben. Maior pars tamen Dominorum, videlicet ſeptem alij, tenuerunt contrarium, quia c. ſi à ſede, loquitur indiſtincte. vnde iſta eſſet reſtrictio magna reſtringēdo illum text. quando poſſeſſio eodem tempore eſſet capta: & quia nunquam poſſet ille text. verificari in prouiſione Apoſtolica facta de beneficio vacanti extra Curiam, cum impoſſibile ſit, eodē tempore, quo fit prouiſio, poſſeſſionem adipiſci. Et ita fuit dictum quod tenet Calde. conſ. 7. de præben. in fine, Stepha. Bertrandi, conſ. 87. quem refert Probus in addit. ad Io. Monachum, in d. c. ſi à ſede, vbi Probus iſtam quæſtionem tangit. Ad rationem ſuperius dictam, reſponſum fuit, quod poſſeſſio ſuperueniens, non aufert beneficium antea quæſitum, ſed declarat, illi per antea non fore quæſitum. Et, cum ſimus in dubio, quæ collatio ſit prior, iſta dubia probatio non debet aduerſus poſſeſſorem præualere. Et ita fuit concluſum 4. Maij 1541. Ad dictum Lapi. Domi. & Phi. Franchis, in c. ſi à ſede, & ad deciſ. Caſſador. 15. de præben. fuit dictum, quod non loquebantur in terminis noſtris.

SVMMARIVM.

Quis præfertur Nobilis. an Doctor.

DECISIO CXXI.

FVit dubitatū * in vna Abulen. beneficij del Barco, pro Chriſtophoro Nuñez cōtra Petrum de Mota, coram D. Aquen. quis eſſet preferendus. An Doctor, an vero Nobilis ex ſecundo genere nobilitatis. Et licet regula Cancellarię in ſecunda cellula ponat primo Nobilem, & poſtea Doctorem, & ſic ex ordine litteræ, videatur quod Nobilis deberet pręferri: tamen quia eadem Regula dicit, quod ſi inter ſe concurrant ſeruetur ius commune, tenuerunt Domini quod de iure communi Doctor pręferatur Nobili ex inferiori genere, de quo loquitur Regula in dicta ſecunda cellula, per argumenta quę deducit Staphilęus in ſuo tractat. de litere gratiæ & iuſtitię, fol. 137. Non obſtat quod dicitur quod primo deſcribitur Nobilis in illa cellula; quia reſpondebatur quod per hoc non debebat iuris ordo ſeruari, ex quo regula dicebat, quod concurrentibus inter ſe, ius commune ſeruaretur, & ſic ordo litteræ excludebatur. Et fuit facta reſolutio 2. Maij 1541.

* Vide ad iſtā quęſtionē, quę ponit Prob. in c. ſtatutum in addit. ad Io. Monach. col. 2. n. 7. de reſcrip. in 6. Et q non attendatur ordo nominationis ponit Staphil. in d. Tractat. fol. 134. pag. 2. verſic. ſed iſtā maioritatem, &c.

SVMMARIVM.

Probato ſtylo procedendi coram Ordinario non probatur ſtylus procedendum coram Delegato.

1 *Delegatus, an ſtylum Ordinarij, vel delegantis ſeruare debeat.*
2 *De ſtylo probato coram Ordinario, an inferatur ad ſtylum delegati.*
3 *Libris mercatorum ſi probetur, quod credatur in vna Curia, an ſufficiat quoad alteratam Curiam.*

DECISIO CXXII.

IN vna Cæſarauguſtana, matrimonij pro Comite de Fontes contra Franciſcam Sanchias, coram D. Marſicano 4. Maij 1541. Fuit reſolutum, quod ſtylus procedēdi corā Ordinario, abſque citatione ad ſententiam probatus, non inferebat, quod eſſet idē ſtylus coram Iudice Delegato, ex quo Delega-
1 tus † debet procedere * ſecundū ſtylum delegantis, cuius vicefungitur. Ergo debet ſeruare ius ſcriptum in procedendo, & non ſtylum Ordinarij. Et quia, cum tractaretur de conſuetudine & ſtylo probando, non infe-
2 rebatur de ſtylo probato coram † Ordinario, ad ſtylum probatum coram Delegato; quia tantum præſcriptum quantum poſſeſſum. Non obſtabat conſil. Corn. 319. colum. 11. in 3. volum. dum voluit, quod pro-
3 bato quod in Curia mercatorum datur † fides libris mercatorum; probatur etiam quod in Curia Capitanei, & alia quacumq; Curia, datur fides eiſdem libris. quia illud habet locū in materia probatoria inter eaſdē perſonas. quia ſi libri probant in Curia mercatorū inter mercatores, debēt probare in quacūq; Curia inter eoſdē mercatores.

* Delegatus debet ſeruare ſtylū delegātis, l. a ſo. in l. & ſi pretor col. 1. ff. de iuriſdic. om. iudic.

SVMMARIVM.

Regula de annali realis, & inuenta in odium impetrantis, & non in fauorem poſſeſſoris.

1 *De Regula de annali, quilibet etiam non poſſeſſor poteſt dare.*
2 *Regula de annali, in odium cuius inuenta.*
3 *Regula de annali producta, an inducat de nouo nullitatem, vel detegat eam quæ erat tempore ſententiæ.*

DECISIO CXXIII.

IN * vna nullius S. Saluatoris, pro Petro Aurelio Garriga contra Io. Felicem, die 29. Aprilis 1541. in qua Io. Felix commiſerat cauſam contra Petrum Aurelium & obtinuerat ſententiā, quę trāſiuerat in rē iudicatam, vigore cuius obtinuerat brachiū ſeculare, quo mediante, Io. Felix aſſecutus fuit poſſeſſionē. Et adepta poſſeſſione per Io. Felicem,

* Secundū Caſſad. ſuper Regul. Cācel. deciſ. 14. propoſita fuit, &c. in fin. 2. pag. & ibid. in princ. 3. pag. quod eſt realis.

cem,

cē,Petrus Aurelius commiſit cauſam nullita
tis & omniū inde ſequutorū. & in iſta inſtā
tia dedit de Regula de annali dicens, quod
tempore quo Ioannes felix cuius impetra-
uerat beneficiū,ipſe erat annalis poſſeſſor.
Et cōmittendo cauſam in prima inſtantia.
in qua reportauerat ſententiam, & rem iu-
dicatam, quod non ſatisfecerat Regulę de
annali. Fuit dubitatum. An Petrus Aure-
lius eſſet audiendus in tali allegatione. Et
pro parte Ioannis Felicis, dicebatur,quod
non, ex quo ipſe iam aſſecutus erat poſſeſ-
ſionem beneficij. & cum Regula de annali
tueatur poſſeſſorē, & tempore quo dabatur
de regula, Petrus Aurelius non erat poſſeſ-
ſor: Sequebatur quod non poterat de regu-
la de annali dare. Contrarium tamen fuit
determinatum: quia regula eſt realis,& qui
1 libet etiam † non poſſeſſor, poteſt de ea da
re. & ſic Petrus Aurelius quantumcumque
non eſſet poſſeſſor. poterat eam allegare.
Nec erat verum ſecundum Rotam, quod re
gula de annali eſſet inuēta in fauorem poſ-
ſeſſoris, immo dicebatur quod erat inuenta
2 in † odium impetrantis.& quod licet hodie
daretur de regula de annali, non per hoc
poſſeſſio Io. Felicis dicebatur legitime ade-
pta, cum regula de annali producta non in-
3 duceret de nouo nullitatem, † ſed detege-
bat nullitatem, quæ erat tempore ſenten-
tiæ. Et ideo cum poſſeſſio eſſet quęſita vigo-
re ſententię quę erat nulla, non dicebatur il
la poſſeſſio legitima.

SVMMARIVM.

An ſtetur narratiuæ Papæ aſſerentis.

DECISIO
CXXIV.

* Vide Petr. Rebuff. ſuper Concord. Franciæ chart. 243. ſuper rub.de ſublatione element. litteris circa fin.additiō.Cardin. Iacob. in Tract. de Concil. pag. 427. col.2. circa fin. verſ. præterea non eſt credendum, &c. eſt ſeq. col.& pag.412.col.2. verſ.quod autem dicitur.&c. Aym.Crauet. In Tract.de antiquit. tēp fol.7. prima pag. in fin.verſ.hoc igitur præſuppoſito, &c.

QVod non ſtaretur * narratiuæ Papæ aſſerentis aliquem rebellionem commiſiſſe, ſeu alia crimina perpetraſſe, & propterea eum priuat bonis, & alijs vendit. Fuit tentum in vna Vrbeuetana Caſtri Caſtilioni, pro Sabellis contra Monaldenſes, per ea quæ dicit Abb. in Clem. 1. de probationibus, & idem in c. quæ in Eccleſiarum, col. pen. & ibi Felin. col. 23. in princ. de conſtitutionib. Geminian. conſ. 53. col. 4. Decius, conſil. 544. 510. & 445. col. antepen. Aret. conſil. 175. col. 3. Iaſon conſ. 34. col. 6. vol. 1. & conſ. 86. col. 5. vol. 3. Rebuf. in concordatis Francię, fol. 241. & licet Socin. tenuerit contrarium, conſ. 266. col. 12. & Bal. conſ. 328. col. 4. vol. 1. & Socin. conſ. 87. col. 6. vol. 3. Tamē pro prima opinione facit, quod quādo agitur de alicuius graui præiudicio, non ſtatur aſſertioni Papæ. Paul. de Caſtr. conſ. 46. col. fin. volum. 2. Pet. de Anchar. conſ. 348. col. fin. Aret. conſ. 165. col. 3. Decius conſil. 357. & in c. quæ in Eccleſiarum, col. 12. de conſtitut. Staphil. de litteris gratię & iuſtitię, car. 155. Nec obſtat, quod quando Papa ſe fundat in ſua narratiua, tunc ſtatur illi. Item quando Papa procedit tamquam informatus, quod ſtetur aſſertioni: quia iſta non procedunt in criminalibus ad probandum delictum, & maxime rebellionem, & confiſcationem. Et fuit dictum quod alias in vna Bentiuolorum, contra Ghiſlerios Rota etiam ita tenuerat.

SVMMARIVM.

Quando Breue eſt expeditum poſt vacationem beneficij, gratiatus tenetur probare, collationem in Breui poſitam tempore conceſſionis gratiæ fuiſſe expreſſam aliunde quam ex data Breuis.

DECISIO
CXXV.

* Vide infra deciſio. 143.

IN * vna Tiraſonenſi Archipresbyteratus pro Garzia Cortes, contra Petrum Duenas, coram D. Marſicano, in qua conſtabat, quod Breue ad collationem Tiraſonen. erat expeditum poſt vacationem beneficij. Voluerunt Domini exceptis me, & D. Thoma de Thanis, quod Petrus, qui nitebatur ſuper dicto Breui, debebat probare aliunde quam ex data Breuis, quę erat de menſe Martij: quod tempore conceſſionis, & ſic datæ fuiſſet expreſſa collatio Tiraſonen. cum vacatio dicti Archipresbyteratus fuiſſet de menſe Martij: & pręſupponebatur quod expeditio fuiſſet facta de menſe Auguſti. Et fundamentum fuit ſtylus concedendi, quia dicebant Domini, quod Papa concedit in genere ad vnam, vel duas collationes, & poſtea Secretarius in expeditione exprimit in ſpecie illas collationes. Et ex quo Breue erat expeditum poſt vacationem, & ſic tunc erat facta expreſſio: dicebāt Domini, quod aliūde quam ex ipſa data, puta per teſtes, deberet probari, quod Papa tēpore datę conceſſiſſet gratiā ad collationem Tiraſonen. Pro parte autē Petri dicebatur, quod ille ſtylus erat verus, qn̄ Papa faciebat gratiam alicui Collegio, puta Auditoribus, ſeu Referēda-

rijs: quia tunc ſolet dare ad duas collationes exprimendas, & fit poſtea expreſſio ante vacationẽ. Sed quãdo facit gratiam vni, quod non erat talis ſtilus, & quod iſtud ſatis erat probare ex ipſa data. quia non eſt credendum, quod ſi Papa conceſſiſſet de mẽſe Martij gratiam in genere ad vnam collationem, quod de menſe Auguſti Secretarius expediuiſſet ad collationem Tiraſoneſ. Tamen præualuit prima opinio. Et iſta reſolutio fuit facta 29. Aprilis 1541. In eadem coram eodem, ſecunda Maij fuit etiam reſolutum, quod transferretur onus probandi in Petrum, qui fundabat ſe in dicta gratia conceſſa de menſe Martij, quod tempore datæ fuerit facta conceſſio Diœceſum expreſſarum in Breui expedito: & non ſufficeret probatio ex Breui proueniens, exceptis duobus, vt ſupra proxime dixi.

SVMMARIVM.

Taciturnitas modicæ quantitatis, an reddat gratiam ſurreptitiam.

1 *In beneficialibus ſurreptio quantumcumq; minimam vitiat gratiam.*
2 *De minimis quando curet Prætor.*
Mala fructuum perceptio, debet narrari in gratia.
3 *Camera componit de fructibus male perceptis, etiam modicis.*

DECISIO CXXVI.

Voluerunt Domini in vna Bellicen. Prioratus Ordanati, pro Petro Burullardi contra Chriſtinum Ferrati, coram D. Marſicano die 29. Aprilis 1541. Quod taciturnitas modicorum fructuum indebite perceptorum, puta vnius ſcuti ſine dimidij redderet gratiam ſubreptitiam, quamuis in impetratione nouæ prouiſionis, fuiſſet facta mentio, de intruſione impetrantis.
1 Ratio fuit, quia † in beneficialibus ſubreptio quantumcumque minima vitiat gratiã ad text. in cap. ſi proponente, de reſcript. & in c. ſi motu proprio, de præben. in 6. Item
2 quia de minimis † curat Prætor in ijs, quæ de iure communi competunt, & fieri debẽt, ad Bart. in l. ſi proprietarium, ff. de damno infect. Sed de iure communi perceptio fructuum indebita debet narrari, vt per Felin. in c. poſtulaſti, in fine de reſcript. & in c. in noſtra. in 2. coroll. eodem titulo, propter compoſitionem, quam cum Camera fa-
3 cere tenetur. & de fructibus † etiam modicis Camera componit. ergo, &c. Et licet opinio videretur rigoroſa, nihilominus lex quantumcumque dura, &c. In contrarium facit, quod dicit Aymo Crauetta, conſ. 182. col. fin. num. 17.

SVMMARIVM.

Citatio ad inſtantiam partis an præſumatur facta.

DECISIO CXXVII.

Tenuerunt etiam Domini in vna Paduana feudi pro Hieronymo de Saluaticis contra Gaſparem de Dondis, coram D. Thoma de Thanis 2. Maij 1541. quod præſumeretur citatio ad inſtantiam partis facta, tum quia eſt actus qui requirat impenſam ad not. per Bart. in l. cum ſeruus, ff. de verb. oblig. tum quia ita communiter fieri conſueuit: Et ita communiter concludunt DD. prout refert Felin. in c. 1. col. 1. & ibi Aret. in 3. col. de iudic.

SVMMARIVM.

Sequeſtrum in iudicio reſtitutorio aduerſus rem iudicatam an ſit decernendum.

1 *Res inter alios acta, non debet prodeſſe, nec obeſſe, quomodo intelligatur.*
2 *Et an faciat præſumptionem.*

DECISIO CXXVIII.

De menſe Maij 1541. circa finẽ menſis, in vna Aſtoricen. * in qua erat data ſententia in fauorem Io. Ariè contra Petrũ de Medina, quæ tranſiuerat in rem iudicatam. & poſtea Petrus de Medina ceſſerat ius ſuum in fauorem Io. Mugnos. qui Ioannes parendo ſententiæ latæ contra Petrum, dimiſerat poſſeſſionem in fauorem Garſiæ Bermudez qui ſucceſſerat eidem ante. Et parito iudicato, idem Io. Mugnos obtinuerat ſententiam in iudicio reſtitutorio, in fauorem ſuum contra Garſiam. Fuit dubitatum An vigore iſtius ſententiæ, deberet decerni ſequeſtrum in fauorem ipſius Ioãnis; Et pro ſequeſtro dicebatur quod ſic, ex quo in illo iudicio erat prima ſententia, & ſic erat locus Clemen. ad cõpeſcendas. Et quia erat paritum iudicato, videbatur quod illud primum iudicium erat euacuatum, & ſic illa prima ſententia non poterat aliquam præſumptionem boni iuris, in caſu iſto facere, in quo erat nouum iudicium. maxime cum eſſet noua perſona quæ ſucceſſerat illi Ioãni Ariè qui habuerat ſententiam pro ſe. Et
1 cum eſſet res inter alios acta, † non debebat ſibi prodeſſe, vel obeſſe, ſecundum Specu. in titu. de ſenten. §. nunc de effectu, column. 2. verſ. item pone, &c. Iſtis tamen non obſtan. fuit tentum contrarium, per deciſ. Caſſador. 2. de ſequeſt. poſſeſſ. & fruct. eo

* Vide ſup. dec. 72

quia

Digitized by Google

quia illa prima ſententia faciebat præſumptionem pro bono iure. nec obſtabat dictũ Speculat. in d.§. nunc de effectu, quia licet res inter alios acta alijs non præiudicet, vel proſit, tamen facit præſumptionem, 3 † ita vt ſecundum aliquos,quos ponit Dec. in l.2.C. de edεn. facit ſemiplenam probationem. Vnde cum faciat præſumptionem pro bono iure, iſtud ſufficit ad impediendum ſequeſtrum.

SVMMARIVM.

Gratia in alia gratia narrata,canonizari non poteſt.

DECISIO CXXIX.

SEcunda Maij 1541. in vna nullius, ſeu Giennen̄ beneficij pro D.Petro de Barrio Nueuo contra Sebaſtianum Ponce,ſiue pro ipſo Sebaſtiano contra dictum Petrum. Fuit reſolutum, quod gratia in alia gratia narrata cum annotatione datæ licet probaret conceſſioné gratiæ, tamen quod gratia narrata,cum illa annotatione, datæ aliter non expedita,non poterat canonizari. & fuit reſolutum coram D.Mohedano.

SVMMARIVM.

Collatio præben, in Eccleſia collegiata, ſpectat ad capitulum.

DECISIO CXXX.

VIgeſima nona Aprilis 1541. coram D.Mohedano in vna Palen̄ canonicatus Valliſoleti inter Doctorem Rueſta ex vna, & Franciſcum del Rincon. Fuit reſolutum, quod collatio præben̄ in Eccleſia collegiata,ſpectet ad Capitulum.licet alias variæ fuerint opiniones inter Auditores,de quibus per Rotam decif.4. de conceſſ.præben.in nouis. Tamen ſecundum iſtam opinionem fuit alias iudicatum,prout teſtatur Caſſador. deciſ.22. num. 3. de præben. Et ideo dicebatur, quod aut appellatione Capituli veniebat Prælatus, & tunc collatio ſpectabat pariter ad Prælatum & Capitulũ aut non venit Prælatus,& tunc collatio non ſpectabat ad Prælatum. & ſic in caſu illo, cum ſolus Prælatus collegiatæ Eccleſiæ cõtuliſſet dicebatur,quod collatio erat nulla.

SVMMARIVM.

Ex geſtatione habitus, an præſumatur profeſſio.

DECISIO CXXXI.

IN vna Callaritana coram D.Marſicano inter Iacobum Aragall. & Antonium Ferret. die 13.Maij 1541.Fuit tentũ, quod ſola delatio habitus ſancti Antonij, putà illius ſigni quod geſtauerat dictus Antonius vltra decem annos, &c. tum eo quod ſeipſum denominauerat commendatorem, quod non induceret profeſſionem, per text. in c.vt clerici, de regul.& not. in c.ex parte,& gloſſ.in Clem.eos, in verbo aliquo,de regular. in quibus locis dicitur, quod geſtatio habitus extra religionem, quantocũq. tempore,non inducit profeſſionem.Et vide Card.Alex.in c. quod interrogaſti,circa finalia verba.27.diſt.

SVMMARIVM.

An poſſit dari de regula de annali, poſt præfixionem termini.

DECISIO CXXXII.

IN vna nullius ſancti Saluatoris inter Io. Felicem, & Petrum Aurelium corã me, in qua aduerſus vnam ſententiam,quæ trãſiuerat in rem iudicatam, fuerat per viam commiſſionis bis dictum de nullitate.& ille qui obtinuerat ſententiam,per aliam commiſſionem obtinuerat præfigi bis terminũ ad docendum de nullitate. quo elapſo, & non docto, fuerat proceſſum ad exequutionem, & fuerat facta. qua facta, iterum fuit commiſſa cauſa nullitatis, & datum de regula de annali, & erat informatum, & reſolutum, quod regula annullaret & ſententiam latam, & exequutionem. Fuit dubitatũ, An ex quo fuerat bis præfixus terminus, & non erat datum de dicta regula annullante, an eſſet excluſus per illam præfixionem, quod non poſſet vlterius dare in illo iudicio nullitatis tertio loco intentato. Et die 13.Maij 1541. fuit reſolutum, quod poſſet dare. Et fundamentum principale fuit, quia illa bina præfixio, facta fuerat ad effectum vt exequutio eſſet bona. & ad illum effectum non poterat audiri. & ſic ſi non fuiſſet facta exequutio, debebat fieri. Tamen ad effectum vt ſi volebat dicere de nullitate principaliter, dicebatur quod per illam præfixionem non erat excluſus, & ſic poterat dicere quandocumq. de nullitate ſententiæ.

SVMMARIVM.

Penſio transferri poteſt in articulo mortis.

DE-

DECISIO CXXXIII.

IN vnà Gadicẽſi penſionis coram D. Thoma, inter Antonium Mudarra, & Lazarum Garſiæ 13. Maij 1541. Fuit reſolutum quod penſio poterat transferri in articulo mortis, dato, quod in facultate nõ eſſet clauſula, etiam in mortis articulo, quia non reperiebatur prohibitum, dato quod de ſtylo ſoleret talis clauſula apponi. & D. Sarnen. in regu. de infr. reſig. quæſt. 16. etiam videtur tenete hanc partem.

SVMMARIVM.

Ad excuſandum quem à mala expreſſione veri valoris, quæ requirantur.

DECISIO CXXXIV.

PRima Iulij 1541. Fuit dictum in Rota, quod ad excuſandum quem à mala expreſſione veri valoris, tria copulatiue requiruntur. Primum videlicèt arrẽdamenta pręcedentia. impetrationes Auctorũ, in quibus beneficia ad talem valorem fuerint impetrata. & tertium publica fama, quod beneficiũ tantum valeret. pro quo facit deciſ. Caſſador. 20. ſuper regul. Cancellariæ. Immo in d. deciſ. dicitur quod iſta non requiruntur copulatiue, ſed ſufficiunt diſiunctiue, & alterum eorum ſufficiat. & ſic ſuperius dicta non requiruntur copulatiuè. & vide Sarnen. quæſt. 11. ſuper regula de valo. exprimen.

SVMMARIVM.

Iuspatronatus in antiquis, quando probetur per publicam vocem, & famam.

DECISIO CXXXV.

SExta Iulij 1541. quæ fuit vltima audiẽtia in vna Terracinẽſi Prioratus S. Antonij, pro Petro Normaſino, cõtra quemdã Antonium. Voluerunt Domini, quod Iuspatronatus, quod Ciuitas Piperni prętendebat habere in dicto Prioratu, non probaretur ex quadam fundatione Sergij Epiſcopi, in qua Sergius ad inſtantiam ſyndici Communitatis, fundauit dictam Eccleſiam S. Antonij, cum promiſſione habita quod Communitas eam dotaret; quia non conſtabat de dotatione, ſed tantum de promiſſione. Item & ſecundo, adducebatur quoddam ſtatutum dictæ Ciuitatis, in quo dicebatur, quod officiales tenerentur conſeruare iurapatronatus Eccleſiarum, & pręcipue S. Antonij. Sed nec iſtud ſufficiebat, Primo, quia ſtatutum extractum lite pendente, & ſic nulliter. Secũdo, quia illa narratiua ſtatuti, per hæc non probabat iuspatron. Tertio, erant examinati quatuor teſtes, inter quos duo erant maiores quinquaginta quatuor annorum, qui omnes deponebant de auditu à maioribus ſenioribus & antiquioribus ſuis, quod Iuſpatr. dicti Prioratus, erat Cõmunitatis Piperni, & de publica voce, & fama, & quod audierunt de pręſentationibus factis per Communitatẽ ad dictum Prioratum. Et pro hoc faciebat, quia in antiquis à tempore Sergij fundatoris, tranſierant ducentum anni, & vltra. ergo per famam iuspatronatus probabatur. Tamen Rota tenuit contrariũ, quod per talem probationem non probaretur. quia illud, quod iuspatronatus probetur in antiquis per famam, habet locum, quando concurreret poſſeſſio præſentandi. Hic autem non concurrebat. & ideo talis fama non probabat. Et ita colliges ex iis quæ dicit Cæſar Lambertinus in ſuo tract. de iurepat. fol. 331. colum. 3. in 4. art. 10. quæſt. princ. 2. partis 2. lib. vbi ponit quomodo in antiquis probetur iuſpatr. & ibi fol. 332. col. 2. verſ. ſi vero apparet, &cæt. iſtud ſentit.

SVMMARIVM.

Propter breuitatem temporis quo cauſa eſt commiſſa, non pronunciandum.

DECISIO CXXXVI.

EAdem die 6. Iulij 1541. vltima audientia. Voluerũt Domini in vna Palentina Cantorię pro Antonio Romero, cõtra Gundiſaluum Luzo, in qua erat commiſſa cauſa 23. Ianuarij 1541. ad inſtantiam ipſius Antonij, & citatio executa 3. Aprilis, proceſſus decretus 30. Maij. Tamen quia dabantur ſexaginta dies, proceſſus tantum debebat incipere tertia Iunij; quod licet Gundiſaluus comparuiſſet per Procuratorem, & ſicut miſerat Procuratorem, ita potuiſſet mittere alia iura, licet cauſa fuiſſet inſtructa cum ipſo Procuratore; tamen propter breuitatem temporis quod non pronunciarem, & ita non pronunciaui.

SVMMARIVM.

Clauſula cum auocatione, & extinctione litis quo ad cedentem, quomodo intelligitur.

DECISIO CXXXVII.

EPiſcopus Solis reſignauerat Archidiaconatum, & certa alia beneficia quæ habe-

habebat in Eccleſia, & diœceſi Segobien. in fauorẽ Gundiſalui Perez, & in ſupplicatione reſignationis, in clauſulis dicebatur, & cum auocatione, & extinctione litis, quo ad cedentem tantum, aut alia vltiori via, etiã fatendo nullum ius ſibi competere literæ expediri poſſint. Poſt iſtam ceſſionem, & extinctionem litis, Epiſcopus obtinuit ſententiam, & ſequeſtrum contra Sanctium contra quem litigabat antequam fieret ceſſio per eum ſuper Archidiaconatu poſt latam ſententiam, & ſequeſtrum. Venit Sanctius; & producta ceſſione Epiſcopi, ante ſententiam, dixit de nullitate ſententiæ, & petebat ſequeſtrum reuocari. Et D. Io. Paulus, qui fuerat Auditor in prima inſtantia, pronunciauerat reuocando ſententiam, & ſequeſtrum per viam nullitatis. Coram me dicebatur in ſecunda inſtantia, quod licet ſententia eſſet nulla, quo ad Epiſcopum ex defectu iuris, ex quo ceſſio, præſumebatur acceptata, vt dixi in alia deciſ. per me collecta, tamen ſententia non dicebatur nulla ex defectu iuriſdictionis, & ideo ſequeſtrum non erat reuocandum, iuxta Clem. vnicam, in gloſſ. final. de ſequeſtr. poſſeſſ. & fruct. Et licet in ſupplicatione ceſſionis diceretur, & cum extinctione litis & cauſæ quo ad cedentem tantum, dicebant ipſi, quod illa clauſula intelligebatur quo ad cedẽtem, & ceſſionarium, ſi qua erat lis inter ipſos, non autem quo ad extraneos collitigantes. quia abſurdum eſſet, quod, quo ad illos, in eorum præiudicium, Papa voluiſſet litẽ extinguere. Tamen hoc non obſtante, fuit determinatum contrarium. nam dicebant Domini, quod per illa verba, & cum auocatione cauſæ, & extinctione litis quo ad cedentem tãtum, lis erat penitus extincta quo ad ipſum cedentem, ita vt, non ſolum contra ceſſionarium, ſed nec etiam contra alios collitigantes agere non poterat. & ſic in eius præiudicium lis erat extincta, ex quo ceſſionarius erat ſubrogatus in ius ſuum per ceſſionem, ſed non dicebatur lis extincta quo ad extraneos collitigãtes, ita quod ſi voluiſſent illi agere contra Epiſcopum non potuiſſent. Et ſic fuit reſolutum, quod in præiudicium Epiſcopi, lis contra quoſcũque erat extincta, ita vt Epiſcopus contra eos non poterat agere, ſed alij collitigantes bene poterant contra eum agere. Et ita 6. Iulij vltima audientia cõfirmaui ſententiam D. Io. Pauli in vna Segobien. Archidiaconatus.

S V M M A R I V M.

Non eſt quis audiendus in petitorio, donec ſatisfecerit de omnibus condemnatis in poſſeſſorio.

1 *Pauper quando non audiatur niſi refectis expenſis.*

D E C I S I O CXXXVIII.

IN vna Oueten. Canonicatus, & præben. coram me, Ferdinandus habuerat duas ſententias in petitorio contra Andream, poſtea Andreas venit in poſſeſſorio, & habuit vnam ſententiam contra Ferdinandum, cũ fructuum, & expẽſarum cõdennatione, quæ tranſiuit in rem iudicatam. Ferdinandus ceſſit in fauorem Didaci de Veſga, qui Didacus petebat cõfirmationem duarum ſententiarum in petitorio. Tamen Rota voluit, quod dato quod Didacus eſſet ceſſionarius Ferdinandi, quod non admitteretur ad proſequutionem, donec ſatisfieret Andreæ de fructibus, & expenſis ſuper ſententia lata in poſſeſſorio. Videns reſolutionem Didacus, fecit commiſſionem, vt attento, quod Andreas habuerat duas ſententias in petitorio contra, & erat pauper, quod ſatisfacto de expenſis per Ferdinandum, data cautione per Andream de eis reſtituendis in euentum ſuccumbentiæ, ac etiã facto depoſito de minima quantitate, cum obligatione de ſatisfacendo fructus liquidandos, cum ſimili cautione de reſtituẽdo, Auditor procederet in negocio, Signatura reſpondebat prout de iure. Voluerunt Domini, quod dato, quod conſtaret de paupertate, nihilominus quod Didacus ceſſionarius non audiretur niſi refectis expenſis,
1 † & reſtitutis fructibus abſque aliqua cautione. Quia ex quo Andreas fuerat ſpoliatus, in primis & ante omnia erat reſtituendus. Quia ſi non ſi fuiſſet ſpoliatus fructus percepiſſet. Item ſi non feciſſet eum ſuper ſpolio litigare, non feciſſet expenſas. Vnde imputandum eſt ei, ſi ſpoliauit, & litigauit, & ideo debet ſatisfacere abſq. aliqua cautione. Et ita fuit deciſum 6. Iulij 1541.

S V M M A R I V M.

Regreſſus poteſt extingui abſque auctoritate ſuperioris.

D E C I S I O CXXIX.

IN vna Valentina Decanatus de Xatiua, me proponẽte. An regreſſus ad Decanatum in fauorem Didaci del Mila, de conſenſu Nicolai, potuiſſet extingui per ipſum Nicolaum coram notario, & teſtibus abſque auctoritate ſuperioris. Et D. Marſicanus dixit, quod bis viderat caſum deciſum in Rota, quod ſic. Et ita alij Domini ſequuti fuerunt die 6. Iulij 1541.

S V M-

SVMMARIVM.

Non habens facultatem reſtituendi, non eſt condemnandus ad reſtitutionem.

1 *Reſignans ſub conditione, ea non adimpleta agit ſpolio.*
Iure & poſſeſſione tradita ſub conditione, ea non adimpleta, nec poſſeſſio, nec ius eſt abdicatum.
2 *Reſignans, ſi agat ſpolio contra primum reſignatarium, qui & ipſe reſignauit, quomodo ſententia ſit concipienda.*
3 *In electione ſpoliati eſt, agere contra ſpoliantem ad æſtimationem, vel ſuccedentem in vitio ad ipſam rem.*

DECISIO CXL.

* In obligatione rẽ ſeſtitui, quomodo debeat fieri petitio, & condẽnatio. vide Bar. in l. ſtipulationes non diuidũtur, in 6 quæſt. ff. de verb. oblig. Abb. in c. fin. in vlt. notab. quod met. cau. & ad propoſitũ iſtius quæſtionis, quomodo beneficialia recipiãt æſtimationẽ, vide Abb. in c. conquærente, nu. 13. de reſt. ſpol. & ibi bald. & Abb. in c. coram, num. 12. de offic. deleg.

IN * vna Vicentina Parochialis de Longares, coram D. Britonoꝛien. in qua Ambroſius de Auria reſignauerat Parochialem predictã, in fauorem Hieronymi de Nigris Veneti, reſeruata ſibi annua penſione, libera, exempta ab omni decima, &c. & non aliter, nec alio modo. Qua renunciatione facta, & ſoluta penſione per Hieronymum per aliquot annos, dũ poſtea eſſent impoſita onera per dominium Venetorum, & vellet Hieronymus, quod Ambroſius penſionarius concurreret in illis, dicebat Ambroſius, quod non tenebatur, attento quod penſio ſua erat libera. Dicebat Hieronymus, quod mandatum ſuum ad cõſentiendum reſeruationi, non erat cum illa clauſula, vt penſio eſſet libera. & per conſequens, quod procurator conſtitutus male conſenſerat. quod ita cõpertum fuit. Vnde Ambroſius egit contra Hieronymum ſpolio, dicens ipſum fore ſpoliatum ſuo beneficio, ex quo reſignatio erat facta ſub con-
1 ditione, † dummodo penſio eſſet libera. Et ideo cum ius & poſſeſſio, eſſet ſub conditione tradita, conditione non ſequuta nec ius nec poſſeſſio erat ab eo abdicata. ad l. qui abſenti, §. 1. ff. de acquir. poſſeſſ. Et ita D. Sarnen. pronunciauit ſuper ſpolio, declarando Ambroſium fore reſtituendum. Poſtea in ſecunda inſtantia, Hieronymus docuit, quod ante litem, per tres annos antea ipſe dictam Parochialẽ reſignauerat alteri, & quod reſignatarius poſſidebat. Fuit dubitatum. An ſententia D. Sarnen. eſſet confirmanda quo ad caput reſtitutionis. Et die 13. Maij 1541. fuit reſolutum, quod, quia in commiſſione erat intentatum iudicium
2 reſtitutorium, † & condemnatio in reſtitutione fieri non poterat, quod tantum canonizaretur ius Ambroſij, & declararetur nullum ius Hieronymo competere. & Ambroſium immittendum in poſſeſſionem non autem reſtituendum, * ex quo Hieronymus non habebat facultatem reſtituendi, quia ante litem ſine dolo deſierat poſſidere: Immo quãdo dolo deſijſſet poſſidere, licet habeatur pro poſſeſſore, nõ tamẽ habetur pro poſſeſſore vt ad ipſam rem cõdemnari poſſit, ſed ad eius æſtimationem, prout dicit gloſ. in c. pro poſſeſſore, in gloſ. magna, de reg. iur. in 6. Sentiunt Innoc. & Abb. in c. ſæpe, circa fin. de reſtit. ſpol. dum
3 volunt, † quod eſt in electione ſpoliati agere contra ſpoliantem ad æſtimationem, vel ſuccedentem in vitio ad ipſam rem.

* Intellige ad rem ipſam, ſecus eſt ad æſtimationẽ, ſecundum tex. in l. 2. § ex interdicto, iuncta gloſ. ff. de vi, & vi armat. & quomodo recipiãt æſtimationẽ dixi ſupra allegando Abb. in c. conquærente, n. 13. de reſt. ſpol.

SVMMARIVM.

Mater deputata tutrix in teſtamento patris, quando dicatur adminiſtraſſe vt tutrix.

1 *Mater eſt tutrix voluntaria filiorum.*
Quæ requirãtur vt iuridice efficiatur tutrix.
2 *Bona tutoris, ſunt tacite hypothecata pro adminiſtratione, quomodo intelligatur.*
3 *Adminiſtratio matris, an impediat exequutionem inſtrumenti dotalis.*

DECISIO CXLI.

DEcima tertia Iunij 1541. corã D. Io. Paulo, in vna Vicentina ſeu Soderin. dotis. Fuit reſolutum, quod licet mater ſit deputata tutrix filiorum per maritum in teſtamento, & probetur, quod ipſa poſt mortem, adminiſtrauerit bona pupilli, tamen per hoc non probabatur, quod adminiſtraſſet, vt tutrix. Ratio quia mater eſt tutrix
1 voluntaria, ſecundum Bar. in authen. matri, & auiæ, col. 2. verſ quæro vtrum tutela, &c. C. quando mul. tut. offic. Et non efficitur tutrix; niſi ſeruata forma tradita per Bar. in d. authen. matri, & auiæ, col. penul. Vbi dicit neceſſarium fore, quod mater renunciet Velleiano, ſecundis nuptijs, & expreſſe obliget bona. In caſu noſtro iſta non interuenerant, ergo non conſtabat, quod mater adminiſtraſſet vt tutrix. Et licet text. in l. pro officio, C. de admin. tut. dicat, quod bona
2 † tutoris, tacite ſunt obligata pro adminiſtratione. Reſpondetur, quod illud eſt verum, vbi quis eſt tutor. ſed mulier non eſt tutrix niſi ſeruata forma, vt dixi. Præterea in ea requiritur expreſſa obligatio omnium bonorum. Fuit etiam in eadem dubitatum.
3 An dicta adminiſtratio † matris * impediret exequutionem inſtrumenti dotalis, quia maritus inſtituerat filium, cuius bona admini-

* Adminiſtratio matris an impediat exequutionẽ inſtrumenti dotalis.

miniſtrauerat mater. & filio in euentum mortis,erat ſubſtitutus frater mariti. Euenerat conditio fideicommiſſi, & mater petebat contra fideicõmiſſarium exequutionẽ inſtrumẽti dotalis.fideicõmiſſarius petebat in primis ſibi reddi rationẽ adminiſtrationis. Dubitabatur An talis adminiſtratio impediret exequutionẽ dicti inſtrumenti. Et quod impediret,allegabatur conſ. Soc. 180. diligenter puncti,&c. vol.2. In contrarium fuit allegatus Neguzantius, quem Doctorem excellentiſſimum, & inſignis auctoritatis appellat Dec. conſ.552. in princ. in tract.de pign.in primo membro 5. partis, nu.36.verſ.decimo, circa effectum, vbi reprobat conſ. Soc. & dicit contrarium iudicandum fore. Nil fuit pro tunc reſolutum, circa iſtud caput.

SVMMARIVM.

An ſcientia reſeruationis probetur ex teſtibus deponentibus de publica voce, & fama.

1 *Ignorantia, non poteſt allegari in publice notis.*

2 *Scientia præſumpta an ſufficiat vbi agitur de graui præiudicio, & de amiſſione iuris.*

DECISIO CXLII.

FVit dubitatum coram D.Raiualdo in vna Gerunden. Canonicatus, & præben. inter Sebaſtianum Bret, & Antonium Cardello. An ſcientia reſeruationis probaretur ex teſtibus deponentibus de publica voce, & fama, quod in partibus, & in Curia, talis defunctus, habebatur publice pro Prothonotario, & familiare Cardinalis. Et agebatur,vt ius conceſſum ſuper dicto Canonicatu, cõceſſum per obitum illius familiaris,ex quo ille non expedjuerat litteras infra ſex menſes, ex forma decreti in mandato de prouidẽdo eſſet reſolutum. Et pro parte affirmatiua dicebatur quod præſumebatur ſcientia. & quod ignorantia tũc
1 non † poſſet allegari, ex quo eramus in publice notis, vt in c. 1. de poſt. Prælat. in c. cum in tua, qui mat. accuſar. poſſ. gloſ. & DD. in l.tutor. C. de per.tuto. Fuit reſolutum contrarium, 16. Maij 1541. Quia hic
2 agitur de præiudicio graui, † ſcilicet de amiſſione iuris quæſiti. ergo non ſufficit illa ſcientia præſumpta per famam. ad not. per Felin. in c.cum contingat, col.2. verſ.& dicit Bal.hic, &c. de reſcript. & per glo. in clemen.vnica, in gloſ.pen. incip. nota erit, & quod vult ibi Card. col.pen. verſ.3.quæro,de conceſſ.præben. Vbi quando tractatur de puniendo negligentiam alicuius,nõ ſufficit illa præſumpta ſcientia,quæ oritur ex eo quod publicum eſt; ſed oportet quod aliter legitime probetur. Facit quod dicit Lapus alleg. 78. de iur.pat. col.pen. verſ.ad quartam quæſtionem.

SVMMARIVM.

An collatio poſſit declarari in litteris poſt vacationem beneficij.

1 *Contra impetrantem Apoſtolicum poſt impetrationem, an poſſint litteræ expediri. An ſit idem inter expectantes:*

2 *Collatio non poteſt declarari poſt alterius acceptationem.*

Expectãtes poſſunt quandocũq; acceptare, dummodo infra menſem: quomodo intelligatur.

DECISIO CXLIII.

IN vna Oſcen.Archidiaconatus de Vallibus,coram me, pro Thoma Fort.contra Io. de Articda.Fuit dubitatum An ſupplicatio gratiæ expectatiuæ, quę dabat ad collationem cuiuslibet exprimen.collatoris,poſſet extendi. ſeu declaratio collationis fieri expediendo litteras poſt vacationem beneficij, & poſt acceptationem alterius. Et dicebatur,quod licet alias Rota tenuiſſet, quod † vide ſup. decis. 115.
1 contra † impetrantem Apoſtolicum,poſt ipſius impetrationem,non poſſit quis litteras poſt vacationem expedire; tamen inter expectantes alia erat differentia. quoniã impetranti ſtatim eſt quæſitum ius,nimirũ ſi non poteſt expectans, per expeditionem litterarum, illud ſibi auferre, quod ſecus eſt inter expectantes. quia infra menſem, & eo durante,quilibet poteſt acceptare. Sicut ergo poterat acceptare; poterat etiam litteras expedire. Tamen 16. Maij 1541.Fuit reſo-
2 lutum contrarium, quod poſt vacationem, & alterius acceptationem, collatio non poterat declarari. Quia hoc modo poſſet fieri fraus,& tollere ius alteri quæſitum. Et licet expectantes poſſint quandocumque acceptare, dum tamen infra menſem intellexit Rota, & litteras expeditas, non autem ante expeditionem litterarum. Pro quo facit quod pulchre dicit Felin. in c. 1. col. 3. verſ. tertio reſtringe dummodo,& c. de reſcript.Et videtur tex.in c.paſtoralis,§.quoniam,de reſcript.& facit quod dicit Samen. in tractat. expectatiuarum,num.17. & 18.

SVMMARIVM.

Confeſſio Cedentis an noceat Ceſſionario.

DECISIO CXLIV.

IN vna Tiraſonen Archipresbyteratus inter Petrum Dueñas, & Garziam Cor-

ces

tes coram D. Marſicano. Fuit reſolutum die 16. Maij 1541. quod confeſſio Cedentis nõ noceret Ceſſionario, quando ceſſio eſt facta ad commodum ceſſionarij, & ceſſionarius non poteſt habere regreſſum aduerſus Cedentem. per not. per Bart. & clarius Pau. de Caſt. in l. facta, §. ſi hæres. ff. ad Trebell.

SVMMARIVM.

An valeat Sententia lata in negocio principali, omiſſo articulo grauaminis.

DECISIO CXLV.

IN vna Siracuſana feudi coram me, inter Alexandrum de Vrbino procuratorem litis effectum, & Petrum de Balſamo. Fuit dictum 16. Maij 1541. Quod valebat ſententia, tam in negocio principali, omiſſo articulo appellationis à grauamine, parte non opponente. per deciſ. 716. & 798. alias 67. & 71. de appellat. in antiquis. Et vide ad hoc Innocentianam in illis verbis, & ſuper articulo grauaminis, &c.

SVMMARIVM.

In inſtrumentis antiquiſſimis non requiritur recognitio.

DECISIO CXLVI.

COram D. Britonorien. in vna Parmen. Vallium inter Corrigien. & Comitem Hieronymum de Sala. Voluerunt Domini 16. Maij 1541. ꝙ in inſtrumentis antiquiſſimis excedentib. memoriam hominum, & ſic centum annos, non eſſet neceſſaria recognitio, * vt per deciſ. Neapolitanã 245. Immo in illo caſu in quo agebatur de inſtrumento octuaginta annorum (ex quo illud inſtrumẽtum iuuabatur alijs adminiculis) dixerunt non eſſe neceſſariam aliam recognitionem, Socin. conſ. 187. in controuerſia, colum. 4. verſic. ad ſecundum reſpondeo, &c. vol. 2. Facit quod dicit Alex. conſ. 17. viſo inſtrumento, col. 2. in fine, verſ. nec obſtat, quod not. Hoſt. & Io. And. vol. 4. Idem fuit reſolutum 6. Aprilis 1543. in vna Mediolanen. option. coram Mohedano, in inſtrumento excedente centum annos. Alex. conſ. 101. ſuper primo, col. 3. verſ. non obſtat quod non appareat, volum. 7. alias colum. 2. verſ. circa ſecundum.

* Quod non requiratur recognitio Aymo. in Tract. de Antiq. temp. in 1. par. num. 116.

SVMMARIVM.

Ad effectum regreſſus reſeruati, non tenetur quis iuſtificare ius ceſſum.

DECISIO CXLVII.

DEcimaſexta Maij 1541. in vna Hiſpalen. beneficij de Carmona, coram D. Mareſcoto, pro Dominico Centuriono, cõtra Io. Baptiſtam Pinellum. Fuit reſolutum quod Dominicus qui ceſſerat ius ſuum in fauorem Epiſcopi Caſtella maris reſeruato ſibi regreſſu, & Epiſcopus poſtea ceſſerat in fauorem Franciſci Pinelli per cuius obitum Dominicus Centurionus dicebat, quod eſſet locus regreſſui. Exaduerſo dicebatur, quod Dominicus tenebatur iuſtificare ius ſuũ ceſſum in fauorem Epiſcopi. Fuit dictum quod Dominicus non tenebatur iuſtificare ius ſuũ ceſſum. Sed vigore regreſſus, quod habebat ad beneficium poterat illud capere.

Vide infr. deciſ. 191.

SVMMARIVM.

Pro titulo colorato, ſufficiunt litteræ Ordinarij expeditæ in forma, Rationi congruit.

DECISIO CXLVIII.

IN vna Regien. Cappellaniæ S. Iacobi coram Aquen. Fuit reſolutum 16. Maij 1541. quod pro titulo colorato, ſufficiebant litteræ Ordinarij expeditæ in forma, rationi conuenit, per Legatum Bononien.

SVMMARIVM.

Breue habet vim litterarum expeditarum.

DECISIO CXLIX.

DEcimaſexta Maij 1541. coram D. Aquen. in vna Taruiſina pẽſionis, inter Cardinalem Piſanum, & Camillum de Rubeis. Fuit reſolutum, quod Breue haberet vim litterarũ expeditarum. Et approbatur quod dicit Sarnen. in tractat. Breuium fol. 124. num. 9. verſ. & propter iſtam maiorem licentiam, &c.

SVMMARIVM.

An conuentio circa decimas operetur non ſolum reſpectu prædiorum quæſitorum, ſed etiam de nouo quærendorum.

1 *Si Parochianus vnius Parochiæ, colit terras in alia Parochia, cui debeantur decimæ, & num. 5.*

2 *Præſcriptio percipiendi decimas in aliquibus bonis; an operetur ad bona poſtea quæſita. Quid cum priuilegio percipiendi decimas, num. 3*

Immemorabilis, non operatur quo ad ea quæ de nouo ſuperueniunt.

4 *Pactum non operatur in quæſitis poſt pactum.*

DECI-

DECISIO CL.

* Vide ad propoſitum huius deciſ. quæ ponit Barth. Brixiē. in ſua quæſtio. dominicali 25. quidā Clerici.

FVit dubitatum coram D. Io. Paulo in
vna Cæſarauguſtana Decimarum 16.
Maij 1541. inter Fratres Sanctæ Fidei, &
Dominicum Córianum præſuppóſito quod
Parochialis del Villar ſit ſolita, vel ratione
concordiæ vel præſcriptionis percipere de-
cimas ab eius Parochianis colciuantibus,
& colligentibus fructus, in termino de Her-
rera An dicta concordia, vel præſcriptio
vendicaret ſibi locum in poſſeſſionibus poſi
tis in termino de Herrera, quas parochia-
ni del Villar in dies ſibi de nouo acquirūt.
Et dicebatur quod licet alias fuerit diſſen-
tio Sanctorum Patrum quādo parochianus
1 vnius † parochiæ, colit terras in alia paro-
chia, cui Parochiano debeantur decimæ. vt
dicit text. in c. cum ſint homines de decim.
tamen illa diſſentio, hodie ſublata erat pro
pter communem opinionē gloſ. Innoc. Hoſt.
& Abb. in d. c. cum ſint homines. qui tenet
de iure ſpectare decimas ad Eccleſiam infra
cuius fines terræ ſunt ſitæ ex quibus fructus
colliguntur. Et ideo aut pacto, aut præſcri-
ptione decimæ debeantur in caſu iſto, dice-
2 batur † quod præſcriptio non operabatur
in poſtea quæſitis, ſed tantum in antea, iux-
ta text. in c. cum contingat. de decim. & ibi
Abb. in 1. not Immo etiam præſcriptio im-
memorabilis, non operatur quo ad ea quæ
de nouo ſuperueniūt. Corneus. conſ. 184. co
lum. 3. verſ. Sed tunc conſtitutum volum. 1.
3 Immo nec priuilegium, quod † facilius extē
ditur ſecundum gloſ. in c. cum Capella de
priuileg. Immo nec legatum ſe extendit ad
loca poſtea quæſita, ſecundum Bal. in l. qui
filiabus. in prin. de legat. 1. Et pro iſta par-
te allegabatur text. in c. pen. de priuileg.
4 vbi priuilegium † de decimis non ſoluendis
non ſe extendit ad terras quæſitas poſt pri-
uilegium. Ad idem eſt text. in Clem. 1. de
cenſibus. & idem etiā dicebatur eſſe in pa-
cto, quod non operaretur in poſtea quæſi-
tis, ſed quo ad præterita vel præſentia de
quibus potuit eſſe cogitatum, l. cum ſtipula-
mur. ff. de verb. oblig. Tamen iſtis non ob-
ſtantibus, fuit deciſum contrariū. per tex. in
d. c. cum ſint homines. vbi text. determinat,
quod licet ſuper hoc fuerit diſſenſio inter
5 Sanctos Patres, tamē quod attenditur † cō-
ſuetudo. in noſtro caſu præſupponebatur
probata conſuetudo immemorabilis, ergo il
li conſuetudini ſtandum erat. Immo dice-
batur quod in terminis illius text. cum ſint.
non requirebatur probare conſuetudinem
immemorabilem, ſed ſufficiebat probare cō
ſuetudinem decem annorum, ex quo erat
præter ius, prout ibi dicit Abb. colum. fin.
Nec obſtat, quod ſit cōis opinio quod de-
beātur illi Parochiæ, in qua ſitæ ſunt terræ
ex quibus fructus colliguntur; quia reſpōde
batur illud eſſe verum ſecluſa conſuetudine.
Cum autem hic probaretur conſuetudo,
ergo illi ſtandum erat. Et ita concluſum
fuit per maiorem partem.

SVMMARIVM.

An proceſſus factus per procurato-
rem minorem ſit nullus.

1 *Minor an poſſit eſſe procurator.*
2 *Quid in beneficialibus.*
Quid in cauſa poſſeſſorij.
3 *Proceſſus factus cum minore, quare ſit nul-*
lus.

DECISIO CLI.

FVit dubitatum in vna Bononien. Cap-
pellaniæ ſancti Lazari, inter Nicolaum
Campanum, & Ioannem de Falchis die 19.
Maij 1541. An proceſſus factus per procu-
1 ratorem qui erat minor, eſſet nullus. † Et
pro parte affirmatiua quod eſſet nullus, al-
legabatur text. in c. qui generaliter. §. final.
de procur. in 6. Et dum dicebatur, quod il-
lud erat verum ſi pars oppoſuiſſet, prout vi
detur ſentire Aegid. deciſ. 143. Quia dice-
batur, quod indiſtincte etiā parte non oppo
nēte, proceſſus erat nullus, vt per Rot. deciſ.
801. alias 37. de procur. in antiq. & videtur
ſentire Aegid. in d. deciſ. allegata in princ.
Et iſtā opinionem ſequuntur communiter
Legiſtæ in l. exigendi. vbi Alex. & Iaſ. C. de
procurator. Abb. in c. non iniuſte. verſ. in
gloſ. 1. de procurat. Domin. in d. c. qui ge-
neraliter & Franc. ibidem. circa finem,
qui dicit iſtam eſſe communem opinionem.
Tamen iſtis non obſtantibus, fuit reſolutū
cōtrariū, & dictum quod in beneficialibus tex.
in d. c. qui generaliter. §. fin. non habet locū
vt per Franc. ita limitantem illum text. in
d. §. final. & ad text. in d. §. final. dum dicit
nequibit, debet intelligi cum effectu, vt per
Aegid. deciſ. 143. & 182. Tamen attenta di-
2 † cta limitatione Franchi, quod in benefi-
cialibus minor poſſit eſſe procurator, pro-
cederet etiā iſta reſolutio, dato quod fuiſſet op
poſitum. Item & ſecundo, limitatur ille §.
final. * in cauſa momentaneæ poſſeſſionis
in qua minor poteſt eſſe procurator, prout
erat caſus de quo agebatur, quia agebatur
poſſeſſorio, vt etiā per Franc. in d. §. fin. Præ
terea ideo proceſſus factus cum minore non
tenet † propter periculum reſtitutionis in
integrum, vt per Bart. in l. minor. ff. de pro-
curator. Sed in caſu iſto ceſſabat iſtud peri-
culum, cum ipſe obtinuiſſet ſententiam in
ſui fauorem, & ſic proceſſus tenebat, vt per
Ang. & Paul. de Caſt. in d. l. minor.

* Minor in iudicio poſſeſſorio habet legitimā perſonam ſtandi in iudicio quomodo intelligitur Vide Steph. Bertran. conſ. 87. viſis du hijs nu. 2. vol. 1. cōſ. nouiſſime impreſſorum.

SVMMARIVM.

Poſſeſſio ſuperueniens; non connumeranda inter diligentias.

DECISIO CLII.

TErtia Iunij 1541. in vna Tullen. Canonicatus, & Præben. coram D. Thoma, pro Nicolao le Bon, contra Io. Fuſoris fuit tentum, quod poſſeſſio ſuperueniens, nõ connumeraretur inter diligentias. Sed attẽto quod erant duo expectantes vigore mandatorum de prouidendo, in quibus mãdatis erat clauſula, quod inter ſimiles gratias habentes, locus ſit præuentioni in diligentijs, & vnus eorũ pręuenerat in acceptando per vnum diem. Quod illa diligentia acceptationis attenderetur, non autem poſſeſſio poſtea ſuperueniens alteri, qui fuerat negligentior per vnum diem in acceptando. quia illa diligentia, oportet quod ſit à principio. & poſſeſſio ſuperueniens, dicebatur potius venire ad exequutionem gratiæ iam formatæ, & in eſſe deductæ, potius quam ad deducendum & formandum eam. Et pro iſta parte fuit allegata deciſ. Caſſador. 15. ſub tit. de præben.

SVMMARIVM.

Stante dubio, vel ratificationem, vel adeptionem poſſeſſionis præceſſiſſe, quis teneretur probare.

1 *Poſſeſſione capta nomine alterius, quis debeat probare ratificationem.*

2 *Reus poſſidens, præſumitur tempore licito accepiſſe poſſeſſionem.*

DECISIO CLIII.

CArdinalis Ghinutius, ſiue tertius nomine Cardinalis, de cuius mandato nõ conſtabat, acceperat poſſeſſionem beneficij, die 8. menſis Iunij. & 15. eiuſdem, Cardinalis ratificauerat poſſeſſionẽ nomine eius captam. Et etiam eodem die 15. alius acceperat poſſeſſionem eiuſdem beneficij nomine ſuo. itaque Cardinalis dicebat ſe eſſe ſpoliatum, & agebat ſpolio contra illum. Fuit dubitatũ, cum ratificatio Cardinalis, & poſſeſſio alterius eadem die concurrerent; ad quem pertineret probare, vel præcedentiam ratificationis, vel præcedentiam adeptionis poſſeſſionis. Et tandem die 8. Iunij 1541. in vna Cluſina prioratus Sancti Guilelmi, pro Petro Paulo Facio, contra præfatum Cardinalem, coram D. Sarnen. fuit reſolutum, quod ad Cardinalem

1 ſpectabat probare, ratificationem † ſuam præceſſiſſe. Quia cum Petrus Paulus eſſet in poſſeſſione, adhoc vt à poſſeſſione ſua amoueretur, debebat agens intentionem ſuam clare probare. Et cum illa ratificatio potuiſſet interuenire ante adeptionem poſſeſſionis alterius, vel poſt, dubia probatio agentem non releuabat. Item quia reus ha-

2 bebat præſumptionem pro ſe † quod tempore licito, & ſic ante ratificationem alterius, poſſeſſionem nactus fuiſſet. per doctrinam Bart. communiter approbatam, in l. non ſolum, §. ſed vt probari, ff. de nou. oper. nunc.

SVMMARIVM.

Commenda perpetua beneficij, an afficiat beneficium.

DECISIO CLIV.

IN vna Florẽtina Sanctæ Felicitæ, coram me, inter D. Rainaldum Petrucium ex vna, & D. Balthaſarem de Piſcia ex alia, fuit dubitatum, An commenda beneficij perpetua puta ad vitam, afficeret beneficium ita ut eueniente ceſſatione commendæ per obitum commendatarij, Ordinarius de beneficio diſponere nõ poſſet. Et die 8. Iunij 1541. fuit reſolutum, quod commenda afficeret beneficium, dato quod eſſet perpetua. vt per gloſ. in c. is cui, de elect. in 6. & per Roman. conſ. 350. col. 7. verſ. cęterum, &c. Non obſtat quod ſint aliquæ deciſiones Rotæ, dicentes quod commenda perpetua extinguit reſeruationem, ex quo commenda perpetua habet vim prouiſionis. Quia ſtat bene, quod talis commenda extinguat reſeruationem præteritam, & quod afficiat etiam in futurum beneficium, vt nullus preter Papam de eo ſe intromittere poſſit. Et licet Sarnen. dicat in multis locis, quod commenda perpetua habeat vim collationis. quia verum eſt in illis caſibus. Sed non ſequitur, ergo ſimpliciter, & indiſtincte in omnibus caſibus. Vide Caſſad. deciſ. 5. pag. 3. in princ. verſ. & ſciat quod commenda, &c. de priuileg. & deciſ. 2. pag. 5. verſ. pro qua etiam facit, &c. de vnion. ſuper reg. Cancellarię, & deciſ. 4. mentalis reſeruatio. pagina 5. verſ. & idem eſt quo ad hoc, &c. de reſeruat. ſuper reg. Cancellarię.

SVMMARIVM.

Exemplum inſtrumenti quando fidem faciat. & an præſumatur citatio in exemplo antiquo.

1 *Exemplum inſtrumenti, parte non citata non probat.*

Quid ſi ſit exemplatum per iudicem ſecularem, in cauſa beneficiali.

2 *Ex*

2 *Exemplum exempli licet ſolenniter extra-ctum an probet.*

DECISIO CLV.

IN vna Caſalen. S. Victoris, coram Mareſcoto, 10. Iunij 1541. Fuit dictũ quod
1 exemplum inſtrumenti, † parte non citata, * non probaret. Itẽ quia eramus in materia beneficiali, & erat tranſumptatum per iudicem ſecularem, & ideo etiam non faciebat fidem, ſecundum Abb. & Felin. in c. fin. de fide inſtrum. Tamen fuit dictum, quod ſi in termino ad dicendum contra, nil fuiſſet oppoſitum, ſaltem generalia contra, quod non poſſet poſtea talis defectus allegari, prout dicit Felin. in d.c. fin. col. 2. in 2. fallent. de fid. inſtr. Et in antiquis, quod exemplum probet ponit Aret. conſ. 36. Caſus talis eſt, &cæt. colum. pen. in princ. verſ. Ad ſecundum dico, &cæt. Iaſon in auth. ſi quis in aliquo, colum. 4. verſic. nono fallit, &cæt. C. de eden. Alexan. conſ. 101. ſuper primo dubio, col. 2. in fine, verſ. circa ſecundum dubium, vol. 7.
2 vbi ponit cõmunem † opinionem. Exemplũ exempli, licet ſolenniter extractum, nõ probat ſecundum Corn. conſ. 24. licet in themate, col. 4. verſ. ex alio etiam non probãt vol. 4. Et ibi ponit, quando non eſt citata pars, & ibidem in ſequen. colum. ponit de exemplo antiquo.

* An præſumatur citatio in exẽplo antiquo, vide Purpurat. in auth. ſi quis in aliquo, col. 3 verſic. vlt. an talis citatio, &c. C. de eden. & vide in 2. lib. deciſ.

SVMMARIVM.

Pendente termino remiſſoriæ, poſſunt decerni compulſoriales.

1 *Dilatione pendente officium Iudicis conquieſcit, quomodo intelligatur.*

DECISIO CLVI.

DEcima Iunij 1541. Fuit dictum, quod pendente termino remiſſoriæ, ad partes, poterant decerni compulſoriales generales, non obſtãte l. ſine pars, C. de dilatio.
1 quia † procedit in pronunciatione, non autem in ijs quæ fiunt ad expeditionem cauſę.

SVMMARIVM.

Acceptatio præſumitur in tempore facta, etiam in caſu de quo hic agebatur.

DECISIO CLVII.

GRegorius Valaguer habebat mandatum de prouidendo cum prouiſione ex nunc prout ex tunc, ſub data prima Ianuarij 1539. & acceptauit Parochialem de Ramundo, de qua tunc agebatur, ſub die vndecima Ianuarij eiuſdem anni. Vigore huius mandati, & acceptationis corã D. Vorſtio, fuerat gratia ipſius Gregorij, in prima inſtantia, canonizata, à qua ſententia appellato pro parte Gometij de Auila, & cauſa mihi in ſecunda commiſſa, fuit pro parte Gometij, de quodam mandato de prouiden. conceſſo D. Io. Mohedano, ſuſpenſiue omnium aliarum gratiarum, ſub die 14. Ianuarij 1539. & per teſtes probabatur, quod ille, per cuius obitum ambo veniebant ad parochialem, obierat de mẽſe Ianuarij eiuſdem anni. Dicebat Gregorius, quod ex quo mandatum erat conceſſum poſt vacationẽ, & ius ſibi quæſitum per acceptationem, quod illud mandatũ poſtea cõceſſum D. Mohedano non auferebat ſibi ius quæſitum. Ex aduerſo dicebatur, quod ex quo non probabatur certa dies vacationis, ſed tantum quod de menſe Ianuarij vacauerat, quod non poterat dicere Gregorius, ſibi ius fore quæſitum. Et ſic dubitaui ego coram quo cauſa pendebat, An Gregorius haberet intentionem fundatam ex acceptatione facta 11. Ianuarij, quod Baſchus obijſſet * ante 11. ſeu ipſa 11. Ianuarij, ad effectum excludendi gratiam D. Mohedani: Et fuit concluſum 13. Iunij 1541. Quod ex quo probabatur * vacatio de menſe Ianuarij, quod præſumebatur acceptatio in tempore facta. Et dictum fuit quod hoc ſemper tenuit Rota, quod pręſumatur acceptatio in tempore facta, ne quis videatur gratiam ſuam conſumere velle. & maxime iſto caſu, in quo Gregorius habebat ſuam gratiam & docebat de ſua acceptatione, & alius ad effectum excludendi eum dabat de alia gratia nam debebat probare clare quod poſt ſuam gratiam impetratam vacauerat.

* Quod pręſumatur obitus præceſſiſſe facit, q̃ dicit Caſſad. deciſ. 22. de prob.

* Ex quo probabatur, &cæt. videtur facere in cõtrarium. deciſ. 125. in nou. alias 3. de conceſſ. preb.

SVMMARIVM.

An minor, conſtituens procuratorem ad lites, debeat ſeruare formam ſtatuti de adhibendis proximioribus, & alijs ſolemnitatibus.

1 *Stante ſtatuto, quod quis non poſſit contrahere, an poſſit compromittere, & tranſigere.*
5 *Statutum Vrbis prohibens minorem contrahere, conſiderat ſolum actum læſiuum.*
3 *Minor in poſſeſſorijs, an habeat legitimam perſonam ſtandi in iudicio.*
4 *Mandata tot ſunt quot negocia.*

Digitized by Google

Et an mandatum poſſit pro vna parte valere , pro alia non .

DECISIO CLVIII.

FVit dubitatum in vna Balneoregien. reſtitutionis in integrum,& nullitatis,coram D.Rainaldo,inter Maherbalem Vrſinũ ex vna , & Vicinum etiam Vrſinum fratres ex alia; An ex eo quod Maherbal conſtituerat procuratorem ad lites,non ſeruata forma ſtatuti Vrbis , videlicet,cum proximioribus, & alia ſolennitate de qua in ſtatuto , & Maherbal ſuccubuerat,an talis conſtitutio valeret . Et videbatur quod non,ex quo ſtatutum dicit. in omni actu , in quo minor lęderetur,&c. Contrarium tamen fuit reſolutum 13. Iunij 1541. ex quo mandatum ad lites,non eſt de ſe actus læſiuus,& ſtatutum reſpiciebat actum læſiuum , & cui non conueniunt verba conſtitutionis, &cęt. Nec obſtabat quod ſufficeret,quod ex ipſo mandato poterat quis lædi , prout dicitur quod
1 ſtante ſtatuto , † quod quis non poſſit contrahere,non poterit etiam compromittere , & tranſigere . qui licet non ſint actus de ſe læſiui , ſufficit tamen , quod poſſint tendere ad lęſionem , prout de compromiſſo dicit Lanfrãc. in tract. de arbit.col.17.verſ.quarto quæro , & de tranſactione dicit Decius , conſ.532.Quia reſpondebam ego,quod cõpromiſſum eſt quidam contractus,prout dicit Lanfranc.in dicto loco ; & ſi ſtatutum prohibet contractum , per conſequens prohibet compromiſſum, & tranſactionem. Sed
2 in caſu ſtatuti Vrbis , conſideratur † actus læſiuus,& mandatum de ſe non eſt actus læſiuus . Item alia ratione fuit reſolutum , quod mandatum eſſet bonum , quia eramus
3 in poſſeſſorijs,in quibus minor † habet perſonam legitimam ſtandi in iudicio, vt l.fin. C.qui legit. perſ. & per Lanfranc. in c. qui generali, §.1.de procurat.in 6. Non obſtabat, quod in mandato erant multa alia,quæ non concernebant poſſeſſionęm , & mandatum dicebatur actus indiuiduus.Quia reſpõ
4 debatur † quod tot erant mandata , quot erant negocia, & non inconueniebat, quod mandatum pro vna parte valeret , & pro alia non, l.ſcire debemus,coniuncta l.1.§.ſi ſtipulanti, ff. de verb. obligat.

SVMMARIVM.

Cedula depoſiti in manibus bancharij in materia venditionis , an habeat vim ſolutionis .

DECISIO CLIX.

DIe 20. Iunij 1541. in emptore, & venditore,quorum vnus in alio non cõfidebat,voluerunt Domini , coram D. Sarnen.in vna Romana domus , quod cedula bancharia depoſita in manibus Auditoris, haberet vim ſolutionis.per dictum Bart. in l. ſi ſoluturus, ff. de ſolution.

SVMMARIVM.

Vide in materia probandi nõ tutum acceſſum ad aliquem citandum .

1 *Iuſtus metus, vt dicatur probatus,quæ ſufficiant .*
2 *Ad effectum validitatis exequutionis factæ à curſore , an ſufficiat relatio de affixione,abſque lectione .*

DECISIO CLX.

DIe Iouis 11. Auguſti 1541. fuit facta Cõgregatio in S.Ludouico, in qua interuenerũt Domini Aquen.Sarnen. Marſicanus,Mohedanus,Mareſcotus,Io.Paulus,Puteus , & Thanis . Et D. Thomas de Thanis propoſuit,in vna Nepeſina,exceſſuũ pro fiſco,contra Alphonſum Mariam de Accoltis: Nam Clemens conceſſerat mandatum de capiendo quemdam Marium malefactorem.vigore cuius,captus fuerat malefactor per Bariſellũ Inſulæ in Ciuitate Nepeſina.quo capto.familia Poteſtatis rapuit eum à manibus Bariſelli , & fecit eum aufugere in arcem . quo in arce exiſtente Alphon. Maria noluit eum dare. Quo facto Auditor Cameræ decreuit monitorium contra Alphonſum ad comparendum perſonaliter . Et exequutor,prima vice qua fuit in Ciuitate Nepeſina,fuit bene acceptus , ſed non potuit exequi. Secunda vice qua exequutor cõparuit. ad exequendum , fuit ei dictum quod licet prima vice fuiſſet bene viſus, quod recederet, quia poſſet ei aliter accidere quam putaret, & ſic fuerunt ſibi illatæ minæ. Auditor Camerę dimiſſa via ordinaria , via cõmiſſionis,in qua dicebatur, ꝙ conſtito ſummario , & extraiudicialiter de non tuto acceſſu decreuit citationem per edictũ,in duobus locis exequenda extra Vrbem.videlicet in Cathedrali Sutrina , & in vna capella prope Ciuitatem Nepeſinam ad mediũ miliare. Et quia ad probandũ nõ tutum acceſſũ fuerat repetita depoſitio Bariſelli in primo iudicio examinati , & repetitus curſor, qui retulit ſe ad primam depoſitionẽ prius factam . Dubitatum fuit, an ſufficienter cõſtaret de non tuto acceſſu. Fuit dictum , quod depoſitio Bariſelli , in primo iudicio facta, non faceret fidem in iſto iudicio, in quo procedebat A. Camerę vt delegatus . Item,licet curſor deponeret,quod ſibi fuiſſet dictum , quod recederet , & quod ſi non recederet aliter ſibi accideret ; tamen

non

non cōſtabat quod ille qui talia dixerat,eſ-
ſet de familia ipſius Alphonſi Mariæ ; Ta-
men dicebatur, quod ex quo eramus poſt fa
ctum,& ſic poſt decretam citationem & exe
quutam, & ſententiam latam,& commiſſio-
dabat conſtito de non tuto acceſſu ſumma-
rie, & extraiudicialiter . & A. C. potuerat
moueri ex alijs , vt conſtaret ſibi de nō tu-
to acceſſu. Voluerūt Domini,quod prędicta
ſufficerent. Ego vltra eos,allegabā not. per
Bart. in l.de pupillo, §.ſi quis ipſi prætori,
in 6.quæſt.& quæ ibi ponit Iaſon ff.de nou.
oper.nunc.& DD. in c. fin. de appellat.vbi
1 vt probetur iuſtus metus † ſufficit quod bi-
na vice aliquid fecerit.Hic primo conſtabat
quod Alphonſus Maria contrauenerat exe-
quutioni reali , videlicet in captura illius
delinquētis,& ſufficiebat quod familia eius
contraueniſſet, vt per Peruſ. in c.fin. col.2.
de appellat. Conſtabat etiam quod erant
illatæ minæ Curſori,ergo hic conſtabat de
bino actu. niſi dicatur quod iſto vltimo ca-
ſu,non cōnſtaret quod minæ illatæ curſori,
eſſent illatæ à familia Alphonſi Mariæ.Fuit
etiam dubitatum, ex quo curſor in relatio-
ne dicebat ſe affixiſſe tantum , an valeret
2 executio † cum vltra affixionem requiratur
lectio. Fuit dictum quod de ſtylo * curſo-
rum eſt in relationibus ſuis , etiam in exe-
quutionibus quæ fiunt extra curiam, pone-
re tantum, ſe affixiſſe, & non facere mentio
nem de lectione. Et ideo fuit dictum Audi-
tori, quod informaret ſe ſuper ſtylo à cur-
ſoribus.

* An ad effectū validitatis exequutionis factę à curſore ſufficiat relatio de affixione, abſque lectione.

SVMMARIVM.

An per verba promiſſionis in locatione fa-
cta de reſtituendo domum vacuam in
fine locationis,cenſeatur decreto Came
rali renuntiatum.

1 *Pactum locatoris de non expellendo condu*
ctorem durante tempore conductionis, an
operetur quod non poſſit expelli etiam pro
vſu locatoris.
2 *Expreſſio eorum quæ tacite inſunt, quando*
operetur.
3 *Promittens reſtituere decem in omnem ca-*
ſum, an intelligatur promiſiſſe iuxta for-
mam ſtatuti, & conſuetudinis.
4 *Priuilegio an cenſeatur renunciare qui fa-*
cit actum proximum renunciationi.
5 *Et an qui facit actum contrarium.*
6 *Diſpoſitio qualibet ita ſaluari debet, ne im-*
portet contradictionem.

DECISIO CLXI.

PRomiſerat cōductor locatori,finito ter
mino quatuor annorum,pro quibus lo
catio erat facta,ſi medio tempore aliter nō
conuenerit,domum reſtituere vacuā , & ex-
peditam in fine quadriēnij.non facta medio
tempore alia conuentione,locator inſtabat,
vt domus relaxaretur iuxta formam inſtru-
menti . conductor vero volebat vti decreto
Camerali . Fuit dubitatum extra Rotam ,
An poſſet vti.Pro parte negatiua,quod non
poſſet vti adducebatur deciſ. Ang. in l.ędē,
C.locati quæ eſt approbata,vt ibi poſui apo
ſtillam , ad eum. vbi voluit Ang. quod pa-
1 ctum † locatoris de non expellen. Condu-
ctorem durante tempore conductionis,ope-
ratur, quod etiam non poterit expelli,etiā
ſi voluerit domum pro vſu ſuo. & ſic vt il-
la verba aliquid operentur,cenſetur renun-
ciatum priuilegio illius, l.ędem. Idem ergo
erit in caſu noſtro dicendum , vt illa verba
aliquid operentur promiſſionis de reſtituen
do in fine vacuam,& expeditam, operantur
vt cenſeatur renunciatum priuilegio decre-
ti Cameralis . Ad iſtam doctrinam Angeli
poteſt reſponderi, quod in caſu Ange. non
expreſſo illo pacto, certe inquilinus pro vſu
proprio poterat expelli, d.l.ędem expreſſio
ergo eius debet aliquid operari. Sed in ca-
ſu noſtro,dato quod illud pactum dimittēdi
domum vacuam,non eſſet appoſitum, tamē
finito tempore locationis ſemper intelligi-
tur, quod de iure tenetur. & expreſſio eius
2 quod tacite ineſt † nihil operatur vltra di-
ſpoſitionem iuris communis. Nam ſicut nō
apponendo pactum ego tenebar dimitte-
re iuxta formam decreti, ita etiam expreſ-
ſio pacti intelligitur, quod iuxta formam
decreti tenear dimittere.quia expreſſio eius
quod tacite ineſt,nil debet operari. Niſi re-
plicetur aduerſus iſtam reſponſionem,quod
expreſſio eius,quod tacite ineſt, quando ali
ter exprimitur quam ineſſet , operatur d.l.
3. hic aliter exprimitur . quia fuit dictum ,
ſi medio tēpore aliter nō conuenerit. Et ſic
voluit excludere omnem alium caſum,præ-
ter caſum conuentionis faciendæ medio tē-
pore.quia exceptio in vno caſu,firmat regu
lam in cōtrarium,l.nam quod liquide, ff.de
pen. legat. Et quod aliter exprimatur , pa-
tet , quia decretum dat conductori reten-
tionem contra voluntatem locatoris,& ta-
men ex pacto appoſito,ſi aliter medio tem-
pore nō cōuenerit,clare apparet, quod vult
conductor in caſu noſtro retentionē ex vo-
lūtate locatoris, ex quo reſeruat quod me-
dio tēpore poſſit fieri conuentio.& ſic opor
tet ; quod procedat mediante voluntate
vtriuſque. In contrariū tamen,quod per il-
la verba promiſſionis reſtitutionis, non vi-
deatur quis renunciaſſe decreto,facit quia ſi
3 promitto tibi reſtituere dotē † in omnē ca-
ſum,intelligitur promiſſio,ſecundum formā
ſtatuti vel conſuetudinis ſecundum Bal. in
l.2. in fine, C. de bon. quę liber. & in l. fin.
verſic. & eſt argumentum , C. ad l. falcid.

Digitized by Google

Secundo quia nunquam per legem genera-
lem,nec quamcunique diſpoſitionem, etiam
4 contrariam,videtur quis † renunciare priui
legio, etiam quod ille actus ſit proximus re
nuntiationi. Ita Decius,conſ.402.colum.2.
num. 3. & 4. Et multa cumulat Afflictus in
conſtitutione incipien.ea quę ad decus, fol.
121.col.pen. verſ.in glo.2.in primo lib. cō-
ſtitution.Regni. Aduerte,quia iſtud funda-
mentum procederet vbi fuiſſet facta loca-
tio,& promiſſum ſimpliciter in fine locatio
nis,reſtituere domum liberam & expeditā.
quia intelligeretur promiſſio ſecundum for
mam decreti, per fundamenta ſuperius di-
cta.Sed quia in caſu noſtro fuit dictū,ſi me-
dio tempore aliter conuentum non fuerit.
& ſic patet quod voluit ſecundum volunta-
tem locatoris; decretum autem intelligi-
tur contra voluntatem. Cum ergo iſte actus
ſit contrarius priuilegio,per talem actum
5 contrarium † dicitur renunciare priuilegio,
iuxta not.in c cum M. Ferrarien de conſtit.
Et ideo particulariter reſpondendo ad con-
ſil, Decij 402.dicitur quod ibi nil fiebat cō
trarium priuilegio, nimirum ſi illa genera-
lis promiſſio limitabatur ad formam ſtatu-
ti,ſeu conſuetudinis. Ad ea quæ dicit Affli-
ctus in d.conſtitutione, reſpondetur, quod
generalis diſpoſitio contraria,non intelligi
tur in caſu priuilegij,ex quo de illo ſpecia-
lis eſt mentio facienda. In caſu noſtro ſu-
mus in ſpeciali diſpoſitione, non autem ge-
nerali. & quia continet contrarium actum
decreto, per talem actum cenſetur renuncia
tum ipſi decreto. Sed aduerte, inquantum
præſupponitur quod illa verba,ſi medio tē-
pore aliter non conuenerit, ſunt contraria
decreto. quia verba pacti ita ſe habent. &
viceuerſa, dictus D. Antonius promiſit vti
dicta domo ad vſum fundaci, & more boni
conductoris,finito tempore,ſi medio tempo
re aliter non conuenerit,reſtituere vacuam,
& expeditam ſub pęna tercentum ducatorū.
Nam dico quod illa verba, promiſit reſti-
tuere vacuam, & expeditam, intelliguntur
ſecundum formam ſtatuti. & ita de iure il-
lam interpretationem recipiunt,per doctri-
nas ſuperius allegatas. Illa autem conditio
poſita,ſi medio tempore aliter non conuene
rit, cum veniat ad qualificandum illam di-
ſpoſitionem à iure ſic interpretatam,intelli
gitur,ſi aliter non conuenerit,quod decreto
Cameræ,vti nolnero. & ſic nullam contradi
ctionem,importabunt,prout quælibet diſpo
6 ſitio † ita ſaluari debet,ne importet contra-
dictionem,iuxta doctrinam Bart. in l. ſcri-
pturas, C.de fid.inſtrum. Et cum ſaltim ne-
gari non poſſit quin iſta verba ſint dubia,
debent interpretari contra fundantem ſe
in verbis, & contra ſtipulantem,l. veteri-
bus, ff. de pact.

SVMMARIVM.

Beneficia extra curiam vacantia poſſunt in curia per Ordinarios conferri.

DECISIO CLXII.

QVod collatio * beneficij vacātis extra Curiam, poſſit fieri in curia vide Petrum Rebuff. in tractatu nominationum,pag.85. col.2. in fine, verſic. Immo etiam poſſunt beneficia. Et ita alias fuit coram me reſolutum. Et quod Ordinarius poſſit conferre in curia, vide Gloſſatorem ſuper regula 15.de concurrentibus, pag. pen. in prin.

* Vide Sarnen. in regula de non iudican. iux. formā lit q. 3. & in addit. quam ibi feci Aeneā de Falconib. in tract. referuat. in 2. par. tractat. quæſt. 4. princ. in 10. quæſito.

SVMMARIVM.

An Vicarius Epiſcopi poſſit Locumtenentem deputare.

DECISIO CLXIII.

COram D.Sarnen. 7. Octobris 1541. Fuit dubitatum in vna Pampilonen. decimarum, An Vicarius Epiſcopi Pampilonen. potuiſſet facere Locumtenentem non expreſſa cauſa. Et fuit dictum,quod communis opinio eſt, quod ſiue in mandato Vicarij ſit poteſtas ſubſtituendi, ſiue non, quod non poteſt deputare Locumtenētem. vt per Hoſti. Abb. & alios, in c. clerico, de offic. vic. per Domin. & Francum, in cap. 1. de offic. Vic. in 6. Rota deciſ.4. de offic. Vic. in nouis,alias num. 378. Pauin. in tract. de offic. & poteſt. Capituli ſede vacante, in ſecunda parte,in 10.quęſt.in 5.aut 6.col. Verum eſt,niſi ad modicum tempus,& ex cauſa.cum autem in caſu noſtro nulla probaretur cauſa,ergo deputatio nulla.

SVMMARIVM.

An Delegatus poſſit alteri ſubdelegare receptionem iuramentorum, & examen teſtium.

DECISIO CLXIV.

SEcundo fuit dubitatum, An ille Locumtenens potuiſſet ſubdelegare alteri ad recipiendum iuramenta,& examen teſtium. Et pro parte negatiua allegabatur deciſ.8. de offic.deleg. in nouis, alias num. 258. & Felin. in c.cum Bertoldus, col.7. verſic.de ſubdelegatione autem examinis teſtium,&c. de re iudic. Pro parte autem negatiua dicebatur,

batur, quod illę deciſiones loquebantur in
delegato ad vnū articulum,ſeu vnā cauſam,
vt ille non poſſit ſubdelegare, quia receptio
iuramētorum eſt actus iuriſdictionalis. Sed
in caſu noſtro Locumtenēs Vicarij erat de-
legatus ad vniuerſitatem cauſarum, qui De-
legatus Ordinario æquiparatur,gloſ.& DD.
in cap. cum cauſam,de appellat. Ergo ſicut
poteſt Ordinarius, poterit & Delegatus,ad
vniuerſitatem cauſarum ſubdelegare. Ta-
men quia fuit concluſum, quod deputatio
Locumtenentis non tenebat,vt ſuperius di-
xi, ideo iſte articulus remāſit irreſolutum.

SVMMARIVM.

Arrendatarius qui durante arrendamento
incepit poſſidere ex alia cauſa, ſi ſpolia-
tur à locatore, an habeat remedium
poſſeſſorium.

1 *Conductor, an poſſideat. & an poſsit deten
tationem,mutare in cauſam poſſeſsionis.
num.3. & ſeq.*
2 *Colonus quando dicatur interuertere poſ-
ſeſsionem domini.*
3 *Ad mutandam cauſam poſſeſsionis,quæ re-
quirantur, & num.7.*
4 *An ſufficiat ſolus animus.*
5 *Detentatio ex quo mutata in poſſeſſionem.*
6 *Domino an liceat propria authoritate expel
lere conductorem,qui mutauit ſibi cauſam
poſſeſsionis.*

DECISIO CLXV.

IN vna Compoſtellana ſpolij, inter Colle
gium Ciuitatis Compoſtellanæ ex vna,
& Alphonſum, &c. ex alia,in qua Collegiū
arrendauerat quoddam beneficium, quod
poſſidebat tanquam vnitum Alphonſo. Al-
phonſus durante arrendamento,de cuius ſo
lutionibus non conſtabat, neque etiam con-
ſtabat,quod denegaſſet ſoluere, impetrauit
dictum beneficium,& vigore illius impetra-
tionis accepit poſſeſſionem. & cum arren-
damentū incepiſſet de anno 1534. ad trien-
nium, & paulo poſt factum arrendamentū,
idem Alphonſus impetraſſet, & accepiſſet
poſſeſſionem nomine proprio, illam cōtinua
uit vſque ad annum 1539. de quo anno fuit
expulſus à Collegio. ipſe vero Alphonſus
commiſit cauſam ſuper ſpolio, & petebat ſe
reſtitui. Dicebatur pro parte negatiua, ꝙ
non eſſet reſtituendus, quod ipſe Alphonſus
1 erat † conductor, & ideo non poſſidebat,
l.1.C.commun.de vſucap.& ibi gloſ.& ideo
non competebat ſibi remedium poſſeſſoriū,
& merito, tāquam eſſet finita locatio,pote-
rat expelli. nec potuerat iſte Alphonſus per
illam apprehenſionem poſſeſſionis, ſeu, non
dicebatur per talem actū interuertiſſe poſ-
ſeſſ. locatoris, per text. in l.cū nemo, C.de
acquir. poſſeſſ. cum tūc demum dicatur in-
2 teruertere, † quādo denegaſſet ſolutionem
penſionis, vel dominum venientem non ad-
miſiſſet, aut alteri tradidiſſet,iuxta gloſ. in
d.l.1. & ibi DD. C. commun. de vſucap. &
per Alex. in l.ſi rem,in fine. ff. de acquiren.
poſſeſſ. gloſ.pen. in l.2. C.de pręſcript.tri-
ginta annorum. Item, quia ad hoc vt quis
dicatur ſibi mutaſſe cauſā * poſſeſſ. oportet
* Quomodo quis dicatur mutare ſibi cauſam poſſeſſionis, vide Dec. conſ. 400. col. 3. verſ. Nec obſtat &c. vol. 2.
3 vt prius poſſeſſ. dimittat, † & poſtea eam
acquirat, per text. & quod ibi notant Ful-
goſ. Paul.de Caſt. & Alexand. in l. qui bo-
na, §.1.ff.de acquiren.poſſeſſ.Caſſador.de-
ciſ. 4. pag. penult. in fine,de reſtitut. ſpol.
Cū in caſu noſtro nō interuenerit iſta abie-
ctio illius detentationis,ergo non fuit muta
ta, & ſic non poterat ei competere remediū
poſſeſſorium. Sed in contrarium dicebatur
quod illud quod dicit gloſ. in d. l. 1. C. cō-
mun. de vſucap. procedit vbi quis ſolo ani-
4 mo vult ſibi mutare † cauſam poſſeſſ. prout
etiam dicit text. in l. cum nemo,de acquir.
poſſeſſ. dum dicit,quod nemo poteſt ſibi mu
tare poſſeſſ.cauſa extrinſecus non acceden-
te. At hic accedebat titulus habitus à ſupe-
riori vt præſupponebatur, ergo erat muta-
5 ta detentatio in poſſeſſionem, † ſicut dicit
ibi Paul. de Caſtr. Salicet. d.l. cum nemo,
quod ſi conductor tenet rem à locatore, &
credens quod alius ſit dominus, eam emat
ab illo, accedente iſta cauſa iuſta extrinſe-
cus,dicitur ſibi mutare cauſam poſſeſſionis.
Et idem dicit Paul.de Caſt.in l.1.col.2.ver-
ſic. ſi autem interuerteret,&c. C.cōmun.de
vſucap. Sic erit in caſu noſtro. quia licet à
principio, à Collegio conduxerit, tamen
quia poſtea credidit Collegium nullum ius
habere, ideo illud impetrauit. & accedente
iſta cauſa iuſta, ſeu ſaltem quam credebat
iuſtam, accepit poſſeſſionē, mutauit ſibi de-
tentationem in poſſeſſionem, & Collegium
poſſeſſione priuauit. licet ipſum ſpoliauerit,
tamen quia per talem mutationem, quæſi-
6 uit ſibi poſſeſſionem, † non licuit Collegio
auctoritate propria ſpoliare. argumento
text.in l.ſi colonus, & in l.cum fundum. ff.
de vi,& vi armat. Nec obſtat,quod iſto mo-
do, Collegium, & ſic locator, priuaretur
ignorans ſua poſſeſſione; quia dico ꝙ iſtud
non inconuenit, vt ſentit Paul. de Caſtr. in
dictis locis, ex quo vult, quod mutetur de-
tentatio in poſſeſſionem, cum duo in ſolidū
non poſſint poſſidere. Immo eſt text.in l.pe-
regre, §.quibus explicitis, ff.de acquir.poſ-
ſeſſ. & gloſ.in d.l.1. C.commun. de vſucap.
Ad illud quod dicitur, quod ad hoc vt dica
7 tur mutata cauſa poſſeſſionis, † oportet
prius dimittere, & poſtea de nouo aſſequi,
quod hic non interuenit ſecundum DD. ſu-
perius allegatos. Tamen in hoc dicas, quod
Socin.

Socin.in l. 3. §.ex pluribus, col. 2. ff. de ac-
quir. poſſeſſ. dicit quod quis quærendo ex
noua cauſa, dicitur in dubio dimittere ex
antiqua. Et iſtud tanto magis procedet vbi
cauſa antiqua, & noua, non ſe compatiun-
tur, quia tunc non videtur quis ex vtraque
velle poſſidere, prout dicit Paul. de Caſt. in
dictis locis, quod ſuperueniente iuſto titulo
detẽtatio mutatur in poſſeſſionem, cum iſtæ
duæ cauſę ſe non compatiantur. Nil fuit re-
ſolutum, ſed gratia excitandi ingenij iſta di
cta fuere. & erat cauſa, coram D. Io. Paulo
propoſita 10. Octobris 1541.

SVMMARIVM.

Teſtes examinati in poſſeſſorio, non fa-
ciunt fidem in petitorio.

1 *Suſpenſo petitorio, teſtes examinati in poſ-
ſeſſorio, an faciant fidem in petitorio.*
2 *Cauſa poſſeſſorij, & petitorij quando & quo
modo dicatur connexa.*
3 *Regulariter nihil commune habet cauſa
poſſeſſorij cum petitorio.*

DECISIO CLXVI.

ERat commiſſa cauſa in poſſeſſorio tan-
tum, & teſtes examinati. Et dubitaba
tur; An iſti teſtes fidem facerent in petito-
rio. Fuit reſolutum coram D. Thoma de
Thanis, in vna Oueten. parochialis de Ri-
beras, die 10. Octobris 1541. quod non fa-
cerent fidem, per deciſ. Rotæ 437. aliás 23.
de teſtib. in nouis. & ſicut ibi deciſio, quan-
1 do † ſuſpenſum eſt petitorium, teſtes exa-
minati in poſſeſſorio non faciunt fidem in
petitorio, propter defectum iuriſdictionis
Iudicis. Et quia ſi, quid dicunt in petito-
rio, dicunt extra articulũ, vt etiam dicit de-
ciſ. 393. aliás 16. de reſt. ſpol. etiã in nouis;
ita & hic, vbi cauſa erat commiſſa in poſſeſ-
ſorio tantum, non facerent fidem in petito-
rio, & teſtes erant examinati circa vacatio
nem, habilitates, & alia huiuſmodi. Nõ ob-
ſtant quæ dicit Abb. in c. cauſam quæ col. 3.
in fine, verſ. item dubitatur, numquid inter
eaſdem perſonas, &c. de teſtib. circa finem
2 illius quæſtionis, dum ſentit, quod † cauſa
poſſeſſorij, & petitorij ſint connexa. & alle-
gat cap. 1. de cau. poſſeſſ. & propriet. &
quæ dicit Iaſ. in l. 2. col. pen. verſ. limita
quatuor modis, in verſ. ſecundo limita, C.
de eden. quia procedunt in omnino conne-
xis, non in ijs, quæ aliquo modo, & reſpectu
ſunt connexa, vt ſunt poſſeſſorium, & peti-
3 torium. quæ licet † in aliquibus conueniant,
tamẽ regulariter nihil cõmune habet cauſa
poſſeſſorij cum petitorio, ſecundum Claud.
Marmerij in repet. §. nihil commune, in 1.
col. in 1. not. ff. de acquir. poſſeſſ.

SVMMARIVM.

Ex narratiua Ordinarij de præſentatione
in inſtrumento inſtitutionis, an probe-
tur quaſi poſſeſſio præſentandi.

DECISIO CLXVII.

PEr obitum Ioannis de Rialmar ad quã-
dam Capellaniam S. Ioannis Salaman.
diœceſis. Veniebat Ioannes de Guideia ex
prouiſione Cardinalis S. Crucis, qui habe-
bat indultum cõferendi in diœceſi Salamã-
tin. ex aduerſo veniebat Hieronymus Lo-
pez, tamquam præſentatus à patronis lai-
cis dicens beneficium eſſe de iurepatrona-
tus, & quod præſentantes eum erant in qua-
ſi poſſeſſ. præſentandi. Et ad eam probãdam
producebat inſtitutionem de dicta Capella
nia factam in perſona dicti Ioãnis de Rial-
mar, in qua Vicarius Epiſcopi Salamantin.
inſtituendo. Io. de Rialmar, dicebat hęc ver
ba, quam capellaniam dotauit, & funda-
uit talis laicus ad quam præſentatus fuiſti
per ipſum patronum, & ideo in ea te inſti-
tuimus. Dicebatur pro parte Hieronymi,
quod ex tali narratiua poſita in inſtitutio-
ne probabatur quaſi poſſeſſ. præſentãdi. per
deciſ. Rotæ 423. aliás 11. de iur. patr. in no-
uis. Exaduerſo dicebatur, quod ex illa nar-
ratiua nõ probabatur quaſi poſſeſſio, quia in
illa deciſione põderabatur, quod ibi erat ve
rus patronus, ꝙ ſecus eſt in caſu noſtro. Ta-
mẽ dicebatur quod iſtud nihil erat, quia ita
euenerat ibi in facto. quod colligitur ex ijs
quæ dicit Roman. in l. ſciẽdũ, col. 14. verſ. no
no quid ſi cõſtat, &c. ff. de verb. obligat. vbi
Roman. ponderat duo extrema, videlicet va
cationẽ, & inſtitutionẽ, & nõ dicit, quod eſ-
ſet patronus. Secundo dicebatur, quod illa
deciſio. 423. non habebat locũ in præiudiciũ
tertij, ſecundum Felin. in c. ſicut, col. 12. ver
ſic. extrinſeca ſolẽnitas, de re iudic. & Roch.
Curt. in tractat. iuriſpatronat. in verbo
honorificum, quæſt. 50. Ad iſtud reſpon-
debatur quod etiam in caſu dictæ deciſ. age
batur de præiudicio alterius collitigantis,
& nihilominus probabatur ex narratiua
præſentatio. Vel & ſecundo, & melius, illud
quod dicit Felin. habet locum quando agi-
tur de pręiuditio tertij, puta expectãte Hic
autem non agitur de pręiudicio tertij, ſed
ipſiusmet Ordinarij, ſeu loco eius ſuccedẽ
qui habebat indultum in illa diœceſi. Vnde
non eſt pręiudicium, quod inferatur tertio.
ſed potius naſcitur ex facto proprio. ex quo
prædeceſſor eius qui veritatem ſciebat, ita
in inſtitutione facta narrauerat. Et ita pro
iſta parte tenuerunt Maceraten. Mareſcotus
Io. Paulus, & Thomas de Thanis, diſcrepan-
te ſolo Sarnen. dicente, quod probabatur

præſen-

præſentatio, ſed non quaſi poſſeſſio præſentandi. 10. Octobris 1541. Et pro iſta parte Sarnen. facit, quia licet quo ad validitatem actus, illa narratiua probaret præſentationem; tamen quia principaliter nunc agebatur, an interueniſſet ad effectum conſtituendi aſſertos patronos in quaſi poſſeſſione, nõ debebat probare præſentationem, & ſic quaſi poſſeſſionem. per l. optimam, C. de contrahen. ſtipul. & dictum Anton. in c. illud, de quo ibi per Abb. de præſumpt. Tamen dicebatur, ꝙ ſi probabatur inſtitutio, & quod erat ſortita effectum; quia vterque veniebat per obitum Ioannis. ergo probabatur ſtatus ſeruus, & non liber. Et ſi quis volebat dicere, quod forſan ex alio iure veniebat, quod debebat probare. cogita. Iſta cauſa fuit iterum poſita 16. Nouembris 1541. Et in dubio, fuit additum, dato quod Ioãnes habeat prouiſionem Apoſtolicam. Et fuit deciſum, quod illa narratiua faceret fidem. Nec obſta, quod deciſ. 423. ponderet ibi, quod conſtabat de vero patrono. quia dicebatur quod illud ita in facto contigerat, prout etiam alias fuit dictum. Non obſtat illud quod dicebatur, quod in præiudicium tertij, puta Apoſtolici, narratiua nõ facit fidem, per doctrinas hic allegatas. quia reſpondebatur, quod tempore narratiuæ, non agebatur de præiudicio Apoſtolici. quia nullus erat qui concurreret cum Ioanne, qui per tot annos poſſedit, & nunc defuncto. Et ſic illo tempore non tractabatur de alicuius præiudicio. & ideo, poſtquam per illam narratiuam quęſita erat poſſeſſio, illud ius ſemel quæſitum non poterat infringi per prouiſionem impetrantis per obitum illius poſſeſſoris, ſed debebat acceptari cum ſuis qualitatibus.

SVMMARIVM.

Vbi terminus eſt præfixus cum intimatione, non currit ante intimationem.

DECISIO CLXVIII.

FVit dictum in vna Romana pecuniaria, coram D. Io. Paulo 10. Octobris 1541. quod ſi terminus eſt præfixus cum intimatione, & non ſit facta intimatio, actus poſtea factus eſt nullus; quia dilatio non currit, donec ſit intimata. & ideo reperitur actus factus præcedente dilatione, qua pendente conquieſcebat officium Iudicis, l. ſiue pars, C. de dilation.

SVMMARIVM.

Priuilegiũ de percipiendis fructibus in abſentia, in caſu de quo hic, ligat à die intimationis.

1 Priuilegium, ad hoc vt operetur, an ſufficiat quod tranſeat in notitiam priuilegiati, abſque eo quod tranſeat in notitiam eius, contra quem conceditur.

2 Priuilegium conceſſum beneficiato de percipiendis fructibus in abſentia, an perdatur per negligentiam.

Et vigore talis priuilegij contra quem agendum. An contra Capitulum, vel contra clericos qui perceperunt fructus.

3 Non vtens priuilegio, an dicatur illud amiſiſſe.

Priuilegiũ de percipiendis fructibus ad quinquẽnium, à quo tempore incipiat currere.

4 Et quod afficiat Capitulũ à die intimationis.

Priuilegium à quo tempore incipiat habere effectum.

DECISIO CLXIX.

FRanciſcus de Miranda obtinuerat priuilegium de percipiendis fructibus in abſentia, de anno 1524 etiam cuiuſdam Archidiaconatus de Andorra, quẽ habuerat ex reſignatione Epiſcopi Caſtellimaris in Eccleſia Aurien. De anno 1526. commiſit cauſam contra Capitulum Aurien. ſuper moleſtationibus fructuum cuiuſdam Parochialis de Tombes, vnitę dicto Archidiaconatui. & ſic conſtabat, quod vigore prouiſionis factę de dicto Archidiaconatu, mouerat litem: quia etiã priuilegium de percipiendis fructibus, non expediuerat, nec intimauerat Capitulo. poſtea primo anno Pauli, videlicet 34. in forma rationi congruit, expediuit priuilegium prædictum, & illud intimauit Capitulo de anno 1538. Fuit dubitatum coram me, die 17. Octobris 1541. An fructus vigore dicti priuilegij, deberentur Franciſco à die intimationis, vſque ad reſignationem per eum factam, quia per quatuor menſes poſt intimationem reſignauerat, An vero deberentur à die commiſſionis cauſæ, quæ fuit de anno 1526. vſque in diem reſignationis. Et pro parte affirmatiua dicebatur,
1 quod ad hoc, † vt priuilegium operetur, ſufficit, quod tranſeat in notitiam priuilegiati; non autem requiritur, quod tranſeat in notitiam eius, contra quem conceditur, c. 1. §. dicebat, cum ſequenti, de conceſſ. præben. lib. 6. & quod dicit Franc. in d. c. 1. §. ex parte, de reuocatione priuilegij. Item, & ſecundo, dicebatur quod ex quo priuilegiũ habebat decretum irritans, & illud operatur ante certificationem, & ligat ignorantes, & ſic quidquid per Capitulum perceptum fuit, indebite detinebatur. In contrarium fuit allegatum, conſ. Oldrad. 56. vbi
2 voluit Oldrad. quod per negligentiam, † tale priuilegium perdatur. vel ſaltem non eſſet agendum contra Capitulum, ſed contra particulares, in quos fructus erant diſtribu-

ti . ma-

ti. maxime ſtante fundatioue dicti Archidiaconatus per Papam approbata, in qua cauebatur, quod abſente Archidiacono, fructus diſtribuereutur intereſſentibus. Vnde, cum Capitulum in caſu noſtro eſſet in iuſta ignorantia, & fructus, vigore fundationis in intereſſentes diſtribuiſſet, erat agendum coutra percipientes, nou autem contra Capitulum. Immo dicebant aliqui ex
3 Dominis, quod ex quo per decennium † nõ vſus fuerat priuilegio, diceretur illud amiſiſſe, per not. per Felin. in c. cum veniſſent de conſtit. Vide Io. And. in addit. ad Specul. in tit. de cler. reſiden. in 1. addit. vbi ponit priuilegium de pertipiendis fructibus ad quinquennium, à quo tempore incipiat currere. In vna Conchen. fructuum coram D. Mareſcoto, die 12. Ianuarij 1543. inter Cõſtantinum del Caſtillo, & Capitulum Conchen. in fructibus diſtributis, fuit idem cõcluſum, quod voluit Oldr. conſ. 56.
4 videlicet, † quod à die intimationis afficeret Capitulum. & infra, deciſ. 407. poſui, quod priuilegium ligat Capitulum in fructibus non diſtributis à die datæ. Et priuilegium à quo tempore incipit habere effectum, vide Iaſ. in l. fin. col. 8. verſ. ſucceſſiuè querunt DD. &c. ff. de conſtit.

SVMMARIVM.

Regula de triennali, tuetur poſſidentem ſeptem parochiales.

DECISIO CLXX.

FVit dubitatum coram Domino Saruen. 17. Octobris 1541. An regula de triẽnali tueatur poſſidentem parochiales ſeptem, qui non docebat de diſpenſatione. Et fuit dictum, quod omnes rationes, per quas Dominus Sarnen. in reg. de trienn. in 10. quæſt. mouebatur ad dicendum, quod tueatur teneutem duas parochiales militabant in illo, qui tenebat ſeptem. immo multo fortius. quia ſi nõ haberet diſpenſationem, veriſimile eſt, quod ſuperior eum non toleraſſet. Non obſtat quod dicebatur, quod per Concilium Lateranenſe prouidetur, vt quis vltra quatuor parochiales, etiam per viam vnionis, tenere non poſſet. Quia dicebatur, quod, cum contra tale Concilium Papa diſpenſare poſſet, ſufficiebat dare poſſibilitatem caſus.

SVMMARIVM.

Obligatio fuit interpretata pro rata, non obſtante clauſula renunciatiua legum, dicentium duos reos conueniendos pro rata.

1 *Renunciatio beneficij de duobus reis, an ſit valida, & quando, & num. 6. & 7.*
2 *Clauſulæ executiuæ, an declarent partem principalem. & num 7.*
In eadem diſpoſitione, ſequentia declarant præcedentia.
3 *Interpretatio ſemper fieri debet, ne in eadem ſcriptura adſit repugnantia.*
4 *Et quod non adſit ſuperfluitas in contractibus.*
5 *Dubietas contractus quando oritur ex verbis promiſſoris, in dubio contra promiſſorem debet fieri interpretatio.*
6 *Obligatio in dubio, intelligitur pro rata, & non in ſolidum.*
7 *Clauſula in parte exequutiua poſita, non debet principalem diſpoſitionem augere.*
8 *Obligatio an ex tacito ſenſu induci debeat. Verba in contractibus, intelliguntur prout ſonant.*
9 *Clauſulæ renunciationis Velleiani, Epiſtola D. Adriani, an dicantur appoſitæ ex conſuetudine, & ſint impertinentes.*

DECISIO CLXXI.

QVinque mulieres promiſerant in inſtrumento tranſactionis, dare alteri mulieri certa bona. & in clauſulis renunciationum fuerat dictum, renunciantes legibus dicentibus, quod vbi ſunt duo, vel plures rei debendi, quemque pro rata teneri. Fuit dubitatum 17. Octob. 1541. coram D. Thoma de Thanis in vna Placentina tranſactionis, An iſtæ mulieres promittentes, tenerẽtur in ſolidum. Et pro
1 parte affirmatiua dicebatur, † quod illa renunciatio beneficij de duobus reis, valida erat, vt per gloſ. in auth. hoc ita, in gloſ. final. & ibi per Bart. col. 10. in 11. quæſt. C. de duob. reis. Si erat valida, licet poneretur in parte exequutiua, tamẽ tales clauſu-
2 læ declarant † partem principalem, vt per Iaſ. conſ. 56. col. 2. vol. 3. Et cum ſimus in eadem diſpoſitione, in qua ſequentia declarant præcedentia, l. ſi ſeruus ſeruum, §. fin. de legat. 1. illa clauſula declarabat, quod principalis diſpoſitio in ſolidum eſſet facta.
3 Præterea † ſemper debemus facere interpretationem, ne in eadem ſcriptura adſit repugnantia, l. ſcripturæ, vbi Bart. C. de fid. inſtr. ſi non intelligimus, quod principalis diſpoſitio intelligitur in ſolidum, dabitur repugnantia in eadem oratione. Item
4 & dabitur † ſuperfluitas, quod in contractibus non debet fieri, vt per Bal. in rubr. de contrahen. empt. Item, & cum iſta dubietas oriatur ex illis clauſulis renunciationum, & ſic oriatur ex verbis promiſſoris,
5 tunc interpretatio † in dubio debet contra promiſſorem fieri. Iaſ. in l. ſtipulatio iſta, §. in ſtipulationibus. ff. de verb. oblig. Tamen

iſtis

iſtis non obſtan. contrarium fuit reſolu-
6 tum. Quia, ex quo principalis † diſpoſitio intelligebatur non inſolidum, ſed pro rata, l. reos. §. eum in tabulis, de duob. reis l. Paulus, ff. de re iud. & l. 1. C. ſi plu. vna ſenten. clauſula in parte executiua poſita,
7 non debebat † principalem diſpoſitionem augere. clem. 1. de præben. vbi multa appoſtillaui. Et quia illa clauſula, renũciantes, tantum inducebat renunciationem, vnde
8 ex tacito ſenſu, non debebat induci obligatio, per glo. in c. ſepe, in verbo, partibus, de verb. ſign. & in contractibus, debemus verba intelligere prout ſonant, non autem vt ex tacito ſenſu inducamus obligationẽ, vt fuit allegatus Bal. in l. tres fratres. ff. de pact. Et quia in eadem obligatione, reperiebantur aliæ clauſulæ impertinentes, pu-
9 ta, renunciatio Velleiani † item epiſtolæ Diui * Adriani, fuit dictũ, quod ex conſuetudine tales clauſulæ eſſent appoſitæ.

* Renunciatio epiſtolæ Diui Adriani, & beneficio de fideiuſſoribus, nõ eſt impertinens, vt per Bart. in authen. hoc ita col. 20. verſ. vndecimo quæro &c. de duo reis.

SVMMARIVM.

In obligationibus in forma Cameræ, Auditor Cameræ poteſt procedere contra præſentem in curia, non citatum perſonaliter.

1 *Verba in facultatibus A. C. citationes affigendas ab ortu ſolis ad occaſum, quomodo intellecta.*

DECISIO CLXXII.

Die 21. Octobris 1541. In vna Modruſien. Penſionis, pro Iacobo Hermolao, contra fideiuſſores, coram Maceraten. Domini tenuerunt, quod Auditor Cameræ, vigore Leoninæ, poſſit procedere in obligationibus in forma Cameræ, dato quod prima citatio non fuerit facta contra præſentem in curia, perſonaliter, ſed per affixionem citationis. quia verba, priuilegij dicunt, dato quod obligatio in forma Cameræ, ſit de maiori ſumma viginti ducatorum, nam in illa agebatur de penſione ducentum ducatorum. Quoniam dicebant Domini, quod in duobus caſibus poterat procedere, videlicet, in obligationibus in forma Cameræ, & vbi agebatur de ſumma viginti ducatorum. Sed voluerunt, quod doceretur de ſtylo, pro maiori ſatisfatione. * Item dixerunt, ꝙ illa verba poſita in dicto priuilegio, citationes affigendas ab ortu ſolis ad occaſum, non intelligebantur taliter, quod citationes deberent eſſe affixæ ab ortu ad occaſum, ſed quod affigerẽtur inter ortum, & occaſum, ad excludendum ne fierent de nocte.

* Iſte intellectus eſt contra ſtylũ A. C. quo ſeruatur, vt citationes per affixionem in talibus, fiant vna die pro altera, & non fiant per rotam audientiam, quaſi ſentiant tales citationes per affixionem, debere manere ab ortu ad occaſum, & ita ſtandum eſſet ſtylo. Et vide ad propoſitum ſtyli, quæ dicit Hippol. in l. de vnoquoque, col. 10. n. 42. verſ. & in hac materia illegitimæ etationis &c. de re iudicat.

SVMMARIVM.

An de oblationibus, quæ fiunt in Miſſa, iniuſte perceptis, debeat fieri mentio in noua prouiſione.

1 *Oblationes an ſint fructus.*

2 *Oblationes, quo caſu de iure debeantur parocho.*

Et quando, dicantur ab eo accipi vigore tituli.

3 *Temeritas ſua alicui prodeſſe non debet.*

4 *Oblationes, de conſuetudine, non ſoluuntur in Italia.*

Oblationes, quando cenſeantur data ex voluntate, & non neceſſitate.

DECISIO CLXXIII.

Coram eodem Domino Maceraten. eadem die, fuit dubitatum, An de oblationibus quæ fiunt in miſſa, iniuſte perceptis, debeat fieri mentio in noua prouiſione Et dicebatur pro vna parte, quod licet de fructibus iniuſte perceptis, debeat fieri mentio, iuxta dicta per Felin. in c. poſtulaſti, & in c. in noſtra, in 2. coroll. de reſcrip.
1 tamen, † quod oblationes non erant fructus, vt per Felin. in c. ad aures, in 13. quæſt. de reſcript. Tamen hoc non obſtante fuit facta diſtinctio, quod aut iſtæ oblationes fuerunt captæ quia de iure debebantur, vt quia die dominico, & Rector erat pauper, vel in loco
2 erat conſuetudo dandi, † quo caſu de iure debentur, * vt per Abb. in c. cauſa. de verb. ſig. & in rub. de paroch. & tunc, cum parochiani videantur de neceſſitate tales oblationes dare, & Rector recipere vigore ſui tituli, tunc ſi iniuſte percepit, quod tenetur de illis facere mentionem, † ne temeritas ei
3 proſit, c. cum cui. de præben. in 6. Aut vero de iure oblationes non debebantur; quia ſumus in loco in
4 quo non eſt † conſuetudo ſoluendi, vt in Italia. & tunc cum tales oblationes cenſeantur dari potius ex voluntate, quam neceſſitate, & potius ratione ſeruitij & celebrationis, quam reſpectu tituli, & iſto caſu de talibus oblationibus non eſſet facienda mentio, cum non eſſent ſolutæ reſpectu tituli. Cauſa erat intitulata Vaſionen.

* Quando capiuntur in caſu quo de iure debẽtur, quod debeat fieri mentio, facit quod dicit Abb. in c. 3. de paroch. vbi dicit, ꝙ ideo debent parochiani in parochijs ſuis audire miſſas propter oblationes. & quod ſi alienus parochianus admitteret, & caperet, diceretur committere furtum, & rapinam. Si ergo per nõ Rectorem iniuſte recipiuntur, propter periculum animæ debet fieri mẽtio in prouiſione.

* *

SVMMARIVM.

Vbi præcedit conſuetudo locandi ad nouennium, an in terminis, §. qui impleto tacita reconductio cenſeatur facta ſecundum illam conſuetudinem, videlicet ad nouennium.

1 *Conſuetudinis, de qua eſt publica vox & fama, an quis notitiã habere præſumatur.*
2 *Diſpoſitio recipit interpretationem à conſuetudine.*
Contractus locationis an recipiat interpretationem à conſuetudine, & quomodo, & num. 6.
3 *Reconductione in tacita an procedat idem.*
4 *Conſuetudo vltima attenditur.*
5 *Conſenſus ad factum limitatum, ad quod reſtringatur.*
7 *Argumentum de expreſſo ad tacitum, quomodo & quando procedat.*
8 *Conſuetudo probata in expreſſo conſenſu, de ea non poteſt inferri, vbi interuenit tacitus.*
9 *Tacita locatio an recipiat interpretationem quoad tempus à conſuetudine legitimè præſcripta.*

DECISIO CLXXIV.

LOcauerat Reuerendiſſimus Tranen. de anno 1535. D.Petro de Maximis Caſale Portuẽſe ad nouennium, cum pacto de triennio in triennium. Finito biennio fuit translatus ad Epiſcopatũ Hoſtiẽſem cui ſucceſſit Reuerendiſſimus Hipporegien. qui recepit pro affictu, etiam per biennium penſiones debitas. & finito biennio voluit expellere dictum Petrum, qui replicabat nõ poſſe expelli, quia per receptionẽ videbatur tacite relocaſſe. Et ex quo probabatur pro parte D.Petri, quod à quadraginta annis citra, Caſale Portuenſe per Epiſcopos Portuenſes ſolitum erat locari ad nouennium, de triennio in triennium. item quod de tali conſuetudine erat publica vox, & fama in Vrbe, & per conſequens Cardinalis qui erat præ-
1 ſens præſumebatur † de ea notitiam habere iuxta gloſ. in l. fin. C. de perie. tutor. quod Cardinalis videbatur tacite relocaſſe ad nouennium iuxta formam conſuetudinis Propterea coram me, cui cauſa de conſenſu Locumtenentis A.C. fuit remiſſa die 21. Octobris 1541. fuit dubitatum, præſuppoſita cõſuetudine locandi Caſale de quo agitur ad nouennium, cum pacto renouandi de triennio, &c. An Reuerendiſs. Cardinalis Hipporegienſis recipiendo penſionẽ pro affictu, videatur ad tempus, de quo in vltima locatione, relocaſſe. Pro parte affirmatiua diceba-
2 tur, quod omnis diſpoſitio † recipit interpretationem à conſuetudine, ad not. per Innoc. in c. olim. in princ. de verb. ſignif. Idq; proprium eſt contractus locationis, vt in l. licet l. excepto l. circa. C. locat. Hinc videmus, quod etiam contra iuris communis diſpoſitionem locatio ſimpliciter facta per Prælatum Eccleſiæ, intelligitur in tertiam generationem, ſi ita erat conſueta res dari. Item pro filiabus fœminis, & futuris nondum natis, qui alias non comprehẽderetur, ad not. per Imol. in c. potuit ad finem. de locat. per Bal. in addit. ad Specul. eo. tit. per Felin. in c. cum M. Ferrarien. col. 3. in fine. verſ. & dicit Imo. cum verſic. præeeden. & ſequen. de conſtit. per Iaſ. in l. vt liberis. col. 3. C. de collat. & in l. certi condictio. §. ſi nummos. col. 4. & ſequen. ff. ſi cert. pet. Nam in ſimilibus conſuetudo rei inſpicienda eſt, vt ad tertiam generationem locari ſolita ad tertiam locaea cenſeatur per ſuperius dicta. Immo in terminis noſtris, vt cenſeatur
3 tacita † reconductio facta iuxta conſuetudinem, locatorum, conductorum, & vtilitatẽ rei ad tempus nouennij, vel ſimile quo vtilitas percipi poteſt conſideratur per Bal. in d. §. qui impleto. ad finem, verſic. in eadem gloſ. &c. Quod etiam ibidẽ voluit Bartol. in 3. col. verſ. aduerte, quia. &c. ibi quia plus expenderet, quam recolligeret, dum etiam ponitur exemplum de faba, & ſimilibus. Itaque ſi D.Petrus, vel alij ſimiles cõductores non minori tempore nouennij recepiſſent dictum Caſale, quod pro bubalis tantum retinendis aptum eſſe dicitur propter difficultatem mutandi bubalas, & expenſas tuguriorum, & ſimilium, cum alias plus fere exponeretur quam recolligeretur, ſequitur quod inſpecta natura, & vtilitate rei, & conſuetudine Caſalis, & locantium & conducentium, pro nouennio & non minori tempore, iudicanda ſit facta reconductio, ſeu locationis renouatio. Iſtis tamen nõ obſtantib. Rota tenuit cõtrariũ per tex. in d. §. qui impleto. nam ibi præcedebat locatio ad luſtrum. Et cum, vt dicit Decius in l. ſemper in ſtipulationibus. ff. de reg. iur.
4 col. 2. vltima conſuetudo † attendatur, & ſic eſſet attendenda conſuetudo illius luſtri: tamen non cenſetur facta relocatio ad luſtrum, ſed ad annum. Et ideo cum in caſu iſto tacitus conſenſus reſultet ex patientia;
5 & ex facto receptionis limitato, † debet ille conſenſus ad factum limitatum reſtringi. Bart. in l. 1. §. ſi quis interdicto. ff. de itin. actuq; priuato. Et quia conſenſus tacitus non extenditur vltra illud quod ſonat, licet ſecus ſit in expreſſo iuxta gloſ. in Clemen. ſæpe. in verbo. de partiũ de verb. ſignif. Ad quæ optime faciunt decif. 232. & 233. alias prima, & 2. de locat. in nouis, & Aegid. deciſ. 748. ſuppoſito quod D.Guido, &cæt. Ad illud autem, quod dicebatur de conſuetudine

6 tudine reſpõdebant Domini dicẽtes,† quod procedere poſſet in expreſſa locatione . vtputa, ſi Prælatus indeterminate locaret forſan intelligeretur ſecundum conſuetudinẽ. ſecus autem eſt in tacita , ex quo habemus text. in d. §. qui impleto . & iſto caſu non procedere argumentum de expreſſo ad tacitum . quod patet etiam quia ille text. tantum conſiderauit vtilitatem, quæ erat percipienda ex re, diſtinguendo inter prædium vrbanum, & ruſticum. & quia ex ruſtico nõ percipitur niſi in anno, ideo voluit quod ad annum. ſecus in vrbano, quia quolibet momento percipitur vtilitas. & non conſiderauit quid ſolitus eſſet facere locator. videlicet , an præceſſiſſet locatio ad luſtrum vel non. Item quia verum erat quod iſti tantum probauerant conſuetudinem in caſu expreſſo. extendere autem illam conſuetudinem in caſu tacito, in quo habemus diſpoſitionẽ iuris claram, dicebant Domini , quod iſta extenſio non eſſet facienda. Ad illud dictum Bart. in §. qui impleto. in 3. col. de vtilitate, dicebant Domini, quod illud dictum procedit in expenſis quæ fiunt in re ipſa , puta in exemplo quod ponit Bart. quando ſeminatur ſaba vt terra magis pinguis fiat pro ſequenti anno . tunc ne expenſæ ſint maiores quam vtilitas , & quia fructus non ſunt vniformes, ideo cenſetur ad biennium relocatio facta. Hic autẽ quolibet anno fructus vniformes erant, quia herba ſemper naſcebatur & renaſcebatur, licet expenſæ fierent extra rem locatam, puta in bubalis. Præterea cõſiderabatur quod nulla expenſa fuiſſet facta poſt reconductionem, ſed omnes expenſæ factæ erant in principio locationis, & iã quadriennio Caſale habuerat. Item dicebatur quod in alijs Caſalibus vbi manebant bubalæ, fiebant locationes ad quadrienniũ , & ſic illa expenſa non erat in conſideratione.

7 Et nota quod iſto caſu † non procedit argumentum de expreſſo ad tacitum * quoniam expreſſus conſenſus extenditur ad ſimiles caſus . Secus eſt in tacito ſecundum gloſ. in Clem. ſæpe in verbo partibus. de verb. ſignif. de qua per Felin. in c. ſi quis contra. colum. 2. verſ. nec obſtat ratio. &c. de for. compet. & per Decium , in l. 1. colum. 2. in fine . verſ. & concluſio DD. &c. C. qui admit. & ibi dicta per eum bene faciunt ad propoſitum.

* Quod in iſtis terminis non procedat argumẽtum de expreſſo ad tacitum , vide Decium in c. dilecti. 2. in 2 not. de appellat. vbi dicit quod ex facto colligitur conſenſus tacitus, & limitatur ad limites facti. ſecus eſt in expreſſo, qui extenditur.

8 Cum ergo conſuetudo ſit probata † in expreſſo conſenſu , de ea non poteſt inferri , vbi interuenit tacitus , quia facilius extenditur expreſſus, quam tacitus conſenſus, vt dixi.

9 Fuit iterum 27. Martij 1542. cauſa poſita ſuper eo, videlicet . An tacita † locatio recipiat interpretationem quo ad tempus, à conſuetudine legitimè præſcripta, rei ſic ſolitæ locari, prout expreſſa . Et fuit reſolutum per maiorem partem, quod non. quia illa tacita locatio, quæ reſultabat ex facto, debebat limitari ad terminos facti, itaut tantum induceretur ratificatio pro tẽpore præterito , non autem pro futuro . & per alias rationes de quibus hic .

SVMMARIVM.

Succeſſor non tenetur ſtare contractui Prælati prædeceſſoris.

1 *Emphiteuta non ſoluendo , ita demum cadit , ſi dominus voluerit, & quare nu. 3.*
2 *Penſionem recipiens , an cenſeatur ratificaſſe contractum locationis . & vide infra deciſ. 178.*
3 *Emphiteuta an cadat à contractu , ex eo quia non ſoluerit , vel ex eo quod dominus ita voluerit .*
4 *Contractus perſonalis non tranſit in ſucceſſorem.*

DECISIO CLXXV.

Die 24. Octobris in eadem Portuenſi fuit reſolutũ, quod Reuerendiſs. Hipporegienſis non tenebatur ſtare contractui prædeceſſoris , quia erat perſonalis , & non realis. per not. in cap. fin. ne prælatus vices ſuas. & per dec. 232. alias 1. de loc. in nouis. & ꝙ dicit Aegid. dec. 748. Nec obſtat ꝙ dicebatur de emphyteuta, & penſionario, qui licet cadant à iure ſuo † tamen intelligitur domino volente . vt per multa declaraui in vna apoſtilla ad Bart. in l. 2. C. de iur. emphyteut. Et ita etiam dicendum in caſu noſtro , vt licet per ſuperuenientiam ſucceſſoris, extinguatur locatio, tamen intelligitur Cardinale volente. Cum autem hic non cõtradixerit , ſed immo penſionem recepit , ergo videtur contractum † ratificare velle . Quia reſpondebatur ex ijs quæ dicit Rota in d. deciſ. 232. & ex ijs quæ ſuperius dixi . Nam videtur tantum voluiſſe pro illo tempore pro quo recepit, non autem quod in futurum inducatur aliqua obligatio. Similiter eſt aduertendum , quod in emphyteuta non ſoluente non extinguitur, ſeu reſoluitur locatio, † propter non ſolutionem , ſed bene verum eſt, quod reſoluitur ſi dominus vult . Sed in caſu noſtro locatio non extinguitur fauore ſucceſſoris, ſed ideo extinguitur , quia prædeceſſor non potuit obligare ſucceſſorem. & ſic cum contractus ſit perſonalis, † non tranſit in ſucceſſorem. Et ſi poſtea ſuperuenit tacitus conſenſus, ille tacitus non extenditur vltra terminos facti, vt dixi in præcedenti deciſione .

SVMMARIVM.

Mater dotando, in dubio de cuius bonis dicatur dotaſſe.

1 *Auus maternus dotando, in dubio de quibus bonis dotare cenſeatur.*

DECISIO CLXXVI.

Vigeſimaſexta Octobris 1541. in vna Romana domus, coram D. Io. Paulo, pro Auguſtino de Alexijs, contra Alteriam, fuit dubitatum. An mater, quæ adminiſtrabat bona filiæ, dotando ſimpliciter, an in dubio cenſeatur de bonis proprijs, an vero de bonis filiæ. Et licet text. in l. fin. C. de dot. promiſſ. in patre diſponat, quod in dubio cenſeatur de bonis proprijs dotaſ-
ſe; tamen ſecus eſt in matre. per gloſ. in d.
1 l. fin. in verbo intelligi. dum dicit † ſecus
in auo materno. quæ gloſ. eſt communis. & quæ dicit Salicet. in d. l. fin. de extraneo negociorum geſtore dotante. & per ea quæ ponit Bal. Nouellus in tract. de dote. in 6. par. in 3. priuileg. & 45. Campegius, in tract. de dote. in 1. par. in 16. & 22. quæſt.

SVMMARIVM.

Tenuta nulliter data, ſi conſtat de bono iure, an ſit confirmanda.

1 *Spoliatus vigore mandati executiui nulliter decreti, an reſtituendus.*

2 *Spoliatus an reſtituatur, quando notorie conſtat de non iure per ſententiam.*

DECISIO CLXXVII.

Eadem die, coram eodem D. Io. Paulo in alia Romana domus, inter Bernardinum de Bonagurijs ex vna, & Camillum de Serrobertis ex altera, in qua Camillus di
cebat ſe ſpoliatum vigore mandati exequu-
1 tiui † nulliter decreti, & ideo erat reſti-
tuendus. per not. in c. conquerente. de reſtit. ſpoliat. & Decium, conſ. 125. Et licet diceretur, quod iſto tempore conſtabat de bono iure Bernardini, quia poſt exequutionē nulliter factam, erat iterū proceſſum de nouo, & Camillus condemnatus, & ſententia tranſiuerat in rem iudicatam. Et ideo cum conſtaret de bono iure eius, dato quod tenuta fuiſſet à principio nulla, tamen debebat ſuſtineri. per ea quæ dicunt Alex. & Iaſ. in l. à Diuo Pio. §. in venditione. ff. de re iudic. Tamen Domini dixerunt, illud locum habere in vi compulſiua, non autem expulſiua. prout ſentiunt DD. in d. §. in venditione. & Baptiſta de S. Seuerino in tract. de debitore ſuſpecto. in 14. quæſt. & Ripa vbi late, in §. nihil commune. nu. 74. ff. de acquir. poſſeſſ. Tamen dicebant Domini, quod iſtud erat verum, niſi Camillus paſſus fuiſſet cauſam inſtrui ſuper bono iure, & de illo conſtaret quod non erat reſtituēdus, dato quod eſſemus in vi expulſiua. per capit. 1. de reſtit. ſpoliat. quæ dicit Socin. in l. iuſte poſſidet. in 3. col. in 2. quæſt. ff. de acquiren. poſſeſſ. Alex. in §. nihil commune. in 14. fallentia. Paul. de Caſtr. in l. 2. in fine. C. de edict. Diui. Adrian. tollen. Alex. conſ. 77. in fine. vol. 2. Aretin. in §. ex maleficijs. col. 6. & in §. quadrupli, col. 9. in fine. & ſequen. inſt. de act. Socin. in regula 379. in 4. fallentia. Et in iſto non ſolum per probationes, ſed per ſententiam, conſtabat de non iure.
2 quo † caſu quando notorie conſtat per ſen-
tentiam, tunc ſpoliatus non reſtituitur. vt per Alex. reprobando Bart. in §. nihil commune. in 6. col. Abb. in c. in litteris, in 3. colum. de reſtit. ſpoliat. & Franc. in c. ad decimas. col. 4. de reſtit. ſpoliat. in 6. Socin. in d. reg. 379. in vltima fallentia.

SVMMARIVM.

An ex receptione pro affictu, inducatur tacita vel expreſſa locatio.

1 *Verba illa, pro affictu, quomodo de iure intellecta.*

2 *Expreſſum quod dicatur.*

3 *Cōſenſus qui ex facto reſultat, an ſit tacitus.*

DECISIO CLXXVIII.

Qvia Reuerendiſs. Hipporegienſis, ſucceſſor Reuerendiſſimi Tranēſis, in cædula quietantiæ de affictu, quem fecerat D. Petro de Maximis, dixerat iſta verba. Confeſſiamo eſſer ſodisfatti de m. Pietro de ſc. 845. quali ſono del fitto ne paga del paſcolo di Porto & de tutto l'anno, videlicet, del termine di Natale proſſimo paſſato 1537. & de Paſcha di Reſurrettione da venire 1538. Dubitaui ego 26. Octob. 1541. An ex iſta receptione induceretur expreſſa, vel tacita locatio. Pro parte D. Petri dice-
1 batur, quod illa verba, pro affictu † ſecun-
dum communem vſum loquendi, vel intelliguntur de locatione, vel de mercede locationis. Vnde vtroque modo, verbum locatio exprimitur. ergo dicitur expreſſa locatio.
2 Cum id dicatur expreſſum † quod oculis le
gi poteſt. ad l. 1. in princ. ff. de ijs quæ in teſtam. vbi Bart. & alij. prout etiam dicitur expreſſum, quod de neceſſitate, & non perſuaſiue, reſultat ex verbis ſcriptis. vt per Felin. in c. tranſlato. col. 2. in fine. verſ. ſed generaliter vitium illud. de conſtitut. & latius id refert Petrus de Anchar. conſ. 393.

viſa

Digitized by Google

Viſa diligenter gratia. & Ang. in l. prætor ait in princ. ff. de non. oper. nunciac. Anton. & Abb. in c. cum olim. in fine, de cenſib. Iſtis non obſtantibus, fuit reſolutum, quod reſultaret tacita locatio, quia cõſenſus qui
3 ex facto reſultat tacitus eſt. † vt per Deciũ, in c. dilecto. 2. in 2. notab. de appellat. & quia locatio non ex receptis, ſed ex taciturnitate, & patientia Cardinalis reſultabat; vnde tacita erat: receptio aũt conſequntiue ad illã patientiã veniebat. prout dicit, §. qui impleto, & dec. 233. alias 2. de loc. in nouis. Et quia eum cauſa in quietantia eſſet aſſignanda. ne alias ſine cauſa pareret repetitionem ipſi Petro, inducta ad vnum effectum non debebant operari locationem expreſſam, ſed tantum locationem pro illo facto, pro quo recipiebat. vt dicit Dec. in d. c. dilecti. in 2. notab.

S V M M A R I V M.

An iudici deponenti de geſtis à ſe, ſit ſtandum.

D E C I S I O   C L X X I X.

DVbitaui ego die 4. Nouembris 1541. in vna Dolenſi penſionis. An depoſitioni D. Mareſcoti, dicentis feciſſe decretum reſeruatis iuribus vtrique parti. &c. cum in decreto annotato per Notarium, non eſſet illa reſeruatio iurium vtrique parti, eſſet ſtandum. Pro parte negatiua allegabatur text. in cap. cum nuncius. de teſtib. vbi gloſ. dicit non eſſe Iudici credendum, ſi dixerit ſe feciſſe aliquid in præiudicium partis hoc negantis. & gloſ. in c. poſt ceſſionem de probat. & in c. quoniam cõtra. eodem tit. & notatur in c. cum à nobis. de teſtib. Bart. & Paul. de Caſt. in auth. niſi breues. C. de ſenten. ex peric. recit. Contrarium tamen fuit deciſum. per deciſ. 5. in nouis. de teſtib. tum quia non eramus coram eodem Iudice, ſed coram alio, & erat actus ex quo non reſultabat laus, vel vituperium. Tamen ad hoc vltimum poteſt dici, quod reſultat vituperium, quia non reſeruãdo iura, grauauit. Et ad iſtud, An iudex poſſit teſtificari, videatur Felin. in c. cum dilecti. col. 3. verſ. nota quarto. per tot. illam col. de accuſat. Alberic. Malu. in tract. de teſt. inſerto in 1. vol. tract. in illa parte, quando teſtes repellantur ratione affectionis, num. 9. cum pluribus ſequentibus. & etiam fuit allegatus Aufred. in tract. de recuſat.

S V M M A R I V M.

Noua prouiſio, ſufficit pro titulo colorato.

1 *Titulus coloratus ad reſtitutionem, an ſit neceſſarius de iure, vel ex ſtylo.*

D E C I S I O   C L X X X.

EAdem die 4. Nouembris, fuit concluſum coram me, in vna Colimbrienſe Spolij Monaſterij de lo Rurã, quod noua prouiſio, narrans electionem in Abbatiſſam licet non conſtaret de electione, ſufficeret pro titulo colorato in ſpolio, ad reſtitutionem. Et licet electio narrata non verificaretur tamen quia non agebatur ad canonizationem, ſed tantum ad reſtitutionem, cum
1 non ſit de iure, † ſed tantum ex ſtylo, quod requiratur tituli coloratio, dicebant Domini, quod ſufficiebat noua prouiſio quæ titulum dabat, licet præſupponeret alium.

S V M M A R I V M.

An expreſsio, quod quis eſſet in duodecimo anno, cum tamen eſſet in decimo, reddat gratiam ſubreptitiam.

1 *De ſubreptione, an poſſit dari in gratia impetrata pro abſente.*
In gratia conceſſa motu proprio, an cadat ſubreptio, num. 5.
2 *Non omne expreſſum, facit ſubreptionem, ſed quod, & num. 6.*
3 *Impetrans ſuam narratiuam iuſtificare tenetur.*
4 *Ceſſante dolo, & concurrente ignorantia an poſſit dari de ſubreptione.*
6 *An Papa eſſet conceſſurus gratiam vel nõ, quid inſpiciendum.*
7 *Minori beneficia, à duodecimo, vſque ad decimum octauum annum commendantur, deinde dantur in titulum.*

D E C I S I O   C L X X X I.

PRocurator Michaelis Vignal pro eodem Michaele abſente, obtinuerat gratiam, videlicet mandatum de prouidendo, & dicebatur. Tibi, qui vt aſſeris, in duodecimo ætatis anno exiſtis, Motu proprio. &c. & agebatur de Præcentoria Tarraconenſi, quæ eſt dignitas. Fuit probatum quod illo tempore, quo fuit impetrata gratia Michael erat conſtitutus in decimo anno. Fuit dubitatum coram D. Thoma. An ex hoc quod erat dictum, quod eſſet in duodecimo anno, & non erat: gratia foret ſubreptitia. Pro parte negatiua dicebatur,
1 quod erat impetrata gratia † pro abſente, & ideo non poterat de ſubreptione dici. ad deciſ. 600. & 825. alias 74. & 85. de reſcript. in antiquis. & quæ dicit Io. Monac.

in cap. gratia. de reſcript. in 6. Item quia
gratia erat motu proprio, & ideo non pote-
rat dici de ſubreptione. cap. ſi motu pro-
prio. de præben. in 6. cum alijs vulgatis.
Tertio, quia non omne, expreſſum dicit ſub-
2 reptionem, † ſed quod mouiſſet Principem
ad facilius concedendum. iux. deciſ. 4.
Aegid. Iſtis non obſtantibus fuit decisum
contrarium. quia conſiderabatur, quod iſta
gratia habebat duas partes, vna quæ eſt
ad ſupplicationem, dum dicit, tibi qui vt
aſſeris in duodecimo, & ideo impetrans
3 tenebatur † illam narratiuam verificare,
ad not. per Io. Andream, in cap. 1. de lit.
conteſt. in 6. & Felin. in cap. conſtitutus.
in princ. de reſcript. Poſtea autem fiebat
gratia per Papam, motu proprio. Ad con-
traria reſpondebatur, quod propter abſen-
tiam non poteſt dari de ſubreptione, vbi
4 adeſt ignorantia, † & ceſſat dolus, prout
conſiderauit Lapus in allegat. 89. in 3. col.
prout eſt in caſu dictarum deciſ. & in cap.
gratia. de reſcript. in 6. & quod ibi dicit
Ioan. Monac. In caſu autem noſtro, licet ad-
ſit ignorantia in procuratore, tamen in
principali poſtea vtente gratia non ceſſat
dolus. & ideo ne fraus, & dolus ſibi pa-
trocinetur, gratia eſt ſubreptitia. & ita col-
liges ex ijs, quæ dicit Io. Monachus, in
d. cap. gratia. & Abb. in cap. ſignificante.
in prima colum. de reſcript. Ad id quod
5 dicitur † de motuproprio, reſpondebatur
vt ſupra: quia illa verba erant ad ſuppli-
cationem. Item quia motusproprius non
purgat expreſſa, vt per Felin. in c. cauſam
quæ. 2. col. 3. de teſt. nec defectum ætatis,
vt per Rot. deciſ. 111. & ſeq. alias 6. & 7. de
præb. in nou. Ad tertium dicebatur, quod an
6 Pontifex † ita eſſet conceſſurus, vel non,
debebat inſpici ſtylus Signaturæ, vt dicit
Lapus in dicta allegatione 89. in 3. colum.
Sed ſtylus eſt, vt à duodecimo anno vſque
7 ad decimum octauum † commendentur; &
deinde dentur in titulum. Et licet eſſemus
in dignitate non curata, tamen etiam re-
quirunt ætatem vigintiquinque annorum
per not. per Abb. in cap. cum in cunctis.
§. inferiora. de elect. Fuit reſolutio 4. No-
uembris 1541. in vna Tarraconenſi Præ-
centoriæ, coram D. Thoma.

SVMMARIVM.

An vbi ante litem conteſtatam non oppo-
nitur exceptio excuſsionis, ſi poſtea
opponatur, & non fiat, poſsit ſequi ſen-
tentia.

1 *Excuſſio, an ſit neceſſaria ad purificandum exercitium actionis.*
2 *Excuſſionis exceptio, an ſit dilatoria.*
3 *Proceſſus, an annulletur ex peruerſione ordinis vnius cauſæ ad aliam.*
4 *Actio pro indemnitate promiſſa, an ſit nata ante conditionis euentum.*
5 *Iudicium, an ſine actione valeat.*
6 *Excuſſionis exceptio, an impediat actionem.*

DECISIO CLXXXII.

DVbitaui ego in vna Romana viginti
mi. liũ inter Illuſtriſſimam Dominam
Margaritam de Auſtria ex vna, & credito-
res bo. me. Alexandri Ducis Florentiæ, ſeu
Cardinalis de Medices. An exceptio diſcuſ-
ſionis, vbi non opponitur ante litem conte-
ſtatam, ſi poſtea opponatur, & excuſſio non
fiat, poſſit ferri ſententia contra tertium
poſſeſſorem pignorum. Et pro parte ne-
gatiua adducebatur id quod dicit Bald. in
l. 2. C. comm. diuid. & ſequuntur ibi Pau.
1 & Salicet. vbi dicit † quod ad purificandum
exercitium actionis, neceſſe eſt quod excuſ-
ſio fiat, etiam quod non opponatur, niſi do
ceatur de inopia principalis debitoris, &
quod alias ſententia ferri non poteſt. Pro
parte affirmatiua dicebatur, quod exceptio
2 diſcuſſionis † eſt dilatoria * vt per Bal. & — * Et debet opponi ante litẽ conteſt. Nicolaus Boer. in ſuis deciſionib. deciſ. 321. num. 16.
DD. in l. exceptionem. col. pen. C. de pro-
bat. per Bart. & DD. in auth. hoc ſi de-
bitor. C. de pign. ita vt nec etiam opponi
poſſit in cauſa appellationis, Bal. & DD.
in l. ita demum. C. de procurat. cum
alijs traditis per Neguſantium, in tractat.
de pign. in 1. memb. 8. par. num. 34. cum
ſequen. Nec obſtat, quod licet opponi non
poſſit, nec etiam poſſit ferri ſententia pro
agente, ſecundum Bal. in d. l. 2. ex eo quia li-
cet agenti nõ deficiat ius, deeſt tamen actio
nis exercitium. Quia dicebatur quod do-
ctrina Bald. non obſtabat quin ferri poſſit
ſententia. Nam regula eſt, quod peruerſio
3 ordinis † vnius cauſæ ad aliam, non annul-
lat proceſſum, nec ſententiam. licet ſecus
ſit in peruerſione vnius cauſæ ad ſe ipſam.
Quam regulam tradit Bart. & omnes DD. in
l. prolatam. C. de ſenten. & ibi Pan. de Caſt.
in princ. in principali, & fideiuſſore, ſeu ter
tio pignorum poſſeſſore, & ibi Ang. & Bar-
tol. in authent. hoc ſi debitor. quam legit
cum l. proſequutione. C. de pign. in fine,
& ibi Salicet. col. 3. verſ. quęro vndecimo.
& in l. exceptionem, C. de probat. & Bart.
in authen. de fideiuſſ. §. ſed neque. Bart. &
communiter DD. in l. fin. ff. ſi cert. pet. vbi
Bart. in fine hoc firmat, intelligendo illum
text. quia non fuit oppoſitum. Et licet ibi
Fulgoſ. teneat contra Bart. eſt aduertendum
quod in terminis dictę l. fin. Seius promiſe-
rat. ſi à Titio principali conſequi nõ poſſet,
& ſic tenebatur ſub conditione indemnita-
4 tis, & ante conditionis euentum, † nõ erat
nata obligatio, nec actio, nec agi poterat.
l. de-

l.decem, ff. de verb.obligatio. l.cędere diē
ff.de verb.ſignif.& exceptio excuſſionis tūc
eſt peremptoria. in alijs autem qui non eſ-
ſent conditionaliter obligati,ceſſant Fulgo
ſij, & Doctorū difficultates. & ipſemet Ful-
goſius in fideiuſſore & alijs, vult poſſe con-
ueniri, & procedere iudicium etiam non
excuſſo principali, quando non fuit oppoſi-
ta, prout ipſe Fulgoſ. declarat in d. l. fin.
poſt princ. verſic. quod dictum Bart. in fi-
deiuſſore. & opinionem Fulgoſ. intelligi in
obligato conditionaliter,ſecus vero eſſe in
alijs tradit ibi Pau. de Caſtr. col.2. vbi ita
etiam intelligit Bal. in d.l.2. C.commu. di-
uid. & ibi Alex. col.3. etiā in terminis obli
gati conditionaliter tenet procedere iudi-
cium, ſi iudex agentem non repellit, quod
ſequitur Iaſ. col.2. in fine. quia etiam ſine
5 actione,iudice † non repellente,valet iudi-
cium. & cum Bart. tenet ibi Angel. & la-
te tradit Alex. conſ. 32. 4.vol. Cum itaque
in fideiuſſore, & pignorum puſſeſſore,ceſſet
conditionalis obligatio, cum teneantur pu-
re, licet habeant beneficium excuſſionis, &
difficultates in caſu dictæ l. fin. fiant pro
pter conditionalem obligationem; remanet
ex mente omnium, clara deciſio quæſtionis
noſtræ, quod in pignoribus, poſſeſſore non
opponente,valeat iudicium, & fideiuſſor, ac
pignorum poſſeſſor parificantur. Et in eis
6 exceptio excuſſionis † non impedit actionē,
ſed ſolum dat beneficium opponendi vt per
Salicet. in authen: hoc ſi debitor. colum. 3.
in fine, & ſequen. C. de pign. & in l. exce-
ptionem. col.7. C. de probat. & in l. 2. ff.
de except. Et materiam late declarat Aret.
in l.decem. ff. de verb. oblig. col.4. vbi re-
fert Bal.in d.l.2.C.comm.diuid.& declarat
ibi opinio Bal.procedere in caſu text.in d.l.
decem, in quo fideiuſſor erat obligatus ſub
conditione, ſecus vero eſt in fideiuſſore, &
alijs contra quos poteſt agi. Nec exceptio
excuſſionis elidit exercitium actionis, ſed
remanet liberum, & cōſequenter poteſt ſe-
qui condemnatio. & in conditionaliter obli
gato militant difficultates, an poſſit per iu-
dicem compelli, vt per Alex. in d.l.fin. co-
lum. 3. Alias vero procedit iudicium parte
non opponēte, ſecundum quod ibi tenet An
gel. in fine col.2. verſic. conſtat autem. Ex
quibus colligitur ſolutio eorum, quæ ex ad-
uerſo allegantur, dicendo, quod Bal.in d.l.
2. reſtringi debet in conditionaliter obli-
gato,nam in fideiuſſore,& poſſeſſore pigno-
ris apparet contrarium communiter tene-
ri. Et quod in pignorum poſſeſſore valeat
iudicium parte non opponente ante litem
conteſtaram, indiſtincte tenet Neguſan.
in d. tractat. de pign. in 1. memb. 8. par.
& Socin.conſil.24. 1. volum. vbi colum. 5.
allegat Bal. in d.l.2. C. commun. diui. &
col.13. prope finem, verſ. & tamen ſi non
opponitur non obſtan.not. per Bal. conclu-
dit valere iudicium parte non opponente
Abb. conſ.29. in 2.volum. Nil tamen fuit
reſolutum, quia pars contraria noluit in-
formare.

SVMMARIVM.

Quaſi poſſeſſio præſentandi quæritur ex præſentatione, inſtitutione ſortita effectum,licet potuerit impugnari.

1 *An omnia præſumantur ſolemniter acta in tempore antiquo triginta annorum.*

2 *Solemnitas ex curſu temporis, quando non præſumenda.*

DECISIO CLXXXIII.

IN vna Oſcenſi Parochialis de Boil, corā
Domino Sarnenſi die 7.Nouemb. 1541.
fuit reſolutū, quod ad probandū quaſi poſ-
ſeſſionē præſentandi,ſufficiat probare,quod
vltimo præſentatus fuerit inſtitutus,& poſ-
ſedit, & obijt in poſſeſſione beneficij per tri
ginta annos, vt erat in illo caſu. & etiam ſi
tanto tempore non fuiſſet,ſed quod inſtitu-
tio fuiſſet ſortita effectū,licet inſtitutio po-
tuiſſet annullari, ſi ſuper ea fuiſſet actum,
vt erat in caſu illo,in quo inſtitutio erat fa
cta eodem die quo & pręſentatio. quia di-
cebatur,quod ſufficiebat quod doceretur de
præſentatione,inſtitutione, & quod eſſet ſor
tita effectum ad hoc vt eſſet quęſita poſſeſ-
ſio præſentandi per conſ.Calder.12. de quo
per Rochum in ſuo tractat. de iurepatr. in
verbo competens. quæſt. 14 Tamen contra
iſtam deciſ. videtur facere conſ. Decij 126.
In cauſa D.Franciſci, col.2. verſ.tertio al-
legata in contrarium.&c. Tamen reſponde-
batur,quod hic eramus in tempore antiquo
1 triginta † annorum,reſpectu cuius antiqui-
tatis omnia præſumebantur ſolemniter acta
l.ſi filius cum vulgatis. C. de pet. hæredit.
Sed replicabatur, quod iſtud verum eſ-
ſet, niſi ex productione ipſius inſtrumenti
præſentationis probaretur cōtrarium. nam
ponebatur in facto, quod eadem die, qua
fuerat facta præſentatio, ſubſequuta erat
inſtitutio. Et cum inſtitutio fieri debeat
præpoſitis edictis cum interuallo temporis,
quod ex productione inſtrumēti apparebat
2 non interueniſſe, † ergo talis ſolemnitas
non poterat præſumi, per ea quæ dicit Fe-
lin. in c.quoniam contra, de probat. quod
licet propter antiquitatem, præſumatur
quod citatio, & alia ſolemnia interuene-
rint, tamen fallit vbi per exhibitionem
actorum, de contrario apparet, & quod di-
cit Decius in authen. ſi quis in aliquo. co-
lum.5. verſ.ſeptimo fallit. &c. C. de eden.

Tamen reſpondebatur, quod ex quo, tanto tempore ille præſentatus, & ita inſtitutus poſſederat nemine contradicente, illa diuturnitas temporis, & patientia longæua ſupplebat illum defectũ, qnia veriſimile eſt, quod ſi quis habuiſſet cauſam contradicendi, tanto tempore contradixiſſet.

SVMMARIVM.

Articuli ſuper liquidatione fructuum vigore remiſſoriæ, ſunt dandi in Curia, & non extra.

1 *Iudex remiſſoriæ eſt merus exequutor, ſed an poſſit admittere articulos.*

DECISIO CLXXXIV.

FVit dictum in vna Parmẽſi, in qua erat decreta remiſſoria pro liquidatione fructuum, in qua pars volebat dare articulos in partibus, dicens, quod hic in Curia non poterat bene inſtrui ſuper dictis fructibus, quod pars volens dare tales articulos haberet inſtructionem de partibus, & daret
1 articulos in Curia. quia Iudex † remiſſoriæ erat merus exequutor, & non poterat admittere articulos.

SVMMARIVM.

An de bonis ſitis extra territorium iudicantis, debeat fieri excuſſio.

1 *In materia excuſſionis difficultas conuenien di, ex quibus probetur.*

2 *Qui dicit adeſſe alia bona, quid probare debeat.*

DECISIO CLXXXV.

PRopoſui ego 14. Nouembris 1541. pro Illuſtriſſima D. Margarita de Auſtria in vna Romana vigintimilliũ, contra creditores Cardinalis de Medices. An ipſa Domina Margarita teneretur excutere, ſeu per eam eſſet facienda excuſſio de bonis præfati Ducis Alexandri, ſitis Florentiæ, & ſic de bonis ſitis extra territorium iudicantis, cum præfata Domina Margarita, nũc ageret hic Romæ contra tertios poſſeſſores. Pro parte affirmatiua, quod eſſet facienda in Ciuitate Florentiæ, in qua Dux habebat domicilium originarium, allegabatur Iacob. de Aren. in ſuo tractat. excuſſ. quem multi male attribuunt Bart. in 5. quæſt. tenuiſſe, quod ſic, qnem refert, & ſequitur Bal. in l. ſi fideicõmiſſũ. §. tractatũ. ff. de iudic. Io. Pe. de Ferrarijs pract. Papien. in ſua practica, in forma libelli ſuper actione hypotheca ria, in verbo exceptionem excuſſionis. Idem Bal. in l. fin. col. 3. verſ. ſed pone ſcholaris, ff. ſi cert. pet. cum temperamento tamen, quando facilis eſt exactio. & Angel. in authen. de fideiuſſ. §. ſed neque. Iacob. de Santo Georgio in l. & ante omnia. ff. de probat. Alexan. conſ. 84. in cauſa col. fin. lib. 3. Licet contrarium dixerit Bald. in l. ſciendum, in princ. colum. fin. verſ. extra gloſ. ff. qui ſatiſd. cogan. Et dicebant iſti, quod nullus negare poterat quin Florentiæ, vbi Cæſar eſſet dominus directus, & habebat fortalitia in manibus, Illuſtriſſima Domina filia Cęſaris non haberet facilem exactionem. Et iſtud vltimum aliqui Domini admittebant. Tamen pro parte contraria fatebatur, quod verum eſt quod in loco extra territorium, vbi facilis eſt exactio, debeat fieri diſcuſſio. per ea quæ dicit Neguſant. in tract. de pignorib. in 1. memb. 8. part. princip. colum. antepen. Tamen dicebatur, illud intelligendũ eſſe quando fieret extra territorium, itaque non eſſet extra prouinciam iudicantis, ſed eſſet locus vicinus loco iudicis, & ſub eadẽ iuriſdictione. per illud quod dicit gloſ. in authen. de fideiuſſ. circa princ. in verbo pręſentis. Bart. in l. 3. §. vbi duo. circa finem. ff. de duob. reis. & Iacob. de Sãcto Georgio, in l. ſciendum. §. 1. ff. qui ſatiſd. cogantur. Tamen ad iſtud fundamentum Domini reſpondebant, quod gloſ. & Bart. loquebãtur in perſonis, & iſto caſu non erat bonum argumentnm de perſonis ad res, cum in ipſis rebus DD. ſuperius allegati loquantur in bonis exiſtentibus extra territorium, & extra prouinciam, dum loquuntur de ſcholare Theutonico exiſtente Bononiæ, & tamen volunt quod in Germania ſit facienda excuſſio, dum tamen facilis ſit exactio. Et ideo aliqui ex Dominis dicebant, quod ex eo ſolum, quod agendum eſſet contra Ducẽ Flo-
1 rentiæ, non probabatur difficultas † conueniendi, ſed probanda erant illa, quæ conſiderat in iſta materia Decius, in l. fin. col. 3. verſ. in gloſ magna. &cæt. ff. ſi cer. pet. Sed pro Illuſtriſſima Domina, quod non teneretur excutere in Ciuitate Florentiæ, fuit conſideratum, quod iam ipſa habuerat bona ipſius Ducis exiſtentia Florentiæ, pro parte ſolutionis ſiue dotis. vnde ſi creditores di-
2 cerent † eſſe alia bona, debebant docere. iux. gloſ. in l. cum de lege. ff. de probat. Et non ſolum oſtendere quod eſſent bona, ſed etiam docere poſſeſſores illorum bonorum. quia ſi erunt hæredes, tunc excuſſio forſan dabitur; ſi autem fuerint tertij poſſeſſores excuſſio non eſſet danda cum eſſet fruſtratoria. quia etiam illi tertij poſſeſſores opponerent, quod prius fieret excuſſio hic in Vrbe.

SVM-

Digitized by Google

SVMMARIVM.

Ex vnica præſentatione, an quæratur quaſi poſſeſsio præſentandi, & an cum bona fide.

1 *Ex vnica præſentatione, an præſumatur bona, vel mala fides in præſentante.*
2 *Beneficia præſumuntur libera.*
3 *Mala fides in præſentante à principio, an præſumatur purgata ex longo tempore.*

DECISIO CLXXXVI.

FVit dubitatum 14. Nouẽbris 1541. per D. Sarnen. in vna Oſcenſi Parochialis de Boil, An vnica * præſentatio ſufficeret ad probandum quaſi poſſeſſionem? Et fuit dictum, quod ſic, prout tenet Roch. in tract. iuriſpatr. in verbo competens. quæſt. 14. Dec. conſ. 126. in cauſa D. Frãciſci. in princ. 2. col. Rip. in c. cum Eccleſia. col. 19. verſic. gloſ. in verbo trium. &c. de cauſ. poſſeſſ. & propriet. Sed dubiũ fuit, an ex vnica pręſen
1 tatione † præſumatur bona, * vel mala fides, & dicebatur, quod ex quo iſta poſſeſſio, eſt iure reſiſtente; cum beneficia po-
2 tius præſumantur † libera quã ſerua, quod ex vnica præſumebatur mala fides.* per ea, quæ dicit Abb. in c. conſultationibus. col. 2. verſic. Item ad prædicta, quod notat Innoc. &c. de iur. patr. Rip. in d. c. cum Eccleſia. col. 20. verſ. prima concluſio. &c. & in terminis ponit Alexan. conſ. 75. Viſis ponderatis. col. pen. verſic. præterea videtur indubitanter. &c. vol. 4. Tamen in caſu de quo agebatur, ex quo præſentatio illa dura uerat, & ſic præſentatus fuerat in poſſeſſione beneficij per triginta annos, fuit dictũ,
3 quod illa mala fides fuiſſet purgata, † & pręſumeretur bona, ex quo poſſeſſio fuerat lõga per ea, quæ dicit Abb. in d. c. conſultationibus. col. fin. verſic. Item ad prædicta. quod notat Innocentius, & Rip. in d. c. cum Eccleſia. col. 22. in 5. coniectura.

* Quod ex vnica pręſẽtatione quæratur. Läbert. in Tract. iuriſpatr. fol. 181. pag. 2. in 21. artic.

* Et in 2. li. mear. Annotat. deciſ. 137. fuit deciſum, quod ea poſſeſſione 25. annorum per præſentatum, præſumeretur bona fides in præſentante.

* Contrarium videtur dicere Curtius in d. tract. in verbo, competẽs. in 14. quæſtio.

SVMMARIVM.

An iſto caſu requiratur verificatio vtriuſque copulati.

1 *Donans pro vna vice iuspatronatus, & aſſerens ſe verum, & indubitatum patronum, an ſufficiat ſi probet ſe eſſe in quaſi poſſeſſione præſentandi.*
2 *Falſitas expreſſorum non neceſſariorum, an vitiet gratiam.*

DECISIO CLXXXVII.

IN eadem fuit dubitatum, quod cum is qui donauerat ius præſentandi pro vna vice, poſtea in ſupplicatione confirmationis illius iuris, Pontifici narraſſet, quod erat ve-
1 rus, † & indubitatus patronus, & in poſſeſſione præſentandi. Dubitabatur, An oporteret vtrumque copulatiuè probare. Et fuit determinatum, quod non, quia cum hic non ageretur de proprietate transferenda, ſed tantum iuris competentis ex poſſeſſione, ſufficiebat probare quod ille, qui transferebat illud ius, eſſet in poſſeſſione. Quia tunc requiritur probatio vtriuſq; copulati, quando ad cauſandum effectum, requiritur concurſus vtriuſque, ſecundum Iaſ. in l. 1. col. 3.
2 verſ. ſeptimo limit. &c. ff. de iuſt. & iur. † & falſitas expreſſorum non neceſſariorum non vitiat gratiam, ſecundum Rotam deciſ. 60. de reſcript. in antiquis.

SVMMARIVM.

Ad effectum Regulæ de ſubrogandis, non ſufficit habere notitiam, commiſsionis cauſæ contra ſe.

DECISIO CLXXXVIII.

IN vna Herbipolenſi coram me, 16. Nouembris 1541. fuit dictum, quod ad effectum litis pendentiæ inter aliquos, vt detur ſubrogatio, non dicitur lis pendere, dato, quod quis habeat notitiam commiſſionis contra ſe impetratæ: niſi etiam citatio fuerit exequuta. per ea quæ dicit Felin. in c. cauſam quæ 2. col. pen. verſic. in ea. gloſ. in princ. de teſtib.

SVMMARIVM.

Vtrum Cardinales ſubiaceant Regulæ de publicandis reſignationibus.

1 *Cardinales, an comprehendantur in diſpoſitione odioſa vltra ius commune.*
Regula de Valore, an comprehendat Cardinales, & num. 5.
2 *Lex generaliter loquens, an comprehendat caſum ſpecialem, & multum priuilegiatum.*
3 *Conſtitutio generalis, an comprehendat caſum dotis.*
4 *Cardinales, an comprehendantur Regulis Cancellariæ, num. 7. & 8.*
5 *Regula de Valore, eſt de prima editione.*
6 *Cardinales, an teneantur ad taxas.*
Regula reuocatoria, an ſit de prima editione.
8 *Argumentum à contrario ſenſu eſt validum.*
9 *Cardinales conſtitutione rationabili ligari debent.*

DECI-

DECISIO CLXXXIX.

DIe 14. Nouembris 1541. in vna Concħenſi Archidiaconatus de Alarchon. pro Ludouico de Torres, contra Marcum de Parada coram D. Marſicano, fuit dubitatū. Vtrum Cardinales ſubiaceant Regulę de publicandis reſignationibus. Pro parte negatiua dicebatur, ꝙ quando constitutio generaliter diſponit, † & eſt odioſa vltra ius commune, non comprehendit Cardinales. Pet. de Anchar. conſ. 295. & 297. vbi loquitur in regula de exprimendo vero valore. Roman. conſ. 498. Felin. in c. in eos. in fine. de hæret. in c. cum in iure. col. 2. verſ. ſecundo limita. de offic. delegat. in c. quod ſuper ijs. colum. 3. de fid. inſtrum. Dec. in cap. Eccleſiæ Sanctæ Marię. col. 6. verſ. 3. Abbas hic dicebat. de conſtit. Andr. Sicul. in tract. de præſtan. Card. in 1. quæſt. & in 7. quęſt. & conſ. 23. col. 8. in 4. quæſt. vol. 1. Rip. in 2. reſpon. in 2. col. lib. 1. Comentator Regular. Cancell. in regula 10. Petr. Rebuff. in tract. nominat. fol. 24. & in concordat. Fran. fol. 58. Phil. Prob. in c. fin. col. 3. in fin. verſ. quę Principes nō comprehendit. &c. de reſcript. in 6. Dec. in c. 1. in 2. lect. de conſtit. & Hieronymus Albanus Bergomen. in tract. de Cardinalibus nouiſſime edito, fol. 92. pag. 1. verſ. tertiumdecimū eſt priuilegiū. &c. Itē dicebatur, ꝙ lex generaliter

2 loquens, † non cōprehendebat caſum ſpecialem, & multum priuilegiatum. vt not. gloſ. & DD. in l. ſciendum. ff. qui ſatiſd. cogant. & ibi Iaſ. col. 7. verſ. tertio limita. gloſ. in verbo vacan. in auth. de hæred. ab inteſt. Bart. in extrauagan. ad reprimendum. in verbo non obſtāte & multa ego cumulaui in l. decurionibus, quę eſt 2. C. de ſilent. lib. 12.

3 Et propterea, † conſtitutio generaliter loquens, non comprehendit cauſam dotis fauorabilem, & priuilegiatam. vt per Dec. conſ. 5. vbi multa cumulaui, vol. 1. Et dicebatur non obſtare, quod dicebatur de re-

4 gula, † in qua dicitur, quod Cardinales nō comprehendantur in alijs regulis poſt primam editionem: quia reſpondebatur, quod Papa quo ad ſecundam editionem declarat ſuam intentionem expreſſe; vt non includantur Cardinales. in prima autem non includit, nec excludit Cardinales, ſed remanet in diſpoſitione iuris communis. Et quod ſit verum, patet, quia regula de exprimen-

5 do vero valore † eſt de prima editione, & tamen non comprehendit Cardinales, vt per Pet. de Anchar. conſ. 295. atteſtando Rotam, ita iudicaſſe. Gozad. conſ. 201. col. 2. Sarnen. in regula de idiomate. in 3. quæſt. Sed ad iſtud reſpondebatur, ꝙ non conſtat, quod tempore Petri eſſet illa regula, quod Cardinales in regulis poſt primam editionem, non comprehenderentur. Item, &

6 quia Cardinales non † tenentur ad taxas. Item dicebatur, quod regula reuocatoria erat de prima editione, & tamen non comprehēdebat Cardinales, vt dicit iudicatum fuiſſe Io. Monac. in c. 1. de ſchiſmat. Rom. conſ. 498. col. 1. in fin. verſ. tertia ratio. Et facit quod dicit Sarnen. in reg. de publican. reſignat. in 12. quæſt. & in reg. de exprimendo vero valore. quæſt. 1. Felin. in tract. quādo lit. Apoſt. in 8. ampliat. Staphil. in ſuo tract. de lit. grat. fol. 9. verſ. 2. infert. Barbat. in c. in noſtra. num. 10. de reſcript. Iaſ. conſ. 98. col. fin. & 117. vol. 4. In contrarium, quod comprehenderentur, etiam in diſpoſitionibus odioſis, adducebatur Dominic. & alij in c. 1. de ſchiſmat. lib. 6. & in c. nemo deinceps. de elect. in 6. Pauin. in extrauagan. ad onus, poſita poſt tractat. de offic. & poteſt. capit. ſede vacan. & Felin. in c. ad aures. col. 6. verſ. octaua concluſio; vbi etiā multa cumulaui, de reſcript. Caſſad. deciſ. 38. ſuper regul. Cancell. & tenent iſtam partem multi ex ſuperius allega-

7 tis. Et pro iſta parte facit regula, † quod Cardinales non comprehendantur ſub regulis Cancellarię poſt primam editionē, quaſi arguendo à contrario ſenſu, velit quod comprehendantur in prima. & iſtud fundamen-

8 tum † eſt potiſſimum. ad not. in l. 1. §. huius ſtudij. ff. de offic. eius. Et quia iſta regula videtur fauorabilis, vt dicit Sarnen. in reg. de public. in 12. quæſt. ergo extēdenda. vt per Dec. conſ. 301. col. 2. & conſ. 398. in fine. & maxime quia ſumus in cōſtitutio-

9 ne rationabili, † & ideo debent ea ligari, vt per Sarnen. ſuper proœm. regul. quęſt. 9. Et ita dicta die 14. Rota pro Ludouico de Torres, ſecuta eſt hanc partem nemine diſcrepante, in qua eramus octo Auditores.

SVMMARIVM.

Cōmiſſio quæ habeat, cum poteſtate citandi prædictos, omneſq; alios in exequutione nominandos, in Curia & extra, contra quos det iuriſdictionem.

DECISIO CXC.

REuerendiſſimus Triuultius commiſerat cauſam contra Hieronymum Epiſcopum Marianenſem, & non erat clauſula conſueta, omneſq; alios. &c. ſed erat abſq; illa clauſula: eſt verum quod in parte poteſtatiua dicebatur. cum poteſtate, prædictos, omneſq; alios, in exequutione citationis huiuſmodi decernendę, nominandos, in Romana Curia, & extra eam, & in partibus, citandi. Cardinalis proceſſit longo tempore cōtra Hieronymum: poſtea comparuit Octauius Cybo, ſeu eius procurator, dās mādatū in actis. Et citato procuratore d. Octa-

nij, pro parte Cardinalis fuit lata ſententia contra Octauium. Dicebatnr quod ſententia erat nulla ex defectu iuriſdictionis, cum cauſa eſſet tantum commiſſa coutra Hieronymum Epiſcopum Marianenſem. Nec obſtabat quod cōmiſſio diceret: cum poteſtate citandi prædictos, omneſque alios. &c. Quia reſpondebatur quod erat reſtricta ad nominaudos in exequutione citationis. & cum citatio fniſſet in partibus exequuta, & non foret nominatus, quod per conſequens non eſſet data iuriſdictio contra eum. Iſtis non obſtantibus fuit determinatum contrarinm. quia fuit conſideratum, quod dicebatur, cum poteſtate citandi in exequutione citationis decernendæ in Romana Curia, & extra eam. Et licet in exequutione citationis ſactæ extra Curiam, iſte non fuiſſet nominatus; tamen poterat fieri nominatio in exequutione citationis quę fiebat in Curia, cum commiſſio copulatiue daret, & in Curia, & extra. Et ita fuit reſolutum 16. Nouembris 1541. coram D. Marſicano.

SVMMARIVM.

An regrediens, vel acceſſum habens, teneatur, ſuum primum ius ceſſum iuſtificare.

1 *Impetratio facta de beneficio pleno nulla. Regreſſus an ſit nullus, ſi ius ceſſum eſt nullum.*
2 *Regreſſus an detur vigore prioris tituli, vel vigore nouarum litterarum.*
3 *In acceſſu, an requiratur iuſtificatio prioris tituli.*
4 *Regreſſus vbi eſt conceſſus ex cauſa ceſſionis, an ſuſtineatur, etiam quod cedens, bonum ius non habeat.*
5 *Regreſſus non datur ad ius ceſſum, ſed ad ipſum beneficium.*
6 *Beneficium ex duplici bono iure, an poſſit ad aliquem ſpectare.*
7 *Verba non debent eſſe fruſtratoria.*
8 *An cauſa præcedens, ſola ſufficiat ad validitatem regreſſus, etiam ſi antiquus titulus non eſſet validus.*
9 *In reſeruatiuis, potius mens quam verba attendenda.*
10 *In acceſſu, an ceſſet conſideratio iuris præambuli, & num. 18.*
11 *In regreſſu, an ſit neceſſarium verificare ius ceſſum.*
12 *Et an ſit nullus regreſſus, ſi ius ceſſum erat nullum.*
13 *Regreſſus nullus, an validetur conſenſu alterius partis.*
14 *Obligationis conditio ex perſona ſucceſſoris, an immutetur, & num. 20.*
15 *Præſumitur certificatus dominus à procuratore, ſoluente penſionem nomine illius.*
16 *Scientia actus non ſufficit, ſed etiam omnium qualitatum requiritur.*
17 *Clauſula, ſine præiudicio, quid operetur.*
19 *Emolumentum ſentiens, debet illud ſentire cum ſuo onere.*
21 *Verba ſupplicationis, vbi non conueniunt, nec eius diſpoſitio conuenit.*

DECISIO CXCI.

IN vna * Hiſpalenſi de Carmona, de qua feci mentionem ſupra deciſ. 147. Caſus talis erat. Per obitũ Petri de Torquemada, vltimi poſſeſſoris, vacãte beneficio, fuit prouiſum ordinaria auctoritate, Franciſco Pinello, ſub die 15. Octobris 1527. Et eadem die Franciſcus fuit aſſequutus poſſeſſionem beneficij, quam continuauit ad eius obitũ. Dominicus Centurionus, impetrauit illud beneficium, per obitum d. Petri 21. Decembris 1527. & ſic illa impetratio pręſupponebatur nulla; quia facta de beneficio pleno. De menſe Nouembris 1528. Dominicus renunciauit in fauorem Epiſcopi Caſtellamaris, reſeruato ſibi regreſſu, & penſione, & acceſſu per deceſſum d. Epiſcopi, vel eius mediati vel immediati ſucceſſoris. Poſtea Epiſcopus, ſub narratiua, quod alias dictũ præſtimonium eſſet ceſſum per Dominicum Centurionum, cum reſeruatione penſionis & regreſſus, vt ſupra; ceſſit dictum pręſtimonium in fauorem Franciſci Pinelli. & caſſata antiqua penſione, Frãciſcus per procuratorem conſenſit penſioni nouę, in fauorem Epiſcopi, de regreſſu, nec in mandato, nec per procuratorẽ fuit facta mentio. Itaque ponebatur in facto, quod Franciſcus de regręſſu non habuerat ſcientiam. Mortuo Frãciſco Pinello, Dominicus, vigore regreſſus, volebat regredi ad dictum beneficium, & iam habuerat duas ſententias. In tertia coram D. Io. Mohedano. 16. Nouembris 1541. dubitabatur de dictis ſententijs. Primo quia pręſupponebatur, quod ius Domi-
1 nici erat nullum; † quia impetratio facta
de beneficio pleno, & cum regreſſus eſſet ex
cauſa ceſſionis, & ius ceſſum per eum, eſſet
nullum, quod etiam regreſſus erat nullus.
Tamen ad iſtud dicebatur, quod ex quo ius
Dominici, per ſententiam non erat declaratum nullum, non poterat dici quod nullum ius ſibi competeret: cum potuiſſet beneficium eſſe reſeruatum, vel alia obſtare, quare Ordinarius in menſe aliternato non potuiſſet conferre. Imo dicebatur, quod dato quod ius videretur nullum: tamen quia re-
2 greſſus ad beneficium, datur † tam vigore
prioris tituli, quam vigore pręſentium litterarum. &c. quod Dominicus non tenebatur il-

* Vide ſup. deciſ. 147.

tur illud ius ceſſum iuſtificare ; ſed ſatis erat, quod ius ſuum primum ceſſiſſet qualecunq; eſſet. quia Papa ex cauſa illius ceſſionis, non ſolum vigore prioris tituli, ſed litterarum vigore præſentium conficiendarum, volebat quod regrederetur. Item ponderabatur, quod in eiſdem litteris dabatur
3 acceſſus,† & in acceſſu non requiritur iuſtificatio prioris tituli: quia Papa per talem acceſſum videtur nouum titulum, ex cauſa illius ceſſionis, dare. Tamen replicabatur, pro parte impetrantis per obitum Fräciſci, qui concurrebat cum Dominico; quod iſta erant vera in præiudicium conſentientis: ſed hic Franciſcus nõ conſenſerat regreſſui, nec eius procurator, nec notitiam habuerat aliquam de illa narratiua facta in ceſſione Epiſcopi, ſed tantum Epiſcopus conſenſerat. Vnde, licet ille regreſſus potuiſſet nocere Epiſcopo, dicebatur per hoc, quod non debebat nocere Franciſco, qui erat tertius. Tamen fuit reſponſum, quod iſtud erat falſum, quod Franciſcus eſſet tertius; quia cum eſſet ſucceſſor Epiſcopi, licet eſſet ignarus regreſſus, conceſſi per obitum mediati, vel immediati ſucceſſoris: tamen dicebatur acceptaſſe ius illud, cum ſuis qualitatibus: cum regreſſus ſine conſenſu per Papam poſſit concedi. Nec obſtat quod Franciſcus aliud ius primæuum habuiſſet. quia Dominico ſufficiebat, quod ius ſuum etiam acceptaſſet, non contentus ſuo primæuo iure. Die Lunæ 21. Nouembris 1541. cauſa iterum poſita, dicebatur pro parte Dominici, quod
4 regreſſus, † vbi erat conceſſus ex cauſa ceſſionis, ſubſtinebatur, etiam quod cedens bonum ius non haberet. & ſufficiebat quod cedens de aliquo titulo doceret. prout pluries dicebatur in Rota iudicatum, & præſertim in vna cauſa Cæſaraugustana Archipresbyteratus de Darocoha, pro Hieronymo Tonſos, contra Petrum Villauerda. & tunc Simoneta oſtendit annotationes ſuas, in quibus atteſtabatur ita per antiquos Dominos, iudicatum fore. Et hoc ex pinguedine regreſſuum. nam non datur regreſſus
5 ad ius ceſſum, † ſed conceditur regreſſus ad ipſum beneficium, tam ex antiquo titulo, quàm preſentium vigore. ex quo arguitur mens concedentis, volentis valere regreſſum, etiam ſi prior titulus non ſubſiſteret. Cum enim ex duplici bono iure, non poſ-
6 ſet † beneficium ad aliquem pertinere. l. 3. §. ex pluribos. ff. de acquir. poſſeſſ. prædicta verborum pinguedo, arguit cõcedentem voluiſſe valere regreſſum, etiam ſi antiquus titulus nõ ſuffragaretur; & electio eſſet gratiati in petendo beneficium ex priori, vel ex nouo titulo. Et requirendo validitatem, antiqui tituli, dicta verba nihil operarẽtur,
7 & redderentur † fruſtatoria. contra, c. ſi Papa. de priu. in 6. Nec obſtabat ſecundũ eos, regreſſum habere cauſam de præterito, quia dicebatur, quod conſtabat de ceſſione, & ſic verificabatur cauſa præcedens. & cauſa ſo-
8 la ſufficit, † ad validitatem regreſſus, etiam ſi antiquus titulus no eſſet validus. cum non detur regreſſus ad ius priſtinum, ſed ad beneficium. Et etiam quod antiquum nõ ſubſiſteret, Papa voluit regreſſum reſeruare ex nouo titulo, & vigore præſentium. & ſic in euentum inualiditatis primi tituli, & ma-
9 gis, in reſeruatinis & ſimilibus † mentem conſideramus, quam nudum verborum ſonum. vt dicit Bal. in l. ſi in venditione. in fine. ff. com. prædior. Et tanto magis dicebatur in caſu iſto, in quo non ſolum erat re-
10 greſſus, ſed etiã acceſſus. & in acceſſu † ceſſat conſideratio iuris præambuli, prout ponit Caſſad. deciſ. vnica de pact. Pro parte contraria conſiderabantur duo caſus; quia aliquando, quis; non habens ius, cedebat in fauorem poſſeſſoris, ſeu habentis bonum ius, & poſſeſſor, vel habens bonum ius, conſentiebat reſeruationi regreſſus. Et tunc di-
11 cebatur, quod non erat neceſſarium † verificare ius ceſſum, ex quo regreſſus dabatur de conſenſu habentis bonum ius ad beneficium. Et iſto caſu militabant omnia ſupra dicta. Et aduerte, quia quando datetur de conſenſu poſſeſſoris non habentis ius, tunc etiam per talem conceſſionem, non præiudicaretur habenti bonum ius. Aut, & ſecundo, dicebatur, ceſſio fit à non habente ius in non poſſeſſorem, aut non habentem etiam ius, vt erat in caſu iſto. in quo preſupponebatur, quod Dominicus non haberet ius, & ceſſerat in Epiſcopum Caſtellimaris, qui etiam non habebat ius, & conſenſerat reſeruationi regreſſus. Et iſto caſu dicebatur quod talis regreſſus erat nullus: quia iſto caſu non poterat dari, niſi ad ius ceſſum, & non ad beneficium. nam Papa intendebat dare regreſſum de conſenſu. Si ergo cedens non habebat ius, nec etiam ceſſionarios in beneficio regreſſus ad beneficium non poterat dari, quia ſic præiudicaretur tertio nõ conſentienti; quod Papa non cedit facere aliis facile eſſet. vt quis haberet regreſſum ad omnia beneficia. Datur ergo iſto caſu regreſsus tantum ad ius. ſi ergo illud
12 ius eſt nullum, erit & regreſſus nullus. † Et licet in caſu noſtro, eſſet datus regreſſus nõ ſolum per deceſſum Epiſcopi Caſtellimaris, quo caſu ratio ſupradicta militabat, ſed etiam per deceſſum mediati vel immediati ſucceſſoris. & ex iſto capite, regreſſus videretur poſſe ſuſtineri, ex quo Franciſcus ſucceſſor erat poſſeſſor, & habens ius. Ta-
13 men dicebatur, quod regreſſus, † ab initio ſubreptitius & nullus, ceſſante defectu cauſæ ſubreptionis, non validatur, etiam de conſenſu alterius partis. ad not. per Abb. in capit. cum olim. col. 5.

colum. 5. num. 19. verſic. & nota ex textu
iux. gloſ. de re iudic. & facit c. ſi eo tẽpore.
de reſcript. in 6. Itẽ & ſecundo, dicebatur,
quod licet daretur per obitum ſucceſſoris,
quod Franciſcus non dicebatur ſucceſſor, ni
ſi reſpectu iuris ſibi per Epiſcopum tranſ-
lati, quod præſupponitur nullũ fore in per-
ſona Dominici primi cedentis, ergo regreſ-
ſus reſpectu illius iuris tantum, datus fuit.
Nam ſicuti in perſona Epiſcopi Caſtellima
ris, regreſſus ad beneficium non poterat in-
telligi, niſi reſpectu iuris Dominici ceſſi;
ita & in perſona ſucceſſoris. quoniam ex
14 perſona † ſucceſſoris, non immutatur con-
ditio obligationis, l. 2. §. ex ijs. ff. de verb.
obligat. Et ſicut ſi Franciſcus non acceptaſ-
ſet ius Epiſcopi, ſed obijſſet: regreſſus Domi
nico conceſſus etiam Epiſcopo mortuo, nõ
accepiſſet ius Franciſci, ſed illud ius tranſiſ-
ſet in impetrãtem. quia ſi aliter diceremus,
aperiretur via fraudibus, quia tertius non
habens ius, cederet, in non etiam habentem
ius, & reſeruaretur regreſſus, & per obitum
habentis bonum ius, caperet beneficium,
quod tamen non eſt intentionis Papæ. Non
obſtabat quod dicebatur, quod Franciſcus
conſenſerat pẽſioni, & in ſupplicatione erat
poſita clauſula, ſine præiudicio regreſſus, er
go dicebatur etiã conſenſiſſe regreſſui. Quia
reſpondebatur, quod Franciſcus conſenſe-
rat per procuratorem, quia erat abſens à
Curia, & in mandato non erat poſitũ quod
conſentiret regreſſui. Et licet ex tanto tem-
15 pore, † & quia ſoluerat penſionem, præſu-
meretur de omnibus per procuratorem cer
tificatus, iuxta conſ. Rom. 480. dicebatur
quod erat verum reſpectu pẽſionis. & quod
16 non ſufficit ſcientia actus, ſed etiam † om-
nium qualitatum. iux. gloſ. in verbo ſciuerit
in c. concertationi. de appell. in 6. Et dato,
quod ſciuiſſet quod procurator conſenſiſſet
17 cum illa clauſula, ſine † præiudicio regreſ-
ſus, dicebatur, quod illa clauſula nil noui
concedit, ſed ius ſiue bonum ſiue malum,
prout erat, dimittit. iuxta deciſ. 198. alias
8. de re iudic. in nou. Felin. in c. inter dile-
ctos. colum. 6. de fid. inſtrum. & in c. inter
monaſterium, colum. 2. de re iudic. Gemin.
conſ. 168. colum. 2. ad finem. Nec etiam
obſtabat, quod in caſu iſto, vltra regreſſum
18 eſſet cõceſſus acceſſus, de cuius natura † eſt
vt non requiratur verificatio boni iuris.
Quia dicebatur, quod ſicut intelligebatur re
greſſus de mente Papæ conceſſus ad ius ceſ-
ſum, ita & etiam acceſſus. Item non obſta-
bat clauſula, præſentium vigore, quia etiam
intelligebatur reſpectu iuris ceſſi. Pro iſta
parte dicebatur, quod verba ſupplicationis,
non ſimpliciter dabant regreſſum per deceſ-
ſum Caſtellimaris, & eius ſucceſſoris. quo
caſu, licet in perſona Caſtellimaris, regreſ-
ſus tantum cenſeretur conceſſus ex iure
cedentis, & ceſſionarij, ſed propter illa ver-
ba, & ſucceſſoris, cenſeretur concedi etiam
ex iure ſucceſſoris, ex quo emolumentum
Franciſcus ſucceſſor ex ceſſione ſenſerat, de-
19 bebat ſentire † illud emolumentum cum
ſuo onere, iux. tex. in l. cum pater. §. ſurdo.
de legat. 2. & obligatio, ſeu cõceſſio ex per-
20 ſona ſucceſſoris, † ampliari & augeri pote-
rat. iux. text. in l. ſi per imprudentiam. §. nõ
mirum. ff. de euict. & ponit Iaſ. in l. 2. §. ex
ijs. col. 2. de verb. obligat. Tamen in caſu
iſto, dabatur regreſſus ex perſona Caſtelli-
maris, & eius, mediati vel immediati, ſuc-
ceſſoris in dictis beneficijs. quo caſu dice-
batur, quod licet Franciſcus eſſet ſucceſſor
in iure, non erat tamẽ ſucceſſor in beneficio.
quoniam antequam Epiſcopus cederet in fa
uorem Franciſci, Franciſcus iam ius bonum
in beneficio habebat. & ſic non poterat ei
in beneficio ſuccedere, ſed tantum in iure.
21 Vnde cum non † conuenirent verba ſuppli-
cationis, nec etiam diſpoſitio ad vulgat.
l. 4. §. totiens. ff. de damn. infer. tandem
poſt longam diſputationem, maior pars
fuit pro cõfirmatione duarum ſententiarũ.

SVMMARIVM.

Poſſeſſio ciuilis, an veniat in obligatione generali omnium bonorum.

1 *In generali hypotheca omnium bonorum, an veniant bona tantum ciuiliter poſſeſſa.*
2 *In generali hypotheca, an veniant iura.*
3 *Poſſidens ciuiliter, quod remedium poſſeſſorium habeat.*
4 *Poſſeſſionis ciuilis effectus qui.*
5 *Hypotheca quomodo conſideretur in iuribus realibus.*

DECISIO CXCII.

Die Lunę 21. Nouemb. 1541. Dubitaui
ego in vna Romana vigintimillium,
pro D. Margarita Illuſtriſſ. de Auſtria, con
1 tra Creditores, An in hypotheca † genera-
li omnium bonorum, veniant bona, quorũ
poſſeſſio ciuilis tantum, tempore hypothe-
cæ, apud hypothecantem, & naturalis erat
penes alium. & ſic an illa poſſeſſio ciuilis,
veniret in hypotheca generali. Et fuit reſo
lutum, quod ſic, quia cum in creditorem, per
hypothecã tranſeant omnia iura quæ erant
penes debitorem, ſicut debitor ex ſola ciui-
li poterat, & habebat ius recuperandi natu-
ralem: ita & etiam creditor, cui omnia iu-
ra erant obligata. Nam non eſt dubium,
2 quod in generali † hypotheca veniũt iura.
* vt declarat Bart. in l. rem alienã. col. 4. de
pign. act. Salic. in l. cum res. C. ſi alien. res
pign. data ſit. & poſſidens ciuiliter habet
reme-

* Vide omnino Cinum, in l. cũ res col. fin. verſ. ſi vero agit ad poſſeſſionẽ C. ſi alien. res pig. data ſit.

3 remedium † recuperandæ & interdictum vti poſſidetis, etiam cõtra extraneum poſſeſſorem. l.1.in fine.cum ſequen. ff.vti poſſid. ergo & iſtud remedium tranſibit in creditorem. & non eſt dubium, quod poſſeſſio
4 ciuilis,parit omnes effectus,† vtputa præſeri ptionis, acquiſitionis fructuum. &c. Ergo habebit etiam iſtum effectum. Non obſtant notata per Bart. in l.ſi is cui. §. an vſufructus. & §.iura prædiorum.in fin.ff.de pign. Ang.de Aret.in §.item Seruiana. col.5. & ibi Iaſ. col.22. verſ. hinc ſumpta occaſione cum colum.ſequen.inſt.de act. dum volunt
5 quod † in iſtis iuribus realibus, quo ad hypothecam,conſideratur commoditas percipiendi fructus & Dux dictam commoditatem percipiendi fructus,non habebat tempore contractæ hypothecæ. Quia reſpondebatur, quod illud quod dicit Bart. & alij, procedit vbi illa iura nec actu, nec habitu non poſſunt habere illam commoditatem, poſſeſſio autem ciuilis, poteſt habere illam commoditatem; ergo veniet in obligatione generali.

S V M M A R I V M.

An per clauſulas de quibus hic, ſit ſufficienter derogatum.

1 *Pluribus obſtantibus concurrentibus,an vno ſublato,cenſeantur ſublata omnia.*

DECISIO CXCIII.

ALuarus de Sande, tempore traditæ ſibi poſſeſſionis de Theſauraria Eccleſiæ Placentinæ, promiſerat eidem Capitulo medio iuramento, de non impetrando licentiam à Sede Apoſtolica,de lucrandis fructibus in abſentia, & de impetrata non vtendo; alioquin ex tunc medio iuramento donabat, & remittebat dictos fructus eidem Capitulo. & ſucceſſiue, impetrauerat tria breuia, tamen ſuper ſecundo erat difficultas, in quo habuerat licentiam à Sede Apoſtolica, cum clauſula, non obſtantibus huiuſmodi,non obſtantibus præmiſſis, ac conſtitutionibus Apoſtolicis, necnon dictæ Eccleſiæ iuramento, & confirmatione Apoſtolica roboratis, etiamſi de illis obſeruandis, & non impetrandis litteris Apoſtolicis contra ea, ac litteris ipſis, etiam ab alio impetratis,non vtendo,ſeu per te,vel procuratorem tuum,iuramentũ quod tibi,quo ad hoc dumtaxat relaxamus, præſtiteris, ac omnibus illis, quæ in dictis litteris voluimus non obſtare,cæteriſq; contrarijs non obſtãtibus. Fuit dubitatum, coram D.Sarnenſe, die 21. Nouembris 1541. In vna Placentina denegationis fructuum. An per dictas clauſulas derogatorias,eſſet ſufficiẽter derogatum ijs,quæ Aluarus in ingreſſu ſuo promiſerat. Et fuit deciſum, quod non.quia licet duobus eſſet ſufficienter derogatum,videlicet,promiſſionibus de non impetrando, & de non impetratis vtendo: tamen tertiæ promiſſioni non erat ſufficienter derogatũ, dum videlicet dicit; quod donabat. &c. Et
1 regula eſt quod † quando ſunt plura obſtantia,vno ſublato non cenſetur reliquum ſublatum. c.ex tuarum.de auct. & vſu pall.l.ſi domus. de ſeruit.

S V M M A R I V M.

Cap. ſi electio,de elect. in 6. habet locum in præſentatione.

1 *Beneficium, non vacat per mortem præſentati qui non fuit inſtitutus, ſed per mortem primi.*

DECISIO CXCIV.

IN vna Paduana Parochialis de Aggere magno, coram D.Thoma de Thanis,die 21. Nouembris 1541. fuit reſolutum, quod c.ſi electio. de elect.in 6.haberet locum etiã in præſentatione.prout dicit Philip. Franc. in d.c. ſi electio. & Rota deciſ.269. alias 8. de iur.patr.in nou. Curt.in tract.iuriſpatr. in verbo.honorificũ.quæſt.42. Tamen dicebatur,quod per obitum Sebaſtiani, qui fue-
1 rat præſentatus & non † inſtitutus, non inducebatur noua vacatio, ſed vacabat per mortem primi. prout dicit Rota deciſ.pen. alias 6.de elect.in nouis. & Satnen. in ſuo tract.ſuper regul.Cancell. ſuper reg. de infirm.reſignan.quæſt.17.num.6. Verum erat tamen, quod perinde erat ac ſi eſſet noua vacatio,vt patroni potuiſſent de nouo præſentare, tamen debebant præſentare per obitum primi.

S V M M A R I V M.

Remiſſoria in prima inſtantia,in cauſa profana decerni poteſt.

DECISIO CXCV.

FVit dictum corã D.Mohedano, die 21. Nouemb.1541. Quod remiſſoria, poterat dari in prima inſtantia ſine fumo. dum tamen non eſſet longũ tempus, ꝙ cauſa penderet.& ita dedit in cauſa intellige profana.

S V M M A R I V M.

Aetas ad effectum gratiæ, ex coniecturis probatur.

1 *Aetas narrata, an probanda pro canonizatione gratiæ.*

2 *Et an plenarie probanda, vel ſufficiat probatio per coniecturas.*

DECI-

DECISIO CXCVI.

CORam D. Thoma 21. Nouembris 1541. fuit dictum, quod quo ad canonizatio-
1 nem † gratiæ, licet quis teneretur probare ætatem in gratia narratam, iux. dicta per Felin. in c. conſtitutus. in princ. de reſcript,
2 non tamen plenaria † probatio requirebatur, ſed ſufficiebat quod ex coniecturis probaretur. vt per Bart. & Bal. in l. cum te. C. de probat. faciunt quæ dicit Alciat. in tract. præſumpt. pag. 240. in 14. præſumpt.

SVMMARIVM.

Probatio valoris, non inducit nullitatem tituli ad effectum purgationis attentatorum.

DECISIO CXCVII.

PRobatio non veri valoris, non inducit nullitatem tituli, vt dicatur de non iure conſtare, ad effectum vt quis non ſit ſuper attentatis audiendus. quia licet ſit probatum, tamen ex aduerſo poteſt contrariū probari. quia probatio non excludit probationem. Et ideo hoc ſtante, fuit concluſum quod attentata debebant purgari. 21. Nouembris 1541. coram D. Thoma.

SVMMARIVM.

Sufficit docere de tribus ſententijs abſque proceſſu, ad effectum moderationis inhibitionis.

1 *Sententia præſumitur valida, & qui vult dicere de nullitate, an debeat docere de proceſſibus.*
2 *Non creditur ſententiæ, niſi doceatur de proceſſibus ſecundum ſtylum Rotæ, ſed quomodo intelligatur.*

DECISIO CXCVIII.

FVit concluſum in vna Valentina matrimonij, coram D. Marſicano, die 21. Nouembris 1541. quod ad effectum moderationis inhibitionis vigore commiſſionis, in qua dicebatur, vt conſtito de tribus conformibus, Auditor inhibitionem moderaretur, & cauſam ad partes remitteret, quod ſufficiebat, quod petens moderationem inhibitionis, produceret tria inſtrumenta ſententiarum, & ille qui dicebat de nullitate
1 debebat docere de proceſſibus † quia pro ſententijs præſumebatur. & illud quod dicitur, quod Rota ſemper tenuit, quod non credit ſententiæ, niſi doceatur de proceſſu,
2 fuit † dictum, quod procedit vbi ageretur, vt Rota ſententiam exequeretur, vel ex ea vellet iudicare. ſed ad effectum remittendi, ſufficiebat, quod conſtaret de tribus. Et D. Marſicanus atteſtatus fuit quod alias ita Rota reſoluerat.

SVMMARIVM.

Iuspatronatus parochianorum, an præſumatur ex vſurpatione, an ex fundatione, & dotatione.

1 *Iuſpatronatus parochianorum in Italia præſumitur ex vſurpatione, & quare, Immemorabili quaſi poſſeſſione præſentandi data poteſt allegari quicumque titulus.*
2 *Quod tempus dicatur immemorabile, vt quilibet titulus allegari poſſit.*
3 *Et an poſſit allegari Titulus, licet non ſit in articulis allegatus.*

DECISIO XCIX.

IN vna Lucana canonicatus, & præbendæ fuit reſolutum, coram D. Mohedano, die 21. Nouembris 1541. quod ſi populus erat in poſſeſſione præſentandi, non tamen probabatur tempus immemorabile, quod iuspatronatus, per hoc non præſumeretur ex fundatione, vel dotatione, ſed potius ex vſurpatione, per dictum Ant. de But. in c. dilectus. de offic. legat. & quia Speculat. * in tit. de iurepatr. dicit, quod
1 in Italia * præſumuntur † ex vſurpatione, ſed ſi eſſemus in tempore immemorabili, quod populus poſſet allegare titulum, quem voluiſſet etiam ex fundatione, vel dotatione. iuxta not. per Abb. in c. querelam. colum. 3. in fine. verſic. vtile eſt ergo. &c. de elect. Alex. in c. hortamur col. fin. verſic. eſt ergo. 71. diſt. Abb. conſ. 76. in 1. dub. vol. 2. Dec. conſil. 126. col. 1. verſic. nec obſtat ſi dicatur. & Bal. in l. cum ſuper. C. de rei vendic. Feder. conſ. 234. col. pen. verſic. ad propoſitum. Felin. in c. cauſam. col. pen. de præſcript. & in tractat. quando lit. Apoſtolicæ. colum. fin. verſ. conſidera tertio. Alex. conſ. 7. col. 4. verſic. accedat ad hoc quod voluit. vol. 4. & omnino Roch. vbi clare iſtud videtur dicere, in tractat. iurispatr. in verbo ipſe, vel is à quo. q. 36. & maxime in princ. 4. col. verſ. placet tamē mihi. &c. & melius col. 6. verſic. circa alium punctū. *

* Speculat. quem refert Curtius in tract. iurispatr. in verbo ipſe, vel in quæſt. 36. colum. 5. verſ. pro hac etiam opinione.

* In Italia ideo præſumuntur ex vſurpatione, quia propter receſſū Curię ab Italia omnes Domini, & populi eſſe cœperunt tiranni, & iura Eccleſiæ modo ſuotrectare cœperunt. Et quod in Vniuerſitate non præſumatur ex vſurpatione, poteſt colligi ex ijs quæ dicit Lambertin. in tract. de iur. patr. fol. 100. pag. 2 in 9. art. 11. q. princ. 2. p. primi libri. & Rochus in ſuo tract. iurispatr. in verbo conſtruxit. q. 20.

* Et vide quid alias reſolutū fuit in materia ſup. deciſ. 35. & vide infra deciſ. 206. quod tempus dicatur immemorabile, vt quilibet titulus allegari poſſit. Et die 16 Ian. 1545. in vna Pennenſi Abbatiæ de Ciuita Quana pro D. Ceſare de Firmo, maior pars inclinabat quod dato quod tractaretur de iurepatronatus Domini illius Caſtri, tamē quia probabatur tempus immemorabile, quod poſſet allegari titulus ex fundatione, dato quod non eſſet allegatus in articulis, ſuper quibus teſtes erāt examinati. vt hoc ſentit expreſſe Fel. in c. cauſam quæ col. 4. de præſcript. Et tanto magis fuit dictum in illo caſu in quo præſentantes dicebantur ex fundatione.

I SVM-

SVMMARIVM.

Indultum de conferendis beneficijs ad col lationem ſuam ſpectantibus intelligitur de beneficijs, in quorum quaſi poſſeſſ. conferendi Cardinalis exiſtit.

1 *In collatione an attendatur quaſi poſſeſſio vel ſit videndum ad quem ſpectet.*
Indulta non ampliant iuriſdictionem ordinariam, ſed remouent ſolum obſtacula.

DECISIO CC.

Coram D. Marſicano die 28. Nouembris 1541. fuit dubitatum. An indultum Cardinalis de conferendis beneficijs ad collationem ſuam de iure ſpectantibus, comprehendat beneficia, in quorum poſſeſſione conferendi alius erat, licet de iure col latio ſpectaret ad eum ex quo erant in ſua diœceſi. Fuit deciſum quod non, per conſ. Calder. 23. de præben. & deciſ. 5. Biſign. de præben. in quibus habetur quod attendi
1 tur quaſi poſſeſſio † conferendi, non autem quod de iure ita ſpectet. Et quia indulta nil aliud faciunt, niſi remouere obſtacula, non autem iuriſdictionem ordinariam ampliant, vt per Caſſador. deciſ. 3. de priuileg. ſi ergo remoto indulto, Cardinalis ordinarius conferre non poterat ſtante alio in quaſi poſſeſſione conferendi, ergo nec ſtante indulto.

SVMMARIVM.

Extincta poſſeſſione hypothecata, nihilominus competit Saluianum.

1 *Hypothecata re perempta ſoluitur hypotheca. An procedat in Saluiano.*
2 *In Saluiano quid probandum.*
3 *Saluianũ, an detur contra tertiũ, & quare.*

DECISIO CCI.

Eadem die 28. Nouembris 1541. Dubitaui ego in cauſa Romana vigintimillium pro Illuſtriſſima Domina, contra creditores, poſito quod Dux tantum ciuiliter poſſederit, & illa poſſeſſio ciuilis, venerit in generali obligatione bonorum, An per obitũ Ducis hypotheca extincta fuerit. Et pro parte affirmatiua dicebatur quod ſic, quia per mortem Ducis erat amiſſa poſſeſſio, &
1 illa quæ erat pęnes creditores erat noua. † & perempta re hypothecata ſoluitur hypotheca. l. ſicut. ff. quib. mod. pig. Et pro iſta parte allegabatur Bart. in l. rem alienam. col. 3. verſ. ſed contra hoc oppono. ff. de pignor. actio. & ibi Salic. col. 3. verſ. quæro quinto. & Cyn. in l. cum res. col. 2. C. ſi alien. res pign. & ibi Salyc. col. fin. verſic. quæro quinto. Contrarium fuit deciſum, quoniam prædicta procedunt in hypothecaria, ſecus
2 autem eſt in Saluiano interdicto, † in quo non eſt neceſſarium, niſi probare poſſeſſionem defuncti & poſſeſſionem tertij. Et ideo Saluianum datur contra tertium poſſeſſo-
3 rem, † dato quod poſſeſſio hypothecata, ſit amiſſa. l. 1. ff. de Salu. interdict. Et ita iſtam differentiam ſentit Bart. in d. l. rem alienam eolum. 4. verſ. item oppono contra prædicta. &c. ff. de pign. act. Neguſan. in tract. de pign. in 3. par. 8. part. princ. quæſt. 6. & 7. & facit text. in l. 2. C. de Sal. interdict. vbi datur contra hæredes.

SVMMARIVM.

Alimenta an debeantur eiecto à religione, prætendenti ſe iniuſte eiectum, dum cauſa diſputatur.

DECISIO CCII.

Georgius Bergomenſis Frater S. Saluatoris, per ſuperiores inquiſitus, fuerat priuatus habitu. & facta priuatione, proceſſus ſecundum ſtatuta, & conſuetudinem religionis, erat combuſtus, ita vt de cauſa priuationis non apparebat. Agebat Georgius ad reſtitutionem, & dicebat ſe ſine cauſa priuatum, quia de ea apparere non poterat. Exaduerſo fuit articulata, & vt prætendebatur, probata conſuetudo ita procedẽdi, per quadraginta annos. Sed antequam ſuper dicta probatione diſputaretur, petebat Georgius alimenta, & expenſas litis. per not. per Abb. in c. ſi quis contra in repet. col. 20. verſ. ſed quam formam ſequetur Abbas. & in c. cũ contingat. col. 10. verſ. ſed quam formam ſequetur Abbas. &c. de for. compet. & Guid. Papæ deciſ. 561. & Afflict. deciſ. 10. cum ſeq. & per deciſ. Rotæ 305. alias 10. de iudic. in nouis. In contrariũ inclinauit maior pars Dominorum, die 28. Nouemb. 1541. quia conſiderabatur, quod Georgius non erat in poſſeſſione monachatus. per not. per Bar. in l. ſi negēt. ff. de alien. liber. & in iſto caſu procedunt deciſiones ſuperius allegatæ. Et dum dicebatur ꝙ Georgius prætendebat ſe eſſe iniuſtè eiectum & ſpoliatum; reſpondebatur, quod ex quo fratres prętendebant, ſecum iuxta conſtitutiones, & conſuetudinem religionis proceſſiſſe, quam conſuetudinem prętendebant probaſſe, quod in primis erat videndum, an verum eſſet quod talis conſuetudo eſſet probata. & ad hoc bene facit deciſ. Aegidij 88. & fuit allegatus Felin. in cap. cum dilecta. col. 19. verſ. Monachus non agit. &c. cum ſequen. col. de reſcript.

SVM-

SVMMARIVM.

In delictis grauibus, & etiam in leuibus Epiſcopus non poteſt procedere ſine conſilio Capituli.

1 *Crimen falſi graue.*
2 *Simoniæ crimen graue.*
3 *Concubinatus publicus graue crimen.*
4 *Epiſcopus in arduis, non poteſt procedere ſine conſilio Capituli.*
5 *Procedens contra inhibitionem Rotæ, an incidat in cenſuras.*
6 *Epiſcopus ſine conſilio Capituli in criminalibus, an aliquid ſtatuere poſſit, & num. 7.*

DECISIO CCIII.

IN vna Zamorenſi iuriſdictionis, coram D. Io.Paulo, die 28. Nouembris 1541.
1 fuit reſolutum, quod crimen † falſi graue
eſt, per not. per Hippol.ſing.163.& in rub.
de falſ.col.3.verſic. & circa hanc materiam
2 falſi. Item crimen ſimoniæ † graue eſt, vt
per text. in c.& ſicut ſimoniaca.&c. & cap.
tanta. de ſimon. Io.de Anan. in c.quotiẽs.
in 1.not. & in cap.accuſatum. de ſimon. &
Hoſtien.in c.ſicut. de ſimon. Et de iſtis duobus,quod connumerentur inter grauia delicta,ponit Archid. in c.alias.25.diſt. Item
3 crimen † concubinatus publici, propter no-
torietatem, & continuationem graue eſt,
quia dignum depoſitione. c. at ſi clerici,vbi
Abb. de iudic. Dicebatur ergo, quod quia
procedere in iſtis criminibus,erat circa ar-
4 dua † procedere, quod Epiſcopus ſine conſi
lio Capituli non poterat procedere. c. no-
uit. & c. quanto. de ijs quæ fiunt à prælat.
c.1. vbi Hoſtien. Ant. Card. & Abb. de ex-
ceſſ. prælat. & cum proceſſiſſet contra inhi-
5 bitionem † Rotæ, quod inciderat in cenſu-
ras. Et dato quod iſta crimina forent leuia,
tamen dicebatur,quod ex quo contra capi-
tularem vel clericum proceſſerat, quod non
potuit etiam ſine cõſilio Capituli. quia etiã
in leuibus, nil poteſt ſtatuere, & diffinire.
6 Epiſcopus † ſine cõſilio Capituli in crimina
libus. per text. in c.ſi quid. & c. Epiſcopus
nullius.15.q.7. & in c.ſi quid.86.diſt.tenuit
Abb.in c.1. de exceſſ.prælat. & eſt text. ſe-
cluſa conſuetudine. in c.2. de conſuet.lib.6.
& fuit allegatus Bertach. in tract. de Epi-
ſcopo. in 4. parte 3,lib.in 7.quæſt. Non ob-
ſtat, quod Abb. dicat in c.nouit. de ijs quę
7 fiũt à prælat.quod † Epiſcopus poteſt mino-
ra negotia ſine Capitulo expedire, quia lo-
quitur de negotijs extraiudicialibus. ſecus
eſt autem in iudicialibus, & quibus requi-
ritur ſolemnitas iudicij.

SVMMARIVM.

Examen ſi fiat per contradictam non docto de abſentia,validum eſt.dum tamen in proceſſu cauſæ,poſtea de abſentia illo tempore, conſtet.

DECISIO CCIV.

VOluerunt Domini in vna Triuentina, coram D.Mohedano, die 2. Decembris 1541. quod teſtes, qui erant examinati citata parte ad videndum iurare per contradictas, non docto de abſentia illius, eſſent valide examinati. dum tamen poſtea, in proceſſu cauſæ conſtaret legitime de abſentia, eo tempore quo per contradictas fuit citatus.& ita dixit D.Marſicanus quod alias fuit reſolutum in Rota.

SVMMARIVM.

Aliud eſt derogare gratijs Auditorum, & aliud priuilegijs.

1 *Gratiæ facta Auditori Rotæ, an dicatur derogatum ſi non ſit derogatum priuilegijs Auditorum.*
2 *Derogatio ſpecialis requiritur in priuilegijs Auditorum Rotæ.*

DECISIO CCV.

IN vna Legionenſi de Villa Muzar, coram D.Sarnenſe pro Ludouico de Torres,contra Ludouicum del Mila,die 11.Decembris 1541. fuit dictum, quod licet gratia dicti Ludouici derogaret gratijs Auditorum Rotæ, & per conſequens derogando, & faciendo mentionem de Auditoribus, derogaret collegio Auditorum, cum nil aliud eſſet collegium quã Auditores. Tamen quia
1 in illa gratia,non erat † derogatum priuile
gijs Auditorum, quod derogatio non eſſet
ſufficiens, vt ipſe Ludouicus præferri poſſet
Auditori.quia aliud erat quod derogaretur
gratijs Auditorum, & aliud priuilegijs. &
dato quod eſſet derogatum gratijs, non ta-
2 men per hoc derogatum † erat priuilegijs,
immo requirebatur ſpecialis derogatio.

SVMMARIVM.

An tempus octuagintaquinque annorum dicatur tẽpus immemorabile, vt quilibet titulus,etiam fundationis allegari poſſit.

1 *Tempus immemorabile, quod dicatur.*
2 *Tempus antiquiſſimum quod dicatur.*
3 *In immemorabili probata per teſtes, quid deducendum.*
4 *Tempus centum annorum dicitur tempus longiſſimum.*
5 *Immemorabilis, an debeat eſſe centum annorum, vt in iurepatronatus quilibet titulus allegari poſſit.*

DECISIO CCVI.

Et vide i 2.par. annotat. mearum, deciſ. 204. vbi Rota in vna Bononienſi tenuit, quod in inſtrumentis tēpus nonagintanoué annorũ eſſet antiquum.

FVit dubitatum in vna Lucana canonicatus & præbendæ, coram D. Mohedano, die 2. Decembris 1541. An tempus * octuaginta annorum, quod probabatur per
1 inſtrumēta, diceretur † tempus immemorabile, itaut quis poſſet allegare titulum quē voluiſſet, & ſic dicere iuspatronatus compe tere ſibi ex fundatione. Et licet variæ ſint opiniones, quod tempus dicatur antiquiſſi-
2 mum.† ita ut voluerit Socin.conſ.15.vol.1. quod tēpus quinquaginta annorum. & idē Socin. conſ.79. vol.1. voluit, quod tempus ſexaginta annorum. & de alijs temporibus vt per Alex. & Iaſ. in l.cum aliquis. C. de iur.delib. Et fuit dictum, quod alias Rota fuit arbitrata, quod tēpus ſeptuaginta annorum eſſet tempus antiquiſſimum, vt in vna Bononiēſi, de Ghiſelerijs. Tamē in iſto caſu, fuit concluſum quod tempus 85. annorum, non eſſet antiquiſſimum, & ſic imme morabile. tamen quia hic probabatur tempus per ſcripturas, & ſicut habebatur proba tio iſtius temporis, poterat probari de anti quiori tempore per ſcripturas. quod ſecus eſt ſi eſſemus in probationibus per teſtes.
3 quia tunc † cum ſit deducendum tempus infantilis ætatis, & ſic ad minus nouem annorum, teſtis qui deponeret de tempore octuagintaquinque annorum, ſatis diceretur deponere de tempore antiquiſſimo. Itē quia licet in alia materia ſit arbitrarium, conſideratis multis qualitatibus; tamen quia in iſta materia. DD. volunt tempus im memorabile, vt per Felin. in c.cauſam quæ de præſcript. capiemus tempus præciſè cen
4 tum † annorum, quod longiſſimum tempus hominis eſt. & quia, vt ſuperius deciſ.199. fuit dictum, quod poſt tempus immemorabile poteſt allegari quilibet titulus, & ſic poteſt allegari præſcriptionis titulus. Sed ille non poteſt haberi, niſi ſpatio centum
5 annorum. † vt per Curt. in tract.iuriſpatr. in verbo, ipſe, vel is à quo. quæſt.36. col.6. verſ.circa aliud punctum.&c. Et ſic fuit cōcluſum, quod tēpus octuagintaquinque annorum, non ſufficiebat. Domini tamen dicebant, quod ſi vltra inſtrumenta, probaretur fama per teſtes, quod tunc forſan tempus poſſet dici immemorabile, ita ut quilibet titulus, etiam fundationis, allegari poſſet.

SVMMARIVM.

Sufficit quod citatio in duobus locis legitimè exequatur, licet in parochiali de qua agitur, non ſit legitime exequuta.

1 *Citatio eſt bona, facta diligentia de reperiendo citandum in partibus, ſi non fuerit repertus affixa citatione in valuis parochialis.*

DECISIO CCVII.

COram D. Mohedano, die 5. Decembris 1541. fuit dictum, quod citatio eſſet
1 bona, facta diligentia † de reperiendo citādum in partibus, & non fuerit repertus, affixa copia citationis in valuis parochialis de qua agebatur, licet non probaretur quod ibi eſſet affixa citatio originalis. dum tamē citatio eſſet legitime exequuta in duobus lo cis, prout erat in caſu illo, in Eccleſia cathedrali, & quadam collegiata. quia deciſio nes noſtræ volunt, quod ſufficiat, quod citatio in duobus locis exequatur.

SVMMARIVM.

Subrogatio vbi eſt in forma gratioſa, poteſt apprehendi poſſeſſio abſque vitio attētati. ſecus vbi eſt in forma rigoroſa.

DECISIO CCVIII.

FVit dictum in vna Calaguritana coram D. Thoma de Thanis. 5. Decemb. 1541. quod quando ſubrogatio beneficij litigioſi eſt conceſſa in forma gratioſa, ꝙ tunc ſubrogatus, etiam lite pendente, propria auctoritate poteſt apprehendere poſſeſſionem abſque vitio attentati. ſecus eſt quando eſt in forma rigoroſa. tunc qua bulla dirigitur Auditori, ſi pars abſque licentia iudicis poſſeſſionē ingrederetur, tūc diceretur attētare.

SVMMARIVM.

De alternatiua debet fieri mentio in derogatione.

1 *Gratia conceſſa in menſibus ordinarijs quomodolibet conceſſis, an comprehendat etiam menſes alternatos.*

Menſes alternati ſunt menſes ordinarij.

2 *Diſpoſitioni quando cenſeatur ſufficienter derogatum ſtante decreto Papæ.*

3 *Regula reuocatoria indultorum, an compre hendat alternatiuam.*

Alternatiua non eſt noua conceſſio, ſed tantum eſt remotio obſtaculi.

DECISIO CCIX.

IN vna Virdunenſi, coram D. Sarnenſi, die 5. Decembris 1541. fuit dictũ, quod gratia Alexandri Ruffini, conceſſa in menſi-
1 bus ordinarijs † quomodolibet conceſſis, cō prehendebat etiam menſes alternatos: quia menſes alternati, erant menſes ordinarij, & tanto magis ſtante illa vniuerſali, quomodolibet. Tamen fuit dictum, quod ex quo in gratia Alexandri, non erat facta mentio de alternatiua Capitulo conceſſa, & ſic non erat ei derogatum ſufficienter
2 propter † decretum Papæ in ea appoſitum, prout

prout dicit Felin. in c. cum ex officij. col. fin. verſ. quid autem ſi Epiſcopus de præſcript. quia de alternatiua debet fieri metio. Item in eadem fuit dictum, quod in regula reuo-
3 catoria † indultorum, non venit alternatiua. quia alternatiua eſt remotio obſtaculi, & ſic Papa nil videtur de nouo concedere, ſed tantum obſtacula impedientia iuriſdictionem ordinariam, remouere.

SVMMARIVM.

In dubio præſumitur hæredes extare.

1 *Hæredem quis habere, an præſumatur, & quando.*
2 *Poſſeſſio quando vacat, an ſit neceſſaria ſcientia, & patientia.*
3 *Scientia quando præſumatur.*

DECISIO CCX.

Fvit dubitatũ in cauſa Romana vigintimillium, inter Illuſtriſſimam Dominam ex vna, & Creditores ex alia, An ex quo creditum montis cantabat ſub nomine hæredũ Coſmi de Medices, an præſumeretur hæredes Coſmi extare. Et fuit reſolutum, quod ſic. per gloſ. in l. ex facto. ſ. fin. ff. ad Trebell. & per Bart. & Paul. de Caſtr. in l. ſancimus. ſ. cum autem. C. ad Trebell. vbi Paul. dicit
1 præſumitur † quis habere hæredem, donec ſit proclamatum, & non reperiatur hæres. In caſu noſtro non erant factæ iſtæ proclamationes. Item & ſecundo, fuit dubitatum, poſito quod præſumatur, an Alexander potuerit quærere quaſi poſſeſſionem exigendi fructus dicti crediti, abſque ſcientia * dictorum hæredum, dato quod non probetur, hæredes Coſmi eſſe in quaſi poſſeſſione exigendi. Et fuit reſolutum quod ſic. quia ex quo poſſeſſio, tempore quo Alexander incepit exigere erat vacans, & tractabatur de præiudicio poſſeſſionis, in qua nulli fiebat
2 præiudicium, ex quo vacabat, † quod non erat neceſſaria ſcientia, & patientia hæredũ per not. per Innoc. in c. bonæ. 2. col. 1. in fine. cum ſequenti. de poſtul. prælat. & per Bal. in l. 2. col. 4. C. de ſer. & aqua. Immo dicebatur, quod ex quo eramus in multiplicitate actuum, quia per decem & octo menſes exe
3 gerat, præſumebatur † ſcientia. per not. per Innoc. in d. c. bonæ. in d. 1. col. & ſequen. & Abb. in c. cum Eccleſia. col. 5. de cauſa poſſeſſ. & propriet. Fuit reſolutum 5. Decembris 1541.

* Vbi poſſeſſio vacat. nõ requiritur ſcientia, & patientia.

SVMMARIVM.

Poteſt quis condemnari in expenſis, non probatis moleſtationibus.

DECISIO CCXI.

Die 9. Decembris 1541. fuit reſolutum coram me, in vna Callaritana canonicatus, & præbendę abſolutoria, in cauſa quę erat commiſſa ſuper iactationibus, & moleſtationibus, cum condemnatione expenſarũ non probatis moleſtationibus, ſeu iactationibus, quod eſſet bene lata, & ille bene eſſet condemnatus in expenſis ratione contumaciæ. quia debebat cedere. * Faciſſe ad iſtã decisionem quæ poſui infra deciſ. 316. in illa deciſ. quis dicatur actor, & quis reus.

SVMMARIVM.

Decreta remiſſoria ad excuſandum à delicto in materia exequutiua, etiam abſque fumo.

1 *Poſſidens non eſt ſua poſſeſſione priuandus, lite pendente.*
2 *Remiſſoria non conceditur in attentatis à Rota.*
3 *Remiſſoria in profanis decernitur abſque fumo maxime in exequutiuis.*

DECISIO CCXII.

Die 12. Decembris 1541. in vna Zamorenſi iuriſdictionis, coram D. Io. Paulo in qua Capitulum Zamorẽſe commiſerat cauſam ſuper iuriſdictione, quam prætendebat habere in clericos Eccleſiæ. & commiſſa, cauſa, fuerat inhibitum Epiſcopo, & Vicario. & Vicarius non obſtãte inhibitione pro ceſſerat contra clericos. Pro parte Capituli agebatur, vt Vicarius declararetur incidiſſe in cenſuras, & pęnas contentas in inhibitione. Replicabatur pro parte Vicarij, ꝙ Epiſcopus ante inhibitionem erat in poſſeſſione
1 procedendi, & ideo lite pendente † nõ erat ſua poſſeſſione priuandus. ad c. 1. vt lit. penden. Et ꝙ eſſet in poſſeſſione, ſeu quaſi produxit quoſdã teſtes in partibus examinatos, licet nulliter. & ſic ſtãte iſto fumo, petebatur quod decerneretur remiſſoria. Dicebatur ꝙ remiſſoria non erat decernenda, ex quo eramus in attentatis: quia clare cõſtabat quod Vicarius proceſſerat poſt inhibitionẽ. & cũ
2 eſſemus † in attẽtatis, Rota non ſolebat remiſſoriã decernere. Fuit reſolutum, ꝙ ſi erat pronunciãdum diffinitiue Vicariũ attentaſſe, quod tunc non daretur remiſſoria, ex quo clare cõſtabat de attentatis. & quoad excuſandum ab attentatis, Rota non ſolet decernere remiſſoriam, niſi ſtante maximo fumo, prout dicit Caſſador. in collectis ſuis, qui nõ aderat. Sed quia hic nõ procedebatur vt ſuper attẽtatis pronũciaretur, ſed via exequutiua ad incurſum cenſurarũ, & pęnarum, & ſic agebatur vt declararetur deliquiſſe, & exequutiue, ita vt illa declaratio haberet vim triũ, immo pluſquã trium, quia ad exequutionẽ deueniebatur; quod ad excuſandũ

I 3 cum

cum à delicto daretur remiſſoria, etiamſi
3 nõ extaret aliquis fumus. quia † in materia
profana abſq; fumo decernitur remiſſoria
& maxime in materia exequutiua.

SVMMARIVM.

Prorogatio remiſſoriæ ad duos menſes, ex cauſa de qua hic.

DECISIO CCXIII.

IN cauſa Bononienſi pro Bentiuolis, contra Lipum, in qua erat decreta remiſſoria in ciuitate Bononiȩ ad tres menſes, quibus finitis erant dati duo alij, in quibus apparebat de negligentia Bentiuolorum in non exequendo. Tamen ad conuincendum eos in maiori contumacia, & quia cauſa erat maximæ importantiæ, fuit dictũ quod darentur duo menſes, quibus durantibus deberent adducere teſtes, quos volebant examinare ad Curiam. & pro teſtibus impeditis tam de iure quàm de facto, fieret examen in dicta Ciuitate Bononienſi.

SVMMARIVM.

Admiſsio ad ceſsionem bonorum in materia ſpolij, ad effectum vt ageret in petitorio, in caſu de quo hic.

DECISIO CCXIV.

IN * vna Toletana della Strella, coram D. Io. Paulo, die 12. Decembris 1541. pro Martino de Corduba, contra Epiſcopũ Solis. pro fructibus & expenſis, in quibus Martinus erat condemnatus per tres ſententias in materia Spolij, fuit Martinus admiſſus ad beneficium ceſſionis pro dictis fructibus, & expenſis, pro illo tẽpore pro quo non fuerat in eo dolus, puta vſque ad primam ſententiam, quia vſque ad illam dicebatur, quod Martinus non erat in dolo, ex cauſis tunc deductis. Pro alio vero tempore, in quo erat in dolo, fuit dictum, quod non admitteretur, ſed realiter ſatisfaceret, per deciſ. 83. alias 22. de reſtit. ſpoliat. in antiquis, quæ conſiderat dolũ, ad hoc vt nõ admitteretur in petitorio. Et in illo caſu agebatur de admittendo Martino in petitorio, facta ceſſione bonorum vſque ad illud tempus, in quo non erat dolus. Tamen fuit dictum, quod illa ceſſio debebat eſſe realis antequam admitteretur ad agendum. id eſt, vt Martinus hic, aſſignaret fructus beneficiorum, & daret liſtam bonorum medio iuramento. ad hoc vt ſi reperiretur in mendacio poſtea, non eſſet dignus illo beneficio ceſſionis, & præfigeretur terminus Epiſcopo ad capiendam poſſeſſionem. qua capta, vel ſi ſtaret per eum procederetur poſteà in petitorio.

* Et infra deciſ. 245.

SVMMARIVM.

Per illa verba, in menſibus, quomodolibet ordinarijs collatoribus conceſſis, veniunt menſes alternati.

1 *Alternatiuæ, an ſit in ſpecie derogandum & num. 2.*
3 *Priuilegijs de conferendo an cenſeatur derogatum ſub verbis generalibus.*

DECISIO CCXV.

HAbebat Alexander Ruffinus priuilegium, vt poſſet acceptare vigore ſuæ gratiæ expectatiuȩ, etiam in menſibus, ordinarijs collatoribus quomodolibet conceſſis. Fuit reſolutum per maiorem partem 12. Decembris 1541. quod propter illam dictionem, quomodolibet, quæ eſt vniuerſalis, quæ comprehendit menſes quocumque modo conceſſos, quod poſſet acceptare etiã in menſibus alternatis: quia menſes aut per regulam, aut per alternatiuam cõceduntur. Hic autem dicitur, quod poſſit acceptare in menſibus quomodolibet conceſſis, ergo per regulam, & alternatiuam conceſſis. Tamen dicebatur, quod ex quo non erat derogatũ
1 alternatiuæ † in clauſula, nõ obſtantibus ex
tali defectu non poterat acceptare in menſe alternato: quia vltra illud, quod dabatur facultas acceptandi in menſibus quomodolibet Ordinarijs conceſſis, dicebatur quod
2 erat neceſſarium, quod alternatiuæ † derogaretur, de qua Rota tenuit quod ſpecialis mentio debebat fieri. Et licet in clauſulis diceretur, non obſtantibus quibuſuis priuilegijs, indultis, prȩrogatiuis, & litteris Apoſtolicis, &c. & alternatiua poſſet dici priuilegium, ſeu indultum; tamẽ dicebatur quod nunquam ſub verbis generalibus de priuile-
3 gijs, & indultis † non cenſetur derogatum
priuilegijs de conferendo. & quod ita ſemper Rota tenuit, & per conſequens alternatiuis.

SVMMARIVM.

Ad reuocandam poſſeſsionem vt attentatam, quid debeat probari.

1 *In attentatis quid ſufficiat probaſſe, & numer. 5. & 6.*
2 *Actũ faciẽs qui poteſt eſſe licitus, & illicitus in dubio præſumitur feciſſe actum licitũ.*
3 *Attentare an aicatur, habens poſſeſſionem à tertio.*
4 *Executoriales an comprehendant intruſos, & intrudendos.*

DECI-

DECISIO CCXVI.

FRatres Sanctæ Mariæ Nouæ, narrantes ſe locaſſe Caſale quoddam Iacobo Zãbeccario, commiſerunt cauſam ſuper nullitate locationis, & iactationum, & moleſtationum. vigore cuius fuit inhibitum, & poſt inhibitionem probabatur, Iacobum in Caſale immiſiſſe animalia ad paſcendum. petebatur iſtam immiſſionem, tãquam attentatam reuocari, ex quo poſt inhibitionẽ
1 Et quod Fratres non tenebantur,† niſi probare attentatum. per deciſ. 89. aliàs 10. de appellat. In antiquis. licet non probet poſſeſſionem attentatam. Contrarium fuit reſolutum: quia faciens actum, qui poteſt eſſe
2 licitus, † & illicitus, in dubio præſumitur feciſſe actum licitum, l. non ſolum. §. ſed vt probari. ff. de nou. oper. nunc. Hic poteſt eſſe licitus, puta continuando primam poſſeſſionem, ſi eam prius habebat, licet non
3 probaret. Item, etſi † à tertio poſſeſſore habuiſſet; non diceretur attentaſſe. vt per Ægid. deciſ. 349. ergo ex quo, aliquo caſu, potuit actum licitum feciſſe, præſumetur ita; niſi contrarium doceatur. Et in ſimili facit
4 quod exequutoriales † comprehendunt intruſos, & intrudendos, & tamen non ſufficit probare, quod quis hodie poſſideat: ſed neceſſarium eſt probare, quod lite pendente inceperit poſſidere. Non obſtat d. deciſ. 89. aliàs 10. de appellat. in antiquis:
5 quia ſeipſam declarat,† dum dicit. Et hoc verum, niſi ille, contra quem petuntur attentata reuocari, de iure communi, & ex cauſa veriſimili, præſumatur poſſidere, pro ut eſt in caſu noſtro, in quo ex forma commiſſionis apparebat de præcedenti locatione. Ergo ex illa cauſa veriſimiliter præſumitur poſſidere, etiam ante inhibitionem: niſi contrarium probaretur, quod poſt inhibitionem, incepiſſet ingredi poſſeſſionẽ. Vel melius reſponde ad illam deciſionem, dum dicit, quod non tenetur probare poſſeſſionem, quæ eſt attentata: intellige ideſt ſpoliationem. Et quod ita debeat intelligi, colliges ex ijs, quæ dicit Felin. in c. dilecti. col. pen. verſ. guſta principaliter dictum Innocentij hic. &c. de maior. & obed.
6 vbi in attentatis † dicit duo eſſe probanda, vt ibi per eum.

SVMMARIVM.

Mandatum de manutenendo, non datur niſi parte legitimè citata.

DECISIO CCXVII.

COram D. Mohedano, die 16. decembris 1541. fuit reſolutum, quod mandatũ de manutenendo in poſſeſſione, nõ datetur niſi parte legitimè citata. Et ideo præſentata commiſſione, & decreta citatione, ante exequutionem citationis, non poſſet dari mandatum citatis intereſſe putantibus per audientiam contradictarum.

SVMMARIVM.

Continuatio poſſeſſionis, non probatur per teſtes de publica voce, & fama ad effectum primi extremi.

1 *Poſſeſſio ad effectum primi extremi debet plene probari.*

DECISIO CCXVIII.

IN vna Placentina del Loſar, coram me die 16. Decembris 1541. in qua probabatur, quod Epiſcopus Solis apprehẽderat poſſeſſionem de menſe Martij 1530. per inſtrumentum: poſtea de menſe Aprilis etiam per inſtrumentum apprehenderat poſſeſſionem Ferdinãdus Diaz. Ad probandam continuationem poſſeſſionis adducebãtur duo, vel tres teſtes de publica voce, & fama: ac etiam ponderabatur vnum inſtrumentum licentiæ, datæ ipſi Ferdinando, ad deſeruiendum parochiali per alium: & duæ litteræ, vna Petri Loſado ceſſionarij Epiſcopi Solis, & altera ipſius Epiſcopi. Fuit dubitatum, An iſta ſufficerent ad probandum primum extremum. Et fuit concluſum, quod, quia præcedebat poſſeſſio inſtrumentalis Epiſcopi, quod illi teſtes de publica voce, & fama, non ſufficerent ad probandam continuationem poſſeſſionis Ferdinandi, ad effectum
1 primi extremi, † quod ſecundum Rotam debet plene probari, nec alia, videlicet inſtrumentum licentiæ, & litteræ aliquid faciebant, vt fuit ponderatum.

SVMMARIVM.

Subſcriptio præcedens, refertur ad ſolemnitates etiam poſtea ſequentes.

1 *Teſtamentum inter liberos, requirit appoſitionem diei.*
2 *Subſcriptio an comprehendat ita ſequentia ſicuti præcedentia, & quando. n. 4. & 5.*
3 *Subſcribere eſt ſubtus ſcribere.*
6 *In actu præſumuntur interueniſſe omnia neceſſaria ad illum.*
7 *Solemnitas requiſita in actu, præſumitur quod tempore legitimo interuenerit.*

DECI-

DECISIO CCXIX.

Nicolaus Vrſinus dictauerat epiſtolam, quam ſcripſit Petrus de Bibiena eius ſecretarius, & erat ipſimet Petro ſcripta, in qua ipſe Nicolaus dicebat, quod ſi ipſe decederet volebat, quod Iapinus eius filius, ſibi ſuccederet, & filio ſubſtituit. & in fine epiſtolæ ſubſcripſit ita, Nicolaus Vrſinus. & poſt ſubſcriptionem fuit appoſita dies, & locus. Dicebatur quod ex quo in teſtamē-
1 to inter liberos, requiritur † appoſitio diei, vt per Iaſ. in auth. quod ſine. in fin. C. de teſtam. quod illud teſtamentum eſſet ſine die, & per conſequens nullum. quia ſub-
2 ſcriptio, tantum præcedentia, † & non ſequētia dicitur approbare. ad not. per Ang. & ibi Iaſ. in l. ſi ita ſtipulatus. §. Cryſogo-
3 nus. ff. de verb. oblig. & quia † ſubſcribere eſt ſubtus ſcribere. vt per gloſ. in l. 2. §. recuperandæ. ff. de interdict. & in l. 1. ff. de in integ. reſt. & in l. 1. ff. ſi cert. pet. Iſtis tamen non obſtantibus, fuit deciſum contrarium. quia ſi fiat ſcriptura priuata, & eſſet ſtatim ſubſcripta, & poſtea tres teſtes ſubſcripti, ſequeretur quod illa ſubſcriptio à
4 principio, nō approbaret ſequentia, † quod tamen eſt falſum, vt in l. ſcripturas. C. qui potior. in pig. hab. Et ideo diſtinguebatur, quod aut illud quod venit poſt ſubſcriptionem, non venit ad ſolennizandum primum actum, ſed eſt quid diuerſum, vt ſi a principio promiſi centum, & ſubſcripſi, poſtea eſſet alia promiſſio de quinquaginta, & tunc ſubſcriptio approbaret præcedentia, & non ſequentia. Secus autem eſt, quando
5 actus † venit ad ſolennizandum præcedentia. quia ſubſcriptio etiam ad ſequentia refertur. prout in l. cum antiquitas. C. de teſt. vbi ſubſcriptio refertur ad teſtes poſtea ſequentes. & per Bar. in l. patris & filij. ff. de vulgar. & quia præſumptio eſt, vt quis voluerit facere actum validum, & non
6 inualidum. & quia vbi ſunt neceſſaria † ad actum, præſumitur quod omnia illa interuenerint, ſecundum Soc. in l. quotiens. ff. de reb. dub. & ſolemnitas, quæ in actu re-
7 peritur, præſumitur, quod tempore † legitimo interuenerit. vt per Dec. in c. in præſentia. in 10. not. de probat. & per Abb. in c. vidua. de regular.

SVMMARIVM.

Pro titulo colorato, ſufficit expectatiua, vel noua prouiſio.

DECISIO CCXX.

Dixerūt Domini, quod in beneficialibus, pro reſtitutione beneficij conſequenda, pro titulo colorato ſufficit ſola noua prouiſio. Item ſufficit ſola expectatiua. Et iſtud fuit dictum die 19. Decembris 1541. in vna Barchinonen. Beneficij de Sarriano coram me. vbi pro colore tituli, erat producta gratia expectatiua, & noua prouiſio, non tamen aderat prouiſio exequutoris.

SVMMARIVM.

Quælibet diligentia ſufficit ad excuſandum à deſertione, ob non præſentationem commiſſionis in tempore.

DECISIO CCXXI.

Item eadem die dixerunt, quod ad hoc vt cauſa non dicatur deſerta, eo quia commiſſio nō erat præſentata infra decem dies, ſed erat præſentata per duos dies poſt, quod commiſſio fuiſſet in bancho curſoris præſentata infra decem dies, licet non probaretur, quod infra illos decem dies non eſſet redempta. quia quo ad excuſationem à deſertione, quælibet cauſa erat ſufficiens, etiam ſi ſolum probaretur quod fuiſſet in manibus ſignatoris.

SVMMARIVM.

Vt fideicommiſſarius ſit legitimus contradictor quo ad materiam l. fin. C. de edict. Diu. Adr. debet eſſe legitimus poſſeſſor, & incontinenti de ſuo iure probare.

1 *Fideicommiſſarius de manu hæredis capere debet hæreditatem.*
2 *Filiæ fœminæ ſunt mittendæ in poſſeſſionem in feudalibus, iuxta terminos, l. fin. C. de edict. d. Adr. toll.*
3 *Exceptio dominij in continenti probandi, admittitur in interdicto adipiſcendæ.*

DECISIO CCXXII.

Illuſtris Aloyſia Palauicina petebat ſe immitti in poſſeſſionem bonorum paternorum, remedio l. fin. C. de edict. Diu. Adr. tollen. Opponebatur per agnatos poſſeſſores quod ipſi erant fideicommiſſarij, & de fideicommiſſo conſtabat in actis, & ſic quod erant legitimi contradictores. per not. per Bart. & Alex. in l. filiam fratribus. ff. ad Trebell. nā fideicōmiſſarius poſſeſſor, quando incontinenti docet de iure ſuo, eſt legitimus contradictor. vt per Dec. in d. l. fin. col. 17. verſ. in eadem gloſ. &c. Tamen ad iſtud replicabatur, quod erat vitioſus poſſeſſor. quia acceperat fideicommiſſum de

manu

1 manu ſua, † & non de manu hæredis.prout dicit Alex. in d. l. filiam fratribus. & Dec. in d.l.fin.col.18. verſ.& quod dictum eſt de poſſeſſione.&c. & ibi Sapia.Et ideo cum iſti agnati eſſent vitioſi poſſeſſores, non erant legitimi contradictores. & ratio,quare vbi deeſt poſſeſſio in fideicommiſſario, etiam ſi incontinenti paratus eſt de ſuo iure docere, non ſit legitimus contradictor, ponitur per Dec. in d.l.fin. col.17. in fine illius colum. Aliud quod opponebatur erat,quod eramus in bonis * feudalibus, prout inueſtituræ in
2 actis deductæ erant. & licet in † feudalibus filiæ fœminæ ſint mittendæ in poſſeſſionem, vt per Alex.in d.l.fin.col.pen. & ibi multos concordantes poſui; tamen fuit dictum, quod illud non erat verum, vbi agnatus incontinenti paratus erat de iure ſuo docere. quia cum illud remedium ſit adipiſcendæ
3 admittitur † exceptio dominij incontinenti probandi, ſecundum communem opinionē, de qua per DD.in l.2. & d.l.fin. Et iſtud in terminis dicit Brun. conſ.18.col.3. in fine, cum ſequenti. Gozad. conſ.50. col.fin.verſ. non obſtat quartum.Iſta reſolutio facta fuit die 19.Decembris 1541. coram D.Marſicano in vna Parmenſi Caſtrorum.

* In bonis feudalib. obſtat exceptio dominij, incontinētis probandi.

SVMMARIVM.

An in tranſactione, in qua quis eſt deceptus vltra dimidiam, habeat locum remedium l.2.

DECISIO CCXXIII.

Fuit dubitatum in vna Cæſana hæreditatis,inter Epiſcopum Tudertinū ex vna, & Io. Iacobum ex alia,fratres de Cæſis, coram Reuerendiſſimo Tranēſi,in qua fuimus adhibiti conſultores D. Io. Paulus Tholomæus, & ego,An in tranſactione, * in qua quis eſt deceptus vltra dimidium,habeat lo cum remedium l. 2. Bart. in l.ſi quis cum aliter. ff.de verb.oblig. vbi ponit quæſtionem, tenuit quod vbi quis eſt deceptus vltra dimidiam æſtimationis dubij euentus litis, quod tali caſu habet locum didum remedium. ſecus dato quod eſſet deceptus vltra dimidiam rei, prout valet in veritate. Tamen ibi Alex. col.2. verſ.iuxta hoc quærit hic Bart.&c.dicit,quod opinio Dyni contraria, videlicet quod non habeat locum, eſt tutior,& verior in puncto iuris.Et ibidē Aret.col.6. verſ.extra gloſ.tangit hic Bart. dicit quod opinio contra Bart. eſt communis. & ibidem Iaſ.col.5. verſ.extra gloſ.&c. etiā atteſtatur, Cumanum dicere, opinionē contra Bart. communem, & eam dicit magis communem Alexan.conſ.42.col.5. verſic.octauo. quia.&c. vol.2.eam etiam dicit communem, & ſecundum eam iudicatum, deciſ.Neapolit.220. in antiquis. iſtam etiā opinionem tenet Bendictus Badus, in addit. ad Iaſ.in d. l. ſi quis cum aliter. Iaſ. in l.in ſumma. col.2. in quinto not.ff.de condit.indebir. Curt.ſen.conſ.66. col.antepen. in fine. Contrariam opinionem, videlicet quod immo habeat locum remedium d.l.2. in tranſactione,dicit Fabian. de Monte com munem, in ſuo tract. de empt. quem refert Iaſ. in d.l. ſi quis cum aliter. & ibi Claud. Aquen. dicit quod communiter DD.in d.l.ſi quis cum aliter, tenent cū Bart.licet in alio loco magis cōmuniter teneant contra Bart. Baptiſta de Sancto Seuerino,in tract.de trāſact. quæſt.12. videtur diſtinguere, vt opinio Bart. procedat,habito reſpectu ad æſtimationē dubij euētus litis * opinio vero contraria procedat habito reſpectu ad æſtimationē rei. Et in iſto articulo videndi ſunt etiam alij Doctores quos poſui in vna addit. ad Bart. in l.2. C.de reſcin.vend. Dec. etiam conſ.216. * poſuit diſtinctionem ex mente Cornæi, quod aut ſumus in enormiſſima læſione, & tunc procedat opinio Bart. Secus autem eſt quando non eſt enormiſſima læſio. Item aduerte quod Soc. voluit conſ.85. quod talis tranſactio iuramento firmetur. Tamen aduerte quod poſſet reſcindi non obſtante iuramento. per ea quæ dicit Claud. Aquen. in d. l. ſi quis cum aliter. col.2. verſ. tertio moneor.

* Vide Orat. cōſ. 88.etſi decreueram, col. 4.

* Contra iſtam diſtinctionē ſentiunt Aret. Alex. & Iaſ. in d. l. ſi quis cum aliter. Et dum dicunt, quod contra opinionem Bart.eſt cōis opinio, & tamen Bart. loquitur habito reſpectu ad æſtimationem dubij euentus litis.

* Et conſ.203. col. 3. & conſ.479 col. fin.& 166.col pen. Iſtā diſtinctionem Cornei,& Decij ſequuta fuit Rota, die 10. Decembris 1541. In vna Parmenſi reſciſſionis tranſactionis, corā D.Mohedano. volente etiam, quod in illo caſu in quo quis tranſegerat pro triginta, cum tamen debuiſſet habere centum, quod erat enormiſſima læſio.

SVMMARIVM.

Donatio quæ ſit in alio contractu,quando requirat inſinuationem.

DECISIO CCXXIV.

Item in præfata tranſactione erant talia verba. * Itē vt prætenſa per D.Io. Iacobum in totum tollantur, & pręſens tranſactio ſit litium finis præfatus D. Io. Iacobus ſponte, & ex eius certa ſcientia, dedit, ceſſit,refutauit,per pactum de vlterius non petendo, remiſit, & donauit Epiſcopo Tudertino omnia iura.&c. Dicebatur quod ex quo conſtabat, quod Io.Iacobus plus remiſerat, quam ab Epiſcopo accepiſſet.Cum tamen Io. Iacobus accepiſſet mille, & quingentos ducat. remiſiſſet autem ſecundum 1
eos octo, vel decem mille ducat. quod in 2
illo pluri erat donatio, & cum excederet ſummam ducentorum ducatorum, quod ex forma ſtatuti talis donatio eſſet nulla, ex 3
quo non erat inſinuata. Et quod ſi donatio fieret in tranſatione indigeret etiam inſinuatione: allegabatur id, quod dicit Soc. conſ.215.

* Ad iſtā quæſtionē vide Andream Tiraquell.in tract. de vtroq; retract. fol. 340.pag.2 verſ.ſed in hac trāſactione, &c.

conſ. 215. col. 1. & conſ. 22. col. 1. vol. 4. & quod dicit Bal. in l. illud. col. 2. in 2. quæſt. verſ. quod verum credo quod ſi in remiſſione fit mentio de donatione, requiratur inſinuatio. C. de ſacroſanct. eccleſ. Rom. in l. 2. in 4. carta. ff. de verb. oblig. Tamē aduerte, quod iſta ſuperius allegata, procedunt quando in contractu, puta venditionis, vel alio quocumq; , apparet quod contrahentes intendunt donare. Sed quando illa donatio non ſit ex mera liberalitate, ſed ex cauſa, vt erat in caſu noſtro, in quo ſi Io. Iacobus donat, non donat ex mera liberalitate, ſed vt ſit litium finis, & ex cauſa tranſactionis tunc non procedunt auctoritates allegatæ. & ita declarat Calcan. conſ. 25. col. 5. verſ. idem videndum eſt in remiſſione. Iaſ. conſ. 149. in quæſt. mota. col. 3. verſ. nec obſtat ſi diceretur. &c. volu. 4.

SVMMARIVM.

Clauſula, conſtito de litteris reſeruationis, & inſtrumento tranſlationis, quomodo intelligitur.

1 *Clauſula, ſine retardatione ſolutionis penſionis, quomodo intelligatur in exiſtente in quaſi poſſeſſione, circa verificationem litterarum.*

DECISIO CCXXV.

FVit reſolutum in vna Liecienſi penſionis coram me, quod clauſula in commiſſione Marci Antonij Spina poſita, in qua dicitur, vt conſtito de litteris reſeruationis, & inſtrumento translationis Audi-
1 tor in materia penſionis procederet, † cum clauſula, ſine retardatione penſionis &c. intelligeretur de ſola exiſtentia litterarum, non autem, quod teneretur iuſtificare litteras eſſe valide expeditas. quia ex quo Marcus Antonius erat in poſſeſſione, non erat de facto ſpoliandus, & dicere iuſtifica litteras eſſe valide expeditas.

SVMMARIVM.

Commiſſio in caſu iſto non ſurreptitia.

1 *Non omnis ſubreptio reddit ſubreptitium reſcriptum, ſed quæ.*

2 *Ex quo non retrahatur Papa ad concedendum clauſulam ſine retardatione ſolutionis penſionis.*

3 *Clauſula, Statum cauſæ pro expreſſo habentes, quid importet.*

DECISIO CCXXVI.

IN eadem die 9. Ianuarij 1542. fuit dictum, quod eadem commiſſio non erat ſurreptitia, dato quod nō feciſſet mentionē de alia commiſſione præcedenti, in qua committebatur Auditori, vt conſtito de diſcrepantia remitteret Bullas ad corrigendum, & etiam quod non feciſſet mentionem de
1 præfixione termini. quia dicebatur, † quod non omnis ſurreptio reddit reſcriptum ſurreptitium, ſed tantum illa, quæ reddit difficiliorem Principem ad concedendum. c. ſuper litteris, &, poſtulaſti, de reſcrip. Ægid. dec. 4. Cū autē hic ageretur, de poſſeſſorio, quo Marcus Antoniu fuerat ſpoliatus, dato quod narraſſet Pōtifici de commiſſione obtenta ſuper remiſſione, & præfixione termini, certē talis narratiua non retraxiſſet
2 Principem † à concedendo reſcriptum, cum clauſula, ſine retardatione, cum ſpoliatus ante omnia ſit reſtituendus. Item dicebatur, quod in commiſſione vltima, fiebat mentio de commiſſione præcedenti: ex quo dicebatur, non obſtantibus commiſſionibus ex aduerſo obtētis, per quas exequutio impediri poſſet &c. Item, erat facta mentio de præfixione termini, ex quo in commiſ-
3 ſione dicebatur, † ſtatum cauſæ pro expreſſo habentes. ad deciſ. 20. alias 204. in fin. in nouis. & Sarnen. in regula de triennali quæſt. 14.

SVMMARIVM.

Reo venienti ad cauſam, non dantur dilationes, quando voluntariè venit.

DECISIO CCXXVII.

DIlationes non dantur ad partes reo venienti ad cauſam voluntariè. Ita fuit dictum 9. Ianuarij 1542. coram D. Io. Paulo, & etiam coram D. Marſicano.

SVMMARIVM.

Quando in corpore cancellatur clauſula, etiam ſi nullum ius, & in clauſulis non, quid potius ſit attendendum.

DECISIO CCXXVIII.

IN vna Valentina Penſionis, pro Ferdinando Deuia, contra Martinum Calahorra; in qua, ex cauſa ceſſionis factæ per Ferdinandum in fauorem Martini, fuerat reſeruata penſio, & in corpore dicebatur, etiam ſi nullum ius dicto Ferdinando competat, reſeruare. &c. & erat per Signaturam,

ram, ſeu Datarium, cancellata illa dictio; etiam, & illa dictio, nullum, ita ut remaneret; ſi dicto Ferdinando ius competat. & tamen in clauſulis relicta erat illa clauſula, annullari non poſſit, etiam ſi dicto Ferdinãdo nullum ius competat. Fuit dubitatum, an Ferdinandus teneretur iuſtificare ius ſibi cõpetere tempore ceſſionis, attento quod in corpore dicebatur, ſi dicto Ferdinando ius competat. & ſicut erat facta cancellatio in prima parte, ita cenſeretur eſſe facta in clauſulis, ita vt per inaduertentiam cenſeretur illa clauſula relicta. Fuit concluſum 9. Ianuarij, coram me 1542. quod Ferdinãdus non tenebatur iuſtificare ius ceſſum. Et quod ſufficiebat, quod ſaltem illa clauſula, etiam ſi nullum ius. &c. eſſet poſita in clauſulis. Quia ex eo quod non fuerat cancellata, apparebat quod per errorem & inaduertentiam, fuerat in corpore cancellata. Et dictum fuit, quod licet Cancellaria non expediret litteras cum illa clauſula, tamen quod Camera expediret.

SVMMARIVM.

In terminis §. nos igitur. in authen. de teſtam. in perfect. an ſufficiat ſumptio cedulæ manu patris.

1 *In teſtamento inter liberos, an ſufficiat ſola ſubſcriptio manu patris.*

DECISIO CCXXIX.

Die 9. Ianuarij 1542. Fuit dubitatum in vna Romana ſeu Venetiarum, coram D. Aquenſe, circa intellectum. §. nos igitur. in auth. de imperfect. teſtam. dum in eo dicitur, quod teſtator propria manu debet ſcribere diem, & nomen hæredis, quod ſi cedula priuata, in qua reperitur volũtas patris, eſt ſcripta manu tertij, in qua, manu illius tertii, eſt ſcriptum nomen hæredis, & dies appoſitus, tamen reperitur ſubſcripta illa cedula manu patris, An ſufficiebat talis ſubſcriptio. Et dicebatur quod non. Primũ quia text. dicit, quod manu propria debet ſcribere. ergo non per alium. ad not. per Bart. in l. per hanc. C. de erogat. milit. ann. lib. 12. Item, quia videtur eſſe datum pro forma; ergo non poteſt impleri per æquipollens. Contrarium fuit deciſum. Et di-
1 ctum † quod ſufficiat ſubſcriptio patris. eſt text. in auth. ſi modo. C. famil. her. & ita dicit Iacob. de Aren. & Iaſon. in auth. quod ſine. in princ. C. de teſtam. & idem Iaſon, qui omnino videndus eſt, in l. iubemus. in penult. colum. C. de teſtam. qui ponit quęſtionem in terminis.

SVMMARIVM.

An appoſitio menſis cum decreto, non ſequuta acceptatione gratiati, vitiet prouiſionem, alteri infra menſem per Papam, factam.

1 *Clauſula, quæ duxeris acceptanda, an faciat conditionem, & quomodo intelligatur.*
Clauſulæ conditionales quomodo intelligantur in gratia, & num. 2. & 4.
2 *Decretum conditionale quando inducat nullitatem gratiæ.*
3 *Decretum quando irritet etiam prouiſiones Apoſtolicas.*
4 *Conditio vel actus conditionalis, an operetur vt ab initio.*
5 *Impetratio an valeat non facta mentione de mandato præcedenti.*
6 *Prouiſio ſpecialis, an deroget generali.*

DECISIO CCXXX.

Fvit dubitatum, coram D. Mohedano in vna Tiraſonenſi Archipresbyteratus, inter Garziam Cortes ex vna, & Petrum Dueñas ex alia, die 9. Ianuarii 1542. An ex eo, quia præcedebat mandatum de prouidendo Io. de Oſana, in quo dabatur menſis ad acceptandum, & ſic, quæ duxeris acceptanda infra menſem, cum decreto annullante quaſcumque prouiſiones de prædictis beneficiis, etiam Papales, & Papa prouidebat ex nunc pro vt ex tunc, prouiſio Cardinalis Simonetę, non faciens mentionem de dicto mandato, valeret, non tamen ſequuta acceptatione dicti habentis mandatum de prouidendo infra menſem. Et dicebatur, quod ex quo Ioannes gratiatus, nõ acceptauerat infra menſem, validitas gratię acceptę erat clariſſima. Aut enim ponderabatur appoſitio menſis, & non operatur appoſitio menſis nullitatem quo ad Papæ prouiſiones. Et ideo valet prouiſio Apoſtolica infra menſem datum expectanti ad acceptãdum, etiam ſi ſuperueniat poſt acceptationem, dummodo ante prouiſionem. iuxta deciſ. licet de more, & ſtylo Curię 16. de pręben. in nouis. Et habetur per Caſſador. deciſ. 1. de decret. in reſeruat. appoſ. per Felin. in c. cum ex officii. col. antepen. in 9. concluſione de pręſcript. Aut enim conſiderabantur decreta irritantia prouiſiones, etiã Apoſtolicas; & dicebatur quod clauſula,
1 quę † duxeris acceptanda, faciebat conditionem. & intelligebatur, ſi & quatenus gratiatus, beneficia acceptaret. Oldr. cõſ. 228. col. 2. gloſ. & DD. in c. ſi pro te. in verb. ſi ad id. de reſcript. lib. 6. & in Clemen. 1. in princ. de conceſſ. præben. vbi habetur, de-
2 cretum, † tanquam conditionale, non inducere

cere nullitatem gratiæ, niſi in euentum purificatæ conditionis, quando menſis non apponitur, qui cum non operetur niſi quo ad inferiores à Papa, non obſtante menſe, ac decretis tanquam conditionalibus purificatis, ex quo gratiatus non acceptauit, valida erit gratia Apoſtolica; non obſtante
3 quod † decreta irritent prouiſiones, etiam Apoſtolicas, nam non operantur niſi ſecuta acceptatione. prout not. Caſſad. deciſ. 2. de decret. in reſer. appo. Nec aliquid dicebatur operari clauſula, ex nunc prout ex tunc, cum omnia referentur in tempus ſecutæ acceptationis. & ſic purificata condi-
4 tione † tunc fit retrotractio, & afficiunt vt ab initio, nihil autem, non ſecuta acceptatione, poſſunt operari. vt per gloſ. & DD. in d. Clem. vnica. in verbo ex nunc. de conceſs. præben. Innoc. & alios in c. præterea. de appell. Et ad materiam, bene facit deciſ. 3. D. Caſſad. ſub rub. de præben. Nec obſtat quod dicebatur. quod quando præcedunt mandata ſuper vacaturis, & poſtea ſequitur
5 impetratio ꝙ impetratio † nõ valet, niſi faciat mẽtionem de mandato præcedenti. vt per Phi. Fran. in c. ſi poſt quam. col. 2. verſ. extra glo. &c. de præb. in 6. & Caſſad. dec. 5. de conceſs. præben. quia dicebatur, quod illud procedit vbi mandatum præcedens, eſt ſuper certo corpore. prout loquitur tex. in d. c. ſi poſtquam. Secus eſt quando mãdatum præcedens, non eſt ſuper certo corpore, ſed ad incertum. tunc non eſt neceſſarium, quod gratia ſubſequens, faciat mentionem de mandato incerto, & generali.
6 Immo tanquam ſpecialis prouiſio † derogat generali. iuxta tex. in c. dudum, & quamuis. de præben. in 6. Et ita propter iſta fundamenta, Domini inclinabant in hanc partem. Sed propter aliud fundamentum remanſerunt varij, & ancipites. Nam in gratia Ioannis, erat clauſula, in qua Papa irritabat prouiſiones, etiam ante acceptationem factas. Ergo erat irrita iſta prouiſio, dato quod non fuerit ſecuta acceptatio. Tamen fuit repertum, quod illa clauſula, erat poſita in parte inhibitoria, videlicet in illis verbis, inhibentes. Quare dicebatur, quod ligabat Papa manus inferiorum etiam ante acceptationem, non autem manus ſuas. immo quod Papa poterat prouidere, & non ſequuta acceptatione, remanebat prouiſio valida, cum gratia eſſet conditionalis, videlicet ſi acceptauerit. Vnde non ſequuta acceptatione, omnes clauſulæ, videlicet, ex nunc prout ex tunc conferimus. &, plenum ius ſit tibi quæſitum, ac, quod poſſis ex nunc vti regula de non tollendo iure quæſito &c. tanquam acceſſoriæ expirabant. Et ita fuit concluſum die 16. Ianuarij 1542.

SVMMARIVM.

In ſolito negociari, quando habeatur ratio lucri ceſſantis.

1 *Lucrum ceſſans in ſolito negociari an debeatur ſolum quando ſumus in actione ſtricti iuris.*

DECISIO CCXXXI.

Die 13. Ianuarij 1542. coram D. Marſicano, in vna Sueſſana pecuniaria, pro Petro Sarmento, contra hæredes Anſaldi de Grimaldis, fuit reſolutum quod in ſolito negociari, tunc demum haberetur ratio intereſſe lucri ceſsãtis, quãdo probaretur ꝙ ſolitus negociari, probaret ſe habuiſſe merces paratas ad emendum; & quod ob defectum pecuniarum omiſit illas emere, vel alio modo, quaſi certitudo lucri probetur. per dict. Paul. de Caſtr. in l. 3. §. fin. ff. quod cert. loc. & ibi Iaſ. col. fin. & Alex. & Iaſ. in l. nummis. in fin. ff. de in lit. iuran. Idem Iaſ. in l. 1. in 1. lectura. col. 10. nu. 50. C. de ſum. trin. ſentit Bar. in l. vnica. col. 7. verſ. ſi vero lucrum. C. de ſent. quæ pro eo quod intereſt. & ibi Sebaſtian. Sapia. Dec. conſ. 322. col. vlt. Io. Ant. Alex. conſ. 20. deciſ. Math. de Afflict. 20. Pet. Pau. Pariſ. in c. cum venerabilis. col. 9. de except. Imo. in l. ſi inſulam. §. vſuras. ff. ſolut. mat. Rom. in l. ſi conſtante. §. quotiens. eo. tit. Antonin. intrac. de vſur inſerto in 5. vol. tract. fol. 207. col. 3. Aym. Crau. conſ. 89. Nobilis Ant. col. 2. poſt num. 4. verſ. intereſſe autem. Iſta cauſa in gradu appellationis fuit propoſita per D. Tho. de Thanis, Die 27. Ianuarij 1546. & Domini in eiſdem perſtiterunt. Et aduerte quod lucrum ceſſans, debetur ſolito negociari
1 quando † ſumus in actione ſtricti iuris. ſecus quando ſumus in actione bonæ fidei. ſecundum deciſ. Neapolitanam Capic. numer. 19. incipientem. In cauſa Franciſci poſt num. 6. Et pro iſta deciſ. faciunt quæ dicit Tiraquel. in tract. de vtroq; rettact. chart. 360. pag. 1. num. 37. *

* Contra iſtam deciſionem facit quod dicit Alexand. conſil. 27. viſo themate. colum. 2. circa princip. verſ. verum eſt. ſecundum Ioan. de Imol. volum 4. Et omnino vide Caccialup. in repet. l. 3. colum. 36. verſ. interdum petuntur vſuræ. &c. C. de ſumm. Trinit. Caſſan. ſuper Conſuetudin. Burgund. in tit. des droitz, & appartenances. fol. 393. col. 4. verſ. ſecto limita. &c. Albert. Brun. in tract. de augmento. char. 30. colum. 4. verſ. Item ſecundo limitatur. &c. Die 22. Iunij 1545. in eadem cauſa Sueſſana, coram D. Io. Paulo, idem fuit concluſum, videlicet quod dictum Paul. de Caſt. in d. l. 3. eſſet verum.

SVM-

SVMMARIVM.

Vnio beneficij, quanto tempore probetur.

1 *Status beneficij quanto tempore probetur.*
2 *Vnio quanto tempore probetur.*
3 *Status beneficij an probetur ſpacio quadraginta annorum, quando non agitur de qualitate, ſed de ſubſtantia beneficij.*

DECISIO CCXXXII.

DVbitaui ego die 13. Ianuarij 1542. in
vna Segobienſi de Aldea Sagna, pro
Alphōſo Diaz, contra Ioannem Gometium
de Auila, An vnio portionis parochiali Ec-
cleſiæ Sancti Andreæ, ſufficienter probetur
ſi teſtes dicant, Alphonſum vltimum poſſeſ-
ſorem, & eius prædeceſſores, à quadraginta
annis ſeu quinquaginta citra, poſſediſſe
portionem vt vnitam parochiali. Et pro
parte affirmatiua dicebatur quod ſic. quia
1 ſtatus † beneficij tanto tempore probatur.
iuxta deciſ. 2. de præben. in nouis. alias 32.
& deciſ. 22. in tit. de probat. in antiquis.
alias num. 487. refert, & ſequitur Felin. in
c. in noſtra. in quadrageſimo. & vlt. coroll.
verſ. quarto nota. de reſcript. & DD. in cap.
cum de beneficio. de præben. in 6. Et quod
2 vnio † tanto tempore probetur, tenet Caſ-
ſanæus conſ. 10. Tamen contrarium fuit re-
ſolutum, per doctrinam Io. Andreæ in c. qui
contra. de reg. iur. in 6. Oldrad. conſ. 296.
Rota deciſ. 9. & 10. in tit. de reb. Eccleſiæ
non alien. in antiquis. alias num. 215. &
375. & in dictis deciſ. videnda eſt apoſtilla
quam poſui. Non obſtat, quod ſtatus bene-
3 ficij probetur † ſpatio quadraginta anno-
rum. quia hic non agitur de ſtatu beneficij,
ideſt qualitate, vtputa quod ſit regulare,
vel ſeculare, ſed agitur de ſubſtantia bene-
ficij, videlicet quod vnum beneficium, quod
de ſe fundatum eſt pro vno clerico, ſit al-
teri beneficio vnitum. Ad conſ. Caſſanæi
reſpondetur, quod ex prędictis deciſionibus
apparet illud non eſſe verum.

SVMMARIVM.

Condemnatio fructuum, an extendatur ad diſtributiones quotidianas.

1 *Poſſeſſionem canonicatus Capitulo nolente tradere quid agendum.*
2 *Fructuum appellatione an veniant diſtributiones quotidianæ, & quando, num. ſequen.*
3 *Diſtributiones quotidianæ an computentur in fructibus quando impetratur beneficium.*
4 *Valor beneficij in impetratione an exprimatur contra iuris diſpoſitionem.*

DECISIO CCXXXIII.

SAnctes de Gaules fuerat prouiſus de
canonicatu, & præbenda Eccleſiæ Fo-
roliuienſis, & litteras intimauit Capitulo
vt daretur ſibi poſſeſſio, quam non potuit
conſequi. Cauſa commiſſa contra Capitu-
1 lum, † Sanctes fuit proteſtatus procuratori
Capituli, vt daretur ſibi poſſeſſio canoni-
catus quia intendebat reſidere, alias prote-
ſtabatur de omni intereſſe, & præcipuè de
diſtributionibus quotidianis. Fuit proceſ-
ſum, & obtinuit ſententiam contra Capitu-
lum. in qua Capitulum fuit condemnatum
in expenſis & fructibus, quos ipſe Sanctus
propter impedimenta Capituli, percipere,
impeditus fuit. Fuit dubitatum per me die
13. Ianuarij 1542. An appellatione fructuū
in iſta ſententia venirēt diſtributiones quo
tidianæ. Et ratio dubitandi, quia hic era-
mus in ſententia. in qua verba ſtrictè erant
intelligenda. & cum diſtributiones quoti-
dianæ, ſint alterius generis ſtipendia, non
2 videbantur venire appellatione † fructuum.
pro quo bene faciebat deciſ. Caſſador. 1. de
Cleric. non reſiden. ſicut etiam quando im-
3 petratur beneficium, dicimus quod in † fru-
ctibus non computantur diſtributiones quo
tidianæ. Contrarium tamen deciſum fuit,
Quia, etſi verba in ſententia ſint ſtrictè in-
telligenda, tamen cum ſententia referat ſe
ad acta, & Sanctes proteſtatus fuiſſet de di-
ſtributionibus quotidianis, dicendum quod
verbum, fructus, largè comprehendi de-
beat. cum negari non poſſit quin etiam di-
ſtributiones dicantur fructus canonicatus;
& maxime ſtantibus verbis ſententiæ, Ad
fructus quos propter impedimenta percipe-
re non potuit. Non obſtat quod dicitur,
quod in valore, appellatione fructuum non
veniunt diſtributiones quotidianæ. quia
4 ex † quo valor exprimitur contra iuris di-
ſpoſitionem, ideo in tali materia contra
ius, appellatio fructuum ſtrictè intelligitur
Et idem erat in caſu deciſ. Caſſador. videli-
cet in priuilegio, vt abſens percipiat fru-
ctus ac ſi reſideret. Iſtud enim tendit in
diminutionem cultus diuini. & ideo ſtri-
cta ſit interpretatio. quod ſecus eſt hic, ex
eo quia proteſtatio de deſeruiendo præceſ-
ſerat.

SVMMARIVM.

An beneficia Abbreuiatorum de minori, ſint reſeruata.

DECISIO CCXXXIV.

DIe 13. Ianuarij 1542. in vna Archipre- * Vide infra deciſ. 357.
sbyteratus, & beneficiorum, coram
K D. Mar-

D. Marſicano, fuit reſolutum quod beneficia Abbreuiatorum de minori, ſint reſeruata per eſtrauagan. Benedicti. ad regimen. innouatam per Paulum. quia in ea dicitur quod reſeruat beneficia Abbreuiatorum. Et cum lex generaliter loquatur, generaliter debet intelligi. maxime cum omnes, de maiori, & minori faciant vnum collegium, & non differant niſi in perceptioni portionũ, & plus, & minus non faciunt differre ſpecie. l. fin. ff. de fundo. inſtruct. Et dum dicebatur, quod tempore Benedicti non erant adhuc Abbreuiatores de minori, ergo non poterat eorum beneficia reſeruare. dicebatur quod de hoc non conſtabat. & quando conſtaret, dicebatur quod ex quo Paulus fecerat ſimiles reſeruationes, & tempore regulæ iam eſſet auctus numerus Abbreuiatorum, quod per regulam erant reſeruata. Item, quod cum lex ſemper loquatur. l. Arriani. &c. verba legis, præſentis temporis, extenduntur ad futurum. per Bart. in l. ſi ita. in princ. 2. col. ff. de au. & arg. legat.

SVMMARIVM.

Quæ clauſulæ in gratia poſitæ, ſint inſolitæ ad effectum regulæ reuocatoriæ, factæ in Arce Sancti Angeli.

DECISIO CCXXXV.

IN vna Cõchenſi parochialis de Alarcon, coram D. Io. Paulo, 13. Ianuarij 1542. fuit reſolutum, quod ſtante regula reuocatoria Clementis, omnium gratiarum factarum in Arce S. Angeli, habentium clauſulas inſolitas, quod gratia de vacante, in qua erat poſita clauſula gratificationis contra quoſcumque, etiam gratificatos, latiſſime extendenda, eſſet exorbitans, dato quod alius impetrans concurreret ſub eadẽ data. quia ſtante incertitudine, propter concurſum, nulli fiebat iniuria ſi Papa vnum potius quam alium præferre volebat. Bene tamen fuit dictum, quod quia gratia eadem annullabat prouiſiones eadem die alteri factas, & quod in ea cẽſeretur appoſita hora, quod talis clauſula eſſet inſolita, cum de more & ſtylo ſit apponere clauſulam in prouiſionibus ſuis, dum tamen alteri non ſit ius quæſitum. per text. in c. ſi poſt quam. de præben. in 6.

SVMMARIVM.

Pars quæ eſt vſa teſtibus, poſt publicationem poteſt dicere de nullitate examinis, ad effectum iterum examinandi. non obſtante quod aduerſarius velit nullitati renunciare.

DECISIO CCXXXVI.

DEcimaſexta Ianuarij 1542. fuit reſolutũ * in vna Parmenſi Vallium, coram me, quod ſi teſtes mei, quibus in iudicio poſt publicationem ſum vſus, ſunt nulliter examinati, quod ego, qui vſus ſum illis, poſſum dicere de nullitate, ad effectum habendi remiſſoriam; vt ſuper eiſdem materijs poſſim de nouo teſtes examinare; non obſtãte quod pars aduerſa diceret, quod no lebat ex capite nullitatis examen impugnare. Quia cum DD. in Clem. 2. de teſtib. & Bart. in authen. at qui ſemel. col. pen. C. de probat. Hippolyt. in l. 1. §. ſi quis. num. 51. ff. de quæſtion. dicant, quod quando teſtes ſunt nulliter examinati, non obſtante publicatione, poſſunt de nouo ſuper eiſdem examinari, præſupponendo publicationem prę ſupponunt vſum. Et non obſtabat quod pars nollet impugnare de nullitate. quia dicebatur, quod ius aduerſario quæſitum ex tali renunciatione, non poterat auferre. quoniam poterat dicere, ſi in primo examine non probaui, probabo in ſecundo.

* Ad iſtã deciſ. videtur facere, quæ dicit Bonifac. in Clemẽ. 2. col. 8. nu. 91. verſic. ex præmiſſis infero. &c. de teſtibus, & quæ ponit Rota deciſ. 258. alias 8. de offic. delegat. in nouis, in fin.

SVMMARIVM.

Per nouam prouiſionem probatur acceptatio.

1 *Narratiua an noceat confitenti.*
Acceptatio ex narratiua an probetur.
2 *Acceptatio quid.*
Animi declaratio an per quemcumque actum inducatur.
3 *Acceptatione data an & etiam detur conſumptio gratiæ.*

DECISIO CCXXXVII.

EAdem die, in vna Valentina de Pego, pro Martino Calahorra, contra Io. Baptiſtã Baldaſſinum, in qua dabatur de conſumptione gratiæ expectatiuæ per nouam prouiſionẽ. in qua Hieronymus Dominicus dicebat, quod alias, vacante tali beneficio, illud, vigore ſuæ gratię expectatiuæ acceptauit, & de illo fecit ſibi prouideri. &c. quod per illam nouam prouiſionẽ probatur acceptatio. Primo quia illa † narratiua, acce
1 ptauit, nocebat ipſi cõfitẽti. ad not. in l. optimam. C. de contrahen. Item & ſecundo. quia
2 acceptatio † nil aliud eſt quã animi declaratio quæ per quẽcumq; actum * inducitur. ad not. in l. pro hęrede. ff. de acquir. hęred.
3 & hoc ſtante, quod † induceretur acceptatio, inducebatur conſumptio gratiæ. vt per Oldrad. conſ. 229. col. 2.

* Facit quod dicit Peruſin. in c. ne captandæ. in 6. not. de conceſſ præb. in 6.

SVM-

SVMMARIVM.

An Regula de veriſimili, habeat locum in Ordinario, & an in præſentatione.

1 *Patronus non ſolet præueniri per Papam.*
2 *Patronus ob præſentationem an poſſit dici ambitioſus.*
Patronus, non ad vtilitatem propriam, ſed pro conſeruatione ſui iuris, præſentat.
3 *Collator & patronus, an & in quibus æquiparentur.*

DECISIO CCXXXVIII.

IN vna Sancti Andreæ * de Strabon. coram D. Maceratenſi, die 16. Ianuarii 1542. in qua dubitarunt Domini. An regula de veriſimili haberet locum in præſentatione facta Ordinario. In primis inclinarũt in illam partem, quod dicta regula haberet locum in Ordinario. quia hoc dicit gloſ. in pragmatica. ſub tit. de collation. in verbo faciendas. fol. 65. in 2. col. circa finem. & alii quos narrat D. Sarnenſis ſuper regulis Cancellariæ, ſuper dicta regula de veriſimili. in prima quæſt. & ibi appoſtilaui aliquos. licet Gloſſator antiquus ſuper illa regula dixerit, quod alias Rota inclinauit in contrariam partem. & hoc præſuppoſito, quod illa regula habeat locum in Ordinario; tunc intrauit dubium an haberet locum in præſentatione. Et dicta die Domini pro maiori parte inclinarunt, quod non haberet locum: quia conſiderabant quod regula loquebatur in gratia tribuente ius in re. per præſentationem non tribuitur, ergo extendenda non erat. & hoc quia ceſſabant omnes rationes, quæ mouerãt Papam ad promulgationem illius regulæ. Primò enim ceſſabat ratio præuentionis, quæ conſideratur per DD. maxime Sarnenſem ſuper dicta quæſtione.
1 cum † patronus non ſoleat præueniri per Papam. & à ſolitis argumentum procedit. Secundo dicebant, quod ceſſabat ratio ambitionis. quia ex quo non ad vtilitatem patro-
2 ni, ſed alterius, præſentatio fiebat, † non poterat dici patronus ambitioſus. Ratio cõſideratur in impetrante. nam ex quo ad vtilitatem propriam impetrat, impetrando ante veriſimilem notitiam, videtur ambitioſus. & cum ſit ambitioſus, militat in eo ratio peccati. quę ratio ceſſat in patrono. Et etiam ceſſat ratio conſpirationis in morte, ex quo non ad vtilitatem propriam, ſed potius pro conſeruatione iuris ſui, patronus præſentat. Nec obſtat quod dicit Abb. in c. fin. in vlt. not. de conceſſ. præben. & Decius
3 conſ. 541. in princ. vbi videntur † æquiparari collator, & patronus. quia ſicut collator nõ poteſt dare ius ad primam vacationem, ita nec etiam poteſt dare patronus ius præſentandi ad primam vacationem. Quia reſpõdetur, quod illa æquiparatio fit reſpectu eius, cui commodum venit acquirendũ. in quo, in vtroque caſu, militat eadem ratio, videlicet ambitio, & timor conſpirationis in mortem alterius. quæ ratio ceſſat in caſu noſtro, in quo patronus poteſt dicere, ſe facere præſentationem pro conſeruatione iuris ſui, ex quo illam non facit ad vtilitatem ſuam. Nil pro illa audientia reſolutum fuit. Vide reſolutionem infra deciſ. 246. libro primo.

* Vide infra deciſ. 246.

SVMMARIVM.

Narratiua Bullæ reſeruationis penſionis, an ſit verificanda. Item, an habilitates probandæ, ſtante clauſula, ſine retardatione. &c.

1 *Narratiua in gratioſis eſt verificanda.*
2 *Narratiua Papæ de facto proprio ſtandum eſt.*
3 *Expectatiua inſerta in proceſſu fulminato, ſi non appareat de originali, an ſufficiat pro colore tituli.*
4 *Pro exactione penſionis in poſſeſſorio an procedatur non probato quod obtinens ſit clericus, & iudex transferens eſſet Canonicus. vel reijciatur ad petitorium.*

DECISIO CCXXXIX.

DIe 18. Ianuarij 1542. coram me, in vna Licienſi penſionis, in qua ego dubitaui, An ſtante pacifica poſſeſſione Marci Antonii, & clauſula, ſine retardatione ſolutionis penſionis, an Marcus Antonius, agẽs ad penſionem, teneretur verificare narrata in litteris reſeruationis eius qui conſenſerat translationi. puta quia in ea, Papa narrabat quod alias reſeruauerat penſionem quatuorcentum ducatorũ ſuper menſa Epiſcopali Licienſi, de conſenſu tunc Epiſcopi, in fauorem Siluii Cardinalis, cum facultate transferendi. & quod eam, de conſenſu dicti Cardinalis, extinxerat, & caſſabat, transferens eam in Iacobum Antonium. & tamẽ non conſtabat de reſeruatione in fauorem dicti Cardinalis, nec de extinctione. Et pro parte affirmatiua dicebatur, quod narrati-
1 ua † in gratioſis, erat verificanda. adnot. per Abb. & DD. in c. fin. de præſumpt. & in c. cõſtitutus. de reſcript. Pro negatiua dicebatur, quod erat narratiua Papæ de facto pro-
2 prio. † ergo ei ſtandum erat. ad Clem. 1. de probat. Tamen Domini, qui tenuerunt iſtam partem, dicebant ꝙ illa narratiua nõ ſimpliciter de facto proprio, cum diceretur, de conſenſu Epiſcopi reſeruatam fore. item de conſenſu Cardinalis fore extinctam. & iſtud non eſſet factum proprium Papæ ideo

argumentum non ſimpliciter probabat. ſed
dicebatur quod illa narratiua, ſatis conclu-
debat pro colore tituli in iſto iudicio poſ-
ſeſſorio. ſicut dicimus quod expectatiua
3 inſerta † in proceſſu fulminato, quamuis
non appareat de originali, ſufficit pro co-
lore tituli. & tanto magis quia Epiſcopus
longo tempore ſoluerat. Vnde actum per
eum approbatum, non poterat improba-
re. Et retento eodem tempore, fuit etiam
concluſum, quod poterat in iſto poſſeſſo-
4 rio procedi, † non probato quod Marcus
Antonius eſſet clericus, nec quod iudex
transferens eſſet Canonicus. &cæt. Quia
ex quo de contrario non conſtabat, & era-
mus in poſſeſſorio, erat in primis facienda
reſtitutio. & in petitorio iſta erant diſcu-
tienda.

SVMMARIVM.

An de beneficijs incompatibilibus vnitis, debeat fieri mentio in diſpenſatione ſuper incompatibili.

1 *Diſpenſatio ſecunda, non faciens mentionem de prima, an ſit ſubreptitia.*
Vniones ad vitam, an diſpenſationibus aſſimilantur, & num.6.
Vniones ad vitam, fauorem perſonæ, non Eccleſiæ reſpiciunt.
2 *Vniones ad vitam, an diſpenſationes ſimulalata.*
3 *Diſpenſatio ſecunda, tacens primam quare nulla.*
4 *Vnio, an reddatur ſubreptitia ob taciturnitatem beneficij annexi.*
Beneficium vnitum, efficitur prædium eius cui vnitur.
5 *Vnio perpetua, cuius vtilitatem reſpiciat, & quam temporalis.*
7 *Iudicium idem de toto quo ad totum quod de parte quo ad partem.*
8 *A ſtylo Curiæ non eſt recedendum.*
9 *Vnio ad vitam, non faciens mentionem de alijs vnionibus etiam ad vitam, an ſit nulla.*

DECISIO CCXL.

FVit dubitatum die 18. Ianuarij 1542.
coram D.Sarnenſi, in vna Portugallen-
ſi ſeptem parochialium. An diſpenſatio de
tertia parochiali ad annum, eſſet valida
non facta mentione de vnione antea obten-
ta. Ex ſeptem votantibus, ſecluſo ponente,
tres tenuerunt quod non valeret, & eſſet
ſurreptitia, cum in illa non fieret mentio
de vnione præcedenti ad vitam, ſuper bene-
1 ficijs incompatibilibus. † prout dicitur de
ſecunda diſpenſatione non faciente mentio
nem de prima. in c.2. de fil. presbyt. lib.6.
& vniones ad vitam diſpenſationibus aſſi-
milantur, cum fauorem perſonarum obtinẽ
tium, & non Eccleſiarum reſpiciant. ſecun-
dum Gemin. conſ.38. col.pen. Et quia ſem-
per interpretati fuimus vniones ad vitam
2 & commẽdas pro palliatis † diſpenſationi-
bus, prout teſtatur Caſſador. de vnion. de-
ciſ.2. Præterea, licet vniones ad vitam,
ſint fictæ diſpenſationes, tamen nihil quo
ad effectum, differre videntur. nam ideo
diſpenſatio ſecunda, tacens primam eſt nul-
3 la, non quidem † ſimpliciter propter præce-
dentiam primę, ſed quia interpretamur nõ
eſſe veriſimile, Principem ſuper ſecunda di-
ſpenſare, ſi ſciret eum iam antea, aliam in-
compatibilem tenere. Et hæc ratio militat
non ſolum in alia diſpenſatione præceden-
ti, ſed in omnibus alijs gratijs, & qualita-
tibus tacitis, quæ, ſi expreſſæ fuiſſẽt, potuiſ-
ſent mouere Principem ad non concedendũ,
vel difficilius. Nec obſtabat quod diceba-
tur, quod materia execrabilitatis erat odio-
ſa, & pęnalis. quia dum quæritur, an diſpen-
ſatio ſit nulla ob taciturnitatem præceden-
tium vnionum ad vitam, non agitur de exe-
crabilitate; ſed an concedens diſpenſatio-
nem, intellectis vnionibus, difficilius diſpẽ-
4 ſaſſet. Non obſtat vnionem † non reddi ſur-
reptitiam, ob taciturnitatem beneficii an-
nexi, vt per Rotam deciſ.13. de reb. Eccle-
ſiæ non alien. in antiquis. quia loquitur in
vnionibus perpetuis. & tunc, propter ſup-
preſſionem tituli, cum beneficium ſit effe-
ctum prædium eius cui vnitur, non debet
5 fieri mentio de eo. † cum vnio perpetua,
fiat ad vtilitatem Eccleſiæ, temporalis ve-
ro, ad vtilitatem perſonæ. ſecundum Domi-
nicum in d.conſ.38.col.pen. Alii vero qua-
tuor Domini fuerunt in contrario voto.
6 quia † vnio non eſt proprie diſpenſatio, er-
go de ea non erat faciẽda mentio. & maxi-
me quia ad vitam, dicitur perpetua reſpe-
ctu eius qui obtinuit vniri. Vnde, ſicut de
perpetua, ſimpliciter non eſt facienda men-
7 tio, ita etiam de vnita ad vitam. † quia idẽ
eſt iudicium de toto quo ad totum. &cæt.
l.quæ de tota. Et etiam dicebatur, quod iſte
erat ſtylus vt de vnitis ad vitam non fieret
8 mentio. ergo ab ſtylo Curiæ non † erat re-
cedendum.

Et die 27.Ianuarii 1542. fuit reſolutum
coram eodem Sarnenſi, quod vnio ad vitã,
9 non faciens mentionem † de aliis vnioni-
bus etiam ad vitam præcedentibus, ſit va-
lida. per fundamenta de quibus hic. Item,
vnio ad vitam, non faciens mentionem de
præcedenti diſpenſatione, eſt etiam valida.

SVMMARIVM.

An illegitimus, ſit reſti- tuendus.

1 *Execrabilis in ſpolio, an & quando reſti- tuendus.*
2 *Spurius, ſine peccato non tenet beneficium.*
Reſtitutio non ſit ad materiam peccati.
3 *Mandatum de diſpenſando, an ſufficiat ſpurio pro reſtitutione in ſpolio.*

DECISIO CCXLI.

* Ponit aliquid Sarnen. in regula de Annali, q. 58. verſic. præterea, quia illegitimus.

FVit dubitatum, die 18. Ianuarij 1542.
in vna Imolenſi, Sancti Sabini, coram
D. Mohedano. quia conſtabat in prouiſio-
ne facta, quod quis erat illegitimus, & di-
cebat, ſecum fore diſpenſatum, & de diſpen-
ſatione non conſtabat, An eſſet reſtituen-
dus beneficio, quo erat ſpoliatus. Et pro
parte negatiua, fuit dictũ, quod ſicut quan-
1 do conſtat † ex actis, de execrabilitate,
execrabilis non eſt reſtituendus niſi doceat
de diſpenſatione, vt ſuperius fuit annota-
tum; ita & iſto caſu. & etiam quia ſpurius
2 non poteſt † tenere beneficium ſine pecca-
to. cap. fin. de fil. presbyt. ergo ad mate-
riam peccati non debebat fieri reſtitutio.
Item allegabatur, quod hoc tenebant In-
noc. Io. Andr. & Abb. in cap. conſtitutus.
de fil. presbyt. Imol. in Clem. vnica. colum.
pen. verſic. aduerte tamen. & nota bene
de cauſ. poſſeſſ. & propriet. Die 27. Ianua-
rij 1542. fuit reſolutum per ſuperius dicta,
quod non eſſet reſtituendus. Tamen volue-
3 runt quod mandatum † de diſpenſando, ſuf-
ficeret. vt infra deciſ. 249.

SVMMARIVM.

Quis præferatur ex collitigantibus, ſub- rogato, & prouiſo Apoſtolico, quando ſub eadem da- ta ſunt prouiſi.

1 *Expectans qui acceptauit, quando præferen- dus prouiſo Papæ. & num. 2.*
2 *Acceptatio, & prouiſio exequutoris, an cen- ſeantur præcedere reſeruationem Papæ.*
Ius præambulum quando attendendum.
3 *Collitigans reſpectu litis, an innitatur iure communi pro obtinenda ſubrogatione.*
Prouiſus in concurſu ſubrogati, an dicatur venire contra ius. & num. 4.
4 *Collitiganti non eſt dandus nouus colliti- gans, quomodo intelligatur.*
Concurrentibus pluribus in data quando ſit locus gratificationi.

DECISIO CCXLII.

IN vna Salamantina Parochialis de Aac-
ron, inter Georgium Quignones ex vna,
& Andream Lopez ex alia. in qua Georgius
tamquam collitigans, erat ſubrogatus cui-
dam Io. Roderico eius collitiganti, ſub data
obitus. Et ſub eadem data de eodem bene-
ficio, cum derogatione regulæ de non ſub-
rogando, ac regulæ de idiomate, fuerat pro
uiſum Melchiori de Valerijs familiari Car-
dinalis Farneſij, quis iſtorum eſſet præferen
dus. Et pro parte Georgij collitigantis di-
cebatur, quod ipſe erat præferendus. quia
1 ſicut dicimus † in expectante qui accepta-
uit, & ſibi fuit prouiſum eodem die, quo
fuit alteri prouiſum per Papam, quod expe-
ctans eſt præferendus. vt per Felin. in c. cau
ſam quæ. ver. & pro prædicta differentia. &
in cap. capitulum. verſ. de duabus collatio-
nibus. &c. de reſcript. propter præambulũ
ius quod habebat; ita etiam eſſet dicendum
in caſu iſto, vt Georgius præferretur pro-
pter ius præambulum quod habebat à prin
2 cipio litis. Sicut quando eadem die † ema-
nant acceptatio expectantis, & collatio exe
quutoris & reſeruatio Papæ. quod accepta-
tio, & collatio exequutoris, cēſeantur præ-
cedere reſeruationem Papæ propter ius pręambulum. vt per Aegidium deciſ. 215. &
235. & Rotam deciſ. 356. in antiquis. * ita
& hic. Sed dicebatur ad iſtud fundamentũ,
quod illud ius præambulum, in caſibus ſu-
pradictis, erat quoddam ius connexum cum
ſequenti. & quod omnino illud inferebat.
Sed in caſu noſtro, ius illud preambulum
Georgij, non inferebat illud ius ſubroga-
tionis, nec aliquo modo ei connexum. &
ideo quod iſtud argumentum non conclude
bat. Secundo, pro iſta parte dicebatur,
3 quod Georgius reſpectu litis † nitebatur iu
re communi ſubrogationis. argumento c. ſi
ij contra quos. & regula de ſubrogandis, ad-
uerſarius vero venit per priuilegium, de-
rogando regulæ contra ius commune, &
contra regulam. facilius ergo ſuccumbere
debet. ad vulgatam l. eius militis. Et in
hanc partem inclinarunt tres ex Dominis.
Aliam vero partem tenuerunt quatuor, re-
ſpondentes ad hoc fundamentum. quia ve-
rum eſt, quod text. in cap. ſi ij contra quos.
4 vult, † quod nouus collitigans non eſt dan-
dus. ſed text. non dicit, quod collitigans
ſit ſubrogandus. Et idem eſt in regula.
quia non dicit quod collitigans ſit ſubro-
gandus. Si ergo collitigans venit ex gra-
tia Papæ, ſicut etiam venit non collitigans,
ex quo erant pares in data, dicebatur
quod tunc erat attendenda clauſula gra-
tificationis, ex quo in gratia erat facta
mentio de lite, & liti erat derogatum.

* Vide infra deciſ. 247. lib. 1.

* Alias 39. de reſcript.

Digitized by Google

Et qa clauſula gratificationis, erat fortior in gratia Melchioris; quia dicebatur in ea, quod præferretur contra quoſcumque,& ſic comprehendebat perſonas qualitercumque & ſic modo gratificatos, quod Melchior eſſet præferendus. Verum eſt,quod quartus Auditor manſit poſtea dubius, & ſic nihil fuit concluſum.Reſolutionem vide infra deciſ.247. lib.1.

SVMMARIVM.

Gratia vbi dirigitur exequutoribus, requiritur factum exequutorum, à quo omnia decreta gratiæ dependent.

1 *Gratia Papa quando dirigitur exequutori, quando ſit conditionalis.*

2 *Decreta omnia poſita in gratia expectatiua pendent à clauſula acceptandi.*

DECISIO CCXLIII.

FVerat conceſſa gratia bo.me.D.Raynaldo de Petrucijs,directa quibuſdam exequutoribus. in qua dicebatur, quod volentes prouidere dicto Raynaldo, conſtituebat eos, & quemlibet eorum,procuratores, ad capiendam poſſeſſionem quorumcumque beneficiorum, in Dominio Florentino, per ceſſum, vel deceſſum.&c. vſque ad ſummam mille ducatorum; & volentes facere gratiã ſpecialem ipſi Raynaldo,motuproprio. &c. dabat facultatem dictis exequutoribus, conferendi, & prouidendi de dictis beneficijs dicto Raynaldo. & erat poſita clauſula,dictaque beneficia ad dictum Raynaldum ex nunc prout ex tunc, & e contra,de iure ſpectare, & plenum ius,vere & non ficte, penitus, & omnino acquiſitum fore,& ſolum fructuum perceptionem, & actualem poſſeſſionem expectare. ac regulis de non tollendo iure quæſito, & de triennali poſſeſſore gaudere, & quaſcumque acceptationes, & prouiſiones,& Commendas huiuſmodi per nos ſeu alterum faciendas, nullius roboris. ac decernentes irritum,& inane.&c. Fuit concluſum in vna Lucana, canonicatus & præbendæ,coram D.Mohedano, die 23.Ianuarij 1542. quod quia in nulla parte gratiæ
1 Papa † prouidebat, ſed dabatur facultas prouidendi exequutoribus, & ſic gratia erat directa exequutoribus, quod erat neceſſaria prouiſio dictorum exequutorum. & ex quo in illo caſu non conſtabat de prouiſione, & gratia erat conditionalis † in euentum in quem fuiſſet facta. prouiſio exequutorum, quod non ſequuta prouiſione, quod decreta, in illa gratia appoſita,deficiebant, cum omnia talia decreta cenſerentur pendere à prouiſione exequutorum,ſicut fuerat concluſum in illa Tiraſonenſi.In qua voluerunt Domini, quod omnia decreta penderent à clauſula acceptandi.

SVMMARIVM.

Vide caſum, in quo ſufficienter dicatur paritum in poſſeſſorio.

1 *Exceptio criminis,an obſtet in remedio recuperandæ.*

DECISIO CCXLIV.

IN vna Ouetenſi Canonicatus, & Præbendæ in qua Ferdinandus de Villa vitioſe ſpoliauerat Andream de Cogalludo. & volens Ferdinandus parere reſtitutioni quo ad poſſeſſionem, exiſtens in partibus, comparuit in Capitulo, & dixit quod dimittebat poſſeſſionem Canonicatus, & contentabatur quod poſſeſſio daretur Andreæ, ſeu eius procuratori, etiam in dicto Capitulo præſenti. Et ſtatim præſentatis exequutorialibus Capitulo, per procuratorẽ Andreæ fuit petita poſſeſſio. Capitulum reſpondendo dixit,quod quia eis conſtabat quod Andreas fuerat priuatus per Ordinarium propter demerita eius, & ſtante inhabilitate, non poterat poſſidere Canonicatum, quod cõſtito eis quod Andreas eſſet habilitatus, quod darent ei poſſeſſionem. Dicebatur pro parte Andreæ,quod Ferdinandus,ſtante dicta reſponſione Capituli, non paruerat, & ideo contra eũ procedi debebat ad reliquas
1 cenſuras, eo quia † exceptio criminis non obſtat in remedio recuperandæ. Abb. in c. item cum quis. de reſtit.ſpoliat. & Felin.in c. ſi conſtiterit. col.2. circa finem. de accuſat. Item, quia non conſtabat de aliqua ſententia priuatoria, & aſſertioni Capituli nõ erat ſtandum,& quatenus conſtaret,quod illa erat nulla vel iniqua. Domini tamen die 27.Ianuarij 1542.me proponente,dixerunt quod Ferdinandus, non conſtito de aliqua colluſione inter eum & Capitulum, ſufficiẽter diceretur paruiſſe, ex quo fecerat quicquid in eo erat. & non culpa ſui, ſed Capituli, Andreas poſſeſſionem non habebat. Et contra Capitulum militat id quod ſupra fuit dictum. videlicet, quod non obſtat exceptio criminis in iudicio reſtitutorio, contra quod Andreas agere debebat.

SVMMARIVM.

In ſpolio commiſſo abſque dolo, fuit admiſſus ad beneficium ceſſionis bonorum ad effectum vt ageret in petitorio.

1 *Cedens bonis, an, & quando ſit liberatus.*

2 *Ceſsio bonorũ quãdo habeat vim ſolutionis.*

Ceſsio

Ceſsio bonorum, an proſit ſolum ad euitandum carceres.

3 *Ceſsio bonorum quomodo debeat fieri, vt proſit.*

DECISIO CCXLV.

* Vide ſup. deciſ. 14. lib. 2.

IN vna Parochialis de la Strella * inter Epiſcopũ Solis ex vna, & Martinum de Corduba ex alia, coram D. Io. Paulo, die 27. Ianuarij 1542. in qua agebatur ſpolio, & Martinus reportauerat tres ſententias contra. Tamen præſupponebatur quod ſpolium, quo ad Martinum, fuerat commiſſum abſque dolo. & vſque ad primam ſententiã fuerat in bona fide. Fuit dubitatum, an Martinus, pro fructibus vſque ad primam ſentẽtiam perceptis, eſſet admittendus ad beneficium ceſſionis bonorum, ad effectum vt ageret in petitorio. Et fuit per maiorem partem concluſum, quod ſic. quia deciſio 83. alias 22. de reſtit. ſpoliat. in antiquis. conſiderabat quod ſpolium eſſet dolo commiſſum. & ſic à contrario, vbi non eſſet, quod admitteretur. Pro quo videbatur deciſ. 554. etiam in antiquis. 30. de ſent & re iudicat. & viua ratio. Nam Domini dicebant, quod ex quo non erat doloſus, erat admittendus ad beneficium ceſſionis. & cum per ceſſio-
1 nem eſſet liberatus, † licet non ipſo iure ſaltem ope exceptionis, vt dicit gloſ. in l. 1. C. qui bon. ced. poſſ. & eſt communis opinio ſecundum Salic. ibi. & ſic actio eſſet inefficax, in quamdam conſequentiam ſequebatur, quod eſſet audiendus in petitorio
2 ex quo ceſſio habebat vim ſolutionis ſaltem in effectu. Non obſtat quod ceſſio tantum prodeſt ad euitandum carceres. vt dicit tex. in d. l. 1. quæ lex licet loquatur per dictionem taxatiuam, &, per gloſ. extendatur ad tres caſus; tamen nec gloſ. nec DD. extendebant illam legem vt haberet locũ vt poſſet agere petitorio. Quia fuit reſponſum, quod extenſio non erat neceſſaria, ſed ſtatim quod glo. & DD. volebant quod ceſſio haberet vim ſolutionis, volebant in quamdam conſequentiam vt admitteretur in petitorio. Dixerunt tamen Domini, quod ceſ-
3 ſio debebat † eſſe realis, & non verbalis. puta, quod Martinus indicaret bona, & daretur congruum tempus Epiſcopo. Et fuit dictum quatuor menſium, ad effectum vt Epiſcopus poſſet facere diligentias ſuas in partibus, in conſequendo poſſeſſionem bonorum ceſſorum.

SVMMARIVM.

Regula de veriſimili, non habet locum in præſentatione.

1 *Regula Cancellariæ, non debet extendi à ratione ignorata, & non expreſſa.*

Regulæ Cancellariæ, ſtricte intelligendæ.

Ratio Regulæ de veriſimili, quæ.

Rationes plures vbi coniunctim concurrunt in lege, vna deficiente, an militet vel ceſſet diſpoſitio.

2 *Regula de veriſimili, an habeat locum in gratia conceſſa motu proprio.*

Gratiæ præuentiuæ paſsim conceduntur.

3 *Extenſio non inducitur ex ratione incerta.*

DECISIO CCXLVI.

* Vide ſup. deciſ. 238.

IN dubio, An regula * de veriſimili habeat locũ in præſentatione, de quo feci mẽtionem ſupra dec. 238. fuit reſolutũ coram Maceratẽſi, die 27. Ianuarij 1542. quod dicta regula non haberet locum in præſentatione. Ratio, quia regula expreſsè loquebatur in prouiſione Apoſtolica. & quia non
1 erat in ea ratio expreſſa, † non debebamus à ratione ignorata, & non expreſſa, extendere eam, cum regulæ ſtricte ſint intelligendæ. Bart. in l. conſtitutionibus. ff. ad municip. Quia, aut omnes illæ tres rationes, quæ aſſignantur per DD. videlicet, pręuentionis, ambitionis, & peccati, erant finales coniũctim, & cum iſto caſu ratio præuentionis nõ militet, ſequitur quod non militabit diſpoſitio. aut vnica iſtarum, & ſi eſt ratio præuẽtionis, ceſſat iſto caſu. ergo ceſſabit regula. aut dices quod ratio regulę fuit ratio ambitionis & peccati, & iſta ratio non poteſt conſiderari. quia ſecundum D. Sarnen-
2 ſẽ, ſuper dicta regula de veriſimili, illa † habet etiã locum in gratia conceſſa motu proprio, & tamen ibi ceſſat ratio ambitionis. Et quod iſta ratio non ſit cauſa finalis illius regulę, ſed potius ratio pręuentionis, patet ex gratijs pręuentiuis quas paſſim concedit Pontifex. Vnde non eſt dicendum, quod illa ratio ſit cauſa finalis. Et ex quo ratio
3 ignoratur, non debet ſumi extenſio. † ex ratione incerta. argumento eius quod dicit Bart. in l. in ambiguo. ff. de reb. dubijs.

SVMMARIVM.

Quod quis ſit de Regno, non dat qualitatem vt propterea ſit præferendus.

1 *Clauſula gratificationis, an operetur vt quis pari in data præferatur.*

2 *Hiſpanus Italo an ſit præferendus in beneficijs Hiſpaniæ.*

DECISIO CCXLVII.

* Ad iſtã deciſ. vide ſupra de-

MOrtuo Io. Roderici * collitigãte, Georgius obtinuit ſe ſubrogari in ius illius

Digitized by Google

ciſ. 242. h. l & vide quę dicit Petr. Rebuff. in tract. de pacif. poſſ. pag. 38. verſic. vigeſimoſecūdo ceterus, & c.

lius ſub data obitus, & ſub eadē data Melchior de Valerijs, facta mentione de lite,
& cum derogatione regulæ de ſubrogādo,
& regulæ de idiomate, obtinuit ſibi prouideri. Fuit dubitatum quis iſtorum præferretur. Et argumenta poſui ſupra deciſ. 242.
Tamdem die 30. Februarij 1542. fuit concluſum per maiorem partē, quod Melchior
1 propter † clauſulam gratificationis, quæ
gratificabat eum contra quoſcumque qualitercumque gratificatos, eſſet præferendus.
Quia ex quo omnes veniebant ex gratia Principis, poſtquam Princeps, intellecta lite,
derogauerat regulę de ſubrogādo, quod eſſet
præferendus ex illa. Et prima Februarij
coram eodem Aquen. in eadem fuit dubitatum, ex quo Georgius erat Hiſpanus, & Melchior Italus, an propter illam qualitatem
2 cum beneficiū eſſet in Hiſpania, † eſſet præferendus. Et fuit concluſum quod non, per
text. in c. ad decorem. de inſtit. Et quæ dicuntur in c. ſi proponente. de reſcript. in c.
fin. de cler. pereg. in c. hortamur. 71. diſt. habent locum in diœceſano, non autem in eo
qui eſt eiuſdem prouinciæ ſeu regni, aut ſub eodē rege, vt erat in illo caſu. in quo Georgius erat de regno Legionis, & beneficium
erat in ciuitate Salamantina de regno Caſtellæ.

S V M M A R I V M.

Regula Clementis reuocatoria gratiarum conceſſarum in arce ſancti Angeli, quomodo intelligatur.

1 *Subreptio, quando eſt cauſa conceſſionis gratiæ quid vitiet.*
2 *Gratia reuocata, an omnes clauſulæ acceſſoriæ corruant.*

DECISIO CCXLVIII.

IN vna Conchenſi parochialis, maior
pars inclinauit coram D. Io. Paulo, quod
regula reuocatoria Clementis, quam edidit in ciuitate Vrbeuetana poſt liberationem ſuam, de omnibus gratijs quas conceſſerat in arce Sancti Angeli, cum clauſulis inſolitis, non ſolum reuocaret illas quo
ad clauſulas inſolitas, ſed etiam in totum.
Fundamentum principale, quia Papa dicebat quod eas, quadam ambitione, & quaſi
1 coactus conceſſerat. quo caſu, † quando
ſubreptio eſt cauſa conceſſionis gratiæ, vitiat in totum gratiam. c. ceterum, & ſuper
litteris. vbi Abbas de reſcript. Tamen
quia fuit producta quædam declaratoria. * eiuſdem Clementis ad demonſtrandum quod Clemens tantū
intendebat reuocare quo ad clauſulas inſolitas, fuit dictum quod ſuper
ea informaretur. Vnus etiam ex Dominis dicebat, quod dicta regula reuocatoria, reuocaret gratiam in caſu de quo agebatur. quia erat prouiſio, & ad effectum illius prouiſionis erant conceſſæ clauſulæ inſolitæ:
puta, quod omnibus præferretur, annullando collationes alteri factas.
&c. Nam cum illæ clauſulæ venirēt
ad corroborationem gratiæ cōceſ-
2 ſæ, & eſſent acceſſoriæ, † tunc reuocata gratia, reuocarentur. omnes clauſulæ, & ſic propter connexitatem. Secus dicebat eſſe quando
eſſent diuerſa capitula in eadem gratia non
connexa. vt puta ſi contineret collationē, &
diſpenſationem. quia tunc tantum annullaretur illa pars gratiæ, quæ cōtineret clauſulas inſolitas. Nil tamen fuit reſolutum
ex cauſa de qua ſupra.

* Die 2. Febr. 1542. fuit reſolutum quod illa declaratoria, non faciebat ad rem. quia cum eſſet facta in eodem Conſiſtorio, in quo erat facta reuocatoria generalis, & in illa de vacaturis tantum reuocaret quo ad clauſulas inſolitas: dabatur intelligi quod in alia reuocatoria generali, in totum gratias reuocauit. quia vbi Papa voluit limitate loqui, illud expreſſit. vulgat. c. ad audientiam cū cum alijs. Et ita fuit reſolutum per maiorem partē quod gratia generalis reuocatoria, reuocaret quo ab omnia. non obſtante dicta declaratoria producta.

S V M M A R I V M.

Mandatum de diſpenſando, habet vim diſpenſationis in ſpolio.

1 *Diſpenſatio an differat à mandato de diſpenſando.*
2 *Diſpenſatio illegitimi cum clauſula, ſi vitæ. & c. an ſit conditionalis.*

DECISIO CCXLIX.

VOluerunt Domini in * vna Imolen.
parochialis, de Mazincola, die 1. Februarij 1542. coram D. Mohedano, quod
mandatum de diſpenſando ſuper illegitimitate, haberet vim diſpēſationis quo ad hoc,
vt illegitimus ſpoliatus beneficio reſtituetur. per ea quæ dicit Io. Andreas in c. litteras. de reſt. ſpoliat. Cardinalis Alex. in
c. quia circa. de conſang. & aff. col. 2. verſic.
quæro numquid. & Aegid. conſ. 28. col. 4.
verſ. ſed oppones. Domin. conſ. 106. in fine.
1 Solus ego contradixi. quia † aliud eſt diſpenſatio, & aliud mandatum de diſpenſando. per ea quæ ponit Iaſon in l. bonæ fidei.
ff. quod cert. loc. notata per Io. Andream in
c. litteras. & per Card. in c. quia circa. non
faciunt, quia loquuntur in mandato Papæ,
non autem in mandato de diſpenſando. Id
autem quod dicit Aegid. conſ. 28. procedit
quando Papa, intellecto defectu, mandauit
diſpenſari. itaque non eſt mirum ſi habet
vim diſpenſationis. In caſu autem noſtro,
non

* Vide ſup. deciſ. 241. Et vide ad materiā quæ dicit Fel. in c. fin. col. 8. ver. tertio conclaſio. de præſump.

non ſimpliciter fuit mādata diſpēnſatio, ſed ſi eum vitæ laudabilis, & quod paternæ incontinentiæ non ſit imitator. Et licet iſta
2 non † faciant conditionem, ſed quandam inſtructionem, prout dicit Rota deciſ.846. in antiquis * tamen ante illam inſtructionem, non dicitur diſpenſatio. Ita quod quocumque modo verificanda ſunt illa, antequam dicatur diſpenſatum. Et pro iſta parte, quod mandatum de diſpenſando non habeat vim diſpenſationis, vide Pariſ. conſ. 57. ſtante priori.&c. col.pen.verſ.ad illud, an ordinarius, nu.47. vol.4. cum ſeq.col.

* Alias de fil. presbyt.

SVMMARIVM.

Cui incumbat onus probandi, beneficium cadere ſub gratia.

1 *Acceptans, ex acceptatione an habeat intentionem fundatam, quod beneficium acceptatum cadat ſub gratia.*
2 *Acceptatio, an præſumatur infra tempus. An præſumatur valida.*
3 *Poſſeſſor, per præſumptiones, non eſt eijciendus à ſua poſſeſſione.*

DECISIO CCL.

PRopoſui ego in vna Valentina de Pego, inter Martinum Calahora ex vna, & Io.Baptiſtam Baldaſſinum ex alia. in qua Martinus actor dabat de quadam conſumptione gratiæ expectatiuæ Hieronymi Dominici, qui ceſſerat in fauorem ipſius Io. Baptiſtæ, dictam parochialem, pro eo quod docebatur, quod Hieronymus prius fecerat vnam nouam prouiſionem, in qua aliud beneficium acceptauerat. Dicebatur pro parte Io.Baptiſtæ, quod licet probaretur acceptatio; tamen non ſequebatur conſumptio gratiæ. quia non probabatur quod beneficium caderet ſub gratia. nam poterat eſſe quod acceptaſſet, & tamen non caderet ſub gratia. vt puta, quia reſeruatum, vel in menſe Ordinarij. Et ideo dubitaui ego, cui incumberet onus probandi, beneficium cadere ſub gratia. Et cauſa poſita die 27. Ianuarij 1542. maior pars fuit, quod Io. Baptiſta, qui excipiebat beneficium non cadere ſub gratia, teneretur probare; cum alius
1 ex acceptatione haberet † intentionem fundatam. per ea quæ dicit Gemin. conſ.103. Io.Andr. & alij in c.cū in multis.de reſcrip. in 6. Rota deciſ. 8. de cauſ. poſſeſſ. & propriet. Duo vero Domini tenuerunt contrarium. per deciſ. 528. Aegid. vbi voluit,
2 quod acceptatio † non præſumitur infra tempus, quando datur per viam obiectus. Tamen dicebatur quod Aegidius contrariū dixerat deciſ. 349. & 573. cum ſeq. Poſtea iterum cauſa poſita die 1.Februarij eiuſdem anni, vota fuerunt paria. videlicet quatuor, & quatuor * Et fundamentum maximum
3 fuit, quod licet † acceptatio præſumatur valida, illud eſt præſumptiue. & per præſūptiones poſſeſſor nō erat à beneficio eijciēdus. Iterum cauſa poſita die 6. Februarij, fuerunt quatuor vota pro Martino, & tria pro Io. Baptiſta. tamen defecit D. Marcus Antonius, qui in alia audientia fuerat prō Io. Baptiſta; & ſic reducebatur res ad paritatem. Et pro Martino, quod Io. Baptiſtæ dicenti beneficium non cadere ſub gratia, incumberet onus probandi, allegabatur Lapus alleg. 120. de conceſſ. præben. Sulcinius clericus col. 2. verſ. ſufficit enim quod doceat. &c. Io. de Selua in tract. de beneficio in 3.par.q.15.col.pen.

* Pro Io. Bapt. Mohedan. Aquen. Mareſcot. & Io.Pau. Pro Martino Sarn. Macerat. Marſican. & Thom. ſecunda vice non interuenit Mareſcot.

SVMMARIVM.

Commiſſo examine teſtium, videntur commiſſa iuramenta.

2 *Examine teſtium conceſſo, an videantur conceſſa omnia, ſine quo examen non valeret.*
3 *Notarius, an ſit capax receptionis iuramenti, & examinis teſtium. & num. 4.*

DECISIO CCLI.

DIe 6.Februarij 1542. fuit coram me reſolutum in vna Parmenſi Vallium, quod ex quo Senator Mediolanenſis commiſerat exiſtens Mediolani, notario examen faciendum in ciuitate Parmæ, quod per cō-
1 ſequens † videretur etiā commiſiſſe iuramenta teſtium. id eſt quod notarius poſſet recipere iuramenta teſtium. per id quod dicit But. relatus per Felin. in c.2.in princ. 3. col.verſ.quarto declara. de teſtib. & quia
2 conceſſo examine, † videntur omnia cōceſſa ſine quo examen non valeret. ad not.in l.2. ff.de iuriſdict.om.iud. Nō obſtat. quod iſtud eſt verum, niſi illud antecedēs ſit maius expreſſo, prout Bart.in d.l.2. & ſequitur Iaſ. ibidem in 5.fallentia. & eſt communis opinio. prout ibi dicit Curt. Iunior. Tamen reſpondebatur, quod multi illam opinionē reprehendebant, vt per Alexand. Aquen. & Curtium iuniorem ibidem: Et quando illa opinio Bart. eſſet vera, placuit Dominis diſtinctio Aquenſis, quam ibi ponit, vt non procedat in antecedenti maiori, inſeparabili ab actu & neceſſario. Secus quando eſt antecedens cōtingens, vt ibi per Aquenſem. Et cum iuramentum ſit antecedens neceſſarium ad examen, ergo videbatur eſſe commiſſum. Non obſtat quod dicebatur quod
3 notarius nō † erat capax receptionis iuramenti,

menti, & tunc etiam limitatur dicta regu-
la l. 2. vt non procedat in perſona incapa-
ce, vt per Iaſon. in d. l. 2. in 4. limitatione.
Quia reſpondebatur. quod immo Notarius
de iure ciuili, quod in caſu noſtro attende-
batur cum ageretur de cauſa agitata in fo-
ro Mediolani, ex cauſa erat capax. & No-
tario, receptio iuramentorum & examinis
4 teſtium, † ex cauſa committi poterat. & in-
ſta cauſa dicebatur abſentia. vt per Alex. in
l. hac conſultiſſima. §. ſiquis autem. C. de
teſtam. & Felin. in c. cum cauſam. col. pen.
de teſtib.

SVMMARIVM.

Citatio pro ſingulis diebus, & horis, nulla.

DECISIO CCLII.

FVit etiam in eadem reſolutum, quod ci-
tatio ſiue monitio pro ſingulis diebus
& horis, tamquam vaga, & inducens ſpeciē
ſeruitutis, eſſet nulla. vt per Bal. in conſ.
268. factum tale eſt. &c. vol. 1. & per Aret.
& Alex. in l. qui ante Kalendas. ff. de verb.
oblig. Bart. in extrauagan. ad reprimendū.
in verbo, & per edictum. Facit quod dicit
Rota dec. 17. de re iudic. in nouis. Roman.
conſ. 369. circa princ. col. 3. verſ. illam au-
tem citationem. Phil. Franc. in c. cum pa-
rati, col. 4. verſ. ſecundo quæritur. de ap-
pellat. & ibi Præpoſit. col. 4. verſ. verum
cum ſcriptum ſit. &c.

SVMMARIVM.

In annua promiſſione, an ſufficiat vna præſcriptio.

1 *Præſcriptiones, quot requirantur in annuis præſtationibus.*
2 *Stipulationes, an ſint tot, quot anni.*
3 *In ſtipulationibus annuis, an à principio poſſit agi, pro omnibus annis, & num. 5. & quid in vſuris. ibid. & num. 7.*
4 *In legato annuo, an poſſit agi à principio vt quis condemnetur ad præſtandum in futurum. & num. 6.*
6 *Actio non eſt nata ante conditionem.*

DECISIO CCLIII.

IN vna Romana dotis, inter fratres de
Cappocinis ex vna, & Io. Baptiſtam de
Thebolis & fratres ex alia. fuit dubitatum.
An in annua præſtatione eſſent neceſſariæ
1 tot † præſcriptiones, quot eſſent anni. de
qua quæſtione ponit gloſ. in l. cū notiſſimi.
§. in ijs. C. de præſcript. 30. vel 40. Et dictū
fuit quod communis opinio fuit Vltramō-
tanorum, quod requirerentur tot præſcri-
ptiones, quot erant anni. pro vt eam atte-
ſtabatur communem Paul. de Caſtr. in l. ſi
plures. col. fin. C. de fide inſtrum. Guid. Pa-
pæ deciſ. 406. in fine. Capella Tholoſana
deciſ. 342. vbi additio. Tamen opinio com-
munis fuit Citramontanorum, quod ſuffice-
ret vna præſcriptio pro omnibus annis. pro
vt eam dicit communem opinionem citra-
montanorum additio ad dictam deciſ. Ca-
pellæ 342. Balbus in tract. præſcript. in 4.
parte 4. partis princ. quæſt. 4. & Pariſius in
c. auditis. circa finem. de præſcript. Socin.
conſ. 81. circa finem. Et in hanc partem in-
clinarunt Domini, amplectentes opinionem
Citramontanorum ex quo eramus citra mō
tes. Verum quia in dicto caſu dos erat pro-
miſſa infra annum, & deinde ad beneplaci-
tum, & voluntatem mariti, & donec dos ſol
ueretur erant promiſſa ſeptem cum dimidio
pro centenario, iuxta formam ſtatutorum;
dicebatur, quod ex quo promiſſio intereſſe,
erat promiſſio conditionalis, ſi debitor eſ-
2 ſet in mora, quod tunc, † eſſent tot ſtipula-
tiones quot anni. & ideo plures præſcriptio
nes eſſent neceſſariæ. vt per Iaſ. in l. vbi au-
tem non apparet. §. qui ſortem. ff. de verb.
obligat. Tamen pro parte contraria repli-
3 cabatur, quod pro vſuris debitis † per ſtipu
lationem, vt erat in iſto caſu, poterat agi
à principio. videlicet agendo ad ſortem,
& vſuras, vt in futurum ſibi præſtarentur
donec ſors ſibi ſolueretur. vt per DD. & in
ſpecie Iaſ. in d. §. qui ſortem. Ergo ſi à prin
cipio ad vſuras poterat agi, ergo vna præ-
ſcriptio currere debebat. nam ideo in an-
4 nua præſtatione, vnica præſcriptio † ſufficit;
quia à principio pro omnibus annis agi po-
teſt. ſecundum Bart. & DD. in l. Stichum.
§. ſtipulatio. ff. de verb. oblig. & Bart. &
alios, in l. cum notiſſimi. §. in ijs. C. de præ-
ſcript. xxx. &c. Sed contra iſtud replicaba-
tur, quod attenta iſta ratione, idem dicen-
dum eſſet in annuo legato, cum in eo à prin
cipio poſſet agi vt quis condēnetur ad pre-
ſtandum in futurum. prout iſtam dicunt cō-
munem opinionem Corn. & Iaſ. in l. 1. C. de
fideicommiſſ. Quare pro reſolutione fuit
conſideratum id, quod dicit Bart. in l. de pu
pillo. §. ſi in pluribus. ff. de nou. oper. nunc.
5 vbi dicit † quod in ſtipulationibus, à princi
pio poteſt agi pro omnibus annis, & vere
competit actio, & petitio, licet exactio dif-
feratur. in annuis legatis verum eſt quod
6 poteſt fieri † condemnatio vt in futurū præ
ſtetur. iuxta not. in l. 1. C. de fideic. tamen
vere non competit actio. quia legatum pro
ſequentibus annis, eſt conditionale, & ideo
non eſt nata actio ante conditionem. l. cede
re diem. & per conſequens nec præſcriptio.
7 Ita & eſſet hic, vt ſtipulatio † vſurarū, pro
primo anno eſſet pura, pro ſequentibus cō-
ditio-

Digitized by Google

ditionalis ſi ſors non ſolueretur. prout ita dicunt DD. ſaluando gloſ. ibi de mẽte Bart. in l. vbi autem non apparet. §. qui ſortem. & ibi expreſsè Iaſon. ff. de verb. obligat. Et ita reſolutum fuit die 13. Febr. 1542.

SVMMARIVM.

An gratia ſit generalis vel ſpecialis.

3 *Genus, quando pro ſpecie.*
4 *Clauſula quæ duxeris acceptanda in expectatiua quid operetur.*
Gratia an conſumatur ob negligentiam expectantis.

DECISIO CCLIV.

k vide ifr. deciſ. 22. lib. 1. t vide Dominic. conſ. 107. uper pri- no dubio er totũ.

HAbebat D. Raynaldus in Dominio Florẽtino, gratiã * ad tot beneficia, quæ aſcẽderent ad valorẽ mille ducat. etiã ſi canonicatus, parochiales, dignitates ſeculares, vel regulares. &c. ſine tamen clanſula, quæ duxeris acceptanda. Dubitatum fuit, An illa gratia eſſet generalis, vel ſpecialis. Et ꝙ eſſet generalis, conſiderabatur ꝙ gratia erat in Dominio Florẽtino. itẽ quod diuerſa beneficia capiebat. Tamen contrarium fuit reſolutum, coram D. Mobedano 6. Februarij 1542. in vna Lucana canonicatus, & præben. Quia licet ex verbis, gra-
1 tia videretur generalis, † tamen quia erat
verificanda in primis beneficijs vacaturis,
iuxta text. & gloſ. in c. mandato. de præb.
in 6. & regulam. l. boues. §. hoc ſermone.
ff. de verb. ſignif. & ſic gratia erat verifican
da in certis ſpeciebus, gratia dicebatur ſpe
cialis, & non generalis. per not. per text.
gloſ. & Abb. in c. ex parte. 1. circa finem. de
offic. deleg. & in c. paſtoralis. §. quoniam.
col. 1. & ibi Felin. de reſcript. Bart. in l. ſi
domino. ff. de legat. 1. & ibi Innoc. in vlt.
not. tex. in c. fin. cum gloſ. in verbo, in eadem.
& ibi Domin. in 1. quæſt. de renunc.
in 6. Facit quod dicit Card. in Clem. ſi plures.
colum. 1. in 2. oppo. de præben. gloſ. in
c. 1. §. ex parte. in verbo, certam. cum gloſ.
ſequen. de conceſſ. præben. in 6. Nec obſtat
quod Abb. in d. c. ex parte. diceret, quod
2 tunc eſt ſpecialis, quando † in vno gratia
eſt verificanda. quia idem eſt etſi in duobus
& pluribus ſpeciebus. & ſic cum gratia eſ-
ſet reſtricta ad primo vacatura, erat reſtri-
cta ad certas ſpecies. Ergo erat ſpecialis.
3 quia genus † quod nõ poteſt verificari. &c.
prout in l. 2. ff. de lib. & poſthum. Et ad idẽ
fuit allegatus Decius in cap. 1. de reſcript.
Nec obſtat quod reſolutum fuiſſet in iſta
cauſa, quod ex quo gratia erat directa exe-
quutoribus, quod requirebat factum eorũ,
& ſic tacitam conditionem haberet, & ſic
4 æquipararetur conditioni quæ duxeris † ac
ceptanda quæ facit gratiam generalem. vt
per gloſ. in d. c. mandato. de præben. in 6.
Quia reſpondebatur, quod exequutores tenebantur de primis pronidere ad voluntatem Raynaldi, & eo negligente gratia conſumebatur. per text. in c. ſi clericus, & in d. c. mandato. de præben. in 6.

SVMMARIVM.

Regula de triennali, non habet locum in Hoſpitali.

1 *Regula de Triennali ſtricte intelligenda.*
2 *Hoſpitale, non dicitur beneficium eccleſiaſticum.*

DECISIO CCLV.

DIe 10. Februarij 1542. Fuit reſolntum
coram D. Mohedano, quod regula de
triennali non haberet locum in Hoſpitali;
niſi probaretur quod eſſet beneficium Eccle
1 ſiaſticum. quia regula † ſtrictè eſt intelligẽ-
da. Bart. in l. conſtitutionibus. ff. ad muni-
cip. & loquitur in beneficio eccleſiaſtico.
2 & Hoſpitale † non dicitur beneficium eccle
ſiaſticum. Clemen. per litteras. de præben.
Felin. in c. de quarta. de præſcript. Vide Sar-
nen. in regula de triennali quæſt. 7.

SVMMARIVM.

An teſtes, præſumantur in loco deputato examinati.

1 *Locus loci an exprimi debeat in actis iudiciarijs.*
2 *Solemnitas extrinſeca in iudicialibus, an præſumatur.*
3 *Præſumptio pro validitate actus, quando non habeat locum.*

DECISIO CCLVI.

SEnator Mediolanenſis commiſerat examen teſtium Notario, vt examinaret in Ciuitate Parmæ, & monuerat partes pro ſingulis diebus & horis in Ciuitate Parmæ in Curia Prætoris. Notarius examinauit teſtes, tamen non appoſuit locum. Dubitaui ego in vna Parmenſi Vallium, die 10. Februarij 1542. An teſtes præſumerentur in loco deputato examinati. Et pro parte affirmatiua dicebatur quod ſic. quia ex quo reperiebantur examinati, præſumebantur in loco, & iuxta formam mandati. Contra-
1 rium fuit reſolutũ. quia etiã in actis † iudi-
ciarijs, requiritur ꝙ exprimatur locus loci,

vbi

vbi actus vniformiter in omni loco non po-
teſt fieri. ſecundum doctrinam Bart. & alio-
rum, in l.de pupillo. §. qui nunciat.ff. de
nou.oper.nun.Felin.in c.1.col.4.de fid.inſtr.
2 & quia etiam in iudicialibus † ſolemnitas
intrinſeca non præſumitur. vt per Aret. in
l.ſciendum, col.7. verſ.tertio limitatur,&c.
de verb.obligat. Non obſtat,quod in dubio
præſumendũ erat pro validitate actus. quia
3 talis † præſumptio non habet locum,quan-
do illud quod venit præſumendũ,nullo mo-
do eſt expreſſum, ſed ex toto præſumi debe-
ret. vt per Iaſ.in l.quotiẽs. in 4.limitat. ff.
de verb.oblig.per Soc.in l.quotiẽs. 2.ff. de
reb.dub. Et ſimiliter,regula prædicta habet
locum, quando omnia requiſita pro validi-
ditate actus, interuenerunt. vt per eumdẽ
Soc.in d.l.quotiẽs. in fin. Et cum expreſſio
loci, in terminis noſtris nullo modo repe-
riatur facta, etiam & illa requiratur, non
poteſt pro validitate actus aliquo modo
præſumi.

S V M M A R I V M.

Beneficia Abbreuiatorum de minori, reſeruata.

D E C I S I O C C L V I I.

* Vid. ſupra deciſ. 34.

DEcima Februarij 1542. fuit * reſolutũ in vna Cæſaranguſtana Archipresbyterarus, & aliorum beneficiorum, coram D.Marſicano, quod beneficia Abbreuiatorũ de minori, eſſent reſeruata per extrauagãtem, ad regimen. iuncta regula innouatoria. Et fuit dictum quod Bulla Pij, in qua dicebatur,quod tempore Benedicti erant viginti quatuor Abbreuiatores, non probabat quod Benedictus inſtituiſſet tantum Abbreuiatores de maiori.

S V M M A R I V M.

Ex quibus coniecturis præſumpta ſcientia.

1 *Procurator, quando præſumatur dominum ſuum auiſaſſe.*
2 *Poſſeſſionis ciuilis amiſsio, an inducatur ex ſcientia vbi datur negligentia.*
3 *In vrbe vnuſquiſq. conſequitur quod ſuum eſt.*

D E C I S I O C C L V I I I.

PRopoſui ego die 13.Februarij 1542. in cauſa Romana viginti millium,pro Illuſtriſs.Domina, contra creditores, poſito quod probetur poſſeſſio Cardinalis, An ex
exactione ſeptẽ menſiũ,& c.probetur ſcien-
tia Ducis. Et quia erat vnus teſtis de audi-
tu à Duce de poſſeſſione Cardinalis. item
quia Epiſcopus Aeſinus dicebat in ſua depo
ſitione,quod poſt mortem Clementis, Car-
dinalis intrauerat poſſeſſionem Montis, li-
cet ignoraret an percepiſſet aliquos fructus.
item quia præſupponebatur pro parte Illu-
ſtriſſimæ,quod idem Epiſcopus haberet mã-
datum ad exigendum dictos fructus Montis,
& per ingreſſũ poſſeſſionis Cardinalis,fuiſ-
1 ſet impeditus in exactione,† quod præſume-
batur dominum ſuum auiſaſſe. per conſ.
Rom.480.Concurrebat etiam iſta multipli-
citas actuum,& ſatis notabilis pecunia exa
cta. per ea quæ Innoc. not. in c. bonæ. il 2.
col.1. de poſtul. prælat. Abb. in c. cum
Eccleſia Sutrina. col.5.de cauſ.poſſeſſ. & in
c.ſæpe. de reſt. ſpol. Et ideo concludebant
Domini,quod ex ijs præſumebatur ſcientia.
vel ſaltem, ad eam plene probandam, non
non poterat negari remiſſoria. Item & ſe-
cundo,fuit propoſitũ,ſi præſumebatur ſcien-
2 tia,an ex ea induceretur † amiſſio poſſeſſio-
nis ciuilis quam Dux habebat. Et * fuit
reſolutum, quod ſi ex illa ſcientia, induce-
batur negligentia in Duce in ea recuperan-
da, quod induceretur amiſſio ciuilis. per
ea quæ dicit Bart.in l.1.§. huius autem in-
terdicti. verſ.ſed pone.iuncto verſ.ſeq.ff.vti
poſſid.Et Domini, pro maiori parte, incli-
narunt in illam opinionem, quod attento
quod non agebatur de fortilitio,ſed de ipſo
3 Monte, & in vrbe in qua † vnuſquiſq. quod
ſuum eſt conſequi poteſt, maxime cum non
conſtaret quod Dux, etiam poſt mortem
Cardinalis, poſſeſſionem ipſius Montis re-
cuperare quæſiuiſſet, quod diceretur eſſe in
negligentia.& per conſequens poſſeſſionem
ciuilem amiſiſſet. Poſita cauſa iterum 3.
Martij 1542. Domini etiam fuerunt pro
amiſſione ciuilis.

* Ex ſcientia, vbi datur negligentia, inducitur amiſſio poſſeſſionis ciuilis.

S V M M A R I V M.

Qui tenetur, quamprimum decimum quartum annum compleuerit profiteri, quando teneatur.

1 *Verba illa,quamprimum decimum quartũ annum compleuerit quomodo intellecta.*
Verba,quamprimum,mox,& ſimilia, quomodo intelligantur.
Verba quantumuis precisa, intelligenda cũ temperamento.
2 *Tempus requiſitum an arbitrarium iudicis ſecundum ſubiectam materiam.*
3 *Soluere debens quamprimum,an nihilominus habeat aliquod tempus.*
4 *Interpellatio hominis, an conſtituat ſtatim in mora.*

5 Quid

5 *Quid quando adeſt certa dies conſtituta.*
6 *Moræ purgatio, quando non admittenda.*
7 *Conditio poteſtatiua, an ſtatim adimpleri debeat, alias an conſtituatur in mora.*
8 *Arbitrium iudicis in interpretatione verborum, quando ceſſet.*

DECISIO CCLIX.

FVerat commendata Præceptoria ſancti Antonij, minori quatuordecim annorum. & dicebatur, quod quamprimum decimum quartum annum compleuerit, teneretur omnino emittere profeſſionem, alioquin præceptoria vacare cēſeretur eo ipſo. conſtabat quod poſt dies triginta quinque, Matthæus, cui erat præceptoria commendata, poſtquam decimum quartum annum impleuerat, Præceptoriam reſignauerat, & ſibi regreſſum reſeruauerat. Dubitabatur de validitate regreſſus. ex quo reſignauerat per triginta quinque dies poſt decimum quartū annum ante profeſſionem emiſſam. & ſic cū nihil haberet, nihil potuerat reſignare. fuit dubitatum in vna Aſtenſi præceptoriæ ſancti Antonij, coram D. Io. Paulo, inter Io. Iacobum Bucca ex vna, & Antonium de Du-
1 cibus ex alia, An illa verba, † quam primū decimum quartum annum compleuerit, importarent vt ſi ſtatim profeſſionem nō emiſiſſet, præceptoria cenſeretur vacare. Et pro parte negatiua dicebatur, quod licet iſta verba, quamprimum, mox, & ſimilia, habeant varias interpretationes. vt per Iaſ. in l. fructus. ff. ſolut. matr. tamen erant intelligenda cum aliquo temperamento. iuxta text. in l. quod dicimus. ff. de ſolutionib. & in l. ratum. eod. tit. in l. quo minus. ff. rem rat. hab. & ſecundum ſubiectam materiam,
2 † arbitrariū erat iudici, quod tempus deberet ipſe taxare. Vnde cum eſſemus hic in materia profeſſionis, quæ non poterat fieri intra annum decimum quartum; & poſt decimum quartum, dabatur annus probationis ad deliberandum; debebat iudex in tali materia, tempus duorum menſiū; vel aliud tempus, nō minus triginta quinque diebus, arbitrari ad deliberandum an vellet profiteri. Et pro hoc allegabatur text. in l. 2. §. frumentariæ. ff. de reb. ad ciuitat. pertinent. iuncta gloſ. quæ allegat. text. in l. in fraudē. §. fiſcalibus. ff. de iure fiſci. vbi, licet quam-
3 primum teneatur ſoluere, † nihilominus habet ad minus duos menſes. Pro parte tamē contraria dicebatur, quod hic erat adiecta certa dies, videlicet annum decimum quartum completum. Vnde, licet interpellatio
4 hominis nō conſtituat ſtatim in mora, † ſed requiratur aliquod interuallum temporis. vt in d. l. quod dicimus. ff. de ſolut. & in tacita die. vt in d. l. ratum de ſolut. & in l. quo minus. ff. rem. rat. hab. tamen vbi eſt expreſſa dies, aduentus illius diei ſtatim con-
5 ſtituit † in mora abſq. aliquo interuallo tēporis. vt per Iaſ. in l. ſi ex legati cauſa. col. 4. ff. de verb. oblig. Et cum ſtatim ſit in mo-
6 ra, non admittebatur † purgatio eius, cum adeſſet dies, & pœna. ad not. in l. ſi inſulam. ff. de verb. oblig. Item, quia hic fiebat exequutio ipſo iure, & tunc nō admittitur purgatio moræ. vt in c. licet canon. in gloſſ. in verbo. priuatus. de elect. in 6. & in d. l. ſi inſulam. Item dicebatur, quod iſta erat con-
7 ditio † poteſtatiua. & quamprimum poterat, tenebatur implere, alias erat in mora. vt in l. hæc conditio, ſi in Capitolium. &c. ff. de condit. & demonſtr. Non obſtat, quod dicebatur, quod verba intelligenda erant ſecundum ſubiectam materiam. quia verum erat vbi fuiſſemus in dubio, in quo iudex poteſt arbitrari. ſed hic eramus in caſu ex-
8 preſſo, vbi ceſſat † arbitrium iudicis. Item, quia eramus in caſu, in quo profeſſio ſtatim, completo decimo quarto anno, poterat fieri. vt in c. 1. de regul. in 6. & ita ſuperior voluerat. Nil fuit reſolutum, quia vota fuerunt paria. ſcilicet quatuor, & quatuor.

SVMMARIVM.

An ſtatutum Eccleſiæ Hiſpalenſis, inhabilitans deſcendentes ex hæreticis, &c. comprehendat regreſſus.

1 *Beneficium obtinere prohibitus, an prohibeatur habere regreſſum, per quod ad beneficium peruenitur.*
Regreſſus ad benef. an habeat oculos retro.
2 *Statutum nouum quando comprehendat caſum, habentem originē à præterito, & n. 7.*
3 *Statutū prohibens deſcendentes ab hæreticis obtinere beneficia, an exorbitans à iure communi.*
4 *Statutum per quod odio alterius quis grauatur, an odioſum.*
5 *Regreſſum habens, an dicatur ius ſuum cōtinuare.*
6 *Verba de cetero, quid importent.*
7 *Regreſſus ad beneficium, an concedatur ex cauſa onoroſa.*
8 *Statutum annullans donationes, non comprehendit donationes ob cauſam.*

DECISIO CCLX.

IN vna Hiſpalēſi portionis, * inter Epiſcopum Scalenſem ex vna, & Io. de Morillos ex alia, fuit dubitatū coram D. Marſicano, de menſe Febr. 1542. An ſtatutum Eccleſiæ Hiſpalenſis, quo cauebatur, quod filij, & deſcendentes per lineam paternā, vel maternam, vſq. ad ſecūdum gradum, ex hæreticis,

*** Vide An ad ea quæ dicūtur hic, poſſit adaptari dec. 3. Caſſad. de preb.**

ſeu reconciliatis,non poſſent de cætero ob-
tinere canonicatus, & præbendas. &c. aut
aſſequi, vel ius aliquod in eis acquirere,
comprehenderet regreſſum quem poſt præ-
dictum ſtatutum, Epiſcopus ex cauſa reſi-
gnationis de dicta portioue factæ, obtinue
rat ſibi reſeruari. Et pro parte affirmatiua
dicebatur,quod ſi tales erant prohibiti ob-
tinere beneficia. &c. ergo erant prohibiti
1 obtinere † id per quod peruenitur ad illud.
l.oratio. ff. de ſponſal. l. 2. & ibi Bart. ff.de
iuriſd. omn.iud. c.cum quid. de reg. iur. in
6. per regreſſum peruenitur ad beneficium.
ergo. Et licet regreſſus haberet oculos re-
tro,& eſſet conceſſus ex cauſa de præterito;
tamen quia cauſa de futuro, erat ſeparata
2 à cauſa de præterito; † ideo ſtatutum, de-
bebat illud comprehendere. vt per Felin.in
c.fin. col. 12. verſ. ſed declaratio huius fal-
lentiæ eſt.&c.de conſtitut. Tamen iſtis non
obſtantibus fuit determinatum contrarium
per maiorem partem. Quia licet tale ſtatu-
tum, ſit in fauorem fidei, & vt Eccleſia Hi-
ſpalenſis purgaretur uiris ſuſpectis, & infe-
ctis huiuſmodi labe; tamen inquantum com
prehendebat deſcendentes ex linea mater-
3 na,vſque ad ſecundum gradum,† erat exor-
bitans à iure; vt patet in c.ſtatutum.de hę-
ret.in 6. Item,inquantũ alter alterius odio
4 prægrauatur, erat odioſum. † prout dicit
Bart. in l.1. col.2. circa princ.ff.de verb.ſi-
gniſ. quod l.quiſquis.C.ad l.Iuliam maieſt.
eſt odioſa odio irrationabili. Cum ergo cõ-
ſtitutio eſſet exorbitans,& odioſa,& loque-
retur in acquirentibus ius in beneficio, non
debebat extendi ad continuantes ius ſuum.
5 nam habẽs regreſſum dicebatur † quodãmo
do ius ſuum continuare. argumento l. qui
ſic. ff.de ſolut. Et non videbatur eadem ra-
tio in vtroque caſu, cum ſtatutum non inha
bilitaret quo ad ius quęſitum.de præterito,
6 vt patet ex illa dictione,de † cætero. ſecun-
dum Felin. in c.fin. verſic. hanc fallentiam
limita. &c. de conſtitut. Et ſi conſtitutio
non inhabilitabat quo ad ius de præterito,
facilius erat Epiſcopum tolerare in ſuo re-
greſſu, quam quod actualiter in iure quæſi-
to perſeueraſſet. Item,quia regreſſus habet
cauſam de præterito,& ideo ad illud ius de-
pendens ex cauſa de præterito,non videtur
7 conſtitutio † extendenda. argumento eorum
quæ dicit Caſſador. deciſ. 1. de pact. Item
quia regreſſus conceditur ob cauſam, & ex
cauſa oneroſa reſignationis. Vnde ſicut ſta-
8 tutũ annullans † donationes, non cõprehẽ-
dit donationes ob cauſam. vt not. in l.1. de
don.ita & ſtatutũ iſtud. Et ita reſolutũ fuit.

SVMMARIVM.

An dimiſſa ſecunda acceptatione, poſſit
quis ad primam redire.

2 *Ignorantia, an & quando in dubio præ-*
ſumatur.
3 *Scientia, an & quando in dubio præſu-*
menda.
Per ſecundam acceptationem quando primæ
cenſeatur renunciatum.
4 *Pro actore contra reum, quando ex præ-*
ſumptionibus iudicari poſſit.
5 *Acceptatio quando præſumatur in tempore*
facta.

DECISIO CCLXI.

DVbitaui ego in vna * Valẽtina,de Pego
die 15.Febr. 1542. An ſtante accepta
tione ſecundo loco facta per nouam proui-
ſionem de beneficio S.Luciæ, potuiſſet Hie-
ronymus expectans,ad primam acceptatio-
nem redire quæ erat generalis. Et quinque
1 ex Dominis, tribus contradicentibus, † di-
xerunt quod non. per ea quæ dicit Domin.
poſt Lap.in c.cum in multis. col.fin. verſic.
quæris hic Lapus.& ibi Peruſ.col.fin. de re-
ſcript.in 6. & idem Domin.conſ. 78, in pri-
mo dubio. Non obſtat quod Domin. in d.c.
cum in multis, pro deciſione remittat ſe ad
Io.Andream, in cap.mandatum.de reſcript.
vbi videtur voluiſſe, ꝙ iſtud procedit, vbi
quis ſciens nullum ius competere ſibi, ex
ſecundo illud acceptauit. quia videtur tunc
2 primum renunciaſſe,† & cum in dubio igno
rantia præſumatur. l.verius, &c. dicenti il-
lum ſcienter feciſſe,incumbit onus probare.
Quia reſpondebatur, quod dicta regula,
non procedit vbi ſumus in actu, in quo quis
3 tenetur indagare. quia † tunc præſumitur
ſcientia niſi error probetur. argumento tex.
in l.cætera. §. fin. ff. de legat. 1. per Rotam
deciſ. 108. in antiquis. 1.de rer. permut. &
in nouis 203. Item non obſtat,quod ibidem
dicit Io.Andr. quod tunc per ſecundam ac-
ceptationẽ, videtur renunciare primæ, quan
do eſt aſſequutus poſſeſſionem, vel per eum
ſteterit quominus aſſequutus fuerit.quia di
cebant illi quinque Domini, quod non ſtete
rit per eum in aſſequenda poſſeſſione,debe-
bat per ipſum acceptantem probari. Non
obſtat, quod tenendo iſtam opinionem, iu-
4 dicabamus pro † actore contra reum,ex pre
ſumptionibus. Quia reſpondebatur quod
iſtud non inconuenit. cum producendo ex-
pectatiuam, & acceptationem, etiam agen-
do contra reum poſſeſſorem, ſemper præſu-
5 mitur † acceptatio in tempore facta. Et ſic
iudicamus ex præſumptionib. cõtra reum.

* Iterũ cauſa poſita 3. Martij 1542. fuerunt quinq. pro Martino, & tres pro Io. Baptiſta, vt & prima vice lucrât.

SVMMARIVM.

Reſignans bis, & iurans quod in reſigna-
tione non interuenit fraus, an
ſit periurus.

DECI-

DECISIO CCLXII.

IN vna Brixienſi fructuum, inter Hoſpitale Brixienſe ex vna, & Franciſcum Piſauro, Patriarcham Conſtantinopolitanum, coram D.Sarnenſi, die 27. Februarij 1542. Fuit tentum quod reſignans bis idem beneficium, & iurans quod in huiuſmodi reſignatione non interuenit fraus, dolus. &c. non dicitur periurus. quia ſecundo reſignans, dicitur reſignare ius quod habet, non autem affirmat habere ius. & illud iuramentum quod quis præſtat quod nõ interuenit in reſignatione huiuſmodi, fraus, dolus, &c. reſpicit ipſum actũ reſignationis. Ita quod verũ eſt dicere, ꝙ in reſignatione, nulla eſt fraus, aut dolus, cum ille actus reſignationis vere fiat. Et maximè dicebatur in caſu illo, in quo Patriarcha reſignauerat primo de anno 1515. & ſecundo loco reſignauerat de anno 1530. Itaque ex diſtantia tempor.s, poterat præſumi obliuio primæ reſignationis in Patriarcha. Et quælibet cauſa excuſat. &c. Item quia ex tanto tempore, præſumebatur ius de nouo quæſitum in perſona Patriarchæ.

SVMMARIVM.

Si in reſignatione non exprimitur verus valor, non abdicatur ius à reſignante, quãdo eſt facta in fauorẽ certæ perſonæ.

DECISIO CCLXIII.

IN vna Conchenſi Parochialis de Azebrõ, coram D.Thoma, fuit cõcluſum die 27. Februarij 1542. quod ſi reſignatio fuit facta in manibus Papæ, in fauorem certę perſonæ, & reſignatarius expreſſit malum valorem, quod ex quo gratia à principio eſt nulla, propter regulam de exprimendo vero valore in litteris; & ſic à principio nullum ius fuit reſignatario quæſitum, quod per conſequens, non fuit à reſignante abdicatum. per text. in l.nec vtilem.ff.ex qui cauſ. maior. ex quo erat facta in fauorem certæ perſonæ. Quod intelligebant Domini, niſi in ſupplicatione reſignationis, eſſet expreſſus verus valor. quia, ex quo poterat expedire ſecundum verum valorem, foret à principio ius quæſitum. & poſtea expediendo litteras, non expreſſo vero valore, ius vacaret ex perſona ipſius. Et ideo fuit dictum, quod videretur, an in ſupplicatione eſſet expreſſus verus valor, vel talis qui cum augumento quod ſolet dari, aſcenderet ad verum valorem, & probaretur quod litteræ ex interuallo eſſent expeditæ.

SVMMARIVM.

Abbatiſſæ eiectæ, debentur alimenta, ſed non expenſæ litis.

1 *Moniali litiganti quæ à principio fuit alterius Monaſterij, à quo Monaſterio debeantur alimenta.*

2 *Expenſæ litis, quando Monacho, ſeu Moniali litiganti, nõ debeãtur à Monaſterio.*

DECISIO CCLXIV.

PHilippa Deca Abbatiſſa monaſterij de Val de Moros, fuit electa per moniales monaſterij de lo Ruan Columbriẽſis. in quo ſtetit per aliquod tempus Abbatiſſa; & fuit de eo ſpoliata per aliam. Pendente cauſa ſu per ſpolio, petijt dicta Philippa, vt ſibi decernerentur alimenta, & expenſæ litis. Dubitaui ego die 27. Febr. 1542. in dicta cauſa Colũbrienſi Monaſterij de lo Ruan, An dictæ Philippæ eſſent decernenda alimenta, & expenſæ litis. Et ꝙ non eſſent decernẽda alimenta, dicebatur quod, ex quo à principio
1 erat monialis alterius monaſterij, † ſecundũ monaſterium non tenebatur niſi ſuis miniſtrare alimenta. ad gloſ.fin. in c.fin. de reg. & quod ibi notat Abb. Contrarium fuit reſolutum. per expreſſam deciſ. Aegidij 88. circa expenſas. Fuit dictum quod, ex quo ipſa perſequebatur cauſam propriam ſuæ ele-
2 ctionis, † quod monaſterium nõ tenebatur. per id ꝙ dicit Abb. & Felin. in c.ex parte. de accuſat. & ibi Innoc. in final. verbis. Et quod ipſa Philippa ſupplicaret Papæ. pro vt dicit Felin. in c.cum dilecta. col.20. verſ.& not. quod Abb. &c. de reſcript.

SVMMARIVM.

Procurator ad certam litem & cauſam conſtitutus, poteſt appellare, ſed non appellationem proſequi.

DECISIO CCLXV.

IN vna Bononienſi S. Chriſtophori, pro Angelo Catelano, contra Reuerendiſſimum Gãbaram, fuit cõcluſum corã D.Marco Antonio, die 27. Febr. 1542. Quod procurator cõſtitutus in cauſa & cauſis motis cõtra Reuerẽdiſ. Gambarã, tantum habuiſſet mandatũ in prima inſtantia, ita vt appellare potuiſſet, non autem appellationẽ proſequi, etiã ſi voluiſſet. Secus ſi fuiſſet procurator cõſtitutus generaliter ad omnes cauſas, motas & mouẽdas. prout ita diſtinguit Bar. in l.inuitus. & ibi Salic. qui dicit iſtã communẽ. & Alex. col. fin. C. de procurat. Imol. in c.non iniuſte. in fine. de procurat. eſt deciſ. Rotæ 21. in nouis. & 2. Biſig. ſub tit. de procurat. Nec obſtat ꝙ dicit Bart. in d.l.inuitus. in 2. col. quod procurator rei poterat defendere & proſequi cauſã appellationis. quia intelligitur vt defenſor, non autem vt procurator. prout ita intelligunt DD. & maxime Imol. in d.c. non iniuſte. circa finem. & oportebit quod de nouo det cautionem de iudicato ſoluendo. ſecundum Cinum in l. ſi actor. C. de appellat.

SVMMARIVM.

Expectatiuæ capiunt beneficia vacantia per reſignationem.

1 *Modo vacandi non expreſſo, venit omnis modus, etiam per reſignationem.*

DECISIO CCLXVI.

* Limita iſtã deciſ. ex ijs quæ dicit Caſſad. de ciſ. vnic. de rer. permutat.

FVit dubitatum * in vna Colnmbrienſi canonicatus, & præbendæ, pro Eduardo de Millo, contra Franciſcum Lopez, coram D. Marſicano, die 27. Februarij 1542. An expectatiuæ poſſent capere beneficia vacantia per reſignationem factam in manibus Ordinarii. Et concluſum quod ſic. quia Papa reſeruat collationi Apoſtolicæ, beneficia ſi quæ vacant, aut cum ſucceſſiue vacauerint. Et ideo, cum non ſit certus modus
1 vacandi expreſſus, venit † omnis modus, etiam per reſignationem. prout not. Phil. Franc. in c. ſuſceptum. verſ. ſecundo tene mẽti ſingulariter. de reſcript. in 6. pro quo facit text. in c. 1. de rerum permut. in 6. Et videtur decidere Collectarius in c. pro illorum. col. 1. verſ. ſed quid Papa mandat. de præbendis. & idem Collectarius in c. 1. colum. 8. in fine. verſ. ſed quid de quæſtione alia facti. &c. de reg. iur. Aeneas de Falconib. in tract. reſeruat. in 3. quæſt. princip. pag. pen. circa finem. verſ. beneficia vacantia ex cauſa reſignationis. &c. Et facit deciſ. 196. incipiens, habens gratiam. in addit. in nouis. aliàs 11. de præben.

SVMMARIVM.

Priuilegium parafrenarijs conceſſum, quod durante abſentia Papæ non teneantur ad diligentias, quomodo intelligatur.

1 *Verba, quæ non poſſunt verificari in pluribus actibus, an & quando referantur ad primum tantum.*
2 *Diſpoſitio an intelligatur in primo actu in priuilegijs.*
3 *Priuilegium quando declaretur à conſuetudine patris familias.*
Priuilegium conceſſum ex vna cauſa an extendatur ad ſimilem cauſam.
4 *Priuilegium ceſſat, ceſſante veriſimilitudine concedentis.*

DECISIO CCLXVII.

SAnctiſſimus Dominus noſter, volens recedere ab Vrbe ad Ciuitatem Niceæ, dedit priuilegium Parafrenariis ſuis, vt de cætero, durante abſentia Papæ, non teneren-tur ad diligentias. Fuit dubitatum in vna Burgienſi, canonicatus & præbendæ, inter Claudium Morandi ex vna, & Claudiũ Saldone ex alia, An illud priuilegium intelligeretur tantum pro illa abſentia, an vero pro omnibus futuris. & an pro omnibus abſentiis, etiam quando recedit in locis circumuicinis, an vero vbi eſt abſentia longinqua. Et die 3. Martii 1542. corã D. Aquenſi fuit reſolutum, quod intelligeretur non ſolum de illa abſentia, & ſic non ſolum in prima, ſed etiam in omnibus aliis. per dictum Bal. in l. inuitus. C. de procurat. & in l. fideicommiſſa. §. ſiquis decem. ff. de legat. 3. de quo per Decium conſ. 512. dum dicit, quod ſer-
1 mo qui † poteſt verificari in pluribus actibus, non refertur ad primum tantũ, quando intentio concedentis, in illo non verificatur. Sed priuilegium erat conceſſum propter ſeruitia Papæ, Parafrenarii non poterant vacare in faciendis diligentiis. ergo. &c. Item quia dicebatur, de cætero. & ſic in futurum. Tertio quia dicebatur, quod erat priuilegiũ.
2 & † quia decet eſſe manſurũ, diſpoſitio l. boues. §. hoc ſermone. non habet locum. vt per Felin. in c. innouamus. col. fin. verſ. ſeptimo fallit. de treug. & pace. Fuit etiam reſolutũ quod intelligeretur de ſimili * abſen-
3 tia longinqua à conſuetudine † patrisfamilias. Nam certum eſt quod Papa, ante receſſum eius ad ciuitatẽ Niceæ, ſolitus erat ad loca vicina Vrbi diuertere, non tamen ſimile priuilegium conceſſit Parafrenariis; ſed quando longe abeſſe voluit. ergo de ſimili abſentia debet intelligi. & cum acceptatio ſemel in menſe debeat fieri, & non ſoleat, niſi per octo, vel decẽ dies, Papa ab-
4 eſſe, † nõ eſt veriſimile quod ratione breuis tẽporis, voluerit eos à diligentiis liberare.

* Quod inteligatur de abſentia longinqua facit quod dicit Paul. de Caſtr. in l. 3. §. cõditio in 2. notab. ff. de iuſſ.

SVMMARIVM.

Pendente cauſa criminali coram vno iudice, non poteſt per eumdem coram alio intentari ciuilis.

DECISIO CCLXVIII.

IN vna Segobienſi iuriſdictionis, coram D. Mareſcoto, inter Capitulum Segobiẽſe ex vna, & Epiſcopum ex alia, die 3. Martii 2542. fuit reſolutum, quod ſi damnum paſſus, agat coram Capitulo, vt poterat in illo caſu, criminaliter, ꝙ idem nõ poſſet agere ciuiliter ad rem corã Epiſcopo. quia ciuilis, & criminalis non poſſunt cumulari, cum ſententia ferenda in cauſa criminali præiudicet in ciuili. vtputa, ſi feratur ſententia, ꝙ non cõmiſit delictum. ſecundũ Bar. in l. 2. §. 1. col. 2. ff. de vi bo. rapt. & eumdẽ Bart. in l. pen. ff. de calumn. Itẽ obſtat ratio maioritatis. quia criminalis præiudicat ciuili.

Et

Et facit, quod interim in ea ſuperſedeatur.
l.fin. C.de ord.iudic. l.vnica, C.quando ci-
uilis actio criminali præiudicet.

S V M M A R I V M.

Poſſeſſio ciuilis Montis, ex quibus actibus in Duce fuerit amiſſa.

1 *Poſſeſſio in incorporalibus ex quot actibus quæratur.*
2 *Poſſeſsio acquiſita, per quot actus amittatur.*
3 *Quaſi poſſeſsio in incorporalibus quid ſit.*
4 *Poſſeſsio ciuilis non perditur, niſi poſſeſſor veniens, fuerit repulſus, vel ſuſpicatus fuerit ſe poſſe repelli. ſuſpicio iſta quomodo intelligatur, num. 5. 7. & 8.*
5 *Poſſeſſio ciuilis, an amittatur quando potẽs ſcit debiliorem occupare naturalem, ſi incontinenti non recuperet.*
6 *In Vrbe non conſideratur potentia perſonarum quia non via facti agitur. neque rixa & ſcandala, & quare num. 9.*

DECISIO CCLXIX.

TErtia Martij 1542. dato dubio in cau-
ſa Romana vigintimilliũ, An per exa-
ctionem ſeptem menſium, factam à Cardina
li, & poſt eius obitum, taciturnitatẽ Ducis,
arguatur negligentia Ducis potẽs ad amiſ-
ſionem ciuilis poſſeſſionis. Concluſerũt Do-
mini, exceptis duobus, ꝙ eſſet amiſſa. Quia
1 ſicut ex vno, † vel duobus actibus, in iſtis
incorporalibus, quæritur poſſeſſio. Bart. in
l. 1. §. hoc interdicto. in princ. 1. colum. ff. de
itin. actuq; priuat. Innoc. & alij in c. bona.
2. de poſtul. prælat. Abb. in cap. cum Eccle-
ſia Sutrina. colum. 4. de cauſ. poſſeſſ. & pro-
priet. & in ſemeſtralibus, vel menſtruis re-
ſponſionibus, tradit expreſſe poſt alios, Ia-
cob. Aluarot. Martinus Lauden. in c. ſi vero
vaſſallus. quid ſit inueſtitura. in vſib. feud.
Angel. in l. ſi certis annis. ante finem. C. de
2 pact. ita etiã ex vno vel duobus † actibus,
amittitur poſſeſſio. quia oẽs res per quaſ-
cumque cauſas. &c. Et ita, in materia poſſeſ-
ſionis, dicit Iaſon in l. non quemadmodum.
ff. de acquir. poſſeſſ. Si ergo ex vno vel duo-
bus, à fortiori ex ſeptem. cum in iſtis incor
3 poralibus non ſit aliud † quaſi poſſeſſio, quã
quidam vſus cum ſcientia, & patientia ad-
uerſarij. vt l. quotiens. ff. de ſeruitut. & in
l. 2. C. eodem tit. & tradit expreſſe Bart. in
l. 1. §. huius autem interdicti. ff. vti poſſide-
4 tis. Et licet † poſſeſſio ciuilis non perdatur
niſi poſſeſſor veniens, fuerit repulſus, vel ſu-
ſpicatus fuerit ſe poſſe repelli, vt ſcribitur
in l. ſi id quod. §. fin. ff. de acquir. poſſeſſ. &
in l. clam poſſidere. §. fin. eod. tit. dicebatur
quod ex quo Dux fuerat in negligentia re-
cuperandi poſſeſſionem naturalem, ex tali
negligentia videbatur ſuſpicari ſe poſſe re-
pelli, & per conſequens amiſſione. vt per
Bart. in l. 1. §. huius autem interdicti. in 2.
col. ff. vti poſſidet. Nec etiam obſtabat quod
dicebatur, quod quando potens ſcit debilio
rem occupare naturalem, quod licet incon-
5 tinenti † non recuperet, non per hoc dicitur
ciuilem amittere. vt per Alex. in l. ſi de eo.
§. ſi forte. col. 2. ff. de acquir. poſſeſſ. verſ. itẽ
aduerte. Felin. in c. vigilanti. col. 4. de præ-
ſcript. Et cum Dux eſſet potentior Cardina
li, non videbatur veriſimiliter ſuſpicari, ſe
poſſe per Cardinalem repelli. Quia dicebãt,
quod non erat verum quod Dux in Vrbe po
tentior eſſet Cardinali. immo contra. Item
6 quod in Vrbe non † erat conſideranda potẽ
tia. quia non via facti in ea erat intentan-
da, ſed ſolum conſiderabatur negligentia
Ducis. Item non obſtabat, quod ad excludẽ-
dum veriſimilem præſumptionem ſuſpicio-
nis, DD. conſiderent nedum potentiam
habentis ciuilem, ſed etiã vbi adeſt alia pro
babilis conſideratio, quod poſſeſſor ciuilis
diſtulit ex alia cauſa, quam ꝙ ſuſpicetur ſe
poſſe repelli. vtputa quia potens, & ciuili-
ter poſſidens, eſſet homo qui propter boni-
7 tatem † timeret rixam & ſcandala. prout
dicit Aret. in d. §. ſi forte. col. 5. & quia
oportebat tunc maioribus negocijs incum-
8 bere. Et ideo videbatur animus Ducis à † ne
gligentia excuſandus. vt per Felin. in c. ſigni
ficaſti. col. 5. de homicid. verſ. aduerte tamẽ.
dum limitat recuperationem incontinenti
non conſiderabilem, quando aliquis inuitus
trahitur ad actus extraneos, grauiori fortu-
na iactatus. Quia ad iſta reſpondebant Do-
mini, quod Dux ceſſaſſet propter timorem
9 rixæ & ſcandali, † non erat in conſideratio-
ne in Vrbe, in qua quis tunc poteſt ſuum pe
tere. Item quod licet Dux alijs curis preme
retur, poterat ſaltem proteſtari. & iſtud fa-
cile erat.

S V M M A R I V M.

Vide in quo caſu fuit præſumptum, ſeu probatum mandatum Cardinalis de Medicis.

1 *Scriptura priuata ad commodum ſcribentis non probat.*
Teſtis idoneus non eſt ad cõmodum propriũ.
2 *Depoſitarius non ſoluit ſine mandato.*
3 *Depoſitarius non poteſt opponere exceptionem compenſationis.*

DECISIO CCLXX.

SExta Martij 1542. In cauſa Rom. vigin
timill. propoſui ego an probaretur ſcie
tia, ſeu ratificatio exactionis per Strozzios,
nomine Cardinalis factę, & de quo tempore.

Et fuit reſolutum per maiorem partem, immo omnes, ꝙ ſi non probabatur Strozzios creditores Cardinalis, ꝙ per articulum pro parte Illuſtriſſimæ datum, in quo articulabat, quod depoſitarij non ſolent ſoluere ſine mandato Domini principalis, quod probabatur mandatum Cardinalis datum Strozzijs, ad recipiendum ſolutiones de quibus in libris eorum. Non obſtat quod illę partitæ eſſent ſcriptę in fauorem eorumdē Strozziorum, cum dicerent, Noi Strozzi per li heredi di Coſimo de Medici per il Reuerendiſſimo Cardinale de Medici. & ideo talis ſcriptura de receptione, tamquam emana-
1 uerit † in fauorem eorumdem non probaret, iuxta notata, in cap. 2. de fid. inſtrum. & in l. quędam, §. nummularios. ff. de eden. & quia nullus ad commodum propriū eſt idoneus teſtis. l. nullus. ff. de teſtib. & l. omnibus. C. eodem tit. Quia reſpondebatur quod illæ partitæ, non erant in fauorem Strozziorum, ex quo non probabatur Strozzios fore creditores Cardinalis, ſed potius erant in fauorem Cardinalis, ſeu eius hæredum.

Decima Martij 1542. fuit iterum cauſa poſita, & præſuppoſitum quod Strozzij eſſent creditores. & nihilominus reſolutum, quod per dictum articulū Illuſtriſſimæ Dominæ probabatur mandatum Cardinalis. & non erat verum, quod eſſet deſcriptio partitarum in fauorem Strozziorum. quia immo dicebatur, quod eſſent in fauorem Cardinalis, ex quo pro Cardinale pecunię recipiebantur. & ſi fuiſſet anterior creditor Strozzijs, potuiſſet illos fructus à Strozzijs vindicare. Item non obſtabat quod articulus non loquebatur vbi agebatur de ſpolio alterius, & ſic vbi erat alius in poſſeſſione quia dicebatur quod articulus concernebat
2 depoſitarium, † qui non ſoluit ſine mandato. & ideo reſpectu eius non conſideratur quod alius ſpolietur; ſed tantum conſideratur quod ipſe non ſoluiſſet, niſi de mandato Cardinalis. Itē non obſtabat quod Strozzij ſoluerent ſibi ipſi. quia dicebatur quod in hoc ipſi repręſentabant perſonam duorū.
3 Et ideo tanquam depoſitarij † non poterāt opponere exceptionem compenſationis, Cardinali ſiue eius heredibus. prout dicit Bal. & Salicet. in l. eius, C. de compenſ. Socin. conſ. 149. colum. 2. verſ. circa tertium. volum. 1.

SVMMARIVM.

Vide ex quibus clauſulis non poſſit exprimi defectus natalium.

1 *Natalium defectum patiens eſt incapax beneficij curati. & prouiſio facta tacito tali defectu eſt nulla.*
2 *Clauſula, quod orator obſtantia ſibi exprimere poſſit, quæ reſpiciat.*
3 *Diſpenſatur difficillime cum patiente defectum natalium.*
4 *Natalium defectus in generali derogatione obſtantiarum non intelligitur ſublatus.*
5 *Succeſſor, an poſſit declarare mentem prædeceſſoris, & num. 8.*
6 *Actum faciens quando ſit veriſimile, quod facere voluerit omni meliori modo, & num. 7.*

DECISIO CCLXXI.

Patiens defectum natalium, obtinuerat nouam prouiſionem, non faciendo mētionem expreſſe de defectu nataliū. & ideo
1 dicebatur noua prouiſio ſubreptitia, † ex quo ſuper beneficio curato. iuxta text. in cap. 1. de fil. presbyt. in 6. Tamen ex aduerſo dicebatur quod virtualiter erat facta mētio. ex quo in clauſulis dicebatur. & quod obſtantiæ oratoris, ac ius & titulus oratoris, ac aliorum quorumcumque habeantur pro expreſſis ſeu exprimi poſſint. & inferius dicebatur. liceatque oratori ſi videbitur, infectum titulum ſuum, ac cauſas infectionis exprimere. Et ſic per iſtas clauſulas dicebatur quod talis defectus, virtualiter erat expreſſus. Fuit reſolutum contrarium in vna Paduana parochialis de Aggere magno, coram D. Thoma de Thanis. 6. Martij 1542.
2 Quia illa verba, † obſtantiæ oratoris, reſpiciunt tantū obſtantias beneficiales. Non autem per hoc poteſt exprimi obſtantia quæ prouenit ex defectu natalium. Et quod ſit verum probatur. quia poſſunt eſſe obſtātiæ prouenientes ex crimine; & prouenien-
3 tes ex origine. & ſic ex defectu † natalium. cum primis facilius diſpenſatur quam cum ſecundis. vt per gloſ. communiter ibi approbatam. in c. 1. in verbo ſedis Apoſtolicæ. de fil. presbyt. in 6. Et ideo cum in vna facilius diſpenſetur quam in alia, in illa gene-
4 rali mentione † obſtantiarum, non veniet iſta obſtantia proueniens ex defectu natalium. & quia in eadem noua prouiſione, ille impetrauerat cum oportuna diſpenſatione ad duo, ſeu, ſi melius oratori videbitur, de vnione. Et quia diſpenſatio non valebat, attento quod, vt ſuperius dictum eſt, non fiebat mentio de defectu natalium, dicebat ſucceſſor, quod ipſe poterat declarare quod prædeceſſor tenuerat beneficiū vt vnitum. quia præſupponebatur, quod in vnione non erat neceſſaria mentio defectus natalium. & dicebatur quod licet ſucceſſor
5 non † poſſet declarare mentem prædeceſſoris. ad gloſ. in l. Idem Pomponius ſcribit. ſi frumentum. ff. de rei vendic. tamen illud nō eſt verum vbi ex veriſimilibus coniecturis declaratur. ſecundum Bart. in l. inter ſtipulantem.

lantem, §.ſi Stichum.colum. fin. circa finẽ. ff.de verb.obligat. & ibi Iaſon.col.pen. Veriſimilis autem mens erat, quod quis volue
6 rit facere actum, † meliori modo quo valere poſſet, iuxta text. in l.3.ff.de milit.teſtamen. Et quia actus non valebat in vim diſpenſationis, ergo debebamus interpretari, quod ab initio impetrans, valere voluit in vim vnionis. ſecundum quem modum præſupponebatur non eſſe neceſſariam mentionem defectus natalium. Tamen contrarium fuit reſolutum. & dictum quod illud procedit, vbi quis facit actum purum, prout procedit text. allegatus per Bart. in d.§. ſi Stichum. nam tunc verum eſt, quod tunc licet
7 ſumere † declarationem ex veriſimili coniectura. Sed hic actus erat conditionalis. videlicet, ſeu ſi melius videbitur de vnione, &c. & conditio nil ponit in eſſe. l.ſi quis ſub cõditione dandorũ decẽ. ff.ſiquis omiſſ. cau. &c. Et ideo cum actus eſſet factus conditionaliter, & nil poneret in eſſe, ſucceſſor qui volebat declarare mentem defuncti, tractabat de declaratione, quæ conſiſtebat in
8 mera † voluntate. quæ, vt fatetur ibi Bart. & Iaſon, per ſucceſſorem fieri non poteſt.

SVMMARIVM.

Quando in commiſſione dicitur, prout iurare paratus eſt ſi opus fuerit, & in ſignatura non fit extenſio recepto iuramento.

1 *Iuramentum perhorreſcentiæ quando præſtari debeat. & non præſtitum reddat ſententiam nullam.*
Iuramentum perhorreſcentiæ, an poſſit præſtari in quacumque parte iudicij.

DECISIO CCLXXII.

IN vna Florentina pecuniaria, coram D.Marſicano, die 6.Martij 1542. in qua Petrus Paulus Arditius, nomine vxoris, attento quod vxor erat Notarij Cameræ, & quia agebatur de ſumma mille ducatorum, & per hoc reſtabat litigare in Ciuitate Florentina, in qua non ſperabat conſequi iuſtitiæ complementũ, prout parata erat ſi opus fuerit. & obtinuerat committi cauſam in Curia Auditori Cameræ contra clericum Florentinum, & iuramentum perhorreſcentiæ non fuerat præſtitum ab initio, ſed in fine ante ſententiam. Fuit dubitatum An ex hoc, ſententia eſſet nulla. Et concluſum
1 quod † de iure communi erat nulla. per tex. in c.ſtatutum, §.cum vero. de reſcript. in 6. Nec obſtabat, quod iſtud iuramentum, poterat præſtari in quacumque parte iudicij, prout dicit Caſſador. deciſ.1. de iureiuran. quia iſtud eſt vigore Innocentianæ, quę non habet locum extra Rotam, & ſic coram Auditore Cameræ. Tamen fuit dictum, quod ex quo in commiſſione fuit dictum, ſi opus fuerit, & in extenſione non fuerat extẽſum, recepto dicto iuramento, & ſic ſignatura non exiſtimauerat iuramentum neceſſariũ, nec etiam iudex exiſtimauit in principio ſore neceſſarium, ideo potuit præſtari quandocumque. quia exiſtimabatur quod iudex putauerit fore neceſſarium. & idem fuiſſet per iſtam rationem ſi non fuiſſet pręſtitum. quia fuiſſet dictum, quod non erat opus.

SVMMARIVM.

Excommunicatus non facit fructus ſuos.

DECISIO CCLXXIII.

SExta Martij 1542. coram D.Sarnenſi in vna Brixienſi fructuum, inter Patriarcham Conſtantinopolitanum ex vna, & magnum Hoſpitale Brixiæ ex alia. fuit concluſum, excommunicatum, percipiendo fructus, non facere ſuos. per deciſ.8. de ſenten. excom. in antiquis. & text. in c. paſtoralis. §.verum. vbi Abb.col.4. & ſequen. & communiter DD. de appellat. Felin. in cap. Apoſtolicæ, colum.5. de exception. Ripam in c.1. col.12. verſ. octauo nota. &c. de iudic. Io. Copum in tract. de fructibus. pag. 261. ſub rub. quod excommunicati, fructibus ſuorum benefic. priuentur.

SVMMARIVM.

Extrauagantis non publicatæ probabilis ignorantia.

1 *Extrauagantis non notæ probabilis ignorantia.*
2 *Decretum an afficiat ignorantes, & quãdo.*
3 *Extrauagantem, ſeu ſtatutum, non eſſe vſu receptum, quis probare debeat.*

DECISIO CCLXXIV.

DEcimatertia Martij 1542. in vna Brixienſi donationis fructuum, coram D.Sarnenſi fuit reſolutum quod ignorantia extrauagantis, Iulij de annatis ſoluendis, licet haberet decretum irritans quod afficit ignorantes, tamen ex quo non conſtabat de eius publicatione, non afficeret Patriarchã Conſtantinopolitanum quo ad pœnas cenſurarum, & priuationis beneficiorum. quia
1 extrauagantis † non notæ probabilis eſt ignorantia. vt per Felin. in c.1. col.5. verſic. limita quarto. &c. cum ſequen. col. verſic. ſecundus caſus eſt. de re iudic. Iaſ. in l. cum prolatis. col.2. ff. de re iudic. & licet decre-

2 decretum † afficiat ignorantes. c. tibi qui. de reſcript. lib.6. non tamen afficit ante publicationem, vel ante conditionis euentum. ſecundum Felin. in c. cæterum. col. 23. verſic. collationis gratia. de reſcript. Et licet decretum afficiat ignorantes quo ad annullationem actus, non tamen quo ad pœnam. gloſ. in c. nolentes. in verbo, ex nunc. de hæret. in 6. Felin. in d. c. cæterum. col. 21. in verſic. prima reſtrictio. &c. Et quis teneretur

* Extrauagãtem, ſeu ſtatutũ, nõ eſſe vſu receptũ, quis teneatur probare.

3 probare, † extrauagantẽ * eſſe vſu receptã, vel non, vide quæ dicit Gozad. conſ. 16. In hac cauſa. &c. col. pen. verſic. ſexto & vltimo dico. &cæt. Dec. conſ. 534. procedendo. colum. pen. verſic. non obſtat quod dictum. &cæt. vol. 3. & 649. col. 2. Bertran. conſ. 195. pro breuiori. colum. pen. verſic. ad tertium quæſitum. &c. vol. 1. nouorum conſiliorum.

SVMMARIVM.

Teſtis qui dicit, quod locatio macellorum fuit facta vniuerſitati Hebræorum quia vidit non probat.

1 *Teſtis deponens ſuper his quæ percipiuntur iudicio intellectus, & non corporis, quomodo deponere debeat.*

DECISIO CCLXXV.

FVit concluſum, die 13. Martij 1542. in vna Romana Macelli, coram D. Io. Paulo, quod teſtis qui dicit locationem macellorum factam fore vniuerſitati Hebræorũ quia vidit, non probare. quia cum deponat

1 ſuper ijs † quæ percipiuntur iudicio intellectus, & non corporis, niſi deponendo, etiam non interrogatus, reddat rationem ex qua inferatur ad ius, non probat. vt per Felin. in c. cum cauſam. 1. col. 2. de teſtib.

SVMMARIVM.

Conſuetudo interpretatiua in modo procedendi, Regularium quanto tempore præſcribatur.

1 *Contra Regulares de iure proceditur iuris ordine non ſeruato.*

Conſuetudo vt ita procedatur, an interpretatiua.

2 *Conſuetudo interpretatiua, an requirat præſcriptionem, vel ſufficiat obſeruantia.*

DECISIO CCLXXVI.

VOluerũt Domini die 17. Martij 1542. in vna Spolij habitus inter Fratres S. Saluatoris ex vna, & Don Georgium ex alia, agẽtem ad reſtitutionem habitus, quod ex quo fratres habebant conſtitutionem, in qua eorum arbitrio poterant fratres eijcere, & conſuetudo, ſeu obſeruantia eorum quæ probabatur per 38. annos obſeruata quod in eiectione eorum procedebatur ſine ſcriptis comburendo proceſſus, ne delicta fierent manifeſta, quod ex quo talis conſuetudo erat interpretatiua, ſeu declaratiua, & non contra ius, cum de iure per text. in c. qualiter, & quando. in fine. de accuſation.

1 contra regulares procedatur † iuris ordine non ſeruato. & illam non obſeruantiam iuris, conſuetudo erat interpretata vt ſine ſcriptis, & comburendo proceſſus, quod tale tempus ſufficeret. immo dicebatur, quod etiam quod non probaretur tanta præſcriptio temporis, ex quo eramus in cõſuetudi-

2 ni interpretatiua, † ſufficeret probare obſeruantiam abſque præſcriptione. per ea quæ dicit Alex. conſ. 107. col. pen. volum. 2. Socin. conſ. 111. col. pen. & Rochus de Curte in rub. de conſuetud. in 4. quæſt.

SVMMARIVM.

Statutum Vrbis excludens ſorores propter fratres quomodo intelligitur.

1 *Statutum excludens fœminam dotatam, an ſolum intelligatur excludere ab hæreditate dotantis.*

2 *Statuti Vrbis. cap. 24. de ſucceſſ. ab inteſt. intellectus.*

DECISIO CCLXXVII.

1 LIcet Bal. dicat in l. 1. C. de legit. hæred. quod ſtatutum excludens fœminã † dotatam, intelligitur à bonis dotantis; tamen vt Bal. ibi dicit, intelligitur niſi ſtatutum vlterius procedat. & ideo dixerunt Domini die 17. Martij 1542. in vna Romana bonorũ, pro Franciſco Flores, contra Brigidam,

2 quod Statutum Vrbis in nouis † reformationibus c. 24. ſub rub. de ſucceſſ. ab inteſtato, quod incipit, defuncto. &c. procederet etiam in bonis fratris non dotantis. quia ſtatutum vltra proceſſit, ſpecificando perſonas à quibus voluit ſtatutum excludere. prout ita voluit Alex. conſ. 29. col. pen. vol. 1. Iaſon in l. vt liberis. col. 2. C. de collat. & vide late de iſto articulo per Brunum in tract. de ſtatutis excludentibus fœminas propter maſculos. in 8. articulo quæſtio. 16. & facit quia Statutum dicit, dummodo fratres ſint parati dotare. ergo non poteſt intelligi in bonis fratris dotantis.

SVM-

SVMMARIVM.

Verba, ſpetetque agricultores, inibi habitare, quomodo intelligantur.

1 *Gratia an reddatur ſubreptitia, ſi ſpecies narrata in impetratione euaneſcat.*
2 *Gratia an corruat ſi corruat cauſa ob quam Papa motus fuit ad concedendum.*

DECISIO CCLXXVIII.

DVbitaui ego 17. Martij 1542. præſup-
poſito quod teſtes probent locum eſſe
inhabitabilem, Au littere ſacræ Pænitentia-
riæ dum in eis dicitur, ſperetq. poſtmodum
agricultores & alios in futurum inibi habi-
tare.&c.eſſent ſubreptitiæ. Pro parte nega-
tiua dicebatur, quod affirmatiue non dice-
batur, quod ibi poſſet habitari, ſed tantum
1 † quod ſperabat. licet ergo illa ſpes poſtea
euaneſcat, tamen per hoc non cenſebantur
litteræ ſubreptitiæ. Tamen contrarium fuit
reſolutum. nam cum ex litteris colligatur,
quod ex nulla alia cauſa ſit Papa motus ad
concedeudum decimas pro illa tertia parte
Alphonſo; niſi quia ibi ſperabat facere do-
mos habitabiles, & ſic parochiam facere,
ſi illa cauſa deficit propter quam cauſam
Papa primæ parochiæ in decimis præiudi-
2 cabat, ſequebatur † quod cauſa exiſtẹnte fal-
ſa, gratia corruerit. per Abb. in c. quia circa.
de conſang. & affin. Card. conſ. 96.

SVMMARIVM.

Fratres Prædicatores capaces bonorum vt vendant.

DECISIO CCLXXIX.

DIe 17. Martij 1542. In vna Abulenſi bonorum, coram D. Thoma, fuit reſolutum, quod fratres Prædicatores eſſent capaces bonorum, vt venderent, non vt retinerent; ſecundum gloſſ. communiter approbatam in c. 1. §. confirmatos. in verb. domum. de religioſ. domib. in 6. & ibi Domin. & Franc. Felin. in c. in præſentia. col. 23. verſ. ſecunda cõcluſio, & ibidẽ Dec. col. 37. num. 78. verſ. ſecunda cõcluſio. &c. de probation. Dec. conſ. 559. vbi dicit, quod iſta concluſio eſt vera, de iure & de conſuetudine. & ibi loquitur in fratre ſuccedente.

Tutor ante confectionem inuentarij poteſt actorem deputare.

1 *Tutor, licet vt ſuſpectus remoueri poſſit, ante confectionem inuentarij, an interim tutor ſit, & adminiſtrare poſſit.*
3 *Actor deputatus à tutore qui remoueri poterat, an cauſam appellationis proſequi poſſit.*
4 *Decretum iudicis in cauſa priuati, an reſpicere poſſit futuras lites.*
Quid in cauſa Vniuerſitatum.

DECISIO CCLXXX.

IN vna Bononienſi coram D. Aquenſi die
17. Martij 1542. fuit reſolutum, quod
tutor ante confectionem inuentarij, poteſt
1 deputare actorem † ad litem, & illa deputa-
tio valida eſt. per dictum Bar. in l. tutor qui
repertorium. col. 2. ff. de adminiſt. tutor. vbi
ſi tutor adminiſtret ante confectionem in-
2 uẽtarij, † licet poſſit remoueri vt ſuſpectus,
tamen interim tutor eſt, & ſic adminiſtrare
poterit. & ponit late Dec. in c. ex par. 2. col.
2. de appellat. Item fuit dictum quod ſi tu-
tor deputaſſet actorem ad lites etiam futu-
3 ras, * quod actor cauſam † appellationis
proſequi potuiſſet. per dictum Salicet. poſt
Iac. Butr. in l. ſi actor. C. de appellation. &
4 quod decretum in cauſa † priuati poteſt re-
ſpicere futuras lites, ſecus in cauſa Vniuer-
ſitatum. ſecundum Bart. & Ang. in l. item eo-
rum. §. ſed ſi. ff. quod cuiuſcunq. vniuerſit.
nomine.

* Actor datus, etiã ad futuras lites, poteſt cauſã appellationis proſequi.

SVMMARIVM.

Vide an in iſto caſu probetur mandatum.

1 *Teſti deponenti in cauſa propria, vel ad ſui ex onerationem, non eſt credendum.*
2 *Commiſſionem habuiſſe dicenti, vel de commiſſione feciſſe, an credendum.*
Notario qui dicit ſe habuiſſe commiſſionem de aliquo, an credatur.

DECISIO CCLXXXI.

DIe 20. Martij 1542. in cauſa Romana viginti millium, fuit per me poſitum dubium in Rota, poſito quod Leonardus eſſet familiaris Epiſcopi Aeſini, An ex eo q; dicit exigiſſe de mandato Epiſcopi, & Epiſcopus dicit Ducem fructus exigiſſe vſque ad obitum Clementis, probetur mandatum Epiſcopi in perſonam Leonardi. Et fuit reſolutum quod non. principale fundamentum quia Epiſcopus Aeſinus deponendo dicebat ſe exigiſſe de anno 1531. aliquot mẽſes; & ex partitis productis pro parte Illuſtriſsimę apparebat quod de dicto anno Epiſcopus per ſe exegerat per tria bimeſtria, & poſt dicebat Epiſcopus, quod exegerat Epiſcopus de Gambara, & tertio loco Baro de

Digitized by Google

de Burgo. & ſic Epiſcopus nullam mentionem faciebat, quod Leonardus, de mandato ſuo exegiſſet. Et ideo dicto Leonardi, dicentis ſe exegiſſe de mandato Epiſcopi, non
1 erat † ſtandum. tum quia deponebat in cau
ſa propria, tum quia ad ſui exonerationem.
& dicenti ſe habuiſſe commiſſionem aliquid
2 faciendi, non creditur. † vt patet in Notario
qui dicit ſe habuiſſe commiſſionẽ de aliquo.
vt per DD. in l. 2. C. de eden. tum quia per
depoſitionem Epiſcopi, excludebatur mandatum in perſonam ipſius regulariter.

SVMMARIVM.

Canonici vbi habent curam animarum, cura manet penes Collegium, non autem penes ſingulos.

DECISIO CCLXXII.

DIe 20. Martij 1542. fuit * reſolutũ coram Sarnenſi in vna Vrgellenſi canonicatus, & præbende, quod cura animarũ, quæ pertinet ad Canonicos Collegiatæ Eccleſiæ, dicitur pertinere ad Collegium, non autem vnicuique Canonico de per ſe, itaut Canonicatus dicatur curatus. & fuit allegatum conſ. Oldrad. 67. de quo meminit Felin. in c. in noſtra, colum. 12. in fin. verbis. de reſcript.

** Vide ad iſtã deciſ. Caſſador. deciſ. 12. de præbẽ. Staſil. in tract. de liter. grat. &c. fol. 47. pagin. 1. verſic. requiritur & tertium.*

SVMMARIVM.

Feſtiuitas diei, non facit delictum eſſe atrocius.

1 *Capitulum ſi poteſt cognoſcere de leuibus criminibus, an prohibeatur cognoſcere crimen leue perpetratum die feſtiuo.*
2 *Iniuria ratione temporis, & loci, an efficiatur atrox.*

DECISIO CCLXXIII.

IN vna Segobienſi Iuriſdictionis, die 20.
Martij 1542. fuit reſolutũ corã D. Marco Antonio * quod feſtiuitas diei, non faceret quod delictum, ex hoc ſolum quod in die
feſto eſſet commiſſum, eſſet atrocius, itaut
1 ſi prius Capitulum † poſſet cognoſcere de
leuibus criminibus, non ideo delictum diceretur eſſe atrox ideo, quia in die feſto eſſet
commiſſum. nam licet text. in l. prætor ait.
§. atrocem. ff. de iniu. & in §. atrox. inſt. de
2 iniur. dicant, atrocem † eſſe iniuriam ratione temporis, tamen text. exemplificat, veputa ſi in theatro, & in præſentia Magiſtratus. ita quod conſiderat multitudinem adſtantium. & ideo non concurrit ſola qualitas temporis, ſed etiam alia.

** Vide tamen Abbat. in capit. 1. in 2. notab. qui cleric. vel vouent. & ibi in addit. ad eũ.*

SVMMARIVM.

Vide quando à principio eſt canonizata præſentatio, ſi poſtea apparet nulla, & debeat canonizari noua prouiſio, an debeat eſſe prima, vel tertia inſtantia.

1 *Sententia canonizans nouam prouiſionem, an debeat eſſe prima, vel tertia, & nu. 3.*
2 *Sententia an poſſit confirmari in ſecunda inſtantia ex noua cauſa, & quomodo.*
3 *Ius quod apparet nullum, non poteſt canonizari.*
4 *Sententia tertia, quando dicatur in eadem cauſa proferri.*
5 *Expectatiua quando canonizari poſſit cum inde ſequutis.*
6 *In beneficialibus quis videtur deducere etiã ius quod competere poteſt. nec videtur ſe reſtringere ad certam cauſam.*

DECISIO CCLXXIV.

IN vna Abulen. Cappellaniæ corã D. Io. Paulo, erat canonizata præſentatio per duas ſententias. & quia in tertia inſtantia erat productus proceſſus de partibus, licet in duabus inſtantijs eſſet præfixus terminus ad docendum de illo, ex quo proceſſu apparebat quod illa præſentatio erat nulla, ideo habens præſentationem produxit nouã prouiſionem, ex qua apparebat de bono iure ipſius. ideo petebat duas ſententias confirma
1 ri. Fuit dubitatũ An ſententia † canonizans
nouam prouiſionem, deberet eſſe prima, an
tertia. & videbatur quod tertia. quia ſenten
tia poteſt confirmari in ſecunda inſtantia
2 ex † noua cauſa. l. fin. vbi Bart. ff. quod cum
eo. Tamen ad illud reſpondebatur, quod illud procedebat quando illa noua cauſa, eſſet implicita in primo proceſſu. per id quod
not. Alex. in l. ſi is ad quem col. pen. num. 16.
verſ. item in quantum Bart. & alij. ff. de acquir. hæred. Fuit reſolutum, quod ſententia
3 debebat eſſe prima. † nam cum præſentatio
cum inde ſequutis, foret canonizata in duabus inſtantiis, & ſic certum ius eſſet canonizatum, modo quod apparebat illud ius eſſe
nullum non poterat amplius canonizari. ſed
canonizanda erat noua prouiſio. & ſic cum
eſſet diuerſum ius debebat eſſe prima ſentẽ-
4 tia, non autem tertia. † quia tunc diceretur
tertia, quando ſuper eodem iure non autem
diuerſo eſſet data. argumẽto gloſ. in Cle. 1.
in verbo, tres. & in verbo, alicuius. de re iudic. Et licet præſentatio eſſet canonizata
cum inde ſequutis, tamen dicebatur quod
illa veniebant acceſſorie. nunc autem noua
prouiſio principaliter canonizabatur. & li-
5 cet expectatiua † canonizetur cum inde ſe-
quutis, & illa, in tertia inſtantia poſſit con-
firmari

Digitized by Google

firmari ex alio iure; dicebant Domini quod illud erat, quia & gratia expectatiua, & acceptatio erant bonæ; non autem quando ap
6 pareret de nullitate earum. Item licet,† in beneficialibus quis videatur deducere, etiã ius quod competere poteſt, & quis non videtur ſe reſtringere ad certam cauſam, vt per Aegid. deciſ. 662. tamen illud eſt verum quando certum ius non eſt à principio canonizatum, prout erat hic.

SVMMARIVM.

In reſeruatione regreſſus ob non ſolutionem, non requiritur conſenſus.

DECISIO CCLXXXV.

IN vna Comenſi coram D. Io. Paulo 20. Martij 1542. fuit reſolutum quod regreſſus, ob non ſolutionem poteſt, reſeruari dato quod non conſtet de aliquo conſenſu. quia dicitur apponi in pœnam, & acceſſorie. Item, & ſecundo. quia regreſſus ob non ſolutionem, datur eo tempore, quo quis eſt beneficio priuatus, & quo tempore iam ſua non intereſt. ideo non requiritur eius conſenſus.

SVMMARIVM.

Clauſula maior, & verior, facit quod loco ſimplicis beneficij, poſſit exprimi curatum.

DECISIO CCLXXXVI.

FVit dictum in vna * Paduana Parochialis de Aggere Magno, corã D. Thoma 20. Martij 1542. Quod vigore clauſulæ, ꝙ maior & verior ſpecificatio qualitatum, &c. quod ſi in noua prouiſione erat dictum de Cappellania poterat expediri Bulla de parochiali, & quod ita dicebat Commentator regularum ſuper regula quod qualitates eſſent exprimendæ in impetrationibus ſuper regula 63.

* Idem fuit reſolutum, corã me in vna Salamantina pro Io. Solano contra Petrũ Martini die 3. Martij 1544. in qua Sebaſtianus Moreno, reſignauerat beneficiũ ſimplex ſeruitorium, in parochiali Eccleſia de Palacios, cum clauſula, maior, & verior, nuncupat qualitates, &c. Et fuit dictum quod poterat expediri Bulla, quod beneficium eſſet curatum.

SVMMARIVM.

Vide ex quibus non fuit probatum mandatum in perſonam Epiſcopi Aeſini.

1 *Partitæ ex libris extractæ parte non citata non probant.*
2 *De mãdato alterius feciſſe dicẽti, nõ creditur. Notario aſſerenti ſe feciſſe de commiſſione, non creditur.*

DECISIO CCLXXXVII.

PRopoſui ego dubium in cauſa Romana vigintimillium die 24. Martij 1542. An ex partitis * per Epiſcopũ exactis, vna cum dictis teſtium, probetur mandatum in perſonam Epiſcopi. Et primo fuit dictum
1 quod † partitæ non erant in forma probanti, quia extractæ ex libro per Leonardum Regulum parte non citata, & ſic non probabant. Item, & ſecundo Leonardus dicebat, quod credebat ſe extraxiſſe ex originalibus, & ſic non expreſſe affirmabat. Tertio, quia dicebat quod non integraliter extraxerat, ſed annotando diem, menſem, & quantitatem. Et tamen propter præcedentes partitas in quibus dicebatur de mandato Datarij; & Ducis, ex quibus apparebat quod Duci quod non erat quæſita poſſeſsio intererat multum, quod integraliter partitas extraxiſſet. quia ſi illæ quæ cantabant in perſonam Epiſcopi, etiam erant de mandato Ducis, & Datarij, ſequebatur quod non conſtituebant Ducem ſolum in poſſeſſione exigendi. Secundo dicebatur quod dictum Epiſco-
2 pi dum dicebat † ſe de mandato Ducis exegiſſe, non probabat mandatum. & dicenti ſe feciſſe de commiſſione alterius nõ creditur. prout in Notario dicenti ſe feciſſe de commiſſione. vt per Io. And. in regula, cũ quid. in Mercurialibus in 6. Bal. in l. Iudices ad finem. C. de fide inſtrum. & modernos in l. is apud quem C. de eden. Item contra Epiſcopum, dabantur & aliæ exceptiones. de quibus in informationibus.

* Poſtea productis partitis in forma probanti, & cauſa iterum poſita. An ex partitis, & dictis teſtium, & attento quod probabatur Epiſcopũ eſſe agẽtẽ Ducis, fuit reſolutũ, quod probabatur mandatũ, in perſonam epiſcopi.

SVMMARIVM.

Quot perſonæ faciant multitudinem, vt delictum in multitudine paratum dicatur atrox.

1 *Delictum leue, efficitur graue ratione loci, & multitudinis populi.*
Multitudo populi, quomodo accipiatur ad iſtum effectum.
2 *Delictum leue, propter notorietatem an efficiatur graue.*

DECISIO CCLXXXVIII.

PRopoſuit D. Mareſcotus 24. Martij 1542. ſuppoſito quod delictum * leue
1 efficiatur † graue, ex eo quod committatur in loco vbi eſt multitudo populi, quot perſonæ multitudinem dicerentur facere. & inclinarunt Domini, quod licet multitudo varijs modis accipiatur, & poſt plures declarationes, hoc totum arbitrio iudicis remittatur vt per gloſ. & DD. in c. latores. de cleric. excommuo. & ibi Henric. Boi. Io. de Anan. in c.

* Facit quod dicit rex. in c. vnic. in fin. cũ glo. fin. 10. q. 3

in c. tuam col. 3. de ſimon. Alex. in l. licet Imperator. de leg. 1. Card. Alex. in c. vidua.
2 34. diſt. tamen in caſu iſto, ex quo † propter notorietatem, delictum leue efficiebatur graue. vt per Abb. in cap. cum illorum. col. pen. verſ. in fine gloſ. de ſenten. excom. & deli-
3 ctum † quod in præſentia decem perſonarũ committitur, dicitur eſſe notorium. vt eſt gloſ. in c. de manifeſtat. 2. quæſt. 1. cum qua Archid. Gemin. & Moder. ibi tranſeunt. & Moder. in c. cum oporteat. col. 9. verſ. Item adde Bal. &c. de accuſat. Ergo delictum factum coram decem perſonis, dicetur coram multitudine factum.

SVMMARIVM.

Nobilitas ad effectum regulæ prærogatiuarum, quomodo probetur.

1 *Nobilitas ex antiquo quomodo probanda.*
2 *Quomodo, quando agitur de ſimplici.*

DECISIO CCLXXXIX.

Vigeſimaquarta Martij 1542. in vna Abulenſi, beneficij del Barco, coram D. Thoma de Thanis, fuit reſolutũ, ꝙ quo ad effectum regulæ præferentis nobiles. &cæt. ſufficiebat quod nobilitas probaretur ſecundum communem, & vulgarem modum loquendi. videlicet ex ſtirpe. & non requiritur ex ſtirpe multum magna. vt per Staphil. in tract. de lit. grat. & inſtit. fol. 121. pag. 1.
1 Et licet quãdo agitur † de nobilitate ex antiquo, oporteat probare non ſolum de patre auo, & maioribus. vt per Pet. Rebuff. in tract. nominat. pag. 75. in 12. quæſt. princ. col. 1. verſ. ſeptimo quæro. &c. Tamen ſecus eſt quando agitur de ſimplici nobilitate
2 vt † per eumdem Rebuff. in dicto loco, in ſequenti pag. col. 1. verſ. nec obſtat quod deponant de patre. &c. & vide Felin. in c. ſuper eo. 2. col. 2. verſ. ſecunda qualitas eſt nobilitas. &c. de teſtib.

SVMMARIVM.

Poſſeſſio præſentandi, an præſeruetur per alium compatronum præſentantem, & an iuſpatronatus.

1 *Compatronus præſentans. An non ſolum acquirat ſibi poſſeſſionem, ſed etiam alteri compatrono.*

DECISIO CCXC.

Fvit reſolutum * in vna S. Andreæ, Canonicatus & Præbendæ. coram D. Maceratenſe, die 24. Martij 1542. Quod vbi ſunt duo compatroni per præſentationem factã
1 ab † vno, ſi alter compatronus non eſt in poſſeſſione præſentandi, non poteſt dici, quod eius poſſeſſio præſeruetur. per ea quæ dicit Dec. conſ. 129. colum. pen. verſ. non obſtat. quod electio facta. & quia quod nõ eſt præſeruari non poteſt. Sed po-
2 tius eſſet quærẽdum An vnus † cõpatronus præſentans non ſolum quę rat ſibi poſſeſſionem, ſed etiam alteri compatrono. & iſtud videtur dependere ab ijs, quæ dicit Bart. & alij in l. qui iure familiaritatis. & Paul. de Caſtr. in l. ſequen. quæ incipit cõmunis ſeruus. ff. de acquir. poſſeſſ. Bene tamẽ fuit dictum, quod ſi duo erãt patroni, quod vnus
3 eorum præſentando præſeruabat ius † præſentandi alteri compatrono. per ea quæ dicit Federic. conſ. 112. circa finem. Abb. conſil. 54. col. 2. verſ. per hoc etiam facti. &c. vol. 1. Calder. conſ. 15. de iur. patr. Roch. de Curte in tract. iuriſpatr. in verbo competens. quæſt. 17. & quod dicit quæſt. 20.

* Et 5. Martij 1544. in vna Mediolanen. pro D. Bernardino de la Cruce, fuit coram me reſolutum, quod per collationes capituli factas ab anno 1472. vſque ad annũ 1518. nõ eſſet præſeruata quaſi poſſeſſio conferendi Archiepiſcopi Mediolanenſis, de qua non cõſtabat quia licet de iure Archiepiſcopus habeat intentionẽ fundatam quo ad ius conferendi, & ſic quoad proprietatẽ. non tamen quo ad poſſeſſionem. ſecundum Abbat. in cap. olim. el 1. col. 2. circa princ. de reſtit. ſpoliat.

SVMMARIVM.

Inhibitio emanata vigore commiſſionis reſtitutoriæ, prout de iure, facit vt exequutio poſtea facta ſit attentata.

DECISIO CCXCI.

Voluerunt Domini in vna Salamantina Parochialis de Moſueco, coram me, vltima Martij 1542. in qua erat lata vna ſententia, quæ tranſierat in rem iudicatam. contra quam reus petierat ſe reſtitui, attẽto quod fuerat indefenſus dolo procuratoris actoris, & ſignatura dabat, prout de iure. vigore cuius cõmiſſionis fuerat inhibitum. & non obſtante inhibitione, iudex à quo, proceſſerat ad exequutionem. quod illa exequutio veniret reuocanda per viam attẽtati; quia ex quo ex cauſa petebat reſtitui dato quod ſignatura daret, prout de iure interim quod diſputabatur an erat ſufficiẽs cauſa reſtituendi, vel non, pendebat lis, & ideo lite pendente nihil erat innouandum. licet contra videatur dicere deciſ. Rotæ 446. alias 62. de appellat. in nouis. quæ ſi bene videatur non obſtabit. Secus dicebant Domini ſi non ex cauſa petijſſet reſtitutionem, ſed tantum ex priuilegio cauſæ beneficialis. cum in eis ſententia non tranſeat in rem iudicatam. quia tunc ſentiebant quod penderet à futuro euentu.

SVMMARIVM.

An narrans ætatem in prouiſione debeat eam probare.

1 *In gratia expreſſa, impetrans tenetur iuſtificare.*

2 *Electionem impugnanti ex defectu ætatis, incumbit onus probandi.*

DECISIO CCXCII.

FVit dubitatum per me, eadem die vltima Martij 1542. in vna reſignatione facta in fauorem Vincentij. in qua, Papa dicebat, tibi aſſerenti te conſtitutum fore in 34. anno. &c. An ipſi reſignatario incumberet onus probandi, qui inſtabat pro abſolutoria; an vero agenti, qui veniebat ex alio iure, & petebat ius ſuum canonizari, & opponebat contra reſignatarium quod tempore reſignationis non erat in illa ætate, & quod probaret. Domini reſpondentes dicebant, quod aut ambo veniebant ex eadem vacatione puta, vnus ex reſignatione, & alius ex eadem vacatione alio titulo. & tunc reſignatarius, dato quod inſtaret pro
1 abſolutoria teneretur probare ætatẽ † narratam. quia tenebatur expreſſa iuſtificare. vt per Io. Andr. in c. 1. de lit. conteſt. in 6. & Felin. in cap. conſtitutus. in princ. de reſcript. Aut vero ambo non veniebant ex eadem vacatione, ſed ſecundus impetrauerat certo modo, & prætendebat quod beneficium vacaret, ex quo non expreſſerat certam ætatem. & tunc teneretur probare, illum non fuiſſe. in illa ætate. per ea quæ Felin. in c. in præſentia. col. 12. verſ. gloſ. in verbo. &c. de probat. vbi dicit, quod im-
2 pugnanti † electionem ex defectu ætatis, incumbit onus probandi. Alexan. conſ. 149. colum. fin. vol. 5.

SVMMARIVM.

Collatio facta de Eccleſia, non comprehendit Eccleſiam curatam.

1 *Collatio non tenet, non facta mentione curæ. Etiam ſi collatio fiat motu proprio.*

2 *Collatio facta ab Ordinario an ſemper cenſeatur facta motu proprio, & quando.*

3 *Parochialis, an Eccleſiæ appellatione veniat in collatione.*

4 *In collatione beneficij an falſa demonſtratio vitiet.*

DECISIO CCXCIII.

DIe 17. Aprilis 1542. in vna Paduana Parochialis de Aggere Magno, fuit concluſum corã D. Thoma de Thanis, quod collatio de Capellania, ſeu Eccleſia B. Mariæ de Aggere Magno, facta etiam ab ordinario nõ intelligeretur facta de Eccleſia cu
1 rata, quia nõ fuit expreſſa † illa qualitas curæ. per text. in c. cum in illis, in princ. de præben. in 6. etſi collatio eſſet facta motu proprio. per id quod dicit Abb. in c. ad aures. col. 3. verſic. ſi vero motu proprio. de reſcript. & deciſ. Rotæ 111. in nouis 6. de præben. Et dictum fuit, quod non omnis
2 collatio facta ab Ordinario, † cẽſebatur facta motu proprio, ſed tantum ea, quæ erat facta ab Ordinario naturali & originario. puta Epiſcopo, Archiepiſcopo. &c. per ea quæ dicit Cardinalis in Clem. 2. col. penult. verſic. & per hoc habes ſingulariter notare. &c. de officio ordin. Non obſtat quod collatio eſſet facta de Eccleſia Beatæ Ma-
3 riæ, & appellatione Eccleſiæ venit † etiam Eccleſia parochialis. c. licet canon. de electõ. in 6. quia verum eſt cum adiuncto, dicendo, Eccleſia parochialis. ſecus ſi ſimpliciter dicatur, Eccleſia. per text. in d. c. cum in illis. in princ. Non obſtat quod ibi conſtaret de corpore: nam conſtabat quod Parochialis illa vacauerat per obitum Antonij Agallo, per cuius obitum fuerat prouiſum per Capitulũ de dicta Eccleſia. & ideo
4 falſa demonſtratio, † non habebat vitiare. per ea quæ dicit Abb. in c. ſignificante. circa finem, de reſcript. quia reſpondebatur quod in iſto caſu, falſa demonſtratio vitiabat ex defectu intentionis conferentis. quia licet intentio eorum, eſſet conferre Eccleſiam non curatam, non ſequebatur quod vellent conferre curatam. & iſto caſu non procedit argumentum à maiori ad minus, ſed bene e contra. & ita loquitur Abb. in d. cap. ſignificante.

SVMMARIVM.

Vbi duæ ſubrogationes procedunt à Papa non eſt locus iudicio ſummario, ſed ordinario.

Collatio an ſit nulla ſi conſtet de corpore beneficij, non expreſſo quod eſſet curata.

2 *Tituli paritas vbi concurrit, litteræ Apoſtolicæ an habeant exequutionem paratam.*

3 *Subrogatus quando ſummariæ ſit immittendus in poſſeſſionem.*

DECISIO CCXCIV.

FRanciſcus de Miranda, per obitum Ioãnis de Anguiano, obtinuit ſibi prouideri de Archidiaconatu Calaguritano, cum ſubrogatione etiam. quo ad poſſeſſionem, Martinus Ximenes, qui litigabat cum Ioanne de Anguiano, obtinuit infra menſem gratiã ſi neutri, cum ſubrogatione etiã quo ad

M poſſeſ-

Digitized by Google

poſſeſſionem. & eam apprehenderat. Obti-
nuit Franciſcus de Miranda commiſſionem,
vt ſuper poſſeſſione procederetur exequuti-
ue contra Martinum. quæ cōmiſſio per Mar
tinum fuit reducta, prout de iure. & nouiſſi
me Franciſcus obtinuit commiſſionem, in
qua dicebatur, vt procederetur in poſſeſſio-
ne huiuſmodi, prout iuris fuerit, & ſecundū
ſtylum Rotæ. & petebatur vt procederetur
exequutiue. Fuit reſolutum, quod, ex quo am
bo veniebant ex eodem iure, ſcilicet ex pro
1 uiſione Papæ, quod ceſſabat ſummaria † co-
gnitio. & via ordinaria erat cognoſcendum
quis eſſet potior in iure. per doctrinā Bart.
communiter approbatam. in l. fin. §. ſin autē
col. 6. verſ. aut comparet aliquis. &c. C. de
edict. Diui Adrian. tollen. Illud autem quod
dicebatur, quod in iſtis proceditur exequu-
tiue, erat ſi poſſeſſor, dato quod litigaret, ce
deret in fauorem alterius, cum ſubrogatio-
ne, etiam quo ad poſſeſſionem. Tunc ſub-
2 rogatus † ſummarie erat immittendus: quia
in tali caſu non eſſent duo qui venirent ex
eodem iure. Et ita fuit reſolutum 21. Apri-
lis 1542.

SVMMARIVM.

Atrox iniuria dicitur, coram perſona iu-
riſdictionem habente commiſſa, ſecus
coram quacumque perſona dignitatem
habente.

2 *Multitudo perſonarum, an præſumatur ſemper adeſſe coram perſona iuriſdictionem habente.*

3 *Ex iniuria illata coram perſona in dignitate conſtituta, an dicatur inferri & ipſi iniuria.*

Socius itineris, an agat actione iniuriarum pro iniuria illata ſocio.

4 *Iniuria an dicatur atrox ratione perſonæ, quia illata per minorem maiori, & num. 5.*

6 *Iniuria commiſſa coram Archidiacono, ſeu Decano, an atrox.*

7 *Archidiaconus an habeat iuriſdictionem.*

DECISIO CCXCV.

FVit concluſum in vna Segobienſi iuriſ-
dictionis, 21. Aprilis 1542. quod iniu-
1 ria facta coram perſona † habente iuriſdi-
ctionem diceretur atrox. per §. atrox. inſtit.
de iniur. & l. Prætor ait. §. atrocem. ff. de
iniur. Et hoc ſiue propter multitudinē, quę
2 præſumitur adeſſe circa † tales perſonas
iuxta not. in l. omnium, C. de teſt. quæ etiā
ad iudicem extenditur. vt per Paul. de Ca-
ſtr. in d. l. omnium. & Iaſon in l. certum.
col. 5. C. vnde legit. ſiue propter reueren-
tiam quam Magiſtratibus debemus. vt per
Bart. & gloſ. in l. vt vim, ff. de iuſt. & iur.
Tamen fuit dictum, quod ſi dicta iniuria fie
ret coram quacumque alia perſona in qua-
cumque dignitate conſtituta, dum tamen nō
haberet iuriſdictionem contentioſam, puta
coram Epiſcopo, vel Archiepiſcopo alterius
diœceſis, vel alia quacumque perſona in di-
gnitate conſtituta, quod per hoc iniuria nō
diceretur atrox, reſpectu perſonæ principa-
liter iniuriatæ. quia hoc non reperiebatur
in iure. nam licet, quando infertur iniuria
alicui in præſentia perſonæ in dignitate cō-
3 ſtitutæ, dicatur etiam † iniuria inferri illi
perſonæ in dignitate conſtitutæ. argumēto
eius quod dicit Alex. in l. itē apud Labeonē.
§. pen. ff. de iniur. puta de iniuria illata ſo-
cio itineris, vt ſocius poſſit agere actione
iniuriarum, ſi eam ad animum reuocat. &
ita iſto caſu, perſona in dignitate conſtitu-
ta, poſſit agere ſi eam ad animum reuocat.
4 & illa iniuria dicatur † atrox ex qualitate
perſonæ, puta quia illata per minorem ma-
iori. vt per Paul. de Caſtr. in l. ſed ſi hac
§. Prætor ait. ff. de in ius vocan. & eſt tex.
in l. ſed eſt queſtionis. in verbo perſona atro
citatem delicti faciente. ff. de iniur. & per
Bal. in auth. habita. col 4. C. ne filius pro
patre. dum dicit, quod iniuria per minorem
5 maiori † illata, grauius eſt punienda. iunctis
ijs quæ dicit Alex. conſ. 203. vol. 2. Tamen
fuit concluſum, quod reſpectu principali-
ter iniuriati, iniuria, ex eo quod eſſet com-
miſſa coram perſona in quacumque digni-
tate conſtituta non habente iuriſdictionem
non eſſet atrox. coram D. Mareſcoto.

Et die 24. Aprilis 1542. in eadem Sego-
bien. fuit reſolutum, quod iniuria commiſ-
6 ſa, † coram Archidiacono, ſeu Decano, ſeu
quocumque alio actu, iuriſdictionem haben
te, de iure vel conſuetudine, eſſet atrox,
per ea quæ ſupradicta ſunt. & quod Archi-
7 diaconus † haberet iuriſdictionem, eſt text.
cum gloſ. in cap. 1. & in cap. ad hæc. de of-
fic. Archid.

SVMMARIVM.

Bulla Archiuij annullans inſtrumenta ro-
gata in Vrbe per Notarium non matri-
culatum, quo caſu non fuerit vſu re-
cepta.

DECISIO CCXCVI.

DIe 21. Aprilis 1542. circa Bullam quæ
habet, quod inſtrumenta rogata per
Notariū non matriculatū, non faciant fidē.
& quando inſtrumenta non ſunt tranſporta-
ta ad Archiuium, quod non faciunt fidem,
ſed quod Notarius vt falſarius ſit punien-
dus. &c. Fuit reſolutū per teſtes examinatos
in vna

Digitized by Google

in vna Romana domus, inter Illuſtrem Clau
diam de Sabellis ex vna, & Epiſcopum So-
derinum Sanctonenſem ex alia, coram D.
Mohedano, fore probatum, illam Bullam
non eſſe vſu receptam. quando conſtaret de
legalitate Notarij, & de veritate rei, vide-
licet, rem eſſe factam, licet non conſtaret de
tenore rei factæ, prout erat in illo caſu. in
quo Petrus Soderiuus fecerat teſtamentum,
de quo fuit rogatus quidam Henricus, qui
non erat matriculatus in Archiuio, & ſic da
batur de Bulla Archiuiſtarum, quod tale
teſtamentum non faciebat fidem. Fuit di-
ctum, quod ex quo teſtes deponebant de le-
galitate Notarii, & quod fuiſſet factum te-
ſtamentum, licet eius tenorem non proba-
rent, quod teſtes probarent, Bullam iſto ca-
ſu non fuiſſe vſu receptam.

SVMMARIVM.

Sequeſtrum appoſitum pro vno in cauſa
petitorij contra intruſum, non debet re-
laxari in fauorem alterius, obtinentis in
poſſeſſorio.

1 *Sententia lata in poſſeſſorio, non præiudicat ei qui egit in petitorio.*
2 *Sequeſtrum an poſſit apponi, lata vna ſententia in petitorio, licet lata fuerint tres ſuper poſſeſſorio.*
3 *Exequutio ſententiæ an poſſit fieri contra alium abſque nouo iudicio.*
4 *Exequutionem rei iudicatæ, ſuper ſpolio, an impediat tertius, qui non ſpoliauit, ſed mouit cauſam in petitorio.*

DECISIO CCXCVII.

* Vide inf. deciſ. 301.

LIte pendente in prima inſtantia * inter
Io. de Porras, Alphonſum Diaz, &
quoſdam intruſos ſuper quodam beneficio
Carthaginienſi de Villena. Alphonſus Diaz
ſuſpendit petitorium. quæ ſuſpenſio petito
rij, quo ad Io. Porras, fuit reuocata per præ
fixionem termini. & tandem Io. Porras con
tra intruſum procedendo, obtinuit vnã ſen-
tentiam contra intruſum ſuper petitorio, &
obtinuit ſequeſtrum apponi, iuxta Clemen-
tinam, ad compeſcendas. Poſtea Alphonſus
Diaz contra intruſum procedẽdo ſuper poſ-
ſeſſorio, obtinuit tres ſententias, & petebat
vigore illarum, ſequeſtrum pro parte Io. de
Porras appoſitum in eius fauorem relaxrai.
dicens, quod cum obtinuiſſet ſuper ſpolio,
erat penitus reintegrandus & reſtituendus,
& ſic ſequeſtrum in eius fauorem relaxan-
dum. Tamen prædicto fundamento non
obſtante in vna Carthaginien. beneficii de
Villena inter prædictos, die 21. Apr. 1542.
coram D. Marſicano, fuit reſolutum, ſeque-
1 ſtrum non fore relaxandum. quia † ſenten-
tiæ latæ ſuper poſſeſſorio non præiudicabãt
Ioãni de Porras non citato. cũ diuerſa eſſet
cauſa poſſeſſorii à cauſa petitorii. & ſicut
2 ſi † latis tribus ſententiis ſuper poſſeſſo-
rio ſi ferretur ſententia ſuper petitorio poſ-
ſet ſequeſtrum apponi, vt per Caſſador. de-
ciſ. 2. de ſequeſt. poſſeſſ. & propriet. à for-
tiori, appoſitum non debebat reuocari. &
3 quia exequutio † ſententiæ cõtra alium, fie-
ri non poterat abſque nouo iudicio, & noua
re iudicata. ad deciſ. fin. de re iudic. in nou.
Felin. in cap. cum ſuper. colum. fin. verſic.
item nota in illis verbis tamen tempore
meo. de re iudic. Aegid. deciſ. 713. Et quia
ſi Io. de Porras poterat impedire exequutio
4 nem † rei iudicatæ ſuper ſpolio, vt per Ro-
tã deciſ. 438. alias 20. de reſtit. ſpoliat. in
nouis. & per Felin. in cap. veniens 2. col. 4.
verſ. quarta concluſio. de teſtib. Io. Anton.
Alexandrin. conſ. fin. à fortiori poterat im
pedire ne ſequeſtrum relaxaretur.

SVMMARIVM.

Cap. fin. de electіon. in 6. habet locum in
præſentatione, niſi conſuetudo ſit in
contrarium. quam qui allegat debet
probare.

1 *Conſuetudinem allegans contra communem opinionem; an illam probare debeat.*

DECISIO CCXCVIII.

DIe 21. Aprilis 1542. in vna * S. An-
dreæ, Canonicatus de Strabr. co-
ram D. Maceratenſi, fuit concluſum, quod
quia communis opinio eſt, quod cap. fin. de
election. in 6. habet etiam locum in præ-
ſentatione, quod iſtud eſſet verum, niſi con-
ſuetudo eſſet in contrarium. & quod alle-
1 gans illam † conſuetudinem, ex quo erat
contra communem opinionem deberet il-
lam probare. quicquid ſenſerit Aegid. de-
ciſ. 620. & D. Marſicanus retulit, quod
ita alias fuit deciſum, proponente bon. me.
Nicolao de Aragonia.

* Idem fuit reſolutum ca ſa iterum poſtea 24. Ap. 1542.

SVMMARIVM.

Collatio, de Eccleſia, facta, non intel-
ligitur de Curata.

1 *Eccleſia appellatione, an veniat parochialis.*

DECISIO CCXCIX.

DEcimaſeptima Aprilis 1542. fuit concluſum in vna Parochialis de Aggere Magno, quod collatio ſacta de Eccleſia ab Ordinario, non intelligeretur facta de Eccleſia curata. per text. in c. cum in illis. in prin. de præben. in 6. etiam ſi facta foret motu proprio. vt per Abb. in c. ad aures. col. 3. de reſcript. & per deciſ. Rot. 111 alias 6. de præben in nouis. Non obſtat quod appellatione Eccleſiæ † vēnit parochialis. vt per tex. in c. licet canon. de elect. in 6. quia procedit vbi dictum fuit, Eccleſia parochialis, ſecus ſi ſimpliciter dicatur Eccleſia. vt per text. in d. c. cum in illis. in princ.

SVMMARIVM.

Verbum qualitatum, in noua prouiſione, quid operetur.

1 *Noua prouiſio an ſuffragetur in prouiſione, nulla ex defectu intentionis prouidentis.*

2 *Noua prouiſio eſt quadam confirmatio. ideo non extendit confirmatum.*

Noua prouiſio non ſuffragatur in prouiſione facta de ſimplici beneficio ſi erat curatum & num. 2.

3 *Noua prouiſio an ſuffragetur quando ſunt diuerſa corpora beneficij.*

DECISIO CCC.

ET 24. Aprilis 1542. fuit reſolutum, quod data nullitate prouiſionis factę de Cappellania, ſeu Eccleſia B. Mariæ de
1 Aggere Magno, ex defectu intentionis † Canonicorum prouidētium de Eccleſia ex quo ceſſabat eorum intentio prouidendi de Eccleſia parochiali, quod non poſſet in noua prouiſione à Papa impetrata; propter clauſulam, & quod premiſſorum omnium, & ſingulorum, maior & verior ſpecificatio nominum, cognominum & qualitatum, & cæt. exprimi quod dicta Eccleſia eſſet parochia-
2 lis curata. quia cum noua prouiſio † ſit quædam confirmatio de natura confirmationis eſt non extendere confirmatum. vt per Decium in rubrica de confirm. vti. col. 1. confirmatum loquitur in beneficio ſimplici. ergo ad illud noua prouiſio ſe extendebat. Et iſtud tanto magis fuit dictum, quia in noua prouiſione in nulla ſui parte poterat deprehendi, quod fieret mentio de Eccleſia parochiali, ſed ſemper dicebatur ꝙ fuerat prouiſum de Cappella. Et ideo dicebatur quod
3 verbum, qualitatum † non debebat alterare corpus. nam cum aliud ſit corpus beneficij ſimplicis à corpore beneficij curati, licet quis narrando de beneficio ſimplici poſſet alterare qualitates quo ad beneficiū ſimplex; non tamen propter illud verbum, poterat de beneficio ſimplici, tranſire ad curatum, cum iſta ſint diuerſa corpora.

SVMMARIVM.

Statutum Eccleſiæ Placentinæ, quod certo generi perſonarum conferatur, intelligitur quando ab Epiſcopo fit collatio. ſecus ſi à Papa.

1 *Collatio beneficij ſi ex forma ſtatuti eſt facienda certis perſonis, non valet non concurrentibus qualitatibus.*

2 *Quid ſi fiat collatio à Papa.*

3 *Decretum irritans acceſſorium, an intelligatur iuxta terminos principalis diſpoſitionis.*

DECISIO CCCI.

EſT ſtatutum in Ciuitate Placētina huiuſmodi ſub tenore. cum autem ad locum vacantium portionū aliqui fuerint aſſumendi, de ſeruitoribus Chori benemeritis de Ciuitate vel Diœceſi oriūdi, in quos Epiſcopus, vel Capitulum, vel maior, vel ſanior pars conſenſerit, aſſumātur. nec ad hoc alij admittantur, dum ibidem idonei poterint reperiri, ad Canonias etiam vacantes, de prædictis portionarijs benemeritis, & non alij per Epiſcopum & Capitulum aſſumantur. Fuit dubitatum in vna Placentina Canonicatus, & præbendæ, inter Io. Solano, ex vna, & Garſiam de Caruaial ex alia, An gratia expectatiua Franciſci de Tamaio, caperet Canonicatum, & Præbendā, ſtante dicto ſtatuto Eccleſiæ Placentinæ. Et die 21. Aprilis 1542. fuit reſolutū, * coram D. Thoma de Thanis, quod tale ſtatutum nō obſtaret quia tantum reſpiciebat collationem faciēdam per Epiſcopum & Capitulum. & iſto
1 caſu dicebatur quod requirebatur, † quod perſona cui collatio facienda erat, debebat eſſe qualificata, prout in ſtatuto dicitur. Secus vbi collatio fiebat per Pontificē, prout in gratia expectatiua. dato quod illud ſtatutum eſſet conditum à Cardinali de mandato Papæ, & ſic diceretur ſtatutum Apoſto-
2 licum. quia † in omni diſpoſitione ſemper intelligitur excepta auctoritas ſuperioris. Nec obſtabat decretum irritans in confirmatione Pontificis appoſitum. quia diceba-
3 tur quod erat acceſſorium, † & intelligebatur ad terminos principalis diſpoſitionis. Si ergo principalis diſpoſitio ſtatuti, intelligebatur quando collatio fiebat per Epiſcopum & Capitulum, ita & etiam intelligebatur decretum.

* Et facit quod dicit Ioã. Andr. in Mercuria libus in regula contra eum. col pen. cum ſeq.

SVM-

SVMMARIVM.

Contractus cum Eccleſia factus ex defectu ſolemnitatis, contra Eccleſiam non poteſt allegari nullus.

DECISIO CCCII.

VBi quis contrahit cum Eccleſia, & ille contractus eſt nullus ex defectu ſolennitatis, non poteſt ille contractus allegari nullus ex defectu illius ſolennitatis contra Eccleſiam; ſi Eccleſia illi contractui vult ſtare. Ita reſolutum fuit in vna Burgenſi adminiſtrationis ſeruitij pro Abbatiſſa, & Monialibus de Villamaior, contra Communitatem, & Homines dicti loci, coram D. Aquenſi 24. Aprilis 1542. per ea quæ dicit Iaſ. in l. cum ij. §. eam autem tranſactionẽ. ff. de tranſaction. & idem in l. 2. in notabilibus. C. de iure emphyt. Decius in c. quæ in Eccleſiarum. in 5. not. de conſtitut.

SVMMARIVM.

Sequeſtrum in quo caſu non fuit relaxatum etiam data cautione.

1 *Cautioni quando non ſit locus.*

DECISIO CCCIII.

IN cauſa Carthaginiẽ. * inter Alphõſum Diaz ex vna, & Io. de Porras ex alia, de qua feci ſupra mentionem, deciſ. 297. dum dixi, quod erat reſolutum ſequeſtrum non fore relaxandum. Fuit dubitatum poſtea die 24. Aprilis 1542. An ſaltem tale ſequeſtrum eſſet relaxandum data cautione. Et maior pars Dominorum, inclinauit quod non. tum quia tres ſententiæ latæ in poſſeſſorio contra intruſum non nocebant, Io. de Porras, qui primam ſententiam in petitorio habebat, & ideo ſententia ſuper ſequeſtro in fauorem eius appoſito, executioni mandari non debebat, etiam data cautione. cum per hoc poſſet eius conditio deteriorari: quia ſi poſſeſſio relaxaretur data cautione, ſi Alphonſus moreretur poſſet in alium transferri. Et pro iſta parte bene faciunt quæ dicit Felin. in cap. veniens. 2. colum. 3. in 3. quæſt. de teſtibus. dum vult, quod quan-
1 do poſſeſſio eſt vacua, † non eſt locus cautioni, quia deterioratur conditio. Item & ſecundo, fuit dictum, quod non eſt locus cautioni, quando ſententia fuit lata inter competitores. vt per Felin. in c. cum ſuper. colum. 4. in 3. limit. de re iudic.

* Vid. ſ. deciſ. 297

SVMMARIVM.

Statutum Vrbis, quod viri, ſoluto matrimonio, fructus ex pignore percipientes, non imputent in ſortem, quomodo intelligitur.

1 *In ſtatutis in materia odioſa, ſtricta ſit interpretatio.*
3 *Statuti Vrbis circa taxationem fructuum dotis, intellectus.*

DECISIO CCCIV.

STatutum Vrbis, * quod taxat ſeptẽ cum dimidio, pro centenario in illis verbis; Et ſimiliter mariti ſoluto matrimonio cum liberis, percipientes ex pignore dotali non imputent fructus in ſortem, ſed ſint ipſorum pro alendis communibus liberis. &c. Fuit interpretatum * die 24. Aprilis 1542. quod haberet locum in pignore, ſiue hypotheca
1 tradita. quia cũ eſſemus † in materia odioſa, & in materia ſtatuti debebat fieri ſtricta interpretatio de eo qui percipit ex pignore tradito. Nec obſtat conſ. Alex. 31. in 6. vol:
2 quia † fuit dictum, quod haberet locum ſtantibus oneribus matrimonij. puta viuente vxore. quod non erat in caſu noſtro, in quo vxor erat præmortua. Item & ſecundo loquebatur in fructibus. qui diuino iudicio ſubiacebãt. prout loquitur doctrina Io. Andreæ. quod non erat in caſu de quo agebatur.
3 quia fructus erant taxati † ad ſeptem cum dimidio iuxta formam ſtatuti. & debebantur ſiue eſſent fructus, ſiue non.

* Vide inf. deciſ. 316.

* Nota quod Rota ſenſit hic quod ſtatutum loquẽs in pignore, proprius loquitur ſtatutũ Vrbis, haberet etiã locum in hypotheca. facit quod dicit Felin. in c. cũ ull quib. col. 1. de re iudic. Sed certe illa interpretatio facta fuit; quia in caſu ſtatuti Vrbis ex ſtatuto manifeſtẽ colligitur quod pignus ibi ſtat pro re immobili.

SVMMARIVM.

Beneficia omnium Prothonotariorum ſunt reſeruata. tamen non omnes Prothonotarij ſunt comprehenſi ſub Regula Pauli, faciente omnes officiales continuos commenſales.

1 *Papa conferens pluries, aliqua beneficia, vt reſeruata, an dicatur declarare mentem ſuam, vt ſimilia beneficia ſemper ſint reſeruata.*
2 *Prothonotarij an continui commenſales Papæ.*
3 *Regula Cancellariæ faciens continuum commenſalem illum qui non eſt, an exorbitans. & quomodo intelligatur.*
4 *Beneficia militum Sancti Petri an reſeruata.*

DECISIO CCCV.

DIe 28.Aprilis 1542.coram D.Sarnenſi
in vna Adrienſi Villæ Arriani, pro
Marcello de Coleitre, contra D.Iulium de
Grandis, fuit dictum, quod beneficia Pro-
thonotariorum etiam non participantium
1 ſunt reſeruata. † & quod ita pluries iudica
uerat Rota. quia Papa faciendo multotiens
collationem de beneficijs vacãtibus per obi
tum talium Prothonotariorum contulerat
ea vt reſeruata.& ſic declarauerat quod vo
lebat eſſe reſeruata. prout ſentit Aeneas de
Falcon. in tract.reſeruat. in 1.par. in 4. q.
princ.in 6. effectu. pag. 5. vbi dicit, quod
æquum eſt, quod tantum ſeptem Prothono-
tariorum de participantibus, beneficia ſint
reſeruata. tamen quod Curia facilius ſerua
bit, quod omnium Prothonotariorum ſint
reſeruata, & ibi allegat quamdam extra-
uagantem. ſub rubrica de treug. & pac.
Tamen in illo caſu, videlicet inter dictum
Marcellum, & Iulium quærebatur, an eſ-
ſent reſeruata. quia Cardinalis Tranen-
ſis habebat facultatem conferendi beneficia
reſeruata. ſed difficultas erat an per regulã
Pauli,tales Prothonotarij, vltra participan
tes,comprehenderentur ſub regula Pauli.in
qua officiales, & inter eos Prothonotarij
2 declarabantur † continui commenſales. Et
Domini cauſa poſita,dicta die inclinarunt,
quod ex quo regula erat exorbitans: quia
faciebat illum continuum commenſalem
3 qui † vere non erat,iuxta text. in c.fin. de
verb.ſignif.quod regula ſtricte eſſet intelli-
genda in officialibus qui panem ex Palatio,
aut cuſtodiam, ſeu in Palatio deſeruirent,
pro vt verba regulæ iſtud denotabant. Et ſi
exaduerſo prætendebatur, quod aliqui ex
officialibus eſſent enumerati, qui nec panẽ,
nec cuſtodiam, nec in Palatio deſeruirent,
& tamen beneficia eorum eſſent reſeruata,
4 vt prætendebatur † de militibus S. Petri.
Fuit dictum quod iſtud probaretur. quia ali
qui ex Auditoribus dicebant,quod immo ex
forma erectionis dicti officii, tales milites
tenebantur ad aliqua ſeruitia.

SVMMARIVM.

Regreſſus per ceſſum, intelligitur vbi ceſ-
ſio fit in manibus ſuperioris pure, &
non in fauorem alicuius.

1 *Ceſſio beneficij conditionalis, non adimpleta conditione, an ſit nulla.*
Et an ſit locus regreſſui.
2 *Regreſſui an ſit ſolum locus volente, illud habente.*
Ceſsio quando dicatur conditionalis, & quando pura.
3 *Regreſſus propter quid detur.*
4 *Proteſtatio, ſaluo iure dominij, quando non releuet.*

DECISIO CCCVI.

IN vna Cæſenatenſi Parochialis S.Deme-
trii,pro D.Blaſio de Cæſena,contra Bar
tholomeum de Truſaninis fuit * reſolutum
coram D. Sarnenſi die 28. Aprilis 1542.
quod Bartholomeus qui habebat regreſſum
per ceſſum Blaſii, & quia Blaſius reſignaue-
rat in fauorem alterius, reſeruatis ſibi fru-
ctibus, quod, quia ſtante tali regreſſu reſi-
gnatio Blaſii non tenebat in fauorẽ illius,
nõ eſſet locus regreſſui. & regreſſus per ceſ-
ſum intelligeretur quando ceſſio * fieret pu
re, & ſimpliciter in manibus ſuperioris, nõ
autem quando ſub conditione, quæ condi-
tio propter regreſſum effectuari non pote-
rat. Nam dicebatur, quod quando D. Bla-
ſius cedebat in fauorẽ tertij reſeruatis fru-
1 ctibus, quod talis ceſſio † erat conditiona-
lis, ſi illi parochialis quæreretur, & fructus
ſibi reſeruarentur. iuxt.dict. Abb. in c.cum
pridem.in fine.de pact.ſi cõditio non adim-
plebatur, ceſſio erat nulla. ergo locus non
erat regreſſui. quia verum eſt dicere, quod
D.Blaſius non reſignauit niſi reſignatario
acquireretur parochialis,& ſibi reſeruaren-
tur fructus. ſed propter regreſſum parochia
lis,nõ poteſt reſignatario quæri, nec fructus
reſeruari, ergo ceſſio non valet. Nec obſtat
quod dicebatur, quod ceſſio non erat condi
tionalis, ſed erat pura. & eo qui habebat
regreſſum volente locum eſſe regreſſui ceſ-
ſio veniebat reſoluenda, per ea quæ dicit
Caſſad. decis.1. de penſion. dum dicit, tunc
2 demum locum † eſſe regreſſui, quãdo is qui
habet regreſſum, vult & declarat locum eſ-
ſe regreſſui. Quia dicebatur quod immo di-
ſpoſitio, ſeu ceſſio erat conditionalis, ſeu
euentualis, dependens à voluntate eius qui
regreſſum habebat. quia eo volente locum
fore regreſſui, declarabatur vſque ab initio
ceſſionem eſſe nullam. Non obſtat quod re-
3 greſſus etiam daretur † per quamcumque
amiſſionem, & in caſu illo deuentũ eſſet ad
traditionem poſſeſſionis. iuxta ea,quæ dicũ
tur de alienante ſaluo iure domini, ſi deue-
nit ad traditionem, quod talis proteſtatio
4 non † releuet. quia dicebatur, quod ex quo
talis amiſſio non durabat ſtante regreſſu,
quod non eſſet locus regreſſui.

* Facit decis. Caſſad. 20. de cõceſſ. præben. pag. penult. in fin. cum ſequent.

* Quãdo ceſſio fieret pure, &c. vide ad propoſitũ Caſſad. decis. 3. de renunc.

SVMMARIVM.

Regula reſeruans beneficia Collectorum,
& ſubcollectorum intelligitur de ijs
qui officia exercent.

DECISIO CCCVII.

LIcet Rota decis. 207. alias 12. de præb.
in nouis, & 700. alias 15. eodem cit.
in an-

in antiquis. Aeneas de Falc.in tract. reſeruat.in 3.q. princ. poſt præludia in 13.pag. circa fin. verſ.quid autem ſi Papa creat aliquos. &c. Caſſador. deciſ. vnica. nu. 3.de verbor. ſignific.dicant,quod beneficia collectorum, & ſubcollectorum,ſint reſeruata, licet non probetur, quod officium eorum exercuerint. Tamen in vna Regienſi præbendæ,coram D.de Thanis,pro Thadeo Rugerio,contra Thadeum Caſolū,die 31. Maij 1542. fuit reſolutum * contrarium, eo quia verba regulæ repugnabant, dum dicunt.eorum qui pro tempore officia exercenerint.nec fuit admiſſa conſideratio commentatoris ſuper dicta regula, dum facit differentiam inter collectores, & ſubcollectores. Non obſtat, quod dictæ deciſiones contrarium dicant. quia fuit reſpōſum, quod in dictis deciſionibus non apparebat quod regulæ Cancellariæ haberent illa verba. dum tamen eorum officia exercuerint. Et D.Marſicanus teſtatus fuit, quod ita alias fuit reſolutum cauſa propoſita,propter repugnantiam verborum regulæ,dum dicit.exercuerint.Et ita Domini,viſa atteſtatione D. Marſicani propter verba regulæ, ſequuti fuerunt deciſionem alias factam.

* Et die 16. Iunij 1546. in vna Calagurritana Scholaſtriæ de lo Grogno, coram D. Io.Paolo,in ſubcollectore deputato à collectore in partibus, fuit reſolutum, quod beneficia ſubcollectoris non eſſent reſeruata.dato quod probaretur, quod ille fuiſſet deputatus ſubcollector,& pro tali reputatus.cū quo non probabatur, quod officiū ſubcollectoris exercuiſſet. per verba regulæ quæ inficiari nō poterant,quod referrentur ad ſubcollectores. quicquid dixerit Felin.in c. in noſtra. col.14.in 21.corollario in 15. col.verſ. & caue. &c. dum verba dicūt,qui officia exercuerint. & etiam per dictā deciſ. 207. dum facit differentiam inter collectores deputatos à Papa, & ſubcollectores deputatos ab inferiori à Papa.

SVMMARIVM.

Stantibus duabus ſubrogationibus etiam quo ad poſſeſſionem, non ſolum diſcutiendum eſt de dictis ſubrogationibus; ſed etiam de iure tertij, in vnum ex dictis ſubrogatis ceſſo.

1 *Exceptio, dolo facis, an obſtet in poſſeſſorio adipiſcendæ, & nu.2.*
3 *Exceptio dominij incontinenti probandi,an obſtet in remedio adipiſcendæ.*
4 *In ſubrogatione quomodo agatur via ordinaria, & cognitio ſit ſummaria.*
Ius tertij, an in ſummarijs deduci poſſit, & quando.

DECISIO CCCVIII.

Per obitum Io. de Anguiano,fuit ſubrogatus in ius quod prædicto Anguiano in Archidiaconatu Eccleſiæ Calaguritanæ eidem Anguiano competebat, Franciſcus de Miranda,ſub die obitus ex quo vacauerat in Curia, & etiam ad poſſeſſionem Martinus Ximenes collitigans cum eodem Anguiano, quia expreſſe nō potuit habere ſubrogationem in quadā gratia ſi neutri,de die ſequuti obitus etiam ſubrogati non ſolum in ius, ſed etiam ad poſſeſſionem.& obtenta ſubrogatione prædicta, Martinus ingreſſus fuit poſſeſſionem. & cum poſtea Franciſcus vellet immitti in poſſeſſionem vigore ſuæ ſubrogationis,quia ambo veniebant ex eodem titulo,fuit deciſum quod eſſet agendum iudicio ordinario. prout notaui ſupra deciſ. 294. Stante ergo huiuſmodi reſolutione, fuit dubitatum coram eodem D. Thoma de Thanis die 2. Iunij 1542. An in iſto iudicio ordinario,tamen requirente ſummariam cognitionem, vt infra dicam, poſſet Martinus dare,& diſcutere nō ſolum de ſubrogatione vtriuſq.ſed etiam de alio iure, dum tamē illud ius eſſet ceſſum in perſona Martini. Et fuit conclnſum quod ſic. quia hic
1 † agebatur poſſeſſorio adipiſcendæ.& in tali remedio obſtat exceptio, dolo facis. vt per Alexand.in l.fin. col.8.& ibi Dec.in vlt. notab. Nec obſtat quod dicebatur, quod talis regula non habet locum, quando reſti-
2 tutio, alteri quā mihi eſt facienda. † prout dicit Alex.in d.loco. Quia reſpondebatur quod ex quo ius tertij erat ceſſum in perſonam Martini, quod illo tempore reſtitutio ex illo iure ceſſo,erat ſibi facienda, & non alteri.Secundo pro Martino fuit dictū,quod
3 in remedio adipiſcendæ obſtat † exceptio dominij incontinenti probādi. prout dicit Bar.in d. l. fin. ſecundum intelligentiā DD. ibi. & ibi Decius in vlt. notab. & col. 14. Si ergo Martinus opponebat de bono iure erat audiendus; ne aduerſario daretur vitioſus ingreſſus. Nec obſtat quod dicebatur, quod licet in iſto iudicio procederetur
4 via ordinaria prout erat cōcluſum,†ſed tamen quod cognitio erat ſummaria. vt dicit Decius in d.l.fin.col.13. circa fin.cum princ. ſequentis. & vbi ſumus in ſumma-
5 rijs,nō poterat dari de iure tertij.†vt dicit Alex.in d.l.fin.col.8. Quia reſpondebatur, quod illud erat verum, quando dabatur de iure tertij exiſtenti in perſona tertij. ſed erat ſecus. nam dabatur de iure tertij exiſtenti in perſona Martini. & ſic dabatur de iure proprio. Quare diſcutiendum erat illud ius.

SVMMARIVM.

Atteſtatio Papæ quod aliquis eſt familiaris continuus commenſalis ſuus, lite pendente facta, an tollat ius quæſitum.

1 *Ius quæſitum, quando dicatur tolli per atteſtationem Papæ.*
2 *Ius quæſitum, an tollatur per atteſtationem Papæ lite pendente factam. & quid in facta motu proprio, nu.3.*

DE-

DECISIO CCCIX.

DE Anno 1534 Claudius de Charanzo-
nai obtinuerat vt in omniöus impe-
trationibus per eum ſaciendis, non tenere-
tur facere mentionem de defectu natalium
quem patiebatur. & in expeditione illius
gratiæ, narrauerat ſe familiarem cõtinuum
commenſalem, fuit ex aduerſo datum de re
gula de fictis ſamiliaribus. & ipſe Clau-
dius, lite ſic pendẽte, produxit atteſtationẽ
Papæ de anno 1540. in qua Papa atteſtaba-
tur Claudium de anno r534. & tempore ex-
peditionis, ſeu verius datæ illarum littera-
rum, erat ſamiliaris continuus commenſa-
lis. Pro parte vero cõtraria fuit facta refor-
matio, vt quatenus ex dicta atteſtatione
ius quæſitũ Iacobo de Sabaudia, tolleretur,
quod reduceretur ad viam iuris. Fuit dubi-
tatum per me, die 2. Iunij 1542. An familia
ritas continua commenſalitas Claudij pro-
baretur per declaratoriam Papæ, ſtante cõ
miſſione reductiua ad viam iuris. Et ſuit
per omnes concluſum quod non. ex quo di-
cebatur, quod tollebat Iacobo ius quæſitum
non probando aliunde continuam commen-
ſalitatem, quam ex illa atteſtatione. Nam
ex quo Papa declarabat ſuper eo, quod erat
1 facti, † & non iuris, dicebatur tollere ius
quæſitum. ad not. per Aegid. deciſ. 468. in
fine. & Caecialup. in tract. de penſion. q. 7.
alias 17. ad finem. verſic. putarem pende-
re. &c. & Papa, in regula de nõ tollendo ius
quæſitum, declarat quod per ſuas atteſtatio
nes, lite pendente ſactas, nõ intendit alicui
2 tollere ius quæſitum. † Et ideo non obſta-
bat, quod in ſupplicatione atteſtatiua dice-
retur, quod ſic per quoſcumque Iudices etiã
in cauſis nunc pendentib. iudicaretur, & ſic
quod per talia verba diceretur fieri mentio
de lite. quia vltra mentionem litis, debebat
derogari regulæ de non tollendo ius quæſi-
tum, Et licet D. Sarnenſis in regula de impe
trat. benefic. vacan. per obit. famil. q. 13.
pag. 2. in fine. dicat, ꝙ Rota alias ſtetit ta-
li declarationi Papæ; tamen dicebat ipſe ꝙ
3 illa atteſtatio de qua in illa quęſtione, † erat
facta motu proprio, quod ſecus erat in caſu
noſtro. Item atteſtatio illa non erat facta
lite pendente, ꝙ ſecus erat in caſu noſtro.
Et quod iſta atteſtatio tollat ius quæſitum,
colliges ex ijs quę ponit idẽ Sarnenſis ſuper
regula de non tollendo iure quæſito. q. 13.
pag. 2. & ibi poſui in apoſtilla ad eum.
Præterea, in caſu noſtro aderat commiſſio
reductiua ad viam iuris.

SVMMARIVM.

Tutor ante confectionem inuentarij poteſt adminiſtrare, licet ex hoc poſſit, vt ſuſpectus, remoueri.

DECISIO CCCX.

QVinta Iunij 1542. in vna Ro-
mana, ſeu Peruſina releuatio-
nis indemnitatis, coram
D. Io. Paulo ſuit tentum * quod tu-
tor, ante confectionẽ inuentarij poſ-
ſit adminiſtrare, & procuratorem
ad cauſas conſtituere. licet ex hoc
poſſit vt ſuſpectus remoueri, per do
ctrinam Bart. in l. tutor qui reper-
torium, col. 2. ff. de adminiſt. tut.
de qua per Decium in c. ex parte 2.
num. 5. de appellat. Et hoc fuit ten-
tum per maiorem partem. vide ad
propoſitum Capyeium in deciſ. Nea
politana 50. incipiente. In cauſa Ia-
cobi. &c.

* Vide ad materiã Corn. conſ. 207. videtur prima facie. col. 2. verſ. Itẽ pec cat dicta venditio. &c. vol. 3 & melius conſ. 164. videtur in hac conſultatione. vol. 4 deciſ. Cappell. Thol. 288. & ibi addit. Et idem, quod hic, quod mater tutrix poſſet adminiſtrare ante confectionem inuentarij ita vt proceſſus cũ ea agitatus foret validus, fuit deciſum coram me in vna Meſſanen. Baroniæ die 2. Aprilis 1545.

SVMMARIVM.

Regula reſeruatoria octo menſium, & reuocatoria indultorum, an reuocet quoad beneficia quæ ſunt de iurepatronatus laicorum.

1 *Reſeruatio generalis, an comprehendat beneficia iuriſpatronatus.*

DECISIO CCCXI.

EAdem die in vna S. Andreæ, canonica-
tus, & præbendę, coram D. Maceratẽ-
ſi ſuit reſolutum, qnod regula reſeruatoria
octo menſium per Clementem edita, & eius
innouatio inquantum reuocar priuilegia, &
indulta de conſerendo, conceſſa perſonis qui
buſcumque. &c. non cenſeretur reuocare in-
dulta conceſſa quo ad beneficia, quæ ſunt de
iurepatronatus laicorum ex ſundatione. Pri
mo, per prooemium illius regulæ, dum Papa
inteudẽs prouidere de beneficijs pauperib.
clericis, &c. Sed regulariter de beneficijs iu-
riſpatronatus laicorum prouidere non põt
ergo, &c. Secundo, dum dicit reſeruat. & cer
1 tum eſt † quod in generali reſeruatione, nõ
venit beneficium quod eſt de iurepatrona-
tus. vt per gloſ. communiter approbatam
in c. 2. de præben. in 6. Et ideo fuit dictum
quod poſtquam Papa in dicta regula, reſer-
uat ſibi beneficia vacantia in octo menſibus
reuocat poſtea priuilegia, & indulta de di-
ctis beneficijs, & ſic reſeruatis. Ita ꝙ fuit
dictum quod regula illa non inducit ſimpli-
cem reuocationem, ſed reuocationem limi-
tatam de beneficijs reſeruatis. & cum bene-
ficia iurispatr. non veniant in generali re-
ſeruatione, ergo de talibus beneficijs non
intelligitur regula reſeruatoria octo men-
ſium.

SVMMARIVM.

Clauſula, Et deuolutio detur diſpoſitiue, reſtringit omnem alium modum vacãdi.

1 *Impetratio facta per deuolutionem, comprębendit ſolum illum modum, nec ſubſtinetur etiam probata execrabilitate.*
2 *Clauſulæ appoſitæ in impetratione per deuolutionem, an dicantur ſtare acceſſorie.*

DECISIO CCCXII.

EAdem die 5. Iunij 1542. fuit reſolutum
in vna Valentina Parochialium, coram
D. Maceratenſi quod, quãdo quis impetrat
certo modo, & dicit beneficia tanto tempo-
re vacaſſe, quod eius collatio eſt deuoluta
&c. ſi in ſupplicatione eſt dictum, & detur
deuolutio diſpoſitiue quod licet litteræ eſ-
ſent expeditæ cum narratiua deuolutionis,
& cum clauſula, quouis modo vacet, aut
etiam per extrauagan. execrabilis &c. tamẽ
quod non daretur alius modus vacandi quã
per deuolutionem. & quod ſi deuolutio non
1 probetur † etiam quod probaretur execra-
bilitas, non daretur ille modus vaccandi.
per deciſ. 5. Caſſad. de præben. Et dictum
fuit, quod omnes aliæ clauſulæ, etiam ſi va-
cauerit iuxta cõſtitutionẽ Ioannis xxij. &c.
2 ſtabant acceſſoriè. † videlicet, probata de-
uolutione. ad quam probandam dicebãt
Domini, quod ſe arctauerat. ex quo certo
modo impetrauerat, dicendo copulatiue, &
quod tanto tempore vacauit, quod eius col-
latio ſit deuoluta, & per Signaturam fue-
rat additum, & deuolutio detur diſpoſitiue.

SVMMARIVM.

Quando duo teſtamenta producuntur, quorum vnum habet horam, alterum non, quod ex eis præferatur.

DECISIO CCCXIII.

FVit dubitatum in vna Fulginatenſi, co-
rã Marco Antonio, die 12. Iunij 1542.
quando producũtur duo teſtamenta eodem
die confecta, quorum vnum habeat horam,
& alterum non, quod ex eis præferri debe-
ret. & dicebatur per tres ex Dominis,
quod teſtamentum habens horam: quia ita
in duobus teſtamentis eadem die confectis
dicebant, Sebaſtianus Sapia, in l. fin. col. pen.
num. 111. C. de edict. diu. Adr. tollen. &
ibi Curt. Iun. col. antepen. n. 79. & ſentit
Guliel. Benedict. in repet. c. Rainutius. in
verbo, teſtamentum. 2. col. 12. in princ. verſ.
& præmiſſa ſunt vera. &c. de teſtam. Quod
tamen alij quatuor Domini dicebant verũ
fore, niſi actum fuiſſet contra alterum ex
inſtitutis in vno ex dictis teſtamentis, exi-
ſtentem in poſſeſſione: per ea quę dicit Dec.
in c. paſtoralis. de reſcript. col. 3. verſ. ſe-
cundo infertur. & idem Dec. in l. in ambi-
guis. ff. de reg. iur. Petr. Rebuf. in tract. de
pacif. poſſeſſ. pag. 60. col. 2. verſ. nono fal-
lit. &c. Iterum, & ſecundo, cauſa poſita, ma-
ior pars fuit pro poſſeſſore, contra inſtru-
mentum habens horam.

SVMMARIVM.

In generali reuocatione facultatum nominandi facta per regulam, non venit facultas nominandi, quæ competit ex priuilegio.

1 *Iuſpatronatus cõpetẽs ex cõſuetudine vel præſcriptione, an veniat ĩ generali reuocatione.*
Iuſpatronatus competens ex conſuetudine vel præſcriptione, an dicatur competere ex quadam vſurpatione.

DECISIO CCCXIV.

FElicis recordationis Clemens VII. de an
no 1530. conceſſerat Marchioni Aſto-
ricenſi ius nominandi, & præſentandi perſo-
nas idoneas, ad canonicatus, & præbendas
Eccleſię Aſtoricenſis, & ad alia beneficia tũc
expræſſa. & quod perſonæ præſentatę, inſti-
tuerentur per Priorem, & Archidiaconum,
& quod iuspatronatus, ſeu præſentandi, &
nominandi perſonas huiuſmodi, ac ſi ex fun
datione, aut dotatione eidem Marchioni
compereret. & quod non poſſet derogari.
prout in breui. Fuit dubitatũ in vna Aſtori-
cenſi canonicatus, & præbendæ, corã D. Io.
Paulo, inter Alphonſum Oſorio ex vna, &
Alphonſum Diaz ex alia. An dictum ius
præſentandi conceſſum Marchioni, eſſet re-
uocatum per regulã Pauli, publicatam. 22.
Auguſti 1536. in qua reuocantur facultates
nominandi. Et die 12. Iunij 1542. fuit di-
ctum quod aliàs fuerat reſolutum corã bo.
me. Raynaldo de Petrucijs, quod reuocatio
regulæ, non compræhenderet beneficia de
iurepatronatus ex priuilegio. licet enim in
1 generali reuocatione † veniat patronatus
competens ex cõſuetudine, vel præſcriptio-
ne, quia talia competunt ex quadam vſur-
patione, prout dicit Felin. in tract. quando
litteræ Apoſtolicæ; tamen quando iuspatro-
natus, quod competit ex priuilegio, non ve-
uit ex vſurpatione, ſed potius ex meritis,
& quadam remuneratione, & ideo in gene-
rali reuocatione non venit tale iuspatron.
iux. deciſ. 4. Caſſad. de iurepatr. & ſi videã-
tur verba dictæ regulæ reuocatorię in fauo-
rem

rem expectantium, reuocat ibi facultates nominandi datas Ordinarijs. de datis vero laicis, nulla fit ibi mentio, ne videantur decepti. ex quo in conceſſione priuilegiorum, interuenit expẽſa propter compoſitionem. Et ita fuit tunc deciſum.

SVMMARIVM.

Sententia quæ non valet in ſexcentis, an ſaltem valeat in quingentis.

1 *Sententia quando continet vnam ſummam, ſi non valet in totum, an poſſit valere pro parte.*
Summa maior continet minorem, non procedit in ſententijs.
2 *Sententia, de ſui natura, an ſit indiuiſibilis.*
3 *Sententia an debeat in totum valere. vel in totum ſit nulla.*
4 *Summæ ex pluribus cauſis debitæ, vna tamen actione comprehenſæ, an reputentur pro vna, & num. 5. & num. 6.*
7 *Indiuiduum an efficiatur diuiduum ex diſponentis voluntate.*

DECISIO CCCXV.

AD inſtantiam Archiepiſcopi Turritani, monitus fuerat per A. C. Petrus Sillanos, ad ſoluendum quingentos ducatos & vltra, in quibus ſibi dictus Petrus tenebatur. & poſtea, conſtito Auditori quod Petrus tenebatur in ſexcentis, cõdemnauit Petrum in ſexcentis. Dubitaui ego, in vna Turritana tertiariæ, die 18. Iunij 1542. An, ex quo illa ſententia non valebat in ſexcentis cum eſſet monitus ad ſoluendum quingentos in quibus ſibi tenebatur, & vltra, an ſaltem ſententia valeret in quingentis. Et eadem die fuit reſolutum quod non valeret, & ſenten-
1 tia eſſet nulla. quia quando † ſententia continet vnam ſummam, ſi nõ valet in totum, non valet in parte. quia in ſententijs, in ma-
2 iori ſumma non ineſt minor. quia † eſt ſui natura indiuiſibilis. gloſ. in l. fin. ff. de iuriſdict. omn. iudic. vbi Bart. & alij. Iaſ. in l. 1. §. ſi ſtipulanti. col. 4. ff. de verb. obligat. Et quando vnica petitione, & vnica ſenten-
3 tia, omnis ſumma continetur, † ſententia aut debet in totum valere, aut in totum nulla. ſecus eſſet, quando petitio & ſententia haberet capitula ſeparata. vt declarat gloſ. in l. etiam. §. 1. in verbo audiendus. ff. de minor. Iaſ. in l. ſi ſecuus plurium. §. 1. ff. de
4 legat. 1. Immo plures ſummæ † ex pluribus cauſis debitæ, vna actione comprehenſæ, debent cumulari, & pro vna reputari, & non pro pluribus. vt probat text. in l. ſi ij qui ſeparatim. §. ſi quis cum ita. & ibi Bart. qui hoc ponit, ff. de appellat. Præterea, tunc iu-
5 dicantur vt plura, eaque deducuntur † in ſtipulatione in terminis. l. ſcire debemus. quando ſunt deducta plura ſeparata æque principaliter. ſed quando vnum tantum, non poſſunt videri plura petita. vt per Iaſ. in l. petens. col. 6. C. de pact. & in ſententia hoc ponit Iaſ. conſ. 187. col. 7. verſ. ſeptimo. volum. 2. Sed quando deducuntur plura, vni-
6 ca verborum conceptione, † non plures ſtipulationes, ſed vna tantum intelligitur. ita probat text. in d. l. ſcire debemus. in princ. de verb. obligat. Felin. in c. paſtoralis. §. quoniam. col. fin. de reſcript. Nam licet ſumma ſit diuiſibilis, tamen propter vnicam petitionem, & vnam ſententiam, videtur indi-
7 uiduum ex voluntate diſponentis. † nam diuiduum, efficitur indiuiduum ex diſponentis voluntate. Bart. in l. Grecæ. §. illud. ff. de fideiuſſoribus.

SVMMARIVM.

Statutum, quod percipiens fructus ex pignore dotali, non computet in ſortem quomodo intelligitur.

1 *Vſuraria an ſit conuentio, in qua promittitur aliquid durante dilatione ad ſoluendum.*

DECISIO CCCXVI.

FVit reſolutum in vna * Romana dotis, coram D. Marſicano, inter Illuſtres Dominum Octauium Vrſinum ex vna, & Maherbalem, & Vicinum etiam Vrſinum, fratres, ex alia, die 24. Aprilis 1542. quod ſtatutum Vrbis, volens quod fructus percepti ex pignore dotali, non computentur in ſortem non haberet locum, niſi quando eſſet pignus traditum, & quis ex pignore tradito percepiſſet fructus. ex quo illi ſubiacent iudicio Dei, & conſil. Alex. 31. in 6. vol. habet locum ſtantibus oneribus matrimonij, id eſt vxore viua. & etiam loquitur in fructibus qui diuino iudicio ſubiacent. puta in penſionibus domorum. vt Socin. conſ. 179. col. 3. dicit quod communis opinio eſt Ca-
1 noniſtarum, quod conuentio, † in qua promittitur aliquid durante dilatione ad ſoluendum, non valet.

* Vide ſup. deciſ. 104.

SVMMARIVM.

Datio fideiuſſorum ad tollendum ſequeſtrum appoſitum per iuſtitiam Regni Aragonum, non facit vt quis deſinat eſſe pacificus poſſeſſor.

1 *Triennalis pacificus, ad hoc vt quis dicatur, quæ requirantur.*

DECI-

DECISIO CCCXVII.

VIgeſima octaua Iunij 1542. In vna Oſcenſi canonicatus, & præbendæ, inter Petrum Gomes ex vna, & Antonium Calaſans ex alia, fuit reſolutum, quod datio fideiuſſorum præſtita per Petrũ Gomes ad tollendum ſequeſtrum appoſitum per iuſtitiam regni Aragonum, non faciebat quia Petrus Gomes, qui ab illo tempore citra
1 poſſederat † per triennium, non diceretur triennalis pacificus poſſeſſor. quoniam ad hoc vt quis non dicatur pacificus poſſeſſor, oportet quod turbetur de iure vel de facto in perceptione fructuum. quæ turbatio non adeſt in iſto caſu. Et faciunt quæ dicit Sarnen. in reg. de annali quæſt. 45. vbi decidit caſum. & melius deciſ. 46.

SVMMARIVM.

Poſſidere pro hærede, quomodo intellectum.

DECISIO CCCXVIII.

VOluit maior pars Dominorum 23. Iunij 1542. quod partitæ Montis, in quibus dicebatur, quod Alexander, ſeu Agentes eius exegerant pro hæredibus Coſmi de Medices, intelligeretur quod Alexander exegiſſet vt procurator, ſeu negociorum geſtor, hæredũ Coſmi de Medices. & ſic quod ex illis exactionibus, nulla eſſet quæſita quaſi poſſeſſio exigendi ipſi Alexandro. itaquod non diceretur feciſſe pro hæredibus Coſmi, id eſt tamquam hæres Coſmi, ſed potius diceretur feciſſe vt procurator, ſeu vt negociorum geſtor Coſmi de Medices. & ſic quod quaſi poſſeſſio, eſſet quæſita heredibus Coſmi. Et hoc fuit reſolutum, facto præſuppoſito in dubio quod conſtaret de illegitimitate Alexandri Ducis. & etiam præſuppoſito, quod probaretur Alexandrum Ducem poſſediſſe in ciuitate Florentina bona ſpectantia ad illos de Medices. & etiam præſuppoſito, quod non conſtaret quis eſſet hæres Coſmi de Medices. Et hoc fuit reſolutum in cauſa Romana viginti millium, contra Illuſtriſſimam Dominam Margaritam de Auſtria, pro creditoribus.

SVMMARIVM.

Regula Clementis, de expediendis litteris ſuper retentione beneficiorum, quando quis promouetur ad Epiſcopatum, quomodo interpretata.

DECISIO CCCXIX.

MOtus proprius Clementis, ſiue regulæ eiuſdem, qua cauetur, quod quando quis promouetur ad Epiſcopatum, quod de retentione beneficiorum debent expediri litteræ; fuit interpretatum per Rotam, de menſe Iunij 1542. non habere locum in permutationibus Epiſcopatuũ. vt vbi quis ex cauſa permutationis, obtinet alium Epiſcopatum, & datur retentio beneficiorum ſibi, quod non expediens literas ſuper tali retentione, nõ cadit in pœnam motus proprij, ſeu illius regulæ per conſ. Federic. 73. & in tract. de re permut. quæſt. 18. quem ſequitur Milis in repertorio ſuo, in verbo gratiam beneficij impetrans ex cauſa permutationis. Fuit reſolutum in vna Brixienſi fructuũ, pro Patriarcha Conſtantinopolitano, contra Hoſpitale Brixiæ, coram D. Sarnenſi.

SVMMARIVM.

Cedulæ Cardinalis non creditur, ſed contracedulæ Vicecancellarij.

2 *Vicecancellarij liber an ſcriptura matrix.*
3 *Vicecancellarij atteſtationi, de ijs quæ Papa concedit, an ſtandum.*

DECISIO CCCXX.

COram eodem Sarnenſi in eadem Brixienſi fructuũ, inter eoſdem. fuit reſolutum 9. Iunij 1542. quod cedulæ Cardinalis non ſtaretur, ſed contracedulæ. quia
1 cõtracedula dabatur † à Vicecancellario officiali deputato. & quod liber Vicecancella-
2 rij † erat ſcriptura matrix. quia licet proponentes, multa atteſtarentur in eorum cedula propoſitionis, tamen ſtandum erat
3 cõtracedulæ Vicecancellarij, † qui vt officialis atteſtabatur de ijs quæ Papa cõcedebat.

SVMMARIVM.

Ius accreſcendi, iunctum cum pupillari, excludit matrem.

DECISIO CCCXXI.

IN vna Romana domus, coram eodem Sarnenſi, inter Bernardinũ de Quartaronibus ex vna, & Iacominum de Cumo ex alia. fuit reſolutum 9. Iunij 1542. quod quando ius accreſcendi, eſt iunctum cum pupillari, excluderetur mater. per tex. in l. qui patri. ff. de acquir. hered. vbi Ang. in fin. & Alex. col. pen. ponunt quæſtionem.

SVM-

SVMMARIVM.

Titulum auctoris non tenetur quis iuſtificare, quando poſſedit auctor pacifice, vſque ad obitum, ſeu reſignationem.

1 *Allegatio Lapi, vt quis non teneatur iuſtificare titulum ſui auctoris, quomodo intelligatur.*

DECISIO CCCXXII.

IN vna Salamantina Parochialis S. Michaelis, fuit reſolutum coram me 28.
1 Aprilis 1542. quod allegatio † Lapi, vt quis non teneatur iuſtificare titulum ſui auctoris, intelligitur quando quis poſſedit, videlicet auctor poſſedit pacifice vſque ad eius obitum, ſeu vſque ad eius reſignationem. Secus eſt quando non fuit pacificus poſſeſſor. vt erat in caſu illo, in quo, tempore reſignationis, reſignans non erat pacificus poſſeſſor.

SVMMARIVM.

Conſtitutio requirens ſacerdotium in eo cui confertur, an habeat locum vbi confertur ex cauſa permutationis.

1 *Collatio quæ fit ex cauſa permutationis, an iudicatur voluntaria, vel neceſſaria.*
2 *Permutationis in cauſa, an inferior collator conferat, vel ordinarius.*
3 *Statutum loquens in donatione, an habeat locum in donatione ob cauſam.*
4 *Aetas certa quo caſu requiratur in beneficijs.*
5 *Qualitas requiſita in obtinere debente beneficium, an requiratur in cauſa permutationis.*
6 *Præbenda ſi eſt conferenda Theologo ex conſtitutione an procedat in permutatione.*

DECISIO CCCXXIII.

COnſtitutione Gerundenſi cauetur, * vt diuinus cultus augeatur, quod obtinentes beneficium del Cocho, tenerentur ad ſacerdotium promoueri, & ter in ſeptimana miſſam celebrare. Item, quod quotiens huiuſmodi beneficium vacat, conferat ille Præpoſitus, in cuius menſe beneficium vacabat. Fuit dubitatum per me, An conſtitutio requirens ſacerdotium in eo cui confertur, habeat etiam locum, vbi confertur ex cauſa permutationis. Et pro parte negatiua dicebatur, quod conſtitutio eſſet intelligenda de collatione voluntaria, non autem ex

* Vide ad propoſitum deciſ. 108 alias 1. de Rer. permut. in antiq.

1 cauſa † permutationis, quæ dicitur neceſ-
ſaria argumento text. in c. vnico. de re. per-
mut. in 6. Et ratio diuerſitatis etiam erat
quoniam collatio voluntaria, erat facienda
per Præpoſitum in cuius menſe beneficium
vacabat, prout dictabat conſtitutio. ſed
2 quando vacat ex cauſa permutationis, † in-
ferior collator Ordinario, non confert; ſed
Ordinarius de conſenſu tamē inferioris col
latoris ſecundum gloſ. in Clemen. vnica. de
rer. permut. & Rota deciſ. 6. de renunc. in
nou. Vnde cum verba conſtitutionis non ve
rificarentur, nec ipſa conſtitutio. Item &
tertio dicebatur, quod conſtitutio ſimplici-
ter diſponebat. & ideo non debebat cōpre-
hendere diſpoſitionem ob cauſam, prout eſt
permutatio. prout dicunt Doctor. in l. 1. &
in l. filiusfam. ff. de donat. quod ſtatutum
3 loquens † in donatione, non habet locum in
donatione ob cauſam.

Pro parte autem affirmatiua dicebatur,
quod ſi iſta opinio eſſet vera quod non ve-
niret collatio quæ fit ex cauſa permutatio-
4 nis ſequeretur ꝙ iura quæ requirunt † cer-
tam ætatem in beneficio ſacerdotali, pro vt
eſt text. in c. ei cui prouideri mandatur. &
in c. ſi pro clericis pauperibus. in fine de
præben. in 6. limitarentur vbi beneficium
conferretur ex cauſa permutationis. quæ ta-
men limitatio nō reperitur tradita per Do-
ctores. Item, ponderabatur quod conſtitutio
dicit, obtinentes beneficium ita dicitur ob-
5 tinere † ex cauſa ſimplicis reſignationis,
ſicut ex cauſa permutationis. vnde omni ca
ſu requirebatur ſacerdotium. Item, quia ra-
tio finalis conſtitutionis, vt diuinus cultus
augeretur, ita militabat in caſu permutatio
nis, ſicut in caſu ſimplicis collationis, ergo
& diſpoſitio. Tandem 9. Octobris 1542.
in vna Gerunden. beneficij del Cocho, pro
Geraldo Arruſat, contra Hieronymum des
Verns, coram me, fuit reſolutum per omnes
conſtitutionem etiam locum habere in caſu
permutationis. Et pro iſta parte fuit allega-
tum quod dicit Petrus Rebuff. in tract. de
collation. pag. 38. in verbo alteri. vbi dicit
6 quod † ſi præbenda eſt conferenda Theolo-
go, erit etiam conferenda ex cauſa permuta
tionis; quia onus infixum eſt rei. & ſi aliter
fieret, eſſet nulla.

SVMMARIVM.

Vbi quis eſt ſubrogatus quo ad proſequutionem executorialium iam intimatarū, vt procedatur ad declaratoriam, an requiratur noua intimatio earumdem.

1 *Cenſuræ an relaxentur, abſque citatione perſonali, & num. 3.*
2 *Exequutorialium noua intimatio, quando non requiratur.*

4 *Decla-*

4 *Declaratoria incurſus cenſurarum, an ferri poſſit abſque citatione.*

DECISIO CCCXXIV.

AD inſtantiam Ioannis de Pas fuerant intimatæ exequutoriales perſonaliter Antonio Guzman aduerſario. & Io. defuncto, de portione ſuper qua litigabatur inter Ioannem & Antonium ſuper paritione, ex quo Antonius fuerat intruſus lite penden. fuit prouiſus Marcus de Parada. cum decreto, quod ad proſequutionem dictarum litterarum exequutorialium, admitteretur ac ſi pro eo decretæ, & ſentētię pro eo latę fuiſſent. cum commiſſione ſpeciali, quod admitteretur in eiſdem ſtatu, & terminis, in quibus reperiebatur. narratis litteris exequutorialibus, & earum intimatione, fuit dubitatum in vna Salamantina portionis, coram D. Aquenſi, inter Marcum de Parada ex vna & Antonium Guzman ex alia. 9. Octobris 1542. An poſſet procedi ad inſtantiam dicti Marci, ad declaratoriam cenſurarum, nō facta de nouo intimatione exequutorialiū pro parte Marci contra Antonium. Et pro parte negatiua, dicebatur quod non quia
1 hic agebatur de incurſu † cenſurarum. quo caſu abſque perſonali apprehenſione, non poterat procedi. ſecundum Innoc. in c. ſi aduerſarius. de eo qui mit. in poſ. cau. rei ſer. per Rot. deciſ. 271. in nou. Item fuit allegatus Staphil. in tract. de lit. gratiæ. & iuſtit. fol. 152. pag. 1. in fine. Iſtis non obſtantibus eadem die fuit deciſum, quod non require-
2 batur noua † intimatio exequutorialium, ſed bene requirebatur intimatio ſubrogationis. & quod ſi erat procurator in cauſa, quod ſufficiebat ipſi procuratori intimare. iuxta deciſ. 11. vt lit. penden. in nouis. Sed quo ad exequutoriales, nō erat noua intimatio facienda. nec erat verum quod cenſuræ
3 ferrentur † abſque intimatione perſonali, ex quo ſemel iam intimatæ fuerant, ad cuius proſequutionem Marcus fuerat ſubrogatus. Item dicebatur, quod facta prima intimatione ad inſtantiā Ioannis defuncti, lapſo termino dato ad parendū, Antonius inciderat in cenſuras, vnde hodie non tractabatur de incurſu cenſurarum, ſed tan-
4 tum de declaratoria ipſarum, † quæ ferri poteſt abſque citatione. ſecundum Romanum. conſ. 481. col. 2. verſic. quo ad ſecundum. Et ita alias fuit iudicatum coram D. Io. Paulo, prout atteſtatur D. Sarnenſis in Compendio vtriuſque ſignaturæ. fol. 86. pag. 1. verſ. & ſecundum hoc eſſet dicendum. &cæt.

*

SVMMARIVM.

Extrauagans, iniunctæ, an habeat locum in Monaſterio commendato.

1 *Poſſeſſio beneficij commendati, an poſſit capi vigore ſupplicationis abſque expeditione litterarum.*
2 *Dictio, cæteri, an implicatiua ſimilium qualitatum.*
3 *Commenda, an comprehendatur ſub diſpoſitione penali & exorbitanti diſponente de titulari.*

DECISIO CCCXXV.

DIe 9. Octobris 1542. in vna * Mutinenſi Monaſterij, pro Archiepiſcopo S. Seuerinæ, contra R. D. Archintum Vicarium Vrbis inclinarunt D. fere omnes, quod extrauagans, iniunctæ, prout erat in illo caſu, in quo præſupponebatur quod erat capta poſſeſſio vnius Monaſterij, abſque expeditione littera-
1 rum, ſed ſolum vigore ſupplicationis, non haberet locum † in beneficijs commendatis, dato quod eſſemus in Commenda perpetua, & hodierni temporis. quia Monaſterium erat commendatum iuxta formam hodiernam. per conſ. Oldrad. 179. quod refert Pauinus in tract. de offic. & poteſt. Capituli Sede vacante. inſerto in 3. vol. tract. in vlt. prælud. col. pen. verſ. & dicitur etiam. & in 3. quæſt. 2. partis. col. 4. verſ. & adde Caſſad. deciſ. 32. Paſchaſius de Rota. pag. 2. verſ. tertio de hoc eſt. &c. & D. Sarnen. ſuper regula de infir. reſig. quæſt. 13. nu. 6. Non obſtat quod text. dicat, Abbates, Priores, cęteriq; Monaſteriorum regimina exercentes, quocumque nomine vocentur. quia intelligebāt Domini de alijs titularibus, & Prælatis pro-
2 pter dictionem, † cæteri, quæ eſt implicatiua ſimilium qualitatum. & quia in materia pęnali & exorbitanti, diſpoſitio loquens
3 de titulari, non habet locum † in Commenda. & ideo Commenda non inducit execrabilitatem.

* Die 11. Octobris 1542. cauſa fuit iterum poſita. & concluſum per omnes quod non haberet locum in Monaſterijs commendatis perpetuo, non ſolū tēporaliter. & etiā in commendis noſtri temporis propter authoritatem Oldrad. & quia Rota ſemper tenuit, quod in reſeruationibus, & vnionib. commendę temporales, & perpetuæ æquiparentur.

SVMMARIVM.

Exequutoriales decretæ, vigore ſententiæ inſertæ in exequutorialibus.

1 *Sententia inſerta in exequutorialibus, an faciat fidem.*
2 *Exemplum inſtrumenti, an faciat fidem contra producentem.*
3 *Sententia originalis lata in Rota, ſi non reperiatur, & agatur de illius exequutione, quæ diligentia facienda.*

DECISIO CCCXXVI.

IN vna Segobienſi, inter Epiſcopum Se-
gobienſem, & Capitulum. 9. Octobris
1542. quia Capitulum produxerat exe-
quutoriales, in quibus erat inſerta ſententia
communis, tam Epiſcopo quam Capitulo,
1 vltra quod ſententia † inſerta, facit fidem
quando eſt inſerta in exequutorialibus. iux-
ta deciſ. 732. alias 57. de reſcript. in anti-
quis. tamen quia erat producta pro parte
Capituli, & ſic contra illud faciebat fidem
licet non conſtaret de originali. per ea quæ
dicit Iaſ. in auth. ſi quis in aliquo dũ vult
2 quod exemplum † inſtrumenti, facit fidem
contra producentẽ. voluit maior pars, quod
facta diligentia de reperiendo acta hic in
3 Curia, † cum fuiſſet ſententia lata per Rotã,
& præfixo termino parti ad docendum de
appellatione, & eius proſequutione, & quia
eramus in antiquis, puta tempore ſexaginta
annorum, quod virtute illius ſententiæ, in
partibus faciendæ, pro Epiſcopo decernerentur exequutoriales. ✱

✱ Die vndecima Octobris 1542. fuit idem dictum, quod decernerentur non obſtan. quod eſſent productæ per compulſum. et quia erat inſtrumentum proprium Capituli, quo caſu ſententiæ in ipſis exequutorialibus narratæ ſtabatur contra Capitulum. per deciſ. 282. in nouis. non obſtabat etiam dum dicebatur, quod virtus exequuto iſtium euaneſcit anno per c. quærenti, & quod ibi Abb. col. 2. in fin. & Felin. col. fin. in fin. de offi. deleg. quia illud eſt verum, quando exequutoriales ſemel erant effectuatæ, & effectua earum durauerat anno. hic autem non poterat dari effectuatio. quia Capitulũ tenebatur ad praeſtandã patientiam non ſolum de præterito, ſed etiam de futuro. & quia licet pro præterito tempore habuiſſet patientiam, tamen quia in futurum poterat contradicere; ideo non erat verum quod fuiſſent effectuatæ.

SVMMARIVM.

Immobilia non poſſidens, in terminis l. is à quo, tenetur cauere tamquam ſuſpectus, cum fideiuſſoribus.

DECISIO CCCXXVII.

IN vna Carthaginienſi beneficiorum, pro Io. de Porras, contra Alphonſum Diaz, die 9. Octobris 1542. coram D. Fabio, fuit reſolutum quod Alphonſus Diaz, qui petebat relaxari ſequeſtrum, & qui tenebatur cauere Ioanni tamquam tertio venienti ad cauſam, iuxta formam l. is à quo. ff. de rei vendic. ex quo non poſſidebat immobilia, & ſic dicebatur perſona ſuſpecta, teneretur cauere, cum fideiuſſoribus, vel alio modo cautum reddendo ſuum aduerſarium. iuxta gloſ. in d. l. is à quo. per text. in l. ſi fideiuſſor. §. fin. ff. qui ſatiſdar. cogan. Non obſtante opinione Bal. in d. §. fin. quam ibi videtur ſequi Iaſ. quia pro contraria opinione ſtat gloſ. Bart. & alij quos ibi refert Alex.

✱

SVMMARIVM.

Conſuetudo an valeat, quod locus in inſtrumento omittatur. & an, quod locus loci.

DECISIO CCCXXVIII.

COnſuetudo an valeat quod locus omittatur in inſtrumento. Rot. deciſ. 6. de cõſuetud. alias 440. in antiquis, tenet quod non, quia eſt de ſubſtantia. ſed illam deciſ. reprobat Alexan. in l. de pupillo. §. qui nunciat. ff. de non. oper. nun. Et Barb. per Dec. relatus in c. 1. col. 3. verſ. quarto requiritur. de fid. inſtrum. licet ibidẽ Dec. conetur defendere deciſ. quia vt dicunt Alex. & Barbat. locus non eſt de ſubſtantia, ſed de ſolennitate eadem, tamen Rota deciſ. 739. alias 5. de fid. inſtr. in antiq. circa locum loci, dicit quod ſtandum eſt conſuetudini. & iſtam partem ſequuta eſt Rota, coram D. Thoma in vna Hiſpalenſi matrimonij. die 11. Octobris 1542.

Item die 30. Aprilis 1543. coram D. Rauellenſi, in vna Romana pecuniaria, fuit iterum tentum, quod locus loci debet poni in inſtrumento, alias corruat. niſi conſuetudo ſit in contrarium. per doctrinam Alexan. in d. §. qui nunciat.

SVMMARIVM.

Regula Adriani reuocans vniones ſuppreſſiones. &c. quomodo interpretata.

DECISIO CCCXXIX.

IN vna Conchen. Præſtimonij de Baraxas, coram D. Io. Paulo, pro Conſtantino de Caſtillo, contra Alphonſum de Fonſeca die 11. Octobris 1542. Domini pro maiori parte inclinarunt in eam partem, quod regula reuocatoria Adriani vnionum, annexionum. &c. non comprehenderet vnionem quæ fieret Eccleſiæ, pro dote neceſſaria ipſius Eccleſiæ, vtputa quando beneficiũ erat erectum, & pro dote illius, vniretur aliud beneficium, & ſic erat dos neceſſaria. quia beneficium, ſine dote ſtare non poterat. ideo dicebant Domini, quod regula reuocatoria, non comprehendebat iſtum caſum. quia non eſt veriſimile, quod Papa voluerit, ꝙ beneficium ſine dote ſtaret, & ſi fuiſſet interrogatus ita ſtatuiſſet, ad gloſ. in l. tale pactum. in fin. ff. de pactis. Ad regulam reſpondebant, dum reuocat vniones, de beneficijs alijs Eccleſijs Monaſterijs & pijs locis, factas; ꝙ illa regula intelligebatur de vnione quæ fit pro dote augmentatiua, nõ autẽ pro dote neceſſaria. quę eſt quãdo beneficium

Digitized by Google

ficium erectum alias remaneret ſine dote. Et poſtea eadem die, feci verbum cum Reuerendiſſimo Creſcentio quid Rota alias in huiuſmodi dubio fuiſſet ſequuta. & dixit mihi quod in vna Amalacitana ita Rota alias intellexerat, & regulam interpretata fuerat.

SVMMARIVM.

Collatio facta contra conſtitutionem non habentem clauſulam annullatiuam, an ſit nulla.

1 *Actus factus contra legem non habentem clauſulam annullatiuam, quando valeat, & num. 6.*

2 *Collatio præbendæ ſacerdotalis, facta non habenti ætatem, an valeat.*

3 *Prouiſio facta impuberi de Cappellania requirente celebrationem miſſarum, an valeat.*

4 *Collator, an terminos fundationis alterare poſſit, & an collatio ſit nulla.*

5 *Collatio, an ſit nulla ſi fiat non Baccalaureo conſtitutione ita requirente.*

6 *Forma conſtitutionis non ſeruata, actus quando ſit nullus.*

7 *Actus ſi mandetur fieri certo modo, an eo non ſeruato, ſit nullus, & num. 8.*

DECISIO CCCXXX.

COnſtitutio Gerundenſis volebat, quod Præpoſitus illius menſis in quo vacabat beneficium del Cocho, conferret illud. & quod teneretur ille cui conferretur, ſe promoueri ad ſacerdotium. & ter in hebdomada celebraret. quia ſuperius fuit concluſum quod conſtitutio haberet etiam locum, vbi collatio fieret ex cauſa permutationis. Et quia in caſu contingenti ex cauſa permutationis, collatio fuerat facta puero quindecim, vel ſexdecim annorum; dubitaui ego An talis collatio eſſet nulla. Et pro parte negatiua, adducebatur quod dicit Bart. in l. vniuerſos. C. de decur. lib. 10. vbi actus
1 factus † contra legem non habentem clauſulam annullatiuam, valet. & quæ late ponit Dec. conſ. 17. Pro parte autem affirmatiua, adducebatur quod dicit Domin. in c. ei cui, col. 3. in fin. verſic. quid ſi exequutor. de præ
2 ben. in 6. vbi ſi exequutor † conferat præbendam ſacerdotalem, non habenti ætatem, non valet. & quod dicit Barb. conſ. 33. ſcripſit pſalmiſta, col. 3. verſ. & ex iſtis infer
3 tur corollarium. vol. 2. vbi voluit, † prouiſionem factam impuberi de cappellania requirente celebrationem trium miſſarum, factam minori eſſe nullã. & quia ordinarius
4 collator † non poteſt fundationis terminos alterare, & ſi aliter fiat collatio eſt nulla. vt dicit Felin. in c. cum acceſſiſſent. col. 7. de conſtit. & iſtud etiam dicebatur quod tenebat Pet. Rebuff. in tract. de collat. pag. 38.
5 vbi loquitur de collatione quę fit nõ † Baccalario, quod eſt nulla quando conſtitutio requirit quod fiat Baccalario. Non obſtat quod conſtitutio non haberet clauſulam annullatiuam. quia abſque decreto annullati
6 uo, actus eſt nullus non ſeruata † forma cõſtitutionis, quando datur poteſtas non habenti cum certa qualitate, præſertim in habentibus cauſam perpetuam prohibitionis, ad not. per gloſ. communiter approbatam in Clem. 1. in verbo, inhibentes. de iurepat. & per Felin. in c. ex parte, col. 4. verſ. ſecundo limita. & col. pen. verſ. quartus caſus eſt. de conſtit. & Alex. in l. 1. col. 2. verſic. iſtis etiam vnum adde. &c. de liber. & poſthum. ſicut in caſu noſtro. Præpoſito menſis alias non habenti collationem ipſam, datur poteſtas conferendi, aut conſentiendi. quia eramus in permutatione, cum qualitate quod prouiſus ſtatim deberet promoueri, & ter celebrare in hebdomada, & perpetua eſt cauſa Sacerdotij propter perpetuam celebrationem miſſarum, & iſtud idem ſentit Abb. in c. quia in inſulis. de regularibus. & quod actus factus contra legem, ſeu conſtitutionem non habentem clauſulam annullatiuam, ſit nullus, declarat Dec. conſil. 494. quod ſupra. col. fin. verſ. ſed tamen ijs non obſtantibus. & 499. in cauſa. colum. 3. verſic. ſed tamen prædictis non obſtantibus. volum. 3. Non obſtat ſi diceretur, quod prædicta procedunt vbi actus fieret contra legem prohibentem, quod tunc actus ſit nullus, ſed in caſu noſtro, cum cõſtitutio dicat quod conferat ille Præpoſitus, in cuius menſe vacat conferre, & ſubijcit, & teneatur ille ad ſacerdotium ſtatim promoueri, & ter in hebdomada celebrare. &c. Hic non videtur lex prohibitiue loqui, ſed magis man
7 dat aliquid fieri † certo modo. & tunc ſi ille modus non ſeruatur, actus non eſt nullus. prout ita voluit Alexan. conſ. 24. inſpecto. col. 2. verſic. ſed ad hoc reſpondeo. &c. volum. 4. Tamen ad iſtud reſpondeas, quod illud dictum Alex. in d. conſ. 24. reprobatur.
8 vt † per eumdem Alex. in l. 1. col. 2. verſ. & pro iſta opinione Angelus. &c. ff. de liber. & poſthum. per Dec. in c. 2. col. 2. verſ. ſecundo limitatur. &cæt. de teſtibus, & per eumdem conſ. 532. col. 1. verſ. & videtur ſtatutum prædictum. &c. vol. 3. Et iſta pars fuit tenta, & vnus ex Dominis allegauit pro iſta parte, quod collatio eſſet nulla Aegid. deciſ. 754. & Ancharan. conſ. 20. Quæ tamen parum faciunt.

SVMMARIVM.

An regula quod Canonicatus in Cathedrali non conferantur minori quatuordecim annorum habeat locum in Ordinario.

1 *Regula vt dicatur generalis, vel localis quid attendendum.*
2 *Minor 14. annorum de iure an ſit habilis ad obtinendum beneficia.*
3 *Ordinarius, omnium ſubditorum notitia habere præſumitur.*
4 *Minor licet poſſit eſſe canonicus, an tamen habeat validum ſuffragium.*
5 *Electio, non habet vim prouiſionis, ſed an conceſſio, vel mandatum de prouidendo.*
6 *Interpretatio ſtricta, an fiat in materia fauorabili.*

DECISIO CCCXXXI.

DVbitaui ego in vna Mediolanenſi canonicatus, & præben. An regula Cãcellariæ, quod minores quatuordecim annorum non prouideantur de canonicatu, & præben. in Eccleſijs cathedralibus, habeat locum in Ordinario prouidente. pro vt erat in illo caſu in Capitulo Mediolanẽſi, quod ad dictum canonicatum elegerat minorem quatuordecim annorum. Et pro parte negatiua dicebatur, ad hoc vt regula
1 dicatur † generalis, vel localis. attenditur ratio regulæ, pro vt dicit Caſſad. deciſ. 31. poſt prine. ſuper regulis Cancellariæ. Aut ergo volumus dicere, ꝙ ratio regulæ fuerit imbecillitas ætatis. & iſta ratio non poteſt
2 conſiderari. quia de iure † cõmuni minor quatuordecim annorum eſt habilis. gloſ. & Doctor. in c. ex eo. de elect. in 6. Aut ratio fuit propter ignorantiam Papæ circa prouiſionem perſonarum, in quibus de facili poteſt decipi. & iſta ratio non militat in
3 Ordinario, † qui omnium notitiam habere præſumitur. ad Clem. fin. de offic. ordin. Sed iſta ratio in primo membro retorquebatur quia, dato quod de iure cõmuni minor poſ-
4 ſit † eſſe canonicus, tamen non habet validum ſuffragium. prout dicit text. in d. c. ex eo. & ideo Papa, in hoc, correxit ius cõmune, ne haberet canonicum inutilem. & iſta ratio ita militat in Papa, ſicut in Ordinario. Et ideo ſi Papa ligauit ſibi manus propter dictam rationem, à fortiori voluit ligare manus Ordinarij. Secundo dicebatur, quod verba regulæ non conueniebant. quia loquitur de prouiſionibus. & certum eſt ꝙ
5 electio † non eſt prouiſio. iuxta gloſ. in c. vt circa electiones. in verbo, electiones. de electiones. in 6. nec conceſſio, nec mandatum de prouidendo. Reſpondebatur, quod poterat comprehendi electio ſub verbo, conceſ-
6 ſio, & in materia † fauorabili. de ſtricta ſignificatione ex identitate rationis ad largam fit extenſio, iuxta gloſ. in auth. vt ij qui obligat. prohibent. &c. Pro parte affirmatiua fuit allegatus Commentaror Regularum ſuper dicta Regula 17. qui ita determinat, & quod dicit D. Sarnenſi in commento Regularum. in 2. quæſt. prohemij. Et ita pro iſta parte, quod habet locum in Ordinario, fuit deciſum. die 16. Octob. 1542.

SVMMARIVM.

Quando non poſſit recedi à tranſactione non in totum impleta, ſed ſit agendum pro complemento.

1 *Fidem frangenti quando non ſeruanda.*
2 *Concordia quando videatur ſtare, agens ad implementum.*
3 *Tranſactio, an ſit nulla, niſi volente eo, qui pro parte impleuit.*
A concordia in beneficialibus, quando poſſit recedi.

DECISIO CCCXXXII.

FVerat concordatum inter Petrum Valero ex vna, & procuratorem Antonij ex alia, quod Antonius teneretur infra quatuor menſes à die prima Octobris computandos cedere liti, aut mittere mandatũ ad cedendum. & infra octo dies teneretur dimittere poſſeſſionem beneficij, à die requiſitionis faciendæ per patrem Petri. Antonius infra quatuor menſes non ceſſit, nec mandatum miſit. Poſt autem quatuor mẽſes pater, ſeu Petrus interpellauit Antoniũ, & Antonius dimiſit poſſeſſionem. Poſt longum vero tempus, quia Antonius non ceſſerat liti, volebat Petrus à concordia recedere. Fuit dubitatum An poſſet recedere attẽto quod in totum non adimpleuerat, an vero teneretur, ſeu deberet, agere pro complemento. Et videbatur quod liceret diſce-
1 dere attento, quod frangenti † fidem, etiã in minimo, fides poteſt ei frangi. ſecundum Dec. in l. cum proponas 2. col. 2. verſ. quarto ampliatur, C. de pact. quod Domini concedebant, niſi Petrus poſt tempus quatuor
2 menſium elapſum, egiſſet pro parte † ad implementum concordiæ. quia tunc videtur voluiſſe ei ſtare, & eam approbaſſe, & nullitati renunciaſſe. per text. in l. de lege commiſſoria. §. final. cum l. ſequent. ff. de leg. commiſſoria. Et quia tran-
3 ſactio † non eſt nulla, niſi volente eo qui pro parte impleuit. ſecundum Barbat. in addictione ad Bartol. in dicta lege

cum

cum proponas. C. de pact. Vnde cum Petrus non declarauerit velle concordiam eſſe nullam, immo potius contrarium demonſtrauerit, ergo ab ea non potuit recedere, ſed pro complemento agere. Et ita fuit deciſum 16. Octobris 1542. in vna Cęſaraugustana concordiæ, coram D. Mohedano.

SVMMARIVM.

Ob nõ ſolutionẽ per prædeceſſorẽ non factam; non poteſt agi ad regreſſum contra ſucceſſorem.

1 *Titulum ſuum quando quis iuſtificare teneatur.*

Penſione reſeruata cum clauſula ne nimium diſpendium patiaris, quando debeat conſtare de ceſſione iuris.

2 *Clauſula ad ſucceſſores in penſionibus, quando non detur.*

3 *Penſionarius cui reſeruata fuit penſio ob ceſſionem iuris, an teneatur illud iuſtificare.*

DECISIO CCCXXXIII.

DIe 16. Octob. 1542. in vna Tarraconenſi parochialis, pro Franciſco Reboſter, contra Fratrem Felicem, coram D. Aquen. fuit reſolutum, quod Frater Felix, qui non egerat ad regreſſum propter penſionem nõ ſolutam per Iacobum Patarge eius prædeceſſorem, quod ex tali ſolutione non facta, non poterat agi ad regreſſum contra Franciſcum Reboſter eius ſucceſſorem. per deciſ. Caſſador. 4. de locat.

Eadem die, fuit propoſitum in eadem, An penſio aſſignata eidem Fratri Felici ſuper parochiali de Riudecagnas, ex ceſſione cuiuſdam beneficij, de quo dicebat Frater Felix eſſe ſibi prouiſum, & ex tali ceſſione Antonius tertius conſenſerat penſioni duodecim librarum ſuper fructibus dictæ parochialis, in qua poſtea ſucceſſit Frãciſcus Reboſter, qui attento quod in ſupplicatione reſeruationis dicebatur, * ne nimium diſpendium patiaris ex ceſſione. Fuit dubitatum, an Frater Felix te-
1 neretur † iuſtificare * titulũ ſuum. Et in hoc Domini fuerunt diuiſi. nã quatuor dicebant quod ſufficiebat quod Antonius prædeceſſor, conſenſiſſet reſeruationi penſionis, & quod hodie cõſtaret de ceſſione. quatuor vero alij dixerunt, quod ex quo in
2 penſionibus † non datur clauſula ad ſucceſſores ſine cauſa, & cauſa ſit ne Frater Felix ex ceſſione nimiũ diſpendium pateretur, quod ſaltem Frater Felix tenebatur de aliquo iure docere non autem, quod tenere-
3 tur † illud ius iuſtificare maxime quod illud ius narraſſet in ſupplicatione alias facile eſſet grauare beneficia penſionibus contra ſucceſſores. Nec obſtabat ꝙ Antonius prædeceſſor conſenſiſſet: quia illud ſufficeret ſi contra eum ageret; nam tũc ſufficiebat quod ius acceptaſſet, ſed quia agebatur contra ſucceſſorẽ oportebat docere de aliquo iure ceſſo, non autẽ illud iuſtificare propter fraudes amouendas. Nec obſtabat cauſa Hiſpalenſis de Carmona alias deciſa, quia ibi conſtabat de ceſſione iuris licet quod eſſet nullum conſtaret, & ita dicebatur in caſu noſtro, quod deberet conſtare de aliquo iure.

* Quando in reſeruatione penſionis dicitur, ne nimium diſpendium patiaris ex ceſſione, & agitur cõtra ſucceſſorem, an debeat conſtare de ceſſione iuris.

* Similis caſus fuit propoſitus per D. Fabium die 9. Decemb. 1545. quia Cardinalis Sanctorũ Quatuor aſſerens ſibi quoddã beneficiũ ſimplex fore commendatum, illud reſignauit in fauorem cuiuſdam. & ne ex ceſſione Cardinalis nimium diſpendium pateretur, erat reſeruata penſio in fauorẽ tertij ſuper beneficio alterius tertij. poſtea ſucceſſor beneficij obligati, dicebat quod doceretur de iure ceſſo per Cardinalem, fuit cauſa propoſita. & ex ſeptem votantib. quatuor tenuerunt, ꝙ non deberet doceri de aliquo iure. & D. Hieronymus de Caſtello, qui pro iſta parte informabat, allegabat plures cauſas, in quib. dicebatur per Auditores antiquos ita fuiſſe terminatum. & nouiſſime dicebat ita iudicaſſe D. Mohedanum contra eum in vna Nouarien. & ratio ſecundum eũ erat, quod niſi fuiſſet verum ius cedẽtis, non acceptaſſet ceſſionarius illud, nec conſenſiſſet penſionarius ſi illud ius, non fuiſſet validum. tres vero ex Dominis tenuerunt, quod eo quo eramus in ſucceſſore, vt verba illa ne nimium diſpendium patiaris, &cæt. verificarentur, quod ſaltem debebat docere de aliquo iure Cardinali cõpetente licet non deberet illud iuſtificare 9. Apr. cauſa de qua ſupra intitulata, Cęſaraugustana penſionis fuit iterum propoſita 1546. & vota fuerunt paria, videlicet quatuor, & quatuor. proponens erat idem D. Fabius.

SVMMARIVM.

Ex breuitate temporis ſententia nulla.

DECISIO CCCXXXIV.

IN vna Salamantina Cappellaniæ coram me, die 16. Octobris 1542. fuit reſolutũ quod ſententia * eſſet nulla ex breuitate tẽporis. ex quo eadem die quo cauſa fuit commiſſa, fuit etiam pronunciatum. & de proceſſu non conſtabat. & ex breuitate temporis. non poterat interueniſſe debita cauſæ cognitio ſecundum Barr. in l. prolatam. C. de ſenten. Et breuitas temporis arguitur ex termino vndecim dierum. ſecũdum Calder. conſ. fin. de re iudic. Et ad materiam, vide Pariſium conſil. 79. quamplures. &cæt. volum. 1.

* Vide Frãcum in c. dilecto, colum. 48. verſ. limita tamen, cum ſeq. colum. de Appellat. Dec. in c. Eccleſia colum. in verſic. 3. quæſtio in fin. de Conſtitut.

SVMMARIVM.

Subſtitutus in cauſa huiuſmodi, an poſſit appellare, & appellationem proſequi.

1 *Procurator conſtitutus in vna inſtantia, an poſſit appellationem proſequi.*

2 *Procurator per verba generalia an poſſit appellationem proſequi.*

3 *Iudex ſubrogatus, an dicatur ſimpliciter alius iudex.*

DECISIO CCCXXXV.

* Die 27. Octobris 1542. fuit iterū cauſa poſita, & reſolutum iterū, quod poſſet.

Die 20. Octobris 1542. fuit reſolutum in vna * Toletana matrimonij, coram D. Fabio pro Comite de Pugnoroſtro, contra Beatricem de Sacado, quod procurator qui habet mandatum ad cauſas, motas & mouendas, cum facultate appellandi, & appellationem proſequendi; ſubſtituendo aliū licet in ſubſtitutione, pro vt ex formularijs conſtat, dicatur, quod procurator talis ſubſtituit talem in cauſa huiuſmodi ad faciendum, & gerendum quicquid ipſe procurator potuiſſet, & ad comparendum corā dicto Auditore, ac alijs iudicibus, & Auditoribus quibuſcumque, transferens omnimodam poteſtatem quam ipſe procurator habebat, quod talis ſubſtitutus, ſi ſententia cōtra eius principalem ferretur, poſſet appellare, & appellationem proſequi. Nec obſtabat, quod illa, verba in cauſa huiuſmodi, intelligebantur in illa inſtantia quæ tunc vertebatur. Et erat reſolutum in vna Bononiē-
ſi S. Chriſtophori, corā D. Mareſcoto, quod
1 procurator conſtitutus † in vna inſtantia,
poterat tantum appellare, non autem appel
lationem proſequi. per not. per Bart. & Alexan. in l. inuitus. C. de procurat. & alios quos in dicta deciſ. annotaui. maxime, prout dicit Bart. in d. l. inuitus. quod per ver-
2 ba generalia, procurator † non poteſt appel
lationem proſequi, niſi ſpecialiter habeatur quod poſſit proſequi; vel habeat ad cauſas futuras. Et ideo dicebant tres Domini ex octo, quod omnia illa verba, videlicet, transferens omnimodam poteſtatem, &, coram alijs Iudicibus, debebant intelligi in illa inſtantia. Quinque autem ex octo, dicebant, quod dato quod illa verba, deberent intelligi de illa inſtantia in qua fiebat ſubſtitutio, tamen, quia in illa transferebat omnimodā poteſtatem, ꝙ ſicut procurator ſubſtituens ſi in illa inſtātia ſuccubuiſſet, potuiſſet appellare, ita & etiam eius ſubſtitutus in quem omnimoda poteſtas erat translata. Vel melius dicitur, quod procurator ſubſtituebat in illa cauſa quæ pendebat in illa inſtantia. Et ſicut in tali cauſa in illa inſtantia pendente poterat procurator principalis appellare, ita & eius ſubſtitutus. & quia dicebatur, coram alijs iudicibus quibuſcumque,
3 Et certum † eſt quod iudex ſubrogatus, non
dicitur ſimpliciter, alius iudex, ſed cum adiuncto, ſubrogatus. Item addebatur ſtylus Curiæ, qui ita, taliter hactenus fuerat huiuſmodi ſubſtitutiones interpratatus. alias oporteret annullare mille cauſas, in quibus erat pronunciatum.

*

SVMMARIVM.

Quando eſt commiſſa cauſa contra aliquem, omneſque alios, ſi alius venit vigore commiſſionis ad cauſam pro ſuo intereſſe, dicitur reus.

1 *Actor vel reus, quis ſit in iudicio, & ex quibus cognoſcatur, & num. 2.*

3 *Reus, vel actor quis dicatur.*

DECISIO CCCXXXVI.

Ioannes de Valdes commiſerat cauſam contra intruſos, omneſq; alios. vigore cuius fuerat decreta citatio. poſtea ceſſit in fauorem Alphonſi Diaz. Ioannes de Porras qui non fuerat citatus, obtinuit commiſſionem in qua petebat ſe admitti ad cauſam pro ſuo intereſſe in eiſdem ſtatu, & terminis &c. cum clauſula, necnon quam, & quas. & vigore iſtius commiſſionis, citato Alphonſo, petijt ſe admitti pro ſuo intereſſe, & in cauſa proceſſit. Fuit dubitatum in vna Carthaginienſi beneficiorum, coram D. Aquenſi die 20. Octobris 1542. An Alphonſus eſſet actor, vel reus. & fuit reſolutum quod Al-
phonſus eſſet actor, & Io. de Porras reus.
1 quia † ex modo procedēdi cognoſcitur quo
modo quis procedere velit. Certū eſt enim quod Ioānes poterat venire per clauſulam, nec non quam, & quas. & tunc fuiſſet actor cum à nemine fuerit prouocatus. ſed quia non venit vigore dictæ clauſulæ. ſed tantum petijt ſe admitti pro ſuo intereſſe in eiſdem terminis, in quibus cauſa erat, certe demonſtrauit animum ſuum, quod venit ad cau-
2 ſam † vt prouocatus, quo caſu dicitur reus.
l. in tribus, ff. de iudic. Alex. conſ. 103. in 5. vol. facit quod dicit Roman. conſ. 217.
3 res iſta. Quis dicatur † reus, quis actor, vi-
de Decium conſ. 487. in quæſt. propoſita. col. 3. num. 10. vol. 3. & conſ. 43. & pro tenui. in princ. in 1. vol.

SVMMARIVM.

Ius defuncti ex ſola ſupplicatione iuſtificatur.

1 *Gratia apoſtolica, an ſolum probetur per litteras.*

DECISIO CCCXXXVII.

In vna Mediolanenſi Canonicatus, & Prębendæ, pro Io. Baptiſta de Puteo, contra Scipionem de Barcello, coram me. die 20. Octobris 1542. fuit reſolutum quod ſubrogatus ad ius defuncti, poterat, ſiue ſufficienter docebat de iure defuncti, ex ſola ſupplicatione. quia deciſ. Aegidij 609. & 644. non tenentur in practica. vt per Caſſad. deciſ. 8.

de

de reſt. ſpoliat. Sarnen. quæſt. 1. num. 7. de
non iudican. iuxta formam ſupplicationis.
Et quia hic non agebatur de canonizando
ius defuncti, ſed tantum de canonizatio-
ne ſubrogationis, & ideo non ita exactè
erat probandum ius defuncti. Et non ob-
1 ſtat quod gratia † Apoſtolica non probatur
niſi per litteras, quia verum eſt ad effectum
canonizationis.

SVMMARIVM.

Vnus Auditor poteſt ſubſcribere ſententiam Auditoris defuncti ex generali commiſſione. Item poteſt abſq; citatione partis.

1 *Citatio an requiratur, quando vnus Auditor pro alio ſententiam ſubſcribit. Quid quando pronunciatur, prout in cedula. num. 3.*

Auditor Rotæ non profert ſententiam niſi de conſilio aliorum Auditorum, & dicuntur omnes proferre.

2 *Citatio ad ſententiam an requiratur quando iudex, citata parte delegat alium iudicem ad ſententiam.*

DECISIO CCCXXXVIII.

FVit dictum in vna Aſtoricenſi Canoni-
catus, & Præbendæ, pro Petro Ferdi-
nandi, contra Ioannem Muniz, die 20. Octo-
bris 1542. coram D. Maceratenſi, quod
vnus Auditor poteſt ſubſcribere ſententiam
alterius Auditoris defuncti, propter cōmiſ-
ſionem generalem. quæ dat formam, vt de-
functo vno Auditore, alij poſſint ſubſcribe-
re ſententias per defunctum latas nondum
ſubſcriptas. Item quod in tali ſubſcriptio-
1 ne non requiritur † citatio partis. Primo
quia vnus Auditor non profert ſententias
niſi de conſilio aliorum, & in fauorem cer-
tæ perſonæ. Et ideo cum omnes dicantur
proferre, nimirum ſi Auditor ſubſcribens,
tanquam nudus miniſter, non tenetur aliquē
citare, ex quo citatio nihil eſſet profutura.
Et pro iſta parte facit quod dicit Paul. de
Caſt. & Iacobin. de Sancto Georg. in l. edi-
ctum. ff. de iud. in illa quæſtione quādo iu-
2 dex † citata parte coram Iudice ad ſenten-
tiam, ſi Iudex delegat alteri Iudici prolatio
nem ſententiæ, an requiratur de nouo cita-
tio. Quod Domini dicebant ſecus fore di-
3 cendum in alijs tribunalibus, † in quibus
pronunciant, prout in cedula, & non in fa-
uōrem certæ perſonæ. prout alias fuerat re-
ſolutum in vna Florentina, coram D. Io. Pau
lo, in vna ſententia quam tulerat D. Ar-
chintus Gubernator. quam poſtea ſubſcrip-
ſerat Epiſcopus Aeſinus eius ſucceſſor. quia
illa ſententia non fuerat lata à princi-
pio in fauorem certæ perſonæ; quia fuerat
ſubſcripta parte non citata, fuit reſolutum
quod eſſet nulla.

SVMMARIVM.

Publicatio debet eſſe populoſa.

DECISIO CCCXXXIX.

FVit dictum in vna Caſalenſi, coram D. Mohedano, die 20. Octobris 1542. quod non dicitur ſatisfeciſſe regulæ de publicandis, qui cepit poſſeſſionem coram notario, & tribus, vel quatuor teſtibus in Eccleſia. quia publicatio debet eſſe populoſa. prout dicit Domin. conſ. 75. & Abb. conſ. 99. in 1. vol. & in hoc bene dicit Domin. in d. conſ. 75 Sed in quantū Domin. ibi vult, quod per continuationem dictę poſſeſſionis per vnum vel duos menſes non dicatur ſatisfactum, dictæ regulæ; in hoc reprehenditur à Rota. prout dicit Caſſad. deciſ. 26. ſuper regulis Cancellariæ D. Sarnen. ſuper regula de publican. quæſt. 11.

SVMMARIVM.

Expreſſio falſa etiam quod Papa eſſet aliàs conceſſurus, in gratioſis reddit gratiam ſubreptitiam.

DECISIO CCCXL.

DIE 20. Octobris 1542. In vna Hiſ-
palenſi portionis, pro Ioanne de Mo-
rillos contra Ioannem Martinez, coram D.
Thoma de Ihanis, fuit iudicata diſpenſa-
tio bo. me. Epiſcopi Scalenſis, ſubreptitia,
ſuper habilitate ad beneficia obtinenda, non
obſtante quod pater eius fuiſſet combuſtus
vt hæreticus, ex eo, quia in diſpenſatione
expreſſerat, tempore ſententiæ latæ in pa-
trem, ſe fuiſſe conſtitutum in quinto ætatis
ſuæ anno, & tamen erat in duodecimo. quia
expreſſio falſa in gratioſis, etiam quod aliàs
Princeps ſit conceſſurus reddit gratiam ſub-
reptitiam. per dictum Innoc. in c. ſuper lit-
teris. in princ. de reſcrip. & per Collect. in
c. Eccleſia veſtra. col. 4. de ſortileg. Et cum
pater Epiſcopi fuiſſet Hæreſiarcha, non ſine
1 dolo expreſſerat ſe fore in quinto anno cō-
ſtitutum tempore ſententiæ. quia ſi ſciuiſ-
ſet Papa fuiſſe talis ætatis, vt potuiſſet ma-
lis moribus imbui, difficilius diſpenſaſſet. &
ideo gratia fuit reſoluta ſubreptitia.
Quinq; ex octo, tribus diſcrepantibus ita
voluerunt. *

* Contrarium videtur dicere Caſſador. deciſ. 7. de conceſ. præben. & deciſ. 10. vt valida fuerit &c. de præben. Vide omnino ad veritatem iſtius deciſ. Rot. deciſ. 4. de reſcrip. in antiquis alias 528. vbi notabiliter diſtinguit, & vide quæ dixi infra deciſ. 405. & Caſſador. deciſ. 22. pag. fin. in fine de præben. vbi contra hanc deciſ. ſentit.

SVM-

SVMMARIVM.

Statutum excludens fœminas propter maſculos, an comprehendat bona extra territorium poſita.

1 *Statutum excludens fœminas propter maſculos, an fauorabile, & extendendum.*

DECISIO CCCXLI.

DVbitaui ego die 20. Octobris 1542. in vna Parmenſi pecuniaria, pro Michaele de Caſalibus, contra D. Liuiam Palauicinam poſito quod Io. Franciſcus, de cuius hęreditate agebatur, fuiſſet ſub iuriſdictione Parmæ, An ſtatutum Parmenſe excludẽs fœminas propter maſculos, extenderetur ad bona extra territorinm Parmæ exiſtentia. Et fuit reſolutum. quod non, per doctrinam Bart. in l. 1. quæſt. 7. de decedẽte in Anglia, C. de ſum. Trinit. Alexand. conſ. 128. lib. 1. Paul. de Caſtr. conſ. 224. circa primum. in veteri impreſſione. Cardin. conſ. 2. Brun. in tract. de ſtatut. excluden. fęm. propter maſcul. artic. 8. quæſt. 25. Dec. conſ. 314. in fine. Iaſ. conſ. 163. col. 1, 2. & 3. vol. 2. Curt. Iun. conſ. 108. colum. 7. verſ. præterea, & ſecundo. Io. Anton. Alexandrin. conſ. 71. in vltimo dubio: & conſ. 136. col. 7. Felin. in c. poſtulaſti. col. 2. verſ. item dum inferunt prędicti. &c. de foro cõpeten. Corn. conſ. 115. In hac conſultatione. col. 1. vol. 2. Georg. Natta in repet. c. quamuis. col. 61. verſ. nono quæro. &c. de pact. in 6. Gozadin. conſil. 49. circa primum maxime. in 2. colum. verſic. quibus non obſtantibus. vbi dicit ꝙ communis eſt, quod ſiue ſtatutum loquatur in rem, ſiue in perſonam, non trahitur ad bona ſita extra territorium. Nõ obſtat diſtinctio Campegij in tract. de dote. in vltima parte. quæſt. 69. quia ex prædictis apparet quod eſt contra * communem. Non obſtat quod Brun. dicat in d. tract. de ſtatut. excluden. fœmin. propter maſculos. art. 4. col. 3. quod magis cõmunis, & verior opinio eſt,
1 quod † ſtatutum excludens fœminas propter maſculos, ſit fauorabile, ergo erit extendendum. vt per Bart. in d. l. 1. quæſt. 6. C. de ſum. Trinit. Quia reſpondebatur, quod communis opinio, quæ tenet opiuionem Bart. ꝙ tale ſtatutum nõ extendatur extra territorium; non ideo tenet opinionem Bart. quia negat tale ſtatutum uon eſſe fauorabile, ſed ideo tenet opinionem Bart. quia ſtatuentes non poſſunt extra territorium ſtatuere. & ita dicit Iaſ. conſ. 80. viſa facti. &c. colum. 2. verſ. reſtat videre. &c. vol. 3.

* Quod ſit contra cõmunem teſtatur Gozadin. cõſ. 49. circa primũ. &c. col. 2. verſ. ſeptimo facit. & cat. iuncta, col. pen. verſic. ad ſeptimũ & vltimũ. &c.

SVMMARIVM.

Prorogatio termini reprobatorij conceſſa.

DECISIO CCCXLII.

DIe 23. Octobris 1542. coram D. Io. Paulo, pro Archiepiſcopo Corcyrenſi, fuit conceſſa prorogatio termini reprobatorij, non obſtante quod ille qui habuerat remiſſoriam, aute tempus expediuiſſet probationes ſuas, & reliquo termino renunciaſſet.

SVMMARIVM.

In beneficialibus licitum eſt, ante confirmationem Papæ, pęnitere. etiam altera parte contradicente.

1 *Matrimonium contrahens in gradu prohibito, cum conditione, ſi Papa conſenſerit, an cauſet obligationem.*
An in eo requiratur nouus conſenſus.
2 *In beneficialibus pacta ſine authoritate Superioris, an reprobata. & num. 4.*
3 *Concordia non confirmata, an ſit locus pœnitentia in beneficialibus.*
5 *A concordia recedere volens, an totum quod habuit, reſtituere teneatur.*
6 *Clauſula in concordia, attento quod ambæ partes ſupplicant, quomodo intellecta.*
Conſenſus primus an dicatur durare, ad hoc vt vtraque pars dicatur ſupplicare in concordia.

DECISIO CCCXLIII.

IN vna Cæſarauguſtana concordiæ, pro Petro Valero, contra Antonium Bernum coram D. Mohedano 23. Octobris 1542. fuit reſolutum, quod in beneficialibus, vna pars, altera inuita poterat recedere à concordia facta ſaluo beneplacito ſedis Apoſtolicæ, ante confirmationem Papæ, etiam quod ab vna parte fuiſſet inchoata pro parte obſeruari. per ea quæ dicit Abb. & Card. in c. ſuper eo. de condict. appoſit. de eo qui
1 contrahit † matrimonium in gradu prohibito, ſi Papa conſenſerit. ꝙ ex quo ille contractus. eſt à iure reprobatus, ex eo nulla naſcitur obligatio. Et ideo ante diſpenſationem pars altera poteſt recedere. Immo eueniente diſpenſatione, requiritur nouus conſenſus, vt per Abb. ibidem. Et cum pactiones
2 abſque auctoritate † ſuperioris in iſtis beneficialibus ſint illicitæ. cap. niſi eſſent viri prouidi. de præben. c. de cætero. de tranſact. ſequitur quod vna pars poteſt, altera inuita recede-

recedere. Non obſtat, quod in caſu noſtro, quod poſt moram illius qui volebat ſtare concordiæ, altera pars, quæ volebat pœni-
3 tere, pro parte obtinuiſſet † concordiam adimpleri, & ideo videretur renunciaſſe iuri dicendi de nullitate, & teneretur agere ad implementum pro reliquo. iuxta tex. in l. ſi fundus. §. 1. & in l. poſt legem §. fin. cum l. ſequenti. ff. de leg. commiſſ. quia dicebatur, quod id habebat locum in propha
4 nis. ſecus eſt in † beneficialibus, ſuper quibus partes non poſſunt paciſci. & ita dicebatur, aliàs fuiſſe deciſum in vna Calaguritana, pro Roderico Argomanez, contra Didacum Paternina. Fuit tamen dictum, quod Petrus, qui obtinuerat pro parte concordiã
5 adimplere, † debebat totum id quod receperat, reſtituere, & poſtea à concordia recedere. Et dixit D. Mohedanus, quod ſi in ſupplicatione confirmationis cõcordiæ, di-
6 catur, † attento * quod ambæ partes ſupplicant, quod Rota intelligit de conſenſu illo præſtito in concordia. quia videtur ſemper durare, niſi ante confirmationem pœniteat. & quod illa verba ad ſupplicationem vtriuſq; partis, intelliguntur diſtributiuè. ita vt vtraq; pars poſſit de per ſe ſupplicare, non autem collectiue, Et ita etiã fuit dictum in vna Salamantina, coram D. Thoma. die 16. Aprilis 1543.

* Cõſenſus primus dicitur durare quoad hoc, vt vtraque pars dicatur ſupplicare.

SVMMARIVM.

Cedens, an poſt ceſſionem poſſit deducere acceptationem genericam, ad ſpeciem.

DECISIO CCCXLIV.

Die 23. Octobris 1542. fuit dubitatum An cedens, poſt ceſſionem poſſet extrahere acceptationem genericam, & deducere ad ſpeciem. Aliqui dicebant, quod non. quia cedens, poſt ceſſionem habetur pro mortuo. Alij vero dicebant, quod immo poterat. quia, licet habeatur pro mortuo, quo ad actus futuros; nõ autem quo ad præteritos. attento quod declaratio retrotrahebatur. Fuit dictũ, quod aliàs de hoc fuerat dubitatum, & nil fuerat deciſum, ſed quod informaretur.

SVMMARIVM.

Solennitas ex temporis diuturnitate præſumpta.

1 *Obſeruantia cum diuturnitate temporis, quid operetur in tranſactione.*
2 *Solennitas non enunciata, quando operetur.*

DECISIO CCCXLV.

In vna Portugalenſi Præceptoriæ de Lea, pro Epiſcopo & Capitulo Portugalenſi, contra Reuerendiſs. Magnum Magiſtrum Rhodi fuit reſolutum 23. Octobris 1542. quod tranſactio inter quoſdã Religioſos dictæ Religionis S. Ioannis, ex vna, & dictum Epiſcopum & Capitulum, ex alia, diuturnitate temporis immemorabilis, puta quia per ducentos annos & vltra, præſumeretur ſolennis & approbata, auctoritate vel conſenſu ſuperioris. quia ſolennitas extrinſeca, diuturnitate temporis præſumitur. per Cur. Sen. conſ. 66. verſ. ſed præmiſſis. &c. & Caſſad. deciſ. 3. de procurat. vt patet ex notat. per Alex. in l. ſciendum. col. 4. & per Iaſ. ibi in 4. limitatione. ff. de verb. oblig. per Felin. in c. ſicut. col. 17. de re iudic. prout in terminis erat conſ. Pet. de Anchar. 136. Dec. conſ. 474. col. 2. Maximè quod iſto caſu, cum temporis diu-
1 turnitate † concurrebat obſeruantia tranſactionis * per quam tollebatur omne vitium. vt per eundem Pet. de Anchar. in præallegato conſ. 136. & Dec. in d. conſ. 474. Nõ obſtat quod ſolennitas non reperiretur enuncia-
2 ta. quia prædicta procedunt † abſq; earum enunciatione. vt per Felin. in c. Albericus. col. fin. de teſtib. Dec. conſ. 341. col. 7. verſ. non obſtat. per Iaſ. in d. l. ſciendum. in 4. limit.

* Obſeruantia &c. Idem dicit Alex. conſ. 79. nu. 10. & 31. vol. 5. Felin. in c. ſicut. col. 19. ibi non eſt veriſimile, quod actus fuiſſet tolleratus de re iudic. & Caſſador. d. deciſ. 3 dum dicit, quod præſumitur propter diuturnitatem, & tollerantiam.

SVMMARIVM.

Allegatio Lapi octuageſimanona, tuetur illegitimum.

1 *Succeſſor an teneatur docere de titulo prædeceſſoris.*
2 *Titulus nouus, & melior an præſumatur in beneficialibus, dato titulo infecto.*

DECISIO CCCXLVI.

Eadem die 23. Octobris 1542. fuit reſolutũ in vna Conchenſi Præſtimonij de Baraias, quod allegatio Lapi 89. tuebatur illegitimum, qui poſſederat per 30. annos, prout erat in caſu illo. in quo illegitimus triginta annis poſſederat, & poſtea
1 reſignauerat. dicebatur quod † ſucceſſor nõ tenebatur docere de titulo ſui prædeceſſoris, ſeu illum iuſtificare. per conſ. Anchar. 117. Et etiam dicebatur, quod non obſtaret, quod in illo caſu conſtaret de infecto ti-
2 tulo. † quia ſemper, dato vno titulo, præſumebatur alius melior. vt per Sarnen. in regula de triennali. quæſt. 10. in fin.

SVM-

SVMMARIVM.

Reſignatio facta in fauorem certæ perſonæ cum ſuſpenſione vnionum, &c. dato quod præcedat vnio, non dicitur tollere ius quæſitum.

1 *Verba, per ceſſum vel deceſſum in vnione quomodo intellecta, & num. 3.*
2 *Principis mens, an ex quotidiano vſu colligatur.*
3 *Reſignatio facta in fauorem certa perſona, an comprehendatur in regreſſu per ceſſum vel deceſſum.*
4 *Reſignatio in fauorem certa perſona, non fit, niſi in manibus Papæ.*
5 *Vnionis ſuſpenſio facta per Papam, non facit præiudicium conſiderabile.*
6 *Vniones ex ſtylo paſſim ſuſpenduntur à Papa.*
7 *Ex vnione, quod ius quæratur. & nu. 8.*
9 *De vnione præcedenti, quando ſit facienda mentio.*
10 *Vnio quando cauſet tale ius, vt requiratur derogatio regulæ de non tollendo.*

DECISIO CCCXLVII.

FVit etiam in eadem deciſum, quod re-
ſignatio quæ ſuſpendebat vniones, pro-
ut erat in illo caſu, in quo præcedebat vnio
quatuor præſtimoniorum vni beneficio ſer-
uitorio, per ceſſum vel deceſſum illa obti-
nentium, & in reſignatione, Clemens ſuſpen
debat etiam vnionem per Innocentium
etiam ob diuinum cultum factam, &c. etiã
quod non haberet derogationem regulæ de
non tollendo ius quæſitum, eſſet valida. Et
conſiderabatur, quod illa vnio de qua in ca-
ſu illo, etiam quod haberet de vacanti per
ceſſum, vel deceſſum; tamen non comprehen
debat vacationem per reſignationem in fa-
uorem certæ perſonæ, prout erat illa reſi-
gnatio de qua diſputabatur. Sed prædicta
1 verba † per ceſſum, vel deceſſum, intellige-
bantur de reſignatione ſimplici, prout dicit
Caſſador. deciſ. 3. de renunc. vbi Papa con-
firmauerat creationẽ in Canonicum. proui-
dendo ex nunc, prout ex tunc quamprimum
vacaret per ceſſum, vel deceſſum, &c. Et cõ-
cluſum fuit, non intelligi per ceſſum in fauo
rem certæ perſonæ. arguendo ab vſu patriſ-
fam. qui numquam conſueuit ſimiles reſi-
gnationes impedire, & alijs prouidere quã
2 reſignatarijs, & ex longiſſimo, † & quotidia
no vſu Principis, colligitur eius mens argu-
mento, l. vel vniuerſorũ, ff. de pign. action.
Felin. in c. in noſtra Coroll. 5. de reſcript.
Ex quo infertur. Primo ad excluſionem Re-
gulæ iuris quæſiti, quod ſuſpendendo nul-
lum ſit præiudicium. nam dicta vacatio non
compræhendebatur, ſicut etiam tenuimus in
3 regreſſu per ceſſum vel deceſſum, † vt non
comprehendat reſignationem factam in fa-
uorem certæ perſonæ. Secundo, infertur re-
ſponſio, quod quando Papa dat ſimiles vnio
nes, & ſuppreſſiones, ex quo etiam conſueuit
eaſdem materias in reſignationibus ſuſpen-
dere, à principio; videtur etiam conceſſiſſe
ſub iſta tacita conditione, vt locum non ha
beant in euentum ceſſionis in fauorem cer-
tæ perſonæ. Item, cum reſignans non inten-
4 dat reſignare, † niſi in fauorem certæ perſo-
næ, quod non poteſt fieri niſi in manibus
Papæ c. ex parte. de offic. deleg. Papa ſuſpen
5 dendo non dicitur facere præiudicium † cõ
ſiderabile vnioni quia poteſt eſſe, quod re-
ſignatarius præmoriatur reſignanti, & tunc
vnio ſuum conſequitur effectum, nimirum ſi
non dicitur, ius quæſitum tollere. Et cum
Papa ſimiles gratias ex ſtylo paſſim ſuſpen-
6 dat, † conſtat, arguendo ab vſu patrisfamil.
etiam non habere pro iure quæſito ſimiles
gratias, quas ſine difficultate ſuſpendere ſo
let, prout etiam videmus in iure expectan.
etiam poſt vacationem, & acceptationem
vt deciſ. 16. licet de more, de præben. in
nouis. quod etiamſi procedat ex obſerua-
tione Palatij ſcientis & approbantis, vt per
Aegidium deciſ. 167. hoc firmat deciſionẽ
noſtram. nam hic non diſputatur de alijs,
niſi de mente Pontificis, à quo gratiæ, & re-
gulæ emanarunt. Siquidem ipſe non habuit
pro iure conſiderabili, ius quod non eſt for-
maliter & iure acquiſitum, ſed paſſim illud
tollere conſueuit. Non obſtat conſ. Oldrad.
257. factum tale eſt. colum. 6. num. 19. vbi
7 vult quod ex † vnione quæratur ius in re.
& quod gratia ſequens, non facta mentione
de vnione præcedenti ſit ſubreptitia. quia
in caſu Oldradi forſan poſſet concedi, quod
per vnionem quæratur ius in re, cum in illo
8 caſu, fuiſſet vigore † vnionis capta poſſeſſio
à principio. ſed quod per vnionem quæra-
tur ius in re eſt falſum. ſed potius ius ad rẽ.
Item, fateor quod ex quo ſecunda gratia nõ
faciebat mentionem de vnione præcedenti,
9 quod eſſet ſubreptitia. † quod non erat in
caſu noſtro. prout etiam dicit Felin. in cap.
in noſtra. coroll. 27. de reſcript. ſed quod
10 ſit neceſſarium † derogare regulæ de non
tollendo ius quæſitum, non dicit Oldrad.
prout idem videtur dicere Oldrad. con-
ſil. 223.

SVMMARIVM.

Mandatum ad totam cauſam ex quibus præſumptum.

1 *Mandatum, an præſumatur ex ſola ſcientia principalis.*

2 *Man-*

2 *Mandatum, an præſumatur ex productione iurium.*
3 *Mandatum, an ex patientia præſumatur.*
4 *Mandatum an præſumatur propter exceſſum.*
5 *Et an propter impenſam.*

DECISIO CCCXLVIII.

IN cauſa Placentina Caſtri Sarmati, pro
Comite Vlderico, cõtra Comitem Gaſ-
parem. die 23. Octobris 1542. fuit reſo-
lutum coram D. Io. Paulo, quod licet ex
1 ſola † ſcientia principalis, ſcientis cauſam
agitari non inducatur mandatum, & ideo
reprobetur. Innoc. in c. ex parte Decani. de
reſcrip. Tamen, quia vltra ſcientiam prin-
cipalis, in caſu illo concurrebat productio
centum & quinque inſtrumentorum per
Chriſtoforum, qui pretendebatur habuiſſe
mandatum à Comite Bartholomeo. & pro-
2 ductio † iuriũ facit dubium de mandato. vt
per Felin. in c. coram. col. 4. de offic. deleg.
ideo quia concurrebat ſcientia cum dubio
3 de mandato, tunc ex patientia † præſume-
batur mandatum ad totam cauſam. vt per
Felin. in c. ex parte Decani. col. 3. verſ. item
vltra decem ſaluationes. de reſcrip. Et iſtud
fuit principale fundamentum. Item, & prop-
4 ter exceſſum mandati, † etiam præſumitur
mandatum ad totam cauſam. vt per Alex.
in l. ſæpe. col. 30. verſ. ex iis vltimo loco
dictis &c. de re iudic. Item, & propter im-
5 penſam. quia † tunc etiã præſumitur man-
datum. vt decif. 2. de cauſ. poſſeſſ. & pro-
prietat. in antiquis. Multæ aliæ coniecturę
conſiderabantur, ſed iſtæ potiſſimæ fuerunt.
ex quibus reſolutum fuit, quod præſumeba-
tur mandatum ad totam cauſam.

SVMMARIVM.

Clericatus in illegitimo non probatur per famam.

1 *Licentia Epiſcopi, in ordinante in aliena diœceſi, quando præſumatur. & nu. 2.*
2 *Sigillum, an præſumatur appoſitum de voluntate Domini.*

DECISIO CCCXLIX.

IN cauſa Calaguritana de lo Grogno die 23. Octobris 1542. fuit reſolutum coram D. Thoma de Thanis, quod Rota ſeruat, quod clericatus in illegitimo, non probatur per communem famam, & reputationem. per conſ. Gemin. 91. Item, quod Epiſcopus de Garay, qui in Epiſcopatu Calaguritano promouerat Martinum ad clericatum, & in litteris dicebat, quod hoc
1 fecerat de licentia † Epiſcopi Calaguritani.
quod probat * licentiam, & mandatum. per not. per Abb. & Felin.
in c. Albericus de teſtib. per Felin.
expreſſe in c. ſicut. col. 12. verſ. fallit primo. de re iudic. Maximè quia
agebatur de modico prȩiudicio, &
ordinans erat bonæ famæ, prout
erat probatum in illo caſu. vt per
Felin. in c. Albericus. col. fin. & in
c. ſicut. col. 18. verſ. quarto dicta
regula. &c. Itẽ, aderat appoſitio ſigilli Epi
ſcopi Calaguritani. & in in dubio, de eius
2 voluntate † appoſitum cenſetur. vt per Fe-
lin. & Dec. in c. tertio loco. de probat. &
per Dec. in c. poſt ceſſionem. col. 6. de
probat. & Felin. & Dec. in c. 2. de fid.
inſtrumen.

* Epiſcopus, qui dicit, quod de licentia alterius promouit alium, probat. Vide idem reſolutum in 2. lib. annot. mearum deciſ. 197. Probat licentiam, &c. vide Philipp. Prob. in c. 1. in fin. coment. de tempor. ordinat. in 6. Caſſan. conſ. 20. num. 9.

SVMMARIVM.

Allegatio Lapi quomodo intellecta, videlicet. 89.

1 *Titulo infecto dato, quando præſumatur alius bonus in beneficialibus.*
2 *Allegatio Lapi, vt locum habeat, quid requiratur.*
3 *Reputatio communis quando attendatur.*
4 *Poſſeſſio, an probetur per inſtrumentum.*
5 *Poſſeſſio, animo & corpore quæſita, an poſſit abſq; animo amitti.*
6 *Poſſeſſionis cauſam, quando quis ſibi mutare poſſit.*
7 *Cappellanos deputare, an inter onera computetur.*

DECISIO CCCL.

LEO Decimus vniuit aliàs Monaſteriũ S. Mariæ de Balneo, nullius diœceſis Ordinis Camaldulenſium, cum primum vacaret, per ceſſum vel deceſſum tunc obtinẽtis. Et poſtea per obitum obtinentis, facto loco vnioni, Laurentius de Balneo illud impetrauit. ſed quia dictæ impetrationi obſtabat ſupradicta vnio, idem Laurentius illud reſignauit in fauorem dictæ Congregationis, reſeruatis ſibi fructibus, etiam propria auctoritate percipiendis. Congregatio, habens notitiam de dicta reſignatione, illam acceptauit, & Abbatem deputauit. qui Abbas, poſſeſſionem Monaſterij nomine Congregationis accepit. tamen illa poſſeſſio fuerat inſtrumentalis, quia non probabatur aliqua continuatio. immo probabatur, quod Laurentius, per triennium & vltra, poſſederat Monaſterium vt titularis, prout per ſex teſtes probatum fuerat. & ideo per mortẽ eius, D. Archintus, Vicarius Vrbis, qui beneficium ſiue Monaſterium impe-

impetrauerat, prætendebat, Monaſt. nullũ
ius ex ſua vnione prætendere poſſe. cũ,atten
to ꝙ Laurentius longo tempore poſſederat
vt titularis, præſumebatur retroceſſio. & nõ
tenebatur ipſe titulum ſui auctoris iuſtifica
re. per allegationem Lapi 89. Et quia * li-
cet in terminis allegationis Lapi,doceretur
1 de aliquo titulo † infecto tamen præſume-
batur alius, & alius titulus bonus. vt per
Caſſad. deciſ. 3. col. 2. de cauſ. poſſeſſ. & pro
priet. & deciſ. 4. Tamen in iſto caſu fuit di-
ſtum, quod dicta allegatio Lapi non obſta-
2 bat. tum quia,† vt allegatio Lapi locum ha
beat, eſt neceſſarium vt quis poſſideat vt
titularis, & hoc eſt ex parte putatiui titu-
laris; ex parte autem veri titularis, requi-
ritur negligentia eius. prout dicit Caſſad.
deciſ. 3. de cauſ. poſſeſſ. & propriet. Et ſi
iſta duo non concurrunt,allegatio Lapi non
habet locum. At in caſu noſtro neutrũ con-
currit. quia, vt iſte poſſediſſet vt titularis
dici non poteſt, ex quo docebatur de titu-
lo ipſius Laurentij, puta de reſeruatione
fructuum, & vigore illius tituli præambuli
præſumebatur poſſidere. ad l. quædam mu-
lier. ff. de rei vendic. Et ideo cum doceretur
de cauſa poſſeſſionis non debebat attendi
communis reputatio, quod communiter re-
putaretur poſſidere vt titularis. cum talis
3 communis reputatio, † tunc debeat atten-
di, quando de nulla cauſa poſſidendi appa-
ret. quia quando apparet,vigore illius præ-
ſumitur quis poſſidere. ad d. l. quædam mu-
lier. Et ideo,cũ ab initio capta fuiſſet poſ-
ſeſſio Monaſterij per Abbatem licet inſtru-
mentalis; quia per inſtrumentum factum
4 ſuper ipſo actu apprehẽſæ poſſeſſionis,† pro
batur & quæritur poſſeſſio, præſertim quan
do in ipſa re præſenti, vel in eius conſpectu
inſtrumentum celebratum fuit. ad l. prædia.
vbi Bart. & late Alexan. in 1. col. ff. de ac-
quir. poſſeſſ. Et ideo, cum illa poſſeſſio fuiſ-
5 ſet animo † & corpore quæſita, non pote-
rat abſque animo amitti, l. 3. §. in amitten-
da. ff. de acquiren. poſſeſſ. Et ideo,licet te-
ſtes dicerent, quod Laurentius poſſederit,
vt titularis, tamen, quia non probabatur
patientia & ſcientia,Fratrum & Congrega-
tionis, non poterat dici amiſſa prima poſ-
ſeſſio per eos capta. nec Laurentius,nulla
6 cauſa extrinſecus † accedente, poterat ſibi
mutare cauſam poſſeſſionis. l. cum nemo.
C. de acquiren. poſſeſſ. nec poſſeſſionẽ Con-
gregationis,ea neſciente,interuertere. Nec
obſtat quod probaretur, quod Laurentius
7 ibi Cappellanos deputaret. quia † deputa-
tio Cappellanorum inter onera computa-
tur. vt per Caſſad. deciſ. 19. de præben. Ma-
xime in iſto caſu dicebatur,in quo per duos
teſtes Congregationis,probabatur quod Cõ
gregatio ſingulo anno ſolebat Abbatem de-
putare. & licet ille Abbas ad Monaſterium
non accederet,tamẽ ex hoc arguebatur ani-
mus Congregationis, quod non poſſet præ-
ſumi aliqua retroceſſio. Et ideo,quia ali-
qua negligentia non dabatur. vt per Caſſa-
dor. d. deciſ. 3. de cauſ. poſſeſſ. & propriet.
eramus extra allegationem Lapi. Et in iſto
caſu, per duos teſtes pro parte Congrega-
tionis,probabatur quod Laurentius vt fru-
ctuarius poſſederat. Tamen attentis præmiſ-
ſis, non fuit curatum de iſtis duobus teſti-
bus. & ita fuit reſolutũ in vna Nullius, Mo-
naſterij S. Mariæ de Balneo, pro Congrega-
tione Camaldulenſi, contra D. Archintum
Vicarium Vrbis. 27. Octobris 1542. coram
D. Io. Paulo.

* Aduerte quia licet in terminis allegationis Lapi, quando docetur de titulo infecto ſemper præſumitur alius titulus, & ita loquitur Lapus, tamen quando docetur de titulo valido, ex illo præſumitur quod fuerit ſequuta poſſeſſio, & ita hic.

SVMMARIVM.

An iudex Laicus, ſit iudex competens in cauſa poſſeſſorij rei ſpiritualis.

1 *Cauſa poſſeſſorij ſpiritualis, eſt ſpiritualis & non laicalis. & num. 2.*

2 *Iudices laici ſunt incapaces in remedio adipiſcendæ in ſpiritualibus.*

3 *Iudex laicus,nec principaliter, nec inciden ter, de ſpiritualibus cognoſcere poteſt. & num. 9.*

4 *Iudices laici,incompetentes ſuper legitimatione, quando agitur, an matrimonium teneat.*

5 *Poſſeſſorium recuperandæ, an detur,quando poſſeſſio continuatur in ſucceſſorem, abſque apprehenſione. & num. 6.*

7 *Filius vt mittatur in poſſeſſionem ex Carboniano edicto, quid requiratur.*

DECISIO CCCLI.

FVit dubitatum die 30. Octobris 1542.
in vna * Toletana matrimonij,pro Co
mite de Pugnoroſtro. contra D. Beatricem
de Vaena, & Ioannem Ariam eius filium,
An Iudices laici, poſſint cognoſcere de poſ-
ſeſſorio cauſæ ſpiritualis, ſeu in quo incidit
articulus cauſæ ſpiritualis diſcutiendus.
Super quo fuit dictum,quod Doctores in at
teſtatione communis opinionis, videntur va
riare. nam deciſio Cappellæ Toloſanæ 470.
& ibi additio,dicit quod communis opinio
1 eſt, quod cauſa poſſeſſorii rei † ſpiritualis,
ſit ſpiritualis. & idem ſentit deciſ. Regni
24. in princ. in antiquis. Sed Franciſcus
Ripa in rub. de iudic. colum. 19. verſ. circa
etiam quæſtionem,dicit quod cõmunis eſt,
quod cauſa poſſeſſorii rei ſpiritualis, dica-
tur temporalis. & ſubiungit quod iſtud ſer-
uant Parlamenta Franciæ in omni poſſeſſo-
rio, excepto poſſeſſorio adipiſcendæ. & al-
legat Guidonem Papę iſtud dicentem deci-
ſione 1. & alias deciſ. ipſius Guidonis de
quibus ibi per eum. Multa etiam ponit Ste-
phan.

* Vide Sarnen. in regula de Annalis, q. 46.

phan. Aufrerij.in tract.de poteſt. ſecul. ſu-
per Ecclcſ.perſon.inſerto in nono vol.tract.
fol.101. col.3. verſ. vigeſimoquarto in poſ-
ſeſſorijs.&c. Et ideo,in caſu de quo dubita-
batur, videlicet,An pendente iudicio nata-
liũ Ioãnis Ariæ in Rota, iudices laici in par
tibus in iudicio poſſeſſorio inter ipſum Ioã-
nem ex vna,& Gundiſalnum poſſeſſorem Co
mitatus ex alia contradicentem Ioanni, pe-
tenti ſe immitti in poſſeſſionem comitatus
iuxta leges Hiſpaniæ,& tenorem maiorica-
tus. Dicebatur,quod ſiue teneremus primã
opinionem quæ indiſtincte tenet, quod iudi
2 cium † poſſeſſorium rei ſpiritualis ſit ſpiri-
tuale, ſiue quod tantum ſit ſpirituale, quan
do agitur remedio adipiſcendæ,quod in om
nem caſum, iudices laici non eſſent iudices
competentes, cum hic ageretur de iudicio
adipiſcendæ, vt ſtatim demonſtrabitur. In
quo iudicio incidebat articulus ſpiritualis
ſcilicet legitimitatis, quod iudices laici in
partibus, non eſſent iudices competentes
Quæ opinio tãto magis procedebat,ex quo
ex forma maioricatus ſuccedere habebat fi
lius legitimus, & de legitimo matrimonio.
& ideo cum iſtud poſſeſſorium haberet mix-
tam cauſam proprietatis, & iudex laicus,
3 nec † principaliter, nec incidenter de ſpiri-
tuali cognoſcere poteſt.cap.tuam.de ordin.
cognit. c. lator qui filij ſint legit. Alex. in l.
Titia, ff. ſolut.matr. Dec. in c.2. col.15. de
iudic. Et quia non articulus facti hic diſcu-
tiendus erat, quoniam de facto plene
conſtabat: cum coram multis matrimoniũ
contractum fuerat.ſed articulus iuris vide-
licet, an matrimonium teneret, vel non, &
4 per conſequens filius † eſſet legitimus, quo
caſu iudices laici non ſunt competentes,
vt per Alex. & Dec. In dictis locis. Et quæ
exaduerſo conſiderabantur, non conclude-
bãt. Et primo dum dicebatur, quod ex quo
ex forma legum Hiſpaniç poſſeſſio defuncti
continuabatur in filium, ſeu ſucceſſorem
abſq; aliqua apprehenſione,quod ex tali le-
5 ge producebatur † remedium recuperandæ,
vt per Io.Fab. in §.fin. inſtit. de hær. qua-
lit. & differen. Guid. Pap. quæſt.552.& per
Phil.Prob. in c.ſi tibi abſenti, num. 25. de
præben. in 6.Dec. conſ. 64. col.2. & in tali
iudicio recuperandæ,iudex laicus de articu
lo ſpirituali incidenti cognoſcere poteſt.
prout dicit Guid.Pap.quæſt.85. quod iudex
laicus cognoſcens de poſſeſſorio beneficij
cognoſcere poterit incidẽter de titulo bene
ficii. Ad iſtud reſpondebatur, quod aſſum-
ptũ eſt falſum, immo dictum fuit quod talis
6 poſſeſſio † à lege data, quæ dicitur ciuiliſſi-
ma, non producit iſtum effectum recuperan
dæ, vt per Alex. & Iaſ. in l.ſi ſorori, col.2.
C. de iur.deliber. & hanc dicit communem
Ripa in rub.de cauſ.poſſeſſ. & propr. col.8.
verſ. ciuiliſſima vero, &c. & idem Ripa in
primo reſponſ. ſub rub. de legib. & cõſuet.
in poſitione caſus licet ibi conſulendo con-
tra communem tenere nitatur. Item diceba
tur,quod illa opinio Guidon. non erat à Ro
ta recepta, vt infra dicetur. Secundo oppo-
nebatur de l.2. & notat. ibi per Doct. C.de
7 Carb. ędict. nã vt filius mittatur † in poſ-
ſeſſionem ex illo edicto oporter, quod ſit fi-
lius legitimus & naturalis,& tamen quia in
illo caſu, ex quo ſumus in remedio poſſeſſo
rio,ſufficiunt probationes ſummarię,& ſemi
plenæ, poſſunt illæ fieri coram iudice laico;
Et idem dicunt Doctor. in l. 3. §. ſumma-
rim, ff. de Carbon. ędict. & voluit Bal. in l.
filium diffinimus, ff. de ijs qui ſunt ſui, vel
alien.iur. Iaſ. in l. quotiens in 10.limit. C.
de iudic.Hippol.ſingul.70.Idẽ ergo videtur
dicendum in caſu noſtro vt ſummarie, & ſe-
miplene, corã iudice laico ad effectum miſ-
ſionis in poſſeſſionem poſſint de filiatione,
& legitimitate fieri. Sed ad iſtud reſponde-
batur quod Dec. in d.l.2. dicens,quod corã
iudice laico non poteſt cognoſci de articu-
lo ſpirituali ad veritatem eorum quæ dicũt
ibi Doctores remittit ſe ad not. per eum in
c.2. de iudic. vbi Dec.col.16. in 3. limitat.
dicit quod opinio Doctor.in d.l.2. propter
alias auctoritates DD. contrarias, non
erat tuta, & ante eum idem dixit Felin. in
c.cum ſit generale, col.3. verſ.tertia decla-
ratio de for.compet. Immo dicebatur quod
contra notata, in d.l. 2. de Carbon. ædict.
obſtabat communis opinio,de qua per gloſ.
& Doctor.in l.2. C.de ędict. D.Adr. tollen.
dum dicitur, quod quantumcumque ſimus
8 in † Iudicio ſummario tamen habilitas per-
ſonæ ſeu per plene probanda eſt; niſi concor
dando iſta dixerimus, quod not. in l.2. de
Carbon. ędict. procedant parte non oppo-
nente, & not.in l.2. C.de ædict. Diu. Adr.
tollen. procedant parte opponente, prout
dicit Iaſon.ibi in fine. Vel ſecundo dicamus,
quod not. in l.2. C.de carbon. ędict. proce-
dant in illo caſu in quo non tractatur, niſi
de præiudicio temporali, ſecus in caſu no-
ſtro,in quo præiudicium poteſt eſſe perpe-
tuum. Vel tertio illa poſſent procedere in
poſſeſſorio, quod eſt præparatorium alte-
rius poſſeſſorii; Secus eſt vbi non eſt præ-
paratorium, ſed potius diffinitiuum, prout
hoc ſentit Alexand. in l. Titia. in 5. fal-
lentia, ff. ſolut. matrimon. & deciſ. Re-
gni. 55. in nouis. tamen prima reſponſio
melior eſt, vt illa opinio non ſit tuta: Ex
9 quo Iudex † laicus, nec principaliter, nec
incidenter de articulo ſpirituali cognoſce-
re poteſt. Tertio opponebatur, quod ex
quo Ioan. Arias erat in poſſeſſ. legitimi-
tatis, & eramus in iudicio poſſeſſorio,
quod iudex laicus incidenter de legitimi-
tate eius cognoſcere poterat,per dictum
Bal. in auth. ei qui, C. de bon.auct. iudic.

poſſidend. fuit reſponſum quod dictum Bald. reprobatur per Alexand. in dicta l. Titia in 8. Fallen. ad text. in cap. cauſam 2. qui fil. ſint legit. fuit reſponſum, quod ille text. loquitur in mero poſſeſſorio, & in quo articulus ſpiritualis non incidit. Et tandem nemine diſcrepante pro iſta parte, quod iudices laici non eſſent iudices competentes in iſto caſu, reſolutum fuit. Et Dominus meus Sarnenſis ſecundus reſponſalis teſtatus fuit, quod Rota in alijs cauſis generalius concluſerat, quod in iudicio poſſeſſorio rei ſpiritualis iudices laici, non eſſent iudices competentes, quod & alij Domini confirmarunt.

SVMMARIVM.

Compulſoriales generales pendente dilatione decerni poſſunt.

1 *Dilatio, cur detur.*
2 *Dilationes an dentur tempore feriarum.*

DECISIO CCCLII.

Coram D. de Thanis 30. Octob. 1542. in vna Gerundenſi fuit reſolutum, quod compulſoriales generales potuerint decerni, & exequi non obſtantibus dilationibus ſibi ad partes conceſſis, etiam quod pars, & ante decretum, & poſt proteſtata fuiſſet, quod non decernerentur: attento, quod dilatio erat conceſſa, quia dicebatur
1 quod ex quo † dilatio datur ad deliberandum, an velit cedere, vel contendere, vt per Caſſador. deciſ. 1. de dilation. quod iſto caſu nil fiebat contra dilationem, ſed magis ad expeditionem, prout dicit Paul. de Caſtr. in l. fine pars. C. de dilation. Bart. in l. 2. in fine. ff. de re iudic. & Bal. in d. l. fine pars. Abb. in cap. ſignificante, col. fin. & ibi Franc. colum. 5. in 10. limit. de appellat. Socin. in Reg. 93. nam ex iuribus, vigore compulſorialium extrahendis, melius
2 deliberare poterit. & quia † quotidie etiam tempore feriarum, quo tempore iudicis officium conquieſcit, eas decernimus.

SVMMARIVM.

Statutum non ligat Statuentem.

1 *Statuta condere, an ſit iuriſdictionis.*
Iuriſdictionem in ſeipſum nemo exercere poteſt.

DECISIO CCCLIII.

Trigeſima Octobris 1542. in vna Parmenſi bonorum pro Michaele Caſalio contra D. Liuiam reſolutum fuit, coram me: quod ſtatutum Palauicinorum excludẽs lineam maternam à ſucceſſione filij, non comprehenderet ſtatuentem Bart. in l. Lucius Titius ſpecie, ff. de fideicommiſſ. liber. Alexan. & Iaſ. in l. 1. in princ. ff. quod quiſque iur. Felin. in cap. 1. colum. 7. verſic. amplia quarto, num. 24. de conſtit. & ra-
1 tio eſt quia † eum condere ſtatuta ſit iuriſdictionis, ſecundum Bart. & omnes in l. omnes populi in 1. quæſt. ff. de iuſt. & iur. Sed nemo poteſt in ſe ipſum iuriſdictionẽ exercere l. pen. ff. de arbit. ergo &c.

SVMMARIVM.

Decretum Iudicis in quacumque parte actus poteſt interponi:
Item de conſuetudine in interpoſitione non requiritur cauſæ cognitio.

DECISIO CCCLIV.

In vna Peruſina hæreditatis, coram D. Io. Paulo, die 6. Nouembris 1542. fuit reſolutum non referre an decretum Iudicis interponatur, ſiue in principio, ſiue medio, ſiue fine, per ea quæ dicit Iaſ. in l. ſi quis mihi bona, §. iuſſum, colum. fin. ff. de acquir. hæredit. Item quod licet decretum Iudicis non valeat interpoſitum, abſque cauſæ cognitione, per ea quæ dicit Iaſon. in l. nequicquam, col. 12. ff. de off. Proconſ. & in l. 2. C. de eden. tamen de conſuetudine contrarium ſeruatur, prout dicit Alberic. & Paul. de Caſtr. in l. actus, C. de Fer. Paul. de Caſt. conſ. 38. ſuper eo, quod quæritur in final. verbis vol. 2. in vlt. impreſſione, prout erat in illo caſu, in quo erat probata conſuetudo. *

* Quomodo debeat probari iſta conſuetudo. vid. Curt. Iun. conſ. 39. habita diligenti, &c. col. 5. verſ. ex præmiſſis clariſſime, &c. cum ſeq. col.

SVMMARIVM.

An poſſeſſio immemorabilis faciat, quod Iudices laici ſint Iudices competentes in cauſa poſſeſſorij in quo incidit articulus ſpiritualis.

1 *Iudex laicus etiam ex conſuetudine non habet iuriſdictionem in ſpiritualibus.*
Conſuetudo iſta eſſet contra ius Dictionum.
2 *Perſonarum habilitas plene probanda.*
3 *Iudex laicus etiam de articulo incidenti non cognoſcit in ſpiritualibus.*
4 *Immemorabilis an habeat vim priuilegij, vbi non ſumus in perſona habili.*

DECISIO CCCLV.

In cauſa Toletana matrimonij, corã D. Fabio 6. Nouemb. 1542. fuit dubitatum, An iu-

An iudices laici haberent iuriſdictionem in
illo poſſeſſorio, in quo incidebat articulus
ſpiritualis, probato exercitio ab immemo-
rabili tempore citra. quod ſi vna cum tan-
to tempore concurrebat fama priuilegij, ꝙ
tunc intrabāt, not. per Felin. in c. causā quæ
col. 2. de præſcript. Et tunc non ex tempo-
re, ſed potius ex priuilegio, vigore cuius
laici poſſunt cognoſcere de cauſis ſpiritua-
libus. ſecundum Dec. in c. 2. in 6. col. verſ. in
eadem gloſ. de iudic. Et fama, ex quo ſumus
in antiquis, iſto caſu bene probaret priuile
gium. ſecundum Bal. in auth. quas actiones,
C. de Sacroſ. Eccleſ. Si autem fama priuile-
1 gij non probaretur, tunc ex quo iſta † con-
ſuetudo eſt contra ius diuinum, etiam non
valeret. vt per Rot. deciſ. 3. de iur. patron.
& 12. de conſuetudine in antiquis. ſecunda
de conſuetud. in antiquioribus. quæ deci-
ſiones loquuntur in conſuetudine tanti tem
poris, cuius initij. &c. prout ita eas intel-
ligit Curt. in c. fin. col. 67. in fine. de conſue
tud. vbi Curtij dicta ibi in 5. limitatione,
bene videntur firmare iſtam partem. Non
obſtat, quod dato conflictu opinionum, pro-
ut in iſta materia poſſeſſorij, an dicatur
ſpiritualis, vel temporalis, quod tunc ſtan-
dum eſt conſuetudini. ſecundum Curtium. in
d. c. fin. col. 68. verſ. ſexto limita. &c. quia
reſpondebatur, quod ex quo hic agebatur iu
dicio poſſeſſorio adipiſcendæ, & negabatur
2 habilitas perſonæ, † quo caſu plene erat pro
banda. vt per Doctor. in l. 2. C. de ædict. di-
ui Adr. tollen. nemo iſto caſu diſcrepabat,
3 quod iudices laici, † etiam de articulo in-
cidenti, in quo plenariæ requiruntur proba-
tiones, non eſt iudex competens. vt per De-
cium in c. 2. col. 15. de iudic. Et notata, in
l. 2. C. de Carbon. edict. habent locum in
iudicio poſſeſſorio, in quo requiruntur ſe-
miplenæ probationes. Et quod poſſeſſio im-
4 memorabilis non habeat vim † priuilegij,
vbi non ſumus in perſona habili, fuit alle-
gatus Cardin. conſ. 57. & conſil. 89. Socin.
conſ. 260. col. fin. & Felin. in cap. dilecto
de teſtibus.

S V M M A R I V M.

Ius tertij quo caſu fuit admiſſum.

1 *Narrata in gratia probanda.*
2 *Ius tertij, vt de eo poſsit dari, quale eſſe de-*
beat, & num. 5.
3 *Ius tertij deducens, an dicatur venire per*
viam obiectus.
Obiectus debet plene probari.
4 *Iudex cum ad exequutionem procedit, an*
præſumantur omnia iuridice præceſ-
ſiſſe.
Actus cum reperitur factus, præſumuntur
omnia fuiſſe iuſtificata.
6 *Poſſeſſor an poſsit dare de iure tertij ex*
ſola ſupplicatione, litteris non expeditis.
7 *Supplicatio an dicatur gratia informis.*
8 *Reus an poſsit ſe pluribus exceptionibus,*
etiam contrarijs iuuare.

DECISIO CCCLVI.

FRater Hieronymus de Torgio Genera-
lis Humiliatorum vigore gratiæ ſuæ, ac
ceptauerat Præpoſituram S. Laurentij de Pi
nerolio, vacantem per obitum Hieronymi
de Maximis de anno 1539. & agebat con-
tra Ioannem de Solaris intruſum. Hierony-
mus, reus & poſſeſſor dedit de reſignatione
facta per Hieronymum de anno 1526. in fa
uorem Georgij. in qua Papa, narrato, quod
Georgius aſſerebat ſe eſſe in duodecimo ſuæ
ætatis anno, mandabat certis iudicibus, vt
dicto Georgio commendarent dictam Præ-
poſituram, vſque ad ætatem legitimam, &
deinde eidem conferretur, litteris in parti-
bus, vni ex iudicibus præſentatis per dictum
Georgium, fuit eidem commenda facta iux-
ta formam litterarum, & inductus in poſ-
ſeſſionem. Dubitaui ego in vna Taurinen.
Præpoſituræ de Pinerolio, die 6. Nouemb.
1542. An iſtud ius tertij, de quo Georgius
dabat, excluderet Generalem agentem. Et
pro parte negatiua dicebatur, quod ex quo
non probabatur, quod Georgius eſſet Cle-
ricus, itē quod eſſet in ætate duodecim an-
1 norum narrata, † nec valor, & alia incum-
bentia, prout probari debent, iuxta not. per
Felin. in c. conſtitutus. in princ. de reſcrip.
& non ſolum iſta, ſed etiam non ſolum de
reſignatione, ſed etiam quod eſſet ſponta-
nee facta, docendum erat. vt not. gloſ. in c.
in præſentia. in gloſ. 1. ad finem. de renunc.
2 Et cum dans † de iure tertij, debeat dare de
iure claro, & liquido. vt per Dominum Sar-
nen. in reg. de non iudic. iuxta formam ſup
plicationis, q. 1. num. 4. videbatur iſtud ius
non eſſe alias clarum; niſi iſtis iuſtificatis.
3 cum qui dat de iure † tertij, videatur veni-
re per modum obiectus. & ille qui obijcit
debet plene intentionem ſuam fundare. vt
per Aegid. deciſ. 561. & 528. Innoc. in cap.
ſuper iis. & ibi Felin. col. 7. & ſequen. de ac-
cuſat. Tamen iſtis non obſtantibus, fuit re-
ſolutum contrarium. quia ex quo commen-
da erat in forma rigoroſa, & iudex proceſ-
ſerat ad exequutionem præſumebatur, ex
4 quo actus reperiebatur factus, † quod
eſſet legitime factus, & quod omnia iu-
ſtificanda, fuiſſent iuſtificata. vt per
Abb. in cap. vidua. de regular. Imol. &
ibi Felin. in c. in præſentia, n. 11. & ibi Dec.
in 10. not. de probat. & Abb. in c. vnico,
in 7. not. vt eccleſ. benef. Et cum iſte habe-

ret præſumptionem pro ſe dicens contrariũ debebat probare. maxime cum Io. dans de
5 iure tertij † non ageret pro canonizatoria, ſed tantum pro abſolutoria. & licet dans de iure tertij, debeat dare de iure claro, non tamen eſt neceſſaria ita exacta demonſtratio & probatio, prout ſi ageret pro canonizatoria. Hinc videmus, quod Rota tenet,
6 quod † poſſeſſor poteſt dare de iure tertij per ſupplicationem. quod tamen ius non
7 ita exacte clarum. eũ † ſupplicatio dicatur gratia informis. vt per Sarnen. in d. Regula de non iudic. iuxta formã ſupplicationis. in 4. quæſt. Non etiam obſtabat, quod idem Ioannes poſſeſſor, impetraſſet beneficium ſiue præpoſituram per obitum eiuſdem Hieronymi; quaſi fateretur ex eiuſdem obitu vacare, & ſic ſua confeſſio ei noceret. quia
8 fuit dictum, quod, ex quo † erat reus, poterat ſe pluribus exceptionibus, etiam contrariis, defendere. vt ſunt iura aperta.

SVMMARIVM.

An gratia Pauli de qua hic, ſit reualidatoria gratiarum parafrenariorum.

1 *Clauſulæ exequutiuæ verba an augeant diſpoſitionem.*

DECISIO CCCLVII.

DEcimatertia Nouembris 1542. in vna Oxomenſi, beneficij de Bos, pro Bernardo de Quiros, contra Remigium parafrenarium. in qua dubitabatur coram Domino Mareſcoto, An gratia conceſſa parafrenariis per Paulum ſub data 11. Kalend. Aprilis. 1538. anno quinto, eſſet reualidatoria gratiarum dictorum parafrenariorum. Et fuit conclusum per maiorem partem, quod non eſſet reualidatoria. quia principale intentum illius gratiæ erat priuilegia re parafrenarios, vt non tenerentur ad diligentias, durante abſentia Pontificis, vigore quarumcumque gratiarum conceſſarum, & in poſterum concedendarum. & ſubiungebatur. decernẽtes vos propterea. quæ eſt dictio reſtrictiua, & erant verba quæ declarabant præcedentia. Et ideo, licet in eadẽ parte diceretur, quibuſcumque regulis reuocatoriis emanatis non obſtantibus. tamen per hoc, verba diſpoſitiua non erant am-
1 plianda, cum verba † in clauſulis exequutiuis poſita, non augeant diſpoſitionem. ad Clement. 1. de præbend. Et illa verba debebant intelligi, ſi quæ regulæ reuocatoriæ erant, quod illis non obſtan. non tenerentur ad diligentias.

SVMMARIVM.

Proceſſus factus per Iudicem recuſatum, an ſit nullus.

DECISIO CCCLVIII.

FVit concluſum in vna Placentina Caſtri Sarmati. * coram D. Io. Paulo. die 13. Nouembris 1542. quod proceſſus factus per Iudicem recuſatum poſt recuſationem eſt nullus de iure Ciuili, vt per Alex. & Claudium Aquen. qui ponit communem opinionem in l. quia poterat. ff. ad Trebell. & communem etiã atteſtatur Steph. Bertran. conſil. 53. col. 1. vol. 1. Tamen tenuerunt Domini quod ſecus eſſet de iure Canonico, ſequendo opinionem Innoc. quam dicit communem Philip. Franc. in cap. cum ſpeciali. in princ. in 8. colum. verſ. vltimo quæritur, quid ſi. &c. & ibi Dec. col. fin. & ibi Præpoſit. col. 12. verſ. ſeptima, & vltima. &c. de appellat.

* Idem fu edictum in vna Cæſarauguſtana Præceptoriæ de Villel, coram D. Io. Paulo. nſi cauſa ſuſpicionis eſſet notorie friuola, vt erat in illo caſu. prout tenet Philip. Franc. in c. cum ſpeciali. col. 5. verſ. quarto quæritur de appellat. & in cap. legitima. num. 3. de appellat. in 6. Abb. in c. cum ſpeciali in princ. colum. fin. num. 35. verſ. dicunt tamen DD. de appell. Eſt verum, quod dicti Doctor. dicũt quod debet Iudex in recuſatione, exprimere quod eam reijcit vt notorie friuolã. plus dicit Alexan. conſ. 67. volum. 6. quod ſententia lata per Iudicem recuſatum, debet confirmari, ſi habet fundamentum ex actis, ante recuſationem factis.

SVMMARIVM.

Regula Adriani ex cauſa reſignationis ceſſionis, vel alterius dimiſſionis, quomodo intellecta.

DECISIO CCCLIX.

ARchiepiſcopus S. Seuerinæ tempore Iulii habebat Monaſterium de Fraxinouo Mutinen. & vacãte Monaſterio Nonantulę, Iulius Papa decreuit illud de Fraxinouo vacare, & eidem Archiepiſcopo contulit Monaſterium Nonantulę, tamen reſeruato regreſſu eidem Archiepiſcopo ad dictum Monaſterium de Fraxinouo. Fuit dubitatum coram D. Sarnenſi. die 13. Nouembris 1542. An talis regreſſus eſſet reuocatus per regulam Adriani; nam dicebatur ꝙ Adrianus reuocabat omnes regreſſus ſine conſenſu. excipiebat tamen regreſſus ex cauſa reſignationis vel ceſſionis, vel alterius dimiſſionis. Hic autem non erat reſignatio, nec ceſſio, nec dimiſſio. cum propter dictionem alterius, quæ denotabat ſimilitudinem ad gloſ. in l. ſi fugitiui, C. de ſeru. fugit. oportebat, quod ſicut reſignatio, & ceſſio erant ex voluntate partis, ita etiam & ſimiliter debebat eſſe dimiſſio. ſcilicet ex voluntate partis, non autem ex voluntate Papæ, prout erat hic. Sed hoc non obſtante, fuit per omnes

omnes reſolutum, quod eſſemus in caſu di-
ctæ exceptionis. nam, cum beneficium non
conferatur in inuitũ acceptando beneficiũ
collatum per Papam, ſatis dicitur primum
voluntarie dimittere.

SVMMARIVM.

Deciſ.7. de procuratoribus in nouis, etiam
intellecta in actis extraiudicialibus.

1 *Procurator ante receptionem mandati quã-
do valide contrahat.*
2 *Concordiæ Rota ſemper fauere ſolet.*

DECISIO CCCLX.

VOluerunt Domini in vna Ciuitatenſi
concordiæ, coram D. Thoma de Tha-
nis. die 13. Nouembris 1542. quod pro-
1 curator, qui contrahit † ante receptionem
mandati, dum tamen re uera illo tempore
contractus, ſtaret mandatum, quod valide
contraheret. & quod deciſ.7. de procurat.
in nouis haberet etiam locum in extraiudi
cialibus. Sed in illo caſu concurrebant duo.
primum. quia procurator cõtraxerat vt aſ-
ſertus procurator. & promiſerat de rato
ſub pęna mille. & ideo, quia aſſeruerat ſe
procuratorem, dicebant Domini quod præ
ſumptio erat, quod notitiam habuiſſet. ma-
xime quia non promiſiſſet de rato ſub tan-
ta pęna. Secundo concurrebat, quia erat ma
2 teria concordiæ, † cui Rota ſemper fauet.

SVMMARIVM.

Clerici ſimplices beneficiati, agentes ad
decimas, debent de titulo docere. &
non ſufficit decennalis poſſeſſio.

1 *Decimæ, ad Rectores ſpectant.*
2 *Spoliatus, quando reſiſtit ius commune, an
reſtituendus.*
3 *Clerici Eccleſiæ ſeruientes, an de fructibus
illius viuere debeant.*
4 *Clerici, an debeant aſſiſtere Rectori.
An de manu illius debeant percipere deci-
mas.*
5 *Epiſcopi, quo tempore perciperent omnes
redditus ſuæ diœceſis.*
6 *Poſſeſſio, quando ex curſu decennij iuſtifi-
cetur.*

DECISIO CCCLXI.

IN vna Veronenſi decimarum de Rõcho,
coram me. in qua præſupponebatur, ꝙ
in plebe de Roncho erat Archipresbyter, ad
quem ſpectabat cura Eccleſiæ, & qui mini-
ſtrabat eccleſiaſtica ſacramenta parochia-
nis. & in eadem erant multi clerici haben-
tes ſimplicia beneficia, non tamen circa cu-
ram Eccleſiæ, aliquo modo ſe intromitte-
bant. Iſti clerici, fuerant in poſſeſſione per-
cipiendi tres quartas partes decimarum
per annos terdecim, iam erant elapſi anni
centum, & vltra, & poſtea fuerant per di-
ctum tempus in poſſeſſione percipiẽdi duas
quartas, & Archipresbyter duas alias quar
tas. Agebant clerici ad reſtitutionem poſ-
ſeſſionis antiquæ trium quartarum. Dubi-
taui Ego die 17. Nouembris 1542. An iſti
clerici, agentes ad poſſeſſionem dictarum
trium quartarum, deberẽt docere de aliquo
titulo. Et ſi tenebantur. An poſſeſſio decen-
nalis ſufficeret. Cauſa bis poſita, ſemper
per maiorem partem fuit tentum, puta per
quinque ex Dominis, tribus contradicenti-
bus, quod requirebatur titulus. & quod
eramus in terminis c. ad decimas. de reſtit.
1 ſpoliat. in 6. Nam de iure † decimæ ad Re-
ctorem pertinent. c. ad audientiam. il primo
de Eccleſ. ędific. c. cum contingat. de decim.
& vbique Abb. Et ideo, cum ſpoliato reſiſte-
2 ret † ius commune. & ſpoliatori aſſiſteret,
non erat reſtituendus ſpoliatus, niſi poſſeſ-
ſionem iuſtificaret. vt dicit text. Non ob-
ſtat quod text. in d.c. ad decimas. loquatur
in canonicis, qui in aliena diœceſi deci-
mas percipiunt. nos autem ſimus in cle-
ricis eiuſdem Eccleſiæ. & cũ deſeruiant ei-
3 dem Eccleſiæ, non † inconuenit vt de fru-
ctibus Eccleſiæ viuant. c. cum ſecundũ Apo-
ſtolum. de præben. & iuxta text. in c. anti-
quos. 10. quæſt. 1. Quia dicebatur, quod tex.
in c. ad decimas. ponebat contingentiam fa-
cti, nam ita reſiſtebat ius commune Cleri-
cis, qui non habebant curam Eccleſiæ, licet
eſſent eiuſdem Eccleſiæ; ſicut reſiſtebat ibi
canonicis, qui in aliena diœceſi volebant
4 percipere. Et licet Clerici † debeant aſſiſte-
re Rectori iuxta text. in c. vt vnuſquiſque. de
vita, & honeſt. Cleric. tamen debent habe-
re de manu Rectoris, non autẽ ipſi poſſunt
ex hoc decimas percipere. Ad text. in c. an-
tiquis, fuit dictum, quod non loquitur in
decimis, ſed in oblationibus. Item, loque-
batur de iure antiquo, antequam eſſent di-
5 ſtinctæ diœceſes, & dotata beneficia. † ſe-
cundum quæ tempora, Epiſcopus capiebat
omnia, & communicabat clericis. iuxta
text. in cap. 1. 16. quæſt. 7. ſecundum Abb.
in cap. cum contingat, colum. 2. verſic. ſe-
cundo caſu principali. de decim. Ad ſecun-
dum etiam dicebatur, & ita fuit reſolutum,
quod licet Franc. in d. cap. ad decimas. co-
lum. 3. in 4. limitat. teneat quod poſſeſſio
6 decẽnalis, † in illo caſu iuſtificet * illam poſ
ſeſſionem percipiendi. iuxta vnum intelle-
ctum, cap. cum Eccleſia Sutrina. de cauſ.
poſſeſſ. & propriet. cum etiam ex decenna-
li poſſeſſione titulus præſumatur per not. in
cap. illud de præſumption. Tamen contra-
rium fuit reſolutũ, quia licet Peruſ. fundet
ſe ſuper c. cũ Eccleſia. tamen fuit dictum, ꝙ
in illo tex. tria concurrebant, prout ibi po-
nit Abb. col. pen. verſ. ego dico ꝙ hic cõcur-

* An poſſeſſio decẽnalis ſufficiat. v. de ad propoſitũ. quæ dicit Abb. in c. cum ſint. col. fin. verſic. 1 gloſ. 3. de decim.

rebant tria, &c. quæ in caſu noſtro non con currebant. quia non actus poſitiuus, ſed po tius erat mera negligentia. Item, non erat modicitas præiudicij. prout declarat ibi in d.c.cum Eccleſia Imol.col.pen. verſ.ſed iſta ſolutio. &c. per totam illam. col. & quod ſola poſſeſſio decennalis, in terminis c. ad decimas. non ſufficiat, dicit Alex. conſil. 70. in cauſa vertente. colum. 1. verſic. & per hoc patet. &c. vol. 3.

S V M M A R I V M.

Teſtamentum tempore peſtis, an cum minori numero ſeptem teſtium poſſit confici.

DECISIO CCCLXII.

Licet videatur communis opinio, quod teſtamentum factum tẽpore peſtis ab infecto (prout erat in illo caſu, in quodam teſtamento confecto in Vrbe tempore depredationis Vrbis, quo tempore vigebat peſtis, & in qua Vrbe ex forma ſtatutorum ius Ciuile eſt ſeruandum) non valeat cum minori numero ſeptem teſtium. vt per Alexan. & Iaſ.in l.fin.vbi per Corne. & Riminal. C. de teſtam. & communem atteſtetur Alexan.conſ.177.& 70.volum.2. & Ripa in tract.de peſte.fol.37. verſ. venio ad ſecundum. Afflict.deciſ.25. Socin.conſ.85. vol.4. Tamen Rota in vna Romana hæreditatis de Palonibus, coram D. Thoma de Thanis, die 17. Nouembris 1542. fuit ſequuta opinionem quã ponit Iaſ.in d.l. fin. quod quãdo peſtis eſt ita ingens, quod veriſimiliter teſtes inueniri non potuerunt, quod tunc cum minori numero ſeptem, valeat. Et iſtã diſtinctionem ponit Ripa in d.loco. Dec.in l. ſoriniarios. C. de teſt. milit. Angel. de Aret. in tract. de teſtam. in verbo ſuum condidit teſtamentum. in fine. Ponit etiam Dec.conſ.284. & Io.Anton.Alex.conſ.165. Bertrand. conſ. 179. in princ. & conſ.223. in 2. vol. Et iſta diſtinctio ſummam habet æquitatem, & dicit Rip. in d.tract. fol.29. verſic. tertiodecimo. &c. quod dicens non potuiſſe plures teſtes inueniri, habet intentionem fundatam. & ita dicit Bart.in l.conficiuntur. §.codicilli. ff. de iur. codicill.

S V M M A R I V M.

Citatio in materia priuationis, non poteſt incipere à procuratore.

DECISIO CCCLXIII.

Rota die 17. Nouembris 1542. in vna Burgenſi nullitatis penſionis pro Petro Villarueli contra Didacũ Rubin de Celis, fuit ſequuta opinio Rotæ 771. & 750. * quod quando agitur de priuatione, prima citatio non poteſt incipere à procuratore. Item quod quando agitur ad pęnam priuationis, quod ſi quis conſenſit regreſſui per procuratorẽ, * requiritur intimatio litterarum. vt per Caſſad. deciſ. 2. de penſion. & 12. de reſcript.

* alias 21. & 30. de dol. & contum. in antiq.

* Procurator, vbi conſenſit regreſſus litteræ intimandæ.

S V M M A R I V M.

Regreſſus an dicatur ex cauſa oneroſa, vel lucratiua.

1 *Tituli beneficiales, an recipiant æſtimationem.*
2 *Tituli beneficiales, an lucratiui.*
3 *Feudum, an ſit titulus lucratiuus, vel oneroſus.*
4 *Contractus permutationis, vel venditionis an ſit, quando venditur res pro centum, & equo.*

DECISIO CCCLXIV.

IN vna Mutinenſi Monaſterij, pro Vicario Vrbis contra Archiepiſcopum S.Seuerinæ. in qua Archiepiſcopus dimiſerat vnum Monaſteriũ valoris quadraginta, gra uatum penſione annua viginti, quod Iulius decreuerat vacare.& eidem Archiepiſcopo contulerat aliud Monaſterium valoris quadringentorum.& poſtea Iulius ad idem primum Monaſterium, eidem Archiepiſcopo dederat regreſſum, per ceſſum vel deceſſum eius cui contulerat. Dubitabatur coram D.Sarnen. 20. Nouembris 1542. An talis regreſſus eſſet ex cauſa oneroſa, vel lucratiua, ita vt non comprehenderetur ſub regula Leonis, reuocantis omnes regreſſus pręterquam ex cauſa oneroſa. & præſupponebatur quod regula Leonis loqueretur in regreſſibus. Maior pars Dominorum tenuit quod licet pro magis pingui, fuiſſet dimiſſum beneficium minus pingue; nihilominus regreſſus diceretur ex cauſa oneroſa haben-
1 do reſpectum ad titulum. † qui tituli non recipiunt æſtimationem. & ſic reſpectu eorum non poterat dici vnum magis pingue altero. Et iſti Domini dicebant, quod non debebat haberi reſpectus ad fructus, reſpectu quorum cadebat iſta pinguedo. Tres vero ex Dominis tenebant contrarium. inter quos ego vnus eram, & conſiderabam quod
2 tituli † beneficiales, erant tituli lucratiui vt dicit Abb.in c.ex parte col.4. in medio. & colum.5. poſt princ. de reſtitut. ſpoliat. Et ideo, cum titulus non poſſet dici oneroſus, debebat haberi reſpectus ad cauſam. & tunc dicebam, quod licet reſpectu eius ceſſionis, ſeu dimiſſionis, in caſu noſtro poſſet

poſſet dici onus; tamen reſpectu eius, quia pinguis beneficium acceptabat, poterat dici lucrum. & vbi concurrunt lucrũ, & onus, attenditur quod praeponderat. per id quod dicit Bald. in praeludio feudorum,
3 quando quaerit, an feudum † ſit titulus lucratiuus, vel oneroſus, vult quod attendatur id quod praepõderat. & idem dicit Bal. in l. qui ſe patris. col. pen. C. vnde legit. & ibi multos concordantes allegaui. Facit ꝙ dicit Bart. in l. Ariſto. ff. de donat. quando
4 quis vendit rem pro centum † & quo, an dicatur contractus venditionis, vel permutationis, vt attendatur id quod praeponderat. ita vt cum hic fieret dimiſſio beneficij, & fructuum, & conſequeretur aliud beneficium, & fructus pinguiores, diceretur ex cauſa lucratiua conſequi regreſſum. & non poterat haberi reſpectus ad titulum, cum fructus ſemper veniant conſequutiue ad illum. cum non poſſit eſſe beneficium abſq; fructibus.

SVMMARIVM.

Sententia contra vnum lata, an noceat tertio citato, tamen contra eum non fuit pronunciatum

DECISIO CCCLXV.

IOannes de Porras, litigabat contra intruſum ſuper beneficio de Villena. & eis litigantibus, venit Alphonſus pro ſuo intereſſe, & proteſtatus fuit nil fieri niſi eo citato. & dixit de intereſſe ſuo conſtare in tali regeſto. poſtea fuit citatus ad ſententiam. tamen ſententia non fuit contra eum lata, ſed contra intruſum. quae tranſiuit in rem iudicatam. fuit dubitatum in vna Carthaginienſi beneficiorum coram D. Aquenſi. die 20. Nouembris 1542. An talis ſententia noceret Alphonſo. Et fuit dictum, quod, quia erat ius diuerſum Alphonſi ab alio iure intruſi, & quia Alphonſus cum prohibere non poterat, quod non noceret. per tex. in l. ſaepe. in fin. ff. de re iudic. & quod dicit ibi Alex. col. 3. verſ. ex quibus habes.

Habens mandatum in cauſa, an habeat in exequutione illius.

1 *Procurator ad cauſam, an agat actione iudicati.*
2 *Procuratori nulla actio quaeritur in matrimoniali.*
3 *Procurator ad agendum, an ſit procurator ad defendendum.*
4 *Lis an per ſententiam extinguatur.*
5 *Iudex delegatus, quod tempus habeat ad exequendum.*
6 *Commiſſiones exequutoriales, quare in Curia fiant.*
7 *Mandatum habens ad vnum, an cenſeatur habere ad dependentia, & connexa.*

DECISIO CCCLXVI.

IN vna Toletana matrimonij, coram D. Fabio, die 20. Nouembris 1542. fuit dictum, quod licet Bart. dicat in l. ſi
1 procurator. ff. de procurat. quod † procurator ad cauſam, non poteſt agere actione iudicati. quod confirmabatur ratione, quia cauſa per rem iudicatam firmatur, cũ res indicata finem controuerſiae imponat. l. 1. ff. de re iudic. & ideo non poteſt actione iudicati agere, quia noua lis eſt. Tamen dicebatur, quod poterat agere, ſi non opponebatur. prout dicit Bart. & reliqui ſequuntur, in l. hoc iure. ff. de ſolut. Tamen illud vltimum dicebatur eſſe verum in illis cauſis, quibus directę actiones procuratori quaerebãtur. prout declarat Paul. de Caſt. in d. l. hoc iure. Sed cum nos eſſemus
2 in cauſa matrimoniali, † in qua procuratori nulla actio acquiritur. vt dicit Bal. in l. 1. col. 3. C. de ſenten. & gloſ. & Doctor. & ſpecialiter Salicet. in l. nihil. C. de procur. dicebatur, quod procurator non poterat agere. Tamen, quia fuit inuentum, quod mandatũ procuratoris habebat ad extorquendum expenſas, damna, & intereſſe, fuit concluſum, quod contra talem procuratorẽ potuiſſent decerni exequutoriales, ſeu ve-
3 rius eo citato. quia procurator † ad agendum, erat etiam procurator ad defendendũ. l. ſeruum publice. §. praetor ait. & l. mutum. ff. de procur. Aliqui etiam ex Dominis dicebant, quod per ſententiam non extingue-
4 batur † lis, donec eſſet mandata exequutioni. per dictum Io. Fab. in l. 2. C. de litigioſ. quod dictum ſequitur Rota. Et ideo vide-
5 mus, quod Iudex delegatus † habet annum ad exequendum ſententiam. vt c. quaerenti. de off. delegati & licet in curia fiat cõ-
6 miſſio † exequutorialis, eſt ad cautelam. Et aliqui conſiderabant, quod ſi procurator vellet agere principaliter actione iudicati coram alio Iudice, iuxta tex. in l. à diuo Pio. §. ſententiã Romae. ff. de re iudic. quod tunc diceretur noua lis, & neceſſarium eſſet nouum mandatum. Secus eſt quando quis exequutionem peteret, coram eodem Iudice. nam illa exequutio diceretur de ap-
7 pendicijs. & habens † mandatum ad vnum, habet mandatum in dependentibus, & connexis. Curt. Iun. latè in l. diligenter. ff. mandat.

SVM-

SVMMARIVM.

Statutum prohibens donationem, an videatur prohibere donationem iuratam.

Hæc deciſio in originali erat cancellata: ſed quia in margine manu Putei erant nota pro deciſione cancellata, quas typographus ſuperioribus annis pro deciſione impreſſerat, nec intelligebatur articulus, de quo fuerat actum in deciſione cancellata, ideo impreſſa fuit, & ſicut erat in originali repreſentata cumnotis.

DECISIO CCCLXVII.

STatuto Ciuitatis Vrbeuetanæ cauetur, quod nulla mulier habens filios, poſſit donare, relinquere. &c. niſi filijs pro æquali portione. Quædam mulier donauerat vni ex filiabus, & iurauerat. Quærebatur * in vna Vrbeuetana bonorum, coram D. Aquenſi die 20. Nouembris 1542. An talis donatio eſſet nulla. Fuit conclusum quod non, quia ſtatutum non comprehendebat donationem iuratam, per not. late per Felin. in cap. conſtitutus de reſcript. eo quia ſtatuentes. nullam potestatem ſuper iuramento habebant. & ideo, cum iuramentum obliget iurantem, iuxta text. in c. quamuis. de pact. in 6. non poterant ſtatuentes ſuper tali caſu diſponere. Non obſtat quod dicebatur, quod iuramentū * non confirmat actum nullum in fauorem tertij. prout dicit Abbas in diſputatione ſua incipiente ſtante ſtatuto condito in Italia colum. 3. verſ. hæc ſunt vera quando agitur. &c. & Paul. de Caſtr. in l. & hæredi §. filiusfamil. ff. de pact. vbi allegat c. quamuis, de pact. in 6. & auth. quod obtinet. C. de probat. Quia reſpondebatur, quod tempore ſtatuti, nulli præiudicium fiebat, cum ante ſtatutum donatio mulieri non prohiberetur. Et ideo ſtatutum prohibens donationem. nō referebatur quādo mulier donabat, & iuraret. quia iuramentum etiam obligabat, à quo ſtatutum eam abſoluere non poterat.

* Iſte idem articulus, fuit poſitus 27. Nouembris 1542. Et fuit contrarium eius, quod hic annotaui obtentum per quinque ex Dominis, me cōtradicente, & duob. alijs. quas rationes non annotaui, quia non placent. ſed cancellabitur deciſio hic annotata. Pro deciſione cācellata facit qđ dicit Gozadinus, conſ. 32. prima facie, &c. & Dec. conſil. 352. viſo puncto. &c. col. fin. in princ. verſic. & ex ijs etiā reſpōderi poteſt. &c. Stephan. Bertrandi, conſ. 306. quædam ſunt, & conſ. 331. viſo cōſultationis. &c. vol. 3. antiquorū conſiliorum, & conſ. 113. viſo inſtrumento. &c. in fin. vol. 2. antiquor. conſilior. & conſ. 374. viſo cōſultationis. &c. vol. 1. antiquorū conſ. & coſ. 174. ex progreſſu. n. 6. & conſ. 234. viſo conſultationis. &c. num. 4. & conſ. 255. viſo conſultationis, nu. 6. & conſil. 385. ponitur in facto. num. 6. vol. 2. antiquorum conſil. & conſ. 9. multa ſunt, num. 8. & conſ. 19. ponitur in facto num. 6. & conſ. 230. ſtatutum, & conſ. 279. circa caſum num. 4. vol. 3. antiquor. conſil.

Pro deciſ. cancellata vide Stephan. Bertrand. conſ. 308. ex themate mihi exhibito. col. 1. num. 3. & conſ. 316. viſo inſtrumento. num. 3. & conſ. 132. quilibet eſt. &c. num. 4. vol. 3. conſiliorum nouiſſime impr. & conſil. 155. circa ea. in princ. & conſ. 85. viſo inſtrumento. num. 3. & conſ. 163. ex caſu mihi exhibito. num. 3. & conſ. 167. viſis inſtrumentis. nu. 2. vol. 2. conſilior. nouiſſ. impreſſ. & conſ. 66. viſo conſultationis. num. 3. vol. 3. conſiliorum nouiſſimè impreſſorum.

* Iuramentum non confirmat actum, qui annullatur fauore alicuius perſonæ. Andr. Tiraq. in repetit. l. ſi vnquam pag. 39. verſ. quia quando contractus infirmatur. &c. C. de reuocand. donat. In contrarium facit, quod dicit Bart. in l. Modeſtinus. col. 2. verſic. quæro an illis legibus. &c. ff. de donat. Et tamen conſtat, quod iuramentum ſupplet defectum inſinuationis. ſecundum Iaſ. conſ. 51. tota dubitatio. colum. fin. volum. 1.

SVMMARIVM.

Statutum Eccleſiæ Palentinæ, quomodo intellectum.

1 *Statuto, quod mandat beneficia conferri certis perſonis, quando non cenſeatur derogatum.*

DECISIO CCCLXVIII.

STatutum Eccleſiæ Palentinæ, quod Canonicatus conferatur Portionario, & portio dimidio Portionario, fuit reſolutum in vna Palentina Canonicatus, corā D. Rauellēſi. 24. Nouembris 1542. quod eſſet reale. & ſtante conſuetudine, prout præſupponebatur, quod tale ſtatutum fuiſſet obſeruatū per quadraginta annos, quod eſſet † debitum illis perſonis, itaut per generales derogationes, per quas derogatur facultatibus collatorum, non cenſeatur derogatum illis quibus debetur. per tex. in cap. fin. de conſuet. in 6. & per gloſ. in c. cum Eccleſia. in gloſ. magna. in fine de præben. in 6. Non obſtat quod dicebatur, quod illa iura loquebantur, quando certæ perſonæ erant debita, hic autem debebantur incertis de certis. vnde ab vno caſu ad alium non erat arguendum. quia maior pars Dominorum, etiam voluit quod iſto caſu haberet locum gloſ. in d. c. cum Eccleſia. pro quo videtur text. in cap. ſi poſtquam. & cap. quia ſæpè. de præben. in 6.

SVMMARIVM.

An Eccleſia non conficiens inuentarium, teneatur vltra vires hæreditarias.

DECISIO CCCLXIX.

VIgeſimaquarta Nouembris 1542. in vna Brixienſi exceſſiuitatis legati, coram D. Sarnenſi, fuit tenta doctrina Alex. in l. fin. §. fin. C. de iure deliber. quam ibi ſequitur Iacobin. & ibidē Corn. videlicet, quod Eccleſia non conficiens inuentarium, teneatur vltra vires hæreditarias Credito-

ribus,

ribus, ſecus eſt in legatarijs, prout erat in illo caſu in fratribus S. Dominici Ciuitatis Brixiæ, qui inconſulte adiuerant hæreditatem cuiuſdam. nam voluit Rota, quod non teneretur legatarijs vltra vires hæreditarias. Et ad dictam diſtinctiouem, facit quod dicit Angel.Aret.in §.extraneis. inſt. de hæred.qnalit. & differ. & Io. de Anania, in c.in litteris.de rapt.

SVMMARIVM.

Proteſtatio contraria facto, in iudicialibus quando vitietur.

1 *Iudicis recuſati proceſſus, an per comparitionem validetur.*
2 *Proteſtationi, an per factum contrarium cenſeatur renunciatum.*
3 *Proteſtatio, quando teneat, etiam ſi videatur fieri actus contrarius.*
4 *Iudex recuſatus de iure ciuili, an ad vlteriora procedere poſſit.*

DECISIO CCCLXX.

IN vna Placentina Caſtri Sarmati, pro Comite Vlderico, contra Comitem Gaſparem, omnes de Scotis, die 24. Nouembris 1542 coram D. Io.Paulo, tenuit maior pars, ꝙ in iudicialibus, vbi eſt proteſtatio contraria facto, & iudex non repulit proteſtantem, ſed factum fuit ſortitum effectum ſuum,quod tunc vitietur proteſtatio, & factum maneat. prout iſtam opinionem tenent Abb. Imol. & Ant.de But. qnos refert Dec.qui eos ſequitur, in c.ſolicitudinem. col.pen.circa finem.de appellat. Iſtam opinionem dicit magis communem Alex. in l.non ſolnm. §.morte. col. 5. verſ. vnde dici poteſt. de nou. oper. nunc. eam ibi ſequitur Claud. col.7. verſ. ſexto limita, & Felin.in c.cum M. col.27.verſ.fallit ſecundo de conſtitut. prout erat in illo caſu. nã Chriſtophorus comparuit coram iud ce re cuſato, citra conſenſum in iuriſdictionem. Tamen non obſtante proteſtatione,obtinuit iurare teſtes, examen corũ, & multos alios actus fecerat. ſemper cum illa proteſtatione. Dicebatur, quod ex quo iudex non repulerat eum quod vitiaretur proteſtatio, &
1 per comparitionem, proceſſus † iudicis recuſati teneret. prout per comparitionem factam corã iudice recuſato,validatur proceſſus, vt dicit Alexan. in l. quia poterat.
2 & quia videtur renũciaſſe recuſationi † per illud factum contrarium proteſtationi, vt ſentit Dec. in c.ſolicitudinem, col.fin. Nec obſtat dictum Innoc. in c. Cumana. de electión. quod dictum communiter ſequuntur
3 DD. quod vbi quis comparet † proteſtando quod non intendit conſentire, quod tũc tenet proteſtatio, & factum vitiatur. itaquod proteſtatio dicitur amouere cõſenſum à facto. Quia reſpondebatur, ꝙ in dicto Innocentij adeſt ſola cõparitio. & per illam proteſtationem, apparet quod abeſt conſenſus à comparitione. Sed ſecus eſt in caſu noſtro, vbi vltra comparitionem, factum ſortitur effectum ſuum. quo caſu videtur proteſtationi renunciare. quod confirmabatur, quia poſt quam, iudex per Chriſtophorum
4 fuerat recuſatus, de iure ciuili † ſecundum legiſtas iudex ad vlteriora procedere non poterat. Cum ergo poſtea Chriſtophorus cõparuerit, licet cum proteſtatione, & inſteterit; dicitur voluntarie inſtetiſſe, & ſic recuſationi renunciaſſe. Die 11.Decembris 1542. fuit iterum cauſa poſita.& etiam maior pars tenuit quod ſupra dixi.

SVMMARIVM.

Confeſſio de qua hic, non probauit quem ſimoniacum.

1 *Delictum vt euitetur ſumitur interpretatio in concurſu cauſæ bonæ, & malæ.*
2 *Enunciatiua non neceſſaria, an probet.*

DECISIO CCCLXXI.

IN vna Hiſpalenſi canonicatus, & præbendæ, in qua die 24. Nouemb. 1542. dubitaui ego. An confeſſio Chriſtophori, de qua in mandato.probaret eum Simoniacũ. Fuit reſolutum quod non, quia in proemio duplex cauſa finalis aſſignabatur. & prima erat non immemor liberalitatis; ſecunda erat, & etiam non immemor concordiæ initæ. & ideo, eum concurreret cauſa bona,
1 & † mala,vt euitaremus delictum.ſumenda erat illa, ex qua delictum euitabatur. Et quod illa prima eſſet finalis, apparebat ex concluſione, de qua in mandato. dum in eo dicebatur, ſiue ex mera liberalitate, ſiue ex alia qualibet cauſa. &c. Et illa verba,de concordia inita.poterant intelligi de cõcordia quo ad tractatũ,non autem de perfecta. Et multa tractantur quæ non perficiuntur: Et quod iſtud eſſet verum, apparet dum in ſuperiori parte dicitur. quod Rodericus libere reſignauerat. Nam ſtante concordia finita fuiſſet iam libera reſignatio. Item di-
2 cebatur, quod ex quo illa † enunciatiua nõ erat neceſſaria ad actum, cum ex alijs cauſis reſignatio ſuſtineretur, quod non probaret. iuxta not. in l.optimam. de contrahen. ſtipulat. & tanto magis vbi principaliter de enunciatis diſputabatur,iuxta not. per Anton. & alios. in c.illud. de præſumpt.

SVM-

SVMMARIVM.

Teſtamentum coram quinque teſtibus tempore peſtis factum, an valeat. & an Notarius connumeretur in numero teſtium.

DECISIO CCCLXXII.

FVit reſolutum in vna Romana hæreditatis de Palonibus, coram D. Thoma 24. Nouembris 1542. quod teſtamentum factum tempore peſtis, non valeret cũ minori numero quinque teſtium. & ideo quatuor,cum Notario non ſufficiebant. per tex. in l. fin. C. de teſtamen. & quod ibi dicunt DD. Et licet Alex. in l. ſcriniarios. C. de teſtamen. milit. dicat ſufficere duos, tamen ibi Dec. reprehendit.& contrarium videtur ſenſiſſe Alex. in l. fin. & alij DD. quos allegaui ſuperius,in illa deciſ. An teſtamentum cõditum tempore peſtis valeat cum minori numero ſeptem teſtium. Notarius etiam non poterat connumerari, ex quo probatio non fiebat per teſtes, ſed per ſcripturam.iux.not.in l.Domitius.per DD. ff. de teſtam. & gloſ. in l.hac conſultiſſima. C. qui teſt. fac. poſſ. vbi DD. Alex. conſ. 153. circa finem vol. 2.

SVMMARIVM.

Condemnatio in fructibus, qui percipi potuerunt, quo caſu fieri poteſt.

1 *Fructus qui percipi potuerunt, an veniant in Can. reintegranda.*
2 *Poſſeſſor male fidei, ad quos fructus condemnetur.*
3 *Eiectus violenter quis dicatur.*
4 *Violentia quando dicatur fieri.*
5 *Diſtributionum quotidianarum condemnatio, quando fiat à Rota.*

DECISIO CCCLXXIII.

CApitulum Cæſarauguſtanum eiecerat à choro D. Matthæum Paſqual. qui Matthæus poſtea egit ſpolio, & obtinuit, Capitulum condemnari ad fructus perceptos, & qui percipi potuerant, ac ad diſtributiones quotidianas. In ſecunda inſtantia,pro parte Capituli dicebatur,quod Capitulum male fuerat condemnatum ad fructus qui percipi potuerant.quia talis condemnatio nõ fit niſi vbi adeſt violentia circa perſonam.deciſ. 10. de reſtit. ſpoliat.in nouis. Et in canone,reintegranda,non ve-
1 nire fructus † qui percipi potuerunt, notat Rota deciſ.10.de reſt. ſpoliat. in antiquis, & Biſig.11. eodem tit. Tamen contrarium fuit tentum in vna Cæſarauguſtana, pro Matthæo Paſqual,cõtra Capitulum. die 27. Nouembris 1542. coram D. Sarnenſi. Tum
2 quia malefidei poſſeſſor † ſine titulo condemnatur ad fructus,qui percipi potuerunt, ſecundum Abb. in c. grauis. col. 3. verſ. nunc venio ad ſecundum. & col.5. verſ.ſecundo quæritur.de reſtit. ſpoliat. & Iaſ. in l. apud Iulianum. §. fructus. ff. de leg. 1. quod etiam Rota videtur ſequi, quando ſpolians non habet iuſtam cauſam quare ſpoliauit. iuxta deciſ.fin. de reſtit. ſpoliat. in antiquis. & 10. eodem tit. in antiquis, Et tãto magis in violento ſpoliatore. iuxta deciſ. 10. de reſtit. ſpoliat. in antiquis. & 34. de re iudic. in antiquis. & 11. de reſtit. ſpoliat. in antiquior. Et ex quo Mat-
3 thæus veniens non fuerat † admiſſus, dicebatur violenter eiectus.ad l.clam. poſſidere. §. qui ad nundinas. cum l. ſequenti. ff. de acquir.poſſeſſ.Et non ſolum dicitur vio-
4 lentia † fieri cum armis, ſed etiam ſine armis,vt teneatur interdicto vnde vi. ad l.1. §. hoc interdictum. il 2. & in verſ. ad ſolã autem. & ibi gloſ. in verbo atrocem. ff. de vi. & vi. armat. Et licet Rota non ſoleat
5 condemnare,† quo ad diſtributiones quotidianas, niſi vbi præcedit proteſtatio. tamen quia dicebatur, quod iſtæ diſtributiones,ipſi Capitulo accreſcebant;ne ex facto, ſeu culpa, & dolo eorum,locupletiores fierent, ideo Rota in vtroque capite ſuſtinuit ſententiam D. Maceratenſis.

SVMMARIVM.

Reſignationem eſſe factam in manibus Ordinarij, an probetur per litteras Ordinarij.

DECISIO CCCLXXIV.

VIgeſimaſeptima Nouembris 1542. in vna Toletana de Alpedreſſe, coram D. Thoma de Thauis. fuit dictum, quod quando,vno & eodem contextu,Ordinarius in ſuis litteris facit mentionem de reſignatione, admiſſione, & prouiſione; quod probaretur reſignatio, licet aliter de conſenſu reſignantis,per Notarium rogatum, non conſtaret. Secus ſi Ordinarius referret reſignationem factam de præterito. vt per deciſ. Rotæ 22. * in nouis,& 397. * in antiquis. Tamen in illo caſu,licet Ordinarius atteſtaretur de præterito, fuit creditum, quia conſtabat quod reſignans viuebat, & non contradicebat, immo approbauerat.

* alias 1. de probat.
* alias 16 de probat.

SVM-

SVMMARIVM.

Actio ſpolij non venit in ſubrogationem, niſi ſaltem fiat mentio de ſpolio in narratiua.

DECISIO CCCLXXV.

DIE prima Decembris 1542. in vna Caurienſi Parochialis, de las Maiadas, coram D. Aquenſi. fuit dictum, quod ſubrogatus in omni iure, & ad omne ius, quod alteri competebat, non cenſeretur eſſe ſubrogatus quo ad actionem ſpolij, ſeu ad interdictum, vnde vi. niſi ſaltem in narratiua fieret mentio de ſpolio. per deciſ. Aegidij 351. Et dictum fuit, quod ita alias tentum fuerat coram Marſicano, pro Alphonſo Diaz.

SVMMARIVM.

Tertius poteſt venire pro ſuo intereſſe coram delegato, licet non ſit in commiſſione nominatus.

DECISIO CCCLXXVI.

IN vna Valentina de Pego, die 4. Decembris 1542. fuit coram me reſolutum, quod tertius poteſt venire pro intereſſe ſuo, coram delegato, & ſententiam pro ſe reportare, licet cauſa non eſſet commiſſa contra eum. vt per Abb. in c. veniens. 2. col. 4. verſ. ſed nunquid iſte tertius. &c. & ibi Felin. col. 5. circa fin. verſ. vltimo in hac materia. &c. de teſtib. Item dicebatur, quod licet in parte diſpoſitiua tantum, cauſa eſſet commiſſa contra intruſum, & intrudendos; tamen, quia in parte poteſtatiua dicebatur, cum poteſtate citandi omneſq; alios, ſua, communiter vel diuiſim intereſſe putantes, quod ſicut poterat Io. Baptiſta citare Martinum, quod ita etiam Martinus potuiſſet venire ad cauſam, ne ad imparia iudicarentur.

SVMMARIVM.

Gratia expectatiua ſubreptitia, quia dixit ſe familiarem Papæ, & nominatum à Conclauiſta, & non erat.

1 *Clauſula motus proprij, an excludat ſubreptionem.*
Et an præiudicium tertij.

DECISIO CCCLXXVII.

EAdem die, in vna Calciatenſi dimidiæ portionis. pro Didaco Marin, contra Io. de Vergara, coram me, in qua Io. de Vergara obtinuerat gratiam expectatiuam de prima expeditione, in qua narrabat ſe, familiarem Papæ, continuum commenſalem, cum tamen non eſſet. fuit dictum, tum quia, gratiæ de prima expeditione non dantur, niſi perſonis qualificatis, & ideo ſe talem nominauerat; tum quia gratis expediuerat, quod gratia eſſet ſubreptitia. per conſ. Gemin. 128. Item erat alia ſubreptio. quia dixit ſe nominatum à Conclauiſta, & tamen fuit nominatus per quatuor menſes poſt conceſſionem gratiæ. Non obſtat quod gratia expectatiua, eſſet expedi-
1 ta * motuproprio. † quia motus proprius, per regulam Cancellariæ, tantum excludit ſubreptionem, ſed non excludit præiudicium tertij, prout erat hic. quia tractabatur de præiudicio alterius expectantis, qui in ſua gratia impediebatur propter expectatiuam dicti Ioannis.

* Die 22. Decembris 1542. cauſa iterum poſita fuit dictum, quod motus proprius per regulã excludit ſubreptionem, non autem præiudiciũ tertij. vt puta ſi propter illam nominationem familiaritatis, propter priuilegia, quæ dantur familiaribus, ipſe vinceret alium expectantem, tunc motus proprius, in præiudicium alterius, non operaretur. Sed tantum operaretur ſi opponeretur de expeditione facta gratis, propter narratam familiaritatem. Et ſi dicatur, quod etiam iſto caſu tractatur de præiudicio officialium, reſpondetur, quod illud præiudicium, officiales examinant tempore expeditionis. quo non expediuiſſent, niſi rotulum vidiſſent. & ideo tertius non poteſt hodie dare de illo præiudicio.

SVMMARIVM.

Statutum, quod non poſſit dici de nullitate, niſi infra certum tempus, habet etiam locum, vbi eſt nullitas euidens.

DECISIO CCCLXXVIII.

STatutum Vrbis, quod infra annum dicatur de nullitate, alias non audiatur, habet locum etiam ſi nullitas ſit euidens ex actis. & etiam ex defectu citationis. iuxta ea quæ dicit Soc. conſ. 121. in cauſa reclamationis. col. 1. vol. 3. Alex. conſ. 125. ponderatis ijs. in 3. col. num. 17. vol. 6. Iaſ. conſ. 200. vol. 2. Et alias deciſiones poſui ſuper dicto Statuto Vrbis, & ita fuit 1
reſolutum in vna Romana dotis, die 4. Decembris 1542. coram D. Vortio. In contrarium tamen facit, quod dicit Abb. conſil. 55. in cauſa. &cæt. in 2. dubio. in 2. vol. Anchar. conſ. 211. de iure communi. 1

SVM-

SVMMARIVM.

Penſionis iuſtificatio, ad obtinendum ſuper pęna regreſſus, fuit neceſſaria.

DECISIO CCCLXXIX.

FRatri Felici, ex ceſſione cuiuſdam Vicariæ, facta in fauotem cuiuſdam Benedicti, fuerat reſeruata penſio vndecim librarum, ſuper parochiali de Rindecagnas, de conſenſu Antonij Geltru poſſeſſoris, per ſe & ſucceſſores ſuos. & hoc ne ex ceſſione huiuſmodi, nimium diſpendium pateretur. & aſſetendo Papæ, quod dicta Vicaria eidẽ Fratri Felici fuerat commendata per obitum cuiuſdam Paſtor. &c. idem Frater Felix agebat poſtea, contra Franciſcum Reboſter, ſucceſſorem Antonij mediatum, ad regreſſnm, ob non ſolutionem penſionis. Voluerunt Domini, die 4. Decembris 1542. quod, quia agebatur ad regteſſum beneficij, ſuper quo tertius conſenſerat, quod Frater Felix iuſtificaret aliquod ius ſibi in Vicaria ceſſa competijſſet, & quod non ſufficeret, quod ipſe produxiſſet quandam reſeruam, & acceptationem, ſed erat etiam neceſſariũ, quod ipſe doceret de obitu illius Ioãnis Paſtor. & quod per eius obitum, Vicaria vacaſſet ex quo ipſe aſſeruerat, quod Vicaria fuerat ſibi commendata per obitum illius, & ne ex ceſſione nimium diſpendium pateretur, & vltta. Et hoc dicebant omnes verificandum: videlicet quod ille Benedictus in cuius fauorem erat facta ceſſio, & cuius cauſa Antonius conſenſerat, acceptaſſet illud ius: alias quod Antonius, nec eius ſucceſſores non tenebantnr. Et Domini, volentes inniti cuidam concordiæ, dixerunt, quod attento quod omnia iſta non verificabantur pro parte Fratris Felicis, quod Franciſcus quoad regreſſum, excuſaretur, ſed quod ſolueret penſionem. Cauſa erat intitulata Tarraconenſis penſionis.

SVMMARIVM.

Verbum hæres in inueſtitura quomodo intellectum.

1 *Feudum acceptum pro ſe, filijs, & hæredibus, an requirat quod ſint filij, & hæredes.*

DECISIO CCCLXXX.

1 QVando feudum eſt acceptum pro ſe, filijs, & hæredibus, † licet requiratur, quod ſint filij & hætedes. prout dicit Bart. in l. vt iuriſiurandi, §. ſi liberi, ff. de oper. libettor. tamen ſufficit, quod non ſtet per filios, quin ſint hæredes. proue dicit Dec. conſ. 208. colum. fin. Deciſ. Neapolitana 64. in nouis. & 199. & Afflictus, in capit. 1. an agnat. vel fil. colum. 2. verſ. & hoc verum. & Zaſius in tract. feud. in 8. parte de feud. ſucceſſ. in 3. charta. in 2. & 3. fallen. alias char. 87. Et ita fuit reſolutum, in vna Paduana feudi, coram D. Mateſcoto, die 4. Nouembris 1542. Non obſtante, quod contrarium dicat Brun. conſil. 40. colum. 2. & Curt. Inn. conſil. 138. colum. 5. & ſequen. & conſ. 155. colum. 2. & ſequen.

SVMMARIVM.

Verba illa, vnus veſtrum alium non expectet, in compulſorialibus poſita, quomodo intelligantur.

DECISIO CCCLXXXI.

IN vna Portugalenſi, coram D. Sarnenſi fuit reſolutum, quod compulſoriales quæ diriguntur vniuerſis, & ſingulis, & in quibus dicitur, ita quod vnus veſtrum aliũ non expectet, poſſunt exequi per diuerſos iudices. ita quod proceſſu inchoato per vnũ, poteſt idem proceſſus finiri per alium, attentis illis verbis, ita quod vnus veſtrum aliũ non expectet. Non obſt. text. in cap. cum plures. de offic. delegat. in 6. Quia in illo text. non ſunt appoſita verba ſupraſcripta. Et ita reſolutum fuit, die 11. Decembris 1542. quia illa verba, ante præſentationem, non poſſunt verificari. oportet ergo quod verificentur poſt præſentationem.

SVMMARIVM.

Præceptoriæ Sancti Ioannis Hieroſolymitani, an ſint beneficia ad nutum amouibilia.

1 *Fratres Hieroſolymitani, quæ vota emittant.*
2 *An dicantur perſonæ religioſæ.*
3 *Amouibiles ad nutum, an dicantur illi, qui ſunt ſub obedientia ſuperiorum.*
4 *Fratres Hieroſolymitani de foro eccleſiaſtico.*
5 *Religio Fratrum Hieroſolymitanorum, ad quid fundata.*
7 *Magnus Magiſter Hieroſolymitanus, an poſſit per conuentum amoueri.*

DECI-

DECISIO CCCLXXXII.

COram D.Marco Antonio, die 11. De-
cembris 1542. fuit dubitatũ, An Præ-
ceptoriæ S.Ioannis Hieroſolymitani, ſint be
neficia * ad nutum Magni Magiſtri, & Cõ-
uentus amouibilia. Et pro parte affirmati-
1 ua dicebatur, † quod iſti fratres Hieroſoly-
mitani, emittunt tria vota. iux. cap. cum ad
monaſterium. §. tales. & c. 2. & vtrobique
per Abb. & alios de ſtat. monach. Nam pri-
2 mo † dicuntur perſonæ religioſæ, quæ non
poſſunt matrimonium contrahere, & pro-
mittunt obedientiam ſuperiori, nec poſſunt
ab illo ſtatu recedere. ſecundum Abb. in
rub. de regul. col. fin. verſ. & intellige de
Hoſpitalarijs. Et ſi ſunt ſub obedientia ſu-
3 perioris quam promittunt, neceſſario † di-
cuntur amouibiles ad nutum ſuperioris. ad
not. per Abb. in cap. 2. colum. fin. in fine.
verſic. ſed ego reddo aliam rationem. &c.
de ſtat monach. prout id expreſſe dixit Ab-
bas poſt Innoc. & Ant. in c. cum deputari.
in princ. in 1. notab. & in 2. col. verſ. quæ-
ro ſecundo. ibi, & poſſunt huiuſmodi Præce-
ptores remoueri quandocumque. & verſ. &
puto quod comparentur. de iudic. Et tales
4 non eſt dubium † eſſe de foro Eccleſiaſtico.
ad not. per Felin. in cap. 2. col. 2. verſic. ita
ſubdunt moderni. de for. compet. Et Religio
5 iſtorum, dicitur ad hoſpitalitatem † funda-
ta. ſecundum Lap. in tract. de hoſpitalitate
in 2. quæſt. verſ. ſed quæro an poſſit ordina-
ri. in 4. volum. tract. Et quod ſint ad nutum
amouibiles, facit text. in c. cum ad monaſte
rium. §. tales. & ibi Abb. in 2. principali
quæſt. vbi vult quod procedat, etiam ſi ſupe
6 rior † concederet in perpetuam adminiſtra
tionem. quod declarat Dec. in c. ad noſtrã.
de confir. vtil. vel inutil. Facit conſ. Oldrad.
128. vbi voluit quod Magnus Magiſter
7 poſſit † per Conuentum amoueri. ſed Ol-
drad. loquitur ibi ex cauſa.

* Et an ſint beneficia ad nutum amouibilia, ponit Card. Iacobat. in Tractat. de Cõcilio pag. 322. col. 2. verſ. ſicut dudũ, quærebatur in Rota.

SVMMARIVM.

Prouiſio Papæ ante acceptationem gratiati tenet.

1 *Clauſula, ex nunc prout ex tunc, quando non operetur.*

DECISIO CCCLXXXIII.

EPiſcopus Solis habebat gratiã ad vnũ vacaturum, quod duceret acceptandum. & in gratia non erat menſis, nec decretum irritans Papæ, ꝙ eſſet in parte diſpoſitiua, ſed tantum in parte exequtiua. videlicet in illis verbis, ſublata aliter interpretandi, irritum decernen. &c. Fuit dubitatum, An prouiſio Papæ ſuperueniens, ante acceptationem eſſet valida. & die lunæ 11. Decembris 1542. coram D. Maceratenſi, in vna Hiſpalenſi Archidiaconatus de Carmona, fuit reſolutum, quod gratia eſſet conditionalis. vt per Caſſad. deciſ. 3. de præben. & ideo prouiſio Papæ ante purificationem conditionis eſſet valida, per text. in Clem. 1. de conceſſ. præben. vbi Imo. Cardin. & Petr. de Anchar. Vbi etiam poſt
1 gloſ. conſiderant † clauſulam illam, ex nunc
prout ex tunc, ante conditionis euentum nil operari. & in cap. ſi pro te. de reſcript. in 6. & Caſſador. deciſ. 25. ſuper Regul. Cancell.

SVMMARIVM.

Doloſus quo in caſu quis iudicatus fuerit, ad finem vt excluderetur à beneficio C. peruenit.

DECISIO CCCLXXXIV.

PEtrus Velaſco commiſerat cauſam ſuper cap. peruenit. & exiſtens carceratus, datis fideiuſſoribus de repræſentando, fuerat relaxatus. & poſt relaxationem, obtinuit pronunciari per Locumtenentem, prout in cedula. ante autem aperturam cedulæ, iudice inſalutato receſſit. poſtea aperta cedula, iudex pronunciauit eum fore admittendum ad beneficium cap. peruenit, conſtituto prius Oeconomo etiam ad voluntatem creditorum agebatur contra fideiuſſores. qui poſt decem menſes produxerunt mãdatũ ipſius Petri ad conſtituendum Oeconomum ad voluntatem creditorum. Dicebatur quod Petrus erat doloſus, & quod amplius non erat admittendus ad dictum beneficium, quia doloſis ſimilia beneficia non dantur vt per Abb. in cap. Odoardus. de ſolutionibus. Quod eſſet doloſus, probabatur per dictum Abb. poſt Innoc. in cap. ſi aduerſarius. colum. penult. & ſequen. de eo qui mitt. in poſſeſſ. rei. ſeruan. cauſ. vbi ille, qui tenetur ſtare in loco vt aliquid faciat & non facit, dicitur eſſe doloſus. & tanto magis quando poſt litem cõteſtatam recedit, iſte tenebatur ſtare vt fructus conſignaret in euentum admiſſionis, ergo dicebatur doloſus. Item, quia receſſerat illicentiatus, dicebatur contumax. ad cap. 1. de iudic. & ſic non poterat dicere dolo carere. l. non poteſt dolo carere. cum gloſ. ff. de regul. iur. Et ita fuit reſolutum 11. Decembris 1542. coram D. de Thanis, in vna Romana pecuniaria, pro Alexandro De ti, contra Antonium de Barros.

SVMMARIVM.

Prorogatio à fine fatalis facta, intelligitur à fine biennij, non autem anni.

DECISIO CCCLXXXV.

VNdecima Decembris 1542. in vna Abulenſi receptionis in hoſpitem, coram me fuit reſolutum, quod prorogatio facta infra annum à die lapſi fatalis, cenſeretur facta à fine biennij, non autem à fine anni. quia, ex quo biennium paſſim in curia datur, non eſt dicendum, quod inducta ad vnum finem, ſcilicet vt quis ſit diligentior, ne propter lapſum biennij fatale expiret, operetur contrarium effectum.

SVMMARIVM.

Decretum in indulto appoſitum, inficit prouiſionem Apoſtolicam, dato quod Cardinalis, infra ſex menſes non conferat.

DECISIO CCCLXXXVI.

IN vna Rauennatenſi S. Crucis, coram D. Thoma, die 15. Decembris 1542. fuit reſolutum, quod prouiſio Apoſtolica eſſet nulla, ſtante indulto Cardinalis Rauennatẽſis, propter decretum irritans, appoſitum in indulto. dato quod Cardinalis infra ſex mẽſes non contuliſſet. per ea quæ dicit Felin. in cap. cum ex officij. col. fin. in princ. de præſcription. & Caſſad. deciſ. 5. de conceſſ. præben. Non obſtante quod exaduerſo diceretur quod decretũ, deberet, intelligi quatenus * Cardinalis voluiſſet indulto vti, per deciſ. 422. in antiquis, & not. in l. filio præterito. ff. de iniuſt. rup.

* Alias 21. de conceſſ præb. num. 1.

SVMMARIVM.

Gratia Philippi Deſiderij, in totum iudicata ſubreptitia.

1 *Subreptio in ſecunda gratia, quando vitiet, & primam.*
2 *Gratia an in totum vitietur ex falſa cauſa.*

DECISIO CCCLXXXVII.

IN vna Tullenſi canonicatus, & præbendæ de Ramaricamonte, pro Io. Bruſler, contra Gerardum Porſoni, 15. Decembris 1542. fuit reſolutum corã me, in dubio per me dato, videlicet, An verba infraſcripta. Quia dilectus filius noſter Ioannes S. Honufrij Diaconus Cardinalis de Lothoringia cui Eccleſia Tullenſis in perpetuam adminiſtrationem data fuerat, adminiſtrationi huiuſmodi in manibus noſtris, ſponte & libere, nullo indulto conferendi beneficia prędictę Ciuitatis, & Diœceſis, ſibi retento, aut conceſſo ceſſit. in gratia Philippi Deſiderij appoſita, ex quo ſicut falſa, quia conſtat de indulto & retentione collationis, reddant gratiam Philippi Deſiderij in totum ſubreptitiam. Et fuit reſolutum, quod in totum redderent gratiam ſubreptitiam. Quia prima gratia, erat ad collationẽ Epiſcopi Tullenſis, & aliorum collatorum, & collatricum in Diœceſi Tullenſi, & tota illa gratia erat reſtricta de conſenſu Cardinalis collatoris. Philippus Deſiderius, vt tolleret conſenſum Cardinalis, fecit illam narratiuam falſam. & in ſecunda gratia dicebatur, attẽto quod Cardinalis reſignauit nullo retento indulto. Cum ergo tractaretur de mutatione primæ gratiæ reſtrictæ, dicendum erat, quod ſubreptio in ſecunda, debebat
1 totam † gratiam inficere. quia alias eſſet danda eadem gratia, pro parte valida, & pro parte inualida. quod videbatur inconueniens eſſe. Et quia cauſa conceſſionis totius gratiæ, erat quia Cardinalis non retinuerat ſibi collationem beneficiorum. Vn-
2 de cum cauſa eſſet falſa, debebat † in totum gratia corruere. per not. per Abb. in capit. ſedes Apoſtolica. colum. 2. de reſcript.

SVMMARIVM.

Statutum Vrbeuetanum, quod mater non poſſit plus vni, quam alteri ex filijs relinquere, eſt validum.

1 *Statutum licet videatur contra æquitatem, ſi tamen eſt rationabile, an validum.*

DECISIO CCCLXXXVIII.

DIe 15. Decembris 1542. fuit reſolutum in vna Vrbeuetana Domorum, coram D. Aquenſi, quod ſtatutum prohibens matrem, neque in vltima voluntate, neque inter viuos, plus vni quam alteri ex filijs relinquere, ſed æqualiter inter filios diuidere, eſſet validum. non obſtante quod Alexan. & Iaſ. referendo communem, contrariũ dicant. in l. ex facto. ff. de vulg. & pupillar. Fundamentum deciſionis, quia Iaſon dicit in dicta l. ex facto. quod ipſe ſequeretur, iudicando & conſulendo, opinionem contra communem, quam etiam ibi ſequitur Claudius referens multos Doctores contrariũ tenentes. * Idem tenet Cald. cõſ. 20. ſtatutum de conſtit. Dec. conſ. 361. habita
1 col. 1. Et quia ſtatutũ † licet videatur cõtra æqui-

* Vide omnino Hieronym. Vetium in repet. d. l. ex facto, col. 14. verſic. nota duodecimo, &c.

æquitatem, tamen quando habet quid rationabile, eſt validum. vt per Bal. in l. lege duodecim tabularum. colum. 2. verſ. & ideo C. de legit. hæred. Corn. conſ. 73. colum. vlt. verſic. & ſufficit quod ſtatutum. vol. 4.

SVMMARIVM.

Regula Leonis loquens in acceſſu non habet locum in regreſſu.

1 *Regreſſus, & ingreſſus an differant, & in quo.*

DECISIO CCCLXXXIX.

EAdem die in vna Mutinenſi Monaſterij coram D. Sarnenſi, fuit cõcluſum, quod regula Leonis reuocatoria acceſſuum, & ingreſſuum, non haberet locum in regreſſu.
1 quia † differunt. cum vnum habeat cauſam de præterito, alterum non, vt per Caſſador. deciſ. vnica. de pact.

SVMMARIVM.

Noua prouiſio ſubreptitia, in qua reſignatio in ea narrata, non verificabatur.

1 *Gratia principali vitiata, an omnes aliæ clauſulæ corruant.*

DECISIO CCCXC.

IN vna Salamantina beneficij de Villaria die 15. Decembris 1542. Quod noua prouiſio, in qua narrabatur reſignatio in manibus Ordinarij, non probata reſignatione, eſſet ſubreptitia. per deciſ. 24. de præben. in nouis. in ſummario. & ideo Ioannes de Grado, in fauorem cuius conceſſa erat noua prouiſio, non poterat per clauſulas generales, ſiue alio quouis modo beneficium vacans per obitum eiuſdem qui narrabatur re-
1 ſignaſſe, capere. quia vitiata gratia † principali, omnes aliæ clauſulæ, tamquam acceſſoriæ, corruebant. per nor. per Abb. in c. Sedes Apoſtolica. colum. 2. & in cap. ſuper litteris. de reſcript. Non obſtat quod Ordinarius diceret, in manibus ſuis reſignationem eſſe factam, & litteræ Ordinarij producerentur cum teſtibus. quia Ordinarius dicebat, reſignationem per procuratorem eſſe factam, & non conſtabat. & ſic, reſignatio narrata non verificabatur.

SVMMARIVM.

Sententia ſine probationibus, vel quæ apparet ex actis iniqua, ſit notorie iniuſta, aut ſit nulla.

1 *Rota non exequitur ſententias, non guſtato bono iure, ſed quando non procedat.*

DECISIO CCCXCI.

IN cauſa Toletana Matrimonij, coram D. Fabio 15. Decembris 1542. fuit reſolutum, quod ſententia lata ſine probationibus, vel quãdo appareret iniqua ex actis, dum tamen ſententia ad acta non ſe referret, non eſſet notorie iniuſta, itaut eſſet nulla. per ea quæ dicit Alex. in l. præſes. ff. de re iudic. in princ. vbi ponit communem. & Afflict. deciſ. 28. & 47. Peruſ. in cap. dilecto. col. 47. verſic. tertius caſus eſt. de appellat. vbi loquitur in ſententia ſine probationib. lata per Felin. in cap. Eccleſia. col. 11. & ibi Decius, colum. 10. de conſtitut. Decius in l. 1. col. 3. verſic. quarto, & vltimo. & cęt. C. de error. calcul. Et maxime in caſu illo, in quo non tractabatur de exequẽdo ſententiã illam, ſed tantum de defendendo eam à nullitate. quia ſi fuiſſet tractatum de exequutione, dicebatur quod tunc fuiſſet ſeruata
1 æquitas † Rotæ, quæ tales ſententias non exequitur. vt dicit Rota, deciſ. 340. in nouis. * Non obſtabat etiam, quod dicebatur quod talis ſententia, licet non ſit nulla à principio, tamen ex poſt venit retractanda etiam abſque remedio appellationis. prout dicit Felin. in c. per tuas. de ſenten. excom. in 3. limitat. Quia dicebatur quod pro parte eius qui obtinuerat, offerebantur probationes in promptu, ad iuſtificandam ſententiam latam. * [* Alias ſ. de lit. conteſt.]

* Die 12. Ianuarij 1543. fuit iterum cauſa propoſita. & dictum, quod ſententia ſine probationibus, vel quando eſt notorie iniuſta ex actis, eſt retractanda, niſi iuſtificetur. & quod illa, duobus modis prætendebatur iuſtificari.

SVMMARIVM.

Poſſeſſio propria auctoritate capta, reſtituibilis.

DECISIO CCCXCII.

DIe 15. Decemb. 1542. fuit reſolutum * in vna Aſtenſi præceptoriæ, pro Io. Iacobo primo Iacobo Bucca, corã D. Mohedano, quod poſſeſſio dictæ Præceptoriæ, propria auctoritate capta, à qua fuerat ſpoliatus, docto de titulo, erat reſtituenda quia poſſeſſio ſimilium beneficiorũ pręcedente titulo propria auctoritate capi poteſt. vt dicit Milis in reper. ſuo in verb. poſſeſſionem beneficij. & concludunt cõmuniter DD. vt ibi dicit Abb. in c. tranſmiſſam. de elect. & in c. cum veniſſent. col. 3. verſ. An autem ille. &c. de reſtit. ſpoliar.

[* Facit, quod dicit Steph. Bertrand. cõſ. 310. in interdicto, colum. fin. verſic. nec opponat, vol. 2.]

P 2 *SVM-*

SVMMARIVM.

Commenda, facta vſque ad ætatem legitimam profitendi ordinem, intelligitur vſque ad decimum quartum annum.

1 *Aetas quæ requiratur in dignitate, & curata.*

DECISIO CCCXCIII.

FVit reſolutum coram me, in vna Taurinenſi de Pinerolio, quod commenda cuiuſdam præpoſituræ, facta vſque ad ætatem legitimam profitendi dictum ordinem Humiliatorum, intelligeretur vſque ad decimumquartum annum; per text. in cap. 1. & 2. de reg. in 6. Non obſtat, quod eſſet digni
1 tas, & curata, † quo caſu videbatur requiri annus vigeſimusquintus per tex. in c. cum in cūctis §. inferiora. de election. quia Papa prouidebat, vt non obſtante defectu, facta prouiſione poſſet præpoſituram retinere.

SVMMARIVM.

Donatio de re Eccleſiaſtica facta ex cauſa remuneratoria, eſt valida abſque ſolennitate.

1 *Paulina quando non habeat locum in donatione de re Eccleſiæ facta.*
2 *Donatio ad beneplacitum, an temporalis.*
3 *Confirmatio ex certa ſcientia, quando dicatur.*

DECISIO CCCXCIV.

IN vna Neapolitana Caſalium, coram D. Thoma de Thanis, die 18. Decembris 1542. fuit reſolutum, quod donatio facta per Hugonem de Moncada, propter benemerita, & ſeruitia ſibi præſtita, eſſet valida, dato quod careret ſolennitate. per id quod dicit Bart. & ibi Paul. de Caſtr. in l. iubemus. col. 2. C. de ſacroſ. Eccleſ. vbi donatio propter ſeruitia præſtita Eccleſiæ vel Prælato, abſque ſolennitate, eſt valida. dum tamen non ſit exceſſiua, & ſi eſt de re immobili, ſit temporalis. & pro dicto Paul. de Caſtr. eſt conſ. Iaſ. 73. incipien. dubitatur. volum. 3. maxime in 5. colum. Item fuit dictum, quod
1 Paulina non obſtabat. quia † Paulina annullat donationes in præiudicium Eccleſiæ factas. illa autem donatio cum eſſet ad beneplacitum Hugonis, erat perſonalis, & non realis iuxta. text. in c. veniens. de tranſact.
2 & ideo cum eſſet † ad beneplacitum, erat tēporalis. vt declarat Iaſ. in d. conſ. 73. col. 5. verſ. quarto moueor. Item fuit concluſum, quod confirmatio Leonis, extendentis ad vi
3 tam filiorum defuncti, eſſet valida † quia facta ex certa ſcientia. Primo, quia erat expreſſe poſita clauſula, ex certa ſcientia. Secundo, quia erat tenor inſtrumenti, habitus pro expreſſo. Item dicebatur, quod erat facta donatio de plenitudine poteſtatis, Item erat appoſita clauſula, ſupplentes omnes, & ſingulos, tam iuris quam facti, defectus. &c.

SVMMARIVM.

Mentio vbi fit de manſionaria, ſatis fit mentio de præbenda illi annexa.

DECISIO CCCXCV.

DIe 18. Decemb. 1542. coram D. Mohedano, in vna Ferrarienſi Manſionariæ, fuit reſolutum, quod quando in prouiſione Canonicatus fit mentio de manſionaria quam quis in eadem Eccleſia obtinet, ſatis dicatur eſſe facta mentio de præbenda illi annexa. & tantum fuit commiſſum Auditori, vt ſe informaret an præbenda eſſet diſtincta, vel indiſtincta. per ea quæ dicit Rota deciſ. * 449. in nouis. * Alias 31. de reſcript.

SVMMARIVM.

Sede vacante, an expectantes in quatuor menſibus ordinarijs poſſint acceptare.

1 *Doctoris dicto, quando magis ſtandum vni, quam alteri.*
2 *Collatio beneficiorum fructus Epiſcopatus.*

DECISIO CCCXCVI.

IN vna Carthaginienſi Parochialis, corā D. Aquenſi, fuit dubitatum. * An expectantes, ſede vacante poſſent acceptare beneficia vacantia in quatuor menſibus ordinarijs, & contra D. Sarnenſem. pro Chriſtophoro de Morales dicebatur quod non. & quod ita tenebat Pauinus in tract. de offic. Capit. Sede vacante. in 8. quæſt. primæ partis princip. colum. 2. in fine. verſ. item virtute regulæ, de ſex menſibus: &cæt. Pro parte autem Domini Sarnenſis, quod immo potuerit acceptare expectans in quatuor menſibus ſede vacante, fuit allegatus idem Pauinus, in d. tract. in 10. quæſt. primæ partis principalis. colum. 6. verſic. quæro, an ſede vacante. &c. vbi principaliter illam examinauit.
1 quare illi dicto potius † erat ſtandum, quam illi, quod in diſcurſu dixerat in 8. quęſtione. per ea quæ dicit Abb. in cap. bonæ el. 2. circa finem. de poſt. prælat. Claud.

* Vide reſolutionem in 2. par. annot. earum. deciſ. 232.

in l. ſi

in l.ſi idem cum eodem. §.fin. de iuriſdict. omn.iudic. Abb.conſ.64. colum.9.lib.1. & & conſ.36. lib.2.col.9. Pro prima tamen
2 parte facit ratio. quia † collatio beneficiorum eſt fructus Epiſcopatus.ſecundum gloſ. in c.cum olim.de maior. & obed. ergo fructus,ſucceſſori Epiſcopo, non autem expectantibus,debent concedi.Cauſa fuit poſita per D.Aquenſem, die 18.Decembris 1542. & nil fuit deciſum.

SVMMARIVM.

Verba Concilij Lateranenſis ad quæ regreſſus haberent,quomodo intellecta.

DECISIO CCCXCVII.

IN vna Placentina Canonicatus, & Prębendæ, coram D. Io. Paulo, inclinarunt * Domini quod illa verba Concilii Lateranenſis in quo dicitur, quod in beneficiis in quibus Cardinales regreſſus haberēt, non intendit præiudicare. intelligerentur non ſolum de regreſſibus de præterito, ſed etiam in futurum concedendis. cum ea ſit natura, legis futura reſpicere. & cum regreſſus detur ad ius antiquum. Item quod commenda facta Cardinali Sanctorū Quatuor ad * ſex menſes, quod illi ſex menſes currerent à die commendæ factæ, non autē à die habitæ poſſeſſionis, ex quo iſtud non fuerat expreſſum. Et fuit reſolutum die 18. Decembris 1542.

* Cōtrariū fuit deciſum. pro vt annotaui in 2. lib. annotat. mearū deciſ.406.

* Cōmēda ad ſex mēſes quo modo intel ligatur.

SVMMARIVM.

Profeſſio in iſto caſu non fuit præſumpta.

1 *Commenda facta, vſque ad ætatem legitimam, ad quot annos interpretetur.*
2 *De iure tertij dans,debet dare de iure claro.*
3 *In materia obiectiua, an ſufficiat præſumptio.*
4 *Reus, an ſufficiat probare quod dicit, vel an debeat probare qualitatem.*

DECISIO CCCXCVIII.

IOannes de Solario,ad excludendum Fratrem Hieronymum de Torgio Generalem,dabat de iure tertii. quia dicebat de
1 quadam commenda † facta cuidam Georgio, vſque ad ætatem legitimam profitendi ordinem. & Rota fuit interpretata, vſque ad decimumquartum annum. & deinde facta profeſſione in titulum.dubitabatur, quia nō conſtabat de profeſſione, An præſumeretur profeſſio facta, ita vt trāſferretur onus probandi contrarium,in Generalē.Et pro parte quod præſumeretur,dicebatur, quod hic nō agebatur de canonizatione illius iuris, ſed tantum producebatur ad effectum excludendi Generalem. Tamen hoc non obſtante,die 18. Decembris 1542 fuit coram me reſolutum in vna Taurinenſi, quod,cū profeſſio eſſet facti, nō præſumeretur.Itē,quod
2 cum Ioannes † daret de iure tertii,debebat dare de iure claro. Item quia Ioannes dabat de iure tertii per viam obiectus, quod
3 in materia † obiectiua præſumptio non ſufficeret. vt per Aegid. deciſ.528.& 561. colum. 2. verſ. nec hic ex præſumptionibus iudicamus in materia obiectus. Item,quia
4 reus † in exceptione, eſt actor. & ideo non ſufficit probare quod dicit, ſed & eius qualitatem. vt per Bart. in l.actor. C.de prob.

SVMMARIVM.

Decimæ, ratione baptiſmatis, an debeantur Plebi, vel Eccleſiæ curatæ.

DECISIO CCCXCIX.

QVando ſub Plebe eſt Eccleſia curata, & parochiani illius Eccleſiæ curatę, percipiunt ſacramētum baptiſmatis in Plebe, an Plebano debeantur decimæ perſonales à parochianis illius Eccleſiæ curatę,ratione illius oneris. Fuit iſta quæſtio poſita in vna Fauentina, coram D.Fabio, die 22.Decembris 1542. Tamen nil fuit dictum. & pro deciſ. vide conſ.Barbat.50. in puncto iſto. vol.3. & ſecundum illud conſ. fuit deciſum 19. Ianuarij 1543.

SVMMARIVM.

Condemnatio in expenſis fit,licet pro parte ſententia reformetur.

DECISIO CCCC.

PRonunciauerat vnus ex Dominis,canonizando gratiam, & condemnando in fructibus.Et quia non probabatur intruſio, & ſic ſententia erat reformanda quo ad fructus, dubitaui ego in vna Palentina Præſtimonii de Melgareto, An etiam deberem abſoluere à condemnatione expenſarum. & dixerunt Domini, die 22.Decemb. 1542. quod non eſſet abſoluendus. quia,licet quo ad illud caput,bene appellaſſet.tamen quo ad aliud male appellauerat.& ideo debebat in expenſis condemnari. niſi reſpectu illius capitis, in quo bene appellauerat, aliquas expenſas feciſſet. quia ab illis eſſet abſoluendus.

SVMMARIVM.

Gratia expectatiua, in qua quis narrauit ſe ſubrogatum Conclauiſtæ, cum non eſſet, ſubreptitia.

1 *Familiaritas quomodo ex deſcriptione in rotulo probetur.*

2 *Gratia an reddatur ſubreptitia, etiam quod falſitas expreſſa non reddidiſſet Principem faciliorem, ad concedendum.*

DECISIO CCCCI.

* Contra iſtam deciſ. videtur facere deciſ. Caſſad 10. vt valida fuerit, &c. de præbend. Niſi ſaluetur ex 119. quæ dicuntur in fin. iſtius deciſionis.

IOannes * de Vergara obtinuerat gratiam expectatiuam huiuſmodi, ſub tenore, videlicet. PAVLVS dilecto filio Ioanni de Vergara, clerico Calaguritano familiari noſtro Salutem. &cæt. Hinc eſt, quod nos tibi, qui in locum dilecti etiam filij Alexandri Pollilla, clerici Corcyrenſis, qui in conclaui, in quo, diuina fauente clementia ad ſummum Apoſtolatus apicem aſſumpti fuimus interfuit, quo ad infraſcriptam gratiam, ac omnia & ſingula gratiam huiuſmodi quomodolibet concernentia, ſubrogatus, ac continuus commenſalis noſter exiſtis. &cæt. Et huiuſmodi gratia erat ſub Dat. Kalen. Septembris 1536. & tamen ex conſenſu producto Alexandri Pollilla, apparebat, quod non Kalen. Septembris ipſe cõſenſerat ſubrogationi in fauorẽ Io. de Vergara; ſed tantum conſenſerat, ſub die 24. Decemb. 1536. & ſic quatuor menſes poſt. Fuit dubitatum per me, in vna Calciatenſi dimidiæ portionis, pro Franciſco de Minieras, contra Ioannẽ de Vergara, die 8. Ianuarii 1543. An gratia expectatiua Ioannis de Vergara ſit ſubreptitia, ex quo in ea narrat ſe ſubrogatum in locum Conclauiſtæ, & tempore gratiæ impetratæ non erat. Pro parte negatiua, quod non eſſet ſubreptitia, dicebatur, quod ex illa narratiua, nullum iuuamen Io. de Vergara conſequebatur. ergo non erat ſubreptitia. nam dicebatur, quod propter illam narratiuam, Io. de Vergara non expediuerat gratis. cum eſſet productus rotulus in quo probabatur, quod 15. Nouembris 1536. rotulus familiarium, fuerat conſignatus Reſcribendario in quo erat deſcriptus Io. de Vergara. Et ſic apparet quod
1 ex deſcriptione † in rotulo, probabatur familiaritas vigore cuius gratis expedinerat; Sed pro alia parte fuit replicatum, quod ex illa deſcriptione, non probabatur quod illo tempore eſſet familiaris. quia in extractione rotuli, procurator Franciſci, interrogauerat computiſtam, an eſſet verum quod etiam quod rotulus fuiſſet conſignatus Reſcribendario nihilominus, quod mandantur quotidie deſcribi alii familiares. & computiſta reſpondit, quod verum erat quod ſecundum exigentiam expeditionum, quotidie noui deſcribebantur. & ſic neceſſario Io. de Vergara non probabat ſe illo tempore eſſe familiarem, quod probabatur ex verbis expectatiuæ, dum dicebatur ſubrogatus, & poſtea ſubiiciebatur, ac continuus commenſalis noſter exiſtis. Ita quod apparebat quod illa familiaritas procedebat ab illa ſubrogatione. Et licet pro parte Ioannis diceretur, quod licet tempore datæ, non eſſet ſubrogatus; tamen dicebatur quod tempore expeditionis erat, quæ fuit facta 30. Decembris 1537. iam erat ſubrogatus, & ſic in expeditione officiales non fraudabantur. Reſpondebatur, quod licet officiales non fraudarentur in expeditione, tamen quod gratia erat ſubreptitia, ex quo dixit ſe ſubrogatum tempore datæ, cum tamen non eſſet. Et licet nec reſpectu expeditionis aliquod commodum reportaret, cum tempore expeditionis iam tunc ſubrogatus eſſet Conclauiſtæ; quia tamen narrauit ſe ſubrogatum eo tempore, quo non erat, quod gratia eſſet ſubreptitia. Et dicebatur, quod licet ipſe poſſet ſe narrare, tempore expeditionis ſe ſubrogatum, cum re vera illo tempore eſſet ſubrogatus ad effectum expediendi gratis; tamen quo ad ſubſtantiam gratiæ vt gratia non dicatur ſubreptitia, non potuit narrare, cum non eſſet. Pro quo facit dictũ * Innoc. in c. ſuper litteris. de reſcript.
2 dum dicit † quod in gratioſis falſitas expreſſa, etiam quod non reddat Principem faciliorem ad concedendũ nihilominus reddit gratiam ſubreptitiam. Et fuit dictum, quod ita etiam concluſum fuerat in vna Calaguritana Archidiaconatus pro bo. mem. Io. de Anguiano, contra Martinum Ximenez, coram me. & fuit dictum quod non iuuabat Ioannem dicentem ego nolo vti priuilegiis Conclauiſtarum. quia ſatis erat quod expreſſiſſet ſe ſubrogatum, cum non eſſet. quia in prima expeditione, non dantur paſſim omnibus gratiæ expectatiuæ.

* Ad dictũ Innoc. vide Rot. dec. ſ 4. de reſcript. in antiq. & alias 5 8 2. vbi diſtinguit. vide quæ dixi ſupra deciſ. 340. Caſſador. deciſ. 12. pag. fin. in fin. de præben. & 7. de Cõceſſ. præben.

SVMMARIVM.

Inſtitutio facta ſpreto patrono, an ſit nulla.

1 *Collatio facta ſimpliciter de beneficio de iure patronatus, an ſit conditionalis.*

2 *Iuſſi non quæritur perſona cui ceditur non abdicatur à cedente.*

3 *In collatione beneficij iuriſpatronatus cum derogatione medietatis, an requiratur conſenſus alterius medietatis.*

DECISIO CCCCII.

FVit reſolutum in vna Mediolanenſi canonicatus, & præbendæ, die 8. Ian. 1543. coram

coram D. Io. Paulo, quod collatio Ordinarij, ſpreto * patrono, per obitũ
1 cenſeretur † ſub conditione, facta ſi
patrono placuerit. ita ꝙ patrono
infra quadrimeſtre contradicente
eſſet nulla, & ita diceretur ſub conditione
facta. per deciſ. 528. in antiquis,
* & quod dicit Felin. in c.
cum Bertoldus. col. 3. de re iudic.
& Curt. in ſuo tract. iuriſpat. in
verbo honorificum. in princ. & plura
poteris videre per Lamber. in
tract. iuriſpat. in 2. artic. 2. quæſt.
princ. 3. par. 2. lib. col. 2. verſ.
ſed difficultas remanet. & verſ. & vt
ſupra retulimus. fol. 344. & fol. 346.
verſ. quarta eſt ergo. &c.

* Die 12. Februarij 1543. cauſa iterum poſita. An proviſio apoſtolica eſſet nulla ab initio ſpreto Patrono. fuit per omnes concluſum, quod eſſet valida ab initio, ſed irritanda contradicente Patrono per ea, quæ dicit Rota deciſ. 528. in antiq. alias 10. de iur. patr. Felin in c. cum Bertoldus. col. 3. de re iudic. & in tract. quando litter. Apoſtolicæ. in 10. limitat. Roch. de Curt. in ſuo tract. in ver. honorificum. in princ. Vide ad propoſit. Gomeſ. ſuper reg. de publican. q. 17. circa fin.

Et die 15. Ianuarij, coram eodem, fuit
reſolutum, quod reſignatio facta
per Marcum Antonium Simoneta, in fauorem
Cardinalis Simoneta, de eodem canonicatu,
ſpreto patrono, patrono contradicente
poſt mortem Cardinalis, infra tamen
quadrimeſtre eſſet nulla, itaut ab initio nõ
eſſet abdicatum ius à Marco Antonio, nec
per mortem Cardinalis vacaſſet. quia ex
quo per contradictionem præſentatio eſſet
nulla, & ſic Cardinali, in cuius fauorem
erat facta in manibus Papæ, ius non poterat
2 quæri, † ergo non erat à Marco Antonio
abdicatum. vt per Abb. in c. cum pridem.
in fin. de pact. quod dictum ſæpiſſime Rota
tenuit. Item quia erat derogatum medie-
3 tati patronorum, & ſic requirebatur † conſenſus
alterius medietatis, & ſic videbatur
ſub conditione facta. prout dicit Rota 579.
in antiquis, * & Biſignet. deciſ. 6. de renunc.
& D. Mohed. oſtendit ſcripta, ex quibus
apparebat, quod bis ita reſolutũ fuit.

* alias 10. de iur. patron.

* alias 12 de rer. permut.

SVMMARIVM.

An attentis conuentionibus, & poſſeſſione decennali, clerici ſint reſtituendi.

1 *Clerici an ſint reſtituendi ad decimas ex poſſeſſione decennali.*

2 *Status ille non conſideratur qui deſiit eſſe ſtatus per contrariam poſſeſſionem.*

3 *Renunciare iuri ſuo, nemo præſumitur in dubio.*

4 *Reſtitutio ad poſſeſſionem vitioſam non datur.*

DECISIO CCCCIII.

DIe 12. Ianuarij 1543. In cauſa
Veronenſi de Roncho, propoſui dubium;
An attentis conuentionibus inter Archipreſbyterum,
& clericos factis, & poſſeſſione
decennali antiqua, clerici ad deci-
1 mas † eſſent reſtituendi. Et fuit reſolutum,
quod poſſeſſio decennalis, nihil faciebat ad
reſtitutionem, prout iam antea fuerat reſolutum,
ex quo ius commune clericis refragabatur.
Item conuentio de anno 1451.
dicebatur, quod ibi erat facta conuentio
inter quendam Don Antonium, & clericos,
vt per octo annos Don Antonius perciperet
medietatem decimarum; reliquam vero
perciperent clerici, & quod Archipreſbyter
contribueret quemdam clericatum
mortuum, & quaſdam poſſeſſiones quas tenebat.
Deinde de anno 1452. cum auctoritate
cuiuſdam aſſerti Vicarij, fuit declaratum,
quod per octo annos Don Antonius
perciperet medietatem; elapſis vero octo
annis perciperet tertiam. Dicebatur quod
iſta conuentio, dato quod eſſet facta cum
auctoritate ſuperioris, tamen quod tantũ
reſpiciebat perſonam illius Don Antonii.
& ſic non poterat dare titulum, quo ad ſucceſſores.
Item dicebatur quod conuentio
facta de anno 1455. in qua concedebatur
Don Petro Rectori medietas durante vita
eius, & poſt eius obitum quod res reuerteretur
ad priſtinum ſtatum, quod etiam
iſta conuentio nõ obſtabat. nec obſtabat ꝙ
dicebatur, quod ex quo in ea dicebatur,
quod res reuerteretur in priſtinum ſtatum,
quod intelligebatur de illo ſtatu poſſeſſionis
trium quartarum in quo prius clerici
fuerant. & cum illa conuentio, fuiſſet facta
auctoritate ſuperioris, quod illa conuentio
diceretur realis, & per conſequens, ratione
illius conuentionis, clerici dicerentur habere
titulum. Quia primo reſpondebatur,
quod ex quo ille Epiſcopus erat Suffraganeus,
& non erat Epiſcopus Veronenſis,
quod de auctoritate eius non conſtabat.
niſi ad hoc reſponderetur, quod ex tempore
præſumeretur pro Vicariatu. Secundo
dicebatur quod dato quod ex tempore præſumeretur
Vicariatus, tamen quod illa verba,
quod res reuerteretur in priſtinum ſtatum
non poterant intelligi de illa poſſeſſione
triũ quartarũ antiqua. ex quo illa poſſeſſio
antiqua diſierat eſſe per aliã poſſeſſionem
quadraginta annorum Archipresb. ita
2 quod ille † ſtatus non poterat conſiderari,
qui iã deſierat eſſe ſtatus per cõtrariã poſſeſſionẽ
quadraginta annorũ. Et quod iſtud
ſit verũ patet. Nã cum ex illa poſſeſſione
quadraginta annorũ, aſſiſtente iure cõmuni
Archipreſbytero, erat ſequuta præſcrip-
3 tio, & nemo † in dubio videtur renunciare
iuri ſibi competenti. l. cum
de indebito. cum vulgat. Et ideo ſenſus eſt,
quod, cum conuentio fieret de anno 1455.
quo tempore per conuentionem factam de
anno

añno 1451. erat inceptus ex conuentione
alterari ſtatus, vt poſt mortem Don Petri
poſſiderent, vt prius erāt ſoliti. ſcilicet an-
te conuentionem. Et quod ſit verum patet;
quia non conſtabat, quod Don Petrus habe-
ret ſcientiam illius poſſeſſionis antiquę triũ
quartarum. Præterea dicebatur, quod ab il-
la conuentione, erat receſſum per aliam cō-
uentionem factam de anno 1470. in qua
cum auctoritate ſuperioris, fuit facta alia
conuentio. videlicet, quod clerici medieta-
rem, & Archiptesbyter aliam medietatem.
& iſta erat ſimplex conuentio, & vltima;
ita quod tamquā nouiſſima, derogabat prio
ribus & præcedentibus. itaut ſi per illas ali
quis titulus coloratus eſſet datus, per illam
vltimam diſcoloraretur. Item & vltimo, quā
do illa conuentio facta de anno 1455. ali-
quem titulum coloratum tribueret, prodeſ-
ſet quoad poſſeſſionem poſtea quęſitam, quę
in caſu noſtro nulla erat, immo ſemper Ar-
chipresbyteri continuarunt ſuam poſſeſſio-
nem pro medietate. non autem prodeſſet
quo ad poſſeſſionē antea quæſitam, quę de-
ſierat. cum illa fuiſſet vitioſa, & ad illam
4 tamquam vitioſam reſtitutio fieri non de-
bebat.

SVMMARIVM.

Quando teſtator dedit in teſtamento tuto-
ri adiunctum, quomodo
intelligatur.

1 *Tutor datus vt adiunctus, an poſſit admini
ſtrare.*

2 *Curatoris datio non confirmata à iudice, an
valeat.*

*Adiunctus deputatus ob ſuſpicionem, an ſit
vice curatoris.*

3 *Adiunctus tutori quando cenſeatur datus
ratione commodioris adminiſtrationis.*

4 *Ad tutorem, vel ad adiunctum, an aucto-
rizare pertineat.*

DECISIO CCCCIV.

IOannes Franciſcus de Bardis, dederat tu
tores filijs ſuis Cardinalem Sanctorum
Quatuor, & Rainerium eius fratrem. cui
Rainerio in rebus vrbanis, in adminiſtra-
tione earum, voluit adiunctum eſſe Antoniũ
Mileſium. in gubernatione rerum Florentię,
voluit eſſe alium adiunctum. Poſtea Rai-
nerius, agens nomine pupillorum contra
Comitem Anguillariæ, conſtituit procurato
rem. dicebatur, quod ille procurator nulli-
ter eſſet conſtitutus; quia à Rainerio tan-
tum, & non etiam ab adiuncto. Dubio pro
poſito in vna Romana pecuniaria, coram
D. Maceratenſi, die 12. Ianuarij 1543. fuit
reſolutum quod cōſtitutio procuratoris va
leret; quia ſi illa datio adiuncti. importabat
vt etiam adiunctus eſſet tutor, & tunc quili-
1 bet † tutor poteſt inſolidum adminiſtrare.
per text. in l. fin. C. de auctorit. præſt. & in
l. 1. C. ſi vnus ex pluribus. aut illa datio
adiuncti, importabat vt cenſeretur vt cu-
2 rator datus; † & tunc, cum non fuiſſet con-
firmatus per iudicem, eius datio non vale-
bat. inſtit. de curator. in fine princ. & quia
ſicut curator fuiſſet datus, eius auctoritas in
actu inutilis eſt cum non poſſit in actu au-
ctorare. iux. tex. in l. cum vna. §. tutor. ff. de
appellat. Et ſi iſte adiunctus fuiſſet deputa-
tus ratione ſuſpicionis, tunc quia vices cu-
ratoris ſuſtineret. vt inſt. de curator. §. in-
terdum. eius auctoritas eſſet inutilis. vt di-
cit gloſ. quam Doctor. ſequuntur, in l. licet.
C. in quib. cauſ. tutor. haben. &c. & non
erat præſumendum, tutorem filijs reliquiſ-
ſe ſuſpectum, cum propter ſuſpicionem ſo-
leant remoueri. Et ideo fuit concluſum; ꝙ
3 potius tutori † teſtator adiunctum dede-
rit ratione commodioris adminiſtrationis,
quod ſolet de iure fieri, vbi ſunt amplæ vi-
res patrimonij. vt in §. final. inſtit. de cu-
rator. & l. propter. & l. ob augumentum.
C. in quibus cauſ. tut. habēt. Et hoc deno-
tabant illa verba, in adminiſtratione adiun
4 ctum dedit. &c. & ideo † cum authorizare
in actu, ad ipſum tutorem, & non adiunctũ
pertineat. vt dicit text. in d. l. cum vna
§. tutor. ſequebatur, quod Rainerius ſolus
bene procuratorem conſtituiſſet.

SVMMARIVM.

Exemplum quando faciat fidem.

DECISIO CCCCV.

IN vna Toletana matrimonij, coram D. Fabio, fuit reſolutum, die 15. Ianuarij 1543. quod exemplum originalis productũ, parte non opponente, nec iudice reijciente, faceret fidem. per ea quæ dicit Socin. in auth. ſi quis in aliquo. in fine, & Curt. Iun. colum. 5. & Dec. col. 10. In exemplo exempli, Domini dubitarunt. per ea quæ dicit Purpurat. in d. auth. col. 5. verſ. declaretis præmiſſa omnia.

SVMMARIVM.

Gratia ad tempus conceſſa, poſt illud, non præſtat titulum coloratum.

DECISIO CCCCVI.

DIe 15. Ianuarii 1543. in vna Aſtoricenſi Parochialis, coram D. Thoma, fuit

fuit reſolutum, quod mandatum de prouidendo, ad certum tempus conceſſum, non præſtaret titulum coloratum, quo ad poſſeſſionem beneficij captam, quod vacauerat poſt illud tempus. quia conceſſum ad tempus, poſt illud, cenſetur prohibitum. & quia gratia habebat tempus in ſe limitatū. Non obſtabat, ꝙ gratia expectatiua reuocata præſtaret titulū coloratum, vt tenuit Rota. quia reſpondebatur, quod diuerſa eſt ratio. enim de reuocatione non appareret in eadem gratia expectatiua; quod ſecus erat in iſto mandato limitato. & ſic de nullitate tituli, apparebat ex eodem argumento notato per Barr. in l. 1. §. & parui. ff. quod vi, aut clam. & per Caſſador. deciſ. 12. de reſcript.

SVMMARIVM.

Capitulum tenetur ad fructus non diſtributos, licet ante intimationem eſſent lucrati, dum tamen poſt datam priuilegij.

1 *Bonæ fidei poſſeſſor, ad quos fructus tenatur.*

DECISIO CCCCVII.

IN vna Conchenſi fructuum, pro Conſtantino del Caſtillo, contra Capitulum Conchenſe 15. Ianuarij 1543. Fuit reſolutum, quod Capitulum teneretur de fructibus non diſtributis, & ſic extantibus penes Capitulum ipſi Conſtantino reſpondere, etiam quod eſſent per Canonicos lucrati. dum tamen eſſent poſt datam priuilegij, lucrati. quia dato, quod ſint Canonici ante intimationem bonæ fidei, tamen bonę
1 fidei † poſſeſſor tenetur de fructibus non conſumptis, & penes eum exiſtentibus. vt in l. certum. C. de rei vend. gloſ. & Abb. in c. grauis. de reſtir. ſpoliat. & Bart. in l. ex diuerſo. ff. de rei vend. & ſentit Oldrad. conſ. 56.

SVMMARIVM.

Regula de idiomate habet locum in commendis perpetuis.

DECISIO CCCCVIII.

DEcimaquinta Ianuarij 1543. in vna Caurienſi Parochialis S. Iacobi, fuit tenta deciſio, quam dicit alias fuiſſe reſolutam D. Sarnenſis in regula de idiomate, quæſt. 5. Et ibi refert tempore Caſſadori, ita etiam fuiſſe deciſum, quod regula de idiomate habet locū in commendis perpetuis.

SVMMARIVM.

Verba enunciatiua fauore dotis, probant.

DECISIO CCCCIX.

FVit reſolutum in vna Ariminenſi, coram me, ꝙ verba illa prolata à muliere preſente viro. Io l'ho tolto per marito, & datoli quanto ho al mondo. licet eſſent verba enunciatiua; tamen probarent, mulierem dediſſe omnia bona in dotem. & dictum fuit, quod non referebat, an eſſent dicta in præſentia, vel abſentia viri. per ea quæ dicit Bal. Nouellus in tract. de dot. in 6. parte ſpeciali 78. Campeg. in tract. de dot. in 1. parte quæſt. 107. quæ eſt vltima illius partis. Iaſ. in l. ex ijs. in 2. fallen. C. de teſt. milit. Dec. conſ. 35. col. 2.

SVMMARIVM.

Legitima, arbitrio Iudicis detrahenda.

DECISIO CCCCX.

LEgitima, detrahitur de rebus, & bonis in vna vel pluribus, prout & quemadmodū vir bonus arbitrabitur. vt per Alex. in l. Marcellus. §. res quę ff. ad Trebell. per Abb. in c. Raynaldus. in 7. not. de teſt. Ita concluſum fuit in vna Senenſi hæreditatis, coram D. Thoma de Thanis, die 19. Ianuarii 1543.

SVMMARIVM.

Locatio bonorum Monaſterij, ad longum tempus per Papam confirmata, abſq; conſenſu regreſſum habentis, an ſit nulla.

1 *Locatio rerum Eccleſiæ ad longum tempus, an valeat.*
2 *Papa mens an ſit velle tertio præiudicare.*
3 *Penſio ſine conſenſu habentis regreſſum reſeruata, an ſit nulla.*
4 *In gratia an ſit facienda mentio de eo, de cuius præiudicio agitur.*
5 *Locatio rei Eccleſiæ, quamuis in euidentem vtilitatem, an debeat fieri de conſenſu Rectoris.*
6 *In gratia, an debeat fieri mentio de iure ad rem.*

DECI-

DECISIO CCCCXI.

* Aduerte ad iſtam deciſ. quia, licet ſemel fuerit poſita, & pro parte fuerit reſoluta; iſta tamen quia habeo animũ iterum eã proponendi: ideo pro nunc eam non firmo. Iſte punctus, in cauſa appellationis, coram D. Fabio in ſecunda inſtantia, fuit iterum propoſitus, die 15. Ianuarij 1544. & fuit iterum reſolutum, ꝙ confirmatio facta, nõ vocato Cardinali Tranenſi, ſaltem per edictum, ſeu proclama, ei non noceret quia Breue cõfirmabat locatione vocatis vocandis, vnde, licet is, de cuius intereſſe principaliter agitur, ſit vocandus, tamen, vt noceat ei, de cuius intereſſe agitur ſecundario, eſt ſaltem vocandus per edictum, ſeu proclama. ſecundum Alex. in l. de vnoquoq; de re iud. col. fin. & de eo, qui habet ſpem, vt puta ſubſtituto, et de vocata in inueſtitura, deficiẽte primo, quod debeat vocari, ponit Dec. conſ. 445. col. 9. verſ. & certe nullo modo. &c. vol. 3. & pro iſta deciſione facit, quod dicit. Giga. in tract. de penſionib. q. 79. pag. 2. verſ. quia reſpõdetur, quod Papa operans &c.

IVlius Cæſar Rangonus, * Commendatarius Monaſterii Sancti Stephani Bononien. locauerat pro decem & octo annis, omnia iura, & poſſeſſiones pertinentes ad dictum Monaſterium, cuidam Franciſco Toſignano. & dicta locatio, vigore gratiæ, ſiue ſupplicationis, ſi in euidentem, fuerat confirmata poſt mortem Iulii Cæſaris Cardinalis Tranenſis, qui ad dictum Monaſterium regreſſum habebat. & qui vigore eius, Monaſterium adeptus fuerat impugnabat locationem. Pro alia vero parte dicebatur, quod, ex quo locatio erat per Sedem Apoſtolicam confirmata pro Iulio, & ſucceſſoribus ſuis, quod Cardinalis tanquam ſucceſſor, tenebatur illi ſtare. Item quia locatio erat facta in euidentem vtilitatem Eccleſiæ vt præſupponebatur, erát facta in caſu permiſſo. iuxta tex. in c. 1. de reb. ecc. non alien. in 6. Ergo cum eſſet confirmata pro ſucceſſoribus, deberet quilibet ſucceſſor etiam veniens ex regreſſu ei ſtare. nam hic nihil erat ſubreptum Papæ, ſed tantum obreptũ. quia tacitũ erat, quod Cardinalis habebat regreſſum. Sed, dato quod iſtud fuiſſet expreſſum, Papa idem conceſſiſſet propter vtilitatem Eccleſiæ, quam veriſimiliter præpoſuiſſet vtilitati Cardinalis. ergo talis obreptio non debebat vitiare confirmationem. Sed iſtis non obſtantibus in vna Bononienſi, nullitatis locationis, pro Reueren. Tranenſi, contra Albertum de Tuſignano, me proponente, die 19. Ianuarij 1543. fuit tentum contrarium, vno tãtũ Auditore cõtradicente. videlicet, ꝙ Cardinalis non teneretur ſtare. quia certũ eſt
1 quod de iure communi † locatio ad longum tempus non valet. Clemen. 1. in fin de reb. eccleſ. & extat extrauagans Pauli, tota ergo virtus iſtius locationis, ſtat in confirmatione. Et cum in ea narratum non fuerit de
2 regreſſu Cardinalis, cum † mens Papæ non ſit velle tertio præiudicare, quod procedit etiam ſi agatur de præiudicio ad rem. vt not. Abb. in c. in noſtra in 3. not. de reſcrip. & Decius in c. ſuper eo de offic. deleg. ergo talis confirmatio erit tanquam ſubreptitia, nulla. maximè quod confirmatio facis operari poterat quo ad locantem, tollendo defectum ſolennitatis prouenientem de iure communi, vel in ſucceſſoribus, qui non haberent cauſam de præterito, & ſuccederent in titulo poſtea quæſito, prout non eſt veniens vigore regreſſus. vt per Caſſad. deciſ. vnic. de pact. Confirmatur iſta pars per id, quod iudicatum eſt pluries.
3 quod penſio, † ſine conſenſu habentis regreſſum, reſeruata eſt nulla, vt per Caſſa. dec. 1. de penſ. Non obſtat id quod dicebatur. quod eſſet facta in vtilitatem, & ſic in caſu permiſſo, & ideo debebat omnes ſucceſſores comprehendere. quia reſpondebatur
4 quod, ex quo certus erat is, de cuius † præiudicio agebatur, puta Cardinalis, quod de eo ſaltem mentio fieri debebat. arg. not. in c. fin. de elect. in 6. Nam licet locatio fiat regulariter in euidentem vtilitatem Eccle-
5 ſiæ, tamen † ſemper fit de conſenſu Rectoris, & ſic ius habentis. ita etiam debebat fieri de conſenſu Cardinalis regreſſum habentis, niſi diceretur, quod ſufficeret conſenſus Iulij Cæſaris, qui erat tunc temporis principalis, non autem illius, qui euentualiter ius habebat. arg. gloſ. & quod ibi dicunt Doct. in l. quod iuſſit. ff. de re iudic. Et quod dicitur de penſione reſeruata ſine conſenſu habentis regreſſum, quod ſit nulla, poſſet replicari. quia illud ideo eſt, quia penſio, fauore perſonæ reſeruatur, nimirum ſi extincta perſona extinguitur ipſa penſio. Sed hic præſupponitur, quod fauore Eccleſiæ, & in vtilitatem eius fuerit facta. Ideo licet primus Rector moriatur, manet ſemper vtilitas Eccleſiæ. Pro parte tamen reſolutionis, fuit allegatus tex. in c. nuper. de donat. inter. vir. & vxor. quem allegat Gig. quæſt. 79. & fuit allegatus Gemin. conſ. 107. in
6 fine. vbi quod debet fieri † mentio de iure in re ad rem, & in ſpe. deciſ. Neapolitana, 101. Cald. conſ. 1. & 7. de locat.

SVMMARIVM.

Quando aliquis commiſit cauſam, & obtinuit citationem, licet eam non exequatur, ſi reus veniat, poteſt procedere contra actorem per Audientiam contradictarum.

DECISIO CCCCXII.

COmmiſerat Io. Baptiſta de Baldaſſinis in vna Valentina de Pego. cauſam contra N. omneſq, alios. & obtenta citatione receſſerat, conſtitutis procuratoribus apud acta cauſæ, abſentibus, & non acceptantibus. Poſtea per aliquot annos, vigore clauſulæ generalis, omneſq; alios, venit Martinus Calahorra, & petijt ſe ad cauſam admitti. qui fuit admiſſus pro intereſſe ſuo, & monitis procuratoribus ſi vellẽt acceptare, & illis non acceptantibus, fuit decretus proceſſus per Audientiam cõtradictarum. & obtinuit ius ſuum per D. Marſicanum canonizari in tertia inſtantia. Io. Baptiſta, coram me, dixit de nullitate ſententiæ,

ſententiæ eo, quia dicebat ſe non fuiſſe citatum ad cauſam, nam licet ipſe commiſiſſet cauſam, tamen dicebat citationem per eum obtentam, cõtra nullum fuiſſe exequutam. nec de aliqua exequutione in actis apparebat. & pro parte ſua allegabat deciſ. 456. & 461. Aegidij. Ad deciſ. 17. de dol. & contum. in nouis, alias 401. reſpondebat, quod ibi erat diuerſus caſus. quia erat commiſſa cauſa contra ſpecialiter nominatum. hic autem, Martinus veniebat vigore clauſulæ generalis. Item, illa deciſio, circa finem ponebat diſtinctionem. item, illa deciſ. dicit quod debet dari abſolutoria ab obſeruatione iudicij, non autem ſuper negocio principali pronunciari. Tamẽ iſtis non obſtantib. Domini voluerunt, ſententiam eſſe bonam. & etiam iſto caſu voluerũt tenere illam deciſ. 401. per rationes de quibus in ea, maxime, quia tractabatur de ſaluanda ſententia. cum aliqui dicerent, quod ſi fuiſſet ante ſententiam in iſto caſu, cum ageretur contra vocatum vigore clauſulæ generalis, forſan aliter dixiſſent. Ad deciſionẽ Aegidij dicebatur, ꝙ illę ſine iure loquuntur. & quod ſtylus Rotæ inualuerat in contrarium, ſeruando deciſ 401. Et ita fuit reſolutum, coram me in d. Valentina de Pego 24. Ianuarij 1543.

SVMMARIVM.

Procurator ad defendendum, non poteſt committere cauſam ſuper moleſtationibus.

1 *Committens cauſam ſuper iactationibus, an dicatur defendere.*
2 *Defendere in iudicio quis proprie dicatur.*
3 *Remedium l. diffamari, quis intentare non poſſit.*

DECISIO CCCCXIII.

IN vna Salernitana Rectoriæ, fuit reſolutum coram me, die 24. Ianuarij 1543. quod procurator habens mandatum ad defendendum, non haberet mãdatum ad committendum cauſam ſuper moleſtationibus. per gloſ. in c. conſtitutis. de procurat. & videtur text. in cap. accedens eod. titul. Non
1 obſtat quod ille, qui † committit ſuper iactationibus dicatur quodãmodo defendere. ad gloſ. in l. diffamari. C. de ingen. & man. quia dicebatur, quod cum verba proprie in mandatis ſint intelligenda, quod proprie di
2 citur † defendere ille, qui prouocatus venit ad iudicium. ad Paul. de Caſtr. in l. de Pupillo. §. qui remiſſionem. ff. de nou. oper. nunc. & idem Paul. de Caſtr. in l. libertus
3 patrono. ff. de in iuſ. vocan. vbi dicit † quod ille qui non poteſt agere, non poteſt intentare remedium l. diffamari.

SVMMARIVM.

Expreſſio, quod eſſet nominatus à conclauiſta, cum non eſſet, reddit gratiam ſubreptitiam.

1 *Gratia an ſit ſubreptitia dato, quod narratiua non mouiſſet Principem ad facilius concedendum.*

DECISIO CCCCXIV.

IN vna Calciatenſi dimidiæ portionis, in vltima audientia ante carniſpriuium, fuit reſolutum, quod licet Io. de Vergara, propter clauſulam, motuproprio, non teneretur probare ſe familiarem; tamen quia expreſſerat ſe nominatum à conclauiſta, cũ non eſſet tempore datæ, quod gratia eſſet
1 ſubreptitia. † dato quod illa narratiua non mouiſſet Principem ad facilius concedendum ſecundum Innoc. in cap. ſuper litteris. de reſcript.

SVMMARIVM.

Expectans poteſt duo in eadem Diœceſi acceptare, Ordinario non contradicente etiam in præiudicium expectantium.

DECISIO CCCCXV.

FVit tentum in vna Vrgellenſi canonicatus, & præbendę, die 29. Ianuarij 1543. quod D. Bernardinus de la Cruce, vigore expectatiuę ad tres collationes, & tria beneficia, potuerit acceptare duo beneficia in Diœceſi Vrgellenſi, Ordinario non contradicente, in qua erant expectatiuæ, & in præiudicium expectantium. & ſic quod deciſ. Caſſador. 1. & 2. de conceſſ. præbend. ampliaretur, quod dato, quod in illa Diœceſi eſſent expectatiuæ, & tractaretur de præiudicio expectantium, nam dicebatur quod illud præiudicium non erat conſiderabile. nam principaliter Papa intendebat, dando expectatiuam, grauare Ordinarium. ſi ergo Ordinarius non contradicit, poterit expectans acceptare duo, dato quod in hoc prę iudicetur expectanti. cum iſtud præiudiciũ penes Papam tempore conceſſionis non ſit in conſideratione, ſed tantum præiudicium Ordinarii, quod tollitur per non contradictionem. & illud præiudicium eſt dilatiuũ, non autem peremptorium, quod non eſt in cõſideratione iuxt. deciſ. 144. in nouis, * licet de more. Non obſtat quod Ordinarius, * Alias 17. de præben.
ſtante expectatiua alterius, non poſſet contradi-

tradicere, conferendo alteri, propter decretum in expectatiua appoſitum. quia reſpondebatur, quod expreſſe poterat contradicere, dicendo quod gratia erat conſumpta. & quod ipſe non poterat ſecundum acceptare, ſed ad alterum ſpectabat. quod cũ non fecerit, ſibi præiudicauit. & præiudicium expectantis non eſt in cõſideratione, ex quo aliud acceptare poterit. Et iſta reſolutio fuit facta, coram D. Mareſcoto.

S V M M A R I V M.

Statutum prohibens donationem, non prohibet donationem remuneratoriam.

DECISIO CCCCXVI.

FVit reſolutum, coram D. Aquenſi, die 29. Ianuarij 1543. quod ſtatutum prohibens donationem non videatur prohibere donationem remuneratoriam. prout patet in multis partibus iuris. Nã licet inter maritum & vxorem, ſit prohibita donatio, non tamen remuneratoria. Item, in donatione inter patrem & filium, & tamen remuneratoria non prohibetur. ita erat dicendum in ſtatuto Vrbeuetano. vt licet prohibeat donationem, non tamen intelligitur prohibere eam, quæ remuneratoria eſt.

S V M M A R I V M.

Teſtes examinati, prætermiſſis interrogatorijs, non ſunt nulliter examinati, ſed ſunt repetendi.

DECISIO CCCCXVII.

FVit tentum in vna Burgenſi matrimonij, quod teſtes examinati * prætermiſſis interrogatorijs, per hoc nõ eſſent nulliter examinati, ſed quod eſſent repetendi, & interim cauſa non expediretur. per ea, quæ dicit Alexan. conſ. 172. colum. penult. vol. 2. & conſ. 41. col. penult. vol. 4. & Dec. in c. licet cauſam. in octauo not. de probat.

* Vide Barbat cõſil. 3. illud referam, col. 8. verſic. quod autem teſtes, &c. vol. 3.

S V M M A R I V M.

Reſignatio vbi fit in fauorem certæ perſonæ, ſufficit quod intimatio reuocationis fiat in partibus principali.

DECISIO CCCCXVIII.

VIgeſimanona Ianuarij 1543. fuit reſolutum in vna Burgenſi Cappellaniæ, coram D. Sarnenſi quod in reſignatione facta in fauorem certę perſonæ, ſufficiebat quod reuocatio eſſet intimata in partibus principali, ſicut dicimus in permutatione. ſecũdum Felin. in c. ex parte Decani. colum. 8. verſ. limita primo. & c. de reſcript. & ibidem quæ ponit Felin. in verſ. ex hoc inferri poteſt, & c. faciunt pro iſta deciſ. facit gloſ. in clem. 1. * de renunc. in verbo facienda.

* Text. in Clem. 1. de renunc. non obſtat dum conſiderat quod intimatio debet fieri procuratori vel ſuperiori, quia cum illo tempore Clem. non fierent reſignationes in fauorem certarum perſonarũ, ſed ſimpliciter, ideo text. cõſiderauit intimationem faciendam procuratori, vel ſuperiori. cum autem inualuerint hodie iſtæ reſignationes in fauorem certarum perſonarum, dicendum eſt, quod in tali reſignatione militet illa ratio, quæ militat in permutatione. & ita tenet Io. de Selua in tract. de beneficio in 3. par. q. 16. col. 3. in fin. & Philip. Prob. in addit. ad Io. Monach. ſuper rubr. de renũc. col. fin. de renunc. lib. 6. Idem fuit reſolutũ in vna Salamantina Abbatiæ S. Saturnini, coram D. Mohedano, die 12. Nouembris 1543.

S V M M A R I V M.

Citatio vigore commiſſionis reſtitutoriæ cum clauſula, parito iudicato, &c. ante paritionem non inducit litis pendentiam.

1 *Iuriſdictio data ſub conditione, an acquiratur ea non purificata.*

DECISIO CCCCXIX.

FVit reſolutum, coram me, in vna Hiſpalenſi dimidiæ portionis, pro Franciſco Vanegas, contra Alphonſum de Agnaya, 5. Maij 1542. quod commiſſio cauſæ reſtitutionis in integrum, cum clauſula, parito iudicato, quod licet vigore illius commiſſionis, pars eſſet citata ad dicendum contra; tamen quod ante paritionem non eſſet per illam citationem, inducta litis pendentia, quia reſcriptum erat conditionale. l. à teſtatore, ff. de condict. & demonſt. Et iu-
1 riſdictio ſub conditione † data, non acquiritur, niſi purificata conditione. Socin. conſil. 99. col. 7. vol. 3. ſeu 4.

S V M M A R I V M.

Prouiſio cum clauſula dummodo accedat conſenſus medietatis patronorum non eſt conditionalis.

1 *Clauſula, & quatenus de iurepatronatus cum derogatione quid importet.*
2 *Modalis vel conditionalis, in dubio, an cenſeatur diſpoſitio.*
3 *Collatio, an fiat ſub conditione.*
4 *Dictio, dummodo, quando adijcitur actui imperfecto, an dicat conditionem.*

DECI-

DECISIO CCCCXX.

FVit reſolutum in vna Mediolanenſi ca-
nonicatus, coram D. Io. Paulo, die 12.
Februarij 1543. quod prouiſio Apoſtolica
de beneficio patronato, cum clauſula, &
1 quatenus † de iure patronatus, cum dero-
gatione pro dimidia. &c. quę verba ſuppli-
cationis in litteris reſoluuntur, dummodo
conſenſus medictatis patronorum acce-
dat. &c. noo eſſet conditionalis, ſed potius
2 modalis. qoia † quælibet diſpoſitio potins
cenſetur modalis, quam conditionalis. iux.
not. per Alex. & Iaſ. in l. cum mota. C. de
3 tranſact. & quia † collatio, ſicut electio, noo
ſolet fieri ſub conditione. c. 2. de elect. in 6.
Non obſtat quod illa dictio, dummodo, quã
4 dõ † adijcitur actui imperfecto, dicir con-
ditionem non modum. vt per Peruſin. in c.
non poteſt. §. illud. col. 2. in fin. verſ. in
ea. glo. &c. de pręben. in 6. & Alex. in l. 1.
ff. ad l. Falcid. quia dicebatur, quod proui-
ſio Papæ, erat pura & perfecta. & illa ver-
ba, dummodo, ponebantur in parte deroga-
tina ad validiratem prouiſionis. non autẽ
ponebãtnr, vt collatio conditionalis efficeretur.
Quod patebat ex verbis ſupplicationis, dum dicunt, & quatenus de iure patronatus. &c.

SVMMARIVM.

Teſtamentum in terris Eccleſię conditum, in quo non interuenit Parochianus, vel Rector, eſt nullum. Et an ſit nullum, quando eſt conditum inter liberos, corã duobus teſtibus inæqualiter inſtitutos.

DECIBIO CCCCXXI.

IN vna Senenſi hæreditatis, coram D. Thoma de Thanis fuit reſolutum, die 16. Februarij 1543. quod licet teſtamentum factum in terris Eccleſiæ eſſet nullum, quia non interuenerat Parochianus, vel Cõfeſſor, ſed tantum tres teſtes. per tex. in c. cum eſſes. de reſtam. tamen quia eramus inter liberos, eſſet validum. Et licet diceretur. quod vbi ſunt inæqualiter inſtituti, maxime vbi eſt magna inæqualitas, teſtamẽtum noo valeret. per auctoritates quas allegat. Io. Ant. Alex. conſ. 6. tamen illud procedebãt, vbi nulla rationabilis cauſa aſſignari poterat illius inæqualitatis, & quare illa inæqualitas tolelari poterat. prout dicebatur in illo caſu, quia fœminę erant per ſtatutum excluſæ. Item, ratione cooſeruandæ agnationis. nimirum ſi inter maſculos & fœminas, erat inducta per teſtatorem inæqualitas, & nulla erat præſumptio propter hoc falſitatis. Item, inæqualitas inter maſculos etiam, erat rationabilis reſpectu primogenituræ. & quia agebatur de fortilitijs, & iuriſdictione, quorum natura eſt, vt penes vnum maneant.

* *SVMMARIVM.*

Gratia quæ ſit generalis. & quando vna de alia debet facere mentionem.

DECISIO CCCCXXII.

EAdem die, in vna Hiſpalcoſi Archidiaconatus de Carmona, coram D. Maceratenſi, fuit reſolutum, quod gratia eſſet * generalis ex quo habebat clauſulam acceptan. per deciſ. 3. Caſſad. de præben. etiam qnod eſſet alternatina ad primum vocaturum, vel quod duceret acceptan. quia alternatiua erat incerta. & ideo, cum gratia eſſet generalis, de ea * ſecunda gratia ſpecialis de vacanti, noo debebat facere mentionem, quia maior poteſtas erat in Papa, per c. dudum. de præb. & deciſ. 244. alias 17. de præben. licet de more. in ooois. Secus fnit dictũ ſi prima gratia fuiſſet ſpecialis. quia in ſecunda ſpeciali, de prima debebat fieri mentio.

* Quæ dicatur gratia generalis, vel ſpecialis, facit glo. in c. 1. in ver. certam. de conceſſio. præben. in 6. cum ſequent. gloſ. & ad propoſitum, vide ſup deciſ. 254. Aduerte, quod ſiue gratia ſit generalis, ſiue ſpecialis videtur ꝙ ſequens gratia de vacanti, ſaltem per clauſulas derogatorias, de præcedenti, debeat facere mentionem. vt per Caſſad. deciſ 5. de conceſſ. præben. vide tamẽ Caſſad. deciſ. 2. de decret. in reſeruatione. vbi diſtiguit; & vide Staphil. in tract. de liter. grat. fol. 32. pag. 1. verſ. idem dicn. &c. & fol. 33. pag. 2. verſ idem dico & ibi etiam ponit, quando dicatur generalis gratia.

* An ſecunda gratia debeat facere mentionem de prima, Staphil. in tract. de litter. grat. &c. fol. 38. pag. 1. verſ quinta forma. &c. cum ſeq. pag. & fol. 64. pag 1. verſ. quod ego intelligo. &c. per tot. illam col. vſ. omnino & fol. eod. 64. pag. 2. verſ. ex hoc infero vnum. &c. ponit quæ dicatur gratia generalis, vel ſpecialis. & fol. 194. pag. 1. in princip. verſ. vtrum autem ſtante. &c.

SVMMARIVM.

Vigore gratiæ, ſi neutri, non poteſt capi poſſeſſio antequam per iudicem admittatur.

1 *Subrogatio an inducatur ex gratia, ſi neutri, & quando. & num. 2.*

3 *Supplicationis vigore, an quis poſsit capere poſſeſsionem beneficij.*

DECISIO CCCCXXIII.

IN vna Calaguritana, coram D. Fabio, fuit reſolutum die 16. Februarij 1543. quod vigore gratiæ ſi neotri, non ſolum cum ſupplicatione, ſed nec etiam cum litteris, Martious Ximenez poterat capere poſſeſſionẽ. quia talis gratia, dirigitur Auditori, in euentũ in quem conſtet. &c. Ergo ante illum euẽtũ, & ſine iudice, Martinus

Q non

* Clauſula, & quod litteræ in forma gratioſæ ſubrogationis . &c. ante expeditionem, an det ſubrogationem.

Die 23. Febr. 1543. cauſa iterum poſita, fuit reſolutum, quod immo per illam clauſulã, & quod litteræ in forma ſubrogationis expediri poſſint. &c. ante expeditionẽ litterarum, per ſolam ſupplicationem, daretur ſubrogatio. quia ſi litteræ poſſunt expediri, ergo vigore gratiæ præexiſtentis. quæ gratia ex ſupplicatione oritur, & ideo dictum, quod intrans poſſeſſionem vigore ſupplicationis huiuſmodi non diceretur intruſus.

* Vigore ſupplicationis poteſt capi poſſeſſio.

non poterat poſſeſſionem capere, &
ſic attentabat. Iterum maior pars
inclinauit, quod vigore illorum ver
borum in dicta gratia ſi neutri, &
ꝙ litteræ in forma * gratioſæ ſub-
rogationis expediri poſſint, etiam
1 non † induceretur ſubrogatio an-
tequam litteræ eſſent expeditæ. quia
illa verba dant poteſtatem expediẽ-
2 di litteras. & ideo ante † expeditio
nem, non eſſet data ſubrogatio. Item
in eadem fuit dictũ, quod * vigore
3 ſupplicationis † præterquam in con
ſiſtorialibus, poteſt quis poſſeſſionẽ
capere. vt per Sarnen. in Regula de
non iudicando iuxta formam ſup-
plicationis in 5. quæſt.

S V M M A R I V M.

Poſſeſſio ciuiliſſima quæ eſt ficta, an vigore decreti tranſmittatur.

1 *Decretum de continuanda poſſeſſione in hæredem, de quo hærede intelligatur, & n. 2.*
3 *Hæreditas iacens, an dicatur poſſidere.*
4 *Decretum exorbitans, & correctorium, an ſit extendendum ad caſum fictum.*
5 *Diſpoſitum in caſu vero, quando habeat locum in caſu ficto.*

DECISIO CCCCXXIV.

DEceſſit Polydorus de Palauicinis, reli
cto Io. Franciſco filio infante. Tutores
infantis adiuerunt hæreditatem patris dicẽ
do inueniſſe in bonis Polydori, ius petendi
talia bona, non tamen fuit apprehenſa poſ-
ſeſſio bonorum. Poſtea deceſſit Io. Franci-
ſcus. cui ſucceſſit Michaeel Boraſchus, auus
maternus. Dubitaui ego die 19. Februarii
1543. in vna Parmenſi bonorum, tamquam
ſubrogatus Veralli, pro Michaele Caſalio,
contra Dominam Liuiam, An, attento quod
hęreditas Polydori, fuit adita per Io. Fran-
ciſcum mediante perſona tutoris, an poſſeſ-
ſio bonorũ de quibus agebatur, vigore de-
creti fuerit continuata in Boraſchum. Pro
parte Liuiæ dicebatur, quod, aut quærebatur
tur de poſſeſſione Polydori, & dicebatur, ꝙ
ex quo hæreditas fuerat adita per Io. Fran-
ciſcum, quod vigore decreti in ipſum fuerat
continuata. & ideo ad Boraſchum illa poſ-
ſeſſio non erat tranſmiſſibilis, effectu decre
ti, in Io. Franciſco iam conſumato. cum de-
1 cretum intelligatur † de primo hærede iam
conſumato effectu in ipſo, vt per Alex. con-
ſil. 37. col. 2. vol. 1. Et quo ad iſtam poſſeſſio
nem, ambo informantes concordabant. Aut
quærebatur de poſſeſſione Io. Frãciſci, trãſ-
meſſibili vigore decreti in Boraſchum, & di
cebatur duplici ratione, quod non poterat
dici. Primo, quia cõcurrerent duæ fictiones.
prima, quod poſſeſſio ficte tranſmitteretur.
ſecunda, quod per actum fictũ puta per de-
2 cretum, † quod eſſe non poteſt, per ea quæ
dicit Bal. in rub. de cauſ. poſſeſſ. & propriet.
col. penult. dum dicit, quod poſſeſſio ciui-
liſſima per conſtitutum non tranſit, quia
concurrerent duæ fictiones. Sed ad iſtud re-
ſpondebatur, quod iſtud inconueniens, per
decretum ceſſabat. nã primo poſſeſſio tranſ-
mittebatur in hæreditatem iacentem, quæ
3 non habet corpus, nec animum, † & ideo
nõ dicitur poſſidere. l. 1. §. Scęuola. ff. ſi quis
teſt. lib. eſſe iuſ. fuer. & tamen ab hæredita-
te tranſibat in hæredem, & ſic duæ fictiones
concurrebant, quia poſſeſſio ficta exiſtens in
hæreditate, & per decretum, & tamen ob-
ſtante iſta duplici fictione, decretum diſpo-
nebat, quod cõtinuaretur. Ergo illa duplex
fictio non erat in aliqua conſideratione. &
ſic per iſtam reſponſionem tollitur prima ra
tio. Secunda ratio erat, quia decretum erat
4 exorbitans, † & correctorium iuris cõmu-
nis. ergo non erat extendendum ad caſum
fictum. vt per Alex. conſ. 40. col. 3. in 3. vol.
& 82. vol. 2. & 37. col. 2. vol. 1. Curt. Iun.
conſ. 108. num. 27. & 110. n. 18. Sed fuit re-
5 ſponſum, ꝙ vbi caſus fictus, & verus † æqui
parantur, quod ad omnem effectum, tunc in
materia etiam exorbitanti, diſpoſitum in ca
ſu vero, habet locum in ficto. cap. ad audien
tiam. de cler. non reſid. Roman. in l. 1. §. de
illo. ff. ad Trebell. Bal. in l. omnes populi. co-
lum. pen. verſ. ſed pone quod ſtatuto caue-
tur. &c. ff. de iuſt & iur. Cum ergo per ſta-
tutum poſſeſſio in hæredẽ transferatur quo-
ad omnem effectum etiam quod aliqualiter
apprehenſa non fuerit, & vnus effectus poſ-
ſeſſionis tranſlatæ eſt, quod ad alium trãſ-
feratur, ergo & pro iſta parte, quod poſſeſ-
ſio ciuiliſſima continuata in Io. Franciſcum
per mortem eius, quod etiam fuerit conti-
nuata in Boraſchum, fuit reſolutũ. Pro qua
ratione facit, quia ratio aſſignata in proœ-
mio decreti, vt malitiis obuietur, habet
etiam locum in caſu iſto.

S V M M A R I V M.

Legitimatio tenet, dato quod non probetur certa mater legitimati.

1 *Expoſiti, an æquiparentur vulgo quæſitis.*
2 *Legitimari an poſſint vulgo quæſiti.*

DECI-

Digitized by Google

DECISIO CCCCXXV.

FVit reſolutum in vna Parmenſi legitimationis, coram me die 19. Februarij 1543. quod legitimatio Gradatij, teneret etiam quod non probaretur certa mater legitimati. ſed quod ſufficiebat quod pater agnouiſſet eum, vt filium, ex quo, tantum de præiudicio eius agebatur. per doctrinam Bart. in l. quod Senatus. §. item per contrarium. ff. de liber. agnoſcen. & late per Iaſ. conſ. 106. vol. 1. Non obſtat quod Gradatius fuiſſet expoſitus, & expoſiti † æquiparentur
1 vulgo quæſitis. vt per Bart. in l. 1. in
2 fine. ff. ad municip. & † vulgo quæſiti legitimari non poſſunt, quia eſt verum, niſi talis vulgo quæſitus, eſſet à patre agnitus. vt per Bal. in l. ſi qua illuſtris. circa finem. C. ad Orfician.

SVMMARIVM.

Regula moderans indulta Cardinalium ſuper nominatione facienda, quomodo intellecta.

DECISIO CCCCXXVI.

DVbitauit D. Mohedanus 2. Martij 1543 An Cardinalis Ariminenſis, qui præerat Eccleſiæ Ariminenſi, & præpoſituræ quæ dignitas eſt in Collegiata Eccleſia Tongrenſi, habentis prouiſionem beneficiorum, & etiam habebat reſeruatam collationem beneficiorum vnius monaſterij, licet illud reſignaſſet; ſubiiceretur regulæ moderatiuæ indultorum, ſuper nominatione facienda. videlicet, quod deberent nominare vnam Eccleſiam, & vnum Monaſterium, alias carerent collatione omnium. Et dicta die fuit reſolutum, quod Cardinalis ſubijceretur. quia mens Papæ propter expectantes, erat moderari pluralitatem facultatis conferendi. Vnde, licet Cardinalis haberet tantum Eccleſiam Ariminenſem: & præpoſitura nō eſſet Eccleſia: tamen ratione eius, compete bat facultas cōferendi. Item, licet reſignaſſet monaſterium, tamen reſeruauerat ſibi collationem beneficiorum, ratione monaſterij. Vnde, vt iſta pluralitas euitaretur, debebat nominare. Et pro iſta reſolutione, multum ponderabantur verba circa principium Regulæ, quæ dicunt. ratione Eccleſiarum monaſteriorum, ac aliorum beneficiorum.

SVMMARIVM.

Minori, ad beneficium reſignatum, ſi ex hoc læditur, data reſtitutio.

1 *Beneficium quodlibet de iure communi, an requirat reſidentiam.*

DECISIO CCCCXXVII.

QVinta Martij 1543. fuit reſolutum in vna Ciuitatenſi Cappellaniæ maioris, quod minori qui reſignauerat beneficium pro octo ducatis in penſione, quod beneficium, reſidendo & intereſſendo, erat valoris ducatorum octuaginta, licet in abſentia nullos fructus haberet, tamen pro recompenſa dabantur ducat. quinquaginta, daretur reſtitutio tamquam læſo. per not. in c. ex parte. de reſtit. ſpoliat. & in l. ait Prætor. in princ. ff. de minor. Non obſtat quod nullos haberet fructus, niſi intereſſendo, & intereſſentia dicatur onus. quia
1 dicebatur, quod de iure communi † quodlibet beneficium requirit intereſſentiam. cap. fin. de cler. non reſid. & cap. fin. de reſcrip. in 6. Et nihilominus DD. paſſim dicunt, quod datur reſtitutio, & illud onus non conſideratur. quia ſi onus intereſſentiæ, conſideraretur, ad nullum beneficium daretur reſtitutio.

SVMMARIVM.

Reſignatio correſpectiua quo caſu non tenuerit.

DECISIO CCCCXXVIII.

IN vna Gebennenſi Serrauallis, inter Guidonem Palliellum, & Claudium Charanonai 5. Martii 1543. Fuit reſolutum, quod ceſſio Guidonis non valeret, ex quo fuerat facta intuitu penſionis, & acceſſus in fauorem Flaminij. qui acceſſus non poterat habere locum, tum propter minorem ætatem, tum propter regulam de Idiomate. Et ideo cum ceſſio eſſet conditionalis, & correſpectiua, non valeret. per doctrinam Abbat. in c. cum pridem. de pact. Paul. de Caſt. in l. eum qui. ff. de inoffic. teſt. Et licet aliqui vellent eum excuſare à minori ætate, tamen dicebatur quod dictum Abbatis in c. cum dilecti. de empt. & vendit. num. 8. obſtabat. ex eo quia contractus erat prohibitus, & non dependebat à volumtate partium contractum ratificare. Et omnes Domini dicebant, quod attenta regula de Idiomate, non poſſet Claudius excuſari. ex quo ſciebat Flaminium Romanum. & parochialis erat in Sabaudia.

SVMMARIVM.

Regula de conſenſu præſtando in mutatione collationis, & extenſione, quomodo intellecta.

DECISIO CCCCXXIX.

Hieronymus Dominicus habebat gratiam expectatiuam in Maioricenſi, & Ilerdenſi, cum creatione in canonicum in Valentina. poſtea caſſata, illa creatione in canonicum in Valentina, petijt ad largã ad vnum beneficium in eadem Valentina. Dubitaui ego die 9. Martii 1543. An iſta vltima gratia, ſubiiceretur Regulę Clementis qua cauebatur, quod vbi fiebat mutatio collationis, debebat exprimi in ſupplicatione collatio, & conſenſus caſſationis primæ gratiæ, præſtari in Cancellaria, ſeu Camera, alias quod litteræ expediri non poſſint. & idem in extẽſionibus collationũ quoad expreſſionem collationis. Et eadem die, fuit reſolutum quod eſſet mutatio collationis, & non extenſio. quia extenſio dicitur, quando retentis collationibus de quibus in prima, extendebatur gratia ad aliam collationem, hic autem gratia creationis nõ retinebatur, ſed caſſabatur, & dabatur ad largã, & ideo dicebatur mutatio. Item quia militabat ratio regulæ, videlicet, ne ſit in poteſtate gratiati vti gratia mutata, & mutante, quæ etiã in iſto caſu militaret. & ideo fuit dictũ, ꝙ regula Clementis, in iſto caſu locum haberet, ex quo eramus in mutatione. Sed Domini inclinabãt, ex quo in Bulla dicebatur, primam gratiam caſſantes id te volente, & expreſſe conſentiente, quod præſumebatur conſenſus interueniſſe. ita quod expeditores non expediuiſſent, niſi conſenſus legitime præſtitus fuiſſet.

SVMMARIVM.

Contractus correſpectiuus, quo caſu non iudicatus ſimoniacus.

1 *Correſpectiuitas quid operetur, & num. 4.*
2 *Delictum, in dubio non præſumitur.*
Delictum opponens, debet clare probare.
3 *Iuramentum, quod dolus non interuenit, quid operetur,*

DECISIO CCCCXXX.

Franciſcus de Ayada, vna die dedit mandatum ad conſentiendum, vt Gyneſius de Quintanauilla, deputaretur ſibi coadintor in canonicatu, & præbenda quos poſſidebat, & eadem die arrendauit fructus dictorum canonicatus, & præbendæ, eidem Gyneſio precio 300. ducatorum, coram eiſdem Notario, & teſtibus. Dubitaui ego die 9. Martii 1543. An mandatũ datũ ad conſentiendũ coadiutoriæ, cenſeretur ſimoniacum. Et pro parte affirmatiua, dicebatur ꝙ
1 ſic, propter † correſpectiuitatem, per ea quę dicit Bart. in l. ſi venteri. §. fin. ff. de priuil. credit. & not. late per Felyn. in c. paſtoralis. de reſcript. Et licet diceretur, quod in dubio non præſumeretur delictum, tamen in iſto caſu dicebatur, quod alia præſumptio capi non poterat, propter contradictionẽ, eo quia in mandato, Franciſcus dicebat, ꝙ quia infirmus deſeruire non poterat; ideo conſtituit procuratorem ad conſentiendum in coadiutorem, & tamen in inſtrumento arrendationis dicebatur, quod promittebat deſeruire canonicatui, vt quilibet canonicus, qui magis canonicatui deſeruiret. Fuit
2 tamen cõtrarium reſolutum, tum quia † in dubio, non præſumitur delictum, tum quia opponens delictum debet clare probare, tũ
3 quia erat preſtitum iuramentum † quod nõ interuenerat dolus, &c. tum quia non erat veriſimile, quod dediſſet trecentum ſeuta, & voluiſſet ſtare ſimplici mandato, quod poterat ad libitum reuocari, tum quia trecentum non poterant referri ad mandatum, ſed
4 ad cauſam arrendationis, tum quia † dicebatur, ꝙ præſumptio Bartoli, de qua in l. ſi venteri. §. fin. ff. de priuileg. credit. non habebat locum in crimine ſimoniæ, vt per Cardinalem, & Io. de Anania, in cap. tua nos. de ſimon.

SVMMARIVM.

Per aſſequutionem portionis, non vacat canonicatus primo adeptus.

1 *Beneficia incompatibilia inter ſe, quæ.*
2 *Vacationis pœna propter aſſequutionem alterius beneficij, an extendenda.*
3 *Beneficium primum, quando non vacet propter aſſequutionem alterius, ſed debeat præfigi terminus.*
4 *Præbenda, in quibus beneficijs detur vel non.*

DECISIO CCCCXXXI.

Licet portionarius, ſeu dimidius in Eccleſia Cartaginienſi, habeat vocem in Capitulo, præterquam in electionibus, & prouiſionibus, & teneatur reſidere ſi vult lucrari fructus, & alia poſſit, & teneatur, prout in conſtitutionibus Eccleſiæ; & etiam teſtes dicerent, quod reputabantur portio, & canonicatus incompatibiles; tamẽ, die 14. Martij 1543. In vna Cartaginienſi canonicatus, & præbendæ, me proponente, tres Domini ex quatuor, tenebant, quod per

per * aſſequutionem portionis, nō inducceretur vacatio canonicatus.
1 quia in duobus curatis, † & duabus dignitatibus, hoc deciſum erat per decretalem, de multa. & per extrauagantem, execrabilis. Item, in duobus canonicatibus, & duabus præbendis. per tex. in c. litteras. de præben. & in Clem. fin. de præben. Item. in canonicatu, & dignitate. & in dignitate, & officio per tex. in c. 1. de conſuet. in 6. Sed in Canonicatu, & beneficio ſimplici, hoc non reperitur ex-
2 preſſum. & ideo pęna † vacationis non debet extendi. videlicet, quod per aſſequutionem portionis, debeat vacare canonicatus. Et fuit dictum, ꝙ pro iſta parte erat conſ.
3 Card. 3. & quod † ſaltem debebat præfigi terminus. prout dicit Abb. in c. referente. de præben. Non obſtat, quod iſto caſu militabat ratio Clem. fin. de præben. quia reſpondebatur, ꝙ in portione non erat propriè
4 danda † præbenda. ſed tantum in dignitatibus, vel canonicatibus dabatur præbenda. & quod illud ꝙ habebat portionarius, dicebatur pars fructuum, & licet portionarius teneretur ad reſidentiam, illud erat cauſatiuè, ſi non volebat fructus perdere.

* Sexta Apr. 1543. Cauſa iterum poſita fuit facta reſolutio, pro iſta parte. pro qua facit quod dicit Abb. in c. litteras, in 3. notab. de conceſſ. præb. & ꝙ dicit Stapħil. in tract. de litter. grat. &c. fol. 49. pag. 1. verſ. ſecus dico. &c. & fol. 71. pag. 2. verſ. ſecundo debet intelligi.

SVMMARIVM.

Reſignatio facta de beneficio in Eccleſia S. Ioannis, capit beneficium, in parochialibus Eccleſijs, S. Ioannis & Mariæ inuicem vnitis.

1 *Vnio quot modis fiat. & num. 3.*
2 *Titulus beneficij an indiuiſibilis.*
4 *Demonſtratio falſa, an obſtet, quando conſtat de corpore beneficij.*

DECISIO CCCCXXXII.

IN vna Abulenſi de Fuentell Soll, die 14. Martij 1543. fuit reſolutum, quod Bartholomæus Gallego, cui fuerat reſignatum per eius patruum, beneficium in Eccleſia S. Ioannis de Fuentell Soll, poterat capere beneficium * in parochialibus Eccleſijs inuicem vnitis, S. Ioannis, & S. Mariæ Magdalenę, Oppidi de Fuētell Soll. & quod iſtud non eſſet ſituationem mutare, quia tunc non potuiſſet, ex quo erant caſſata illa verba in ſupplicatione, ſituationum. &c. Et
1 ratio fuit, quia cum vnio † fiat tribus modis, vt per gloſ. in c. 1. ne ſed. vacan. & 16. q. 1. c & temporis. & iſta vnio diceretur eſſe facta, ſecundo modo ſcilicet de Eccleſiis inuicem vnitis, & cum titulus bene-
2 ficii † ſit indiuiſibilis, itaut nec ſimul in duobus locis, nec diuiſim ſtare poſſit, vt in d. c. 1. & in c. maioribus. de præben. ſi beneficium erat in Eccleſia S. Ioannis & Mariæ Magdalenæ, dicendum erat, quod illud erat communicatiue. id eſt, quod beneficia
3 vnius † Eccleſiæ, cenſebātur eſſe & alterius. & ideo, ex quo expreſſerat vnam ex Eccleſiis, poterat etiam capere in alia inuicē vnita. maxime quia expreſſerat, ꝙ erat principale à denominatione. quia ſemper dicebatur, à Priori S. Ioannis & Mariæ Mag-
4 dalenæ. Item, quia conſtabat † de corpore. vnde falſa demoſtratio nō debebat vitiare.

* Facit decis. Caſſad. 12. de prebend. præſertim pag. 2. ver. Idem Io. Andr.

SVMMARIVM.

Menſis, de quo in regula reſeruatoria octo menſium, habet locum in nouis prouiſionibus.

DECISIO CCCCXXXIII.

QVod menſis, de quo in regula reſeruatoria octo menſium, * ſit exprimendus in nouis prouiſionibus, atteſtatur D. Sarnenſis fuiſſe aliàs reſolutū. in regula de annali. quæſt. 18. col. pen. & ita illā deciſ. fuimus ſequuti in vna Conchenſi canonicatus, & præbendæ Magiſtraliū, pro Alphonſo Villanoua, contra Didacum Perez. & rationes poterunt videri in informationibus. & inter alias dicebatur, quod in regula dicitur, non ſolum de ſupplicationibus, ſed etiam conceſſionibus gratiarum. & noua prouiſio eſt conceſſio. Reſolutio fuit facta coram D. Proſpero.

* Vide quę dixi in 3. lib. annot. meorum deciſ. 165.

SVMMARIVM.

Reſeruatio ex familiaritate Papæ non venit ex clauſulis generalibus.

DECISIO CCCCXXXIV.

CLauſulæ generales, * & quamcumq; generalem reſeruationem importantes, & etiam ſi in corpore iuris clauſa reſultet, licet de ſtricto iure capiant reſeruationem reſultantem ex familiaritate Papæ. nam ſi capit reſeruationem, de qua in c. 2. de preben. in 6. comprehendit etiam reſeruationem ex familiaritate Papæ. Tamen fuit dictum, die 16. Martii 1543. in vna Valentina de Torrent coram D. Ioanne Paulo, quod propter reuerentiam Papæ, nec Cancellaria, nec Camera dabit per tales clauſulas, reſeruationem prouenientem ex familiaritate Papæ abſq; eius ſcitu.

* Et in ead. fuit dictum, quod procedit etiam, quod in prouiſione dicatur, præterquam per obitum apud Sedem, quod in alijs videbatur firmari regula, vt omnis alia vacatio veniret præter exceptuatam. l. nam quod liquide, de pen. legat. Reſolutum tamē fuit contrarium. nam nunquam veniet reſeruatio ex familiaritate, niſi ſpecialiter dicatur, cum extentio non augeat nec faciat quod regula extendatur ad ea quæ alias, non facta exceptione ſub regula non venirent. l. generali §. vxori, & ibi Bart. de vſufruct. legat, & extenditur etiam exceptio ad caſus ſimiles. l. ob æs. C. de præd. minor.

SVM-

SVMMARIVM.

Solutio poſt moram, an debeat fieri in Curia, an in partibus.

1 *Solutio, quando debet fieri reſpectu fructuum, vbi fiat.*
2 *Mora an mutet cauſam obligationis.*
3 *Soluere an quis teneatur, vbi & tenetur reſpondere.*

DECISIO CCCCXXXV.

CApitulum Aſtoricenſe promiſerat Didaco de Meneſas venienti ad Curiam, durante eius abſentia, dare ſibi fructus, ſuę præbendæ, & poſtea non ſeruauit promiſſionem. propter quod Capitulũ fuit monitum ab Auditore Cameræ, & fuit cõdemnatũ per tres ſentẽtias. Petebat Didacus ſolutionẽ fructuũ in Curia, eo quia fuerat in mora ſaltem poſt primam ſententiam. Item, pro iſta parte allegabatur Io. Fab. in §. præterea. col. 3. verſ. in perſonalibus. inſtit. de action. Fuit reſolutum, die 2. Aprilis 1543. me proponente in vna Aſtoricenſi fructuum, quod non eſſet ſolutio faciẽda in Curia, * ſed in partibus. per doctrinam Bart. in l. item illa. col. 2. circa finem. ff. de conſtit. pec. vbi
1 quando † ſolutio debet fieri reſpectu fructuum, debet fieri vbi ſunt fructus. Sed fructus percipiebantur in partibus. ergo, &c. Item, quod dicebatur de mora, reſpondebatur, ꝙ ideo condemnabatur in expenſis. &
2 mora nõ † habebat mutare cauſam obligationis. Ad dictum Io. Fab. in §. præterea. dicebatur, quod procedebat in actionibus arbitrarijs, & quod Io. Fab. loquebatur ibi de intereſſe. Ad Bal. in l. eam quam. C. de
3 fideicommiſſ. quod vbi quis † tenetur reſpondere, tenetur & ſoluere. Reſpondebatur quod illud erat propter naturam verbi reſpondere. vt per Bal. in l. 3. C. de procur.

* Fuit reſolutum in vna Carthaginienſi liquidationis fructuum, contra Alphonſum Diaz, die 5. Martij 1548. Nã Alphonſus obtinuerat rem iudicatã, ſuper ſpolio cuiuſdam beneficij contra Gundiſaluum Perez, & fructus erant liquidati. petebat, quod iſti fructus ſoluerẽtur in Curia, ex quo ibi ſubſtinuerat iudiciũ. & erat in mora, & malæ fidei poſſeſſor propter ſpolium. per tex. in l. ſi res mobilis. cũ duabus ll. ſeq. ff. de rei vendic. & in l. ſed etſi ſuſceperit. §. quotiens. ff. de iudic. His non obſtantibus, dicta die, coram D. Antonio Auguſtino, fuit reſolutum contrarium: quod ſolutio erat facienda in partibus, vbi erãt percepti fructus. per id, quod dicit Iacobin. de S. Georgio in d. l. ſed & ſi ſuſceperit. col. 2. vbi allegat Paul. de Caſtr. Non obſtat l. ſi res mobilis. cum duabus ll. ſequentibus. quia loquuntur vbi res fuit translata de loco iudicij ad alium locum, vt ibi declarat Ang. l. ſed & ſi ſuſceperit declaratur. ibi per Iacobin. poſt Paul. de Caſtr.

Trigeſimo Aprilis. 1548. iterum punctus fuit poſitus, & idem reſolutum, per ea quæ dicit Dec. in l. vinum. col. 5. in 5. notab. & ibi Curt. col. 3. in fin. cum ſequent. ff. ſi cert. petat. dum dicunt, quod ibi poteſt cogi ad acceſſoria, vbi poteſt ratione contractus principalis, & per ea quæ dicit Bart. in d. l. item illa. col. 2. dum dicit, quod quando fit ſolutio reſpectu rei, debet fieri in loco vbi eſt res hic fit ratione beneficij, ergo, &c.

SVMMARIVM.

Reintruſio Epiſcopi Salamantini.

1 *Immunitas eccleſiaſtica cum de facto læditur, quid agendum.*
2 *Iudices laici infra ſua iuriſdictionis termi nos continere, nec circa perſonas eccleſiaſticas ſe intromittere debent.*

DECISIO CCCCXXXVI.

IN vna Salamantina pro Capitulo contra Epiſcopum fuit reſolutum, quod ego reintruderem Epiſcopum * ex quo erat probatum per duos teſtes, quod de decretis, & ordinationibus factis in partibus Hiſpaniæ, non dabatur fides, & etiam erat probatum quod ſcribẽtes litteras, erant perſonæ legales, quæ non ſcripſiſſent niſi ea, quæ vera eſſent. & in litteris ſcribentium continebatur ꝙ ipſi erãt relegati ad inſtantiam Epiſcopi, & licet iſta non facerent plenã probationem, tamen quia in partibus illis
1 procedebatur † de facto, & fiebat contra libertatem Eccleſiæ; dictum fuit quod etiam de facto nos proce-
2 deremus, vt Iudices † laici ſe infra ſuos terminos, & cancellos iuriſdictionis contineãt & non ſe intromittant circa perſonas eccleſiaſticas. maxime quando inter eas lis pendet in Curia, & reintruſio ſtaret donec, & quouſque Epiſcopus curaret, quod effectualiter, relegati ad priſtinum ſtatum reducerentur. Reſolutio facta die 6. April. 1543.

* Cauſa iterum poſita 9. April. 1543. & dixi, quod noluerã dare viſionem teſtium examinatorũ procuratori Epiſcopi. dixerũt Domini, quod bene feceram. & quod reintruderem Epiſcopum.

SVMMARIVM.

Aditio hæreditatis ex venditione rerum præſumitur, quando eſt delata hæreditas, licet quis ſit creditor.

DECISIO CCCCXXXVII.

SExta Aprilis 1543. in vna Peruſina releuationis indemnitatis. fuit reſolutum quod D. Franciſca Petrucia, quæ vendidit terras peruenientes ex hæreditate eorũ filiorũ, quæ hæreditas erat ei delata, licet prętenderet ſe creditricem reſpectu ſuæ dotis, tamen ex tali venditione, diceretur hæreditatem adiuiſſe per doctrinam Bart. in l. gerit col. 5. verſ. ad ſecundum quando poteſt fieri vtroque modo, &c. ff. de acquir. hæred. Corne. conſ. 165. col. 10. vol. 2. verſic. hiſce non obſtantib. Alex. conſ. 126. col. 1. vol. 7.

SVMMARIVM.

Princeps, promouendo inhabilem, videtur ſecum diſpenſare.

DECISIO CCCCXXXVIII.

FVit tentum in vna Salamantina portionis, coram D. Mohedano, die 6. April. 1543. quod quando Princeps, vtputa Papa vel

vel Imperator ſcienter promouet inhabilem, quod cenſetur cum eo diſpenſare, dato quod non vtatur verbo diſpenſamus,& ꝙ iſtam atteſtatur cōmunem Alex in l.quidam conſulebat. ff.de re iudic. & Iaſ. in l.Barbarius, colum. 11.ff.de offic.Prætor.Felin.in c.præterea de teſtib.cogen. Tamē quia fuit dictum,quod Papa in regula 49. vult,ꝙ per quamcumq; ſignaturam non cenſeatur diſpenſatum,niſi ſpecialiter conceſſio fiat ſuper diſpenſatione, & ideo attenta mente Pontificis, fuit dictum, quod ſuper dicta regula informaretur.

SVMMARIVM.

Data inſtrumenti probat antiquitatem ſtantibus adminiculis.

DECISIO CCCCXXXIX.

FVit tentum in vna Mediolanēſi optionis, coram Mohedano 6. April. 1543. ꝙ data inſtrumenti probaret antiquitatem eius in illo caſu ex quo per duos Notarios dicebatur, ꝙ alias leuauerant ex protocollis illius Notarij alia inſtrumenta. & eis,fuerat adhibita fides, & adhibebatur, & ſic ex quo erat iſtud adminiculum, quod illa data probaret antiquitatem, quia illud inſtrumentum erat inſertū in illo prothocollo,in quo erant etiā alia inſtrumenta. Et non obſtabat ꝙ dicebat Bertran. conſ.285.in 3.col.incipiēte, contra venerabilem.vol.3.in nouiter impreſſis.quia Bertran. loquitur in priuata ſcriptura,& nullis exiſtentibus adminiculis.

SVMMARIVM.

Actio vtilis quo caſu reſtituta contra fideiuſſores.

1 *Debitor, & Fideiuſſores, an liberentur,quādo creditor recepit ſpeciem in ſolutum.*

2 *Fideiuſſor quando teneatur, etiam non facta præſeruatione per creditorem.*

DECISIO CCCCXL.

LIcet ſit communis opinio, quod ſi creditor recepit ſpeciem in ſolutum pro quā-
1 titate, † quod debitor liberetur, & per conſequens fideiuſſores, & pignora, etiam ꝙ res euincatur, niſi ſpecialiter præſeruentur. vt per Bart. & alios in l. ſi quis aliam, ff.de ſolutio. & in l.eleganter. in princ. ff. de pign. act. tamen quando debitor efficitur non ſoluendo, fuit tentū,quod ex æquitate,detur vti-
2 lis actio † contra fideiuſſores,etiam quod nō fuerit facta præſernatio. vt per Speculatorē in titulo de fideiuſſor. §.1. verſic.pone.& ibi Io.And. in addit. & Bald. in l. eleganter. in princ. in lectura antiqua .ff. de pign. action. & ſequitur Hippol. in rubr. de fideiuſſor. circa finem.Alias eſſet parare viam fraudibus, vt latius in informationibus videbis.

SVMMARIVM.

Superueniente titulo valido, cenſetur mutata cauſa poſſeſſionis,vbi præcedebat titulus inualidus.

DECISIO CCCCXLI.

IN vna Tarraconenſi, contra Franciſcum Reboſter,pro Io.Font, fuit dictum,coram D.Io.Paulo, quod quotiens ſuperuenit titulus validus,vbi quis prius poſſidebat ex titulo inualido * abſque alia declaratione voluntatis cenſeretur mutata cauſa poſſeſſionis.quicquid dixerit Alex. in l. qui bona. ff. de acquir. poſſeſſ. & Caſſador.deciſ.4.de reſtit.ſpoliat. vbi impugnat deciſ. Biſign. primam de reſtit.ſpoliat. & dictum,quod hoc tenet Aretin. in d.l. qui bona, & Socin.in l.3. §.ex pluribus. ff. de acquir.poſſeſſ. & Iaſ.in l.3. in princ. de acquiren. poſſeſſ. & in l. e contrario, ff. de acquiren. hæred.& quod ita Rota ſolita erat * tenere.

* Facit quod dicit Aymo.Crauet.conſil. 171. Magiſter Ioannes,&c. col.1. verſ. ſecundo pro hac parte. &c. ſic vide quæ dixi ſup. deciſ.165. & Aym. Crauett. d. cōſ. 171 col.pen.in fin verſic.non obſtat dictū Bal. Contrariū dicit Sarnēſ in reg. de Triennal. q. 26.

* Vide Caſſaneum conſ.30. Viſo proceſſu. &c. col. 3. n. 11 verſ quod probatur a fortiori.

SVMMARIVM.

Præſumptio quæ reſultat pro expeditione Bullæ quomodo ſublata.

DECISIO CCCCXLII.

FVit reſolutum in vna Valentina de Pe... go 1543. coram me, quod licet in Bulla mutationis creationis in canonicum Hieronymi Dominici diceretur,dictam creationem te ad id expreſſe conſentiente caſſantes. &c. præſumeretur pro expeditoribus,quod interueniſſet conſenſus; tamen ꝙ illa præſumptio erat ſublata. ex quo ad inſtantiam Martini Calahorra,ego præfixeram terminum Io.Baptiſtæ, vt faceret diligentias de reperiendo. & in termino præfixo,Io.Baptiſta nihil fecerat, neque adduxerat. Immo Martinus per prius adduxerat fidem, quod Notarij fecerāt diligentias de reperiendo, & non repererant. Item, quia Io.Baptiſta produxerat ſupplicationem originalem, & a tergo ſupplicationis non aderat conſenſus.Non obſtat Clem.1.de probat. quia hic eramus in caſu,in quo Papa narrabat factum alienum. & licet transferret onus probandi, tamen per illam diligentiam,erat facta probatio. iuxta not. per Felin. in c.illud.de probat. Et illa verba, te ad id expreſſe cōſentiente,poterant intelligi id eſt ſi expreſſe conſenſeris.

SVMMARIVM.

Regulæ de publicandis tempus, an currat contra minorem.

1 *Tempus præfixum à ſtatuto, an currat ignoranti & num. 2. & 6.*

Regula de publicandis ad quid inuenta.
4 *Decretum appoſitum in regula de publican-*
dis, quid operetur.
5 *Præſcriptio ſtatutaria an currat contra mi-*
norem, & num. 8.
7 *Minori, an detur reſtitutio aduerſus omiſ-*
ſam publicationem.
9 *Minori, an detur reſtitutio, quando tra-*
ctat de lucro, & non de damno.

DECISIO CCCCXLIII.

Die 9.Aprilis 1543.propoſui ego,an con-
tra minorem quatuordecim annorum
ignorantem, curreret tempus de quo in regu
la de publicandis. In vna Fulginatenſi prio-
ratus. Et pro parte negatiua allegabatur di-
ctum Bal.in l.annus.ff.de calumniat. & ibi il
lud ſtatutum,erat factum ad obuiandum frau
dibus.iuxta not.per Paul.de Caſtr. in l. illud.
1 C. de ſacroſ. Eccleſ. & tamen tempus † præ-
fixum à ſtatuto,non currit ignoranti. Item,
quod dicit Alex.in l.quamdiu. C. qui admit.
2 & quod ibi Dec. quod vbi tempus † apponi-
tur ad puniendum negligentiam non currit
ignoranti. Idem dicit Felin.in c.quærenti. in
princ.de offic.deleg. & Bart.in l.genero.ff.de
3 infam. Item,regula † erat inuenta ad obuiã-
dum fraudibus.ſecundum Corn. conſ.137. in
3. vol. quæ fraudes in minore conſiderari nõ
poterant. Et dum dicebatur, quod regula ha
bebat decretum irritans, ideo ligabat ignorã
tes.iuxta text. in c.ſi eo tempore.de elect. in
6. & not.per Felin.in c.2.de conſtitut. Dice-
4 batur, quod † decretũ veniebat acceſſorie ad
regulam. Et ideo ſi tractaretur, an regula li-
garet minores ignorantes,tunc haberet locũ,
quod ex quo aderat, quod etiam regula liga-
ret ignorantem. Sed ex quo tractabatur de
intellectu regulæ, videlicet, an ligaret à die
notitiæ, decretum per conſequens non pote-
rat, niſi iuxta intellectũ ligare à die notæ re-
ſignationis. Sed in contrarium allegabatur,
5 quod præſcriptio † ſtatutaria curreret cõtra
minorem, ſiue tractaret de damno,ſiue de lu-
cro.reprobata doctrina Bart.in l.fin. in fine.
C.in quib.cauſ.in integr. reſtit.non eſt neceſ-
ſar. prout illud dictum Bart. dicit communi-
ter reprobari Balb.in tract.præſcrip.in 1.par
te 6.partis princ.in 23.caſu, colum.7.in fine.
Alex.conſ.119. col.7. vol.7.Sed ad iſtud re-
ſpondebatur, ꝙ ſtatutum bene ligat, & currit
contra minorẽ ſcientem factum, ſed vbi igno
rat, vt in caſu noſtro ignorabat reſignationẽ
non videbatur honeſtum, quod ligaret igno-
rantem. Secundo dicebatur,quod regula erat
facta fauore animarum. & vbi tractatur de
6 tali fauore, † tempus currit ignoranti. c.ſta-
tutum. vbi gloſ. in verbo, numerandum. de
præben. in 6. Ita ergo erat dicendum in caſu
iſto. & ille tex. cum gloſ. multum vrget. Et
maxime,quia aliter dicendo, regula reddere-
tur eluſoria,cum quis reſignaret, & teneret
reſignationem cum conſenſu penes ſe, & poſt
mortem illius, reſignatarius vellet facere di-
ligentias. Et in iſtam partem Domini inclina
bant, & pro ea ſentiebant. Et retento hoc, * An aduerſus omiſſã publicationẽ detur reſtitutio minori.
quod currat ignoranti, fuit dubitatum eadẽ
7 die per me. An ſaltem minori † daretur reſti
tutio aduerſus omiſſam publicationem. Et di
cebatur pro parte affirmatiua, quod hic tra-
ctabatur de amiſſione, & priuatione iuris.
nam durante tempore publicationis, de illo
iure non poteſt alteri prouideri. vt per Sar-
nẽ.quæſt.17.in regula de publicandis. Et vbi
tractatur de amiſſione iuris licet currat tem-
8 pus, † tamen minor reſtituitur. ſecundum
Bart.in d.l.fin. in fine. C.in quib.cauſ. in in-
tegr. reſtitut. non eſt neceſſaria. Sed reſpon-
debatur, quod hic non tractabatur de amiſ-
ſione iuris. quia ſi verum eſt, quod tempus
currat ignoranti ſtatim quod, lapſum erat tẽ
pus ſex menſium ius per regulam erat reſolu-
tum, & ſic minori nihil erat acquiſitum; Et
ideo minor potius tractabat de lucro,quã de
9 damno. quo caſu, quando minor † tractat de
lucro,& non de damno, & res non eſt integra
vt erat in caſu noſtro,in quo per mortẽ Epi-
ſcopi Aeſini, beneficiũ erat alteri collatum,
tunc minori non datur reſtitutio. per ea quæ
dicit Abb. in c. ex parte.de reſtit. ſpoliat. &
gloſ. in l.ait Prætor, ff. de minor. Et ita pro
iſta parte,quod non daretur reſtitutio, Domi
ni inclinabant. Sed, quia cauſa erat exempla
ris, & tractabatur de interpretatione regulæ
Domini voluerunt ſententiam differri ad ple-
nam Rotam.

Finis primi Libri.

Digitized by Google

IACOBI PVTEI DECISIONVM.

LIBER SECVNDVS.

SVMMARIVM.

Lex hac edictali C. de ſecund. nupt. quomodo intellecta.

1 *Pater an poſſit legare ſecundæ vxori plus quam legauit vni ex filijs primi matrimonij. & n. 2.*

DECISIO I.

FVit concluſum in vna Fulginatenſi legati, coram D. Thoma, die 13. April. 1543. Quod † pater, * non poteſt plus legare ſecundæ vxori, pluſquam legauit vni ex filijs primi matrimonij, cui minus reliquit. per tex. in l. hac edictali. C. de ſecund. nup. Tamen fuit dictum, quod iſtud intelligitur, † habito reſpectu * ad ſupplementum legitimæ. per ea quæ dicit Dec. in l. humanitatis. col. 5. verſ. ſecundo quia de ſupplemento. &c. & ibi Aret. col. 6. circa fin. verſ. pro iſta quæſt. &c. C. de impub. vbi atteſtatur de communi. & multum latè tractat iſtum articulum, Steph. Bert. in repet. d. l. hac edictali. in §. ita tamen. fol. 127. pag. 1. verſ. primo quærit. de tali queſtione. &c. C. de ſecun. nupt.

1 * Vide Ioan. Ant. Alexandrin. conſ. 115. Præſupponitur in facto.

2 * Habito reſpectu. &c. vid. Carol. Ruin. con. 38. ſuper eo col. 5. verſ. circa ſecundum dubium. &c. vol. 5.

SVMMARIVM.

Sententia cõdemnans defunctũ de hereſi non nocet deſcendentibus non citatis.

DECISIO II.

FVit dictum in vna Burgenſi matrimonij, coram D. Io. Paulo, die 13. Aprilis 1543. quod ſententia lata contra defunctum, condemnans eum vt hæreticum, non nocet deſcendentibus eius, non citatis. per deciſ. Aegid. 678. cum ſequenti.

SVMMARIVM.

Iuriſdictio data vſq; ad conualeſcentiam talis Cardinalis, non expirat per eius obitum.

1 *In commiſsionibus, ſeu reſcriptis, valet argumentum, ſi Papa interrogatus fuiſſet, ita reſcripſiſſet.*

DECISIO III.

DI 16. Aprilis 1543. In vna Signinã Caſtri, coram D. Thoma de Thanis, fuit reſolutum quod commiſſio directa Cardinali Pariſio, vſq; ad conualeſcentiam Cardinalis Cæſarini, quod per eius mortẽ, videlicet Cardinalis Cæſarini, non expiraret, ſed duraret iuriſdictio, attenta mente
1 Papæ. qui ſi interrogatus † fuiſſet, reſcripſiſſet ita. iuxta gloſ. not. in l. tale pactum. §. fin. ff. de pact. quæ ſecundum Bald. ibi, habet locum etiam in reſcriptis.

SVMMARIVM.

Optio non cadit in beneficio reſeruato.

1 *Reſeruatio an impediat optionem.*

Digitized by Google

DECISIO IV.

IN vna Mediolanenſi optionis, corā D. Mohedano, die 16. Aprilis 1543. fuit dictum, * quod ſi reſeruatio † eſt facta motu proprio, ſiue generalis ſiue ſpecialis ſit, impedit optionem per canonicum faciendam. per deciſ. Caſſad. 4. de conceſſ. præben.

1 (margin: * Staphil. in tract. de lit. grat. &c. fol. 105. pag. 1. verſ. ceſſat ſimiliter. &c. & in eadem pag. ponit diſtinctionem, quando optio habeat locum in beneficio reſeruato.)

SVMMARIVM.

Matrimonium quomodo poſſit contrahi per litteras.

DECISIO V.

FVit dictum in vna Colonienſi matrimonii, coram D. Maceratenſi 16. Aprilis 1543. quod matrimonium poteſt contrahi per litteras; dum tamen recipiens litteras declaret mentem mittenti, vel alteri. & quod per ſolam receptionem non erat ſufficiens declaratio. ſecundum Phil. Franc. in c. fin. de procur. in 6.

SVMMARIVM.

Citatio generalis quando afficiat hæredes combuſti poſt mortem.

1 *Citandus eſt perſonaliter certus contradictor, vel qui de facili poſſunt reperiri.*
2 *Citatio generalis quando ſufficiat.*
3 *Hæretici combuſti nepos, vt afficiatur ex ſententia condennati qualiter citandus.*
4 *Citatio per edictum, quando afficiat conſanguineos.*

DECISIO VI.

DEcimaſexta Aprilis 1543. in vna Burgenſi matrimonii, in qua per edictū erant citati filii, & hæredes cuiuſdam, qui fuerat combuſtus. Fuit reſolutum, coram D. Io. Paulo, quod talis citatio * non eſſet valida ad hoc vt ſententia noceret illis.
1 quia † vbi eſt certus contradictor, vel de facili poterat reperiri, erant illi perſonaliter citandi. per not. per Franc. in cap. fin. de elect. in 6. & quod iſtud ſentiebat Aegid. deciſ. 679. & quod vbi fuiſſet facta * diligentia,
2 & non forent reperti, † quod tunc ſufficiebat illa generalis. & quod ita erat intelligendus Aegid. deciſ. 678. col. 3.

(margin: * Quod non ſufficiat generalis citatio, vbi ſunt certæ perſonæ, quæ ex actu poſſūt lædi ponit Bar. in l. fin. § 1. C. de iur. delib. deciſ. Neapolitana 101. in nouis.
* Et nō facta diligētia ignorantia non excuſat. quia præſumitur)

Et die 14. Ian. 1544. fuit reſolutum in eadem, quod dato quod duo filii eiuſdem fuiſſent citati, quod talis ſententia non nocebat nepoti ex alio filio prædefuncto.
4 quia † etiam ille nepos, erat ſpecialiter citādus, licet fuiſſet abſens à loco iudicii per triginta milliaria. ex quo de facili poterat reperiri per diligentiam, & hic de nulla diligentia conſtabat. Et licet gloſſ. in l. hæc autem. ff. quibus ex cauſ. in poſſeſſ. eat. dicat
5 quod conſanguinei ſunt † citandi per edictū intelligitur in terminis illis, non autem vbi ageretur de præiudicio eorum.

(margin: affectate. vt per Alex. cōſ. 3. vol. 2. column. 2.)

SVMMARIVM.

Priuilegia Pauli data Referendarijs ſuis intelliguntur non ſolum de præſentibus, ſed etiam de futuris.

DECISIO VII.

FVit reſolutum in vna Caurienſi, coram D. Thoma, 20. Aprilis 1543. quod priuilegia Pauli, data Referendariis, nō ſolum cōprehenderēt Referēdarios tempore cōceſſionis, ſed etiā futuros. per verba priuilegij, quodq; ſemel admiſſus, & receptus in Referendarium, tam hactenus, quam in futurum. &c. Non obſtat quod priuilegium dicat, Referendariis noſtris, & ſic intelligitur de Referendariis tunc exiſtentibus, non autem de futuris. per not. in l. ſi ita. ff. de aur. & arg. leg. quia reſpondetur ex iis quę ponit Iaſ. in l. qui filiabus. in princ. in 3. col. in 4. not. ff. de legat. 1.

SVMMARIVM.

Bulla Sixti annullans venditionem factam alteri quam vicino intelligitur vicino volente.

1 *Res cadit in cōmiſſum, ſi dominus voluerit. Regreſſui eſt locus, ſi illum habens voluerit.*
2 *Decretum annullatiuum operatur ſi is in cuius fauorem apponitur, voluerit.*

DECISIO VIII.

IN vna Romana Domus, contra Epiſcopum Sanctonen. die 20. Aprilis 1543. Fuit reſolutum, quod licet Bulla Sixti, annullet venditionem factam alteri quam vicino, tamen quod ita demum venditio ſit nulla, ſi vicinus voluerit. per ea quæ dicun-
1 tur † de emphiteuta, & feudatario, vt per Iaſ. in l. 2. in 5. not. C. de iur. emphit. & de habente regreſſum. &c. vt per Caſſad. deciſ. 2. de locat. vbi, etiam quod dicat eo ipſo.
2 & quia decretum † annullatiuum ita demū operatur, ſi is in cuius fauorem apponitur voluerit. vt per Rot. deciſ. 422. alias 21. de conceſſ. præben. in antiq. per Philip. Prob. in addit. ad Ioā. Monac. in c. tibi qui. col. 3. num. 7. de reſcript. in 6.

(margin: * Vide ad propoſitū Iaſ. in l. poſthumo. col. 6. verſic. pro iſta opin., facit regula C. de contrahē. vbi ponit regulam, quod actus qui annullatur fauore alicuius, ita demū annullatur, ſi ille voluerit, & ibidem. col. 8. circa finem. verſic. non obſtat ſi dicitur. &c. vbi declarat illam regulam. & vide inf. dec. 36. lib. 2.)

SVM-

SVMMARIVM.

Lex hac edictali. C. de ſecun. nupt. quod nouerca concurrat cum filio, vſque ad ſupplementum legitimæ, procedit etiam quod filius ſupplementum non petat.

1 *Legitimæ ſupplementum, quando filius habeat iudicio teſtatoris.*

DECISIO IX.

FVit reſolutum in vna Fulginatenſi, coram D.Thoma de Thanis, die 27. Aprilis 1543. quod lex, hac edictali. C. de ſecun. nupt. videlicet, quod nouerca concurreret cum filio vſque ad ſupplementum legitimæ, procederet etiam eo caſu, quo filius non peteret ſupplementum, vt erat in illo caſu. Et dictum fuit, quod Bal. in l.1. in fine. C. de inoffic. dotib. relinquebat cogitandum ſuper iſta quæſtione. & quod Corn. conſ. 118. circa finem. volum. 1. & Io.Ant. Alexan. conſ. 115. in fine, perfunctorie dictum Baldi ſequebantur. Et licet Salic. in d.l. hac edictali, quæſt. 7. expreſſe dicat, ꝙ ſi filius non petit ſupplementum, quod nouerca non poſſit habere vſque ad tale ſupplementum; tamen Rota tunc tenuit contra Salic. per text. in d.l. hac edictali. in verſic. ita tamẽ. & in l. quoniam prætericæ dum dicit, danda, vel relinquenda. & in §. optime. in auth. de nupt. Ratio etiam contra Salic. faciebat, quia ex quo pater non pri-
1 uauerat filium plus petere, dicebatur † ſupplementum, etiam ex iudicio teſtatoris, habere, vt eſt communis opinio. per Bertrañ. in d.l. hac edictali. non debebat ergo, facto & culpa ſua, filius excludere nouercam, ab eo quod ſibi à lege, & diſpoſitione teſtatoris erat delatum. & ideo, ex quo nolebat petere, non poteramus dicere, quod ideo nouerca eſſet excludenda. alias facile eſſet cũ alijs filijs colludere, ſuadendo illi, cui minus erat relictum, vt non peteret. & ſic nouercam defraudare.

SVMMARIVM.

Delictum poteſt probari per inſtrumentum, vbi ciuiliter agitur.

2 *Spolium, quo caſu per inſtrumentum probari poſſit.*

DECISIO X.

IN vna Calaguritana Abbatiatus, eadem die 27. Aprilis 1543. coram D.Io. Paulo. fuit reſolutum, quod quando agitur ciuiliter, crimen poſſit probari per inſtrumen-
2 tum. vt erat in illo caſu, in quo † ſpolium probabatur per inſtrumentum Notarij, vt per Felin. in c. cum in Eccleſiis. colum. fin. in pen. fallentia. de maiorit. & obedien. Et ad materiam, vide Bart. in auth. ſi quis in aliquo. col. 2. circa fin. verſ. ita non poteſt Notarius eſſe rogatus. & ext. C. de eden.

SVMMARIVM.

Mutatione collationis facta præcedens acceptatio generalis non poteſt deduci ad ſpeciem in collatione mutata.

DECISIO XI.

VIgeſimaſeptima Aprilis 1543. fuit reſolutum, quod poſtquam facta erat mutatio de Abulenſi ad Ouetenſẽ, quod illæ acceptationes generales, quę erant factæ durãte gratia in Abulenſi, non poterãt deduci ad ſpeciem quo ad collationem Ouetenſẽ. quia per mutationẽ, omnia quæ erant facta durante gratia in Abulenſi, erant extincta, & per mutationem erat illis renunciatum. per Clemen. gratiæ. de reſcript.

SVMMARIVM.

Confeſſio in litteris tertij nocuit confitenti in iſto caſu.

1 *Inter mercatores, apices iuris non conſiderantur.*
2 *Confeſſio extraiudicialis, de iure Canonico, an & quando probet.*
3 *Confeſſio, quando principaliter, & quando incidenter facta dicatur.*
4 *Enunciatiua verba, vbi per viam cauſæ proferuntur, probant.*
5 *Confeſſio quæ tendit ad liberandum, non ad obligandum, plenam probationem exigit.*

DECISIO XII.

EAdem die, in vna Neapolitana, ſeu Romana Cambii, coram D.Rauellenſi in qua Andreas Sbarra ſcripſerat litteras cambii Paulo Tolino, vt ſolueret hæredibus della Caſa ducat. 400. ratione cãbii facti cum Camillo Hermolao. quæ litteræ præſentatæ fuerant acceptatæ per Paulum, & poſtea Camillus ſcripſerat dd. hæredibus, vt non exigerẽt à Paulo, quia cãbium erat extornatũ, & remitteret ſibi litteras cãbii. Fuit dubitatũ an illa cõfeſſio, noceret Camillo quia poſtea Andreas decoxit, & Paulus dicebat, ꝙ non tenebatur ſoluere litteras acceptatas, quia cã-

biũ erat diſſolutum,vt conſtabat ex confeſſione Camilli.dubitabatur ex quo erat facta in tertium An noceret.Et pro parte negatiua,q̃ nõ noceret,allegabatur dec. Ror. 430. alias 18.de probat. in antiq. & Biſig. deciſ. 1. de confeſſ. Felin.in c.2. col.5. ver. item probabit. de fid. inſtrumen. Sed pro parte contraria, pro qua fuit facta reſolutio, fuit dictum, quod dictæ deciſ. poſt longam recitationem duarum opinionum, dicunt, tene quam volueris. Et ad tenendam iſtam partem, dicebatur quod debebant Domini moueri ex eo, quod agebatur
1 tur † inter mercatores, in quibus apices iuris non conſiderabantur. l. ſi fideiuſſor. §. quædam. & l. quintus. ff. mandat. vbi vbique Bart. & quod eramus in terris Eccleſiæ, vbi ſeruandum erat ius canonicum.
2 Et de iure canonico, † confeſſio extra iudicialis,plene probat. vt per Felin. in cap. ſi cautio. de fid. inſtrumen. quam opinionem Rota ſemper ſequuta fuit. Non obſtat quod dicebatur, quod illud erat verum, vbi confeſſio eſt facta principaliter, ſecus vbi eſt facta incidenter. & in caſu noſtro,confeſſio de externo,videbatur facta incidenter, non autem principaliter. cum principalis intentio Camilli, eſſet vt inhiberetur hæredibus della Caſa, ne exigerent, licet incidenter, vt aliquam cauſam redderet, eſſet facta. quia replicabatur,quod cum in eodem conſtructo verborum confeſſio vna cum inhibitione eſſet facta; quod æque principaliter, confeſſio de diſtorno eſſet facta, ſicut & inhibitio. & quod iſta con-
3 feſſio † eſſet principaliter, facta allegabatur Curtius Iun. conſil. 168. colum. 4. vbi in confeſſione facta ad tertium, dicit quod ex quo erat de actu de præterito, diceretur confeſſio principaliter facta, prout & erat iſta. Confirmatur. quia illa confeſſio, erat per viam cauſæ. nam inhibebatur. Ideo quia cambium erat diſtornatum, & vbi
4 verba † enunciatiua, proferuntur per viam cauſæ, probant. vt per Iaſon. in l. ex his verbis. C.de teſt. milit. Adijciebatur,quod deciſiones Rotæ procedunt, vbi tractatur de aliquo obligando. & tunc poſſent procedere diſputationes de quibus ibi per eas.
5 nos autem,eramus in † confeſſione quæ tendebat ad liberandum, quo caſu plenam probationem debebat facere. per ea quæ dicit Bal. in l.generaliter. in 32. quæſt. C. de non num. pecun. & Alexan. conſil. 175. col.2. vol. 7.

SVMMARIVM.

Noua prouiſio, dicens quod vigore gratiæ expectatiuæ fuit prouiſum, ſeu prouideri conceſſum, non docto de alia prouiſione,non eſt ſurreptitia.

1 *Per nouam prouiſionem in expectatiuis, an dicatur alicui prouideri in genere,vel in ſpecie.*

DECISIO XIII.

IN vna Pampilonenſi,coram D.Mohedano,die 27.Apr.1543. fuit reſolutũ,quod noua prouiſio, dicens quod vigore gratiæ expectatiuæ, fuit prouiſum ſeu prouideri conceſſum per obitum talis, non eſſet ſubreptitia, etiam quod non doceretur de alia prouiſione. ex quo dicebatur,prouiſum, ſeu prouideri conceſſum. Et licet expectatiua non prouideat, tamen concedit prouideri.
1 Item non obſtat,quod expectatiua † nõ concedat prouideri de certo beneficio, & ideo videretur noua prouiſio ſubreptitia,cum dicat, conceſſum prouideri de tali beneficio per obitum talis. quia cum noua prouiſio, concedat prouideri de beneficio in genere, concedit prouideri de tali beneficio in ſpecie; cũ genus in ſuis ſpeciebus verificetur.

SVMMARIVM.

Conſuetudo non vocandi abſentes ad electionem,quanto tempore introducatur.

1 *Ad electionem canonicorum, abſentes exiſtentes intra prouinciam,ſunt vocandi.*

DECISIO XIV.

IN vna Tarraconen. coram D. Io.Paulo die 30.Aprilis 1543. fuit dictum, quod
1 licet de iure,abſentes † exiſtentes intra prouinciam ſint vocandi ad electionem canonicorum.per text. in c. cum in Eccleſijs. de præben. in 6. tamen conſuetudo in contrarium,ſpatio decem annorum obſeruata,poterat inducere contrarium. tum quia illa conſuetudo non erat à iure improbata per text. in d.cap.cum in Eccleſijs. tum quia ita dicebat Oldrad. conſ.259. col.3.

SVMMARIVM.

Teſtimonium de auditu, transfert onus probandi in contrarium.

DECISIO XV.

TEſtimonium de auditu, facit præſumptionem, itaut transferat onus probandi

bandi in aduerſarium ſecundum Archid. in c. hoc veſter 22. q. 6. Roman. in l. ſi vero. §. de viro. verſ. ſeptimo probatur. ff. ſolut. matr. Alex. conſ. 77. in cauſa inquiſitionis. col. 2. lib. 1. Dec. conſ. 595. pro reſolutione dubiorum. col. 1. & in auth. ſi quis in aliquo. colum. 6. C. de eden. Roman. conſ. 312. Curtius Iunior. in d. auth. ſi quis in aliquo colum. 4.

SVMMARIVM.

Lex hac edictali. C. de ſecun. nupt. quod nouerca concurrat cum filijs, vſque ad ſupplementum legitimæ, procedit etiam quod filius ſupplementum non peteret.

1 *Legitimæ ſupplementum filius habet ipſo iure.*

2 *Legitima prius detrahitur inſtituta nouerca, & poſtea diuiditur hæreditas inter filios primi matrimonij, & nouercam.*

3 *Legitimæ ſupplementum non petitur actione ex teſtamento, ſed condictione ex lege.*

4 *In caſu, l. hac edictali, filio duplex remedium competit, & vnum non confunditur per aliud.*

5 *Legitima licet integra non ſit relicta à patre, tamen à lege cenſetur eſſe relicta.*

6 *Vir tranſiens ad ſecundas nuptias libere diſponit de illa quantitate, quam filius primi matrimonij conſ. qui poteſt.*

7 *Teſtamentum poteſt dici nullum, licet filius præteritus non dicat.*

8 *Supplementum legitimæ, quando non probibetur iudicio teſtatoris percipitur.*

DECISIO XVI.

Iterum cauſa Fulginatẽſe poſita 4. Maij. An videlicet vt nouerca, ſeu vitricus poſſit habere, ſeu retinere quod ſibi legatũ
1 eſt, habito reſpectu † ad ſupplementum legitimæ, quod filius ipſo iure habet per text. in l. ſcimus. §. repletionem. & in l. omnes. C. de inoffic. teſtam. ſit neceſſarium, quod filius illud ſupplementum petat, alias ſi illud non petit, nouerca, vel vitricus non poſſit habere, niſi quantum actualiter filio, cui minus eſt relictum. Et pro parte, quod non poſſet plus habere, contra concluſionẽ ſuperius factam inſurgebat aduocatus, primo repetendo auctoritates ſuperius allegatas. videlicet Salicet. in d. l. hac edictali. in 7. quæſt. Bal. in l. vnica circa finem, C. de inoffic. dot. nam licet Bald. in principali quæſtione; An ſupplementum proficiat vitrico, ſit dubius; tamen in ratione quam facit, quod poteſt filius dicere, nolo ſupplementum, non eſt dubius, & iſto caſu ſentit quod tunc ſupplementum non proficeret vitrico. Ad idem adducebatur Corne. conſ. 118. circa finem. vol. 1. & Io. Anton. Alexan. conſ. 115. etiam circa finem. Addebat aduocatus, quod pro iſta parte in terminis videbatur deciſ. Baldi in d. l. hac edictali, colum. 6. verſic. modo ſtatim occurrit aliud dubium. Vbi ſi filio nil eſt relictum, & vxori ſunt relicta centum, alius vero eſt inſtitutus hæres, quod ſi filius nil vult petere ab hærede inſtituto, quod poteſt reuocare legatum, vxori factum, pro media parte. & ſic patet ibi quod eo nolente petere non habetur reſpectus ad ſupplementum legitimæ. quia ſi haberetur forſan de illis centum, nil filius auocaret cum ſupplementum poſſet vltra illa centum eſſe. Se
2 cundo dicebatur, quod † ſecundum communem opinionem filius primo detrahit legitimam, & poſtea de reſiduo fiunt viriles portiones inter filios primi matrimonii, & coniugem. ſecundum Signor. conſil. 117. Socin. conſil. 35. colum. final. verſic. circa tertium dubium, volum. 4. & Decium. conſ. 246. colum. 1. igitur legitima non poterat, nouercæ, ſeu vitrico, pro-
3 deſſe. Tertio dicebatur † quod ſupplementum legitimæ non petitur actione ex teſtamento, ſed condictione ex lege, vt per Paul. & Iaſon, in l. omnino. C. de inoffic. teſtam. Et ideo, cum non petatur actione ex teſtamento non dicitur relictum in teſtamento. & ideo non poteſt Nouercæ, ſeu Vitrico
4 ſuffragari. Præterea † in caſu l. hac edictali filio competit duplex remedium, vnum petendi ſupplementum legitimæ, alterum reuocandi quod nouercæ & vitrico relictum. & vnum per aliud non confunditur, vt per Angel. in §. optime in auth. de nupt. Bart. Bald. & Angel. in l. 1. C. de inoffic. dot. Fulgoſ. conſ. 97. & ideo cum vtrumque remedium competat, poterit filius remedium reuocatorium intentare, & non petere ſupplementum legitimæ. ideo non debet vitrico ſuffragari. Iſtis non obſtantibus, Rota fuit in eadem opinione, & voto, quod nouerca poſſet tantum habere, quantum erat ſupplementum, etiam quod non peteretur. primo per text. in dicta l. hac edictali. in verſic. ita tamen,
5 vbi, licet pater † non relinquat legitimam, tamen à lege cenſetur eſſe relicta. & per text. in l. quoniam præteritæ. in verbo danda, vel relinquenda. & in §. optime. & ne eſſet in poteſtate filii, priuare nouercam legato ſibi facto. nam tunc non propter iniuriam à teſtatore illatam, ex quo lex, illud relictum teſtatoris ſupplet vſque ad legitimam; ſed ex facto ipſius filii, legato priuaretur. & daretur tunc materia fraudandi nouercam. cum poſſent ſi-

filij alij, vna cum filio nolente petere colludere. Et pro iſta parte adducebatur auctoritas Bal. in d. l. hac edictali. col. 5. verſ. amplius circa iſtam materiam. C. de ſecun. nupt. vbi Bald. expreſſe ſentit, quod ſecun-
6 dus † vir, vſque ad illam portionem quam filius de iure habere poteſt, libere in ſecundam vxorem teſtari poteſt. & ſic nota, quod Bal. tantum conſiderat potentiam, non autem conſiderat quod ita filius acceptare velit, vel non. Ad auctoritatem Bal. in d. l. hac edictali. col. 6. verſ. modo ſtatim occurrit aliud dubium, reſpondetur duobus modis. Et primo retorquendo illud. & re uera facit pro concluſione Rotæ. nam ſi ibi non conſideraretur potentia petēdi legitimam, licet ipſe filius actualiter non petat ab hærede inſtituto, certe vxor non concurreret in illis centum cum filio, cum filio nil eſſet relictum. Sed propter illam potentiam petendi, voluit Bal. quod detur concurſus. Secundo, & iſta reſponſio declarat materiam, quod caſus noſter eſt diuerſus à caſu Bal. in d. verſ. nam in caſu noſtro fuit aliquid relictum filio, ſeu filiæ moniali. & quia iſto caſu cum prouiſione teſtatoris, concurrit prouiſio legis ad fortificandum iudicium defuncti, eſt perinde ac ſi teſtator integram legitimam reliquiſſet, & ita loquitur Bal. in d. l. hac edictali, col. 2. in fine. verſ. iſta quæſtio ſtat in hoc. &c. cum ſequenti col. quem Bal. ſequitur Corn. conſ. 82. imminet, colum. 3. verſ. conſtat quod dicta verba. &c. vol. 3. Sed in caſu Bal. ex quo nil fuit relictum prouiſio teſtatoris, non concurrit cum prouiſione legis. vnde nil ad caſum noſtrū. Non obſtat quod dicit Salicet. in d. l. hac edictali. in 7. quæſt. dum vult, quod ſi filius non petit ſupplementum, quod nouerca nō poteſt habere quantum eſt ſupplementum: quia filius poteſt petere, quod ſibi vtilius eſt. & ideo, omiſſo ſupplemento, poteſt filius petere remedium illius legis, tanquam ſibi vtilius, vt ibi per eum. quia reſpondetur, quod dictum Saliceti, non poteſt accōmodari ad caſum noſtrum. cum Salicet. loquatur quando filius non vult petere ſupplementum, ſed vult intētare remedium l. hac edictali, ſed in caſu noſtro iſtud non conſtabat; & ſic dictum Saliceti non erat ad propoſitum. Et quando cōſtaret quod filius nollet ſupplementum, ſed habere remedium l. hac edictali, dico, quod etiam in iſto caſu, illud remedium non poteſt intētare. quia illud remedium datur, quando nouercæ eſt relictum vltra legitimam: nam tunc bene concedo, quod ad illud plus, datur remediū illius legis. ſed quando infra legitimam eſt relictum filio, tunc non poeſt, niſi ad ſupplementum agere. quia lex vſque ad ſupplemētum habet pro relicto per d. l. hac edictali. in verſ. ita tamen. & per text. in l. quoniam præteritæ. & licet filius non petat, tamen nouerca poteſt beneficio filij vti, vſque ad ſup-
7 plementum. ſicut dicimus † quod ad beneficium alterius, poteſt dici teſtamentum nullum, licet filius præteritus non dicat. prout iſtam dicit veriorem Alex. in l. poſthumo. col. 2. verſ. ſed dubium eſt, C. de contra tab. & ibi Iaſ. dicit iſtam eſſe magis communem colum. 6. verſ. ſed dubium notabile. &c. cum ſequen. colum. ex hoc infertur, quod non eſt verum, quod dicit Bal. in l. vnica. in fine. de inoffic. dot. & Corn. & Io. Ant. Alexan. in cōſilijs ſuperius allegatis. quia per dictam cōmunem opinionem, nouerca poteſt vti beneficio filio cōpetenti, etiam quod ipſe eo vti noluerit. Nec obſtat quod filius detrahit legitimam, & poſtea reſiduum diuiditur inter filium, & nouercam. &c. quia pro reſolutione eſt aduertendum, quod ſi filio minus legitimæ eſt relictum, ex quo legitima ei ipſo iure ſuppletur, vſque ad illud ſupplementum poteſt habere nouerca. & ſi reperiatur plus nouercæ relictū, illud plus inter filios diuiditur, vt dixit text. in d. l. hac edictali. verſic. ſi vero plus. & in l. quoniam præteritæ cum auth. ſequenti, Nec obſtat quod ſupplementum non petatur actione ex teſtamento, ſed condictione ex lege. Quia
8 hoc non obſtante, † dicitur iudicio teſtatoris percipi, ex quo non prohibuit. prout iſtā dicit communem opinionem Bertrandus, in d. l. hac edictali. Et ideo concluditur, quod licet filius ſupplementum legitimæ non petat, quod vſque ad illud nouerca capere poteſt. Facit pro concluſione Rotæ, quod dicit Bertrand. in d. l. hac edictali. fol. 159. n. 19. cum ſequen. col. Et tanto magis. quia hic non conſtabat quod filia nollet, licet non peteret, quia poterat poſtea petere.

SVMMARIVM.

Auditores Cardinalium, an poſſint præfigere terminum vigore commiſſionis, in qua dicitur, quod præfixo termino.

1 *Auditores Cardinalium quando, & quomodo poſſunt ſeruare terminos.*
2 *Termini præfixio, an ſit ſententia interloquutoria.*
3 *Cap. ſtatutum, de reſcript. in 6. in quo caſu non habeat locum.*
4 *Cauſa vt dicatur agi inter laicos, vel clericos attenditur quis ſit reus.*

DECISIO XVII.

QVarta Maij 1543. fuit dubitatum in vna Signina Caſtri, coram D. Thoma de Thanis. An D. Gregorius, Auditor Cardinalis de Cæſarinis potuiſſet præfigere terminum. Et dicebatur, quod licet

Aegid.

1 Aegid. deciſ. 41. dicat,† ꝙ Auditores Cardinalium poſſint ſeruare terminos, tamen eadem deciſ. dicit quod non poſſunt ſeruare terminum compulſionem inducentem. & termini præfixio inducit compulſionē. quia quis compellitur aliquid facere in termino præfixo. Item,eadem deciſio dicit, quod nō poſſunt ferre ſentētias interloquutorias. &
2 præfixio termini † videtur ſententia interloquutoria. quia omnis vox Iudicis ad cauſam faciens, videtur ſententia interloquutoria.Tamen ex oppoſito dicebatur,quod termini præfixio non eſt ſententia interloquutoria. & allegabatur conſ.Pauli de Caſt.25. col. 3. ſecundum antiquam impreſſionem. quod conſilium non reperitur in alijs impreſſionibus. Tamen Rota non fuit mota ex ijs.ſed, ex quo conſtabat de ſubdelegatione Reuerendiſs. Cardinalis in perſonam dicti Gregorij fuit attenta illa ſubdelegatio. Nō obſtat, quod D. Gregorius non eſſet Canonicus, iuxta formam * c. ſtatutum de re-
3 ſcript. in 6. quia † fuit dictum, quod non habet locum inter laicos, & de re prophana. vt per Philip. Franc. in c.tua nobis. colum.2. verſ. conclude ergo de appellat. Nō obſtat, quod cauſa erat inter laicum, & clericum. quia in ea aderat Epiſcopus Auerſanus, & tunc etiam habet locum, dictum cap. ſtatutum. vt per Franc. in dicto loco. quia dicebatur,quod ex quo Epiſcopus erat actor, & ſic debebat ſequi forum rei, quod
4 reus †attendebatur,ad hoc vt diceretur cauſa inter clericos vel laicos,quo ad illum effectum.

* Capitulum ſtatutum de reſcrip.in 6. in quo caſu non habet locū.

S V M M A R I V M.

Donatio iuris præſentandi non abdicat ius à donante ante confirmationem ſuperioris.

1 *Conſenſus ſuperioris, in donatione iurispatronatus, poteſt interuenire poſt mortem donantis in præiudicium hæredum.*
2 *Renunciatio quo ha renunciantem, valet in eius præiudicium ſine conſenſu ſuperioris*

D E C I S I O XVIII.

QVarta Maij 1543. in vna Aſtoricenſi, de Confortos.fuit reſolutum, coram me,quod quando laicus donat laico ius præſentandi,abſque conſenſu ſuperioris, quod antequam ſuperior donationem confirmet, quod donās,& eius hæredes,poſſunt præſentare:cum ius ab eo ante confirmationem, non ſit abdicatum per doctrinam Abbat. in c. cum ſeculum. in fine. de iur. patr. Non obſtat deciſ. Rotæ finalis de iur. patr. in antiquis. quia in primis,contra illā deciſ. late ſcribit Abb. in diſputatione incipiente, Augerio in quarto dubio. col.3. & multa ſcribit Lambertinus in tract. iurispatron.fol.109. col.4. in ſecunda parte primi libri. 17. articulo primæ quæſtionis principalis. Quia fuit reſponſum,quod non obſtabat, quia loquitur in alio caſu. videlicet ꝙ
1 conſenſus † ſuperioris, poteſt interuenire poſt mortem donantis,in præiudicium hæredum. non autem dicit, quod ſi non interueniat,quod interim hæres non poſſit præſentare. Et iſtud tenet Lambertinus, in dicto tract. in 7.artic. 1.quæſt.principalis 2.partis 1.lib.fol.102.col.2. verſic. tu conſidera. ſicut etiam dicimus in renunciatione. quod
2 licet † quo ad renunciantem,valeat in eius præiudicium ſine conſenſu ſuperioris; tamē non priuatur eo,niſi ſuperiore volente.cap. quod in dubijs de renunc. & ibi Abb. & alij & Biſign.deciſ.1. de renunc.

S V M M A R I V M.

Olim poſſeſſor,non præſumitur hodie poſſidere,quando agitur de poſſeſſione tertij.

D E C I S I O XIX.

IN vna Taruiſina prioratus, coram me,die 7. Maij. fuit reſolutum, quod olim poſſeſſor,non præſumitur hodie poſſidere, quando datur de poſſeſſione tertii,vt erat in illo caſu.in quo Iacobus de Porta,ceperat poſſeſſionem Prioratus de anno 1536. Et quia erat probatum, quod Capitulum Taruiſinum, poſſederat de anno 1534. dicebatur ꝙ præſumebatur ſemper poſſidere. Et ideo poſſeſſio Iacobi inſtrumentalis non erat in conſideratione, ex quo alius erat in poſſeſſione.Tamen contrarium fuit dictum per conſ. Anchar.297. colum.6. & optime declarat Alciat. in tract.de præſumpt. reg.2. præſumpt.21. pag.269. verſ. limitatur quarto. Non obſtat deciſ.124. in nouis. & Aret.conſ.102. in 2. vel 3.dubio. vbi loquuntur in poſſeſſione tertii,& tamen dicūt quod ſemel poſſeſſor,præſumitur poſſidere. quia intelliguntur poſt obitum illius tertii, vt ita illam deciſ.intelligit Abb.in c. cum ad ſedem. col.6. de reſtitut.ſpoliat. Præterea in illa deciſ. non conſtabat, quod poſſeſſio eſſet interrupta, prout erat in caſu iſto.

* Vide Ripam, in c.cū Eccleſia Sutrina.col.8. circ.finē verſ.tertio intellige. & cæt. de cauſ. poſſeſſ. & propriet. Facit quod dicit Aret. in l. Pomponius, §. fin. col.2. verſ. tu autē aduerte.&c. ff.de acquir. poſſeſſ. Idem fuit deciſū 28. Nouemb. 1547.in vna Parmē. ſeu nullius Cappellaniæ, corā D.Antonio Auguſt. & vide infra deciſ. 225. lib. 2.

SV M-

SVMMARIVM.

Quomodo intelligatur, quod virtus executorialium durat anno.

DECISIO XX.

IN vna Bononienſi menſtruæ prouiſionis, die 7. Maii 1543. fuit dictum coram D. Thoma, qnod illnd quod dicitur, quod virtus exequutorialium durat anno, per cap. quærenti. &. in litteris. de offic. de leg. prpoter clauſulam. inductum defendas habet locum quando idem contra quem ſunt decretæ exequutoriales infra annum ſpoliat. quia non dicitur paruiſſe, ex quo infra annum non perſeuerat, ſecundum interpretationem Rotæ. ſecus eſt quando alius ſpoliat, contra quem exequutoriales non ſunt decretæ, quia iudicio ordinario contra eum agendum eſt.

SVMMARIVM.

Priuilegia data Referendarijs, competunt eis, etiam quod ea ignorent.

1 *Priuilegium, an quæratur ſolum à die ſcientiæ, & num. 2.*

DECISIO XXI.

SEptima Maii 1543. fuit reſolutum in vna Cantienſi Parochialis Sancti Iacobi, quod priuilegium datum Referendariis, dato quod non faciant Collegium, tamen competant eis, etiam qnod ignorent priuilegia. & licet communis concluſio ſit,
1 quod † priuilegium nõ quæratur alicui, niſi à die ſcientiæ. vt per Iaſ. in l. fin. ff. de conſtit. prin. col. 6. Tamen fuit dictum,
2 quod illud erat verum † vbi priuilegium datur alicui perſonæ priuatæ, ſecus quando datur ratione officii. quia acceptando illud, videtur acceptare cum omnibus oneribus & honoribus, in genere. pro quo facit qnod dicit Iaſ. in d. l. fin. ind. 6. ſeu 7. col. dum reſpondet ad Bar. in. l. omnes populi. Et pro iſta parte facit quod dicit Pau. de Caſtr. in l. ſi Rufinus. C. de teſt. milit. decreato in Ciuem.

SVMMARIVM.

Verba, propria auctoritate poſſeſſionem apprehendere poſſis, in regreſſibus quomodo intelligantur.

DECISIO XXII.

VNdecima Maii 1543. fuit dictum in vna Bononienſi canonicatus, quod illa verba, poſita in regreſſu Canonicatus, quodq; illorũ corporalem poſſeſſionẽ propria auctoritate apprehendere. &c. non excludebant conſenſum Capituli, ita vt non obſtan. talibus verbis, nihilhominus poſſeſſio debebat capi capitulariter; ſed tantũ importabant, vt quis non teneretur apprehẽdere poſſeſſionẽ cum ſuo exequutore. ſed eo excluſo poſſet. cum auctoritate tamen Capituli. ne Papa videatur tertio præiudicare, quod non eſt dicendum. & iſta cauſa pendebat coram me.

SVMMARIVM.

Coniuncta perſona, quando poſſit agere pro conuenta, etiam quod procuratorem habeat.

DECISIO XXIII.

EAdem die, in vna Nurſina, coram me, fuit dictum, quod coniuncta perſona non excluditur à comparendo pro coniuncta, etiam quod coniuncta perſona conſtituerit in illa cauſa procuratorem, quando procurator eſt negligens. vt per Alex. in l. exigendi. C. de procurat. inter limitationes ibi poſitas. & ideo, licet Fabritius Cęlius, conſtituiſſet procuratorem in partibus; tamen, quia ſecundum ſtatuta Ciuitatis Nurſinæ, procurator non poteſt in cauſa comparere, ideo fuit dictnm, quod in illa cauſa, potuit pro eo, coniuncta perſona cõparere.

SVMMARIVM.

Pater, vt legitimus adminiſtrator, poteſt pro filijs tranſigere. & vide quando promiſit pro eis de rato.

1 *Patri an quæratur vſusfructus ex cõtractu ab eo celebrato tanquam legitimo adminiſtratore, filijs non ratificantibus.*
2 *Contractus factus à patre tanquam legitimo adminiſtratore, cum promiſsione de rato, eſt perfectus etiam filijs non ratificantibus.*
3 *Clauſula, rato manente pacto, quid operetur.*
4 *Donans abſenti, an ante ratificationem poſsit alteri donare.*

DECI-

DECISIO XXIV.

FVit dictum in vna Senenſi hæreditatis
coram me, die 18. Maii 1543. quod pa-
ter poterat, tanquam legitimus adminiſtra-
tor filiorum ſuorum, tranſigere, & paciſci.
ex quo eramus in iis, in quibus poterat ipſi
patri quæri vſusfructus, & quod ei quæreba
1 tur† quo ad vſumfructum, etiam filiis non
ratificantibus contractum. per tex. in l. fin.
§. vbi antè. C. de bon. quæ liber. Et per Bar.
in l. fin. §. pupillus. ff. de verb. oblig. & quod
pater, pro filio poſſet tranſigere, erat text.
cum gloſſ. in l. de re filior. ff. de tranſact. &
notabatur in l. præſes. C. de tranſactionib.
Item dicebatur, quod ex quo etiam in illo
caſu, pater nomine filiorum, pro quibus de
rato promiſerat, alias teneri voluit de ſuo,
2 &c. contraxerat, † quod contractus eſſet
perfectus. itavt ab eo, contrahens cum pa-
tre, non poſſet recedere, dato quod non cō-
ſtaret de ratificatione filiorū. Nec obſtabat
quod dicebatur, quod ex quo illa promiſſio
de rato, erat in fauorem contrahentis cum
patre, quod poterat ipſe recedere à contra-
ctu, & nō expectare ratificationem filiorum.
per not. per Iaſ. in l. cum proponas. la 2. col.
2. verſ. extende. C. de pact. Alex. conſ. 113.
col. 2. vol. 4. Felin. in c. peruenit. il 2. col. fin.
de iureiur. Rip. in l. fin. col. 53. C. de re-
uocat. donat. dum loquuntur de clauſula
3 rato † manēte pacto. &c. quæ ſuppoſita, ope
ratur quod ſi obſeruans vult recedere à
contractu, poſſit recedere, quia dicebatur,
quod ex quo erat contractum cum patre
qui promiſerat de rato pro filiis, quod con-
tractus erat ſtatim perfectus, itavt non eſſet
amplius in poteſtate partis alterius cōtra-
hētis, ad libitū ſuum à cōtractu recedere, cū
pater non poſſet recedere. alias diceremus,
quod contractus claudicaret. Non obſta-
bat, quod allegabatur Dec. conſ. 226. col. 3.
& in l. contractus. col. 3. de regul. iur. vbi ſi
4 quis † fecit donationem abſenti, notario,
ſtipulante, poteſt à donatione recedere, &
alteri donare, antequam abſens ratificet.
quia dicebatur quod procedit in contractu,
qui fit cum abſente. quo caſu abſenti, &
ignoranti nil quæritur. & ideo poterat rece-
dere. ſed ſecus erat in caſu noſtro, in quo
contractus cum præſente erat perfectus.

SVMMARIVM.

Priuilegium Ducis, Subaudiæ, quomodo interpretatum.

DECISIO XXV.

DIe 18. Maij 1543. fuit reſolutum in vna Gebenn. Serrauallis, coram me, quod priuilegia Sereniſſimi Ducis Subaudiæ, non comprehenderent parochiales reſeruatas. quia illa verba, nec non de dignitatibus, prioratibus conuentualibus, & alijs. &c. illa dictio, alijs, intelligebatur de ſimilibus. vnde cum parochiales non eſſent ſimiles, non comprehenderentur in priuilegio, in quo ſtrictā debebamus facere interpretationem, ex quo tractabatur de præiudicio impetranitum. Item dicebatur, quod iſtud colligebatur ex proœmio dicti priuilegij, in quo Papa tractat de Eccleſijs cathedralibus, & monaſteriis conſiſtorialibus. nam cum in iis poſſet tractari de præiudicio Ducis, ac etiam circa dignitates conferendas, ideo in illis voluit perſeuerare conſenſum Ducis. ſecus autem erat in parochialibus.

SVMMARIVM.

Mandatum, & ſubdelegatio in præſentia iudicis, ſine teſtibus valent.

1 *Actus factus coram iudice, habet præſumptionem pro ſe, vt ſit factus multis aſtantibus.*

DECISIO XXVI.

FVit dictum in vna Toletana de Ocagna
die 8. Iunii 1543. quod licet Felin. di-
cat in c. quoniam contra. col. 6. in fin. verſ.
vtrum autem procedant. &c. de probation.
quod mandatum, & ſubdelegatio, ſine teſti-
bus facta non probent; tamen quando
fiunt in præſentia iudicis, ſeu eo mandante
1 quod tunc fidem faciant propter † calorem
iudicii & quia præſumuntur multi adſtan-
tes. vt per Aret. ibidem. col. 5. verſ. ſed re-
uocatur in dubium. & quod illam opinionē
Aret. alias Rota ſequuta fuerat in vna de
Turribus Vedras.

SVMMARIVM.

Citatio, vbi fit per edictum, an debeat dimitti copia citationis.

1 *Citatio quando debeat legi, & affigi.*

DECISIO XXVII.

ITem eadem die, in eadem Toletana; quia citatio ad videndum committi iuramēta teſtium, fuerat decreta per affixionem ad valuas Eccleſiæ S. Michaelis ad primam diē, & notarius atteſtabatur affixiſſe originales, & non dicebat, quod poſt illarum amotionē dimi-

dimiſiſſet copiam, nec litteras originales legiſſet, dubitatum fuit, An talis exequutio eſſet bona. Et pro parte affirmatiua diceba-tur, quod nullibi cauetur, quod quis teneatur dimittere copiam affixam. nam deciſ. 223.* in nou. requirit duo, videlicet lectio- * Alias 8. de dol. & cont. 1 nem, † & affixionem originalis, & illa affixio debet manere arbitrio iudicis, vt dicit Barr. in extrauagan. ad reprimendum. in verbo publice. de dimiſſione antē copiæ nil ibi dicitur. Et quod nō ſit neceſſaria dimiſſio copiæ, videtur ſentire Boniſ. in Clem. 1. de iudic. num. 14. & idem Boniſac. in Clem. cauſam. §. quod ſi forſitan, num. 15, de electione. Pro alia autem parte, quod immo eſſet neceſſaria dimiſſio cōpiæ conſiderabatur, quod aut citatio per edictum legitur, & originalis affigitur; & tunc non requiritur dimiſſio copiæ. & ita procedat deciſ. 223. in nou. & quod dicit Boniſac. in d. Clemen. cauſam. §. quod ſi forſitan. in verbo publicari. Aut vero citatio non legitur, prout erat in caſu noſtro, ſed tantum originalis affigitur, & tunc non loquuntur deciſiones prædictæ. & quia mandat iudex fieri per affixionem, & affixio originalis non poteſt eſſe perpetua, ſed debet amoueri, ne ſit in poteſtate partis originales affigere tali tempore, vt non poſſit ad notitiam partis deuenire. Ideo ſi vult originales affixas amouere, debet copiam citationis dimittere, quæ fraus ceſſat quando leguntur. quia lectio debet fieri quando adeſt multitudo. Et iſta diſtinctio multum mihi placebat. ſed aliqui volentes ſaluare actum, dicebāt, quod iſta diſtinctio poſſet procedere in prima citatione deuolutiua cauſæ. ſed ex quo hic, in tali citatione non eramus, dicebant ipſi, quod iſta citatio poterat ſuſtineri. tamen nil fuit reſolutum.

SVMMARIVM.

Poſſeſſio paſcendi Communitatis, non probatur ex eo, quod homines ſint ſoliti paſcere.

DECISIO XXVIII.

EAdem die 8. Iunij 1543. In vna Nurſina coram me, fuit reſolutum, quod dato quod teſtes dicerent, quod homines Caſtri Annulforum, lignauerant & paſculauerant in territorio de quo agebatur; tamen per hoc non probabatur poſſeſſio, ſeu quaſi, lignandi & paſcendi pro parte Communitatis. per Corn. conſil. 299. in primo vol. & 46. in 3. vol.

SVMMARIVM.

Decretum irritans, non inficit in prouiſione beneficij de vacanti. ſecus eſt de vacaturo.

DECISIO XXIX.

IN vna Gerundenſi beneficij S. Dominici, coram D. Ioan. Paulo, die 25. Iunij 1543. In qua Antonius primo reſignauerat in manibus Papæ in fauorem Stephani, & poſtea adhuc exiſtens in poſſeſſione in partibus, idem Antonius reſignauit in manibus Ordinarij, qui admiſſa reſignatione, de eodem beneficio prouiderat cuidam Iacobo, & idē Iacobus, vigore dictæ prouiſionis, aſſequutus fuerat poſſeſſionem. Poſtea Stephanus primus reſignatarius, Iacobum ſpoliauerat. Dubitatum fuit, An Iacobus, ſecundus reſignatarius, poſſet agere ſpolio contra primum reſignatarium. Et dubium faciebat, quod ex quo primus reſignatarius habebat decretum irritans in ſua prouiſione, quod tale decretum annullabat titulum, & poſſeſſionē Ordinarij poſtea ſequutam. per deciſ. 16.* in nouis. Fuit determinatū contrarium. quia decretum non inficit, niſi in prouiſionibus ſeu gratijs, de vacaturo, ſecus eſt in gratijs de vacanti. per deciſ. 2. Caſſador. de reſtit. ſpoliat. vbi nititur reddere rationem. & quamuis eam non reddat videtur dicendum, quod deciſio ſit vera. quia aliter dicendo omnes ſecundæ prouiſiones, de vacanti factæ per Papā, eſſent nullæ. Et ita etiam per prius, in vna Illerden. coram D. Maceraten. concluſum fuerat. * Alias 3. de reſtit. ſpol.

SVMMARIVM.

Compromiſſum, non obſtante ſtatuto de cauſis inter coniunctos compromittendis quo caſu negatum.

1 *Compromiſſum non poteſt peti fieri in cauſa appellationis, & quare.*

2 *Compromiſſum non poteſt peti electa via iudicij.*

Compromiſſum non poteſt fieri, quando eſt quæſtio iuris clari.

DECISIO XXX.

IN vna Tudertina Grani, coram me, in qua Io. Andrea exiſtente in curia, & proſequente cauſam contra Sebaſtianum maritum Agnetis ſororis ſuæ, Agnes ipſa obtinuit ſententiam in Ciuitate Tudertina contra ipſū Io. Andreā ſuper alimentis. & fuit commiſſa cauſa nullitatis coram me, vigore Eugenianæ. & in calculo ferendæ ſententiæ, fuit petitum compromiſſum per ipſum Seba-

Sebaſtianum vigore ſtatuti Tudertini, volen
tis, cauſas inter conſanguineos compromit-
ti debere. & quia non conſtabat de dicto
ſtatuto, tuli ſententiam annullando ſenten-
tiam latam in partibus, vigore dictæ Euge-
nianæ. Poſtea in ſecunda inſtantia, fuit pro-
ductum ſtatutum Tudertinum in forma pro-
banti, & petitum compromiſſum. & non
obſtante tali, petitione fuit negatum, & cō-
firmata prima ſententia. Ratio. quia ſicut
1 in cauſa appellationis, † non poteſt peti fie-
ri compromiſſum, tamquam petitio ſit ca-
lūnioſa. vt per Iaſ. in l. ſi cauſa cognita. col.
2. verſ. nota etiā diligenter. C. de tranſact. &
in l. eleganter. in 4. notab. de condit. indeb.
ita & in iſto caſu. cum iudicium nullitatis
videretur acceſſorium, & dependens à pri-
mo, & ideo cum Agnes ſoror, elegiſſet in
2 partibus viam iudicij, † non poterat nunc
petere viam compromiſſi. Item, quia res vi-
debatur clara, quod iudicium eſſet nullum,
agitatum contra exiſtentē in curia. & quan
do eſt quæſtio iuris clari & aperti, non po-
teſt peti compromiſſum. vt multa videre po
teris per Marcum Ant. Blancum in tract. de
de compromiſſis. in 4. quæſt. de quibus cau.
poſſit, aut debeat compromitti. in princ. cū
ſequent. col. in verbo clara.

SVMMARIVM.

Statutum Vrbis, excludens ſororem pro-
pter fratrem, an habeat locum vbi
frater & ſoror ſunt forenſes.

1 *Statutum loquens in perſonā, an compre-
hendat forenſes. & nu. 3.*
2 *Fœmina non ſubiecta, non excluditur à bo-
nis ſtatuenti ſubiectis.*
4 *In cauſa inteſtati, attenditur perſona dece-
dentis. ſed quando attendatur conſuetudo
loci, nu. 5.*
6 *Statutum, an poſſit, vel non, habilitare per-
ſonam.*
7 *Statuentes pro conſeruatione agnationum,
reſpiciunt ad proprias, non ad alienas.*
8 *Fundans ſe in ſtatuto dubio, non eſt audien-
dus.*
9 *Ab inteſtato veniens, ex tacita voluntate
defuncti venire dicitur.
Et eius diſpoſitio, dicitur conformis ſtatuto.*
10 *Ex caſu dubio ſtatuti, non debemus recede-
re à clara Iuris diſpoſitione.*

DECISIO XXXI.

STatutum Romanum, in ſucceſſione fra-
tris ab inteſtato, vocat fratrem ad ſuc-
ceſſionem, excluſa ſorore. vt patet in no-
uis reformationibus cap. 24. incipien. de-
functo ſine filijs. ſub rubr. de ſucceſſ. ab in-
teſtato. Dubitari modo contingit, An ſoror
forenſis, excludatur à fratre forenſi, in caſu
in quo defunctus erat Romanus, & agitur
de bonis in territorio Romano, & ſic ſta-
tuentium. Pro ſorore facit, nam ſtatutum
1 eſt ſcriptum † in perſonam. & tunc ſtatutum.
habilitans vel inhabilitans aliquem contra
iuris diſpoſitionem non comprehendit fo-
renſes. ſecundum Bart. in l. cunctos populos.
col. 9. verſ. ſed circa hoc dubitatur. in prin.
ſequent. col. verſ. & ideo dico ſi ſtatutū. &c.
C. de ſumm. trinit. & Albert. Brun. vbi con-
cordantes allegat, in tract. de ſtatut. exclud.
fœm. propter maſcul. artic. 6. col. 5. verſ. ad
idem facit quod dixit Specul. &c. & not.
Alex. conſ. 44. vol. 5. Calder. cōſ. 34. de teſt.
Ancharan. conſ. 196. in fin. Barbat. conſ. 75.
in 3. vol. vbi refert communem opinionem
eſſe cum Bartolo, reprehendendo Salicetū &
alios contrarium tenentes, necesse ab hu-
iuſmodi opinione in iudicando recedendū.
2 Paul. de Caſt. cōſ. 32. in 2. vol. Et quod † fœ-
mina non ſubiecta, non excludatur à bonis
ſtatuenti ſubiectis, tenet Felin. in c. poſtula-
ſti. col. 2. de for. comp. Rochus in c. fin. col.
110. in princ. verſ. 2. limita dictam conclu-
ſionem. &c. de cōſuetud. Pro fratre, & quod
ſtatutum operetur excluſionem ſororis, etiā
3 forenſis, † attento quod defunctus ſubijcie-
batur ſtatutis, reiecta diſtinctione Bartol.
an ſtatutum loquatur in rem, vel in perſo-
nam, refert eſſe communem Pet. de Anch.
in repet. c. canonum ſtatuta. & dicit hanc
communē poſt Iacob. Bur. Bald. Salic. Io. de
Anania, & alios, Curt. Iun in conſ. 5. col. 20.
verſ. ad ſeptimum reſpondetur. & ſequendā
in iudicando dicit Socin. conſ. 288. lib. 2.
poſt princ nu. 2. ex quo non agitur de per-
ſona, ſed de acquiſitione, & ideo debet attē-
di locus rerum acquirendarum. ſecundum
Bald. in d. l. cunctos populos. col. 11. verſ. ve
nio ad ſecundum, ſcilicet ad ſucceſſionem
inteſtati. & ibi Salicet. col. 6. dicit ſe conſu-
luiſſe ſic, & de facto obtinuiſſe. Socin. etiam
conſ. 36. lib. 1. late examinat articulum, re-
ferendo Bart. & aliorum opiniones. & con-
cludit ſecundum opinionem Saliceti, vt in
4 cauſa † inteſtati attendatur perſona dece-
dentis. & idem Socin. conſ. 292. lib. 2. Alber.
Brunus in tract. ſuper ſtatuto excludente
fœminas, in 6. ar. principali, mouet quæſtio-
nem, An fœminæ forenſes excludantur. &
col. 5. in fin. dicit, quod opinio Bal. apud an-
tiquos fuit communior, vt non fiat diſtin-
ctio in verbis ſtatuti, & refert etiam Corn.
dicentem hanc eſſe communem opinionem
in conſ. 147. in 3. vol. ſed corrupte. nam eſt
in cōſ. 162. & in fine tenet ſtatutū ligare fœ
minas forenſes, volētes ſuccedere ſtantibus
maſculis, & fœminis. vbi tamen maſculus,
& fœmina eſſent forenſes. In principio quæ-
ſtionis videtur ſentire, quod maſculi non
gaudent

gaudent fauore ſtatuti, tamen ſi attendimus rationem Baldi & aliorum, tenẽtium conſiderandam eſſe acquiſitionem, & locum rerum acquirendarum propter quæ excluditur fœmina; idem poſſet dici, quando ambo eſſent forenſes. Io. Lechirier in tract. primogenituræ. in 7. quæſt. 2. lib. examinando quæſtionem primogeniti. de qua per Bart. in d.l. cunctos populos. intricate, & male à Doctoribus examinatã refert latius quam aliquis alius modernus omnia dicta antiquorum. in d.l. cunctos populos. & tenet opinionem Salicet. & Socin. quod ſit ſeruanda conſuetudo locorum, in quibus decedens habebat domicilium tenendo hanc eſſe veriorem, & communem. prout dicit Socin. conſ. 288. Curtius etiam in d. c. fin. col. 111. verſic. quarto limita. &c. licet ſuperius concluſerit, ſtatutum non ligare forenſes. & in hoc reprehendit Ancharan. & Socin. dicentes, communem opinionem eſſe contra Bart. tamen, in d. col. in d. verſ. quarto limita. concludit attendi † conſuetudinẽ
5 loci, vbi defunctus habebat domicilium, licet volens ſuccedere eſſet forenſis, ſecundũ Pet. de Anchar. in d. c. canonum ſtatuta. ex. de conſtit. quem allegat etiam Socin. in d. conſ. 288. lib. 2. num. 2. in 2. col. Attendatur etiam, nam ſi recte conſideretur, non videtur quod Bart. in l. cunctos populos. ab iſta opinione diſſentiat. Nam in ſtatuto diſponẽte circa perſonam, diſtinguit. aut talis decedens erat, vel non erat de Anglia, & ſi decedens erat Anglicus, primogenitum ſuccedere in bonis Angliæ. conſiderando quod perſona decedentis videtur ligata. Hæc omnia D. Io. Aloyſius allegauit, qui cauſam pro veritate terminaturus erat, & voluit quid ſentirem intelligere. Cui reſpondi, quod in tanta Doctorum varietate in iudicando eorum ſententiam ſequerer qui tenent, fratrem vocari excluſa ſorore. Non inficiabar tamen, quod ex tribus, prima frõte contrarium ſentiebam. Et primo occurrebat, quod † ſtatutum non potuit habili-
6 tare, vel inhabilitare perſonam, & ſic forenſem comprehendere. per doctrinam Bar. in d.l. 1. de Summ. Trinit. ſecundo, & iſtud magis vrgebat, quod ratio ſtatuti excludentis ſororem propter fratrem, quæ eſt fauor agnationis conſeruandæ, ceſſat vbi frater &
7 ſoror ſunt forenſes. cum ad ſtatuentes, † proprias, non autem alienas agnationes cõſeruare ſpectet. & iſtud eſt quod voluit Brun. in d. tract. de ſtatut. excluden. maſcul. propter fœminas in 6. artic. princ. col. 2. verſic. aut vero ſtatutum ſimpliciter. &cæt. Et ideo, cum ratio ſtatuti in caſu iſto ceſſet, debet ceſſare eius diſpoſitio. l. 4. §. totiens cũ vulgat. de damn. infect. ergo negare nõ poſſumus quin articulus ſit dubius. & cum ſoror claram habeat diſpoſitionem iuris pro ſe. ad l. maximum vitium, C. de lib. præterit.
8 fundans ſe † in ſtatuto dubio, non eſt audiẽdus. ad l. veteribus, cum alijs. Sed ſubtilius, pro veritate indaganda, conſiderando dixi, quod præmiſſo vno fundamento, omnia quæ pro parte iſta conſtrui poſſent, facile corruunt, & clara habetur pro fratre ſtatuti diſpoſitio. Nam, ſi verum eſt, prout ita
9 eſt, quod veniens † ab inteſtato, ex tacita voluntate defuncti venire dicatur. l. ſi quis cum nullum, & l. conficiuntur. in princ. ff. de iur. codicill. & illa voluntas defuncti, cenſetur diſpoſitioni ſtatuti conformis. per doctrinam Bart. ab omnibus approbatam. in l. hæredes mei. §. cum ita. ff. ad Trebell. ergo, ſicut potuit expreſſe ſequendo legem patriæ ſuæ frater ſororem excludere, ita & potuit tacite. Et iſtud fundamentum dicit inconuincibile Salicet. in d. l. 1. col. 6. in fine. Et ex hoc fundamento, ſequitur reſpõſio ad ſupradicta dum dicitur, quod ſtatutum non poteſt habilitare, vel inhabilitare forenſem. quia dico, quod non ex ſtatuto ſoror excluditur, & frater vocatur; ſed ex tacita voluntate defuncti. quæ ſicut potuit, contra iuris diſpoſitionem, expreſſe eam excludere, potuit & tacite. Item, & dum dicebatur, quod ratio ſtatuti excludentis, in hoc caſu ceſſabat ergo ceſſare debebat ſtatuti diſpoſitio. Quia reſpondetur, quod licet ceſſet ratio ſtatuentium, non tamen ceſſat defuncti voluntas, cuius intereſt agnationem ſuã, vbiq; conſeruari. Non obſtat, quod ſumus
10 in † caſu dubio, & ideo à clara iuris diſpoſitione non eſt recedendum, quod argumentum multifacit Barbat. in allegat. conſ. 75. in 3. vol. Quia reſpondetur, quod in caſu ſtatuti Vrbis. ſumus in claro. nam ſtatutum dicit, defuncto ſine filijs. &c. & ſic conſidero, quod ſicut voluit Bart. & ſequaces ꝙ quando ſtatutum eſt reale, quia bona ſunt per ſtatutum affecta attenditur ſtatutum loci; ita pariter erit dicendum, quod quando perſona defuncti, vt ſubdita eſt affecta per ſtatutum, ꝙ ſtatutũ loci ſit attendendum, arguẽdo de reb. ad perſonas. Et ideo, ſi diligẽter intueatur doctrina Bart. tunc Bart. facit differentiam inter ſtatutum reale, & perſonale, quando perſona defuncti non eſt ſubdita. ſed quando eſt ſubdita, tũc indiſtincte Bart. vult ſtatutum loci attendendũ * fore Et vltra auctoritates ſuperius allegatas hanc ſecundam partem conſulendo in terminis, immo & in fortioribus, tenuit Gozadin. conſ. 49. pro Reuerendiſſimo Cardinali Grimaldo. vbi quaſi omnes Doctores ſuperius allegatos, & plures alios citat. & ibi etiam ponit, communem opinionem eſſe pro hac parte. à qua pro nunc in iudicando non diſcederem. & intellexi, quod etiam ipſe D. Io. Aloyſius in hanc partem etiam inclinauit.

* Pro iſta parte, eſt cõſ. Alex. 111. videretur prima cõſideratione. &c. vol. 7.

SVM-

SVMMARIVM.

Remiſſoria, ad liquidandum obligationem in forma Cameræ, non poteſt decerni præcedenti citatione per contradictas, vel iurata abſentia, ſed prius principalis debet perſonaliter citari.

1 *Obligationis Cameralis vigore, quando contra principalem agatur ad excommunicationem, eo non citato perſonaliter.*
2 *Remiſſoria non decernitur, principali aduerſario perſonaliter non citato, & nu. 3.*
Stylus ſtricti iuris non debet extendi.
4 *Proceſſus iudicis recuſati poſt appellationem factus, eſt nullus.*

DECISIO XXXII.

FVit reſolutum in vna Aquenſi, contrahentium, quam propoſui die 5. Octobris 1543. quod licet A.C. ex ſtylo in obligatione in forma Cameræ liquida, iurata
1 abſentia † principalis, facta confeſſione debiti per procuratorem, procedat ad excommunicationem & reliquas cenſuras, non aliter citato perſonaliter principali, tamen ad liquidandum obligationem in forma Cameræ, vt erat in caſu illo. in quo prætendebatur, Io. Dominicum contrauenisse cõcordiæ initæ, contra quam non venire, & eam obſeruare promiſerat, ſub pœna priuationis beneficiorum ſuorum. & 200. ducat. Et ideo ad probandum contrauentionem, vt poſtea poſſet procedi ad confeſſionem, non pote-
2 rat decerni † remiſſoria, principali aduerſario perſonaliter non citato. Et ille ſtylus cum ſit ſtricti iuris, non debet extendi ad iſtum caſum. Et ratio eſt, quia quando obligatio eſt liquida, ſi procurator conſtitutus in inſtrumento, fatetur debitum, nullæ aliæ ſunt partes iudicis, niſi in condemnando. & ideo ſufficit quomodocumque principalis citetur. Secus eſt quando obligatio nõ eſt liquida. quia cum agatur de liquidando eam, & ſic de graui præiudicio. & procurator conſtitutus in inſtrumento nil fateatur, nec poſſit fateri niſi obligatione liquidata, ad illam liquidationem faciendam legitime eſt principalis citandus. alias reperiretur remiſſoria decreta abſque citatione,
3 & † ſic inferretur præiudicium parte non citata. Nec quicquam faciebat in illo caſu, quod poſtea Io. Dominicus, contra quẽ erat decreta remiſſoria, in partibus fuiſſet poſtea perſonaliter citatus. quia dicebatur, quod comparuit, & allegauit iudices ſuſpe-
4 ctos, & appellauit. quo caſu proceſſus † iudicis recuſati poſt appellationem factus eſt nullus, vt per Dec. in c. cum ſpeciali. In prin. in final. col. de appell. etiam quod appellatio poſtea foret deſerta. vt per Lap. alleg. 1.

SVMMARIVM.

Ordinarius præſumitur ſcire vacationem non autem modum, ſeu qualitatem vacationis.

DECISIO XXXIII.

IN vna Leodienſi Canonicatus S. Pauli pro Gerardo Boncort, contra Guilermum Erx, fuit reſolutũ, die 8. Octob. 1543. quod Card. Leodienſis, qui contulerat vigore indulti, beneficium vacans in Curia, præſumeretur habere notitiam vacationis. per deciſ. 263. * in nouis. & tex. in Clem. vnica. in fine. de conceſſ. præben. Sed non qualitates. videlicet quod vacauerit in Curia: quia ordinarius bene tenetur ſcire ex viſitatione quam tenetur ſingulis annis facere, vacationem, ſed non tenetur ſcire modum vacandi. & tanto magis in illo caſu. ne alias diceremus, quod Cardinalis voluiſſet facere actũ nullum, cum de vacanti in Curia non poterat prouidere, ſed Papa prouidebat de conſenſu Cardinalis, & præſumptio ſemper capitur pro validitate actus. 1

* alias 6. de iur. patr.

SVMMARIVM.

Poſſeſſio ſedis ſine præiudicio alicuius tradita, dicitur ſub conditione data. 1

1 *Poſſeſſione tradita ſub conditione, ea non verificata, poſſeſſio an quæratur.*
2 *Traditio facta ſub conditione an noceat tradenti.*
3 *A proteſtatione facta quãdo dicatur receſſũ.*

DECISIO XXXIV.

DVodecima Octob. 1543. in vna Meliuitana præcedentiæ, fuit reſolutũ. coram D. Io. Paulo ꝙ poſſeſſio per Magnũ Magiſtrum tradita ſine præiudicio alicuius eſ-
1 ſet † ſub conditione tradita. per tex. in l. teſtamento centurio. §. 1. ff. de manu. teſta. & ideo, niſi eſſet verificata conditio, non eſſet quæſita poſſeſſio. per tex. in l. qui abſenti. §. 1. ff. de acquir. poſſeſſ. & in c. olim. il primo iuncta gloſ. in verbo traditã. de reſtit. ſpol. adeo vt etiã talis traditio ſub cõditione fa-
2 cta, † non noceat tradenti ſecundum gloſ. in d. c. olim. in verbo ſub conditione, & ibi Abb. in 2. colum. in prima oppoſitione. Nec obſtabat, quod licet à principio, poſſeſſio eſſet ſub conditione tradita, tamen poſtea Prior paſſus fuiſſet Epiſcopum ſedere ſine
3 aliqua proteſtatione, † & ideo videbatur

* A proteſtatione per actum ex interuallo ſequutum, quando cẽſeatur eſſe receſſum.

ex interuallo à proteſtatione receſsũ. * per text. in l. complures. §. locator horrei. ff. locat. & in l. per retentionem. C. de vſur. & quod dicit Felin. in c. cum M. in 21. col. in prima concluſione. de conſtitut. Quiæ reſpõdebatur, quod illud eſt verum, quando proteſtatio eſt appoſita in tractatu, ſeu in præambulis actus, quod ſi poſt ſequatur actus ex interuallo, quod videtur receſſum ab illa proteſtatione. & ita loquuntur iura ſuperius allegata. Secus eſt quando proteſtatio eſt facta in ipſo actu, partibus conſentientibus, tunc per alium actum ſimpliciter geſtũ nõ videtur eſſe receſſum ab illa proteſtatione. per ea quæ dicit Alex. conſ. 27. attentis narratis. col. 1. verſ. & quod non ſit. &cæt. vol. 3. Et ideo cum Magnus Magiſter tradi diſſet poſſeſſ. ſine præiudicio, ac etiam pro parte Prioris, iſtud idem ſuiſſet proteſtatũ, & non fuerat pro parte Epiſcopi contradictum, quod ab iſta proteſtatione, per patientiam in futurum. non cenſebatur receſſum, pro quo benefacit text. in l. in rebus §. fin. ff. de præcar.

SVMMARIVM.

In cauſa attentatorum, non poteſt apponi ſequeſtrum iuxta formam Clemen. ad compeſcendas.

1 *Sequeſtrum vt apponatur, iuxta formã Clement. quid neceſſarium, & num. 3.*

2 *Sententia lata ſuper attentatis, an dicatur lata ſuper poſſeſſorio.*

4 *Rota quando auocat poſſeſſionem non adiudicando illam alicui parti, quid ſoleat facere.*

DECISIO XXXV.

FVit reſolutum, die 12. Octobris 1543. in vna Barchinonenſi beneficij S. Bartholomæi, coram me, quod lata ſententia ſuper attentatis, poſt eam non poteſt decerni ſequeſtrum inxta formam Clem. ad compeſcendas. per deciſ. Aegidij 54. & quia Clem. vult quod feratur in petitorio, & talis ſententia non fertur ſuper eo. vel quod feratur ſuper poſſeſſorio, & ſententia ſuper
2 attentatis, prout erat illa. non erat † ſuper poſſeſſorio, ſed tantum erat vt poſſeſſio reſtitueretur in priſtinũ ſtatum. & priſtinus ſtatus erat, quod eſſet reducenda ad manus cuiuſdam curatoris deputati ad cuſtodiam beneficij. & ideo non erat ſuper aliquo poſſeſſorio, nec recuperandæ, nec retinẽdæ, nec
3 adipiſcendæ. Item, oportet quod † ſentẽtia feratur pro petitore. pront dicit gloſ. in d. Clem. in verbo. cõtra poſſeſſorẽ. & ibi Card. in 6. quæſt. Non obſtat quod Rota decernat ſequeſtra, quando auocat poſſeſſionem ex
4 officio, nõ adiudicando † illam alicui parti. quia dicebatur, quod tali caſu ſi apponit pœnas de quibus in d. Clem. quod tunc illud facit ex officio, prout poteſt. iuxta text. in c. 1. de offic. delegat. Sed in noſtro caſu Auditor non decreuerat ſequeſtrum ex officio, ſed vigore commiſſionis ſuper attentatis. & iſtud non poterat facere, cum talis cõmiſſio non tribuat iuriſdictionem. nec vigore dictæ Clem. cum non loquatur in tali caſu.

SVMMARIVM.

Non eſt locus regreſſui, niſi quis eo vti voluerit.

1 *Declaratione ſemel facta, an quis poſſit amplius declarare.*

2 *Actus quando annullatur in fauorem alicuius, ita demum eſt nullus, ſi ille in cuius fauorem annullatur, voluerit.*

DECISIO XXXVI.

GRatianus Marchi habebat ſuper quodã Archidiaconatu reſeruatã penſionem de ann. 25. cũ regreſſu ob non ſolutionem de cõſenſu Hieronymi Torrella poſſeſſoris de an. 27. idẽ Hieronymus, ſuper eodẽ Archidiaconatu conſenſit reſeruationi ſecũdæ penſionis, non facta mentione de prima in fauorem Archiepiſcopi Brunduſini cũ regreſſu, quod in euentũ nullitatis, liceret accedere, & regredi ad Archidiaconatum, & quia ſucceſſor Hieronymi de anno 35. ceſſauit à ſolutione pẽſionis, egit Gratianus ad regreſſum ob nõ ſolutionẽ, & obtinuit duas ſententias. in tertia de anno 1540. cõparuit Archiepiſcopus, & dixit, non eſſe canonizãdũ regreſſum Gratiani, ex quo ſuus primo ſortitus erat effectum ſuũ. cum tempore reſeruationis, propter nullitatem, ſtatim fuiſſet locus regreſſui, ſed regreſſus Gratiani ſortitus erat effectum de anno 35. videlicet tẽpore ceſſationis ſolutionis. Tamen aliqui Domini dicebãt, quod ex quo tunc locus eſt regreſſui, ſi dominus in cuius fauorem fuit appoſitus, eo vti voluerit. per deciſ. 2. Caſſador. de loc. & primo Gratianus declaraſſet voluntatẽ ſuam, ꝙ in præiudicium eius Ar-
1 chiepiſcopus non poterat † amplius declarare. ꝙ etiã habebat locum, dato ꝙ à principio actus eſſet nullus. per deciſ. 422. * in antiquis, & quod dicit Iaſ. in l. poſthumo. de cõ-
2 tratab. ꝙ quando actus † annullatur in fauorẽ alicuius, ita demũ eſt nullus, ſi ille in cuius fauorem annullatur voluerit. Et dixi ſupra in alio ſimili caſu, deciſ. 8. lib. 2. incipien. in vna Romana domus.

* Alias 21. nu 3. de cõceſſ. preb.

Digitized by Google

SVMMARIVM.

Gratia cum clauſula, quouis alio modo, præfertur gratiæ poſteriori, habenti certum, & verum modum vacandi.

1 *An, & quando impetrans per certum modum vacandi præferatur impetranti per putatiuum.*
2 *Clauſula, quouis modo, appoſita in impetratione beneficij, quid operetur, & num. 5.*
3 *Impetrans per reſignationem cum clauſula, vel quouis modo, an præferatur impetranti per obitum.*
4 *Vitiata principali impetratione, clauſulæ generales non operantur.*
6 *Gratia ſpecialis, an præferatur generali in concurſu.*
Gratia in beneficijs, quando dicatur ſpecialis vel generalis.
7 *Gratia excipiens aliquos caſus, an includat omnes alios.*

DECISIO XXXVII.

CArdinalis S. Crucis habebat regreſſum
ad Cantoriã Hiſpalenſem ex ceſſione
boni iuris in fauorem Io. Tauera. ipſo Io. de
Tauera, ſeu quocumque in cantoria ſucceſ-
ſore decedẽte, aut illa alias quouis modo,
præterquam per reſignationem ſimpliciter,
vel ex cauſa permutationis Io. & ſucceſſo-
rum, vacante. Poſtea Franciſcus Pegnaloſſa,
obtinuit acceſſum ad eamdem cantoriã, ce-
dente vel decedente Io. Cortes, ſucceſſore
immediato Io. Tauera, ſeu cantoriam prædi
ctam, alias quomodolibet dimittente, vel
amittente, & illa, quouis modo, etiam
per inhabilitatem, & incapacitatem Io. Cor
tes, vacante. & poſt iſtos regreſſum, & ac-
ceſſum reſpectiue conceſſos, Io. Cortes aſſe-
quutus fuit decanatum Oſcen. per cuius aſ-
ſequutionem præſupponebatur cantoriam
vacaſſe. Dubitaui ego die 15. Octob. 1543.
quis eſſet potior in iure, an Cardinalis vi-
gore regreſſus, an vero Franciſcus Pegna-
loſſa in acceſſu. Et pro Franciſco dicebatur
1 quod impetrans † per verũ modum vacan-
di, præferretur impetranti per putatiuum.
vt per Dominicum, & Franc. in c. ſuſceptũ.
de reſcript. in 6. & per Felin. in cap. in no-
ſtra. in coroll. 37. de reſcript. Sed reſpon-
debatur, quod iſtud erat verum, niſi impe-
trans per putatiuum, haberet clauſulam, vel
2 alias † quouis modo. quia tunc, impetrans
per modum putatiuũ, præferebatur. per de-
ciſ. 17. de reſcript. in nouis. alias 143. Ar-
gumentum autem habebat locum, vbi tantũ
erat expreſſus verus modus ab vno, & pu-
tatiuus ab alio. quia tunc, veritas opinioni
cedere debebat. Secundo, pro Franciſco alle
gabatur commentator regularum, in regula
3 18. de infir. reſignan. vbi impetrans † per
reſignationem cum clauſula, vel alias quo-
uis modo, & alius impetrat per obitum, &
vacat infra viginti dies, præfertur ille qui
impetrat per obitum. & illa clauſula, quouis
modo, nil operatur. ſed reſpondebatur quod
illa deciſio habebat particularem rationẽ,
videlicet fraudis tollendæ. ex quo regulæ
4 non erat derogatum. & vitiata † principali
impetratione per reſignationem, honeſtum
erat vt illa clauſula, quouis modo, nil ope-
raretur. Et dum ibi commentator facit dif-
ferentiam inter gratiã de vacante, & de va-
caturo, fuit dictum, quod talis differentia
reprobatur. per deciſionem primam, de re-
ſcript. in nou. & quod immo in gratia de
5 vacaturo habens clauſulam † quouis alio
modo, preferatur habẽti ſpecialem modum
vacandi eſt deciſum. in d. deciſ. 17. de re-
ſcript. Tertio pro Franciſco dicebatur, quod
quando concurrunt gratia generalis, & ſpe-
6 cialis, † ſpecies derogat generi. per text. in
cap. dudum. & in c. quamuis. de præbend.
in 6. Sed fuit reſponſum, quod in iſto caſu
vtraque gratia eſſet ſpecialis, cum vtraque
eſſet data ad certum corpus beneficij. vide-
licet ad cantoriam. per text. in c. ex parte. el
primo. de offic. delegat. Non obſtat, quod
gratia Cardinalis, haberet clauſulam gene-
ralem, vel alias quouis modo. quia, cum
tantum in vno modo gratia debebat verifi-
cari, non poterat dici generalis. & ita con-
ſiderabat commentator, in d. reg. 18. in fin.
ſecundæ paginæ. Item dicebatur, quod ſi ex
eo, gratia Cardinalis dicebatur generalis,
quia habebat clauſulam generalem, eadem
ratione debebat dici gratia Franciſci etiam
generalis; quia habebat dictam clauſulam
quouis alio modo. Immo dicebatur, quod
virtualiter, gratia Cardinalis comprehende
bat eoſdem caſus, quos cõprehendebat gra-
tia Franciſci. nam, cum diceret, præterquam
per reſignationem ſimplicem, vel ex cauſa
7 permutationis, † excipiẽdo iſtos duos caſus
includebat omnes alios. per text. in cap. qui
generaliter. de procur. in 6. Immo diceba-
tur, quod gratia Franciſci, ſpecifice non ha-
bebat caſum aſſequutionis, ſed bene include
batur ſub verbo amiſſionis, vel ſub verbo
inhabilitatis. quæ tamen verba ſunt gene-
ralia.

SVMMARIVM.

Beneficia vacare apud ſedem, vel in Curia idem.

1 *Beneficia vacantia in Curia, an omnia dicantur vacare apud ſedem.*
2 *Beneficia reſignata in Curia per procuratorem, an dicantur vacare in Curia.*

DECISIO XXXVIII.

FVit dictum in vna Gerundenſi beneficij
coram D.Io.Paulo 15. Octobris 1543.
quod beneficia vacantia apud ſedem, dicun
tur vacare in curia. per text. in cap. 2. de
præbendis. in 6.dum in princ.dicit.apud ſe
dem, & poſtea in fine dicit,in Romana Cu-
ria, & per text. in cap. præſenti.de præben.
in 6. & voluit Lap.alleg. 96. in princ. Bene
1 verum eſt,quod non omnia vacantia † in cu
ria,dicuntur apud ſedem vacare. vtputa re-
ſeruata per extrauagantem , ad regimen.
quæ licet vacent extra curiam,dicuntur ta
men vacare in curia. quia eorum diſpoſitio
pertinet ad curiam. Et hoc eſt,quod voluit
dicere Sarnenſis quæſt. 31.in princ.ſuper re
gula de triẽnali .Et fuit dictum,* quod be-
2 neficia reſignata † in curia per procurato-
rem dicuntur vacare in curia. vt per Dom.
& alios poſt Archid. de præben. in 6. Et eſt
deciſ.1. de rerum permutat. in nouis.

* Beneficia in Curia reſignata dicuntur vacare in Curia.

SVMMARIVM.

Filius an habeat bona patris hypotheca-
ta pro legitima.

1 *Dictio, de, an exponatur pro ſuper.*
Hypothecam, an denotet dictio, de.
2 *Legitima, an debita de bonis, & ex bonis.*
3 *Carolus Ruinus præceptor Putei.*
4 *Pro legitima legata, an competat hypotheca.*
5 *Actio perſonalis quæ ſit, & quæ realis.*
6 *Filius pro legitima, an habeat partem in qualibet re hæreditaria.*
7 *Pro legitima, an competat cõdictio ex lege.*

DECISIO XXXIX.

FVit dubitatum in vna Florentina pecu-
niaria, coram D.Proſpero, An filia ha-
beat in bonis paternis hypothecam, ſaltem
tacitam ; vel ius aliquod reale,pro dote ei
debita vigore ſtatuti Florentini mandantis
filiam dotari de paternis bonis, ſiue pro le-
gitima . Et pro parte negatiua , quod non
haberet hypothecam in bonis paternis pro
legitima,allegabatur Alex.in l.in quartam.
col.8.nu.16.ff.ad l.falcid. & idem conſ.78.
clariſſime doctor col. fin. verſ. non obſtat
id.&c. vol.3. vbi dicit, quod iſta opinio eſt
communis, & idem Alex. conſ.117. viſo ti-
tulo, num. 18.vol.6. Decius conſ.235.in ca
ſu magnifici, &c. col.4. in 4.dubio. vol.2.
Neguſan. late in tract. de pignor.in 2.par.
in 4.membro.fol.53.ſecundum paruam im-
preſſionem. verſ.vigeſimusquartus.&c. vi-
delicet. in princ.1.col. Ludou.Bologn.con-
ſil.59.vol.1. Corn.conſ.282.col.2.in princ.
nu.20.vol.1. Socin.in l.ſi ex toto. in princ.
in 2.not.de leg.1,vbi ponit; an etiã pro ſup
plemento legitimæ.& idẽ dicit Neguſan. in
loco ſuperius allegato. Non obſtant verba
ſtatuti dum dicunt,filiæ excluſæ debeant do
1 tari de bonis patris. & dictio,de,† videtur
ꝙ ſit exponenda pro ſuper.ad text. & gloſ.
in l.Prætor ait.§.in eum.ff.de damn.infect.
& habetur per Alberic. in dictionario ſuo.
in verbo,de. & per Lucã de Penna. in l.om-
nes iudices.col.15. C.de decurion.lib.10.&
ideo importat hypothecam. vt per Bart. in
l.codicillis. §.inſtituto.de legat.2. quia re-
ſpondetur, ꝙ non ſemper dictio,de,ſtat pro
2 ſuper.nã videmus, quod legitima † debetur
ex bonis, ſeu de bonis patris.auth. nouiſſi-
ma, C.de inoffic.teſt. & tamen per ſupradi-
cta,bona patris non dicuntur hypothecata.
Et in terminis huius quæſtionis , ꝙ quando
lex iubet dotari filiã de bonis paternis , ꝙ
propterea non inducitur,neq; tacita,neque
expreſſa hypotheca, Ponit Matthæus de Af-
flictis in deciſ. Neapolit.162. vbi etiã dicit
quod cõmunis opinio eſt, quod non habeat
filius bona paterna pro legitima obligata.
Tamen pro parte cõtraria allegabatur Pau.
de Monte Pico in repet.l.in quartã.col.41.
verſ.nõ obſtat primum fundamentum. ff. ad
l.falc.vbi Paul.reprehendit ibi Alex.& dicit
quod errat in terminis , & allegat Bald. &
Aret. tenentes contrariũ, & ibi adducit fun
damentum inconuincibile ſecundum eũ. Sed
3 præceptor meus † Carolus Ruinus ibid.co-
lum.12. in fine. verſ. item quæritur, impu-
gnat ibi Paul.Picum.& dicit,ꝙ Bal.& Aret.
per eum allegati,non dicunt id ad quod al-
legantur per Paul. & ꝙ ratio ipſorum non
eſt bona,dum dicunt,filius in legitima eſt fa
uorabilior,ſeu lex magis fauet filio in legi-
tima , quam legatarijs in legato . & tamen
pro legatis datur hypotheca , ergo & pro
legitima. quia iſta ratione attenta,quilibet
creditor haberet hypothecam pro ſuo credi
to,cũ lex magis faueat cuicumq; creditori ,
quã legatario,ex quo creditores præferũtur
legatarijs. Eamdem opinionem ꝙ bona pa-
terna ſint obligata pro legitima tenet Io.
Ant. Alex.cõſ.156.circa prin.col.2.in prin.
Sed nõ facit ad propoſitũ.quia loquitur pro
4 legitima † legata, quo caſu non eſt dubium,
quod competit hypothecaria. iuxta text. in
l.1. C.commun.de legat. Et in quantũ Rui-
nus in loco ſuperius allegato , dicit quod
Bal.& Aret.nõ dicunt id ad quod per Paul.
de Monte Pico allegantur; aduertatur,quia
immo iudicio meo id dicunt . & præſuppo-
5 no quod actio perſonalis eſt illa † qua di-
co perſonam mihi obligatã,realis vero qua
dico rem mihi debitam vel obligatã. §.om-
nium.inſtit. de action. modo ſic communis
concluſio eſt DD. pro vt eam communẽ aſ-
ſerit Paul.de Monte Pico. in d.l.in quartã.
col.40. in 8. quæſt. quod filius pro legitima
6 habet † partem in qualibet re hæreditaria,
licet

licet in diuiſione, debeat aſſignari legitima
in vna vel duab. rebus, arbitrio iudicis, pro
pter periculum diuiſionis. Si ergo filius, in
qualibet re haber partem, ergo haber illam
partem obligatam, non autem totã. & ideo
nou poteſt petere, legitimam ſibi in vna re
aſſignari. quia tunc peteret plus debito. &
iſtud eſt quod dicit Aret. in d. conſ. Ergo ex-
preſſe ſentiunr, quod filius habeat ius reale
in qualibet re hæreditaria. Nec contrariũ
dicit Alex. in d. l. in quartam. quia ſi bene
videatur Alexan. dicit, quod non reperitur
quod filius habeat bona patris in ſolidum
obligata, vt poſſit meliora eligere. & idem
dicit Alexan. in conſ. 117. ſuperius allega-
to. Et licet ipſe in d. conſ. 75. etiam ſupe-
rius allegato dicat, quod communis opinio
eſt, quod bona filij non ſint obligata, intelli-
gendus eſt, inſolidum, ne contrarietur alias
dictis. & iſta eſt diſtinctio quam ponit Pau-
lus de Mõte Pico in dicto loco, licet eius ra
tio non ſit bona. Et ideo non immerito dice
bat Bal. in auth. presbyteros. circa finem.
7 C. de Epiſc. & cleric. quod † pro legitima
competit condictio ex lege, quæ eſt perſona
lis in rem ſcripta. & per Dec. conſ. 633.
col. 1. vol. 4. Et per Aymonem Crauetta,
conſ. 109. de anno. &c. col. 3. verſ. tertio
quæritur. & cęt. vbi ponit, quod datur actio
perſonalis in rem ſcripta, cõtra tertios poſ-
ſeſſores. & ſic contra deciſ. Neapolitanam.
Cauſa fuit propoſita 15. Octobris 1543. ſed
nil fuit deciſum.

SVMMARIVM.

Porrectio ſupplicationis non facit, quin
alia poſſit per eumdem porrigi, & ſu-
per ea conſenſum præſtari.

DECISIO XL.

FVit reſolutum in vna Palentina canoni-
catus, & præbendæ coram me 19. Octo-
bris 1543. quod porrectio ſupplicationis, fa
cta per procuratorem, ſeu principalem,
non perficit ita reſignationem, quominus
aliam porrigere poſſit, & ſuper ea conſen-
ſum præſtare. quia Rota non amplectitur
rigorem text. in cap. quidam. de renunciat.
Iſte punctus fuit iterum poſitus præſuppo-
nendo, quod vltra mandatum ad porri-
gendum, aderat etiam ratificatio ſupplica-
tionis porrectæ per principalem. & ta-
men 23. Ianuarij 1544. fuit reſo-
lutum idem quod ſupra.
dummodo proba-
retur ſtylus
Curiæ.
*

SVMMARIVM.

Tractatus de permutando inter partes, li-
citus. non autem concluſio.

1 *Beneplacitum ſuperioris ex quo dicatur re
ſeruatum.*

DECISIO XLI.

FVit reſolutum in vna Canonicatus San-
cti Andreæ, coram me, die decimanona
Octobris 1543. quod tractatus de permu-
tando eſt permiſſus inter partes non autem
concluſio. vtputa permutatio ipſa. per not.
per Abb. in cap. quæſitum. & in c. vniuer-
ſorum de rer. permut. & Henric. Boic. in d.
c. quæſitum. Et ideo in caſu illo, in quo Mat
thæus promiſerat conſtituere procuratores
irreuocabiles, ad renunciandum parochialẽ
in manibus Archiepiſcopi, vel Papæ, ad ele-
ctionem Georgij, & Georgius promiſerat
conſentire reſeruationi penſionis annuę 20.
ducat. & ſimiliter conſtituere procuratores
ad reſignandum quoddam beneficium in fa
uorem dicti Matthæi, ac etiam ſoluere 20.
lib. pro expenſis, & vnum equum, ſeu 20.
marchas pro fructibus, & ſe obligauerant,
& iurauerant ita facere; quod talis conuen
tio, reſpectu tractatus permutationis eſſet li
1 citus. † & ex eo quod dixerant, in manibus
Archiepiſcopi vel Papæ, quod virtualiter
eſſet reſeruatum beneplacitum ſuperioris.
itaut tota permutatio, ad voluntatem ſupe
rioris eſſet collata.

SVMMARIVM.

Conuentio de ſoluendis expenſis, & fru-
ctibus pro ceſſione iuris illicita.

DECISIO XLII.

ET eadem die fuit reſolutum, quod ea-
dem conuentio quoad pactum promiſ-
ſionis viginti librarũ, & vnius equi, ſeu 20.
marcharum, pro expenſis & fructibus etiã
quod conſtaret, quod Georgius teneretur
ad expẽſas & fructus, eſſet illicita. per tex.
in c. cum pridem. de pact. nec obſtat quod di
cebatur, quod ille tex. non loquitur quando
ab altera etiam parte datur beneficiũ. & ſit
etiã promiſſio expenſarũ ſed loquitur tan-
tũ quando ſit promiſſio expenſarũ pro iure.
quia dicebatur, quod cum renunciatio de-
beat eſſe libera, Matthæus non intẽdebat re
nunciare, niſi etiam habuiſſet beneficium, &
fructus, & expenſas. & ſic ratione illius to-
tius, quod promittebatur per Georgium
erat contentus parochialẽ renunciare. Nec
obſtat, quod in caſu illius cap. cum pridem
temporale daretur pro ſpirituali; hic au-

 tem

tem dabatur temporale pro temporali, vt puta pro expenſis, & pro fructibus, dabatur viginti libræ, & equus. quia dicebatur quod etiam in c. cum pridem. pecunia dabatur ibi pro expenſis. tamen quia dabatur correſpectiue ad ceſſionem iuris; ideo Papa reputauit illam pactionem illicitam.

SVMMARIVM.

Proceſſus iudicis reuocati, tenet ante exceptionem reuocationis oppoſitam.

DECISIO XLIII.

Decima nona Octobris 1543. in vna Meſſanenſi Baroniæ, coram me, fuit reſolutum, quod proceſſus Iudicis reuocati, ante reuocatione intimatam. eſſet validus, per ea. quæ dicit Abb. in c. audita. col. 3. verſ. in hoc argumento. &c. de reſt. ſpol. & multa ponit Felin. in c. cęterum. col. 3. ver. valet proceſſus. de reſcript. vbi dicit quod valet proceſſus, factus vigore primi reſcripti reuocati, donec de ſecundo excipiatur. & ibidem Felin. col. 10. verſ. quartum corollarium, & ibidem Felin. col. 11. in 1. extenſione, dicit quod nõ ſufficit ſcientia aliunde habita de reuocatione, niſi deducatur per exceptionem partium. & debet excipiens appellare ab vlteriori proceſſu, & reiectione exceptionis.

SVMMARIVM.

Beneplacitum Papæ ex forma laudi, quo caſu non fuit neceſſarium.

DECISIO XLIV.

Dominus Aquenſis in quodã laudo lato inter Corneliũ ex vna, & Io. Stontem Decanum ex alia, laudauerat, quod quotiẽs idem Io. procuraſſet prouideri, ſeu ipſe, vt Decanus prouidiſſet in fauorẽ Cornelij de beneficio 10. ducat. ſeu conſenſiſſet reſeruationi penſionis 12. ducatorum, in fauorẽ dicti Io. quod eo caſu penſio 18. ducator. quam Cornelius prætendebat habere reſeruatã ſuper fructus Decanatus S. Pauli Leodienſis, eſſet extincta. Item, dabat terminũ vnius anni cum dimidio, ad effectum dictæ prouiſionis, ſeu reſeruationis. & quod durante dicto anno cum dimidio, ſolueretur penſio ad rationem 12. ducatorum. & voluit, quod ſi pręmiſſa nõ adimplerentur; quilibet remaneret in iure ſuo excepta actione repetendi penſiones decurſas, quas ex tunc Cornelius quietabat, & præſupponebatur in facto, quod Cornelius pro tali remiſſione habuerat 40. ducatos prout probabatur per teſtes. poſtea in fine dicebatur, quod pro exoneratione ſui, D. Aquenſis voluit, & decreuit, quod ſuper pręmiſſis, partes impetrarent ſignaturam confirmationis à Papa. Dubitaui ego, de menſe Octobris 1543. An pro penſionibus decurſis, requireretur confirmatio Papæ propter illa verba, ſuper præmiſſis. &c. Et fuit concluſum, quod non. quia Cornelius, etiam quod Laudum non ſortiretur effectum, quietauit pro 40. ſcutis receptis, penſiones decurſas. & ideo illa verba, ſuper præmiſſis referetur ad caſum quando laudum fuiſſet impletum. maxime quod tali caſu, non requirebatur beneplacitum Papæ, cum non eſſet illicitum remittere penſiones decurſas pro 40. ſcutis.

SVMMARIVM.

Salarium non conuentũ non debetur.

1 *Epiſcopus an teneatur de neceſſitate habere Vicarium, vel officialem.*

2 *Succeſſor in beneficio, an teneatur ad debita prædeceſſoris.*

DECISIO XLV.

Die quinta * Nouembris 1543. fuit reſolutum in vna Zamoren. * pecuniaria, pro Epiſcopo Zamorenſi, contra Gondiſaluum Monte, coram me pendente, per duos ex tribus Auditoribus votantibus, quia non erant plures, quod Vicarius Epiſcopi Zamorenſis iã defuncti, non poterat petere ſalarium non conuentum, à ſucceſſore. pro ſeruitijs præſtitis eius prædeceſſori. quia non probabantur duo extrema videlicet, quod Epiſcopus eſſet ſolitus conducere, & Vicarius, ſolitus locare operas. per cõſ. Federic. 218. D. Federice. cum ſequen. Alex. conſ. 109. vol. 6. Dec. conſ. 132. in fine. Item dicebatur, * quod tale debitum, erat voluntarium. quia Epi-
1 ſcopus † non tenebatur de neceſſitate habere Vicarium, vel officialem. ad not. per Io. Andr. in c. cum ab omni. de vit. & honeſt. cler. Pet. de Anchar. conſ. 218. col. fin. verſ. ſecundo moueor. ibi, niſi quando eſt ordinarius. & per Dominicum poſt Archid. in c. ſtatutum. §. aſſeſſorem. col. 2. verſ. ſed an id. de reſcript. in 6. Felin. in c. quoniam de offic.
2 ord. Et ideo, † cum ſucceſſor non teneatur ad debita voluntaria, ſed ne ceſſaria, prædeceſſoris. ad not. per Abb. & Siculum in c. 1. & 2. de ſolut. & in c. ex præſentiũ. de pignor. Item dicebatur, quod, etſi à ſucceſſore immediate petere potuiſſet; tamen quod non erat honeſtum, quod peteret à mediato. ideoq; de primo ſucceſſore erat intelligendum, ne res proce-

* Vide quæ dixi in 1. lib. annotationũ mearũ. dec. 3. & 13

* Die 22. Nouemb. 1546. in iſta Zamoren. dedi dubium An debeatur ſalarium non conuentũ ſtante aſſerta conſuetudine aliquorũ Epiſcoporũ Zamoren. videlicet prædeceſſoris, & ſucceſſoris quondã Antonij Epiſ. dandi ſalaria conuenta ſuis Vicarijs. Et fuit reſolutum, quod quia nõ probabãtur duo extrema, de quib. per Feder. & Alex. hic allegat. ꝙ non deberetur Non obſtat, cõſuetudo probata. quia illa procedit in ſalario cõuento. & ideo nõ fit extentio ad alium caſum. quia tãtum præſcriptum, quantum poſſeſſum. & illud ſalarium conuentum, magis debetur ex pacto quã ex cõſuetudine. Nõ obſt. cõſ. Corn. 216. col. 1. vol. 4. quia ibi erat conſuetudo ſociorum ſoluendi ſalaria, quod in caſu iſto non probabatur. Nõ obſt. cõſ. Soc. 196. col. 2. ver. 2. principal. vol. 2. quia fuit dictum, ꝙ verba Soc. erãt declaran. iux. tradita per Alex. in d. con. 109. vol. 6. videlic. quod exceptis perſonis, de quib. in l. 2. ff. de var. & extraord. cog. alij non poſſent implorare etiam officiũ iudicis pro ſalario non promiſſo, niſi conſueuerint locare operas ſuas ſo-

litis illas conde- cere ſſor in bene Succe tenetur ad ficio nõ oluntaria debita v ſſoris. prædece

procederet in infinitũ. arg. l. boues. ʃ. hoc ſermone. ff. de verb. ſig. cum cumulatis per Felin. in cap. 2. de treug. & pae.

SVMMARIVM.

An violans ſequeſtrum, quod erat appoſitum poſt ſententiam latam ſuper attentatis incideret in pęnam Clem. ad compeſcendam.

DECISIO XLVI.

EAdem die, in vna Barchinonenſi beneficij S. Bartholomæi, pro Io. Puiol, contra Io. Aregal, etiam coram me fuit dubitatum; An violans ſequeſtrum interpoſitũ poſt ſententiam latam ſuper attentatis, (quod vt ſuperius fuit reſolutum, erat non legitime decretum) incideret in pęnas Clemen. ad compeſcendam. Et pro parte affirmatiua allegabatur. deciſ. Rotæ 510. alias 1. de ſequeſtr. poſſeſſ. in antiquis. & deciſ. 2. Biſign. de ſequeſtr. poſſeſſ. & fruct. & Caſſad. deciſ. 5. de ſequeſtr. poſſeſſ. & fruct. ac Sarnen. in regula de annali, quæſtion. 5. in fine. in quibus locis dicitur, quod violans ſequeſtrum nullum, incidit in pęnas illius Clem. quoniam punitur temeritas eius qui propria auctoritate contrauenit. Sed iſtis non obſtantibus, fuit contrariũ reſolutum. quia, ad hoc vt quis incidat in pęnam Clem. oportet quod ſit ſententia lata in petitorio vel poſſeſſorio. & cum ſententia ſuper attentatis, non ſit huiuſmodi, vt dixi in alia deciſ. ergo pęna illius Clem. locũ non habet, nam cum ſit pęnalis, debet habere locum in terminis proprijs. & pro hoc facit, quod dicit Cardinalis. in d. Clem. ʃ. ſi qui autem. verſ. oppono quod impediens. dum dicit, quod qui non paret ſequeſtro ex quo non eſt lata ſententia, non incidit in pęnam illius Clem. Et paria ſunt, quod non ſit lata, vel lata non tamen in terminis illius conſtitutionis: Ad allegata in contrarium fuit reſponſum procedere, quando eſt lata ſententia tamen eſt nulla.

SVMMARIVM.

Minor decem annorum cum dimidio, ſine auctoritate tutoris poteſt quærere poſſeſſionem canonicatus, & præbendæ.

DECISIO XLVII.

EAdem die, in vna Aeſina canonicatus, & præbendæ, etiam coram me, fuit reſolutum, quod minor decem annorum cum dimidio, ſine auctoritate tutoris, ſeu curatoris, poterat quærere poſſeſſ. canonicatus, & præbendæ. quia ita dicebãt Alex. & Iaſ. reprobantes Bart. & Imol. in l. 1. ʃ. adipiſcimur. ff. de acquir. poſſeſſ. per text. in ʃ. pupillus. in fine. inſtit. de inut. ſtipulat.

SVMMARIVM.

Oportet, vt nominatus à milite gaudeat priuilegijs, quod miles tempore vacationis, non deſinat eſſe miles.

DECISIO XLVIII.

DIe 8. Nouembris 1543. fuit reſolutum per duos ex tribus votantibus, in vna Lamacen. Parochialis de Rio Secco, quod Sixtus Cordero, nominatus à D. Valeriano de S. Cruce milite, non poterat gaudere priuilegijs militum, ex quo, tempore vacationis, Valerianus deſierat eſſe miles, per text. in l. quod conſtitutum. & l. tribunus. ff. de teſt. milit. Et ſicut in Valeriano requirebatur, quod tempore vacationis ipſe eſſet miles, ita in eius ſubrogato. & quod in Valeriano requireretur militia tempore vacationis determinat Staph. in tract. de lit. grat. & inſt. fol. 117. & Sarnenſis. in c. ſtatutum, num. 16. de reſcript. in 6. alias ſequeretur, quod ratione eiuſdem officij, duo gauderent priuilegijs militum. videlicet nominatus, & emptor nouus. Non obſtat, quod text. priuilegij diceret, quod nominatus eſſet perinde ac ſi miles foret, in omnibus & per omnia, quia reſpondebatur, quod intelligebatur durante militia in perſona nominantis; ne melioris eſſet conditionis nominatus, quam nominans. & quod non erat verum, quod ſecuta nominatione, effectus eſſet perfectus, ſed tunc demum perficiebatur, quando vacatio beneficij ſequebatur. & ideo priuilegia dabant prærogatiuas, & antelationes in aſſequutione beneficiorum. Oportebat ergo, quod illo tempore duraret qualitas militiæ. quia qualitas iũcta verbo. &c.

SVMMARIVM.

An, poſito quod ceſſionarius non poſſit intentare vtiles ratione ceſſionis, an ſaltem poſſit intentare directas nomine cedentis.

1 *Ceſſa actione priuilegiata, an tranſeat cum ſuo priuilegio.*
2 *Cedi an poſſit fideicommiſſum, & ceſſionarius quomodo agat.*
3 *Cedi an poſſit priuilegium tranſiens ad quemcumque heredem.*

DECI-

DECISIO XLIX.

DVodecima Nouembris 1543. dubitaui ego in vna Parmēſi bonorum, pro Michaele Caſalio, contra D. Liuiam præſuppoſito, quod Michael Boraſchus non potuerit cedere ius ſibi competens, ad poſſeſſionem adipiſcēdam ex decreto Mediolani, vt ceſſionarius non poſſit intentare actiones vtiles nomine proprio, An ſaltem ceſſionarius poſſit intentare actiones directas ceſſas nomine cedētis. Et pro parte negatiua quod non poſſit, adducebatur doctrina Bar. in l. poſt dotem. col. pen. verſ. pone ergo in ſimili. &c. ff. ſol. mat. vbi quando ſumus in
1 actione priuilegiata, ſi ceditur † dubitatur an tranſeat in ceſſionarium cum ſuo priuilegio. & ibi Bar. diſtinguit, quod aut ſumus in ceſſione neceſſaria, & tunc ſi ceſſionarius vult intentare actiones directas ad vtilitatem cedentis, poteſt. ſi autem ſumus in ceſſione voluntaria, & tūc indiſtincte actio non tranſit. Et licet quo ad primum dictum Bart. in ceſſione neceſſaria Bar. habeat contradicentes, vt ibi per Alex. & Aquen. tamē in ceſſione voluntaria, quod doctrina Bar. ſit vera, ſequuntur ibi DD. vt per Alex. & Aquen. ibidem. Cum ergo nos ſimus in caſu iſto, in ceſſione voluntaria ergo in ceſſionarium non tranſibit, nec vtilis nec directa. Pro parte affirmatiua adducebatur, quod voluit Ang. in l. ſi vſusfructus. ff. de no
2 uat. vbi vult Ang. quod licet † fideicom. cedi non poſſit. l. ſi mulier. §. ex aſſe. ff. de iur. dot. tamen ceſſionarius poteſt intentare directas nomine cedētis, vt fiat reſtitutio ipſi cedēti. & facta reſtitutione tunc poterit ſibi retinere. Et idem dicit Angel. in l. apud Iulianum. §. vtrum, & ibi Aquen. in verſ. in eadem gloſſ. in fin. &c. vbi fortificat dictum Ang. ff. ad Trebell. licet Cur. Iun. in l. 2. C. de pact. illud dictū Ang. videatur impugnare; tamen cum non habeat auctorē pro ſe non videtur ab eo receden. Eſt ergo ibi deciſ. quod licet ius non poſſit cedi, tamen ceſſionarius poteſt intentare directas nomine cedētis. & ad doctrinam Bar. dicebatur, quod Bar. ibi loquitur in priuilegio, quod competit perſonæ mulieris. pro vt dicit Bald. Nouell. in tract. de dote. in 12. parte. in 5. col. in 2. quæſt. Nos autem ſumus hic in priuilegio, non competenti perſonæ, ſed rei. & in priuilegio quod tranſit ad quemcumque
3 hæredem † etiam extraneum. quo caſu tūc tale ius poteſt cedi. vt per Bar. in l. 1. in fin. C. de priuileg. dot. Vide reſolutionem infra deciſ. 60.

SVMMARIVM.

An prouiſio facta per obitum Cardinalis Eccleſiæ cōmendatarij, cenſeatur eſſe facta per ceſſionem commendæ ex perſona eiuſdem Cardinalis.

1 *Expreſſo vno modo vacandi ex perſona vnius, an poſſit venire alius modus vacandi.*

DECISIO L.

VIcarius Archiepiſcopi Valentini, contulerat Martino Beſaldu Eccleſiam parochialem de Pego, ſub his verbis. ea propter Eccleſiam parochialem Villæ de Pego Valen. diœceſis, vacantem de iure pariter & de facto per obitum Reuerendiſſimi Gulermi de Vich S. R. E. Cardinalis ipſius commendatarij ſeu vltimi, & immediati poſſeſſoris. Dubitaui ego in dicta cauſa Valen. parochialis de Pego, inter Io. Baptiſtam Baldaſſinum ex vna, & Martinum Calaforra ex alia, die 16. Nouembris 1543. An prouiſio facta Martino Beſaldu per obitum Cardinalis de Vich, ipſius Eccleſiæ cōmendatarij, cenſeretur eſſe facta per ceſſationem commendæ. ex perſona Cardinalis. Et fuit reſolutum quod non, per tex. in
1 c. ſuſceptum. de reſcript. in 6. quia erat † expreſſus modus vacationis ex perſona Guilermi. vnde non debebat venire alius modus vacandi, maxime ex alterius perſona. Et illa verba Cardinalis commendatarij, ſtabadt demonſtratiue, & ex facie collationis apparet, quod voluit Vicarius per obitum illius prouidere. Non obſtat quod Gemin. conſ. 52. circa fin. dicat, quod c. ſuſceptum. non habet locum in Ordinario. quia contrarium dicit gloſſ. in d. c. ſuſceptum. & ibi Domin. Et eadem ratio, quæ eſt in prouiſione Papæ de vacanti, militat in Ordinario. & quando eſſet verum iſtud quod diſpoſitio illius text. non haberet locum in Ordinario. non cenſeretur prouiſum ex alia perſona. per not. in d. c. ſuſceptum.

SVMMARIVM.

Vbi ad proſequutionem alicuius iudicij eſt præfixus terminus, ille non currit pendente iudicio alio, illi præiudiciali.

DECISIO LI.

FVit reſolutum in vna Romana domus, coram D. Rauellenſi die 16. Nouem-

uembris 1543. quod ſtante impedimento moto Epiſcopo Xantonẽſi, intentanti remedium Bullæ Sixtinæ, per D. Claudium dicentem, Epiſcopum non eſſe vicinum ſeu cõſortem, non curreret tempus annale, ſecundũ interpretationem datam à teſtibus. per ea quæ dicit Tiraq. in tract. de vtroq. retractu. fol. 96. pag. 1. ver. ſeptimo quia. & c. vbi dicit quod licet præfigatur tẽpus ad proſequẽdũ aliquod iudicium, illud non currit durante iudicio præiudiciali, vt ibi per eum. & licet Bulla in illis verbis, ſi emptor noluerit renũciare cogatur per Magiſtros ſtatarum. & c. præſupponat controuerſiam. Tamen fuit dictum, quod loquitur de controuerſia compatibili cum iudicio principali. vt puta, ſi diceret emptor non teneri ad retractũ, eo quod ipſe pariter ſit vicinus. Tamen, quia in facto ibi præſupponebatur quod annus eſſet lapſus ante negationem factam per Claudiũ, ideo fuit facta reſolutio pro ipſa.

SVMMARIVM.

Procurator in negocio principali, non poteſt per dominum in negocio reſtitutario reuocari, niſi parte conſentiente.

1 *Procurator in cauſa principali, an cogatur defendere in cauſa reſtitutionis.*
2 *Procurator, an & quando poſſit reuocari poſt litem conteſtatam.*
3 *Iudicium reſtitutionis quid.*
4 *Defenſor ante litem conteſtatam, an poſſit reuocari.*

DECISIO LII.

FVit dictum eadem die, in vna Salamãtina Abbatiæ S. Saturnini, coram Ra-
1 uellenſi, quod procurator in cauſa † principali, cogeretur defendere dominum in cauſa reſtitutionis. per tex. in l. qui proprio. §. item quæritur. ff. de procur. Et quod in tali iudicio reſtitutorio, non poſſet procurator reuocari, niſi parte conſentiente, licet procurator vellet. per text. in c. 2. & ibi Fran. de procur. in 6. vbi, licet poſt litem conte-
2 ſtatam, procuratore † volente, procurator poſſit reuocari, intelligitur tamẽ parte volẽte. vt dicit Fran. in d. c. 2. & Felin. in c. ex parte Decani. col. pen. verſ. nota ex gloſ. de reſcript. Et cum iudicium reſtitutionis
3 ſit proſequutio † primi iudicij, ſicut in primo iudicio, non poteſt reuocari niſi parte volente, vt dixi, ita & in iudicio reſtitutorio, quod eſt primi proſequutio. Item, quia procurator, in iudicio reſtitutorio dicitur defenſor, vt dicit text. in d. §. item quæri-
4 tur, & defenſor † etiam ante litem conteſtatam, nõ poteſt ſine cauſa reuocari. vt dicit Felin. in d. c. ex parte Decani. col. fin. verſ. & dicit Bart.

SVMMARIVM.

Confeſſio extraiudicialis, probat execrabilitatem.

1 *Confeſſio extraiudicialis de æquitate canonica, quid, & quando probet. & nu. 2.*

DECISIO LIII.

FVit reſolutum in vna Septen. Archidiaconatus, coram D. Io. Paulo die 16. Nouembris 1543. quod confeſſio extraiudicialis, quod quis haberet ſeptem curatas probaret execrabilitatem, vt quis non eſſet re-
1 ſtituendus. quia confeſſio † extraiudicialis, de æquitate canonica probat. vt per Felin. in c. ſi cautio. in 6. col. verſ. fallit 2. de fid.
2 inſtrum Et non obſtat, † quod in criminalibus non probat. vt per Felin. in d. c. ſi cautio. ſub nu. 24. verſ. quarta declaratio. Item, & quando agitur ad pœnam ordinariam imponendam. vt per Rot. deciſ. 180. alias 1. de confeſſ. in nouis. quia dicebatur, quod hic agebatur ciuiliter, & non criminaliter. & tantum agebatur de præiudicio circa poſſeſſorium. & ideo nõ imponebatur pœna ordinaria, quæ reſpiceret etiam petitorium.

SVMMARIVM.

An menſis ordinarius in prouiſione Papæ, ſit exprimendus.

DECISIO LIV.

FVit dubitatum in vna Conchenſi, coram D. Proſpero, die 16. Nouembris 1543. An de beneficio vacante in mẽſe ordinario prouiſus à Papa teneatur facere mentionẽ in ſupplicatione, de menſe. & ex quinque votantibus, tres fuerunt pro parte negatiua. quia in regula erant reſeruati octo mẽſes. dum ergo regula dicit. de dictis beneficijs tunc vacantibus, de menſe mentio fiat, ſcilicet de vacantibus in dictis octo menſibus, vt relatio ad proxima fiat. & ex quo nulla erat facta mentio de menſibus ordinarijs, ergo ad illos non poterat relatio fieri. & quia regula erat exorbitãs, & odioſa, ergo ſtricte intelligenda. videlicet de illis menſibus in regula expreſſis. Duo vero dicentes, quod immo deberet exprimi menſis etiam ordinarius, mouebantur, quia dum Papa reſeruat octo menſes ſibi, tacite inclu-

Digitized by Google

eludit quod alios quatuor ordinariis concedit, & ſic virtualiter de menſibus omnibus in regula ſit mentio, ergo omnis menſis debet in regula exprimi. maxime cum vnica ratio poſſit tantum aſſignari. videlicet vt ſciat Papa, an conferendo, præiudicet Ordinario, vel non. Ergo menſis ordinarius eſt exprimendus. tamē quia diſcernēdo menſes Apoſtolicos ab ordinarijs, de neceſſitate dicendum eſt, vt de omnibus debeat fieri mentio. Nam non eſt maior ratio, quod Papa voluerit certificari magis, quod beneficium vacet in menſe Ianuario, quam Februario; ſed voluit de omni menſe fieri mentionem, vt ſciret an ordinario præiudicare haberet, vel non. Et illa verba, de dictis beneficijs tunc vacantibus intelligenda erant, quod referrentur ad principium. videlicet ad illa verba, donec &c. interim generalis expeditio fiat. &cæt.

SVMMARIVM.

In poſſeſſorio ex pacto competente, obſtat exceptio, dolo facis.

1 *Dominij exceptio incontinenti probandi in poſſeſſorio, quando opponi poſſit, & deciſ. 58. num. 1. & num. 3.*

DECISIO LV.

Fvit reſolutum in vna Signina Caſtri Mōtis Fortini, coram me, die 13. Nouembris 1543. contra Illuſtrem Martium Colūnam, pro Illuſtri Hieronymo Colūna, quod ſicut in interdicto adipiſcendæ, poteſt oppo-
1 ni exceptio † dominij incontinenti probandi, l. 2. C. de edict. Dini Adrian. tollen. ita & vbi poſſeſſio debetur ex pacto concordiæ quia ita pariter militat in illo caſu exceptio dolo facis. pro quo facit, quod dicit Bald. in §. poſſeſſiones. verſ. & nota quod in iſtis reſtitutionibus. &c. de pac. Conſtan.

SVMMARIVM.

Teſtes inter alios examinati, quando faciant ſemiplenam probationem.

DECISIO LVI.

Fvit reſolutum in vna Parmenſi iuriſdictionis Villarū, quod teſtes inter alios examinati, quando repeti non poſſunt, & ſumus in antiquis, faciant ſemiplenam probationem. Secus dicebant Domini, quando non eſſemus in antiquis. per ea quæ dicit Ripa, referendo Curtium, & alios. in repet. l. admonendi. colum. pen. ff. de iur. iuran. & fuit reſolutum 19. Nouembris 1543. coram D. Ioanne Paulo.

SVMMARIVM.

Tempus appellationis proſequendæ, computatur à die appellationis interpoſitæ, non autem commiſſionis præſentatæ.

DECISIO LVII.

Eadem die, in vna Oueten. canonicatus, & præbendæ, coram eodem D. Io. Paulo, pro D. Martino Roman. fuit reſolutum, quod tempus proſequendæ appellationis, ſeu fatalia, incipiāt currere à die interpoſitæ appellationis, non autem à die præſentatæ cōmiſſionis. per Clemen. ſicut. de appell. Et non obſtat, quod, quia ſtylus Curiæ dat decem dies ad committendam appellationem, videbatur quod ille terminus hominis, non debebat computari in termino legis; quia non valenti agere. &c. per gloſ. in cap. ſæpe. in verbo, careat impetratis. de appellat. quia dicebatur, quod illa gloſ. cōmuniter reprobatur, vt ibi per Abb. dicentem, quod immo terminus hominis, computatur in termino legis. Et non obſtat quod non valenti agere. &c. quia imputandum erat ei, qui ſtatim poterat cauſam committere, & non commiſit.

* Videtur facere contra iſtam deciſ. quod dicit Lanfrancus. in repet. c. quoniam. contra. in tractat. interlocutionū & appellationum. in vlt. col. n. 138 in verſ. vlt. pro complemento. & cæt. de probat. Sed non facit. quia poteſt intelligi, quando parti nil poteſt imputari. ſecus quando poteſt vt in caſu iſto.

SVMMARIVM.

Exceptio, dolo facis, poteſt opponi in ſecunda inſtantia.

2 *Exceptiones diſcendentes à primis capitulis, an & quando admittantur in ſecunda inſtantia.*

DECISIO LVIII.

Dvbitaui ego die, 19. Nouembris 1543. An in ſecunda inſtantia, poſſet allegari exceptio dolo facis. &c. & in vna Signina Caſtri Mōtis Fortini, dicebatur quod non, & quod ita dicebat Bal. in l. per hanc. col. 5. alias num. 16. C. de temp. appellat. quod dictum ſequebatur Affl. in 1. lib. cōſtitut. Regn. in conſtit. incipien. circa violentiarum. num. 32. Tamen fuit dictum in illo caſu qui tunc proponebatur, quod ex quo in prima & ſecunda inſtantia, erat actum poſſeſſorio adipiſcendæ, quod in tertia in-
1 ſtantia poterat opponi † exceptio dominij incontinenti probandi, & ſic dolo facis. quia in ſecunda inſtantia admittuntur omnes ex-
2 ceptiones, quæ deſcendunt ex primis capitulis, & non faciunt nouum litigatorem, & di-

Digitized by Google

& dicuntur tunc deſcendere ex primis capitulis, quando faciunt ad victoriam cauſæ, & coadiuuant intentionem actoris, ſeu exceptionem rei, vt per Bart. poſt Petr. & Iacob. in d l. per hanc. & ibi Angel. Sed ex-
3 exceptio † dominij incontinenti probandi coadiuuat exceptionem rei. ergo erat admittenda. Et fuit dictum, quod illud dictũ Baldi in d. l. per hanc. videbatur impugnare ibidem Salicet. col. fin. verſ. quæro agnatus.

S V M M A R I V M.

Minor, in cauſa poſſeſſorij adipiſcendæ, reſtituendus aduerſus omiſſam allegationem.

DECISIO LIX.

Item in eadem, fuit eadem die reſolutũ, quod minor in cauſa poſſeſſorii adipiſcendæ, erat reſtituẽdus aduerſus dictam allegationẽ. dolo facis. &c. in prima inſtãtia omiſſã. ad gloſ. in l. vnic. in gloſ. fin. poſt mediũ. C. de momen. poſſ. &c. & ibi Bart. in fin. Bal. ibi col. 2. ver. quero nũquid Eccleſia. Bal. in l. momentanea. col. 2. C. qui habent leg. perſon. ſtand. in iudic. Salicet. in d. l. vnica. col. 2. verſ. quæro tertio. Practica Papien. in forma libell. in appell. à diffinitiua. verſ. coram nobis. Quicquid dicat decis. 13. conſilij Neapolitan. in nouis.

S V M M A R I V M.

An ceſſionarius, qui non poteſt intentare vtiles nomine proprio, poſſit intentare directas nomine cedentis.

1 *Fideicommiſſum, an & quomodo cedi poſſit.*

DECISIO LX.

Dubitaui ego, in vna Parmenſi * bonorum, pro Michaele Caſalio, contra Liuiam eius matrem, die 19. Nouembris 1543. præſuppoſito, quod Michael Caſalius vigore ceſſionis ad poſſeſſionem ciuiliſſimã, ex decreto Mediolani Boraſcho cedente cõpetentibus vtilibus actionibus agere non poſſit, An ſaltem dictus Michael ex mandato actionum directarum, & conſtitutione procuratoris in rem ſuam, poſſet actiones directas, nomine Boraſchi cedentis intentare. Pro parte negatiua, allegabatur doctrina Bartol. in l. poſt dotem. col. fin. circ. fin. ff. ſol. matr. quod vbi ſumus in ceſſione voluntaria, tunc, ſi actio eſt priuilegiata, & actiones vtiles non tranſeunt, ita nec etiam ceſſionarius poterit intentare directas nomine cedentis. ſecus in neceſſaria. Et licet quo ad ſecundum, ſcilicet vbi ceſſio eſt neceſſaria, DD. varient, tamen vbi ceſſio eſt voluntaria communiter DD. ſequuntur Bar. Hic eramus in ceſſione voluntaria. & in actione priuilegiata. quoniam priuilegium non datur, niſi hæredi. ergo Michael ceſſionarius voluntarius, non poterit nec vtiles nec directas intentare. Præterea conſiderabatur, quod in ceſſione erat dictum, quod cedens cedebat omnia iura directa. &c. ita vt nullæ reliquiæ dictarum actionũ penes cedentem remaneant. quo caſu non eſt dubium, quod iura remanſerunt in efficacia penes cedentem. per ea quæ ponit Iaſ. in l. ſi cum emptore. col. fin. in princ. ff. de pact. ſi ergo illa iura manſerunt in efficacia penes cedentem, ergo nomine illius intentari non poſſunt. Iſtis non obſtantibus, fuit concluſum dicta die contrarium. per dictum Ang. in l. ſi vſusfructus. ff. de nouation. & in l. apud Iulianum. §. vtrum. ff. ad Trebell. vbi Ang. limitando, quæ dicuntur in l. ſi mulier. §. ex aſſe. ff. ad Trebell. quod
1 fideicommiſſum † cedi non poſſit, intelligit, quando ceſſionarius vellet intentare vtiles nomine proprio. ſecus ſi intentaret directas nomine cedentis ad vtilitatem ſuam. Ecce ergo, quod licet vtiles non tranſeant, tamen poteſt quis intentare directas nomine cedẽtis. Ad quod facit quod quod dicit Aret. conſ. 124. & illud dictum Angeli ſequitur Cuman. & Imol. in d. §. vtrũ. qui nõ diſcedit ab opinione Angeli. licet dicat, quod alia practica ſit tutior. & ibi etiã ſi bene videatur Alex. ſequitur Angel. & ibi Claud. idem tenet Bald. & Corn. ibi in l. ſãcimus. C. ad Trebell. Bald. in c. nonnulli. col. 3. verſ aliquando tamen ceſſionarius. &c. de reſcript. idem Imol. in l. ſeruo inuito. §. fin. ad Trebell.. & ibi Cuman. & Paul. de Caſtr. in l. qui ita. §. 1. nu. 6. in verb. in gloſſ. quæ incipit. & in l. reſtituta. in prin. in final. verbis. ff. ad Trebell. Ad dictum Iaſ. in l. ſi cum emptore. ff. de pact. dupliciter reſpondebatur. primo, quod erant inefficaces, quando cedens vellet intentare illas inuito ceſſionario, & in eius præiudicium. ſecus quando ceſſionarius volebat intentare nomine cedentis ad eius commodum. Secundo dicebatur, quod erant inefficaces, quando actiones tranſiſſent, ſed in puncto præſupponebatur, quod cedi non poterant. ergo exercitium earum poterat intentare nomine cedẽtis ad vtilitatem ſuam, ex quo erat conſtitutus procurator in rem ſuam. iuxta dictum conſ. Aret. 124. Non obſtat doctrina Bar. in d. l. poſt dotem. quia dicebatur, quod illa loquebatur in actione, quæ de ſui natura non erat tranſitoria ad quemcumque

hæ-

* Vide decis. ſupra 49.

hæredem. Materia autem noſtra erat tran-
ſitoria ad quemcumque hæredem, prout pa-
tet ex forma decreti. & quod ita intellige-
retur iſtud, videbatur tenere Bart.in l.1..cir
ca finem. C.de priuileg.dot.in l.per diuer-
ſas. col.fin. verſ. ſexto quæro. C. mandat.
Paul.de Caſtr.conſ.15. in fine. vol.1. Bald
Nonell. in tract.de dot. in 12.parte. col.5.
in 2.quæſt. Campeg.in eod.tract. in 1.par-
te, quæſt. 81.

SVMMARIVM.

In cauſa matrimoniali actor, ſequitur forum rei.

1 *Fideicommiſſum, an & quomodo cedi poſſit.*

DECISIO LXI.

FVit dictum in vna Pampilonenſi Matri-
monij, 19. Nouembris 1543. coram me,
quod mulier, quæ commiſerat cauſam ſuper
matrimonio contra virum Calaguritanum,
dato, quod matrimonium eſſet contractum
in diœceſi Pampilonenſi, quod tenebatur
ſequi forum rei, & ideo Signatura quæ dice
bat, & committatur ordinario, intelligeba-
tur de ordinario Calaguritano, non autem
Pampilonenſi. quia actor ſequitur forum
rei. l.2. C.de iuriſd.omn.iudic. cap.cum ſit
generale, de for. compet. Non obſtat, quod
1 ratione † contractus, quis ſortitur forum
in loco contractus. quia intelligitur ſi ibi
reperiatur. l. hæres abſens. ff. de iudic.
cap. Romanam. §. contrahendum. de foro
competen.in 6. & quando etiam limitatur,
vbi quis contraxit, vt aduena non habens
armarium, & pergulam. d.l. hęres abſens.
§. primo.

SVMMARIVM.

Teſtes, inter alios examinati in antiquis, licet faciant ſemiplenam probationem, non tamen concludenter probant primum extremum.

1 *Primum extremum in ſpolio, plene eſt probandum.*

2 *In antiquis quando ſufficiat ſemiplena probatio.*

3 *Probatio quæ eſt ſemiplena in recenti, an ſit plena in materia antiqua.*

4 *Fama, quare in antiquis plene probet, & teſtes inter alios examinati non.*

5 *Enunciatiua in inſtrumentis inter alios, quando probent in antiquis.*

DECISIO LXII.

VIgeſimaprima Nouemb. 1543. in vna
Parmenſi villarum, coram D.Io.Pau-
lo, fuit reſolutum, quod licet teſtes, inter
alios examinati, ex quo eramus in antiquis,
facerent, ſemiplenam probationem, vt ſupe-
rius annotaui; tamen non cõcludenter pro-
1 barent primum extremum, †. ex quo plene,
ſecundum Rotam eſt probandum. Non ob-
ſtat, quod in antiquis ſufficit ſemiplena pro
2 batio. † vt per Felin. in c.cum cauſam. col.
fin. verſ. extra gloſ. pro pleniori. &c. de
probationibus, & Socin. conſ.89. col. 1. in
fine, quia illud procedit in materia leuis
præiudicij, vt per eundem Felin.in d.c.cum
cauſam. puta in materia confinium. mate-
ria autem poſſeſſorij nõ iudicatur leuis præ
iudicij, ſecũdum opinionem multorum Do-
ctorum. & fuit tentum in præceden. audien.
in vna Signina Caſtri. dũ Rota voluit, quod
in materia poſſeſſorij daretur reſtitutio. Nõ
3 obſtat quod probatio, † quæ eſt ſemiplena
in materia recenti, eſt plena vbi ſumus in an
tiquis, vt patet in fama. quia dicebatur,
quod quicquid ſit in fama, tamen in caſu
noſtro DD. concludebant, quod in antiquis
teſtes inter alios examinati, tantum ſemi
plene probabant. Et ſic non erat primum
extremum plene probatum, quod ſecus erat
in fama. quia cum fama in antiquis plene
probaret, iam erat plene probatum primũ
4 extremum. Et ſi diceretur, quare fama † in
antiquis plene probat, & teſtes inter alios
exam nati, non. reſpondetur, quod cum fa-
ma ſemiplene probet, lex voluit quod pro-
pter antiquitatem efficeretur plena. Sed cũ
teſtes inter alios examinati, in materia de
recenti nõ ſemiplene probent, ſed tantũ qua
le quale præiudiciũ faciant, ſufficit ꝙ pro-
pter antiquitatem ſemiplene probent. Item
teſtes de fama examinantur cum parte, &
ideo toleratur, vt in antiquis plenam pro-
bationem faciant, ſecus eſt in teſtibus inter
alios examinatis. & illa probatio potius vi-
detur de iure ſpeciali, & ita non debet tan
tum extendi. Non obſtat, quod in antiquis
5 narratiua, ſeu verba enunciatiua † in inſtru
mentis inter alios probent. vt per Alex. &
Iaſ. in l.cum aliquis. col.2. C.de iur.delib.
& Iaſ. conſ.81. col.2. vol.1. quia loquuntur
in materia confinium, & ſic modici præiudi
cij. vt ſupra dixi.

SVMMARIVM.

Cauſa expreſſa in Coadiutoria, vel alia ſimili, debet probari.

1 *Coadiutoria, non datur niſi ex cauſa.*

DECI-

DECISIO LXIII.

IN vna Hiſpalenſi S. Saluatoris, die 21. Nouembris 1543. fuit reſolutum, quod ad validitatem Coadiutoriæ, in qua pro parte Franciſci erat expoſitũ, quod ipſe diuerſas infirmitates patiebatur, & maxime iliacã; itaut deſeruire non poſſet, & propterea, ſeu ex certis cauſis petebat ſibi Gyneſium in Coadiutorem deputari, quod cum Coadiutoria non eſſet motu proprio, ſed ad ſup-
1 plicationem, & † de iure non detur, niſi ex cauſa, vt in c. 1. de cle. ægrot. lib. 6. quod vel debebat probari infirmitas, vel alia cauſa ſimilis ex qua Papa erat motus. & impetrans tenetur verificare narrata. ad Felin. in c. conſtitutus. de reſcript.

SVMMARIVM.

Gratia quo caſu ſubreptitia.

1 *In impetratione gratiæ, qui ſtatus attẽdatur.*

DECSIO LXIV.

VIgeſimaſexta Nouembris 1543. in vna Neapolitana, contra Archiepiſcopum Neapolitanum, coram D. Mohedano, dicebatur quod ex quo certi laici adminiſtratores cuiuſdam Eccleſię, deſeruiebant illi Eccleſiæ per decem, vel duodecim Capellanos, ad nutum eorum amouibiles, & impetrauerant à Leone, quod talis Eccleſia non poſſet erigi in titulum beneficii eccleſiaſtici, cum decreto irritante, & quod tales laici poſſent tali Eccleſiæ deſeruiri facere per vnum, vel plures Capellanos, ad nutum eorum amouibiles. & poſtea Cardinalis Neapolitanus impetrauerat dictã Eccleſiã pro vno perpetuo beneficiato, dicẽdo quod ex hoc cultus diuinus augeretur. Fuit concluſum, quod talis impetratio, foret ſubreptitia. quia cum tempore datæ impetrationis, deſeruiretur per decem clericos, non erat verum dicere, quod ex erectione pro vno, cultus diuinus augeretur. Non obſtat quod dicebatur, quod ex litteris Leonis apparebat, quod erat in facultate illorum tenere vnum, vel plures, & ſic cum poſſent deſeruiri facere per vnum amouibilem, quod videbatur quod ſatis cultus diuinus augebatur ſi per vnum perpetuum deſeruiebatur.
1 Quia reſpondebatur, quod præſens † ſtatus impetrationis conſiderandus erat, non autem id. quod euenire poterat. Cum etiam poſſet euenire, quod nec perpetuus beneficiatus etiam deſeruiret. Nec etiam obſtat quod dicebatur, quod erectio habebat, conſuetis ſupportatis oneribus. & quod ſi conſuetũ erat deſeruiri per decem, quod etiã ipſe ita volebat deſeruire. quia dicebatur, ꝙ ex hoc nõ augebatur cultus diuinus, ſed potius erat in ſtatu primęuo conſeruare.

SVMMARIVM.

Data præſentia in loco, præſumitur ſcientia publicæ famæ.

1 *Teſtes deponentes de publica voce, an teneantur deponere de toto populo.*

DECISIO LXV.

VIgeſimaſexta Nouembris 1543. in vna Toletana matrimonii, coram D. Fabio, in quo erat dubium præſuppoſita fama publica munerũ & colluſionis, & quod Beatrix erat in loco, & vicina, & amica. An prę ſumatur ſciẽtia illius. Fuit reſolutum, quod data præſentia in loco, ſecluſa infirmitate, & aliis caſibus ſpecialibus per DD. conſideratis in locis infra dicendis, præſumeretur ſcientia. ad Bart. in l. is poteſt. col. 9. & 10. ff. de acquir hæred. gloſ. & Bar. in l. ſi tutor. C. de peric. tutor. bona gloſ. in c. 1. in verbo allegans. de poſtulat. prælat. & ibi Dec. col. 4. in 17. notab. Et per multas alias auctoritates tunc allegatas non obſtante dicto Felin. in c. cum contingat. col. 2. verſ. & ſi dicatur talis eſt. &c. & col. fin. verſ. tamen caue. &c. de reſcript. vbi poſt Anton. de But. dicit requiri etiam ſcientiam famæ, & illud dictum Anton. ſequitur Sigiſmundus Loffredus. conſ. 20. col. fin. verſ. nec. obſtat. c. cum in tua. &c. Quia domini dicebant quod attentis communibus contradictionibus illud dictũ non videbatur verũ, & ſi eſſet neceſſarium probare ſcientiam famæ, tunc fruſtratoriũ erat probare publicã vocem & famã. Et poſtea die 28. eiuſdem in eadẽ concluſerunt, quod probata dicta publica voce, & fama, probaretur ſciẽtia prę́ſumpta Beatricis. dato quod aliqui teſtes eiuſdẽ loci, dicerent ignoraſſe dictam publicã vocem & famam, cum multo plures, & plures de eadem depo-
1 nerent. cum teſtes deponentes † de publica voce, non teneantur deponere dę toto populo, ſed de maiori parte. * Dato ergo, quod aliqui neſcirent, per hoc non deſineret eſſe publica vox, & fama.

* Vide Aret. in l. cũ quidã. § quod dicitur. col. 3. verſ. in gloſ. ſuper verb. ſi ſic. &c. de acquir. hæredit.

SVMMARIVM.

Non ſtatur iuramanto puellæ exiſtentis in vndecimo, quod carnaliter fuerit cognita.

1 *Potentia coeundi, an præſumatur in fœmina minore duodecim.*
2 *Auth. ſacramenta puberum, an habeat locum in iudiciis.*
3 *Pubertati proximus, quis dicatur in materia matrimonij.*
4 *Iuramento habentis contra ſe præſumptionem iuris an ſtetur.*

DECISIO LXVI.

Vigeſimaſexta, & vigeſimaoctaua Nouembris 1543. fuit reſolutum in vna Hiſpalenſi matrimonij, quod cum ius non
1 præſumat † potentiam coeundi in fœmina minore duodecim. vt eſt text. in c. 1. de delict. puer. & in c. 2. & c. puberes. & final. de deſpon. impub. & not. Anton. in c. de illis. & Præpoſ. in c. cōtinebatur. de deſpōſ. impub. ꝙ Maria, quæ in vndecimo anno completo iurauerat ſe, à Io. Diaz fuiſſe carnaliter cognitam, non probabat copulam, licet id in iudicio confeſſa fuiſſet. nam licet authen.
2 ſacramenta puberum † habeat locum in iudiciis. vt per Bart. in authen. ſacramenta puberum. & communiter ſequuntur DD. tamen id intelligebatur in minore proximo pubertati, & in quo poterat cadere delictū. vt per Bartol. in d. authen. ſacramenta puberū. col. 2. Et quicquid ſit in alia materia,
3 tamen in materia † matrimonii, proximus pubertati dicebatur, qui diſtabat ꝑ ſex menſes. vt per Abb. & alios, in c. cōtinebatur, de deſponſ. impub. Cum ergo iſta non fuiſſet ꝓberta ti proxima, nec in tali materia præſūptio talis delicti non caderet. ergo iuramentum non poterat confeſſionem ipſius puellæ confirmare. Et facit pro iſta parte;
4 quia vbi eſt præſumptio † iuris contra aliquem non ſtatur eius iuramento. Bartol. in l. inter omnes. §. recte. ff. de furt. Non obſtat, ꝙ mulier in vndecimo anno poteſt cognoſci, vt in c. cōtinebatur. de deſpōſ. impu. quia reſpondebatur, quod poterat ſi alio modo appareret. ſed præſumptio iuris erat contra mulierem. & ideo eius iuramento non erat ſtandum.

SVMMARIVM.

Commiſſio ſuper priuatione beneficij, ob non ſolutionem, non facit beneficium litigioſum.

DECISIO LXVII.

In vna Hiſpalenſi attentatorum, coram D. Aquenſi, die 26. Nouembris 1543. fuit reſolutum, quod Didacus Vaſquez, qui commiſerat cauſam priuationis quia penſio non erat ſoluta, & præſentauerat bullam A.C. quod in euentum, in quem veniret priuandus, ei beneficium conferret. Et poſtea Ioãnes citauerat. quod mortuo Io. beneficiū non diceretur eſſe litigioſum. quia ſuper beneficio non erat lis; ſed tantum ſuper priuatione. ad not. per gloſſ. in c. ſi hi contra quos. vt lit. penden. in 6. & ſentiebant Domini, quod ſi Didacus commiſiſſet cauſam tam ſuper priuatione, quam regreſſu, quod tunc beneficium fuiſſet litigioſūm. per dictā gloſ. quia tunc dixiſſet illū amouendum, & beneficium ad eum ſpectare. ſecus eſt in primo caſu, in quo collatio euentualis erat.

SVMMARIVM.

Contradictio Ordinatij, ex quo actu elicita.

DECISIO LXVIII.

Vigeſimaoctaua Nouemb. 1543. In vna * Vrgellenſi, corā D. Fabio, fuit reſolutū cōtra D. Bernardinū della Cruce, quod, ad hoc vt conſtaret de contradictione Ordinarij in materia deciſ. Caſſad. volentis quod Ordinario non contradicente, poterat quis in eadem diocœſi duo beneficia capere. ſatis erat, quod Capitulum dediſſet poſſeſſionē vigore gratiæ expectatiuæ, ad mandatum exequutoris alteri expectanti. quia facto dicebatur Capitulum contradicere, ex quo aliter non poterat prouidendo contradicere, propter decretum expectatiuæ. & ideo tradendo alteri poſſeſſionē, etiam quod ex mandato exequutoris, tamē declarabat voluntatem, quod volebat, beneficium ad illum ſpectare, & non ad D. Bernardinum.

* Poſtea fuit, pro parte Bernardini, productum inſtrumentum poſſeſſionis, quę vigore gratiæ expectatiuæ fuerat tradita. & melius informato pro parte Bernardini. die 15. Ianuar. 1544. fuit reſolutum, quod ex quo non auctoritate ordinaria, ſed vigore expectatiuæ, fuerat poſſeſſio tradita, quod nō plene probaretur contradictio Ordinarij, ſed quod faciebat ſaltem ad remiſſoriam, & ita fuit decretum.

SVMMARIVM.

Prorogatio facta per Papam, quo caſu fuerit valida abſque conſenſu eius, cui prædicabatur.

1 *Prorogatio temporis, an ſuffragetur ad euitandam pœnam, ſi infra illud, opus promiſſum non potuiſſet perfici. & nu. 2.*
3 *Argumentum à contrario ſenſu, non ſumitur quando reſultat abſurdum.*
4 *Ex duabus cauſis finalibus, ſufficit quod vna ſubſit.*

DECISIO LXIX.

In vna Nannatenſi penſionis, coram me, in qua D. Traianus, de conſenſu procuratoris poſſidentis, tranſtulerat penſionem 400. ducatorū in fauorē Hectoris de Vicecomitibus. & in ſupplicatione erat clauſula, ſeu decretum, quod in euentum in quē Hector infra annum decederet, quod Renatus poſſeſſor propoſiturā ſuper quā pēſio reſeruabatur, ante reſeruationē, reſignaſſet, quod tunc Traianus teneretur ſimili penſionē ſuper

ſuper ſuis beneficijs conſentire. Hector intra annum non probauit reſignationem, ſed tantum per quatuor dies ante lapſum anni obtinuit prorogationem à Papa ad ſex menſes, narrando quod propter longitudinem itineris, & infirmitatem, probare non poterat. Dubitaui ego, An talis prorogatio, ſine conſenſu Traiani eſſet valida. Et pro parte negatiua, quod non, allegabatur tex. in l. cum ſtipulatus mihi à Proculo. ff. de verbor. obligat. vbi quando elapſum eſt tantũ
1 temporis † ex quo non eſt veriſimile, quod infra reliquum tempus, opus promiſſum adimpleri non poſſit, commiſſa eſt pęna, etiam quod tempus prorogetur. Si ergo erat inducta liberatio; in caſu noſtro arguendo à contrario, dato quod tempus fuiſſet prorogatũ non potuit Papa iuri tertij derogare, tum per regulam de non tollendo ius quæſitum, tum ex diſpoſitione iuris, quod Princeps nõ cenſetur cum iniuria alicuius aliquid concedere. Fuit tamen contrarium reſolutum, die 26. Nouembris 1543. quia ille text. loqui-
2 tur † in conuentione partium, quæ ab ipſis dependet, & eſt valida. Hic eramus in conuentione, quæ non erat de ſe valida, ſed dependebat à facto Papæ. puta reſeruatio penſionis, & ideo potuit Papa ex cauſa, ſine cõſenſu Traiani, illud factum extendere. Non obſtat, quod à contrario ſumendo argumẽtum, videlicet, quod ſi Hector non probaſſet, erat liberatus Traianus, quod in iſto facto non requirebatur factum Papæ. per tex. in cap. Agatho. quia dicebatur, quod non li-
3 cebat ſumere † argumẽtum à contrario ſenſu, ex quo reſultaret abſurdum. & iniquum quod quis voluiſſet, ſi non probaſſet intra annum, iactare ſuum. Item, in eadem fuit reſolutũ, quod licet duę cauſę * eſſent expreſſæ, quod quia cauſa longitudinis erat cauſa
4 de ſe potẽs ad mouendum Principẽ, † quod ſatis erat illam probare. per ea quæ dicit Phil. Franc. in c. cum ceſſante. in princ. de appellat. & quod cauſa infirmitatis, de ſe non erat potens. quia per alium poterat inquirere. ſed magis mouerat Principem longitudo itineris.

* Ex duab. cauſis finalib. ſufficit, quod vna ſubſit.

S V M M A R I V M.

Quæſitum nomine ſociorum, debet ab omnibus ratificari. & non ſufficit, quod ab aliquibus.

DECISIO LXX.

IN vna Romana, Domus pro Franciſco Frumenti, contra Petrum de la Porta, coram me. in qua Franciſcus Frumenti emerat domum nomine ſociorum, à quibus præſupponebatur quod non habebat mandatum. Fuit reſolutum die 28. Nouembris 1543. quod ſi non conſtabat, quod tota ſocietas ratificaſſet, licet conſtaret de ratificatione aliquorum, quod non eſſet quæſitũ ſocietati, nec illis ſocijs particulariter ratificantibus. Rati oquia ſi particulares ſocij ratificarent, & non tota ſocietas, Franciſcus, vel habuiſſet maiorem portionem quam illam quam à principio putabat habere, vel incideret in communionem inuitus. & ideo neceſſarium erat, quod conſtaret de ratificatione omnium ſociorum. ad quod facit, quod dicit Bart. in l. ſi quis aliam. ff. de ſolution.

S V M M A R I V M.

Clauſulæ generales, poſitæ in parte prouiſiua cenſentur, repetitæ in regreſſu, ſeu acceſſu in eadem ſupplicatione contento.

DECISIO LXXI.

EAdem die, fuit dictũ * in vna Valentina de Pego, coram me, pro Io. Baptiſta Baldaſſino, contra Martinum Calafora, quod clauſulæ generales, ſiue præmiſſo, ſiue alio quouis modo, aut ex alterius cuiuſcũque perſona, poſitæ in parte prouiſiua reſignationis factæ in fauorem Andreæ cenſerentur repetitæ in regreſſu, acceſſu, & ingreſſu poſtea in fauorem eiuſdem Io. Baptiſtæ, reſeruatis. maxime, quod in illo dicebatur, quodque decedente Andrea, ſiue amittente, & dimittente, aut alio quouis modo vacante, & prouiſione Andreæ facta nulla, & inualida exiſtente iſta verba non poterãt intelligi ex perſona Andreæ. ex quo propter Regulam de idiomate, nil erat quæſitum Andreæ. ſed intrabat regreſſus Andreæ ex illis verbis, vel reſignatione nulla & inualida exiſtẽte. Et tunc nõ poterat dici quod daretur regreſſus, & acceſſus ex perſona Andreæ qui nil habebat; ſed dabatur ex perſona cuiuſcumque, & quomodocumque vacaret, prout dictũ erat in parte prouiſiua.

* Fuit cauſa poſita iterum per D. Aquen. ſuper iſto pũcto, die 15. Februarij 1544. & fuit idem reſolutũ.

S V M M A R I V M.

Titulus coloratus, ex quibus iudicatus.

DECISIO LXXII.

IN vna Firmana plebis S. Benedicti, die 28. Nouembris 1543. fuit tentum, quod in ſpolio, pro colore tituli, ſatis erat quod teſtes deponerent, quod viderunt vicariatum Vicarii conferentis. & quod alias collationes fecerat, quæ erant ſortitæ effectum ſuum.

SVMMARIVM.

Poſſeſſio quando dicatur vitioſa, & iure familiaritatis.

1 *Poſſeſſio iure familiaritatis præſumitur ad excludendum delictum.*
2 *Poſſeſſio, quando poſſit dici vitioſa, vel non.*
3 *Dominij exceptio, quando & in quibus poſſeſſorijs admittatur.*
4 *Poſſeſſionem capiendi propria authoritate, licentiæ quando ſit locus.*
5 *Poſſeſſio iure familiaritatis quando dicatur.*

DECISIO LXXIII.

* Vide quæ dixi inf. deciſ. 330. eod. lib.

IN vna Placẽtina * Caſtri Sarmati in qua
Iacobus, iure prælegati erat inſtitutus in
Caſtro Sarmati, & vna cum alijs erat inſti-
tutus hæres vniuerſalis, fuerat reſolutum
in Rota, quod poſſeſſio Caſtri Sarmati, vi-
gore decreti Ducatus Mediolani, eſſet trãſ-
lata in hæredes pro hæreditarijs portioni-
bus, qua translatione facta, reperiebatur,
quod poſtea Iacobus poſſediſſet Caſtrum
in ſolidum. Fuit dubitatum, An poſſeſſio Ia-
cobi foret vitioſa itaut Iacobus præſumere-
tur poſſediſſe iure familiaritatis. & ratio du
bitandi fuit, quia ex quo poſſeſſio eſt tranſ-
lata vigore decreti in hæredes, non poterat
Iacobus, abſque vitio ſpolij, poſſidere. &
1 ideo præſumendum erat, quod voluiſſet † iu
re familiaritatis, ad euitandũ delictũ. pro-
ut ita conſiderat Alex. conſ. penult. vol. 4.
Tamen ego dicebam, quod talis poſſeſſio nõ
2 poterat dici vitioſa. † per ea quæ dicit Iaſ.
in l. non dubium. C. de legat. vbi dicit, quod
illa lex ſecundum communem, intelligitur
quando hæreditas eſt adita, & poſt apprehẽ
ſam poſſeſſionem. & tunc, ſi legatarius appre
hendat poſſeſſionẽ dicitur vitioſe poſſide-
re. Ponit ibi Iaſ. duas fallentias. Prima eſt
quando legatarius habet facultatem appre-
hendendi auctoritate propria. Secunda eſt
quando eſt hæres inſtitutus in re certa. &
ſic ibi præſupponitur, ꝙ dato quod hæres in
ſtitutus in re certa capiat poſſeſſionem poſt
apprehenſam poſſeſſionẽ hæredis, ꝙ non di-
citur vitioſe poſſidere. & non ſolũ iſtud pro-
cedit ſecundum Iaſ. ibi, quo ad euitandum
pęnam, de qua in d. l. non dubium, ſed etiam
dicit Iaſ. quo ad hoc, vt non teneatur quo
ad interdictum quorum legatorum. & ſic re
medio poſſeſſorio. ergo inferebam, nec tene-
bitur remedio recuperandæ. Nec obſtat ꝙ
dicebatur, quod remedium quorum legato-
rum, ſeu quorum bonorum, eſt interdictum
adipiſcendæ. & in tali bene admittitur
3 quæſtio † dominij incontinenti probandi.
Sed iſta exceptio dominii non habet locum
in remedio recuperandæ. ergo de vno ad
aliud non licet arguere. Quia replicabatur,
quod cum voluntas teſtatoris, ſit voluntas
hæredis, quia hæres non poteſt venire cõtra
factum defuncti, quod licet in interdicto re-
cuperandæ, non obſtet dominii exceptio, ob-
ſtabit tamen exceptio propriæ voluntatis.
vt in c. ſolicite. de reſtit. ſpoliat. Hinc vide
mus, quod ſi quis dederit facultatem appre-
4 hendendi propria auctoritate, † poteſt poſ-
ſeſſio apprehendi, dum tamen non inueniat
reſiſtẽtem. ad not. in l. creditores. C. de pign.
Non obſtat quod dicit Dominic. in c. ſi bene
ficia. de præben. in 6. dum dicit, quod hęres,
qui habet auctoritatem apprehendendi pro
pria auctoritate, non poteſt apprehendere
quando res eſt occupata. quia intelligitur
à tertiis poſſeſſoribus. Sed hic capitur poſ-
ſeſſiõ ab eo, qui dedit facultatem apprehen-
dendi, & non reſiſtit. * Non obſtat
conſ. Iaſ. 146. in 4. vol. quia Iaſ. fun-
dat ſe ſuper quodam. conſ. Baldi &
tamen non dicit id ad ꝙ allegaba-
tur. Præterea Iaſ. loquitur in fidei-
cõmiſſario vniuerſali, qui licet ha-
beat licentiã apprehẽdẽdi propria
auctoritate, tamen nõ poteſt appre-
prehendere poſſeſſionem, quando eſt
apprehenſa per hæredẽ, propter prę
iudiciũ quod fit hæredi in trebellia-
nica ſeu legitima. hic autẽ eramus
in inſtituto in re certa, & nullũ præ-
iudiciũ poterat conſiderari, ꝙ infer
retur hæredi vniuerſali. Et vltra di-
cebã, quod quando poſſeſſio fuiſſet
vitioſa, quod non poterat dici iure familia
ritatis. quæ tunc dicitur, quando conſtat de
non iure † ingredientis, & de iure alterius
5 in proprietate. ſecundum Paul. de Caſtr. in
l. qui iure familiaritatis. ff. de acquir. poſ-
ſeſſ. hic autem erat totum contrarium. quia
conſtabat de iure ingredientis, & de non iu-
re alterius. Et pro iſta parte faciunt quæ di-
cit ibi Imola. & Aret. de filio, & matre ſeor
ſum habitantibus. quia ſi filius portat fru-
ctus ad domum ſuam, non dicitur iure fami
liaritatis poſſidere. Cum mea opinione fuit
alius Auditor. In contrarium fuerunt duo
alii; quia non eramus pluſquam quatuor.
Et iſta fuerunt 3. Decembris 1543. coram
D. Io. Paulo. Cauſa iterũ poſita, die 10. Mar
tii 1544. fuimus quatuor pro poſſeſſione
non vitioſa, & duo pro poſſeſſione vitioſa,
In ſequenti audientia, cauſa iterum poſita,
vnus mutauit. & ſic fuerunt tres pro Comi
te Gaſpare, & ex aliis tribus, vnus non vo-
tauit, quia non viderat, propter corporis al
terationem, & alius non venit, tertius fuit
in primo voto.

* Sed iſta reſpõſio ad conſ. Iaſon. non valet. quia ſicut hæres detrahit Trebel ll. de fideicom. vniuerſali, ita & de inſtituto in re certa. l. quotiens. C. fam. ercisc. l. ex facto ff de hæred. inſtit. notat Bart. in l. quotiens. ff de hæred. inſtit. & Iaſ. ſimpliciter dicit, quod vbi poſſeſſio eſt trãſlata per decretũ, licentia, propria autẽ conceſſa, non operatur. Item. fuit allegatus Pariſius, cõſil. 54. col. 3. vol. 1. idem velle, quod Iaſ.

SVMMARIVM.

Tertius qui non eſt in lite non attentat.

1 *Litis pendentia inter duos, an afficiat tertium, qui non fuit in lite.*
Inhibitio, non afficit alios quam litigantes.
2 *Tertius ſubrogatus, qui non fuit in lite, an agat remedio attentatorum, & nu. 4.*
Tertium attentare, quomodo intelligatur.
3 *Iudex quando habeat iuriſdictionem contra tertium.*
Prouiſus lite pendente per Ordinarium, an attentet.

DECISIO LXXIV.

PEndente lite inter Io. Roderici, ex vna actorem, & Io. Cortez reum ex alia, ſuper cãtoria Hiſpalẽſi, Io. Cortez reus obijt de anno 1522. Cardinalis S. Crucis, vigore regreſſus, de anno 1533. accepit poſſeſſionem. poſtea de anno 1536. Didacus Vaſques obtinuit ſubrogari ad ius Io. Cortez, etiam quo ad poſſeſſ. & ad proſequutionem litis in eo ſtatu. &c. qui petijt poſſeſſ. Cardinalis reuocari, tamquam attentatam, vt puta lite pendente. quæ lis ſuſtinebatur in perſona actoris, & ipſius Didaci ſubrogati gratioſe. in quo etiam lis ſuſtinebatur, per deciſionem 1. Caſſador. vt lit. penden. tamen Domini, die 10. Decembris 1543. me proponente, in vna Hiſpalenſi cantoriæ, tenuerunt, quod talis poſſeſſio non eſſet attentata. quia litis pendentia inter duos nõ
1 afficit † tertium qui non fuit in lite. iuxta text. in c. Romana. §. in aliũ. de appellat. in 6. cum litis inhibitio non afficiat alios quã litigantes. Rot. deciſ. 2. vt lit. pendente. in antiquis. Item, idem probant deciſ. 10. vt lit. penden. in nouis. alias 411. circa finem. verſ. ſi vero nõ actor, ſed quidam alius. &c. vbi deciſ. concludit, quod ſi tertius, qui non eſt in lite capit poſſeſſionem alter tertius
2 ſubrogatus † non poteſt agere attentatis, ſed ſolũ interdicto adipiſcendæ poſſeſſ. Non obſtat text. in d. c. Romana. §. in alium dum dicit tertius attentat. quia non per hoc dicit, quod via attentatorum poſſit reuocari. ſed illa dictio ſtat pro, facit. quod patet: quia text. dicit, quod in tertium iudex non habet iuriſdictionem cum tamen ſi vere attentaſſet ita ut eſſet comprehenſus in lite,
3 iudex habuiſſet iuriſdictionem contra † tertium, pro vt habet iuriſdictionem contra impedientes tertios iuriſdictionem. cap. 1. de offic. delegat. Non obſtat, quod prouiſus per Ordinariũ lite pendente ſi capit poſſeſſ. dicitur attentare. quia hoc procedit propter c. ſi hi, contra quos inficiens, nedum collationem, ſed etiam poſſeſſionem, & omnia ſequuta ex prouiſione, lite pendẽte facta Rot. deciſ. 17. de reſtit. ſpoliat. in antiquis. Hic autem eramus in titulo regreſſus, legitime conceſſo ante litem, & hoc modo reſpondetur ad deciſ. 1. & 2. vt lite pendente, in antiquioribus. Nec obſtat, quod ſicut pote-
4 rat agere attentatis actor † ſuperſtes, vt dicit dicta deciſ. 411. in fine. ita & etiam poſſit agere ſubrogatus gratioſe in locũ rei, cũ ſubrogatus in hoc, videatur ſapere naturam eius in cuius locum ſubrogatur. quia reſpondebatur, quod actor ſuperſtes poteſt agere propter decretum cap. ſi hi contra quos, ſed Didacus ſubrogatus quando apprehendit poſſeſſ. Cardinalis non erat adhuc ſubrogatus, ſed longe poſt, vnde factum legitime, non debebat per ſuperuenientem ſubrogationem reuocari. Et hanc partem, quod tertius non attentet, qui non eſt in lite, videtur tenere gloſ. in cap. non ſolum. in gloſ. magna, in verbo reducendum, in prin. de appellat. in 6. dum dicit, quod ſi tertius, qui non eſt iudex, vel pars aliquid attẽtet, quod non reuocatur per viam attentati, ſed iudicio ordinario per ſuum iudicem reuocatur. vt etiam dicit dicta deciſ. 411. in d. verſ. ſi vero actor dum vult, quod non per viam attentati, ſed interdicto adipiſcendæ reuocatur.

SVMMARIVM.

Prærogatiuæ datæ officialibus, intelliguntur de, actu ſua officia exercentibus.

1 *Qualitas appoſita in antecedentibus, an & quando cenſeatur repetita in ſequentibus.*
2 *Quid in beneficijs Principum. & num. 6.*
3 *Priuilegium conceſſum officiali, an intelligatur conceſſum, actu officium exercenti.*
4 *Ex ratione vnica, licet non expreſſa, an ſit licitum arguere.*
5 *Clauſulæ, ratione abſurdi, quando reſtringantur.*

DECISIO LXXV.

REgula Cancellariæ vult, quod Referendarii, Subdiaconi, Prothonotarii participantes, Clerici Cameræ Apoſtolicæ, Auditores Rotæ, Abbreuiatores de maiori, actu ſua officia exercentes Scriptores Apoſtolici, omnibus aliis præferantur. * Dubitaui ego in vna Calciatenſi dimidiæ portionis, die 10. Decembris 1543. An illa verba actu ſua officia exercentes, non ſolum determinarent, & reſpicerent officiales præcedentes ſed etiã Scriptores Apoſtolicos ſequẽtes, ita vt Scriptor Apoſt. à Romana Curia

* Idem punctus fuit reſolutũ in vna Leodien. S. Bartholomei, die 2. Februarij 1548. coram D. Ant. Aug.

abſens non haberet illam prærogatiuam. Et pro parte negatiua, quod illa verba non reſpicerent ſcriptores Apoſtolicos, diceba-tur, quod Papa non expreſſit. ad c. ad audientiam. & quod verba generaliter loquebantur, ergo generaliter intelligenda. Item dicebatur, quod ſi vera eſt ratio conſiderata per Staphil. in tract. de lit. grat. & iuſt. fol. 116. ex l. Titius. ff. de teſt. milit. cum ſimilibus, quod non debeant gaudere regula, niſi qui exercent officia; & laborant. certe illa qualitas quæ tacite inerat, ſecundum Staphil. ſi expreſſa ſit in vna parte, non cenſebitur in alia repetita. ad not. per Imol. in l. Iulius Paulus. cum quo etiam conuenit Cuman. ff. de condict. & demonſtr. quorum dicta ſequi videtur Socin. in l. mulieri & Titio. col. 2. verſ. ex quo infertur. ff. eodē tit. præſertim, quia ſecundum Bart. in d. l. Iu-
1 lius Paulus, qualitas † non cenſetur repetita quo ad perſonas, quando annectitur primæ perſonæ, & non ſequenti. Item, quia ſecundum Bart. in l Seiæ. §. Caio. colum. fin. ff. de fun. inſtruct. cuius opin. eſſe comm. retulit Aret. conſ. 1. col. 4. in fin, ſi qualitas nō cadit vniformiter, in perſonam ſequentis ſicut in perſonam præcedentis, tunc non cenſetur repetita. ad l. final. §. Seio. ff. de legat. 2. Modo in Abbreuiatoribus conſideratur exercitium, cum debeant conuenire ſingulis tribus diebus, quod nō conſideratur in Scriptoribus. Item, quia in beneficio Principis
2 non fit repetitio, † quando per talem relationem, reſtringitur diſpoſitio. Alexan. conſil. 48. viſis & opportune. col. 5. verſ. præterea quando ſumus. vol. 1. Iaſ. in l. 1. col. fin. verſ. quinto limita. C. de liber. præterit. Fel. in c. cauſam quę. col. 4. verſ. limita ſexto. de reſcript. Iſtis tamen non obſtantibus Domini tenuerunt contrarium. quoniam iſta priuilegia, & prærogatiua, conceſſa officialibus, tantum videntur conceſſa ijs, qui actu
3 ſua officia † exercent, vt per Fel. in c. per ſuas prope fin. de maiorit. & obed. & ponit Staphil. in d. tract. fol. 115. & 116. Et hoc ex pluribus concluditur. Primo de iure communi, per text. in l. Titius ff. de teſt. milit. Secundo propter rationem in proemio regulæ poſitam, ibi iuxta perſonarum conditiones, & merita moderantur habendo conſiderationem ad labores quos officiales exercentes ſuſtinent. & iſta ratio eſt vnica, &
4 expreſſa. † & ideo licitum eſt ex illa arguere etiam ſi non fuiſſet ſcripta. ad gloſ. in l. quamuis. C. de fideicommiſſ. Tertio propter verba ſua officia exercentes. Non obſtat, ꝙ ex quo ſcriptores deſeribuntur poſt verba exercentes, clauſula præfata, refertur ad ſuperiores, & non ad ſcriptores: nam ex præmiſſis multipliciter reſpondetur. quod ex quo conſtat de ratione regulæ reſpicientis officiales exercētes, nec eſt dare diuerſitatis rationem, quare magis ſcriptores gaudere debeant non exercendo, quam alij officiales per regulam prærogatiuarum, ideo clauſula de actu exercentibus, referri debet ad omnes. Accedit, nam ſcriptores ſunt minus qualificati, quam alij nominati; ergo abſurdū eſſet quod ipſi non exercentes gauderent, & alij non, & ad euitandū abſurdū clauſulæ referuntur ad omnia. ſicut etiam reſtringun-
5 tur † ſi ex relatione reſultaret abſurditas ad not. per Bart. in l. talis ſcriptura. §. fin. de leg. 1. Et quare ſcriptores non ſunt appoſiti ante verbum, ſua officia. &c. eſt quia fuerunt additi antiquis regulis. Et iſto caſu poteſt conuenire gloſ. l. tale pactum. §. final. ff. de pact. videlicet, quod ſi Papa interrogatus fuiſſet. &c. Non obſtat quod dicit, quod qua-
6 litas in beneficio † Principis, non cenſetur repetita. quia ex dictis per Staphil. propter rationis identitatem, fit repetitio de vna ad aliam, quia refertur ad omnes præcedentes. ergo eadem ratione debet referri, etiam ad ſequentes. cum clauſula facilius influat in ſequentes, quam in præcedentes. & ex iſta identitate rationis tolluntur contraria.

SVMMARIVM.

Stantibus ſuſpenſione petitorij non admittuntur teſtes in poſſeſſorio ad diſcolorandum titulum.

DECISIO LXXVI.

FVit reſolutum, die 19. Decemb. 1543. quod non admitterētur teſtes in poſſeſſorio ad diſcolorandum titulum, quando ſuſpenſum erat petitorium. quia in poſſeſſorio ſatis erat docere de primo extremo, & titulo colorato, qui dicitur quando erat habitus ab habente poteſtatem. Et licet pro parte aduerſa replicaretur, ꝙ illa poteſtas erat limitata ad dominium Venetorum, & quod ipſe volebat probare, quod beneficium de quo agebatur, erat extra dominium, dicebant Domini, quod iſtud reſpiciebat petitorium. fuit reſolutum in vna Concordienſi Capellaniæ, coram me. tribus ex quatuor in hoc conuenientibus.

SVMMARIVM.

Fama impedimenti quæ eſt tempore contractus matrimonij, attenditur, vt proles dicatur illegitima.

1 *In contractu matrimonij, quo tempore inſpiciatur bona fides.*
2 *Fama primi matrimonij, quando præſtet*

ſtet impedimentum, etiam quoad legitimationem filiorum.
3 *Celebrans contra famam interdicti, an ſit deponendus, & num. 7.*
Scientia per famam, an ſufficiat, quando agitur de graui praiudicio, & num. 6.
4 *Matrimonium verum, & putatiuum quo ad effectum legitimitatis, an & quando aquiparentur.*
5 *Negligentia poſt cōtractum matrimonium, an & quando toleretur.*
8 *Illegitimus, an quis ſit iudicandus ex fama*
9 *Contrahens matrimonium cum impedimento fama, quando dicatur eſſe in mala fide.*
Ad probandum dolum, vel fraudem, an & quando ſufficiat probatio praſumptiua.
10 *Probatio per famam licet non cauſat dolum an cauſet culpam.*
11 *Proles an ſit legitima, ſi parentes ſcientes impedimentum contrahant in facie Eccleſia.*
12 *Scientia praſumpta, an contra tertium ſufficiat.*
13 *Proles quare ſit illegitima ob contractu matrimonium contra mandata Eccleſia.*

DECISIO LXXVII.

IN vna Toletana Matrimonij pro Aria Gundiſaluo Comite de Pugno Roſtro, coram D. Fabio 17. Decemb. 1543. in qua Io. Baptiſta, primò contraxerat matrimonium cum Ioanna Ortiz, de quo matrimonio Beatrix ſecunda vxor habuerat nōtitiā vt probabatur per teſtes. Sed dicebat Beatrix, quod Io. Baptiſta à primo matrimonio per ſententiam erat liberatus. Sed replicabatur, quod ſententia per ſordes erat lata, vt probabatur, & quod de hoc in loco erat publica vox, & fama. Dubitatum fuit, an attenta illa publica voce, & fama quæ erat tempore cōtractus matrimonij in loco, Beatrix eſſet malefidei in contrahendo, itaut ſoboles nata eſſet illegitima. Et concluſum
1 fuit quod ſic. † quia bona, vel mala fides inſpicitur tempore contractus matrimonij ad text. in cap. fin. §. ſi quis vero de clādeſt. deſponſ. & in cap. ex tenore qui fil. ſint legit. Et quod initium contractus matrimonij, quo ad bonam fidem vel malam inſpiciatur ponit But. in cap. referente, qui filij ſint legit. & ideo dicit Præpoſitus in c. final. col. penult. in princ. de Clandeſt. deſponſat. Doctores cōiter concludere, ꝙ fama pri-
2 mi matrimonij † in vicinia præſtat iuſtum impedimentum, & ſi contrahatur matrimonium ſequens eſt nullum, etiam quo ad legitimatem filiorum. Et idem Præpoſitus, in cap. veniens de eo qui dux. in matr. quam pol. per adult. in verſ. ab extra dicit, quod mulier dicitur ignorare, quando nihil omnino ſciuit ſecus ſi aliquid ſciuit, etiam per famam. allegando. text. in cap. præterea. 2. de ſponſal. Quia, vt ibi dicit Abb. & DD. dicitur eſſe modicum præiudicium abſtinere à matrimonio tali. & cum propter famam, debuit abſtinere & non abſtinuerit dicitur cōtraxiſſe contra præſumptam ſciētiam natam ex fama. & ideo eſſe in mala fide. Et tanto magis, cum filij, qui dicuntur illegitimi, non tractent de damno vitando, ſed de lucro captando. vt dicit Præpoſitus in cap. perlatum. qui filii ſint legit. Et ad iſta facit text. cum gloſ. in cap. 1. de poſtulat.
3 prælat. Nam etſi ibi celebrans † contra famam interdicti, veniat deponendus, & ſit ineligibilis; tamen quia abſtinendo ab initio, erat modici præiudicij ſufficit ſcientia per famam. Non obſtat, quod quando agitur de graui præiudicio, non ſufficit ſcientia per famam, vt concludunt DD. vbi Abb. in c. ſuper eo. de conſang. & affin. & in c. præterea. 2. de ſponſalib. & ideo vbi agitur de diſſoluendo matrimonio non ſufficit probare impedimentū per famam: quia reſpondebatur, quod hic non agebatur de diſſoluendo matrimoniū, cum illud eſſet per primum iam diſſolutum, ſed tantum agebatur, quod ſtante fama de impedimento tempore ſecundi matrimonii cōtracti Beatrix eſſet in mala fide contrahēdo contra præſumptam ſcientiam, ex dicta fama reſultantē. Non obſtat ſecundo, quod matrimonium
4 verum, † & putatiuum quo ad effectum legitimitatis æquiparentur. c. ex tenore qui fil. ſint legit. & Præpoſit. in cap. quod nobis. col. 3. verſ. 2. qui fil. ſint legit. ad diſſoluendū verum matrimonium non ſufficit fama, ergo nec ad diſſoluendum putatiuum. Quia reſpondetur, quod putatiuum tunc habet effectum veri, quando bona fide eſt contractum, vt dicitur in dictis iuribus, & iſtud nunc inquiritur, an bona vel mala fide ſit contractum, & in hoc attenditur initium contractus, & tunc temporis extaret fama videtur contractum contra ſcientiam præſumptam ex fama orta, & ideo cum mala fide. Nec obſtat, quod dicit Innoc. in c. fin. num. 3. de clandeſt. deſponſ. & ibi ſequun-
5 tur Oſtien. Io. And. & But. quod † negligentia poſt contractum matrimonium tolleratur. ita ergo in caſu noſtro dicamus. Quia reſpondebatur quod Innoc. loquitur de negligentia circa publicationem matrimonii in loco faciendam. ſecus autem eſt de negligentia circa inquiſitionem impedimenti quando de illo ab initio conſtitit. quia talis negligētia non tolleratur, prout expreſſe dicit ibidem Innoc. num. 4. Non obſtat, quod vbi agitur de graui præiudicio fama
6 non † probet, & ex fama non præſumatur ſcientia Bal. in c. cum contingat. & ibi Barbat. num. 15. & Fel. col. 2. de reſcript. Abb. in c. 1.

in c.1.col.4.& ibi Barbat.nu.74. de poſtul.
prælat.& Dec.ibi col.5. in princ. & idem
Rota.de dolo & contumaa.21. in antiquis.
Fel.in d.c.cum contingat.col.6.& in c.quo-
niam frequenter.§.porro.col.5.vt lit.non
conteſt. Cum igitur hic agatur de illigiti-
mitate, & infamia filij,& ſic ſtatu hominis,
& magno Comitatu, ergo ex fama non præ-
ſumetur ſcientia, nec in iſto caſu probabit:
Quia reſpondebatur, quod attento initio,
agitur de modico præiudicio. nam ſtante
fama impedimenti, facile erat à matrimo-
nio tali abſtinere. & ideo fama probat. &
licet agatur de illigitimitate & infamia,
iſta veniunt in quãdam conſequentiam. ſi-
cut erat in c.1.de poſtulat. prælat. Nã ibi,
7 ſtante fama † interdicti, ſi Epiſcopus cele-
brat, incurrebat irregularitatem, & efficie-
batur ineligibilis.& iſta ſunt grauia,quæ nõ
conſiderantur. attento quod ab initio,ſtan-
te fama interdicti, facile erat abſtinere. &
idem habetur in c.illud. de cler. excõm.mi-
niſtran. Et ex hoc tollitur aliud argumen-
tum,quod hic agebatur principaliter ſuper
illegitimitate, cum ſuper hoc cauſa ex-
preſſe eſſet commiſſa. ſed ex ſola fama non
8 poteſt quis † illegitimus iudicari,immo nec
ex fama cũ vno teſte.vt per Bald.in l.in bo-
næ fidei.C.ſi cert.pet.Iaſ.in repet. l. admo-
nendi. & Dec.in c. veniens.col.5. de te-
ſtib.& in c. ſi pro debilitate.de off.delegat.
Quia reſpondebatur, conſiderandum eſſe
quod ex fama iſto non iudicabatur illegiti-
mus. ſed cum probaretur plene ſecundum
matrimonium contractum fore, ſtante pri-
mo valido,& quod illud ſecundum,fuit etiã
contractum ſtante fama, quod ſententia
abſolutoria.per ſordes eſſet lata,dicebatur,
quod iſtud impedimentum,plene probaba-
tur. & probato impedimento famæ, ſucce-
9 dit diſpoſitio iuris, quod † contrahens,ſtan
te impedimento famæ, quia non fuit dili-
gens in inquirendo veritatem, dicitur cum
mala fide contrahere, & illa mala fides fa-
cit, quod proles dicitur illegitima. Non
obſtat etiam dum dicebatur, quod ad pro-
bandum dolum vel fraudẽ, non ſufficit pro-
batio præſumptiua. gloſſ.in l.2.§.1. ff. de
minor. Bald. in l.1.C. qui & aduerſus quos
Aret.in l.1.col.4.ver.ſecunda quæſtio & ibi
Soc.col.5.ver.circ.ſeptimũ.&c. ff.ſi cer.pet.
Ergo probatio per famam non erit potens
ad probandum malam fidem, & ſic cauſare
illegitimitatem in filio. Ad iſtud reſponde-
tur, quod licet probatio per famam, non
10 cauſet dolum, † tamen cauſat culpam.ita
Aret.in l.cum quidam.§. quod dicitur col.
pen.verſ.vnde poteſt probabiliter dubitari.
ff.de acquir. hæred. Et ideo cum ſciens im-
pedimentum per famam, non curet inueſti-
gare eſt in culpa, faciendo contra præſum-
ptam ſcientiam. nimirum ſi iura volunt
quod contrahẽdo dicatur eſſe in mala fide.
& ideo matrimonium non tenet, comperta
veritate, etiam quo ad legitimitatem filio-
rum, quæ eſt ſequela matrimonij. Non
obſtat, quod ſi eſt aliud impedimentum
quam conſanguinitatis, quod ſi parentes
11 contrahunt † in facie Eccleſiæ, etiam ſcien
tes impedimentum,quod nihilominus pro-
les eſt legitima. vt voluerunt Vincent. &
Gofred. quos refert Collect. in c.ex tenore.
qui fil.ſint legit.quia contrarium eſt verius.
prout refert ibidem Præpoſit. & etiam ibi
hoc ſequitur Abb. Nõ obſtat,quod vbi ſciẽ-
tia adducitur contra tertium in eius præiu-
12 dicium, † debet vere & non præſumptiue
probari. vt colligitur ex deciſ. Neapolit.
290.& n.6.late Alciat.in tract.de præſumpt.
reg.3.præſumpt.31. & præſumpt.2. Quia
reſpondetur, quod non eſt verum quod fi-
lius ſit tertius. ſed cum procedat à radice
13 infecta punitur,in illegitimatione † prolis,
propter contemptum mandati Eccleſiæ. vt
dicit Præpoſit.in c.ex tenore.col.2. circ.fin.
qui fil.ſint legit.

SVMMARIVM.

Notarij Auditoris primo defuncti, debent
ſcribere coram Auditore primo
admiſſo.

DECISIO LXXVIII.

SEptima Ianuarij 1544. fuit di-
ctũ, * quod licet D. Peregrinus
Fabius, eſſet deputatus ad locum
bon.mem.Marci Antonij,qui deceſ-
ſerat poſt Syluestrum Darium; ta-
men quod notarij Syluestri, debe-
bant ſcribere coram ipſo D.Peregri-
no. per Bullã Sixti, quæ vuult, quod
notarij Auditoris primo defuncti, debent
ſcribere corã Auditore,qui primo admitte-
retur. Licet ego,& D.Io.Paulus diceremus,q
Bulla locum haberet, niſi Papa ſpecialiter
deputaſſet D. Peregrinum ad locum Marci
Antonii; tamen,quia D. Aquenſis, & Mohe-
danus dixerunt, quod alias idem caſus eue-
nerat, videlicet tempore Aragoniæ,& Syl-
ueſtri, & ita fuerat deciſum, fuimus nos
eandem deciſionem ſequuti.

* Idem fuit ſeruatũ 9.Martij 1551. in notarijs,Mohed. & Nouati. vt notarij Mohedani primo defuncti, fuerint notarij D. Pauli Aemilij Veralli. quamuis idem Verallus haberet mandatum, vt admitteretur in locum Nouati.

SVMMARIVM.

Confeſſio procuratoris cedentis, non po-
teſt reuocari in ſecunda inſtantia, per
ceſſionarium, niſi docto de errore.

1 *Confeſſio cedentis,quando obſtet ceſſionario.*
Confeſſio procuratoris, quando poſſit reuo-
cari

Digitized by Google

cari in ſecunda inſtantia.

2 *Ius declarandi non tranſit in ſucceſſorem.*

3 *Confeſſio principalis, quando poſſit reuocari per hæredem.*

DECISIO LXXIX.

EAdem die ſeptima Iannarii, in vna Aſtoricenſi de Confortas corã me, fuit reſolutum, quod ceſſionarius non poſſet reuocare confeſſionem procuratoris cedentis, quæ confeſſio non fuerat reuocata per ce-
1 dentem. quia confeſſio cedentis † ante confeſſionẽ factã, obſtat ceſſionario. l. facta. §. ſi hæres, vbi Paul. de Caſtr. ff. ad Trebell. Non obſtat, quod confeſſio procuratoris poſſit reuocari in ſecunda inſtãtia, etiam poſt ſententiam. deciſ. 2. de confeſſ. in nouis. quia dicebatur, quod illud erat per dominum principalem. ſed hic eramus in ceſſionario & ex quo cedens paſſus erat ferri primam ſententiam, & ſententia fundabatur in confeſſione per procuratorem ſuum emanata, & non fuerat per eum reuocata. Dicebatur, quod ceſſionarius poſt ceſſionem non
2 poterat illã reuocare: quia ius † declarãdi non tranſit in ſucceſſorem. l. Pomponius ſcribit ſi frumentum. de rei vend. maxime quia ideo deciſ. 60. * in nouis. vult, quod principalis poſſit reuocare confeſſionem ſui procuratoris, propter malam informationem, quam procuratores de curia à ſuis habent. Iſta ratio, ceſſabat iſto caſu, quando confeſſio erat facta in partibus per procuratorem; maxime, ſtante quod ſententia, ſuper illa confeſſione erat fundata. & præſumptio erat, quod dominus habuiſſet de ea notitiam. & ex quo non fuerat per eum reuocata, minus poterat reuocari per ceſſionarium. Non obſtat, quod Bald. in l. er-
3 ror. C. de iur. & fact. ign. dicat, quod † confeſſio principalis poſſit per hæredem reuocari. per text. in l. non idcirco. C. de iur. & fact. ign. quia lex non idcirco loquitur in verbis enũciatiuis. & docto de errore. ita illam legem intelligunt Alberic. Odofred. & Bald. ibidem.

* Alias 2 de confeſſ.

SVMMARIVM.

Simonia conuentionalis in vno beneficio contracta, reddit inhabilem ad aliud beneficium.

1 *Epiſcopus, an & quando diſpenſet cum ſimoniaco.*

2 *Simonia, an & quando committatur promittendo, ſicut donando.*

DECISIO LXXX.

IN vna S. Andreæ * canonicatus, & præb. die 11. Iannarii 1543. propoſui dubiũ, præſuppoſito quod Georgius commiſiſſet ſimoniam conuentionalẽ An ex hoc eſſet incapax ad aliud beneficium. & fuit reſolutum quod ſic. quia ita tenet Miliſ in repertorio ſuo, in verbo, Simoniacus. in beneficio ſimoniace receptus, inhabilis eſt ad aliud. poſt Anton. in c. pen. col. 2. verſ. ad ſecun-
1 dũ. dũ dicit, † quod Epiſcopus diſpẽſabit vt aliud obtineat. & ſic, ſentit quod abſque diſpenſatione non poſſit tenere. de election. & ibidem Io. And. poſt Compoſtell. dum dicit, quod Epiſcopus diſpenſat cum ſimoniaco, vt in alia Eccleſia beneficium obtineat. & ſic abſq. diſpenſatione obtinere nõ poſſet. Et quod iſti DD. non faciunt differentiam inter ſimoniacum
2 conuentionalẽ, & realem, immo ita † committatur promittendo, ſicut donando. c. fin. de ſimon. fuit dictum, quod dictum Doctor. erat intelligendum in omni ſimoniaco. Non obſtat, quod Caſſador. deciſ. 5. de conſtitut. faciat differentiam inter ſimoniam conuentionalem, & realem. quia illud procedit quo ad pœnam priuationis. de qua in extrauag. Pauli. Et ideo niſi daretur etiam differentia inter vtramque ſimoniam, in caſu noſtro dicebatur, quod tenenda erat deciſio DD. in d. c. pen.

* Idem fuit reſolutum in vna Toletana Theſaurariæ, corã D. Peregrino, die 13. Iunij 1548. & fuit allegatus ita tenere Fel. in c. 2. in princ. 3 col. de reſcript. dũ dicit, quod collatio facta in regulari, & ſimilibus, non tenet. & ſic in criminoſo enormi collatio non tenet. & ibi Fel. reſpõdet ad dictũ Innoc. in c. cũ noſtris. de conceſſ. præben. Ad idem fuit allegatus Lãbertinus in tract. de iure patronat. fol. 241. col. 4. ver. & quia ſimonia.

SVMMARIVM.

Eo ipſo, quod quis declarat locum eſſe regreſſui, non ſoluens penſionem, dicitur iure priuatus, etiam quod à ſententia declaratoria appellet.

DECISIO LXXXI.

DEcima octaua Iannarii 1544. fuit dictum in vna Calaguritana præſtimonii de Palatio, coram me pendente, quod Gundiſaluus Martini, qui habebat regreſſũ ad dictum præſtimonium, ob non ſolutionẽ penſionis per Epiſcopum Calaguritanum, tunc obtinentem dictum præſtimonium, quod ſi verum eſſet, quod locus eſſet regreſſui, quia Epiſcopus non ſoluerat ex quo Gundiſaluus declarauerat voluntatem ſuã agendo ad præſtimonium, cum literæ dicãt, quod lapſis ſex menſibus, eo ipſo priuatus exiſtas, quod ſtatim declarata voluntate per Gundiſaluũ, Epiſcopus in præſtimonio nullum ius habebat. dato, & quod ſententia

tia declaratoria eſſet lata in fauorem Gun
diſalui pro priuatione, & ab illa ſententia
pro parte Epiſcopi eſſet appellatum, quod
illa ſententia appellationis, nõ ſuſpendebat
effectum ſententiæ declaratoriæ,quo ad hoc
vt non intelligeretur interim abdicatũ ius
ab Epiſcopo.immo quod ſi Epiſcopus mor-
tuus erat pendente ſecunda ſententia,quod
ius non vacabat ex perſona Epiſcopi. quia
ſtatim quod Gundiſaluus declarauerat vel-
le locũ eſſe regreſſui, & ita in veritate erat
quod erat locus, quod ſtatim ius ab Epiſco
po erat abdicatum, & Gundiſaluo quæſitũ.
Item fuit dictum, quod Gundiſaluus qui
ceſſerat iuri, liti, & cauſæ,in fauorem Epi-
ſcopi, quod ſi illud ius non erat quæſitum
Epiſcopo, dato quod eſſet abdicatum à
Gundiſaluo, tamen per prouiſionem per
obitum factam in fauorem Ferdinandi,
per illam clauſulam, ſiue per reſignationem
corã notario, & teſtibus,&c. talis prouiſio
nõ caperet illã reſignationẽ Gundiſalui co
rã notario factã. quia,ex quo erat facta in
fauorẽ certæ perſonæ, puta Epiſcopi, ſi illa
perſona certa illud ius non capiebat, non
erat abdicatum à Gundiſaluo.per doctrinã
Abb. in c.cum pridem. in fine de pact. *

* Fuit dictũ in iſta Calaguritana, quod daretur dubium, an patuadata & conſenſus Gundiſalui, perficerent reſignationẽ abſque ſignatura Papæ.

SVMMARIVM.

Licet propter neceſſitatem aliquid capere
liceat, tamen tenetur poſtea
ad precium.

1 *Furari an liceat propter neceſſitatem. Neceſſitatis tempore an omnia ſint communia, & quomodo.*
2 *Princeps quomodo poſſit rem priuati tollere ex cauſa publica.*
3 *Ob incendium, an vicinus poſſit deſtruere domum vicinam.*

DECISIO LXXXII.

EAdem die,propoſui in vna Rhodien. Li
norum, & Coriorum, ſtante publica
voce, & fama de aduentu Turcarum Rho-
dum, An licuerit Religioni capere lina, &
coria Dominici de Furuarijs, itaut Religio,
non teneatur ad illa deperdita in expugna-
tione Rhodi. Et fuit reſolutum, quod licet
Religio, propter imminentem neceſſitatem
1 potuiſſet illa capere † quia propter neceſſi-
tatem licitum eſt furari. c. ſi quis. de furt.
& cap.diſcipulos de conſecrat.diſtinct.5. &
quia tempore neceſſitatis omnia ſunt com-
munia ad Bald. in l. 2. §. cum in eadem.
ff.ad l.Rhod. de iact.& ibi gloſ. ad litteram
m. & gloſ. in cap. 3. vbi Abbas num. 3.
de furt. Tamen quia Religio tunc temporis
vel ex poſt,potuit pretium ſoluere,quod te-
nebatur ad precium. per ea quæ dicit Abb.
in d.c.ſi quis de furt.num.5. verſ.ex prędi-
ctis. vbi licet tempore famis ſit licitum fu-
rari,tamen ſi poſtea deuenit ad pinguiorem
fortunam, tenetur ſoluere precium rei fura
tæ, & faciunt quæ dicunt Felin. & Decius in
cap. quæ in eccleſiarum.de conſtitut. quod
2 ſi Princeps poteſt rem priuati, † ex cauſa
publica capere,tenetur tamen ad precium.
Nõ obſtat text. in l.3.§.quod ait prætor. ff.
de incend. ruin. naufrag. vbi orto incendio
3 vicinus † remotus poteſt deſtruere domum
vicini proximioris ſi timet quod incendiũ
ad domum ſuam deueniat, & tamen non te-
netur de dolo,nec etiam actione legis Aqui-
liæ. & eſt text.in l.ſi quis fumo. §.1.ff.ad l.
Aquil. ita etiam eſſet dicendum in caſu no-
ſtro. Quia reſpondebatur,quod in dictis le-
gibus ceſſat actio de dolo, & actio pęnalis.
ſed ibi non dicitur, quod non detur actio ad
preciũ rei. Et caſu quo ibi probaretur, quod
nec etiam daretur actio ad precium rei,tũc
erit dicendum, quod cum illud non ſit lici-
tum facere, niſi magna vi cogente, & quaſi
quando certum eſt quod etiam illa domus
vicini comburi debebat. ideo cum omnino
vicinus,ex domo combuſta nullam vtilitatẽ
percepturus erat, ita ſi per vicinum deſtrua
tur etiam, nec precium conſequi debet.

SVMMARIVM.

Procurator qui nihil fecit, an poſſit præ-
ſtare conſenſum poſt mortem principa-
lis, quando principalis in uita porrexit
ſupplicationem.

DECISIO LXXXIII.

IN vna Abulenſi penſionis,corã D.Vor-
ſtio in qua principalis porrexerat ſuppli
cationem ad ſignandum, & poſtea conſtitue
rat procuratorem ad præſtandum conſen-
ſum,procurator qui nil egerat mortuo prin
cipali conſenſit. Fuit dubitatum, die 18.Ia-
nuarij 1544. An talis conſenſus eſſet vali-
dus. D.Io. Paulus, & ego. dicebamus quod
non. quia mandatum morte mãdantis,re in
tegra extinguitur, & verum erat dicere,
quod reſpectu procuratoris erat res inte-
gra. Alij vero Domini Mohedanus, & Fa-
bius cum quibus ſentiebat ipſe Ponens, dice
bant, quod etiã iſto caſu militabant deciſio
nes Caſſador.1.& 2. de renunc.quia ſi quã-
do procurator, quãdo porrexit in vita poſt
mortem poteſt conſentire,ita quando prin-
cipalis porrexit.cui replicabamus, vt ſupra.
Tamẽ quia Aduocatus dicebat, quod etiam
Alexandrina iſto caſu loquebatur, diximus
quia Alexandrinam non videramus. quod
ſi ita eſſet,ꝙ nos eramus cum votis aliorũ.

SVM-

SVMMMARIVM.

Diuiſio patris inter filios habet vim vltimæ voluntatis.

1 *Donatio an præſumatur filio poſſidente rem longo tempore, ſciente patre.*

DECISIO LXXXIV.

IN vna Romana, ſeu Venetiarum, coram D. Aquenſi, die 18. Ianuarij 1544. fuit reſolutum, quod diuiſio patris inter filios, haberet vim vltimæ voluntatis, & non donationis inter viuos. per ea quæ dicit Abb. conſil. 66. col. final. circa medium. verſ. nec obſtat. &c. vol. 2. Ripa in primo reſponſo, in 1. lib. col. 9. verſ. nam illa diuiſio; eſt text. cum gloſ. vbi Salicet. & Paul. de Caſtr. in l. quotiens. C. famil. her. & text. in l. ſi filia nupta. §. ſi pater. ff. fam. hær. Non obſtat quod dicit Iaſ. in l. qui in aliena. in princ. in final. col. ff. de acquir. hæred. & Dec. in l. ſi donatione. col. 8. verſ. tertio limita. C. de collat. quod † ſi filius poſſedit aliquam rem longo tempore patre ſciente, & patiente, quod præſumitur donatio. quia reſpondetur, quod procedit vbi non conſtat de alio titulo præcedenti. ſed hic conſtat de titulo diuiſionis. ergo. &c.

2 Cauſa, prima Februarij eiuſdem anni iterum poſita quatuor votantes fuerunt inter ſe diuiſi. Nam duo dicebant, quod verum eſt quod ſimpliciter loquẽdo, diuiſio patris inter filios habet vim vltimæ voluntatis. Sed quia hic erant aliquæ coniecturæ, quod pater ſimpliciter noluerat actum vltimæ voluntatis, ſed donationis facere; puta quia filij longo tempore fuerunt in poſſeſſione, puta ſpatio ſexdecim annorum percipiendo fructus vt domini, & in vtilitatem eorum conuertendo, ideo ex hoc præſumebatur donatio. quia ſi fuiſſet vltima voluntas, nõ feciſſent interim fructus ſuos. Item quia dixit in actu vltimo, de le coſe di Roma, & Nola, nihil dico: quia alias diſpoſui, ne diceremus quod voluerit, cum duabus vltimis voluntatibus decedere.

SVMMARIVM.

Scriptores Apoſtolici licet ſint veri familiares, tamen nõ gaudent prærogatiuis deſcriptorum, ante publicationem Bullæ deſcriptorum.

DECISIO LXXXV.

DIe Mercurij 23. Ianuar. 1544. fuit reſolutũ in vna Calciatenſi dimidiæ portionis, coram me, quod licet Scriptores Apoſtolici ſint per regulam Pauli Tertij, ſub die 22. Decembris 1534. veri familiares continui commenſales Papæ, non ficte, nec per priuilegium, ſed veri. Tamen quod hoc non obſtante, eſſent deſcripti in rotulo familiarium per priuilegium, & ideo eis obſtaret regula eiuſdem Pauli, publicata 22. Auguſti 1536. diſponens quod nulli expectanti Apoſtolico, ſuffragentur priuilegia, & prærogatiuæ, etiam ratione Collegij competentibus, donec bulla deſcriptorum publicaretur. &c. quia licet Scriptores Apoſtolici ſint in rotulo deſcripti, & Bulla deſcriptorum dicat, quod Papa concedit infraſcriptis familiaribus, priuilegia & prærogatiuas, quæ à tempore datæ præſentium etiam ante publicationem ſuffragentur. & ſic, cum Scriptores Apoſtolici ſint deſcripti inter infraſcriptos familiares, & per conſequens deberent gaudere priuilegiis à data bullæ, prout & alii familiares. tamen dicebatur, quod illa deſcriptio non erat ratione familiaritatis, & ex eo quod ipſi eſſent familiares veri Papæ, patet. quia in dicta regula, quæ facit eoſdem Scriptores, veros familiares, ſunt plures alii officiales. puta Auditores, Referẽdarii, Protonotarii, Milites S. Petri, & alii quamplures, & tamen iſti non ſunt deſcripti, ergo Scriptores non deſcribuntur ratione familiaritatis, ſed ratione priuilegii. Item, Papa habet multos familiares veros qui non ſunt deſcripti, vt patet in familiaribus poſt aſſumptionem qui non ſunt deſcripti, ſed ſunt alias prærogatiuati, vt patet in regula, mare magnum appellata. ergo familiaritas non facit quod ſcriptores ſint deſcripti, ſed priuilegium Papæ. quo caſu obſtat regula, quod nulli expectanti Apoſtolico. &c. Bulla ergo deſcriptorum inquantum vult, quod prærogatiuæ datæ infraſcriptis familiaribus ſuffragentur à data præſentium, intelligenda eſt de familiaribus antiquis, & ante aſſumptionem veris; non autem de deſcriptis per priuilegium. propter dictam regulam, quod nulli expectanti Apoſtolico. &c.

SVMMARIVM.

Annus, de quo in regula de annali, à quo tempore currere incipiat.

1 *Litis pendentia, ex quali notitia inducta.*

2 *Citatio non exequuta, quando pro exequuta haberi debeat.*

DECISIO LXXXVI.

IN vna Valentina Parochialium, coram D. Io. Paulo fuit reſolutum 23. Ianuarii 1544. quod annus, de quo in regula de annali ad finiendam cauſam inciperet currere à

re à

re à die exequutæ citationis, ita quod non à die habitæ notitię per reum de citatione
1 contra eum decreta, quia talis notitia † nō inducit litis pendentiam vt per Aegid. deciſ. 456. & 662. nec etiā à die cōſtitutionis procuratoris, nec etiam mandati producti. quia talia non inducunt litē, ſed à die, quo actor venit ad litem contra reum. Non obſtat, ꝙ reus habuiſſet notitiam de citatione in par
2 tibus, & impediuiſſet quominus † citatio exequeretur. & ideo debebat haberi citatio pro exequuta. ad elem. cauſam in fin. de elect. quia reſpondebatur, quod iſtud erat, quando operari habuiſſet in præiudicium ipſius rei. Sed quia in caſu noſtro fuiſſet in fauorem rei, ideo dixerunt quod non debebat operari huiuſmodi effectum. quia alias actor ignorans, pęnam pateretur.

SVMMARIVM.

Conditio ſi Papa diſpenſauerit, eſt impoſſibilis, & reijcitur, & legatum valet.

1 *Conditio impoſſibilis, an & quando reijciatur ab inſtitutione, & inſtitutio maneat.*
2 *Grauamen impoſſibile iniunctum fideicommiſſo, an aliquid operetur.*

DECISIO LXXXVII.

IN vna Barchinonenſi hæreditatis, coram D. Io. Paulo, die 23. Ian. 1544. fuit reſolutum, quod filius, qui erat in ordine Diaconatus inſtitutus, ſub conditione ſi Papa infra annum diſpenſaret, vt effectualiter matrimonium contrahere poſſet, diceretur inſtitutus ſub conditione impoſſibili; ita vt
1 talis conditio † tamquam impoſſibilis reiiceretur, & inſtitutio maneret, per ea quæ dicit Alex. in l. apud Iulianū. §. conſtat. col. 2. verſ. licet autem diximus. &c. & ibi Iaſon. col. 3. in fin. & col. 4. dū loquitur de relicto facto fratribus ſi Monaſterium ędificauerint. &c. ff. de legat. 1. Non obſtante, quod ex aduerſo diceretur, quod iſta eſſet cōditio impoſſibilis de facto, quæ legatum, ſeu inſtitutionem vitiat. vt per Bart. in l. 1. col. pen. ff. de condict. inſtitut. quia dicebatur quod Bart. intelligebatur de conditione impoſſibili, quæ ſapiebat difficultatem, ſed nos eramus in caſu iſto in conditione quæ erat impoſſibilis per ſuperius dicta. & in hoc omnes conuenimus.

Et dum poſtea dicebatur, quod cum iſta conditio eſſet appoſita fideicommiſſo me-
2 dietatis hæreditatis, quod conditio † vitiabatur vt impoſſibilis, & fideicommiſsū maneret. Fuit tunc replicatum, & reſolutum quod fideicōmiſſum vt grauamen in euētum illius conditionis non impletæ, non valeret per text. in §. ſed præſenti. in auth. de ſanctiſs. Epiſcopis vbi grauamen ſub tali conditione appoſitum, habetur pro innalido, & non ſcripto. Et eodem modo, non ſolum grauamen reſpectu medietatis hæreditatis poſt annum faciendæ, ſed etiam aliud grauamen alterius medietatis, dum dicebat, & inſuper ſi infra dictum annum non obtineat illam, & poſtea quandocumque morietur. &c. Nam
3 per illam dictionem, inſuper, apparet quod voluit grauamen multiplicare. & ideo etiā illa ſubſtitutio iuſte per ſententias fuit declarata nulla, quia apparet quod fuit poſita in pęnam, dum voluit, quod tantum Io. Honufrius alteram medietatem non poſſet habere, niſi de vita ſua, etiam ſi decederet cum liberis legitimis, & naturalibus, prout ſpecifice declarat in verſic. nam declarādo magis meam voluntatem. &c. Non obſtat, quod in verſ. & ſi forſan ſupradictus Io. Honufrius filius meus, mihi hæres non erit. &c. teſtator velit quod in euentum diſpenſatio nis obtinendæ, poſtea quandocumque morietur, quod Io. Franciſcus ſit hæres. Quia reſpondetur, quod iſte caſus non euenit. Nec poſſumus dicere, quod ex tacita mente teſtatoris inſurgat fideicommiſsū, ſeu ſubſtitutio fideicommiſſi in alium caſum, quando non obtinuit diſpenſationem; quia vt ſuperius dixi, in euentum in quem Io. Honufrius non obtineret diſpenſationem, teſtator in pænā non obtinentis granat reſtituere quandocumque morietur, etiamſi cum liberis decedat, & ideo illud grauamen eſt reijciendum & de grauamine apparet in verſic. nam declarando. &c. nam ſi non voluiſſet grauare debebat ſimpliciter facere ſubſtitutionem, vt quandocumque Io. Honufrius deceſſiſſet ei ſubſtituiſſet Franciſcum.

SVMMARIVM.

Habens mandatum ad conferenda non ſolum habet ad vacantia, ſed etiam ad vacatura.

DECISIO LXXXVIII.

PRocurator habens mandatum ad beneficia collata, & conferenda, acceptandum, non ſolum dicitur habere mandatum ad beneficia vacantia, ſed etiam ad vacatura conferenda. quia quando aliqua dictio
1 habet plura † ſignificata, proprie intelligitur ſecundum omnia ſignificata. etiā quod ſimus in materia ſtricta, & pęnali Aret. in l. cum lege. ff. de teſtam. & verba generalia generaliter ſunt intelligenda in materia
2 procuratorij. Caſſad. deciſ. 1. de procurat. & quia etiam mandatum procuratorium exten-

extendebatur Rotam vt per deciſ. 148. * & 413. * in nouis. Cum ergo dictio conferenda poſſet referri ad vacantia, & vacatura ad omnia debebat referri. Et iſtud fuit reſolutum in vna Firmana S. Benedicti, coram D. Mohedano, die 23. Ianuarij 1544.

* Alias 18. de reſcript.

* Alias 32. de procurat.

SVMMARIVM.

Legitimatio filij, facta inſtante patre, facta mentione filiorum, licet non ſint citati eſt valida.

DECISIO LXXXIX.

EAdem die, fuit coram eodem reſolutum in vna Rauennatenſi hæreditatis, quod legitimatio filij, facta inſtante patre, exiſtentibus filiis legitimis & naturalibus facta mentione dictorum filiorum, licet non eſſent citati, valeret, vt per Iaſ. in l. Gallus. §. & quid ſi tantum. col. 20. verſic. quarto limita. & ibi Crot. col. 34. verſic. tertio limita. ff. de liber. & poſthum. Et licet Bald. in l. nam ita diuus. ff. de adopt. dicat quod filii ſint citandi iſtud intelligendum eſt, quando de eis mentio non eſſet facta. ſecus vbi eſt facta. per DD. vt ſupra. Quod requiratur citatio filiorum, ponit Iaſ. conſ. 68. viſo themate. col. 3. verſic. tertio facit. &c. vol. 3. & melius. col. pen. verſic. non obſtat tertio.

SVMMARIVM.

Decretum regulæ limitatoriæ indultorum Cardinalium in fauorem expectantium ligat manus inferiorum à Papa, dato quod expectans infra menſem non acceptet.

1 *Decretum appoſitum in expectatiua, an ligat manus inferioris.*

DECISIO XC.

VIgeſimaoctaua Ianuarii 1544. in vna Rauennatenſi * pro D. Proſpero Auditore, contra D. Iulium Galletum, coram D. Mohedano fuit reſolutum, quod Cardinalis Rauennatenſis abſens à Curia, qui propter eius abſentiam in fauorem expectantium tantum habebat ſex menſes alternatos, & beneficium vacauerat in menſe Martii, & ſic expectans, non potuiſſet de dicto menſe prouidere Iulio Galleto: eo quia oſtendebatur quod D. Iulius de Grandis, habebat expectatiuam in dicto loco, etiam quod ipſe

1 non acceptaſſet † quia decretum appoſitum in expectatiua, ligabat manus inferioris à Papa, dato quod expectans non acceptaſſet, per ea quæ not. Felin. in c. cum ex officii. col. antepen. de præſcript. Caſſad. deciſ. 1. & 2. de decret. in reſeruat. appoſit. & deciſ. 6. col. 2. de reſeruat. deciſ. 5. de conceſſ. præben. Non obſtat, quod dicatur quod indultum limitetur in fauorem expectantis: ſi ergo expectans non acceptat decretum in eius fauorem appoſitũ, non debet operari, prout dicit deciſ. 422. * in antiquis. quia reſpondebatur quod etiam in expectatiua, & reſeruatione decretum apponitur in fauorem expectantis, & reſeruatiui, & nihilominus operatur, dato quod expectans non acceptauerit. per deciſ. ſuperius allegatas.

* Fuit ...oſita iterum cauſa ... 25. Feuarij 1544. & ...imus ...s pro deciſone, & ...o cõtra ...ponens ...clinabat ...m dup... ...45

* Alias 25. num. 3. de cõceſſ. preb.

SVMMARIVM.

Impetrans gratiam ſubreptitiam licet in ea habeat derogationem regulæ de annali tamen non ſatisfacit regulæ de annali.

1 *Si gratia eſt nulla, an clauſula acceſſoria corruant.*

DECISIO XCI.

HEnricus Ledos, quia Antonius Pintor, fuerat priuatus beneficiis ſuis impetrauerat beneficia Antonii per priuationẽ, durante tamen tempore ad appellandum in Rota. Iam alias fuit concluſum, quod dicta impetratio tali tempore facta, eſſet nulla. quia durante tempore ad appellandum non poterat dici priuatus. & quia talis impetratio, fuerat facta contra annalem poſſeſſorem, & in impetratione fuerat derogatum quo ad primam partem. Fuit dubitatum, An talis Henricus impetrans incidiſſet in regulam de annali, quia primam partem regulę non obſeruauerat. Et pro parte negatiua, dicebatur quod non incidiſſet. eo quia obtinuerat derogationem quo ad primam partem, & quo ad alias partes. videlicet infra ſex menſes vocauerat ad litem. item obtinuerat prorogationem anni. Tamen 28. Ianuarii 1544. corã D. Mohedano in vna Barchinonenſi, fuit reſolutum per maiorem partem, quod Henricus non ſatisfeciſſet regulæ de annali, eo quia impetratio erat ſubreptitia, & per conſequens nulla, & ſi im-

1 petratio, & ſubſtantia gratiæ, † erat nulla, per conſequens omnes clauſulæ acceſſoriæ, & ſic derogatio regulæ eſſet nulla. vt per Abb. in cap. ſedes. colum. 2. & ibi Dec. & Felin. colum. 1. verſic. ſubreptio. in vna parte. de reſcript. ſi ergo derogatio erat nulla, non erat ſatisfactum regulæ. Et licet regula de annali, conſideret inualiditatem gratiæ, dum dicit, improbi litigantiũ motus

reprimantur ; tamen ſecus eſt quando gratia eſt nulla , quia tunc corruunt omnes clauſulæ acceſſoriæ .

SVMMARIVM.

Ex actu nullo declarata voluntas in caſu iſto.

1 *Procurator conſtitutus ad transferendum penſionem, an poſſit transferre ſi penſionarius in vita tranſtulerit, & male.*

2 *Teſtamentum vltimum . an reuocetur per imperfectum .*

DECSIO XCII.

QVia ſuperius dixi, quod ſi principalis portexiſſet in vita, an procurator re integra poſſet conſentire poſt mortem. fueramus varij , vt patet ſupra deciſ. 83. hoc lib. fuit poſtea dubitatum in eadem Abulen. penſionis , coram eodem Aquen. die 1. Februarii 1544. ad docendum de mutatione voluntatis principalis , An ſufficeret , quod ipſe principalis in articulo mortis, tranſtuliſſet eamdem penſionem in aliũ,
1 licet † illa translatio eſſet nulla . Er fuit concluſum per tres ex quatuor, ipſo quarto contradicente , quod ſufficeret. quoniam Caſſador. deciſ. 1. & 2. de renunc. requirit quod voluntas principalis non mutetur ; at hic licet actus translationis eſſet nullus, tamen mutata erat voluntas. & ex actu, etiam nullo declaratur voluntas , vt eſt text. in l. fin. ff. de reb. eorum. & ideo, quia mutata erat voluntas, procurator re integra deſinebat eſſe procurator. Non obſtat, quod
2 vnum teſtamentum † non reuocetur , niſi per allud teſtamentum perfectum , non autem imperfectum, & nullum. §. poſteriore inſtit. quibus modis teſt. infirmen. & l. ſi iure. ff. de legat. 3. ita etiam dicendum eſſet in iſto caſu , vr prior voluntas non cenſeatur eſſe mutata, niſi per aliam valldam. Quia reſpondebatur, quod illud procedit in actu ſolenni , & perfecto . ar hic non eramus in actu ita perfecto, quod patet. quia ſi reſignans decederer ante præſtitum conſenſum in Cancellaria, certe beneficiũ per obitum eius vacaret, & non per reſignationem. Item ibi tractatur de actu reuocatorio alterius, & tunc oportet quod ille ſit æque perfectus , vt primus . At hic ſolum tractatur de mutanda voluntate, licet illa non ſit potens ad reuocandum primam . Sed ſufficit , quod ſit mutata , itaut procurator re integra non poſſit conſentire, & ſic finitum eius mandatum .

*

SVMMARIVM.

Comes habens facultatem legitimandi , abſque præiudicio aſcendentium , & deſcendentium in legitima eis debita , poteſt legitimare ſtantibus filijs legitimis & naturalibus .

1 *Exceptio, licet firmet regulam, an tamen faciat, vt cõprehendantur ea, quæ non comprehenderentur.*

DECISIO XCIII.

QVarta Februarii 1544. in vna Rauennatenſi, coram D. Mohedano, fuit reſolutum , quod Comes Palatinus qui habebat facultatem legitimandi, abſque tamen præiudicio aſcendentium & deſcendentium , & eorum de quorum ſucceſſione ageretur , quo ad prædictas ſucceſſiones, ſi perſonæ ipſæ ab inteſtato decederent de iure admitti deberent in legitima dumtaxat eiſdem aſcendentibus, & deſcendentibus debita, poſſet legitimare, ſtantibus filiis lrgitimis & naturalibus. Nam licet dicatur, quod talis poteſtas, non veniat niſi expreſſe concedatur. vt per Paul. de Caſt. in l. Gallus. in §. & quid ſi tantum in fine. ff. de lib. & poſthum. Alex. conſ. 60. col. 7. in 2. vol. tamen dicebatur in caſu iſto , quod poteſtas talis erat data, ex quo dicebatur in caſu noſtro , abſque præiudicio aſcendentium & deſcendentium. Nec obſtat quod exceptio, licet firmet regulam, non tamen facit quod regula
1 cõprehendat ea , † quæ alias de ſui natura non cõprehenduntur. vt per Bart. in l. generaliter. §. vxori. ff. de vſufruct. legat. Quia dicebatur, quod hic non eramus in regula , & exceptione , ſed potius in quadã conceſſione limitata, & reſtricta. vt vidrlicet Comes poſſet legitimare, abſq; præiudicio deſcendentiũ . Item etiã dicebatur, q; exceptio extendebat regulã, quando alias talis exceptio eſſet nulla, & inualida, & nihil operaretur, vt per Dec. in l. 1. ff. de reg. iur. Item quod exceptio declarabat regulam .

SVMMARIVM.

Data parua , & conſenſus reſignantis, abſque ſignatura Papæ non perficiunt reſignationem .

1 *Reſignatio quomodo perficiatur per ſignaturam Papæ .*

2 *Signatura quo retrahatur ad tempus datæ.*

DECISIO XCIV.

IN vna Calaguritana perſtimonii * de Palatio, in qua Gundiſaluus Martinez, poſt quam obtinuerat ſententiam priuatoriam contra Epiſcopum ob non ſolutionem penſionis, & poſtea cõcordauerat cum eius procurato-

* Data inſpicitur à tempore ſupplicationis ſignaturæ, non autẽ perfectæ. Bal.

k Paul. de ... in l. ... C. vt lite nemo

curatore cedendo iuri liti, & cauſæ. & Epiſcopus promittebat ſoluere pẽſiones decurſas, & pro decurrendis, promiſerat dare cautionem bancariam. & ſuper ſupplicatione tantum erat capta data parua, & præſtitus conſenſus, & poſita in manibus Io. de Anguiano. & præſupponebatur quod pro parte Epiſcopi erant omnia adimpleta. Dubitaui, ego ex quo Epiſcopus deceſſit antequã ſupplicatio eſſet ſignata, An data parua, & conſenſus Gundiſalui, perfeciſſent reſignationẽ, abſque ſignatura Papę, itaut per obitum Epiſcopi, diceretur ius ex perſona eius vacare. & die 4. Februarij 1544. fuit reſolutum, quod non eſſet perfecta ex iis reſigna-

1 tio. quia ſignatura Papæ † perficit reſignationem. Caſſad. deciſ. 1. & 2. de renunc. Gomeſ. ſuper regula de infirm. reſig. 18. quæſt. Rota in antiq. 882. * & per moder. in rub. de conſtitut. Vnde, cum reſignatio non eſſet per Papam in fauorem Epiſcopi admiſſa, nõ poterat dici ius ex perſona Epiſcopi vacare & quia reſignatio erat in fauorem Epiſcopi ſi Epiſcopi ius non erat quæſitum, per conſequens nec a Gundiſaluo abdicatum. Non

* alias 89. de reſcript.

2 obſtat, quod Signatura † retrotrahitur ad tempus datæ. quia iſtud eſſet verum ſi ſupplicatio reperiretur ſignata, quia pręſumeretur tempore datæ ſignata, & non admitteretur, probatio in contrarium. Sed quia conſtat quod tempore obitus, ſupplicatio non erat ſignata, non poterat dici quod ius Epiſcopo eſſet quæſitum, & ſic non poterat per eius obitum vacare.

S V M M A R I V M.

Stante publica voce & fama impedimenti, publicitas matrimonij non excuſat contrahentem à mala fide.

1 *Publicitas matrimonij, quando non excuſet à mala fide.*
2 *Ignorantia affinitatis in publice contrahente matrimonium, quando præſumatur.*

DECISIO XCV.

IN cauſa Toletana pro Comite de Pugno Roſtro, contra Beatricem. 4. Febr. 1544. fuit reſolutum, coram D. Fabio, quod ſtante fama publica de colluſione ſententiæ, ꝙ

1 publicitas † matrimonij non excuſaret Beatricem à mala fide. vt per Innoc. in c. fin. verſ. ſed quid ſi publice. &c. & ibi Io. And. col. pen. & Pet. de Anch. col. pen. verſ. tertio principaliter quæro. & ibidem Præpoſit. colum. 6. in fine. cum ſequen. de clandeſt. deſponſ. & Decius conſ. 154. Nõ obſtat conſil. Iaſ. 156. vol. 4. dum vult, pręſumptionem ſcientiæ affinitatis inter cõiunctos, tolli per publicitatem. & quod præſumitur ignoran-

2 tia affinitatis in publice † contrahente, & idem videtur dicere Dec. in conſ. 166. Ego Philippus Decius. ita etiam eſſet dicendum in caſu noſtro, vt quia matrimonium publice eſſet contractum, tolleretur illa præſumptio quæ ex fama oriebatur. Quia reſpondebatur ex mente Innoc. in d. c. fin. in d. verſic. ſed quid ſi publice. vbi dicit, quod publicitas bene operatur reſpectu conſanguinitatis, ſed non operabatur reſpectu aliorum impedimentorum. Et ex quo nunc eramus in impedimento proueniente ex fama publica in quo habebamus claras doctrinas, dicta conſilia non faciebant ad propoſitum.

S V M M A R I V M.

Excommunicatio licet ſit nulla, poteſt tamen peti abſolutio ad cautelam.

DECISIO XCVI.

OCtaua Februarij 1544. in vna Toletana penſionis, coram D. Mohedano, fuit dictum, quod licet excommunicatio ſit nulla, poteſt excommunicatus petere abſolutionem ad cautelam. vt dicit deciſ. 436. in fin. * in nou. quia ꝙ dicatur de nullitate eſt in fauorem excommunicati & ideo, ſi excommunicatus non vult dicere de nullitate, ſed petere abſolutionem ad cautelam poteſt, maxime cum per hoc non fateatur ſe excommunicatum. ad DD. in l. decem. ff. de verb. obligat. Et talis abſolutio, per iudicem ex officio dari poteſt. cap. cum contingat. de offic. deleg. vbi Oſtien. & DD.

* alias 9. de ſententia exco.

S V M M A R I V M.

Reſeruatio penſionis ſuper fructibus beneficij ſuper quo erat regreſſus non facta mentione de eo, an ſit ab initio nulla, vel veniat annullanda.

1 *Signaturæ vſus, an attendendus.*
2 *De iure ad rem, an debeat fieri mentio.*
3 *Subreptio prima, an ſanetur ex actu ſuperueniente.*
4 *Subreptio non inducitur, niſi in caſibus à iure expreſſis.*
Subreptio, an & quando inducatur à pendentibus à futuro euentu.

DECISIO XCVII.

EPiſcopus Balneoregienſis, Solis nuncupatus, reſignauerat canonicatũ & prębẽdã Eccleſiæ Toletanę in fauorẽ Ioannis de Lerma, reſeruatis ſibi valide infraſcriptis

& non alias. &c. & Ioannes conſenſerat re-
ſeruationi penſionis centum ducatorum
ſuper fructibus parochialis de Lorche, quã
obtinebat. Sed ad dictam parochialem ha-
bebat regreſſum Cardinalis S. Crucis. Dubi
taui ego bis. videlicet 4. & 8. Febr. 1544.
in vna Toletanã penſionis, An talis reſer-
uatio penſionis, ſtante regreſſu Cardinalis,
eſſet valida itaut reſignatio canonicatus te
neret. Et pro parte Epiſcopi, quod reſigna-
tio non teneret dicebatur, quod reſeruatio
penſionis erat ſubreptitia, ex quo non fece-
rat mentionem de regreſſu. ergo nulla. ad
not. in cap. ſuper litteris. cum alijs. de re-
ſcript. Et maxime arguebatur iſta ſubreptio
1 ex communi vſu Signaturæ † qui attenden-
dus eſt. ad Felin. in c. ſuper litteris. col. 5.
verſ. exprimenda ſunt. de reſcript. nam Si-
gnatura numquam concederet penſionem
& regreſſum, grauando ſucceſſores ſine eorũ
conſenſu expreſſo, quando ſucceſſores habe
2 rent regreſſum & non eſt dubium quod † de
iure ad rem, debet fieri mentio. Felin. in c. in
noſtra. col. 4. verſ. de iure ad rem, & verſ.
limita tamen prædicta. &c. de reſcript. ſi-
cut de electione, & præſentatione. ad deciſ.
17. licet de more. de præben. in nouis. Non
obſtat quod Cardinalis habens regreſſum,
poſt biduum conſenſerit huiuſmodi reſerua
tioni, & non oppoſuerit vnquam, nec hodie
defunctus opponere non poſſit, quia ſubre-
3 ptio prima, † non ſanatur ex actu ſuperue-
niente. ad not. per gloſ. & innoc. in c. cum
olim; & ibi per Abb. colum. antepenult. de
re iudic. & facit cap. ſi eo tempore: de re-
ſcript. in 6. Et quando penſio non eſſet nul
la, ſatis erat quod poſſet annullari, itaut
non diceretur eſſe ſatisfactum menti Epiſco
pi reſignantis, volentis quod penſio tranſi-
ret ad ſucceſſores valide, & tamen, ſaltem
quo ad ſucceſſores, non erat valide reſerua-
ta, quia eis nolentibus beneficium grauari
non poterat. Tamen iſtis non obſtantib. Do
mini inclinarunt dicta die 8. in contrariam
partem, videlicet quod reſeruatio penſionis
ſtante regreſſu, ab initio eſſet valida, annul-
landa in euentum acceſſus, & fuit dictum
quod hoc expreſſe tenebat Hieronymus Gi-
gas in tractat. de penſion. quæſt. 79. vbi ad
propoſitum multum allegat. Non obſtat id
quod dicitur de ſubreptione. quia non in-
4 ducitur † ſubreptio, niſi in caſibus à iure
expreſſis ad gloſ. in clem. 1. de præben. Fe-
lin. in cap. in noſtra. in 3. coroll. de re-
ſcript. Et cum reſolutio penſionis pendeat
ab incerto futuro euentu: & futura haben-
tia ſe ad eſſe, & non eſſe, non inducunt ſub-
reptionem, ſecundum Felin. in cap. in noſtra
in 7. Coroll. de reſcript. Facit quod dicit
Sarnen. in regula de infirm. & Caſſador.
deciſ. 16. de præben. Et ex hoc reſponde-
batur ad id, quod dicebatur de ſucceſſore.
quod quo ad eum non erat valida, quia di-
cebatur, quod id incertum erat propter du-
bium mortis. Item an habens regreſſum
vellet locum eſſe ipſi regreſſui. Tamen iſta
deciſio, non fuit pro tunc firmara, ſed fuit
dictum, vt iterum informaretur.

SVMMARIVM.

Licet coadiutoria expiret non tamen expi-
rat pars prouiſiua in ea contenta.

1 *Gratia ſecunda non dependens à prima, an*
expiret expirata prima.

DECISIO XCVIII.

IN vna Toletana Archipresbyteratus de
Madrid, coram D. Io. Paulo, die 8. Fe-
bruarij 1544. in qua erat coadiutoria, &
Papa in ea dicebat, quod coadiutoria vale-
ret, etiam ſi coadiutus non indigeret coad-
iutoria, nec litteræ coadiutoriæ intimatæ
forent. poſtea dabatur coadiutori ſucceſſio.
Dubitatum fuit, An ex quo coadiutoria nõ
valuit, & non fuit ſortita effectum, ex eo
quod coadiutus obijt antequam coadiutor
de coadiutoria fuiſſet certificatus, an ita
rueret etiam illa ſucceſſio, & ſic pars pro-
uiſiua coadiutoris. Et pro parte affirmatiua
dicebatur, quod ex quo illa ſucceſſio venit
acceſſorie, deficiente principali, & omnia ac
ceſſoria. Fuit tamen reſolutum contrarium.
quia erant due gratiæ, vna in fauorem co-
adiuti, & illa erat extincta per obitum ip-
ſius. altera in fauorem coadiutoris. & cum
iſta eſſet æque principalis maxime in caſu
iſto in quo dicebatur, etiamſi coadiutore
1 non indigeret. &c. quod iſta † ſecunda gra-
tia, non dependens à prima, non expiraret.

SVMMARIVM.

Non eſt ſatisfactum regulę de annali dicen
do per plures annos poſſedit, quando
poſſeſſor fuit decennalis.

1 *Dictio, plures, in quot verificetur.*

DECISIO XCIX.

IN vna Barchinonenſi canonica-
tus, die 8. Febr. 1544. fuit dictũ
quod nõ erat ſatisfactũ * regulæ de
annali ille qui impetrauit beneficiũ
poſſeſſum per decennium, dicendo in
impetratione quam obtinuerat per
priuationem, quod priuatus per plu
res annos poſſederat. quia cum re-
gula dicat, quod debet exprimere quot an-
1 nis poſſedit, † & dictio, plures, verificetur
in duo-

* In iſta etiam cauſa fuit dictũ, quod annalis poſſeſſor ante impetrationem gauderet regula de annali. vt per Sarnen. quæſt. 42. in fin. in regula de annali, quia verba regulæ iſtũ caſum comprehendunt.

in duobus annis. vt per Bart. in l.ſi gemina ff. arbor. ſurt. cęſar. non erat ſatisfactum regulæ, quia Papa difficilius conceſſiſſet. Fuit poſita cauſa iterum 11. Februarij, & idem reſolutum. nam licet verbum, plures poſſit verificari in pluribus, vſque ad centum. vt per Alberic. in dictionario, in verbo plura. tamen, quia etiam verba poterāt verificari in duobus, Papa ex tali incertitudine non poterat certificari. & verba, contra proferentem erant capienda. & ad propoſitum videatur Alex. in l. ſæpe. col.2. de re iudic. vbi tractat de iſtis dictionibus.

SVMMARIVM.

Conſenſus quando requiritur, quando ſufficiat tacitus.

1 *In mandato, expreſſo vno caſu requirente ſpeciale mandatum, an ſub verbis generalibus veniant alij caſus requirentes ſpecialem mentionem.*

2 *Acceptans ius, an dicatur acceptare cum omnibus conditionibus appoſitis.*

3 *Conſenſus requiſitus, ex quibus oriatur.*

Conſenſus quando intelligatur de formali.

4 *Adimplementum per æquipollens, quando in formalibus requiratur.*

Conſenſus, ex patientia, & diuturnitate quando elicitus.

DECISIO C.

VNdecima Februarij 1544. fuit reſolutum in cauſa Hiſpalenſi Cantoriæ, corā me, quod non ſolū mandatū Ioannis de Tauera, eſſet ſufficiens ad conſentiendum reſeruationi penſionis, ſed etiam ad cōſentiendum regreſſui. ex quo procurator habebat mandatum ad renunciandum ſimpliciter, vel pro quacumque recompenſa. & ex-
1 preſſo † vno caſu requirente mandatum ſpeciale, vt eſt caſus renunciationis. ſecundum Franc. in c. qui ad agendum in 32. caſu. de procurator. in 6. venit ſub verbis generalibus omnis alius caſus, etiā requirens ſpecialem mentionem. vt per eumdem in 29. caſu. cum in mandato eſſet dictū, quod poſſet omnia alia, quæ poterat, ac ſi præſens eſſet principalis, & omnia alia quæ exigerent magis ſpeciale mandatum. &c. & hoc ſtante, dato quod expreſſe non conſenſiſſet regreſſui, tamen acceptando ius Cardinalis cedentis, qui in eadem ſupplicatione, & in cedula non intendebat reſignare, niſi reſeruato regreſſu, tacite videbatur conſentire. iuxta ea quę dicit Iaſ. in l. contra iuris. §. final. ff. de pact. quod ille, qui acceptat ali-
2 quod ius, videtur † acceptare cum omnibus conditionibus, & qualitatibus in illo iure appoſitis. Non obſtat quod priuilegiū Clerī Hiſpaniarum reuocaret regreſſus ſine conſenſu, & debebat intelligi de expreſſo non autē tacito. * ad not. per Bal. in l. 2. §. voluntate. ff. ſolut. matr. Vnde cum ex illa acceptatione reſultaret tacitus conſenſus non poterat, niſi dici quod eſſet regreſſus reuocatus. quia reſpondebatur ꝙ notata in d. §. voluntate. procedebant reſpectu conſenſus ex ſola patientia, & taciturnitate prouenientis. prout Alex. & omnes in d. §. voluntate, notant. non autem de conſenſu, qui facto, & per actum poſitiuum declaratur. Gemin. in c. fin. §. fin. in princ. & ibi Franc. col. 1. verſ. ſecundo tene menti. de iudic. in 6. ibi niſi appareant indicia conſenſus, vt quia pater duceret Aduocatos, vel inſtrueret cauſam. * Et notata in §. volūtate, procedunt in conſenſu voluntario, quem quis non tenebatur præſtare. ſecus tamen eſt in neceſſario
3 prout † eſt in ceſſione, & prouiſione limitata, quæ non poteſt acceptari, niſi neceſſario omnia acceptentur, & tunc etiam ſcientia, & taciturnitas operatur conſenſum requiſitum. l. 2. C. de acquir. poſſeſſ. cum alijs de quibus in l. quæ dotis. Accedit, quia quando conſenſus requiritur illius de cuius præiudicio agitur, numquam intelligitur eſſe formalis. vt Imol. & Alex. in l. ſi quis mihi bona. §. iuſſum. ff. de acquir. hæred. poſt Bald. in l. 1. in vlt. char. C. qui admit. Et quando aliquid requiritur propter aliquem effectū
4 ex eo reſultantem, etiamſi requiratur † pro forma ſufficit adimpleri per æquipollens cōſiderando effectum. per Alex. poſt alios in §. & quid ſi tantum. Item, patientia, & diuturna taciturnitas, inducunt verum conſenſum, & idem operatur quod expreſſus. Iaſ. in l. quæ dotis. ſolut. matrim. in 11. caſu. Nō obſtat, quod negaretur ſcientia, & notitia principalis quia reſpondebatur, quod conſtabat de mandato. & quod procurator ſciuit, & præſumebatur certiotaſſe dominum de concordia, propter quam faciendam conſtitutus erat procurator. ex ijs quæ tradit Roman. conſ. 480.

* Fuit die 8. Februarij, 1546. poſita cauſa per D. Proſperū qui erat Iudex in tertia, & reſolutum, quod ſufficeret tacitus cōſenſus qui reſultabat ex actu poſitiuo.

* Faciunt quæ ponit Purpur. in l. fin. col. 18 in fin. verſ. & talis cōſenſus &c. C. de pact.

SVMMARIVM.

In cauſa Toletana decimarum de Cient. Pozuelos.

DECISIO CI.

DEcimaquinta Febr. 1544. in cauſa Toletana de Cient Pozuelos, fuit dictum quod informaretur, An ex eo ꝙ probabatur quod terminus de Chiozas, erat in termino de Cient Pozuelos, ex hoc diceretur quod vere, & non præſumptiue, eſſet in parochia

de Cenc Poznelos. quia ſi vere erat in parochia, tunc dicebatur, quod difficile videbatur, quod vera & plena probatio ex iuris diſpoſitione reſultans, tolleretur per coniecturas, & indicia quæ de per ſe, nec plene, nec ſemiplene probabant. ſi erat præſumptiue, tunc vna præſumptio tollitur per aliam. & maiores præſumptiones videbantur eſſe illæ, quæ militabant pro Eccleſia de Aſpartinas, ex tot adminiculis reſultantes. Item, quia dicebatur, quod ex quo eramus in antiquis multæ præſumptiones, etiam imperfectæ ad probandum, coniungi poterant; fuit dictum quod informaretur, An in caſu noſtro eſſemus in antiquis, ita vt plura imperfecta coniungi poſſent ad plene probandum.

SVMMARIVM.

Deciſ. Biſign. 5. de conceſſ. præben. non ſeruata.

DECISIO CII.

Licet Staphil. in tract. de lit. grat. fol. 68, pag. 2. ſequatur deciſ. Biſign. 5. de conceſſ. præben. & reprobet deciſ. 397. in nou. Tamen Domini, die 15. Februarii 1544. coram D. Proſpero, noluerunt tenere dictam deciſ. 5. ſed ſequuti fuerunt dictã deciſ. 397. in nou. & deciſ. 288. & 327. in antiquis. cũ ſint poſteriores, & plures. Item, quia eſt cõtra opinionem omnium. in c. deliberatione. §. prohibemus. de offic. leg. in 6. qui vno ore ſequuntur opinionem. gloſ. ibi dicentis, quod Epiſcopus non poſſit. & ibi Dom. & Franc. reprobant dictam deciſ. Biſign. & conſuluit Oldrad. conſ. 77. & tenent omnes in cap. . . de conceſſ. præben.

SVMMARIVM.

Matrimonium probatur per diutinam cohabitationem famam, & tractatum.

DECISIO CIII.

Fuit dictum in vna Venetiarum Matrimonij, coram D. Mohedano, die 15. Februarij 1544. quod diutina cohabitatio, vt erat in caſu illo decem annorum, communis fama, & reputatio, & tractatus maritales, probarent matrimonium. per text. in c. illud. & ibi Abb. in 4. col. verſ. ego credo. cum ſequen. colum. de præſumpt. & tanto magis in caſu illo, in quo non agebatur de fœdere matrimonij, ſed ad effectum legitimationis, ad quem effectum, ſola cohabitatio ſufficit. vt per Felin. in d. cap. illud column. fin. circa finem.

SVMMARIVM.

Aliud eſt appellare verbaliter, & ſcripturam conficere aliud in ſcriptis appellare.

1 *Qui tenetur appellare in ſcriptis, an teneatur dare cedulam appellationis, vel ſufficiat quod appellet voce.*

DECISIO CIV.

In vna Carthaginenſi S. Catherinæ, coram D. Mohedano, in qua cuidam fuerant intimatæ exequutoriales, die 10. contra quem citatam per edictũ, fuerat proceſſum. & ipſe die 16. appellauit vt fictus cõtumax à die notitiæ, dicendo notario, quod appellationem ſuam redigeret in ſcriptis. fuit reſolutum, die 15. Februarij 1544. quod talis appellatio non eſſet bona. quia aliud eſt, quod appellatio verbalis redigatur in ſcriptis, aliud quod cum teneatur appellare in ſcriptis, ex quo in ipſo actu non appellauerat, vt in l. 1. in fin. & l. à ſententia.
1 §. fin. de appellat. tenebatur cedulam † appellationis in ſcriptis dare. & ita determinat Francus. in cap. 1. in princ. col. fin. verſic. ſecundo aduerte. de appellat. in 6. Non obſtat deciſ. Aegidij 15. quia notarius beneſacit fidem de appellatione, ſed non an ſit legitime interpoſita.

SVMMARIVM.

Decretum proceſſus per audientiam poteſt alio tempore repeti, & ſuſtinetur ſententia, dato quod probetur præſentia medio tempore.

DECISIO CV.

In vna Salamantina Capellaniæ Chori, coram me, die 18. Februarij 1544. fuit dictum quod Didacus Vaſquez, qui de anno 1534. docto de abſentia Antonij Velit, obtinuit decerni proceſſum per audientiam contradictarum, & nil aliud fecit. poſtea de anno 1538. repetito eodem decreto proceſſu, & obtinuit ſententiam, quod proceſſus, & ſententia valerent, dato quod probaretur, quod Antonius de anno 1537. & 38. eſſet in Vrbe. ex quo non probabatur ſcientia Didaci, & quod Antonius debebat in actis comparere. quia paria ſunt non eſſe, vel in actis non apparere. & hoc pro validitate actus.

SVM-

S V M M A R I V M.

Fatalia ſecundæ ſententiæ, an ſint decurſa ſtante nullitate tertiæ ſententiæ.

DECISIO CVI.

IN vna Romana ſcōmiſſæ, quam propoſui 20. Februarij 1544. in qua erant latæ tres ſententiæ, & tertia erat nulla, dicebat ille pro quo erant latæ, quod ſi tertia erat nulla, quod ſecunda valida tranſiuerat in rem iudicatam, ex eo quia fatalia erant decurſa. replicabatur, quod tertia ſententia erat lata infra fatalia. & quod ſi index nulliter pronunciauerat, impedimentum iudicis debebat excuſare a lapſu fatalium. Dixerunt Domini, quod ſi lata ſententia nulla ille contra quem fuerat lata, ſtatim dixiſſet de nullitate, ita quod cauſam nullitatis commiſiſſet, tunc; quia pendente iudicio nullitatis fatalia in cauſa appellationis nō currunt. vt per Bal. in l. contra maiores. C. de inoffic. teſtam. & tunc verum eſſet dicere, quod ſententia non tranſiſſet in rem iudicatam. ſecus eſt quando non commiſit cauſam nullitatis. quia tunc videtur ſtare per eum. & imputandum eſt ei, qui non procurauit validam ſententiam habere. & ideo fatalia currunt. facit quod dicit Alex. conſ. 59. viſo titulo. &c. col. 2. verſ. his ſic præſuppoſitis. &c. per totam illam col. vol. 4.

S V M M A R I V M.

An procurator ſubſtitutus in cauſa pendente inter Martinum & Franciſcum, ſit ſubſtitutus in cauſa pendente inter ſubrogatum Martini, & Franciſcum.

DECISIO CVII.

IN vna Aſtoricenſi de Cubo, coram me, die 3. Martij 1544. in qua Martinus Roman commiſerat cauſam contra Franciſcū Aluares intruſum, litteris non confectis cū derogatione regulæ, dum tamen ante terminum ad articulandum. & obtinuit decerni citationem. in qua cōparuit Georgius procurator Franciſci, & ſubſtituit in cauſa huiuſmodi, videlicet pendente inter Martinū, & Franciſcum, Gometium. cum quo Gometio Martinus aliquos terminos ſeruauit. ante tamen terminum ad articulandum. poſtea Martinus ceſſit in fauorem Melchioris de Herrera. qui fuit ſubrogatus ad proſequutionem litis & cauſæ, in eo ſtatu, & terminis, in quibus erat Martinus. & poſtea Melchior, ante expeditionem litterarum ſeruauit terminum ad articulandum bene. & poſtea expediuit litteras. & volens prouidere circa iuriſdictionem, obtinuit commiſſionē ſanatoriā in qua dicebatur, parte legitime citata. Vnde Melchior citauit Gomeſium procuratorem ſubſtitutum. qui Gomeſius dicebat, quod ipſe nō erat procurator in iſta cauſa. qui licet eſſet ſubſtitutus in cauſa pendente inter Martinum, & Franciſcum, tamen dicebat, quod non erat in cauſa pendente cum ſubrogato. per deciſ. 13. & vlt. in tit. de procurat. in nouis. Ex aduerſo dicebatur, quod immo eſſet procurator. per deciſ. 440. in nouis. Fuit reſponſum ad dictam deciſ. quod illa procedit, quando lis poſt mortem alterius, ſuſtinetur in altero ex collitigantibus, vt erat in caſu illius deciſ. 440. At in caſu noſtro, quando Martinus ceſſit in fauorem Melchioris, & Melchior ſeruauit terminum ad articulandum bene euanuerat omnis iuriſdictio. Itaque non poterat dici ſubrogatus in lite. & cauſa quæ non erat, & ideo erat neceſſarium, quod de nouo principalem citaret. quia mandatum Gomeſij expirauerat.

S V M M A R I V M.

Sicut concordata tollunt coadiutorias ita & indulta.

1 *Indulta an late ſint interpretanda contra concedentem.*

2 *Coadiutoria an babeat vim reſignationis.*

DECISIO CVIII.

IN vna Toletana Archipresbyteratus de
Madrid, die 3. Martii 1544. Domini
inclinarunt, quod ſicut concordata tollunt
coadiutorias, pro vt dicit Caſſad. deciſ. 1.
de pact. ita & indulta Cardinalium, quia
ſimilia verba prægnantia ſunt in indultis
quo ad materias præuentiuas, prout ſunt in
concordatis. & ſicut concordata ſunt fa-
uorabilia, & late contra cōcedentem inter-
1 prætanda, † ita & etiam indulta cum immo
æquiparentur. vt per Caſſad. deciſ. 4. de pri-
uileg. Non obſtat, quod dicebatur, quod co
2 adiutoria haberet vim reſignationis † pro-
pter conſenſum illius conſentientis coadiu
toriæ. iuxta gloſ. in c. beneficium. in verbo
aſſenſus. de regular. in 6. quia dicebatur,
quod iſtud nihil erat. ex quo, in caſu illius
capituli ille conſenſus ſtatim, operabatur
effectum ſuum. at hic erat contrarium,
quia nolebat dimittere beneficium; niſi poſt
mortem, & in vita illud tenere volebat.

S V M-

SVMMARIVM.

Proceſſus cauſæ, procuratore reuocato, an teneat.

1 *Procuratore reuocato, an valide per contradictas procedatur.*
2 *Conſentire quando dicatur non contradicens.*
3 *Procurare eſt onus.*
In reuocatione procuratoris, an agatur de damno, vel commodo reuocati.
4 *Reuocatio procuratoris etiam non intimata, quando afficiat.*

DECISIO CIX.

DIxerunt Domini 3. Martii 1544. In
vna Toletana reſtitutionis bonorum,
coram D. Io. Paulo quod proceſſus factus cũ
procuratore reuocato poſt litem conteſtatam,
nõ contradicẽte, & aduerſario reuocationẽ
acceptante, non valeret, ſed procedendum
erat per contradictas, prout erat in
caſu illo, in quo procurator, poſt litem conteſtatam,
fuit reuocatus, & non contradicebat,
& aduerſarius proceſſit per contradictas.
& ſic tacite talem reuocationem ac-
1 ceptauit. Fuit dictum; quod † proceſſus
per contradictas teneret. per gloſſ. in cap.
quamuis. in verbo, ipſo volente. vbi Franc.
de procurat. in 6. & not. omnes. poſt gloſſ.
in c. mandato. de procurator. & in l. quæ
omnia. §. 1. ff. de procurator. Felin. in c. ex
parte Decani. col. pen. verſ. poſtremo ſcias.
&c. de reſcript. & quod non contradicens,
2 dicitur cõſentire. † vt declarant omnes poſt
gloſſ. ibi in l. filiusfam. ff. de procurator. &
Paul. de Caſtr. in l. ante litem. col. 1. ff. de
procurat. Felin. in d. c. ex parte Decani. col.
3 pen. verſ. poſtremo ſcias. quia † cum procurare
ſit onus. l. ſi quis procuratorem. C. de
decurion. lib. x. & tenetur ad expenſas. Rota
in nou. dec. 303. * in reuocatione potius
agitur de eius commodo quam de damno.
quo caſu tacens regulariter conſentit. vulgata
regula. l. qui tacet. * Et quod
ex quo reuocatio erat apud acta fa-
4 cta; † quod non requirebatur intimatio,
ſed ſcientia eius præſumitur.
vt dicit Paul. de Caſtr. in l. 1. col. 2.
C. de ſatiſdan. Item, quod reuocatio
in præiudicium reuocãtis indiſtincte
tenet. not. gloſſ. in d. c. quãuis.
in verbo reuocari. & Abb. in c.
mandato. in 1. not. de procur. Rot.
deciſ. 17. in antiq. * Caſtr. in l. procuratorẽ.
col. 2. ff. de proc. Fel. in c. ex
parte. verſ. dicta Clem. 1. in 3. fal.
de reſcr. Caſtr. in d. l. 1. C. de ſatiſd.

* alias 23. de procurat.

* Quod ſufficiat reuocatio apud acta etiam quod non intimaretur, etiam poſt litem conteſtatam. Fuit concluſum die 10. Mart. 1544. per dictum Paul. de Caſtr. qui non eſt diſtinctum, quod ſiue reuocatio fiat ante, ſiue poſt, ſemper requiritur intimatio, alias reuocatio habetur pro imperfecta. vt per Paul. de Caſtr. in d. l. vnica. in fin. 2. col. & tamẽ ſufficit, quod fiat apud acta.

* alias 22. de proc.

SVMMARIVM.

Quæ cauſa fuerit conſiderata ſufficiens ad legitimandum.

1 *Ad validitatem diſpẽſationis filij illegitimi, quæ requirantur. & quæ ad validitatem legitimationis. & nu. 3. & 4.*
2 *Argumentum de adoptione ad legitimationem, an valeat.*

DECISIO CX.

IN vna Rauenuatenſi legitimationis, coram
D. Mohedano, 3. Martii 1544. fuit
reſolutũ, ꝙ licet legitimatio haberet vim
diſpẽſationis, & in ea requiritur cauſa, maxime
in inferiore, vt in Comite legitimante.
vt dicit Anton. de Butr. in c. per venerabilem.
col. 2. & Alex. conſ. 60. col. 5. verſ.
rationes ergo. & c. vol. 2. tamen, quod li-
1 cet in diſpẽſatione, in qua vulneratur † ius
publicum, requiratur cauſa neceſſitatis, vel
vtilitatis publicæ, & communis, prout dicit
tex. in c. requiſitis. & ibi Card. Alex. et in c.
tali. 1. quæſt. 7. Tamen in legitimatione, in
qua tantum vulneratur ius priuatum, puta
patris, & filiorum, quod ſufficeret cauſa
neceſſitatis, vel vtilitatis priuatæ. & in hoc
æquiparetur adoptioni, ſiue arrogationi, in
qua vtilitas priuata conſideratur. vt in §.
cum impuberes. inſtit. de adopt. in l. ſi pa-
2 ter. §. fin. ff. de adop. & prout † de adoptione
ad legitimationem arguit Bart. in §. &
quid ſi tãtũ circa fin. dum allegat tex. in l.
cum adoptio. ff. de adoption. Et hoc ſtante
fuit dictum, quod cauſa ſufficiens, eſſet illa
in legitimatione appoſita, in qua pater dixit,
ſeu verius, Comes ad ſupplicationem
patris. dixit legitimatum, eſſe bonæ famæ,
3 & conditionis, morigeratum, † & non diſſipatorem.
Et pro primis dubiis dicebatur,
quod hoc innuebat Anchar. conſ. 241. Dec.
conſ. 576. pro reſolutione. col. pen. verſ. &
cum iſta diſpenſatio facta ſit. Et quod iſta
cauſa bonæ famæ, & conditionis, & bonorũ
morum, eſſet ſufficiẽs, & cauſa particularis,
non autem generalis. tenet Corn. conſ. 1. n.
17. vol. 3. Item, vltra iſtas, cauſas ponderabatur,
dum dicebatur, quod non erat diſſipator.
nam iſta cauſa poterat continere
vtilitatem filiorum. nam cum iſte non diſſiparet,
poterat, dato principio, multa cumulare.
Et cum per legitimationem acquirerentur
iura agnationis, poſtea filij poſſent
ei ſuccedere. Dicebatur etiam, quod
4 ſola †. voluntas patris, ſufficit pro cauſa.
prout ita dicit Alex. conſ. 188. col. pen. ver.
non obſtat ſeptimum argumentum. vol. 5.
Iaſ. conſ. 40. col. pen. verſ. ſecundo notabiliter.

Digitized by Google

ver. vol. 5. Soc. conſ. 120. col. 7. nu. 9. cum ſeq. vol. 3. Gozad. conſ. 6. num. 37. & 60.

SVMMARIVM.

Pactum de quo hic, an fuerit iudicatum validum.

1 *Pactum conceptum in perſonam, & non in rem an valeat.*

DECISIO CXI.

COntes hæres inſtitutus à Io. Baptiſta de Patricijs, timens litem ſibi inferri per fratres defuncti, tranſegit cum duobus fratribus, vt quilibet eorum haberet vnam tertiam partem hæreditatis. videlicet Contes vnam, Iacobus aliam, & Auguſtinus tertiam. Et poſtea idem Contes tranſegit cum Auguſtino, vt loco tertiæ portionis, daretur ſibi quoddã podere, & illa tertia pars remaneret pęnes Auguſtinum, itaut teneretur oneribus hæreditatis. & quia in tranſactione erat appoſitum pactũ, quod ſi Contes moreretur ſine filijs, portio hæreditatis Io. Baptiſtæ, in qua ipſe Contes ſucceſſerat, perueniret in filios dicti Auguſtini. Dubitaui ego, die 10. Martij 1544. quia tale pactũ erat de re particulari; An valeret. Et pro parte negatiua quod non valeret dicebatur, quod verba pacti, erant concepta in rem,
1 & † non in perſonam. & ideo non valeret. iuxta conſ. Bart. 212. promitto tibi. de quo per Curtium Iuniorem. conſ. 15. Quæ diſtinctio haber locum, ſiue agatur de tota hæreditate, ſiue quota. Alex. in l. ſtipulatio hoc modo concepta, & ibi Crot. num. 54. & late per Curtium, in d. conſ. 15. Immo, & quando agitur de re particulari habet locũ dicta diſtinctio, vt per Purpurat. in l. fin. colum. 32. num. 218. C. de pact. Corn. conſil. 84. 3. vol. Lancellot. Decius, & Alciat. in l. fin. C. de pact. Decius conſ. 300.

Pro parte contraria, quod valeret, allegabatur id quod dicit Claud. Aquen. in dicta lege fin. colum. penult. verſic. aliam cautelam dat. &cæt. Fuit * reſolutum cum diſtinctio-
1 ne, † quod aut pactum ſit de hereditate tertij inter duos, quia forſan vnus eorum habet ſpem ad ſucceſſionem, & tunc, ſiue fiat de hæreditate tota, ſiue quota, ſeu re particulari; & tale pactum non valeat, & ita loquitur Purpurat. in d. l. fin. & auctoritates ſuperius allegatæ tamẽ aduerte, quia contra hoc membrum diſtinctionis, facit quod dicit idem Purpurat. in l. pactum quod dotali. col. fin. verſ. & pro hac declaratione facit. Aut vero non ſit pactum de hereditate tertij, ſed ſit pactum de re particulari propria, vt in caſu noſtro, & tunc valeat tale pactum. quia tunc non inducit votum captandæ mortis. Et fuit dictum, quod iſtud tenebar Alex. conſ. 28. vol. 3. Dec. conſ. 184. Sed aduerte, quia iſti non dicunt iſtud. & iſtud membrum procederet quando pactum de præſenti teneret, ſecus videtur quando eſt pactum continens ſucceſſionem in futurum, vt eſt iſtud de quo agitur, & ſicut hęreditas, vel pars eius, non poteſt dari per pactum ſucceſſionis, vt dicit Decius. in d. conſ. 184. col. penult. verſ. ſucceſſiue non obſtat, &c. ita nec res particularis per pactum ſucceſſionis dari non potuit. quia non videtur maior ratio in vno quã in alio, & ſicut in terminis legis finalis, quando tertius conſentit valet pactum quamdiu ille tertius perſiſtit in illa voluntate; ita & in caſu noſtro valeat quamdiu Contes perſiſtat in illa voluntate. ex quo eſt pactum ſucceſſionis, & ſic haber tractum in futurum vt pęnitere poſſit. Itaque pro iſta deciſ. ſeu reſolutione facta, nil melius facit quam dictũ Azon. relatum per Claud. in d. l. fin. col. pen. C. de pact. Ad quod vide ſi poſſet dici, quod Azo. ſi videatur in fonte, loquitur quando pactum eſt conceptum in perſonam, quia Azo dicit, vt caueat daturum ſe, quod ad eum peruenit de bonis quæ fuerunt prędeceſſoris viuentis nominando mortuum cuius fuerunt, & ſubiiciendo perſonam viuentis, cuius eſt, & ſic vides, quod iſta verba valent de præſenti, & eſt pactum de præſenti, non autem habet tractum in futurum, prout ſunt verba noſtra.

* Iſta reſolutio, quia mihi nõ placuit tunc, ideo. Iterum dubitaui, & die 12. Aprilis 1546. dubitaui hoc modo. An pactum, quod in euẽtum in quẽ Chriſtophorus, ſiue Contes, decederat ſine filijs portio hæreditatis Io. Baptiſtæ deueniat ad filios Auguſtini, ſit validum. Et fuit reſolutum per omnes quod valeret, quia licet eſſet pactum de portione hereditatis Io. Baptiſtæ, tamen pactum eſſet de re particulari, tũ quia iſtud dicit Bart. in l. cum filius. §. Lucio. ff. de legat. 2. tũ quia poſtea poſt iſtã tranſactionẽ, erat conuentum inter Contem, & Auguſtinum vt pro illa tertia parte Auguſtinus traderet ſibi vnum podere, & Auguſtinus teneretur ad onera hereditaria. Et ideo cũ pactum eſſet de re particulari non attendẽdo per quæ verba ſit concepta cõuentio valet tale pactum. pro vt late conſuluit Pariſius qui omnino, videatur. conſ 26. ex tenore num. 84. cum pluribus ſequẽtibus, vol. 2. Item fuit dictũ, quod iſto caſu iſtud pactum veniebat in conſequentiam præcedentis contractus perambuli. videlicet tranſactionis, & receſſus à lite. Quo caſu tale pactũ de futura ſucceſſione eſt validum. ſecundum Bart. in l. ſtipulatio hoc modo concepta. verſ. vltimo quæritur. circa finem ſuæ diſtinctionis, in quarto caſu. de verb. oblig. & Bart. in l. fin. verſ. aduerte tamen, & ibi Iaſ. in 3. col. verſ. ſexto limita. &cæt. C. de pact.

SVMMARIVM.

Aſſertio benemeritorum, facta per Comitem legitimantem, probat.

DECISIO CXII.

FVit dictum in vna Rauenatenſi legitimationis, coram D. Rauellen. die 10. Martij 1544. quod licet inter priuatos aſſertio meritorũ non probet, tamen quod iſtud fallit

fallit in Comite Palatino legitimante aliquem, & aſſerendo quod propter merita collata in patrem, & filios. dũ tamen aſſertio meritorum fieret per ipſum Comitem: per ea quæ dicit Iaſ.conſ.227.col.9.ver.decimo.vol.2.& conſ.101.col.4.in fin.vol.4.

SVMMARIVM.

Proteſtatio præſeruauit quaſi poſſeſſionem conferendi, in caſu, de quo hic.

1 *Proteſtatio, quando non ſit contraria facto.*

DECISIO CXIII.

IN cauſa Mediolanenſi canonicatus, pro D. Bernardino de la Cruce, contra Andream Cerminati, in qua, die 14. Martij 1544. dedi dubium, An quaſi poſſeſſio conferendi ex collationibus factis ab anno 1472. per Capitulum quæſita, ſit interrupta per collationem factam de anno 1518. Et fuit reſolutum, quod, ex quo illa collatio facta à Vicario Archiepiſcopi, erat de familiari Cardinalis, & ſic de beneficio reſeruato, & quia Capitulum in admiſſione, admiſit illum ſine præiudicio quorumcumque iurium ſuorum, quod illa proteſtatio præſeruaſſet ius Capituli. Nec obſtabat quod dicebatur, quod proteſtatio erat contraria facto, & ideo vitiabatur. quia dicebatur, quod immo ſe compatiebatur. quia videns quod erat de familiari, ſeu per obitum familiaris facta prouiſio, Capitulum voluit admittere, dum tamen non præiudicaret iu
1 ribus ſuis, & illa proteſtatio non † dicitur contraria facto, quando compatitur ſe cum illo. vt poſt alios ponit Rip. in c. cum M. nu.71.de conſtitut.

SVMMARIVM.

Adminiſtratio Eccleſiæ Zamorenſis, non ceſſauit per electionem ad eandem, nec per aſcenſionem ad Ouetenſem.

1 *Vacatio vt per promotionem inducatur, quæ requirantur.*
2 *Nominatus ante prouiſionem nullum ius habet.*
3 *Eccleſiæ adminiſtrator, an procurator eiuſdẽ.*
Adminiſtrare an poſſit Epiſcopus duas Eccleſias.
4 *Incompatibilitas ex quibus non inducta.*

DECISIO CXIV.

DEcimaquarta Martii 1544. fuit reſolutum in vna Zamorenſi parochialis, coram D. Aquenſi, quod adminiſtratio Eccleſiæ Zamorẽſis, non ceſſaſſet per electionẽ ad eandem. quia vt inducatur per promo
1 tionem beneficiorum & aliorum † iurium obtentorum vacatio, requiritur, nedum electio, ſed etiam confirmatio, poſſeſſio, & conſecratio. c. cum in cunctis. §. cum vero electus. de electione. Non obſtat, quod dicit Collecta. in c. Eccleſia veſtra. circ. princ. verſ. quid de quæſtione facti. de ſort. Quia ſi bene videatur, non dicit contrarium. Nec etiam, quod dicit Innoc. in c. eam te. col. 1. in verſ. de capitulo. de reſcript. quia etiam non contrariatur. Et tanto magis fuit deciſum iſtud in partibus Hiſpaniæ, vbi hodie
2 ceſſat electio, & viget ibi nominatio, † itaut nominatus ante prouiſionem nullum ius habeat. ad quod facit quod dicit Abb. in c. nihil. de electiõ. Et in eadem fuit etiam dictum, quod eadem adminiſtratio non ceſſabat per aſcenſionem ad Eccleſiam Oue
3 tenſẽ, quia adminiſtrator, † eſt vt procurator Eccleſiæ. c. is cui procuratio ſeu adminiſtratio. & ibi Gemin. in 1. not. de elect. lib. 6. & poteſt vnus Epiſcopus duarum Eccleſiarum Cathedraliũ habere adminiſtrationem. vt per Gemin. in d. c. is cui. col. 1. verſ. numquid vni Epiſcopo. & procurationes, & officia, quæ alterius vice geruntur,
4 non inducunt † incompatibilitatem, cum non ſint perpetua. prout de vicariatu tradit Abb. in c. de multa. col. pen. de præben. verſ. & per hoc ſoluitur quæſtio, nũquid acceptans Epiſcopi vicariatum. vt de Vicegerentibus tradit Oldrad. conſ. 227. col. 3. Gemin. in c. deliberatione. col. 2. & ſeq. de off. legat. lib. 6.

SVMMARIVM.

An Beatrix fuerit in probabili iuris errore, iunctis his, de quibus in dubio.

1 *Ignorantia quæ excuſet ad effectum valide contrahendi matrimonium.*
2 *Teſtis vnicus, an præſtet iuſtum impedimẽtum contrahendi matrimonium.*
3 *Scientia vnius coniugis, an faciat prolem illegitimam.*
4 *Bona fides ex quo nõ cauſetur in contractu matrimonij.*
5 *Titulo, quando ſit ſtandum, & non famæ in concurſu.*
6 *Sententia quando cauſet bonam fidem in matrimonio.*
7 *Publicitas matrimonij, quando non proſit ſtante impedimento.*
8 *Mulier, an dicatur ſemper eſſe in probabili errore iuris.*
9 *Iuris error probabilis, qui dicatur.*

10 *Le-*

10 *Legitimitas, an ſemper defendenda. Opinio ſingularis pro legitimitate, an præferatur communi, & quando.*
11 *Imperfecta quando non coniungantur ad faciendam plenam probationem.*

DECISIO CXV.

IN cauſa Toletana matrimonij, pro Comi
te de Pugno Roſtro, contra Beatricem
in qua, die 14. Martij 1544. fuit datum du-
bium, An omnibus ſimul iunctis, ſcilicet ſen
tentijs, publicitate, confeſſione Ioannæ, iu-
ramenro procuratoris, & conſultatione pe-
ritorum, Beatrix fuerit in errore iuris pro-
babili. Et fuit reſolutum per maiorem par-
tem, duobus tantum contradicentibus pro
1 parte † negatiua, quod non, & præſuppone-
batur, quod matrimonium Ioannæ, & Io.
Baptiſtæ, probabatur. Item, quod de tali ma
trimonio, fuerat publica vox, & fama. quæ
fama, non eſt dubium quod præſtet legiti-
mum impedimentum. c. ſuper eo. de conſan.
& affin. Item, de tali matrimonio habuerat
2 notitiam Beatrix per vnum † teſtem religio
ſum. & dictum vnius etiam præſtat iuſtum
impedimentum. cap. præterea. 2. de ſponſa-
lib. Stante ergo iſto impedimento, Beatrix
non poterat contrahere, quia oportet, quod
3 contrahens nihil ſciat de impedimento, † &
ſi aliquid ſcit, filij ſunt illegitimi ſecundum
Innoc. & Præpoſit. in cap. fin. col. 6. verſ.
ſed pone quod mulier. cum ſequenti. vbi di-
citur, quod ita communiter dicunt DD. de
clandeſt. deſponſ. Non obſtant modo ſenten
tiæ. Et primo, prima ſententia nõ obſtabat.
quia cum eſſet lata ſuper iactationibus, ne
Ioanna ſe iactaret eſſe vxorem, Ioanna non
obſtante tali ſententia ſe iactauit. Vnde de-
uentum eſt ad ſecundum iudicium. & quo-
tiens de veritate primæ ſentẽtiæ refricatur
in dubium, tunc talis ſententia non cauſat
4 bonam † fidem ſecundum Abb. in cap. te-
nor. colum. 3. verſ. & hoc poteſt vnum in-
telligere, quod eſt menti tenendum. de re
iudic. ſecunda ſententia non obſtabat. quia
& ante & poſt, fuit publica vox, & fama
quod per colluſionem erat lata, & ex cauſis
notorijs. Et ex hoc ſequebatur, quod talis
ſententia per colluſionẽ habita, non tolle-
bat impedimentum præcedens. Non obſtat
quod dicit Bald. in c. vigilanti. de præſcrip.
quod vbi ab vna parte extat fama, ab alia
5 titulus, † quod ſtandum eſt titulo, non autẽ
famæ. & ſic Beatrix debebat ſtare titulo, &
ſic ſententiæ, non autem famæ colluſionis.
quia dicebatur quod in caſu Baldi, illa fa-
ma non erat legitima probatio, vt ibi di-
cit Bald. at in caſu noſtro fama prioris ma-
trimonii, & dictum vnius teſtis quo ad præ
ſtandum impedimentum ſecundo matrimo-
nio eſt legitima probatio, vt patet in c. præ-
terea, & ſuper eo ſuperius allegatis. Item
in caſu Baldi ab alia parte titulus erat bo-
nus, vt ibi præſupponit Bal. & in caſu no-
ſtro titulus, videlicet ſententia ab ipſo ini-
tio erat infecta, videlicet colluſiua, & ideo
illa ſententia non debebat attendi, & ſic ap-
paret, quod ſumus in diuerſo caſu a caſu
Baldi, itaut illud dictum retorqueri poſſit.
Item etiam poterat retorqueri quod dice-
batur, quod filius qui habet præſumptionẽ
pro ſe, ex quo eſt natus in domo ſua non te-
netur credere famæ, nec etiam dicto matris.
Quia fuit dictum, quod etiam iſto caſu di-
ctum matris, nec fama non faciunt legiti-
mam probationem, & præcedebat legitima
probatio pro filio, quod ſecus eſt in caſu no
ſtro, vt ſuperius dixi. Non obſtat, quod di-
cit Anchar. in cap. prolatum qui fil. ſint le-
git. dum ſentit, quod ſententia colluſiua
6 cauſet † bonam fidem dum dicit argumen-
tum contra de l. generaliter de noxal. & ita
remanet, quia dicebatur quod Ancharan.
nil firmabat, & dicebatur quod debebat in-
telligi, prout idem Ancharan. declarat ſe
ipſum, in cap. conſultationibus prope finẽ
de iur. patron. dum dicit quod illa lex ge-
neraliter, loquitur in prophanis. ſecus eſt in
7 ſpiritualibus. Nõ obſtat publicitas † matri
monii contracti. quia ſtante ſcientia impe-
dimenti publicitas matrimonii nil operatur
cap. fin. §. 1. vbi Innoc. & Præpoſit. col. 6.
verſic. ſed pone, quod mulier de cland. de-
ſponſ. Non obſtat quod dicit Iaſ. conſ. 156.
quoniam. col. 1. vol. 4. vbi ex matrimonio
publicæ contracto, præſumitur quod quis
ignorauerit impedimentum conſanguinita-
tis. quoniam illud dictum procedit in impe
dimento conſanguinitatis. ſecus autem
eſt in aliis impedimentis in quibus non præ
ſumitur ignorantia ex publicitate, vt per
Innocen. in d. cap. fin. Non obſtat confeſſio
Ioannæ, quoniam illa fuit habita pro collu-
ſiua, ſicut & ſententia ex cauſis notoriis, ex
carectationibus Io. Baptiſtæ mariti, & fra-
tris Ioannæ, ex itinerationibus Ioannæ ad
Cæſarem, & aliis deductis in informatione
facti. Et ſtantibus ſuſpicionibus non ſtatur
confeſſioni coniugis, etiam ſtantis pro ma-
trimonio contra matrimonium. Abb. & om
nes, & ibi Præpoſit. in 2. not. in cap. atte-
ſtationes. de deſponſat. impub. & in cap. ſu-
per eo. de conſanguin. & affinit. Non obſtat
iuramentum procuratoris, quod neſciebat
interueniſſe colluſionem. quia dicebatur,
quod de iuramento non conſtabat, quod
Beatrix habuiſſet notitiam eum non vidiſ-
ſet proceſſum. & quando habuiſſet, dice-
batur quod licet procurator iuraſſet ne-
ſcire colluſionem, tamen fama erat in con-
trarium, cui magis tenebatur credere. cum
fama ſit illud, quod pro maiori parte di-
citur.

Digitized by Google

8 citur. Non obſtat, quod mulier † ſemper dicatur eſſe in probabili errore iuris. prout dicit Iaſ. in dicto conſ. 156. col. 2. circa finem vol. 4. quia illud eſt verum, quando non potuit conſulere peritiores. vt volunt omnes. in l. iuris ignorantiam. C. qui admitt. vel quando ſumus in caſibus expreſſis in iure. prout erat caſus Iaſ. vt ipſe ponit in fine d. 2. col. Non obſtat, quod Beatrix peritiores conſuluerit. quia dicebatur, quod iſtud non plene probabatur. Et quando plene fuiſſet probatum, dicebatur quod non conſtabat quod totum factum expoſuiſſet. quia non narrauerat ſententiam per collu-
9 ſionem habitam. Et quia iuris † error probabilis dicitur, quando ius eſt obſcurum, habens tot opinionum varietates, quod veritas & communis opinio apparere non poteſt. & tunc iuris error equiparatur errori facti. Si vero ius eſt clarum, & reſolutum per DD. non habetur pro probabili, nec excuſat. vt per Felin. in c. de quarta. col. 8. verſ. dicitur autem probabilis iuris error. de præſcript. & Bald. in repet. l. Celſus. in 4. not. de præſcript. Quare in caſu noſtro, cum impedimenta eſſent certa, & reſoluta per iura clara, talia impedimenta non tollebantur per ſententiam, & confeſſionem colluſiuam. Non obſtat, quod ignorantia & negligentia, ſit excuſanda quantum eſt poſſibile, ex poſt facto. vt per Innocent. in c. fin. de clandeſt. deſponſ. & le-
10 gitimitas † eſt omnino defendenda. Collecta. in cap. ex tenore. in fin. qui fil. ſint legit. & opinio ſingularis pro legitimitate præfertur communi. vt per Barbat. conſ. 60. ſcriptum eſt. 1. lib. Iaſ. conſ. 112. col. 2. lib. 4. Quia dicebatur, quod Innocen. in c. fin. de eland. deſponſ. potius dicit contrarium. Item, procederet quando eſſet poſſibile, & iura non eſſent ita clara. Non obſtat, quod multotiens multa imperfe-
11 cta ſimul iunguntur † ad aliquid probandũ. ergo licet iſta ſeparatim coniuncta non probent, debent ſimul iuncta probare bonam fidẽ. ſed pro reſponſione, vide quę dicit Iaſ. in repet. l. admonendi. col. 89. nu. 216. verſ. & ad iura in contrarium adducta. &c. de iureiur. in 3. ſolut. ex qua clare colliges, quod iſta imperfecta, non poſſunt ſimul iungi ad cauſandum bonam fidem.

SVMMARIVM.

Quando in termino ad dicendum contra, nil dicitur contra inſtrumentum, an poſſit poſtea opponi quod non ęſt in forma probanti.

1 *Inſtrumentum ſi non ſit in forma probanti, & pars nihil dicat, an iudex poſſit reijcere.*

DECISIO CXVI.

QVando eſt productum inſtrumentum in actis in forma nõ probanti, & pars contra quam productum erat, citata ad dicendum contra, non oppoſuit. Fuit dubitatum in vna Albinganenſi, coram D. Aquenſi 17. Martii 1544. An ante ſententiam pars poſſet opponere, & dicere, quod non faceret fidem. Et pro parte negatiua, allegabatur, quod dicit Oſt. & poſt eum But. in c. quoniam contra. col. 3. verſ. quero an producto inſtrumento apud acta. &c. & in terminis ſequitur Alex. conſ. 185. col. fin. n. 12. vol. 6. & Alex. in auth. ſi quis in aliquo. col. 2. verſ. quarto fallit. C. de eden. Felin. in c. fin. & ibi poſui aliqua in vna apoſtilla. de fid. inſtrum. Tamen in iſto articulo, Domini ſequuti fuerũt diſtinctionem quã facit Soc. in d. auth. ſi quis in aliquo. in fin. & ibi Dec. col. 5. verſ. decimo & vltimo facit. &c. C. de eden. quod quia illud inſtrumentum in prima inſtantia, quando fuerat productum, eo non obſtante, iudex proceſſerat ad ſententiam, & ſic tacite illud inſtrumentum reiecerat, quod pars etiam hodie poſſet opponere, quia illud quod dicit, quod facit fidem quando pars nil opponit, eſt verum quando eſt per iudicem vel partem acce-
1 ptatum. & quod iudex † licet pars nil dicat, tamen ex officio videns non probare, poteſt illud reijcere. ſecus eſt ſi eſſet à parte acceptatum. vt per Rot. deciſ. 2. de fid. inſtrum. alias 264. in nou.

SVMMARIVM.

Impetrans beneficium, vt de iure patronatus, ſi patronatum non verificat, impetratio eſt nulla.

1 *Taxatiue, vel demonſtratiue, quando aliquid ſiet, quomodo cognoſcatur.*
2 *Gratia, ex falſa demonſtratione vitiatur.*

DECISIO CXVII.

DEcima ſeptima Mart. 1544. in vna Tranenſi, corã me, fuit dictũ, quod ille, qui impetrauit beneficium, dicens quod erat de

Digitized by Google

de iure patronatus, cum ſolita derogatione &c. quod ſi poſtea non probat, quod eſſet de iure patronatus, quod gratia ſit nulla. quia cum illud expreſſum, quod ſit de iure patronatus, ſit pars gratiæ, debet illud probare. ſicut dicimus, quod quando quis narrat ætatem, & alia huiuſmodi, debet illa probare. Itē, quia aut illa qualitas, quod de iure patronatus exiſtit. &c. ſtat taxatiue, iuxta ea quæ dicit Fel. in c. ſuper literis. col. 3. de reſcript. dum ponit modos
1 cognoſcendi, quando quid ſtet ✝ taxatiue, vel demonſtratiue, & tunc non eſt dubium, quod qualitas non probata, vitiet. ad c. ſuſceptum. de reſcript. in 6. Aut ſtat demonſtratiue, & tunc quia illa qualitas expreſſa facilius inducit Principem ad concedendū. cum omnino non Papa, ſed patroni, de beneficio diſponere habebant. & ideo illa
2 falſa demonſtratio ✝ vitiat. ad deciſ. 582. in antiquis. * 19. Biſig. de præben. & Felin. in d. c. ſuper literis. prima & ſecunda col. Gemin. in conſ. 111. Item fuit dictum, quod licet eſſet producta præſentatio certorum laicorum, & inſtitutio ſequuta; tamen quia non conſtabat, quod eſſet ſortita effectum, quod nō erat probata quaſi poſſeſſio maxime cum non doceretur de vltimo ſtatu; & apparebat de alio ſtatu, per cuius obitum omnes veniebant.

alias 4. reſcrip.

SVMMARIVM.

Scientia per teſtes ſingulares probata.

1. *Teſtes ſingulares, ſingularitate adminiculatiua, quando probent.*
2. *Scientia, an probetur per indicia, an ex coniecturis.*
3. *Frater an poſſit teſtificari pro fratre.*

DECISIO CXVIII.

Vigeſimaquarta Martij 1544. fuit concluſum in vna Romana domus, pro D. Claudia vxore D. Aloyſij de Gaddis, contra Epiſcopū Sanctonēſem, quod ſcientia venditionis domus, de qua tunc agebatur, probaretur per teſtes ſingulares, ſingularitate adminiculatiua, non autem obſtatiua. vt puta quia in eo caſu probabatur quod Cardinalis de Gaddis, dixerat Epiſcopo in Ciuitate Maſſilienſi, quod Epiſcopus eſſet contentus habere ratam, venditionem factā Claudiæ. Alius teſtis, videlicet Franciſcus de Soderinis, nepos Epiſcopi, dicebat audiuiſſe ab Epiſcopo de venditione facta Aloyſio de Gaddis. Dicebatur quod licet iſti teſtes eſ-
1 ſent ſingulares ✝ ſingularitate adminiculatiua, tamen quia tēdebant ad eūdem rei finē, licet per diuerſa media, & eramus in actu non momentaneo; quod probarent ſcientiā venditionis in genere. per ea quæ dicit Curtius Iun. in repet. l. admonendi. col. 17. dum defendit ibi Paul. de Caſt. contra Iaſ. ff. de iureiur. & ibi Ripa col. pen. Dec. in c. licet cauſam. col. 5. de probation. Crot. in tract. de teſtib. in 7. parte princ. n. 325. verſ. octaua ſit concluſio. & per Curt. Iun. cōſ. 64.
2 vbi dicit, quod ſciētia, ✝ & mala fides, probantur per indicia. & ideo dicit, quod probatur per vnum teſtem. item per famam. & tamen certū eſt, quod fama ſemiplene probat. Item, quia ſcientia ex coniecturis probatur. Abb. conſ. 81. col. 1. vol. 1. Decius conſ. 303. col. 2. Et ex eo quod Curtius Iunior in d. conſ. dicit, quod per indicia, puta per famam probatur ſcientia, & fama ſemiplene probet; dicebant quod cum Cardinalis ſemiplene probaret, quod probaretur ſcientia de venditione facta Claudiæ. & licet Cardinalis eſſet frater Aloyſij mariti Claudiæ, & ideo non videretur omni exceptione maior, tamen Felin. dicit quod fra-
3 ter ✝ poteſt teſtificari pro fratre. & eſt omni exceptione maior quando eſt ſanctimoniæ plenus. vt dicit Felin. in c. cum oporteat. de accuſationib.

SVMMARIVM.

Statutum Peruſinum excludens ab inteſtato filias tēporaliter, non habet locum quando ſunt filiæ inſtitutæ in teſtamento.

1. *Filia extante maſculo à ſtatuto excluſa, an ſit excluſa temporaliter.*
2. *Argumentum à cauſa teſtati ad cauſam inteſtati an valeat.*

DECISIO CXIX.

In vna Peruſina hæreditatis, corā D. Io. Paul. die 24. Martij 1544. in qua dubitabatur, An ſtante ſtatuto Peruſino excludente filias ab inteſtato, quandiu maſculus vixerit, ſi pater facit teſtamentum in quo relinquit dotem filiabus, & prohibet eas plus petere, poſtea maſculus mortuus fuit ſine filijs maſculis, fuit dubitatum, An filiæ eſſent reintegrandæ ad hereditatem paternā. Pro parte affirmatiua, quod ſic, allegabatur doctrina Bartoli in l. fin. ff. ad Tertull.
1 vbi, quando filia eſt excluſa ✝ temporaliter, ceſſante maſculo, fœmina venit reintegranda. & illa doctrina Bartoli eſt communis. vt per Soc. conſ. 263. in princ. & fuerunt allegata infinita alia cōſilia. Tamen fuit reſolutum contrarium. quia fuit dictum, quod illud habet locum quando ſtatutum excludit

* Iſta cauſa fuit poſtea poſita, & nouiſſime die 15 Decembr. 1544. & vota fuerunt varia. & fuit dictū quod bene videretur. Vide aliquid infra deciſ. 193. lib. 2.

ab hereditate. vt puta, quando pater ab inteſtato fuiſſet defunctus. ex quo enim ſtatutum excludebat temporaliter, ceſſante impedimento, filiæ veniebant reintegrandæ. At in caſu noſtro nō ſtatutum, ſed erat voluntas patris excludens filias, prout dicit Bal. in l. 1. circa finem. C. de legit. heredib. & illa volūtas, ſimplex erat. ergo perpetuo filia excluſa. ad Bal. in c. 1. §. 1. Epiſcopum, vel Abb. Non obſtat, quod voluntas teſtatoris, videtur ſe confirmare cum diſpoſitione ſtatuti, & ideo videtur teſtator voluiſſe, quod ceſſantibus maſculis, fœmina reintegraretur. quia dicebatur quod ſtatutum tantum loquebatur ad caſum ab inteſtato.
2 & à cauſa inteſtati, † ad cauſam teſtati nō licet arguere. vt per Bald. in l. quicumque. col. 3. C. de ſeru. fugit. & Soc. conſ. 30. colum. 8. verſ. ſupereſt. &c. vol. 1. Non obſtāt doctrinæ allegatæ. quia omnes illæ, & principaliter Bart. in l. fin. col. 3. ff. ad Tertull. dum loquitur de filia preterita in teſtamento, vel quando eſt exhæredata, loquuntur quando ſumus in caſu, in quo propter preteritionem, vel exhæredationem ſine cauſa, res ceſſantibus maſculis reducitur ad cauſā inteſtati. vt poteſt colligi ex Doctor. allegatis per Brun. in tract. quando maſculi fœminas excludant. in 10. artic. in 5. quæſt. quia tunc, cum filiæ à ſtatuto excluduntur, nimirum ſi ceſſantibus maſculis reintegrātur. ſed nullus Doctor loquitur in caſu, in quo filia fuit inſtituta in teſtamēto. quo caſu non ſtatutum, ſed ius commune, volens quod voluntas defuncti ſeruetur, fœminam excludit. nec iſto caſu poſſumus dicere, quod voluerit teſtator ſe conformare cum diſpoſitione ſtatuti. quoniam hic ſumus in claro, quod teſtator voluit eam excludere, & teſtamentum ſemper valet. & ideo, ſtante teſtamento valido, nō poteſt filia reintegrari. quia tunc veniret contra teſtamentum, quod filia non poteſt facere. Et ita cōcluſum fuit per ſex votantes, nemine diſcrepante.

SVMMARIVM.

Relaxatio cenſurarum, habet vim diffinitiuæ quando fit cum cauſæ cognitione.

1 *Sententia diffinitiuæ vim iuſſus iudicis quando habeat.*

2 *Reponere an poſſit iudex à diffinitiua, vel habente vim diffinitiua.*

Cenſurarum ſententia, an habeat vim diffinitiua.

DECISIO CXX.

FVit reſolutum coram D. Fabio, in vna Romana non obſeruationis promiſſorum, die 24. Martij 1544. quod relaxatio cenſurarū facta præcedente cauſæ cognitionem, haberet vim diffinitiuæ. quia decretū
1 ſeu † iuſſus iudicis, factus cum cauſæ cognitione, haber vim diffinitiuæ, ſecūdum Felin. in c. quærenti. col. 3. verſ. vtrum iſtud priuilegium. & verſ. 2. not. de offic. deleg. & in rubrica de re iudic. col. 4. verſ. ad illud. de præcepto. Et ideo aduerſus talem relaxa-
2 tionem † iudex non potuit reponere. decif. 7. de appell. in antiq. Alexand. conſ. 50. lib. 2. in 5. col. Non obſtat, quod ſentētia cēſurarum, potius ſapit naturam interlocutoriæ, quam diffinitiuæ. vt per Abb. in cap. ſacro. in 4. not. de ſenten. excomm. quia in relaxatione cenſurarum, vltra cenſuras datur etiam mandatū exequutiuum. & ideo quando relaxatur cum cauſę cognitione, videtur totum negotium eſſe ſopitum.

SVMMARIVM.

Data licentia ædificandi, data cautione.

DECISIO CXXI.

VOluerunt Domini in vna Toletana iuris ſepeliēdi, die 24. Martij 1544. coram Domino Peregrino, in qua in partibus erat nunciatum, ne quis ædificaret certa ſepulcra, vt data cautione de demoliendo, daretur facultas ædificādi. iuxta tex. in l. 1. in §. de pupillo. §. ſi is cui. ff. de nou. oper. nūciat. & quia non trimeſtre, ſed triennium erat elapſum. iuxta tex. in cap. fin. de nou. oper. nunc. & nuntians numquam de iure ſuo docuerat.

SVMMARIVM.

Teſtis qui dicit, maſſarij affidarunt, probat.

1 *Teſtis deponens per verbum iuris quando probet.*

DECISIO CXXII.

FVit reſolutum in vna Nurſina, ſeu Spoletana confinium, ſeu territoriorum, pro D. Fabritio Celio die 24. Martij 1544. quod teſtis qui dicit, maſſarij affidarunt. item, teſtis qui dicit, ego vt maſſarius affidaui, probaret. quia licet verbum, maſſarij, ſit verbum

1 bum iuris; ✝ tamen quia prolatum ab eo qui erat practicus in loco, quia omnes erãt de Caſtro veteri, & deponebant quod Maſſarij affidauerant. & ſic cum deponerent in re eis nota, videlicet quod illi eſſent Maſſarij, quod probarent. per ea quæ late ponit Salicet. in l. 1. in principio. 2. col. per totam, C. de vſur.

SVMMARIVM.

Scientia eius, qui habet ius retrahendi, ſeu retractandi venditionem factam, qualis debeat eſse.

DECISIO CXXIII.

FVit reſolutũ in vna Romana domus corã D. Mohedano, die 28. Martij 1544. quod ſciẽtia eius, qui habet ius retractandi vẽditionem, vtputa, conſanguinei, ſeu vicini, debet eſſe non ſolum certa, reſpectu venditionis, ſed etiam reſpectu pretij, & aliarum qualitatum. prout ita determinat Andreas Tiraquellus in ſuo tract. de iure retract. fol. 301. pag. 1. verſic. porro. Afflictus in tractat. de iure prothomiſeos, inſerto in 2. volum. tract. §. 2. num. 3. & 4. Et licet Alexand. conſ. 138. volum. 7. dicat quod ſufficiat ſcientia abſque denunciatione, tamen ibi Alexander non determinat qualis ſcientia requiratur.

SVMMARIVM.

Ius petendi ſupplementum legitimæ, ſpatio triginta annorum præſcribitur.

1 *In præſcriptione iuris querendi, an conſideretur mala fides de iure canonico.*

DECISIO CXXIV.

* Balb. in tract. præſcr. in 23 q. in 4. parte 4. part. principalis.

FVit reſolutum in vna Senenſi hæreditatis, corã D. Thoma de Thanis, die 28. Martij 1544. quod ſpatio 30. annorũ ſit præſcriptum ius petendi ſupplementum legitimæ. prout iſtam atteſtatur cõmunẽ Balb. in tract. præſcrip. in 4. parte 5. partis prin. quæſt. 3. incipiẽ. tertio quero de vtili & quotidiana quæſtione & Decius conſ. 303. Item
1 quod in præſcriptione ✝ iuris querendi, non conſideratur mala fides, etiam de iure canonico, Bart. in l. 1. colum. 2. ff. de condict. ex leg. Balb. in dicta 4. parte 5. partis prin. quæſt. 3. Socin. conſ. 63. vbi quod heres, antequam legatarius acceptet legatũ, præſcribit ſpatio 30. annorũ Bal. in d. tract. præſcrip. in 2. parte tertiæ partis prin. in xiij. quæſt. in fin. Pariſ. conſ. 17. col. fin. volumine 1. Dec. conſil. 554. Ripa in l. fin. in 99. quæſt. C. de reuoc. donat. Pariſ. cõſ. 16. vol. 2. Marian. Socin. Iun. cõſ. 74. col. 7. in fin. volum. 1. Grat. conſ. 101. col. pen. vol. 2.

* In quib' præſcriptionib. nõ cõſideretur mala fides in actionib. perſonalib. vide Mar. Soc. Iun. cõſil. 145. viſo puncto. col. 9. verſ. quinto nõ obſt. &c.

SVMMARIVM.

Facultas ædificandi conceſſa, data cautione de demoliendo.

DECISIO CXXV.

IN vna iuris ſepeliẽdi, coram D. Peregrino de menſe Martij, fuit data licentia ædificandi data cautione de demoliẽdo per not. in l. 1. ff. de nou. oper. nunciat. & tex. in l. de pupillo. §. ſi is cui, ff. eod. Et dicebatur, quod licet tex. in c. fin. de nou. oper. dicat, quod nuncians debeat expectari per tres menſes, tamen dicebatur in iſto caſu, quod erant tres anni, quod nunciauerat, & nil fecerat. tamen dicebatur, quod ſi incontinenti nuncians potuiſſet docere de iure ſuo, quod erat expectandus, & non erat danda facultas ædificandi ſub cautione propter euitãdas expenſas, & per ea quæ dicuntur in d. c. fin. Et ita dictum fuit, quod fuerat ſeruatum in vna Agrigẽtina monaſterij. fuit reſolutum de menſe Martij 1544.

SVMMARIVM.

Vide quæ diligentia excuſauerit à deſertione.

1 *Appellare impeditus propter abſentiam iudicis, quid facere debeat.*

DECISIO CXXVI.

IN vna S. Andreæ Vicariæ, fuit reſolutum de menſe Martij 1544. coram D. Rauellenſi, quod ex quo in vltimo momento procurator comparuerat in domo Domini, & facta diligentia de appellando coram Domino, fuerat ei reſponſum, quod nõ erat domi, & ipſe petijt teſtimoniales, & reliquit cedulam notario, dicendo, quod craſtina die rediret & appellaret, prout fecit, quod propter iſtam diligentiam ſententia non tranſiuiſſet in rem iudicatam. licet ex aduerſo diceretur, quod quãdo quis eſt im-
1 peditus ✝ appellare propter abſentiam Iudicis, debeat appellare coram probis viris. vt per Abb. in c. fin. in 3. not. & ibi Franc. col. 6. verſ. decimo quæritur, ad finẽ, de appell. & quod iſte, licet reliquiſſet cedulã, ta-

men nō appellauerat. Tamen Domini propter talem deligentiam excuſarunt eum à deſertione.

SVMMARIVM.

Colonus, per quem actum præiudicet domino in poſſeſſione.

DECISIO CXXVII.

COlonus exiſtens in fundo, fuit electus de domo exiſtenti in fundo. & facta eiectione à domo, antequam eijceretur à fundo, recognouit eijcientem in dominum, & ſic conduxit fundum à dicto eijciente. Fuit dubitatum coram D. Proſpero in vna Ceſenatenſi de menſe Martij 1544. An ex tali cōtradictione, dominus, ſeu primus locator, perdidiſſet poſſeſſionem. Et ex ſeptē votantibus, quatuor dixerunt quod nō. per tex. in l. quamuis. §. ſi conductor, & quæ not. Alex. in l. peregre, §. quibus, ff. de acquir. poſſeſſ. vbi per actū fictum traditionis, colonus non priuat dominum poſſeſſione, & per not. in l. fin. C. de acquir. poſſeſſ. vbi vt colonus præiudicet domino, requireretur, quod realiter poſſeſſionem tradat. Tres autem ex votantibus dicebant, quod lex final. C. de acquir. poſſeſſ. non loquebatur in iſtis terminis. nam loquitur vbi colonus, dolo vel negligentia, vult priuare dominum. At hic eramus in caſu, in quo neceſſitate impellente, & vt prouideret de rebus ſuis, ne in totum à fūdo expelleretur. ergo priuauit dominum, & dicitur realis traditio. Item dicebant, quod §. ſi conductor, non habebat locum in caſu iſto. quia ibi loquebatur quādo fraudulentur colonus conducit. At hic nulla fraus, & dolus coloni, ſed vt ſibi conſuleret. ergo habebatur, ac ſi colonus realiter poſſeſſionem tradidiſſet.

SVMMARIVM.

Diuiſio patris inter filios, quando potius interpretata donatio, quā vltima voluntas.

DECISIO CXXVIII.

PAter volens proficiſci ad ſtipendia Venetorum, pro capitaneo, ſeu conductore militum, diuiſit omnia bona, quæ habebat in territorio Romæ inter filios. qui filij poſſederunt dicta bona ſpatio quindecim annorum, percipiēdo fructus, & in ſuos vſus, & vtilitatem connertendo, ſciente & patiente patre. Poſtea pater veniens ad mortem teſtatus eſt, & dixit. de li beni de terra, di Roma, di Pitigliano, & di Nola non ne parlo, perche altre volte hò dichiarato la mia volontà, e ne hò diſpoſto. Fuit dubitatum in vna Romana ſeu Venetiarum bonorum, coram Domino Aquēſi de menſe Martij 1544. qualis diſpoſitio eſſet illa diuiſio inter filios facta. An eſſet vltima voluntas, vel donatio inter viuos. Et pro parte quod eſſet vltima volūtas, allegabatur tex. in l. ſi filia nupta. §. ſi pater. ff. fam. her. & in l. quotiens C. fam. her. & ibi Paul. de Caſt. col. fin. verſ. ſed pone, ad hoc ponderat illum tex. & hoc firmat Bar. in l. cum pater, §. euictis, ff. de leg. 2. Abb. conſ. 66. col. fin. verſ. nec obſtat vol. 2. Ripa in 2. lib. reſponſorum, col. 9. verſ. nam iſta deciſio Caſſan. ſuper conſuet. Burgun. fol. 156. colum. 1. Contrarium tamē fuit reſolutū, quod cenſeretur donatio inter viuos, per dictum Saliceti in l. ſi filiæ cuius, col. 4. verſ. ſed tūc quero, C. fam. her. de quo per Iaſ. in l. qui aliena, in prin. in final. col. ff. de acquir. hæred. non obſtante quod illud dictum Salic. impugnet idem Iaſ. in l. ſi certis annis. C. de pact. & Alex. in l. ſi donatione, C. de collat. quoniam Decius in d. l. ſi donatione. illud defendit. Item, quia ſi aliter diceremus quod non eſſet donatio inter viuos, ſequeretur quod filij percipientes fructus, & eos in ſuam vtilitatem conuertentes, deliquiſſent. ne ergo iſtud dicamus, potius debemus prēſumere, quod voluerit donare inter viuos, ex quo tanto tempore paſſus fuerat in vita, quod illi perciperēt fructus, quā vltimam volūtatem facere. Et licet verū ſit, quòd diuiſio ſimpliciter inter filios facta, habeat vim vltimæ volūtatis per ſupra adducta, verum, quādo ſola diuiſio interuenit, ſed quando vltra diuiſionem, interuenit decennalis poſſeſſio, cum ſcientia, & patientia patris, potius prēſumitur donatio quam vltima voluntas. per ea quæ dicit Iaſ. in d. l. qui in aliena. in prin. in final. col.

SVMMARIVM.

Tutor, ſicut ante litē conteſtatā poteſt conſtituere actorem, ita & procuratorem de iure canonico.

DECISIO CXXIX.

FVit dubitatum coram D. Peregrino, in vna Toletana, iuris ſepeliendi, die 4. Aprilis 1544. An tutrix teſtamentaria, & data per iudicem, decreta tutela eidem cū facultate ſubſtituendi, poſſit ſubſtituere. Et dicebatur, quod nō poterat ſubſtituere. per deciſ. Biſig. 10. de procurator. dum vult quod iudex non poteſt tutori dare licentiā ſub-

ſubſtituendi. Item, quod licet tex. in l. neque tutores, C. de procurator. dicat quod tutor in re pupilli, non poſſit dare procuratorem ſed actorem, tamen quod iſta differentia, de iure canonico nõ recipitur, vt dicit Alberic. in d. l. neq; tutores, & c. petitio, vbi Innoc. & Abb. in 3. notab. & in fin. de procurator.

SVMMARIVM.

1 *In transferenda poſſeſſione, an citius operetur diſpoſitio legis, quam diſpoſitio hominis.*

2 *Poſſeſſione ciuiliſſima translata in hæredem, an legatarius poſſit propria auctoritate apprehendere poſſeſſionem rei legatæ, propter auctoritatem datam à teſtatore.*

3 *Poſſeſſio per inſtitutum in re certa, quando ſine vitio apprehendatur.*

4 *Poſſeſſionem capere videns, quando conſentire dicatur.*

5 *Poſſeſſio quando poſſit capi propria auctoritate per legatarium, data ſibi facultate à teſtatore.*

6 *Legatarius habetur loco hæredis, quomodo intelligatur.*

7 *Poſſeſſio iure familiaritatis, quando non præſumpta.*

DECISIO CXXX.

* In iſta cauſa Placẽtina Caſtri Sarmati, vide quæ dixi ſuperius deciſ. 73. hoc lib. iſta cauſa fuit deciſa pro Comite Olderico Scotto, contra Comitem Gaſparem Scottum. quia cum Iacobus, pater Olderici, haberet titulum videlicet inſtitutionem, in Caſtro Sarmati, quod apprehendendo poſſeſſionem dicti Caſtri, diceretur apprehendiſſe nomine proprio, non autem iure familiaritatis, per ea quæ dicit Paul. de Caſt. in l. qui iure familiaritatis. & ibi Aret. ff. de acquiren. poſſeſſ. vnde cum poſtea fuiſſet ſpoliatus, debebat ad illam poſſeſſionem reſtitui.

CAuſa Placẽtina * Caſtri Sarmati, de qua feci mentionem ſupra deciſ. 73. hoc libro 2. iterum poſita ſuper eodem puncto, die 28. Aprilis 1544. ex ſeptem votantibus, quia aberat Dominus Aquenſis, fuimus quatuor pro Comite Olderico, & tres pro Comite Gaſpare. Duo ex quatuor qui fuerunt pro Comite Olderico, mouebãtur, quia
1 licet prouiſio ✝ legis, & ſic decreti, operetur citius in transferenda poſſeſſione quam prouiſio hominis. vt per Innocen. in cap. præterea requiſiuiſti, de appellat. Bald. conſil. 454. in fin. volumine 1. tamen dicebant iſti, quod non repugnabat, quod poſſeſſio eſſet translata in hæredes pro portionibus hæreditarijs, & tamen, poſtquam ciuiliſſima poſſeſſio erat in hæredes translata, poſſet apprehendi pro-
2 pria auctoritate ✝ per inſtitutum in re certa, propter facultatem tacitam data à teſtatore. quia quo ad hoc, tacita facultas, & expreſſa æquiparantur. vt per Angel. in l. hoc ſi res, ff. de rei vend. Et iſtud etiam non ſolum habet locũ in iſta poſſeſſione ciuiliſſimà per decretum translata, ſed etiam vbi poſſeſſio eſſet plenificata in perſona hæredum. quia, dato quod hæredes plenarie eſſent adepti poſſeſſionem, tamen propter auctoritatem, ſeu facultatem, datam
3 apprehendendi propria ✝ auctoritate, hærede non reſiſtente, poſſeſſio abſque aliquo vitio potuit per inſtitutum in re certa apprehendi. vt per Iaſ. in l. non dubium colum. 2. in 3. fallen. iunctis ijs quæ dicit in princip. illius l. C. de legat. & maxime quia hæres, qui iuxta voluntatem te-
4 ſtatoris tenebatur tradere, videndo ✝ quod alius capiebat poſſeſſionem, & non contradicebat, videbatur cõſentire. iuxta ſingularem tex. in l. 2. C. de acquir. poſſeſſ. Non obſtat quod dicit Iaſ. cõſ. 146. in 4. volum. quia dicebatur primo, quod Iaſ. in princip. non loquitur quando data erat facultas apprehendendendi propria auctoritate, etſi poſtea ſubijcit, & quando eſſet data facul-
5 tas debebat adiri iudex, & pars citari, ✝ allegando Bald. conſil. 234. Aduertendũ eſt quod dictum Iaſonis intelligendũ eſt ſecundum auctoritatem quam allegat. videlicet quando pars reſiſtebat, vel erat timor quod reſiſteret. quod patet. quia Bal. dicit quod poteſt pars implorare officium iudicis, ne vis fiat ei, &c. Per hoc ergo non negat Bald. quod ſi vellet propria auctoritate, quando pars non reſiſteret, apprehendere, quod eſſet vitioſus poſſeſſor. immo Bal. ſentit expreſſe contrarium, dum dicit. quod ſi pars implorat officium iudicis, quod debet iudex impartiri, ne vis fiat ei. ergo licentia apprehendendi propria auctoritate, non obſtante decreto, operatur. Item, non obſtat quod dicit Innoc. in cap. in præſentia. circa princ. de probation. dum vult, quod ſi ſunt duo hæredes inſtituti, quilibet eorũ habet facultatem apprehendendi portionẽ ſuam propria auctoritate, & tamen ſi vnus hæres occupauit totam hæreditatem, non poteſt alius cohæres apprehendere portionem ſuam propria auctoritate. Quia reſpondebatur, quod ſtatim quod vnus hæres apprehendit totam hæreditatem, facto declarauit quod nolebat ſtare voluntati teſtatoris, & ſic contradicebat. Vnde, cum habeamus cõtradictionem, nil mirum ſi illa facultas apprehendendi propria auctoritate, non operabatur. quod ſecus eſt in caſu noſtro. in quo nulla erat contradictio, nec facto, nec verbo. & idem reſpondebatur ad id quod dicebatur, quod licet legatarius
6 ✝ habeatur in re legata loco hæredis. l. id tempus, §. fin. ff. de vſucapion. & ipſe occupet rem legatam, tamen hæres vniuerſalis qui habet facultatẽ apprehendendi propria auctoritate, non poteſt illam apprehendere, ſed via iudicis. vt per Ang. in l. vnica C. quor. bonor. quia dicebatur vt ſupra, quod per occupationẽ factam per legatarium, facto apparebat de contradictione.

Duo alij ex dictis quatuor, qui concurrebãt pro Comite Olderico, non mouebantur dicta ratione, ſed alia. videlicet, quia dicebant quod ex quo conſtabat de titulo Comitis Olderici, videlicet de teſtamento, in quo erat pater eius inſtitutus in d. Caſtro Sarmati cum ſubſtitutione de primogenito in primogenitum, quod dicendum erat quod Iacobus pater Comitis Olderici, voluiſſet
7 nomine proprio, ✝ & non iure familiaritatis poſſidere. vt per Paul. de Caſt. & Aret. in l. qui iure familiaritatis, ff. de acquir. poſſeſſ. & iſtud ſufficiebat pro victoria Comitis Olderici. quia, dato quod illa poſſeſſio eſſet ſpoliatiua fratrum ſuorum: tamen ea quo ipſe erat vltimo ſpoliatus, erat reſtituẽdus. quia vltimum ſpoliũ eſt purgãdum. Et ſic quatuor, licet ex diuerſis rationibus, tamen cõueniebant pro Comite Olderico.

SVMMARIVM.

Quando ſunt duo ſubrogati etiã quo ad poſſeſſionẽ, dato quod vna ſubrogatio ſit prior altera, tamen iudicio ordinario agẽdũ eſt.

DECISIO CXXXI.

IN vna Abulenſi, ſeu Salamãtina beneficij de Rabe, corã D. Mohedano, die 28. Aprilis 1544. fuit cõcluſum, quod ſi sũt duo ſubrogati in iuribus defuncti, & vnus ſit prior altero, etiam quo ad poſſeſſionẽ & poſterior ſubrogatus, ſit poſſeſſor, quod ſi prior ſubrogatus petat ſe immitti in poſſeſſionẽ vigore prioris ſubrogationis, quod ex quo vterque habet ſimilem titulum, quod iudicio ordinario agendum eſt. per doctrinam Bart. in l. fin. col. pen. verſ. aut cõparet aliquis, qui dicit ſe poſſidere, &c. C. de edic. Diui Adriani tollen. & ibi Dec. colum. 17. circa finem. etiam quod in illo caſu, fuiſſent intimatæ exequutoriales illi poſteriori ſubrogato, per priorẽ qui erat ſubrogatus, etiã quoad proſequutionẽ exequutorialium, & eſſet proceſſum ad aggrauatoriã. per id quod dicit idem Bart. in d. l. fin. col. eadẽ pen. verſ. quãdoque quis venit poſt iuſſum. &c. in fine illius verſ. ſed ſi cõtra contumacẽ talis licẽtia, &c. Et nõ obſtabat, quod prior ſubrogatus, eſſet etiã ſubrogatus quo ad proſequutionẽ exequutorialiũ, & poſterior ſubrogatus nõ. Quia dicebatur quod illa ſubrogatio ad proſequutionẽ exequutorialiũ erat acceſſoria ad ſubrogationẽ iuris: quia ſi prior ſubrogatio non tenebat; nec etiam ſubrogatio quo ad proſequutionem exequutorialiũ.

SVMMARIVM.

Inſinuatio ex lapſu triginta annorum præſumpta.

1 *Donatio inter patrem, & filium, ſi non ſit inſinuata, an valeat.*

DECISIO CXXXII.

FVit dictum in vna Romana ſeu Venetiarũ, ✱ corã D. Aquenſi, die 5. Maij 1544. quod donatio facta à patre in filiũ, licet tex. dicat in l. donationes quas parentes. C. de donat. inter vir. &
1 vx. quod niſi ſit inſinnata ✝ quod non confirmatur morte. Tamen quod ex quo, tẽpore quo fuit inceptum agi, & ſic quo fuit lis inchoata, erant lapſi triginta anni, quod præſumebatur inſinnata, & ideo morte cõfirmata. per ea quæ dicit Iaſ. contra Bal. in l. ſciendũ, col. 7. verſ. confirmo iſtam partẽ, ff. de verbor. obligat. & in l. qui in aliena, in princ. col. 5. in fin. verſ. contrarium notabiliter, &c. ff. de acquir. hæred. Marian. Socin. in c. fin. col. 38. verſ. ſecundus effectus, &c. de dilation. Barbat. in rubr. C. qui admit. Felin. in c. ſicut, col. 18. num. 33. de re iudic. etiam in præiudicium tertij, & quod tractetur de graui præiudicio, vt per Felin. in d. c. ſicut, colum. 15. verſ. ſecundo aduerte, de re iudic. Nec obſtat quod dicebatur, quod tempore mortis ipſius patris, non erant lapſi triginta, ſed tantum ſexdecim anni, vnde non poterat præſumi inſinuatio, & ſic donatio confirmari non poterat. quia dicebatur, quod non attendebatur tempus mortis teſtatoris, ſed inchoati iudicij. quia tũc erant elapſi triginta anni, & tunc prẽſumebatur inſinuatio.

✱ Iſta cauſa fuit iterum poſita die 29. Octobr. 1544 & iterum reſolutum, quod præſumeretur. non obſtat quod donatio vt inſinuetur, requiritur quod in ſcriptis fiat, vt per Ant. de Canar. in tract. de inſinuation. quæſt. 17. & actus qui debet fieri in ſcriptis non præſumitur. vt dicit Caſſan. in cõſuet. Burgund. fol. 308. colum. 1. verſ. & iſta eſt vna limitatio, Felin. in c. ſicut, num. 37. de re iudic. Tamen fuit reſponſum ex ijs quæ dicit Iaſon. in l. 2. colum. 35. num. 192. C. de iur. emphyt. Item & ſecundo, nõ obſt. quod in his quæ grauis præiudicij, ſolennitas nõ præſumatur. quia fuit reſpõſum, quod eſt verum niſi ageretur de longiſſimo tempore. vt per Gozadin. conſ. 173. per totum, quod dum ſpecialiter præſumeretur, ſcilicet donatio & inſinuatio. quia fuit dictum, quod viſum venit in conſequentiam alterius. vel poteſt dici vt dicit Iaſ. in dict. num. 192.

SVMMARIVM.

Pro ſupplemento legitimæ, non datur actio hypothecaria.

1 *Legitimæ ſupplementum, an petatur actione ex teſtamento.*
Et an petatur contra voluntatem teſtatoris.

DECISIO CXXXIII.

QVinta Maij 1544. In vna Senenſi hæreditatis, coram D. Thoma de Thanis fuit reſolutum, quod ſicut pro legitima non competit filio hypothecaria. per ea quæ alias dixi ſupra deciſ. 39. hoc lib. 2. ita nec etiam filius habet bona patris hypo-

potheeata pro ſupplemento legitimæ, dato quod aliquid pater filio in teſtamento reliquerit. non obſtāte quod contrarium dicat Fulgoſ. conſil. 82. Dec. conſ. 235. col. pen. & Neguſant. in tract. de pign. in 4. memb. ſecundæ partis principalis. verſ. vigeſimus quartus caſus, &c. Fundamenta cōcluſionis fuere, quia ſupplementum legitimæ, non pe-
1 titur actione ✝ ex teſtamēto, ſed cōdictione ex lege, vt tenet glo. in l. omnimodo. in verbo exigere. C. de inoff. teſt. vbi Paul. de Caſt. & idē in l. ſcimus. in 1. not. C. eodem, Iaſ. in d. l. omnimodo, Corn. conſ. 26. verſ. nec obſtāt 3. vol. & conſ. 168. 4. vol. 2. col. Soc. cōſ. 150. col. 19. num. 33. verſ. prima eſt arguendo. Item, ſupplementum petitur contra voluntatem teſtatoris. vt per Cuman. conſ. 70. col. 1. Anehar. conſ. 411. col. fin. verſ. ſecundo caſu, &c. Et ita per iſtas rationes tenet Socin. in l. ſi ex tota. col. 1. ff. de legat. 1.

SVMMARIVM.

Fama probata, quando transferat onus probandi contrarium, in aduerſarium.

1 *Gratiam cadere ſub facultate limitata quoad valorem, quis probare debeat, an prouiſus, vel impetrans.*

DECISIO CXXXIV.

IN vna Abulēſi, beneficij de Villa toro, in qua Epiſcopus Abulēſis habebat facultatem conferendi in ſex menſibus, & in alijs ſex Cardinalis de Farneſio, tamen erat in indulto, quod ſi beneficiū erat reſeruatum, & 24. valorem excederet, quod prouiſus teneretur expedire nouam prouiſionem, & iura Cameræ ſoluere. dicebatur per impetrantem Apoſtolicum, contra prouiſum ab Ordinario, quod beneficium excedebat 24. & cum non ſoluiſſet iura Cameræ quod vacabat. Fuit dubitatum coram D. Proſpero, die 5. Maij 1544. quis teneretur probare valorem. & impetrans dicebat, quod prouiſus ab Ordinario tenebatur probare beneficiū eſſe infra 24. ex quo ipſe, probauerat per publicam vocem, & famam, quod erat
1 maioris valoris. ✝ & ideo transferebat onus probādi in prouiſū ab Ordinario, per dictū Archid. in c. hoc videtur, 22. quæſt. 5. Roman. ſingul. 341. cum alijs concordan. de quibus in addit. poſitis in fin. tractatus Io. Crot. de teſtib. col. 1. verſ. tertio fallit. Ad quod fuit reſponſum, quod illud dictū, procedit quando agitur ad canonizatoriam, ſecus ſi ad abſolutoriam, prout in illo caſu agebat prouiſus ab Ordinario. per deciſ. Ægidij 471. Non obſtabat etiam deciſ. 10. de probation. alias 438. in nou. quia illa deciſ. loquitur in habente facultatem limitatam, quod ſecus erat in caſu indulti. nam poterat prouidere de quocūque beneficio. tamen prouiſio reſoluebatur, in euentum quod eſſet maioris valoris 24. non factis diligentijs de quibus in indulto.

SVMMARIVM.

Statutum Rauennæ, quod vir lucretur medietatē dotis, quomodo intellectum.

1 *Forum rei, an ſequatur mulier quo ad lucrum dotis.*

DECISIO CXXXV.

DIe 9. Maij 1544. fuit reſolutum in vna Ariminēſi matrimonij corā me, quod ſtatutum Rauennatēſe, volens quod maritus lucretur medietatem dotis, quando mulier traducta ad domum, & cōſumato matrimonio decedit. licet in fine ſtatuti dicatur. Et prædicta locum habeant in ciuibus & diſtrictualibus Ciuitatis & diſtrictus Rauennæ, & qui pro tempore contracti matrimonij erunt ciues, & habitatores continui Ciuitatis & diſtrictus Rauennæ. Haberet locum in ciue Rauennæ qui duxerat vxorē Ariminēſem. quod videlicet mortua vxore lucraretur medietatem dotis ea ratione, quia licet in fine dicat in ciuibus, & ſic videretur poſſe dubitari, an illa verba intelligerētur, quod tam vir quàm vxor eſſent ciues; tamen dixerunt Domini quod debebant intelligi de viris. ideſt quod mariti eſſent ciues. & continui habitatores. quia ſtatutum voluit prouidere vtilitati hominum Ciuitatis Rauennæ vt dicebatur in prohemio. & illa dictio, hominum, erat intelligenda ideſt virorum. quod apparebat. quia in ſequentibus diſponitur de vtilitate ipſorum, quia dicitur quod maritus lucretur mediam partem dotis, & non diſponit de vtilitate vxoris. Ergo illa verba ſequentia, & prædicta locum habeant in ciuibus, erant intelligenda in ciuibus maſculis, ideſt in viris non autem in fœminis. & quia, etiam in dubio, ſtatutum debet interpretari ſecundum ius commune, & de iure communi mulier, quo-
1 ad ✝ lucrū dotis, ſequitur forum rei l. exigere dotem, vbi DD. ff. de iudic. & fuit reſolutio coram me.

SVM-

SVMMARIVM.

Oblatio non requiritur antequã quis agat, dum tamen fiat ante ſententiam.

DECISIO CXXXVI.

* Vide ad materiam quæ dicit Tiraquell. in tract. de retrac. fol. 197 pag. 1. verſ. hic ergo dicitur, &c. cũ ſeq. col. 1. & fol. 1–8. pag. 1. verſ. dentque & illud quærimus.

EAdem die, fuit reſolutũ * in vna Ceſenatẽſi, credo coram D. Proſpero, quod contra hæredem eius qui promiſerat quod talis, ſiue hæres eius, retrouenderet domum pro eodem pretio, &c. poſſet agi per illlum cui facta fuerat promiſſio, ſeu eius hæredẽ, ad faciendũ quod retrouenditio fieret. dato quod pretium realiter oblatum non fuiſſet, dum tamen pretium realiter offeretur ante condẽnationẽ. maxime vt erat in caſu illo, quod pars opponebat. Quia licet ſint varię opiniones, an quis teneatur offerre, ita demum ſi petatur vt per Tiraq. in tract. de vtroque retract. fol. 138. pag. 2. tamen poteſt quis agere, & ante ſententiam offerre. per ea quæ dicit idem Tiraq. fol. 140. pag. 2. verſ. ego tamen in caſu huius conſuetudinis, &c. Vide Dec. l. filiæ licet C. de collation.

SVMMARIVM.

Indultum Cardinalis Rauennæ, ſuſpenſum in fauorem expectantium, & collatio Ordinarij & Apoſtolica, nulla.

1 *Durante menſe ad acceptandum, an manus Ordinarij ligata ſint.*
2 *Prouiſio Apoſtolica an tollat decretum expectatiuæ, ſed an decretum in indulto appoſitum.*
3 *Collatio Apoſtolica, quando abſorbeat ius expectantis.*

DECISIO CXXXVII.

DVodecima Maij 1544. in vna Rauennatẽſi, coram D. Rauellẽſi, fuit dictũ per quatuor ex Dominis, tribus repugnantibus, quod licet indultũ Cardinalis Rauennatẽſis eſſet ſuſpenſum per regulã alternatiuam ſex menſium in fauorem expectantium; tamen quod licet expectans, infra menſem non acceptaret, quod tamen prouiſio Cardinalis infra menſem, non teneret.
1 quia † durante menſe ad acceptandum, ligatæ erant manus Ordinarij, per deciſ. Caſſador. 5. de conceſſ. præben. & 2. de decret. in reſeruatione appoſitis. per Felin. in c. cũ ex officij. in 9. quæſt. de præſcription. Et in eadem, per quinque ex Dominis, duobus tamen repugnantibus, quod prouiſio Apoſtolica infra menſem D. Proſpero de ſancta Cruce facta, etiam eſſet nulla propter de-
2 cretum indulti. nam licet † prouiſio Apoſtolica tollat decretum expectatiuę propter clauſulas generales derogatorias, tamen non tollebat decretum in indulto appoſitum. cum de eo nullam mentionem faceret. Et licet, propter expectantem, indultum eſſet in ſuſpenſo, & Cardinalis non poſſit prouidere, & ideo dicebant illi, quod cum eſſet aperta via edicto, deberet valere collatio Papę; tamen dicebatur, quod cum indultum haberet duas partes, vnam præſeruans collationem ordinariam, alteram in qua Papa ligabat ſibi manus cum decreto irritãti, nõ apparebat ſimpliciter conferendo, quod illi voluntati præcedenti Papa voluiſſet derogare. Non obſtat deciſ. Biſig. 23. de con-
3 ceſſ. præben. quia ideo ibi valuit † collatio Apoſtolica, quia abſorbebat ius expectantis. ideſt derogabat iuri expectantis per clauſulas derogatorias. iuxta dictam deciſ. licet de more.

SVMMARIVM.

Decretum irritans, appoſitum in regreſſu, operatur vt ſpoliatus non ſit reſtituendus.

1 *Decretum irritans quando afficiat manus Papæ.*

DECISIO CXXXVIII.

DEcimaſexta Maij 1544. in vna Toletana Parochialis coram D. Thoma de Thanis, fuit reſolutũ, quod habens acceſſum, ſeu regreſſum, ad certum beneficium, poteſt ſpoliare alium etiam quod habeat prouiſionem Apoſtolicam, propter decretum irritans appoſitum in acceſſu, ſeu regreſſu, ita vt ſpoliatus non poſſit petere reſtitutionem beneficij, per deciſ. 2. Caſſadori de reſtit. ſpoliat. Ita quod, licet ſpoliatus haberet expectatiuam, & nouam prouiſionem, tamen non erat reſtituendus. quia decretum irritãs) appoſitum in regreſſu, inficiebat poſſeſſionem ſpoliati, & is non poterat petere ſe reſtitui. & etiam dicebatur quod inficiebat titulum ſpoliati. quia de-
1 cretum irrritans, † etiam afficit manus Papæ. vt per Dominic. in c. pen. de conceſſ. præben. in 6. Nec obſtat decretum irritans appoſitum in noua prouiſione. quia cum ſit in gratia de vacanti non eſt in conſideratione. vt dixi ſupra in alia deciſ.

SVM-

SVMMARIVM.

Deſcendentes ex fœmina, quádo poſſint reintegrari, ſtante ſtatuto excluſiuo fœminarum ad tempus.

DECISIO CXXXIX.

IN vna Senenſi hæreditatis, coram D. Vorſtio 16. Maij 1544. in qua, filię & deſcendentes ex ea, excluduntur per ſtatutum Senenſe, quamdiu maſculi ſuperſunt. Fuit dictum quod mortua prius filia, & poſtea maſculus, quod deſcendentes ex fœmina, poterant reintegrari. per conſ. Socin. 10. vbi conſuluit in proprijs terminis dicti ſtatuti vol. 3. Et facit quod dicit Albert. Brun. in tract. de maſc. excluden. fœm. in 11. articulo. in 9. quæſt. in 3. col. verſ. quid autem ſit ſtatutum, &c.

SVMMARIVM.

Exequutoribus extraiudicialiter procedentibus creditur, licet non appareat de proceſſu.

1 *Exequutor quando extraiudicialiter procedat.*
2 *Exequutori, quando credatur ſine proceſſu, & num. 3. & 4.*
4 *Iudici, ſine proceſſu, quando credatur.*
5 *Religioſo non datur abſolutio à profeſſione, non citato procuratore Religionis.*
6 *Ordinibus maioribus probatis an cenſeantur probati minores.*
7 *Narratiua in ordinationibus, quando probet.*

DECISIO CXL.

arif. conſ. 7. ſtat. prio 1 &c. n. 50. ol. 4.

FVit dictum in vna Conchenſi parochialis de Salmeron, quod quando proceditur per exequutores Apoſtolicos, quibus committitur facultas diſpenſandi, ſi inuenerint diſpenſandum idoneum, & non imitatorem paternæ incontinentiæ, vbi non adeſt clauſula, vocatis vocandis, & nullus
1 eſt cõtradictor, † quod proceditur extraiu-
dicialiter. vt ponit Card. conſ. 63. in prin. & conſ. 75. etiam in prin. Felin. in c. fin. col. pen. num. 36. in 2. quæſt. de præſump. & deſeruit. allegat. Lapi 61. Iaſ. in l. admonendi, num. 233. de iureiur. & maxime vbi fuit onerata conſcientia. & quod vbi exequutor procedit extraiudicialiter, cre-
2 ditur ſibi de proceſſu, † licet non appareat,
& non habeat locum. c. quoniam contra, de probat. vbi ponit Speeul. in tit. de remiſſ. §. vtile, col. fin. ante verſ. quid ergo, tradit Rota deciſ. 448. * in fine. in nouis. & 498. cum ſequen. in antiquis. Abb. in c. poſt ceſſionem, num. 9. vbi etiam Felin. de probat. maxime vbi oneratur conſcientia exe-
3 quutoris. † ſecundum gloſſ. in Clem. 1. de
offic. deleg. & Bart. in authen. niſi breuiores. ad finem, C. de ſenten. ex peric. recit. & late Felin. in c. quoniam contra, in 1. limitat. vult quod in cauſis modicis credatur
4 iudici † ſine proceſſu. & nõ obſt. deciſ. Ægi-
dij 377. & 618. quia Ægid. loquitur vbi factum eſt arduum, & alteri præiudiciale. & per illas deciſiones Ægidij, diebus præteritis coram eodem D. Io. Paulo, fuit tentum quod non credebatur * exequutori, qui diſpenſauerat ſuper religioſo, abſoluendo cum à profeſſione, quam fecerat, niſi docto de proceſſu. quia ibi agebatur de graui præiudicio, & in ea erat clauſula, citato procu-
5 ratore Religionis, prout ſolent dari † iſtæ
declaratoriæ iuris. Et in eadem fuit reſolutum quod clericatus, ſufficienter probaretur per oſtenſionem quatuor minorum ordinum, in quibus Epiſcopus promouens narrabat eum per prius ad clericalem ton-
6 ſuram promotũ. quia probatis † maioribus
ordinibus, probantur minores. vt per Bal. in l. ſi ſolemnibus, C. de fid. inſtrum. & per gloſ. & Abb. in c. vnico de cler. per ſalt. pro-
7 mot. maxime vbi illa † narratiua, fit à per-
ſona fide digna. vt per Innoc. in c. 1. circa finem de cler. peregr.

* alias 27 de præben. al as 4. de offic. ordinar.

* quando non credatur exequutori, vbi nõ conſtat de proceſſu.

* Clericatus per oſtenſionem maiorũ ordinum probatus.

Contrariũ dicit Aym. Craue. cõſ. 134. ſcripſi alias &c. col. 10. nu. 45. & col. 9 n. 42. Bar. & Ang. in l. illud, ff. de acq. hęre. Vid. Probũ in c. 1. col. 4. poſt n. 12 verſ. venũ tñ audio &c. de tẽp. ord. in 6.

SVMMARIVM.

Conſtitutio priuilegiatiua, item decretum irritans habẽs, ligat ante publicationem.

1 *Priuilegium an debeat publicari, vt liget.*
Quid in priuilegio conceſſo per viam conſtitutionis, & num. 3.
2 *Priuilegium contra eos, quos tendit, an operetur ante priuilegiati notitiam.*
4 *Decretum irritans, an operetur quod actus ſit nullus ante publicationem.*
5 *Supplicationis expeditio, an requiratur quando non agitur ad canonizationem.*

DECISIO CXLI.

FVit reſolutum coram D. Fabio, in vna Cartaginienſi canonicatus & præbendæ die 26. Maij 1544. quod priuilegium conceſſum Clero Hiſpaniæ, annullans regreſſus ſine conſenſu, etiam quod non conſtaret de publicatione priuilegij, annullaret regreſſum ſine conſenſu pręſtitum. quia in materia priuilegiatiua, in tantum non requi-

ri-

1 ritur ✝ publicatio, quod etiam ſi per legem vel ſtatutum concedatur priuilegium, immediate ligat, & effectum ſuum operatur. vt not. Abb. in c. 2. col. 4. verſ. & vide ibi bonam gloſſam, &c. & ibi Dec. col. pen. in 2. lect. verſic. quarta concluſio, &c. de conſtit. Et in priuilegiatiuis, ſolum requiritur notitia priuilegiati, licet etiam quantum ad eos in quorum ✝ præiudicium
2 tendit, operetur effectum ante priuilegiati notitiam. vt per Felin. in d. c. 2. col. 4. verſ. tertio limita, & in ſequenti col. verſ. hanc limitationem intellige. vbi etiam cõcludit,
3 priuilegium ✝ conceſſum per viam conſtitutionis, operari ante publicationem, etiã ſi concedatur per viam conſtitutionis inſertæ in corpore iuris: quo caſu magis dubitabatur an requireretur publicatio. Item dicebatur, quod priuilegium habebat decre-
4 tum irritans, ✝ & tunc actus eſt nullus etiã ante publicationem legis. ſecundum Felin. in d. c. 2. col. 5. verſ. quarto limita quicquid dixerit Cardinalis. de conſtit. Philip. Franc. ſuper data Sexti. colum. 4. verſ. ter-
5 tio aduerte. Et non obſtabat, quod ✝ ſupplicatio non eſſet expedita. quia dicebatur, quod non agebatur ad canonizationem priuilegij.

S V M M A R I V M.

Vide caſum in quo non fuit habitus reſpectus, quod regreſſus habeat cauſam de præterito.

1 *Beneficia ſemel affecta, an ſemper remaneant affecta.*
Regreſſus habet cauſam de præterito.
2 *Affectio per prouiſionem Papæ an expiret.*

D E C I S I O C X L I I.

IN vna Palentina præſtimonij de Fuentes de Val de pero, corã D. Io. Paulo, die 30. Maij 1544. in qua Rodericus, durante familiaritate Cardinalis Sanctorum Quatuor ſenioris, præſtimonium ipſum habuerat. ſed poſt mortem ipſius Cardinalis, præſtimonium reſignauit, reſeruato regreſſu. & facto loco regreſſui obierat, & Ordinarius de illo prouidit. Fuit dubitatum, An prouiſio teneret. Et quod non teneret faciebat
1 vulgata deciſio, quod beneficia ✝ ſemel affecta, ſemper manent affecta. & quia regreſſus habet cauſam de præterito. vt per Caſſador. deciſ. vnica de pact. Videbatur etiam illud ius regreſſus, ex cauſa de præterito affectum. Sed hoc non obſtante, fuit per maiorem partem contrarium concluſum.
2 ex eo, quia per prouiſionem Papæ, ✝ affectio expirat. vt per Rot. deciſ. 283. * & 882. * 24. de præb.
* in antiq. & in nou. 181. & 270. * & ideo per * vlt. de reſcrip.
reſignationem expirauit illa affectio. & quando locus fuit regreſſui, licet ex cauſa * 10. de præb.
de præterito, tamen illud ius notum fuit.

S V M M A R I V M.

Clauſula, appellatione remota, non operatur reſpectu tertij non comprænenſi in reſcripto.

D E C I S I O C X L I I I.

FVit reſolutum in vna Auguſten. Capellaniæ, coram me, de menſe Iulij 1544. quod clauſula, appellatione remota, nõ operaretur niſi reſpectu comprænenſorum in reſcripto, non autem reſpectu tertij. ita vt ſi pro tertio ferretur ſentẽtia, prout erat in caſu illo, poterat appellari, per ea quę dicit Franc. in c. paſtoralis, col. pen. in 7. quæſt. de appellat. Dec. in c. ſua nobis, col. 2. verſ. quarto fallit, de appellat.

S V M M A R I V M.

Legatus de latere, an poſſit derogare regulæ de viginti.

1 *Legati, vel Nuncij, poteſtas, an extendatur vltra ſpecialiter conceſſa.*
2 *Reſignatio quando fit per abſentem, an derogetur regula de viginti.*

D E C I S I O C X L I V.

VIgeſima Iunij 1544. in vna Cęſarauguſtana Capellaniæ de la Infanta, pro Thoma Fort, cõtra Petrũ Serras corã D. Io. Paulo, fuit reſolutũ, quod Legatus de latere exiſtens in partibus Hiſpanię, non potuiſſet derogare regulæ de viginti, dato quod verba indulti ſeu facultatis Legati diceret. Nõ obſtantibus Apoſtolicis conſtitutionibus, & ordinationibus, & quibuſuis regulis Cãcellariæ Apoſtolicæ, editis & edendis, quibus etiã in ſpecie valeas derogare. Quia dice-
1 batur, quod poteſtas ✝ Legati ſeu Nuncij non extenditur vltra ſpecialiter conceſſa, deciſ. fin. de præben. in nouis, alias 488. & in tota illa facultate, de regula de viginti nulla mentio fiebat. ergo in ea comprænendi non poterat. Non obſtant dicta verba, per quæ videbatur data facultas derogandi regulis, editis & edendis. quia ſi in parte diſpoſitiua ipſius indulti, nullibi fuit di-

dictum, quod poſſet Nuncius, ſeu Legatus admittere reſignationem beneficiorum per conſtitutos in mortis articulo, ſeu in infirmitate, non poſſunt verba exequutiua augere partem diſpoſitiuam. Operabitur ergo illa clauſula, non obſtante, quo ad contenta in diſpoſitiua indulti. & ita videtur deciſum. vt per Samen. ſuper reg. de infir. quæſt. fin. Non obſtat, quod ab vſu patris fa-
a milias vbi reſignatio ✝ fit per abſentem, ſoleat derogari, prout videmus in Curia. Quia illud procedit, vbi in diſpoſitiua aliquid diceretur de admiſſione reſignationis, quæ fit ab eo qui eſt in infirmitate conſtitutus. quod cum hic factum non fuerit, illa verba exequutiua, non habent diſpoſitiuam augere. Non obſtant quæ dicit Samen. de clauſula pro expreſſis in prohemio regularum. quæſt. 6. col. 3. n. 5. & 6. quia illa clauſula, refertur quo ad expreſſa, & quo ad ea quibus applicari poteſt.

SVMMARIVM.

Valor pecuniæ quo tempore attendatur.

1 *Valor pecuniæ attenditur ſecundum tempus contractus, ſed quomodo procedat, n. 2. 7. & 8.*
3 *Soluere debens in ducatis auri largis, an poſſit ſoluere in moneta.*
4 *Ducati auri largi, an hodie reperiri dicantur ad effectum ſoluendi.*
Soluens iuxta valorem qui erat tempore contractus, liberatur.
5 *Promiſſio de ſoluẽdo in ducatis auri largis, quomodo intelligatur. & n. 6.*
6 *Obligatio, omnis intelligitur rebus ſic ſtantibus.*

DECISIO CXLV.

COmmunis concluſio eſt, quod valor pecuniæ attenditur ſecundum tempus
1 ✝ contractus. * vt per Albert. Brun. in tract. ſuo de augumento char. 25. col. 1. verſ. ijs ſic præmiſſis. & ita concluſio procedit, etiã in obligatione habẽte tractũ in futurũ, vt in obligatione annua. ſecũdũ eũdẽ in d. trac. char. 28. col. 1. verſ. ſeptimo prędicta cõcluſio. &c. Et illud, quod attendatur va-
2 lor ſecundum tempus cõtractus, procedit non ſolum reſpectu bonitatis intrinſecæ, pront eſt materia ipſius monetæ, pront dicit idem Brun. in d. char. 25. col. 2. verſ. prædicta concluſio declaratur. ſed etiam reſpectu bonitatis extrinſecæ, vt eſt valor, & æſtimatio pecuniæ. prout idem Brun. char. 26. colum. 4. verſ. quarto prædicta concluſio. cum ſequenti col. in 5. declaratione. Et licet ex forma contractus Baldutius cõductor teneatur ſoluere ducat. auri in auro largos: & ideo inuito credito-
3 re non poſſit ✝ ſoluere in moneta, non obſtãte conſuetudine contraria, ſed in ducatis auri largis, vt per eundem Brun. in eodem tract. char. 24. col. 1. verſ. aliquando vero quis promittit. &c. Tamen hic eſt aduertendum, quia aut volumus dicere, quod ducati auri largi, hodie non reperiantur, licet cum
4 difficultate ✝ & apud campſores, qui ex eis mercaturam faciunt reperiantur; & retento iſto themate, dico, quod conductor ſoluendo iuxta valorem qui erat tempore contractus, liberatur. vt per eundem Brun. in d. char. 26. col. 4. verſ. quarto prædicta concluſio. & char. 27. col. 3. in princ. verſic. eſt etiam differentia. &c. Et licet difficultas nõ excuſat ab obligatione, tamen di-
5 co, quod obligatio ✝ promittẽtis ſoluere ducatos auri largos, intelligitur rebus ſic ſtãtibus. videlicet quod ducati auri largi, ſint in communi curſu, non autem de eis fiat mercatura, & negociatio. cum tritum ſit
6 in iure, quod omnis obligatio ✝ intelligitur rebus ſic ſtantibus. Aut volumus dicere, quod ducati auri largi, repetiantur non attenta dicta difficultate: & etiam iſto caſu, dico, quod cum attendatur tempus contractus, ſecundum bonitatem intrinſecam & extrinſecam, vt ſuperius dictum fuit; licet Baldutius teneatur ad ducatos auri largos in auro; tenebitur tamen dare ducatos auri largos ſecundum illum valorem, qui
7 currebat tempore ✝ contractus, cum talis valor dicatur bonitas extrinſeca. alias, ſequeretur abſurdum, quod cum tempore contractus, ducatus auri largus, valeret decem iulios cum dimidio, vel vndecim, & hodie valet tredecim, quod in plus Baldutius teneretur hodie, quam promiſerit. Intelligendo * tamen ſemper, quod moneta minuta, per quam aurũ æſtimatur, puta groſſi ipſi, ſint hodie eiuſdem bonitatis, cuius olim erant. alias ſoluendum eſſet de moneta noua, tantum quantum antiqua æquivaleret. vt dicit idem Brun. in d. trac. char. 28. col. 1. verſ. ſed tunc ſolet dubitari. &c. Et quod Baldutius teneatur dare ducatũ auri largũ, ſecundum valorem qui erat tempo-
8 re ✝ contractus, ponit idem Brun. in dicto tract. de augumento. char. 27. in quinta declaratione. dum poſt opiniones adductas in diſtinctione ſua, reducendo opinionem ad concordiam, decidit caſum noſtrum. videlicet vt ſit præſtandus ducatus qui eſt in obligatione, ſecundum tamen valorem, qui erat tempore contractus. Tamen moneta quæ pro illo ſoluitur, eſt conſideranda ſecundum tempus ſolutionis. Nunc reſpondendo

* Vide Curt. in tract. de moneta col. 5. verſ. 3. quæro &c. deciſ. Neapolitan. 194. & ad iſta quæ ego hic ſcripſi. Vide quæ dicit Curtius in ſuo tract. de moneta col. 4. verſ. ego indiſtincte &c. in illis verbis, & dixit Pet. de Anchar. Nic. Boerij deciſ. 327. nobilis Gulielmus Maria. Socin. Iun. conſ. 145. viſo puncto col. pen. verſ. ex qua concluſ. &c. vol. primo.

* Intelligendo tã ſẽper, &c. Vide ad propoſitũ Io. Ant. Alex. cõſ. 17 col. 2. verſ. verum tã præmiſſis. &c.

dendo informationi dicitur, quod verum eſt quod Baldutius, iuxta formam conuentionis, tenetur ſoluere ducatũ auri in auro, & non in alia ſpecie, ſi reperitur. per doctrinam Albert. Bruni ſuperius allegatam, vel ſi non reperitur, vel cum difficultate, poterit fieri ſolutio in materia eiuſdem bonitatis, vt etiam admittit informans pro D. Marco Antonio. Sed dico, quod ſi Baldutius ſoluit ducatum auri in auro largum, vel in materia eiuſdem bonitatis, ſoluet ducatum auri in auro, vel aliam materiam, ſecundum valorem, qui erat tempore contractus. Ita quod ſi tunc ducatus auri largus valebat vndecim iulios, tantum ad illam rationem præſtabit, & duos iulios ipſe Baldutius ſuperlucrabitur. Dum tamen vndecim iulij hodierni ſint eiuſdem bonitatis, cuius erant illi, qui tempore obligationis currebant, Et hoc modo ceſſat inconueniens in fine informationis adductum.

SVMMARIVM.

Sequeſtrum quo caſu non fuerit conceſſum.

DECISIO CXLVI.

DOmino Proſpero proponente, die tertia Septembris 1544. fuit concluſum in vna cauſa, in qua agebatur de quodam Monaſterio. in qua prius pro poſſeſſore fuerat lata ſententia abſolutoria; poſtea fuerat contra eum lata condẽnatoria reuocata prima, quod non dabatur ſequeſtrum prout dicit Caſſador. deciſ. 1. de ſequeſt. poſſ. & fruct. & etiam quod ageretur contra monachum poſſidentem monaſterium, quod pro fructibus non daretur ſequeſtrum. non obſtante dicto Io. And. in regula locupletari. de regul. iur. col. 6. verſ. ſi autem fiat quarto modo, cum ſequen. col. dum vult, quod iudex ex æquitate ne iudicium reddatur eluſoriũ, quando ſubeſt aliqua ſuſpicio etiã in prima inſtantia, & ſuper fructibus rei immobilis, poteſt ſequeſtrum apponere. & pro ſuſpicione allegabatur, quod ille erat monachus, & per conſequens nihil habens. Tamen Domini dixerunt, quod ex quo erat poſſeſſor, debebat ſua poſſeſſione interim vti. Sed iſta ratio, eſt contra ea quæ conſiderat ibi Io. And. & ideo poſſet dici, quia reſolutio fuit facta abſque ſtudio, & ſine informatione, quod deductis neceſſarijs pro victu & veſtitu, quæ, attenta poſſeſſione, concedenda videntur; in reliquis alijs fructibus ſequeſtrum fieri deberet. poſtquam cautio receſſit ab aula. Et hoc modo credo intelligendum eſſe Io. Andream.

SVMMARIVM.

An fatalia appellationis proſequendæ, currant à die interpoſitæ appellationis, vel dati iudicis in caſu iſto.

DECISIO CXLVII.

IN vna Hiſpalenſi decimarum, in qua pro Archiepiſcopo, & Capitulo Hiſpalenſi lata fuerat ſententia contra Ioánem Comitem de Vregna per edictum, quæ trãſiuerat in rem iudicatam. & exequutoriales fuerãt intimatæ filio eiuſdem, & ſucceſſori in Comitatu. à quibus pro parte ipſius Comitis in partibus Hiſpaniæ fuit appellatum ad Sedem Apoſtolicam 12. Maij 1542. & cauſa poſtea fuit commiſſa in Curia de menſe Ianuarij 1543. Dubitaui ego an tempus * appellationis proſequendæ, curreret à die interpoſitæ appellationis in partibus, an vero à die commiſſionis factæ in Curia, ſeu à die, quo veriſimiliter potuit committere. Quia ſi à die interpoſitæ appellationis, biennium quod à Rota conceditur, erat elapſum, & ſic appellatio deſerta. Si autem à die, quo potuit cauſa in Curia committi, attentis impedimentis bellorum. &c. bienniũ non erat elapſum. Et cauſa poſita die 26. Septembris 1544. per me, tres ex ſeptem Dominis votantibus, dixerunt quod tempus, & ſic annus proſequendæ appellationis, curreret à die interpoſitæ appellationis. per tex. in Clem. ſicut. de appell. ex quo ibi initium temporis, quo appellatio debeat proſequi, ponitur. per tex. in l. ſi in diem. ff. de condit. & demõſt. Et tanto magis, dicebant iſti, quod non ſolum annus, ſed & biennium erat elapſum. vnde imputandum erat ei, ſi infra tale tempus fuerat negligens. maxime quia ſecundum Abb. in c. ex ratione. col. 4. verſ. ego dicerem. de appell. quando impedimentũ interuenit in 2. anno, ſemper currit tempus, niſi in duobus caſibus, licet detur reſtitutio. Sed alij quatuor, cum quibus ego etiam concurrebam, tenuerunt quod tempus appellationis proſequendæ, inciperet currere à die quo veriſimiliter potuit cauſam committere. per il quod dicit Lanfranc. in repet. c. quoniam contra. in tract. de interloquutorijs & appellation. col. fin. verſ. vltimo pro complemento. de probat. & Brun. in 3. vol. in verbo appellationis fatalia. & idem Lanfran. in tract. de compromiſſis. in princ. in 4. col. circa prin. Non obſtat reſpõſio data per tres Dominos cõtradicẽtes, dicẽtes quod dictum Lanfranchi loquitur in inſtantia ſtatutaria, in qua præfigitur bre-

* Vide infra deciſ. 150. facit ad iſta quę ponit Fel. in c. perſonas. col. 6. circa finẽ. verſ. terminus ad proſequẽdũ. &c. de appellat.

breuis terminus viginti dierum vtilium; & ex quo ſunt dies vtiles, non incipiunt currere niſi vbi eſt datus iudex, quod ſecus eſt in caſu Clem. ſicut. Quia dicebatur, quod Lanfranc. limitat Clem. ſicut, licet poſtea inferat ad inſtantiam ſtatutariam. Item dicebatur, quod rationes Lanfranchi etiam in caſu Clem. ſicut, milirabant. Item iſta reſpõſio non cadit ad id quod dicit Lanfranc. in d. tractat. de compromiſſis inſerto in primo volum. tract. & Brun. in verbo appellationis fatalia, vbi ſimpliciter declarant dictam Clement. ſicut, & non inferunt ad ſtatutum de viginti diebus, ſed ad aliud ſtatutum, vt ibi per eos. Non obſtat text. in l. ſi in diem. ff. de condict. & demonſtrat. quia ibi reſpondet Bart. & ſecundum dictum Bart. licet text. in Clem. ſicut, habeat initium temporis, tamen non habet ita expreſſe, vt ſubauditionem excludat. Non obſtat, quod impedimentum ſuperuenit in ſecundo anno, & ideo debet tempus currere, licet detur reſtitutio, quia reſpondebatur, quod in hoc erat æquiuocatio, quia prius erat diſputandum, à quo tempore inciperet annus, & poſtea cognoſceretur, an biennium eſſet elapſum, vel non. Sed vnum fundamentum, quod non fuit tũc adductum facit contra iſtam ſecundam partem, & ſic contra iſtos quatuor. nam nos habemus, quod omne tempus, ab initio eſt cõtinuum. vt per gloſ. in rubrica de diuerſis, & tempor. præſcript. de qua gloſ. per Franc. Balb. in tract. præſcript. in 1. part. 4. par. princip. in 6. quæſt. vbi ex hoc infert, quod omnis præſcriptio, ſiue legalis ſiue ſtatutaria, eſt continua, niſi lege vel ſtatuto aliud caueatur. Cum ergo tempus proſequendi de quo in Clem. ſicut, dicatur præſcriptio legalis, ergo erit continua. Sed ad illud fundamentum, poteſt reſponderi ex iis quæ dicit Socin. in dicta l. ſi in diem in diſtinctione quam facit, dum vult quod non procedit quando tempus curreret impedito. Sed ſi in caſu noſtro tempus eſſet continuũ, & curreret, etiam quod non eſſet datus iudex, curreret impedito. & tamen regula iuris eſt, quod non valenti agere, non currit præſcriptio. Cum ergo detur annus ad proſequendum, debet ita integer ille annus dari, vt toto anno agere poſſit. Et cum aliquod tempus ſit neceſſarium, vt ab Hiſpania nouum ad Curiam, pro cauſa committenda poſſit venire, certe illud tempus in dilatione non debet currere. Ego iſtam partem fui amplexus, quia in tempore remiſſoria fuerat decreta. & vbi conſtaret de bono iure Comitis, omnino fuiſſet reſtitutus. ad euitandum circuitus nolui iterum cauſam ponere. maxime cum Comes pro exequenda remiſſoria, debebat ſe obligare de ſtando ſententiæ meæ. Et licet aliqui ex Dominis dixerint; quod ego non ponerem pro deciſione; tamen ex ſupradictis iſta opinio bene poteſt ſuſtineri. Iſte autem caſus nunc non ponitur pro reſoluto. Iſta cauſa fuit iterum poſita 10. Octobris 1544. & fuit reſoluta, prout infra deciſio. 150. hoc lib. 2.

SVMMARIVM.

Citatio ad primam diem & ſequentes, non valet.

1 *Citatio nimis vaga, eſt nulla, & quare.*

DECISIO CXLVIII.

Coram D. Aquenſi, in vna Hiſpalenſi decimarum de la Luz, die 6. Octobris 1544. fuit reſolutum quod citatio ad primam diem & ſequentes, ſi in prima non eſſet pronunciatum, ſed poſtea per decẽ dies
1 vel viginti poſt, eſſet nulla, tanquam † vaga, & ſpeciem ſeruitutis inducens. per ea quæ dicit Bald. conſ. 268. & Phil. Franc. in cap. cum parati. colum. 4. verſ. ſecundo quæritur. & ibi Præpoſit. colum. 4. verſ. verum cum ſcriptum ſit. &c. de appellat.

SVMMMARIVM.

Gratia conceſſa ad beneficia ſpectantia ad collationem Matthæi Cardinalis, vacatura de eius conſenſu, quomodo intellecta.

1 *Gratia ad collationem vnius, an extendatur ad collationem alterius.*
2 *Diſpoſitina quando ex clauſulis declaretur.*
3 *Affecta an ſint beneficia, propter clauſulas in gratiis poſitas.*
4 *Gratia, quando aicatur perſonalis, & numero 5.*
6 *Vacationis tempus quando attendatur in gratiis expectatiuis.*
7 *Verba in parte exequutiua, licet declarent, non ampliant.*

DECISIO CXLIX.

IN vna Carthaginienſi portionis, coram D. Mohedano, in qua fuerat conceſſum, ſeu conceſſa reſerua cuidam Hieronymo, familiari Papæ, ad beneficia pertinentia ad collationem Matthæi Epiſcopi Carthaginienſis, ratione Eccleſiæ Carthaginienſis, & indulti ſibi conceſſi duntaxat, & de eius cõſenſu ratione Eccleſiæ Carthaginienſis, & indulti duntaxat ſpectantia, vacantia ad præſens, & in poſterum vacatura, acceden-

te ad hoc ipſius Matthæi conſenſu. fuit per maiorem partem reſolutum, quod cum con ſenſus ideo fuerit requiſitus per Papam, vt non grauaret Matthæum Epiſcopum niſi de eius conſenſu, quod licet Matthæus Cardinalis conſenſiſſet antequã beneficium vacaret, quod ſi poſtea beneficium vacaret, poſt obitum Cardinalis, ꝙ reſerua illud non caperet, quia conſenſus Epiſcopi requirebatur tempore vacationis, cum illo tempore grauaretur. Cum ergo illo tempore Matthæus iam deſiiſſet eſſe, ergo ſucceſſor eius non fuit grauatus, quia Papa non intendebat gratiam ſine conſenſu concedere.
1 & ideo gratia † ad collationem vnius, non extendebatur ad collationem alterius. cap. cum in illis. §. fin. de præb. in 6. Non obſtat, quod in clauſulis diceretur, ſeu ſi Epiſcopo pro tempore exiſtenti ſit indultum.
2 &c. ex quibus videbatur diſpoſitiua † declarari, vt per Bald. in l.eam quam. C. de fideicõm. & ideo videbatur quod non ſolũ Matthæum, ſed etiam ſucceſſorem grauare voluit, quia dicebatur, quod referebatur etiam ad Matthæum, videlicet quod ſi Epiſcopo pro tempore exiſtenti eſſet indultũ quod non teneretur ad receptionem, quod non obſtante tali indulto, Matthæus teneretur. Non obſtat, quod dicit Cardinalis in Clem.penult. in prima oppoſit. & 6.quæſt.
3 de præben. quod hodie, propter † clauſulas in gratijs poſitas, beneficia ſunt affecta, ita vt Ordinarius non poſſet diſponere. Quia dicebatur quod procedebat in gratijs ſimplicibus & perfectis. ſed iſta erat accedente conſenſu, qui non interuenerat.

Iſta cauſa iterũ fuit poſita 10. Octob. 1544 Et per omnes fuit reſolutum id, ꝙ ſupra per maiorem partem concluſum fuerat, videlicet quod gratia expiraſſet per obitum Matthæi Cardinalis Epiſcopi Carthaginienſis.
4 quia † gratia fuit reputata perſonalis. cum quia in ea dicebatur, ad collationem Matthæi Cardinalis Epiſcopi Carthaginienſis. &c. ſpectantia. Voluit ergo Papa perſonam
5 Matthæi † non autem dignitatem grauare, ad not. in cap.quoniam Abbas. de offic.delegat. Item, quia loquebatur de beneficijs
6 vacaturis, & ſic tempus vacationis † erit attendendum. ad Rot. deciſ. 857. * in antiquis. ergo illo tempore debebat conſenſus Matthæi interuenire, & aliæ rationes fuerunt conſideratæ de quibus in informatione, coram Mohedano. Et non obſtat ꝙ diceretur in clauſulis exequutiuis, inhibendo Matthæo, & pro tempore Epiſcopo Carthaginienſi, & ſic videbatur quod per prædicta verba, Papa voluiſſet dignitatem, non autem perſonam grauare. quia reſpondebatur, quod talis clauſula alia verba habebat. videlicet inhibendo Mattheo, & pro tempore Epiſcopo Carthaginienſi, ne de beneficijs huiuſmodi. & ſic ſtet reſtrictiue. ad beneficia de quibus in diſpoſitiua erat diſpoſitũ. Item, dicebatur ſic, vt præfertur cum vacauerint. & ſic ſemper ſtat reſtrictiue. Vnde
7 licet verba † in parte exequutiua poſita, declarent, tamen non ampliant. Fuit etiam longo ſermone reſponſum ad multa fundamenta, pro vt in informationibus iuris.

* Alias 10. de conceſſ præb.

SVMMARIVM.

An fatalia currant à tempore interpoſitæ appellationis in partibus, vel die quo veriſimiliter in Curia dati potuit iudex.

1 *Excommunicationis exceptio oppoſita, infra quod tempus probari debeat.*
2 *Fatalium prorogatio, ad quod tempus detur in Curia, & num. 3.*
3 *Fatalia quando non currant impedito.*

DECISIO CL.

Cauſa Hiſpalenſis decimarum, videlicet à quo tẽpore fatalia * currerent, an à die appellationis interpoſitæ in partibus, an vero à die quo veriſimiliter cauſam cõmittere potuit, fuit iterum poſita, die 10. Octob. 1544. & fuit habita pro reſoluta. quia pro vna parte, videlicet quod deberet fieri ſuppletio à die interpoſitæ appellationis & dati iudicis, fuerunt quatuor. & ego concurrebã cum eis. Quia dicebatur, quod in primis habebatur auctoritas Lanfranc. prout dixi ſupra. Item, per nor. per Bart. in l. ſi in diem. ff. de condict. & demonſtr. & vltra Bart. tex. in c. 1. de exception. in 6.
1 vbi exceptio † excommunicationis, debet infra octo dies, à die oppoſitionis, probari, & ſuppletur ibi, & admiſſionis. Non obſtat, quod dicebatur, quod Lanfranc. non loquetur quando eramus in biennio, prout eramus in caſu noſtro, ſed loquitur quando ſumus in anno. Quia reſpondebatur, quod cũ
2 in Curia daretur indiſtincte bienniũ † etiã ſine cauſa, dummodo infra annum aliquid feciſſet. vt per Caſſad. deciſ. 6. de appell. col. fin. certe nõ poteramus dicere bienniũ fore elapſum, niſi ſciremus quando annus inciperet currere. Item non obſtat, quod impedi-
3 mentum † in primo anno bene eſt cauſa vt detur ſecundus annus. vt per DD. in c. ex ratione. de appellat. non autem dicunt, ꝙ non currat annus, etiam ꝙ non poſſit adiri iudex. quia dicebatur quod argumentum non procedit in Curia, vbi indiſtincte datur biennium. Item, non obſtat quod dicit Ancharan. in Clem. ſicut. de appell. col. 2. vbi dicit quod ſi impeditus in prima parte anni, non fecit diligentiam in ſecunda parte anni de expediendo cauſam, quod non datur ſecun-

dus

* Vide ſup. deciſ. 147. lib. 1. facit quod dicit Fel. in c. perſonas. col. 6. nal. circa fin. verſ. terminus ad proſequen. &c. de appell.

dus annos, & propterea infert de impedito circa acceſſum ad Curiam, vt ibi per eum. quia ſimili modo reſpondetur, quod in Curia, illud dictum non habet locum, & maxime quod in reliqua parte anni, fuerit facta diligentia, & cauſa non potuerat expediri, niſi per remiſſoriam quæ decreta fuerat. Non obſtat, quod Lanfranc. in tractat. de arbit. in 4. colum. loqueretur in eo qui erat impeditus facto iudicis, quod impedimentum maius eſt, quam aliud impedi-
4 mentum. & in tali impedito † bene fatalia non currunt, vt dicunt DD. in c. ex ratione. hic autem non erat tale impedimentum. quia dicebatur quod Lanfranc. in d. tract. de arbitr. loquebatur exemplificatiue. & in repetitione cap. quoniam contra. in tractatu de interloquutorijs, indiſtincte loquebatur, licet poſtea ibi inferret ad ſtatutum. Non obſtat text. in l. 1. circa princ. de tempor. appellat. dum loquitur de appellantibus ex Aegypto, & alijs locis ad Imperium vbi præfigitur certum tempus. quia fuit reſponſum, quod illud tempus dabatur ad inchoandum, & introducendum appellationem, tum etiam ad finiendum, prout Clem. ſicut. Item quod poſſet fieri ſubauditio de qua ſupra. Pro deciſione facit regula quam ponit Bart. in l. genero. ff. de his qui notant. infam. col. 2. in fin.

SVMMARIVM.

Res inter alios acta quando noceat tertio.

1 *Sententia inter alios lata, an, & quando noceat tertio, & num. 2.*

DECISIO CLI.

Egit Io. Bernardinus poſſeſſorio recuperandæ, ad totum Caſtrũ Scurculę ſciẽte Honorato condomino. Io. Bernardinus obtinuit ſententiam reſtitutoriam ad dictũ Caſtrum, & fuit reſtitutus ad poſſeſſionem Caſtri. Honoratus poſtea, agebat ad partem Caſtri, tamquam condominus, etiam iudicio reſtitutorio contra Io. Bernardinũ poſſidentem integraliter Caſtrum. Opponebatur per Io. quod Honorato ſcienti obſtabat ſententia in fauorem eius lata. Et ideo 10. Octobris 1544. fuit dubitatum in vna Anagnina, coram D. Pighino, præſuppoſito quod Honoratus ſciuerit litem pendere inter fiſcum, & Io. Bernardinum ſuper poſſeſſione Caſtri Scurculę. An ſententia lata in fauorẽ dicti Io. Bernardini contra fiſcum, noceret Honorato. Et fuit concluſum quod, quo ad
1 actionẽ, † & exceptionem, non noceat talis ſententia, ſed tantum quo ad exequutionem faciendam, vt per Innoc. in c. quamuis in princ. de re iudic. facit quod dicit Aegid. deciſ. 712. ſecus ſi Honoratus fuiſſet poſſeſſor. quia * tunc in poſſeſſorio
2 nocuiſſet. † vt per Felin. in cap. cum ſuper. col. 4. verſ. ſententia contra ſubiectum. cum ſequenti col. de re iudic. Immo dicebant aliqui, quod potius talis ſententia debebat eſſe proficua Honorato. quia etiam ipſe veniebat ex eadem cauſa ſpolij ſicut Io. Bernardinus. nam ambo fuerant ſpoliati Caſtro. & ſic dicta ſententia erat coadiutiua, & non læſiua. quia erat vnus de ſpoliatis, prout dicimus in ſententia lata in fauorẽ cohęredis. ſecus contra. l. ſæpe. ff. de re iudic. quia non nocet. & in facto præſupponebatur, quod in iudicio agitato inter Io. Bernardinum, & Fiſcum, Honoratus non fuerat citatus.

* Tunc in poſſeſſorio nocuiſſet. Aduerte, quia 25. Iun. 1548. in vna Romana domorum, coram D. Nouato fuit concluſum, quod ſententia lata inter duos in poſſeſſorio, noceret tertio non poſſidenti, ſcienti cauſam agitari, quo ad hoc vt ipſe tertius debeat pati quod exequutio fiat in poſſeſſorio, contra illum, contra quem eſt lata poſſeſſorẽ. non autem quod dicta ſententia lata inter duos, noceat tertio poſſeſſori ſcienti cauſam agi, quo ad hoc vt contra tertium poſſeſſorem fieri debeat exequutio. quia hoc eſſet nimis iniquum & quod ita DD. debent intelligi, videlicet in dicto cap. cum ſuper. quamuis, & in lege ſæpe.

SVMMARIVM.

Expectantes an poſſint acceptare in menſe Ordinarij ſede vacante.

1 *Argumentum à veriſimili mente concedentis, quod ſi ita interrogatus fuiſſet, ita ſeciſſet, an valeat in Papa concedente.*
2 *Fructus beneficij futuro ſucceſſori conſeruari debet, & num. 7.*
Collatio beneficij futuro ſucceſſori, an conſeruetur, & num. 7.
3 *Vacatio diutina beneficij non danda.*
4 *Alternatiua an perſonalis, & an afficiat beneficium ita quod alius non poſſit de eo diſponere. & num. 5.*

DECSIO CLII.

In vna Carthaginiẽſi parochialis de Sax, coram D. Mohedano, * fuit dubitatum, die 15. Octobris 1544. An expectantes poſſent acceptare in menſe Ordinarij ſede vacante, ſtante regula. Et fuit dictum per quinque ex Dominis, duobus contradicentibus, quod poſſent acceptare. quia licet Pauinus in tract. ne ſede vacante. in prima parte. in 8. quæſt. dicat quod non poſſint acceptare, tamen quod illud incidenter dicebat. Et ideo idem Pauinus in d. tract. in d. prima parte. in 10. quæſt. colum. 6. vbi plenius articulum examinat, tenuit, quod expectantes poſſint acceptare in menſe Ordinario ſede vacante, eo quia regula dabat priuilegium perſonale, & cum perſona extinguebatur. intelligendo Pauinum ſane, prout dicebant

* Et ad iſtam deciſionem aliquid dixi in 1. parte annotationum mearum deciſ. 196.

illi quiuque, quod licet priuilegium dare-
tur Ordinario,& ſic videretur eſſe reale, ta
meu dicebatur perſonale.quia defuncto Or
diuario expirabat priuilegium regulæ,cum
verba regulæ ad Prælatos referantur. Item,
quia regula dicit, quod Prælati libere diſpo
nere poſſint. vnde cum verba regulæ non
poſſint adaptari defunctis Prçlatis,ergo nec
eius diſpoſitio. Et quia regula ideo ſuſpen-
debat effectum expectatiuæ pro quatuor mē
ſibus, quæ de ſui uatura omnes meuſes com
prehendebat, quia Papa volebat ſe reddere
gratioſum aduerſus Prælatos. vnde cū præ-
lati nō eſſent,ceſſabat illa gratioſitas. Item,
quia uulla tuuc fiebat eis iniuria. nimitum
ſi expectatiua remanebat inſuſpenſa, & ſic
expectantes iu omuibus menſibus accepta-
re poterant. Item,quia ſi Papa fuiſſet inter-
1 rogatus † veriſimiliter ita reſpoudiſſet,cum
nemini tunc fiat iniuria.iuxta gloſ. in l. tale
pactum. §.final.ff.de pact.quæ habet locum
in omni materia, & diſpoſitione. Non ob-
ſtat,quod collatio beneficiorum ſit fructus,
2 & ideo futuro † ſucceſſori debet reſeruari
vt per gloſ. in cap. cum olim.de maiorit. &
obedien. quia dicebatur quod erat verum,
niſi Papa, qui cum Ordinario concurrit, de
illis fructibus iam diſpoſuiſſet. nam conce-
dendo expectatiuam, dat illam ad omnes
menſes, tamen effectum eius ſuſpendit pro
quatuor in fauorem Ordiuarij.moriente eo
remauet expectatiua iu omnibus menſibus
poſtquam reperitur, quod Papa iam diſpo-
ſuit. Et hoc ita erat dicendum, ue daretur
3 diutiua † beneficiorum vacatio. Non obſtat
decretum in regula appoſitum, quia eſt ac-
ceſſorium, & ſequitur naturam regulæ.
Non obſtat decretum alternatiuæ. nam
4 alternatiua † eſt perſonalis, & tamen afficit
adeo beneficiū, quod alius non poteſt de eo
diſponere. Quia reſpondebatur quod iu al-
ternatiua ideo erat, quia durabat alterna-
tiua. & ea durante,decretum durabat.ſecus
erat in caſu iſto. Eadem cauſa fuit propo-
ſita,die 17. Octobris 1544. & Ponens,exhi-
buit quaſdam informationes ſuper eodem
puncto, & à tergo illarum erat annotatum
manu bon. mem. Nicolai Aragonia, quod
eo ponente,per omnes Dominos fuerat de-
terminatum contrariū, videlicet, quod ex-
5 pectantes, non poteraut † acceptare in di-
ctis quatuor menſibus. Et viſa dicta deter-
miuatione; tres ex quiuque, mutaruut vo-
tum ſuum, ita vt pro uegatiua, videlicet
quod nou poſſent acceptare, fuerunt quin-
que, & pro affirmatiua remanſeruut tan-
tum duo. Et iſtį quinque dicebant,quod il-
la deciſio alias facta,mouebatur bono fun-
6 damento.quia regula † videbatur realis, &
non perſonalis, ex quo loquebatur de præ-
latis ergo conſiderat ibi potius dignitatem
quam perſonam. Vnde cum Ordinarius
uumquam moriatur, ſequitur quod in illis
quatuor meuſibus,expectantes acceptare
non poterant. argumento uotatorum in
cap.quoniam Abbas.de offic. delegat. Item
pōderabant rubricā regulæ,dum in ea dici-
tur,de meuſibus Ordinariorum. & ſic po-
tius Ordiuarium quam perſouam regula cō
ſiderat. Item, quia cum collatio benefi-
ciorum ſit fructus, debebat futuro ſucceſſo-
7 ri † reſeruari. iuxta gloſ. in dicto cap. cum
olim, qui uun reſeruarentur ſi expectatiua
tales menſes comprehenderet. Item dice-
bat vuus ex Dominis, quod attenta prima
opinione, ſequebatur vnum incouueuiens,
quod ſi in principio menſis non adeſſet Or-
dinarius, quod illo tempore expectans poſ-
ſet acceptare. Pone quod infra tres dies
crearetur Ordinarius,iam illo tempore uon
poſſet acceptare. & ſic, vnum & idem be-
neficium, potuiſſet & nou potuiſſet acce-
ptari. quod videbatur iuconueniens.

Fuit iterū 20. Octob. 1544. propoſita cau
ſa,& facta reſolutio pro iſta parte ſecunda.
quod expectantes non potuiſſent acceptare
8 & quod regula eſſet realis, † & quod po-
tius dignitati quam perſonæ eſſet facta con
ceſſio. per not. in cap. quoniam abbas. de
offic. deleg. ex quo ſub nomine dignitatis,
& non ſub nomine proprio, dabatur Ordi-
narijs libera collatio.

SVMMARIVM.

Lex,non eo minus. C. de Procuratoribus,
quod ſententia lata in fauorem mi-
noris tenet,procedit etiam ſi non
interuenit conſenſus
minoris.

1 *Pater pro bonis aduentitÿs filÿ, an agat ſi-
ne conſenſu illius.*
2 *Sententia lata ad fauorem minoris, ſine
conſenſu illius in aduentitÿs, an va-
leat.*
3 *In ſententia lata ad fauorem minoris,con-
ſenſus an ſufficiat quod ſit tacitus.
Et an ſufficiat conſenſus, qui ex præſentia
colligitur. num. 4.*

DECISIO CLIII.

FVit dictum in vna Romana dotis, co-
ram D. Io.Paulo, quod licet text. in l.
non eo minus. C.deprocurat. videatur vel-
le,quod vt ſententia lata in fauorē minoris
valeat,requiritur quod interueniat conſen-
ſus minoris,licet ille conſenſus eſſet uullus,
tamen ꝙ idem eſt quando nullus adeſt con-
ſēſus minoris,prout erat in caſu illo.iu quo
1 pater,pro bonis † aduētitijs egerat ſine cō-
ſenſu

ſenſu filij. prout requirit tex. in l. fin. §. vbi
autem. C. de bon. quæ liber. Et quia reporta
uerat ſententiam in fauorem minoris, di-
cebatur quod valebat, dato quod non con-
2 ſtaret de conſenſu aliquo † minoris. per ea
quæ dicit Iaſ. in d. l. nõ eo minus. col. 2. verſi
ſecundo extende. & per rationem genera-
lem illius text. * Secundo fuit dictum, quod
licet DD. in d. §. vbi autem diſcrepent, an
3 ſufficiat † in caſu illius text. conſenſus taci-
tus. quia Cornens dicit ibi ex mente Ful-
goſij, quod omnes DD. tenent contra Bar-
tolum, qui vult ſufficere tacitum. quem
ſequuntur Ang. & Paul. de Caſtr. Tamen
placuit maiori parti concordia, quam po-
nit ibi Angel. quod ſufficit tacitus conſenſus
filij, quando non habebat iuſtam cauſam
contradicendi. quia dicebant Domini, quod
in hoc, Angelus non habebat contradicen-
4 tem. & ſecundum Albericũ ibi, tacitus † cõ-
ſenſus qui ex præſentia colligitur, ſuffi-
cit. Sed quo ad hoc vltimum, ego dixi, quod
obſtabat id quod dicunt Io. Andr. Gem. &
Philipp. Franc. in c. fin. §. fin. in 2. col. de iu-
dicijs. in 6. dum volunt, quod requiritur
conſenſus patris tacitus, quando filius agit.
dum tamen taciturnitas inſurgat ex actu
poſitiuo.

* Conſenſus qui requiritur in §. vbi autē l. fin. C. de bon. quę liber. an ſufficiat, ꝙ ſit tacitus.

S V M M A R I V M.

Nobilitas de maiori genere, quæ da-
tur militi per Papam, eſt ex
priuilegio.

1 *Miles S. Petri, quomodo dicatur familia-*
ris Papæ.
Milites S. Petri in aſſequutione beneficio-
rũ, an poſſint vti regulis editis, & edẽdis.
2 *Familiaris Papæ, cum reputatione docto-*
ratus, an præferatur familiari ſolum.

DECISIO CLIV.

Die 17. Octobris 1544. fuit coram me
reſolutum, quod nobilitas de maiori
genere, quæ datur militi per Papam, ſit ex
priuilegio. & ideo expectans non poterat
vti illo priuilegio ante publicationem Bul-
læ deſcriptorum. In vna Calciatenſi dimidię
portionis, pro Ioanne de Vergara, contra
Didacũ Marin, & in iſta. ideo Hieronymus
de Enciſſo, ex cuius iure, tamquam ceſſiona-
rius venit Ioannes, eſt præferendus, quia eſt
familiaris vere. & ideo per regulam prærro-
gatiuarum. in 4. par. in verſ. necnon alii fa-
miliares. &c. tanquam familiaris, qui ve-
nit poſt aſſumptionem, eſt præferendus Di-
daco. quia licet Didacus, vt miles, ſit etiam
1 familiaris Papę; tamen miles S. Petri † eſt
familiaris per priuilegium. Sed huic funda-
mento obſtat regula producta fol. 1119. vbi
Papa facit milites verbo, & nõ per priuile-
gium familiares, itaut in aſſequutione be-
neficiorũ, poſſint vti regulis editis, & eden-
dis. Itaq. Didacus poterit etiam eadem re-
gula prærogatiuarum vti, & dicere, ita ego
ſum familiaris, ſicut & tu. Et ideo eſt ſeruã-
dum ius commune. vt dicit regula. in d. 4.
part. Et cum Didacus, vltra familiaritatem
2 † habeat reputationem doctoratus, debet
præferri. Item eſt videndũ, an Hieronymus
Enciſſo, probauerit quod illo tempore, quo
regula de qua ſupra, videlicet 22. Decemb.
1544. ab incarnatione, ipſe etiã eſſet fami-
liaris Papæ. quia qui erit antiquior familia-
ris, erit præferendus. & ſi Hieronymus eſt
antiquior, tunc erit videndum, ex quo Di-
dacus eſt familiaris, & reputatur doctor. &
Hieronymus eſt familiaris, & antiquior,
quis eorum præferatur.

S V M M A R I V M.

Deciſ. Aegidij 156. quomodo
intellecta.

1 *Lis an dicatur finita mortuo auctore, &*
num. 3.
2 *Subrogatus venit ad cauſam in eiſdem ſta-*
tu, & terminis.
3 *Appellatio tollit præſumptionem ſententiæ*
latæ. ſed an ceſſet deſerta appellatione.

DECISIO CLV.

Vigeſima Octob. 1544. in vna Legionẽſi,
coram D. Fabio fuit dictũ, quod de-
1 ciſ. Aegidij 156. quod mortuo actore, lis † di
citur finita, niſi reus velit proſequi, quod
illa deciſio intelligebatur quãdo eramus in
prima inſtantia. quia dato quod reus nollet
cauſam proſequi, nullum periculum poterat
imminere reo. quia dato quod ſubrogatus
2 † veniret ad cauſam, vel veniret in eiſdem
ſtatu, & terminis, prout dicit c. 2. Vt lit. pen
den. in 6. vel de nouo cauſam inchoaret, &
ſic nullum periculum poterat reus pati. ſed
quando reus reportaſſet vnam ſententiam
contra, ſi in ſecunda inſtantia actor more-
3 retur, tunc lis non poterat dici finita † pro-
pter præſumptionem orientem ex ſenten-
tia contra reum. quæ præſumptio licet per
appellationem eſſet ſuſpenſa, tamen illa ſu-
ſpenſio tollebatur deſerta appellatione. &
ſi interim ſubrogatus in iure, & ad litem,
poterat pretendere ſententiam tranſiſſe in
rem iudicatam, ſi infra biennium reus cau-
ſam non fuerit proſequutus, quia imputan-
dum eſt ei, qui ſententiam contra reporta-
uit, quare vocatis intereſſe putantibus, cau-
ſam reuocari non fecerit.

SVMMARIVM.

Statutum Anconitanum ſub rubrica de ſucceſſionibus ab inteſtato quomodo intellectum.

1 *Soror licet non ſit de conſeruantibus agnationem; tamen agnata eſt.*
2 *Statutum debet interpretari vt minus lædat ius commune, quam fieri poſſit, quomodo intelligatur.*
3 *Statutum vocans fratres, & excludens ſorores, an dicatur etiam vocare filios fratrum.*

DECISIO CLVI.

IN vna Anconitana bonorum, in qua tra
ctabatur de ſucceſſione fratris defuncti,
& extabat ſoror ex latere patris coniuncta.
& ex alia ſorore vtrinque coniuncta, ſcili-
cet ex latere patris & matris prædefunctæ
extabat filius. Dubitaui ego, die 20. Octo-
bris 1544. An ſoror ex latere patris tantum
præferretur in ſucceſſione fratris defuncti,
filio alterius ſororis defunctæ vtrinque con
iunctæ, attẽta forma ſtatuti Anconitani ſub
rubr. de ſucceſſionibus ab inteſtato. Et fuit
reſolutũ, quod ſoror præferretur. Tum quia
ſtatutum dicit, prædictis autem fratribus,
vel filijs fratrum non exiſtentibus, tunc ſuc-
cedere poſſint, & ſuccedant ſorores prædi-
ctæ. & in ſuperiori parte fecit mentionem
de ſororibus vtrinque coniunctis. & ex la-
tere patris tantum ſubiungit ſtatutum ex-
cluſis omnibus alijs à dictis bonis, & hære-
ditate. Et ſic qui totum dicit, nihil exclu-
dit. excluſi ergo erunt filij ſororis vtrinque
coniunctæ. Tum quia immediate à tali ex-
cluſione excipit matrem, dicendo præter ma
trem. iſta ergo exceptio includet omnes
alios in illa excluſione. Tum quia licet ſo-
1 ror non † ſit de conſeruantibus agnationẽ,
eſt tamen agnata, & ſtatutum conſiderat
agnationem. Patet, quia poſt iſtam ſoro-
rem ex latere patris coniunctam vocat ſo-
rorem vterinam. iſtud non poteſt dici quod
ſit niſi fauore agnationis, & cum filius ſo-
roris quantumcumque vtrinque coniunctæ,
non ſit de agnatione, nimirum ſi ſtatutum
voluit eum excludere. Non obſtat, quod
2 debemus interpretari † ſtatutum, vt minus
lædat ius commune quam fieri poſſit. l. ij
vbi Salic. C. de noxal. & ideo cum filius in-
grediatur locum matris, videbatur quod nõ
eſſet excluſus. quia fuit reſpõſum quod erat
diuerſitatis ratio, propter agnationem quæ
non erat in ipſo filio. Item, quia apparebat
quod ſtatuentes receſſerunt à diſpoſitione
iuris cõmunis, præferendo prius fratres ſo-
roribus. Item, pariter vocãdo ſorores vtrin
que coniunctas, & ex latere patris tantum
contra auth. ceſſante, cum ſequen. C. de
legit. hæred. Et ideo non obſtat, conſ. Decij
3 484. vbi voluit quod † ſtatutum vocans fra
tres, & excludens ſorores, intelligitur etiam
vocare filios fratrum, ex quo ſunt in locum
filiorum. Quia fuit reſponſum quod ibi in
vtriſque militat ratio agnationis. Item,
quia ibi in alia parte ſtatuti fuit facta men-
tio de filijs fratrum, prout dicit Dec. Fuit
iterum propoſita 24. Octobris 1544. & do-
mini fuerunt in eiſdem.

SVMMARIVM.

Minor quatuordecim annorum, an poſſit ſine curatore beneficium reſignare, & an poſſit procuratorem ad reſignandum ſine curatore conſtituere.

1 *Minor ſi poteſt facere actum per ſe, an poſſit procuratorem conſtituere.*
2 *Solennitas requiſita in actu celebrando à minore, vel muliere, requiritur in conſtitutione procuratoris ad illum actum.*

DECISIO CLVII.

IN vna Segobienſi integræ portionis, co-
ram D. Proſpero, die 20. Octob. 1544.
fuit dubitatum, An minor quatuordecim
annorum poſſit conſtituere procuratorem
ad reſignandum beneficium, quod poteſt
obtinere, ſine conſenſu curatoris ex cauſa
permutationis. Et pro parte affirmatiua di-
cebatur quod ſic. quia minor 14. ann. po-
teſt reſignare in manibus ſuperioris ſine cu-
ratore, vt per Milis in verbo minor 14. ann.
maior tamen infante. &c. Si ergo minor po
1 teſt † actum facere per ſe, ergo poterit pro-
curatorem cõſtituere, vt dicit Nicol. Boer.
in prima parte deciſ. ſuarum deciſ. 92. iudi-
cium agitatum in fine deciſ. argumento eo-
rum quæ dicit Bart. in l. Diuus Seuerus. §.
curatores. ff. qui pet. tutor. Sed iſtud in
contrarium retorquebatur. quia verum eſt
quod minor poteſt, coram ſuperiori, & cau-
ſa cognita. Vnde ſi minor poteſt cum iſta
ſolennitate, ergo cum eadem ſolennitate
procuratorem ad reſignandum conſtituere
debebat. quia minor vel mulier qui non
2 poſſunt actum ſine certa ſolennitate † face
re, non poterunt abſque illa ſolennitate
procuratorem conſtituere. Oportebat er-
go vt minor conſtituiſſet procuratorem co-
ram ſuperiori, & cauſa cognita. Non obſta-
bat, quod in ſupplicatione eſſet expreſſum,
quod eſſet minor, & ideo quod Papa certã
notitiam de minori ætate habuiſſet. Quia
reſpondebatur, quod Papa non habebat cer-
tam

tam notitiam, an minor per ſe vel procuratorem reſignationem faceret, & cũ reſignatio per procuratorem fieret, præſupponebat quod mandatum per minorem factum, eſſet cum ſolennitate legitima factum, videlicet cum conſenſu ſuperioris, & cauſa cognita. Non obſtat quod permutatio eſſet minori vtilis, qui dimittebat beneficium, cuius fructus erant patri ſuo reſeruati, & ſuper quo erat reſeruatus regreſſus; & capiebat beneficium valoris 40. cuius fructus nulli erant reſeruati. quia dicebatur, quod iſtud requirebat altiorem indaginem. cum forſan minori, magis expediuiſſet expectare mortem reſeruatarij cum beneficium eſſet valoris 300. quam recipere de præſenti beneficium 40. Item, illud beneficium valoris 40. erat curatum, & aliud erat ſimplex. ergo minori non erat vtilius. Et ita eadem die fuit pro iſta parte reſolutum, quod minor 14. ſine dicta ſolennitate, non potuerat procuratorem ad reſignandum conſtituere.

S V M M A R I V M.

Indultum Cardinalis Burgenſis, facit quod prouiſio Apoſtolica non valuerit de beneficio patrimoniali impetrata.

1 *Beneficia patrimonialia quotuplicia ſint.*

2 *Beneficia patrimonialia, an dicantur pertinere ad liberam collationem Epiſcopi.*
Indultum Cardinali conceſſum, an comprehendat tantum beneficia libera collationis, vel etiam illa, quæ debentur certo generi perſonarum.

3 *Indultum an ſolum inuentum ad præſeruandam collationem Ordinarij: & an augeat, vel præſeruet ſolum.*

4 *Regula modificatoria indultorum Cardinalium, quomodo intellecta.*

DECISIO CLVIII.

FVir dubitatum in vna Burgenſi, beneficij de Quintanarida, coram D.Pighino, An indultum Cardinalis de Burgos obſtaret prouiſioni Apoſtolicæ In beneficio patrimoniali, de quo agebatur. Et fuit reſolutum quod ſic: quia dupliciter conſiderantur
1 iſta † beneficia patrimonialia, quia aliqua pertinent ad præſentationem, electionem, ſeu nominationem patronorum, & ſola inſtitutio pertinebat ad Ordinarium, & illud non erat huiuſmodi. aliqua vero pertinent ad liberam collationem Ordinarij, ſed debent filijs patrimonialibus conferri. & iſta ex quo ad collationem Ordinarij pertinent, veniunt ſub indulto, cum verba indulti verificentur in ipſis, cum comprehendat omnia, & ſingula beneficia, ad collationẽ. &c.
Et licet iſta beneficia patrimonialia debeãt certo generi perſonarum conferri, fuit dictum, quod non eramus in terminis gloſ. in c. cum in Eccleſia de præben. in 6. vt iſta
2 non dicerentur † pertinere ad liberam collationem Epiſcopi, & ideo non venirent ſub indulto, quaſi indultum comprehendat tantum illa quæ ſunt liberæ collationis, non autem illa quæ non libere, ſed neceſſitatiue certo generi perſonarum conferre teneba-
3 tur. Quia reſpondebatur, quod † indultum eſt inuentum ad præſeruandum collationẽ ordinarij. & ideo, quia non auget iuriſdictionem, ſed eam vt eſt præſeruat, fuit dictũ quod tale beneficium comprehendit, cũ hoc, quod etiam certo generi conferat, ita quod nil aliud facit, niſi iuriſdictionem præſeruare Ordinarij. Et ex quo indultum erat in fauorem ordinariæ iuriſdictionis, late concedentem interpretandum erat. quod ſecus eſt, quando venit ad derogandum iuriſdictioni Ordinarij, vt in expectatiuis, & reſeruationibus, in quibus reſeruantur beneficia ad collationem Epiſcopi, quia tunc cadit talis dubitatio, an comprehendat beneficia certo generi perſonarum debita. Non obſtat deciſ. 3. Caſſador. de priuileg. quia illa loquitur in beneficio patrimoniali præſentatiuo, ſeu electiuo quia tunc intelligitur ſine præiudicio illorum, quod ſecus eſt in caſu noſtro, vt dixi in principio.
Fuit iterũ propoſita 24. Octob. 1544. Et erat tunc etiam producta regula moderatiua
4 indultorum † Cardinaliũ, quæ vult quod indultum Cardinalis, non comprehendat beneficia ad collationem inferiorum collatorum, & quæ ſpectant ad eorum inſtitutionem, & ad præſentationem aliorum. Et nihilominus fuit idem concluſum. quod ſupra quia beneficium patrimoniale de quo agebatur, non erat ad collationem inferioris, nec ad præſentationem alicuius.

S V M M A R I V M.

Simplicitas non excuſauit à ſimonia.

DECISIO CLIX.

IN vna Toletana de Alpedrette, in qua erat probata certa pactio ſimoniaca ſuper quodam beneficio, fuit dubitatum 24. Octobris 1544. per D.Proſperum, An ſimplicitas excuſaret, iuxta terminos. cap. cum vniuerſorum de rerum permutat. Et reſolutum fuit quod non. tum quia in cap. cum vniuerſorum, illa excuſatio fuit ex gratia, vt ibi dicit gloſ. & DD. ſuper ea. quæ gratia, ad Principem, & non ad Auditores pertinet. tum quia ratio text. eſt, vt decepcis

pcis

ptis ſuccurratur, & ne alius ex dolo reportet commodum, quod non erat in caſu noſtro, tamen quia ille reuertebatur ad ius ſuum quod non erat hic, in quo volebat beneficium retinere.

SVMMARIVM.

Regula reſeruatoria Clementis octo menſium comprehendit beneficia, quæ ex forma ſtatuti Placentini debentur certo generi perſonarum.

1 *Derogatio ſtatutorum, an ſit neceſſaria quando Papa procedit per viam legis generalis.*
2 *Gratia de vacaturo, an comprehendat præbendam alteri ex conſuetudine, vel ſtatuto debitum.*
3 *Beneficium permutandum, an poſſit aliquo caſu pertinere alteri quam compermutanti.*
4 *Permutatio, an impediatur per viam legis generalis.*

DECISIO CLX.

FVit dubitatum, coram D. Peregrino 24. Octobris 1544. in vna Placentina portionis pro Ferdinando Corneio, contra Didacum Ferdinandi, An regula reſeruatoria Clementis octo menſium, caperet portionẽ Eccleſiæ Placentinæ, quæ ex forma ſtatuti debetur certo generi perſonarum, puta ſeruitoribus chori benemeritis. Et poſt tres informationes, fuit reſolutum quod ſic. quia reſeruat beneficia qualitercumque qualificata, & ad collationem quorumcumque collatorum. &c. Non obſtat quod regula non deroget ſtatuto. quia fuit dictum, quod da-
1 to quod non derogaret, tamen † quia Papa procedit per viam legis generalis, non eſt neceſſaria derogatio ſtatutorum. ad not. per Felin. in c. nonnulli. de reſcript. Non obſtat gloſ. in cap. cum in Eccleſia ſua. in gloſ. magna. de præben. in 6. dum vult quod gra-
2 tia † de vacaturo non comprehendit præbendam alteri, ex conſuetudine vel ſtatuto debitam, ita quod illa verba, ad collationẽ quorumcumque collatorum, videbantur intelligenda de collatione libera, non autem iſta arctata ad certos homines, quia fuit rẽſponſum quod illa gloſ. loquitur in gratia de vacaturo, quæ eſt ambitioſa, & odioſa. ad cap. ne captandæ. cum aliis. & iam conſtabat in d. gratia, quod Papa certæ perſonæ gratiam faciebat, & ideo non eſt veriſimile quod præiudicare voluerit ſtatuto certis perſonis beneficium tribuenti. hic autem agebatur de reſeruatione inducta per regulam, quæ videbatur fauorabilis. ad not. per Federicum in tract. permut. q. 1. Card. conſil. 16. in fin. Calder. conſil. 5. de conſuet. Domin. & Peruſ. in c. fin. §. in præbendis de conſuet. in 6. Iſtud idem probatur per Peruſinum. col. 2. ſuper gloſ. in verbo auctori-
3 tate. de rer. permut. lib. 6. vbi licet † beneficium permutandũ nulli alteri debeatur quã compermutantibus, & propterea propter reſeruationes ſpeciales, ſeu gratias expectatiuas, tales permutationes impediri nõ poſſint; tamen per reſeruationẽ motu proprio factam, aut factam per viam legis genera-
4 lis, † impeditur ipſa permutatio non obſtante affectione prædicta ſecũdum Lap. & alios allegat. ibi per Peruſ. Item, in caſu iſto, reſeruatio erat generalis, & non in fauorem certæ perſonæ facta. & ideo poterat Papa conferre qualificatis, iuxta formam ſtatuti.

SVMMARIVM.

Bulla Leonina facultatis teſtandi comprehendit etiam bona mobilia.

DECISIO CLXI.

FVit reſolutum in vna Romana ſocietatis 600. ducatorum, coram D. Aquenſi die 24. Octobris 1544. quod Bulla Leonina dans facultatem teſtandi etiam in ſpurios, comprehenderet etiam bona mobilia in Vrbe exiſtentia. quia verba bullæ, iſtam interpretationem admittebant, dum poſtea quã, verbum fecit de bonis ſtabilibus, loquitur per verba generalia, & bonis aliis quibuslibet.

SVMMARIVM.

Sequeſtrum, etiam quod poſſeſſor non eſſet ſoluendo, non fuit conceſſum.

1 *Sequeſtrum iuxta Clem. vnicam, an detur quando non eſt prima ſententia.*
2 *Et an detur in prima inſtantia ex æquitate, ne iudicium reddatur eluſorium.*
3 *Sequeſtrum an detur ex conuerſione fructuum in proprios vſus.*

DECISIO CLXII.

IN vna Tarantaſienſi Monaſterii, fuerat primo lata abſolutoria in fauorem Petri de Bello forti, & poſtea, ex nouiter deductis, fuerat illa reuocata, & pronunciatum in fauorem Cardinalis de Bononia, & Cardinalis in iſta ſecunda inſtantia, eo quia agebat contra monachum, petebat ſibi decerni ſequeſtrum. fuit dictum, quod iuxta formam Clem. ad compeſcendas, non poterat

dari

1 dari † quia non erat prima ſententia, per
ea quæ notat Cardinalis in d. Clem. vnica.
de ſequeſtr. poſſeſſ. Petebat iterum Cardina
lis, quod daretur ſibi ſequeſtrum, eo quia
agebat contra monachum, & ſic non exiſten
tem ſoluendo. Vnde ex iſto capite, etiam
2 in prima † inſtātia ex æquitate poterat da
ri, ne iudicium redderetur eluſorium. iuxta
dictum Io. And. in regula locupletari in
mercurialibus. Fuit dictum, quod illud di-
ctum non eſt ſimpliciter verum vt per Cur-
tium in tract. de ſequeſtr. col. 2. Et per ea
quæ dicit ibi Curtius in tertia concluſione
fuit dictum, quod licet iſte eſſet non ſoluen-
3 do, † ſi tamen non probabatur quod aliter
vteretur fructibus, conuertendo eos in pro-
prios vſus, quam feciſſet in prima inſtantia,
vel antequam moueretur lis, quod non de-
bebat dari ſequeſtrum; ita quod ex eo, quod
non eſſet ſoluendo. niſi probaretur alia cau
ſa, vel dilapidatio, vel alia conuerſio in pro
prios vſus, quam eſſet ſolitus facere, quod
non daretur ſequeſtrum, & faciunt not. per
Abb. in cap. 2. & final. de ſequeſtr. poſſeſſ.
& fruct. Fuit facta reſolutio, coram D. Pro-
ſpero 24. Octobris 1544.

SVMMARIVM.

Subſtitutio pupillaris, facta de extraneo in
teſtamento minus ſolenni, non
eſt valida.

DECISIO CLXIII.

Fuit reſolutum, coram D. Fabio, in vna Romana de Palonibus, quod ſubſtitutio pupillaris facta de extraneo, tempore peſtis cum quatuor teſtibus, non valeret, die 24. Octobris 1544. per ea quæ dicit Iaſ. in l. 2. colum. 5. verſic. circa ſextum requiſitum. ff. de vulg. & pupill. Corn. conſil. 95. colum. 3. num. 10. volum. 2. & 238. col. 4. volum. 4.

SVMMARIVM.

Citatio per edictum, requirit affixionem,
& lectionem. & ex quibus verbis
non fuit probata
lectio.

1 *Remiſſoria conceſſa, eſt expectanda, & ſententia non exequenda.*

DECISIO CLXIV.

Citatio per edictum requirit affixionem & lectionem, vt decis. 8. in titulo de dolo & contum. in nou. Caſſad. decis. 4. de dolo & contum. in vna Hiſpalenſi decimarum, coram me, dixerat notarius, in valuis Eccleſiæ Hiſpalenſis, dum diuina celebrabātur, affixi, & contra tales exequutus fui, & earum vigore citaui. Fuit dictum, quod per talia verba non probabatur lectio, quia licet diceret notarius, exequutus fui, & citaui. &c. intelligebatur per affixionem, & ſic non apparebat de lectione. tamen, quia erat ex poſt facto, dixerunt Domini, quod ſuſtinerent ſententiam. Et quia data erat remiſſo-
1 ria, † quod non exequerer ſententiam, niſi
expectata remiſſoria 24. Octob. 1544. per
me fuit propoſita.

SVMMARIVM.

Menſis eſt exprimendus in noua prouiſione per reſignationem, quando reſignans obijt infra viginti dies.

1 *Regula reſeruatoria, loquens de vacatione per obitum, an poſſit verificari in vacatione ficta, & interpretatiua.*

2 *Per regulam de infirmis, an beneficium dicatur effectualiter vacare per reſignationem.*

DECISIO CLXV.

Fuit alias reſolutum, quod mēſis, de quo in regula reſeruatoria, erat exprimendus in nouis prouiſionibus, coram D. Proſpero, prout annotaui in primo libro annotationum mearum, decis. 433. fuit etiam reſolutum, coram eodem D. Proſpero, die 27. Octobris 1544. quod menſis eſſet exprimendus in noua prouiſione per reſignationem, quando reſignatio non fuit ſortita effectū, prout erat in caſu illo, in quo, in manibus Epiſcopi Salamantini, erat facta reſignatio, & infra viginti dies deceſſerat, & erat obtenta noua prouiſio, & per clauſulas generales, ſiue præmiſſo. &c. reſignatarius volebat capere beneficium. Fuit concluſum in vna Salamantina de Villoria, quod ex quo non expreſſerat menſem in noua prouiſione quod obſtabat regula de exprimēdo menſe. Non obſtat fundamentum, quod pro parte negatiua fiebat. videlicet, quod licet beneficium, per regulam de infirmis, dicatur vaca
re per obitū; tamen illa vacatio erat ficta,
& interpretatiua, cum vere beneficium di-
catur vacare per reſignationem. ergo regu-
1 la reſeruatoria, † loquens de vacatione per
obitum, non poterat verificari in vacatione
ficta, & interpretatiua. per ea quæ dicit Sar
nen. in regula de infirmis. quæſt. 30. Tres
Domini, tres diuerſas reſolutiones dederūt,
Primus dixit, quod ex quo in noua prouiſio
ne dicitur, ſiue præmiſſo, ſiue alio quouis
modo,

modo. &c. & propter iſta verba volebat capere per obitum, quod ideo debebat exprimere menſem. Sed iſta reſponſio non tollit obiectum, cum ſemper illa vacatio dicatur ficta. * Secundus dicebat, quod nõ eſt verum, quod dicatur ficte vacare, ſed vere per obitum. & ponderabat regulam de infirmis, in illis verbis: collatio nulla ſit. Sed fuit ei dictum, quod hoc nil erat. quia licet collatio per reſignationem, eſſet nulla; nihilominus vacatio per obitum, erat ficta. Et hoc ſentit regula, dum dicit vacare per obitum cenſeatur. Vnde ego dixi, quod Sarnenſis non ita indiſtincte loquitur, ſed cum grano ſalis. nam dicit, quod regulæ loquentes de vacatione per obitum, non verificabantur in ficta vacatione. ſed regula reſeruatoria non loquitur de vacatione per obitum, ſed ſimpliciter. nam dicit, beneficia extra curiam vacatura. Et licet ibi ponat, præterquam per reſignationem, dicebam, quod per regulam de infirmis, bene-
2 ficium † non dicebatur effectualiter per reſignationem vacare. & licet illo modo non vacaret, tamen vere vacabat, nimirum ſi regula reſeruatoria in eo locum habebat. Et ita fuit concluſum.

* Alia occurrit ſolutio nunc. quod licet de facto vere vacet per reſignationem, tamẽ quo ad effectũ iuris, vere dicitur vacare per obitũ. & in his quæ ſũt iuris, Princeps poteſt facere, quod vere dicatur vacare per obitum per ea quæ dicit Barc. in l ſi maritus. §. legis Iuliæ. ff. de adulter.

SVMMARIVM.

Fuit facta reſolutio in cauſa Parmenſi Vallium, de puncto hic ſcripto.

DECISIO CLXVI.

IN cauſa Parmenſi Vallium, die 29. Octobris 1544. in qua dederam dubium, An ex pacto appoſito in inſtrumento tranſactionis Dñi Corrigienſes teneãtur ita defendere Comitem ſancti Vitalis ex promiſſione per Ioannem Galeatium in inſtrumento donationis factæ Caſſandræ, vt ipſi Domini Corrigienſes non poſſint agere ad valles. Fuit reſolutum, quod Domini Corrigienſes non tenerentur ad defenſionem. quia alias reſeruatio iurium facta in fine primi capituli, dum dicitur, quod valles non veniant in præſenti tranſactione, & vtriq. parti ſalua ſint iura, talis reſeruatio eſſet infructuoſa. quia ſi Corrigienſibus obſtaret exceptio, quem de euictione tenet actio. &c. reſeruatio ipſis erat inutilis. Non obſtat, quod etiã in dicto capitulo reſeruarentur iura, etiam Comiti ſancti Vitalis, quia dicebatur, quod promiſſio facta in ſeptimo capitulo, de debitis & oneribus, debebat intelligi de alijs debitis hæreditarijs, ne alias ſequeretur dictum abſurdum. quod etiam declarabatur per caudam octaui capituli, dum dicitur, & parimente reſtano ſalue & illeſe le ragioni come di ſopra. Fuit etiam dictum, quod Corrigienſes non erant ſucceſſores, nec iuris, nec facti Ioannis Galeatij.

SVMMARIVM.

Actus de quibus hic, coram eiſdem teſtibus, loco, & notario facti, non præſumpti correſpectiui.

1 *Contractus eodem die, notario, & teſtibus facti, an correſpectiui.*
Simonia an inducatur in correſpectiuis.
2 *Simonia an probetur ex vicinitate actuum. num. 3. 4. & 5.*
5 *Simonia an ſit, ſi poſt ingreſſum beneficij aliquid detur, non præcedente pactione.*
6 *Simonia an probetur ex publica voce & fama, & ex teſtibus ſingularibus de confeſſione.*

DECISIO CLXVII.

IN vna Hiſpalenſi canonicatus S. Saluatoris, in qua Franciſcus dederat mandatum ad conſentiendum coadiutoriæ, in fauorem Gyneſii. Et eodem die, coram eiſdem teſtibus, notario, & loco, idem Franciſcus arrendauerat pro tribus annis eidem Gyneſio fructus canonicatus pro tribus annis, anticipata ſolutione pro 300. ducatis. Dubitaui ego, quia cauſa pendebat coram me, die 7. Nouembris 1544. An mandatum coadiutoriæ & arrandamentum, eodem die, notario, & teſtibus factum, ita ſint correſpectiuata, vt ex hoc præſumatur mãdatũ coadiutoriæ illicitum. Et pro parte affirmatiua, allegabatur quod dicit Fel. in c. pa-
1 ſtoralis. de reſcript. Quod † contractus eodem die, notario, & teſtibus facti, præſumũtur correſpectiui. & in correſpectiuationibus manifeſtũ eſt induci ſimoniã. c. cũ pridẽ. & c. fin. de pact. Ad idem allegabatur deciſ. 12. Aegid. Et per iſta, propter vicinitatem
2 actuũ, pluries Rota tenuerat † pro ſimonia, vt in mandatis ad cedendum, & retrocedẽdum eodem die, & coram eiſdem teſtibus & notario factis: vt per Sarnenſẽ in reg. de trien. quæſt. 12. col. 3. Tamen iſtis non obſtantibus, Rota, videlicet quinque ex ſeptẽ, duobus contradicentibus, tenuit iſta non fore correſpectiuata, ita vt inducerent ſeu præſumi facerent mandatum coadiutoriæ ſimoniacum. & quia dicebatur, quod deciſiones Rotæ, videlicet de mandatis ad cedẽdum, & retrocedendum, procedebant quan-
3 do † illa vicinitas actuum erat in eadem re, & quæ aliam cauſam habere non poterat. vt puta, quando facio mandatum ad cedendum, & ſtatim facio ad retrocedendum,

erant

erant iſta mandata ſuper eodem beneficio,
& ſecundum mandatum aliam cauſam ha-
bere non poterat, niſi quod fiebat reſpectu
præcedentis ceſſionis. & idem dicebatur in
caſu deciſ. Aegidij. quod illa donatio incõ-
tinenti facta, aliam cauſam habere non po-
terat, niſi cauſam ingreſſus. In caſu autem
4 noſtro iſti dicebatur † ꝙ iſti actus dicebãtur
ſuper diuerſa refacti. nam mandatum re-
ſpiciebat coadiutoriam, & arrendamentũ
reſpiciebat fructus. & cum vterque ſuam
cauſam haberet, nam ideo ſoluit 300. vt
fructus ad triennium perciperet: non pote-
ramus dicere, quod iſti contractus diceren-
tur ad inuicem correſpectiui, ita vt dicere-
mus vnum propter alium factum. alias ſe-
queretur, quod ſi eadem die coram eiſdem
teſtibus, notario, & loco, ego venderem do-
mum, & dotem darem, quod iſti contractus
dicerentur correſpectiui, & vnus contra-
ctus propter alium factus. quod non eſt di-
cendũ. Et pro iſta parte allegabatur. c. tua
nos. cum gloſſ. cum qua videntur tranſire
DD. de ſimon. dum gloſſ. dicit, quod ſi ſta-
5 tim poſt ingreſſum, † aliquid datur, dum ta-
men pactio non probetur, non videtur illud
illicite datum. & Cardinalis ibi dicit, quod
vicinitas, ſeu ex vicinitate non præſumitur
ſimonia. Et iſta deciſio eſt notanda, tamquã
declaratoria aliarum deciſionum Rotæ ha-
ctenus factarum ſuper iſta correſpectiui-
6 tate. teſtes † de publica voce, & fama de
ſimonia, & teſtes ſingulares de confeſſione
Gyneſii, non probabant ſimoniam. per text.
in c. tam litteris. de teſtib. & Dec. in c. ve-
niens. col. 5. verſ. non obſtat text. &c. de
teſtib.

S V M M A R I V M.

Cauſa appellationis, & nullitatis, vbi ſi-
mul committitur, an cauſa nul-
litatis veniat principaliter.

DECISIO CLXVIII.

EAdem die 7. Nouembris 1544.
coram D. Aquenſi, fuit reſolu-
tum in vna Albiganenſi, quod ſi quis
committit * cauſam appellationis,
& nullitatis, quod cauſa nullitatis
venit principaliter, & non inciden-
ter. ita vt deſerta cauſa appellatio-
nis, non cenſeatur eſſe deſerta cauſa
nullitatis. quicquid ſenſerit Iaſ. in
l. contra maiores. C. de inoffic. teſt. Quia
iſtam quæſtionem ponit Franc. in c. dilecto.
in 58. quęſt. de appell. vbi relatis opinionib.
tenet, quod verior ſit opinio illa. quod ſi
quis dixerit, dico ſententiam nullã; & ſi qua
eſt, appello, quod cauſa nullitatis veniat
principaliter, & non incidenter. & ibi Dec.
in fine commenti dicit, quod iſta opinio eſt
verior, & communis. allegando Alex. cõſ. 2.
vol. 3. vbi atteſtatur eſſe communem. Et
idem eſt dicendum, quando committitur
cauſa appellationis & nullitatis. cum copu-
la, &, ęque principaliter copulet. vt per Iaſ.
in l. 1. in 4. col. de iuſt. & iur. vbi in terminis
iſtis loquitur. Et vide ad propoſitum iſtius
quæſtionis, quæ ponit Franc. in c. dilecto.
col. 5. in 6. quæſt. de appellation.

* Vide Pau. de Caſt. conſ. 288. ad primum reſpondetur. &c. col. 2 ver. circa ſecundũ. &c. vol. 1. quod deſerta cauſa appellationis, non cenſeatur deſerta cauſa nullitatis. Niconitius in 2. part. allegationum ſuarum. alleg. 18. difficile effet. col. 5. nu. 14. ver. quo ad appellationem.

S V M M A R I V M.

Filius legitimus, ad effectum ſucceſſio-
nis, quomodo probatur.

1 *Filiatio an probetur ex ſola fama.*
2 *Quid cum adminiculis ad effectum ſucce-
dendi.*
3 *Filiatio in antiquis, an probetur ex leuio-
ribus probationibus.*

DECISIO CLXIX.

FVit reſolutum in vna Anagnina Caſtri
Scurculæ, coram D. Sebaſtiano, die 7.
Nouembris 1544. quo ad probandum, Ho-
noratum fuiſſe & eſſe filium legitimum Io.
Felicis ad effectum ſucceſſionis, quia in
illo caſu tractabatur de ſucceſſione ipſius
Honorati, non autem ad effectum probandi
matrimonium inter patrem & eius matrẽ,
quod ſufficiebat probatio per teſtes, qui di-
cebant. Io. Felix, & Magdalena reputabant
ſe ad inuicem pro coniugibus, & ab alijs re-
1 putabantur. nam licet alias † fama ſola
non probet filiationem. vt per Iaſ. in l. neq.
profeſſio. C. de teſtamentis. & per Felin. in
c. per tuas. nu. 15. de probation. tamen hic
vltra famam aderat tractatus parentum,
quia ita pro coniugibus ſe tractabant. quo
caſu, fama cum alijs adminiculis ad effe-
2 ctum ſucceſſionis † probat filium eſſe legi-
timum. vt per Alex. conſ. 51. vol. 1. Dec. cõſ.
54. & 153. Socin. conſ. 89. Iaſ. conſ. 168. in 4.
vol. Cur. Iun. conſ. 52. Pariſ. conſ. 13. col. 3.
vol. 3. & quia agebatur de matrimonio 80.
3 annorum, & ſic antiquato. † quo caſu leuio-
res probationes ſufficiunt. vt per Alex. cõſ.
25. col. pen. in fin. vol. 4.

S V M M A R I V M.

Statutum Vrbis, quod poſt annum non
poſſit agi de nullitate, non tollit
exceptionem.

1 *Statutum tollens actionem poſt annum, an
tollat exceptionem.*

DE-

DECISIO CLXX.

✱ Vide ad materiã Paul. de Caſtr. in l. Papinianus. §. ſi filius ff. de inoffic. teſtam. Practicam Papienſem in forma libelli ſuper forma exequut. ſententiæ diffinitiuæ. in verbo, ſapiẽs, & egregius. colum. 4. verſ. quid ſi ſtatuto caueatur, & c. fol. 95. in parua impreſſione.

FVit reſolutum, ✱ die 10. Nouembris 1544. quod licet ſtatutum Vrbis, ſub rubrica, ſtatuta concernentia Capitaneum appellationis, de iudice appellationis, & eius cauſis. c. 157. in fine dicat, eſt additum, quod de cętero de nullitate ſententiæ non poſſit agi poſt annum, à tempore ſententiæ numerandum. quod licet ſtatutum tollat actionem
1 poſt annum, † non tamen tollit exceptionem. per ea quæ dicit Francus in cap. dilecto. colum. 40. in 54. quæſt. de appellat. & Brunus in repertorio ſuo, in verbo nullitas fol. 183. colum. 4. verſic. item quæritur de quæſtione ſingulari. Non obſtant quæ habentur per Alexand. conſ. 105. col. 2. in 5. volum. & conſ. 225. in 6. vol. Calcan. conſ. 16. num. 44. & Iaſ. conſ. 200. col. 2. in 2. vol. Corn. conſ. 302. colum. fin. 1. vol. quia iſta conſilia loquuntur, quando ſtatutum loquitur per verbum dicere, quod eſt aptum cõprehendere, & actionem, & exceptionem. ſecus ſi ſtatutum loquatur per verbum, agere. Reſolutio fuit facta, coram D. Io. Paulo, in vna Romana dotis, pro Curtio & fratribus de Matthæis, contra Vincentium de Albertonibus. Non obſtat, quod ſtatutum dicat, & pars ſuper dicta nullitate nullatenus audiatur, quia intelligitur de nullitate intentata iuxta formam illius ſtatuti in princ. quod dat certam inſtantiam iudicio nullitatis, poſt quam eſt intentatum, & vltima pars ſtatuti loquitur circa initium inchoationis ipſius iudicij nullitatis.

SVMMARIVM.

Subſtitutio vocans maſculos reſtricta ad certos gradus, ſeu certum genus perſonarum, eſt facta etiam ratione agnationis conſeruandæ.

DECISIO CLXXI.

COla de Cardellis, diuiſit bona ſua in filios ſuos Sabbam, & Iulianum, æquis portionibus, & in diuiſione fuit pactum appoſitum, quod ſi Sabbas moreretur ſine filijs maſculis moreretur Iuliano ſi ſuperuixerit. alias ipſius Iuliani filijs legitimis, & naturalibus maſculis. & ſi omnes filij maſculi Sabbæ morerentur ſine filijs maſculis, q̃ moriãtur Iuliano ſi ſuperuixerit, alias ipſius Iuliani filijs maſculis, & e contra. Dubitaui ego die 10. Nouemb. 1544. An iſta diſpoſitio, eſſet fundata in ratione agnationis conſeruandæ. Et pro parte negatiua dicebatur, quod ex quo iſta diſpoſitio erat reſtricta ad certos gradus, quod tunc vocatio maſculorum, non eſſet facta ratione agnationis conſeruandæ. ſed tunc conſideratur conſeruatio agnationis, quando maſculi ſunt in infinitum, & perpetuo vocati, vt quando dicitur deſcendentes, ſeu hæredes maſculi. per ea quæ dicit Imol. in l. ſi vero. §. de viro. colum. final. verſic. tu potes ſolut. matrimon. Albert. Brun. in tractat. de ſtatutis excludentib. fœminas propter maſculos. artic. 3. prope finem. Sed iſtis non obſtantibus fuit reſolutum, quod etiam quo ad gradus expreſſos vocatio maſculorum non eſſet facta niſi ratione agnationis conſeruandæ. per ea quæ dicit idem Albert. Brun. in eodem tract. de maſcul. excluden. fœminas. in 12. articulo. quæſt. 16. colum. 2. verſic. ſi vero nulla ſit expreſſa ratio. & colum. ſequen. tenet, quod nulla alia ratio, etiam quando ſubſtitutio eſt reſtricta ad certum genus perſonarũ, quam agnationis conſeruandæ, poteſt conſiderari, & ibi reprobat Imol. in dicto §. de viro. Et ſic voluit Rota, quod etiam iſto caſu, quo ad gradus expreſſos, ſubſtitutio vocans filios maſculos, eſſet facta ratione conſeruandæ agnationis. Reſolutio fuit facta coram me in vna Romana hæreditatis de Cardellis.

SVMMARIVM.

Actio ſpolij, puta remedium Canon. redintegranda, eſt in rem ſcripta, & tranſit in ſingularem ſucceſſorem ratione dominij.

2 *Remedium Canonis redintegranda, an competat contra omnem poſſeſſorem.*
3 *Spolij cauſa, quæ actiones naſcantur aduerſus ſpoliantem.*
4 *Actiones in rem ſcriptæ, & actiua & paſſiuæ, an tranſeant in ſingularẽ ſucceſſorẽ.*
5 *Interdictum vnde vi, an in rem ſcriptum.*
6 *Actio in rem ſcripta, an cum dominio ambulare debeat.*
Spolij actio non tranſit, niſi ſpecialiter dicatur.
7 *Spolij actio an cenſeatur conceſſa ſubrogato; ſi non fuerit ſpecialiter conceſſa.*

DECISIO CLXXII.

ALbertus Scotus, voluit quod filius eius primogenitus ſuccederet in Caſtro Sarmati, & quod de primogenito in primogenitum ſemper dictum Caſtrum ex eius deſcendentibus trãſiret. Iacobus filius primogenitus ſucceſſit, & habuit poſſeſſionem dicti Caſtri, qua fuit ſpoliatus per Bartholomæum eius fratrẽ. Fuit dubitatum, coram D. Io.

Digitized by Google

D. Io. Paulo, & pluries informatum in
vna Placen. Caſtri Sarmati, inter Comitem
Oldericum ex vna, & Comitem Gaſparem
ex alia, omnes de Scotis, An actio ſpolij,
competens Iacobo primogenito ratione
primogenituræ, transiret in eius filium
primogenitum ratione primogenituræ. &
die 14. Nouembris 1544. fuit reſolutum,
quod transiret. per ea quæ dicit Socin. in
l. rem quæ nobis. col. 5. de acquir. poſſeſſ.
dum vult, quod remedium canun. redinte-
1 granda, tranſit † in ſingularem ſucceſſo-
rem. Non obſtat quod Ripa in cap. ſæpe.
de reſtitut. ſpoliat. col. 7. verſ. tertio du-
bitatur. & ſequenti videatur reprobare
Soc. quia Ripa nil firmat, & rationes eius
friuolæ ſunt. nam prima ratio ſua nil va-
let. dum dicit, quod dubium eſt, an reme-
dium canon. redintegrãda, competat con-
tra omnem poſſeſſorem, cum ipſe poſtea in
ſequenti colum. affirmet, quod communis
2 opinio eſt, quod † competat. quam opi-
nionem Rota amplexa eſt. vt per Caſſad.
deciſ. 7. de reſtit. ſpoliat. Secunda etiam
ratio, dum dicit quod competit pro dam-
no de futuro, non autem de præterito, etiã
non facit ad propoſitum. cum primoge-
nitus ſemper dicatur damnum ſentire, ex
quo commodo poſſeſſionis eſt priuatus, &
ſic ſemper de futuro damnum ſentit. Ter-
tia etiam ratio non facit, cum ipſe dicit,
quod poſſeſſio nil commune habet cum
proprietate. nam fateor quod ab initio iſta
actio ſpolij ratione poſſeſſionis datur, &
3 ratione † illius poſſeſſionis cauſatur quæ-
dam actio perſonalis, quæ ipſi ſpoliato da-
tur. ſed etiam cauſatur quædam actio in
rem ſcripta, quæ ratione dominij oritur,
& cum dominio ambulat. vt dicit Bart. in
l. ſi tertius. §. ſi prius. ff. de aqua pluu. ar-
cen. per quam doctrinam Bartoli Rota fuit
mota ad tenendum iſtam partem. & quia
4 actiones in rem † ſcriptæ, & actiue, & paſ-
ſiue, in ſingularem ſucceſſorem tranſeunt.
prout iſtam dicit communem. Iaſon. in l.
prætor. §. hoc interdictum. ff. de nou. oper.
nunciat. Non obſtat tex. allegatus per Cu-
man. qui allegatur per Iaſ. in d. §. hoc in-
terdictum. in l. cum fundum. & l. ſi plures.
ff. de vi, & vi armat. quia primo dicebatur,
quod illo iure, interdictum vnde vi, non
5 erat † in rem ſcriptum. vt eſt tex. in l. cum
à te. ff. de vi, & vi armat. Item in d. l. cum
fundum, emptor ante traditionem non erat
dominus. vnde nimirum ſi ibi actio non
poterat cum dominio ambulare. Item
quia naſcebatur illa actio poſt venditionem
factam, & ſic nil ad propoſitum noſtrum.
hic à principio viuente Iacobo, actio ex
delicto, vel quaſi, orta erat, & contra
omnem poſſeſſorem dabatur. ergo erat in
6 rem ſcripta. † ergo cum dominio ambula-
re debebat. vt per Bart. in d. §. ſi tertius.
Non obſtat, quod actio ſpolij non tranſit niſi
ſi ſpecialiter dicatur. vt per Aegid. deciſ.
351. quia fuit reſponſum, quod illa deciſio
loquitur in beneficialibus. quo caſu, actio ſu
per dominio aliquo non poteſt requieſcere,
ſed totum prouenit ex gratia concedentis.
7 Vnde ſi concedens non ſubroget † etiam
quo ad actionem ſpolij, talis actio non ve-
nit. non enim in beneficialibus datur ſuc-
ceſſio iuris.

SVMMARIVM.

Declaratoria cenſurarum per viam
attentati reuocata, & per viam nul
litatis fuit reuocata declaratoria.

1 *Appellatio, an detur à declaratoria incur-
ſus cenſurarum.*

DECISIO CLXXIII.

DEclaratoria cenſurarum la-
ta * poſt inhibitionem per
alterum Auditorem factam, fuit
reuocata per viam attentati. Nõ
obſtante quod deciſ. 59 de appel-
lat. in nou. alias 426. in addi-
tion. incipien. ex eodem facto. vi
deatur ſentire cõtrarium. quia il-
la deciſio loquitur in Ordinario,
qui ad nudum factum, non habens
iuris miniſterium poſt excommu-
nicationẽ procedit, puta ad de
nunciationem, & alios actus non habentes
iuris miniſterium. prout dicũt DD. in c. pa-
ſtoralis. §. verũ. de appell. Secus erat in caſu
noſtro. in quo, in declaratoria ob non pari-
tionẽ, requirebatur iuris miniſteriũ. ſcilicet
diſcutere, an paruiſſet vel nõ. & requireba-
1 tur citatio. & ab iſta † declaratoria poteſt
appellari, & appellatio ſuſpẽdit. prout late
ponit Felin. in c. Rodulphus. col. pen. ver-
ſic. & appellari poteſt. de reſcrip. Et vide de-
ciſ. 379. * in nou. quæ videtur velle, quod
poſſit per viam attentati reuocari.

* Coram D. Antonio Auguſtino, in vna Carthaginien. liquidationis fructuum die 26. Octobris 1548. in qua D. Fabius liquidauerat fructus, & pro eis declaratoriam cenſurarum poſitarum in litteris exequutorialibus ob non paritionem dictæ ſummæ liquidatæ, tulerat. a qua liquidatione fuerat appellatum, & cauſa alteri cõmiſſa, fuit dictum, quod illa declaratoria erat nulla.

* alias 50 de appell.

SVMMARIVM.

Priuilegia data ad aſſequutionem be
neficiorum, non ſuffragantur quo
ad regulam de publicandis.

1 *Publicatio reſignationis, quid reſpiciat.*
2 *Argumentum ab vſu patrisfamilias ſolen-
tis concedere priuilegium, an valeat.*

DECISIO CLXXIV.

SEcretarij in aſſequutione beneficiorum,
habent communionem priuilegiorum,

quæ dantur Scriptoribus Apoſtolicis. Fuit
reſolutum in vna Valentina de Paterna, co-
ram D. de Thanis, quod propter talem com
munionem non habebāt Secretarij priuile-
giū Scriptorū, quod habent quod non tene-
rentur ad publicationem ſuatum gratiarū.
quia publicatio nō reſpicit aſſequutionem,
cum per prouiſionem & acceptationem ſit
ius quæſitum in beneficio, ſed potius publi-
1 catio reſpicit † retentionem. per ca quæ di-
cit Caſſad. deciſ. 24. ſuper regul. Cancell.
Item, ab vſu patrisfamilias, nam tale priui-
2 legium † ſolet ſpecialiter concedi. Vnde vi
demus, quod multa Collegia habent cōmu-
nionem dictorū priuilegiorum. & ſpeciali-
ter eis conceditur, vt non teneantur ad pu-
blicationē. vt in Genizeris, & Cubicularijs.

SVMMARIVM.

In feudo hæreditario ſufficit eſſe hæredem primi inueſtiti, mediate vel immediate, licet non ſit hæres vltimo defuncti.

DECISIO CLXXV.

IN cauſa Parmenſi Vallium, dedi dubium 14. Nouembris 1544. poſito, quod Vallis ſit conceſſa in feudum hæreditarium, An vt Domini Corrigienſes in tota Valle hodie ſuccedant, ſufficiat docere ſe hæredes Giſberti ſenioris tritaui, mediātibus perſonis abaui, aui, & patris, licet non ſuccedant Io. Galeatio vltimo decedenti, quia nō fuerunt inſtituti. Et fuit reſolutum, quod ſufficeret docere ſe hæredes primi inueſtiti, mediate vel immediate, licet non eſſent hæredes vltimo decedentis. per ea quæ dicit Pariſ. conſil. 16. n. 19. & conſ. 23. n. 185. vol. 1. conſ. 65. n. 32. vol. 3. Curt. Iun. conſ. 138. in fine, & Dec. conſ. 208. in fine. Curt. Iun. in tract. de feud. in prima par. quæſt. 8. dum tractat de feudo hæreditario. & conſ. 1. col. 4. in 2. concluſ. in finalibus verbis illius concluſionis.

SVMMARIVM.

Pro annua præſtatione denegata, cōpetit poſſeſſorium.

3 *Pro annua præſtatione perſonali, an detur officium iudicis.*

DECISIO CLXXVI.

ANtimus & Vincētius de Capiſucchis, conceſſerunt macellum, & ius vendendi carnes, eis per antea vēditū ab Hebræis, Cōmunitati dictorum Hebræorum. & promiſerunt ſoluere ſingulis menſibus ſcuta triginta. Dicta Communitas ſoluit per aliquos annos, dictos triginta ſcutos ſingulis mēſibus, poſtea ceſſauit à ſolutione. Fuit dubitatum in vna Romana macelli Hebræorū, corā D. Peregrino, die 17. Nouemb. 1544. an pro ſolutione ſubſtracta, daretur remedium poſſeſſoriū. quia licet de iure canonico, per cap. quærelam. de elect. detur; tamen quia Antimus & Vincētius, erant Romani, & Iudæi, & per conſeqnens iuxta formam ſtatuti inter eos erat ſeruandum ius ciuile, fuit dubitatū an de iure ciuili daretur aliquod
remedium poſſeſſorium. Et videbatur quod
1 non. quia pro perſonali † præſtatione, non
darur remedium poſſeſſorium de iure ciuili.
l. fin. vbi Bart. & alij. ff. quor. bonor. Teſta-
tur iſtam communem Abb. in c. peruenit.
de cenſibus. Tamen fuit reſolutum contra-
rium. quod hic non eſſet perſonalis præſta-
tio, ſed ratione rei. puta ratione macelli, &
iuris macellandi dabatur. quo caſu de iure
2 ciuili † datur poſſeſſorium. ſecundum Bart.
in l. non ſolent. §. non verum. col. fin. ff. de
offic. proconſul. & legat. & Abb. in d. c. per-
uenit. & in c. querelam. & in hoc concorda-
re legiſtas & canoniſtas dicit Afflict. deciſ.
395. pro deciſ. &c. col. 3. verſ. ſed ego di-
cebá. vbi tam in principio illius deciſionis,
quam in d. col. reperitur deciſio iſtius ca-
ſus. Item dicebatur, quod etiam de iure ciui
3 li pro annua præſtatione perſonali † dabatur
officium iudicis. ſecundum Ang. & ibi Rip.
in l. fin. ff. quor. bonor. Item, vbi conſtabat
de bono iure, prout erat hic, dabatur etiam
vtile interdictum. ſecundum Bart. in l. 3.
§. vnde vi. ff. de vi, & vi armat.

SVMMARIVM.

Inſtantia quando tranſeat in ſingularem ſucceſſorem.

DECISIO CLXXVII.

QVia ſupra deciſ. 172. hoc lib. 2. concluſum fuit, quod actio ſpolij tranſiret in ſingularem ſucceſſorem. fuit dubitatum, An inſtātia cœpta cum Iacobo ſpoliato, trāſiret in eius primogenitum ratione primogenituræ. Et quia vnus tantum informauit, omnes inclinarunt pro illo, vno tantum contradicente. per doctrinam Bart. communiter approbatam, in l. Lucius. §. rogatus. ff. ad Trebell. dum dicit, quod quando ſumus in iudicio reali, & alienatio ſit ex cauſa neceſſaria, inſtantia tranſit in hæredem ſingularem. & idem tenet Bart. in l. ſi cū hominē. ff. de fideiuſſ. & ibi Paul. de Caſt. & Ang. Et licet Imola ibi videatur cōtradicere Bart. tamen idem Imola in §. rogatus.

vi-

videtur cum Bart. tranſire. & licet tex. in l. in iudicio. ff. famil. herc. non probet intentionem Bart. tamen gloſ. ibi probat intentionem Bart. Et ad text. in l. 15 à quo. ff. de rei vend. & in l. pen. ff. de pet. hæred. allegatos per Imol. in l. ſi cum. contra Bart. fuit dictum, quod non faciebant ad propoſitum, nam ideo ibi non tranſit instantia in illum, cui prius res adiudicatur, quia ſecundus qui venit ad cauſam, poteſt proſe-
2 qui inſtantiam contra ✝ poſſeſſorem, poſtquam eſt ſibi data cautio. prout dicit Bart. in d. l. pen. & ibi DD. Item, ibi dominium poſſeſſoris, non tranſit in illum cui res eſt adiudicata, immo potius declaratur quod poſſeſſor nō erat dominus; ſed ille qui ab eo petebat, nimirū ſi inſtantia non tranſit, cū nil tranſiret à poſſeſſore in illum primum victorem. quod ſecus eſt in caſu iſto. in quo vt ſupra concluſum fuit, actio cōpetens Iacobo, erat tranſlata in eius primogenitum ratione dominij. ergo tranſibat & inſtantia. Et hoc modo reſpondendo ad illa iura, ceſſat reprehenſio Imolæ in d. l. ſi eum. contra Bart. & Barbat. in c. quia. G. col. 8. in fin. verſ. pondera etiam circa illud dictum. &c. de iudic. dum per eadem iura Imol. nititur reprehendere Bart. quia illa iura nil faciūt. Item, poterat dici hic, quod inſtantia eſſet inchoata à Iacobo nomine primogenituræ, & ſic dignitatis. nimirum ſi tranſit ad illum ad quem tranſit primogenitura, cum ſit dignitas. vt dicunt Abb. & reliqui in d. c. quia. G.

SVMMARIVM.

Regula vltima Pauli, contra impetrantes certo modo, quomodo intellecta.

1 *Regula innouatoria regulæ de annali, an debeat regi ſecundum terminos legis innouatæ, & extenſæ.*

DECISIO CLXXVIII.

Die 21. Nouembris 1544. in vna Calaguritana portionis de Palatio, coram D. Fabio, fuit reſolutum, quod regula vltima Pauli, contra impetrantes beneficia certo modo, quæ eſt in impreſſis fol. 76. non tueretur illum qui non habebat titulum, nec pacificam poſſeſſionem. quia ad minus debebat habere pacificam poſſeſſionem ille, qui dicta regula ſe iuuare volebat. quia illa regula eſt innouatoria
1 regulæ ✝ de annali, & illam extendit. & ideo intelligi debet ſecundum terminos legis innouatæ & extenſæ. vt ſicut regula de annali, intelligitur de pacifico poſſeſſore, ita & iſta innouans, & extendens. ad §. final. in authen. de fil. ante dot. inſt. nat. & l. nihil. & ibi Bart. de coniungen. cum emancip. liber. per gloſ. in Clem. ſtatutum. in verbo. conſuetudinem. de electione. per Bald. in l. ſi prior. ff. ſolut. matrim. per Felin. in c. dilectus filius. el 2. col. antepen. verſ. computantur dictæ. &c. de reſcript. & per alia fundamenta de quibus in informatione.

SVMMARIVM.

Decretum irritans, quo caſu operatum fuerit effectum, etiam quod ſuper principali penderet lis.

1 *Decretum irritans, appoſitum ſuper certo corpore in prophanis, quando operetur.*
2 *Motus proprius an excludat ſubreptionem.*
3 *Exequutio an impediatur, vbi quis ex gratia admittitur ad agendum.*
4 *Quaſi poſſeſſio iuris macinandi an quæratur ex eo, quod piſtores & furnarij ad molendum acceſſerint.*

DECISIO CLXXIX.

IN vna Bononienſi iuris macinandi, in qua auctores Antonij Ghiſilardi fuerunt in poſſeſſione ante annum 1520. admittendi omnes piſtores & furnarios venientes ad molendum ad eorum molendinum, exiſtens extra portam Bononiæ. & de anno 1520. fuit factum ſtatutum per Communitatem Bononiæ, quod nullus piſtor, ſeu furnarius, auderet accedere ad molendina extra portam Bononiæ. quod ſtatutum per Leonem fuerat per bullam confirmatum cum decreto irritanti. & non obſtante dicta bulla, auctores Antonij fuerant in poſſeſſione admittendi furnarios venientes. Super qua bulla, pro parte Antonij fuerat commiſſa cauſa in Rota, ſuper ſubreptione, & obreptione bullæ, quia in bulla erat expreſſum, quod id fiebat ad vtilitatem publicam, & vt fraudibus obuiaretur. & Antonius prætendebat, quod iſtud non erat verum. Petebat Antonius, quod durante lite ſuper dicta ſubreptione, manuteneretur in illa quaſi poſſeſſione, qua ſui auctores fuerant, admittendi furnarios venientes. Et licet pro parte negatiua, quod non eſſet manutenendus, diceretur quod decretum irritans in bulla Leonis irritaret titulum & poſſeſſionem, & ideo non poterat dari manutentio. Tamen pro parte affirmatiua replicabatur, quod hic eramus in prophanis, in quibus tunc
1 demum decretum ✝ operatur, quando ap-

ponitut ſuper certo corpote, quod nullam
coloratam diſputationem recipit. prout
in caſu deciſ. Caſſad. 12. ſuper reg. cancell.
in fin. prout ita etiam dicit Socin. in l. rem
quæ nobis. in 9. quæſt. principali. ff. de ac-
quir. poſſeſſ. Sed in caſu noſtro, decretum
admittebat coloratam diſputationem. quia
Antonius dicebat, quod licet ſtatutum, &
eius cõfirmatio, eſſet generalis, tamen erat
factum in odium eius ſpeciale. & quia
falſum erat, quod ex hoc bonum publi-
cum læderetur. & ideo cum decretum eſ-
ſet ſuper certo corpore, quod probabile
dubium habebat quod non irritabat, ſicut
erat natura decreti. & alia fundamenta ad-
ducebantur, de quibus in informatione.
Tamen me proponente, die 24. Nouembris
1544. fuit reſolutum, quod non daretur
manutentio. quia bulla erat expedita mo-
tu proprio, & ideo de iuris rigore Anto-
2 nius non poterat de eius ✝ ſubreptione di-
cere, cum motus proprius ſubreptionem
excludat. Fuit ergo Antonius ex gratia
admiſſus. vbi autem quis ex gratia admit-
3 titur, exequutio non impeditur. ✝ ad deciſ.
Afflicti 341. & ita in caſu noſtro, videbatur
qnod decretum non debebat ceſſare prop-
ter litis pendentiam ſuper bulla introdu-
ctam, quin effectnm ſnum operaretur, & ſic
irritare titulum, & poſſeſſionem, ſi quæ
prius ipſi Antonio eſſet quæſita. Et quia
dicebatur, quod ex eo quod piſtores & fur-
narij ad molendum acceſſiſſent aliquo tem-
4 pore, non erat ✝ quæſita quaſi poſſeſſio. per
ea quæ ponit Ripa in l. quo minus. ff. de
flumin. & ideo verba commiſſionis de ma-
nutenendo in poſſeſſione, non poterant ve-
rificari in caſu iſto. Item, quia iſta cauſa
videbatur ſapere, ſeu habere, mixtum pe-
titorium. & ideo vnum ab alio ſeparari
non poterat.

SVMMARIVM.

Iudex appellationis, quomodo pronunciare poſſit.

1 *Iudex appellationis, an poſſit pronunciare, prout in prima, vel debeat pronunciare ſententiam iuſtam, vel iniuſtam.*
2 *Commiſſio ſpecialis an requiratur, vt iudex appellationis poſſit pronunciare ſuper negocio principali omiſſo negocio grauaminis.*
3 *Iudex appellationis, quomodo dicatur ſuccedere in locum primi iudicis.*
4 *In iudicialibus an quis videatur deduxiſſe omne ius quod habere poteſt, vſque ad concluſionem.*
5 *Rota quando videat de bono iure, omiſſo negocio nullitatis.*

DECISIO CLXXX.

IOannes Solano in vna Giennenſi Scho-
laſtriæ, coram D. Verallo, obtinue-
rat canonizari in fauorem eius, ius pro-
ueniens ex quadam expectatiua in cauſa
appellationis, coram D. Io. Paulo, produ-
cto iure fortiori contra expectatiuam Ioan-
nis Solano. Idem Ioannes habuit aliud ius
fortius ex ceſſione Iuliani de Olmedo. &
eo producto, D. Io. Paulus, non confirman-
do, ſeu infirmando primam ſententiam,
pronunciauit in fauorem Io. Solano, cano-
nizando ſecundum ius ex ceſſione, prout
in prima. coram D. Proſpero, fuit di-
ctum de nullitate ſententiæ D. Io. Pauli.
pro qua die 24. Nouembris 1544. in vna
Giẽnenſi Scholaſtriæ maior pars Domino-
rum inclinauit. tum quia, cum eſſet iudex
1 in ſecunda inſtantia, non poterat ✝ pronun-
ciare, prout in prima, ſed pronunciare ſen-
tentiam, iuſtam vel iniuſtam. l. eos. C. de
appell. quia Auditores, cum ſint in pronun-
ciando delegati. deciſ. 10. prope finem. de
re iudic. non poterat pronunciare ſuper ne-
gocio principali omiſſo negocio grauami-
nis. præcipue à ſententijs aliorum coaudi-
torum. Aegid. deciſ. 37. & propter Papæ
2 præſentiam ✝ requiritur commiſſio. Rot.
deciſ. 19. de probation. in antiq. tum quia
ſuper nouo capitulo non dependente à pri-
mo, nec illud concernente, iudex appella-
tionis cognoſcere non poteſt. l. per hanc.
vbi Bart. Salicet. Paul. & alij. C. de tem-
por. appellat. Et licet Rota * deciſ. 365. * alias 23 de re iud.
in nouis, dicat quod iudex appellationis
3 ſuccedat ✝ primo iudici, verum eſt in ijs,
quæ coram primo ſunt deducta. Item
dum dicit quod poteſt addere, minuere,
& ſupplere, verum eſt quo ad ea quæ ſunt
deducta, vel dependentia à primo iudicio.
& ita loquitur illa deciſ. in princ. ſed quo-
ad non deducta in cauſa appellationis, &
non dependentia à primo nullam habet
4 iuriſdictionem. Et licet in ✝ iudicialibus
quis videatur deduxiſſe omne ius quod ha-
bere poteſt, vſque ad concluſionem. vt per
deciſ. Aegidij 662. illud eſt verum ante
prolationem ſententiæ, ſed poſtquam pro-
nunciauit, ad illud ius videtur ſe aſtrin-
xiſſe. Et ideo iudex appellationis de illo
cognoſcere poterit. Fuit tamen dictum,
5 quod non ✝ annullaretur, ſed videretur
bonum ius.

SVMMARIVM.

Beneficij vacatio quomodo probetur.

DE-

DECISIO CLXXXI.

IN vna Abulenſi, coram D. Peregrino, die 28. Nouembris 1544. fuit dictum quod ad docendum de vacatione beneficij contra poſſeſſorem, qui de aliquo titulo non docebat, quod ſufficit probare poſſeſſionem defuncti, & publicam vocem, & famam, quod pro tali beneficiato reputaretur, licet non probaretur, quod per trienium poſſediſſet. per deciſ. 109. * in nou. Non obſtat quod dicit Caſſador. deciſ. 2. de cauſ. poſſeſſ. & propriet. quia eſt verum in caſu quo quis tenetur iuſtificare titulum ſui prædeceſſoris, aut vere aut præſumptiue. vel ex eo quia beneficium ſit litigioſũ, vel propter concurſum alterius tituli. vt Caſſador. deciſ. 3. de cauſ. poſſeſſ. & propriet. quæ ceſſabant in caſu iſto.

* alias 4. de rer. permut.

SVMMARIVM.

Sententia pro mortuo in beneficialibus non tenet.

1 *Sententia contra mortuum non valet. ita nec pro mortuo, & n. 2. & 4.*
3 *Mandatum in beneficialibus quando expiret per mortem mandantis, etiam lite conteſtata.*

DECISIO CLXXXII.

FVit reſolutum, coram D. Proſpero, in vna Hiſpalenſi Cantoriæ, die 5. Decembris 1544. quod ſententia lata pro mortuo in cauſa beneficiali, etiam quod daretur ignorantia mortis, eſſet nulla. nam ſi-
1 cut contra † mortuum lata non valet. vt
eſt tex. in l. in ſumma. in fin. ff. de re indic.
& in l. Paulus la 1. ff. quæ ſenten. ſine
2 appell. reſcin. ita nec † etiam pro mortuo.
& ita tenet ibi Bart. & Ang. in d. l. in ſumma. Alex. & Iaſ. in l. ſi deceſſerit. ff. qui ſatiſdar. cogan. & in l. eius. §. quod ſi ſtipulatus. ff. ſi cert. pet. & ibi Paul. de Caſt. Et ratio eſt, quia in beneficialibus, quando agitur ſuper titulo beneficij, quamuis lis ſit cõ-
3 teſtata, per mortem mandantis † expirat
mandatum. Clem. fin. de procurat. Non obſtat quod dicit Anton. in c. quia. 5. circa fin. 2. col. de iudic. & Milis in verbo, ſententia lata contra mortuum, dum volunt quod ſententia lata pro mortuo valeat. quia ex ſupradictis patet de veritate. & quando
4 dictum Antonij poſſet ſaluari, † forſan pro-
cederet in prophanis. quod ſecus eſt dicendum in beneficialibus.

SVMMARIVM.

Comes Palatinus cum ampliſſima poteſtate, non poteſt legitimare ſpurium abſque cauſa.

DECISIO CLXXXIII.

IN vna Bononienſi legitimationis 10. Decembris 1544. coram D. Io. Paulo, fuit concluſum, quod Comes Palatinus habens plenam poteſtatem legitimandi, etiam ſpurios. &c. non poſſet vti illa poteſtate abſque cauſa. de qua apparere debebat, & non erat ſtandum eius aſſertioni. vt per Pariſ. conſ. 6. vol. 4. vbi alios concordantes allegat.

SVMMARIVM.

Præſcriptioni, an ſit renunciatum per vnicum actum contrarium.

2 *Conſenſus qui ex facto colligitur, an ſe extendat vltra factum.*
3 *Præſcriptioni, an dicatur renunciatum ex actu facto ad obtemperandum Superiori.*

DECISIO CLXXXIV.

CApitulũ Mediolanenſe præſcripſit, ſpatio quadraginta annorum, ius conferendi canonicatus, & prebendas Eccleſiæ Mediolanenſis, priuatiue ad Archiepiſcopũ. Poſtea duæ partes ex tribus Capituli congregatæ, receperunt in canonicum quendã, cui Vicarius Archiepiſcopi contulerat canonicatum, & prebendam. & illa receptio fuit ſortita effectum, quia per alios canonicos non fuit impugnata. Fuit dubitatum coram D. Proſpero, die 10. Decẽbris 1544. an per illum actum capitulariter factum,
1 eſſet † renunciatum præſcriptioni quo ad
actus ſucceſſiuos. Et pro parte affirmatiua, allegabatur Abb. in c. pro illorũ. in vlt. not. de præb. de quo per Felin. in c. cum acceſſiſſent. col. 15. verſ. primus caſus. &c. & ibi Dec. de conſtit. Fuit reſolutum pro negatiua. quia tantum quo ad illum actum receptionis eſſet præiudicatum, non autem quo
2 ad actus futuros. quia conſenſus, qui † ex
facto colligitur, non ſe extendit vltra factum. & ita tenet Dec. in l. nemo. §. temporales. ff. de reg. iur. & in d. c. cum acceſſiſſent. credo in vlt. not. Item dicebatur, quod iſte actus * non erat de directo contrarius præſcriptioni. nam erat præſcriptum circa ius con-

* Decimaquinta Decẽbris 1544. Fuit iterũ cauſa poſita, an illa receptio eſſet actus de directo con.

Digitized by Google

contrarius. & fuit concluſum quod non. quia tunc de directo contrarius, ſi Capitulum vna cum Vicario conſuluiſſet. Secus eſt in receptione, quæ eſt facti. quam Capitulum voluit facere, vt prouiſo vel Vicario complaceret. vel quia beneficiu eſſet reſeruatu, vel quia mādato ſuperioris pro illa vice parere voluerit. Item quia erat actus particularis, & præſcriptio erat generalis. ideo non erat actus contrarius quo ad actus futuros. ſecundum Dec. in d. col. pen. in verſic. retenta.

ferēdi. & iſte actus erat in recipiendo. & potius dicendum erat, quod canonici feciſſent, vt mandato Superioris, videlicet Vicarij, obtēpe-
3 rarēt, ✝ quam quod iuri eis quæſito renūciare vellent. vt dicit Abb. in d. c. pro illorum. in vlt. not. & Dec. in d. c. cum acceſſiſſent. col. pen. verſ. quinto intelligitur. Et ibi dē, in principio dictæ pen. col. verſ. retēta. &c. Decius ponit. quod niſi actus ſit de directo cōtrarius, quod tunc non eſt renunciatum præſcriptioni.

SVMMARIVM.

Penſionarius, quo caſu penſionem à ſucceſſore in beneficio, exigere non potuit.

1 *Penſionis ſolutio, in plures terminos quare fiat.*
2 *Penſio an debeat ſolui ſi nulli fructus percipiantur.*
3 *Penſiones præteritas an teneatur ſoluere ſucceſſor in beneficio. Rota ſequitur æquitatem.*

DECISIO CLXXXV.

PEnſio erat reſeruata de menſe Maij in fauorem Vberti Fogliettæ, de anno 38. ſoluenda ✱ ſuper fructibus Epiſcopatus Mazarien. in feſto Sancti Io. Baptiſtæ, & Natiuitatis D. N. Iesv Christi. Epiſcopus qui conſenſit, moritur de menſe Ianuarij 1543. & eius ſucceſſor habuit poſſeſſionem Epiſcopatus de menſe Decembris eiuſdem anni 1543. Regia Curia Regni Siciliæ, ex conſuetudine percepit fructus illius anni 1543. Vbertus agebat contra ſucceſſorem ad terminum Natiuitatis 1544. dicens, quod ex quo, tēpore quo venerat & ceſſerat dies, Epiſcopus modernus erat in poſſeſſione Epiſcopatus, quod ratione poſſeſſionis tenebatur ad penſionē, maxime cum in poteſtate ipſius penſionarij erat agere, vel contra nouum poſſeſſorem, vel hæredes defuncti. iuxta illud quod dicit Gigas in tract. de penſion. in 39. quæſt. Fuit tamen coram D. Mohedano, die 12. Decembris 1544. qui cauſam habebat, extra Rotam per maiorem partem Dominorum, dictum contrarium. quia iſta penſio, ratione termini S. Ioānis erat reſeruata ſuper fructibus futuris. pro termino autem Natiuitatis D. N. erat reſeruata ſuper fructibus præteritis. quia illa diuiſio
1 terminorū, ✝ erat facta gratia commodioris ſolutionis. Vnde, cum Epiſcopus ſucceſſor non percepiſſet fructus præteritos, bona fides, & æquitas non patiebatur, vt ipſe pro illis teneretur. Non obſtat quod dicit Gigas in d. quæſt. 39. quia id admittebat Rota, vt contra nouum poſſeſſorem poſſet agi, quādo nouus poſſeſſor poteſt recurrere contra hæredes percipientis. ſed quia in iſto caſu, Epiſcopus non poterat agere contra Regiam Curiam, quæ ex conſuetudine recipiebat, ideo non videbatur honeſtum. vt ageretur contra Epiſcopum. Bene fuit dictum, quod Epiſcopus cederet actionem ipſi Vberto cōtra Regiam Curiam, & Vbertus ageret contra eam. Item, quia ſucceſſor non tenetur ad ſolutionem penſionis eo caſu quo eius prædeceſſor non tenetur. ita dicit Gigas in d. queſt. 39. ſed ſi prædeceſ-
2 ſor vixiſſet & nullos fructus ✝ percepiſſet, non teneretur, vt atteſtatur iſtam communem Gigas quæſt. 62. Ergo nec etiam tenebitur ſucceſſor, qui ſine culpa eius aliquos fructus non percepit. Non obſtat quod dicebatur, quod Gigas in d. quæſt. 62. dicit, quod quando nulli ſunt fructus non tenetur, eſt verum niſi fructus præcedentes, vel ſequentes ſint vberes: & ideo cum fructus Epiſcopatus eſſent valoris mille, erant ſufficientes ad ſoluendum ducat. ducentum & vltra. quia dicebatur, quod Gigas debebat intelligi, quod fructus in ſequenti anno eſſent plus ſolito vberes. & maior pars Do-
3 minorum, ſequuti ✝ bonam fidem, & æquitatem, ne ſucceſſor pro fructibus vnius anni ad tres ſolutiones teneretur, inclinauit in hanc partem, tanquam mitiorem.

✱ Iſta cauſa fuit iterū poſita 15. Decembris 1544. & fuimus quatuor, & quatuor, quia vnus mutauit propter vbertatem fructuum. quia dicebatur, quod Eccleſia valebat quatuor mille ducat. Sed pro parte aliorum dicebatur, quod iſtud non erat vbertas, ſed ſufficientia fructuū. Ideo fuit mandatum informari, quando diceretur vbertas fructuum. 19. Decembris 1544. cauſa iterum poſita, fuerunt quinque in voto, repugnantibus tribus, quod Epiſcopus teneretur. per ea quæ dicit Paul. de Caſt. conſ. 338. quia exceptiones. col. 3. verſ. pro intellectu. vol. 1. & Gig. d. quæſt. 62. num. 21.

SVMMARIVM.

Clauſula, ex nunc prout ex tunc, & è contra, non eſt retrotractiua ad diē datæ, in præiudicium iuris alteri quæſiti medio tempore.

DECISIO CLXXXVI.

FVit reſolutum in vna Hiſpalenſi Archidiaconatus de Carmona die 12. Decembris 1544. per deciſ. 3. de præben. Caſſad. quod clauſula, ex nunc prout ex tunc, & è contra, non eſſet retrotractiua ad diem datæ, in præiudicium iuris alteri medio tempore quæſiti. quicquid videatur ſentire Felin. in c. licet cauſam. in 6. not. de probat. Nam Epiſcopus Balneoregienſis habebat gratiam ad beneficium, quod duxerit acceptandum cum clauſula, ex nunc prout ex tunc, & è contra, conferimus. &c. antequam Epiſcopus beneficiū acceptaret, Papa al-

alteri de beneficio vacanti prouidit, & poſtea Epiſcopus acceptauit. Dicebatur, quod poſt acceptationem, propter illam dictionē retrotractiuam, quod Epiſcopus erat præferendus. per ea quæ dicit Rota deciſ. 383. alias 12. de præben. in nou. & Card. in Clem. 1. in pen. col. in 15. oppoſit. de conceſſ. præben. Sed fuit dictum, quod illæ deciſiones loquuntur, quando eſt clauſula retrotractiua expreſſa ad diem datæ. Item ſecundo, fuit dictum, quod illæ deciſiones loquuntur in gratijs de vacaturo. & conditio ibi fuit purificata ante euentum vacationis. Sed in caſu noſtro, conditio non erat purificata tempore vacationis. ergo illæ deciſiones non faciebant ad propoſitum.

SVMMARIVM.

Regula de annali, quando poſt ceſſionem tueatur cedentem.

1 *Regula de annali, an tueatur detentorem etiam ſine titulo.*

DECISIO CLXXXVII.

Licet per ceſſionem poſſeſſoris annalis, ceſſet regula de annali. vt per Caſſad. deciſ. 17. ſuper regul. Cancell. & Sarnen. in reg. de annali. quæſt. 62. in fin. tamen id fuit intellectum in vna Valentina parochialium, inter Vincentium Baſſa, & Ioannē de Gais, coram D. Io. Paulo, die 12. Decembris 1544. niſi annalis poſſeſſor, poſt ceſſionem maneat in poſſeſſione, prout erat in caſu illo, & ageretur contra ipſum ceden tem, non autē ceſſionarium. ratio quia tūc mors naturalis & ciuilis, non operabantur
1 eūdem effectum. & quia ✝ regula de annali tuebatur detentatorem etiam ſine titulo.

SVMMARIVM.

Statutum Vrbis, quod de nullitate dici non poſſit poſt annum, habet locum etiam ſi principaliter nullitas in iudicio deducatur.

1 *Nullitas quanto tempore poſſit proponi in iudicio.*
2 *Nullitas de ſui natura, coram quo iudice debeat cognoſci.*

DECISIO CLXXXVIII.

Decimaquinta Decembris 1544. fuit reſolutum coram me, quod ſtatutum Vrbis poſitum in primo libro, ſub cap. 157. incipiens. cauſa nullitatis. &c. vt non poſſit dici de nullitate poſt annum. &c. haberet etiam locum, quando nullitas deducitur principaliter, & abſque mixtura appellationis. quoniam illa præfixio termini, habet vim fatalis in cauſa nullitatis. licet de
1 iure communi, ✝ nullitas poſſit intra triginta annos proponi. vt per Paul. de Caſt. conſ. 288. ad primum reſpondetur. col. 2. vol. 1. Non obſtat quod dicit Brun. in repertor. ſuo, in verbo. nullitas. ſuper verſic. ſi ſtatutum, vel reſcriptum. col. 9. in princ. verſ. ſi vero queratur, an nullitas. &c. quia ſi bene aduertatur ad Brunum, ibi loquitur quando ſtatutum diſponit ſuper appellatione & nullitate ſimul. quia tunc verum eſt, quod non habet locum in nullitate principaliter deducta. At in caſu noſtro, ſtatutum tantum diſponit ſuper nullitate. &
2 iſta nullitas non poteſt deduci ✝ de ſui natura, niſi corā iudice appellationis. & ideo Brunus, nō ſolum conſiderat quod nullitas deducatur coram iudice appellationis, nec quod rubrica ſtatuti, loquatur de iudice appellationis; ſed etiam vult, quod in nigro ſimul diſponatur de appellatione, & nullitate. & rubrica illius ſtatuti nil facit. quia dicit, ſtatuta concernentia iudicem appellationis. & nullitas ipſum Capitaneū concernit. Item, quia in ſequenti ſtatuto diſponitur ſimul de appellatione & nullitate.

SVMMARIVM.

Minor, aduerſus probationem omiſſam, quando ſit reſtituendus.

DECISIO CLXXXIX.

Decimaquinta Decembris 1544. in vna Toletana matrimonij, coram D. Aquenſi, fuit dictum, quod licet minor reſtituatur aduerſus omiſſam probationem aliter non docto de læſione. per tex. in c. auditis. & ibi Abb. in 8. notab. & in c. ſuſcitata. de in integr. reſtit. & Aret, conſil. 66. viſo puncto. col. 6. Aufred. in addit. ad Cappell. Tholoſ. quæſt. 53. verſ. & nota, quod aduerſus. &c. Iaſ. in l. nam & poſtea. §. quod ſi minor. ff. de iureiur. & cum hac opinione videantur communiter tranſire DD. in dicto c. auditis. & in c. ſuſcitata. tamen fuit dictum, quod eſt verum quando minor omnino omiſit probationem facere, & ſic nullam defenſionem fecit. & ita loquuntur DD. canoniſtæ, dum dicunt, omiſit neceſſariam defenſionem. Secus fuit dictum, quando defenſionem fecit. puta quia probationes fecit, teſtes examinauit. nam tunc non erat reſtituendus niſi cauſa cognita. prout ita diſtinguit Innoc. in

in dicto cap. auditis. & ibi Io. And. in princ. 3. col. & alij DD. in informatione iuris fuerunt allegati. quia poſtquam teſtes examinauit, præſumptio eſt quod meliores examinari fecerit. Et ideo cauſa non cognita, non eſt reſtituendus.

SVMMARIVM.

Suppreſſio dignitatum facta ex facultate conceſſa in bulla confirmationis.

DECISIO CXC.

IN cauſa Segobienſi de Parazzes, die 19. Decembris 1544. fuit reſolutum, quod dignitates, & canonicatus, potuerint ſupprimi vigore facultatis conceſſæ per Papam in bulla confirmationis, in illis verbis. illaque & prædicta, ac antiqua ſtatuta corrigentes, emendantes, ac mutantes, liberam & plenam facultatem concedimus. Nam cum dignitates, & canonicatus, vigore ſtatutorum eſſent erecti, ſi Papa dabat eiſdem facultatem mutandi prædicta ſtatuta; per conſequens in ſpecie dabat facultatem illa ſupprimendi. & ſic non erat verum quod daretur facultas in genere.

SVMMARIVM.

Statutum Palauicinorum non ligauit Boraſchum auum maternum.

1 *Statuta condere, an iuriſdictionis, & ea ceſſante, an ſtatuta nulla.*
2 *Statutum excludens fœminas ſtantibus maſculis, an comprehendat clericos, vel hæredes eorum.*

DECISIO CXCI.

DIe 9. Ianuarij 1545. in cauſa Parmenſi pecuniaria, pro Michaele Caſalio, contra Liuiam matrem. fuit datum dubium, præſuppoſito quod ſtatuta Palauicinorum non ligent Dominos, an excludant Boraſchum auum maternum, volentem ſuccedere Io. Franciſco nepoti. & fuit reſolutum quod non. quia ſtatuta erant condita per Rolandum fratrem Polydori,
1 & condominum. & ſtatuere ✝ eſt iuriſdictionis. vnde circa perſonam, & bona Polydori, Rolandus nullam iuriſdictionem habebat. ideo ſtatutum, reſpectu ipſius Polydori, & bonorum eius, ex defectu iuriſdictionis, non valebat. ergo non poterat afficere Boraſchum forenſem. Non obſtat quod dicit Albert. Brun. in tractat. de ſtatut. excluden. fœm. propter maſculos, in 8. artic. in 2. quæſt. dum ponit,
2 quod ſtatutum excludens fœminas ✝ ſtantibus maſculis, licet non comprehendat clericos, tamen cõprehendit hæredes eius. ita eſſet dicendum in caſu iſto, quod licet ſtatutum non comprehenderet Polydorum tanquam Dominum, tamen comprehenderat eius hæredem, ex quo tractatur de bonis eius poſt eius mortem. quia fuit reſponſum, quod in caſu Bruni, ſtatutum, & reſpectu bonorum & hæredum, erat validum, cum bona eſſent in iuriſdictione ſtatuentium. Vnde licet non comprehendat clericum, tamen comprehendit bona eius poſt eius mortem. Sed in caſu noſtro, reſpectu bonorum Polydori, ſtatutum non valuit. Alia reſponſio fuit data per Aduocatum in informatione, quæ omnibus non placuit, ſed iſta omnibus placuit.

SVMMARIVM.

Inſtantia perempta, probationes an pereant.

1 *Sententiæ effectus, quando porrigatur ad ſingularem ſucceſſorem.*
2 *Sententiæ effectus in fauorem hæredis, ſeu contra, an porrigatur ad fideicommiſſarium.*
3 *Teſtes non publicati, ſi ſint mortui an faciant fidem. & num. 4.*

DECISIO CXCII.

FVit concluſum in cauſa Placentina Caſtri Sarmati, die 9. Ianuarij 1545. quod perẽpta inſtantia*, remanerent tamen probationes in illa inſtantia factæ, & ſic acta veritatis indagatoria. ſecundum Bart. in l. 2. col. pen. verſic. quædam ſunt acta quæ reſpiciunt veritatem. &c. & ibi omnes. C. de eden. Abb. in c. cauſam quæ. col. pen. prope finem, de teſtibus. & non erat verum, quod in illo caſu eſſemus inter alios, quo caſu etiam acta probatoria non faciunt fidem. ſecundum Felin. in d. c. cauſam quę. col. 5. in tertia regula. de teſtibus. quia immo ſecundum Bart. in d. l. 2. col. final. verſic. ſed an porrigatur. &c. & Abb. in d. c. cauſam quæ. col. 2. verſ. ſecundo dubitatur circa hoc mẽbrum. &c. ad quaſcunque perſonas porrigitur effectus ſententiæ alicuius cauſæ ad eaſdẽ porrigitur effectus probationis, & effectus ſententiæ. non erat dubium,
1 quod ✝ porrigebatur ad Comitem Vldericum, vt particularem ſucceſſorem. vt dicit Abb. in d. c. cauſam quæ. in d. verſ. ſecun-

* Vide Pariſ. in c. fraternitatis. col. 12. n. 33. verſ. tu dicas. &c.

cundo dubitatur. Item, effectus ſententiæ
2 in fauorem hæredis, ✝ ſeu contra, porrigi-
tur ad fideicommiſſarium. ſecundum Alex.
in l. ſæpe. col. 5. verſ. & ſimiliter ſententia
lata contra hæredem. &c. ff. de re iudic.
Item, Comes Gaſpar erat ſucceſſor in vitio
ſpolij Comitis Bartholomæi. ergo ad eos
extendebatur effectus probationis. Et licet
probationes non eſſent publicatæ, tamen
3 quia teſtes ✝ erant mortui, faciebant fidem
in alia inſtantia. ſecundum Felin. in d. c. cau
ſam quæ. col. 4. in fine. Fuit etiam dictum
per Ponentem, quod non erat verum, quod
probationes eſſent factæ coram arbitrato-
re, ſed coram iudicibus. quia ſi eſſent factæ
coram arbitratore, etiam quod teſtes eſ-
4 ſent mortui, ✝ non facerent fidem in alio
iudicio. ſecundum Abb. Aret. & Felin. in c.
præſentata. de teſtibus.

SVMMARIVM.

An ſtatutum Peruſinum loquens ab inteſtato excludens fœminas temporaliter, locũ habeat in teſtamento valido, facto per patrem in quo filias in dote inſtituit.

1 *Teſtator an videatur ſe conformare cum diſpoſitione iuris municipalis. & n. 3.*

2 *Cauſa inteſtati an extendatur ad cauſam teſtati.*

DECISIO CXCIII.

* Ad materiam iſtius deciſ. vide Alex. cõſ. 13 lib. 4. Dec. conſ. 306. in fin. Vide aliquid ſupra deciſ. 219. hoc lib. 2.

IN cauſa Peruſina* hęreditatis, coram D.
Io. Paulo, fuit 12. Ianuarij 1545. datũ du
bium. An ſtatutum Peruſinũ de dotibus lo-
quens, ab inteſtato excludens fœminas tem
poraliter, videlicet quandiu ſuperſint ma-
ſculi, habeat locum etiam in teſtamento va-
lido facto per patrem, in quo filias in dote
inſtituit, & prohibuit eas plus petere, maſcu
lo vniuerſaliter inſtituto. Et pro parte ne-
gatiua fuit dictum, quod notata in l. final.
ff. ad Tertull. per Bart. & alios, vbi iſta ma-
teria tractatur, non habẽt locũ in teſtamen-
to in quo filia eſt inſtituta, ſed tantum quã-
do eſt præterita. vt auctor eſt Alex. cõſ. 188.
in 6. vol. Et ideo dicebatur, quod Alex. in
conſ. 13. in 3. vol. non contradicebat. Nam
licet in 2. col. verſ. circa ſecundum. &c. lo-
quatur in Cola filia inſtituta in teſtamento
paterno. tamen poſtea in pen. col. in 4. du-
bio, vbi tractat de reintegratione, agit de
reintegratione ad bona materna, à quibus
erat excluſa temporaliter. & tamen ibi nõ
conſtat, quod mater deceſſiſſet cum teſta-
mento. & ideo dici nõ poterat, quod quo ad
illa bona materna eſſet inſtituta. Et in eo-
dem caſu conſuluit Socin. conſ. 92. in 1. vol.
Et ideo fuit dictum, quod male illa conſilia
allegabantur per partem, dum dicebatur
quod Alex. & Socin. in dictis conſilijs loque
bantur in teſtamento, in quo filia erat inſti-
tuta. Fuit etiam dictum, quod nec etiam
Socin. conſ. 33. col. 2. verſ. circa ſecundũ.
&c. vol. 3. nec Dec. conſ. 607. n. 15. & 16.
loquebantur in teſtamento, in quo filia erat
inſtituta. & diſcurrendo ea quæ ponit Al-
ber. Brun. in tract. de ſtat. excluden. ſemin.
propter maſcul. in 10. artic. in 5. quæſt. &
Socin. conſ. 263. in princ. Paul. de Caſt. cõ-
ſil. 196. lib. 1. Anchar. conſ. 220. non repe-
titur in dictis locis, quod iſti DD. tractan-
tes iſtam materiam, loquantur quando fi-
lia eſt inſtituta, ſed quando tantum eſt præ-
terita. Et ratio videtur, quia quando
eſt præterita cum ſtatutum viuentibus ma-
ſculis ſit cauſa excluſionis; eis ceſſantibus,
cũ ceſſet cauſa, ſubintrat tũc reintegratio.
quod non videtur dicendum vbi eſt filia in-
ſtituta. quia cum tunc non excludatur per
ſtatutum, niſi à ſupplemento legitimæ, ceſ-
ſantibus maſculis non poterit dari reinte-
gratio, niſi ad ſupplementum legitimę. Sed
ego dixi, quod licet magna ſit auctoritas
Alex. tamen vbi eſſemus in caſu in quo tan-
tum excluderet ab inteſtato temporaliter,
cum nos habeamus pro comperto in iure,
1 quod teſtator ✝ teſtando videatur ſe cõfor-
mare cum diſpoſitione iuris municipalis. vt
per Bart. in l. hæredes mei. §. cum ita. ff. ad
Trebell. in l. vt iuriſiur. §. ſi liberi. ff. de
oper. liber. per Iaſ. in l. Lucius. ff. de vulg. &
alibi ſæpe DD. ergo inſtituendo fœminas in
minimo, id videtur feciſſe propter maſcu-
los. & ideo illa excluſio temporaliter erat
intelligenda. Et dicebam, quod per hoc non
intelligebam, quod cauſa inteſtati extende-
2 retur ad cauſam teſtati, ✝ prout quod non
extendatur late conſuluit Socin. conſ. 30.
in 8. col. verſ. ſupereſt ergo vt deſcẽdamus.
vol. 1. & Bald. in l. quicumque. C. de ſeru.
fugit. ſed dicebam, quod mortuis maſculis,
fœmina ex tacita voluntate defuncti, ſucce-
debat ex teſtamento ad portionem, ad quã
propter filios erat excluſa. Et ſic non venie-
bat contra voluntatem, ſed ex voluntate
teſtatoris. & hoc non inconueniebat, quod
filia quæ pro parte temporis erat excluſa,
poſtea ex teſtamento veniret vt hæres. quia
in iſta materia DD. volunt, quod non procę
datur iuxta ſtrictas iuris regulas. & ideo
omnes dicũt quãdo filia eſt præterita, quod
filius dicitur eſſe hæres anomalus, vt ille
qui fuit hæres deſinat eſſe hæres. ita dica-
mus in caſu noſtro, vt filia quæ pro modico
ad tempus fuit hæres, poſtea efficiatur in
maiori portione hæres. Et ita dicebam,
quod ſi in iſto caſu tantum fuiſſet ſtatutum
ab inteſtato, ego propter iſtam rationem
tenuiſſem, quod dato quod filia fuiſſet in te-
ſta-

ſtamento paterno in modico inſtituta, non ſolum ad legitimam, ſed etiam ad medietatem, à qua propter filium erat excluſa, reintegrarctur. Er cũ mea opinione ſentiebant etiam duo alij ex Dominis, licet non reperirem doctorem hactenus hanc partem affirmantem. & prout dixi ſuperius contrarium ſentiat Alex. in d. conſ. 188. & Corne. conſ. 126. vol. 2. Pan. de Caſt. conſil. 279. 1. vol. in nouiſſima impreſſione. Sed quia huic rationi non videbam reſponſum, ab ea non poreram recedere. Sed dixi in dubio propoſito, quod quia in caſu noſtro erant in Ciuitate Peruſina duo ſtatuta, vnũ ab inteſtato, & alterum ex teſtamento, & ambo ſtatuta excludebant filias fœminas propter maſculos, tamen ſtatutum ex teſtamento ceſſantibus maſculis, non reintegrabat ad medietatem, ſed tantum ad legitimam, vr alias concluſum fuerar, quod iſto caſu ceſſabat argumentum. Nam licet verum ſit, quod teſtator, teſtando videatur ſe conformare cum diſpoſitione iu-
3 ris municipalis, dicebam quod ✝ confirmabae ſe cum diſpoſitione iuris municipalis ex teſtamento loquentis. Sed tale ſtatutum non teintegrat niſi ad legitimam non autem ad medietatem. ergo ſtatutum ab inteſtato, non poterat habere locum, quia vt ſupra dixi cauſa inteſtati non poteſt trahi ad cauſam teſtati. Et ita dicta die 12. Iannarij 1545. poſt multas informationes ſuir concluſum vno Domino contradicente, & alio, * qui remanſit dubius. Sex vero Domini tenuerunt iſtam concluſionem. Dicebam eriam, quod ea, quæ dicit Matth. de Vbaldis in repet. l. vnicæ. col. 26. vbi iſtam materiam tractat. C. de cadnc. tollen. poterant ſaluari. nam ibi Matthæus loquitur quando ſtatutum ab inteſtato, & ex teſtamento excludit. & ſic à medietate, ſeu portione, à qua ab inteſtato erat ſucceſſura. In caſu autem noſtro, ſtatutum ex teſtamento non exeludit à tota illa portione, ſed tantum à ſupplemento legitimæ, vel ſaltem ad illud reintegrat. Non obſtat, quod ſi ſtatutum ex teſtamento tantum reintegrar ad legitimam, quod videatur ſuperfluum, cum extantibus filijs maſculis, legitima debeatur per idem ſtatutum, & ſtatutum ab inteſtato. quia fuir alias reſponſum quod ſufficiebat quod aliquid operaretur. quia ſi filiæ non eſſet relictũ iure inſtitutionis, filia deficiẽtib. maſculis, reducebat rem ad cauſam inteſtati. & ſic ſatis ſtatutum operabatur.

* In audiẽtia ſequẽti ille dubius declarauit votũ, & fuit cũ alio contradicente. & ſic fuerũt ſex pro deciſ. & duo contrarij.

S V M M A R I V M.

Dimidius portionarius aſcendit ad integram portionem, & tempore aſcenſus non tenetur verificare narrata in prouiſione dimidiæ portionis alias ſibi facta.

1 *In aſcenſu an oporteat quod conſtet de bono iure in prima prabenda, à qua volebat diſcedere.*

2 *Iudultum Cardinalis an reſpiciat beneficia de nouo erecta.*

DECISIO CXCIV.

FVit reſolutum per maiorem partem in vna Burgenſi beneficij de Villafranca, die 16. Ianuarij. 1545. qnod ſi dimidius portionarius volebat aſcendere ad integram portionem, iuxta conſuetudinem Eccleſiæ, in qua antiquior admittitur, non erat neceſſarium verificare narrata in prouiſione facta ſibi per Papam de dicta dimidia portione. ex quo per exequutorem, cui examen narratorum fuerat commiſſum, admiſſus erat non contradicentibus alijs filijs patrimonialibus. & quod ei ſuffieiebat illa poſſeſſio in qua erat. quia per biennium fuerat tentus pro dimidio portionario, & fructus percipiendo Non obſtat deeiſ. 5. Biſignet. de conſuetud.
1 vbi in aſcenſu, oportet quod ✝ conſtet de bono iure in prima præbenda à qua volebat diſcedere. quia ibi, prius fuerat declaratum, illi volenti aſcendere nullum ius competere, & ſie conſtabat de non iure, quod hic ſecus erat. nam non erat declaratum nullum ius competere ſuper dimidia portione. nec ſuper hoc lis erar, ſed tantum ſuper integra portione. Irem fuit dictum, quod indultum Cardinalis Burgenſis non obſtabat prouiſioni Papæ quam fecerat de dicta dimidia portione. * Quia indultum
2 Cardinalis ✝ reſpicit benefieia vacantia. hic autem dimidia portio, erat de nouo erecta.

* Indultũ Card. Burgen. capit beneficia vacãtia, nõ aũt de nouo erecta.

S V M M A R I V M.

Durante lite ſuper qualitate requiſita à bulla Sixtina non currit tempus anni ad depoſitum faciendum.

1 *Ad deponendum quis an teneatur antequã declaretur, an qualitas à ſtatuto exigente depoſitum requiſita, ei competat.*

DE-

Digitized by Google

DECISIO CXCV.

IN terminis bullæ Sixtinæ, quod vicinus, ſeu conſors, ſit præferendus extraneo in emptione domus vicini, fuit tentum per * maiorem partem, die 16. Ianuarij 1545. coram D. Mohedano, in vna Romana domus, pro hæredibus Epiſcopi Sãctonenſis, cõtra Claudiam de Sabellis, quod Epiſcopus Sanctonenſis, qui cõmiſerat cauſam ſuper portione eius, & dederat articulos, deducendo dominium ſuum, & ſic litem tacite conteſtatus fuerat, quod per talem ſuſtentationẽ litis, diceretur Claudia præſtitiſſe impedimentum Epiſcopo, vt dato quod durante lite, infra annum depoſitum non feciſſet pro redemptione alterius partis, quam iure retractus volebat habere, nõ diceretur Epiſcopus eſſe in mora. per ea quæ dicit Bald. in l. contra maiores. C. de inoff. teſtam. de agnato alienante. &c. & quia bulla vult, quod vicino, ſeu conſorti fiat venditio, quamdiu ergo litigatur ſuper eo, an ſit vicinus, vel conſors, non debet currere terminus anni, præfixus ad reemendum, quia prius verificari debent verba bullæ, vt ſit locus diſpoſitioni eius. Non obſtant verba bullæ: dum dicunt vicino inſtante per Magiſtros ſtratarum emptor cogatur vendere. & ſic videtur, quod bulla præſupponat litem, & tamen vult, quod fiat depoſitum quia præſupponit litem quo ad articulum emptionis, non autem quo ad articulum vicinitatis, ſiue qualitatis à ſtatuto requiſitæ. Et profectò durum eſſet, quod
1 quis teneretur ad depoſitum ✝ antequam declaretur, an qualitas à ſtatuto requiſita conueniat ei. Hanc partem tenuerũt quinque, repugnantibus tribus.

* Vigeſimaſexta Ianuarij 1545. cauſa iterũ poſita, voluerunt quinque ex Dominis, tribus relaſtantibus, quod quia Epiſcopus cumulauerat duo iudicia, videlicet petendo partem ſuam, & partem Claudiæ, quod pro illa parte Claudiæ debuiſſet facere depoſitũ, ſicut dicimus in appellatione, & nullitate ſimul intentata, vt tempora in vtraque currant. ſecundum Iaſ. in l. contra maiores. C. de inoff. teſtam. Et quia iſta iudicia non erant cõtraria. & ideo tempora currebant. ſecundũ Io. Pab. in d. l. contra maiores. Alij vero tres Dñi dicebant, quod dato quod iſta iudicia eſſent cumulata, quod iuris ordine debebat præcedere iudicium ſuper qualitate vicinitatis. quia aliter non erat locus ſtatuto, & ideo diceretur alteri iudicio contrarium. Vide infra deciſ. 221. hoc lib. 2.

SVMMARIVM.

An diſtinctio præbendarum, probet annexionem, & ſufficiant decem anni ad inducendam conſuetudinem optandi.

1 *Præbenda an videantur annexæ canonicatibus, quando eſt certus numerus canonicorum & præbendarum.*

DECISIO CXCVI.

IN vna Mediolanenſi optionis, coram D. Peregrino, fuit datum dubium præſumpta diſtinctione præbendarum, An præbendæ * ſint vnitæ, & annexæ canonicati bus, ita quod non ſufficiant decem anni ad præſcribendum conſuetudinem optandi. Et licet in iſto caſu, eſſet per teſtes probatum, quod erat certus numerus canonicorum &
1 præbendarum, & ideo ✝ præbendæ videntur annexæ canonicatibus. per ea quæ videtur ſentire Abb. in c. maioribus. de præben. & ideo eſſet neceſſariũ tempus quadraginta annorũ; tamen maior pars Dominorũ noluit recedere a deciſ. 17. Caſſad. de præben. Ex cuius dictis patet, quod ſola diſtinctio non probat annexionem. & ideo neceſſarium erat probare, quod tituli vna cum præbendis mutarentur, vel præbendæ eſſent tituli ſpirituales. & ideo, non probata tali annexione, ex dicta diſtinctione, quod ſufficeret tempus decem annorum ad inducendam conſuetudinem.

* Quæ dicatur præbẽda diſtincta. Vide Abbat. in c. dilectus filius. col. 1 verſ. in eadẽ. glo. ibi. &c. de præben.

SVMMARIVM.

Patientia permittentis examinari teſtes poſt rem iudicatam, nocet rei iudicatæ.

1 *Princeps an per reſcriptum, ſententiam latam reuocare poſſit.*

DECISIO CXCVII.

FVit reſolutum, coram D. Io. Paulo, in Placentina Caſtri Sarmati, 16. Ianuarij 1545. quod quia poſt laudum, quod dicebatur tranſiſſe in rem iudicatam, Comes Bartholomæus paſſus fuerat examinari teſtes, per quos apparebat de iniuſtitia ſententiæ, quod videretur renunciatum rei iudicatæ: per ea quæ dicit Iaſ. in l. patre furioſo. col. 5. ff. de his qui ſunt ſui, vel alien. iur. Aliqui
1 etiam dicebant, quod Princeps ✝ potuerat per ſuum reſcriptum, illam ſententiam reuocare, prout fecerat. per dictum Bald. in l. fin. verſ. quæro quid ſi in reſcripto. C. ſen ten. reſcin. non poſſe. Sed illud dictum Bal. reprehenditur à Iaſone in l. fin. col. 2. verſ. ſeptimo ſingulariter. C. ſi contra ius. & per Steph. Bertrand. conſ. 15. col. 3. num. 9. vol. 1. Non obſtabat proteſtatio rei iudicatæ per Bartholomæum facta. quia fuit alias reſolutum, quod non obſtante tali proteſtatione, fuerat à re iudicata receſſum.

SVMMARIVM.

Sufficit quod commiſſio deroget ſtatuto Vrbis, licet non deroget regulæ de non tollendo ius quæſitum.

Prin-

1 *Principis reſcriptum contra legem, quando valeat.*

DECISIO CXCVIII.

FVit reſolutum coram me, in vna Romana dotis, ſen nullitatis, quod commiſſio derogans ſtatuto Vrbis, videlicet quod nullitatis cauſa, poſt annũ poſſet intentari, valeret, licet in ea non eſſet derogatum regulæ de non tollendo ius quæſitum. licet in contrarium allegaretur Sarnen. in reg. de non tollendo ius quæſitum. quæſt. 15. in fine. & quæſt. 10. vbi loquitur de exceptione peremptoria. de qua, quando tollitur, eſt facienda mentio. prout eſt iſta, quæ eſt litis ingreſſum impeditiua. & etiam allegabatur Sarnen. in proœmio regularum. fol. 11. verſ. tamen contraria opinio. Ratio decíſionis fuit, quia inter Romanos, primo ſeruantur ſtatuta, & deinde ius ciuile. poſtea ius canonicum. & de iure ciuili quãdo
1 ſcribitur contra legem, ✝ ſufficit quod Princeps ſit certus, quod contra legem ſeribit, & non obſtante ea vult reſcribere. per not. in l. fin. C. ſi contra ius, vel vtilitat. publie. Et fuit dictum, quod ita obſeruabatur in curia Capitolina. & cauſa erat inter Romanos. videlicet Georgiũ de Nobilibus, & Seraphinum de Iannottis. Reſolutio fuit facta coram me, die 18. Ianuarij 1545.

SVMMARIVM.

Supplicatio reſignationis in fauorem vnius, ex cauſa permutationis porrecta, poteſt iterum in fauorem alterius porrigi, & pro illo conſenſus præſtari.

DECISIO CXCIX.

IN vna Salamantina decanatus, in qua die 16. Ianuarij 1545. dedi dubium, præſuppoſito quod probetur concordia, & quod ſupplicatio permutationis, ac regreſſus, & penſionis, fuerit per procuratorẽ Petri Sarmento, porrecta, An anteaquam Frãciſcus Pereyra conſenſerit coram notario regreſſui, & penſioni, potuerit D. Petrus principalis in fauorem alterius reſignare. Et fuit reſolutum quod potuerit, quia licet per porrectionem eẽſeatur perfecta gratia, itaut conſenſus coram notario non veniat niſi ad exequutionem; tamen non perficit gratiam irreuocabiliter, ſed tantum reuocabiliter. quia rigor. c. quidam. de renũc. in curia non ſeruatur. vt ibi per Anton. & ideo in multis cauſis tenemus, quod porrecta ſupplicatione, poſſit pluries eam porrigere, & in fauorem alterius coram notario conſentire. Et ita licet Petrus per procuratorem porrexiſſet, tamen irreuocabiliter non erat ab eo ius abdicatum; quare potuit in fauorem alterius reſignare.

SVMMARIVM.

Pœna conuentionali appoſita in inſtrumento emphiteuſis non obſtante, poteſt agi ad pœnam caducitatis.

DECISIO CC.

FVit reſolutum 19. Ianuarij 1545. in vna Bononienſi de Bologninis, coram D. Proſpero, quod non obſtante appoſitione pœnæ conuentionalis in inſtrumento emphiteuſis, poſſit agi ad pœnam caducitatis. ſecundum Alexan. conſil. 132. poſt princip. verſic. circa ſecundum dubium. volum. 4.

SVMMARIVM.

Pro ſponſa de futuro, non datur ſponſo reſtitutio. ſecus ſi per verba de præſenti.

DECISIO CCI.

PRo ſponſa de futuro, quæ à ſponſo receſſit, non datur ſponſo reſtitutio, ſecus eſt quando eſt ſponſa per verba de præſenti. Ita fuit reſolutum in vna Senenſi ſponſalium, coram Domino Aquenſi, die 19. Ianuarij 1545. per not. per Abb. in cap. ex parte. colum. pen. verſic. item ſi ſunt. &c. de reſtitut. ſpoliat. & eſt gloſ. in verbo legitimus. vbi Bald. & alij, in cap. ex tranſmiſſa. de reſtitut. ſpoliat.

SVMMARIVM.

Gratia Epiſcopi Solis ad primum vacaturum, ſeu quod tu ſi malueris duxeris acceptandum, quomodo interpretata.

DECISIO CCII.

HAbebat Epiſcopus Solis in diœceſi Hiſpalenſi, gratiã de prouidendo ad primum beneficium vacaturũ, vel quod tu, ſi malueris, duxeris acceptandum. vacauit primo Scholaſtria, quã Epiſcopus acceptauit, & de

& de ea petijt ſibi prouideri. ſed quia fuit compertum quod non cadebat ſub gratia, vacauit ſecundo loco Archidiaconatus, quē Epiſcopus acceptauit in genere deducendo ad ſpeciem, vt ſolet fieri, & etiam petijt ſibi prouideri. Sed antequam fieret acceptatio. Papa alteri de eo prouidit. & impetrans dicebat, quod ex quo Epiſcopus totiens acceptauerat, quod videbatur elegiſſe ſecundā partem gratiæ. & ideo cum ante acceptationem, ex quo ſecunda pars gratiæ erat cōditionalis. per deciſ. 3. de præb. Caſſad. & per Clem. 1. de conceſſ. præb. quod potuit per Papam præueniri. Fuit tamen, coram D. Aquenſi, die 19. Ianuarii 1545. reſolutū, quod ex quo gratia erat alternatiua, quod electio erat gratiati. & cum beneficium, vt præſupponebatur, erat primum quod vacauerat, ꝙ vigore primæ partis gratiæ illud capere poterat. nam ſecunda pars gratiæ tunc intrabat quando eſſet renunciatum primæ, vt quia noluiſſet, ſeu illi parti renunciaſſet, ſed cum iſtud eſſet primo vacans, & illud Epiſcopus volebat, certe non poterat illud niſi vigore primæ partis gratiæ, acceptare. Non obſtat quod diceretur, illi primæ parti per acceptationem renunciaſſe. quia dicebatur, quod per hoc non poterat Epiſcopus formam, ſeu naturam gratiæ mutare, cum non poſſet hoc facere, & acceptatio quæ ad cautelam erat inducta, non debebat ſibi nocere. nam ideo Epiſcopus acceptabat, vt ſi primum beneficium vacans non ſibi placeret, poſſet ſecundum, & tertium acceptare, quod ante vacationem eligi non poterat. ſi ideo vacāte primo illud volebat, certe non poterat, niſi vigore primæ partis capere, & cum in prima parte gratia eſſet pura, non potuit per impetrantem præueniri.

SVMMARIVM.

Supplicatio, & reuiſio non impediunt exequutionem ſententiæ.

DECISIO CCIII.

IN vna Toletana iuriſdictionis, coram D. Io. Paulo, die 19. Ianuarii 1545. fuit reſolutum, quod quando quis auditur per viam ſupplicationis poſt decem dies, vel per viam reuiſionis aduerſus ſententiam quæ tranſiuerat in rem iudicatam, quod ſententia, tali caſu, eſſet mandanda exequutioni, nec talis reuiſio impediret exequutionem ſententiæ. per text. iuncta gloſ. & ibi Iaſ. in authen. quæ ſupplicatio. C. de precib. Imperat. offeren. & per Afflict. deciſ. 341.

SVMMARIVM.

Verba enunciatiua poſita in duobus inſtrumentis antiquis probant vnionem.

1 *Tempus nonagintanouem annorum, an antiquum, & num. 5.*
2 *Vnio an probetur per præſcriptionem immemorabilem.*
3 *In immemorabili probāda quid requiratur.*
4 *Enunciatiua, in antiquis in materia odioſa, an probent. Vnionis materia an odioſa.*

DECISIO CCIV.

IN vna Bononienſi Montis Cereris, contra Epiſcopum Feltrenſem, pro vno de Graſſis, coram D. Mohedano, die 19. Ianuarii 1545. fuit concluſum, quod per verba enunciatiua, poſita in vno inſtrumento etiā excedenti centum annos, vt ibi eramus in inſtrumento vnius collationis factæ de anno 1423. in quo inſtrumento enunciatiue dicebatur, quod Archipresbyteratui Bononienſi erat vnita Plebania Montis Cereris, quod per illud vnicum inſtrumentū habens talia verba enūciatiua, nō probaretur vnio. ſecus ſi eſſent duo inſtrumenta antiquiſſima,
1 vt erat † in illo caſu aliud inſtrumentum
nonaginta annorū * in quo etiā erat talis enunciatiua vnionis, per illud quod dicit Aret. in c. cum cauſam. col. 4. in fin. verſic. ſed quæritur quid de inſtrumētis, & melius col. ſeq. verſ. debes etiam in prædicta concluſione. de probat. & ibidem Fel. col. 2. verſic. eſt verum, &c. & maxime in fine illius col. Et licet Aret. ibidem dicat quod eſt arbitrarium iudici, attentis qualitatibus, certe Rota in hanc partem inclinauit, ex quo erant alia inſtrumenta enunciatia vnionē quæ tamen non erant antiqua. & non obſtat
2 quod dicebatur, quod vnio probatur † per præſcriptionem immemorabilē, vt per Fel. in c. cauſam quæ de præſcript. & in immemo-
3 rabili probanda requiritur † probatio 40. ann. de viſu per not. in c. 1. de præſcript. in 6. & hic talis poſſeſſio nō probabatur, quia dicebatur, quod illud eſt verum, quādo quis vellet probare vnionē, per illā viam præſcriptionis, ſed hic non illa via, ſed via verborum enunciatiuorum talem vnionē probare intendebat. Itē non obſtat quod verba enū-
4 ciatiua † in antiquis, non probant in materia odioſa. vt per Iaſ. in l. ex his. col. 3. C. de teſt. milit. & hic eramus in materia vnionis, & ſic materiā odioſa, quia fuit reſponſum quod Iaſon ibi allegat. Bal. in l. 2. C. de neceſſa. ſer. qui Bald. loquitur in vno inſtrumento, & etiam non loquitur in antiquis. Il-
5 lud etiam notandum † eſt, quod Rota in inſtrumentis, tenuit tempus 99. ann. pro antiquo.

* Tēpus nonaginta nouem annorum reputatur pro antiquo in inſtrumētis.

S V M M A R I V M.

Bulla Honorij an fuerit iudicata quod foret in forma probanti.

1 *Inſtrumenta antiqua habentia originem à perſonis ſuſpectis, an probent.*

2 *Epiſcopus, & Vicarius eius, an ſit iudex cõpetens in cauſa pertinente ad Epiſcopatũ.*

Tranſumptum an probet ſi in eo non interuenit citatio.

3 *Solennitatis præſumptio quando ceſſet in antiquis in tranſumptatione ſcripturarum, & num. 5.*

Exemplum an propter antiquitatẽ probet.

4 *Solennitas in antiquis, an præſumatur ſi non enuncietur.*

5 *Citatio in antiquis in tranſumptatione ſcripturarum, an præſumatur.*

6 *Solennitas intrinſeca, ſi non apponatur an eo ipſo probetur non interueniſſe per exhibitionem actus geſti. & quid in extrinſeca.*

DECISIO CCV.

* Cauſe iterum poſita 13. Febr. 1545. ſuper ſequenti dubio, an bulla Honorij iũctis conformitate litterarum, plumborum, tranſumpto, & duob. inſtrumentis vltimo productis, abſque dicto teſtis, probet & faciat fidem, vltra inſtrumentũ productum in proceſſu de partib. 1538. Et Domini, licet non multum mouerẽtur ex conformitate litterarum, & plũborum, tamen propter tranſumptum, & verba enunciatiua triũ inſtrumentorũ, pro maiori parte, videlicet ex octo votãtib. ſex, duobus tantum reclamantibus, tenuerunt quod faceret fidem. & licet inſtrumentũ poſitum in proceſſu de partibus, ſit exemplum, tamen propter Innocentianam creditur.

IN vna Parmenſi * Caſtri Colurni, pro Cardiuale S. Florę, contra Comitiſſam Caiaſſi, in qua, die 23. Ianuarij 1545. dedi dubium, An bulla Honorij, iunctis tranſumpto, conformitate litterarũ, ac ſententia originali vltimo producta, lata de anno 1389. probet, ideſt ſit in forma probanti. Duo dimiſſa cõparatione litterarum, ex tribus voluerũt quod eſſet in forma probanti. primũ videlicet ex tranſumpto d. bullæ facto de anno 1300. Nec obſtat ꝙ illud tranſumptũ erat ſuſpectum, ex quo erat factum corã Vicario Epiſcopi Parmenſis inſtãte ſyndico Epiſcopatus,
1 prout in inſtrumentis † antiquis habẽtibus originẽ à perſonis ſuſpectis,
ꝙ non probent ponit Soc. conſ. 194. col. fin. verſ. præterea dico. & Corn. conſ. 24. col. pen. vol. 4. quia fuit dictum ꝙ Vicarius Epiſcopi, & ipſe Epiſcopus in cauſa pertinente ad Epiſcopatũ, eſt
2 cõpetens † iudex, & non ſuſpectus. Item dicebatur, quod tranſumptum non probabat, quia in eo nõ interuenerat * citatio. & præſumptio ſolennitatis nõ præſumitur interue-
3 niſſe in antiquis † quando in ſcriptura quæ producitur, apparet citationẽ non interueniſſe. vt per Dec. conſ. 445. col. pen. verſ. nõ obſtat quod exẽplum propter antiquitatem nõ probet, & idem Dec. in authẽtica ſi quis in aliquo. col. 6. prope finẽ. verſ. nec obſtat ſi dicatur. vult quod ſolennitates in antiquis
4 non præſumantur † niſi enuncientur. & facit quod dicit Corn. conſ. 24. col. 5. vol. 4. Sed hoc non obſtante fuit dictũ, quod citatio in
5 antiquis, & maxime † antiquiſſimis, prout in caſu noſtro, præſumetetur. per not. per Purpur. in authẽtico ſi quis in aliquo. col. 3. verſ. vltimo an talis citatio. &c. C. de eden. vbi multa ad propoſitum ponit. Non obſtat quod nõ conſtet in actu de citatione, ergo probatur non interueniſſe. quia, ex quo potuit interueniſſe & non interueniſſe, præſumitur quod interuenerit. quia nõ ſemper in omni actu eſt de eſſentia, quod in tranſumpto ponatur citatio. Nam illę ſolennitates
6 quæ † ſunt intrinſecæ actus, ſi non opponuntur, eo ipſo probatur ꝙ non interuenerunt. vt puta quando producitur totus proceſſus & non apparet de citatione. Sed quando ſumus in ſolennitate extrinſeca, quæ non ſolet ſemper cum ipſo actu apponi, quia aliunde probãdo actus eſt validus; tunc, ex eo quod nõ ſit illa ſolẽnitas in actu deſcripta, ex hoc non probatur quod non interuenit. Secunda etiã præſumptio quod bulla eſſet in forma probanti, fuit ſumpta ex narratiua ſententiæ, latæ de anno 1398. vbi enunciatiue ſit mentio de bulla Honorij, continente ſententiam inter Epizonũ Epiſcopum Parmẽſem, & Cõmune. & enũciatiua verba in antiquis probant. Tertia præſumptio, fuit ſumpta ex dicto vnius teſtis, qui deponit, ꝙ vidit bullã ſunt 50. anni, cum plumbo appenſo, cum cordulis ſericei croceiq; coloris. & vidit quando illud plumbũ, propter vetuſtatem, cecidit à cordulis, & fuit inſutum in ipſa bulla. & quod illam bullam, & tranſumptum, vidit in Archiuio Parmenſi. Et ſic ex iſtis tribus, Rota reſoluit, ꝙ bulla eſſet in forma probanti.

* In antiquis exẽplis an præſumatur ꝙ interuenerit citatio. v. de in 2. lib. annotat. meorũ. deciſ. 155. & vide inf. deciſ. 127. lib. 2.

S V M M A R I V M.

Verba in inueſtitura Corrigienſium, prout prædeceſſores veſtri poſſederunt, &c. quomodo intellecta.

DECISIO CCVI.

IN cauſa Parmenſi Vallium, in qua fuit datum dubium, An Domini Corrigiẽſes teneantur verificare poſſeſſionem prędeceſſorum, & inueſtitorum, Principi narratam; ita vt illa verba in narratiua & diſpoſitiua, prout prædeceſſores poſſederunt, &cæt. ſtent cauſaliter, fuit reſolutum, die 23. Ianuarij 1545. quod quia inueſtitura erat certa, nã continebat quid certum, videlicet Vallem cum nemoribus, paſcuis, &cæt. & erat facta ex certa ſcientia, & ſano procerum conſilio, & per conſeqnens cum cauſæ cognitione, & non in forma communi, quod illa verba, prout prædeceſſores poſſederunt, &c. ſtarent cauſaliter, & non conditionaliter. per not. per Bart. in extrauaganti, ad repri-

mendum

mendum in verbo prout.& non fuit conſideratum quod iſta confirmatio fuerit facta ad ſupplicationem partis ponendo in narratiua illa verba, prout,ex quo eramus in priuilegijs, & fuit allegatum conſ.Paul.de Caſtro 17. vol.2. & text. in c.Abbate ſane.de re iudic. in 6. Decium conſ.169.

SVMMARIVM.
Citatio ſine die eſt valida.

DECISIO CCVII.

VIgeſimatertia Ianuarij 1545. Fuit reſolutum in vna Calagurritana de Iſguella,& altera Hiſpalenſi dimidiæ portionis, coram D.Thoma de Thanis, quod citatio ſine die valeret. quia intelligebatur ad primam,vel quam citius comparere poterat per ea quæ dicit Alex.in l.liber homo.la ſeconda.§.decem. num.5. ff.de verb.obligat. & ibi Iaſon.col fin.Felin.in c.conſuluit. colum.3.de offic.delegat. Præpoſitus in c.cum parati. col.3. de appell.Et non fuit attenta diſtinctio quam facit Francus in d. c. cum parati. col.4. dum diſtinguit, an valeat ad mulctam imponendam, non autem ad expeditionem actus. quia fuit dictum quod ſimpliciter talis citatio tenet. vt per Alex. in d.l. liber homo. §.decem.& ideo in illa Hiſpalenſi erat facta citatio vna die præcedenti vltimã audientiã,de menſe Iulij ad ſententiam declaratoriam ſine die.fuit dictum, quod intelligebatur de prima die iuridica.

SVMMARIVM.
Clauſula,quod de obreptione & ſubreptione gratiæ dici non poſſit,intelligitur veris exiſtentibus narratis,in gratia ad petitionem partis conceſſa.

1 *Gratia ſemper intelligitur veris exiſtentibus narratis.*
Gratia principalis ſi corruit, corruunt etiam clauſulæ acceſſoriæ.

DECISIO CCVIII.

FVit reſolutũ in vna Calagurritana prioratus de lo Grongno,coram D.Peregrino, die 23. Iannarii 1545. ꝙ quando gratia vt erat in illo caſu in coadiutoria,& acceſſu in euentum vacationis,quæ coadiutoria dicebatur habere falſam narratiuam, vt erat probatum,quod ſi coadiutoria,propter illã falſam narratiuam,erat nulla, & etiam acceſſus,etiam propter illã falſam narratiuã, quod clauſula in coadiutoria poſita, ꝙ de obreptione & ſubreptione dici nõ poſſet, ex quo gratia erat ad petitionem partis, & nõ motu proprio,quod nihil operabatur. quia illa clauſula intelligenda erat,veris exiſten-
1 tibus narratis, & ſicut gratia † principalis corruebat,ita & clauſulæ illæ acceſſoriæ. & fuit allegatus Abb. in c.1. col.2. de confirmat.vtil. facit gloſ.in l.ſi patronum. §.patronum.ff. de bon. libert.

SVMMARIVM.
Ex ſcientia, & patientia cum actu poſitiuo inducitur mandatum.

DECISIO CCIX.

EX ſcientia,& patientia Epiſcopi Canarienſis, ſcientis & patientis quod quidam Ioannes ageret nomine ſuo;& vltra dictã ſcientiam & patientiam, probabatur ꝙ ille taliter agens, habebatiura in manibus ſacientia ad cauſam, fuit iudicatum in vna Canarienſi iuriſdictionis, coram D.Peregrino, die 23. Ian. 1545. quod eſſet inductum mandatum. quia hic non erat ſola ſcientia & patientia,quo caſu dictum Innoc. cõmuniter reprobatur.vt dicit Barbat. in cap.ex parte Decani.de reſcrip. col.12.ſed etiã interuenerat actus poſitiuus.quo caſu videtur dari mandatum, vt ibi dicit Felin.

SVMMARIVM.
Regula reuocatoria vnionum Pauli Secundi reuocauit vnionem de qua hic.

DECISIO CCX.

COram D.Sebaſtiano in vna Præceptoriæ * S.Ioannis Hieroſolymitani. Fuit reſolutum 23. Ian. 1545. quod Regula Pauli II. reuocatoria vnionum, factarum nedum anctoritate Apoſtolica, verum etiã quacumq; alia, reuocaret vnionem factam per Capitulum prouinciale de quadam Præceptoria S.Ioannis Hieroſolymitani.

* Fuit cauſa iterum poſita 23.Feb. 1545. & idem reſolutum nonobſtante quod Religio ſit priuilegiata,& quãdo non fit mentio de priuilegio non cenſetur eſſe ſublatum vt per Cyn. in l. vnica. C. quando Imperat. inter pupillum, & vidu. per Roman. conſil. 436. verſ.ſup.principalis ratio. & 499. verſ.tertia ratio.quia fuit dictum,quod diſpoſitio generalis comprehendit priuilegiatos, niſi habeãt priuilegium ſuper re de qua agitur. l.in fraudem. § final. & ibi Bal ff.de milit.teſtam.

SVMMMARIVM.
Conſenſus quo caſu potuerit præſtari per procuratorem poſt obitum.

1 *Conſenſus quem procurator præſtat,& retinet penes ſe carthãm ſuper qua conſenſus præſtatur, toleratur de ſtylo.*
2 *Conſenſus non extenſus infra tempus decem dierum, quare inualidus & nullus.*

DECISIO CCXI.

FVit reſolutum in vna Barchinonienſi, ſeu Tarraconenſi beneficiorum, coram

Aa 2 D.Aquen-

D. Aqueuſi, die 23. Ianuarij 1545. quod cõſenſus poterat præſtari per procuratorem, poſt obitum, quia ſemel, ſeu bis, in vita præſtiterat cõſenſum ſuper quodam memoriali, licet non ſuper ſupplicatione. Et licet memoriale, ſuper quo erat præſtitus conſenſus per procuratorem, eſſet retentus, quia ſtylus Curiæ id tolerabat, quod procurator
1 præſtet cõſenſum, † & retineat penes ſe cartam ſuper qua conſenſus præſtatur. nec erat verum quod eſſet hic voluntas imperfecta, quia conſenſus erat valide præſtitus, & perfectus. Sed quia infra tempus decẽ die-
2 rum non erat † extenſus per regulam erat inualidus, & nullus, & ex actu nullo colligitur conſenſus, & voluntas.

SVMMARIVM.

Proteſtatio, quod non intendit acceptare niſi in illa cauſa, non ſufficit quod fiat tempore productionis.

1 *Procurator ſi non vult acceptare mãdatum generaliter ad omnes cauſas mãdantis, ſed in particulari, quid debeat facere.*
2 *Procurator producens mandatum generale ad vnam cauſam tantum, eſt nihilominus procurator generalis ad omnes & quare.*
3 *Procuratores cauti producunt mandata per compulſum, & in cauſa particulari, quam acceptant ſunt procuratores, & non in alijs.*

DECISIO CCXII.

IN vna Mantuana Succarorum, coram D. Proſpero, fuit reſolutum, die 26. Ianuarij 1545. quod Sylla Gorius, qui produxerat mandatũ in actis, dicendo quod acceptabat onus ad effectum ſubſtituendi tantũ quod non obſtante tali proteſtatione tunc temporis, videlicet tempore productionis factæ, quod potuiſſet citari ad ſententiam, & ſententia eſſet valida, quia non conſtabat
1 quod tempore receptionis † mandati fuiſſet proteſtatus, prout neceſſariũ eſt. ad tex. in Clem. 1. de procurat. nam certum eſt, quod ſi Sylla produxit, quod ante illam pro ductionem habuerat mandatum. & per retentionem, abſq; alia productione, viſus eſt acceptaſſe. & D. Io. Paulus teſtatus fuit ꝙ alias, coram bo. me. Nicolao Aragonia fuerat, quod procurator generalis, qui produ-
2 xerat † mandatum ad iſtam cauſam tanrũ, ex quo non dicebat quod tempore receptionis fuiſſet proteſtatus, quod diceretur generaliter acceptaſſe, & ideo cauti procurato-
3 res producunt † mandata per compulſum, & poſtea in illa cauſa tantum acceptant.

SVMMARIVM.

Proteſtatio vnica, pro conſeruatione iuris ſui, quando ſufficiat.

DECISIO CCXIII.

FVit dictum in cauſa Placentina Caſtri Sarmati, die 26. Ianuarij 1545. quod licet in extraiudicialibus, vnica tantũ proteſtatio ſufficiat pro conſeruatione iuris ſui, & nõ requiratur pluries proteſtari. per not. per Bart. in l. de pupillo. ſi quis ipſi Prætori in 3. oppoſit. ff. de nou. oper. nunc. cum quo DD. cõmuniter tranſeunt, & aſſerit cõmunem Io. Ant. Alex. in l. non ſolum, §. morte. col. 49. ff. de nou. oper. nunciat. tamẽ quod iſtud non procedit in iudicialibus. quia ſi quis proteſtetur, & non obſtante proteſtatione, faciat aliquem actum, & iudex illum admittat, quod tunc viciatur proteſtatio, & valet actus contrarius proteſtationi, prout iſtam aſſerit magis communem Alex. in l. non ſolũ. §. morte. col. 5. ff. de nou. oper. nũc. Et ideo fuit concluſum, quod quia in illo caſu procurator Bartholomæi comparuerat poſt rem iudicatam, licet proteſtatus fuiſſet de re iudicata, & quod non intendebat illi præiudicare; tamen quia aliquos actus poſitiuos fecit, & iudex illos admiſerat, quod per proceſſum ad vlteriora, eſſet ſuæ rei iudicatæ præiudicatum.

SVMMARIVM.

Publicatione non obſtante, quando teſtis dixit nil ſcire, an alij teſtes ſint examinandi.

1 *Teſtis, non obſtante publicatione, quando examinari poſſit.*
2 *Conſtito de damno dato pro quantitate, an iudex ex officio poſſit examinare.*
Iudex an ex officio poſt publicationem examinare poſſit.
3 *Damno probato, ſuper quantitate, an admittantur teſtes inhabiles.*
4 *Teſtium publicatio, an obſtet, quando proceditur de æquitate, & quando teſtis habet concomitantiam inſtrumenti.*

DECISIO CCXIV.

IN vna Rhodienſi, linorum & coriorum in qua pro parte Furnariorum, contra Religionem, in prima inſtantia, in tertio articulo erat articulatũ, quod in naui per Religionẽ tempore obſidionis Rhodi retenta erant tot ballæ linorum, & coriorum, & ꝙ fuerãt appoſitę pro defenſione ad męnia, & reparos Vrbis. Teſtes dixerant quod verum erat quod multæ ballæ linorum, & coriorũ fuerant pro defenſione ad męnia appoſitę, tamen neſciebant quantitatem, & fuerat habita

habita publicatio teſtium. poſt publicatio-
nem , Furnarij voluerunt examiuare ſuper
quantitate . Dubitaui ego , die 30. Ianua-
rij 1545. An ſtante publicatioue, poſſet te-
ſtis ſuper quantitate examinari . Et pro af-
firmatiua adducebatur, quod quando teſtis
examinatus ſuper articulo dicit nil;ſcire tūc
1 non obſtāte publicatione,† poteſt teſtis exa
minari.per ea quæ dicit Socin. in tract.fal-
len. regula 403. in 2. fallentia. tamen fuit
dictum, quod illud intelligitur,prout decla-
rat Bald. in cap. 1. §. 1. quid ſit inueſtit.
quando teſtes in prima inſtantia,odio,amo
re, vel precio, fuerunt ſubſtracti, quod hic
ſecus erat, quia habuerat remiſſoriam
pro illo teſte examinaudo , & uou curaue-
rat eum examinare, & ideo Iacob. alle-
gat. per Soc. in dicta 2.fallen. reprehendit
Aretin.iu cap.frateruitatem. colum.3. ver-
ſic.poſita tamen communi. num.11. de te-
ſtib. vbi allegat Io. Andreā, & Antonium
tenentes contrarium, & ibi Felin. colum.5.
verſ. ſed vltra ipſos. Fuit tamen couclusum
in iſto caſu, quod ex quo conſtabat de de-
bito, videlicet de damno dato, & quod ne-
ceſſarium erat quod adeſſet quātitas, quod
2 ego ex officio meo † debebam examinare
teſtem. per not.per DD.in cap.cum clamor
de teſtib. & Paul. de Caſtr. conſ.246. verſ.
item non obſtat. volum. 2. vbi dicit,quod
benefacit iudex,ſi ex officio poſt publicatio
nem examinat,ad quem pertinet vndique
veritatem iudagare, & ſicut dicimus, quod
probato damno admittuutur teſtes alias iu-
3 habiles † ſuper quantitate , vtputa dome-
ſtici. iuxta uot. in l.ſi qoando. C. vnde vi,
quia tunc proceditur potius ex quadam
æquitate , quam de rigore , ita & hic. &
iſtud ſentit Bald. in d. cap. 1. §. 1. quid ſit
inueſtit. quod quando proceditur de æqui-
4 tate, † non obſtet publicatio.& quaudo te-
ſtis habet concomitantiam inſtruméti, tunc
non obſtante publicatione debet examina-
ri. vt per Anton. in c. ſeries. de teſtib. Ro-
man. ſing.80. Afflictus deciſ.33. verſ. item
quia. Dec.conſil.216. colum. fin. Alexand.
conſ.213. in fin. volum. 2. Hic autem teſtis
habebat concomitantiam debiti probati,
ergo debebat examiuari.

SVMMARIVM.

Procurator ſubſtitutus in negocio exe-
quutiuo factus dominus litis
poteſt ſubſtituere.

1 *Inſtantia an detur in exequutiuis, & nu-
mer. 3.*
2 *Inſtantia & lis, an differant.*
3 *Inſtantia licet non detur, an poſſit tamen
dari lis.*

DECISIO CCXV.

FVit reſolutum in vna Hiſpalenſi dimi-
diæ portionis, corā D.Thoma de Tha-
nis,die 30.Ianuarij 1545. quod procurator
ſubſtitutus, qui in negocio exequutionis
fecerat talia quę ſapiebant litis conteſtatio
nem,potuerat,vt dominus litis ſubſtituere.
1 quia licet,vt Domini inclinabant in † exe-
quutiuis non detur inſtantia,quicquid dixe
rint Alex. & Iaſ.in l.properandum.in prin.
C. de iudic. reputautes pro tunc opinionem
contrariam veriorem,quam multi DD. per
eos relati tenent, tamen negari non poteſt
2 quiu ſit lis:nam iſta ſunt diuerſa † inſtātia,
& lis vt per Alex.iu l.cauſas.C.de tranſact.
Gemin.iu cap.1. §.ſi quis.col.1. de ſenten.
excom.lib.6.Et licet in exequutiuis non de-
3 tur inſtantia,† datur tamen lis. vt per om-
nes,in l.properandum.C.de iudic.& per Sar
nen. in reg. de annali,q.44. Cum igitur de-
tur lis,ad primum actum vbi lis conteſtare-
tur,procurator efficitur dominus,& per con
ſequens efficitur dominus litis, & ſubſtitue-
re potuit.

SVMMARIVM.

Vnio non docto de erectione beneficij tri-
buit titulum coloratum.

1 *Titutus coloratus quando dicatur.*
2 *Prælatus agens ſpolio recuperandæ pro ali-
qua re ſuæ Eccleſiæ,an excludatur ſi non
oſtēdat plene ſuam canonicā inſtitutionē.*
3 *Decimis ſpoliatus, agens ad reſtitutionem,
quando debeat probare de titulo.*

DECISIO CCXVI.

IN vna Toletana ſpolij S.Sebaſtiani,Op-
pidi de Madrid, fuit reſolutum die 4.Fe
bruarij 1545. quod vuio beneficij facta Col
legio de Alcala,dato ꝙ de erectione dicti be
neficij non conſtaret, quod præſtaret titulū
coloratum ad reſtitutionem decimarū qui-
bus ſpoliati fuerant dicti Collegiales, quia
1 titulus † coloratus dicitur,quaudo eſt habi
tus ab habeute auctoritatem. vt per Fel.
in c.in noſtra.iu 36.corollario. de reſcrip.
Nou obſtat, quod non cōſtaret de erectione
beneficii vniti Collegio , quia dicebatur ꝙ
iſtud reſpiciebat petitoriū.Non obſtat quod
ſi Prælatus agit poſſeſſorio recuperādæ pro
2 aliqua re Eccleſiæ ſuæ,excludatur † niſi oſtē
dat plene ſuam canouicā inſtitutionē,vt per
Iacob.in l.ſi de vi.col.pen. verſ.decimoter-
tio fallit. de iudic. quia illud erat verū qn̄
Prælatus nō fuit in poſſeſſione illius rei, at
in caſu noſtro fuerat Collegiū per 30. ann.
in poſſeſſione percipiēdi iſtas decimas. Non
obſt.ꝙ hic agebatur de decimis in parochia

 aliena,

aliena,& ideo legitimé debebat de titulo Col
legiũ docere,ꝙ non fiebat quando docebatur
3 tantum de vnione, † non docto de erectio-
ne,ad text. in cap. ad decimas. de reſtit. ſpo
liat. in 6. quia reſpondebatur, quod ille tex.
procedit quando rector ſpoliaſſet, ſed hic
erat tertius qui ſpoliauerat; puta inſtitutus
ab Ordinario; & ideo non eramus in ter-
minis illius decretalis.

SVMMARIVM.

Legitimatio, ſeu diſpenſatio filij facta ex-
tra territorium legitimantis eſt va-
lida, patre ratificante.

1 *Legitimatio per patrem, an cenſeatur rati-
ficata ex inſtitutione filij, vt legitimati.*

DECISIO CCXVII.

IN vna Regienſi bonorum, 4. Februarij
1545. coram D. Pighino, fuit reſolutum
quod ſicut legitimatio, ſeu verius, vt erat
in caſu illo, diſpenſatio, quia tractabatur de
legitimatione filij ſpurij nati ex presbytero
facta per Papam de conſenſu patris valeret,
etiam quo ad bona exiſtentia in territorio
Cæſaris. quia DD. concludunt quod patre
inſtante, ſeu conſentiente, ſit valida. vt per
Crot. in §. & quid ſi tantum. colum. pen.
ita etiam valeret ſi non eſſet facta patre pe-
tente, ſed legitimationem ratificante. vt
per Curt. Iuniorem. conſ. 157. colum. pen.
Aretin. in l. Gallus §. & ſi forſitan. ff. de li-
ber. & poſthum. & quod pater diceretur
1 ratificaſſe † legitimationem, ex quo in teſta
mento inſtituerat filium vt legitimatum.
per conſ. Iaſ. 202. in 2. volum.

SVMMARIVM.

Adminiſtrator Eccleſiæ ad tempus depu-
tatus, an cenſeatur ordinarius,
vel delegatus.

1 *Iuriſdictio data quando faciat quem dele-
gatum, & quando ordinarium. & n. 2.*
3 *Adminiſtrator datus Eccleſiæ, an poſſit Vi-
carium deputare, & num. 7. & 8.
Vicarius Vicarium non deputat.*
4 *Locum tenens an poſſit alium deputare.*
5 *Induſtria perſona ſi eſt electa, non poteſt al-
teri iniunctum demandari.*
6 *Induſtria perſona quando cenſeatur electa.*
9 *Ordinarius, an poſſit totam ſuam ordina-
riam poteſtatem in alium transferre.*

DECISIO CCXVIII.

EPiſcopus Caſtoricenſis fuit deputatus
adminiſtrator Eccleſiæ Caurienſis, do-
nec, Carolus de Lanois, vigeſimumquin-
tum annum ætatis ſuæ attigiſſet. Fuit dubi-
tatum 4. Februarij 1545. in vna Caurienſi
del Caſar, inter Epiſcopum Solis, & Franci-
ſcum Caruaial, coram D. Aquenſi, An talis
adminiſtrator, diceretur ordinarius vel de-
legatus. Et quod cenſeretur delegatus mul-
tum vrgebat quod dicit Bald. in l. 1. in 9.
quæſt. ff. de offic. conſul. dum dicit quod
1 iuriſdictio † temporaliter data facit quem
delegatum. ſecus ſi perpetua. quia ſicut or-
dinarius non poteſt deputari ad certas cau-
ſas, ita nec ad certum tempus, arguendo de
re ad tempus, & illam deciſ. ſequuntur mo-
derni, videlicet Claud. Aquen. & Purpur. in
l. more, & ibi Rimin. ff. de iuriſdict. omn.
iudic. Felin. in cap. licet in corrigendis de
offic. ordin. Tamen ad illud fuit reſponſum
quod illud procederet, quando iuriſdictio
concederetur non habenti iuriſdictionem.
ſecus quando conceditur habenti, vt erat in
caſu iſto. in quo conceſſio erat facta Epiſco-
po Caſtoricenſi, qui in ſua Diœceſi Ordina-
rius eſt, prout ita declarat Claud. in d. l.
more. colum. 3. in princ. verſ. & inter cæte-
ra dicit cum duabus limitationibus ſequen
tibus, & Purpur. col. 7. verſic. ſecundo limi
tatur. & verſ. & ex hac concluſione, &cæt.
2 Et ideo fuit reſolutum, quod talis † admini
ſtrator ſic deputatus diceretur habere ordi-
nariam, prout ita firmat gloſ. in cap. is cui
procuratio in verbo confirmatus. de elect.
in 6. & ibi gloſ. ſequuntur Doctor.

Secundo fuit dubitatum, an iſte * admi-
niſtrator, potuiſſet vicarium generalem ** Adminiſtrator Eccleſiæ deputatus, an poſſit Vicarium generalẽ deputare.*
3 deputare † cum poteſtate conferendi bene-
ficia, & videbatur quod non. per text. in c.
clericos. de offic. vicar. & deciſ. 4. de offic.
Vicar. in nouis. vbi habetur quod vicarius
vicarium non deputat. Ergo adminiſtra-
tor, tamquam gerens vices alterius, vica-
rium deputare non poterit, ſicut etiam di-
4 cimus in locumtenente, † qui alium locum
tenentem deputare non poteſt, vt per Bald.
in l. 1. §. à præfectis. ff. de leg. 3. Item pon-
derabatur, quod in breui illo, erat electa in-
duſtria perſonæ, quia in eo dicebatur, con-
fidentes quod tu ſicut alias Eccleſiam præ-
dictam fideliter rexiſti, ita & in poſterum id
facere debeas. & ſic propter talẽ induſtriã
5 electam. † videbatur, quod alteri non pote-
rat demandare ad not. per Abb. & alios in
cap. fin. §. 1. de offic. deleg. Item quia in ge
nerali, ſeu in vniuerſitate cauſarum deman
6 data, ſemper cẽſetur † electa induſtria per-
ſonæ. vt dicit Abb. in c. clericos. de offic. vi
carij. & Alex. in l. quod quis. C. de procur.
Iſtis tamen non obſtantibus fuit reſolutum

9. Fe-

Digitized by Google

9. Februarij in eadem cauſa, coram eodem Aquenſi, quod Epiſcopus Caſtoricenſis adminiſtrator deputatus, vicarium generalem ad cognoſcendum in cauſis ciui-
7 libus, & criminalibus, † & ad conferendũ
beneficia potuiſſet deputare. tum quia in caſu cap. 15 cui. ibi adminiſtrator erat deputatus ad vniuerſitatem cauſarum, & ſic erat electa induſtria perſonæ, & nihilominus text. dicit, quod poteſt omnia quæ electus confirmatus poteſt. ſed talis electus, poteſt deputare vicarium, ergo & adminiſtrator. & ſic non obſtat id quod dicitur de electione induſtriæ. Non obſtat etiam, quod vica-
8 rius † nõ poteſt vicarium deputare, nec lo-
cumtenens locumtenentem, quia illud verum eſt in totum à ſe iuriſdictionem abdicãdo, & alium ordinarium faciendo. prout ita intelligunt Alexan. in l. à iudice. col. 2. verſ. recepit tamen hæc concluſio, & ibidẽ Iaſ. colum. 3. verſ. ſecundo fallit in delegato. C. de iudic. & Bald. in l. aliquando. ff. de offic. proconſult. & legat. At in caſu noſtro non in totum à ſe abdicauerat iuriſdictionem, quia tantum commiſerat cognitionem cauſarum ciuilium, & criminalium, & collationem beneficiorum, vnde collectionem fructuum in ſe retinuerat, & alia. ſicut nec
9 ordinarius † poſſet totam ſuam ordinariã
poteſtatem transferre, & alium ordinarium facere ſine principis auctoritate. ad l. pen. ff. de offic. præſid. vt etiam loquitur Abb. in cap. clericos. de offic. vicar. verſ. ſed obſtat prædictis. ibi, dummodo non ex toto committat vices ſuas, &c.

SVMMARIVM.

Quæ verba non fuerit poſita de ſtylo.

1 *Stylus debet probari de illo tempore quo proponitur.*
2 *Notarius cenſetur rogatus apponere clauſulas de ſtylo, & ſi non appoſuit eas tenetur apponere.*
3 *Clauſulæ de ſtylo poſita, an cenſeantur de voluntate partium appoſita.*
4 *Verba in inueſtitura feudali, veſtri prædeceſſores poſſederunt, & vos poſſidetis, an intelligantur conditionaliter, & limitatiue.*
5 *Recognoſcens rem in feudum, an contra talem recognitionem venire poſſit.*
6 *Recognoſcens rem propriam ab alio, an ſibi præiudicet.*
7 *Succeſſor an poſſit venire contra id quod non poterat venire eius auctor.*
Conductor ſi non poteſt refricare quæſtionem dominij, an poſſit eius hæres.

DECISIO CCXIX.

IN cauſa Parmenſi Vallium, die 9. Februarij 1545. dedi dubium, An ſtantibus inueſtituris Maximiliani, & Caroli, illa verba, prout prædeceſſores veſtri tenuerunt, & poſſiderunt, & vos tenetis, & poſſidetis ſint de ſtylo officialium Imperatoris appoſita, itaut nil operentur. Et fuit reſolutum, quod non. quia inueſtituræ Maximiliani, & Caroli, non poterant probare ſtylũ
1 de tempore Federici, quia de illo † tempo-
re ſtylus probandus erat. per ea quæ dicit Alexand. conſ. 26. colum. penult. vol. 3. & Socin. in l. Gallus. §. ſi eius. colum. penult. in fin. de lib. & poſthum. Immo quando eſſent de ſtylo operarentur, & Notarius ſim-
2 pliciter † rogatus, de eis cenſetur rogatus,
itaut ſi non appoſuit, eas apponere tenetur iuxta gloſ. in l. fin. C. de fideiuſſ. & per Dec. in l. vt liberis, C. de collat. & in l. certi condictio. §. ſi nummos. ff. ſi cert. pet. & quod dicit Bart. in l. 1. ff. de iur. codicill. quod
3 clauſulæ † de ſtylo poſitæ, non cenſentur de
voluntate partium appoſitæ, & nil operantur; cõmuniter reprobatur. vt per Dec. conſil. 490. quicquid dixerit Curt. Iun. cõſ. 111. Et ideo dicebatur, quod illa verba in inueſtitura Federici, ſtabant cauſaliter, quia de contrario non conſtabat: ſed in inueſtituris Maximiliani, & Caroli, quia de contra-
4 ria conſtabat, ſtarent cõditionaliter, † ſeu
limitatiue. id eſt ſi poſſidetis, vel quatenus poſſidetis. Item, in alia parte dubij, in qua dicebam, an Comes de Sala, poſſet contra inueſtituram de anno 1452. venire, aliqui ex Dominis, dixerunt quod non. quia Nicolaus accipiendo illam inueſtituram, eam ratificando, in qua dixerat quod dependebat in feudum à ſacro Romano Imperio, ex quo non ſolum erat cõfeſſio eius, * ſed erat etiã ** Confeſſio, & recognitio rei differunt.*
5 recognitio, nam recognouit eam † vt feuda-
lem, contra talem recognitionem venire nõ poterat, licet contra ſimplicem cõfeſſionem probando contrarium. vt dicit Bart. in l. cum falſa. C. de iur. & fact. ignor. quod ſecus eſt in recognitione. nam tunc non poteſt venire contra: cum recognoſcendo rem ab
6 alio, † licet eſſet propria, videatur donare.
vt per Bald. & Paul. de Caſtr. in dicta l. cum falſa. circa finem. C. de iur. & fact. ignor. Et ideo, ſicut Nicolaus non poterat
7 venire † contra, ita nec eius ſucceſſor ſe-
cundum Felin. in cap. inter dilectos. colum. penult. de fid. inſtrum. dum dicit quod ſicut principalis conductor non poteſt refricare quæſtionem dominij, ita nec eius hæres. Alij non dederunt votum quia non fuit proſequutus propter lapſum temporis.

SVMMARIVM.

Subrogato in omni iure, & ad omne ius, non debentur fructus niſi à die ceſſionis, licet de ſequeſtro fructuum ſit facta mentio in ſupplicatione.

2 *Subrogatus ad omne ius, an cenſeatur ſubrogatus ad poſſeſſionem.*

3 *Poſſeſſio quæſita, an iuris.*

Fructus an quid proximum, vel diuerſum à beneficio.

4 *Dictio, in, quid importet.*

5 *Fructus beneficij percepti, an ſint ius in Eccleſia, vel ad Eccleſiam.*

6 *Lis ſuper beneficio, an faciat quod ſit lis ſuper fructibus principaliter.*

Fructuum condemnatio in beneficialibus, an acceſſorie dicatur venire.

7 *Fructus an poſſint alienari pendente lite ſuper beneficio.*

DECISIO CCXX.

* Vide in 3. lib. anno vat. mearũ. deciſ. 159. incip. quã do lis &c. quę videtur huic contrariari.

SVbrogatus in omni inre,* & ad omne ius, quod alicui in Eccleſia, & ad Eccleſiam competit, & etiam in lite, etiam quod in ſupplicatione fiat mentio de ſequeſtro fructuum, tamen per hoc non cenſetur ſubrogatus ad fructus qui competebant ce-
1 denti ante ceſſionem. †ſed neceſſarium erat, quod fructus expreſſe cederentur. Ita fuit reſolutum in vna Taruiſina S. Helenæ, corã D. Aquenſi, pro Cardinali Piſano, contra Vincentium Quirinũ, die 6. Februarii 1545. Non obſtat deciſ. Aegid. 351. vbi ſubro-
2 rogatus ad omne ius,† cenſetur ſubrogatus ad poſſeſſionem, quando de poſſeſſione eſt facta mentio in ſupplicatione. quia illud eſt,
3 quod poſſeſſio † poſtquam eſt quæſita, eſt ius. item eſt ius proximum ipſi beneficio, ſed fructus non ſunt quid proximum ipſi beneficio, ſed penitus quid diuerſum. & ſubrogatio erat ad omne ius, quod in Eccle-
4 ſia. & dictio, in, † dicit intrinſicitatem in Eccleſia. l. 1. §. hoc autem edictum. ff. de nou. oper. nun. Corn. conſ. 338. num. 6. vol. 1. Item, illa verba, vel ad Eccleſiam, denotant quid extrinſecum à re ipſa, proximum tamen ipſi rei. l. quidam Hyberus. ff. de ſeruit. ruſt. præd. Corn. conſ. 41. n. 18. vol. 2. Sed quis dubitat, quod fructus iam perce-
5 pti, †nõ ſunt ius in Eccleſia, nec ad Eccleſiã. Non obſtat dec. Aegid. 366. quia ibi erat lis non ſolum ſuper Eccleſia, ſed etiam ſuper fructibus, & ideo veniunt in ſubrogatione. in caſu autem noſtro, erat lis ſuper beneficio. & licet in condemnatione veniant fructus, tamen per hoc non eſt verum dicere,
6 quod lis ſit ſuper fructibus,† ſed veniunt in condemnatione acceſſorie. Et quod ex iſto non dicatur eſſe lis ſuper fructibus, patet. quia lite pendente ſuper beneficio, fructus
7 poſsũt alienari. †qui tamẽ ſi eſſent litigioſi. non poſſent. per titulum de litigioſis. & quod poſſint alienari, operatur commodũ poſſeſſionis.

SVMMARIVM.

Duo iudicia ſimul cumulata, quando procedant.

DECISIO CCXXI.

IN cauſa Romana * domus, pro Clandia Sabella, contra hæredes Epiſcopi Sanctonenſis, de qua deciſ. 195. hoc lib. de menſe Februarij 1545. 4. aut 6. eiuſdem menſis, maior pars Dominorum inclinauit, quod ſi Epiſcopus proſequutus fuiſſet vtrumque iudicium, videlieet cumulando, & petendo primo partem ſuam, & etiam petendo partem Thomæ Claudiæ venditam, ratione, quia conſors: ex quo duo iudicia, quorum vnum alteri præiudicat ratione ordinis. Item duo iudicia, quæ ſic ſe habent, quod abſolutoria lata in vna, præiudicat in alia præcedenti, iſta duo iudicia cumulando parte non opponẽte. vt per Bar. in l. edita. col. 7. verſ. expeditis generibus. C. de eden. quod Epiſcopus, ex quo cumulauerat iſta duo iudicia, & pars non oppoſuerat, quod præiudicaſſet ſibi non deponendo infra annum. quia not. in l. contra maiores, procedunt quando ratione contrarietatis, duo iudieia non poſſunt cumulari, etiam parte non opponente. vt dicit Bart. in d. l. edita. in loco ſuperius allegato.

* Vigeſimaſeptima Febr. 1545. fuit propoſitum dubium, An ex cumulatione vtriuſq. iudicij, ante ſententiã Epiſcopus dicatur ita certus de iure ſuo, vt currat ſibi tempus. & maior pars tenuit, quod non, quia ſola cumulatio non reddit certum. nam licet actor debeat eſſe certus de iuribus ſuis. l. qui in alterius. de regul. iur. & ſic præſumptiue. item re ipſa. quia Epiſcopus ſuccedebat ex teſtamento, de quo certus erat. tamen fuit dictũ, quod iſta certitudo, quæ eſt quo ad eum, nõ ſufficit. quin etiam, & parti ſuſtinẽti iudicium, & iudici qui pronuntiare debebat, certum fieri debebat. & tunc non poteſt dici certũ niſi per ſententiam. iuxta gloſſ. in l. cum quidam. ff. de bon. poſſeſſ. & nimis durum videretur, quod durante lite ſuper qualitate, curreret tempus. Et quod dicitur, quod quando iudicia ſunt cõpatibilia, ſi cumulantur tempus currit. vt in l. ſcire oportet. §. ſcire. ff. de excuſat. tut. reſpondetur, quod ille text. procedit vbi tempus eſt aſſignatum ad proponendum. nos autem ſumus, vbi non ſolum oportet proponere, ſed etiã verificare qualitatem, quod non fit, niſi per ſententiam. pro iſta reſolutione facit deciſ. Guid. Papæ 257. cauetur.

SVMMARIVM.

Ius patronatus clerico competens, an ſit laicale, vel Eccleſiaſticum.

DE-

DECISIO CCXXII.

IN vna Placentina canonicatus, & præbendæ, coram D.de Thanis, de menſe Februarij in qua clericus fundauerat beneficium, & reſeruauerat ſibi iuspatronatus, fuit dubitatum, An tale iuspatronatus eſſet laicale, ſeu eccleſiaſticum. cum iuspatronatus per clericum retentum, qui ex ſuo patrimonio Eccleſiam fundauit, conſtruxit, vel dotauit, habetur pro iurepatronatus laicali. iuxta gloſ. in Clem. plures. in verbo, præſentare. de iurepatr. Abb. in cap. cum te, & in c. illud, & in c. cum dilectus. eod. tit. Et pro reſolutione fuit dictum, quod quando non conſtat, quod bona in dotem data, ſint quæſita ante vel poſt promotionem, & laici ſunt in poſſeſſione, tunc iuspatronatus eſt laicale, & præſumitur ex bonis patrimonialibus beneficium dotatum. nam difficultates DD. procedunt, quando ponitur pro conſtāti, quod bona ſint poſt clericatum quæſita. nam alias Eccleſia nil poteſt prætendere. vt per Anton. de But. in c. vt vnuſquiſque. de pecul. cleric. ante finem vbi dicit quod hoc caſu non videt Eccleſiam habere aliquod fundamentum. & tenet Abb. ibi, in fine. & in repet. cap. cum eſſes. in tertia principali quæſt. verſ. ſecundo caſu. Card. Alex. in cap. ſint manifeſte. in fin. 12. quæſt. 1. Salicet. in authent. licentiam. C. de Epiſc. & cleric. Barbat. in c. cum in officijs. col. 6. verſ. 7. ſed dubium eſſet. de teſtam. & Roman. conſ. 159. verſ. 3. caſu principali. Itē, fuit allegatum. conſ. Alex. 101. in princ. in 7. volum. vbi vult, quod præſumptiones pro Eccleſia, & DD. procedunt quando eſt contentio cum ipſa Eccleſia. ſed quando eſt contentio cum alio, vt erat in illo caſu cum prouiſo per Papam, tunc præſumitur pro hęredibus clerici, qui tūc ſunt in quaſi poſſeſſione præſentandi. Sed quia Ponens dixit, quod in caſu per eum poſito hęredes clerici, non erant in quaſi poſſeſſione præſentandi, & quod conſtabat, bona eſſe quæſita poſt clericatum ideo fuit iudicatum iuspatronatus eccleſiaſticum.

SVMMARIVM.

Poſſeſſio capta vigore ſupplicationis ſi quis ea ſpolietur eſt reſtituibilis.

1 *Poſſeſſio, an poſſit capi vigore ſupplicationis.*
2 *Litterarum expeditio, an requiratur ad eſſe poſſeſſionis.*
3 *Poſſeſſio ſine titulo, an poſſit eſſe vera, & iuſta.*
4 *Poſſeſſio iniuſta, an poſſit effici iuſta.*

DECISIO CCXXIII.

POſſeſſio capta vigore ſupplicationis,
1 prout * poteſt capi † ſecundum Sarnenſē in regula de non iudic. iux. for. ſup. quæſt. 5. ſi ea quis ſpoliatur, eſt reſtituibilis, quia ad eſſe poſſeſſionis, non requiritur
2 expeditio † litterarum, vt per eumdem Sarnen. in d. loco. immo dicit Abb. in c. cum noſtris. col. 2. num. 6. de conceſſ. præbendæ.
3 quod poteſt eſſe vera † poſſeſſio ſine titulo, licet non ſit iuſta, & ideo ſi ſuperueniret titulus ante ſpolium, de iniuſta foret effecta
4 iuſta. † ſecundum Socin. in l. 3. §. ex pluribus. ff. de acquir. poſſeſſ. & ideo reſtituibilis. Et ita fuit concluſum, coram D. Proſpero, in vna Aſculana parochialis S. Ioannis de Salara, die 23. Februarij 1545.

* Non obſtat deciſ. 65. alias 5. de reſtit. ſpoliator. in antiq. qa intelligitur ſecundum norat. per Innoc. in loco quem allegat.

SVMMARIVM.

Procurator ſubſtituens, & vigore clauſulę vnum quoque omnibusq; melioribus, &c. an videatur etiam ſubſtituere, vt dominus litis effectus.

1 *Dictionis, &, potentia & natura.*
2 *Clauſula, omni meliori modo, an comprehendat omne caput ex quo actus poteſt ſuſtineri.*

DECISIO CCXXIV.

SEbaſtianus Martius ſubſtituit Syllam Gorium hoc modo. Prę̄ſens, & perſonaliter conſtitutus prouidus vir Sebaſtianus Martius in Romana Curia procurator, & ſuorum principalium procurator, prout in actis cauſæ huiuſmodi, & vigore clauſulæ vnum quoque. &c. ſponte, & ex eius certa ſcientia, omnibusque melioribus, modo via. &c. ſubſtituit. &c. Fuit dubitatum an ſubſtitutio valeret, ex quo Sebaſtianus non habebat poteſtatem ſubſtituendi in mandato, ſed erat effectus dominus litis. & dicebatur quod non, quia clauſula, omnibusq; melioribus. &c. refertur ad expreſſa. Hoc tamen non obſtante, in vna vigintimillium ducatorum, pro Illuſtriſſima Domina, contra Creditores Cardinalis de Medices, Reuerendiſſimus Creſcentius & ego, inclinabamus q valeret ex illo capite ex quo poterat ſuſti-
1 neri. quia dictio, † &, eſt copulatiua, & additiua. ſi ergo addit, ergo includit illud caput ex quo mandatum poterat ſuſtineri. & ad ita dicendum, mouebamur ex conſ. Dec. 14. & 77. & ex iis quę dicit Galiau. in l. 1. §. ſi quis ita. ff. de verb. obligat. dum tractat de clauſula, omni meliori modo. &c. dum dicit
2 quod † ſi alterum caput non excluditur, quod ſub dictis verbis comprehenditur omne caput, ex quo actus poteſt ſuſtineri.

SVM-

SVMMARIVM.

Poſſeſſio tertij, an præſumatur continuata.

DECISIO CCXXV.

IN cauſa Parmenſi Vallium, dubitani dic 27. Februarii 1545. An ex inſtrumentis pro parte Comitis de Sala productis,probetur poſſeſſio Hominum Villæ Campiginis, contra narratiuam inueſtituræ, de anno 1452. ſuper quo dubio, pro parte Comitis fuerunt date tres informationes, vna procuratoris, & altera D. Antonii Gabrielis, quæ nil faciebant ad punctum. ſed tantum dicebant, quod ex inſtrumento de anno 1143. & altero de anno 1459. probabatur, quod in Valle erant particularium poſſeſſiones, & ideo inueſtitura tantum erat intelligenda de iuriſdictione Vallis, non autem de proprietate. Informatio autem D. Petri Pauli, magis propius ad punctum accedebat & dicebat, quod contra verba inueſtituræ poterat probari de errore narratiuæ, qui error probabatur ex inſtrumento de anno 1144. in quo Corrigienſes proteſtantur, quod per locationem factam de anno 1143. non cenſeatur præiudicatum poſſeſſioni Hominum, quam in dicta Valle habent. Sed fuit reſponſum, quod cum illa poſſeſſio eſſet ex confeſſione, item eſſet poſſeſſio tertii, non præſumeretur continuata niſi probetur. per ea quæ dicit Felin.in c.ſcribebam. in fine. de præſumpt. & Ripa, qui vtramque limitationem ponit, in c.cum Eccleſia Sutrina.col.8.verſ.ſecundo intellige. de cauſ. poſſeſſ. & proprietat. Non obſtat, quod attenta cōfeſſione,de qua in inſtrumento de anno 1143. & altero inſtrumento cōfecto de anno 1452. inter Fratres S. Ioannis Hieroſolymitani, & Homines Villæ Campiginis, in qua enunciatur homines Vallem poſſidere pro ſua. &c. quod probetur continuatio, quia probatis extremis media præſumuntur. quia fuit dictum, quod illa verba enunciatiua, de quibus in inſtrumento de anno 1452. cum eſſent inter alios, non probabant. quia verba enunciatiua inter alios,non probant, niſi quando ſumus in antiquis. At ab anno 1452. vſq. ad annum 1517. quo tempore fuit incepta lis, non dicimur eſſe in antiquis.

* * *

SVMMARIVM.

Prouiſio,ſeu collatio,facta occulto crimino ſo, eſt valida.

DECISIO CCXXVI.

IN vna Aſtoricenſi beneficiorum, coram D.Thoma, die 27. Februarii 1545. fuit reſolutum, quod prouiſio facta occulto criminoſo, & ſic ante inquiſitionem, & antequam nomen eius eſſet delatum inter reos, vt erat in illo caſu, in quodam Didaco,qui fuit inquiſitus, & condemnatus de falſo, quod prouiſio ante inquiſitionem eſſet valida. per text. in c. omnipotens. de accuſat. & ibi Abb. & Felin. Bart. in l. reus delatus. ff.de mun.& honor.in c.accuſatū.de ſimon. in c.accedens. de accuſat. Dynus in regula infamibus.de regul.iur.in 6. Et licet Salinas fabricaſſet falſas acceptationes, ad effectū vt Ioanni reſignanti in fauorem ipſius Salinas, quæreretur, propter quod videbatur quod ex reſignatione per clauſulas generales, nil poterat Salinas quæri. fuit reſponſū, quod ſi acceptationes erant falſo fabricatæ, nil per illas erat quæſitum Ioanni reſignanti. & ideo nil reſignabat, ſed per clauſulas generales Salinas capiebat. Et de collatione facta criminoſo, an ſit nulla, vide Felin. in c.2.de reſcript.

SVMMARIVM.

De homicidio condemnatus,non eſt priuatus beneficio, niſi ſententia priuet.

1 *Criminis exceptio, an obſtet in petitorio, in beneficialibus.*

DECISIO CCXXVII.

EAdem die, in vna Fauentina, coram D.Aquenſi,fuit reſolutum, quod condemnatus de homicidio, ex quo in ſententia non erat poſita priuatio beneficiorum antea obtentorum,non eſſet priuatus iure ſibi in beneficio ante homicidium, & condemnationem competente. per ea quæ dicit Felin.in c.inquiſitionis.col.1. de accuſat.& ideo poterat agere ad ius in beneficio competens contra poſſeſſorem.per ea quæ dicit Abb.in c.item cum quis.col.3.in fin.de reſt.
1 ſpol. vbi etiam in † petitorio non obſtat exceptio criminis. & licet eſſet beneficium curatum, & non curam exerceret. quia adminiſtrare non poterat per ſe, tamen interim poterat per alium, & poterat cum eo diſpenſari.

SVM-

SVMMARIVM.

Clauſula codicillaris ſi non valet, vel valebit, an operetur poſthumo ignoranter præterito.

1 *Clauſula codicillaris, an operetur fideicommiſſum.*

2 *Clauſula codicillaris quid operetur, quando teſtator ſuperuixit, & non mutauit teſtamentum.*

DECISIO CCXXVIII.

* Cauſa iterum poſita, die 13. Martij 1545. maior pars fuit eum reſolutione hic facti. & fuerunt ſex ex Dominis. ego vero, cũ duobus alijs dixi, quod licet ego concurriſſem cũ alijs in reſolutione facta, quando filius erat inſtitutus, & quando teſtator tanto tempore ſuperuixit, quod potuit mutare, & non mutauit per deciſ. hic allegat. tamen, quia in facto præſupponebatur quod teſtator, poſt ſuſceptum poſthumum, vixerat anno, & quod poſt annum ſatis iuuenis morte repentina, vtpote interſectus interierat, quod non eſſet in conſideratione, quod potuiſſet mutare. quia ſperabat ſe diu viuere, & in infirmitate conſtitutus teſtamentum mutare. quod ſecus eſt quando morte repentina obijt, prout ita conſiderat Aret. cõſ. fin. col. 4. verſ. quid plura. Fuit etiam dictum, quod licet Bart. conſ. 210. & 235. teneat, quod quando alter filius eſt inſtitutus, quod clauſula operetur poſthumo ignoranter præterito. Tamen, quod contra Bart. tenet Bal. in l. ſi totas. C. de inoffic. donat. & conſ. 156. colum. 4. vol. 2.

VIgeſimaſeptima Febr. 1545. in vna Foroliuienſi hæreditatis, * coram D. Io. Paulo, fuit dubitatum, An poſthumus, natus poſt teſtamentum, & in eo præteritus, ex clauſula codicillari, ſi non valet, ſeu valebit, ſit fideicommiſſo grauatus. Et licet quando eſt ignoranter præteritus, prout erat in caſu illo, Bart. in l. 1. in 6. quæſt. ff. de iure codicill. ponat opinionem antiquorum, & poſtea ſuam, & opinio Bart. ab aliquibus approbetur, ab alijs vero reprobetur. vt per Barbat. conſ. 60. in 2. vol. & late Iaſ. in authen. ex cauſa col. 14. verſ. ſed ſuccedit alta. &c. C. de liber. præter. vbi atteſtatur de communi opinione pro vtraque parte. Tamen Domini pro tunc inclinabant in opinionem Bartoli, tanquã magis æquam. Sed quia in illo caſu de quo tunc agebatur, teſtator poſt teſtamentum factum, & poſthumum ſuſceptum, poſt teſtamentum tanto tempore vixerat, quod potuerat teſtamentum mutare. & non mutauit. Item, quia erat inſtitutus alius filius ipſius teſtatoris, non autem extranæus, Rota nemine diſcrepante te-
1 nuit, † quod clauſula codicillaris operetur fideicommiſſum. per ea quæ late ponit Iaſ. in d. authen. ex cauſa. colum. penult. & melius Dec. conſ. 490. vbi atteſtatur communem opinionem eſſe, quod ſi teſtator tãto tempore ſuperuixit, quod mutare potuit, & non fecit, quod clauſu-
2 la operetur. † & quod dicit Bart. conſ. 210. omne illud. & conſ. 235. Lapus fecit. vbi ponit quando filius eſt inſtitutus, & non extraneus. & ſequitur Pariſ. conſ. 60. prima facie in primo dubio, in 2. volum. Et licet Io. Ant. Alexan. conſ. 125. dicat quod communis opinio eſt, quod ſi potuit mutare. &c. tamen clauſula non operetur, quia videtur voluiſſe decedere cum teſtamento reuocato. Fuit dictum, quod iſta ratio eſt friuola, quia licet teſtamentum ſit reuocatum tamen manet clauſula codicillaris, & ab inteſtato poſthumus grauatur.

Ang. conſ. 211. in 4. dubio. Card. conſ. 20. circa finem, verſic. quarto ſic. Et ideo Domini, ad euitandum iſtas contrarias opiniones, tenuerunt ſex ex ipſis, vt ſupra dixi, quod iſtis duobus concurrentibus, quod alter filius erat inſtitutus, & vixiſſet tanto tempore quod potuerat mutare, & non mutauiſſet. & etiam vnus ex eis conſiderauit, quod hodie non agebatur cum poſthomo, ſed cum hæredibus relictis à poſthumo, qui erant extranei reſpectu teſtatoris. nam ſi fuiſſet actum cum poſthumo, dicebat quod concurriſſet in opinionem meam propter vitandam inæqualitatem.

Cauſa iterum poſita 13. Nouembris 1545. vnus ex ſex qui alias tenuerat pro fideicommiſſo, mutauit votum ſuum, & dixit, quod quia agebatur de fideicommiſſo, & ſic de totali patrimonio, & alter filius non erat grauatus, quod ex mente teſtatoris non cenſeretur inductum fideicommiſſum, propter æqualitatem inter filios. per ea quæ dicit Bal. in l. Titius. & ibi Aret. col. 3. verſ. reſtat igitur nunc videre. ff. de lib. & poſthum. dum vult, quod legata debeãtur poſthumo ignoranter præterito, quando filius natus fuit grauatus legatis. quia ſi natum voluit grauare, idem & fortius in naſcituro, & ſic vt æqualitas ſeruetur. & iſte qui mutauit votum, fuit D. Fabius. & ſic fuimus quatuor contra fideicommiſſum, & quinque pro fideicommiſſo. quia licet in iſta poſitione non interueniſſet D. Sebaſtianus. cuius votum quid tunc ſentiret ignoratur, tamen in Rota ſuperuenit D. Ant. Auguſtinus, qui tenuit pro fideicommiſſo.

SVMMARIVM.

Statutum Placentinum, an det ius conſiderabile, itaut de eo debeat fieri mentio in expectatiua.

1 *Reſeruationes, an capiant beneficia alteri debita, vt puta Doctori, vel Magiſtro in Theologia.*

2 *In beneficijs patrimonialibus, an filijs patrimonialibus quæratur aliquod ius conſiderabile.*

3 *Per clauſulas non obſtantiarum, an videatur conſuetudini derogatum.*

DECISIO CCXXIX.

STatutum eſt in Ciuitate Placentiæ, quod vacantibus canonicatibus, aſſumatur per Epiſcopum & Capitulum, de portionarijs. quod ſtatutum, vt alias dixi, fuit iudicatum perſonale. Fuit dubitatum in vna Placentina canonicatus, * coram D. Thoma 27. Februarii 1545. An ex tali ſtatuto diceretur eſſe quæſitum ius conſiderabile Eccleſiæ, ſeu portionariis, ad hoc vt debeat de eo fieri mentio in expectatiua. Et maior pars fuit pro parte affirmatiua. per gloſ.

* Die 6. Martij 1545. cauſa poſita, an gloſ. in cap. cum in Eccleſia. de præben. in 6. obſtet expectan. in caſu iſto, fuit concluſum per maiorem partem, quod ſic, dum gloſ. facit generalem illationẽ conſuetudini. ergo per quã al-

teri debetur, non intēdit Papa præiudicare. ponderādo, quod dicitur debetur, & nō eſt dubium, quod incertus de certis poteſt agere, quando eligens eſt in mora. vt dicit Bart. in l. cum quidā. col. fin. ff. de legat. 2. Item ponderabatur gl. dum dicit, ſi vni præbendæ eſt onus magiſterij annexum, & tamen poſſunt eſſe decem, & viginti magiſtri in vna Eccleſia. immo, etiam quod non ſit in Eccleſia aliquis magiſter, certe magiſtro debetur. & ſic ſumus in incertis de certis. & tamen gloſ. ibi vult. quod quia magiſtro debetur, non cenſetur Papa derogare. ita & hic, vbi debetur portionario. quia non eſt maior ratio de vno ad aliū. Non obſtat, quod portionario non ſit aliquod ius quæſitū. prout dicit deciſ. 18. Caſſ. de præb. quia fuit reſponſum, quod hic nō tractamus, an ſit ius in re, vel ad rem, ſed tantum quod debeatur. & ex quo portionarius poteſt agere poſt moram Epiſcopi, & Capituli vt ſibi cōferatur. ergo illi iuri Papa non intendit derogare.

* alias 17. de præb. in nouis.

gloſſ. in c. cum Eccleſia. de præbend. in 6. per quā dicit Aeneas de Falcon. in tract. reſeruat. in 3. quæſt. poſt præludia. pag. 18. quod reſeruatio-
1 nes nō capiunt† beneficia alteri debita, vt puta Doctori, vel Magiſtro in Theologia. quia gloſſ. dicit, quod conſuetudini, per quam alteri debetur, non derogat Papa. Non obſtat, quod illa gloſ. debeat intelligi, quādo alteri, id eſt certę perſonæ, non autem in caſu noſtro vbi ſumus in incerto de certis. quia iſtud confunditur ex Aenea in dicto loco, dum exemplificat in Magiſtro, vel Doctore, & tamen in eadem Eccleſia poſſunt eſſe plures magiſtri vel doctores. Non obſtat deciſ. 18. Caſſad. in titulo de præben. dum vult, quod in
2 beneficiis † patrimonialibus non quæratur filiis patrimonialibus aliquod ius conſiderabile, & tñ eis debetur. quia illa deciſ. loquitur in gratia de vacanti, nos autem ſumus in gratia de vacaturo. ratio differentiæ eſt, quia vbi ſumus in beneficio de vacanti, Papa, qui omnia poteſt, libere confert. & propter clauſulas non obſtantiarum
3 videtur † conſuetudini derogare. iuxta deciſ. noſtrā 244. licet de more. * ſed in gratia de vacaturo, quę eſt odioſa, Papa non libere confert, ſed confert ea in euentum vacationis, quæ pertinent ad collationem Epiſcopi. & cum gratia ſit odioſa videtur intelligenda de collatione libera, non aūt de ea per quā cōſuetudini per gratiā alteri debetur pręiudicaretur. & hoc modo tollitur fundamentum, quod ſtatutum eſt perſonale, & Papam nō comprehendit. quia fatebatur, quod Papa de eo, alteri quam portionario prouidere poteſt. & valet gratia propter clauſulas. Sed quando concedit gratiam præuentiuam, non poteſt dici, quod ad tale beneficium ſe extēdat. quia ſic iuri alterius derogaretur.

SVMMARIVM.

In cauſa Parmenſi Vallium.

DECISIO CCXXX.

IN cauſa Parmenſi Valliū, 2. Mart. 1545. dedi dubium, An ex inſtrumentis de annis 1145. & 1459. probetur particulares habuiſſe proprietates intra Vallem, de qua in inueſtitura: dato puncto, & altercantibus procuratoribus coram me, Nicolaus procurator Comitis, neſciuit fundamentis alterius partis reſpondere. & ideo dedit mihi tantum informationem. aliis autem Dominis non dedit. & in informatione mihi data aliud concludebat, quam in dubio. nam dicebatur pro parte Nicolai, quod in inſtrumento de anno 1143. dabantur tria confinia ab vno latere, Calernus, ſiue fontana, ab alio Caſtrū Montanariæ, ab alio via publica. In inſtrumēto aūt 1459. ab vno latere dabatur Calernus, ab alio autem latere nō dabatur nec Caſtrum Montanariæ, nec via publica, ſed dabantur particulares homines pro cōfinibus. vnde dicebat D. Antonius procurator Corrigienſium, quod ſi particulares homines erant confines Vallis de qua agitur, non erant ergo intra Vallem, ſed extra. & ideo in informatione poſtea mihi tranſmiſſa per ipſum Nicolaum, ipſe aliter mutauit. & dixit, quod de anno 1143. erat maior Vallis, quam Vallis quæ confinabatur de anno 1459. & hoc iam fuerat per D. Antonium confeſſatum. quia D. Antonius dicebat, quod agebatur nunc de illa parte Vallis, quæ per teſtes denominabatur Vallis Campiginis, non autem de tota Valle.

SVMMARIVM.

Diſpoſitio, de qua hic, cuius fuerit Colæ, an filiorum.

1 *Temporis initium, vel illud in quo diſpoſitio confertur, an attendendum.*
2 *Patri diſponenti attribuitur diſpoſitio de conſenſu filiorum facta.*

DECISIO CCXXXI.

COla de Cardellis diuiſit bona ſua, in Sabbam, & Iulianum filios, modo & forma infraſcriptis. & ſequitur diuiſio, dādo vnicuique eorum portionem ſuā. poſtea circa medium inſtrumenti, facta aſſignatione portionum, dicitur in inſtrumento. cum his pactis, & conditionibus inter ipſos Dominos Sabbam, & Iulianum ſolenni ſtipulatione vallatis, videlicet. &c. & ſequuntur pacta. & inter alia eſt vnum, quod ſi Sabbas decederet ſine filijs maſculis, & filij eorum ſine filijs maſculis, venirent ad hæreditatem Sabbæ ſeu eius filiorum, Iulianus ſi viueret, aut eius filij. & è conuerſo. quia erat pactum reciprocum. Dubitaui ego, die 2. Martij 1545. An filii maſculi Sabbæ vocati in euentum, quod filii Iuliani maſculi moriantur ſine filiis legitimis & naturalibus maſculis, veniant ex voluntate & diſpoſitione Colæ, an ex pacto ipſorum Sabbæ, & Iuliani. Et fuit per maiorem partem reſolutum, quod venirent ex diſpoſitione, & volun-

luntate Colæ, non autem fratrum. quia
Cola diuidit, modo & forma infraſcriptis,
ergo quãdo poſtea dicitur, cum pactis inter
Sabbam & Iulianum illa, pacta fuerũt prin-
cipaliter per Colam appoſita, non autem
per fratres. ſed ideo voluit Cola ſtipulatio-
ne fratrum vallari, vt maioris roboris &
firmitatis illa pacta eſſent, propter legiti-
mam, & Trebellianicam, de qua in euen-
tum mortis alterius ex filijs ſine filijs ma-
ſculis, diſponebatur. Item, quia inter pa-
cta reperiebatur vnum pactum, quod non
poterat niſi diſpoſitioni patris conuenire,
vt eſt illud pactum. itẽ, & caſu quo D. Sab-
bas remaneret in domo, ſeu Cola viuente
reuerteretur. &c. & ideo ſicut illud pactum
vallatum ſtipulatione fratrum, non poteſt
dici niſi voluntas & diſpoſitio patris, ita
& alia pacta appoſita, ne eadem res diuerſo
iure conferetur. Non obſtat, quod in pacto
ſucceſſionis diſponeretur de legitima, &
Trebellianica, de qua pater, ſcilicet Cola
diſponere non poterat, cum reſpectu legiti-
mæ, & Trebellianicæ diſpoſitio conferre-
tur in tempus poſt mortẽ ipſius Colæ, quo
tempore diſponere de ea non poterat. ergo
dicenda erat iſta diſpoſitio filiorum, non
autem patris, quia reſpondebatur, quod in
1 in caſu iſto, initium † & non tempus illud
in quod diſpoſitio confertur, attenditur. vt
eſt text. in l. fin. & ibi DD. & ſignanter Dec.
in 5. not. C. de pact. Nam ſi tempus in quod
diſpoſitio confertur, attendendum eſſet, fu-
turi ſucceſſores, vel filii, potuiſſent diſpone-
re in vita illius cui ſuccedere debent de eius
hæreditate, conferendo diſpoſitionem poſt
eius mortem. & in contrarium decidit text.
in d. l. fin. C. de pact. Item fuerunt datæ aliæ
reſponſiones, de quibus in informatione
ad quam me remitto. Itaque maior pars
Dominorũ concluſit, quod principaliter pa
ter in iſta diuiſione diſponeret. & quod filii
eĩ diſponenti conſentirent, cum filii viuen-
te patre, in legitima nullum ius haberent,
& ideo patre viuente non poterant de eo di-
2 ſponere. Vnde filii conſentientes † patri
diſponenti, diſpoſitio attribuitur patri, non
autem filio. per not. per Dec. in l. fin. col. 5.
verſ. in gloſſ. in verbo, accommodauerit.
C. de pact. & alia in informatione iuris al-
legantur, ad quæ me remitto.

SVMMARIVM.

Committitur vbi cauſa appellationis & negotij principalis, quando valeat ſen-tentia lata ſuper negotio principali, ali-ter non docto de appellatione.

DECISIO CCXXXII.

FVit cõcluſum in vna Conchenſi diuiſio-
nis fructuum, coram D. Peregrino, die
2. Martii 1545. q ſi committitur in curia
cauſa appellationis à diffinitiua, totiuſq.
negocii principalis, quod valet ſententia
lata ſuper negotio principali, non aliter
producta appellatione. per deciſ. Aegidii
48. Non obſtat deciſio eiuſdẽ Aegidii 419.
quia loquitur vbi committitur cauſa appel
lationis à grauamine, vna cũ negotio prin-
cipali, quia tunc non valet ſententia lata
in negotio principali, niſi docto de graua-
mine, & illius appellatione.

SVMMARIVM.

Vicaria perpetua non poteſt inſtitui in Ec-cleſia per Vicarium non habentem ſpe-ciale mandatum. & Epiſcopus poteſt ex cauſa tantum.

1 *Vicarius perpetuus, quando poſſit conſtitui per Epiſcopum. & nu. 2.*

DECISIO CCXXXIII.

SEcunda Martii 1545. fuit reſolutum
in vna Mediolanenſi Vicariatus, quod
Vicariatus perpetuus non poterat inſtitui
in Eccleſia per Vicarium Epiſcopi non ha-
bentem ſpeciale mandatum. per text. in c. ad
hæc. de offic. vicarii. vbi Cardin. poſt Oſt.
in principio dicit, quod in deputatione Vi-
carii perpetui agitur de Vicaria de nouo
inſtituenda, & de certa portione redditunm
eidem aſſignanda. & vt ibi not. talis Vica-
rius, non dicitur habere penſionem, ſed be-
neficiũ, quod non poteſt fieri per Vicarium.
Cald. cõſ. 3. de off. vicarii. Præterea Vicarius
1 perpetuus † non poteſt etiam per Epiſcopũ
conſtitui, niſi propter annexationẽ alterius
curati. vt not. gloſ. in c. extirpandę. §. quia
vero in perpetuum. de pręb. & ideo deputa-
tatio fuit nulla. Et quod requiratur anctori
tas Epiſcopalis, & nõ ſufficiat generale mã-
datũ, dicit Ant. de But. in d. c. ad hæc. in vlt.
2 not. Et quod Epiſcopus † nõ poſſit abſq. cau
ſa, tenet Oſt. in ſumma de off. vicar. §. ali-
quibus. in ver. ex præmiſſis. dum dicit, quod
Epiſcopus non debet conſentire, niſi vbi-
cunque cauſa ſubſit, & æquitas ipſum moue-
rit enumerando cauſas. de quib. etiam Abb.
in §. qui vero. col. 3.

SVMMARIVM.

Commiſſa cauſa, & decreto citationis ob-tento, poteſt idem, iudici de partibus eã-dem cauſam committere, & valebit pro-ceſſus factus coram ſecundo iudice.

1 *Cauſa ſemel ad curiam deuoluta, non poteſt amplius à curia extrahi, quomodo procedat.*

2 *Lis an per commiſſionem dicatur pendere, quo ad committentem, ante citationem exequutam. Quid quo ad deuolutionem.*
3 *Appellatio non intimata, an deuoluat.*
4 *Lis in præiudicium committentis dicitur pendere quo ad attentata qmō procedat.*
5 *Cauſa eadem, an poſſit pluribus iudicibus committi.*
6 *Reſcriptum ſubreptitium, an tribuat iuriſdictionem.*
7 *Poſt commiſſionem cauſæ, an poſſit pars renunciare exequutioni citationis.*

DECISIO CCXXXIV.

IN vna Bononienſi Caſtri Liani, coram
D. Fabio pro parte illorum de Gozadi-
nis, contra Communitatem Bononiæ, erat
commiſſa cauſa in Curia, & obtentum de-
cretum citationis, poſtea ad inſtantiam eo-
rumdem de Gozadinis non aliter exequuta
citatione, fuit obtentum reſcriptum directū
Gubernatori Bononiæ. & vigore illius in
partibus Communitas citata, & proceſſum.
Dicebatur pro parte communitatis, quod
ſtante prima commiſſione in curia, & decre
to citationis obtento, quicquid vigore
ſecundi reſcripti erat factum in partibus,
erat nulliter factum, & ſic proceſſus nullus
quia quo ad ipſos Gozadinos, qui cauſam
in curia commiſerant, & decretum citatio-
nis obtinuerant, lis dicebatur in curia pen-
dere. quicquid ergo poſtea factū fuit, reſpe-
ctu ipſorum committentium dicebatur eſſe
attentatum, vt ſunt plures deciſiones noſtrę
1 Secundo, quia ex quo cauſa † ſemel ad cu-
riam erat deuoluta, non poterat à curia ex-
trahi ſine conſenſu Papæ. Biſign. deciſ. 13. de
reſcript. & deciſ. 48. de reſcript. in antiquis,
alias 387. Sed iſtæ deciſ. loquuntur in cau-
ſa deuoluta. ſed in caſu noſtro, licet lis per
commiſſionem, & decretum citationis, quo
2 ad committentem dicatur pendere, † tamen
non dicitur deuoluta cauſa ante citationem
Item, pro iſta parte allegabātur deciſ. Aegi
dij 46. & 419. vbi in dubio, Papa non vide-
tur auocare iuriſdictionem à primo iudice
niſi de certa ſcientia id faciat, ita etiam
hic. Sed illæ deciſiones nō obſtant. tum quia
loquuntur de auocatione cauſæ à primo iu-
dice, & in caſu noſtro non ſumus in auoca-
tione. tum quia illæ deciſiones, quando cau-
ſa pro vtraque parte erat introducta corā
aliquo iudice, quod non eſt hic. Non ob-
ſtat, quod deciſ. 13. Biſig. de reſcript. & 48.
de reſcript. in antiquis dicaut, & appella-
tio forſan, à parte approbata. ergo etiam
quod non ſit parti intimata, deuoluit. ergo
ita debemus dicere in caſu iſto. quia eſt ad-
uertendum, quod dictæ deciſiones dicunt, à
parte non approbata: per hoc tamen deci-
ſiones non excludunt, quod non ſit appella-
tio intimata, vel pars citata, & tunc fatedr
quod cauſa dicitur deuoluta, quia appella-
3 tio non † intimata. licet deuoluat quo ad
appellantem, non tamen quo ad appellatū.
Aegid. deciſ. 273. & Boniface. in Clem. cau-
ſam. in §. intimatio num. 17. de election. vbi
Bonifacius dicit, quod quando appellatio
non eſt intimata, tunc appellans poteſt im-
petrare iudicem extra curiam. Non obſtat,
4 quod † in præiudicium committentis lis di
catur pendere, & ideo quicquid ſit dicatur
attentatum in præiudicium litis pendentiæ
ad deciſ. 75. * in nou. cum multis alijs. quia * Alias 6. vt lit. penden.
reſpondetur, quod illud procederet quando
aliquid fieret lite ſic pendente extraiudicia
liter. vt puta ſi interim nouam gratiam
impetraret, vel poſſeſſionem quæreret, vel
quid ſimile. ſecus vbi quis facit quod à iu-
re permittitur. vtputa alium iudicem impe
5 trare ab eodem Principe. † quia eadem cau
ſa pluribus iudicibus poteſt committi, & po
teſt coram quocumque cauſa expediri, ſi nō
excipiatur. ſecundum Innoc. in cap. cum M.
Ferrarienſis. de conſtit. & quia reſcriptum
6 etiam † ſubreptitium tribuit iuriſdictio-
nem. cap. ex tenore. de reſcript. parte non
opponente. nec fuit habitum pro legiti-
ma exceptione, quod procurator commu-
nitatis comparendo dixerit, præſente pro-
curatore communitatis, & non conſentien-
te, niſi in parte & partibus. quia procura-
tor debebat opponere de litis pendentia in
curia. Et pro iſta parte, quam fuit ſequuta
maior pars dominorum, facit deciſ. Aegid.
7 456. & 462. quia pars poteſt † poſt com-
miſſionem cauſæ, renunciare exequutioni ci
tationis. fuit facta reſolutio per maiorem
partem 2. Martij 1545.

SVMMARIVM.

Sententia lata virtute commiſſionis impetratæ contra formam cap. oblatæ ſi opponitur eſt nulla.

1 *Reſcriptum ſubreptitium, an tribuat iuriſdictionem, & num. 2.*

DECISIO CCXXXV.

SEcunda Martij 1545. fuit reſolutū quod
ex quo pars appellata pręuenerat in
committendo cauſam appellationis, quam
commiſerat decimonono die à die appel-
lationis, quod inciderat in cap. oblatæ.
de appellat. & quia in partibus fuerat op-
poſitum, quod ſententia eſſet nulla, quia
1 tales litteræ ſunt ſubreptitiæ, † quæ tri-
buunt iuriſdictionē ſi pars nō opponit ſecus
quādo opponit. vt dicit Peruſ. in d.c. oblatæ

col. penult. verſ. pro quo etiam text. hic & deciſ. Biſig. 13. de reſcript. & 48. de reſcrip. in antiquis, prout eſt regula, quod litteræ
2 ſubreptitię † dant iuriſdictionem, niſi oppo natur. Felin. in c. ad audientiam. 2. col. 14. de reſcript. Fuit reſolutum coram d. Proſpero, in vna Valentina matrimonii.

SVMMARIVM.

Lis quo caſu conſiderata.

1 *In audientia contradictarum citantur omnes intereſſe putantes.*
2 *Lis an dicatur introducta ex citatione facta contra tamquam intereſſe putantem, citato comparente.*
3 *Reus voluntarius quando quis dicatur.*

DECISIO CCXXXVI.

EAdem die 2. Martij 1545. in quadam cauſa Segobienſi, * coram D. Pighino in qua erat commiſſa cauſa contra certos, & inter ipſos contra Didacum Vaſchez, & procedebatur contra vnum per audientiam
1 contradictarum, in qua citantur etiã † omnes intereſſe putantes, & in termino ad ſententiam, comparuit Didacus, & proteſtatus fuit nil fieri, niſi ipſo, de termino in terminum citato, & pro intereſſe verificando produxit iura. fuit dubitatum, An inter actorẽ & dictum Didacum, fuiſſet per talem actum lis, & fuit concluſum per maiorem partem
2 quod ſic. quia licet citatio † intereſſe putantium, non ſit arctatoria, tamen ex quo ipſe in termino comparuerat, & docuerat de intereſſe ſuo, quod eſſet introducta lis per illam comparitionem præcedente illa citatio
3 ne generali, & diceretur † reus volũtarius.

* Poſt ſcriptum poſita 13. Martij, 1545. & vno excepto per alios, fuit contrarium, quod eſſet lis.

SVMMARIVM.

Bona fides in præſentante, ex quo præſentatus in poſſeſſione per vigintiquinque annos fuit, præſumpta.

DECISIO CCXXXVII.

SExta Martii 1545. coram me, in vna Salamantina Capellaniæ de Alua, fuit concluſum, * quod ex vnica præſentatione, ex qua præſentatus, fuit in poſſeſſione per vigintiquinque annos probaretur bona fides præſentantium. per ea quæ dicit Ripa in ca pit. cum Eccleſia Sutrina. colum. 22. verſ. quinta, curſus longi temporis, de cauſa poſſeſſion. Et quia Ordinarius inſtituerat, & in inſtitutione atteſtabatur, quod capellania, ex dotatione & fundatione ad præſentantẽ ſpectabat, ꝗ ſinon fuiſſet verũ, nec inſtituiſſet, nec tanto tempore tolerаſſet.

* Vide in 1. lib. annotat. noſtrã deciſ. 186.

SVMMARIVM.

In regulam de exprimendo valorem ſecundum taxam, quando quis inciderit.

DECISIO CCXXXVIII.

EAdem die, coram me, in vna Oppidenſi monaſterii, in qua monaſterium erat taxatum in libris, ad ſexaginta ſex florenos & duos tertios qui triplicati conſtituunt ducatos auri de Camera. 200. & in impetratione expreſſerat valorem ad ducatos 200. Dubitari an talis impetrans, inciderit in pœnam regulæ, de non exprimente valorem ſecundum taxam in libris deſcriptã. Et fuit dictum quod ſic, tum quia quãdo beneficium eſt conſiſtoriale, vt erat iſtud, ex quo erat taxatum ad ſexaginta ſex, & tertios duos. quod expeditio ſpectabat ad certos officiales, inter quos ſunt Cardinales, & Papa; ſed quando exprimitur verus valor, ſeu communis expeditio, pertinet ad alios, & ideo in hoc fraudabantur Papa, & Cardinales. Item, quia quando expeditur conſiſtorialiter tunc licet taxa aſcendat ad ducentum ducatos, tamen maior impenſa fit quam quando exprimitur communis valor, & ita etiam in hoc eſt fraus.

SVMMARIVM.

Lis, quo caſu habita pro extincta, & calumnioſa.

1 *Lis calumnioſa, an habeat effectum litis.*
2 *Coadiutor ſucceſſor, an teneatur iuſtificare titulum ſui prædeceſſoris.*

DECISIO CCXXXIX.

IN vna Compoſtellana * Canonicatus, in qua, coram D. Petro Vorſtio, docebatur de commiſſione cauſæ, & exequutione citationis rantum. & non obſtante exequutione, poſſeſſor citatus fuit per vigintaquinque annos ante obitum: fuit dictum, quod ex quo tanto tempore committens tacuerat, quod videretur tacite liti renunciaſſe, & ſicut ſi expreſſe renunciaret lis eſſet extincta, ita & iſto caſu tacite, prout con ſiderat Caſſador. deciſ. 5. vt lit. penden. Item, dicebatur, quod ex quo tã to tempore tacuerat, videbatur diffiſus de iure ſuo, & lis diceretur ca-
1 lũnioſa. & † lis calumnioſa non habet effectus litis ſecundum Biſig. deciſ. 2. de rer. permut. ſecundum eũdem Caſſad. in d. deciſ. 5. Et ideo, quia

* Et in vna Hiſpalenſi Canonicatus & praben. contra canonicũ Canarĩẽſẽ, coram D. Anton. Aug. fuit reſolutũ, quod ex quo ille, qui mouerat litem, tacuerat per quindecim annos, & ex actis conſtabat de non iure ipſius qui mouerat litẽ, quod talis lis iudicaretur calumnioſa, & illa taciturnitas, inducebatur ex eo, quia timens ne ſententia ferretur, contra eũ, ideo tacebat, & ideo, propter calũniam ipſius, de qua in actis, ex quo cõſtabat de non iure ipſius, apparebat, non erat honeſtũ, quod beneficium tanto tempore eſſet litigioſum, & iſta reſolutio fuit facta

de anno 1547 de menſe Maij, ſeu Iunij, nã calumnia videtur, quando quis non probat id quod aſſerit, per gloſ. in l. 1. C. de aduocat. diuerſ. iudic. Et fuit etiam tũc dictum quod ſufficerent decem anni.

quia prædeceſſor conceſſerat coadiutoriã, fuit concluſum, quod ipſe a coadiutor † ſucceſſor. nõ tenebatur iuſtificare titulum ſui prædeceſſoris videlicet, an eſſet diſpenſatus ad tenendum canonicatum, quem pater prius poſſederat, non obſtante dicta lite allegata. reſolutio facta 6. Martij 1545.

SVMMARIVM.

Iudex appellationis, confirmando primam ſententiam in qua non erat condemnatio expenſarum, & condemnans victum in expenſis, in cauſa huiuſmodi videtur condemnare in expenſis, & primæ & ſecundæ inſtantiæ.

DECISIO CCXL.

IN vna Cæſaraugustana liquidationis, coram D. Sebaſtiano, die 6. Martii 1545. fuit dictum, quod ſi primus iudex omiſit victum condẽnare in expenſis, dum tamen nõ abſoluat, ſi poſtea iudex appellationis, confirmando primam ſententiam dicat, victum in cauſa huiuſmodi in expenſis condemnamus, intelligitur, tã de expenſis primæ, quã ſecundæ inſtantiæ. ita Fel. in c. ſignificauerunt. col. 7. n. 7. de except. Et conſideratio, quam facit ibi Felin. an in prima inſtantia habuerit iuſtam cauſam litigandi non militat in Rota quæ ſemper condemnat in expenſis. & omiſſio in prima, videtur ex cauſa obliuionis, vel quia non petita.

SVMMARIVM.

In beneficialibus ſufficit mandatum generale.

DECISIO CCXLI.

COram D. Thoma de Tanis, die 6. Martii 1545. fuit reſolutum, quod ad agẽdum in beneficialibus, non requiritur mandatũ ſpeciale, * ſed ſufficit generale per deciſ. Rotæ 27. de procur. in nou. alias 357. licet cõtrarium videatur ſentire deciſ. 789. in antiquis. * Tamen fuit dictum quod ſi erat procurator conſtitutus ad cauſas ciuiles. * & criminales. non cenſebatur cõſtitutus ad cauſas beneficiales ſecundum Franc. in cap. qui ad agendum. §. procurator. colum. 3. verſ. 30. an in beneficialibus. de procurat. in 6.

* Eſt deciſ. 5. Aeg.

* alias 35. de procur.

* Procurator ad cauſas ciuiles, & criminales, nõ habet ad beneficiales.

SVMMARIVM.

Reſignans ſub conditione regreſſus, quem ſcit eſſe nullum, non abdicat à ſe ius, niſi valido exiſtente regreſſu.

DECISIO CCXLII.

IN vna Carthaginienſi canonicatus, coram D. Fabio, die 9. Martii 1545. in qua Sebaſtianus Clauio reſignauerat canonicatum, & præbendam in fauorem cuiuſdam Didaci, reſeruato ſibi regreſſu ſine conſenſu Didaci. qui regreſſus præſupponebatur nullus, propter priuilegium cleri Hiſpaniæ annullans regreſſus ſine conſenſu. fuit dubitatum ſuppoſita ſcientia Sabaſtiani de dicto priuilegio annullante regreſſus, An ius remãſerit penes ipſum, data nullitate regreſſus. Et fuit concluſum quod ſic quia concluſio eſt, quod reſignans ſub conditione regreſſus penſionis, aut ſimiliter: reſignaſſe non cenſetur, nec à ſe ius abdicaſſe, niſi regreſſus, penſio, aut ſimilia validum poſſint ſortiri effectum, ad not. per Abb. in cap. cum pridem, de pact. & per Paul. de Caſtr. in l. eum qui. ff. de inoffic. teſtam.

SVMMARIVM.

In ſubſcriptione ſententiæ, an pars ſit citanda.

DECISIO CCXLIII.

CArdinalis de Cæſarinis, arbiter ſuper certis computis. prout de iure, pronunciauerat, prout in cedula, & morte præuentus non ſubſcripſerat, & erat incertũ in fauorem cuius prouunciauerat. fuit cõmiſſum D. Mohedano, vt ſubſcriberet ſententiã prout de iure, dictum fuit, ꝙ ex quo Petrus Valero contra quem fuerat ſubſcripta ſententia fuerat citatus ad dicendũ contra cõmiſſionem, & pluries in cauſa citatus fuerat quia negocium plene D. Mohedanus diſcuſſerat, ꝙ propter plenam huiuſmodi negotii diſcuſſionem non erat citandus in ſubſcriptione Petrus. Et licet contrarium fuerat antea iudicatum in cauſa Florẽtina pro Epiſcopo Sanctonenſi: illud ideo fuit, quia corã ſubrogato deputato ad ſubſcribendum, pars non fuerat citata ad dicendum contra commiſſionem, nec negocium, coram eo fuerat diſcuſſum. reſolutio facta 9. Martii 1545.

SVMMARIVM.

Regulæ de publicandis quo caſu non fuerit locus.

DECISIO CCXLIV.

REgula de publicandis, non habet locũ niſi tribus cõcurrentib. videlicet quod reſigna-

reſignatio non fuerit publicata, poſſeſſio nō petita, & quod reſignans deceſſerit in poſſeſſione, vt per Sarnensē ſuper regula de publicand. quæſt. 15. & ideo fuit dictum in vna Tranenſi, coram D. Fabio, quod ſi reſignatarius accepit poſſeſſionem viuente reſignante, licet illa poſſeſſio non fuerit publica ſi tamen non probatur quod reſignans, poſt illam poſſeſſionem ſic captam, continuauerit ſuam primam poſſeſſionem, quod cum per reſignationem deſinat reſignans poſſidere, quod tunc non dicetur decedere in poſſeſſione. & ideo non erit locus regulæ de publicandis. reſolutio facta 9. Martij 1545.

SVMMARIVM.

Poſſeſſio præſentandi, ex quo actu non fuerit quæſita.

1 *Quaſi poſſeſſio iuris præſentandi, an ſit quæſita ex poſſeſſione vigintiquinque annorum, non conſtito de mandato præſentātis.*
2 *Ordinario in pertinentibus ad eius officium creditur, in quibus procedat vel non.*
3 *Narratiua ordinarij, quando non credendum.*
4 *Mandatum ſpeciale an requiratur ad præſentandum.*

DECISIO CCXLV.

IN cauſa Salamantina Capellaniæ de Alua, die 13. Martij 1545. dedi dubium, A. quia beneficiū fuit poſſeſſum per vigintiquinque annos, vt de iure patronatus,
1 ſed † non conſtat de mandato procuratoris præſentantis, ſit quæſita quaſi poſſeſſio illis quorum nomine fuit præſentatio facta. Fuit reſolutum, quod nō eſſet quæſita quaſi poſſeſſio. Primo, quia non conſtabat, quod illi quorum nomine præſentabatur, ſeu aſſertus procurator præſentabat, eſſent patroni.
2 Secūdo, quia licet Ordinario † in pertinentibus ad eius officium crederetur, vt eſt inſtituere, conferre, & præſentare, & alia quę coram eo geri poſſunt. ſecundum Rot. deciſ. 21. * in nou. ſed quod quis vt procurator præſentauerit, iſtud non ſpectat ad officium Ordinarij, ſed extrinſecus venit à facto con-
3 ſtituentis. † & ideo tali narratiuæ non eſt ſtandum, præſertim cum mandatum genera-
4 le non ſufficiat, ſed † ſpeciale. ſecundum Rochum in tract. de iure patr. in verbo honorificum. & ideo ne tot ſpecialia inducerentur, fuit concluſum, quod ex tali actu non eſſet quæſita quaſi poſſeſſio.

* e. de probat.

SVMMARIVM.

Datio in ſolutum non præcedente ſubhaſtatione, nulla.

1 *Pignora quando poſſint dari in ſolutum.*
2 *Cauſa cognitio quando præſumatur adhibita.*

DECISIO CCXLVI.

DIe 13. Martij 1545. in vna Tiburtina * Caſtri Arſularum coram D. Io. Paulo, fuit dictum, quod datio in ſolutum duarum partium Caſtri, non præcedente ſubhaſtatione, non valeret. per ea quæ dicit Salicet. in l. ordo. circa principium. C. de exequutione rei iudic.
1 & quia pignora tunc demum † dari poſſunt in ſolutum, quando emptorem non inueniunt. l. à Diuo Pio. §. ſi pignora. ff. de re iudic. l. fin. C. de iuriſdom. impetr. Non obſtabat, quod ex quo erant data in ſolutum, præſumebatur quod præceſſerit æſtimatio iudicis. quia in ijs quę habent interuallum temporis, præſu-
2 mitur cauſæ cognitio, † vt per Bart. in l. prolatam, circa finem. C. de ſenten. dum loquitur de ſententia lata ſine probationibus, aut fuit lata ex interuallo, aut in breui tempore. quia primo fuit dictum, quod doctrina Bartol. ibi, procedit in ijs quæ reſpiciunt conſcientiam iudicis, vt eſt materia probatoria. nam in illis militat præſumptio, ſed in his quæ cōcernunt ordinem iudicii, ſecus eſt vt dicit Bart. in d. l. prolatam, col. 2. cum in datione requiratur ſubhaſtatio. per iura ſuperius allegata ergo. facit deciſ. Afflicti 358.

* 16. Martij, 1545. fuit etiā cōcluſum, quod non valeret datio inſolutum non præcedente ſubhaſtatione per l. 1. & 2. C. de fide inſtrumen. & iur. haſtæ fiſc vbi Bart. etiam dicit quod non præſumitur. fuit tamē dictum, quod cū ſubhaſtatio inuēta fuerit ad euitandum fraudes quod ſi probari poſſet, quod tempore adiudicationis, etiam per viā ſubhaſtationis res non potuiſſet vendi pluris quā quod fuerit inſolutū data, quod ex quadam æquitate datio inſolutum ſuſtineri poterat. nā licet ſubhaſtatio ſit de forma, tamen quia talis forma eſt inuēta ad aliquem effectum, tunc ſufficit, quod impleatur per æquipollens, vt not. Bal. in l. ſi quis mihi bona. §. ſed ſi mandauit. ff. de acquir. hæred. & ideo licet conditio regulariter importet formā, vt not. Bal. in l. 1. in fine. ff. de lib. & poſthum. tamen ſi conditio reſpicit rei effectum, non refert an impleatur in modo expreſſo, vel alio. l. Gallus. §. & quid ſi tantum. vbi Bart. & alij. ff. de lib. & poſthum. in l. ſi mater. C. de inſtitut. & ſubſtitutionibus.

SVMMARIVM.

Diſpoſitio quæ tenet de iure ſpeciali inter filios, in qua adeſt inæqualitas, an teneat.

DECISIO CCXLVII.

IN vna Romana, ſeu Venetiarum * corā D. Vorſtio, die 13. Martij 1545.

* Fuit iterum poſita, die 16.

tij 1545. fuit reſolutum, quod dato quod codicilli in caſu illo facti, ſuſtinerentur de iure ſpeciali, tamen ꝙ valerent, etiam quod eſſet magna inæqualitas inter filios maſculos, & fœminam inſtitutam in dote, quæ erat mille ducatorum, cum tamen hæreditas eſſet maxima. 2 per ea quæ dicit Antonius Natta in repet. §. ex imperfecto l. hac conſultiſſima, C. de teſtam. iuncto quod tractabatur de conſeruanda agnatione. nam ex quo erant ab vna parte maſculi, ab alia fœmina, inæqualitas non erat habenda in conſideratione, propter agnationem conſeruandam. & ſic ceſſabat ſuſpitio falſitatis, & fuit dictum, quod maius dubium fuiſſet, ſi illa inæqualitas fuiſſet inter maſculos. quia tunc eſſet conſiderandum, an eſſet tenenda diſtinctio quam facit ibi Curtius Iunior. 3

Martij 1545. & dabatur inæqualitas reſpectu cuiuſdã maſculi Archiepiſcopi, cui nil erat relictum. nihilominus etiã reſpectu eius fuit dictum, quod valeret non obſtante prætenſa inæqualitate. quia clericus, & ſic ex cauſa, & ideo idem erat dicendum de eo, quod dictum fuit de maſculis, & fœmina. Item, in caſu iſto fuit dictum, quod quia pars aduerſa produxerat iſtam diſpoſitionem, & ſic fatebatur eam eſſe factam, & ſic conſtabat de diſpoſitione patris per confeſſionem partis, quod ceſſabat ſuſpitio falſitatis. & ideo etiam iſto caſu non erat curanda, etiam maxima inæqualitas, ex quo ceſſabat ratio doctorum diſtinguẽtium inter magnam, vel paruam inæqualitatem. Sed fuit dictũ quod dubitatio DD. procedebat quando erant tantum duo teſtes, & erat maxima inæqualitas. quo caſu propter præſumptionem æqualitatis ſeruandæ, erat ſuſpitio falſitatis. & tunc æqua videtur illa diſtinctio, quam tenet Iaſ. in l. hac conſultiſſima, col. 3. C. qui teſt. fac. poſſ. & Curt Iun. in d. §. ex imperfecto, & Io. Ant. Alexand. conſ. 6. Et ita ego cum duobus alijs, tenebamus hanc partem, propter auctoritatem iſtorum trium. quicquid dicat Natta, in d. §. ex imperfecto. ſed omnes alij inclinabant in contrarium. per text. in l ſilij patris. C. de inoffic. teſt. quem text. ego dicebam procedere, vbi clare conſtabat de voluntate teſtatoris.

S V M M A R I V M.

Regula de publicandis acceptationibus locum habet in mandato de prouidendo.

DECISIO CCXLVIII.

EAdem die, coram D. Vorſtio, in vna Taruiſina S. Helenæ, fuit tentum, quod regula de publicandis acceptationibus haberet locum in mandato de prouidendo, ſequuti deciſionem Caſſador. 25. firmum hoc eſt, &c. ſuper Regul. Cancell. & non obſtat deciſionem illam non procedere in gratiis habentibus obligationem obtinendi nouam prouiſionem infra ſex menſes, prout habebat mandatum in caſu de quo agebatur. quia tunc per particularem formam traditam in mandato, videbatur receſſum à generali forma tradita per legem. quia dicebatur quod omnes gratiæ pingues, habent dictam formã, quod in beneficiis excedentib. 24. debeant nouas prouiſiones. &c. Item fuit dictum, quod erat diuerſa forma tradita à regula. & ab homine in mandato in tempore. nam vna infra tres, & alia infra ſex menſes. item, vna ad vnum finem. videlicet finis regulæ, vt Ordinarii ſcirent quibus beneficia eſſent collata. & finis mandati eſt propter iura Officialium.

S V M M A R I V M.

Sequeſtrum reputatum iniuſtum in iſto caſu non autem nullum.

DECISIO CCXLIX.

SEqueſtrum non fuit iudicatum nullum eo quia erat latum poſt duas ſentẽtias in petitorio, & in tertia, ille qui reportauerat duas ſententias cõtra ſuſpenderat petitorium, & reportauerat vnam ſententiam in poſſeſſorio, & pro eo erat decretum ſequeſtrum; nam licet non debuiſſet dari tale ſequeſtrum, ſecundum opinionem DD. in Clem. vnica de ſequeſtrat. poſſeſſion. & fruct. tamen datum non erat contra d. Clemen. licet eſſet contra doctrinam DD. & ideo ex defectu iuriſdictionis, non poterat dici nullum. licet fuerit dictum, quod erat iniuſtum. & quia non fuerat appellatum, immo pars concordauerat de iudice, & erat modicum præiudicium, fuit dictum quod procederetur in meritis cauſæ.

S V M M A R I V M.

Dux Ferrariæ vendens iura Vallis, an teneatur ad reſtitutionem pretij valle euicta.

DECISIO CCL.

1 *Promittens de dato & facto ſuo, re euicta an teneatur de euictione.*

2 *Emens ſcienter rem alienam, vel alteri obligatam, an agat de euictione.*

VIgeſima Martii 1545. propoſui in cauſa Parmenſi Vallium, an intereſſe Ducis ortum ex inſtrumento venditionis factæ in perſonam Nicolai de anno 1505. ſit tale, quod impediat ſententiam ferendam contra Comitem de Sala. Et pro parte Corrigienſium dicebatur, quod Dux, qui vendiderat iura Vallis, & iuſta ex cauſa ignorabat, Vallem eſſe alienam, & iura eius tantũ vendiderat, & pro ſuo dato, & facto pro iuribus tantum ſuis, & non vltra, teneri voluerat,
1 quod re euicta, non tenebatur, † nec de euictione, nec etiam ad precium. per Alexan. in l. locus. col. 1. ff. de acquir. poſſeſſ.

Iaſ.

Iaſ.poſt Alex.in l.ſi ſſc.§.1. in fine. ff.de legat.1. Affliĉt.in c.1.de inueſtit. de re alien. fact. col. 7. verſ. & prædicta. Item, qui
3 emit † ſcienter rem alienam,vel alteri obligatam,non agit de euictione, nec etiam ad precium. l.ſi fundum. vbi gloſſ. C.de euict. & ibi Bart.& Bald.in l.non dubitatur. C.de euiction.&in l.qui libertatis.ff.de euiction. Pau.de Caſtr.& Iaſ.in l.2.§.fin.C.comm.de legat. Sed Nicolaus tempore emptionis, quæ fuit de anno 1503. ſciebat Vallem eſſe feudalem, cum eam prius ab Imperatore recognouerat de anno 1498. ergo non poterat agere. Iſtis non obſtantibus, fuit contrarium deciſum. quia non erat verum, quod per recognitionem factam à Nicolao, ex hoc conſtaret quod tempore emptionis ipſe ſciret rem eſſe feudalem,& ideo Ducem nullum ius in Valle habere. nam licet tempore recognitionis, Nicolaus crederet Vallem eſſe feudalem, poſtea dubitans de iuribus Ducis,iura ipſius habere voluit,vt iura iuribus cumularet. Item, dicebatur, quod illa recognitio Nicolai, non inferebat ad nullitatem iuris ipſius Ducis. nam etſi Nicolaus recognouerat Vallem feudalem, talis tamen recognitio non nocebat iuribus ipſius Ducis. & ideo ſi non nocebat, Dux qui promiſerat, Nicolaum & eius ſucceſſores in iuribus ſuis defendere, defendere tenebatur. alias erat obligatus ad damna, & intereſſe, prout in obligatione. Item, in quantum Corrigienſes volebant precium Vallis deponere,reſtituendum Duci in euentum in quem ipſe Dux teneretur Comiti de Sala, dictum fuit, quod non erat ſufficiens depoſitum. quia adhuc remanebant iura Ducis reſpectu pretenſorum melioramentorum,in quibus Dux tenebatur defendere. Item, erat illa donatio illius pluris quam Vallis valebat. & fuit dictum, quod quia pro parte Ducis,nullum verbum ſuper iſto vltimo capite erat factum, informaretur an per depoſitum,Corrigienſes poſſent excludere Ducem Ferrariæ.

SVMMARIVM.

Publicatio teſtium ſuper interrogatorijs, non impedit quin poſſit dare articulos continentes id quod erat in interrogatorijs.

DECISIO CCLI.

IN vna Pennenſi Abbatiæ, coram D.Proſpero, contra D. Cæſarem, fuit reſolutum die 20. Martii 1545. Quod ſi quis dedit interrogatoria pro examine teſtium partis aduerſæ, habita poſtea publicatione, non impediretur poſtea dare articulos, continentes idem quod dicta interrogatoria, & ſuper illis examinare teſtes. per id quod dicit Felin. in c. cum Ioannes. col.8. verſ. & ſi diceretur quod hoc capitulum. & c.de fid.inſtrum. vbi vult, quod c. fraternitatis, habeat locum in capitulis. Item, quia non videbatur eadem ratio in interrogatoriis. quia non eſt in poteſtate interrogantis, ſcire quid teſtes velint dicere. Quod ſecus eſt pro parte inducentis teſtes ſuper articulis. & ſic maior eſt timor ſubornationis. prout ita conſiderat Felin. in d. c. cum Ioannes.

SVMMARIVM.

Poſſeſſio,quo caſu iudicata attentata.

DECISIO CCLII.

LItigabant contra Galaorem intruſum, Alphonſus Diaz, Didacus de Vega, & Didacus della Carrera,ſuper vna parochiali. Alphonſus obtinuit ſententiam contra Didacum de Vega, quæ tranſiuit in rem iudicatam,& contra Didacum della Carrera, à qua ipſe Didacus appellauit. & poſtea intelligens quod Galaor poſſeſſor, erat defunctus, obtinuit ſententiam, citatis intereſſe putantibus, & exequutoriales. vigore quarum Alphonſus Diaz ingreſſus eſt poſſeſſionem. Didacus della Carrera dicebat, quod illa poſſeſſio erat attentata.quia cum per litem introductam contra Galaorem, beneficium & poſſeſſio eſſet litigioſa, quando ipſe obtinuit ſententiam citatis intereſſe putantibus, illa ſententia ſuper poſſeſſione vacanti, non poterat præiudicare ipſi Didaco certo contradictori, & ideo erat ipſe citandus. ad not.in c. fin. de electione. lib.6. quod cum factum non fuiſſet, fuit cõcluſum, quod erat attentatum.die 20.Martii 1545. in vna Aſtericenſi beneficiorum, coram D.Thoma de Thanis.

SVMMARIVM.

Clauſula minuendo, & diuidendo quomodo intellecta.

DECISIO CCLIII.

IN vna * Fulginatenſi prioratus S.Angeli, in qua Petrus Paulus Venãtius impetrauerat,per reſignationem patrui ſui,prioratum S.Angeli, cuius fructus quinquaginta quinque, & canonicatum & præbendam Eccleſiæ Aeſinæ, cuius fructus vigin-

* Aduerte,quod iſta cauſa,fuit remiſſa ad expeditores.& coram S.D.N. de menſe Ian. 1547. fuit reſolutum pro parte negatiua. videlicet, quod non poterat ſuperſe aliquid ex fructibus alterius beneficij.

vigintiquatuor non excedunt, in vna & eadem ſupplicatione. & in fine erat clauſula augendo vel minuendo, & diuidendo, vſq; ad verum valorem. Sed dictio, augẽdo, erat per Datarium cancellata, & remanſerant illa verba, minuendo, & diuidendo. Fuit dubitatum per me, die 20. Martij 1545. An per illa verba, diuidendo, poſſet Petrus Paulus in expeditione bullæ, ita diuidere fructus expreſſos, vt ſummæ quinquagintaquinque ducatorum expreſſorum in fructib. prioratus, poſſet addere ſummam decem, vel viginti ex fructibus canonicatus. & dicebatur quod nõ. nam ex quo ſemel diuiſerat exprimendo ſigillatim fructus, non poterat amplius diuidere. & quia illa clauſula, tantum operabatur quando fructus plurium beneficiorum ſimul expreſſi forent, non autem quãdo diuiſim vt erat in caſu iſto. Iſtis non obſtantibus, fuit concluſum quod potuiſſet diuidere. nam licet diuiſio eſſet facta in ſupplicatione, tamen per illam clauſulam, Papa dabat licentiam iterum diuidendi vſque ad verum valorem, non excedentem tamen expreſſum, quia illud eſſet augere, quod per cancellariam erat prohibitum. alias illa clauſula, diuidẽdo, nil operaretur.

SVMMARIVM.

Non poteſt quis eodem tempore, habitum ſuſcipere, profeſſionem emittere, & in Abbatem eligi.

DECISIO CCLIV.

FVit reſolutum in vna Melitenſi Monaſterij pro Reuerendiſſimo Pariſio, corã D. Fabio 23. Martij 1545. quod eodem tempore, non poterat quis ſuſcipere habitum, profeſſionem emittere, & in Abbatem eligi. quia qui non nouerat eſſe diſcipulus, non poterat eſſe magiſter. per text. in c. officij in fine de electiõn. & non obſtat quod poterat ante ſuſceptionẽ eſſe inſtructus in Regula, & ideo in Abbatẽ poterat eligi, quia non ſufficit, quod quis ſit inſtructus, ſed prius debet diſcere ſubeſſe, quã preeſſe. vt ibi dicit text.

SVMMARIVM.

Beneficium reſeruatum non poteſt in manibus Ordinarij permutari.

1 *Reſeruatio per ceſſum vel deceſſum an capiat beneficium per ceſsionem ex cauſa permutationis, & num. 2.*
Ceſsio ex cauſa permutationis, an ſimplex ceſsio.
2 *Clauſula, vel alio quouis modo, virtus.*
3 *Diſpoſitio loquens in venditione an habeat locum in permutatione.*

DECISIO CCLV.

IN vna Ilerdenſi, coram D. Io. Paulo, die 17. Aprilis 1545. maior pars Dominorum tenuit, quod beneficium reſeruatũ non potuerit permutari in manibus Ordinarij. per deciſ. 23.* in 2. dubio in nou. Franc. in cap. 1. de rer. permut. in 6. Aeneas de Falcon. in tract. reſeruat. in 4. quæſt. in tertio effectũ. & in hoc omnes Domini conuenerunt. Sed maior pars dominorum tenuit, quod beneficium reſeruatum * per ceſſum, & deceſſum talis, comprehenderet ceſſionẽ ex cauſa permutationis, quia verum eſt dicere, quod vacat per ceſſum cum permutatio incipiat à ceſſione, & in hoc allegabant dictam deciſ. 23. in nou. Non obſtat cap. 1. de rer. permutat. in 6. quia cum illud cap. fundetur in æquitate, locum habet tantum in illo caſu, ſcilicet in expectante, & ratio eſt, quia expectans ſi non capit illud poterit poſtea aliud capere, at hic ſi non caperet reſeruatio iſtud beneficium vacans per ceſſionem ex cauſa permutationis, illa reſeruatio eſſet fruſtratoria. * Ego vero, & D. Aquenſis, tenuimus quod beneficium reſeruatum per ceſſum, & deceſſum non caperet beneficiũ per ceſſionem † ex cauſa permutationis, cum illa ceſſio dicatur qualificata, & non ſimpliciter ceſſio, & reſeruatio non habebat clauſulam, quouis † alio modo ad not. in cap. ſuſceptum. de reſcripti in 6. & iſte modus vacandi ex cauſa permutationis, differt nomine & re, ab alijs vacandi modis. ſecundum Bal. in cap. 1. de vaſal. decrep. ætat. & probatur ex diuerſitate rubricarum, & ſtatutum etiam contra ius cõmune de venditione, † non habet locum in permutatione, etiam quod videatur habere ſimilitudinem. Bal. in l. 1. C. de rer. permut. colum. 1. in fine. Alex. conſ. 76. col. 1. & 2. 5. vol. Et ſicut in caſu cap. 1. de rer. permut. in 6. expectans poterat † ſuam gratiam in alio beneficio adimplere, ita etiam in caſu iſto, vt reſeruatiuus poſſet ſuum intentum conſequi, quandocumq; beneficium per ſimplicem ceſſionem vacaret.

(margin notes: * Alleg. a. de rer. permut. — * Reſeruatio per ceſſum, & deceſſum talis, capit beneficiũ per ceſſum eiuſdẽ, ex cauſa permutationis. — * Fuit & allegatum pro iſta parte. conſil. Pet. de Anchar. 318. I caſu, &c. quod nil facit ad propoſitum.)

SVMMARIVM.

Appellatione filiorum in caſu iſto, an veniant nepotes.

1 *Contractus habens vim vltimæ voluntatis, an ſit regulandus, prout vltima voluntas.*
2 *Filiorum appellatione, an veniant nepotes, & num. 3. & 5.*
4 *Agnationis ratio habita in certis gradibus, an faciat vt extra illos non ſit habenda.*

DECI-

DECISIO CCLVI.

IN cauſa Romana hæreditatis de Cardel
lis, dubitaui ego, die 20. Aprilis 1545.
præſuppoſito quod diſpoſitio Colæ inter fi-
lios, ſit contractus habens vim vltimæ volũ
tatis, & quod filij Sabbæ vocati in euen-
tum, &c. ſint principaliter vocati ex diſpo-
ſitione Colæ, & quod in ea in gradibus ex-
preſſis ſit habita ratio agnationis conſeruã
dæ. An appellatione filiorum Sabbæ in e-
uentum vocatorum, veniant nepotes. Et
pro parte negatiua dicebatur, quod eramus
in contractu, in quo appellatione filiorum
non veniunt nepotes. Sed reſpondebatur,
quod non eramus in mero cõtractu, ſed era-
1 mus in contractu † habente vim vltimæ vo
luntatis, & ideo diſpoſitio erat regulanda
prout in vltima voluntate. l. tale pactum.
§. pater, & ibi Bal. Angel. Paul. & Alexan.
& alij Moder. ff. de pact. & videtur text. in
l. licet, & in l. fin. C. de pact. Secũdo pro par
te negatiua dicebatur, quod poſito quod
eſſemus in vltima voluntate; tamen quia
in ſubſtitutione erant vocati Sabbas ſi ſu-
peruiueret, ſi non eſſent eius filij, propter
illam dictionẽ eius, eſſent, vocati certi filij.
2 & tunc † appellatione filiorum non veniũt
nepotes. ad Bart. in l. Gallus. §. inſtituens.
in fine, & ibi Soc. & Iaſ. dum dicunt, quod
ſi teſtator vocat filios ſuos, tunc non veniũt
nepotes. ff. de liber. & poſthum. Fuit reſpon
ſum pro parte affirmatiua, quod doctrina
Bart. confundit id quod dicunt Soc. & Iaſ.
nam Bart. vult quod vltra pronomen, meũ
ſit dictio demonſtratiua iſtũ, & ideo meos,
& ſuos, non facit quod appellatione filiorũ
non veniant nepotes. Sed quando eſt alia
dictio demonſtratiua, quæ demonſtrat cer-
tum filium. Tertio dicebatur pro parte ne-
3 gatiua, quod eramus † in fideicommiſſo. in
quo appellatione filiorum non veniunt ne-
potes, ſed reſpondebatur, quod illud eſt ve
rum vbi tractatur de filijs grauatis, ſecus
vbi tractatur de filijs honoratis, prout eſt
in caſu iſto ſecundum Dec. conſ. 191. col. 2.
Alexan. conſ. 9. col. 3. in 1. vol. Iaſ. in §. in-
ſtituens. col. 5. Gozad. conſil. 59. colum. 2.
num. 12. Iaſ. conſ. 52. in 3. vol. Quarto dice
batur, quod ratio agnationis erat habita in
4 certis gradibus † ergo non debebat eos ex-
cedere, & ideo non debebat fieri extenſio
ad alium caſum. Fuit reſponſum, quod etiã
quod ratio ſit habita quo ad certos gradus
in ſucceſſione aſcendentium ſit extenſio ad
alios gradus, vt per Alber. Brun. in tract. de
ſtat. excluden. fœminas. propter maſcu-
los in 12. artic. quæſt. 16. & Dec. conſ. 372.
vbi dicit iſtam eſſe communem. Et pro par
5 te affirmatiua, † quod appellatione filiorũ
venirent nepotes fuit dictum quod quando
filij vocantur in futurum euentum, in quem
eſt incertum an ſint filij vel nepotes, appel-
latione filiorum veniunt nepotes, prout iſtã
dicit communem Curt. Iun. conſ. 139. col.
fin. verſic. & quod fortius, &c. Et pro iſta
parte affirmatiua, quod iſto caſu venirent,
fuit facta reſolutio per quatuor ex Domi-
nis votantibus, duobus reclamantibus.

SVMMARIVM.

Regulæ de non tollendo ius quæſitum, quando ſit derogandum.

1 *Regula de iure quæſito, an habeat ſolum locum in iure quæſito radicato, & incorporato, vel in iure in ſpe, & conditionaliter, & num. 4.*

2 *Regula de iure quæſito, an ſit derogandum quando agitur de iure in ſpe, & conditionaliter.*

3 *De iure tertij, etiam ad rem an debeat fieri mentio.*

Principis conceſſio, an ſemper intelligenda ſine præiudicio tertij.

5 *Regula de iure quæſito nõ tollendo, vt ſufficienter dicatur derogatum quid requiratur, & num. 6.*

7 *Regulæ de infirmis non ſolet derogari paſſim per Papam.*

DECISIO CCLVII.

COncluſum fuit alias in cauſa Placenti-
na canonicatus & præbendæ, quod ex
ſtatuto Eccleſiæ Placentinæ, eſſet quæſitum
portionariis ius conſiderabile quo ad cano
nicatus, & præbendas vacantes dubitauit
D. Thomas, die 20. Aprilis 1545. in eadem
cauſa Placentina canonicatus inter Io. Sola-
no, & Garziam Carauaial, præſuppoſito
quod ex ſtatuto Placentino quæſitum ſit ius
conſiderabile, & ſtante regula D. Noſtri
Papæ, de non tollendo iure quæſito expecta
tiua Ioannis de Solano iuncta cum priuile-
giis ſcriptorũ, quæ priuilegia pro tunc præ
ſupponebatur, quod propter pinguedinem
clauſularum, derogarent iuri dictorum por-
tionariorum caperet beneficium, ſeu canoni
catum de quo agebatur non derogando ali
ter regulæ de non tollendo iure quæſito. Et
fuit reſolutum eadem die, quod regula de
non tollendo ius quæſitum locum haberet
1 in iure † quæſito radicato, & incorporato.
vt per Roman. conſ. 250. in fine. portiona-
rio autem, ex illo ſtatuto erat ius quæſitum
in ſpe, & conditionaliter, & erat potius ius
quærendum, & non quæſitum, & ideo non
2 erat neceſſaria derogatio regulæ † de non
tollendo quæ loquitur in iure perfecto, &
de præterito quæſito, vt dicit Sarnen. ſuper
regula de non tollendo iure quæſ. nu. 13. in
4. quæſt.

4.quæſt.Et licet de iure tertii etiam ad rem
3 debeat fieri mentio, † & eriam in ſpe, quia
ulias conceſſio Principis nou valeret,& ſem
per intelligitur facta ſine præiudicio tertii.
per mulra quæ ponit Dec. in cap.ſuper eo.
de offic. deleg. Dicebatur, quod in iſta iam
erat facta menrio de iure tertii,dum præſup
ponebatur, quod in priuilegiis Scriptorum
caueretur, quod poſſit accipere talem cano
nicatum, non obſtante quod portionario
deberetur. ſed quod differentia erat an ne-
ceſſe eſſet, quod derogaret iuri tertii. Et
quod ſpecialiter fieret mentio de regula de
non tollendo ius quæſitum. quæ tunc eſt ne-
4 ceſſaria, † quando tollitur ius quæſitum
radicatum,& incorporatum. vt per Sarnen.
in d.4.quæſt.nu.13. & 14. Fuit etiam dictū,

* Specialis derogatio an ſit neceſſaria, vt cenſeatur derogatum regulæ de non tollendo ius quæſitum. & quod ſit in indiuiduo derogãdũ, ponit Sar. in reg.de non tollendo ius quæſitũ. quæſt. 15.in fine. Sarn.in procemio quæſtione 6. nu. 2.Gozad. coſ.41. col.pen.ver.ſexto quoties. &c.

5 quod * ad derogandum † regulæ de
nou tollendo iure quæſito, non ſuffi-
ciebat,quod Papa in priuilegio Scri-
ptorum diceret,non obſtãtibus præ-
miſſis, ac de publicandis reſignatio-
nibus infra ſex menſes, ac de infir-
mis reſignantibus,ac aliis ſimilibus
vel diſſimilibus, per nos,& prædeceſ
ſores præfatos editis,& edendis,cã-
cellariæ regulis. &c. quibus omni-
bus, etiam ſi pro illorum ſufficien-
ti ſuſpenſione derogatione, vel mo-
dificatione, de illis, eorumq. totis
tenoribus,ſpecialis,ſpecifica,expreſ
ſa,& indiuidua, & de verbo ad ver-
bum, non autem per clauſulas ge-
nerales idem importantes,mentio ſeu quæ-
uis alia expreſſio habenda eſſet, cum obſer-
uarione certarum aliarum formarum, ſeu
declararione facienda,eorumque conſenſus
collegialiter habendus foret, tenores huiuſ
modi,ac illorum formas & effectus,præſen-
tibus.&c. Quia fuit dictum, quod dictæ re-
gulæ de non tollendo iure quæſito.erat ſpe-
cialiter, & in indiuiduo derogandũ. & quod
ſub generalibus verbis non veniebat illa
6 derogatio † regulæ, cui Papa non erat ſoli-
tus derogare. prout eſt regula de non tollẽ-
do iure quæſito,cui Papa non ſolet,niſi ſpe-
cialiter derogare. Et fuit dictum,quod ita
alias fuerat conclusum in vna Cæſaraugu-
ſtana Capellaniæ de la Infanta, pro Thoma
Fort. Sed vide illam deciſ.ſupra deciſ. 144.
in qua deciſione iſta ratio non fuit conſi-
derata.immo in iſta.talis ratio nõ eſt in con
ſideratione. nam hic derogatur regulæ de
7 infirmis, cui Papa paſſim † non ſolet de-
rogare primo, cum dicatur ſimilibus.&c.
Veniet ergo derogatio regularum aliarum,
quibus Papa non eſt ſolitus derogare. Et in
contrarium videtur facere, quod dicit Sar-
nenſis in procemio regularum.quæſt. 6.n.8.
& ideo iſta ſecunda ratio non eſt multum
attendenda, ex quo prima ratio, quia hic
nõ eramus in iure radicato,decidit, dubiũ.

SVMMARIVM.

Legatus de latere poteſt conferre beneficia ad Papam deuoluta, etiam ex propria negligentia.

DECISIO CCLVIII.

Legatus * de latere in vna Tudertina parochialis, coram D. Mohedano,die 24. Aprilis 1545. quod poſſet conferre beneficia deuoluta ad Papam, fuit concluſum. per gloſſ.in c.1. in verbo ampliorẽ. de offic.legat.in 6. & ibi Phil.Prob. col.3.verſ.nunc quæro.Et etiam deuoluta ex propria negligentia ipſius Legati ad Papam per ea quæ dicit Io.de Selua in tract.de benef. in 2.par. quæſt.3. col.fin. verſ.item circa iſtum articulum.Non obſtãte, quod in hoc cõtrarium dicat Bonif. in Clem.ſi de beneficio. col.5. verſ. conclude quod Legatus de latere. &c. de præben.Et hoc tenuit maior pars.

* Cauſa fuit iterum poſita 27.Aprilis 1545.& iterum reſolutum, quod Legatus poſſit conferre etiã deuoluta ex propria negligentia. per not.per Card. in Clem. ſi de beneficio.in 5.q. de præb. & Selua in loco hic allegato. & ratio eſt, quia ſicut,quando deuoluitur ad Archiepiſcopum ex propria negligẽtia, Legatus concurrit cum eo,ita quando deuoluitur ad Papam,etiam Legatus iure legationis concurret cum Papa. & fuit allegatus Gundiſ.Villad.in tractat. de Legato. quæſtione 9.col.3.verſ.ſed illud ſemeſtre. cum ſequenti. col. qui auctoritate deciſ.313.in nou. alias 1.de ſupp.negl.prælat. ductus,de iſta deciſ. dubitat.ſed non obſtante ſua dubitatione. ita fuit concluſum per auctoritatem iſtorum Doctorum hic allegatorum.

SVMMARIVM.

Voluntas quando dicatur ſufficienter mutata, vt conſenſus non poſſit præſtari, poſt obitum principalis.

1 *Voluntas nulla, vt ſit reuocatoria primæ, an ſufficiat quod ſit tacita, vel requiratur expreſſa.*
2 *Actus nullus inter viuos, an reuocet priorem diſpoſitionem validam.*
3 *Procurator, quando cenſeatur reuocatus per appoſitionem manus domini..*
Procurator,an cenſeatur reuocatus per conſtitutionem ſecundi procuratoris nullam.

DECISIO CCLIX.

IN vna Abulenſi penſionis, coram D. Aqueuſi die 24. Aprilis 1545. præſupponebarur, quod procuraror conſtirutus ad reſignandum,ſeu ad transferendum penſionem, ſupplicationẽ porrexiſſet in fauorem Ortunij Iunioris. poſtea principalis, exiſtẽs in partibus, in articulo mortis,nulliter tranſtulit illam penſionem in fauorem Frã-

ciſci de San Roman & mortuus eſt, pro-
curator Ortunii ſenioris ſui principalis
præſtitit conſenſum in fauorem Ortunii iu-
nioris. fuit dubitatum, An valeret illa
præſtatio conſenſus poſt obitum principalis
vigore bullæ Alexandrinæ, ex quo illa mu-
tatio voluntatis fuit nulla, quia dicebatur
quod non ſufficiebat per text. in l. ſi lure. ff.
de legat. 3. vbi vt ſecunda voluntas nulla
1 ſit reuocatoria † primæ, non ſufficit quod
ſit tacita, ſed requiritur quod ſit expreſſa,
vt dicit ibi Bart. & tunc eſt expreſſa quan-
do dixiſſet legatum, quod tali legaui, alteri
lego l. & ſi transferam. ff. de adim. leg. l. ſi
pluribus. vbi Alexan. & Iaſ. ff. de legat. 1.
Iaſ. in l. re coniuncti. in 5. colum. in 2. oppo-
ſitione. ff. de legat. 3. Alex. in l. ſi fortidia-
num. C. de legat. Fuit contrarium deciſum,
quia licet in vltima voluntate, iſta pro-
cedant, non tamen procedunt vbi ſumus
2 in actu inter viuos, † quia licet ſit nullus
reuocat tamen priorem diſpoſitionem va-
lidam. l. legatū. §. pater hortos. ff. de adim.
leg. Et ita declarat Alex. in l. plane quam
legit cum l. ſi pluribus in verſ. item nota ex
text. l. plane &c. ff. de leg. 1. & Iaſ. in d. l.
plane. col. 2. verſ. 3. limita iſtum text. Item
& ſecundo, cum procurator per ſolam por-
rectionem actum non perfecerit, videtur po
ſtea, quod dominus apponendo manum, ip-
3 ſum † reuocauerit. ad cap. ſi duo de procu-
rat. in 6. & per conſtitutionem ſecundi pro-
curatoris, etiam nullam, videtur primus re
uocatus, prout dicit Bertach. in tract. de
Epiſcopo. in 7. par. 4. lib. q. 21. col. 2. verſ.
verum etiam ſi conſtitutio ſecunda Bal. in
ſi quis cum procuratorio. §. Iulianus. in pe-
nult. quæſt. ff. de procurator. Item, quia lex
ſi iure loquitur in voluntate perfecta, hic au
tem ante conſenſum præſtitum reſignatio
per ſolam porrectionem non eſt perfecta. er
go illa iura non faciunt ad propoſitum.

S V M M A R I V M.

Stante commiſſione cum derogatione re-
gulæ, dummodo litteræ expediantur
ante terminum ad articulandum litteris
non expeditis ante terminum, geſta me-
dio tempore non veniunt per vim atten
tati, reuocanda.

1 *Iuriſdictio data ſub conditione, an ea ceſ-
ſante, intret defectus iuriſdictionis.*
2 *Derogatio limitata non ſeruata limitatio-
ne, an valeat.*

DECISIO CCLX.

SI cauſa fuit commiſſa cum derogatione
regulæ, de committendis cauſis litteris
non expeditis, vſque ad initium ad articu-
landum, & interim non ſit vera lis, ſi exe-
quuta citatione in partibus contra reum
reus capiat beneficij poſſeſſionem, & poſtea
actor in Curia ſeruet terminum ad articu-
landum bene, & litteras non expediuerit, &
petat per viam attentatorū reuocari quod
in partibus fuit per reum geſtum, Fuit du-
bitatum in vna Hypporegienſi adminiſtra-
tus, coram D. Thoma die 30. Aprilis 1545.
An talia ſic geſta, eſſent per viam attentato
rum reuocanda. Et fuit concluſum quod nō.
quia iuriſdictio iudici fuit data ſub cōditio
ne, dummodo expediuerit litteras ante ter-
minum ad articulandum. licet ergo ante il-
lum terminum ſit iuriſdictio, tamen ſeruato
illo termino, quia conditio deficit, deficit
1 & iuriſdictio. † ergo cum ex defectu iuriſ-
dictionis non adſit lis, non erunt & attenta
ta, quod etiam vult regula dum dicit, nul-
lius roboris, vel momenti. cum ergo dero-
gatio ſit limitata, non ſeruata limitatione
illa citatio, vigore illius commiſſionis limi-
2 tatæ, † nullum effectum producere poteſt. &
iſtud voluit Sarnenſis in compendio vtriuſ-
que Signaturæ, ſuper regula de non iudic.
iux. form. ſupplic. fol. 83. col. 2. verſ. ſed vltra
illa quæ dixi, eſt vnum aliud notandum, &c.

S V M M A R I V M.

Remedium l. is à quo. ff. de rei vend. quo
caſu locum non habuerit.

DECISIO CCLXI.

FVit reſolutum in vna Aſtoricenſi bene-
ficiorum, coram D. Thoma, die 30.
Aprilis 1545. quod quando duo agunt con-
tra poſſeſſorem beneficij, & etiam intra ſe,
quod licet vnus eorum habeat ſententiam
contra poſſeſſorem, quæ in rem tranſiuerit
iudicatam, quod tamen non erit mandanda
exequutioni cōtra poſſeſſorem, data cautio
ne. l. is à quo. ff. de rei vendic. quia quan-
do petitor infringit competitorem, tunc di
cta lex locum non habet. vt per Alex. in ad-
dit. ad Bart. in d. l. is à quo. & per Felin. in
cap. cum ſuper. colum. 4. in tertia fallentia
de re iudicat.

S V M M A R I V M.

Producens iura poſtquam citauit contra,
non poteſt productionem reuocare.

DECISIO CCLXII.

LIcet Baldus & Paulus de Caſtro, in l. iu-
bemus. C. de iud. dicant ꝙ pars pro-
ducens

ducens iura, poſſit reuocare productionem ipſorum; tamen in vna Parmenſi pecuniaria, pro Michaele Caſalio, contra Liuiam matrem eius, die 4. Maij, coram me, fuit intellectum, niſi pars eſſet citata ad dicendum contra, quia ex quo, per citationem iura fuerunt effecta communia, non poteſt amplius pars quæ produxit, productionem reuocare.

SVMMARIVM.

Gratia ſi neutri non præſupponit titulum.

DECISIO CCLXIII.

QVarta Maij 1545. fuit reſolutum in vna Pampilonenſi beneficiorum, corã D. Thoma, quod gratia, ſi neutri, non eſſet ſubreptitia, & ſuffragaretur producenti eam, dato quod non doceret de aliquo titulo, quia licet aliud ſit in noua prouiſione, vt per Sarnen. in reg. de ſubrog. collitig. quæſt. 19. num. 5. & in reg. de ann. quæſt. 27. num. 4. ex quo noua prouiſio præſupponit titulum præcedentem, licet inualidum; tamen ſecus eſt in gratia, ſi neutri, in qua non ſit mentio de titulo præcedenti, ſed tantum committitur Auditori, quod in euentum in quem ſibi conſtiterit, &c.

SVMMARIVM.

De commenda temporali, quando de ea in ſequenti prouiſione fieri debet mentio.

DECISIO CCLXIV.

IN vna Brixienſi parochialis de Azanon. pro Reuerendiſs. Gambara, contra Patriarcham Conſtantinopolitanum fuit reſolutum, coram D. Thoma de Tanis, die 15. Maij 1545. quod ſi commenda temporalis, eſt facta contemplatione Eccleſiæ, tunc verum eſt quod in ſequenti prouiſione de ea non debet fieri mentio. quia quando eſt facta contemplatione Eccleſiæ, eſt depoſitum, & de nullius præiudicio tractatur. nimirum ſi de ea non debet fieri mẽtio. ſecus eſt quãdo eſt commenda temporalis ad vtilitatem commendatarij, quod eſt quando eſt cum perceptione fructuum. quia tunc talis commenda, habet vim tituli. & ideo ſi in prouiſione ſequenti non ſit mentio de ea, prouiſio eſt ſubreptitia. vt latius poteſt videri in informatione iuris.

SVMMARIVM.

Venditio facta per Ducem Ferrariæ, an intelligatur de iuribus, an de dominio directo.

1 *Vendens ſolum ius, ſi nullum ius habeat, an teneatur de euictione, & num. 3.*
2 *Dominium rei, ex quibus dicatur eſſe venditum.*

DECISIO CCLXV.

IN cauſa Parmenſi Vallium, in qua dedi dubium, An ex inſtrumento venditionis factæ per Ducem Nicolao Corrigienſi, conſtaret quod eſſent vendita iura Vallis tantum, an vero dominium directum Vallis. Et pro parte Corrigienſiũ dicebatur, quod inſtrumentum venditionis dicebat, quod Dux vendebat Vallem pro eo iure tantum, quod in ea habebat, & non vltra. ergo tantum erat venditum ius Vallis non autem
1 Vallis. ita quod vendens iura Vallis, † etiã quod nullum ius haberet tamen non tenebatur de euictione, vt per Iaſ. in l. ſi ſic. §. 1. in fine. ff. de legat. 1. per Alex. in l. locus. ff. de acquir. poſſeſſ. & in multis partibus illius inſtrumenti fiebat mentio de iuribus Vallis pro quibus tantum Dux teneri volebat. Tamen his non obſtantibus, die 15. Maij 1545. per maiorem partem Dominorum, fuit reſolutum, quod eſſet venditum dominium directum Vallis. Primo propter narratiuam, in qua ſit mentio de dominio
2 vtili. † dum ergo poſtea Dux vendit Vallẽ pro eo iure quod in ea habet, intelligendũ eſt de dominio directo, poſt quam iam vtile alienauerat, de quo in principio ſit mẽtio. Item, quia clare dixit, & volens dominium dictæ rei transferre. ergo patet, quod Dux dominium intendebat vendere, non autem ius, quod habebat in genere, ita ut diceremur eſſe in doctrina Aret. in l. ſi quis vi. §. differentia. col. 3. ff. de acquiren. poſſeſſ. & Claud. in l. locus. ff. de acquir. poſſeſſ. quod
3 quando † venditur certum ius, tunc venditio non eſt conditionalis. & ſi non competit illud, agitur pro recuperatione precij. q ſecus eſt quando venditur ius in genere.

SVMMARIVM.

Statutum Vrbis, quod de nullitate ſententiæ, &c. fuit intellectum de omni ſententia.

1 *Additio, an intelligatur ſecundum diſpoſitionem cui principaliter adijcitur.*
2 *Interloquutoria, an dicatur decidere cauſam illius articuli ſuper quo fertur.*

3 *Sen-*

Digitized by Google

3 *Sententiæ appellatione, an ſolum veniat diffinitiua, & quid de interlocutoria, & num. 5.*

4 *Vtilitas publica eſt vt cauſa cito expediatur.*

DECISIO CCLXVI.

DIe 15. Maij 1545. fuit reſolutum, coram me, in vna Romana diſcuſſionis hæreditatis, quod ſtatutum Vrbis 57. incipiens. cauſa nullitatis, &c. in fine. dum dicit, & eſt additum quod de nullitate ſententiæ dici debeat, &c. intelligeretur de omni ſententia, tam interloquutoria quã diffinitiua, quia ſtatutum generaliter loquitur tam in principio, dum dicit cauſa nullitatis & ſic de omni nullitate indifferenter loquitur. ita & etiam additio indifferenter de ſententia loquẽs intelligeretur de omni ſen-
1 tentia, vt additio intelligeretur † ſecundũ diſpoſitionem cui principaliter adijciebatur, & licet in diſpoſitione diceretur infra quindecim dies terminetur, & ſic videretur loqui de ſententia diffinitiua principalis diſpoſitio, ita & additio. Fuit dictum quod
2 etiam ſententia † interloquutoria, reſpectu eius articuli ſuper quo fit, dicitur cauſam decidere, ſeu determinare. Non obſtat,
3 quod appellatione ſententiæ † venit diffinitiua, vt per Felin. in rub. de re iudic. & Alexan. in rubr. eadem Socin. conſ. 39. capio primũ, col. 2. verſ. præterea, vt inquit, &c. vol. 4. & gloſ. in l. 1. §. biduum. ff. quando appellat. ſic quia vbi eſt eadem ratio etiam venit interloquutoria. vt per Felin. in d. loco, at hic non poteſt alia ratio aſſignari, quam celeritas expeditionis, quæ ratio re-
4 ſpicit † publicam vtilitatem, vt in l. properandum. in princ. C. de iudic. & inconueniens eſſet, quod quis teneretur dicere de nullitate ſententiæ diffinitiuæ infra annum, de nullitate vero interloquutoriæ poſſet dicere infra longius tempus, & quod in materia etiam exorbitanti fauorabili appellatio
5 ne † ſententiæ, veniat etiam interloquutoria. Alex. conſ. 50. vol. 2.

SVMMARIVM.

Articulos dans, ſufficit quod iuret, quod credit illos eſſe veros quando ſunt de facto alieno.

DECISIO CCLXVII.

IN vna Hiſpalenſi Archidiaconatus de Carmona, coram D. Aquenſi, fuit reſolutum 15. Maij 1545. quod is qui dabat articulos, ſi articuli erant de facto alieno, quod ſufficit, quod iuraret credere, articulos eſſe veros ſecundum eius ſcientiam, & conſcientiam. ſecus ſi articuli concernebant factum proprium, quia debebat iurare per iuramentum veritatis. Et licet text. in cap. præſentium. de teſtibus. in 6. dicat iuret de veritate dicenda tam ponendo, quam reſpondendo. fuit dictum, quod ſicut illi text. ſatisfit reſpondendo poſitionibus per verbum credit. ita etiam ponendo, ſatisfit iurando de credulitate, vt par ſit ratio vtriuſque, & per hoc fuit allegat. Oſtien. in tit. de iuramen. calumn. in ſumma in §. & quoniam. Quod ſufficiat iuramentum credulitatis, ponit Paul. de Caſt. in l. 2. §. quod obſeruari. col. penult. num. 17. C. de iur. calunn.

SVMMARIVM.

Titulum coloratum in ſpolio, præſtat impetratio certo modo.

1 *In attentatis non requiritur tituli exhibitio.*

DECISIO CCLXVIII.

IMpetratio certo modo, non aliter verificato modo vacandi, præſtat titulum coloratum in ſpolio, ita die 18. Maij 1545. fuit reſolutum in vna Terdonenſi Archipresbyteratus, coram D. Reomano. in qua Gregorius Aueraldus dicebat ſe ſpoliatum dicto Archipresbyteratu à Iulio Gentili, & probabat poſſeſſionem per tres menſes continuatam, & pro titulo colorato docebat de dicta impetratione certo modo. & ea non aliter verificata, fuit concluſum, quod reſtitueretur, quia verificatio reſpectu certi modi vacandi, non erat facienda in iſto iudicio, ſed in petitorio, & ſufficiebat docere de titulo à ſuperiori habito, & tanto magis debebatur reſtitutio, ex quo erat ſpoliatus poſt inhibitionem à Rota emanatam
1 quo caſu, in attentatis † nõ requiritur tituli exhibitio. vt ſunt deciſiones noſtræ claræ.

SVMMARIVM.

Acceptans primum beneficium, illo dimiſſo, poteſt acceptare ſecundum, quando notorie conſtat, quod nullum habet ius etiam non expectata ſententia.

1 *Familiaritatis narratiua non verificata, an vitiet gratiam.*

DECISIO CCLXIX.

ACceptans beneficium cum ſolita proteſtatione, ſi videt quod alius habet

melius ius poteſt primum beneficium acceptatum relinquere, & aliud acceptare. non expectata ſententia ſuper primo beneficio. ſecundum Io.And. in cap. cum in multis de reſcript. in 6. ſolitum teneri, vt per Caſſador. deciſ. 10. de conceſſ. præb. Tamen iſtud eſſe verum concluſit Rota in vna Valentina, de Paterna, coram D. de Tanis, die 18. Maij 1545. quando notorie apparet de non iure acceptantis primum beneficium, & ideo in illo caſu, cum Remigius acceptaſſet primo vnam parochialem, & docebat quod quo ad illam parochialem Ioannes del Mila habebat gratiam fortiorem cum acceptatione, vt puta ſuſpenſiuam omnium aliarum gratiarum, tamen quia non docebatur de habilitatibus Ioannis del Mila, nec verificata narratiua familiaritatis quæ erat in gratia
3 Ioannis, cum ſola familiaritas † vitiet gratiam ſecundum Gemin. conſ. 128. Item quia gratia Ludouici non prouidebat, ſed mandabat prouideri. & ideo cum ex productione talis gratiæ, non expectata aliter ſententia, notorie non diceretur conſtare de non iure Remigii, quo ad primum beneficium acceptatum, ideo non potuit ſecundum acceptare. ſecundum Rotam. deciſ. 5. de conceſſ. præben. in antiquis.

S V M M A R I V M.

Aegidianæ quo caſu locus fuerit.

1 *Appellari an poſsit in poſſeßorio habente annexam cauſam proprietatis.*
2 *Perſona, legitimanda eſt in quocunque poſſeſſorio.*
Legitimatione perſonæ facta in poſſeſſorio, an nihilominus poſsit appellari.
3 *Poſſeſſorium merum ſi eſt intentatum ſi in eo fuerit deducta cauſa illegitimitatis, an liceat appellare.*

DECISIO CCLXX.

IN vna Anagnina * caſtri Scurculæ, pro Honoraro Caetano, contra Io. Bernardinum de Criſpoltis, coram D. Io. Paulo. in qua Honoratus petebat ſe reſtitui ad poſſeſſionem dicti caſtri, in qua eius Pater fuerat, & de qua fuerat ſpoliatus. Et pro parte Io. Bernardini fuit oppoſitum, quod Honoratus erat ſpurius, & ideo actio ſpolii, tamquam illegitimo, non competebat & probato per ipſum Honoratum, quod ipſe eſſet legitimus, tandem fuit pronunciatum per D. Pighinum, ipſum Honoratum vt legitimum eſſe reſtituendum ad poſſeſſionem dicti caſtri. fuit dubitatum, die 18. Maii 1545. An in iſto caſu locũ haberet * Aegidiana. Et pro parte negatiua dicebatur, quod quã-

* Et vide Inf. deciſ. 285. lib. 2.

1 do cauſa poſſeſſorii habet † annexam cauſam proprietatis, poteſt appellari. non obſtante diſpoſitione. l. 1. C. ſi de momen. poſſeſſ. Bal. conſ. 141. in fine. & 379. circa finẽ vol. 1. Angel. in l. incerti. circa finem. C. de interdict. Lanfranc. in cap. quoniam contra. verſ. hic tractabimus. Soc. in reg. 24. in 20. fallen. Guid. Papæ ſing. 357. & Iaſon. conſ. 187. colum. 1. volum. 2. Sed hic cauſa poſſeſſorii, habet annexam cauſam proprietatis, quia fuit neceſſarium diſcutere ſuper illegitimitate. ergo iis non obſtantibus fuit concluſum contrarium per omnes. quia in omni poſſeſſorio quantumcum-
2 que ſummario, † prius perſona legitimari debet. iuxta not. in l. 2. C. de edict. Diu. Adrian. tollen. & nihilominus, non obſtante tali legitimatione, in tali poſſeſſorio appellari non poteſt. vt per text. in l. quiſquis. C. quor. appellat. non recip. Secundo, quia hic principaliter fuit actũ ſuper mero poſ-
3 ſeſſorio. & licet incidenter † fuerit deducta cauſa illegitimitatis, per hoc tamen non eſt locus appellationi. per ea quæ dicit Dec. in l. 1. colum. 2. verſic. & retenta iſta communi opinione, &cæt. C. de bonor. poſſeſſ. ſecund. tabul. Et pro iſta parte, bene facit quod dicit Bal. in l. vnica. colum. 2. circa princ. verſ. omnimodo hic quæritur, &cæt. C. ſi de momen. poſſeſſ.

S V M M A R I V M.

Citatio ad ſententiam domi facta, quando teneat.

1 *Mulieres cum difficultate citantur, ideo an citatio facta domi, valeat.*

DECISIO CCLXXI.

IN vna Romana domus, coram D. Aquenſi, die 18. Maii 1545. fuit renta deciſ. Rotæ 48. * cum ſua additione in nouis. & 396. * in antiquis. quod citatio facta domi ad ſententiam poſtquam quis fuit perſonaliter citatus, vel ſemel in iudicio comparuit eſſet valida, ſtante difficultate citandi, vt erat in caſu illo. in quo agebatur contra vxorem Franciſci Galeani. quia mulieres
1 cum † difficultate citari poſſunt.

* Alias 1. de dol. & contum.

* Alias 8. de dol. & cõtum.

S V M M A R I V M.

Regula de veriſimili, an habeat locum in gratia ſubrogationis cum gratia ſi neutri, impetrata.

1 *Regula de veriſimili quare inuenta.*
2 *Subrogationis gratia, an comprehenſa in gratia, ſi neutri, ex clauſulis generalibus.*

3 *Ambi-*

3 *Ambitioſus in impetratione beneficij qui di-
catur.*
4 *Beneficium mortui impetrare ante ſcien-
tiam mortis, an valeat.*
5 *Subrogatio an innitatur iuſtitiæ, vel gra-
tiæ.*

DECISIO CCLXXII.

FVit bis in vna Conchenſi Parochialis
de la Motilla, & tertio loco, videlicet
die 22. Maij 1545. per D. Peregrinum dubi-
tatum, * An regula de veriſimili haberet lo-
cum in ſubrogatione. Et cauſa bis votata
ſemper fuimus diuiſi, videlicet quatuor, &
quatuor; nam vna pars dicebat, quod ſaltē
ratio ambitionis, propter quam inter alias
regula inuenta erat, euitari non poterat.
quia non poterat dici non ambitioſus, qui
antequam ſit certus de obitu, impetrat be-
neficium, Item, & ſecundo pro iſta parte,
quod regula habeat locum in ſubrogatione
videbatur deciſio in terminis Rotæ, vt per
Caſſad. deciſ. 29. ſuper regulis Cancell. &
Sarnen. quæſt. 3. in reg. de veriſimili, quan-
do prouidetur alicui per reſignationem
Titij, cum clauſula quouis alio modo, ſi Ti-
tius prius obierat quod regula obſtet.

* Vide ad iſtam dec. Aym. Crauett. conſil. 88. quæritur. &c. col. 3. nu 9. verſ. ſed hic quære. &c

Alij vero quatuor de quorū numero eram, di-
cebant quod regula locum non habebat, nā
1 rationes propter quas regula inuēta † erat
videlicet, fraudis, ambitionis, & votum ca-
ptandæ mortis non militabant iſto caſu: nā
fraus nulla eſſe poterat, nam cum penden-
te lite inter duos colligitantes, vnus ex col-
2 litigantibus impetrat gratiam ſi neutri † in
qua gratia propter clauſulas poni ſolitas, po
nitur clauſula ſubrogationis per obitum,
nulla videtur eſſe fraus. ex quo iſte colliti-
gans poſt obitum habebat menſem ad impe
trandum, & nullus alius de beneficio proui
deri poterat. Et ideo cum principale inten-
tum attendendum ſit, & non id quod in con
ſequentiam venit, nulla fraus videtur ineſ-
ſe in caſu iſto, ex quo à principio licite gra
tiam ſi neutri impetrabat, & ei, eueniente
caſu obitus beneficium debitum erat, non
etiam militabat ratio ambitionis, propter
eamdem rationem, cum non principaliter,
ſed incidenter clauſula, quouis modo, cape-
ret vacationem per obitum. bene ergo fa-
terer quod ſi principaliter eſſet facta gratia
ſubrogationis, nō autem in gratia ſi neutri,
quod tunc ſi eſſet facta talis impetratio an-
te veriſimilem notitiam, quod tunc ambitio
3 euitari non poſſet, † non enim poſſet non
ambitioſus eſſe qui antequam veriſimiliter
ſciret mortem alicuius, peteret ſe in eius be
neficium ſubrogari, ſed quando non princi-
paliter, ſed incidenter petitur, tunc talis am
bitio euitatur. Item non militat votum ca-
ptandæ mortis, quia de iure communi lici-
4 tum eſt beneficium † mortui impetrare an-
te ſcientiam mortis, & prouiſio valet, vt eſt
text. in cap. 2. de conceſſ. præben. & ſic ſi
regula non obſtaret, gratia valeret. tunc
enim obſtat votum captandæ mortis iuxt.
text. in cap. ne captandæ. de conceſſ. præb.
in 6. quando quis beneficium viuentis impe
trat. Secus ſi mortui licet mortem ignora-
ret. Ad deciſionem Caſſad. & Sarnen. reſpō-
debant iſti quatuor, quod præter id quod il
la deciſio habuerit cōtradictores viros ſum
mæ auctoritatis, quos ibi refert Sarnen. ta-
men dicebatur per dictos quatuor, quod il-
la deciſio loquebatur in diuerſis terminis, vi
delicet in reſignatione, quæ præſupponit reſi
ſignantem viuere, nimirum ſi Papa ſciuiſſet,
quod eſſet mortuus tempore quo fecit gra-
tiam, non dediſſet clauſulā quouis alio mo-
do, at in caſu noſtro impetrando gratiam
ſi neutri non præſupponitur vita, & origo
gratiæ eſt licita, imputandum eſt conceden
ti, qui clauſulas generales in gratia conce-
dit per quas gratia quemcumque caſum cō-
prehendere poteſt. maxime ceſſantibus ra-
tionib. ipſius regulæ. Itē dicebant iſti qua-
tuor quod regula loquebatur de gratia. Sed
5 ſubrogatio † potius innitur iuſtitiæ per c. a.
vt lit. penden. in 6, quam gratiæ, ergo ceſſan-
tibus verbis regulæ, debebat ceſſare diſpoſi-
tio, alia fundamenta poterunt videri in in-
formationibus.

SVMMARIVM.

Poſſeſſio percipiendi non quæritur ex ſo-
lutione penſioni factæ per clauſulam
ſine retardatione ſolutionis.

1 *Superioris mandato obediens, timore, an
conſtituat aduerſariū in quaſi poſſeſſione.*
2 *Quaſi poſſeſſio in incorporalibus, vt acqui-
ratur quid requiritur, & num. 3.*
*Patientia in incorporalibus, an habeat vim
traditionis.*

DECISIO CCLXXIII.

IN vna Hiſpalenſi penſionis inter Dida-
cum Vaſquez ex vna, & Alphonſum Al-
uarez ex alia, dubitaui ego, die 27. Maij
1545. An ex ſolutione penſionum decurſa-
rum, propter clauſulam ſine retardatione
ſolutionis, &c. eſſet quæſita quaſi poſſeſſio
percipiendi Didaco, & fuit reſolutum
quod non, per text. in cap. olim de reſtitut.
ſpoliat. & ibi Innoc. & omnes. nam ille
1 qui paret mandatis † ſuperioris non animo
obediendi, ſed timore, non conſtituit ad-
uerſarium in quaſi poſſeſſione iuris incorpo
poralis, vt inquit Innoc. in d. cap. olim.
in gl. fin. quæ incipit abſtinuit, & idē decla
rat. gloſ. ordin. ſuper verbo timore ſentētiæ,

& ibi Abb. col.4. verſ.4. & vltimo, & ratio
eſt ſecundum Abb. & alios, quia quaſi poſ-
2 ſeſſio in incorporalibus † non acquiritur
ex ſolo animo acquirere volentis, ſed neceſ-
ſaria eſt patientia, quia patientia in iſtis
habet vim traditionis. l.quotiens. ff.de ſer-
uitut. titul.gen. Nec iſto caſu adaptari po-
teſt illa diſtinctio ex mente Oſtien. quam
adducit ibi Abb. col. 3. verſ. ſecunda prin-
cipalis ſolutio, &c. An videlicet excommu-
nicatio ſit iuſta, vel iniuſta, adhoc vt dice-
retur inferre iuſtum metum, vel iniuſtum.
quia illud cõſideratur reſpectu iuſti metus,
vel iniuſti, non autem dicit Oſtien. quod ſol
uens, propter iuſtam excommunicationem
dicatur aduerſarium in poſſeſſione percipiẽ
di conſtituere, quia non adeſt patientia ip-
3 ſius, † quæ in iſtis incorporalibus requiri-
tur dicta l.quotiens. Item, & ſecundo, quia
in caſu iſto; cum penderet cauſa nullitatis ſu
per penſione. non poterat ante ſententiam
ſuper ipſo articulo nullitatis iudicari, an
excommunicatio ipſa, eſſet iuſta vel iniuſta.

SVMMARIVM.

Citatus ad totam cauſam cum commina-
tione, quod procedetur ad ſententiam,
non debet iterum citari, niſi comparue-
rit in cauſa.

1 *Citatio ad videndum iurare teſtes ſine ter-
mino, pro quo die intelligatur.*

DECISIO CCLXXIV.

Citatus ad totam cauſam cum cõmina-
tione, quod procedetur ad ſentẽtiam
ſi comparuit per ſe, vel procuratorem de-
bet citari ſecundum Francum, in c. * cum
qui col.fin. de dolo, & contum. in 6. Ita
fuit reſolutum in vna Calaguritana benefi-
cij de Ianguela, coram D. Thoma de Tanis
die 27.Maij 1545. & dictum quod licet pro
curator à certis grauaminibus appellaſſet,
quod tamen non eramus in terminis d.cap.
cum qui. nam text. intelligitur quando re-
ceſſit appellans, itaut nolit amplius in illa
cauſa, coram illo iudice comparere ſecun-
dum Alex. in l.contumacia. col.2. verſ.nec
huic textui obſtat, &c. de re iud. alias cum
procuratores ab omni grauamine appellẽt
eſſet locus illi decret. quod eſſet abſurdum,
& licet in caſu iſto procurator eſſet reuoca
tus. tamen conſtabat, quod alium procura-
torem conſtituerat, & ſic conſtabat, quod
habebat animum comparendi. Item, fuit
1 dictum quod illa † citatio ad videndum iu-
rare teſtes in actis facta die vndecima,
cũ eſſet ſine termino, intelligebatur, pro die
decimaquinta, qui erat finis termini proba-

* Text. in c cum qui de dol. & cõtum. in 6 quomodo intellectus.

torij, & ideo cum die duodecima, & ſic ſe-
quenti fuerat procurator apud acta conſti-
tutus quod ille debebat citari.

SVMMARIVM.

Adiudicatio ab initio nulla, quo caſu
fuerit ſaluata.

1 *Iuriſdictione data ſub conditione, ea non
verificata, quod geſtum eſt nihil valet.*
2 *Datio in ſolutum non præcedente ſubhaſta-
tione, an valeat.*
3 *Iudex procedens vt in notorio, ſi non ha-
beat probationes de notorio, tamen noto-
rium ſit, an teneat ſententia ſuper eo lata.*

DECISIO CCLXXV.

Die 27. Maij 1545. in vna Tiburtina
Caſtri Arſuli pro Zambeccarijs cõtra
Robertum de Arſulo, coram D.Io.Paulo in
qua Guilermus Caſſadorus non præcedente
excuſſione aliorũ bonorum, prout ex forma
mandati, & reſcripti tenebatur, & ſic iuriſ-
1 dictio † ſub conditione erat data, & ideo
ante conditionem purificatam, quod geſtũ
erat nil valebat, vt per Rotam deciſ. 317.
in * fin. in nou. cap. olim de offic. delegat.
& l. diligenter. ff. mandati. Item licet
adiudicaſſet Caſtrum Arſuli pro duabus
partibus dictis Zambeccarijs non præce-
2 dente ſubhaſtatione quæ ex iuris † diſpo-
ſitione præcedere debet, vt dicit Bal. in
l.ordo verſ. ſed tu, & ibi Salicet. in 1. not.
C. de exequut.rei iudic. tamen quia tempo-
re quo fuit dictum de nullitate dictæ adiu-
dicationis, per cõmiſſionem impetratã per
ipſum Robertũ de Zãbeccarijs probarunt, ꝙ
tpe adiudicationis factæ, alia bona non ex-
tabãt, & ꝙ res illo tẽpore non valebat pluſ-
quam illud precium, pro quo fuit adiudica-
ta, & ſic de læſione non conſtabat. Suſtinue-
runt dictam adiudicationem, & voluerunt
quod eſſet valida, per ea quæ dicit Innoc.
in cap. tua. in fine de cohabit. cler. & mu-
lier. vbi dicit quod ſi iudex proceſſit velut
3 in notorio, † tamen tunc non habebat pro
bationes de notorio. Tamen tenet irreuo-
cabiliter ſententia, ſi vere erat notorium,
& hoc poſtea apparet, & quod dicit Archi-
diacon. in cap. cum plures. circa finem.
verſ.credo, &c. de offic. deleg. in 6. & eſt
deciſ. Rotæ 57. * in antiquis.

* Alias 30 de conceſſ. præb.

* Alias 32. fid. inſtrum.

SVMMARIVM.

Non dicitur notorie conſtare de non iure
ante concluſionem in cauſa. Et reſtitu-
tio datur, etiam quod notorie ex actis
conſtet de non iure.

1 *Poſſeſſorium iuriſdictionis, an dicatur ha-
bere mixtam cauſam proprietatis.*

2 *Poſſeſ-*

2 *Poſſeſſio præcaria, an per ſtatutum, vel decretum, continuetur in hæredem.*

3 *Reſtituendus an ſit ad poſſeſſionem ille, de cuius non iure notorie conſtat, & nu. 5.*

4 *Notorietas non iuris in petitorio, ex quo nõ non dicatur conſtare.*

Rota reſtituit cum expectatiua reuocata.

DECISIO CCLXXVI.

IN vna Parmenſi pecuniaria, coram me, in qua dum ageretur petitorio, & poſſeſſorio, erant productæ inueſtituræ ad excludendum Michaelem Caſalium, agentem ex decreto Mediolani ad continuationem poſſeſſionis iuriſdictionis Caſtri Monticellorum, ex eo quod diceretur, quod iuriſdictio eſſet feudalis, & Michael non erat de comprehenſis in inueſtitura. & Michael videns quod in iudicio petitorio inueſtituræ, ſibi obſtabant, ſuſpendit petitorium, & agebat ſolo poſſeſſorio vigore decreti ad poſſeſſionem iuriſdictionis. & quia poſſeſſoriũ
1 iuriſdictionis † habet mixtam * cauſam proprietatis, cum non habeatur niſi ex conceſſione Principis. ſecundum Aegid. deciſ. 433. Balb. in tract. præſcript. colum. 4. in 2. notat. Bal. in l. ſi ſolennibus. C. de fid. inſtrum. & in l. ius eius. in fin. C. de probat. Caſſad. deciſ. 1. num. 10. de reſtit. ſpoliat. & alias præſumitur præcaria ſecundum Bald. in l. 2. colum. 5. in 9. quæſt. C. de ſeruit. &
2 aqua. & iſta præcaria poſſeſſio † per decretum, non continuatur in hæredem. ſecundum Iaſ. conſ. 147. col. 10. verſ. item vltra prædicta. &c. volum. 2. & 152. vera & iuridica, &c. vol. 4. Et ideo Caſalius, ſuſpenſo petitorio, in iudicio poſſeſſorio repetijt inueſtituras, ad excludendum præcarium pro colore tituli tantum. qua repetitione facta, dicebatur pro parte contraria contra Caſalium, quod ex actis conſtabat notorie de non iure ipſius Caſalij, & ideo non erat ad
3 poſſeſſionem † reſtituendus. & allegabatur in terminis deciſ. Aegid. 404. * quam nititur defendere Carol. Ruin. in l. 1. col. 8. verſ. poſt hæc Bart. hic quærit. ff. de nou. oper. nunc. Tamen Domini de menſe Maij circa finem dicti menſis, anni 1545. tenuerunt, quod ex probationibus in actis factis, non reſultaret tale notorium ante cõcluſionem in cauſa, propter quod reſtitutio impediretur. vt voluit Rota deciſ. 393. * in nouis. Caſſad. deciſ. 11 de reſtitut. ſpoliat. Sarnen. in regula de non iudicando iuxta formam ſupplicationis. quæſt. 5. in fin. Staphil. in tractatu litterarum gratiæ, &cæt. fol. 178. pag. 1. Ex quo ergo in caſu noſtro
4 non erat concluſum in petitorio, † immo erat ſuſpenſum, dicebant quod illa iura non faciebant notoriũ, vt dicit dicta deciſ. 393. & voluit Felin. in cap. ſignificauerunt. ſuper gloſ. in verbo liquere de teſtib. dum dicit quod illam gloſ. ſequuntur omnes DD. & licet ipſe ibi diſtinguat commutabiliter, &c. dicebatur, quod ſatis erat, quod ante concluſionem non faceret incommutabiliter, cum illud notorium per productionem aliorum iurium, tolli poſſit. immo fuit dictum, quod li-
5 cet ex actis conſtet notorie † de non iure, tamen datur reſtitutio. vt per Caſſad. Sarnen. & Staphil. in locis ſuperius allegatis. Hinc videmus, quod Rota reſtituit cum expectatiua reuocata, & tamen reuocatio facit quod notorie dicatur apparere de non iure.

* Habet mixtã cauſam, &c. Nicol. Boer. deciſ. ſua 150. Sed, quia &c. n. 10.

* Vide ad iſtas deciſ Aegid. 404. & deciſ. 393. alias 16. de reſtit. ſpoliat. in nou. quæ poſui in 3. lib. annot. mearum. deciſ. 29.

* Alias 16. de reſtit. ſpol.

SVMMARIVM.

Reſtitutio in integrum, quando non impediat exequutionem ſententiæ.

DECISIO CCLXXVII.

DIe prima Iunii 1545. in vna Oxomenſi, coram me, fuit dictum quod licet reſtitutio in integrum petita, impediat exequutionem ſententiæ. vt per Iaſ. in l. 4. §. condemnatum, col. 6. in princ. verſ. ſubdit Bart. & ibi Ripa col. penult. ſucceſſiue tamen, quod illud eſt verum, niſi quando eſſet petita exequutio, prout ita dicit Ripa in dicto loco, circa finem penult. col. verſic. aliquando petitur reſtitutio, &c. & Alex. conſil. 61. egregie. col. 2. verſ. nam præſupponitur. vol. 6. At in caſu per me poſito, non ſolum erat petita exequutio, ſed erat deuentum ad omnes cenſuras. Et ideo fuit dictum quod non audiretur ſuper reſtitutione in integrum petita, niſi parito iudicato.

SVMMARIVM.

Religioſus non poteſt eſſe procurator ad iudicia, nec negocia.

DECISIO CCLXXVIII.

IN vna Senenſi penſionis, coram D. Io. Paulo, die 1. Iunii 1545. fuit reſolutum quod religioſus non poterat, ſiue ad iudicia ſiue ad negocia, conſtitui vel ſubſtitui procurator, & quod ita dicebat Vitalinus, in Clem. religioſus. circa princ. de procurat. quicquid diceret ibidem Cardin. in 12. oppoſitione, quia ratio ſubtractionis à diuinis, pariter in vtroq; caſu militabat.

*

SVMMARIVM.

Minuta diſcordante à Breui, quando ſit recurrendum ad minutam.

1 *Breue, an ſit remittēdum ad corrigendum ſi diſcordet à minuta.*
Minuta quæ non habet ſignaturam aliquā Cardinalis, vel expeditoris, an dicatur originalis, & num. 3.
2 *Breue ſigillatum per Papam, eſt originale.*

DECISIO CCLXXIX.

IN vna Legionenſi canonicatus, coram
D. Fabio, prima Iunii 1545. fuit reſolu-
tum, quod etiam ſi conſtaret de minuta di-
ſcrepante à Breui, ſignato & ſigillato per
1 Papam; quod † Breue non erat remittendū
ad corrigendum. quia minuta, quæ non ha-
bet ſignaturam aliquam Cardinalis, vel ali
cuius expeditoris, non dicitur originalis, ſed
2 Breue ſigillatum † dicitur originale. quia
tunc gratia eſt perfecta, quando per Papam
ſigillatur, antea autem conficitur minuta,
& additur, vel detrahitur. quod ſecus eſt,
quando eſt minuta habens ſignaturam expe-
3 ditoris, † quia illa diceretur matrix, & ori-
ginalis. & ille articulus fuit deciſus pro
Mattheo Iofre, contra Don Franciſcum de
Toledo.

SVMMARIVM.

Confeſſio coram incompetenti, valet in vim confeſſionis extraiudicialis.

DECISIO CCLXXX.

IN vna Burgenſi iuris dandi pacem, coram D. Reomano, prima Iunii 1545. fuit dictum, quod confeſſio facta coram iudice incompetenti, valeret ſaltem in vim confeſſionis extraiudicialis, vt ex ea poſſet quis condemnari. & tanto magis in illo caſu, in quo non conſtabat de incompetentia iudicis. Et quod actus * ex frequentia, & modo, & forma dandi, vt erat in illo caſu, in quo capellani pluries per turnum preſtiterant pacem canonicis, fuerunt iudicati non meræ facultatis. ſecundum Innoc. in c. bonæ. de poſtul. prælat. Et ideo fuit data reſtitutio canonicis ad poſſeſſionem, qua per capellanos in nolendo dare pacem, fuerant ſpoliati.

* Ex frequentia actuū, & modo, & forma præſtādi actus iudicatus non meræ facultatis.

SVMMARIVM.

Mater & filia, vbi ſimul ſtipulantur rem in emphyteuſim, quomodo ſtipulatio intelligatur.

1 *Emphyteuſis accepta à patre, pro ſe & filijs, an intelligatur ordine ſucceſſiuo.*

DECISIO CCLXXXI.

IN vna Romana domus, coram D. Tho-
ma de Tanis, prima Iunii 1545. fuit cō-
cluſum, quod licet quando pater ſtipulatur
1 rem in emphyteuſim pro ſe † & filiis, ſtipu
latio intelligatur ordine ſucceſſiuo. iuxta
not. in §. quidam recte. cum aliis vulgatis.
tamen ſecus eſt, vt erat in caſu illo, vbi ma-
ter & filia acceperāt rem in emphyteuſim,
& ſimul ſtipulatæ fuerant. quia propter il-
lam ſimultaneam ſtipulationem, non intelli
gebatur ordine ſucceſſiuo, ſed ſimultanee.
per text. in l. reos. §. cum in tabulis. ff. de
duobus reis. quod augebatur in caſu illo.
in quo mater & filia, ſimul tenebatur facere
melioramenta, & ſimul ſoluere penſionem
domus.

SVMMARIVM.

In cauſa Parmenſi Vallium.

1 *Promiſſio de dato, & facto ſuo, an intelligi debeat copulatiue.*
2 *Verba præteriti temporis, an poſſint extendi ad caſum de futuro.*
3 *Nouatio nō inducitur, niſi expreſſe agatur.*
Nouatio, an ſit inducta, quando ſecunda promiſſio ſit ſub commemoratione prima.
4 *Poſteriora quando derogent prioribus.*

DECISIO CCLXXXII.

IN cauſa Parmenſi vallium, in qua die
5. Iunii 1545. dedi dubium, præſuppo-
ſito quod Dux Ferrariæ promiſerit defen-
ſionē ſimpliciter quando vendidit vtile do-
minium matri Nicolai, cuius Nicolaus eſt
hæres, & quod deinde in venditione iuriū,
vel directi dominii facta ipſi Nicolao, vo-
luerit Dux teneri defendere vallem pro ſuo
dato, & facto, & pro iuribus ſuis tantum,
& non vltra. Vtrum ex præmiſſis, ſi vallem
ipſe non alienauit, vel ante prædictam ven-
ditionem non grauauit, teneatur in iudicio
de quo agitur, vallem defendere. Et fuit re-
1 ſolutum, quod illa verba. pro dato, † & fa-
cto, & iuribus ſuis tantum. intelligebantur
copulatiue, pro vt & alias reſolutum fue-
rat, videlicet, quod debebant cōcurrere co-
pulati-

pulatiue, factum vel datum Ducis, & pro
iuribus ſuis, & ſenſus erat, quod volebat te
neri pro dato, & facto ſuo occaſione iuriũ
ſuorum. quia illa promiſſio dati, & facti
non poterat diuidi à ſequẽtibus verbis, pro
iuribus ſuis, cum promiſſio pro facto ſuo,
& dato tantum, nihil eſſet. Item fuit di-
ctum, quod illa verba pro dato, & facto. cũ
eſſent verba præteriti temporis, non pote-
2 rant † extendi ad caſum de futuro. l. ver-
bum oportebit. de verb. ſignific. & ideo
ſi Dux hodie non defenderet, non teneretur
de euictione. ſed tunc teneretur, quando ali
quid dediſſet vel feciſſet ante venditionem.
Fuit etiam concluſum, quod per ſequentem
promiſſionem euictionis, in venditione dire
cti dominii, de facto, & dato, non eſſet receſ-
ſum à priori ſimplici promiſſione, quia ho-
3 die nouatio non inducitur, † niſi expreſſe
agatur. l. fin. C de nouat. Non obſtat, quod
quando ſecunda promiſſio, fit ſub comme-
moratione primæ, tũc inducitur nouatio ſe-
cundum Alex. in l. qui bis idem. ff. de verb.
obligat. quia fuit reſponſum, quod procede
ret quando fieret circa idem. ſed hic fit cir
ca diuerſa. Item, non obſtat quod ſaltem
promiſſio de euictione ſimpliciter facta, &
ſub conditione, & limitata, eſſent contraria.
4 vnde cum non ſe compatiantur † tunc poſte
riora derogant prioribus. ſecundum Dec. in
l. pacta nouiſſima. C. de pact. quia fuit di-
ctum, quando circa idem. ſecus ſi circa di-
uerſa vt hic.

S V M M A R I V M.

In cauſa Rhodienſi Linorum.

1 *Probatio per coniecturas, quando admittatur.*
Debito probato, quantitas an poſſit probari per coniecturas.
2 *Mutuo probato, ad probandam quantitatem, an ſufficiant coniectura.*

DECISIO CCLXXXIII.

IN cauſa Rhodiẽſi linorum, & coriorum
in qua, die 5. Iunij 1545. dedi dubium,
An ex coniecturis, de quibus in actis, probe-
tur quantitas linorum, & coriorum perita,
Et fuit reſolutum quod non. nam prima cõ-
iectura de cedula præſentata Rhodi magno
Magiſtro, & quod non contradixiſſet immo
quod fuit ſubſcripta per vnum religioſum,
fuit dictum, quod non probabatur quod ce
dula fuiſſet præſentata magno Magiſtro, &
quod eam legiſſet, immo magnus Magiſter
remiſit eos ad procuratores theſauri. Item
non erat verum, quod eſſet per vnum ſub-
ſcripta, cum manus adhuc nõ eſſet recogni-
ta. ſecũda coniectura, de petitione facta Ni-
ciæ, & quantitati petitæ non eſſet contra-
dictum; fuit dictum quod immo in exceptio-
nibus, procuratores theſauri dixerunt, quod
petitio erat inciuilis, & inhoneſta. Tertia
cõiectura, de petitione facta Melitę, & quod
etiam magnus Magiſter non contradixiſſet
immo procuratores ad alias exceptiones di
uertiſſent; fuit dictum quod procuratores
dixerunt, in euentum in quem cedula proba
ret. & ſic cedula primo & ante omnia, fuit
negata, & poſtea ad alias exceptiones de-
currerunt. Quarta coniectura, de teſte Scri-
ba nauis nouiſſime examinato, dum per ver
bũ, ſi bene recordatur, & ſalua veritate, de-
ponit de ſacchis noningentis, & quod ad
Chium fuerunt tranſportati ſexcenti; fuit di
ctum, quod iſte teſtis habebat alium teſtem
contrarium, per ipſoſmet Furnarios exami-
natum. qui dicit de ſacchis 400. in 500. &
ſic, ſi erant recuperati ſacchi 600. ergo om-
nes recuperauerant. Item, iſte teſtis dicit
quod ex illis linis, vna pars erat in magaze-
no, alia commodata particularibus, alia po
ſita ad męnia, & non dicit ꝙ omnes illi ſac
chi qui erãt in magazeno poſiti, fuiſſent ſal
uati. Item, eſt alius teſtis pro parte Furna-
riorum, qui dicit quod aliqui ſacchi, ante ca
pturam Rhodi, fuerunt venditi. ergo & iſti
poterant eſſe ex illis quos Dominicus pete-
bat. Item, erat vnus teſtis pro parte Reli-
gionis, qui dicit, quod ſacchi recuperati &
ad Chium tranſportati poterant eſſe 200.
ergo malefacit iſte, modo petere ſacchos
270. cum Scriba nauis deponat quod ſacchi
fuerunt ad Chium tranſportati ad inſtan-
tiam, & vtilitatem Dominici. Item, duo te-
ſtes pro parte Religionis dicunt, quod lina
tranſportata ad Chium, erant in ſacchis, &
petijs, & quod illa petia dicebantur quod
fuerant poſita ad męnia. Item fuit dictum
quod dictum Bart. in l. ſi quando. circa finẽ
1 C. vnde vi, dum vult quod quantitas † de-
biti, poteſt probari per coniecturas, proce-
dit quando ſumus in re de ſui natura diffi-
cilis probationis, vt in caſu Bart. ſecus erat
in caſu noſtro. nam dum ſacchi capiebantur
pro męnijs, nulla violentia inferebatur, &
ſacchi erant ſub cuſtodia patroni nauis. Im
putandũ ergo fuit ipſi Dominico, qui à prin
cipio de aliqua ſpecie probationis ſibi non
prouidit. Item, ad dictum Bart. in l. admo-
2 nendi de eo qui probato mutuo probat † po
ſtea quantitatem mutui per coniecturas.
dictum fuit, quod procedit quando conie-
cturæ fiunt ex actu vicino actui mutui;
hic autem non ſumus in talibus coniectu-
ris. Item ſacchi linorum erant diuerſarum
perſonarum.

SVMMARIVM.

Compenſatio licet non admittatur in debito iurato, admittitur tamen retentio.

1 *Compenſatio vbi directe non admittitur, an admittatur indirecte ex iure retentionis.*
2 *Caducitas an euitetur pro credito ſoluere debentis, ex ui retentionis.*
3 *Excommunicatus ſi non poteſt compenſare an poſſit retinere.*

DECISIO CCLXXXIV.

IN vna Bononienſi locationis Villæ fontanæ fuit reſolutum, die 5. Iunij 1545. coram D. Fabio pro D. Franciſco Caſalio, quod licet in debito iurato non admittatur compenſatio, tamen vbi non admittitur
1 directa † compenſatio admittitur indirecta ex iure retentionis ex Abbat. poſt Cinum in cap. bona fides. in fine. depoſ. Et ideo fuit dictum, quod licuit conductoribus retinere pagas, quas debebant ſoluere ſub iuramento occaſione affictuum Communitati Villæ fontanæ. eo quia habebant apud eos nomen Communitatis obligatum, & hypothecatum pro eorum credito, & ex conſenſu expreſſo dictæ Communitatis. ac per hoc eoſdem
2 conductores excuſari à caducitate, † & in curſu penarum per conſ. Corn. 61. lib. 3. colum. 9. & Soc. conſ. 143. col. pen. cum differentia ſit, inter compẽſare & retinere. Hinc dicimus, quod excommunicatus non poteſt
3 compenſare, † quia eſſet petere, tamen poteſt excipere, & ſic retinere. ſecũdum Canoniſt. in c. intelleximus. de iudic. & Dec. conſil. 300. num. 10. & 398. num. 4. dum dicit quod ille qui prohibetur petere, non prohibetur retinere.

SVMMARIVM.

Aegidianæ an fuerit locus.

1 *Remedium canonis, redintegrãda, an competat ſingulari ſucceſſori ratione dominij.*
2 *Appellatio an detur in poſſeſſorio intentato ratione dominij, & num. 3.*
Interdictum cum competit ratione dominij, an dicatur habere mixtam cauſam proprietatis.
4 *Appellari an poſſit in inter dictis, habentibus mixtam cauſam proprietatis.*
5 *Appellari an poſſit in poſſeſſorio, quando fuit cumulatum cum petitorio.*
6 *Appellari an poſſit in petitorio, vbi ratio appellandi eſt in promptu.*
7 *Appellatio prohibita per ſtatutum, an intelligatur etiam prohibita in caſibus in quibus de iure appellatio permittitur.*
8 *Aegidianæ eſt locus quando dominium limitate & incidenter deducitur reſpectu poſſeſſorij.*

DECISIO CCLXXXV.

IN cauſa Placentina * Caſtri Sarmati, coram D. Peregrino, die 5. Iunij 1545. fuit dubitatum, An in illo caſu eſſet locus Aegidianæ. & dubiũ fuit ex quo reſolutum fuit, ꝙ Canon, redintegranda, non daretur Comiti Olderico, niſi ratione primogenituræ. * Vide ſup. deciſ. 270. lib. 2.
1 & ſic † ratione dominij competeret ei tanquam ſingulari ſucceſſori. per doctr. Bart. in l. ſi prius. §. ſi tertius. ff. de aqua plu Vnde, cum ratione dominij tale remedium dare-
2 tur, ſequitur quod in tali poſſeſſorio † appellari liceret. per dictum Angeli. in l. incerti circa finem. C. de interdict. quod ſequitur Decius conſ. 28. col. pen. circa finem. verſic. 4. &c. dum dicit quando interdictum nõ poteſt competere niſi domino, tunc à tali poſſeſſorio poteſt appellari. ſed aduerte quia Angelus infideliter recitatur à Decio. Nam Angelus dicit, quod interdictum quod competit ratione dominij dicitur habere cauſam proprietatis mixtam, & non ſequitur habet cauſam proprietatis mixtam. ergo non poteſt appellari. quia idem Dec. limitat, quando limitate dominium deduci-
3 tur ad effectum poſſeſſorij. † quia tunc, & tali caſu poteſt appellari. ſecundum Dec. in l. 1. col. 2. de bon. poſſeſſ. ſecundũ tab. & in conſ. 28. col. 3. verſ. ſi vero limitate agatur. &c. Et ideo cum iſto caſu dominium incidẽter deductum fuerit, ergo non potuit appellari à tali poſſeſſorio. alias in remedio quorum bonorum, quorum legatorum, & in remedio poſſeſſionis ex edicto diui Adr. tollendo, in quo ad obtinendum oportet probare ſe hæredem, & ſic dominium, ſemper poſſet appellari. Illud autem quod dicitur, ꝙ
4 in interdictis † habentibus cauſam mixtam proprietatis, quod poſſit appellari, intelligitur vbi cauſa poſſeſſorij non poteſt ſine cauſa proprietatis terminari. pro vt exemplificat gloſ. in l. vnica. in verbo momento. C. ſi de poſſeſſ. momen. in terminis. l. ſi quis in tantã. Secundo dicebatur, ꝙ hic erat pronunciatũ ſuper vtroque. ergo poterat appellari. per Aufredũ in addit. ad deciſ. Capellæ
5 Toloſanæ 500. fuit reſpõſum ꝙ licet † vtrũque eſſet cumulatum, tamen quod in poſſeſſorio non poterat appellari. per ea quæ dicit Cin. in l. incerti. col. 2. verſic. iuxta hoc quæro. C. de interd. & Abb. in c. cum dilectus. col. pen. verſic. vlterius circa hanc. &c. de cau. poſſeſſ. & propriet. & Aufredus nil allegabat. Tertio dicebatur, quod vbi ratio

eſt in

6 eſt in promptu appellandi † in poſſeſſorio
tunc poteſt appellari, vt per eūdem Aufre-
dum in dicto loco. Iaſon. conſ. 187. col. 2.
vol. 2. at hic ratio erat in promptu appel-
landi: cum Comes Oldericus petierat totū
id, quod Comes Gaſpar poſſidebat, & tamē
pro parte obtinuerat, & in alia parte Co-
mes Gaſpar non fuerat abſolutus, & ideo
quia pro illa patte noo abſoluerat, iudex no
toriè grauauerat, ergo ſentētia iniuſta. Fuit
dictum quod eramus in ſummarijs, & quod
attenditur petitio, quæ fit ſtatim ante ſen-
tentiam, & licet pro Comite Olderico fue-
rit allegatum dictum Neguſ. in tract. de pi-
gnor. in 1. memb. 8. part. princ. dum dicit
7 quod ſi ſtatutum † prohibet appellationem
intelligitur etiam prohibere in caſibus in
quibus de iure appellatio permittitur, ne
ſtatutum ſit ſuperfluum, & infert ad conſti-
tutionem Aegidianam. fuit dictum quod il-
lud dictum non facit ad propoſitum, quia lo
quitur de Iure Ciuili, quo caſu non appel-
latur. At hic eramus in foro Canonico in
quo datur appellatio, & ſatis ſtatutum ope-
retur ſi tollit appellationem, ſed fuit con-
cluſum pro Comite Olderico, quod eſſet lo-
8 cus Aegidianę ex quo domioiū † limitate,
& incidenter erat deductum reſpectu poſſeſ-
ſorij, & ex quo grauamen poterat repara-
ri in petitorio: & ideo fuit dictum, quod à
petitorio daretur appellatio, à poſſeſſorio
non.

S V M M A R I V M.

Procurator quando in cauſa contra conſti-
tuentem examinari poſſit.

DECISIO CCLXXXVI.

DIcebatur in vna Romana Domus * coram Domino Rauellen. die 8. Iunij 1545. & in iſto voto ego eram licet alius contradixerit, & propterea nil concluſum quod procurator qui tractat cauſam non poteſt inuitus non ſolum pro conſtituente, ſed etiam contra conſtituentem examinari, vt teſtis in cauſa, per dictum Bar. in l. deferre. circa principium. ff. de iure fiſci, ſed Bart. circa finem. 1. col. in verſ. hoc verum eſt. &c. contradicit his, quæ ſupra dixit, dum dicit, quod contra conſtituentē inuitus, poteſt produci teſtis: non obſtat. gloſ. in c. fin. de teſtib. in 6. & gloſ. in l. fin. ff. de teſtib. quia gloſ. in d. c. fin. iuncto tex. intelligitur in eo qui fuit procurator in prima inſtantia, & deſijt eſſe in ſecunda, prout intelligit ibi Domin. vel in ſecunda non tractat cauſam, prout clare videtur ſentire, tex. & eodem modo loquitur. gloſ. in l. fin. cum text. ſecundum quem debet intelligi dicat præſtitit patrocinium, & ſic de præterito nō autem de præſenti, & ratio. Bar. in d. l. deferre efficax eſt quia cū procurator tractās cauſam reputetur pro principali, ſicut principalis non examinatur in cauſa, ita nec procurator, ſed debet reſpondere poſitionibus.

* Vide Pariſ. conſ. 70 pro reſolutione vol. 4. vbi late concludit, q. poſſit examinari. Io. And. in additioni. ad Speculat. in ti. de teſte. in §. qui poſſunt contra teſtes oppon. col. 2. in addit. incipien. §. fin. Steph. Aufre. in tract. de reprobat. teſtium in § adhęrentes ver. Aduocatus inſerto in 9. vol. tractat.

Et vide deciſ. Guid. Pap. 45. quæ videtur tenere quod poſſit procurator inuitus examinari. ipſe allegat Bart. in l. deferre ergo intelligendus eſt ſecundum dict. Bar.

S V M M A R I V M.

Procurator ſi nihil fecit in vita reſignantis, licet principalis ſupplicationem porrexerit ad ſignandum, tamen non poteſt conſentire poſt obitum.

DECISIO CCLXXXVII.

IN vna Palentina Scholaſtriç, die 8. Iunij 1545. fuit reſolutum coram D. Reomano, quod licet principalis dederit ſupplicationem reſignationis ad ſignandum, ſi procurator nihil fecit in vita reſigoaotis, quod poſt obitum reſignantis, non poterit præſtare conſenſum, quia re integra expirat mandatum procuratoris, & deciſ. Caſſad. 1. de renunciat. loquitur quando procurator aliquid fecit in vita reſignantis, & non ſufficit quod ipſe principalis fecerit.

S V M M A R I V M.

In cauſa Parmenſi pro D. Liuia, contra Michaelem Caſalium, fuit concluſum, quod deſcendentia erat probanda.

DECISIO CCLXXXVIII.

IN cauſa Parmen. pro Michaele Caſalio, contra Liuiam in qua dubitaui, die 12. Iunij 1545. An ex inueſtituris reproductis ceſſet preſumptio præcarię quoad Polidorum, & fuit dictum, quod cum inueſtituræ eſſent conceſſæ pro Vberto, & deſcēdentibus quod non probato, quod Polidorus eſſet de deſcendentibus Vberti, quod ex dictis inueſtituris non tollebatur præſumptio præcariæ, ita quod neceſſarium erat probare quod Polidorus eſſet de deſcendentibus Vberti, alias Polidorus præſumeretur poſſidere præcario ab Imperatore.

SVM-

SVMMARIVM.

Merces venales diſtractæ non ,veniunt in generali obligatione.

DECISIO CCLXXXIX.

IN vna Romana Pannorũ, pro Bartholomeo Ruſpoli,cõtra Hieronymũ Spannochium fuit concluſum , die 15. Iunij 1545. quod licet in generali obligatione veniant merces venales, pro vt dicit Bart. in l.vxori. §.generali. ff.de vſufruct. legat. & Alex. in l. ſi conſtãte col.10. ff. ſolut. matrim. & ibi Crot. col.46. & ſequen. vbi dicit communem Iaſ.in l.qui Romæ. §. Calimachus. col.3. vbi etiam dicit iſtam magis communem. ff. de verb. obligat. tamen non eſt verum vbi merces venales ſunt diſtractæ. quia tunc ſolum competit actio ad precium ex illis redactum, ſiue ad merces loco illarum ſubrogatas , vt eſt caſus. in l.cum tabernã. in princ. & ibi Salic. in 2.not. ff. de pignor. ita quod actio huiuſmodi reſtringitur ad illas merces tantum , quæ reperiuntur apud debitorem obligantem , tempore quo actio oritur, vel tempore moti iudicij,vt per Bal. in l.vbi adhuc. col.5. verſ.in contrarium videtur.C.de iure dot.per Bart.in l.ſi conſtante. in 3.quæſt. 3.quæſt.princ. ff.ſolut.matr. per Iaſ.in §.Item ſeruiana verſ.reperio itaque inſtit.de act. & per Neguſ.in tract. de pign.in 1.membro ſecundæ partis principalis. num.23. verſ.item,& ſecundo prædicta: & ratio eſt,quia in venalibus videtur ab initio tacite contractum , quod merces venales obligatæ,attenta qualitate perſonarum poſſint vendi, & aliæ ſubrogari, vt per Bal. in d.l.cum tabernam, & per Neguſ.in d.tractat. in loco ſuperius allegato, nec deciſio. d.l.cum tabernam.reſtringi debet ad caſum quando aliæ merces fuerunt ſubrogatæ in locum venditarum.quia ſufficit quod potuerint ſubrogari attenta qualitate perſonarũ, & mercium, prout apertiſſime colligitur ex illo text.dum in fine ibidem dicitur, quod ea quæ mortis tempore debitoris in taberna inuenta ſunt, pignori obligata eſſe videntur , adeo quod non obſtante narrata ſubrogatione mercium in locum venditarum. illæ ſolum remanent in obligatione quæ tempore mortis debitoris in taberna reperiuntur, & ideo non fuit tentum quod dicit Aret. in §.item ſeruiana. colum.1.inſtit.de act. non obſtat, quod dicit Bal. in l.vbi adhuc col.6. verſ.magis videtur dicendum, vbi concludit quod debitore incipiente male vti ſubſtantia ſua. quo caſu eſt orta actio, tunc merces alienatæ reuocari poſſint , quia Bal. loquitur,quando quis habet notitiam , quod maritus incipit vergere ad inopiam , & fauore dotis , at hic nulla dabatur ſcientia in emptore , quod ille mercator male inciperet , vtire ſua, & nullus fauor erat. Non obſtat, quod vnus teſtis diceret, quod poſt proteſtationes venditor reputabatur pro non ſoluẽte. quia dixerunt Domini quod erat vnicus teſtis . Item quod ſi erat publicum , quod venditor incipiebat decoquere,quod in pari culpa erat Hieronymus creditor , ſicut & emptor , & ideo melior erat conditio ipſius emptoris , qui reperiebatur in poſſeſſione.

SVMMARIVM.

Spoliatus qui non eſt integraliter reſtitutus poteſt petitorium ſuſpendere in quacumque parte illius, & dicere quod vlterius non cognoſcatur, niſi facta reſtitutione.

1 *Sententia lata in poſſeſſorio poteſt eſſe iuſta. licet conſtet de bono iure alterius in petitorio.*

DECISIO CCXC.

IN vna Aſſiſinatenſi, coram D.Rauellenſi die 15.Iunij 1545. fuit reſolutum, quod antequam ſpoliator audiatur in petitorio debet omnia, vſque ad vnum quadrantem reſtituere ſpoliato,etiã quod ſpoliatus permiſiſſet cauſam inſtrui in petitorio , quia per hoc non diceretur renunciaſſe rei iudicatæ, quam habebat in poſſeſſorio. cum iſta ſint iudicia diuerſa, nec obſtat quod dicit Iaſ. in l.patre furioſo de ijs qui ſunt. & cæt. & Dec.in l.res iudicata. ff. de reg. iur. dum dicũt , quod ſi conſtat de bono iure , quod ſententia non eſt exequenda,quia licet con-
1 ſtaret de bono iure in petitorio † non ſequitur,quod ſententia lata in poſſeſſorio ſit iniuſta cum iſta poſſint ſimul ſtare. Item non dicitur conſtare de bono iure,donec ſit concluſum , & ideo ſpoliatus, qui non eſt integraliter reſtitutus,poteſt in quacumque parte petitorij ſuſpendere illud, & petere quod integraliter reſtituatur in odium ſpoliantis.

SVMMARIVM.

Clauſula gratificationis non tollit priuilegium poſſeſſionis.

DECISIO CCXCI.

IN vna Panormitana canonicatus,coram D. Fabio de menſe Iunij 1545. in qua fuerat datum dubium, an clauſula gratificationis tolleret priuilegium poſſeſſoris, & fuit reſolutum , quod non , quia poſſeſſio quan-

quando beneficium eſt collatum à dinerſis, facit quod præſumatur quod illa collatio ſit prior, & ideo clauſula gratificationis nō habet locum, quæ non operatur niſi ſtante paritate gratiarū. Vnde cum poſſeſſor prouiſus ab Ordinario, præſumatur in data prior, iam clauſula gratificationis in gratia Papę, tamquam poſteriori, nihil poterit operari. Nō obſtat quod dicit Caſſad. deciſ. 2. num. 2. de renunc. nam ſolum dicit, quod nō data gratificatione reſpicietur poſſeſſio, nec aperit qualis eſſet gratificatio. & etiam loquitur in prouiſis ab eodem Papa, in quibus diſpoſitio capit. ſi à ſede, non attenditur. prout ibidē declarat Gemin. & Franc. Et in prouiſis ab eodem, verum eſt quod attenditur prius gratificatio, quia non inducitur præuentionis præſumptio, ſed ſolum datur abſolutio poſſeſſori. in prouiſis vero à dinerſis, præſumitur anterioritas, & datur canonizatoria tituli vt prioris, & pariter reſpondetur ad not. per Rebuff. in tract. de pacif. poſſeſſ. fol. 59. num. 300. in 12. limitatione. quia etiam loquitur in impetratione facta ab eodem, cum clauſula gratificationis.

SVMMARIVM.

Caſtri redintegratio vbi datur, datur & iuriſdictionis redintegratio, vbi Caſtrum eſt exemptum, & ſeparatum.

1 *Iuriſdictio, in dubio an præſumatur realis.*

DECISIO CCXCII.

* Vide infra deciſio 311. hoc lib. 2.

Item in vna Parmenſi iuriſdictionis * coram me, inter D. Liuiam de Pallauicinis, & Michaelem de Caſalibus, fuit reſolutum, die veneris 18. Iunij, ſeu 19. 1545. in qua fuit datum dubium, præſuppoſito quod probetur Polydorum poſſidere caſtrum Monticellorum, An vigore decreti, poſſeſſio eius continuetur in Michaelē, & vna cum caſtro iuriſdictio quam exercebat Polidorus in ca-
1 ſtro. & fuit dictum, † quod iuriſdictio præſumebatur, in dubio, realis. per not. per Bar. in l. inter eos. ff. de acquir. re. domin. Si ergo iuriſdictio cohærebat caſtro, ergo tranſibat, tamquam acceſſoria, cum eo. Et ex quo caſtrum erat ſeparatum, & diſtinctum habens territorium ab alijs Ciuitatibus, & nulli Ciuitati ſubiectum, ergo iuriſdictio ei competebat. & ex quo eam adminiſtrabat ſciente Principe, eramus in illo caſu in quo dicitur, conceſſo caſtro, conceditur & iuriſdictio.

SVMMARIVM.

Nullitas vbi deducitur per viam replicationis, ita præſcribitur anno, ſicut quando intentatur per viam actionis.

1 *Nullitas incidenter quando dicatur propoſita.*
2 *Replicatio an ſit temporalis ſicut actio, & illius natura.*
3 *De nullitate per viam exceptionis, an perpetuo agi poſſit.*

DECISIO CCXCIII.

IVlius de Podio, egerat in Curia Capitolina contra Marianum Mamma, ſpolio, & obtinuit. a qua ſententia fuit appellatum pro parte Mariani. ſed quia in Curia Capitolina, non appellatur a ſententia in poſſeſſorio, & procedebatur ad vlteriora, fuit cōmiſſa cauſa attentatorum per eumdem Marianum. & fuit inhibitum. & non obſtante inhibitione, fuit facta exequutio in domo, & ſic Iulius fuit immiſſus in poſſeſſionem. petebatur tractu temporis ſuccedente, pro parte Gregoriæ Mammæ, filiæ & hæredis dicti Mariani, quod dicta exequutio facta ſtante inhibitione, reuocaretur per viam attentati. Pro parte autem Iulij dicebatur, quod etſi ipſe proceſſerat ad vlteriorē exequutionem non obſtante inhibitione, quod illud fecerat vigore rei iudicatæ. de qua re iudicata, in commiſſione attentatorum non erat facta mentio, & per conſequens commiſſio erat ſubreptitia, quæ in Curia Capitolii vigore ſtatutorum nullam iuriſdictionem tribuebat, & per conſequens inhibitio nō obſtabat. Replicabatur pro parte Gregoriæ, quod illa res iudicata, erat nulla. & ſic de ea non erat facienda mentio, ex quo nūc non conſtabat de proceſſu illius rei iudicatæ. & ſic non conſtabat de citatione, nec aliis neceſſariis. Opponebat tunc Iulius, ꝙ de nullitate vigore ſtatuti, poſt annū dicere non poterat. & cum in caſu iſto, non ſolū annus, ſed vigintinouē anni lapſi erant, quod hodie non poterat de nullitate dici. Sed pro parte Gregoriæ dicebatur, quod illud erat verum ſi de nullitate ageretur. at in hoc caſu, de nullitate dicebatur per viam exceptionis, non autem actionis, quo caſu ſemper de nullitate excipi poteſt. Ideo ego 22. Iunii 1545. dubitaui, an iſto caſu diceretur de nullitate per viam actionis, an per viam exceptionis, ad effectum vt cognoſcatur an ſit locus ſtatuto Vrbis. Pro parte Gregoriæ quod diceretur de nullitate per viam exceptionis, allegabatur Paul. de Caſtr. in l. 1. colum. 2. C. de ord. iud. vbi dicit, quod ſi agitur ſuper hæreditate ab inteſtato, & alius produ-

producat teſtamentum, & dicatur pro parte illius, contra quem teſtamentum producitur, illud eſſe nullum, † quod iſto caſu dicatur agi de nullitate incidenter, non autē principaliter. item allegabatur Bar. in l. ſi expreſſim. col. 6. verſ. nunc aliqua videamus. ff. de appell. vbi declarat quando dicatur agi principaliter, vel incidenter de nullitate. Ergo in iſto caſu, cum non principaliter petatur ſententiam nullam declarari, ſed petatur attentata reuocari non obſtante re iudicata nulla. ergo de nullitate dicebatur incidenter non autem principaliter. Sed pro alia parte, pro qua fuit facta reſolutio, fuit dictum, quod licet incidenter diceretur de nullitate, tamen per hoc non poterat dici quod illa nullitas perpetuo poſſit opponi. quia negari non poterat quin iſta nullitas, per viam replicationis deduce-
2 retur. † quo caſu replicatio eſt temporalis ſicut. & actio. & eſt illius naturæ, cuius eſt actio. l. quæſitum. §. in dolo. ff. de pecu. Bar. in l. exceptio. ff. de except. & in l. ſi pactum. C. de except. Cin. in l. licet. ver. 2. quæro. C. de except. Sicut ergo non poteſt agi per viam actionis de nullitate, niſi infra annum, ita nec per viam replicationis. & ſi aliter diceremus, ſtatutum Capitolinū redderetur eluſorium. cum ſemper ille, qui haberet rem iudicatam contra, peteret de nouo. & ſi opponeretur ei de re iudicata, replicaret de nullitate. & ſic diceret, quod per viam exceptionis quandocumq; opponere poſſit. & fuit allegatus Pau. de Caſtr. in l. Papinianus. §. ſi filius. ff. de inoff. teſtam.
3 vbi declarat quando † de nullitate per viā exceptionis poſſit dici perpetuo.

SVMMARIVM.

Regula de annali, non habet locum in impetratione facta ab inferiori à Papa. & procedit etiam in regula de annali moderna.

DECISIO CCXCIV.

REgula de annali, non habet locum in prouiſione certo modo impetrata à Legato, vel Ordinario. prout ita tenet Sarnen. & nos fuimus ſequuti 22. Iunij 1545. in vna Auinionenſi beneficiaturæ, coram D. Io. Paulo. & ita tenet Sarnen. ſuper reg. de annali. quæſt. 9. In qua etiam dicimus, quod regula Pauli moderna, innouatoria regulæ de annali, tantum habebat locum in impetratione certo modo facta à Sede Apoſtolica. licet dicat, quod ſubrogationes non ſeruata forma, de qua in regula, factę etiam per Legatum, ſint nullæ. Item in eadem diximus, quod licet regula de annali, annullet prouiſiones omnes ſimplices, tamen non intelligeretur annullare prouiſionem de conſenſu eius, contra quem facta fuerat impetratio certo modo, prout erat in caſu illo, in quo impetrans certo modo. mota lite contra poſſeſſorem. ceſſit iuri, liti, & cauſe in fauorem poſſeſſoris, & poſſeſſor conſenſit regreſſui in fauorem impetrantis. Tenuimus, quod ex quo ille regreſſus erat de conſenſu, quod valeret.

SVMMARIVM.

Procurator poſt litem conteſtatam quando poſſit reuocari.

1 *Procuratoris reuocatio in præiudicium domini, an teneat abſq; conſenſu procuratoris.*

DECISIO CCXCV.

PRocurator poſt litem conteſtatam, niſi 1 volens per dominum reuocari non poteſt. & ſic requiritur conſenſus expreſſus, vel tacitus. ita quod abſens, & ignorans reuocari non poteſt, ſecundum Franc. in c. ſi quem. §. ſecus. in fin. 1. col. de procurat. in 6. Pau. de Caſtr. in l. ante litem. col. 1. verſ. in tex. ibi. inuito. &c. ff. de procurat. verum eſt quod in præiudicium domini re-
1 uocantis, tenet † reuocatio abſq; conſenſu procuratoris, per id quod dicit Abb. in c. mandato. in 1. not. de procurat. & gloſ. in c. quamuis. in verbo, reuocari. de procur. in 6. dum in principio dicit, quod ex mente Oſtien. reuocatio indiſtincte tenet in præiudicium reuocantis, & poſtea diſtinguit an ante litem conteſtatam, vel poſt. & ita procedunt ſecundum iudicium meum. Vide omnino Caſſad. deciſ. 2. de appellat. pag. 5. num. 13. cum ſequentibus.

SVMMARIVM.

Inhibitio vigore commiſſionis, prout de iure, quia reputata calumnioſa, non annullauit actum poſt inhibitionem factum.

DECISIO CCXCVI.

DIe 7. Octobris 1545. in vna * Lucana nullitatis carcerationis, pro Petro Colini, contra Vincentium Freddi, quam ego propoſui. in qua erat dubiū, An carceratio poſt inhibitionem facta, eſſet attentata. Factum ſic ſe habebat. erat facta concordia inter Petrum, & Vincentiū, in qua Vincentius obligauerat ſe ſoluere penſiones decurſas

* Vide infr. deci. 385. lib. 2.

curſas in forma Cameræ.& cum Vincentius non ſeruaret promiſſa,fuit proceſſum ad cōfeſſionem debiti, & poſtea ad declaratoriā. à declaratoria Vincētius appellauit. & poſt appellationem,pro parte Vincentij fuit præſētata inhibitio D.Io.Paulo,qui tulerat declaratoriam ſuper beneficio alternatiuo, & ſic fatebatur Vincentius debitum. poſtea idē Vincentius obtulit,facto depoſito vnius iulij,ſoluere reliquum quando eſſet liquidatum.item obtulit ſoluere valorem grani ſuper quo agebatur,ſecundum valorem curię Lucanæ. & ſic ter,poſt appellationem à declaratoria interpoſita,confeſſus fuerat debitum. poſtea 29. Iunij idem Vincentius præſentat mihi commiſſionem appellationis à ſententia, ſeu vim diffinitiuæ habentis. in qua quia narrabatur, quod erat appellatum à die notitię,commiſſio erat ſignata, prout de iure, tamen ea nō ſtatim fuit vſus. poſtea 11.Auguſti idem Vincentius præſentat cōmiſſionem D. Io.Paulo, & citauit partem ad videndum inhiberi,& abſolui. vigore cuius fuit inhibitum. Tamen D. Io. Paulus non abſoluit.& ſic per iſtos actus,certum eſt quod iſte Vincentius renunciauit appellationi interpoſitæ. & Petrus Colini poſtea in fine mēſis Auguſti,obtinuit decerni brachium ſeculare. quo decreto,timēs Vincentius ne vigore illius,fieret contra eum exequutio,die 26. Septembris fecit Petrum citari ad dicendum contra commiſſionem mihi pręſentatam.videlicet illam quę mihi cōmittebat cauſā appellationis à diffinitiua, ſeu vim diffinitiuę habentis,quæ erat ſignata, prout de iure.& videndum inhiberi.vigore cuius ego inhibui. & poſtea Vincentius fuit,non obſtante dicta inhibitione,carceratus. Dubitaui ego, an dicta carceratio eſſet attentata, & Domini dixerunt, quod dato quod inhibitio eſſet,prout de iure, & quod ſtāte renunciatione appellationis per illos actus, de quibus ſupra dixi, quod nihilominus inhibitio afficiebat Petrū, vt Petrus nihil potuiſſet agere, donec fuiſſet cognitū, an de iure inhibitio afficeret, vel non. propter ſtylum Rotæ,qui habet, quod dato qnod inhibitio procedat ſine cauſę cognitione,tamen ſēper ſeruāda eſt, donec ſit moderata, vel ſit declaratū non afficere. Tamen quia in caſu iſto,Domini dicebāt quod inhibitio erat calūnioſa propter tot cōfeſſiones,ideo voluerūt,quod carceratio,poſt talem inhibitionem,non eſſet attentata.

SVMMARIVM.

Remiſſoria in cauſa beneficiali in prima inſtātia,pro teſtibus ſenibus & valetudinarijs, quomodo cōceſſa.

1 *Periculi ratione, multa permittuntur contra regulas iuris.*
2 *Teſtium nomina, an regulariter danda.*
3 *Remiſſoria quando detur ſine retardatione proceſſus.*
4 *Remiſſoria in beneficialibus non datur in prima inſtantia.*

DECISIO CCXCVII.

EAdem die 7. Octobris 1545. fuit dubitatum, coram D. Io. Paulo, An in
cauſa beneficiali eſſet danda remiſſoria in
prima inſtantia,pro teſtibus ſenibus & vale
tudinarijs. Et fuit concluſum quod ſic. quia
1 ratione periculi multa † permittebantur cō
tra regulas iuris,prout de examine teſtium,
in cap. quoniam frequenter. in princ. vt lit.
non conteſt. Tamen per maiorem partem
fuit concluſum, ad euitandum timorem calumniæ, quod petens eam, debebat edere
nomina teſtium ſenum & valetudinariorū.
& pro illis ſic nominatis,daretur remiſſoria
ne eſſet in poteſtate partis alios examinare,
& ſic ſtylum Rotæ eludere. per ea quæ dicit
Bald. in l. fin. colum. pen. verſic. extra gloſ.
quæritur. C. de eden. & Dec. in cap. 1. col.
pen.verſic. octauo fallit. de probat. vbi vult
2 quod nomina † teſtium,regulariter ſunt
edenda. Et dum dicebatur,quod ignorabat
talia nomina, & ideo propter periculum debebat decerni remiſſoria;replicabatur,quod
nullū erat periculum.per deciſ. Rotæ * 110. * alias 3. de teſtib.
in antiquis. Item dictum fuit,quod dicta
3 remiſſoria † debebat dari ſine retardatione proceſſus. nam ideo dabatur in prima
inſtantia, vt euitaretur periculum. ſed non
debebat retardari proceſſus,propter ſtylum
4 noſtrum. qui non damus † remiſſoriam in
cauſa beneficiali in prima inſtantia, & ne in
futurum, ſub iſto prætextu, extorquerentur
remiſſoriæ à nobis.

SVMMARIVM.

Sententia lata contra minorem, cui eſt deputatus curator, licet curator nullas defenſiones fecerit, non eſt nulla, ſed venit reſtituendus.

1 *Sententia contra minorem indefenſum lata, eſt nulla.*
Minor indefenſus quando dicatur.
2 *Curatorem non habere, vel habere illum, qui non vult comparere, an paria.*

DECISIO CCXCVIII.

EAdem die in vna * Regienſi dotis, pro Domina Camilla Gonzaga, contra D. Camillū etiam de Gonzaga, Rota ïclinauit, quia tantum præfata Domina Camilla informauit, quod ſententia quæ erat lata contra minorem, deputato ei curatore, dato quod curator nunquam in cauſa comparuiſſet, nec aliquid feciſſet, quod per hoc non eſſet nulla. quia ſolennia iudicij erant ſeruata. prout ita dicit Bar. & Salic. in l. cum & minores vos. C. ſi aduerſ. rem iudic. Nec per hoc quod curator non comparuiſſet, minor non poterat dici indefenſus. quo
1 caſu † ſententia eſſet nulla. prout dicit text. in d. l. cum & minores vos. & in l. contra pupillum. ff. de re iudic. Nam tunc minor diceretur indefenſus, quando expediuiſſet eum defendere, & non fuiſſet defenſus. ſecundum Re buff. in repet. l. quod iuſſit. in 2. not. nu. 206. de re iud. ſed in illo caſu, non expediebat defendere minorem, quia nullam defenſionē habebat. ergo non erat indefenſus. Non obſtat quod ſatis diceretur minor indefenſus, quando nullus pro eo comparuit. quia paria
2 ſunt † non habere curatorem, vel habere illum ſi non vult comparere. per not. per Bart. & ibi Salic. in d. l. cum & minores vos. quia reſpondebatur quod æquiparatio procedit, quando minori competunt defenſiones, quæ per non comparitionem curatoris, fuerunt omiſſæ. ſecus autem quando comparendo, nihil poterat deducere, vt erat in caſu illo, in quo curator nullas defenſiones habebat. Non obſtat, quod quando nullus comparuit, neque in principio, nec medio, nec fine, pro minore, tunc ſententia dicitur nulla. vt per Bart. & DD. in d. l. cum & minores. quia vel iſtud eſt intelligendum, quod minor non fuit defenſus in principio, medio, & fine, quia non fuit datus curator ei cum quo ſolennia iudicij exercerentur; vel ſi minor curatorem habebat, curator talis non fuit citatus, quia prout ibi dicit Bal. in 2. colum. verſic. nunc venio ad quæſtionem. ponē quod minor ſit in principio per curatorem defenſus, & poſtea in medio non ſit defenſus, id eſt in probationibus, tamen cas haberet, & noluit facere, an ſententia poſtea lata ſit aliqua. & concludit quod eſt aliqua, & neceſſaria eſt reſtitutio in integrum. ecce quod ſtatim quod ſeruata ſunt ſolennia iudicij, licet curator non fecerit defenſionem in veritatis indagatione, nihilominus iudicium eſt validum, & neceſſaria eſt reſtitutio. & ita tenet ibi Odofr. Paul. de Caſt. & Bar. & idem Bart. in l. contra pupillum. in 3. not. de re iudic. & ibi Paul. de Caſt. & Iacobin. de ſancto Geor. in d. l. cum & minores. Et ſi aliter diceretur, locus eſſet calumnijs, cum nunquam ferri poſſet ſententia contra minores, & practica curiæ, quæ inuenit deputationem curatoris fieri debere minoribus, rueret. Et ideo concludebatur per omnes, quod ſententia non eſſet nulla, quæ eſſet lata contra minorem, cui erat deputatus curator, licet curator nullas defenſionis fecerit.

* Aduerte quia contra iſtam deciſionem videtur conſ. Caroli Ruini 36. primo circa nullitatem. col. 2. verſ. ſed præmiſſis non obſtantibus. vol. 5.

Cauſa iterum poſita die 21. Octobris 1545. fuit informatum pro parte Comitis Camilli minoris, & Domina Camilla non informauit, & Rota inclinauit in oppoſitum eius, quod ſcriptum eſt. & dicebant quod ſi curator minoris non comparuit in principio, medio, & fine, etiam quod citatus fuerit in omnibus actibus, quod ſententia eſſet nulla. & quod iſtud tenet Bart. in d. l. cum & minores vos. in verſic. quærit. gloſ. quid ſi tutor, & curator. & cum Bart. tranſeunt ibi DD. & ibi Iacobin. verſ. ſi vero fuiſſet defenſus. & ibi Odofred. & ibi Salicet. colum. penult. verſic. interdum citationes legitimæ. Hoc etiam ſenſit ibi Paul. de Caſt. in verſic. in gloſ. ibi. ſed dicit contra. & ibi Abb. & Bald. qui ibidem in 2. colum. videbatur dicere contrarium. ſi bene inſpiciatur eſt intelligendus quando ab initio comparuit, ſed non in medio. at in caſu iſto præſupponebatur contumacia omni tempore. Et ratio differentiæ videtur eſſe, quia quando curator comparuit, licet nil fecerit, videtur nil feciſſe, eo quod lex præſumit, quod minorem non defendit, quia ei defenſiones non competebant. quæ præſumptio ceſſat, vbi nunquam comparuit in cauſa.

Die 26. Octobris 1545. cauſa iterum poſita, Domini voluerunt, quod propter generalem modum procedendi, qui nobis notorius erat, & ideo alius ſtylus non erat probandus, ſententia valeret. & aliqui dicebant, quod etiam de iure ſententia ſuſtineri poterat. quia dicta in d. l. cum & minores vos. quod quando aliquis curator non comparuit in principio, medio, & fine, debebat intelligi, quod ex quo curator non comparuit in principio, id eſt ad conteſtandam litem. & ideo non erat mirum ſi iudicium erat nullum. At in caſu noſtro, non erat neceſſaria litis conteſtatio. quia vigore commiſſionis procedebatur, prout in ſummarijs. Item allegabatur gloſ. in l. acta. parag. final. ff. de re iudic. in verbo: non habentes, vel habentes ſed adeſſe nolentes. & allegat. l. 1. paragr. & quidem. ff. cuiuſque vniuerſit. nom. vbi dicitur. actor dicitur non adeſſe quando eſt impeditus. & ſic debet intelligi, quod curator non adfuit, quia impeditus fuit. Sed tu poteris conſiderare, an iſta conueniant ad ea, quæ dicuntur per DD. in d. l. cum & minores vos. & licet in ſummarijs non ſint litis conteſtatio. tamen primus actus in quo incipiunt tractari merita cauſa habetur pro litis conteſtatione. & ideo in illo principio, vel poſt illud principium, deberet curator liti aſſiſtere. ceſſi non ibi ponderentur, apparebit quod iſta non ſunt multum releuantia. & ideo dixi, quod tantum generalis modus procedendi, erat in conſideratione, ne tot proceſſus tuerent.

SVMMARIVM.

Regreſſum ad canonicatum habens, an videatur illi renunciare per adeptionem canonicatus in eadem Eccleſia.

DECISIO CCXCIX.

IN vna Calaguritana canonicatus & præbendæ, coram D. Thoma de Tanis, 9. Octobris 1545. Fuit dubitatum An habens * regreſſum ad canonicatum & præbendam in Eccleſia Calaguritana, ſi in-

* Vide quæ dicit Philipp. Prob. in c. 4. col. 5.

verſ. ſucceſ- ſue quaro. & de con- ietud.in 6.

interim aſſequatur alios canonicatum & præben. in eadem Eccleſia, An cenſeretur renunciaſſe regreſſui. Et maior pars inclinabat quod ſic. per tex. in Clem. gratiæ. de reſcript. Sed aliqui dicebant, quod ille tex. haberet locum in gratijs omnino incertis. vtputa in expectatiuis, & reſeruationibus, quæ ſunt gratiæ generales. ſed in regreſſu, cum ſimus in gratia ſuper certo corpore beneficij, quod ille text. non procederet. Item, quia talis gratia eſt ex cauſa de præterito, & diceretur dependens à prima gratia. Sicut ergo ſi canonicatum non reſignaſſet, & obtinuiſſet alium canonicatum, non cenſeretur renunciatum primo canonicatui, niſi poſſeſſionem ſecundi canonicatus fuiſſet adeptus vna cum primo; ita in iſto caſu, vt idem ſit iudicium de gratia dependenti, quod eſt de gratia principali. Fuit dictum, quod melius informaretur pro illa parte quæ inſtabat, quod non cenſeretur renunciatum. quia multum obſtabat d. Clem. gratiæ. Et iterum dato puncto pro ſequenti audientia, pars illa quæ debebat reſpondere dictæ Clem. non informauit. prætēdens, vt dixit Auditor, quod inueniſſet diſpenſationem retinendi regreſſum vna cum canonicatu.

SVMMARIVM.

Renunciatio exceptionis rei non traditæ, in caſu iſto ad quem effectum poſita.

1 *Poſſeſſionem apprebendēdi propria auctoritate facultas, per qua verba cenſeatur data.*

2 *Fideicommiſſo re ſubiecta non apparente, an teneatur fideicommiſſarius & hæres eius ad reſtitutionem.*

DECISIO CCC.

PRopoſui ego, die 9. Octobris 1545. in cauſa Romana hæreditatis de Cardellis. An ſtante inſtrumento, in quo Iulianus appellat ſe bene contentum, & renunciat exceptioni rei non habitæ, nec traditæ, hæredes Iuliani poſſint opponere, res contentas in diuiſione tangente partem Iuliani, non fuiſſe Iuliano traditas. Et tres ex Dominis dicebant, quod ex quo Iulianus renunciauerat exceptioni non habitorum, non traditorum. &cæt. quod eius hæredes non poterant opponere, cum hæres non poſſit venire contra factum defuncti. ad l. cum à matre. C. de rei vendic. ſed bene quod ipſi hæredes poſſent probare, res non eſſe traditas. quattuor vero dixerunt, quod attendenda erat cauſa, quare dicta renunciatio erat facta. & certe erat facta, vt diuiſio ſuum effectum ſortiretur. & ne vnus alterum in portione ſibi aſſignata moleſtare poſſet. vt ex verbis inſtrumenti colligebatur. limitata ergo cauſa, limitatum effectum producere habebat. ad iſtum ergo effectum, vt diuiſio firma & ſolida maneret, renunciatio operari tantum debebat, non autem vt deberet extendi illa renunciatio ad illum caſum in quem reſtitutio fieri debebat. cum iſtæ eſſent clauſulæ acceſſoriæ. nec erat veriſimile, patrem filios voluiſſe grauare ad reſtitutionem bonorum, quæ quis non habuiſſet. 12. Octobris eiuſdem anni, cauſa iterum poſita, vnus ex tribus mutauit votum ſuum, & fuit cum alijs quattuor. & dixit, quod propter illam renunciationem factam in inſtrumento per Iulianum, hæredes eius non tenerentur ad reſtitutionem. Item, eadem die per omnes fuit concluſum, quod dum dicebatur, quod cum per illa verba poſita in diuiſione. Cola dedit, tradidit, &
1 aſſignauit. eſſet data † facultas apprehendendi poſſeſſionem rerum diuiſarum Iuliano. vt dicunt Bart. Paul. Angel. Alexand. & alij in l. prædia. ff. de acquiren. poſſeſſ. Iaſ. in l. ſi ex ſtipulatione. in prima limitat. de acquir. poſſeſſ. & Socin. conſil. 55. in 4. volum. & etiam in inſtrumento diuiſionis, eſſet data facultas apprehendendi propria auctoritate, quod cum Iulianus habuiſſet facultatem apprehendendi & non apprehendiſſet, quod ſi res fideicommiſſa non appareat, quod Iulia-
2 nus † & eius hæredes, tenerentur ad reſtitutionem, per text. in l. cum res. §. itaque ſi Stichus. ff. de legat. 1. adeo quod ſi culpa, etiam leuiſſima, res fideicommiſſa non appareret, tenebatur hæres. vt eſt tex. in d. l. cum res. §. culpa. & ibi Bart. Paul. Alexan. & Iaſ. Sed fuit reſponſum ad illum text. quod procedit, quando hæreditas fuiſſet adita. quia tunc hæres non apprehendendo, erat in culpa. ex quo legatarius non poterat capere niſi de manu eius. in caſu autem noſtro, dicebant hæredes Iuliani, quod Iulianus non immiſcuerat ſe hæreditati. & ideo per ius accreſcēdi, portio ſibi aſſignata accreuerat Sabbæ. vnde erat ei imputandum, ſi dicta bona non apprehenderet.

SVMMARIVM.

Quaſi poſſeſſio præſentandi quæſita per reſignationem, extenditur ad quaſi poſſeſſionem præſentãdi per obitum, quando alius non erat in poſſeſſione præſentandi, & ius cõmune non reſiſtebat.

1 *Poſſeſſio in vno actu, an extendatur ad aliũ.*

DECISIO CCCI.

IN vna Elnenſi prioratus de Corneliano, coram D. Rauellenſi, fuit concluſum die 12. Octobris 1545. quod quaſi poſſeſſio præſentandi, quæſita per reſignationem, extenderetur ad quaſi poſſeſſionem præſentandi per obitum, quando alins non erat in poſſeſſione præſentandi per illam vacationem per obitum, vel ius commune non reſiſtebat. Et licet pro iſta parte fuerit allegatum conſil. Abb. 54. in prima parte. in 1. colum. verſ. 3. & in permutatione. vol. 1. tamen fuit dictũ, quod Abb. nihil allegabat. Item, fuit allegatum quod dicit Roch. in tract. iuriſpat. in verbo. competens. quæſt. 15. Fuit dictum, quod illa opinio Rochi reprehẽdebatur per Lamb. in tract. iuriſpat. in 20. artic. 3. q. primæ part. ſecnndi lib. fol. 186. Pro concluſione fuit allegatum quod dicit Felin. in cap. auditis. col. 8. verſic. ſecunda declaratio. cum ſequenti. col. dum loquitur de partibus coæquis, & eiuſdem generis. de præſcrip. & Abb. in cap. 1. circa princ. de relig. dom. Non obſtat quod dicit Dec. conſil. 149. col. 3. & conſ. 124. col. 3. dum dicit
1 quod poſſeſſio in vno ✝ actu, non extenditur ad alium. quia intelligitur quando alius eſt in poſſeſſione, vel quando reſiſtit ius commune. Item non obſtat conſil. Rom. 368. ad finem. quia loquitur in poſſeſſione vnius rei ad aliam rem. Bene fuit dictum, quod in iſto caſu informaretur, an alius eſſet in poſſeſſione, ex quo reperiebantur multæ collationes Papæ factæ per obitum. & an ius commune in iſto caſu reſiſteret.

SVMMARIVM.

An lis ſit finita per ſententiam quæ tranſiuit in rem iudicatam, itaut pendente exequutione ſuper poſſeſſione, actor poſsit reſignare in manibus Ordinarij beneficium.

DECISIO CCCII.

IN vna Calaguritana eremitorij S. Adriani, coram D. Aquenſi, fuit dubitatum die 16. Octobris 1545. an actor qui habuerat tres ſententias, & exequutoriales ſuper beneficio ſuper quo ſuerat lis, potuerit illud cedere in manibus Nuncij in partibus Hiſpaniæ exiſtẽtis, & ſic in manibus Ordinarij. Et aliqui, inter quos ego eram vnus ex Dominis dicebant quod ſic. quia per ſententiam quæ tranſiuit in rem iudicatam dicitur eſſe finita lis. ſecundum deciſ. 10. vt lit. penden. in nou. & videtur text. in cap. 1. de lit. conteſt. in 6. vbi exceptio rei iudicatæ, eſt exceptio litis finitæ. & ideo cum lis per rem iudicatam diceretur finita, potuit in manibus Ordinarij fieri ceſſio talis beneficij. Non obſtat quod dicit Sarnen. quæſt. 44. ſuper reg. de annali. dum dicit quod tunc lis dicitur eſſe finita, quando ſententia, quæ tranſiuit in rem iudicatam, eſt mandata exequutioni, quia antequam mandetur exequutioni, dicuntur durare reliquiæ litis. Quia dicebatur, quod iſtud poterat procedere reſpectu ipſius poſſeſſoris, & in odium ipſius, ne ex ſua inobedientia lucrum reportaret. & ideo, ne ipſe poſſeſſor qui non vult parere, diceretur pacificus, & ad effectus tendentes in fauorem eius diceretur adhuc lis durare, donec ſententia mandaretur exequutioni. alias ſequeretur quod ſi pendente articulo exequutiuo decederet actor, quod reus, per regulam de ſubrogandis, poſſet petere ſubrogationem. quod quã ſit abſurdũ, nemo eſt qui neſciat. 1
ſed ad effectum dictæ regulæ reſpondebatur per alios Dominos, quod erat prouiſum per ſtylum. quod lis diceretur finita. 2
& tali caſu non datur ſubrogatio. Et cum iſta opinione, quod iſto caſu lis dicatur finita, tenet Sarnen. quæſt. 14. in regula de ſubrogandis. Maior pars tamen Dominorum tenuit, quod lis iſto caſu non diceretur finita. & quod actor non potuiſſet in partibus, in manibus Nuncij, ſeu Ordinarij renunciare. per dictum Ioan. Fab. in l. 2. C. de litigioſ. de quo meminit Sarnen. in d. quæſt. 44. & idem Sarnen. quæſt. 53. pag. finali. ſuper regula de triennali. Et ex quo ex ſtylo Rotæ talis interpretatio erat data, quod lis non finiretur per ſententiam, niſi quando eſſet exequutioni demandata, quod talis interpretatio erat ſequenda. Et quod lis duraret fuit demonſtratum. quia ſi quis, pendente articulo exequutiuo, poſſeſſionem beneficij ingrediatur, diceretur attentare. ergo lis dicebatur adhuc pendere. Et fuit dictum, quod paucis diebns ante effluxis, ita fuerat deciſũ in vna

Abu-

Abulenſi,ſeu Salamãtina de Rabba,per duas ſententias.quarum vnam tulit D. Rauellenſis, ſecundam D. Proſper.

SVMMARIVM.

Reſpondens præparatorijs, fatendo vnam qualitatem, reliquas interrogatas videtur excluſiſſe.

DECISIO CCCIII.

Die 19. Octobris in cauſa Romana de Cardellis,propoſui dubium, An ex cõfeſſione facta ad præparatoria, probetur Iulianum poſſediſſe bona dimiſſa. & in præparatorijs interrogabantur Nicolaus & Pompilia coniuges, an ipſi poſſiderent vnam domum in regione Parionis, cõfinatam prout cõtinebatur in interrogatorio, ex ſucceſſione Iuliani & Colæ,patris,& aui,& quã olim habitabat Ambroſius Scarparius, nũc vero eam conductam tenet quidam Io. Petrus de Vareſio. Nicolaus & Pompilia dixerunt, ſe poſſidere domum, quam conductam tenet Io. Petrus de Vareſio pro parte Iulij de Cardellis. prætendebatur, quod per talem confeſſionẽ,viderentur coniuges confeſſos fuiſſe totum interrogatorium. quia quotiens quis interrogatur, vt reſpondeat facto qualificato pluribus qualitatibus, affirmando vnam ex eis,nõ negãdo alias,videbatur omnes alias affirmare.per ea quæ dicit Iaſ.in l. ſi cui ſerui. §. 1. vbi atteſtatur de communi. ff. de legat. 1. Contrarium fuit deciſum, in fauorem Nicolai & Pompiliæ. & dictum quod allegata per Iaſ. in d. l. ſi cui ſerui. §. 1. procedunt quando reſponſio eſt ſimplex. & ita loquitur tex. in l. ſi defenſor. §. qui interrogatus. ff. de interrogat. act. & in §. præterea. Inſt. de inutil. ſtipul. & in l. quæro. §. fin. ff. de ædil. edict.& ita ſentit etiam Iaſ. ibi dum dicit, contrarium tenent omnes DD. quia ſimpliciter reſpondendo. &c. Et certe ſi videantur iura, ex quibus DD.iſtam communẽ affirmant,omnia loquuntur in ſimplici reſponſione. ſecus autem eſt, quando reſponſio eſt facta cum vna qualitate. quia vnam affirmando, videtur alias negaſſe. cap. nonne. de præſumption. & tenet Bart. expreſſe in l. 1. C. de diuerſis reſcript. Et conſil. Socin. 89. colum. 2. verſic. confirmetur hoc. &c. in 1. volum. loquitur quando reſponſio eſt facta relatiue. videlicet dicendo, dictam petiam.

SVMMARIVM.

Statutum Bononienſe concedens facultatem teſtandi damnatis ad mortem, an præſeruet teſtamentum prius per condemnatum factum.

DECISIO CCCIV.

Statutum Bononiæ concedit damnatis ad * mortem, facultatem teſtandi. Antonius de Confortis, qui prius fecerat teſtamentum, poſtea à curia Bononienſi, propter capitale crimen,poſt teſtamentum perpetratum, fuit captus, & morti damnatus. Fuit dubitatum per D. Thomam die 19. Octobris 1545. in vna Bononienſi teſtamẽtaria. An dictum teſtamentum prius conditum, per ſtatutum Bononienſe eſſet conſeruatum. Et fuit dictum quod ſic. per tex. in l. ſi quis. §. irritum. & ibi Bart. & Paul. de Caſt. ff. de iniuſt. rupt. & irrit. teſtam. Paul. de Caſt. in l. vt militibus. C. de teſt. milit. Iaſ. in l. quo minus. in 21. quæſtione. ff. de flumin. Hippolyt. de Marſil. in l. quæſtionis. nu. 45. ff. de quæſt. & facit text. & quod Alex. ibi in l. fin. C. de poſth. hæred. inſtit. Tamen fuit dictum quod ſupradicta procedunt quando damnatus voluit decedere cum illo teſtamento prius facto,vel nihil dicit.prout dicit Bart. in d. §. irritum.& Iaſ. in d.l. quo minus. in 21. quæſt. ſed quia in iſto caſu Antonius poſtquam fuit condẽnatus, ſecundum teſtamentum fecit, licet eſſet nullum,tamen ex hoc apparebat,quod noluerat cum primo teſtamento decedere. & ex actu nullo voluntas colligitur. Et ideo fuit dictum, quod ſuper iſto vltimo motiuo ſi pars voluiſſet, debebat informare.

* Quod damnatus ad mortẽ non poſſit teſtari.ponit Pariſ. conſ.46.in 3. vol.

SVMMARIVM.

Fructus pendentes tempore ſententiæ,veniunt in reſtitutione rei.

1 *Fructus exiſtentes in area, an pendentes, vel percepti.*
2 *Fructus pendentes,in reſtitutione rei quando non veniant.*
3 *Fructus pendentes pars rei eſſe dicuntur.*
4 *Fructus quãdo reſtituãtur deducto ſemine.*

DECISIO CCCV.

In vna Placentina caſtri Sarmati, D. Io. Paulus condemnauerat Comitem Gaſparem, ad reſtituendum certam partem dicti caſtri, Comiti Olderico,cum condemnatione fructuum perceptorum.Fuit in eadem

dubitatum coram D. Peregrino. die 19. Octobris 1545. Nunquid fructus pẽdentes tẽpore ſententiæ, & poſt præſentationẽ mandati exequutiui factam exequutori, à ſolo ſeparati, & in area adhuc penes colonos exiſtentes, deberẽtur Comiti Olderico. Et dubium faciebat, quod Aduocati Comitis Gaſparis dicebãt, quod tempus exequutionis, non autem ſententię, erat inſpiciendum, quo inſpecto, cum tẽpore exequutionis, fructus
1 non eſſent ✝ pendentes, ſed dicerentur percepti licet in area eſſent. ſecundum tex. in l. ſi vſufructuarius meſſẽ. ff. quib. mod. vſufruct. ammit. Ratione ergo poſſeſſionis, dicebantur eſſe Comitis Gaſparis. & licet foret condemnatus in reſtitutione fructuum, tamen à tali ſententia, ſeu condemnatione
2 fructuum, ✝ poteſt appellari. & appellatio pendebat. ergo in reſtitutione rei, tales fructus pendentes tempore ſententiæ non veniebant. Hoc non obſtante fuit concluſum, quod tales fructus pendentes, venirent in reſtitutione rei, & non comprehenderentur ſub appellatione à condemnatione fructuũ
3 facta. quia fructus ✝ pendentes pars rei eſſe cenſentur. l. fructus pendentes. ff. de rei vẽdic. l. fin. §. fructus. ff. quæ in fraud. credit. Alias ſi fructus in reſtitutione rei non venirent, dicebatur quod cũ Comes Gaſpar fuiſſet condẽnatus in fructibus perceptis, quod vigore talis condẽnationis, iſti fructus pendentes nõ veniebãt. Nõ veniebãt etiã cum reſtitutione rei ſecundum iſtos. ergo Cõmes Gaſpar tales fructus lucrabatur, vel de nouo erat ſuper ipſis nouum iudiciũ intentandum. quod quam eſſet abſurdum nullus ignorabat. Et ideo, quia veniunt in reſtitutione rei, ideo nunquam de ipſis in ſententia mentionem facimus. Fuit ✱ etiam in eadem cauſa dubitatum, an ſaltem Comes Gaſpar, de ipſis fructibus ſemina detrahere
4 habebat. ✝ & fuit concluſum quod ſic. per tex. in l. fundus qui. in princ. ff. fam. herc. Lancellot. Dec. in l. in vſufructu. ff. de vſufruct. legat. & pulchre Aym. conſ. 87. col. 1.

✱ Semina debẽtur malę fidei poſſeſſori ex fructibus perceptis.

SVMMARIVM.

Fructus, an in caſu iſto ſint debiti ceſſionario.

1 *Fructus beneficiati defuncti, an ſint Eccleſiæ ex iuris diſpoſitione.*
Quid ex diſpoſitione Bullæ Pauli iij. & n. 2.

DECISIO CCCVI.

Ioannes Valdes poſſederat certa præſtimonia, de quibus fuit ſpoliatus de anno 1533. de anno 1536. ceſſit in fauorem Alphonſi Diaz, qui fuit ſubrogatus, etiam quo ad actionem ſpolij, vigore cuius ſubrogationis obtinuit in ſpolio, cum condemnatione fructuum. & in liquidatione eorũ, fuit dubitatum in vna Carthaginiẽſi beneficiorũ, coram D. Fabio, An ceſſionario ſubrogato, etiam quo ad proſequutionem ſpolij, deberentur fructus decurſi poſt ſpolium, & ante ceſſionem mortuo cedẽte. Et fuit concluſũ, quod vigore ſubrogationis, nihil ei deberetur. quia in ea, nulla mentio de fructibus. ſed quia beneficia erant ſimplicia, quod licet cedens, de ipſis teſtari non potuiſſet, ta-
1 men ✝ quia ab inteſtato erat mortuus, quod illi fructus eſſent Eccleſiæ, ſecundum gloſ. in c. præſenti. de offic. ord. in 6. Et ideo deberentur ceſſionario tanquam ſucceſſori in ipſis beneficijs. vel potius iſti fructus ex bulla Pauli ſuper ſpolijs, eſſent Pontificis. quia
2 in ✝ iſtis ſimplicibus non proprie dicitur ſucceſſor in beneficio.

SVMMARIVM.

Aegidiana ita habet locum, quando ſententia eſt lata contra actorem, ſicut quando eſt lata contra reum in ſpolio.

DECISIO CCCVII.

In vna Aſſiſinatenſi bonorum, coram D. Fabio, fuit concluſum, quod ſicut Ægidiana habet locum, quando ſententia eſt lata contra ſpoliatorem, ſic etiam haberet locum, quando lata eſſet contra ſpoliatum. nam ratio quare in ſententia lata ſuper poſſeſſorio non liceat appellare, ea eſt, quia talis ſententia eſt modici præiudicij, & poteſt reparari præiudicium in petitorio. Iſta ratio ita militat in actore, ſicut in reo. immo multo fortius militat in actore, ex quo ab eo nil aufertur, ſed bene aufertur per ſententiam à reo condemnato. Si ergo in eo non habet locum appellatio, à fortiori non debet habere locum in actore condemnato. Non obſtat, quod allegaretur Bart. faciens differentiam inter actorem & reum, in l. 2. col. 2. ff. de appell. recip. & Paul. de Caſt. conſ. 39. in 1. vol. nouiſſime impreſſo. vbi ſecundum iſtos, Bart. & Paul. videntur facere differentiam, quia fuit dictum, quod recte intelligendo, Bart. ibi loquitur in actore, vt poſſit appellare quando ei nullum ſubeſt auxilium. & idem eſt in reo. Nec obſtat quod dicebatur, quod actor in caſu iſto, ſuper dominio nullas habebat probationes. ergo poterat appellare cum ei deficeret auxilium in petitorio. quia fuit dictum, quod iſto modo non erat intelligendus Bart. quia ſi actor non habet probationes, hoc ei imputandum eſt. ſed erat intelligendus Bart.

quan-

Digitized by Google

quando ex natura cauſæ, ſi actor vel reus
ſuccumbẽs in poſſeſſorio, nullum habet re-
fugium quo poſſit conuolare ad petitoriũ,
vt ſunt multi caſus: tunc à ſententia lata
in poſſeſſorio poteſt appellare.

SVMMARIVM.

Teſtes, pendente dilatione ad dan-
dum interrogatoria examinati,
ſunt repetendi.

DECISIO CCCVIII.

IN vna Vercellenſi, coràm me, die 19.
Octobris 1545. in qua decreueram re-
miſſoriam. & pars citata ad conſtituendũ
procuratorem ad intereſſendum exequu-
tioni remiſſoriæ, non conſtituit procurato-
rem. ille vero in cuius fauorem erat decre-
ta remiſſoria, incœpit procedere in parti-
bus per affixionem ad valuas cathedralis,
& citauit die quarta illum, contra quèm
erat decreta remiſſoria, ad videndum iura-
re teſtes ad primam; quæ erat dies quinta,
& dandum interrogatoria per illam, & ſe-
quentem dies. & pendente dilatione ad dan
dum Interrogatoria. puta die quinta exa-
minari fecit teſtes. Dubitaui ego, an tale
examen eſſet nullum, quia pendente dila-
tione ad dandum interrogatoria factum. &
ratio dubij fuit, quia ille citatus ad dan-
dum interrogatoria, non conſtituerat pro-
curatorem. cum ergo non haberet procu-
ratorem, non erat expectanda dilatio, Fuit
reſolutum, quod examen non eſſet nullum.
prout alias iam reſolutum fuit, quod teſtes
examinati ſine interrogatorijs quæ data
fuerunt, non ſunt nulliter examinati, ſed te-
ſtes erant repetendi expenſis illius qui ni-
mium præcurrerat. Quia dicebant Domi-
ni, quod dato quod procurator non fuiſ-
ſet conſtitutus, poterat tamen aliquis, no-
mine eius contra quem erat decreta remiſ-
ſoria, interrogatoria dediſſe.

SVMMARIVM.

Exequutio facta per exequutorem
contra ordinem. §. in venditione,
non eſt nulla, ſed iniuſta.

1 *Exequutor quando dicatur excedere fines
mandati iudicis.*

DECISIO CCCIX.

IN vna Tiburtina caſtri, coram D. Io
Paulo, in qua bo. mem. Caſſadorus, iux-
ta formã motus proprij præſentati in actis,
dederat mandatum exequutiuum; in quo
mandabatur exequutori iuxta formam di-
cti motus proprij, in ſubſidium quãdo aliũ-
de ſatisfieri nõ poſſit, ſeu non ſatisfieret ſu
per ratis caſtri, exequamini. & exequutor
non facta aliter diſcuſſione, immo poſt exe-
quutionem, probato quod extabant bona
mobilia, immiſerat in poſſeſſionem dicti ca-
ſtri. Fuit dubitatum die 23. Octobris 1545.
poſt multas informationes. An dicta exe-
quutio fuiſſet nulla, vel iniuſta. & tres ex
Dominis, videlicet Puteus, Reomanus, &
Aquenſis dicebant, quod licet communis
ſit, quod præpoſteratio ordinis non indu-
cat nullitatem, vt per Bar. in l. à Diuo Pio,
§. in venditione. ff. de re iud. cuius opinionẽ
dicit communem ibi Iaſ. tamen iſtud pro-
cedit in iudice. de quo lex confidit, quod
ex cauſa permutet ordinem. & ideo ſi à per-
uerſione non appelletur, actus non eſt nul-
lus. ſecus tamen dicebamus eſſe in exequu-
1 tore, cum exequutor aliter † faciendo quã
ſibi demandatum per iudicem fuerit, videa-
tur exceſſiſſe fines mandati. & ita allegaba-
tur tenere Alex. conſ. 5. col. 2. vol. 2. Abb.
cõſ. 3. vol. 2. col. 10. verſ. vndecima quæſtio
vbi dicit hanc cõmunẽ Paul. de Caſt. conſ.
321. vol. col. 2. in fin. verſ. ſecundo fuit præ-
poſteratio, quia littera mandat, &c. * Ma-
ior pars * Dominorum tenuit contrarium.
intelligentes. §. in venditione, tam in iudi-
ce, quam exequutore. & ideo quod auctori-
tates ſuperius adductæ, erant contra com-
munem opinionem, de qua per Bart. in d. §.
in venditione. & dicebant, quod Alex. in d.
conſ. 5. iſtud pro conſtanti non ponebat.

* Deciſio Afflicti 358
* Quæ Maior pars exceſſit i duobus votis. quorũ vn⁹ multũ ſub inuolucro verborũ loquebatur.

SVMMARIVM.

Translatio penſionis, facta prout in
memoriali, ſi memoriale non ap-
paret, inſtrumentum translatio-
nis eſt nullum.

DECISIO CCCX.

IN cauſa Hiſpalenſi penſionis, pro Alphõ-
ſo Aluares, contra Didacũ Vaſquez, pro-
poſui ego, die 23. Octobris 1545. præſuppo
ſito quod translatio fuerit facta, prout in me
moriali quod nõ fuit integraliter lectũ, An
inſtrumentum translationis, propter nõ ex
hibitionem illius memorialis, ſit nullum. Et
fuit reſolutũ, quod ex quo translatio erat fa
cta, prout in memoriali, quia Garzias non
erat ſequutus fidem notarij, ſed voluerat
transferre, prout in illo memoriali, quod ſi
memoriale nõ exhibebatur, quod inſtrumen
tum erat nullum. ex quo non conſtabat de
illo ad quod fiebat relatio. fuit allegatus Ia-
cobin. de ſancto Georgio in l. fin. n. 28. C. de
edict. Diu. Adr. tollen. Caſan. conſ. 63. n. 31.

SVM-

SVMMARIVM.

Qui infra annum citat partem tantum ad videndum prorogari fatalia, nil dicitur in cauſa facere, & ideo cauſa eſt deſerta.

DECISIO CCCXI.

FVit deciſum per maiorem partem corã D. Peregrino, in vna Valẽtina beneficij. die 26. Octobris 1545. quod ſi pars quæ appellauit, prçſentauit commiſſionem, & infra annum nil fecit, niſi ſeruare terminum ad videndum prorogari fatalia: quod nihil in cauſa feciſſe diceretur, & ideo eſſet cauſa deſerta. per ea quæ dicit Faſtol. cauſa 17. dubio 37. vbi vult, quod infra annum debet aliquid in cauſa facere. at iſtud non eſt facere in termino, & infra fatale aliquid in cauſa, ſed potius fatale velle prorogare.

SVMMARIVM.

Volens admitti ad beneficium. c. peruenit. debet confiteri debitum.

DECISIO CCCXII.

FVit deciſio eadem die 26. Octobris, in vna Romana prætenſæ trãslationis pẽſionis 40. ducat. coram D. Fabio. Quod is, qui petebat ſe admitti ad beneficium. c. peruenit. de fideiuſſor. debebat expreſſe confiteri debitum. ſicut dicimus in eo, qui vult admitti ad beneficiũ ceſſionis, & c. Odoardus. ſecũdum gloſ. & DD. in d. c. Odoardus.

SVMMARIVM.

Caſtri ſeparati, vbi poſſeſſio vigore decreti continuatur, & cum eo poſſeſſio iuriſdictionis, quæ de iure communi competit.

1 *Caſtra quæ ſubſunt præſidi prouinciæ quã iuriſdictionem habeat.*

DECISIO CCCXIII.

IN cauſa Parmenſi pecuniaria, ſeu bonorum, pro Caſalibus, dubitaui ego die 26. Octobris 1545. præſuppoſito quod territorium Monticellorum, ſit ſeparatũ à territorio quarumcumq; Ciuitatum, & quod nullæ extiterint inueſtituræ, An caſtrũ Monticelli continuetur, & vna cum caſtro, merũ & mixtum imperium, & iuriſdictio. Et Domini pro prima vice inclinabant, quod cum ſecundum Bart. in l. 1. ff. de damn. infect.
& in extrauagan. ad reprimendum in verbo Lombardię. & conſ. 184. caſtra ſeparata, quæ tantum ſubſunt præſidi prouinciæ,
1 habeant ✝ tantum illam iuriſdictionem,
quæ competit defenſoribus ciuitatum, non autem merum & mixtum imperium. quod ſi poſſeſſio caſtri, vigore decreti, * cõtinuari debebat, quod vna cum caſtro tranſiret illa iuriſdictio, tanquam caſtro ſeparato de iure communi competens, non autem merum & mixtum imperium.

* Hoc vide aliquid ſupra deci. 292. lib. 2.

SVMMARIVM.

In cauſa Britonorienſi caſtri Polentæ.

1 *Romandiola tota pertinet ad Sedem Apoſtolicam, & omnia caſtra intra eam exiſtentia.*

2 *Dominus territorij an ſit dominus omniũ exiſtentium intra fines. & n. 3.*

3 *Dominus alicuius territorij, an habeat intentionem fundatam quo ad dominium ciuitatum, & caſtrorum. Et quid quo ad dominium rerum particularium.*

4 *Principis narratiua ſi non probat, an ſaltem transferat onus probãdi contrarium, in aduerſarium.*

DECISIO CCCXIV.

IN vna Britonorienſi caſtri Polentæ, die 30. Octobris 1545. in qua Clemens VII. conceſſerat Illuſtri Leonello Pio, multa caſtra: & inter cetera Caſtrum Polentæ. & in conceſſione Clemens aſſerebat dicta caſtra pleno iure ſpectare ad Sedem Apoſtolicam. Dubitaui ego an ex hoc quod ipſe Leonellus probauerat, caſtra ipſa eſſe in Romandiola, & quod Romandiola pertineret ad Sedẽ Apoſtolicam, ex hoc intentio Illuſtris Leonelli eſſet verificata, quod dicta caſtra pertinerẽt ad Sedem Apoſtolicam. Pro parte Illuſtris Leonelli, allegabatur Specul. in tit. de reſcrip. præſent. circa finem. vbi
1 dicit, quod tota Romandiola ✝ pertinet ad
Sedem Apoſtolicam, & omnia caſtra exiſtẽtia intra Romandiolam. Sed pro parte contraria replicabatur, quod non eſt verum, quod * quicquid eſt intra fines territorij alicuius dominij, pertineat ad dominũ illius
2 territorij. ✝ vt per Abb. in c. ſi diligenti. in
2. not. de præſcrip. & ibi Pariſ. Paul. de Caſt. conſ. 179. incipit. In cauſa quam magnificus dominus. col. 1. vol. 1. Corne. conſ. 247. in fin. vol. 2. Paul. de Caſt. & Soc. in l. 1. ff. de acquir. poſſeſſ. Sed ad iſtud fuit reſponſum,
3 quod iſtud eſt verum ✝ quo ad dominiũ re-
rum particularium exiſtentiũ infra territoriũ, ſecus autẽ eſt quo ad dominiũ caſtrorũ, & in-

* Quicquid eſt intra fines territorij. an præſumatur ad Dñm territorij pertinere.

& iuriſdictionem, & illi annexa. nam domi-
nus alicuius territorij, fundatam habet in-
tentionem, quo ad dominium ciuitatum &
caſtrorum, ac illorum iuriſdictionem, non
autem quo ad dominium rerum particula-
rium exiſtentium infra fines illius caſtri, &
quod iſta videbatur eſſe mens. Abb. in c.ni-
mis. de iureiur. Dec. conſ. 117. & aliorum
pro parte aduerſa allegatorum. Secundo,
pro parte Illuſtris Leonelli dicebatur, quod
in actis erat bulla Pauli II. de anno 1465.
in qua Papa inueſtiẽdo de dictis caſtris, Ro-
bertum de Malateſtis, ex certa ſcientia etiã
atteſtabatur dicta caſtra ſpectare ad ſedem
Apoſtolicam. & illa inueſtitura erat ſortita
effectum ſuum. vnde narratiua Principis
etiam motu proprio, prout etiam fecerat
Leo quando conceſſit dicta caſtra Alberto,
ſuper qua ſe fundat princeps, etiam quod eſ
4 ſet de facto + alieno, licet non probaret ſal
tem transferret onus probandi in aduerſa-
rium. per not. in Clem. 1. de probat. & mul
ta allegat Aymo Crauetta conſ. 135. nu. 42.
Et ita dicta die fuit reſolutũ, quod transfer-
retur onus probandi in aduerſarium.

SVMMARIVM.

Deciſio 22. alias 1. de probat. in
nou. habet etiam locum quando
prouiſio Legati eſt certa, & non
ſuſpecta.

2 *Prouiſio Ordinarij contra prouiſionem Apo*
ſtolici, ſi non habet notarium & teſtes,
quare non valeat.

DECISIO CCCXV.

IN vna Vaſionenſi parochialis de Falco-
no, die 30. Octobris 1545. dicebant Do-
mini, quod deciſ. 22. in non. alias 1. de prob.
quæ loquitur contra impetrantem Apoſto-
licum, haberet etiam locum in prouiſione
Ordinarij cõtra prouiſionem legati quando
illa prouiſio Legati eſſet certa, & clara, &
non eſſet etiam ſuſpecta. vtpote cum ſigil-
lo Legati, notario, & teſtibus. nam ideo pro
2 uiſio + Ordinarij, contra prouiſionem Apo-
ſtolici, ſi non habet notarium & teſtes, non
valet, quia prouiſio Papæ propter plumbũ,
& tot ſolennitates, eſt certa, & nullam ſu-
ſpicionem habere poteſt. non debet ergo
per prouiſionẽ Ordinarij ſuſpectam, infrin-
gi. eadem ratio militat in prouiſione Lega-
ti, quando eſt certa, vt eius fides non infrin-
gatur per prouiſionem Ordinarij, quæ eſſet
ſuſpecta. vtputa, quia ſine notario & teſti-
bus. Secus dixerunt Domini, quando proui-
ſio Legati eſſet pariter ſuſpecta. quia nil Ca
tilina Cethego. & ita Domini pro prima vi-
ce, quæ cauſa fuit poſita, inclinarunt. tamen
non fuit poſita pro firma deciſione.

SVMMARIVM.

Clauſula, & quatenus de iure patro-
natus exiſtit, non fecit, vt ſit receſ-
ſum à cõfeſsione iuriſpatronatus,
facta in narratiua ſupplicationis.

DECISIO CCCXVI.

IN vna Salamantina capellaniæ, corã me,
in qua Ioannes de Guideia in quadã no
ua prouiſione, in narratiua nouæ prouiſionis
dicebat, quod capellania erat de iure patr.
laicorũ. & poſtea in clauſulis dicebat. & qua
tenus capellania de iure patronat. exiſtat. vi
delicet laicorũ, & ex fũdatione. &c. pro me-
dietate alias in totum. Dubitaui ego die 4.
Nouembris 1545. An illa confeſſio Ioannis
ei noceret, ita ut contra eum probaret, capel
laniã eſſe de iure patronatus. Et pro parte
Ioãnis dicebatur quod nõ. quia dato quod
in narratiua fuiſſet poſita confeſſio, tamen
nil videbatur affirmare, ex quo poſtea in
clauſulis dicebat conditionaliter. & quate-
nus ſit de iure patronatus. & ſic ſequẽtia, vi
debantur declarare præcedentia. Hoc non
obſtante fuit reſolutum contrariũ, quod illa
cõfeſſio facta coram Principe, ei nocere de-
bebat. nec obſtat clauſula. & quatenus. quia
fuit poſita ad effectũ, vt pro parte. vel in to-
tum, derogatio fieri deberet. nõ autem per
hoc videtur ipſe Ioannes à ſua prima con-
feſſione recedere.

SVMMARIVM.

Reſtitutio in ſpolio poſt tres confor-
mes, fuit negata ratione ſcãdali, &
publicæ vtilitatis. dum tamen ma-
teriæ incontinenti probarentur.

1 *Cautioni de qua in l. ſi is à quo. de rei ven*
dicatione, quare non ſit locus.
2 *Tertius veniens in petitorio, an poſſit impe-*
dire reſtitutionem.
3 *Reſtitutio in ſpolio quando impediatur. &*
num. 4. & 5.
6 *Reſtitutio ratione peccati euitandi, quan-*
do impediatur, & quomodo.

DECISIO CCCXVII.

QVarta Nouembris 1545. in vna Co-
lumbrienſi monaſterij de Loruan, in
qua Philippa Deza habuerat tres ſententias
cõtra Annam Cotingham, ſuper ſpolio vio
lento contra ipſam Philippam commiſſo. &
dum procederetur contra Annam ad cen-
ſuras, eo quia non paruerat litteris exe-
quu-

quutorialibus, comparuit Rex Portugalliæ
tanquam patronus dicti monaſterij, & pe-
tijt ſe admitti pro intereſſe ſuo. petẽs quod
Philippa nõ reſtitueretur, eo quia erat per-
ſona ſcandaloſa, malæ famæ, & vitæ, & di-
lapidatrix bonorum monaſterij. Dicebatur
pro parte Philippæ, quod Rex non erat au-
diendus, tanquam tertius, ad impediendum
exequutionem trium conformium. & quod
ei etiam non erat danda cautio. iuxta l. ſi
is à quo. de rei vẽd. ex quo ante rem iu-
dicatã Rex non fuerat in lite. & quia Rex &
Philippa nũc erant collitigantes. & vbi pe-
titio vnius ex collitigantibus, infringit in-
tentionem alterius collitigantis, tunc etiã
1 non eſt locus cautioni, ✝ de qua in d. l. ſi
is à quo. pront iſtas duas limitationes po-
nit Felin. in cap. veniens. in 3. concluſ. de
teſtibus. & idem in c. cum ſuper. colum. 3.
in fin. de re iudic. Et licet Felin. in d. c. ve-
niens. in 4. concluſ. dicat, quod tertius ve-
2 niens in petitorio, poteſt impedire ✝ reſti-
tutionem, allegans quaſdam deciſ. Rotę; fuit
dictum, quod illæ deciſ. loquuntur ante
ſententiam reſtitutoriam. & quod Felin.
male allegat eas. & ideo cum hic eſſent la-
tæ ſententiæ reſtitutoriæ tres, quod am-
plius Rex non erat audiendus, itaut exe-
quutionem deberet impedire. Hoc non ob-
ſtante, fuit concluſum quod Rex audiretur,
dummodo probaret, incontinenti in curia,
materias quas dabat ad probandum vitam
3 ſcandaloſam, & malam famam. quia ✝ ra-
tione ſcandali * non fit reſtitutio illi, qui
alias de iure reſtituendus eſt, per text. iun-
cta. gloſ. in c. ad petitionem. de accuſ. vbi
allegat optimum tex. in cap. hæc quippe 3.
quæſt. 6. Claud. Aquen. in §. nihil commu-
ne. col. 3. verſ. item circa quintam. & ver-
ſic. bene fateor quod quando. &cæt. & ibi
Hormanot. num. 95. verſ. quinta limitatio
eſt. &cæt. col. 12. Item, quando reſtitutio
4 eſt contraria iuri ✝ publico, non debet fieri.
vt per Iacobin. in l. ſi de vi. col. 7. in 14. fal-
len. ff. de iudic. & Corſet. in tract. quando
ſpoliat. ſit reſtituendus. col. 2. in 13. limi-
tatione. Et hoc fuit dictum, dum tamen in-
continenti probaret. per ea quæ dicit Abb.
in c. litteras. col. 1. verſ. nota & tene men-
ti. de reſtitut. ſpoliat. Nec illa ratio pla-
cuit in caſu noſtro, dũ dicebatur, quod etiã
5 ratione ✝ peccati euitandi, reſtitutio debet
impediri. ſecundum Abbat. in loco proxime
allegato. & ponit Corſet. in d. tract. col. 4.
in fallentia 36. & Innoc. in rubr. de ſponſ.
duorum. & Iacobin. in d. l. ſi de vi. colum.
6. in 5. fallentia. quia fuit dictum, quod
illud procedit, quando omnino eſt certum,
quod erit peccatum ſi quis in petitorio vin-
cit. prout eſt in exemplo de duobus peten-
tibus mulierem in vxorẽ. quia ſi primo vin-
centi plene reſtitueretur. ſi ſecundus vince-
ret certe peccatum iam eſſet, per primũ vi-
rum, cõmiſſum. quod ſecus erat in caſu no
ſtro. nam, dato quod materiæ probarentur,
non inferebant de neceſſitate peccatum. &
ideo reſtitutio fuit negata tantum ratione
ſcandali, & publicæ vtilitatis. ex quo Rex
ſe oppoſuerat, dum tamen materiæ incon-
tinenti probarentur. Et fuit dictum, quod
Anna quæ erat cõdemnata, omnino remo-
ueretur. & ſi materiæ probarentur, quod
tunc poſſeſſio monaſterij ſequeſtraretur, ſi
autem non probarentur, quod reſtitueretur
tunc Philippa.

* Ratione ſcandali, quod nõ fiat reſtitutio. Vide Card. Alexãdrin. in c quod reſtitutio. col. 11. verſic. in ead. glo. &c. n. 30. 1. q. 1. Rip. in paragr. nihil commune. n. 76.

SVMMARIVM.

Regula de triennali quo caſu locum habuit.

1 *Beneficium an dicatur litigioſum propter reliquias litis.*
2 *Lis an ſit extincta poſt rem iudicatam, & exequutionẽ factam in poſſeſſione beneficij.*
Beneficium non ſit litigioſum ob litem pendentem ſuper fructibus, & expenſis.
3 *Regula de triennali, impedito an obſtet.*
4 *Impedimẽtum extare non ſufficit, niſi oſtendatur, quod fuerit curata remotio impedimenti.*

DECISIO CCCXVIII.

IN vna Cæſarauguſtana parochialis de
Toralua, in qua Petrus Valerius fuerat cõ
dẽnatus per tres, vt reſtitueret poſſeſſionẽ
Bartholomæo Fortunio. ſed quia Petrus Va
lerius, voluit litigare per tres ſuper liquida-
tione fructuũ, & interim Bartholomæus fuit
effectus poſſeſſor triẽnalis, poſtea quãdo Pe-
trus Valerius cõmiſit cauſam reſtitutionis
cõtra Bartholomęũ, Bartholomęus dedit de
regula de triẽnali. Valerius primo oppoſuit,
quod, ex quo fuerat lis ſuper fructibus, quod
1 propter reliquias ✝ litis, beneficiũ diceretur
litigioſum. iuxta ea, quæ dicit Sarnen. ſuper
reg. de annali. quæſt. 44. Sed fuit deciſum
quod ex quo erat paritum quo ad poſſeſſio-
nem, quod per rem iudicatam, & exequutio-
2 nem factam in poſſeſſione beneficij, ✝ quod
lis eſſet extincta. & lis pendens ſuper fructi-
bus & expenſis, nõ faceret beneficiũ litigio-
ſum. Secundo dicebat Valerius, quod ex quo
propter liquidationẽ fructuum, fuerat ipſe
impeditus agere ſuper beneficio donec fru-
ctus fuiſſent liquidati, quod impedito, regula
3 de ✝ triennali nõ debebat obſtare, cũ dicta
regula ſit quædam præſcriptio. Fuit deci-
ſum 4. Nouembris 1545. quod dictum im-
pedimentũ non releuabat Valeriũ, ex quo e-
ius facto peruenerat, nec curauerat illud re-
4 mouere. quia nõ ſufficit ✝ impedimẽtũ extare,
ſed debet curare impedimẽti remotionẽ,
ad

Digitized by Google

ad c. fin. de elect. quod potuiſſet facere reſtituendo fructus per eum perceptos. vel faciendo vnam commiſſionem, quod tempus regulæ ei non curreret. vel habita commiſſione, quod facto depoſito cum obligatione de ſoluendo quidquid liquidatum foret, quod poſſet agere. Fuit deciſum coram D. Thoma de Tanis.

SVMMARIVM.

Clauſula, appellatione remota, quē effectum operetur.

1 *Clauſula, appellatione remota, an operetur quod poſſit fieri exequutio, qua non veniat reuocanda, vt attentata.*
2 *Clauſula, appellatione remota, poſita in litteris conquaſtus per contradictas, an aliquid operetur.*
3 *Clauſula, appellatione remota, tūc operatur, quando eſt conceſſa cum cauſa cognitione.*

DECISIO CCCXIX.

IN vna Hiſpalenſi Donadei, coram D.
Peregrino, die 6. Nouembris 1545. di
xerunt Domini, quod licet clauſula, appel
latione remota, in reſcripto Principis appo
ſita, nō operetur quo ad caput deuolutiuū,
ſed bene quo ad caput exequutiuum, vt in-
1 terim fieri poſſit ✝ exequutio, nec veniat
per viam attentati reuocanda. prout ita di-
cit tenere Fran. omnes. in c. paſtoralis. co-
lum. 3. de appellat. & Dec. in c. vt debitus.
n. 11. vbi teſtatur communem etiam. de ap-
pellat. tamen dixerunt quod clauſula, appel
2 latione ✝ remota, appoſita in litteris con-
quæſtus, quæ expediuntur per contradictas,
ex quo datur ſine aliqua cauſæ cognitione,
& paſſim in omnibus litteris talis clauſu-
la apponitur, quod iſto caſu, eſſet tenenda
opinio Oſtien. de qua per Card. Alex. in
d. c. paſtoralis. col. 5. in fin. verſ. fallit pri-
mo. dum dicit, quod de conſuetudine nihil
operetur. quia cum Princeps, ſeu ſignatura
3 talem clauſulam non apponat, ✝ niſi cum
cauſæ cognitione, tunc bene operabitur. ſe-
cus autem eſt in litteris de quibus ſupra.
Alias fuit dictum, quod ſi Rota iſto caſu ſe-
quuta fuiſſet communem opinionem, quod
omnes recurrerent ad officium contradi-
ctarum, omiſſo Principe.

SVMMARIVM.

Capitulum, ſede vacante, non poteſt admittere permutationes beneficiorum ſpectantium ad collationē ſolius Epiſcopi.

DECISIO CCCXX.

IN vna Ilerdenſi, coram D. Reomano, 6. Nouembris 1545. fuit deciſum, quod Sede vacante, Capitulum non poſſet admittere permutationes beneficiorum, ſpectantium ad collationem ſolius Epiſcopi. per decif. 311. * in nou. & gloſ. in Clem. 1. in verbo. conferantur. de rer. permut. gloſ. in c. cum olim. & ibi Felin. de maior. & obed.

* alias 6. de rer. per mut.

SVMMARIVM.

Notarius, qui eſt rogatus de inſtrumento ſimoniaco, non poteſt eo ſe iuuare contra contrahentes.

1 *Notarius non debet ſe rogare de inſtrumento illicito.*

DECISIO CCCXXI.

IN vna Toletana de Alpedrete, coram
D. Proſpero, fuit dictum, quod nota-
rius * qui fuerat rogatus de inſtrumento ſi-
moniaco, non poterat ſe iuuare eo cōtra cō
trahētes. vtputa quia ipſe impetrauerat gra
tiā, ſi neutri, litigando contra vnum ex cō-
trahentibus, & docuerat de ſimonia, per in-
ſtrumētum de quo fuerat ipſe rogatus. Fuit
dictum, quod nō poterat ſe dicto inſtrumē-
to iuuare, ex quo ſic turpitudinem detege-
bat. per not. per Abb. in c. ex litteris. n. 4.
1 de tranſact. nam notarius non ✝ debet ſe ro
gare de inſtrumēto illicito. l. iubemus. §. ijs
tabellionibus. C. de ſacroſ. Eccl. Clem. 1. de
vſur. & Bald. in rubr. res inter alios acta.
in fin. & dicitur periurus, quia venit cōtra
id quod in principio officij promiſit.

* Fuit iterum poſita 30. Nouembris 1545. & iterū votata, quod notarius nō poterat ſe eo inſtrumento iuuare, quia ſic turpitudinem ſuam detegebat.

SVMMARIVM.

Diuiſio cabimētorū, ex quib. fuit iudicata inter Empoſtanos, & Catalanos.

DECISIO CCCXXII.

DIe 6. Nouembris 1545. in cauſa Cæſaraugustana cabimentorum, inter milites Caſtellaniæ Empoſtæ, & milites Catalanos, propoſui dubiū, ſtāte ſeparatione prioratus Cataloniç, & Caſtellaniæ Empoſtæ, diuiſione tractatuū circa cōgregationes, & ſentētia Magni Magiſtri. An ex eo probetur diuiſio cabimētorū. Et fuit reſolutū, quod ſeparatio prioratus à Caſtellania, nō de neceſſitate inferebat diuiſionē cabimētorū. quoniā in religione ſub eadē lingua, multi prioratus erāt ſeparati in eadē lingua, & tamen ex hoc nō arguebatur diuiſio cabimētorū. prout in lingua Italica, in qua erāt ſeptē prioratus limitibus diuiſi, tamen ex hoc nō ſequitur di-

ui-

uiſio cabimētorū.& in lingua Prouinciæ, in qua ex Prioratu S. Aegidij, erat extractus Prioratus Tholoſanæ; & tamen talis diuiſio non inducebat diuiſionem cabimentorum. Sententia vero Magni Magiſtri, lata de anno 1422. in qua orta differentia inter Raphaelem Zaplana,& milites empoſtanos aſſerente ipſo Raphaele, quod erat miles Caſtellaniæ, empoſtanis antem aſſerentibus, quod ipſe erat Catalanns. & tribus procuratoribus linguæ Cataloniæ aſſerentibus, quod ipſe Raphael non erat Catalanus. Magnus Magiſter cum conuentu pronunciauit, quod Raphael eſſet Catalanus, & quod deberet habere cabimentum in prioratu Cataloniæ. Ex iſta ergo ſententia inferebatur bene, quod cabimenta erant diuiſa. tamen fuit dictum, quod dicta ſententia non erat in forma probanti. ex vltimo fuit reſolutum, quod diuiſio cabimētorum probaretur, videlicet ex congregationibus ſeparatis. nam ex teſtibus probabatur, quod prioratns facientes congregationes ſeparatas, erant ſeparati etiam quo ad cabimenta. & quod Catalani & Empoſtani habebant congregationes ſeparatas, & etiam reputabantur ſeparati quo ad cabimenta. Et licet ex iſtis teſtibus, vnus deponeret de quadraginta annis, alius de 38. & alius de 28. & alij de minori tempore, quia pro parte Catalanorum præſupponebatur, quod lis eſſet introducta ſuper communione cabimentorum erant pluſquam qnadraginta anni, & ideo poſt dictam litem introductā, forent introductæ dictæ cōgregationes ſeparatæ. Ideo pro parte Empoſtanornm, fuerunt producta aliqua inſtrumenta, in qnibus apparebat, quod de anno 1465. Catalani fecerant quandam cōgregationem ſeparatam ſuper quadam antianitate. Item de anno 1469. fecerant cōgregationem ſeparatam, ſuper quadam vnione. Item, producebant duo inſtrumenta, in qua ſub eadē die de anno 1478. Empoſtani ſeparatim fecerant congregationem ſeparatā, ſuper quadam antianitate,& quadam vnione. Et ex iſtis actibns, ſtāte depoſitione teſtium, quod prioratus indicantur diſtincti etiam in cabimentis, quando ſeparatas habent congregationes, fuit dictum, qnod cabimenta eſſent ſeparata. Vnde fuit dictum, qnod daretur dubium, an ſtantibus prouiſionibus, poſt erectionē prioratus factis, an tolleretur iſta diuiſio cabimentorum, quæ ex iſtis congregationibns ſeparatis inducebatur.

SVMMARIVM.

Diuiſio cabimentorum, ex congregationibus ſeparatis præſuppoſita, an tolleretur ex prouiſionibus Catalanorum.

1 *Ex præſenti, quando præſumatur in præteritum.*

2 *Gratia an præſumatur, maxime in ijs quæ de facili non conceduntur.*

DECISIO CCCXXIII.

DEcimatertia Nouembrls 1545. in cauſa Cæſarauguſtana cabimentorū, propoſui dubium, præſuppoſito quod ex diuiſione prioratuum, & cōgregationibus ſeparatis, probētur cabimēta eſſe diſtincta, An huiuſmodi probatio tollatur per prouiſiones, pro parte Catalanorū productas. Et adducebātur viginti, ſeu vigintiquinq; prouiſiones, in quibus præſupponebatur, quod vigintiquinq; milites Catalani erant prouiſi per Magnū magiſtrū de præceptorijs in Caſtellania. ergo cabimenta erant communia. Dicebatur pro parte Empoſtanorum, primo quod licet probaretur, quod hodie eſſent in Catalonia familiæ illorum militum nominatorum in dictis prouiſionibus, tamen non ſequebatur, quod illæ familiæ eſſent in Catalonia tempore prouiſionis. Sed reſpondebatur pro parte Catalanorum, quod in ma-
1 teria contingenti, † vbi præſens ſtatus poteſt concurrere cū veritate naturali, ex præſenti præſumitur in præteritum. vt per Bal. in l. ex perſona. col. 2. C. de prob.& per Caſſad. deciſ. 4. in 3. pag. de probat. & deciſ. fin. de iure pat. Item, quando illa probatio non foret ſufficiens, petebatur remiſſoria. Itē & ſecundo, dicebatur pro parte Empoſtanorū, quod non erat quæſtio, an natus in prioratu Cataloniæ, poſſet habere cabimentū in Caſtellania. cū ipſi fatebantur quod nati in Catalonia, dū tamen eſſent recepti in Caſtellania, poterant habere ibi cabimentū. prout docebant de aliquibus Catalanis receptis in Caſtellania,& ibi cabitis. & ideo Catalani debebāt probare, quod non ſolū illi Catalani prouiſi, erant milites in Catalonia nati, ſed etiam quod nō erāt in Caſtellania recepti. cum potuiſſet eſſe, quod fuiſſent & ibi recepti, ſicut & erant alij recepti, vt oſtēdebant. Sed fuit reſponſū pro parte Catalanorū, quod receptio non fit niſi ex gratia, ideſt oībus de Caſtellania conſentientibus.
2 & gratia † non præſumitur. & maxime vbi ſumus in ijs, quæ de facili nō concedūtur. vt per Abb. in c. cū Eccleſia. de reſt. ſpol. & in c. bonę. 2. de poſtul. prælator. Et in hanc partē Domini inclinabāt pro illa prima vice. quia ex quo receptio eſt gratia, quod ipſi Empoſtani tenebātur eā probare. Secundo, Catalani docebāt, quod quidā Dalmatius Raymūdus de Chiamar obtinuerat primo in Catalonia Bainliā Maioricarū de anno 1415. & de anno 1421. præceptoria de Oſcha in Caſtellania, ergo cabimēta cōia. Et dū Empoſtani dicebāt, quod illa præceptoria maioricar. erat ex gratia, ex quo ibi dicebatur. de cōſil.

Prio-

Digitized by Google

Prioris Capuæ, & aliorum Priorum,& pro-
cerum nobis aſſiſtentium, quia videbatur
quod ex quo de conſenſu illorum erat col-
lata, quod eſſet ex gratia. fuit replicatum,
& bene, pro parte Cathelanorum, quod dice
retur ex gratia, quando diceret de conſenſu
fratrum Prioratus, ſeu Caſtellaniæ. nam
quia miles vnius Prioratus diuiſi, nõ poteſt
habere etiam præceptoriam ex gratia in
alio Prioratu, niſi de conſenſu omnium fra
trum illius Prioratus, quod debebat dicere
de conſenſu fratrum Caſtellaniæ. & ideo di-
cebant Cathelani, quod dicta clauſula, appo
nebatur de ſtylo Religionis. & ideo addu-
cebant duas alias collationes, quæ erant fa-
ctæ Fratribus capacibus, & tamen erat ſimi
lis clauſula. cum conſilio & aſſenſu Prio-
rum. &c. vt in illa prouiſione fratris Caro-
li de Torellis, quæ eſt bulla 7. & erat frater
Empoſtanus, & in bulla 14. vbi confertur
Ludouico de Gallis Cathelano, & apponi-
tur illa clauſula. Tertio, Cathelani adduce-
bant multas collationes, in quibus ex narra
tiua ipſarum, apparebat quod vnus & idem
miles, habuerat in Caſtellania, & Prioratu.
Sed quia de ipſis non conſtabat, niſi ex nar-
ratiua, & non conſtabat de prouiſione, &
cum illæ prouiſiones potuiſſent eſſe, vel ex
gratia, vel à Pontifice, ideo fuit dictum
quod exhiberentur.

SVMMARIVM.

Remiſſoria in cauſa Toletana decimarum,
ſeu Gadicenſi, decreta.

DECISIO CCCXXIV.

Die 16. Nouembris 1545. in cauſa To-
letana, ſeu Gadicenſi decimarum, pro
Illuſtriſſimo Duce de Alua, contra Decanũ,
& Capitulum Toletanum, & litis conſortes
dedi dubium. An litteræ priores Alexan-
dri de anno 1494. concedentes Regibus il-
las partes decimarum in Regno Granatæ,
quas prædeceſſores Pontifices conceſſerunt
Regibus in Regnis Caſtellæ, & Legionis prę
ſumantur impetratę à Regibus, ad effectum
inducendi ſubreptionem poſteriorum litte-
rarum eiuſdem Alexandri, de anno 1501.
concedentis eiſdem Regibus in dicto Regno
Granatæ, duas partes decimarũ. cum pręten
datur, ꝙ in poſterioribus litteris nõ fiat mẽ
tio de prioribus. Et fuit reſolutum ꝙ cũ gra
tia eſſet facta Regi abſenti motuproprio, &
non ad inſtantiã Regis quod ad probandum
ſubreptionẽ, debebat probari acceptatio Re
gis. Et licet quãdo gratia fit ad inſtantiam
alicuius fiat diſtinctio, an actus requirat mo
dicã vel magnam impenſam, tamen iſto ca-
ſu, non erat neceſſaria iſta diſtinctio. cũ ap-
pareret quod gratia erat facta motu pro-
prio, & cum non appareret quis impenſam
feciſſet, potuiſſet eſſe ꝙ Alexãder qui gratiã
motu proprio fecerat, etiã feciſſet & gratiã
motu proprio expediri, cum expeditio eſſet
mandata fieri gratis. Alij etiã ex Dominis
volebant quod dato, quod dato quod fuiſſet
impenſa quinque vel ſex ducatorum, tamen
nõ eſſet magna reſpectu agentium iſtorum
Regum. qui multotiens multa expediunt ſi-
ne mandato, dato quod aliqua notabilis im
penſa requiratur. Sed maior pars in hoc cõ
uenit, quod quia agentes pro Duce dicebãt
quod ipſi volebant probare non vſum illius
gratiæ, & quod Rex eam non acceptauerit,
immo quod fuerat præiudicialis Regi. at-
tento quod ab anno 1494. vſque ad annum
1501. Mauri nõ fuerunt conuerſi in Regno
Granatæ ad fidem, & ideo Reges integras
decimas percipiebãt. & quia eramus in ma
1 teria profana, vbi ſine fumo datur remiſſo-
ria, quod daretur remiſſoria ad proban-
dum iſta, & etiam in negocio principali.

SVMMARIVM.

Abbas in erectione Collegiatæ de Medina
ſpeciale caput collegiatæ.

1 *Epiſcopus caput Cleri, ſed ſpeciale ſui ca-
pituli.*
Archipresbyter, an contineatur in Capitulo.

DECISIO CCCXXV.

Eadem die, in cauſa Salamantina præ-
eminentiarum, propoſui dubium, præ-
ſuppoſito quod Capitulum maius, ante ere-
ctionem Collegiatæ ab immemorabili tem-
pore conſueuerit habere præeminentias, ſeu
iura Cathedralis, & Collegiatæ, & Archi-
presbyterum vt caput, qui Archipresbyte-
ratus in erectione Collegiatæ fuit ſuppreſ-
ſus, & Abbas de nouo creatus. An poſt di-
ctam erectionem, talis poſſeſſio, & conſuetu
do, eidem Capitulo ſuffragetur. & an Ab-
bas ſit caput Capituli vel collegiatæ, & inci
piendo ab iſto vltimo, fuit reſolutum quod
Abbas eſſet ſpeciale caput Collegiatæ, licet
etiam eſſet caput Capituli maioris, & cleri
per verba bullæ in illis verbis, necnon pa-
rochialem Eccleſiam. & in alijs verbis, nec
non Abbas & Capitulum. & ſicut dicimus
1 in Epiſcopo, qui † licet ſit caput cleri, ta-
men ſpeciale caput eſt ſui Capituli. Abb. in
c. cum non liceat in 3. not. de præſcript. Et
licet Abbas habeat iuriſdictionem vna cum
capitulo maiori, & debeat eligi à clero, per
hoc non deſinit eſſe ſpeciale caput Colle-
giatæ. Super primo dubio fuit facta quæ-
dam diſtinctio quam omnes ſequuti fue-
re. quod aut iſtæ præeminentiæ & iura,

competebant Archipresbytero. & tunc, ſuppreſſo Archipresbytero, iura etiã eſſent ſuppreſſa, & ad Abbatem transfuſa, cum ſtatus illius eſſet immutatus, aut illa iura ſpectabant ad Archipresbyterum, & Capitulũ, & tunc, ſuppreſſo etiam Archipresbyteratu, quia ſtatus ille immutatur, & etiam illa iura ſint immutata. aut ad Capitulum priuatiue ad Archipresbyterum. & tunc licet caput ſit immutatum, non erãt iura Capitulo priuatiue competentia immutata. ſi vero pertinebãt Capitulo, tunc quia * in
2 Capitulo continetur † Archipresbyter, licet Archipresbyter conniuentibus oculis permitteret illa Capitulo exercere. truncato capite & illa iura ruerent, quia ſtatus etiam iſto caſu immutatur.

* Quia in Capitulo continetur Archipresbyter, &c. iſtud non videtur verum per ea quæ dicit Dec. in c. cũ te. col. 2. verſ ſecũdo ibi Decano, &c. de reſcript. Felin, in prœm. Gregorian. col. 3. verſ. nec obſtat ꝙ appellat. &c.

S V M M A R I V M.

Deciſio 33. alias 2. de reſcript. in nouis. & 488. alias 15. de reſcript. in antiquis. de terminis abbreuiandis. quomodo intellecta.

D E C I S I O   C C C X X V I.

IN vna Cæſarauguſtana obſeruationis concordiæ, coram Mohedano, die 16. Nouembris 1545. fuit reſolutum, quod deciſ. 33. in nouis, & deciſ. 488. in * antiquis. quæ dicit, quod vbi committitur cauſa nullis terminis ſeruatis, quod poſſunt abbreuiari, non autem in totum omitti, quod iſtæ deciſiones intelliguntur abbreuiari, nõ quo ad numerum, quia omnino illi quatuor termini ſunt ſeruandi, ſed quod poſſunt abbreuiari quo ad dilationem, & quod ita dictæ deciſiones loquuntur, ſi bene videantur.

* Alias 2. de reſcript.

* Alias 15 de reſcript.

S V M M A R I V M.

Citatio, ex quo tempore præſumpta in exemplo.

1 *Exemplum vt bene extractum dicatur, quæ requirantur.*

2 *Citatio in antiquis, quando præſumatur, & num. 3.*

Tranſumptum eſſe extractum parte citata in antiquis, an præſumatur.

Citatio an excludatur interueniſſe per exhibitionem actorum.

4 *Solennitas extrinſeca, an ex longinquitate temporis præſumatur.*

5 *Recognitio manus notarij ſemper eſt neceſſaria, non obſtante legalitate.*

D E C I S I O   C C C X X V I I.

DIe 20. Nouẽbris in cauſa Parmenſi vallium 1545. propoſui dubium. An trãſumptum Federici pro parte Corrigienſium productum, eſſet in forma probanti. Nam erant ſexaginta duo, vel ſexaginta anni, ꝙ
1 erat † exemplatum ad inſtantiã partis cum decreto iudicis, auſcultatum cum ſuo originali, & ſubſcriptum per quinque notarios. prout omnia iſta ſunt neceſſaria ſecundum Salicet. in auth. ſi quis in aliquo. colum. 2. C. de eden. & Lanfranc. in repet. c. quoniam cõtra. in verſ. inſtrumentorũ productiones. verſ. eſt octaua concluſio. de probat. Sed in iſto tranſumpto deerat citatio, quia nec ſpecialis, nec generalis. & contra Corrigienſes opponebatur, quod citatio non præſumitur
2 quia nõ eramus † in tempore antiquiſſimo, vt tradit Socin. conſ. 187. col. 3. nu. 8. & etiã quia ex ipſo tranſumpto apparebat citationẽ non interueniſſe, & ideo non erat præſumenda. ad not. per Felin. & alios, in c. quoniam contra de probation. Tamen iſtis non obſtantbi. quinq; ex nouẽ, videlicet Fabius, Antonius de Auguſtinis, Proſper, Thomas, & Aquenſis, tenuerunt quod ex illo tẽpore præſumeretur citatio, quia licet non ſimus in antiquis, tamen ſumus in tẽpore longo in quo ratione lõginquitatis puta triginta, vel
3 quadraginta annorum † præſumitur, vt per Caſſad. deciſ. 3. de procur. Nec obſtat quod illud ſit propter auctoritatẽ ſententiæ. quoniã in hoc caſu, etiã interuenit decretũ iudicis. & ſicut in ſentẽtia præſumitur ſolẽnitas propter auctoritatẽ iudicis, ita & in hoc caſu. ne dicamus, quod iudex voluerit facere actũ inualidum. Addebatur, ꝙ etiã aderat aliud adminiculum, ſcilicet inſertum illud quod erat in inueſtitura Maximiliani, quod in nihilo à trãſumpto diſcordabat. & ſic videbamus imaginem veritatis. Item & aliud quod computato tempore litis pendentiæ erant nonaginta anni, quod iſtud tranſumptum erat factum. Ad illud quod dicebatur, quod ex facie tranſumpti apparebat, quod citatio non interuenerat, potes reſpõdere vt ſupra fuit dictum, in cauſa Caſtri Colurni ſupra deciſ. 205. hoc lib. 2. quia licet inſtantia partis, & decretum iudicis ſint appoſita, illud eſt quia iſta ſunt de intrinſicitate exempli. nam parte non inſtante, & iudice non auctorante, vt in pluribus, non ſumitur tranſumptum ex originali. quod ſecus eſt de citatione. quia illa potius dicitur quædam ſolennitas extrinſeca,
4 quæ ex longinquitate † tẽporis præſumitur. ſicut vult Caſſad. in d. deciſ. 3. de procur. Et fuit dictũ ꝙ ita tenet Fel. in c. Albericus de teſtib. Bene tñ noluerunt dñi, ꝙ manus notariorum

5 riorum recognoſcerentur. † nec ſufficiebat
legalitas, quia tantum atteſtabatur quod il
li notarij eſſent legales, non autem quod
ſcriptura eſſet a manibus illorum.

SVMMARIVM.

Sententia ſine actis quo caſu probauerit.

DECISIO CCCXXVIII.

EAdem die in vna Bononienſi hæreditatis de Papazonibus, coram D. Antonio Auguſtino, fuit dubitatum, An ſententia ſine proceſſu probaret, & quia agebatur de ſententia lata iam quinquaginta annis præteritis, tenuerũt Domini per deciſ. Caſſad. 3. de procurat. in 1. pag. dum loquitur de triginta, vel quadraginta annis, quod eſſet in forma probanti. & ſic ſequuti ſunt Caſſad. Et ſi aduerſarius volebat ſententiam ex aliquo defectu impugnare, quod debebat producere proceſſum.

SVMMARIVM.

Beneficia Protonotariorum reſeruata, non obſtante quod in litteris dicatur. volumus quod antequam inſignia ſumas, iuramentum præſtes, & ex impenſa præſumitur acceptatio.

1 *Gratia, vel priuilegium an abſenti quæratur ante acceptationem.*
2 *Reſeruatum an poſſit dici beneficium ante ſcientiam, & acceptationem, & num. 4.*
Protonotariatus ſi à Papa conceditur, ſoluitur compoſitio centum ducatorum.
3 *Bulla licet gratis expediatur, tamen requiritur impenſa.*
5 *Protonotariatus officium an dicatur concernere publicam vtilitatem, & quare.*

DECISIO CCCXXIX.

IN vna Valentina Parochialis de Torrẽt fuit dubitatum per D. Io. Paulũ, die 20. Nouemb. 1545. An beneficium ſit reſeruatũ ratione Protonotariatus, attenta forma litterarum. Et in litteris dicebatur. Volumus autem quod antequam inſignia Protonotariatus ſumas, iuramentum in manibus talium præſtes. &c. & tamen non cõſtabat de iuramento. Et fuit dictum, quod iſta verba tãtum reſpiciebant aſſumptionem inſigniũ. & ideo gratia Protonota riatus non vitiabatur, quæ erat pura & perfecta. Secundo dicebatur, quod iſta gratia, erat facta abſenti. & ideo ante notitiam & acceptationẽ, non
1 erat † gratia, ſeu priuilegium quæſitũ per ea quæ dicit Felin. in c. 2. col. 3. verſ. tertio limita de conſtit. & ideo beneficium ante ſcien-
2 tiã, † & acceptationẽ, non poteſt dici reſeruatum. ſicut dicitur de familiaritate. ſecundũ Anchar. conſ. 398. & ſecundum Præpoſ. in c. per principalem. in fine princ. 1. q. 1. Ad iſtud fundamẽtum fuit reſponſum quod acceptatio præſumebatur propter cõpoſitionẽ quæ ſoluitur. nam cum eſſet Protonotariatus à Papa conceſſus, ſoluitur cõpoſitio centum ducat. Item, licet bulla eſſet gratis
3 expedita, † tamen requiritur impenſa ſaltẽ vnius ducati, & illa eſt in conſideratione in priuato. quod ſecus fuit dictũ ſupra, in cauſa Toletana decimarum, in ſollicitatore Regis. Itẽ & ſecundo, dicebatur per deciſ. 11. de præb. in nou. alias 207. & 15. eodem tit. in antiq. alias num. 700. quod etiã inducebatur
4 † reſeruatio ante acceptationẽ. quas deciſiones dicit veras Aeneas de Falconibus in tract. reſeruationũ in 3. q. principali poſt præludia pag. 13. verſ. quid autẽ ſi Papa. & Caſſad. deciſ. vnica. de verb. ſignif. vbi diſtinguit inter officia quæ concernunt publicam vtilitatem, & illa quæ non concernunt, & videbatur quod Protonotariatus concerneret
5 publicam † vtilitatem cum ſint deputati ad ſcribendum geſta martyrum. ſed magis placuit alia ratio, quia Protonotarij participantes, videntur ad iſtud deputati.

SVMMARIVM.

Lis per decretum citationis quo ad committentem quo caſu non fuerit iudicata.

DECISIO CCCXXX.

IN vna Cæſarauguſtana, * coram D. Thoma, caſus erat ꝙ Bartholomæus Fortunius cõmiſit cauſam ſuper parochiali de Toralua de los Ciſenos, contra Petrum Duenas intruſum, omneſq; alios, &c. & obtento decreto citationis ad partes, nõ fuit citatus Petrus Duenas, quia non erat poſſeſſor, ſed Petrus Valero, & cõtra eum fuit proceſſum, & Bartholomæus contra eum reportauit tres ſententias. aduerſus quas Petrus Valero, obtinuit reſtitutionẽ, & in negocio reſtitutionis. Bartholomęus allegat ſe triennalẽ, contra quem Valero replicat, quod nõ eſt pacificus, attenta lite quæ remanſit contra Petrum Duenas quæ nõ eſt extincta, & licet nõ foret Duenas citatus, tamẽ quo ad committentem, erat lis vt eſt in terminis deciſ. quæ alias allegatur 6. Caſſad. ſuper reg. Cancellariæ. qua nõ obſtante, fuit contrarium reſolutũ attentamẽte Bartholomæi. qui cauſam tãtũ cõmiſerat ad effectũ vt intruſũ vincere poſſet ꝙ declarabatur ex eo, ꝙ cũ Pet. Duenas, tẽpore commiſſionis eſſet in curia, & ante & poſt numquam eum citauit. immo decretum citationis

* Aduerte, quod in cauſa Hiſpalenſi, quã habeo pro Alphõſo de Angnaſia, videtur maius dubiũ, quia ibi nõ apparet, quod tempore decreti citationis ad partes, ille, contra quem vt intruſum erat cauſa commiſſa, eſſet præſens in Curia. nam iſtud fuit præcipuum fundamentum illius deciſio. videlicet, quia quando fuit petitum decretum ad partes, Petrus erat præſens in Curia, & numquam fuit citatus. nam dicebant, quod illa qualitas, intruſum, non multum faciebat ad demonſtrandũ, quod voluerit committere contra Petrum, niſi vt intruſum.

ſtat dum dicit, quod procurator dixit, quod
intendebat vti decretis, & ſic in plurali; er-
go non decreto tantum Mediolani, ſed alio
vti voluit. quia fuit reſponſum, quod ſæpe
1 numero, numerus pluralis † pro ſingulari
ponitur, vt ſunt iura vulgata. Item, quia in
fine procurator ſeipſum declarat, dũ dicit,
quod decretum annullat poſſeſſionem. ap-
paret ergo, quod illam pluritatem ad ſingu-
laritatem deducere voluit. Non obſtat quod
procurator dixerit, quod intendebat vti de-
cretis immediate continuantibus in hære-
dem, & tamen decretum Mediolani non im
mediate in hæredem, ſed in hæreditatem cõ
tinuat. quia dupliciter fuit reſponſum. pri-
mo, quod ex ſequentibus duabus demõſtra-
tionibus conſtabat, quod procurator in il-
la demõſtratione, immediate in hæredẽ, &c.
errauerat, & ſufficit quod res per duas de-
monſtrationes conuenientes demõſtraretur
2 licet in vna † non conueniret. ſecundũ Bar.
in l. demõſtratio falſa. ff. de condict. & de-
monſtrat. Non obſtat quod procurator in
eadem petitione ſubiunxiſſet clauſulam. om-
niq; meliori modo, &c. & ſic apparebat, ꝙ
non ſolum virtute decretorum, ſed etiã om-
ni meliori modo, poſſeſſionem habere volue
rat, quia fuit dictum quod clauſula illa. om
niq; meliori modo, &c. erat appoſita ad aſ-
ſociationem nuncij, propter tollenda ſcãda
la, non autem reſpiciebat continuationem
poſſeſſionis ex decretis prouenientẽ. Secun-
do, pro reſolutione fuit conſideratum, ꝙ Iu
dex in ſua interloquutoria, tantũ fundabat
ſe in decretis, & ibi non erat clauſula, om-
niq; meliori modo, ſed tantum clauſula. om
3 ni meliori modo. ſine illa copula, † &, quæ
tunc refertur ad expreſſa. ſecundum Fel. in
c. cum ſuper. col. pen. de offic. delegat. Et li-
cet iudex ibi dicat, decretis continuantibus
in hæredem, tamen intelligenda illa verba
erant, ſecundum petitionem procuratoris,
& quod iſtud ſit verum, quod & procurator
in petitione, & iudex in ſententia interlo-
quutoria, intellexerit de decreto, de quo agi
tur, non autẽ de aliquo ſtatuto, de quo non
apparebat in actis, patet. quia ſẽper fuit ap
poſitum verbum. decretis, & decretũ differt
à ſtatuto, ſecundum conſuetudinẽ loquendi,
Et licet omnia ſupradicta potuiſſent euitari
cum forent facta per procuratorẽ, reuocan-
4 do † confeſſionẽ procuratoris, prout eſt de
more Palatij. Itẽ quia confeſſio procurato-
ris non nocet domino in alio iudicio. prout
dicit Alex. & Dec. in l. 2. C. de eden. & Felin.
in c. cauſam quæ. de teſtib. Tamen fuit dictũ
quod omnia iſta ceſſabant ex confeſſione ip
ſius Liuiæ, reſultante ex breui per eã à Cle
mente obtento. vbi fatetur, ꝙ vigore decre-
torum continuantiũ in hæredem poſſeſſionẽ
defuncti, obtinuerat, & ibi fatetur, ꝙ talia
decreta in Ciuitate Placentinę vigent. Non
obſtat, ꝙ etiam breue loquatur de ſtatuto in
hæredem, quia fuit dictum, ꝙ ex quo obſer-
uantia iſtius decreti Mediolani, in Ciuitate
Placentiæ erat probata, de illo decreto intel
ligebatur, quia pluralitas non præſumitur.
& tanto magis, cum rubrica decreti Medio-
lani, etiã tantum dicat de poſſeſſione conti-
nuanda in hæredem, licet in nigro dicat de
poſſeſſione continuanda in hæreditatẽ, & de
hæreditate in hæredẽ. Non obſtat ꝙ diceba
tur, & iura municipalia, ergo erat intelligẽ
dum de ſtatuto Placentinę, quia fuit dictũ,
ꝙ cum non conſtaret de alio ſtatuto Placẽti
no, ꝙ propter obſeruantiã decreti receptam
ſatis poterat dici illud decretũ receptũ, ius
municipale. Omnes tamen Domini dixerũt
quod ſi produceretur ſtatutũ Placẽtinũ con
tinuans in hæredẽ, quod forſan aliud dice-
rẽt. Ad ſecũdũ dubiũ fuit reſolutũ, quod per
viã retorquutionis Michael d. decreto non
poterat vti contra Liuiã. per dictum Angeli
quod à nemine reprobatur. in l. fin. ff. quod
5 quiſque iuris. vbi † retorquutio * ſit firmo
** Retorquutio iuris iniqui, quando fieri nõ poſſit.*
manente iure impetrato, vt ibi per eũ. etſi
retorquutio fieret contra Liuiã, ab ea aufer
retur illud ꝙ obtinuerat. Fit ergo in aliis
retorquutio, non autẽ in iure illo impetra-
to. Itẽ & ſecundo fuit dictũ, quod retorqu-
tio non habebat locũ, niſi reſpectu illorum,
quos habui tẽpe impetrationis pro aduer-
ſariis. iuxta cõmunem opinionẽ. de qua per
Alex. in l. 3. §. hæc pęna. ff. quod quiſq; iuris.
Vnde cum Michael tunc nõ fuiſſet aduerſa-
rius Liuiæ, ergo nõ poterat vti retorquutio-
ne cõtra eam. Nec obſtat quod ratione vſus
ex quo nunc vtebatur illo iure poterat fieri
6 retorquutio. † iuxta text. in l. 3. in princ.
alias l. ſi quis iniquum. ff. quod quiſque iur,
quia fuit dictum, quod Liuia nunc nõ funda
bat intentionẽ ſuam contra Michaelẽ in de-
creto Mediolani, & ſic eo non vtebatur, ſed
Michaelẽ excludebat ex non iure ſuo, dicẽs
quod poſſeſſio Polydori erat Præcaria, ex
quo non erat titulata, & ideo continuari nõ
poterat. Sed fuit dictũ, quod ex quo Liuia in
breui fatebatur decretũ eſſe in Ciuitate Pla-
cẽtiæ, & eo vſa fuerat, & ſic fatebatur illius
obſeruantiã, quod etiam Michael eo, contra
eã vti poterat, quia ex confeſſione Liuiæ ap
parebat de decreto, & illius obſeruantia, &
iſtud procedet reſpectu Caſtri, quia reſpe-
ctu meri & mixti imperii, cũ poſſeſſio nõ ſit
7 titulata, non poteſt continuari † cum præſu
matur præcaria. per dictũ Bal. in l. 2. in 9. q.
C. de ſeruit. Et licet illo decreto Liuia in par
tibus vſa fuerit, etiã quo ad merum & mix-
tum Imperium, cuius reſpectu etiam poſſeſ-
ſio Polydori præſumitur præcaria, cum non
fuerit probatum, Polydorum eſſe de deſcen
dentibus Vberti, tamen illud ius foret ini-
quum. Et per ſuperius dicta, fuit reſolutum
quod non daretur retorquutio.

SVMMARIVM.

Translatio penſionis facta per militem S. Petri coram exequutore, non exhibitis priuilegijs militum, valida.

1 *Militum S. Petri priuilegium de transferendis penſionibus. & num. 2.*
3 *Penſionis litteræ reſeruationis, quando coram exequutore præſentari debeant ad effectum transferendi.*
4 *Via vna electa, an alteri cenſeatur renunciatum, in ijs quæ pendent ex voluntate noſtra.*
5 *Regula q̃d potui nolui. quomodo procedat.*
6 *Regula, ſi non valet quod ago vt ago, valeat vt valere poteſt, quomodo intellecta.*

DECISIO CCCXXXIV.

Miles S. Petri exiſtẽs iu partibus, cui erat reſeruata penſio in manibus cuiuſdam exequutoris, videlicet cuiuſdam Archidiaconi, quem ad hoc elegit, tranſtulit penſionem non exhibitis priuilegijs. &
præſupponẽdum eſt, quod Milites ex forma
1 priuilegiorum, † habent, quod poſſunt trãſferre penſiones, vſque ad ſummam 150. ducatorum, etiam coram notario, & teſtibus. Dubitauit D. Proſper in vna Fauentina penſionis, inter Franciſcum Sparagio ex vna, & Bonauogliam de Bonaguidis ex altera. An translatio penſionis facta, vigore priuilegiorum militum S. Petri, valeat non exhibitis illis coram exequutore, per transferentem electo ad hoc. Et die ſecunda Decembris 1545. fuit reſolutum, quod translatio eſſet valida. Quia milites ex forma priuilegiorum poſſunt ipſi transferre, & fa-
2 cultas ipſis eſt cõceſſa transferendi. † & interuentus notarij fit tantum ad probationem, non autem vt aliquam iuriſdictionem ipſe exerceat, vel quod admittat, & caſſet & poſtea de nouo reſeruet. & ideo non requiritur aliqua exhibitio priuilegiorum. quod ſecus eſt in alijs exequutoribus, à quorum facto translatio dependet. nam cum ſuam iuriſdictionem exercere non poſſint tales exequutores, niſi viſis litteris, nimirũ
3 ſi requiritur illarũ præſentatio. † Et ita procedunt not. per Francum, & Dec. in cap. ſuper eo. 2. de appellat. & deciſiones Rotæ, quæ ex aduerſo allegabantur: Sed in caſu noſtro, miles ipſe ex priuilegiis habet illam facultatem transferendi, & miniſterium alterius non requiritur. ideo præſentatio priuilegiorum non eſt neceſſaria. Non obſtat quod dicebatur in caſu iſto, iſte elegerat viam exequutoris, & non viam notarii. vnde poterat dici, via quam elegiſti tibi pateat. & quod volui nolui. &c. quia
fuit reſponſum, quod in iis quæ dependent
4 ex voluntate † noſtra, eligendo vnam viam
non videtur quis alteri renunciare. prout eſt text. in l 3. ff. de teſtam. milit. vbi miles licet inceperit teſtari ſecundum ius commune, per hoc tamen, non videtur velle renunciare priuilegio militis. ita erit dicendum in caſu iſto. Et poterat dici, quod ſolennitas non neceſſaria, ſi minus ſolenniter fuit adhibita, nõ vitiat. Et illud. quod potui no-
5 lui. &c. procedit † quando quis ita intendebat velle facere, & non alias. quod ſecus eſt in caſu noſtro. per text. in d. l. 3. ff. de teſtamen. militis. Immo iſto caſu, ex quo per dictam l. 3. non repugnat menti diſponentis. habet locum illud. quod ſolet dici ſi non va-
6 let † quod ago vt ago, valet vt valere poteſt. ſecundum Rip. in l. 1. colum. 7. nu. 30. ff. de verb. obligat.

SVMMARIVM.

Legatus Apoſtolicus exiſtens in Germania, an poſſit conferre in menſe Iunij ſtantibus concordatis.

1 *Legatus de latere in ſua prouincia, an poſſit conferre beneficia ſicut Ordinarius.*
2 *Legatus an dicatur Ordinarius, & quomodo.*

DECISIO CCCXXXV.

IN vna Auguſtana * canonicatus & præbendæ, corã eodem D. Proſpero, eadem die ſecunda Decembris 1545. Dubitauit ipſe, An legatus Apoſtolicus exiſtẽs in partibus Germaniæ, potuerit conferre in menſe Iunij, ſtantibus concordatis, & quia verba concordatorum ſunt iſta. Placet etiam nobis, ꝙ per quamcumq; aliam reſeruationem, gratiam expectatiuã, & quamuis aliam diſpoſitionem, ſub quacũque verborum forma per nos, vel auctoritate noſtra factam, vel faciendam, non impediemus vos quominus de illis cum vacabũt de Februarij, Aprilis, Iunii, Auguſti, Octob. & Decẽbris menſibus, libere diſponatur per illos, ad quos eorum collatio, prouiſio, præſentatio, electio, ſeu quæuis alia diſpoſitio pertinebat. reſeruatione, & alijs præmiſſis, ac diſpoſitione auctoritate noſtra factis, vel faciendis, non obſtantibus quibuſcumque. Domini omnes inclinarunt, quod dicta verba concordatorum, tantum comprehendebant gratias præuentiuas. & ideo cum ageretur de beneficio vacanti, quod non eſſent ligatæ manus & Legati & Papæ. & quod concurrebant cum Ordinariis. Maior etiam pars inclinabat per illa verba. eorum

* Fuit cauſa iterũ poſita, die 15. Martij 1546. & per omnes fuit reſolutum, cum quibus etiam ego concurri, quod illa verba. eorum ad quos &c. comprehenderẽt Legatum & ſic, quod potuiſſet fieri collatio per Legatum.

ad

ad quos,&c. quod Legatus potuiſſet confer
re cum eſſent generalia, & de iure Legatus
1 de latere, † ita poſſit conferre in prouincia
ſua, ſicut & quilibet Ordinarius. cap.1. de
offic.leg. & cap.2. in 6. Duo tamen in hoc
diſcrepabant. ex quibus ego fui vnus, quia
dicebam, quod erant concordata data Na-
tioni ne Ordinarii grauarentur, & vt ipſi
poſſent ſuis diœceſanis beneficia conferre,
& cum Legatus poſſet, Italo, Hiſpano, vel
Gallo conferre, iam ex mente Papæ illa ver
ba generalia. eorum ad quos erant reſtrin-
genda ad Ordinarios propter ſcandalum
tollendum. & licet Legatus ſit ordinarius,
2 tamen eſt † ſuper inductus, & non natura-
lis. ad gloſ.in Clem.2. de offic.ord.

SVMMARIVM.

Deciſ. Aegidij 563. quomodo intellecta.

DECISIO CCCXXXVI.

DEciſio Aegidii 563. in vna Calaguri-
tana canonicatus & præbendæ, fuit
intellecta ſecundum Staphil.In tract. de lit.
grat. &cæt. fol. 110. pag.2. verſic. limita-
tur, &cæt. 4. Decembris 1545. coram
D. Thoma.

SVMMARIVM.

De commiſſione cauſæ appellationis & nullitatis,conſtat.

1 *Exceptio generalia contra,non intelligitur in ÿs quæ faciunt pro excipiente,ſed in ÿs quæ contra.*
2 *Impugnatio quando poſſit, vſque ad ſententiam,reuocari.*

DECISIO CCCXXXVII.

IN cauſa Romana ſpolii domus, pro Gre
goriæ Mamma, contra Iulium de Podio
die 4. Decembris 1545. dedi dubium, An
conſtet de commiſſione cauſę appellationis
& nullitatis. & fuit reſolutum,quod ex quo
conſtabat de præſentatione eius, & quod
eius virtute fuiſſet inhibitum, licet non cõ-
ſtaret de originali, tamen quia erat proba-
ta deperditio ſcripturarum Notarii in Sac-
co Vrbis, & maxime quod per inſertionem
in commiſſione ipſius Iulii, dicebatur quod
præinſerta ſtaret ſine præiudicio legitimæ
exequutionis,quod ex hoc etiam apparebat
de confeſſione Iulii, quod fatebatur quod
præinſerta commiſſio cauſæ appellationis,
& nullitatis,fuiſſet in rerum natura. Non
obſtat, quod procurator Gregoriæ oppo-
1 ſuiſſet,generalia contra. † quia intelligitur
talis exceptio,in iis quæ faciunt contra ip-
ſum,contra quem commiſſio erat producta,
non autem in iis quæ faciunt in fauorem.
2 Item & ſecundo, quia † talem impugnatio-
nem poterat,vſque ad ſententiam,reuocare.
Felin. in c.capitulum. de reſcript.

SVMMARIVM.

Immemorabilis probatur in cauſa Salamantina præeminentiarum.

1 *Immemorabilis quando dicatur probata.*
2 *Poſſeſſori malæ fidei, poſſeſſio longæua non ſuffragatur.*

DECISIO CCCXXXVIII.

IN cauſa Salamantina præeminentiarum
die 4. Decembris 1545. dedi dubium
præſuppoſito quod teſtes examinati de an-
no 1540. legitimæ ætatis, deponant de viſu
& recordatu corũ, de quaſi poſſeſſione prę-
eminentiarum pulſandi campanas,ordinan-
di officium diuinum, diſtribuendi oleum, &
chriſma, &c. & de auditu à maioribus, &
antiquioribus, An hodie probent poſſeſſio-
nem immemorabilem ſtante erectione Col-
legiatæ facta de anno 1480. & an ſententia
per bon.mem. Camillum lata afficiat Capi
tulum maius. Et fuit reſolutum quod im-
memorabilis probaretur. quia duo teſtes
octuaginta annorũ,& duo ſeptuagintaquin-
que annorũ, & duo ſeptuaginta annorũ be-
1 ne poterant † deponere de poſſeſſione qua-
dragenaria de viſu ante litẽ motã, quæ fuit
de anno 1522. & iſtimet deponebant de au-
ditu à maioribus, & antiquioribus. ergo
probata immemorabilis. Item dicebatur,
quod per erectionem collegiatæ,nõ erat in-
terrupta poſſeſſio naturalis, quia ſemper
fuit continuata. Item nec ciuiliter, quia
quo tẽpore ſuperuenit lis iam præſcriptio
erat finita. Sed fuit dubitatum, an per ere-
ctionem Collegiatæ, fuiſſet Capitulũ maius
in mala fide conſtitutum, & licet bulla ere-
ctionis ante litem motam non fuerit intima
ta,tamen dicebatur quod facto fuit intima-
ta.ex quo viderunt ſuum caput ſuppreſſum
canonicatus,& dignitates erectas,&cæt. Et
ideo fuit facta diſtinctio quæ alias fuit fa-
cta.videlicet quod aut Capitulũ maius.poſt
erectionem fuit in poſſeſſione exercẽdi prę-
eminentias, quæ ad ſolum Archipresbyte-
2 rum † pertinebant. & tunc dicitur in mala
fide, & illa poſſeſſio quadraginta annorum
poſt erectionem non ſuffragatur. aut fuit in
poſſeſſione præeminentiarum ad Archipre-
ſbyterum & Capitulum maius, & etiam
fuit

fuit in mala fide, cum preheminentias cumulatiue ſpectantes Capitulum ſolum exercuerit, & ſic etiam poſſeſſio nõ ſuffragatur, aut priuatiue ad caput ſuum Capitulũ maius in poſſeſſione erat, & tunc continuando erat in bona fide, & poſſeſſio ei ſuffragaretur, & ea immemorabilis Capitulũ iuuaret. Quo ad ſecundum dubium fuit reſolutum, quod * ſentẽtia afficeret Capitulum maius. quia aderat iuriſdictio data per ipſum Capitulum maius, & erat in actis mandatum pro parte capituli maioris, & ſententia in fine habebat illa verba, etiam ſub nomine Congregationis.

* Sentẽtia Camilli afficit Capitulũ maius.

SVMMARIVM.

Venditio quo caſu fuit iudicata ad menſuram.

DECISIO CCCXXXIX.

IN vna Rauennatenſi, corã D.Thoma inter Brutũ Raſponũ, & Dominos Maſios, die 11. Decembris 1545. dubitauit D.Thomas, quod illi Maſij vendidiſſent Bruto vnã poſſeſſionem 118. tornaturarum, infra talia confinia, precio duodecim librarum pro qualibet tornatura, & poſtea, in fine dicebatur, quod tale precium conſtituebat ſummam 110. ducatorum, An talis venditio eſſet ad menſuram, & an deberet fieri menſuratio poſſeſſionis, ad effectum vt emptor qui poſſeſſionem habebat, & qui precium depoſuerat, poſſet compelli ad ſoluendum precium. Et fuit dictum, quod licet Dec. conſ. 500. in 3. vol. & Curt. Iun. conſ. 131. dixerint, quod ſi dicatur. vendo tibi talem poſſeſſionem centum tornaturarum, infra talia confinia tanto precio, quod iſta venditio eſt ad menſuram. cuius tamen contrarium conſuluerunt Pariſ. conſ. 64. in 1. volum. & Marian. Soc. Iun. conſ. 42. in ſecunda parte, tamen quod iſte caſus non habebat difficultatem, propter illa verba ad rationẽ duodecimum librarum pro qualibet tornatura, quæ verba non erant in illo caſu, in quo iſti quatuor conſuluerunt. nam ſi fuiſſent, iſti docti viri non ita inter ſe certaſſent. Et fuit dictum, quod pro iſta parte videbatur facere id quod dicit Paul. de Caſtro, in l. ſi ſeruum. §. 1. ff. de act. empt. & quod dicit Bal. in l. ſicut. C. de act. empt. & deciſ. Afflicti 399. dum dicit quod ſaltem ad declarationem precij, neceſſaria eſt menſuratio.

SVMMARIVM.

Statutum Salamantinum, quod licentiatus in vniuerſitate, præcedat doctorem alibi graduatum, quomodo intellectum.

1 *Antiquior debet præcedere iuniorem.*

2 *Statutum quod licentiatus præcedat doctorem, contra ius commune, & quomodo intelligatur, num. 3.*

DECISIO CCCXL.

IN vniuerſitate ſtudij Salamantini adeſt ſtatutum, quod licentiati facti in illa vniuerſitate in omnibus facultatibus, præferantur tam in ſeſſionibus, quam in omnibus alijs rebus, doctoribus, & magiſtris graduatis in aliis Vniuerſitatibus. Ioannes Perez erat licentiatus in vno gradu, videlicet in medicina de anno 1538. & volebat præcedere Laurentium de Alderete, graduatum in vtroque, videlicet medicina, & artibus, de anno 1529. dubitauit D. Mohedanus, die 14. Decembris 1545. in vna Salamantina antiquitatis doctoratus, ſeu præminentiarum, An ſtante dicto ſtatuto, licentiatus in vno gradu deberet præcedere doctorem in vtroque. Et fuit concluſum quod cũ
1 ſtatutum † eſſet contra ius cõmune per not. per Iaſ. & alios moder. in l. cum quid. ff. ſi cert. pet. cum antiquior debeat de iure præcedere, & ideo cum eſſet contra ius cõmune,
2 deberet ita interpretari † vt minus læderet ius commune, quam fieri poſſit. Alex. in l. fin. §. in computatione. C. de iur. deliber. Pariſ. conſ. 16. num. 106. vol. 2. Et ideo voluerunt Domini, quod ſtatutum deberet interpretari, quando licentiatus in vtroque voluiſſet præcedere doctorem in vtroque. Sed iſto caſu in quo licentiatus in vno, volebat precedere licentiatum in vtroque. dixerunt Domini ſtatutum debere ita intelligi vt minus offenderet ius commune, quam fieri poſſet. Et ſufficiebat quod aliquo caſu poſſet operari, videlicet vbi eſſet paritas
3 graduum, cum ſtatutum deberet † intelligi cæteris paribus, prout dicit Pet. de Anchar. in cap. 1. circa finem. de paroch. Propter quam rationem, aliqui etiam dicebãt, quod data paritate etiam graduum, tamen ſi doctor eſſet antiquior, quod etiam debebat præcedere. quod tamen vltimum pro tunc non fuit firmatum. Sed in caſu noſtro erat diſparitas, & in gradu, & in tempore. & ideo iſto caſu ſtatutum fuit interpretatum, vt minus læderet ius commune.

SVMMARIVM.

Iuſpatronatus in caſu iſto non venit in donatione bonorum Angeli.

1 *Iuſpatronatus an veniat in donatione vniuerſali omnium bonorum.*

2 *Donatio iurium & actionum, ſuper rebus Titij, an particularis vel vniuerſalis.*

DECISIO CCCXLI.

HAeres inſtitutus ab Angelo, grauatus erigere capellam, quam poſtea conſtruxit, & ſic ius patronatus acquiſiuit, donauit poſtea quibuſdam omnia iura & actiones, ſuper rebus & bonis Angeli ad eum ſpectantes. Fuit dubitatum in vna Aretina capellaniæ, die 14. Decembris 1545. coram D. Antonio Auguſtino, An in illa donatione, veniret iuſpatronatus, quod ille hæres erigendo conſequutus fuerat. Et fuit per maiorem partem concluſum, quod ſi donatio eſſet vniuerſalis omnium bonorum ſuorum, quod non erat dubium quod
1 ſub tali vniuerſitate † veniret iuſpatronatus. per dicta per Abb. in c. ex literis de iur. pat. & Dec. conſ. 127. Sed quia erat particularis, nam hæres dixit, quod donauit iura, & actiones ſuper rebus Angeli, quod iſta
2 donatio † eſt particularis. vt per Bart. in l. cum pater. §. hæreditatem. ff. de legat. 2. Item, quia iuſpatronatus non fuerat in bonis & rebus Angeli. ergo illud non fuit donatum.

SVMMARIVM.

Caſtrum non ſpectare ad Monaſterium S. Ioannis ex quibus fuit iudicatum.

1 *Locatio in antiquis, an probet rem ſpectare ad aliquem.*

2 *Conceſſio Principis de Caſtro poſſeſſori, non facta mentione de violenti poſſeſſione, an valeat.*

DECISIO CCCXLII.

IN cauſa Britorienſi Caſtri, & Villæ, 14. Decembris 1545. dedi dubium. An ex ſententia Henrici Imperatoris, & conceſſione facta ab Abbate Monaſterij, de anno 1332. & alia facta de anno 1517. cum confirmatione Leonis, conſtet Caſtrum, & Villam ſpectare ad Monaſterium S. Ioannis, ita vt conceſſio ſubſequens facta Illuſtri Alberto, & Leonello, non ſit valida. Et fuit reſolutum, ex prædictis non conſtare Caſtrum ſpectare ad Monaſterium. Primo dicebatur quod ſententia Henrici erat copia. quia & ſcriptura ſententiæ, & ſubſcriptiones, erant ſcriptæ eadem manu. & ſi eſſet originalis, eſſent diuerſa manu ſcriptę, cum eſſent quinq; ſubſcriptiones. ad cōceſſionē de anno 1332. fuit dictum, quod erat de quarta parte Caſtri. & quando fuiſſet de toto Caſtro, ta-
1 men † locatio, etiam in antiquis, non probat Caſtrum ſpectare. per tex. in c. inter dilectos. de fid. inſtrument. vbi ſumus in antiquis. Alex. conſ. 12. lib. 4. Et fuit dictum quod nō obſtabat conſ. Pariſ. 104. vol. 1. quia ibi locationes illæ, erant ſortitæ effectum, & multa alia concurrebant. Non obſtabat conceſſio facta de anno 1517. quia locatio etiam quod eſſet ſortita effectum. Tamen per hoc non probabat Caſtrum ſpectare, & illa non faciebat ſtatutum, cum de illa nunc diſputaretur. confirmatio Leonis nil proderat cum non confirmaret niſi quod ad Monaſterium ſpectabat, non obſtat quod Albertus non feciſſet mentionem de poſſeſſione violenta, & ideo conceſſio Leonis, non
2 facta de ea † mentione, non valeret, per tex. in l. auctoritate. & q̄ ibi Bart. C. vnde vi. quia fuit dictum, quod illud procedit quando prius committitur violentia, & poſtea impetratur. at in caſu noſtro, prius fuit facta impetratio, & poſtea violentia cōmiſſa.

SVMMARIVM.

Bona vel mala fides, poſt erectionem Collegiatæ quo ad præeminentias, an fuerit.

1 *Cathedralis Eccleſiæ præeminentiæ, & iura quæ.*

Officium ordinare, & chriſma conferre, ad quem pertineat. & num. 2.

3 *Conceſſio omnis facta in fauorem alicuius an habeat tacitam conditionem ſi is ea vti voluerit.*

DECISIO CCCXLIII.

IN cauſa Salamantina præeminentiarum, dedi dubium, die 16. Decembris 1545. præſuppoſito quod præeminentiæ pulſandi campanas, ordinandi diuinum officium, relaxandi interdicta, & diſtribuendi oleum ſanctum, ac chriſma, ſpectarent ad Archipresbyterum, & Capitulum maius. An erectione facta, Capitulum maius, cum bona fide potuerit poſſeſſionem dictarum præeminentiarum continuare, ita vt ante litem motam, potuerit ſuam immemorabilē perficere. & ſi immemorabilis non potuit perfici, an bulla erectionis ſit ſubreptitia ex quo de poſſeſſione præeminentiarum Capituli maioris, in ea non ſit mentio. Et quo ad primam partem dubij, maior pars Dominorum inclinauit, quod cum iſtæ præeminen-

3 *Beneficium, an dicatur vacare in curia ſi prouiſus tenebatur expedire in curia, & non expediuit.*

4 *Pœnam ex actu, vbi quis meretur, non debet poſſe ex eo commodum reportare.*

DECISIO CCCXLVI.

CArdinalis Farneſius, vna cum Epiſcopo Abulenſi, habebat in diœceſi Abulenſi indultum conferendi beneficia, etiam ad reſeruata per obitum familiarium vacãtia per obitum extra Curiam, & in indulto erat ſolita clauſula, quod ſi beneficia reſeruata excederent valorem 24. prouiſi tenerentur infra ſex menſes nouas prouiſiones expedire, & iura Cameræ ſoluere, alioquin beneficia eo ipſo vacare cenſerentur. Epiſcopus beneficium vacans in vno ex ſex menſibus ſibi ſpectantibus cõtulit cuidam Franciſco de Caruaial, quod erat reſeruatum, & excedebat valorem 24. tamen Franciſcus non expediuit nouam prouiſionẽ infra ſex menſes, quidam poſt ſex mẽſes impetrauit illud à Papa. Dubitauit in vna Abulenſi de Villatoro, die 16. Decembris 1545. D. Io. Paulus, An ſi beneficium vacat ob non expeditionem nouæ prouiſionis, collatio deuoluatur ad Epiſcopum, ita quod Papa, ſtante indulto, non potuerit illud conferre. * Et vna pars Dominorum dicebat, quod Papa propter decretum indulti, non poterat illud conferre. nam cum poſt ſex menſes induceretur noua vacatio, vt Rota tenuit, collatio ſpectabat ad Ordinarium. ergo Papa propter decretum indulti habebat manus ligatas, Non obſtat quod dicebatur, quod facul-

1 tas † prouidendi per indultum, data, reſtringenda erat ad primum actum. per deciſ. 22. * & 35. * in antiquis. quia fuit reſponſum, quod illud procederet niſi obſtaret intẽtio concedentis; qui voluit quod quãdocumque induceretur vacatio, Ordinarius prouideret. † & tunc cõ-

2 ceſſio non expirat in primo actu. iuxta not. per Bal. in l. inuitus. in fin. C. de procur. Iaſ. in l. diuortio. §. quod ſi in anno. in fin. ff. ſolut. matrim. Nõ obſtat, quod indultũ loquebatur de vacatione extra Curiam, ergo non erat trahendum ad vacationẽ in Curia. & iſtud beneficiũ diceretur va-

3 care in Curia, non autẽ † extra. per Rot. deciſ. 86. & 33. * in antiq. maxime quia nouæ prouiſiones, & iura, erant ſoluenda in Curia, cum ergo priuatio ſit per Papam in Curia poſita, ergo diceretur in Curia vacare. quia fuit reſponſum, quod ex meræ quo, & perſona & beneficium erant extra Curiam potius diceretur vacare extra quã in Curia. Et dicebãt iſti quod non erat verũ, quod Ordinarius eſſet aliquo modo in culpa ſi prouiſus nouam prouiſionem infra tempus non expediſſet; ſed tantũ erat in culpa ipſe prouiſus, & ideo culpa prouiſi nõ debebat ipſi Ordinario imputari, & ideo poterat poſt talem vacatione iterum conferre. Aliqui vero, inter quos ego erã, dixerunt, quod cum Papa poſt ſex menſes annullaret prouiſionem, quod cum annullatio actus, ſit pęna etiam reſpectu ipſius Ordinarij, quod videbatur inconue-

4 niens, quod ex illo † actu vnde merebatur pęnam, & ſibi etiam Ordinario pęna imponebatur, quod deberet aliquod commodum reportare. Item, quia hoc modo in infinitum procedendo Camera poſſet ſuis iuribus fraudari, & infinitas de iure reprobatur.

* Aduerte, quod in iſta cauſa, die 8. Ianuarij 1546. fuit reſolutum, quod ex quo per prouiſionẽ factã per Ordinariũ de beneficio reſeruato, licet per nõ expeditionem nouæ prouiſionis, infra ſex menſes eſſet reſoluta, quod reſeruatio beneficij expirauerat. per deciſ. Rotæ 180. alias 63. de reſcr. & 207. in antiq. & deciſ. 283. alias 24. de præben. & Gemin. conſ. 30. col. 3. Et ideo cũ expirauerit reſeruatio, & beneficiũ iterũ poſt ſex mẽſes vacauerit, quod de eo auctoritate ordinaria iterum potuit Ordinarius diſponere, & cũ amplius non ſit reſeruatũ, & ſecundo prouiſus non teneatur ſoluere iura Camera fore læſa, & ei non eſſet ſuccurſum.

* Alias 2. de præb.

* Alias 2. de pręb.

* Alias 35. de conceſſ. præb.

SVMMARIVM.

Sententia vbi in ea dicitur. lata & publicata. verbum, publicata, importat quod ſit lecta.

DECISIO CCCXLVII.

IN vna Brixienſi matrimonij, coram D. Aquenſi, die 16. Decembris 1545. fuit deciſum; quod ſi notarius diceret in fine ſententiæ. lata & publicata fuit. &cæt. quod illud verbum, publicata importaret lectionem ſententiæ. per deciſ. Caſſad. 4. de dolo & contumacia.

SVMMARIVM.

In cauſa Parmenſi vallium, teſtes deponentes de fama, probarunt.

DECISIO CCCXLVIII.

IN cauſa Parmenſi vallium, die 23. Decẽbris 1545. fuit concluſum, quod teſtes duo, deponentes de publica voce & fama, de deficientia lineæ Vicecomitum, probarent, attento quod ab anno 1452. ad hodiernum diem erant lapſi 93. anni, & ſatis diceremur eſſe in antiquis. Et quod iſto caſu non debebat haberi reſpectus ad initium litis, quod fuerat de anno 1517. quia non probabant de fama, de eo ſuper quo erat lis. quia tunc attenderetur principium litis. eo quia tunc poſſibile fuiſſet quod fama ortum habuiſſet ab ipſa lite. Sed in caſu noſtro, ex quo non erat lis ſuper deficientia dictæ lineæ quia

neæ,ſed incidenter erat deductum,quod teſtes probarent. quia eramus in antiquis. & quia deponebant de re notoria.Super recognitione etiam,quę fuit facta per comparationem de duobus inſtrumentis,maior pars etiam inclinabat, quod ſufficeret. quia habebat illud adminiculum inſertionis in inueſtitura Maxiliani. & quod ex illis duobus inſtrumentis conſtabat, quod etiam in alijs inſtrumentis, iſti duo notarij,erant habiti pro notarijs.

SVMMARIVM.

Tranſumptum in cauſa Parmenſi vallium an ſit legitime recognitum.

1 *Productioni ſcripturarum an det adminiculum probitas perſonæ producentis.*

2 *Res inter alios acta, an & quando faciat adminiculum.*

3 *Principis aſſertioni de facto prædeceſſoris, an credatur.*

4 *Recognitio ſcripturarum quando non requiratur, & num.5.*

6 *Enunciatiua verba vt probent, requiritur quod ſint in pluribus inſtrumentis.*

DECISIO CCCXLIX.

Die 8. Ianuarij 1546. propoſui dubium in cauſa Parmenſi vallium, An tranſumptum pro parte Corrigienſium productum,ſit per comparationẽ,de qua in actis, & alia adminicula,legitime recognitum. Et fuit reſolutum,quod ſtantibus omnibus infraſcriptis ſimul iunctis,licet ſeparatim nõ ſufficerent, quod tamen omnia ſimul iuncta facerent quod tranſumptum probaret. Primum erat comparatio,qualiſcumq; eſſet illa. quia licet pars non eſſet citata ad vidẽdum referre peritos, tamen poterat de nouo citari ad videndum eos referre. & licet eſſet pronunciatum, tamen poterat fieri interloquutoria. Secundo, faciebat ſubſcriptio in partibus facta, in qua Collegium Regienſe atteſtabatur, quod illi notarij qui ſcripſerant, & ſubſcripſerant tranſumptum, erant fideles tempore ſcripturæ, & ſubſcriptionis. & ſic non ſolum atteſtabantur de legalitate, ſed etiam videbantur recognoſcere ſcripturam & ſubſcriptionem. & licet illa fides, quo ad illam recognitionem ſcripturæ & ſubſcriptionis, non eſſet in forma probanti, eo quia parte non citata, & lite pendente; ſaltem aliquod adminiculum faciebat, & oſtendebat,quod tranſumptum non erat tentum in occulto, & ſecreto, ſed quod erat oſtenſum in partibus Collegio Regienſi, & ipſum Collegium illud comprobauerat. Tertium adminicu-

1 lum fuit bonitas † perſonæ producentis, prout in ſimili plura addunt Marſil. in l. ſi quis ne quæſtio. nu. 138. & ſequen. ff. de quæſt. Quartum adminiculum, confeſſio Nicolai. & licet iſta confeſſio non noceret Du-
2 ci Ferrariæ, tamquam † res inter alios acta,tamen aliquale adminiculum faciebat per not. per Dec. in leg. 2. C. de edend. vbi quod res inter alios acta aliquale præiudicium facit. Quintum adminiculum, priuilegium Federici,inſertum in priuilegio Maximiliani. per ea quæ dicit Claud. in auth. ſi quis in aliquo. colum. fin. C. de eden.
3 quod aſſertioni Principis † de facto prædeceſſoris, etiam in præiudicium tertij creditur. Sextum adminiculum, quod à tempore tranſumptationis, quod erat de anno 1456. vſque ad annum 1545. erant an-
4 ni octuagintanouem, & ſic eramus † in antiquis. quo caſu non requiritur recognitio, vt plura ponit Iaſon. in l. Barbarius. ff. de offic. Procõſ. nec erat iſto caſu, inſpiciendum initium litis, quod fuit de anno 1517. quoniam hic non agebatur de ſolennitate inſtrumenti, ſeu de eius ſubſtantia, quo ca-
5 ſu bene † inſpiceretur initium litis. ſed tantum agebatur de recognitione inſtrumenti. & dum Nicolaus Caſſola, procurator Comitis de Sancto Vitali, dicebat quod nos feceramus deciſiones contrarias dum alias tenuimus, quod narratiua in quodam inſtrumento facto inter Fratres Sancti Io. Baptiſtæ, & alios de anno 1452. in quo enunciabatur, vallem ſpectare ad homines Villæ Campiginis, & ipſi dicebant quod ex quo eramus in antiquis,verba enunciatiua, etiã inter alios probabant, & tamen Rota voluit, quod ab anno 1452. vſque ad principium litis,quod fuit de anno 1517. non eſſet tempus antiquum. & tamen voluimus, quod ab anno 1456. ad annum 1517. eſſet tempus antiquum vt præſumeretur citatio, quæ in actu tranſumptationis non reperiebatur. Et aduertendum quia ſi legatur ſupra. deciſ. 327. hoc lib. 2. vbi eſt ſcripta deciſio tunc facta, non fuit præſumpta citatio, propter antiquitatem temporis, ſed propter longinquitatem. & ibi fuit tentum, & in deciſione ſequenti, quod ſufficiebant triginta anni. Item Rota in illa enunciatiua, vltra quod non habuerit illud tempus pro antiquo, etiam dixit quod requirebatur, quod illa verba
6 enunciatiua, † eſſent in pluribus inſtrumentis. per not. per Felin. in cap. cum cauſam. de teſtibus.

SVM-

SVMMARIVM.

Porrectio ſola facta per procuratorem, quo caſu non fuerit ſufficiens ad præſtandum conſenſum, poſt obitum principalis.

1 *Referens an habeat vim nouæ diſpoſitionis.*
2 *Mandatum ad præſtandum conſenſum, an dicatur conſtare ex aſſertione notarij dicentis, quia mandatum eſt iam datum.*
3 *Conſenſus per litteras præſtitus, an validus. Conſenſum non præſtare, vel præſtare ſed inualide, parificantur.*
4 *Solennitas eadem quæ requiritur in exequutione alicuius actus, requiritur quando conſtituitur procurator ad exercendum illum actum. Reſignans per aliũ, ipſe reſignare videtur.*
5 *Fraus vt tollatur, larga fit interpretatio.*
6 *Conſenſus poſt obitum per procuratorem, quando præſtari poſſit.*

DECISIO CCCL.

IN cauſa Ouetenſi Archidiaconatus de
Tineo, propoſui dubium, die 11. Ianua-
rij 1546. An ex ſola porrectione ſupplica-
tionis per Petrum de Lada facta, abſque mã
dato ſtipulato per Sebaſtianum in infirmi-
tate reſignatio ſit ita perfecta, vt ſi Sebaſtia
nus ſine dicto mandato ſtipulato, mortuus
fuiſſet, archidiaconatus vacaſſet per reſi-
gnationem, & non per obitum Sebaſtiani,
& ſi erat neceſſarium mandatum Sebaſtiani
ex quo in infirmitate fuit ſtipulatum obſtet
regula de infirmis, & detur copia litterarũ
quarum tenor erat talis. Mitto tibi quaſdã
ſupplicationes ordinatas, facias mihi gra-
tum, vt illas ſignari facias, & ſtatim quod
erunt ſignatæ, vt procurator præſtes conſen
ſum in copijs illarum, quia mandatum eſt
iam datum, & reliqua. Dicebatur pro par-
te affirmatiua, quod ex quo eramus in eo
qui poterat de nouo actum facere, quod li-
cet relatum non reperiretur, quia non con-
ſtabat de aliquo mandato antea facto ta-
1 men † referens habebat vim nouæ diſpoſi-
tionis. ad Alexan. Iaſ. & Moder. in auth. ſi
quis in aliquo, C. de eden. Felin. in cap. 2.
vbi multa ponit de reſcript. Item quod illa
verba, quia mandatum eſt iam datum, vide-
licet vigore iſtarum litterarum, ex quo non
conſtabat de alio mandato. Nec obſtabat
quod pro parte negatiua dicebatur. videli-
cet quod tunc referens inducat nouam di-
ſpoſitionem, quando de relato non conſtat,
vbi relatum explicite refertur. in caſu au-
tem noſtro relatum totum non explicite re-
ferebatur, quia dicebat consenties vt pro-
curator, quia mandatum eſt iam datum.
& tamen poterat eſſe quod illud mandatũ
eſſet modificatum, vtputa cum penſione,
vel regreſſu. Ex quo ergo non explicite
totus tenor referebatur, tunc referens non
videbatur de nouo diſponere. Quia fuit re-
plicatum, quod ſatis erat quod explicite re
ferrentur illæ qualitates, quæ erant ſufficien
tes ad præſtandum conſenſum vt procura-
tor, quia litteræ dicebant quod præſtaret
conſenſum vt procurator, quia mandatum
erat iam datum. & iſtud ſufficiebat ad fa-
ciendum Petrum procuratorem ad effectum
vt poſſit cõſentire. Et illæ qui dicebat quod
erant aliæ qualitates in illo mandato an-
tea conceſſo, debebat id probare. per ea quæ
alias tentum fuerat in cauſa Toletana, ſeu
Gadicenſi decimarum. Tamen iſtis nõ ob-
ſtantibus Domini concluſerunt pro parte
negatiua. probato quod notarij Cancella-
riæ, & Cameræ, ex eorum ſtylo vigore illo-
2 rum verborum, quia mandatum † eſt iam
datum, non extenderant conſenſum, niſi do-
ceretur de mandato illo, nam cum ex tali
ſtylo, tunc probaretur quod conſenſus per
3 litteras præſtitus, † non eſſet formiter &
perfectæ præſtitus, perinde eſſet ac ſi non
eſſet præſtitus, quia paria ſunt non præſta-
re, vel inutiliter præſtare. Item & ſecundo,
dicebatur quod ex quo, ſecundo loco, Seba-
ſtianus dederat mandatum conſtitutus in
infirmitate, quod ex hoc declarauerat vo-
luntatem ſuam, quod non fuerat voluntas
eius vt vigore litterarum conſenſus exten-
di potuiſſet, ſed quod vigore mandati ex-
tendendus erat. Item & tertio, Domini di-
cebant, quod ex ipſiſmet litteris colligeba-
tur, quod Sebaſtianus perfecte reſignare, vi-
gore litterarum miſſiuarum, nolebat. quia
dicebat, quod hoc faciebat propter quam-
dam neceſſitatem, & quod volebat ſtare
armatus, & quod poterat illo, ſcilicet man-
dato vti, quandocumque voluiſſet. & ſic
quod mens non videbatur deliberata ad re-
ſignandum. Ad ſecundam partem
dubij * fuit dictum per omnes,
quod ſi mandatum erat neceſſarium
quod ex quo in infirmitate erat ſti-
pulatum, quod obſtabat regula de
infirmis. ex quo Sebaſtianus deceſ-
ſerat infra viginti dies. * Nec ob-
ſtabat quod regula tantum loqui-
tur de infirmo reſignante, non au-
tem de conſtituente procuratorem
ad reſignandum, quia fuit dictum
4 quod eadem ſolennitas † quæ requi-
ritur in exequutione alicuius actus,
requiritur quãdo conſtituitur pro-
curator ad exercendum illum actum. vt
per Soc. & Iaſ. in l. 1. §. item acquirimus.

* Ad iſtam ſecundam partem dubij, vide Sarnenſem in regula de infirm. reſign. quæſt. 31.

* Regula de infirmis loquens in reſignante, locum habet, vbi quis in infirmitate conſtitutus cõſtituit procuratorem ad reſignandum.

colum. 2. ff. de acquir. poſſeſſ. Item, quia qui
per alium reſignat, ipſe reſignare videtur,
alias de facili fraus regulæ fieri poſſet, vt
videlicet quilibet infirmus conſtitueret pro
curatorem ad reſignandum, & ille poſt obi-
tum præſtaret conſenſum, & ſic regula frau-
5 dari poſſet. quo caſu, vt † fraus tollatur ſic
lata interpretatio. ad gloſ. in cap. quamquã
de vſur. lib. 6. Nec obſtat quod dicebatur,
quod regula loquitur quãdo conſenſus præ
ſtatur per viuentem, quia tunc requiritur
quod ille reſignans, viuat per viginti dies
poſt præſtitum conſenſum. ſecus quando pręſ
ſtatur conſenſus poſt obitum, vt erat in ca-
ſu iſto. quia cum verba regulæ in iſto caſu
non conuenirent, dicendum erat, quod regu-
la non loqueretur in caſu in quo præſtare-
tur conſenſus poſt obitum, quia fuit dictũ
quod iſtud argumentũ tollebatur ex iis, quæ
dicta fuere in primo dubio. q. ex litteris non
erat datum ſufficiens mandatũ, niſi ad por-
rigendum, & ideo illud quod dicitur, quod
6 facta porrectione per procuratorem, † po-
teſt poſtea præſtari conſenſus poſt obitum,
locum habet vbi mandatum procuratoris
eſt ſimplex ad reſignandum, & ita intelligi-
tur Caſſador. deciſ. 1. de renunc. non autem
vbi eſt conditionatum, & qualificatum ad
porrigendum, & quod vigore alterius man
dati extendatur.

SVMMARIVM.

Ignorantia reſeruationis, cuius indagatio
erat neceſſaria, quando fuit reputata
probabilis, & quando non.

1 *Prouiſus an teneatur indagare, an benefi-*
cium ſit reſeruatum.
2 *Indagare quæ quis teneatur.*
3 *Familiaritas de antiquo ſi non fuerit in-*
dagata, an impetrans excuſetur.
4 *Regula reſeruatoria octo menſium, an pro-*
babilis ignorantia.
5 *Vacatio ſi fuerit inducta ob non expeditio-*
nem litterarum, faciendam in Cancella-
ria in beneficiis collatis ab habente indul-
tum, an collatio deuoluatur ad Papam.
Diſpoſitum cenſetur id, quod ex veriſimili
mente concedentis veniret.

DECISIO CCCLI.

IN vna Abulenſi beneficij de Villatoro,
coram D. Io. Paulo, die 11. Ianuarij
1546. in qua Ordinarius vigore indulti
Apoſtolici, in quo aderat clauſula, quod
de beneficiis reſeruatis, & excedentibus
ſummam vigintiquatuor, teneretur infra
ſex menſes, nouas prouiſiones expedire, &
iura Cameræ ſoluere. Fuit dictum, quod ſi
beneficium erat reſeruatum, quia mortuus
erat Accolitus, non de participantibus, eo
quia nõ incedebat in habitu, quod erat pro
babilis ignorantia talis reſeruationis, quia
1 licet vigore † ſuæ prouiſionis prouiſus tene
retur indagare, an beneficium eſſet reſerua
tum per ea quæ dicit Rota deciſ. 108. * in
antiquis. tamen quia iſta indagatio erat
2 difficilis non tenebatur quis indagare, † niſi
ea quæ de facili ſcire poſſunt. per not. per
DD. in l. quamdiu. C. qui admitt. Item
etiam fuit dictũ, quod erat probabilis igno
rantia ſi beneficium eſſet reſeruatum per
3 obitum familiaris, cuius familiaritas † erat
tempore Leonis, ex quo illa familiaritas vi-
debatur antiqua, & prouiſio erat facta in
partibus; itaque cum difficultate etiam
talis familiaritas ſciri poterat, & quod
ita in ſimili in vna Gerundenſi de familia-
ritate temporis Alexandri, fuerat deciſum
coram bo. mem. Raynaldo. vt annotaui in
primo libro mearum annotationum
deciſ. 142. Sed ſi beneficium erat re-
ſeruatum, quia vacauerat in menſe Apo-
ſtolico reſeruato, quia regulæ reſeruatoriæ
4 octo † menſium non eſt danda probabilis
ignorantia, quod iſto caſu erat ſibi impu-
tandum ſi non indagaſſet reperire talem
reſeruationem, & decreto ſatisfeciſſet.
Fuit etiam in eadem concluſum, quod ex
quo decretum * dicit. quod ſi non
expediuerit infra ſex, quod be-
neficium eo ipſo vacet, quod ex
5 veriſimili † mente Papæ volentis
prouidere indemnitati officialium,
prout dixi ſup. deciſ. 346. hoc lib. 2.
quod prouiſio deuolueretur ad ip-
ſum, & ſi Papa fuiſſet interrogatus,
id diſpoſuiſſet. ergo habetur pro diſpoſito.
ad gloſ. communiter approbatam. in l. tale
pactum. §. fin. ff. de pact. & ita non erat ve-
rum quod aliqui dicebant, quod iſte caſus
foret à Papa in indulto omiſſus. quia
ſtatim quod Papa voluit inducere
vacationem poſt ſex menſes, fa
uore officialium, ex veriſi-
mili mente ipſius
prouiſio erat
ad Papam
deuo-
luta.

* Alias 1. de rer. permut.

* Decretũ, vbi habet, quod ſi infra ſex menſes, non ſol uerit iura Cameræ beneficium, eo ipſo vacat, prouiſio dicti beneficij ex veriſimili mente Papæ, eſt ad Papam deuoluta.

Digitized by Google

SVMMARIVM.

Teſtes examinati in iudicio retinendæ non probant in iudicio recuperandæ.

1 *Teſtes examinati in primo iudicio, quando probent in ſecundo, & num. 4.*
2 *Interdicta retinenda, & recuperanda contraria, & in quo, & num. 3.*

DECISIO CCCLII.

IN vna Auriacenſi Paludum, coram
D. Proſpero, fuit reſolutum, die 11. Ia-
nuarij 1546. quod teſtes examinati in iudi
cio retinendæ, non probarent in iudicio re-
cuperandæ. Tamen quia ſecundum iudiciũ
1 tendit ad diuerſum finem. quo † caſu teſtes
examinati in primo non probant in ſecun-
do etiam inter eaſdem perſonas, ſecundum
Bart. in l. 2. C. de eden. & ibi Curt. Iun. nu-
mer. 99. & ibidem Dec. num. 62. col. pen. &
in iſto caſu, fines ne dum diuerſi, ſed cõtra-
rij, cum in iudicio retinendæ oportet dice-
2 re † ſe poſſidere etiam tempore litis, prout
ita debet concludi. ad text. in l. 1. in princ.
vti poſſidet. & in §. retinenda inſt. de inter-
dict. & ibi Aret. in ſecundo autem dicat, ad-
3 uerſarium poſſidere, † & ipſum ſpoliaſſe.
Secundo, quia prout dicit Bal. poſt Cin. in
eadem l. 2. vbi iudicia ſic ſe habent, quod
4 abſolutoria lata in primo, † non parit exce-
ptionem in ſecundo, tunc teſtes primi non
probant, & ita ſequuntur Alexan. & Iaſ. &
omnes ibi. & Felin. in c. cauſam quę el pri-
mo. col. 1. in 3. declaratione. de teſtib.

SVMMARIVM.

Beneficium vacans in menſe reſeruato per regulam reſeruatoriam octo menſium, ſubiacet decreto indulti, quod de beneficijs reſeruatis teneatur nouas prouiſiones expedire.

1 *Regulæ Cancellariæ an probabilis ignorantia, & num. 2. & 3.*
2 *Reſeruationis, an probabilis ignorantia allegari poſſit.*
3 *Regulæ Cancellariæ ligant etiam extra Curiam.*

DECISIO CCCLIII.

FVit reſolutum in vna Abulenſi beneficij
de Villatoro, die 15. Ianuarij 1546.
coram D. Io. Paulo, quod beneficium vacãs
in menſe reſeruato per regulam reſeruato-
riam octo menſium, ſubiaceret decreto in-
dulti conceſſi Cardinali Farneſio, de cõſen-
ſu Epiſcopi Abulenſis. in quo decreto dice-
batur, quod de beneficijs reſeruatis exce-
dentibus ducatos vigintiquatuor, deberet
expediri noua prouiſio. quia cum per di-
ctam regulam eſſet inducta reſeruatio, &
ſic qualitas decreti in eo verificaretur, de-
bebat ſubijci ipſi decreto. Non obſtat quod
regula eſſet tẽporalis, donec expeditio ex-
pectatiuarũ fieret, & ſic cũ beneficium va-
caſſet poſt expectatiuas conceſſas, ceſſabat
reſeruatio, quia fuit dictum, quod iterum,
& de nouo de anno 1540. dicta regula erat
innouata, & beneficium poſt innouationem
vacauerat, ante conceſſionem expectatiua-
rum. Non obſtat quod regulæ Cancella-
1 riæ † poterant ignorari iuxta deciſ. Caſſad.
3. num. 7. in tit. de reſeruat. quia fuit dictũ
quod licet Caſſad. in d. deciſ. ponat quod
duplex eſt reſeruatio, vna notoria, quæ eſt
illa, quæ eſt inſerta in corpore iuris, alia
2 quæ non eſt ita notoria, † & iſta poteſt igno
rari, tamen Caſſadorus nõ dicit quod igno
rantia ſit licita, & cum regulæ publicentur
in Curia earum non eſt probabilis ignoran-
3 tia, & quia etiam extra † Curiam ligant vt
per Sarnenſem in proœmio regularum q. 2.
num. 11. vbi dicit iſtam eſſe communem,
Et tanto magis in caſu noſtro non eſt licita
ignorantia vbi tractatur de lucro prouiſi,
& de damno officialium.

SVMMARIVM.

Statuto Vrbis, quod cauſa nullitatis poſſit infra annum proſequi, non ſufficienter derogatum per commiſſiones, de quibus hic.

1 *Inſtantiam peremptam inſtaurare, an concedatur de iure communi.*
2 *Inſtantia perempta in prophanis importat peremptionem litis & cauſæ, ſecus in beneficialibus.*
3 *Ipſo iure, vel per exceptionem, an importent illa verba, nullatenus.*
4 *Actio ſi ſit ſublata per ſtatutum ob non ſeruatam ſolennitatem, an cenſeatur ſublata ipſo iure.*
5 *Iuriſdictionis defectus, quando prouenire dicatur ex ſtatuto perimente litem.*

DECISIO CCCLIV.

IN cauſa Romana dotis, pro Paulo de Sa-
razanis, contra Iuliã de Albertonibus
dubitaui ego die 15. Ianuarij 1546. An per
commiſſiones, de quibus fol. 660. & fol. 880.
pro parte Pauli præſentatas, ſit ſufficienter
derogatum ſtatuto, itaue poſt lapſum
temporis poſſit D. Paulus cauſam nullita-
tis proſequi. Fuit reſolutum, quod per di-
ctas commiſſiones non eſſet ſufficienter de-

rogatum. quia ſi commiſſiones bene vide-
rentur, tantum per eas inſtaurabatur in-
ſtantia perempta, non autem ius. inter quæ
maxima erat diuerſitas. quia inſtaurare
1 inſtantiam † peremptam, de iure communi
conceditur. iuxt. not. in l. properandum. in
princ. C. de iudic. ſed reſtaurare ius perem
ptum, difficilius. propter regulam de non
tollendo iure quæſito. Et quod ſtatutum
tolleret nõ ſolum inſtantiam, ſed & ius, fuit
ponderatum in illis verbis. lis ipſa, & inſtã-
2 tia. cum in prophanis † peremptio litis im-
portet peremptionem iuris; cauſæ & inſtan-
tiæ. licet ſecus ſit in beneficialibus. iuxta
not. in l. poſtquam liti. C. de pact. vbi in
prophanis, cedens liti, cenſetur iuri inſtan-
tiæ & cauſæ cedere, Item dum dicitur
quod nullatenus ſuper nullitate audiatur,
fuit dictum, quod importaret ipſo iure, non
autem per exceptionem. quia iſtud impor-
3 tant † illa verba, nullatenus. prout dicit
Claud. in l. 1. §. ſublata. ff. ad Trebell. Item
quia quando non ſeruatur ſolennitas, & ſta-
tutum tollit actionem, tunc dicitur ipſo iu-
4 re tollere. † prout dicit Iaſ. in d. §. ſubla-
ta. col. 2. in princ. in limitatione prima,
Item dicebatur, quod in ſecunda commiſſio-
ne ſanabantur nullitates, præterquam ex de
fectu iuriſdictionis. & hic erat defectus in
5 iuriſdictione, † ex quo ſtatutũ peremerat li-
tem ipſam. de qua peremptione non fuit fa-
cta mentio. Et ideo in prima commiſſione,
cum miniſterio fuerat dictum, quod inſtan-
tia erat perempta, & forte acta probatoria,
de peremptione autem iuris, nulla erat fa-
cta mentio, & ideo commiſſio erat ſubre-
ptitia.

SVMMARIVM.

Tertius aſſiſtens de neceſſitate alteri, quas
exceptiones poſſit opponere.

1 *Publiciana quando poſſit obijci per aſtiſten-
tem liti.*
2 *Exceptio peremptoria ex perſona propria
comparentis competẽs, quãdo opponi poſsit.*
3 *Alienatio ſi eſt facta citra fraudem, vendi-
tor an poſsit excludi, etiam quod perſona
emptoris ſit legalior.*
4 *Decretum iudicis requiritur in alienatio-
ne rerum minoris.*
*Procedit etiam in Principe minore alienan
te.*
5 *Solennitas non enunciata, an præſumatur
in contractu. Et quid ex diuturnitate
temporis, num. 7.*
6 *Publiciana an competat pro re pupilli minus
ſolenniter alienata.*
8 *Publiciana non datur contra dominum.*
9 *Præſcriptio decennalis an cauſet dominium.*
10 *Succeſſor particularis an ligetur confeſsio-
ne ſui auctoris.*
11 *In mala fide an dicatur ille, qui ſuper re
ab alio, empta procurat noua inſtrumẽta.*
12 *Præſcribere an poſsit dubitans.*
13 *Præſcriptio quæ requiratur aduerſus Im-
peratorem.*

DECISIO CCCLV.

IN cauſa Parmenſi vallium, die 18. Ianua
rij 1546. propoſui dubium, An publicia-
na ſuffragetur Illuſtriſſimo Duci Ferrariæ.
& tempora poſſeſſionis eiuſdem Ducis, con
iungantur cum poſſeſſione Nicolai, ad præ-
ſcriptionem perficiendam. Circa primum
dubium, pro parte Corrigiẽſium dicebatur,
quod Dux Ferrariæ non poterat aſſiſtendo
publicianam obijcere. quia non poterat ſo-
1 la ſua † comparitione, intentionem Corri-
gienſium, contra Comitem de Sala ſucceſſo
rem Nicolai, deteriorem facere. ex Paul. de
Caſtro. in l. ſi actor. ff. de procurat. in princ.
& col. 2. iuncta Bart. doctr. in l. 2. §. opus.
ff. de alien. iud. mut. cau. fact. & ex Soc. con-
ſil. 91. vol. 3. Sed huic fundamento fuit re-
ſponſum, quod cum Dux Ferrariæ eſſet ne-
ceſſarius defenſor, vt iam reſolutum erat,
quod poterat opponere exceptiones ex per-
2 ſona ſua competentes, † quãdo exceptio eſt
peremptoria, ſecundum Bal. conſil. 3. vol. 1.
ponit Aret. in rubr. de except. col. 9. verſ.
ſed nunc aduerte. & ita dicit etiam Soc. in
d. conſ. 91. in vltimo dubio. Et quod dictum
Paul. de Caſt, in d. l. ſi actor. procedit quan-
do ſumus in caſibus notatis in l. 1. & 2. ff. de
alien, iud. mut. cau. fact. & tunc ſi actor pro-
pterea perdit actionem. iux. tex. in d. l. 2. §. ſi
opus. tunc procedit dictum Paul. de Caſtr.
3 Immo quando † alienatio eſt facta citra
fraudẽ, venditor non poteſt excludi, etiam ꝙ
perſona emptoris ſit legalior. vt declarat Ful
goſ. in d. l. ſi actor. in final. verbis. Secũdo di-
cebatur pro parte Corrigienſiũ, quod dato
ꝙ Dux Ferrariæ doceret de permutatione
facta cũ Bona Duciſſa Mediolani, vt matre,
& tutrice filij ſui pupilli; tamen quod in il-
la permutatione, non cõſtabat de decreto iu
4 dicis, † quod in alienatione rerum mino-
ris, eſt neceſſarium, iuxt. tex. in l. 1. ff. de reb.
eo. & illa ſolennitas, etiam ligat Principem
minorem, ſecundum Bart. in l. quidam con-
ſulebat. colum. fin. ff. de re iudic. nec pote-
rat dici, quod ex diuturnitate temporis, ta-
lis ſolennitas præſumeretur. ex quo in con-
contractu non erat enunciata. ſecundum
Decium in c. quoniam contra. colum. 24.
verſic. vltimo. & cæt. de probat. Brun. in
tractat. de forma char. 84. colum. 2. ver-
ſic. quid ſi decretum. Caſſador. deciſ. 3. de
procurat. Dec. conſil. 37. Et ideo, cum res
pupilli minus † ſolenniter. eſſet alienata,
quod

ꝙ non competebat publiciana, per tex. cũ
glo. in l. cum ſponſus. §. ſi res, & in l. cũ qui.
§. ſi à minore. ff. de public. fuit reſponſum,
7 quod immo † ex diuturnitate prȩſumuntur
etiam * ſolennitates non enuncia-
tæ. vt per Iaſ. in l. qui in aliena. §. 1.
de acquir. hære. Alex. in l. 2. §. vo-
luntate. ff. ſolut. mat. Iaſ. in l. ſcien-
dum. ff. de verb. oblig. Tiraquel. in
tract. de ll. connubialib. fol. 222.
Tertio pro parte Corrigienſium di-
cebatur, quod publiciana, non da-
8 tur contra † dominum. vt not. in §.
ſed iſtæ. inſtit. de act. & cum Corre-
gienſes eſſent inueſtiti ab Imperato-
re, ab eo in ipſos erat tranlsatũ do-
minium. Ad iſtud fuit reſponſum,
quod inueſtitura non probabat do-
minium, niſi inter inueſtitos. cum
autem Dux Ferrariæ non eſſet de il-
lis, non poterat probari dominium,
ex inueſtitura cõtra ipſum Ducem.
Quarto dicebatur, quod Corrigien-
ſes poſt inueſtituram factam de an-
no 1452. poſſederant vallem, ante-
quã deueniret ad manus Ducis Me-
diolani, per 19. annos, & ſic ex ta-
li poſſeſſione eis erat quæſita præſ-
9 criptio, & ex præſcriptione † decen
nali quæritur dominiũ, vt per Bar.
in l. rem alienam. col. antep. ff. de
pign. act. Ad iſtud fundamentum
fuit reſponſum, quod cum Dux Fer-
rariæ & Corrigienſes, eſſent diuerſæ
prouinciæ, quod ſi qua præſcriptio
erat conſideranda, illa erat inter ab
ſentes, ergo requirebantur viginti
anni. Item dicebatur retorquendo,
quod cum Dux Ferrariæ, poſt per-
mutationem poſſediſſet per decem
& octo annos ſimiliter haberet prȩ-
ſcriptionem decennalem. & ex tali
præſcriptione, ipſi Duci eſſet quæ-
ſitum dominium. Tamen quia erat
inter abſentes non poterat currere,
niſi præſcriptio viginti annorum.
Quinto, pro parte Corrigienſiũ fuit
dictum, quod ſicut confeſſio Nicolai
quod vallis eſſet feudalis, nocebat
Comiti de Sala eius ſucceſſori, ita
etiam eſſet dicendum in caſu no-
ſtro, quod confeſſio Manfredi, qui
vallem ab Imperatore recognoue-
rat, noceret cuicunq; etiam ſucceſſo
ri particulari, cum Dux Ferrariæ,
eſſet ſucceſſor particularis Ducis Me
diolani, qui erat ſucceſſor Manfre-
10 di, & quod ſucceſſor † etiam par-
ticularis, ligetur confeſſione ſui au-
ctoris, probatur in l. ſi præſes. in
gloſ. fin. C. de pignor. & in l. ſi ſu-
peratus. ff. de pignor. Ad iſtud fun-

* Solennitates, etiam non enonciatæ ex diuturnitate temporis præſumuntur. Vide vnam diſtinctionem, quã ponit Felin. in c. Albericus. col. fin. verſ. ſed quantũ ad propoſitũ. &c. de teſtib. & ibid. Felin. col. 2. verſ. item in quantum dicit hic ſolenniter. &c. & in vna Vicen. Caſalium, die 16. Apr. 1546 fuit reſolutum, coram D. Io Paulo, quod ſolennitates extrinſecæ, nõ enunciatæ in alienatione rei Eccleſiæ, vt puta, quod ille, qui alienauit eſſet talis, vt erat in caſu illo, in quo quidam præceptor alienauerat, & quod confirmans eſſet Generalis illius Ordinis, item quod tractatus, & alia neceſſaria interueniſſent præſumerentur ex curſu 70. annorum, vt erat in caſu illo, data obſeruãtia cõtractus, per illud tempus ſecũdum Dec. conſ. 36. col. 5. prope fin. verſ. vltimo. nõ obſtat, & con. 341. col. 6. ver. non obſtat ſi dicatur Iaſ. in l. ſciendum. col. 7. in 4. limitat. ff. de verb. oblig. Feli. in c. ſicut. col. 17. verſ. 7. & vlt. &c. de re iudicat. & iſti DD. ſentiunt, quod data obſeruantia cõtractus ſufficiant 30. anni. vt expreſſe dicit Caſſador. deciſ. 3. de procur. Et iſta de plano procedebãt in illa

damentum per quod Rota fuit mo-
ta in fauorẽ Corrigienſium, nil aliud
fuit reſponſum, niſi quod non con-
ſtabat in facto, quod Dux Mediola-
ni, ex cuius perſona veniebat Dux
Ferrariæ, veniret ex perſona Man-
fredi, ſed dicebatur conſtare, quod
veniebat ex perſona Antonij alte-
rius fratris de quo non conſtabat,
quod ratificaſſet inueſtituram, &
ideo erit videndum, quod ex actis
conſtet. Circa ſecundum dubiũ, fuit
reſolutum, quod ſi Dux Ferrariæ vo
lebat coniungere tempus Nicolai,
cum ſuo tempore debebat illud, cũ
ſuis qualitatibus acceptare. Et cũ
Nicolaus, per prius vallem ab Impe
ratore recognouiſſet, iam tunc ha-
bebat conſcientiam rei alienæ, &
quando quis procurat. noua inſtru-
menta ſuper re iam ab alio empta
11 ille, † dicitur eſſe in mala fide ſe-
cundum Capic. in deciſ. Neapolit.
86. num. 12. & 13. facit quod ſcri-
ait Alex conſ. 187. col. 3. vol. 2. Et quam-
uis liceat vnicuiq; accumulare iura iuri-
bus; tamen non ideo minus ceſſat habere
conſcientiam læſam, quod res illa ſua non
ſit. vel ſaltem negari non poteſt, quin tunc
cum ſecundo loco emit, non dubitauerit ad
quem res pertineret. Sed dubitans * non
12 præſcribit quando ab initio emptionis † ha
bebat cauſam dubitandi, ſecundum Card.
Pariſ. in c. illud. de præſcript. num. 13. &
in c. fin. nu. 48. eod. tit. Item dicebatur,
quod etiam, quod coniungerentur tempo-
ra Ducis Ferrariæ, cum tempore Nicolai,
tamen illa tempora non conſtituebant qua-
13 draginta annos. Et ideo aduerſus † Impe-
ratorem non erat præſcriptum, cum con-
tra eum ad minus requirebatur præſcriptio
quadraginta annorum. ſecundum Felin. in
c. ad audientiam. col. 6. de præſcript. Balb.
in tract. præſcript. in 12. quæſtione princi-
pali q. 1. Et licet contra Corrigienſes da-
retur aliqua præſcriptio, quia tamen Maxi-
milianus ceſſerat iura ſua, inueſtiendo Cor
rigienſes, ex iure ceſſo poterant agere.

Vicen. Caſalium. quam tunc proponebat D. Io. Paulus. in qua de nullitate alienationis, non erat ſucceſſor in Monaſterio, qui diceret de nullitate. ſed erat tertius, & ideo bene omnia præſumebantur, quia reſpectu Eccleſiæ, & in eius fauorem contractus poteſt claudicare, vt per Iaſ. in l. cum hi. §. eã tranſactionem. ff. de tranſact. ſed idem crederẽ eſſe vbi Rector egiſſet. de nullitate, quia ita ſẽtiũt dd. in locis ſuperius allegatis.

* Dubitans an poſſit præſcribere.

SVMMARIVM.

Remiſſoria ad probandum famam dotationis, & priuilegij, quo caſu conceſſa.

1 *Quaſi poſſeſſio iuſpatronatus in potente an præſumatur in vſurpatione quæſita.*
2 *Iuſpatronatus in antiquis an ex ſolo fama probetur.*
3 *Iſpuatronatus in Eccleſia conuentuali non acquiritur abſq; priuilegio.*
4 *Remiſſoria an detur ad probandum priuilegium.*

DECISIO CCCLVI.

IN vna Elnenſi de Corniliano, coram D. Mohedano 18. Ianuarij 1546. factum ta le erat. quod prioratus euiuſdam monaſterij de quo agebatur, libere per longiſſimũ tempus erat collatus à Papa, nulla facta mentione de patronatu, nec ei derogando, præterquam quod vltimus ſtatus, qui fuerat per reſignationem, fuerat ad præſentationem Imperatoris, ſequuta inſtitutione facta per Papam, & erat ſortita effectum. & in litteris narrabatur, prioratum eſſe ad præſentationem Imperatoris, ex priuilegio Apoſtolico. Et licet Rota dixiſſet, quod ex vnico actu quæratur poſſeſſio præſentãdi, tamen ex vnico actu non præſumitur bona fides, ſi aliter non probetur; maxime in potẽ te. in quo Rota ſemper tenuit, quod præſu-
1 meretur † quæſita ex vſurpatione. Et ideo ad tollendum iſtam præſumptionem, fuerũt examinati duo teſtes in Curia. qui depoſuerunt de publica voce & fama, quod prioratus eſſet de iurepatronatus ex dotatione, & fundatione Comitum de Roſſilione, & quia illi teſtes erant iuuenes, fuit dictum quod daretur remiſſoria in partibus ad probandum melius illam famam eum fama in
2 antiquis bene probata † probaret. non dico iuspatronatus, quoniam illud non probatur ex ſola fama, etiam in antiquis, niſi etiam detur longa poſſeſſio. ſed illa fama bene probata, probaret dotationem, & fundationem. & ſic tollebat illam malam fidẽ Imperatoris, quæ ex vnico actu præſumebatur. Tamen quia pro parte aduerſarij fuit replicatum, quod cum eſſemus in monaſterio Conuentuali, quod nõ ſufficiebat proba re dotationem, & fundationem, ſed etiam neceſſarium erat probare priuilegium Apoſtolicum, cum abſque eo non poterat in Ec-
3 cleſia Conuentuali haberi † inspatronatus. ad c. nobis. de iurepatr. maxime quod in vltimo ſtatu Imperatoris dicebatur prioratum pertinere ad præſentationem eius ex priuilegio Apoſtolico, & quia de iſto priuilegio non dabatur fumus, dicebatur quod non erat danda remiſſoria maxime, quia
4 priuilegium † non poterat probari per teſtes, niſi probata amiſſione per text. & ibi not. per Abbat. in c. cum olim. de priuileg. & quod facile, per inſpectionem in Archiuio, poterat fieri probatio, an adeſſet tale priuilegium. Tamen quia Domini videbãt quod teſtes deponebant non ſolum de fama ex dotatione & fundatione, ſed etiã quod eſſet de iurepatronatus Comitum, & iuspatronatus non poterat eſſe ſine priuilegio. Item, quia Procurator Aduerſariorum contra regium procuratorem in quodã inſtrumento requiſitionis eorũ; vt procurator regius relaxaret fructus ſequeſtratos, dixerat quod à tercentum annis quidã Berengarius Comes de Roſſilione, donauerat Eccleſiam & omnia iura quæ in ea habebat, cuidam Abbati. &c. quod ſatis præſupponebatur, faciendo mentionem de donatione, quod per prius fuiſſet Comitis, & faciendo mentionẽ de iure, etiam includebat inspatronatus, quod non poterat haberi ſine priuilegio. Et ideo quod ad fumum pro remiſſoria eon cedenda, omnia iſta ſufficiebant.

SVMMARIVM.

Acceptatio nulla ſcienter facta, conſumit gratiam.

DECISIO CCCLVII.

IN vna Tullenſi parochialis, die 18. Ianuarij 1546. fuit reſolutum, quod ſcienter acceptans beneficium, quod ſcit, vigore gratiæ ſuę, ad eum non pertinere, dicitur conſumere gratiam. ad conſ. Roman. 329. in princ. Oldrad. conſ. 229. Difficultas remanſit, an ſcienter acceptaſſet.

SVMMARIVM.

Ex quibus reſolutum, quod probaretur conſenſus Capituli maioris, in erectione collegiatæ.

1 *Genus quando in vna ſpecie verificari poteſt, an de illa ſolum ſit intelligendum.*
2 *Bulla verbis an ſit ſtandum.*
Conſenſus, an ſemper apponatur à tergo bullæ. & valeat argumentum, non appoſitus, ergo non præſtitus.
3 *Fama, quam probationem faciat.*
4 *Conſenſus qui ex facto elicitur, an extendatur vltra limites facti.*

DECISIO CCCLVIII.

IN cauſa Salamantina præeminentiarum 27. Ianuarij 1546. propoſui dubium. An ex teſtibus deponentibus de publica voce, & fama, etiam ante litem, & ex litteris expeditis, ac ex teſtibus in partibus nulliter examinatis, ac ex eo quod clerici Capituli maioris elegerunt poſt erectionem collegiatæ Abbatem, probetur conſenſus Capituli maioris, ad effectum vt bulla erectionis non ſit ſubreptitia. Et fuit reſolutum, quod ex omnibus iſtis probaretur conſenſus. & in primis ponderabantur verba bullæ, dum dicebatur. pro parte Regis, & cleri maioris. q̃ illa verba intelligebantur de Capitulo maiori. ex quo enim in alio clero maiori quã in Capitulo maiori. non poterant illa verba

veri-

1 verificari,de illo erãt intelligẽda.quia † genus quod in vna ſpecie verificari poteſt,de illa intelligẽdum eſt.ad not. in l.1.ff.de lib. & poſthum. quod confirmabatur, ex quo in eadẽ Bulla,in verſ. ſtatuentes . dicit Papa, quod electio Abbatis pertineat ad clerum huiuſmodi, prout ex antiqua conſuetudine pertinebat electio Archipresbyteri. ſed anquitus pertinebat ad Capitulum maius,ergo manifeſte patet, quod illa verba . cleri maioris, de Capitulo maiori erant intelligenda. Cum ergo verba bullæ dicerent.Capitulum maius ſupplicaſſe. ergo illis ſtandũ
2 erat † donec contrarium probaretur. ſecundum Geminianum conſ. 33.col.2. in fin. & ſequent. Non obſtat, quod conſenſus ſolet apponi à tergo bullæ,& hic nõ erat poſitus, ergo contrarium erat probatum. quia reſpondetur,quod illud eſt verum in conſenſu ad expeditionẽ bullæ neceſſario, ſed iſte nõ eſt huiuſmodi. Secundo fuit dictum,ꝗ aderant teſtes deponentes de publica voce, &
3 fama, & fama, † ſemiplene probat.ad not. in c.veniens.de teſt.Tertio, multũ fuit ponderatum, quod iſti de Capitulo maiori elegerant Abbatem iuxta formam erectionis. ergo declarabatur ex hoc, quod illa verba poſita in bulla erectionis.de ſupplicatione cleri maioris.erant vera. & quod tales electiones,demoſtrabant Capitulum maius,facto ipſam erectionem approbaſſe. & talis approbatio conſenſum inducit.Nec obſtat, quod conſenſus qui ex facto elicitur, non
4 extenditur † vltra limites facti. ad not.per Dec.in c.dilecti.de appellat.&ideo Capitulum maius tantum videretur approbaſſe factum electionis, non autem alia contenta in eadem bulla. quia fuit reſponſum, quod iſtud non procedit vbi ſumus in eodem facto connexo. Ex quo ergo omnia erant in eadem bulla conglutinata,cenſabantur omnia eſſe approbata. & ex hoc inferebatur, quod ſi Capitulum maius conſenſit, quod ceſſabat ſubreptio ſeu obreptio. videlicet quæ opponebatur de taciturnitate Capituli maioris & ſuarum præeminentiarum. quia ſi Papæ omnia iſta fuiſſent expreſſa, non denegaſſet, vel difficilius non conceſſiſſet attento quòd ipſimet ſupplicabãt.Nec præiudicium ſucceſſorum ipſius Capituli conſiderabatur, attento quod præſentes ſupplicabant pro collegiata,& vt eius Abbas vteretur pontificalibus. & certe omnium clericorum intererat habere vnam collegiatã, & Abbatem, qui illa inſignia pontificalia haberet. Item & ſecundo, dicebatur,quod immo Papa habuit notitiam de Capitulo maiori, dum dicit, quod Capitulum maius ſupplicauit. Item,habuit notitiam de aliquibus eius præeminentijs. videlicet dum dicit, quod eligebat Archipresbyterum. & dum poſtea dicit, quod erat exemptum à iuriſdictione Epiſcopi, & non obſtantibus iſtis præeminentijs erexit collegiatam. Idẽ ergo feciſſet,vbi de alijs præeminentiis Papæ fuiſſet expreſſum. Teſtes de viſu,ſecundum Dominos,aliquod adminiculum faciebant.ſed non magnum fundamentum in ipſis factum fuit.

SVMMARIVM.

Acceptans prouiſionem facto,dicitur conſentire omnibus in prouiſione contentis.

DECISIO CCCLIX.

IN vna Hiſpalenſi cantoriæ, coram D.Proſpero, die 27. Ianuarii, & prius coram me, fuit reſolutum, quod cum Cardinalis reſignaſſet cantoriam in fauorem Ioannis de Tauera, reſeruato ſibi regreſſu, & penſione pro tertio. dato quod procurator, qui habebat ſufficiens mandatum ad conſentiendum penſioni & regreſſui, ſolum conſenſiſſet penſioni,non facta mentione de regreſſu; tamen ex quo acceptauerat prouiſionem,in qua fiebat mentio de penſione & regreſſu, diceretur etiam regreſſui conſenſiſſe. Fuerat autem expreſſe conſenſum penſioni, ex quo per regulam de expediendis litteris, requiritur præſtatio conſenſus. ſed quo ad regreſſum, nõ requiritur conſenſus partis, cum dependeat à mera gratia Papæ.

SVMMARIVM.

Prouiſio Vicarij reuocati per obitum Epiſcopi, ſtante ipſius ignorantia,valet.

1 *Legati de latere reuocati in publico conſiſtorio, geſta poſt reuocationem ante illius notitiam, an valeant.*
2 *Procuratoris reuocati geſta ignorantis, & cum ignorantibus reuocationem,an valeant.*

DECISIO CCCLX.

IN vna Iacenſi ſeu Oſcenſi canonicatus & præbendæ,dubitauit D.Antonius Auguſtinus,die 27. Ianuarii 1546. An reſignatio facta in manibus Vicarii generalis Epiſcopi,mortuo antea per ſexdecim dies Epiſcopo, ſubſiſtat. non conſtito quod obitus Epiſcopi peruenerit ad notitiam Vicarii generalis,licet veriſimiliter potuerit. Et fuit reſolutum quod ſic. quia ſi valent geſta per Legatum, expreſſe etiam in publico Papæ conſiſtorio reuocatum, poſt reuocatio-
1 nem ante † illius notitiam. ad c. audita.de reſtit.ſpol. per Cald. conſ.4.de offic. legat.

per

per Barbat. in cap.cæterum. colum.8. numer. 32. & ſequent. & ibi Felin. colum. 7. verſic.valet proceſſus. de reſcript.ita & hic
2 facit quod dicitur † de geſtis per procuratorem ignorantem, & cum ignorantibus reuocationem, quæ valent. ad l.ſi mandaſsẽ. ff. mand. cap.mandato.de procur. & multa ſimilia poſſunt allegari. & hoc fauore publicæ vtilitatis ad not. in l.Barbarius.

SVMMARIVM.

Apoſtoli vbi dantur teſtimoniales, non tenetur quis infra decem dies committere cauſam.

DECISIO CCCLXI.

IN vna Fauentina parochialis, coram D.Io.Paulo, die 27.Ianuarij 1546. fuit reſolutum, quod quando eſt appellatum à diffinitiua coram alio Auditore quam qui tulit ſententiam, & fuerunt dati teſtimoniales, quod licet cauſa non ſit commiſſa infra decẽ vel vndecim dies, pro vt erat in illo caſu, quod per hoc ſententia non tranſiuiſſet in rem iudicatam.cum tali caſu haberet annum ad proſequendum, nec eſſet tempus reſtrictum per Auditorem, prout fit quando dantur reuerentiales, quia tunc propter præfixionem termini, quam poteſt facere iuxt.cap. perſonas. tenetur infra decem dies committere cauſam.

SVMMARIVM.

Mandatum de manutenendo quo caſu ambobus litigantibus denegatum.

DECISIO CCCLXII.

IN vna Tiburtina, coram D. Antonio Auguſtino, in qua Nicolaus, ante ortum ſolis, acceperat poſſeſſionem quorundam beneficiorum, & Io. Dominicus in ortu ſolis vigore regreſſus quem ad d. beneficia habebat, dubitatũ fuit, cui eſſet dandũ mandatũ de manutenendo. Et reſolutũ fuit ꝙ neutri. Nicolao priori non erat dandum, quoniam eius titulus & poſſeſſio, propter decretum appoſitum in regreſſu Io. Dominici, erant infeſti, & ideo non erat manutenendus in poſſeſſione vitioſa. Io. Dominico, ſecundo capienti poſſeſſionem, fuit negatum. quoniam ſtante alio priori poſſeſſore, non habebat poſſeſſionem. Et ideo fuit mandatum ad effectum tollendi ſcandali vt poneret Auditor in ſequeſtro ex officio.

SVMMARIVM.

Inſtrumento translationis penſionis, quæ non obſuerint.

1 *Notarij confeſſio dicentis ſe laceraſſe an noceat.*

DECISIO CCCLXIII.

IN cauſa Hiſpalenſi penſionis, dedi dubium, die 27.Ianuarij 1546. An ſententia * Auditoris Cameræ, & depoſitio Notarij, dicentis laceraſſe memoriale, præiudicent inſtrumento translationis penſionis. Et fuit reſolutum quod non, quia confeſ-
1 ſio Notarij † dicentis ſe laceraſſe non nocebat per ea quæ dicit Felin. in cap. accepimus. num.16. de fide inſtrumentorum, vbi ſi Notarius dicat amiſiſſe imbreuiaturam ſuam, non creditur iuramento ſuo. ſententia etiam Auditoris Cameræ non præiudicabat, ex quo in ea dicebatur, quod Notarius nil doloſe, & fraudulenter egerat, & à crimine falſi abſoluebat. Et tamen, ſi verum fuiſſet quod laceraſſet illam primam notam originalem, in qua ſubſtantia rei conſiſtebat, profecto abſolui non poterat, cum veritatem occultaſſet, & ideo doloſus fuiſſet. Item, quia in ſententia dicebatur, inſtrumenta à nota diſcordantia iuxta notam eſſe corrigenda. Ergo de neceſſitate oportebat præſupponere, quod eſſet aliqua nota non lacerata. Item, quia dicebat ſententia. propter lacerationem notæ de qua in actis.ergo apparebat quod nota erat producta in actis.

* 8. Febr.1546. iſte punctus iterum fuit poſitus, & Domini idem tenuerant quod ſententia Auditori Cameræ, & depoſitio Notarij non obeſſent.

SVMMARIVM.

Sententia nulla, an excuſet à lapſu fatalium.

1 *Iuriſdictio iudicis delegati, an expiret per ſententiam nullam.*
2 *Iudex, ſiue bene ſiue male pronunciet, functus eſt officio ſuo.*
3 *Appellationem non eſſe deſertam, an in dubio pronunciandum.*

DECISIO CCCLXIV.

IN vna Ouetenſi canonicatus, & præbendæ, coram me propoſui dubium 29. Ianuarij 1546. An ſententia nulla, excuſaret à lapſu fatalium. Et fuit reſolutum quod ſic. * quia lex punit negligentiam illius, qui infra fatale non fecit vſque ad ſententiam, cauſam expediri,

* Fuit etiam dictũ 22. Martij 1546. quod iſta deciſio.

non procederet, vbi ſententia nulla, eſſet lata contra illum, qui obtinuerat ſentẽtiã reuocari per viam nullitatis, in vna Cæſarauguſtana Infirmariæ, corã D. Reomano. in qua Petrus de Villaverde obtinuerat ſertam ſententiam contra eum latã. reuocari per viã nullitatis, quia erat lata contra inhibitionẽ A. C. Et tunc aduerſarius petijt executoriales ſecũdæ. & fuit dictũ, quod darentur. quia eſt imputandum ſcienti nullitatem, non procuratori.

diri. cum autem in caſu noſtro, iſte
1 fuerit diligens in tantũ, vt per † ſententiam nullam, iuriſdictio iudicis delegati, & ſic Auditoris, expirauerit. l. ſi vt proponis. la 1. C. quomodo, & quando iudex. Ergo verum eſt dicere, quod appellans fecit cauſam finiri. ex quo iudex, ſiue bene,
2 ſiue male † pronunciauit, functus eſt officio ſuo. & Angel. in l. iudex poſtea quam. de re iudic. dicit, quod inſtantia finitur. Non obſtat, quod nulliter fuerit negotium finitum. & nullum, & inutile equiparentur, maxime quandó conſtabat de nullitate ſentẽtiæ ex eiſdem actis, prout erat in caſu iſto. in quo, iudex nulliter pronunciauerat ex defectu citationis, quiã non fuerat citatus procurator in actis acceptans. quia fuit reſponſum, quod ex quo etiam iſto caſu, aliqua cadebat excuſatio, & in iudice, & in parte, qui non aduerterat ad illum procuratorem. qui erat procurator ſubſtitutus, & tantũ nil aliud fecerat niſi acceptare cauſã. & poſt illam acceptationẽ comparuerat alius procurator cum nouo mandato habente clauſulã citra reuocationẽ & iſte procurator nouus, omnia in cauſa fecerat. & eo recedente, fuit decretus proceſſus per audientiam, & non fuit animaduerſum ad illum procuratorem qui acceptauerat tantum. Fuit dictum, quod ex quo erat multum tempus elapſum à die acceptationis, & quod nil aliud fecerat, quod aliqua excuſatio poterat cadere. ſecus vbi nullitas eſſet ita parens, vt nullam excuſationem recipere poſſet, & potius ſaperet dolum quam ne-
3 gligentiam. & quia in dubio, pro † non deſertione erat iudicandum. iuxt. dictum Pau. in l. 2. ſi quis caut. Et in iſta erat caſus, quod bon. mem. Raynaldus tulerat ſententiam in fauorem Fortunij, contra Aluarum Solis. quam poſtea, ex nouiter deductis, D. Fabius reuocauerat, ſed nulliter, dicebat poſtea Fortunius, quod habebat rem iudicatam. ex quo valide cauſa non erat expedita infra biennium.

SVMMARIVM.

Fructuum appellatione in reſeruatione, qui veniunt.

1 *Diſtributiones quotidianæ quæ.*
2 *Communis maſſa, an diſtributiones quotidianæ, vel an ſit loco præbendæ. & nu. 4.*
Communis vſus loquendi, rei qualitatem demonſtrat.
3 *Fructus ſiu. pro fructibus beneficij, quæ reputentur.*
5 *Diſtributiones quotidianæ, quando non ſunt alij fructus, an habeantur loco fructuum.*
6 *Diſtributiones quotidianæ an, quod datur ratione perſonalis ſeruitij.*
7 *Diſtributiones quotidianæ ex ſtylo Hiſpaniarum, an ſint omnia quæ dantur ratione intereſſentiæ vnius diei.*
Canonicatus Toletanus exprimitur in 24. & quare.

DECISIO CCCLXV.

IN vna Segobienſi reſeruationis fructuũ, in qua, Ludouicus de Mendoza habebat reſeruatos fructus cuiuſdam portionis Eccleſiæ Segobienſis. & in ceſſione, & reſeruatione fructuum, quæ erant in eadem ſupplicatione, fuerat expreſſum, fructus portionis non excedere 24. & tamen erat probatum, quod quilibet portionarius intereſſendo diuinis vna hora diei, eligenda per portionarium ad libitum ſuum, lucrabatur certum quid. & hoc per nouem menſes. & poſtea dabantur tres menſes recreationis, & habebantur pro intereſſentibus. Item, portionarius, pro intereſſentia quam faciebat ſingulis horis, habebat certum quid. fuit dubitatum per D. Fabium, qui cauſam habebat, die 27. Ianuarii 1546. Præſoppoſito quod fructus ſiue emolumenta Eccleſiæ Segobienſis, diſtribuantur inter intereſſentes vna hora ad beneplacitum ſingulis diebus pro certis menſibus anni. & pro alia parte diſtribuantur inter intereſſentes ſingulis horis cuiuslibet diei, & omnia ſoluãtur in certis paghis. An debeantur omnia Ludouico reſeruatario, vel alias. & Domini fuerunt varii quo ad primam partẽm dubii, itaut quaſi eſſent diuiſi. & illa pars quæ tenebat pro Ludouico, quod ei deberentur omnia quæ dabantur pro illa hora ad beneplacitũ,
1 fũdabatur infraſcriptis fundamẽtis. † Quotidianæ diſtributiones dicuntur, quæ dantur per ſingulos dies, & horas. Oldr. conſ. 118. col. 2. ſed hic dantur iſta emolumenta inſeruienti vna hora diei, ideo non debent haberi pro diſtributionibus quotidianis, ſed pro fructibus, & præbenda portionis. Ad hoc adducebatur extrauag. cum nonnullæ. la 1. de præben. inter extrauag. communes. cum declarat, illa tãtum haberi pro diſtributionibus quotidianis, quæ quotidie, pro diurnis & nocturnis horis, diſtribuũtur. & iſtud ſuadebatur ex communi vſu loquendi. cum tales fructus vulgariter nuncuparentur, com-
2 munis maſſa. & communis † vſus loquendi, demõſtrat rei qualitatem. l. librorũ. §. quod tamen Caſſius. ff. de ſuppell. legat. Præterea, cum conſtaret de fructibus aſſignatis, & qui lucrantur pro intereſſentia ſingularum horarum. cuiuslibet diei arguitur ſecundo fru-

fructus & non primos, pro diſtributionibus
quotidianis etiam habitos, cum ſecundi re-
tineant propriam diſtributionum naturam,
alias ſequeretur quod pro eadem hora, quis
conſequeretur duplicatam diſtributionem.
Item cum non eſſet alia præbēda ipſius por-
tionis, ne portio eſſet ſine fructibus inter-
3 pretari debemus † talia pro fructibus eſſe
reputata. prout arguit gloſ. quam omnes
ſequuntur, in c. vnico. de cleric. non reſid.
lib. 6. in verbo receperit. verſ. ſed quid de-
ces. Item dicebatur quod tribus concurren-
tibus, prout concurrebant iſto caſu, quod
impoſſibile erat iudicare, quod iſti fructus
de quibus in prima parte eſſent diſtributio
nes quotidianæ, propter certum onus anne-
xum. Primo quod nulla alia ſit præbenda,
ſecundo quod aliæ ſint quotidianæ diſtribu
tiones pro ſingulis horis. tertio, quod hæc
diuiſio non pro ſingulis horis ſit, nec quoti-
die minutatim fiat. Primum enim ex quo
omnia rediguntur in communi maſſa, licet
4 poſtea † diuidantur ſi alia præbenda non
ſit, videntur locum habere præbendæ vt de-
clarat Bolognin. in addit. ad conſ. Io. de
Anania 87. Et iſtud dicit Prob. in c. vnico.
col. penult. poſt princ. verſ. quod licet, & in
fin. d. col. de cler. non reſiden. vbi diſtribu-
tiones quotidianæ quando non ſunt alij fru
5 ctus † habentur loco fructuum. Item dice-
batur, quod cum iſti fructus lucrarentur tē-
pore recreationum quod non poterant cen-
ſeri diſtributiones quotidianæ; Alia vero
pars quæ tenebat, quod tales fructus dice-
rentur diſtributiones quotidianæ, nitebatur
6 eo fundamento, quia dabantur † ratione
ſeruitij perſonalis, ad ea quæ habentur per
Felin. in c. ad aures colum. penult. verſic. ter
tiadecima concluſio de reſcript. Sed huic
fundamento alij reſpondebant, quod cum
omne beneficium requirat certum ſeruitiū
vt puta reſidentiam. item quod dicat ho-
ras canonicas quolibet die, quod hoc attē
to, omnes fructus dicerentur diſtributiones
quotidianæ. Sed iſta reſponſio non ſatiſfa-
cit, quia vt dicantur diſtributiones requiri-
tur quod detur pro intereſſentia. Et ideo
non obſtat quod pro ſingulis horis, eſſent
& aliæ diſtributiones deputatæ, quia potuit
diſtributio reſpectu vnius horæ augeri, &
multiplicari, & quia datur ratione intereſ-
ſentiæ non amittit nomen diſtributionum.
Et ideo videmus attento ſtylo Hiſpaniæ,
7 quod † omnia quæ dantur ratione intereſ-
ſentiæ vnius diei, appellantur diſtributiones
quotidianæ. Et ideo Canonicatus Toleta-
ni valoris millæ ducatorum exprimuntur
in vigintiquatuor. Et ſi teneremus primam
opinionem cum illi lucrentur in intereſſen-
tia certorum dierum. eſſent fructus, & ſic
deſtrueretur ſtylus, tanto tēpore in expreſ-
ſione dictorum fructuum, obſeruatus. Et li-
cet iſti fructus lucrentur tempore recreatio
nis, iſtud eſt propter intereſſentiam alio tē-
pore factam. Et multa alia pro vtraque par
te fuerunt deducta, de quibus in informa-
tionibus; Et quia Domini viderunt mate-
riam periculoſam, & difficilem, mandarunt
cauſam concordari.

SVMMARIVM.

Regula reuocatoria Pauli gratiarum con-
ceſſarum, propter expectantes, an com-
prehendat creationem in Canonicum
à Papa confirmatam.

DECISIO CCCLXVI.

DIe 29. Ianuarij 1546. in vna Taruiſi-
na canonicatus, & præbendæ, coram
D. Peregrino fuit reſolutum, quod regula
Cancellariæ, publicata die 4. Nouembris
1540. per Paulum, in qua volens de nouo
concedere expectatiuas reuocat omnes gra
tias conceſſas ad beneficia vacatura, non re
uocaret creationem in canonicum, confir-
matam per eundem Paulum. Nam licet in
regula eſſent verba generalia, quæ videntur
importare talem reuocationem; tamen at-
tento proœmio ex quo mens ſtatuentis de-
claratur. cum in proœmio dicat volens am
bitioſæ cupiditati obuiare. &cæt. certe
ex quo creatio in canonicum, per ordi-
narium conceſſa eſt valida ad cap. rela-
tum, & cum dilectus de præbendis, & ipſi
Canonico præbenda debeatur. non videtur
ambitioſus ille, qui ad Papam recurrit pro
confirmatione eius, quod ſibi debetur. Item,
cum reuocatio fiat ad effectum prouidendi
clericis pauperibus. non videtur veriſimile
quod Papa voluerit clerico gratiam facere
de eo, quod alteri debetur. Item in eadem
regula apparet quod Papa noluit reuocare
gratias, quæ fomentum iuris in ſe habent.
Item, cum iſta creatio in canonicum per Pa
pam confirmata, dicatur gratia mixta; regu
la reuocatoria non videtur caſum mixtum
comprehendere, ad gloſ. in Clem. dudum. de
ſepultur.

SVMMARIVM.

Ius à reſignante transfertur in reſignata-
rium, etiam quod reſignatarius ignoret
reſeruationem regreſſus, & fructuum re-
ſeruatorum, cum derogatione regulæ,
de præſtandis conſenſibus.

DECISIO CCCLXVII.

REſignatio vbi eſt facta cū reſeruatione
regreſſus, & fructuū, cum derogatione
regulæ

Digitized by Google

regulæ de præſtādis conſenſibus, quo ad reſeruationem, ſi reſignatarius acceptat reſignationem, licet nullam habeat notitiam de reſeruatione regreſſus & fructuum, dicitur ius eſſe abdicatū à reſignante, & trāſlatum in reſignatarium per illam acceptationem. ad c. ſi tibi abſenti. nec facit quod reſignans non videtur reſignaſſe, niſi cum illis qualitatibus reſeruationis regreſſus & fructuum. Et ideo ſi non conſtat, quod etiā illæ qualitates ſint acceptatæ, non videtur eſſe ius translatum. quia fuit reſponſum, quod reſeruatio regreſſus & fructuum, cum derogatione regulæ, à gratia Papæ dependebat abſque vllo conſenſu reſignatarii. & ideo eius conſenſus non erat neceſſarius. Non obſtat quod reſignatarius, intellectis illis qualitatibus, poterat non acceptare portionem reſignatam, & ideo ante eius conſenſum videtur non eſſe ius quæſitum. quia fuit reſponſum, quod reſignatario ſciēti qualitates ex poſt, ſi portionem nolebat acceptare, erat ſuccurſum retrocedendo illam. prout dicimus in regreſſibus, qui reſeruantur ſine conſenſu. in quibus nemo dixerit, quod ius non ſit translatum, ex quo reſignatarius ignorauit regreſſum reſeruatum. Et ita, die 29. Ianuarii 1546. fuit reſolutum in vna Salamantina portionis, coram D. Fabio.

SVMMARIVM.

Archipresbyteratus de Medina del Campo, dignitas ruralis.

DECISIO CCCLXVIII.

IN cauſa Salamantina præeminentiarum, die 1. Februarii 1546. propoſui dubium, præſuppoſito quod Capitulum maius conſenſerit erectioni. An archipresbyteratus ſit dignitas ruralis. & ſi non, an bulla ſit ſubreptitia. Et fuit reſolutum, quod eſſet dignitas ruralis. nam dato, quod eſſet in opido de Medina, quod eſt opidum inſigne, tamen quia illa dignitas nō erat in Cathedrali, non poterat dici archipresbyteratus Ciuitatenſis. vt in c. officium. de offic. archipresbyteri. ergo erat archipresbyteratus ruralis. iuxta tex. & ibi in ſummario. in c. fin. de offic. archipresbyteri. & per Oſtien. in ſumma. de offic. archipresbyteri. verſic. quot ſunt genera. Non obſtat, quod Capitulū maius haberet illas præeminentias, quas habent cathedralis, & collegiata, quia per hoc non eſt. nec cathedralis, nec collegiata. & ideo dum dicebatur, quod ſi Papa intellexiſſet dictas præeminentias, quod difficilius cōſenſiſſet erectioni, quia fuit dictum, quod ex quo Capitulum maius ſupplicauit, quod Papa non fuiſſet difficilior ad concedendum cum volenti, nulla fiat iniuria.

SVMMARIVM.

Priuilegium quo caſu decennio amiſſum.

1 *Priuilegium per non vſum, quo tempore amittatur.*

2 *Ius patronatus Eccleſiæ conuentualis ædificatæ, ſi non eſt reſeruatum, & poſtea conceda tur, an ſit mere priuilegium.*
Iuſpatronatus ſi non eſt reſeruatum, dotans vel fundans, non poteſt præſentari.

3 *Prælatus in Eccleſia conuentuali, debet eligi, & non præſentari.*

4 *Iuſpatronatus in beneficijs ſimplicibus, licet ſit gratioſum, non tamen dicitur ex priuilegio conceßi.*

5 *Priuilegium facultatiuum, quod ſit.*
Priuilegium facultatiuum, quanto tempore amittatur.

DECISIO CCCLXIX.

IN vna Elnenſi prioratus, de Cornilliano, in qua Imperator de anno 1538. præſentauerat per reſignationem ad dictum prioratum, & illa præſentatio erat fortita effectum. tamen quia eramus in potente, dicebatur quod quaſi poſſeſſio ex illa præſētatione quæſita, præſumeretur ex vſur patione. & ideo ad purgandum illam præſumptionem, fuerunt examinati teſtes de publica voce, & fama, quod eſſet ex dotatione, & fundatione. ſed quia iſtud non ſufficiebat, cum eſſemus in Eccleſia conuentuali, in qua non poteſt quæri ius præſentandi, niſi ſit facta reſeruatio tempore fundationis de auctoritate Epiſcopi. quæ reſeruatio in caſu noſtro nō probabatur. immo Imperator in preſentatione dicebat, quod preſentabat, vt Comes Roſſilionis, ad quem ex priuilegio Apoſtolico ius præſentandi pertinebat. & quia ſupra deciſ. 356. hoc lib. 2. fuit dictum, quod decernatur remiſſoria ad probandum ſaltem famam priuilegij, dubitauit D. Mohedanus, qui erat Auditor cauſæ, die 1. Februarii 1546. præſuppoſito quod priuilegium probaretur, An quia Comites Roſſilionis, puta rex Catholicus, & Carolus non erant vſi illo priuilegio ſpatio 120. annorum, quo tempore multæ vacationes interuenerant, & Papa ſemper de beneficio, vt libero, non faciendo mentionem de patronatu, nec ei derogando, ſemper prouiderat, An priuilegium eſſet amiſſum. Et fuit reſolutum, quod eſſet amiſſum. Quia hic non ſolum interuenerat ſpacium 10. annorum, quo potuerat vti dicto priuilegio, & non

Digitized by Google

& non fuerat vſus, ſed etiam ſpacium 120.
1 annorum, quo caſu † priuilegium amittitur.
per l. 1. ff. de mend. late per Felin. & Dec. in
c. cum acceſſiſſent. de conſtit. Non obſtat,
quod hic non agebatur principaliter de pa-
tronatu, ſed incidenter deducebatur priui-
legium. quia reſpondebatur, quod ſi priui-
legium, per dictum tempus erat amiſſum,
quod quaſi poſſeſſio Imperatoris vti recẽs,
remanebat vſurpatiua, & non poterat iam
ex priuilegio iuſtificari. Non obſtat, quod
hic non eſſemus in mero priuilegio, quo ca-
ſu procedunt notata in d. l. 1. & in c. cum
acceſſiſſent. prout ibi vult Felin. quod re-
ſcriptum, quia nititur iure communi, per nõ
vſum non perditur. ita eſſet dicendum in
caſu noſtro, in quo priuilegium à dotatio-
ne & fundatione dependet, & ei eſt conne-
xum, & ideo priuilegium non dicitur mere
gratioſum. quia fuit reſponſum, quod poſt-
quam Eccleſia conuentualis eſt ædificata, &
2 in ea non eſt reſeruatum † ius præſentandi,
ſi poſtea concedatur illud, eſt mere priuile-
gium, quia contra obſeruantiam iuris com-
munis. vt patet in c. nobis. de iure patron.
vbi ſi non eſt reſeruatum, dotans vel fun-
3 dans, non poteſt præſentare. Item, quia † in
Eccleſia conuentuali, Prælatus debet eligi;
non autem ab vno præſentari. c. 1. de elect.
Et ideo, cum priuilegii conceſſio tendat cõ-
tra obſeruantiam iuris communis, dicendũ
eſt quod ſit merum priuilegium. Et licet
4 ios præſentandi † in beneficiis ſimplicibus
ſit gratioſum. c. 3. de iurepatroo. tamen non
dicitur ex priuilegio concedi. quia ſtatim
quod quis dotauit & fundauit, de inre com-
muni, abſque alio priuilegio, habet ius præ-
ſentaudi. Non obſtat quod diceretur, quod
5 hic eramus † in prinilegio facultatiuo, quod
ſpacio decem, nec centum non amittitur.
iuxta oot. per Felin. & Dec. in d. c. cum ac-
ceſſiſſent. Quia reſpondebatur, quod tunc
erat prinilegium facultatiuum, quando in
expreſſa voluntate alicuius conceditur.
prout declarant dicti DD. Et ideo debeba-
tur. pro parte Cæſaris de tali qualitate do-
ceri, cum alias præſumatur quod ſit priui-
legium ſimplex.

SVMMARIVM.

Reſtitutio in integrum, an detur in bene-
ficialibus poſt quadriennium, vbi con-
ſtat de bono iure.

1 *Læſio an in beneficialibus conſiderari poſſit ad effectum reſtitutionis. & nu. 2.*

2 *Maiori an detur reſtitutio propter inſtrumenta de nouo reperta.*

DECISIO CCCLXX.

IN vna Cæſarauguſtana parochialis de
Toralua, coram D. Thoma, dubitauit
Ipſe, quia fuerat reſolutum, quod in bene-
ficialibus, poſt quadriennium oon daretur
teſtitutio. vt in 1. lib. annotationum poſui
deciſ. 59. An, ex quo in iſto caſu conſta-
bat de bono iure, illius videlicet Petri Vale-
ro petentis reſtitutionem, deberet concedi
reſtitutio. Et dubium ita dicebat. Verum
in caſu huiuſmodi ſit probabilis ignorantia
vel enormiſſima læſio. Die 1. Februar. 1546.
foit reſolutum, quod non eſſet probabilis
ignorantia. quia non conſtabat, quod feciſ-
ſet infra quadriennium diligẽtias de repe-
riendo illa iura, per quæ poſt quadrienniũ
apparebat de bono inre ſuo. & ſi feciſſet, ſi-
cut poſt quadrienoium illa inuenerat, ita &
infra quadriennium. Ad ſecundam partem
dubii dicebatur, quod in iſtis beneficiali-
libos, maxime vbi tractatur de parochiali,
1 non † poteſt conſiderari læſio. per ea quæ
not. gloſſ. & ibi Abb. col. 6. io c. ex parte. de
reſtit. ſpoliat. Item, qnia c. 1. de reſtit. in
integ. in 6. quod concedit reſtitutionem in
integrum ex capite enormiſſimæ læſionis,
procedit in Eccleſia, & minore, & ſic in per-
ſona priuilegiata. nos autem ſumus hic in
maiore, & in eo, in quo oon reperitur, quod
de iure communi detur reſtitutio. prout di-
cit Cardin. in Clement. vnica. de reſtit. in
integr. in 6. q. vbi beneficiato, non datur
2 reſtitutio, ſed ipſi Eccleſiæ. † Et quod iſtud
ſit vernm patet. quia de iure communi, ma-
iori, propter inſtrumẽta de nouo reperta, da
to quod ex eis conſtet de bono iure, oon da-
tur. reſtitutio. l. Imperatores. ff. de re iudic.
c. ſuborta. eod. tit. Non obſtat, quod ſimus
in beneficialibus. & quod poſſeſſor non de-
bet in ſua poſſeſſione ſine titulo defendi.
quia reſpondebatur, ꝙ huic inconuenien-
ti, Ordinarius poterat prouidere. Et fuit di-
ctum, quod ſi ex bono iure daretur reſtitn-
tio, qnod ſuperflua eſſet deciſ. facta. videli-
cet, qnod poſt quadriennium non datur re-
ſtitutio. cum non ſoleat dari niſi ex cauſa
boni iuris.

SVMMARIVM.

Citatio ad certam diem, quo caſu non
non fuerit circunducta, & extractio iu-
rium valuerit.

1 *Citanda non eſt pars, quæ fuit alias citata, & eſt contumax de iure. & Rota quod ſoleat facere.*

2 *Citatio per contradictas non comparente citato, eſt de vrbanitate non de neceſſitate.*

DECISIO CCCLXXI.

IN vna Lucen. parochialium, fuerat cita-
tus Didacus Perez, ad videndum extrahi
iura

Digitized by Google

iura ſub iſta forma. Nos Martinus. &cæt. Iudex Apoſtolicus citamus,& citari mandamus Didacum Perez. &c. vt infra nouem dies proxime ſequentes, veniat & compareat coram nobis,ad intereſſendum, & vidẽdum extrahi,præſentari,legi, & collationari,proceſſus,titulos,poſſeſſiones,ſcripturas. &c. cum certificatione quã vobis facimus, quod ſi non comparueritis, in veſtris abſentijs, & cõtumacijs,habitis pro præſentibus extrahentur, tranſumptabuntur, & authenticabuntur. & tales ſcripturæ, dabuntur & conſignabuntur parti dicti Ioannis,vobis vlterius non citatis, nec vocatis, & per præſentes,ad omnia ea,& ex eis neceſſaria,vos habemus pro citatis & vocatis, & vobis aſſignamus pro auditorio vbi faciemus audientiam Eccleſiam de la columna,omnibus diebus non feriatis,hora veſperorum. Dicta citatio fuit exequuta contra Didacum 20. Decembris 1544. & 13.Ianuarij 1545. fuerunt extracta iura. Fuit dubitatũ per D.Fabium,qui cauſam habebat, die 8.Februarij 1546. ſtante citatione ad videndum extrahi iura infra nouem dies,cum comminatione, quod ſi non comparuerit extrahentur iura, ipſis aliter non citatis, & ad vlteriora procedetur. An ſi citati in nona die non cõparuerint, & ea die nil fuerit factum niſi accuſata contumacia, & diebus ſequentibus iura fuerint extracta, & collationata talis proceſſus valeat. Et fuit reſolutum, quod iura eſſent valide extracta, quia ex quo in termino pars comparuerat, & contumaciam accuſauerat,non erat verum dicere quod terminus citationis eſſet circumductus. l.& poſt edictum. §.1.ff.de indic. Et ideo,cum iuriſdictio iudicis maneret etiam poſt terminum, poterat iudex ad alium diẽ extractionem differre, & pars contumax nõ
1 erat † amplius citanda. cap. conſuluit. de offic.delegat. Ad quod facit deciſ.Rot.245. in * nouis. & licet in Rota ſit de more,non comparente citato citare eum per contradictas; illud eſt de vrbanitate, & non de neceſſitate. prout dicit dicta deciſio, & vbi iſte mos, & conſuetudo non adeſt per hoc actus non debet vitiari.

* Alias 6. de re iudic.

SVMMARIVM.

Priuilegium Leonis transferendi penſiones limitatum per Paulum ad ſummam centũquinquaginta in cauſis pendentibus.

1 *Lex noua an trahatur ad præterita, ſtantibus verbis, & in cauſis pendentibus.*

2 *Lex noua declarans antiquam, an trahatur ad præterita, & litigioſa.*

DECISIO CCCLXXII.

IN cauſa Hiſpalenſi penſionis, die 8.Februarij 1546.dedi dubium,An ſtantibus priuilegijs Leonis,& Pauli, quod penſiones non poſſent transferri, niſi vſque ad ſummam centum quinquaginta, penſio de qua agitur,ſit bene translata. Et fuit reſolutum quod licet per priuilegium Leonis, milites clerici poſſent transferre vſque ad quamcũmque ſummam; tamen quia conſueuerũt lites introduci ſuper validitate talium trãſlationum,ex quo prætendebatur tale priuilegium non eſſe vſu receptum, & in ſpecie ſuper iſta translatione lis ſuper inualiditate in Rota pendebat, & ideo ſuperueniſſet motus proprius Pauli de anno 1540. vt vſque ad ſummam centum quinquaginta trãſferri, & de nouo reſeruari poſſent, & ſic in cauſis pendentibus eſſet iudicandum. Dicebant Domini quod ſatis eſſet lex clara, quod vſque ad illam ſummam trãslatio eſſet valida. Non obſtat,quod lex det normã futuris, & non præteritis negocijs,quia reſpondebatur,quod erat verum,niſi eſſent illa verba. vt in cauſis pendentibus. & ſic
1 quod ad præterita † traheretur, vt per Felin.in cap.fin. colum.4. verſic. ſecundus caſus.&c. & colum.5.verſic.limita quarto. de conſtit. Item,cum ſit priuilegium declarans
2 antiquum à Leone † editum, ergo trahitur ad præterita, & litigioſa ad Felin. in d. c. fin. in dictis locis. & colum.7. verſic.fallit ſecundo.Et ex ordine ſcripturæ apparebat, quod Garzias ante iſtam penſionem vigintiquatuor, pluſquam quingentorum tranſtulerat.

SVMMARIVM.

Procurator agens ex mandato inſufficienti ſi producat mandatum ſufficiens poſt ſententiam,ſententia non ſuſtinetur.

1 *Poteſtates duæ diuerſæ ſi concurrunt in eodem,ſi eſt vſus vna inſufficienti, an ſaluetur actus ex ſufficienti.*

2 *Procurator qui habet mandatum ſufficiens & inſufficiens,ſi ad neutrum ſe reſtringit, an melius elegiſſe videatur.*

3 *Mandatum,vt actus ſuſtineatur,an oporteat quod producatur ante ſententiam.*

4 *Sententia lata ad fauorem alicuius ſine mandato, an poſſit ratificari. ſed quid ſi præceſſit mandatum re vera, an ſufficiat producere poſt.*

DECISIO CCCLXXIII.

PRocurator ſubſtitutus vigore mandati quod ad cauſas beneficiales non ſe extendebat, egit in cauſa beneficiali ,& obtinuit, & poſt ſententiam produxit mandatũ ſufficiens . Dubitauit D.Rauellenſis die 12. Februarij 1546. in vna Cæſarauguſtana pẽſionis, ex quo procurator produxit mandatum inſufficiens,cum haberet aliud ſufficiẽs quod produxit poſt ſententiam,an ſententia ſuſtineretur. Fuit dictũ quod not. per Rom. conſ.446. & per Iaſ. in l.exigendi, & l.maritus. C.de procur.non faciebant ad propoſitum, quia in dictis locis,ſi maritus agit vt procurator,quia prouiſio hominis facit ceſſare prouiſionem legis. Ideo ſi non eſt procurator,proceſſus non poteſt ſuſtineri , vt à coniuncta perſona factus,quia eligendo vnã viam,facit alteram ceſſare,& ſic eodem tempore vtraque poteſtas , tanquam incompatibilis,non cõcurrit.ſed in caſu noſtro vtraque poteſtas, eodem tempore poterat concurrere , licet altera inſufficienti vſus fuerit. Sed dixerunt Domini,quod ſi conſtabat ex actis, quod iſte, ſubſtitutus fuerit ex illo mandato inſufficienti,& ſic quod appareret quod ad illud mandatum inſufficiens ſubſtitutio reſtringeretur , quod tali caſu ſententia non ſuſtineretur ex mandato ſufficienti. per conſ.Rom.496. & per not. in cap.cũ ex officij . de præſcript. maxime per Felin. eolum.10. verſ.4. concluſio.&c. & per Socin. in l.multum intereſt. col.pen.ff.de condict.

1 & demonſtr. vbi quando in eodem † concurrunt duæ poteſtates diuerſæ, ſi eſt vſus vna inſufficiẽti,non ſaluatur actus ex ſufficienti. Non obſtant not.per Rot.deciſ.7. in fin. de procur.in nou.& 19. eod.tit. in antiq.alias 248. vbi valent geſta procuratoris de cuius mandato non conſtabat,ſi vere procurator erat,& poſtea apparuit,quia procedũt dictę deciſ. vbi vnum dumtaxat habet mandatũ . quia in dubio, vigore illius mandati videtur actũ exercuiſſe, vt apparet ex dictis deciſionibus . quod & pariter procedere poteſt,vbi quis indiſtincte duplici mãdato,inſufficienti & ſufficienti vſus eſt.quo caſu ad

2 nullum mandatum ſe reſtringendo,† melius videtur elegiſſe.ad l.3.ff.de teſt milit.& ita loquitur Roman.conſ.343. & Felin. in cap. cum ſuper col.3. in fin. verſ. limita hæc vt habeant locum.de offic.deleg.Dixerunt etiã Domini incidenter , quod licet deciſ.7. de procurat. in nou. alias 145. in additione dicat quod mandatum , vt actus ſubſtinea-

3 tur,oportet quod producatur † ante ſententiam,quod illa deciſ. non ſeruatur , ſed deciſio. 19. de procurat. in antiq. alias 248. quæ vult,quod ſufficit quod conſtet de mandato etiam poſt ſententiam . Non obſtat vna conſideratio quam dicebat vnus ex Dominis , quod immo eſſet tenenda illa deciſ. 145. in nou. ne eſſet in poteſtate partis iudicium reddere eluſorium , & quodammodo quod claudicaret.ſicut dicimus quod Ro

4 ta tenet , quod ſententia lata, † non poteſt ratificari.per deciſ.13. * in antiquis, & ratio eſt,ne ſit in poteſtate partis approbatæ ſi eſt in ſui fauorem , & improbare ſi eſt contra eum.cum paria ſint,non eſſe, vel non apparere . ſed vbi non adeſt mandatum ante ſententiam, non poteſt ſententia ratificari . ergo ita dicendum erit vbi non apparet de mandato , quia per productionem eius non poteſt ſententia ſubſtineri , quia quodãmodo eſt ratificare ſententiam iam latam . Quia fuit reſponſum , quod ratificatio non permittitur , quia ille qui videt quod nullum adeſt mandatum,permittit vt procurator agat ſine mandato ad effectum vt poſſit dicere de nullitate . Et ideo,cum ex tali facto ſit ſibi ius quæſitum, non poteſt eſſe in poteſtate partis , vt ſententia ratificetur . Sed quando procurator agit ſine mandato, & pars non opponit ante ſententiam,ſi poſt ſententiam opponat , videtur doloſe facere. Et ideo Rota,ad tollendam talem cauil-

5 lationem , contentatur † quod poſſit docere de mandato præcedenti ſi reuera illud præceſſit non autem vult, quod ſententia poſſit ratificari, & quod dependeat à mera voluntate ratificantis . Et aduerte quod iſto caſu non fuit conſideratum bonum ius pro defenſione ſententiæ, vt ſolet Rota conſiderare pro defenſione ſententiæ . quia ſententia erat lata ſuper canonizatione regreſſus , & priuatione .

* Alias 1. de procur.

SVMMARIVM.

Exequutio trium ſententiarum , quo caſu non fuit impedita, & Dux Ferrariæ non potuit à ſententia appellare.

1 *Cantioni iuxta terminos l.is à quo,quando ſit locus .*

Venditor quando poſsit appellare in cauſa euictionis , & appellatio proſit emptori victo .

3 *Emptori quando ſit imputandum quod litem motam non denunciauerit .*

4 *Venditor quo caſu poſsit appellare vt emptor conuentus .*

Aſsiſtens liti,in quo gradu & ſtatu admittatur .

5 *Aſsiſtentem liti,poſſe tertio appellare,quomodo intelligatur .*

6 *Emptor conuentus , & victus quando agat contra venditorem .*

DECI-

DECISIO CCCLXXIV.

IN cauſa Parmenſi vallium, propoſui du-
bium, die 12. Februarij 1546. An exe-
quutio trium ſententiarum, contra Comitẽ
de Sala latarum. impediatur per appellatio
nem Illuſtriſſimi Ducis Ferrariæ. & an idẽ
Dux poſſit appellare à ſententia contra eũ
lata. Et quia procurator Ducis Ferrariæ
dixit quod nolebat informare, viſa tantum
informatione Corrigienſium, qui ſoli infor-
marunt, Domini dixerunt, quod exequutio
trium ſententiarum non impediretur, nec
eſſet danda cautio. l. is à quo prout nota-
tur in cap. veniens. de teſtibus. quia tunc da
1 tur cautio, † quando eſt tertius qui agit cõ-
tra eundem, contra quem alius habuit tres
ſententias. Sed in caſu noſtro, Dux non ve-
niebat contra Comitem, ſed eum defende-
bat. & ideo non eramus in notatis. in d. cap.
veniens. de cautione quę ideo datur, ne idem
duobus rem reſtituere teneatur. quę bina re
ſtitutio ceſſat in caſu noſtro. Item, quia in
caſibus in quibus vẽditor poteſt appellare,
2 vt eſt † quando ignorauit appellationem
pendere contra emptorem, eius appellatio
non prodeſt emptori victo per tres ſenten-
tias. ex Bart. in l. à ſententia. ff. de appel-
lat. colum. pen. in fin. & Abb. in c. cum ſuper
de re indic. colum. 7. num. 26. Et ideo non
debet exequutio retardari. imputandum eſt
enim emptori, quare litem motam vendito-
3 ri non † denunciauit. ex l. qui concubinam.
§. ſi hæres. ff. de legat. 3. & gloſ. in l. ſi rem.
§. fin. de euict. Item fuit dictum, quod Dux
appellare non poterat. quia quando, lite
contra emptorem mota venditor comparet
in iudicium in prima, ſecunda, vel tertia
inſtantia, ille à ſententia condemnatoria po
teſt, eo modo & tempore, appellare, quo po
4 teſt emptor conuentus, † & non aliter. vt di
cit Angel. Aret. in l. à ſententia. colum. fin.
ff. de appellat. & ibi Imol. colum. 9. & Bar.
ibidem. colum. penult. Item aſſiſtens debet
eo ſtatu & gradu, cauſam recipere, quo eam
reperit quando incipit defendere. ex Angel.
Aret. in l. ſi perluſorio. ff. de appellat. col. 4.
& Imol. in d. l. à ſententia. colum. 7. & Pe-
ruſin. in cap. fin. vt lit. penden. lib. 6. col. 1.
in vltimo not. Illi itaque DD. qui dicunt,
5 aſſiſtentem poſſe tertio † appellare, ita ſunt
intelligendi, vt ita demum appellare valeãt,
ſi ſcientia litis motæ ſuperuenerit poſt con
cluſionem in cauſa in tertia inſtantia, vel
poſt latam tertiam ſententiam. vt declarat
Ang. in l. à ſententia. col. fin. Alexan. poſt
Imol. in d. l. ſæpe. col. 6. num. 21. de re iudic.
Felin. in cap. quamuis. col. 2. in 3. limitat.
Item, certum eſt quod victus non poteſt re-
6 gredi † contra venditorem, niſi condemna-
tus fuerit per rem iudicatam, & ei ablata
fuerit res ex l. habere licere. ff. de euict. &
tamen emptor, qui denunciauit litem mo-
tam in ſecunda & tertia inſtantia, poteſt re
gredi contra venditorem, vt not. gloſ. in l. ſi
rem. §. fin. ff. de euict. Bal. in l. liberam. C. de
ſenten. col. fin. Ergo non permittitur eo ca-
ſu appellatio. quia ſi permitteretur, ſuſpen-
deretur regreſſus.

SVMMARIVM.

Abſentia, vel præſentia canonicorum in Capitulo, quis teneatur probare.

1 *Actus quando reperitur factus, an præſuma tur legitime factus.*

2 *Inſtrumentum habens pro ſe, poteſt dicere, qui contrarium dicit probet.*

3 *Præſentia, vel abſentia an præſumatur, & quando.*

DECISIO CCCLXXV.

IN cauſa Segobienſi moleſtationis de Pa-
razes, dubitauit D. Proſper, die 12. Fe-
bruarij 1546. præſuppoſito quod ex decem
& ſeptem dignitatibus, & canonicis, terde-
cim tantum interfuerint in mutatione ſta-
tutorum, & quod non fuerit ſeruata forma
in ſtatuto vocandi per cedulam. An incum-
bat onus probandi, Abbati quatuor canoni
cos, qui non interfuerunt, fuiſſe abſentes à lo
co à quo commode vocari nõ poterant, vel
potius incumbat onus probandi volenti im
pugnare ſtatutum. Et fuit reſolutum quod
canonicis volentibus impugnare inſtru-
mentum. ex quo quatuor erant præſentes,
& non vocati incũberet onus probandi præ
ſentiam. per conſ. Federic. in terminis 148.
caſus talis eſt. quod ſequitur Abb. in cap.
vnico. in fin. de ſyndic. Et facit quia quo-
1 tiens † actus reperitur factus, præſumitur le
gitime factus. cap. in præſentia. & ibi Dec.
in 10. not. de probat. cum ergo ſit præſum-
ptio pro habente inſtrumentum, poteſt dice
re. dico quod plures non erant præſentes.
2 & qui dicit contrarium † probet. iuxta
gloſ. in l. cum de lege. ff. de probat. quæ lo-
cum habet quando eſt præſumptio iuris. ſe-
cundum Iaſon. in l. fin. C. de iure deliber.
Nec obſtat, quod præſentia præſumatur in
loco. iuxta not. per Iaſon. in l. is poteſt. nu-
3 mer. 77. ff. de acquiren. hæred. quia † ve-
rum eſt, niſi adeſſet præſumptio inſtrumen-
ti. Et pro iſta deciſione facit quod dicit Si-
giſmun. Lofferedus. conſil. 20. col. 2. vbi
quod quando præſentia, vel abſentia, eſt
fundamentum intentionis alicuius debet
eam probare.

Digitized by Google

SVMMARIVM.

Penſionarius qui non habet penſionem liberam, an teneatur contribuere ad onera de facto impoſita.

DECISIO CCCLXXVI.

IN vna Vincētina penſionis, pro Cardinale Rodulpho, contra D. Franciſcum Soderinum, dubitauit D. Proſper 12. Februarij 1546. An penſionarius teneatur contribuere pro collectis, quæ imponuntur per dominium Venetum de facto, & pro ſalario Caſtellani Bundelli, & alijs antiquis oneribus. Et fuit reſolutum, quod cū collectæ quę de facto imponuntur per dominium Venetum, & cum etiam Salarium Caſtellani, etiam impoſitum eſſet de facto, quod iſta onera eſſent extraordinaria. & cum penſio nō eſſet libera quod penſionarius ad illa teneretur contribuere. per ea quæ dicit Paul. de Roma in tract. de penſio. in vltima quæſt. & per iſtam rationem alias in eadem cauſa reſolutum fuerat, quod teneretur contribuere in impræſtitis, & quod ad penſionem Epiſcopi Sebaſtēſis non teneretur contribuere, ex quo ſemel per Papam ratio habita fuerat, in reductione duorum millium ad mille Non obſtat, quod illa onera, eſſent de facto impoſita, ad quæ penſionarius non tenetur. ſed imputanda ſunt ipſi titulari, qui de facto fuit exactus, cum debeat ſibi aliquo remedio prouideri. quia fuit dictum contrarium. per ea quæ dicit Bal. in l. cum duobus. §. ſi in coeunda. ff. pro ſocio.

SVMMARIVM.

Præſcriptio dicitur, & non conſuetudo quando Collegium aliquid acquirit contra aliud Collegium.

DECISIO CCCLXXVII.

* Facit, quod dicit Bart. conſ. 228. Idem reſolutum fuit . 20. Maij 1549. in ead. cauſa, prout annotatur in 3. lib. Annotat. mearum. deciſ. 252.

PRæſuppoſitum fuit in cauſa Salamantina præeminentiarum, quod poſt erectionem Collegiatæ, quod Capitulum maius fuit in poſſeſſione præeminentiarum per quadragintaduos annos. Dubitaui ego die 8. Febr. 1546. præſuppoſito quod à tempore erectionis vſque ad litem motam, Capitulum maius vna cum Abbate poſſederit præeminentias ordinandi diuinum officiū, diſtribuendi oleum, & chriſma, relaxandi interdicta, an talis poſſeſſio præiudicet Collegiatæ. Pro parte Capituli maioris dicebatur, quod hic eramus in conſuetudine, & non in præſcriptione. quia interuenit cōſenſus ſaltem tacitus per patientiam aduerſariorum. Item, quia ius non quæritur priuato, ſed Capitulo, prout hæc ponit Balb. in tractat. præſcript. in prima parte. in 10. & vlt. quæſt. Et cum ſint lapſa tempora quadraginta annorum, dicitur conſuetudo legitimæ præſcripta. per text. in cap. fin. & ibi gloſ. in verbo legitime. de conſuet. Nec in tali conſuetudine requiritur bona fides. ſecundum Iaſ. in l. de quibus colum. 15. ff. de legib. & Balb. in d. tractat. indicta vlt. quæſt. Fuit tamen reſolutum contrarium, quod non eſſemus in conſuetudine, ſed in præſcriptione. quia Collegium, & Capitulum, quia agit de acquiſitione alicuius rei habetur pro priuato. ſecundum Abbat. poſt Io. And. in cap. fin. colum. antepenult. verſic. & ideo notabiliter dicit Io. Andreas de conſuet. Et per Roch. in repet. cap. fin. colum. 53. verſic. aduertendum tamen eſt. &c. de conſuetud. Dictum ergo fuit, quod eramus in præſcriptione. Et dubitatum fuit, an Capitulum maius eſſet in bona fide, propter continuationem poſſeſſionis præeminentiarum cum Abbate, in qua poſſeſſione prius erant vna cum Archipresbytero.

SVMMARIVM.

Decretum, niſi infra tres, non poteſt ratificari de rigore.

1 *Decretum prolatum ad inſtantiam falſi procuratoris, non poteſt ratificari.*
2 *Excōmunicationis ſententia, an diffinitiua.*
3 *Decretum factum cum cauſæ cognitione, habet vim diffinitiuæ.*
4 *Excommunicationis ſententiam, an idem iudex reuocare poſſit, qui tulit.*

DECISIO CCCLXXVIII.

VOluerunt Domini in vna Illerdenſi arrendamenti, coram D. Mohedano, die 15. Februarij 1546. quod confeſſio debiti, & excommunicatio, niſi intra tres, obtenta per aſſertum procuratorem Pauli Pla non potuiſſet ratificari poſt decretum factū ante declaratoriam per deciſ. 13. * in antiq. vbi ſententia lata ad inſtantiam falſi procuratoris, non poteſt ratificari. ita & in
1 iſto † decreto ne ſit in poteſtate partis facere ꝙ iudicij validitas dependeat à poteſtate ſua. nam ſi Auditor abſoluiſſet à petitione facta per falſum procuratorem non ei nocuiſſet, ita nec prodeſſe debebat. Nec
2 obſtat, quod ſententia excōicationis † non ſit ſentētia diffinitiua. vt per Abbat. in rub. de ſenten. excommunic. quia fuit reſponſum, quod Abbas ibi loquitur in ſententia excom-

* Alias 3. de procurat.

excommunicationis contumaciæ punitiua, vt puta in veniendo, & non parendo. hic autem ſententia excommunicationis. eſt negocij principalis diffinitiua, quia excommunicando, niſi intra tres diffinit negocium principale, videlicet quod tenetur ad ſummam de qua in inſtrumento. Itē, quia alias
3 fuit reſolutum, quod decretum † factum cū cauſæ cognitione, habet vim diffinitiuę. prout alias fuit tentum in cauſa Romana non obſeruationis promiſſorum, nec refert
4 quod idem iudex poſſit † eandem ſententiā excommunicationis reuocare iuxta not. per Abb. in cap. ſacro. de ſenten. excom. & ſic videatur interloquutoria, non autem diffinitiua. Quia fuit reſponſum, quod poſſibilitas reuocandi ſententiam, ſiue per eundem ſiue per alium, non faciebat quod poſſet ratificari. prout videmus in ſententia diffinitiua. quæ in gradu appellationis reuocari poteſt, & tamen per hoc nemo dixerit, ſecūdum Rot. quod ſententia lata poſſit ratificari, & Domini dixerunt, quod iſta procedebant de rigore, & ne tot cenſuræ deſtruerentur. ex quo ratificatio fuit facta ante declaratoriam, voluerunt quod videretur de bono iure.

SVMMARIVM.

Appellatio, propter non pręſentationem commiſſionis quo caſu iudicata deſerta.

1 *Appellatio an deſerta, ſi commiſſio vndecima die præſentatur Auditori.*
2 *Appellans, appellationem proſequi debita diligentia tenetur. & quando non fuerit dictus diligens.*

DECISIO CCCLXXIX.

IN vna Giennenſi Scholaſtriæ, coram D. Peregrino, die 15. Februarij 1546. in qua præſupponebatur in facto, quod die prima Ianuarij 1545. fuerat appellatum; & decima die, eiuſdem menſis & anni, & ſic penultima die reuerentialium, copia commiſſionis appellationis fuit præſentata Regenti, qui poſuit præſentationem. & de alia diligentia non docebatur. Sed quod die 5. Februarij eiuſdē anni 1545. huiuſmodi cōmiſſio appellationis venit ad banchum Curſoris. & ſic dicta commiſſio, poſt quam fuit præſentata Regenti, ſtetit per vigintiſeptem dies antequam veniret ad banchum Curſoris. Fuit dubitatum, An appellatio eſſet deſerta. Et fuit concluſum pro deſertione. attento quod tanto tempore ſtetiſſet, quod non veniſſet ad banchum Curſorum.
1 Nam ſi Rota dubitauit † quando die vndecima præſentatur Auditori, dum tamen die decima eſſet in manibus Curſoris. vt per Caſſador. deciſ. 4. & 6. de appellat. certe iſto caſu non dubitaſſet vbi tanto tempore ſtetit quod non fuit præſentata, nec iudici, nec in bancho Curſorum. Et ita videtur loqui Abb. in cap. perſonas. col. fin. num. 13. verſic. vlterius quæro. in fin. & in cap. ſæpe colum. 3. ſuper gloſ. in verbo. obtinuerit. num. 10. de appellat. Felin. in d. cap. perſonas. colum. 2. & ibidem Peruſin. colum. 1. verſic. vltimo tene menti. &c. & colum. 3. verſic. ſed in ſecundo termino. & colum. 4. verſic. ſed aduerte quia Io. Andr. & verſic. ſed limita prædicta. Non enim dicitur pro-
2 ſequi † appellationem debita diligentia, vt tenetur. iuxta l. fin. §. illud. C. de tempor. appellat. & d. cap. perſonas. niſi penes Regentem loco Vicecancellarij, quis inſteterit pro ſignatura commiſſionis obtinendæ, & ad Curſores perferendæ infra decem dies, poſt appellationem. ad deciſ. 25. de appellat. in nou. alias num. 155. & not. per Peruſ. in d. cap perſonas. Et quia pars dicebat quod ex productis conſtabat de bono iure, fuit dictum quod videretur, ne exequeremur ſententiam iniquam.

SVMMARIVM.

Probare in hoc caſu quis tenebatur.

1 *Negatiua, quando eſt fundamentum intentionis alicuius, debet probari per illum.*

DECISIO CCCLXXX.

IN cauſa Hiſpalenſi cātoriæ, in qua Garzias Gibráleon tranſtulerat multas penſiones, vigore priuilegiorum militum S. Petri, & facultatis transferendi. & inter alias vnum vigintiquatuor. ſed ante illam, multas penſiones excedentes ſummam quingentorum. Dicebat Alphonſus Aluari, quod ex quo milites non poterant transferre, niſi vſque ad ſummam centum quinquaginta, & quod ante illam penſionem vigintiquatuor erant translatæ multæ penſiones excedentes ſummam quingentorum, quod illa penſio eſſet nulliter translata. Tamen mę proponente, die 15. Februarij 1546. fuit reſolutum, quod dicta probatio non eſſet ſufficiens. nam cum translatio 24. eſſet infra ſummam 150. Didacus Vaſques fundatam habebat intentionem, quod infra ſummam miles tranſtulerat. Et dum dicebatur quod multas alias tranſtulerat, dicebatur quod ex quo illę poterant eſſe translatæ vigore clauſulæ transferendi, quod ille qui impugnabat translationē, debebat docere, ꝙ illæ penſiones non poterant, vigore d. clauſulæ

1 tranſferri. quia negatiua † quando eſt fundamentum intentionis alicuius, debet probari per illum. l. in illa. per Bart. de verb. obligat. Fuit etiam dictum, quod ex mente Papæ, per motum proprium Pauli, miles nõ poteſt tranſferre penſionem, niſi vſque ad ſummam centum quinquaginta. licet verba motus proprij in illis verbis pro ſingulis penſionibus. aliter videantur ſonare. nam videntur velle, quod miles ex quacumque penſione quam habet, poteſt tranſferre vſque ad ſummam centum quinquaginta.

SVMMARIVM.

Sententia declaratoria ſuſtinetur ex ſcientia intimationis poſtea ſuperueniente.

1 *Sententia primi iudicis, an poſſit confirmari ex nouiter deductis. Et an procedat in iudice nullitatis. num. 2.*

DECISIO CCCLXXXI.

VOluerunt Domini, quod declaratoria excommunicationis ob non paritionem exequutorialium, quæ nulla dicebatur ex defectu intimationis exequutorialium, ſuſtineretur ex mãdato aduerſarij facto ante declaratoriam, producto tamen poſt declaratoriam. ex quo mandato colligebatur quod aduerſarius habuerat notitiam de exequutorialibus ſibi intimatis. quia ſentẽtia
1 primi † iudicis, poteſt confirmari ex nouiter deductis. vt per Bal. in l. 2. C. de eden. colum. 2. verſ. ex tertio exemplo, & eſt tex. in l. Titianus. ff. quod cum eo. Afflict. deciſ. 28. latæ fuerunt. num. 4. Et quod dicitur in
2 iudice appellationis, procedit † etiam in iudice nullitatis. ad Bar. in l. ſi vt proponis, la prima. num. 4. C. quo. & quando iudex. Alexand. conſ. 79. perſpectis verbis. lib. 2. Et hoc fuit deciſum coram me, in vna Gratianopolitana. 15. Februarij 1546.

SVMMARIVM.

Derogatio patronatus præterquam ex dotatione & fundatione, alias in totum, an comprehendat patronatum ex priuilegio, ratione dotationis & fundationis competens.

DECISIO CCCLXXXII.

VOluerunt Domini in vna Elnenſi prioratus de Corniliano, die 19. Februarij 1546. coram D. Mohedano, quod derogatio patronatus, poſita in litteris Apoſtolicis, præterquam ex dotatione & fundatione alias in totum, non comprehenderet patronatum ex priuilegio, quod Rex tamquam Comes Roſſilionis, habebat in dicto prioratu ex dotatione & fundatione. quia licet regulariter per illa verba, alias in totũ, Papa intendat derogare patronatui quomodocumque competenti, præterquam ex dotatione & fundatione, & ſic competente ex priuilegio; tamen quia quando priuilegium datur ratione fundationis & dotationis, vt erat in caſu illo, ex quo eramus in Eccleſia Conuentuali, in qua iuspatronatus erat ex priuilegio, non cenſebatur, tali priuilegio competenti ex cauſa dotationis & fundationis, & ſic priuilegio habente originem ex ipſa dotatione & fundatione, velle derogare. Tamen quia in caſu iſto, priuilegium, per non vſum fuerat amiſſum, vt ſupra dixi deciſ. 369. lib. 2. talis derogatio Papæ præiudicaret præſentationi factæ per Imperatorem. ex quo illa poſſeſſio præſentandi in qua per vnicum actum erat, cenſebatur 1
amiſſo priuilegio, potius ex vſurpatione quam alias.

SVMMARIVM.

Litteræ arreſtatæ quomodo mandatum vt relaxarentur.

DECISIO CCCLXXXIII.

CLaudius Chiaranzonai obtinuerat tres ſententias contra, in Rota & in vna Gebennenſi parochialis Serauallis, & poſtea ceſſit ius ſuum in fauorem cuiuſdam Nicolai Nicolæ. & ille expediuit bullas. D. Guido Palellus, ad cuius inſtantiam latæ erant tres ſententiæ, ſentiens expeditionem bullarum factam per ceſſionarium, cõmiſit contra eum cauſam in Rota D. Peregrino, ſuper moleſtijs & perturbationibus ſibi illatis, & inferri cõminatis per dictum Nicolaum. qui D. Peregrinus mandauit litteras arreſtari. Fuit dubitatum, die 16. Februarij 1546. an dictæ litteræ eſſent relaxandæ. * & fuit concluſum, quod non niſi data cautione de non vtendo dictis litteris in partibus iuxta deciſ. 75. * & 572. * in antiq. & Biſign. primam de ſequeſtr. poſſeſſ. & fruct.

* Tertia Martij 1546. cauſa iterum poſita, An litteræ deberent relaxari, etiam ſine cautione, quia ille cõtra quem fuerant arreſtatæ dicebat, quod moleſtabatur ĩ partibus à D. Guidone Palello, & ideo volebat litteras ſuas ad ſui defenſionem. Item mercator qui expeditionẽ fecerat, dicebat non poſſe conſequi pecunias expoſitas, ſine litteris. Fuit concluſum, quod ne Curia pateretur, circa expeditionem litterarum, & vt mercator quod ſuum erat, conſequeretur, quod litteræ relaxarentur.

* Alias 16. de teſtibus.

* Alias 52. de reſcript.

SVM-

SVMMARIVM.

Stante appellatione à laudo, non poteſt agi ad pœnam appoſitam in compromiſſo, in euentum in quem à laudo foret appellatum.

1 *Reductioni ad arbitrium boni viri, an poſsit per aliqua verba renunciari.*

DECISIO CCCLXXXIV.

IN vna Hiſpalẽſi, prætenſi incurſus pœnæ, coram D. Reomano, pro Franciſco Vanegas, contra Fiſcum, & Ioannem de Medina, die 19. Fabruarii 1546. quod cum per nulla verba poſſit renunciari reductioni ad
1 arbitrium † boni viri. vt per Dec. cõſ. 533. quod ſtante appellatione per Franciſcum interpoſita à laudo lato per Cardinalẽ Hiſpalenſem, non potuerat agi per Fiſcum, & Ioannem de Medina, contra Franciſcum de Vanegas, ad pœnam quadraginta ducat. in compromiſſo appoſitam, in euentum quod appellaret. Et ideo fuit dictum, quod cenſuræ latæ per A. C. contra ipſum Franciſcum, donec de appellatione fuiſſet cognitum, erant nullæ. & tanto magis in illo caſu, in quo non conſtabat, quod Franciſcus, pœnæ appoſitæ conſenſiſſet. & quod compromiſſum erat factum ſub beneplacito ſedis Apoſtolicæ, quod non interuenerat.

SVMMARIVM.

Inhibitio, iuſta vel iniuſta, timenda eſt.

DECISIO CCCLXXXV.

INhibitio, iuſta vel iniuſta, timenda eſt. ſecundum Rot. deciſ. 307. * in antiq. & ita fuit concluſum in vna Brixienſi matrimonij, coram D. Thoma, die 19. Febr. 1546. * In qua erant latæ tres conformes, & à tertia, lata per D. Mohedanum fuerat appellatum, & datus terminus iuris. Et cauſa appellationis cõmiſſa D. Thomæ. pars fuit citata ad videndum inhiberi. & fuit inhibitum. & poſt inhibitionem D. Mohedanus proceſſit ad vlteriora. Fuit dictum, quod ille proceſſus erat attentatus, & reuocandus, quia ita ſeruat Rota, propter facilem aditum ad principem. & ne detur locus diſputationi, quis iudex debeat procedere, quia ſtante inhibitione, debet iudex cui eſt inhibitum ſuperſedere.

* Alias 26. de appell.

* Vid. ſupra deciſ. 296. hoc lib. 2. Et 6. Iun. 1547. in vna Bononienſi pro Peregrinis, cõtra Bẽtiuolos, Rota voluit, quod ſententia lata hora veſperarum, in Ciuitate Bononienſi, poſt inhibitionem factam eadem die de mane eſſet attentata. dato quod inhibitio eſſet facta vigore appellationis, narrantis eſſe appellatum à diffinitiua. & tamen erat falſum, quia de tali appellatione non conſtabat. immo conſtabat, quod erat pronunciatum poſt commiſsionẽ obtentam. & ideo dicebatur, quod licet in commiſsione committeretur cauſa appellationis à diffinitiua, cum clauſula quam. & quas. tamen quod illa clauſula nil poterat operari, cum eſſet auocatoria cauſæ pẽdentis in Ciuitate Bononiæ. & erat ſubreptitia. & ideo nullam iuriſdictionem tribueret, & per conſequens tanquam à priuata perſona emanaſſet, non erat timenda. Hoc non obſtante Rota, voluit quod talis inhibitio erat timenda. ne in futurum poſſet diſputari de validitate inhibitionum Rotalium. & quod ſententia poſtea lata, vt attentata, reuocaretur. quod mihi viſum fuit durum. & me ponente, & reclamante, maior pars Dominorum ita voluit.

SVMMARIVM.

Confeſſio procuratoris comprobata per Liuiam, an nocuerit ipſi Liuiæ.

1 *Confeſsio facta in vno iudicio inter alias perſonas, an noceat in alio inter alias.*
2 *Ratiſicatio quæ habet actum ſucceſsiuum, an in plus ſe habeat quam mandatum.*
3 *Procurator, quando præſumatur auiſaſſe principalem.*

DECISIO CCCLXXXVI.

IN cauſa Parmẽſi bonorum, pro Michaele Caſalio, contra Liuiam, propoſui dubium, die 19. Februarii 1546. An confeſſio procuratoris D. Liuiæ, comprobata per vſũ & aſſequutionem, & retentionem commodi, noceat D. Liuiæ in iſta cauſa, & per eandem poſſit reuocari. Et Domini pro maiori parte inclinabant, quod noceret illa confeſſio, attenta ratificatione per vſum & retentionem. Non obſtat, quod confeſſio procuratoris, etiam de mandato domini, (quia ſi eſſet ſine mandato, non eſſet dubium quod
1 non noceret) facta in vno iudicio † inter alias perſonas, nõ nocet in alio, inter alias. l. 2. vbi Alex. & Dec. C. de eden. c. cauſam quę. vbi Felin. de teſtib. Ita etiam erit dicendum in confeſſione ratificata. quia confeſſio facta in vno iudicio per procuratorem, & ratificata, non nocebit in alio. Quia fuit
2 reſponſum, quod ratificatio † quæ habet tractum ſucceſſiuum, in plus ſe habet quam mandatum. & ideo Liuia retinendo, hodie non ſolum videtur in illo iudicio, ſed etiam in iſto confiteri. & ideo confeſſio ſibi nocet. Non obſtat, quod non ſolũ requiritur ſcientia facti, ſed etiam & qualitatis. & poteſt eſſe, quod Liuia ſcientiam habuerit apprehenſionis poſſeſſionis, non autem qualitatum. videlicet. quod vigore decretorum. Nã Domini inclinabant, quod attenta longitu-
3 dine temporis, quod principalis præſumeretur auiſata. per conſ. Roman. 480. & ſaltem

tem non poterat negari, quia hodie per pro ductionem proceſſus, nō eſſet auuiſata, & cū non contradiceret, videretur de nouo ratifi care. Sed ad iſtud vltimū replicabatur pro parte D. Liuiæ, quod licet hodie D. Liuia habeat ſcientiam, tamen poteſt ſibi cauſam mutare, & vt filia, & hæres poſſidere. Fuit di ctum quod iterum informaretur.

SVMMARIVM.

Ratificatio actus, an præſumatur cum omnibus qualitatibus facta.

1 *Procurator quando præſumatur auuiſaſſe, ſeu certioraſſe ſuum principalem.*
2 *Ratificans quando cenſeatur ratificaſſe cum qualitatibus; & num. 3.*
4 *Contractu vtens, vt ſibi ex eo quæratur quomodo vti debet.*

DECISIO CCCLXXXVII.

IN cauſa Parmenſi pecuniaria, pro Michaele Caſalio, dubitaui ego die 26. Februarij 1546. An apprehenſio poſſeſſionis per procuratorem D. Liuiæ, cōprobata per vſum, & aſſequutionem, & retentionem cōmodi, cenſeatur eſſe ratificata per dictam Liuiam cum omnibus qualitatibus ſuis, ita ut, quoad obſeruantiā decreti de continuando poſſeſſionem in hæreditatem in Caſtro Monticellorum, D. Liuiæ noceat. Et an dicta ratificatio, fuerit declarata in breui Clementis, impetrato. & dicebatur, quod dato quod procurator, vigore decreti, poſſeſſionem Caſtri accepiſſet; tamen quia non conſtabat quod Liuia talis qualitatis notitiā habuiſſet, quod non videretur illam qualitatem ratificaſſe, cum non ſolum oporteat habere notitiam facti, & ſic apprehenſionis poſſeſſionis, ſed & qualitatis. ad gloſ. in cap. concertationi. de appellat. in 6. Imo & quando notitiam, & facti & qualitatis habuiſſet ſimpliciter ratificando, non videretur niſi factum, & non qualitates ratificare. ad Bart. in l. Pomponius. la prima. col. pen. verſ. venio ad ratihabitionem. ff. de negoc. geſt. & Paul. ibi dicit, quod opinio Bart. communiter approbatur. Tamen iſtis non obſtantibus, fuit per maiorem partem, videlicet per quinq; tribus reluctantibus, cōcluſum, quod cenſeretur facta cum omnibus qualitatibus ſuis, præſupponendo tamen, quod procurator, vigore decretorum, poſſeſſionē habuiſſet. Nam cum procurator ad decreta ſe reſtrinxiſſet, & vigore illorum poſſeſſionem habuiſſet, & ſine illis non eſſet poſſeſſio, Liuia quæ poſſeſſionem apprehenſam ratificauit, neceſſe eſt, quod ratificet etiam ipſa decreta, alias ſine ipſis poſſeſſionem nō haberet. 1 Item dicebant iſti quod propter † conſil. Roman. 481. præſumendum erat quod procurator Liuiam auuiſaſſet. Nō obſt. not. per Bart. in l. Pomponius. ff. de negoc. geſt. quia reſpondebant iſti, quod procedit illud dictum Bart. in qualitate quæ poteſt à facto ſeparari. At hic, factum non poterat à qualitate ſeparari. nam remoto decreto, nō eſſet data poſſeſſio, ſed certe exemplū quod ponit Paul. de Caſt. in d. l. Pomponius. de emptione, & precio, repugnat huic reſponſioni. nam precium eſt inſeparabile à venditione, & tamen poſſum venditionem ſine qualitate preeij ratificare. Secundo modo 2 reſpondebant iſti, quod aliquando quis † ratificat per verbum, aliquando per aduerbium. & procedunt quæ not. in d. l. Pomponius, prout ibi declarat Paul. de Caſt. in d. l. Pomponius. num. 10. & iſte non erat caſus noſter. aliquando quis ratificat facto. puta fructus percipiendo, & rem retinēdo, & tunc etiam qualitatem intelligitur ratificare. vt per Dec. conſ. 58. vbi ſi maritus recepit emphyteuſim pro ſe & vxore ſua, ſi 3 vxor percipit fructus, † videtur ratificare contractum cum omnibus qualitatibus ſuis ita quod ſi infra triennium non ſoluerit certe vxor etiam cadet à iure ſuo. Sed contra iſtam reſponſionem, facit quod dicit Pariſ. conſ. 47. col. pen. vol. 1. vbi videtur etiam loqui in ratificatione facti, & tamen non videtur quis ratificare factum cum qualitatibus ſuis. Quare ego, ſi votum in cauſa habuiſſem, ita diſtinxiſſem. quod aut nō præcedit mandatum ad faciendum, & aliquid nomine meo fit, ſi ego, facto illud ratificem tunc dicor ratificare cum qualitatibus contractui adhærentibus, quia ſi ego volo quæ 4 rere ex aliquo contractu, † oportet quod illo contractu vtar cum qualitatibus ſuis. ad not. per Iaſ. in l. ſi filius. ff. de pact. & ita procedit conſ. Dec. 58. colum. fin. quandoque præcedit mandatum ad aliquid faciendum, non expreſſo quomodo facere debet, & procurator facit actum vno modo, vel alio modo, quam ſit mandatū, & tunc ego poſſum ratificare factum abſque qualitatibus. & ita procedunt not. per Paul. de Caſt. in d. l. Pomponius. & per Pariſ. in d. conſ. 47. col. pen. Nam ex quo mandaui tibi vt faceres, ſi ego contractum ratifico, videor ipſum factum mandatum ratificare. ſed non qualitates, quando ſaltim non probaretur ſcientia qualitatum, quia quando probaretur ſcientia, tunc facilius inclinarem, vt probaretur etiam ratificatio qualitatum. In propoſito, cum Liuia dediſſet mandatum, ad capiēdam poſſeſſionem, apprehenſa poſſeſſione per procuratorem, potuit ipſam poſſeſſionem ratificare, ſed non qualitates, & modos quibus erat apprehenſa, quos non probabatur ſciuiſſe.

SVM-

SVMMARIVM.

Iuramentum calumnię petitum, non poteſt omitti, etiam ſtante facultate Gubernatoris.

1 *Gubernatoris Vrbis facultas procedendi in cauſis ciuilibus, qua.*
2 *Iuramentum calumniæ omiſſum vitiat ſententiam.*
3 *Iuramentum calumniæ, an cenſeatur ſublatum per facultates amplas.*
4 *Iuramentum calumniæ de iure diuino.*

DECISIO CCCLXXXVIII.

IN vna Paduana iniuriarum, quam etiam propoſui eadem die 26. Februarii 1546.
fuit reſolutum, quod non obſtante faculta-
1 te Gubernatoris, † qui poteſt procedere ſim
pliciter de plano, ſola facti veritate inſpe-
cta, nullis terminis ſeruatis, etiam manu
regia, velo leuato, ad voluntatem, & arbi-
trium ſuum. &c. prout latius in ipſa facul-
tate dicitur. Quod ſi tamen expreſſe fuit
dictum, quod in cauſa, antequam procede-
retur, iuraretur de calumnia, quod ſi dictum
iuramentum eſt omiſſum, quod ſententia
2 † lata, eſſet nulla. per text. in Clem. ſæpe. de
verb. ſignific. vbi in cauſis in quibus proce-
ditur ſimpliciter, & de plano, & ſine figura
iudicij, tamen non poteſt iuramentũ omitti.
Non obſtat, quod in facultate Gubernato-
ris, ſint pinguiora verba. quoniam fuit di-
3 ctum, quod illa verba † tollebant ſolenni-
tates inſurgentes ex diſpoſitione iuris ciui-
lis, & canonici. non autem, quæ inſurgebant
ex diſpoſitione iuris diuini, prout eſt iſtud
4 † iuramentum. ſecundum Bar. in extrauag.
ad reprimendũ in verbo. & figura. col. pen.
verſ. item, an de calumnia. cum iuramen-
tum ſit inuentum, ne veritas occultetur.

SVMMARIVM.

Diuiſioni cabimentorum, non obſtant prouiſiones Catalanorum.

DECISIO CCCLXXXIX.

PRopoſui etiam eadem die 26. Februarii 1546. in cauſa Cæſarauguſtana cabimentorum, dubium. præſuppoſito, quod ex erectione prioratus Cataloniæ ſententia, & congregationibus ſeparatis, probetur diuiſio cabimentorũ, An obſtēt vigintinouem prouiſiones Catalanorũ ex aduerſo deductę. Et fuit reſolutũ quod non obſtarent. quia ex vigintinouē ſeu triginta. quindecim erāt factæ Catalanis receptis in Caſtellania. quod probabatur. quia ſtylus eſt Religionis, ꝙ vbi prioratus ſunt cõmunes & non diuiſi, quando Magiſter, & Cõuentus ſcribit alicui fratri, ſcribit illi appellando eum de lingua. puta, fratri Petro Venerãdæ linguæ Italiæ. Si autem prioratus ſunt diuiſi, ſcribit illi appellando eum fratrem illius prioratus. At in iſtis quindecim prouiſionibus factis iſtis Catalanis, illi appellantur, fratres Caſtellaniæ. ergo erant recepti in Caſtellania. quia alias ſi non forent recepti, non fuiſſent appellati, fratres Caſtellaniæ. & ſi cabimenta non forent diuiſa ſed communia, fuiſſet appellatus frater Caſtellaniæ, & prioratus. Ex quo ergo appellat eũ, fratrem Caſtellaniæ, datur intelligi quod erat receptus in Caſtellania, & non in prioratu. Non obſtat, quod dicebant aduerſarii, quod quando cabimenta ſunt diuiſa, natus in vno prioratu, non poteſt in alio prioratu recipi, niſi ex gratia, & de conſenſu omnium. & gratia non præſumitur. Fuit reſponſum, quod hic, ex quo appellabatur frater Caſtellaniæ iam non eramus in præſumptione, ſed in probatione, attento ſtylo. Nec obſtat, quod non erat præſumendum, quod tot ex gratia eſſent recepti. quia ſtante interuallo temporis, facile iſtud poterat eſſe. Item, de prouiſionibus aliorum ſex Catalanorum. qui habebant præceptorias in Caſtellania, conſtabat tantum per narratiuam. & cum in Religione ſint diuerſi modi prouidẽdi, vnus ex gratia, alius de conſenſu omnium, alius de cabimento, & per viam Papæ, niſi doceretur de iſtis prouiſionibus, iſta dubia probatio non releuabat. Item, erat vnus prouiſus de anno 1500. & iſta prouiſio erat ſolum facta per Empoſtanos. ergo probabatur diuiſio. quia ſi non forent diuiſi, interueniſſent etiam in prouiſione Catalani. Item, erat vnus Catalanus prouiſus de anno 1514. in Caſtellania. ad iſtum fuit dictũ, quod teſtes deponentes de 40. annis de diuiſione, percutiebãt ad illud tempus. & ideo ſtante diuiſione per teſtes probata, de neceſſitate erat dicendum, quod ille eſſet per Empoſtanos prouiſus, Et hoc modo fuit etiã dictum ad alium Catalanum prouiſum de anno 1506. quia probatis extremis, videlicet illo de anno 1500. & alio de anno 1514. quod medio tempore prouiſus, eſſet etiam per Empoſtanos prouiſus. Reſtabãt alii ſex Catalani, quorum quinque erant in Caſtellania, & prioratu prouiſi, tamen de prouiſionibus iſtorum non conſtabat niſi per narratiuam. & ideo fuit dictum, quod non obſtabat, niſi doceretur de prouiſionibus

eorum

Digitized by Google

eorum, vtſupra fuit dictum. erat tantum vnus qui erat prouiſus, & in Caſtellania, & in Prioratu, & per prouiſiones Magiſtri, & Conuentus. nam Raymundus de Xamor, de anno 1414. fuit prouiſus de Baiuliuatu Maioricarum, qui eſt in Catalonia, & de anno 1421. idem fuit prouiſus de Præcepto ria de Oſca, quæ eſt in Caſtellania. Et ſi diceretur pro parte Empoſtanorũ, quod vna erat ex gratia, puta illa Maioricarũ. ex quo in prouiſione ſua. Magiſter dicebat, quod de conſenſu Priorum, & aliorum Procerum ſibi aſſiſtentium prouidebatur. Fuit reſponſum per Catalanos, quod ipſi habebant ſtylum in Religione quod, quando Prioratus ſunt diuiſi in cabimentis, quod qui non poteſt habere in alio Prioratu cabimentum, non poteſt etiam ibi habere Præceptoriam ex gratia. Si ergo iſti Prioratus erant diuiſi, ergo ex gratia extra ſuum Prioratum, etiam non poterat Præceptoriam habere. Tamen pro parte Empoſtanorum fuit replicatum, quod licet hodie iſte ſtylus Religionis talis eſſe probaretur; quod tamen tempore antiquo diuerſus erat, & adducebatur quod de illo eodem tempore quidam Io. de Heredia Caſtellanus Empoſtæ fuerat prouiſus de quadã Præceptoria in Prioratu Sancti Aegidij qui eſt in Prouincia. Item, quidam Prior Meſſanenſis fuerat prouiſus de præceptoria in Caſtellania Empoſtæ. Vnde iſtis ſic viſis, Domini dixerunt, quod iſtę prouiſiones non obſtarent probationi Empoſtanorum, ſuper diuiſione cabimentorum.

SVMMARIVM.

Statutum Hiſpalenſe, quod filij, vel nepotes hæreticorum, vel condemnatorum vel reconciliatorum de hæreſi, non poſſint obtinere beneficia, quomodo intellectum.

1 *Statutum inhabilitans ratione criminis, an inhabilitet ratione ſuſpicionis.*
2 *Hæreticus, an ſit ſuſpectus de hæreſi.*

DECISIO CCCXC.

IN vna Hiſpalenſi portionis, coram D. Io. Paulo, die 26. Februarij 1546. præſupponebatur in facto, quod in Eccleſia Hiſpalenſi, adeſt ſtatutum Apoſtolica auctoritate confirmatum, quod filij, vel nepotes hæreticorum, vel condemnatorum, vel recõciliatorum de hæreſi, non poſſent obtinere beneficia dictæ Eccleſiæ. Item præſupponebatur, quod quidam Hieronymus in quadam gratia. perinde valere fatebatur quod genitores ſui, vel eorum alter tamquam de huiuſmodi crimine ſuſpecti, coram Inquiſitoribus conſtituti, nulla tamen pœnitentia publica eis impoſita, reconciliati fuerunt. Fuit dubitatum, an Hieronymus ſub dicto ſtatuto comprehenderetur, ita vt à ſtatuto inhabilitaretur. Et fuit dictum, quod non, quia cum ſtatutum inhabilitet filios hæreticorum, vel de hæreſi reconciliatorum, ſtatutum quod inhabilitat ratione
1 criminis, † non videtur inhabilitare ratione ſuſpicionis. per ea quæ dicit Abb. vbi in terminis decidit caſum. in c. inter de purgat. can. Et talis ſuſpectus, non dicitur hæ-
2 reticus. † ſecundum text. in cap. accuſatus. in princ. de hæret. in 6.

SVMMARIVM.

Suſpenſio quarumcunque gratiarum non comprehendit regreſſum, etiam quod non præſeruetur.

1 *Præſeruatio conceſſa, quomodo intelligatur.*
2 *Gratiæ præuentiua quæ.*
3 *Clauſula præſeruatiua, an ſemper habeatur pro appoſita.*

DECISIO CCCXCI.

IN vna Hiſpalenſi cantoriæ. in qua prius de anno 1507. Alexander conceſſerat ex cauſa reſignationis factæ de dicta cantoria in perſonam Ioannis de Tauera regreſſum Cardinali S. Crucis reſignanti quocumque modo vacaret, & poſtea de anno 1515. Leo conceſſit acceſſum, & ingreſſum Franciſco Pignaloſa ad eandem cãtoriam quocumque modo vacaret. cum ſuſpenſione quarumcumque gratiarum expectatiuarum ſpecialium, vel generalium, reſeruationum vnionum, etiam perpetuarum, & aliarum gratiarum, & litterarum. Fuit dictum coram D. Proſpero, die 26. Februarij 1546. quod licet tempore quo Leo conceſſit acceſſum Franciſco, non appareret quod Cardinalis Sanctæ Crucis acceptaſſet regreſſum per prius ſibi reſeruatum, quia tantum conſtabat quod de anno 1522. Cardinalis per expeditionem litterarum, illum acceptauerat. tamen quod illa conceſſio Leonis, erat præſeruatiua regreſſus conceſſi Cardinali, licet in ſuſpenſione gratiarum, vt ſolet fieri
1 non præſeruaretur. quia illa † præſeruatio de iure intelligebatur. per text. in cap. ſi tibi abſenti. de præben. in 6. Non obſtabat ſuſpenſio gratiarum. quia intelligebatur de gratijs mere præuentiuis non autem de gratia quæ non eſt mere præuentiua. prout eſt
2 regreſſus ex cauſa ceſſionis † quę habet cauſam à iure de præterito iuxta not. per Caſſad. deciſ. 1. de pact. Item, cum Papa, in huiuſmodi ſuſpenſionibus, ſemper ſoleat præ-

ſeruare

ſeruari regreſſus, dicta clauſula præſeruati-
3 ua † habebatur pro appoſita. iuxta loca vulgata.

SVMMARIVM.

Diſſolutio vnionis, quo caſu iudicata perpetua, & non temporalis.

1 *Vnionis diſſolutionis effectus, an ceſſet ceſſante cauſa.*
2 *Vnionis diſſolutio quando perpetua, vel temporalis.*
3 *Verbum, penitus, an denotet omnimodam ſeparationem.*

DECISIO CCCXCII.

Canonicatus, & præbenda Eccleſiæ Maioricenſi erãt vnita Archidiaconatui. Cardinalis Cornarus, qui Archidiaconatũ in commendam habebat, ceſſit in fauorem Antonij Sioll dictũ canonicatum, & præbẽdam. qui expediuit litteras ſuper prouiſione, non facta mentione de vnione. licet in ſupplicatione reſignationis fieret, ſuper qua Cardinalis conſenſerat. Poſtea Antonius expediuit gratiam perinde valere, ſub eadem data, ſub ijs verbis, quia ab aliquibus aſſeritur, præfatum Marcum Cardinalem de Cornaro, non canonicatum & præbendam prædictas, ſed Archidiaconatum dictæ Eccleſiæ Maioricẽſis cui dicti canonicatus & præbenda, perpetuo ſunt vniti, in commendam huiuſmodi obtinuiſſe. & propterea idem Antonius dubitat litteras prædictas ſibi minus vtiles eſſe, ſeque illarum effectu fruſtari poſſe; Nos ne prædictæ litteræ eidem Antonio reddantur minus vtiles vnionem huiuſmodi dicti Marci Cardinalis adhoc expreſſe accedente conſenſu penitus diſſoluentes. Fuit dubitatum, coram D. Thoma de Tanis 26. Febr. 1546. An iſta diſſolutio eſſet perpetua, vel ad vitam Antonij, & dubium faciebant illa verba, nos ne prædictæ litteræ eidem Antonio minus vtiles reddantur, quaſi contemplatione Antonij eſſet
1 facta diſſolutio. † ergo ea ceſſante effectus eius ceſſare debebat, vt per Cald. conſ. 13. de reb. Eccleſiæ. Tamen fuit reſolutũ, quod
2 diſſolutio eſſet perpetua † ex quo quãdo eſt temporalis Papa ſolet apponere illa verba, quod tali decedente, vnio in priſtinum ſtatum reuerteretur, vt per Caſſad. deciſ. 2. de vnion. & cũ ſtylus eſſet attendendus, & pro
3 pter illud verbum † penitus, quod denotat omnimodam ſeparationem, ad c. primum, & ibi per Archid. de ſup. negli. lib. 6.

SVMMARIVM.

Stabilimentum Religionis Hieroſolymitanæ incipiens, quoniam veterum, loquitur etiam de vacan. & mortuarijs.

DECISIO CCCXCIII.

IN vna Cæſarauguſtana præceptoriæ de Villell, coram D. Io. Paulo dubitauit ipſe, die prima Martij 1546. An ſtabilimentum Religionis Hieroſolymitanæ incipiens, Quoniam veterum ſtabilimentorum de iure communis Aerarij, & ſolutionibus debitorum. &c. loquatur de mortuarijs, & vacantibus, vel de alijs iuribus theſauri tantum. Et fuit reſolutũ quod loqueretur, etiã de mortuarijs, & vacantibus. Quoniã ſtabilimentum in principio loquitur de iure communis ærarij, & ſolutionibus debitorũ, & ſic generaliter, ergo generaliter erat intelligendum. Nec obſtabant illa verba, & quæcumque debita poſt habitam poſſeſſionem contracta, & debitum mortuarij, & vacantibus eſt debitum contractum ante habitam poſſeſſionẽ. Quia fuit reſponſum quod in ſtabilimento erant alia verba, quod Religioſi, & alij poſſeſſores non ſoluentes reſpõſiones, & impoſitiones, & iſta verba nõ determinabantur ab illis verbis, poſt habitam poſſeſſionem, ſed tantũ illa reſtrictiua, poſt habitam poſſeſſionem determinabat debita contracta. & iſte ſenſus fuit tentus, quia ſtabilimentum dicebat, quod veniebat ad mitigandum rigorem ſtabilimentorum veterũ, & ad euitandum pęnam priuationis ipſo iure quæ pęna eſt odioſa.

SVMMARIVM.

Sicut de iurepatronatus in prouiſione debet fieri mentio, ita & de quaſi poſſeſſione prę́ſentandi.

1 *Iurispatronatus beneficia præſumuntur ex dotatione, & fundatione data ſeruitute.*

DECISIO CCCXCIV.

FVit reſolutum in vna Bononienſi prioratus S. Bartholomæi, corã D. Thoma de Tanis prima Martii 1546. quod ſicut de iure patronatus in prouiſione Apoſtolica debet fieri mentio, ſeu in noua prouiſione ita etiam de quaſi poſſeſſione præſentandi alias prouiſio non valet per conſ. Cardi-
1 nalis ſexageſimonono, quia probata † ſeruitute præſumitur ex dotatione, & fundatione ſecundum Caſſad. deciſ. 4. de probation. & 7. de iur. patron.

SVM-

SVMMARIVM.

Regula de publicandis acceptationibus, non habet locum vbi Papa moritur durante tempore ad publicandum, vel regula reuocatur.

DECISIO CCCXCV.

REgula de publicādis acceptationibus, eſt vna de illis, quam Papa vult durare durantibus expectatiuis, vt patet ex prooemio regularum. ideo fuit reſolutum, die 1. Martij 1546. coram D. Proſpero, in vna Leodicenſi canonicatus, & præbendæ, quod cum Ioannes de anno 1540. die 5. Octobris, acceptaſſet dictos canonicatum, & præbendam. & die 4. Nouembris poſtea ſequētis, Papa reuocaſſet expectatiuas, & ſic durante tempore ad publicandum, quod dictus Ioannes non tenebatur ad publicandū. Et fuit dictum, quod ita in terminis determinat Nicol. de Vbald. dicens ita fuiſſe reſolutum in Rota. in tract. de ſucceſſ. ab inteſt. in 2. par. ver. tertio principaliter. Et faciunt, quæ dicit Sarn. ſuper reg. de public. quæſtione 6. & ſuper reg. de infir. reſig. quæſtione 32.

SVMMARIVM.

Penſio iſto caſu fuit probatum, quod fuerit legitime translata, iuxta formam priuilegiorum Pauli III.

1 *Actor quando plene probauit intentionem ſuam, non ſufficit quod per probationem per reum factam, dubia reddatur probatio actoris.*

2 *Exceptio rei, debet concludenter probari.*

DECISIO CCCXCVI.

IN cauſa Hiſpalenſi penſionis, pro Didaco Vaſquez, contra Alphonſum Aluarez. Dubitaui ego die 3. Martii 3546. ſtante protocollo, in quo ante translationem penſionis vigintiquatuor ducatorum, aliæ plures, aſcendētes ad ſummam ſexcentorū. fuerunt translatæ, & priuilegio Sanctiſſimi limitante translationem ad ſummam 150. An Didacus legitime probauerit, quod penſio in eum trāslata, ſit intra ſummam limitatam. Et fuit reſolutum, * quod ſic. quia cum ex parte Didaci eſſet probatum, penſionem eſſe translatā vigore priuilegii. ex quo in actis cōſtabat quod Garzias, quo ad iſtam, non habebat clauſulam transferendi. & etiam conſtabat, quod erat intra ſummam per priuilegium limitatam, & ſic agens clare ſuam intētionem probauerat. reus qui opponebat, quod aliás penſiones excedētes ſummam 150. trāſtulerat, debebat clare probare ſuam exceptionem, quod illas pēſiones, vigore priuilegii transtulerat & non vigore clauſulæ trāsferendi. quia licet clauſula transferendi, ex gratia concedatur. & ideo non præſumatur. tamen, quia poterat eſſe conceſſa, & ideo iam probatio exceptionis non concludebat per neceſſario. quæ tūc de neceſſitate concluſiſſet, quando litteræ aliarum penſionum eſſēt productę, & non cōſtaret in eis de clauſula transferendi. Vnde tunc ſucce-

1 dit, quod quando † actor plene probauit intentionem ſuam, non ſufficit quod per probationem per reū factā, dubia reddatur probatio actoris. vt per Dec. in c. in pręſētia. n. 12. de probat. Gem. in c. ſi tibi abſenti.

2 de præben. in 6. quia exceptio † rei debet concludenter probari, alias ſuccumbit. vt per Bar. in l. non ſolū. §. ſed vt probari. nu. 4. de nou. oper. nunc. & vt præſumeretur pro validitate actus.

* Cōtra iſtā deciſionē videtur facere, quod dicit Rota dec 348. in nou. vbi quis tenetur probare beneficium eſſe intra taxam, & intra numerum. Sed reſpōde, quod, vt actus valeat, illud quod eſt de iure ſpeciali, præſumitur. ſecundū Dec. in l. in contrahēda. col. 2. in princ. verſ. & nota. quod iſta præſumptio. &c. de reg. iur. & etiam ibi pnnit, quod nr dn literæ nnn attenditur. & ideo, ſi vt actus valeat, quod eſt de iure ſpeciali præſumitur, clauſula transferendi, præſumetur. maxime præſumetur attento dicto Roman. in l. 2. col. 40. verſic. Item in quantum dixi. &c. ff. de re iudic. & maxime alijs penſinnarijs nnn npponentibus.

SVMMARIVM.

Epiſcopus qui dicit, quod de licentia ſui Prælati aliquem promouit, & ſuper defectu diſpenſauit, probat.

DECISIO CCCXCVII.

IN vna Ouetenſi canonicatus, & præbendæ, in qua Epiſcopus Sebaſtēſis, exiſtens in palatio Epiſcopali Legionenſi, de licentia Capituli ſede vacante, ordines celebrando, Aluarum de Solis, Ouetenſis dioeceſis, cum quo ſuper defectu natalium quem patiebatur, vt ad omnes minores ordines promoueri, & vnicum ſimplex ſine cura retinere poſſet, miſericorditer duxit diſpenſandum. & examinatum, ad primam clericalem tonſuram de licentia ſui Prælati promouerat. Dubitaui ego die 3. Mart. 1546. An ex iſta narratiua, de licentia. &c. probaretur legitime clericatus Aluari. Et omnes Domini dixerunt, quod * dato quod licentia Epiſcopi Ouetenſis, abſentis tunc tempore atteſtationis, verbo non potuiſſet interuenire, quod poterat interueniſſe per eius literas. & ex quo eramus in his quæ erant modici præiudicii, & attenta legalitate perſonæ, quod illa verba aſſertiua Epiſcopi de licen-

* Idem fuit reſolutū in 1. lib. annot. mear. dec. 349.

cen-

centia. & quo ad Capitulum, & quo ad Epiſcopum Ouetenſem, tam ſuper clericatu, quam ſuper diſpenſatione probarent. reputantes omnia iſta eſſe modici præiudicij. per ea quæ dicit Card. & ibi Felin. in c. Albericus. de teſtib. Felin. io c. ſicut. col. 12. verſ. adde aliud exemplum. de re iudic. & quia Capitulum, ſede vacante, poteſt dare licentiam Epiſcopo Sebaſteoſi, celebrandi ordines in ciuitate Legionenſi. c. cum nullus. §. Epiſcopo autem. de temp. ord. in 6. & quia etiam in iſto caſu agebatur de clericatu, iā quadraginta anoorū. vnde omnia præſumebantur ſoleooiter acta. ad l. ſi filius. C. de pet. hæred. & in l. qui in aliena. ff. de acquiren. hæredit. Sed fuit dictum in iſta, quod informaretur ſuper quibuſdam confeſſionibus, quæ videbantur obſtare.

SVMMARIVM.

Nota originalis, cum caſſaturis & interlineaturis, poteſt tranſumptari ſaluis exceptionibus.

DECISIO CCCXCVIII.

TErtia Martij 1546. in vna Romana legati, coram D. Io. Paulo, fuit reſolutum, quod nota originalis, quæ multas caſſaturas & interlineaturas habeat, erat tranſumptanda cum ſuis caſſaturis, & iotelineaturis, ſaluis tamen exceptionibus. per ea quæ dicit Bar. in l. 2. §. teſtamētum. & §. ſi plura. ff. quemad. teſt. aper. Non obſtat, quod notarius io fine non dixiſſet. quod ſupra deletum, & interlineatum eſt, manu mea factum eſt. & ideo ſcriptura non faceret fidem. per ea quæ dicit Bart. in l. diuus. §. item Seoatus. ff. de falſ. in fin. & ideo ſi nota non probabat, non erat publicanda. per ea quæ dicit Paul. de Caſt. in authen. quod ſine. C. de teſtamen. quia fuit dictum, quod ſimpliciter nota ſine caſſatis, & interlioeaturis, non erat tranſumptanda. ſed cum caſſaturis, & interlineaturis, reſeruatis exceptionibus, non negabat Paulus quin poſſet tranſumptari, ex quo exceptiones ſunt reſeruatæ. oon obſtat conſil. Alexand. 41. in 1. volum. vbi quando nota eſt ſcripta diuerſa manu, eſt ſuſpecta. quia Alexand. loquitur in manu diuerſa non recognita. & hic erat manus notarij, & teſtatoris.

SVMMARIVM.

Priuilegium datū ſcriptoribus, quando proſit etiam quod non ſit ſcriptor tempore gratiæ conceſſæ.

DECISIO CCCXCIX.

IN vna Abulenſi parochialis de Caſtellanos, coram D. Fabio, in qua Franciſcus Fontecha vt ſcriptor archiuij, habuerat expectatiuam, & poſtea fuit effectus ſcriptor. & ſcriptores Apoſtolici habent priuilegium, quod etiam extra curiam poſſint acceptare in genere. 3. Martij 1546. fuit reſolutum, quod ex quo iſta diligentia acceptandi, venit poſt vacationem parochialis, & illo tempore iam erat ſcriptor, quod potuit illo priuilegio vti. per ea quæ dicit Sarnen. in cap. ſtatutum. oum. 118. de reſcrip. in 6. Item, quia verba extenſionis, quam habuerat ad tertiam collationem poſtquam fuit effectus ſcriptor, etiam illud importabāt, quod etiam beneficia in gratia prima conceſſa, tam vigore priorum litterarum quam præſentium, acceptare poſſit.

SVMMARIVM.

Solennitates extrinſecæ, enunciatæ præſumuntur in decreto voluntariæ iuriſdictionis.

DECISIO CCCC.

SOlennitates extrinſecæ, præſumuntur io decreto interpoſito io actu voluntariæ iuriſdictionis, quando ſuot enunciatæ, ſecus ſi oon eounciantur. per ea quæ dicit Felin. in cap. quooiam contra. colum. 19. verſic. ſeptima concluſio. & ibi Dec. colum. 22. verſic. vltimo notandum eſt. &c. de probat. Brun. in tract. de forma, & ſolenn. char. 84. colum. 2. verſic. in decreto autem ſit duplex. & Pariſ. conſil. 95. num. 12. vol. 1.

SVMMARIVM.

Gratia inſolita, quæ fuit iudicata.

DECISIO CCCCI.

IN vna Abulēſi parochialis de Caſtellanos die 15. Martij 1546. corā D. Fabio, fuit dictū, quod gratia creationis io canonicū, cū hoc, quod virtute ipſius poſſit acceptare

beneficia ſeruitoria, ſit gratia inſolita. ſtante regula Clementis, quod nullus vigore talis gratiæ, poſſit acceptare beneficia ſeruitoria. Non autem fuit iudicata inſolita, ex eo quod gratia illa, daret etiam ad vnum beneficium reſeruatum: enm ille cui ſacta erat conceſſio gratiæ, eſſet ſcriptor Apoſtolicus, qui ex priuilegijs habent ad vnum reſeruatum. & ideo de facili Papa in gratijs eorum, concedit ad vnum reſeruatum. Et ideo, ſtante hoc quod gratia eſſet inſolita, & foret conceſſa per Clementem in arce S. Angeli, fuit dictum, quod cadebat ſub reuocatoria Clementis, facta in Vrbeueteri.

SVMMARIVM.

Gratia ad beneficium ad inſtitutionem Epiſcopi, comprehendit beneficium cuius electio ad clericos pertinet.

DECISIO CCCCII.

EAdem die, coram eodem D. Fabio, fuit reſolutum in vna Gebennenſi canonicatus & præbendæ, quod gratia ad beneficia, in cathedrali & collegiata, in ciuitate & diœceſi conſiſtentia, ad collationem, præſentationem, electionem, prouiſionem, ſeu quãuis aliam diſpoſitionem Epiſcoporum Tarantaſienſium, & Gebennenſium. & Capitulorum, comprehenderet canonicatum vacantem in Eccleſia collegiata. quia per illa verba. ſeu quamuis aliam diſpoſitionem. venit in materia ſtricta, inſtitutio. ſecundum Franc. in c. cum in illis. §. illis. verſ. diſpoſitio eſt verbum generale. &c. de præb. in 6. Et quãdo mandatur prouideri de beneficio ſpectanti ad inſtitutionem Epiſcopi, videtur Papa voluiſſe grauare alios, quibus ius eligendi competebat, quatenus illi eſſent clerici. vt per Franc. in cap. cum illis. §. cũ autem. verſ. quod autem ſi Papa mandat. &c. de præben. in 6. Et non eſt dubium, quod in collegiata, in canonicatibus inſtitutio pertineat ad Epiſcopum. ſecundum Caſſad. deciſ. 22. de præben.

SVMMARIVM.

Remiſſoria, in cauſa cabimentorum decreta.

1 *Remiſſoria an detur ad probandum litem.*

DECISIO CCCCIII.

DIe 15. Martij 1546. fuit concluſum in Rota, me proponente, quod in cauſa Cęſarauguſtana cabimentorum, daretur remiſſoria ad probandum litem ſuper dicta diuiſione cabimentorum, ex quo erat releuãs. & de lite erat fumus per teſtes. & dictum,
1 quod alias, ad probandum † litem, fuerat decreta remiſſoria. maxime propter deperditionem, ſeu expugnationem ciuitatis Rhodi, in qua potuerunt multæ ſcripturæ deperdi. Item quia agebatur inter duas nationes. & ad habendum veritatem circa ſtylos hinc inde productos, quod bonum erat, vt daretur remiſſoria. Et ita 19. Martij remiſſoria fuit decreta.

SVMMARIVM.

Præſcriptio, an ſede quaſi vacante cucurrerit, in materia præeminentiarum contra Capitulum collegiatæ.

1 *Præeminentia an communes ſint inter Prælatum, & Capitulum.*
2 *Præſcriptio ſede vacante, an habeat locum in rebus communibus inter Prælatum & Capitulum.*
3 *Abbas & Capitulum collegiatæ, vnum corpus faciunt.*
4 *Capitulum ſine Prælato in rebus communibus, an agere poſſit.*

DECISIO CCCCIV.

IN cauſa Salamantina præeminentiarũ,
die * 19. Martij 1546. propoſui dubiũ. * Vide infra deciſ. 410.
An ſtãtibus duabus electionibus in diſcordia ſactis, & rixis, & diſcordijs inter electos, Capitulum maius potuerit contra Capitulum collegiatæ, præſcribere præeminentias pulſandi campanas, olei, & chriſmatis, ac relaxandi interdicta. Et ego in propoſitione præſuppoſui, quod eſſent probata talia impedimenta, per quæ Abbas fuit impeditus nãciſci poſſeſſioné: & ſic diceretur ſedes quaſi vacare. iuxta doctrin. Oſtien. & Io. And. in c. olim. 1. de reſt. ſpol. de quo per Felin. in c.
1. poſt princ. de præſcrip. Et fuit dictũ, quod
ex quo iſtæ præeminentiæ, cum ſint ſpiritua
1 lia, † & dignitates Eccleſię, ſint cõmunes
inter * Prælatũ & Capitulũ. vt per Innoc. * Præminẽtiæ cõmunes inter Prælatũ & Capitulum.
in c. dilecti. de maior. & obed. per tex. in c.
cum clerici. de verb. ſign. & ideo cũ agatur
de rebus cõmunibus, pręſcriptio ſede vacã-
2 te, vel quaſi, nõ habet locũ † in rebus cõmu
nibus. vt per Abb. in c. 1. col. 2. verſ. ſed du-
biũ magis poteſt eſſe. de præſcrip. & Abb. in
c. cum

c. cum non liceat. in 8. not. de præſcrip. nõ obſtat. quod illud eſt verum vbi præiudicatur per præſcriptionem Prælato. ſed in caſu noſtro nullum infertur præiudicium, ex quo non contra Prælatum, ſed contra Capitulũ præſcribitur. quia fuit reſponſum, quod ſufficit quod poſſit præiudiciũ inferri. & ideo licet in iſto caſu non inferatur preiudicium, ſufficit potentia inferendi, vt in re communi non currat præſcriptio. Item dicebatur, quod ſatis inferebatur præiudicium Abbati, quod cum Abbas, & Capitulum collegiatæ, vnum
3 ✝ corpus faciant. ſecundum Abb. in d. c. cum non liceat. in 2. col. ſatis præiudicatur capiti, ſi contra eius corpus præ-
4 ſcribatur. Item, quia in rebus ✝ communibus, Capitulum ſine Prælato agere non poteſt. vt per Abb. in d. cap. 1. ergo non valenti agere, non currit præſcriptio.

SVMMARIVM.

Remiſſoria decreta in negocio reſtitutionis, in materia ſpolij.

DECISIO CCCCV.

IN vna Lucenſi iuriſdictionis, coram D. Io. Paulo, die 19. Martij 1546. in qua ad inſtantiam Capituli Lucenſis, cõtra Epiſcopum Lucenſem erat pronunciatum ſuper ſpolio iuriſdictionis certæ partis, & certarum dignitatum. & ſententia tranſierat in rem iudicatam. & intimatis exequutorialibus moderno Epiſcopo, Epiſcopus ipſe petebat reſtitutionem in integrum, & dabat fumum de læſione. Et ad probandum læſionem plene, petebat decerni remiſſoriam. Fuit reſolutum, quod ſi fumus læſionis erat ſufficiens ad excludendum calumniam petentis remiſſoriam, quod daretur, etiã quod eſſemus in ſpolio. per not. per Caſſador. deciſ. 2. 3. & 4. de dilation.

SVMMARIVM.

Concilium Lateranenſe, locum habet in regreſsibus conceſsis poſt Concilium.

1 *Collatio beneficij ſi probibeatur, an cenſeatur probibitum omne illud, per quod peruenitur ad beneficium.*

DECISIO CCCCVI.

IN vna Brixienſi Prioratus S. Iacobi, coram D. Proſpero, 19. Martij. Fuit reſolutum, * quod Concilium Lateranenſe, volens quod de cætero non conferantur beneficia non excedentia valorem 200: haberet etiam locum in regreſſibus, conceſſis poſt dictum Concilium, ad beneficia hu-
1 iuſmodi. quia ſi collatio ✝ beneficij prohibetur, ergo omne illud per quod peruenitur ad illud. l. oratio. ff. de ſponſalib.

* Contrariũ fuit deciſũ, prout annotaui in 2. lib. annotationum mearũ deciſ. 397.

SVMMARIVM.

Statutum Vrbis in prima parte, quod nullatenus audiatur, tollit etiam ius dicendi de nullitate per viam exceptionis.

1 *Litis appellatione an veniat inſtantia, & ius.*

Appellatione deſerta, iniquitas per viam exceptionis an opponi poſſit.

2 *Inſtantia, & ius, poſt biennium, an ſint perempta.*

3 *Terminus quadriennij in reſtitutione in integrum, an præfixus inſtantia, cauſa, & iuri.*

4 *Appellatione ſublata per ſtatutum, an cenſeatur ſublata omnis defenſio.*

5 *Statutum Vrbis reijciens nullitatem, an videatur reijcere illam quæ reſultat ex alio ſtatuto.*

DECISIO CCCCVII.

IN cauſa Romana diſcuſſionis dotis, pro Paulo de Sarazanis, contra Ioannem de la Molara. propoſui dubium die 22. Martij 1546. ex quo contra ſententiam Rotalẽ fuit datum de nullitate, & infra tempus quindecim dierum vtilium, ſecundum formam ſtatuti in prima parte; nõ fuit iudicium terminatũ. An hodie Iulia, volens dicere ſententiam nullã per viam exceptionis, ſit audienda. Et fuit per omnes determinatum quod non. quia ſtatutum vult quod elapſis illis diebus, lis & inſtantia pereat. & appella-
1 tione litis ✝ venit inſtantia, & ius. ſecundum DD. in l. poſtquam liti. C. de pact. Si ergo ius eſt peremptum, non poterit, nec per viam actionis, nec exceptionis deduci. probatur exemplo appellationis. Quare eſt, quod poſt deſertionem, etiam iniquitas per viam exceptionis opponi non poteſt. quia poſt annum, ſeu biennium in-
2 ſtantia, ✝ & ius ſunt perempta. Bart. in authen. item ſi appellatione. C. de tempor. appellat. Item & exemplo reſtitutionis in
3 integrum. ✝ quia terminus quadriennij, & inſtantiæ, & cauſæ, ſiue iuri eſt præfixus. l. petendæ. vbi Bart. not. C. de tempor. in integ. reſtit. pet. Et ideo non ſolum actio. ſed etiã exceptio eſt perempta. Alex. in l. nam & poſtea. §. ſi minor. col. fin. ff. de iureiur. & maxime ſtantibus verbis ſtatuti dicentis.

& pars nullatenus audiatur, quæ verba vi-
4 dentur tollere omnem defenſionem ✝ quia
tollitur appellatio. ſecundum Franc. in rub.
de appellation. Felin. in c. ſignificauerunt.
de except. n. 12. & dictio. nullatenus. exclu-
dit diſpenſationem. Fel. in c. ex parte. n. 7.
verſ. quintus caſus. de conſtit. Non obſtat
quod ex aduerſo allegabatur, quod in iſto
caſu dicebatur de nullitate contra ſenten-
tiã ex forma alterius ſtatuti. videlicet quia
poſt annum erat actum de nullitate, & ſtatu-
tum prohibet poſt annum agi de nullitate.
& ideo eum ſit nullitas notoria reſultans ex
ſtatuto, nunquam ſtatutũ * reijciens nullita
5 tem, ✝ videtur reijcere illam quæ reſultat
ex alio ſtatuto. ſecundum Fulgoſ. conſ. 107.
ſuper eo de quo primo. in pen. col. verſ. cir-
ca ſecundum quæſitum. & in col. fin. verſic.
porro ne dicat quis. &c. vt plura ponit Al-
bert. Brunus in verbo, nullitas. verſ. ſi ſta-
tutum. in 3. col. in 4. limitat. Bald. in l. 1.
in vlt. colum. C. de condit. indeb. Salicet.
in l. ita nobis pudor. C. de adulter. Anton.
de But. in cap. cum quis. de reſtit. ſpoliat.
Quia fuit reſponſum, quod illæ auctorita-
tes loquuntur, quando ſtatutum ſimpliciter
excludit nullitatem. quia tunc non excludi-
tur illa, quæ prouenit ex eiſdem ſtatutis.
ſecus quando excludit poſt terminum præ-
fixum. quia tunc comprehenditur omnis
nullitas, etiam notoria. vt alias fuerat re-
ſolutum. Et ita, in præterita audientia, fue-
rat reſolutum in vna Tiburtina caſtri Ar-
ſularum, coram D. Io. Paulo, in nullitate
reſultante ex ijſdem ſtatutis.

* Statutũ Vibus excludẽs nullitatẽ poſt terminũ, excludit etiã eã, quæ reſultat ex eiſdẽ ſtatutis.

SVMMARIVM.

Prouiſio Papæ valida, non obſtante decreto poſito in mandato, ſi infra menſem non fuerit facta acceptatio.

1 *Decreta, & clauſula poſita in gratia, an ſint conditionales. in euentum ſcilicet acceptationis.*
2 *Decretum irritans, quando inficiat prouiſiones inferiorum. & an liget manus Papæ. & num. 3.*

DECISIO CCCCVIII.

IN cauſa Vercellenſi canonicatus, & præ
bendæ dedi dubium, die 22. Martij 1546.
An ſtante mandato de prouidendo cum
decreto irritanti etiam per nos: prouiſio
Papæ valeat, non facta acceptatione in-
fra menſem, per habentem mandatum. Et
fuit per omnes reſolutum, quod prouiſio
valeret, quia omnia decreta & clauſulæ po-
1 ſitæ in gratia ✝ ſunt conditionales in euen-
tum acceptationis. & ideo non ſequuta
acceptatione oẽs illę clauſulæ euaneſcunt.
per ea quæ dicit Caſſad. deciſ. 3. de præ-
ben. & eſt bona deciſ. eiuſdem. in tit. de de-
cret. reſeruat. deciſ. 2. Et licet decretum ir-
2 ritans, inficiat prouiſiones ✝ inferiorum à
Papa infra menſem, etiam ſi non ſequatur
acceptatio, per ea quæ dicit Felin. in cap.
cum ex officij. in 9. concluſ. de præſcript. &
Caſſad. deciſ. 5. de præben. ſeu de conceſſ.
præb. Tamen tale decretum, nõ inficit ma-
nus Papæ niſi ſequuta acceptatione, cum
maior poteſtas in ipſo remanſerit, & pro-
pter clauſulas derogatorias ſolitas apponi
in prouiſione Papæ. iuxta deciſ. licet de mo
re. in nou. Et fuit dictum, quod ita alias in
pluribus cauſis, fuerat reſolutum, prout eas
enumerabat D. Hieronymus, qui pro iſta
parte ſcripſerat. Non obſtat decretum,
3 quod apponitur ✝ in alternatiuis Ordina-
riorum, & indultis Cardinalium, quod in-
ficit prouiſiones Papæ, etiam ſi Ordinarij,
& Cardinales, infra tempus eorum non pro
uideant, prout alias tentum fuit. quia fuit
reſponſum, quod illa decreta non apponun-
tur in gratia cõditionali, prout eſt iſta, pro-
pter clauſulam, quæ duxeris acceptanda.

SVMMARIVM.

Remedium retinendæ, quo caſu fuerit datum.

1 *Spoliari quando quis dicatur iure aliquid percipiendi.*
2 *Ciuilis poſſeſsio an retineatur à ſpoliato naturali per aditionem iudicis.*
3 *Poſſeſſione priuatus, poteſt agere interdicto retinendæ, ſi ſe habeat pro ſpoliato recuperandæ. & num. 4.*

DECISIO CCCCIX.

IN vna Paduana congregationis clerico-
rum, coram D. Rauellenſi, fuit dictum,
quod in iſtis incorporalibus, licet per de-
negationem ſolutionis, faciendæ ab eo qui
tenetur ſoluere, non autem ſi impedimen-
tũ fieret à tertio, quis dicatur ſpoliari iure
1 percipiendi. ✝ prout dicit Specul. in tit. de
reſtit. ſpol. §. nunc dicimus. col. 3. verſ. ſed
quomodo in his iuribus. &c. Roffred. in li-
bello de interdicto vnde vi. col. 13. verſ. ſed
illud quæritur. Aegid. conſ. 21. col. 2. verſ.
item recte dicitur in libello. &c. & Innoc. in
c. querelam. col. 1, in fin. Tamen fuit dictũ,
quod ſi ille qui debebat ſoluere nõ ſoluit, &
pẽſionarius adit iudicem, quod per talem
2 aditionem, ✝ retinet ciuilem ſecundũ Bal.
in c. querelam. de elect. & deciſ. Neapolit.
395. n. 7. Guid. Papæ deciſ. 555. Et ideo pro-
pter

pter retentionem talis ciuilis ſententiæ la-
tæ in iudicio retinendæ, fuerunt defenſæ. nã
in illo caſu Daniel Bonfilius, qui erat in
poſſeſſione percipiendi portionem certorũ
fructuum à dicta congregatione, cum con-
gregatio denegaſſet ei ſoluere dictam por-
tionem, & ipſe congregationem cõuenerat
in ciuitate Venetiarũ, fuit lata ſententia in
iudicio retinẽdę, quę fuit cõfirmata per Au
ditorẽ Cameræ, & Rota voluit, quod eſſet
bene lata. Nec obſtat, quod quotidie fera-
mus ſententias ſuper ſpolio, quia fuit dictũ,
3 quod vtrumq; remediũ + poterat intẽtari.
quia ſi habebat ſe pro ſpoliato, poterat re-
medium recuperandæ intentari. Et propter
iſtam deciſionem, eadem die in vna Tarra-
conenſi, coram eodem Rauellenſi, fuit datũ
mandatum de manutenendo Capitulo Tar-
raconenſi. Nam cum ex conſtitutione, quæ
eſt ibi in obſeruantia, prout fuerat proba-
tum, Archiepiſcopus non poſſet ponere niſi
Vicarium, qui eſſet Aragonẽſis, Valentinus,
Catalanus vel Maioricenſis. & Cardina-
lis de Auria miſiſſet Vicarium Genuenſem,
qui non fuerat per Capitulum acceptatus.
Et ideo, cauſa in Rota, cõmiſſa fuit datum
mandatum Capitulo, de manutenendo ipſũ
Capitulum, ex quo non habebat ſe pro ſpo-
4 liato ſua ciuili. + & ideo, quia in illa turba-
batur, poterat manuteneri.

SVMMARIVM.

Hæc deciſio venit ad ſupplementum eorum, quæ dicta ſunt ſupra deciſ. 404. hoc lib. 2.

1 *Præeminentiæ, communes Prælato, & Capitulo.*
Præſcriptio contra Capitulum, an currat vacante Sede Prælati, in iuribus communibus. & n. 5. & 6.
2 *Præſcriptio contra Eccleſiam Romanam, nõ currit niſi centenaria. Sed an procedat contra eius vaſallum.*
3 *Prælatus ſpeciale caput Eccleſiæ collegiatæ, & cum ea facit vnum corpus.*
4 *Præiudicium corporis ſi tractatur, tractatur etiam præiudicium capitis.*
6 *Capitulum in rebus communibus magni momenti, an poſſit agere ſine Abbate.*

DECISIO CCCCX.

IN cauſa Salamantina præeminentiarum
propoſui dubium, die 26. Martij 1546.
Præſuppoſito, quod poſt erectionẽ collegia-
tæ de anno 1480. Capitulum maius vna cũ
Abbate, incœperit quaſi poſſidere, & pręſcri
bere præeminentias pulſandi cãpanas, olei,
& chriſmatis, & relaxandi interdicta, exclu-
ſo Capitulo collegiatæ. & de anno 1507.
ſedes Abbatialis per quinque annos, prop-
ter impedimenta, quaſi vacauerit. An du-
rantibus dictis annis, Capitulum maius, ſuã
quaſi poſſeſſionem continuare potuerit, ad
effectum perficiendi præſcriptionem contra
Capitulũ collegiatæ, ante litem motam. Et
quia iſtud dubium, eſt idem cum illo quod
fuit datum ſupra. deciſ. 404. hoc lib. 2. fuit
idem reſolutum per maiorem partem, quod
ibi. videlicet, quod ex quo eramus in iſtis
1 præeminentijs quæ erant + cõmunes Præ-
lato, & Capitulo, quod præſcriptio non cur-
reret contra Capitulum, quia poterat præ-
iudicare Prælato. per doctr. Abb. in c. 1. col.
2. de præſcrip. Non obſtat, quod hic non
tractetur de præiudicio Abbatis. quia Ab-
bas communicare tenetur vni vel alteri. &
ideo non tractetur de eius præiudicio, ſed
de præiudicio eius, cui communicare tene-
tur. Item non obſtat quod dicebatur, quod
doctrina Abbatis procedit, quando æque
principaliter præiudicatur Prælato & Ca-
pitulo: ſecus quando principaliter præiudi-
catur Capitulo, & ſecundario Prælato: pro-
2 ut exemplificabatur. præſcriptio + contra
Eccleſiam Romanam non currit niſi cente-
naria. & tamen contra eius vaſallum. vtpu-
ta quod alius velit præſcribere ius vaſalla-
gij currit præſcriptio quadraginta annorũ.
ſecundum Felin. in c. ad audientiam. & ibi
Abb. de præſcript. & illud eſt, quia ſecunda-
rio, non autem principaliter, præiudicium,
Eccleſiam Romanam concernit. ita ergo in
propoſito erit dicendum. vt quoniam præiu-
dicium principaliter tangat collegiatam,
& ſecundario Prælatum, currat præſcriptio
contra collegiatã. Quia ad iſta fuit reſpon-
ſum, quod in caſu iſto agitur de præiudicio
3 Prælati. nam cum Prælatus + ſit ſpeciale
caput Eccleſiæ collegiatæ, cum qua facit v-
num corpus. per not. per Abb. in cap. cum
non liceat. in 2. col. de præſcript. certe ſi
diminuerentur iura collegiatæ, diminuere-
tur etiam ius ipſius Prælati, qui eſt ſpeciale
caput illius corporis. & induceretur ſerui-
tus in Prælato, vt aliud capitulum maius
in iſtis præeminentijs conuocare teneretur.
Cum ergo tractetur de præiudicio corpo-
4 ris, tractatur etiam + de præiudicio capi-
tis, ſine quo illud caput non conſiſtit. & ideo
æque principaliter agitur de præiudicio Prę
lati, ſicut de præiudicio collegiatæ. Nec
obſtat quod ſecundo loco dicebatur. aut ſu-
mus in modico præiudicio, & tunc contra
5 Capitulum currit præſcriptio + ſede vacã-
te. prout dicit Abb. in d. cap. 1. quia fuit
dictum, quod eſſemus in magno præiudicio.
ex quo tractabatur de perpetuo pręiudicio.
Et non obſtabat quod dicebatur. ſi ergo ſu-
mus in magno præiudicio, Capitulum col-
legiatę nõ potuit ſine Prelato, de anno 1522

agere. & ſi iſta litis motio eſt nulla, non potuit præſcriptionem interrumpere. & ſi non eſt interrupta, tunc præſcriptio eſt finita. Ad iſtud fundamentum non fuit tunc in Rota reſponſum. quia dubium tantum reſpiciebat, an præſcriptio ſede vacante curreret. Et fuit reſolutum, quod dormiret. Sed ſi illa præſcriptio, per illam motionem litis de anno 22. eſſet interrupta, erat alia difficultas, ſuper qua non erat informatũ. Sed ego crederem, quod in iſto caſu poſſet Capitulum ſine Abbate agere. Nam Abbas vult, quod Capitulum in rebus communi-
6 bus ✝ magni momenti non poteſt agere, quia poſſet præiudicare Abbati. At in iſto caſu, nullum præiudiciũ poteſt inferri Prælato, ſi Capitulum præſcriptionem contra ipſum currentem interrumpat. ex quo contra ipſum præſcribebatur & non contra Abbatem. alias negligentia & n oluntas Abbatis noceret Capitulo. Fuit dictum agenti pro Capitulo maiori, daretur ſibi iſtud in dubium, videlicet, an Capitulum potuerit de anno 22. iudicium valide intentare ad effectum interrumpẽdi præſcriptionem. maxime cum idem agens dixerit, quod D. Antonius, multas doctrinas inueniſſet, per quas demonſtrare volebat, quod præſcriptio curreret in rebus communibus contra Capitulum.

SVMMARIVM.

Regula de triennali, item allegatio Lapi, ſuffragatur poſſeſſori pacifico, dato quod poſſeſsio ſit vitioſa.

1 *Tertius non attentat, & qui dicatur tertius.*
2 *Poſſeſſio vitioſa, qua.*

DECISIO CCCCXI.

IN vna Salamantina portionis, coram D. Fabio. in qua Didacus reſignauerat dictam portionem in fauorem Petri, & probabatur quod Petrus reſignationem acceptauerat. poſt reſignationem Didacus fuit ſpoliatus per Thomam de las Caſas. & commiſſa cauſa per Didacum contra Thomam ſuper ſpolio, Bertrandus de Robles etiam venit ad cauſam. & inter iſtos tres fuit introducta lis, tam ſuper petitorio, quam poſſeſſorio. poſt tamen reſignationem factam per D. Didacum in perſonam Petri. itaque Didacus tantum erat in detentatione. Dubitauit D. Fabius die 26. Martij 1546. præſuppoſita lite inter Didacum, Thomam, & Bertrandum, tam ſuper petitorio, quam poſſeſſorio, An allegatio Lapi, ſuffragetur Alphõſo ſucceſſori Petri. Qui Petrus poſt litem motam vigore reſignationis factę per Didacum ante litem, ingreſſus eſt poſſeſſionem, & pacifice poſſedit per octo annos. Fuit reſolutum quaſi per omnes, * quod allegatio Lapi, item & regula de triennali, ſuffragaretur ei. Et fuit dictũ, quod Petrus, qui ingreſſus fuerat poſſeſſionẽ litigioſam inter illos tres, cum ipſe eſſet penitus tertius, quia
1 veniebat ✝ ex iure Didaci ante litem, quod ipſe non attentabat. iux. tex. in c. Romana. §. in alium. de appell. lib. 6. Et licet illa poſ
2 ſeſſio, propter litem motam, ✝ poſſet dici vitioſa. per not. per Card. Alex. in c. quod reſtitutio. col. 18. verſ. hic capitur optima cautela. &c. 3. q. 1. cap. ex parte A. & ibi Immo. col. 4. de teſtib. verſ. item nota quod remedium. Phil. Franc. in c. bonę. col. 3. verſ. ſecunda concluſio. & verſ. tertia & vltima concluſio. de appell. Tamẽ ex quo fuit pacifi
3 cus poſſeſſor, ✝ debet ſuffragari allegatio Lapi. ſecundum Sarnen. in quæſt. 41. & quæſt. 11 in reg. de trienn. Itaque Alphonſo ſuffragabatur allegatio Lapi, quia Petrus, ſuus prædeceſſor, fuerat poſſeſſor per octo annos. & ſi ipſe poſſediſſet per tres annos ſuffragaretur reg. de trienn. ex quo fuiſſet pacificus poſſeſſor, dato quod poſſeſſio fuiſſet vitioſa. prout ita tenet Sarnen. in dictis quæſtionibus. Nam ad effectum allegationis Lapi, & reg. de trienn. Rota conſiderauit, quod pacifice poſſederit.

* Vide ad propoſitum iſtius deciſ. Franc. Balb. in tract. de præſcrip. in 2. par. 5. par. princ. e. 12. colum. 2. in princ. verſ. quod vaiã litigioſi &c. & verſ. iſte ſic præmiſ- ſis.

SVMMARIVM.

Derogatio indulti Cardinalis Ordinarij, non datur niſi expreſſe dicatur.

DECISIO CCCCXII.

IN vna Toletana, canonicatus & præbẽdę, coram D. Peregrino, propoſita 26. Martij 1546. in qua Franciſcus Peſquera habuerat expectatiuã ad duas diœceſes exprimendas in litteris, cũ derogatione indultorũ etiam Cardinaliũ. & poſtea expediuerat expectatiuam ad collationẽ Cardinalis Toletani, cum derogatione indultorũ, etiam Cardinalibus cõceſſorũ. fuit reſolutũ * ab vſu patriſfamilias, quod ex quo Papa non ſolet derogare indulto Cardinalis Ordinarij; quod ſub illa derogatione indultorũ Cardinaliũ nõ venirent indulta cõceſſa Cardinali Ordinario, ſed tantũ extraordinario, vt ſunt multi Cardinales, qui habent indulta in diœceſibus, in quibus non ſunt ordinarij collatores. & ſufficit, quod derogatio in illo caſu operaretur, & quod Frãciſcus Peſquera volebat, ſub illis verbis generalibus. ad duas diœceſes exprimendas piſcari. ſuam expectatiuam in diœceſi Toletana, in qua Cardinalis vt

* Vide ad iſtam deciſ. quæ latius dico in 3. lib. annot. mearũ deciſ. 93.

Digitized by Google

vt collator ordinarius habebat indultum. quod ſi Papæ expreſſiſſet, non ei conceſſiſſet.

SVMMARIVM.

Exequutores dati in nominationibus factis per Cæſarem, nō ſolum ſunt dati ad compellendum, ſed etiam ad prouidendum.

DECISIO CCCCXIII.

FVit reſolutum in vna Auguſtenſi cuſtodiæ, coram D. Io. Paulo, die 26. Martij 1546. quod exequutores dari in nominatione facta per Cæſarem, de Ioanne, directa Capitulo, & Decano Auguſtenſi, in qua hortabatur Capitulum, vt in euentum vacationis beneficij per ipſum acceptandi, illud ſibi conferretur, ac de eo prouideretur, & in poſſeſſionem immitteretur. & ſubiungebat Imperator. quo autem hæc nominatio, ſuum pleniorem aſſequatur effectum, ideo nominabat exequutores auctoritate Apoſtolica ſibi conceſſa. eiſdem expreſſe mandantes, vt eandem nominationem iuxta traditam ſibi in litteris Apoſtolicis poteſtatem, debitæ exequutioni demādent, & demandari curent. Et cum in litteris Apoſtolicis, quas Papa Imperatori ſuper iſtis nominationibus faciendis, ſit conceſſa facultas Imperatori, deputandi exequutores qui prouideant. fuit dictum, quod iſti exequutores, iuxta formam litterarum Apoſtolicarum, potuerunt prouidere, dato quod Capitulum & Decanus, ſuper prouiſione non forent requiſiti. quia ex forma dictæ nominationis illi exequutores non erant dati tantum ad compellendum. quo caſu procedebat text. in cap. ſi Capitulo. de conceſſ. præbend. in 6. ſed erant etiam dati ad prouidendum. Nec obſtabant illa verba poſtea ſequentia. quod ſi vos, quod abſit, in parendo huiuſmodi nominationi, rebelles fueritis, in vos cenſuris Eccleſiaſticis animaduertant. quia fuit dictum, quod dicta verba reſpiciebant, quod ſi poſt illam prouiſionem factam per exequutores, eſſent capitulares inobedientes in tradenda poſſeſſione, quod poterant ad id compelli cenſuris eccleſiaſticis. per hoc ergo non ſequitur, quod eſſent tantum exequutores ad cōpellēdum.

SVMMARIVM.

Archiuiſtarum priuilegiū, quod poſſint extendere inſtrumenta per alios notarios rogata, quomodo intellectum.

DECISIO CCCCXIV.

ARchiuiſtæ habent priuilegium, in quo dicitur, quod habeant archiuium, in quo notarij deponant contractus, inſtrumenta, & teſtamenta. &c. quæ tam per ipſos, quam per quoſcunque alios notarios, & tabelliones, in præfata Romana curia inter curiales, vel curiales & Romanos tantum, etiā per notarios Romanos de contractibus curialium. Accidit quod Franciſcus Fōtheca, poſt direptionem Vrbis exiſtens in ciuitate Caietana, coram notario qui non erat archiuiſta acceptauit in genere, vigore priuilegiorum ſcriptorum habentium priuilegium, quod poſſint acceptare in genere etiā extra curiam. & poſtea delata illa nota ad curiam in archiuio per notarium archiuij, obtinuit illam acceptationem deduci ad ſpeciem, & de ea confici inſtrumentum. Fuit dubitatum in vna Abulēſi parochialis de Caſtellanos, die 29. Martij 1546. per D. Fabium, an acceptatio in genere, extra curiam coram notario non archiuiſta, facta per Franciſcum Fontheca, potuerit reduci ad ſpeciem per Archiuium Romanæ curiæ. Et fuit reſolutum, quod non. quia priuilegium tantū loquitur de inſtrumētis rogatis in Romana curia. & cū non eſſet rogatum in curia, ſed in ciuitate Caietana, ideo non potuit extendi. & ideo quod Fontheca, vel faceret extendi inſtrumentum per notarium rogatū, vel, ſi erat mortuus notarius, per eius ſucceſſorem, de mandato iudicis loci in quo inſtrumentum rogatum erat. quia priuilegia ſunt ſtricte intelligenda.

SVMMARIVM.

Reſtitutio, quo caſu ad ſpolium fuerit data, non aliter iuſtificato inſtrumento conditionali.

1 *Conſtitutum an operetur ſi conſtituens non poſſidebat.*
2 *Conſtitutum an euaneſcat, ſi euaneſcit inſtrumentum.*
3 *Titulus an requiratur in profanis pro reſtitutione.*

DECISIO CCCCXV.

VIgeſimanona Martij 1546. in cauſa Vrbeuetana, ſeu Peruſina caſtrorū, dedi du-

Digitized by Google

dubium. An Comites de Marſiano veniant
reſtituendi ad portionem caſtri Parrani, quę
fuit Comitis Bulgari. Et fuit dictum, quod
Lauinia, quæ de anno 1518. emerat à Bulga
ro cum clauſula conſtituti, quod ſi non pro-
babatur quod Bulgarus habuiſſet poſſeſ-
1 ſionem tempore venditionis, ✝ quod con-
ſtitutum nihil operaretur. Et licet poſtea
de anno 1521. Bulgarus egiſſet contra Ale-
xandrum poſſeſſorem. & reportaſſet ſenten-
tiam, & rem iudicatam. & vigore illius, Bul-
garus, tertia Septembris 1521. poſſeſſionem
ſuam recuperaſſet. Tamen idem Bulgarus
quarta Octobris 1421. cum eodem Alexan
dro permutauit caſtrum Parrani, cum qua-
dam arce. & in inſtrumento permutationis,
aderat clauſula conſtituti. & vltra dictam
clauſulam, teſtes probabant, quod Alexan-
der poſſeſſionem habuerat. Itaque cum
poſtea de anno 1522. Bulgarus vendidiſſet
partem ſuam Lauiniæ, & Lauinia ingreſſa
foret poſſeſſionem caſtri, quod non obſtan-
te dicta venditione, ſpoliaſſet Alexandrum.
& ideo erat reſtituendus, ſeu verius eius hæ
redes. Non obſtat, quod inſtrumentum
permutationis factum cum Alexandro, eſſet
conditionale. vt puta ita dicens. quod ſi
æſtimatio per duos non fieret, & poſtea ſo-
lutio infra annum, præſens inſtrumentum
nullius ſit roboris, & omnia in priſtinum
ſtatum remaneant. & cum non conſtaret,
nec de æſtimationi, nec de ſolutione, omnia
debebant manere in priſtino ſtatu. & per
cõſequens, poſſeſſio Alexandri, vigore illius
inſtrumenti capta, euanuiſſet. Quia reſpõ-
derunt Domini, quod illud procedebat re-
ſpectu poſſeſſionis per clauſulam conſtituti
2 tranſlatam. quia ſicut ✝ euanuerat inſtru-
mentum, ita & conſtitutum, niſi doceretur
pro parte Alexandri de adimplemento. ſed
ex quo Alexãder, vltra poſſeſſionẽ per clau
ſulam conſtituti habitam, habuerat etiam
poſſeſſionem actualem caſtri, quod etiam
quod non impleuiſſet, non licuiſſet Bulga-
ro, nec Lauiniæ, propria auctoritate ſpolia-
3 re. cum in iſtis prophanis ✝ detur reſtitu-
tio ſine titulo. Non obſtat quod diceba-
tur, quod Alexander debebat docere de ad-
implemento. quia fuit reſpõſum, quod iſtud
reſpiciebat petitorium. quod iuſtificare Co
mes Alexander non tenebatur, nec hodie
eius hæredes.

SVMMARIVM.

Statutum Vrbis, quod cauſa nulli-
tatis, coram Capitaneo. &c. quo
ad primam partem ſtatuti, quo
caſu ligauerit Rotam.

1 *Statutum prohibens appellationem, quando dicatur ordinatorium, vel deciſorium.*

2 *Statutũ præfigens terminum poteſt eſſe deciſorium, & ordinatorium.*

Statuta deciſoria ligant Rotam.

3 *Commiſſa ſemel cauſa iuxta formam ſtatutorum, cenſetur etiam commiſſa cauſa appellationis.*

Cauſa ſemel effecta ſummaria in prima, remanet etiam ſummaria in ſecunda, etiã ſi non dicatur.

DECISIO CCCCXVI.

IN cauſa Romana dotis, pro Paulo de Sa-
razanis, contra Iuliani, die 29. Martij
1546. dedi dubium. An ſtatutum, quod cau-
ſa nullitatis, corã Capitaneo appellationis.
&c. quo ad primam partem, ſtante commiſ-
ſione iuxta formam ſtatutorum liget Rotã,
& Dominos. Et fuit reſolutum quod ſic.
quia forma reſcripti eſt ſeruanda. & ideo
cum cauſa eſſet commiſſa, audienda, co-
gnoſcenda, & determinanda, iuxta for-
mam ſtatutorum, dicebatur quod ligabat
Rotam, & Dominos. Item, quia cum illa
prima pars ſtatuti, diſponat quod niſi infra
octo probatio fiat, & infra quindecim dies
cauſa expediatur; quod lis & inſtantia pe-
reat, & per conſequens ius perimatur, vt
ſupra dictum fuit. ergo ſtatutum erat de-
ciſorium, vt in ſimili videmus. nam licet
1 ſtatutum, ✝ quod poſſit vel non poſſit ap-
pellari, reſpiciat ordinatoria iudicij. vt di-
cit Alexand. in l. 1. in fin. de legat. 2. ta-
men quando ſtatutum dicit, quod non poſ-
ſit appellari à diffinitiua, quia tollit ius, di-
citur eſſe deciſorium. prout ita dicit Dec.
in c. Eccleſia ſanctæ Mariæ. num. 43. de
conſtitut. Et ideo, licet tale ſtatutum, pro-
2 pter præfixionem termini, ✝ dicatur ordi-
natorium; tamen propter peremptionem
iuris, dicitur deciſorium. & ſi eſt deciſo-
rium, ligat Rotam. iuxta notata per Barr.
in l. cunctos populos. C. de ſacroſanct. Ec-
cleſ. Non obſtat, quod licet cauſa fuerit cõ
miſſa appellationis à ſententia lata in cu-
ria Capitolina D. Io. Paulo, ſecundum for-
mam ſtatutorum; tamen non fuit commiſ-
ſa cauſa appellationis à ſententia D. Io.
Pauli, D. Aquenſi, iuxta formam ſtatuto-
3 rum. quia fuit dictum, quod ex quo ✝ ſe-
mel cauſa fuit commiſſa iuxta formam
ſtatutorum, ita etiam cenſeretur commiſſa
cauſa appellationis, iuxta formam ſtatu-
torum. quia cauſa ſemel effecta ſumma-
ria in prima, remanet etiam in ſecunda, etiã
ſi non dicatur.

SVM-

SVMMARIVM.

Proceſſus factus cum tutore teſtamentario, dato quod teſtamẽtum impugnetur, eſt validus propter dubitationem.

1 *Teſtamentum impugnans, an poſſit iudiciũ dirigere contra tutorem teſtamentarium.*
2 *Rubrica, & non nigrum attenditur in titulo. C. qui tut. dar. poſſ.*
3 *Tutoris datio quando eſt dubia, an poſſit procedi contra ipſum, tanquam contra aſſertum tutorem. & n. 5.*
4 *Doctoris dictum, debet intelligi ſecundum dictum alterius Doctoris quem allegat.*
6 *Proceſſus factus cum tutore ante confectionem inuentarij, an validus.*
7 *Tutrix teſtamentaria an teneatur renunciare ſecundis nuptijs.*
8 *Tutor cui non eſt decreta adminiſtratio à iudice, an poſſit agere. & num. 9.*

DECISIO CCCCXVII.

DOn Georgius Ruffus, fuerat inſtitutus
in teſtamento patris, & ei fuerat data mater tutrix in teſtamento. Angela ſoror patris Don Georgij, dicebat Don Georgium eſſe ſpurium, & per conſequens teſtamentum nullum. & vindicabat hæreditatem. & intentauit iudicium contra matrem tutricem datam in teſtamento patris. & obtinuit ſententiam in partibus ſuper ſpurietate. à qua appellauit. & coram me dixit de nullitate ſententiæ. Propoſui ego dubium die 2. Aprilis 1546. in cauſa Meſſanẽſi Baroniæ, ex quo dictum fuit de ſpurietate Don Georgij. An iudicium potuerit intentari contra tutricem teſtamentariam, vel potius debuiſſet deputari curator liti. & an ex aliqua ſolennitate omiſſa, tutela teſtamentaria ſit nulla. Et fuit reſolutum per maiorem partem, quod ratione dubij
1 potuerit agi contra tutricem ✝ teſtamentariam. per tex. in l. 1. C. qui dar. tuto. poſ.
& in l. ordinata. C. de lib. cau. Non obſtat quod ille text. loquatur in tutore datiuo. quia attenta rubrica generaliter loquente, videlicet. qui tutor. dar. poſſ. ſiue tutor ſit
2 datus à teſtatore, ſiue à iudice, ſemper ✝ rubrica procedit. Item, ratio deciſionis, videlicet dubitationis, militat in tutore datõ in teſtamento, donec pendet dubium, an teſtamentum ſit validum. Non obſtat quod pro parte allegarentur. Bal. Salicet. & Pau. de Caſt. in l. ſi putas. C. de pet. hæredi. vbi videntur dicere iſti DD. quod quando dubi
3 tatur de datione ✝ tutoris, debet procedi contra iſtos, tanquam contra aſſertos tutores, non autem ſimpliciter contra tales tutores. quia tunc, vt contrarius eſſet repellendus. quia fuit reſponſum, quod Bal. in d. l. ſi putas. in ſecunda oppoſitione, in prima parte dicit contrarium. dum dicit, quod ratione dubitationis, poteſt fateri eſſe tutores, licet cautius agat contra eos, dicendo quod prætendunt ſe eſſe tutores. Salicet. etiam ibidem col. fin. verſ. oppono ab extra. licet dicat, quod fuit actum contra prætenſos tutores: tamen non dicit, quod ſi fuit actum contra tutores, quod iudicium ſit nullũ. Et licet Paul. de Caſt. ibid. in princ. 2. col. verſ. notandũ tamen. &c. licet dicat, quod ſi agat ſimpliciter contra tutores, ſit repellẽdus vt contrarius; tamen tantum allegat Bald. & cum Bald. dicat. cautius agit. &c. intelligẽ-
4 dus erit, ✝ ſecundum dictum Bal. Non obſtat quod in l. 1. C. qui dar. tut. fuerit actũ à principio contra pupillum, & poſtea fuerit datus ei tutor. hic autem à principio fuit actum cõtra tutorem. quia fuit dictum, quod ſicut proceſſus factus contra tutorem
5 quando ✝ fuit datus, ſuſtinetur ratione dubitationis, ita & ſuſtinebitur hic, licet à principio fuerit actum contra tutorem. Fuit
6 etiam reſolutum in eadẽ per omnes, ✝ quod proceſſus * factus contra tutorem, licet inuentarium non confeciſſet, tamen teneret, licet potuiſſet remoueri, vt ſuſpectus. per not. per Dec. in cap. ex parte. 2. de appell. & alias ita reſolutum fuerat. Item & tertio, in eadem fuit reſolutum, quod opinio Alberic. de Roſat. in authen. matri & auiæ. cum quo tenet Bald. ibi. quod tutrix teſtamentaria, non tenetur renunciare * ſecundis nup-
7 tijs, ✝ eſſet verior quã illa quam tenet Bar. ibidem, qui nil allegat. ſed Albericus ſuam opinionem lege & ratione confirmat. Item & quarto, fuit reſolutum, quod ex quo mater adminiſtrauit ante adminiſtrationem
8 per iudicem ſibi * decretam, ✝ quod talis adminiſtratio eſſet nulla. ſecundum Bar. in l. legitimos. ff. de legit. tut. colum. 1. verſic. quæro vtrum. Aret. in §. actionũm. colum. 20. in 7. quæſt. inſt. de act. Caſſan. ſuper conſuet. Burgund. fol. 223. verſ. quantum ad primum. colum. 3. Corn. conſ. 164. volum. 4. Et ita alias tentum fuerat in quadam cauſa Senenſi, in tutela matris filiorum Sigiſmundi Ghiſij. & hoc eſt verum niſi teſtator in teſtamento dixiſſet, quod nole-
9 bat quod mater ✝ teneretur petere adminiſtrationem tutelæ. ita quod ſi dixiſſet quod propria auctoritate poſſet adminiſtrare, tunc non requireretur decretum iudicis.

* Proceſſus factus cũ tutore ante confectioné inuentarij, eſt validus. Vide in 1. libro annotamentarũ deciſ. 310.

* Tutrix teſtamentaria, nõ tenetur renunciare ſecundis nuptijs.

* Tutor, cui non eſt decreta adminiſtratio à iudice nihil poteſt facere.

SVM-

SVMMARIVM.

Exceptio nõ numeratæ pecuniæ, quo caſu fuerit apposita.

1 *Exceptionem non numeratæ pecuniæ ſciens ſibi competere, ſi patitur ſe delegari, an poſſit opponere. & num. 4.*

2 *Exceptionem non numeratæ pecuniæ, an poſſit opponere qui agnouit debitum. & n. 4.*

3 *Exceptio non numeratæ pecuniæ, infra biennium in mutuo opponi poteſt.*

DECISIO CCCCXVIII.

* Die 9. Aprilis 1546. Fuit eadem cauſa propoſita, & idem deciſum. non obſtante quod diceretur, quod delegatio eſſet ſolutio, quia delegatio eſt nouatio. vt not. gloſ. in l. 1. C. de nouat. Bart. in l. pecuniam quam colum. 1. in fin. ff. ſi cert. pet. Angel. Imol. & Paul. de Caſt. in l. delegare. ff. de nouat. Sed nouatio habet vim ſolutionis. vt eſt tex. in l. ſi rem. parag. fin. ff. de nouat. gloſ. in rub. ff. de ſolut. ergo, prout quis ſoluendo. non poteſt amplius opponere exceptionem non numeratæ pecuniæ. l. cum fidem. C. de non. num. pec. ita etiam debet excludi dicta exceptio inducta nouatione per delegationem. Sed fuit dictum, quod nouatio habet vim ſolutionis, & ſimilis ſolutioni, nõ autem eſt vera ſolutio.

IN vna Romana releuationis indemnitatis, inter Io. Baptiſtam de Vſina, ex vna, & Ioan. Baptiſtam Cardellum. D. Proſper. die 2. Aprilis 1546. propoſuit dubium, An Io. Baptiſta Cardellus, qui confeſſus fuit mutuum, & eodem contextu paſſus eſt ſe delegari, potuerit, in caſu de quo agitur, propter non numeratam pecuniam, agere contra delegantem vt numeret, vel releuet ipſum ab obligatione ad eius delegationem facta. Verba obligationis erant iſta. Io. Baptiſta Cardellus debitor, vt aſſeruit, Io. Baptiſtę de Vſina in ſumma ſcut. 300. auri, occaſione amicabilis mutui ſibi vt aſſeruit ſponte. &c. ad ordinationem, & delegationem dicti Io. Baptiſtæ præſentis & delegantis, fecit ſe debitorem Franciſci della Porta. &c. & dictus Io. Baptiſta de Vſina, liberauit ipſum Cardellum. Poſtea Io. Baptiſta Cardellus, infra biennium contra Io. Baptiſtam oppoſuit exceptionem non numeratæ. & ideo petebat dictam pecuniam ſibi numerari, vel releuari indemnem ab obligatione, qua paſſus fuerat ſe delegari. Et contra ipſum Io. Baptiſtam Cardellum, opponebatur de tex: in l. ſi quis delegauerit. ff. de nouat. vbi ſi quis
1 ſciens † exceptionem non numeratæ pecuniæ competere, & patitur ſe delegari, cenſetur illi exceptioni renunciare. Item, opponebatur de tex. in l. cum fidem. C. de non num. pecun. vbi quod quando quis agnouit
2 debitum, non poteſt opponere † illam exceptionem. Item & tertio, quia nouatio habem vim ſolutionis. l. ſi rem. §. fin. ff. de nouat. ſi ergo ſoluit deleganti, agnouit debitum. ergo non poteſt opponere dictam exceptionẽ. d. l. cum fidem. Iſtis tamen nõ obſtantibus fuit facta reſolutio pro Io. Baptiſta
3 Cardello. quia habet regulam pro ſe, † quod infra biennium poteſt opponere exceptionẽ non numeratæ pecuniæ. Non obſtant allegata in contrarium. quia procedunt, vbi eſſemus in obligationibus ex interuallo fa-
4 ctis. ſecus eſt in caſu noſtro. in quo confeſſio mutui fuit facta in eodem inſtrumento, in quo facta fuit delegatio. quia præſumitur eadem fragilitate. qua paſſus fuit propter ſpem non numeratæ pecuniæ confiteri mutuum, ita etiam delegationem. per not. per Bar. & Paul. de Caſt. in l. ſi ex cautione. C. de non num. pec.

SVMMARIVM.

Cauſæ nullitatis, & reſtitutionis, vbi in eadem commiſſione ſunt intentatæ, debent eadem ſententia terminari.

DECISIO CCCCXIX.

IN vna Tiburtina Caſtri, in qua erat in commiſſione commiſſa cauſa nullitatis, & reſtitutionis in integrum, aduerſus ſentẽtiam latam per Caſſadorum, die 2. Aprilis 1546. coram D. Io. Paulo, fuit deciſum, quod ex quo cauſa nullitatis, & reſtitutionis, poterant in eodem libello cumulari ſecundum deciſ. Rotæ 116.* in nou. quod licet eſſet reſolutum, quod ſententia nõ eſſet nulla, tamen ſuper validitate ſententiæ, non poterat pronunciari antequam diſcenteretur negocium reſtitutionis in integrum, quia, cum eſſent ambo iudicia cumulata, debebãt eadem ſententia terminari. Non obſtat quod immo ſint iudicia cõtraria: quia ſi ſentẽtia ſit nulla, non debetur reſtitutio. quia reſpondetur, quod ſi erit valida, prout erat iſto caſu, dabitur reſtitutio ſi ex cauſa erit danda.

* alias 7. de reſt. ſpoliat.

SVMMARIVM.

Concilium Lateranenſe, quod loquitur in collatione, & commenda, an habeat locum in retentione cũ decreto, quod priora beneficia non vacent.

DECISIO CCCCXX.

REuerendiſſimus de Gambara fuit promotus ad Cardinalatum. & in promotione, fuit data ſibi retentio omnium beneficiorum prius per eum obtentorum. inter quæ beneficia erat prioratus Brixienſis S. Iacobi de Mella. qui prioratus non aſcendebat ad valorem 200. Fuit dubitatum per Dominũ Proſperũ in dicta cauſa Brixienſi prio-

Prioratus,2. Aprilis 1546. An beneficia nõ excedentia redditũ ducentorũ ducatorũ, iã obtẽta ante promotionem ad Cardinalatũ, ſi, quo ad ea detur retentio,in qua Papa decernebat beneficia non vacare, ſi in dicta retentione ſit neceſſaria derogatio Cõcilij Lateranen. Et tres ex octo votantibus, dicebãt quod non erat neceſſaria derogatio Concilij. quia nec verba,nec mens Concilij,poterant adaptari retẽtioni priorum beneficiorũ,quę quis aſſequutus fuit ante promotionem ad Cardinalatum. nam verba Concilij dicunt.de cętero non conferantur,ſeu commendentur. at hic nulla eſt collatio,ſeu cõmenda, ſed eſt retentio. & retentio nec de iure.prout dicit Gemin. in c. ſi gratioſe. de reſcrip.lib.6.col.3.verſ.in ea.ibi.& nota hic, retenta gloſ. n. 15. & Card. in clem. ſi plures. de præb. Item & ſecundo,quia in retentione, Papa decernit beneficia nõ vacare.& ſic,ſi nõ eſt vacatio non eſt collatio,nec cõmenda.& quia retentio non eſt niſi quædam prorogatio,& conſeruatio iuris antiqui, nihil de nouo tribuens.ſecundum tex.in c.dudũ.2. in fin. de elect.& ibi Abb.col.5.verſic. nota.gloſ.fin.Mens Cõcilij etiã nõ cõuenit. quia ex quo de nouo nõ cõfertur, nõ fit pręiudiciũ alijs clericis, quo minus beneficia inferiora cõſequi poſſint. Sed alij quattuor Domini dicebãt contrariũ.per deciſ. Rotæ 331. alias 21.de præb.in nou.& deciſ.Ægidij 752. vbi apparet,quod eadem ſolẽnitas quę requiritur in prouiſione, eſt etiã neceſſaria in retentione, vbi Papa decernit nõ vacare. quia ſi non adeſſet tale decretum,de proximo beneficium eſſet vacaturũ. & ideo, quia tollitur illud ius quod erat de proximo, ideo requiritur ibi derogatio. ita etiam erit dicendum in caſu noſtro. Nec obſtat,quod ibi ſimus in caſu vbi tractatur de præiudicio tertij, videlicet patroni.at hic non tractatur de præiudicio alicuius, & ſumus in diſpoſitione exorbitãti.& contra Principẽ, lata debet fieri interpretatio. ad not. in l. fin. ff. de conſtitut.prin.Quia replicabatur, quod immo eramus in diſpoſitione fauorabili,vt certa beneficia inferiora, Eccleſijs ipſis pro quarum ornatu erant inuenta, deſeruirent.& etiam tractabatur de præiudicio tertij, videlicet inferiorum clericorum. & ideo,id quod dicitur in dictis duabus deciſionibus, videtur etiam militare in caſu iſto. Secundo, pro iſta parte adducebatur deciſ. Aegidij 472. vbi dicitur,quod retentio huiuſmodi habet vim prouiſionis. & ideo id quod dicitur in prouiſione debet habere locum in quaſi prouiſione, vbi militat eadẽ ratio,& materia eſt fauorabilis. & illa deciſ. multum fuit ponderata pro iſta parte.quam videre poteris. Octauus ex Dominis noluit votare, quia non bene viderat articulum.& ideo remanſit indiſcuſſus.

SVMMARIVM.

Lex. teſtium. C. de teſtibus. quomodo intellecta.

1 *Solutio debiti in ſcriptis contracti, debet probari in ſcriptis, vel per quinque teſtes, quomodo procedat.*

2 *Cauſa magna, an dicatur ſumma 300. ducatorum.*

3 *Iuramento in ſupplementum, quando ſit locus in cauſa magna.*

4 *Iuramentum in ſupplementum,an ſit deferendum mulieri honeſtæ. & quando.*

Mulier in cauſa criminali,an poſſit eſſe teſtis.

Mulier in cauſa magna, an poſſit eſſe teſtis.

5 *Feudalis cauſa,grauis.*

An in ea deferatur iuramentum in ſupplementum mulieri.

DECISIO CCCCXXI.

FVit reſolutum in vna Bononienſi pecuniaria mille ducat. * corã D. Rauellenſi, die 5. Aprilis 1546. quod l. teſtiũ. C. de teſtib. dũ loquitur, quod debitum in ſcriptis, non poteſt
1 eius ſolutio + probari niſi per quinque teſtes habeat locum, quando eſt actum, quod aliter actus non valeret niſi in ſcriptis.ſecus quando ſcriptura eſſet tantum ad probationem. per ea,quæ dicit Bart. ibi.dum remittit ſe ad l. generaliter. C. de non num. pec. Alberic.& Bald. quicquid ibi dixerit Salicet. & Paul.de Caſtr. intelligentes illum tex. in quacũque ſcriptura.quibus obſtat tex.dũ dicit. in ſcriptis. Et non eſt dubium, quod actus non dicitur fieri in ſcriptis, niſi quando ita actum eſt. vt not. in l. contractus. C. de fid. inſtrum. Item in eadem, in qua agebatur de * ſumma 300. ducat. & eramus inter perſonas non potentes. Fuit di
2 ctum,quod erat + cauſa magna.per ea quę dicit Iaſ. in repet. l. admonendi. col.97.nu. 231.ff.de iureiur. & quia erat pluſquam ſemiplene probatũ,* quod eſſet locus iura
3 mento in ſupplementum. + per ea quæ dicit idem Iaſ. in d. repet. col.101. verſ. limita omnes iſtos caſus.n.238. & ibidem Curt. Iun. n.67. vbi atteſtatur iſtam eſſe communem. Nicol. Boer. deciſ. 85. an iudex ſecularis. Item,quod ſi mulier haberet pluſquã

* Fuit etiam in eadẽ dictũ die 9. Aprilis 1546. quod licet ſtatutum Bononienſe dicat, quod debitum non poſſit probari, niſi per inſtrumentum publicum, tamen per hoc non dicitur eſſe debitum in ſcriptis relatum. quia ſcriptura,quæ requiritur de neceſſitate probationis,non dicitur eſſe de ſubſtantia actus. & ideo non dicitur, quod actus dicatur in ſcriptis. factus, ſecundum Bal. in authen. ſed nouo iure. col. pen. circa fin. C. ſi cert. petat. cuius meminit Dec. in l.pactum quod bona fide. in fin. C. de pact. Item fuit dictum,quod tale ſtatutum, non ligabat niſi ſubditos,ſecundum Iaſ. in l. ſi nõ ſpeciali. in 2. notab. C. de teſtam. Et ideo non ligabat hæredes contrahentium,qui erant nati Romæ. & ibi domicilium habebant. licet contrahentes eſſent Bononienſes, tamen quia eorum hæredes erant nati Romæ, quod ſtatutum Bononienſe eos non ligaret,etiam quod reſpiceret deciſoria.ſecũdũ Iaſ. in d. l. ſi non ſpeciali.

* Summa 300. dicitur cauſa magna.

* In cauſa magna, vbi eſt pluſquã ſemiplene probatũ, defertur iuramẽtũ in ſupplemẽtum.

ſe-

ſemiplenam probationem, & eſſet mulier
honeſta, & aliud ſibi non obſtaret niſi quod
4 eſſet mulier, ✝ quod ei in dicta cauſa 300.
ducat. licet magna, eſſet deferendum * iura
mentum in ſupplementū. non obſtante quod
cōtrariū videatur ſētire Iaſ. ſequēdo Rom.
in d. repetit. l. admonendi. col. 108. nu. 254.
verſ. ſecundo infert. quia fuit dictum, quod
Iaſ. ex mente Romani loquitur in cauſa cri
minali, in qua de iure canonico non poteſt
eſſe teſtis. & ideo ſi non poteſt eſſe teſtis
contra alium, minus in cauſa propria. ſed in
cauſa magna, non reperitur quod mulier nō
poſſit eſſe teſtis contra alium. ergo pote-
rit eſſe etiam in cauſa propria. Et fuit dictū,
quod iſtud tenebat ibi Iaſ. in d. colum. 108.
verſ. ex iſta generali regula. &c. vbi tenet,
5 ✝ quod cauſa feudalis eſt grauis, & tamen
in ea defertur iuramentum in ſupplemen-
tum mulieri. Pro quo facit quod dicit Ripa
in d. l. admonendi. col. 32. n. 179.

* Mulieri honeſtę, habenti pluſquā ſemiplenam probationem, eſt deferendum iuramentū in ſuppl. emētu. Facit quod dicit Abb. in c. ex inſinuatione. col. 2. n. 7. de procurat.

SVMMARIVM.

Committitur alicui vt ſe informet, non requiritur citatio ad informationem, ſed in actu poſtea faciendo.

DECISIO CCCCXXII.

FVit reſolutum in vna Bononienſi caſtri Liani, coram D. Fabio, die 5. Aprilis, quod cum committitur alicui, vt ſe informet de tali re, prout in caſu illo per Clemētem commiſſum fuerat Simonetę, vt de prædictis ſe informaret; quod in informatione facienda, non requiritur citatio partis. ſed in actu, per Principem poſt informationem ſumptam, faciendo, requiritur citatio. per conſil. Calder. 4. ſub rubr. de dilat. & Felin. in c. cum olim. de re iudic.

SVMMARIVM.

Petitio tertia, diuerſa à ſecunda.

1 *Identitas iudicij vt dicatur, quæ requirantur.*
2 *Proteſtatio procuratoris repetentis omnes proteſtationes, an repetat ſolum proteſtationes per ipſum factas, vel etiam facias per principalem.*

DECISIO CCCCXXIII.

IN cauſa Paduana iniuriarum, propoſui die 5. Aprilis 1546. an petitio tertio loco facta, differat à ſecūda petitione. & proteſtatio procuratoris repetentis omnes pro teſtationes poſt dictam petitionē tertio loco factam, reperat proteſtationē iuramēti calūniæ. Et fuit reſolutum, quod tertia petitio, differret à ſecunda & tertia. quia licet
in vtraque eſſet identitas rei, puta ſumma
trium millium, item & cauſæ, quia ob ce-
duliones affixos; tamen non erat identitas
1 perſonarum. & ✝ iſta tria requiruntur vt
ſit identitas per tex. in l. cum quæritur. ff.
de except. rei iudic. Nam in ſecunda peti-
tione, erat facta pro priore, & fratribus Con
uentus ſancti Sebaſtiani Venetiarum. & in
tertia petitione erat facta pro priore & fra
tribus conuentus S. Sebaſtiani, & pro prio-
ribus alijs, Prouincia, Cōgregatione & pro-
uinciali. Item, ſecunda petitio non erat va-
lida, quia petens non habebat mandatum
ſufficiens. & tertia erat valida, quia manda
tum ſuperuenerat. Item fuit dictum, quod
2 illa proteſtatio ✝ procuratoris repetentis
omnes proteſtationes, * tantum repetebat
proteſtationes per eum poſt tertiam peti-
tionem factas, non autem factas per prin-
cipalem, de quibus non conſtabat, quod
notitiam haberet & maxime cum procu-
rator dixerit, & de nouo allegauit non te-
neri. ergo voluit ſe referre ad per eum facta,
cum per prius negaſſet non teneri ad con-
tenta in petitione.

* Proteſtatio procuratoris, quas proteſtationes repetet.

SVMMARIVM.

Vide quid deciſum in cauſa nullitatis, ſeu Romana dotis.

1 *Commiſſio cauſæ Capitolinæ, an ſe extendat ad cauſam futuram.*
2 *Appellationis cauſa, & nullitatis, an æque principaliter cenſeatur commiſſa.*
3 *Regula, quod quiſque iuris, quomodo procedat.*

DECISIO CCCCXXIV.

EAdem die, in cauſa Romana dotis, ſeu
nullitatis, propoſui dubium. an cau-
ſa nullitatis ſententiæ latæ in Rota, ſit co-
gnoſcenda & terminanda ex forma com-
miſſionis regiſtratæ fol. 87. coram D. Aquē-
ſi. ſecundum formam ſtatutorum. vel quia
ex quo coram R. D. Io. Paulo, cauſa nulli-
tatis ſententiæ Capitolinę erat commiſſa ſe
cundum formam ſtatutorum, cenſeatur cau
ſa nullitatis ſententiæ Rotalis, ſecundum
eandem formam D. Aquenſi commiſſa. Et
fuit dictum, reſpondendo ſecūdę parti, quod
cū cauſa nullitatis ſentētiæ Capitolinæ, ſit
diuerſa à cauſa nullitatis ſententiæ Rotalis,
cum illa nullitas ſententiæ Rotalis oriatur
poſt prolationem ſententiæ, quod commiſ-
1 ſio cauſæ nullitatis ✝ Capitolinæ, non pote-
rat ſe extendere ad cauſam futuram, &
poſt

Digitized by Google

poſt commiſſionem impetratam, exortam.
Rot. deciſ. 148. in nou. alias 18. de reſcrip.
Ægid. deciſ. 100. Felin. in cap. paſtoralis.
§. quoniam. col. 2. de reſcript. Non obſtat
quod ab illa ſententia Rotali, erat commiſ-
ſa cauſa appellationis. & ſicut cauſa appel-
lationis, cenſebatur eſſe commiſſa iuxta
formam ſtatutorum; ita & cauſa nullita-
tis. quia fuit dictum, quod appellatio e-
rat deſerta, quia non erat appellatum in
tempore. & quia non repreſentata in tem-
pore. & ideo quod nulla pendebat cauſa
appellationis, ſed principaliter tantum
pendebat cauſa nullitatis. Item & ſecun-
do, quod vbi eſt diuerſitatis ratio, non mi-
litat illatio ſuperius facta, nam cauſa ap-
pellationis, ideo eſt & intelligitur commiſ-
ſa iuxta formam ſtatutorum, quia eſt eadẽ
cauſa cum prima. Sed cauſa nullitatis ſen-
tentiæ rotalis, eſt noua cauſa. & ideo nimi-
rum, ſi non debet à cauſa appellationis re-
2 gulari. maxime cum alias ✝ deciſum fue-
rit, quod cauſa appellationis & nullitatis
cenſetur æque principaliter commiſſa. Item
& ſecundo, non obſtat dum dicebatur, quod
ex forma commiſſionis, de qua in dubio, ex
quo Iulia in ea petebat, quod conſtito, quod
cauſa eſſet cognoſcenda & determinanda
iuxta formam ſtatutorum, ſiue in propo-
nendo, ſiue decidendo, quod conſtito quod
ſtatuto Paulus non ſatisfeciſſet, quod à iu-
dicio excluderetur. Si ergo Iulia voluit
quod ſtatuta ſeruarentur contra Paulum,
ergo idem ius debet contra ipſam ſeruari.
3 nam ✝ titulus. quod quiſque iuris. habet lo-
cum in diuerſis cauſis inter eaſdem perſo-
nas intentatis. cap. prudentiam. de mut.
pet. quia pro parte Iuliæ fuit reſponſum, ac-
ceptando fundamentum, ſed dicebat quod
prius ſeruaretur ſtatutum in perſona eius.
quod ſi fieret, habebat intentum. quia Pau-
lus veniebat prius à iudicio excludendus.
& ideo amplius agere non poſſet. Et ita do
mini dicebant ſeruandum eſſe.

SVMMARIVM.

Regula contra impetrantes certo mo do, an habeat locum in eo, qui non eſt annalis poſſeſſor.

DECISIO CCCCXXV.

IN vna Cæſarauguſtana, & Ilerdẽſi præceptoriarum, coram D. Fabio, fuit percum die 5. Aprilis 1546. propoſitum dubium, an regula contra impetrantes certo modo, habeat locum in eo qui non eſt annalis poſſeſſor. Et fuit determinatum, quod ſic. quia regula generaliter loquitur de poſſeſſoribus. ergo generaliter erat intelligenda, ſiue eſſet annalis, ſiue non, & ſi voluiſſet ſe arctare ad annales poſſeſſores, illud expreſſiſſet. Et idem fuit deciſum coram eodem, in vna Toletana S. Crucis. die 14. Nouembris 1548. dummodo ſit pacificus poſſeſſor.

SVMMARIVM.

1 Ius præſentandi ex fundatione, ex poſſeſſione centum annorum, quando præſumatur.

2 *Immemorabili præſentandi probata, an quilibet titulus allegari poſſit. & n. 3.*

3 *Immemorabilis non poteſt dici probata probato contrario.*

4 *Probatio præſumptiua quando ceſſet.*

DECISIO CCCCXXVI.

IN vna Barchinonenſi parochialis della
Rocha, coram D. Peregrino, die 5.
Aprilis 1546. fuit reſolutum, quod licet
nos alias concluſerimus, quod quando pro-
1 batur poſſeſſio ✝ immemorabilis præſen-
tandi, poſſit allegari quilibet titulus, etiã
ex dotatione, & fundatione; tamen quod
iſtud erat verum, niſi conſtaret de initio
2 contrario ✝ prout erat in caſu illo. in quo
Domini illius terræ, erant in quaſi poſſeſ-
ſione præſentandi per cẽtum & viginti qua-
tuor annos. ſed quia docebatur de alijs
prioribus præſentationibus, factis per ca-
pellanos capellaniæ della Rocha per 80.
annos, quod illi Domini della Rocha
non poterant allegare titulum dotationis,
ex duobus. primum, quia ex quo conſta-
3 bat ✝ de contrario. non poterat dici quod
memoria non eſſet in contrarium. quo caſu
procedit, quod alias per nos fuit deciſum.
4 ſecundum, quia probatio præſumptiua ✝ ceſ-
ſat, vbi adeſt alia fortior. Fuit ergo conclu-
ſum, quod illa poſſeſſio illius Domini, præ-
ſumeretur ex præſcriptione, ſeu conſuetu-
dine.

SVMMARIVM.

In cauſa Britonorienſi.

1 *Copiam, & non originale eſſe inſtrumenti, ex quibus elicitur.*

2 *Enunciatiua Papæ, an probet dominium, vel poſſeſſionem.*

DECISIO CCCCXXVII.

DIe 5. Aprilis 1546. in cauſa Britono-
rienſi, pro Illuſtri Leonello Pio, oſtẽdi
1 Dominis inſtrumentũ ſentẽtiæ Henrico ✝ &

propter vniformitatem litteræ, tam corpo-
ris, quam teſtium ſubſcribentium, Domini
iudicarunt, quod illud inſtrumentum, eſſet
copia ſcripta manu alicuius, qui illud ſcri-
pſit, & non daretur fides. quia non origi-
nale, nec tranſumptum, ſed ſimplex copia.
Item, circa bullã Adriani, Domini viderunt
antiquitatem, & corroſitatem. & quia in ip-
ſa bulla, tantum erãt illa verba. monaſteriũ,
& ipſius bona ſub protectione noſtra, quæ
ſuis vocabulis duximus exprimenda. videli-
cet, Plebem cum Caſtro Polentæ, quæ iuſte,
& canonice tenetis. &c. Fuit dictum per di
ctum Abb. in c. dudum. de priuil. quod illa
2 verba, non † probarent dominium, nec poſ-
ſeſſionem. & iden iſta aliunde probanda
erant.

S V M M A R I V M.

Beneficia inferiora, an vacẽt per pro-
motionem ad Cardinalatum.

1 *Cardinalatus eſt dignitas. an cum Cardi-
nalatu poſſit retineri alia dignitas.*
2 *Doctores referentes ſe ad vnum textum, ſe-
cundum illum intelligi debent.*

DECISIO CCCCXXVIII.

IN vna Brixienſi prioratus, dubitauit D.
Proſper de ſancta Cruce, die 9. Apri-
lis 1546. an per promotionem ad Cardina-
latum abſque diſpenſatione retentionis, va
cent inferiora beneficia, vt eſt prioratus
de quo agitur. Et fuit tentum cum diſtin-
ctione. Abb. in cap. Eccleſia veſtra. col. 2.
de elect. quia ratio ſua efficax videtur. nam
1 Cardinalatus † eſt dignitas. vt dicit Bar-
bat. in tract. de præſtant. Cardinal. quæſt.
1. ergo non poteſt cum eo retineri alia di-
gnitas. & iſtam opinionem videtur ſentire
Collectarius in cap. fin. de conceſſ. præben.
Non obſtat quod dicit Martin. Lauden. in
tract. de Cardin. quæſt. 15. Barbat. in tra-
ctat. de præſtan. Cardinal. in 12. & vlt.
quæſt. Bertachin. in tract. de Epiſcopo.
in 1. par. 2. lib. col. 7. in 21. quæſt. num.
33. vbi inquit, quod hæc eſt communis opi-
nio. Idem dicit Lambertin. in tract. iuriſ-
pat. in 15. artic. 6. quæſt. 1. partis. 2. lib.
fol. 211. colum. 4. circa finem. num. 16. Al-
ban. Bergomen. in tract. Cardin. quæſt. 42.
in 15. priuil. quia iſti DD. allegantes com-
munem opinionem eſſe contra Abb. allegãt
Oſtien. Io. And. But. & Imol. in d. cap. Ec-
cleſia veſtra. ita tenere. & tamen dicti DD.
dicunt notando ex illo tex. quod per adep-
tionem Cardinalatus, priora beneficia non
vacant. Et cum dicti DD. referant ſe ad
2 illum text. de neceſſitate † ſunt intelli-
gendi in beneficijs inferioribus non cura-
tis, nec habentibus dignitatem. ergo ni-
hil faciunt contra diſtinctionem Abbatis.

S V M M A R I V M.

Trebellianica non cenſetur prohi-
bita, etiam quod teſtator man-
det reſtitui omnia bona ſua.

DECISIO CCCCXXIX.

ETiam quod teſtator mandet reſtitui bo
na omnia, tamen per hoc non cenſe-
tur prohibuiſſe detractionem trabellianicæ.
Ita fuit reſolutum in vna Romana caſalis,
coram D. Antonio Auguſtino, die 19. Apri
lis 1546. per ea quæ dicit Iaſ. conſ. 84. co-
lum. 8. & ſequen. vulum. 1. & 146. colum. 3.
vol. 4. Crnt. in repet. l. nemo poteſt. col. 14.
de legat. 1. Bertran. conſil. 45. col. 2. vol. 2.
& 144. colum. pen. volum. 3. in nouiter im-
preſſis. Gaſiaula in repet. l. centurio. vbi
plene. colum. 66. verſ. aduerte itaque. & c.
de vulg. & pupill. Mantua conſil. 291. co-
lum. 2. vbi dicit communem.

S V M M A R I V M.

Inſtrumenta duo, de quibus hic, non
ſunt in forma probanti.

1 *Scriptura non publica, reperta in archiuio,
an probet.*
2 *Inſtrumentum, in quo notarius non aſſerit
ſe rogatum, an probet.*
3 *Recognitio iurium ſemper fienda.*

DECISIO CCCCXXX.

IN cauſa Britonorienſi caſtri Polẽtæ, du-
bitaui ego die 12. Aprilis 1546. an
inſtrumenta conceſſionum in emphiteuſim
de anno 1355. & 1466. ſint in forma pro-
banti. Et fuit reſolutum quod non. quia
primum inſtrumentum de anno 1355. erat
ſimplex copia. nam non dicebatur ibi.
& ego talis notarius, rogatus præmiſſis in-
terfui. ſed tantum dicebatur. ex inſtrumen
to, ſeu nota Bentauegnæ notarij. & ſic ap-
paret, quod illa copia ex illo inſtrumento,
ſeu nota, erat extracta. Item, non aderat
ſignum notarij. Non obſtat, quod eſſet
1 reperta † in archiuio. quia cum non eſſet
ſcriptura publica, ſed priuata, ideo non
faciebat fidem. Item, erat probandum,
quod eſſent ibi longo tempore conſeruatæ.
vt omnes ſcripturæ ibi exiſtentes, fi-
dem facerent. Secundum etiam inſtrumen-
tum de anno 1466. non erat etiam in for-
ma

ma probanti. quia in fine inſtrumenti tantum dicitur. Et ego Frãciſcus Guidarellus.
2 & tamen ✝ non dicit.rogatus. Item,non adeſt ſignum notarij. Non obſtat,quod notarius exhibens illud, dixerit quod illud inuenit inter rogitus & protocolla Franciſci Guidarelli. quia fuit dictum, quod vltra atteſtationẽ notarij, debebat per alios teſtes recognoſci, quod eſſet rogitus Franciſci. Nec obſtat quod eſſemus in antiquis, quia erat falſum.quoniam vſque ad tempus motæ litis, tantum erant elapſi ſeptuagin-
3 taocto anni, & recognitio,✝ ſaltem eo modo quo fieri poterat, debebat fieri. puta per comparationem.

SVMMARIVM.

In cauſa Salamantina præeminentiarum.

1 *Reſtitutionem in integrum intentans,quid probare debeat.*
2 *Prælato negligente, an Capitulum,& quælibet alia Eccleſia,agere poſſit.*
3 *Prælati negligentia, ex quo conuinci dicatur. & num. 5.*
Capitulum, an poſſit agere,ſi ex facto Prælati, vel negligentia, præiudicium inferatur Eccleſiæ.
4 *Capitulum an poſſit agere ſine Prælato.*
6 *Particulares an admittantur pro iuribus Eccleſiæ. & n. 7.*
8 *Alienata male res Eccleſiæ, quando dicatur.*
9 *Præſcriptio, an currat contra Capitulum ſede vacante. & num. 10.*
11 *Præeminentiæ, an iura Capituli, vel Eccleſiæ.*

DECISIO CCCCXXXI.

Eadem die in cauſa Salamantina præeminentiarum, propoſui dubium. præſuppoſito, quod agatur de re magni præiudicij, quia de perpetuo præiudicio. An Capitulum collegiatæ, potuerit agere de anno 1522 ad effectum interrumpendi præſcriptionem. & an,ſi Abbas per quadraginta annos, & vltra, ſine Capitulo collegiatæ præeminentias exercuerit, ſit quæſita præſcriptio contra Capitulum collegiatæ ipſi Abbati, itaut ipſi Capitulo præeminentias communicare non teneretur. Et incipiendo ab iſta ſecunda parte dubij, fuit dictum, quod ſi Abbas contra Capitulum collegiatæ præſcripſerat, attento quod contra eum non erat lis mota, & ſic aderat vltra tempus quadraginta annorum, quod cum non eſſet modo lis cum ipſo Abbate, quod iſtam exceptionem Capitulum maius allegare non * poterat. ſed quod Abbas veniret ad litem, & contra eum exceptiones ſuas Capitulum faceret. Et ideo cum Capitulum maius, cõtra ſe tres conformes reportaſſet,

* Capitulũ maius, in negocio reſtitutionis, non poteſt opponere de iure tertij.

1 & nunc veniret ✝ per viam reſtitutionis in integrum, quod debebat de iure ſuo docere, & ſic de læſione. non autem ius tertij allegare debebat, & ſic præſcriptionem Abbatis. Ad primam partem dubij, an Capitulum potuerit agere de anno 22. ad effectũ interrumpendi, fuit concluſum, quod ſic.
2 quia negligente ✝ Prælato,*poteſt agere Capitulum, & quælibet Eccleſia. & negligentia conuincitur eo ipſo, quod Prælatus non proſequitur ius Eccleſiæ ſuæ. ſecundum Innoc. & Abb. in cap. cum olim. de teſtibus. col. 3. & poteſt Capitulum,ſi ex facto Præ-

* Capitulũ collegiatæ, Abbate negligente potuit agere.

3 lati, vel ipſius negligentia,✝ aliquod præiudicium Eccleſiæ generatur,agere. vt in cap. dilecti. & ibi Abb. poſt Innoc. col. 2. de maior. & obed. Item, Capitulum pote-
4 rat agere ſine Prælato,✝ quia ſuam cauſam proſequebatur. quo caſu etiam in communibus poteſt agere.ſecundum Innoc. in cap. edoceri. col. 2. de reſcrip. in verbo congregationem.ibi.niſi ſuam cauſam. &c. Non obſtat, quod negligentia Prælati non depre-
5 henditur ✝ niſi poſt monitionem. quia contrarium dicit Felin. in cap. cum olim.col.3. verſ. quando autem dicatur. &c. de teſtib. Item, interruptio præſcriptionis,reſpicit defenſionem. & ad defendendum vbi Prælatus,
6 & Capitulum non ſunt ✝ negligentes, admittuntur particulares.ſecundum Abb. in d. c. cum olim. col. 3. prope finem. verſ. itẽ ex prædictis collige.&c. Item,pro rebus male alienatis non requiritur conſenſus, nec
7 mandatum,& omnes poſſunt ✝ agere,etiam non præcedente aliqua negligentia Prælati, vel Capituli.ad tex. in c. ſi quis presbyterorum. & per Abb. poſt alios. in d. cap. cum olim. col. 3. in fin. verſ. quod intelligo. &
8 habetur res pro male ✝ alienata, ſi tantum poſſeſſio ſit occupata male.Imol. poſt Innocen. in d. c. cum olim. col. 2. poſt principium. verſ. ſi autem alius vult agere pro iuribus & rebus Eccleſiæ ſine mandato Prælati,poſt Innoc. in cap. Epiſcopi.de reb. Eccleſ. non alienan. communiter approbatus. vt per Abb. in d. cap. Epiſcopi. Sed quia extra punctum Aduocatus Capituli maioris contra alias deciſa. nam fuit dictum, quod ſede vacante non currit præſcriptio
9 contra ✝ Capitulum, quia Capitulum non poteſt agere.ſecundum Abb.in c.1. col.2.de præſcr. Sed dicebat Aduocatus, quod illud erat verum in Capitulo cathedrali: ſecus autem eſt in Capitulo collegiatæ, quod bene poteſt agere ſede vacante.ergo contra illud
10 currit præſcriptio. Et quod Capitulũ ✝ collegiatæ poſſit agere. Felin. in c.edoceri.verſ. vacante ſede. & verſ.amplia tertio.de reſcr.

& idem Felin. in d.c. edoceri. col.6. verſ.fallit.5. Et iſtud confirmabatur.quia iſtæ præ-
11 eminentiæ,ſunt ┼ iura Capituli non aurẽ Eccleſiæ.quæ tantum competunt ratione cuiuſdam dignitatis. & pro iſtis non tantũ Capitulum inferioris Eccleſię,ſed etiam cathedralis potuiſſet agere. ſecundnm Abb. in c. cum olim. col. 2. verſ. glo.2. de teſtibus. & ſequitur Felin. in cap. edoceri. col. 7. verſ. adde ſextam fallentiam. de reſcrip. Et quia ad iſta vltima non fuit bene reſponſum per D. Io. Aloyſium aduocatũ collegiatæ, ideo de nouo erit dubitandum,an Capitulũ collegiatæ, ſede vacante, potuerit agere cõtra Capitulum maius,ſuper præeminentijs.& ſi potuit & non fecit,cucurrerit præſcriptio.

SVMMARIVM.

Mẽſis appellatio, quot dies cõtineat.

1 *Vacationis notitia,qualis debeat eſſe ad effectum termini acceptationis à die notitiæ.*
2 *Termini dies,an computetur in termino.*
3 *Menſis datus ad acceptandum, quomodo intelligatur.*
Menſis,regulariter pro quot diebus accipiatur, & quomodo computetur. & n.4.& 5.

DECISIO CCCCXXXII.

VAcarunt canonicatus & prębenda,anno 1539. die 5. Octobris per obitum Georgij de Riſtis.qui Georgius die 6. eiuſdem Octobris,cum funerali pompa fuit ſepultus.Itaque vacatio,fuit dicta die in loco nota. Nicolaus Huberi,habens gratiam expectatiuam,ſeu reſeruam in diœceſi Vercellenſi, acceptauit illos die 7. dico 7. Nouembris eiuſdem anni. Dubitaui ego in vna Vercellenſi canonicatus & prębẽdę,die 16. Aprilis 1546. an acceptatio Nicolai Huberii ſub die 7.Nouembris, eſſet infra menſem. Et pro parte eius dicebatur. quod cum menſis ad acceptandum,daretur à notitia vacatio-
1 nis, & illa vacatio nõ pluribus ┼ debebat eſſe nota, ſed communiter.prout dicit Bonifacius in Clem.1.§. ſecus.col.5. n.56.verſ.conclude.&c. de conceſſ.præb. quod vacatio nõ poterat eſſe nota,niſi à die quo corpus fuit ſepulturæ traditum.& ſic,ſexta die.quia tũc vacatio omnibus communiter innotuit. &
2 cum dies termini, regulariter ┼ non computetur in termino.ſecundum communem opinionem Bart. Alex. & aliorum in l. 1. ff. ſi quis caut. & quia omnes etiam conueniunt, quod vbi terminus eſt præfixus per dictionẽ à. tunc indubitanter dies termini non computatur in termino propter dictionem.à.ſui natura ſeparatiuam diei à quo incipit * terminus. vt per Alex. in d. l. 1. cum alijs relatis per Sarnen. in reg. de infir. reſig. q. 37.

* Aduerte, quod cõtrarium dicit Phil. Frãc.

ergo menſis acceptationis, debet incipere die ſeptima.Et cum menſis mentio non fiat ſimpliciter, ſed incipiat à notitia vacationis,quæ notitia fit in menſe Octobris,men-
3 ſis datus ad ┼ acceptandum intelligitur ſecundum qualitatem menſis in quo incipit dilatio.licet alias,quando ſimpliciter & abſolute de menſe fieret mentio, acciperetur pro triginta diebus. vt per gloſ. in c. quam ſit. in verbo.menſem. de elect. lib. 6. quam ſequuntur DD. vt ibi Domin. Franc.& alij. & hoc dicit expreſſe dicta gloſ.dũ vult,quod menſis currit à die præſentationis factæ. & tamen intelligit,quod menſis tot dies habebit, quot habet ille menſis in quo facta fuit præſentatio. & ibi Philip. Prob. in addit. ad Io. Mona. col. 2. n. 3.Alex. conſ.124. vol.5. & in l. de diuiſione. in princ. ſolut.mat. vbi ponit communem. Dec. in l. vbi lex. ff. de reg. iur.Sed aduerte,quia tenẽdo iſtam partem,quæ vera eſt,quod ex quo initium fuit de menſe Octobris,quod mẽſis ſit triginta-
4 vnius dierum,tunc eſt conſiderandum, ┼ ex quo menſis incipit die 7. Octobris, finitur die 6. Nonembris. prout ita dicit Prob. in d. c. quam ſit. in 2.col. n.3. & Dec. in l. vbi lex. ff. de reg.iur. Et ratio eſt, quia tot dies
5 debent ſuppleri de menſe ſequenti, ┼ quot deerant de illo menſe,in quo dilatio incipit. vt dicit dicta gloſ. in c. quam ſit. in verbo. menſem.& in propriis terminis dicit Boniſ. in Clem.1. §.ſecus. col. 5. n. 55. de conceſſ. præb. Vnde,cum de menſe Octobris prætеrijſſent dies ſex,de ſequenti menſe Nouembris tot erant ſupplendi. ergo ſeptima die iam menſis datus ad acceptandum,expitauerat.

in c.quã ſit. in §. electus.n.3.verſic. in gloſ. in verb. mẽſẽ. de elect. in 6.

SVMMARIVM.

In cauſa Vrbeuetana.

1 *De implemento non conſtat, ergo non fuit impletum, an teneat conſequentia.*
2 *De implemento an docendum ſit,in iudicio, in quo petitorium eſt ſuſpenſum.*
3 *Conſtitutum nõ operatur,ſi conſtituens tẽpore conſtituti non poſſidebat. & n. 5.*
4 *Conſtituti vi,an creditor poſſit apprehendere poſſeſſionem propria auctoritate contra debitorem,& contra habentem cauſam ab eo.*

DECISIO CCCCXXXIII.

IN cauſa Vrbeuetana & Peruſina caſtrorum, dubitaui ego,die 16. Aprilis 1546. ſtante inſtrumento permutationis, in quo Bulgarus reſeruat ſibi poſſeſſionẽ caſtri Parrani,donec ſibi ſoluta fuerit quantitas pecuniarum,de qua in inſtrumento,an,non conſtito quod Alexander ſoluerit infra tempus con-

conuentũ, licuerit Bulgaro, ſeu verius Lauiniç in iuribus Bulgari titulo ſingulari ſuccedenti propria auctoritate poſſeſſionẽ caſtri Parrani, quã ipſe Alexander actualiter habebat, apprehendere. Et fuit reſolutum, quod
1 non licuerit. quia non ſequitur, ✝ non conſtat de implemento, ergo non fuit impletũ. quia poterat eſſe impletum. & quia iſta cõcernebant petitorium, non tenebatur in
2 iſto iudicio, in quo petitorium ✝ erat ſuſpenſum, de implemento docere. Et ideo ceſſabant duo fundamenta per D. Hieronymum adducta. dum primo dicebat Alexander. non implendo erat periurus, & vt talis ecciderat à commodo poſſeſſionis, & proprietatis: & ideo Lauinia poterat propria auctoritate ingredi. Item & ſecundo, ne præſumatur delictum, cum Bulgarus poſſeſſionem ſibi reſeruauerit, dicendum eſt quod poſſeſſio Alexandri, ſit iure familiaritatis. Quia reſpondebatur, quod omnia iſta præſupponebant, quod Alexander teneretur docere in iſto iudicio de adimplemento. & cũ non teneatur, ceſſant iſta fundamenta. Ceſſat & tertium fundamentum adductum per D. Oſium, dum dicebat. conſtitutũ per Bulgarum in inſtrumento venditionis factæ Lauiniæ de anno 1518. licet non capiat poſſeſſionem præteritam Bulgari, quæ nulla erat illo tempore, ſaltem capit poſſeſſionem poſtea ſuperuenientem Bulgaro de anno 1521. quia fuit dictũ, per dictũ Ang. in l. quamuis. §. ſi conductor. & Alex. in l. quod meo. ff. de
3 acquir. poſſ. quod ſi conſtituens, ✝ tempore conſtituti nullam habet poſſeſſionẽ, nullam poſſeſſionem transfert. Non obſtant not. in l. 3. §. incertum. quia ibi, conſtitutum operatur quoad futura, quia expreſſe cõſtituit ſe poſſidere præſentia & futura. quod hic nõ fuit: ſed tantũ conſtituit ſe poſſidere caſtrũ, cuius poſſeſſionẽ tunc non habebat. Et ideo ceſſabat dictum Bart. in l. creditores. col. 7.
4 C. de pignor. dum dicit, ✝ quod ſi debitor cõſtituit ſe poſſidere nomine creditoris, non ſolum creditor poteſt apprehendere poſſeſſionem propria auctoritate cõtra debitorẽ, ſed etiam contra habentem cauſam ab eo. & ita in propoſito, Lauinia non ſolum poterat contra Bulgarum, ſed etiam contra Alexandrum habentem cauſam à Bulgaro. quia ex prædictis patet, quod conſtitutum nil ope-
5 ratur, ✝ ex quo tempore conſtituti, non apparet de poſſeſſione Bulgari.

S V M M A R I V M.

In cauſa Romana vigintimilliũ, pro Illuſtriſſima, contra creditores.

1 ***Datarius eſt officialis Papæ, & omnia, quæ Papa agit, medio ipſius agit.***
2 *Poſſeſſio precaria, quæ. An tranſeat ad hæredes. n. 5.*
3 *Poſſeſſionem precariã obijciens in interdicto recuperandæ, an probare debeat.*
4 *Precaria conceſſio, an præſumatur facta ad vſum indeterminatum.*
6 *Precaria an tranſeat ad hæredes cõcedẽtis.*
7 *Poſſeſſio defuncti, non transfertur in hæredem, quomodo procedat.*
8 *Precaria poſſeſſio, an veniat in generali obligatione.*
9 *Poſſidens nomine alterius, licet alteri poſſideat, tamen dicitur detinere ad vtilitatem ſuam.*
10 *In generali obligatione, an veniant omnia, quæ ſunt apta ad extenuandam ſortem debiti.*

DECISIO CCCCXXXIV.

IN cauſa Romana vigintimilliũ, Cardinalis Creſcentius & ego, fuimus in hac opinione, quod attentis partitis Montis pro parte Illuſtriſſimæ Dominæ productis, in quibus cõſtabat, quod prius Thomas Datarius exegiſſet. & poſtea mercatoribus ad vtilitatẽ Ducis ſolutũ fuiſſet de mandato Ducis confirmato per Thomam Datarium, cũ
1 Datarius ſit officialis Papæ, & omnia ✝ quæ Papa agit, medio ipſius agat. quod ſi ex illis exactionibus, quæſita foret aliqua poſſeſſio Duci, quod illa eſſet quæſita de voluntate Clementis. & cum ſimus in incorporalibus, puta in iure exigendi, non docto de aliquo titulo Ducis, immo attenta illegitimitate ius commune ei refragaretur, vt hæres Coſmi non poſſet eſſe, & attento etiam motu proprio venditionis caſalis, in quo Clemens, pro intereſſe ſuo & Delphinæ illud vẽdit. & ideo deſcriptio ſub nomine hæredum Coſmi, non poterat intelligi niſi de Clemẽte & Delphina. & cum Clemens aſſereret ſe
2 eſſe tutorem Delphinæ, quod illa ✝ poſſeſſio eſſet precaria. per dictum Bal. in l. 2. in 9. q. C. de ſeruit. & aqu. Cui non obſtabat, quod dicit Innoc. in c. bonæ. 2. de poſtul. Prælat. dum dicit, quod in interdicto recuperandæ,
3 ille qui ✝ obijcit poſſeſſionẽ precariã debet probare. quia pro parte creditorum dicebatur, quod probabatur ſtatim quod ipſi dicebãt. quod illa poſſeſſio Ducis probabatur de voluntate & conſenſu Clemẽtis, ex quo erat illa conceſſio ad vſum indeterminatum. per not. per Paulum de Caſt. in l. Lucius. ff. de donat. & per Bart. quem alij ſequũtur, in l. 2. in princ. ff. ſi cert. pet. vbi, conceſſio ad vſum
4 indeterminatũ, ✝ præſumitur precaria. Et licet conſtaret de illa, conceſſio in quatuor vel quinq; partitis, præſumebatur & in alijs durare. quia voluntas, & Ducis, & Clemẽtis, non præſumebatur mutata niſi probaretur. Dictum ergo Innoc. procedit vbi ſumus in dubio, & non conſtat de aliqua conceſſione,

prout erat ibi, quod ille ſuffraganeus inter-
ueniſſet electioni, nam præſumitur quan-
tum ad illud interdictum, quod iure pro-
prio. ſecus in caſu noſtro, in quo conſtabat,
quod Dux de voluntate Clementis. ergo il-
la poſſeſſio erat precaria. Tamen etiã opi-
nabamur, quod etiam quod illa poſſeſſio
5 erat † precaria, quod tranſiret ad hæredem
Clementis, & ſic concedentis. & ſicut Cle-
mens propria auctoritate poterat ingredi,
ita & Cardinalis de Medices, ſi erat hæres
6 Clementis. quoniam † precariũ tranſit ad
hæredes concedentis, l. Lucius. ff. de donat.
l. cum precario. §. 1. ff. de precar. Non ob-
ſtat, quod licet precarium tranſeat, tamen
non tranſit poſſeſſio, vt videtur ſentire Ale-
xand. conſ. 153. in 6. vol. per l. cum hære-
des. ff. de acquir. poſſ. quia dicebamus, quod
7 l. cum hæredes. loquitur † in poſſeſſione,
quæ animo, & corpore à defuncto tenetur,
quia illa vna cum defuncto expirat. ſed ſe-
cus eſt in illa poſſeſſione, quæ corpore alte-
rius tenetur, vt eſt præcaria. nam ſtatim
quod hæres adit hæreditatem, habet animũ
habendi omnia quæ defunctus habebat, &
adeſt corpus alterius. ergo hæredi eſt quæ-
ſita poſſeſſio. ſicut ergo precarium tranſit,
ita & poſſeſſio precaria. & ideo hæres po-
teſt propria auctoritate poſſeſſionem appre-
hendere. Sed dicebatur, quod ſi creditores
volebant Cardinalem de Medices fore hæ-
redem Clemẽtis, quod tunc ipſis creditori-
bus obſtabat fideicommiſſum, quod euene-
rat per obitũ Cardinalis ex teſtamẽto Cle-
mẽtis. & ideo Illuſtriſſima Domina per Sal-
uianum interdictum poſſeſſionem Montis,
ſeu Montem ipſum auocare poterat tanquã
eſſet de bonis Ducis Alexandri. Aut Cardi-
nalis de Medices nõ erat hæres Clementis,
& tunc vt tertius non potuit Alexandrũ Du-
cem ſpoliare. Et quia Dux obligauerat om-
nia iura, iam reſolutum erat, quod ius recu-
perandi in Saluiano interdicto veniebat. &
verba petitionis pro parte Illuſtriſſimæ Do-
minæ datæ, videbantur importare, vt etiam
Saluianum, ad illud ius recuperandæ, eſſet
8 intentatum. Et licet poſſeſſio † precaria
non veniat in generali obligatione bono-
rum, quia non eſt obligantis; tamen cum
Dux Alexander ad vtilitatem ſuam detine-
9 ret, & ſibi detinere diceretur, † licet alte-
ri poſſideret. ſecundum Paul. de Caſt. in l.
1. §. adipiſcimur. ff. de acquiren. poſſeſſ.
prout Alexander interdictum recuperandæ
ad recuperandam illam detentationem ad
vtilitatem ſuam, intentare poterat; ita &
Illuſtriſſima Domina ad effectum extenuan-
di ex fructibus, quos ex Monte perciperet,
ſortem principalem dotis ſuæ, donec veni-
ret hæres, qui precarium reuocaret. quia
10 omnia † veniunt in generali obligatione,
quæ apta ſunt ad extenuandam ſortem de-
biti. vt colligitur ex Neguſant. in tract. de
pignor. in 2. memb. 2. partis. col. pen. verſ.
octauo fallit. n. 60.

SVMMARIVM.

In cauſa Britonorienſi.

1 *Iura producta, ex quibus non iudicata in forma probanti.*

DECISIO CCCCXXXV.

IN cauſa Britonorienſi, caſtri Polente, die
5. Maij 1546. dedi dubium, an inſtru-
mẽta nouiſſime producta ſint in forma pro-
banti. & ſi ſic, an releuent. Et fuit reſolutum,
1 quod non eſſent in forma † probanti. nam
illa atteſtatio notarij, aſſerentis illa iura ex
tracta fore ex archiuio ipſorum fratrum, nõ
probat eſſe archiuium, cui fides ſit adhiben-
da. cum ad hoc vt archiuium ſit publicum,
& ſcripturis in eo exiſtentibus detur fides,
multa ſit neceſſarium probare, quæ in iſto
caſu non probabantur. Item, licet poſtea
ille Franciſcus Guidarellus, narret tenorẽ
inſtrumenti confecti de anno 1466. tamen
illa narratiua non probat, niſi producatur
inſtrumentum. Et dum poſtea idem Franci-
ſcus dicit, quod eſt ſatisfactũ de anno 1466.
iſtud aſſerit vt priuata perſona, non autẽ di
cit, ſe de illa ſolutione rogatum, nec poſuit
teſtes. Dum poſtea idem Franciſcus dicit
eſſe ſatisfactum vſque ad annum 1468. quia
in fine appoſuit teſtes, & dicit ſe rogatum,
videtur quod faciat fidem. Tamen quia
non eſt recognitum, & non ſumus in anti-
quis, & computato initio litis, quod fuit de
anno 1531. non dicimur eſſe in antiquis.
quia ſunt lapſi anni 63. vel 64. Et etiã quod
eſſemus in 80. anno, per hoc non dicere-
mur eſſe in antiquis. Ideo requirebatur re-
cognitio, ſaltem ea quæ haberi poterat, vel
per alia inſtrumenta, & comparationem lit-
terarum. Hic autem nulla erat facta reco-
gnitio. Item, aliqui dicebant, quod nota-
rius dicebat ſe rogatum ad inſtantiam par-
tium. & tamen non conſtabat, quod eſſet ro-
gatus pro parte Roberti, tamen iſtud non
multũ vrgeret. Item, illa atteſtatio notarij.
vltimo loco poſita, de innouatione, & ſolu-
tione facta vſque ad annum 1500. non fa-
ciebat fidem, quia erat atteſtatio priuata.
& non fuit de ea notarius rogatus, nec in ea
sũt teſtes. Itaq; dato quod probaretur, quod
iſta iura eſſẽt extracta ex archiuio publico,
tamen quia prima, & vltima fides notarij,
sũt ſcripturæ priuatæ, ſecunda fides, licet ſit
in forma probanti, tamen quia non eſt reco
gnita, iſta non faciunt fidẽ. Et quando iſtud
ſecũdũ inſtrumentũ, ſeu atteſtatio in forma
in-

Digitized by Google

Inſtrumenti, faceret fidem etiam non recognitum, eo quia eſt repertum in archiuio, tamen illud eſſet verum quando probaretur quod diu fuit in archiuio cuſtoditũ, & alia quæ ſunt neceſſaria, vt ſcripturæ repertæ in archiuio probent.

SVMMARIVM.

Paupertas, an ſit legitimum impedimentum, vt quis aduerſus lapſum quadriennij ſit reſtituendus.

1 *Ob paupertatem, an detur reſtitutio aduerſus lapſum fatalium.*
2 *Reſtitutionis in integrum beneficio, quando per læſum videatur renunciatum.*
3 *Reſtitutio ex rationabili cauſa datur, quomodo intelligatur.*
4 *Impedimentum extitiſſe, non ſufficit probare, niſi probetur, quod quis fuiſſet proſequutus, niſi fuiſſet impedimentum.*
Propter impedimentum non faciens, an debeat proteſtari.
5 *Paupertas, an ſit in conſideratione reſpectu modicæ impenſæ.*

DECISIO CCCCXXXVI.

IN vna Lucenſi Abbatiæ, coram D. Thoma, dubitauit ipſe, die 5. Maij 1546. an pauperras ſit legitimum impedimenrum, vt propter illud detur reſtitutio aduerſus lapſum quadriennij. Et fuit reſolutũ, quod nõ, tum quia, licet propter paupertatem detur
1 reſtitutio aduerſus lapſum † fatalium. vt notant omnes in c. ex ratione. de appell. tamen aduerſus lapſum quadriennij nõ videtur ſufficiens cauſa reſtitutionis. per ea quæ dicit Abb. in c 1. in fin. col. n. 12. verſ. ſed occurrit. de præſcrip. Franc. in c. 1. de reſtit. in integr. lib. 6. in 2. col. verſ. & aduerte, vbi dicit, hanc eſſe communem. & tamen reſtitutio non datur ſine cauſa. ergo Francus, dũ dicit, quod communis eſt, quod nõ detur reſtitutio aduerſus lapſum quadriennij, intelligendus eſt cauſa exiſtente. nam nulla cauſa ſtante, nullum haberet dubium. Et ratio videtur, quia læſus permittẽdo labi quadriẽ
2 nium, videtur † renunciare beneficio reſtitutionis, ac omni iuri ſibi competenti. prout declarat Io. Monac. in c. 1. de reſtit. in integ. lib. 6. Item & ſecundo, ne proceſſus ſit infinitus. vt dicit Abb. & Peruſin. in locis ſuperius allegatis. Non obſtat c. 1. de reſtit.
3 in integ. in 6. vbi datur reſtitutio † ex rationabili cauſa. quia ille text. loquitur in perſona priuilegiata. puta minore, vel Eccleſia & ſic non facit ad propoſitum. Item & tertio, in iſto caſu fuit dictũ, quod non conſtabat, quod paupertas fuiſſet cauſa nõ proſequendi remiſſoriam infra quadriennium.
4 Nã non ſufficit probare impedimentũ † extare, niſi probetur, quod quis fuiſſet proſequutus niſi fuiſſet impedimẽtũ. & ideo quãdo nõ eſt notorium, quod quis propter impedimentum non fecit, tunc debet proteſtari. vt per Felin. in c. ex tranſmiſſa. de præſcr. & ideo tex. in c. ex ratione. de appell. dicit, quando quis ob paupertatem non fuit proſequutus. Et in iſto caſu dicebatur, quod cõſtabat de proſequutione, quia remiſſoriam expediuerat, ſed non infra quadriẽnium. Et ideo, cum prorogatio quadriennij, per commiſſionem potuerat fieri, quæ modicam impenſam habebat, fuit dictum, quod pauper-
5 tas † reſpectu iſtius modicæ impenſæ, non erat in conſideratione.

SVMMARIVM.

Vẽditor, an teneatur tradere emptori inſtrumenta rei venditæ.

DECISIO CCCCXXXVII.

IN vna Senenſi pecuniaria, coram D. Proſpero, fuit reſolutum die 7. Maij 1546. quod vendens, non tenetur emptori tradere inſtrumenta, ſed tantum exhibere, & copiã facere, ſi petatur, quãdo neceſſe eſt. per gloſ. Bart. & Salic. in l. Titius ſi hæres. & in l. creditor. ff. de act. empt. Et ideo in illo caſu, quia Sigiſmundus, cedens nomen debitoris tenebatur de euictione, non tenebatur tradere inſtrumẽta, ſed tantum exhibere quãdo neceſſe eſſet. per text. & quod ibi dicit Iaſon in l. inſtrumenta. C. de fideicom. Et ideo, licet Bal. in d. l. inſtrumenta. dicat, quod teſtator, legans nomen debitoris, teneatur inſtrumenta dare, illud ideo eſt, quia legatũ conſiſtebat in inſtrumentis. nam ſi inſtrumenta non tradebantur, in illo caſu legatarius nil haberet, At in caſu illo Sigiſmundus tenebatur de euictione. & ideo non tenebatur inſtrumenta tradere.

SVMMARIVM.

Fideicommiſſum. ex prohibitione alienationis reali, inter deſcendentes inductum.

1 *Onus iniunctum in vna parte teſtamenti, an cenſeatur in alia parte repetitum.*
2 *Maſculus, ſi vocetur ad ſucceſſionem, an dicatur vocatus ratione agnationis conſeruandæ.*

3 *Ver-*

3 *Verba pleno iure, quomodo capiantur. & num. 4. 5. & 6.*
7 *Trebellianica, an cenſeatur prohibita per illa verba. pleno iure.*

DECISIO CCCCXXXVIII.

IN vna Ianuenſi domus, propoſui ego die 7. Maij 1546. dubium, ſtãte prohibitione alienationis de qua agitur, iniuncta ſuis hæredibus & deſcendentibus, vſque in perpetuum. & in euentum contrauẽtionis, ſtãte vocatione proximioris per lineã maſculinã deſcẽdẽtis, cuius pleno iure domus prædicta eſt affecta, & eam pro ſua accipere poteſt. illãq. pro anima ſua ipſi proximiori legat. An talis proximior ſic vocatus, poſſit de domo ſic legata, libere diſponere. Et fuit reſolutũ, quod illa prohibitio erat realis. nã de mente teſtatoris apparebat, quod voluit prohibere alienationem deſcendentiũ in infinitũ, ad effectum vt domus inter deſcẽdentes remaneret. & ideo erat inductũ fideicõmiſſum inter deſcendentes. per tex. in l. peto. §. fratre. ff. de legat. 2. & alia, de quibus in informatione. & prout poſt alios tradit Crotus in §. diui. n. 50. Pariſ. conſ. 53. n. 21. & ſeq. vol. 3. Et quia domus fuerat antiquorũ, ideo præſumebatur particularis affectio, & non ſine cauſa videbatur fideicõmiſſum iniunctum. vt per Dec. cõſ. 23. col. pen. Et ideo; cũ eſſet appoſitum fideicõmiſſum de deſcendẽte in deſcendentẽ, videbatur proximior, in euentũ cõtrauentionis vocatus, ſub eadem prohibitione alienationis vocatus. quia o-
1 mnis iniũctum † in vna parte teſtamẽti, cẽſetur in alia parte repetitũ. l. Gaio. in princ. ff. de alimen. legat. Itẽ, quia in euentũ contrauentionis, vocabatur proximior maſculus. illud, quod vocaretur proximior maſculus, nõ
2 poterat dici † niſi quod eſſet rõne agnationis cõſeruandæ. quod certe nõ eſſet res alienari extra deſcẽdentes. poſſet itẽ ne alias dicamus, quod incõtinenti voluerit ſe corrigere, quod nõ præſumitur. Non obſtat, quod in euentum cõtrauẽtionis, domus ſit effecta
3 pleno* iure † proximioris, ergo poterit de illa, ĩ vita & in morte diſponere. Pau. de Caſt. & Ang. in l. cũm. C. ad Tertull. l. fœminæ. §. illud. vbi tex. C. de ſecund. nupt. & late ponit Fel. in c. cõqueſtus, circa princ. ff. de for. compet. & in c. auditis. de præſcr. Quia fuit reſpõſum, quod res dicitur pleno iure ad aliquem
4 pertinere, † etiã quod ſit prohibitus illã alienare. per dictũ Bal. in l. volũtas. circa fin. verſic. ſed nũquid. &c. C. de fideicom. vbi corrupte Bal. allegat tex. in l. generaliter. §. peritũ. ff. de fideic. liber. qui nil facit. Voluit allegare tex. in l. generaliter. ff. qui, & à quib. Et licet Fel. in d. c. cõqueſtus. videatur reprobare illud dictũ Bal. in d. l. voluntas. quod dictũ

*Verba, pleno iure, quomodo capiuntur.

Bal. declarat Aret. conſ. 19. col. 2. & Tiraq. in tract. de retract. ſol. 361. pag. 2. n. 52. Tamen Domini in iſto caſu dixerunt, quod
5 quia verbum. pleno iure. diuerſis modis † capitur, ſecundum ſubiectam materiam, quod attenta mente defuncti, qui voluit inducere fideicõmiſſum de deſcendente in deſcendentem, prohibendo alienationẽ domus paternæ; quod in iſto caſu, illa verba. pleno iu-
6 re. intelligerentur † pro proprietate, & vſufructu; licet eſſet prohibita alienari. prout in ſimili dicit Galiaula in l. cẽturio. ff. de vulg. & pup. dũ dicit, quod per illa verba. totã &
7 integram hæreditatem reſtituas. † cenſetur Trebellianica prohibita. ſecus per illa verba. pleno iure. per quæ non cenſetur Trebellianica prohibita.

SVMMARIVM.

Capitulũ collegiatæ, ſede vacante an poſſit agere cõtra Capitulũ maius ſuper præeminẽtijs. & ſi potuit, & nõ fecit, an cucurrerit præſcriptio.

1 *Capitulum cathedralis ſede vacante, an poſſit agere. & quid de Capitulo collegiata pro iuribus communibus inter Pralatum, & Capitulum.*
2 *Praſcriptio an currat contra Pralatum, quod Capitulum collegiata poſſet agere in iuribus communibus ipſius, & Capituli, ſede vacante etiam. & num. 3.*

DECISIO CCCCXXXIX.

PRopoſui ego, die decima Maij 1546. in cauſa Salamantina præeminentiarum, an Capitulum collegiatæ, ſede vacante potuerit agere contra Capitulum maius ſuper præeminentijs. & ſi potuit, & nõ fecit, cucurrerit præſcriptio. Et quod potuerit agere dicebatur, quod ſic. nam licet Capitulũ cathedralis, ſede vacante non poſſit agere, ta-
1 men Capitulum. † collegiatæ, poteſt pro iuribus communibus inter Prælatũ & Capitulũ. per ea quæ dicit Fel. in c. edoceri. col. 6. verſ. quinto fallit. de reſcrip. Sed hoc non obſtãte, fuit reſolutũ, quod dato quod Capitulum collegiatæ poſſit agere, tamen nihilominus nõ ſequitur. ergo curris præſcriptio.
2 prout † exẽplificat Abb. in c. 1. col. 2. in prin. verſ. & patet inſtantia. de præſcr. Et ideo idẽ Abb. paulo infra. verſ. ſi autem ſunt bona cõmunia, concludit quod in cõmunibus, ſiue Capitulũ poſſit agere ſiue non, non currit præſcriptio ſede vacãte, propter præiudiciũ, quod poſſet, ex actione intẽtata, parari Prælato. Nõ obſtat, quod hic non tractaretur de præiudicio Abbatis, cũ nõ præſcriberetur cõtra Abbatẽ, cũ Abbas vna cũ Capit. maiori
præ-

Digitized by Google

præeminentias exerceret. quia fuit dictum, quod ſi præſcriptio ſede vacante cucurriſſet Abbas, vellet nollet, teneretur communicare vna cum Capitulo maiori. quod ſatis eſſet præindiciũ ſuum, vt relicto corpore ſuo, cum alieno teneretur pręeminentias cõmunicare. Item & ſecundo, fuit dictum, quod illud quod dicit Fel. quod Capitulũ collegia-
3 tæ, poteſt agere ſede vacante in ✝ communibus, intelligitur, in his quæ ſunt leuis præiudicij. ſecus ſi ſint magni. per Abb. in d. c. t. in d. verſ. ſi autem ſunt bona communia. &c. ſed iſtę præeminentiæ, cum ſint communes, prout dicit Innoc. in c. dilecti. de maior. & obed. ſunt magni præiudicij. vt dicit Abb. in dicto loco. ergo, ſede vacante, non poterit Capitulum agere.

S V M M A R I V M.

In cauſa Parmenſi pecuniaria, pro Michaele Caſalio.

DECISIO CCCCXL.

IN cauſa Parmenſi pecuniaria, pro Michaele Caſalio, propoſui dubium die 10. Maij 1546. an clauſula. omni meliori modo. in decreto Alexandri Cacciæ, ſtantibus verbis reſtituẽdæ, poſitis tam in petitione procuratoris, quã in decreto, referri poſſit ad aliud remedium, quam remediũ decreti. Et pro parte Dominæ Liuiæ dicebatur, quod ex quo ex breui impetrato de anno 1529. dicebatur quod Liuia turbabatur in parte bonorũ, & iſta turbatio nõ poterat intelligi, niſi in illis bonis. videlicet in quatuor poſſeſſionibus, quarum poſſeſſionũ actualẽ poſſeſſionem habuerat, quod Alexander tantũ in illis quattuor poſſeſſionibus iuriſdictionem habebat. Item, quia dicebatur. poſſeſſionem bonorũ ad te auoces, & in poteſtatẽ tuã recipias. certe nõ poterat auocari, niſi poſſeſſio realis illarum quatuor poſſeſſionũ. Itẽ, quia Alexander poſtea aſſerebat ſe auocaſſe poſſeſſionem, & in ſuam poteſtatẽ reduxiſſe, ergo intelligebatur de poſſeſſione illa reali. & procurator in ſua petitione dicebat. ad dicta bona. &c. prout latius in informatione continetur. His non obſtantibus, fuit determinatum, quod illa clauſula non poterat referri ad aliud remediũ, quã decreti. quia cũ de anno 1527. Latinus procurator Lauiniæ, per Nunciũ foret aſſociatus. & licet acceperit poſſeſſionẽ quatuor poſſeſſionũ actualẽ, tamen etiã recepit poſſeſſionẽ omniũ aliorũ bonorum, quorũ poſſeſſio vigore decreti fuerat continuata in ipſam Liuiã. Fuit dictũ. quod illa verba in breui poſita, in parte bonorũ. &c. de bonis alijs, quorũ poſſeſſionẽ actualem non habuerat, non autẽ de bonis quorum poſſeſſionẽ actualẽ habuerat. quia in illis quatuor poſſeſſionibus, cũ eſſent hęreditatis paternæ, Liuia non turbabatur. cũ eſſent bona allodialia, & agnati, ſtante filia, in illis nullum ius prætendere poterãt. ſecus autẽ erat in caſtro, & iuriſdictione, quæ prętendebantur feudalia. Et cum mihi non conſtaret, in quibus Liuia turbaretur, potius erat præſumendum, quod in iſtis feudalibus, quorũ poſſeſſionẽ vigore decreti acceperat, quã in allodialibus, quorũ poſſeſſionẽ actualẽ habuerat. Et quod in caſtro & iuriſdictione turbaretur, probabatur ex litteris miſſis Nũcio per Alexandrũ Caccia, poſt decretũ factũ. & ex traditione quam poſtea facit Nũcius. Nam dum tradit poſſeſſionẽ Latino, aſſerit, quod in caſtro & iuriſdictione turbabatur. Ad clauſulã. omni meliori modo. fuit reſpõſum, quod loquitur vigore decreti. videlicet, vt decretũ valeat omni meliori modo, ſiue vt iudex delegatus, ſiue vt ordinarius.

S V M M A R I V M.

In cauſa Britonorienſi.

1 *Inſtrumentum per notarium non rogatum ſumptum non probat.*
2 *Inſtrumenta, & ſcripturæ repertæ in Archiuio, vt probent quid requiratur.*
3 *Canonis impoſitio nõ obſtat, ſi non probatur aliquo tempore fuiſſe ſolutum.*

DECISIO CCCCXLI.

IN cauſa Britonorienſi, die 10. Maij 1546. propoſui dubium, an inſtrumenta 1355. 1238. 1239. ſint in forma probanti. &. ſi ſint, an ſint ſortita effectum. Et fuit reſolutum, quod illud inſtrumentũ de anno 1355. licet eſſet extractum ex memoriali, & regeſtro quod reperiebatur in archiuio Rauẽnatẽſi, tamen negari nõ poterat, quin illud inſtrumentũ per notarium non rogatũ de eo, eſſet
1 ſumptum ex inſtrumento ✝ Bẽteuegnæ, prout in fine inſtrumẽti dicebatur. quo caſu, illud inſtrumẽtũ erat copia. & ideo fidem facere non poterat. quia, vt dicit Fel. in c. ad audientiã. de pręſcrip. requiritur, vt inſtrumẽ-
2 ta & ſcripturæ repertæ in archiuio ✝ fidẽ faciãt, quod ſint inſtrumẽta publica. vel quod probetur, quod de conſuetudine ſcripturis priuatis detur fides. & tunc illa conſuetudo tantum locum haberet inter ſubditos. Vnde cum iſta conſuetudo non eſſet probata, & ſi probaretur, Illuſt. Leonellus non eſſet ſubditus Rauẽnæ, ergo illa ſcriptura contra eũ nõ probabat. Itẽ fuit reſolutũ, quod alia inſtrumenta de annis 1238. & 1239. eſſent in forma probãti. Sed quod nõ erant ſortita effectũ. Non obſtat, quod in inſtrumẽto ſoluiſſet 25. libras pro intrata iueſtiturę. quia fuit dictũ, quod illa ſolutio fuit facta tẽpore quo

fuit

Digitized by Google

fuit confectum inſtrumentum. Non obſtat
3 quod canon fuiſſet impoſitum. † quia probabatur, quod eſſet aliquo tempore ſolutum. Non obſtant fideles adducti. quia dicebatur, quod illa liſta non erat in forma probanti. & ſi fuiſſet, non percutiebãt ad illa inſtrumenta confecta de annis 38. & 39. ſed percutiebant ad quoddam inſtrumentum aſſertum de anno 1243. de quo inſtrumento non conſtabat. Item erat aduertendum, quod illa duo inſtrumenta de anno 38. & 39. erant de duabus quartis, non autem de toto caſtro.

SVMMARIVM.

Compenſationi vbi eſt renunciatum in inſtrumento, non poteſt illa opponi.

DECISIO CCCCXLII.

Dvbitauit D. Io. Paulus, die 14. Maij 1546. an vbi quis promiſit non opponere compenſationem, an poſſet poſtea opponere. Et fuit reſolutum, quod quæſtionem determinat Tynd. in tract. de compenſ. artic. 9. verſ. aliud dicerem. & Afflict. deciſ. 381. n. 4. Item, quia compenſatio non fit ipſo iure, ſed parte volente. ſecundum Iaſ. in §. in bonæ fidei. n. 77. inſt. de act. Soc. Iun. conſ. 147. col. 2. vol. 1. Si ergo promiſit nõ opponere, deficit eius voluntas: ergo amplius illam opponere non poteſt. Non obſtat, quod Afflict. deciſ. 121. in r. dubio teneat contrarium. quia illa deciſio non videtur vera; ſed verior eſt illa 381. Verum eſt, quod fuit dictum & dubitatum, an illa promiſſio intelligeretur tantum quod non poſſet opponere compenſationem, de eo quod ſibi debebatur ex cauſa de præſenti. non autem de debitis futuris, & ſic contractis poſt promiſſionem. per ea quæ notat Iaſ. in l. quod Seruius. col. fi. de condict. ob cauſam Dec. poſt alios in l. 1. C. de pact. n. 32.

SVMMARIVM.

Beneficium vbi eſt alteri vnitum, cuius diœceſani requiratur conſenſus in conferendo.

DECISIO CCCCXLIII.

Dvbitauit D. Thomas, die 14. Maij 1546. in vna Vrbinatenſi, & Foroſempronienſi, an vbi duo beneficia vniuntur in diuerſis diœceſibus: puta vt erat in caſu illo, in quo beneficium diœceſis Vrbinatenſis, erat vnitum beneficio diœceſis Foroſempronienſis, & illud beneficium Vrbinatenſis diœceſis, erat alteri vnitum per viam ſuppreſſionis: an in eius collatione, requireretur conſenſus amborum diœceſanorum. & ratio dubitandi fuit ſumpta ex his, quæ dicunt DD. maxime Ant. de Butr. in cap. 2. de regularib. vbi dicunt, quod in vnione, etiam per viam ſuppreſſionis, licet tranſeant omnia iura beneficij vniti in aliud, non autem iura diœceſani, cui nunquam cenſetur eſſe præiudicatum, niſi expreſſe dicatur. Item, quæſtio videbatur decidi ex his, quæ dicit Petr. de Peruſ. in tractat. de vnion. Eccleſ. in 10. artic. in fine. Tamen his non obſtantibus, fuit reſolutum, quod tantum requiritur conſenſus diœceſani beneficij, cui eſt facta vnio. Et iſtud determinat Caccialupus in tract. de vnionibus. in 8. artic. in 15. quæſtione. & in ſequent. Cardinalis, & Pet. de Anchar. in d. cap. 2. de regularib. Non obſtat quod requiratur conſenſus alterius, cui non cenſetur præiudicatum. quia reſpondet Caccialupus, quod intelligitur ſalua vnione.

SVMMARIVM.

In cauſa Britonorienſi, probationes Illuſtris Leonelli, fortiores probationibus Illuſtris Ioannis Rouerellæ.

1 *Poſſeſſio non probatur, etiam in antiquis ex inſtrumentis locationum.*
2 *Copia, vel originale, an dicatur quando corpus & ſubſcriptio bullæ, vel priuilegij, eadem manu ſunt ſcripta.*
3 *Dominium, vel poſſeſſio, an probetur ex verbis aſſertiuis in priuilegio. ſcilicet tenetis.*
4 *Romandiolæ Prouinciæ dominium ad Eccleſiam pertinet.*

DECISIO CCCCXLIV.

Decimaſeptima Maij 1546. In cauſa Britonorienſi, propoſui dubium præſuppoſito, quod aliquis fumus oriatur ex productis per Ioannem Rouerellam non exiſtentibus in forma probanti. an ſit ſufficienter ſublatus per producta pro parte D. Leonelli. Et in poſitione caſus dixi, quod in formatione, puncti erat erratum. videlicet, dum dixi quod oriatur aliquis fumus. quia immo dixi, quod præſupponebam quod eſſent pro parte eius probationes. videlicet tria inſtrumenta de annis 1238. 1239. & 1332. Prima duo inſtrumẽta, erant de duabus quartis & vltimum de anno 1332. erat de duabus tertijs. tamen dixi,

dixi, quod non conſtabat quod illa eſſent ſortita effectum. & iam alias in iſta cauſa, vt patet ſupra deciſ. 342. hoc lib. 2. fuit re-
1 ſolutum, quod inſtrumenta † locationum, etiam in antiquis, non probãt poſſeſſionem, nec dominium. Et ideo, quia ego propoſui primo omnia deducta pro parte Comitis Rouerellæ. videlicet. Primo ſententiam Hẽrici, quæ alias fuerat iudicata, quod non fo-
2 ret in forma probanti, ſed eſſet copia. † quia corpus & ſubſcriptiones eadem manu ſcripta. Secundo loco Bullam Adriani, quæ habebat illa verba. monaſterium, ac ipſius bona ſub protectione noſtra, quæ ſuis vocabulis duximus exprimenda, videlicet plebem cũ caſtro Polentæ, quæ iuſte & canonice teneris. &c. & alias fuit dictum per dictum Abb. in cap. dudum. de priuilegijs. non probare
3 dominium, † nec poſſeſſionem, ſed aliunde probanda erant. Item dixi, quod Comes Ioannes, produxerat duo inſtrumenta conceſſionum in emphiteuſim, de anno 1355. & 1466. & erat reſolutum, quod illa inſtrumenta non erant in forma probanti. Item etiam fuerant producta alia iura extracta ex archiuio monaſterij monachorum. & etiam fuerat reſolutum, illa iura non eſſe in forma probanti. Item, quod etiam erant productæ certæ recognitiones fidelium caſtri Polentæ, & Coglianelli, quæ etiam non erant in forma probanti. Pro parte vero Illuſtris Leonelli, erat producta inueſtitura Aegidij facta Guidoni de Polenta, de dictis caſtro & villa. etiam inueſtitura Bonifacij, Nicolai, Pauli Secundi: Sixti, & probabatur, quod inueſtituræ Bonifacij, & Nicolai, & Pauli, erant ſortitæ effectum. vt latius in informationibus dicitur. Et attento quod iſta caſtra, erant in prouincia Romandiolæ,
4 cuius dominium † ad Eccleſiam pertinet, fuit reſolutum, quod probationes Illuſtris Leonelli, tollerent probationes Comitis Io. Rouerellæ. vt latius hæc omnia habentur in informationibus. in quibus deducta omnia pro parte Comitis Io. Rouerellæ, in quodam memoriali meo fuerunt annotata. quæ lecta fuerunt Dominis in Rota. Deducta vero pro parte D. Leonelli, continentur in informatione D. Antonij Galleſij, quę etiam in Rota lecta fuit.

SVMMARIVM.

Reſignatio de qua hic, an fuerit valida.

1 *Reſignationem eſſe factam, an probetur per aſſertionem Papæ.*

2 *Conſenſus an trahatur ad datam ſupplicationis, & quando.*

Inferior à Papa, an conditionaliter prouidere poſſit de beneficio.

3 *Nuncius Apoſtolicus non habet facultatem admittendi reſignationem in fauorem certæ perſonæ.*

DECISIO CCCCXLV.

EAdem die 17. Maij 1546. In cauſa Lamacenſi de Scalon, propoſui dubium, an prouiſio facta per Nuncium in fauorem Gabrielis Machado, per reſignationem Io. Machado, ſubſiſtat, attento quod aſſertus procurator Ioãnis, præſtitit cõſenſum per decẽ dies poſt datam prouiſionis, à tergo illius. Et fuit reſolutum, quod non ſubſiſteret. primo, quia prouiſio Nuncij erat ſubreptitia, eo quia dicebat, quod per reſignationem in manibus ſuis factã, & admiſſam, vacabat, & vt de vacanti prouidebat. & tamen nõ erat
1 verum, † cum per illa verba nõ probaretur reſignatio. per Rot. deciſ. 21. *in nou. tũ quia conſtabat de contrario, quod non de præterito, reſignatio erat facta, ſed de futuro. ex quo per decẽ dies poſt, erat pręſtitus cõſen-
2 ſus. Nec obſtat, quod conſenſus † trahatur ad datã ſupplicationis. quia illud procedit in Papa, ſecus in inferiori, qui conditionaliter procedere non poterat. ad tex. in c. 2. de elect. in 6. Item, quia conſenſus erat præſtitus coram notario, poſt decem dies, ſine teſtibus. Fuit dictum, quod cõſenſus formiter non probabatur. Itẽ, quando conſenſus probaretur, ex quo fuit præſtitus decẽ dies poſt prouiſionem Nuncij, fuit dictum quod erat præſtitus in fauorem certæ perſonæ. & Nũ-
3 cius † non habebat facultatẽ admittẽdi reſignationes in fauorẽ certę perſonę, vt alias coram D. Proſpero, in vna Siluen. Cantoriæ fuerat determinatũ. alias fieret fraus, vt per indirectũ Nuncius, qui non poterat admittere huiuſmodi reſignationes, eas admitteret. Et hic fuit pręſuppoſitum, mandatũ, etiã quod diceret, datũ extra Romã, eſſet validũ.

* alias 2. de probat.

SVMMARIVM.

Reſtitutione in integrũ pendente, an impediatur exequutio ſententiæ.

DECISIO CCCCXLVI.

IN vna Lucenſi archidiaconatus, dubitauit D. Peregrinus, die 17. Maij 1546. an pendente reſtitutione in integrum aduerſus ſententiam latam ſuper dicto archidiaconatu. quæ cauſa reſtitutionis in integrum, erat commiſſa prout de iure aduerſus dictam vnam ſentẽtiam, quæ erat lata contra perſonaliter apprehenſum, tamen poſtea eo non comparente, erat lata contra ipſum per contradictas. ſententia eſſet mãdãda exequutioni, nõ obſtãte dicta

re-

reſtitutione pendente, quo ad poſſeſſionem. Et aliqui dicebant propter dictum Staphil. in tract. de lit. grat. & iuſtit. fol. 162. pag. 2. quod dicta ſententia non eſſet mandanda exequutioni, niſi quo ad expenſas, non autem quo ad poſſeſſionem. Tamen materia multum examinata, maior pars Dominorũ fuit in hac opinione. videlicet ex octo votantibus, quinque. tribus à principio reluctantibus, ſed vnus poſtea ex tribus inclinauit in hanc diſtinctionem. quod ſi cauſa reſtitutionis, etiam in cauſa beneficiali commiſſa eſt, prout de iure, quia tunc de iure non poteſt reſtitui niſi cum cauſa, donec diſputetur cauſa ex qua venit reſtituendus, quod interim ſuperſedeatur in exequutione. propter communem opinionem quæ eſt in §. condemnatum, l. 4. de re iud. quod pendente cauſa reſtitutionis in integrum, ſuperſedetur in exequutione. & per Rot. deciſ. 379.* in nou. quæ eſt in obſeruantia, non autem deciſ. 446.* etiam in nou. quæ non ſeruatur. vt dicit Caſſad. deciſ. 1. vt lit. penden. Sed ſi vigore commiſſionis, prout ſolet fieri, eſſet præfixus terminus ad docendum de cauſis reſtitutionis, quo elapſo, & non docto, Auditor procederet ad exequutionem. quod ſi in termino præfixo, non doceretur de aliqua cauſa reſtitutionis, quod tunc eſſet procedendum ad exequutionem, etiam quo ad poſſeſſionem. Et ſi in termino præfixo non doceretur de aliqua cauſa, propter quam reſtitutio eſſet concedenda, dato quod doceretur de bono iure, fuit dictum, quod bonum ius non eſſet cauſa propter quam exequutio, quo ad poſſeſſionẽ, impediri deberet. Nam cum per ſententiam, quæ tranſiuit in rem iudicatam, victus, non appellando, diceretur tacite iuri renunciaſſe, & ſententiæ latæ acquieuiſſe, ſi poſtea ſuper bono iure audiebatur, illud non erat niſi ex gratia. contra text. & not. in l. Imperatores. ff. de re iudicat. quia reſtitutio quæ conceditur ex gratia, non impedit exequutionem, ſicut nec ſupplicatio. prout tenet Abb. in cap. ſuſcitata. colum. fin. & in cap. tum ex litteris. col. fin. de reſtitut. in integr. Et ideo ex præmiſſis infertur, quod ſi in commiſſione diceretur. reſtituat, conſtito de bono iure. quod quia iſta reſtitutio ſapit gratiam, quod talis reſtitutio non impediret exequutionem ſententiæ, ſicut nec ſupplicatio. Et latius poteris videre fundamenta pro iſta parte, in informationibus, vbi reſpondetur obiectis.

* alias 92. de appell. * alias 60. de appell.

S V M M A R I V M.

Reſtitutio caſtri & iuriſdictionis, non impeditur, etiam quod non doceatur de titulo colorato.

1 *Titulus, an requiratur in iuriſdictionalibus ad effectum reſtitutionis.*

2 *Interdictum an detur poſſidenti precario contra tertium. & num. 3.*

DECISIO CCCCXLVII.

IN vna Sarſinatenſi caſtrorum, Aurelius dicebat auctorem ſuum, videlicet patrem, ſpoliatum caſtro & eius iuriſdictione à Veſpaſiano & fratribus de Tibertis, & petebat ſe reſtitui. Dicebatur pro parte Ve-
1 ſpaſiani, & fratrum, quod in iſtis † iuriſdictionalibus, requirebatur titulus, iuxta deciſ. Caſſad. 1. de reſtit. ſpoliat. & cum nõ conſtaret de aliquo titulo, quod non erat reſtituendus. Fuit dictum, quod illud non procedit in interdicto, ſeu remedio recuperandæ. per dictum Innoc. in cap. bonæ. col. 2. verſ. & quidam dicunt. &c. de poſt.
2 Prælat. & quia poſſidenti precario, † contra tertium datur interdictum. l. qui fundum. ff. de precar. Item fuit dictum, quod illud poſſet procedere, vbi ageretur contra do-
3 minum ſpoliantem. ſecus ſi contra † tertiũ, per dictum Ripæ. in §. nihil commune. n. 28 verſ. intellige ergo. &c. ff. de acquir. poſſ. & nihilominus in caſu iſto docebatur de titulo. & licet per Veſpaſianum impugnaretur, fuit dictum quod illud concernebat petitorium.

S V M M A R I V M.

In cauſa Spoletana, ſeu Nurſina territoriorum, inter Roccham Annulphorum & D. Fabritium.

DECISIO CCCCXLVIII.

IN cauſa Spoletana, ſeu Nurſina, confiniũ & territoriorum, die 31. Maij 1546. propoſui dubium, an ex libris cataſtri æſtimorum & foculariorum, de quibus in actis, conſtet, dominium vtile villæ ſancti Viti, ſpectare ad vniuerſitatem Caſtri veteris auctricis D. Fabritij. Et fuit reſolutum quod non. tum quia cataſtrum, per quod D. Fabritius prætẽdebat probare intentionem ſuã, non probabat vniformiter, quod poſſeſſiones omnes caſtri ſancti Viti eſſent accataſtratæ Caſtro veteri, ſed per illos caſtri Rocchæ Annulphorum erat probatum, tam

per

Digitized by Google

per teſtes quam per ſcripturam,quod homines Caſtri Veteris,poſſidentes in Villa Sancti Viti,accataſtrabant in Caſtro Veteri, & homines Rocchæ Anulphorum, poſſidentes in d.Villa Sancti Viti,accataſtrabant in Caſtro Rochæ Anulphorum, & ideo ſi ſtandum erat cataſtro dicendum erat quod dominiũ villæ Sancti Viti, eſſet diuiſum inter poſſeſſores. cum vnuſquiſque eorum, inquantum poſſidebat accataſtraret Caſtro in quo poſſeſſor domicilium habebat. Item fuit dictũ, quod ex focularijs non probaretur intentio D.Fabritij. quia licet D.Fabritius extraxiſſet,vigore,compulſorialium foculares Caſtri veteris, & poſtea ſequerentur foculares villæ Saccouociç, item & foculares villæ Ceruariæ, & foculares villæ S. Viti; per hoc tamen non probabatur, quod illi foculares illarum villarũ, pertinerent ad Caſtrum vetus.quinimo per extractionem factam per D. Claudium Sablonem,compulſorem à me electum, conſtabat quod poſt foculares Caſtri Veteris.ponebantur foculares villæ Saccouociæ Caſtri veteris. item foculares villæ Ceruariæ Caſtri veteris. & poſtea ſequebantur foculares villæ S. Viti, ſine illo adiuncto Caſtri veteris.Itaque quãdo illi allibratores, viderunt quod villæ pertinebant ad Caſtrum vetus,illud expreſſerunt, quod in villa Sancti Viti non fuit expreſſum. Item & tertio, pro parte D.Fabritij fuerunt productæ aliquę partitæ extimi Caſtri Veteris quæ fuerunt extinctę vocato ſyndico Caſtri Veteris, & poſitæ ad extimum Rocchæ Anulphorum.& ideo cum fuerit citatus ſyndicus Caſtri veteris,videtur quod illud ſit ratione dominij,quod Caſtrum vetus habet in illis extimis extinctis ſuper poſſeſsionibus dictæ villę Sancti Viti. Sed fuit replicatum,quod cum in extinctione illius extimi appoſiti ad cataſtrũ Caſtri veteris, & translatione facienda ad Caſtrum Rocchæ Anulphorum, tractaretur de prçiudicio Caſtri veteris, neceſſarium erat vt ſyndicus citaretur ad hoc, vt videret, an ſubditus ſuus, qui per translationem ſuam, factam in hominem Rocchę Anulphorum, erat liberandus ab extimo Caſtri veteris, vere & realiter illam translationem feciſſet. Non autem illa citatio fiebat ratione dominij, ſed ratione præiudicij, quod inferebatur Caſtro veteri,nimium ſi ſi eius Syndicus citabatur.

*

SVMMARIVM.

Penſio extinguitur per contractum Matrimonij.

1 *Penſio non datur in titulum beneficij, ſed eſt quid temporale.*

2 *Penſio an detur ratione clericatus.*

3 *Clericatus an expiret per matrimonium, & quo ad quid.*

DECISIO CCCCXLIX.

DIe 4. Iunij 1546. Fuit dubitatum in vna Lamacenſi penſionis, coram D. Io.Paulo,an per contractum matrimonij ſit extincta penſio. Et fuit deciſum per omnes,
1 quod licet penſio non detur † in titulum beneficij, & ſit quid temporale.vt per Gigant. in tract. de penſio. quæſt. 99. tamen
2 quia penſio datur ratione † clericatus, & non alio intuitu, & per matrimonium cle-
3 ricatus expiret.prçterquam † quo ad priuilegium canonis, & fori. vt in c.1. de cler. coniugat. lib.6. ſequitur quod ceſſante cauſa,deberet ceſſare * ipſa penſio.& tanto magis cum in iſto caſu,penſio eſſet aſsignata ex cauſa ceſsionis. & tunc etiam videantur militare ea, quæ ponit Caccialup. in tract. de penſ. quæſt. 30. & Gigas quæſt. 54.

* Contrarium dicit Sarnen. ſuper Regula de annali. quæſt. 21.

SVMMARIVM.

In cauſa Parmenſi pro Michaele Caſalio.

DECISIO CCCCL.

IN cauſa Parmenſi Caſtri Monticellorum die 4.Iunij 1546.propoſui dubiũ,an poſſeſsio Caſtri, capta de anno 1527. dicatur actualiter & corporaliter capta. Fuit reſolutum per Dominos,quod nõ eſſet capta corporalis poſſeſsio. Primo, quia licet notarius diceret. eundo & redeundo per terras, poſſeſsiones, & bona prædicta. & ſic iſti actus poſſeſſorij poſſent referri ad Caſtrum propter illa verba. bona.&c. Tamẽ quia notarius,ſpecificãdo magis ſpecifice actus poſſeſsorios refert tãtum illos actus factos eſſe in illis quatuor poſſeſsionibus, & mandãdo colonis quod reſponderent de fructibus; nihil autem fuit dictum, quod vaſalli iurarent fidelitatem, prout fuit dictum in inſtrumento de anno 1529. & cum eſſet principalior pars iſtud Caſtrum,nulla fiebat mentio in eo,de apprehẽſione poſſeſsionis eius. & per hoc reſpondebatur ad id quod dicebatur, quod notarius dicebat quod capta fuerat poſſeſsio corporalis bonorum, quia per ſpecificationem actuum poſſeſſoriorum declarabatur ꝙ intelligebatur de quatuor poſſeſsionibus. Item dicebatur,ꝙ cum poſſeſsio eſſet effecta litigioſa per Liuiã contra

Rolandum quod ſtante lite non poterat alia via capi, quam per decretum, non autem de iure communi. Item & tertio, quod non erat veriſimile, quod ſi Liuia fuiſſet in poſſeſſione caſtri, quod impetraſſet breue ad auocandum poſſeſſionem ipſius caſtri. quia per ſecundam adiudicationem fiendam per Alexandrum, non poterat plus conſequi, quã antea erat conſequuta per Farratinum.

SVMMARIVM.

Decretum per D. Liuiam acceptatum, an dicatur acceptatum cum declaratione Ducis Mediolani.

DECISIO CCCCLI.

IN cauſa Parmenſi caſtri Monticellorum 21. Iunij 1546. propoſui dubium An decretum, quod dicitur per D. Liuiam acceptatum, dicatur acceptatum cum declaratione Ducis Mediolani. Et fuit reſolutum, quod tale decretum non cenſeretur acceptatum cum tali declaratione. ex quo decretum erat de anno 1432. & declaratio quod intra decem annos deberet intentari, & quod non poſſit intentari niſi contra illum qui non iuſte poſſideret, erat facta de anno 1495. & ideo, ſicut Michael fuerat arctatus ad probandum, quod Liuia vſa fuiſſet decreto, ita Liuia arctari debebat vt probaret ipſa, quod cum illa declaratione vſa fuiſſet. nam ex quo caſtrum Monticellorum erat ſeparatum, tantum præſcriptum, quantum poſſeſſum. Et ideo, quia Michael probauerat vſum decreti quo ad Liuiam pro fundanda intentione ſua, debebat Liuia probare, quod ipſa vſa fuiſſet cũ illa declaratione. ex quo declaratio ipſa ex ſe non arctabat ipſam Liuiam, niſi in quantum volebat ipſam declarationem recipere.

SVMMARIVM.

Decretum quod dedit poſſeſſionem caſtri & iuriſdictionis Liuiæ, debet idem operari reſpectu Michaelis.

1 *Poſſeſsio iuriſdictionis, vbi non docetur de alio titulo, an præſumatur precaria.*
2 *Confeſsio facta contra ius, & contra veritatem, poteſt reuocari & impugnari.*
3 *Confeſsio facta ad commodum alicuius, an poſsit trahi ad eius praiudicium.*

DECISIO CCCCLII.

IN eadem cauſa Parmenſi, die 28. Iunij 1546. propoſui dubium. An Michael ſit mittendus in poſſeſſionem caſtri, & illius iuriſdictionis, in quam D. Liuia, vigore decreti, ex eius confeſſione in caſtro Monticellorum vigentis, fuit immiſſa. Et fuit reſolutum quod ſic, quia ſatis erat Michaeli qualiſcumque fuiſſet illa poſſeſſio iuriſdictionis per Liuiam apprehenſa, fuerit talis ex confeſſione ipſius Liuiæ, qua nulla maior probatio eſſe poteſt, quod virtute decreti potuerit continuari in hæredem. Non obſtat, quod eſſet reſolutum, quod in dubio poſſeſ-
1 ſio iuriſdictionis † vbi non docebatur de titulo. præſumeretur precaria. ad Bal. in l. 2. in 9. quæſt. C. de ſeruit. quia fatebatur Michael, quod poſſeſſio in dubio præſumeretur precaria; tamen confeſſio Liuiæ faciebat, quod ceſſaret iſta præſumptio. ex quo ſi fuiſſet precaria, non fuiſſet continuata. Non obſtat, quod confeſſio Liuiæ, debebat acceptari cum ſua qualitate, & ideo cum in ipſam fuiſſet continuata vt in hæredem, & filiam habentem titulum inueſtiturarum, & Michael nullum haberet titulum, ex quo inueſtituris in actis productis vti nolebat, merito poſſeſſio, reſpectu Michaelis, diceretur precaria, ſed reſpectu Liuiæ, quæ titulos in actis habebat, poſſeſſio non poterat dici precaria, & ideo fuit continuata. Quia fuit reſponſum, quod non erat verum quod quando ipſa Liuia, ſeu procurator eius, intentauit remedium decreti, quod aliquando titulum produxerit, ſed ſimpliciter poſſeſſionem vigore decreti petijt, & docuit de filiatione, & obitu Polydori, & bona eſſe in bonis. & hoc facto, abſque productione titulorum, Farratinus de anno 1527. dedit Nuncium qui aſſociarat. & dicit Viſis decretis continuantibus poſſeſsionẽ. &c. Ita quod Farratinus, abſque productione titulorum pro parte ipſius Liuiæ, nec eorum allegatione, fecit & dedit Nuncium, qui aſſociaret. Bene verum eſt, quod poſt decretum Farratini, comparuit procurator aduerſariorum, & ad impediendum immiſſionem in poſſeſsionem, produxit inueſtituras, & illis non obſtantibus. Liuia fuit immiſſa in poſſeſsionem. poſtea de anno 1529. non fuerunt per procuratorem Liuiæ reproductæ iſtæ inueſtituræ, prout prætendebat pars aduerſaria, ſed tantum fuit, coram Alexandro Caccia, reproductum id quod fuerat productum pro parte Liuiæ, coram Farratino. ita quod verum eſt dicere, quod poſſeſsio caſtri & iuriſdictionis, abſque aliquo titulo fuerit data. Nõ obſtat etiã quod

confeſ-

confeſſio Liuiæ debebat acceptari cum ſua qualitate. nam procurator eius,non intentauerat niſi decreta continuantia in filiam & hæredem. & cum Michael non eſſet filius & hæres, non poterat ſe iſta confeſſio ne iuuare, ex quo Liuia limitate decretis vſa fuerat. Quia fuit reſponſum.quod cum decreta continuent poſſeſſionem in hæreditatem, & de hæreditate in hæredem, quod illa verba filiam erant appoſita ad demonſtrandum cauſam quare petebat continuationem. cum ex eo quod erat filia,erat hæres. & decreta in hæredem continuabant poſſeſſionem.Et quod iſtud eſſet verum,apparebat.quia procurator aduerſariorum,in exceptionibus ſuis, oppoſuit quod decreta de continuanda poſſeſſione in hæredem,non habebant locum in feudalibus, & ſic apparet quod aduerſarius, etiam intellexit de tali decreto. Item in breui impetrato de anno 1529. procurator Liuiæ, etiam facit mentionem de decreto continuante in hæredē. Item,Latinus examinatus dicit,quod ipſe intentauit decretum de continuanda poſſeſſione in hæredem. Non obſtat, quod confeſſio facta contra ius, & contra verita-
2 tem,† poteſt per confitentem reuocari, & contra eam poteſt confitens venire. per deciſ. Aegidij 697. in 4. & 7. fallentia. Vnde cum poſſeſſio iuriſdictionis non titulata præſumatur precaria, non potuit confiteri Liuia, quod ſubiaceret decreto, etſi confeſſa fuit poteſt reuocari, quia fuit reſponſum, quod ex quo Liuia petierat poſſeſſionem vigore decreti, & eam Vicelegatus tradiderat, quod ex hoc non conſtabat, quod eſſet precaria. cum illa iuriſdictio, ex multis cauſis potuiſſet eſſe perpetua, prout erat veriſimile quod eſſet, ex quo in Liuia fuerat continuata, & ſic non erat verum, quod illa confeſſio Liuiæ eſſet contra ius, & veritatem. Non obſtat,quod confeſſio fa-
3 cta † ad commodum alicuius, non poterat trahi ad eius præiudicium per notata per Bart. & alios. in l.ſicut. C.de repud.hæred. quia fuit reſponſum, quod Bart. nec alij iſtud dicebant.nam Bart. vult quod confeſſio ſit contra confitentem, non autem pro confitente, & ſi fiat ad vtilitatem ipſius nō præiudicat alijs. Et ſic,ſublatis iſtis fundamentis fuit concluſum, quod ſicut Liuia vigore decreti poſſeſſionem Caſtri, & iuriſdictionis aſſequuta fuit, ita & Michael aſſequi deberet.

SVMMARIVM.

An ſicut precario concedens, poteſt propria auctoritate poſſeſſionem ingredi, poſſit & eius hæres.

1 *Precarium concedens,an poſſit propria auctoritate poſſeſſionem ingredi abſque vitio. & num.2.*

3 *Poſſeſſio defuncti quo caſu poſſit tranſire in hæredem abſque aliqua apprehenſione. & num.6. & 7.*

4 *Precario à Titio habens, an ab eius hærede etiam habere videatur.*

5 *Colonus habens fundum à domino, an videatur etiam habere velle ab eius hærede. Sed in hoc an requiratur apprehenſio, vt hæredi quæratur poſſeſſio. num.6. & 7.*

7 *Interdicto de precario, quando ſit locus.*

8 *Colonus ſi vult nomine hæredis poſſidere, quæ requirantur. & vide deciſio. ſeq. num. 1.*

In acquirenda poſſeſſione alicui, animus vtriuſque requiritur, & acquirentis & tradentis.

DECISIO CCCCLIII.

Die 29. Iulij 1546. fuit coram Reuerendiſſimo Creſcentio, & me diſputatum dubium infraſcriptum. poſito quod conſtaret, quod bon. mem. Cardinalis de Medicæs, hæreditatem Clementis vt hæres ex eius teſtamento inſtitutus,adiuiſſet, An vt hæres Clementis potuiſſet, precarium per Clementem conceſſum reuocare,vt poſſeſſio montis per eum apprehenſa,non diceretur vitioſa, & reſtituibilis. Et pro parte affirmatiua dicebatur, quod ſicut conce-
1 dens, & ſic Clemens,poterat propria † auctoritate poſſeſſionem montis, abſque vitio ingredi: per doctrinam Innoc. in cap. propter ſterilitatem. colum.2.num.3.de locat. ita potuiſſet & eius hæres. & illam doctrinam Innoc. ſequebatur Brixien. in reperto rio ſuo.in verbo.precarium.in verſ. an concedens. Sed pro parte Illuſtriſſimæ Dominæ fuit reſponſum, quod licet concedens poſſet propria auctoritate poſſeſſionem
2 ingredi, illud eſt propter † poſſeſſionem ciuilem, quam vigore precariæ conceſſionis penes ſe retinuit. pront dicit Innoc. in d. cap.propter quod. ſecus eſt in eius herede. in quem illa poſſeſſio non tranſit. per l. cum hæredes.de acquiren. poſſeſſ. Sed pro parte creditorum replicabatur, quod licet poſſeſſio, quæ retinetur per aliquem animo
3 & corpore, † non tranſeat in hæredem; tamen poſſeſſio quę animo proprio retinetur, & corpore alieno,puta per colonum,ſi colonus vult poſſeſſionem continuare nomine

hæredis, quod illa poſſeſſio, abſque aliqua apprehenſione hæredis, tranſeat in hæredem per ea quæ dicit Alexan. poſt gloſ. ibi in l. qui vniuerſas. §. quod per colonum. ff. de acquir. poſſeſſ. ſed in caſu noſtro. per text. in l. quæſitum. §. 1. ff. de precar. vbi dicit
4 text. quod à Titio † precario quis habet, id ab hærede eius precario habere videtur. ſi ergo videtur habere ab hærede, videtur velle nomine hæredis poſſidere. ergo eſt quęſita poſſeſſio hæredi abſque aliqua apprehenſione. Sed reſpondebatur pro parte Illuſtriſſimæ Dominiæ, quod non ſequitur quis videtur precario rem habere ab hærede, ergo dicitur poſſidere nomine hæredis. nam in §. quod per colonum. ſtatim quod
5 colonus habet fundum † à domino, videtur etiam habere velle ab eius hærede. l. veteris C. de contrah. ſtipulat. & l. ſi pactum ff. de probat. & tamen, dato quod velit habere ab eius hærede, tamen per hoc non quæ
6 ritur poſſeſſio hæredi, niſi eam † apprehendat. vt dicit text. in d. §. quod per colonum. in princ. Et licet poſtea text. dicat, quod quæritur poſſeſſio per colonũ, tamen gloſ. dicit. apprehendentem nomine hæredis. & ſic gloſ. & DD. volunt, vt colonus declaret poſt mortem domini, quod vult nomine hæredis poſſidere, quod non eſt in caſu noſtro, quia non conſtabat, quod Alexander Dux, poſt obitum Clementis, voluerit poſſidere nomine Cardinalis hæredis Clementis & licet videretur hæres rogatus. per §. 1. d. l. quæſitum. illa rogatio tantum prode-
7 rat quo ad † interdictum de precario, prout declarat Alberic. in l. cum precario. §. 1. ff. de precar. non autem quo ad facultatem ingrediẽdi propria auctoritate. ex quo poſſeſſio illa ciuilis concedentis, non erat trãſmiſſa in hæredem. ſecũdo pro parte Illuſtriſſimæ Dominæ fuit dictum, quod not. in §. quod per colonum, locum habent quando colonus vult nomine hæredis poſſidere, &
8 hæres illud ſcit, quia in † acquirenda poſſeſſione alicui, animus vtriuſque requiritur, & acquirentis, & tradentis. Sed in caſu noſtro, non conſtabat quod Cardinalis ſciret quod Dux poſſideret nomine eius precario. Ergo poſſeſſionem ciuilem ſibi quærere non potuit. Et fuit dictum Aduocatis creditorum, vt ſuper iſtis duobus motiuis informarent, quia contra eos vrgebant. Tertio dicebant Aduocati Illuſtriſſimę Dominę, quod not. in §. quod per colonum. procederent in decedente, & ſic in colono qui nullam poſſeſſionem habebat. ſed rogans precario, habet naturalem in dubio. Sed de iſta reſponſione, non magna conſideratio fuit habita.

SVMMARIVM.

1 *Poſſeſſio per precarium, & colonum non poteſt hæredi quæri, niſi ſaltem ſequuta ratificatione.*

DECISIO CCCCLIV.

IN cauſa vigintimillium, nouiſſime fuerunt data quatuor dubia infraſcripta. præſuppoſito, quod Dux ſciuerit, Cardinalẽ exegiſſe fructus crediti ex quo non apparet poſtea de contradictione Ducis, An ſcientia abſque reclamatione habeatur pro cõſenſu.

Secundum dubium. etſi non. an remiſſoria, fideiuſſoribus & creditoribus ſit decernenda, ad probandum, Cardinalem vt hæredem Clementis, poſſeſſionem precariam Ducis ratificaſſe.

Tertium dubium. & an ex litteris nouiſſime pro parte fideiuſſorum productis, probetur Cardinalem, de conſenſu Ducis, fructus montis exegiſſe.

Quartum dubium. & an productio dictarum litterarum pro parte fideiuſſorum facta, impediat prolationem ſententiæ contra creditores.

Super primo dubio, in voce fuit coram Cardinale altercatum, licet in ſcriptis ſuper dictis quatuor dubijs eſſent datæ informationes. & ex verbali altercatione, fuerũt ortæ difficultates duæ, quæ ſequuntur. Prima eſt, præſuppoſito quod poſſeſſio ciuilis ex precario Ducis Alexandri Clementi quęſita, per obitum Clementis ſit extincta. & quod Cardinalis, vt hæres Clementis, ſit paſſus Ducem, vel ab eo cauſam habentem, fructus montis exigere. An ex tali patientia ſit creatum nouum precarium, & noua poſſeſſio ciuilis ex perſona hæredis, vigore cuius, Cardinalis vt hæres propria auctoritate potuerit fructus montis exigere.

Secunda difficultas. & ſi noua poſſeſſio ciuilis ex perſona hæredis potens ad occupandum non eſt quæſita Cardinali, poſito quod quaſi poſſeſſio exigendi fructus ab initio in ipſo Cardinali fuerit vitioſa. An ex ſcientia, & patientia Ducis ſuperueniẽte, vitium illud ſit purgatum, vt à Duce cauſam habentes, non poſſint agere interdicto recuperandæ attento quod etiam Dux, ab hærede Clementis, precario habere dicebatur.

1 Quod poſſeſſio, per precarium, † & colonum non poſſit hæredi quęri, niſi ſaltẽ ſequuta ratificatione hęredis, habetur pro reſoluto. ſequendo doctrinã Aret. in §. quod per colonum. & Carol. Ruin. conſil. 174. volum. 1. Bene tamen dubitabatur ex parte precarij, & coloni, an abſque aliqua declaratione ipſorum, expreſſa vel tacita quęrant poſſeſſionem hæredi. Secundo dubitabatur. ſi patientia, de qua in primo dubio, non induceret acquiſitionẽ nouæ poſſeſſionis ciuilis, an ſaltẽ cauſet fumum ſufficientẽ ad remiſſoriam, ad probandam ratificationem.

Rema-

Remanent duo dubia, de quorum veritate non fuit diſcuſſum. videlicet vltima dubia ex quatuor ſuperius propoſitis. licet per Aduocatos ſuper ijs leniter fuerit informatũ. Hactenus reſolutum fuit, quod poſſeſſio Ducis eſt precaria, & quod à Clemente diceretur precario poſſidere, & quod Illuſtriſſima Domina, iure pignoris & non dationis in ſolutum, diceretur poſſidere. Et ideo poterat omnia bona Ducis petere, donec ſibi de dote & donatione propter nuptias, ſatisfactum foret. Item reſolutum fuit, quod ſi nõ plene probaretur Cardinalem adiuiſſe ex teſtamento Clementis, tamen quia erant inditia, quod denegari non poterat remiſſoria dum tamen articulus eſſet releuans. videlicet quod poſito quod Cardinalis adiniſſet hæreditatem Clementis, an vt hæres potuiſſet propria auctoritate poſſeſſionem Montis ingredi. Veritas autem huiuſmodi releuantiæ, pendet ex duabus difficultatibus exortis à diſcuſſione primi dubij ex quatuor. Item fuit reſolutum, quod partita Montis, dum dicit hæredum quorum reuera intereſt. &c. intelligeretur non de omnibus hæredibus Coſmi, ſed de Clemente & Delphina, quorum reuera intereſt. cum ex precio Caſalis Longhezze, ſpectantis ad Clementem & Delphinam, precium viginti millium perneneri t. & quia eramus in poſſeſſorio, non erat neceſſarium probare, quod Clemens & Delphina, eſſent hæredes Coſmi. ſed ſufficit quod ipſi prætenderent ſe eſſe tales.

S V M M A R I V M.

Fructus, vt quis excuſetur à pœna regulæ de valore exprimendo, quomodo fuerunt conſiderati.

1 *Diſtributiones quotidianæ, an computentur in valore fructuum, quo ad regulam.*
Et quid de fructibus, quos lucratur reſidens in ciuitate.
2 *Valor beneficij conſideratur ſecũdum quod valet in portatis.*
3 *Fructus beneficij, quo ad valorem appellantur, qui percipiuntur ex corpore beneficij, & debentur vnicuique abſenti.*
4 *Valor beneficij quo ad regulam de valore conſideratur in illo, quod percipitur ſine reſidentia. & num. 8.*
5 *Regula de valore ſtricte intelligenda.*
6 *Valoris expreſsio, an de iure neceſſaria.*
7 *Valor qui non fuit bene expreſſus, ſi exprimatur & male, an vitiet.*

DECISIO CCCCLV.

Dubitauit D. Mohedanus in vna Barchinonenſi canonicatus, de menſe Iulij 1546. ſuppoſito quod Alphonſus expediuit in vigintiquatuor, & quod eſt datum de regula de non exprimẽdo vero valore, & quod teſtes dicunt, quod fructus canonicatus valent ſingulis annis quinquaginta ducatis auri, dummodo reſideat in Ciuitate, licet non ingrediatur Eccleſiam, & quod abſentes à Ciuitate gaudent, dum tamen abſentia non duret vltra duos menſes. & quod vltra dictos fructus, ſunt diſtributiones quotidianæ, quæ ſingulis horis lucrantur, & ſoluuntur intereſſentibus horis tantum, & de iſtis, abſentibus nihil datur, etiã quod in Ciuitate reſideant. An ſit locus regulæ. Et fuit reſolutum quod non quia diſtribu-
1 tiones † quotidianæ non computantur in valore fructuum. per decis. Rotæ 7. de præben. in nou. & fin. eod. tit. in antiq. Et idem dicendum erat de alijs fructibus, quos lucrantur reſidentes in Ciuitate, nam valor
2 beneficiorum, conſideratur † ſecundum quod valet in portatis, & non habent obligationem reſidentiæ, ſed lucrifiunt etiã in abſentia. per Gloſſat. in regula 60. Sarnen. in regula de valore. quæſt. 8. poſt prin. verſic. valor tamen beneficiorum. Staphil. in tractat. de lit. grat. & inſt. fol. 29. colum. 1. in fin. verſic. vltimo pro declaratione, & ſentit notabiliter Oldrad. conſ. 118.
3 dum dicit. conſtat † autem, fructus appellari qui percipiuntur ex corpore beneficij, & debentur vnicuique abſenti. Non obſtat, quod tales fructus debiti reſidentibus, non ſunt diſtributiones quotidianæ, nam etiam quod non ſint diſtributiones quotidianæ ſa
4 tis eſt quoad regulam de valore quod † non dentur abſentibus, & valor conſiderari debet, & quod habetur ſine reſidentia, & in portatis in abſentia. ſecundum Oldrad. Cõment. regularum. & Sarnenſem. Non obſtat quod regula ſit fauorabilis, & extendatur propter periculum animæ, & præiudicium
5 officialium, quia vltra quod eſt † ſtricte intelligenda ſecundum Caſſador. deciſ. 20. colum. 2. ſuper reg. Cancell. quia regula principaliter conſiderat fauorem annatarum. ſecundum Gomet. in rubrica regulæ de valore. col. 2. & quæſt. 3. & non merum
6 fauorem animæ. nam de iure cõmuni † non eſt neceſſaria expreſſio, licet ius cõmune conſideret merita promouendorũ, & fauorẽ animæ. Item, illud quod continet fauorem animarũ, eſt fauorabile & extendendum, quando nullo modo cadit excuſatio. vt in terminis Auth. ſacramẽta puberum. at hic ſecun-

dum opiniones DD. cadit excuſatio. Ab-
ſurdum, quod conſideratur in impetrante
beneficium ſeu capellaniã, quod non habe-
ret fructus niſi reſidendo, non habetur pro
abſurdo. Non obſtat dictum Staphil. in
tractat. de lit. grat. &eæt. fol. 29. colum. 2.
verſic. & prædicta intelligo. iũcto verſ. præ-
ceden. & cap. licet. eum ibi notatis. de præ-
ben. quia procedunt in alio caſu quam re-
gulæ. in quo tractatur de excuſando ab ex-
preſſione, ad effectum vt non incidat in pę-
nam dictæ regulæ. Non obſtat, quod valor
7 qui † non fuit bene expreſſus, ſi exprimatur
& male, vitiat. quia hic ad effectum regulæ
fuit bene expreſſus. Fuit ergo concluſum
quod, quo ad hoc vt non ſit locus regulæ de
8 exprimendo † iſti fructus qui debentur tan-
tum reſidentibus, non computarentur in va
lore. quia oportet quod debeantur abſenti-
bus in portatis. & oportet quod debeantur
abſentibus libere.

S V M M A R I V M.

Mora quo caſu de æquitate canonica
purgari non poſſit.

1 *Moræ purgatio cur à lege conceſſa.*
2 *Beneficium conceſſum miſerationis cauſa*
per qua verba debeat reuocari, & ex qui-
bus illi cenſeatur renunciatum. n. 3.

DECISIO CCCCLVI.

DIcebam ego in vna Mediolanenſi re-
præſaliarum, quæ mihi per D. Cæſena-
tenſem fuerat commiſſa, quod mora non
poterat purgari, etiam de æquitate cano-
nica vbi quis in inſtrumento conuentionis
renunciauit omni legum auxilio. per ea quę
dicit Crot. in repet. l. ſi inſulam col. fin. ver-
ſic. quinta difficultas. ff. de verb. obligat. &
ſequitur Gozadin. conſ. 57. multa fuerunt
colum. penult. num. 19. verſ. octauo. &eæt.
Ex aduerſo reſpondebatur, quod illud dictũ
1 Croti non erat verum. quoniam † purgatio
moræ, erat conceſſa à lege ex cauſa miſera-
tionis. ſecundum Bal. in l. ſancimus. col. 2.
verſ. nota per pactum derogari. &c. C. de
fideiuſſ. & tali beneficio conceſſo miſeratio-
2 nis cauſa, non renunciatur † per verba ge-
neralia, ſed ſpecialia. ſecundum Roman.
conſ. 269. non eſt dubium. col. 2. verſ. quod
autem ſpecialis renunciatio. &c. & multa
ponit Tiraquell. in repet. l. ſi vnquam. pa-
gin. 49. num. 120. verſic. item beneficium.
Et ideo per iſtud fundamentum dicebatur,
quod dictum Croti non erat verum. quod
forſan procederet, vbi non adeſſet iuramẽ-
tum. ſed vbi ponitur iuramentum, tunc vi-
detur verum quod dicit Crotus. per ea quæ
dicit idem Tiraquell. in d. repet. pag. 51.
num. 127. verſic. ſi poſteriorem. Tamen
etiam pro parte aduerſa fuit replicatum,
quod iuramentum, adiecta clauſula generali
renunciationis, non inducit validam renun-
3 ciationem beneficij cauſa † miſerationis in
troducti. per ea quæ adducit idem Tiraq. in
d. repet. l. ſi vnquam. num. 142. & Soc. con-
ſil. 103. col. 2. & ſequen. vol. 3. vbi in termi-
nis. & Tiraq. in d. repet. num. 160. Tandem
viſa obligatione, & clauſulis poſitis in obli-
gatione in forma Cameræ in parte renun-
ciatiua, quia renunciat omnibus auxiliis
vtriuſque iuris, tã in genere quam in ſpecie
competentibus, necnõ iuri dicenti. genera-
lem renunciationem non valere, niſi præce-
dat ſpecialis. dixi quod propter prægnan-
tiam dictarum clauſularũ, quod diceretur
in ſpecie renunciatum purgationi moræ.
4 quo caſu nullus † dubitat quod non admit-
titur de æquitate canonica. & quod ita iu-
dicarem ſi eſſem iudex. Tamen quia poſ-
ſent alii diſcrepare ab iſta opinione, innitẽ-
tes potius æquitati, maxime cum ſimus in
materia odioſa repręſaliarum, quod ſi eſ-
ſem ſignator, ſignarem commiſſionem atten
tatorum.

S V M M A R I V M.

Conſuetudo immemorabilis, vbi eſt à iure
reprobata, non habet vim priuilegij.

1 *Beneficia tria an quis poſſit obtinere in ea-*
dem Eccleſia abſque diſpenſatione Apoſto
lica in caſu conſuetudinis obtinendi plu-
ra.
2 *Conſuetudo immemorabilis, vt quis poſſit*
retinere plura incompatibilia, an valeat.
& num. 3. & 4.
Conſuetudo quando reprobatur vt irratio-
nabilis, non ſolum cenſetur reprobata
præterita, ſed etiam futura.
5 *Immemorabilis quando non habeat vim pri*
uilegij, & num. 8.
6 *Conſuetudine reprobata circa aliquid, an*
cenſeatur etiam reuocatum priuilegium
circa idem.
7 *Priuilegium in materia reprobata à iure,*
quomodo probandum.

DECISIO CCCCLVII.

MAtthiæ Ferrer, Archidiacono, & ca-
nonico Ilerdenſi, fuit prouiſum de
vna præpoſitura, nominata ex vno ex duo-
decim mẽſibus per Ordinarium. Paulus Pla

ex alia

ex alia habuit prouiſionem Apoſtolicam, & mihi commiſit cauſam cõtra Matthiam. & petebat gratiam ſuam canonizari, opponens Matthiæ, quod prouiſio ordinaria nõ eſſet valida, attento quod, ex quo in eadem Eccleſia poſſidebat archidiaconatum, & ca-
1 nonicatum, non poterat † ſibi abſque diſpẽſatione Apoſtolica, prouideri de tertio beneficio, & ſic præpoſitura, tanquam incompatibili per text. in c. ordinarii. §. in conferendis. de officio ordin. in 6. Pro parte autem Matthiæ fuerunt producti teſtes, nulliter examinati in partibus qui deponunt de viſu à quadraginta annis citra vidiſſe diuerſos poſſediſſe dignitatem, canonicatum, & præpoſituram. & de auditu à maioribus, quod fuerunt plures poſſidentes dicta beneficia incompatibilia, abſque diſpenſatione Papæ, & pro parte Matthiæ cum obligatione de ſtando vnicæ ſententiæ, petebatur remiſſoria. Dubitaui ego die 8. Octob. 1546. An remiſſoria eſſet releuans. pro parte negatiua, quod non eſſet releuans, adducebatur text. in cap. 1. de conſuet. in 6. vbi con-
2 ſuetudo immemorabilis † circa iſta beneficia incompatibilia, reprobatur tanquam irrationabilis, & vbi reprobatur conſuetudo vt irrationabilis, non ſolum cenſetur reprobata præterita, ſed etiam futura ſecundnm Rochum. in cap. fin. colum. 69. verſic. ſeptima fit concluſio. de conſuet. Et licet in beneficijs difformibus, conſuetudo poſſit ope-
3 rari, † ſicut & ſtatutum Epiſcopi, vt quis ſit in eadem Eccleſia duplex. ſecundum Domin. in c. 1. col. 4. in princ. verſ. in gloſ. fin. &c. & ibi Franc. col. 2. verſ. ſecũdo nota ex gloſ. de conſuet. in 6. Tamen quod quis ſit in eadem
4 Eccleſia triplex, conſuetudine † induci non poteſt. ſecundum Domin. & Franc. in dicto loco, & ideo cum conſuetudo immemorabilis ſit per dictum cap. 1. reprobata, & ſic reprobata præterita & futura: ergo remiſſoria, pro illa probanda, non erit releuans. Nõ
5 obſtat quod conſuetudo † immemorabilis habeat vim priuilegii. l. hoc iure. §. ductũ aquæ. ff. de aqua. cum aliis, quia iſtud procederet, vbi talis conſuetudo non eſſet à lege reprobata, vt in caſu noſtro, tunc enim nec vim priuilegii, nec aliquam vim habet. ita Philip. Franc. in d. cap. 1. in 2. not. verſ. immo tradit Oſtien. Prout non obſtat, quod il lud dictum procedit, vbi quis principaliter ſe fundat ſuper conſuetudine. tunc enim ſi illa eſt reprobata, non poteſt in ea fieri fundamentum. Poteſt tamen quis ſe fundare in priuilegio, & illud allegare, & ad probationem huiuſmodi priuilegii adducere conſuetudinem temporis. immemorabilis. Iura enim quæ reprobant conſuetudinem,
6 non † cenſentur reprobare priuilegium. prout ita ſentit Felin. in cap. accedentes. col. 4. verſ. fallit tertio. in illis verbis. reſtringe hanc fallentiam dupliciter, & col. ſequen. verſ. ſed diceres. &c. de præſcript. quia, etiã quod principaliter fiat fundamentum ſuper priuilegio, & illud velit probare per talem conſuetudinem immemorabilem, cum illa conſuetudo ſit reprobata, certe per actũ re-
7 probatum à iure, priuilegium † non data aliqua probatione ſaltem de fama priuilegii, priuilegium eo modo probari nõ poteſt Et iſtud voluit Felin. in cap. cum ex officii. colum. 3. verſ. limita vt ſtupende. in illis verbis. & licet præſcriptio tanti temporis. & melius. colum. 6. verſic. ſi modo diceret ſubtiliter. &c. de præſcript. Et ideo, Rota quæ ſtetit pro iſta parte quod remiſſoria nõ eſſet releuans dicebat, quod cum immemorabilis conſuetudo per d. c. 1. ſit reprobata, quod velle probare priuilegium per talem conſuetudinem, eſſet imponere legem verbis, & non rebus. Et ideo aliqui ex Dominis dicebant, quod eſſet neceſſarium probare ſamam priuilegii. quia tunc, ſtante probatione talis famæ, tunc forſan immemorabilis poſſet operari. Sed iſtud vltimum non fuit firmatum. Et ideo dixerunt Domini, quod
8 etiã ſi ſimpliciter † laicus probaret, ſe poſſediſſe per centum annos decimas, quod nec etiam iſtud ſufficeret, vt illa immemorabilis induceret priuilegium præſumptum. Sed etiam iſtud non fuit firmatum. quia non occurrebat pro tunc, an in tali materia, canon reprobet conſuetudinem immemorabilem, prout in noſtra materia facit. cap. 1. de conſuet. in 6.

SVMMARIVM.

Procurator quo caſu non fuerit reuocatus per reſignationem per principalem factam.

1 *Geſta cum procuratore poſt ceſſionem beneficij, factam à conſtituente, quando valeant.*

2 *Procuratoris reuocatio tacita, quando ſit intimanda.*

DECISIO CCCCLVIII.

FErdinandus de Villumbrales, de menſe Martii 1545. reſignauit canonicatum, & præbendam in fauorem Didaci, & poſtea de menſe Septembris eiſdem anni, conſtituit procuratorem Ioannem, ad cauſas motas & mouendas. & in ſpecie ſuper canonicatu quem iam reſignauerat Ioannes. Procurator produxit mandatum in cauſa. poſtea Gometius Torres, vigore commiſſionis ſpecialis pro ſuo intereſſe venit ad cauſam pendentem inter eundem Ferdinandum, & Didacum. & mandatum erat contra Didacũ omneſq;

omneſq. alios. Verũ eſt, ꝙ Gometius vigore dictæ cõmiſſionis, pro parte ſua præſentatæ nil fecit. Poſtea 9. Febr. 1546. Idem Ferdinandus, iterum ceſſit canonicatum in fauorem Ferdinãdi de Riba de Neyra. poſtquã ceſſionem, Gometius citato Ioãne procuratore Ferdinandi de Villumbrales, ſententiã obtinuit. quæ, nulla appellatione ſuſpenſa, in rẽ tranſiuit iudicatam. & literis exequutorialibus decretis, inſtabatur vt Ferdinandus pareret quo ad fructus & expenſas. Pro parte Ferdinandi dicebatur, quod ſententia erat nulla. quia per ceſſionem factam 9. Februarii, dicebatur mandatum Ioannis procuratoris expiraſſe. & cum omnia acta eſſent facta cum dicto procuratore poſt
1 ipſius ceſſionem, † quod illa erant nulla. cũ text. in Clem. fin. habet etiam locum in morte ciuili. ſecundũm Card. in d. Clem. fin. de procurat. & per deciſ. Rot. 337. in nou. Hoc non obſtante. fuit reſolutum, * quod non eramus in terminis dictæ Clem. fin. Nam cum Ferdinandus iam per prius, de menſe Martij 1545. canonicatum reſignaſſet, & poſt reſignationem procuratorem conſtituiſſet, cũ ſecundo reſignat, cum nullũ ius amplius dimittat, non poſſumus dicere quod mãdatum procuratoris extinguatur. Immo conſtitutio procuratoris, poſt primam reſignationem factam ad defendendum eum ſuper canonicatu, non poteſt intelligi, niſi ſuper fructibus canonicatus per eum perceptis, dum eſſet in poſſeſſione canonicatus. & iſtud intereſſe non ceſſat in ſecunda reſignatione. Et ideo cum mors ciuilis & naturalis, per omnia, iſto caſu, non equiparentur, fuit dictum, quod iſte eſſet adhuc procurator, & iudicium cum eo agitatum valeret. * In eadem etiam fuit dictum, quod licet reuo-
2 catio procuratoris, † quæ per mortem domini inducitur, non ſit intimanda aduerſario. vt per Bart. in l. ſi procuratorem. ff. de procurator. Abb. in c. mandato. de procurat. Felin. in c. ex parte. in 11. fallentia. de reſcript. quia nil eſt quod poſſit imputari domino. Tamen ſecus eſt in reuocatione quæ inducitur ex reſignatione. quia tunc eſt quid imputetur domino. & ita dicit expreſſe Caſſad. deciſ. 2. de appell. Reſolutio fuit facta in vna Palentina canonicatus, coram D. Thoma de Thanis, die 8. Octobr. 1546.

* Die 11. Octob. 1546. cauſa iterũ poſita, fuit dictũ, quod licet per primam reſignationẽ diceretur ciuiliter mortuus; tamen Villũbrales cedẽs, potuit poſt dictam ceſſionẽ, prætẽdere habere ius in beneficio reſignato. & ideo per ſecundam reſignationẽ de dicto canonicatu factã, dimiſit illud ius prætenſũ. puta poterat prætẽdere, quod illa reſignatio nõ eſſet bona. & ideo videbatur, quod per illam ſecundã reſignationem, quia ceſſabat illa prætentio, quod mandatum expirabat. Tamen, quia in d. cauſa nõ conſtabat, quod à dicta detentatione diſceſſiſſet, licet enim per reſignationem reſignans amittat poſſeſſionem iuris, tamen per eam non cõſtat quod à detentatione receſſerit. ſecundum Rot. deciſ. 158. alias 1. de renun. in nou. & ideo ratione illius detentationis, mandatum non dicebatur expiraſſe; & tanto magis in illo caſu. in quo in ſecunda reſignatione Villumbrales reſeruauerat ſibi penſionem loco fructuum. Item dicebatur, quod licet in reſignatione reſignãs dimitteret ius, tamen quia reſignando reſeruauerat penſionẽ, prætendebat quod Gometius in canonicatu nullum ius haberet, & ideo ratione illius prætentionis mandatum non expirauerat. Et cum ius Gometij eſſet canonizatum, per conſequens ſententia ſuper fructibus lata teneret.

* Procuratoris reuocatio tacita, quando ſit intimanda.

SVMMARIVM.

Appellatio vnius, prodeſt alteri habenti cauſam connexam. ita & prorogatio fatalium.

DECISIO CCCCLIX.

In vna Abulenſi bonorum, corã D. Proſpero, 8. Octob. 1546. fuit reſolutũ, quod prorogatio fatalium, facta per vnũ ex duobus condemnatis in cauſa communi & connexa, prodeſſet & alteri, qui non fecerat fatalia prorogari. quia appellatio vnius, alteri prodeſſet. per text. in l. 1. & 2. C. ſi vnus ex pluribus. & facit gloſſ. in l. 1. C. ſi in commun. cauſ. & quod dicit Felin. in c. nonne. de præſumpt. per capit. translato. de conſtit. ꝙ in connexis appellatio vnius, prodeſt alteri.

SVMMARIVM.

Auditor in Rota, quomodo dicatur alium præueniſſe. & ſententia per ſecundum lata, parte non opponente eſt valida.

DECISIO CCCCLX.

In vna Barchinonenſi, coram D. Fabio, die 8. Octobris 1546. fuit dictum, quod licet in Rota, per ſolam præſentationem commiſſionis primo loco vni Auditori factam, dicatur Auditor præueniſſe. iuxta deciſ. 1. de conſtitut. in antiq. alias 803. & deciſ. 6. de reſcript. etiã in antiq. alias 654. & per Caſſad. deciſ. 5. de reſcript. tamẽ quod ſi procedatur coram ſecundo Auditore parte nõ opponente, quod ſententia eſt valida. per not. in c. cum M. Ferrarienſis. maxime per Dec. ibi col. fin. de cõſtit. Et licet d. deciſ. 1. de conſtit. alias 803. in fin. dicat, quod Auditor ſecundus, nullo modo procedat. fuit intellectum, videlicet parte opponente. Tamen, quia in illo caſu, licet per primum Auditorem emanaſſet inhibitio, vigore commiſſionis præſentatæ poſt citationem exequutã à ſecundo Auditore, fuit dictum, quod talis inhibitio haberet vim oppoſitionis, & proteſtationis, quod non procederetur coram ſecundo. & ideo eſſet ſententia poſt inhibitionem lata, attentata & nulla. Tamen fuit dictum, quod ſententia non annullaretur, ſed videretur de bono iure per productionem iurium.

SVM-

SVMMARIVM.

Melioramenta vbi ſunt illiquida, an per dationem cautionis prouideatur.

DECISIO CCCCLXI.

Die vndecima Octobris 1546. in cauſa Parmenſi vallium, fuit propoſitum dubium. vtrum Dominis Corrigenſibus ſit danda exequutio quo ad poſſeſſionem, pręſtita per eos cautione pro melioramentis liquidandis iuxta formam commiſſionis, & fuit pręſuppoſitum, quod melioramenta nõ eſſent liquida. Et maior pars tenuit, quod pręſupponendo melioramenta non eſſe liquida, quod data cautione, exequutio ſentẽtię, quo ad poſſeſſionem, eſſet facienda data cautione. per not. per DD. & maxime Alexan. in l.4.§.ait prętor. ff. de re iudic. & Neguſ. in tract. de pignor. in 4. membro 5. par. num. 10. & ſentit Paul. de Caſtr. conſ. 270. vol. 2. dum ponderat quod in caſu ſuo, in ſentẽtia erant illa verba, ſolutis prius melioramentis. &c. & not. in d.l.4. §. ait prętor, procedunt nedum vbi ſumus in facto illiquido. iuxta text. in l. ſtatuliber rationem in princ. ff. de ſtatulib. ſed etiam vbi ſumus in dando. puta, quando quis eſt condemnatus ad expenſas, & ille expenſę ſunt illiquidę. Et tanto magis dicebant Domini, exequtionem fore decernendam, ſtante cõmiſſione pręfixionis termini. & in termino pręfixo, melioramenta non erant liquidata. quo caſu, ſtante mora, dicebatur locum eſſe cautioni, ne alias eſſet in poteſtate partis, propter ſuam moram liquidandi, retardare exequutionem ſententię. Non obſtat deciſ. Capycij. in deciſ. Neapolis. in nou. 17. quia fuit dictum, quod illud erat propter verba ſententię, in qua dicebatur quod fructus cõputarentur in melioramentis, & ſi meliorationes excederent fructus quod refieerẽtur liquidandis omnibus in exequutione ſentẽtię. & ideo, cum omnia remitterentur liquidanda in exequutione, non mirum ſi Conſilium Neapolitanum mandauit ibi, vt liquidatio fieret ante exequutionem. At in caſu noſtro, in ſententia non erant talia verba. ſed tantum erat in ſententia reſeruatum ius proſequendi melioramenta. Non obſtane rationes quas adducit ibi Capycius dum primo dicit. regula eſt, quod ille qui fecit melioramenta, habet ius retinendi. vt per iura per eum allegata, & illa iura multum bene ſciebant, quod melioramenta non erant liquida, & tamen dãt ius retinendi, ergo etiã quod non ſit facta liquidatio, non poteſt fieri exequutio. Nam fuit reſponſum, quod licet iura pro melioramentis dent retentionẽ tamen iura non dicunt, quod data cautione non debeat fieri reſtitutio. & ideo, licet detur retentio, tamen illa tollitur vbi melioramenta ſunt illiquida, mediante cautione. per not. in d.§. ait prætor. l.4. Et eodem modo reſpondetur ad conſ. Ruini 84. circa finem. in primo vol. dum Ruinus dicit. pro melioramentis datur retentio, & illa retentio non tollitur, niſi per ſolutionem, quia vt ſupra dixi, non eſt verum quod vbi ſunt illiquida tollatur tantum per ſolutionem, ſed etiã per cautionem, vt ſupra. Non obſtat etiam quod dicit Capycius. in d. deciſ. 17. quod l. ſtatuliber rationem. in princ. ff. de ſtatu lib. loquatur in caſu ſpeciali fauore libertatis. quia illa lex intelligitur per DD. etiam in caſu in quo ceſſat ille fauor libertatis, & in quocumque condemnato ad reddendum rationem, vt in d. §. ait prętor per DD. & in l.1. ff. qui ſatiſdat. cogantur vbi Iaſ. etiam exemplificat in tutore. Et licet Rota ita inclinauerit, vbi melioramenta ſunt pęnitus illiquida; tamen, quia in caſu iſto erant probata melioramenta, tamen valor ſecundum me non erat ſufficienter liquidatus. Dixerunt Domini, quod ego deberem præfigere terminum extra Curiam ad electionem peritorum, qui deberent æſtimare illa melioramenta. & tunc ſi Comes eſſet in mora, daretur exequutio. Terminus vero datus in Curia, non attendebatur, quia breuis. & in Curia non poterat liquidari.

SVMMARIVM.

Alternatiua Epiſcopi Portugalenſis quomodo intellecta.

1 *Verbum, diſpoſitio, an comprehendat etiam inſtitutionem in beneficio.*
2 *Alternatiua an capiat beneficia quæ ſunt ad præſentationem.*

DECISIO CCCCLXII.

In vna Portugalenſi de Golpeiares, die 11. Octobris 1546. propoſui ego dubiũ. poſito quod pręſentatio parochialis, de qua agitur, pertineat ad Abbatem, inſtitutio vero ad Epiſcopum, An ſit locus alternatiuæ. & ſic dubium erat, an alternatiua conceſſa Epiſcopo Portugalenſi, comprehẽderet pręſentationem inferioris Pręlati. Nam ex quo parochialis vacauerat in menſe Februarij, dicebat Iulianus Columella, quod parochialis erat generaliter reſeruata. Sed pro parte Epiſcopi dicebatur, quod ſtante alternatiua ſua, non erat locus prouiſioni Apoſtolicæ. & ex quo Abbas præſentauerat, & Epiſcopus inſtituerat de parochiali vacãte in menſe Februarij alternato, quod prouiſio Apoſtolica Iuliani ſuperueniens, non valebat. Verba alternatiuę erant huiuſmodi.

Frater-

Digitized by Google

Fraternitati tuæ, vt de quibuſuis beneficijs. &c. ad tuam, videlicet tibi ſoli, & ad tuam vna cum dilectis filijs Capituli ipſius Eccleſiæ, collationem, prouiſionem, præſentationem, electionem, ſeu quamuis aliam diſpoſitionem, cõmuniter pertinentibus, quæ in antea, & in ſingulis Februarij, Aprilis, Iunij, Auguſti, Octobris, & Decembris, men ſibus vacare contigerit. dummodo diſpoſitioni Apoſtolicæ generaliter reſeruata, vel ex generali reſeruatione Apoſtolica affecta non fuerint, etiam ſi præſentationes nomina tiones, & electiones, & aliorum quæ ſalue ſint, procedere conſueuerint, perinde ac ſi expectatiuæ. &c. libere diſponendi. &cæt. Fuit ergo concluſum, quod quia alternatiua dabat ad quamuis aliam diſpoſitionem, quod ſub illa generalitate, comprehendebatur beneficia, quæ erant ad præſentationem aliorum, ſiue ſecularium, ſiue eccleſiaſtico-
1 rum, quia verbum. † diſpoſitio. comprehen dit etiam inſtitutionem. cap. cum in illis. quod etiam declarabatur per illa verba inferius poſita, & aliorum quæ ſalue ſint. Et
2 ſic fuit reſolutum, quod † alternatiua capiebat beneficia quæ erant ad præſentationem aliorum inferiorum, non ſolum Epiſcopi, & Capituli. Item fuit dictum, quod illa verba. generaliter reſeruata intelligebantur de alia reſeruatione quam octo menſium, inducta per regulam reſeruatoriam. ex quo in alternatiua exprimebatur menſis Februarij.

SVMMARIVM.

Appellatio de qua hic fuit iudicata extraiudicialis.

DECISIO CCCCLXIII.

Eadem die 11. Octobris 1546. Dubitauit D. Fabius, in cauſa Salamantina portionis, An appellatio pro parte Didaci interpoſita fuerit iudicialis, aut extraiudicialis, & talis quod fecerit portionem litigioſam. Et fuit reſolutum, quod ſeclufis mãdatis, tam appellantis quam appellati, & præſuppoſitis dictis mandatis pro bonis, & quod intimatio mandati, tempore appellationis eſſet facta, quod appellatio foret extraiudicialis, quia erat facta non vt à indice, ſed vt à priuata perſona, & ab intimatione litterarum, & ſic à parte petente illarum exequutionem. iuxta tex. in cap. bonæ memoriæ de appellation. Item, quod appellatio non peccabat, nec in forma, nec in termino, prout latius in informatione pro Antonio Aranz deducitur.

SVMMARIVM.

Valor melioramentorum quomodo probetur.

DECISIO CCCCLXIV.

Die 15. Octobris 1546. propoſui dubiũ in cauſa Parmenſi vallium. præſuppoſito, quod teſtes probent in valle de qua agitur, aliqua melioramenta per Comitem, & eius auctores, eſſe facta. & teſtes deponant de valore melioramentorum per menſurationem, & eorum æſtimationem, An valor melioramentorum ſit legitime probatus. Et fuit reſolutum pro parte negatiua, quod nõ eſſet probatum. per ea quæ dicit Negnſ. in tract. de pign. poſt alios quos refert in 4. membro 5. partis principalis. colum. 7. numer. 11. in prima concluſione. & col. 10. num. 16. in 6. concluſione. vbi teſtes deponẽtes de valore melioramentorum, debent deponere quantum impenſum eſt in melioramentis, & quanti res ſit effecta pręcioſior. Sed in caſu noſtro teſtes non deponebant quantum foret impenſum, nec quanti res eſſet melior effecta, & præcioſior propter illa melioramenta. licet teſtes in genere dicerent, quod res præcioſior eſſet effecta. & aliqui dicerent, iudicio eorum, in triplum. Non obſtat, quod teſtes menſurauerint, & æſtimauerint. quia non ſequitur ex hoc, ꝙ deponant quantum impenſum fuerit, nec quod res hodie, propter talia melioramenta in tanta quantitate præcioſior ſit facta, Et licet Domini, tenuerint quod valor non eſſet probatus, tamen per hoc non receſſerũt ab illa opinione, quam in pręterita audientia tenuerunt. quod eſſent eligendi periti ab vtraque parte qui deberent referre quantum in dictis melioramentis impendi potuit, & quanti res hodie præcioſior ſit.

SVMMARIVM.

Notario aſſerenti quod Capitulum fecit quando credatur.

DECISIO CCCCLXV.

Die decimaquinta Octobris 1546. in vna Colimbrienſi canonicatus, coram D. Peregrino, fuit reſolutum, quod licet notario, atteſtanti quod Capitulum fecit credatur, vt per Oldrad. conſ. 100. & per Abbat. in cap. 1. colum. 2. circa finem. de Synd. quod illud procedit in dubio. per rationes de quibus per eos, ſed vbi aliter ex coniecturis conſtat, quod ibi non eſſet Capitulum quod tunc, non ſtaretur notario contrariũ aſſeren-

Digitized by Google

aſſerenti, prout erat in caſu illo. in quo, intimatis literis Apoſtolicis, ſeptem canonicis Eccleſię cathedralis Colũbrienſis, in qua præſupponebatur ꝙ erãt vigintiduo canonici, notarius dicebat, quod ſtatim præſẽtatis litteris, illi ſeptem canonici Capitulum fecerũt. & ſic ex quo præſupponebatur. ꝙ erant vigiutiduo licet alii fuiſſent vocati, tamen apparebat quod notarius male iudicabat, quod ſeptem facerent Capitulum, cum non eſſent duæ partes. Item, cum notarius diceret, quod ſtatim fecerunt Capitulum, apparebat. quod nõ eſſet vocatio aliorum. & vt actus dicatur ab vniuerſitate factus, requiritur aliorum conuocatio, & quod adſint duæ partes. & quod maior pars illorum facit, dicitur à Capitulo ſeu vniuerſitate factum. ſecundum Dec. in c. cum omnes. num. 11. de conſtitut.

SVMMARIVM.

Teſtes duo plene probant confeſſionem, ergo vnus ſemiplene, non valet conſequentia.

1 *Confeſſio an probetur per teſtes ſingulares.*

DECISIO CCCCLXVI.

COſeſſio vt plene probet de æquitate canonica, debet per duos teſtes probari. vt per Abb. in c. fin. de ſucc. ab inteſt. & per not. per Alb. in l. ſi ex cautione. ad finem. C. de non num. pec. Dixerunt Domini in vna Dertuſenſi Sacriſtiæ, coram D. Peregrino, die 15. Octobris 1546. quod non valebat conſequentia. duo teſtes de confeſſione plene probant: ergo vnus ſemiplene. per ea quæ dicit Socin. in l. Gallus. §. ille caſus. circa finem. ff. de lib. & poſthum. Alexand. conſ. 132. vol. 5. quem refert & ſequitur Philipp. Prob. in c. 1. poſt num. 53. de confeſſ. in 6. licet aliter dicere videatur Curt. Iun. conſ. 168. habita diligenti. &c. col. 7. poſt
1 num. 21. Item dixerunt, quod teſtes † ſingulares, dato quod eſſent tres, non probarent confeſſionem. licet non eſſent ſingulares ſingularitate obſtatiua, ſed admininiculatiua. ex quo confeſſio, eſt actus momentaneus, & nõ ſucceſſiuus. fuit allegatus Caccialupus ita dicere in reper. l. admonẽdi. de iureiur. Non obſtat, quod in contrarium allegaretur Paul. de Caſt. conſ. 92. in 2. vol. & conſ. 380. circa fin. etiam 2. vol. Curt. Sen. in reper. l. admonendi. n. 193. Alex. conſ. 53. col. fin. vol. 1. Bertran. conſ. 175. volum. 3. Aymo conſ. 73. col. 8. Socin. Iun. conſil. 90. col. 2. vol. 2. & conſ. 99. eo vol. Pariſ. conſ. 57. nu. 43. & ſeq. vol. 1. quia reſpondebatur, quod conſiliũ Paul. de Caſt. in conſ. 380. reprobabatur per Iaſ. in repet. l. admonendi. nu. 218. & etiam loquebatur in materia in qua ſufficiunt coniecturæ. & ad alia conſilia ſuperius allegata, reſpondet D. Hieronymus in informatione ſua, ad quam me refero, quæ fuit facta in dicta Dertuſenſi Sacriſtiæ. Et quod per teſtes ſingulares confeſſio non probetur, tenet Afflict. deciſ. 364. fuit deciſum. Alex. conſil. 57. viſo proceſſu cauſæ. col. 2. verſ. conſtat autem quod teſtes ſingulares. in 6. vol.

SVMMARIVM.

Collatio facta per Nuncium exiſtentem in vno Regno, de beneficijs alterius Regni non valet.

DECISIO CCCCLXVII.

IN vna Legionenſi, & Zamorenſi, corã me, die 20. Octob. 1546. fuit reſolutũ, quod Ioannes Pogius, Nuncius in Hiſpania, qui exiſtens in ciuitate Gerundæ, contulit beneficium vacans, ſeu beneficia vacantia in ciuitatibus Legionenſi & Zamorenſi, quod talis collatio non teneret. per * regulam Pauli. quæ vult, quod Nuncius exiſtens in vno Regno, non poſſit in alio Regno conferre. & cum ciuitas Gerundæ, non ſit in Regno Legionenſi & Zamorenſi; talis collatio facta non valeret.

* Et in vna Aſtoricenſi S. Brixini, die 1. Maij 1548 fuit reſolutum, quod dicta regula, nõ haberet locũ in Legato de latere, ex quo loquitur de Nuntio. Immo eadem die in eadem cauſa fuit reſolutum, quod Legatus de latere, deſtinatus ad Carolum, & ad Regna Hiſpaniarum, exiſtens in ciuitate Barchinonæ, potuiſſet conferre beneficium vacans in ciuitate Aſtoricenſi. quia ex quo erat Legatus ad Regna Hiſpaniarũ, ex quo erat in vna parte ſuæ legationis, poterat conferre in tota legatione. & ſumendo argumentũ, à contrario à regula quæ diſponit in Nuncio. nam ſi illa tantum reſtrinxit poteſtatem Nuncij, ergo in Legato voluit quod poſſit.

SVMMARIVM.

Coadiutoria cum futura ſucceſſione vbi conceditur, an ſit derogandum indulto Cardinalis.

DECISIO CCCCLXVIII.

IN vna Toletana * canonicatus, & præbendæ, propoſuit dubium D. Peregrinus, die 20. Octobris 1546. An in gratia coadiutoriæ cum futura ſucceſſione, fuerit neceſſaria derogatio indulti Cardinalis Toletani. Et ex ſeptem votantibus, tres tenuerunt quod ſic. per deciſ. Caſſad. 1. de pact. dum vult quod

* Iſta cauſa fuit iterum poſita 25. Octobris 1546. & cõtra illos quatuor, fuit facta noua reſponſio. quia non eſt dubium, quod Papa voluerit reſtituere omnimodam iuriſdi-

con-

dictionem Epiſcopo. & appoſuit decretum irritãs, etiam per nos. ita quod Papa voluerit ligare ſibi manus. & in illa reſtitutione tantũ excipit caſum reſignationis, in manibus ſuis faciendæ. & ideo videtur omnes alios caſus includere. dum tamen non habeant dependẽtiam à præterito, vt eſt regreſſus cũ coadiutoria nullam dependentiã habeat à iure de præterito. Er licet Papa in remotione obſtaculorũ, tãtũ remouiſſet gratias præuentiuas mere odioſas, & non eas quæ videntur habere fomentum iuris, prout eſt coadiutoria cum futura ſucceſſione de cõſenſu. per text. in l. fin. C. de pact. Tamen ſicut clauſulæ in parte exequutiua poſitæ, nõ augent diſpoſitionem, ita non habent minuere. Si ergo reſtitutio Papæ, eſt generalis tantũ exceptuans reſignationes. generaliter debet interpretari, quia reſtringi nõ debet per clauſulas in parte exequutiua poſitas. Et ideo tam per iſtã rationem, quam etiam quod fuir repertũ quod in vna Toletana Archipresbyteratus de Madrid die 3. Martij, 1544. prout annotaui ſup. dec. 108

Domini inclinauerant in hãc partem, quod indulta comprehenderẽt coadiutorias. & ideo ille qui habuerat coadiutoriam, recurſum habuerat ad Datarium pro habẽda

concordata comprehendant coadiutorias. Idem ergo erit dicendum, quod indulta quæ ſunt fauorabilia, cum fiant ad præſeruandum iuriſdictionem ordinariam, comprehendãt etiam coadiutorias cum futura ſucceſſione, quæ ſunt odioſæ. & idem videtur ſentire Caſſad. deciſ. 4. de priuil. vbi æquiparat concordata, & indulta & cum indulta reſtituant iuriſdictionem conferendi, perinde ac ſi gratiæ expectatiuæ, & aliæ quæuis diſpoſitiones non emanaſſent, & ſic tollat materias præuentiuas, negari non poterat quin coadiutoria, dum dat futuram ſucceſſionem, non dicatur materia præuentiuã. & ſic eſſet ſublata, prout & aliæ gratiæ præuentiuæ, quæ ſunt odioſæ.

Alij quatuor Domini tenuerunt contrarium. quod indultum nõ comprehenderet coadiutorias, & ideo non eſſet neceſſaria derogatio indulti. quia licet indultum tollat omnes gratias præuentinas, tamen tollit omnes illas quæ ſunt mere præuentiuæ, non autem eas quæ habent fomentum iuris. prout eſt coadiutoria cum futura ſucceſſione, de conſenſu coadiuti conſentientis dictæ futuræ ſucceſſioni. ſecundum text. in l. fin. C. de pact. nam licet iſta gratia ſit præuentiua, tamen quia habet cõſenſum coadiuti, non eſt ita odioſa, prout eſt gratia præuentiua ſine cõſenſu. & ideo cum Papa abſtulerit per regulas, octo menſes ordinariis, & poſtea eoſdem per indulta reſtituat, contra Papam debet fieri plena interpretatio. ſed in præiudiciũ tertij, qui ſoluit compoſitionem pro coadiutoria, ne remaneat deceptus iſta interpretatio plena fieri non debet, ſed reſtricta. Et ideo illa verba. perinde ac ſi gratiæ. &cæt. debent intelligi de gratijs mere præuentiuis, quæ nullum conſenſum habent. Non obſtat deciſ. Caſſad. 1. de pact. quia loquitur in concordatis. quæ ob fauorem nationis, & publicam vtilitatem, & vt ſcandala euitarentur, fuit interpretatum vt concordata coadiutorias comprehẽderent. vt etiam videtur ſentire Caſſad. in d. deciſ. quod ſecus eſt in indultis Ordinariorum, vbi militat fauor ipſius Ordinarij, & nõ ita publicus vt in concordatis. Non obſt. deciſ. 4. Caſſad. de priuileg. quia licet quo ad quædam æquiparentur, non tamẽ quo ad omnia. Et pro iſta parte facit, quod ſẽper ab iſtis gratijs præuentiuis excipiũtur prçterquam regreſſus, & acceſſus. Et de conſenſu coadiutoriæ, cum iſtis quatuor etiam inclinabat proponens. videlicet D. Peregrinus.

derogatione indulti. Maior pars, ne diceretur quod faceremus deciſiões cõtrarias, voluit quod ſtaretur illi deciſioni, in qua iam erat per prius inclinatum per Rotam.

SVMMARIVM.

Aegidianæ conſtitutioni an ſit locus, vbi eſt lata ſecunda ſententia reuocatoria primæ.

1 *Aegidiana, quod habeat locum in cauſis pendentibus quomodo intelligatur.*

2 *Statutum quod non poſsit appellari, an ſit ordinatorium, vel deciſorium.*

3 *Sententia ſuper poſſeſſorio lata, an diffinitiua.*

4 *Conſtitutio vbi non eſt omnino noua, ſed declaratoria, an trahatur ad pendentia per appellationem.*

5 *Sequeſtrum, an detur ſi pro reo eſt lata abſolutoria, & poſtea contra eum feratur condemnatoria.*

6 *Aegidianæ conſtitutionis mens, quæ ſit in remouendo appellationem.*

DECISIO CCCCLXIX.

ANtonius de Burgos, de anno 25. ſeu 26. tulit ſententiam abſolutoriam in fauorem bon. mem. Liuiæ de Balleonibus, à prætenſo ſpolio contra eam intentato per Comites de Marſiano. Ab ipſa ſententia appellato, cauſa commiſſa fuit Simonetæ. corãm quo, & Marſicano, poſtea ſubrogato Simonetæ, per ipſos Comites fuerunt probata duo extrema. Poſtea de anno 1538. ſuperuenit confirmatio Aegidianæ. & ego de anno 1546. in vltima audientia, de menſe Iulij, viſa probatione duorum extremorũ reuocaui primam ſententiã Antonij de Burgos, & condemnaui Rainutium, filium & hęredem Lauinię, ad reſtitutionem certorum caſtrorum. Cauſa appellationis à me interpoſita, & commiſſa D. Mohedano cum clauſula. & ſi quid exequendum erar exequeretur. Dubitauit primo, videlicet die 20. Octobris 1546. ſtãte quod D. Rainutius habet primam ſententiam in ſui fauorem, & poſtea Domini de Marſiano habent aliã pro ſe, & renocatoriam primæ, an ſit locus Aegidianæ, & ſecunda in fauorem illorum de Marſicano ſit mandanda exequutioni. Et 22. eiuſdem Octobris, dedit aliud dubiũ ortum ex primo. ſuppoſita prima ſententia in fauorem D. Rainutii, & appellatione, & probationibus in ſecunda inſtantia, ante

ſuper-

ſuperuenientiam Aegidianæ, & eius confirmationem factam, ex quibus conſtat de iniquitate primæ ſententiæ. An à ſecunda ſententia reuocatoria primæ,poſſit appellari.vel an ſecunda ſit mittenda exequutioni. Fuit reſolutum dicta die 22. quod non poſſet appellari à ſecunda, & eſſet mittenda exequutioni. Quia confirmatio Aegidianæ habet quod habeat locum in cauſis pendentibus. Cum ergo iſta cauſa penderet, ergo in ea locum habebat. Non obſtat quod di-
1 cebatur,† quod nõ intelligebatur de pendentibus per appellationẽ. ſecundum Feli. in c. fin.colum.5. verſ limita tertio.&c. de conſtitutio. Quia fuit reſponſum quod illud habebat locum in decifforijs. ſecus autem in ordinatorijs. prout dicit idem Felin. in d. loco. in d.tertia limitatione. At ſtatutum, quod * non poſſit appellari, eſt ordinato-
2 rium, † & non deciſorium. vt per Alex. in l. 1. in fin.ff.de legat.2. cum multis quæ accumulaui in additione quã feci ibi ad Alexandrum. Ergo cum ſimus in ordinatorijs, dũ confirmatio dicit,quod habeat locum in cauſis pendẽtibus intelligetur etiam per viã appellationis. prout idem dicit idem Felin. in d.cap.fin. colum. 10. verſic.fallit quarto de conſtit. Non obſtat quod dicit Dec. in cap.Eccleſia S.Mariæ. colum. 17. verſic. ex præmiſſa concluſione.&c. de conſtit.& Gozadin. conſ.76. colum. fin. verſic. Non obſtant contraria, quod ſtatutum quod non poſſit appellari à ſententia diffinitiua,ſit deciſorium & non ordinatorium, & ſententia
3 ſuper poſſeſſorio ſit diffinitiua. † vt per DD. in Clem. 1. de ſequeſtr. poſſeſſ.& fruct. quia fuit reſponſum, quod procedit vbi ſumus in diffinitiua quæ non poteſt in alio iudicio reparari. prout ſentit Dec.in d. loco. ſed diffinitiua in poſſeſſorio, ſeu grauamen per talem ſententiam illatum,poteſt reparari in iudicio petitorio. ergo ſtatutum tollens appellationem à tali ſententia,erit ordinatorium & non deciſorium. Item fuit dictum, quod vbi conſtitutio non eſt omni-
4 no noua, ſed declaratoria,† quod tunc trahitur ad pendentia per appellationem. vt per Felin. in d.cap.fin. colum.5. verſ. item intellige hanc limitationem. de conſtit. Et iſta cõſtitutio iam erat per Concilium Lateranenſe confirmata,licet non eſſet vſu recepta, & ideo ad præterita trahebatur. Non obſtant notata per Cardinalem in Clem. 1. de ſequeſtr.poſſeſſ. & fruct. dum dicit,quod
5 ſi pro reo eſt lata abſolutoria, † & poſtea contra eum feratur condemnatoria, quod non datur ſequeſtrum,quia præſumptio ſecundæ ſententiæ reuocatoriæ, elidit ur à prima, ita ergo eſſet dicendum in caſu iſto, quia fuit reſponſum, quod præſumptio primæ ſententiæ, fuit eliſa tempore debito. quia ante ſuperuenientiam confirmationis Aegidianæ,à ſentẽtia lata in poſſeſſorio poterat appellare, & tempore quo ſuperuenit Aegidiana, iam erat detecta iniquitas ſententiæ primæ. itaut Aegidiana non poterat verificari in dicta cauſa per appellationem pendente, reſpectu illius primæ ſententiæ, quæ iam erat detecta iniqua.poſtea quando pronunciatur ſecunda ſententia reuocatoria primæ,ab illa nõ poterit appellari, quia
6 mens Aegidianę eſt, vt cauſa † poſſeſſorij per vnicam ſententiam debeat terminari,& ſic, ex quo erant variata tempora, à prima ſententia potuit appellari.quia illo tempore non erat Aegidiana. Quando autem ſuperuenit Aegidiana,illa prima ſententia nõ potuit exequutioni mandari, quia erat detecta iniquitas.ſi poſtea feratur ſecunda ſententia illa erit per Aegidianam exequutioni mandanda, & ſic præſumitur pro iſta. Non obſtat, quod Aegidiana loquens de ſententia mandanda exequutioni, quod debeat intelligi de prima. quia reſpondetur, quod iſta ſententia ſecunda,dicitur prima poſt cõfirmationem Aegidianæ lata, & ideo ab ea per ipſam Aegidianam non poterit appellari. Et dicebant Domini, quod ſi iniquitas primæ ſententiæ,non fuiſſet detecta per probationes tempore debito factas, quod cum confirmatio Papæ velit, quod Aegidiana habeat locum in cauſis pendentibus per appellationem,vt ſupradixi,quod illa prima ſententia fuiſſet mandata exequutioni.

* Statutum quod non poſſit appellari, ſi ſit ordinatorium, vel deciſorium.

SVMMARIVM.

Lis quo caſu fuerit inducta ſine expeditione litterarum, ad effectum vt committens non diceretur gaudere regula de triennali.

1 *Beneficium in præiudicium actuis committentis ſtatim efficitur litigioſum.*

DECISIO CCCCLXX.

IN vna Hiſpalenſi dimidiæ portionis,propoſui dubium, die 22. Octobris 1546. præſuppoſito, quod Gometius commiſerit cauſam litteris non expeditis. An portio, quo ad eundem Gometium,fuerit litigioſa, vt ipſe Gometius non gaudeat regula de triennali. & fuit deciſum pro parte affirma-
1 tiua. † quia in præiudicium committentis cauſam,portio eſt litigioſa. vt per Sarneuſẽ ſuper Compendio vtriuſque Signaturæ. fol. 84.num.64. vbi ponit quod in odium actoris eſt lis, & reus poteſt petere ſubrogationem. & quia actor dicitur ſibi ipſi litem intuliſſe, & feciſſe portionem non eſſe pacificam. ſecundum Sarneuſem ſuper regula de triennali.quæſt.56. col.2. num.5.

SVMMARIVM.

Diſpenſatio iſto caſu ſuffragata fuit.

DECISIO CCCCLXXI.

EAdem die 22. Octobris 1546. dedi dubium in cauſa Ilerdenſi præpoſituræ inter Matthiam Ferret, & Paulum Pla. An diſpenſatio pro parte Matthiæ producta, ſuffragetur ſibi ad validitatem prouiſionis Ordinarij, eidem Matthiæ factæ. Et fuit reſolutum quod ſic, quia in narratiua litterarum expeditarum Matthias narrabat, ſe vna cum archidiaconatu, poſſidere ſine diſpenſatione, canonicatum & præbendam. Quando ergo in diſpoſitiua ſibi dabatur vt poſſet aliud diſſimile cum archidiaconatu tenere intelligebatur de alio diſſimili à canonicatu. quoniam ſi in narratiua dicebatur, quod tenebat archidiaconatum cum canonicatu, qui ſolebat obtineri, ſeu conſueuerat obtineri ſine diſpenſatione; petendo diſpenſari, petebat vt aliud diſſimile à dicto canonicatu cum archidiaconatu obtinere poſſet. Non obſtat quod diceret. etiam ſi canonicatus & præbenda in eodem tecto. &c. quia intelligebatur, dimiſſo illo canonicatu, quẽ tenebat ſine diſpenſatione.

SVMMARIVM.

Legitimatio impetrata à filio cui obſtat impedimentum canonicum, poſt mortem patris eſt valida.

1 *Legitimari quando poſſint filÿ, non obſtante præiudicio venientium ab inteſtato. & num. 2.*

3 *Legitimatio an valeat, quo ad temporalia in terris Imperÿ, quando filÿ ſunt nati ex matrimonio cui obſtat impedimentum canonicum.*

4 *Gratia, an ex qualibet taciturnitate reddatur ſubreptitia.*

DECISIO CCCCLXXII.

MAtthæus Gebelli, & Ioanna, ſcientes ſe tertio conſanguinitatis gradu coniunctos, contraxerunt, & procrearunt Michalem filium, habita diſpenſatione à quodam Commiſſario Cruciatæ in partibus exiſtente, & cum tractatu temporis fuiſſet dubitatum de facultate illius poſtea impetrarunt litteras à Pœnitentiaria, per quas mãdabatur Archiepiſcopo Tarraconenſi, ſeu eius officiali, quod ſeparatis eiſdẽ Matthæo & Ioanna, & abſolutis à cenſuris quas incurrerant matrimonium ſcienter contrahendo daretur eis licentia de nouo matrimonium contrahendi. Tamen non impleto aliquo ex requiſitis in dicta diſpenſatione, & ſic antequam dictæ litteræ præſentarentur, Matthæus, & Ioanna obierunt. poſt obitũ dictorum parentum, idẽ Michael filius, obtinuit alias litteras à Pęnitentiaria. in quibus, narratis omnibus ſupradictis, quodque poſt impetrationem dictarum litterarum, & ante illarum exequutionem, ſeu habitionem, Matthæus & Ioanna præfati, ſeu eorum alter obierat. & propterea ipſi iuſta neceſſitate oppreſſi, eiſdẽ litteris ſatisfacere nõ potuerũt, cum id facere potuiſſe, ſinceris pectoribus deſideraſſent. Cõmittitur ordinario, ꝙ ſi vocatis vocandis, ei cõſtiterit canonice de aſſertis, Michalẽ legitimũ & naturalẽ fuiſſe & eſſe, & propterea in bonis parentũ ſuorum iure hæreditario ſuccedere potuiſſe, ipſumque pro legitimo & naturali, haberi & tractari deberet, perinde ac ſi dd. Matthęus & Ioanna eius parentes diſpenſationẽ priorem à principio impetraſſent, ſeu ad illius exequutionem procedi obtinuiſſent, illisq; omnino ſatisfeciſſent, declararet. Dubitauit D. Reomanus in vna Tarraconẽſi illegitimitatis, die 22. Octobris 1546. An vltima diſpenſatio poſt parentum mortẽ quæſita, ſuffragetur Michaeli ad legitimationẽ. Et fuit reſolutum quod ſic. quia eramus in filijs natis in figura matrimonij, & ſolum obſtabat impedimentũ legis canonicæ. & tunc poteſt
approbari matrimoniũ per Papam, & etiam
1 legitimari filius, etiã mortuo altero † cõiugum,
non obſtante aſſerto præiudicio veniẽtium ab inteſtato. vt per Anchar. conſ. 409.
& Præpoſit. in cap. per venerabilem. col. 68.
qui filij ſint legit. Iaſ. in §. & quid ſi tantum
colum. 21. in fin. Non obſtat non valuiſſe
legitimationem in præiudicium venientium
2 ab inteſtato † quibus erat ius quæſitum.
quia eſſet verum, ſi pater nihil diſpoſuiſſet
in vita. At cum hic haberemus voluntatem
patris, qui diſpenſationem in vita impetrauerat,
& poſtea filiũ in teſtamento inſtituerat
potuit fieri legitimatio poſt eius mortẽ
in præiudicium venientium ab inteſtato. ſecundum
Bart. in d. §. & quid ſi tantum. col.
penult. verſ. quando pater pro filio nihil diſpoſuit.
& in eadem colum. in verſic. præceden.
quando ipſe filius petit ſe legitimari
de voluntate patris. Et in filijs habentibus
voluntatem patris, late proſequitur ibi Galiaula.
colum. antepenult. in tertia concluſione.
Non obſtat, patrem non poſſe legitimare
ſubditum Imperio in temporalibus.
quia quando nati ſunt filij ex matrimonio
cui obſtabat impedimentum canonicum,
3 valet legitimatio, † quo ad temporalia in
terris Imperij. ex not. per Ancharan. in
dicto conſ. 409. & etiam ceſſat iſta diſputatio
in legitimatione non requirente cauſę
cogni-

Digitized by Google

cognitionem, prout eſt quando concurrit voluntas patris qui poteſt bona ſua in mari proijcere. ſecundum Decium. conſ. 52. colum. 2. verſic. ſecundo non obſtat. & in conſil. 55. colum. 4. & Crot. in repet. d. ſ. & quod ſi tantum. col. penult. in quarta quæſtione. in primo, & ſecundo caſu. Non obſtat, quod iſta diſpenſatio eſſet ſubreptitia cum diceret, quod id facere potuiſſe ſinceris pectoribus deſiderabant, & tamen poſt ſcientiam deficientiæ facultatis in cõmiſſario, coniuges cohabitaſſent. quia fuit reſpõſum, quod dicta verba reſpiciebant mandatum ſuperioris. videlicet quod mandante ſuperiore, cui diſpenſatio committebatur id efficere cupiebant. Non obſtat quod non eſſet narrata dicta cohabitatio, per notitiã dictæ deficientiæ facultatis. & ſic propter
4 taciturnitatem † gratia eſſet ſubreptitia. quia fuit dictum. quod non omnis taciturnitas reddit gratiam ſubreptitiam. & ſi fuiſſet narrata, Papa etiam conceſſiſſet. vt videmus quotidie concedi diſpenſationes, his qui ſciẽtes contrahunt, & ad inuicem carnaliter ſe commiſcent.

SVMMARIVM.

A pœna. cap. fin. de electiõn. in 6. quando de cauſa quis excuſatus. 1

DECISIO CCCCLXXIII.

IN vna Portugalenſi parochialis de Golpeiares, in qua Prior, & Conuentus præſentarunt Vicario Epiſcopi Portugalenſis Emanuelem, & Vicarius mandauit proponi edicta, à quo decreto propoſitionis edictorum, Emanuel appellauit ad Archiepiſcopũ Bracharenſem. qui Archiepiſcopus declarauit ex quo ius præſentandi inſolidum ſpectabat ad Priorem & Conuentum, quod non erant neceſſaria edicta. & mandabat ſub pęna excommunicationis Vicario, vt infra tres dies deberet præſentatum inſtituere, & Vicarius ſequutus ſententiam Archiepiſcopi, inſtituit præſentatum. Dicebatur in vna Portugalenſi parochialis de Golpeſares, die 25. Octobris 1546. per Iulianum qui habebat prouiſionem Apoſtolicam poſteriorem, quod dicta inſtitutio erat nulla. cx quo non erat ſeruata forma. cap. fin. de electione. in 6. quod cap. fin. habet locum etiam in præſentatione. ſecundum gloſ. ibi. quæ communiter approbatur. Tamen hoc non obſtante fuit reſolutum per maiorem partem, quod illa ſententia, præberet inſtam cauſam excuſandi à pœna illius capit. fin. de electiõn. in 6. quia quælibet cauſa, etiam iniuſta, excuſat à pœna. & cæt.

SVMMARIVM.

Regula, quod diſpenſatio non ſuffragetur niſi litteris expeditis, quomodo intellecta.

DECISIO CCCCLXXIV.

IN vna Colũbrienſi ſpolij, die 25. Octobris 1546. coram D. Peregrino, ſumus ſequuti deciſ. Caſſad. 35. ſuper regul. Cancell. cuius meminit Sarnenſis. in reg. de non iudic. iuxta formam ſupplicationis. quæſt. 5. quod regula quæ dicit, quod diſpenſatio nõ ſuffragetur niſi litteris expeditis, non habet locum, quando diſpenſatio eſt ſimul cum prouiſione; vt erat in caſu illo.

SVMMARIVM.

Termino ad dicendum contra pendente, an aliquid potuerit fieri.

DECISIO CCCCLXXV.

IN vna Romana terreni, coram D. Proſpero, die 25. Octobris 1546. fuit reſo-
1 lutum, quod pendente termino ad dicendũ contra ad primam, contra commiſſionem, & videndum decerni mandatum exequutiuum quod in illa prima die, potuit decerni mandatum exequutiuum poſt terminum, ad dicendum contra ſeruatum, ſi pars nil oppoſuit. per deciſ. 785. * in antiquis. & quia ſumus in his quæ non requirunt cauſæ cognitionem, prout erat decernere mandatum exequutiuum vigore ſententiæ, quæ tranſiuerat in rem iudicatam. Item, in eadem fuit deciſum, quod licet commiſſio * diceret, quod erat ſententia lata in poſſeſſorio à qua vigore Aegidianæ non licebat appellare, quod conſtito, de aſſertis, Auditor decerneret mandatum exequutiuum. quod licet tantum eſſet citatus ad dicendum contra cõmiſſionem, & videndum decerni mandatum exequutiuum, & non eſſet citatus ad dicendum contra iura producta, & repetita. nec eſſet repetita Aegidiana, nec acta pro verificatione commiſſionis. quia ex actis conſtabat de aſſertis, & nil extrinſecus eſſet verificandum. quod dato quod non eſſent acta repetita, quod ſufficienter & legitime mandatum eſſet decretum. quia illa verba. conſtito. dicerent conditionem de præſenti. ita quod non ſuſpenderet actum in futurum.

* Alias 30 de ſẽt. excom.

* Commiſſio quæ habet conſtito de aſſertis. quãdo ſine alia noua verificatione, poſſit procedi.

SVMMARIVM.

Delegatio facta Vicario Epiſcopi, poteſt per ſubſtitutum in officio, exequutioni demandari.

1 *Subdelegatus, an poſſit ſubdelegare.*

DECISIO CCCCLXXVI.

Litteras delegationis factæ Vicario Epiſcopi Cenetenſi, ſuper liquidatione fructuum, potuiſſe exequi per ſubſtitutum in vicariatu à Vicario, qui habebat ab Epiſcopo facultatem ſubſtituendi, fuit reſolutum in vna Cenetenſi, canonicatus & præbendę coram D. Reomano, die 25. Octobris 1546. quia ſub nomine Vicarii erat facta delegatio. per ea quæ dicit Dec. in c. quoniam Abbas. in 3. notab. vbi Dec. vult, etiam ſi litteræ non fuiſſent præſentatæ prædeceſſori. Roman. conſ. 210. & Idem Dec. in d. cap. quoniam Abbas. in 5. not. Et licet ſubdelegatus 1 non † poſſit ſubdelegare, ſecundum deciſ. Rotæ 258. ſi auditor datus * in nou. quia eſſet verum vbi Vicarius tanquam ſubdelegatus ſubdelegaſſet, ſed in caſu iſto ſubſtituit alium in officio, quod facere poterat, & ille vt Vicarius potuit cognoſcere. Non obſtat deciſ. Alex. in l. more. colum. fin. verſic. quid autem ſi commiſſa ſit cauſa Poteſtati, ff. de iuriſdict. omn. iud. quia illud procedit, quando Poteſtas ibi auctoritate propria alium Vicegerentem deputauit. ſed in caſu noſtro, Vicarius alium deputauit ex facultate ſubſtituendi, ſibi in vicariatu commiſſa. & ideo dicebatur à ſuperiore deputatus.

* Alias 8. de offic. deleg.

SVMMARIVM.

Vicarius qui habet facultatem conferendi, prout Epiſcopus, poterit conferre in menſe alternato, licet de alternatiua nulla mentio fiat in vicariatu.

1 *Alternatiua conceſſa Epiſcopo quid operetur. & num. 2. & 4.*

3 *In generali poteſtate Vicario conceſſa, non venit illa, quæ vigore priuilegij Epiſcopo competit.*

DECISIO CCCCLXXVII.

Die Veneris 29. Octobris 1546. Dubitaui ego in cauſa Portugallenſi de Golpeiares. An Vicarius potuerit inſtituere vigore alternatiuæ, attento quod in eius vicariatu non ſit mentio de alternatiua. & maxime ſi litteræ alternatiuæ non erant expeditæ tempore conceſſionis ſui vicariatus. & fuit reſolutũ, quod Vicarius potuit inſtituere, idẽ & conferre. nam cum beneficium vacaſſet in menſe reſeruato, & eſſet de iurepatronatus clericorum, per regulam reſeruatoriam octo menſium erat reſeruatum, niſi per alternatiuam eſſet à dicta regula preſeruatum, & ideo oportuit dubitare an Vicarius potuerat inſtituere de beneficio vacanti in menſe alternato. cum in deputatione Vicarii, nulla fuerit facta mentio de alternatiua, quod dubium cadit, etiam circa collationem. Et fuit reſolutum, vt ſuperius dixi, quod Vicarius potuerit. ex quo fuit conſtitutus Vicarius generalis, & generaliter dabat ſibi vices ſuas. cum facultate puniendi delicta, & priuandi. & quod poſſit confirmare, inſtituere, & conferre quæcumque beneficia vacatura in Ciuitate, & Diœceſi Portogallenſi, ita & eo modo, quo ipſe Epiſcopus potuiſſet, ſi præſens eſſet. Cum ergo Epiſcopus dederit omnem iuriſdictionem, quam ipſe habebat, ſicut illa iuriſdictio erat impedita in perſona Epiſcopi, ita etiã erat impedita in perſona Vicarii. Quando ergo 1 ſuperuenit alternatiua, † nihil aliud operatur quam remouere impedimenta. & ſicut iuriſdictio erat libera in perſona Epiſcopi per ſuperuenientiam alternatiuæ, ita etiam erat libera in perſona Vicarii. itaque cum alternatiua nil plus tribueret Epiſcopo, quam illud quod prius habebat, & illud totum erat translatum in Vicarium, non fuit neceſſarium quod in Vicariatu daretur facultas conferendi etiam vigore alternati-2 uæ, quæ nihil de nouo † Epiſcopo tribuebat, ſed tantum impedimenta remouebat. Item & ſecundo, dicebatur quod in Vicariatu dabatur facultas conferendi beneficia vacatura. & ſic facultas reſpiciebat tempus vacationis. Satis ergo erat, quod tempore vacationis, litteræ alternatiuæ eſſent expeditæ licet non eſſent expeditæ tempore conceſſionis. quia qualitas iuncta verbo. &cęt. cum vicariatus diceret, quod poſſet conferre beneficia vacatura, eo modo quo ipſe poſſet, ſi præſens eſſet. Non obſtat quod ex 3 aduerſo quod in † generali poteſtate Vicario conceſſa non veniret illa quæ vigore priuilegii Epiſcopo competebat. iux. deciſ. Rotæ 847. * in antiquis, & deciſ. 3. de offic. Vic. Biſig. quia fuit reſpõſum, quod per alternatiuam, nullum priuilegium Epiſcopo 4 concedebatur, † ſed tantũ impedimenta remouebantur. Nõ obſtat ꝙ ſi Epiſcopus tẽpore conceſſionis, ante litteras expeditas vigore alternatiuę nõ poterat cõferre, ita nec eius Vicarius, quia nemo dat ꝙ non habet.

* Alias 9. de offic. deleg.

Quia

Quia reſpondebatur, ꝙ Epiſcopus ante alternatiuam,& tẽpore alternatiuę ante expeditionem litterarum,poterat. ſed illa potẽtia,erat impedita,& illa potentia ita impedita, in Vicarium tranſiuit. vnde quandocũque remouentur impedimenta,Vicarius manet in ſua poteſtate libera. Non obſtat quod in Vicariatu in principio diceretur, quod Vicarius poſſet facere ea quæ alij Vicarij generales poterant facere,& tamen Vicarij generales non poterant. quia dicebatur, quod vltra facultatem generalem, dabatur facultas conferendi, eo modo quo Epiſcopus poterat.

SVMMARIVM.

Fructuum appellatione, an veniant tertiariæ in priuilegio concedente fructus tuorum beneficiorum, etiam tertiarias nuncupatas.

1 *Priuilegium de percipiendis fructibus, de quibus fructibus intelligatur.*

DECISIO CCCCLXXVIII.

IN Eccleſia parochiali della Motilla Cõchenſis Diœceſis, eſt conſuetudo, quod decimæ ad dictam Eccleſiam pertinentes,in ſimul collectæ reponuntur, & poſtmodum diuiduntur inter Rectorem,& beneficiatos. & quia omnes deberent participare in laboribus colligendi huiuſmodi decimas, ne ſequatur inter eos diſcordia, alternis annis per ſingulos ex dictis beneficiatis, per turnum colliguntur. & ex tota maſſa decimarum collecta,quæ diuiditur in tres partes, nam vna beneficiatis, ſecunda Eccleſiæ pro fabrica, & tertia Regi; Collector pro labore ſuo capit vigeſimam partem, quæ vulgo in illis partibus tertiaria nuncupatur. Dubitauit D.Proſper, die 29. Octobris 1546. an Franciſcus Lucas,qui habebat priuilegiũ de percipiendis fructibus beneficiorum ſuorum in abſentia ac ſi reſideret, deberet habere huiuſmodi tertiarias vigore dicti priuilegii. Cauſa erat intitulata Cõchenſis decimarum. & dubium erat ſub iſto tenore. Præſuppoſito quod tertiarię debeantur rectori & beneficiatis, alternatis vicibus per turnum, an cadant ſub priuilegio Franciſci Lucę. Ex ſeptem votantibus,tres erant pro parte negatiua. dicentes quod priuilegium comprehendebat fructus beneficiorum tuorum. Sed iſtę tertiarię dabantur ratione laboris,ergo non erant fructus beneficii. nam licet propter beneficium darentur,cum non niſi beneficiatus, illas decimas per turnum colligere teneretur,beneficium erat cauſa remota, ſed labor in colligendo erat cauſa proxima, & ideo non poterant dici fructus beneficii, ſicut certum eſt, quod diſtributiones quotidianę dantur beneficiato propter beneficium, & tamen quia principaliter dantur propter ſeruitium, non dicuntur fructus, & cum iſtud priuilegium reſpiceret perſonam ipſius Franciſci priuilegiati, & non fauorem Eccleſię,erat ſtricte intelligendum,de his fructibus qui ſunt proprie fructus beneficii; non etiam de † fructibus, qui ratione laboris dabantur. vt per Oldrad.conſ.117. quod tanto magis iſtos tres mouebat, quod Epiſcopus in defectu beneficiatorum,poterat laicum deputare,qui huiuſmodi decimas colligere poterat, & ex maſſa collecta dictam portionem detrahebat. Et ſic apparebat quod huiuſmodi portio,non ratione beneficii, ſed ratione laboris dabatur. & licet exiſtens in Eccleſia cathedrali Conchẽſis.huiuſmodi tertiarias habere poterat, & decimas per ſubſtitutum colligere poterat: illud erat propter ſtatutum, diſponens quod deſeruiens in Eccleſia cathedrali,poſſet per ſubſtitutum colligere. Item dicebant, quod huiuſmodi priuilegiũ debebat intelligi de fructibus qui iure ordinario ex beneficiis proueniebant, & ſic ſingulis annis,non autem de illis,qui iure quodam extraordinario proueniebant. Alii vero tres, oppoſitum affirmabant. & ſic ſtabant pro parte affirmatiua. quia priuilegiũ non ſolum comprehendebat fructus,ſed etiã redditus, & prouentus, & negari non poterat quin iſtę tertiarię dicerentur prouentus beneficiorum. ex quo ex ipſis beneficiis proueniebant, & beneficiati per turnum illas exigebant non niſi ratione beneficiorum. & licet Epiſcopus poſſet laicum deputare ad colligendum tales decimas, tamen illud erat in defectum beneficiatorum. Non obſtat, quod priuilegium eſſet intelligendum de fructibus ordinariis, quia dicebant iſti tres, quod iſtę tertiarię aduenientes tempore turni, ſatis dicebantur fructus ordinarii. Septimus auditor D.Antonius Auguſtinus noluit votare. & ſic vota fuerunt paria. Et ſecundum illos tres qui erant pro parte negatiua, non obſtabat, quod priuilegium concederet fructus tuorum beneficiorum, etiam tertiarias nuncupatos. quia dicebatur quod Papa intellexerat, quod ille tertiarię eſſent fructus beneficiorum.

Digitized by Google

SVMMARIVM.

Symonia an eſſet probata.

1 *Correſpectiuus actus an præſumatur ex bre uitate temporis.*
2 *Promiſſio ſecunda, an debeat referri ad cauſam primæ promiſſionis.*

DECISIO CCCCLXXIX.

IN vna Abulenſi de Spinoſa, corã D. Reo
mano, die 29. Octobris 1546. Fuit dubi
tatum, an eſſet probata ſimonia, & pro
parte affirmatiua, quod eſſet ſimonia dice-
batur quod conſtabat, quod vna & eadem
die, coram eiſdem teſtibus, notario, & lo-
co, erant facta inſtrumenta duo. vnum pro-
miſſionis certarum pecuniarum, donationis
certarum vinearum, & fructuum, & incon-
tinenti, coram eiſdem teſtibus, notario, &
loco, erat datum mandatum de retroceden-
1 do. Cum igitur eſſet breuitas tẽporis, † præ
ſumebantur correſpectiua. ad Bart. in l. ſi vẽ
tri. §. 1. de bon. credit. & not. per Felin. in
c. paſtoralis. de reſcript. Non obſtat quod
in primo inſtrumẽto promiſſionis pecunia-
rum, & donationis vinearum, eſſet reſerua-
tum beneplacitum Papæ. quia ante ſequu-
tum beneplacitum, illa promiſſio pecunia-
rum & vinearum, erat ſortita effectum.
Tamen iſtis non obſtantibus, fuit determina
tum, ſicut fuerat dictum in vna Hiſpalenſi
canonicatus, coram me. quod cum prima
2 promiſſio haberet certam † cauſam, videli
cet ratione certorum fructuum, & expenſa-
rum; quod ad illam cauſam promiſſio erat
referenda, & non ad cauſam mandati de
retrocedendo. ex quo illa cauſa erat illicita.
& ideo non debebat fieri iſta correſpectiui-
tas, ex quo, prima promiſſio ſuam cauſam
determinatam haberet. Fuit tamen dictum,
quod ſi probaretur exceſſiuitas promiſſio-
nis illarum pecuniarum, & valoris vineæ, re
ſpectu fructuum debitorum, in magna quan
titate arbitrio Dominorum, quod tunc iu-
dicaretur pro ſimonia, ſicut fuerat conclu-
ſum in illa Hiſpalenſi coram me.

SVMMARIVM.

Probata morte eius cui eſt facta ſubſtitutio pupillaris, præſumitur mortuus in pupillari ætate.

DECISIO CCCCLXXX.

IN vna Fulginatenſi, coram D. Proſpero,
die 29. Octobris 1546. Dubitauit ipſe
an probata morte eius, cui eſt facta ſubſti-
tutio pupillaris, præſumatur mortuus in
ætate pupillari vel adulta. Et fuit reſolu-
tum, quod præſumeretur mortuus in ætate
pupillari. per ea quæ dicit Socin. conſil. 89.
colum. 4. verſic. accedat. volum. 1. Dec. in
cap. in præſentia poſt num. 50. de probat.
Curt. Iun. poſt Io. Bapt. de S. Seuerino in l.
precibus. col. 2. in 4. notab. C. de impub. Fa-
cit quod dicit Alex. conſ. 39. vol. 1. & Bal.
conſ. 294. factum tale eſt. &c. vol. 4.

SVMMARIVM.

Alternatiuam vbi habet Epiſcopus, & ceſſant impedimenta, an poterit conferre in omnibus menſibus.

1 *Alternatiua operatur remotionem obſtaculorum, & eſt inuenta in fauorẽ Ordinarij.*
2 *Ordinarius quando habeat prouiſionem liberam in omnibus menſibus.*

DECISIO CCCCLXXXI.

IN vna Cordubenſi, coram D. Antonio
Auguſtino, die 29. Octobris 1546. dubi-
tauit ipſe, poſito quod Epiſcopus Cordubẽ-
ſis fuerit vſus alternatiua, an potue
rit prouidere * in menſe Martio, &
pro parte negatiua, duo adduceban-
tur, quia cum in alternatiua dentur
ſex menſes, inter quos non compu
tatur Martins; ergo in aliis ſex mẽ
ſibus, inter quos cõputatur Martius,
Papa voluit prouidere. & ſic non po
tuit Ordinarius. Secundo ex verbis
alternatiuæ, dum dicit quod alia fa-
cultate Ordinariis conceſſa nõ vta-
ris, & in illa facultate eſt compre-
henſus menſis Martii. Sed iſtis non
obſtantibus, Domini inclinabant in
contrariam partem. quoniam alter-
1 natiua † tantum operabatur remo-
tionem obſtaculorum, & erat inuen
ta in fauorem Ordinarii, contra im
pedimenta obſtantia. Cum ergo illo
tempore prouiſionis, nulla eſſent im
pedimenta, quia erat facta prouiſio
de menſe Martii 1545. quo tempo-
re nec erat regula reſeruatoria octo
menſium, nec erat regula quatnor
menſium, cum illo tempore eſſent re
uocatæ expectatiuæ; ergo Ordina-
rius habuit ſuam prouiſionem libe-
2 ram † in omnibus menſibus. prout
iſtud ſentit Staphil. in tract. de lit.
grat. & iuſt. fol. 5. pag. 2. Nec ob-
ſtat vnum, quod conſiderabat vnus
ex Dominis, dum dicebat quod Pa-
pa, in ſex menſibus alternatis, habe-
bat manus ligatas, & ſic eſſet ab-
ſurdum, ſi nihil in aliis ſex menſi-
bus

* Iſte punctus iterum fuit poſitus. videlicet, die 8. Nouẽbris 1546. & fuit dictum in facto, quod eo tẽpore quo fuit cõceſſa alternatiua, extabat regula reſeruatoria octo mẽſium, vt apparebat ex prohemio alternatiuæ & ideo omnes Domini mutarunt votum. nã ſi Papa concedebat Epiſcopo ſex menſes, ergo alios ſex videbatur denegare ad l. cum prætor de iudic. & ſi Papa in illis ſex menſibus alternatis, legem ſibi imponebat vt non poſſet cõferre, propter decretum irritans appoſitum in alternatiua, non erat honeſtum, vt in aliis ſex mẽſibus ordinarius, poſſet conferre. quia ſic non eſſent

menſes alternati. & plus poſſet Ordinarius quam Papa. quod videbatur eſſe contra bus lucraretur. quia non obſtante iſto abſurdo, Staph. vult, quod non ſtante impedimento, Ordinarius habeat omnes menſes liberos.

mentem Papæ, qui ex octo menſibus duos conceſſerat. ergo mẽs eius erat, vt tantum ſex menſes haberet. Item, quia in alternatiua dicebatur. Ita tamen vt alia facultate, Ordinarijs per regulam conceſſa, non vtaris. in qua regula eſt menſis Martij. & ideo cum gratia ſit limitate facta, dummodo non vtaris alia facultate Ordinariis conceſſa, etiam quod illa regula expiraſſet, ex quo expectatiuæ erant reuocatæ; tamen menſis Martii per dictam reſtrictionem excluſus in alternatiua, per expirationem regulæ non debebat ipſi Epiſcopo accreſcere contra mentem Papæ. Reſolutionem vide infra deciſ. 495. hoc lib. 2.

SVMMARIVM.

Lis, quo caſu fuerit iudicata extincta.

DECISIO CCCCLXXXII.

IOannes Scrinano commiſſit cauſam cõtra Petrum Puerto Carrero, omneſque alios in exeqnutione nominãdos, ſuper quodam beneficio de Medellin. & obtinuit decretum citationis. vigore cuius citauit Garſiam. Garſias veniens ad cauſam, ceſſit liti & cauſæ in actis. poſtea Ioannes Scriuano reſignauit beneficium in fauorem Didaci de Aualos. & in ceſſione fuit dictum, cum extinctione litis & cauſæ, quo ad cedentem. Didacus, vigore ceſſionis, accepit poſſeſſionem beneficij, & illud poſſedit per decem annos. Didacus Veſga, prætendens dictum beneficium vacare per obitum Garſiæ de Auolos, ceſſionarij Ioãnis de Vrrias, qui prætendebat bonum ius habere in dicto beneficio, citauit de anno 1545. dictum Didacum. qui Didacus prætendens ſe fore decennalem pacificum poſſeſſorem, dedit de regula de triennali. Ex aduerſo, Didacus Veſga dicebat, quod non fuerat pacificus, propter litem motam per Ioannem Scriuano ſuum auctorem. qui, quo ad ſe, fecerat beneficium litigioſum. Tamen hoc non obſtante, in vna Placentina beneficii de Medellin, die 5. Nouemb. 1546. coram D. Thoma de Thanis, fuit reſolutum, quod fuiſſet decennalis pacificus poſſeſſor. Quia licet Garſias fuiſſet citatus, tamen comparuit, & ceſſit liti, & cauſæ. quo caſu per ceſſionem quo ad ipſum Garſiam, erat extincta lis. vt per Caſſad. deciſ. 5. pag. 3. vt lit. pend. Et licet lis remanſerit quo ad Ioannem committentem, tamen dicta lis erat extincta in ceſſione, dum dictum fuit. & cum extinctione litis & cauſæ quo ad cedentem. Et licet Petrus Puerto Carrero, qui erat nominatus in commiſſione, poſſit ad litem venire; tamen antequam ad cauſam veniſſet non erat lis.

SVMMARIVM.

Concilio Lateranenſi ex quibus cenſeatur eſſe derogatum.

1 *Conciliaris diſpoſitionis derogatio, an inducatur ex certa ſcientia Papæ.*
2 *Conciliaris diſpoſitionis derogatio an præſumenda, in conceſſione facta perſonæ valde dilectæ.*

DECISIO CCCCLXXXIII.

EX quinque, votantibus voluerunt tres,
videlicet Domini Mohedanus, Fabius,
& Reomanus, in vna Maioricenſi parochia-
lis de Incha, die 5. Nouembris 1546. coram
D. Proſpero, quod regreſſus conceſſus Car-
dinali de Medices per Leonem Pontificem
ad dictam parochialem, ex quo erat motu
proprio conceſſus. item, ex quo erat nar-
ratum Pontifici in ſupplicatione, quod fru-
ctus non excedebant centum, & ſic ex nar-
ratis apparebat de certa ſcientia Pontificis.
item, quia erat clauſula in ſupplicatione
generalis. non obſtantibus cõſtitutionibus
& ordinationibus Apoſtolicis. quod ex iſtis
tribus ſimul iunctis, cenſeretur derogatum
Concilio Lateranenſi. D. Mohedanus moue-
batur per deciſ. Caſſad. 4. de conceſſ. præb.
& ipſe Mohedanus, & alii, ex his quæ di-
cit Gomeſ. in reg. de impetr. benef. viuen.
quæſtione 1. num. 5. & ex aliis fundamentis
de quibus in informatione. quæ tendunt,
quod ex iſtis ſit probata certa ſcientia Pa-
1 pæ. quo caſu, ex certa † ſcientia inducitur
derogatio, etiam conſtitutionis concilia-
ris. Verum eſt, quod D. Mohedanus, vltra
tria, etiam ponderabat quod eramus in
2 nepote † Papæ, & in perſona valde dilecta.
ex qua coniectura volebat arguere mentẽ
Pontificis, vt Concilio voluerit derogare.
Sed D. Fabius, & Reomanus, etiam ſine iſto
quarto, ex illis tribus dixerunt cenſeri Cõ-
cilio derogatum. Duo vero Auditores, vide-
licet D. Thomas primus reſponſalis, & An-
tonius Auguſtinus vltimus, dixerunt quod
requirebatur ſpecialis derogatio. ſed præ-
ualuerunt illi tres tanquam facientes ma-
iorem partem. Ego tunc non dedi votum,
quia tractabatur de intereſſe meo. Super
iſta reſolutione. fuit conſultus per Ponentẽ
Reuerendiſſ. Marſicanus. qui vt ipſe Ponens
retulit, miratus fuit de huiuſmodi reſolu-
tione. Ideo dixerunt Domini, quod ad alia
puncta procederetur. & quod expectaretur
quod Rota eſſet magis plena, vt iterum poſ
ſet diſputari articulus de quo ſupra.

SVM-

S V M M A R I V M.

Subrogatus quo ad poſſeſſionem, immittendus non verificata narratiua vnionis.

DECISIO CCCCLXXXIV.

Die 12. Nouembris 1546. in vna Rechanatenſi prioratus, coram D. Fabio in qua fratres Syluestrini, per ceſſionem Calixti de Amadeis, de ipſo prioratu in fauorem dictæ Congregationis, in qua ceſſione narrabatur, quod alias dictus prioratus fuerat vnitus dictæ congregationi, & Congregatio ſubrogabatur in locum Calixti de Amadeis. Fuit dictum, quod poſſeſſio vigore dictæ ſubrogationis, erat danda fratribus etiã quod ipſi fratres non verificarent dictã vnionem narratam. nam illud quod dicebatur, quod vnione non verificata, gratia eſſet ſubreptitia, & per conſequens, omnes clauſulæ acceſſoriæ corruerent, reſpiciebat petitorium, & ideo, non obſtante dicta narratiua, & quod lis penderet inter ipſos Syluestrinos, venientes ex ceſſione ipſius Calixti, & Epiſcopum Camerinum, venienté ex ceſſione alterius, quod poſſeſſio in qua ſubrogabãtur Syluestrini. erat danda ipſis, ex quo conſtabat, quod Calixtus, tempore ceſſionis erat poſſeſſor.

S V M M A R I V M.

Lis ſuper priuatione beneficij, licet non faciat beneficium litigioſum, tamen illud facit ſententia.

DECISIO CCCCLXXXV.

In vna Cæſaraugustana præceptoriæ de Vilellas coram D. Thoma de Tanis, die 12. Nouembris 1546. in qua lata ſententia per D. Io. Paulum ſuper dicta præceptoria in fauorem Ludouici de Talauera, contra Hieronymum della Cauallaria, & decreuerat ſequestrum in ſecunda instantia. Pro parte Hieronymi dicebatur, quod ſequeſtrum erat nulliter appoſitum, quia Hieronymus erat triennalis poſſeſſor, & iſte caſus excipitur in Clem. 1. de ſequeſtr. poſſeſſ. & fruct. Ex aduerſo replicabatur, quod Hieronymus non erat triennalis pacificus, quia infra triennium erat ſibi mota lis ſuper priuatione præceptoriæ, & infra idem triennium fuerat per ſententiam priuatus. Pro parte Hieronymi replicabatur, quod lis ſuper
1 priuatione, † non facit beneficium litigioſum, ſed cauſa dicitur eſſe profana, vt per gloſſ. in verbo finita, vt lite pend. in 6. per Sarnen. in regula de ſubrogand. quæſt. 7. & in regula de annali quæſt. 42. eſt gloſ. in Clem. 1. in verbo contra poſſeſſorem. de ſequeſtrat. poſſeſſ. & fruct. Et ideo, ſicut lis ſuper priuatione, non facit beneficium litigioſum, ita nec ſententia. Sed hoc non obſtante, fuit concluſum contrarium, quia in caſu noſtro non ſolum fuit petitum, vt Hieronymus remoueretur, ſed etiam vt iuxta formam ſtabilimenti, præceptoria communi theſauro incorporaretur. * & ideo quando petitur, vt quis amoueatur, & beneficium ſibi adiudicetur tanquam debitum, tunc dicitur beneficium litigioſum. * vt per gloſ. in d. cap. 2. in verbo. finita. in fin. verbis, vt lit. penden. in 6. Imo fortius dicit Staphil. in tractat. de lit. grat. & iuſt. fol. 165. pag. 2. verſ. vltimo. &c. quod licet lis ſuper priuatione, non faciat beneficium litigioſum; tamen ſententia ſuper priuatione facit beneficium litigioſum. & * iſtud, tacito auctore, ſequitur Sarnenſis in dicta regula de ſubrogand. quæſt. 7. num. 5. Et cum per ſententiam, eſſet adiudicatum beneficium Religioni, licet penderet cauſa appellationis, negari non poterat quod iam beneficium non eſſet effectum litigioſum.

* Iſta cauſa de menſe Ian. 1547. fuit propoſita per D. Mohedanum, & fuit dictum, quod nec in ſententia, nec in petitione fuerat data incorporatio in fauorẽ Religionis, & ideo in iſto caſu non poteramus dicere, quod eſſet petita, nec facta adiudicatio.

* Tenet Boniface. in Clem. vnica. in princ. n. 32. de cau. poſſ. & propriet.

* Intellige quãdo ſententia continet in ſe adiudicationem beneficij.

S V M M A R I V M.

In cauſa Bononienſi, iuris macinandi, an Antonius ſit manutenendus in ſtatu in quo erat ante proclama.

1 *Interdicto, vti poſſidetis, an poſſit agi contra illum, cuius facto quis impeditur.*

2 *Poſſeſsio an quæratur prohibenti ex paritione in omittendo.*

DECISIO CCCCLXXXVI.

In cauſa Bononienſi, iuris macinandi, die 12. Nouembris 1546. propoſui dubiũ. præſuppoſito, quod ante proclama, furnarij, & ſcaferij accederent ad molendinum D. Antonij, & poſt emanatum proclama vigore litterarum Apoſtolicarum prohibentium ne accederent, poſt modicum tempus pro parte Antonij fuerit lis mota ſuper ſubreptione litterarum, an huiuſmodi lite pendente, Antonius ſit manutenendus in illo ſtatu, in quo erat ante proclama, vt furnarij poſſint accedere ad eius molendinum, non obſtante prohibitione facta. Et fuit reſolutũ quod eſſet manutenendus. quia quan
1 do † ex facto alicuius, furnarij non veniunt ad molendinum, poteſt agi contra illum interdicto, vti poſſidetis. vt per Bart. in l. 1. §. huius interdicti. ff. vti poſſid. Hic, ex facto creditorum non veniebant, furnarij ad molen-

Digitized by Google

molendinum, ergo poterat agi, vt illud impedimentum tolleretur. Non obſtat, quod illud dictum Bart. procederet, quando de facto aliquis turbat: at hic propter decretum, & literas Apoſtolicas, iſta diffamatio non erat de facto. quia fuit dictum, quod ſuper hoc pendebat lis, an prohibitio, iuridice vel de facto eſſet facta. & ideo ſtante ſuſpenſione petitorii non poterat dici illa prohibitio legitime facta. Nec eſt verum, quod per illam prohibitionem, eſſet aduer-
2 ſariis aliqua poſſeſsio quæſita. ex quo † illa paritio, erat in omittendo, vt per Bald. in l. 2. nu. 54. C. de ſeruit. & aqua. Non obſtat etiam, quod non ſolū eſſet paritio in omittendo, ſed etiā in faciendo. quia poſt prohibitionē, dicebatur, ꝙ non ſolū furnarij abſtinuerunt ab acceſſu ad molendinum Antonij extra ciuitatem, ſed etiam iuerunt ad molendina intra ciuitatem. & ideo per illum actum, videbatur quæſita quaſi poſſeſſio, & illa Antonij deperdita. Sed fuit reſponſum, quod ex quo iſte acceſſus ad molendina intra ciuitatem, fuit per paucos dies ante litem motam, vtpote per quinque dies. & ante proclama, etiam ipſi furnarii erant ſoliti quandoque accedere ad molendina intra ciuitatem, & quandoq. extra: quod licet poſt proclama non acceſſerint ad molendina extra ciuitatem per quinque dies, quod ideo eſſet dicendum, quod iſtud feciſſet ratione prohibitionis. cum iſtud facere potuit vigore illius facultatis, quam habebat accedendi, & non.

SVMMARIVM.

Ceſſio litis & cauſæ, extinguit litem, etiam ſi ſit facta ſine admiſſione Auditoris, & parte abſente.

DECISIO CCCCLXXXVII.

DEcimaquinta Nouembris 1546. fuit reſolutum in vna Placentina beneficii de Medellin, quod ceſſio litis, & cauſæ facta coram notario & teſtibus, ſine admiſſione Auditoris, & parte abſente, induceret extinctionem litis. nam per prius in alia audiētia fuerat reſolutū, quod Rota tenet, quod per ceſſionem litis & cauſæ, eſſet extincta lis. vt per Caſſad. deciſ. 5. vt lit. pend. Non obſtantibus his, quæ poſui in vna additione ad eum ibidem. quæ videntur facere in contrarium. Sed dubium faciebat an ceſſio litis & cauſæ, facta non coram Auditore, ſed tantum notario, & teſtibus, & parte non præſente, induceret extinctionē litis. Et fuit reſolutum quod ſic. per ea quæ dicit idem Caſſad. in d. deciſ. 5. dum dicit. in iudicio vel extra. idem dicit Milis in repertorio ſuo. in verbo, lite pendente. quo ad litigantem non finitur lis. & per ea quæ dicit Alex. in l. poſt quam liti. col. 3. num. 8. C. de pact. Non obſtat ſummarium deciſ. 3. de renunt. alias 306. in nou. vbi allegat gloſſ. in c. quamuis. de elect. in 6. quia illa gloſ. procedit in grauibus cauſis, & maioribus. Item, in corpore deciſio non ponit illud quod dicitur in ſummario. Item, quia ſatis videtur eſſe facta in iudicio, quando fit coram notario, & teſtibus, cui iudex aſſiſtere videtur. Non obſtat quod dicit Milis, in verbo. litis pendentia non finitur per mortem. quia Milis ibi non negat, quin etiam finiatur per alium modum. videlicet etiam extra iudicium. ne Milis ſit ſibi contrarius. Non obſtat, quod non conſtabat, quod ille in cuius fauorem erat facta ceſſio, acceptaſſet illam. quia ſatis conſtabat, ex quo amplius litem non fuerat proſequutus.

SVMMARIVM.

Priuilegium Leonis, de non reuocandis indultis Cardinalium, niſi forma certa ſeruata, quomodo intellectum.

1 *Indiuidua mentio, quando de aliquo facta dicatur.*
2 *Forma, quādo poſſit adimpleri per æquipollēs.*

DECISIO CCCCLXXXVIII.

PRopoſuit D. Peregrinus, die 19. Nouembris 1546. An priuilegium Leonis, volens, quod non cenſeatur derogatum indultis Cardinalium per quaſcunque gratias à nobis conceſſas, per clauſulas generales. ſed quod ſpecialis mentio tituli, & denominationis Cardinalis, & quod ex cauſa graui fieret. &c. An illud priuilegium Leonis extenderetur ad alios Pontifices, an vero ad ipſum Leonem tantum. Et prima vice quæ cauſa fuit propoſita, maior pars Dominorū inclinauit, quod reſtringeretur ad conceſſiones factas per ipſum Leonem: tum quia priuilegium dicebat. ad futuram rei memoriam. non autem. ad perpetuam. tum quia ſemper priuilegium loquebatur de gratiis à nobis conceſſis, & per nos conceſſas. & ſic videbatur reſtringi ad perſonā Leonis: tum quia, cum par in parem non habeat imperium, in dubio iudicandum erat, quod Leo noluiſſet ſucceſſores ſuos ligare. Non obſtat, quod in dubio, lex præſumitur perpetua, & non temporalis. quia dicebatur, quod priuilegium eſt perpetuum, ſed non reſpiciebat, niſi conceſſiones per Leonem faciendas. Item * etiam maior pars inclinauit, quod ex quo in ſupplicatione fuerat dictum, cum derogatione indulti Archiepiſcopi

* Indulto Cardinalis Toletani, per quæ verba cenſeatur derogatum.

ſcopi Toletani, etiam ſi Cardinalatus honore fungeretur. quod per talia verba eſſet ſufficienter derogatum indulto Cardinalis Toletani, licet de titulo, & de denominatione non eſſet facta mentio. quia mens Papæ erat, quod per generales clauſulas nō tollerentur indulta Cardinalium. vt puta quando dicitur. quibuſuis perſonis, etiam quacumque dignitate præfulgentibus. quia Papa volebat intelligere, quando indulto Cardinalis, & cui Cardinali derogandum erat. & iſtud ſatis intelligebatur, quando erat dictum Archiepiſcopo Toletano, etiam honore Cardinalatus fungenti. Non obſtat, quod eſſet facienda mentio indiuidua. quia ſatis fiebat indiuidua, quando de Archiepi-
1 ſcopo Toletano fiebat; † ex quo non erat, niſi vnus. ad l. nominatim. ff. de lib. & poſth. Ad id quod dicebatur de cauſa, fuit dictum, quod cauſa erat coadiutoria quæ dabatur. Et ita Domini inclinarunt dicta die, in vna Toletana canonicatus & præbendæ, coram D. Peregrino. Non obſtat, quod illud quod
2 requiritur † pro forma, non poteſt impleri per æquipollens. ad Iaſ. in l. 1. ff. de lib. & poſthum. quia hic eramus in forma voluntaria, ad effectum vt Papa sciret cui Cardinali erat derogandum. quo caſu poteſt impleri per æquipollens, & ſufficit quod effectus habeatur. ad not. per DD. in l. Gallus. §. & quid ſi tantum. ff. de lib. & poſthum. dum loquuntur de conditione voluntaria.

SVMMARIVM.

In cauſa Bononienſi iuris macinandi.

1 *Poſsidens, eſt manutenendus in illo ſtatu, in quo erat ante litem motam.*
2 *Seruatio alicuius præcepti, quando non poſsit dici deliberatiua.*
3 *In actibus facultatiuis, nō arguitur de vno ad alium.*
4 *Mandatum de manutenendo, quando ſit dandum domino molendini, non obſtante prohibitione facta ne furnarij accedant.*

DECISIO CCCCLXXXIX.

De menſe Nouembris 1546. in cauſa Bononienſi iuris macinandi, propoſui dubium, An inſtrumenta pro parte creditorum producta, & quod furnarii ceſſarunt, poſt proclama per paucos dies ante litem motam, ire ad molendina exiſtentia extra ciuitatem Bononiæ, faciant vt mandatum de manutenendo, non detur D. Antonio. Quo ad inſtrumenta, fuit dictum quod nihil faciebant ad cauſam poſſeſſorii. nam ſi quadraginta furnarii obligauerāt per inſtrumenta, de non accedendo ad molendina, quod ſi ipſi contrafacerent, quod vigore dictarum obligationum ageretur contra eos. & ideo talia inſtrumenta non debebāt præſtare impedimentum, quin Antonius eſſet
1 manutenēdus in illo ſtatu † in quo erat ante litem motam. Quo ad ſecundum, ego præſuppoſui in poſitione caſus, quod eſſet probatū in actis, & per teſtes, quod facto proclamate, conſtaret quod vſque in hodiernū diem furnarii poſt proclama factum, non acceſſiſſent ad alia molendina exiſtentia extra ciuitatem Bononiæ. & ideo ex mente creditorum dicebatur, quod ſi furnarii non acceſſerunt tanto tempore poſt proclama ad molendina exiſtentia extra ciuitatem, quod illud nō poterat eſſe niſi ratione prohibitionis. & ſicut voluerunt ſeruare proclama in aliis molēdinis. ita quod illa ſer-
2 uatio, † quo ad alia molendina, non poterat dici deliberatiua. prout dicit Bald. in l. 2. nu. 54. C. de ſeruit. & aqua. ita eſſet dicendum in illo non acceſſu per quinque dies ad molendinum Antonii ante litem motam. vt etiam diceretur non animo deliberandi factus, ſed potius animo obediendi, arguendo de vno actu ad alium. Tamen hoc fundamento non obſtante, contrarium fuit deciſum. nam cum ante proclama, eſſet in libera voluntate furnariorum accedere, vel non accedere; ille non acceſſus factus poſt proclama ad alia molendina, non de neceſſitate inferebatur, quod eſſet vigore prohibitionis, ſed poterat ex alia cauſa iudicari. puta quia eis non placuit accedere propter diſtantiam loci, vt quia eſſent remotiora illa molendina à ciuitate Bononiæ, quam molendina Antonii. Et quando ex illa ceſſatione tam diuturna, argueretur animus furnariorum, quod vigore prohibitionis non acceſſerint ad illa molendina, non erat arguendum, quod idem voluerint facere, non accedēdo infra paucos dies ante litem motam ad molēdinum D. Antonii. cum de vno
3 actu ad † alium, in his quæ ſunt meræ facultatis, non eſſet arguendum. cum poſſet eſſe quod vigore prohibitionis, noluerint accedere ad molendina alia. & non ſequitur. ergo vigore illius prohibitionis. Et ad iſtud cum, reſpectu litis & concordiæ ſubſequutæ prohibitio, per paucos dies durauerit. quin immo fuit dictum, quod etſi vigore prohibitionis furnarii paruiſſent, quod nihilominus mandatum † de manutenendo erat dan-
4 dum Antonio. per ea quæ dicit Bart. in l. 1. §. huius interdicti. ff. vti poſſidet. nam ibi apparet, quod propter diffamationes, laboratores ceſſabant venire. & ſic apparet ꝙ laboratores parebant, & nihilominus datur interdictum vti poſſidetis.

SVM-

SVMMARIVM.

Regula de annali locum habet in beneficio conſiſtoriali, non conſiſtorialiter prouiſo

DECISIO CCCCXC.

De eodem menſe Nouembris 1546. in vna Spalatenſi Abbatiæ, fuit reſolutum coram D. Rauellenſi, quod regula de annali haberet locum in monaſterio conſiſtoriali, ſi tamen de eo non erat conſiſtorialiter prouiſum. per ea quæ dicit Sarnen. in reg. de annali. quæſt. 24. remittendo ſe ad not. ſuper reg. de infir. reſign.

SVMMARIVM.

Appellari poteſt ab interloquutoria à Vicario ad Epiſcopum.

DECISIO CCCCXCI.

De eodem menſe Nouembris 1546. in vna Toletana fructuum, me proponente, Domini inclinarunt, quod illud, quod dicebatur in c. 1. de conſuet. in 6. quod à ſententia Vicarij, non liceret appellare ad Epiſcopum, cum eſſet idem tribunal, procederet quando appellabatur à ſententia diffinitiua. ſecus ſi ab interloquutoria, quia ſicut idem Vicarius, poterat ſuam interloquutoriam reuocare, ita & Epiſcopus, & ideo valeret appellatio à Vicario ad Epiſcopum, prout valeret ad eundem Vicarium. prout dicit Franc. in d. c. 1. in vlt. not. & ibi per Gemin. poſt Lap. col. 2. & eundem Franc. in c. dilecti. 3. de appellat. col. 9. verſ. duodecimo. quæritur.

SVMMARIVM.

Eligendi ius cui competat ex collegiata vel Capitulo maiori.

DECISIO CCCCXCII.

In cauſa Salamantina præminentiarum, pluries de menſe Nouembris 1546. dedi dubium, cui competat ius eligendi Abbatē. & aliquando præualuit pars Capituli maioris. poſtea variarunt, quia non omnes viderant informationes. & vltima vice quā cauſam poſui, ex quinque votantibus, fuerunt tres pro Capitulo maiori, & duo pro collegiata. videlicet, tres tenuerunt quod ius eligendi Abbatem competeret Capitulo maiori, & duo tenuerunt, quod competeret Capitulo maiori & Capitulo collegiatæ. & in iſta audientia non interuenit D. Peregrinus, quia infirmus. D. Thomas etiā erat infirmus. Fundamenta illorum trium fuerunt ſuper illis verbis. Clerus huiuſmodi canonice congregati, eligant, prout de antiqua conſuetudine archipresbyterum elegerunt. pōderando dictionem clerus huiuſmodi. nam cum in parte ſuperiori, clerus maior, ſecundum intelligentiam Rotæ, intelligatur de Capitulo maiori, quando poſtea dicitur. clerus huiuſmodi. intelligēdum erit de eodem clero maiori, & ſic de Capitulo maiori. Item, quia dicitur. prout de antiqua conſuetudine archipresbyterum elegerunt, & certum eſt, quod de antiqua conſuetudine. Capitulum maius eligebat. Secundum fundamentum erat, quia in dubio, cenſendum eſt quod Papa voluerit minus præiudicare quam potuit fieri. nam ſi Capitulum maius conſenſit erectioni collegiatæ, ſatis eſt quod voluerit præiudicare ſibi quo ad erectionem, & in expreſſis, non autem in aliis, & non expreſſis voluit præiudicare. Addo nunc & tertium fundamentum. nam ſi clerus huiuſmodi, ſecundum illos duos Dominos, qui ſtabant pro collegiata, ex quo poſt mētionem factam de clero maiori, & poſt mentionem factam de canonicis dignitatibus, & beneficiatis collegiatæ, intelligeretur de duobus cleris, & ſic de clero maiori, & de clero collegiatæ, ſequeretur ꝙ totus clerus collegiatæ deberet eligere, & ſic etiam beneficiati. & tamen de iure communi, electio ad Capitulum Eccleſiæ, & non ad totum clerum collegiatæ ſpectat. ſecundum text. & not. ibi. in c. 1. de elect. & ſic contra iſtos retorqueretur fundamentum eorum, quod faciunt, quod ideo Capitulum collegiatæ debet interuenire, vt Papa videatur ſe cōformare cum diſpoſitione iuris communis. nam intelligendo, clerum huiuſmodi, de toto clero collegiatæ, deberent etiam interuenire beneficiati, quod eſt contra ius commune. ergo dicendum eſt, quod clerus huiuſmodi. intelligatur de Capitulo maiori, vt minus cenſeatur præiudicatum ipſi.

SVMMARIVM.

Pater adoptiuus non ſuccedit filio ab inteſtato.

DECISIO CCCCXCIII.

In vna Bononienſi adoptionis, fuit reſolutum de menſe Nouembris 1546. corā D. Proſpero, quod pater adoptiuus, non ſuccederet filio ab inteſtato. Primo, quia ita tenet

Digitized by Google

tenet Matheſil. in tract.de ſucceſſ. ab inteſtat. in tertio,vel quarto membro principali. & Nicolaus de Vbald. in ſimili tract. in vltima quæſt. ſecundæ partis. & quia text. in l.cum in adoptiuis. C.de adopt. dicit.in hoc tantũmodo volumus prodeſſe adoptionem. Idem dicit text. in §. ſed hodie.inſtit. de adopt. & ibi Ang.Aret. & text. in §. ſed ea omnia.inſtit. de hæred. quæ ab inteſt. in quibus iuribus habetur, quod tantummodo adoptio prodeſt ad hoc,vt filius ſuccedat patri ab inteſtato. Non obſtat, quod ſimus in correlatiuis, quia diuerſa eſt ratio. nam filius ideo ſuccedit patri, quia ex quo pater in ſolatium filiorum amiſſorum, vel non habitorum,habet filium adoptiuum; ideo lex defert ei ſucceſſionem. ſed non contra.quia pater non adoptat vt ei ſuccedere habeat, ſed in ſolatium, & ideo ſufficit quod illud ſolatium habeat,non autem vult quod moriente filio,ipſi ſuccedat. & ideo ſi filius patri adoptiuo ſuccedit, non ratione filiationis, ſed quia præſtitit illud ſolatium patri adoptiuo.quæ ratio ceſſat quãdo filius moritur, vt latius in informatione dicitur. & hæc fuerunt reſoluta, præſupponendo quod tempore obitus filii, pater naturalis nõ extabat. quia eo ſtante,modicum erat dubiũ, cum ſucceſſio ad patrem naturalem ſpectet. Iterum cauſa propoſita, die 10. Decembris 1546. fuit idem reſolutum. videlicet,quod pater adoptiuus,non ſuccederet filio ab inteſtato.

SVMMARIVM.

Iuspatronatus non alteratur ex hoc, quod quis teneatur cum conſilio alterius præſentare.

1 *Iuspatronatus an dicatur laicum,vel eccleſiaſticum, ſeu mixtum, ſi patronus teneatur præſentare cum conſilio perſonæ eccleſiaſticæ.*

2 *Conſilium licet quis teneatur requirere, ſequi tamen non teneatur.*

DECISIO CCCCXCIV.

Coram eodem D.Proſpero, die 19. Decembris 1546. fuit reſolutum, quod ſi proximior conſanguineus,ſeu de genere,teneretur præſentare ad beneficium fundatum cũ conſilio Prioris S.Catherinæ,& Guardiani Fratrum minorum, † quod tale iuspatronatus dicatur laicum, & non eccleſiaſticũ, ſeu mixtum. Non obſtante eo,quod proximior teneretur præſentare cũ conſilio Prioris & Guardiani, quia ex tali requiſitione, nõ alterabatur natura patronatus.per not. per Rot.deciſ.380. * in antiquis.nam licet

1 (margin)

* Alias 79. de reſcript.

2 quis teneatur † requirere conſilium,tamen non tenetur ſequi.ad Bart. in l. 1. §.ſi plures. ff. de exercitor.

SVMMARIVM.

Epiſcopus habens alternatiuam ad ſex menſes in alijs conferre non poterit.

1 *Caſus omiſſus remanet in diſpoſitione iuris communis quomodo intelligatur.*

2 *An pro diſpoſito habeatur, quod venit ex verbis.*

DECISIO CCCCXCV.

Cauſa Cordubenſis, de qua ſupra feci mentionem,deciſ.481. hoc lib.2. iterum fuit poſita, die 10. Decembris 1546. nam cum Papa conceſſiſſet Epiſcopo Cordubenſi ſex menſes alternatos dubitauit D.Antonius Auguſtinus, an in aliis ſex menſibus, cenſeretur Papa reſeruaſſe collationem beneficiorum. Et ex quinque votantibus,quatuor tenuerunt quod ſic.videlicet,quod Papa cenſeretur reſeruaſſe ſibi collationem aliorum ſex menſium. nam præſupponebatur, quod Papa, ſtante regula reſeruatoria octo menſium,vt fauore gratioſo proſequeretur Epiſcopum,ex octo menſibus conceſſerat Epiſcopo duos menſes. & ſic cum antea ſtante dicta regula reſeruatoria,Ordinarius non haberet niſi quatuor menſes, addendo duos alios menſes; vult remouere impedimenta quo ad illos ſex menſes. ergo patet quod in aliis ſex menſibus, Papa noluit impedimenta remouere. Non obſtat, quod mẽſis Martii, non ſit de illis octo reſeruatis, & ideo,quo ad mẽſem Martii caſus ſit omiſſus,& ita debeat manere in diſpoſitione iuris communis,vt cum illo tempore quo beneficiũ vacauit,non vigeret regula de quatuor menſibus,Ordinariis conceſſis,ex quo tunc expectatiuæ non vigebant, quod Epiſcopus Cordubenſis poterat dicere.ego non vtor facultate conceſſa Ordinariis,ſed vtor iure communi, nam regulæ reſeruatoria nõ obſtabat, item non erat illa regula concedens quatuor menſes ordinariis, attento ꝙ non erant expectatiuæ, ergo de iure cõmuni poterat Epiſcopus in menſe Martio, tanquam omiſſo conferre. Quia fuit dictum, quod † illud quod dicitur,quod caſus omiſſus remanet in diſpoſitione iuris cõmunis, procedit quando caſus eſt penitus omiſſus. ſecus ſi ſequitur ad aliquid expreſſum, & tacite ex coniectura aliqua colligi poteſt. ad Bal. in l.vnica. colum.fin. C.de his qui an. aper.tab. Hic autem, ex verbis venit quod non poſſit conferre in menſe Martio, ergo

* Vide ſup. deciſ. 481. hoc lib.2.

habetur

2 habetur † pro diſpoſito. ad gloſſ. in l. tale pactum. §.fin.ff.de pact. Et quod ſequatur patet. quia Papa reſeruauerat ſibi octo mẽſes. & dum poſtea gratioſe ſex menſes concedit. ponit in fine. ita tamen vt facultate Ordinariis conceſſa non vtaris, & ſic vult & ex mente ſua eſt, quod in quatuor menſibus Ordinariis conceſſis, non conferat. Licet ergo tempore vacationis, illa regula non militaret, quia non aderant expectatiuæ; tamen ſatis ex verbis Papæ conſtat de mente, quod illos quatuor menſes concedere noluit. & ſic habetur pro diſpoſito. ad d.gloſ. in d.l. tale pactum. in fine.

SVMMARIVM.

Gratia ad vacatura facta criminoſo eſt nulla.

1 *Collatio criminoſo facta, an ſit nulla, vel annullanda, & num.2.*

DECISIO CCCCXCVI.

IN vna Dertuſenſi Sacriſtiæ, coram D.Peregrino, die 10.Decembris 1546. fuit reſolutum, quod licet ſint opiniones,
1 an collatio † criminoſo facta, ſit nulla, vel annullanda. vt multa congerit Felin. in cap.2. de reſcriptis. tamen fuit dictum, quod gratia ad beneficia, criminoſo facta,
2 propter † odioſitatem, talis gratia eſſet nulla. vt per eundem Felin. in d.c.2.col.3. verſ. limita etiam omnia prædicta. &cæt. de reſcript. & in cap. inquiſitionis. colum.2. verſic. ſed ad limitationem. &c. de accuſat.

SVMMARIVM.

In cauſa Tudertina bonorum, quid concluſum fuerit.

1 *Poſſeſſio clandeſtina naturalis, per ingreſſum habentis ciuilem an ſublata.*
2 *Poſſeſſorius actus an dicatur, miſſio cuſtodum.*
3 *Poſſeſſio ciuilis, an dicatur amiſſa ex recuperatione naturalis per decem annos, & num.4.*

DECISIO CCCCXCVII.

DIe 7. Ianuarii 1547. in cauſa Tudertina bonorum, pro parte fratrum de Aequitanis, ſeu de Cęſis, propoſui dubiũ, præſuppoſito, ſine veri præiudicio, quod articulata pro parte fratrũ de Cæſis probentur, an propterea ſit ſublata poſſeſſio Dominæ Franciſcæ & litis conſortum, vt inferatur, ſequeſtrum attentatum. Et fuit reſolutum, quod quia probabatur quod Iappinus, ſeu Venantius, pater dictorum fratrum, erat poſſeſſor tenutæ de la Figarella, de annis 1516. & 1517. quod per duos teſtes probabatur, quod Iappinus, vt dominus, habuerat partem grani ſeminati in dicta tenuta de anno 1516. & per octo, quod Iappinus fecerat reſeruari herbam in dicto loco, & eam pro ſuis equis cuſtodiri fecerat, & poſtea dederat licẽtiam comedẽdi illam herbam animalibus hominum dicti Caſtri, quod iſti erant actus poſſeſſorii, ex quibus arguebatur ciuilis & naturalis poſſeſſio ipſius Iappini. Et licet poſtea Frãciſca, de anno 1523. ſeminaſſet illam terrã, & collegiſſet, tamen quod illa poſſeſſio naturalis, erat clandeſtina. & quod poſtea cum de anno 1526. D.Io.Iacobus de Cæſis ex permiſſione dicti Iappini, ſeminaſſet & collegiſſet, quod ex tali actu illa naturalis quæſita per Franciſcam, eſſet amiſſa. quia
1 clandeſtina naturalis, † per ingreſſum habentis ciuilem erat ſublata. ad not. in l. clam poſſidere. §. qui ad nundinas. Et licet per mortem Iappini, eſſet amiſſa illa ciuilis & naturalis Iappini, dicebatur, quod cum fratres de anno 1545. de nouo eſſent ingreſſi poſſeſſionem, quod acquiſiuerant, nullo exiſtente poſſeſſore, poſſeſſionem ciuilem, & naturalẽ. & ideo illa poſſeſſio per legatum ſequeſtrari nõ poterat. Non obſtat, quod teſtes Franciſcæ dicerẽt, quod ipſa miſit ab anno 1523. cuſtodes, qui viderent ne aliquis intraret poſſeſſionem ipſius tenutæ. quia fuit reſponſum,
2 quod talis † miſſio cuſtodũ, non dicit actũ poſſeſſorium, attento quod eſt actus clandeſtinus. Immo, cum per talem appoſitionem cuſtodum, præſumatur Franciſca certificata, & non curauerit per ſpacium decem annorum illam naturalem recuperare
3 dicitur ciuilem † ſuam amiſiſſe. per not. per Bart. & alios in l. ſi de eo. §. ſi forte. ff. de acquir. poſſeſſ. Non obſtat quod illa naturalis Franciſcæ de anno 1523. ſeparata à ciuili, non fuerit amiſſa per ingreſſum factum de anno 1526. per not. per Iaſ. in l. clam poſſidere. §. qui ad nundinas numer.14. ff. de acquir. poſſeſſ. quia reſpondetur quod Iaſon ibi loquitur in naturali iuſta. prout exemplificat, in vſufructuario,
4 & feudatario. nos autem ſumus † in naturali iniuſta, & ideo per ingreſſum habentis ciuilem, eſt amiſſa. per dictam l. clam poſſidere. §. qui ad nundinas.

S V M M A R I V M.

Deciſ. Aegidij 62. quomodo intellecta.

1 *Ius omne, competens & competiturum, quando, & quomodo in beneficialibus cenſeatur deductum. & num. 2.*
3 *Ius impetratum poſt litem introductam, an ſit intimandum parti, ſed quid in iure impetrato ante citationem exequutam.*

DECISIO CCCCXCVIII.

IN vna Glaſquenſi præceptoriæ, coram D.Proſpero eadem die 7.Ianuarij 1547.
fuit dictum, quod licet Aegid. dicat, deciſ.
1 662. quod committens † cauſam beneficialem, videatur non ſolum deducere ius
quod ſibi competebat tempore commiſſionis, ſed etiam omne ius quod ſibi competere poterat etiam in futurum.per text. in
cap. abbate ſane. de re iudicata. in 6. ta-
2 men quod illud procedit † quãdo quis ſimpliciter committit cauſam,nõ exprimendo
certam cauſam in commiſſione.prout iſtud ſentit Innoc.in cap. abbate. circa finem.de re iudic. & expreſſe Staphil. in tract. de lit.grat. & iuſt.fol.175.pag. 1. Secus quando exprimit certam cauſam. Item fuit dictum, quod licet videatur deducere in cõmiſſione omne ius, etiam quod competere
poterat, tamen ſi illud ius fuit impetra-
3 tum poſt litem introductam † cum reo,
quod eſt ei intimandum ſi reus non comparuit, ſaltem per procuratorem. per deciſ.
Rotæ 320. * in nouis.ſecus tamen erat ſi illud ius foret impetratum ante citationẽ exequutam, quia dicta deciſ. 320. tantum loquitur quando ius fuit impetratum poſt litem introductam. intelligo poſt citationem exequutam. prout ita ſentiunt rationes per deciſionem allegatæ.

* Alias 13 de dol. & cõtum.

S V M M A R I V M.

In cauſa Hiſpalenſi dimidiæ portionis.

1 *De titulo colorato, quando dicatur conſtare ad effectum regulæ de triennali.*
2 *Triennalis poſſeſſor, an teneatur iuſtificare titulum illius, quem dicit auctorem ſuum.*

DECISIO CCCCXCIX.

DIe 10. Ianuarij 1547. propoſui dubium in cauſa Hiſpalenſi dimidiæ portionis, præſuppoſito quod de nullo iure Didaci conſtet in actis, ſed tantum de reſignatione facta in manibus Ordinarij per Didacum, & vigore ceſſionis, Franciſcus de Cueſta poſſeſſionem portionis ac-
1 cepit, an conſtet de titulo † colorato Franciſci de Vanegas, ad effectum regulæ de triennali. Et fuit reſolutum, quod non cõſtaret de titulo colorato. nam Didacus de anno 1524. lite pendente in manibus Ordinarij ceſſit, & licet illa ceſſio eſſet nulla, quia lite pendente, tamẽ vigore illius poſſeſſionem amiſit, nam conſtabat in actis quod Franciſcus de la Cueſta, die 8. Aprilis 1525. vigore collationis ſibi factæ poſſeſſionem aſſequutus fuit. Et ideo quando poſtea de anno 1527. Franciſcus Vanegas impetrat per obitum Gomeſij, & ipſe Frãciſcus nolit venire ex iure Gomeſij, ſequitur quod ex illa impetratione, nullum titulum quæſiuerit. Si autem dicit, quod per clauſulas generales vult capere ius Didaci, dicitur quod cum clauſulæ dicant. ex cuiuſcumque perſona vacet. quod oportet docere quomodo portio vacaret ex perſona Didaci, ex quo non conſtabat de aliquo iure Didaci in actis. Nec obſtat, quod ipſe, tanquam triennalis poſſeſſor, non te-
2 nebatur † iuſtificare titulum Didaci, quem
dicebat auctorem ſuum. quia illud eſſet verum, quando Didacus deceſſiſſet in poſſeſſione. ſed tempore impetrationis, non ipſe Didacus, ſed Franciſcus de la Cueſta erat in poſſeſſione, & conſtabat in actis, quod ad inſtantiam ipſius Franciſci de Vanegas erat declaratum, per tres inſtantias nullum ius ipſi Franciſco de Cueſta competere. ergo non habebat locum illud quod dicebatur, quod non tenebatur ius auctoris Didaci verificare. quia Didacus non deceſſerat in poſſeſſione. Item, vt illud ſit verum, non ſolum oportet probare, quod auctor fuerit poſſeſſor, ſed quod deceſſerit in poſſeſſione pacifica triennali. quod in iſto caſu probatum non erat.

S V M M A R I V M.

Interruptio præſcriptionis contra fideiuſſorem, non nocet contra principalem.

1 *Præſcriptionis interruptio contra vnum ex duobus reis, an contra alium proſit.*
2 *Fideiuſſor licet ſit æque principaliter obligatus, an per hoc reſtet, quin illa obligatio dicatur acceſſoria.*
3 *Statutum loquens de debito, an habeat locum in debito iurato.*
Et quid ſi ſtatutum auferat fidem inſtrumentis.

D E C I S I O
D.

EAdem die 10. Ianuarii 1547. propo-
ſui dubium in vna Romana grani, an
per petitionem factam contra fideiuſſores
infra tẽpus ſexdecim annorum, eſſet inter-
rupta pręſcriptio ſtatutaria, con-
tra ipſum principalem. * Et fuit
1 reſolutum quod non. quia licet † in
duobus reis, interruptio cõtra vnũ,
proſit contra alium. iuxt. text. in
l. fin. C. de duobus reis. tamen in
reo, & fideiuſſore ſecus eſt. per ea
quæ late ponit Balb. in tract. de
præſcript. in 3. par. 6. partis prin.
in 4. quæſt. dum concludit quod
interruptio facta contra reum,
non nocet fideiuſſori, & è contra.
& ibi poſt Bart. in l. cum quis. §. ſi
quis pro reo. ff. de ſolut. ponit duas
rationes. Prima eſt, quia reus &
fideiuſſor, tenentur diuerſa ſpecie
obligationis. Secunda eſt, quia vna
eſt principalis, altera acceſſoria.
Non obſtat, quod illud procedit
vbi eſſemus in reo, & ſimplici fide-
iuſſore. ſed nos ſumus hic in eo
qui erat æquę principaliter promi-
ſerat. nam Iulianus Lenus accipie-
bat granum mutuo, & promiſerat
reſtituere, & promiſerat, quod ſuæ
obligationi accederent duo. qui ac-
ceſſerunt, & promiſerunt principa-
liter, & inſolidum. Vnde cum fi-
deiuſſores eſſent principaliter obli
gati, dicendnm erat de eis, prout
de duobus reis. Sed fuit reſpon-
2 ſum, quod licet † fideiuſſor ſit æquę
principaliter obligatus, tamen per
hoc non reſtat quin illa obligatio
dicatur eſſe acceſſoria, & tenetur
vt fideiuſſor ſecundum gloſ. in au-
thentica. vt determinatus ſit nume
rus. & ibi poſui longam apoſtillam
& Hippol. in rub. de fideiuſſor nu-
mer. 62. Non obſtat, quod petendo
contra fideiuſſorem creditor non
diceretur eſſe negligens in peten-
do debitum, prout iſtam negligen-
tiam conſiderant ſtatuta, tam in
1. libro, quam in 4. loqnentia
de creditoribus non petẽtibus de-
bitum infra ſexdecim annos. qnia
fuit reſponſum, quod ſtante opinio
ne pro vera, quod interruptio con-
tra fideiuſſorem, non noceat prin-
cipali, certe creditor fuit negligenſ
in petendo à principali. Non ob-
ſtat, quod ſtatuta loquentia de de-
3 bito, non habeant locum † in debi-
to iurato. qnia ſtatuta volũt, quod
inſtrumenta non faciant fidem poſt
ſexdecim annos. & ideo cõprehen-
dunt etiam debita iurata. Item
fuit dictum, quod cum Domina Fe-
lix non dediſſet infra tẽpus de qno
in inſtrumento granum, quod licet
poſt tempus Iulianus cõfeſſus fuiſ-
ſet recepiſſe granum quod Iulianus
erat obligatus ex cedula, & ſic alia
obligatione quam illa, quæ conti-
nebatur in inſtrumento, & circa il-
lam obligationem non fuerat Iulianus in-
terpellatus. Et licet quando pro parte
dominæ Felicis fuit inceptum agi contra
fideiuſſores, infra ſexdecim annos fideiuſ-
ſores intimaſſent litem principali; ta-
menper hoc non fuit interrupta præſcri-
ptio ſtatutaria. ex quo non fuit facta pro
parte creditoris.

* Iſte idem articulus fuit ſecundo loco poſitus, die 14. Martij 1547. & fuit iterum reſolutum, quod interruptio contra fideiuſſorem, non noceret quoad reum principalem & addit. ad Balb. in tract. præſcript. in 2. parte. 6. partis principalis. in 4. quæſtione. dicit, quod opinio Io. Andreæ, & Vbert. tenentium cõtrarium, erat communiter reprobata. & Vbert. & Io. Andr. loquuntur in ſtatuto punienti neligentiã. & communis opinio habet, quod interruptio quo ad vnum non prodeſt quo ad aliũ. Nec obſtat, quod licet inter ſe vnus dicatur principalis, & alter fideiuſſor, tamen quo ad illum cui fit promiſſio, omnes dicantur æque principaliter obligati. & ideo videntur duo rei, & interruptio, quo ad vnum, proſit quo ad alium. quia fuit dictum, quod ſemper reuera vnus eſt principalis, & alius fideiuſſor, dato quod ille vt principalis accedat. cum verba inſtrumẽti eſſent, quod fideiuſſor promittebat, agere & curare, quod principalis ſolueret, alias volebat teneri vt principalis. & Bart. in l. ſi pupillus. in fin. ff. de administrat. tutor. dicit, quod lex fin. C. de duobus reis proprie loquitur in duobus reis.

S V M M A R I V M.

Sententia licet non ſit mandanda exequutioni contra poſſeſſorem, quando petitores ſe infringunt. Secus tamen erit vbi petitur, quod ſola ſententia feratur tur pro primo habente cauſam inſtructam. 1

D E C I S I O
D. I.

IN vna Placentina, canonicatus & præbendæ. coram D. Reomano, die decima Ianuarii 1547. fuit dictum, quod licet lex. Is à quo. ff. de rei vend. non habeat locũ quãdo duo petitores mutuo ſe infringunt, & agitur de exequutione ſentẽtię. per ea quæ dicit Fel. in c. cum ſuper. col. 4. in 3. limitatione. de re iudic. quod per not. per Innocen. in cap. veniens. 2. de teſtibus. qui Innoc. loquitur quando agitur de exequutione ſententiæ. tamen quando non ageretur de exequutione ſententię, ſed duo competitores agerent contra tertium poſſeſſorem, & etiam agerent ad inuicem. Tamen ſi primns habet cauſam inſtructam contra poſſeſſorem, & ſecundus qui obiecit ſe, non habet cauſam inſtructam, dato quod ſit competitor, & litiget contra primum, tamen non poteſt retardare iu-

dicium quin ſententia feratur pro primo habente cauſam inſtructam, contra poſſeſſorem. per deciſ. Bifign. 4. de iudic. & licet Alexand. in addit. ad Bart. in l. is à quo, dicat contrarium allegando Innoc. in d. cap. veniens. Alexan. intelligendus erit prout loquitur Innoc. videlicet quando petitur exequutio fieri. & ratio, eſt quia quando petitur exequutio fieri, dato quod poſſeſſio ſit plena, ſemper fit aliquod præiudicium. Sed ſecus eſt quando petitur, vt ſententia tantum contra poſſeſſorem feratur, quia nullum præiudicium fit illi ſecundo.

SVMMARIVM.

Collatio facta crimino ſo vigore litterarum ad vacatura, quando teneat.

DECISIO D. I I.

FVit reſolutum in vna Dertuſenſi Sacriſtiæ, coram D. Peregrino Fabio, die 10. Iannarij 1547. quod licet Felin. in cap. 2. colum. 3. de reſcript. dicat, quod collatio facta crimino ſo, vigore litterarum ad vacatura, propter earum odioſitatem ſit nulla; tamen quod Felin. erat intelligendus ſecundum conſilia quæ allegat, videlicet conſil. Calder. 20. de præbend. & conſil. 4. de accuſat. quando crimino ſus erat inquiſitus, & erat graue crimen. vt puta adulterium, furtum, & homicidium. ſecus quando non graue crimen, ſed peccatum.

SVMMARIVM.

Regulæ publicatæ ſub die 4. Nouembris 1540. per quæ verba cenſeatur derogatum.

1 *Regulis Cancellariæ in ſpecie eſt derogandum, an procedat quando præceſſit derogatio aliarum regularum in ſpecie.*
2 *Plus & minus, non facit differre ſpecie.*
3 *Regula Cancellariæ licet vna ſit pinguior altera, & habeat clauſulas prægnantiſſimas, tamen in ſubſtantia vna non differt ab alia.*

DECISIO DXI.

PRopoſui dubium in cauſa Leodienſi cuſtodiæ, die 14. Iannarii 1547. An reſeruationi per Sanctiſs. D. N. cuidam Thomæ Vander conceſſæ, & pro parte Martini Aſſermans poſſeſſoris productæ, obſtet regula Cancellariæ reuocatoria gratiarum ad vacatura, die 4. Nouembris 1540. publicata. Et ſciendum eſt, quod Sanctiſſimus, die 25. Febr. 1539. publicauit regulam reuocatoriam omnium gratiarum ad vacatura, exceptis expectatiuis conceſſarum, & in futurum concedendarum cum clauſulis derogatiuis, etiam ſi dictæ conſtitutioni derogaretur, quod non intelligeretur eſſe derogatum. & quod ſi aliqua gratia in futurum emanaret, cenſeretur regula prædicta publicata ſingulis diebus poſt conceſſionem. Poſtea de anno 1540. ſub die 4. Nouembris, publicauit aliam regulam, etiam reuocatoriam omnium gratiarum, etiam expectatiuarum, conceſſarum & concedendarum ad vacatura. cum proteſtatione, quod non valerét etiam cum derogatione præſentis conſtitutionis. & hoc quinquies in regula ponitur. & quod ſi gratia aliqua concederetur, regula haberetur pro publicata ſingulis diebus poſt conceſſionem. Poſtea de anno 1542. & ſic poſt publicationem dictarum regularum, conceſſit Thomæ ſupradicto, fratri vterino Illuſtriſſimæ D. Margaritæ ab Auſtria, gratiam reſeruæ, ſeu mandatum de prouidendo ad ſummam 500. intuitu dictæ Illuſtriſsimæ Dominæ. & in non obſtantibus, ſunt poſita verba infraſcripta. Non obſtantibus præmiſſis, ac noſtris de non obtinendis canonicatibus & præbendis cathedralium Eccleſiarum, ante decimumquartum annum completum. & de nõ acceptandis beneficiis generaliter reſeruatis vel affectis, vigore gratiarum expectatiuarum. ac de idiomate. nec non alia 25. Februarii, & inſeritur totus tenor dictæ regulæ. & poſtea dicit. & aliis conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, quarum tenores. &cæt. Dubitaui ego. an per clauſulam, non obſtantiarum, fuiſſet ſufficienter derogatũ regulæ publicatæ 4. Nouembris 1540. Et fuit per omnes Dominos vnanimiter concluſum quod eſſet ſufficienter derogatum. Et quod de mente Papæ cõſtaret, voluiſſe dictæ regulæ derogare. nam cum derogauerit, ad effectum validitatis, tribus regulis Cancellariæ, & poſtea derogauerit regulæ reuocatoriæ, publicatæ ſub die 25. Februarij. cum clauſula. & aliis conſtitutionibus, quarum tenores certe ſatis videtur apparere de mente Papæ, quod voluerit tollere omnes regulas reuo-

reuocatorias impedientes effectum ipſius gratiæ. Non obſtat, quod regulis Cancel-
1 lariæ ſit in ſpecie derogandum. † vt per Sarnenſẽ in proœmio regularum Cancellariæ. & ideo ſub illis verbis, & alijs conſtitutionibus. non debet cenſeri regulis Cãcellariæ eſſe derogatum. quia fuit dictum quod eſſet verum, niſi præcederet derogatio regularum in ſpecie facta. quia ſicut il las conſtitutiones appellauit, ita & etiam ſub appellatione aliarum conſtitutionum alijs regulis derogare voluit. Non obſtat, quod ſi Papa deroganit regulæ reuocatoriæ ſub die 25. Februarij, non ſequebatur quod & alij derogare voluiſſent, maxime cum quinquies in illa regula publicata 4. Nouembris 1540. Papa proteſtatus fuiſſet etiam cum præſentis conſtitutionis derogatione. & ſic propter geminationem conſtabat de enixa voluntate condentis regulam, quod illi non intendebat derogare. item, quia regula publicata de anno 1540. pinguius reuocabat, nam reuocabat etiam expectatiuas, & tamen illa, ſub die 25. Februarij eas non reuocabat. & ideo non videbatur bona illatio de vna ad aliam. Quia ad omnia iſta fuit reſpon-
2 ſum, quod plus & minus † non faciunt differre in ſubſtantia. l. fin. ff. de fund. inſtruct. Vnde, licet vna regula pinguius reuocaret quam alia, & clauſulas præſeruatiuas prægnantiſſimas haberet, tamen in
3 ſubſtantia † non differebat ab alia. & ſemper dicebatur regula reuocatoria. Vnde cum eſſet derogatum regulæ reuocatoriæ, ſub die 25. Februarij, & alijs conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, cum clauſula. quorum tenores. &cæt. ſequebatur quod alijs regulis reuocatorijs derogatum cenſebatur. Et per hoc etiam reſpõdebatur dum dicebatur, quod dictio. & alijs conſtitutionibus. non comprehendebat conſtitutiones maiores expreſſis. nam dicebatur quod quantumcumque haberet clauſulas fortiores, per hoc in ſubſtantia non erat maior expreſſa. quia etiam erat reuocatoria. Item, cum diceretur. & alijs conſtitutionibus, quarum tenores. &cæt. illa regula habebatur pro expreſſa. maxime cum ad aliam conſtitutionem illa verba. & alijs conſtitutionibus referri. non poterant, & ſi aliæ conſtitutiones reuocatoriæ non venirent fruſtra fuiſſet per Papam derogatum regulæ, ſub die 25. Februarij. Ne ergo actus dicatur fruſtratorius, dicendum erat, quod aliis conſtitutionibus reuocatoriis, ex mente Papæ cenſeretur derogatum.

SVMMARIVM.

Priuilegia Scriptorum Apoſtolicorum circa acceptationem beneficij in menſibus ordinarijs, quomodo intellecta.

DECISIO DIV.

IN vna Calagnritana canonicatus de lo Grogno, coram D. Fabio, die 14. Ianuarii 1547. fuit conclnſum, quod priuilegia Scriptorum Apoſtolicorum, in illis verbis. quodque ſinguli ſcriptores. &cæt. in quibus eis videtur concedi, vt poſſint acceptare vnum, non reſeruatum, nec affectum, in menſibus ordinariis, intelligerentur de vno regulari non autem de ſeculari. Ratio fuit, qnia in parte præcedenti, videlicet in verſic. ipſique ſcriptores. in qno datur eis facultas expediendi ad tres collationes, & ad tria beneficia, dum loquitur de ſecularibus, dicit. ac ipſæ ſecularia canonicatns, & præbendæ, dignitates, non tamen maiores. &cæt. & non loquitur de ſecularibus reſeruatis. dum loquitur de regulari, dicit ac regulare prioratus, præpoſitura, adminiſtratio, vel officium, ſeu alias vt præfertur reſeruatum, & qualificatum. &cæt. & poſtea in verſiculo ſequenti, quodque ſinguli ſcriptores dum dicit, quod poſſunt acceptare vigore gratiarum conceſſarum, & conferendarum vnum ex ſecularibus, aut regulare beneficia huiuſmodi. & ſi, vt præfertur, reſeruatum, ſeu affectum, & aliter qualitercumque qualificatum fuerit, aut etiam nec reſeruatum, nec affectum extiterit, omnia iſta verba determinãt illud nomen regulare, ex eo quia dicit. vt præfertur reſeruatum. & tamen in parte ſuperiori non dixit, niſi de regulari reſeruato, non autem de ſeculari reſeruato. & etiam iſtum ſenſum innuunt verba poſtea ſequentia. Et ratio poteſt eſſe, quia ex quo non grauat ordinarios regulares, niſi in vno regulari ex tribus, voluit etiam eos grauare in menſe ordinario, quod ſecus eſt in ſecularibus. ex qno grauat ordinarios in duobus, noluit eos grauare in in menſibus ordinariis.

*

SVMMARIVM.

Appellatio extraiudicialis informiter in-
terpoſita, ſeu intimata, an deuoluat
quo ad appellantem, appellato volen-
te, tantum ad effectum, vt beneficium
non declarata voluntate appellati
quod velit cauſam eſſe deuolutam,
ſit interim litigioſum.

1 *Appellatio interpoſita per eum quem non apparebat eſſe procuratorem, an deuoluat appellato nolente. & num. 4. & 6.*

2 *Appellatio informiter intimata in præiudicium appellantis, an ſtatim cauſam ad Curiam deuoluat.*

3 *Beneficium an efficiatur litigioſum quo ad appellantem informiter, appellato non proſequente cauſam appellationis.*

Beneficium efficitur litigioſum reſpectu obtinentis decretum citationis ante exequutionem illius.

5 *Appellatio an debeat appellato formiter intimari ita quod aliter non deuoluat.*

DECISIO CCCCCV.

IN vna Salamantina portionis, caſus
erat, quod appellatio extraiudicialis
erat informiter interpoſita. quia ille qui
appellationem interpoſuerat, licet haberet
mandatum, tamen de eius mandato, tem-
pore appellationis interpoſitæ, non con-
ſtabat. Dubitauit ergo D. Fabius cauſæ
Auditor, die 19. Ianuarij 1547. præſup-
poſita deuolutione ex parte appellantis.
1 an intelligatur, † appellato volẽte. Et ma-
ior pars inclinabat, quod intelligeretur
appellato volente. * per ea quæ dicit Bo-
nifacius in Clem. cauſam. in 6. oppoſit. &
in 7. oppoſit. in verſic. conclude. de elect.
vbi videtur ſentire, quod ita demum de-
uolutio fiat, ſi appellatus voluerit. & di-
cebatur, quod idem dicebat Imol. in di-
cta Clem. cauſam. in diſcurſu lecturæ.

* Quod non deuoluitur, niſi appellato volẽte, facit deciſ. 768. in antiq. alias 58. de appellat.

Sed pro alia parte dicebatur, quod appel-
2 latio informiter † intimata, in præiudiciũ
appellantis ſtatim cauſam ad Curiam de-
uoluebat. ſecundum deciſ. Aegidij 273. &
ideo poterat appellatus quandocumque
cauſam in Curia proſequi. vt etiam ſen-
tit gloſ. in dicta Clem. cauſam. in verbo
deuoluta. in fin. de elect. Et ideo, quia cau-
ſa in præiudicium appellantis erat deuo-
luta, dato quod appellatus non proſeque-
3 retur cauſam in Curia, dicebatur † bene-
ficium feciſſe ſibi litigioſum, ex quo ipſe
ſibimet litem intulerat. ſicuti dicimus de
obtinente decretum citationis ante exe-
quutionem, vt reſpectu committentis be-
neficium diceretur litigioſum, quamuis
exequutio non eſſet facta ſecundum noto-
rias deciſiones noſtras. & illud quod di-
citur, quod appellatio non formiter inti-
mata, deuoluit cauſam volente appella-
to, intelligitur in præiudicium appellati.
nam ſi appellatus vult, quod appellatio
non legitime interpoſita ſeu intimata, de-
uoluat. profecto deuoluet non ſolum in
præiudicium appellantis, ſed etiam ap-
pellati. Quando ergo DD. dicunt quod
appellatio non legitime interpoſita, ſeu
intimata, deuoluit in præiudicium appel-
4 lantis, neceſſariũ † eſt dicere quod ipſi in-
telligant etiam appellato ignorante. quia
quandocumque habuerit notitiam appel-
latus de illa appellatione interpoſita, po-
terit illam in Curia proſequi. & iſtud eſt
quod dicit Bonifacius in dicta Clem. cau-
ſam. dum dicit, quod appellato volente po
terit illam proſequi. & ſic reſpicit proſe-
quutionem. ergo oportet quod antea illa
appellatio eſſet deuoluta. prout ipſemet
Bonifacius dicit ibidem. in fin. 6. oppoſit.
dum dicit. quo ad appellantem ſtatim erit
deuoluta. Et pro iſta parte facit deciſ. 38.
in nouis. * vbi dicit quod ante Clem. cau-
ſam. quo ad appellantem deuoluta erat cau
ſa. qui tenebatur ire, vel mittere procura-
torem. Clem. aũt cauſam. ſolum prouidit
appellato. & ideo deuolutio quo ad ipſum
appellantem, non tollitur per dictã Clem.
cauſam. quia appellans extraiudicialiter
per dictam appellationem, ſe ipſum cita-
bat. quæ citatio informiter facta licet præ
iudicaret appellanti, tamen per dictam
Clem. cauſam. non præiudicabat appella-
to, in cuius fauorem fuit dicta Clem. in-
troducta. ergo non debet retorqueri in
eius odium. Et ideo dum dicebatur, quod
5 pro forma † erat introductũ, vt intimatio
appellationis formiter fieret. aliter appel-
latio non deuoluebat, vt patet in d. Clem.
cauſam. in §. intimatio. quia reſponde-
batur, quod illud erat in fauorem appella-
ti. reſpectu autem appellantis nil erat in-
nouatum. ſecundum dictam deciſ. Rotæ 38.
in * nou. Et ideo iſtis viſis, dixerunt Do-
mini, quod cauſa iterũ proponeretur, quia
aliqui ex illis qui inclinabant pro prima
parte, inceperunt dubitare. & ſic non fuit
in illa audientia reſolutum.

* Alias 1. de elect.

* Alias 1. de elect.

Vigeſimaoctaua Ianuarij 1547. cauſa
iterum poſita, illi quatuor Domini perſti-
6 terunt in illa opinione, † quod cauſa non
eſſet deuoluta, niſi appellato volente. per
dictum Bonifacij. D. Peregrinus, & ego,
fuimus in oppoſitum, quod in præiudi-
cium appellantis eſſet deuoluta.

SVM-

Digitized by Google

SVMMARIVM.

Filiatio quomodo probetur, & quaſi poſſeſſio filiationis ex quibus probetur.

1 *Filiatio an probetur publica voce, & fama ſine adminiculis. & nu. 2. & 4.*
3 *Quid in filiatione de antiquo.*
Filiatio de antiquo quæ dicatur ad effectũ, faciendi probationes.
5 *Filiationis probatio vno modo eſt faciẽda, quando agitur de ſucceſſione patris, alio quando agitur de ſucceſſione matris.*

DECISIO DVI.

VIgeſimaquarta Ian. 1547. in cauſa Anagnina caſtri Scurculæ, propoſui dubium. præſuppoſito, quod teſtes pro parte D. Honorati examinati, dicant quod D. Honoratus fuit reputatus filius legitimus Io. Felicis, & Magdalenæ & maxime in loco Carpineti. in quo Io. Felix, & Magdalena cohabitabant, ac mortui & ſepulti ſunt. & vnus ex eis dicat vltra reputationẽ aliorum, quod Io. Felix, Honoratũ pro filio legitimo reputabat. An ex depoſitione huiuſmodi, probetur quod D. Honoratus ſit filius Io. Felicis, ad effectum ſucceſſionis ſuper ſpolio. & attento quod agitur de filiatione vltra ſexaginta annos. Et fuit reſolutũ, * quod filiatio probaretur. nam licet commu-
1 nis vox, & fama, † ſine alijs adminiculis non probet filiationem. vt per Dec. in c. per tuas. de probat. Salic. in l. 3. de teſtib. Iaſ. in l. neque profeſſio. C. de teſtamen. Alciat. in tractat. præſumptionib. Tamen fuit dictum, quod illud procedit
2 vbi † tractatur de filiatione de recenti. ſecus vbi tractatur de filiatione antiquata, vt quaſi memoria haberi non poſſit. ſecundum Salicet. in d. l. 3. in princ. in 3. colum. ff. de teſtib. Cum igitur hic ageretur de filiatione vltra ſexaginta annos, dicebatur eſſe filiatio ita antiquata, vt quaſi memoria haberi non poſſit, & propter iſta
3 verba, Salicet. ibi videtur capere † filiationem antiquatam, non proprie pro tempore centum annorum. ſed vbi ſumus in tempore, in quo cum difficultate memoria haberi poſſit. Item dicebatur, quod hic etiam erant adminicula. nam erat vnus teſtis, quod Io. Felix reputabat illum pro filio, & ſic cum communi voce erat tractatus. & licet dictum vnius eſſet, tamen erat ſaltem ſemiplena probatio, vel ſaltem adminiculum. aliud etiam adminiculum. quia Honoratus cohabitabant cum Io. Felice. & ſic iſta ſatis erant pro adminiculis. Et dicebatur, quod Honoratus, patiendo quod Io. Felix, eum vt filium tractaret, ex illa patientia ſatis inducebatur, quod Honoratus Io. Felicem, vt patrem haberet, cum iſta eſſent correllatiua. Item dicebatur, quod hic videbatur adduci filiatio non principaliter,
4 ſed incidenter. quo caſu † per famam probatur filiatio. vt dicit Iaſ. in l. neque profeſſio. C. de teſtam. Item, quod ex quo agebatur iudicio poſſeſſorio, quod eramus quaſi in præparatorijs iudicij, non autem in deciſorijs. quo caſu etiam ſufficit communis fama. vt per Iaſ. in d. l. neque profeſſio. Sed iſta duo vltima fundamenta non multum mihi placent. & licet Gozad. dicat in conſ. 13. quod non omnia articulata per Bart. in d. l. filium diffinimus. non ſunt neceſſaria copulatiue ad probandum filiationem. prout alia conſilia ibi poſui in addit. ad eum, tamen per ea quæ ſupra dixi, & ponit Alciat. in d. tract. præſumpt. ſola fama non probat filiationem. Et aduerte ad vnum, quod dicit Salicet. in l. quotiens. ff. de probat. quod vno modo
5 probatio † filiationis eſt facienda quando agitur de ſucceſſione patris vel generis, alio modo quando agitur de ſucceſſione matris, & cognationis.

* Carolus Ruinus conſil. 51. circa caſũ. col. 4. verſ. nec iuuat quod ipſe probauerit. &c. vol. 5. & col. 9. verſ. & ad minus iſtorum probatio. &c. & late ponit in cõſ. ſeq. incipienti. in cauſa & lite & in conſ. 53. ex plurib. &c. eod. vol. 5.

SVMMARIVM.

Prælatus ſolus, quando poſſit Eccleſiæ præiudicare, vt non habeat locum Paulina.

1 *Prælatus in acquirendis, poteſt præiudicare Eccleſiæ.*
Poteſt repudiare hæreditatem.
2 *Aditio hæreditatis, quæ fit non ad finem habendi, ſed animo renunciandi, non eſt habenda in conſideratione.*

DECISIO DVII.

HOſpitale mortis de Bononia, poſt denunciationem ſibi factam ab Antonio Maria de Papazonibus, quod ius ſibi competeret ſuper tali hæreditate, & promittendo dare eidem hoſpitali iura ſuper dicto iure ſpectantia, confidens in ipſo Antonio Maria, quod litem expenſis ſuis proſequeretur ſuper dicta hæreditate contra eam detinentes, ceſſit iura ſua in fauorem dicti Antonii Mariæ. cum hoc, quod in euentum in quem ſententiã obtineret, teneretur Antonius Maria, certã partem, forte dimidiã, bonorũ ipſi hoſpitali dare.

veniens ad cauſam Antonius Maria pro parte detinentium bona, fuit oppoſitum, quod ceſſio eſſet nulla, & ei obſtaret Paulina. & ideo D.Fabius in vna Bononienſi de Papazonibus, dubitauit, die 24. Ianuarii 1547. An huiuſmodi ceſſioni obſtaret Paulina. Et maior pars voluit, quod
1 non. quia † Prælatus ſolus poteſt hæreditatem, & legatum repudiare, & in acquirendis præiudicare Eccleſiæ. vt per Iaſon. late in l.legatum de legat.1. ſi poterat præiudicare, ergo ſolennitas aliqua non erat neceſſaria, vt ibi per Iaſon. Non obſtat, quod Hoſpitale, cedendo iura ſibi competentia, videretur hæreditatem adire, vt per Ruinum conſ.170. colum.2. in 1. vol. & ideo non eramus in acquirendo, ſed in iam quæſito, & ideo Prælatus non poterat præiudicare. quia fuit reſponſum,
2 quod † aditio quæ fit non ad finem habendi, ſed alteri renunciandi non eſt in conſideratione, prout notabiliter conſuluit Socin. conſil. 53. num. 17. volum. 4. Vnde dicebant iſti Domini, ſi acceptando, & in fauorem alterius renunciando Prælatus, Eccleſię poteſt præiudicare, tanto magis in caſu iſto. in quo medietas cedebat in euentum victoriæ, expenſis Antonii Mariæ habendæ, in fauorem Hoſpitalis.

SVMMARIVM.

Mors probatur per publicam vocem, & ea ſtante beneficium deuoluitur.

DECISIO D. VIII.

IN vna Engubina præpoſituræ, coram D. Proſpero, die 24. Ianuarii 1547. maior pars tenuit, quod mors eius, qui deceſſerat in loco longinquo, probaretur per publicam vocem, & famam. per ea quæ dicit Salicet. in l. ſiquidem. C. ſolut. matrim. & Bart. in l.2. §. ſed ſi dubitetur. ff. quemad. teſt. aperian. Quo caſu, ſtante publica voce & fama in loco, ſi Ordinarius infra ſex menſes de beneficio non prouidit, beneficium deuoluitur. per dec.Aegidii 660. & 128. in fine.

SVMMARIVM.

In cauſa Hiſpalenſi dimidiæ portionis.

DECISIO D. IX.

DVbitaui ego in cauſa Hiſpalenſi dimidiæ portionis, pro Alphóſo de Agnaia, contra Franciſcum Vanegas, die 28. Ianuarij 1547. An ex nouiſſime productis pro parte Franciſci Vanegas, conſtet de titulo colorato ipſius, vt ſibi ſuffragetur regula de triennali. nam alias Rota reſoluerat, quod ex quo non conſtabat in actis de aliquo iure Didaci, quod Franciſcus Vanegas, nec in impetratione per obitum Gometij, nec in ceſſione facta in fauorem ſuum per Ferdinandum Soler, non poterat capere, per clauſulas generales ius vacans ex perſona Didaci. ex quo non conſtabat de aliquo iure Didaci. Ad remouendum hanc reſolutionem, pro parte Frãciſci Vanegas fuit producta quædam noua prouiſio, pro parte Didaci impetrata de tempore Adriani, ad docendum de aliquo iure Didaci, vt illud per clauſulas generales poſſet capi. Tamen fuit dictum, quod licet Gometius commiſiſſet cauſam, & vigore illius, Didacus fuiſſet citatus, quod ex quo litteris non confectis citatio fuerit exequuta, quod reſpectu Didaci citati, nulla erat lis, & ideo Didacus de anno 1524. in manibus Ordinarij potuerat beneficium reſignare in fauorem Franciſci de la Cueſta, & ſi illa reſignatio tenebat de anno 1526. & 27. quando Franciſcus impetrat per ceſſionem in eum factam, & per obitum Gomeſii per clauſulas generales, non potuit capere ius Didaci. ex quo illud ius, erat tranſlatum in perſonam Franciſci de la Cueſta, & ſic nil ex perſona Didaci vacabat.

SVMMARIVM.

Priuilegium de decimis non ſoluendis datum Ciſtercienſibus, quomodo intellectum.

1 *Priuilegiũ de non ſoluendis decimis, quando non extendatur ad colonos. & n.2.*

DECI-

DECISIO
D X.

EAdem die, in vna Burgenſi decimarum pro Abbatiſſa & monialibus Monaſterii de las Huelgas, contra Ioannem de Santa Cruce, propoſui dubium, an ſtante priuilegio Sixti nouiſſime producto, terræ de quibus agitur ſint exemptæ à præſtatione decimarum. & ſupponitur in facto, quod moniales dicti Monaſterii Ordinis Ciſtercienſis, habent multas terras in loco de Stepar, quas dant colendas hominibus illius loci ad cenſum annuum. nam illi homines pro illis terris, ſiue multum ſiue parum colligitur dant certum cenſum. Verba priuilegii dati Fratribus Ciſtercienſibus ſunt ſequentia. Et nihilominus pro potiori cautela Abbatum Ciſtercienſium, omnes, & ſingulos Abbates, Priores, Abbatiſſas, nec non omnia, & ſingula monaſteria, præſentia & futura, vbilibet exiſtentia, ſingulareſq; perſonas dicti Ordinis à præſtatione decimarum, tam de poſſeſſionibus habitis ante & poſt Concilium prædictum, acquiſitis & acquirendis, quæ proprijs ſumptibus excolunt, & excolent, quam alias, quomodocumque & qualitercumque excolantur, etiam de illis poſſeſſionibus, de quibus aliquis hactenus decimas percepit. &cæt. Dubitaui ego propter dicta verba priuilegii, an terræ eſſent exẽptæ. Et fuit reſolutum quod non. quia priuilegium non eximit res, ſed perſonas monialium & tunc manet firma concluſio vt obtinentes dictas rerras, teneantur ad ſolutionẽ decimarum. Priuilegia enim
1 perſonalia, † non extenduntur ad colonos. Abb. & alii, in cap. ex parte. & ſeqq. de decimis gloſ. & DD. in cap. 1. in verbo excolendas. de decim. Abb. conſ. 9. vol. 1. Rot. deciſ. 4. de priuileg. in antiq. alias num. 876. Biſign. deciſ. 1. de decim. Et pro iſta parte, quod moniales non te-
2 neantur, ſed coloni, † & cenſuarii teneantur. eſt gloſ. in Clemen. 1. in verbo, excolendas. in fin. de decim. & ibi Cardin. queſtio. 23.

*

SVMMARIVM.

Indultum Cardinalis Rodulphi de conferendis beneficijs, etiam per ceſſionem in manibus Papæ, quomodo intellectum.

1 *Ceſſio beneficij facta in fauorem certæ perſonæ, nunquam comprehenditur in gratia facta per ceſſum.*
2 *Reſignatio facta in fauorem certæ perſona quæ dicatur.*
3 *Correſpectiua an dicantur omnia quæ in eadem ſupplicatione fiunt.*

DECISIO
D. XI.

INdultum Cardinalis Rodulphi de conferendis beneficiis, etiam ſi in Curia per promotionem, amiſſionem, vel quamcumque dimiſſionem, etiam in manibus noſtris, in vna Fanenſi, & Firmana prioratuum, coram D. Proſpero, die 28. Ianuarii 1547. fuit intellectum, quando beneficium vacat per ceſſionem, in manibus Papæ ſimpliciter factam. ſecus ſi ceſſio fa-
1 cta foret † in fauorem certæ perſonæ. quo caſu, niſi in fauorem illius admitteretur, beneficium non dicitur vacare.

Et in eadem fuit dictum, quod quando in eadem ſupplicatione, vnus reſignat, &
2 alter ſupplicat, quod dicitur † reſignatio facta in fauorem * certæ perſonæ. quia
3 ex quo ſunt in eadem ſupplicatione, videntur † omnia correſpectiue facta. ad not. per Felin. in cap. paſtoralis. de reſcript.

* Reſignatio in fauorẽ certæ perſonę quando dicatur.

SVMMARIVM.

Mandatum ad conſentiendum reſeruationi penſionis quomodo intellectum.

1 *Clauſula transferendi penſiones, an reputetur impoſſibilis.*
2 *Sub generalitate verborum, an veniat illud, quod eſt inſolitum, & arduum.*
Mandatum ſpeciale requirens, ſi exprimatur, non per hoc ſub generalitate venit inſolitum & arduum.
3 *Mandatum ad obligandum principalem cum quibuſuis clauſulis, quomodo intelligatur.*

4 *Clau-*

4 *Clauſula in mandato, ſcilicet, & generaliter omnia, &c. importat generalem cum libera.*

DECISIO
DXII.

IN vna Compoſtellana parochialis de Aldea Nueua, in qua Didacus conſtituerat procuratorem, ad conſentiendum reſeruationi penſionis annuæ, in fauorem Petri 160. ducatorum, ſuper fructibus dictæ parochialis, & aliorum beneficiorum ſub pœnis & cenſuris, in ſimilibus apponi ſolitis & conſuetis, ſeu quibus procuratori viſum foret, & placeret. & etiam dicebatur in dicto mandato. & cum quibuſuis alijs decretis, vinculis, obligationibus, & clauſulis, quibus procuratori viſum fuerit, & placebit. & generaliter omnia alia, & ſingula faciendi, quæ ipſemet dominus conſtituens faceret, & facere poſſet ſi præmiſſis, omnibus & ſingulis, præſens & perſonaliter intereſſet. etiam ſi talia forent, quæ mandatum exigerent magis ſpeciale, quam præſentibus eſt expreſſum. Vigore iſtius, mandati procurator conſenſit reſeruationi penſionis 160. ducatorum liberæ & exemptæ. &c. Item, quod niſi infra menſem ſolueret poſt decurſum terminum, quod eſſet locus regreſſui ob non ſo- 1
lutionem. Item, conſenſit clauſulæ transferendi. Fuit dubitatum per D. Antoniũ Auguſtinum, die 28. Ianuarii 1547. An vigore ſupraſcripti mandati, potuerit procurator conſentire reſeruationi penſionis cũ dictis clauſulis. Et fuit dictum, quod quo ad reſeruationem penſionis, liberæ & exemptæ. &c. quod quia talis clauſula eſt ſolita concedi, quod procurator potuiſſet penſioni liberę & exemptæ conſenſiſſe. argumento l. vel vniuerſorum. Item, quo ad illam clauſulam. quod niſi infra menſem ſolueret quod eſſet locus regreſſui, quod etiam potuit procurator conſentire. nam licet mandatum diceret. ſub pœnis & cenſuris, ſolitis & conſuetis. & ideo vigore talis clauſulæ non potuiſſet, tamen aderat alia clauſula, prout ipſi procuratori viſum fuerit. & cũ clauſulis & decretis pro vt viſum fuerit. & ideo procurator non male fecit, poſtquam beneficium à manu reſignantis capiebat, principalem ſuum obligare, etiam abbreuiando terminum conſuetum. quia qui vult ſoluere, debet ſe bene obligare. Sed fuit dictum, quod quo ad clauſulam transferendi, non habebat mandatum. tum quia hodie talis clauſu-
1 la † reputatur impoſſibilis. argumento not. in l. apud Iulianum. § conſtat. de legat. 1. & ideo expreſſis aliquibus, etiam
2 mandatum ſpeciale requirentibus, † non venit ſub generalitate illud, quod eſt inſolitum, & arduum. vt dicit Franc. in c. qui ad agendum. §. ſed ſi aliquis. de procurat. in 6. tum quia, mandatum dabat quod poſſet conſentire reſeruationi penſionis 160. ducatorum in fauorem Petri. & in eius fauorem procuratori dabat licentiam
3 eum obligandi, cum quibuſuis † clauſulis & decretis. & ſic cum ijs quæ ſunt ad roborandum obligationem. ſed cum clauſula transferendi, habeat nouam reſeruationem in fauorem alterius, ad iſtud, mandatum non ſe extendebat. clauſula autem
4 illa. & generaliter † omnia alia. &c. licet importaret generalem cum libera, tamen reſtringitur, in præmiſſis & circa præmiſſa.

SVMMARIVM.

Mandata plura eodẽ die, & coram eodem notario, & teſtibus facta, quo caſu iudicata ſimoniaca.

DECISIO
DXIII.

PEtrus Ramires habebat regreſſum ad quandam portionem per deceſſum Didaci. Didacus dedit mandatum de reſignando in fauorem Iuliani. & eadem die, coram eodem notario & teſtibus, Iulianus dedit mandatum ad retrocedendũ. eadem etiam die, coram eodem notario & teſtibus, Didacus dedit mandatum ad conſentiendum regreſſui in fauorem Iuliani. Mortuo Didaco, Petrus Ramires volebat locum eſſe regreſſui. Iulianus vero, vigore reſignationis volebat, excludere Petrum. Fuit dictum, quod illa reſignatio, eſſet ſimoniaca, propter illa mandata eadem die facta. Et licet Rota pluries, propter multitudinem mandatorum quæ eo modo fiunt, recuſauerit iudicare pro ſimonia, tamen iſto caſu, voluit iudicandum fore dictam reſignationem ſimoniacam. ne vigore reſignationis ſimoniacæ, regreſſus Petri Ramirez obnubilaretur, & ei clarum ius tolleretur.

SVM-

SVMMARIVM.

Statutum Hiſpalenſe de filijs reconciliatorum, quomodo intellectum.

1 *Statutum loquens de nepotibus hæreticorum reconciliatorum, contra ius commune.*
Filius pro patre puniri non debet.
Pœna hæreticorum coacte reconciliatorū in partibus Hiſpaniæ, vocata San Benitto.
2 *Hæretici reconciliati coacte poſt reconciliationem, an iterum carcerentur.*
3 *Pœna ſemper minoratur in ſponte confeſſis.*

DECISIO DXIV.

IN vna Hiſpalenſi portionis, coram D. Peregrino, die 28. Ianuarii 1547. Dubitauit ipſe, An ſtatutum loquens de nepotibus hæreticorum, ſeu reconciliatorum, habeat locum in reconciliato ſponte confeſſo, promiſſa ſibi venia. Et fuit reſolutum quod non haberet locum. quia huiuſmodi
1 ſtatutum † eſt exorbitans à iure communi. vt patet in c. ſtatutum. il 2. de hæretic. in 6. Item, eſt contra omne ius, vt filius puniatur pro patre. & ideo ſtrictiſſime erat intelligendum. puta in eo reconciliato, qui præcedente accuſatione & coacte reconciliatur, & cui imponitur pœna publica, cum veſtibus, & inſignijs turpibus, vulgariter nuncupatus in partibus illis, San Benito. Et iſtud eſt, ne alij canonici, ex memoria iſtarum, quæ retinentur in Eccleſiis publice, infamentur, & quodammodo etiam dedecorentur. & quia
2 huiuſmodi reconciliati, † etiam poſt reconciliationem iterum carcerantur. vt ponit Archid. in c. vt commiſſi. Sed in reconciliatis tempore gratiæ, ceſſabant iſtæ pœnæ. ergo de eis ſtatutum nō debebat intelligi.
3 tum etiam, quia in ſponte † confeſſis, ſemper pœna minoratur. Imol. conſ. 109. Marſil. in pract. cauſ. crimin. §. poſtquam. nu. 15. & in l. 1. §. diuus. num. 15. de quæſt. Paris de Puteo in tractat. ſyndicat. char. 108. verſ. ſequitur quotidiana. prout latius in informatione deductum fuit.

SVMMARIVM.

Attentata per aſſertum procuratorem facta, quomodo ſint purganda.

DECISIO DXV.

ATtentata per aſſertum procuratorem facta, ſunt purganda quo ad proceſſum & reliqua. vt per Aegid. deciſ. 551. Ita fuit reſolutum 31. Ianuarii 1547. in vna Gerundenſi Camerariæ, pro Vincentio Baſſa, contra Bernardum Capellet.

SVMMARIVM.

Lis, quanto tempore iudicata pro derelicta.

DECISIO DXVI.

IN vna Compoſtellana canonicatus & præbendæ, coram D. Peregrino, in qua aderat citatio exequuta, tamen non fuerat reproducta lis, quę reſultabat ex dicta citatione exequuta iuxta terminos Clemen. 2. vt lit. pendent. fuit habita pro derelicta. ex quo ſpatio triginta aut trigintaſeptem annorum, ille ad cuius inſtantiam fuerat exequuta, tacuerat. ad deciſ. 3. vt lit. pend. per Caſſad.

***

Finis Libri Secundi.

IACOBI PVTEI DECISIONVM.

LIBER TERTIVS.

SVMMARIVM.

Salarium non conuentum, non debetur, etiam quod prædeceſſores, & ſucceſſores eſſent ſoliti ſalarium dare.

1 *Officialis, an videatur locare operas ſuas iuxta, & ſecundum conſuetudinem.*
Et an debeat habere ſalarium conſuetum dari officialibus ſimilia officia exercentibus, & num. 2. & 3.

DECISIO I.

IN vna Zamorenſi Salarij propoſui dubium die 31. Ianuarij 1547. preſuppoſito, quod Gũdiſaluus, eſſet ſolitus locare operas ſuas, non tamen probetur, quod Antonius Epiſcopus eſſet ſolitus conducere, licet prædeceſſores Antonij, & eius ſucceſſores conſueuerint ſuis Vicarijs dare ſalarium, vltra iura Audientiæ. An Antonius teneatur ad ſalarium, attento, quod Gundiſaluus percepit iura huiuſmodi, aſcendentia ad ducat. tercentũ. Et fuit reſolutũ per conſ. Federic. 218. in fin. & Alex. conſ. 109. vol. 6. Dec. conſ. 131. in fin. Soc. conſ. 196. col. 2. verſic. quarto, & vltimo confirmatur. &c. vol. 2. quæ alias etiã allegata fuere in eadem cauſa, prout patet in 2. lib. Annot. mearum. deciſ. 45. quod ex quo, non probabantur extrema quod Gundiſaluus, non poterat petere ſalarium. Non obſtat modo, quod prædeceſſores, & ſucceſſores eſſent conſueti ſalarium dare, vltra iura Audientiæ. & ideo ſtante tali conſuetudine
1 officialis † videatur operas ſuas locare, iuxta, & ſecundum conſuetudinem, iuxta tex. in l. excepto. C. locat. per quem text. Iacob. de Aren. Bald. & Salicet. dicunt ibi, quod officialis deputatus debet habere ſalarium conſuetum dari Officialibus ſimilia officia exercentibus, & Alexand. conſ. 206. volum. 2. circa princ. & Speculat. de ſalar.
2 iudic. verſic. in premiſſis. † Quia fuit reſponſum, quod iſtud procederet vbi ſalarium à Dignitate eſſet perpetuo conſtitutum, vel à Communitate, vel Capitulo;
3 quia tunc officialis ſimpliciter † conductus, cenſeretur ſecundum ſalarium ſolitũ, eſſe conductum. ſecus eſt, vbi ſalarium ratione perſonæ fuit conſtitutum. & ſic conſuetudo reſpicit perſonam; nam talis conſuetudo perſonam illam non egreditur. vnde, licet prædeceſſores eſſent conſueti ſalarium dare, illa conſuetudo perſonam illam non egreditur, & tanto magis, ita tenuerunt Domini, cum Gundiſaluus iura aſcendentia ad tercentum ducatos, perciperet.

SVMMARIVM.

Famis contrarijs ſuper legitimitate ſtantibus; quæ fama præualuit.

1 *Legitimum eſſe filium in dubio, an iudicandum.*
Fama bona potius ſtandum, quam mala in concurſu.
2 *Matrimonium, vel fornicatio, an præſuma-*

ſumatur ex cohabitatione maris & fœminæ.

3 *Fama poſterior, an tollat primam.*

DECISIO II.

IN cauſa Anagnina Caſtri Scurculæ bis propoſui dubium in Rota, præſuppoſito, quod teſtes pro parte D. Honorati examinati, deponant D. Honoratum in loco Carpineti, in quo parentes cohabitarunt, reputatum ab omnibus illum cognoſcentibus pro legitimo. & teſtes pro parte D. Io. Bernardini dicant D. Honoratum in alijs locis, & diuerſo tempore, reputatum pro illegitimo. An ſtante diuerſitate famæ, probetur D. Honoratus legitimus vel illegitimus. Et prima vice inter ſex votantes vota fuerunt paria; ſed ſecunda vice cauſa poſita, videlicet die 4. Februarij 1547. fuerunt quatuor pro legitimitate, & duo pro illegitimitate. Fundamenta illorum quatuor, quia ſtante dubietate, in dubio pro legitimitate iudicandum erat. nam dicebant, quod licet in loco Scurculæ, quod erat domicilium Io. Felicis, patris Honorati, ab initio fuiſſet fama concubinatus, poſtea recedentes à dicto loco, & cohabitantes in loco Carpineti, fuit ibi fama de legitimitate, & quod Magdalena erat vxor. Et licet in Curia Columnenſium, videlicet Proſperi, & Cardinalis Columnæ, eſſet fama de illegitimitate, tamen in Curia Cardinalis de Comitibus, erat fama de legitimitate. Vnde ſtante iſto dubio, quod oriebatur ex famis contrariis, iudicandum erat pro legitimitate. * quia potius ſtan-

1 dum eſt bonæ famæ, quam malæ. ſecundum Hyppolit. in l. de minore. §. plurium numer. 99. ff. de quæſt. & in conſil. 15. numer. 10. Item, quia iſta fama legitimitatis magis erat iuris diſpoſitioni conſona. cum

2 licet ex cohabitatione † maris & fœminæ, quo ad fœdus matrimonii præſumatur fornicatio, tamen quo ad filios præſumitur legitimatio ſecundum dictum Abbatis, in cap. lator. qui fil. ſint legit. Felin. in cap. illud. in fine. de præſumpt. Item, iſta fama legitimitatis erat veriſimilior. ex quo, licet Magdalena non eſſet ita nobilis, ſed potius ruſtica, & Io. Felix dominus Caſtri Scurculæ, tamen erat orta ex honeſtis parentibus, & diuitibus. Item, in loco Carpineti cum pompa incedebat. & veriſimile erat, quod propter filios iam ſuſceptos, Io. Felix ad effectum eos legitimandi Magdalenam diſponſauerit. & vt delictum euitaretur, ne tanto tempore in peccato perſeuerare voluerit. maxime, cum iſta

3 fama legitimitatis † eſſet poſterior. quo caſu primam videtur tollere per l. ſi mater. & ibi Bald. & Salic. C. ne ex delicto defunct. Iaſon. in l. pacta nouiſſima. C. de pact.

* Iudicãdũ pro legitimitate & ita tenet Rota. conſ. 30. circa caſum, col. 12. verſic. & ex preſumptione ſequitur, volum. 3.

SVMMARIVM.

Statutum Fulginatenſe quomodo intellectum.

1 *Statutum excludens fœminam dotatam à ſucceſſione patris, aui, proaui, &c. an videatur excludere ſi extet deſcendens maſculus à nominatis in ſtatuto. vel quod requiratur, quod extet maſculus, de cuius hæreditate agitur.*

DECISIO III.

VErba ſtatuti * Ciuitatis Fulginatenſis ita ſe habent. Item ſtatuimus, & prouidemus, quod nulla mulier, ſi dotata fuerit à patre vel matre auo, vel proauo, auia, ſeu proauia, ſeu per verba de præſenti deſponſata, legitime poſſit venire ad ſucceſſionem ab inteſtato, patris vel matris, aui, proaui, auiæ, ſeu proauiæ, donec ſupereſt aliquis maſculus, natus ex legitimo matrimonio, de linea, & ſtirpe maſculina deſcendẽtium omnium prædictorum, vel alicuius ipſorum, à quocumque dotata eſſet. nec etiam poſſit venire ad ſucceſſionem, aſcendentium ſeu deſcendentium ex aliquo prædictorum, donec ſupereſt aliquis maſculus prę dictorum deſcendentium à prædictis. Hoc ſtatuto ſic ſtante, contigit, quod fuit in rerum natura Marinus. ex quo nati, Roſatus, & Antonellus. Ex Roſato Iacobus, & Vererius. Ex iſtis duobus nati Marcus Antonius, & alii litis conſortes. Ex Antonello natus alter Antonellus. Ex Antonello natus Bernardinus. ex Bernardino nati Lucretia, & Lucidus. Lucretia à patre nuptui tradita, & dotata. poſtea deceſſit Lucidus frater, de cuius hæreditate agebatur, inter Marcum Antonium & litis conſortes, dicentes, quod per ſupradictum ſtatutum ſoror eſſet excluſa. Ideo 4. Februarii 1547. dubitaui ego, An ſoror excludatur à ſtatuto. Et vna pars tantum in facto informãs, dixit quod verba erant clara, excludentia ſororem fœminam, donec ſupereſſet maſculus. Cum igitur hic adeſſet Marcus Antonius, & alii

* Articulus, de quo hic, iterum fuit poſitus, videlicet 9. Mar. 1547. & ambæ partes, cũ aduocatis informauerunt, & vota fuerũt diuiſa, quia duo tenuerunt pro fœmina, quod in iſto caſu non excluderetur per maſculum, dicentes quod hanc partem in iſto caſu indiuiduo firmabat optima ratione. Corn. conſil. 134. quem ſequitur Alber. Brun. in loco hic allegato, & quod cum ſaltem verba eſſent dubia, quod ex verbis dubijs non erat æquum vt fœmina excluderetur. Alij vero duo dicebant, quod licet ratio agnationis conſeruandæ non militaret in caſu iſto, quia etiam ſtatutum diſponebat in ſucceſſione matris, & auiæ, quo caſu ab eis maſculus non conſiderabatur

alii maſculi, ergo ſoror erat excluſa. Pars vero contraria, alleganir,
1 quod in iſto ſtatuto † Fulginatenſi caſus erat deciſus, per ea, quæ late conſuluit Corn. quem latiſſime refert Albett. Brun. in tractat. de ſtatut. excl. fœm. propter maſculos in 12. artic. in 28. quæſt. Et quia in prima parte ſtatuti, excluditur fœmina, donec ſupereſt aliquis deſcendens omnium prædictorum, vel alicuius ipſorum, & ſic copulatiue, vel diſtributiue. In ſecunda vero parte, dum tractatur de ſucceſſione deſcendentium, dicit. à prædictis. & ſic copulatiue, non autem poſuit diſtributiue, vt in prima parte. & ſic, quia hic non erat maſculus deſcendens ab eo, de cuius ſucceſſione agebatur, non videbatur conueniens, vt ſoror à tali maſculo excluſa videretur. maxime cum hic non poſſet dici, quod ſtatutum conſideret excluſionem fœminæ, propter maſculum, propter conſeruationem agnationis, cum etiam tractetur de ſucceſſione matris, auiæ, & proauiæ, in quibus conſeruatio agnationis conſiderari non poteſt. Et ideo, quia nihil pro parte contraria allegabatur. Domini ſequuti fuerunt opinionem Cornei, de qua per Brnnum in dicto loco, dicentes quod iterum deberet informati.

pro conſeruatione agnationis; tamen negari non poterat, quod à ſtatuto conſiderabatur ratio maſculinitatis, quæ ratio cum ita militaret in primo capite ſtatuti, ſicut in ſecundo. ergo eadem diſpoſitio. Item & ſecundo, dicebant, quod eum ſtatutum, propter maſculinitaté excluderet fœminam à ſucceſſione parentum, quæ magis debebatur filijs, quam ſucceſſio tráſuerſalis debeatur fœminæ. ergo fœmina in tali caſu, à fortiori erat excludenda. Tertio, quia vna pars ſtatuti, per aliam partem declaratur. Si ergo in prima parte excludebatur quando ſupererat aliquis deſcendens ex prædictis, ita & ſecundo caſu. Et ita iſti quatuor erant diuiſi. Quintus vero ex votantibus, qui erat vltimus reſponſalis, non bene viderat cauſam, & ideo noluit votare. Et pro iſta vltima parte, qnod ſicut ſimpliciter excluditur maſculus propter fœminam, ita & etiam in ſecundo caſu, allegabatur tenere Corn. conſ.43. in penult. colum. in 4. vol. & Corn. conſil. 123. in 2. volum. Sed iſtud vltimum nihil facit, cum loquatur in ſucceſſione patris & matris. Reſolutionem iſtius dubij, videlicet quomodo iſtud ſtatutum intellectum fuerit, habes infra deciſ. 127.

S V M M A R I V M.

§. Illud. l. Fœminæ. C. de ſecund. nupt. quomodo intellectus.

1 *Mater tranſiens ad ſecunda vota, quod non poſſit diſponere de lucris nuptialibus ſed ea filijs primi matrimonij conſeruare teneatur, an procedat ſi ſecundæ nuptiæ de facto, & nulliter eſſent contractæ.*
2 *Lex puniens actum, an dicatur punire actum nullum.*
3 *Diſpoſitio de ſecundis nuptijs, loquens in matre, an habeat locum in patre.*

DECISIO IV.

EAdem die, in vna Mediolanenſi, coram D. Antonio Auguſtino, fuit reſolutum, quod text. in l. fœminæ. §. illud. C. de ſecund. nupt. volens quod mater tranſiens
1 ad † ſecunda vota, non poſſet diſponere de lucris nuptialibns, ſed ea filiis primi matrimonii reſeruare deberet, haberet etiam locum, quando illæ ſecundæ nuptiæ, de facto & nullirer eſſent contractæ. per ea quæ dicit Præpoſ. in cap. fin. de ſecund. nupt. dum dicit, ne plus tribuatur luxuriæ, quam caſtitati. Non obſtat quod dicit Iaſon. in l. 1. §. hæc autem verba. ff. quod quiſque
2 iur. dum dicit, quod lex puniens † actum, non dicitur punire actum nullum. quia eſt verum, niſi eadem eſſet ratio in actu nullo, ſicut in valido. Nam ita infertur iniuria filiis per ttanſitum ad ſecunda vota nulliter, ſicut & valide. & ita ſentit Iaſon. in d. §. hæc vetba, dum limitat. niſi actus nullus ſit mandatus exequutioni.

Item in eadem fuit dictum, quod ille
3 §. illud. loquens in matre, † habebat etiam locum in patre. prout ita ibi dicit gloſ. & eſt text. in l. genetaliter. in princ. C. eod. tit. & Dec. in l. 1. in 1. not. C. de ſecun. nupt. & Rip. in d. §. illud.

S V M M A R I V M.

Notarius exequens citationem debet apponere teſtes.

DECISIO V.

IN vna Cordubenſi de las poſadas, coram D. Rauellenſi, die 4. Februarii, 1547. fuit dictum, qnod exequutio citationis facta per notarium, debebat habere teſtes. ex quo notario non creditur, niſi de actu cotam teſtibus geſto. Et licet eſſet ei commiſſa exequutio, tamen non dicitur notatius nuncius, cui propter iuramentum præſtitum de fideliter exercendo officium ſuum, ſine teſtibus creditur, licet in contrarium allegaretur Bald. in rubr. de fid. inſtrum. tu videbis quid dicat ibi Bald.

Et in eadem fuit dictum, qnod quando exequutoriales decretæ, in pattibus intimatæ reproducuntur, coram Auditore Cameræ, * ſi Auditor procedit, ſeruatis quatuor terminis ad declaratoriam, quod nulliter procedit, propter mutationem Tribunalis. & credo ſit gloſ. in Clemen. multorum. de pœn. Et licet Auditor Cametæ ſit exequutor ſententiarum noſtrarum, fuit dictum quod debet monere, vt coram eo comparcat, ſi vult ad exequutionem procedere.

* Auditor Cameræ quomodo poſſit ſententias noſtras exequi.

S V M-

Digitized by Google

SVMMARIVM.

An ſit præiudicium conſiderabile ex parte antiquorum canonicorum, quod creati per Adrianum viuentibus antiquis habeant vocem in capitulo, & ſtallum in choro.

1 *Erectio an cenſeatur eſſe facta ſine præiudicio alterius.*

2 *Præiudicium alterius, quando præſeruatur, an intelligendum ſit etiam de modico.*

3 *Canonici ex receptione ſupernumerariorum, an dicantur grauati.*

4 *Canonici vltra numerum, ſeu ſupernumerarij quid habeant.*

5 *Præcedentiæ ratione, an dicatur inferri præiudicium.*

6 *Eccleſiæ fauor eſt, conſiliarios plures habere.*

DECISIO VI.

IN vna Placentina archidiaconatus de Beiar, die 7. Februarii 1547. propoſuit D. Reomanus dubium huiuſmodi. an ſit præiudicium conſiderabile ex parte antiquorũ canonicorum & dignitatum, quod creati per nouam Adriani erectionem, habeant, antiquis uiuentibus, ſtallum in choro, ac denominationem, & vocem in capitulo. Et fuit reſolutum per maiorem partem, quod ſic. quia in ſupplicatione erectionis factæ per Papam Adrianum, in fine ſupplicationis per Signaturam erat additum. & ſine præiudicio nunc uiuentium. & ſic, cum om-
1 nis erectio cẽſeatur eſſe facta † ſine præiudicio ex diſpoſitione iuris. ad c. 1. de Eccleſ. ædific. hic conſtabat de mente enixa Papæ, quod iſta erectio fieret ſine præiudicio, &
2 ſic intelligendum † erat etiam de modico. iuxta not. per Dec. in cap, ſuper eo. de offic. delegat. at hic in caſu noſtro, ex receptione vltra numerum, canonici dicebantur gra-
3 uati. † iuxta text. in cap. mandatum. de reſcriptis. Item, quia ex generali conſuetu-
4 dine, canonici vltra † numerum non habent ſtallum in choro, vocem in capitulo, nec diſtributiones quotidianas. prout dicit deciſ. 25. de præbendis. in nou. & Felin. in cap. cum M. de conſtitut. Item, conſiderabatur præiudicium, nam ſi alius Archidiaconatus erectus, ſeu alter Archidiaconus de Beiar, ſtallum haberet in choro, & vocem in capitulo, debet præcedere omnes antiquos
5 canonicos. & ratione † præcedentiæ, non erat dubium, quod erat præiudicium. Item, in erectione creabantur tot canonicatus, & non cum plenitudine iuris canonicalis. & ideo iſta, ante ceſſum vel deceſſum antiquorum, non debebantur. Item, præiudicium ratione vocis in capitulo. nam cum antiqui eſſent quinque, & noui canonici erant nouem, & ſic iſti tanquam plures in omnibus tractatibus ſemper vincerent. eſſet etiam præiudicium in diſtributionibus quotidianis, quæ quando ſunt pauciores, illis accreſcunt. Non obſtat, quod
6 fauor eſt Eccleſiæ, habere plures † conſiliarios, prout dicit Innoc. in cap. fin. de cler. non reſid. quia verum eſt. ſed per hoc ille fauor non operatur, quod illis iam admiſſis, & ſic canonicis antiquis, præiudicium fiat.

SVMMARIVM.

Confeſſio minoris, de duobus millibus receptis in inſtrumento venditionis, an ſapiat donationem, ita vt comprehendatur. ſub primo capite ſtatuti, de donationibus, & pactis non valituris.

1 *Qui non poteſt actum facere, non poteſt etiam confiteri aliquid, per quod actus ſibi interdictus efficiatur validus.*

2 *Statutum requirens ſolennitatem in donatione, an habeat locum in donatione præſumpta.*

3 *Donare ſuum nemo præſumitur, quando non procedat.*

4 *Adultus, non habens curatorem, an poſſit contrahere. & quid ſi extet ſtatutum.*

5 *Statutum ſi aliquid prohibeat, non poterit per indirectum fieri aliquid, per quod ad illud quod prohibetur peruenitur.*

6 *Confeſſio in contractu inutili, ex ſtatuto, vel iure communi, an probet.*

DECISIO VII.

DIe ſeptima Februarij 1547. in vna Romana medietatis caſalis pro Petro Paulo, & fratribus de la Cithara, contra Vincentium, & fratrẽ ſuum, de Fabiis, propoſui dubium, An confeſſio de duobus millibus receptis per minores, in inſtrumẽto venditionis factæ per minores, ſapiat donationem, itaut comprehendatur, ſub prima parte ſtatuti. de pactis, & donationibus non valituris. vel ſaltem ex ea minor dicatur eſſe læſus. Et maior pars tenuit, quod dicta confeſſio ſaperet donationem, ita vt comprehenderetur in dicta pri-
1 ma parte ſtatuti, quia qui non † poteſt actum facere, non poteſt etiam confiteri aliquid, per quod actus ſibi interdictus, efficiatur validus. per dictum Bart. in l. ſi forte. de Caſtr. pec. & DD. in l. ſi donatione.

* Vide infra deciſ. 55.

C.de collat. Itē, quia ſi aliter diceremus, de facili fieret fraus ſtatuto. Nam minor, qui non poteſt directo donare, faceret contractum, & fateretur ſe precium recepiſſe. & ſic quod vna via prohibetur, alia permiſſum foret, quod eſt contra iura vulgata.
2 Et quod ſtatutum requirens † ſolennitatem in donatione, habeat etiam locū in donatione præſumpta, conſuluit Corn. conſ. 185. colum. 3. verſic. his tamen non obſtantibus. volum. 2. Tiraq. in tract. de legib. connub. fol. 189. aut fol. 143. verſ. contrarium tamen, & in repetitione l. ſi vnquam. in verbo, donatione largitus eſt. &c. num. 75. de reuoc. donat. Non obſtat, quod ſtatutum loquatur in donatione, nos autem ſumus in venditione. quia verum eſt quod ſtatutum non habet locum in venditione; ſed quando ex venditione reſultat donatio, tunc ſubiiītrat ſtatutum loquens de donatione. Non obſtat quod hic non ſumus in donatione expreſſa, nec etiam
3 in præſumpta: † cum nemo præſumatur iactare ſuum. ad vulgatam. l. cum de in debito. ff. de probat. Quia fuit reſponſum, quod in perſona non prohibita illud eſt verum; nos autem ſumus hic in perſona prohibita actum facere. Vnde, non apparente numeratione, non potuit etiam illam confeſſionem facere, ne mediante illa perueniatur ad id, quod facere non poterat.
4 Non obſtat, quod adultus † non habens curatorem, poſſit contrahere. ad l. ſi curatorē habens. vbi DD. C. de in integrit. reſtit. ergo minor potuit iſtam confeſſionem facere. quia verum eſt, quod de iure communi, minor non habens curatorem poteſt facere contractus; tamen ex prohibitione
5 ſtatuti, non poteſt facere † illud per quod perueniatur ad id quod prohibitum eſt. Et eodem modo reſpondetur ad id quod dicebatur, quod confeſſio etiam in contra-
6 ctu † inutili, ſtatuto, vel iure communi, probat. vt Iaſon. poſt Rom. in l. certi condictio. §. ſi nummos. colum. 7. num. 34. & ſeq. ff. ſi cert. pet. quia illud verum, niſi mediante illa confeſſione deueniretur ad id quod eſt per ſtatutū prohibitum. * Non obſtat, quod notata per Corn. & alios ſuperius allegatos, loquuntur in donatione ſimplici, & non in donatione reciproca, & ob cauſam, vt videtur eſſe iſta. item loquuntur in donatione principali, & non in donatione acceſſoria. Quia reſpondetur, quod minor vendens, & in venditione confitens ſe recepiſſe, certe ſimpliciter confitetur, & non ob aliquam cauſam. licet enim reſpectu venditionis fateatur; tamen non eſt verum, quod aliquid ipſe habeat. Item iſta confeſſio non eſt acceſſoria, ſed principalis.

* Itē de illo dicto Ang. allegato ibi per Iaſ. dubitauit idē Angelus, vt ibi per Iaſonem.

SVMMARIVM.

De iure ciuili, quo ad effectum ſuccedendi, quis dicatur legitimus.

1 *Filij per ſubſequens matrimonium, quando non legitimentur.*

DECISIO VIII.

VNdecima Februarij 1547. in cauſa Anagnina, propoſui dubium, poſito quod ex forma ſtatuti, ius ciuile ſit ſeruandum, an non docto aliter de matrimonio D. Honoratus ſit iudicandus legitimus, quo ad ſucceſſionem patris in ſpolio Caſtri contra Honoratum. Quod de iure ciuili non poſſit ſuccedere, fuit allegatum, quod, quando matrimonium contrahitur cum illa, cum qua ſecundum mores patriæ, & honeſtatem familiæ, matrimonium contrahi non poteſt, ita quod tales nuptiæ dedecorant familiam, tunc tales filij non dicuntur legitimi, quo ad ſucceſſionem de iure ciuili. ſecundum Præpoſit. in cap. tanta. colum. 21. in 16. quæſt. verſic. aduerte quod ad hoc. &c. & etiam videtur ſentire. colum. 10. in 11. quæſt. qui fil. ſint legit. Marian. Soc. iun. conſ. 52. memini. colum. 2. verſic. ſed tamen hoc non obſtante. vol. 1. vbi atteſtatur, hanc opinionem eſſe communem. Carol. Ruin. conſil. 211. prima videtur. &c. vol. 1. imo fortius dicit Præpoſ. in dicto c. tanta. col. 15.
1 in 10. quæſt. quod per † ſubſequens matrimonium. filii non legitimantur quo ad ſucceſſionem, niſi ſtantib. dotalibus inſtrumentis, vt ibi per eum. Quare iſta materia viſa fuit Dominis pulchra, & dixerunt, vt eā diſtincte examinarem. Et ideo videtur mihi vt ſit dubitandum, præſuppoſito, quod nuptiæ Magdalenę non eſſent condignæ, & quod reſolutum fuerit, Honoratum præſumi legitimum, An quia non extant inſtrumenta dotalia in terris in quibus ſeruatur ius ciuile, Honoratus dicatur legitimus quo ad effectum ſucceſſionis paternæ. Vel priuſquam ad iſtud dubium deueniatur, videtur dubitandum eſſe, ſtante fama de concubinatu à principio, & quod Magdalena eſſet de caſtro Supini, honeſtis parentibus orta, & diuitibus, & Io. Felix dominus caſtri Scurculæ, An inter eos, nuptiæ condignæ eſſe potuerint. Et reſoluto iſto dubio deuenietur ad primum.

SVM-

Digitized by Google

SVMMARIVM.

Minor, aduerſus regulam de non exprimendo vero valore, non reſtitutus.

1 *Minor non reſtituitur re non integra in beneficialibus.*

DECISIO IX.

PEtrus Paulus Venantius, ex reſignatione Epiſcopi Aeſini patrui ſui, habuerat prioratum S. Angeli Fulginatenſis. & in impetratione non expreſſerat verum valorem. & quia tempore impetrationis erat minor, dubitaui ego die 11. Febr. 1547. in vna Fulginatenſi prioratus S. Angeli, an Petrus Paulus minor, aduerſus regulam de exprimendo vero valore, eſſet reſtituẽdus.
1 Et fuit concluſum quod non. quia in † beneficialibus, re non integra, minor non reſtituitur. per not. per Abbat. poſt Oſtien. Card. & Butr. in c. ex parte, de reſtit. ſpoliat. quia tractat de lucro, & hic eramus re non integra. cum poſt reſignationem factam, in qua non erat expreſſus verus valor, Epiſcopus deceſſerat, & per eius obitum alius prioratum impetrauerat.

SVMMARIVM.

Ex communi fama & reputatione, probatur reſeruatio beneficij ad effectum abſolutoriæ.

1 *Subcollectoris beneficia reſeruata.*

DECISIO X.

IN vna Barchinonenſi, canonicatus & præbendæ, coram D. Mohedano die 11. Februarii 1547. fuit reſolutum, quod ex communi reputatione, & fama, probaretur reſeruatio beneficii, ad effectum abſolutoriæ non autem canonizatoriæ. nam ibi ex reputatione, & fama, fuit probatum, quod
1 quis † eſſet ſubcollector, & ſic beneficium reſeruatum Papæ iuxta deciſ. Aegidii 612. in fine 290. & 342. & Rot. deciſ. 10. de offic. deleg. in nou. Bellenz. in tract. de charit. ſubſ. quæſt. 112. cum duabus præcedentibus.

SVMMARIVM.

Salarium non conuentum, Aduocato debitum.

1 *Succeſſor quando teneatur ad debita Prælati anteceſſoris.*

DECISIO XI.

IN cauſa Zamorenſi, inter Gundiſaluum de Monte, & Epiſcopum Zamorenſem, die 11. Februarii 1547. dubitaui. Præſuppoſito quod Antonius Epiſcopus detentus in carceribus, fuerit de Imperatoris mandato, defenſus à Gundiſaluo pro eo aduocante. qui etiam propter, id pecunias expoſuit, ac alias mutuo, ſuis tunc ſubueniendo neceſſitatibus, ei dedit. An ſucceſſor teneatur ad ſalarium Aduocati, & pecunias expoſitas, & mutuatas. Et fuit concluſum, quod ad pecunias expoſitas nõ teneretur, quia de quantitate non conſtabat. ſed quod teneretur de ſalario, & pecuniis mutuatis. ex quo illa erãt præſtita pro ne-
1 ceſſitate ipſius Prælati. vnde ſucceſſor † tenetur. ad gloſſ. in cap. 1. & 2. de ſolut. per Abbat. in cap. ex præſentium. de pignor. Et licet ſalarium non eſſet conuentum, tamen aduocato debetur etiam non conuentum. iuxta not. in l. 1. §. aduocatos. de var. & extraord. cognit.

SVMMARIVM.

Conſuetudo interpretatiua, priuilegij decennio præſcribitur.

1 *Præſcriptio immemorabilis, vt probetur quæ requirantur.*

DECISIO XII.

IN cauſa Burgenſi decimarum de ſtepar, die 16. Februarii 1547. propoſui dubium. ſtante priuilegio eximente moniales à ſolutione decimarum, & depoſitione teſtium, deponentium quod à quadraginta annis non ſoluerunt, & quod audiuerunt à maioribus, decimas non eſſe ſolutas, Ancoloni contra quos agitur ad ſolutionem decimarum teneantur. Et fuit reſolutum, quod præſcriptio immemorabilis non pro-
1 baretur, † ex quo non erant probata omnia de quibus per gloſ. in cap. 1. de præſcr. in 6. ſed dixerunt Domini quod eum negari non poſſet, quod licet per Rotam reſolutum foret, quod priuilegium eſſet perſonale, tamen propter verba ibidem poſita ali-

quam dubitationem recipere poterat. an videlicet tale priuilegium, reale eſſet. & ideo, quod cum ageretur de interpretatione priuilegij, non ſolum quadraginta anni, ſed decem anni ſufficiebant.

SVMMARIVM.

Indultum Cardinalis, quod ceſſantibus commendis & vnionibus, prouidere poſſit, quomodo intellectum.

1 *Vnio quando per obitum ceſſat, an beneficium vacet vt prius.*
2 *Indultum Cardinalis quando non capiat vacationem.*

DECISIO XIII.

TVllenſis parochialis de S. Paulo, fuit reſignata in manu Clementis, in fauorem Valtrini. qui admiſſa reſignatione eam vniuit alteri parochiali, quam idem Valtrinus poſſidebat ad vitam Valtrini. Valtrinus poſtea obijt extra Curiam. per
1 cuius obitum, vnio † ceſſauit, & parochialis vacauit eo modo quo prius. iuxt. deciſ. 2. Caſſad. de vnion. & de ea Clemens pronidit. quæ prouiſio dicebatur nulla, ex quo pertinebat ad collationem Cardinalis Lotharingi habentis indultum, quod ceſſantibus commendis, & vnionibus, quod annullat prouiſiones, etiam factas per Papā. Fuit tamen, hoc non obſtante, reſolutum
2 quod prouiſio valeret, † & indultum illam non caperet. per deciſ. 5. de priuileg. Caſſad. & eundem in deciſ. 2. de vnion.

SVMMARIVM.

Penſionis terminus, quando pro rata, inter hæredes transferentis & translatarium, diuidi debeat.

DECISIO XIV.

CVm reſeruata eſſet penſio duorum millium ducatorum, ſuper fructibus Eccleſiæ Granatenſis, in fauorem bo. mem. Io. Matthæi Epiſcopi Veronenſis. cum facultate transferendi eam. de anno 1543. ſub die 4. Decembris, in fauorem Reuerendiſſimi Cardinalis Poli tranſtulit. fuit dubitatum, die 17. Februarij 1547. quæ fuit vltima audientia illius carniſpriuij, an terminus Natiuitatis DOMINI NOSTRI, qui poſtea per paucos dies ceſſit, & venit, pro rata deberet diuidi inter hæredes Epiſcopi, & ipſum Cardinalem Polum. iux. terminos l. diuortio. in princ. ff. ſolut. matrim. & per Caccialup. quæſt. 25. in tract. penſ. & Gigan. quæſt. 53. Tamen iſtis non obſtantibus in vna Granatenſi, coram D. Proſpero pro dicto Cardinale Polo, fuit reſolutum, quod dicta diuiſio fieri non deberet, ſed ille terminus ad Cardinalem ſpectaret. quia text. in l. defuncta de vſufruct. & Moderni in dictis tractatibus, loquuntur, in actu neceſſario. nos autē ſumus in actu voluntario inter quos eſt differentia, vt per Bart. in l. fin. §. fin. ff. de iur. fiſc. & facit quod dicit Roman. conſil. 10. Et licet illa doctrina Bart. in diſtinctione quam facit in fine, poſſit retorqueri in contrarium. dum loquitur in priuato, qui non tenetur ſtare colono, & ideo etiā vacillaret conſ. Roman. 10. tamen Rota vnico fundamento fuit mota. quia ante diem Natiuitatis non ceſſerat, & venerat dies, & ſic actio non erat orta. Cum ergo Epiſcopus, actionem orituram, quo ad eum, extinguat & caſſet, & vltra hoc eam in alium transferat, non reſeruato iure quo ad fructus præteritos pro rata cenſetur illud in totum donaſſe. quia in donationibus plenius voluntatem interpretamur. & ideo diuerſa eſt ratio in moriente, quia licet, quo ad eum, extinguatur actio, ramē non interuenit aliquis actus ipſius transferentis ius in alium. & ita eſt in l. diuortio. quia licet per diuortiū extinguatur actio, ramen non interuenit factum transferentis illam actionem in alium. Et iſtud ſuadetur ex forma litterarum, in qua dicitur, quod primus terminus incipiet in feſto Natiuitatis, ita quod conſtat de mente transferentis, velle transferre totum illum terminum in translatarium, eo quia nihil in ſe reſeruauit.

1 *Teſtes ſecundario habentes intereſſe, an ſint inſufficientes.*
2 *Conſuetudo interpretatiua, declaratiua, & extenſiua, quæ. & num. 3.*
4 *Conſuetudo interpretatiua contra iuris diſpoſitionem, an debeat eſſe præſcripta.*
5 *Præſcriptio contra ius, quanto tempore currat.*
6 *Bona fides an tribuat priuilegium perſonale, vel reale.*

DECISIO XV.

IN cauſa Burgenſi decimarum, die 25. Februarij 1547. dedi dubium, An teſtes examinati ſint ſufficientes, & conſtet de interpretatione, priuilegiorum per teſtes deponentes, per quadraginta annos decimas non ſolutas. Et fuit reſolutum, quod teſtes eſſent ſufficientes, quia non tractabant de aliquo eorum cōmodo. nam ſi nō tenebantur ſoluere decimas, tanto minus tenebantur ſoluere monialibus pro annuo cenſu,

Digitized by Google

cenſu. Nec dicebantur habere conſimilem
cauſam. quia ipſi nõ habebant terras quas
prætenderent eſſe liberas. & quando ali-
quod intereſſe coloni prætenderent, illud
1 eſſe ſecundario. quo caſu † teſtes ex hoc nõ
inſufficientes redderentur, iuxt. not. in
l.dictantibus. C. de teſtam. Item fuit reſo-
lutum, quod iſta eſſet interpretatio * de-
2 claratiua, non autem † extenſiua: ſecun-
dum quod not. Aret. cõſ. 114. in prin. Nam
Domini dicebant, quod priuilegium Sixti
propter ampla verba. quomodocunque &
qualitercunque. probabile dubium recipie
bat, an eſſet perſonale, vel reale. licet Ro-
ta cum informationibus præcedẽtibus re-
ſoluiſſet, quod eſſet perſonale. Et ideo cum
apud homines priuilegium eſſet dubium,
conſuetudo ſequens. dicebatur interpre-
3 tatiua, † declarariua, non autem extenſi-
ua. Et licet Soc conſ. 260. colum. 11. in fin.
verſ. non obſtat tertio. dicat, quod conſue-
4 tudo interpretatiua † contra iuris diſpo-
ſitionem, debeat eſſe præſcripta. fuit dictũ,
quod iſta erat præſcripta ſpacio quadra-
ginta annorum, prout in puncto præſup-
ponebatur. Et ideo non obſtabat, quod hic
eſſemus in præſcriptione, & non in conſue-
tudine. quia dato quod eſſemus in præſcri-
ptione, iam tempus quadraginta anno-
5 rum erat decurſum. quo caſu † tanto tem-
pore contra ius præſcribitur. c. fin. de con-
ſuetud. Non obſtat, quod in præſcriptione
requiritur titulus, & cum Rota reſoluerit,
quod priuilegium productum, eſſet perſo-
6 nale & non † reale, illud bonam fidem
ipſis colonis tribuere nõ poterat. per not.
per Pariſ. conſ. 101. col. 15. vol. 1. quia fuit
reſponſum, quod dicta per Pariſ. proce-
dunt in titulo non habẽte dubium aliquod.
ſed, vt ſuperius dixi, ante reſolutionem Ro
talem, priuilegium iſtud, probabile du-
bium habebat, vnde ſtante tali dubio po-
tuit introduci præſcriptio ſpatio quadra-
ginta annorum.

* Cõſuetudo interpretatiua, declaratiua & extenſiua.

S V M M A R I V M.

Ex publica voce, & fama non probatur inopia, ad effectum vt principalis non ſit excutiendus.

1 *Confeſſio emanata in commiſsione per procuratorem, de ſtylo Palatij reuocatur.*

DECISIO XVI.

IN cauſa Bononienſi de Gandulphis pro-
poſui dubium, die vltima Febr. 1547.
An ex publica voce, & fama, quod talis tẽ-
pore obitus erat decoctus vna cum cõfeſ-
ſione reſultante ex commiſſione Iuliæ, pro-
baretur quod Anibal eſſet decoctus tem-
pore ſui obitus, ita vt non eſſet excuſſio fa
cienda contra hæredes Annibalis princi-
palis debitoris. Et fuit reſolutum quod
non. quia fama inopiæ non probat, ad effe-
ctũ vt tollatur diſcuſſio in præiudiciũ ter-
tij, quod dicitur magnũ. Bar. in l. ſi cõſtan-
te. in prima princ. quæſt. & in 2. quæſt. eiuſ-
dẽ primæ princ. quæſt. ff. ſolut. matr. & ad
propoſitum noſtrũ, põderat Claud. Aquen.
in l. decem ſtipulatus. ff. de verbor. oblig.
col. 5. Quo ad confeſſionem de qua in com
1 miſſione, fuit dictum, quod erat emanata
per procuratorem. & ideo poterat reuo-
cari, ſecundum ſtylum Palatij noſtri.

S V M M A R I V M.

Confirmatio Apoſtolica de creatione in canonicum, quo caſu non iudicata ſubreptitia.

1 *Subreptio quæ vitiat gratiam.*
2 *Stylus Signaturæ Papæ attendendus.*
3 *Subreptitia an ſit gratia, quando exprimitur aliquid, quod facilius retrahere debebat Principem, & nihilominus conceſsit.*
4 *Canonicus an ſtatim quod eſt creatus, habeat ius petendi præbendam.*

DECISIO XVII.

IOannes Antonins Beroaldus, erat crea-
tus canonicus ſupernumerarius Eccle-
ſiæ Panormitanæ tantum. idem petiit con-
firmationem à Papa de dicta creatione.
& in confirmatione narrauit, quod erat
creatus canonicus, & aſſignata prima pręe-
benda vacatura, cum plenitudine iuris ca-
nonici. cum tamen nec prima præbenda
vacatura foret aſſignata, nec plenitudo iu-
ris canonici. fuit dubitatum per D. Proſpe-
rum, die vltima Februarij 1547. in vna
Panormitana canonicatus & præbendæ, an
gratia confirmatoria eſſet ſubreptitia,
ſtante narratiua quod fuerit prouiſum de
præbenda, & fuit reſolutum quod non eſ-
1 ſet ſubreptitia, quia non omnis † ſubre-
ptio vitiat gratiam, ſed ea tantum, quæ
doloſe fit ad facilius mouendum Principẽ
ſecundum Aegid. deciſ. 4. & Caſſad. deci-
ſio. 10. de præben. & ſecundum ſtylum ſi-
2 gnaturæ † qui eſt attendendus iuxt. alleg.
lap. 89. Papa ita conceſſiſſet confirmatio-
nem illius creationis cũ expectatione pri-
mæ præbendæ vacaturæ, ſi non narraſſet
aſſignatam præbendam, ergo nulla erat
ſubreptio, immo fuit dictum, quod narran
do aſſignationem præbendæ vacaturæ Be-
roaldus

roaldus expreſſerat qualitatem, quæ Principem facilius retrahere debebat, & nihilominus † conceſſit, ergo nulla erat ſubreptio,ſecundum deciſ.4. de reſcript. in antiq. Biſign. deciſ. 19. de præben. Et ideo fuit concluſum, vt pars aduerſa, quæ dicebat gratiam ſubreptitiam examinaret peritos, qui dicerent Papam facilius, propter talem expreſſionem confirmationem conceſſiſſe, quia iuxta not. in cap. relatum & dilectus de præben. ſtatim quod quis eſt
3
4 creatus † canonicus, habet ius petendi præbendam primo vacaturam.

SVMMARIVM.

Verba illa, Cardinalis accedente conſenſu, an intelligantur conditionaliter, vel diſpoſitione.

DECISIO XVIII.

IN vna Maioricenſi canonicatus, & præbendæ, verba ſupplicationis habebant. Et an dicti canonicatus, & præbenda ſint perpetuo vniti alicui dignitati per eandē creaturam in eadem Eccleſia obtentæ exprimi poſſint, quæ etiam cum diſſolutione vnionis, etiam in forma gratioſa expediri poſſint. in litteris poſtea perinde valere expeditis dicebatur, dictam vnionem Cardinalis adhoc expreſſo accedente conſenſu diſſoluētes, decernatis litteras prouiſionis dicti Antonij valeant, & roboris firmitatē habeant, & ipſi iudices ad illarū executionem procedant, ac ſi in illis eſſet expreſſum,quod dicti canonicatus, & præbēda erāt perpetuo vniti. Dubitauit D. Proſper, die 4.Martii 1547. An illa verba ipſius Cardinalis expreſſo accedente conſenſu ſint intelligenda conditionaliter, vel potius atteſtatiue, attento quod in ſupplicatione nulla fit mentio de conſenſu, ſed ſimpliciter diſunitur, & Domini inclinabant in eam partem, quod quia in ſupplicatione nulla fiebat mentio de conſenſu, quod illa verba expreſſo accedente conſenſu ſtabant potius cauſatiue, ideſt quia acceſſit conſenſus diſſoluentes, quam quod conditionaliter, nam ſi in ſupplicatione, dum diceba tur de diſſolutione,Signatura addidiſſet, & de conſenſu, tunc illa verba Cardinalis expreſſo accedente conſenſu, intelligenda forent,ſi Cardinalis cōſenſus acceſſerit, quia ablatiui abſoluti ſtant conditionaliter,ex quo ſupplicatio conſenſum requirebat. ſed quia talia verba non erant in ſupplicatione, & in litteris dicebatur Cardinalis ad hoc expreſſo accedente, videbantur talia verba ſtare potius atteſtatiue, & diſpoſitiue, quam conditionaliter. Tamen fuit dictum, quod conſulerentur Abbreuiatores.

SVMMARIVM.

Riſighum, periculum, & fortunam ſuſcipiens in ſe, non dicitur caſum inſolitum ſumere.

1 *Caſus inſolitus quis dicatur.*

DECISIO XIX.

SVſcipiens riſighum, periculum, & fortunam in ſe, non videtur ſuſcipere caſum fortuitum inſolitum, vt per Rip. in tract. de peſte num.73. & ſeq. Cagnol. in l. contractus. in fine, de reg.iur. & idem Ripa in d.tract. num. 97. cum ſeq. & ibi-
1 dem ponit, quod quis † dicatur caſus inſolitus, remittitur arbitrio boni viri, & non illud quod dicitur, quod tantum ille caſus,qui in centum annis ſemel euenit, & ita terminatum fuit in vna Nurſina laeus coram D. Ranellenſi, die 4.Martij 1547.

SVMMARIVM.

In legato eorum, quæ in domo ſunt in caſu iſto, non venerunt nomina debitorum.

1 *In legato ex quibus verbis veniant illa quæ alius venire non debebant de iure.*
2 *In legato eorum quæ in domo ſunt an veniant res venales, & quando.*
3 *Vxor an affini æquiparetur.*

DECISIO XX.

TEſtator legauerat in teſtamento vxori ſuæ omne, & quodcumque mobile, omnes & quaſcumque mobilias, & res mobiles, maſſaritias, ſuppellectiles, & fulcimentum domus, & omnes, & quaſcumque res, & omnia, & quæcumque bona mobilia,& omnes & quaſcumque pecunias, anulos, collanas, iocalia, tam auri, quam argenti,cuiuſcumque generis, & conditionis, quæ in domo fuerint abſque vlla reſeruatione, & omni exceptione remota. Dubitauit in vna Bononienſi domus,& bonorum D.Antonius Auguſtinus, die 9. Martii 1547. An in legato prædicto venirent litteræ cambii,& ſcripta priuata, & ſic nomina debitorum inuenta in domo habitationis teſtatoris tempore eius mortis.maxime dict. pro parte vxoris examinatorū, & fuit reſolutum, quod non venirent per text. in l. Gaius de leg. 2. in l. vxorem. §. lega-

Digitized by Google

§. legauerat l. ſi mihi Meuia l. quæſitum. §. 1. deleg. 3. l. quæſitum. §. Papinianus. de fund. inſtruct. Corn. conſil. 49. 3. volum. Pariſ. conſil. 82. in 2. dubio, in 2. volum. & quia dicebatur, quod diſcurrendo verba legati, nullum illorum poterat importare ſub ſe nomina debitorum. Non obſtat, quod vbi conſtat manifeſte de mente teſtatoris, quod tunc veniunt nomina debitorum, vt in d. l. quæſitum. §. 1. & diceretur conſtare, propter verba generalia, & geminata in iſto legato poſita, quod non videtur reperiri in iuribus ſuperius allegatis. Sed fuit reſponſum, quod illa verba vniuerſalia & geminata, ſemper videntur reſpicere res mobiles, & ideo ad iura & actiones, tamquam ad tertiam ſpeciem, extendi non debebant, vt teſtator cenſeretur minus grauare voluiſſe hæredẽ. Non obſtat quod teſtator legaſſet vniuerſaliter cum duabus demonſtrationibus. abſque vlla reſeruatione, & omni exceptione remota, & ideo
1 debebant venire † illa, quæ alias ſub tali legato venire non debebant. iuxt. nor. per Bart. in l. generali §. vxori. ff. de vſufruct. legat. in fine. commen. quem ſequitur Curt. iun. conſ. 45. num. 4. Quia fuit reſponſum, quod doctrina Bart. nil faciebat ad propoſitum. cum illæ dictiones. abſque vlla reſeruatione, & omni exceptione remota. determinarent illa verba. res mobiles & bona mobilia. & ideo extendi non debebant ad ter-
2 tiam ſpeciem. Non obſtat, quod licet † in legato, eorum quæ in domo ſunt, non veniant res venales, vt per Bart. in d. l. generali. §. vxori ſi tamen legentur coniunctæ perſonæ, tunc veniunt. vt per Roman. ſingul. 666. quod tamen non inueni. & facit ratio l. prędia. §. affini ibi pleniſſima erga affinem voluntas, & l. ſi ſeruus omniũ. in fin. de leg. 1.
3 & vxor affini æquiparetur. † iuxta text. in l. eum alienam. C. de legat. Quia fuit reſponſum, quod in l. ſi mihi Meuia, erat legatum factum filiæ, & tamen in tali legato non veniebant nomina debitorum. De dictis teſtium non fuit habita ratio, quia illa Auditor melius videre volebat.

SVMMARIVM.

Mandatum ad gratiam proſequendam, locum habet in Diœceſi mutata.

1 *Mandata an extendantur ad perſonas ſubrogatas.*
2 *Mandata an extendantur ad connexa, & dependentia, & quaſi vicina mandato.*
3 *Mandatum an intelligatur iuxta veriſimilem mentem concedentis.*

DECISIO XXI.

IN vna Segobienſi, canonicatus & præbendæ, coram D. Reomano, die 11. Martii 1547. fuit reſolutum, quod Epiſcopus Squillacenſis, qui expediuerat expectatiuam in diœceſi Compoſtellana, & dederat mandatum ad proſequendam gratiam huiuſmodi, quod dictus procurator vigore huiuſmodi mandati, poterat acceptare in diœceſi Segobienſi, poſtea mutata. quia licet diœceſis mutaretur, tamen eadem gratia manebat, cum in mutatione diſponatur, quod ſingulæ litteræ prædictæ ſuffragentur. &c. Et tam litterarum prædictarum, quam præſentium vigore, acceptare poſſit in Segobienſi in omnibus, & per omnia, ac ſi à principio fuiſſet expreſſa. vnde durat eadem gratia, licet mutetur diœceſis, & non eſt habenda pro noua gratia propter illam dictionem. in omnibus, & per omnia.
1 Et licet mandata ſint † ſtricti iuris, tamen extenduntur ad perſonas ſubrogatas. Rot. deciſ. 11. vt lit. pend. quam tenemus, vt per Franc. in cap. ſi ij. contra quos. poſt princ. vt lit. pend. in 6. & ideo debet extendi ad
2 diœceſim ſubrogatam. Item, † mandata extenduntur ad connexa, & dependentia, & quaſi vicina ipſi mandato. Curt. iun. in l. diligenter. ff. mandati. Et mandatum intelli-
3 gitur † iuxta veriſimilem mentem concedentis. cap. petitio. & ibi Abb. de procur.

SVMMARIVM.

Ceſſione in iſta, oportuit docere de cauſa ceſſionis.

1 *Ceſſionis cauſa an alias probanda, quam per confeſſionem.*
2 *Ceſſio vt non præſumatur ſimulata qua requirantur.*
3 *In omni contractu ex cauſa oneroſa an oporteat, quod conſtet de cauſa.*
4 *Ceſſio quando fit ex cauſa dationis in ſolutum, an valeat.*
5 *Ceſſio quando fit in creditorem, an oporteat quod conſtet de cauſa.*
6 *Lex quando loquitur cum aliqua qualitate, an oporteat quod conſtet de illa.*
7 *Ceſſio actionis indubitata regulariter prohibita. ſed quando fallat.*

DECISIO XXII.

BErnardus de Verrazano mutuauit Aloyſio de Rodulphis ſummam mille ducentorum ducatorum. & poſtea, confitendo quod illam ſummam habuerat à bonę memoriæ Cardinali Soderino, & quod erat de eius pecuniis mutuum factum, ceſſit eidem

dem Cardinali, actiones ſuas . poſt mor-
tem dicti Cardinalis, Franciſcus de Sode-
rinis babuit dictas actiones à Fiſco ; &
egit contra Aloyſiũ de Rodulphis.cui Fran-
ciſco agenti fuit oppoſitum de ſimnlatione
ceſſionis , quia non conſtabat de cauſa ceſ-
ſionis . Fuit dubitatum per D. Fabium , die
14.Martii 1547. in vna Florẽtina pecunia-
ria , An ceſſio valeret , & eſſet probanda
canſa ceſſionis,aliter quam per confeſſionẽ
cedentis.Et quod valeret,& non eſſet aliter
1 probanda cauſa ceſſionis † aliter quã per cõ
feſſionẽ,adducebatur primo tex.In l.quam-
uis pecuniam tuã.C.ſi cert.pet.ſecundo ad-
ducebatur conſ. Aret. 136. in 2. col.vbi ex-
preſſe iſtud dicit. & ratio eſt, quia iſto caſu
ſumus in caſu exceptuato in.l. per diuerſas.
in verſ.exceptis. C.mand. & ideo vt ſit dif-
ferentia inter primum caſum illius legis, &
caſum exceptuatum, in primo caſu oportet
probare cauſam. in ſecundo vero non. Ter-
tio adducebatur conſ. Cum.205. Et iſtam
partem per iſta fundamenta tenuerunt duo
Domini ex ſex votantibus . tamen quatuor
alij Domini , tenuerant contrarium. inter
quos ego vnus ſui . Nam ſicut in caſu em-
2 ptionis, † oportet quod conſtet de cauſa &
de veritate pretii, alias ceſſio ſimulata prę-
ſumitur . ſecundum Bart. Ang. & alios in
d.l.per diuerſas. & illud ſecundum Bar. ex-
tenditur ad omnem contractum ex cau-
3 ſa † oneroſa.vt etiam ibi dicit Ang.& com
muniter DD. ſequuntur. Vnde,cum iſta ceſ-
ſio eſſet ex cauſa oneroſa , oportebat quod
conſtaret de cauſa. Item,quia negari non
4 poterat , quod datio † in ſolutum, eſſet de
caſibus exceptuatis.vt dicit Bart.in d.l.per
diuerſas.in prine. pen.vlt. & tamen Iacobi-
nus de ſancto Gegorg. in l.vnica. colum. 5.
num. 30. C. ne liceat potenti. tenet , quod
5 quando fit ceſſio † in creditorem, oportet
quod conſtet de cauſa.& ibi generaliter in-
fert ad ceſſionem,quam facit debitor in fa-
uorem creditoris.& dicit, quod multi deci-
piuntur. Eandem opinionem tenet additio
ad Rot.in deciſ. 177. * in nou. vbi atteſta-
tur de communi opinione , & facit , quia
6 quando lex loquitur † cum aliqua qualitate
oportet quod conſtet de illa . Si ergo lex
vult,quod in fauorem creditoris poſſit fieri
ceſſio , verum erit vbi probabitur quod ille
ſit talis. alias de facili via fraudibus aperi-
retur.Non obſtat,quod non eſſet differentia
inter caſum exceptuatum , & caſum de quo
in principio l.per diuerſas,quia fuit reſpon
ſum, quod verus intellectus l.per diuerſas.
erat, quod in princ. Imperator velit, quod
7 ceſſio † actionis, indubitatæ ſit prohibita .
in verſ.ita tamen. ponit fallentiam quando
ſit ex cauſa venditionis, & hoc pro concur-
renti quantitate. in verſ.exceptis.ponit ex-
ceptionem ab iſta fallentia , vt in illis caſi-

* Alias l.de alien. iud. mut. cau. fact.

bus exceptuatis, pro modico poſſit fieri ceſ-
ſio. prout ita expreſſe vult gloſſ.ibi in verb.
nec non. Bart. & Ang.Et hoc modo intelli-
gendo illum text. non faciebat ad propoſi-
tum. Et ſicut ceſſio,ex cauſa venditionis eſt
de caſibus exceptuatis, quia poteſt fieri. vt
patet in d.l.per diuerſas.in verſ.ita tamen .
& tamen non ſtatur in illo caſu confeſſioni
de precio recepto; ita etiam erit dicendum
in iſto caſu .

SVMMARIVM.

Minor , aduerſus omiſſionem dationis in-
terrogatoriorum,non reſtitutus .

1 *Tutoribus pluribus, poteſtas de iure compe-
tit inſolidum .*
2 *Tutorem non habere , vel habere & quod
non defendat paria ſunt .*
3 *Iudicium factum cum minore, quando non
defenditur circa media cauſa , an ſit nul-
lum .*
5 *Minor ſine læſione non reſtituitur.*

DECISIO XXIII.

IN cauſa Meſſanenſi baroniæ,die 18.Mar-
tij 1547. propoſui dubium.An teſtes
examinati citata Theodora tutrice , ſuper
duplici gradu prohibitionis faciant fidem .
& ſi ſic, an minores ſint reſtituendi ad dan-
dum interrogatoria. Fuit reſolutum, quod
licet Iſabella,altera contutrix,non eſſet ci-
tata , tamen , quia poteſtas de iure vtri-
1 que † inſolidum competebat . l. & ſi pluri-
bus. cum l. ſeq. ff. de auct. tut. quod exa-
mẽ ea citata validũ eſſet. Nec obſtat, quod
Theodora non dediſſet interrogatoria,& ſic
nullam defenſionem feciſſet . & ideo paria
2 erant,non habere tutorem, † vel habere &
non defendere , vt dicit gloſ. in l. ſi præſes.
ſes . C. quom. & quand. iud. & gloſ. in l.
acta. §. fin. ff. de re iud. Quia fuit reſpon-
ſum, quod quando minor circa media cau-
ſæ non defenditur data ſibi competenti di-
3 latione , † tunc actus non eſt nullus.ſecun-
dum Bal. & Paul. de Caſtr. in l. eum & mi-
nores. C. ſi aduerſ. rem iud. Et ſi dicatur ,
quod ſaltem minor reſtituitur.fuit dictum,
quod aduerſus omiſſionem dationis inter-
4 rogatorium,non † reſtitui minor ſecundum
deciſ. Capell. Tholoſanæ 53. Tum, quia
minor ex tali omiſſiones in iſto caſu non
probabatur læſus,cum omnes teſtes exami-
nati,de impedimento deponerent. & minor
5 ſine † læſione non reſtituitur. l. nam & po-
ſtea. §. ſi minor. vbi Iaſ. ff. de iur. iur.

SVM-

SVMMARIVM.

Diſtrictus Vrbis, ex quibus probatur quod protendatur ad quadraginta milliaria.

DECISIO XXIV.

IN cauſa Anagnina Caſtri Scurenlæ, die 23. Martij 1547. fuit reſolutum, quod diſtrictus Vrbis, protenderetur ad quadraginta milliaria, attentis ſtatutis productis. videlicet ſtatuto tertio. ſub rubrica de Senatore quomodo debeat eſſe lib. 1. iuncto ſtatuto incipiente. Confirmantes. ſub capite 279. lib. 3. ſed melius ex ſtatuto incipiente. Item, ſtatuimus & ordinamus capite 257. dum tamen probaretur, quod caſtrum Scurculæ, tẽpore conditi ſtatuti, caperet ſal, & ſolueret focaticum Cameræ Vrbis, & attentā ſententia producta, & lata in Camera contra macellarios, declarante diſtrictum Vrbis protendi ad quadraginta milliaria, & vltra. Voluerunt Domini, quod examinarentur duo teſtes, quod ita communiter fuit obſeruatum, diſtrictum intelligi debere quod iſtis attentis, diſtrictus Vrbis protenderetur ad quadragintā milliaria.

SVMMARIVM.

Regula reſeruatoria octo menſium, dum in ea dicitur. de menſe exprimendo in ſupplicatione. non habet locum vbi beneficium eſt reſeruatum.

DECISIO XXV.

DVbitauit D. Mohedanus, die 23. Martii 1547. in vna Lucana præpoſituræ. An fuerit neceſſaria expreſſio menſis in prouiſione Lucæ, attenta vacatione per obitum bo. mem. Syluestri, olim Auditoris Rotæ. Et fuit reſolutum quod non. quia cum Papa reſeruet in octo menſibus beneficia vacantia, ad effectum vt prouideat de ipſis pauperibus clericis, & ne interim Ordinarius in collatione ipſorum ſe intromittat, fruſtratoria fuiſſet dicta reſeruatio reſpectu beneficiorum alias reſeruatorum. cum de beneficiis aliter reſeruatis, certum ſit quod Ordinarius ſe intromittere non poſſit. Item, cum expreſſio menſis, fiat vt Papa ſciat an beneficium vacet in menſe reſeruato Papæ vel ordinarii, iſtud non poteſt conſiderari in beneficio reſeruato, quod de ſui natura propter reſeruationem non poteſt ſpectare ad collationem Ordinarii. & ideo cum in collatione talis beneficii, nõ poſſit Ordinario iniuria inferri, non erit neceſſaria expreſſio menſis. Et in caſu iſto, factum ita ſe habebat. Quod bo. mem. Sylueſter reſignauerat dictam præpoſituram in fauorem Iuliani Caroli, ſed quia compertum fuit, quod reſignatio non tenebat, ius remanſerat in perſona eiuſdem Sylueſtri, poſtea Iulianus poſt obitum Sylueſtri reſignauit in fauorem Lucæ Panichi, ſed ex reſignatione Lucas nil poterat capere, ſed dicebatur, quod per clauſulas generales, capiebat per obitum Sylueſtri. Et ideo tunc fuit dubitatum. quia tantum capiebat per obitum Sylueſtri, an menſis in ſupplicatione foret exprimendus. & reſolutum fuit vt ſupra.

SVMMARIVM.

Decretum irritans, poſitum in indulto Cardinalis, non inficit titulum Ordinarij, vt prouiſus ab eo, non dicatur habere titulum coloratum.

1 *Decretum irritans, quando inficiat titulum vel poſſeſſionem, & quando non.*
2 *Titulus coloratus non eſt, quando eſt datus ab eo qui non habet poteſtatem conferendi, ſed quomodo procedat.*
3 *Titulus coloratus eſt, quando eſt datus ab eo qui naturaliter, & originaliter poteſt de beneficio prouidere.*

DECISIO XXVI.

IN vna Salamantina præſtimonii de la Zogne, reſolutum fuit, die 23. Martii 1547. quod decretum irritans, poſitum in indulto Cardinalis de Santa Cruce qui habebat indultum in diœceſi Salamantina, nõ inficeret taliter prouiſionem Epiſcopi Salamantini, vt prouiſus ab Epiſcopo, ſpoliatus non diceretur habere titulum coloratum & poſſeſſionem. Ratio fuit. quia tale decretum
1 eſt † ſuper incerto corpore beneficii. & ideo non dicitur inficere titulum, & poſſeſſionẽ, prout facit decretum, quod eſt appoſitum ſuper certo corpore beneficii. & ita decidit Caſſad. deciſ. 2. de reſtit. ſpol. Non obſtat quod titulus datus ab eo qui non habet po
2 teſtatem conferendi, non dicatur † titulus coloratus. prout ita dicit Abb. in c. cum noſtris. de conceſſ. præben. & per indultum ſit inhibitum Ordinario ne poſſit beneficia conferre. quia fuit reſponſum, quod licet Ordinarius accidentaliter ſit impeditus, tamen naturaliter & originaliter poteſtatem
3 habet. & ideo, quia titulus † eſt datus ab eo, qui naturaliter & originaliter poteſt de beneficio prouidere, ideo dicitur titulus coloratus.

SVM-

SVMMARIVM.

Decennium quod requiritur vt lex dicatur non vſu recepta, an incipiat currere à tempore legis, an vero à primo actu contrauentionis.

DECISIO XXVII.

IN vna Bononienſi parochialis S. Andreę de Scholis, propoſuit dubium D. Proſper die 23. Martii 1547. An ad docendum, quod reuocatio facta per S. D. non fuerit vſu recepta, ſufficiant plures actus iuncto decennio. conſiderato tamen decennio à die reuocationis, non à primo actu in quo fuit contrauentum. Omnes Domini dixerunt, quod decennium curreret à die reuocationis, & non à primo actu contrauentionis. per illud quod dicit Iaſ. in l. tem non nouam. circa fin. C. de iud. dum dicit nota tamen diligenter, quod ſufficit, quod tranſiuerint decem anni à tempore conditi ſtatuti. Ego ſolus contradixi. quia dicebam quod decennium requiritur vt ex lapſu ipſius, inducatur præſumpta ſcientia Principis. quod decennium conſiderari non poterit, niſi primo fiat primus actus contrauentionis, & poſtea decēnium labatur. alias, ſi in vltimo anno decēnii fierent duo actus contrauentionis, ſequeretur quod ex vno anno, induceretur iſta præſumpta ſcientia. quod videtur contra mentem Doctorum. Et ꝙ ſcientia Principis requiratur, patet. quia DD. dicunt, maxime Felin. in c. 1. de treug. & pac. quod ſi Princeps eſt præſens, tunc ſufficit vnicus actus, ſine ſpacio temporis, ſed quando eſt abſens requiritur ſpacium decennii, quia ex lapſu dicti temporis præſumitur ſcientia. quæ ſcientia induci non poteſt, niſi ſaltem poſt primum actū contrauentionis. Et ad dictum Iaſonis reſpondebam, quod non contrariebatur huic opinioni meæ, quia licet Iaſon dicat, quod ſufficit, quod tranſierint decem anni à tempore conditi ſtatuti, ſubiungit. quibus non fuerit obſeruatum ſtatutum. & ſic erit intelligendus Iaſon, poſt contrauētionem. quia non data contrauenione, non poteſt dici legem non obſeruatam, cum ſecundum Doctores, requirantur actus poſitiui contrarii. Et ideo, viſis iſtis reſponſionibus meis, Ponens dixit, quod mandaret iterum informari. & noluit punctum haberi pro reſoluto.

SVMMARIVM.

Teſtes, ſtantibus contrarietatibus de quibus hic, an faciant fidem.

1 *Teſtis ſi dicat non cognoſcere niſi ex auditu, & poſtea dicat cognoſcere, an intelligatur vt prius, ſcilicet ex auditu.*

Teſtis depoſitio de publica voce & fama, an referatur ad omnia præcedentia ad concordandum dictum. & num. 2.

3 *Teſtis varietas quando non attendatur.*

4 *Teſtis ſi deponat falſum ſuper non principali, an dictum eius non attendatur.*

DECISIO XXVIII.

IN cauſa Romana * hæreditatis de Cardellis propoſui dubium, die 28. Martij 1547. ſtantibus contrarietatibus Bernardini, & Sebaſtiani, ſuper interrogatorijs prima vice dicentium non cognouiſſe, & ſecundo loco cognouiſſe Colam. & non ſuper articulis D. Iulij, continentibus eos qui habitauerant in domibus articulatis, certis annis. An dicta eorum faciant fidem in depoſitione facta ſuper articulis prædictis. Et fuit reſolutum, quod dictum Bernardini Caſtelli, qui primo dixerat non cognouiſſe Colam niſi ex auditu, & ſecundo loco dixerat
1 cognouiſſe, † intelligeretur vt prius videlicet ex auditu. per ea quæ dicit Alexand. in l. non erit. §. dato. ff. de iureiur. & Hippolyt. ſingul. 571. & maxime, quod idem Bernardinus Caſtelli in ſecunda depoſitione, dum dicit cognouiſſe Colam, qui poſſidebat domos & vineas, interrogatus in cauſa ſcientiæ, dicit ex publica voce & fama. ita vt illa qualitas ex publica voce & fama. referatur ad omnia præcedentia. Et hoc modo intelligendo, fiet concordia ſecundi dicti cum primo. & dictum Alexandri, non ſolum procedit in concordia eiuſdem teſtis, quando ſumus in eadem depoſitione, ſed quando ſumus in
2 diuerſis depoſitionibus eiuſdem † teſtis, vt per Sigiſ. Loffred. conſ. 49. Quo ad Sebaſtianum fuit concluſum, quod non faceret fidē. quia licet varietas eſſet in acceſſorijs, &
3 non in principali, quo caſu † talis varietas non attenditur. vt per Bart. in l. eos. ff. de falſ. & alibi ſæpe dicunt DD. tamen iſtud non eſt verum vbi teſtis iurauit ſuper * tota cauſa quia. dato, quod
4 in non † principali dicat falſum, tamen dictum eius non attenditur. vt per Milis in repertorio ſuo, in verbo. Teſtis ſi in vno dicit falſum. Alex. conſ. 44. col. 3. num. 7. verſic. nam ex quo. &c. vol. 2.

* Quo ad Bernardinum, fuit poſtea cauſa poſita de menſe Aprilis, circa finem, an dictum eius in primo & ſecundo examine, dum primo dixit non cognoſcere ſed audiuiſſe nominari, & poſtea in ſecundo examine dixit cognouiſſe, vt intelligeretur cognouiſſe ex auditu, vt in primo examine dixerat. Et fuit tētum, quod ex quo teſtes poterant concordari, reducerentur ad concordiam. non ſolum vt euitaretur periurium, ſed vt probarent, ſecundū Felin. in cap. cum tu, col. 1. verſ. nihilominus. & Loffred. conſ. 49.

* Teſtis vbi eſt iuratus ſuper tota cauſa. licet dicat falsū ſuper acceſſorijs, non facit fidem quo ad alia.

SVM-

SVMMARIVM.

Petitorij ſuſpenſio, an poſſit fieri, quando probationes ſunt factæ de conſenſu. vt quis poſſit agere in ſolo poſſeſſorio recuperandæ, ſeu retinendæ.

1 *Spoliatus non reſtituitur, quando permittit diſcuti ſuper proprietate.*
2 *Interdictum recuperandæ priuilegiatum.*
3 *In interdicto retinendæ agens quando poſſit petitorium facere ſuſpendere.*
Petitorij ſuſpenſio in interdictis poſſeſſorijs, quare introducta.
4 *Petitorium, an poſſit ſuſpendi in interdicto retinendæ, ſi agens conſenſit probationi ſuper petitorio. & n. 7.*
5 *Diſpoſitio loquens in interdicto recuperādæ, an habeat etiam locum in interdicto retinendæ.*
6 *Suſpenſio petitorij, an poſſit fieri, publicatis probationibus in petitorio.*
8 *Petitorij ſuſpenſio, an admittatur, quando conſtat de iure ſpoliantis.*
9 *Suſpenſio petitorij, quando poſſit pluries fieri, & quando non. & n. 10.*
11 *Ante concluſionem in cauſa, quando dicatur in cauſa liquere.*
12 *Manutenendus, an ſit poſſidens, qui conſenſit probationibus ſuper dominio, dominio probato.*
13 *Petitorij ſuſpenſio, quando excludatur. & num. 14.*
15 *Exceptio dominij notorij, an obſtet in interdicto recuperandæ.*
16 *Exceptio dominij, an admittatur in interdicto retinendæ.*

DECISIO XXIX.

Licet ſpoliatus, ante omnia debeat reſti-
tui; tamen quando conſentit, quod ſpo-
1 liator audiatur * ſuper proprietate, ✝ tunc
dicitur renunciaſſe priuilegio reſtitutionis.
c. 1. de reſtit. ſpoliat. & ſi illud procedit in
interdicto recuperandæ, quod eſt priuile-
2 giatum ✝ iuxta Clem. 1. de cauſ. poſſeſſ. &
propriet. vt ibi dicit text. à fortiori illud
procedet in interdicto retinendæ, quod
non eſt priuilegiatum. vt ſuſpendere poſ-
3 ſit agens tali interdicto ✝ petitorium,
prout dicit Boniſac. in d. Clem. 1. nu. 51.
quia priuilegium ſuſpenſionis, ſaltem petitorij, ab alio intentati; datur in odium ſpoliantis. prout dicit d. Clem. in interdicto retinendæ. licet ſit moleſtator, non tamen eſt ſpoliator. & per iſtam rationem in interdicto retinendæ. Quod ſi quis conſentiat probationi, quod non poſſit ſuſpendere petitorium. Ita tenet Ruin. conſil. 127. viſa facti, colum. penult. volum. 5. & licet Iaſ. in §. nihil commune, videatur dictam æquiparationem impugnare, dum dicit, quod facilius datur retentio, quam reſtitutio. Tamen illam æquiparationem defendit in d. §. nihil commune. Rip. colum. 15. dum dicit, quod grauius delinquit ſpoliator, quam turbator. nimirum
5 ſi text. loquens ✝ in interdicto recuperandæ. habebit etiam locum in interdicto retinendæ. Non obſtat primo, quod probationibus publicatis in petitorio, poteſt fie-
6 ri ſuſpenſio petitorij. ✝ ſecundum Abb. in cap. paſtoralis. in fin. & Card. in Clemen. 1. quæſt. 14. de cauſ. poſſeſſ. Ergo datur intelligi, quod ſolus conſenſus in probatio-
7 ne ✝ ſuper petitorio, non excludit à ſuſpenſione petitorij. Quia reſpondetur ad dictas auctoritates, quod procedunt; vbi illæ probationes in petitorio, eſſent factæ ſine conſenſu. quia ſi adeſſet conſenſus, & probaſſet. eſſet præcluſa via ſuſpenſionis. prout ita dicit Collectan. in d. cap. 1. Item & ſecundo, non dicitur per illas probationes conſtare de iure ſpoliantis. quia tunc
8 non ✝ admittitur ſuſpenſio petitorij. per deciſ. 69. in antiq. alias 4. de cauſ. poſſeſſ. & propriet. Et ideo non obſtat, quod ſuſpenſio petitorij poteſt pluries fieri; iuxta deciſ. Rot. quia eſt verum, niſi ſemel pro-
9 bationi conſenſiſſet. Vt dicit Collectan. vt ſupra. Item illa deciſ. 382. in nou. alias 8. de cauſ. poſſeſſ. & propriet. ſecundum ſummarium ibi. procedit tantum in cauſa beneficiali, non in alia, prout expreſſe tenet Rota deciſ. 205. alias 206. in nou. alias 5. de cauſ. poſſeſſ. & propriet. & licet illam deciſionem impugnet Abb. in cap. paſtoralis. colum. penult. verſic. & aduerte. de cauſ. poſſeſſ. & propriet. & Paul. de Caſtr. conſil. 277. volum. 1. vbi dicit communem. in contrarium. Tamen, ſufficit mihi, quod ſi Rota dicit, quod pluries ſit licitum ſuſpendere petitorium. quod illud ex eadem
10 Rota ✝ conſtet eſſe verum, in cauſa beneficiali. & ideo non obſtat. Nec obſtat, quod ante concluſionem non dicatur de cauſa
11 liquere. ✝ quia verum, ſed facta probatione, poterat iudex concludere, & pronunciare, ex quo termini ſunt ſeruati, ſecundum Boniſac. in d. Clemen. 1. colum. penult. verſic. tertio collige, de cauſ. poſſeſſ. & propriet. ibi dicitur, quod eſt, ac ſi eſſet concluſum. Nec obſtat, quod lite pendente, quis non eſt ſua poſſeſſione priuandus. nam dico, quod etiam ſpoliatus ante omnia eſt reſtituendus. & tamen per conſenſum adhibitum, amittitur illud priuilegium reſtitutionis. Ita eſt in

* Vide circa iſtā materiam, quæ poſui in ſecundo libro mearum annotationū deciſ. 276. & 331. ſed iſta quæ dico hic vidētur veriora.

Digitized by Google

iſto caſu amittere debet priuilegium reten-
12 tionis. ✝ nam cum per probationem con-
ſtet de non iure ſuo, non eſt manutenendus,
ſed potius à poſſeſſione amouendus. Nec
obſtat, quia ante concluſionem poteſt pro-
bari contrarium. quia donec non probetur
portionarij habent intentionem fundatam
ex quo termini ſunt ſeruati, vt ſupra. Nec
obſtat deciſ. 393. * in nou. quia illa, licet
ſentiat, quod non ſolum ſit neceſſarius con-
13 ſenſus, ſed etiam ſit neceſſaria ✝ conclu-
ſio, vt quis excludatur à ſuſpenſione pe-
titorij. Tamen Collectar. in d. cap. 1. co-
lum. 2. verſic. probaturum. &c. ſentit, quod
ex ſolo conſenſu excludatur ille à ſuſpen-
ſione petitorij. Et quod ſit verum, patet
quia, ſi vltra conſenſum eſſet neceſſaria con-
cluſio in cauſa, cum illud ſit iam ſtatutum.
& per text. in cap. paſtoralis. de cauſ. poſ-
ſeſſ. & in Clem. 1. de cauſ. poſſeſſ. fruſtra
à ſuſpenſione petitorij requiretur conſen-
ſus. de quo in illo text. Ergo dicendum
eſt, quod ſicut poſt concluſionem non po-
teſt ſuſpendi petitorium; ita nec poſt con-
14 ſenſum ✝ præſtitum probationi proprieta-
tis. & in illa deciſione non poteſt fieri fun-
damentum, cum Domini fuerint diuiſi, &
in contrarium eſt deciſ. Ægid. 404. Nec
obſtat quod ideo conſenſus in probatione
dominij excludit à ſuſpenſione petitorij,
quia in poſſeſſorio etiam recuperandæ ob-
15 ſtat ✝ exceptio dominij notorij, ſecundum
communem opinionem, de qua per DD.
in .§. nihil commune. & notorietas non
poteſt haberi, ante concluſionem, ſecundum
Rot. in d. loco, etiam per gloſ. in cap. ſi-
gnificauerunt. de teſtibus. Quia huic ar-
gumento reſpondet Ægid. in d. deciſ. quod
immo ante concluſionem dicitur etiam
eſſe notorium, niſi aliqua ratione illæ pro-
bationes impugnentur, quæ illas proba-
tiones dubias reddat, alias nunquam poſ-
ſet dici eſſe notorium. & maxime quia in
caſu iſto poteſt dicere pars, quod conclu-
datur, & in cauſa pronuncietur. Nec ob-
16 ſtat quod exceptio dominij, ✝ in interdi-
cto retinendæ, non admittitur, ſecundum
communem, quam teſtantur, Iaſ. & Rip.
in .§. nihil commune. Ergo portionarij non
videntur audiendi. Quia reſpondeo, quod
non admittitur exceptio dominij in conti-
nenti probandi. ſed vbi eſt admiſſus ad pro-
bandum, tunc obſtet, ſicut & dicimus in
interdicto recuperandæ. & ita dicit Rip.
in d. §. nihil commune. colum. 15. Non
obſtant .l. ordinarij. & .l. incerti. quia ibi
non erat probatum de dominio, prout hic
præſupponitur, eſſe probatum. & ideo ſi
propter probationem dominij ſunt à poſ-
ſeſſione eijciendi, non erunt in ipſa manu-
tenendi.

* Alias 16. de reſtitut. ſpoliat.

SVMMARIVM.

In cauſa Vigintimillium.

1 *Confeſſio venditoris, quod partim vendit nomine ſuo, & partim nomine alterius, an poſſit diuidi.*

2 *Vendens nomine ſuo, & alterius in ſolidum, an fateatur, rem inſolidum ad illum ſpectare.*

3 *Tutor aſſerens vendere ad vtilitatem, & pro vtilitate pupillæ, an propterea fateatur rem venditam ſpectare ad pupillam.*

DECISIO XXX.

IN cauſa Vigintimillium, die 18. Aprilis
1547. fuit dubitatum, An confeſſio Cle-
mentis, de qua in inſtrumento venditionis
vendentis nomine ſuo, & nomine Cathe-
1 rinæ inſolidum, ✝ poſſit diuidi, & accepta-
ri ſolum pro ea parte, quæ facit in fauorem
pupillæ, & non in ea, quæ facit in fauorem
Clementis. Et an, ex quo Roſſus, vt pro-
curator tutoris locat, & omnia facit inſo-
lidum nomine Catherinæ, & Cardinalis, ra-
tificat contractum, & omnia in eo con-
tenta, teneat ratificatio contractus, non
obſtante, quod etiam tanquam principalis,
& ſuo nomine ratificet, & quod geſtum
non nomine ſuo, non intelligatur ratifica-
tum. Et fuit inter nos dictum, quod cum
Clemens vendat pro intereſſe ſuo, etiam
quod licet poſtea dicat, quod nomine ſuo,
2 & nomine ✝ Catherinæ inſolidum vendit,
per hoc non fatetur rem in ſolidum ad Ca-
therinam ſpectare, cum res aliena vendi
poſſit. & ideo licet vendat inſolidum no-
mine Catherinæ, per hoc non excluditur,
quod ipſe non habeat intereſſe. Non ob-
ſtat, quod poſtea in inferiori parte dicat
caſale pleno iure ad ipſum, & ad Cathe-
rinam ſpectare, & nulli alij pertinere, &
quod dum dicit, quod ad eum pertinet,
quod illa confeſſio eum non releuat. quia
licet quoad intereſſe Clementis illa confeſ-
ſio eum non iuuet. tamen non poſſumus
etiam dicere, quod Clemens fateatur rem
inſolidum ad Catherinam ſpectare. Non
obſtat quod in inſtrumento locationis Roſ-
ſus ſtipuletur, caſale reſtitui Catherinæ, &
poſtea Clemens ratificet contractum, &
omnia in eo contenta. quia Clemens quan-
do ratificat, ratificat, vt principalis, &
pro intereſſe ſuo, & tanquam tutor Cathe-
rinæ. & ſic Clemens prætendit habere in-
tereſſe. & licet velit, quod res reſtituatur
finita locatione Catherinæ. tamen per hoc
non fatetur rem ſpectare ad Catherinam.

& idem

& idem poteſt dici in contractu venditionis dum dicit, quod vtilius erit Catherinæ caſale vendere, ✝ & in precium montis conuertere. quia licet videatur ex dictis actibus inferri, quod Clemens faceret ad vtilitatem Catherinæ. tamen per hoc nullibi fatetur Clemens, quod caſale ad Catherinam ſpectat, immo contrarium expreſſe declarat Clemens in motu proprio, directo depoſitarijs montis, in quo dicit precium caſalis ſpectare ad hæredes Coſmi de Medicæs. quorum re vera intereſt. & ſic ex præmiſſis patet, nullibi conſtare de aliqua confeſſione Clementis, in qua fateatur caſale ad Catherinam ſpectare.

8

SVMMARIVM.

Tutrix quando poſſit auctorare in re, ex qua commodum reportare habet.

1 *Tutrix licet ſit ſuſpecta, tamen antequam remoueatur, an ſit tutrix.*

DECISIO XXXI.

IN cauſa Meſſanenſi baroniæ die 22. Aprilis 1547. propoſui dubium. An ſtante prætenſo intereſſe Theodoræ, potuerit ipſa in lite interuenire, & tutrix eſſe, attento quod erat alia contutrix. Pro parte negatiua dicebatur, quod ex quo erat reportatura Theodora commodum ex euentu victoriæ, quod in lite auctorare non poterat, ad text. in .l. 1. ff. de auct. tutor. & tanto magis, ex quo erat alia contutrix, ex ijs, quæ dicit Curt. Iun. conſil. 29. colum. 3. verſic. circa primam. Sed hoc non obſtante, fuit reſolutum, quod Theodora potuerit auctorare. quia licet propter prædictum intereſſe eſſet ſuſpecta. ✝ tamen antequam remoueretur remanebat tutrix. Afflict. deciſ. 207. quædam Domina Poliſena. Secundo fuit dictum, quod licet prætenſum intereſſe, eſſet iuſta cauſa ſuſpicionis, in alia perſona, ad remouẽdũ. tamen non attenditur in matre, & auia. gloſ. in authen. minoris. in verbo. accuratione, ad finem. & ibi Bart. Bald. & Salicet. C. de pet. tut, & per Afflict. in d. deciſ. 207. Secundo fuit dictum, quod dictum intereſſe non erat in conſideratione, cum non eſſet principaliter, ſed in quandam conſequentiam. quia non principaliter aliquid erat geſtum, inter pupillum, & Theodoram, ſed inter Ioannem Gallego, Angelam, & pupillum. & licet ex victoria Theodora commodum reportare haberet. tamen illud erat in conſequentiam. quo caſu in actu ex quo tutrix commodum reportare habet in conſequentiam, bene tutrix auctorare poteſt ad .l. 1. & .l. quod dicimus. ff. de auct. tut. Bald. in .l. bonorum. 2. vbi late. C. qui admitt. & faciunt plura, quæ congerit in .l. ſi quis nec cauſam. ff. ſi cert. pet. Non obſtat conſ. Curt. 29. quia ibi erat tutor, auctorabat in actu celebrato inter pupillum, & tutorem principaliter; hic autem nil geſtum erat principaliter inter tutorem, & pupillum, ſed in quandam conſequentiam, in re propria auctorabat. Non obſtat quod illud, quod dicitur in .l. quod dicimus. ff. de auct. tut. procedit in actu prohibito, qui venit in conſequentiam ad actum permiſſum, prout d. l. quod dicimus. ita intelligit Cin. & Salicet. in .l. 3. C. de iudic. & in caſu noſtro, actus prohibitus, non venit in cõſequentiam ad permiſſum. quia fuit reſponſum, quod immo veniebat in conſequentiam; nam inter Ioannem Gallego, & Angelam ex vna, & pupillum ex alia, erat actus permiſſus, & in iſto actu tutrix poterat auctorare; licet in conſequentiam veniret actus prohibitus, ſcilicet prætenſum intereſſe. Item non obſtat, quod quando eſt ſuſpicio, quod actus magis cedat in commodum tutoris, quam pupilli, etiam quod veniat in conſequentiam, tutoris auctoritas non poteſt operari, ſecundum Cuman. in .l. 1. ff. de auct. tut. quia fuit dictum, quod contrarium dicit Claud. Aquen. in .l. 1. §. fuit quæſitum. ff. ad Trebell. nam ſi pupillus eſt rogatus reſtituere hæreditatem tutori, poteſt tutor auctorare, & non maior vtilitas eſt reſpectu tutoris, quam pupilli. item dicebatur, quod hic non eramus in illo caſu, cum hæc vtilitas tutoris eſſet euentualis, & de nulla vtilitate pupilli tractaretur.

SVMMARIVM.

Intimatio exequutorialium debet fieri perſonaliter, & non ſufficit, quod domi fiat.

1 *De cenſuris vbi tractatur, intimatio debet fieri perſonaliter, & non ſufficit, quod domi fiat.*

2 *Clem. cauſam. de elect. habet locum in citatione cauſæ deuolutiuæ.*

DECISIO XXXII.

IN vna Caſtri Coſtæ Mazzanæ, coram D. Proſpero, die 22. Aprilis 1547.
1 fuit reſolutum, quod ✝ intimatio exequutorialium, debebat fieri perſonaliter. quia tractabatur de cenſuris per deciſ. 271. in

nou. & non ſufficiebat intimatio ſacta ad
domum. iux. Clem. ad cauſam. de elect.
2 quæ locum habebat ✝ in citatione cauſæ
denolutiuæ. niſi conſtaret, quod ipſe impediret
quominus exequutoriales perſonaliter
intimari poſſent. vt dicit d. deciſio.

SVMMARIVM.

Regula de infirmis reſignantibus, locum habet in perpetua commenda.

DECISIO XXXIII.

IN vna Veronenſi parochialis, coram D. Proſpero, eadem die. fuit tentum, quod regula de infirmis reſignantibus haberet locum in commenda perpetua. per ea quæ dicit Sarnen. ſuper dicta regula de infirmis. quæſt. 13. maxime ſtantibus verbis regulæ Pauli, dicentibus. ſi quis reſignauerit beneficium. itaquod poteſt intelligi de beneficio commendato, & dato in titulum.

SVMMARIVM.

Iuramentum perhorreſcentiæ per Innocentianam, poteſt in qualibet parte iudicij præſtari, ad effectum validandi proceſſum de curia. non autem ad effectum annullandi proceſſum de partibus interea geſtum.

1 *Ablatiui abſoluti important conditionem. & conditio formam.*
2 *Iuramentum perhorreſcentiæ in qua parte cauſæ debet præſtari.*
3 *Iuramentum, an retrahatur in præiudicium iuris quæſiti.*
4 *Proceſſus iudicum de partibus, etiam reuocatorum per ſecundum reſcriptum, quando valeat.*

DECISIO XXXIV.

NOna Martij 1547. fuit reſolutum coram me, in vna Meſſanenſi baroniæ, quod licet Innocentiana velit, quod iuramentum perhorreſcentiæ, poſſit præſtari in qualibet parte iudicij, quod illud intelligendum ſit ad effectum validandi proceſſum in curia ſolutis expenſis, non autem ad effectum annullandi proceſſum factum in partibus. nam cum commiſſio dicat. recepto iuramento. & ille ablatiuus
1 importet ✝ conditionem. l. à teſtatore. de
condit. & demonſtrat. & conditio formam.
Felin. in cap. cum dilecta. colum. 6. verſic.
ſecundum ſignum. de reſcript. iuramentum
2 debet ✝ præſtari in initio, neque potuit
poſtea præſtari. ad not. per Bald. in .l. 1.
C. qui admitt. Felin. in d. cap. cum dilecta.
colum. 12. verſic. amplia ſexto. Et
ideo, cum Innocentiana ſit correcteria, &
tantummodo ſanet defectum prouenientem
ex .§. cum vero. cap. ſtatutum. de reſcript.
in 6. non debet extendi ad alium effectum
prouenientem ex non obſeruantia formæ
commiſſionis. Præterea, debet intelligi ad
effectum validandi proceſſum de curia, non
autem ad effectum annullandi proceſſum de
partibus. quia tanquam correctoria, dicitur
ſtricte intelligi. & quia iuramentum non
3 debet retrotrahi ✝ in præiudicium iuris
iam quæſiti ex proceſſu in partibus agitato
ante iuramentum. ad gloſ. in regula
ratihabitatio. de regul. iur. lib. 6. Alexand.
conſil. 78. colum. 4. num. 16. volum. 5. &
per alia, de quibus in informatione iuris.
Et cum iudices de partibus ignorarent iuramentum
fore præſtitum, neque illis fue-
4 rit intimatum, proceſſus ✝ per iudices de
partibus, etiam reuocatos per ſecundum reſcriptum,
valet. Felin. in cap. cæterum. colum.
8. verſic. valet proceſſus. & cæt. de reſcript.

SVMMARIVM.

Acceptatio fieri poteſt, etiam litteris non expeditis, vigore mandati de prouidendo cum ſola ſupplicatione, reuocatis gratijs expectatiuis, cum regulæ ſint etiam reuocatæ.

1 *Expectatiuis reuocatis, an ſtatim cenſeantur reuocatæ regulæ concernentes dictas gratias. & num. 4.*
2 *Mandatum de prouidendo expectatiua pinguis.*
3 *Regula Cancellariæ ſemel mortua, an reuiuiſcat.*

DECISIO XXXV.

IN vna Barchinonenſi * Prioratus Virginum, coram D. Mohedano, pro Hieronymo de Enciſo, contra Bernardinum de la Cruce, fuit reſolutum die 13. Maij 1547.
1 quod reuocatis ✝ gratijs expectatiuis, ſint
reuocatæ regulæ concernentes ipſas gratias
expectatiuas. quia ita dicitur in proœmio

* Iſta cauſa fuit iterum poſita 16. Maij & iterum ita reſolutum.

Digitized by Google

mio ipſarum regularum, dum in eo dicitur.
quas, durantibus gratijs ipſis, obſeruari vo-
luit. & ideo quod Hieronymus, qui poſt gra
tias expectatiuas reuocatas habuerat quod
dã mãdatũ de prouidẽdo de beneficio quod
infra menſem duxiſſet acceptandum. cum
clauſula prouiſionis. ex nunc prout ex
tunc, & è contra. &c. potuiſſet accepta-
re beneficium vacans vigore dicti manda-
ti, etiam litteris non expeditis, non ob-
ſtante regula. de non acceptando litteris
non expeditis. quia licet dicta regula di-
cat, quod nullus valeat acceptare vigore
gratiæ expectatiuæ, ſeu ſpecialis reſerua-
tionis. &c. tamen fuit intellecta regula
vigore ſpecialis reſeruationis durantibus
gratijs expectatiuis. prout dicitur in proe-
mio regularum ſuper expectatiuis. Non
obſtat, quod mandatum de prouidendo, di-
catur expectatiua pinguis. & ideo ſtante
mandato, dicatur extare expectatiua. &
ideo regula vigere debet. quia fuit dictum,
quod ex quo præceſſerat generalis reuoca-
tio, gratiarum, expectatiuarum, mandato-
rum. &c. quod facta dicta reuocatione,
regulæ expirauerant. Licet ergo poſt ſu-
2 peruenerit mandatum de † prouidendo,
quod expectatiua pinguis nuncupari pote-
3 rat; tamen regula ſemel mortua † reuiui-
ſcere non poterat. Non obſtat, quod etiam
ante conceſſionem dicti mandati. alia ſimi-
lis regula innouata fuerat. & gratiæ expe-
ctatiuæ conceſſæ fuerant. & poſtea manda-
tum de prouidendo, & vacatio beneficij.
fuit poſtea de menſe Auguſti 1545. & ſic
videbatur, quod propter illam regulam
innouatam, ſaltem requirebatur accepta-
tio. Quia fuit reſponſum, quod cum pro-
ceſſus, ante menſem Februarij poſtea ſe-
quentem, quod non fuerint fulminati, quod
tales gratiæ expectatiuæ, non eſſent in con-
ſideratione, nec per conſequens regulæ ſu-
per eis editæ. cum debeant intelligi, duran-
4 tibus † gratijs expectatiuis, quæ effectum
ſortiri poſſunt. prout ita conſiderauit Sta-
phil. in tract. de lit. grat. & iuſtit. fol. 5.
par. 1. verſic. nec eſt verum. &c.

SVMMARIVM.

Beneficium, quod de iurèpatronatus, etiam forſan ex dotatione & fundatione exiſtat, quomodo talis clauſula intellecta.

1 *Beneficium eſſe iurispatronatus, an probetur ex confeſſione facta in noua prouiſione.*

2 *Species, quando videantur comprehendi ſub generali ſermone, vel potius ex genere videantur extractæ. & num. 4.*

3 *Species quando veniunt poſt genus, quid operentur.*

5 *Confeſſio in vna oratione qualificata, an debeat cum ſua qualitate acceptari.*

DECISIO XXXVI.

DOminus Nicolaus Virgilius, in qua-
dam noua prouiſione dixit hæc ver-
ba. vacante parochiali S. Thomæ de Brai-
ma, quæ de iurepatronatus laicorum
etiam forſan ex fundatione & dotatione
exiſtit. Dubitaui ego die 13. Maij 1547.
in vna Bononienſi, parochialis S. Thomæ. an
1 ex huiuſmodi confeſſione † facta in noua
prouiſione, conſtet quod parochialis ſit de
iure patronatus parochianorum ex funda-
tione, ſeu dotatione. Et fuit reſolutum quod
ſic. per deciſ. 4. de probat. & 7. de iurepa-
tron. Caſſad. Non obſtat, quod ex aduerſo
dicebatur, quod aut fiebat fundamentum
in illis verbis. quæ de iure patronatus lai-
corum. & tunc, cum poſt illam generalem
probationem eſſent ſpecificatæ ſpecies, ex
dotatione & fundatione, illæ non videban-
tur ſub generali ſermone comprehendi, ſed
2 potius illæ ſpecies videbantur à † genere
extractæ. l. quæſitum. §. ſi quis fundum. vbi
Gloſ. & Bart. de fund. inſtruct. & ideo cum
per illam enumerationem, illę ſpecies eſſent
extractæ, non comprehendebantur in illa
generali loquutione, quæ de iure patrona-
tus exiſtit. ſed potius aliæ ſpecies com-
prehenſæ viderentur. videlicet ex conſue-
tudine & præſcriptione. Aut fiebat funda-
mentum ſuper illis verbis. etiam forſan ex
dotatione & fundatione. & cum illa verba
dubitatiue eſſent prolata, non poterat in
illis verbis fieri fundamentum. ſecundum
Caſſad. in dictis deciſionibus, quando fit
in eis differentia, an per verbum. vt aſſeris.
aut, vt aſſeritur. Quia fuit reſponſum,
quod quando ſpecies veniunt poſt genus
gratia dubitationis tollendæ, & declarandi
potius quod in genere comprehendebatur,
tunc non diminuunt, ſed potius augent.
3 ea † quæ in genere ponuntur. & maxime
reſpectu eiuſdem perſonæ. ſecundum eun-
dem Bar. in d. §. & Dynum in regula. gene-
ri per ſpeciem. verſic. tertio caſu. nam
quando genus legatur vni, & alteri ſpecies,
tunc quia iſta videntur habere quandam
4 repugnantiam, tunc bene verum eſt, quod
ſpecies cenſentur à genere extractæ. at in
caſu iſto nulla eſt repugnãtia. ſed illa verba.
etiã forſan ex dotatione & fundatione, cau
ſa declarandi quid in genere comprehendi
voluit cenſentur eſſe prolata. Et licet ipſe
proferens, illas ſpecies dubitatiue proferat
dicendo, forſan. tamen quia aſſeruit quod

eſſet de iurepatronatus, ſtatim intrat di-
ſpoſitio illarum deciſionum, quod præſu-
matur eſſe ex dotatione & fundatione, ni-
ſi contrarium probetur. & maxime in ca-
ſu iſto, vbi patroni erant in quaſi poſſeſſio-
ne præſentandi. & probabantur multæ præ-
ſentationes ſortitæ effectum de antiquo. Et
ita fuit tentum per quatuor Dominos ex
ſex, duobus Dominis vltimis contradicen-
tibus. Et aduerte quod iſti duo vltimi non
ſine ratione contradicebant. Nam hic a-
gitur de probando iuspatronatus ex con-
feſſione Nicolai. nam ſi non adeſſet illa
confeſſio, certe Bernardinus aduerſarius,
aliunde probare debebat. ſi ergo Nicolaus
ſimpliciter dixiſſet, quod parochialis erat
de iurepatronatus, tunc quia illa confeſſio
poterat comprehendere omnem ſpeciem
patronatus: nimirum ſi illæ deciſiones Caſ-
ſadori volunt, quod intelligatur etiam con-
feſſio facta, quod parochialis ſit de iure
patronatus laicorum. iſtud autem in caſu
noſtro dici non poteſt. quia etſi à principio
Nicolaus dixerit, quod parochialis eſſet
de iurepatroantus laicorum, tamen per
enumerationem ſpecierum ſub verbo. for-
ſan. voluit declarare, quod dotatio & fun-
datio, quæ ſub genere comprehendebatur,
intelligebatur dubitatiue, non autem af-
firmatiue. Sed replicari poteſt, quod ſta-
tim quod Nicolaus affirmat, quod paro-
chialis eſt de iurepatronatus, non attendi-
tur quid ipſe ſentiat, ſed ſtatim intrat
diſpoſitio iuris, quod ſit ex dotatione &
fundatione. Non obſtat etiam, quod hic
ſimus in vna oratione qualificata. & ideo
5 cum ſua qualitate ✝ illa confeſſio accepta-
ri debebat. Bart. in .l. Aurelius. §. idem
quæſijt. quia fuit reſponſum, quod illa
confeſſio, quæ de iurepatronatus accep-
tabatur, & illa opinio ſeu dubitatio con-
fitentis non attendebatur.

SVMMARIVM.

Mandatum generale ad omnes & ſin-
gulas cauſas, non ſolum intelligitur de præſentibus, ſed etiam
futuris.

1 *Procurator quando cenſeatur conſtitutus ad cauſas futuras.*
2 *Obligans bona, etiam quod habeat bona de præſenti, tamen cenſetur etiam obligare bona futura, & quare.*

DECISIO XXXVII.

IN vna Placentina bonorum, ſeu hæredi-
tatis de Pallauicinis, fuit reſolutum co-
ram me, die 16. Maij 1547. quod procu-
rator conſtitutus ad omnes & ſingulas cau-
ſas, cenſeatur conſtitutus non ſolum ad
1 cauſas præſentes, ſed etiam ✝ futuras. per
deciſ. 413. * in nou. & quia iſtam dicit com- * alias 32. de procur.
munem Alex. in addit. ad Barr. in .l. dam-
ni. §. ſi is qui. ff. de damn. inſect. in verbo.
futuras. Nonobſtante quod additio ad de-
ciſ. 19. * in nou. diſtinguat, an quis habeat * alias 1. de procurat.
cauſas de præſenti, vel non. & ſequatur Pa-
riſ. conſil. 43. num. 13. lib. 4. & etiam de-
ciſ. 563. * in antiq. ſimpliciter dicat, quod * alias 30. de procur.
non trahitur ad futuras. quia dicta deciſio
413. & communis opinio, ſimpliciter dicũt,
quod trahitur ad futuras. & fundamentum
conſiſtit in l. fin. C. quæ res pign. oblig. po.
2 vbi obligans bona, ✝ etiam quod habeat bo
na de præſenti, tamen cenſetur etiam obli-
gare bona futura. Et ratio eſt, quia tracta-
tur de modico præiudicio. & ita eſt in ca-
ſu iſto.

SVMMARIVM.

Statutum Fulginatẽſe, quod nulla mu-
lier dotata poſſit petere ſupplemen-
tum legitimæ, ſed ſuo legato con-
tenta ſit, quomodo intelligitur.

1 *Nigrum an declaretur per rubrum.*
2 *Copula. &c. quomodo copulet præcedentia cum ſequentibus.*
3 *Statutum quod fœmina non ſuccedat niſi in certa parte ab inteſtato, ſtantibus maſculis ex teſtamento, in eo in quo teſtator voluerit, quomodo intelligatur.*
4 *Vna pars ſtatuti, declaratur per aliam.*
5 *Statuta an debeant intelligi attenta ſituatione. ſcilicet ſecundum rubricam ſub qua ponuntur.*
6 *Mulier excluſa à ſucceſſione ab inteſtato, cenſetur etiam excluſa à legitima.*
7 *Legata fiunt in codicillis, & ab inteſtato.*
8 *Ab inteſtato venientes, an dicantur venire ex tacita voluntate defuncti.*
9 *Verbum. legatum. generale eſt.*
10 *Statutum excludens fœminas propter maſculos, an fauorabile, & extendendum de cauſa inteſtati, ad cauſam teſtati.*

DECISIO XXXVIII.

IN Ciuitate Fulginatenſi adeſt ſtatutum
ſub rubrica. De ſucceſſionibus mulierũ
ab inteſtato. nigrum ſubſequitur. Item ſta-
tuimus & prouidemus, quod nulla mulier
ſi dotata fuerit à patre vel matre, auo vel
proauo, auia vel proauia, ſeu per verba
de præſenti deſponſata legitime, poſſit ve-
nire ad ſucceſſionem ab inteſtato patris vel
ma-

matris, aui vel proaui, auiæ ſeu proauiæ, do-
nec ſupereſt aliquis maſculus, natus ex legi
timo matrimonio, de linea & ſtirpe maſcu-
lina deſcendens, omnium prædictorum vel
alicuius ipſorum. à quocunque dotata eſſet,
nec etiam poſſit venire ad ſucceſſionem
aſcēdentiū ſeu deſcendentiū ex aliquo præ-
dictorum, donec ſupereſt aliquis maſculus
prædictorum deſcendens à prædictis. Et
poſt multa, in finalibus verbis eiuſdem ſta-
tuti sūt verba. Et quod nulla mulier dotata
poſſit petere ſupplementum legitimæ, ſed
ſuo legato contenta ſit. & ſi qua peteretur
ſuper ipſa petitione non debeat aliquate-
nus audiri. Dubitaui ego, die 16. Maij 1547.
an ſtatutum Fulginatēſe. de ſucceſſionibus
mulierum ab inteſtato in vltima parte in
illis verbis. & quod nulla mulier. &c. intel
ligatur etiam ab inteſtato, ſicut in præce-
dentibus, de ſucceſſione ab inteſtato loqui-
tur. vel ſaltem, clauſula. donec ſupereſt ali-
quis maſculus cenſeatur repetita. Et fuit
reſolutum, quod ſtatutum etiam in vltima
parte loqueretur ab inteſtato, & quando lo-
queretur ex teſtamento, intelligeretur re-
petita illa clauſula, donec ſupereſt maſcu-
lus. Et primum patet, quia eramus in
1 rubrica. de ſucceſſionibus ab inteſtato. ✝ &
nigrum declaratur per rubrum. Non ob-
ſtat, quod nigrum poſſit eſſe generalius.
quia eſt verum vbi expreſſe diſponit pluſ-
quam in rubro. ſed in dubio, nigrum, ſecun-
dum rubrum intelligitur. Item, quia illa di-
2 ctio. &, copulat omnia ✝ præcedentia cum
ſequentibus, & cum qualitatibus ſuis, &
ad hoc fuit allegata doctrina Bald. in .l. om-
nes populi. quam ſequitur Iaſ. in .l. 2. ff.
ne quis eū qui. Quod ſi ſtatutum dicit, quod
3 fœmina non ✝ ſuccedat, niſi ex certa parte
ab inteſtato, ſtantibus maſculis, ex teſta-
mento verò in eo, in quo teſtator volue-
rit. intelligitur ex teſtamento, ſtantibus ma
ſculis. & ponit Bald. duas rationes, quæ
ad propoſitum faciunt. prima eſt, quia
4 vna pars ✝ declaratur per aliam. ſecun-
da ratio, quia copula, puta illa dictio, vero,
copulat cum qualitatibus ſuis. Non obſtat
quod ſtatutum generaliter loquitur in vl-
tima parte, ergo generaliter intelligi debet.
& ſic tam ab inteſtato, quam ex teſtamen-
to. quia fuit reſponſum, quod attenta ſi-
5 tuatione, ✝ debebat intelligi ſecundum
rubricam ſub qua ponebatur. ad vulgata
iura. Immo iſtud argumentum retorque-
batur. aut ſtatutum generaliter loquitur,
& tunc etiam erit intelligendum, etiam
quando extraneus eſſet inſtitutus, quod fœ-
mina dotata excluderetur à ſupplemento
legitimæ. & iſtud eſſet impium. aut vo-
lunt quod fœmina excludatur à ſupple-
mento ſolum contemplatione filiorum,
ergo illa qualitas. donec ſupereſt maſcu-
lus, repetenda erit. Non obſtat quod ſta-
tutum eo modo intelligendo, eſſet de in-
6 dubitabili, cum ſecundum ✝ communem
opinionem, mulier excluſa à ſucceſſione
ab inteſtato, cenſetur etiam excluſa à le-
gitima. vt per Alexand. in .l. Gallus. in .§.
& quid ſi tantum. ff. de liber. & poſthum.
Quia licet hodie iſta ſit communis, tamen
negari non poteſt, quin variæ fuerint opi-
niones, & contrariæ, etiam virorum do-
ctiſſimorum. & ideo nimirum ſi ad tol-
lendas ambiguitates & diſputationes do-
ctorum, ſtatutum voluerit ita prouidere.
Non obſtat quod ſtatutum loquitur de le-
gatis quæ fiunt in teſtamentis, ergo vlti-
ma pars intelligitur ex teſtamento. Quia
7 fuit dictum, quod etiam legata ✝ fiunt in
codicillis, & ab inteſtato .l. conficiuntur.
ff. de iur. codicill. not. in l. 1. ff. de leg. 1.
& in l. 1. C. commun. de legat. & etiam
quod ſupplementum legitimæ, præſupponat
cauſam teſtati, tamen etiam non repu-
gnat cauſæ inteſtati. quia filiæ poteſt re-
linqui aliquid in codicillis quod ſit mi-
nus legitima, & vigore ſtatuti ſupple-
mentum petere non poterit. Et cum in
toto ſtatuto non fiat mentio aliqua de
teſtamento, nec in aliqua parte præce-
dentium fiat mentio de legato, ſed tantum
in vltima parte dicatur. legato ſuo. propter
illam dictionem. ſuo. ego intelligerem illa
verba. & quod nulla mulier dotata poſ-
ſit petere ſupplementum, ſed ſuo legato
ſit contenta, ideſt dote, ex quo dicit, ſuo
legato, ideſt eo quod ſibi relictum eſt.
Nam nulli dubium, quod venientes ab in-
8 teſtato, dicuntur ✝ venire ex tacita vo-
luntate defuncti. & ideo cum ſtatutum,
tam in principio quàm in fine, loquatur
de muliere dotata, illam dotem, ſtatu-
9 tum legatum appellauit, cum ✝ verbum
legatum, generale ſit. ad not. in d. l. 1. ff.
de legat. 1. Non obſtat, quod ſtatutum ex-
cludens fœminas propter maſculos, ſit fa-
10 uorabile. ſecundum communem ✝ opi-
nionem. & ideo debet extendi de cauſa
inteſtati, ad cauſam teſtati. quia verum
eſt ſtantibus maſculis. ſed ipſis ceſſan-
tibus, odioſum eſt. & ideo ſtatutum no-
luit eas excludere niſi temporaliter. Et
ideo fuit concluſum, quod dictum ſtatu-
tum, loquatur ab inteſtato. & quan-
do eſſet intelligendum in cauſa
teſtati, deberet intelligi cum
illa qualitate. donec ſu-
pereſt maſcu-
lus.

SVM-

SVMMARIVM.

An facultas, ſeu licentia diſpenſandi ſuper ſecundo conſanguinitatis gradu, comprehendat vbi ille gradus, eſt prohibitus ex duplici capite.

1 *Diſpenſandi ſeu legitimandi facultas, an comprehendat duplicem caſum, & mixtum defectum.*
An odioſa vel fauorabilis. num. 2.

3 *Conſilium Calderini primum de conſanguinitate & affinitate, quomodo intellectum.*

DECISIO XXXIX.

* Et diſpenſatio ſuper matrimonio, licet matrimonium ſit fauorabile, eſt odioſa, & ſtricte interpretanda, Paul. de Caſtr. conſil. 291. Gemin. conſil. 33. colum. 3. in fin. verſ. nam verba. Car. conſil. 53. Barbat. conſil. 54. volum. 1. Pariſ. conſil. 52. num. 38. volum 4. Corn. conſil. 101. colum. 3. in 2. volum. Et diſpenſatio conceſſa ad inſtantiá ſupplicantiũ, eſt odioſa. Gozadin. conſil. 52. num. 42.

Vigeſima Maij 1547. in cauſa Meſſanenſi, baroniæ. ſuppoſito impedimento conſanguinitatis ex duplici capite. An diſpenſationes ſecluſa copula ſuffragentur Don Georgio. Et in iſto puncto, licet reſpiceret omnes diſpenſationes conceſſas Don Georgio, tamen pro parte Don Georgij, tantum fuit informatum ſuper prima diſpenſatione, directa Archiepiſcopo Meſſanẽſi, ad inſtantiam Vincentij Hieronymi, ſub dat. 5. Auguſti 1530. in qua Clemens dicit, quod expoſito ſibi pro parte dilecti filij Vincentij Hieronymi, & Iſabellæ Larcan. quod ipſi deſiderantes ex certis rationabilibus cauſis inuicem matrimonialiter copulari, ſponſalia inter ſe per verba de futuro contraxerunt. ſed quia ſecundo conſanguinitatis gradu inuicem ſunt coniuncti, deſiderium in hac parte adimplere non poſſunt abſque Sedis Apoſtolicæ diſpenſatione. quare humiliter ſupplicari fecerunt, vt ſibi de opportuno diſpenſationis remedio prouidere dignaretur. Papa committit, ſi eſt ita, cum eiſdem Vincentio & Iſabella, quod impedimento conſanguinitatis huiuſmodi non obſtante, matrimonium inter ſe libere contrahere. &c. & de iſta diſpenſatione conſtat fol. 180. Fuit enim dictum, quod etſi variæ ſint opiniones, an facultas † diſpenſandi & legitimandi, comprehendat duplicem caſum, & mixtum defectum. ad ea quæ habentur in .l. 2. de verbor. obligat. tamen illud declaratur procedere in priuilegio & facultate diſpenſandi, non reſpiciente fauorem certæ perſonæ, cum qua erat diſpenſandum. ſed de facultate diſpenſandi ſimpliciter alicui, quo ad patientem defectum. prima † enim facultas, eſt odioſa, & ſtricte interpretanda. altera vero reputatur fauorabilis. Abb. & alij in cap. at ſi clerici. §. de adulterijs. colum. 5. verſic. certe ſeruanda. & eſt communis opinio. vt per Claud. in d. l. 2. colum. 2. in princip. verſic. ſed circa quæſtionem pertinentiſſime. &c. & ibi Alciat. col. 9. verſ. fallit ſecundo Abb. & Felin. in cap. fin. de ſimon. Et videtur Princeps potius cõceſſiſſe gratiam perſonæ nominatæ quam mandatario. quando vero committit in genere, reputatur Principis beneficium. & ideo late interpretandum .l. fin. ff. de conſtitut. princip. Non obſtat conſil. Cald. 1. ſub tit. de conſanguin. & affinit. ponderando verba de quibus ibi. dum dicit. & † maxime perſonis nominatis. quia in primis, illud conſ. intelligitur quando fuit facultas conceſſa, certa perſona non nominata, & ita intelligit Præpoſ. in cap. quod dilectio. de conſanguin. & affin. Non obſtant illa verba. & maxime perſonis nominatis. quia totum illud conſil. intelligitur quando illa facultas eſt conceſſa Epiſcopo motuproprio. & ſic principaliter conceditur ipſi Epiſcopo, tamen ſecundario nominantur certæ perſonæ. at in caſu iſto, priuilegium diſpenſandi, fuit conceſſum illis perſonis nominatis, quia conceſſum ad ſupplicationem eorum. & ad effectum vt mitteretur exequutioni fuit commiſſum Archiepiſcopo Meſſanenſi, vt cum ſupplicantibus diſpenſaret. Et ita in iſto puncto concluſum fuit. Item & ſecundo, fuit dictum, quod ex alio illa diſpenſatio non tenebat. nam poſito quod verum eſſet, quod Archiepiſcopus haberet facultatem diſpenſandi in vtroque duplici impedimento, tamen illud noluit, cum tantum ſibi ſimplex gradus prohibitionis narratus fuerit, vt patet in articulis coram eo productis. ergo ſuper illo defectu tantum diſpenſare voluit, non autem ſuper duplici, ſibi non expoſito, nec articulato.

SVMMARIVM.

Succeſſor obligatus ad debita prædeceſſoris, poſt litem conteſtatam ad aliam Eccleſiam tranſlati, etiã tenetur illa debita ſoluere.

1 *Epiſcopus tranſlatus de vna ad aliam Eccleſiam, an teneatur ſiſtere iudicio moto, dum præerat primæ Eccleſiæ, & iudicatum ſoluere.*

Pra-

2 *Prælatus, qui percipit fructus Eccleſiæ, tenetur ad onera & debita.*

DECISIO XL.

VIgeſimatertia Maij 1547. in cauſa
Zamorenſi pecuniaria, propoſui dubium.
præſuppoſita litis conteſtatione, &
proceſſu facto cum R. P. D. Petro Emanuel,
tempore quo ipſe præſidebat Eccleſiæ
Zamorenſi ſuper debitis ſui prædeceſſoris.
An tranſlato eodem Petro ad
1 Compoſtellanam Eccleſiam, ✝ teneatur
nihilominus idem ſiſtere iudicio, & iudicatum
ſoluere. Et fuit reſolutum quod
teneretur. per conſil. Gemin. 3. dum vult,
quod cum de fructibus ſint ſoluenda onera
2 & debita Eccleſiæ, ille qui percipit ✝ fructus,
tenetur ad onera & debita. & deinde ſi
Prælatus qui percipit fructus, mortuus eſt,
vel tranſlatus, tenentur eius hæredes. &
ideo cum Petrus perceperit fructus, & ſemel
fuerit obligatus, & illa obligatio in
iudicium fuerit deducta, per eius tranſlationem
obligatio non extinguitur, ne mora
ſua ſibi proficua ſit. & imputetur ſibi, quia
à principio non ſoluit.

SVMMARIVM.

Subreptio priorum litterarum, an per ſecundas ſit ſublata.

1 *Gratia non redditur ſubreptitia ex omni tacito, ſed ex quo.*

2 *Mandatum de diſpenſando, an habeat vim diſpenſationis.*

DECISIO XLI.

DIe 27. Maij 1547. in cauſa Meſſanenſi baroniæ, fuit per me dubitatum. An ex ſecundis litteris Clementis, tollatur ſi qua prætenſa ſubreptio fuit in primis. primæ litteræ continebant, quod impedimento ſecundi conſanguinitatis gradus non obſtante, Vincentius & Iſabella matrimonium inter ſe, libere & licite contrahere valerent, & quia à nonnullis aſſerebatur, quod pro quanto dictus ſecundus erat duplex, poterat dubitari de validitate dictæ diſpenſationis, ideo ſuperuenerunt ſecundæ litteræ dicti Clementis. in quibus narrato tenore priorum litterarum, & ſubiuncto, quod per Vicarium Archiepiſcopi fuerat proceſſum ad diſpenſationem, additur. quod tamen à nonnullis nimium curioſis, & pluſquam aliquando oporteat ſcire ſatagẽtibus, ex eo quia vnde ſecundus gradus conſanguinitatis huiuſmodi, ex duplici cõſanguinitatis gradu proueniret, expreſſa mentio facta non extitit de vigore dictarum litterarum, & illarum vigore ſubſequuta diſpenſatione, hæſitabatur, ſeu hæſitari poſſet, idem Clemens ad omne in premiſſis dubium tollendum, committit Epiſcopo Neocaſtrenſi, in ciuitate ſeu diœceſi Meſſanenſi commoranti, quatenus ſi ita eſt, litteras prædictas, & illarum vigore ſubſequutam diſpenſationem ac matrimonium contractum, etiam carnali copula conſumatũ, valida exiſtere. dictasq. litteras, & ſubſequutam diſpenſationem eis ſuffragari in omnibus & per omnia, perinde ac ſi in dictis litteris, quod impedimentum ſecundi gradus huiuſmodi, proueniebat ex vtraque linea, ex eo quod alter parentum ipſorum Vincentij & Iſabellæ auunculus, & alter amita extiterant, expreſſa mentio facta fuiſſet, nunciaret, & declararet, prout iuxta caſus huiuſmodi ſucceſſum, fuit de iure faciendum. Et quod ſubreptio eſſet ſublata, di-
1 cebatur quod non ✝ omne tacitum, reddit gratiam ſubreptitiam, ſed illud quod
difficilius, vel quo expreſſo, Papa gratiam non conceſſiſſet. per decis. 4. Aegidij. ſed hic, expreſſio duplicis impedimenti non fecit Principem difficiliorem, nec eum à conceſſione retardauit, vt patet ex ſecundis litteris, ergo prima gratia non fuit ſubreptitia. Item quia in ſecundis litteris dicitur. à nonnullis curioſis dubitatur. & pluſquam ſcire ſatagentibus. & Papa dicit. ad omne dubium tollendum. & ſic Papa videtur ſignificare, quod iſta erat dubitatio curioſa, & non neceſſaria. ergo per ſecundas litteras declarat quod in primis litteris ſub illo ſimplici, comprehendebatur caſus mixtus. & qui declarat, nil de nouo facit. Iſtis non obſtantibus, fuit reſolutum, quod ſubreptio & defectus priorum litterarum, nõ eſſet purgatus. Quia licet in parte narratiua, Papa dicat, quod ab aliquibus curioſis & ſatagentibus ſcire pluſquam oporteat; tamen hoc non obſtante, non ſimpliciter declarat Papa, quod in prioribus litteris non ſit ſubreptio, nec quod per priores matrimonium ſit validum. ſed committit Epiſcopo Neocaſtrẽſi, vt declaret & denunciet, matrimonium perinde valere, ac ſi in prioribus de duplici fuiſſet dictum. de ſecundo prout de iure fuerit faciendum. ſed de iure iſtud Epiſcopus facere non poterat. quia ſi primum matrimonium erat nullum, non poterat Epiſcopus declarare illud fore validum, ſed potius de nouo erat diſpenſandum. Item in ſecundis litteris, requirebatur propter clauſulam, ſi ita eſt, informationem

Digitized by Google

nem ſumere, & de iſta informatione per
Epiſcopum ſumpta, non conſtabat, nec iſto
2 caſu, mandatum † de diſpenſando habe-
bat vim diſpenſationis, ex not. per Pariſ.
conſil. 57. colum. fin. volum. 4.

SVMMARIVM.

Regula declaratoria regulæ de publicandis, videlicet, quod à die datæ, & non conſenſus præſtiti, ſex menſes currant, quomodo intellecta.

1 *Regula Cancellaria declaratoria alterius regula, eſt intelligenda iuxta terminos regula declarata.*
Regula de publicandis, an poſſet intelligi, de conſenſu praſtito poſt obitum.
2 *Reſignatio beneficij, an ſit perfecta conſenſu non praſtito ante obitum, in Cancellaria, ſeu coram notario Camera.*
Verba regula Cancellaria, vbi non conueniunt, nec eius diſpoſitio conuenire debet.
3 *Reſignans ante conſenſum praſtitum, an deſinat eſſe Rector Eccleſia, & recte ei reſpondetur de redditibus Eccleſia.*

DECISIO XLII.

IN vna Segobienſi beneficij de Villa Caſtrin, coram D. Reomano fuit dubitatum, die. 27. Maij 1547. An regula Pauli Tertij declaratoria regulæ de publicandis, in qua cauetur, quod ſex menſes dati ad publicandum, à die datæ, & non à die præſtiti conſenſus currant. obſtatet reſignationi habenti conſenſum poſt obitum. Et fuit reſolutum, quod dicta regula declaratoria non intelligeretur in conſenſibus præſti-
1 tis poſt obitum. quia † regula declaratoria erat intelligenda iuxta terminos regulæ declaratæ. regula autem declarata, videlicet regula de publicandis, non poterat intelligi in conſenſu præſtito poſt obitum. patet, quia illa regula præſupponit, quod in vita ſit præſt.tus conſenſus, & reſignatio perfecta. dum dicit, quod ſi infra ſex menſes publicatio non fuerit facta, beneficium cenſeatur vacate per obitum, & non per reſignationem. & ſic ſupponit, reſignationem ante obitum eſſe factam. ſed quando ante obitum conſenſus formiter in Cancellaria, ſeu notatio Ca-
2 meræ, non eſt præſtitus, non † poteſt dici reſignatio facta, ergo cum non conueniant verba regulæ, nec eius diſpoſitio, & ita ſi regula interpretata, non intelligitur in reſignatione, in qua poſt obitum conſenſus præſtatur; ita nec regula interpretans. & aliter intelligendo regula ad impoſſibile obligaret, videlidet, quod ante reſignationem perfectam, quis teneretur eam publicare. Nec obſtat, quod regula ſit facta ad tollendum fraudes. quia dicebatur, quod nulla erat fraus, ex quo
3 ante conſenſum † præſtitum, ille non deſinebat eſſe Rector, & ideo iuſte ei ſoluebatur, & verus erat interim Rector, & ſi qua fraus conſidetari poterat, illa fiebat lege permittente, poſtquam, per Alexandrinam, conſenſus poteſt poſt obitum præſtari. & aliæ rationes fuerunt conſideratæ, de quibus in informatione Aduocati.

SVMMARIVM.

Contractus in ſcriptis, quando dicatur fieri.

DECISIO XLIII.

COntractus tunc dicitur fieri in ſcriptis quando dictum eſt, quod aliter non valeat. fuit reſolutum in vna Placentina ſalis, coram D. Proſpero, die 27. Maij 1547. quidquid dicat Paul. de Caſtr. in l. cum res. C. de probat: & in l. contractus. C. de fid. inſtrument. cuius dictum communiter dicit recipi Iaſ. conſil. 151. volum. 2. quia illud dictum Paul. de Caſtr. communiter reprobari, dicit Dec. conſil. 340. & in l. pactum, quod bona fide. colum. 2. verſic. & ex hoc infert Paul. de Caſt. C. de pact. Claud. & Aret. in l. qui bis idem. ff. de verb. obligat. vbi etiam atteſtantur dictum Pauli communiter reprobari, & Aret. conſil. 160.

SVMMARIVM.

Exequutoriales per Rotam decretæ, & condemnato intimatæ, non poteſt declaratoria cenſurarum per Auditorem Cameræ ferri, niſi præcedat monitorium, quod coram eo compareat, ad videndum ſe declarari.

DECISIO XLIV.

LIcet Auditor Cameræ ſit exequutor litterarum Apoſtolicarum, & omnium cenſurarum latarum in Curia, Tamen voluerunt Domini in vna Imolenſi, pro Congregatione Vallis Vmbroſæ, coram me pédente, die 1. Iulij 1547. quod ſi exequu-
to-

Digitized by Google

toriales ſunt decretæ in Rota & exequutæ, non poſſunt poſtea reproduci coram Auditore Cameræ, & coram eo ad declaratoriam cenſurarum procedere, niſi in intimatione exequutorialium, fieret monitorium, vt comparere deberet coram Auditore Cameræ. quia cum exequutoriales eſſent decretæ per Auditorem Rotæ, non tenebatur diuinare ille, cui exequutoriales præſentabuntur, alia monitione ſibi non facta, coram Auditore Cameræ: & ſic propter mutationem tribunalis, abſque citatione, ſententia declaratoria erat nulla. & fuit dictum quod erant tres menſes, quod ita iudicatum fuerat in vna Cordubenſi beneficij de las Roiadas, pro Antonio Mendez, contra Rodericum Rallon, coram D. Rauellenſi.

SVMMARIVM.

Vt quis incidat in pœnam cap. auaritiæ. de electione. in 6. non ſufficit probare adminiſtrationem, quæ probatur ſtatim quod probat Moniales præſtaſſe obedientiam.

DECISIO XLV.

IN vna Calaguritana abbatiſſatus, in qua de mandato Reuerendiſſimi Creſcentij fuimus conſulti, per D. Peregrinum Domini Fabius, Proſper, & ego, concluſimus, quod licet electa probaretur, quod fuiſſet in poſſeſſione ante confirmationem, quod ſi non probaretur, quod fructus percepiſſet, quod non incidiſſet in pœnam, cap. auaritiæ. & ſic, quod in caſu illius. cap. ex poſſeſſione non præſumeretur fructuum perceptio, vt quis in pœnam illius. cap. incidat. quia cum ſimus in pœnalibus. & text. loquatur de electo adminiſtrante in temporalibus, & ſpiritualibus, ante confirmationem. & gloſ. ibi exemplificet, cum illud. cap. auaritiæ. ſit pœnale, non erat extendendum, vbi apparebat, quod tantum poſſeſſionem accepiſſet. bene tamen per omnes fuit concluſum, quod ex quo in illo caſu conſtabat, quod ante confirmationem, omnes moniales obedientiam Abbatiſſæ electæ præſtiterant, quod per talem præſtationem obedientiæ diceretur adminiſtraſſe, & incidiſſe in pœnam illius cap. auaritiæ. per ea quæ dicit Abb. in cap. qualiter. circa princip. de elect. dum loquitur de recipiente iuramentum fidelitatis, & obedientiæ. Vnde licet Abb. loquatur in monialibus iurantibus, idem erat dicendum in monialibus præſtantibus obedientiam; cum inter iuramentorum, & ſimplicem loquelam, Deus non faciat differentiam, & quod ex ſola poſſeſſione non incidat in pœnam illius. cap. facit. quod dicunt ibi DD. & in §. cæteros, Franc. dum dicit, quod ex inſtallatione facta de electo non incurritur pœna illius capituli.

SVMMARIVM.

Attentatorum iudicio pendente fuit mandatum, quod daretur ex fructibus ſequeſtratis congrua portio, aſcendens ad valorem penſionis ſoluendæ.

DECISIO XLVI.

IN vna Bononienſi reſciſſionis contractus, inter Illuſtrem Hermetem de Bentiuolis locatorem, & Peregrinos conductores. Pendebat iudicium attentatorum, ſuper poſſeſſione bonorum apprehenſa per ipſum locatorem, ex eo quia pro parte eius prætendebatur, quod non fuerat ſoluta penſio. & ideo propria auctoritate ingreſſus fuerat poſſeſſionem bonorum locatorum, prætendens id ſibi licuiſſe ob non ſolutum canonem. Dicebatur pro parte Peregrinorum, illam apprehenſionem poſſeſſionis fore attentatam, & ad euitandum ſcandala Rota voluit, quod ego auocarem poſſeſſionem bonorum locatorum, & deputarem ſequeſtratores, & ſic fuit factum. Pro parte locatoris fuit obtēta commiſſio, vt ego ex fructibus ſequeſtratis aſſignarem congruam portionem, aſcendentem ad valorem penſionis, prout iuris fuerit. Dubitaui ego die 7. Octobris 1547. An pendente iudicio attentatorum, ex bonis ſequeſtratis deberet aſſignari congrua portio, aſcendens ad valorem penſionis ſoluendæ. & fuit reſolutum, quod ſic. quia ſuper penſione nulla erat lis, & iſta ſolutio facienda, non contradicebat iudicio attentatorum. quia dato quod poſſeſſio per viam attentatorum renocaretur, in omnem caſum penſio erat ſoluenda. non obſtat quod iudicium attentatorum ſit priuilegiatum, quia dicebatur, quod iſta ſolutio non retardabat dictum iudicium, ex quo omni caſu ſolutio fieri debebat. Non obſtat, quod in iure non reperitur, quod ſpolianti, & attentanti ex fructibus ſequeſtratis ſit ſubueniendum. nam cum ipſe ſpoliando, & attentando delinquat non reperitur, quod ex culpa debeat reportare commodum aliquod. & text. in l. final. C. de ord. cognit. ibi ex fructibus ſequeſtratis ſit aſſignatio congruæ portionis

in

in fauorem ſpoliati, non autem ſpoliantis. & ideo videbatur in caſu iſto, quod ex iſtis fructibus, nõ deberet dari aliqua portio, tamen fuit reſponſum, quod iſtud procederet ſi de attentato, & ſpolio conſtaret. Sed quia iudicium ſupra hoc pendebat, lite pendente debebat dari portio aſcendens ad valorem penſionis.

SVMMARIVM.

Alternatiua, vbi eſt negatiue concepta, oportet, vt vtrunque verificetur.

DECISIO XLVII.

IN vna Vrgellenſi prioratus, coram D. Rauellenſi. in qua in quadam commenda facta, de quodam prioratu, & in ea dicebatur prioratum prædictum, qui conuentualis, aut curatus non eſt, commendamus, fuit dubitatum die 14. Octobris 1547. ſtantibus verbis gratię, An ſit neceſſarium probare, prioratum non eſſe conuentualem, & non habere curam copulatiue. & fuit reſolutum, quod ſic. quia licet alias ad veritatem alternatiue, ſufficiat alteram partem eſſe veram. l. ſi hæredi plures. cum alijs vulgatis. & iſtud etiam habeat locũm, etiam ſi alternatiua, negatiue concepta ſit, vt per Bart. & Iaſ. in l. ſi quis ita ſtipuletur. ff. de verb. obligat. Felin. in cap. inter cæteras. col. fin. verſic. fallit. 4. & ibi Dec. colum. 3. de reſcrip. tamen ad hoc, ne ſtipulatio committatur. oportet quod vtrunque per alternatiuam negatiuam expreſſum, interueniat. l. ſi is qui ducenta. §. cum ita. & in §. vtrum. vbi Socin. ff. de reb. dub. & ibi Ludouic. Teſſera modernns, Ant. de But. in cap. inter cæteras. col. 1. num. 8. ſuper gloſ. pen. verſic. ſi negatiue. & ibi per Card. colum. pen. verſic. ſi inter genera. & per Abbat. col. 2. nu. 2. in 3. not. verſic. aut per verba negatiua. de reſcript. præſertim quando inſpicitur effectus eorum, quæ aguntur. vt conſiderauit Felin. in d. cap. inter cæteras. colum. fin. verſic. fallit. 4. & ibi Dec. col. 3. verſic. & prædicta regula. dum volunt quod ad hoc, vt ſtipulatio, non committatur, iuxta intentionem promittentis, qui committi nollet. requiritur quod neutrum fiat. & ſic in caſu iſto, ad effectum, vt gratia non dicatur ſubreptitia, oportet quod non ſit conuẽtualis, nec curatus.

SVMMARIVM.

Verba, vacantia ad præſens, in gratia reſeruæ poſita, comprehendunt beneficia vacantia in menſe ordinario.

1 *Gratia, quæ dat de vacaturis, an gratia expectatiua, ſeu reſerua.*
Expectatiua, ſeu reſeruatio ad vacatura regulariter, an ſoleat dari ad menſes ordinarios, ſi non exprimatur.
2 *Clauſula generalis in fine poſita in gratijs expectatiuis, an debeat coarctari vel ampliari.*
3 *Appoſitum in vna parte orationis, an intelligatur repetitum in alia.*
4 *Gratia quælibet, an intelligatur, ſine præiudicio alicuius etiam minimo.*
5 *Gratia ad vacatura, an comprehendat actu vacantia.*
6 *Verbum futurum in conceſſione, quando cõprehendat exiſtens de præſenti, tempore facta diſpoſitionis.*
7 *Verborum proprietas attendenda in materia ſtricta.*
8 *Prouiſio de vacaturis odioſa. ſed prouiſio de vacanti fauorabilis. & num. 9.*
9 *Papa conferendo beneficia vacantia, nulli facit iniuriam. & quare.*
Papa cõcurrit cũ quolibet ordinario. et n. 11
10 *Papa conferendo beneficia vacantia, non tenetur facere mentionẽ de menſe Ordinarij, & quare.*

DECISIO XLVIII.

IN vna Calaguritana præſtimonij de Caſtagnares, in qua bo. me. Cardinalis Cõpoſtellanus, ſub die 26. Septembris 1540. habuerat gratiam reſeruationis, ad vnum, duo, tria, valoris 400. in Aſtoricenſi, Legionenſi, & Calaguritana Eccleſijs. &c. beneficia. &c. & in gratia, erant iſta verba. ſi quæ vacant ad pręſens, aut cũ ſimul, vel ſucceſſiue, per ceſſum, vel deceſſum, ſeu quamuis aliam dimiſſionem, vel amiſſionem. illa in titulum, vel commendam, aut alias quomodolibet obtinendam, aut in eis, vel ad illa ius habendam. etiam in aliquo ex menſibus, ordinarijs collatoribus, per conſtitutiones. &c. vacare contigerit, etiam ſi ſæcularia. &c. quæ tu, per te, vel procuratorem tuum legitimum, infra vnius menſis ſpatium, poſtquam tibi, vel eidem procuratori tuo, illorum vacatio innotuerit duxeris acceptandum. ex nũc, prout ex tunc, & è contra, commendamus, Dictum præſtimonium de Caſtagnares vacauerat die 12. Septembris, eiuſdem anni,

ni, & ſic in menſe ordinario. **Dubitaui ego**
die 17. Septembris 1547. An per illa
verba, ſi quæ vacant ad præſens. benefi-
cium vacans de menſe Septembris, cenſea-
tur bonæ memoriæ Cardinali Compoſtel-
lano commendatum. Et pro parte negati-
ua dicebatur, quod negari non poterat.
quod iſta gratia in quantum dabat de va-
1 caturis, † quin eſſet gratia expectatiua,
ſeu reſerua, ad not. per Peruſ. in cap. final.
§. fin. in fine de conceſſ. præben. in 6. &
ſicut expectatiua, & reſeruatio ad vacatu-
ra, regulariter dari non ſolet ad menſes
ordinarios, niſi exprimatur: ita etiam
dicendo erit quo ad beneficia vacantia.
nec dici poterat quod illa verba, etiam
in menſibus ordinarijs, referrentur ad be-
neficia vacantia, & vacatura, ſed tantum
ad vacatura: quia ex quo agebatur de
2 præiudicio ordinarij, clauſula † generalis,
& in fine poſita, debebat coarctari, non au-
tem ampliari, ad not. per gloſ. in Clem. 1.
in verbo repererint. de offic. delegat. &
in Clem. 2. in verbo nolumus. de offic. or-
dinarij. Vnde clauſula illa, etiam in men-
3 ſibus ordinariis, pro qualitate vnius † ora-
tionis adiecta, quo ad vacatura beneficia
non debet diffundere habenas quo ad va-
cantia, ad not. per Bart. in l. 4. §. eritq; hęc
differentia. ff. de vi bon. rap. & in l. 1. ff.
de public. Felin. in cap. cauſamque: co-
lum. 4. verſic. limita. tertio, de reſcript. &
in 7. limit. Non obſtant illa verba, ad præ-
ſens vacantia, quia ſunt intelligenda de
beneficijs vacantibus in menſe Apoſtoli-
co, quorum vacatio adhuc durabat, non
autem intelligenda erant de his quorum
vacatio in menſa ordinarij vacare incæ-
4 perant. cum qualiter gratia † intelligatur
ſine præiudicio alicuius, etiam minimo
ad not. in cap. ſuper eo maxime per Dec.
de offic. deleg. Non obſtat, quod verbum
5 vacaturam comprehendat, etiam † actu
tunc vacans, ad not. per gloſ. in cap. ſi poſt-
quam de præbend. in 6. & in Clem. 1. in
verbo notitia. de conceſſione præbendæ,
quia illud eſt verum, niſi Papa conſide-
raſſet, tunc vacantia, quaſi ſciuiſſet, quod
tunc vacare poſſet. & tunc verbum vaca-
6 turum, non comprehendit † vacantia. quia
ſeparatim de vtroque mentionem fecit, ad
l. hæc conditio. §. fin. & l. ſi iam facta.
ff. de condit. & demonſtrat. & ibi per Io.
de Imol. & in l. ſi ita legatum la ſecunda.
ff. eod. tit. ſicut & patet. in l. nouiſſime.
in principio iuncto fine. ff. iudicat. ſolui,
vbi, propter verbum præſens, abeſſe ver-
bum ab futurum, aptum alias comprehen-
dere præſens, ad l. verbum oportebit. ff.
de verb. ſignific. præſens non comprehen-
deret. quia de comprehenſo, & comprehē-
dēte ſeparatim, & ſpecialiter eſt diſpoſitum
ad l. cum ex filio. §. filio. ff. de vulg. & pu-
pill. Iſtis tamen non obſtantibus fuit reſo-
lutum per omnes pro parte affirmatiua,
quia Papa in gratia commendat beneficia
ad præſens vacantia. ergo tam vacantia in
menſe Apoſtolico, quam ordinario. quoniā
7 etiam in materia ſtricta † non erat receden
dum à proprietate verborum, ad l. cum
lege, & ibi Aret. ff. de teſtam. item, quia ſi
8 Papa prouidendo de vacaturis, quæ † pro-
uiſio eſt odioſa. in cap. ſi nulla de conceſ-
ſione præbendæ, vult præiudicare ordinario
in ſuis menſibus, à fortiori erit dicendum in
9 beneficio de vacanti. quæ prouiſio † eſt fa-
uorabilibus, ad not. in c. vt ſingulæ de offic.
Archid. & tanto magis cum Papa conferen-
do beneficia vacantia, nulli faciat iniuriā.
cum ipſe Papa concurrat cum quolibet or
dinario & ideo vel dicendum eſt quod con
10 ferendo beneficia † vacantia, Papa non de-
bebat mentionem facere de menſe ordina-
rio. quia id facit iure proprio, & regula de
quatuor menſibus loquitur quo ad beneficia
vacatura, vel dicendum eſt, quod illa clauſu-
la, etiam in menſibus ordinarijs, referatur
non ſolum ad vacatura, ſed etiam ad vacā-
tia. quia ſi in beneficijs vacaturis Papa vo-
luit præiudicare menſibus Ordinariorum,
qui tamen menſes per regulam erant ordi-
rijs reſeruati, & quia etiam illa prouiſio eſt
odioſa. ergo à fortiori habemus fateri, quod
voluerit præiudicare ordinariis, quo ad be-
neficia vacantia in menſibus ordinariis. at-
tento, quod regula de ijs non loquitur. &
11 Papa concurrat † cum quolibet Ordinario,
& prouiſio talis eſt fauorabilis, nec verum
quod commendando talia beneficia actu
vacantia, ſit præiudicium ordinarii. quia
dicitur quod immo eſt fauor, & præiudi-
cium eſſet ordinarij ſi talia beneficia in
gratia non comprehenderentur. nam ſi Pa-
pa commendat vnum, duo, tria. &cæt.
ad valorem quatuorcentum, ſi illud actu va
cans non comprehenderetur, Papa de illo
alteri prouidere poſſet. & nihilominus gra-
tia, vſque ad illum valorem in aliis bene-
ficiis vacaturis eſſet adimplenda, & in hoc
ordinarius grauaretur. Fauor ergo eſt or-
dinarii, vt beneficium actu vacans
comprehendatur, vt de illo Pa-
pa alteri prouidere non
poſſit, & citius gra-
tia implea-
tur.

*

SVMMARIVM.

Venditor, conſtituendo ſe tenere, & poſſidere nomine emptoris. an ſit liberatus vt actione ex empto non teneatur ad traditionem.

1 *Vendens, conſtituens ſe precatio poſsidere ab emente, an liberetur, a traditione rei.*

2 *Communis opinio, an ſit pro aliqua parte conſideratur, quod communiter DD. tenent in loco, vbi principaliter articulus diſputatur.*

3 *Emptor an poſſit retinere precium, donec ſibi tradatur actualis poſſeſsio.*

DECISIO XLIX.

IN vna Romana pecuniaria, corã D. Proſpero, die 17. Octobris 1547. fuit dictũ
quod Gloſ. in l. ab emptione. ff. de pact. dũ
dicit, quod venditor conſtituendo tenere, &
poſſidere, liberetur ab actione ex empto. ſit
vera, & communiter approbetur. prout dicit ibi Iaſ. eam communiter approbari. Non
obſtat, quod Corn. conſ. 343. in cauſa vertente. col. 2. verſ. nec huic deciſioni. vol. 1.
dicat. quod illa gloſ. & Bart. communiter
reprobetur. quia poteſt dici quod Corn. loquatur, quando quis conſtituit ſe precario
1 poſſidere. & illo caſu † verum eſt quod non
liberetur. & ita loquitur gloſ. quæ in contrarium allegatur, Sed quia etiam Corn. ſentit quod etiam in ſimplici conſtituto, dictũ
Barr. communiter reprobetur. fuit dictum
quod iſtud eſt falſum. quia an communis
2 opinio † ſit pro aliqua parte, conſideratur
quid communiter DD. teneant in loco vbi
principaliter articulus diſputatur. Et cum
in d. l. ab emptione, vbi articulus diſcutitur
DD. communiter teneant opinionem illius
vt patet ex dictis Iaſ. certe illa gloſ. dicetur
cõiter approbari. Non obſtat, ꝙ Corneus dicat cõiter reprobari, & alleget doctores tenentes contra illã gloſ. in loco in quo principaliter articulus non diſputatur. fuit tamen dictum in caſu illo, quod licet illa gloſ.
eſſet vera. ꝙ eſſet liberatus actione ex empto. tamen quia dabantur alia remedia vtputa rei vindicatio, & interdictum vnde vi
& in caſu illo nõ erat intentata actio ex empto. ſed tantum per viam exceptionis em-
3 ptor volebat † retinere precium, donec ſibi
traderetur actualis poſſeſſio, quod poterat
illud dicere. quia cui damus actionem, tãto
magis exceptionem, & vt euitaretur circuitus iudiciorum. Item quia conſtituerat ſe
tenere, & poſſidere, donec corporalem poſſeſſionem apprehenderet, & in hoc bene dicit Corn. in d. conſ. 343. dum vult quod
iſto caſu, non cenſeatur liberatus.

SVMMARIVM.

Reſtitutio in integrum, aduerſus præſcriptionem ſtatutariam ſexdecim annorum, communitati Lucanæ conceſſa.

1 *Præſcriptio ſtatutaria, an æquiparetur præſcriptioni longiſsimi temporis triginta annorum.*

Reſtitutio in integrum, an detur in præſcriptione longiſsima, ex iuſta cauſa ignorantiæ, & num. 2.

5 *Statuti ignorantia, an dari poſsit in communitate.*

3 *Reſtitutio an detur aduerſus præſcriptionem quadragenariam, & quid in perſona priuilegiata. num. 4.*

DECISIO L.

IN vna Lucana pecuniaria, coram D. Fabio, die 17. Octobris 1547. fuit reſolutum. qnod communitati Lucanæ daretur reſtitutio, aduerſus præſcriptionem ſtatutariã
ſexdecim annorum, ſtatuti Vrbis ita di-
1 ſponentis. quia ſi iſta æquiparatur præſcriptioni longiſſimi temporis triginta annorum, & in illa detur reſtitutio, ex iuſta cauſa ignorantiæ, vt erat in caſu iſto. in quo
communitas, iuſte potuerat ignoraſſe ſtatutum Vrbis. vt in tali ſtatuto ponit Iaſ. in
l. 1. in ſecunda lectura. col. 15. verſ. vnum
tamen perpetuo nota. C. de Summa Trinit.
& ibi Purpur. num. 165. verſ. vltimo limitetis regulam. &c. & Alex. conſ. 169. viſo themato infraſcripto, penult. colum. vol. 2. &
quod aduerſus præſcriptionem triginta an-
2 norum, detur † reſtitutio. ponit Balb. in tractat. de præſcript. in 4. parte principali verſic. vigeſimonono principaliter quæro, &
Dec. conſ. 29. Nõ obſtat, quod in ſtatuto Romano, tam in primo libro, quam in quarto
vbi ponitur dictum ſtatutum, ſint verba prægnantia, quia denegat audientiam, & concedit pleniſſimam ſecuritatem. ergo videtur
3 deneganda reſtitutio. vt dicitur † in præſcriptione quadragenaria, qnia l. omnes. C. de
præſcript. triginta annorum, dicit pleniſſima ſecuritate gaudeant. Quia fuit dictum,
4 quod illud procedit in maiori, ſecus autem
eſt in perſona priuilegiata, pront in minori
loquitur Dec. in d. conſ. 29. in fin. & communitas minori æquiparatur.

SVMMARIVM.

Attentatorum iudicium eſt priuilegiatum, vt etiam per ceſſionarium non poſſit procedi in negocio principali, ante purgationem attentatorum.

DECI-

DECISIO LI.

IN vna Callaritana, canonicatus, & præbendæ, coram D. Reomano. fuit concluſum 27. Octobris 1547. quod ſi attentans in cauſa beneficiali, prout erat in caſu illo cedat iuri ſibi competenti in fauorem tertij. quod licet tertius non ſuccedat in re attentata, vt erat in caſu illo, & ideo non teneretur purgare attentata. quia non eramus in terminis cap. bonæ. de appellat. & quod dicit ibi Franc. in tertio intellectu, & Dec. in 6. not. tamen fuit dictum. quod ſicut cedens non poterat procedere in negocio principali, niſi purgatis omnibus attentatis. ita non poterat ceſſionarius. ne per viam indirectam tolleretur priuilegium attentati, quod præiudiciale eſt ſemper, negocio principali. & ideo fuit dictum quod finiretur prius negocium attentatorum contra cedentē attentantē. & poſtea per ceſſionariū procederetur in negocio principali.

SVMMARIVM.

In cauſa Paduana iniuriarum, ex quibus cauſis ab iniurijs excuſatus.

1 *Abſolutio à cenſuris illatis ab homine, ſi nō paretur, an iterum cauſa cognita debeat fieri reintruſio.*

DECISIO LII.

IN cauſa Paduana iniuriarū die 21. Octobris 1547. propoſui dubium, præſuppoſita liquidatione fructuum, per iudicem facta. à qua fuit appellatum, & clauſula in ſupplicatione poſita. ſine præiudicio liquidationis fructuum, & partis. An Hieronymus publicando poſt talem liquidationem, excuſetur ab iniurijs. Fuit reſolutum, quod ex quo abſolutio erat ſine præiudicio liquidationis fructuum, quod dato, quod communis ſit,
1 quod quando abſolutio fit à cenſuris † ab homine illatis, ſi non paretur. iterum cauſa cognita debet fieri reintruſio. Tamen, quia aliqui DD. tenent in cap. eos de ſenten. excom. in 6. vt puta Io. Andr. & Franc. ꝙ etiam fiat ſine aliqua cauſæ cognitione reintruſio. quod iſtud ſufficiebat ad excuſandum Hieronymum ab iniurijs. cum qualibet cauſa excuſet. & dato quod diceretur, quod eſſet appellatum à liquidatione. Tamē fuit dictum, quod erat appellatum ab exceſſu. ergo in aliqua ſumma fructus erant certi, ideo pro illa ſumma debebat fieri ſolutio per Fratres, & etiam ad excuſandum ab iniurijs fuerunt conſideratæ aliæ cauſæ, de quibus per Aduocatos.

SVMMARIVM.

Vicarius Epiſcopi non habens ſpeciale mandatum, non poteſt ſupprimere beneficium.

1 *Vicarius Epiſcopi non poteſt vnire Eccleſias, & quare.*
Vicarius Epiſcopi non poteſt ea quæ ſunt ardua.
2 *Mandatum ſpeciale, ſi non enunciatur, an poſſit præſumi.*

DECISIO LIII.

IN vna Calaguritana beneficij de Pobes fuit reſolutum, coram D. Rauellenſi, die 21. Octobris 1547. quod Vicarius Epiſcopi vigore ſui Vicariatus nō potuerit ſupprimere beneficium, abſque ſpeciali mandato, fuit allegata additio ad Abb. in capi cum acceſſiſſent, ſuper verbo, & etiam confirmatum de conſtit. allegando Domin. in cap. fin. in 2. colum. de offic. Vicarij in 6. Feder. conſ. 264. facit quod not. Archid. in
1 c. adhæc de offic. Archid. quod cum † vnire ſit arduum cap. ſicut vnire de exceſſ. Prælat. Vicarius non poteſt. quia ea quæ ſunt ardua, non veniunt in generali mandato refert, & ſequitur Gemin. conſ. 38. col. pen. verſ. ſed videtur obſtare. multo fortius ſupprimere, non veniet in generali mandato. ex quo eſt diminuere cultum Eccleſiæ, & licet eſſemus in tempore longinquo, pluſquam triginta annorum, fuit dictum, quod ex quo
2 mandatum † ſpeciale non enunciabatur, quod non præſumebatur, & ideo deciſ. 3. Caſſad. de procuratoribus non obſtabat.

SVMMARIVM.

Tacita repudiatio inducta ex lapſu temporis.

1 *Succeſſioni ex teſtamento vbi eſt locus, ceſſat ſucceſſio ab inteſtato.*
2 *Ius adeundi, an præſcribatur ſpacio triginta annorum, etiam aduerſus ignorantem.*
Hæreditatis repudiatio, ex curſu quanti temporis præſumatur, & num. 3.

DECISIO LIV.

IN cauſa Anagnina Caſtri Scurculæ, die 26. Octobris 1547. propoſui dubium. An ſtante teſtamento D. Honoratus poſſit agere remedio poſſeſſorio ab inteſtato. Pro parte negatiua dicebatur, quod non, per l. quandiu. ff. de acquir. hære. per l. antequā.

C.comm. de ſucceſſ.in quibus dicitur,quod
1 quandiu eſt locus † ſucceſſioni ex teſtamen
to,ceſſat ſucceſſio ab inteſtato. & iſtud etiã
eſt verum ſtante incertitudine hęredis, an
adluerit. iuxta text.& not.in l.1. C. de bo.
poſſeſſ. ſecundum tab. item per text. in §.
eum autem. inſtit. de hęred. quæ ab inteſt.
defer. vbi tunc venitur ab inteſtato, quando
hæres eſſe deſierit, & ſic videtur quod
oporteat dicere teſtamentum eſſe deſtitutum.
Contrarium fuit in caſu iſto deciſum.
ex quo,à tempore mortis Io. Felicis ad tem
pus quo Honoratus agere incepit,lapſi fuerunt
ſexaginta anni, & vltra.quo caſu,cum
Honoratus eſſet filius, ei ab inteſtato hære-
2 ditas deferetur, & ius † adeundi, ſpacio tri
ginta annorum præſcribetur, quod tempus
etiam ignoranti currit. iuxta gloſ. & communiter
DD. in l. licet. C. de iur. delib. ex
lapſu tanti temporis,inducebatur tacita re-
pudiatio.ſecundum Bal. in l.1. in 5. not. &
in 26. oppo. C. qui admit. Socin. conſ.63.
in 2. colum. verſic. ſed ijs & alijs non ob-
ſtantibus, cum ſequentibus. vol.1. Paul. de
Caſtr. in l.3. ff. de acquir.hęred.Ergo,cum
ex lapſu dicti temporis eſſet inducta repu-
3 diatio,erat locus ſucceſſioni † ab inteſtato.
& in terminis iſtam opinionem tenet Alex.
conſ.90. col.1. in fine.in 2. vol.

SVMMARIVM.

Statum Vrbis, loquens in minore non valente
donare ſine ſolennitate, habet locum
in minore confitente habuiſſe precium
in contractu venditionis.

1 *Minor ſi non poteſt libere donare ſine certis ſolennitatibus, an poſſit confiteri ſine illis.*

2 *Statutum de donatione probibita, an ſe extendat ad donationem præſumptam.*

3 *Minor curatorem non habens, an ſicut contrahendo poteſt ſibi praiudicare, poſſit & confitendo.*

4 *Statuta quomodo ſint intelligenda, prout iacent.*

5 *Interpretatio prouenien s ex diſpoſitione legis, an in ſtatutis reijciatur,*

6 *Interpretatio ſumpta à ratione,an videatur ſuſcepta per interpretationem,ſeu extenſionem.*

7 *Fraus maior an poſſit interuenire in donationibus ſimplicibus,vel in illis quæ fiunt ſub aliquo colore.*

8 *Confeſsio mariti de dote recepta, an ſapiat donationem, vel dicatur facta ſub ſpe futuræ numerationis. & num.9. & 11.*

10 *Matrimonium non ſolet eſſe ſine dote, & maritus onera matrimonij veriſimiliter non ſuſtineret ſine dote,*

DECISIO LV.

IN cauſa Romana caſalis de la Bottaecia
die 26. Octob. 1547.propoſui dubium. * Vide aliquid ſupra deciſ. 7.
an confeſſio de duobus millibus receptorũ
per minores in inſtrumento venditionis fa
ctæ,ſapiat donationem, itaut comprehenda
tur ſub prima parte ſtatuti. de pact. & do-
nat. non valit. vel ſaltem ex ea,minores di
cantur leſi. Et fuit reſolutũ per omnes,quod
ſecluſis quibuſdã coniecturis,quæ contra mi
nores adducebantur, quod ſimpliciter quærendo,
an confeſſio minoris in inſtrumento
venditionis de receptione duorum millium
ſapiat donationem, itaut comprehendatur
ſub dicto ſtatuto. pro parte affirmatiua ꝙ
ſic. Quia ex quo minores non poterant libe
re donare, ſed interuenientibus quibuſdam
1 ſolennitatibus. non poterant etiã confiteri
ſine illis ſolẽnitatibus.per tex.in l.qui teſta
mentũ. ff.de probat.in l.cum quis decedens
§.Titia.& ibi Bart. ff.de leg.3. in l.ſi forte.
ff.de caſtren.pecu.& ibi Bart.Alias de facili
ſtatutum poſſet eluſorium reddi cũ minor
volens donare venderet, & fateretur ſe re-
cepiſſe.vt late conſuluit Soc.conſ.65. circa
primum.col.5.verſ.poſtremo prædicta con-
cluſio. vol.1.vbi in terminis dicit, quod ſi
quis eſt prohibitus donare,vendat,& confi-
teatur precium habuiſſe,in fraudẽ legis fa-
2 cere videtur.& ſtatutum † de donatione ad
præſumptam donationẽ ſe extendit,ne alias
fraus inducatur.ſecundum Corn. conſ.185.
col.3.verſ.his tamen non obſtantib. vol. 2.
Tiraq.in tract de ll.connubialibus fol.185.
verſ. contrarium tamen in ſimili. Non ob-
ſtant adducta in contrarium,videlicet,dum
primo dicebatur. ꝙ minor curatorem non
3 habens,ſicut † poteſt contrahere, ita poteſt
confitendo ſibi præiudicare, vt per Abb. in
c.fin.col.3.nu.8. de confeſſ.ſtatutum ergo lo
quens in donatione,cum ſit ſtricti iuris,non
extendetur ad confeſſionẽ, de qua ſtatutum
non loquitur.maxime,cum in prohemio ſta
tutorũ in primo libro dicatur,quod ſtatuta
4 ſunt † intelligenda prout iacent.ergo nõ po
terit fieri extenſio ad confeſſionẽ.prout ita
dicit Iaſ.cõſ.50. in primo vol. Quia fuit re
ſponſum,ꝙ ſtatutum non excludit interpre-
5 tationẽ, quæ prouenit † ex diſpoſitione le-
gis,Corn.cõſ.324.in 3.vol.col.2. quæ in ſta
tutis ſẽper recipitur,Salic.in l.2. C.de no-
xal.Pariſ. cõſ.84.n.15.vol.1.& hoc ſine dif-
ficultate procedit in caſu noſtro,arguendo
à ratione expreſſa in ſtatuto.quę fuit ad ob
uiandum fraudibus, quæ cum comprehenda
6 tur ſub ratione, non † dicitur ſumpta per
interpretationem, ſeu extenſionem, gloſ. in
Clem. 1. in verbo eligatur de elect. cum
alijs. Et longe maior fraus interuenire
7 poteſt † in donationibus, quæ fiunt ſub ali-
quo colore puta confeſſionis,vel cauſæ,quã
in donationibus ſimplicibus.cũ in illis ma-
gis

gis circumueniri poſſet minor. & quod iſtis
donationibus coloratis principaliter ſtatuē
tes occurrere voluerint, patet.quia volue-
runt, conſanguineos iurare non cedere in
præiudicium minorum, quod non poteſt
aptari ad ſimplicem donationem, cum illa
ſit aperte damnoſa,cum donare ſit perdere.
ſed tale iuramentum cōuenit aliis actibus
ex quibus reſultat donatio, ne in ipſo actu
minores decipiantur. Non obſtat, quod di-
cebatur, quod ſi confeſſio comprehendere-
tur ſub donatione, quod nemo dubitaſſet,
quod ſi maritus conſtante matrimonio con
8 fitetur dotem recepiſſe, † talis confeſſio ſa-
piat donationem. quod tamen voluit Bart.
in l.aſſiduis. C. qui pot. in pig.hab. Roma.
& Alex.in l.diuortio. ff.de verb.oblig. cum
alijs adductis per Felin. in cap. ſi cautio.
colum.17. verſ.prima concluſio.&c. de fid.
inſtrum. imo talis confeſſio quando non eſt
renunciatum exceptioni non numeratæ pe-
9 cuniæ videtur † facta ſpe futuræ numeratio
nis. vt dicit Alexan. in l.ſi diuortio. col.3.
ff. de verb.oblig. Quia reſpondetur, quod
procedit in dote confeſſata ratione præce-
dentis promiſſionis. & quia à communiter
accidentibus, matrimonium non eſt ſine do
10 te,& maritus onera † matrimonij veriſimi
liter non ſuſtineret ſine dote. l.3. ff.de iur.
dot. Socin. conſ.122. vol. 3. Aim. Crauet.
conſ.40. 2.col.quæ ceſſant in caſu noſtro.&
ideo,vbi præmiſſa non concurrunt,videmus
quod confeſſio mariti ex alia cauſa emana-
11 ta,reputatur † donatio, & propterea non
valet, vt per Socin. in conſ.65. ſuperius al-
legato. Non obſtat, dum reſpondebatur ad
l. qui teſtamentum. & l. ſi forte. & conſil.
Socin.65. quod illa iura loquebantur in per
ſonis prohibitis.quia fuit dictum quod iſta
reſponſio firmabat concluſionem iſtam.cum
attento ſtatuto, minor eſſet prohibitus ſine
certa ſolennitate donare. ergo & confiteri.

SVMMARIVM.

Aduocatus, contra eum pro quo eſt aduocatus, poteſt eſſe teſtis etiam inuitus.

DECISIO LVI.

CONcluſimus,in vna Romana ſocietatis trium milliũ ducatorũ,D. Io. Baptiſta Guidobonus, & ego, quod aduocatus, contra eum pro quo eſt aduocatus,poſſet examinari etiam inuitus. per conſil. Pariſ. 70. in 4. volum. & deciſ.Guid. Papæ 45. Non obſtat dictum Io. Andr. in addit. ad Spec. in tit. de teſte. §. quæ poſſunt contra teſtes opponi. colum. 23. in addit. incip. l. fin. quem videtur ſequi Steph.Aufreri. in tractat.de reprobat. teſtium.in §.adhærentes. verſ.aduocatus inſerto in 5.volum.tractat. dum vult quod in duobus caſibus poſſit examinari, ergo extra illos duos non poterit. quia Io.Andr. loquitur per verbum. maxime.& ſic vult, quod etiam extra illos caſus poſſit examinari, & etiam Pariſ. in d.conſ. 70. loquitur per verbum.maxime. dum dicit quod Aduocatus poteſt examinari,quando interrogatur de his, quæ ſcit ante ſuſceptam aduocationem.

SVMMARIVM.

In cauſa Meſſanenſi Baroniæ.

DECISIO LVII.

DIe 4. Nouembris 1547. in cauſa Meſſanenſi Baroniæ propoſui dubium. An ſtantibus litteris in forma breuis, directis Proregi Siciliæ, potuerit coram iudicibus de partibus, valide procedi. & an primæ litteræ Clemētis ad diſpēſandũ ſuper contrahendo,de quibus in hac cauſa agitur contineant materiam fauorabilem. Fuit dictum, quod alias prima pars dubij fuerat reſoluta, vt patet ſupra deciſ. 34. & in breui erat etiam recepto iuramento perhorreſcētiæ. ſecunda pars,etiã dubij erat reſoluta. vt patet ſuperius. deciſ. 39. Et quia pars aduerſa, videlicet pupillorum noluit informare. ideo vtrumque punctum habui pro reſoluto ſecundum prædictas reſolutiones.

SVMMARIVM.

Fideiuſſor qui acceſſit ſocietati duranti ad beneplacitum cum diſdicta quindecim dierum,qui acceſſit, dico ad ſex menſes & non vltra,ſi ſocietas intra ſex menſes diſdicatur conueniri poteſt.

1 *Dictio.vltra.includit & excludit,ſed quomodo.*

DECISIO LVIII.

ALphonſus contraxerat ſocietatem cum Ioanne Clauſa,ad ſex menſes, & deinde ad beneplacitum, cum diſdicta quindecim dierum.cui ſocietati de anno 1542.acceſſerunt Ioãnes Mahe,& Iacobus Thiabaudi ad ſex menſes,& non vltra.lapſis ſex mēſibus, & durante ſocietate ad beneplacitum,iterum ijdē fideiuſſores de anno 1544. acceſſerunt eidem ſocietati de nouo ad alios ſex menſes, & non vltra. & voluerunt teneri in omnibus vt principalis. &c. facta dicta acceſſione poſt tres menſes cum dimi-

dio Alphonſus diſdixit ſocietatem ſub his
verbis, quod non intendebat amplius dictã
ſocietatem durare, & beneplacitum ſuum
reuocabat. &c. Dubitaui ego die 10. Nouem
bris 1547. in vna Romana releuationis in-
demnitatis. An fideiuſſores, qui ſocietati
durantẽ ad beneplacitum, cũ diſdicta quin-
decim dierũ, anteceſſerunt ad alios ſex men
ſes & non vltra, potuerint infra ſex menſes
diſdicta ſocietate conueniri. Et fuit per om
nes reſolutum quod ſic. Quia fideiuſſores,
qui noluerunt vltra ſex menſes teneri, cen-
ſentur voluiſſe intra ſex menſes teneri, &
conueniri poſſe, quãdo ſocietas intra dictos
ſex menſes legitime diſſolueretur. nam di-
1 ctio. † vltra. de ſui natura excludit, & inclu
dit. excludit tempus vltra ſex menſes, inclu
dit tempus infra ſex menſes. Bart. in l. cum
ita. ff. de dot. præleg. Ang. & Bald. in l. ſi vl-
tra. C. de fideiuſſ. Dec. in l. actione. col. 3.
num. 9. C. de tranſact. Item, quia expreſſum
erat in obligatione, quod fideiuſſores vole-
bant teneri vt principales, & ad omnia ad
quæ principales tenebantur. ſed certũ eſt,
quod diſdicta ſocietate, etiam intra ſex men
ſes principales tenebantur. ergo & fideiuſ-
ſores.

SVMMARIVM.

Gratia confirmationis in canonicum, quo
caſu intellecta in omnibus menſibus.

DECISIO LIX.

PApa confirmauerat creationem in cano
nicum factam per Ordinarium, & po-
ſtea ſubiunxit. & nihilominus canonicatum
& præbendam, inibi primo vacaturam etiã
ſi generaliter reſeruata, præterquam per
obitum apud ſedem, & familiaritatem ali-
cuius Cardinalis, cuius conſenſus. &c. ac in
menſibus ordinarijs collatoribus. &c. con-
ferimus, fuit dictum in vna Concordienſi Ca
nonicatus & præbendæ, coram Reomano,
die 10. Nouembris 1547. quod Papa reſpe-
ctu ſuæ conceſſionis, quam de nouo facie-
bat, concedebat quantum in eo erat. & quia
tantum aliqua excipiebat, quod gratia cen-
ſeretur eſſe facta in omnibus mẽſibus. quod
etiam importabant illa verba. reſeruatã.
nam reſeruatio inducebatur per regulam re
ſeruatoriam. Non obſtabãt illa verba, ac in
menſibus ordinarijs. quia ex quo Papa fa-
ciebat gratiam de nouo, ſi non expreſſiſſet.
ac in menſibus ordinarijs. certe cõceſſio ſua
fuiſſet intellecta ſine præiudicio menſiũ
ordinariorum. ſed quia Papa vberem gra-
tiam concedere volebat. ideo expreſſit, ac in
menſibus ordinariis. quaſi illa copula. ac. ve
niat augmentatiue. vt non ſolum Papa cõ-
cederet in menſibus ſuis, ſed etiam in men-
ſibus ordinariis. Non obſtat quod hic eſſe-
mus in confirmatione, & confirmatio non
eſt extenſio, & ideo quod videretur tantum
confirmare in menſibus ordinariis. Quiã
fuit dictum, quod Papa, in prima parte con-
firmabat. & ideo reſpectu prioris partis, nõ
eſſet aliqua extenſio iuris confirmati. ſed
in ſecunda parte, in qua Papa nouam gra-
tiam faciebat, in ea concedebat in ſuis mẽ-
ſibus, & in ordinariis. qui niſi expreſſi fuiſ-
ſent non veniſſent.

SVMMARIVM.

Quando ex parte actorum conſtat de iuſti
tia ſententiæ, poteſt iudex ſententiam
nullam confirmare de iure communi. ni-
ſi ſit commiſſa cauſa nullitatis.

DECISIO LX.

IN cauſa Meſſanenſi Baroniæ, die 14.
Nouembris 1547. dedi dubium. præſup-
poſito, quod teſtes ſuper impedimento con-
ſanguinitatis, ab vtroque capite prouenien
ti, ſint legitime examinati. & quod Ioannes
& Angela, nullitatibus in proceſſu de parti-
bus facto renunciarunt, cum promiſſionẽ
de ſoluendo expenſas. & ex proceſſu de par-
tibus nolint ſe iuuare, præterquam quo ad
dictam probationem. An ſit cognoſcendum
ſuper negocio principali, priuſquam dictæ
nullitates ſpecificentur, ita quod & nego-
cium principale, & dictæ nullitates in ea-
dem ſententia terminentur. Et fuit reſolu-
tum, quod licet de iure communi, quando
iudici appellationis conſtat de iuſtitia ſen-
tentiæ quę eſt nulla, ex parte actorum. quę
ſunt valide geſta, quod tunc iudex poteſt
nedum primam ſententiam reformare, ſed
etiam confirmare illam. Ant. de But. in c. di
lecto. in 6. col. de appellat. Alex. vbi plures
refert in conſ. 181. colum. fin. num. 14. ver-
ſic. tertio reſpondeo. vol. 6. & eſt commu-
nis opinio ſecundum ipſum. conſ. 79. col. 1.
verſic. tamen communis opinio. &c. in 2. vo
lum. Tamen iſta ceſſant ex forma commiſſio
nis, quæ erat data pro parte pupillorũ
contra Ioannem & Angelam. cum in ea eſſet
dictum, vt prius ſuper nullitate pronuncia-
retur. vnde per commiſſionem erat receſ-
ſum à iuris diſpoſitione. Et licet extaret
alia commiſſio præſentata in vltima audien
tia, vt coniunctim vel diuiſim arbitrio pro-
nunciaretur; tamen pro parte Ioannis &
Angelæ in principio audientiarum erat præ
ſentata commiſſio, vt reiectis nullitatibus,
& refectis expenſis, ſiquæ de iure reficiendę
veniebant, ad expeditionem negocii princi-
palis, vel iuxta formam ſecundo loco præ-
inſertæ,

Digitized by Google

inſertæ, vel prout in prima, procederet. Et ſic iuxta formam iſtius cōmiſſionis erant prius reiiciendæ nullitates. & ſic ſpecificandæ, & reficiendæ expenſæ, & poſtea in negocio principali procedendum.

SVMMARIVM.

Mandatum de manutenendo vbi datur cogitur quis ad cauendum, ne in futurum moleſter. Ad damna vero & intereſſe agendum eſt via ordinaria.

1 *Mandati de manutenendo iudicium, an proprium iudicium interdicti vti poſſidetis.*

2 *Mandatum de manutenendo, de ſtylo Rotæ datur conſtito de poſſeſſione ſaltem ſemiplene.*

In mandato de manutenendo, an fiat condemnatio damnorum & intereſſe.

DECISIO LXI.

IN cauſa Bononienſi iuris macinandi, die 14. Nouembris 1547. dedi dubium ſtante ſententia & decreto de manutenendo per D. Antoniū in interdicto vti poſſidetis obtēto. Vtrum aduerſarii cogi poſſint ad cauendum de vlterius non moleſtando, corūque moleſtationes & impedimenta, illicita fuiſſe declarari debeat, iidemque in expenſis, damnis, & intereſſe condemnandi ſint. Et fuit reſolutum, quod aduerſarii cogendi eſſent ad cauendum de non moleſtando in futurum. per doctr. Bart. in l. 1. §. interdictum. in fine. ff. vti poſſidet. Salicet. in l. 1. 4. & 5. quæſt. C. vti poſſidet. late Aret. in §. quadrupli. num. 48. vſque ad 50. inſtit. de act. Super damnis & intereſſe, fuit dictum quod licet iſti moleſtatores ad ipſa teneantur. vt dicit Bart. in d. §. interdictū. & alii Doct. ſuperius allegati. tamen ad dicta dāna & intereſſe, via ordinaria agendum erat.
1 quia hic non eramus proprie † in interdicto. vti poſſidetis. Nam cum ex ſtylo Palatii eſſet receptum, quod conſtito de poſſeſſione
2 ſaltem ſemiplene, mandatum de † manutenendo detur, hoc idem in eodem mandato non debebat fieri condemnatio damnorum & intereſſe, ſed ad talia, via ordinaria, agendum erat.

SVMMARIVM.

Exequutoriales latæ contra Capitulum, quando affecerint illum, cui Capitulum tradidit poſſeſſionem lite pendente.

DECISIO LXII.

IN vna Placentina, canonicatus & præbendæ, pro Io. Solano, contra Ferdinandum Galindez. in qua erat factum monitorium Capitulo Placentino de tradendo poſſeſſionem canonicatus & præbendæ ex nunc & fructibus, quamprimum vacarent, Ioanni Solano. & lata ſententia contra Capitulum, & pendente appellatione, Capitulum dedit poſſeſſionem canonicatus & præbendæ vacātis, & fructuū, Ferdinando Galindez. Dubitauit D. Reomanus, die 14. Nouembris 1547. præſuppoſito quod monitorium factū Capitulo de tradenda poſſeſſione canonicatus, habeat etiam de tradendis fructibus cū primum vacauerint, & ſuper eo lata ſententia, An traditio poſſeſſionis & fructuum, deinde pendente appellatione facta, per dictum capitulum alteri, id operetur, vt accipiens videatur lite pendente ſuper fructibus intruſus. & fuit reſolutum non habito reſpectu, an eſſet ſententia lata, ſed ex quo lis erat, quod ille tertius, cui erat tradita poſſeſſio, diceretur intruſus, & teneretur parere exequutorialibus poſtea contra capitulū decretis. per dictum Bal. in l. 1. colum. 2. circa finem. C. comm. diuid. & quod ibi dicit Salic. & idem Bald. in auth: litigioſa. C. de litig. Et multa fuerunt dicta quæ latius in informatione videri poterunt, ſed illud dictum Bald. in d. l. 1. decidit iſtum caſum. & ex illo Domini moti fuerunt.

SVMMARIVM.

Titulum coloratum quo caſu iudicatum habere ſpoliatum.

1 *Titulum coloratum, an dicatur habere prouiſus de beneficio ex aſſertione iurispatronatus, cum clauſula de conſenſu patronorum non docto de conſenſu. & num. 2.*

DECISIO LXIII.

IN vna Aſtoricenſi parochialis de Torrenzo, coram D. Proſpero, fuit reſolutum quod ſpoliatus, qui habebat gratiā perinde valere, cum clauſula. & quatenus de iure patronatus parochialis exiſtat cum conſenſu patronorum. &c. quod dato ꝙ ex actis conſtaret, quod parochialis eſſet de iure patronatus, licet non doceretur de conſenſu dimidiæ partis patronorum, vt requirebatur ex forma gratiæ, quod nihilominus diceretur
1 ſpoliatus † habere titulum coloratum. nam licet eſſet probatum per aduerſarium, quod beneficium eſſet de iure patronatus; tamen probatio non excludebat contrariam probationem. & ad iſtam probationem, in illo iudi-

iudicio poſſeſſorio non erat arctandus ſpoliatus, ſed debebat omnino reſtitui. ſecus dicebant Domini fore, quãdo de iure patro
2 natus conſtaret † ex confeſſione ipſius ſpoliati. prout in eadem cauſa idem ſpoliatus produxerat primo gratiam, in qua diſpoſitiue narrauerat beneficium eſſe de iure patronatus, & Papa prouiderat dummodo medietatis patronorum conſenſus interueniret. Et quia non docebatur, fuit dictum quod illa gratia non dabat titulum coloratum, & ideo fuit coactus expedire gratiam perinde valere. in qua omiſſa dicta narratiua, & ſic confeſſione iurispatronatus fuit tantum de eo facta mentio conditionaliter.

SVMMARIVM.

In cauſa Romana hęreditatis de Cardellis.

1 *Periti eligendi ſunt pro examinanda identitate bonorum, & ad examinandum an qualitates enunciatæ conueniant.*

DECISIO LXIV.

Die 21. Nouembris 1547. in cauſa Romana, hęreditatis de Cardellis, propoſui dubium. An ex teſtibus examinatis, & inſtrumentis productis, ac reſponſione ad præparatoria, probetur identitas domus angularis. Et fuit reſolutum, quod ex omnibus quæ adducebantur in informatione induceretur probatio identitatis, ſaltem quæ transferret onus probandi contrarium in aduerſarium. tamen quod per illas qualitates porticellæ, & quia dicebatur quod per illam porticellam ingrediebatur in medietatem domus deuentæ Iuliano, quæ erat iũcta cum alia medietate domus Io. Marci, quæ erat coniuncta cum horto & ſteccatis. Et quia iſtæ qualitates, ſecundum iudicium peritorum examinatorum, qui maximum fumum præſtabant quod illæ qualitates nõ
1 conueniebant, quod erant eligendi † de nouo periti, qui examinarentur ſuper eo, an dictæ qualitates conuenire potuerint.

SVMMARIVM.

Priuilegium de non ſoluendis decimis, intelligitur de extraordinarijs.

DECISIO LXV.

In vna Burgenſi decimarum, coram D. Proſpero, die 21. Nouembris 1547. fuit dictum quod priuilegium eximens à ſolutione decimarum, intelligeretur de decimis * extraordinarijs, non autem ordinarijs. per dictum Bald. in l. fiſtulas. §. frumenta. ff. de contrahen. emption. & Franc. de Crema ſingul. ſuo 107. Felin. in cap. ſedes. colum. 3. in fine. verſic. & iſta faciunt ad quæſtionem. de reſcript.

* Idem fuit firmatum die 1. Decembris 1547. in eadẽ. ſed fuit dictũ, quod ex quo teſtes in remiſſoria examinati, dicebãt quod per longum tempus, decimæ quæ debebantur Curato & Rectori non ſoluebantur, quod negari non poterat quin priuilegium eſſet dubium, & ideo eſſet per conſuetudinem interpretatum. ita quod erat ſtandum conſuetudini interpretatiuæ.

SVMMARIVM.

Mora purgari non poteſt, vbi in tranſactione eſt pactum reſolutiuum.

1 *Purgatio moræ in emphyteuta non ſoluente datur, & quare.*

2 *Diſpoſitio contrahentium recipit interpretationem a diſpoſitione iuris, quomodo procedat.*

3 *Ratio viua vbi viget pro vna parte, non eſt ab ea recedendum per argumenta Aduocatorum.*

DECISIO LXVI.

In tranſactione erant poſita talia verba. & ſi tranſacto dicto menſe Septembris proxime futuri, dicti hæredes dicti D. Antonij huiuſmodi cautionem non præſtiterint, tunc præſens tranſactio & concordia, ſint nullius roboris vel momenti, & neutri partium, propter hoc, in ſuis iuribus præiudicetur. Dubitauit D. Antonius Auguſtinus, in vna Viterbienſi pecuniaria, die 28. Nouẽbris 1547. An, ſtante dicto pacto reſolutiuo, mora potuerit purgari. Et ex quinque votãtibus, excepto vno, omnes fuimus pro parte negatiua, quod non potuiſſet purgari. per id quod dicit Alexan. in l. ſi inſulam. colum. penult. in decimaſexta fallentia. ff. de verb. oblig. ponit Gratus conſ. 93. num. 61. & 77. Ratio etiam viua eſt, quod ex quo poſt illud tempus abeſt conſenſus partium, non eſt in poteſtate noſtra facere quod cõtractus ſine cõſenſu maneat. Nõ obſtat, ꝙ quãdo emphyteuta non ſoluit canonem lex reſoluit contractum, & nihilominus admittitur purgatio moræ. cap. potuit. quia illud eſt in diſpoſitione legis. quæ ſi contractum reſoluit, ni-
1 hilominus † admittit purgationem moræ, & ſic ipſa lex in hoc ſpecialiter prouidit. hic autem non eſt talis prouiſio, ſed partes ſtatim voluerunt contractum fore reſolutum. & mitius agitur cum lege, quam cum ho-
2 mine. Item, non obſtat quod diſpoſitio † cõtrahentium recipiat interpretationem à diſpoſitio-

ſpoſitione iuris.Bar.in l. vt iuris iurandi.§.
ſi liberi.ff.de oper.liber.quia fuit dictum,ꝙ
iſtud procedit in dubio, hic autem ſumus in
caſu claro. Et ideo fuit dictum, quod cum
habeamus doctores iſtud aſſerentes, in quo
3 nõ videntur habere contradictorẽ, & † ade-
rat viua ratio. quod iſta pars erat ample-
ctenda, & non erat ab ea recedendum per
argumenta Aduocati.

SVMMARIVM.

Societas contrahi poteſt ſuper
officio emendo.

1 *Societas officij ſi in ſe valet, & fideiuſſor acceſſit, ea diſſoluta, tenebitur ſicut principalis.*
2 *Societas contracta ſuper officio emendo, eo non empto, an valeat, & an debeantur fructus.*

DECISIO LXVII.

DVbitaui ego in vna Romana releua-
tionis indemnitatis, die 18. Nouem-
bris 1547. An fideiuſſor, qui acceſſit ſocie-
tati, ſuper officio emendo, contractæ ad ſex
menſes, vt principalis inſolidum, teneatur
ad reſtitutionem pecuniarum. quas ille pro
quo promiſit recepit. ſi officium non emitur
vigore dictæ fideiuſſionis. & fuit reſolutum
quod teneretur, quia ſocietas poterat con-
trahi ſuper officio emendo. l.ſi fratres. §. ſi
quis ſocietatem. & l. actione. §. item ſi ſo-
cietatem. & in l.cum ſocietas. ff.pro ſocio.
& inſtit.de ſociet. in princ. ſi ergo ſocietas
1 valet, & † fideiuſſor acceſſit ſocietati, ea diſ
ſoluta tenebitur, ſicut & principalis. ex quo
acceſſit in omnem cauſam, in quam princi-
palis tenebatur. Nec obſtat, quod non em-
2 pro officio. fructus † deberentur potius, vt
vſura. quia fuit dictum, quod hic non age-
batur de fructibus, ſed de ſorte principali.
item & quando fuiſſet actum de ipſis. ſolue,
& repete ad c.debitores.

SVMMARIVM.

Societas durantibus quindecim
diebus diſdictæ, dicitur
durare.

DECISIO LXVIII.

DIe 5. Decembris 1547. in vna Roma-
na ſocietatis 300.ſcutor.pro hæredi-
bus q.Ioãnis Morelli, dedi dubium, An poſt
diſdictam ſocietatem infra quindecim dies
dicatur amplius ſocietas durare. & licet vna
tantum pars informauerit. videlicet illa,
quæ prætendebat ſocietatem, infra quinde-
cim dies non durare. Tamen etiam, quod nõ
fuiſſent viſa fundamenta partis affirmatiuæ
Domini tenuerunt fundamenta, quæ fuerunt
allegata, & quæ poſſunt videri in informa-
tione, pro friuolis, & dixerunt. quod licet
illi quindecim dies dentur, vt quis interim
poſſit, eis lapſis ſatisfacere, & interim pe-
cunias ſibi comparare. tamen quod interim
ſocietas durabat. quia verba inſtrumenti
ſunt, quod ſocietas duret ad ſex menſes, &
deinde ad beneplacitum, cum diſdicta quin-
decim dierum præcedente. licet ergo ſocie-
tas ſit diſdicta, tamẽ pẽdentibus illis quin-
decim diebus, dicitur eſſe ſocietas. quia ex
forma conuentionis, quindecim dies diſdi-
ctæ, debent præcedere beneplacitum reuo- 2
catiuum ſocietatis. & ideo interim currunt
fructus ſocietatis. & ſi ſocius moriatur in-
fra quindecim dies, lucratur alter ſocius pe-
cunias.

SVMMARIVM.

Gratia Nicolai ex quibus ſub-
reptitia reputata.

1 *Prouiſio Apoſtolica, etiam non præſentantibus patronis poſt quadrimeſtre. quando nõ ſit valida.*

DECISIO LXIX.

IN cauſa parochiali S.Thomæ de Braqua
Bononienſi, die 5. Decembris 1547.de-
di dubium. ſtante præſentatione procura-
torum patronorum in manibus ordinarij, in
fauorem fratris Hieronymi, de facto facta,
& litteris de nouo productis, quod obtinea-
tur prouiſio à Papa per eoſdem procurato-
res ſcriptos, & noua prouiſione, per ipſum
fratrem Hieronymum, poſtea obtenta, &
inſtitutione ab Ordinario poſtea ſubſequu-
ta. An dicatur legitime prouiſum dicto fra-
tri Hieronymo, aut ſaltem dicatur ſufficiẽ-
ter contradictum, per patronos. ita vt gra-
tia Domini Nicolai reddatur ſubreptitia.
Et fuit reſolutum, quod gratia Domini
Nicolai diceretur ſubreptitia. tum quia
erat obtenta. quia in ea erat narra-
tum, quod patroni præſentauerant indi-
gnum, & iſtud non erat verum. quia cum
mandatum eſſet datum ad præſentandum
in manibus habentis poteſtatem admitten-
di. procuratores præſentando, coram Capi-
tulo exceſſerunt fines mãdati, & ita patro-
ni nõ dicebantur præſentaſſe. ſecundo quia
prouiſio Nicolai erat obtenta. quia narra-
tum, quod patroni indignum præſentauerãt.
& ſic tanquam patroni eſſent priuati. quo
caſu

Digitized by Google

3 caſu prouiſio Apoſtolica,etiam † patronis non præſcutibus poſt quadrimeſtre, non eſt valida, vt per Feliu.in cap.eum Bertoldus. colum. 4. in priuc. verſic. ſecuudo aduerte de re iudic.

SVMMARIVM.

Clauſula abſolutionis à pœnis, & cenſuris non habilitauit Ioannem del Mila inhabilem ad beneficia, ex pugna in duello facta.

1 *Motusproprius, an inducat diſpenſationem defectus gratiati, vel tollat illius inhabilitatem.*

2 *Clauſulæ generales an tollant defectus perſonæ.*

Clauſula ex certa ſcientia an operetur circa ea, quæ ſunt facti.

DECISIO LXX.

IOannes del Mila pugnauerat in duello propter quod dicebatur, quod erat inhabilis ad beneficia per not. per DD. in c. 1. & 2. de cler. pugn. in duello. Dubitauit D. Fabius, die 5. Decembris 1547. in vna Dertnſenſi ſacriſtiæ. An Ioannes del Mila cenſeatur habilitatus per clauſulas ſuæ gratię. videlicet motusproprij, & ex certa ſciētia, & de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, ac abſolutione à cenſuris & pœnis. & fuit reſo
1 lutum quod non. quia motus † proprius, nō inducit diſpenſationem irregularitatis, vel alterius defectns, neque tollit inhabilitatē gratiati, Rota deciſ. 6. de præben. in nou. & not. in Clem. ſi Romanus de præben. & de-
2 fectum perſonæ, non tollunt † etiam generales clauſulæ, non obſtante deciſ. 1. de præbend. in fine. & clauſula ex certa ſcientia nihil operatur quoad ea quæ ſunt facti. quia præſumitur Princeps ignorare. Dec. conſil. 198. colum. penult. & per alia fundamenta de quibns in informationibus.

SVMMARIVM.

Tertius veniens in tertia ad litem, in eo ſtatu, & terminis à ſententia contra eum lata appellari non poterit. quia erit contra eum tertia.

1 *Tertius veniens ad cauſam debet admitti in ſtatu, & terminis. quomodo intelligatur.*

DECISIO LXXI.

IAcobus Cordellas habuit duas ſententias contra quoſdam. in tertia inſtantia ad litem venit quidam Remigius, pro intereſſe ſuo, petens ſe admitti ad cauſam in eiſdem ſtatu, & terminis, quibus lis huiuſmodi reperiebatur, ac terminis ſubſtantialibus per alios ſeruatis. perinde, ac ſi per ipſum ſeruati forent. & venit vigore Cōmiſſionis. & ſic fuit admiſſus. Fuit lata ſententia contra Remigium. Dubitauit D. Roſſanen. in vna Valentina de paterna, die 9. Decembris 1547. An ſit res iudicata contra Remigium, ita quod, non ſit audiendus in appellatione ſua, niſi parito iudicato. & licet Felin. in cap. cum ſuper circa fin. de re 1
iudic. videatur decidere iſtum caſum. Tamē fuit dictum quod Feliu. in ſeipſo videtur cōtinere repugnātiam, dum primo dicit, quod 2
iſta ſententia dicitur eſſe tertia, & poſtea ſubiungit, quod ſi non appellet tranſit in rem iudicatam, itaque videtur ſentire quod poſſit appellare. & tamen prius dicit, quod ſit tertia ſententia, ergo appellare non poterit. Item Felin. nil allegat, & ideo illud dictum Felin. fuit à Dominis reiectum. & fuit tentum, quod iſta ſententia diceretur, quo ad Remigium tertia. itaut non potuiſſet appellare. quia imputandum erat Remigio, qui ad litem inchoatam venerat, cum potuiſſet ipſe nonam inchoare. & ideo venien-
1 do ad litem, † debebat admitti in ſtatu, & terminis, vt dicit text. in cap. 2. vt lite pendente in 6. prout etiam ipſe petijt. Et admitti in ſtatu, & terminis intelligitur, quo ad actus faciendos, vt dicit Franc. in d. c. 2. in 2. not. & cum in tertia nil aliud eſſet faciendum, & illa lis erat in illo ſtatu, vt à tertia appellari non poterat. ergo nec Remigius potuit. quia veniendo in illo ſtatu videtur feciſſe illas ſententias latas, contra alios, ſuas. & ideo ſi iam duas ſententias contra reportaſſet, non poſſet appellare, ita & hic. quidam ex auditoribus allegauit Bart. in l. à ſententia. colum. fin. verſ. quæro, quid ſi primus eſt victus. &c. ff. de appellat. dicens quod ibi Bart. decidit iſtum caſum diſtinguendo, an ſciuerit, vel ignorauerit. ſed dictum Bart. non facit ad propoſitum, quia ibi loquitur, quando ſunt latæ tres ſententiæ, & tertius à tertia ſententia veniens ad cauſam, volebat appellare.

SVMMARIVM.

Sententia, an ſuper nullitatibus, an ſuper negocio principali ſit ferenda.

1 *Nullitates ſi ſint actis, & pars petat declarari quæ ſint, an audienda. & n. 2.*

3 *Super*

3 *Super nullitate, & bono iure ſimul, an poſſit pronunciari.*

4 *Commiſſionem acceptare non dicitur excipiens generalia contra.*

DECISIO LXXII.

IN cauſa Maſſanenſi Baroniæ, quia pro parte Ioannis Gallego, erat præſentata commiſſo, vt quo ad nullitates procederem, prout de iure. ideo dedi dubium, die 9. Decembris 1547. An ſtante commiſſione vltimo loco præſentata, ſit procedendũ ad expeditionem negocij principalis, abſq; refectione expreſſarum, & declaratione prætenſarum nullitatum. Et fuit dictum, quod de iure eſt. quod ſi ſint nullitates in actis, & pars petat eas reuocari. quod negari non
1 poteſt † quin iſtæ nullitates tollantur, & declarentur, quæ ſint. nam licet Alex. in conſ. 181. col. fin. n. 14. in 6. vol. & idem conſ. 79. col. 1. vol. 2. & Dec. in cap. in litteris. col. pen. circa fin. & Felin. col. pen. circa medium, de offic. delegat. dicant, quod quando, ex parte actorum conſtat de iuſtitia ſententiæ. quod illa ſententia poteſt confirmari. Tamen iſti non negant, quod ſi pars aduerſa diceret. nullitates eſſe declarandas, & expenſas reficiendas. quin etiam ſuper iſtis nullitatibus, & expẽſis reficiẽdis ſit pronunciandum. Et aduerte, quia ſi omnia acta eſſent nulla. tunc cauſa nullitatis
2 eſſet præiudicialis, † & ideo ante omnia eſſet pronunciandum ſuper nullitate. ſed quia in caſu iſto, non omnia acta erant nulla, ſed pro parte, & ex iſta parte actorum ſententia poterat ferri. dixerunt Domini, quod ſi-
3 mul ſuper vtroque † pronunciari poterat. Tamen quia commiſſio dicebat, quod ſimul pronunciaretur, attento, quod negocium principale erat diſcuſſum, & pupilli dicebant, quod pro parte eorum, adhuc negocium non erat inſtructum. ideo dicebant Domini, vt viderem, quas materias pupilli dare volebant. vt ſi eſſent releuantes deliberare poſſent. dum etiam pupilli dicebant, quod per iſtam commiſſionem, auferebatur ius eis quæſitum, ex commiſſionibus pro parte aduerſariorum præſentatis. fuit dictũ, quod contra illas commiſſiones erat dictũ,
4 generalia contra. itaq, non videbantur † cõmiſſiones acceptare. Item non erat etiam ius quæſitum ex oblationibus factis, quia factæ erant, quatenus de iure tenerentur.

SVMMARIVM.

Ius quod quis ignorat, non videtur remittere.

DECISIO LXXIII.

IN cauſa Pitiliana dotis, die 9. Decembris 1547. dubitaui An ex capite ignorantiæ Comes Io. Franciſcus poſſit dicere per inſtrumentum vltimo loco productum, non remiſiſſe ratificationem Liuię, in inſtrumento tranſactionis, ſibi promiſſam, vel moram, in faciendo ratificare. Et fuit reſolutum quod ius, quod quis ignorat, non dicitur quis remittere. etiam quod in genere cogitare potuerit illud ius. vt probatur, in l. mater decedens. ff. de inofficioſo teſtamento, & in l. tres fratres. ff. de pact. in l. legitimam. ff. de petition. hæred. nec Comes erat in ignorantia affectata, ſeu ſupina. ex quo Liuia non tenebatur, coram certo iudice ratificare. & veriſimiliter credere poterat Comes Io. Franciſcus, quod Illuſtris D. Io. Antonius promiſſionem factam adimpleuiſſet. maxime iuratam. nec credere debebat quod in periurium incidiſſet. maxime cũ non eſſemus in facto, quod quis perquirere tenetur. vt eſt in Prælato, & hic eramus in facto alieno, de quo, quod eſſet factum, nulla fama erat. quia tunc fuiſſet iudicata craſſa ignorantia Comitis.

SVMMARIVM.

Regula, quod Cardinales abſentes, vtantur eorum indultis in ſex menſibus, quomodo intellecta.

DECISIO LXXIV.

IN vna Tiraſonenſi canonicatus, coram D. Proſpero, die 9. Decembris 1547, fuit reſolutum. quod regula, moderans indulta Cardinalium abſentium, ad ſex menſes, non eſſet reſtricta ad vnam Eccleſiam, & vnum Monaſterium. prout erat in regula moderante indulta Cardinalium præſentiũ. ſed quod in omnibus Eccleſijs, eorum indulto vti poterant. tum quia regula generaliter loquebatur. tum quia repugnabant verba regulæ, dum in ea dicitur. quod quã primum in Aulam venerint, quod debebant eligerere. ergo abſentes non tenentur, tum quia ſufficiebat Papæ, quod ſex menſes eis abſtuliſſet. & ideo ad vnam Eccleſiam, & Monaſterium eos coarctare non voluit.

SVMMARIVM.

Ad probandum primum extremum, ſufficit præſumptiua probatio.

1 *Poſſidens præſumitur poſſidere, ex titulo de quo conſtat, etiam quod titulus ſit inutilis, & inualidus.*

2 *Præ-*

Digitized by Google

2 *Præſumpta probatio, quando ſit liquida probatio.*

3 *Primum extremum in ſpolio debet plene probari, quomodo intelligatur.*

DECISIO LXXV.

DVbitauit D. Proſper, die 9. Decemb. 1547. in vna Albaracinenſi parochiali s de Huclama. An pro primo extremo ſufficiat probatio præſumptiua, ex titulo vnionis. & fuit reſolutum quod ſic. quia ex confeſſione Epiſcopi ſolis cōſtabat, quod Epiſcopus Albaracinenſis præteritus, poſſederat, & cum ex actis conſtaret de titulo
1 vnionis; † præſumptio erat, quod ex illo titulo, ad l. quædam mulier, etiam quod titulus eſſet inutilis, & inualidus Socin. conſil. 13. volum. 4. & probatio præſumptiua
2 dicitur liquida † probatio, vt per Dec. in rubrica, de probat. num. 24. & conſil. 428. colum. fin. Nec obſtat, quod Dec. iſtud limitat in dicta rubrica, niſi vbi requiritur plena, ſeu aperta probatio. & tamen conſtat, quod Rota vult, quod primum extremum plene probetur. ergo non ſufficit præſumptiua. quia fuit reſponſum, quod pri
3 mum extremum ſimpliciter † debet probari. ſed quia erat difficultas, an plene vel ſemiplene. fuit determinatum quod plene. & ideo hic non eramus in caſu, in quo ex conſtitutione, vel ſtatuto requiritur plena probatio. quia tunc procedunt dicta per Dec. vbi ſupra. ſed eramus in interpretatione iuris prudentum, volentium, quod pri
4 mum extremum † plene debeat probari ad differentiam ſemiplene, & tanto magis in illo caſu.

SVMMARIVM.

Conferendi facultatem habens an poſſit reſignationem admittere.

DECISIO LXXVI.

ANtonius de Vega erat Rector, & poſſeſſor Parochialis de Villaiar Zamorenſis diœceſis, & Thomas Scogido rector, & poſſeſſor parochialis S. Mariæ de Caldes Compoſtellanæ diœceſis. & volentes. ad inuicem dictas Parochiales permutare, & quia erāt in diuerſis diœceſibus, Epiſcopus Zamorēſis narrando, quod ipſi deſiderabāt dictas parochiales inuicem permutare, commiſit Archiepiſcopo Compoſtellano, quod ſi contingeret inter eos permutationem huiuſmodi effectuari. auctoritate ſua ordinaria, vel vt melius de iure, poteſt, & debet præfatam Eccleſiam de Villalar conferendi, & in eadem præfatum Thomam Scorgido inſtituendi, plenam, & omnimodam facultatem conceſſit. Dubitauit D. Proſper in vna Zamorenſi parochialis de Villalar, die 12. Decembris 1547. An Archiepiſcopus Compoſtellanus potuerit admittere reſignationem, & conferre, ſtante quod ſumus in permutatione. Et pro parte negatiua allegabatur deciſ. Biſign. ſecunda de renunc. vbi vult Biſign. quod Epiſcopus, qui dedit facultatem conferendi ex cauſa reſignationis, tamen ille non poterit reſignationem admittere. ex quo expreſſe non erat dictum, quod reſignationem admittere poſſet. Tamen, non obſtante deciſione Biſign. fuit contrarium deciſum in caſu propoſito. & fuit dictum, quod in caſu poſito per Biſign. illa maior pars male dicebat, & minor pars bene, & iuridice contradicebat. quia vt ibi dicit Biſign. maior pars tantum allegabat dictum 1
Archid. in cap. ſicut, de verb. ſignif. in 6. quod dictum in ſe verum eſt, quoniam ibi illud idem tenet Io. Andr. prout ibidem refert, & ſequitur Franc. ibidem. tamen Archi. ibidem loquitur in priuilegio conceſſo per Papam inferiori, quo caſu illud priuilegium conferendi ex cauſa reſtitutionis, debet intelligi ſine præiudicio ordinarii. nimirum ſi data poteſtate conferendi ex cauſa reſignationis, non eſt data facultas admittendi reſignationem. & ita etiam loquitur tex. in cap. dudum. de præben. in 6. ſed in caſu noſtro, & in caſu Biſign. eramus in ordinario, concedente poteſtatem conferendi 2
ex cauſa permutationis, & reſignationis, & cum contra ipſum concedentem pleniſſima interpretatio fieri debeat, ſi ordinarius concedit, quod conferat ex cauſa permutationis, vel reſignationis. in neceſſarium antecedens videtur conceſſiſſe, vt poſſit reſignationem admittere. & iſto caſu bene faciunt omnia argumenta, quæ facit Archi. in d. c. ſicut, pro parte affirmatiua. & pro iſta deciſione aliqualiter facit deciſ. 311. * in nou. & ideo in eadem fuit dictum, quod mandatum ordinarii conceſſum ſuo Vicario, conferendi per ceſſum, vel deceſſum, ex quo in eo tractabatur de præiudicio ipſius ordinarii, quod eſſet intelligendum vt Vicarius ex tali mandato, reſignationem admittere poſſet ex quo contra concedentem plene debebat interpretari, & de alterius præiudicio non agebatur, & ceſſabant rationes Archi. in cap. ſicut vt ſuperius dixi. & ideo, quod male remiſſoria fuerat conceſſa, ad probandum ſtylum in partibus. quod de conſuetudine eſt, quod vigore talium mandatorum Vicarii ſoleant reſignationes admittere: cum ceſſante conſuetudine ſit de iure.

* Alias 6. de rer. permut.

SVM-

S V M M A R I V M.

Habilitates auctoris, non ita exacte proban dæ ſunt, ſicut, & proprie.

1 *Habilitates prædeceſſoris in beneficio, an di cantur ſufficienter probatæ, ex teſtibus deponentibus de publica voce & fama.*
2 *Legitimus, an quis præſumatur, quando quis petit beneficium canonizari.*
3 *Clericatus an probetur per publicam vocem & famam.*

DECISIO LXXVII.

* Vide Aegid. de ci. 394.

FVit reſolutum in vna Ouetenſi archi-
diaconatus de Villa vitioſa, die 12.
Decembris 1547. coram me, quod ſucceſ-
ſor in beneficio non tenetur ita exacte pro-
bare habilitates ſui auctoris, ſicut & ſuas,
& ideo probando clericatum ſui auctoris
per publicam vocem & famã, & quod alias
erat habilis, licet in ſpecie non articulaſſet,
quod auctor ſuus eſſet de legitimo matrimo
nio. Tamen quia teſtes dicebant de publica
1 voce, & fama, quod habilitates † ſufficienter
probabantur, per deciſ. Aegid. 112. & 645.
Non obſtat deciſ. Caſſad. 2. de caul. poſſeſſ.
& proprier. in fine, dum dicit, quod illa
Aegid. 645. loquitur, quando auctor fuit in
poſſeſſione. quia fuit dictum quod Caſſad.
intelligitur quo ad probationem tituli, ſed
ſecus eſt quo ad probationem habilitatum,
Non obſtat deciſ. 343. * in antiq. vbi dici-
tur, quod quando quis petit beneficium ca-
2 nonizari, quod nõ † præſumitur legitimus,
niſi probetur. quia fuit reſponſum, quod
reſpectu auctoris ſufficit illa probatio non
ita exacta. Non obſtat, etiam deciſ. 312.
in * antiq. quæ vult, quod clericatus non
3 probatur per publicã † vocem & famam,
niſi quando quis poſſidet, quia fuit dictum,
quod in auctore, in quo non ita exacte pro-
bandum eſt, quod iſtud non ſit verum, &
iſtud dixerunt Domini verum eſſe, dummo-
do de illegitimitate aliquis fumus non da-
retur; quia ſi eſſet datus tunc concludebant
quod talis probatio non eſſet bona.

* Alias 1. de præſumpt.

* Alias 13. de proba.

S V M M A R I V M.

Excommunicatus non dicitur habere titulum coloratum habilem ad reſtitutionem

1 *Collatio facta excommunicato, an ipſo iure nulla.*
2 *Execrabilis, an ſit reſtituendus.*
3 *Quæ ſunt de iure ſpeciali, an ſint in conſideratione.*
4 *Gratia reuocata præſtet titulum coloratum. quomodo procedat.*
5 *Titulus coloratus, an ſit quando prouiſio eſt nulla ex defectu prouiſi.*

DECISIO LXXVIII.

IN vna Conchenſi capellaniæ de Belmon
te, coram D. Reomano, fuit reſolutum,
die 16. Decembris 1547. quod exce-
ptio excommunicationis, tempore
collationis, & captæ poſſeſſionis, ob-
ſtaret agẽti ſpolio. * Ratio fuit, quia
1 collatio facta excõmunicato, † eſt ip
ſo iure nulla c. poſtulaſti de cleric.
excom. Rot in antiq. 363. * Caſſad.
deciſ. 1. de præben. & ideo cum excõ
municatus non habeat titulum etiã
coloratũ, cum priuatio tituli ſit in-
ducta à iure, vt dicit Abb. in c. cum
noſtris. in fine, de conceſſ. præben.
ſequitur quod talis poſſeſſio non ſit
reſtituibilis, ſicut etiam dicimus in execra-
2 bili, quando de execrabilitate † conſtet ex
actis, vt alias fuerat deciſum. Et ideo cum
in caſu iſto de excommunicatione conſtaret
ex actis, dicebatur, quod non erat reſtituen
dis. Nec obſtat, quod poterat eſſe iſte abſo
3 lutus, quia ea quæ ſunt de iure † ſpeciali
non erant in conſideratione, ſicut etiam fue
rat conſideratum in execrabili, nec etiam
obſtat, quod gratia reuocata præſtaret titu
4 lum † coloratum, vt ſæpius deciſum erat.
quia fuit dictum, quod reuocatio gratiæ nõ
facit, quod gratia prima ſit à iure reproba
ta. hic autem excommunicatio facit proui-
5 ſionem à iure eſſe nullam. Et ideo † titulus
non dicitur coloratus. ſed huic obſtat quod
dicit Abb. in dicto c. cum noſtris. in fine dũ
æquiparat priuationem inductam ab homi-
ne, vel à iure, & per reuocationem, eſt indu-
cta priuatio ab homine. iſtud eſt difficile cõ-
trarium, & informantes etiam in ſuis infor
mationibus nõ recte reſpõdebant, tamen cõ
cluſio iſta ſupradicta fuit firmata, poſtquã
bis cauſa fuit votata, in qua ex ſex votanti-
bus quinque eam firmarunt, & vnus fuit in
contrario voto. Alia fundamenta poſſunt vi
deri in informationibus.

* Quod excõicato agenti ſpolio obſtet exceptio dicit commētator Regularũ Cancellariæ ſuper regula 31. col. 10. circa finẽ. verſic. ſecus dicatur.
Vide ad propoſitum Nicolaum Areſ latarum in tract. de hæret. in primo notab.

* Alias 5. de ſenten. excommunic.

S V M M A R I V M.

Reſtitutio iterum petita, quod detur ex cauſa de nouo; quomodo intellectum.

DECISIO LXXIX.

IN vna Romana domus, pro Philippo Beſ-
ſono, corã D. Proſpero, die 16. Decemb.
1547. fuit reſolutum, quod licet ex cau-
cauſa noua, reſtitutio iterum petita dari
debeat, vt dicit text. in l. final. C. ſi ſæ-
pius in integrir. reſtitution. poſtulat. &
dicitur ex cauſa noua, quando ex no-

uis probationibus petitur, vt declarat Bar-
tol.in l.2.eod.tit. C.ſi ſæpius in integr.&c.
tamen illud * intelligitur ex nouis proba-
tionibus ſuper ætate, non autem ſuper læſio
ne, prout ita in termihis declarat Angel.
in l.1. C.ſi ſæpius in integr.reſtit.poſt. poſt
Bart.Ang. & Bald.in l.fin.C.ſi min.ſe maio.
dix. vbi reddunt rationem differentiæ.

* Tamē illud intelligitur, &c. Vide infra deciſ. 277. vbi iſta intelligētia reprobatur.

SVMMARIVM.

Sententia lata contra cedentem, tanquam
contra ciuiliter mortuum, eſt nulla, ſed
quo ad expenſas tenet.

1 *Cedens beneficio, an habeatur pro mortuo ciuiliter.*
Mors ciuilis, & naturalis, an æquiparentur.
2 *Sententia lata contra mortuum naturaliter, nulla, & quid in mortuo ciuiliter.*
Lis non extinguitur per mortem naturalem. Quid per ciuilem.
3 *Ad ſubſtantiam litis, an requiratur, quod quis habet ius.*
Cedens, an poſſit poſt ceſſionem in expenſis condemnari.

DECISIO LXXX.

IN vna Arentina S. Quirici, dubitauit
D. Roſſanenſis, die 16. Decemb. 1547.
An ſententia lata contra cedentem, præiudi
cet Iacobo ceſſionario, ſtante, maxime ap-
pellatione pro eius parte interpoſita, quæ
eſt deſerta, & ſtante declaratoria contra
ambos lata, quæ in rem tranſiuit iudicatā.
1 Et fuit dictum quod Iacobus cedens, † habe
batur pro mortuo ciuiliter, & mors natura-
lis, & ciuilis æquiparantur, Clem. fin. de pro
curat. Rot. in nou. * 376. Sicut ergo ſen-
tentia lata, contra mortuum naturaliter, eſt
2 nulla, ita lata contra † ciuiliter mortuum.
tamen quia per ceſſionem, lis non erat extin
cta. nam ſicut non extinguitur per mortem
naturalem, vt dicit Io.Andr.in cap.2.vt lit.
penden. in 6.in 2.col. Aegid. deciſ.156. ita
nec per mortem ciuilem. quia ad ſubſtan-
3 tiam litis † non requiretur, quod quis ha-
beat ius, & ideo ſubſtentatio litis poſt ceſ-
ſionem facit, quod ille poſſit in expenſis cō
demnari, & ita ſententia reſpectu expenſa-
rum eſt valida, ne alias iudicium eluſorium
redderetur. & iſtud ab omnibus fuit appro-
batum. & dixi ego vnum, quod ex quo lis ſu
ſtinebatur in cedente, quod ſi ceſſionarius
4 ſciret, quod cauſa † contra cedentem age-
retur, quod tunc ſententia ei noceret. per
text. in cap. pen. de re iudic. ibi dum dicit
ex quo patitur auctorem agere, & l. ſæpe
de re iudic. ſecus autem erat, ſi ceſſionarius

* Alias 28. de procurat.

ignoraret. ſed alius ex Dominis dixit, quod
iſtud procederet reſpectu poſſeſſionis, alle-
gando Felin.in c.cum. ſuper de re iudic. ſed
reſpectu iuris, quod iſta diſtinctio non pro-
cedebat ſuper iſto vltimo. nil fuit firmatum
videndus erit Felin. in d.cap. cum ſuper, &
ſtante prima reſolutione fuit dictum, quod
cum ſententia eſſet nulla, etiam quod appel
latiō eſſet deſerta non noceret, item etiam
ſententia declaratoria eſſet nulla, cum exe-
quutoriales nulliter eſſent decretæ.

SVMMARIVM.

Accolitorum beneficia, an ſint per extra-
uagantem ad regimen, reſeruata.

DECISIO LXXXI.

DVbitauit D. Fabius in vna Salamanti-
na beneficiorum, pro Didaco Vaſquez
contra Alphonſum Moran, die 16. Decem-
bris 1547. Vtrum accoliti creati per lega-
tos cōprehendantur in extrauaganti, ad re-
gimen. Et dato quod ſic, an requiratur
exercitium ad inducendum reſeruationem.
Ex ſex votantibus duo primi dixerunt, quod
accoliti non comprehenderentur. quia ibi
fiebat mentio de multis officialibus, & ac-
coliti non erant numerati, & cum reſerua-
tio ſit odioſa, videbatur dicendum, quod ex
quo de eis non erat facta mentio, quod eo-
rum beneficia non eſſent reſeruata. Et iſti
duo dicebant. quod illa verba, aliorum
quorumcumque capellanorum, refereban-
tur ad dictionem proxime præcedentem, cō
menſalium, non poſtquam reſeruauit bene-
ficia commenſalium, reſeruauit beneficia
aliorum quorumcumque capellanorum,
qui etiam commenſales ſunt. nam dicebant
quod Auditores, etiam erant capellani, &
tamen fuit facta ſpecialis mentio de eis. ſi
ergo Papa voluiſſet reſeruare beneficia ac-
colitorum, ita & etiam expreſſiſſet, & no-
luiſſet eos includere, ſub illa dictione ca-
pellanorum, ſicut Auditores noluit include-
re. cum iſti accoliti, etiam præeminentias
habeant. & licet accoliti poſſent etiam
dici capellani, ex eo, quia in cappella ſer-
uiunt. tamen illud eſt acceſſoriæ, & attendi-
tur qualitas, quæ eſt principalis. Alij tres
Domini ſubſequentes tennerunt, quod Acco
liti eſſent comprehenſi, ſub illis verbis ge-
neralibus, & aliorum quorumcumque ca-
pellanorum. nam poſtquam in præcedenti-
bus certas ſpecies officialiū poſuit, ſub illis
verbis generalibus voluit includere alios
capellanos, qui etiā eſſent officiales, & mul
tum ponderabant illā dictionem, aliorū, quę
dicit ſimilitudinē. vt ſicut reſeruauerat be-
neficia Auditorū, qui ſunt capellani volue-
rit

rit referuare beneficia aliorum quorumcũque capellanorum, vt comprehenderet omnes in capella ſeruientes, & cantores, & ſubdiacones. Ego vt vltimus diſtinxi. quod aut officium accolitatus erat tempore editionis illius extrauagantis, & tunc ex quo non erat facta mentio de ipſis Accolitis, ſicut fecit de aliis.eram cum voto primorũ, vt beneficia non dicerentur reſeruata. aut illud officium non erat illo tempore, ſed poſtea fuit creatum, & tunc beneficia eorum ſub illis verbis generalibus,aliorum quorũcumque,comprehenderentur ſub illa reſeruatione, cum & ipſi etiam in capella ſeruiant. Quoad ſecundam partem dubii Domini tenebant, quod non requireretur exercitium, ſicut pluries Rota concluſerat,quod beneficia omnium Prothonotariorum eſſent reſeruata.

SVMMARIVM.

In cauſa Meſſanenſi Baroniæ.

1 *Iudex in eadem ſententia, an poſſit ſuper meritis cauſæ iudicare, & declarare nullitates proceſſus.*

DECISIO LXXXII.

IN cauſa Meſſanenſi Baroniæ. Dubitaui ego die 16. Decembris 1547. An pro parte D. Ioannis, & Angelæ remotis nullitatibus,proceſſus remanſurus ſit in tali ſtatu, quod ſuper eo poſſet procedi ad eſpeditionem cauſæ principalis in eorum fauorẽ, ſi aliud pro pupillis nõ deduceretur.Et quia pars aduerſa dicebat, quod in breui directo iudici de partibus,committebatur cauſa ſubreptionis litterarum,ex eo, quod ante datam litterarum non fuerat expreſſum, quod matrimonium eſſet contractum, & copula carnali conſumatum, conſtito de præmiſſis, quod iudex iudicaret de ſubreptione litterarum, & tamen iudici de partibus de copula non conſtabat. ex quo ego præſupponebam, quod teſtes examinati ſuper copula,erant nulliter examinati. de litteris non conſtabat,quia erant productæ pro parte Ioannis, & Angelæ,& nõ erant in forma probanti, quia tantum erant exempla, & ſic cum iſta narrata non eſſet verificata,iudex non poterat pronunciare ex illo proceſſu in partibus facto. minus etiam poteram ego, qui eram iudex appellationis ex illo proceſſu pronunciare, cum eadem iuriſdictio, quæ erat penes primum iudicem, eſſet penes me. Fuit tamen iſto non obſtante, reſolutum contrarium, quia ex lectura breuis apparuit, quod non ſolum erat data iuriſdictio ſuper ſubreptione litterarum, ſed etiam ſuper inualiditate matrimonij. itaque probatis impedimentis conſanguinitatis, vt probabantur per teſtes in partibus examinatos non docto de ſufficienti diſpenſatione, vt erat coram me diſputatum. fuit concluſum,
1 quod poſſem † pronunciare ſuper inualiditate matrimonij,ſimul declarando nullitates proceſſus.

SVMMARIVM.

Religioſi, & ſequentes Religionem Hieroſolymitanam, exempti à iuriſdictione Epiſcopi Meliuitani.

DECISIO LXXXIII.

CLemens ſeptimus exemit Hoſpitale Hieroſolymitanum, Magiſtrum, Priores, Baiuliuos, ſubditos & vaſallos à iuriſdictione cuiuſcumque Epiſcopi, Archiepiſcopi, præterquam dicti Hoſpitalis, Ordinariorum,tam ſpiritualium, quam temporalium. &c. Fuit concluſum in vna Meliuitana iuriſdictionis, coram D.Proſpero, die 19. Decembris 1547. quod Hoſpitale, Magiſter, Priores. &c. & omnes ſequentes Religionẽ eſſent exempti à iuriſdictione Epiſcopi Meliuitani,per verba ipſius Clementinæ, ſed quia per octo annos poſt dictam Clementinam,pro parte procuratoris generalis eiuſdem Religionis, fuerat obtentum breue,tenoris ſequentis, ꝙ omnes & ſinguli, vtriuſque ſexus Chriſtifideles,conuentum Religionis ſequentes, qui Meliuitanæ Ciuitatis,ſeu diœceſis non fuerint, non ſub iuriſdictione, & correctione moderni Epiſcopi Meliuitani,ſed Prioris Eccleſiæ Religionis pro tempore exiſtentis,quo ad diuina,& ſpiritualia moderni Epiſcopi vita durante dumtaxat ſint,& eſſe cenſeantur,& debeant. Fuit dubitatum, An per tale breue exemptio cenſeretur eſſe tantum ad vitam illius Epiſcopi,ita vt per mortẽ eius non cenſerentur exempti ſequentes Religionem.& fuit deciſum,quod per illud breue cõceſſum Religioni poſt Clementinam, tamquam ſecundum * priuile-
1 gium † conceſſum eidem,non cenſeretur eſſe reuocatum primum. quia ſecundum priuilegium conceſſum eidem,non tollit primum text. eſt: & ibi Bart.expreſſe illum text.notat in.l.hac ſaluberrima.in fin. verbis. C.de
2 præpoſit.agen. in reb. lib. 12. Item † argumentum * à contrario ſenſu non ſumitur, niſi ad limites verborum, vt in notabili caſu conſuluit Dec. conſ. 386. licet in controuerſia. col. 2. verſ. & hoc idem. & col. 3. verſ. & ex his reſponſio, & ſumendo hic argumẽtum à contrario ſenſu,non redintegrabatur iuriſdictio Epiſcopi poſt mortem, ſed tantum ceſſabat exemptio, & tunc ſubintrabat Clementina.

* Priuilegium ſecundũ eiuſdẽ conceſſum nõ tollit primum.

* Argumentum à contrario ſenſu ſumitur ad limites verborum.

Digitized by Google

SVMMARIVM.

Gratia ſi neutri, an in ea debeat fieri mentio de familiaritate Cardinalis.

1 *Gratia ſi neutri an requirat omnes expreſſiones, quas prouiſio ſimplex.*
2 *Familiaritatis Cardinalis expreſſio, an debeat fieri in gratia ſi neutri, & num. 10.*
3 *Peccans in regulam de impetrando per obitum familiaris, an careat omnibus gratijs.*
4 *Cardinalis conſenſus an requiratur in litigioſis, & num. 5.*
6 *Papa an præſumatur, minus quam fieri poteſt, velle præiudicare Cardinalibus.*
7 *Subreptio, vt euitetur, an reſpiciatur ad incertitudinem narratorum, & incertitudinem vacationis. & num. 12.*
8 *In gratia ſi neutri, an modus vacationis exprimi debeat. Et an omnia, ac ſi de nouo beneficium impetraretur.*
9 *Reſeruatio duplex ſi concurrat, an de vtraque debeat fieri mentio.*
11 *In gratia ſi neutri an detur certus, vel incertus modus vacationis.*
13 *In gratia ſi neutri, an ſit facienda mentio de reſeruatione.*
14 *Referendarij in ſignatione ſupplicationis addunt, præterquam per obitum apud Sedem, Sed an fiat in gratia ſi neutri.*
15 *Impetrans beneficium familiaris Cardinalis, an debeat exprimere nomen, & titulum; etiam quod Cardinalis non debeat conſentire.*
16 *Rota conſulit aliquando Abbreuiatores.*

DECISIO LXXXIV.

DVbitaui ego, die 19. Decembris 1547.
An in gratia ſi neutri, debeat fieri mētio de familiaritate Cardinals, & dubium
erat. An regula de impetrantibus, per obitum familiarium Cardinalium, haberet locum in gratia, ſi neutri. Et pro parte affirmatiua. primo adducebatur, quia gratia
1 ſi neutri † eaſdem omnes requirit expreſſiones, quas prouiſio ſimplex, ad not. per Rot. deciſ. 24. de reſcrip. in nou. alias num. 238. & per Rom. conſ. 362. ad fin. & conſ. 382. in princ. & ſi in prouiſione ſim-
2 plici, † non poteſt euitari expreſſio familiaritatis Cardinalis, ad not. per Rot. deciſ. 16. de præben. in antiq. alias nu. 271. & deciſ. 20. eodem titulo in antiquioribus Byſig. & per Felin. in c. in noſtra. col. 13. in fin. & ſequenti, in 21. corollario de reſcript. idem ſeruari debet in gratia ſi neutri, & ſimilibus ſecundis gratijs, ex quibus nouum ius acquiritur, vt acquirebatur in caſu iſto aduerſario. qui in omnibus præce-
3 dentibus gratijs peccando in regulam † de impetrando per obitum familiaris, omni illarū carebat effectu, ad not. per glo. & alios in c. apopoliex. in fin. de præben. in 6. & per Felin. in c. in noſtra. in 16. corollario, ver. tertius caſus. &c. de reſcript. & hoc voluit Sarnen. in reg. de annali. q. 28. col. pen. in fin. dum diſtinguit. an præcedentes gratiæ ſint nullæ, ex taciturnitate regulæ, & tunc etiam acceſſoriè. & licet in litigioſis,
4 non requiratur cōſenſus Cardinalis, † iuxta not. per Gloſ. in reg. de impetr. beneficia familiarium Cardinalium. col. 4. & per Sarnen. ſuper eadem regu. q. 8. ad finem. tamen iſti non videntur loqui in gratia ſi neutri; Item Sarnen, in d. q. 8. ad fin. loquitur de præſtando conſenſu in litigioſis, non autem de expreſſione familiaritatis, & tituli, & nominis. &c. vt patet ex eadē quæſt. col. 1. n. 2. ibi per iſtum modum præſtandi conſenſum. &c. & num. 6. & ſequen. ibi, ſed ſi non iſta ſub ratinne. &c. & ibi. quia talis conſenſus Cardinalis. &c. & magna eſt ratio dif-
5 ferentiæ iſtorum, quia † in litigioſis non requiritur pręſtatio conſenſus Cardinalis vbi prouiſio eius eſt impedicta per c. 2. vt lit. pen. in 6, non tamen exinde impeditur expræſſio familiaritatis tituli, & nominis. cum
6 præſumendum ſit Pontificem, † minus præiudicaturum Cardinalibus, ad vulgat. c. poſtulaſti. &. c. ſuper litteris, iunctis pluribus rationibus adductis per Aegid. deciſ. 632. nō obſtat, ꝙ per gratiā ſi neutri impetrans, nō proſequatur certū modum vacandi, ſed incertum ſi per euentū litis conſtiterit. &c. quo caſu non verificatur regula de impetrādo beneficia famil. Cardinaliū proſequens certū modū vacandi, quia reſpondebatur, quod quo ad expreſſionem familiaritatis,
7 ſicut quo ad exprimenda alia, pro † euitanda ſubreptione nō reſpicitur illa incertitudo, ad not. per Felin. in c. in noſtra. col. 13. in 15. corollario de reſcript. vbi etiam mo-
8 dum vacationis, † ex primi voluit in gratia ſi neutri, ac ſi de nouo beneficium impetraretur. item pro iſta parte dicebatur, ꝙ vltra regulam de impetrando beneficia per obitum familiarium, concurrit alia regula
9 reſeruationis, † ratione familiaritatis Cardinalis, de qua quidem reſeruatione facien. eſt mentio, ac de familiaritate vnde infertur reſeruatio, vt expreſſe cauetur, quoad gratiam ſi neutri non omitten. mentionem reſeruationis in d. deciſ. 238. alias 24. de reſcript. in nou. Et poſtremo pro iſta parte adducebatur, quod per illam clauſulam, etiā ex quauis generali reſeruatione, & quamcumque generalem reſeruationem importan. & in gratia ſi neutri, & quaecunq; impetratione, nunquā expedietur littere, cū mētione familiaritatis Cardinalis & ꝙ ita Abbreuiatores conſulti iſtud dicerent hæc

omnia

omnia pro iſta parte adduxit. D. Hieronymus de Caſtello. Pro parte autẽ negatiua, q.
10 in gratia ſi neutri non eſſet neceſſaria † mẽ
tio familiaritatis, adducebatur Sarnen. q. 8.
in regula de impetran. beneficia. &c. Tamen
reuera Sarnenſ. ibi loquitur quo ad conſenſum, & iſtud verum, quod propter maiorem
reſeruationem reſultantem ex lite, nõ requirebatur conſenſus Cardinalis, ſed Sarnenſ.
non negat, quod non requiratur expreſſio tituli, & nominis Cardinalis, nam videmus
quod ſi Cardinalis eſt abſens non debet cõſentire, & tamen regula vult quod exprimatur nomen, & titulus Cardinalis, & ratio eſt. quia ſi exprimitur poteſt eſſe tale nomen Cardinalis abſentis, quod Papa de beneficio, quod impetratur, non prouideret, & ideo Papa vult quod exprimatur nomen & titulus Cardinalis, & ideo ſi in ſimplici prouiſione Papa non prouideret non exprimendo, idem eſt dicendum, vt per viam indirectam gratiam conſequi non poſſit. Secũdo dicebatur, quod regula loquitur de impetrando beneficia per obitum. in gratia ſi
11 neutri non datur † certus modus, ſed incertus vacationis, puta ſi per euentum litis.
ergo cum non conueniant verba regulæ, nec ipſa regula, ſed ad iſtud ſupra fuit reſponſum, quod quoad euitandum ſubreptio
12 nem, non inſpicitur certus, † vel incertus
modus vacationis per decis. 24. de reſcript. in nou. & Felin. ſuperius allegatus. Non obſtat quod de reſeruatione ſit facienda men-
13 tio † in gratia ſi neutri, quia dicebatur
quod ſatis fiebat mentio, cum in gratia ſi neutri in illa clauſula, etiam ſi ex illo quæuis generalis reſeruatio, etiam in corpore iuris clauſa, reſultet, licet in aliis gratiis Re
14 ferendarij ſoleant addere † præterquam
per obitum apud ſedem. tamen in gratia ſi neutri nil additur, quaſi ex ſtylo ſignaturæ videatur concedi omnis reſeruatio. & ſi conceditur illa, quæ eſt per obitum apud ſedem, à fortiori illa quæ eſt per obitum familiaris. Sed ad iſtud poteſt reſponderi, quod ſunt duæ regulæ, in vna Papa reſeruat beneficia familiarium Cardinalium, & quo ad iſtam fateor, quod per illa verba, etiamſi ex illo quæuis generalis reſeruatio. &cæt. fiat mentio de reſeruatione, tamen vltra reſeruationẽ, eſt alia regula, quæ vult quod
15 impetrans † beneficium familiaris debet
exprimere nomen. titulum, etiam quod Cardinalis nõ debeat conſentire, & quo ad iſtã regulam non video, quod ſit in aliqua parte ſatisfactum dictæ regulæ in gratia ſi neutri. Et per iſtam reſponſionem tollitur ratio primi mei reſponſalis, quam alii Domini, qui ita bene cauſam non viderant, ſequebantur. nam ipſe dicebat, quod non debebat fieri mentio, ex quo propter litem non requirebatur conſenſus Cardinalis in prouiſione. nam iſta ratio tollitur, nam regula vult expreſſionem nominis etiam quod Cardinalis conſentire non debeat. & ideo ego dixi quod alias cauſa erat melius diſcutien
16 da, & quod interim † conſulerẽ aliquos ex
Abbreuiatoribus, an per illa verba etiam ſi ex illo quæuis generalis reſeruatio. &cæt. extenderetur reſeruatio ex familiaritate Cardinalis proueniens.

SVMMARIVM.

Legata vinea non venit cannetum ſeparatum.

DECISIO LXXXV.

IN vna Romana hæreditatis, die 23. Decembris 1547. coram me, fuit deciſum, quod in legato vineæ * non veniret arundinetum diſtans per medium milliare, & intra quam & arundinetum erant alia bona. nam licet vnico precio, & eadem emptione, & teſtator vſus fuiſſet arundineto ad vſum vineæ, tamen iſtud non ſufficiebat per text. in l. prædijs. §. Titio. ff. delegat. 3. vbi vltra vſum text. vult ibi quod ſub appellatione prædii Titiani veniret etiam Gabinianum, & text. in §. final. dictæ l. prædiis, vult, quod ſit contiguum, & iſtud vult Paul. de Caſtr. in l. fin. ff. de ſeruit. vrban. prædio. hic autem cannetum erat ſeparatum, ergo non veniebat, & facit text. & ibi Bart. in l. ſeio. §. tiranne. ff. de fun. inſtruct. & quod dicit Barr. in l. 1. colum. 2. verſic. id quod dicitur. ff. de reb. dub. Petr. de Anchar. conſil. 191. ſuper pluribus Alexan. conſil. penult. volum. 2. text. in l. cum fundus. ff. delegat. 2. dum dicit ſecus ſi ſeparatim vſus ſit.

* Idem punctus fuit datus die 5. Iunij 1551. & fuit præſuppoſitum, quod non diſtaret cannetum à vinea, niſi per octauam partem milliaris, tamen, quod aliqua bona erant inter media, & idem fuit deciſum, quod legata vinea non veniret cannetum, & quod nil faceret text. in d. l. prædijs. §. balneas. ff. delegat. tertio, quia vltra vſum patrisfam. alia ibi interuenerunt, vt dicit ibi text.

SVMMARIVM.

Regula modificatoria indultorum Cardinalium abſentium quo ad ſex menſes, quomodo intellecta.

DECISIO LXXXVI.

IN vna Tiraſonenſi canonicatus, & præbendæ, coram D. Proſpero, die 23. Decemb. 1547. fuit reſolutum, quod Cardinales abſentes vltra ſex menſes alternaros, de quibus in regula modificatoria indultorum Cardinaliũ abſentium, non haberẽt quatuor mẽſes ordinariis collatoribus, per aliã re-

Digitized by Google

regulam durantibus expectatiuis conceſſos, quia regula concedebat, tãtum ſex menſes alternatos, exprimendo eos. & in alijs ſex menſibus dicebat, quod Cardinales non vterentur indultis, & conceſſionibus. verbum, autem conceſſio, eſt pluſquam indultum, nam quatuor menſes ſtantibus expectatiuis comprehendentibus omnes menſes, dicũtur ex conceſſione dari, vt in regula habetur, dum dicitur, vt gratiam reportent. &c. itẽ ex præcedenti regula, in qua præſentibus dat omnes menſes, colligitur, quod abſentibus tantum velit dare ſex. item ex conſuedine patris fam. quia dum Papa concedit alternatiuas Ordinarijs, sẽper dicit, vt quatuor menſ. Ordinarijs, cõceſſis nõ vtatur.

SVMMARIVM.

Vacatio beneficij ex perſona alicuius, quomodo probetur.

DECISIO LXXXVII.

VAcatio beneficij ex perſona alicuius, probatur ſtatim, quod probatur poſſeſſio, & obitus illius. niſi detur titulus alterius ſuper illo beneficio, vel triennalis poſſeſſio. ita colligitur ex deciſ. 109. * in no. & Caſſad. dec. 2. per totam, illam deciſionẽ de cauſ. poſſ. & propriet. ita fuit reſolutum in vna Salutiarum cantoriæ, coram Domino Roſſanenſi, die 23. Decembris 1547.

* Alias 4 de rer. permut.

SVMMARIVM.

Alternatiua conceſſa Epiſcopo, prodeſt Capitulo in beneficijs ſpectantibus ad collationem vtriuſque.

DECISIO LXXXVIII.

IN vna Tiraſonenſi canonicatus, coram D. Proſpero, die 9. Ianuarij 1548. fuit dictum, quod alternatiua conceſſa Epiſcopo, prodeſſet, etiam Capitulo, in beneficijs ſpectantibus ad collationem vtriuſq; per conſ. Calder. 22. incipien. An ſi Papa de præben. & ita expreſſe dicit Pauin. in tractat. de offic. & poteſt. capit. ſede vacan. in 10. quæſt. primæ partis. col. 6. num. 23. verſ. quæro, an ſede vacante. & dixerunt etiam Domini, quod poſtquam Epiſcopus, tamquam caput eligit habet alternatiuam, quod Capitulum non poteſt dicere. ego nolo ea vti, & volo habere menſes ordinarios, per ea. quæ dicit Calder. in d. conſ. 22. col. 2. & ſic fuit dictum, quod vbi menſes ordinarij, inter Epiſcopum, & Capitulum ſunt diuiſi ex concordia, quod alternatiua conceſſa Epiſcopo, prodeſt etiam Capitulo.

SVMMARIVM.

Cantoria in Eccleſia Salutiarum, an ſit dignitas, perſonatus, vel officium, cum adminiſtratione.

1 *Archidiaconatus, & Archipresbyteratus nomen, an ſonet in dignitatem, & quando.*
2 *Perſonatus quid ſit.*
3 *Cantor in Eccleſia quid faciat.*
4 *Officium requirens adminiſtrationem, an debeat obtineri à maiori; & quid ſi officium eſt ſimplex.*
6 *Remiſſoria, an concedatur ad probandum beneficium collatum eſſe dignitatem.*

DECISIO LXXXIX.

DVbitauit D. Roſſanenſis, die 13. Ianuarij 1548. in vna Salutiarum cantoriæ. An cantoria ſit dignitas de iure communi, & fuit reſolutum, quod non eſſet dignitas. cum tantum nomen Ar-
1 chidiaconatus, † & Archipresbyteratus ſint dignitas, ſeu ſonant in nomen dignitatis, de iure communi, ſecundum deciſ. Rotæ 173. * de theſauraria. &c. in nouis. niſi aliud ſit ex conſuetudine, ſecundum eandem deciſ. item fuit dictum, quod non erat perſonatus, cum perſonatus ſecundum Staphil. in tractat. de lit. grat. & inſt. fol. 57.
2 ſit honor † ſine adminiſtratione. & fuit dictum, quod non eſſet honor, ſed potius officium, ſecundum deciſ. 2. de etat. & qualit. in antiq. aliàs, num 276. tamen in hoc fuit aliqualis diſcrepantia inter Dominos. quia ego dixi, vna cum D. Achille, quod eſſet officium, non tamen ſimplex, ſed cum
3 adminiſtratione, † ex quo primus intonat, & dat ordinem gerendorum in choro, & alia tenetur facere, de quibus per Oſtien. in ſumma, in rub. de offic. primicer. & inconueniens eſſet, quod iſta, minor vigintiquatuor annorum faceret, & ideo quod eſſemus in 2. parte d. deciſ. 276. dum dicit, quod officium requirens adminiſtrationem
4 debet † obtineri à maiori. ſecus quando eſt officium ſimplex. quia tunc ſufficit, quod ſit maior decimo quarto, & dicebam, quod illa deciſ. 276. extendebat tex. in c. vnico. de ætat. & qualit. in 6. dum loquitur in dignitate, & perſonatu, vt etiam habeat locum in officio habente adminiſtrationem.
5 Tamen aliqui ex Dominis dixerunt † quod cantoria eſſet officium ſimplex. Et propter iſtam contradictionem iſtud vltimum non fuit determinatum. ſed in illo caſu, cum eſſent duo teſtes deponentes, quod cantoria

* Alias 9 de praeben.

Digitized by Google

ria erat dignitas. licet non redderent bo-
nam rationem. fuit dictum, quod daretur
6 remiſſoria ad probandum, † plene eſſe di-
gnitatem. & cui collata fuit tempore col-
lationis fore minorem.

SVMMARIVM.

Ius patronatus à clerico fundatum, an ſit
Eccleſiaſticum, vel laicum.

DECISIO XC.

IN vna Palentina Capellaniæ, coram
D.Proſpero. clericus iam centum, & cir
ca ducentos annos dotauerat capellaniam
relinquendo pro dote certas domos & præ-
dium, & ius præſentandi reliquerat proxi-
mioribus ſuis, & per dictum tempus fuerāt
in quaſi poſſeſſione præſentandi. Dubitauit
D. Proſper, die 13. Ianuarii 1548. ex quo
non conſtabat, an illa dos eſſet de bonis pa
trimonialibus, ſeu Eccleſiaſticis, An illud
iuspatronatus diceretur Eccleſiaſticum,
ſeu laicum. Et fuit reſolutum quod ex quo
hæredes teſtatoris erāt in poſſeſſione, quod
prçſumeretur, eſſe laicum.per id quod dicit
gloſ. in cap.ſint manifeſtç 12.quæſt.1. & in
cap.1. 12.quæſt.5. Abb.in cap.cum eſſes in
repet. colum.11. verſic. aut dubitatur, an
acquiſiuerint.&c. de teſt. & Abb. in cap.3.
de pec. cleric. Non obſtat quod dicit Curt.
in tractat.iurispatronatus in verbo ius.co-
lum.penult. & Lamberti. in eod.tract. cha-
rt. 69. in 7. quæſt. quia illi loquuntur ſim-
pliciter, non habito reſpectu quando aliqui
videlicet, vel laici, vel Eccleſia ſint in poſ-
ſeſſione. nam ex quo in caſu iſto hæredes
erant in poſſeſſione, & per teſtatorem erat
eis relictum ius præſentandi, erat præſum-
ptio per eis, donec probaretur contrarium,
ſecus eſt quando nullus eſt in poſſeſſione,
quia tunc procederent adducta per Curt.
& Lambert.

SVMMARIVM.

Sententia lata contra hæredem, non præiu-
dicat fideicommiſſario non citato, ſal-
tem per proclama.

1 *Sententia lata contra heredem, an poſſit exequi contra fideicommiſſarium.*
2 *Fideicommiſſarius vt afficiatur ex ſententia lata contra heredem, an debeat ſaltim citari per proclama.*
3 *Citandi an ſint per proclama habentes ſecundario intereſſe.*
Creditores omnes etiam conditionales, & qui habent ius in ſpe, an ſint citandi vt actus afficiat.
4 *Tertius pro ſuo intereſſe ſi vult, poteſt appellare, non propterea cogitur.*
Exequutio an poſſit fieri contra tertium.
5 *A communi opinione in iudicando non eſt recedendum.*

DECISIO XCI.

VIgeſimatertia Ianuarij 1548. propo-
ſui dubium, in vna Nouarienſi, ſiue
Papienſi bonorum, pro D. Antonio Comite
Caſtri contra Priorem Meſſanenſē. præſup-
poſito, quod Antoninus ſit fideicommiſſa-
rius. An res iudicata contra Hæliſeam hæ-
redem, poſſit exequi contra Antoninum fi-
deicommiſſarium non citatū in iudicio, ſal-
tem per proclama. Et in facto erat quod
Mercurinus, alias Cancellarius Cæſaris, pro
miſerat Signorino ex cauſa ceſſionis bono-
rum, factæ per ipſum Signorinum, certos an
nuos redditus aſcendentes ad ſummā duo-
rum millium, & omnia bona ſua hypothe-
cauerat, & in ſpecie certa bona in Regno
Siciliæ. Mortuo Mercurino, dicta ſumma di
cto Signorino Priori non aſſignata, Signori-
nus egit contra Hæliſeam hæredem, & tres
ſententias contra eam reportauit, & obti-
nuit litteras exequutoriales decerni, quç lit
teræ exequutoriales fuerunt, mortua Hæli-
ſea hærede, intimatæ Antonino fideicōmiſ-
ſario, qui Antoninus allegauit, ſe non tene-
ri dictis litteris exequutorialibus parere.
Inde fuit ortum dubium de quo ſupra. Et
quod poſſet fieri exequutio contra fideicom
miſſarium, allegabatur text. vbi videtur ca-
ſus in l. ex contractu. ff. de re iudic. in l. ſi
patroni. §.fin.ff.ad Trebell. in l.1. §.denun
ciari. ff. de vent. inſpic. in quibus iuribus
1 videtur probari, quod † ſententia lata con-
tra hæredem, poteſt exequi contra fideicom
miſſarium. Iſtis tamen non obſtantibus, ma-
ior pars tenuit, quod exequutio fieri non
potuiſſet, ex quo ſaltem per proclama fidei-
commiſſarius non erat citatus, quia licet
ſententia valeat contra hæredem lata, fidei-
commiſſario non citato. Tamen vt exequu-
tio, & ſic præiudicaretur fideicommiſſario
2 ſaltem erat citandus † fideicōmiſſarius per
proclama, ad doctrinam Bart. in l.ſi eo tem
pore. C.de remiſſ.pig. & ibi Bal. Alex. in l.
de vno quoque. colum.3. verſic. item fallit
quantum.ff.de re iudic. Felin. in cap.humi-
lis de maior. & obed. colum. 2. verſ. intel-
lige prædicta, Socin. in l.cum filius familias.
col. 1. ver. tertio principaliter. ff. de verb.
oblig. Capic. deciſ. 107. in cauſa Martii nu-
mer.4. & num. 8. & num. ſeq. Dec. in l. in
iure ciuili. num.4. ff. de reg.iur. Curt.Iun.
conſ.23. præſupponitur in facto. colum.5.
verſic. & remittendum eſt, Iaſon. in l. ne-
quicquam in. §. vbi decretum. colum.7. ver-
ſic. li-

Digitized by Google

ſic. limita not. ff.de offic.proconſ. & legat.
& in l.decem. col. 11. verſic.tenendo iſtam
partem. ff.de verb. oblig. Loffredum . con-
ſil. 10. col. 1.per Ferdin. Loazes in repet. ſ.
diui.num.62. cum ſequenti , & ſequenti, &
ibi Crot.col. 12.num.42. verſ.limitatur iſta
concluſio , & num.45. verſ. fallit etiam, &
multæ aliæ quotæ allegatæ fuerunt,de qui-
bus in informatione Aduocati,& huic ma-
iori parti non placuit diſtinctio,quæ daba-
tur ad doctrinam Bart.in d.l.ſi eo tempore,
dum dicebatur,quod Bart.loqueretur in his
qui ius de præſenti , vt puta in pluribus cre
ditoribus,ſecus autem eſt in his,qui habent
ius in ſpe, vel ſub condictione. quia fuit di-
ctum, quod ex dictis dictorum Doctorum
colligebatur, quod non ſolum puri, ſed etiã
3 conditionales , † & habentes ſecundarium
intereſſe,ſaltem per generale proclama ſunt
citandi.vt etiam habetur in d.l. ſi eo tẽpo-
re, & in auth. ſi omnes. C. ſi min. ſe ab hæ-
red. abſtin. & in ſ.ſancimus in aut. de hæ-
red.& falcid. in quibus probatur,omnes cre
ditores etiam condictionales , & fideicom-
miſſarios,eſſe citandos , qui tamen habent
ius in ſpe. Non obſtat etiam quod fideicõ-
miſſarius in caſu noſtro facta intimatione
exequutorialium,appellare potuiſſet,prout
dicit Alexand. in d. ſ. diui. col.2. & 3. &
ibi Ripa. num.92. quia quilibet tertius po-
4 teſt pro ſuo intereſſe, † ſi vult appellare,nõ
tamen cogitur , nec propterea contra eum
poteſt exequutio fieri,Felin.in cap.veniens.
2.colum.3. cum ſeq. de teſt. & in cap. cum
ſuper. col.3.& ſeq.de re iudic. Ad.l.ex cõ-
tractu fuerunt datæ variæ reſponſiones, de
quibus in informationibus , & vnus ex Do-
minis dixit , quod ille textus nihil faciebat
cum dubium ibi erat, propter abſtenſionem
factam per tutores . nam dubitabatur ibi ,
an ſententia valeret contra ſubſtitutum ,
tamen ibi textus non excludit , quin ſubſti-
tutus foret citandus . Et dicebat iſta ma-
ior pars, quod ex quo tot Doctores tenebãt
quod eſſet facienda citatio per proclama ,
& non reperiebant contradicentem , quod
iſta pars in iudicando erat tenenda , quia
5 à communi † non erat recedundum.

SVMMARIVM.

Epiſcopus , an habeat iuriſdictionem de
iure , de conſilio , vel conſenſu
Capituli .

1 *Iuriſdictio quomodo pertineat ad Epiſco-
pum in capitulares. num.2.3. & ſeq.*
5 *Præſentia , an videatur importare conſi-
lium , & num.6.*
7 *Epiſcopus , an poſſit ſolus procedere contra
capitularem, vel conſanguineum.*
8 *Iuriſdictio , quod pertineat ad Epiſcopum
de conſilio Capituli,quomodo intelligatur,
& num.9. & 10.*

DECISIO XCII.

VIgeſimatertia Ianuarij 1548. in vna
Palentina iuriſdictionis . Dubitauit
D.Proſper , An iuriſdictio competat Capi-
tulo, vna cum Epiſcopo de iure communi .
Et fuit dictum, quod erat text.in c.irrefra-
gabili,iũcto.ſ.exceſſus. de offic.ordin.quod
1 iuriſdictio † pertineret ad Epiſcopum per
illum text. dum ibi datur facultas Epiſco-
po ,corrigendi clericos, & in ſ.exceſſus di-
cit,quod exceſſus canonicorum, vnde exci-
piendo à regula ſuperiori , datur intelligi ,
quod etiam appellatione clericorum venie
bant canonici, quos tamen non poterit cor
2 rigere , † vbi conſuetudo eſt in contrarium
niſi facta præfixione termini,& iſtud dicunt
ibi Innoc. in princ. & Oſtien. in ſ.exceſſus
Collectar. & Abb. dum dicunt , quod niſi
eſſet conſuetudo canonicis,prætermiſſis Epi
ſcopus corrigit. Fuit tamen dictum,quod li-
cet de iure iuriſdictio ad Epiſcopum perti-
neat, & videtur text. in cap. 1. de offic. or-
din. tamen difficultas eſt, an ipſi vna cum
3 conſilio † Capituli, an vero cum conſenſu .
Et quod pertineret cum conſilio, videbatur
text. in cap. 3. iuncta gloſ.fin. de conſuet.
in 6. in c. nouit, & in c. quanto. de his quæ
fin. à prela. & tenuit gloſ. in d. cap. ir-
refragabili. in fin. gloſ.magnæ, & gloſ. in
c. ex litteris. in verbo ſegregari de diuort.
Corn. conſ. 193. in princ. volum. 2.& multi
alij DD.qui pro iſta parte fuerunt allegati,
prout poteſt videri in informationibus . Et
quia Felin.in d.c.irrefragabili allegat mul-
tos DD. tenentes quod iuriſdictio compe-
tat Epiſcopo de conſenſu Capituli , fuit di-
ctum quod multi DD. per eum allegati id
non dicebant , & primo Oldrad. conſ. 251.
nos Reginus, dixit alternatiue de conſilio ,
vel aſſenſu , item Domin. per Felin. addu-
ctus. in cap. 1. colum. 1. & in fin. de hæret.
in 6. dicit,non excludi Capitulum,non quo
4 ad † conſenſum , ſed quo ad conſilium , vt
patet dum allegat text.in cap. 3.de conſuet.
in 6. item Archi. ibidem,non requirit con-
5 ſenſum, ſed præſentiam, & præſentia † vide
tur importare conſilium iuxta gloſ. in l. ſi
quis mihi bona. ſ.ſi coram in gloſ.in verb.
recte puto . ff. de acquir. hæred. immo ex-
cludit conſenſum iuxta text. in l. coram. in
fine. ff. de verb.ſignif. Innoc.etiam per Fe-
lin.adductus in cap.graue,verſic.item ſecus
ſi agatur de crimine,de præben.loquitur ibi
de Epiſcopo cum clericis , & iuxta text. in
c. nouit quẽ allegat,eſt intelligendus de cõ-
ſilio, vt etiam voluit Innoc.in cap.nouit,de
his quæ fiunt à prælat. gloſ.etiam in c.Epi-
ſcopus

ſcopus 24. diſt. licet loquatur de conſenſu,
tamen, iuxta text. quem allegat,capit con-
6 ſenſum † pro præſentia, & eodem modo in-
telligitur gloſ. in cap. cum nos, de his quæ
fin. à prælat. eodem modo intelligitur gloſ.
in cap. ſi quid vero 86. diſt. quia ibi capit
conſenſum pro pręſentia,eodem modo gloſ.
in c. ex pœnitentibus,circa medium.50.di-
ſtinct.nam ibi ſecundum text. quem allegat
capit conſenſum, pro præſentia gloſ. etiam
in cap.1. in verbo iudicio de exceſſ.prælat.
dum dicit de conſenſu, intelligitur præſen-
tia iuxta text. quem allegat, & ideo quia
Abb. in cap. nouit in 1. & 2. quæſt. dicit,
quod regulariter requiritur conſilium,exce
ptis caſibus per eum notatis, & idem etiam
videtur voluiſſe idem Felin. in cap.edoceri.
col. penult. verſic. ſimiliter dicit Butr. &c.
7 de reſcript. quod quando proceditur † con
tra Capitularē, vel conſanguineum
poſſit Epiſcopus ſolus * procedere
& quia erant iura clara, loquentia
de conſilio, & gloſ. & DD. loque-
bantur de conſilio. gloſ. vero quæ lo
quebantur de conſenſu, vel intelli-
gebantur de conſilio, vel pręſentia
iuxta iura quæ allegabant, ideo fuit
firmata concluſio, quod iuris dictio
8 ſpectaret † ad Epiſcopum de conſi-
lio Capituli. Sed fuit dictum quod
daretur dubium, an iura quæ vo-
lunt requiri conſilium intelligantur
9 de † conſenſu, prout ita intelligit
Imol. poſt Io. Andr. & alios quos al-
legat. in d. cap. nouit. de his quæ fi.
à prælat. Item quia Innoc. in d. c.
nouit, & DD. ſequuntur quod in ar-
10 duis nedum requiratur † conſilium
ſed etiam conſenſus, quod daretur
dubium, an hic eſſemus in arduis.
Item ſi probabatur conſuetudo im-
memorabilis, an concilium tollens
conſuetudinem, intelligeretur tolle-
re conſuetudinem immemorabilem.

* Solus procedere, idem dicit Abb. in c. nouit col. 2. verſ. ſecundo dicunt. &cæt. quod quando Prælatus vult procedere contra conſanguineum, vel amicum collegij, quod poſſit ſine conſilio de his quæ fiunt à præl. & Hoſtien. in d. c. nouit. col. 1. verſ. aliorum conſ. & ibi Ioan. And. circa princ. & ibi Card. col. 1. in §. not. & declara iſtud, vt per Ant. de Butr. in d. c. nouit. col. 2. verſ. & declaro, &cæt. & clarius Imol. in d. c. nouit col. 5. verſ. vlterius aduerte. &c. Oſtien. in ſumma de his quæ fin. à prælat. ſine conſenſu Capituli. in §. in quibus conſilium. colum. 2. verſic. ſed quid ſi forte prælatus. &cæt.

SVMMARIVM.

Derogatio indulti Cardinalis, intelligitur de indulto Cardinalis extraordinario, non autem Cardinali Ordinario, conceſſo.

1 *Derogatio in dubio, an referatur ad ordinarios, vel extraordinarios.*
2 *Clauſula, non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, quomodo intelligatur.*
3 *Papa concedendo indultum Ordinario, an dicatur ſolum remouere obſtacula.*
4 *In derogatione facta à principe, an cenſeatur potius ſublatum ius commune, vel extraordinarium, & num. 7.*
5 *Priuilegiū quod poteſt reſpicere ordinaria, & extraordinaria, quomodo intelligatur.*
6 *Priuilegium de non ſoluendis decimis, quomodo intelligatur.*

DECISIO XCIII.

ALias in vna Toletana, canonicatus, & præbendæ, coram D. Peregrino, propoſita 26. Martij 1546. inter Franciſcum Peſquera ex vna, & Petrum Nauarro & Chriſtophorum de Cardenas, ex alia. fuit reſolutum, quod ſub derogatione indultorum Cardinalium, ab vſu patris familias, non eſſet derogatum indulto Cardinalis Ordinarij, prout annotaui in ſecundo libro annot. mearum deciſ. 412. vbi habetur caſus, & reſolutio. ſed quia ad inſtantiam eiuſdē Franciſci Peſqnera, ego tamquam ſubrogatus eiuſdem D. Peregrini, ſub die 27. Ianuarij 1548. eundem punctum propoſui, & per Aduocatum multæ rationes de nouo fuerunt adductæ. Quibus tamen non obſtantibus Rota permanſit in eadem reſolutione facta; ideo quia rationes videbantur vrgentes, volui ſubijcere reſponſionē ad rationes in contrariū adductas. Et primo dū dicebatur, quod poſito, ꝙ verba derogationis eſſent dubia, & poſſent referri ad Cardinales Ordinarios collatores, & extraordina-
1 rios, quod in dubio, derogatio † erat refe-
renda ad ordinarios, non autem ad extraor
dinarios. argumēto. l. ſcio. §. medico, & quod
ibi Bart. ff. de an. legat. Bart. & moder. in
l. ſed & ſi quis. §. quæſitum. ff. ſi quis caut.
& quæ tradit Sarnenſis, in princ. regula-
rum. quæſt. 6. colum. 3. quod clauſula, non
2 obſtantibus † conſtitutionibus, & ordina-
tionibus Apoſtolicis, intelligitur de iure
communi, non autem de extrauagantibus,
quæ ſunt extraordinariæ. Item quia Papa
3 concedendo indultum ordinario, † nil facit,
niſi remouere obſtacula, & reducit illum
ad terminos iuris communis, vt per Caſſad.
deciſ. 3. 4. & 8. de priuileg. & in derogatio-
4 ne facta à Principe, cenſetur † potius ſubla
tum ius commune, & ordinarium, quam pri
uilegia extraordinaria, vt per multa pro-
bat Galiaula in repet. l. Centurio. col. 22.
verſ. quarto. vltra DD. ff. de vulg. & pupill.
Iaſ. in l. poſtquam liti. col. penult. verſic. ſe-
cundo not. ex hac gloſ. &c. C. de pact. ſed
ad iſta fuit reſponſum, & primo ad illud
quod dicitur, quod priuilegium quod po-
teſt reſpicere ordinaria, & extraordinaria
5 intelligitur * de ordinarijs, † ꝙ iſtud non
videtur verum, ex not. per Felin. in cap. ſedes.

* Quod exēptus

à muneribus intelligitur exéptus à muneribus extraordinarijs, nó auté ab ordinarijs ponit Bart. Belenz. in tract. de charit. ſubſid. q. 32. pag. 2. in princ. Vide Fräc. Rip. in l. ſi ex toto. num. 13. delegat. 1.

des, col. 3. verſ. & primo vide. &cæt.
de reſcript. ex cuius dictis, in vna
Burgenſi decimarum, fuit reſolutũ.
prout poſui ſupra deciſ. 65. quod
priuilegium de non ſoluendis deci-
6 mis, † intelligebatur de decimis ex-
traordinarijs, non autem ordina-
rijs. Item & ſecundo poteſt reſpon-
deri. quod etiam indultum Cardina
lis in quantum tollit impedimenta,
videlicet expectatiuas, & reſeruatio
nes, dicatur etiam quoddam priui-
legium, & cum reducat ad primæuũ
ius, ſit maius priuilegium, quam illud ex-
traordinarium, & ideo difficilius ei dero-
7 getur. Non obſtat, † quod Princeps cenſe-
tur potius tollere ius commune, quã priui-
legium, ex nota Galiaulæ allegata. quia ex
dictis per Galiaulã, colligitur ſolutio, quia
aut ius commune eſt odioſum, & priuile-
gium æquum, & ex cauſa conceſſum, & tũc
potius cenſetur eſſe ſublatum ius commune
quam priuilegium, ſecus quando contrariũ
eſt. nam in caſu noſtro indultum ordinarió
conceſſum eſt æquum, & fauorabile. cõceſ-
ſum vero Cardinali non ordinario, eſt odio
ſum, & irrationabile. nimirum ſi Papa dero
gando potius videatur, quod non eſt iuſta
cauſa conceſſum, tollere, quam illud, quod
eſt ex cauſa cõceſſum, & ideo, ab vſu patriſ-
familias, non cenſeatur illi derogare velle,
niſi expreſſe iſtud dicat. Non obſtat quod di
cebatur tollere omnem difficultatem, quod
iſtud dici poſſet, vbi eſſent indulta ordina-
ria, & extraordinaria, ſed cum in caſu de
quo agebatur, non eſſent, niſi illa duo indul
ta Cardinalium Ordinariorum, videlicet Hi
ſpalenſis, & Toletani, ergo de illis de neceſ-
ſitate erat intelligendum, vt per plura com
probabatur, nam ſi teſtator mandat, quod
debita ſoluantur non intelligitur de debitis
cum bona fide præſcriptis, tamen ſi nulla
alia debita habeat, niſi præſcripta, intelligi
tur de illis. Bart. in l. quibus diebus. §. di-
uus, & ibi late Socin. ff. de condict. & de-
monſtr & per text. in l. fundus qui locatũ.
ff. de fund. inſtruct. & multa alia ſimilia
adducta in informatione. Ad quod fuit re-
ſponſum, quod attenta ſupplicatione iſtud
fundamentum parum vrgebat, nam cum
Papa in ſupplicatione conceſſiſſet ad duas
collationes nominandas, cum derogatione
indultorum Cardinalium, ex quo illa dero-
gatio poterat operari in collationibus, in
quibus, Cardinales indultum extraordina-
rium habebant, in illis talis derogatio ope-
rari debebat, non autem in illis collatio-
nibus, in quibus Cardinales ordinarij indul
ta ſua habebant. & per hoc ceſſabat aliud
fundamentum, dum dicebatur, quod alias
verba derogationis in iſto caſu erãt ſuper-
flua, cum diceretur, quod ſi Frãciſcus expe-
diuiſſet ad alias collationes, derogatio non
fuiſſet ſuperflua. eodem modo fuit reſpon-
ſum, quod verba bullæ loquebantur de Ar-
chiepiſcopo Toletano, & derogatio de in-
dulto Cardinali conceſſo, & non erat alius
Cardinalis in illa diœceſi Toletana, quam
Archiepiſcopus Toletanus. quoniam fuit di
ctum, quod illa derogatio in bulla expedi-
ta, erat intelligenda, prout in ſupplicatio-
ne, & ſi in ſupplicatione intelligi non pote-
rat, niſi de indulto Cardinalis extraordina
rij, ita & in bulla.

SVMMARIVM.

Clauſula, augendi, vel minuendi, vſque ad verum valorem, etiam in ſecunda expeditione, quomodo intellecta.

DECISIO XCIV.

IN vna Oxomenſi beneficij de Bagnos, in qua Franciſcus Vrones expreſſerat beneficij valorem, in prima expeditione ad vigintiquatuor ducatos, quod per alium ob malam expreſſionem, fuerat impetratũ, & Franciſcus ſecundo loco volebat expedire litteras ad valorem verum, ex quo habebat clauſulam, augendi, vel minuendi, vſque ad verum valorem, etiam in ſecunda expeditione. Dubitauit D. Roſſanenſis, die 17. Ianuarij 1548. an poſſet. Et fuit reſolutum, quod quia Franciſcus tenebatur inquirere verum valorem ante primã expeditionẽ, & ex quo male expreſſerat, quod præſumebatur doloſus, niſi ipſe doceret, quod ex aliqua cauſa eſſet motus ad exprimendum minorem valorem. Non obſtat clauſula etiam in ſecũda expeditione, quia intelligebatur, quando ex aliqua cauſa ad minorem valorem expediuiſſet, quia tunc, & ſecundo ad verum valorem expedire poterat, ſi autem ſine cauſa expediuiſſet, cum tunc in dolo diceretur eſſe, ne priuilegium cenſeretur eſſe conceſſum doloſo, & in præiudicium officialium, qui ex prima expeditione fraudati erant, ſecundo expedire non poterat, & tanto magis ſtante impetrante in medio, per ea quæ dicit Felin. in c. in noſtra. col. 3. circa princ. verſic. & hanc limitationem firmat etiam pulchræ. &c. de reſcript.

Iterum fuit poſita, die prima Februarij 1548. & idem fuit reſolutum, quod Franciſcus Vrones teneretur docere de aliqua cauſa, quare expediuerat ad minorem valorem. alias quod non poſſet.

SVM-

SVMMARIVM.

Minor, maior infante, an citari poſsit, & talis citatiointerrumpat preſcriptionem regulæ de triennali.

DECISIO XCVI.

*Vide deciſ. Aſſidi 261. fuit in conſilio, &c. & not. quod vbi minor fuit citatus intelligitur, vt legitime cópareat, Bal. in l. non ideo minus in fine, & in l. in pecuniarijs C. de procurat. & ſi minor tunc compareat poteſt iudex abſenti, & non petenti curatorem deputare, Bald. & Salicet. in l. 1. qui pet. tut.

IN vna Segobienſi archipresbiteratus corũ D. Antonio Auguſtino, fuit * reſolutum quod maior infante, ſi tutorem habebat non potuerat citati, ſed citandus erat eius tutor, ſecus autem ſi tutorem non habebat, quia tunc citatio ab eo incipue poteſt, & in hoc ſequuti fuimus diſtinctionem iſtam, quam fecit Aret. in l. ſi ex legati cauſa ff. de verb. oblig. & in eadem maior pars tenuit quod talis citatio facta cõtra maiorem infante prodeſſet, ad interrumpendam perſcriptione regulæ de triennali. nam licet Aret. dicat quod talis citatio non conſtituat minorem in contumacia, nec poſſet procedi ad aliquid preiudiciale ipſi minori. Tamen hic non tractabatur de præiudicio minoris, ſed tantum de interrumpenda negligentia illius, contra quem pręſcribebatur, ad effectum, vt ille non diceretur negligens.

SVMMARIVM.

Legata domo, venit etiam domus illi adiuncta.

DECISIO XCVI.

IN vna Bononienſi domus, teſtator legauerat cuidam Hoſpitali vnam domum ad preſens ſuæ habitationis, confinatam ſuis confinibus. Dubitauit Dominus Antonius Auguſtinus die 27. Ianuarij 1548. An in legato facto per Bartholomeum de domo ſuæ habitationis, veniat domus poſt teſtamentum, per ipſum Bartholomeũ acquiſita, & priori, prout teſtes deponunt vnita. Et fuit reſolutum quod ſic, per tex. in l. ſi ex toto in prin. & l. quod in rerum, §. ſi quis poſt ff. de legat. 1. & in l. cum fundus, ff. de leg. 2. & per ea quæ dicit Socin. in l. 1. col. 3. verſ. tertius caſus eſt. &c. ff. de reb. dub. fuit tamen dictum quod videretur, an teſtator illis duabus domibus vſus fuiſſet pro vna.

SVMMARIVM.

Teſtamentum manupropria teſtatoris ſcriptum, non publicatum corum teſtibus, & notario, an valeat.

DECISIO XCVII.

IN vna Romana hæreditatis, & bonorum, in qua teſtator inſtituerat filium, & filiam, vxori vero vſufructum certæ domus reliquerat, & cuidam filiæ ſuæ dotem reliquerat, eandem in ea inſtituendo, & poſtea dixerat, quod ſi filius, & filia decederent ſine filijs, pro medietate ſuccederet altera filia, & pro alia medietate ſocietas Sancti Rocchi, & quædam alia legata fecerat, & in principio teſtamenti teſtator dixerat, quod, ex quo erat ſuſpitio peſtis, volebat quod preſens voluntas valeret, ac ſi de ea rogatus eſſet notarius publicus; iſta voluntas reperiebatur tota ſcripta, manu ipſius teſtatoris, in quodam libro rationum ſuarum, & manus teſtatoris fuit recognita, non tamen dicta voluntas fuerat publicata, nec notarius rogatus, nec teſtes aliqui in ea appoſiti. Dubitauit D. Roſſanẽſis die 30. Ianuarii 1548. An huiuſmodi teſtamentũ valeret, & pro parte affirmatiuã dicebatur, quod iſta voluntas, licet eſſet imperfecta ratione ſolennitatis; tamen erat perfecta ratione voluntatis, cum in ea appareret de legatis, de inſtitutione, & ſubſtitutione facta, ita vt nil vltra deſiderari poſſet ad perficiendam voluntatem alicuius, & ſicut talis voluntas erat valida inter liberos, per auth. quod ſine, & in hoc Domini non dubitabant, quod ita valeret ad pias cauſas, ex quo euenerat caſus, quod filij ſine filijs deceſſerant, ita vt pariter deberent ex iſta voluntate ſuccedere filia, & ſocietas S. Rocchi, & allegabatur. Bart. in l. fideicommiſſa §. 1. ff. de legat. 3. & in l. ſi is qui col. 2. ff. de teſtam. Alex. conſ. 4. col. 3. vol. 7. & remiſsiue ponebat Alex. in l. hac conſultiſsima. §. ex imperfecto col. 3. C. de teſt. Iaſ. conſ. 61. col. fin. vol. 1. late Ruin. conſil. 71. col. 6. & ſeq. vol. 3. Nicola. Boer. in deciſ. ſuis deciſ. 93. an ex teſtamẽto col. fin. Sed iſtis non obſtantibus, Domini contrarium voluerunt, quia de iure canonico vt teſtamentum valeat, vel, vt relicta debeantur, etiam ad pias cauſas, debent eſſe duo teſtes, vt in c. cum eſſes, & in c. relatum de teſt. & ita per dicta iura, tenet Alex. conſ. 76. ponderatis his col. 4. verſ. ſuper 4. &c. vol. 3. & iſtud etiam voluit Aret. licet pro parte aduerſaria, ad ſui fauorem allegaretur, in d. l. ſi is qui col. 1. de teſtam. dum allegat tex. in l. fin. C. famil. her. & ſubiungit, quæ tamen limitatur hodie, per aut. quod ſine C. de teſtam. & pro

eaq;

ea quæ habentur in c. relatum, & c. cum eſſes de teſtam.

SVMMARIVM.

Procuratores, vbi duo ſunt conſtituti, ſine clauſula, & quemlibet eorum, cum, clauſula, promittens habere ratũ quidquid ab altero actum fuerit, valet quod ab vno ex eis factum fuit.

DECISIO XCVIII.

* Die 8. Feb. idẽ dubium, fuit datum & reſolutũ, vt prius Non obſtãt not. per Iaſ. in l. 1. col. 5. n. 21. verſ. ſecundo querũt hic doct. ff. de off. procur. Ceſa. vbi ſi eſt conſtitutus procurator ad talem, & talem actũ & deinde ſubijciat clauſulam, & promiſit habere ratum quæcumque geſta per eum, &c. non tamen per talia verba cenſetur procurator habere mandatum cum libera. quia ibi fuit dictum, quod ibi nulla precedebant verba dubia, quæ per ſequentia declarari poſſent, ſed in caſu noſtro erãt verba debia aliqualiter ſcilicet cõſtitutio illorũ duorũ, quę recipit declarationem ex verbis ſequentibus. ex quo ſumus in eadem diſpoſitione nõ obſtat quod per C. ſi duo de procurat. in 6. conſtitutio duorum ſine clauſa inſolidũ nullam recipiat dubietatem. quia verũ eſt ſi ſimpliciter cõſtitutio fuiſſet factum, ſed ex quo in eadem diſpoſitione ſubiecit illam clauſam, quod vult habere ratum, quod ab altero eorum factum foret. ſatis mẽtem ſuam declarauit, quod noluit illam conſtitutionem duorum inſolidum facere.

IN vna Ciuitatenſi * coram me in qua Garſias conſtituerat duos Procuratores ad reſignandũ quoddam beneficium in fauorem ſui nepotis, reſeruatis fructibus, & regreſſu, & non poſuerat clauſulam, & quemlibet eorum in ſolidum. tamen in mandato erat clauſula, promittens habere ratum, & gratũ, quidquid ab eis, ſeu altero eorum actum, geſtum, &c. Reſignatio facta fuit per vnũ ex iſtis procuratoribus, Dubitaui ego die 30. Ianuarij 1548. An reſignatio valeret, an impetratio facta per Didacum Veſga per obitum reſignatis. Et fuit reſolutum quod talis reſignatio valeret, quia licet clauſulæ exequutiuæ non augeant, tamen declarant, & cum illa verba cõſtitutionis procuratorum duorum, aliquo modo, ſeu aliqualem dubitationem recipere poſſint, an vnus dictorum conſtitutorum, actũ facere potuiſſet. ideo fuit poſita clauſula illa declarans, quod etiã ſi per alterum factum foret quod cõſtituens volebat habere ratum, & gratum. Item dicebatur quod illa verba promittens, &c. non erãt mere in parte exequutiua, ſed poterat dici quod eſſent etiam in parte diſpoſitiua, ex quo continebant illam promiſſionem, quod promittebat habere ratum, & gratum quicquid, ab altero ex eis factum foret. & ſic cum ratificatio retrotrahatur, & mandato ęquiparatur, ſicut ſi ab initio conſtituiſſet ambos coniunctim, & etiã alterum eorum diuiſim, ita etiam eſſet, quando ex poſt facto, idem diſponens, promittit ſe habere ratum, quidquid ab altero factum foret. nam eſt perinde ac ſi etiam ab initio alterum eorum conſtituiſſet. & tanto magis cum reſignationes in Curia ſint fauorabiles, & nulla fraus excogitari poterat, ex quo, in fauorem nepotis, eo omnia poſita in mandato ſeruata erant. Non obſtat deciſ. 346. in * antiq. & deciſ. Biſig. 1. de procurat. quia in illis deciſionibus in parte diſpoſitiua nil erat poſitum, ex quo pars exequutiua illam declarare poſſet. Item clauſula releuationis indẽnitatis nihil commune cum clauſula iſta; promittens habere ratum quidquid ab vno, &c. quia ex quo promittebat, ex illa promiſſione illud geſtum vires ſumebat.

* Alias 23. de procur.

SVMMARIVM.

Statutum Salamantinum ſiue concordia quomodo intellecta.

1 *Dignitas ſuperueniens, an immutet naturam priorem.*

2 *Collatio, an ſit nulla, ſi conferatur vni, cum deberet alteri conferri.*

3 *Collatio ſi ex ſtatuto debeat fieri certæ perſonæ, ea non facta datur appellatio.*

DECISIO XCIX.

IN vna Salamantina canonicatus, in qua ex forma concordiæ, capitulum tenebatur prouidere de canonicatu vacanti antiquiori portionario, quę concordia per Sedem Apoſtolicam erat approbata. Dubitaui ego die 1. Februarij 1548. An capitulũ teneretur prouidere de canonicatu vacanti Antonio portionario, & archidiacono. dicebatur quod non. quia ſtatutum loquebatur de ſimplici, ergo non habebat locum in mixto. fuit reſponſum quod iſte non erat caſus mixtus, ſed quod Antonius gerebat perſonã duorum, vidlicet portionarii, & dignitatis, & vt portionarius Capitulum tenebatur eidem prouidere, & quod digni-
1 tas † ſuperueniens, non immutabat naturã priorem l. maior C. de dignit. & l. 1. C. de primicerio lib. xij. Soc. in l. falſa demonſtratio. §. ſed, & ſi. ff. de cond. & demoſt. Non obſtat quod licet capitulum teneretur conferre, tamen per hoc collatio alteri
2 facta, † non annullatur, vt eſt tex. in c. dilectus 2. de preben. & ibi gloſ. in verbo conferendum. Quia fuit dictum quod iſtud procederet, vbi collatio eſſet libera ipſius Capituli, vt in terminis illius tex. in quo valet collatio contra mandatum Papæ, licet Capitulum in alio puniatur, ſed in caſu noſtro, per concordiam, collatio non eſt libera Capituli, ſed tenetur certo generi perſonarum, ſeu certæ perſonæ conferre, cui ex concordia eſt ius queſitum. & ideo poteſt
3 appellare † à denegatione, & per ſuperiorem compelli, vt iuxta tenorem concordiæ fiat collatio.

SVM-

SVMMARIVM.

Narratiuæ Papę de facto alieno motuproprio eſt ſtandum, donec contrarium probetur.

DECISIO C.

DIe 20. Februarij 1548. propoſuit D. Nouatus dubium. An ſtandum ſit Papæ motu proprio narranti ſub ijs verbis. Cũ ſicut accepimus, ex bellis ſeptentrionalibus inter Ottonem electum Conſtantienſem, & Ludouicum ſe pro Epiſcopo Conſtantienſe gerentem, & mala conditione temporum Eccleſiam tanto ęre grauatam, vt Ioannes de Lupſſen eandem reſignare in manibus ſuę ſanctitatis coactus fuerit. & ideo ſe timere ne Ioannes Archiepiſcopus Lundenſis, à Capitulo, & canonicis in Epiſcopum Conſtantienſem vocatus, ex eadem cauſa Epiſcopatum relinquere cogatur. &c. Et fuit determinatum, quod narratiuæ Papæ, etiam de facto alieno in quo fundat intentionem ſuam motu proprio, eſſet ſtandum. & quod ita dicit Card. in Clem. 1. de probat. in 10. quæſt. Pet. de Anchar. ibi in prima quæſt. Imol. ibidem in 4. col. verſ. prædicta limitat eſſe vera & Alex. conſ. 112. vol. 7. Curt. Iun. conſil. 61. quicquid dicat Bonifac. de Vitalinis in d. Clem. & Vitalin. in tract. clauſularum. in clauſula, de verbis enunciatiuis in priuilegijs. dicunt etiam præfati DD. quod licet ſtetur prædictæ narratiuæ factæ motu proprio, poteſt tamen probari contrarium.

SVMMARIVM.

Appellatio à ſententia, quatenus contra, non ſuffragatur aduerſario, ſi nulla in fauorem eius eſt lata.

1 *Appellatio, an deuoluat totum negotium, quando eſt facta in parte, quæ facit contra appellantem.*

2 *Appellatio, quatenus contra, an de iure fieri poſſit.*

DECISIO CI.

IN vna Venetiarum matrimonij, coram D. Nouato, die 24. Februarij 1548. fuit reſolutum, quod appellatio Ioannis à ſententia, quatenus contra, non ſuffragaretur Iſabellæ eius aduerſariæ. per not. per Philip. Franc. in cap. ſi duobus. col. 3. verſ. ſed quæritur primo. &c. de appellat. in 6. vbi ſi ſententia continet vnum capitulum, vel plura

1 connexa, ſi appellat † à parte quæ facit cõtra eum, & in alia approbat, quod tunc appellatio deuoluit totum negotium, cum ſit vnum, vel connexum. & in ſequenti quæſtione ponit, quando ſunt plura capitula ſeparata, & appellatur à ſententia, quatenus cõtra, deuoluit tantum illud capitulũ. ex quo eſt ſeparatum. In propoſito fuit dictum, quod aut ſententia continebat vnum capitulum, aut plura connexa. & ex quo in nulla parte erat pronunciatum contra appellantem qui appellauerat, quatenus contra.

2 quæ appellatio † fieri poterat, iuxta text. in cap. Raynaldus. de teſtam. & certe nullũ negocium deuolutum erat. Aut erant plura, & etiam non fiebat deuolutio. ex quo in nihilo contra eum pronunciatum fuerat. Non obſtat, quod Ioannes commiſiſſet etiam cauſam appellationis, & reſcripta ſint communia. quia dictum fuit, quod cauſa appellationis à ſententia lata in fauorem Iſabellæ, & contra eum fuerat commiſſa, vt eſt forma ipſarum commiſſionum. & tamen repertum fuit, quod nulla ſententia in fauorem Iſabellæ fuerat lata. & ideo nil erat commiſſum.

SVMMARIVM.

Appellatio à diffinitiua ſine ſcriptis, non eſt valida.

1 *Appellatio à diffinitiua infra decem dies non in ſcriptis, ſi poſt decem dies detur cedula, an ſit bona.*

2 *In appellatione à diffinitiua ſi eſt legitime interpoſita, etiam quod iudex non deferat, tamen ius ipſum defert.*

3 *Appellatio ab interloquutoria ſi ſit friuola & non admittenda, ſi tamen iudex cauſa admiſit, & appellationi detulit, an tota iuriſdictio ſit ad ſuperiorem deuoluta.*

4 *Appellatio ſine ſcriptis, an poſſit fieri in beneficialibus.*

5 *Non appellare à diffinitiua, an reſpiciat deciſoria, vel ordinatoria.*

DECISIO CII.

IN vna Gerundenſi Camerariæ de Roſis, coram D Roſſanenſi, die 24. Februarij 1548. fuit reſolutũ, quod appellatio à diffinitiua infra decem dies, non in ſcriptis, facta, ſed viua voce, & poſt decem dies fuerat data cedula, præcedente proteſtatione partis, quod poneretur dies cedulæ datæ, quod non valeret, & diceretur deſerta, etiã quod iudex appellationi detuliſſet. quia in

1 continenti † poteſt in voce appellari, nõ autem ex interuallo. vt per text. in l. 2. in fine. ff de appell. Non obſtat quod dicit Frãc. in c. vt debitus. col. 11. verſ. vltimo pone. &c. de appellat. & deciſ. 385. * in nou. quia loquũtur in appellatione ab interloquutoria, non autem diffinitiua. & ratio differentiæ eſt manifeſta. quia in appellatione à diffinitiua, ſi eſt legitime interpoſita, etiã quod

* Alias 54. de appel.

2 iudex † non deferat, tamen ius ipſum de-
fert. Et ideo non eſt in cõſideratione quod
iudex deferat, ſed tantum eſt in conſidera-
tione quod ſit legitime interpoſita. ſed in
appellatione ab interloquutoria, bene eſt in
conſideratione quod iudex deferat. quia
poſtquam detulit, tota iuriſdictio ad ſupe-
riorem deuoluitur. Et illę deciſiones, tan-
tum loquuntur de deuolutione. Hinc vide-
3 mus, quod licet † appellatio ab interloquu-
toria, ſit friuola & non admittenda, ſi ta-
men iudex eam admiſit, & appellationi de-
tulit, tota iuriſdictio eſt ad ſuperiorẽ deuo
luta. & ſic quo ad deuolutionem delatio cõ-
ſideratur in appellatione ab interloquuto-
ria. quod non conſideratur in appellatio-
ne à diffinitiua. quia ſemper fit deuolutio,
ſiue iudex deferat, ſiue non. Non obſtat,
quod in cauſis in quibus proceditur ſum-
marie, ſine ſtrepitu, prout eſt in beneficia-
libus. iux. Clem. diſpendioſam. de iudic. ap-
4 pellatio poſſit fieri ſine † ſcriptis. prout etiã
videtur ſentire Franc. in d. c. vt debitus.
col. 7. verſic. ſeptimo quæritur. cum ſequen.
colum. Quia fuit dictum, quod Francus
etiam loquitur in appellatione ab interlo-
quutoria. & in appellatione à diffinitiua
illud non firmat. maxime cum Dec. in cap.
Eccleſia S. Mariæ. num. 43. verſic. ex præ-
miſſa. &c. de conſtit. dicat, quod non appel-
5 lare † à diffinitiua, reſpiciat deciſoria, non
autem ordinatoria, prout ibi dicit Franc.
Et illam opinionem Franc. noluit Rota ap-
probare. quia ſic introduceretur ſtylus,
quod in omnibus cauſis beneficialibus ap-
pellaretur ſine ſcriptis. bene tamen voluit
in iſto caſu, quod ſi incontinenti doceretur
de bono iure, quod audiretur. ex quo pro-
curator in totum non fuerat negligens.

SVMMARIVM.

Scripror Apoſtolicus à Curia abſens, gaudet prærogariuis in eorum bulla contentis.

1 *Priuilegia data ſcriptoribus Apoſtolicis, an ſint data ratione laborum, vel ratione precij.*
2 *Prarogatiuæ quæ dantur in regula prima prærogatiuarum; quare dentur.*
3 *Abſentes à Curia de licentia Papæ, an habeantur pro præſentibus.*
Auditores Rotæ, & Referendarij, an poſſint ſe abſentare ab Vrbe ſine licentia Papæ.

DECISIO CIII.

IN vna Leodienſi canonicatus & præ-
bendæ S. Bartholomæi. Dubitauit D. An-
tonius Auguſtinus, die 24. Februarij 1548.
An ſcriptor Apoſtolicus abſens à Curia,
gaudeat priuilegijs & prærogatiuis, con-
ceſſis Scriptoribus, per eorundem priuile-
giorum bullam in actis productam. Et fuit
reſolutum quod ſic. * quoniam iſta priui- ** Idem fuit deciſum infra deciſ. 308.*
1 legia † non dantur Scriptoribus ratione
laborum, ſed ratione precij quod in em-
ptione officiorum exponunt, vt inuitentur
2 ad emendum ea, ſed prærogatiuæ † quę datã
tur in regula prima prerogatiuarum, dan-
tur ratione laborum. & ideo regula expreſ-
ſe poſuit, actu ſua officia exercentes. Non
obſtat, quod iſta ratione attenta, Audito-
res, & Referendarij à Curia abſentes, non
deberent gaudere. quia dicendum eſt, quod
3 ex quo abſunt de licentia Papę, † & aliter
à Curia non poſſunt ſe abſentare; habentur
pro pręſentibus. & etiam quod abſint, pro
laboribus pręteritis maiora merentur.

SVMMARIVM.

Prior Eccleſiæ in conſilio præcedit Epiſcopum Meliuitanum.

1 *Epiſcopalis dignitas non conferens ad actũ, an inducat mutationem loci circa præcedentiam.*
2 *Antiquitati quando non deferatur in præcedentijs.*
3 *Prior Eccleſia ordinis S. Ioannis Hieroſolymitani præcedit omnes alios Priores, quantuncumque prius receptos.*
4 *Minor dignitas, habens adminiſtrationem inter illas perſonas cum quibus conuenit, an debeat præcedere maiorem dignitatem non habentem adminiſtrationem.*
5 *Maior dignitas, debet reuerentiam minori, in loco in quo maior nullam habet iuriſdictionem.*
6 *Epiſcopi in Concilio quomodo ſedere debeant.*
7 *Maior ordo quando præponatur.*
8 *Epiſcopus interueniens in Capitulo vt canonicus, quem locum habere debeat.*

DECISIO CIV.

IN vna Meliuitana pręeminentię, die
27. Februarii 1548. dubitauit D. Pro-
ſper. An D. Prior ſit caput Religionis, ta-
liter quod poſſit pręcedere Epiſcopum. Et
fuit reſolutum, quod Prior non eſſet caput
Religionis. quia magnus Magiſter erat ca-
put Religionis. & quia in puncto tractaba-
tur de præcedentia Prioris, vel Epiſcopi in
conſilio. Ex ſeptem votantibus, quinque
tenuerunt, quod Prior Eccleſiæ in conſilio
deberet præcedere Epiſcopum Meliuitanũ.
1 Ratio quia dignitas Epiſcopalis, non † con
ferens ad actum, non inducebat mutationẽ
loci. ita Felin. in cap. ex litteris. in primo

not. de

Digitized by Google

hot. de probat. & aliquid ſentit Purpurat. in l. etſi prætor. in princ. ff. de offic. eius cui mand. eſt iuriſdict. Cum ergo dignitas Epiſcopalis, quo ad illum actum intereſſendi in conſilio, non conferat ad illum actum conſilii, ergo non facit mutationem loci. Non obſtat doctrina Rom. in l. ſi vero. §. de viro. col. 55. verſic. nono defertur. ff. ſolut. matrim. & ſingulari ſuo 691. in quibus locis Roman. tenet, quod licet † defe-
2 ratur antiquitati ratione receptionis, tamen quando ille qui vltimo recipitur, eſt in dignitate, vt Epiſcopus, tunc antiquitati non defertur, ſed Epiſcopus præcedere debet. & ſic erat dicendum in caſu iſto. Quia fuit reſponſum, quod doctrina Romani, procedit vbi omnes ſunt pares, & tantum inter illos receptio conſideratur. & tunc verum quod dignitas ſuperueniens debet præcedere, ſed in caſu noſtro non eramus inter pares, quoniam licet Prior Eccleſiæ ſit de ordine Priorum, tamen ſtatim quod creatur Prior Eccleſiæ, etiam quod ſit vltimo
3 receptus, nihilominus præcedit † omnes alios Priores, quantumcumque prius receptos, & iſtud alia ratione non poteſt eſſe, niſi quia Prior Eccleſiæ, habet dignitatem cum adminiſtratione. Quod habeat dignitatem patet. quia omnes prioratus in illa Religione ſunt dignitates, ſed nullam iuriſdictionem in conuentu habent. Prior vero Eccleſiæ, vltra dignitatem, habet iuriſdictionem in ſpiritualibus, vt in facto præſupponebatur, & quo ad aliqua, eſt text. in c. canonica. de ſenten. excom. Vnde ſi Prior Eccleſiæ vltimo receptus, præcedebat alios Priores prius receptos, non poterat alia ratione conſiderari, niſi quia ipſe habebat dignitatem cum adminiſtratione, alii vero non. Et ex hoc ſequebatur, quod minor di-
4 gnitas, habens † adminiſtrationem, inter illas perſonas cum quibus conuenit, debet præcedere maiorem dignitatem, non habentem adminiſtrationem aliquam, quo ad illas perſonas cum quibus congregatur. l. omnes. C. vt dignit. ord. ſeruet. lib. 12. Card. Alex. in cap. Epiſcopos. col. 2. verſ. & quando maior. 17. diſtinct. Hinc videmus, quod
5 maior dignitas, debet † reuerentiam minori, in loco in quo maior nullam habet iuriſdictionem, ad Barbat. in cap. volentes. col. penult. verſ. aut minor eſt intra locum. Secundo fuit dictum, quod Rom. in §. de viro. in loco ſuperius allegato, pro dicto ſuo allegat tex. in cap. placuit 17. diſt. qui text. nil facit ad propoſitum. Nam dum dicit textus, quod in ſynodo Epiſcopi debent ſecundum eorum ordinem ſedere, ſed Metropoli-
6 tanus † debet præcedere; illud ideo eſt, quod omnes illæ dignitates conferunt ad actum Concilii, nimirum, ſi maior dignitate præferri debet. ſed in caſu noſtro, Epiſcopatus

dignitas non confert ad actum conſilii, cum ibi ſit vt deferens magnam Crucem, & non vt Epiſcopus. Item idem Roman. in ſingul. 691. allegat text. in cap. ſtatuimus. de maiorit. & obed. qui etiam text. nil facit ad propoſitum. quia omnes illi ordines, ſubdiaconatus, diaconatus, & presbyteratus ad
7 idem conferunt. † nimirum ſi maior ordo proponatur. hic autem ſecus eſt, quia dignitas Epiſcopatus non confert ad actum conſilii. Non obſtat ſecundo, quod dicebatur, quod Epiſcopus in ſecundo loco, poſt magnum Magiſtrum ſedere debebat. per gloſ. in cap. à collatione. de appellat. in 6. & quod dicit Abb. in cap. poſtulaſti. de conceſſione præbend. dum dicunt, quod Epi-
8 ſcopus interueniens † in Capitulo vt canonicus, debet habere ſecundum locum poſt caput Capituli. Quia fuit reſponſum, quod iſtud procedit, vbi Epiſcopus interuenit in loco, in quo inter perſonas quæ ſunt in loco, Epiſcopus iuriſdictionem habet. nam licet Epiſcopus non ſit caput Capituli, tamen negari non poteſt, quin iuriſdictionem habeat inter illas perſonas Capituli. quod ſecus eſt in caſu noſtro; nam cum Religio ſit exempta ab Epiſcopo, Epiſcopus nullam iuriſdictionem in iſtos Religioſos habet, ſed eſt ſimplex ibi Conſiliarius, & ita illam gloſ. in cap. à collatione, ſuperius allegatam, & dictum Abb. in d. c. poſtulaſti, intelligit Catalogus gloriæ mundi. in 4. par. in 45. conſideratione.

SVMMARIVM.

Reſignans, ſi manſit in poſſeſſione triennio, præſumitur retroceſſio, vbi à principio reſignatio eſt perfecta. ſecus quando eſt tantum ſupplicatio porrecta, & poſt triennium præſtatur conſenſus.

DECISIO CV.

IN vna Aſtoricenſi parochialis, coram D. Antonio Auguſtino, die 27. Febr. 1548 fuit deciſum, quod licet quando reſignatio eſt irreuocabiliter perfecta, ſi reſignãs maneat triẽnio in poſſeſſione, præſumatur retroceſſio. per allegationẽ Lapi. 89. Tamen illud nõ habet locum, vbi reſignatio non eſt irreuocabiliter perfecta, ſed reuocabiliter. puta, quia tantũ erat porrecta ſupplicatio, & conſenſus fuit præſtitus poſt triẽnium; & ſic antẽ conſenſum præſtitum, reſignatio non erat irreuocabiliter perfecta. Et ratio fuit, quia quando non eſt in totũ perfecta, quia tantum interuenit porrectio, certum eſt quod porrigens poteſt penitere, & ideo ſi poſſidet triennio, dicitur poſſidere ex iure proprio, quod adhuc ab eo per porrectionem non erat abdicatum. Sed quando reſigna-

tio eſt perfecta, & eſt ſequuta poſſeſſio triennalis, præſumitur retroceſſio, ne præſumatur, quod tanto tempore ſine titulo diceretur poſſediſſe, & ideo recurrimus ad iſtam præſumptionem retroceſſionis, quæ in iſto caſu non debet capi, ex quo apparet ex quo titulo poſſideat. Item, in terminis allegationis Lapi, conſideratur poſſeſſio triennalis, ex parte reſignantis & negligentia reſignatarij, in caſu iſto nulla negligentia ex parte reſignatarij poteſt conſiderari. ex quo conſenſus non erat præſtitus, & illa gratia erat informis. & ſic non erat locus allegationi Lapi.

SVMMARIVM.

Gratia, quo caſu iudicata ſubreptitia.

1 *Derogatio iuriſpatronatus, an detur in totum, quando reſignatio ſit in compatronū.*
2 *Gratia facta de iurepatronatus ex aſſertione, quod erat compatronus; ſi tamen præſentatio fiebat alternis vicibus, an ſit ſubreptitia.*

DECISIO CVI.

Duæ familiæ, videlicet de Petriſſolis, & familia de Anguiſſolis, erant patroni, iuxta Clem. plures. de præbendis. conuenerant, vt alternis vicibus præſentarent. & facta dicta conuentione, familia de Petriſſolis præſentauit Nicolaum. qui vigore dictę præſentationis poſſedit per quadraginta annos. & poſtea reſignauit in Vincentium eius nepotem, dicendo, quod beneficium erat iurispatronatus laicorum. & petebat deroga-
1 ri in totum, attento quod † reſignatio fiebat in compatronum. & fuit data derogatio in totum. Die 27. Februarij 1548. in vna Regienſi capellaniæ, coram D. Roſſanenſi, fuit reſolutum, quod talis gratia eſſet ſubreptitia. quia ex quo narrauit ſe compatro
2 num, Papa intellexit quod in illa † vacatione, ipſe eſſet taliter compatronus, vt concurreret in præſentando. at hic, cum vigore conuentionis non concurreret, ideo gratia fuit iudicata ſubreptitia. quia ſi fuiſſet dictum, quod ipſe non habebat vocem, Papa non conceſſiſſet.

SVMMARIVM.

Nullitas proceſſus iudicis, vbi cauſat ſpolium, & ſuper vtraque pronunciatur, cauſa eſt appellabilis.

DECISIO CVII.

Qvando pronunciatur, iudicem nulliter proceſſiſſe, & ideo ſpoliaſſe, & ſpoliatum reſtituendū fuit dictum corā me, in vna Romana hæreditatis Vetrurij, die 27. Februarij 1548. quod cauſa erat appellabilis. quia ex quo iſtæ cauſæ erāt ęmulatæ inſimul, & poſſeſſorium dependebat à cauſa nullitatis, quod ratione nullitatis, in poſſeſſorio poterat appellari, quia ab illo petitorio nullitatis dependebat poſſeſſorium. quia ſi ego iudicaui nulliter proceſſiſſe, alius poterat iudicare, quod bene proceſſerat. Et adhoc fuit allegatum conſil. Bald. 330. & 331. in primo volum.

SVMMARIVM.

Appellatio extraiudicialis intimata ad effectum ſubrogationis, non inducit litis pendentiam.

DECISIO CVIII.

Dvbitauit D. Reomanus, in vna Palentina, canonicatus & præbēdæ, pro Antonio Romero, die 2. Martij 1548. An per appellationē extraiudicialem, interpoſitā & intimatam, ſit lis. ad effectum ſaltē ſubrogationis. Et fuit reſolutum quod quicquid ſit quo ad alios effectus, tamen quo ad effectū ſubrogationis, vt erat in illo caſu, quod ante commiſſionem cauſę, non diceretur lis, vt tamquā collitigans poſſet ſubrogari. vt videtur ſentire Caſſad. deciſ. 1. nu. 4. 5. & 6. de appellat. expreſſe Cōment. regul. ſuper reg. de ſubrogand. quæſt. 27. pag. 5. verſic. & per appellationem. Sarnenſis in reg. de ſubrogan. quæſt. 12. verſ. idem quo ad effectū. &c. Et quia quo ad hoc, vt lis dicatur pendere, debent interuenire tres perſonæ. & ante commiſſionem cauſæ, non eſt iudex. & per alias rationes, de quibus in informatione iuris. non obſtante, quod contrarium videatur dicere Aegid. deciſ. 749. in princ.

SVMMARIVM.

In cauſa medietatis caſalis de la Bottaccia ſuper conſignatione ſegetum.

1 *Conſignatio rei venditæ, an probetur facta ex illis verbis, dedit, tradidit, aſſignauit, realiter, & cum effectu.*

DECISIO CIX.

In cauſa Romana medietatis caſalis de la Bottaccia, dubitaui, die 5. Martij 1548 præſuppoſito quod teſtes dicant, per factorē D. Paulæ conſignatas eſſe ſegetes agentibus, ſiue hominibus D. Camillæ. & ꝙ duo teſtes dicant audiuiſſe à meſſoribus, ꝙ metebant nomine D. Camillæ. iunctis verbis inſtru-

Digitized by Google

1 inſtrumenti, videlicet. D. Paula dedit,† tradidit, aſſignauit, & conſignauit, realiter, & cum effectu, Dominæ Camillæ, & eius filijs venditoribus, ibi præſentibus: &c. An probetur conſignatio facta, taliter quod præiudicet fratribus de la Cithara. Et fuit reſolutum, quod non probaretur conſignatio. quia per illa verba inſtrumenti, tantum probabatur licentia apprehendendi, conceſſa illis de la Cithara, non autem probabatur realis traditio, ex quo res non erat in præſentia. teſtes vero, qui deponebant de conſignatione facta agentibus, ſeu hominibus Dominæ Camillæ, non probabant. quia probatio nimis vaga, & tolleretur materia reprobandi illis de la Cithara, qui non poſſent probare contrarium, ex quo nomina illorum agentium non expreſſa erant. Ex illis duobus teſtibus, qui deponebant de auditu à meſſoribus, vnus erat, videlicet Petrus Andreas, factor poſſeſſionum, & iſte tractabat de ſe exonerando, & ideo non erat idoneus. Et iſta reſolutio fuit facta, etiam accedente illa coniectura, quod ſi iſti de Fabiis ſoluiſſent quinque mille & quingentos ducatos, cum pro duobus millibus & quingentis, quod erat reliquum prècij, haberent dilationem ſeptem annorum, certe accepiſſent ipſi de Fabijs poſſeſſionem caſalis, maxime cum Barnabæus frater Paulæ, qui dicebatur cõſignaſſe ſegetes, erat conſtitutus procurator in inſtrumento venditionis ad tradendum poſſeſſionem dicti caſalis ipſis de Fabijs. Dixerunt tamen Domini, quod videntur alia puncta, videlicet. an alia bona probarentur eſſe conſignata, & forſan tunc mutarent votum. & ideo erit deueniendum, an probetur, alia bona eſſe conſignata.

SVMMARIVM.

Conſenſus in reſignationibus debet præſtari coram notario Cameræ, aut Cancellariæ.

DECISIO CX.

1 ALphonſus Martinez porrexit ſupplicationem ſuæ reſignationis parochialiũ, de quibus agebatur, in fauorem Conſtantini del Caſtillo, de menſe Auguſti 1542. quæ ſupplicatio per Papam recepta, & ſignata fuit. deinde de anno 1543. de menſe Maij dictus Alphonſus conſtituit Antonium de Arauzo, procuratorem ad conſentiendum reſignationi. & quia idem procurator adhuc non conſenſerat, ſucceſſiue idem Alphõſus, de anno 1543. de menſe Octobris, narrando ſupplicationem porrectam, & vt prę fertur ſignatam, illam ratificauit, & ipſemet iuxta illius formam & tenorem, conſenſit, & reſignauit. Dubitauit D. Antonius Auguſtinus in vna Aſtoricenſi, parochialis & beneficij, die 5. Martij 1548. An ex dicto conſenſu ſic præſtito per dictum Alphõſum, reſignatio eſſet valida. Et fuit reſolutum quod reſignatio non teneret. quia conſenſus in reſignationibus, ad euitandum fraudes, debet præſtari in manibus notarii Cancellariæ, aut Cameræ. ſecundum Sarnenſem in reg. de publican. quæſt. 7. n. 4. alias infinitæ fraudes fieri poſſent, vt dicit Cor. conſ. 137. vol. 3.

SVMMARIVM.

In generali hypotheca bonorum, venit vſus fructus. intelligitur tamen de commoditate.

DECISIO CXI.

IN vna Romana pecuniaria, ſeu ceſſionis bonorum, pro Hectore de Mutinis, contra Horatium de Lancellotis. Dubitaui ego die 5. Martii 1548. An in generali hypotheca omnium bonorum per Aurelium facta, veniat vſusfructus bonorum ad eum ſpectans. Et fuit reſolutum quod veniret. quia intelligebatur, quod cenſeretur hypothecata commoditas. vt per Bart. in l. ſi is. in §. an vſusfructus. ff. de pign. Gloſ. in l. 1. C. ſi pign. pign. Neguſ. in tract. de pign. in tertio mẽb. 2. p. col. 2. verſ. item dubitatur. &c.

SVMMARIVM.

Pro laudo præſumitur, licet ab eo fuerit reclamatum poſt decem dies.

1 *Laudum, ſi non iuſtificatur ex probationibus deductis, an poſſit præſumi iuſtificatum ex probationibus non redactis in ſcriptis.*

DECISIO CXII.

IN vna Panormitana penſionis, fuit reſolutum, corã me die 9. Martii 1548. quod pro laudo, à quo fuerat reclamatum poſt decẽ dies, præſumeretur, itaut dicẽs de iniquitate eius, deberet docere de læſione. per ea quæ dicit Alciat. in tract. præſumpt. in 3. reg. in 12. præſumpt. poſt moder. videlicet Pelin. & Dec. in c. quoniã contra. de probat. Item fuit dictum, quod licet arbitri, ſeu arbitratores, retulerint ſe ad probationes factas in Curia, & extra, in remiſſoria, quod li-
1 cet ex illis † probationibus laudum nõ iuſtificaretur, quod poterat iuſtificari ex aliis probationibus non redactis in ſcriptis, prout ita dicit Io. Bapt. de Peruſio in tract. de arbit. cap. 5. in 8. col.

SVMMARIVM.

Variatio in reſeruatario, quo caſu permiſſa non fuerit.

DECISIO CXIII.

IN vna Cordubenſi dimidiæ portionis, verba reſeruationis talia erant. tibi omnes & ſingulos fructus, redditus, & prouentus dictæ portionis, per te quoad vixeris, vel alium, propria auctoritate percipiēdos, ac in tuos vſus & vtilitatem conuertēdos, loco penſionis annuæ, aut ſi malueris loco illorum penſionem annuam centum ducatorum ſuper fructibus huiuſmodi. &c. reſeruatarius per ſex vel ſeptem annos, percepe rat, penſionem annuam centum, & poſtea voluit variare, & percipere omnes fructus. Dubitauit D.Fabius die 9. Martij 1548. An reſeruatario licuerit variare poſt electam viam penſionis. Et fuit reſolutum, quod non licuerit variare. per text. in l. apud Aufidiū ff. de opt. legat. Non obſtat text. in l. ſi iteritis. §. qui domum. ff. de act. empt. quia loquitur in debitore. qui à lege tacite habet electionem. vt ibi ſentit Gloſ. & Bart. in l. eum, qui certarum. §. 1. ff. de verb. obligat. & idem fuit reſponſum ad l. pater Seuerinam. §. fin. ff. de condict. & demonſtrat.

SVMMARIVM.

Exempti à Papa, non tenentur ad ius reuerentiale Epiſcopo.

DECISIO CXIV.

DEcimaſexta Martij 1548. fuit dictum in vna Meleuitana, coram D.Proſpero, quod licet exempti teneantur ad ius reuerentiale Epiſcopo. per l. fin. & ibi Bal. C. de bon. libert. ꝙ iſtud procedit, vbi ſunt exempti ſolum ab Ordinario. ſecus ſi à Papa, & exemptio eſt plena, vt per Felin. in cap. cum. inter col. 2. de re iudicat.

SVMMARIVM.

Priuatio beneficij parte non citata, facta à Papa ex certa ſcientia, eſt valida.

DECISIO CXV.

FVit reſolutum coram me, die 9. Aprilis 1548. in vna Cæſarauguſtana fructuum, pro Reuerendiſs. Capo de ferro, contra Matthæum Paſqual, quod priuatio de Archidiaconatu de Daroca, per Papā facta ipſo Matthæo non citato, cum eſſet facta ex certa ſcientia Papæ, foret valida. ex quo eramus in beneficialibus. in quibus priuatio facta ex certa ſcientia, etiam parte non citata, eſt valida. per ea quæ ponit Felin. in cap. quæ in Eccleſiarum. col. 21. verſ. limita ſexto. de conſtit. Curt. Iun. conſ. 1. poſt tract. feud. col. 11. Felin. in cap. cum olim. col. 10. de re iudic. Non obſtat, quod delicta narrata non probarentur. quia fuit reſponſum, quod priuatio, motu proprio erat facta. & Papa volebat, quod probatio in contrarium non admitteretur, & ſic per quoſcumque iudices iudicari.

SVMMARIVM.

Collatio vbi pertinet ad Epiſcopum & Capitulum, non debet fieri per eos collegialiter.

DECISIO CXVI.

COllatio, vbi ſpectat ad Epiſcopum & Capitulum, vt in præbendis Eccleſiæ cathedralis, ſecundum Caſſad. deciſ. 22. de præbendis Epiſcopus conſideratur vt ſingularis, itaut in collatione, quæ fit per Capitulum, ipſe interuenire non debeat. quia conſiderantur vt duo corpora, quæ ad inuicem non confunduntur. ita fuit per maiorem partem reſolutum in vna Toletana canonicatus & præbendæ, coram me, die 27. Aprilis 1548. per ea quæ dicit Ioannes de Selua in tract. de beneficio. in 2. par. in 17. quæſt. vbi latiſſime loquitur, quando duo corpora confundantur, vel conſiderentur vt duo corpora, vel vt vnum.

SVMMARIVM.

Reſtitutio plenaria reſtituit ad bona in alium tranſlata.

DECISIO CXVII.

REſolutum fuit, in vna Cæſarauguſtana fructuum, pro Matthæo Paſqual, contra Cardinalem S.Georgij, alias de Capite ferreo, coram me pendente, quod reſtitutio plenaria, facta de ipſo Matthæo, reſtitueret ad bona per Papam in alium tranſlata, & poſſeſſa. per ea quæ dicit Car. & Imol. in cap. quia diligentia. de elect. Felin. in c. inter quatuor. n. 6. verſ. ſecūdo limita de maior. & obed. Alex. in l. Gallus. §. & quid ſi tantum. & ibi Iaſ. nu. 77. ff. de lib. & poſth. & ibi Claud. col. 6. verſ. quod tamen ſingulariter limita. Soc. in 5. colum. num. 17. Gallau. num. 64. Ruin. 119. Crot. num 56. Felin. in cap. vergentis. colum. 2. de hæret.

latiſ-

latiſſimeParíſ.conſ. 1.col.5.nu.36.cũ pluribus ſeq.vol.4. Non obſtat quod Decius voluerit contrariũ,in d.c.quia diligentia.poſt Car. & Io.de Anan.per eum relatos. quia ſi bene videatur Decius, remanet tandem cũ opinione Card. in d. c. quia diligentia. & etiam idem ſentit Dec. in c. fin. de conſt. Et iſta reſolutio fuit facta die 30. Aprilis, coram me 1548. Sed quia in caſu per me propoſito,tractabatur de fructibus donatis Reuerẽdiſs.Cardinali,quos tamẽ ipſe Cardinalis numquã perceperat,ſed cõtra Mathęũ reſtitutum ad dictos fructus, agebat. fuit dictum quod daretur dubium. An illa reſtitutio plenaria,reſtitueret ad fructus Cardinali donatos.

SVMMARIVM.

Curator ſicut, & procurator ante litem conteſtatam poteſt reuocari.

1 *Curator,habenti curatorem non datur.*

DECISIO CXVIII.

IN vna Romana, hæreditatis de Valle, fuit reſolutum, die 30. Aprilis 1548. quod ſicut procurator poteſt reuocari ante litem conteſtatam, ita, & curator per en quæ dicit Bart. poſt Gloſ. in l. ſi quis cũ procuratorio. §.fin.ff.de procurat. Non ob-
2 ſtat.quod curator dari † non poſſit curatorem habenti. per tex. in l. curatorem. C. qui dar.tut. vel cur.poſſ. quia verum eſt in curatore ad negocia. ſecus quando curator ad lites eſt datus. per not. per Bart. in loco ſuperius allegato.

SVMMARIVM.

Inductio in poſſeſsionem per Capitulum facta, an habeat vim collationis.

DECISIO CXIX.

IN vna Toletana, canonicatus & prebendæ,pro Petro Nauarro contra Franciſcũ Peſquera, pendente. in qua preſupponebatur, quod collatio canonicatus, & prebendę,ſpectabat ad Archiepiſcopum & Capitulum, & Archiepiſcopus contulerat. & vigore illius collationis, fuit petita poſſeſſio à Capitulo, ſub penis, & cenſuris, de quibus in litteris. qua petitione facta,Capitulum reſpondit, quod faceret id quod iuſtitiæ eſſet. & poſtea die ſequenti Capitlũ reſpondendo dixit, quod obediẽdo mandatis ſui ſuperioris,mandauit duobus Canonicis vt poſſeſsionem traderent,cum omnibus fieri conſuetis. & ita illi Canonici tradiderunt poſſeſsionem. Dubitaui ego die 4. Maij 1548. An traditio poſſeſsionis per Capitulum, ſit tantum in exequutionẽ prouiſionis Archiepiſcopi, ita vt non dicatur habere vim collationis. Et quatuor ex Dominis dixerunt, quod dicta traditio poſſeſsionis, diceretur habere vim collationis.per deciſ. 441.* in nou.quæ ſecundũ dictos quatuor, procedit ſiue nulla præcedat collatio, ſiue aliqua non tamen perfecta, vt erat in caſu iſto. nam ex quo iſti habebant poteſtatem conferendi, ne daretur vitioſus ingreſſus, videbantur in neceſſarium antecedens, velle conferre. nam illa deciſio tantum dubitauit, an traditio poſſeſsionis habeat vim collationis. & determinat, quod ſi nulla interuenit collatio. intelligebant iſti, etiam quod precederet aliqua, tamen inualida. & tanto magis dicebant iſti, in iſto caſu, in quo iſti canonici petierant tempus ad deliberandum, vt facerent quod iuſtitiæ conueniret. non ergo,poſtea obediendo, faciebant metu cenſurarũ,ſed obediebant,quia iuſtitiæ conueniebat. Item,quia in caſu iſto, illi duo canonici deputati ad dandum poſſeſsionem, dederunt illam in preſentia aliorum, cum plenitudine iuris canonici. quo caſu tradendo poſſeſsionem cum plenitudine iuris canonici, videntur voluiſſe conferre. Alij tres dixerunt oppoſitum, quod illa traditio poſſeſsionis,non haberet vim collationis, ſed tantum veniret in exequutionem prouiſionis Archiepiſcopi. intelligentes illam deciſ. 441. * quando nulla penitus interuenit collatio, at ſecus eſſet in caſu noſtro, in quo aliqua interueniebat, licet eſſet imperfecta. & iſtud confirmabant. quia licet diceretur quod mature reſpondiſſet Capitulum, tamen dicebatur, quod obediendo mandatis Archiepiſcopi, & ſic in exequutionem collationis precedentis. Et licet diceretur, quod iſti Canonici tradiderint poſſeſsionem cum plenitudine iuris canonici,dicebant quod illa verba, referebantur ad exequutionem ſacti. vt per Staphil. in tract. de lit. grar. & iuſt. ſol. 16. col.2. verſ. hactenus. &c. D.Verallus, qui erat vltimus in votando, pro illa audientia non dedit votum, promiſit pro ſequenti ſe daturum.

* Alias 96.de cõ-caſſ. præbend.

* Alias 96.de con ceſſ. præb.

Die 7. Maij 1548. D.Vetallus dedit votum ſuum, & fuit cum illis tribus. & ſic fuerunt quatuor pro Petro Nauarro, & quatuor pro Peſquera.

SVM-

SVMMARIVM.

Littera Petti del Maio adimpleta.

DECISIO CXX.

DIe 7. Maij 1548. in cauſa Bononienſi locationis, dubitaui. An commiſsio Comitis Franciſci, quo ad litteram Petri del Maio, probetur adimpleta, concurrentibus littera Ill. Dominæ Iacobæ, relatione Ruſſillarij, & fide eiuſdem, ac Matthęi Amorini. Et fuit reſolutum quod probaretur adimplementum dictæ litteræ, & ſic quod Peregtini ſoluerint. 400. ſcuta. qnia ſtatim quod Peregrini faciunt litteram cambij, effecti fuerunt debitores ipſius Petri, & creditores Bentiuolorum. vnde, dato quod numquam ſoluiſſent Petto, vel tarde ſoluiſſent, Bentiuoli nullum intereſſe pretendere poterant. nam ipſi Bentiuoli, ſtatim tranſacto tempore de quo in littera cambij, poterant agere contra Petrum, dicentes, qnod ipſe Petrus habuerat litteram cambij ex commiſsione eorum; & ſic quod deberet reddere rationem de dicta littera. quod autem litteta eſſet facta, probabatur ex confeſsione ipſius Petri, perſonæ approbatæ per Bentiuolos. item probabatur ex exhibitione ipſius litteræ in actis. Et dum diceretur, quod licet probaretur qnod littera eſſet facta, non tamen probabatur, quod in tempore. quod erat neceſſarium probare, ex qno agebatur de caducitate. quia fuit reſponſum, quod ex quo littera reperiebatur facta, præſumebatur in tempoꝛe facta. alias cum eſſet præiudicialis ipſis Bentiuolis, quia per eā euitabatur caducitas, Peregrini incidiſſent in crimen falſi. & delictum nō erat præſumendum. Item probabatur ex litteris Dominæ Iacobę, ſcriptis 9. Decēbris 1545. in quibus ſcribens dictis Peregrinis, facit eis bonos 400. ſcutos, datos Petro del Maio.

SVMMARIVM.

In cauſa Cæſarauguſtana preceptoriæ de Villel.

1 *Terminus ad ſoluendum condemnatis, quanti temporis detur. & nu. 2. & 3.*
2 *Confeſsis debitum, an detur dilatio ad ſoluēdum, & quomodo.*

DECISIO CXXI.

IN cauſa Cęſarauguſtana preceptoriæ de Villel. dubitaui die 14. Maij 1548. An attento iure communi, & ſtabilimentis incipiēte circa illud maxime. de quo in regiſtro fol. 184. & alio ſtabilimento incipiēte conſuetudo certe laudabilis. fol. 876. D. Hieronymus nō ſoluens ante proceſsum priuationis Caſtellani, fuerit inobediens, & rebellis. Et fuit reſolutum pro parte negatiua, quod non eſſet. quia de iure com-
1 muni † ſi condemnatis datur tempus quadrimeſtre ad ſoluendum. iux. l. ſi debitori, ff. de iudic. multo fortius erat huic D. Hieronymo dandum, qui non erat condēnatus, licet per breue Pauli eſſet declaratus debitor. Et licet quantum tempus debeat dari
2 debitori ad † ſoluendum, ſit arbitrarium iudici. iuxta not. in l. quod dicimus. ff. de ſo-
3 lut. tamen iudex, propter magnam † ſūmam debitam, maius tempus arbitrari debebat. iuxta Gloſ. communiter approbatam in l. Aemilius. ff. de minor. arbitrantes in caſu noſtro Domini, propter dictum Gloſ. tempus menſis, non eſſe tempus congruum vt contra Hieronymum ad priuationem pręceptorię procedi potuiſſet. & omnes dicebant, quod ſaltem dictum tempus quatuor menſium, quod condemnatis conceditur fuiſſe expectandum. Non obſtat quod
4 dictum tempus non datur † niſi confeſsis dilationem petentibus, & offerentibus cautionem. vt dicunt DD. in d. l. ſi debitori, & videtur eſſe tex. in. §. 1. inſt. de off. iudic. quia fuit dictum, quod illud procederet, ſi cautio fuiſſet petita, iuxta not. late per Iaſ. in l. vniuerſa. C. de precib. imper. offer. Itaq; lex dat illud tempus quadrimeſtre condēnatis. & ſi petatur cautio, tunc eſt offerenda, alias à iure dilatio conceditur. Non obſtant ſtabilimenta, quæ dicunt. illico, omni dilatione, & contradictione ceſſante. item, & aliud ſtabilimentum, quod dicit eo ipſo pęnā priuationis incurrat. quia intelliguntur, quando quis effectualiter eſt debitor. vt puta, decurſo dicto tempore, quod condemnatis conceditur.

SVMMARIVM.

L. ſi quis maior, loquitur in maiore iurante.

DECISIO CXXII.

IN vna Romana, hæreditatis de Caſtellanis, coram D. Roſſanenſi, fuit reſolutū 14. Maij 1548. quod lex, ſi quis maior. C. de tranſact. locum haberet in maiore, non autem minore iurante. vt dicit Bart. in d. l. ſi quis maior. circa princ. quem ſequuntur Doctores communiter, vt dicit ibi Cur. Iun. col. 1. in 1. requiſito.

SVM-

S V M M A R I V M.

In cauſa Bononienſi locationis, Peregrini factis litteris cambij ſtatim liberati.

1 *Inter mercatores proceditur de bono & æquo, & non ſeruantur apices iuris.*
Delegatio, an dicatur inducta inter mercatores ex acceptatione litteræ cambij.
2 *Delegatio non ſit abſque ſtipulatione de iure, ſed an procedat inter mercatores.*
3 *Liberatio an inducatur ex promiſsione facta in diem.*

DECISIO CXXIII.

DIe 18. Maij 1548. in cauſa Bonenienſi locationis, propoſui dubium. An Domini de Peregrinis, ſtante littera cãbij, & commiſsione, ac partitis Petri Bonſilij, cenſeantur ſtatim liberati eadem die 12. Decembris. Et fuit reſolutum quod ſic, nam;ex quo littera cãbij erat facta à mercatore mercatori, videlicet à Peregrinis
1 Petro Bonſilio, inter quos † proceditur de
bono & æquo, & non ſeruantur apices iuris, & Peregrini erant debitores Bentiuolorum committentium, fuit dictum, quod eſſet delegatio. Non obſtat, quod hic non interueniſſet ſtipulatio, & delegatio non fit
2 niſi † mediante ſtipulatione. quia fuit reſponſum, quod ſufficit in caſu iſto, quod agatur inter mercatores. Non obſtat, quod eſſet promiſsio facta in diem, quo
3 caſu non inducitur † liberatio. vt per Soc.
in l. ſingularia, col. pen. in 2. limitatione. ff. ſi cert. pet. quia fuit reſponſum, quod procedit, niſi Petrus Bonſilius litteram acceptaſſet, & eadem die Peregrinos debitores feciſſet, & Bentiuolos creditores in ſuis libris creaſſet. quia ex tali creatione apparet, quod Bentiuolos creditores facere voluerit, & Peregrinos loco eorũ debitores facere. Non obſtat, quod libri Petri Bonſilij non probent in præiudicium tertij, & ſic Bentiuolorum. quia fuit reſponſum, quod hic probabant in præiudicium ipſius Petri, ex quo creauerat ipſos Bentiuolos creditores.

S V M M A R I V M.

Collatio Archiepiſcopi Toletani in caſu iſto de canonicatu facta, fuit valida.

1 *Collationi factæ non contradicendo, an ius habens in conferendo, videatur illi collationi acquieſcere, & acquieſcendo videatur & ipſe conferre. & nu. 2.*
2 *In collatione beneficiorum, an requiratur aliqua forma verborum.*
3 *Clauſula, non obſtantibus. &c. in noua prouiſione quid operetur.*

DECISIO CXXIV.

IN cauſa Toletana, canonicatus, & præbendæ, pro D. Petro Nauarro, contra Frãciſcũ de Peſquera die 18. Maij 1548. propoſui dubium. An collatio canonicatus & præbendæ per Archiepiſcopum facta, poſſeſsione per Capitulum tradita, ſit valida taliter quod impetratio Franciſci de Peſquera obtenta à Papa, cum clauſula. dummodo non ſit alicui alteri ius quæſitum, in termino ſex menſium, in quo Capitulum poterat contradicere, & non contradixit, ſit valida. Fuit reſolutum, quod collatio fuit valida. Tum propter patientiam Capituli poſt traditam poſſeſsionem per Capitulum. & ſi Capitulum alteri voluiſſet conferre, contradixiſſet infra ſex menſes.
1 Non contradicendo † ergo videbatur illi collationi acquieſcere, & acquieſcendo ius ſibi competens pro illa vice, donare, Tum quia in collatione non requiritur
2 aliqua † forma verborum. itaq; Capitulum
non contradicendo, videbatur conferre. Non obſtat dum dicebatur, quod per clau-
3 ſulas † non obſtantium, videbatur in no-
ua prouiſione derogatum iuri ad rem. quia, fuit dictum, quod dictæ clauſulæ, reſpiciebant tantum gratias de vacaturo.

S V M M A R I V M.

In cauſa Bononienſi locationis bonorum.

1 *Verbum, promitto, in litteris mercatorum, an importet quamcunque promiſsionẽ, ſiue per delegationem, ſiue fideiuſsionem.*
2 *Verbum, cautum facere, quid importet.*

DECISIO CXXV.

VIgeſima tertia Maij 1548. in cauſa Bononienſi locationis, propoſui dubium. An, ſtãtibus litteris D. Iacobæ ſub die 29. Nouembris, & litteris Peregrinorum ſub die 7. Decembris 1544. & reſponſione poſitionum litteræ cambij per Peregrinos factæ cenſeatur cauſa fideiuſsionis, & fuit
1 reſolutum quod † verbum promitto de qui-
bus in litteris tam Dominæ Iacobæ, quam litteris Peregrinorum, erat generale, & importabat quamcunque promiſsionem ſiue per delegationem, ſiue fideiuſsionem. itẽ,
2 & verbum. cautos † facere. de quibus in
poſitionibus, etiam capiebatur generaliter
de

de quacunque cautione, vt latius in informationibus in hac cauſa pro parte Peregrinorum datis.

SVMMARIVM.

In cauſa Bononienſi locationis, delegatio ex quibus inducta.

1 *Littera cambij poſtquam eſt acceptata, non poteſt amplius reuocari, etiam quod acceptatio ſit facta in diem. & num. 2.*
2 *Debitor delegatus, ante diem ſolutionis an ſit liberatus.*
3 *Littera cambij, an differant à mandato de ſoluendo.*
Mandatum poteſt reuocari quandocunque.
Litteræ cambij, poſtquam factæ ſunt an irreuocabiles.
4 *Nouatio an inducatur ex impropria delegatione, & num. 5.*
6 *Delegatio propria quæ requirat.*
7 *Delegatio inter mercatores, inducitur abſque ſtipulatione.*
Stipulatio inter mercatores, an habeatur in conſideratione.

DECISIO CXXVI.

DIe 4. Iunij 1548. in cauſa Bononienſi
locationis, propoſui dubium. An commiſſio Comitis Franciſci, facta Peregrinis
debitoribus in diem, vt faciant litteram
cambij ad ſoluendum adueniente die, inducat delegationem, dato quod Petrus Bonfilius, cui faciēda eſt ſolutio ſcribat in libris
ſuis D. Peregrinos debitores, quibus eſt facta commiſſio de faciendo talem litteram,
& ſcribat Dominos de Bentiuolis creditores. quorum Bentiuolorum debitum cum
Petro Bonfilio non apparet, niſi ex præſumptione inducta ex mandato de illi ſoluendo,
& ipſis partitis librorum. Et fuit reſolutum, quod ex quo Peregrini adimpleuerant
formam commiſſionis, nam eis per Comitē
mandatum erat vt facerent vnam litteram
cambij, & littera cambij per ipſos Peregrinos erat facta, & per Petrum Bonfilium
acceptata, vt in puncto apparet, quod nō
erat honeſtum quod Peregrini eſſent duobus obligati, Bentiuolis delegantibus & mādantibus, & Petro Bonfilio mandatario. nā
1 ex quo littera cambii per Peregrinos † erat
facta, & per Bonfilium acceptata, iſta littera cambii reuocari non poterat, ex quo res
non erat integra, prout in ſimili dicit Dec.
in l. ſingularia. colum. 10. verſic. quarta concluſio eſt. &c. ff. ſi cert. pet. Non obſtat,
2 quod iſtæ litteræ ſint in diem factæ, † quo caſu debitor delegatus, ante diem ſolutionis
non videtur liberatus. per ea quæ dicit Soc.
in l. ſingularia. col. fin. in ſecunda limit. ff.
ſi cert. petat. Quia fuit reſponſum, quod dictum Soc. ibi, loquitur in mandato de ſoluendo non autē in litteris cambii. inter quę
3 magna † eſt differentia cum mandatū poſſit reuocari, litteræ autem cambii ſunt irreuocabiles. prout ita declarat ſe ipſum idem
Soc. in conſ. 68. in princ. in 3. vol. & ibi Soc.
col. 3. verſ. ſubſequenter ex præmiſſis. &c.
loqui de litteris in diem, quia loquitur de termino conuento. & tamen dicit, quod facta acceptatione promittentes ſunt liberari. & Salicet. qui allegatur per Soc. in d. l.
ſingularia. in l. pro debito. C. de bo. auct.
iudic. poſſeſſ. in verſic. ego autem. Primum capitulum. &c. de directo facit contra Bentiuolos &. probat, quod quia Petrus
Bonfilius credidit plene Peregrinis, quod
Peregrini ſunt effecti debitores ipſius Petri,
& liberati à Bentiuolis. & ad idem Salicet.
in l. ſi filius. in princ. ff. ad Maced. Non obſtat, quod Bentiuoli non eſſent debitores Petri Bonfilij, & ideo hic nō ſimus in propria
4 delegatione † quo caſu non videtur inducta nouatio cum l. fin. C. de nouat. reperiatur limitata in propria delegatione, prout
ita vult Dec. in l. ſingularia. col. 11. verſic.
& concludendo dici poteſt. &cæt. ff. ſi cert.
5 pet. Quia fuit † dictum, quod concluſio Decii procedit, quando ille qui delegatur non
eſt debitor, & tunc dubitatur, an ſit delegatio vel non. & procedunt, quæ dicit Dec.
ſed in caſu noſtro, Peregrini erant debitores
Bentiuolorum delegantium, & licet Bonfilius, cui Peregrini delegabantur nō eſſet creditor Bentiuolorum, per hoc tamen non
6 ceſſabat † quin eſſet delegatio. per text. in
l. delegare. & ibi Paul. de Caſt. ff. de nouat.
Non obſtat: quod non interuenit ſtipula-
7 tio, ergo † non eſt delegatio, quia inter
mercatores non conſideratur. ſecundum
Dec. conſ. 107. Soc. in l. ſingularia. num. 17.
verſ. tertia concluſio. ff. ſi cert. pet.

SVMMARIVM.

Statutum Fulginatenſe, quomodo intellectum.

1 *Statutum, ſi excludit filiam à ſucceſſione parentum, an tanto magis interpretandum ſit, quod voluerit excludere ab hæreditate fratris.*

DECISIO CXXVII.

STatutum Fulginatenſe * ſic ſe habet. Item ſtatuimus, & prouidemus, quod nulla mulier, ſi dotata fuerit à patre vel matre, auo, vel proauo, auia, ſeu proauia, ſeu per verba de præſenti deſponſata legitime,

* Vide ſup. deciſ. 1. hoc libro 1.

poſſit

poſsit venire ad ſucceſsionem ab inteſtato
patris vel matris, aui, proaui, auiæ ſeu
proauiæ, donec ſupereſt aliquis maſculus
natus ex legitimo matrimonio, de linea &
ſtirpe maſculina deſcendens, omnium præ-
dictorum, vel alicuius ipſorum à quocumq;
dotata eſſet. nec etiam poſſit venire ad ſuc-
ceſſionem deſcendentium, ſeu deſcendentis
ex aliquo prædictorum, donec ſupereſt ali-
quis maſculus prædictorũ deſcendentium
de prædictis. nec mater ſuccedat filio ſuo
ſeu filiæ ſuperſtiti. In vna Fulginatenſi hę-
reditatis, pro Marco Antonio, & litis con-
ſortibus, contra Innocentiã, pendente co-
ram me, in qua Marcus Antonius tranſuer-
ſalis volebat excludere prętatam Innocen-
tiam à ſucceſsione ſui fratris carnalis.
Dubitaui ego die 4. Iunij 1548. An eadem
ratio excluſionis fœminæ propter maſcu-
lum, militet in ſecunda parte ſtatuti, quæ
militat in prima parte. Et licet pro parte
ſororis, quod non excludatur à ſucceſſione
ſui fratris per Marcum Antonium tranſuer
ſalem, ſit conſ. Cornei 134. vol. 2. quem ſe-
quitur Brun. in tract. de ſtat. exclud. fœm.
propter maſculos. art. 12. quæſt. 28. in fine.
tamen ex ſeptem votantibus, ſex fuerunt
pro maſculo. quod ex dicto ſtatuto, Marcus
Antonius à ſucceſſione fratris excluderet ſo
rorem fœminam, quia negari non poterat
quin dictum ſtatutum, eſſet factum ad con-
ſeruandam maſculinitatem. Et ſi ſtatutum
in prima parte excludebat fœminam à ſuc-
1 ceſſione † parentum propter maſculum, &
ſic ab hęreditate, quæ erat magis debita
deſcendentibus; à fortiori dicendum erat,
quod in ſecunda parte, ſtatutum voluerit
excludere fęminam propter maſculum ab
hæreditate fratris, quæ eſt minus debita.
Confirmabatur iſta pars per illa verba, nec
etiam poſſit venire. &c. quæ eſt continua-
tiua & repetitiua omnium præcedentium,
vt latius in informationibus dicitur.

SVMMARIVM.

Excommunicatus, licet poſsit reſcriptum impetrare, non tamen proſequi, ſi opponatur. Abſolutio ab excommunicatione, non intelligitur quando inſorduit.

DECISIO CXXVIII.

IN vna Florentina, S. Felicitæ, coram D.
Aliſano die 4. Iunij 1548. fuit dictum,
quod licet in Curia, excommunicatus poſſit
reſcriptum impetrare; tamen ſi opponatur
excommunicatio, non poteſt in cauſa proce-
dere, & proceſſus eſt nullus. per c. pia. de
excep. in 6. & Rot. decil. 594. * in anti- * alias 2. de ſent. excom.
quis. & quod abſolutio à cenſuris, ad effe-
ctum ſententiæ Sinulpho non ſuffragabatur,
quia per triennium & vltra, in cenſuris in-
ſorduerat. & quod generalis abſolutio, ad
huiuſmodi excommunicationem ſe non ex-
tendebat. per deciſ. Nicol. Boer. 290. & quod
excommunicatio oppoſita, annullet proceſ-
ſum. Rot. Deciſ. 519. * in antiq. * alias 21. de ſẽt. excom.

SVMMARIVM.

In cauſa Cæſaraugustana præceptorię de Villel, verba. ſub pœna priuationis. etiam à lege poſita, dicunt canonem ferendę ſententię, & non latę.

DECISIO CXXIX.

DIe 8. Iunij 1548. in cauſa Cæſaraugu-
ſtana præceptoriæ de Villel, propo-
ſui dubium. dato quod de iure D. Hierony-
mus habuerit, poſt intimatum breue, qua-
tuor menſes ad ſoluendum. An illis elapſis
inciderit in priuationis pænam ipſo iure,
vt abſque alia ſententia priuationis, value-
rit acceptatio & prouiſio D. Ludouici, vi-
gore litterarum ſuæ antianitatis. Et fuit
reſolutum, quod cum beneficium vacaſſet
per reſignationem, & ex cauſa reſignationis
Hieronymus teneretur ſoluere duas anna-
tas, ſcilicet vacans, & mortuarij, & in
ſtabilimento ſub rub. de annatis ſoluendis
de beneficijs vacantibus per reſignationẽ,
quod incipit. circa illud maxime intenden-
dum eſt. &c. reſignatarij tenentur ſoluere
ſub pena priuationis. quod dicta verba non
dicunt canonem latæ ſententię, ſed ferendę.
Nõ obſtat quod dixit Felin. in c. ſicut tuis,
col. 2. in 2. limit. de ſimon. dum dicit, quod
verba. ſub pœna priuationis à lege prolatã
important canonem latæ ſententiæ, & nõ
ferendæ. quia contrarium eſt verius, quod
talia verba, ſiue ab homine ſiue à lege pro-
lata, ſemper dicunt canonem ferendæ, &
non latæ ſententiæ vt tenet Gloſ. in c. vni-
co. de ſagit. & omnes Doct. in d. c. ſicut tuis.
videlicet, Gloſ. Gofred. Oſt. Io. And Abb.
Antonius de But. Car. Pet. de Anchar. Ana-
nia in 3. col. verſ. in gloſ. 2. Et iſtam dicit 1
communem Præpoſitus in c. Salonitanæ. 63.
diſt. col. 1. Nõ obſtat quod ſecũdo loco dice-
batur, quod ſtabilimẽtum de annatis ſoluẽ-
dis per reſignationem, dicat. ad duas an-
natas ſoluendas noſtro communi theſau-
ro, pro ſuppletione iurium mortuarij, &
vacan. non aliter quam ſi reſignantes mor-
tem obijſſent. ergo ſicut quando quis
tenetur ſoluere per obitum duas anna-
tas, non ſoluens eas eo ipſo priuatur,
vt in ſtabilimento quod incipit. conſue-
tu-

tudo certe laudabilis, de quo in regiſtro primæ inſtantiæ. fol. 876. ita & per reſignationem.cum ſtabilimentum per illa verba,iſta parificet.Quia fuit reſponſum,quod parificatio ſit quo ad ſolutionem, videlicet quod reſignatarii tenentur ſoluere, ſicut & ſuccedentes per obitum. ſed quo ad pœnam differunt. quia in dicto ſtabilimento de annatis ſoluendis per obitum,imponitur pęna priuationis ipſo iure. & in alio per reſignationem,imponitur pœna priuationis per ſententiam,ex quo dicit ſub pœna priuationis. quæ dicit canonem ferendæ ſententię, non autem latę,vt ſuperius dixi.

SVMMARIVM.

In cauſa Romana, hæreditatis de Valle. Præſtatio cautionis, in datione curatoris ad lites, eſt de præparatorijs iudicij.

1 *Ordinatoria iudiciorum quæ dicantur.*
2 *Satiſdationes quæ præſtantur à procuratoribus, an dicantur de ordinatorijs.*
3 *In ordinatorijs,attenditur locus iudicij.*
4 *Curator ad lites, an debeat ſatisdare. Et quid de ſtylo Rotæ. & num.5.*
6 *Curator ad lites non adminiſtrat, & ideo inuentarium non facit.*
7 *Cauſæ omnes in Rota, ſunt ſummariæ.*
8 *Conſuetudo, an ex identitate rationis extendatur.*
Stylus introductus in cauſis ſummarijs, an extendatur ad cauſas ordinarias ex identitate rationis.
9 *Iudicium ſummarium,an differat ab ordinario.*

DECISIO CXXX.

IN cauſa Romana,hæreditatis de Valle, die 8.Iunij 1548. propoſui dubium. An præſtatio cautionis in datione curatoris ad lites, ſit de ordinatoriis iudicii. & ſi ſic, an ſtylus in ſummarijs, ſuffragetur in cauſa hæreditatis de Valle. Fuit reſolutum,quod talis præſtatio cautionis, ſicut & datio curatoris,eſſet de præparatoriis iudicii. quia talis præſtatio non reſpicit deciſoria, ſed tantum reſpicit ordinem proceſſus. ergo eſt de.
1 ordinatorijs. † vt per Soc. conſ.71. col.2. volum.4. & facit text. cum ibi notatis per Doct. in §.fin. inſt.de ſatiſdat. vbi ſatiſdationes
2 tiones † quæ præſtantur à procuratoribus, dicuntur de ordinatoriis.Et adhoc propoſitum quod ſint de ordinatoriis, ea quæ habentur in d.§.fin. dixit Iaſ.in l.1. colum.5. num.20.C.de ſacroſ. Eccleſiis. & ideo,cum
3 ſimus in ordinatoriis,† attenditur locus iudicii in quo cauſa agitur.Gloſ.& communiter Doct.in c.quod clericis. de for.compet. Roch. in cap.fin. col. 232. verſ. ſecundo limitatur, & colum.272. verſic.primo igitur erit regula. &c. de conſuet. ſecundum paruam impreſſionem.Et hoc præſuppoſito,fuit
4 etiam reſolutum,quod licet de iure, † curator ad lites debeat ſatisdare. vt per Gloſſ. & Bart.in l.etſi ad ſpecies. ff.rem pupill.ſal. for. Ang. Aret. inſt.de curat. in fine princ. Papien. in forma libell. quo agitur ad red. rat. tut. §. in ſuo vltimo teſtamento. in 2. colum. verſic. vlterius ibi 3. 4. & 5. tamen
5 quia * Rota recepit † opinionem Speculat. in tit.de curat. §.vt autē.circa princ. quod curator ad litem, non ſatiſdat. quæ opinio Speculat.in omnibus curiis,& parlamentis, de cōſuetudine eſt recepta.vt dicit Stephan. Bertrandi. conſ.281. quamuis Bart. vol.3.
6 in nou. Et ratio eſt,quia † curator ad lites non adminiſtrat, & ideo inuentarium non facit,vt dicit Specul. in d. loco, & poſui in addit. ad Angel.Aret. in princ. circa finem inſt. de curat. Iſta ratio quare recepta fuit opinio Specul. in Rota, militat in omnibus iudiciis, ſiue ſummariis,ſiue ordinariis. Nā
7 cum omnes † cauſæ in Rota committantur ſummarie,Rota in illis cauſis recepit opinionem Speculatoris. & ex identitate rationis idem ſeruaſſet in cauſis prophanis ordinariis, ſi ſummariæ non eſſent commiſſæ. cum in eis militet eadem ratio, & ideo non obſtat fundamentum, quod pro parte aduerſa fiebat,dum dicebatur.de iure curator debet ſatisdare. à iure in Rota in cauſis ſummariis fuit receſſum.& ideo tantum præſcriptum quantum poſſeſſum. ſtylus ergo in ſummariis,non debet in ordinariis extendi. Quia fuit reſponſum, quod ex quo in ordinariis cauſis,in Rota non apparebat de ſtylo contrario ab illo ſtylo qui eſt receptus in ſummariis, quod iſto caſu conſuetudo,
8 propter † identitatem rationis, extendebatur de ſummariis ad cauſas ordinarias. per Gloſſ. in cap.1.in verbo.Italiæ.de temp.ordin. in 6. Abb. in cap. at ſi clerici. in princ. col. antepenult. & in §.de adulteriis. col.3. de iud.ponit late Roch. in cap.fin. col.103. verſic. vltimo crederem. de conſuet. ſecundum paruam impreſſionē.& ſi in Rota fuiſſent cauſæ ordinariæ commiſſæ,idem ſtylus qui fuit receptus in ſummariis, fuiſſet etiā in ordinariis receptus,propter identitatem
9 rationis, quia cauſa ſummaria † ab ordinaria, tantum differt circa abbreuiationem telæ iudiciariæ,non autem circa iſtas ſolennitates. Item, & alia ratione fuit dictum, quod curator iſte deputatus,non colluſerat, ſed obtinuerat,illos de Tuſcanella,aduerſarios illorum de Valle, condemnari in iudicio attentatorum. in quo iudicio obtinuit expenſas taxari in notabili quantitate,quas Brutus de Valle receperat. ſi ergo curatorem approbauerat, non poterat modo, quo ad negocium principale illum reprobare.

* Curator ad lites tam in iudicijs ſūmarijs, quam ordinarijs in Rota non debet cauere.

SVM-

SVMMARIVM.

Gratia in qua dicitur. nullum, ſeu modicum fructum ex priori gratia reportaſſe. quomodo intelligatur.

1 *Beneficium litigioſum obtinens, poteſt impetrare aliud in forma pauperum, propter dubium litis euentum.*

DECISIO CXXXI.

DIe 8. Iunij 1548. in vna Portugalenſi, coram D. Antonio Auguſtino. Dubitauit ipſe. An, ex quo D. Alphonſus Valaſci, vigore prioris gratiæ reſeruationis ad tercentos ducatos parochialium, & ſimplex beneficium valoris octuaginta ducatorũ acceptauerat. in quibus tamen beneficiis alius erat intruſus, & ſuper illis lis pendebat. An ex quo in gratia reualidata motu proprio prioris reuocatæ, Papa aſſerit accepiſſe, dictum Alphonſum, nullum ſeu modicum fructuum ex gratia priori reportaſſe, gratia reualidata dicatur ſubreptitia, vel nulla, etiã ſi poſtea, ſententiam & exequutoriales per audientiam contradictarum, intruſo per edictum citato, obtinuerit. Et an dicta gratia dicatur ſubreptitia vel nulla, quo ad dictã ſummam octuaginta ducatorum, vel in totum. Fuit reſolutum, quod, quia tempore reualidationis, beneficia valoris octuaginta erant litigioſa, quod talia beneficia non poterant dici in conſideratione, vt gratia reualidata diceretur eſſe ſubreptitia. per regulã Cancellariæ, qui poſſint acceptare beneficiũ in forma pauperum. In qua dicitur, quod
1 obtinens beneficium † litigioſum, poſſit impetrare in forma pauperum, propter dubiũ litis euentum. Et ita in caſu iſto eſſet dicendum, vt ſtante dubio litis, quod D. Alphonſus, qui acceptauerat beneficia valoris tercentum, potuerit ſine vitio ſubreptionis dicere, ſe nullum, aut modicum fructum ex priori gratia tercentum reportaſſe, cum mens Papæ eſſet, quod ipſe ad tercentum ducatorum beneficia haberet. Bene verum eſt, quod Domini dixerunt per eandem regulam, quod attento quod ipſe poſtea cõſequutus fuerat dicta beneficia valoris octuaginta, quod debebat illum valorem defalcare ex gratia reualidata per dictam gratiã.

SVMMARIVM.

Fama publica de obitu, quo caſu non conſtituerit Ordinarium in negligentia.

DECISIO CXXXII.

IN vna Eugubina præpoſituræ, coram me pendente, fuit reſolutum de mẽſe Maij 1548. quod licet fama de obitu, per negligẽtiam Ordinarii, poſt ſex mẽſes deuoluat collationem ad Epiſcopum, Tamen in illo caſu publica vox, & fama de obitu Iulii, oriens à Comite Antonio de Bentiuolis, & aliis ſociis, qui publice dixerunt in Ciuitate Eugubina, quod Venetiis dicebatur quod Iulius deceſſerat in loco Pontenæ patriæ Friuli, non eſſet talis, quod conſtitueret Ordinariũ in negligentia. ex quo Ordinarius, videns quod fama oriebatur ab illis auctoribus, deponentibus de auditu, iuſte tali famæ potuit non credere. cum potius dicatur quidã rumor incertus, quam fama. & tanto magis cum illo tempore, quo dicta fama per Comitem Antonium & alios fuit diuulgata, nullus luctus, nec ſignum aliquod obitus inter conſanguineos probabatur factus. ſed poſt, bene. puta poſt obitum patris, tunc ſoror luxit, & Iulium fratrem. Item, quia erant productæ litteræ à conſanguineis dicti Iulii, in quibus ſcribebant ad Cardinalem, quod Iulius non erat defunctus. ſed non eſt multum curandum de iſtis litteris. quia ſunt factæ per annum poſt famam allatam de obitu. Item fuit dictum, quod alii deponentes de publica voce & fama, intelligeretur deponere de illa fama orta à Comite Antonio, & ſociis.

SVMMARIVM.

In cauſa Eugubina præpoſituræ.

DECISIO CXXXIII.

IN cauſa Eugubina præpoſituræ, die 13. Iunii 1548. propoſui dubium. præſuppoſito, quod ex relatione Antonii de Bentiuolis, & aliorum inſimul à Venetiis redeuntium, non fuerit inducta fama obitus. An deinde ex aliis probetur fama, quæ conſtituerit Ordinarium in negligentia. Et eadem die fuit reſolutum, quod licet fama orta ex dicto Comitis Antonii de Bentiuolis & aliorum ſociorum, non conſtituerit Ordinarium in negligentia, cũ ortum habuerit ab auditu in Ciuitate Venetiarum, vt dixi in proxima deciſione, quæ tanto magis confirmata fuit in hac audientia. cum hic appareat, quod Iacobus frater Iulii noluerit ipſi famæ credere, ſed diſpoſuerit in animo, & ita poſtea fecerit, vt iuerit Venetias, & ad locum Pontenæ, ad perquirendum de obitu ipſius Iulii. & ideo ſi frater non credidit illi famæ, tanto fortius potuit non credere idem Ordinarius. Tamen Domini dixerunt, quod ex quo teſtes deponebant, quod Iacobus iuit ad perquirendum, & poſt redditum eius ad Ciuitatem Eugubinam, fama diuulgata

per Comitem Antonium, fuit coofirmata, & quod tunc ſoror Iulij portauit velum, & luctum fecit. quod talis fama erat potens ad conſtituendum Ordinariom in negligentia. ſed quia de reddito ipſius Iacobi ad Ciuitatem Eugubinam, non conſtabat, quod hoic famæ principium negligentiæ Ordinarij dari non poterat. Et maxime, quia presbyter Cæſar miſſus à Galaſio, teſtis examinatus, dicit. quod ipſe in Dominica prima Quadrageſimæ 1544. iuit ad locum Pontenæ, & redijt in fine eiuſdem Quadrageſimæ. & quod portauit fidem à presbytero loci Pontenæ, de obitu Iulij. & tamen illa fides, eſt ſignata ſub menſe Martij 1545. itaque iſtud dictum, videbatur in ſe repugnantiam continere. Item, Iacobus dicebat, quod iuerat ad locum Pontenæ. & quod presbyter Georgius ſibi dixerat, quod alius die externa interrogauerat eum de obitu Iulij, & fidem ab eo habuerat. Si ergo Iacobus fuit poſt Cæſarem, qui fidem reportauit de anno 1545. dicendum eſt, quod redditus Iacobi fuerit poſt illam fidem. quo caſu, vſque ad diem priuationis, Ordinarius non fuerit in negligentia. & tanto plus, cum Iacobus dicat in ſua depoſitione, quod in eundo Venetias, tranſiuit per Bononiam, & ibi per quadragintaquinque dies manſit. itaque magna negligentia Iacobi io eundo argui poteſt. item in famis aliorum auctorum, puta à Capitaneo Agnello, & eius ſocio. item à Capitaneo Cambiani. item à Capitaneo Philippello. ex quo iſtæ famæ probantur per teſtes ſingulares, de eis fuit dictum, quod non probarentur. cum fama per duo teſtes probetur.

SVMMARIVM.

Familiaritas ad effectum reſeruationis ex quibus probata.

DECISIO CXXXIV.

EAdem die 13. Iunij 1548. in cauſa Cordubenſi, portionis & beneficii, inter Petrum de Villa Real ex vna, & ex alia Matthæum Pinello, & Ferdinandum Mathienſo. propoſui dubium. An ex teſtibus examinatis, iunctis collationibus tam Cardinalis Arborenſis, quam Iulij Secundi, ac litteris in forma breuis, necnon, motu proprio conceſſo tribus parafrenariis cuiuſlibet Cardinalis, cum rotulo ſubſcripto per eundem Cardinalem, conſtet Didacum de Varanda, fuiſſe parafrenarium, ac continuum commenſalem præfati Cardinalis, & familiarem eiuſdem Iulii, non obſtante examine Agnetis de Cea, facto in partibus lite pendente. Et fuit reſolutum, quod poſtquam erat in actis vnus teſtis, videlicet Orphinus clericus Fulginatenſis, qui ſemiplene probabat de familiaritate per multos annos, & erant etiam teſtes de auditu, maxime Petrus de Medina, qui dicebat, quod audiuerat dici, quod publice reputabatur familiaris Cardinalis & teſtes de auditu, tam ab eo, quam aliis, erant tres. item erant collationes Cardinalis Arborenſis, & Iulij, & omnia ſupra ſcripta. Quod ex iſtis probaretur familiaritas.

SVMMARIVM.

Inſtrumentum de anno 1272. eſt in forma probanti. 1

DECISIO CXXXV.

IN cauſa Bononienſi S. Thomæ de mercato, inter D. Carolum de Graſſis ex vna, & Vincentium Garrico ex alia, die 13. Iunii 1548. Dubitaui. An primom inſtrumentum de anno 1272. ſit in forma probanti. Et quia eundem punctum propoſueram die 18. Ianuarii 1548. & tunc fuerat reſolutum, quod non eſſet in forma probanti. quia deficiebat probatio conſilii octingentorum Ciuitatis Bononiæ. & quia in illo inſtrumẽto, non erat poſitum ſignum Alberti notarii. & ideo dicebatur quod eſſet exemplum exempli. Ideo pro parte D. Caroli fuerunt habitæ compulſoriales, vigore quarum extractum fuit dictum inſtrumentum ab archiuio Bononienſi, cum ſigno eiuſdem notarii. Item probatum fuit, in Ciuitate Bononiẽſi fuiſſe conſilium octingentorum. & ideo fuit dictum, quod inſtrumentum eſſet in forma probanti. Item erat probatum, conſilium octingentorum extitiſſe. & facultas concedendi auctoritatem extrahendi, propter antiquitatem præſumpta.

SVMMARIVM.

Iuspatronatus ex quibus non probatum.

DECISIO CXXXVI.

DIe 15. Iunii 1548. in cauſa Bononienſi S. Thomæ de Braina, inter Nicolaum Virgilium ex vna, & fratrẽ Hieronymum ex altera. propoſui dubium. An ex actis probetur iuſpatronatus, non obſtante productione litterarum perinde valere. Et fuit dictũ, ꝙ in quantum pro parte Fratris Hieronymi fiebat fundamentũ in confeſſione, quam Nicolaus fecerat de dicto iurepatronatus, ꝙ illa confeſſio non erat in ſupplicatione, ſed erat in litteris. quæ confeſſio in dictis litteris

litteris facta, tollebatur per gratiam, perinde valere. in qua dicebatur, quod litteræ cum inde ſequutis, perinde valeant ac ſi expreſſum eſſet, quod non eſſet de iure patronatus. & ideo illa confeſſio facta in primis litteris, poterat reuocari. ex quo conſtabat de contrario per gratiam, perinde valere. ex inſtrumentis. Etiã fuit dictum, quod ius patronatus non probabatur. quia inſtrumentum de anno 1280. non erat in forma probanti, quia exemplum exempli. ex quo in eo non erat ſignum notarii. vt erat dictũ in illo inſtrumento contra Carolũ de Graſſis, in cauſa Bononienſi S. Thomæ de mercato. Aliud inſtrumentum de anno 1309. licet eſſet in forma probanti, tamen quia non conſtabat quod eſſet ſortitum effectum, puta quod habuiſſet poſſeſſionem, ideo non probabat quaſi poſſeſſionem præſentandi, ſed tantum probabat illud quod in eo erat, videlicet electionem factam à vicinis, & inſtitutionẽ factam; & ex quo non probabatur quod eſſet ſortita effectum, illa præſentatio non faciebat ſtatum. Alia inſtrumenta non erant antiqua, & ideo non poterat dici quod eſſet probata immemorabilis.

SVMMARIVM.

In cauſa Bononienſi locationis.

DECISIO CXXXVII.

IN cauſa Bononienſi locationis, die 15. Iunij 1548. propoſui dubium. An per extornationem ſummæ tercentum ſcutorum factã ante aduentum termini ſolutionis, reſultet quod, adueniente termino, Peregrini potuerint dici eſſe debitores eiuſdem ſummę, ratione affictus. Et fuit reſolutum, quod poſtquam per delegationem, vt alias fuit reſolutum, Peregrini à Bentiuolis erant liberati, quod poſtea promittendo, licet ex cauſa affictus promitterent, cum ad id conſenſus ipſorum Bentiuolorum non interueniſſet, non dicebantur debitores cum eiſdem pœnis vt prius erant.

SVMMARIVM.

In cauſa Romana hęreditatis de Valle.

1 *Curatoris deputatio cum clauſula, citra an ſit valida, etiam quod in inſtrumento curatoriæ non ſit extenſa clauſula, promiſit vtilia facere. &c.*

2 *Clauſula, citra reuocationem, quomodo intelligatur.*

3 *Iuramentum quadam iurata promiſſio.*

4 *Curator, quid promittere debeat.*

DECISIO CXXXVIII.

DEcimaoctaua Iunii 1548. in cauſa Romana hęreditatis de Valle, propoſui
1 dubium. an deputatio † curatoris cum clauſula, citra, ſit valida, etiam quod in inſtrumento curatorię, non ſit extenſa clauſula. promiſit vtilia facere. &c. Et fuit concluſum quod valeret. quia illa clauſula. citra reuocationem. &c. non poterat intelligi de illo curatore, quem in commiſſione impugnauerat. in qua dixerat, quod ſibi nulliter curator per Gubernatorem fuerat depu
2 tatus. Illa ergo clauſula. † citra reuocationem. intelligi debebat de alio curatore valide deputato, non autem de illo quem nulliter ſibi deputatum eſſe dicebat. Circa ſecundam partem dubii, fuit dictum, quod notarius in extenſione dixerat, quod curator iurauit vtilia facere, & damnoſa vita-
3 re. & ita illud iuramentum, erat † quædam iurata promiſſio. Item, etiam in extenſione dicebatur, curatoriam iuxta informationem ſibi allatam defendere. item iura ipſorum minorum defendere. Itaque non ſo-
4 lum † promiſerat vtilia facere. &cæt. ſed etiam pupillos indefenſos non relinquere. iuxta not. per Bart. in l. legitimos. ff. de legit. tut.

SVMMARIVM.

Edicta iuxta formam cap. fin. de clandeſt. deſponſ. in quo loco proponi debeant.

1 *Matrimonium, vt non dicatur clandeſtine contrahi, quid ſufficiat.*

DECISIO CXXXIX.

IN vna Colonienſi legitimitatis, coram me, fuit die 18. Iunii 1548. reſolutum quod * edicta, quę proponi debent iuxta formam cap. fin. de clandeſt. deſponſat. erant proponenda in locis vbi maiores erant, non autem in loco remoto, per dictum Alex. in cap. fin. colum. 5. de clandeſt. deſpon. Et ideo cum, in caſu illo, Sophia eſſe nata in loco de Nuuerſtat, & matrimonium poſtea erat contractum inter ipſam & Ioannem, in loco de Antzerrot. quod poſtea detecto impedimento ipſius Sophiæ, quod fuerat profeſſa; quod matrimonium eſſet nullum. per text. in cap. fin. §. 1. de clandeſt. deſponſ. Et tanto magis, cum ipſe Ioannes cognouerit ipſam Sophiam in loco Diſtarnich, habitantem inter ipſas Beutas. quę licet

* Fuit die 12. Octobris 1548. caſus, de quo hic, iterum propoſitus in Rota, ſub iſto dubio dato. Præſuppoſita profeſſione Sophię, & contractu matrimonij in loco de Antzerrot, præpoſitis ſolitis, edictis, qui eſt locus maiorum Ioannis, vt præſuppoſui, pro tunc, & poſt contractum matrimonij per

licet non probaretur, quod profeſſionem emitterent, tamẽ ab eis ſciſcitari debebat, an Sophia eſſet profeſſa. vel ſaltem in illo loco edicta proponere, & non eam ab illo loco traſportare, & alibi edicta proponere. Non obſtat, quod Pariſius dicat. conſ. 13. & 15. in 2. volum.
1 quod † ſufficit vt matrimonium non dicatur clandeſtinum, quod contrahatur in facie Eccleſiæ. ſcilicet præſentibus teſtibus, & amicis. Quia Pariſius loquitur, vbi non eſt conſuetudo proponendi edicta. At in caſu iſto, eſt in partibus Germaniæ conſuetudo, quod proponantur.

quadraginta annos pro coniugibus reputati fuerunt. An ſoboles nata cenſeatur legitima. Et fuit reſolutum idem, quod hic. propter edicta non propoſita in locis maiorum vtriuſque & alia, de quibus in deciſ. hic facta die 18. Iunij. Nõ obſtat, quod ex diuturnitate temporis quadraginta annorũ, debebat præſumi diſpenſatio, oam ex cauſa Papa poterat diſpenſare. per not. per Innoc. in c.cum ad monaſterium. de ſtat. monach. ergo ex diuturnitate temporis quo coniuges fuerunt in matrimooio, præſumendum eſt pro diſpenſatione. ad conſ. Dec. 409. in tertio vol. Quia fuit reſpõſum, quod Decius loquitur in his quæ ſunt ſolita concedi. vt licentia alienandi, & alia de quibus ibi per eum. ſed iſta diſpenſatio cum profeſſa, eſt inſolita. & non conceditur niſi ex cauſa quæ reſpiciat rempublicam. quæ cauſa in iſtis priuatis cadere non poterat & quod in inſolitis non præſumatur diſpenſatio ex diuturnitate temporis, facit quod dicit Felin. in c.cum ex officij. col. 6. verſ. ſi modo diceret. de præſcript. Item Dec. in d. conſ 409. num. 13. loquitur data tolerantia ſuperioris, & in caſu noſtro, Papa qui neſciuit defectum; non poteſt dici quod tolerauerit. conſ. Grammat. 168. loquitur in terminis, quando in loco non eſt conſuetudo, quod edicta propooantur. & hic fuit probatum, quod eſſet conſuetudo.

SVMMARIVM.

Regula moderatoria indultorum, quo ad præſentationem collatorum, quomodo intellecta.

1 *Indulta reducunt nos ad priſtinum ius, & per ea conſeruatur auctoritas Ordinarij.*

DECISIO CXL.

Regula Cancellariæ, de menſibus Ordinariorum, de qua in regulis Cancellariæ fol. 68. moderatoria indultorum Cardinalium, in vna Paduana, canonicatus & præbendæ, die 18. Iunii 1548. fuit intellecta, coram D. Reomano, ſtricte. vt tantum haberet locum in beneficiis ad præſentationem collatorum & collatricum, & inſtitutio pertinet ad Cardinales. quia regula loquitur ſemper de beneficio, cuius præſentatio pertinet ad inferiorem. Et noluerunt Domini, quod dicta regula haberet locum in illo canonicatu, cuius electio pertinebat ad Capitulum collegiatæ Eccleſiæ, & confirmatio ad Cardinalem Piſanum. Eo quia verba conſtitutionis debent ſtricte intelligi. & tanto magis, cum illa regula ſit contra fauorẽ Ordinariorum. Nam indulta reducunt nos
1 ad † priſtinum ius. & per ea conſeruatur auctoritas Ordinarii. & per illam regulam Papa ab eis recedit.

SVMMARIVM.

Menſis qui datur ad petendam ſubrogationem, quando incipiat.

1 *Subrogatio habet fomentum à iure cõmuni.*

DECISIO CXLI.

Eadem die, dubitauit idem D. Reomanus in vna Palentina, menſis qui datur collitiganti ad petendam ſubrogationem, quo tẽpore debeat incipere. Et tres ex Dominis, videlicet Nouatus, Pighinus, & Fabius, tenebant. quod à die obitus, vt dicit Gloſſator ſuper dicta regula, peritos curiales ita tenere. & quia talis videtur mens Papæ. Tres autem alii, videlicet Achilles, Antonius Auguſtinus, & Puteus, dicebant quod dummodo ſubrogatio veniret infra menſem à die impetrationis, quod impetratio eſſet nulla. quia verba ita expreſſe cantabant, & à verbis non erat recedendum. * Vide infra decis. 144.
1 Item, quia ſubrogatio † habebat fomentum iuris. vt in cap. 2. vt lit. pend. in 6. Et ideo Papa voluit, quod quandocumque veniret infra menſem à die impetrationis, quod ſubrogatio valeret, & non impetratio.

SVMMARIVM.

Attentata dicuntur, facta poſt inhibitionem obtentam ab aſſerto procuratore.

1 *Cautio rati, an habeat locum quando ſumus in dubio.*

DECISIO CXLII.

In vna Taruiſina penſionis, coram D. Peregrino, fuit dubitatum. An ex quo aſſertus procurator fuit admiſſus cum cautione de rato, facta poſt inhibitionem ab eo obtentam ante ratificationem principalis, dicantur attentata. Duo ex Dominis dicebant, quod non eſſent attentata. quia
1 cautio † rati, non habet locũ quando ſumus in dubio. ſed hic eramus in caſu claro, quia nullum erat mandatum. item, quia ratihabitio nõ trahitur retro in præiudiciũ tertii. his non obſtantibus, reliqui ſex tenuerunt contrarium. ex quo procurator fuerat admiſſus cũ cautione de rato, nec ille cui facta erat inhibitio in partibus. ſcire poterat an eſſet mandatum, vel non. ſed ex quo videbat procuratorẽ aſſertum cum cautione fuiſſe adadmiſſum, debebat ſuperſedere, & contra-

dicere

dicere illi admiſſioni. ex quo ergo non con-
tradixit, non poterat inhibitioni conuenire.
Item pro iſta parte fuit allegata deciſ. Aegi
dij 592. videbitur ſi facit ad propoſitum.

S V M M A R I V M.

Fama quando non fuerit potens ad pro-
bandum obitum.

DECISIO CXLIII.

IN cauſa Eugubina præpoſituræ, die 22.
Iunij 1548. propoſui dubium. An fama
quæ oritur à Comite Antonio, & alijs; licet
non ſit potens ad conſtituendum Ordinariũ
in negligentia, an ſaltem ex ea probetur obi
tus Iulij. & ſi non probatur, an priuatio
facta, ſit valida. Et fuit dictum, prout re-
ſolutum fuerat, quod talis fama non eſſet
potẽs ad conſtituendum Ordinarium in ne
gligentia, ita nec etiam erat potens ad pro-
bandum obitum. quia ſi ex illa fama proba-
retur obitus, ex illa etiam probaretur negli
gentia Ordinarij & ſupra fuit reſolutum
quod non probaretur negligentia, ita nec
obitus. quia ſicut illi famę frater Iulij non
credidit, quia iuit ad perquirendum an ve-
rum eſſet quod obijſſet, item nec ipſe frater
nec alij coniuncti, propter talem famam fe-
cerũt luctum de Iulio, ita & merito Ordina
rius potuit credere non eſſe mortuum, &
ideo potuit ad priuationem procedere. Su-
per ſecunda parte dubij, an priuatio eſſet
valida, quia pro parte Galaſii dicebatur,
quod erat facta lite pendente, fuit dictum
quod videretur an eſſet verum.

S V M M A R I V M.

Menſis qui datur in regula de ſubrogandis
quo tempore incipiat.

1 *Subrogatio in beneficialibus innittitur di-
ſpoſitioni iuris communis.*
3 *Regula de ſubrogandis, mens quæ ſit.*

DECISIO CXLIV.

IN vna Palentina canonicatus, dubitauit,
die 22. Iunii 1548. D. Reomanus. An
menſis poſitus in regula de ſubrogandis, de- (* Vide ſup. deciſ. 140.)
beat computari à die vacationis, ſiue à die
notitiæ, ſiue à die datæ impetrationis ter-
tii. Et fuit reſolutum, quod deberet com-
putari à die datæ impetrationis tertii. quia
verba regulæ id volunt, & aliter intelligi nõ
poſſunt, quæ intelligentia habet fomentum
1 iuris, quia † ſubrogatio innititur diſpoſi-
tioni iuris communis. iux. text. in cap. 2. vt
lit. pend. in 6. nimirum ſi Papa voluerit ip-
ſum ſubrogandum in hoc præferre, vt eius
ſubrogatio quantumcumque valeat. dum
tamen veniat infra menſem à die impetra-
tionis non collitigantis. Non obſtat, quod
eſſet abſurdum vt quis quandocumque poſ-
ſet ſubrogari ad impediendum impetrantẽ.
quia iſtud abſurdum ceſſat. quia collitigans
ſciens quod beneficium poteſt impetrari,
erit diligens ad petendum ſe ſubrogari, &
2 ſufficit ſibi quod iſta † diligentia & ſub-
rogatio, fiat intra menſem poſt impetratio-
nem factam a non collitigante. Non obſtat
quod dicit Sarnenſis, in regula de ſubrogan.
quæſt. 10. quia illa fuit opinio Sarnenſis, &
non Rotæ. item Sarnenſis loquitur limita-
te, dummodo non ſit iuſta cauſa, puta ab-
ſentiæ, vt erat in caſu iſto, & verba regulę
ſunt, quod impetrationes infra menſem an-
te conceſſionem. itaque ſi à die impetratio-
nis, ad datam ſubrogationis. non eſt lapſus
menſis, impetratio eſt nulla. itaque mens
3 regulæ † eſt irritare omnes impetrationes
infra menſem ante ſubrogationem factas.

Et ita fuit dictum iterum cauſa poſita,
die 8. Octob. 1548. Et cum iſta deciſione te
net Commentator regularum, ſuper regula
vigeſimaſeptima.

S V M M A R I V M.

In cauſa Bononienſi locationis.

DECISIO CXLV.

DIe 27. Iunii 1548. in cauſa Bononien-
ſi locationis. Dubitaui ego, an litte-
ræ ſub die 9. Decembris, & cædula compu-
torum nouiter producta, obſtet Peregrinis
quo ad partitam tercentorum ſcutorum. &
an Domini Bentiuoli poſſint illa vti in par-
te tantum, & non in totum. Et fuit reſolu-
tum, quod non obſtarent.

S V M M A R I V M.

In cauſa Romana, ſeu Pitiliana dotis.

1 *Statutum Vrbis. de pactis non valituris. lo-
quens de muliere, an habeat locum quan-
do mulier recipiendo dotem, liberat.*
2 *Liberatio mulieris non facta cum ſolenni-
tate ſtatutaria, an nulla.*
3 *Statutum Vrbis. de pactis non valituris. an
habeat locum quando cadit potentia læſio-
nis in muliere.*

DECISIO CXLVI.

DIe 27. Iunii 1548. in cauſa Romana
Pitiliana dotis, propoſui dubium. An
propter pactũ in contractu poſitum, ꝙ quan
docũq; Illuſt. Comes reſtitueret dotẽ teneã-
tur D. Liuia & Comes Nicolaus liberare

Comitem, ſit locus ſtatuto Vrbis de pactis
1 non † valituris. In primis eſt aduertendum
quod punctus non videtur bene formatus.
quia ſi videatur pactum de quo ſupra, non
dicit quod teneantur liberare, ſed potius
dicit, liberant. quod videtur magnæ impor-
tantiæ. quia ſi diceret. teneantur liberare
poſſet dicere D. Liuia tempore liberationis
ego adhibebo ſolennitatem ſtatutariam,
2 ſed quia dicit liberant. & illa liberatio † nõ
eſt facta cum ſolennitate ſtatutaria, ideo
videtur intrare dubium. Et Domini inclina
bant, quod propter tale pactum eſſet locus
ſtatuto. quia ſoluendo dotem marito cui
ſoluenda erat ex quo ipſe portabat onera
matrimonij, & ex iſta ſolutione induceba-
tur liberatio Comitis, & hypotheca bonorũ
propter pactum in inſtrumento appoſitum
tollebatur. ex hoc certe D. Liuia lædebatur
cum Comes Nicolaus dictam dotem conſu-
3 mere poterat. & ideo quia † interueniebat
læſio, dicebant locum eſſe ſtatuto. Item
quia inſtrumentum dotale in talem euẽtum
caſſabatur, in quo erat hypotheca pro ac-
concio æſtimato ad ſummam mille ſcutorũ,
etiam in hoc videbatur D. Liuia lædi. Item
& circa donationẽ propter nuptias. Et ideo
ex iſtis, Domini potius inclinabant, quod ta
le pactum ſubijceretur ſtatuto, ſed propter
grauitatem perſonarum cauſa dilata fuit
ad Kalendas Octobris, & ideo melius corri
gendo punctum poterit dubitari. An pro-
pter pactum in contractu poſitum, quod
quandocumque Ill. Comes reſtitueret do-
tem, D. Liuia & Comes Nicolaus liberant
Comitem, ſit locus ſtatuto Vrbis. de pactis
non valituris.

SVMMARIVM.

Gratia expectatiua ad duas collationes, an vigore illius poſſit ſub eodem tecto duos canonicatus & præbendas acceptare, Ordinario non contradicente.

1 *Papam velle prouidere eodem tempore de duobus canonicatibus ſub eodem tecto, non eſt veriſimile.*
2 *Mens Papæ, an ex futuro euentu interpretari poſſit.*

DECISIO CXLVII.

PEtrus de Medina, habuerat gratiam ex-
pectatiuam ad largam, ad duas collatio
nes. videlicet ad Legionenſem, & aliam. &
in Legionenſi acceptauerat primo loco ca-
nonicatum & præbendam. quos aſſequutus
fuit, & illos in fauorem tertij reſignauit. fa
cta reſignatione huiuſmodi, iterum & ſecun
do, in eadem Legionenſi iterum vacarũt ca-
nonicatus præbenda, quos ſecundo loco idẽ
Petrus acceptauit. & dicebat, quod eos ac-
ceptare poterat loco alterius collationis,
ex quo ordinarius Legionenſis non contradi
cebat. per deciſ. Caſſad. 2. de conceſſione pıę
ben. Hoc non obſtante, in vna Legionenſi
canonicatus & præbendæ, coram D. Pighi-
no, in qua, die 4. Iulij 1548. ſed per prius
cauſam duabus vicibus poſuerat, in quibus
ipſe dubitauit. An dictus Petrus de Medi-
na, qui habuit gratiam expectatiuam ad lar
gam, potuerit duos canonicatus & præben-
das, in vna Eccleſia & collatione acceptare.
Fuit reſolutum per maiorem partem Domi
norum, quod non potuiſſet acceptare. atten
dendo initium gratiæ, & tempus datæ. nã
tempore datæ, non eſt veriſimile quod Pa-
1 pa voluerit † eodem tempore, ſub eodem
tecto de duobus canonicatibus prouidere.
Nec obſtat, quod hic non eſſet prouiſum
eodem tempore eidem de duobus canonica-
tibus, cum iam primos canonicatus dimi-
ſiſſet. quia fuit dictum, quod mens Papæ
2 non † erat interpretanda ex futuro euentu,
ideſt ex eo quod Petrus de Medina facturus
erat. latius videbitur in informationibus.

SVMMARIVM.

In cauſa Eugubina præpoſituræ.

1 *Priuatio beneficij facta lite pendente, inualida & attentata.*

DECISIO CXLVIII.

DIe 4. Iulij 1548. in cauſa Eugubina
præpoſituræ propoſui dubium. An pri
uatio ſit facta lite pendẽte, ita vt attentata
ſit reuocãda. & an electio, & confirmatio ſit
bona. Et fuit reſolutum, quod eſſet facta lite
1 pendente, † & per conſequens attentata. niſi
doceretur de moderatione inhibitionis.

SVMMARIVM.

In cauſa Bononienſi S. Thomæ de mercato.

1 *Narratiua plurium inſtrumentorum antiquorum, quando probet.*
2 *Præſentationes quando dicantur cumulatiue factæ cum alijs patronis.*

DECISIO CXLIX.

IN cauſa Bononienſi parochialis S. Tho-
mæ de mercato, die quarta Iulij 1548.
propoſui dubium. An ex narratiua antiqua-
rum præſentationum parochianorũ, iunctis
vltimis

Digitized by Google

vltimis, conſtet de dotatione & fundatio-
ne. & an preſentationes particulariũ, fuerint
priuatiue ad eoſdem parochianos, ſtanti-
bus inde ſequutis. Et circa primum caput
dicebatur, quod licet Felin. in c. cũ cauſam.
1 de probat. dicat, quod narratiua † in anti-
quis, quando ſunt plura inſtrumenta, pro-
bet; tamen idem Felin. dicit, illud eſſe ve-
rum, quando illa inſtrumenta ſunt confecta
inter tertios. non autem quando omnia ori-
ginem habent ab vno, & maxime ſuſpecto
vt erat in caſu iſto. in quo emanabat iſta
narratiua à patronis, & canonicis, de quo-
rum intereſſe tractabatur. Sed replicabatur
quod licet tractaretur de intereſſe canoni-
corum, tamen etiam illi comites de Pani-
go, illi de Pretis, & Giglijs, non negabant
canonicos habere ius inſtituendi, vnde vi-
debatur illi narratiuę in totum ſtandum eſ-
ſe. maxime quod tanto tempore, pręceden-
tes, & ſubſequẽtes pręſentationes per paro-
chianos ſortitę erant effectũ. Quo ad ſecun-
dum dubium etiam, domini inclinabant,
2 quod pręſentationes eſſent † cumulatiue fa-
ctę. ex quo illi particulares de Panigo, &
alij, pręſentabant nomine etiam aliorum
adhęrere volẽtium. Tamen cauſa fuit dila-
ta ad Kalend. Octobris vt melius intelli-
geretur.

SVMMARIVM.

Citatio per edictum, habens terminum breuem ad comparendum, eſt nulla.

1 *Citatio, habens terminum breuem, an arctet ad comparendum.*
2 *A citatione habente breuem terminum, an ſit appellandum, & talis citatio probet iuſtam cauſam appellandi.*
3 *Citatio per edictum quando debeat fieri in locis viciniorıbus.*

DECISIO CL.

CONclusimus in vna Abricenſi penſio-
nis, die xiij. Auguſti 1548. D. Pighi-
no proponente, in S. Auguſtino. in qua pro-
cedebatur ferijs non obſtantibus. iunctis
votis trium Auditorum. ſcilicet Roſſanen-
ſis, Fabij, Putei, & Reomani quod Card. An-
nibant qui fuerat citatus, per edictum, &
erat in partibus Normandiæ, ex quo Mo-
naſterium in periculo maris, ſuper quo erat
impoſita penſio, eſt in partibus Normandiæ
& Cardinalis de Annibant, erat citatus ad
inſtantiam Cardinalis Carpenſis per edictũ
in Ciuitatę Mediolani, & Ianuenſi, cum
termino quadriginta dierum. quod talis
citatio erat nulla. per deciſ. Caſſad. 6. de
dol. & cont. & per ea quæ dicit Matthæus
de Afflict. in conſtit. incipien. ſi quem no-
ſtrorum. in 7. notab. in 1. lib. conſtit. Reg.
fol. 182. in quibus locis habetur, quod ci-
1 tatio habens terminum breuẽ, eſt nulla, † nec
arctat ad comparendum etiam poſt termi-
num. Non obſtant, quæ dicit Arch. 5. quæſt.
2. in ſumma. & ibi Domin. & Præpoſit. &
Ant. de But. in c. 1. de dilat. Bonif. in
Clem. 1. col. 2. in 9. not. de iud. dum di-
2 cunt † quod à citatione habente breuem
terminum, eſt appellandũ. & quod talis ci-
tatio præbet iuſtam cauſam appellandi. &
ita ſi dicit iniuſtitiam non dicet nullita-
tem. Quia fuit reſponſum, quod dictũ Ant.
& Archid. & aliorum, intelligendum erat
vel in citatione perſonali, habente breuẽ
terminum, vel quando conſtaret quod de
citatione per edictum cum breui termino,
citatus habuiſſet notitiam, & ab illo breui
termino non appellaſſet. quod ſuadetur
dum dicunt præfati doct. quod præbet iu-
ſtam cauſam appellandi. ergo oportet quod
deueniat ad notitiam ſi vult appellare. Sed
in caſu noſtro non conſtabat, quod ante exe
quutionem citationis nec poſt, citatus ha-
buiſſet notitiam dictæ citationis. ergo à
breuitate termini pręfixi appellare non po-
terat. In eadem fuit dictum, quod licet
Caſſad. dicat in d. deciſ. 6. quod quan-
3 do † citatio non eſt facta in locis viciniori-
bus, quod tunc eſſet nulla, quod iſtud ideo
erat, quia in commiſsione iſtud expreſſe
dicebatur. & licet ipſe idem Caſſad. in fine
deciſ. dicat, quod iſtud etiam procederet
dato quod in commiſsione non diceretur,
fuit, quod ex quo iudex arbitratus fuerat
quod in illo caſu citationes fierent in Ciui-
tate Mediolani, & Ianuenſi, quæ erant Ci-
uitates inſignes, & ad quas de omni natione
confluunt, quod ſatis ex iſto capite illa ci-
tatio ſuſtineri poterat. ſed ex capite breuis
termini fuit dictum quod eſſet nulla.

SVMMARIVM.

Penſionarius qui eſt in poſſeſsione exigẽdi à predeceſſore titulari, ſi eius ſucceſſor non vult ſoluere penſionem dicitur ſpoliari, & competit remedium redintegranda.

DECISIO CLI.

DVbitauit in vna Abricenſi penſionis de menſe Auguſti, in qua D. Pighinus procedebat ferijs non obſtantibus, cum voto quatuor Auditorum, videlicet Roſſanenſis, Putei, Fabij, & Reomani, idem D. Pighinus. poſito quod Prælatus anteceſſor ſoluerit penſionem, & ſic quod per talem ſolutionem, penſionarius fuerit conſtitutus in

quaſi

quaſi poſſeſsione exigendi, ſi poſtea ſucceſſor illius Prælati recuſat ſoluere. An per talem recuſationem, dici poſsit ſpoliare penſionarium ſna poſſeſsione predicta, & ipſi penſionario competat remedium redintegranda. Et fuit per omnes reſolutum quod ſic. per deciſ. Guid. Pap. 629. incip. ſupra quæſtione. &c. qui caſum decidit in terminis.

SVMMARIVM.

In cauſa Viſenſi parochialis de Seigueros iura male extracta.

1 *Iura compulſata, parte non citata, nulliter extracta.*

2 *Iura tranſumptata ex proceſſu, an exempla exempli. Et verba quod iura fuerunt extracta ab originalibus in hoc caſu quomodo intellecta. & nu. 3.*

DECISIO CLII.

Die 5. Octobris 1548. dubitaui in vna Viſenſi parochialis de Seigueiros. An inſtrumenta preſentationum Ludouici Anez, & ſententia continens inſtitutionē de ipſo Ludouico factam, ſint legitime extracta, ita vt fidem faciant. Et fuit reſolutum quod inſtrumenta non eſſent legitime extracta. quia procurator Antonij Lopez ſeu ipſe Antonius Lopez, credo fol. proceſſus de partibus 148. * comparuit coram Proſpero Auditore Nuncij, & petijt remiſſoriam pro pluribus locis. & poſtea ab eodem Auditore petijt compulſoriam, primo contra Epiſcopum Dangia, & ſecundo loco contra Vicarium Viſenſem. & fol. 149. ſequenti citanit procuratorem Feliciani admittendum, ad videndum iurare teſtes, & videndum compulſari iura. & ſic iſta citatio iſta generaliter, & indeterminate facta, eſt intelligenda ſecundum petitionem factam. videlicet ad videndum inrare in locis petitis ad faciendum probationes. & ad videndum compnlſari contra Epiſcopum Dangia, & Vicarium Viſenſem contra quos petita fuerat cōpulſoria. Vnde cum poſtea Proſper fol. 151. proceſſus, decreuerit remiſſoriam, & compulſoriam directam Roderico Vaſci, & ille Rodericus, ſeu potius eius notarius compulſauerit iura in Ciuitate Viſenſi non contra Vicarium, ſed contra Felicianum, Feliciano, nec eius procuratore, citato nec in decreto compulſorialium[1], nec in ipſa extractione,
1 ſequitur qnod iſta iura fuerint † compulſata parte nō citata. & ita ex defectu citationis, extractio eſt nulliter facta. Itē & ſecūdo cū notarius dicat in extractione iuriū, quod illa extraxit à proceſſu, vt patet fol.
2 216. & fol. 250. & ſic cum ſint iura † trāſnmptata ex proceſſn, ſunt exempla exempli. & ſic quanrumcunque legitime extracta, non facerent fidem. per not. per Purpurat. in auth. ſi quis in aliquo C. de eden. Nō obſtat quod notarius in eodem fol. 250. dicat extraxiſſe à proprijs originalibns. quia illa verba, vt concordent cum alijs quæ bis dixit, † quod extraxit à proceſſn, ſunt intelligēda ab originalibus regiſtratis in proceſſu. & ſic vocat iura regiſtrata, originalia, & tamen reuera ſunt exempla. & negari non poteſt quin iſta verba ſinr ambigua, & poſsint intelligi de originalibus proprijs, vel de iuribus regiſtratis. & ideo non faciunt fidem.

*Alias 147. pag. 8.

SVMMARIVM.

Statutum. de pactis non valituris. &c. quo caſu locum habuerit.

1 *Promiſsio de dote reſtituenda cui de iure, quomodo intellecta.*

2 *Statutum Vrbis. de pactis & donationibus non valituris, an habeat locum in muliere faciente quietantiam de dote recepta.*

Statutum predictum an habeat locum in quietante ex cauſa neceſſaris. nu. 3.

DECISIO CLII.

In cauſa Romana Pitiliana prætenſi reſidui dotis, dubitaui ego die 8. Octobris 1548. An per pactum in cōtractu appoſitū, quod quandocunque Ill. D. Comes reſtituerit dotem, teneantur Domina Liuia & Comes Nicolaus, liberare Comitem. ſit locus ſtatuto Vrbis. de pactis non valituris. Et fuit reſolutum, quod cum in pacto diceretur, quod in euentum quod dos eſſet reſti-
1 tuta. & ſic intelligēdum eſt, ei cui † de iure reſtitutio fieri debebat, & ſic marito ad ſuſtinendum onera matrimonij, quod in talem euentū, liberant Comes Nicolaus, Liuia, & Ioannes Antonius pater, Comitem perinde ac ſi inſtrumentum dotale factum non foret. quod ex quo in inſtrumento dotali, tam pro dote, quam pro donatione propter nuptias, vt patet ibi dum Comes in euentum reſtitutionis dotis promittit reſtituere ſecundum conſuetudinem Baronū, ſecundum qnam donatio propter nuptias debetur. & ſic pro iſtis omnibus, Comes obligauerat bona ſua, quod in euentum reſtitutionis, & dos & donatio propter nuptias reperiebatur ſine hypothecis. & ideo in hoc Domina Libia lædebatur per illam refutationem quietationem, & pactum

denon.

de non petendo, & ideo erat caſus com-
2 prehēſus † in ſtatuto. Non obſtat quod ſolutio ex cauſa, & conſentiente filia, ſiue nuru, & eius patre, poſſet fieri filio, etiam exiſtenti in poteſtate, ad text. in l. mutus §. manente. ff. de iur. dot. & not. per Iaſon. in l. 2. col. 5. verſ. & iſto fundamento. ff. ſolut. matrim. & ideo ſi ſolutio fieri poterat, ſequitur quod D. Liuia quietare, & pactum de non petendo facere poterat. quia dicebatur fieri ex cauſa neceſſaria, videlicet ex
3 cauſa ſolutionis. & ſic † non eſt caſus comprehenſus in ſtatuto. per ea quæ dicit Rom. conſil. 280. & 394. per Iaſon. in l. ſi vnus, §. pactus ne peteret. colum. 8. cum ſeq. ff. de pact. Quia fuit reſponſum, quod pater ex iuſta cauſa, de voluntate nurus, poteſt filio exiſtenti ſoluere dotem ex iuſta cauſa, vt erat in caſu iſto, quando aliter commode non potuiſſet aſſignare fructus dotis ipſi filio. prout ita dicit Ripa in l. 2. col. 5. in fine. verſic. fallit in ſocero. cum ſeq. colum. ff. ſolut. matrim. & per Alexan. in l. ſi cum dotem. §. tranſgrediamur. colum. 3. verſic. ſed dubium eſt. &c. ff. ſolut. matrim.
4 vbi quando filius † eſt ſuſpectus de dilapidatione, pater, etiam quod ſit iuſta cauſa, non tenetur reſtituere, niſi data cautione de dote conſeruanda. Vnde cum pater non teneretur reſtituere, niſi ſaltem data dicta cautione, & hoc non fecerit, certe in hoc nurus læditur. & ideo cadit ſub ſtatuto.

SVMMARIVM.

Succeſſor in beneficio quis dicatur.

DECISIO CLIV.

IN vna Carthaginienſi liquidationis fructuum, fuit reſolutum, die 8. Octobris 1548. quod ſucceſſor in beneficio, diceretur ille, qui erat in poſſeſſione beneficij, etiam vt agere poſſet contra eum qui mouerat ſibi litem ſuper beneficio, & ſic in petitorio prætendendo beneficium eſſe ſuum, ad reſtitutionem eorum, quæ ſucceſſori in beneficio debebat. per not. per Innoc. in c. tranſmiſſam verſic. ſi vero habent contradictores. & verſ. ſed ſecus intelligimus de elect. & per Innoc. in cap. conſtitutis. colum. 3. verſic. illud autem non ſufficeret. de appellat. & vtrobique rationem reddit inter poſſeſſorem, & non poſſeſſorem. & eſt deciſ. Rotæ 542. in * antiquis.

* Alias l. de reſtit. ſpol.

SVMMARIVM.

Portionarius, qui ex ſtatuto propter antiquitatem poteſt aſcendere ad canonicatum, poterit aſcendere etiam quod relinquat portionem grauatam penſione.

DECISIO CLV.

DIe 8. Octobris 1548. Dubitaui in cauſa Salamantina canonicatus. An ex eo quod portio D. Antonij de Loarte, reperiatur grauata centum & decem ducatorum annuæ penſionis, idem Antonius ſit inhabilis ad optandum canonicatum. Fuit reſolutum per maiorem partem, quod non eſſet inhabilis. quia ſtatutum tantum reſpicit, vt quis ſit antiquior portionarius, & propter antiquitatem dimittendo ſuā portionem. dat ſibi optionem. & Antonius dimiſit portionem. & ſi impoſuit penſionem illud iure permittente fecit, cum portio eſſet ſua. & in re ſua quilibet eſt moderator & arbiter, & quilibet poteſt vti re ſua ad ſua commoda. Non obſtat, quod hoc modo poſſet parari via fraudibus. quia quis expectans optionem, poſſet grauare beneficiū ſuum, & ſic alius, nihil vel parum haberet. Quia fuit dictum, quod ſi aliqua coniectura fraudis eſſet, vt quia canonicus eſſet infirmus. vel aliqua, de qua in cap. fin. de
1 renunciat. in 6. tunc ſtante † tali coniectura, ex illo capite annullari poterat. at in hoc caſu nulla erat coniectura. quia Antonius per tres annos antea, conſenſerat reſeruationi penſionis, & tempore vacationis, ipſe non erat antiquior. ſed remanſit antiquior, quia antiquiores noluerunt optare. Non obſtat, quod ſtatutum eſſet factum in remuneratione laborum, etiā aliorum antiquiorum, & ideo ſi portio erat grauata, labores ſequentium non remunerabātur. quia fuit dictum, quod ex quo omnes fructus nō erant abſorti in penſione, cum remanerent adhuc nonaginta ducati quos ſuos faciebat, quod erat ſatis pro remuneratione. Item, quia titulum aſſequebatur. nam ſequēs ex dimidio portionario habebat nomen portionarij. item, quia ſequens, ſi talis portio grauata non ſibi placebat, non cogebatur optare. Fuit tamen dictum quod erat dubitandum, an ſaltem Antonius teneretur illam penſionem caſſare. Et ex ſupradictis ſatis colligitur quod non.

SVMMARIVM.

In cauſa Eugubina Præpoſituræ.

1 *Iudex an poſſit teſtificari de actu facto per eum, licet non ſcripto.*

2 *Cauſa*

2 *Cauſa qualibet, etiam iniuſta, excuſat à dolo, & pœna.*
3 *Reſolutio & decretum Auditorum, quando excuſet ab attentatis.*

DECISIO CLVI.

IN cauſa Eugubina Prepoſituræ, die 12. Octobris 1548: propoſui dubium. An probetur per litteras productas quod inhibitio fuerit moderata, & ſententia priuationis ſit valida. Et fuit reſolutum quod probaretur, quia iudex poteſt teſtifica-
1 ri † de actu facto per eum, licet non ſcripto. Rot. deciſ. 89. * in nouis. Milis in verbo teſtificari poteſt iudex. & maxime cum ageretur de attentatis, & ſic dolo. & quæli-
2 bet cauſa † etiam iniuſta, excuſat à dolo, & pœna. Non obſtat quod D. Proſper diceret, quod inter eos fuit reſolutum quod cenſeretur inhibitio moderata; & D. Aquēſis dixit, quod fuit concluſum inter eos quod deberet moderari inhibitio, prout per D. Thomam fuit moderata. quia omnia iſta dicta, tendunt ad concludendum, quod inter eos fuit concluſum, quod inhibitio
3 haberetur pro moderata. & iſtud † decretū, & reſolutio inter Auditores, erant ſufficiens ad excuſandum partes ab attentatis. Circa ſecundā partem dubij nil fuit reſolutū. quia pro parte Galaſsi, nulli defectus circa priuationem fuerunt allegati.

* alias 5. de teſtib.

SVMMARIVM.

Iuſpatronatus mixtum, iudicatum laicale, & ideo non venit in reſeruatione.

1 *Magis dignum, quando trahat ad ſe minus dignum. & nu. 3.*
2 *Legatus de latere, an poſſit conferre beneficia quæ ſunt de iurepatronatus.*
4 *De ſtylo Papa in totum derogat iuripatronat. mixto. Sed quando eſt iuſpatronatus laciale, derogat ſolum pro medietate, & nu. 5.*

DECISIO CLVII.

DVbitauit in Fauentina parochialis S. Seueri die 12. Octobris 1548. D. Achilles de Graſsis. An regula reſeruatio octo menſium, capiat beneficia iuriſpatronatus mixti, videlicet clericorum. & laicorum. Et pro parte affirmatiua, quod caperet, allegabatur deciſ. Rotæ 266. * in antiq. Aeneas de Falc. in tract. reſeruat. in 4. quæſt. princ. in 14. effectu. Staphil. in tract. de lit. grat. & iuſt. fol. 54. pag. 2. verſ. quid autem ſi Fundamentum Rotæ in
1 d. deciſione, eſt quia † magis dignum trahit ad ſe minus dignum, iſtud fundamentū eſt falſum in iure in iſto caſu: quia prout dicit Abb. in c. fin. de iurepatr. & in c. dilectus. de offi. legat. & iſtud dictum eſt cō-
2 mune, Legatus de latere poteſt † conferre beneficia quæ ſunt de iurepatronatus clericorum. c. cum dilectus. de iur. pat. & tamen non poteſt conferre beneficium iuris patronatus mixti. vt cōcludit Abb. & doct. in d. locis. ergo in iſta materia, magis dignum non trahit ad ſe minus dignum. ergo vera eſt concluſio quam ponit Felin. in tract. quando lit. Apoſt. in 6. ampliatione.
3 vt magis † dignum trahat ad ſe minus dignum, quando eſt fauor ipſius magis digni trahere ad ſe minus dignum. Secunda ratio eſt Aeneę de Falconibus in loco ſuperius allegato, quod Felin. in d. 6. ampliat. loquatur in Legato, non autem in Papa. Sed reſpondetur, quod licet in princ. Felin. loquatur in Legato; tamen ratio & concluſio per eum facta, ita concludit in Papa, ſicut & in Legato. Et quod illud quod dicit Felin. habeat locum etiam in Papa voluit Gigas in tract. de penſ. quæſt. 24. nu. 3. Tertia ratio fuit Staphilęi in loco ſuperius allegato. argumentum ab vſu patriſfam ilias, & ab
4 ſtylo Curiæ. nam videmus. quod Papa † paſſim & indiſtincte, derogat patronatui mixto in totum. quod ſi tale iuſpatronatus iudicaretur laicum, non derogaret niſi pro medietate. ergo ſtylus Curiæ videtur interpretari tale iuſpatronatus potius pro clericali quam laicali. ex quo in totum Papa illi derogat. Sed huic fundamento quod ſatis coloratum eſt, ego reſpondi, quod Papa
5 quando eſt iuſpatronatus mere laicū † ſemper derogat pro medietate, & quia illud priuilegium derogandi pro medietate, quādo eſt mixtum non vult amittere. & pro parte clerici non eſt neceſſaria derogatio. ideo cum remaneat pars laici, quæ indiget derogatione, derogat in totum. Et ideo ego retorſi iſtam rationem contra Staphileum. quia ſi ius patronatus mixtum iudicaretur clericale, non eſſet neceſſaria derogatio. & quia derogatur, Curia fuit interpretata tale ius patronatus eſſe laicale. & hoc dixi tenere Caſſad. deciſ. fin. nu. 10. de probat. Et ideo ſublatis iſtis rationibus tamquam nō concludentibus, Domini ſex votantes, ne-
6 mine diſcrepante † tenuerunt cum Felino in d. tract. in 6. ampliat. & quia cum Felin. tenent Rota quam allegatur Felin. deciſ. 467. licet non reperiebatur. Ioan. de Selua in tract. de beneficio in 2. par. quæſt. 3. col. 13. & 14. Rochus de Curte in tract. iuris pat. in verbo. ius. quęſt. 7. Lambert. in tract. iuris pat. fol. 8. & fol. 370. & fuit allegatus etiam Paul. de Citad. in tract. ſuo iuriſpat. idem tenere Rebuff. in tract. nominat. in 15. quæſt. col. 3. verſ. tertio non comprehenduntur.

* alias 46. de cōceſſ. præben.

SVM-

SVMMARIVM.

Renuncians beneficio, ſi à tertio ſpolietur, habet remedium poſſeſſorium contra tertium, non autem contra reſignatarium.

1 *Reſignans in fauorem certæ perſonæ, an videatur conditionaliter reſignare, ita vt nõ adimpleta conditione, non abdicetur ius à reſignante, & num. 3.*

2 *Ius quod alteri non quæritur, an à me abdicetur.*

4 *Reſignans in fauorem certæ perſonæ, ante acquiſitionem an dicatur poſſidere, & titulum coloratum habere.*

6 *Renuncians ſimpliciter non ad fauorem alicuius, poſt renunciationem an dicatur habere titulum coloratum in beneficio.*

DECISIO CLVIII.

DVbitauit D. Fabius, die 15. Octobris 1548. in vna Burgenſi præſtimoniorum, pro Franciſco Peſquera, contra Gaſparem Auelloineda. præſuppoſito quod D. Franciſcus de Peſquera, continuauerit poſſeſſionem, poſt reſignationem, per ſexaginta tres dies, prout ipſe deduxit in articulis. An ſit ſufficiens continuatio vt veniat reſtituendus. Et ex ſex votantibus, quatuor fuerunt pro reſtitutione, reluctantibus duobus. quia illi quatuor dixerunt, quod vera erat opinio antiquorum Auditorum dicentium, quod renuncians beneficium, & perſiſtens in poſſeſſione ſeu detentatione, habet remedium reſtitutoriũ * contra tertium ſpoliantem, licet non contra reſignatarium. per decision. 1. de renunciatione in nouis, alias 158. Caſſad. deciſ. 4. de reſtit. ſpoliat. licet ipſe ibi teneat contrarium. tamen maior pars Dominorum voluit, quòd daretur reſtitutio. Sarnenſis in regula de triennali. quæſt. 24. circa finem. verſic. ſed circa præ-
1 miſſa. Ratio iſtius deciſ. fuit. quia † reſignãs
in fauorem certæ perſonæ, videtur conditio-
naliter reſignare. videlicet dum tamen be-
neficium illi quæratur. & ius quod alteri
2 non quæritur, † à me non abdicatur. l. nec
vtilem. ff. ex quib. cau. maior. l. qui abſenti.
ff. de acquir. poſſeſſ. Donec ergo & poſſeſſio
& titulus ſit reſignatario quæſitus, non eſt à
3 reſignante † ablatus. & ideo cum ſit facta
reſignatio in fauorem certæ perſonæ, ante
4 acquiſitionem, reſignans dicitur, † & poſ-
ſidere, & titulum coloratum habere. Non li-
cet ergo tertio, in cuius fauorem non eſt
reſignatum, reſignantem ſuo titulo & poſ-
ſeſſione ſpoliare. Non obſtat, quod reſigna-
tarius, in caſu iſto reſignationem ratam ha-
buiſſet, quia etiam hoc conceſſo, poteſt eſſe
quod beneficium propter incapacitatem re
ſignatarij, non foret illi quæſitum. & ius, &
poſſeſſio, quę erant ceſſa in fauorem certæ
perſonæ, quia illi non quæſita, remanſerunt
pænes reſignantem, ideo non licuit tertio
5 ſpoliare † reſignantem, qui nihil in fauorẽ
tertii reſignauerat. Non obſtat, text. in c.
ſollicite. & in cap. accepta. de reſtit. ſpol.
& quod dicit ibi Abb. & Card. Alexan. in c.
quod reſtitutio. colum. 14. verſ. quid autem
ſi poſt renunciationem. & cæt. 3. q. 1. quia
fuit reſponſum, quod dicta iura & doctri-
na, loquuntur in renunciatione ſimpliciter
6 facta, quia † in illa bene renuncians nullũ
titulum coloratum dicitur habere, ex quo
ſimpliciter renunciauit. ſed ſecus eſt quan-
do renunciatio eſt facta in fauorem certæ
perſonæ. Et hoc modo ſaluatur illud quod
ſemper dixerunt antiqui Auditores, quicquid dixerit Caſſad. in d. deciſ. 4. ad cuius dicta patet reſponſio ex ſuperius dictis. nã contra tertium, & renuncians dicitur habere & titulum, videlicet ſuum primum titulum, & poſſeſſionem. quia tantum eſt amiſſa in fauorem reſignatarij.

* Et intellige, vt infra deciſ. 175.

SVMMARIVM.

Subrogatus, etiam quoad litem, vbi fructus ſunt deducti in iudicio, cenſetur eſſe ſubrogatus etiam quo ad fructus.

1 *Fructus beneficij an veniant in lite, quando lis eſt ſuper ſpolio beneficij.*

DECISIO CLIX.

1 QVando lis eſt ſuper ſpolio beneficij, & ſic fructus veniunt in lite † ſaltem officio iudicis. per l. ædiles. §. item veniunt. ff. de ædil. edict. ſi quis ſubrogatur ad beneficium & ad litem, in tali ſubrogatione veniunt etiã fructus. per deciſ. Aegid. 366. Ita fuit deciſum in vna Carthaginenſi liquidationis fructuum, coram D. Antonio Auguſtino, die 15. Octobris 1548.

* Vide in 2. lib. annot. meorum. deciſ. 230. incipit deciſio ſubrogatus in omni iure. &c.

SVMMARIVM.

Statutum Vrbis de donationibus, & pactis non valituris. iſto caſu non comprehendit cauſam dotis.

1 *Statutum generaliter loquens, an comprehendat cauſam dotis.*

2 *Statutum generale, an comprehendat cauſam dotis, quando dos reperitur ſpecialiter priuilegiata.*

3 *Mulier ſine ſolennitatibus, an poſſit ſe pro dote obligare.*

4 Stan-

4 *Stante ſtatuto, quod mulier non poſsit contrahere ſine certa forma, an poſsit ſe obligare pro dote.*

5 *Statutum Vrbis. de contractibus mulierum non valituris ſine certa ſolennitate. an comprehendat obligationem pro dote factam.*

DECISIO CLX.

ALoyſius de Gaddis, tamquam pater & legitimus adminiſtrator, tradidit nuptui filiam ſuam Conſtantiam D. Antonio Caietano, & ei conſtituit certam dotem. pro qua ſoluenda, idem Aloyſius obligauit bona ſua. & D. Claudia eiuſdem Aloyſij coniux, & mater dictæ Conſtantiæ ibidem præſens, cum preſentia & conſenſu mariti ſui, pro ſatisfactione dictę dotis, expreſſe obligauit & hypothecauit, omnia & ſingula iura ſibi competentia ſuper caſtro Montorij. & obligauit ſe vt principalis in forma Cameræ. poſtea, dum mortuo Aloyſio, Antonius ageret contra Claudiam ad ſatisfactionem dotis, & forſan actione hypothecaria ad caſtrum Montorij, Claudia allegauit ſe non teneri, ex quo non interuenerat ſolennitas ſtatuti Vrbis, ſub rub. de donat. & pact. non valituris. quaſi dicta obligatio ſaperet donationem, & ideo cum eſſet facta ſine ſolennitate ſtatuti, non teneret. Et ideo * die 19. Octobris 1548. in vna Romana dotis pro D. Clandia, cõtra Antoniũ dubitauit D. Reomanus. An ſtatutũ de donationibus, & pactis, &c. habeat locum in caſu de quo agitur. videlicet in iſto caſu, in quo mulier pro dote. Et licet Domini viderentur inclinare in eam partem, quod
1 ſtatutum † generaliter loquens, comprehendat etiam cauſam dotis. per ea quæ latiſsime cumulat Tiraquell. in tract. de retract. fol. 132. pag. 1. verſ. ſed illa mentio &c. cum tribus ſeq. paginis. & dixi late in vna apoſtilla ad conſ. 5. Decij in 1. vol. Tñ quia ſecũdũ dictum Salicet. in l. fin. C. de iu. dot. quod eſt communiter receptum,
2 quod quando dos † reperitur ſpecialiter priuilegiata in aliquo caſu; quod tunc ſtatutum generale nõ comprehendit cauſam dotis. & iſto caſu dos reperitur ſpecialiter
3 priuilegiata, vt † mulier poſsit pro dote ſe obligare. ſecundum tex. in l. fin. C. ad Vellei. & l. ſi dotare C. ad Vellei. Et quod ſtante ſtatuto, quod mulier non poſ-
4 ſit contrahere ſine certa forma, poſsit † tamen ſe obligare pro dote, vide Neguſan. in tract. de pignor. in 1. memb. 8. p. nu.

* Et die 22 Martij 1549. in eadẽ coram eodem, fuit reſolutum quod etiam dictum ſtatutum, non comprehenderet cauſam dotis. etiam quod vxor interceſsiſſet pro viro pro dote promiſſa cõmuni filiæ. quia etiam iſto caſu mulier promittẽs pro dote, non iuuatur Velleiano. & dos eſt priuilegiata, vt dicit Bald. in l. 1. col. 2. in 15. ſpeciali. ff. ſolut. mat. & ibi Roma. col. 6 in 30. & 31. ſpeciali. Soc. conſ. 80. col. fin. nu. 27. Bal. nouell. in tract. de dot. in 6. parte in 3. ſpecial. in fine. & ſpeciali 112.

26. verſ. inſuper ſi eſſemus. &c. vbi allegat Bald. & Soc. ita tenentes. & Marian. Soc. Iun. conſ. 8. in præſenti conſultatione. col. 6. nu. 23. vol. 2. Vnde, cum dos iſto caſu reperiebatur ſpecialiter priuilegiatã, fuit de-
5 ciſum, quod dictum † ſtatutum Vrbis, non comprehenderet iſtam obligationem pro dote factam.

SVMMARIVM.

In cauſa Romana caſalis de la Bottaccia.

1 *Poſitiones, quando articuli, & articuli poſitiones.*

2 *Ponent an dicatur fateri omnia contenta in poſitione.*

DECISIO CLXI.

IN cauſa Romana caſalis de la Bottacia pro Fabijs, contra illos de la Cithara. dubitaui die 19. Octobris 1548. An per ſcripturas nouiter productas, iuſtificetur effectuatio inſtrumenti, quo ad ſummam 3500. & quo ad tutelas mulierũ hinc inde. Et fuit reſolutum, quod quoad tutelas, licet in proteſtatione dicatur. Camilla, prætenſa tutrix, tamen poſtea in poſitionibus & articulis, in primo et ſecundo, dicitur, Camilla mater & tutrix. & etiam in primo articulo, Paula vocatur mater & tutrix. & ideo Camilla, quæ in articulis dicitur tutrix, etiã in proteſtatione poteſt dici prętenſa, quia iſta nõ contrariantur. Itẽ & ſecũdo, fuit dictum, quod etiam in articulis & poſitionibus aderat confeſsio de ſumma 3500. ducatorũ, habitorum in tot bonis mobilibus. & quod erat clara confeſsio. Nõ obſtat, quod eſſemus in articulis, & non in poſitionibus,
1 quia fuit dictũ, † quod erant poſitiones. & articuli poſitiones. quia ponebant. & ſi eſſent negatæ, tũc intendebant illas probare vt di-
2 cebatur in principio poſitionẽ. & ideo, † ponens dicebatur fateri contenta in poſitione. ad not. in c. fin. de iure iur. in 6. Non obſtat, quod confeſsio eſſet relatiua ad inſtrumentum. quia in illa parte, in qua fatebatur de ſumma 3500. ducatorum, nulla erat relatio ad inſtrumentum. Sed aduerte, quia pro parte iſtorum fratrum poſſet dici, quod Petrus Paulus promiſit de rato pro Bernardino, & Bernardinus non ratificauit. itaq; iſta confeſsio Petri Pauli non poſſet ipſi Bernardino nocere. niſi dicatur, quod ſtantibus alijs probationibus, de conſignatione animalium, & aliorum bonorũ, quod iſta confeſsio ſuppleat illas probationes, quæ ex ſe non erant ſufficientes.

Digitized by Google

SVMMARIVM.

In cauſa Eugubina Præpoſituræ.

1 *Iudex quando poſſit in cauſa teſtificari.*
2 *Nuncij relatio, ex quibus verbis dicatur facta.*
3 *Citatus ad aliquem actum, ſi actus fiat aliter quam in citatione dicitur, an actus dicatur factus parte non citata.*

DECISIO CLXII.

IN cauſa Eugubina Præpoſituræ, dubitaui die 19. Octobris 1548. An per litteras productas, probetur quod fuerit moderata inhibitio, & ſententia priuationis ſit valida. Quo ad primum caput, fuit illud idẽ reſolutum, quod ſupra. videlicet deciſ. 156. hoc 3. lib. quod per tales litteras probaretur inhibitio. quia hic non tractabatur de præiudicio alicuius, cum inhibitio eſſet facta vigore impetrationis factæ per obitum. & illi Capitulares volebant procedere ad priuationem contra viuentem, & iura Galaſſi remanebant illæſa quo ad poſſeſſionẽ.
1 & ideo † iudex poterat deponere. per ea, quæ dicit Felin. in cap. cum à nobis. in 6. fallentia. de teſtibus. Quo ad ſecundum, caput tria opponebantur. videlicet, quod non reperiebatur tertium edictum. ſed iſtud eſt falſum in facto, cum ſit in proceſſu de partibus Secundum, quod non adeſſet relatio nuncij in iſto tertio edicto. tamen Domini dixe-
2 runt, quod ſatis erat facta † relatio nuncij per illa verba. prout Georgius publicus baiulus retulit. &c. Tertium dicebatur, quod terminus erat viginti dierum, & tamen in fine termini non erat accuſata contumacia,
3 ſed longe poſt. vnde videbatur facere † illud quod dicit Bart. in l. aut qui aliter. in princ. ff. quod vi aut clã. Tamen fuit dictũ, quod non eramus in doctrina Bartoli in qua quis citatur ad videndum fieri aliquid certo tempore, quia alio tempore non poterat fieri. ſed in caſu iſto, iſti viginti dies dabantur pro termino, Iulio, & dilatione ad comparendum. vnde quocunque tempore poterat accuſari contumacia, quod infra viginti dies non veniſſet ad reſidendum. Vnde erit dandum dubium. An per ſupplicationem impetrationis pro parte Ludouici productam, probetur obitus Iulij ante priuationem. & maxime, quia prætenditur pro parte Galaſſi, quod Ludouicus ratificauerit dictam productionem.

SVMMARIVM.

Beneficia patrimonialia, cadunt ſub indulto Cardinalis.

1 *Indultum conferendi beneficia conceſſum à Papa quid oporetur.*

DECISIO CLXIII.

DVbitauit D. Fabius 19. Octobris 1548. in vna Burgenſi, dimidiæ portionis. An beneficia patrimonialia Burgenſia, cõprehendantur ſub indulto Cardinalis. Et fuit reſolutum, quod licet Epiſcopus, talia beneficia patrimonialia teneatur conferre filijs patrimonialibus, cum indultũ nil aliud
1 faciat, † niſi præſeruare iuriſdictionẽ ordinariam aduerſus gratias præuentiuas; quod indultum comprehendet etiam iſta beneficia. ita vt Cardinalis poſſit ea conferre, non obſtantibus dictis gratijs, illis quibus tenetur conferre.

SVMMARIVM.

Ordinarius collator quis dicatur, & quomodo talia verba in præſeruatione facta in reſeruatione, fuerint intellecta.

1 *Ordinarius collator an dicatur, habens indultum à Papa conferendi. & quomodo.*
2 *Gratia facta reſpectu laborum, & motu proprio, an fauorabilis.*
Exceptio de ordinarijs collatoribus facta, de quibus ordinarij intelligatur.
3 *Qualitas vni capitulo addita, an determinet illud ſolum.*

DECISIO CLXIV.

IN vna Florentina S. Felicitæ, in qua Reuerendiſſimus Rodulphus Archiepiſcopus Florẽtinus, reſignauerat Archiepiſcopatum; tamen reſeruauerat ſibi collationẽ beneficiorum. poſtea Papa, conceſſerat bo. me. Raynaldo, gratiam ad vacatura in toto dominio Florẽtino exceptis his, in quibus Sãctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales fuerint ordinarij collatores. quorum ordinariæ collationi, ac diſpoſitioni, & indulto illis Apoſtolica auctoritate conceſſis, per præſentes præiudicare non intendimus. Dubitauit D. Nouatus, die 19. Octob. 1548. in d. cauſa pendente inter Sinulphũ Petruccium ex vna, & Marcum Brachiũ ex altera. An Cardinalis de Rodulphis, excludatur à reſeruatione D. Raynaldi, conſideratis tã verbis dictæ reſeruationis, quã collationis beneficiorum reſeruatæ d. Cardinali in admiſſione reſignatio-
2 nis Archiepiſcopatus Florentini & per qua-

tuor ex ſex votantibus, repugnantibus duo
bus, videlicet Roſſanẽſi, & Antonio Auguſt.
fuit dictum, quod licet Cardinalis, vigore di
ctæ reſeruationis collationis beneficiorũ di
1 ceretur ordinarius, † tamẽ non proprie ſed
large, & habens iuriſdictionẽ extraordina-
riam. per ea quæ dicit Dec. in c. poſt ceſſio-
nem. in primo not. de cõceſſ. præb. poſt Paul.
de Caſtr. conſ. 3. in 1. volum. nouiſſimæ im-
preſſionis, & tenẽt Aret. & Felin. in d. c. poſt
ceſſionem. Vnde, cum gratia Raynaldi eſſet
fauorabilis reſpectu laborum, & motu pro-
2 prio conceſſa, erat † fauorabilis. illa ergo
exceptio de Cardinalibus ordinarijs, intelli-
genda erat de collatoribus ordinarijs ve-
re, & naturaliter, & proprie, non autem de
iſtis per accidens, & extraordinariis. & ideo
illa verba. quorum ordinariæ collationi. in-
telligenda erant de vera & naturali, & pro-
pria. item & ſequentia. ac diſpoſitioni &
indulto Apoſtolica auctoritate conceſſis. in-
telligenda erant de diſpoſitione & indulto
conceſſis vigore illius ordinariæ & propriæ
iuriſdictionis. Non obſtat, quod eſſent in-
telligenda de ordinaria iuriſdictione & in-
dulto conceſſis Apoſtolica auctoritate, & ſic
de illa ordinaria Apoſtolica auctoritate re-
ſeruata. quoniam fuit dictum, quod illa ver
ba. Apoſtolica auctoritate conceſſis. tantum
qualificabant verba immediate præceden-
tia. diſpoſitioni & indulto. non autem præ-
cedentia. ordinaria iuriſdictione. per ea quę
dicit Dec. in c. tertio requiris de appellat.
3 quod † qualitas vni capitulo addita, deter-
minat illud.

SVMMARIVM.

Poſſeſſor qui doloſe deſijt poſſidere poteſt condemnari in fructibus perceptis, itaut eos ſoluere teneatur.

1 *Alienans lite pendente, an doloſus, & ſit habeatur pro poſſeſſore.*

DECISIO CLXV.

IN vna Peruſina bonorum, coram me pẽ-
dente, in qua Alphonſus Bartolinus in
negocio attentatorum, fuerat condemnatus
in fructibus perceptis. & quia ipſe aliena-
uerat bona lite pẽdente, & ſic docebat, quod
pro certis annis poſt alienationem factam
non perceperat fructus. & ideo petebat, ꝙ
ex fructibus liquidatis ab anno 1532. vſque
ad annum 1540. deducerentur fructus quin-
que annorũ, in quibus conſtabat nullos fru-
ctus in dictis quinque annis percepiſſe pro-
pter alienationem ſupradictam. nam licet
potuiſſet condemnari in fructibus qui perci
pi potuiſſent, propter dolum; tamen quia
erat condemnatus in fructibus perceptis, &
nullos perceperat, ergo illi liquidari non po
terant. Tamen hoc non obſtante, maior pars
Dominorum voluit contrarium. quia cum
1 alienaſſet lite † pendente, erat doloſus, & ſic
habebatur pro poſſeſſore. cap. pro poſſeſſore
vbi gloſ. de regul. iur. in 6. Sicut ergo quan-
do eſt poſſeſſor, tenetur ad fructus perce-
ptos, ita & quando habetur pro poſſeſſore.
& pro hoc videtur text. in l. fructus. ff. de rei
vend. Et ita fuit reſolutum, die 22. Octo-
bris 1548.

SVMMARIVM.

Tertius poteſt venire coram delegato pro intereſſe ſuo, licet non ſit expreſſus in commiſſione.

1 *Iudex appellationis, an repreſentet in omnibus iudicem primæ inſtantiæ. Et an idem ius ſeruare debeat, quod & iudex primæ inſtantiæ.*

DECISIO CLXVI.

IN vna Toletana, canonicatus & præben-
dæ, coram me, fuerat lata in prima inſtã
tia, ſententia pro Petro Nauarro, contra
Franciſcum Peſquera. à qua pro parte Fran
ciſci appellato, cauſa appellationis fuit mi-
hi commiſſa. & pendente appellatione de-
ceſſit Petrus. cuius ius habuit D. Didacus de
Laſſo, & venit ad cauſam. & ad docendũ de
ſuo intereſſe, produxit proceſſum gratiæ ſuæ
Franciſcus Peſquera oppoſuit, quod eum nõ
poteram admittere, & quod nullam habebã
iuriſdictionem. cum eſſem iudex delegatus,
& in cauſa appellationis pendente inter Pe
trum & Franciſcum. & cõmiſſio appellatio-
nis non haberet clauſulam. omneſq; alios.
& allegabat. text. in cap. P. & G. de offic.
delegat. Hoc non obſtante, fuit reſolutum
contrarium. per dictum Innoc. in c. veniens.
de ſponſal. ibi. nam hic illa quæ dicitur. &c.
refert & ſequitur Abb. in c. veniens. el ſe-
cundo. de teſtibus. col. 4. verſ. ſed nunquid.
& ibi Felin. col. 5. num. 16. verſ. vltimo, in
hac materia. idem Felin. ibi poſt Abb. in c.
P. & G. in 3. col. verſ. ſecundo limita. de of-
fic. deleg. & eſt deciſ. Rotæ 103. in fine * in
nou. Non obſtat, quod cauſa pendeat in gra
du appellationis, & in ſecũda inſtantia. quia
& in cauſa appellationis idem firmat Felin.
in c. cum ſuper colum. 3. verſ. etiamſi prin-
1 cipalis. de re iudicat. quia iudex † appel-
lationis repreſentat in omnibus iudicem
primæ inſtantiæ. & idem ius ſeruare debet,
quod & iudex primæ inſtantiæ. prout di-
cit Alexan. conſ. 164. colum. 2. vol. 6. Fuit
etiam dictum, quod ad docendũ de intereſ-
ſe ſuo, ſufficiebat docere de proceſſu gratiæ
2 ſuæ. † quia ſufficit apparenter docere de
aliquo

* Alias 19. de reſcript.

aliquo intereſſe. ſecundum Felin. in c. cum ſuper. colum. 6. num. 16. verſic. & ad hoc vt tertius. &c. de re iudicat.

SVMMARIVM.

Procurator ſpecialiter conſtitutus, non reuocatur per dationem procuratoris generalis.

DECISIO CLXVII.

IN vna Conchenſi capellaniæ, coram D. Reomano, die 22. Octobris 1548. Fuit reſolutum, quod ſi præcedit mandatũ ſpeciale, vt erat in illo caſu, in quo erat procurator conſtitutus ad omnes cauſas in Romana Curia deuolutas, quod per mandatum generale, in partibus poſtea factum ad omnes cauſas in quibuſcunque partibus motas & mouendas, non cenſeretur procurator ſpecialiter in primo mandato conſtitutus, reuocatus. per deciſ. Rotæ 198. * in nou. & quod dixi ibi in apoſtilla.

* Alias 12. de pro curat.

SVMMARIVM.

Menſes ſex de quibus in Concilio Lateranenſi, ſunt continui à die commendę. & ſi Papa voluit, quod currerent à die habitæ poſſeſſionis, & non derogauit Concilio, commenda eſt nulla.

1 *Tempus, in dubio an ſit continuum.*

DECISIO CLXVIII.

IN vna Sabinenſi Archipresbyteratus, in qua per obitum familiaris Cardinalis Tranenſis fuerat commendatum eidem Cardinali beneficium valoris viginti quatuor ad ſex menſes à die habitæ poſſeſſionis, & non fuerat derogatum Concilio Lateranenſi, fuit concluſum, die 26. Octob. 1548. corã D. Antonio Auguſtino, quod ſex menſes, de quibus in Concilio Lateranenſi currunt à die gratiæ & commendæ factæ, quia in du-
1 bio, † tempus eſt continuum. ad gloſ. in rubrica. ff. de diuerſis & temp. præſcript. Et cũ aliquod initium non ſit appoſitum, intelligendum erit à die commendæ. & ſi ita Concilium Lateranenſe eſt intelligendum, quando Papa voluit, quod iſtud tempus curreret à die habitæ poſſeſſionis, in hoc erat contra Concilium Lateranenſe, & cum Concilio nõ fuiſſet derogatum, fuit dictum, quod talis prouiſio & commenda eſſet nulla. & ita accepi, alias per maiores noſtros iudicatum fuiſſe contra bo. mem. Card. Cæſarinum.

SVMMARIVM.

Primitiæ debentur Eccleſiæ prædiali, ſicut & decimæ, non autẽ Eccleſiæ in qua Domini prędiorum percipiunt ſacramenta.

1 *Decimæ prædiales de iure communi cui Eccleſiæ ſoluendæ.*
2 *Primitiæ eodem modo ſoluuntur ex prædijs, ſicut & decimæ.*
Primitiæ quæ.
3 *Primitiæ an ex neceſſitate, vel ex voluntate præſtentur, & an ſint de præcepto, & num. 4.*

DECISIO CLXIX.

DVbitauit D. Achilles in vna Cæſarauguſtana primiriarum de Pennaflor, die 26. Octobris 1548. An primitiæ debeãt ſolui in Eccleſia vbi ſita ſunt prędia, an in qua percipiuntur ſacramenta per dominos prędiorum. Et fuit reſolutum, quod ſicut
1 decimæ † prędiales de iure communi, ſecluſa conſuetudine, ſunt ſoluendæ Eccleſiæ parochiali prædiali ad gloſ. in c. cum ſint homines. vbi Innoc. Oſt. & Abb. de decim. & eſt tex. in cap. fin. de paroch. cap. cum contingat. & cap. cum in tua diœceſi. de decim. cap. ad decimas. de reſtit. ſpol. lib. 6. gloſ. in cap. 1. 13. quæſt. 1. Abb. conſ. 58. ad contrariam partem. lib. 1. ita dicendum ſit de pri-
2 mitijs. cum eodem modo † ſoluantur ex prædiis, ſicut & decimæ. cum ſint oblationes de primis frugibus. iuxta not. per Doct. in c. 1. de decim. Non obſtat, quod primitiæ non
3 ex † neceſſitate, ſed ex voluntate præſtentur ſecundum Sanctum Thomam 2. 2. q. 86. art.
4 vltimo. Quia fuit dictum, quod † primitiæ quo ad ſui ſubſtantiam, ita ſunt de præcepto ſicut & decimæ, licet quantitas earum ex voluntate pendeat ſecũdum Ioan. de Turrecremata 16. quæſt. 7. verſ. ad ſecundam. & ſentiunt Doct. in d. c. 1. de decim.

SVMMARIVM.

Regula contra impetrantes certo modo, quomodo interpretata.

DECISIO CLXX.

POſtquam Io. Albertus Marchio Brandeburgenſis, cuſtodiam Eccleſiæ Maguntinæ per ſex annos pacifice poſſederat, Epiſcopus Hildeſemenſis expoſuit Papæ. Io. Albertũ obtinentẽ dictam cuſtodiã, fuiſſe deputatũ coadiutorem in regimine & adminiſtratione Mãdeburgenſis, & Habiſtãnẽſis Eccleſiarum, quod Alberto Cardinali cum futurã

ſucceſſione, & huiuſmodi ſucceſſioni locus fuerat, prout in ſupplicatione ipſius Epiſcopi. & Papa, ad huiuſmodi expoſitionem, decreuit vacare cuſtodiam, & eam Epiſcopo commendauit. Dubitauit D. Fabius, die 26. Octobris 1548. An D. Hildeſemenſi obſtet regula Pauli. * contra impetrantes certo modo. Et maior pars inclinauit quod ſic. per verba regulæ. in verſ. & cui fide dignorum relatione innotuit. in illis verbis. quos valetudinarios, ſeu ſenio confectos conſpiciunt, aut alias certo modo cito defecturos, vel eorum beneficia dimiſſuros ſperant, improbe ac per media illicita aſpirantes huiuſmodi beneficia, tamquam certo modo vacantia, & abſque aliquo titulo ſeu minus canonico detenta, à Sede Apoſtolica impetrabant. Et in alio verſic. attendentes malitijs hominum non eſſe indulgendũ, ſed potius. &c. in illis verbis. & ad impetrantes beneficia illorum, qui aliquo euidenti impedimento detinerentur, quamuis ſenio confecti, aut infirmitate detenti non forent, extendendo. etiam, voluit. &c. & dicit vacantia, vel vacatura, & iſtud beneficium poterat dici vacaturum per amotionem. & ita ſtatuit Papa, ne aliquis moueatur ad impetrandum beneficium viuentis, tamquam vacans vel vacaturum. quod ſi faceret, voluit quod teneretur ad obſeruationem regulæ.

* Dubium iſtud fuit iterum propoſitum, die 19. Nouẽbris 1548. & fuit quaſi per omnes tentum cõtrariũ eius, quod prima vice votatum fuerat, & ſic Rota variauit, & receſſit à prima opinione ſua dicentes Domini, quod licet iſte caſus, ſub verbis regulæ comprehenderetur in illis verbis per amotionem. &c. tamẽ quod mens regulæ nõ cõueniebat ex quo hic nullus dolus ſeu fraus pro parte Epiſcopi impetrãtis conſiderari poterat. Et attenta iſta varietate opinionum, fuit dictum, quod cauſa iterum proponeretur. & ideo nihil affirmo.

Cauſa iterũ poſita 14. Decembris 1548. fuit per omnes Dominos reſolutum, quod nec ex verbis, nec ex mente regula in iſto caſu locũ habere poſſet. ex verbis non. quia illa verba. per priuationem, & amotionem, vel alias, ideſt alio modo, reſtringebantur ab illis verbis. propter exceſſus & crimina. itaut priuatio & amotio induceretur propter exceſſus & crimina. & cum hic nullus eſſet exceſſus, ergo & ita ſi ceſſabant verba, ceſſabat etiam mens.

SVMMARIVM.

In cauſa Eugubina, obitus Iulij probatus per ſupplicationem, & per teſtes.

1 *Supplicatio, quando per impetrantem præſumatur impetrata, vel de eius licentia.*
2 *Confeſſio procuratoris, quando poſſit reuocari, vel non.*
3 *Obitus de longinquo, an probetur per publicam vocem.*

DECISIO CLXXI.

IN cauſa Eugubina præpoſituræ dubitaui, die 5. Nouembris 1548. An per ſupplicationem impetrationis pro parte D. Ludouici productã, & per duos teſtes, quorum vnus deponit, quod Iacobus rediјt ante mẽſem Maij 1545. & alter, ante menſem Septembris eiuſdem anni, probetur obitus Iulii ante priuationem. Et fuit reſolutum, quod ſic. nam in primis ex quo agebatur contra Ludouicum, ex cõfeſſione eius in ſupplicatione, impetrata de menſe Iulij 1545. conſtabat de obitu Iulii. quæ ſupplicatio,
1 aut † præſumebatur per ipſum impetrata. iuxta gloſ. & Doct. in cap. nonnulli. de reſcript. aut ad inſtantiam eius, ex quo eius fauorem concernebat, & expenſas. iuxta not. per Oldrad. conſ. 136. Sarnen. in regula de impetrandis beneſ. viuen. quæſt. 5. & in regul. de triennali. quæſt. 38. Et quando fuiſſet per procuratorem impetrata, confeſſionẽ prædictã non poterat reuocare. ex quo omnia geſta & procurata per Acciolum procuratorem, ratificauerat. Nec obſtat, quod ratificauerat præterita quorum ſcientiam habebat, & ſupplicatio poſt ratificationẽ erat producta. quia fuit dictum, quod in ratificatione, vltra quod ratificabat præterita, ratificabat etiam quæcunque in cauſa huiuſmodi gerenda per procuratorem cum inde ſequutis. Vnde cum procurator produxiſſet poſtea ſupplicationem ſequebatur ratificatio illius. Et licet diceretur, quod talis ratificatio, quo ad gerenda, haberet vim mãdati, & ideo poterat Dominus reuocare cõ
2 feſſionem † factam per procuratorem erroneam. Fuit ad id reſponſum, quod ex quo ſemel dederat mandatum, & illa confeſſio facta, erat de mandato eius, quod illum tamquam erroneam reuocare non poterat, niſi docto de errore. Ad ſecundum fuit dictum, quod etiam obitus probaretur per teſtes. ex quo duo teſtes probabant reditum Iacobi ante menſem Septẽbris. & per alios teſtes probabatur, quod poſt redditum Iacobi fuit tunc publica vox, & fama de obi-
3 tu Iulij. & obitus † de longinquo probatur per publicam vocem, vt per Bart. in extrauaganti. ad reprimendũ. in verbo mortuum. Non obſtat, quod iſti teſtes eſſet ſingulares. ex quo vnus dicebat, ante menſem Maij. alter, ante menſem Septembris. quia
4 fuit dictum, quod dicta ſingularitas † non erat obſtatiua. & ſufficiebat quod ambo teſtes in hoc conuenirent, quod ante menſem Septembris Iacobus redierat. Et ita, cum tam per ſupplicationem quam per teſtes, obitus Iacobi probaretur à fortiori probabatur coniungendo ſupplicationem cum teſtibus.

*

SVM-

S V M M A R I V M.

In cauſa Salamantina canonicatus.

1 *Collatio canonicatus, & prebenda in Eccleſia cathedrali, pertinet ad Epiſcopum & Capitulum.*
2 *Pacto confirmato per Sedem Apoſtolicam, an per clauſulas generales cenſeatur derogatum.*

DECISIO CLXXII.

EAdem die 5. Nouembris 1548. in cauſa Salamantina, canonicatus & præbendæ, pro Antonio de Loarte, contra Antonium de Vega. Dubitaui, an ex actis conſtet de iure Datarij, excludente notorie ius Epiſcopi. Fuit reſolutum, quod ex quo de iu
1 re communi † collatio pertinebat ad Epiſcopum & Capitulum, & ex pacto confirmato per Sedem Apoſtolicam, dicta collatio in alternatiuam erat redacta, quod niſi doceretur de aliqua clauſula derogante dictæ alternatiuæ ex pacto confirmato. cum per quaſcumque clauſulas generales non cen-
2 ſeatur † pacto confirmato derogatum. vt per gloſ. in Clem. dudum. de ſepult. quod nō conſtaret de notorio iure Datarij excludente ius Epiſcopi. Item fuit dictum, quod Ioannes de Olaſſo, nemine cogente, & non diſcuſſo iure Epiſcopi & Datarii, non pote
3 rat † bonam fidem agnoſcere. per text. in l. atqui natura. §. cum me abſente. ff. de neg. geſt.

S V M M A R I V M.

Regula declaratoria regulæ de publicandis, quomodo intellecta.

1 *Regula Cancellariæ declaratoria regulæ de publicandis reſignationibus, reſpicit reſignationes ſeu ceſſiones, futuras, & non præteritas.*
Conſtitutionis natura eſt reſpicere futura.
2 *Clauſula. de cætero. an præterita vel ſolum futura, reſpiciat.*
3 *Verba. in quacunque inſtantia. quomodo intelligantur.*

DECISIO CLXXIII.

IN vna Segobienſi de Villa Caſtrin, coram D. Antonio Auguſtino, fuit reſolutum, die 5. Nouembris 1548. quod regula Pauli publicata in Cancellaria 10. Martij 1547. declaratoria regulæ de publicandis
1 reſignationib. † reſpiceret reſignationes, ſeu ceſſiones futuras, & non præteritas. nam vltra quod ea eſt natura conſtitutionis reſpicere futura, & nō præterita, etiam in re-
2 gula erat † dictio, de cætero. quæ tantum futura, & non præterita reſpiciebat. Non obſtat, quod regula diceret, quod in quacunque inſtantia, de dicta regula dari poſſet, & ideo in cauſa appellationis poterat dari de dicta regula, etiam quod tractaretur de reſignatione ante regulam facta, quia fuit dictum, quia illa verba. in quacumque inſtan-
3 tia. † intelligebantur quo ad cauſas, & negocia futura, quod de cætero poſſet dari de dicta regula in quauis inſtantia. ſed non poterat referri ad cauſas, & negocia præterita.

S V M M A R I V M.

Allegatio Lapi, habet locum etiam in beneficio in Curia vacanti.

1 *Diligentia facta in regeſtro de reperiendo prouiſionem, an obſtet in terminis allegationis Lapi.*
2 *Titulus inualidus ſi reperiatur, an tamen ſit præſumendus alius validus in materia allegationis Lapi.*
3 *Allegatio Lapi, an procedat etiam contra regreſſum.*
4 *Prorogatio regulæ de triennali, an operetur vt allegatio Lapi, locum non habeat.*
Allegatio Lapi in quo ſit fundata.

DECISIO CLXXIV.

PEr obitum Cardinalis Brunduſini, vacauit in Curia præpoſitura menſis Decembris Eccleſiæ Valentinæ, ad quam præpoſiturum habebat regreſſum Archiepiſcopus Brunduſinus. tamen eo non obſtante, intruſit ſe in partibus in dicta præpoſitura, quidam Manfredus Seriua, & eam poſſedit pacifice vltra triennium. per obitum dicti Mãfredi in partibus defuncti, impetrauit eam Guilermus Guimera, contra quem dabatur de regreſſu Archiepiſcopi. At Guilermus allegabat deciſ. Lapi pro ſe. Et Domini, die 5. Nouembris 1548. in vna Valentina præpoſituræ menſis Decembris, coram D. Antonio Auguſtino, cauſa poſita inclinarunt, quod allegatio Lapi ſuffragaretur dicto Guilermo Guimera, etiam quod beneficium vacaſſet in Curia. dicentes, quod allegatio Lapi, habebat locum etiam in beneficio vacanti in Curia. per deciſ. Caſſad. 4. de cau. poſſ.
1 & propriet. Nec obſtabat † diligentia facta in regeſtro, de reperiendo prouiſionem Manfredi, & non fuiſſet inuenta, & tamen de tali beneficio ſolus Papa prouidere poterat: quia dato, quod aliquis titulus fuiſſet reper
2 tus etiam † inualidus, tamen ius ſemper præſumit validum. & ideo talis diligentia

3 non proderat, & dicta allegatio † procedit etiam contra regreſſum, vt per Caſſad. deciſ.5. de can.poſſeſſ. & proprier. tamẽ quia in caſu iſto Archiepiſcopus Brundusinus, durante triennio impetrauerat prorogationẽ regulæ de triennali ad annum, & durante dicta prorogatione Manfredus deceſſerat; * Domini inclinabant ex iſto capite, contra Guilermum dicentes quod allegatio Lapi non ſuffragaretur, ex quo dicta † allegatio 1 eſt fundata in negligentia illius. qui poterat petere. at in iſto caſu, apparebat quod iſte non erat negligens petendo tempus triennij ſibi prorogari. nec obſtabat quod iſta eſſet, quædam declaratio extraiudicialis, quæ ſuffragari non debebat ſicut & quæcũque extraiudicialis proteſtatio. Quia fuit reſponſum, quod hic non ſolum eramus in declaratione extraiudiciali, ſed etiam Archiepiſcopus procurauerat remouere illud impedimentum à regula proueniens maxime cum in dicta prorogatione diceretur, & ob non euocationem in triennio, minime à iure ſuo cadat ſi ergo non debet cadere ſequitur, quod allegatio Lapi, ei nõ obſtabit. maxime quod poſſet fieri fraus dictæ prorogationi. quia poſtquam quis triennio poſſediſſet, poſſet reſignare. & ſi reſignatarius iuuaretur regula de triennali, defraudaretur ille qui prorogationem obtinuiſſet.

* Prorogatio regulæ de triennali operata, vt allegatio Lapi locũ non habuerit. Die 14. Nouembris 1548. in iſta cauſa iterum dedit dubium D. Antonius Auguſtinus. An ſtante prorogatione ſit locus allegationi Lapi, & fuit idem deciſum. videlicet quod non eſſet locus, quia allegatio Lapi à negligentia procedit, quæ negligentia ſtante prorogatione dari nõ poteſt.

S V M M A R I V M.

Sicut reſignatarius poteſt ſpoliare reſignantem, & non datur reſtitutio, ita & ſubrogatus in locum reſignatarij.

DECISIO CLXXV.

FRanciſcus de Peſquera * reſignauerat præſtimonia in manibus Papę, in fauorem Franciſci de Hugonibus. & in prouiſione, Franciſcus obtinuit ſe ſubrogari in ius & poſſeſſionem Franciſci de Peſquera. deinde Gaſpar de Auellaneda, poſt obitum Franciſci de Hugonibus, ſimiliter gratioſe obtinuit ſe ſubrogari in ius & poſſeſſionẽ eiuſdem Franciſci. Fuit reſolutum die 5. Nouẽbris 1548. in vna præſtimoniorum, coram D. Fabio, quod licet ſupra concluſum fuerit, quod reſignans, ſi ſpolietur à tertio, poſſit 1 petere ſe reſtitui; tamen iſto caſu aduerſus Gaſparem qui eum ſpoliauerat, reſtitutionem petere non poterat, cum Gaſpar non poſſet dici ſimpliciter tertius. nam ſicut Franciſcus de Hugonibus, ſpoliando Franciſcum Peſquera, non tenebatur reſtituere, ita nec Gaſpar, in ius & poſſeſſionem Franciſci ſubrogatus, vt eodem iure vtatur ſubrogatus, quo & principalis. Nã ſicut Franciſcus Peſquera, reſignando in fauorem Frãciſci de Hugonibus, dicitur amittere & ius & poſſeſſionem, ita & videtur amittere fauore eius, qui in locum Franciſci & ius & poſſeſſionem fuit ſubrogatus. & ſatis eſt, quod Peſquera, contra tertium ſpolio poſſit agere. ſed iſte ſubrogatus nõ eſt tertius, cum ſit ſubrogatus in ius & poſſeſſionem per eum dimiſſos. & ratione ſubrogationis videtur Franciſcus Peſquera, in fauorem ſubrogati ficte reſignaſſe. nam tertius ideo non poteſt ſpoliare, quia Peſquera non in eius fauorem, ſed in fauorem Franciſci reſignauerat. & ſi reſignatio eſt bona, ius remanet in perſona reſignatarij, ſi non eſt bona remanet in perſona reſignantis, & ideo tertius nullo modo poteſt ſpoliare, cum nihil in eius fauorem ſit actum. At iſto caſu, ſi reſignatio eſt bona, ius erat quæſitum Franciſco de Hugonibus, & per ſubrogationem Gaſpari. ſicut ergo propter talem euentum validitatis, Franciſcus potuiſſet ſpoliare & non daretur contra eum reſtitutio; ita & Gaſpar. Non obſtat, quod in beneficialibus non detur ſucceſſio. quia iſtud non competit ratione ſucceſſionis, ſed ratione ſubrogationis.

* Vide ſup. deciſ. 157. hoc lib. 3.

S V M M A R I V M.

Conſuetudo Archipresbyteratus, & non Archiepiſcopatus in modo decimandi iſto caſu fuit conſiderata.

1 *In ſolutione decimarum primo attenditur ius commune, de inde conſuetudo aliorum locorum. An attendatur conſuetudo loci dominantis. num.2.*

3 *Decimæ, de conſuetudine debentur Eccleſiæ prædiali.*

4 *Conſuetudo præiudicialis, etiam quod ſit præter ius, an ſit extendenda ad alium locum.*

5 *Legem, vel conſuetudinem, vbi non habemus, an ſit deueniendum ad ſimile legis, vel conſuetudinis. & num.6.*

Simile conſuetudinis, vincit ſimile legis.

7 *Conſuetudo vigens in loco, vincit legem.*

DECISIO CLXXVI.

1 DVbitauit D. Roſſanenſis, in vna Toletana decimarũ de Goſquez, & Oluenda, die 7. Nouembris 1548. poſito, quod probetur conſuetudo magis generalis in Archipresbyteratu de Madrid, quod decimæ ſoluantur pro medietate, & in aliquibus locis, etiam de noualibus. & in Goſquez, & Oluen-

Oluēde nulla ſit conſnerudo de decimis fru
ctuum terræ, quamuis de agnis,& alijs ani-
malibus, ſit conſuetudo, quod decimæ ſol-
uantur integraliter Eccleſiæ parochiali,vbi
domini pecorum percipiunr ſacramenta.
& ſic ſoluebanr parochiani de Valdemoro
quando in dictis nonalibns alebant pecora.
An decima de noualib.in Goſquez,& Oluen
de debeanr ſolui ſecundum conſuetudinem
ſupradictam in Archipresbyteratu proba-
tam,videlicet pro medietate, vel ſecundum
ius commune & generaliſſimam conſuetu-
dinem totius diœceſis Toletanæ.Et caſus erat
quod parochiani parochialis de Valdemoro
colebant in parochia de Goſquez & Oluen-
de, quæ erat annexa parochiali S. Martini
& Rector de Valdemoro volebat pro medie
tate decimas fructuum prouenientium ex di
ctis terris exiſtentibus in Goſquez, & Oluē
de. Pro parte negatiua, quod decimæ non
deberentur pro medietate,primo dicebatur,
quod ex quo in Goſquez & Oluende nulla
erat conſuetudo,quod primo debebat attē-
1 di ius commune, † deinde conſuetudo alio-
rum locorum. ſecundum dictum Vincentij,
quod refert & ſequitur Abb. in cap. cum
olim. in 3.col. de conſuetud. ſecundo quod
cum conſuetudo Archipresbyteratus de Ma
drid,eſſet conſuetudo membri particularis,
non illa, ſed Archiepiſcopatus, tamquam
2 loci dominantis,† eſſet attendenda.per not.
in l.ſi conuenerit. §. ſi nuda. & ibi Alexan.
in addit.ad Bart. ff.de pig.act.Tertio,quod
iſta conſuetudo erat præiudicialis Eccleſiæ
parochiali prædiali. nam,vt dicit Gloſ.quā
ibi ſequuntur communiter Doct.in cap.cum
ſint homines.de decim. ſecluſa conſuetudi-
3 ne,† decimæ debentur Eccleſiæ prædiali. vn
de cum iſta ratione conſuetudo dicatur eſſe
præiudicialis,etiam quod ſit præter ius,non
4 eſt † extendenda ad alium locum, vt per Fe
lin. in c. auditis. de præſcript. & Rochum
in c.fin. de conſuet. Tamen iſtis non obſtan
tibus per omnes fuit concluſum, quod attē-
deretur conſuetudo Archipresbyteratus de
Madrid. Et eſt præſupponendum, quod in
iſto caſu non habemus legem caſum determi
nantem.nam licet Gloſ.& Doct. in d.c.cum
ſint homines. iſtud determinent,tamen non
dicitur cautum iure communi.& ideo Abb.
in d.c.cum ſint homines, & in c. ad Apoſto-
licæ. dicūt, quod conſuetudo non eſt contra
ius, ſed præter ius. Item eſt præſupponen-
dum,quod hic ſumus in materia conſuetudi
naria.& cum in loco de Goſquez,non habea
mus conſuetudinem,& ſic non habeamus in
5 iſto caſu, † nec legem nec conſuetudinem,
ideo deueniendum eſt ad ſimile legis & con
ſuetudinis.& ſimile conſuetudinis, vincit ſi-
mile legis.ſecundum Iaſ. in l.de quibus.co-
lum.7.in princ. verſ.aggredior ſecundū.&c.
de legib.& cum Archiepiſcopatus ſit diuiſus
in plures Archipresbyteratus,& quo ad de-
cimationem,Archipresbyteratus habeat cō
trariam conſuetudinem Archiepiſcopatus,
vt patet in puncto dato, ſi ſimile conſuetudi
nis eſt attendendum, erit attendendum ſimi
le conſuetudinis, de quo in Archipresbyte-
ratu. per text.in cap.ad Apoſtolicæ. de de-
cim. vbi Papa,ſcribens ad Archiepiſcopum
Strigonienſem, vult quod attendatur ſimile
6 conſuetudinis, † exiſtentis vel in prouincia
Vngariæ, vel in diœceſi, in quibus ſita ſunt
prædia, vel habitantes. quia illa verba, ſeu
illa dictio. ibidem. in fine.text.poſita, non
poteſt referri,niſi ad Vngariam, vel diœce-
ſim. hic autem non poteſt referri ad conſue
tudinem generalem Archiepiſcopatus, ex
quo diuiditur per Archipresbyteratum; &
Archipresbyteratus haber conſuetudines cō
trarius. & ideo cum text. in cap. cum ſint
homines. dicat,quod recurritur ad conſue-
tudinem. ille textus intelligendus eſt ſecun-
dum text. in cap.ad Apoſtolicæ.vt attenda-
tur conſuetudo prouinciæ,ſeu diœceſis. Nam
ſi intelligeretur de conſuetudine ſpeciali ip
ſius loci,tunc nullum haberet textus dubiū.
7 cum ſemper conſuetudo † in loco vincat le-
gem. Et tanto magis iſta opinio placuit Do
minis,cum inter iſtas duas parochias,vide-
licet de Valdemoro,& S.Martini,inter quas
agebatur,eſſet talis conſuetudo, vt pro me-
dietate fieret decimatio. Non obſtant con-
traria; dum primo dicebatur,quod ius com
mune eſt attendendum, quando in loco non
eſt cōſuetudo.quia in iſto caſu,in loco,ideſt
in Archipresbyteratu, erat conſuetudo, &
iſtud ſufficiebat,vtſupra. Nec eſt verū, quod
iſta conſuetudo in terminis cap. cum ſint
homines.ſit præiudicialis.

SVMMARIVM.

Priuilegium, ſeu bulla Innocentij, quod
magiſter poſſit conferre beneficia vacan
tia in Curia, per ceſſum vel deceſſum
non comprehendit beneficia vacantia
per reſignationem, in fauorem certæ
perſonæ.

DECISIO CLXXVII.

Die 14. Nouembris 1548. in cauſa Cæ-
ſarauguſtana præceptoriæ de Villel,
in qua dedi dubiū. An priuilegium Innocen
tij comprehendat vacationem per reſigna-
tionem in manibus Papæ. Et Domini, atten-
dentes mentem dubij, & quia informan-
tes informabant ſuper reſignatione facta
in manibus Papæ. in fauorem certæ per-
ſonæ, ex quo ibidem tractabatur de reſi-
gnatione facta per Ioannem de Aragonia
in fauorem Hieronymi de la Cauallaria,
dixe-

dixerunt, quod licet priuilegium Innocentij habeat illa verba, vt Magiſter poſſit prouidere de vacanti in Curia per ceſſum, vel deceſſum. tamen non comprehendebat reſignationem factam in Curia in fauorem certæ perſonæ. quia aut Magiſter volebat prouidere in fauorem Hieronymi, in fauorem cuius Ioannes reſignabat, & iſtud Hieronymus de la Cauallaria admittebat. ſed quia Magiſter, non Hieronymo ſed Ludouico prouiderat; dicebatur quod talis prouiſio non valebat. quia ex quo non prouidebat in fauorem illius, in cuius fauorem reſignabatur, non dabatur vacatio beneficij. & Papa etiam in fauorem alterius quã eius in cuius fauorem reſignatur, prouidere non poteſt. & ideo iſta ratione fuit dictum, quod priuilegium Innocentij, non comprehenderet reſignationem factam in fauorem certæ perſonæ.

SVMMARIVM.

Bonam fidem agnoſcere, quando & quomodo quis poſſit, dato quod non ſit tractus in iudicium.

DECISIO CLXXVIII.

Epiſcopus Salamantinus, & eius Capitulum, conuenerant, & auctoritate Apoſtolica conuentio fuerat confirmata, vt de canonicatibus, alternis vicibus prouideret. modo de anno 1538. Epiſcopus in ſuo turno exiſtens, contulit canonicatum & præbendam cuidam Ioanni de Olaſſo. qui prouiſus, per Franciſcum de Azza à Capitulo de eodem canonicatu prouiſum, fuerat ſpoliatus. quare Ioannes de Olaſſo commiſit cauſam contra Franciſcum. & pendente cauſa ſuper ſpolio inter dictum Ioannem de Olaſſo. & Franciſcum de Azza, Ioannes de Olaſſo, habens notitiam quod Datarius habebat gratiam reſeruationis, cum decreto; & alijs clauſulis fortiſſimis, quæ gratia ius ipſius, videlicet prouiſionis Epiſcopi, abſorbebat, concordauit ſe cum Datario. & Datarius, ius ſuum in fauorem Ioannis ceſſit, reſeruata penſione centum ducatorũ. & facta ceſſione, Ioannes ius Datarij contra Frãciſcum in ius deduxit, & obtinuit illud canonizari per tres ſententias. & litteras exequutoriales habuit, & tandem conſequutus fuit poſſeſſionem. Dubitaui ego, die 14. Octobris 1548. in vna Salamantina canonicatus & præbendæ, inter Antoniũ de Olarte ex vna, & Antonium de Vega ex alia, an Ioannes de Olaſſo, non tractus in iudicium per Datarium, potuerit ſponte bonã fidem agnoſcere. Pro parte negatiua quod non, allegabatur Bart. in l. emptorem. in princ. ff. de act. empt. vbi vult, quod requiratur libellus, & ſententia. ad idem, text. in l. at qui natura. §. cum me abſente. & quod ibi dicit Paul. de Caſt. ff. de neg. geſt. dum text. dicit quod debet aliquem ſummittere. &c. Iſtis tamen & alijs, de quibus in informatione, nõ obſtantibus, fuit contrarium cõcluſum, quod quis poſſit bonam fidem agnoſcere, vt fecerat hic Ioannes de Olaſſo, videns quod gratia Datarij abſorbebat collationem Epiſcopi ſibi factam. ſed quod grauabatur in hoc, quod tenebatur oſtendere, quod gratia Datarij, per decretum & alias clauſulas inficiebat collationem Epiſcopi. Et ad hoc fuit allegatus Io. de Imol. in cap. fin. colum. fin. de empt. & vendit. & ibi Ant. de Butr. colum. 3. Alex. in l. non ſolum. §. morte. col. penult. num. 46. ff. de nou. oper. nunc. Et ad dicta per Bart. in d. l. emptorem. & tex. in l. atqui natura. §. cum me abſente. & ibi Paul. fuit dictum, quod procedunt illa, quãdo quis vult agere de euictione, vel non vult grauari onere docendi de notorio iure. Et quod potuerit agnoſcere bonam fidem fuit allegatus. tex. in l. ſi rem. quam. in prin. cum gloſ. ff. de euict.

SVMMARIVM.

In eadem Salamantina, quod turnus Epiſcopi non fuerit conſumptus.

1 *Collator quando impeditur in ſuo turno, an habeat ſequentem.*
Impedimentum non præſtat, quod de iure non ſortitur effectum.

2 *Gratiam an conſumat electio, ſeu acceptatio nulla.*

DECISIO CLXXIX.

In eadem Salamantina, dubitaui die 19. Nouembris 1548. præſuppoſita prouiſione Epiſcopi in fauorem Ioannis, in ſuo menſe & turno. & quod Ioannes ſe concordauit cum Datario, & remanſit in poſſeſſione canonicatus. An Epiſcopi turnus ſit conſumptus. Et omnes Domini dixerunt, quod præſuppoſita reſolutione, de qua in præcedenti deciſione, quod Ioãnes potuerit agnoſcere bonam fidem. & quod ius Datarij foret notorium, quod non inducebatur
1 † conſumptio turni. per deciſ. 190. * in antiquis; Nam non præſtat impedimentum, quod de iure non ſortitur effectũ. & ſic vt electio nul- * Alias 21. de præben.
2 la, & acceptatio † nulla, non conſumit, vt in informationibus, ita iſta prouiſio. Non obſtat, quod Ioannes remanſerit in poſſeſſione, quia remanſit ex iure Datarij. & licet Datarius ceſſerit ius ſuum per centum, illud fecit, quia nolebat reſidere, lites fugere, & de ſuo facere quod volebat.

SVM-

SVMMARIVM.

In cauſa Cæſarauguſtana. An Ludouicus habuerit titulum coloratum pro reſtitutione.

1 *Beneficia regularia, an cadant ſub reſeruatione, de qua in cap. 2. de præben. in 6. An preceptoria S. Ioannis Hieroſolymitani. Quæ beneficia cadant ſub dicta reſeruatione. & nu. 2.*
2 *Beneficia regularia, an ſint reſeruata per extrauagantem ad regimen.*
3 *An quælibet regula reſeruatoria habeat tale decretum irritans, quod inficiat titulum & poſſeſſionem.*
5 *Reſeruatio, quando impediat reſtitutionẽ. Reſeruatio, quæ diſcoloret titulum.*
6 *Affectio, quando inducatur per appoſitionem manus Papæ. & nu. 7.*

DECISIO CLXXX.

IN cauſa Cæſerauguſtana præceptoriæ de Villel, dubitaui die 19. Nouembris 1548. præſuppoſita reſolutione, quod in Bulla Innocentij, non comprehendatur vacatio per reſignationem in fauorem certæ perſonæ. An Ludouicus, ex prouiſionibus de quibus in actis, habeat titulum coloratum pro reſtitutione. Domini in illa audientia inclinauerunt pro titulo colorato,
1 dicentes, quod beneficia regularia † non cadunt ſub reſeruatione, de qua in c. 2. de
præben. in 6. cum, ſecundum Archid. ibi, il-
2 la beneficia veniant † in reſeruatione illius
cap. quæ deuoluuntur ad ſuperiorem, & regularia non deuoluuntur, & licet beneficia
3 regularia, † ſint reſeruata per extrauagan-
tem. ad regimen. dicta extrauagans eſt temporalis. Et licet ſit innouata, & quæli-
4 bet regula reſeruatoria † habeat decretum
irritans. ſecundum Caſſador. deciſ. 1. de reſt. ſpol. Tamen Domini dixerunt, quod ſolum decretum irritans, poſitum in reſeruatione clauſa in corpore iuris, vel ſuper certo beneficio, eſt illud quod inficit titulũ & poſſeſſionem. cum autem in caſu noſtro non ſit ſuper certo corpore, nec ſit reſeruatio in corpore iuris clauſa, ergo non pote-
5 rat † impedire reſtitutionem. & non diſco-
lorabat titulum. ex quo titulus erat habitus ab illo qui erat Ordinarius. vt per Caſſad. deciſ. 7. ſuper reg. Cancellariæ.
6 Ad illud etiam, quod Papa † manus appo-
ſuiſſet, & ſic inducebatur affectio, itavt nullus potuiſſet prouidere, dicebatur quod illud reſpiciebat petitorium. & ex quo inferior erat Ordinarius, quod illa affectio
7 titulum † illius non diſcolorabat per dictã
deciſ. 7. Et dixerunt Domini, quod ſi Don Franciſcus volebat punctum ſuper iſta affectione, ei daretur.

SVMMARIVM.

In cauſa Eugubina. Confirmatio Epiſcopi, in qua contulit. ſiue præmiſſo, ſiue alio quouis modo. valida.

1 *Patientia & non contradictio, prætendentium habere collationem, quando habeat vim collationis.*
2 *Collatio facta ſpreto patrono, eſt valida, ſi patronus infra tempus non contradicat.*
3 *Præſentatio facta à patrono Eccleſiaſtico, an habeat vim electionis.*

DECISIO CLXXXI.

VIgeſima ſexta Nouembris 1548. in cauſa Engubina præpoſituræ, propoſui dubium, videlicet. An collatio, & prouiſio Vicarij ſit canonizanda. Et fuit dictũ, & reſolutum, quod licet electio eſſet facta per priuationem, & ſententia cõtra Iulium eſſet facta per priuationem, & cum eſſet lata contra mortuum, & mortuus non potuerit priuari, per conſequens non valeret. Tamen, quia confirmatio dictæ electionis facta per Vicarium confirmabat, & vltra Vicarius prouidebat Ludouico de dicta præpoſitura, ſiue præmiſſo ſiue alio quouis modo vacaret, quod ſiue beneficium eſſet electiuum, ſiue collatiuum, ex quo Canonici infra ſex Menſes non elegerant, ſi electio ad eos pertinebat, ſiue infra dictos ſex Menſes, ſi collatio erat communis Capituli & Epiſcopi. iuxta deciſ. 12. de præben. per Caſſad. quod tali caſu, patientia & non con-
1 tradictio † Canonicorum, haberetur pro
conſenſu. De primo videlicet, quod ſi non eligunt infra tempus, quod videantur conſentire, ponit Abb. in c. quod ſicut, in 7. notab. verſ. alias autem tacentes, de elect. de ſecundo videlicet, de collatione notatur in c. ea noſcitur. de his quæ fit à Prælat. & in c. continebatur. eod. tit. & ſicut di-
2 cimus in collatione † facta ſpreto pa-
trono, quæ valida eſt, patrono infra tempus non contradicente. ad not. per Felin. in c. cum Bertoldus col. 4. de iudic. & tamen
3 præſentatio † facta à pa-
trono Eccleſiaſtico, habet vim electionis.

SVMMARIVM.

Poſſeſsio canonicatus, quo caſu litigioſa.

4 *Commiſsio conditionalis, ante verificationem conditionis, an tribuat iuriſdictionem.*
Conditio tacita quæ ineſt, an faciat conditionem.
5 *Litem, an faciat iuris prætenſio.*

DECISIO CLXXXII.

Dvbitaui in vna Legionenſi, canonicatus & præbendæ, die 26. Nouembris 1548. ſtante ſignatura commiſsionis, videlicet. placet de legitima exequutione: An poſſeſsio canonicatus fuerit litigioſa, & quia in corpore cōmiſsionis dicebatur. exequutoremque, ſi exequutoriales in ſui auctoris fauorem exequendæ veniāt, in poſſeſsionem canonicatus immittat. videbatur quod talis commiſsio eſſet conditionalis. & ideo nō verificata conditione. ſi exequutoriales eſſent exequendæ, quæ tamen exequi non poterant ſuper poſſeſsione, cum eſſent exequutoriales decretę ſuper ſententia abſolutoria, ideo commiſsio conditionalis, ante verificationem conditionis non tribuebat
1 † iuriſdictionem. Sed ad iſtud fuit reſponſum, quod iſta conditio tacite inerat. & ideo non faciebat conditionem. l. 3. de condit. & demonſtr. Item, iſta conditio reſpiciebat exequutionem, non autem cognitionem. nam ſi exequutoriales debebant exequi vel non, in hoc nulla poſita erat conditio. licet facta cognitione ſi non erant exequendę, exequutio fieri non debebat. Et ideo dixerunt Domini, quod cum præ-
2 tenſio iuris † faciat litem iuxta not. per Franc. in c. 1. circa fin. vt lit. pend. in 6. licet re vera exequutio ſuper poſſeſsione, vigore exequutorialium, fieri non poſſet, ſufficit quod Hieronymus prætenderet, vigore illarum fieri poſſe. & ideo poſſeſsio canonicatus interim eſſet litigioſa.

SVMMARIVM.

Canonici de nouo creati, quod habeant ſtallum in choro, & locum in Capitulo, an ſit præiudicium conſiderabile.

1 *Clauſula, ſine præiudicio, an debeat intelligi præterquam in expreſsis.*
2 *Canonici creati ſupernumerarij, an habeant vocem in capitulo, & locum in choro.*

DECISIO CLXXXIII.

IN cauſa Placentina canonicatuum nouiter erectorum, die 26. Nouembris 1548. propoſui dubium. An ſit præiudiciū conſiderabile antequam ſit locus applicationi fructuum, quod creati per nouam Adriani erectionem habeant ſtallum in choro, & vocem in Capitulo. Et fuit reſolutum, quod quo ad ſtallum in choro, ex quo iſtud reſpiciebat diuinum cultū, quod indiſtincte ſtallum in choro poterat dari. ſed quo ad vocem in Capitulo, non daretur in concernentibus adminiſtrationem bonorum, vel aliquod commodum burſale, nec etiam in electionibus, ſed quod daretur in concernentibus ſtatum Eccleſiæ ſuper cultu diuino. Et quod non eſſet præiudicium in iſtis conſiderabile, fuit allegatus Innoc. in c. mandatum. col. 2. num. 6. de reſcript. & idem Innoc. in c. fin. col. 2. verſ. & eſt ratio. &c. de cler. non reſiden. & ibi Ioan. And. Card. & Pet. de Anchar. Ant. de But. & Imol. ibidem in 7. col. num. 16. & ideo illa verba. ſine præiudicio. in fine ſupplicationis, non poſſunt referri ad ſupradicta. cū ſecundum Innoc. nullum ſit præiudicium.
1 Præterea illa † verba. ſine præiudicio prę ſentium. debent intelligi, præterquam in expreſsis. Et cum in ſupplicatione fuerit petitum ſtallum in choro & locus in Capitulo & in fine reformationis dicatur. & ſine præiudicio. illa verba, poſſunt intelligi, præterquam in expreſsis. Sed melior eſt illa reſponſio ex mēte Innocentij vt ſupra quod non dicatur præiudicium conſiderabile. intelligendo vt ſupra. Non obſtat, quod ca-
2 nonici creati † ex conſuetudine, non habeant vocem, & locum in choro, quia fuit reſponſum, quod iſti canonici habebant firmius ius, cum eſſent creati numerarij, & perpetui, & ex tunc omnia habebāt. & ſolam fructuum perceptionem expectabant, vt ex ſupplicatione apparebat. alii vero canonici, erant ſupernumerarii. & adueniente præbenda, eorum canonicatus expirabat, & alius quærebatur de nouo.

SVMMARIVM.

Vacatio canonicatus, quo caſu nō computata Epiſcopo, nec Capitulo.

1 *Sede vacante, capitulum an conferat iure proprio, ita vt non conſumatur turnus, quem habet vna cum Epiſcopo.*

DECISIO CLXXXIV.

IN cauſa Salamantina * canonicatus die 28. Nouembris 1548. propoſui dubium

* Idem dubiū fuit propoſitū

3 Decēb. 1548. & idem fuit reſolutū.

bium. An prouiſio facta per Capitulum ſede
Epiſcopali vacante, de anno 1529. compu-
tetur Epiſcopo vel Capitulo. & poſito quod
computetnt Epiſcopo, an conſumpſerit tur
num, vt præſens prouiſio de anno 1538.
ſpectet ad Capitulum. Et fuit reſolutum,
quod iſtud dubium, reſoluebatur per ſepti-
mum capitulum in concordia poſitum. ex
cuius verbis apparebat, qnod neutri eorum
imputaretur. videlicet, nec Epiſcopo nec
Capitulo. ſed quod Capitulum, ſede vacan-
te. per text. in cap. 1. in princ. ne ſede va-
1 cante. in 6. per mortem † Epiſcopi confer-
ret iure proprio. & ideo cum, Capitulum
de anno 1526. in ſuo turno contuliſſet, &
poſtea de anno 1529. iure proprio, ſede va-
cante contuliſſet, quod ſequens turnus de
anno 1538. eſſet Epiſcopi. quia per ſextum
& ſeptimum capitulum, per mortem Epiſco
pi, modus alternandi non alterabatur.

SVMMARIVM.

Acta facta per Petrum Paulum, quo caſu
præiudicauerint Bernardino.

DECISIO CLXXXV.

IN cauſa Romana, medietatis caſalis de la Bottaccia, die 28. Nouembris 1548. Propoſui dubium, an acta vltimo loco pro parte dominorum de Fabiis producta, præiudicent D. Bernardino de la Cithara. Fuit reſolutum, quod ex quo Rota quaſi fuerat reſoluta, quod teſtes probarent conſignatio nem animalium & ſeminum, tamen quia dicebant, quod conſignatio erat facta agenti D. Camillæ in genere, ideo Rota deſiderabat maiorem probationem. Et cum eſſet producta dicta confeſſio Petri Pauli de dicta conſignatione animalium & ſeminum, fuit dictum, quod iſta omnia erant ſufficientia pro plena probatione, etiam quo ad Bernardinum, quia non eſt veriſimile quod ille cōfeſſus fuiſſet, niſi dicta animalia habuiſſet.

SVMMARIVM.

Inſtrumentum ex archiuio monaſterij ex-
tractum, quo caſu iudicatum non
eſſe in forma probanti.

1 *Iura extracta ex archiuio, quo caſu non ſumant robur ab archiuio.*

2 *Antiquum eſſe inſtrumentum, an ex ſola data probetur.*

3 *Inſtrumentum quantumcunque antiquum, an probet ſi non conſtet de notariatu illius, qui dicitur rogatus.*

DECISIO CLXXXVI.

DIe 3. Decembris 1548. in cauſa Tarra-
conēſi parochialis del Codogno, pro-
poſui dubium. An inſtrumentum donationis
ex archiuio Monaſterij de Petris albis ſit in
forma probanti. Et Domini dixerunt quod
non. quia archiuium erat priuatum, & non
publicum. cum eſſet archiuium ipſius Mona
ſterij, & eorum qui prætendunt habere in-
1 tereſſe in cauſa. & ideo iura in eo † recon-
dita, ex ſolo archiuio auctoritatem habere
non debent. Non obſtat, quod notarius qui
tranſumptauit, dicat extraxiſſe ab origina
li, & propter antiquitatem, cum eſſet data
inſtrumenti de anno 1330. non erat neceſ-
2 ſaria recognitio. quia † quod inſtrumentū
eſſet antiquū, non probabatur ex ſola data.
cum potuiſſet fieri de nouo, ſub illa data.
& ex quo, nec per teſtes nec per alia inſtru-
3 menta non conſtabat de notariatu † illius
qui dicebatur rogatus. nec illud inſtrumen-
tum erat repertum in archiuio publico, ita
vt propter auctoritatem archiuij, poſſet da
ri tali inſtrumento fides. ideo non erat cre-
dendum illi ſimplici inſtrumento. Ideo Do-
mini voluerunt, vt aliquo modo darentur
aliqua adminicula inſtrumento ad hoc vt fa
ceret fidem. nec teſtes in partibus ſuper re-
cognitione adhibiti, aliquam fidem facie-
bant, quia potius iudicabant quam depo-
nerent.

SVMMARIVM.

Curſori, referenti quod talis ſequeſtrum
acceptauit, creditur.

1 *Curſori dicenti, quod aliquem citauit, & quod ille reſpondit, ſe nolle venire, an credatur.*

DECISIO CLXXXVII.

IN vna Romana ſequeſtri, coram D. Roſ-
ſanenſi, die 3. Decembris 1548. Fuit re-
ſolutum, quod eſſet credendum relationi
curſoris dicentis, quod tali intimauit ſe-
queſtrum, & quod ille reſponderat quod il-
lud acceptabat. nam ſicut creditur curſori
1 dicenti † quod aliquem citauit, & quod il-
le reſpondit, dixiſſe ſe nolle venire ex quo
ſumus in dependentijs & connexis. prout
ita atteſtatur eſſe communem Præpoſit. in
cap. cum parati. colum. penult. & ibi poſui
vnam additionem ad eum de appellation. &
ibi Dec. col. fin. vbi dicit iſtam eſſe veriorē
de iure, per rationes quas ibi ponit; ita di-
cendum eſt in caſu iſto, vt credatur curſori
dicenti, quod ille cui ſequeſtrum intimaue-
rat, dixerat quod illud acceptabat.

SVM-

Digitized by Google

SVMMARIVM.

Filio, non nato ex damnato coitu, pater poteſt legare, etiam de iure ciuili.

1 *Filius natus ex coitu meretricio, an dicatur natus ex coitu damnato.*
2 *Filius natus ex coitu meretricio, an poſsit appellari naturalis.*
3 *Filio nato ex damnato coitu, relinqui non poteſt.*

DECISIO CLXXXVIII.

IN vna Romana legati, corā D. Antonio Auguſtino, die 3. Decembris 1548. fuit reſolutum, quod filio nato ex coitu meretricio, quem pater pro filio agnouerat, ex
1 quo non erat † natus ex coitu damnato. vt dicit Caccialupus in l. ſi qua illuſtris. credo nu. 14. C. ad Orfic. & de æquitate canoni-
2 ca poteſt appellari filius † naturalis. ſecundum Aymon. conſ. 166. col. 3. quod tali filio, pater potuerat legare ſummā duorum millium ſcutorum, non ſtante ſobole legitima. & iſtud etiam procedit de iure ciuili. Nam licet Aymon. in d. conſ. dicat, quod tales, ſecundum ęquitatem canonicam, vocentur naturales, tamen quia lex ciuilis vult, quod tantum natis ex damnato coitu
3 relinqui † non poſſit. per auth. ex cōplexu. C. de inceſt. nupt. ideo cum iſte non eſſet talis, ergo de iure ciuili, ipſi relinqui poterat.

SVMMARIVM.

De iure, canonicatus, & dignitates in eadem Eccleſia, ſunt incompatibiles.

DECISIO CLXXXIX.

IN vna Calciatenſi, coram D. Fabio, die 5. Decembris 1548. fuit reſolutum quod canonicatus & dignitates in eadem Eccleſia, eſſent incompatibiles. per not. in c. 1. de conſuetud. in 6. vbi dicit Gloſ. & ſequuntur Doct. quod ex diſpēſatione Papæ, vel conſuetudine, retineri poſſunt.

SVMMARIVM.

Indulto Cardinalis S. Crucis Epiſcopi Eugubini, per quæ verba cenſeretur derogatum.

1 *Indulta Cardinali conceſſa, an capiant beneficia electiua.*
2 *Indulta, an amplient, vel ſolum præſeruent iuriſdictionem Ordinarij.*
3 *Conferendi ius habens, quādo collationi factæ videatur conſentire, ita vt ſibi præiudicet, vt conferre non poſsit.*

DECISIO CXC.

IN cauſa Eugubina prępoſiturę, dubitaui die 14. Decēbris 1548. nunquid per ſupplicationē, vltimo loco productam pro parte Galaſſi fuerit derogatum indulto Cardinalis collatoris. & an dictum indultum capiat beneficia electiua. Quo ad primam partem, fuit reſolutum quod derogaret. verba enim ſupplicationis derogantis indulto, & poſita in corpore gratiæ ſi neutri in corpore, quæ gratia habebat etiam per viam ſimplicis prouiſionis in clauſulis, & in corpore in nō obſtantijs, dicebant ita verba. non obſtantibus conſtitutionibus. &c. priuilegijs quoq; indultis, & litteris Apoſtolicis Eccleſię præfatę, illiusq; Pręſuli, etiam Cardinali, atque Capitulo & canonicis, ac quibuſuis alijs perſonis ſub quibuſuis tenoribus. &c. latiſsime extendēdis derogare placeat. Ex quo ergo verba dicebāt. indultis &c. Præſuli etiam Cardinali, & vnus fit Præſul Eugubinus Cardinalis, ergo indulto eius cenſebatur derogatum. Verum eſt, quod ex quo in indulto Cardinalis dicebatur, quod ex quo erant poſita verba, quod indultum non poſſet reuocari ſine eius conſenſu, dubitarunt aliqui ex Dominis, an propter talia verba, de quibus in ſupplicatione non fiebat mētio, cenſeretur indulto derogatum. quod penes me, & etiam aliquos ex alijs dominis, non erat dubium. ex quo dicebatur. ſub quibuſuis tenoribus. &c. latiſsime extendēdis, propter quā clauſulā dicebā, quod omnia poterant extendi. Ad ſecūdam partem fuit reſolutum, * quod indultū cape-
1 ret † beneficia electiua, propter verba. ad collationem, prouiſionem. &c. & quamlibet aliam, ſimilem vel diſsimilem, diſpoſitionē tuam, nam cum in beneficijs electiuis. Epiſcopus habeat confirmationem, ergo per illa verba, indultum capiebat beneficia electiua. Item erant alia verba, & ad illa conſueuerint. qui per electionem aſſumi. Non obſtant quod indulta non amplient, ſed tā-
2 tum præſeruent iuriſdictionē † Ordinarij. vt in terminis eſt deciſ. 3. Caſſad. de priuil. quia fuit reſpōſum, quod deciſio Caſſad. loquitur in pręiudicium eligere habentium. nam in eorum præiudicium non capit. ſed bene capit in præiudicium Apoſtolici vt erat in caſu iſto. in quo non tractabatur de præiudicio eligere habentium, ex quo nō elegerant. & ideo non eligendo videban-
3 tur † conſentire collationi factę per Vicarium vt per Abb. in c. quod ſicut. in 7. not. de elect. Et ita Domini reſpondebant ad id quod dicit Ripa in 2. lib. reſponſorum, re-

* Indultum Card. capit beneficia electiua.

ſponſ.

ſponſ. 34. videtur quod indultum, & eodem titulo reſponſ. 23. num. 1. & ante finem. de quibus meminit, & ſequitur Rebuff. in forma mandati Apoſtolici. pag. 159. in Gloſ. in verbo ſingulis.

SVMMARIVM.

In cauſa Cæſarauguſtana.

1 *Regula Pauli III. innouatoria extrauagantis. ad regimen. an habeat tale decretum, quod inficiat titulum & poſſeſſionem.*

2 *Reſeruatio de qua in cap. 2. de præben. in 6. an extendatur ad alias reſeruationes.*

3 *An omnis regula reſeruatoria, habeat decretum irritans.*

4 *Regula reſeruatoria, an poſſit produci poſt ſpolium, ad impediendam reſtitutionem.*

DECISIO CXCI.

DIe 17. * Decembris 1548. in cauſa Cæſarauguſtana præceptoriæ de Villel. Dubitaui. An regu-
1 la Pauli † innouatoria extrauagantis. ad regimen. habeat tale decretū, quod inficiat titulum & poſſeſſionē. Pro parte Hieronymi ponderabatur, quod hic erat reſeruatio & decretū, & ideo iſtis duobus concurrentibus, decretum regulæ inficiebat titulum, & poſſeſsionem. Secundo, quia caſus erat deciſus. per Caſſad. deciſ. 1. de reſtitut. ſpoliat. Tertio, fuit allegata deciſ. 489. alias 29. de præbend. in nou. vbi reſeruatio. cap. 2. de præb.
2 in 6. extenditur † ad alias. & ibi Rota extendit ad reſeruationem de qua in extrauaganti. execrabilis. Cōtra Hieronymum retorquebatur primum fundamentum, quia eo attento, regula reſeruatoria beneficiorum collectorum & ſubcollectorum, deberet inficere titulum & poſſeſsio-
3 nem, cum omnis regula † reſeruatoria habeat decretum irritans. immo decretum, in fine iſtarum regularū reſeruatoriarum, referatur ad omnia præcedentia. & tamen iſtud eſt contra deciſ. 16. circa finem alias 3. de reſtit. ſpoliat. in nou. Secundo dicebatur, quod regula, ante productionem, non dicitur eſſe notoria, & ideo non debet ligare. Fuit dictum quod daretur dubium. An regula reſerua-
4 toria † hodie poſſet produci, poſt ſpolium pro parte Ludouici probatum, & an Hieronymus poſſet verificare gratiam ſuam. Et aliqui Domini, dicebant quod poſſet verificare. quia concernebat poſſeſſorium. nam ſi beneficium vacabat ex cauſa reſignationis, quæ eſſet valida ex quo erat facta in manibus Papæ intrabat tunc reſeruatio per regulam inducta. & ex quo iſta exceptio concernebat poſſeſſorium, ideo erat admittēda. & ideo dicebant Domini, quod ſi Hieronymus verificaret gratiam ſuam, & conſtaret de bono iure Hieronymi, itaut præceptoria non diceretur vacare per obitum Ioannis reſignantis, quod ex quo tunc conſtaret de non iure Ludouici, quod non eſſet danda ei reſtitutio.

* Iſta die, Domini inclinarunt pro maiori parte quod dicta regula haberet tale decretum, quod inficeret titulum & poſſeſſionē. per fundamenta adducta hic pro parte Hieronymi. Et quia volui videre iſtam materiā in iſtis vacantijs Natiuitatis, ideo viſa materia, mihi placet etiam iſta opinio. ſed non ita ſimpliciter in omni regula reſeruatoria, nec in omni reſeruatione, ſed tantum in ea, quæ licet requirat aliquā diſcuſſionem, tamē de facili poteſt ſciri, vel veriſimiliter ſcitur, & iſtud eſt quod dicit deciſ. 16. alias 3. de reſt. ſpoliat. in nouis. col. 2. verſ. quam quidē diſtinctionem. Et ideo dico, quod deciſio Caſſadori prima de reſtit. ſpol. eſt vera. nā licet in illo caſu requiratur probatio temporis, tamē, quia tempus & locus ſunt de concomitantibus ipſam vacationem, ſtatim quod quis ſcit vacationem, veriſimiliter, vel de facili, ſcit & tempus, & locū. Et idem dicerē in reſeruatione beneficij, reſultante per obitū perſonæ multū notæ vt Auditoris Rotæ, & Clerici Cameræ qui non ſolum Vrbi, ſed etiam Orbi ſunt noti, quod talis reſeruatio habeat decretum irritans inficiens titulum, & poſſeſſionem. Ad propoſitum applicando cum beneficia regularia, quæ vacant in Curia ſint per extrauagantē. ad regimen. reſeruata, quæ extrauagans per regulam eſt innouata, & ſic contineat Papalem reſeruationem & decretum, ergo debet inficere. Iſtam conſiderationē dixi in Rota 14. Ianuarij 1549. & placuit Dominis. Vide quæ dixi infra deciſ. 196.

SVMMARIVM.

Iudices dati in compulſorialibus, non debent eſſe in dignitate conſtituti.

1 *Compulſio pro extractione iurium, an poſſit committi clericis, & tabellionibus.*

DECISIO CXCII.

IVdices in compulſorialibus litteris dati, non debent eſſe in dignitate Eccleſiaſtica conſtituti, nec in ipſis ſeruandum eſt cap. ſtatutum. de reſcript. in 6. quia ſunt dati iudices ſeu exequutores, ad compellendum. & tales non includuntur ſub diſpoſitione dicti cap. ſtatutum. Ita colliges ex his quæ dicit Staphil. in tract. de lit. grat. & iuſt. fol. 41. Hinc videmus, quod in litteris compulſorialibus, talis compulſio committi-
1 tur † clericis, & tabellionibus. Ita dixi in Rota, die 19. Decembris 1548. & placuit Dominis.

SVMMARIVM.

Variare iſto caſu non licuit.

1 *Variare an poſſit qui ſemel elegit.*

2 *Penſio, quando reſeruatur motu proprio ſine conſenſu partium, an tunc æquiparetur vltimæ voluntati.*

DECISIO CXCIII.

IN vna Cordubenſi, dimidiæ portionis, in qua verba reſeruationis, ita ſe habebant. tibi, omnes & ſingulos fructus, per te vel alios propria auctoritate quoad vixeris percipipiendos, loco annuæ penſionis, ſeu ſi malueris, loco illorum annuam penſionem ab omni decima liberam, centum ducat. &c. Reſeruatarius, & ab illo qui conſenſerat, & ab alijs duobus ſucceſſoribus, ſemper exegerat penſionem centum, poſtea mutata volũtate elegit percipere fructus propria auctoritate. Dubitauit D. Fabius die 11. Ianuarij 1549. An licuerit variare in vna Cordubenſi dimidiæ portionis. Et eadem die ſicut & alias iam bis, fuit reſolutum quod non liceret, quia ſiue eſſent plures penſiones, ſiue vna, ex quo dabatur electio, accipiendo alteram partem alternatiue, ſiue fructus quoad vixerit propria auctoritate, ſiue penſionem annuam centum ducatorũ quod ex quo
1 ſemel † elegerat, non poterat amplius variare. l. apud Aufidium. ff. de dot. prælegat. Et in eadem fuit dictum, quod quando penſio
2 reſeruatur motu proprio † ſine cõſenſu partium, quod tunc penſio æquiparatur vltimæ voluntati. ſecundum Roman. conſ. 348. ſecus quando de conſenſu partium, vt per Rom. conſ. 369. colum. 2. Gig. in tractat. de penſ. quæſt. 58. num. 5. & quæſt. 99. num. 16. Sarnen. in reg. de infir. reſign. quæſt. 16. num. 4. & de non tollen. ius quæſitum. q. 4. nu. 12.

SVMMARIVM.

Venditio iuramento puberum confirmatur.

1 *Iuramentum puberum an confirmet contractum.*

DECISIO CXCIV.

IN cauſa Romana medietatis caſalis, dubitaui, die 11. Ianuarij 1549. An Domini de Cithara poſſint impugnare contractũ venditionis, de quo agitur. ſtante præſertim eorum, tunc puberum, iuramento. & taciturnitate quindecim annorum ſubſequuta, & actis factis in capitulo vltimo productis. Et non diſcuſſis vltimis duobus, fuit ex primo, videlicet ex iuramento reſolutum, quod dato, quod venditio eſſet nulla ex defectu ſolennitatum non ſeruatarum, tamen quod
1 iuramentum † puberum, confirmabat contractum. per text. in auth. ſacramenta puberum. nec erat hactenus doctum quod ipſa venditio aliquam læſionem contineret. nam licet in ſolutione, quoad illos bis mille ducatos confeſſatos, eſſet læſio; iſtud reſpiciebat ſolutionem, & ſi venditio tenebat poterant Fabij compelli ad illos realiter ſoluendum.

SVMMARIVM.

In cauſa Malacitana.

DECISIO CXCV.

DVbitaui, die 11. * Ianuarij 1549. in cauſa Malacitana decimarum. An bulla Innocentij ſit ſubreptitia, in qua de recuperatione Oppidi de Archidona propriis ſumptibus Petri Gioron dicitur. Et Domini tenuerunt quod non eſſet ſubreptitia. ex quo Epiſcopus Rodericus qui in partibus erat, qui veritatem rei ſciebat non conſiderauit quod ipſe ſolus ſumptibus ſuis recuperauerit, ſed quod ipſe auctor & principalis fuerit, & tunc intrabant fundamenta, quæ pro parte Comitis fiebant.

* Iterum die 23 Ianuarij 1549. Dubitaui. an bulla Innocentij ſit verificata ex inſtrumento donationis Roderici Epiſcopi, & ex teſtibus vna cũ donatione Regis quo ad oppidũ de Archidona. Et fuit reſolutũ, quod quia conceſſio Roderici dicit. exercitu ſuo, conſanguineorum, & amicorum proprijs expenſis, non tamen dicit, omnibus, quod ſit attendendum quæ copiæ & impenſæ fuerint maiores. an copiæ & impenſæ Magiſtri, an vero aliorũ qui poſtea ſuperuenerunt vt actus potentiori attribuatur. & ita ſi Epiſcopus probaret, quod copiæ & impenſæ aliorum quã Petri maiores eſſent, quod tũc gratia eſſet ſubreptitia. ſecus ſi iſtud non probaret. ex quo pro parte Petri, erat probatum de certo numero militũ. numerus vero aliorũ erat incertus.

SVMMARIVM.

Reſeruationis exceptio obſtat agenti ſpolio.

1 *Reſeruatio an inficiat nedum titulum, ſed & poſſeſſionem.*
2 *Exceptio qualibet reſpiciens poſſeſſionem, an admittenda in quolibet interdicto, etiam recuperandæ.*
3 *Reſignatio facta, non alias, aliter, nec alio modo, eſt conditionalis, quo caſu, reſignatione non exiſtente valida, ius remanet pænes reſignantem.*

DECISIO CXCVI.

DIe 14. Ianuarii 1549. dubitaui. An regula reſeruatoria, hodie poſſit produci poſt ſpolium pro parte Ludouici probatũ, & Hieronymus poſſit gratiã ſuam, videlicet reſignationis, verificare. & fuit tentũ per ſex ex ſeptem votantibus, & ſeptimus dubitauit quod ſic. Ratio deciſ. fuit, quia agenti ſpolio poteſt opponi exceptio reſeruationis. & licet tunc non conſtet ex actis, poteſt probari, & admittendus eſt opponens ad probandum. Rot. deciſ. 7. & 475. & 275. * * in illis verbis. vel quando paratus eſt in-

* * Secunda de reſt. ſpol. 10. de cau. poſſeſſ. & propriet. 11 de reſt. ſpoliat.

conti-

continēti, quę declarat materiā in antiquis.
Soc. in l. rem. quæ nobis. in 9. quæſt. ff. de acquir. poſſeſſ. Ripa in l. naturaliter. §. nihil
commune. col. 13. num. 81. in 11. fallentia.
ff. de acquir. poſſeſſ. Ratio rationis eſt, quia
1 reſeruatio † nedum inficit titulum, ſed &
poſſeſſionem, vt dicta deciſ. 16. * in nou. & (* Alias 3. de reſt. ſpoliat.)
2 omnis exceptio reſpiciens poſſeſſionē † eſt
admittenda, etiam in interdicto recuperandæ. ſecundum Soc. & Ripam vbi ſupra. Non
obſtat, quod iſtud eſt verum, niſi iſta reſeruatio, puta iſta reſignatio facta in Curia in
fauorem Hieronymi, requireret extrinſecā
probationem, puta quod Hieronymus eſſet
in ætate duodecim annorum, & ſic gratiam
3 verificare. cum reſignatio † eſſet facta non
alias aliter, nec alio modo, & ſic conditionaliter; quo caſu reſignatione non exiſtente valida, ius remanebat penes reſignantē,
& magiſter per obitum potuerat prouidere.
& quando reſeruatio requirit extrinſecam
probationem, tunc decretum, & reſeruatio
non obſtant. vt per dictam deciſ. 16. in fin.
in * nou. dum loquitur de collectore, & ſub (* Alias 3. de reſt. ſpoliat.)
collectore Domini reſponderunt recedentes
à dicto Collectoris ibi. dicentes non eſſe.
quia ſi reſeruatio reſpicit non ſolum titulū,
verū ſed etiam poſſeſſionē, debet admitti talis exceptio, & verificatio venit acceſſorie
& adminiculatiuæ ad probandū ipſam reſeruationem, dum tamen incontinenti probetur, iuxta dictam deciſ. 275. * in antiquis. (* Alias 31. de reſt. ſpoliat.)
Et aduerte, quod licet Soc. & Ripa loquantur in ſpeciali reſeruatione, tamen rationes
eorum concludunt in omni reſeruatione,
etiam quod requirat extrinſecam probationem. Et ſtante iſta deciſione vera, conſideratio mea, quā feci ſupra deciſ. 191. hoc lib. 3.
procederet etiam in omnibus reſeruationibus inſurgentibus ex vacatione per obitum
omnium officialium, de quibus in extrauaganti. ad regimen. & ſic an ſit ſpecialis,
vel generalis reſeruatio non referret. Et aduerte, quod dictum Collectoris poſſet ſaluari. ſecundum diſtinctionem deciſ. 275. * (* Alias 31. de reſt. ſpoliat.)
in antiq. quia ſi incontinenti illa reſeruatio
reſultans ex obitu Collectoris vel capellani,
poteſt probari, tunc dictum Collectoris non
erit verum. ſecus quando non incontinenti. & tunc erit verum dictum Collectoris.

SVMMARIVM.

Condemnatus in fructibus perceptis non tenetur de fructibus per alium perceptis.

1 *Sententiæ verba ſtricte intelligenda.*
Poßeſſor qui deſijt dolo poſſidere, an dicatur vere poſſeſſor, & an veniat in diſpoſitione loquente de poſſeſſore.

DECISIO CXCVII.

IN cauſa Peruſina pro Alphonſo, contra
Marthā, dubitaui die 14. Ianuarij 1548.
An D. Alphōſus cōdēnatus in fructibus perceptis ab anno 1532. teneatur de fructibus
per alium perceptis, ex bonis per eum in
alium trāslatis poſt inhibitionem rotalem,
& ſic lite pendente. Et fuit reſolutum quod
1 non. quia verba ſententiæ ſunt † ſtricte intelligenda, ad not. per Doct. in l. Iulianus
verum debitorem. ff. de condict. indeb. &
ideo Alphonſus condemnatus in fructibus
perceptis, debet intelligi quod ſit condemnatus in fructibus vere per eum perceptis,
non autem per alium, quia tunc dicitur ficte percepiſſe. & ideo text. in c. pro poſſeſſore. de regul. iur. in 6. dicit, quod pro
2 poſſeſſore habetur, & ſic ficte. Item ille † qui
deſijt dolo poſſidere, non dicitur vere poſſidere, ſed ficte. & ideo non venit in diſpoſitione loquente de poſſeſſore. Aret. poſt Bald.
in rubrica de acquir. poſſ. in final. verbis, &
licet Alphonſus, per dictum cap. pro poſſeſſore. potuiſſet condemnari in fructibus per
alium perceptis; tamen fuit dictum, quod
non fuerat condemnatus. & ideo non tenebatur ad fructus per alium perceptos.

SVMMARIVM.

In cauſa Fundana præceptoriæ S. Antonij.
Gratia, in qua non eſt facta mentio de intruſione, nec mala fructuum perceptione, nulla.

DECISIO CXCVIII.

DIe 18. Ianuarij 1549. in cauſa Fundana præceptoriæ S. Antonij. Dubitaui
an ex nouiter productis cōſtet de bona prouiſione Epiſcopi. & nouiter producta erāt
quædam noua prouiſio, & gratia ſi neutri,
cum derogatione priuilegiorum conceſſorū
ordini S. Antonij, cum clauſula, quorum
tenores latiſſime extendenda. Et fuit dictū,
quod nec noua prouiſio, nec gratia ſi neutri
eſſent bonæ gratiæ. quia Epiſcopus, in reſignatione ſibi facta per patruum ſuum, fuit
ei cōmendata dicta præceptoria ad ſex menſes, itaut intra dictos ſex menſes teneretur
habitum ſuſcipere, & profeſſionem emittere, itaut ſi infra dictos ſex menſes iſta non
fecerit lapſis ſex menſibus præceptoria vacaret, & eam dimittere teneretur. & cum nō
conſtaret de iſtis, & in gratia ſi neutri, &
nouæ prouiſionis Epiſcopus fateatur, poſt
commendam ſibi factam, poſſediſſe per decem & nouem annos, ſequitur quod poſt
ſex menſes, non conſtito de profeſſione &
habitus ſuſceptione, Epiſcopus dicatur in-

 truſus,

truſus; Et cum in gratia ſi neutri, & nouæ prouiſionis, non ſit facta mentio, nec de intruſione, nec mala fructuum perceptione, ſequitur quod vtraque gratia ſit ſubreptitia Calderi conſ. 13. an poſſidens. de reſcrip. & conſ. 11. an valeat impetratio. de præben. per Felin. in c. in noſtra. colum. 6. num. 21. verſic. an autem ſit idem. & colum. 8. nu. 16. in ſecundo corollario. de reſcrip. & late per eundem. in cap. poſtulaſti. col. pen. & fin. de reſcript. Caſſad. deciſ. 6. de præben.

SVMMARIVM.

Præfertur miles pauperi, & graduato in parochiali Eccleſia.

DECISIO CXCIX.

DIe 18. Ianuarij 1549. dubitaui in vna Seguntina de Nouiales, quis ſit præferendus, pauper & graduatus, an miles S. Petri. Et fuit reſolutum quod miles. quia ſi graduatus volebat inniti regulæ prærogatiuarum, in qua, in prima cellula graduantur nobiles de illuſtri genere, in ſecunda graduati. &c. illa regula, in fine habet exceptionem. ſaluis prærogatiuis familiaribus antiquis concedendis, quibus per præſentem conſtitutionem derogare non intendimus. & cum milites ſint deſcripti in rotulo deſcriptorum inter primum & vltimum, ſequitur quod iſta regula, graduato non poſſit ſuffragari, ſi iſte volebat inniti regulæ in qua pauperes præferuntur quibuſuis, quantumcunque prærogatiuatis, dicendo, gratiam ſuam eſſe expeditam in forma pauperum, per regulam, quod pauperes præferantur omnibus. &c. Et fuit dictum, quod ex quo hic agebatur de parochiali Eccleſia, quod erat caſus exceptuatus à regula, & ita in beneficio ſimplici, & non curato loquitur Staphil. in tract. de lit. grat. & inſt. fol. 117. & 118. Si iſte graduatus volebat fundari in regula quæ habet, quod Doctores in parochialibus Eccleſijs præferantur omnino reliquis regula fuit intellecta, reliquis nõ priuilegiatis, nam illa regula non erat quemadmodum & alia de pauperibus. dum vult, quod pauperes præferantur quibuſuis, quacunque prærogatiua ſuffultis. Et ex iſtis tribus, iſte pauper & doctor per priuilegium, & primo Baccalaurus factus in Hiſpania, per militem fuit excluſus, ex quo milites ſunt poſiti inter deſcriptos. bene fuit dictum, quod ſi fuiſſet actum de ſimplici beneficio, quod ipſe tanquam pauper, & ratione ſuæ gratiæ in forma pauperum fuiſſet præferendus. per ea quæ dicit Staphil. in d. fol. 117. Cui ego addo, quod principalis cauſa concedendi expectatiuas, & iſtas gratias præuentiuas, fuit vt prouideretur pauperibus clericis, vt dicit regula reſeruatoria octo menſiũ in principio. cum ergo pauper dederit cauſam in conceſſione huiuſmodi gratiarum, non eſt veriſimile, quod Papa per aliũm excludi voluerit.

SVMMARIVM.

In cauſa Romana, legati & reſtitutionis in integrum.

1 *Reſtitutio non datur, vbi nulla conſiderari poteſt læſio.*

DECISIO CC.

IN cauſa Romana, legati & reſtitutionis in integrum, die 23. Ianuarij 1549. dubitaui. An Peregrinæ competat reſtitutio aduerſus tres conformes, ſtante abſolutione à iuramento, & læſione, ad futuram ſucceſſionem eius parentum. Fuit reſolutum, quod nulla cõpeteret reſtitutio. quia ex quo ex legato ex mille ducentis, Peregrina habuerat ſexcenta ſcuta, & de bonis patris habuerat quadringenta ante obitum patris & matris, 1 nulla † poterat conſiderari læſio. quia adhuc incertum erat quid pater, & mater in bonis relicturi erãt. ita vt dicta quatuorcentum data pluſquam hæreditas eorum relinquenda valere poſſent.

SVMMARIVM.

Fructus non intelliguntur deducta penſione, quando agitur de valore in impetrationibus exprimendo.

1 *Valor beneficij intelligitur deductis oneribus, de quibus oneribus intelligatur temporalibus, an perpetuis.*

Penſio impoſita, beneficio onus temporale, an perpetuum reputetur.

DECISIO CCI.

IN vna Panormitana beneficiorum, coram D. Beregrino, die 23. Ianuarij 1549. fuit reſolutum, quod penſio non deduceretur de fructibus, vt quis veniat excuſãdus à mala expreſſione valoris, itaut ſi beneficiũ valeret ducentũ, & viginti non eſſet excuſandus ille, qui expreſſit in centum & viginti, licet probaret, quod ſuper fructibus illorum beneficiorum eſſet reſeruata penſio centum. per ea quæ dicit Beleneinus poſt Io. Andr. in tract. de charit. ſubſidio. quæſt. 57. in fin. quicquid dixerit Gigas in tract. de penſionibus. quæſt. 89. nam illa ſunt intelligenda ſecundum Belencinum, & auctoritates quas

allegat

9 allegat Gigas, quod fructus † intelliguntur deductis oneribus, omnes intelliguntur de oneribus perpetuis; non autem temporalibus. & penſio eſt onus temporale.

SVMMARIVM.

Iuramentum impuberis proximi pubertati, confirmat contractum venditionis. Et in materia indiuidua, in qua iurant pubes & impubes non proximus pubertati, iuramentum puberis non confirmat contractum.

DECISIO CCII.

Die Lunæ 28. Ianuarij 1549. in cauſa Romana caſalis de la Bottaccia. Dubitaui. An iuramentum confirmet contractum venditionis, de quo agitur. Et quia venditio erat facta per Petrum Paulum, & Bernardinum de la Cithara, maiores quatuordecim annorum, & Iulium etiam fratrem maiorẽ duodecim, minorem quatuordecim annorum, dicebatur quod contractus venditionis, reſpectu Iulij, minoris quatuordecim, non confirmabatur iuramento, quia auth. ſacramenta puberum. loquitur in iuramento puberis, & cum hic eſſemus in iuramento impuberis, contractus venditionis non confirmaretur illo iuramento. Tamen hoc non obſtante, fuit deciſum, quod ſecundum communem opinionem canoniſtarum, iuramentum impuberis proximi pubertati confirmaret talem contractum. prout iſtam atteſtatur cõmunem Iaſ. in dicta auth. ſacramenta puberum. colum. 5. & ibi Iacobinus. col. 4. & Corn. ibidem. Corn. conſ. 36. colum. 2. vol. 2. & idem Corn. conſ. 187. colum. 4. vol. 3. & Corn. conſ. 240. vol. 1. & hoc ſtante. non obſtat illud quod dicit Curt. Iun. conſ. 53. col. 2. dum vult, quod ex perſona minoris, alij etiam puberes non teneãtur ſtare iuramento. quia Curt. Iun. loquitur in materia iuriſdictionis, & ſic indiuidua. quo caſu loquitur lex. ſi communem. ff. quẽadmo. ſer. amit. prout eam declarat Felin. in cap. 1. col. 5. de præſcript. & in terminis firmat Corn. conſ. 36. col. 2. vol. 2.

SVMMARIVM.

Comes Palatinus, an poſsit legitimare infantes ex generali poteſtate legitimandi ei tradita.

DECISIO CCIII.

In vna Bononienſi fideicommiſſi, coram D. Reomano, fuit concluſum, die 28. Ianuarij 1549. quod in generali facultate data Comiti Palatino legitimãdi, non cenſeretur data facultas legitimandi infantes. per text. & ibi Ang. in l. fin. ff. de his qui ſunt ſui, vel alien. iur. Præpoſit. in cap. per venerabilem. §. quod autem. col. 39. verſic. non inconuenienter quæritur. qui fil. ſint legit. Curt. ſenior conſ. 65. col. 5. Pariſ. conſ. 15. col. 5. vol. 2. Iaſ. in l. eam quam. col. 5. C. de fideicõmiſſ. Curt. Iun. conſ. 32. col. 5. & ſeq. Iſtud tamen fuit intellectum, procedere quo ad reductionem infantis in patriam poteſtatem, quia iſtud non poteſt facere. ſecus autem eſt quo ad abſterſionem maculæ. prout ita diſtinguit Alex. conſ. 11. col. 4. vol. 7. Socin. in l. Gallus. §. forſitan. n. 6. ff. de lib. & poſthum. Dec. conſ. 167. num. 6. col. fin. verſic. ſecundo allegatur. & conſ. 316. col. 2. verſic. ſecundo non obſtat. & conſ. 55. col. 4. in principio. Iaſ. conſ. 156. col. 4. n. 3. & conſil. 125. col. 5. verſ. ſed præmiſſis. vol. 4. Marian. Soc. Iun. conſ. 97. n. 24. & ſeq. & conſ. 154. nu. 7. & ſeq. vol. 2. Et iſta declaratio fundatur optima ratione. quia abſterſio maculæ, non poteſt eſſe niſi vtilis infanti. & ideo in ea videtur conſentire, & pro conſentiente habetur. in eo autem quod ex iſta legitimatione reducatur in patriam poteſtatem, quia poſſet eſſe oneroſũ noluerunt leges illũ habere pro cõſentiente, niſi ſequeretur eius ratihabitio, prout erat in caſu iſto, in quo infans factus maior legitimationem ratam habuerat, & ideo fuit dictum, quod eſſet bona. per §. & generaliter. in auth. quib. modis natur. effic. legit. Item & ſecundo, fuit dictum, quod Comes non poteſt legitimare infantes ex generali facultate, niſi in ea dictum fuiſſet, quod poſſet quoſcunque. & cæt. quo caſu propter dictam dictionem, quoſcunque, poterit etiam infantes legitimare, ſecundum Dec. in d. conſ. 55. & conſ. 367. colum. pen. in fin. & conſ. 316. Pariſ. conſ. 15. num. 35. vol. 2. Gozadin. conſ. 6. num. 45. & Marian. Soc. Iun. in d. conſ. 97.

SVMMARIVM.

In cauſa Romana caſalis, fuit reſolutum quod non conſtaret de falſa cauſa venditionis.

1 *Decreto iudicis cauſa cognita in contractu minorum interpoſito, quando ſtandũ ſit.*
2 *Decreto iudicis ſtante, & interuentu proximiorum in contractu facto à minore, an præſumatur quod fuerit factus ex cauſa, & valida.*
3 *Venditio an poſsit fieri partim in pecunia partim quod in ſolutione dẽtur aliæ res.*
4 *Iuramentum minoris, an confirmet contractum ex falſa cauſa.*

5 *Iuramentum minoris, licet ſuppleat defe-
ctum ſolemnitatis an tamen ſuppleat de-
fectum cauſæ.*
6 *Iuramentum minoris, an ſuppleat conſen-
ſum.*

DECISIO CCIV.

IN cauſa Romana, caſalis de la Bottac-
cia, die prima Februarij 1549. dubita-
ui. An conſtet de falſa cauſa venditionis, &
poſito quod ſic. an iuramentum ex falſa cau
ſa interpoſitum confirmet contractum ven-
ditionis de qno agitur. Factum ſic ſe habet.
qnod vẽditio erat facta per minores de me-
dietate caſalis. & in venditinne aſſerebatur
quod venditio fiebat ex cauſa æris alieni, &
quia creditores vrgebant, & inſtabant, &
non erant alia bona vnde fieret ſolutio, &
ideo fuit vendita medietas dicti caſalis, pre
cio octo millium ſcutorum, in his ſolutioni-
bus. videlicet, quod fuerunt ſoluta ſcuta
mille. videlicet, tercentum ſeptuaginta in
pecunia numerata, & reliquum, vſque ad
ſummam mille, in tot argentis. duo milla
ſcuta fuerunt confeſſata. 2500. ſcuta ſo-
luta. in tot ſegetibus & animalibus, & ad
2500. ſcuta fuit data dilario ſeptem an-
norum. Ex iſtis ſolutionibus arguebatur pro
parte illorum de la Cithara, quod talis ven
ditio non eſſet facta pro ſoluendo ære alie-
no. quia non eſſent conſignata animalia &
ſegetes. nec confeſſio de receptis facta. nec
dilatio ſeptem annorum data. His non ob-
ſtantibus, fuit pro parte contratia conclu-
ſum, ex quo iudicis decretum cauſa cognita
1 interpoſitum fuerat, † cui decreto ſtandum
erat. iuxta dictum Pauli de Caſtro in l. cum
hi. §. ſi prætor. ff. de tranſact. item non ſolũ
erat decretum interpoſitum, ſed contractus
erat factus per matrem tutricem illorum de
la Cithara, & per Ludouicum de Pichis eo-
rnm auunculum qui etiam promiſerat, quod
dicti minores facti maiores contractum ta-
2 tum haberent. Vnde ex decreto † & inter-
uentu iſtorum proximorum, præſumendum
erat, quod venditio ex cauſa facta fuiſſet.
& cum mille ducati in pecunia & argen-
tis ſoluti fuiſſent, ex illis potuit creditorib.
3 ſatisfieri. Item, non eſt nouum, † quod ven-
ditio fiat partim pecunia, partim in ſolutio
ne dentur aliæ res, item confeſſio de duobus
millibus, potuit eſſe vera, licet Rota iudica-
uerit illam confeſſionem minoribus non no-
cere. Dilatio etiam potuit fieri ſub ſpe,
quod creditoribus in fine dilationis ſoluere
tur. Et ſic fuit reſolutum ꝙ non conſtaret de
falſa cauſa. tamen poſito quod de falſa cau-
ſa conſtaret, fuit reſolutum ad ſecundam par
4 tem dubij, * quod iuramentũ non † confir-
maſſet contractum venditionis ex falſa cau-
ſa per notat. per Dec. conſ. 403. col. penult.

* Iuramentũ minoris non confirmat contractũ vẽditionis quãdo eſt interpoſitũ ex falſa cauſa.

verſic. ſecundo ad iuramentum, vbi loquitur
in proprijs terminis. & licet iuramentum
5 ſuppleat † ſolennitatis defectum, non tamen
ſupplet defectum cauſæ. vt per Dec. in d. cõ-
ſil. Et ratio in promptu eſt. quia minor vide
tur ex illa cauſa motus, & ſi cauſa eſt falſa,
6 non adeſt conſenſus, & iuramentum † non
ſupplet conſenſum. vt per Aymon. conſ. 144.
num. 16. & 17. Paul. de Caſtr. conſil. 122.
in nouis.

SVMMARIVM.

Commendatarius, non agit ſpolio contra commendantem.

1 *Depoſitarius contra deponentem, an poſſit
agere ſpolio, & quid contra tertium.*
2 *Commendatarius conſtitutus ab Epiſcopo, ſi
infra ſex menſes habeat nouam prouiſio-
nem à Papa, an dicatur ex titulo Apoſto-
lico poſſidere, & poſſit agere ſpolio.*
3 *Poſſeſſionis cauſa, an ſtatim dicatur mutata
ex superuenientia tituli Apoſtolici.*

DECISIO CCV.

EPiſcopus Turritanus, commendauerat
canonicatum ad ſex menſes, & deinde
ad beneplacitum. elapſis ſex menſibus, Epi-
ſcopus ingreſſus eſt poſſeſſionem. commenda
tarius agebat ſpolio contra eum in vna Pla
centina canonicatus & præbendæ, coram
D. Peregrino 1549. Fuit reſolutum, quod cõ-
tra commendantẽ non poſſet agere. per de-
ciſ. 1. * in antiq. & per ea quæ dicit Socin.
in l. rem quæ nobis. ff. de acquir. poſſeſſ. dum
1 vult quod depoſitarius, † contra deponen-
tem non poteſt agere ſpolio, licet contra
tertium poſſit, & commenda non ſit niſi de-
poſitum. tamen, quia in caſu iſto, commen-
2 datarius † habuerat nouam prouiſionem
infra ſex menſes, & ſic ex titulo Apoſtolico
dicebatur poſſidere, fuit dictũ, quod ex iſto
capite poſſet agere ſpolio. cum ſuperuenien
3 te titulo † Apoſtolico, ſtatim ſibi foret mu-
tata cauſa poſſeſſionis, & non diceretur am-
plius vt commendatarius poſſidere.

* Alias l. de reſtit. ſpol.

SVMMARIVM.

In cauſa Salamantina, canonicatus & præbendæ, reſolutum quod prouiſo per Epiſcopum incumberet onus probandi, de quo menſe obierit.

1 *Turno proprio non potuiſſe vti ob impedi-
mentum, aſſerenti incumbit onus proban-
di.*
*Impedimentum, cum eſt fundamentum in-
tentionis alicuius, debet illud probare.*

DECI-

DECISIO CCVI.

Die 4. Febr. 1549. in cauſa Salamantina canonicatus & præbēdæ. Dubitaui.cui incūbat onus probandi, beneficiū vacaſſe de menſe Apoſtolico, vel ordinario. Et fuit reſolutū quod ex quo prouiſus per Ordinariū videlicet Antonius de Vega, erat actor, & Michael del Faro erat reus & poſſeſſor, & non petebat niſi abſolutoriam, quod incumberet onus probandi ipſi Antonio. Item & ſecundo, quia Antonius probabat vacationē de anno 1533. & probata vacatione ordinarius habebat conferre, & turnum ſuum
1 conſumere. Si autem Ordinarius † dicit ſe impeditum, cum iſtud impedimentum ſit fundamentum intentionis ſuæ, debebat illud probare.

SVMMARIVM.

In cauſa Auguſtenſi iuriſdictionis, Epiſcopus non cenſetur renunciaſſe iuri quæſito ex ſententia arbitramentali.

1 *Renunciare an quis videatur iuri quod quis ignorat.*
Ignorantia an præſumantur in facto antiquo.
2 *Prælatus, iuri in fauorem Eccleſiæ acquiſito renunciare non poteſt.*

DECISIO CCVII.

In cauſa Auguſtenſi, iuriſdictionis, dubitaui die 4. Februarij 1549. An, ſtante ſententia arbitramentali de anno 1524. lata, quæ dat facultatem Epiſcopo Auguſtenſi viſitādi dūtaxat Eccleſiaſtica beneficia curata de membris prepoſituræ montis Ionis in ſua diœceſi exiſtentia, viſitando modernus Epiſcopus, qui non habuit notitiam de dicta ſententia, paſſim omnia beneficia, tam curata quam ſimplicia, dicatur contraueniſſe dictæ ſententiæ, adeo quod Eccleſiæ ſuæ præiudicaſſe cenſeatur, & non poſsit ſe dicta ſententia iuuare. Et fuit reſolutum quod ſibi non præiudicaſſet. & quod dicta ſententia ſibi ſuffragaretur. tum quia iuri quod
1 quis ignorat, † non cenſetur renunciare. & & ignorantia præſumebatur ex quo eramus in facto antiquo. Non obſtat quod ex quo ipſe ſententiam produxerat, præſumebatur quod ſcientiam de ea habuiſſet. quia fuit reſponſum, quod Epiſcopus quia habebat intentionem fundatam de iure cōmuni, paſſim omnia beneficia viſitauit. ſed poſtquam cauſa contra eum fuit commiſſa, & priuilegia exemptionis fuerunt producta, tunc fecit diligentiam de perquirendo, & dictā ſententiam inuenit. tū & ſecūdo poſito ꝙ Epiſcopus notitiam habuiſſet de dicta ſententia, tamen quia per eam ius fuerat acquiſi-
2 tum Eccleſiæ, iuri † in fauorem Eccleſiæ acquiſito renunciare non potuit.

SVMMARIVM.

In cauſa Malacitana decimarum.

DECISIO CCVIII.

In cauſa Malacitana * decimarum, die 8. Februarij 1549. propoſui dubium. An ſtantibus tribus teſtibus de viſu, & alijs de communi auditu, ſit verificata narratiua bullæ Innocentij, & quia in narratiua dictę bullæ Innocentij referebat ſe ad inſtrumentum & conceſsionem Roderici, in qua dicebatur, quod Petrus Giron, cum exercitu ſuo, ſuorum propinquorum, & conſanguineorum oppidum de Archidona proprijs expenſis recuperauerat, & hic tractabatur nedum de ſubreptione, ſed etiam obreptione dictarum litterarum, voluerunt Domini quod ſatis narratiua prędicta, verificaretur ex dictis teſtibus. cum vnus diceret de trecētum equitibus, & alij duo de certo numero equitum. tamen omnes in hoc erant concordes, quod illi equites cum Ludouico Capitaneo, obſederant oppidum. & ſic obſeſſio facta fuit per dictos equites. item probabāt dicti teſtes, quod magnus Magiſter miſiſſet poſtea gentes de Oſuna. & poſtremo, quod ipſe Magiſter cum gente veniſſet, & quod alios certiores feciſſet vt venirent ad auxilium expugnationis. & ſic, cum conſtaret de multitudine tranſmiſſa per magnum Magiſtrum, & cum ipſe principalis fuiſſet in expugnatione cum alijs teſtes de communi voce & fama deponerent, quod magnus Magiſter expugnaſſet, & quod ad auxilium venerunt Domini, & Ciuitates regales, quod niſi ex aduerſo doceretur de maiori numero militum, quam eſſet numerus militum magni Magiſtri, quod gratia eſſet verificata.

* Vide ſupra decis. 191. hoc 3. lib.

SVMMARIVM.

Decanus Capituli potuit agere poſſeſſorio recuperandæ pro rebus ſpectantibus ad Capitulum, quibus Capitulum erat ſpoliatum.

1 *Decanus Capituli an caput illius. & factū ab eo an poſſit dici factum à perſona priuata.*
2 *Decanus Capituli, an reſpectu extraneorum à Capitulo, dicatur perſona priuata. Et an dicatur habere iuriſdictionem.*
3 *Decanus vt Prælatus in rebus communibus*
an ſint

Digitized by Google

an ſineCapitulo agere poſsit.

4 *Decanus Capituli vt caput, an dicatur habere generalem adminiſtrationem in bonis communibus, & nu. 5.*

6 *Prælatus ſine Capitulo, an agere poſſit in poſſeſſorio cuiuſcunque rei, quantuncumque ardua.*

DECISIO CCIX.

CApitulum Lucenſe, cum alias eſſet in
quaſi poſſeſsione exercēdi iuriſdictio-
nem in certis rebus, fuit ſpoliatum ab Epi-
ſcopo dicta quaſi poſſeſsione. & cum Deca-
nus ipſius Eccleſię egiſſet ſpolio, & procu-
ratorem conſtituiſſet, & ſententiam, no-
mine ſuo, & Capituli reſtitutoriam obti-
nuiſſet, pro parte Epiſcopi fuit oppoſitum
quod ſententia eſſet nulla, ex defectu man-
dati ipſius Capituli. ex quo Capitulum,
in cauſa procuratorem non conſtituiſſet.
ideo dubitauit Dominus Fabius die 8. Fe-
bruarij 1549. An ſententia Martini de Spi-
noſa in fauorem Capituli, contra Petrum
Ribera Epiſcopum Lucenſem lata, obtenta
per procuratorem conſtitutum à Decano
Eccleſię Lucēſis, ſit valida. Et fuit reſolutum
1 quod ſententia eſſet valida. quia † Deca-
nus tamquam caput Capituli non erat per-
ſona priuata. prout dicit Felin. in c. ex par-
te Decani. col. 2. de reſcript. Et iſtud eſt ve-
rum reſpectu Collegij cui præeſt. vt notat.
per Abb. in c. cum ab Eccleſiarum. col. 2.
de offic. ordin. ita quod licet Decanus, re-
ſpectu extraneorum à Capitulo, dicatur
2 perſona † priuata, prout intelligunt Doct.
in d. c. ex parte decani. vt colligitur ex di-
ctis Felini in d. 2. col. tamen reſpectu ip-
ſius Collegij cui pręeſt, dicitur habere iuriſ-
dictionem. & ita procedit quod dicit Bald.
in l. 1. C. de ſer. reipub. manum. allegatus
per Felin. in d. c. ex parte decani. Et cum in
caſu iſto, lis eſſet inter Capitulū & Epi-
ſcopum, cuius Capituli caput erat Deca-
nus, cum eſſemus in rebus communibus De-
3 cani & Capituli, Decanus † vt Prælatus in
rebus communibus, ſine Capitulo agere po-
terat. vt dicit Felin. in c. edoceri. col. 2. verſ.
ſolus Pręlatus. de reſcript. & licet loquatur
in Pręlato, habet locum in quocunque Præ-
lato inferiori ab Epiſcopo. vt per Imol. in
d. c. edoceri. col. fin. Et ratio eſt, quia ſicut
4 Epiſcopus dicitur † eſſe generalis admini-
ſtrator bonorū Eccleſiæ ſuæ, ita etiā Deca-
nus, vt caput Capituli, dicitur generalē ad-
miniſtrationē in iſtis bonis communibus ha
bere. Secundo, quando verū eſſet, quod Pre-
5 latus in bonis communibus, abſque † Ca-
pitulo, non poſſet agere in arduis, prout de-
clarat Felin. in d. c. edoceri. in 3. col. in pri-
ma declaratione. tamen iſtud reſtringitur
ſecundum Felin. ibidem, verſ. reſtringe tamē
notabiliter. &c. vbi ſumus in poſſeſſo-
6 rio † cuiuſcunq; rei, quantumcunq; arduę.
quia tunc etiam ſolus Prælatus ſine Capitu-
lo agere poteſt. Et cum hic eſſemus in poſſeſ-
ſorio, ideo potuit Decanus, vt caput Ca-
pituli agere poſſeſſorio recuperandæ.

SVMMARIVM.

Valor expreſſus in litteris, quomodo intelligatur.

1 *Valor beneficij debet conſiderari quātum valet in portatis. ſed an dempto cambio.*

2 *Fructus Beneficij, an debeant intelligi quātum valent in abſentia ab Eccleſia. & num. 3.*

DECISIO CCX.

DVbitauit D. Antonius Auguſtinus, die
8. Februarij 1549 An fructus pro ex-
1 pediendis litteris, † debeant conſiderari in
portatis, dempto cambio. Et quod deberent
conſiderari dempto cambio, allegabatur
Gloſſator ſuper regula 60. prope finem cō-
menti. & in regula 23. in fine. Bellamera
deciſ. 2. prope medium. Staphil. fol. 29. in 1.
facie, in fine. Sarnen. in regula de exprimen-
do vero valore quæſt. 8. Iſtis tamen non
2 obſtātibus, fuit reſolutū, quod fructus † de-
berent intelligi quantum valent in abſen-
tia ab Eccleſia, etiam ſi ſit in loco beneficii.
quia non debemus conſiderare quod tan-
tum valeant in portatis in Vrbe deducto
cambio. quia iſtud nullibi cauetur. licet
Gloſſator, & Sarnen. iſtud inaduertētur affir
3 mauerint. quia re uera, fructus † dicūtur illi
qui debentur in abſentia ab Eccleſia vbicū-
que ille ſit. & illud cambium quod ſoluitur
in pecunijs tranſmittendis, non eſt in conſi-
deratione. alias vno modo valeret benefi-
cium quando quis eſſet in Vrbe, alio modo
quando eſſet Venetijs, alio modo quando
in Ciuitate Conſtantinopolitana. ita vt
certus ualor haberi non poſset.

SVMMARIVM.

Filius bona ſibi relicta poſſidendo, declarat ex iuris diſpoſitione poſſidere illa pro legitima.

1 *In legitimam, an imputet filius quicquid cōſequitur à patre quouis titulo, & nu. 4.*

2 *Filius poſsidens aliquid ex bonis patris, an dicatur declaraſſe ſe poſſidere pro legitima. Poſſidens, an cenſeatur poſsidere ex titulo quem habet in rē.*

3 *Ti-*

Digitized by Google

3 *Titulus pro hærede, & pro legitima, an ſint incompatibiles.*

DECISIO CCXI.

IN cauſa Romana, ſeu Venetiarum, die 15. Februarij 1549. propoſui dubium. An Domini de Alidoſijs litigantes vt hæredes, prout in actis, poſſidendo bona de quibus agitur, ſpatio triginta annorum & vltra, declarauerint velle poſſidere pro legitima, itaut nulla præſcriptio cucurrerit. Et fuit reſolutum, quod ex tali poſſeſſione, & retentione bonorum dicerentur declaraſſe voluntatem poſſidendi pro legitima. Quia
1 quicquid conſequitur † filius à patre quouis titulo in legitimam imputatur. l. quoniam nouella. C. de inoffic. teſtam. not. in l. illud. C. de collat. ponit Bart. in l. in quartam. verſ. venio ad quartam partem. ff. ad l. fal. Et cum Iapinus poſſederit relictum à teſtatore, & illud imputetur ex iuris diſpoſitione in legitimam, ergo dicitur decla-
2 raſſe ſe poſſediſſe pro legitima, quia † quilibet cenſetur poſſidere ex titulo quem habet in re. Gloſ. in l. quædam mulier. ff. de rei vendic. Alex. conſ. 8. col. 5. vol. 3. Non obſtat, quod Domini de Alidoſijs conuenti à Comite reconueniendo ipſum Comitem in commiſſione dixerint, ſe hæredes Nicolai teſtatoris, & ideo petierunt ſucceſſionẽ aliorum bonorum, & ſic declarauerint ſe poſſidere pro hærede, & non pro legitima. quia
3 fuit reſponſum, quod titulus † pro hærede, & pro legitima, non ſunt tituli incompatibiles. itaque poſſidendo pro hærede, dicitur etiam poſſidere pro legitima. quia quicquid
4 quocunque † titulo relinquitur, computatur filio in legitimam. ergo dato quod ſit relictum titulo hæreditario, debet etiam computari in legitimam. & ita poſſidebit iſte talis pro legitima.

SVMMARIVM.

Concilij Tridentini capitula duo, quomodo intellecta,

1 *Viſitare, quomodo poſsit Ordinarius auctoritate Concilij Tridentini. & num. 2.*
3 *Concilium Tridentinum, ex auctoritate tributa Ordinarijs, an cenſeatur voluiſse tollere facultatem inferioribus prælatis tributam.*
4 *Generalis diſpoſitio, an extendatur ad caſus deciſos ſententia, vel tranſactione.*
5 *Delegato Papæ, an obſtent ea quæ non obſtarent Papæ met.*

DECISIO CCXII.

IN cauſa Auguſtenſi iuriſdictionis, dubitaui, die 15. Februarij 1549. An ſtante Concilio Tridentino, liceat Epiſcopo Auguſtenſi viſitare beneficia ſimplicia de membris præpoſituræ Montis Iouis in ſua diœceſi exiſtentibus, & canonicos & alios regulares extra Monaſterium degentes viſitare, delinquentes corrigere, & punire, non obſtãte ſententia arbitramentali. Et fuit reſolutum per tertium capitulum ſextæ ſeſſio-
1 nis, dum dicit quod quilibet ſecularis, † ſeu regularis extra Monaſterium degens poſſit auctoritate Apoſtolica, ab Ordinario tamquam delegato viſitari, & corrigi, quod poſſet. Item per octauum capitulum ſeptimæ ſeſſionis, in quo dicitur, quod Ordina-
2 rij † locorum teneantur Eccleſias quaſcunque, auctoritate Apoſtolica viſitare. & ſi quaſcunque, ergo & Eccleſias ſimplices maxime cũ dicat, & ſi qua animarum cura. &c. Non obſtat, quod generalis diſpoſitio Con-
3 cilij, non tollit facultatem † inferiori tributam. iuxta ea quæ habentur per Gloſ. in l. ſciendum. in princ. ff. qui ſatiſdat. cogant. & ibi Iaſ. col. 3. ſicut & generalis diſpoſitio
4 non † extẽditur ad caſus deciſos ſententia, vel tranſactione. ad text. in l. cauſas. C. de tranſact. cum alijs de quibus ibi per Iaſon. quia fuit reſponſum, quod cum in iſtis capitulis dicatur, quod Ordinarius viſitet auctoritate Apoſtolica, & tanquam delegatus
5 Apoſtolicus, quod ſicut contra Papam † ſententia, nec aliquid obſtat, ita nec cõtra eius delegatum. & ſic ſi Ordinarius vellet iure ordinario viſitare forſan poſſet, ei forſan ſententia arbitramentalis. ſed quia vt delegato à Papa id ſibi conceditur, certe ſententia arbitramentalis ei non obeſt. Fuit tamen dictum, quod dubitaretur an appellatione Prælati, vt in tertio capitulo dicitur, & appellatione Ordinarii, intelligeretur tantum de Epiſcopis, an etiam de aliis prælatis inferioribus.

SVMMARIVM.

Capitula plura vbi ſunt in eadem obligatione poſita, an ſint correſpectiua, vt de vno ad aliud inferri poſſit

1 *Connexa capitula, quæ dicantur, & nu. 3.*
2 *In reſcripto continente plura capitula, quando ex determinatione vnius, inferatur ad determinationem aliorum.*
4 *Correſpectiua quæ dicuntur.*

DECI-

DECISIO CCXIII.

IN cauſa Mantuana Succarorum. Dubitauit,die 15.Februarij 1549. D.Rcomanus, quando in vno contractu ſunt plura capitula per ipſos contrahentes apposita,vtrũ omnia dicantur ita inter ſe connexa & correſpectiua, vt de vno ad omnia alia inferatur. Et fuit reſolutum, quod nõ ſtatim quod plura capitula ponuntur in eadem obligatione, non ideo dicantur connexa & correſpectiua.nam ſi ſunt plura negotia, & diuerſam rationem habentia, tunc non ſtatim dicuntur eſſe connexa. l. ſcire debemus.ff.de verb.obligat.l.cum eiuſdẽ.ff.de ędilit.edict. l.etiam. §.1. & ibi gloſ.ff.de minor. Bart.in l.Aurelius. §.idem quæſijt. ff. de lib. legat. vbi dicit, quod illa capitula dicuntur con-
1 nexa, † quando vnum venit ad determinationem alterius, & ideo vnitas rationis, & non ſcripturæ facit capitula eſſe connexa, vt etiam ſentit Abb. in cap. dilectus.col.2. verſic.in gloſ.tertia.de præben. per Dec. in cap. ſi duobus.ante numerum 17. de appellat. Sicut etiam dicimus, quod licet ſit vnũ
2 reſcriptum † continens plura capita,non tamen ex determinatione vnius non infertur ad alia quæ ſunt ſeparata. c.ſecundo requiris. & c.inquiſitioni.de appellat. Iaſ.in l.3. §.filius.col.5. verſ. ſed caue.de lib.& poſth. Non obſtat quod dicit Cardinalis in cap. peruenit.2.in fine. de iureiuran.& ibi Felin.
3 quod quæ ſunt in vna obligatione, † dicuntur eſſe coniuncta & connexa.quia intelligẽdus eſt Cardinalis ſecundũ iura quę allegat. videlicet, cap. conſtitutus. & c.ſecundo requiris. quæ loquuntur in capitulis in eadẽ obligatione poſitis, connexis tamen & ſibi adhęrentibus.non enim valet argumentum. plura capitula ſunt poſita in eadem obliga-
4 tione, † ergo ſunt correſpectiua. quia vltra quod ſint poſita in eadem obligatione,oportet quod talia capitula reſpiciant eundem finem & negotium, & dependentiam inter ſe habeant. prout in talibus capitulis correſpectiuis, & habentibus inter ſe dependentiam,loquitur Grammaticus deciſ.103. nu. 157. & idem Cardinalis clarius loquens. in c. conſtitutus. verſ. & intellige.&c. de pęn. & Corn. per Grammaticum allegatus in d.deciſ.103. in conſ.319.num. 10.verſic.nec obſtat. in tertio vol. & Brunus.conſ.48.vbi loquitur in capitulis dependentibus & connexis,poſitis in eadem obligatione. Et ita etiam reſpondetur ad illud quod dicitur, quod quando ſunt duo contractus eodem
5 tempore, † coram eiſdem notario, & teſtibus facti,præſumuntur correſpectiui. ſecundum Bald.in l.petens.C.de pact.quia intelligendus eſt Bald.vbi ſumus in materia dependenti, & quando fit ex eadem cauſa. ſecus ſi cauſa eſſet penitus diuerſa, & ita ibi ſequitur Paul. & Iaſon.colum.5. verſic.circa iſtum text. poſt Alexand. in l.in bonæ fidei. num.4. cod.tit.

SVMMARIVM.

Filij poſiti in conditione, & grauati, quo caſu cenſeantur vocati, vt fideicommiſſum locum habeat.

1 *Filij in conditione poſiti, ex coniecturis cenſentur vocati, & referuntur coniecturæ. num.2.4. & 5.*
3 *Filiorum diſpoſitio, tam intelligitur de maſculis quam de feminis.*

DECISIO CCXIV.

NIcolaus de Paſijs ſenior, filiabus fœminis quas habebat excluſis,inſtituit quatuor eius filios, & ipſis, & eorũ liberis ſubſtituit,vt infra. verba inſtitutionis & ſubſtitutionis ſunt iſta.In omnibus autẽ aliis ſuis bonis, mobilibus & immobilibus iuribus & actionibus, tam præſentibus quam futuris Paſium, Loyſium, Virgilium, & Herculem eiuſdem teſtatoris filios legitimos & naturales,æquis portionibus ſibi hæredes vniuerſales inſtituit.& ſi contingeret aliquem, ſeu aliquos ex dictis eius filiis, & ſeu dictorum eius filiorum liberos quandocunque decedere,abſque filiis legitimis & naturalibus, tũc & eo caſu ſuperuiuentes eiuſdem teſtatoris filios, & dictorum eiuſdem teſtatoris filiorum tunc non ſuperuiuentium, liberos in ſtirpes & non in capita, eiſdem ſicut dicitur morientibus,ſubſtituit vulgariter, pupillariter, & per fideicõmiſſũ & omni alio meliori modo, iure, via, & forma,quibus magis, & melius poteſt. &c. Mortui ſunt omnes filii, duobus tantum in effectu ſuperſtitibus nepotibus. videlicet, Nicolao iuniore, & Hercule iuniore. poſtea Nicolaus iunior deceſſit ſine filiis, inſtituto Franciſco Maria ſibi hærede extraneo. contra quem Hercules alter nepos, & ſolus ſuperſtes,agebat vti in teſtamento prædicto Nicolai antiqui eius aui, ex fideicommiſſo & ſubſtitutione vocatus. Dubitauit die 15.Februarii 1549. D.Antonius Auguſtinus in vna Bononienſi bonorum de Paſiis.præſuppoſito, ſine præiudicio, quod ſingulæ coniecturæ non ſufficiant. An coniunctæ doceant voluntatem defuncti pro fideicommiſſo. Et fuit reſolutum pro affirmatiua, quod coniunctæ docerent voluntatem defuncti pro fideicommiſſo. Prima ergo coniectura fuit, quod fi-
1 lii poſiti in conditione erant grauati. † & licet iſta non ſufficeret de ſe,iuxta communẽ opinionem quæ eſt contra Bart. in l.centurio.ff.de vulg. & pupill. tamen dicunt DD.

quod

quod qualibet leuis coniectura, facit quod opinio Bart. ſit vera. & ideo addebatur hic alia coniectura, quod hic eramus in deſcen-
2 dentibus à teſtatore, & non † in tranſuerſalibus. in quo caſu loquitur gloſ. in l. Lucius. ff. de hær. inſtit. Tertia coniectura quæ addebatur erat illa, quod in ſubſtitutione dicebatur, quod filij quandocunque decederent ſine filijs, & non erat dubium quod illa di-
3 ctio † ſine filijs. intelligebatur tam de fœminis quam maſculis. ſic ergo patet quod teſtator, filias filiorũ voluit præferre patruis earum, & ſic alijs filiis ipſius teſtatoris. ſed iſtud non poterat eſſe ab inteſtato. cum per ſtatutum Bononienſe, fœminæ ſtantibus maſculis excludantur. ergo de neceſſitate erat dicendum, quod iſtæ fœminæ, & ſic filii poſiti in illa dictione. abſque filiis. eſſent voca-
4 ti ex teſtamento, & iſto modo † arguit, & dicit eſſe magnum fundamentum Marian. Soc. Iun. conſ. 158. abunde. colum. penult. verſ. coniectura autem. &c. volum. 2. Quar-
5 ta coniectura, † fuit illa clauſula, omni meliori modo. quia ſi ſubſtituebat omni meliori modo de neceſſitate erat dicendum, quod eos vocaret, adhoc vt ſubſtitutio teneret. auctoritates poterunt videri in informationibus.

SVMMARIVM.

Poſſeſſio ciuilis, quo caſu in donatarium translata non fuerit.

1 *Poſſeſſio ciuilis licet mediante animo retineatur, tamen non acquiritur niſi mediante animo & corpore.*
2 *Conſtitutum in contractu donationis appoſitum, in quo durante vita ſua donans reſeruauit ſibi bona donata, quomodo intelligatur.*
3 *Vſumfructum quando quis ſibi reſeruat, & transfert dominium, an videatur tacite transferre ciuilem poſſeſſionem, quæ illi dominio adhæret.*
4 *Donans retento vſufructu, quando videatur tranſtuliſſe dominium & poſſeſſionem. & num. 9.*
5 *Poſſeſſio ciuilis non poteſt dici translata, ſi non interueniat nec verus nec fictus modus transferendi.*
6 *Poſſeſſio ciuilis, an poſſit ſtare ſine dominio Et etiam quod quis non habeat inſiſtentiam in re. & num. 7.*
8 *Verba dedit, tranſtulit in donatione in qua quis reſeruat ſibi vſumfructum, quid operentur.*

DECISIO CCXV

IN cauſa Romana, caſtri Feliciani, propoſui dubium, die 18. Februarii 1549. An per inſtrumentum donationis de qua in actis cum reſeruationibus, de quibus in ea ciuilis poſſeſſio tranſeat in Comitem donatarium, vel potius remanſerit apud Archiepiſcopum donantem. & fuit reſolutum, quod ciuilis non tranſiuiſſet, ſed remanſiſſet penes Archiepiſcopum donantem. Fundamentum reſolutionis fuit, quia aut iſta ciuilis tranſiuit mediante actu vero vel ficto. ſed nullum iſtorum interuenit, ergo ciuilis non tranſiuit. quod actus verus non interuenerit
1 patet. quia licet mediante † animo ciuilis retineatur, tamen non acquiritur niſi mediante animo & corpore. ſed hic non interuenit corpus, ergo non eſt actus verus, & ideo non potuit transferri. actus fictus etiã nõ interuenit, quia non conſtitutum, & quando conſtitutum interueniſſet intelligeretur
2 poſt † mortem eius ex quo durante vita ſua reſeruauit, ſibi donans dominium, vſumfructum, iuriſdictionem, & adminiſtrationem, itaque conſtitutum referendũ eſſet poſt mortem donantis, ſed ceſſabat iſta diſputatio ex quo conſtitutum non erat appoſitum. Non obſtat reſeruatio vſufructus, ita quod videremur eſſe in terminis. l. quiſquis. C. de donat. vt per illum actum fictum diceretur poſſeſſio ciuilis translata. quia fuit dictum quod illa lex. quiſquis. loquebatur in vſufru
3 ctu formali, quia quando quis † reſeruat ſibi vſufructum, & transfert dominium videtur tacite transferre ciuilem quæ illi dominio adhæret, & ſic transferendo dominium videtur poſſeſſionem ciuilem tradere. & ita loquuntur Gloſ. & DD. ibi, ſed in caſu noſtro, eramus in vſufructu cauſali. nam donans reſeruauerit ſibi dominium, vſumfructum, iuriſdictionem, & adminiſtrationem, itaque cum non tranſtuliſſet dominium non
4 eramus † in terminis d. l. quiſquis, nec alius actus fictus interuenerat. item, quia donans in donatione dixerat, ꝙ donatarius, in dominio, vſufructu, iuriſdictione, & adminiſtratione, nec alio quouis modo ſe poſſet intromittere. & cum poſſeſſio ciuilis eſſet ius inſiſtendi in re, & donans generaliter prohibuiſſet, eius vita durante, inſiſtentiam in ipſa re, ſequitur quod ciuilis nullo modo trãſlata foret. Non obſtant modo, quæ pro parte aduerſa dicebãtur, quod in generali trãſlatione, omnia cenſentur translata quæ non ſunt reſeruata, & hic cum non ſit reſeruata poſſeſſio ciuilis, ergo eſt translata. quia duobus modis reſpondetur. Primo, quia ciuilis
5 non fuit † translata, quia modus transferendo, nec verus nec fictus, interuenit. Secundo, quod ſatis poſſeſſio ciuilis eſſet reſeruata ex quo donans prohibuerat quod donatarius

tarius, eius vita durante, nō poſſet ſe intromittere. Non obſtat, quod poſſeſſio ciuilis
6 poſſit † ſtare ſine dominio. Bart. in l. 1. col. 3. ff. de acquiren. poſſeſſ. vt patet in vendente rem alienam, & conſtituente ſe poſſidere nomine emptoris, quia dominium eſt penes verum dominum, & ciuilis penes emptorem. Quia fuit dictum, quod iſtud eſt ratione actus ficti. videlicet conſtituti. Non obſtat, quod dato quod quis non habeat in-
7 ſiſtentiam in re, nihilominus † habet ciuilē. vt in debitore, qui rem ſuam pignori creditori tradidit. nam licet ipſe debitor nō poſſit in re inſiſtere, tamen habet ciuilem. hinc eſt quod ipſe præſcribit. Quia fuit reſpōſum quod iſtud eſt propter dominium quod debitor habet, & hic donatarius illud non habebat. Non obſtat, quod ſi poſſeſſio ciuilis non eſt tranſlata, ergo illa verba in dona-
8 tione poſita. dedit, † tranſtulit. &c. eſſent ſine effectu operandi. Quia fuit reſponſum, quod talia verba ſatis operantur poſt mortem donantis. Itē fuit dictum, quod l. quiſ-
9 quis. eſt † exorbitans à diſpoſitione iuris cōmunis, & continet vnum de mirabilibus mūdi, vt dicunt Doct. ibi. Et licet quando reſeruatur vſusfructus formalis, transferatur poſſeſſio ciuilis & dominium, vt dicit ibi Gloſ. fin. quam ſequuntur ibi Doct. & Curt. Iun. conſ. 127. non debemus extendere illam legem, quando quis reſeruat dominium & vſufructum. & tanto magis ſtante prohibitione teſtatoris, vt nullo modo in re donata, durante eius vita ſe intromittat.

SVMMARIVM.

In cauſa Salamantina canonicatus.

1 *Portionario antiquiori qui aſſequutus eſt etiam dignitatem in Eccleſia Salamantina, an debeatur canonicatus qui debebatur portionario ſimplici, ex conſtitutione in dicta Eccleſia, & deciſ. 218.*

DECISIO CCXVI.

IN cauſa Salamantina canonicatus, dubitaui die 18. Februarij 1549. poſito, quod portionarius, ratione portionis, tenetur decantare miſſas, deſeruire altari, & aſſumere cappam, & cum illa aſcendere ad chorum, & cantare, & alia officia facere. & quod ſi portionarius retenta portione aſcendit ad dignitatem in eadem Eccleſia, nō tenetur vlterius ad dicta ſeruitia portionariis incumbentia, ſed ammittit ſedem & vocem portionarii, nec vlterius vt portionarius, ad officia & ſeruitia, intra nec extra Eccleſiam, deputatur. An tali portionario
1 tamquam antiquiori, † iuxta bullam Nicolai debeatur canonicatus de quo agitur. Pro parte negatiua fiebat fundamentum, quod ceſſante, cauſa ceſſaret diſpoſitio. & cauſa aſcenſionis erat remuneratio ſeruitii. & cū iſte portionarius, propter dignitatem, non teneretur ad ſeruitia, ergo aſcendere nō poterat. & adducebatur illud, quod dicitur de illo qui promiſit dare ſcaccum mattum cum pedina. &c, & multa alia ſimilia de quibus in informatione. Quibus tamen non obſtantibus, fuit reſolutum cōtrarium. eo quia hic non ceſſabat cauſa. quia huic portionario, etiam quod eſſet dignitas, dabatur aſcēſio propter antiqua ſeruitia. & quia, licet haberet dignitatem, habebat etiam portionem. & licet actu non ſeruiret, poterat tamen vt portionarius ſeruire.

SVMMARIVM.

In cauſa Malacitana decimarum.

1 *Milites Calatraua, an teneantur ad tria vota, ſicut & alij Religioſi.*

Papa ſi eſt expoſitum quid concernens militiam Calatrauæ, an eius naturam & ſtatum intellexiſſe dicatur. & num. 2.

3 *Proprium alicuius quod dicatur.*

DECISIO CCXVII.

DIe 20. Februarii 1549. in cauſa Malacitana decimarum. Dubitaui, præſuppoſito quod à primæua inſtitutione Magiſtratus ordinis de Calatraua, cuius Petrus Magiſter erat, dictus Magiſtratus fuerit creatus pro tuitione fidei Chriſtianæ, ad pugnandum contra infideles. & quod redditus dicti Magiſtratus, fuerint deputati vt exponerentur in bello contra infideles, & quod non conſtet, dictum Petrum Magiſtrū habuiſſe alios redditus, niſi redditus dicti Magiſtratus. An bulla Innocentii, tacito de præmiſſis, reddatur obreptitia, vel ſaltem non verificata. Et fuit reſolutum, quod bulla non eſſet obreptitia, vel ſubreptitia, quia in bulla Innocentii fuit narratum, quod Petrus eſſet Magiſter militiæ Calatrauæ, & in bulla Roderici Epiſcopi ad quam bulla Innocentii ſe referebat, fuit dictum, quod Petrus erat Magiſter militiæ ordinis de Calatraua. & cum Papa intellexerit, Petrum fuiſſe Magiſtrum dictæ militiæ, per conſequens, quod nihil proprium haberet, cum iſti mi-
1 lites teneantur ad tria vota † ſicut & alij Religioſi. & ideo, faciendo mentionem, quod erat Magiſter ordinis militiæ, Papa intellexit quod erat pauper & nihil habebat. Et ex quo de iſtis facit mētionem Cardinalis. in cap. ſane. colum. 3. in 4. quæſt. de regular. & cum eius ſtatus, & ad quem finem reddi-

redditus ſint inuenti, non eſt dicēdum quod
2 Papa ignorauerit ſtatum eorum † dicendo Petrum eſſe Magiſtrum. & per conſequens bulla non eſſet ſubreptitia, immo verificata. Non obſtat quod dictum fuerit, Petrum recuperaſſe proprijs ſumptibus. quia fuit
3 dictum, quod id dicitur † proprium, quod eſt ſuum. l. poſt mortem. §. tutor. iuncta Gloſ. & ibi Bart. & alij notant. ff. quando ex fact. tut. & ſuum dicitur quo ad vtilitatem & adminiſtrationem.

SVMMARIVM.

In cauſa Salamantina canonicatus.

DECISIO CCXVIII.

Die 25. Februarij 1549. In cauſa Salamantina canonicatus & præbendæ, propoſui dubium. An Antonius habens portionem, & dignitatem, qui ratione dignitatis poteſt aſcendere ad maiorem dignitatē, poſſit etiam ratione portionis, ad canonicatum aſcendere. & an ſit danda remiſſoria ſuper eo, quod habentes beneficia grauata penſione, non poſſint aſcendere. Et ſuper prima parte dubii, quod cum Antonius duplicē perſonam repreſentaret, & quod ratione portionis, poterat vt portionarius aſcendere, prout etiam reſolutum fuerat ſupra deciſ. 216. hoc lib. 3. Non obſtat, quod cauſa aſcenſus erant ſeruitia, & ideo neceſſarium erat, quod ſeruitia adeſſent tempore quo aſcendere volebant; & cum iſto caſu nō teneretur deſeruire, ergo nec aſcendere. quia fuit negatum, quod eſſet neceſſarium quod tempore aſcenſus deſeruire teneretur. quia alias ſequeretur, quod ſimplex portionarius impeditus, & actu non deſeruiens, non poſſet aſcendere. & ideo quia iſte aſcenſus fiebat propter ſeruitia præterita, & propter antiquitatem, ſufficiebat quod eſſet antiquior, & in præteritum deſeruiſſet. Non obſtat, quod iſte in choro ſi intereſſet, non poſſet conſequi diſtributiones quotidianas duplicatas. quia fuit dictum, quod cum diſtributiones dentur ratione intereſſentiæ, & cum non poſſit pro duobus intereſſe, nimirū ſi non cōſequebatur diſtributiones quotidianas. ſed iſte non erat caſus noſter. & maxime cum Antonius, licet vt dignitas in multis non teneretur deſeruire, vt portionarius tamen etiam in multis poterat vt portionarius deſeruire. Quo ad ſecundum caput ſtante fumo, fuit dictū quod daretur remiſſoria, & non obſtabat quod Michael haberet portionē grauatam quando ipſe aſcendit. quia fuit dictum, quod iſtud nō conſticit Capitulo, nec contra eum fuit oppoſitum, quando ipſe volebat aſcendere. Et fuit dictum, quod daretur punctus. an portio & dignitas eſſent incompatibiles ex conſtitutionibus Eccleſiæ Salamantinæ propter decimoquartū, & decimumquintum capitulum, itaut Antonius tanquam portionarius aſcendere non poſſit.

SVMMARIVM.

Incauſa Romana caſalis. Decretum iudicis, quo caſu præſumptum fuerit erroneum.

DECISIO CCXIX.

In cauſa Romana caſalis, die 25. Februarii 1549. propoſui dubium. An per inſtrumentum de quo agitur, conſtet, decretum interpoſitum à iudice, fuiſſe & eſſe erroneum, & de falſa cauſa, ſaltem in tantum vt transferatur onus probandi in actores, non obſtante iuramento. Et fuit reſolutum quod, ex quo in inſtrumento erat poſitum quod venditores tenerentur de euictione, etiam ſi culpa & negligentia emptoris res euinceretur, etiamſi per imprudentiam iudicis. &c. quod ex quo ſuper iſta clauſula iudex decretum interpoſuerat, quod euidenter apparebat, quod non conſiderate, ſed potius per errorem decretum ſuum interpoſuiſſet. & ſicut ſuper eo inconſideratus fuerat, ita etiam & ſuper aliis. & ideo quod non erat faciendum fundamentum ſuper decreto, ſed quod dubitaretur. an, ex quo venditio fuit facta ex cauſa æris alieni, & quia creditores vrgebāt, cauſa præſumatur vera, ex quo ſumus in contractu minorum iurato.

SVMMARIVM.

In cauſa Fundana Sancti Antonij.

1 *Solenniter, an præſumantur omnia facta ſtante deperditione ſcripturarum, & ſacco Ciuitatis.*

DECISIO CCXX.

In cauſa Fundana S. Antonij, die 25. Februarij 1549. propoſui dubium. præſuppoſita emiſſione trium votorum emiſſorum in manibus Epiſcopi, de cuius facultate nō conſtat. & poſſeſſione viginti annorum vel circa. ac ſolutione annui cenſus per dictum tempus ſuperiori de quo agitur. ſtantibus litteris Apoſtolicis. dicatur ſatis conſtare de titulo canonico, ad effectū obtinendi abſolutionem. Et fuit reſolutum, quod ſtāte de
1 perditione † ſcripturarum in ſacco Fundi, & quod teſtes dicunt, quod de profeſſione fuit ſcriptura confecta, & poſſeſſione viginti annorum vel circa, & ſolutione cenſuum, quod præſumerentur omnia ſolēnia. maxime quod

hic agebatur de anferendo beneficium poſſeſsū per Epiſcopū per viginti annos. fuit bene dictum, ꝙ daretur dubiū, an cedula retentionis ſit ſubrepititia, itaut præceptoria, per promotionē ad Epiſcopatū dicatur vacaſſe.

SVMMARIVM.

In cauſa Romana Caſtri Feliciani. Vſuſfructus appellatione, intelligitur de cauſali, & non de formali.

1 *Vſuſfructus cauſalis qui.*

2 *Fundi appellatione in legato an veniat vſuſfructus & dominium. Et quid ſi poſtea legetur vſuſfructus alteri, & num. 3.*

4 *Poſſeſſorium iuriſdictionis, quando dicatur habere mixtam cauſam proprietatis.*

5 *In Saluiano nuda poſſeſſio auocatur. quomodo intelligatur.*

DECISIO CCXXI.

IN cauſa Romana caſtri Feliciani, die 11. Martij 1549. propoſui dubium. An reſeruatio vſusfructus, de qua in inſtrumento donationis Archiepiſcopi, intelligitur de cauſali, vel potius formali. &, poſito quod de cauſali. an poſſeſſorium intentatum, ſit poſſeſſorium iuriſdictionis, & habeat admixtam cauſam proprietatis, ita quod ſit locus Aegidianæ. Et fuit determinatum, circa primam partem dubij, quod intelligeretur de cauſali, & non de formali. per l. vti frui. in princ. ff. ſi vſufruct. petat. nam ex quo donãs in caſu iſto reſeruauerat ſibi dominium, nō poterat intelligi de vſufructu formali, quia cum vſufructus ſit ſeruitus, res ſua nemini ſeruire poteſt. & ideo intelligendum erat de
1 vſufructu † cauſali, qui iunctus eſt cum proprietate. iuxta not. per Bal. in l. vſufructu. col. 1. verſ. quarto præmitto. ff. ſolut. matr. per Alex. in l. ſi ita ſtipulatus. §. Titius. ff. de verb. oblig. nec inter iſta erat aliqua incompatibilitas, prout erat in l. ſi titio fundus.
2 ff. de vſufruct. legat. quia legando † fundum appellatione fundi venit vſufructus, & dominium. poſtea legando vſufructum de neceſſitate erat intelligendum de formali, & cum iſta eſſent incompatibilia, copula, &, ponebatur pro diſiūcta. Et licet vſufructus pro
3 prie & dominium † ſint incompatibilia, tamen verba notarij dicentis, quod donans reſeruauit ſibi vſufructum, dominiū. erãt intelligenda impropriè, pro illa cōmoditate vtēdi fruendi. ita quod ſenſus erat, ꝙ donans, durante eius vita, plenam proprietatem ſibi reſeruare volebat. Ad ſecundam partem dubij fuit dictum, quod dato quod iſtud eſſet poſſeſſorium iuriſdictionis, & quando agitur
4 contra Principē tunc habeat † mixtam cauſam proprietatis, vt ita intelligēda erat deciſ. Caſſad. prima de reſt. ſpol. tamen quia hic non agebatur contra Principem, ſed priuatum, & in Saluiano nuda poſſeſſio auoca-
5 tur, † qualiſcunque ſit illa poſſeſſio quæ erat pænes hypothecantem, ſiue præcaria ſiue alia, danda erat actori cum ſua qualitate.

SVMMARIVM.

Cap. lator. qui fil. ſint legit. quomodo intellectum.

DECISIO CCXXII.

IN vna cauſa Cathanienſi illegitimitatis, coram me pendēte, die 11. Martij 1549. fuit reſolutum, quod cap. lator. qui fil. ſint legit. dum loquitur de præfixione termini duorum menſium ad expediendum cauſam illegitimitatis, intelligebatur nō ita indiſtincte, ſed quando conſtat de malitia, vt erat in illo caſu, in quo cauſa pependerat coram Epiſcopo Noruicenſi, qui cauſam non expediebat, ita Papa mãdat Epiſcopo, vt cauſam intra duos menſes expediret, alias quod remitteret cauſam bonorum determinandam iudicibus ſecularibus, & ita illum text. intelligunt ibi Abb. & Præpoſitus.

SVMMARIVM.

In cauſa matrimoniali, & inuitis coniugibus fratres vxoris admiſſi pro eorum intereſſe.

1 *Coniuncta perſona an poſſit interuenire, quando procurator reperitur conſtitutus in cauſa.*

2 *In cauſa matrimoniali, an requiratur ſpeciale mandatum.*

3 *Pater pro filio inuito, an procuratorem conſtituere poſſit.*

DECISIO CCXXIII.

IN vna Hiſpalenſi matrimonij, corā D. Peregrino, die 11. Martij 1549. fuit reſolutum, quod in cauſa matrimoniali pendente inter Marchionem & Marchioniſſam de Tariſa ſuper fœdere matrimonij, dato quod ipſi inter ſe agerēt, quia Marchioniſſa petebat diſſolutionē, & Marchio ſtabat pro validitate, tamen ꝙ hoc non obſtante, fratres Marchioniſſæ, qui petebãt ſe admitti ad cauſam pro eorū intereſſe, ꝙ erant ad cauſam admittendi. per dictū ſpecul. in tit. qui matr. accuſ. poſſ. in §. debet. verſ. ſi vero hi quos. dū dicit etiā inuitis coniugibus, & quia ſi ipſi fratres pro redintegratione matrimonij eſſent admittendi. vt dicit Abb. poſt Oſtien. in c. tenor. num. 7. de re iud. eo facilius admitti debent ad petendum eius conſeruationem.

Non

Non obſtat, quod Marchioniſſa conſtituiſſet
1 procuratores, & ideo † coniunctus non poſſet iſto caſu pro ipſa interuenire. vt dicit Iaſon.in l.exigendi. col.2.in 3.limit. C. de procurat. cum videatur eum prohibuiſſe cõſtituendo alium. item quia in cauſa matri-
2 moniali † requiritur ſpeciale mandatum. pront dicit Iaſ.in d.l. exigendi. col.3.in 5. limit. Item, quia videtur Gloſ.in cap.accedens.de procurat. quod pater pro filio inui-
3 to, in cauſa † matrimoniali, procuratorem conſtituere non poteſt, ita ergo erat dicendum iu caſu iſto, quod fratres, inuitis coniugibus, agere non poſſent. Quia ad omnia iſta fuit dictum, quod ſi iſti fratres vellent venire tamquam procuratores ipſius Marchioniſſæ, quod iſtud non poſſent, & ita procedant ſuperius allegata. ſed ſi iſti fratres volunt agere, & venire ad cauſam pro eorum intereſſe, quod eſſent admittendi. per ſuperius dicta.

SVMMARIVM

Clementina, quod filij presbyterorum non poſſint tenere beneficia parentum, quomodo intellecta.

DECISIO CCXXIV.

IN vna Calciatenſi canonicatus, coram D.Fabio, die 11.Martij 1549. fuit reſolutum, quod ex quo in illo caſu Petrus pater Hieronymi, per viginti annos ante Clementinam dimiſerat beneficium de quo agebatur, & quod in beneficio patris, ipſe ſuccedebat poſt triginta annos à die factæ reſignationis per obitũ illius reſignatarij, quod verba Clementinæ, quæ dicunt. tenore præſentium ſtatuimus, & ordinamus quod de cætero filij presbyterorũ obtinere non poſſint beneficia eorum parentum, quæ aliquãdo obtinuerunt, quod intelligerentur de beneficijs quæ aliquando obtinuerũt poſt Clementinam, non autem ante Clementinam. quaſi illa dictio.de cætero.in principio poſita, omnia ſequentia determinaret. & quia eramus in conſtitutione correctoria iuris communis, vt minus cenſeretur lædere ius commune & tãto magis in caſu iſto, in quo nulla fraus excogitari poterat. & Clementina erat inuenta ad obuiandum fraudibus.

SVMMARIVM.

Coadiutorias Papa concedendo in omnibus menſibus, cum futura ſucceſſione, dicitur concordatis contrauenire.

1 *Coadiutoria cum futura ſucceſſione comprehenditur in lege prohibente diſpoſitionem de beneficijs, & num.3. & 4.*
2 *Beneficium an dicatur vacare per mortem coadiuti. Coadiutoria an duret ſolum durante vita coadiuti.*
5 *Legatis dulcibus, quæ veniant.*
6 *Verba illa.vel quamuis aliam diſpoſitionem quomodo intelligenda. & num.8.& 12.*
7 *Generalis diſpoſitio ſubſequens, an comprehendat ſolum illa quæ ſunt eiuſdem ſpeciei, & num.10.*
9 *In legatis, voluntas teſtatoris an plenius interpretari debeat.*
11 *Reſeruatio an poſſit fieri tantum ad incerta corpora, vel poſſit fieri de certo corpore de conſenſu poſſidentis.*
13 *Diſpoſitiones duæ, quando æque principaliter conglutinantur, an iudicentur pro ſeparatis, & ſimplicibus. & num.19.*
14 *Sub concordatis Germaniæ, an comprehendantur regreſſus. & num. 15.*
16 *Diſpoſitio ſimpliciter loquens, an habeat locum in diſpoſitione remuneratoria.*
Coadiutoria an detur propter benemerita, vel propter neceſſitatẽ Eccleſiæ, cui coadiutus inſeruire non poteſt. & num. 17.
18 *An per dationem coadiutoris inducatur talis affectio, vt Ordinarius diſponere non poſſit.*
20 *Coadiutor cum futura ſucceſſione, poteſt de iure deputari à Papa.*

DECISIO CCXXV.

IN vna Germana concordatorum, quam ego propoſui die 11. Martij 1549. Dubitaui. An ſtantibus verbis, concordatorum maxime illis verbis placet etiam nobis, ꝙ per quamcunque aliam reſeruationem. &c. Papa concedendo coadiutorias cum futura ſucceſſione in omnibus menſibus, dicatur cõcordatis contrauenire. Et pro reſolutione fuit præſuppoſitum, quod in concordatis fiebat mentio de duplici reſeruatione. Primo de reſeruatione ſcripta in iure, & de ea Papa loquitur vſque ad verba. placet etiam nobis.&c. Secundo de reſeruatione quæ non eſt ſcripta in iure. & de ea habetur ſermo in d.verſic.placet etiam nobis. &c. Secundo fuit præſuppoſitum, quod concordata, facta erant ex cauſa vnionis, pacis, & tranquillitatis inter Eccleſiam Romanam, & Principes, tam Eccleſiaſticos quam ſeculares, nationis Germanicæ, & cum ſit facta ex dicta cauſa Papa vberiorem gratiam concedere voluit Ordinarijs Germaniæ, quam per regulam Cancellariæ concedat alijs Ordinarijs. & gratia vberior, in duobus conſiſtit, primum reſpectu temporis, quia vbi Papa aliis Ordinariis concedit quatuor menſes iſtis Ordinariis Germaniæ conceſſit ſex mẽſes. Secundo, vbertas gratiæ in alio conſiſtit. videlicet circa remotionem obſtaculo-

 rum,

Digitized by Google

rum.quia quoad alios Ordinarios,Papa in
regula de menſibus Ordinariotum tantum
remouet reſeruationes, & gratias expectati
uas impedientes diſpoſitionem Ordinario-
rum,& hic Papa, vltra reſeruationes & gra
tias expectatiuas voluit remouere quaſcun-
que diſpoſitiones impedientes Ordinarios
Germaniæ in diſpoſitione ſua, quo ad illos
ſex menſes.iſtis ſic præſuppoſitis,quod Papa
diceretur contrauenire, fuit per omnes con
cluſum. Et quod deciſ. Caſſad. vnica de pa-
ctis eſſet vera,& pro concluſione,& pro par
te affirmatiua dicebatur quod cui conueniũt
1 verba legis,conuenit ipſa lex.† coadiutoria
cum futura ſucceſſione eſt diſpoſitio.ad not.
per Doct. in c.cum in illis. §. 1. de præben.
2 in 6.Item, † per mortem coadiuti beneficiũ
dicitur vacare.cum coadiutoria non duret,
niſi durante vita coadiuti. Cardinalis in c.
fin. vbi materiam coadiutoriæ tractat. de
3 cler. ægrot. & ſic, cum coadiutoria † ſit di
ſpoſitio,& de beneficio vacanti,& Papa pro
mittat in illis verbis, quod in ſex menſibus
non vult impedire ordinarios per ſuas reſer
uationes, gratias expectatiuas, & quaſcun-
que alias diſpoſitiones.item dicat. quod re-
ſeruationibus alijs à præmiſſis, ac diſpoſitio
nibus auctoritate noſtra factis vel faciendis
non obſtantibus quibuſcunque. & ſic tollat
4 omnes † diſpoſitiones, & per conſequens
coadiutorias. Non obſtant modo adducta
in contrarium. ex quorum reſponſione iſta
materia clara redditur, & in primis dum op
ponebatur. de text. in l.fin. §.cui dulcia. ff.
de vin.trit.& oleo leg. & fuit motiuũ D. An
tonij Galleſij,nam ibi dicitur,quod cui dul-
5 cia † legata ſunt,veniunt dulcia potabilia,
& comeſtibilia. ſed ſi dictum fuerit lego vi-
num amphorarium aminæum, & omnia dul
cia ex collatione vini tantum veniunt pota-
bilia, ita in caſu noſtro eſſet dicendum, vt
illa verba, vel quamuis aliam diſpoſitioné
ex collatione præcedenti verborum, eſſent
6 reſtringenda † ad diſpoſitiones ſimiles præ-
cedentibus, videlicet reſeruationibus,& ex-
pectatiuis, quæ fiunt ſine conſenſu,& ad cor
pora incerta.coadiutoria vero fit de cõſenſu
& ad certũ corpus, ergo ſub illis verbis gene
ralibus non venit coadiutoria, quia tantum
7 illa vniuerſalis. † debet referri ad illa quæ
ſunt eiuſdem ſpeciei non autẽ diſſimilis ſpe-
ciei. per d. §.cui dulcia. Sed ad illũ tex.fuit
reſponſum quatuor modis, & primum quod
illud procedit in materia reſtringibili, quia
8 illa dictio.† quamuis aliam.intelligitur ſimi
lia expreſſis,non autem maiora.per not.per
Soc. in l. quidam relegatus. colum. 3. in 6.
cõcluſ. ff.de reb.dub. & per Iaſ. & Dec.in l.
pen. C.qui admit.ſed hic non eramus in ma-
teria reſtringibili. quod patet.quia concor-
dia erat facta ex cauſa, & Papa propterea
intendebat,vberiorem iſtis Ordinarijs gra-
tiam, quam alijs facere. Et ſi dicatur quod
text. in d.l.fin.§ cui dulcia. loquitur in ma
teria non reſtringibili, quia in legatis, in
9 quibus voluntates † teſtatorum plenius in-
terpretamur. l. in teſtamentis. ff. de regul.
iur. fuit reſponſum,quod lex.in teſtamentis
non habet locum in legatis. ſecundum De-
cium ibi.vel ſaltem. d.§. cui dulcia.eſt ſtri-
cte interpretandus, ex quo tractatur ibi de
præiudicio hæredis,quo caſu etiam in lega-
tis ſit ſtricta interpretatio ſecundũ Cagnol.
in d.l.in teſtamentis.Vel & ſecundo,fuit re-
ſpõſum, quod licet in principio illius.§.pla
cet etiam nobis, ibi iuriſconſultus incipiat
ab enumeratione ſpecierum, & ideo genus
10 eſſet † reſtringendum ad ſimilia ſpecierum
enumeratarum, tamen in alia parte poſtea
ſubſequenti, ponitur genus abſque enumera
tione ſpecierum. vt patet in illis verbis, re-
ſeruationibus alijs à præmiſſis, & diſpoſitio
nibus non obſtantibus quibuſcunque. & ſic
cum generaliter loquatur,generaliter intel-
ligi debet. Item & tertio fuit dictum, quod
falſum erat, quod reſeruatio fieret tantum
11 ad incerta † corpora. cum etiam poſſit fie-
ri de certo corpore, & de conſenſu poſſiden
tis & illa appellatur ſpecialis reſeruatio.vt
per Aeneam de Falcon.in tract.reſeruat. in
2.quæſt.princ.dum tractat.de triplici reſer-
uatione ſpeciali,& ideo cum reſeruatio poſ-
ſit fieri de conſenſu, & ſine, ad certum cor-
pus, & incertum, & Papa excludat quamcũ-
que reſeruationem, ita etiam excludit quã-
cunque diſpoſitionem de conſenſu, vel ſine
ad certum corpus vel incertum. Itaque ve-
12 rum erit dicere, quod verba. † quamuis
aliam diſpoſitionem. ſemper referantur ad-
ſimilia expreſſis. & niſi dicamus quod ver-
bum.reſeruatio præcedẽs. excludat reſerua
tionem etiam de conſenſu, certe parata eſ-
ſet via, qua concordata eluderentur. videli
cet, quia quilibet conſentiret,vt Papa bene-
ficium pro ſuo nepote vel cõſanguineo, poſt
obitum ſuum reſeruaret. Vel & quarto,fuit
dictum, quod illa verba.vel quamuis aliam
diſpoſitionem, etiam implicarent qualita-
tem ſimilem in genere. videlicet, quamuis
aliam diſpoſitionem impedientem ordina-
rium in ſua diſpoſitione, vt ſicut Papa ex-
cludit reſeruationem, & expectatiuam im-
pedientes ordinarios in ſua diſpoſitione, ita
quamcunque aliam diſpoſitionem impedien
tem ordinarium in ſua diſpoſitione in illis
ſex menſibus. Non obſtant, modo quatuor
fundamenta D.Antonij Gabrielis, dum dice
bat coadiutoria de conſenſu cum futura ſuc
ceſſione non eſt ſimplex reſeruatio,nec ſim-
plex expectatiua, diſpoſitio ergo excludens
expectatiuas, & reſeruationes non excludit
coadiutorias, tamquam ſint diſpoſitiones
mixtæ, quia fuit reſponſum, quod ſi coadiu
toria dicitur, quid mixtum propter conſen-
ſum

Digitized by Google

ſum, dico quod etiam reſeruatio cum conſenſu quæ eſt excluſa, eſt etiam quid mixtũ. ergo merito ab vno ad aliud licitum erit arguere. Item, licet coadiutoria, reſpectu conſenſus ſit quid mixtum, tamen quia in iſto caſu non tractatur de ipſa coadiutoria, ſed de illa ſucceſſione, reſpectu cuius, conſenſus defuncti nil operatur, ſequitur quod ſumus in diſpoſitione ſimplici, & iſtud eſt quod dicit
13 Alciat. in l. 2. colum. 2. ff. de verb. obligat. quod † quãdo duæ diſpoſitiones, æque principaliter conglutinantur, tunc iudicantur pro ſeparatis & ſimplicibus, poſt Doct. quos ibi allegat. Non obſtat, quod regreſſus in
14 concordatis † non comprehendantur, ergo nec coadiutoriç, cum æquiparentur. & hinc videmus, quod ex ſtylo Referendariorum in ſuſpenſione quarumcunq; gratiarum, ſemper præſeruantur regreſſus, & acceſſus, & de conſenſu coadiutoriæ. Quia fuit reſponſum, tenendo etiam deciſionem Caſſadori in iſto caſu contra vltramontanos, quod diuer
15 ſa erat ratio. nam regreſſus † ideo non comprehenduntur ſub concordatis, quia ex voluntate reſignantis, non aliter volentis reſignare, niſi reſeruato ſibi regreſſu, & Papæ ita admittentis per fictionem iuris non videtur inducta vacatio, ſed potius eſt quædã continuatio primæui iuris, propter voluntatem eius, qui legem in re ſua appoſuit. & illa voluntas, tempore quo locus eſt regreſſui adhuc durat. & ſic fingitur, quod nulla interuenit vacatio, eo quia fit diſpoſitio in eadem perſona, & non diuerſa. & concordata videntur loqui de diſpoſitione, quæ tempore vacationis fit in diuerſam perſonam. ſed in coadiutoria, iſta fictio non vacationis fieri non poteſt, nec coadiutor dicitur continuare, cum ius eſſet titularis. & ideo diſpoſitio dicitur fieri in diuerſam perſonam & non in eandem, ideo dicitur contrauenire. Non obſtat, quod coadiutoria datur propter benemerita, & ideo diſpoſitio ſimpli-
16 citer † loquens, non habet locum in diſpoſitione remuneratoria. l. Aquilius Regulus. ff. donat. quia iſtud non eſt verum, ſed da-
17 tur propter neceſſitatẽ Eccleſiæ, † cui coadiutus inſeruire non poteſt. cap. 1. de Cleric. ægrot. in 6. & toto titulo extra. & in recompenſam ſuorum laborum, coadiutori datur portio fructuum. d. cap. 1. & cap. de rectoribus. de cler. ægrot. Et ideo, ſi aliunde remunerationem habet, non debet ſibi dari ſucceſſio. nec quod ſoluatur compoſitio quicquam facit, quia propter compoſitionem non debet Papa à ſua promiſſione recedere. Non obſtat quarto, quod per appoſitionem manus Papæ, dando coadiutorem, Ordinarius ceſſante coadiutoria, de illa diſponere non poſſit, & iſta coadiutoria de iure. licet ergo futura ſucceſſio nihil de nouo inducit, quia abſque ea etiam Ordinarius diſponere non poteſt. quia fuit reſponſum. & primo dubitatum fuit, an per da-
18 tionem coadiutoris, induceretur † talis affectio vt Ordinarius diſponere non poſſit. quia ſimile quod adducebatur de commenda non erat bonum, quia in commenda beneficium vacabat. & commendando Papa per manus appoſitionem declarabat, quod de eo diſponere intendebat. ſed in iſto caſu, quando datur coadiutor, beneficiũ non vacat, ſed facit illud quod eſt de iure. & ideo non videtur per talem appoſitionem beneficium afficere, ita ut Ordinarius, ceſſante coadiutoria non poſſet de beneficio diſponere. Sed poſito quod per dationem coadiutoriæ, beneficium eſſet affectum, tamen cum Papa dicat in concordatis, in dicto verſic. reſeruationibus aliis à præmiſſis, & diſpoſitionibus non obſtantibus quibuſcunque, & iſta reſeruatio, ſeu affectio inter præmiſſas non ſit enumerata, ſequitur quod talis affectio, Ordinario non obſtat. Non obſtat etiam fundamentum D. Marci Antonij, quod ſicut regreſſus præſeruantur, quia habent cauſam à iure de præterito, ita etiam & coadiutoriæ, cum videantur dependere ab illo iure de præterito. quia ex premiſſis colligitur reſponſio. quod ſucceſſio nullam dependentiam habet à iure de præterito. immo cum contineat duo æque
19 principaliter, † reputantur pro ſeparatis iuxta dictum Alciat. in l. 2. ff. de verb. obligat. Non obſtat motiuum D. Martini Roman. dum dicebat, quod Papa de iure po-
20 teſt coadiutorem cum futura † ſucceſſione deputare. vt patet in cap. ſicut vir. §. ecce his auctoritatibus. 7. q. 1. & in cap. ſequenti. non autem. vbi Auguſtinus ſucceſsit in Eccleſia Hypponenſi de conſenſu poſſeſſoris. quia non negatur quin Papa illud poſſit, ſed dicitur quod ſtantibus concordatis paſsim Papa deputando coadiutores cum futura ſucceſsione, dicitur concordatis contrauenire, ex quo verba concordatorum conueniunt iſto caſu, vt in principio dixi. Et quando Papa, in ſimili caſu illorum iurium, ex cauſa de qua ibi, & ſimiles perſonas de quibus ſit ibi ſermo, deputaret, credo quod natio Germanica non contradiceret. Et ideo, ſublatis fundamentis iſtis, fuit concluſum, quod deciſ. Caſſadori eſſet vera.

*

SVMMARIVM.

Familiaris primi Cardinalis defuncti, qui ante familiaritatem primi beneficia obtinebat, ſi tranſit ad familiaritatem ſecundi Cardinalis, & ea durante decedat, an Papa debeat conferre de conſenſu iſtius ſecundi Cardinalis.

1 *Reſeruatio maior an debeat offuſcare minorem.*

2 *Collatio, vbi pertinet ad aliquem de conſilio alterius & ille eſt mortuus, cum conſilium haberi non poſſit, an collatio liberè ad primum pertineat.*

DECISIO CCXXVI.

BErnardinus de Graſsis * obtinens quædã beneficia, & inter alia canonicatum & præbendam Eccleſiæ Fulginatenſis, primo fuit famillaris Reuerendiſs. Cardinalis Neapolitani, & poſt eius mortem tranſiuit in familiaritatem Reuerendiſs. Cardinalis Sabelli. & durante dicta familiaritate obijt. poſt cuius obitum, fuit dubitatũ. An Papa poſſet conferre beneficia vacantia per obitum dicti Bernardini, ſine conſenſu Cardinalis Sabelli. & ideo ad inſtantiam Datarij die 15. Martij 1549. propoſui huiuſmodi dubium. An Papa poſsit libere ſine conſenſu Reuerendiſs. Cardinalis Sabelli, prouidere de beneficijs vacantibus per obitum Bernardini de Graſsis, qui in familiaritate continua commenſalitate dicti Reuerendiſs. de Sabellis deceſſit, attento quod dictus Bernardinus antea fuerat familiaris continuus commenſalis bo. me. Cardinalis Neapolitani, & qui antequam veniret ad familiaritatem dicti Cardinalis Neapolitani, dicta beneficia obtinebat. Cauſa erat intitulata Fulginatenſis canonicatus. Iſtam quęſtionem ponit Sarnen. in regula de impetran. beneſ. famil. Cardin. quæſt. 18. & arguit ad partes, & eam non reſoluit. Ego iſtam cauſam, ſeu articulum, bis poſui in Rota & poſt binam propoſitionem fuimus diuiſi. nam ego, ex quo cauſa erat extra Rotam, cum tribus alijs & ſic quatuor, tenebamus quod Papa poſſet ſolus conferre abſque conſenſu Cardinalis. Fundamentum noſtrum in duobus conſiſtit. Primum, quia in regula tertia, Papa reſeruat beneficia familiarium Cardinalium. & quia ex iſta reſeruatione commodũ Papa ſentit, & Cardinalis, propter quem, vel cuius cauſa inducitur reſeruatio, præſtat alimenta ipſi familiari, ideo Papa in totũ non vult excludere Cardinalem à collatione, ſed vult facere collationẽ cũ conſenſu Cardinalis. & qñ Cardinalis moritur & ille familiaris tranſit ad aliã familiaritatẽ, quoad beneficia prius obtenta, Papa nihil poteſt lucrari, cum iam illa beneficia, ex priore familiaritate remaneant affecta. & ideo non eſt mirum ſi conſenſus ſecundi Cardinalis non requiratur, quia ex eius familiaritate nihil quęrit. Inde inferebatur, quod cum per obitum primi Cardinalis, beneficia remaneant affecta Papæ & reſerua-
1 ta, iſta, tamquam maior † reſeruatio, debebat offuſcare aliam ex familiaritate ſecundi Cardinalis, ſi qua conſiderari poterat, tamquam minorem. Et iſtud videbatur conſiderare Commentator in reg. de impetran. beneſ. famil. Cardin. Secundum fundamentum fuit. quia licet regula de impetran. beneficia familiarium in princ. dicat generaliter loquendo, quod requiratur cõſenſus Cardinalis, tamẽ poſtea ſubdit, quod ſi familiaris fuit duorum Cardinalium, quod requiritur conſenſus primi Cardinalis viuentis. ſi autem primus Cardinalis eſt mortuus, caſus eſt omiſſus à regula. & ideo debet determinari ſecundum diſpoſitionem iuris communis. &
2 de iure eſt, quod vbi collatio † pertinet ad aliquem de conſilio alterius, & ille eſt mortuus cum conſilium haberi non poſſit collatio libere ad primum pertinebit. ita dicit tex. in c. 1. §. fin. ne ſede vacan. in 6. Ita ergo erit dicendum in caſu iſto. vt Papa, qui debet conferre de conſenſu primi, cum ille primus, quia mortuus, non poſsit conſentire, quod collatio libere ſpectet ad Papam. Alij vero quatuor tenuerunt contrarium. videlicet, quod Papa teneretur conferre cum conſenſu Cardinalis. moti vnico fundamento, videlicet, propter generalitatem regulæ de impetrando beneficia per obitum familiar. Cardinalium. nam regula in principio vult, quod debeat interuenire conſenſus Cardinalis. & licet regula ponat, quid quando eſt familiaris duorum Cardinalium, quod requiratur cõſenſus primi, tamen quando primus moritur, remanemus in terminis regulę, vt illius conſenſus requiratur. item propter expenſas quas ſecundus Cardinalis illi familiari ſubminiſtrat, propter quod Papa vult quod

* Vide ad iſtam deciſ. Commentatorem regularum Cancellariæ ſuper regula 30. pag. pen. verſ. Item ex iſta deciditur dubium. &c. Iſte punctus fuit poſitus die 13. Martij 1551. per D. Reomanũ, cui cauſa fuerat commiſſa. & ex nouem votãtibus ſex fuerunt pro Cardinale. videlicet, quod requireretur eius cõſenſus. duo fuerunt contra Cardinalem. & vnus fuit dubius, quia non viderat bene cauſã, ſed potius inclinabat cum duobus. Fũdamẽtum illorum ſex fuit, quia regula in prin. generaliter loquebatur. & pro iſtis ſex Dominis, eſt dec. Caſſad. 23. in tit. de præben. in ſecunda & tertia ratione. Aduerte tamẽ, quia regula nõ dicit id quod Caſſad. dicit. & apparet illud eſſe obiter & ſine matura informatione dictum, & ex capite ſuo. Immo poteſt dici quod Caſſad. bene dicat, quia regula in principio loquitur generaliter de beneficio vacanti per obitum familiaris Cardin. quod debet interuenire conſenſus Cardinalis cuius eſt familiaris. ab iſta regula excipit quãdo primus Cardinalis ſub cuius familiaritate quæritur beneficium, eſt viuus, at ſic excipiendo caſum vitæ primi Cardinalis, includit quod ſi primus Cardinalis eſt mortuus, requiratur conſenſus Cardinalis ſecundi. & hoc modo credo quod intellexerit Caſſad. & attenta iſta ratione, ego qui fui vnus ex illis duobus qui tenebant cõtra ſex, muto votum meum & ſum cum illis ſex.

Digitized by Google

quod conſenſus debeat præſtari. Non obſtat, quod dicebatur de maiori & minori familiaritate, vt illa ſecunda familiaritas Cardinalis, debebat ad primam reſeruationem Papæ obſcurari. quia dicebat vnus ex iſtis quatuor, quod illa reſeruatio Papæ, erat realis & non perſonalis, quo caſu iſtud non procedit. vt declarat Sarnen. in reg. de impetran. beneficia famil. queſt. 15.

SVMMARIVM.

Portio & dignitas in Eccleſia Salamantina, non ſunt beneficia incompatibilia, nec de iure nec ex conſtitutione Nicolai Quinti.

1 *Vacatio ipſo iure non eſt danda, niſi in caſibus à iure expreſſis.*

DECISIO CCXXVII.

IN cauſa Salamantina canonicatus, die 15. Martij 1549. propoſui dubium. An portio & dignitas ſint beneficia incompatibilia in Eccleſia Salamantina, de iure, vel ex forma conſtitutionis Nicolai Papæ Quinti. Et fuit reſolutum, quod de iure non eſſent incompatibilia per conſ. Cardinalis 3. ex conſtitutione Nicolai non erat etiam beneficium incompatibile. quia licet conſtitutio dicat in 10. capitulo, & idem dicitur in 14. & 15. capitulis, quod vacante dignitate, prouideatur de ea antiquiori canonico. & de canonicatu antiquiori portionario, & de portione, antiquiori capellano. & ſic ſi Capitulum debet prouidere, & prouidere non poteſt niſi beneficium vacet, ſequitur quod inducitur vacatio, & per conſequens ex ipſa conſtitutione incompatibilitas. quia fuit reſponſum primo, quod iſta cōſequentia non erat bona. Capitulum debet prouidere ſeu prouideat, ergo beneficium vacat. quia debet intelligi, debet prouidere, videlicet eo dimittente. & ſi nollet dimittere, vel non aſcenderet, vel ſententia erat cogendus. itaque non erat verum dicere, quod indu-
1 ceretur vacatio † ipſo iure. quæ non eſt danda niſi in caſibus à iure expreſsis. Item & ſecundo, fuit dictum quod illa capitula 10. 14. & 15. loquebantur in caſibus in quibus prouiſio ſpectabat ad Capitulum, vel Epiſcopum, & ſic in menſibus ordinarijs. nos autem eramus in prouiſione Apoſtolica, de qua conſtitutio non loquebatur. & Antonius Loarte, de dignitate fuerat per Papam prouiſus. & ideo nō eramus in terminis conſtitutionis.

SVMMARIVM.

Verba priuilegij deſcriptorum, quomodo interpretata.

DECISIO CCXXVIII.

DVbitauit D. Antonius Auguſtinus, die 15. Martij 1549. in vna Conchenſi parochialis S. Iacobi de Huete. An priuilegia deſcriptorum iuuent eos ad expectatiuas, ſub quacunque data futuras. Et fuit reſolutum, quod ſic ex ipſis verbis priuilegij. nam verba priuilegij ita dicebant. ipſiſq. familiaribus concedimus, quod in aſſequutione canonicatuum. &c. & aliorum beneficiorum, quæ vigore gratiarum expectatiuarum eis ſub data Kal. Septembris Pontificatus noſtri anno ſecundo, per nos conceſſarum, aut ſub alia data concedendarum extenſionum, reualidationum. &c. ita quod illa verba. concedendarum. erant referenda ad verbum. gratiarum expectatiuarum. non autem ad verbum. extentionū.

SVMMARIVM.

In cauſa Fundana præceptoriæ.

DECISIO CCXXIX.

IN cauſa Fundana S. Antonij, propoſui dubium die Veneris 22. Martij 1549. poſito quod beneficium de quo agitur, per promotionem in Curia de Epiſcopo factā, vacauerit apud ſedem. An præceptor generalis Neapolitanus, poſsit agere eo modo, quo agit contra Epiſcopum Fundanum poſſeſſorem. Et fuit reſolutum, quod attento quod Aluarus de la Quadra, erat præceptor generalis, & Vicarius Abbatis S. Antonij, licet de iſto beneficio tanquam vacante in Curia, diſponere non poſſet, quod vt Vicarius & Ordinarius, agere poterat contra Epiſcopum vt remoueretur, & prouideretur poſtea beneficio & præceptoriæ per illum, qui de eo diſponere poterat.

SVMMARIVM.

Supplicationibus extractis ex regeſto Legati de latere, adhibita fides.

DECISIO CCXXX.

PRopoſuit D. Peregrinus, die 22. Martij 1549. in vna Tarraconenſi canonicatus & præbendæ, dubium. videlicet, Vtrum ſupplicationi extractæ ex regeſto Legati de

latere ſtandum ſit. Et licet pro parte negatiua allegaretur deciſ. 621. & 682. ** in antiq. de quibus meminit Staphil. in tract. de lit. grat. & iuſt. fol. 140. pag. 2. in quibus dicitur, quod ſupplicationibus extractis ex
1 regeſto ſupplicationum † Papæ, non ſtatur. ergo à fortiori, ſupplicationibus ex regeſto Legati. quia fuit dictum, quod illæ deciſiones procedebant, ad effectum vt ex illis ſupplicationibus indicaretur. & in caſu iſto iſtæ ſupplicationes non erant productæ vt canonizarentur, ſed vt ex eis probaretur quod de certis beneficijs erat prouiſum per legatum certis perſonis, quæ poſtea illa ceſſerant, & iſta ceſsio petebatur canonizari. Et ideo fuit concluſum, quod ſi ille liber ex quo erant extractæ iſtæ ſupplicationes erat tentus per perſonam legalem, & quod eſſet ordinate tentus, & quod per Cardinalem & alios eſſet tentus pro libro legali, quod dictæ ſupplicationes facerent fidem ad finem de quo agebatur.

** Alias 28. de probat. & 10. de fid. inſtr.

SVMMARIVM.

Regulæ. de mutatione collationum. requirenti, conſenſum debere præſtari infra triduum, preſumitur ſatisfactum ex quo ſunt expeditæ litteræ.

1 *Actus cum reperitur factus, præſumitur in tempore factus.*

DECISIO CCXXXI.

IN vna Paduana parochialis S. Antonij, coram D. Antonio Auguſtino, die 22. Martij 1549. fuit reſolutum, quod dicens, formam regulæ. de mutatione collationum. non eſſe ſeruatam, videlicet conſenſus non fore extenſos infra triduum, teneretur probare, conſenſum fore præſtitum poſt triduũ. ex quo ille contra quem opponebatur, habebat litteras expeditas, & præſumptio erat pro expeditoribus, maxime cum regula dicat, quod aliter expediri non poſsint. &
1 cum † actus reperiretur factus præſumebatur in tempore factus. per ea quæ dicit Abb. in cap. viduam. de regular. Decius in c. in præſentia. in 10. not. de probat.

SVMMARIVM.

Exceptio vel replicatio, quando dicatur requirere altiorem indaginem.

DECISIO CCXXXII.

DIc 27. Martij 1549. Dubitaui in cauſa Romana caſtri Feliciani. Præſuppoſito, quod iudicium Saluiani interdicti, de iure admittat exceptionem dominij, quæ incontinenti probetur. & ſine veri præiudicio, quod Archiepiſcopus teſtator, eſſet dominus caſtri Feliciani, & donauit aſſerens ſe dominum, & vterque. videlicet Henricus & Comes, ex iure Archiepiſcopi veniat. An exceptio de ſtatutis Vrbis, contra donationem ipſi Comiti factam, per Illuſtrem D. Helenam oppoſita, ita dicatur requirere altiorem indaginem; vt exceptio dominij oppoſita pro parte Comitis, non dicatur incontinenti probari. Et fuit reſolutum quod exceptio dominij pro parte Comitis facta, ſtante præſuppoſito vero, quod diceretur incontinenti probari, licet replicatio de ſtatutis pro parte D. Helenæ oppoſita, requireret altiorem indaginem. & ideo non
eſſet reſeruanda ad merita cauſę, ſed eſſet 1
diſcutiendum, an dicta ſtatuta obſtarent donationi, vel non per deciſ. Matth. Afflict. deciſ. 63. incipiente fuit dubitatum. Item, & ſecundo, fuit dictum, quod licet quæſtio dubia in iure, quæ habet varias opiniones Doct. & in qua non reperitur communis opinio, ſed eſt intricata propter opiniones dicatur requirere altiorem indaginem, & ita intelligitur quod dicit Capyc. deciſ. Neapolit. 10. col. fin. tamen quando quæſtio, licet in ea ſint variæ opiniones Doct. habet communem opinionem pro vna parte, tunc dicitur continere ius clarum, & non requirere altiorem indaginem, & iſto caſu cõmunis opinio erat quod ſtatutum laicorum non caperet donationem Clerici, in qua diſponebat de bonis propriis, etiam in fauorem laici. per ea quæ dicit Decius in cap. Eccleſia S. Mariæ. colum. 23. verſic. & primo occurrit illa quæſtio. &c. de conſtitut.

SVMMARIVM.

Simoniaca electio de qua hic.

1 *Simonia committitur, quando exprimitur aliter quam inſit de iure, etiam quod ſimus in ſpiritualibus.*
Rector Eccleſiæ, an teneatur habere clericos inſeruientes.

DECISIO CCXXXIII.

DIe 27. Martij 1549. dubitaui in cauſa Bononienſi S. Thomæ de Braina. An electio facta de fratre Hieronymo fuerit ſimoniaca. Et fuit reſolutum quod eſſet ſimoniaca, quia continebat pactum, quod deberet habere ſecum duos clericos Bononienſes, & inter alios vnum filium ex vno ex electoribus. & licet rector parochialis Eccleſiæ debeat habere ſecũ, vnum vel duos clericos

Digitized by Google

ticos de iure. tamen quando exprimitur ali
1 ter quam inſit de iure † etiam quod ſimus
in ſpiritualibus, inducit ſimoniam. ita Dec.
in cap. ſignificaſti. col. 5. num. 17. de elect. &
exprimere quod iſte teneatur habere cleri-
cos Bononienſes, & vnum ex filijs electoris,
eſt exprimere aliter quam inſit de iure, &
ideo pactum erat ſimoniacum. Nunc erit vi
dendum, an frater Hieronymus habuerit no
titiam de dicto pacto. & an per præſenta-
tionem, fuerit receſſum à dicto pacto. & ca-
ſu quo electio eſſet ſimoniaca, an ſimus in
terminis cap. nobis. de ſimon.

S V M M A R I V M.

Regula de infirmis reſignantibus, habet etiam locum in reſignatione ex cauſa permutationis, etiam data æqualitate.

DECISIO CCXXXIV.

DIe 27. Martij 1549. fuit reſolutum in vna Maioricẽſi S. Nicolai, corã D. Antonio Auguſtino, pro Matthæo Fiol, contra Franciſcum Thomam Iaxiquet, quod regula de infir. reſignan. haberet etiam locum, quando reſignatio fieret ex cauſa permutationis. etiam quod permutatio eſſet æqualis, vt fuit præſuppoſitum fore in illo caſu, propter verba regulæ, quæ dicunt. etiam ex cauſa permutationis. quicquid dixerit Sarnen. in commento dictæ regulæ de infirm. reſign. quæſt. 19.

S V M M A R I V M.

Lis quanto tempore habita per extincta etiam quo ad partem.

1 *Litigioſi vitium, an cauſet litis motio iniuſta.*

DECISIO CCXXXV.

IN vna Zamorenſi parochialis de Villa-
dor, coram D. Achille, die 27. Martij
1549. fuit tentum * quod lis, mota ab eo
de cuius aliquo iure non conſtabat in actis,
ſed tantum de ſola citatione, & quod erat
elapſum decennium à die motæ litis, & po-
ſtea ſuperuenerat obitus mouentis litem. di
ceretur deſerta. nec talis lis afferret vitium
litigioſi, etiam ad effectum vt citatus qui
poſt mortem mouentis litem triennio poſſe-
derat, poſſet gaudere beneficio regulæ de
triennali. Et iſtud fuit determinatum per de
ciſ. 2. Biſign. de rer. permut. vbi quod litis
2 motio iniuſta non habet † vitium litigioſi.
& iſta ſatis dicebatur iniuſta, ex quo non
conſtabat de aliquo iure mouentis. Et in
iſto caſu fuit dictum, quod, dato quod defi-
cerent decem dies ad complendum decen-
nium, tamen ex quo erat modicum tempus,
quod perinde erat ac ſi decennium foret
completum.

* Vide ad iſtã deciſioné, q̃ dicit Commentator regularũ Cancellariæ ſuper regul. 27. pag. 5. in princ.

S V M M A R I V M.

Non fuit cauſa rationabilis, ex qua in conceſſione decimarum facta laico venirent decimæ noualium.

1 *Decimarum in conceſſione facta laico, an veniant decimæ noualium.*
2 *Decimarum conceſſio facta laico, an ſtricte interpretanda.*

DECISIO CCXXXVI.

IN cauſa Malacitana decimarum, die 29.
Martij 1549. propoſui dubium. An ſub-
ſit aliqua rationabilis cauſa, propter quam
in conceſſione decimarum veniant decimæ
noualium. Et fuit reſolutum quod cauſa re-
cuperationis à manibus infideliũ, nec quod
conceſſio eſſet remuneratoria, non erat cau-
ſa rationabilis. nam text. in cap. tua. §. ne
occaſione. de decim. vult quod in conceſſio-
1 ne † decimarum facta laico, non veniunt de
cimæ noualium. & tamen ille text. loquitur
quando laico erãt conceſſæ decimæ ex cau-
ſa antiqua, ex qua prius cõcedebantur, quia
auxilio eorum fiebat recuperatio à manibus
infidelium, & defendebãtur Eccleſiæ, vt de-
clarat Gloſ. in cap. quamuis. eo. tit. de deci.
& Abb. in cap. cum Apoſtolica, de his quæ
fin. à Prælat. & tamen non fit extenſio ad
noualia. vt dicit text. in d. cap. tua. & Gloſ.
in d. cap. quamuis. in fine. nec verba con-
ceſſionis Roderici, in quibus dicitur quod
donat decimas, quæ debentur, & debebun-
tur, pertinent vel pertinebunt, fuerunt habi-
ta in conſideratione. tum quia in conceſſio-
ne Epiſcopi. quæ non erat habenda in conſi-
deratione, cum Epiſcopus non potuiſſet in
præiudicium ſucceſſorum. tum quia illa
verba intelliguntur de decimis quæ ſunt de
præſenti, quæ debentur & debebuntur in fu-
turum, vt minus læderetur ius commune, ex
quo eramus in conceſſione decimarum quæ
2 fiebat laico, † quæ erat ſtricte interpretan
da. Et ideo fuit dictum, quod rationabilis
cauſa eſſet, ſi primo loco antequam terræ eſ-
ſent reductæ ad culturam, eſſent paſcua ex
quibus ſoluerentur decimæ, vel ſi à princi-
pio, tempore conceſſionis, nullæ decimæ ex
illis terris percipiebantur.

SV M-

SVMMARIVM.

Portio de qua hic, non litigioſa.

1 *Tertius veniens ad cauſam, an debeat de nouo ſeruare terminos.*
2 *Tertius, quando venit ad cauſam proceſſus non eſt renouandus.*

DECISIO CCXXXVII.

IN cauſa Salamantina canonicatus, pro Antonio Loarte, contra Michaelem Alfaro, die prima Aprilis 1549. Dubitaui ego An portio obtenta per Antonium, tempore quo Antonius voluit aſcendere ad canonicatum, eſſet litigioſa: Et fuit reſolutum quod non. quia ex quo Antonius Palenzuela, vigore commiſſionis per eum preſentatæ, dixit in commiſſione, quod termini erant ſeruati inter Hieronymum Pineda, & Antonium Loarte, & quod ipſe ad cauſam huiuſmodi volebat admitti pro celeri expeditione, & reuera termini inter illos erãt ſeruati,
1 quod Antonius Palenzuela non † debebat de nouo ſeruare. per deciſ. 456. * in nouis, in fine. & Felin. in cap. cum ſuper. col. pen. verſic. & dixit Rota. de re iudic. dum dicit
2 quod † quando aliquis venit ad cauſam, quod proceſſus non eſt renouandus.

* Alias 40. de procurat.

SVMMARIVM.

Iuriſdictio non cenſetur data Epiſcopo Auguſtenſi, cumulatiue cum Prælato inferiori.

1 *Concilium Tridentinum loquens de prælatis in cap. 3. 6. ſeſſ. de quibus prælatis intelligatur, & num. 5.*
2 *Iuriſdictio, an cenſeatur cumulatiue conceſſa.*
Viſitandi facultas, conceſſa Ordinarijs per Concilium Tridentinum, quomodo intelligatur. & num. 6.
3 *Prælati verbum quos comprehendat.*
4 *Iuriſdictio in monachos ad quem ſpectet. & num. 7.*

DECISIO CCXXXVIII.

DIe prima Aprilis 1549. Dubitaui in cauſa Auguſtenſi iuriſdictionis. An
1 verbum. Prælati de † quo in 3. cap. 6. ſeſſ. intelligatur de Epiſcopis ſaltem cumulatiue cum inferioribus Prælatis. Et pro parte affirmatiua. videlicet, quod ſaltem cumulatiue cõprehenderet Epiſcopos, adducebatur fun-
2 damentum. quia iuriſdictio cenſetur † cumulatiue conceſſa. & ideo poteſtas viſitandi conceſſa, cenſetur cumulatiue attributa. Iaſon. vbi ponit communem in l. quod in rerum. §. ſi quis poſt. col. pen. verſic. breuiter. ff. delegat. 1. Felin. in cap. paſtoralis. in princ. de offic. ordin. Sed hoc non obſtante fuit reſolutum, quod nec etiam cenſeretur cumulatiue tributa. nam licet verbum. Præ-
3 lati. † comprehendat nedum Epiſcopos & alios ſuperiores, ſed etiam alios prælatos inferiores, vt eſt text. in cap. cum Romana. §. ab Archidiaconis. de appellat. in 6. & in cap. 1. §. nec etiam ſuffraganeorum. de foro compet. in 6. tamen, quia hic agitur de iuriſdictione Prælatorum regularium ſupra
4 monachos ſuos, † quæ iuriſdictio eſt priuatiua ad Epiſcopum. vt per Abbat. in c. paſtoralis. & ibi Felin. col. 4. verſ. limita ſeptimo. de offic. ord. & ideo, cum Prælatus inferior habeat iuriſdictionem priuatiue ad Epi-
5 ſcopum, non eſt dicendum quod † conſtitutio conciliaris, in hoc voluerit præiudicare Prælato inferiori. ſed tantum mens conſtitutionis conciliaris fuit, prouidere contra exemptos, vt à Prælatis ſuis corrigi debeãt non autem Prælato iuriſdictionem non habenti, aliquam velle tribuere. Non obſtat,
6 quod quando datur iuriſdictio, cẽſetur † data iuriſdictio cumulatiue. allegando Iaſon. in l. quod in rerum. §. ſi quis poſt, quia verum eſt vbi tractatur de danda iuriſdictione conſtitutio autem conciliaris, non tractat de danda iuriſdictione, ſed tantum de conſeruanda Prælatis ſuis. Et ideo in caſu iſto, concluſum fuit, quod Epiſcopus Auguſtenſis non poſſet concurrere cum præpoſito Mon-
7 tis Iouis † in correctione ſuorum monachorum.

SVMMARIVM.

Retentio in promotione, nec ſolutio cenſuum longo tempore iſto caſu non profuit.

1 *Obreptio quæ vitiet gratiam.*
2 *Titulum non producere melius eſt, quam producere infectum.*
3 *Titulum exhibere quando non poſſit cogi beneficiatus ab Epiſcopo.*

DECISIO CCXXXIX.

IN cauſa Fundana S. Antonij, die prima Aprilis 1549. propoſui dubium. An retentio, in promotione ad Epiſcopatum conceſſa, vel quia ſoluit longo tempore cenſus Aluaro tanquam præceptori, ſuffragetur D. Epiſcopo Fundano. Et fuit reſolutum quod retentio in promotione, tanquam ſubreptitia non ſuffragaretur, quia erat ſubreptitia. cum in ea diceretur, quod præcepto-
riam

riam retinebat in commendam. nam ſi dixiſſet Papæ quod eſſ in titulum, & non commendam, prout per eum articulatum fuerat & probatum, Papa difficilius cōceſſiſſet. vel etiam quod eodem modo conceſſiſſet, quia erat obreptio, & expreſſerat illud
1 quod erat falſum, talis obreptio † reddebat gratiam nullam. vt per Innocent. in c. ſuper litteris. col. 1. de reſcrip. non obſtat, quod ex quo poſſederat prius ante promotionē per decem annos, quod erat præſumendū quod commenda narrata eſſet vera. quia fuit reſponſum, quod illud eſſet verum, quando ipſemet Epiſcopus Fundanus, non produxiſſet titulum ſuum, ex quo conſtabat quod præceptoria ei in titulum & non in commendam fuerat ei conceſſa.
2 quia melius fuiſſet † non produxiſſe titulū, quam titulum infectum produxiſſe. Non obſtat, quod quia per decem annos poſt promotionem, Abbas ſeu Aluarus Vicarius receperat cenſus ab Epiſcopo Fundano, quod talis receptio Epiſcopo ſuffragaretur, & ideo amplius non poſſet cogi ab Ordinario ad exhibendum titulum præceptoriæ, ex quo
3 tacite † fuerat aprobatus. vt per Probum in c. ordinarii. in princip. de offic. ord. in 6. quia fuit reſponſum, quod Probus iſtud ibi declarat niſi illa poſſeſſio eſſet contra ius, prout eſt in caſu iſto. in quo Epiſcopus Fundanus poſt promotionem, de iure præceptoriam retinere non poterat, & ideo poterat cogi ad exhibendum titulum ſuæ diſpenſationis, non obſtante ſolutione plurium annorum.

SVMMARIVM.

Conſuetudo, vt delegatus non inſerat in citationibus facultatem ſuam eſt præter ius, & non contra.

DECISIO CCXL.

IN vna Cæſarauguſtana præceptoriæ de Alambra, die 1. Aprilis 1549. dubitauit D. Fabius An conſuetudo, vt locum tenens generalis magni Magiſtri, non inſerat ſuam facultatem in citationibus, eſſet contra ius vel præter ius, ita vt ſufficerent decem anni. & aduerte quia fuit præſuppoſitum, quod locumtenens eſſet delegatus. Et fuit reſolutum, quod conſuetudo eſſet præter ius, & non contra. quia nullibi cauetur in iure, ideſt non eſt dare legem, vel canonē expreſſe requirentem iſtam inſertionem. nam in c. 2. de dilat. ibi fuit contingentia facti. text. in c. cum in iure peritus. de off. deleg. procedit quando executio dirigitur alicui, & ſic ſumus in facto graui. & idem dicitur in l. prohibitum. de iure fiſ. lib. 10. l. 1. de mandat. prin. C. loquitur etiam in graui præiudicio. vt credatur illi qui, dicit ſe miſſum à Principe vt faciat quicquid velit. & in iſto caſu tractamus de pauco præiudicio, quod per comparitionem tollitur. Non obſtat, quod ſaltem eſt contra rationem legis, videlicet vt quis certus ſit de iuriſdictione iudicis, quo caſu conſuetudo quadraginta annorum requiritur. vt per Felin. in c. ſtatuimus. n. 4. de maior. & obed. quia fuit reſpōſum vt illa ratio, vt quis ſit certus de iuriſdictione iudicis, procedit in grauibus, vt in iuribus. de quibus ſupra. ſecus autem eſt in his quæ modici ſunt præiudicij. & tanto magis in caſu iſto, in quo in citatione, aderat ſigillum conuentus, & Vicecancellarij religionis. Non obſtat, quod eſſet contra communem opinionem, volentem quod facultas debet inſeri. quia licet ſit contra communem, non tamen eſt contra ius.

SVMMARIVM.

Stylus, quod non fiat citatio ad ſententiam iſto caſu non probatus, & an interſit quod ſententiæ reuocentur.

DECISIO CCXLI.

IN cauſa Calaguritana ſubſidiorum, die 5. Aprilis 1549. dubitaui. An per teſtes examinatos probetur ſtylus, quod ad ſententiam in oppido Vallis Olcti, non fiat citatio. & ſi, non, an interſit pro parte archipresbyteratus ſentērias latas reuocari. Quo ad primam partem fuit dictum, quod ſtylus non probaretur. quia ſtylus erat contra ius & teſtes non deponebant de quadraginta annis. immo non deponebant de aliquo tēpore, ſed tantum dicebant, quod viderant obſeruari. Item, non deponebant de obſeruantia in oppido Vallis Olcti coram iudicibus Eccleſiaſticis delegatis. Quo ad ſecundam partem fuit dictum, quod ex quo in Rota pendebat cauſa ſuper eo, quod parochia de Haro & Briones prætēdebat ſe grauatam, quod non teneretur contribuere pro tertia parte, quod viderentur teſtes examinati pro parte archipresbyteratus de Riozas, an ipſi probarēt, quod etiam quod ſubſidium imponatur exigendum per veros valores, quod etiam tali caſu tertia pars ſpectet ad parochiam de Haro & Briones, & ſi illud probarent, ex quo per ſententias archipresbyteratus erat grauatus, quod tunc intereſſet archipresbyteratus reuocari ſentētias. ſi autem iſtud non probaretur, cum illi delegati, & Cardinalis tenerentur exigere ſecundum veros valores, quod non intererat archipresbyteratus, & ideo ſententiæ non erant reuocandæ. Item eſt videndum. An

Google

An Cardinalis, & illi delegati, tenerentur exigere ſecundum veros valores, ſtante breui, & concordia facta inter clerum & Imperatorem.

SVMMARIVM.

Oppoſitio per D.Helenam, de ſtatutis, reſpiciebat replicationem ipſius D. Helenæ, & non exceptionem Comitis.

DECISIO CCXLII.

Die 8. Aprilis 1549. in cauſa caſtri Feliciani, propoſui dubium in Rota, præſuppoſito, quod D.Helena poſſit dicere de nullitate donationis ex defectu inſinuationis ex ſtatuto proueniente, ſicut & eius auctor potuiſſet. An oppoſitio de dictis ſtatutis, reſpiciat exceptionem Comitis, vel replicationem D.Helenæ, itavt non ſit reſeruanda ad merita cauſæ, ſed diſcutienda in hoc negocio. Et fuit reſolutum, quod oppoſitio de dictis ſtatutis, non reſpiceret exceptionem Comitis, ſed replicationem D. Helenæ. & ideo non eſſet reſeruanda ad merita cauſæ, ſed diſcutienda in hoc negocio. iuxta deciſ. Afflict. 63. quia Comes, qui poterat excipere in iſto iudicio de dominio incontinenti probando, producebat donationem de iure communi validam, ex quo erat iurata. dato quod haberet defectum inſinuationis. & ideo D.Helena, dicẽs quod ex ſtatutis defectus inſinuationis non poterat iuramento ſuppleri; debebat verificare, quod ſtatuta comprehenderent clericum donantem. nam non ſufficiebat producere ſtatuta, ſed etiam verificare, quod dicta ſtatuta comprehendebant caſum de quo agebatur. & ideo cum difficultas oriretur ex parte D. Helenæ ſtatuta producentis, erat diſcutiendum, an comprehenderent caſum noſtrum vel non. & non erat reſeruanda ad merita cauſæ.

SVMMARIVM.

In cauſa Colonienſi legitimitatis.

1 *Gratiatus, tenetur omnia per eum in gratia, vel in conceſſione narrata, iuſtificare. Conceſſio gratia dicitur.*

2 *Reſignatione volens aliquem excludere, reſignationem iuſtificare tenetur.*

3 *Valor an debeat exprimi in beneficijs commendatis.*

DECISIO CCXLIII.

IN cauſa Colonienſi legitimitatis, die 10. Maij 1549. propoſui dubium tenoris ſequentis. præſuppoſita profeſſione Sophiæ in loco de Mouerſtard, & quod ab eo loco receſſit & venit ad locum Diſtarnich, in quo inter Beguttas incluſorij ad quatuor annos permanſit, nõ tamẽ probatur quod dictæ Beguttæ emittant profeſſionem, ſaluo quod domus vocaretur incluſorium, & haberet trãſitum liberum ad Eccleſiam, ſeu illi contiguum locum, in quo per feneſtras cancellatas, diuina audirent ac orarent perſonæ illius. necnon quod geſtarent habitum religioſum, & nominarentur ſorores, ac reputarentur religioſæ perſonæ in vulgari Germanico Begeben perſonæ, & ſe pro talibus reputarent. & quod Ioannes, eodem tempore ac dudum antea, in Diſtarnich in domo ſua habitauerit. & de tali cohabitatione, nominatione, reputatione, & habitu, ac perſeuerantia ipſius Sophiæ in dicto incluſorio, & inter dictas Beguttas notitiam habuerit. & orta fama impregnationis Sophiæ ab ipſo, ſeu cum in eandem libidinem ipſa ſecum extra matrimonium conſpiraret, ſe abſentando à loco Diſtarnich cum eadem receſſerit Coloniã. & tandẽ in villagio Henchecorot, patriæ Montenſis, vna cum duabus prolibus aduerſarijs dudum antea natis, & Sophia illarum matre ibidem incognita, & habitum ſecularem geſtante, comparuerit. ac matrimonium contrahendo, edicta ibidem publicauerit. & poſt aliquot annos ab Hencherot recedendo, tandem vna cum Sophia reuerſus ad Diſtarnich, cum ipſa in domo ſua habitare cœperit. & teſtes plures in Diſtarnich, ipſos pro coniugibus reputauerint, & quod ab alijs reputarentur vidiſſe, ſeu audiuiſſe dixerint. ac duo teſtes de communi fama matrimonii in oppido de Mouerſtard. An, detecto poſtea impedimento profeſſionis, ex reputatione huiuſmodi ſuppleatur defectus edictorum. & Ioannes dicatur eſſe in bona fide, vt proles prædictæ quo ad eum dicantur legitimæ ſeu legitimatæ, etiam quo ad ſucceſſionem, & in terris Imperij. Et fuit facta reſolutio pro parte negatiua. quod quo ad Ioannem, non adeſſet bona fides, nec
1 proles ei ſuccedere poſſet. † quia ad hoc vt quis ſit in bona fide, debet illa bona fides cauſari ex aliqua probabili ignorantia facti dicti impedimenti. & talis bona fides debet adeſſe tempore conceptionis. vt per Abb. in c. referente. qui fil. ſint. legit. at hic nulla eſt bona fides, cum Ioannes Sophiam nouerit habitantem, tamquam religioſam, in incluſorio. Et licet non probetur, quod tales ibi habitantes profeſſionem emittant, tamen talis Sophia erat iudicanda, qualis in habitu

2 ru reperiebatur. † & indagandū erat quod eſſe poterat, ex quo quis tenetur indagare ſtatum eius cum quo contrahere habet. l. qui cum alio contrahit. ff. de regul. iur. Iſta ergo diligentia indagandi ſtatum eius cum quo contrahit, ex quo contrahebat cum alienigena, & non orienda ex loco Diſtarnich, & quia erat in habitu religioſo, debebat diligentius inquirere de ſtatu Sophiæ, & cum edicta non propoſuiſſet, nec in loco Nuuerſtard, nec in Diſtarnich loco incluſorij, ſed poſt impregnationem factam inde receſſerint, & in loco de Henchetrot edicta
3 propoſuiſſent, & ſic fuiſſent propoſita † nō in loco debito. iuxta doctrinam Præpoſiti. in cap. fin. qui fil. ſint legit. & alias reſolutum fuit, vt ſupra annotaui. ſequitur quod illa mala fides Ioannis, contrahentis cum alienigena, & exiſtenti in habitu religioſo,
4 non fuit purgata † per propoſitionem edictorum in loco. Tertio, non obſtat publica vox & fama, orta de matrimonio poſt redditum ad locum Diſtarnich. nam iſta publica vox & fama, fuit orta ex quo pro talibus ipſi ad inuicem ſe habebant, & videntes tractatum eorum, poterannt credere vel quod Sophia non eſſet profeſſa, vel ſi ſciebant profeſsionem, quod matrimonium eſſet ex diſpenſatione Apoſtolica contractum. Vnde, cum iſta publica vox & fama, eſſet quid extrinſecum ab animo, & facto ipſius Ioannis, nullatenus poterat purgare malam fidem Ioannis. Et idem fuit dictum de teſtibus deponentibus de publica voce in Nuuerſtrarcd.

SVMMARIVM.

Cauſa venditionis in contractu iurato præſumitur vera.

1 *Contractus factus à minore cum iuramento abſque cauſa, an ſit validus.*

2 *Aſſertioni factæ in inſtrumento inter perſonas non prohibitas, an ſit ſtandum. & num. 3.*

3 *Minor cum iuramento, non prohibetur contrahere. & an teneatur ſeruare contractum.*

4 *Minores, an poſſint vendere immobilia, abſque cauſa & decreto iudicis. & quid ſi interueniat iuramentum.*

5 *Iuramentum an faciat minorem maiorem, & ſuppleat omnes ſolennitates.*

6 *Obligationis in forma Cameræ clauſula, in parte renunciatiua, quæ.*

7 *Decretum iudicis, an iuſtificet aſſertionem cauſæ in contractu minorum.*

DECISIO CCXLIV.

IN cauſa Romana medietatis caſalis de la Bottaccia, die 10. Maij 1549. propoſui dubium. An ex quo venditio facta fuit ex cauſa æris alieni, & quia creditores vrgebant, præſumatur vera, ex quo fumus in contractu minorum iurato. Et fuit reſolutū. quod ex quo contractus venditionis factus
1 à minore cum iuramento, † abſque cauſa, eſt validus. per auth. ſacramenta puberum. idem erat dicendum, quando contractus vēditionis erat factus ex cauſa quæ aſſerebatur in inſtrumento. nam tali aſſertioni in-
2 ter perſonas non prohibitas, † ſtandum eſt. nam ſi minor, vendens cum iuramento ſine cauſæ aſſertione, non eſt prohibitus contrahere, & talis contractus tenet; ergo idē erit dicendum, quando cum iuramento contrahit, & cauſam exprimit. quia iſto caſu, illi aſſertioni ſtandum erit. vt in ſimili dicit Ripa. lib. 3. ſuorum reſponſorum. reſponſo 3. colum. fin. vbi dicit, quod quando ſumus
3 inter † perſonas non prohibitas, tunc ſtatur aſſertioni. Et in caſu iſto, minor cum iuramento nō prohibetur i nmo tenetur ſeruare contractum. Non obſtat. text. in l. magis puto. ff. de reb. eorum. vbi minores non poſ-
4 ſunt vendere † immobilia abſque cauſa & decreto iudicis. quia ille textus non procedit vbi interuenit iuramētum minoris. quia
5 iuramentum facit minorem † maiorem, & ſupplet omnes ſolennitates requiſitas. Et tā to magis erit dicendum in caſu iſto. in quo
6 erat obligatio in forma Cameræ, in † quo erant clauſulæ in parte renunciatiua in quibus renunciatur rei non ſic geſtæ, aut aliter factæ, doli, vis, ſimulationis, exceptionibus, & generaliter omnibus alijs exceptionibus. & promittit, contra præmiſſa & ſingula non dicere, venire, aut facere. & ſic iurat, & promittit, itaut non ſolum ſimus in iuramento aſſertorio, ſed etiam promiſſorio. Quare ſi iſti de la Cithara poſſent dicere, cauſam non eſſe veram, nil aliud eſſet quam aperire viam periurio. cum ex clauſulis poſitis in dicta parte renunciatiua, appareat quod ipſi non poſsint dicere, aſſertionem eorum non eſſe veram. & ſic admittendo eos ad dicendum contrarium, manifeſte peierarent. Non obſtat, quod eſſet reſolutum. quod decretum iudicis non iuſti-
7 ficaret † aſſertionem cauſæ, vt alias erat reſolutum, quia licet decretum non iuſtificaret, tamen iuramentum, contractum & omnia in eo contenta, confirmabat, ex quo ita erat iuratum. Non obſtat, quod iuramentū ex falſa cauſa interpoſitum contractum ven ditionis minorum non confirmabat, prout alias in iſta cauſa reſolutum fuerat, quia iſtud erat verum ſi conſtaret de falſitate cauſæ.

cauſæ , & cum non conſtaret ſtandum erat aſſertioni , de qua in contractu venditionis .

S V M M A R I V M.

Penſio legitime tranſlata. dato quod bulla fuerit inſerta in proceſſu , & ſolum talis proceſſus coram transferente productus fuerit .

1 *Penſionis tranſlatio an teneat , non præſentatis litteris facultatis transferendi .*
2 *Inſertum, an faciat fidem, & num. 3. & 5.*
3 *Exemplo iudex an poſſit dare fidem .*
4 *Productio iurium quando dicatur in tempore facta .*
5 *Citatio quando mittitur in longinguas partes, an debeat inſeri facultas .*

DECISIO CCXLV.

* Fuit iſte articulus iterum poſitus 20. Maij 1549 & idē firmatū fuit.

* Alias 21. de cōceſſ. preb.

IN vna Zamorenſi penſionis, die 13. Aprilis 1549. propoſuit * dubium D. Achilles. An penſio fuerit bene tranſlata, attento quod litteræ non ſuerunt præſentatæ, niſi inſertæ in proceſſu fulminato. Et prima facie videbatur dicendum, quod tranſlatio nō teneret. per deciſ. 459. * in nou. quia quan-
1 do litteræ non præſentantur, † tranſlatio nō tenet, vt dicit dicta deciſ. 10. eo quia iudex ignorat poteſtatē ſuam & formam, & iſtud poteſt dici in caſu noſtro. in quo, cū inſertum
2 non † faciat fidem auth. ſi quis in aliquo, videtur iudex ignorare poteſtatem & formā . Sed non obſtante hoc fundamento fuit reſolutum contrarium . quia per productionem inſerti, iudex erat certus de iuriſdictione, & forma eius, & ita ceſſabat ratio deciſionis .
3 Non obſtat , † quod inſertum non probat . quia ſuit reſponſum , quod immo iudex poteſt dare fidem inſerto , & exemplo parte non opponente . vt per Dec. in d. auth. ſi quis in aliquo in 10. ſallen. C. de eden. & ideo iudex potuit credere huic inſerto . Nō obſtat, quod pars non potuit opponere, quia non fuit citata , quia reſpondetur quod in actu tranſlationis citatio non requirebatur. & nihilominus quando poſtea pars oppoſuit, ſtatim ſuerunt productæ litteræ origina
4 les. & ſic videbantur † in tempore productę per ea quæ dicit Dec. in d. auth. ſi quis in aliquo. in primo not. & in c. 1. in primo notab. de fid. inſtrum. & tanto magis cum non eſſemus in caſu iſto in nudo exemplo , attento quod iudex proceſſus, atteſtabatur vidiſſe litteras originales, & eas inſeruerat , & ſuū ſigillum poſuerat . vt merito iudex transfe-
5 rens, adhibuerit † fidem ipſis litteris. iuxt. not. in cap. cum in iure peritus. de offic. delegat. vbi Felin. in 2. colum. dicit, quod licet quando citatio mittitur in longinquas partes debeat inſeri facultas ; tamen fallit , quando habet adminiculum vt puta ſi eſt facta per Curſorem Papæ, quia tunc ſine inſertione facultatis citatio arctabit .

S V M M A R I V M.

Litteræ , an iſto caſu quo ad valorem & profeſſionem, ſint verificandæ .

1 *Regula de valore, an habeat locum in beneficijs commendatis .*

DECISIO CCXLVI.

IN cauſa Cæſarauguſtana præceptoriæ de Villelh dubitaui die 13. Maij 1549. An D. Hieronymus teneatur verificare litteras ſuæ commendæ quo ad valorem præceptoriæ, & ipſum emiſiſſe profeſſionē. Et ex vno fundamento Domini inclinabant, quod non teneretur verificare nec valorem nec profeſſionem. ex quo beneficium, ſiue præceptoria , erat commendata ipſi Hieronymo exiſtenti tunc in duodecimo vel circa ſuæ ætatis anno, vſque ad ætatem legitimā. & poſſeſſio capta per Hieronymum, fuerat capta durante cōmenda & ſic ante quā legitimam ætatem attigiſſet, & ſic decimumquartum annum , quo tempore in titulum ſibi concedebatur emiſſa prius per eum profeſſione ra-
1 tio ſuit, quia in beneficijs † commendatis, non habet locum regula de valore . vt per Sarnen. in regula de non exprimen. quæſt. 7. Et ita etiam non tenebatur profeſſionem verificare, ex quo omnia erant facta durante commenda .

S V M M A R I V M.

Contrauentum teſtamento, an iſto caſu fuerit .

DECISIO CCXLVII.

IN vna Romana bonorum, pro Valaguſſis contra Rochum Blanchalana , dubitaui die 13. Maij 1549. An per Valaguſſos ſit cōtrauentum vltimo teſtamento q. Io. Franciſci, & per contrauentionem ſint priuati legatis . Et fuit reſolutum, quod cum Valaguſſi venirent ex teſtamento, prætendentes quod appellatione vineæ veniret cannetum, vt per multas auctoritates per eos allegatas , & quoad montem etiam prætenderent, quod in teſtamento vltimo Rochus Blanchalana non eſſet inſtitutus, vt latius in informationibus eorundem , quod non diceretur contrauentum . quia quælibet cauſa excuſat à pœna ,

Et non

Et non erat dubium, quod probabiliter In præmiſſis dubitari poterat, ex quo etiam Rota dubitauerat.

SVMMARIVM.

Sequeſtrum de muliere propter potentiam, quo caſu fuerit negatum.

1 *A ſequeſtro incipiendum non eſt. ſequeſtra odioſa.*
2 *Matrimonium, in præiudicium alterius matrimonij plene probati, quomodo probari debeat.*
3 *Mulier quando ſit ſequeſtranda.*

DECISIO CCXLVIII.

* Iterum cauſa fuit poſita, die 27. Maij 1549. & fuit dictum quod non daretur ſequeſtrum. quia per illud daretur ſpoliū matrimonij. c. cum locum cum gloſ. fin. de ſponſal. & ibi Innoc. in fin. Oſt. & Io. And. cum quibus Præpoſit. col. 2. verſ. ſtat autē dubiū. Non obſtat, quod hic ſumus in materia peccati. quia fuit dictum quod etiam in materia peccati fit reſtitutio marito, niſi mulier incontinēti habeat probationes paratas. c. litteras. de reſtit. ſpol.

IN cauſa Neapolitana, & Theati-
na matrimonij, die 17. Maij 1549
dubitaui. * An D. Anna ſit ſeque-
ſtranda iuxta formam commiſſio-
nis. Et quia cōmiſſio dicebat, quod
timor erat quod propter potentiam
aduerſarij & fauores, habita ſenten-
tia, exequutio eius fieri non poſſet,
quod ſi de iure ſequeſtratio fieri de-
bebat, quod fieret, ideo dubitaui vt
ſupra. Et fuit reſolutum, quod at-
tento quod matrimonium inter Ioā-
nem & Annam, erat contractum &
conſumatum, quod à ſequeſtro non
1 eſſet incipiendum, † cum ſequeſtra
ſint odioſa. l. vnica. C. de prohib. ſe-
queſt. Item & ſecundo, quia quis nō
erat lite pendente ſua poſſeſſione pri-
uandus. cap. 1. vt lit. pend. & quia
matrimonium Antonii, petentis An-
nam ſequeſtrari, erat probatum per
vnum teſtem, & alios duos vel tres
de publica voce, ideo non erat plene
2 probatum in præiudicium † matri-
monij plene probati. ſecundum Dec.
conſ. 132. cum alijs in informatione
allegatis. Et licet Doct. in c. cum locum. di-
cant, quod quando timetur quod exequutio
3 propter potentiam fieri non poſſit, † mulier
ſit ſequeſtranda. vt ibi Io. And. & Præpoſit.
col. 2. ſuper gloſ. fin. fuit dictum, quod lo-
quuntur quando mulier eſt virgo. vel corru-
pta, & ſtat ipſa mulier contra matrimoniū,
ſed quando mulier non ſtat contra matrimo-
nium, ſed ſecundus maritus eam poſſidet, &
matrimonium plene eſt probatū & conſum-
matum, ꝙ ad inſtantiā eam petentis ſeque-
ſtrari, Doctores ibi hoc non dicunt. Et tanto
magis dicebatur quod in caſu iſto, propter
potentiam Viceregis, mulier non eſſet ſeque-
ſtranda, quia ſi petens ſequeſtrum de Anna
fieri in Regno, ſperabat quod Vicerex eſſet
pariturus litteris ſequeſtratoriis, idem ſpe-
rare debebat, quod etiā eſſet pariturus lit-
teris exequutorialibus poſt ſententiā, & tan-
to magis cum non Vicerex, ſed Imperator
eſſet Dominus Regni. & ideo ad Imperato-
rem poterat haberi refugium in euentum in
quem Vicerex exequutionem facere differ-
ret. maxime cum Antonius diceret, ſe impe-
traſſe litteras ad Viceregem, vt ipſe obedi-
ret ſententijs Rotalibus. Fuit tamen dictum
vt daretur dubium. an Anna eſſet ſequeſtran-
da propter timorem ferri vel veneni, in
euentum quod pronūciaretur pro Antonio.

SVMMARIVM.

In cauſa Romana Pitiliana dotis. Onus faciendi renunciare Liuiam ex verbis inſtrumenti, non ſpectat ad Comitem Io. Franciſcum.

DECISIO CCXLIX.

DIe 17. Maii 1549. in cauſa Romana Pitiliana dotis. Dubitaui ego. An onus faciendi renunciare D. Liuiam ex verbis inſtrumenti, ſpectet ad Illuſt. D. Io. Antonium, vel ad Comitem Io. Franciſcum. Et fuit reſolutū, quod nō ſpectaret ex verbis inſtrumenti ad Comitem Io. Frāciſcum. quia licet Io. Franciſcus promiſiſſet, quod Nicolaus eius filius ratificaret omnia pro eo promiſſa, tamen in inſtrumento nullibi legebatur, quod ipſe Io. Franciſcus promiſiſſet, quod Liuia renunciaret. Et licet iſta renunciatio Liuiæ eſſet in fauorem Io. Antonii, tamen ex hoc non ſequebatur quod Comes Io. Franciſcus promiſiſſet, quod ipſe faceret Liuiā renunciare. Non obſtat, quod debebat eſſe differētia inter promittentem & ſtipulantē, & ideo non erat veriſimile, ꝙ Io. Antonius voluiſſet ipſe teneri ad faciendū eius filiam renunciare. quia ex quo renunciatio fieri debebat cū conſenſu Nicolai mariti, quo ad illū conſenſum Comes Io. Franciſcus tenebatur. & ideo quo ad illud erat differentia inter ſtipulantē & promittentē. Et licet Io. Antonius non promiſiſſet dotem 12000. ducat. niſi etiam Liuia renunciaſſet, tamen per hoc nō ſequebatur, ꝙ ex verbis inſtrumēti Comes Io. Frāciſcus promiſiſſet facere illam renunciare. Et ideo fuit reſolutum, ꝙ ipſe talem renunciationē non promiſiſſet. ſimiliter etiam fuit dictum quod nec D. Io. Antonius cogebatur facere Liuiā renunciare, quia nec etiā iſtud Io. Antonius promiſerat. Sed quia ſuper hoc Comes Io. Franciſcus voluit melius audiri. ideo dedi dubium. præſuppoſito, quod onus faciendi renunciare D. Liuiā non ſpectet ad Comitem an ſpectet ad D. Io. Antonium. Itē fuit dictum, quod quādo onus non ſpectaret ad Comitem Io. Franciſcum, nec Io. Antonium, tunc daretur dubium. An Comes Io. Franciſcus, poſſet agere ad dotem abſque eo quod Liuia renunciaret.

SVMMARIVM.

Scientia præſumpta, ſeu mala fides præſumpta, quo caſu non fuerit purgata ſpacio triginta, ſeu quadraginta annorum.

1 *Mala fides præſumpta, vbi eſt titulus a iure reprobatus, an purgetur ſpacio longi temporis.*
2 *Error iuris, an proſit in præſcriptione longiſſimi temporis.*
3 *In contractu matrimonij an requiratur titulus, & qualis eſſe debeat. & num. 4.*
5 *Illegitimi quando ſint filij, detecto impedimento poſt contractum matrimonij.*

DECISIO CCL.

IN cauſa Colonienſi legitimitatis, dubitaui die 20. Maij 1549. An præſumpta prætenſa mala fides Ioannis, quæ colligi videtur ex eius receſſu à loco Diſtarnich, & ex contractu matrimonii poſtea in alio loco cũ Sophia, ſi non purgetur per eius redditum factum ad dictum locum Diſtarnich, vbi habitauit vſque ad eius obitum, ſubſequuta communi reputatione, & fama de matrimonio contracto inter eoſdem ſaltem poſt lapſum triginta annorũ, ſeu quadraginta prout in caſu noſtro, videatur purgata & ſublata. Et pro parte affirmatiua, quod præſumpta mala fides, per lapſum triginta vel quadraginta annorum, cenſeretur eſſe purgata & ſublata allegabatur in terminis Bart. in l. fin. circa finem. C. vnde vi. in verſ. item iſta allegatio malæ fidei. &c. quod dictum Bart. ſequitur Alex. conſ. 6. viſo themate. col. pen. lib. 1. Rom. conſ. 107. cũ præſupponatur. in prin. Abb. conſ. 89. in quæſtione col. 3. lib. 1. Aret. conſ. 63. col. pen. Alex. conſ. 167. nu. 7. vol. 6. Dec. conſ. 266. col. fin. nu. 5. & conſ. ſeq. col. 4. ad finem, & conſ. 375. ad fin. Soc. conſ. 181. num. 3. vol. 2. Iſtis tamen non obſtantibus, fuit deciſum contrarium in caſu
1 iſto. quia præſumpta † mala fides vbi eſt titulus à iure reprobatus, nõ purgatur ſpacio triginta vel quadraginta annorum. nã licet
2 error iuris, profit † quo ad bonam fidem in præſcriptione longiſſimi temporis, tamen non prodeſt vbi eſt error iuris & titulus eſt à iure reprobatus. ſecundum Paul. de Caſtr. in l. Celſus. col. 1. & ibi Balb. in quarto not. de vſucap. certum eſt enim, quod in matri-
3 monio † requiritur titulus, & cum iſte titulus, non propoſitis edictis in loco vbi eſt conſuetudo apponendi, immo recedendo à loco in quo erant edicta proponẽda, & eundo ad alium locum, in quo de iure non erant apponenda, & ea ibi proponẽdo, ibi erat error iu-
4 ris. Et ex quo ius reprobat iſto caſu † titulũ certe talis titulus non erat ſufficiẽs ad purgandam illam malã fidem, etiam ſpacio quadraginta annorum vt per Balb. in dicto 4. not. Itẽ & ſecundo, fuit dictum, quod dato quod non eſſet prçſumpta mala fides in Ioãne ab initio ſed ignorantia, tamen ex quo non appoſuit edicta in loco in quo erat con
5 ſuetudo, detecto poſtea † impedimento quod filij erant illegitimi, per text. in cap. fin. §. 1. qui incipit. ſi quis vero de clandeſt. deſpon.

SVMMARIVM.

Præſcriptio, & non conſuetudo quando dicatur, & præſcriptioni quo caſu non fuerit locus.

1 *Bona fides an requiratur in iure quærẽdo.*
2 *In præſcriptione Eccleſiæ, ad Eccleſiam quot anni requirantur.*
3 *Priuilegio conceſſo Eccleſiæ, vt cenſeatur renunciatum, quot anni requirantur.*

DECISIO CCLI.

EAdem die 20. Maij 1549. in cauſa Salamantina prçeminentiarum, dubitaui. An per poſſeſsionẽ prçeminentiarum per capitulum mains, poſt erectionem collegiatæ Eccleſiæ habitam vel continuatam, idem Capitulum mains poſsit allegare vſum, ſeu conſuetudinem interpretatiuam, aut præſcriptionem. Et fuit reſolutum, quod conſuetudinem interpretatiuam allegare non poterat, quia hic non agebatur de conſuetudine, ſed præſcriptione. ex quo agebatur de acquiſitione iuris quæſiti vni collegio ad alterũ. & ideo dicebatur præſcriptio, & non conſuetudo. vt poſt Io. And. declarat Abb. in c. fin. col. antepenult. verſ. & ideo notabiliter dicit. &c. de conſuet. prout & iſtud alias fuit reſolutum, vt annotaui in 2. lib. not. mearum deciſ. 377. Fuit etiam dictum, quod ex quo eramus in iure quæſito collegiatæ, præſcribendo per capitulum maius, & non in iure quærendo, quod non haberet locum dictũ Pet. de Anchar. in c. fine poſſeſsione. de reg.
1 iur. in 6. vbi vult, quod in iure † quærendo non requiritur bona fides, vt in legatario nõ agnoſcente legatum, & alio ius delatũ quia hic eramus in iure quæſito. Et ideo quia tra
2 ctabatur † de præſcriptione Eccleſiæ ad Eccleſiã, in qua regulariter requiritur ſpaciũ quadraginta annorum, & hic non erãt decurſi tot anni, propter deductionẽ faciendã de dicto tempore illud tempus quo ſedes Abbatialis vacauit, quod erat tempus ſex vel ſeptẽ annorum, quod propter defectum dicti temporis non erat completa præſcriptio ante ſuperuenientiã litis, nec etiam poterat dici renunciatum priuilegio per non vſum. cũ etiã in priuilegio cõceſſo Eccleſię, vt dicatur
3 per † nõ vſum ei renunciatũ requiritur curſus

ſus quadraginta annorũ. cum collegiales,& alij, non potuiſſent,ſi voluiſſent, expreſſe renunciare priuilegiis Eccleſiæ.ex not.per Innoc. & alios.in cap. accedentibus.de priuilegijs Abb. & communiter Doct. in c. cum acceſſiſſent.de conſtitut. col.penult.

SVMMARIVM.

Ius conſiderabile quo caſu ex oppoſitione quæſitum fuerit.

1 *Ius an quis poſſit ſibi ipſi tribuere.*
2 *Ex oppoſitione, an quæratur ius in re.*
3 *Oppoſitio quæ fit pro conſequendo beneficio, quid requirat.*

DECISIO CCLII.

DVbitauit D. Reomanus, die 20. Maij 1549. in vna Burgenſi canonicatus & præbendæ Doctoralium. Stante priuilegio Sixti, quod canonicatus Doctoralis,non poteſt conferri niſi ſub certa forma, & habenti debitas qualitates. verum ex oppoſitione & appellatione Doctoris Puente,fuerit quæſitum ius conſiderabile ad canonicatum vacantem, cui non fuerit derogatum per nouam aduerſarii poſſeſſoris prouiſionem. Et fuit reſolutum, quod ex oppoſitione iſta eſſet quæſitum Doctori ius conſiderabile, de quo in prouiſione aduerſarij erat faciencia mentio. verum autem eſſet ſufficiens de eo facta mentio, & ei ſufficienter derogatũ. fuit dictum, quod poſtea diſputaretur. Ratio reſolutionis fuit, conſiderando quod hic non erat ſimplex & nuda oppoſitio, quo caſu militant rationes Caſſad. in deciſ. 18.
1 de præbend. quia nemo † poteſt ſibi ipſi aliquod ius tribuere, ſicut nec aliquis poteſt ſe ipſum præſentare, vel eligere. Item fuit dictum, quod per iſtam oppoſitionem non erat quæſitum ius in re.quia iſtud priuilegiũ Sixti non dicebat, & etiam iſto caſu bene loquatur dicta deciſ.18. dum dicit quod ex op-
2 poſitione,† non quæritur ius in re,niſi quando iſtud in conſtitutione dicitur. Sed fuit dictum, quod ex quo priuilegium Sixti vult quod Capitulum, canonicatum Doctoralem teneatur conferre magis idoneo & qualificato,ſecundum qualitates determinatas in dicto priuilegio,& eueniente vacatione,Capitulum iuxta conſuetudinem eorum, vocauerit omnes qui dictas qualitates haberent vt ſe opponerent, inter quos Doctor Puente ſe oppoſuerat.& vltra oppoſitionem, qualitates per priuilegium requiſitas verificauerat. quod iſto caſu, ex quo non eramus in ſimplici oppoſitione, ſed vltra oppoſitionẽ qualitates neceſſarias Doctor Puente probauerat, quod ex tali oppoſitione vocatione facta per Capitulum, & verificatione qualitatum, eſſet ipſi Doctori quæſitum ius
3 conſiderabile. & iſta oppoſitio † iſto caſu magis aſſimilaretur præſentationi, ſeu electioni potius quam acceptationi. nam vltra illud quod ipſe ſe oppoſuerat, ex quo qualitates neceſſarias per priuilegium verificauerat, cenſebatur ab ipſo priuilegio vocatus. & ſic vel præſentatus, ſeu electus, itaut ſola prouiſio deficeret. quod non erat in caſu Caſſadori.nimirum ſi ipſe vult, & bene, quod in illo caſu, oppoſitio aſſimiletur acceptationi potius quam præſentationi. Et certe non eſt dubium, quod ſi Papæ iſta per aduerſarium fuiſſent narrata, vel nouam prouiſionem non conceſſiſſet, vel difficilius conceſſiſſet.

SVMMARIVM.

Beneficium vbi eſt commendatum ad tempus,ad effectum vt prouiſio valeat in fauorem eiuſdem perſonæ, debet valor in ea expreſſus verificari.

1 *Gratiatus tenetur, omnia per eum in gratia, vel in conceſſione narrata, iuſtificare.*
Conceſſio gratia dicitur.
2 *Reſignatione volens aliquem excludere, reſignationem iuſtificare tenetur.*
3 *Valor an debeat exprimi in beneficijs commendatis.*

DECISIO CCLIII.

DIe 24. Maij 1549. in cauſa Cæſarauguſtana præceptoriæ de Villel, dubitaui. An Don Hieronymus teneatur verificare litteras ſuæ commendæ quo ad valorem præceptoriæ, & ipſum emiſiſſe profeſſionem, attento quod poſſeſſio per Hieronymum capta fuit durante Commenda temporali. Et licet ſupra deciſ. 246. hoc lib 3. ſub die 13.Maij, Domini dixiſſent, quod attẽto quod poſſeſſio capta fuerat durante cõmenda, Hieronymus non teneretur ad verificationem valoris, per rationes de quibus ibi tamen re melius diſcuſſa,& intellecta.omnes nemine diſcrepante concluſerunt,quod Hieronymus teneretur verificare valorem. quia ex quo Hieronymus etiam durante cõmenda temporali. videlicet,vſque ad ætatem legitimam, & poſtquam profeſſionem emiſeris,haberet præceptoriam in commendam. tamẽ durante tali Cõmenda, etiam faciebat fructus ſuos. & ideo cum negari non poſſet quin iſta cõceſſio eſſet gratia,tenebatur gra-
1 tiatus omnia per †eũ narrata verificare.iuxta not.per Io.And. & alios in c.1. de lit.conteſt. in 6. & per Felin. in cap. conſtitutus.

in ptinc. de reſcript. alias gratia tanquam ſubreptitia erat nulla, & ita erat dicendum in caſu noſtro. in quo Ludouicus verificauerat extrema ad ſpolium, & docuerat de titulo colorato. vnde ſi intentionem Ludouici ex reſignatione in fauorem eius facta Hie
2 ronymus excludere † volebat, debebat reſignationem verificare, quia ea non verificata ius remanſerat penes reſignantem, & vacabat per eius obitum, & intrabat prouiſio Ordinarij facta. Item & ſecundo. licet iſta Commenda eſſet temporalis tamen Commenda in caſu iſto, erat facta ad effectum vt Hieronymo prouideretur. cũ reſignatio Ioannis eſſet facta ad hoc vt prouideretur Hieronymus, & non alias, aliter. &c. & ſic Papa principaliter intendebat prouidere & ad officium, vt prouiſio valeret præceptoria erat Hieronymo commendata. & ſic, cũ prouiſio eſſet principalis, erat de neceſſitate
3 valor † exprimendus, quia alias ſub ſpecie Commendæ, annata & alia iura ſpectantia ad officiales, non ſoluerentur. Non obſtant, ea quæ dicit Sarnenſis in reg. de exprimendo valore. quæſt. 7. quia procedunt in Commenda mere temporali, & ex qua quis non facit fructus ſuos, & talis Commenda non eſt ordinata ad effectum, vt prouiſio valeat in perſonam eiuſdem, cui facta eſt Commenda præceptoriæ.

SVMMARIVM.

Renunciandi onus, ideſt facere & curare, quod Liuia renunciet, iſto caſu ad D. Antonium ſpectat.

1 *Promiſſum pro tali, vel nomine talis, an paria ſint, & num. 2.*
3 *Clauſula generalis, an ſit referenda ad illud quod ſpecialiter promiſſum eſt.*

DECISIO CCLIV.

VLtima Maij 1549. propoſui dubium in cauſa Romana Pitiliana dotis. An ex verbis inſtrumenti, videlicet, ac omnia per eã promiſſa, obſeruabit. Illuſtris D. Io. Antonius teneatur facere renunciare D. Liuiam. Et fuit reſolutum, quod illa verba. pro ea promiſſa acciperentur, ideſt nomine ipſius. per text. & quod ibi not. Bart. in l. fideicommiſſa. §. interdum. in ptinc. ff. de
1 legat. 3. paria enim ſunt † dicere promiſsũ pro tali, vel nomine talis. Bart. in l. 1. §. nunciatio. col. 3. verſic. ſed quid ſi dicit. & ext. ff. de oper. nou. nunciat. & aliud eſt quod quis promittat pro tali, vt in caſu noſtro. & tunc intelligitur, vt promittat nomine ipſius declarat Bald. conſ. 466. nu. 9. lib. 5. & aliud quod quis recipiat promiſſionem alte-
2 rius, vel dationem pro tali, & tunc † intelligitur, ideſt ad vtilitatem illius. Corn. conſ. 169. col. 3. verſ. nec poteſt. lib. 1. Soc. conſil. 228. colum. 1. verſic. cum ergo. lib. 2. Et non poſſunt intelligi illa verba. pro ea promiſſa, ideſt ad vtilitatem Liuiæ, nam cum agatur de obſeruantia facienda per Liuiam, non poteſt dici, quod promiſerit obſeruantiam eorum, quæ ſunt ad vtilitatem ipſius Liuiæ, & ſi percurrãtur omnia capitula, apparebit manifeſte quod clauſula generalis, & omnia pro ea promiſſa obſeruabit. non poteſt ad aliud referri, quam ad dictam renunciationem per Liuiam faciendam. nam quod contrahet matrimonium & conſumabit illud,
3 ſpecialiter promiſsum eſt. & ideo illa † clauſula generalis. ac omnia. &c. non eſt referenda ad illud quod ſpecialiter promiſſum eſt l. doli clauſula. ff. de verb. oblig. Alia etiã ſequẽtia capitula, reſpiciunt factum expreſſum Io. Antonii vtputa, quod dotem ſoluet, & acconcium. ſequitur ergo, quod cum D. Io. Antonius promittat quod D. Liuia obſeruabit pro ea promiſſa, & iam erat ſpecifice dictum de matrimonio contrahendo, & conſumando, quod illa clauſula non poſſit referri niſi ad illam renunciationem. cum omnia alia obſeruanda eſſent per D. Io. Antonium, non per Liuiam. Et ideo fuit reſolutum, quod cum Comes Io. Franciſcus ageret ad dotem, & D. Io. Antonius exciperet de renunciatione Liuiæ, quod id exeipiendo non poſſet exequutionem obligationis retardare cum ad iſtum effectum, onus faciendi renunciare Liuiam, ſpectaret ad D. Io. Antonium. & ſic tenebatur facere, & curare, quod Liuia renunciaret, & Comes Io. Franciſcus tenebatur facere, quod Nicolaus eius filius conſentiret. an vero ſufficeret conſenſus per Nicolaum præſtitus ſuper hoc, erat informandum.

SVMMARIVM.

In cauſa Romana, caſtri Feliciani Comes Io. Frãciſcus, hæres patris cum beneficio inuentarij, licet de euictione per patrem promiſſa, teneretur, tamen poterat dicere, caſtrum Feliciani ad patrem non ſpectaſſe.

1 *Hæres contra confeſſionem factam à teſtatore in teſtamento, an venire poſſit, & num. 2.*
3 *Hæres an poſſit venire contra factum defuncti, quando adiuit hæreditatem cum beneficio inuentary.*

DECI-

DECISIO CCLV.

IN cauſa Romana Caſtri Feliciani, die 3. Iunij 1549. propoſui dubiũ. An d. Comes Io. Frãciſcus, cũ ſit hæres Comitis Ludouici eius patris poſſit negare dominium Comitis Nolæ auctoris D. Helenæ. cui Comiti Henrico, caſtrum de quo agitur, datum fuerat in ſolutum per D. Comitem Ludouicum, aſſerentem etiam, illud ad ſe ſpectare. & in propoſitione caſus præſuppoſui. quod Comes Io. Franciſcus, eſſet hæres patris ſui, & eius hæreditatem adiuiſſet cum beneficio legis & inuentarij. item prçſuppoſui quod probaretur, quod Henricus Comes Nolæ, dictã dationem in ſolutum ratam habuiſſet. quæ datio in ſolutum facta fuerat de anno 1515. & licet verum eſſet quod Comes Ludouicus de dicto tempore dominus eſſet, & dominium, per dationem in ſolutum in Comitem Henricum tranſtuliſſet, tamen quia poſtea de anno 1526. Comes Henricus hæreditatẽ Archiepiſcopi adiuit ſine beneficio legis & inuentarij. & in teſtamento Archiepiſcopus aſſeruit, caſtrum Feliciani ad ſe ſpectare, ex aditione per eum facta ſine beneficio legis & inuentarij, Comes Henricus ſibi præiudicauit, vt confeſſionem teſtatoris, videlicet Archiepiſcopi in teſtamento factam, quod
1 caſtrũ ad eum † ſpectabat, impugnare non poſſit. l. cum à matre. C. de rei vendic. Bart. in l. rem alienam in fine. ff. de pign. act. & tanto magis cum tantum tempus interuenerit à datione in ſolutũ, facta de anno 1515. vſque ad annum 1526. in quo Henricus inſtitutus fuit hæres, quia iſto tempore intermedio, potuit dominium acquiri Archiepiſcopo, & cum ipſe aſſerat in teſtamento Caſtrum eſſe ſuũ, & Henricus eſſe eius hæreditatẽ adiuerit ſine beneficio inuentarii, tene-
2 tur confeſſioni † auctoris ſui ſtare. per dictũ Bart. in d. l. rem alienam. in fine. ff. de pign. act. Comes autem Io. Franciſcus cum hæreditatem paternam adiuiſſet cum beneficio inuentarii, licet ad euictionem promiſſam per Ludouicum patrem in donatione in ſolutum Henrico factã teneretur, tamen pro-
3 pter † beneficium inuentarii, poterat dicere Caſtrum ad patrem ſuum non ſpectaſſe. per text. in d. l. fin. C. de euict. & per Dec. conſil. 445. poſt numerum quinquageſimũquintum & ſequentem, & tanto magis cum diceret, tempore hypotheeæ factę per Henricum non ſpectaſſe, ex quo ex confeſſione Archiepiſcopi, cuius ipſe hæres erat, Archiepiſcopus confeſſus fuerat, caſtrum ad ſe ſpectare. & ſic de errore eius patris conſtabat.

SVMMARIVM.

In cauſa Colonienſi illegitimitatis.

1 *Titulus an præſumatur in Eccleſia per curſum decem annorum.*
In contractu matromonij, an præſumendus titulus ex curſu decem annorum.
2 *Illegitimi quando ſint filij, ob impedimentum poſt contractum matrimonij detectum.*
3 *Diſpenſatio in contractu matrimonij, an ex curſu triginta annorum præſumatur, & quando procedat.*
4 *Diſpenſare an ſoleat Papa, vt profeſſa contrahat matrimonium.*
5 *Stante conſuetudine apponendi edicta in contrahendo matrimonio, ſi matrimoniũ contrahatur in facie Eccleſiæ, an euitetur pœna non appoſitionis edictorum.*

ECISIO CCLVI.

IN cauſa Colonienſi illegitimitatis, die 7. Iunii 1549. propoſui dubium. ſtantibus dictis teſtium in Hencherrot. videlicet, vnius de matrimonio contracto ante triginta annos. & plurium aliorum dicentium de tempore non recordari, propter longitudinem temporis, & quod à tempore ſolennizationis matrimonij, Ioannes & Sophia fuerunt ſemper reputati & habiti pro legitimis coniugibus, & filii pro legitimis prolibus, ſalua præſente lite & controuerſia. & vnctus teſtis in Diſtarnich, quod ex communi fama audiuerit, dictos Ioannem & Sophiam fuiſſe legitimos coniuges, & ſeſe pro talibus reputaſſe, & ab aliis reputari & haberi. & aliorum teſtium in Diſtarnich, quod Ioãnes & Sophia reuerſi ſunt ad Diſtarnich, & ab illo tempore ſemper pro legitimis coniugibus fuerũt reputati & habiti, & filii pro legitimis filiis. & trium teſtium in Nuuerſtat de diſpenſatione ex auditu. videlicet vnius de diſpenſatione à Legato, & alterius dicentis quod ſæpius audiuit de diſpenſatione in Vrbe Romana obtenta. & tertij dicentis de diſpenſatione à ſede Apoſtolica, & quatuor teſtium in eodem loco de communi fama, quod Sophia habuiſſet legitimum maritum, & vnius dicentis ſe communi fama audiuiſſe quod ſorores conuentus in Nuuerſtat ſolebant facere profeſſionem, & addentes, etiam ſe bene dici audiuiſſe, quod nonnullæ ex dicti conuentus ſororibus, eundem conuentum exiuiſſent, & matrimonium contraxiſſent. An, quemadmodum in matrimonio ſpirituali, per lapſum decennij, præſumitur titulus & bona fides, ita & in matrimonio carnali adeo quod Ioannes ex prædictis

ctis vna cum lapſu triginta,& vltra,annorũ
à tempore contracti, matrimonij vſque ad
examen teſtium, accedente reputatione &
fama vt pręmittitur,poſſit colligi quod fue-
rit in bona fide.Pro parte affirmatiua, pri-
mo adducebatur id, quod dicunt Oſtien. &
Abb. in c.illud.col.4.de præſumpt. quod ſi-
1 cut † in Eccleſia per lapſum decennij, ex eo
quod Ordinarij ſolent inquirere,pręſumitur
titulus, ita & in matrimonio carnali, cum
conſanguinei nõ patiantur, coniunctas ſan-
guine, haberi vt concubinas. & ibi Oſtien.
& Abb. faciunt differentiam, an factum ſit
recens, vel antiquum. Sed ad iſtud funda-
mentum fuit reſponſum, vbi aliquod impe-
dimentum non detegitur. nam præſumitur
tunc, ex cohabitatione decennali, matrimo-
nium. ſed vbi detegitur inter perſonas con-
trahentes, prout erat in caſu iſto, in quo nõ
ſolum conſtabat de matrimonio pręſumpto
ſed etiam realiter contracto, detectum fuit
tamen poſtea impedimentum, tunc ex quo
non fuit ſeruata forma c.fin.de clandeſt.de-
2 ſponſat. tunc † filij nõ ſunt legitimi.d.c.fin.
§.ſi quis vero. Secundo dicebatur ex lapſu
3 triginta annorum † & vltra, præſumitur di-
ſpenſatio. per ea quæ dicit Aret.conſ.36. &
Caſſad.deciſ.3. de procurat. Fuit reſpõſum,
quod conſilium Aret. procedit in his quæ
per Papam ſolent concedi. & diſpenſatio cũ
4 profeſſa non ſolet de facili † concedi. niſi cũ
maxima cauſa, quæ inter priuatos interue-
nire non poterat. iuxt.not.per Abb. in c.cũ
ad monaſterium.de ſtat.monach. Nõ obſtãt
teſtes de diſpenſatione, quia erant teſtes de
auditu. Non obſtat, quod aliquæ ex ſorori-
bus monaſterij de Nuuerſtat,exiſſent & ma-
trimonium contraxiſſent. quia non proba-
batur, quod illæ ſorores eſſent profeſſæ vt
erat Sophia. Itaque iſtis ſublatis,fuit reſo-
lutũ pro inualiditate matrimonij. Sed quia
pro iſta parte allegabatur,quod Sophia,me-
tu profeſſionem feciſſet, quo caſu probaba-
tur cauſa, ex qua diſpenſatio interuenire po
tuiſſet. ideo fuit dictum, vt ſuper hoc dare-
tur dubium.Allegabatur etiam pro iſta par-
te affirmatiua,id quod dicit Abb.in c.fin. de
5 clandeſt.deſponſat. vbi dicit, † quod etiam
ſtante conſuetudine interponendi edicta,
quod ſi matrimonium eſt contractum in fa-
cie Eccleſiæ, quod pęna illius. c.fin.non ha-
bet locum.tamen fuit reſponſum, quod con-
trariũ tenet idem Abb.in c.quod nobis. qui
fil.ſint legit.vbi dicit,ꝙ contrariũ eſt verius.

S V M M A R I V M.

In cauſa Romana Pitiliana
dotis.

1 *Quando agitur de renunciatione fienda per
mulierem, intelligitur de renunciatione
valida. maxime ſtante clauſula, quod de
beret fieri ad conſilium ſapientis.*
2 *Diſponentis intentio, ex quibus clare colligi
dicatur.*
3 *Actus, quando intelligatur de prima vice,
vel de pluribus. & nu.4.& 6.*
5 *Actus, quando dicatur idem, etiam ex ſu-
peruenientia accidentis,quod videtur actũ
annullare.*
7 *Conſenſus ſemel præſtitus an præſumatur
durare.*
8 *Conſilium ſapientis requirens, an excuſetur
ſi non adhibet conſilium aliorum ſapien-
tum.*

DECISIO CCLVII.

IN cauſa Romana Pitiliana dotis, ꝓpoſui
dubiũ,die 12. Iunij 1549. præſuppoſito,
quod Comes teneatur facere conſentire
D.Nicolaum vtrum, dicatur ſatisfeciſſe, ex
quo ſemel fuit præſtitus conſenſus Nicolai,
licet in renunciatione nulla. & poſito quod
non. an excuſetur rebus ſic ſtantibus, itaut
nihilominus poſſit agere, & non retardetur
exequutio. Quo ad primam partem dubij
fuit reſolutum,quod conſenſus Nicolai,qui
erat præſtandus ſuper renunciatione Liuiæ,
erat intelligendus de conſenſu ſuper renun-
1 ciatione † valida. prout in dubio interpre-
tandum erat. l.1.§.docere.ff. ne quis eum,
qui in ius. vo. fuer. vi eximat. l.4. §. con-
demnatus.ff.de re iud.Bar. in l.non putauit.
§.non quæ uis.ff. de bon. poſſeſſ. contra ta-
bul. & tanto magis cum in conuentione ad-
ditum eſſet, quod renunciatio fieri deberet
ad conſilium ſapientis. ex quibus clare col-
2 ligitur intentio † diſponentis.l.Labeo.§.idẽ
Tubero. ff. de ſuppell.legat. nã alias conuẽ-
tio eſſet ſuperflua,ſi D.Io.Antonius tenere-
tur facere Liuiã renũciare,&conſenſus renũ-
ciationi inualidæ ſatisfaceret, quod non
eſt dicendum.Bald.in rub.C.de fid.inſtrum.
Nõ obſtat, quod debeat intelligi pro prima
3 vice,& in prima vice conſumi † debeat.iuxt.
not. per Dec.cõſ.512.vbi intelligitur de pri-
ma vice. etiã ſi actus non habuerit effectum,
vtputa in teſtatore, qui mandauit hæredi
fieri compromiſſum,vt non teneatur facere,
niſi ſemel,etiam ſi illa vice non fuerit laudũ
ſequutum. quia fuit reſponſum, quod ibi in
prima vice compromiſſum tenuit. & ex di-
ſpoſitione teſtatoris, nihil aliud tenebatur
niſi compromittere. & ideo, licet compro-
miſſum non fuerit ſortitum effectum, ſatiſ-
fecit menti diſponentis. ſed in caſu noſtro,
cum renunciatio primo loco facta, non te-
4 neat,& ſimus in diſpoſitione hominis † rei-
terabili, intelligitur de primo actu valido,
non autem inualido. ſecundum Felin. in c.2.
col.3.in 1.fallent.de treug.& pact. Socin. in
l.hæc

l.hæc conditio filiæ. colum. 2. verſic. vltimo
nota. de condit. & demonſtr. Non obſtat,
quod quando eſt conſenſus vtriuſque partis
contrahentis, & contractus eſt nullus pro-
pter aliquod accidens, ſi illud accidens ſu-
peruenit illico quod actus efficitur validus,
5 dicitur † idem actus. ſecundum Bart. in l.
hæc conditio filiæ. ff. de condict. & demóſtr.
dum allegat tex. in l. dotis promiſſio. ff. de
iur. dot. quia reſpondetur quod in d. l. dotis
promiſſio. matrimonium ibi contractum
erat nullum, propter defectum conſenſus pa
tris. & vbi illæ conſenſus ſuperuenit, fingi-
tur illud matrimonium vſque retro validũ.
prout dicit Gloſ. fin. ibi in d. l. dotis promiſ-
ſio, & notatur per Dec. in regula quod ab
initio. ff. de reg. iur. Secus eſt in caſu noſtro.
in quo caſu, renunciatio eſt nulla ex defectu
ſolemnitatis. qui defectus ſuperueniens non
poteſt actum conualidare, vt ex retro, ſed
debet de nouo fieri. & ideo eſt neceſſarium
vt illi renunciationi de nouo faciendæ præ-
ſtetur de nouo conſenſus. Non obſtat text.
in l. matrimonij. ff. qui & à quib. vbi intel-
6 ligitur de primo matrimonio † quando ſciẽ
ter aliquis illicitum fecit. ſecundum Bart.
in l. hæc conditio filiæ. ff. de condict. & de-
monſtrat. Quia ad illam l. matrimonij. reſpõ
det gloſ. Bart. & Iaſ. in l. qui per ſalutem.
ff. de iur. iuran. vt procedat quando tracta-
tur de iure de nouo quærendo, ſecus autem
eſt quando tractatur de iure quæſito, prout
etiam eſt hic, nam D. Io. Antonio erat ius
quæſitum ex ſtipulatione, & ideo non veri-
ficatur in primo actu. Non obſtat, quod con
7 ſenſus † ſemel præſtitus præſumatur durare
quia verum eſſet, quando conſenſus eſſet ſim
pliciter præſtitus, vt puta ſi Nicolaus con-
ſenſiſſet renunciationi faciendæ. ſecus eſt
quando conſenſus eſt ad certum actum limi
tatus, vt erat in caſu iſto, in quo renuncia-
tio erat facta, cum conſenſu, præſentia, & vo
luntate Nicolai. nam talis conſenſus, ad il-
lum actum erat limitatus. l. in agris. ff. de
acquir. rer. dom. cumulat multa Felin. in c.
cum ordinem. col. 5. de reſcript. Non obſtat,
quod eſſet imputandum Io. Antonio, quia
cum ſtipulatio ſua intelligeretur de conſen-
ſu ſuper actu valido, donec ſtipulatio ſit ad
impleta nihil ei imputari poteſt, ſed ſemper
ad illum conſenſum agere poteſt, poſtquam
ad ſui fauorem ſtipulatio eſt interpoſita. &
tanto magis, cum conſilium ſapientis ipſe
8 interpoſuerit, & non tenebatur † conſiliũ ſa
pientũ requirere, iuxta ea quę dicit Bar. in l.
1. C. de ponder. & aur. illat. lib. 10. & ibi etiã
dicit, quod ſufficit vnus quando eſt deputa-
tus de publico, & etiam, quia notarius erat
etiam Doctor, vt pars, ſi neceſſe erat, offere-
bat ſe probaturam. Ad ſecundam partem
dubij, non fuit informatum. quia dixerunt
Aduocati D. Io. Antonij, quod prius debe-
bat declarare Comes quis eſſet iſte rerum
ſtatus præſens, mutatus à primo.

SVMMARIVM.

In cauſa Romana Pitiliana dotis.

1 *Promiſſio patris de faciendo conſentire fi-
lium, quomodo intelligatur. & num. 2.*
3 *Contractus ſemper intelligitur, rebus ſic
ſtantibus.*
4 *Adimplere debet quod promiſit, agere vo-
lens ex contractu. & an attendatur quod
ſtatus fuerit mutatus.*

DECISIO CCLVIII.

IN cauſa Romana Pitiliana dotis, die 21.
Iunij 1549. dedi dubium. præſuppoſito,
quod conſenſus Nicolæ ſemel præſtitus, ob
defectum renunciationis D. Liuiæ, veniret
reiterandus ſuper renunciatione valida. An
ex quo D. Io. Antonius diſtulit vſque ad ca-
ſum in actis allegatum, videlicet caſum ini-
micitiarum ortarum inter patrem & filium,
quod Comes non poteſt facere conſentire
filium D. Io. Antonij, poſſit ad impediendum
exequutionem obligationis ſuæ, excipere de
defectu dicti cõſenſus, ita quod exequutio re
tardetur. primum fundamentum D. Comitis
erat, quod D. Io. Antonius non poterat exci-
pere de defectu dicti cõſenſus, quia promiſ-
ſio ſua de faciendo conſentire Nicolaum fi-
1 lium, intelligebatur † rebus ſic ſtantibus,
ideſt quandiu foret ſub obedientia ſua, vt
eſt expreſſũ in l. cũ quis. ff de ſolut. & Doct.
ibi notant. & in l. filiusfamilias. §. procu-
ratorem. ff. de procurat. etiam ſi promiſſio
2 eſſet † iurata. prout eſt expreſſum in l. quẽ-
admodum. ff. de iure iur. Sed iſtud fundamẽ-
tum fuit apud Dominos dubitabile. & in
eo variabant, quia licet talis promiſſio ha-
beat talem intellectum quo ad hoc, vt quis
ex contractu in quo, in quo promiſit nõ poſ-
ſit conueniri ex illo, quia intelligitur rebus
ſic ſtantibus, & etiam vt excuſetur à mora,
3 & ita † procederet. conſ. Decij 313 colum.
pen. vol. 2. tamen quando quis vult agere
ex contractu. in quo aliquid promiſit, debet
4 ſimpliciter adimplere. † & non attenditur
quod ſtatus fuerit mutatus. per ea quæ di-
cit Abb. in c. ſicut, & infra. &c. el 3. col. 2.
verſic. ſed quæro hic dicitur. & cæt. de iure
iur. ſed alij Domini quibus placebat funda-
mentum factum pro parte Comitis, replica-
bant, quod dictum Abbatis haberet locum
niſi D. Io. Antonio aliqua culpa imputari
poſſet. quæ conſiderabatur hoc modo impu-
tari D. Io. Antonio. ex quo tẽpore factæ renũ
ciationis per Liuiam, & conſenſus præſtiti
per Nicolaum, nihil ipſi Comiti fuerat ſigni-
ficatum,

ficatum. nam ſi aliquid fuiſſet ipſi Comiti dictum, tunc adhibendo peritiores, feciſſet quod Liuia adhibuiſſet ſolennitates debitas, & ſic cõſenſus Nicolai fuiſſet bonus. & maxime,cum tantum D. Io. Antonius ſe arctaſſet in non percunctando ſi renũciatio,primo loco facta, erat bona, & non curando quod Nicolao manente ſub obedientia patris, iterum ſuper valida renunciatione cõſentiret. Vnde ſi poſtea propter talem negligentiam ſuperueniſſent inimicitiæ vt non poſſet facere eum conſentire,erat imputandum D. Io. Antonio. nec iudex Capitolinus per D. Io. Antonium adhibitus, faciebat quin mutato ſtatu, Comes ageret, ac ſi per eum non ſtetiſſet quin faceret conſentire filium ſuum.& tanto magis,cum non intereſſet D.Io. Antonij quod conſenſus Nicolai adhiberetur, ſine conſenſu Nicolai renunciatio cum ſolennitatibus per Liuiam facienda, eſſet valida. ex quo hæreditas patris, ad filiam pertinebat, & ideo filia de ea diſponere poterat. Et ſic ex iſtis duobus. quod Io. Antonius in renunciatione Liuiæ non vocaſſet Comitem,& cum nimis poſtea D.Io.Antonius ſe arctaſſet.& quod non intererat eius,quod conſenſus Nicolai interueniret in renunciatione, fuit reſolutum dubium cõtra D.Io.Antoniũ. Fuit etiam dictum, quod Comes faceret litteras requiſitorias ad filium.

SVMMARIVM.

In cauſa Parmenſi caſtri Colurni.

DECISIO CCLIX.

IN cauſa Parmenſi caſtri Colurni,die 26. Iunij dubitaui. An ex verbis ſententiæ,de quibus in inſtrumento de anno 1267. conſtet, Reuerendiſſimum D. Epiſcopum Parmẽſem, in caſtro Colurni & illius terris, tantum habere vſufructum, & non dominium directum, neque iuriſdictionem. Fuit reſolutum, quod ex verbis ſententiæ conſtaret, Epiſcopum Parmenſem habere dominium directum. cum vſufructus, ideo in ſententia fuit adiudicatus ipſi Epiſcopo, propter dominium directum quod in eo erat. Sed fuit dictum, quod ex dicto inſtrumento non probabatur, quod caſtrum Colurni non haberet iuriſdictionem. nec etiam quod haberet. Nam licet ex eo conſtaret, quod Communitas Parmæ,haberet iuriſdictionem in caſtrum, poſſet eſſe,quod haberet tamquam ſupremus dominus. & Epiſcopus tamquam dominus caſtri, haberet etiam iuriſdictionem vt dominus. Et ideo fuit dictum, quod daretur nouum dubium.præſuppoſito, quod ex inſtrumentis, de Curtecuria & pertinentijs,loquentibus,probaretur quod caſtrum Colurni haberet territorium. an ex inſtrumento de anno 1267. in quo continetur ſententia per Communitatem Parmæ lata, & de iure communi, probetur quod illud territorium ſit cum iuriſdictione.

SVMMARIVM.

In cauſa Romana Pitiliana dotis.

1 *Debitor qui rem ſuã hypothecat vel pignorat creditori ſi illã alienat, an valeat alienatio.*

DECISIO CCLX.

IN cauſa Romana Pitiliana dotis,die 28. Iunij 1549. propoſui dubium. cum in nono capitulo,pro cõſeruatione & refectione dotis & acconcij, Comes obligauerit per ſpecialem hypothecam. la terra di Fiano libera con tutte ſue entrate, iuriſditioni, & pertinentie. & nihilominus poſtea eandem terram,prout in inſtrumẽto in actis producto, pater alienauit. An ſit audiendus petens reſiduum dotis vigore illius primi inſtrumenti, in quo eſt dictum nonum capitulum. Et fuit reſolutum,quod Comes eſſet
1 audiendus. † quia debitor qui rem ſuam hypothecat vel pignorat creditori, ſi illam alienat, valet alienatio. nec dicitur facere contra legem hypothecę vel pignoris, ex quo in contractu non promiſit non alienare vel vendere. per tex. in l. diſtractis. C. de pignor. & ibi omnes, maxime Bald. Et ratio eſt, quæ colligitur ex dicta l. diſtractis. quia ex tali alienatione,ius creditoris non efficitur deterius. nam contra debitorem alienãtem habet perſonalem actionem,& contra emptorem hypothecariã. Non obſtat, quod Comes hypothecando dixerit. la terra di Fiano libera.&c. quia intelligitur tempore hypothecæ, licet poſtea ſerua facta fuerit. Sed fuit dictum, quod daretur punctus. An Comes,propter alienationes per eũ factas, & quia in articulis dixerat ſe grauatum ære alieno,diceretur vergere ad inopiam. itavt eſſet locus repetitioni partis dotis iam ſolutæ, & daretur retentio partis dotis ſoluendæ.

SVMMARIVM.

In cauſa Colonienſem illegitimitatis.

1 *Metus ad reſcindendam profeſſionem, quomodo probari debeat.*
Edicta publica, quomodo de conſuetudine apponenda pro contractu matrimonij.

2 *Ma-*

2 *Matrimonium in facie Eccleſiæ cõtractum an dicatur clandeſtinum, & proles illegitima, quando non eſt conſuetudo vt apponantur edicta, & num. 3.*

DECISIO CCLXI.

IN cauſa Colonienſi illegitimitatis propoſui dubium, die 28. Iunij 1549. præſuppoſita profeſſione Sophiæ, & Mariæ illius ſororis in loco de Nuuerſtart, in quo parentes habitabant, qui vna cum conſanguineis profeſſioni interfuerunt. & quod Maria poſt profeſſionem pauco dumtaxat tẽpore, nec vltra annum, & Sophia per ſex annos & vltra, ac vſque ad deuaſtationem conuentus, in eo permanſerit. & quod deinde ab eo loco receſſit, & venit ad locum Diſtarnich, in quo inter Begutas in incluſorio, & pro moniali in habitu religioſo per quatuor annos permanſerit, & quod Ioannes in eodẽ loco habitauerit. & de tali cohabitatione Sophiæ inter dictas moniales ſeu Begutas, notitiam habuerit, & deinde cum Sophia à loco Diſtarnich receſſerit, & tandem cum ea ac duabus prolibus in Villagio Encherrot ap paruerit. & ibidem factis in Eccleſia parochiali tribus edictis contraxerit. & tandem ab eo loco etiam receſſerit Coloniam ſeu alio. & ad Diſtarnich inde reuerſus cum Sophia ibidem cohabitauerit, & quod teſtes de Nuuerſtart Ioannem non nouerint, ſed Sophiam quadam vice cum duabus filijs iuuenibus viderint in Nuuerſtart. An ſtantibus teſtibus aliquibus in Nuuerſtart de metu paterno Sophiæ & Mariæ, & quatuor de fama matrimonij, & tribus de auditu de diſpenſatione. non probata aliter cõſuetudine proclamandi in Diſtarnich, & Nuuerſtart. niſi forte teſtes in Curia ſuper obſeruantia edictorum in ciuitate & diœceſi Colonienſi & Leodienſi, examinati aliquid dicant, quorum dicta publicata non ſunt, preſumatur ex iſtis bona fide inter Ioannem & Sophiam contractum matrimonium, vel ſaltem deprehendatur bona fides Ioannis, itaut proles dudũ ante genitæ cenſeãtur quo ad eum legitimæ, etiam quo ad ſucceſſionem, & in terris Imperij. Et quia quo ad ea quæ in puncto præſupponuntur, iam alias fuerat reſolutũ, quod metus paternus in profeſſione, potens
1 ad reſcindendum † profeſſionem non probabatur, iuxta ea quæ dicit Abb. in c. cum virum. de regular. & teſtes ſuper eo deponentes, non concludenter illum probabant. imo ſi aliquis metus eſſet probatus videretur purgatus, eo quia Sophia manſit in monaſterio per ſex annos, & non exiuit ex monaſterio, prout Maria eius ſoror fecit. Item quia licet vnus teſtis deponeret de metu, tamen aliæ moniales quæ in profeſſione interuenerunt, nihil de metu dicunt. Item teſtes de fama, & auditu nihil inferunt ad bonam fidem Ioannis; cum iſta non interuenerint tẽpore conceptionis prolium, nec tempore matrimonii. cum ſint quid extrinſecum ab eis puta iſta fama ſuperueniens. ſola difficultas erat, ex quo non probabatur quod eſſet conſuetudo apponendi edicta in loco de Nuuerſtart, nec in Diſtarnich. per illud quod dicit Abb. in c. fin. de clandeſt. deſponſ. num. 9. ſed fuit dictum, quod illud dictum Abb. nihil faciebat, nam Abb. dicit, ꝙ quando non
2 eſt conſuetudo † quod ponantur edicta, tũc matrimonium in facie Eccleſiæ contractum non dicitur clandeſtinum, & proles dicitur legitima. iſte primus caſus non eſt noſter, nam cum concluſum foret, quod edicta erãt ponenda in loco maiorum, & cum iſti haberent ius commune per ſupradictum c. fin. & quod ibi dicit Alexan. de clandeſt. deſponſ. qui volebat dicere quod non tenebatur ponere edicta, debebat probare conſuetudinem, & hic in caſu iſto, iſta non conſuetudo non erat probata. Item, dum in ſecundo caſu Abbas dicit, quod etiam data conſuetudine, quod quando matrimonium eſt
3 in † facie Eccleſiæ cõtractum, quod tunc pœna illius cap. locum non habet. iſtud dictum Abbatis non eſt verum, & contrarium tenet idem Abb. in cap. quod nobis. qui fil. ſint legit. & quando dictum Abbatis etiam in d. c. fin. eſſet verum, illud procederet quando quis in loco maiorum publice contrahit. at hic, in Ioanne negari non poteſt culpa, quia cum ipſe cognouerit eam in loco Diſtarnich inter Begutas, amouit eam inde, & ad tertiũ locum eam traduxit. vbi mutato habitu, cum ea contraxit. ex hoc enim fraus & dolus ipſius deprehenditur.

SVMMARIVM.

In cauſa Salamantina præeminentiarum.

1 *Reſtitutionem in integrum petens, debet docere de læſione iuris proprij, ſed an poſſit dare de iure tertij.*
2 *Per præſcriptionem omne ius cenſetur ablatum.*
3 *Reſtitutio an detur aduerſus omiſſam allegationem.*

DECISIO CCLXII.

IN cauſa Salamantina præeminentiarum die 28. Iunij 1549. propoſui dubium. An præſcriptio Abbatis contra Capitulum Collegiatæ, ſufficiat ad excluſionem ipſius Collegiatæ quo ad communicationem cum Prælato in præeminentiis, quæ de iure ipſi Prælato principaliter competunt. Et licet pro

pro parte collegiatæ diceretur, quod ipſa haberet tres ſententias contra Capitulum maius, & modo Capitulum maius veniebat per viam reſtitutionis in integrum. &
1 ideo in iſto iudicio debebat docere † de læſione iuris proprij, non autem debebat dare de iure tertij, & ſic de præſcriptione Abbatis. tamen Domini valde in hoc dubitarunt. & potius in partem contrariam inclinarũt. quia, præſuppoſito quod Abbas præſcripſiſſet, poterat Capitulum maius ſe reſtitui aduerſus omiſſam allegationem. nam poterat dicere, quod ſi in illis tribus inſtantijs, oppoſuiſſet de præſcriptione Abbatis, cum per
2 præſcriptionem † omne ius collegiatæ eſſet ſublatũ. l. ſicut. & in l. omnes. C. de præſcrip. trigin. annorum. certe collegiata à iudicio erat excluſa, & non obtinuiſſet tres ſenten-
3 tias. aduerſus, † ergo illam omiſſam allegationem, Capitulum maius erat reſtituendũ, & ſic collegiatam excluderet.

SVMMARIVM.

In cauſa Romana caſtri Feliciani.

1 *Hæres qui facit inuentarium, quando poſſit contrauenire facto defuncti.*

2 *Præſumptio eſt pro inuentario. & aſſerenti plura bona adeſſe, incumbit onus probandi.*

DECISIO CCLXIII.

IN cauſa Romana caſtri Feliciani, poſt 3. Iunij 1549. in qua die dedi punctum, de quo ſupra deciſ. 255. hoc lib. 3. dedi poſtea alium punctum, videlicet. An D. Comes poſſit improbare factum patris cuius eſt hæres, ſub prætextu quod adiuerit hæreditatem cum beneficio inuentarij, niſi pariter doceat, quod ſi factum defuncti approbaret, obligaretur vltra vires hæreditarias. Iſte punctus non fuit poſitus in Rota, quia informantes pro vtraq. parte conueniebant in iure. quia prout dicit Dec. in l. ex qua
1 perſona. ff. de regul. iur. quod † hæres, qui facit inuentarium, poteſt contrauenire quando ex hæreditate nihil remaneret ipſi hæredi. & ideo dicebat D. Michael aduocatus Comitis Io. Franciſci, quod cum Comes Io. Franciſcus legitime inuentarium confeciſſet, & ex lectura illius appareret hæreditatem non eſſe ſoluendo, apparebat hæredem
2 probaſſe negatiuam. † ita quod aſſerenti, quod eſſent plura bona, incũbebat onus probandi. prout eſt expreſſum in l. fin. §. ſi vero. & §. licentia. C. de. iur. delib. & ibi Bart. Bal. Angel. & Salic. & Iaſ. in 1. nor. Et ideo pro parte D. Helenæ fuit articulatum, & probatum, quod Comes Io. Franciſcus fuiſſet hæres. & hæreditatem patris adiuiſſet. & caſtrũ Pitillani, & Sorani, cum eorum tenimentis habuiſſet. Et pro parte D. Io. Franciſci Comitis, fuit productum inuentarium. & laborat nunc in probando credita in inuentario narrata, vt doceat quod hæreditas non eſt ſoluendo.

SVMMARIVM.

In cauſa Romana Pitiliana dotis.

1 *Dotis repetitio, an detur mulieri, quando maritus, vel ſocer, incipiunt male vti ſubſtantia ſua. & nu. 2. & 3.*

4 *Dotis repetitio ob vergentiam viri ad inopiã conſtante matrimonio, ex quibus cauſis fiat.*

DECISIO CCLXIV.

IN cauſa Romana Pitiliana dotis, propoſui dubium, die 1. Iulij 1549. An ſtantibus deductis contra Illuſtrem Dominum Comitem, poſſit Illuſtris D. Io. Antonius repetere partem dotis ſolutæ, & non ſolutæ retinere. Pro parte D. Io. Antonij dicebatur, quod ſtatim quod maritus vel ſocer incipit
1 male vti ſubſtantia † ſua, datur repetitio dotis. vt per Bart. in l. ſi conſtante. in 7. quæſt. quem communiter ſequuntur Doct. vt Crot. ibi in ſecunda lectura teſtatur. nu. 54. verſ. ſeptimo. quęrit Bartolus. & in fortioribus terminis tenet Bart. in d. l. conſtante. in 8.
2 quæſt. quod quando maritus † & ſocer ſunt obligati pro dote, quod ſi vnus incipit male vti ſubſtantia ſua, quod contra labentem facultatibus ſuis datur actio etiam conſtante
3 matrimonio, etiam quod alter ſit diues. † & ibi Crot. in 1. lectura. nu. 35. verſ. & collige ex dictis Bart. &c. & quod Comes incœpiſſet male vti ſubſtantia ſua, colligebatur ex venditionibus caſtri Feliciani, Morlupi, & Fiani, & quod articulaſſet, quod erat oppreſſus ære alieno. Sed pro parte Comitis dicebatur, quod poſtquam Comes incœperat vti male ſubſtantia ſua, D. Io. Antonius cum eo contraxerat, emendo iura caſtri Fiani, & faciendo ſe ſubrogari in iuribus Illuſtris D. Horatij Farneſij. ergo videbatur D. Ioan. Antonius ſibi præiudicaſſe. Sed aduerte, quia quo ad iſtud fundamentum, poſſet dici quod ſi aliquod præiudicium ex illo inſtrumento oriretur, D. Io. Antonio, quod oriretur reſpectu partis dotis iam ſolutę. ſed quo ad dotẽ ſiue partem dotis ſoluendæ in inſtrumento D. Horatij, in cuius iuribus fuit ſubrogatus D. Io. Antonius, dicebatur, quod ſi tota dos ſolueretur, poſſet D. Horatius illam ſoluere,

&

& antequam tota dos ſit ſoluta, D. Io. Antonius opponit de repetitione, vel melius tetentione dotis non ſolutæ, cui retentioni non videtur per dictum inſtrumentum renunciatum, cum ſit euētuale. Sed pro parte Comitis adducebatur alia ratio, quæ placuit Dominis, nā repetitio ſit ex † duabus
4 cauſis. vna eſt vt dos ſit in tuto. ſecunda vt ex ea interim maritus & vxor ſe alere poſſint. ſed ex inſtrumento cum D. Io. Antonio facto, qui ſubrogatur in iuribus D. Horatij dos dicitur eſſe ſecura, cum ipſe habeat caſtrum Fiani, & non teneatur illud reſtituere, niſi reſtituta dote ſoluta, & ſic dos videtur iſto caſu ſecura. Item & ſecundo, quo ad alimenta, licet alias ego dubitauerim à me ipſo, an alimenta eſſent pro parte vel in totum, ideſt pro tota dote, etiam non ſoluta, aſſignata, tamen hodie iſta dubitatio ceſſabat, ex quo Dominus Nicolaus occupabat omnia bona patris, & ſic ſoceri Liuiæ, & ſic integra alimenta percipiebant ex bonis ipſius Comitis. Et per iſtam rationem, quæ Dominis placuit, Domini dixerūt non eſſe locum repetitioni, nec retentioni dotis. Sed cum pars D. Antonij poſt egreſſum è Rota, intellexiſſet fundamentum quo Rota mouebatur dixit illud eſſe falsū, quod quoad alimenta eſſet prouiſum D. Liuię pro tota ſumma dotis. Nam licet fundamentum militaret quo ad præſentem ſtatum occupationis bonorum per Nicolaum, tamen quia Comes poſſet pro tempore, omnia illa bona recuperare, vel per expulſionem ipſius Nicolai, vel per obitum, vel alio modo, tunc dos reperiretur in totum ſoluta, & alimenta non reperiebantur pro tota dote aſſignata. Vnde pro parte Comitis fuit dictum, quod ex regeſto volebat docere, quod alimenta erant aſſignata pro tota dote. & quando iſtud eſſet verum, ex quo Liuia venit ad cauſam, & in inſtrumento D. Horatij, in iuribus cuius D. Io. Antonius erat ſubrogatus, dicitur quod ſi infra duodecim annos D. Comes caſtrum non redimeret, vel ſi infra dictos duodecim annos, locus eſſet reſtitutioni dotis, quod tali caſu caſtrum eſſet venditum, & poſſet ſatisfacere D. Liniæ de dicta dote. pone quod Comes infra duodecim annos caſtrum redimeret, & locus non eſſet reſtitutioni dotis, iſte talis caſus non eſt præuiſus in inſtrumento. & iſto caſu non eſſet pronisum D. Liuiæ. quia Comes, poſt redemptionem, poſſet de caſtro diſponere, & Liuia litibus inuolueretur.

*

S V M M A R I V M.

Expectans Apoſtolicus, quando concurrit cum prouiſo ab ordinario poſſeſſore, debet plene probare, beneficium vacaſſe in menſe Apoſtolico.

D E C I S I O   C C L X V.

IN vna Vrgillenſi parochialis de Canaraza, dubitauit D. Achilles, die 7. Octobris 1549. An ſtante prouiſione Ordinarij, expectās teneretur probare vacationem in menſe Pontificis. & eo caſu, an probatio de publica voce & fama ſufficiat. Et caſus erat, quia expectans acceptauerat beneficium vacans 7. Septembris 1547. & quia acceptatio præſumitur in tempore facta, prætendebat ex eo probaſſe, quod beneficium vacaſſet in menſe Augusti, & ſic in menſe Apoſtolico. cum aliter præſumendo, præſumeremus delictum in ipſo acceptante. & tanto magis cum haberet probationem de publica voce & fama, de vacatione de die vltima menſis Auguſti. Hoc non obſtante, quia prouiſus per Ordinarium erat poſſeſſor, & expectans erat actor, fuit reſolutum quod teneretur probare aliter beneficium vacaſſe in menſe Apoſtolico, & ſic de menſe Auguſti. cum ita poſſibile erat quod vacaſſet de menſe Septembris vt de menſe Auguſti. vnde probatio illa non erat neceſſaria, prout debet de neceſsitate concludere. & non ſequitur acceptatio præſumitur in tempore facta, ergo obijt in menſe Apoſtolico, quia ita acceptatio erat in tempore facta, ſi prima, vel ſecunda Septembris obijſſet ac ſi penultima, vel alia die Auguſti Probatio de publica voce & fama * nō ſufficit vbi agitur de præiudicio tertij. cum talis probatio regulariter non faciat niſi ſemiplenam probationem. ad not. in cap. veniens de teſtibus. Non obſtat quod Rota contentetur, quod obitus probetur per publicam vocem & famam. quia hic non agebatur de obitu, ſed de tempore, quod erat fundamentum intentionis expectantis. Et ideo cum ipſe eſſet actor, debebat plene probare contra poſſeſſorem.

* Probatio obitus de publica voce iſto caſu non ſufficiens.

S V M M A R I V M.

In confectione inuentarij, ſufficit vna citatio contra incertos, abſque peremptorio.

1 *In confectione inuentarij, quando hares adit hæreditatem, creditores tam certi,*

quam incerti quomodo citandi.
2 *Citatio generalis, cum qua ſolennitate fie-*
ri debeat.
3 *Citatio peremptoria an requiratur, vbi*
agitur de magno præiudicio.
4 *Peremptorius terminus, quando creditori-*
bus aſſignari debeat.
6 *Peremptorium quando non requiratur. &*
num. 7.
8 *Inuentarium, quando conficitur quo ad*
creditores hæreditarios, an dicatur agi de
magno vel paruo præiudicio.

DECISIO CCLXVI.

IN cauſa caſtri Feliciani, die 11. Octobris
1549. propoſui dubium. An inuenta-
rium, de quo datum eſt pro parte Comitis
ſit nullum. cum inter alia, careat ſolennita-
te citationis peremptoriæ, & D. Helena ſit
ſub generalitate creditorum incertorum.
Et quo ad vltimam partem dubii, vtraque
pars conuenit, quod D. Helena eſſet inter
creditores incertos, quia de eius credito
Comes nullam notitiam haberet. Quo ad
primam partem dubii, pro parte affirmati-
ua, quod requireretur peremptorium, dice-
1 batur, quod in confectione † inuentarii, cer
ti creditores nominatim, incerti per pro-
clama erant citandi. Bar. in l. fin. §. 1. co-
lum. 2. C. de iur. delib. Dec. conſ. 251. co-
lum. pen. & Marian. Soc. in tract. de citat.
art. 22. col. 1. verſ. de conſanguineis igitur.
2 vnde ſuccedit regula, quod huiuſmodi † ge
neralis citatio, fieri debeat cum ſolennitate
trinæ citationis, & vna cum peremptorio
nõ ſufficeret vt tradit Marian. in d. tract. de
citat. in d. art. 22. in 2. colum. in 5. quæſt.
verſic. & aduerte quod huiuſmodi citatio
generalis. Et eſt aduertendum, quod Ma-
rian. ibidem in 4. quæſt. loquitur de inuenta
rio, & poſtea in ſequenti quæſtione quando
fit citatio de incerto, vult quod requiratur
trina citatio. Idem quod requiratur inuen-
tarium vult Bal. in tract. de adit. cum inuen
tario. colum. 1. Guid. Papæ etiam in tract. de
forma inuentarii. col. 5. verſ. & pro introi-
tu. &c. Et ratio eſt, quia cum vigilantibus
creditoribus, & primo venientibus, hæres
cum inuentario ſatisfacere poſſit, videtur
3 agi de magno præiudicio; igitur † perem-
ptorie citandi ſunt. & quoniam frequenter.
§. porro. vt lit. non conteſt. Non obſtat tex.
in l. ſi eo tẽpore. C. de remiſſion. pign. quia
ille textus, dum loquitur de proclamate eſt
intelligendus cum peremptorio, prout ita
videntur tenere ibi Bal. & Ang. Quod vlti-
mum ratione confirmatur, quia cum ibi in
diſtrahendo pignore aſſignetur quaſi termi
nus ad agendum creditoribus, debet aſſigna
4 ri † peremptorie. l. diffamari. C. de ingen.
& manũ. prout illum text. ita ponderat Ma
rian. Soc. in d. tractat. de citat. artic. 27.
verſ. decimo exigitur. Sed iſtis non obſtan-
tibus, contrarium deciſum fuit. & pro iſta
parte, quod non requiratur peremptoriũ,
5 ſed ſufficiat vna citatio † etiam contra in-
certos, tenet Angel. in l. 1. §. hæc ſtipula-
tio. colum. 5. in fin. ff. ſi cui pluſquam per
legem Falc. Corn. in l. fin. in princ. in 6. co-
lum. in fin. C. de iur. deliber. & Bal. in d. l.
fin. §. cum igitur. colum. 4. verſic. item an
ſufficiat, & ibidem Iaſ. colum. 4. verſic. item
adde quod in tali confectione. &c. Et pro
hoc facit, quia cum Bar. in d. l. fin. dicat
quod incerti vocãdi ſunt per proclama, per
text. in l. ſi eo tempore. C. de diſtract. pign.
& tamen ille textus intelligatur de procla-
mate ſine perẽptorio. prout ita ſenſit Gloſ.
in l. Papinianus. §. ſi poſt rem. ff. de inoffic.
teſt. & ibi Bal. Ang. & Alberic. & ſi in d. l.
ſi eo tempore. vbi agitur de magno præiudi
cio, vtpote de pignore diſtrahendo in præ-
iudicium habentium hypothecam, à fortio-
ri dicendum erit in confectione inuentarii
in quo vocantur creditores, vt vnum procla
ma ſufficiat, abſque peremptorio. Non ob-
ſtat, quod Ang. & Bal. in d. l. ſi eo tempore,
dicant quod requiritur perẽptorium in ter-
minis illius legis, quia iſtud non eſt verum.
ſed dicunt, tutius eſt. ergo non eſt neceſſa-
rium. & quod in terminis illius l. ſi eo tẽ-
6 pore. non requiratur † peremptorium tenet
Salicet. in l. ſi ea. col. penult. verſ. quæro
quando dicatur. C. qui accuſar. non poſſ.
vbi facit duos caſus ad propoſitum, quia di
cit, aut ſumus in actu extraiudiciali, & om-
nis terminus eſt perẽptorius, aut ſumus in
actu iudiciali, & tũc ſi ſtatuitur terminus ad
agendum vel accuſandum, eſt terminus pe-
remptorius. Et vltra prædicta, quod in l. ſi
eo tempore. non requiratur trina citatio fa
cit ibidem text. dum dicit programmate,
& non programmatibus. & Marian. Socin.
in d. artic. 22. dum dicit quod requiritur
trina citatio, intelligendus erit quando ſu-
mus in dilatione expectatoria, non autem
vbi ſumus in dilatione, vt quis veniat ad
agendum. prout ita diſtinguunt Ang. Bal.
& Alber. in d. l. Papinianus. §. ſi poſt rem.
ff. de inoffic. teſt. & Salicet. in d. l. ſi ea. co-
lum. penult. & pro iſta parte facit quod hic
eramus in actu extraiudiciali, vel quaſi.
prout dicunt Ang. in d. l. 1. §. hæc ſtipu-
latio. & Bal. in d. l. final. & ideo non requi-
ritur peremptorium, prout iſtud latius fir-
mat Marian. Socin. in d. tract. de citat.
art. 27. col. 5. verſic. quædam vero requiſi-
tio, & col. 10. verſ. item vigeſimotertio. &c.
7 item in his quæ ſunt parui † præiudicii, etiã
non requiritur trina citatio, ſeu perẽptoriũ
vt per

Digitized by Google

vt per eundem Marian. in d. 17. art. colum. 4.
in quinto requiſito. & col. 5. in 11. requiſito.
8 Et confectio inuẽtarij, † eſt modici præiudi-
cij. quia vel in eo aliqui ex creditoribus cõ-
paruerunt, & heres nil poteſt malignare;
vel non comparuerunt, & hæres aliquid oc-
cultat, & tenetur ad duplum. Item pro de-
ciſione fuit conſideratum, quod nimis durũ
videbatur, vt qui cecidiſſet à ſyllaba, ceci-
diſſet à toto. cum non maiorem notitiam
conſequantur creditores incerti per illam
dictionem, & peremptorie.

SVMMARIVM.

Reſignatione non probata, omnes clau-
ſulæ, tanquam acceſſoriæ, nihil
operantur.

1 *Conſenſus in reſignatione, an poſſit præcede-
re, & ſequi.*
2 *Conſenſus in reſignatione beneficij, quando
ſuperuenit, an retrahatur ad datam ſuppli-
cationis. & nu. 3.*
4 *Supplicatio an præſumatur porrecta de mã-
dato alicuius, quando quis eſt præſens in
curia.*
5 *Conſenſus quando præſtatur poſt reſigna-
tionem, an dicatur declaratio reſignatio-
nis antea factæ.*
6 *Supplicatio quando præſumatur porrecta
de mandato alicuius.*
7 *Narratiua doloſe facta, an vitiet, & totam
gratiam.*

DECISIO CCLXVII.

IN cauſa Legionenſi, canonicatus & præ-
bendæ, pro Georgio Guignones, contra
Antonium Molgat. in qua reperiebatur quę-
dã ſupplicatio reſignationis dicti canonica-
tus & præbendæ, per Gundiſaluũ Perez, in fa
uorẽ Petri de Prauia, ſub die 26. Octob. alias
Nouẽb. 1540. tamen cõſenſus dictæ reſigna-
tionis, non fuerat præſtitus per Gundiſaluũ
niſi poſt biennium à die datę ſupplicationis.
& in dicta ſupplicatione, ſiue in litteris ex-
peditis dictæ reſignationis, dicebatur. ſiue
per obitum, ſiue alias. quouis modo vacet
vigore cuius clauſulę. ſiue per obitum. Petrus
de Prauia, ſiue Antonius Molgat ex eius iure
veniens, dicebat quod, dato quod Petrus de
Prauia, ex reſignatione Gundiſalui nihil cœ-
piſſet, tamen per clauſulam illam. ſiue per
obitum. capiebat beneficium & canonicatũ
vacantẽ per obitum Ioannis Simonis de Ca-
pillas, qui obierat 9. Nouembris eiuſdem
anni 1540. Sed pro parte Georgij dicebatur,
quod illud eſſet verum, niſi Cardinalis Far-
neſius fuit prouiſus ſub die 28. Nouembris
eiuſdem anni 1540. qui licet eſſet poſterior
in data, tamen quia non probabatur reſi-
gnatio facta per Gundiſaluum, niſi poſt biẽ-
nium, quod illa gratia erat ſubreptitia. &
ideo illa non ſuffragabatur dicto Petro de
Prauia. Ideo in dicta cauſa Legionenſi cano-
nicatus. Dubitaui, ego die 24. Octob. 1549.
An gratia Petri ſit ſubreptitia, ex eo quia
in ea fit mentio de reſignatione, in qua poſt
biennium, & ante triennium poſt datam
ſupplicationis, ſuperuenit conſenſus Gundi-
ſalui. Et pro parte negatiua quod non eſſet
ſubreptitia dicebatur, quod conſenſus pote-
1 rat † præcedere & ſequi. c. cura. & c. ſugge-
ſtũ. de iure pat. Doct. in l. ſi quis mihi bona.
§. iuſſum. ff. de acqui. hæred. & quandocunq.
2 cõſenſus † ſuperuenit, retrotrahitur ad datã
ſupplicationis. Caſſad. dec. 3. de renun. Cum
ergo ſuperuenerit in caſu iſto conſenſus, li-
cet poſt biennium, tamen, quia retrotrahi-
tur ad datam ſupplicationis, gratia non po-
teſt dici ſubreptitia. Sed hoc non obſtante
fuit deciſum, quod gratia eſſet ſubreptitia.
quia tempore datæ, non conſtabat de aliqua
reſignatione. cũ conſenſus ſuperueniſſet poſt
biennium. Nec obſtat, quod retrotrahatur
ad diem datæ ſupplicationis. quia diceba-
3 tur, † quod in caſu iſto, in præiudicium iu-
ris Cardinali Farneſio quæſiti, retrotrahi nõ
poterat. & ideo cum tempore impetratio-
nis factæ per Cardinalem, nulla eſſet reſigna-
tio, illa gratia præcedẽs, tanquam ſubrepti-
tia, erat nulla. & ideo nihil operabatur. Nõ
obſtat quod dicebatur, quod ex quo ex actis
conſtabat, quod tempore quo ſupplicatio
4 fuit ſignata, Gundiſaluus erat præſens † in
curia, & ideo præſumebatur de eius man-
dato porrecta: vt per Felin. in c. nonnulli.
§. ſunt & alij. col. 6. nu. 15. & col. 7. num. 17.
de reſcript. ex qua porrectione dicebatur re-
ſignatio perfecta, licet poſtea conſenſus ſu-
perueniſſet. & ideo poterat fieri retrotra-
5 ctio. ſeu verius, erat declaratio † reſignatio-
nis antea factæ. ad Caſſad. deciſ. 1. de renun.
Sarnen. in regul. de publican. quæſt. 7. nu. 3.
& ideo gratia non eſſet ſubreptitia. Quia
fuit dictum, quod ex tribus non præſumeba-
6 tur de mandato Gundiſalui † ſupplicatio
porrecta. Primo, quia erat modica impen-
ſa. Secundo, quia de nullo lucro ipſius Gun-
diſalui tractaretur, ſed tantum de eius præ-
iudicio, cum nihil in tali reſignatione in
fauorem Gundiſalui reſeruaretur. Tertio,
propter interuallum temporis: quod fuit
inter ſupplicationẽ ſignatã, & cõſenſum eius
q; denotabat q; à principio fuit data abſque
cõſenſu eius, & poſtea fuit tractatũ vt Gun-
diſaluus ſupplicationi cõſentiret. Nõ obſtat

 clau-

clauſula. ſiue per obitū. quæ videbatur. æque
principaliter in ſupplicatione appoſita: quia
immo fuit dictum, quod eſſet acceſſoria ad
reſignarionem narratam. & ideo, quia illa
7 narratiua erat † doloſe facta, vitiabat totam
gratiam. vt per Abb. in c. ſuper litteris. in
princ. & ibi Felin. col. 3. verſ. limita quinto.
de reſcript. Et non erat dubium, quod ſi non
fuiſſet facta mentio reſignationis, quod Pa-
pa canonicatum Legionenſem, per obitum
non conceſſiſſet.

SVMMARIVM.

Gratia de conſenſu Cardinalis conceſſa,
tempore quo Cardinalis iam
obierat, eſt nulla.

1 *Datum ſub conditione, an ſub contraria cō-
ditione non videatur datum.*
3 *Subreptio an noceat, dato quod procedat ex
ſimplicitate, vel ignorantia.*

DECISIO CCLXVIII.

FErdinandus de Contreras, poſt obitum
Cardinalis Hiſpalenſis, qui fuit die 22.
Aprilis 1546. impetrauit 2. Maij 1546. igno
rans obitum d. Cardinalis, canonicatum
& præbendam Eccleſiæ Aſtoricenſis, per obi-
tum Stephani Contreras familiaris d. Car-
dinalis, de cōſenſu Cardinalis. Dubitaui ego
in vna Aſtoricenſi canonicatus & præbendę.
An prouiſio Ferdinandi de Contreras ſit va
lida abſque conſenſu Cardinalis Hiſpalēſis,
attento quod Cardinalis erat mortuus tem-
pore prouiſionis. Pro parte Ferdinādi, quod
eſſet valida dicebatur. quia verba illa in
prouiſione poſita. de conſenſu Cardinalis.
erant poſita ad præſeruandum pręiudicium
quod poterat fieri Cardinali, ſi ſine eius cō-
ſenſu poterat fieri. ſed cum in caſu iſto, exi-
ſtente Cardinali mortuo, nullum præiudiciū
Cardinali fiebat, ergo verba illa habeban-
tur pro non appoſitis. Iſtis non obſtantibus
fuit deciſum contrarium. videlicet, quod gra
tia eſſet nulla. Ratio, quia illa verba. de con-
ſenſu Cardinalis. faciebant gratiam condi-
1 tionalem. ergo ſub contraria † conditione
videtur non dediſſe. l. pecuniam quam. ff. ſi
cert. pet. Aym. conſ. 93. nu. 3. & eſt tex. in c. ſi
pro te. de reſcrip. in 6. Quod etiam procedit
2 etiam ſi ille qui debebat conſentire † eſſet
mortuus. vt per gloſſ. quam ibi ſequuntur
omnes. in d. c. ſi pro te. in verbo aſſenſus. Itē
& ſecundo. quia Papa concedendo per obi-
tum familiaris, de conſenſu Cardinalis, illud
fecit. quia illud negare non poterat ſtante
regula de impetran. benefic. per obitum
familiaris. et ſi Papa ſciuiſſet quod collatio
canonicatus fuiſſet eius libera, certe non cō-
ceſſiſſet ſeu difficilius. & ideo illa impetratio
dicitur ſubreptitia: quæ ſubreptio etiam
3 nocet, dato quod procedat † ex ſimplicitate,
vel ignorantia. ad conſ. Cardinalis 31. col. 3.
verſic. & cum hoc coniungo. & per Felin. in
c. ſuper litteris. col. 4. nu. 13. verſ. limita ſe-
cundo. de reſcript.

SVMMARIVM.

Reſtitutio ad poſſeſſionem, quo caſu
fuerit data.

1 *In ſpolio, quando intentatur remedium ca-
nonis redintegranda. quid probandum ſit.*
2 *Confeſſio capienda cum ſua qualitate.*

DECISIO CCLXIX.

IN vna Hiſpalenſi capellaniæ, dubitaui,
die 16. Octobris 1549. An probetur quod
Frāciſcus de Hortigoſa ſpoliauerit, ſeu ſuc-
ceſſerit in vitium ſpolij, ad hoc vt Io. Gar-
ſias ad poſſeſſionem capellaniæ, de qua agi-
tur, ſit reſtituendus. Et fuit reſolutum, quod
1 conſtaret de ſpolio. quia quo ad † remediū
canonis. redintegranda. ſufficit probare poſ-
ſediſſe, & alium hodie poſſidere. Io. Garſias
probabat ſe die 4. Maij 1546. accepiſſe poſ-
ſeſſionem, prout conſtabat ex inſtrumento in
actis producto. & ex inſtrumento mandati
Franciſci de Hortigoſa, facto ſub die 1. Au-
guſti 1547. conſtabat, quod ipſe tunc poſſi-
debat. Nec obſtat, quod in eodem inſtrumē-
to idem Franciſcus diceret, quod Ludouicus
prius tenuerat illud beneficium, ſeu capellā.
& ideo poterat eſſe, quod poſſeſſio Ludouici
eſſet anterior, quam Ioannis. & ideo Fran-
ciſcus non ſucceſſiſſet in vitium ſpolij. Quia
fuit dictum, quod illi confeſſioni Franciſci
nō erat ſtandum. & quatenus ſtaretur, quod
debebat probare quod eſſet anterior, ex quo
Io. Garſias docebat de claro initio ſuæ poſſeſ
ſionis. Non obſtat, quod pro parte Io. Garſię
eſſet articulatum, quod Ludouicus deinde
Franciſcus poſſederant. quia articulus dice-
2 bat. ſpoliando. & ideo † confeſſio Io. Garſię,
erat capienda cum ſua qualitate.

SVMMARIVM.

Appellare licuit iſto caſu à ſententia decla-
ratoria incurſus cenſurarum, & appel-
latio effectum illarum ſuſpendit.

1 *Iudicis præceptum, quando reſoluatur in
vim ſimplicis citationis.*

2 *In*

3 *In excommunicatione, an requiratur alia monitio, vel citatio, quando præceptum iudicis ob contradictionem eſt reſolutum.*
4 *Appellare an liceat à præcepto exequutoris.*
5 *Exequutor non habet iuriſdictionem niſi contra rebelles, vel reſiſtentes indebite. & ideo non poteſt excommunicare, niſi contradicentes de facto.*
6 *Poſſeſſor nolendo dimittere poſſeſſionem ſine cauſa cognitione, an dicatur indebite contradicere.*

DECISIO CCLXX.

PApa conceſſerat Epiſcopo Gerundenſi
indultum de percipiendis fructibus in
abſentia,duarum portionum quas vt cano-
nicus in Eccleſia habebat, ſub pœnis & cen-
ſuris cum aſſiſtentia iudicum, iudices in
partibus monuerunt Capitulum, vt infra
ſex dies ſub cenſuris, quas tunc in Capitu-
lum & non obedientes ex tunc ferebant,
vt de fructibus, ipſi Epiſcopo reſponderent.
cui monitorio vna pars Capiruli paruit.ali-
qui vero contradixerunt, & à monitorio
appellarunt. & cauſa ad curiam deuolu-
ta, commiſerunt cauſam ſubreptionis, &
obreptionis dicti breuis D.Fabio. qua cau-
ſa pendente,ſeruatis terminis, & præfixo ter
mino pro parte Epiſcopi ad docendum de
ſubreptione.&c. & nihil docto,D. Fabius ca
nonizauit litteras dicti indulti. & in eadem
ſententia declarauit. illos tres vel quatuor
contradicentes incidiſſe in cenſuras in lit-
teris Apoſtolicis contentas. ab iſta ſenten-
tia fuerat appellatum. & cauſa commiſſa
D.Achilli. Dubitauit igitur D.Achilles, die
21. Octobris 1549. licet à declaratoria in
ſententia, in qua pronunciatur canonizan-
do litteras Apoſtolicas, appellatur.nunquid
eodem modo liceat appellare ſtante inti-
matione & comminatione exequutoris in
partibus, vt non poſſit taliter declaratus
abſolui ad beneplacitum. Et fuit reſolutum
quod à tali declaratoria licuiſſet appella-
re. & per appellationem effectus illius fuiſ-
ſet ſuſpenſus. nam fuit dictum quod illa mo
nitio iudicum in partibus, vt infra ſex dies
deberent parere, ſub pena excommunica-
tionis, quam ex tunc in eos ferebant. &c.
per contradictionem, & appellationem, il-
1 la monitio, † & præceptum iudicis, vide-
batur reſolui in vim ſimplicis citationis,
quando monitus habet iuſtam cauſam con-
tradicendi. vt dicit Innoc. in cap. final.
de cohabit. cler. & mulier. Bart. in l. 1. C.
de exequut. rei iud. Alexand. & Iaſ. in l.de
pupillo. §.meminiſſe de nou. oper. nunc. &
Iaſon. in l. ne quicquam.§. vbi decretum
nu.6. ff. de offic.proconſ. & legat. Et ideo,
2 cum illud præceptum propter † contradi-
ctionem eſſet reſolutum, ideo vel ad excom
municationem requirebatur alia monitio,
vel citatio.iuxta text. in cap. ſacro.de ſen-
ten. excommun. & etiam ad declaratoriam.
iuxta gloſ. in Clem. fin. in verb. conſtite-
rit.de cenſibus. & per Felin. in cap. Rodul-
phus colum. penult. verſic. citatur etiam
pars.de reſcript. & Doct. in cap. reprehen-
ſibilis. de appellat. Rot.deciſ.54. * in nou. * Alias 3. de lit. conceſſ.
Abb. in cap. peruenit.de appellat. & Aret.
conſil.163. num.7. Poſt dictam monitionem
iudex,cauſa cognita,poteſt procedere ad de-
claratoriam excommunicationis, à iure
vel ab homine latę incurſę. à qua quidem
3 declaratoria poteſt † appellari. Felin. in d.
cap. Rodulphus. colum. pen. verſic. & ap-
pellatur.de reſcript. & Abb. in d.cap. per-
uenit. Franc.in cap.is cui. §.fin. in tertia li
mitat. de ſenten. excommunic. in 6. Quia
cum à veritate Indulti dependeat illa de-
claratoria, per vnam ſententiam, à qua eſt
appellatum, non dicitur conſtare de facto
propter quod quis debeat declarari excom
municatus. Item fuit dictum,quod illa con-
ſideratio comminationis factæ per Iudicem,
4 non erat in aliqua conſideratione. † quia
à præcepto exequutoris licet appellare,
prout appellatum erat in iſto caſu. & ſen-
tentia excommunicationis non valet. quia
exequutor non poteſt excommunicare niſi
contradicentes de facto. cum non habeat iu
5 riſdictionem, † niſi contra rebelles, vel re-
ſiſtentes indebite. prout declarat Franc. in
cap.1. in princ. colum. fin. verſic. vel pote-
rit de conceſſ. præben. in 6. Et in caſu iſto
iſti erant contradicentes de iure; & cauſa
pendebat in Rota, & poſſeſſor nolendo poſ-
6 ſeſſionem dimittere † ſine cauſæ cognitio-
ne,non dicitur indebite contradicere. cap.
fin. de præben. & cap. ſuper litteris .in fine,
de reſcript. & declarat Rebuff. in forma lit.
exequutorialium. in Gloſ. in verb. contra-
dictores pag. 214.

SVMMARIVM.

Voluntas Cardinalis Caurienſis poſt caſſaturam non durauit.

1 *Voluntas data ad beneplacitum Papæ, tali beneplacito ceſſante, an cenſeatur denegata.*
2 *Datum ſub conditione, ſub contraria conditione cenſetur ablatum.*
3 *Sermo an intelligatur de prima vice, quando non eſt ſatisfactum menti diſponentis.*

DECISIO CCLXXI.

IN cauſa Toletana penſionis quingento-
rũ, inter Rueren . Caurienſem, & D.Io.
de Quignones ex alia. Dubitauit * D.Pere-
grinus, die 21. Octobris 1549. An poſt can-
cellaturam clauſulæ in ſupplicatioue appa-
rentem, durauerit voluntas Cardinalis Can
rienſis circa facultatem caſſandi & nominã
di, fiendam per Cardinalem S. Crucis maxi-
me ſtante mandato nuper in actis producto
Et fuit reſolutum quod non duraſſet . nam
cum concordia eſſet facta, vt ex penſione
quatuormilliũ ſexcentorum ducatorum re-
ſeruatorum, poſſent caſſari ſexcentum , &
reſeruari in perſonam nominandã per Car-
dinalẽ S. Crucis ſub beneplacito Sedis Apo-
ſtolicę, ſiue illa verba ſtarent conditionali-
ter, vel modaliter, vel ad tempus, certum
erat quod voluntas Cardinalis Caurienſis
regulabatur à beneplacito Papæ . quia vo-
1 luntas, † ad beneplacitum Papæ data ergo
ceſſante eo, videtur denegata . argumento l.
pecuniam quam. ff. ſi cert. pet. ſi ergo Car-
dinalis Caurienſis viſa ſupplicatione, in qua
clauſula dictæ nominationis erat caſſata, vi
dit ergo quod Papæ non placebat , ergo illa
2 voluntas ad beneplacitũ data videtur † ſub
contraria conditione negata , & tanto ma-
gis, cum poſt ſupplicationem cum illa clau-
ſula caſſata ſignatam. iuxta illius formam
Cardinalis conſenſerit, & ſic videtur decla-
raſſe ſuam voluntutem, quod ſub illa caſſa-
tura gratiã acceptabat. Et per hoc, fuit ſub-
latum fundamentũ quod fiebat. quod quan-
do non eſt ſatisfactum menti diſponentis,
3 tunc ſermo non intelligitur de prima vice.
iuxta not. per Felin. in cap. fin. col. penult.
in 5. fallentia. de tregu. & pac. & cum illa
ſecunda concordia, eſſet facta timore ne no
ua lis ſuſcitaretur . ne ergo pateret aditus
ad dictam litem per negationẽ illius clauſu
læ , videbatur quod meus Cardinalis eſſet ,
vt quandocunque Papa conceſſiſſet , quod
eius voluntas, videlicet ipſins Cardinalis in
conceſſione perduraret. Quia fuit reſponſum
quod per conſenſum poſt caſſaturam præſti
tum, ceſſabat iſta interpretatio , quia appa-
rebat, quod illam ſupplicationem ſic caſſa-
tam Caurienſis acceptauerat . quo ad man-
datum, cum eſſet ſuper diuerſis fructibus, &
ſuper diuerſa quantitate, fuit dictum quod
ex diuerſis non fit illatio .

* Cauſa iterum poſita die 17. Martij 1550. fuit idẽ reſolutum in fauorem Cardinalis.

SVMMARIVM.

Remiſſoria danda ſine retardatione .

1 *Sententia , an dicatur tranſiſſe in rem iudicatam ſi infra annum vltra commiſſionem aliquid factum ſit. puta, fuerint producta iura , vel diſputatum in Rota .*

DECISIO CCLXXII.

IN cauſa Toletana decimarum, pro Duce
de Alua, contra Archiepiſcopum Toleta
num 21. Octobris 1549. propoſui dubium .
An decretum dilationis probatoriæ trãſeat
quo ad iudicem in rem iudicatam, vel alte-
rari poſſit in partis præiudicium , cui dila-
tio eſt conceſſa. & fuit reſolutum, quod non
eſſet res iudicata. quia infra annum vltra
1 commiſſionem aliquid † fecerat quia produ
xerat iura . item, per longum tempus ante
vacantias præteritas, fuerat diſputatum, an
Archiepiſcopus eſſet ſpoliator. Item fuit di-
ctum, quod dato quod tranſiuiſſet in rem
iudicatam, tamen iudex ex cauſa reuocare
poterat. & quod cauſa erat, vt lites quando-
2 que finirentur. tamen fuit dictum, quod † re
miſſoria daretur ſine tardatione, & interim
diſputaretur ſuper cauſa. tamen non ferre-
tur ſententia vſque ad vacantias, expectan-
do quod remiſſoria reportetur de partibus.
& quod ſi non veniret , cauſa expediretur
tunc .

SVMMARIVM.

Donatio facta Dominico , pro ſe & hæredibus ex ſuo corpore deſcendentibus , quomodo intellecta .

1 *Donatio facta , pro ſe & deſcendentibus ex ſuo corpore, hæredibus & ſucceſſoribus, an intelligatur de deſcendentibus hæredibus .*

2 *Donatio facta à Rege militi , pro ſe & deſcendentibus ex ſuo corpore, quomodo intelligatur , & num. 7.*

3 *Donatio facta maſculis tantum, & non fœminis, mortuis maſculis , an res donata reuertatur ad donatorem .*

4 *Donationis ſimplicis natura eſt, vt ſit perpetua, & res donata non reuertatur .*

Donatio poſtquam ſemel eſt perfecta, res donata non eſt amplius donatoris , ſed eius cui donata eſt .

5 *Legatum agnationi factum, per vltimum de agnatione , an transferatur ad quoſcunque hæredes .*

8 *Clauſulæ ad habendum virtus .*

Hæres vltimi donatarij , an dicatur venire ex donatione , vel ex ſucceſſione .

DECISIO CCLXXIII.

ILluſt. Aſcanius Columna donauit Dominico * pro ſe ſuiſq; hæredibus & ſucceſſoribus ex ſuo corpore natis legitime & na-

* Aliã deciſionẽ. vide ali-

qui, quæ punctim. conſ. 102.

& naſciturís, tam maribus quam feminis,
certa bona inter viuos. ex Dominico & Cõ
ſtantia coniugibus, nati fuerunt Antonius
& Iulia, filij legitimi & naturales obijt pri-
mo Dominicus ſuperſtitibus Antonio & Iu-
lia, & poſtea obierunt Antonius & Iulia,
ſuperſtite matre Conſtantia, quæ Conſtan-
tia tranſiuit ad ſecunda vota, & ex Hiero-
nymo de Cincijs ſecundo viro, habuit duos
filios Franciſcum & Marcum Antonium de
Cincijs, qui tanquam hæredes Conſtantiæ
matris, petût ſe reſtitui ad bona donata per
D. Aſcanium Dominico. Exaduerſo fuit op-
poſitum, dicta bona cis non deberi quaſi do
natio fuerit reſoluta, & ideo illa bona dice
rentur reuerſa ad donatorem. videlicet ad
D. Aſcanium, & loco ipſius ad Fiſcum, cum
bona D. Aſcanij eſſent confiſcata. & ratio
erat, quia donatio erat facta Dominico pro
ſe & filijs ex ſuo corpore deſcendentibus, &
cum iſti non deſcenderẽt ex corpore Domi
nici videbatur donatio reſoluta. Et ideo die
25. Octobris 1549. Dubitauit D. Fabius in
vna Romana Cottiuij deficiente linea deſcẽ
dentium. An per vltimum deſcendentem, po
tuerint res donatæ tranſmitti ad matrem
attento donationis tenore, & eius clauſulis
Pro parte negatiua dicebatur, quod ex quo
donatio erat facta pro ſe & deſcẽdentibus
1 ex ſuo corpore hæredibus † & ſucceſſori-
bus intelligebatur de deſcendentibus hære-
dibus. ſecundum Salic. in auth. ſed & ſi quis
col. fin. verſ. ego puto. &c. C. de ſecundis nu
ptijs. at iſti non erat deſcendentes & hære-
des Dominici. Secundo, allegabatur deciſ.
Cini. in d. auth. ſed & ſi quis. quam ſequitur
Alexan. conſ. 43, in 3. vol. & conſ. 53. vol. 6.
2 dum loquuntur de donatione facta † à Rege
militi pro ſe & deſcendentibus ex ſuo corpo
re, & voluit q non deferretur niſi hæredi de
corpore ſuo. Vltimo loco, pro iſta parte ne-
gatiua fuit adductum conſil. Marla. Soc. iu-
nioris 53. in ſecunda parte vbi conſuluit in
donatione facta maſculis, tantum & non fe-
3 minis, & voluit quod † mortuis maſculis
res donata reuerteretur ad donatorem. Iſtis
non obſtantibus contrarium fuit deciſum.
Et pro parte affirmatiua, quod traſmitterẽ-
tur ad matrem, & non reuerterentur ad do-
4 natorẽ, eſt vrgens ratio. quia donatio † ſim-
plex de ejus natura eſt vt ſit perpetua, & res
donata non reuertatur l. 1. in princ. ff. de do
nat. l. ſenatus. ff. de donat. cauſ. mort. &
poſtquam ſemel donatio eſt perfecta res do-
nata non eſt amplius donatoris, ſed eius cui
donata eſt. nimirum ſi cum cæteris rebus il-
lius tranſeunt in ſucceſſorem donatarij, &
ad donantem redire non debent. Et in ſimi-
li adducebatur arguendo de legato ad dona
5 tionem. nam legatum agnationi † factũ per
vltimum de agnatione ad quoſcunque trãſ-
mittitur, etſi illud factum ſit vt in familia
maneat. l. cum pater. §. libertis. de legat. 2.
l. pater. §. quindecim. de leg. 3. item adduce-
6 batur clauſula. † ad habendũ, vendendũ. &c.
de cuius virtute ponit Grat. conſ. 7. num. 10.
lib. 2. Non obſtant adducta in contrarium,
quia auctoritas Cini, debet intelligi ſecundũ
thema propoſitum. videlicet, quando donãs
7 dixit, quod ad ſe † reuerteretur, & idem eſt
in caſu Alex. in dictis conſ. 43. & 53. quia
perſpiciendo thema conſiliorum. fuit dictũ,
quod in certum euentum res donata reuer-
teretur ad hæredes donantis. & ideo quia
auctoritates iſtorum patrum non obſtabant,
fuit dictum, q conſ. Mariani Soc. Iun. nõ erat
verum. nam fundabatur tantum in illa ra-
tione, quod donando maſculis. ergo non vo-
lebat donare feminis. & ſic in caſu noſtro, q
donando deſcendẽtibus ex ex ſuo corpore
non volebat donare alijs. per l. cum prætor.
de iud. & l. cum ita legatum. de condit. &
8 demonſtr. nam etiam & † nos fatebamur,
quod vigore donationis & iſti non veniebãt.
ſed ex quo res erat donata, & nõ reperitur
quod res donata redeat ad donantem, quod
licet mater, in caſu iſto nõ veniret ex dona-
tione, veniebat tamen iure tranſmiſſionis. Et
ita etiam erit dicendũ in caſu Mariani Soc.
quod licet donator, in caſu illo voluerit do-
nare tantum maſculis, ideſt concurrentibus
maſculis & fœminis, maſculi habeant iure
donationis, tamen deficientibus maſculis,
licet nõ iure donationis, feminæ ſaltem iure
tranſmiſſionis ſuccedere debebant, & non
redire ad hæredes donatoris cum iure non
caueatur.

SVMMARIVM.

Supplicatio ſola, abſq. expeditione litte-
rarum, quo caſu œconomo iuriſ-
dictionem dederit.

1 *In œconomatu, an ſit locus extrauag. iniun-
ctæ.*
*Oeconomus, an dicatur titularis, vel potius ſit
quidam commendatarius.*
2 *In commendatario, an ſit locus extrauag.
iniunctæ.*
3 *Gratia ex ſola ſignatura perficitur.*
4 *Exequutor non habet iuriſdictionem niſi
præſentatis litteris, quomodo procedat.*

DECISIO CCLXXIV.

DIe 25. Octobris 1549. dubitauit D. Pe-
regrinus. vtrum œconomus, litteris nõ
expeditis potuerit conferre beneficia ſtante
ſola ſignatura ſupplicationis. Et fuit deciſũ
1 quod ſic. quia in tali œconomatu † non erat
locus extrauaganti iniunctæ. cum œconomus
non dicatur titularis, ſed potius quidam
com-

commendatarius. & in commendatario iam
alias per Rotam reſolutum fuerat ſub die 9.
2 Octobris 1542. quod non eſſet locus † dictæ
extrauaganti. iniunctæ. & ideo cum non eſ-
ſet neceſſaria expeditio litterarum, & in ſup
plicatione, expreſſe iſte eſſet deputatus œco-
3 nomus, ſola ſignatura † gratiam perficiebat.
ſecundum communem opinionem. vt per
Fel. in rubr. de conſtit. Et ad illas deciſiones
5 quæ dicunt, quod exequutor, † niſi præſen-
tatis litteris, non habet iuriſdictionem. fuit
dictum, quod loquuntur in illis exequutori-
bus, qui in gratia non ſunt nominati, ſed eo-
rũ nominatio dependet à cancellaria. quod
ſecus erat hic, cũ œconomus expreſſe in ſup-
plicatione eſſet deputatus. Et fuit dictum,
quod cũ iſte œconomus per duos annos pro
œconomo ſe geſſiſſet, quod præſumeretur
quod habuiſſet notitiam de ſupplicatione,
& eam habuiſſet. ne præſumeremus in eo de-
lictum, maxime, cum eſſet in quaſi poſſeſſio-
ne conferendi.

SVMMARIVM.

Compenſantur penſiones domus cum me-
lioramentis, quando quis habet reten-
tionem domus propter melioramenta.

1 *Melioramenta ſi fecerunt augere pẽſionem
domus, an de illa penſione aucta, ſit haben-
da ratio.*

DECISIO CCLXXV.

IN vna Romana duorum Gallorum, die
25. Octobris 1549. Fuit reſolutum, co-
ram D. Achille, quod ille qui hebebat re-
tentionem domus, ex ſententia Auditoris
Cameræ, propter melioramenta, quod du
rante retentione, tenebatur compenſare pẽ-
ſiones domus cũ melioramentis. per l. ſum-
ptus. ff. de rei vendic. c. ad aures. de reb. Ec-
cleſ. & Neguſan. in tract. de pignor. in 4. mẽ-
bro. 5. partis principalis. col. 4. num. 186.
verſ. quinta concluſio. Corn. conſ. 69. in fine.
verſ. nituntur etiam rei conuenti. lib. 1. &
167. in fin. eod. lib. 1. Alex. conſ. 104. in ſe-
cundo dubio. vol. 6. Fuit tamẽ dictum, quod
1 ſi propter melioramẽta † penſio eſſet aucta,
quod ad ad illud augumentũ nõ teneretur,
cum procederet ex re ſua, donec meliora-
menta eſſent ſoluta.

SVMMARIVM.

Minor qui alienauit, & nulliter, & tradi-
dit poſſeſſionem, an poſſit agere reme-
dio reſtitutorio.

1 *Poſſeſſione facto proprio cadẽs remedio poſ-
ſeſſorio non agit.*
2 *Poſſeſſio an transferatur ex contractu nul-
lo facto per minorem.*
3 *Poſſeſſio vbi eſt translata per minorem vel
Eccleſiam non ſeruata ſolennitate, an poſ-
ſit repeti condictione indebiti. & num. 5.
6. & 7.*
4 *Redintegranda remedium, an detur pro re
male alienata ex contractu inualido.*
8 *Minor, ſi transferat poſſeſſionem ex contra-
ctu nullo ex defectu ſolennitatis, an poſſit
agere remedio poſſeſſorio, vel reſtitutione
in integrum.*

DECISIO CCLXXVI.

MInor alienauerat domum, & aliena-
tio erat nulla, tamen poſſeſſio domus
erat tradita Petro Suares. cui Petro poſtea
Hoſpitale S. Iacobi ſucceſſerat. contra quod
Hoſpitale, ipſe minor, iam factus maior, age
bat ſpolio. Hoſpitale excipiebat, quod non
poterat agere ſpolio, ex quo ex cõtractu ſuo
à poſſeſſione ceciderat, & ſic non erat locus
1 remedio † poſſeſſorio. vt tenet Soc. in l. rẽ
quæ nobis. col. 4. verſ. quinto dubitatur. ff. de
acquir. poſſeſſ. Alex. conſ. 90. vol. 1. Ideo 30.
Octobris 1549. in vna Romana domus. Du-
bitaui. an Antonius poſſet agere contra Ho-
ſpitale remedio reſtitutorio. & iſte Anto-
nius fuit ille minor, qui nulliter domum in
Petrum, auctorẽ Hoſpitalis, alienauerat. Pro
parte affirmatiua quod poſſet agere, diceba-
tur. quod ſi contractus erat nullus factus per
2 minorẽ, quod ex eo poſſeſſio nõ erat † tranſ-
lata. vt per Alex. conſ. 69. circa primum.
col. 3. circa finem. verſ. ergo contractus eſt
nullus. &c. vol. 5. & in ſeq. col. Secundo
adducebatur, quod vbi poſſeſſio eſt transla-
ta, per minorem vel Eccleſiam, non ſeruata
3 ſolennitate, poteſt repeti condictione † inde
biti. ſecundum Iaſ. in §. ſic itaque. num. 38.
inſt. de act. & per Bart. in l. indebiti. §. ſed
& ſi nummi. ff. de condict. indeb. Et vbi cõ-
petit talis condictio indebiti. videtur quod
etiam competat remedium canonis. redinte
granda. vt videtur colligi ex his quæ dicit
Alex. conſ. 1. col. fin. verſ. circa tertiũ vol. 4.
vbi in illo caſu, conſuluit quod pro re male
4 alienata † & poſſeſſione translata in alium,
ex contractu inualido. daretur remedium
canonis redintegranda. Et etiam condictio
indebiti. vnde videntur iſta adinuicem per
Alexandrum æquiparata. Iſtis tamen non
obſtantibus, fuit facta quædam diſtinctio.
quia aut cõtractus factus per minorem, erat
5 nullus † ex defectu ſolennitatis, & tunc ex
tali contractu eſſet translata poſſeſſio. prout
dicit Iaſ. in l. indebiti. §. ſed & ſi nummi. in
ſecundo notabili intelligendo de poſſeſſio-
ne, ideſt detentatione. & quod amittatur
poſſeſ-

poſſeſſiò per minorem ex contractu nullo, dum tamen ſit maior quatuordecim tenet Ruin.conſ.137.num.11.vol.1. & ideo cum minor ceciderit à poſſeſſione facto ſuo, non datur reſtitutorium remedium. vt etiam tenet Ruin.conſ.32.col.3.vol.1. Et ideo, licet contractus ſit nullus ex defectu ſolennitatis, tamen quia minor, adultus non autem pupillus, ex propria voluntate poteſt transferre poſſeſſionem, ergo non datur remedium poſſeſſorium, quod datur illis qui ex iniuſta cauſa ceciderunt. Non obſtat, quod ex quo contractus eſt nullus, dicatur minor ex cauſa iniuſta cecidiſſe, quia reſpondetur, quod iſtud eſt falſum, cum talis maior quatuordecim annorum, poſſit ex facto proprio poſſeſſionem amittere, prout dicit Ruin. in d.conſ.137.& nimis durum eſſet, quod quandocunq. contractus eſſet nullus, ſtatim daretur remedium poſſeſſorium. Non obſtat, quod per condictioné indebiti auocetur poſſeſſio, ergo dicitur remedium poſſeſſorium. quia reſpondetur, quod non poteſt dici tale remedium mere poſſeſſorium. cum per illud non auocetur poſſeſſio, niſi prius cognoſcatur de inualiditate contractus, & tunc per

6 condictionem † indebiti auocabitur. & ideo tale remedium videtur habere mixtam cauſam. Si autem contractus eſt nullus ex defe-

7 ctu conſenſus, & tunc nō transfertur † poſſeſſio. & ita loquitur Alex. conſ.69. col. 3. in 5. vol. quod patet dum allegat Bald. in l. non dubium. col. 7. verſ. vlterius oppono decimo. C. de legib. Et ideo, quia non eſt amiſſa poſſeſſio, & alius hodie poſſidet, dabitur ipſi minori remedium poſſeſſorium. vt per Curt. Iu.cōſ.131.n.31. Fuit etiā dictū, quod ſi iſte minor, adhuc hodie eſſet minor,

8 † quod poſſet ei ſuccurri per reſtitutionem in integrum, etiam quod contractus eſſet nullus ex defectu ſolennitatis. per ea quę dicit Soc.conſ.266. in 2.vol. & Ruin. conſ.31. in 1.vol. ſed quia non erat minor tempore iudicij, nec infra quadriennium, ideo iſtud remedium non poteſt ſibi competere.

SVMMARIVM.

In cauſa Romana Pitiliana dotis.

1 *Creditor, qui pignus pro vna re accepit, an poſſit pro alia retinere, pro qua non eſt hypotheca facta.*

DECISIO CCLXXVII.

IN cauſa Romana Pitiliana dotis, die 30. Octobris 1549. propoſui dubium, præſuppoſito, quod D. Io. Antonius ſoluat Comiti reſiduum dotis nō ſolutæ iuxta formam ſuæ obligationis. An ſi Comes vellet redimere cenſum & terram Fiani, ſoluendo ei ſummā cōuentam iuxta formam pacti, & interim veniſſet caſus reſtitutionis dotis, D. Io. Antonius poſſet retinere caſtrū Fiani, donec integra dos fuerit reſtituta. Et fuit reſolutū, quod poſſet retinere. & in hoc vtraque pars informans conuenit. Ratio eſt, quia in inſtrumento facto 15. Octobris 1544. fuit dictum. non recedendo ab hypotheca prius pro dote facta. Immo ibi ſpecialiter pro reſtitutione dotis, caſtrum Fiani obligat. Item

1 & ſecundo, quia creditor qui pignus † pro vna re accepit, poteſt pro alia, pro qua non eſt hypotheca facta, rem obligatam retinere. l. vnica. C. etiam ob chirographariam pecun. pig. retin. poſſe.

SVMMARIVM.

Reſtitutio iterum petita in beneficialibus, fuit denegata.

1 *Reſtitutio in integrum, an detur ex ſuperuenientia nouarum probationū ſuper ætate & ſuper læſione. & nu.2.*

3 *Reſtitutio in integrum, an detur maiori ex noua cauſa.*

4 *Reſtitutio in integrum, an detur poſt rem iudicatam, propter inſtrumenta de nouo reperta.*

5 *Reſtitutio in integrum in beneficialibus, an detur poſt quadriennium elapſum, etiam quod conſtet de bono iure.*

In reſtitutione in integrū, lapſus quadriennij, & ſententia confirmans rem iudicatam denegando reſtitutionem, an æquiparentur.

DECISIO CCLXXVIII.

ALphonſus Moran, in cauſa beneficiali reportauerat ſententiam contra, quæ tranſiuerat in rem iudicatam. aduerſus quā petierat reſtitutionem in integrum. Et cum in negocio reſtitutionis nihil probaret, fuit proceſſum ad exequutionem rei iudicatæ, & ſic tacite fuit reſtitutio denegata. poſtea ſuperuenientibus ſibi nouis probationibus, commiſit iterum cauſam reſtitutionis. & ſignatura dedit. prout iuris fuerit. Fuit dubitatum per D. Peregrinū, die 30. Octobris

1 1549. An Alphonſus iterum eſſet † reſtituēdus. Et videbatur quod ſic. ex noua cauſa. prout videtur text. in l.2.& fin. C. ſi ſæpius. in integr. reſt. poſſ. & in c. fin. de reſtit. in integ. Et licet alias in vna Romana domus, de qua dixi ſupra dec.79. hoc lib. noua cauſa

2 dicatur quando ſuperueniunt † probationes ſuper ætate, non autem ſuper læſione. per dictum Angel. in l.1.C. ſi ſępius in integ. reſt.

reſt.poſt.& aliorum, quos tunc allegaui in d.deciſ.maxime Bar.in l.fin.C.ſi mi.ſe maio. dixerit. tamen illa opinio Ang. & Bart. non placuit Dominis melius ſcrutando iſtam materiam. quoniam contra Bart.& Ang.tenet Paul.de Caſtr.& in d.l.1.ſi ſæp. & in d.l. fin.C.ſi minor.ſe maio. dicens, quod iſta diſtinctio nullam habet in ſe rationem. & Sal. in d.l.fin.dum dicit,hic fuit allegata noua cauſa,ſcilicet teſtimonia falſa, vel ætas,non ſe reſtringens ad probationes ſuper ætate. & l.2.& fin.ſi ſæp.in integr. &c. generaliter loquuntur de noua cauſa,& non magis ſuper ætate quam ſuper probationibus. & etiam Bart.ibidemgeneraliter loquitur. idem Bal. in d.l. 1. & iſtud patet ex exemplis quæ ponit Cinus in d.l.1.in 6.concluſione. & etiam Abb.in c. fin. de reſt.in integr.col.1.num.4. & in 2.not. vbi ex dictis exẽplis,patet quod intelligunt, quando nouæ probationes ſuperueniunt ſuper læſione.Et ex iſtis Domini receſſerunt ab illa diſtinctione Bart. in l.fin. C.ſi min.ſe maior.& Ang.vbi ſupra.tamen ex alia ratione fuit dictum,quod in caſu iſto, in beneficialibus non erat danda ſecunda reſtitutio.nam illa iura,videlicet l.2. & fin.ſi ſæpius.& c.fin.de reſt.in integ.loquuntur in Eccleſia & minore, quæ ſunt perſonæ priuilegiatæ.at hic eramus in maiore.Et licet Princeps, ex quodam iure ſpeciali, maiori concedat primam reſtitutionem, parito iudicato, tamen cum hic eſſemus in ſecunda reſtitutione, quæ concedebatur, prout de iure,
3 nullibi reperiebatur, † quod de iure, maiori
etiam ex noua cauſa, reſtitutio eſſet danda.
4 ſicut dicimus, quod poſt † rem iudicatam
etiam propter inſtrumẽta de nouo reperta, nõ auditur aduerſus rem iudicatam. Et ideo alias fuerat reſolutum coram Thoma de Thanis, in vna Cæſarauguſtana de Toralua, ꝙ poſt quadrienniũ elapſum,etiam quod † cõſtaret de bono iure, non eſſet Petrus Valero reſtituendus. Et cum lapſus quadriennij, & ſententia confirmans rem iudicatam denegando reſtitutionem, æquiparentur. vt per Abb.in c.fin.poſt Io.Andr. ibidem, ſicut Rota alias poſt quadriennium, etiam quod cõſtaret de bono iure, denegauit; ita & etiam iſto caſu voluit denegare, vt ſit litium finis.

SVMMARIVM.

Hæredes Doctoris occiſi, an poſſint agere pro damnis & intereſſe, contra interfectores, pro tempore quo veriſimiliter occiſus viuere potuiſſet.

DECISIO CCLXXIX.

IN vna Tudertina homicidij, die 30. Octobris 1549. propoſui dubium. An pro damnis & intereſſe Doctoris occiſi, hæredes poſſint contra interfectores agere, vt occiſores teneantur illa præſtare pro toto tempore quo de iure veriſimiliter doctor occiſus viuere potuiſſet. Et pro parte affirmatiua, quod hæredes poſſent agere & interfectores tenerentur, fuit allegatus Specul. in tit. de iniur.§.2.verſ. ſed nunquid. quem ſequitur Rofred. in tit.de act. direct. legis Aquiliæ.§.1. verſ. ſed pone quod liber homo. Abb.in c.1.col.1.in fine.ver.vlterius quæro. de iniur.Hippolyt.conſ.115.n.19.& cõſ.131. nu.44.Grat.conſ.91.vol.2. Nõ obſtat,quod liber homo non recipiat ęſtimationem.quia non pro ęſtimatione tenentur, ſed ratione intereſſe,quod prouenit ob carentiam operarum. ſecundum Fulg.poſt gloſ.ibi in l.qua actione.§.ſi quis in colluctatione. ff.ad l.Aqui. Sed pro parte contraria, quod interfectores non tenerentur, fuit adducta opinio Bulg. de qua in gloſſ.in d.§. ſi quis in colluctatione.quam videtur ſequi Io.Andr.in addit.ad Specul.in d.§.2.dẽ iniur.Fulg. in l. ex hac ſcriptura. & in l.1.§.1.ff. de his qui deiec.vel effude.Et pro iſta parte, fiebant multa fundamenta per D. Michaelem aduocatum, de quibus in informatione. & inter cetera,illud præcipuum erat. quod iura ſuper quibus fundabant ſe Specul.& alij,loquebantur in homine libero vulnerato, non autem in occiſo. Tamen iſtis non obſtantibus,maior pars Dominorum inclinauit pro dicto Speculatoris.dicẽtes,quod licet iura loquantur in vulnerato, quod eadem ratio erat in occiſo. vt etiam dicit Grat.in d.conſ.91.Nõ obſtat,quod operæ hominis mortui, ſunt incertæ. quia eadẽ incertitudo militat in operis hominis vulnerati. Nec etiã obſtat, quod actio legis Aquiliæ non detur, niſi pro damno de præterito, & iſtud erat damnum de futuro. quia fuit dictum,quod trahebat cauſam à damno de præterito,& ab illo dependebat. Vnus ex Dominis diſtinguebat,quod aut iſte,qui petebat damna & intereſſe, agebat vt filius, & iſto caſu eſſet vera opinio Azon.quam ſequitur Specul. contra Bulg. vt talis filius poſſet agere ad alimenta. & ita procederet tex. in l qua actione.§. ſi quis in colluctatione.qui loquitur in filio. & Azo.in ſumma. & quod iſto caſu, eſſet communis opinio pro Azone. & ita hoc caſu procederet opinio Paridis de Puteo in tract. de ſyndicatu.fol.100.verſ.quia pluries eſt dictum. &c. & ſentit Aym.Crauett.conſ.119. ſecus ſi iſte egiſſet vt hæres. quia ex quo operæ non fuerunt in hæreditate, ad illas non poterat agere.per text.in l.nam ſicuti.§.ſi dominus. ff.ad l.Aquil.vbi, illa actio,quæ non competijt defuncto, non datur eius hæredi.Tamen quia in caſu iſto, egerat vt filius & hæres, & ſpe probabili illæ operæ poterant dici eſſe in hæreditate,dicebat maior pars,quod agere

Digitized by Google

re potuiſſet, & ille text. procederet in hærede extraneo. & dixerunt Domini, quod quo ad alimenta, non erat dubium quod deberentur. & licet haberet filius artificium, quod illud habuerat neceſſitate coactus. nã forſan, ſi pater vixiſſet, minime illud ſumpſiſſet. ſed quo ad operas, multum ſtricte procederem in taxatione earum, computando in eis ſumptus, quos veriſimiliter Aduocatus ratione doctoratus facere potuiſſet. ideſt deducendo ex eo quod lucratus fuiſſet ſumptus, quos pro honore doctoratus facere potuiſſet.

SVMMARIVM.

Remiſſoria relaxata ſine retardatione.

DECISIO CCLXXX.

IN cauſa Toletana decimarum, ſeu Gadicenſi, die 4. Octobris 1549. propoſui * dubiũ. An ex actis conſtet, quod Archiepiſcopus fuerit in mora petendi remiſſoriam, itaut hodie ſit decernenda ſine retardatione. & fuit reſolutum, quod conſtaret de mora pro parte Archiepiſcopi. cum in partibus fuerit Archiepiſcopo intimatum 11. Ianuarii 1547. vt aſſiſteret exequutioni remiſſoriæ, & Archiepiſcopus in partibus procuratorem ſtatim conſtituit, qui interfuit exequutioni remiſſoriæ. vnde, quia procurator interuenit potuit Archiepiſcopus certiorari de materiis articulatis, & quis eſſet cauſæ Auditor, & notarius. & ex ipſis materiis datis poterat percipi quid in contrarium pro parte Archiepiſcopi eſſet articulandum, & probandum. Vnde cum Archiepiſcopus poſtea de menſe Martii 1547. procuratorem conſtituerit, vt ad Curiam veniret, de menſe Martii 1547. Et qui procurator applicuit de menſe Iunii eiuſdem anni, debebat eſſe inſtructus ſaltem de nomine Auditoris & notarii. & ideo debebat perquirere regeſtum cauſæ, vt poſſet defenſiones & articulos componere pro remiſſoria, & non debebat expectare pro decreto remiſſoriæ, vſque ad quintam Iulii anni 1549. & ideo remiſſoria eſſet relaxanda ſine retardatione. Non obſtat. deciſ. 170. * in antiq. quia immo in fine, dum loquitur de cauſis ſummariis, facit pro iſta parte, & iſta erat ſummaria. Et licet ibi dicat quod nõ currat terminus, nec Rota etiam in hoc caſu volebat quod curreret terminus, ex quo volebat remiſſoriam concedere, ſed ſine retardatione.

* Die veneris vltima Februarij 1550. fuit idem dubium propoſitum, & reſolutũ, quod daretur remiſſoria ſine retardatione, & quod cauſa interim examinaretur, & ſecundum quod probationes Ducis vrgerent, nam ſi eſſent probationes leues, tunc forſan Rota decerneret, quod non expediretur cauſa, ſed expectaretur remiſſoria, ſi vero teſtes ita vehementer probarent, quod contrariæ probationes non eſſent veriſimiles ſed potius calumnioſæ. tũc forſan Rota decerneret quod remiſſoria nõ expectaretur.

* Alias 1. de dil.

SVMMARIVM.

Clauſula in ſupplicatione, & de conſenſu Cardinalis, quatenus requiratur, quomodo intellecta.

1 *Prouiſio facta de conſenſu, an faciat conditionem, ita vt eo deficiente deficiat prouiſio.*

2 *An ſit neceſſarium quod expreſſe, & non tacite, conſenſus adhibeatur.*

DECISIO CCXXXI.

EAdem die 4. Octobris, in vna Aſtoricenſi canonicatus & præbendæ. in qua Ambroſio impetranti canonicatum per obitum Stephani Contreras, narrando in ſupplicatione quod erat familiaris Cardinalis Hiſpalenſis, & in fine ſupplicationis, videlicet in fine clauſularum erat clauſula, & de conſenſu præfati Cardinalis, quatenus requiratur. Dubitaui ego, an prouiſio Ambroſii ſine conſenſu Cardinalis ſit valida, attento quod habet clauſulam, & de conſenſu Cardinalis quatenus requiratur. Et ponebatur in facto, quod prouiſio fuerat facta prima Aprilis, & Cardinalis obierat poſtea vigeſimatertia, ſeu vigeſimaquinta eiuſdem menſis Aprilis. itaque poſt prouiſionem ad plus ſuperuixerat ſpacio vigintiquatuor dierum, & quia illa verba. quatenus requiratur. poterant eſſe poſita duplici de cauſa, vel quia familiaritas Cardinalis affirmatiue non ponebatur, ex eo quia in ſupplicatione dicebatur affectum, vel ex eo quod dictus Stephanus familiaris fuerit Cardinalis. &c. vel ex alia cauſa, quia Cardinalis erat abſens, & Datarius dubitabat, an haberet breue præſentialitatis, & ideo poſuit Datarius de conſenſu Cardinalis quatenus requiratur. ideo maior pars Dominorum inclinabat in illam partem, quod prouiſio eſſet inualida ſine conſenſu Cardinalis. nam præſuppoſito quod haberet breue præſentialitatis quo ad omnia, certum erat quod cõſenſus requirebatur, & ideo illa verba de
1 conſenſu † cum faciant conditionem, deficiente conditione, deficiebat prouiſio, etiam quod caſu cõditio defeciſſet, videlicet quod non ſtetiſſet per prouiſum ad habendum cõſenſum, ita infra modicum tempus quo Cardinalis ſuperuixit. per not. per Doct. in l. 1. ff. de cond. inſt. & per Iaſ. in l. 1. C. de inſt. & ſubſtit. Non obſtat, quod illa conditio de conſenſu Cardinalis, eſſet appoſita in fauorem Cardinalis, & cum Cardinalis mortuus eſſet alio non nominato, quod ille tacitus conſenſus ſufficere debebat, quia fuit
2 reſponſum, quod vt conditio † impleretur neceſſarium erat quod expreſſe, & non tacite con-

te conſentiret. ita Iaſ. in l.2. §. voluntate. num.6. ff. ſolut.matrim. Sarnen. in reg. de non tollen. ius quæſitum. quæſt.26.

SVMMARIVM.

Sententia canonizatoria regreſſus, in qua procurator generalis, & non principalis fuit citatus eſt nulla.

1 *Citatio principalis requiritur, & non procuratoris ſufficit, quando agitur de priuatione alicuius. & quid ſi citatio ſit nulla. & num. 2.*

DECISIO CCLXXXII.

Die 4. Octobris 1549. fuit reſolutum in vna Segobienſi penſionis,coram D.Peregrino. in qua fuerat canonizatus regreſſus ob non ſolutionem penſionis, citato pro curatore generali penſionatii, qui fuerat conſtitutus procurator per duos annos antequam commiſſa eſſet cauſa ſuper canonizatione regreſſus. & poſt cauſam commiſſam, per octo menſes poſt, venit ad cauſam non citatus ad defenſionem cauſæ. & cum eo fuit proceſſum ad ſententiam canonizatoriam. Et quia ab ea non fuerat appellatū ad omnes cenſuras,vſque ad brachium ſæculare, fuit dictum quod ex quo eramus in
1 negotio † priuationis, quia licet Auditor canonizaſſet regreſſum, tamen in neceſſarium antecedens pronunciabat ſuper priuatione,quod principalis debebat primo citari.per deciſ.Rot. 750. & 771. * * in antiq. & ideo ſententia, & inde ſequuta eſſent nulla. bene verum eſt, quod ſi appuruiſſet de
2 aliqua citatione † etiam nulla contra principalem, quod tunc præſumeretur procurator a domino auiſatus.per deciſ. Rot. 271. in * nou. & quod dicit Abb. in cap. bone mem. col.pen. verſ. in ea gloſ. de elect.

* * Alias 20. & 21. de dol.& contum.

* Alias 21 de dol. & cōtum.

SVMMARIVM.

Potentia capitularis manet in venientibus, quando ſunt vocati ab habente poteſtatem.

DECISIO CCLXXXIII.

Tenuimus in vna Giennenſi iuriſdictionis, coram D.Reomano, die 4.Nouēbris 1549.quod quod Capitulum eſt con uocatum de mandato illius qui poteſt conuocare,quod licet non conueniant duæ partes Capituli, tamen potentia capitularis manet in illis qui venerunt,& geſta per illos valent tanquam geſta à Capitulo,per ea quæ dicit Abb. in cap. cum omnes. col.fin. verſ.tamen vnam diuerſitatem.&c. de conſtit. & ibi Felin.& late Caccialup. in repet. l.omnes populi. num. 28.cum ſeq. ff.de iuſt. & iur. vbi atteſtantur de cōmuni.quicquid dicat Dec. in d.c. cum omnes. in prima lectura. num.11. de conſtitut. & quod dicit Nicol.Boer. deciſ.111.in 1.pat.Vide ad propoſitum Card. Iacobat. in tract. de concilio pag.170. colum.2. verſ. aduerte tamen quod illud. &c.

SVMMARIVM.

Abbatiſſa ſola poteſt procuratorem conſtituere.

DECISIO CCLXXXIV.

In vna Romana hæreditatis de Paloſijs. in qua, hæreditas ex perſona cuiuſdam monialis, erat delata ad Monaſterium Sancti Laurentii in Paniſperna, & ſola Abbatiſſa conſtituerat procuratorem ad agendū & pro ea, & in fauorem Monaſterii fuerunt latę duæ ſententiæ. & dabatur coram me de nullitate dictarum ſententiarum, ex quo cum Abbatiſſa non interueneräat duæ ex tribus partibus. Fuit coram me reſolutum, die 8.Nouembris 1549.quod ſola Abbatiſſa potuiſſet procuratorem conſtituere, ex quo ipſa habebat adminiſtrationem, & non eramus in arduis. vtputa cum ageretur de mandato ad lites.per tradita per Abbat. in cap. edoceri. num. 8. quæſt. 4. de reſcript. Bal.in l.neque tutores. col.2.num.3. C. de procurat. & ibi Aret. circa princ. & Bal.in l.1. C. de bon. mater.

SVMMARIVM.

In cauſa Romana Caſtri Feliciani.

1 *Prælato male alienante res Eccleſiæ,eius vita durante poteſt Eccleſia petere reſtitutionem.*

DECISIO CCLXXXV.

In cauſa Romana Caſtri Feliciani,dubitaui, die 8. Nouembris 1549. An poſſit de iure dici, D.Io.Franciſcum præſcripſiſſe in præiudicium D. Ludouici, & ab eo cauſam habentium, portionem caſtrorum de quibus in actis,ex paterna ſucceſſione ad d. D.Ludouicum ſpectantem. Et circa iſtam præſcriptionem fuit aliqua varietas inter Dominos. tamen dixerunt,quod dato quod adeſſet præſcriptio, quod ex quo Io.Franciſcus qui præſcribebat, erat etiam hæres Comitis Ludouici, contra quem præſcribebatur,

tur, & propter confeſsionem inuentarij hæreditas Comitis Ludouici habebatur pro iacente, quod ex quo hæreditas nullum habebat defenſorem, quod ſemper poterat pete
1 re reſtitutionem. ſicut dicimus † in Prælato alienante, vt ſemper durante vita eius Eccleſia poſſit petere reſtitutionem, etiam quod quadriennium eſſet lapſum.

S V M M A R I V M.

Ilerdenſis pecuniaria.

DECISIO CCLXXXVI.

IN cauſa Ilerdenſi pecuniariæ, inter D. Paulum Pla, & Carolum Sargarriga ex alia dubitaui, die 21. Octobris 1549. poſito quod D. Paulus teneatur facere & curare quod Carolus recuperaret omnes & ſingulos fructus Archidiaconatus, pacto adiecto; quod ſi vltra mille ducatos aſcenderent, dictus Carolus teneretur reſtituere eidem Paulo totum illud plus, vſque vero ad ſummam mille ducatorum eſſent ipſius Caroli, ſi vero non aſcendebant ad ſeptingentos, & quinquaginta ducatos, quod vſque ad dictam quantitatem dictus Paulus reſarcire teneretur. Et præſuppoſito quod Carolus propria auctoritate partem dictorum fructuum recuperauerit. &, illos non citato dicto Paulo diſtraxerit. An ex hoc ſit liberatus Paulus à promiſſione, & an illã adimpleuerit, ita vt poſſit agere ex cedula ad 300. ducat. Et Domini inclinabant in illam partem, quod quia Paulus in exactione & diſtractione fructuum de cuius intereſſe agebatur, non fuit citatus, poterat dicere eſſe ſatisfactum Carolo de ſumma per eum promiſſa. Tamen fuit dictũ, quod ſi Carolus doceret de fructibus exactis, & legaliter venditis, quod ſi non aſcenderent ad ſummam mille, quod Paulus teneretur ei refundere vſque ad ſummam mille.

S V M M A R I V M.

Scientia tituli ſuperuenientis, ex actis non probabatur, & requiritur ſcientia tituli.

1 *Sciri an præſumantur ab omnibus, quæ publice fiunt.*
2 *Quilibet præſumitur indagare, & ſcire id, quod ad commodum eius ſpectat.*
3 *Procurator quando præſumatur auiſaſſe dominum.*
4 *Poſſeſſionis cauſa vt dicatur mutata, an requiratur ſcientia tituli ſuperuenientis in poſſidente.*
5 *Poſſeſsionem continuando, an poſſidens dicatur de nouo acquirere, & an requiratur animus de nouo acquirendi.*
6 *Veritas tituli potius quando ſit inſpicienda, quam opinio.*

DECISIO CCLXXXVII.

DIe Veneris vltima Febr. 1550. in cauſa Cæſaraugustana præceptoriæ de Villel, propoſui dubium. * An ex actis conſtet quod D. Frater Ludouicus habuerit ſcientiã tituli ſuperuenientis, adhoc vt ex cauſa ſuperuenienti cẽſeatur mutaſſe poſſeſſionẽ. Et fuit reſolutum, quod ex actis non cõſtaret de ſcientia. Non obſtat quod expeditio litterarum in 800. eſſet facta in Cancellaria, & litteræ in locis publicis regiſtrantur, & quæ publice
1 fiunt † præſumantur ab omnibus ſciri, maxime ab his quos negociũ tangit, ad gloſ. Bart. & alios in l. ſi tutor. C. de peri. tut. quia fuit reſponſum, iſtud eſſe verum ſi Ludouicus fuiſſet præſens in Curia. ſed tũc erat abſens, & in partibus. Secundo, non
2 obſtat quod quilibet † præſumitur indagare & ſcire id quod ad eius cõmodum ſpectat. Clem. vnica. de conceſſ. præb. in fine, & ibi Card. in 7. not. quia eſt verum ad eius præiudiciũ, & ita procedit tex. in d. Clem. vnica in fine. Non obſtat tertio, ꝙ in partibus pẽdente lite inter D. Hieronymum & Ludouicũ, fuerint productæ litteræ, & præſumitur ꝙ pro-
3 curator † auiſauerit Ludouicum, iuxta cõſilium Rom. 480. quia reſpõdetur, quod procurator erat aſſertus & quando eſſet verus procurator, nõ ſufficiebat ꝙ procurator auiſaſſet dominũ de expeditione litterarum, ſed etiã de ſumma in qua erãt litteræ expeditæ. & probandũ erat, quod Ludouicus tunc tẽporis ſciuiſſet præceptoriã eſſe maioris valoris ſumma expreſſa in expeditione litterarũ, ad hoc vt ſciret ſummã male expreſſam. & per cõſequens præceptoriã iterũ vacare, & ideo ex tali cauſa poſſeſſionẽ mutaſſet, & omnia iſta videbãtur inueriſimilia. Et quia D. Paulus Pla in informatione dicebat
4 ꝙ non requirebatur ſciẽtia † tituli ſuperuenientis, ad hoc vt quis diceretur mutare poſſeſſionẽ, fuit dictũ, ꝙ immo iura ſũt clara, quod nemo poteſt ſibi mutare poſſeſſionẽ, niſi cauſa ſuperueniat. ſi ergo ex cauſa ſuperueniente ſit mutatio, ergo requiritur ſcientia. Non obſtat ꝙ dicunt Bart. & cõiter Doct. in l. 3. in princ. quod
5 quis continuando † poſſeſſionẽ dicitur de nouo acquirere & Bar. ibi dicit ꝙ non requiritur animus de nouo acquirendi, ſed poſſidendi: & Iaſ. ibi ſequitur n. 28. Quia fuit reſponſum, quod illa cõis opinio loquitur in terminis illius gloſſæ quãdo quis prius non

* Cauſa iterum poſita, die 17. Martij 1550. fuit iterum reſolutũ, quod requireretur ſcientia tituli ſuperuenientis, vt illa poſſeſſio infecta, efficeretur poſſeſſio reſtituibilis. nam reſtitutio erat facienda ad illum ſtatum qui erat. & illa poſſeſſio à princ. infecta, non poterat fieri bona, niſi per ſuperueniẽtiã tituli, & de illo debebat haberi notitia. Nõ obſtabat doctr. Bart. in l. 2. §. ſi ſub cõditione. ff. pro emptore, & Bart. in l. ſequitur. §. itẽ labeo. ff. de vſucapio. Rom. & Alexand. in l. is qui putat. nu. 4. ff. de acquiren. hæred. quia fuit dictum, quod Bar. ĩ d. l. 2. circa princ. declarabat ſe, vbi dicebat, quod in his quæ dependẽt ab animo, attenditur opinio, & nõ veritas. & in mutatione poſſeſſionis illa mutatio dependebat ab animo. Itẽ in §. itẽ labeo, & in caſu Alexã. in l. is qui putat interueniebat corpus de nouo, itaque non poteſt quæri poſſeſſio de nouo, niſi interueniet animus vel corpus de nouo in caſu noſtro non interueniebat animus de nouo, nec etiã corpus de nouo.

poſsidebat ex vna cauſa, quia ſi vult poſsi-
dere ex alia, oportet quod ſuperueniat, &
& ſciat. at in caſu illius gloſſę nõ poſsidebat
prius ex aliqua cauſa. & ideo animus conti
nuandi operabatur nouã acquiſitionẽ, quia
habebat animum poſsidendi. ſed in caſu nõ
ſtro prius poſsidebat ex vna cauſa, ſi ex alia
debebat poſsidere, oportebat quod cauſa ſu
perueniret. Nõ obſtat quod dicebatur, quod
iſte eſſet vnus caſus in quo inſpiceretur po
6 tius † veritas tituli, quã opinio. iuxta text.
in l. 2. §. ſi ſub conditione, & ibi Bar. n. 2. ff.
de vſucap. pro empt. Quia fuit reſponſum,
quod Bart. ibi iſtud declarat, dũ dicit quod
in his quæ depẽdent ab animo, potius inſpi
citur opinio quã veritas, & cũ mutatio poſ-
ſeſsionis dependeat ab animo, quia depen-
det à cauſa de nouo ſuperuenienti, data ſciẽ
tia, ergo inſpicitur opinio, & non veritas.

SVMMARIVM.

Regulæ de non tollendo ius quęſitum de-
rogandum fuit etiam iſto caſu, in quo
differebatur ius.

1 *Regulæ de iure quæſito non tollendo, an ſit locus quando ius non tollitur, ſed differtur. & num. 3.*
2 *Tollere, & differre, an differant.*
4 *Ius an ita dicatur tolli per dilationem, ſicut quando tollitur in totũ. & n. 5. & 6.*

DECISIO CCLXXXVIII.

POmpeius de Sancto Seuerino Cõmenda
tarius S. Antonii Parmenſis, cui perpe-
tuo vnita erat præceptoria Regienſis, con-
ſenſit diſmẽbrationi dictæ præceptoriæ ad
vitã Io. Baptiſtæ Foſſa, cũ decreto, quod ce
dente, vel decedente dicto Io. Baptiſta, vel
illam quomodolibet dimittente, dicta pręce
ptoria Regiẽſis, in priſtinũ ſtatum vt prius
reuerteretur, & vnita perpetuo cenſeretur
eo ipſo. dictus Io. Baptiſta illã ceſsit poſtea
in fauorẽ Card. Farneſii, & Cardinalis po-
ſtea in fauorẽ Camilli, reſeruatis fructibus
ipſi Io. Baptiſtæ, & regreſſu in fauorẽ Car-
dinalis Farneſii. Et præſupponebatur, vt
alias fuerat in Rota deciſum, quod in reſi-
gnatione facta in fauorẽ & Cardinalis &
Camilli, quod Papa intellexiſſet illud decre
tum quod cedente, vel decedente Io. Ba-
ptiſta, quod præceptoria erat reuerſura ad
priſtinã vnionem, & ſic conſtabat de mente
Papæ, quod intellexerat præiudiciũ. & quia
mortuo Io. Baptiſta, cõmendatarius agebat
ad ſuam vnionẽ, Camillus vero dicebat non
eſſe locum, ex quo Papa intellexerat, & ni-
hilominus reſignationẽ admiſerat, dubita-
uit D. Fabius in vna Regienſi præceptoriæ,
die 5. Martii 1550. An, in caſu de quo agi-
tur, ita fuerit ſublatum ius, vt fuerit neceſſa
ria derogatio regulæ de non tollendo ius
quæſitum. Pro parte negatiua, quod non eſ-
ſet neceſſaria derogatio dicebatur, quod re-
1 gula loquitur quando † ius quæſitum tolli-
tur, non autem quando differtur, vt erat hic
vbi de vno in aliũ transferebatur. & ita po
terat mori Cardinalis, vel Camillus, ſicut
2 & Io. Baptiſta. & differentia † erat inter tol
lere & differre. gloſ. in l. quamuis. ff. de arbit.
in l. quotiens. C. de precib. impera. offeren.
& ita videbatur tenere Sarnen. in regula
de non tollen. ius quęſitum. in 1. q. num. 30.
& q. 41. in fine. Iſtis non obſtantibus fuit de-
ciſum contrarium, quod iſto caſu in quo
agebatur de vita trium, nam expectanda erat
mors Io. Baptiſtæ reſeruatarii fructuum, &
Cardinalis habentis regreſſum, & Camilli
3 titularis, requirebatur derogatio † regulæ.
Nã licet ius Commẽdatarii differretur, ta-
men dilatio erat notabilis, & maximi tem-
poris. & ideo dicebatur in illo notabili tẽ-
pore ius tolli. & iſtud ſenſit Domin. in c. ei
cui. col. 5. in princ. verſ. nec obſtat quod
in exemplo. de præben. in 6. & Felin. in c.
in noſtra in 27. corollario. de reſcript. vbi
4 colligitur, quod ita tollitur † ius per dila-
tionẽ ſicut quando in totum. Et pro iſta par
te facit, quia regula loquitur generaliter de
non tollendo ius quæſitum. quod quidẽ ius
5 ita † tollitur in parte temporis, ſaltẽ quan-
do eſt tẽpus notabile, vt erat hic, ſicut quan
do tollitur in totum. & ideo illæ deciſ. Sar-
nẽſis erant intelligendę, quando illæ dilatio
6 nes † erant modici temporis. prout ita lo-
quebatur text. in l. quamuis, & in l. quo-
tiens. ſuperius allegati.

SVMMARIVM.

Regulæ de publicandis fuit locus in caſu,
de quo hic.

1 *Verbum vacare, an intelligatur tam de vacatione iuris, quam facti.*

DECISIO CCLXXXIX.

FVit deciſum * in vna Salamantina pa-
rochialis del Campo, corã D. Achille,
die 5. Martii 1550. quod ſi Ioãnes de Leiua
qui obtinuerat tres ſententias, & exequuto-
riales, qui ante adeptam poſſeſsionem pa-
rochialis, vigore exequutorialium reſigna-
uit, ſeu ceſsit in fauorem Io. Gomeſii, qui
Io. Gomeſius fuit ſubrogatus, etiam quo ad
perſequutionem exequutorialium, quod ſi
Ioannes de Leiua, vigore concordiæ poſtea
factæ inter eum & eius aduerſarium, poſ-
ſeſsionem ingreſſus fuit, & eam per duos
annos continuauit, & in ea mortuus fue-
rit, abſque eo quod Ioannes Gomeſius re-
ſignatarius non publicauerit reſignationẽ,
nec poſſeſſionẽ petierit, quod talis reſigna-
tarius

* Iſte articulus iterũ fuit propoſitus, & Domini fuerunt varij, ideo nõ erit caſus habendus pro deciſo ſed remanebit in dubio.

tarius incidit in regulam de publicandis,
ita vt parochialis dicatur vacauiſſe per obi
tum Ioan. de Leiua reſignantis. Ratio deci-
ſionis fuit, quia iſto caſu conueniunt verba
regulæ. nam Ioannes Gomeſius reſignata-
rius poterat petere, cum eſſet ſubrogatus
ad proſequutionem exequutorialium poſ-
ſeſſionem parochialis. Item poterat publi-
care reſignationem. etſi periſſet, reſignans
non fuiſſet mortuus in poſſeſſione. Itē mili
tant rationes regulæ de publicandis, vide-
licet ne expectans, & Ordinarius fraudetur
& hic fraudabantur. nam expectans, & Or-
dinarius, videntes Ioannem de Leiua reſi-
gnantem habuiſſe tres ſententias, & exe-
quutoriales, videntes eum poſſidere, puta-
bant eum ex illo iure poſſidere, & eum eſſe
verum rectorem, vtpote ignorātes reſigna-
tionem per eum factā. Et ideo, ne iſta fraus
adeſſet debebat reſignatarius ſubrogatus ad
proſequutionē exequutorialium docere de
diligentia per eū facta, quo ad conſequutio
nē poſſeſſionis. Nō obſtat quod dicit Sarnē.
in regula de publican. q. 20. quia Sarnē. ibi
loquitur in ceſſione meri iuris ſeparati à
poſſeſsione, itaut nunquam vigore illius iu-
ris ceſsi, nunquam reſignans poſſeſsionē ha
buit, & tunc procedit eius deciſio, cum quia
verba regulæ de publicādis non conueniūt,
quia reſignans non decedit in poſſeſsione.
& ex hoc ſequitur, quod non militant ratio
nes dictæ regulæ. quia ex vacatione dicti iu
ris ceſsi, nec expectans, nec Ordinarius frau
1 dentur. cum verbum, vacare † intelligatur
tam de vacatione iuris, quā facti. & per ceſ-
ſionē iuris, parochialis nō dicatur vacare.

SVMMARIVM.

In cauſa Romana Pitiliana dotis.

1 *Filius, quando habitat ſeorſum à patre, an habeat retentionē pro dote ſua vxoris, vel pater teneatur dotem reſtituere. & nu. 2.*

3 *Voluntas ex actu nullo licet colligatur, non tamen ex actu reſoluto.*

DECISIO CCXC.

IN cauſa Romana Pitiliana dotis, die 10.
Martij 1550. propoſui dubium. An con-
ſtet quod D. Nicolaus habitet ſeorſum à pa
tre, itaut D. Comiti non cōpetat actio ad
reſiduū dotis. Et fuit dictū, quod ſi cōſide-
retur illa habitatio caſtri Pitiliani, & fru-
ctus dicti caſtri & Sorani, dati pro ſubſten-
tatione ipſorum cōiugum, quod talis habi-
tatio, & fructus aſsignati, nō faciunt quod
ceſſet actio dotis pro reſiduo. nam tunc di-
ctum Ang. & Doctor. in l. ſi cū dotē. §. trāſ-
1 grediamur. ff. ſolut. matr. quod † quando fi-
lius habitat ſeorſum à patre, quod detur fi-
lio retētio, ſeu pater teneatur reſtituere do
tē, habet locum, vbi filius habitat ſeorſum à
patre, & pater non vult ſuſtinere onera ma
trimonij. at in caſu iſto, inter filium & pa-
trē eſt conuentum, vt pro dote recepta cer
tos habeat fructus. ergo non ſumus in caſu
Doct. in quo quando filius habitat ſeorſum,
nullos † habet fructus, & pater vult retine-
2 re dotē. quia tunc honeſtum eſt, quod ex quo
pater non vult ſuſtinere onera matrimonii,
quod reſtituat dotē. ſed in caſu noſtro, ex cō
uentione inter filiū, & patrem, ipſe pater ſu
ſtinet onera matrimonii. Nec obſtat, quod
tantum ſuſtineat pro parte dotis receptæ, &
ideo pro alia parte videtur nolle curare.
quia fuit reſponſum, quod ſicut pater, pro il
la parte recepta, elegit illam viam retinēdi
dotē, ſeu eius adminiſtrationem, ita & veri
ſimile eſt, quod etiam voluerit retinere ad-
miniſtrationē alterius partis quando ſolue
tur. qua ſoluta, tunc tenebitur dare fructus
eius, ſi primi aſsignati, non ſunt ſufficien-
tes. Aut fiebat fundamentum in illo receſſu
Liuiæ. & Nicolæ, de anno 35. ad domū D. Io.
Antonii, in quo loco coniuges habitarunt.
vſque ad annum 41. quo tēpore lis fuit in-
choata corā Sanctiſsimo tunc Cardinali de
Monte, & iſti coniuges nunquā per Comitē
patrē fuerunt reuocati. & ideo colligitur ta
cita voluntas, quod pater non curaret de ta
li habitatione ſeorſū facta. Quia fuit dictū,
quod iſto caſu nō eſt curandū de iſta tacita
volūtate, ſi filius ex cauſa iniuſta à patre re
ceſſerat, & maxime cum non obſtāte iſto re
ceſſu, Nicolaus ſēper fructus Pitiliani & So
rani perceperit. Et ita fuit dictū circa iſtud
caput, quod erat dubitandum, an filius habe
ret iuſtā cauſam recedendi à patre, vel an
coniuges de anno 36. ex iuſta cauſa receſſe-
rint, itaut actio ad reſiduum dotis Comiti
non cōpetat. ſed quia D. Michael in informa
tione ſua faciebat duo fundamenta, per quę
intendebat probare, quod dato quod coniu-
ges ex iuſta cauſa receſsiſſent, nihilominus
etiā Comes ad reſiduum dotis agere poſſet
fuit dictū, quod daretur dubium. præſuppo-
ſito quod cōiuges ex iuſta cauſa à patre re-
ceſſerint. An Comiti nihilominus cōpetat
actio ad reſiduū dotis. Circa illud caput, de
fructibus aſsignatis in caſtro Morlupi, & ha
bitatione de anno 1542. fuit dictum, quod
cum iſti fructus eſſent ſubrogati in locū fru
ctuum aſsignatorum ſuper caſtris Pitiliani
& Sorani, quod ſicut per illos fructus non
conſtabat de voluntate patris, itaut actio
non cōpeteret, ita etiam eſſet dicendum de
iſtis fructibus loco illorum ſubrogatis. Item
fuit dictum, quod cum ille contractus propter
inobſeruātiā eſſet reſolutus, quod ex illo cō
tractu trāſactionis non poterant coniuges
ſe iuuare. quia licet ex actu nullo † colli-
3 gatur voluntas, non tamen ex actu reſo-
luto. Totā difficultas remanſit in inſtrumēto
facto de anno 1544. quando fructus caſtri
Meanæ fuerunt dati loco fructuum caſtri
Morlupi. attento quod in inſtrumento per-

mutationis dicitur.cum eiſdem pactis,& ca
pitulis,de quibus in inſtrumento tranſactio
nis.& ideo erit dandum dubium,præſuppo-
ſito quod fructus ſint aſſignati coniugibus
pro ſumma 5500.ducat. recepta. An ex in-
ſtrumento permutationis de anno 1544.fru
ctuum Morlupi,cum fructibus tenutæ Mea-
næ,ita conſtet de volũtate patris quod eius
filius habitaret ſeorſum, vt amplius D.Co-
miti nõ ſit danda actio ad reſiduum dotis.

SVMMARIVM.

In cauſa Romana medietatis caſalis de la Bottaccia.

1 *Minor ſi vult impugnare alienationem, ex eo quod haberet alia bona: hoc non ſufficit, niſi probet etiam,iſta bona eſſe minus damnoſa.*

Et maxime ſi in inſtrumento venditionis dicatur, bona alienata fuiſſe minus damnoſa, & num.2.

3 *Iuramentum minorum, an suppleat defectum ſolennitatum requiſitarum in alienatione minorum, & num.4.*

5 *Conſenſus defectus in minore, an arguatur ex falſa cauſa.*

DECISIO CCXCI.

IN cauſa Romana medietatis caſalis, die
10.Martii 1550. propoſui dubiũ. An do
mini de Cithara, probauerint ſufficiẽter fal-
ſitatem cauſæ factæ venditionis, aut circa
enormem læſionẽ, ita quod propterea ener-
uato iuramento appoſito in contractu,ipſi
excuſentur à periurio, & non poſſit proce-
di ad exequutionem inſtrumenti. Et fuit re-
ſolutum,quod licet ipſi probauerint, quod
alia bona haberent, puta domum, vineam,
1 hortum,& fęnile. † tamen vltra hoc,debe-
bant probare iſta bona minus damnoſa, &
tertio, quod alienari poterant, nam cum
in contractu iurato diceretur,quod facta di
ſcuſſione,non fuerunt reperta alia bona mi-
nus damnoſa quæ alienari poterant, quam
dictum Caſale tali narratiuę iuratæ ſtandũ
erat,vt alias reſolutum fuerat. Vnde probã
do quod erant alia bona, non probabatur
2 pluſquã † in inſtrumento præſupponebatur
cũ in inſtrumento dicatur, quod nõ fuerunt
reperta alia bona minus damnoſa. vnde prę
ſupponitur, quod eſſent alia bona. Non ob-
ſtat, quod læſio probaretur nõ ſolum in ter
tia parte,ſed etiam in totum,ex quo nõ fuit
forma ſeruata,de qua in l. magis puto. §.ne
paſſim.ff.de rebus eorũ. vbi prætor æſtima-
3 re debet, an potius debeat † fieri obligatio
quam venditio.item potius vẽdere alia bo-
na quam prædia.& alia de quibus ibi. Quia
fuit dictum, ꝙ alias fuerat reſolutum,quod
4 iuramentũ † minorum ſupplebat defectũ ſo
lennitatũ de quibus in d. §. ne paſſim, ſed
non ſupplebat defectum conſenſus. qui defe-
5 ctus conſenſus arguebatur † ex falſa cauſa.
& ideo fuit iniunctum iſtis de Cithara, vt de
berent probare iſtam falſitatem cauſæ. de
enormi læſione, in contractu venditionis. ni
hil fuit probatum, licet fuerit probata læ-
ſio in ſolutione, & iſta differant vt per Bar.
in l.ſi quidem. C.de præd.minorum.

SVMMARIVM.

Articuli ſuper valore, non fuerunt admiſſi ſtante ſuſpenſione petitorij, etiam quod adeſſet commiſſio arbitrio Auditoris.

1 *Execrabilem non eſſe reſtituendum, quomodo procedat.*

2 *Expectatiua ad tempus determinatum conceſſa, an poſt illud tempus det titulum coloratum.*

3 *Reſeruatio beneficij vt iuſtificetur, an admittantur articuli ad effectum diſcolorandi titulum.*

DECISIO CCXCII.

IN vna Toletana parochialis de Galopa-
gar. in qua Ludouicus de Heredia, age-
bat ſpolio contra Ioannẽ Pogium Epiſcopũ
Tropienſem. nã Ludouicus docebat de poſ-
ſeſſione ſua,& quod poſtea ſpoliatus fuerat
dicta parochiali,& pro titulo colorato doce
batur de expectatiua ad ſummã centũ, ſecun
dum taxã decimę.ex aduerſo pro parte Epi
ſcopi fuerunt dati articuli,in quibus ad di-
ſcolorandũ titulũ deducebatur valor dictæ
parochialis, & ꝙ parochialis erat valoris
600. & ſic quod nõ poterat cõprehendi ſub
expectatiua. itẽ pro parte eiuſdẽ Epiſcopi
erat pręſentata cõmiſſio eo quia Ludouicus
ſuſpenderat petitoriũ, in qua cõmiſſione di
cebatur, ꝙ procederetur ad expeditionẽ cau
ſæ negotij principalis ſuper petitorio, cau-
ſa poſſeſſorij & illius proſequutione omiſ-
ſa.& ſignatura manu Papæ reſpõdet. Placet
arbitrio Auditoris. Dubitauit D. Peregri-
nus, die 14. Martij 1550. ſtante ſuſpenſione
petitorij,& cõmiſſione vltimo præſentata.
An articuli producti veniant admittendi. &
vt dixi articuli erant ad probandũ valorem
600. cum expectatiua tantũ daret vſque ad
ſummam centum,vt ſupra dixi. Fuit reſolu-
tum,quod articuli non admitterentur. quia
ex quo probationes erant faciendæ, etiam
quod eſſet paratus probare in Curia, & in
continenti; tamen erant probationes ex-
trinſecæ, & adhuc non erant factæ, & quia
probatio non excludit probationem, & re-
ſpiciebant petitorium, quod tales proba-
tiones nõ admitterentur, ſicut & alias reſo-
1 lutũ fuerat, ꝙ licet execrabilis † nõ eſſet re
ſtituendus illud erat verũ quando ex actis
execrabilitas erat probata: ſecus quando
darentur articuli ad probandum execrabili
tatem

Digitized by Google

1 tatem, & in excommunicato & ſimilibus.
Non obſtat quod alias, die 15. Ianuarii
1543. coram Thoma de Tanis, in vna Aſto-
ricenſi parochialium, fuiſſet reſolutũ, quod
2 expectatiua † ad tempus ſex menſium con-
ceſſa, poſt illud tempus non dediſſet titulum
coloratum, quia fuit reſponſum, quod in il-
lo caſu, ex data conceſſionis expectatiuæ, &
ex acceptatione in actis producta, appare-
bat quod acceptatio erat extra tempus fa-
cta, ſecus erat hic. & ideo argumentum de
tempore ad rem non valebat. Non obſtat,
quod fuiſſet coram me reſolutum, in vna
Cæſarauguſtana præceptoriæ de Villel, ꝙ
fuiſſent admiſſi articuli ad iuſtificandũ re-
3 ſeruationem † beneficii, ad effectum diſco-
lorandi titulum Ludouici de Talauera. quia
fuit dictum, quod in illo caſu, apparebat de
reſeruatione, puta de reſignatione benefi-
cii in manibus Papæ facta in fauorem certę
perſonæ, & tantum articuli fuerunt admiſ-
ſi ad iuſtificationem ætatis, & valoris ex-
preſſi in reſignatione. Item & ſecundo ar-
ticuli ad probandum reſeruationem, puta,
quod tale beneficium eſſet dignitas princi-
palis, vel Auditor Rotæ. &c. erant admit-
tendi, quia talis reſeruatio non ſolum diſco
lorabat titulum, ſed etiam & poſſeſſionem.

SVMMARIVM.

C. ad audientiam de cleric. non reſiden. locum habet in canonicatu doctorali, & magiſtrali, non autem in duobus beneficiatis.

DECISIO CCXCIII.

IN vna Placentina fructuum, die Veneris 14. Martii 1550. coram D. Fabio fuit reſolutum, quod cap. ad audientiam. de cleric. non reſident. locum haberet in canonicatibus doctorali, & magiſtrali. quia loquitur indiſtincte de duobus canonicis, & qualitas doctoratus, ſeu magiſterii non repugnabat canonicatui, & licet illa qualitas doctoratus, & magiſterii, in ipſo canonicatu erat inuenta vt deſeruiretur Eccleſiæ, ita etiam in caſu cap. ad audientiam. per illam conſtitutionem erat inuentum, vt canonici tenerentur Eccleſiæ deſeruire, & tamen tex. ibi determinat, quod quia deſeruiens Epiſcopo dicitur Eccleſiæ deſeruire, non obſtante conſtitutione, debebat fructus percipere, ita eſſet dicendum in canonico doctorali & magiſtrali, vt deſeruiens Epiſcopo, diceretur Eccleſiæ deſeruire.

Et in eadem, eodẽ die fuit deciſum. quod non haberet locum in duobus beneficiatis eiuſdem Eccleſiæ, niſi neceſſitas Eccleſiæ vrgeret, quod dicti beneficiati penes Epiſcopum exiſterent. per ea quæ dicit Abb. in d. c. ad audientiam circa fin.

SVMMARIVM.

Scriptor Apoſtolicus, habens expectatiuam ad largam, præfertur ſcriptori archiuij, habenti gratiam creationis in canonicum.

DECISIO CCXCIV.

DIe 17. Martii 1550. in vna Legionenſi canonicatus & præbendæ, propoſui dubium. * An creatio in canonicum pro Scriptore archiuii, præferatur gratiis expectatiuis ad largam pro Scriptoribus Apoſtolicis. Et fuit reſolutum quod ſcriptor Apoſtolicus, dato quod haberet gratiam expectatiuam ad largam, præferretur, per regulam Cancellariæ Pauli de prælationibus, ſiue prærogatiuis in gratiis expectatiuis. vbi dicitur. ſcriptores Apoſtolici omnibus aliis qualitercunque qualificatis, in aſſequutione quorumcunque beneficiorũ, quæ huiuſmodi gratiarum vigore expectabant, quacunq; diligentia, receptione, vel creatione in canonicum non obſtante, potiores exiſtant. & licet Commentator ſuper eadem regula Innocentii dicat, quod regula loquitur alternatiue, & non loquitur quod receptio & creatio ſimul concurrunt. per rationes de quibus ibi per eum. tamen Staphilęus in tractat. de lit. grat. & iuſt. fol. 118. verſ. ſecundo principaliter. damnat illud dictum Commentatoris, & tenet, quod regula habeat locum etiam quod omnia illa ſimul concurrerint. Et ita Domini, dictum Staphilæi fuerunt ſequuti.

* Iſte pũctus fuit iterũ poſitus 17. Octob 1550. & eod. modo reſolutus.

SVMMARIVM.

Capitulum fecit, vel Canonici capitulariter congregati id fecerunt, idem eſt dicere.

1 *Collegium an dicatur expediuiſſe actum, quando expeditur per conſenſum præſtitum in communi.*
2 *Actus capitulariter geſtus vt dicatur, quæ requirantur.*

DECISIO CCXCV.

FVit reſolutum in vna Giennenſi iuriſdi-
ctionis, corã D. Reomano, die 17. Mar-
tii 1550. quod idem eſſet dicere. canonici
capitulariter congregati id fecerunt. quod,
Capitulum id fecit per conſ. Oldradi 100.
incipiens, in exequutione. & per Pauinum
in tract. de offic. & poteſt. capit. ſed. vac. in
5. præludio. num. 10. verſ. & pondera quod
1 capitulum. &c. & vbicunque actus † expedi
tur per conſenſum præſtitum in communi,
dicitur per ipſum collegium geſtus, vt dicit
Abb. in cap. cum omnes. col. 6. num. 7. ver-
ſic. ad vltimum an conſenſus, & ibi Felin

colum.15.num.41. verſ.in eadem gloſſa.&
per totam colum. ſeq. de conſtit. & idem
Abb. in cap.fin. de ſortileg. Et tanto magis
erat in caſu illo, in quo pręcedebant omnia
ſigna requiſita ad hoc,vt actus,per canoni-
cos in vnum congregatos geſtus, capitula-
2 ris dicatur, † videlicet ſonus campanæ,
vocatio per nuncium, locus Capituli, &
alia de quibus per Aegid.deciſ.10.incip.Ca
nonici capitulariter. & per Felin. in c. eam
te. colum.10. num.31. verſ.aliud ſinguli.de
reſcript. per Card.Pariſ.conſ.92.incip.pro
primi dubij clariori reſolutione. colum.3.
num.6. & num.17. in 4.vol.

SVMMARIVM.

Regreſſui per deceſſum, fuit locus in caſu
regulæ de infirmis reſignantibus.

1 *Reſignatarius,durante tempore viginti die-
rum iuxta regulam de viginti, an dica-
tur habere ius in beneficio, & beneficium
vacet per obitum illius.*
2 *Verbum,videtur,an importet fictionem.
In his quæ ſunt iuris, an paria ſint,aliquid
eſſe tale, vel haberi pro tali.*

DECISIO CCXCVI.

REgreſſui per deceſſum,eſt locus in caſu
regulę de infirmis reſignantibus.itaq;
ſi reſignans obierit infra viginti dies habēs
regreſſum per deceſſum, capit illud benefi-
cium vigore regreſſus. ita fuit deciſum co-
ram D.Achille,die 17.Martij 1550. in vna
Bononienſi regreſſus. Non obſtant ea quæ
dicit Sarnen. poſt Rom. in d.reg. de infir.
reſign. dum dicit, quod iſta vacatio eſt fi-
cta, & ideo non venit in diſpoſitione loquē
ti de vacatione per obitum. quia fuit re-
ſponſum, quod ex quo Papa annullat colla-
tionem, ſi infirmus decedat infra vinginti
1 dies, & ſic non admittit illam † reſignatio-
nem,ius beneficij dicitur eſſe penes reſignā
tem. per ea quæ dicit Biſign. deciſ.1.de re-
nunc. & cum ius ſit penes reſignantem va-
cat per obitum,& ita intrat regreſſus. Non
obſtat quod regula dicat.cenſeatur vacare.
quod verbum videtur ſonare in fictionem.
2 quia † in his quæ ſunt iuris, paria ſunt ali-
quid eſſe tale, vel haberi pro tali.

SVMMARIVM.

In cauſa Toletana S.Sebaſtiani, quo caſu
iudicatum fuerit,mandatum non
eſſe ſufficiens.

1 *Procurator an videatur comparuiſſe vigo-
re mandati quod erat in actis, vel alte-
rius mandati, quod ignorabat.*
2 *Procuratore citato, ſi contra aliquem aga-
tur, ſi tum temporis non appareat eſſe pro
curatorem, ſi poſtmodum detegatur, an
actus ſuſtineatur.*

DECISIO CCXCVII.

IN cauſa Toletana beneficij S.Sebaſtiani
de Madrid, propoſui dubium, die 19.
Martij 1550. An ex inſtrumento ſubſtitu-
tionis factæ in perſonam D. Ioannis de Se-
gobia, de anno 1546. & interrogatoriis,ac
articulis,& proteſtationibus per ipſum Ioā
nem factis in actis, conſtet quod d. Ioan-
nes habeat mandatum ſufficiens in cauſa
ſpolii, de quo agitur. Et fuit reſolutū quod
mandatum non eſſet ſufficiens. quia Ioan-
1 nes videbatur comparuiſſe vigore † manda
ti quod erat in actis, etiam ſi eſſet inſuffi-
ciens, non autē vigore mandati quod igno
rabat. Non obſtat deciſ. 248. * in antiq. * Alias 19. de pro cur.
2 quia procedit † vbi non conſtaret, quod
aliud mandatum eſſet in actis. quia tunc vi
deretur agere, ſeu defendere,vigore manda
ti quod eſſet in rerum natura.

SVMMARIVM.

Porrectio ſupplicationis,iſto caſu non fuit
præſumpta de mandato principalis.

1 *Supplicatio, an præſumatur porrecta de
mandato principalis, eo exiſtente in cu-
ria.*

DECISIO CCXCVIII.

EAdem die 19. Martii 1550. in vna Le-
gionenſi canonicatus & præbendæ pro
poſui dubium. præſuppoſito, quod tempore
datæ ſupplicationis, Guadiſaluus eſſet prę-
ſens in Curia, & quod ſupplicatio ſit ſcri-
pta per ſollicitatorem dicti Gundiſalui, per
quem alias diuerſę commiſſiones,& ſuppli-
cationes eiuſdem Gundiſalui ſcriptæ appa-
rent. & ſtante mandato ad præſtandum de-
ſuper conſenſum poſt datam dictæ ſupplica
tionis. An propterea præſumatur,ſupplica-
tionem de qua in actis, per eundem Gundi-
ſaluum, aut de eius mandato porrectam
fuiſſe. Et fuit reſolutum, quod ex iſtis non
præſumeretur porrectio de mandato Gun-
diſalui. Non obſtat,quod Gundiſaluus eſſet
1 in Curia præſens,quo caſu † præſumebatur
de mandato eius porrectio.ad not. per Fe-
lin. in cap.nonnulli. §.ſunt & alii. in 6.co-
lum.num.15.de reſcript. per Sarnen. in re-
gula de publican.quæſt.7.num.3. Quia fuit
reſponſum, quod hic eramus in actu,in quo
aderat modica impenſa. & tractabatur de
præiu-

præiudicio ipſius Gundiſalui, & de nullo eius fauore. vtputa, de ſimplici reſignatione, abſque eo quod aliquid in ſupplicatione reſeruaretur, & ideo non præſumeretur de mandato Gundiſalui porrecta. Non obſtat, quod ſecundo loco dicebatur, quod præſumeretur ex ſcriptura ſollicitatoris, qui alias ſcripſerat quibus Gundiſaluus vſus eſt. & validum erat argumentum à ſolitis. Quia fuit reſponſum, quod ex diuerſis non fit illatio, & in illis animus Gundiſalui non ex mandato, ſed ex ratificatione per vſum inducta colligebatur. Non obſtat quod tertio dicebatur, quod ex mandato poſtea dato in perſonam ſollicitatoris, declararetur quod voluit quod de præterito porrexiſſet. quia ex ſequentibus præcedentia declarantur. Quia fuit reſponſum quod potius iſtud retorquebatur, quia ſicut poſt biennium Gundiſaluus dedit mandatum, ita etiam dediſſet ab initio ſi voluiſſet. & ideo videntes iſti, quod ex illa porrectione reſignatio effectum ſortiri non poterat, ideo procurarunt quod Gundiſaluus mitteret mandatum.

SVMMARIVM.

In cauſa Calaguritana ſubſidiorum.

DECISIO CCXCIX.

DIe 10. Martij 1550. In cauſa Calaguritana ſubſidiorum, propoſui dubium. An, ſtante conceſſione quartæ partis fructuũ facta de anno 1539. & reductione ad certã ſummam, & ſolutione pro tertia parte per clerum de Haro & Vriones. & lite per eũdem clerum ſuper modo ſoluendi in Curia introducta. potuerit poſtea Cardinalis Hiſpalenſis, exequutor deputatus in conceſſione quartæ partis, facta de anno 1543. exigere ab eodem clero de Haro & Vriones, eo modo quo fecit. Et fuit dictum vt viderem breue, circa quos valores daret iuriſdictionem iudicibus de partibus, an circa valores particularium beneficiorum. & tunc circa illos potuerunt illi iudices exequi, ex quo cauſa in Rota non pendebat circa hoc, ſed tantum quod onera non debebant diuidi pro tertia. Item veri valores Epiſcopatus erant liquidati, ſed non veri valores ſingulorum beneficiorum. & ideo erat videndum & breue & commiſſio.

SVMMARIVM.

In cauſa Toletana decimarum, circa commiſſionem ſanatoriam.

1 *Commiſſio ſanatoria arbitrio iudicis, quando non debeat operari in examine teſtium. & num. 2.*

DECISIO CCC.

DE menſe Aprilis 1550. in cauſa Toletana decimarum dubitaui. An ex proceſſu remiſſoriali conſtet de aliqua nullitate, quæ non poſſit ſanari per commiſſionem de qua in actis. Et pro parte Archiepiſcopi dicebatur, quod cum teſtes eſſent examinati extra tempus & locum, procuratore Archiepiſcopi proteſtante de nullitate, & con-
1 tradicente, quod tunc † commiſſio ſanatoria arbitrio iudicis, non debebat operari, quia quod examen factum cum interrogatorijs, etiam ſi nulliter ſit factum, quod ſane-
2 tur, illud ideo eſt quia † dando interrogatoria videtur tacite conſentire, ſed hic nullus erat conſenſus, ſed potius expreſſus diſſenſus, & ideo videbatur quod non poterat ſanari illa nullitas per dationem interrogatoriorum. quæ erant data quo ad teſtes, qui erant examinati intra loca & tempora. Tamen Domini, iſta ratione non obſtante dixerunt quod viderentur interrogatoria data. quia ſi illa reſpiciebant tam teſtes inductos intra loca & tempora, quam in futurum inducendos, ita quod nihil aliud potuiſſet circa illos teſtes releuans adduci quod non fuiſſet adductum in illis interrogatorijs primo datis, quod tali caſu examen, etiam nullum per commiſſionem, arbitrio iudicis ſanaretur, & eſſet validum.

SVMMARIVM.

In cauſa Aſtoricenſi canonicatus.

1 *In gratia Papæ, facta cum conſenſu Cardinalis, quatenus requiratur. hæc verba quo modo intelligantur.*

DECISIO CCCI.

IN cauſa Aſtoricenſi canonicatus, die 2. Maij 1550. Dubitaui hoc modo. quę fuerit mens Papæ in appoſitione verborum
1 quatenus † requiratur. & an requiratur conſenſus Cardinalis pro validitate prouiſionis Ambroſij. Et fuit reſolutum, quod illa verba. quatenus requiratur erant appoſita propter narratam familiaritatem Cardinalis, & abſentiam eius à Curia, ſed quia poterat habere breue præſentialitatis, ideo fuit appoſitum verbum. quatenus requiratur, itaut illa verba, ſtarent conditionaliter. Et etiam fuit reſolutum, quod ſtante familiaritate & breui præſentialitatis, ſi illud breue erat validum, quod requirebatur conſen-

conſenſus Cardinalis pro validitate. & ita iam fuerat reſolutum 4. Octobris, ſeu Nouembris 1549. vtſupra annotaui.

SVMMARIVM.

Statutum Interamnenſe excludens filiam propter filium maſculum, non comprehendit filium legitimatum.

1 *Legitimatu cum clauſula. ſine præiudicio venientium ab inteſtatum non cenſetur habilitatus ad ſucceſſionem patris ab inteſtato, ſed ex teſtamento.*

2 *Statuti verba vbi non conueniunt, nec eius diſpoſitio.*

DECISIO CCCII.

IN cauſa Interamnenſi hæreditatis propoſui dubium, die 2. Maij 1550. An ſtatutum productum, comprehendat ſpurium legitimatum ad excluſionem filiæ legitimæ. & ſtatutum dicebat, quod filia dotata non ſuccederet ſtãte filio, ſeu fratre qui cũ ea cõcurreret ad ſucceſſionẽ ab inteſtato, & fuit reſolutum, quod licet eſſent variæ deciſiones, & Doctores varij in eo, an ſtatutum excludens filiam fœminam propter maſculum, excluderet propter maſculum legitimatum. cum Tiraquell. in repet. l. ſi vnquam. C. de reuoc. donat. in gloſ. in verb. ſuſceperit liberos. num. 81. enumeret multos Doct. quod talis filius legitimatus, non excludat filiam legitimam. Sed oppoſitum tenet Albert. Brun. in tract. de ſtat. excluſ. fœmin. propter maſculos in 12. artic. in 4. quæſt. Tamen omnes Domini concluſerunt in caſu iſto, quod ex quo conſtabat de mente ſtatuti, volentis quod excluderetur per maſculum qui cum ea ad ſucceſſionem ab inteſtato concurrebat, & iſto caſu iſte ſpurius legitimatus, non concurreret cum ea ad ſucceſſionem ab inteſtato. ex quo ſpurius in vtraque legitimatione, erat legitimatus ſi-
1 ne præiudicio veniẽtium † ab inteſtato. per quam clauſulam non cenſebatur habilitatus ad ſucceſſionem patris ab inteſtato, ſed ex teſtamento, ſecundum communem opinionem. vt per Dec. conſ. 610. in princ. & conſ. 52. num. 3. verſ. ad confirmationem. Caſſan. in conſuet. Burgund. fol. 306. col. 1. verſ. tertio facit. & ideo cum filius legitimatus non ſuccedat vna cum filia ab inteſta-
2 to. & ideo † verba ſtatuti non conueniant, ergo nec ipſius ſtatuti diſpoſitio.

SVMMARIVM.

Præſcriptio inter patrem & filium, in aduentitijs, in quibus patri quæritur vſufructus, potuit inchoari.

1 *Iudicium inter patrem & filium, an conſiſtere poſſit.*

2 *Pater non poteſt exercere actionem contra filium. Sed an manum regiam. num. 4. & num. 5.*

3 *Præſcriptio non currit, non valenti agere.*

DECISIO CCCIII.

IN cauſa Romana caſtri Feliciani, die 5. Maij 1550. dubitaui. An conſtet ex actis quod Comes Ludouicus poſſet prætendere titulum ex perſona ſua propria, vel ex perſona Nicolai Iunioris ſui nepotis, & ſic diuerſum à prætenſa donatione D. Comitis Io. Franciſci, & ſi ſic, an ex prætenſa donatione potuerit præſcriptio inchoari. Quo ad primam partem, fuit præſuppoſitum conſtare ex actis, quod Comes Ludouicus poſſet prætendere titulum diuerſum à donatione, quia Nicolaus fuerat inſtitutus hæres per Henricum Comitem Nolæ, dominũ dictorũ caſtrorum. Et Comes Henricus deceſſit antequam Comes acciperet poſſeſſionem dictorum caſtrorum, & Nicolaus poſtea adiuerit hæreditatem Comitis Henrici Licet pro parte Comitis Io. Franciſci diceretur, quod ipſe acceperat poſſeſſionem caſtrorum ante obitum Henrici, tamen in illa audientia præſuppoſui, quod eſſet verum quod accepiſſet poſſeſſionem poſt obitum Henrici. & quando in hoc erit difficultas videbitur in facto, quis dicat veritatem.

Quo ad ſecundam partem dubii, videlicet, an præſcriptio potuerit inchoari. dicebat D. Sylueſter aduocatus D. Helenæ, quod cum inter Comitem Ludouicum patrem, &
1 Io. Franciſcum, iudicium conſiſtere † non poterat. per text. in l. lis nulla. ff. de iudic. & in omnibus caſibus in quibus patri quæritur vſusfructus, etiamſi daretur patri aliquo caſu actio, omnino durante patria poteſtate
2 non poſſet illam † exercere, vt declarat Io. Bapt. de S. Seuerino in repet. l. frater à fratre. §. quæſitum. n. 57. verſ. ſuper tertia quæſtione ff. de condict. indeb. Bal. in l. ſi pater. in fin. C. mand. & ibi Salic. & idem eſt de mente Bal. conſ. 169. verſ. præterea quan-
3 do vol. 5. & non valenti agere † non currit præſcriptio. Iſtis non obſtantibus, fuit contrarium deciſum, quod præſcriptio potuiſſet inchoari. quia totum fundamentum D. Sylueſtri conſiſtit, quod patri nulla poteſt negligentia imputari propter defectum exercitii actionis. ſed dixerunt Domini,
quod

quod licet pater non poſſet exercere in fi-
lium actionem , poterat tamen manum re-
4 giam quam in eum habet † exercere. vt di-
cit Iaſ.in l. frater à fratre. col.20. verſ. ſed
etiam iſta ſolutio. &c. ff. de cond. indeb. &
vigore cuius poterat implorare officium iu-
5 dicis , vt ſententiam pro patre latam exe-
queretur, vt dicit Bart.in l.lis nulla. in fine.
ff.de iudic. Vnde cum pater iſtam manum
regiam habeat, & illam non exercuerit vna
cum officio iudicis , in hoc dicitur eſſe ne-
gligens , & ideo licet non habeat exercitiũ
actionis , tamen aliud remedium habebat.
& in hoc arguitur negligentia eius . & ſic
præſcriptio inchoari potuit .

SVMMARIVM.

In cauſa Aſtoricenſi canonicatus .

1 *Cardinalis conſenſus, an requiratur ſtante intulto præſentialitatis Cardinali conceſſo .*

DECISIO CCCIV.

DIe 5. Maii 1550. in cauſa Aſtoricenſi
canonicatus . Dubitaui. An indultum
1 præſentialitatis † ſit validum , itaut ſtante
eo , requireretur conſenſus Cardinalis . Et
fuit deciſum quod eſſet validum.quia indul
tum Clementis,dabat Cardinali Hiſpalenſi
non ſolum indultum quo ad collationem in
omnibus menſibus , prout omnes Cardina-
les præſentes , ſed etiam omnes prærogati-
uas, fauores, & gratias,quas præſentes ha-
bebant, etiam quo ad regulas Cancellariæ,
editas & edendas. excipiendo tantum quo
ad diuiſionem emolumentorum .

SVMMARIVM.

In cauſa Toletana , ſeu Gadicenſi decimarum .

DECISIO CCCV.

IN cauſa Toletana , ſeu Gadicenſi decimarum,inter Ducem de Alua,& Archiepiſcopum Toletanum pendente, die 9. Maii 1550. dedi dubium . An litteræ Alexandri de anno 1501. ſufficiant ad victoriam.& ſi ſic, an confeſſio facta in litteris Clementis per Ducem Federicum , quod litteræ non ſunt in vſu in locis de Hueſcar,& Caſtileja, tollatur per probationes factas in remiſſoria , dicentes quod in locis de Hueſca & Caſtileja,à nouiter conuerſis exiguntur duæ tertiæ , & ab antiquis vna , ac gratiam perinde valere,tempore Pauli expeditam , in qua confeſſio non vſus dictarum litterarum per Ferdinandum ſanatur,ſeu reuocatur. & quo ad primam partem , fuit reſolutum ſicut & alias fuerat reſolutum, quod litteræ Alexandri referentes alias,ex quo continebant certum quid, videlicet decimas.quantum, videlicet duas tertias.quales,mixtas , perſonales & reales à quibus , videlicet à Chriſtianis nouiter cõuerſis & antiquis eſſent ſufficientes ad victoriam, etiam quod de relato non conſtaret . Quo ad ſecundam partem dubii fuit dictum,quod daretur dubium, an,ex quo Dux per longiſſimum tempus non fuerat vſus priuilegio, quo ad duas tertias decimarum ab antiquis exigendas , illud amiſiſſet .

SVMMARIVM.

In cauſa Toletana , ſeu Gadicenſi decimarum .

1 *Eccleſiam debens conſtruere decenter & ſufficienter,quod fuerit ita conſtructa,an remittatur arbitrio iudicis .*

DECISIO CCCVI.

IN cauſa Toletana decimarum , die 16. Maii 1550. propoſui dubium. An,attento quod in litteris Alexandri de quibus nõ conſtat,conceduntur duę tertiæ decimarum cum onere conſtruendi Eccleſias ex propriis bonis ipſorum Regum . & in litteris eiuſdem Alexandri,de anno 1501. dicitur teneri iuxta tenorem aliarum litterarum.ſufficiant dictæ litteræ non conſtito de tenore . & an probetur,priuilegium Alexandri de duabus tertiis exigendis ab antiquis de dicto anno 1501. conceſſum, non fore in vſu.

Quo ad primam partem dubii, quia ver-
ba litterarum relatarum,de quibus non cõ-
ſtabat, erant huiuſmodi tenoris. vna tertia
parte dictarum decimarum pro dote Eccle-
ſiarum remanente , quas dictus Ferdinan-
dus,& Eliſabet Reges ex propriis bonis ſuf-
ficienter & decenter, conſtruere, & ædifica-
re tenerentur,prout in litteris plenius con-
tinetur,quod cum quo ad conſtructionẽ ſuffi
cientem & decentem,litteræ referentes, cer
tum quid referrent, nam tenebantur Eccle-
ſias ſufficienter & decenter conſtruere , &
1 iſta decens , & ſufficiens † conſtructio arbi-
trio iudicis remitteretur iuxta not.per Bar.
in l.filiusfamilias. ff. de donat. Iaſon.in l.ſi
ſic. in 3. & 4. colum. ff. de legat. 1. Felin.
in cap.1. col.7. de conſtit. quod arbitrium
iudicis certum eſt , ideo non eſt neceſſariũ
quod conſtet de relato . & illa verba prout
plenius in litteris continetur. referebantur
ad omnia præcedentia. Et licet plenius de
narratis in primis litteris contineretur,ſuf-
ficit ,

ficit,quod in iſtis ſecundis plene contineatur. Tamen dixerunt Domini, quod quia cõceſſio duarum tertiarum erat facta correſpectiue, & ex cauſa,vt Ferdinandus & Eliſabet tenerentur cõſtruere Eccleſias ex ſuis propriis bonis, quod ſi Dux agebat ad canonizationem litterarum Alexandri, quod debebat docere de cõſtructione ex proprijs bonis.cum etiam poſſet eſſe, quod illa conceſſio duarum tertiarum, eſſet permiſſa vel conditionaliter,vel modaliter. ideſt,vt duæ tertiæ concederentur,ſi cõſtruxerit,vel poſt quam, vel dummodo conſtruxerit.

Circa ſecundum dubium.quia fuit reſtrictum, quis teneretur probare de iure communi,priuilegium non eſſe in vſu. nihil fuit pro illa audientia deciſum, ſed mandatum quod informaretur pro alia audientia.

SVMMARIVM.

Priuilegium Marchionis Aſtoricenſis non fuit ſublatum per regulam reſeruatoriam.

1 *Beneficia iurispatronatus laicorum ex fundatione & dotatione, an comprehendantur ſub generali diſpoſitione. Et quid ſi ius patronatus competit ex priuilegio.*

2 *De iure patronatus ex priuilegio, an ſit facienda mentio in gratia Apoſtolica.*

3 *Beneficia de iurepatronatus laicorum ex fundatione & dotatione, an comprehendantur ſub reſeruatione cap. 2. de præben. in 6.*

Quid de beneficijs iurispatronatus ex priuilegio. & num. 4.

4 *Clauſula, quod derogari non poſſit, niſi de toto tenore, & data litterarum mentio facta ſit, an inducat proteſtationem defectus voluntatis in diſpoſitione ſequenti, niſi expreſſa fiat reuocatio.*

DECISIO CCCVII.

CLemens Septimus conceſsit Marchioni Aſtoricenſi, eius vita durante, iuſpatronatus in canonicatibus & præbendis Eccleſiæ Aſtoricenſis,ſub iſtis verbis.qui de cætero, quibuſuis modis,ex quorumcunque perſonis pro tempore vacare contigerit,cõcedimus, & iuspatronatus huiuſmodi, ac ſi tibi ex vera dotatione,& fundatione cõpeteret,etiam per Sedem Apoſtolicam, niſi de toto tenore,& data præſentium,plena,ſpecifica,indiuidua, & expreſſa, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio fiat, & tuus ad id acceſſerit conſenſus,derogari nõ poſſit, nec derogatum cenſeri.ſicque per quoſcunque. &c. iudicari. &c. ac irritum. &c. decernimus. Dubitaui ego, die 16. Maij 1550. An ſtãte priuilegio Marchionis Aſtoricenſis,canonicatus de quo agitur, vacans per obitum familiaris Cardinalis, dicatur reſeruatum. Et licet pro vna parte. videlicet pro parte affirmatiua,multa fuerint allegata,quod canonicatus diceretur reſeruatus.
1 Nam licet generalis diſpoſitio † non cõprehendat beneficia iurispatronatus laicorum ex fundatione & dotatione, tamen ſecus eſt quando eſt iuspatronatus competẽs ex priuilegio. vt Abb.poſt Ant.& alios in c. dilectus. in fine. de offic. legat. & de iure patronatus ex priuilegio,in gratia Apoſtolica
2 non † eſt facienda mentio. ad conſ. Feder. 64. infraſcriptã quæſtionẽ in primo dubio Card. conſ. 69. in ſecundo dubio. Felin. in tract. quando lit. Apoſt. in 11. limit. Dec. conſ. 149. Roch. in tract. iuriſpatr. in verbo competens alicui. quæſt. 24. verſ. limita Lambert. in tract. iurispatr. in 3. par. lib. 2. artic. 3. 8. quæſt. princ. Item licet cap. 2. de præben. in 6. non comprehendat benefi-
3 cia † de iurepatronatus laicorũ ex fundatione. &c. tamen comprehendit beneficia de iurepatronatus ex priuilegio. Domin. in d. cap. 2. num. 17. poſt Archid. de præben. in 6. & ibi Franc. & Dec. conſ. 149. nu. 6. Tamen his non obſtantibus fuit cõcluſum pro parte negatiua, propter clauſulam derogatoriam contentam in dicto priuilegio. in quo continebatur,quod derogari nõ poſsit,
4 niſi de toto tenore, & data præſentiũ † mentio facta eſſet. &c. quæ inducebat proteſtationem defectus voluntatis in diſpoſitione ſequenti, niſi expreſſa fiat reuocatio. vt per Bart. & alios,in l. ſi quis in principio teſtamenti. de leg. 3. & in regula reſeruatoria, nulla fiebat mentio de clauſula derogatoria, nec ei derogatum fuerat.

SVMMARIVM.

In cauſa Toletana decimarum.

1 *Gratiam non adimplens ex parte ſua, non poteſt agere ad canonizationem gratiæ. Sed an poſſit offerre ſe adimpleturum. num. 2.*

3 *Priuilegij vſum,ad quem ſpectet probare.*

DECISIO CCCVIII.

VIgeſimatertia Maij 1550. in cauſa Toletana decimarum,propoſui dubium. An Dux, agens ad canonizationem litterarum Alexandri, teneatur docere de conſtructione Eccleſiarum, abſque eo quod non teneatur docere de tenore litterarum relatarum. Et quis de iure teneatur docere de non vſu litterarum Alexandri. Ad primam

partem

partem maior pars Dominorũ tenuit, quod
ex quo poſt lapſum longi temporis, ageba-
1 tur ad canonizationem † litterarum, etiam
quod conſtructio modaliter in litteris rela
tis erat concepta, tamen quod ſi modus nõ
erat adimpletus, puta ipſa conſtructio, quod
Dux non poterat agere ad canonizationẽ
quia propter non implementum modi exe-
quutio gratię poterat differri. ſecus dicebãt
ſi eſſemus in principio conceſſionis gratiæ.
quia tunc, etiam quod modus, ſeu onus adie
2 ctum † non eſſet adimpletum, tamen pote-
rat quis agere ad contenta in gratia, & of-
ferre ſe adimpleturum onus iniunctum.
Ad ſecundam partem dubii omnes dice-
bant, quod ſi priuilegium Alexandri in nul
la ſui parte erat ſortitum effectum, quod
tunc ad Ducem ſpectaret onus probãdi, pri
3 uilegium † fuiſſe in vſu. ſecus ſi conſtaret,
priuilegium Alexandri pro aliqua parte
fuiſſe ſortitum effectum. quia pro parte Du
cis dicebatur, quod priuilegium Alexandri
quo ad vnam tertiam, ſortitum erat effectũ
ſuum. licet pro parte Archiepiſcopi dicere-
tur, quod licet Dux, ſeu Reges exegiſſent
duos nouenos, tamen quod illos duos no-
uenos, non exegit vigore priuilegii Ale-
xandri, ſed vigore priuilegii Innocentii
octaui.

SVMMARIVM.

In cauſa Romana medietatis Caſalis. quod iuramentum in parte nullum, præſumptiue per ſtatutum non ſit in totum nullum.

1 *Iuramentum interpoſitum in contractu minorum, ſi ex ſtatuto ſit pro parte inualidum, an præſumptiue ſit inualidum quo ad reliqua.*

2 *Iuramentum ſi ſit ſuper pluribus rebus & capitulis interpoſitum, an tamen ſit vnicum.*

3 *Inſtrumentum ſi eſt in parte nullum, an ſit in totum nullum. num. 4.*

DECISIO CCCIX.

IN cauſa Romana medietatis Caſalis Bot
tacciæ. Dubitaui, die 28. Maii 1550. An
ex quo iuramentum reperitur inualidum, &
non obligatorium pro parte, reſpectu duo-
rum millium, præiudicet quo ad alia contẽ
ta in inſtrumento. Et fuit deciſum, quod iu-
ramentum ſuper confeſſione duorum mil-
lium interpoſitum, erat inualidum ex præ-
ſumptione ſtatuti. quod ex quo non erat ſer
uata forma ſtatuti requirentis interuẽtum
propinquorum, & aliarum ſolennitatum,
præſumebat, iuramentum eſſe metu & dolo
extortum. vnde dicebant Domini, quod iſta
præſumptio, non erat extendenda vltra, cũ
etiam illud verum eſſet, quod venditio eſſet
ſequuta, item quod dicti de Cithata 3500.
ducatos recepiſſent. vnde cũ iſta vera eſſent
non poteramus dicere, quod licet iuramen-
tum eſſet pro parte inualidum ratione ſta-
1 tuti præſumptiue, † quod ideo deberemus
dicere in reliquis etiã eſſe inualidum. Non
obſtant notata per Innoc. in c. fraternita-
tis. de hæret. & Archid. in cap. inter cætera
quem refert Iaſ. in l. ſcire debemus. col. 4.
num. 6. verſ. nunquid autem regula huius
text. &c. de verb. oblig. dum iſti Doctor. di
cunt quod iuramentum eſt vnicum, etiam
2 ſi ſit ſuper † pluribus rebus & capitulis in-
terpoſitum. vt per Iaſ. in d. l. ſcire debemus
& ideo Innoc. & alii, in d. c. fraternitatis. di
cunt quod ſi dictum teſtis eſt in parte nul-
lum, erit in totum nullum; & ſi inſtrumen-
3 tum † eſt in parte nullum erit in totum nul
lum propter vnicitatem iuramenti, quia
illud procedit quando iuramentum in par-
te vere eſt nullum, tunc in totum erit nul-
lum, ſecus ſi iuramentum in parte præſum-
ptiue ſit nullum, quia tunc nun erit nullum
4 in † reliquis, ita Felin. in d. c. fraternita-
tis. col. 3. in 1. limit. de hæret. Et ideo, cum
in caſu noſtro iuramentum in parte, per ſta
tutum prçſumptiue eſſet nullum, non debe-
bamus extendere illam præſumptionem ad
reliquas partes inſtrumenti, in quibus non
militabat eadem ratio ſtatuti.

SVMMARIVM.

Appellatio extraiudicialis, quo caſu non deuoluerit.

1 *Appellatio extraiudicialis à futuro grauamine, an deuoluat.*

DECISIO CCCX.

EAdem die 28. Maij 1550. propoſui du-
bium in vna Giennẽſi Scholaſtriæ. An
appellatio interpoſita per Gabrielem in fi-
ne actus, ibi contrarium faciendo appellat.
& c. operata fuerit deuolutionẽ cauſæ in-
ter Gabrielem & Solanum, itaut per Sola-
num appellationis cauſa committi, & per
contradictas procedi potuerit Gabriele ab-
ter non citato. & fuit reſolutum, quod dicta
appellatio non eſſet operata deuolutionem.
ex quo erat conditionalis. videlicet, contra
rium vero faciendo, quæ verba reſoluebãn-
tur conditionaliter, ſi contrarium feceritis.
& cum Capitulum non feciſſet contrarium,
nam Gabriel dicebat, quod Capitulum non
traderet, vigore regreſſus poſſeſſionẽ Scho
laſtriæ Solano, ſed quod eum daret in domi

petito-

Digitized by Google

petitorem,& ſi contrariũ faceret,quod appellabat. & quia Capitulum reſpondit procuratori Solani, quod non poterant ſpoliare Gabrielem non citatum, ſed quod eum dabant ſibi in competitorem, & ideo non feciſſet contrarium eius quod Gabriel dixerat, ideo quod illa appellatio ſub conditione facta,euanuerat & erat nulla. & ideo
1 appellatio ſub conditione interpoſita, deficiente conditione non deuoluebat. Non obſtat, quod appellatio † extraiudicialis à futuro grauamine deuoluit, & tamen ſemper habet tacitam conditionem,ſi grauamẽ ſequatur. quia fuit dictum, quod quando quis appellat à futuro grauamine, ſemper inſtat timore illius futuri grauaminis, nimirum ſi talis appellatio deuoluit. at hic eſt appellatum ſi contrarium feceris.& ſic expreſſe ſub illa conditione. & iſto caſu, taciti, & expreſsi non eſt eadem virtus.

S V M M A R I V M.

Præſentatio nomine Antonij facta,quo caſu non cenſeatur ratificata.

1 *Patronus non præſentando intra quadrimeſtre, præſentationi à compatrono facta, dicitur conſentire.*
Sed an ex lapſu quadrimeſtris dicatur conſentire præſentationi facta nomine ſuo. & num. 2.

DECISIO CCCXI.

Die 30.Maij 1550. in vna Valentina beneficij S.Laurentij propoſui dubium. An conſtet ex actis de ratificatione Antonii Ioannis alterius ex patronis, itaut præſentatio per Didacum Vaſco alium patronum, tam ſuo quam dicti Antonii nomine facta, valeat non aliter docto de mandato eiuſdem Antonii.& fuit reſolutum,quod ex actis non conſtaret de ratificatione, quia appoſitio edictorum erat generalis, & non concludebat ad præſentationem factam per Didacum Vaſco nomine Antonii Ioannis. Item, reſponſio facta ad articulos per Antonium Ioannem, etiam nil concludebat ad ratificationem. ex quo nihil in articulis dicebatur de præſentatione nomine ipſius Antonii facta. & ideo quod ignorabat Antonius, ratificare non poterat. Non obſtat, quod per lapſum quadrimeſtris patronus nõ
1 præſentando † dicatur conſentire. per not. per Abb.Felin. & alios.in c.cum Bertoldus de re iudic. quia verum eſt,quod patronus nõ præſentando dicitur conſentire,& quod illa præſentatio per vnum ex compatronis facta valeat.ſed ex hoc non ſequitur, vt di-
2 catur † ratificare factum nomine ſuo,quod ipſe ignorabat, ita vt præſentatus per illam taciturnitatem non poteſt dicere quod ipſe habeat duas voces.

S V M M A R I V M.

Appellatio extraiudicialis vbi interponitur non ſequuto grauamine, non currit tempus ad proſequendum. 1

DECISIO CCCXII.

Decimatertia Iunii 1550. in cauſa Giẽneñ. Scholaſtriæ. Dubitaui præſuppoſito fine veri præiudicio, quod ſtante appellatione Gabrielis, ſi poſſeſſio fuiſſet tradita Ioanni Solano, fuiſſet attẽtata. An Ioannes Solano potuit proſequi dictam appellationem antequam ſequeretur grauamen Gabrieli. Et fuit reſolutum, quod non ſequuto grauamine,Ioannes Solano non potuerit proſequi.per Clem.ſicut appellationem. & ibi gloſ.in verbo extraiudicialem, & in verbo à futuro. &c. de appellat. Non obſtat, quod Ioannes Solano præſentando litteras regreſſus,& petendo poſſeſſionem,quod Gabriel iuſte timuit, & reſpectu iſtius timoris potuit appellare,prout fuit appellatum,dicendo ex nunc, prout ex tunc. quia fuit reſponſum, quod ex quo grauamen non fuit ſequutum, quod illa appellatio fuit reſoluta. Non obſtat præſuppoſitum in dubio, quod ſi poſſeſſio fuiſſet Ioanni Solano tradita fuiſſet attentata, ſi ergo præſupponitur attẽtata, ergo præſupponitur lis quæ non potuit interuenire niſi per appellationem extraiudicialem. quia fuit reſponſum, quod ſi poſſeſsio fuiſſet tradita, tunc ſequutum fuiſſet grauamẽ.nimirum ſi cauſa fuiſſet deuoluta,& per conſequens terminus ad proſequendum appellationem à die illati grauaminis cucurriſſet.& fuit dictum,quod ſicut non ſequuto grauamine,appellans non poterat ſuam appellationem proſequi, ita nec appellatus.

S V M M A R I V M.

Eccleſiæ præſumuntur conſtructæ ab his qui tenebantur eas conſtruere.

1 *Factum cum reperitur aliquid, an referat à quo factum ſit.*
2 *Eccleſia decens & ſufficiens conſtructio facta, an præſumatur ab eo qui tenebatur, propter viſitationem Ordinarij.*

DECISIO CCCXIII.

Eadem die 13.Iunij 1550. in cauſa Toletana decimarum. Dubitaui. An ſtantibus duobus teſtibus,deponentibus quod à triginta ſeptem anni citra, ſunt duæ Eccleſiæ in Ciuitate de Hueſca,præſumatur conſtructio

ſtructio dictarum Eccleſiarum facta decēs,
& ſufficiens,& à perſonis de quibus in pri-
uilegio Alexandri. Et fuit reſolutum,quod
præſumeretur à perſonis de quibus in pri-
uilegio. ex quo priuilegium erat accepta-
tum pro parte Regum,& vigore illius erāt
1 in poſſeſſione exigendi decimas, † licet non
integraliter.per doctr.Bart.in l.cum ſeruus
ff.de verb.oblig. Et licet allegaretur, quod
doctrina Bart.procederet quando ageretur
de iure conſeruando, & non quando agitur
de iure acquirendo,ſuit dictū,quod hic age
batur de iure conſeruando, poſtquam priui
legium erat in vſu. nam tunc ageretur de
iure amittendo reſpectu Ducis,nam ex quo
Dux, per vſum ipſius priuilegii, ius acqui-
ſierat,iam tractaretur de damno ipſius,ſi il
lud amitteret. Item, quod eſſet decens, &
2 ſufficiens † conſtructio.pręſumebatur pro-
pter viſitationem Ordinarij. Non obſtat,
quod duplex præſumptio non eſſet ſumēda.
& quod ex bonis proprijs,& quod eſſet de-
cens.Quia quādo procedunt ex diuerſo fon
te poſſunt procedere,& præſumptio decen-
tię procedit ex capite viſitationis.Et iſta re
ſolutio ſuit facta præſuppoſitis duobus. Et
quod non conſtaret, quod tempore quo prę
ſumuntur illæ Eccleſiæ conſtructæ,Eccleſię,
haberent aliunde, vnde ſi exactis conſtaret
quod Eccleſiæ illo tempore haberent bona,
tunc præſumerentur potius ex bonis pro-
priis conſtructę. Item & ſecundo, quod pri-
uilegium eſſet in vſu, videlicet priuilegium
Alexandri,quo ad duos nouenos,non autem
ſi illos duos nouenos perciperet vigore al-
terius priuilegii.

SVMMARIVM.

In cauſa Romana caſalis, Fabij potuerunt adimplere, & cogere illos de Cithara ad traditionem.

1 *In contractibus nominatis,non eſt locus pœnitentiæ.*
2 *Agentes ex contractu, an videantur contractum ratificare.*

DECISIO CCCXIV.

DIe 16.Iunij 1550.in cauſa Romana caſalis de la Bottaccia. Dubitaui.ſtante ſcientia Dominorum de Fabiis, inſtrumenti venditionis de anno 1537. & commiſſione Dominorum de Cithara, præfixionis termini de anno 46. & ſolutione 3500. ducatorū & conſtituto in inſtrumento venditionis appoſito. An Domini de Fabiis,poſſint hodie contractum pro parte eorum adimplere,ita vt poſſint Dominos de Cithara ad traditionem caſalis cogere. Et fuit reſolutum,quod poſſent adimplere, & cogere ad traditionē.

1 quia eramus † in cōtractu nominato,in quo
non licet pęnitere,& maxime ſtante conſti-
tuto, per quod & dominiū & poſſeſſio erat
tradita,& ſi illi de Cithara aliquid prætēde
bant,poterant ad intereſſe agere. Non ob-
ſtat, quod conſtitutum eſſet nomine abſen-
tium factum,& ideo ante ratificationem ni
hil eſſet ipſis Fabiis acquiſitum,quia fuit di
ctum, quod Fabii agentes ex contractu de
anno 1537. videbantur contractum ratifi-
caſſe. Nō obſtat ſcientia de anno 1537.quia
2 non obſtante tali ſcientia, † poterant age-
re ſi contra eos de implemento non foret
exceptum. vt per Alexan. in l.ſi filiæ. C.de
collat. Non obſtat etiam commiſſio de an-
no 46. quia ibi dicitur.quo elapſo abſoluat
prout iuris fuerit, & abſolutio erat danda,
vel ab obſeruatione iudicii, vel quod em-
ptor, ſi volebat rem conſequi,teneretur ad
precium.ꝙ hodie Fabii adimplere volebāt.

SVMMARIVM.

In cauſa Giennenſi Scholaſtriæ.

1 *Supplicatio, & non appellatio eſt, cum de actu Principis ad ipſum Principem recurritur.*
Supplicatio an deuoluat.

DECISIO CCCXV.

IN cauſa Giennenſi Scholaſtriæ, dubitaui
ego, die 20.Iunii 1550. ex quo Gabriel,
vt in inſtrumento dixit, & allegauit fuiſſe
ſibi prouiſum de Scholaſtria, & eſſe in poſ-
ſeſsione illius. & ſupplicauit a Bullis & re-
greſſu,ad Papā & Auditores Rotæ.& voluit
quod per huiuſmodi ſupplicationē ſuſpēde-
retur effectus bullarum.an ex iſtis & aliis in
dicto inſtrumēto,ſit cauſa deuoluta. Et fuit
reſolutū,quod ex quo erat ſupplicatū à bul-
lis & regreſſu,& ſic ab actu Principis ad ip-
1 ſum Principem,quod eſſet ſupplicatio, † &
non appellatio. cum appellatio ſit ab infe-
riori ad ſuperiorem, & hic ſupplicabatur
ad eundem. & cum eſſet ſupplicatio, quod
ſupplicatio non deuoluit, niſi quando eſt
porrecta Principi per eundem.

SVMMARIVM.

Noua prouiſio an ſuppleat diligentias regulæ de publicandis.

DECISIO CCCXVI.

EAdem die 20. Iunii 1550. Dubitaui in vna Abulenſi præſtimoniorum. An noua prouiſio obtenta per reſignatarium ſuppleat diligentias regulæ de publicādis reſignationibus.& in iſto pūcto Domini fuerūt varii, attento ꝙ eramus in præſtimoniis, &

 ideo

ideo nil fuit reſolutum. licet maior pars inclinaret, quod non eſſet ſatisfactum.

SVMMARIVM.

In cauſa Abulenſi præſtimoniorum.

DECISIO CCCXVII.

IN cauſa Abulenſi præſtimoniorum, dubitaui, die 23. Iunii 1550. An ex instrumento poſſeſſionis, & arrendamenti trium annorum pro parte Gabrielis producto, ſit ſatisfactū regulæ de publicandis, quo ad eius ſecundam partē. Et Domini inclinabant, quod ex quo poſſeſſio erat petita ab exequutore, ſiue ſubexequutore vigore clauſulæ. ceterū, quod eſſet petita ab his quos contingebat. & ideo eſſet ſatisfactum ſecundæ parti regulæ. tamen, quia cauſa erat exemplaris, nolui habere punctum pro reſoluto, quia erant calores.

SVMMARIVM.

Toletana decimarum.

DECISIO CCCXVIII.

DIe 23. Iunij 1550. in cauſa Toletana decimarum, pro Duce de Alua, cōtra Archiepiſcopum Toletanum, propoſui dubium. An, ſtantibus litteris Alexandri de anno 94. in quibus motu proprio datur Regibus, & ſucceſſoribus ſuis, facultas percipiēdi certas partes, tertias nuncupatas, decimarum in regno Granatæ, prout percipiunt in regno Caſtellæ, in quibus nulla fit mentio, quod habentes cauſam à Regibus poſſent illas percipere. & ſtantibus litteris Innocētij narratis per Ducem in priuilegio Clementis, loquētibus de vna tertia, tertiam vulgariter nuncupata. & etiam aliis litteris eiuſdem Alexandri de anno 1501. in quibus ad Regum ſupplicationem datur Regibus, & ſucceſſoribus, & aliis ab eis dominia temporalia habentibus, ius percipiendi duas partes integrales dictarum decimarum à nouis & antiquis Chriſtianis, in locis in quibus habitabant Sarraceni. & præſuppoſito quod in Eccleſia BEATAE MARIAE oppidi de Hueſca, quod oppidum alias fuit de locis prædictis Sarracenorum, Dux percipit duas ex nouem partibus ex antiquis Chriſtianis, quarum litterarum vigore dicatur perceptio facta. Iſte punctus fuit poſitus, & varia fuerunt vota, & nihil fuit reſolutum. vnde reſeruabitur reſolutio ad Kalend. Octobris.

SVMMARIVM.

In cauſa Bononienſi parochialis de Malfoſſe.

DECISIO CCCXIX.

IN cauſa Bononienſi parochialis de Malfoſſe, dubitaui die 23. Iunii 1550. An instrumēta de anno 1447. & 1473. habeant vim præſentationis. Et aduertendū eſt, quod vnum inſtrumētum, ſiue mandatum ad præſentandum de anno 1440. erat factum per tres vicinos ſeu patronos, & ideo non inferebatur ex eo ad actum communitatis. & ideo Domini dixerunt, quod illa dua inſtrumēta potius ſapiebāt collationē ſiue prouiſionem factam de conſenſu parochianorum, ex quo Ordinarius debet conferre perſonæ gratæ parochianis, potius quam ſaperent præſentationem. Et dicebant Domini, quod illa inſtrumēta dediſſent poſtea cauſam aliis præſentationibus. vnde videbatur conſtare de vſurpatione certo modo.

SVMMARIVM.

1 Locatio, ſeu verius ceſſio ad vitam Petri poſt mortem eius non reuertitur ad Antonium. & quando domus eſſet reuerſa non fuiſſet datum remedium poſſeſſorium Antonio.

DECISIO CCCXX.

IN cauſa Romana domorum, pro Antonio Contreras, cōtra Adminiſtratores S. Iacobi Hiſpanorum, die 6. Octobris 1550. propoſui dubium. An ceſſio domus & meliorامentorum, facta per D. Antonium Petro Suares, ſit facta ad vitam tantum ipſius Petri, ita, vt poſt mortem Petri ipſe Antonius potuerit agere remedio poſſeſſorio cōtra administratores S. Iacobi, & detur copia inſtrumenti. Et fuit primo reſolutū, quod ex quo venditio, ſeu ceſſio erat facta reſeruato conſenſu Adminiſtratorum, & Adminiſtratores conſenſerant, quia ceſſio erat in vtilitatē Eccleſiæ, & non in incommodum, ex quo fiebat in ſeniorē, quod iſta verba ſequentia declarabant præcedentia. quod Antonius qui volebat cedere de conſenſu Adminiſtratorum, quod ipſe & filius ad vitam Petri, ita ut vita Petri eſſet commutata pro vita Antonii, ita vt Petro moriente, domus non reuerteretur ad Antonium, & quod etiam declarabatur ex prooemio, & petitione curatoris, dum curator fuerit petitus per Antonium ad vendendum, & non fuerit dictum, ita vt poſt mortē emptoris domus reuerteretur, ſed ſimpliciter fuerit dictum de venditione. Item & ſecundo, fuit dictum, quod dato quod domus eſſet reuerſa ad Antonium poſt mortem Petri, tamen ei non competeret remedium 2

poſſeſ-

poſſeſſorium, ex quo Antonius ſemel ceci-
dit facto ſuo à poſſeſſione, & tempore quo
adminiſtratores ingreſſi fuerunt, ipſe non
erat in poſſeſſione.

SVMMARIVM.

Nominandi facultas ad collatorem haben-
tem ius conferendi vltra ſex beneficia,
incumbit onus probãdi nominato, quod
ille collator habeat vltra ſex beneficia.

1 *Actus cum reperitur factus, præſumitur fa-
ctus prout de iure fieri debebat.*

DECISIO CCCXXI.

EAdem die 6. Octob. 1550. in cauſa Leo-
dienſi, Traiectenſi, canonicatus & præ-
bendæ, dedi dubium. An Ioanni Iodoco incũ-
bat onus probandi, quod Præpoſitus ad cu-
ius collationẽ eſt nominatus, habet cõferre
ſex beneficia. & caſus eſt, quod vniuerſitas
Louanienſis habet facultatẽ nominandi ad
quemcunque collatorem, dum tamẽ habeat
ius conferendi vltra ſex beneficia. Iodocus
fuit nominatus ad primũ beneficiũ vacatu-
rũ in Eccleſia B. MARIAE oppidi Traiectẽ-
ſis, & non verificauit, ꝙ Præpoſitus collator
poſſet cõferre vltra ſex beneficia. & dicebat
quod non tenebatur verificare, quia ex quo
1 actus & nominatio † reperiebatur facta,
præſumebatur facta, prout de iure fieri de-
bebat. ad notata. in c. in præſentia. de pro-
bat. & in c. viduã. de regul. cum multis aliis
concordantibus allegatis in informatione.
Iſtis nõ obſtantibus, fuit deciſũ contrarium
per dictũ Io. And. relatũ per Felin. in c. con-
ſtitutus. in princ. de reſcrip. Nam cum nomi-
natio fuerit facta reſpectu priuilegii, & ſic
relatũ ſit in referente, debebat agens ex ipſa
nominatione verificare omnia contenta in
ipſa nominatione. ſicut dicimus, quod impe-
trans gratiam debet verificare valorem, &
omnia expreſſa in gratia. Et pro iſta parte
facit deciſ. 348.* in no. de nuncio qui habet
facultatem conferendi beneficia certi valo-
ris, quod prouiſus debet probare, eſſe infra
illum valorem.

* Alias 10. de probat.

SVMMARIVM.

Inhibitio vigore commiſſionis, quatenus
cauſa non ſit inſtructa, non facit quod
ſit attentatum quod fit poſt illius inhi-
bitionem.

DECISIO CCCXXII.

SI vigore commiſſionis auocatoriæ cau-
ſæ de partibus cum clauſula. quatenus
cauſa non ſit inſtructa. ſit inhibitum iudici
de partibus, illud quod fit poſt inhibitionẽ
per iudicem de partibus, non eſt attentatũ,
quando notorie conſtat tẽpore præſentatio-
nis inhibitionis, quod cauſa erat inſtructa.
Ita fuit deciſum in vna Algarenſi beneficij
S. Antonij, coram D. Fabio decano, die 6.
Octob. 1550. vt erat in illo caſu, in quo in-
hibitio erat præſentata poſt ſententiam la-
tam, tã in prima inſtantia corã Ordinario,
quam etiã in cauſa appellationis corã Me-
tropolitano, quæ ſententia Metropolitani
tranſiuit poſtea in rem iudicatã. & ideo in-
hibitio facta poſt iſtas ſententias, ex quo no-
torie cõſtabat iudici de partibus quod cau-
ſa erat inſtructa, ideo exequutio facta per
Metropolitanum puta immiſſio in poſſeſſio-
nem poſt inhibitionem, non fuit reuocata
per viam attentari.

SVMMARIVM.

Adminiſtrationis ratio quomodo ſit
reddenda.

DECISIO CCCXXIII.

EAdem die, coram eodẽ D. Fabio, in vna
Romana prætẽſæ adminiſtrationis, fuit
dictum, quod licet quilibet adminiſtrator te-
neatur reddere rationem adminiſtrationis,
& ſic librũ conficere, tamen vbi quis amicũ
elegit adminiſtratorẽ, ille tenetur reddere
rationẽ adminiſtrationis, prout ſolitus eſt
reddere de rebus ſuis, itaut ſi in rebus ſuis
nõ eſt ſolitus librũ conficere, ita & iſto caſu
dum tamẽ reddat rationẽ adminiſtrationis.

SVMMARIVM.

In cauſa Tiraſonenſi erectionis.

1 *Teſtes de vniuerſitate, quando ſint idonei,
vel non.*

DECISIO CCCXXIV.

DEcima Octob. 1550. in cauſa Tiraſo-
nenſi erectionis, propoſui dubiũ. An te-
ſtes examinati vigore remiſſoriæ pro parte
vicariorum, & beneficiatorũ, ac vniuerſita-
tis, & hominũ oppidi de Corella qui ſunt in
cauſa, & ſupplicarũt pro erectione, ſint ido-
nei, & illis ſit adhibenda fides. Et fuit reſolu-
tum, ꝙ quo ad cauſã attentatorũ, ex quo nõ
agebatur de intereſſe hominũ & vniuerſita-
tis, ꝙ eſſent idonei teſtes. ſed quo ad nego-
1 ciũ † principale, ſcilicet erectionis, ex quo
ipſi ſupplicarunt pro erectione, & ſic ageba-
tur de eorum laude vel vituperio, itẽ de eo-
rum intereſſe, quia erant in ſententia ad ex-
penſas condẽnati, & in bulla poterãt ad nu-
tum eorum amouere capellanos, & alios
ponere, quod ipſi ſoli non eſſent idonei te-
ſtes. ſed vna cũ alijs qui non erant de vni-
uerſitate, danda eſſet fides. quia fides eo-
rum ex dictis aliorum ſupplenda erat.

SVMMARIVM.

In cauſa Romana Caſalis.

1 *Ex precij quantitate, an iudicetur, quid in venditione venerit.*

DECISIO CCCXXV.

EAdem die, 10. Octobris. in cauſa Romana caſalis de la Bottaccia, propoſui dubinm. An, attento ſitu caſalis prout habetur in deſigno, & quod non datur pro confini via, neque Bottacciola, & conſideratis verbis inſtrumenti, videlicet, quod vẽditur medietas caſalis, ſeu tenimenti de la Bottaccia cum omnibus terris, pedicis. &c. intelligi debeat comprehenſa eſſe in venditione, etiã dicta Bottacciola pro illius medietate. Et fuit reſolutum, quod pro reſolutione huius puncti, deueniretur ad menſurã & precium, & ex quantitate precii iudica-
1 retur † quid in venditione veniret.

SVMMARIVM.

Expectans pauper, quando ſit prælatus alteri expectanti pauperi diligentiori in proceſſu.

1 *Expectans diligentior in proceſſu, an ſit præferendus.*

DECISIO CCCXXVI.

IN vna Cæſarauguſtana vicariæ de Magallon, coram D. Reomano, die 10. Octobris 1550. fuit reſolutum, quod pauper expectans, habens in gratia ſua tria beneficia, & ſit primus, & alter pauper habens beneficium, conſtruit, legit, & cantat, & ſit ſecundus, pares in data, tamen ſecundus erat diligentior in proceſſu, quod non obſtante tali digentia primus eſſet præferendus. quoniam illa verba. ſit primus. dicunt prærogatiuam, vt D. Ponens informauerat ſe ab Abbreuiatoribus. Bene verum eſt quod Domini dicebant, quod non referebat, an primus haberet tria beneficia, & ſecundus haberet tantum vnum beneficium, quia illud beneficium ſecundi, ex quo erat in principio referebatur ad omnia ſequentia, & æquipollebat tribus beneficijs. Et ad regulam ſecundam expectatiuarum, dum loquitur de tribus beneficiis dicebatur, quod dicitur ad differentiam illius qui habet duo beneficia, & vnum competenter. Et ad illud, quod
1 diligentior † in proceſſu. eſſet præferendus per c. duobus. de reſcript. in 6. * dicebatur,
* Et Vide Staph. in tract. de lit. grat. & iuſt. fol. 92 pag. 2.
quod procedit quando ſunt per omnia pares. ſecus eſt quando primus pauper eſt prærogatiuatus, & per conſequens gratia ſua eſt pinguior. vt dicit Franc. in d. c. duobus in gloſ. in verb. concurrant. Et iſte expectans pauper qui habebat tria beneficia, erat etiã diligentior in acceptatione, & noua prouiſione. Sed iſta non fuerunt conſiderata, ſed tantum illud quod non fuerat dictum ſit primus.

SVMMARIVM.

Intruſio legitimum impedimentum, vt quis non incidat in pœnam decreti poſiti in indulto.

DECISIO CCCXXVII.

IN vna Abulenſi parochialis S. Vannis, die 20. Octobris 1550. propoſui dubium. An Frãciſcus Frexilla ſtante decreto indulti teneatur infra ſex menſes à die prouiſionis, non obſtante intruſione de qua docuit expedire litteras ſuper noua prouiſione, & iura cameræ ſoluere, & ſi non fecit, an beneficium, iuxta formam dicti decreti, vacauerit. Et fuit reſolutum, quod ad effectum amiſſionis iuris, intruſio haberetur pro legitimo impedimento. nam cum in decreto diceretur quod à die prouiſionis tenerentur nouas prouiſiones, & litteras expedire, & iura cameræ cum effectu ſoluere, niſi legitimo impedimento eſſent detenti, Domini dixerunt, quod ad excuſandum Franciſcum ne incideret in pœnam, quod intruſio eſſet legitimum impedimentum, quia cum annata eſſet ſoluenda de fructibus. quos intruſus percipiebat, non tenebatur de ſuo illos ſoluere. Non obſtat, quod probata intruſione poterat expedire cum cautione. quia dicebatur quod decretum obligabat ad ſoluendum cum effectu annatam, itaque ad realẽ ſolutionem obligabat. vnde cum eſſemus in pœnalibus, non debebamus facere extenſionem ad caſum, in quo ſub obligatione quis expedire tenebatur. Item dicebatur, quod Franciſcus forſan non poterat intruſionem probare, nec cautionem dare, ideo non erat priuandus iure ſuo. Et ita, cauſa bis poſita fuit reſolutum.

SVMMARIVM.

Lis ex quibus non fuerit inducta.

1 *Poſſeſſio quando dicatur interrupta, ad effectum vt non ſit locus regulæ de triennali in fauorem poſſeſſoris.*
2 *Dictio, pro parte alicuius, qmõ intelligatur.*
3 *Exequutio facta, an præſumatur facta ad inſtantiam illius cuius intererat.*
4 *Ad effectum vt non ſit locus regulæ de triennali, non eſt iudicandum ex coniecturis, ad efficiendum beneficium litigioſum.*

DECI-

DECISIO CCCXXVIII.

IN cauſa Salamantina parochialis de
Mereadillo, die 20. Octobris 1550. pro-
poſui dubium. An ſtante commiſſione no-
mine Didaci, ac decreto citationis, & il-
lius exequutione pro parte eiuſdem Dida-
ci, nec non aſſertione notarii, & dictis te-
ſtium, & aliis in actis deductis interrupta
1 fuerit dicti Didaci † poſſeſſio, vt regulæ de
triennali in eius fauorē locus eſſe non poſ-
ſit. Et fuit reſolutum, quod poſſeſſio non eſ-
ſet interrupta. Non obſtat exequutio pro
parte Didaci facta. quia fuit dictum, quod
illa dictio pro parte Didaci. eſſet æquiuoca,
2 & intelligi poterat, ideſt † nomine Didaci.
& ideo de neceſſitate non inferebat, quod
ad inſtantiam Didaci. Item, aſſertio notarii
in partibus facta, erat lite pendente, parte
non citata, & ideo non faciebat fidem. te-
ſtes in Curia examinati non probabant il-
3 lud quod dicebatur, ꝙ exequutio facta † præ
ſumebatur facta ad inſtantiam illius cuius
intererat, maxime quia requirebat expen-
ſam. fuit reſponſum, quod hic eramus in
præiudicialibus. & vt faceremus beneficiū
4 litigioſum, ad effectum vt Didacus nō poſ-
ſet ſe tueri regula de triennali, non erat iu-
dicandum ex coniecturis.

SVMMARIVM.

C. primum de Cler. pug. in duello, locum
habet in quocunque duello.

1 *. Duellum propter quid prohibitum.*

DECISIO CCCXXIX.

FVit reſolutum in vna Dertuſenſi Sacri-
ſtiæ, pro Guilermo Caſſador, contra
Ioannem del Mila, coram D. Achille, de mē
ſe Octobris 1550. quod capit. primum. de
cler. pug. in duello. locū haberet in quocun
que duello, ſiue ſolenni ſiue nō. vt erat in il-
lo caſu. in quo Ioannes prouocauerat quen
dam Gaſparem, & ambo exierant extra ci-
uitatem, & pugnauerant. tum quia text. lo-
quitur generaliter, & ideo de quolibet duel
lo intelligi debebat. tum quia, diffinitio
duelli tradita per Oſtien. in ſumma illius ti
tuli, & per Io. de Lign. & Mart. Lauden. in
tract. de duello. conueniebat huic caſui, tum
quia, duellum non erat prohibitum propter
1 ſcandalum, † ſed quia ex eo mors proueni-
re ſolet. prout dicit Pontifex. in cap. 1. de
torneamen. Vnde, cum ex quocunque duel-
lo mors prouenire ſoleat, ſequitur quod il-
le textus loquatur in quocunque duello.

SVMMARIVM.

In cauſa Romana, hæreditatis ſiue legati
pro Rocho, contra Valaguſſum.

DECISIO CCCXXX.

IN cauſa Romana hæreditatis, pro Rocho
Blancalana, contra Io. Baptiſtam Vala-
guſſum, die 24. Octobris 1550. Dubitaui.
An Baptiſta Valaguſſus poſſit habere dona
tionem crediti montis, & vineam legatam.
Et fuit reſolutum, quod ſi Rochus erat in-
ſtitutus in illis quingentis donatis Bap-
tiſtæ, quod iſto caſu non poſſet habere
vtrunque. quia ex quo teſtamento non aſſi-
ſtebat debebat amittere vineam. Sed pro
parte Baptiſtæ dicebatur, quod Rochus tā-
tum erat inſtitutus in pecunijs montis exi-
ſtentibus ſub nomine Io. Franciſci, & dice-
batur ex eius parte, quod ſtatim quod erat
facta nominatio per Io. Franciſcum in illis
quingentis, quod ex forma priuilegiorum
dicebatur Baptiſta deſcriptus in monte Fi-
dei, & ideo non dicerentur illæ pecuniæ exi
ſtere ſub nomine Io. Franciſci. & ideo inſti
tutio facta de Rocho, non poterat dictas
pecunias comprehendere. Et ideo fuit di-
ctum, quod videretur priuilegium, an iſtud
eſſet verum.

SVMMARIVM.

Priuilegium de anno 1501. quo ad duos
nouenos in vſu.

1 *Succeſſoris appellatione, qui veniat.*
2 *Poſſeſſionis cauſa, ſecundum intelligentiam*
Rotæ, abſque alia declaratione, intelli-
gitur mutata.
Priuilegio vtens in aliquibus partibus re-
rum conceſſarum, an ex hoc appareat,
quod voluerit vti in alys.

DECISIO CCCXXXI.

IN cauſa Toletana decimarum, die 27.
Octobris 1550. propoſui dubium. An
ſtantibus priuilegiis Alexandri de anno 94.
in quo dantur Regibus illæ partes decima-
rum, tertiæ nuncupatæ, in Regno Granatæ,
quas percipiunt in Regnis Caſtellæ, & Le-
gionis, & quod teſtes deponāt iſtas tertias
eſſe in pluribus locis Caſtellæ & Legionis
duos nouenos. & ꝙ in pluribus locis Regni
Granatæ recipiant ſimiliter duos nouenos,
& ſtante alio priuilegio Alexandri de anno
1501. in quo in locis Saracenorū Regni Gra
natæ, dātur Regibus, & habentibus cauſam

ab eis duæ tertiæ partes decimarum. An
Dux de Alua, qui in Eccleſia B. MARIAE
de Hueſear, qui erat locus Sarracenorum
recipit duos nouenos dicatur illos percipe-
re vigore priuilegij de anno 94. vel 1501.
ad inducendum vſum priuilegij de anno 94.
vel 1501. præſuppoſito etiam quod vſus pri
uilegij de anno 1501. probatur in pluribus
locis circumuicinis. Et fuit reſolutum, quod
ex quo priuilegium de anno 94. loquebatur
de Regibus, & ſucceſſoribus, ſecundum ſu-
biectam materiam non poterat intelligi niſi
de ſucceſſotibus vniuerſalibus, attenta cau-
ſa pro qua erat illud priuilegium conceſ-
ſum. ſcilicet pro cuſtodia Regni & arcium,
& quia intendebant bellum contra infideles
gerere. quæ omnia ad vniuerſales ſucceſſo-
res, & non particulares, ſpectabant. Et licet
tex. in l. fluminum. §. adijcitur ff. ne quid
1 in flumine publico dicat, quod † appella-
tione ſucceſſoris, venit etiam particularis, il
lud verum eſt ſecundum ſubiectam mate-
riam, quæ in caſu illo conueniebat particu-
lari, & ideo cum dux de Alua vigore illius
non poſſet percipere dicendum erat, quod
non diceretur percipere niſi virtute priuile-
gij de anno 1501. Imo ſi Dux ante illud pri
uilegium defacto percepiſſet, adueniente pri
uilegio de anno 1501. quod dat priuile-
gium habens cauſam à Regibus, ſtatim ſe-
cundum intelligentiam Rotæ, abſq; alia de-
2 claratione † diceretur ſibi mutaſſe poſſeſſio
nem vt pote de illicita in licitam. Non ob-
ſtat, quod quota decimarum, puta duo no-
ueni, non conueniret illi quotę decimarum
priuilegij anni 1501. in quo conceduntur
duæ tertiæ. quia fuit dictum quod cum duæ
tertiæ faciant ſex nouenos, Dux de Alua,
qui vigore poſterioris priuilegij poteſt per-
cipere ſex nouenos, potuit & etiam duos
nouenos percipere cum in maiori ſumma
minor inſit. Item etiam fuit pro reſolutione
conſiderata vltima pars dubij, in qua pręſ-
ſupponitur, quod in multis locis circumui-
cinis priuilegium erat in vſu, nam vtendo
3 † in partibus vicinis, apparebat de mente,
quod etiam in iſto loco voluit vti, licet
non in eadem quotitate.

SVMMARIVM.

Regula reſeruatoria octo menſium, aduenientibus expectatiuis expirauit, dato quod in loco non ſint expectantes.

DECISIO CCCXXXII.

IN vna Pampilonenſi prioratus, coram Veſtano, fuit reſolutum, quod Regula reſeruatoria octo menſium, non haberet locum tempore expectatiuarum, etiam in loco vbi non erant expectatiuæ, vt erat in illo caſu. Nam nõ apparebat, quod in diœceſi Pampilonenſi eſſent conceſſæ expectatiuæ. & tamen Domini voluerunt, quod ex quo de anno 1546. erat facta generalis expeditio, quod illa regula reſeruatoria expiraſſet. tum quia regula dicit. interim & donec fiat generalis expeditio. Item quia reſeruatio fit ad effectum, vt donec fiat generalis expeditio Papa prouideat pauperibus Clericis. Cum ergo per conceſſionem expectatiuarum clericis pauperibus ſit prouiſum, debet ceſſare ipſa reſeruatio.

SVMMARIVM.

Regulæ de triennali prorogatio, quo caſu non profuerit ceſſionario.

DECISIO CCCXXXIII.

DIe 29. Octobris 1550. in cauſa Salamantina parochialis de Mercadillo, dubitaui. An prorogatio regulæ de triennali proſit Ioanni de Scalona. Et fuit reſolutum, quod ex quo ceſſio erat facta die 21. Auguſti 1542. & prorogatio regulæ erat facta per Antonium cedentem de menſe Nouembris poſtea ſequentis, dato quod in ceſſione daretur ſubrogatio Ioanni in omni iure, & ad omne ius, quod ipſi Antonio tẽpore ceſſionis competebat, quod talis ſubrogatio non poterat ſe extendere ad illud ius ſuperueniens, & quod tempore ceſſionis non competebat. Non obſtat, quod conſenſus fuerit præſtitus de menſe Decembris poſtea ſequentis. quia conſenſus erat tantum quod Antonius conſentiebat ceſſioni, & litterarum expeditioni. Vnde cum in ceſſione ius ſuperueniens non comprehenderetur, ideo conſenſus poſtea ſequens ad ceſſionem limitatus nihil de nouo tribuebat.

SVMMARIVM.

Romana redditionis rationum.

DECISIO CCCXXXIV.

DIe 5. Nouembris 1550. in cauſa Romana redditionis adminiſtrationis, dubitaui. An D. Io. Andreas, teneatur reddere rationem de penſionibus apothecæ, quam teſtator habebat conductam ab illis de Iacobatiis, & ipſam apothecam reſtituere, nec non gemmas, ſiue lapillos prætioſos de quibus in inuentario, & in actis conſtat de redditione rationis de prædictia facta. Ad primum dubiũ dicebatur, quod quia Io. Andreas locauerat de anno 1535. apothecam precio 47. ſcut. ſingulo anno, quod de illis tenebatur reddere rationẽ, niſi Io. Andreas

doceret

doceret, quod illa apotheca fuerat ſpoliatus. item circa lapillos fuit dictum, quod teneretur reddere rationem, & iuſtificare intentionem ſuam.

SVMMARIVM.

Sententia lata contra proprietarium, non nocet vſufructuario ignoranti.

1 *Sententia lata contra eum, de cuius intereſſe principaliter agitur, an noceat omnibus prætendentibus intereſſe in conſequentiam.*

DECISIO CCCXXXV.

EAdem die 5. Nouembris 1550. in cauſa Romana domus, propoſui dubium. An ſententia, & res iudicata contra Laurétium proprietarium, noceat Deſiderio vſufructuario, habenti cauſam à dicto Laurentio, etiam quod Deſiderius ignorauerit cauſam contra proprietarium agi. Et fuit deciſum, quod non noceret. quia & Io. de Imol. in l. ſæpe. & ibi Alex. num. 108. ff. de re iudic. & Afflict. deciſ. 496. num. 4. loquuntur quando ſententia eſt lata contra proprietarium ſciente vſufructuario, & tunc noceat. ſentiunt ergo iſti, quod ſi lata eſt ignorante vſufructuario non noceat ipſi. Non obſtat text. in c. 1. §. ſi vaſallus. el 3. in tit. ſi de feud. fuer. conten. inter dom. & agnat. nam ille textus loquitur quando dominus vult venire ex iure vaſalli condemnato. tũc ſententia lata contra vaſallum nocet domino. ſed in caſu noſtro Deſiderius non veniebat ex iure damnato Laurentii, ſed veniebat ex iure quod competebat ſibi antéquam ius Laurentii eſſet condemnatum.
1 Non obſtat, quod ſententia † lata contra eum de cuius intereſſe principaliter agitur nocet omnibus prætendentibus intereſſe in conſequentiam, vt per Felin. in c. quamuis. colum. 4. num. 9. & col. 15 circa finem. de re iudic. Quoniam ad iſtud fuit reſponſum, quod iſtud procedit quando illi habentes intereſſe ſecundario, fuerunt citati ſaltem per contradictas. vt tunc ſententia lata contra prætendentem habere principaliter intereſſe, noceret habenti intereſſe in conſequentiam. Et ita alias fuerat deciſum coram me, in vna Nouarienſi.

SVMMARIVM.

An in caſu iſto reſignans dicatur deceſſiſſe in poſſeſſione.

1 *Reſignatio an transferat ciuilem & naturalem poſſeſſionem in reſignatarium.*
2 *Poſſidere & eſſe in poſſeſſione, an differant.*

DECISIO CCCXXXVI.

DVodecima Nouembris 1550. quæ fuit dies Mercurii, in cauſa Abulenſi præſtimoniorum, dubitaui. An ſtantibus instrumẽtis apprehenſionis poſſeſſionis, & arrendamenti, pro parte Gabrielis productis dici poſſit, quod Didacus reſignans obierit in poſſeſſione vel ne. Aliqui ex Dominis dixerunt quod ſic. quia fatebantur, quod per inſtrumentum poſſeſſionis captæ de conſenſu Didaci, & per arrendamenta facta per Didacum de conſenſu Gabrielis titularis, vltra reſignationem factam per Didacum,
1 quæ reſignatio † transfert ciuilem & naturalem in reſignatarium. iuxta deciſ. primã de renunc. in noui. & hic interuenerat apprehenſio poſſeſſionis, & ideo dici poſſet, quod reſignatarius ciuiliter & naturaliter poſſideret, tamen quia regula dicit, quod reſignantes in poſſeſſione non decedant. & aliud eſt poſſidere, & aliud decedere in poſſeſſione. cum illud reſpiciat detentationẽ, & propter fructuum perceptionem quã faciebat Didacus tamquam reſeruatarius, non poterat negari quin Didacus eſſet in poſſeſſione, ideo verum erat dicere quod Didacus deceſſerat in poſſeſſione. & ſic licet
2 Gabriel poſſideret, tamen Didacus † erat in poſſeſſione, cum iſta differrent iuxta tex. in l. ſi quis ante. ff. de acquiren. poſſeſſ. & in terminis videbatur conſ. Corn. 137. in 3. volum. quia ſtante illa detentatione reſeruatarii, ita decipiebantur expectantes & ordinarius, credendo quod Didacus reſignans eſſet præſtimoniarius, & ideo ſi non erat ſatisfactum aliis duabus partibus regulæ puta publicationi, vel quod poſſeſſio fuiſſet petita ab his quos contingebat, quod eſſet locus regulæ. Aliqui vero Domini dicebãt quod ad effectum regulæ de publicandis Didacus non diceretur deceſſiſſe in poſſeſſione ex quo cum per reſignationem, & cõſenſum ipſius Didaci poſtea præſtitum in capiendo poſſeſſionem, Didacus deſiiſſet poſſidere, licet poſtea fuiſſet in poſſeſſione percipiendo fructus, illud erat propter reſeruationem fructuum, & ſic ex titulo de nouo quæſito intelligentes regulam, quando quis decederet in poſſeſſione non habito titulo de nouo, & ideo erit addendum puncto poſt illa verba deceſſerit in poſſeſſione ad effectum, vt iuxta regulam dicatur reſignans deceſſiſſe in poſſeſſione, non obſtante reſeruatione fructuum.

SVM-

SVMMARIVM.

In cauſa Segobienſi de Monzoncillo.

1 *Papæ narratiuæ,factæ non motuproprio,an ſtandum.*

DECISIO CCCXXXVII.

EAdem die,iu cauſa Segobienſi parochia
lis de Mouzoncillo, dubitaui.præſup-
poſito qnod Petrus Martiui fuerit eiectus à
Capella tempore Clementis VII. vtrum
narratiuæ Pauli III. in prouiſione facta
Antonio de Olmedo,in qua narratur,Petrũ
eſſe Capellanum capellæ,ſit fides adhibẽda.
& ſi non, an Magiſter capellæ potuerit vali
de præſentare præfatnm Antonium, atten-
to quod Petrus deſierit eſſe capellanus tẽ-
pore Clementis. & fuit reſolutum quo ad
1 primam partem, quod † natratiuæ non eſ-
ſet ſtandum,ex qno non erat motu proprio.
ad ſecundam partem fuit dictum,quod me-
lius informaretur, & quod darentur verba
priuilegij cantorum.

SVMMARIVM.

In cauſa Romana Pitiliana dotis.

DECISIO CCCXXXVIII.

DIe Veneris, 14. Nouembris 1550. in
cauſa Romana Pitiliana,dubitaui. An
exceptio oppoſita per Illuſtrem D.Io.Anto
nium quod Illuſt. D. Comes non ſubſtineat
onera matrimonii niſi pro parte dotis ſo-
lutæ, debeat impedire exeqnntionem obli-
gationis in forma Cameræ, contra Illuſtrẽ
D.Io.Antonium. Multa fuerunt dicta per in
formantes hinc inde. Et quia pro parte
D.Io.Antonii fuit dictum, quod Comiti fue
rant ſoluta 5500. in tempore, & de reliqua
ſumma,vſque ad ſummam duodecim milliũ
ſcutorum,fuerat habita fides vſque ad cer-
ta tempora, & ideo Comes,quia dederat di
lationem ad ſolueudum,tenebatur dare inte
gra alimenta, & antequam veniret tempus
ſolutionis,propter carentiam victus,tenui-
tatem alimentorum, & mala portamenta
coniuges diſceſſerant à Comite,merito di-
cebatur, quod nou amplius dos erat ſoluen
da Comiti, ſed filio ſuſtinenti onera. Item
dicebatur per D. Antonium Gabrielẽ,quod
filius diſceſſerat de voluutate patris, & ha-
bitabat ſeorſnm à patre, & ideo propter ta
lem habitationem ſeorſum, actio compete-
bat filio, & non patri, ideo ex iſtis duobus
poſſuut formari duo dubia. primum eſt. An
propter alimẽta & habitationem in Caſtro
Morlupi aſſignata, & deinde tenuram Mea-
næ loco illorum aſſignatam, ita dicatur fi-
lius à patre de voluntate patris ſeorſum
habitare,vt actio de dote non competat pa
tri, ſed filio, Item, ſecundo, præſuppoſito.
quod teſtes dicant, & hic ponantur dicta te
ſtium ſuper malo tractamento, an filius di-
catur ex iuſta canſa ſeorſum à patre habita
re,vt actio de dote ipſi filio competat. Item
& tertio. an Comes & filius hudie ſint in ta
li caſu conſtituti, vt D.Liuia neutri eorum
teneatur dotem ſoluere.

SVMMARIVM.

Iura compulſata, quo caſu fuerint valide extracta.

1 *Auditor Rotæ à quo cauſa auocata eſt, nihil in ea facere poteſt.*

2 *Auditores Rotæ omnes faciunt vnum tribunal, & vnus alterius dicitur eſſe ſubrogatus.*

DECISIO CCCXXXIX.

IN vna Salamantina cauonicatus,coram
me,eadem die 14. Nouembris,caſus erat
quia pro parte Antonii de Vega qui cauſã
commiſerat D. Pighino contra Michaelem
Alfaro & eius ſubrogatum,D.Antonins Au
guſtiuus decreuerat litteras compnlſoriales
& citationem ad partes. poſtea videns idẽ
Antonius de Vega, quod pro parte Anto-
nij de Loarte procedebatur ſnper eodem
canonicatu contra eundem Michaelẽ, ideo
idem Antonius auocauit cauſam à D. Pighi
no, & eam mihi commiſit. compulſor vero
in partibus,poſtquam cauſa fuit auocata à
D.Pighino, & mihi cõmiſſa,longe poſt pro-
ceſsit ad extractionem iurium. Dnbita-
ui ego, an dicta iura ſic compulſata, eſſent
valide extracta. Et ratio dubitationis fuit,
quia ſicut poſt auocationem cauſæ factam
1 à D.Pighino, ipſe D.Pighinus † nihil pote-
rat facere, ita, à fortiori, iudex delegatns
compulſor, maxime cum nihil antea feciſ-
ſet per quod dici poſſet, quod eius iu-
riſdictionem perpetuaſſet. Domini tamen
2 voluerunt, quod ex quo † omnes Auditores
faciunt vnum tribuual, & vnus alterius di-
citur eſſe ſubrogatus, quod ſi in partibus in
ra eſſent extracta parte non opponente, ex-
tractio eſſet valida,ſecus ſi pars oppoſuiſſet.

SVMMARIVM.

Caſalium diuerſitas & vnitas, ex quibus probata.

DECI-

DECISIO CCCXL.

IN cauſa Romana caſalis Bottacciæ, die 17. Nouemb. 1550. propoſui dubium. An ex dictis teſtiũ, & iuribus nouiter productis, probetur, caſale Bottacciolæ ſeu Botticellæ eſſe vnum & idem cum caſali Bottacciæ, an vero quod erãt diuerſa caſalia. Quod eſſent vnum & idem adducebantur multæ locationes per illos de Cithara factę, & multi actus de annis 1534. 40. 41. & 44. in quibus illi de Cithara locabant herbas caſalis Bottacciæ & Bottacciolæ. Item, in mandatis, & immiſſione in poſſeſſione dicebatur. caſalis Bottacciæ & Bottacciolæ. ex quo inferebant iſti de Fabiis, quod illi de Cithara habuiſſent pro vno & eodem caſali, vocando in ſingulari caſale. Item, quia in locatione facta Sebaſtiano de Tuſcanella dicebatur, quod illi de Cithara locauerãt herbas caſalis Bottacciæ & Bottacciolæ precio 620. ſcut. & poſtea in rationibus ſuis, fecerant debitorẽ Sebaſtianum de dictis ſcutis 620. occaſione locationis factæ de herbis caſalis Bottacciæ. Ecce ergo quod illa duo habebant pro vno caſali. Item & tertio, dicebant iſti, quod inſtrumentum dicebat. cum fontibus, aquarum decurſibus. & tamẽ iſti fontes & decurſus aquarum, erant in caſali Bottacciolæ, & non Bottacciæ. ergo habebant pro vno & eodem caſali, alias iſta qualitas non poſſet verificari. Iſtis tamen non obſtantibus, contrarium fuit reſolutum, quod eſſent diuerſa caſalia, & non vnum. tum propter diuerſitatem nominum, tum propter ſitum. quia in caſali Bottacciolæ, erat turris ſicut & in caſali Bottacciæ quæ turris non ſolet eſſe in pedica. tum quia teſtes deponebant eſſe caſalia diſtincta, & ita ſolita eſſe teneri. Itẽ quia & etiam de anno 1544. in dicto regeſto producto pro parte Fabiorum, erant etiã multi actus, in quibus conſtabat, quod illi de Cithara appellabant illa caſalia in plurali. Item & quia, & iſtud multum mouit Dominos, quod fuit productum inſtrumentum per dominos de Cithara, in quo ipſi ante tempus venditionis, quod fuit de anno 1522. hypothecauerant caſale Bottacciolæ pro precio duorum millium ducatorũ. Ecce ergo quod ipſi habebant illud pro ſeparato à caſali Bottacciæ. & illud erat tempus ante venditionem. Non obſtat modo, quod poſtea, poſt duodecim annos à tempore venditionis, iſti locauerint herbas caſalis Bottacciæ & Bottacciolæ. quia propter illam copulam. &. quæ ponitur inter diuerſa, reſoluitur in duas ſingularitates. Non obſtat, quod in rationibus, illi de Cithara poſuiſſent herbas Bottacciæ, cum tamen locaſſent herbas Bottacciæ & Bottacciolæ, quia fuit quod nõ ſimpliciter illud dixerant, ſed referendo ſe ad cedulam locationis. & cum relatum, ſit in referente. ergo. &c. Nõ obſtat illud quod dicebatur, de fontibus & aquarum decurſibus. quia illud non verificabatur in facto. immo pro parte illorum de Cithara dicebatur, quod fontes oriebãtur in caſali Bottacciæ, & decurrebant vſque ad caſale Bottacciolæ.

SVMMARIVM.

Mandatum originale præſumitur in caſu iſto in capitulo producto.

1 *Notarius an poſſit facere fidem de præſentatione ſcripturarum. & quid de tenore illarum.*

DECISIO CCCXLI.

EAdem die in cauſa Giennenſi Scholaſtriæ, propoſui dubium. An ex actu, vltima Auguſti per procuratorem Solani facto, conſtet, mandatum originale ipſius, fuiſſe productum in Capitulo. Et fuit reſolutum quod ſic. quia ex verbis notarii expreſſis in
1 actu, conſtabat de præſentatione † coram Capitulo. quia notarius certum eſt quod facit fidem de præſentatione. & licet non faciat fidem de tenore, tamen quia tenor mandati erat inſertus in alio actu, facto per Sebaſtianum etiam procuratorem vna cum Didaco ſubſtitutum, & hodie in actis conſtabat, quod mandatum originale de illo tempore erat in rerum natura, pro validitate actus, præſumendum erat quod notarius intelligeret de mandato originali, & non de inſerto & inualido. maxime cum notarius dicat. per publica documenta. quæ oſtẽdit. Item, cum pluralitas non præſumatur, præſumitur quod illud mandatum productum ſit iſtud. maxime cum inſertum cum eo conueniat.

SVMMARIVM.

Filius iſto caſu non dicitur ita ſeorſum à patre habitare, vt actio de dote patri non competat.

1 *Periurus non poteſt aliquo commodo contractus ſe iuuare.*

2 *Voluntas licet ex actu nullo colligatur, non tamen ex actu reſoluto.*

DE-

DECISIO CCCXLII.

IN cauſa Romana Pitiliana dotis, die 24. Nouembris 1550. propoſui dubium. An per alimenta, & habitationē in caſtro Morlupi aſſignata, & deinde tenutam Meanæ loco illorum aſſignatam. ita dicatur filius de voluntate patris ſeorſum habitare, vt actio de dote non competat patri, & D. Io. Antonius dicatur excipere de iure tertij excluſiuo in totum iuris agentis. Et fuit reſolutum primo, quod Dominus Io. Antonius ad demonſtrandum, voluntatem patris fuiſſe, filium ſeorſum habitare, non poſſe ſe fundare in inſtrumento tranſactionis factæ coram Papa, in quo Comes aſſignauit fructus & habitationem caſtri Morlupi. ex quo in tempore octo dierum non fecerat ratificari facere Liuiam, prout ipſe promiſerat. & ideo cum ex non implemento diceretur eſſe periurus, non poterat aliquo commodo illius
1 contractus † gaudere. per l. ſi quis maior. &
minus poterat ſe D. Io. Antonius fundare in inſtrumento permutationis tenutæ Meanæ. ex quo erat ſubrogatio in fructibus caſtri Morlupi. Et ex quo illo tempore Comes ignorabat, D. Io. Antonium adimpleuiſſe pro parte ſua, nulla ex hoc ratificatio per Comitem inducebatur. quia ſtatim quod intellexit D. Io. Antonium non impleuiſſe, potuerit, & contra tranſactionem & contra inſtrumentum permutationis tenutæ Meanæ, venire. Non obſtat, quod ex actu nullo colligitur voluntas. quia fuit reſponſum,
2 quod licet ex actu † nullo colligatur, non
tamen ex actu reſoluto. & ratio eſt, quia quando reſoluitur per non implementum, & altera pars acceptat, videntur partes à priori voluntate receſſiſſe. Non obſtat, quod voluntas, ſaltem facto, durauerit, ex quo per permutationem Nicolaus & Liuia fructus tenutæ Meanæ percipiebant. quia illa voluntas etiā facto declarata, durauit quouſque Comes ab ipſis contractibus, propter non implementum ſequutum, voluit recedere. Et vltra, fuit dictum, quod quando conſtaret de voluntate, tamē illa voluntas patris erat limitata, dummodo coniuges de manibus ſuis alimenta perciperent. & ideo in quandam conſequentiam debebat habere dotem. Et dictum Ang. & aliorum in l. ſi cum dotem. §. tranſgrediamur. ff. ſolut. mat.
3 locum habet, quando filius † à patre ſeorſū
habitat, ita vt per ſe onera matrimonij ſuſtineat, & nihil à patre habet. & ita etiam in iſto caſu alias reſolutum fuerat. Item, actio ex ſtipulatu, ſine dubio erat patri quęſita. & licet filius poſſet contra patrem agere vt ſibi actionem cederet, certe D. Io. Antonius in hoc dabat de iure tertij, quod non excludebat intentionem agentis. quia poterat dicere Comes, veniat filius, & petat ceſſionem actionis.

SVMMARIVM.

Sententia, iudicata valida in caſu iſto.

1 *Tertius poteſt venire ad cauſam pro ſuo intereſſe.*
2 *Suſpenſio petitorij, ex quibus reuocata cenſeatur.*
3 *Tertius veniens ad cauſam, dicitur venire in eo ſtatu in quo cauſa reperitur.*
Tertius, quando venit ad cauſam, termini an ſint ſeruandi de nouo.
4 *Appellationis cauſa deſerta, an cēſeatur deſerta & cauſa nullitatis.*
5 *Appellationis cauſa quando committitur à ſentētia lata in partibus vna cum toto negotio principali, licet non appareat de appellatione, an poſſit in Rota procedi in negotio principali.*

DECISIO CCCXLIII.

IN cauſa Britonorienſi Monaſterii, 24. Nouemb. 1550. propoſui dubiū. An ſentētia lata, ſit nulla ex defectu iuriſdictionis, ſeu telæ iudiciariæ. Et fuit reſolutū ꝙ ex defectu iuriſdictionis non eſſet nulla. quia licet cauſa appellationis eſſet commiſſa inter Carolum & congregationem, tamen tertius
1 † poterat venire ad cauſam pro ſuo intereſ-
ſe. iuxta dictum Abb. & ibi Felin. in c. ve-
2 niens. il ſecondo. de teſtib. ſuſpenſio † peti-
torij dicebatur etiam reuocata per ſeruationem terminorum, prout in prima. Et quia reſpiciebat etiam petitorium, cum termini eſſent ſeruati ſubhac inticulatione. Britonorienſi Monaſterii, & non ſpolii. defectus telæ iudiciariæ non obſtabat, ex quo tertius ſēper dicitur venire in eo ſtatu. &c.
3 & non eſt neceſſaria † alia ſeruatio termi-
norum. per deciſ. Rotæ. 456. * in nou. in fine. & per Felin. in c. cum ſuper. col. pen. de re iud. Non obſtat, quod tempore quo Camerarius venit ad litem, eſſet deſerta cauſa appellationis, & per conſequens, & cauſa negotij principalis. ſicut dicimus, quod de-
4 ſerta cauſa † appellationis, cenſetur deſer-
ta cauſa nullitatis, quæ venit æque principaliter. Quia fuit dictum, quod iſtud non erat bonum ſimile. quia cum iniuſtitia & nullitas ex eadem ſententia procederent nimirum ſi deſerta cauſa appellationis, cenſeretur deſerta cauſa nullitatis. & in caſu noſtro, cauſa negotij principalis non oriebatur ex ſententia. cum illa tantum in poſſeſſorio eſſet lata. & penes primum iudicem remanſiſſet. niſi in commiſſione eſſet commiſſa cauſa appellationis, vna cum negotio prin-

* Alias 40 de procur.

principali: & ideo videmus, quod quando committitur cauſa appellationis à ſententia lata in partibus vna cum negotio † principali, licet non appareat de appellatione, poteſt Auditor procedere in negotio principali.

SVMMARIVM.

Reſtitutio aduerſus regulam de triennali, iſto caſu non fuit conceſſa.

1 *Reſtitutio an concedatur quando quis non eſt impeditus à iudice, nec à parte, quominus cauſa ex qua prætendit reſtitutionem, uti potuerit.*

DECISIO CCCXLIIII.

Die 28. Nouembris 1550. dubitaui in cauſa Salamantina parochialis de Mercadillo. An Ioanni de Scalona, aduerſus regulam de triennali, iuxta formam commiſſionis pro eius parte præſentatæ, & ex cauſis de quibus in actis, debeatur in integrum reſtitutio. Et pro parte affirmatiua, quod deberetur, dicebatur, quod ex iuſta cauſa reſtitutio negati nō poterat. & iuſta cauſa erat, ſi Ioannes Scalona in actis viderat pro parte Didaci commiſſionem præſentatam, citationem decretam, & in partibus pro parte Didaci exequutam. & cum eſſet actus qui requirebat impenſā, debebat præſumi, ad inſtantiam Didaci factus. & maxime cum ille actus non poterat alteri conuenire quam ipſi Didaco. Sed iſtis non obſtātibus, fuit reſolutum pro negatiua. quod non dareent reſtitutio. quia Ioannes ceſſionarius, veniens ad cauſam, commiſit illam infra triennium, & tali tempore infra quod citationem exequi contra Didacum poterat. imputandum eſt ergo ſibi ſi non fecit. 1 & cum impedimentum, à iudice † vel à parte non prouenerit, non erat reſtituendus. iux. deciſ. 1. Caſſad. de reſt. in integr. Et non obſtat illa exequutio de qua in actis, in qua dicitur, pro parte Didaci. quia reſolutum fuerat in Rota, vt non intelligeretur ad inſtantiam Didaci, & ideo Ioannes poterat conſulere in iure peritiores, & in facto à notario exequēte & teſtibus, ſciſcitari, an eſſet citatio exequuta ad inſtantiam Didaci, vel prorogationem regulę de triēnali obtinere, vt iſta interim faceret. Item, negligentia Ioanni imputari poterat, ex quo videbat, quod Antonius auctor eius, prorogationem regulæ de triennali obtinuerat, quæ tamen ipſi Ioanni nō profuit, vt dixi ſupra. & ideo ſicut auctor ſuus, non obſtante illa exequutione, prorogationem obtinuerat, ita & ipſe obtinere debebat. Item ipſe Ioannes cauſā infra triennium obtinuerat committi, vnde debuerat diligentiam feciſſe de exequi faciendo dictam citationem.

SVMMARIVM.

Receptio gratioſa, non trahenda in conſequentiam.

DECISIO CCCXLV.

Eadem die 28. in cauſa Andrienſi, denegationis ſeruitij, dubitaui. An à Capitulis cleri Andrienſis fuerit receſſum per receptionem ſexdecim qui fuerunt abſentes, & ſine licentia promoti, & quod nullus inueniatur excluſus. Et fuit reſolutum pro parte negatiua. nam cum illa receptio reddentium fuerit gratioſa, prout teſtes dicunt, illud quod ob gratiam aliquibus conceſſum fuerat, non debebat in conſequentiā, & in exemplum ab alijs trahi. Card. conſ. 130. in quadam Eccleſia cathedrali. col. 2.

SVMMARIVM.

Sequeſtrum in cauſa iſta, iudicatum validum.

1 *Sequeſtrum an debeat poni lata vna ſententia, in petitorio vel poſſeſſorio.*
2 *Sequeſtrum contra pacificum poſſeſſorem triennalem, an poſſit decerni.*
3 *Triennalis poſſeſſionis beneficium an perſonale.*
4 *Beneficium an tranſeat in alium cum vitio ceſſio.*

DECISIO CCCXLVI.

In cauſa Beitonorienſi Monaſterij, dubitaui die 20 Decembris 1550. An ſequeſtrum ſit nullum. Et pro parte affirmatiua quod eſſet nullum, allegabatur quod eſſet lata prius ſententia in poſſeſſorio in fauorē Monaſterij, ergo non debebat poni ſequeſtrum in fauorem Camerarij. Fuit ad illud reſponſum, quod licet ſententia eſſet lata in poſſeſſorio in fauorem Monaſterii, tamen iſta erat prima in petitorio contra Mona-
1 ſterium, & vna † ſententia lata, in poſſeſſorio vel petitorio, debet poni ſequeſtrum. ſecundum Clem. 1. de ſequeſt. poſſeſ. Item, ſecundo dicebatur, quod Petrus Franciſcus auctor fratrum, ante litem motam pacifice triennio poſſederat. ergo ſicut contra Petrum Franciſcum, auctorem pacificum trien-
2 nalem, ſequeſtrum decerni † non poterat. d. Clem. 1. ita nec contra eius ceſſionarium. Fuit reſponſum, quod beneficium poſſeſſionis

3 nis † triennalis, erat perſonale, & Petro Franciſco ſuffragabatur, ex quo ipſe ante ceſſionem fuerat triennalis pacificus. at in caſu iſto, non poterat ſuffragari Congregationi. ex quo congregatio nunquam triennio pacifice poſſederat. Tertio dicebatur, quod Congregatio à die factæ ceſſionis in cauſa, quæ erat de anno 1528. vſq; ad annū 1535. pacifice triennio poſſederat. quia de dicto anno 35. fuit mota lis contra Congregationem. Ad iſtud fuit reſponſum, quod ex quo beneficium erat litigioſum in perſona Petri
4 Franciſci auctoris, quod beneficium † tranſibat cum vitio litis in Congregationem. & ideo non poterat dici beneficium triennio pacifice poſſeſſum, ex quo Congregatio beneficium acceperat de manu illius, qui beneficium litigioſum effecerat. Et in caſu quæſtionis Sarnenſis ſuper regula de triennali, quæſt. 41. ibi, ille qui acceperat beneficium, non illud acceperat de manu colligantis. Et ideo remotis iſtis fundamentis, fuit reſolutum, quod ſequeſtrum eſſet valide appoſitum.

SVMMARIVM.

Priuilegium datum Magiſtro Capellæ Cantorum, quomodo intellectum.

1 *Priuilegium conferendi beneficia Capellanorum, vt habeat locum, neceſſe eſt quod decedens ſit actu Capellanus tempore obitus.*

DECISIO CCCXLVII.

Eadem die 10. Decembris 1550. propoſui in vna Segobienſi parochialis del Monzoncillo. An Magiſter Capellæ Cantorum, ex forma priuilegii Innocentii VIII. potuerit præſentare ad beneficium vacans per obitum Petri Martinez, qui tempore obitus ſui erat eiectus à Capella. Et fuit reſolutum quod non potuerit. quia illa verba poſita in priuilegio. per obitum Capellanorum qui fuerunt ad beneficia vacātia. oportebat quod adeſſent tempore vacationis. & ſic intelligebantur, quod tempore
1 vacationis, † & ſic tempore obitus eſſet Capellanus. Cum autem in caſu iſto, tempore obitus Petri Martinez non eſſet Capellanus, ſed eiectus à Capella, qualitas requiſita non verificabatur tempore vacationis. ergo ex forma priuilegii præſentare non poterat.

SVMMARIVM.

Scientia Deſiderij ex quibus probata.

DECISIO CCCXLVIII.

In cauſa Romana prætenſi ſpolii domus, pro Deſiderio, contra Ioannem de Iulianis. 15. Decembris 1550. propoſui dubium. præſuppoſito quod inquilinus domus nouiſſime examinatus dicat, quod ipſe poſt motam litem coram Gubernatore, duxerit dictum Deſiderium ad Notariū cauſæ, vt merita cauſæ ab eo ſcire poſſet. An ex huiuſmodi dicto, & aliis de quibus in actis, ita conſtet de ſcientia litis, vt ſententia lata contra proprietarium, noceat Deſiderio vſufructuario. Et mens puncti in hoc vertebatur, vt quia Deſiderius dicebat, quod attento quod exequutio erat facta in domo, ipſe tanquam ſpoliatus volebat reſtitui. Ideo datum fuit prædictum dubium. & voluerunt Domini, quod quia ex coniecturis ſcientia probatur, quod ſatis ex dicto iſtius teſtis, & quod Deſiderius tempore litis motæ morabatur in domo Laurentii, & Laurétius fuiſſet etiam domi citatus, quod veriſimiliter notitiā de lite Deſiderius habuiſſet. Non obſtat, quod dato quod probaretur de lite coram Gubernatore, tamen non probabatur, quod Deſiderius habuiſſet notitiam de lite in Rota commiſſa. quia dixerunt Domini, quod præſuppoſita notitia litis coram Gubernatore, cum illa, per Laurentium patronum ipſius Deſiderii in Rotam fuiſſet tranſlata, quod ita veriſimiliter de ea Deſiderius notitiam habuit. alias præſumeretur craſſa & ſupina ignorantia. Et ideo fuit dictum, vt dimiſſo poſſeſſorio, deueniretur ad petitorium.

SVMMARIVM.

In cauſa Toletana decimarum, Data priorum litterarum non probata ex probationibus de quibus in hoc puncto.

DECISIO CCCXLIX.

Eadem die 15. Decembris 1550. in cauſa Toletana, ſeu Gadicenſi, decimarum propoſui dubium. præſuppoſita conuerſione Sarracenorum de menſe Martii 1501. in locis de quibus agitur. & quod teſtes dicunt, ex tunc Reges percepiſſe duas partes à nouiter conuerſis. & quod credunt per bullas Apoſtolicas fuiſſe. & quod Alexander, 11. Kalendas Decembris eiuſdem anni, narrando ſe alias conceſsiſſe Regibus, & habentibus cauſam ab eis, in locis Sarracenorum

nórum nouiter conuertendis, poſt datam narratarum litterarum duas partes decimarum, reliqua tertia pro dote Eccleſiarũ remanente, extendit dictam conceſſionem ad omnes habitatores, tam nouos quam antiquos Chriſtianos, remanente dicta tertia pro fabricis Eccleſiarum. & ſtantibus depoſitionibus teſtium, dicentium vidiſſe erectionem dictarum Eccleſiarum diœceſis Gadicenſis productam in regiſtro in lite inter Epiſcopum & Capitulum Gadicenſes contra Archiepiſcopum & Capitulum Toletanum, & pro parte Epiſcopi & Capituli productam. in qua erectione applicatur tertia pars decimarum fabricis Eccleſiarum iuxta litteras Alexandri, nonas Iunij 1500. & aliis eiuſdem Alexandri. 11. Calen. Decembris anno decimo. & aliis teſtibus deponentibus vidiſſe libros regios in quibus ſunt annotata omnia bona ſpectantia ad Reges in dictis Regnis. vbi narratur, ad Reges ſpectare duas partes decimarum in locis Sarracenorum Regni Granatæ, iuxta litteras Alexandri ſub data prædicta. qui teſtes ſunt iuriſperiti. & ſtante diligentia de perquirendis litteris in Camera, & Cancellaria. ac combuſtione, & depredatione triginta ſex capſarum regalium ſcripturarum in Ciuitate Burgenſi, exiſtentium penes Didacum Ruls, qui illas pro Regibus ſtipendiatus cuſtodiebat. & rebellionibus, & guerris dictorum Regnorum. & lapſu quinquaginta annorum. An ex iſtis omnibus ſit probatum, litteras relatas, eſſe conceſſas ante prædictam conuerſionem Sarracenorum. Et breuiter, fuit reſolutum quod non. Tum quia cum agatur de ſcripturis pertinentibus ad Regnum Granatæ de Archiuiis illius Regni, nihil probabatur quod in eis fuiſſet aliqua diligentia facta. & ideo cum diligentia perfecte in partibus facta non probaretur, aliæ probationes nihil concludebant. quia teſtes deponentes vidiſſe erectionem, & libros regios referentes & narrantes datam illius conceſſionis, non magis probabant, quam ſi illæ ſcripturæ in iudicio producerentur. ſed certe dictæ ſcripturæ, ex quo ſunt narratiuæ, ſi producerentur nihil probarent, ergo nec teſtes.

S V M M A R I V M.

Valor gratię ſecundum taxationem decimæ, probatur per valorem duplicatum ſecundum communem æſtimationem, licet non probetur, beneficium non eſſe taxatum.

1 *Gratia expectatiua quando conceditur ad taxationem decimæ, de ſtylo Rotæ duplicatur valor. ſed quomodo procedat. numer. 2. & 3.*

DECISIO CCCL.

LEo Decimus conceſſerat gratiam expectatiuam cuidam Ferdinando Martini, in qua valor beneficiorum vigore dictæ gratiæ acceptandorum, erat limitatus. videlicet, ſi cum cura aut dignitas. &c. centum; ſi vero ſine cura, ſeptuaginta librarum Turonenſium paruorum, fructus ſecundum taxationem decimæ, valorem annuum non excedant. Dubitauit D. Achilles, in vna Calaguritana Archidiaconatus, de menſe Decembris 1550. An Martinus ceſſionarius dicti Ferdinandi, qui vigore expectatiuæ acceptauerat, ipſe vel eius auctor, Archidiaconatum Eccleſiæ Calaguritanæ, verificaſſet valorem Archidiaconatus per teſtes examinatos in remiſſoria, qui probabant, valorem Archidiaconatus, ſecundum communem æſtimationem, non excedere ducentum ducatos, licet non probaret, quod beneficium non eſſet taxatum. Et pro parte negatiua, quod non eſſet probatum. dicebatur,
1 quod licet verum ſit, † quod ſtylus Rotæ ſit duplicare valorem quando datur gratia ſecundum taxationem decimæ ad tantundẽ. vt puta, ſi gratia dat ad centum ſecundum taxationem decimæ, nos permittimus quod poſſit acceptare beneficium valoris ducentum. prout voluit Ioan. And. in addit. ad Speculat. in rubr. de conceſſ. præben. quem refert Ancharan. in Clem. 1. penult. char. de præben. Collect. in cap. ſuper. num. 3. de decim. Belencin. in tract. de charit. ſubſid. quæſt. 84. Rot. in antiq. deciſ. 74. * Tamen
2 dicebatur, quod iſte ſtylus † intelligendus erat ſecundum Doct. allegatos. videlicet in beneficijs non taxatis. & ideo Martinus in primis probare debebat, quod beneficia in Eccleſia Calaguritana non eſſent taxata. cum præſumptio eſſet pro taxatione, ex quo à longo tempore erant in poſſeſſione ſoluendi decimas. & ideo, cum Martinus non probaſſet talem non taxationem, dicendum erat quod non eſſet locus ſtylo Rotali. Tamen iſtis non obſtantibus, ex ſeptem votantibus, exceptis duobus & ponente, reliqui, & ſic quinque, voluerunt quod illa probatio ſufficeret. dicentes quod aliter dicendo, deſtrueretur probatio, quæ fuerat admiſſa pro verificatione multarum gratiarum, dantium valorem ſecundum taxam decimæ per communem æſtimationem
3 duplicatam. † Sed illi duo dicebant, quod illud procedebat, vbi non erat oppoſitũ. ſed quia in caſu opponebatur, debebat prius probari non taxatio. alias ſtylus non videretur habere locum. vt expreſſe dicit Belencinus in d. tractat. de charit. ſub. in d.

* Alias. 60 de reſcrip.

84.quæſt. Sed hoc non obſtante, prævaluit opinio illorum quinque, tanquam maioris partis. Et iſta reſolutio fuit facta 10. Decembris 1550.

SVMMARIVM.

Subſtitutio vulgaris quæ comprehenditur ſub illis verbis. ſi ſine liberis. habet effectum antequam hæres ſine liberis decedat.

1 *Subſtitutio vulgaris, quæ continetur ſub illis verbis. ſi ſine liberis deceſſerit. an habeat effectum ſi non impleatur conditio.*
2 *Conditio quæ non eſt neceſſaria ad actum, an ſit implenda in forma ſpecifica.*
3 *In vulgari, an ſit expectandus euentus deficientia liberorum.*

DECISIO CCCLI.

POſtquam alias Rota in vna Reatina hæreditatis coram me, quam deciſionē in libro non annotaui, & informationē perdidi, voluerat quod illa verba teſtatoris. E perche lo herede, cioè Gio. Battiſta può morire ſenza figliuoli, in tal caſo diſtribuiſco la mia heredità &c. Et primo facit certa legata. & poſt illa legata dicit. del reſtāte laſſo la metà à mia figliuola. & l'altra metà al Monte, importarent cōpendioſam, propter illa verba. ſine liberis. quæ verba habent tractum in futurum. & verbum commune. relinquo. iunctum vniuerſitati bonorum, & quod iſta compendioſa contineret ſub ſe vulgarem, quæ ex capite impotentiæ, ideſt quia Io. Baptiſta tanquā incapax, ideſt ſpurius, eſſet iſto caſu locus ſubſtitutioni, & ab illo gradu teſtamentum incipere poterat. Dubitaui ego die 19. Decemb. 1550. An ſubſtitutio vulgaris. quæ prætenditur eſſe in teſtamento quondam Danielis ſub illis verbis. ſi ſine liberis. &c. habeat effectū priuſquam ſcriptus hæres, ideſt Io. Baptiſta, ſine liberis decedat. Et pro parte negatiua, quod non haberet locum, dicebatur quod
1 ſubſtitutio † vulgaris, quæ continetur ſub illis verbis. ſine liberis deceſſerit. non habet effectum niſi impleatur conditio deficientiæ liberorum. Bart. in l. centurio. num. 32. de vulg. Oldrad. conſ. 138. thema tale eſt. Anchar. conſ. 351. Io. Andr. in tit. de teſt. §. 1. Soc. conſ. 140. num. 9. lib. 1. Soc. in l. 1. in 2. quæſt. princ. in 8. effectu. de vulg. & in l. cū auus. num. 20. de condit. & demonſtr. & in terminis Ruin. conſ. 93. num. 11. lib. 2. Pro quo facit, quia cum conditio. ſine liberis. non ſit neceſſaria ad actum, ſed ſit voluntaria, non debet trahi ad alios actus, ſed eſt
2 implenda † in forma ſpecifica. Bart. & alij in l. Gallus. §. & quid ſi tantum. ff. de lib. & poſthum. Sed iſtis non obſtantibus, contrarium fuit concluſum. per rationes quas adducit Dec. contra Socin. conſ. 416. per totum in 3. volum. Curt. Iun. conſ. 33. colum. 2. verſic. ſed quid. Pariſius. conſil. 19. colum. 9. num. 93. verſic. & licet Socinus. volum. 2. Marian. Iun. conſ. 100. colum. 2. num. 3. verſic. placent tamen. &c. volum. 1. & idem Ruin. ſibi contrarius, conſ. 97. numer. 3. volum. 2. & in conſ. ſuper quo emanauit ſubſcriptio dicti Mariani in cōſ. 100. vbi meminit quod Ruinus conſuluit etiam contra Soc. & dicit, quod placent ſibi rationes Ruini contra Soc. Et pro iſta parte fuit ponderata viua ratio. quod in vulgari
3 non eſt expectandus euentus † deficientiæ liberorum. quia, dato quod filij extarent, ſi eſt locus vulgari, vel quia hæres nolit, vel non poſſit, certe liberi iſto caſu nihil poſſunt habere. & ideo ille euentus non eſt attendendus. quod ſecus eſt in fideicommiſſaria. quia in ea, ſtantibus liberis, videntur ipſi, ſaltem ab inteſtato, vocati. & ideo talis euentus eſt expectandus.

SVMMARIVM.

Regula de publicandis acceptationibus, locum habet non ſolum in expectatiuis, ſed etiam in reſeruatiuis.

DECISIO CCCLII.

EAdem die 19. Decembris 1550. fuit reſolutum in vna Legionenſi, Sacriſtiæ de Villalon, coram D. Proſpero, quod licet regula de publicanda acceptatione loquatur in expectatiuis, tamen haberet etiam locum in reſerua habente clauſulam acceptandi, dato quod non teneretur infra certum tēpus acceptare. per deciſ. 23. Caſſad. in regul. Cancellariæ incipiente. firmum eſt. & ſimiliter adducta fuit alia deciſ. Simonetæ, quæ idem atteſtabatur ita tentum fuiſſe, quia reſerua eſt pinguis expectatiua. Nec Domini voluerunt facere differentiā, an reſerua haberet certum tempus acceptandi, an vero eſſet ſine tempore. quia vtroque caſu dixerunt, quod regula haberet locum: maxime ponderando, quod regula, dum loquitur de acceptatione, nullum tempus ei præfigit. Item, ratio quæ militat in expectatiua, vt teneatur publicare acceptationem, ne expectans inuoluat multa beneficia, militat & in reſeruatiua. etiam quod non habeat certum tempus ad acceptandum.

SVM-

SVMMARIVM.

Lis tantum per committentem introducta, an per ceſſionem beneficij ſit extincta.

1 *Lis, quando eſt inter duos ſuper beneficio, mortuis ambobus collitigantibus, extinguitur, & beneficium remanet liberum.*

2 *Mors naturalis & ciuilis, an æquiparentur.*

Cedens beneficio, an dicatur mori ciuiliter. & num. 4.

3 *Lis, quando eſt introducta pro parte actoris tantum, ceſſio non facta mentione litis, an ſit nulla.*

DECISIO CCCLIII.

✱ Fuit iterum poſita cauſa, die 19. Ianuarij 1551. & reſolutũ quod non eſſet extincta. quia per commiſſionem cũ decreto citationis, erat lis quo ad committenté. & ex quo in ceſſione non erat facta mentio de lite, ceſſio erat nulla. & ideo ceſſio nulla non poterat litem extinguere, ſed bene ceſſio valida. Et iſtud eſt quod dicunt Sarnen. & Staphil. in locis hic allegatis.

IN cauſa Britonorienſi Monaſterij, ✱ dubitaui, die 9. Ian. 1551. An lis per Petrum Franciſcum introducta, per reſignationẽ monaſterij factã non facta mẽtione de lite, fuerit extincta. Et in facto præſupponebatur, ꝙ Petrus Franciſcus Cinugus commendatarins monaſterii S. MARIAE de Vrano Britonorienſis, fuerat per quindecim annos pacificus poſſeſſor dicti monaſterij. Et quod poſtea de anno 1517. commiſit cauſam moleſtationum ſuper dicto monaſterio contra quendam Io. Antonium, omneſq; alios. &c. & obtinuerat decretum citationis. ſed non apparebat, qnod vnquam dicta citatio fuiſſet exequuta. poſtea de anno 1528. dictus Petrus Franciſcus renunciauit dictum monaſterium in fauorem Congregationis Camaldulenſis, non facta mentione de lite. & quia dicebatur, quod ex quo monaſterium erat litigioſum, ſaltem quoad Petrum Franciſcũ, & non fuerat facta mẽcio de lite, quod ceſſio erat ſubreptitia, & per conſequens nulla. Dubitaui ego, an per ceſſionem, ſeu renunciationem factam, eſſet lis extincta; Et ratio dubitandi fuit, quod ſicut quando eſt
1 lis † inter duos ſuper beneficio, mortuis ambobus collitigantibus, lis extinguitur, & beneficium manet liberum. Clem. 1. in princ. vt lit. penden. ita videtur quãdo eſt lis pro parte vnius introducta, quod per ceſſionẽ
2 eius, lis dicatur extincta. cũ mors † naturalis & ciuilis æquiparentur. ad Clem. fin. de procurat. & eſt decis. Rota in nou. Et non eſt dubium, quod cedendo beneficio, dicitur quo ad beneficium mori ciuiliter. Iſto non obſtante, Domini inclinarunt in partem contrariam. per ea quæ dicit Sarnenſis in compendio ſignaturæ. num. 64. & 65. & Staphil. in tract. de lit. grat. &c. fol. 144. in quibus locis videntur ſentire, quod etiam qnando eſt introducta lis pro parte acto-
3 ris † tantum, quod cedendo, non facta mẽtione litis, ceſſio ſit nulla. Et ad illud quod dicebatur, quod cedens habetur pro mor-
4 tuo, reſpondebatur, quod illud † verũ erat quando ceſſio erat valida. ſed ex quo beneficium erat litigioſum, & non erat facta mentio illius litis, ceſſio erat nulla. per tex. in cap. 2. vt lit. pen. in 6. ergo ceſſio nulla non poteſt operari illum effectum, quem operatur mors naturalis vera. Tamen fuit dictum quod quia cauſa erat exemplaris, melius informaretur.

SVMMARIVM.

Citatio in caſu iſto bene exequuta.

1 *Diſpoſitio hominis ſiue legis, an ſemper ſit intelligenda, prout eſt conſuetum fieri.*

2 *Sigillũ Auditorũ, an habeatur loco decreti.*

3 *Citatio de iure an poſſit fieri domi, ſi citandus non reperitur perſonaliter.*

Citatio de iure communi, an requiratur quod fiat in parochia.

DECISIO CCCLIV.

IN vna Peruſina liquidationis fructuum, pro Brachio Balleone, contra Rodulphũ Balleonum & litis conſortes, die 16. Ianuarii 1551. propoſui dubium. An citatio fuerit bene exequuta. Et caſus erat, quod iam decẽ & octo elapſis, Brachius Balleonus cõmiſerat cauſam contra Rodulphum & litis conſortes. & aſſertus procurator obtinuerat decretũ citationem vna cum inhibitione. poſtea notarius, in extenſione citationis dixerat. quod ſi eos commode habere poteritis, in eorum propriis perſonis; ſin autem, in domo habitationis, ſi ad eam vobis tutus pateat acceſſus. & non poſuerat illa verba quæ ſunt ſolita apponi communiter de ſtylo Curiæ in omnibus citationibus. & in parochiali ſub qua degunt. &c. & ideo exequutor, qui viderat quod in citatione erat dictum, in domo habitationis. tantum, facta diligentia de reperiendo, & non inuento Rodulpho & aliis conſortibus, citauit eos in domo habitationis & non in parochiali, ex quo non dicebatur in citatione. poſtea, vigore illius exequutionis, fuerat proceſſum in cauſa, & lata ſententia contra Rodulphum & litis conſortes, quæ tranſiuerat in iudicatum. & cum ageretur contra Rodulphum ad exequutionem rei iudicatæ, Rodulphus dixit de nullitate ſententiæ, ex quo citatio tantum fuerat exequuta in domo & non in parochiali. & iudex decernendo

citationem, viſus erat decreuiſſe iuxta for-
1 mam ſolitam. cum quælibet diſpoſitio,† ho
minis ſiue legis, ſemper ſit intelligẽda pro-
ut eſt conſuetum fieri. Abb. in c.certificari.
de ſepult. Iaſ.in l.certi condictio. §.ſi num
mos.col. 3. verſ.tertio principaliter.&c. ff.
ſi cert.pet. Tamẽ,iſtis non obſtantibus,con
trarium fuit deciſum. quia exequutor,exe-
quendo prout fuit ſibi mandatum, in nullo
peccauit. Nec obſtat, quod iudex non de-
creuit niſi citationem,& intelligendum erat
iuxta formam ſolitam mandaſſe,& ideo no
tarius ita debebat extendere. quia fuit di-
ctum, quod ex quo citationes, antequam
mittantur,ſigillo Auditoris ſigillãtur,quod
2 ſigillum † habetur loco decreti. & tunc de-
mum quando litteræ ſunt ſigillatæ, videtur
Auditor mandaſſe.& ideo,cum mandauerit
ita citari,debet valere talis citatio. Et tan-
to magis, cum talis citatio fuerit exequu-
ta iuxta formam iuris communis, volentis
3 quod ſi non reperiatur † perſonaliter, fiat
domi. iuxta not. per Bart.in l.4. §. prætor
ait.ff.de dam.infect. & de iure communi nõ
requiritur quod fiat in parochia. & Clem.
cauſam. loquitur in beneficialibus. nos au-
tem eramus in profanis.

SVMMARIVM.

In cauſa Romana Pitiliana dotis.

1 *Promiſſio reſtitutionis dotis,an comprehen-
dat caſum inopiæ.*
2 *Dotis reſtitutio in caſu inopiæ, an potius
conſignatio, vel dotis reſtitutio.*

DECISIO CCCLV.

IN cauſa Romana Pitiliana dotis.die 12.
Iannarij 1551. dedi dubium partibus,
An per caſum inopię, ſit commiſſa ſtipula-
tio venditionis Fiani, de qua in inſtrumen-
tis cenſus,cum D.Horatio, & hodie cum
D. Io.Antonio. Et præſuppoſito quod non,
an per dicta inſtrumenta, ſit taliter proui-
ſum D.Liuiæ,quo ad dotem,vt non poſſit iu
uari iuribus de inopia loquentibus ad impe
diendam exequutionem inſtrumenti contra
D.Io.Antonium, pro reſiduo dotis non ſolu
tæ. Et pro intelligentia dubii eſt ſciendum,
quod in inſtrumento cenſus in fauorẽ D.Ho
ratij,ſuper fructibus caſtri Fiani venditi, in
quo dabatur facultas D. Comiti redimendi
dictum cenſum vſque ad duodecim annos.
& quia fuit cogitatum, quod interim infra
dictos duodecim annos, antequam Comes
redimeret dictum cenſum, & etiam poſt lap
ſum termini duodecim annorum, poſtquam
illum dictus Comes infra dictum terminum
illum non redemiſſet, poſſet venire caſus re
ſtitutionis dotis, & quod eſſet locus hypo-
thecæ quam ſuper dicto Caſtro Fiani D. Li-
uia pro dicta dote habebat,& recurreret ad
dictum caſtrum. ideo vt iſtis caſibus euenië
tibus, conſuleretur reſtitutioni dotis D.Li
uiæ, ac etiam indemnitati dicti Horatij,di-
cti Comes & Horatius in eodem inſtrumen
to conuenerunt, quod in ſingulos caſus præ
dictos, videlicet quod interim pendente ter
mino duodecim annorum ad redimendum,
veniret caſus reſtitutionis dictę dotis,quod
dictus Comes infra duodecim annos non re
dimeret cenſum, in vtroque dictorũ caſum
caſtrum ipſum Fiani eſſet venditum precio
trigintaquinque millium ducatorum, in
quibus excomputarentur quindecim mille
ducati ſeu ſcuta ſoluta pro cenſu, & cen-
ſus extingueretur. & pariformiter Comes
conſenſit.& mandauit,quod de eodem pre-
cio trigintaquinque millium ſcutorum ſol-
ueret dotem tunc ſolutam vel ſoluendã.ad-
ueniente caſu tamen reſtitutionis vt ſupradi
xi. Et ſic intrat dubium, An propter inopiã
Comitis dicatur commiſſa ſtipulatio. vide-
licet vt dicatur eſſe locus reſtitutioni do-
tis. Et ad hunc effectum quærebatur, quia
ſi erat locus reſtitutioni dotis, erat locus
repetitioni. & ſi repetitioni, à fortiori,re-
tentioni. & ita retinendo poterat impediri
exequutio inſtrumenti contra D. Io. Anto-
nium.ſuper iſto primo capite,quod propter
inopiam non eſſet locus tali ſtipulationi,al
legauit D.Michael Bar.& ibi Paul.de Caſt.
in l.ſi quis ſtipulatur.ff.ſolut.matr.vbi pro
1 miſſio † in euentum reſtitutionis dotis,non
comprehendit caſum inopiæ. cum tunc po-
tius dicatur conſignatio, quam reſtitutio.
deciſ.Neapolitana 199. Alex.cõſ.142.vol.
5. Et hanc opinionem affirmat Ripa eſſe cõ
munẽ.in l.ſi conſtante.nu.95.ff.ſolut.matr.
& multa alia iura & doctrinas quas tunc
D.Michael allegauit. & hoc ſtante quod nõ
eſſet locus reſtitutioni, ſequebatur quod cũ
D.Io.Antonius eſſet ſubrogatus in locum
D.Horatij,& ſic in euentũ reſtitutionis, ip-
ſe haberet quicquid ſoluiſſet Comiti pro do
te Liuiæ de illis trigintaquinque millib. ſcu
tis,dicebat ipſe quod quo ad ſortẽ erat cau
tum D. Liuiæ. & tanto magis cũ dicta ſub-
rogatio D.Io.Antonii in locum D.Horatii,
eſſet facta de conſenſu D.Liuiæ. quod appa
rebat ex inſtrumento mandati. vbi patet ꝙ
ipſe conſentit ꝙ D.Io.Antonius ſolus emat
eiſdem pactis & conditionibus quibus eme
bat D.Horatius.& ideo,ſi ipſi D.Liuiæ erat
de voluntate ſua cautum,non eſt locus iuri
bus de inopia loquentibus.quia in caſu ino
piæ, iura ideo volunt vt ſit locus repetitio-
2 ni † dotis, ad effectum vt dos in tuto pona-
tur. ſed hic erat in tuto, cum eſſet ſuper
caſtro Fiani, quod erat in manibus D. Io.
Antonij. Hãc informationẽ dedi aduocatis
D.Io.

D. Io. Antonii & faſſi fuerunt, quod non erat locus reſtitutioni. & quod, quo ad dotem, & ſic ſortem principalem, erat cautū. Tamen dixerunt ipſi, & informarunt, quod non erat cautum quo ad donationem propter nuptias, & quo ad alimenta. Et ideo tranſmiſerunt punctum ad me ſub alia forma proponendum. videlicet vt in deciſione ſequenti.

S V M M A R I V M.

In cauſa Romana Pitiliana dotis.

1 *Filius, quando habet vnde ſe alat, & pater eſt pauper, non ſolum tenetur vxorem & filios, ſed etiam patrem alere.*

DECISIO CCCLVI.

PRæſuppoſita inopia ſoceri. & commiſſionibus pro nutu præſentatis. & inhibitionibus, illarum vigore, factis. An nurus in cauſa noſtra poſsit exequutioné inſtrumenti, quæ per ſocerum contra D. Io. Antonium petitur, impedire tam ratione dotis & donationis propter nuptias, quam ratione alimentorum, non obſtante cautione dotis de qua in inſtrumento venditionis cenſus. Iſtud dubium fuit propoſitum, die 19. Ianuarii 1551. Et fuit reſolutum, quod non poſſet impedire. Non enim ratione dotis. ex quo de ea erat cautum in inſtrumento venditionis cenſus, vt in proxima præcedenti deciſ. dictum fuit. Non etiam ratione donationis propter nuptias. quoniam donatio propter nuptias de iure ſuper bonis ſoceri conſtituitur. & ideo, cum in euentum reſtitutionis dotis, caſtrū Fiani ſit venditum precio trigintaquinque millium ſcutorum, & detractis quindecim millibus pro cenſu, ac duodecim millibus pro dote, quæ conſtituunt ſummam vigintiſeptē millium, remanet ſumma octomillium ſoluēda D. Comiti, certe donatio propter nuptias, quæ eſt quarta pars, & ſic ſumma trium millium ſcutorum de iure ſuper illis octo millibus cenſetur eſſe conſtituta. & ſic, reſpectu donationis propter nuptias, dicitur etiam ipſi Liuiæ eſſe cautum. Nec etiam debet impediri reſpectu alimentorum. quoniam pro ſumma quinque millium & quingentorum, coniuges habebant fructus tenutæ Meanæ. & pro reliqua ſumma, D. Nicolaus habebat fructus Pitiliani & Sorani. quorum partem à principio pro alimentis Comes, Nicolao filio aſsignauerat. & ſi nunc habet illos fructus in totum, debet illis eſſe cōtentus.
1 maxime cū quando † filius habet vnde ſe alat, & pater eſt pauper, non ſolum tenetur vxorem & filios, ſed etiam patrem alere. ſecundum Crotum in repet. l. frater à fratre. ff. de condit. indeb. Non obſtat etiam, quod Comes poſsit infra duodecim annos redimere. & ſi infra duodecim annos redimerit, D. Io. Antonius non poſsit retinere niſi ſummam quinque millium & quingentorum ſcutorū, prout eſt in inſtrumento dictum. quia etiam poterit retinere aliam ſummā ſex millium & quingentorum ſoluendam. per text. in l. vnica. C. ob chirograph. pecuniam.

S V M M A R I V M.

Agens ex contractu, debet probare ſe prius impleuiſſe.

DECISIO CCCLVII.

IN vna Romana reſciſsionis contractus, pro Andrea Querro, contra Doctorē Caſtillo: propoſui dubium, die 23. Ianuarii 1551. præſuppoſito, ſine veri præiudicio, quod fuerit promiſſum tradere ſummam centum octuagintaquinque pro complemento ſcutorum quingentorum, & quod illa nō ſunt ſoluta. An agi poſsit pro ſcutis tercētum quindecim. præſertim non refectis expenſis. Et caſus erat, quod Marina mulier, vendiderat Iulio Albizino bona mobilia, videlicet maſſaritias, ſupellectilia, & vtenſilia domus. quæ æſtimata fuerunt ad dictā ſummam quingentorum. Sed pro parte Iulii erat probatum, quod in contractu fuerat conuentum inter, Marinam & Iulium, quod ad faciendam dictam ſummam quingentorum ſcutorum Marina teneretur numerare eidem Iulio ſummā centum octuagintaquinque. quæ ſimul cum ſumma tercentum quindecim ſcutorum, faciebat ſummam quingētorum, quam Iulius promiſerat ſoluere. Et huic obligationi acceſſerat Doctor Caſtillo. qui, cum contra eum ageretur vigore obligationis in forma Cameræ, oppoſuit, dictam ſummam centum octuagintaquinque non fore ſolutam. & præſupponebatur fore probatum. & ſtante huiuſmodi præſuppoſito, fuit reſolutum quod non poſſet agere Andreas Querrus hæres Marinæ, ad illam ſummam centum octuagintaquinque. quia quando quis agit ex contractu reciproco, debet probare ſe impleuiſſe. l. Iulianus. §. offerri. vbi Bart. & alii. ff. de act. empt. Et in ſpecie in fideiuſſore Soc. conſil. 273. col. 2. verſ. ſecundo principaliter. vol. 2. in tantum quod propter vnum minimum capitulum non obſeruatum, obſtet exceptio agenti: Bal. in l. pacta conuenta. in 2. not. ff. de contrahen. empt. Iaſ. conſ. 111. col. pen. vol. 4. & conſ. 41. vol. 3.

SVMMARIVM.

Reſignans, poſt reſignationem percipiens fructus, quod non dicatur decedere in poſſeſſione beneficij.

1 *In regula de publicandis, an ſufficiat beneficiatum fuiſſe in poſſeſſione.*
Poſſidere, & eſſe in poſſeſſione an differant.
2 *Regula de publicandis tanquam exorbitans in ſuis terminis continenda.*
3 *Præſtimonia an requirant reſidentiam, & in eis ſit conſiderabilis poſſeſſio.*
4 *Beneficiatus quando dicatur decedere in poſſeſſione beneficij.*

DECISIO CCCLVIII.

EAdem die, in cauſa Abulenſi præſtimoniorũ, propoſui dubium. * An ſtantibus inſtrumentis apprehenſionis poſſeſſionis & arrendamenti, pro parte Gabrielis productis, dici poſſit, quod Didacus reſignans obierit in poſſeſſione. Et caſus erat, quod Didacus reſignauerat multa præſtimonia in fauorem Gabrielis nepotis, qui facta reſignatione, expediuerat bullas, & proceſſum fulminauerat. & vigore litterarum & proceſſus, Gabriel de conſenſu Didaci acceperat poſſeſſionem de manu rectorum, ſeu locatenentium Eccleſiarum, in quibus dicta præſtimonia conſiſtebant, verum eſt, quod fuit factum coram notario, & teſtibus duobus, ita quod non erat reſignatio publicata. Et illud fuit de anno 1538. poſtea de anno 1540. Didacus, qui in reſignatione reſeruauerat fructus, de conſenſu Gabrielis arrendauerat fructus ad trienniũ. Et iſta ſunt inſtrumenta apprehẽſionis poſſeſſionis, & arrendamenti, de quibus in dubio. Per quæ inſtrumenta, licet iuncta reſignatione, & ſine ea, appareret clare, quod Didacus poſſeſſionem amiſiſſet; tamen quia reſignatio non erat publicata, nec etiam petita ab his quos contingebat vt aduerſarii prætendebant, dicebant etiam, quod ex quo Didacus ſemper fructus perceperat vſque ad eius obitum, qui fuit de anno 45. quod diceretur deceſſiſſe in poſſeſſione, & per cõſequens quod ex omni parte locus eſſet regulæ de publicandis; & præſtimonia vacaſſent per eius obitum, non autem per reſignationem. Et conſiderabant, quod licet Didacus, per reſignationem, & per eius conſenſum, præſtitum tam in reſignatione quã apprehenſione poſſeſſionis & arrendamento, perdidiſſet poſſeſſionem tam naturalẽ quam ciuilẽ, tamen propter perceptionem fructuum, diceretur eſſe in poſſeſſione, quod
1 ſufficit per regulam. & aliud † eſt poſſidere, aliud eſſe in poſſeſſione. l. ſi quis ante. ff. de acquiren. poſſeſſ. & Corn. in terminis regulæ de publican. conſ. 137. vol. 3. Tamen iſtis non obſtantibus fuit per omnes reſolutum, excepto vno, quod non diceretur Didacus deceſſiſſe in poſſeſſione, ad effectum vt regula intraret. quia licet Didacus diceretur deceſſiſſe in poſſeſſione fructuum, nõ tamen in poſſeſſione beneficij, prout à re-
2 gula requirebatur. quæ, tanquam † exorbitans, in terminis ſuis erat tenenda. Non obſtat quod in præſtimoniis poſſeſſio præ-
3 ſtimonii non ſit conſiderabilis, ex quo † nõ requirit reſidentiam, neque aliquod ſeruitium præſtare tenebatur. Quia fuit reſponſum, quod licet non requirat reſidentiam, tamen poteſt præſtimoniarius vt præſtimoniarius intrare chorum; & ſeruire Eccleſiæ tanquam præſtimoniarius. Et cum Didacus nunquam aliquid tale feciſſet, non poterat dicere deceſſiſſe in poſſeſſione beneficii, ſed tantum in poſſeſſione fructuum ex cauſa de nouo ſuperuenienti, videlicet vigore reſeruationis fructuum, poſitæ in reſignatione præſtimoniorum. Et ideo regula intelligitur quando quis, non obſtante reſignatione beneficij, poſtea remanet in detentatio-
4 ne beneficij. vtputa † vt beneficiatus deſeruiendo. quod non erat hic. vbi ſi percipiebat fructus, ex cauſa reſeruationis percipiebat.

* Vide infra deciſ. 371.

SVMMARIVM.

Repetitio dotis ex cauſa inopiæ, non potuit impediri data cautione etiam in iſto caſu.

1 *Dotis repetitio an detur ſocero vergente ad inopiam.*
Et quid ſi filius tunc temporis ſit diues. num. 2.
3 *Dotis repetitio ob vergentiam ad inopiam, an excludatur per oblationem fideiuſſoris. & num. 5.*
4 *Mali euentus in conſideratione habendi ſunt ratione dotis.*
Dotis ſolutio, an debeat fieri ſocero vel filio vergentibus ad inopiam, data cautione per eos.
6 *Ex caſu repetitionis, ad ſolutionem dotis an arguatur.*
7 *Inopia an poſſit opponi in repetitione dotis, quando promiſſio dotis ſoluenda fuit facta incipienti vergere ad inopiam.*
8 *In dote repetenda an ſufficiat virum vel ſocerum aliquantiſper vergere ad inopiam.*

DECISIO CCCLIX.

IN cauſa Romana ſeu Pitiliana dotis, die 26. Ianuarij 1551. dedi dubium, numquid Liuia teneatur dare dotem ſuam ſocero vergenti ad inopiam, ſub cautione. Ex pro parte Liuiæ dicebatur, quod remedia ll. ſi conſtante. ff. ſol. mat. l. vbi adhuc & l. in rebus. C. de iur. dot. eſt locus quando
1 ſocer † incipit vergere ad inopiam contra ipſum ſocerum. vt poſt Gloſ. tenent Cinus & alij, in l. vbi adhuc. Bart. in l. ſi conſtante in 7. quęſt. primæ partis. & ibi Alex. num. 2. verſ. in Gloſ. &c. dicit, quod cum Bart. tranſeunt alij. & Iaſ. ibi num. 14. Et iſta concluſio procedit vt poſſit agi contra ſocerum ver-
2 gentem ad inopiam, † etiam quod filius ſit diues. Gloſ. in §. illud. in verb. incohante. in auth. de æqual. dot. & ibi ſequuntur Iac. de Beluiſo, & Ang. idem Gloſ. in l. vbi adhuc. & in l. ſi conſtante, & ibi Bart. in 8. q. & ibi Crot. in 1. lectura in 8. quęſt. num. 35. Contra igitur vergentem ad inopiam, communis concluſio eſt, quod mulier poſſit vti remedijs dictarum legum. nec dicta remedia excluduntur per oblationem fideiuſſoris
3 de dote † conſeruanda. vt poſt Gloſ. & Cin. Bartol. in l. ſi conſtante. in 10 quęſt. primæ partis. & ibi Alex. num. 19. vbi dicit hanc eſſe communem, quia mulier non debet ſe committere fragilitati cautionis. & ibi Crot. in 1. lectura num. 63. Nam vt dicit Abb. in c. per veſtras. num. 12. de donat. inter vir. & vxor. ſecundum iura Authent. eſt locus remedijs dictarum legum, quando incipit vir male vti ſubſtantia ſua. licet ipſe vir ſit ditiſſimus, & habeat bona ſufficientia pro dote aſſecuranda, & pro alimentis. & ſequũtur Bar. & alij, in l. ſi conſtante. Ergo iura ſimpliciter non conſiderant cautionem dotis & alimenta, ſed conſiderant id quod euenire poteſt, & malos euentus. Et quod
4 mali † euentus ſint in conſideratione in materia dotis, & quod hoc ſit ſpeciale in ipſa dote, tenet Bald. Nouell. in tract. de dot. in 7. par. in 12. priuil. & Alex. in l. ſi cum dotem. §. ſi maritus. in 1. not. ff. ſol. mat. & Crot. in l. ſi conſtante. in 1. lect. num. 14. Ad excludendum ergo dicta remedia, non ſit fundamentum per Doctores in cautione, nec etiam ſit fundamentum in aliquẽtiuo de præſenti, quia de facili poſſunt deficere, & ſit fundamentum in eo quod euenire poteſt. & in hoc iura fauerunt mulieribus. Item, pro parte Liuiæ dicebatur, quod dos etiam non erat ſoluenda Nicolao. immo ſi eſſet ſoluta, locus eſſet repetitioni. ex quo notum erat quod filius male vtebatur ſubſtantia ſua. & ideo cum, tam reſpectu ſoceri quam Nicolai, locus eſſet repetitioni, à fortiori, non ſolutioni. quia cui damus actionem, tanto magis exceptionem. nec ſoluenda erat ſub cautione, per ſuperius dicta. Sed pro parte Comitis reſpondebatur ad iſta, quod cautio ſeu prouiſio, data in inſtrumẽto venditionis cenſus ſuper Caſtro Fiani in fauorem D. Io. Antonij, non erat ſimplex cautio, ſed habebat vim ſolutionis. cum D. Io. Antonius in emptione ipſius caſtri, quæ cenſebatur eſſe facta in eius fauorem, teneretur excomputare duodecim millia ſcuta pro dote Liuiæ. Sed pro parte Liuiæ replicabatur, quod licet reſpectu Ioannis Antonij haberet vim ſolutionis, tamen quod reſpectu ipſius Liuiæ, D. Io. Antonius erat fideiuſſor ſeu expromiſſor. & ipſi fideiuſſioni Liuia non tenebatur ſtare. Secundo dicebat Comes, quod illa opinio, quod non
5 obſtante cautione ſit locus repetitioni, † non habet locum quando mulier acceptauit expromiſſorem ſeu fideiuſſorem, vt dicit Bal. in l. & heredi. §. filia. ff. de pact. Alex. refert & ſequitur in d. l. ſi conſtante. num. 17. D. autem Liuia, in dicto inſtrumento cenſus Fiani, conſenſit quod dos in euentum reſtitutionis, eſſet penes patrem. ergo debet ſtare ipſi prouiſioni. & ſic ſumus extra dictam communem opinionem, quæ habet quod non ſit locus cautioni. quia iſtud eſſet verum, niſi ſemel per dominam Liuiam eſſet approbata. Sed ad iſtud fundamentum, fuit pro parte D. Liuiæ replicatum, quod ideo de anno 1544. ipſa in inſtrumẽto venditionis cenſus conſenſerat, attento quod Comes de anno 1542 in tranſactione dixerat, quod reſpectu reſidui illud petere non intendebat. cum autem poſt annum 1544. Comes incœperit de nullitate dictæ tranſactionis dicere, & volebat reſiduum dotis petere, tunc quia intererat ipſius Liuiæ illud reſiduum conſeruare, ideo noluit ſtare illi conſenſui per eam præſtito. quia tunc ideo conſenſit, quia Comes nolebat petere reſiduum, & ideo ipſius Liuiæ non intererat. Secundo dicebatur pro parte D. Liuiæ, quod ipſa conſenſerat in euentum reſtitutionis, & eramus in ſtipulatione, quæ eſt ſtricti iuris. &
6 nos eramus nunc in caſu † repetitionis, & ſuperius fuit dictum, quod de vno ad alium caſum non inferebatur. vt per Bar. in l. ſi quis. ff. ſolut. mat. Tertio, pro parte Comitis dicebatur, quod quando D. Liuia fuit contenta de prouiſione facta in perſonam D. Antonij, quod iam Comes incœperat male
7 vti ſubſtantia. vnde nunc non poterat † opponere de eius inopia. per ea quæ dicit Bartol. & poſt eum Iaſ. qui reprobat Bartol. in l. ſi conſtante in 6. quęſt. primæ partis. ff. ſolut. mat. Sed ad iſtud pro parte Liuiæ fuit replicatum, quod de iſta ſcientia Liuiæ non conſtabat. Secundo, quod dato quod conſtaret, tamen, quia poſt illum contractum de anno 1544. in quo ipſa Liuia conſenſerat,

terat

Comes in deterius fuerat; ideo hodie po-
8 terat venire contra. quia ſufficit † quod
aliquantiſper conditionem ſuam deteriorẽ
à priori faciat. Et ita, ex omnibus iſtis,
fuit concluſum contra Comitem, vt non eſ-
ſet locus ſolutioni, etiam cum iſta cautione
D. Ioannis Antonij.

SVMMARIVM.

Comes Pitiliani allegando donationem &
præſcriptionem, non dicebatur venire
contra factum patris.

DECISIO CCCLX.

EAdem die, in cauſa Romana caſtri Fe-
liciani propoſui dubium. An D. Comes,
allegando donationem & præſcriptionem
quas allegat, dici poſſit venire contra fa-
ctum patris, cuius eſt hæres & qui dedit in
ſolutum auctori Dominæ Helenæ. Et fuit
reſolutum ex vno tantum fundamento,
cum reliqua fundamenta putata fuerint fri-
uola, quod Comes non diceretur venire
contra factum patris ſui, nam cum hic inter
dationem in ſolutum, factam de anno 16. &
donationem factã Comiti per Archiepiſco-
pum factã de anno 26. interuenerint decem
anni, & in illa donatione Archiepiſcopus
aſſeruerit ſe dominum Caſtrorum, quod
idem aſſeruit in teſtamento per eum poſtea
facto, quam aſſertionem poſtea Henricus,
adeundo hæreditatem ex teſtamento ſine
beneficio legis & inuentarij, approbauerat,
ex quo contra eam venire non poterat, ex
iſto facto legitime Comes poterat donatio-
nem & præſcriptionem allegare. & per hoc
non dicebatur aſſertionem patris in datione
in ſolutum impugnare, quia iſta poterant
ſtare. & quod Ludouicus de anno 1516. eſſet
dominus illius caſtri, & poſtea tempore aſ-
ſertionis de anno 26. Archiepiſcopus eſſet
dominus, ex quo illa aſſertio erat per Co-
mitem Henricum acceptata, quam impugna
re non poterat, ex quo erat hęres Archiepi-
ſcopi ſine beneficio legis & inuentarij. Et
aduerte ad informationem facti, quam iſta
die fecit Dominus Octauianus Veſtrius,
quia ponit totum factum iſtius cauſæ.

SVMMARIVM.

Subrogatus in omni iure & ad omne ius,
etiam quo ad actionem ſpolij, iſto caſu
non cępit, vel non cenſetur ad fructus
præteritos ſubrogatus.

1 *In ſubrogatione etiam quo ad actionem ſpo-
lij, an veniant fructus.*

DECISIO CCCLXI.

IN cauſa Pientina fructuum, die 30. Ia-
nuarij 1551. propoſui dubium. An Mar-
cus Antonius, ſubrogatus in omni iure Pe-
tri Franciſci ſibi competente in Eccleſia vel
ad Eccleſiam, & prout in ſupplicatione de
qua dabitur copia, cenſeatur etiam ſubro-
gatus ad petendum fructus in quibus aduer-
ſarius condemnatus fuerat per vnam ſenten
tiam, ex quo Petrus Franciſcus reſeruauit
ſibi fructus & adminiſtrationem. Et fuit
reſolutum, quod non cenſeretur ſubrogatus.
Nam licet in ſubrogatione in omni iure &
ad omne ius, etiam quo ad actionem ſpolij,
veniant fructus quando ſunt petiti, & tanto
magis in iſto caſu, in quo in fauorem Petri
Franciſci erat lata prima ſententia cum con
demnatione fructuum, & in eius fauorem
erat decretum ſequeſtrum, & poſt ſeque-
ſtrum ceſſerat omne ius ſibi competens, cum
ſubrogatione etiam quo ad actionem ſpolij,
1 & ſic in tali ſubrogatione † venirent fructus.
per deciſ. Aegid. 367. Tñ q̃a in caſu noſtro,
Petrus Franciſcus cedendo, ne nimium di-
ſpendium pateretur, reſeruauerat ſibi om-
nes fructus, ergo intelligendum erat quod
reſeruaſſet non ſolum fructus futuros, ſed
etiam præteritos. nam ſi propter diſpendiũ
euitandum reſeruat, ſecundum intelligen-
tiam aduerſariorum, fructus futuros, à for-
tiori intelligendus eſt ſibi voluiſſe reſerua-
re fructus præteritos qui iam ſibi quęſiti
fuerant. Non obſtant illa verba in ſuppli-
catione poſita. etiam propria auctoritate. &
etiam illa verba, ita quod per Marcum An-
tonium & eius ſucceſſores moleſtari non
poſſit. quia ex quo reſeruabat fructus pro-
pria auctoritate percipiendos, videbatur re-
ferri ad fructus futuros, quia fructus futuri
dicuntur propria auctoritate percipi. Quia
fuit reſponſum, ꝙ etiam poterat referri ad
fructus præteritos. quia poterat velle perci-
pere illos ſine miniſterio Marci Antonij, ſed
ꝓpria auctoritate poſt condemnationem ſe-
quutam. Item, etiam & in dictis fructibus
præteritis nolebat moleſtari per Marcum
Antonium, nec eius ſucceſſores. Non obſtat
illa clauſula in clauſulis ſupplicationis poſi-
ta. & de reſeruatione fructuum ad vitam,
cum derogatione regulæ depræſtando con-
ſenſu in penſionibus. per quam videbatur,
quod deberet referri ad reſeruationem fru-
ctuum futurorum. quia fuit dictum, quod
per hoc non cenſebatur eſſe receſſum a re-
ſeruatione omnium fructuum. Et quia
etiam veniebant futuri, ideo fuit pe-
tita clauſula, vel potius de-
rogatio dictæ re-
gulæ.

SVM-

SVMMARIVM.

Lis vbi eſt quo ad actorem tantum, ſi cedit beneficium in alium non facta mentione de lite, ceſſio eſt nulla.

1 *Lis eſſe dicitur poſt obtentam commiſſionem & citationem in odium committentis, & obtinentis decretum citationis. & num. 2.*
2 *De litis pendentia ſemper facienda mentio.*
3 *Lite pendente inter actorem & reum, in odium ipſorum, gratia impetrata non valet.*
4 *Lite pendente cedi non poteſt beneficium in fauorem alterius.*
5 *Ceſſio beneficij an dicatur facta in potentiorem, ſi facta ſit in fauorem Monaſterij.*
6 *Ceſſio beneficij fieri non poteſt, quando eſt litigioſum in præiudicium litis.*
7 *Lis ſuper beneficio, an dicatur extincta per ceſſionem de eo factam.*
8 *Gratia, non facta mentione de Litis pendentia, an ſit ſubreptitia, & per conſequens nulla.*
Gratia, quando eſt ipſo iure nulla, an quilibet, etiam extraneus, de nullitate dare poſſit.

DECISIO CCCLXII.

IN cauſa Britonorienſi monaſterij, die 4. Februarij 1551. propoſui dubium. An c. 2. vt lit. penden. in 6. locum habeat vbi eſt lis quo ad actorem tantum, & nullus eſt reus. & ſi non, An alibi caueatur quod ſtante lite quo ad committentem tantum, cedendo beneficio ſuper quo per eum tantum eſt introducta lis, teneatur de lite mentionem facere. Pro parte negatiua, quod non eſſet locus dicto c. adducebatur, quod tex. loquitur quando hi contra quos eſt lis mota, cedunt vel decedunt. & ſic textus loquitur in actore & reo. Item, dum tex. dicit. ne nouus aduerſarius detur: ut in caſu noſtro iſta verba verificari ad poſſunt, cum actor nullum aduerſarium haberet, ex quo eum non citauerat. & iſtud videtur dicere expreſſe Archid. in d. c. 2. vt lit. penden. in 6. col. fin. verſ. ſed quod hic dicitur intelligo in caſu in quo loquitur, videlicet quando eſt lis inter actorem & reum: &c. Item, adducebatur conſ. Oldra. 299. circa finem; vbi vult, quod c. 2. vt lit. pen. in 6. locum habet quando res eſt in iudicium deducta, & durabat, quia erat ſuperſtes litem proſequens. ſed in caſu noſtro non erat ſuperſtes litem proſequens: quia actor cedendo, demonſtrabat animum ſuum nolle ſe amplius litem proſequi. ergo non eramus in terminis dicti c. 2. Item pro iſta parte adducebatur, quod licet Sarnen. in compendio ſignaturæ. num. 64. & Staphil. in ſuo tract. de lit. grat. fol. 144. ponant tres effectus iſtius litis motæ per actorem contra reum. & in tertio effectu ponant, quod quando ceſſio fit non facta mentione de tali lite, quod reus & poſſeſſor poteſt dicere de ſubreptione talis ceſſionis. quod ſi bene viderentur verba iſtorum Doctorum quod iſti loquebantur in fauorem ipſius rei & poſſeſſoris. ita quod nominatus in commiſſione, etiam quod contra eum citatio non eſſet exequuta ſed tantum decreta, poterat ſi volebat petere, attentata reuocari. item, quod ceſſio, non facta mentione de huiuſmodi lite, annullaretur. ſed cum iſta eſſent in fauorem ipſius rei nominati in commiſſione, non poterat tertius non nominatus, petere quod iſta ceſſio per viam ſubreptionis reuocaretur. Iſtis tamen non obſtantibus, Domini concluſerunt contrarium. nam licet ex verbis illius textus, non eſſemus in terminis illius c. 2. tamen ex interpretatione Palatii, volentis quod in odium committentis & obtinen-
1 tis † decretum citationis, dicatur eſſe lis. vt dicit Aegid. deciſ. 345. in fine. & ſunt multæ deciſ. & ſi Palatium tenet quod ſit lis, ergo in impetratione, & ſic ceſſione, de litis penden-
2 tia † erat mentio facienda. vt per plura, vltra Sarnen. & Staphil. ſuperius allegatos, firmat Felin. in c. ſuper litteris. col. 7. verſ. ſexta regula. de reſcript. Vbi dicit, quod lis dicitur pendere per citationem decretam quo ad ipſum actorem. Sed certè illud dictum Felini non meretur ad caſum noſtrum allegari. quia loquitur de reſcripto ad lites, cauſam pendentem alteri committente, non autem de reſcripto nouum ius conferente. prout dicit ipſe Felin. in d. c. ſuper litteris. col. 8. verſ. & adde quod per appellationem. & etiam ipſe Felin. in princ. 6. regulæ loquitur in reſcripto ad lites. Sed pro iſta parte extat auctoritas Sarnen. & Staphil. ſuperius allegata. pro quibus facit,
3 quod ſicut quando eſt lis † inter actorem & reum, in odium ipſorum, gratia pendente lite impetrata non valet. c. fin. vt lit. penden. & ibi Abb. col. fin. Felin. in c. 1. col. 10. verſ. fallit 6. de reſcript. & ſicut quando lis pen-
4 det inter † actorem & reum ſuper beneficio, 5 beneficium non poteſt in fauorem alterius cedi. vt eſt deciſ. Rota 56.* in no. ita quando eſt lis quo ad actorem tantum, in odium ipſius actoris, non poterit ipſe actor in fa- *Alias. 3. vt lit. pend.
1 uorem alterius beneficium cedere: maxime reſeruata penſione in fauorem ſuum, vt erat in iſto caſu. in quo Petrus Franciſcus ceſſerat in fauorem Monaſterij, reſeruata notabili penſione. & ideo, ex quo erat lis

in

in odinm ipſius, quicquid fiebat poſtea in
fauorem ipſius, non facta mentione de lite,
debebat annullari. & tanto magis ex quo
5 cedendo in monaſterium, dicebatur † cede-
re in potentiorem. & ita faciebat conditio-
nem omnium intereſſe putantium, deterio-
rem. Et cum in caſu iſto Petrus Franciſcus
commiſiſſet cauſam contra Io. Antonium
omneſque alios intereſſe putantes, & in exe-
quutione citationis nominandos, itaque ex
forma ipſius commiſſionis Petrus Franci-
ſcus commiſerat cauſam contra Antonium
item contra intereſſe putantes, & contra
omnes nominandos in exequutione citatio-
nis, vt alias deciſum fuerat. & ſic reſpectu
Io. Antonij, & omnium intereſſe putantium
licet actu iſti non eſſent rei, tamen ex quo
erant nominati, iam deſtinatione iſti erant
rei. & ita poterant petere, ceſſionem in mo-
naſterium factam, tamquam in præiudicium
ipſorum, reuocari. Sed ad iſtud fundamen-
tum puto eſſe aduertendum, quia quando eſt
lis inter actorem & reum, ex quo benefi-
6 cium eſt litigioſum, † in præiudicium litis
ceſſio fieri non poteſt. quia tunc vnus ſine
altero liti renunciare non poteſt. & ideo,
cum actor vel reus ſine conſenſu alterius, à
lite reſilire non poſſit, non eſt mirum ſi non
poteſt beneficium in alterum, tamquam
vitio litis affectum, cedere. in caſu autem
noſtro, licet actor obtinuerit decretum ci-
tationis, tamen potuit illi renunciare, vt
dicit Aegid. deciſ. 456. quod videtur fe-
ciſſe cedendo beneficio. nam iſto modo vi-
detur declarare animum ſuum, quod ipſe
non velit litigare. & ideo ſi tacite renunciat,
per ceſſionem liti non eſt neceſſaria mentio
de litis pendentia. Sed ad iſtud teplicaba-
tur, quod per ceſſionem de beneficio factam,
7 lis non dicitur † extincta. ſed oportet ex-
preſſe renunciare ipſi liti, quia poſſent om-
nes illi contra quem cauſa eſt commiſſa,
venire ad litem, & licet condemnatio ſuper
beneficio fieri non poſſet, tamen iudicium va-
leret quo ad expenſas. Ad id quod dicebatur,
quod Sarnen. & Staphil. dicunt, ceſſionem
eſſe nullam in fauorem nominati in commiſ-
ſione, non autem in fauorem tertij, vt erat
Reuerendiſſimus Camerarius. iſto caſu fuit
reſponſum, quod ex quo de litis pendentia
non erat facta mentio in ſupplicatione,
gratia erat ſubreptitia, & per conſequens
8 nulla. & cum gratia eſſet † ipſo iure nulla,
de tali nullitate quilibet, etiam extraneus
dare poterat, iuxta doctrinam Bart. in l. 2.
ff. de except. rei iudic. Ad conſ. Oldra. 299.
dicebant Domini, quod hic eramus in re in
iudicium deducta, & actor, donec renunciaſ-
ſet liti, dicebatur in lite manere. Et ideo
conſilium Oldradi retorquebatur in contra-
rium. Et ſi vlterius ſuper iſta lite eſt infor-
mandum, erit dandum dubium iſto modo

An, ſtante lite, per Petrum Franciſcum,
quo ad eum tantum introducta, ſit talis lis,
vt non facta mentione de ea in ceſſione
per eum facta, ceſſio ſit nulla. & an de tali
nullitate, non ſolum per nominatos in com-
miſſione, ſed hodie per Reuerendiſſimum
Camerarium, dari poſſit.

SVMMARIVM.

Mandatum in actu extraiudiciali, etiam
cum lapſu ſeptuaginta quinque anno-
rum enunciatum, non fuit præſumptum.

1 *Solennitas extrinſeca an præſumatur ex lapſu
triginta, vel quadraginta annorū & n. 2.*
3 *Enunciatiua de mandato an pari modo cre-
dendum ſit iudici quam notario.*
4 *Confeſſio de receptis in qua dictum eſt in ve-
ritate & realiter, an probet realem ſolutio-
nem.*
5 *Mandatum ex antiquitate temporis an præ-
ſumatur.*

DECISIO CCCLXIII.

IN vna Rhodienſi ſiue Maiori cenſi, caſus
erat, quod notarius in vna quietantia
5500. ducatorum, faciebat fidem quod pro-
curator Ioannis de Tagamanent, de cuius
mandato aſſeruit docuiſſe publico inſtru-
mento exhibito, & oſtenſo ſano & integro,
& in aliqua ſui parte nō ſuſpecto, ſubſcripto
& ſignato manu & ſigno publici notarij,
ſponte & bona fide recognouit, & confeſſus
fuit à religioſo viro &c. habuiſſe, & realiter
recepiſſe ſummam 5500. &c. dubitauit D.
Peregrinus die 4. Februarij 1551. An quie-
tantia pro parte Magiſtri & conuentus
producta, relenet Religionem pro ſumma
in eo contenta, ideſt probet ſolutionem
illorum 5500. ducatorum. Et tota diffi-
cultas erat, an, ex quo mandatum enun-
ciabatur, & eramus in tempore ſeptuaginta
quinque annorum, an mandatum enuncia-
tum probaretur interueniſſe. Et pro parte
affirmatiua, adducebatur conſ. Curt. ſen.
77. ſuper motiuis. & conſ. Dec. 36. ac deciſ.
3. Caſſad. de procurat. Sed ad iſta fuit di-
ctum, quod non faciebant ad propoſitum in
deciſione eorum. nam decidebant caſum, in
quo interuenerant vltra centum anni. bene
tamen fuit dictum, quod rationes eorum
faciebant ad propoſitum, dum & Curt. ſen.
& Caſſad. omnes circa princ. dicebant, quod
per lapſum triginta vel quadraginta an-
1 norum, ſolennitas extrinſeca † præſume-
batur. prout & latius declarat Aym. in
tract. de antiquit. tempor. in tertia parte
tractat. in princ. Et cum hic eſſemus in tēpo-
re vltra quadraginta, p̄ſumēda erat ſolenni-

tas mandati. & tanto magis vbi eramus in
mandato enunciato, prout eramus in iſto
caſu. Et per illam deciſ. Caſſad. Rota plu-
ries tenuerat, quod vbi mandatum erat
enunciatum, & erat lapſum longiſſimum
tẽpus, quod tunc mandatum præſumeretur.
Sed ad iſtud fuit reſponſum, quod tunc, per
lapſum longiſſimi temporis, * ſolennitas
2 extrinſeca † præſumeretur, quando interue
nit ſcientia, & patientia eius de cuius præ-
iudicio agitur. vt optime declarat idem
Aym. in d. tract. in 3. par. fol. 182. pag. 1.
ſed in caſu noſtro nulla ſcientia & patien-
tia Ioannis interuenerat, ergo non debeba-
mus præſumere mandatum. Item & ſecun-
do, fuit dictum quod deciſio Caſſad. non
faciebat ad propoſitum, quoniam loquitur
in actu iudiciali, & nos eramus in actu ex-
traiudiciali. vnde non erat conueniens vt
tanta fides danda eſſet mandato enunciato
3 à notario, † quanta dabatur enunciato à iu
dice. & ita dicebat idem Aym. in d. tract.
in 2. par. fol. 174. pag. 1. Et licet in inſtru-
mento interueniant teſtes, non tamen adhi-
beantur ad iſtam narratiuam notarij. & li-
cet conſ. Curt. 77. & Dec. 36. loquantur in
aliis actibus quam iudicialibus, tamen lo-
quuntur in tempore antiquo. & ſemper vl-
tra antiquitatem temporis, annectunt alias
coniecturas. Et tanto minus in caſu iſto præ
ſumendum erat pro mandato, quia, vt dicit
Dec. in d. conſ. 36. colum. 5. in princ. quod
dictum Bal. vt ex antiquitate non præſuma
tur mandatum, procedit in tali actu ad quẽ
veriſimiliter quis, etiam ſine mandato, acce
deret. vt eſt in caſu noſtro, tam reſpectu re-
cipientis quam etiam illius qui prætendi-
tur ſoluiſſe. ex quo in caſu noſtro non con-
ſtabat de reali ſolutione, ſed tantum de con
feſſione. Et licet in quietantia diceretur. in
4 veritate & realiter confeſſus † eſt recepiſſe.
quæ verba videntur importare realem ſolu
tionem, prout videtur ſentire Bal. in c. ex
inſinuatione. quem videtur ſequi Iaſ. in l. 2.
§. creditum. ff. ſi cer. pet. tamen illud dictũ
Bal. declarat ibi Purpurat. num. 92. Et quia
dictum Bal. in l. 2. C. ſi ex fal. inſtru. cõmu-
niter tenetur, videlicet vt ex antiquitate
temporis mandatum non præſumatur. pro-
5 ut illud † dicit commune Albert. Brun. in
tractat. de forma & ſolen. fol. 80. colum. 3.
Loffred. conſ. 20. colum. 3. & Franc. Balb. in
tract. præſcript. in prima parte tertiæ par-
tis princ. in 10. quæſt. colum. 10. Et ſaltem
illud dictum habet locum in actu extraiudi
ciali vt erat iſte. Ideo Domini concluſerũt
pro parte negatiua. quod iſto caſu manda-
tum non præſumeretur, & quietantia non
releuaret Religionem ad præſumendum ſo-
lutionem.

* Solennitas extrinſeca quãdo præſumatur per lapſũ longiſſimi temporis.

SVMMARIVM.

In cauſa Romana Pitiliana dotis.

1 *Dotis repetitio ob vergentiam viri ad inopiam, an detur etiam poſt approbationem factam à muliere, ſi vir aliquantiſper cœperit male vti ſubſtantia ſua.*
2 *Mulier non poteſt ſibi ipſi praiudicare in dote.*
3 *Mali euentus in conſideratione in materia dotis. maximè ſi ſunt in potentia propinqua.*

DECISIO CCCLXIV.

Vigeſima Februarii 1551. in cauſa Romana Pitiliana dotis, propoſui dubium. An ex mandato per D. Liuiam conceſſo, & inſtrumento permutationis ſubſequuto, probetur quod D. Liuia conſenſerit cautioni, prouiſioni, ſeu diſpoſitioni pro conſeruatione dotis. &, ſi ſic, an attenta mutatione ſtatus D. Comitis, poſſit D. Liuia, à cautione, prouiſione, ſeu diſpoſitione prædictis in quas ſemel conſenſit, hodie recedere. Et fuit reſolutum, quod ſi inſtrumentum dicti mandati, à principio, ideſt in prooemio, & in auctoritate data ad redimẽdum poſtea ſequuta, videlicet in inſtrumento permutationis, ex eis conſenſus Liuiæ nõ poteſt colligi ꝙ interuenerit, niſi pro ſumma 5500. ſcutorum ſoluta. nam licet ſit in dicto inſtrumento permutationis data auctoritas redimendi cum eiſdem pactis, conditionibus, modis, & formis. prout in inſtrumento facto D. Horatio; tamẽ ſubiungitur. hoc pacto adiecto, quod in euentum reſtitutionis dotis, Illuſtr. D. Io. Antonius poſſit excomputare vltra ſummã quindecim millium ſcutorum, quæ ſumma erat precium cenſus venditi, poſſit aliam ſummam 5500. ſolutam pro dote excomputare. ergo reſiduum dotis à contrario noluit excomputare. & ſic in illam ſummam reſtantem non conſenſit quod ſolueretur. Item, ſi videatur bene inſtrumentum factum D. Horatio, nihil etiam nocebit D. Liuiæ. nam in eo dicitur, quod in euentum dotis reſtituẽdæ, poſſit D. Horatius dotem, ſolutam vel ſoluendam retinere, & in precio 31000. ſcutorum excõputare. Dato ergo quod D. Liuia huic pacto conſenſerit in mandato, tamen D. Liuia, tempore illius mandati, non ſe obligauit in pluſquam prius tenebatur. & ſenſus eſt, quod ſi ipſa totam dotem ſoluerit, tunc vult quod D. Io. Antonius poſſit totam retinere, ſicut & poterat D Horatius. Cum ergo D. Liuia, per dictum mandatum non in plus obligatur quam antea per ſuam obligationem erat, ſed in ſua facultate poſuerit

ſoluere

ſoluere totam dotem; ponamus quod iſtud
mandatum non eſſet factum, certum eſt
quod propter mutationem ſtatus Comitis,
poterat dicere Liuia, quod propter iura lo-
quentia de inopia, erat locus repetitioni.
ita & etiam poterit dicere ſtante mandato.
cum conſenſus, qui ex mandato colligitur,
circa reſiduum dotis non ſolutæ, non ſit
purus, & liber, ſed eſt potius conditionalis,
& euentualis, ſi ſoluerit. Circa ſecundam
partem dubij, dixerunt Domini, quod dato
quod Liuia conſenſiſſet, quod tamen propter
mutationem ſtatus Comitis, cum ab illo
tempore conſenſus præſtiti, Comitis fortuna
deterior effecta fuiſſet, poterat ipſa Liuia
ab illo conſenſu recedere. per ea quæ dicit
Crotus in l. ſi conſtante. in prima lectura
1 num. 34. vbi dicit, quod ſi poſt † approba-
tionem maritus aliquantiſper deteriorauit
conditionem ſuam, quod mulier, non ob-
ſtante approbatione ſua, poteſt agere reme-
dio ll. loquentium de inopia. Et ratio eſt,
quia diſpoſitio intelligitur rebus ſic ſtanti-
2 bus. & quia † mulier in dote non poteſt ſibi
præiudicare, vt idem Crot. dicit ibidem
cõmunem eſſe. Et licet Alex. in d. l. ſi cõſtan-
te. alleget multos Doctores, qui tenent
contra Bart. dicentes quod mulier poſſit ſibi
præiudicare; tamen Alexander ibi ponit
iſtud eſſe in electione ipſius mulieris. Item
dicebatur, quod tempore conſenſus præſtiti
per Liuiam, filius & pater erant amici, &
pater poſſidebat caſtra multa. itaque ſtante
concordia inter patrem & filium, non ſolum
Liuia erat tuta quo ad dotem, ſed etiam
quo ad alimenta, & de præſenti, & de futu-
ro. & quando pater & filius recuſaſſent præ-
ſtare alimenta, de facili ad præſtationem
per Pontificem compelli poterant, cum ad-
huc non eſſet detectum, quod illa caſtra eſ-
ſent Imperialia. hodie vero, ſtantibus ini-
micitijs capitalibus inter patrem & filium;
item & inimicitijs exortis inter vaſſalos &
Nicolaum, Liuia non eſt tuta quo ad ali-
menta de futuro. & in iſta materia, mali
3 euentus ſunt † in conſideratione. maxime
cum ſint in potentia ita propinqua. Item
& quod facile erat ſi dos ſolueretur D. Co-
miti, quod Nicolaus in odium eius patris
expelleret eius vxorem. & tunc de facili
recurſus ad Cæſarem ipſi Liuiæ haberi non
poſſet.

SVMMARIVM.

Statutum Siciliæ, quod minor decem & octo annorum habeatur pro maiori, ſeruatum in Vrbe, vt huiuſmodi minori non ſit deputandus curator.

1 *Statutum habilitans perſonam, an habilitet eam vbique, etiam extra territorium.*

2 *Minor iuxta terminos iuris communis, maior autem iuxta terminos ſtatuti, ſi conſtituat procuratorem ad litigandum extra territorium, an iudicium ſit bonum.*

DECISIO CCCLXV.

IN vna Panormitana feudi, in qua erat
producta conſtitutio Regni Siciliæ, quæ
ita dicebat. Minores, tam maſculos quam
fęminas, intelligimus eos, qui, vel quæ non
dum ætatis ſuæ annum decimum octauum
exceſſerint, quo completo ipſos, tam in
cõtractibus quam in iudiciis, & in omnibus,
perfectæ ætatis volumus reputari. Dubitauit
D. Guidobonus, die 23. Februarij 1551.
ſtante præſcripta conſtitutione. An in iudi-
cio per Matthæum contra Petrum minorem
viginti quinque, maiorem tamen decem &
octo, in Romana Curia moto, fuerit depu-
tandus curator, ita quod eo non deputato,
proceſſus & ſententiæ contra Petrum latæ,
fuerint nullæ. Et fuit reſolutum, quod non
1 eſſet deputandus curator. quia † ſtatutum
habilitans perſonam, habilitat eam vbique,
etiam extra territorium. Bal. in l. 1. nu. 25.
C. de ſum. trinit. maxime in caſu iſto. in quo
fuerat actum inter ſubditos ipſius Regni, &
de bonis ſubditis ſtatuentibus. & maxime
cũ ille minor exiſtens in partibus, dediſſet
2 mandatum ad litigandum. † vnde ille locus
erat attendendus. prout ita in terminis de-
terminat Io. Bap. de Sancto Seuerino in re-
pet. d. l. 1. num. 152. verſ. ſed quid dicerem.
per totam illam col. C. de ſum. trinit.

SVMMARIVM.

Noualia quomodo intellecta.

1 *Memoriam hominum non extare vel extare, quomodo probandum.*

2 *Memoria hominum an ex ſignis probetur.*

3 *Decimas ſoluere an teneantur infideles.*

DECISIO CCCLXVI.

IN cauſa Malacitana decimarum, dubi-
taui die 27. Februarii 1551. præſuppoſi-
to, quod priuilegium Innocentij, etiam quod
ex cauſa remunerationis fuerit conceſſum,
nõ intelligatur de decimis noualiũ, ac etiam
præſuppoſito, quod caret memoria de cul-
tura illarum terrarum, de quarum decimis
agitur, ex quo teſtes dicunt audiuiſſe à ma-
ioribus ſuis, terras fuiſſe cultas, qui vide-
runt illas coli. An, ex eo quod illi teſtes
dicant quod à tempore depoſitionis eorum
poſt centum annos fuerint cultæ, vt ex ſi-
gnis apparet, decimæ ex illis terris poſt di-
ctas

ctas terras à manibus infidelium per Chriſtianos expugnatas, & dictum priuilegium Innocentij, laico contra Eccleſiam conceſſum, prouenientes, dicantur prouenire ex noualibus, ſeu vim noualium habentibus. Et fuit reſolutum, quod decimæ non dicerentur prouenire ex noualibus. per text. in c. quid per nouale. de verb. ſignif. Et licet ille textus loquatur in priuilegio conceſſo contra Eccleſiam, & in fauorem Eccleſiæ accipitur illa interpretatio à iure ciuili extranea, vt ibi dicitur; tamen quia ibi generaliter ponit interpretationē iſtius verbi. noualis. ita generaliter in omni materia debemus intelligere. & ibi text. exemplificando poſuit contingentiam facti. Non obſtat, quod deberent habere vim noualium, per text. in cap. fin. de priuileg. quia fuit dictum, quod ſi ille textus inſpiceretur, non faciebat ad propoſitum. Non obſtat, quod teſtes deponentes de centum annis quod terræ non fuerint cultæ, videantur deponere memoriam non extare, cum memo-
1 ria † hominum non tranſgrediatur centum annos. ſecundum Innoc. & alios in cap. veniens. de verb. ſignif. quia fuit reſponſum quod illud erat verum, niſi alio modo probaretur memoriam extare. vtputa per teſtes, qui dicebant audiuiſſe à maioribus ſuis qui viderunt eas coli: prout ita memo-
2 riam † extare, dicit probari Innoc. Butr. & alii in cap. quid per nouale. in verb. memoriā. de verb. ſignif. Immo * & ex ſignis memoria probatur, aut quod non ſit nouale. vt per Specul. in tit. de probat. §. 1. colum. 12. numer. 24. verſ. quid ſi non eſt qui viderit. &c. ſequitur Pet. de Anchar. in cap. 1. colum. 3. verſ. ſed quærit Speculator. de verb. ſignif. Non obſtat, quod recuperatæ fuerint de manibus infidelium. quia & ipſi etiam tenen-
3 tur, † dato quod non ſoluant. cap. de terris. de decim. Belenc. in tractat. de charit. ſubſid. quæſt. 67. in fine. ſumma Syluestrina in verbo. decima. in 7. quæſt. num. 3.

* Imo ex ſignis non probatur memoriā extare, vide text. & ibi gloſ. in figuratione caſus. in cap. 1. in 3. not. incipien. nota. quod locus. de verb. ſign. in 6.

SVMMARIVM.

Procedi an poſſit ſuper exceptione dilatoria, oppoſita ad proceſſum, & negocio principali.

1 *Tranſactionis exceptio oppoſita poſt litem conteſtatam, an videatur magis eſſe oppoſita ad iuſtitiam cauſæ, quam in vim dilationis.*

DECISIO CCCLXVII.

EAdem die, dubitaui in vna * Romana porcarum, præſuppoſito, quod exceptio tranſactionis ſit oppoſita ad proceſſum, & non contineat læſionem in poſſeſſorio. An ſtantibus ſtatutis 17. & 49. in nouis reformationibus, ſententia Capitolina ſit valida. Et ad nullitatem ipſius ſententiæ tria deducebantur. primum, ſtante oppoſitione dictæ exceptionis in vim dilatoriæ, iudex pronunciaſſet etiam in negocio principali, quod non poterat facere. ergo ſententia nulla. Fuit reſponſum, quod immo iudex poteſt procedere ſuper vtroque. ſecundum communem opinionem. vt tenet Car. in cap. exhibita. de iudic. & ibi Abb. colum. penult. & ibi Felin. col. 3. in fine. & Aret. qui dicit communem. conſ. 106. colum. 2. verſ. tertius caſus. Item & ſecundo, per doctrinam Felin. in cap. ſuborta. de re iud. dum dicit, quod ſi per aliquem actum ante ſententiam, inſurgit tacita pronunciatio ſuper emergenti, hoc ſufficit. Et cum in caſu iſto, poſt productam tranſactionē, contra eum multa oppoſita fuerint, & ſuper illis facta diſcenſſio, iudex diſcutiendo & ad vlteriora procedendo videtur illam reieciſſe. Tertio fuit dictum, quod cum tranſactio fuiſſet oppoſita poſt litem conteſtatam
1 videtur magis eſſe oppoſita † ad iuſtitiam cauſæ, quam in vim dilationis. vt dicit Bart. in l. cum quærebatur. ff. iudicat. ſolui. & dilatoriæ opponuntur ante litem conteſtatam. Fuit etiam adducta alia nullitas, de qua per ſtatutum 49. in nou. refor. vbi dicitur, quod in caſu iſto, erat appellatum à reiectione tranſactionis, à qua per dictum ſtatutum poterat appellari. ergo pendente appellatione non poterat iudex in negocio principali procedere. Sed fuit reſponſum, quod non erat verum, quod à reiectione foret appellatum, ſed à ſententia diffinitiua. Tertia nullitas deducebatur, quod proceſſus & ſententię erant latæ vigore reſcripti ſubreptitij, cum in reſcripto non eſſet facta mentio de tranſactione. & ſi fuiſſet facta mentio, vel non conceſsiſſet, vel difficilius. Ad iſtud fuit reſponſum, quod ante tranſactionem, cauſa pendebat in Curia Capitolij. & poſt tranſactionem multæ commiſsiones factæ fuerunt pro vtraque parte, facientes mentionem de tranſactione.

* Vide ad deciſ. iſtius arti- [cull] infra deciſ. 188.

SVMMARIVM.

Scriptores abſentes, gaudent priuilegijs ſuis quo ad prærogatiuas deſcriptorum.

1 *Priuilegia conceſſa officialibus, an intelligantur de actu exercentibus officia.*

2 *Priuilegia data ſcriptoribus Apoſtolicis dicuntur data ex conuentione.*

Scriptores Apoſtolici ſoluunt ſingulis annis Scyphum aureum Papæ, & quare.

DECISIO CCCLXVIII.

IN vna Legionenſi canonicatus, propoſui dubium, die 2. Martij 1551. An ſcriptores Apoſtolici abſentes, gaudeant priuilegijs ſuis. iuncta maxime regula antelationum, ſiue de prærogatiuis. Et fuit reſolutum quod gauderent. prout & alias fuit reſolutum pro iſta parte in vna Leodienſi, coram D. Antonio Auguſtino, prout annotaui ſupra in iſto libro. deciſ. 103. Non obſtant iura illa, & doctrinæ quæ volunt, quod priuilegia quæ ſcholaribus & militibus conceduntur, intelliguntur conceſſa illis, qui exercent officia ſua. Quia fuit reſponſum, quod illa procedunt in his pri-
1 uilegiis, † quæ dantur ratione laboris.
Sed iſta priuilegia, puta deſcriptorum, quæ
dantur ſcriptoribus, dantur ex conuentio-
2 ne † inter Papam & ſcriptores. pro qui-
bus ſcriptores ſoluunt ſingulis annis ſcyphum aureum Papæ. Item, dantur vt facilius inueniantur emptores. & ſic dantur propter pecuniam, in qua ita interueniunt abſentes ſicut præſentes. Non obſtat quod dicebatur, quod vel regula præcedebat priuilegia, vel ſubſequebatur, & ſemper eſſet dicendum, quod regula declararet priuilegia. & ſicut regula loquebatur de actu ſeruientibus, ita & erant intelligenda priuilegia etiam quod generaliter loquerentur, vt videlicet ipſa priuilegia a regula interpretationem ſumere deberent. Quia fuit reſponſum, quod alia erat ratio regulæ, & alia priuilegiorum. quoniam regula loquebatur de prerogatiuis datis ob labores. vt patet dum ibi enumerantur Referendarij, & Auditores. & illę erant conceſſæ ex gratia. & ideo videntes ſcriptores quod illę prerogatiuę non ſuffragabantur omnibus ſcriptoribus, ſed tantum actu ſeruientibus, ideo voluerunt tranſigere cum Papa; & voluerunt ſibi, alia priuilegia & prerogatiuas accumulare. & iſtud non eſt contrarium, in cumulando ſibi plures gratias.

SVMMARIVM.

In cauſa Florentina cambij.

DECISIO CCCLXIX.

EAdem die, in vna Florentina cambii, propoſui dubium. dato quod Paulus ſoluerit de propriis pecuniis ſuper litteris cambii. An damnum fallimenti Signorinorum ſuperuenientis, ſpectet ad ipſum, vel ad Bartholomæum. Et fuit dictum, quod primo debebat produci prima commiſſio data per Bartholomæum ipſi Paulo. quoniam illa de die 9. Septembris, non erat prima commiſſio. cum eadem die eſſet data in Ciuitate Florentiæ, qua fuit factum cambium hic in Vrbe. & quando produceretur prima commiſſio, & diceret id quod dicit commiſsio data die 9. Septembris, dum dicit. procurabitis exactionem, & poſtea mittetis. & cæt. erit dubitandum. An cambium factum per Paulum de proprijs pecunijs, ſit quid diuerſum à commiſſione data per Bartholomæum Paulo.

SVMMARIVM.

Titulum coloratum, quo ad effectum regulæ de triennali, præſtat ſecunda reſignatio.

1 *Reſignatio ſecunda facta de beneficio pleno, an nulla.*

2 *Beneficium quando dicatur plenum, vel non.*

DECISIO CCCLXX.

EAdem die, in vna Placentina parochiali de Valuerde. in qua quidam primo reſignauerat parochialem in fauorē vnius, & die ſequenti in fauorem alterius. & iſte ſecundus reſignatarius, poſſederat ipſam parochialem per quinque annos. & primo reſignatario agenti, opponebat de regula de triennali. & pro titulo colorato, deducebat ſecundam reſignationem. Fuit dubitatum coram D. Antonio Auguſtino. An illa ſecunda reſignatio præſtaret titulum coloratum. Et pro parte negatiua adducebatur, quod ex prima reſignatione, beneficium erat plenum, & ideo ſecunda re-
1 ſignatio facta † de beneficio pleno, & ſic vi
uenteis, non valeret. per text. in cap. 1. de conceſſ. præben. Item dicebatur, quod ita alias coram me fuerat reſolutum, in vna Hiſpalenſi dimidiæ portionis. Iſtis non obſtantibus fuit reſolutum, quod illa ſecunda reſignatio præſtaret titulum coloratum, ad effectum regulæ de triennali, cum eſſet facta ab eo qui dare titulum poterat. & quia poterat euenire, vt prima reſignatio ex defectu reſignatarii non teneret. quod ſatis colligebatur ex taciturnitate quinquennij. alias ſi diceremus, quod ſecunda reſignatio non præſtaret titulum coloratum, nunquam eſſet locus regulæ de triennali. cum fere in omnibus vacationibus, ſemper ſint plures prouiſi, prius & poſterius. & ex hoc quod alicui ſit prius vni quam alteri prouiſum,
2 non per hoc dicitur † beneficium plenum.

Et

Et id quod dicebatur fuiſſe alias coram me reſolutum contrarium, fuerunt reperta ſcripta mea , & inuentum quod erat caſus diuerſus .

SVMMARIVM.

Regula de publicandis , quo ad illa verba. in poſſeſſione beneficiorum decedant . quomodo intellecta .

1 *Beneficiatus qui remanſit in perceptione fructuum , an dicatur deceſſiſſe in poſſeſſione beneficij .*

Poſſidere , & eſſe in poſſeſsione an differant .

2 *Regula de publicandis an ſit locus , ſi reſignatio ſit occulta , videlicet non publicata , ſi reſignans non decedat in poſſeſſione .*

3 *Præſtimonia an requirant reſidentiam vel ſeruitium .*

Præſtimoniarius in illa Eccleſia in qua habet præſtimonium, an poſsit vt præſtimoniarius deſeruire, puta intrando chorum, & diuinis intereſſendo .

DECISIO CCCLXXI.

Die 6. Martij 1551. in cauſa Abulenſi præſtimoniorum, propoſui dubiū. An in præſtimoniis de quibus agitur, ex continuata perceptione fructuum Didaci, habētis illos reſeruatos auctoritate Apoſtolica, vſque ad eius obitum, & ex recudentiis productis, iunctis teſtibus examinatis ſuper vacatione , & ſuper eo quod Epiſcopus Abulenſis, habita notitia dictæ vacationis, miſit ad Curiam pro habendis dictis pręſtimoniis à Reuerendiſs. Farneſio , tanquam vacantibus per obitum Didaci, cenſeatur idē Didacus obijſſe in poſſeſſione eorundē præſtimoniorum , iuxta formam regulæ . Pro parte affirmatiua , quod Didacus cenſeretur obiiſſe , dicebatur quod ipſe reſignauerat de anno 1537. & vſque ad annū 1545. quo obierat, ſemper tētus & reputatus fuerat pro domino & poſſeſſore, vt conſtabat ex recudentiis. in quibus dicebatur. præſtimonium Didaci de Surdabro . & genitiuus importabat dominiū. iuxta not. in rubrica de nou. oper. Item ex teſtibus tribus examinatis. quorum vnus deponebat de publica voce & fama in Curia , quod præſtimonia vacabant per obitum Didaci. Secundus , de publica voce & fama in partibus . Tertius , quod audiuerat a pluribus hic in Curia, quod vacabant per obitum Didaci . Et ideo, licet per renunciationem Didacus deſijſſet , ciuiliter & naturaliter , poſsidere; tamen, ex quo remanſerat in perceptione fructuum, diceretur eſſe in poſſeſsione .
1 cum † aliud ſit poſsidere, aliud eſſe in poſſeſsione. l. ſi quis ante. ff. de acquiren. poſſeſſ. Et tanto magis, cum Epiſcopus, ſeu verius eius ſecretarius , poſt eius obitum miſerit ad Curiam pro impetrādis dictis præſtimoniis . vnde ex hoc ſequitur quod Ordinarius, & alius , ex illa poſſeſsione fuerunt deluſi . & ideo ratio regulæ de publicandis militat iſto caſu. quæ eſt, vt quis teneatur publicare. ne alias, Ordinarius, expectantes , & parochiani decipiantur . Et cum præſtimonia non requirant reſidentiā nec aliquod ſeruitium , ille qui decedit in poſſeſsione fructuum , dicitur decedere in poſſeſsione præſtimoniorum . cum in præſtimoniis nulla alia poſſeſsio conſiderari poſsit, quam fructuum perceptio . Iſtis tamen non obſtantibus, per omnes , nemine diſcrepante , fuit reſolutum pro parte negatiua. quod Didacus non diceretur deceſſiſſe in poſſeſsione . quia quantumcunque reſignatio ſit occulta , videlicet non publicata ,
2 † ſi reſignans non decedit in poſſeſſione, non eſt locus regulæ de publicandis . ideo omnia fundamenta ſuperius adducta , quod reſignatio non fuerit nota, & Epiſcopus miſerit curſorem , & reputaretur , ex recudentiis , Didacus dominus & poſſeſſor, non faciebant ad dubium . quia veritas erat in caſu iſto , quod Gabriel reſignatarius ; expediuerat litteras ſuæ reſignationis , & ſic non fraudabantur officiales . Item Gabriel exiſtens in partibus , narrata reſignatione , & reſeruatione fructuum in fauorem Didaci, præſente Didaco & conſentiente, conſtituerat procuratorem ad capiendum poſſeſsionem præſtimoniorum . qui procurator poſtea illam accepit de manu rectorum , & locatenentium . Item, de anno 1540. idem Didacus tanquam reſeruatarius , de conſenſu Gabrielis , domini & titularis , locauerat fructus præſtimoniorum ad triennium . Vnde , cum ex iſtis conſtaret , quod perceptio fructuum erat facta ratione reſeruationis , & ex noua cauſa non erat locus coniecturis , cum veritas appareret quod Didacus non eſſet in poſſeſsione , nec detentatione præſtimoniorum . Nec obſtat deſcriptio dantis recudentias , qui in libris inſcribebat . præſtimonium Didaci . cum talis inſcriptio non poſſet veritatem mutare . & tanto magis , cum per vnum teſtem ex aduerſo examinatum , etiam probaretur , quod recudentiæ etiam dabantur reſeruatario fructuum , pro rata fructuum etiam darentur litteræ recudentiæ . & ideo illa verba . præſtimonium Didaci . intelligenda erant ratione illius reſeruationis fructuum, quam Didacus habebat . Et licet pręſtimonia
3 non † requirant reſidentiam , nec ſerui-

tium, tamen nulli dubium eſt quod præſtimoniarius, in illa Eccleſia in qua habet præſtimonium, poteſt vt præſtimoniarius deſeruire. puta, intrando chorum, & diuinis vt præſtimoniarius intereſſe. quod tamen Didacus poſt reſignationem non fecerat. & ideo aliud eſt quod Didacus deceſſerit in perceptione fructuum, & aliud eſt decedere in poſſeſſione beneficiorum, quod regula requirit, quod Didacus non fecerat.

SVMMARIVM.

In cauſa Toletana decimarum.

1 *Priuilegium relatum, an dicatur probatum per relationem factam in referente.*
2 *Prioritas, an ex coniecturis probari poſſit.*
Ex hora appoſitione, vnum inſtrumentum an præſumatur præceſſiſſe aliud non habens horam.
3 *Prioritas inter pares gratias, an ex inſtrumento poſſeſſionis præſumatur.*
Præſumptiones, an ſint liquidiſsimæ probationes.
4 *De Regibus Catholicis Hiſpaniarum nihil mali præſumi poteſt circa occupationem decimarum, quas percipiunt.*
Reges Catholici Hiſpaniarum ſemper recurrerunt ad ſedem Apoſtolicam pro priuilegijs, pro decimis, & ſimilibus gratijs.
5 *Pro facto exequutoris probi viri, præſumendum eſt.*
6 *Iuramento an ſit locus ad remouendum ſuſpicionem ſiniſtram.*

DECISIO CCCLXXII.

IN cauſa Toletana decimarum, eadẽ die 6. Martij 1551. dedi idem dubium, quod ſuperius poſui. deciſ. 349. niſi quod in fine, poſt illa verba. & lapſu quinquaginta annorum. addidi. & ex inſtrumento erectionis nouiter producto. An ex ijs omnibus ſit probatum, litteras relatas eſſe conceſſas ante prædictam conuerſionem Sarracenorum. Et maior pars inclinauit, quod ex omnibus illis coniunctis probaretur. Et quia non habui punctum pro reſoluto, ſed fuit dictum vt iterum informaretur, ideo non pono motiua. Poſtea 13. Martii 1551. propoſui idẽ dubium. Et fuit reſolutum pro Duce de Alua, quod ex omnibus probationibus ſimul iunctis probaretur, litteras relatas eſſe conceſſas ante conuerſionem Sarracenorum. Motiua fuerunt infraſcripta. Primum videlicet. quod hic non agebatur de probando priuilegio relato. quia per relationem fa-
1 ctam † in referente priuilegium relatum erat probatum, vt alias fuerat reſolutum. ſed tantũ agebatur de quadã prioritate ante conuerſionem. quæ prioritas ex coniectu-
2 ris † probari poteſt. ſecundum Decium in rubrica de conſtitut. in ſecunda lectura. in fine. num. 17. prout ex appoſitione horæ, præſumitur inſtrumentum præceſſiſſe aliud non habens horam. vt per DD. in l. 1. ff. ſolut. matrim. & ex inſtrumento poſſeſſionis
3 præſumitur † prioritas inter pares gratias. c. ſi a ſede. de præben. in 6. Item, & ſecundo. cum præſumptiones ſint liquidiſsimæ probationes. l. licet Imperator. ff. de legat. 1. & Dec. in rubr. de probat. cum priuilegium ſit, de nouiter conuertendis & poſtquam conuerſi fuerint, & iſta loca de Hueſcar & Caſtileia, * ſint loca vltimo ad fidem conuerſa, & priuilegium det in locis in quibus infideles ad fidem, poſt datam conuerſi fuerunt, certe ſi priuilegium non præcederet conuerſionem, fuiſſet illud fruſtratorium, & ſuperfluum impetrare. nec præſumendum eſt, Reges ita fatuos fuiſſe. Tertio. cum in præſuppoſito dicatur, quod Reges ſtatim poſt conuerſionem perceperunt duas tertias, certe, vt excludatur delictum, dicendum eſt quod vigore tituli præcedentis. & alius titulus non poterat præcedere, niſi priuilegium. ergo vigore illius. Nec obſtat, quod à conuerſione, quæ fuit de menſe Martij 1501. ad aliud priuilegium, quod fuit de menſe Nouembris, & uſque ad exactionem decimarum, quæ fit de menſe Auguſti, ſeu Septembris, ſit notabile tempus, & ideo potuit illud priuilegium poſt menſem Martij ſuperuenire. Quia fuit dictum, quod hoc modo præſumeretur de-
4 lictum. quod in tam † catholicis Regibus præſumendum non erat. maxime cum videremus, quod Reges ipſi ſemper ad ſedem Apoſtolicam, pro impetrandis huiuſmodi priuilegiis, recurſum habuerint. quod ſi ſibi decimas vſurpare voluiſſent, non erat neceſſaria impetratio priuilegii. Quarto põderabant Domini, teſtes qui viderant datam in libris regiis. & vltimo loco inſtrumentum erectionis. in quo exequutor, datus ad erigendas & dotandas Eccleſias, atteſtabatur de huiuſmodi data ante conuerſionem. qui exequutor erat Archiepiſcopus
5 Hiſpalenſis, & pro facto exequutoris † tam probi viri, præſumendum erat. Item, diligentia hic in Curia, & in partibus, licet non eſſet in partibus plene facta. Iſta omnia mouebant animos Dominorũ ad transferendum ſaltem onus probandi contrariũ in aduerſarium, quod priuilegium non præceſsiſſet conuerſionem. Non obſtat confeſſio Ducis Federici, quod litteræ non fuerant in vſu, in locis de Hueſcar, & Caſtileia quia erat reuocata per modernum Ducẽ in gratia, perinde valere, propter errorem. & de errore conſtabat per teſtes dicentes, quod Reges erant in poſſeſſione, ſtatim poſt conuerſionem, exigẽdi duas tertias à noui-

* Nota illud præſuppoſitum.

ter

ter conuerſis. Non obſtat quod ageretur
contra Archiepiſcopum poſſeſſorem ſaltem
ab antiquis, quæ poſſeſſio erat longa puta
triginta annorum. quia dictum fuit, quod
cum præſumptiones violentæ, ſint liquidæ
probationes, etiam poſſeſſor ex illis condē-
nari poterat, niſi ipſe poſſeſſor probaret cō
trarium. Non obſtat, quod alia priuilegia
eſſent producta pro parte Ducis, & iſtud nō
eſſet productum, & ideo erat præſumptio,
quod in eo eſſet aliqua clauſula, quæ ei no-
cere debebat. Quia replicabatur, quod ea
quæ potuerat producere, produxit. & ad
euitandum iſtam ſuſpicionem, fuit dictum
6 quod Dux † deberet iurare, quod ipſe non
habebat notitiam de dicto priuilegio, nec
ſciebat vbi eſſet.

SVMMARIVM.

Expenſæ in mutatione iudicij, iſto caſu
non fuerunt refectæ.

1 *Expenſæ an veniant reficiendæ in mutatio
ne iudicij. & num. 3.*
2 *Iuſta cauſa litigandi non excuſat ab expen
ſis in Rota, ſed ad quid proſit.*

DECISIO CCCLXXIII.

IN cauſa Romana, caſalis de la Bottae-
cia, die 9. Martij 1551. propoſui dubiū.
An Domini de Fabijs teneantur de iure
reficere expenſas iudicij hactenus agitati.
&, ſi ſic, an teneantur illas reficere de præ-
ſenti vel ſit ſimultanee procedendum etiā
iuxta formam cōmiſsionis pro ipſis Fabijs
deſuper præſentatæ. Et fuit reſolutum, quod
licet ex rigore iuris, eſſet aliquod dubiū an
1 expenſæ venirent † reficiendæ, quia videba
tur mutare iudicium. iuxta not. in l. edita.
C. de eden. & etiam per ſtatutum Vrbis in
nouis reformationibus. cap. 1. in fine. Ta-
men quia fuit conſideratum, quod pro par-
te Fabiorum nulla temeritas interueniſſet,
cum iuſtiſſimam cauſam habuiſſent litigan-
di. & articulus multum fuerit dubius, & in
iure, & in facto. In iure, nam fuit dubitatū,
an cōtractus emptionis ex capite falſæ cau
ſæ narratæ, fuerit nullus, & multum ſuper
hoc fuit diſputatum. & in facto, videlicet,
an caſale Bottacciæ & Bottacciolæ eſſet
vnum & idem caſale. Et propter probatio-
nes de nouo factas per illos de Cithara, fuit
probatum de diuerſitate caſalium. & ideo,
attenta bona fide Fabiorum, licet in Rota
2 non cōſideretur iuſta † cauſa litigandi quo
ad condemnationem expenſarum, tamen
quo ad hoc vt ſimultanee eſſet procedendū,
fuit conſiderata iſta iuſta cauſa litigandi.
Et quod quando mutans non fuit temera-
3 rius, † non debeat in expenſis condemnari,
fuit allegatus Purpurat. in l. edita. col. pen.
verſ. limitatur tertio. &c. C. de eden. Et tan
to magis fuit dictum, vt ſimultanee eſſet
iſto caſu procedendum, quia iſtud quod mo
do petebatur, erat dependens à primo iudi
cio. dando optionem aduerſario, vt vel tra
deret caſale cum fructibus, vel reſtitueret
precium, & animalia cum fœtibus, in ſolu-
tum data.

SVMMARIVM.

Ratificatio commiſſionis, per mandatum
ſubſequens non inducta.

1 *Ratificatio illius quod quis ignorat, an cen-
ſeatur inducta per mandatum generale
ad omnes cauſas, præſentes & futuras mo
tas & mouendas. & num. 2.*
3 *Valoris probatio, à quo tempore citra fieri
debeat.*

DECISIO CCCLXXIV.

IN vna Auguſtenſi præpoſituræ, die 13.
Martij 1551. propoſui dubium. An per
mandatum conceſſum per Epiſcopū, ſub die
7. Februarij 1546. ſit ratificata cauſa com-
miſſa per aſſertum procuratorem. &, an va-
lor in reſignatione expreſſus, ſit probatus.
1 Fuit reſolutum, quod per † mandatū genera
le ad omnes cauſas, præſētes & futuras, mo
tas & mouēdas, actiue & paſsiue, Epiſcopus
Vormatienſis non cenſebatur ratificaſſe il-
lud quod ignorabat. l. mater decedens. &
non probabatur ſciētia illius commiſsionis
præcedentis. & tanto magis, cum Epiſcopus
in mandato, non conſtituiſſet procuratorem
2 aſſertum qui impetrauerat † cōmiſsionem,
ſed alios procuratores. iuxta not. per Paul.
de Caſtr. in l. Paulus. ff. rem rat. hab. & in l.
Iulianus. ff. qui ſatisdar. cogant. Et tanto
magis, cum vnus ex illis procuratoribus cō
ſtitutis producendo mandatum, proteſtatus
fuiſſet, quod non intendebat ratificare cō-
miſsionem per aſſertum procuratorē impe-
tratam, quo ad valorem expreſſum * in reſi * Valor non probatus.
gnatione pro parte magni Magiſtri, ad cen
tum quinquaginta marchas argenti puri,
dum pro parte ipſius diceretur, quod proba
batur per aliam impetrationem factam per
Epiſcopum. in qua narrabat, fructus præ-
poſituræ huiuſmodi, non excedere centum
quinquaginta marchas ſimpliciter. & ideo
ex confeſsione Epiſcopi dicebatur, valo-
rem expreſſum in reſignatione eſſe proba-
tum. Fuit reſponſum, quod cū ab illa impe-
tratione ad tempus reſignationis, eſſet efflu
xum tēpus vigintiquatuor annorū, quod illa
3 probatio non erat bona, cū valor † debeat

probari à decẽ annis citra. ad not. in l. precia rerum. ff. ad l. falcid. & tanto magis cũ Magiſter dediſſet mandatum ad conſentiendum, ex cauſa dictæ reſignationis in fauorẽ dicti Epiſcopi, annuæ penſionis mille ducentorum ducatorum ſuper præpoſitura. & tamen centum quinquaginta marchæ argenti puri, conſtituebant noningentoa ducatos. Item, in ſupplicatione reſignationis erat dictum, quod mille & ducentum ducati non exeedebant medietatem fructuum. & ſuper illa ſupplicatione procurator magni Magiſtri præſtiterat conſenſum, & ſic eam approbauerat.

SVMMARIVM.

Teſtis, de quo hic, non habitus pro integro.

DECISIO CCCLXXV.

IN cauſa Parmenſi ſtatus, dubitaui die 16. Martij 1551. An initium famulatus Pazaini cũ D. Bernardino, intelligatur poſt conflictum Gerolæ, & propterea ex varietatibus & mendacijs, quæ reſultant ex dicto eiuſdem Pazaini, dicatur non idoneus teſtis. Et fuit reſolutum, quod recordatus inciperet poſt conflictum Gerolę. propter verba teſtis, quæ dicit in principio, ꝙ non recordatur de quanto tempore, ſed quod recordatur de conflictu Gerolæ, in quo interfectus fuit Rodulphus Mantuæ. & ab inde citra recordatur. maxime iuncto interrogatorio, in quo interrogatur de quanto tempore recordetur. & de vltimo anno quo ipſi recordantur dicant exprimendo milleſimũ. &c. nam cum teſtis interrogaretur de vltimo anno quo ipſe recordatur, & milleſimo, voluit exprimere conflictum Gerolæ pro anno & milleſimo, quo ipſi recordantur, & ab inde citra. & dinumerando tempora ſui famulatus ſecundum eius dinumerationem, initium famulatus fuit cum Bernardino de anno 1500. vel circa. & tamen quando deponit de raptu, qui fuit de anno 1496. idem Pazainus deponit, quod ipſe erat famulus Bernardini. & exiſtens in famulatu, interuenit in raptu armatus, & tranſiens foueas ſuſtinendo nauizolam. & ſic in hoc videtur varius, & non deponens veriſimilia, vt ita iuuenis, in ſimili caſu armatus incederet, & foueas tranſiret, vt ipſe fecit. Non obſtat quod pro parte Rangonorũ diceretur, quod iſte habebat conteſtes, qui dicebant, quod Pazainus interuenerat raptui. quia fuit dictum, quod ideo ipſe poſt recordatũ ſuum, qui incipiebat de anno 1495. quo tempore fuit factus conflictus Gerolæ, dinumerauit tot famulatus & annos, vt meliorem colorem daret his quæ depoſiturus erat, & vt magis ſibi crederetur. nam cum à recordatu ſuo, qui fuit de anno 1495. qui recordatus poteſt eſſe in infante, maxime de facto ita notabili, vel in exiſtente in decimo anno, cum raptus fuerit factus de anno 1496. & ſic per annum poſt ſuum recordatum, nõ depoſuiſſet veriſimilia de his quæ dicebat quod interueniſſet ita armatus, & tranſiliendo foueas plenas aqua. & ideo tot famulatus dinumerauit, vt pateret quod quando venit ad famulatum Bernardini, iam eſſet grandior effectus. Item, ponderabatur alia ſuſpitio in eo, cũ deponeret de anno 1532. & dixerit quod ſunt anni 25. in circa, iudicio teſtis, quod cognouit Martham vxorem cuiuſdam qui vocabatur el fra notario, & dinumerãdo retro vigintiquinque annos in circa, percuteret tempus anni 1509. vel ad plus 1510. & tamen el fra notario erat defunctus de anno 1497. & ab illo tempore citra, fuerat maritus ipſius Marthæ quidã Io. Iacobus de Leonardis. Et ſic ex iſtis varietatibus, & quod iſte teſtis erat ſubditus & ruſticus, Domini dixerunt quod non habebant eum pro integro teſte & candido, ſed imbrattato. Et ideo fuit dictum, quod viderentur alij teſtes.

SVMMARIVM.

Aeſtimatio quo caſu non fecerit emptionem.

1 *Datio in ſolutum facit venditionem.*
2 *Aeſtimatio facit emptionem, & ideo periculum tranſit in emptorem. & num. 3.*
4 *Aeſtimata ſi ſint data bona in dotem, ſi nuptiæ ſequutæ non ſint, an æſtimatio vel bona reddantur. & num. 5.*

DECISIO CCCLXXVI.

ROmana caſalis de la Bottaccia, eadem die 16. Martij 1551. Dubitaui. An Domini de Cithara teneantur reſtituere animalia habita in ſolutum, vna cum fructibus & fœtibus illorum, vel precium tantum. Et pro parte negatiua, quod non tenerentur reſtituere animalia, dicebatur, ꝙ illa animalia fuerunt per prius æſtimata, & erant data in ſolutum pro precio caſalis.
1 & datio † in ſolutum, facit venditionem. l. eleganter. in princ. ff. de pign. act. Item,
2 & æſtimatio † facit emptionem. & ideo periculum tranſit in emptorem. vt per plura conſuluit Pariſ. conſ. 64. colum. penult. volum. 4. Alexan. conſil. 78. eleganter. vol. 5. Tamen iſtis nõ obſtantibus, & pluribus aliis quæ fuerunt deducta, fuit reſolutum, quod illi de Cithara tenerentur reſtituere animalia

malia cum fœtibus. per tex. in l.in rebus. la
1. §. 1. ff. de iur. dot. Quamuis enim
3 alias æſtimatio † faciat emptionem.
per text. in leg. 1. §. æſtimatarum. & §.
ęſtimatas. C. de rei vxo. act. tamen
4 ſi mulier æſtimata † dedit bona in dotem, ſi
nuptiæ ſequutæ non ſint, vel quia nullæ, vel
quauis alia ratione, non æſtimatio reſtitui-
tur, ſed res datę. Et aſſignat lex duas ra-
tiones. prima, quia hoc tacite actum inter
partes videtur, vt ita demum æſtimatio ra-
ta ſit, ſi nuptiæ ſequantur. ſecunda, quia
nulla alia ratio fuit contrahendi, quam ipſæ
nuptiæ. & vtraque ratio in caſu iſto mili-
tat. & ideo Salicet. in d.l.in rebus. §. 1. no-
tato ex illo tex. illam æſtimationem habere
5 hanc † tacitam conditionem, ſi contractus
ille principalis qui gerebatur, ſequatur.
quia res, licet æſtimata, repetitur, & non
precium, ſi nuptiæ non ſequantur. Et alia
etiam allegata fuerunt, quę poſſunt videri
in informationibus.

SVMMARIVM.

Clauſula de ſubreptionis, obreptionis, & defectu intentionis, & ſic per quoſcumque iudices &c. in coadiutoria poſita, quo modo intellecta.

DECISIO CCCLXXVII.

IN vna Hiſpalenſi portionis. in qua Gaſpar del Rio agebat contra Georgium Vaſquez & Alexium Romero, vigore coadiutoriæ, in qua ipſe Gaſpar erat deputatus coadiutor cuidam Ioanni Martinex. & in coadiutoria narrabatur, quod Ioannes Martinex erat annorum ſexaginta, vel circa, & ideo petebat ſibi deputari Gaſparem in coadiutorem. & cum Gaſpar articulaſſet ætatem Ioannis Martinez, & illam non probaſſet, & Alexius replicaret, quod ſi volebat canonizari futuram ſucceſſionem, quæ erat pars ipſius coadiutoriæ, quod debebat ætatem narratam probare. per not. per Io. And. in c. 1. de lit. conteſt. in 6. & Felin. in c. conſtitutus. in princ. de reſcrip. Voluerunt Dñi, quod ex quo in litteris coadiutoriæ erant clauſulæ, quod litteræ non poſſent impugnari, vel notari vitio nullitatis, vel ſubreptionis, obreptionis, & defectus intentionis, ſicque per quoſcunque iudices iudicari debere. &c. quod Alexius non eſſet audiendus, etiam per viam replicationis, niſi habita commiſſione, quæ aperiret viam dicendi de ſubreptione. Et ita reſolutum fuit coram Domino Peregrino, die 16. Martii 1551.

SVMMARIVM.

Lex. ſi infanti. C. de iur. delib. per ius Authenticorum correcta.

1 *Ab opinione Gloſſæ & Bart. in prctica non eſt recedendum.*

DECISIO CCCLXXVIII.

IN vna Romana dotis, coram D. Reomano, die 16. Martij 1551. fuit reſolutum,
quod l. ſi infanti. in princ. C. de iur. delib.
quæ tranſmittit hæreditatem delatam infan
ti non aditam, ad auum, qui habet infantem
in poteſtate, & non ad patrem, eſſet corre-
cta per auth. defuncto. ad Tertul. videlicet,
quod tranſmitteretur ad patrem. Et fuimus
ſequuti Gloſ. Bart. & Bal. ibi. prout in d. l.
ſi infanti. col. 2. ponit Corne. qui dicit,
1 quod in decisiuis & in practica † non eſt re-
cedendum ab opinione Gloſ. & Bar. Nō ob-
ſtat, quod iſtud ante ius authenticorum
iam eſſet diſpoſitum de iure Codicis, videli-
cet, quod hæreditas filij, ad patrem, & non
ad auum ſpectaret, ergo correctio non in-
ducebatur per ius authenticorum. quia
fuit reſponſum, quod non erat inconueniens,
quod l. ſi infanti. etiam per ius Codicis cor-
rigeretur. quia l. quod ſcitis C. de bon. quę
lib. erat lex eiuſdem Imperatoris qui legem.
ſi infanti. ediderat. & ideo potuerat ſe ip-
ſum corrigere. Et, vltra hoc, non inconue-
niebat quod etiam per ius authenticorum
corrigeretur.

SVMMARIVM.

Appellari non poteſt à ſententia lata in poſſeſſorio caſtri.

1 *Poſſeſſorium caſtri an dicatur habere admixtam cauſam proprietatis & num. 2.*
2 *In poſſeſſorijs iuriſdictionalibus, an requiratur titulus pro colore.*
3 *In poſſeſſorio an appellari liceat, quando tale poſſeſſorium poteſt a proprietate ſeparari.*

DECISIO CCCLXXIX.

IN vna Tiburtina caſtri, coram D. Capiſuceho, in qua D. Camillus Pardus ob-
tinuerat ſe immitti in poſſeſſione dicti caſtri,
remedio adipiſcendæ. & dubitabatur.
An D. Iulius de la Rouere, contra quem
ſententia erat lata, poſſet ab huiuſmodi ſen-
tentia appellare. ex quo agebatur depoſſeſ-
1 ſorio † caſtri, quod de natura ſua videbatur
habere mixtam cauſam proprietatis. per
deciſ. Caſſad. 1. de reſtit. ſpoliat. Tamen hoc
non

non obſtante, die 20. Martij 1551. fuit reſolutum, quod non liceret appellare. quia licet in huiuſmodi poſſeſſorijs, requiratur
2 titulus pro † colore, vt dicit ibi Caſſad. tamē nō ex hoc ſequitur, quod ſit poſſeſſorium habēs mixtam * cauſam proprietatis. ſecundum decif. 11. in antiq. Imo iſto caſu poteſt poſſeſſorium à proprietate ſeparari, quo ca-
3 ſu appellari † nō licet. iuxta doctrinam Dec. in l. 2. C. de bon. poſſ. ſecundum tabul. Item, hic non agebatur poſſeſſorio contra Principem, ſed contra tertium. quo caſu, nec color tituli erat neceſſarius. per illud quod dicit Ripa in §. nihil commune. nu. 178. verſ. intellige ergo. &c. & ita allas in vna Sarſinatenſi caſtrorum, contra D. Veſpaſianum de Tibertis, in remedio recuperandæ fuit deciſum. quam deciſ. annotaui. non recolo tamen in quo libro annotauerim. eſt in libro ſecundo annotationum mearum deciſ. 447. incip. in vna Sarſinatenſi.

* Alias 3. de reſtitut. ſpol.

S V M M A R I V M.

Teſtis, de quo hic, an ſit omni exceptione maior.

DECISIO CCCLXXX.

DIe 13. Aprilis 1551. in cauſa Parmenſi ſtatus, propoſui dubium. An ex dicto Angelini eliciatur, non eſſe idoneum teſtem, & veriſimilia non deponere. & tria adducebantur contra ipſum. Primum, quod erat vaſſalus. ſed fuit dictum quod iſtud non obſtabat, ex quo non probatur terribilitas Domini. Secundum quod adducebatur contra eum, erat. quia dicebatur, quod ipſe deponebat, quod inuenerat in ciuitate Mediolani Bernardinum exiſtentem in lecto cum Margarita nepte Catherinæ. Secundo deponebat, quod alia vice inuenerat in loco Varani Bernardinum tenentem brachium ad collum Margaritæ, Tertio deponebat, quod inuenerat Bernardinum in loco Solignani, tenentem brachium ad collum Marthæ. Quarto deponebat, quod alia vice audiuerat in loco Suſpirij, Bernardinum dicentem Catherinæ, quare triſtis es, & illa reſpondit, quia non ſeruatis quod mihi promiſiſtis, quia promiſiſtis me ducere in vxorem, & hoc non facitis. &c. & cum iſte Angelinus non eſſet ſeruitor dicti Bernardini, videbatur inueriſimile, quod totiens, & in tot locis, reperiſſet Bernardinum exercentem iſtos actus illicitos, quaſi eſſet vmbra ſequens hominem. Sed ad iſtud reſpondebatur, quod iſtud erat poſſibile. & ideo ex quo ita fuiſſe deponebat, quod non erat inueriſimile. Tertio dicebatur contra iſtum teſtem, quod eius depoſitio erat inueriſimilis, dum dicit quod Catherina dixit Bernardino, quia promiſiſtis me ducere in vxorem, & non facitis. Nam non videbatur veriſimile, quod mulier maritata, peteret, vt alius vir duceret eam in vxorem, & maxime in loco vbi erant perſonæ notæ, & matrimonium erat omnibus notorium. Ad iſtud tamen pro parte Rangonorum reſpondebatur, quod ſunt multa iura in decretalibus, in quibus dicitur, quod de facto mulier ſeu vir ſecundo contraxit. Quarto contra teſtem dicebatur quod erat ruſticus. Et ideo omnibus iſtis conſideratis, Domini non habuerunt eum pro omni exceptione maiorē. ſed dixerunt quod videndi eſſent alij teſtes, ex quibus prætendebatur iſta datio fidei probata. vt videretur an iſte teſtis vna cum alijs probaret dationem fidei. Et ita fuit etiam dictum de Pazaino.

S V M M A R I V M.

Euictio vbi ſit facto Principis, non tenetur venditor ad reſtitutionem precij.

1 *Euictio ſi ſequatur ex facto Principis, & ex cauſa nata poſt venditionem, venditor an teneatur.*
Et an agat ad precium. nu. 2.
3 *Reſtitutio ſi fiat ad bona confiſcata & alteri vendita, an Princeps teneatur ſoluere precium.*
3 *Reſtitutio ad bona confiſcata, an intelligatur ſine præiudicio tertij. & quid ſi fiat de plenitudine poteſtatis.*
5 *Euictione ſubſequuta ex facto Principis, an emptor poſſit retinere precium non ſolutum.*

DECISIO CCCLXXXI.

IN cauſa Bononienſi palatij, die 13. Aprilis 1551. propoſui dubium. Præſuppoſita palatij euictione abſque citatione. & immiſſione in poſſeſſione poſt breue. An Domini Quadraginta teneantur ſaltem ad precium. & caſus erat quod de anno 1506. Iulius II. confiſcauerat bona Bentiuolorum. & de anno 1508. Domini Quadraginta dederant in ſolutum Cardinali Papienſi, pro ſumma 2000. ducatorum eis mutuata, dictum palatium. & alia bona. poſtea Leo X. de anno 1514. reſtituit Bentiuolos per ſuum breue. dedit facultatem Commiſſario, vt ſtatim abſque dilatione immitteret in poſſeſſionem bonorum dictos Bentiuolos. quod & fecit Commiſſarius. vnde cum euictio facta fuiſſet ex facto Principis, & ex cauſa nata poſt
1 venditionem, certe venditor † non tenebatur de euictione. per text. in l. Lutius. ff. de euict. Nec bona erat reſponſio, quod ille textus tantum loqueretur de ſtipulatione du-

dupla. cum imo ille textus dicat, quod venditor poteſt agere ad precium. multo fortius ſi fuit venditori ſolutum poteſt illud retinere. Nec obſtat quod dicit Imol. in c. quia diligentia. de elect. & Dec. in c. fin. col. 3. de conſtit. quod iſto caſu quando res euincitur, quod emptor poteſt agere ad precium. quia Imola in d.c. quia diligentia. dicit quod emptor poteſt agere ad precium contra
2 Fiſcum, non autem † dicit contra venditorem. & quia iſto caſu Camera Bononiẽſis, eſt diuerſa à Camera Apoſtolica: ideo dicebatur quod Camera Bononienſis, nõ tenebatur. quia aut Camera Bononienſis, dederat illa bona tamquam deuoluta & confiſcata ad Cameram Apoſtolicam, & Princeps qui reſti-
3 tuebat ad illa bona † confiſcata, debebat ſoluere precium. vt dicit Imol. in d.c. quia diligentia. aut Camera Bononienſis dederat illa bona in ſolutum, tamquam bona ſibi donata. & tunc, quia reſtitutio communiter
4 intelligitur ſine præiudicio † tertii, & quando de plenitudine poteſtatis vult præiudicare quo ad reſtitutionem bonorum, tunc etiã honeſtum eſt, quod ipſe Princeps teneatur ad precium. Et ita etiam poteſt intelligi dictum Imol. in d.c. quia diligentia. alias obſtaret tex. in d.l. Lutius. qui vult, quod ſequuta euictione ex facto Principis, quod venditor
5 poteſt † precium petere. à fortiori ergo retinere.

SVMMARIVM.

Sententia, ſtante relatione peritorum de qua hic, reuocanda.

1 *Obligatio Cameralis quas exceptiones admittat.*

DECISIO CCCLXXXII.

PRopoſui dubiũ die 17. Aprilis 1551. in vna Ferrariẽſi pecuniaria. An, ſtãte relatione peritorum, ſit reuocanda ſententia, ſaltem pro ſumma debita, ante diem inſtrumenti. Et fuit reſolutum quod ſic. quia in-
1 ſtrumentum erat in forma Cameræ † quod non admittebat niſi exceptionem ſolutionis & falſitatis. & exceptio falſitatis contra inſtrumentum oppoſita, erat reſoluta in fauorem Antinorum agentium ex inſtrumento, ita vt ſententia abſolutoria à falſitate tranſiiſſet in rem iudicatam. Item, fuerat coram D. Antonio Auguſtino reſolutum, quod huic inſtrumento non obſtabat ſtatutum Ferrariæ, requirens certam ſolennitatem, propter iuramentum, quod ſupplet omnes ſolennitates. Et ideo, cum ex libris productis per Antinoros, ceſſaret illa ſuſpitio, quæ alias fuerat orta ex non exhibitione librorum, & periti retuliſſent, quod in libris apparebat, quod vſque ad diem ſextam Iunij 1528. iſti fratres de Benedictis erant debitores in ſumma a 300. ſcutorum, & poſtea inſtrumentum cõfectum fuerit ſub die 15. Iunij 1528. quod pro iſta ſumma liquida, eſſet danda exequutio inſtrumento. Nec erat honeſtum, quod ex quo erant producti libri, quod debebat fieri calculus de omnibus illis partitis. & quod deberet tolli exequutio inſtrumento. Cum potius dicendum eſſet, quod prius erat agendum ex inſtrumento, & illi ſatisfaciendum per Benedictos, propter obligationem in forma Cameræ. & poſtea ipſi Benedicti, ſi quid pretendebant ex libris, repeterent.

SVMMARIVM.

Legatum & donationem, in iſto caſu, quis habere non potuit.

1 *Hæres in re propria grauari poteſt per teſtatorem, ſi hæreditatem conſequi voluerit.*
Legatarius in re propria grauari poteſt, ſi legatum conſequi voluerit.

DECISIO CCCLXXXIII.

EAdem die 17. Aprilis 1551. In cauſa Romana legati, pro Rocho Blanchalana, contra Io. Baptiſtam Valaguſſum, propoſui dubium. An, ſtante reuocatione donationis de qua in teſtamento, D. Rochus per illa verba poſita in inſtitutione hæredis, de ipſo Rocho per quondam Io. Franciſcum facta, ac in pecuniis exiſtentibus ſub nomine ipſius in monte Fidei, tam emptis quam donatis, conſeatur inſtitutus in 500. ſcutis per prius per ipſum Ioannem Franciſcum ipſi Ioanni Baptiſtæ ſuper eodem monte donatis, & per ipſum Io. Baptiſtam acceptatis. &, ſi non, an Ioannes Baptiſta, petendo 500. ſibi donata, & legatum in teſtamento factum, veniat contra teſtamentum. Et fuit reſolutum, quod Rochus cẽſeretur inſtitutus in 500. per prius donatis Io. Baptiſtæ. ratio, quia cum teſtator, ante inſtitutionem de Rocho factam, reuocauerit quamcumque donationem inter viuos vel cauſa mortis factam, & per alia verba pregnantia in reuocatione facta, licet vere non potuerit reuocare iſtam donationem inter viuos acceptatam, tamen certum eſt, quod exiſtimatione illam reuocauit, & putauit, vel, quo ad eum, eſt habenda pro reuocata: & cum poſtea ſequatur inſtitutio hæredis, de ipſo Rocho facta, ſub illis verbis.
in omnibus bonis, mobilibus & immobilibus, ac in pecuniis ſub nomine ipſius in Monte exiſtentibus: cum illæ pecuniæ tunc temporis eſſent ſub nomine Ioannis Franciſci, 1

attento

attento quo adhuc non erat ipſe Ioannes Baptiſta deſcriptus in Monte, ſed ipſe Ioannes Franciſcus, poſt donationem, deſcriptus remanſerat propter vſufructum dictarum pecuniarum ſibi reſeruatarum, ſequitur quod Rochus, deſtinatione ipſius Ioannis Franciſci, in illis etiam 500. erat inſtitutus. Et licet vere & iuridice inſtitui non poſſet, ſi Ioan. Baptiſta 500. donata conſequi voluiſſet; tamen cauſatiue poterat inſtitui. ideſt ſi Ioannes Baptiſta, legatum in teſtamento factum conſequi voluiſſet. cum de iure ſit, quod non ſolum hæres, ſed etiam legatarius,
1 † ſi hæreditatem vel legatum conſequi voluerit, etiam in re propria, grauari poſſit. l. Imperator. §. ſi centum. ff. de legat. 2. & ibi Bar. & in l. vnum ex familia. §. ſi rem. ff. de legat. 2. iuncta Gloſ. in d. §. ſi centum. in verbo. propriã. Et tanto magis iſto caſu, in quo dicitur. & caſu quo contraueniret vigore cuiuſcumque teſtamenti, ſeu aſſertæ donationis, quod amitteret legatum. Itaq. ex verbis teſtatoris, conſtabat de voluntate, quod nolebat quod vtrumque haberet, & donationem, & legatum.

S V M M A R I V M.

Inſtrumentum iſto caſu non in forma probanti.

1 *Exequutori atteſtanti de facto proprio, an credatur.*
2 *Inſtrumentum non ſubſcriptum a notario non eſt authenticum, nec ſumit fidem ab archiuio.*
Archiuium non dat robur ſcripturæ non authenticæ.
3 *Archiuium non eſt, ſi non eſt locus publicus.*
4 *Scriptura ex archiuio deſumpta vt probet, inter alia requiritur, quod ſit appoſita manus Præfecti archiuij atteſtantis ſcripturam eſſe extractam ex archiuio.*

DECISIO CCCLXXXIV.

IN cauſa Toletana Decimarum propoſui dubium, die 20. Aprilis 1551. An inſtrumentum erectionis pro parte Ducis productum, ſit in forma probanti. Et fuit deciſum quod non eſſet in forma probanti, attento quod in fine inſtrumenti dicebatur, in quorum fidem voluimus per infraſcriptũ notarium ſubſcribi, & ſigillo noſtro communiri. Et cum non conſtaret de ſubſcriptione nec ſigillo, ergo inſtrumentum non erat in forma probanti. Nec obſtat, quod credi-
1 tur exequutori atteſtãti † de facto proprio, cum eius ſigillo, quia dicebatur, quod hic non erat ſigillum, item hic exequutor volebat quod ita demum crederetur inſtrumento, ſi notarij ſubſcriptio eſſet appoſita. quod cum factum non fuiſſet, non erat authenticum. nec poterat ſumere fidem, ex quo di-
2 cebatur † eſſe extractum ex archiuio. quia etiam in archiuio poſſunt eſſe ſcripturæ non authenticæ. Item dicebatur, quod non erat
3 † archiuium, cum non eſſet locus publicus ſed domus priuata Franciſci de los Couos. nec iura erant publica, ſed priuata ad Re-
4 gem pertinentia. nec perſona publica † a publico approbata. Itẽ, neceſſarium erat quod apponeretur manus Præfecti archiuij atteſtantis extracta ex archiuio. quod hic non erat. Sed iſta non ſunt neceſſaria, quæ dicuntur de archiuio. cum deficiente ſubſcriptione & ſigillo, inſtrumentum non erat authenticum.

S V M M A R I V M.

Præſcriptio decem vel viginti, ex quibus fuerit interrupta.

1 *Præſcriptio de iure canonico interrumpitur ex quolibet actu, qui ſit aptus inducere malam fidem. & num. 4.*
2 *Litigioſa an efficiatur res quo ad actorem, ex impetratione commiſsionis & citationis.*
3 *Malafides impedit initium & curſum præſcriptionis.*
5 *Poſſeſsionis ciuilis interruptio, an interrumpat ſolum quo ad illum, contra quem lis eſt mota.*
6 *Interruptio naturalis poſſeſsionis, an cauſetur ex mala fide. & an interrumpat quo ad omnes poſſeſſores.*
7 *Interruptio præſcriptionis quo ad ceſsionarium, an noceat quo ad cedentem.*

DECISIO CCCLXXXV.

IN cauſa Romana caſtri Feliciani, dubitaui die 24. Aprilis 1551. An, ſtantibus pſertim iuribus pro parte D. Helenæ vltimo productis, D. Io. Franciſcus poſſit ſe tueri præſcriptione decem vel viginti annorum. Pro parte Comitis dicebatur, quod ipſe poterat ſe tueri præſcriptione decem vel viginti, quia habebat titulum, ſcilicet donationis, bonam fidem reſultantem ex aſſertione Epiſcopi in donatione facta, dum aſſerit caſtra eſſe ſua. quæ aſſertio fuit comprobata per aditionem hæreditatis ab Henrico ſine confectione inuentarij facta. aderat etiam tempus vltra decem annos. & cum eſſet inter præſentes, erat tempus ſufficiens ad præſcriptionem. Fuit pro parte D. Helenæ replicatum, quod iſta bona fides, erat ſublata ex litteris patentibus, per Henricum factis, & ſubſcriptis per Comitem Ludouicum & Io. Franciſcum. nam cum ipſe Henricus

**in dictis literis, donaſſet certa bona exi-
ſtentia in caſtro Feliciani, cuidam familiari
ſuo, in qua donatione pluries Henricus aſ-**
ſerebat caſtrum ad ſe pertinere, & Comes
Io. Franciſcus dictam cedulam, ſeu literas
patentes ſubſcripſiſſet, ergo videbatur ap-
probaſſe contenta in ſcriptura. & per con-
ſequens de mala fide Comitis Io. Franciſci
conſtabat. Sed ad iſtud fundamentum fuit
reſponſum, quod verum eſt, quod tempore
ſubſcriptionis factæ per Comitem Io. Fran-
ciſcum, qui fuit de anno 1516. conſtabat de
ſcientia rei alienę, ſed quia ſuperuenit actus
intermedius, videlicet de anno 1526. in quo
Archiepiſcopus, & in donatione facta Co-
miti, & in teſtamento facto in fauorem Hen-
rici, aſſeruit caſtra ad eum ſpectare, & poſt
ea Henricus adeundo ſimpliciter, illam aſ-
ſertionem videtur acceptaſſe. ergo ex actu
intermedio, mala fides Comitis fuit mutata
in bonam fidem. Vnde fuit dictum, quod
iſtud fundamentum non obſtabat. Sed ſe-
cundo, pro parte D. Helenæ dicebatur, quod
in actis, nouiſſime erãt producta duo breuia
ex quibus inducebatur mala fides ipſius Co
mitis. Nam primum breue erat de anno
1527. poſt mortem Archiepiſcopi. in quo
Comes Henricus auctor D. Helenæ, timens
ne via facti moleſtaretur à Comite Ludouico
patre Io. Franciſci, obtinuerat breue à
Clemente, directum omnibus Legatis, Guber
natoribus, &c. ne permitterent dictum Co-
mitem Henricum via facti moleſtari. &
poſtea fuit pro parte eiuſdem D. Helenæ
productum aliud breue, in quo de anno
1528. dicebatur per Clementem, quod con-
queſtus ei fuerat Io. Franciſcus, quod per
dictum breue eſſet ei inhibitum, ne liceret
ſibi via facti moleſtare ipſum Henricum; cũ
propter donationem ſibi ab Archiepiſcopo
factam, & propter ciuilem poſſeſſionem in
eum tranſlatam, licere ſibi deberet ipſum
in poſſeſſione naturali moleſtare. ideo Cle-
mens in ipſo breui, monet ipſum Henricum
vt comparcat cum iuribus ſuis. Et ſic exi
ſtis duobus breuibus, præcipue ex ſecundo,
in quo dicitur. conqueſtus fuit. apparet,
quod Io. Franciſcus notitiam habuit de pri-
mo breui. & cum ſit narratiua de facto pro-
prio, nam Papa ibi atteſtabatur de querela
ſibi facta per Io. Franciſcum & per illam
querelam videbatur introducta lis coram
Clemente ſuper iſtis caſtris. & de iure
1 canonico quilibet actus, † qui ſit aptus in-
ducere malam fidem, interrumpit præſcrip-
tionem. Bart. in l. naturaliter. col. 2. verſ.
quæro vtrum ſuperueniens. ff. de vſucapion.
Balb. in tract. præſcrip. in 3. parte 6. partis
prin. Fiebat enim res litigioſa, ſaltem quo
ad ipſum Io. Franciſcum, qui Papam adiuit,
2 commiſſionem citationis † impetrauit &
inhibitionis, etiam ſi milies non eſſet exe-
quuta, nec deueniſſet ad notitiam Comitis
Nolæ. Rot. deciſ. 426. * in antiq. cum vul-
gatis. Itaque ſi ex illo actu inducebatur ma-
la fides in Comite, impediebat initium &
3 curſum † præſcriptionis. cum præſcriptio
cum mala fide non currat. & ideo ſi præ-
ſcriptio erat inchoata, per dictam litem in-
troductam erat interrupta: quia ſola cita-
tio, cum ſit actus ex quo inducitur. mala fi-
4 des, interrumpit † præſcriptionem, vt ſupra
dixi. ſi vero præſcriptio non erat inchoata,
etiam dictam mala fides impediebat illam
inchoari. Nec obſtat, quod iſta eſſet interrup-
5 tio ciuilis, quæ non † interrumpit niſi quo
ad illum, contra quem lis eſt mota. vt tra-
ctat Balb. in dicto tract. præſcript. in 3. par.
6. partis princ. Et ideo, dato quod eſſet
interrupta contra Comitem Io. Franciſcum,
non dicebatur interrupta contra Comitem
Ludouicum, de quo nunc agebatur. Quia
duobus modis fuit reſponſum: & primo,
quia ſi hic erat inducta mala fides, per illũ
6 actum dicebatur interruptio † naturalis. &
ideo contra omnes interrumpebat. vt per
Balbum in d. 3. parte 6. partis princ. Se-
cundo. quia interruptio facta contra
Henricum, qui erat ceſſionarius Comitis
7 Ludouici, nocebat † cedenti, cui directæ
remanſerant. ſecundum Bar. in l. cum quis.
§. ſi quis pro reo. col. 2. verſ. per hoc dico, &c.
de ſolut.

* Alias 4. vt lit. pend.

S V M M A R I V M.

Gratia Petri Aloyſij, ſuſpendit
gratiam Bernardini.

1 *De iure ad rem an debeat fieri mentio, ita vt
alias gratia ſit nulla.*
2 *Mentio de gratia alteri facta per verba ge-
neralia, an ſufficiat.*
3 *Verba, ſine præiudicio ſimiles gratias proſe-
quentium, quomodo intelligantur.*

DECISIO CCCLXXXVI.

EAdem die 24. Aprilis 1551. in vna Ro-
mana Clericatus S. Petri, Dubitaui. An
gratia Petri Aloyſij, quæ habet poſteriorem
datam, ſuſpendat gratiam Bernardini. Pro
parte Bernardini dicebatur quod non ſuſpẽ-
deret: tum quia de ſua gratia non fiebat
mentio in gratia poſteriori Petri Aloyſij de
1 gratia Bernardini. & de iure ad rem † de-
bebat fieri mentio, alias ſecunda gratia
nil valet. Sarnen. in reg. de non toll. iuſ.
quæſ. quæſt. 4. & in reg. de ſubrog. quæſt. 82
Secundo dicebatur, quod gratia Petri Aloy-
ſij erat cum clauſula. ſine præiudicio ſimi-
les gratias proſequentium. & cum Bernar-
dinus ſimilem gratiam proſequeretur, &
ante-

anteriorem, ergo illi non erat derogatum.
Tertio, gratia Petri Aloyſij reſtituebat ad-
uerſus regulam reuocatoriam, non autem
aduerſus alias gratias. Iſtis non obſtanti-
bus fuit conclnſum, quod gratia Petri Aloy-
ſii, ſuſpenderet gratiam Bernardini. tum
2 quia ſaltem de ea per verba † generalia fie-
bat mentio, dum renocabat quaſcumque
gratias, etiam quibuſuis familiaribus ſuis
conceſſas, tum quia non ſolum reſtituebat
ipſum Petrum Aloyſijum aduerſus regulam
renocatoriam, ſed etiam aduerſus gratias
medio tempore conceſſas. videlicet à tem-
pore regulæ reuocatoriæ vſque ad tempus
3 reualidationis. & illa verba. ſine † præiudi-
cio ſimiles gratias proſequentiũ. referebã
tur ad tempus, quo primo loco gratia fuit
conceſſa. alias eſſet repugnantia in gratia.
videlicet quod voluiſſet alias gratias præfer
naſſe, & poſtea reuocaſſe gratias conceſſas
à tempore regulæ reuocatoriæ vſq. ad tem-
pus reualidationis.

S. V M M A R I V M.

Alternatiua non ſuffragatur ante ex-
peditionem literarum.

1 *Alternatiua ante expeditionem litterarum
an ſuffragetur., & nu. 4.*
*Alternatiua quando non conſideretur vt ſola
r, motio obſtaculorum.*
2 *Exequutor ante expeditas & præſentatas lit-
teras nihil poteſt.*
*Delegatus ante expeditas & præſentatas lit-
teras nihil poteſt.*
3 *In litteris conceſſionis alternatiuæ ſolet appo-
ni clauſula quod ordinarius renunciet qua-
tuor menſibus ſibi per regulam conceſſis.*

DECISIO CCCLXXXVII.

CORam D. Achille eadem die 24. Apri-
lis 1551. in vna Placentina parochia-
lium, fuit reſolutum, quod alternatiua con-
ceſſa Epiſcopo Placentino, nõ ſuffragaretur
ei ante expeditionem litterarum, & ideo
1 collatio facta ante † dictam expeditionem
in menſe alternato non valeret. Quia licet
ſoleat dici, quod alternatiua ſit remotina
obſtaculorum, & ſic nil videatur de nouo,
nec aliquam iuriſdictionem Epiſcopo tri-
buere, cum ex iuriſdictione ordinaria illud
ſibi competat. Tamen dicebatur quod alio
modo competebat. videlicet priuatiue ad
Papam, propter decretum irritans in alter-
natiua. quod decretum ligabat manus Pa-
pæ. & ideo, cum alio modo quam de iure
competeret, ad exercitium illius iuriſdictio-
nis alio modo quã de iure communi compe-
tentis, requirebatur expeditio litterarum,
2 vt ſunt notoriæ deciſ. Rotæ, quod ante † ex-
peditas & præſentatas litteras, exequutor &
iudex delegatus nihil poteſt. Item, quia in
3 litteris ſolet poni clauſula, † quod Ordina-
rius renunciet quatuor menſibus ſibi per re-
gulam conceſſis, quod non eſt in ſupplica-
tione. ergo, cum alia forma ſoleat in litteris
apponi, neceſſaria videtur expeditio littera-
rum. Item, quia in illa ſupplicatione Pla-
centina ſuper alternatiua de qua agebatur,
dicebatur. ac ſuper præſentibus conficiendę
litteræ. &c. & alibi in eadem ſupplicatione
erat alia clauſula. ac litteras deſuper ex-
pediri mandare. &c. itaque iſta verba vide-
bantur importare, quod neceſſaria eſſet
litterarum expeditio. Tamen quia idem Epi-
ſcopus tempore Clementis, habuerat ſuppli-
cationem alternatiuæ ſuper qua litteras ex-
pediuerat. & licet Paulus alternatiuas per
regulam reuocaſſet; tamen quia in eadem
ſupplicatione reualidatoria dictę alternati-
uæ per Clementem conceſſæ, Paulus dicebat.
ac intentionis noſtræ fuiſſe & eſſe, primo di-
ctam alternatiuam huiuſmodi nunquam re-
uocaſſe, nec renocare voluiſſe, Domini dixe-
4 runt, quod attentis dictis verbis, † non erat
neceſſaria expeditio iſtius ſecundæ conceſſio
nis. Nam Epiſcopus Placentinus poterat,
vigore indulti ſeu alternatiuæ per Clementẽ
conceſſæ, conferre. Et ſi opponeretur de re-
gula reuocatoria alternatiuarũ, ſatis erat do
cere de ſupplicatione declaratoria mẽtis Pa-
pę. in qua nolebat d. alternatiuã reuocare.

S V M M A R I V M.

Proceſſus ad vlteriora factus, in iſto
caſu habuit vim reiectionis.

1 *Exceptio, quando per proceſſum ad vlteriora
videatur reiecta. & nu. 2. & 3.*
4 *Iudex procedendo ad vlteriora, an videatur
tacite pronunciare. & an proceſſus ſit nul-
lus. & num. 5. & 6.*

DECISIO CCCLXXXVIII.

IN cauſa Romana portarum, * dubitaui
ego die 4. Maij 1551. ſtante exceptione
tranſactionis, oppoſita per D. Innocentium * Vide ad iſtã deciſ. ſupra deciſ. 367. hoc lib. 3.
reum, ad proceſſum, & poſtea fuerit proceſ-
ſum ſuper tranſactione coram iudice, & ad
informandum adiunctum ſuper dubijs pro-
ductis. dicatur reiecta exceptio tranſactio-
nis, vt oppoſita ad proceſſum. Et fuit reſo-
lutum ex his quæ dicit Franc. in c. ex parte.
1 2. col. 3. verſ. aliquando enim oppon. &
cum ſeq. verſ. aliquando & ſecundo. &c. de
appellat. vbi dicit, quod ſi eſt cognitum
1 ſuper exceptione † emergenti propoſita,
quod tunc procedendo ad vlteriora, talis
proceſſus eſt validus. & procedendo, vide-
tur exceptionem propoſitam reijcere, &
neceſſarium eſt appellare, alias proceſſus eſt
validus

Digitized by Google

validus: Imol. ibidem.col.4.verſ. ſuper hac
difficultate. dicit quod ſi ex interuallo,& nō
incontinenti, propoſita exceptione, iudex
2 proceſſit ad vlteriora, † præſumitur de ex-
ceptione emergenti cognouiſſe. & per talē
proceſſum videtur reieciſſe exceptionē pro
poſitam. Ergo cum iſto caſu iudex cognoue
rit ſuper exceptione tranſactionis, vt patet
ex dubiis productis, quæ reuera tendunt ad
validitatē vel inualiditatem tranſactionis
cognoſcendā,& ſic per varias diſputationes
fuerit cognitū de inualiditate ipſius tranſa
ctionis;poſtea iudex,cum ſibi liqueret de ne-
gotio principali,citando ad ſententiā ſuper
ipſo negocio principali, videtur exceptionē
3 tranſactionis ad proceſſum propoſitā,† reie
ciſſe.& valet talis proceſſus, ſi nō fuerit ap
pellatum. vt eſt text.in d.c.ex parte. & ita
etiā dicit Felin. in c.ſuborta.col.4. verſ.&
cum iſtis concordat Imol. &c. Vbi dicit, ꝙ
quādo eſt examinata exceptio, & iudex pro
4 cedit † ad vlteriora, proceſſus non eſt nul-
lus,nec annullandus.quia tacite pronunciat
ipſam non obſtare.& in eadē col. verſ.limi-
ta primo. Non obſtat quod dicebatur,quod
iſta non procedunt vbi ſimul & ſemel pro-
ceditur,& ſuper exceptione oppoſita ad pro
ceſſum per reū, & ſuper negocio principali
5 actore † petente. Nam tunc etiā reo tacen-
te,proceſſus eſt nullus. vt notabiliter tenet
Imol. in l.ſi quæramus.col.2. verſ.ſi autem
proponebantur à diuerſis.ff.de teſtam. & ſe
quitur Aret.conſ.73.in 3.col.in princ.verſ.
ſed dubium remanet reſpectu Antonij. quē
allegat addit.ad Abbat.in c.1. ſuper verbo
contradictionē. & in col.pen. in verbo op-
poſitum.de ord.cog. & ſentit Felin.in d.c.
ſuborta. col.2. in princ. verſ.limita ſecun-
do.&c. de re iudic. Quia fuit dictum, quod
non erat verum, quod iſto caſu ſimul & ſe-
mel, ſuper exceptione per reum oppoſita &
negotio principali, fuiſſet cognitum. immo
omnia dubia diſputata de cōſenſu partium,
concernebant inualiditatem tranſactionis.
& ſuper illis dubijs, datis & diſcuſſis, non
conſtabat de aliqua reclamatione partium.
immo ſemper vtraque pars informauerat.
Immo ſi Innocentius reclamaſſet,cum exce-
ptio tranſactionis per eum fuiſſet propoſi-
ta,cogebatur ſuper validitate ipſius infor-
mare. cum non niſi tranſactio foret valida,
non poterat proceſſum ad vlteriora retarda
re. Et ideo cum cognitum fuiſſet ſuper di-
cta exceptione oppoſita ad proceſſum,& cō
ſtaret quod erat inualida,& negotium prin
cipale, ꝙ erat immiſſio in poſſeſſionem por
tarum ex ſtatuto Vrbis, eſſet liquidum ex
actis, merito omiſſa pronūciatione ſuper di
cta exceptione, potuit iudex ſuper negotio
principali pronunciare. quia per talē pro-
6 ceſſum † videbatur exceptionem oppoſitam
reijcere, poſtquam de illa erat cognitum.
& valuit proceſſus. per Franc. in d.cap. ex
parte. ſecundo, & Felin. in d.cap. ſuborta.
in 4.colum.in prima limit.de re iudicat.

SVMMARIVM.

Commiſſionis forma, in cambio de
quo hic, ſeruata.

1 *Mandati forma diligenter eſt ſeruanda,*
etiam ſi in melius impleatur.
2 *Cambium quando fit in Vrbe, quomodo, &*
quando fiat ſolutio.
In cambio quando fiat auantagium propter
ſolutionem manualiter factam.
3 *Decoctionis damnum ſuperueniens,quis ſen*
tire debeat in literis cambij.

DECISIO CCCLXXXIX.

Die 11. Maij 1551. in vna Florentina
cambij, dubitaui. An cambium fa-
ctum per Paulum de proprijs pecunijs, ſit
quid diuerſum à cōmiſſione data per Bar-
tholomæum Paulo. Et pro parte Bartholo-
mæi, quod eſſet quid diuerſum à cōmiſſio-
ne,dicebatur quod in cōmiſſione data per
Bartholomæum Paulo, dicebatur quod duo
erant commiſſa Paulo.primo.quod exigeret
ſummā 400. ſibi tranſmiſſam in Benuenutū
Oliuerium. Secundo. quod dictā ſummam
remitteret. Vnde,cum Paulus dictam ſum-
mam non exegiſſet prius, ſi poſtea de pro-
prijs pecunijs cambium fecit, dicitur quid
diuerſum à forma commiſſionis feciſſe. &
tunc ſubintrat,quod forma mandati eſt di-
1 ligenter † ſeruanda etiamſi in melius im-
pleatur. l. præterea. & ibi Fulgoſ. ff. man-
dat.Paul.de Caſt. in l.ſi quis mihi bona. §.
penult. ff.de acquir.hæred. Pet.de Anchar.
conſ.332. prima col.Pariſ. conſ.93. nu.30.
vol.1. Hoc non obſtante,fuit contrariū de-
ciſum. & eſt præmittendum,quod 26.Augu
ſti fuit prima commiſſio data per Bartholo
mæum Paulo. in qua dicebatur,quod cura-
ret habere pagamentum 400. ſibi trāſmiſ-
ſorum, & poſtea remitteret cum poſſibili
auantagio quod poſſet. idem reſcripſit idē
Bartholomæus die 2.Septēbris. & ideo Pau
lus 9.Septembris,quæ erat dies Sabbati,ma
nualiter fecit cambium, & ſoluendo incon-
2 tanti pecunias, licet de more Vrbis † ſit
ſoluere in ſequenti Sabbato,tamen propter
ſolutionem manualiter factam, fuit factum
auantagium in cambio.Item præſupponen-
dum eſt,quod licet die 9.Septemb. fuerit fa
ctum cambiū,& pecuniæ non eſſent exactæ;
tamen in die lunæ ſequēti,quæ erat dies 11.
cedebat & veniebat dies ſolutionis ipſorū
400. qui realiter à Paulo die 13. fuerunt
exacti. & die 16.eiuſdem fuit ſequutum fal-
limentū.Vnde cum eſſet modicū interuallum
à die cābii ad diem promiſſionis per Ben-

uenutum ſactæ, poterat dici quod Paulus habebat illas pecunias pro exactis. & tanto magis, cum poſtea ſub die 13. ante fallimentum exegerit. Vnde poterat dici, quod Paulus fuiſſet ſequutus formam commiſsionis. videlicet, quod de pecuniis exactis cambium feciſſet. ex quo Paulus promiſsionem de ſoluendo certo die habuiſſet, & tempore facti cambii, dies ſolutionis erat de proximo ventura. Item dicebatur, quod pro parte Pauli nullus dolus conſiderari poterat, cum illud feciſſet ad vtilitatem com-
3 mittentis. vnde poſtea caſus † ſuperueniens decoctionis, ei imputari non debebat.

SVMMARIVM.

Mandatum Solani, extenditur ad perſonam Gabrielis.

1 *Dictio, ac, an dicatur venire augmentatiue.*

DECISIO CCCXC.

EAdem die 11. Maii 1551. in cauſa Gienenſi Scholaſtriæ. dubitaui. An mandatum Solani in perſonā Alphonſi Aluarez ſie reſtrictum tantummodo contra Capitulum, vel extendatur etiam contra Gabrielem. Et fuit reſolutum, quod non eſſet reſtrictum ad Capitulum, ſed extenderetur etiam ad Gabrielem. propter illam clauſulam. quaſdam litteras & proceſſus deſuper fulminatos, in omnibus & per omnia proſequendum & pertractandum. & per aliam clauſulam. & ſi neceſſe fuerit pro præmiſſis, omnibus & ſingulis, in quocunque iudicio comparendum. &c. nam cum proceſſus eſſent directi omnibus & ſingulis quorum intereſt intereſſe poterit. &cæt. ne debeant moleſtare Solanum in euentum regreſſus, & pro præmiſsis dabatur mandatum ad lites, ergo erat datum mandatum ad lites contra Gabrielem. Item fuit dictum, quod
1 illa † dictio. ac Epiſcopo & Capitulo. &c. veniebat augmentatiue.

SVMMARIVM.

Decretum in reſerua poſitum, ligat manus inferioris, licet reſeruatiuus non acceptet, non tamen manus Papæ.

DECISIO CCCXCI.

IN vna Calaguritana Archidiaconatus, corā D. Achille, fuit dictum, quod licet decretum poſitum in reſerua, liget manus inferioris, etiam quod reſeruatiuus non acceptet infra menſem, non tamen ligabat manus Papæ ſi non acceptet. quia intelligitur ligare reſeruatiuo acceptante. vt per Felin. in c. cum ex officii. in 9. quæſt. de præſcript. & per Caſſad. deciſ. 1. & 2. de decret. in reſeruat. & notata per Gemin. & Franc. in c. quodam. de conceſſ. præben. in 6. intelliguntur reſeruatiuo acceptante. Et ita fuit dictum 11. Maii 1551.

SVMMARIVM.

Regula de impetrantibus certo modo, vltra impetrationem requirit moleſtiam.

DECISIO CCCXCII.

EAdem die 11. Maii 1551. in vna Aſtoricenſi parochialis de Congoſto, corā D. Chiſano, fuit dictum & reſolutum, quod regula de impetrantibus certo modo, non habet locū in eo qui impetrauit, & cauſam cōmiſit, & decretum citationis obtinuit. ſi tamen per talem impetrantē nulla alia moleſtia poſſeſſori annali illata fuit, ſed impetrans, vt fuerat in illo caſu, liti ceſsit. quoniam fuit dictū quod regula de impetrātibus certo modo, locum habet quando vltra impetrationem, interuenit etiam moleſtia. & quod hoc requirunt verba dictæ regulæ. Et ita alias fuerat deciſum, coram D. Reomano in vna Feretrana.

SVMMARIVM.

Probatio quæ ſufficiens ad diſſolutionem matrimonij.

DECISIO CCCXCIII.

DVbitauit in vna Hiſpalenſi matrimonii, D. Veſtanus, die 11. Maii 1551. An ex vno teſte cum fama. & teſtibus de auditu. & confeſsiōne coniugum ſtantium contra matrimonium. ac ex teſtibus remiſſoriæ nulliter examinatis, inducatur plena probatio ad diſſolutionem matrimonii. Et ſciendum eſt quod coniuges fatebantur conſanguinitatem in tertio. de hoc etiam erat probata fama. erat etiam vnus teſtis, & aliæ probationes de quibus in puncto. Et fuit dictum, quod gloſ. in c. ſuper eo. de eo qui duxer. in matrim. & gloſ. in c. requiſiuiſti. in verbo ſeptima manu. 33. quæſt. 1. & in cap. ſi duo. 35. quæſt. 6. vbique volebant, quod ſufficeret confeſsio coniugum, cum fama. Tamen Doct. in d. cap. ſuper eo. in hoc varii erant, & quaſi maior pars contrarium tenebat. Tamen quia in iſto caſu, vltra confeſsionem & famā, aliæ coniecturæ concurrebant, fuit dictum quod iſta eſſet ſuffi-

ſufficiens probatio ad diſſolutionem. ex quo vltra confeſſionem & famam, concurrebant aliæ coniecturæ de quibus in puncto. Et ita dicebat Ant. de Butr. in d. cap. ſuper eo. in fine. & Cardin. & etiam Præpoſitus videtur ſentire.

SVMMARIVM.

Fideicommiſſum, de quo hic, eſt particulare. & ideo fideicommiſſarius non detrahit Trebellianicam vel Falcidiam. 1

DECISIO CCCXCIV.

Decimaquinta Maij 1551. in vna Romana, ſeu Venetiarum aut Brixienſi bonorum, propoſui dubium. An fideicõmiſſum canonizatum in Rota, ſit particulare. &, poſito quod ſic, an ſit locus Trebellianicæ. Et fuit reſolutum quod eſſet particulare, & per conſequens non eſſet locus Trebellianicæ, nec Falcidiæ. Et caſus erat, quod Nicolaus Vrſinus, Comes Pitiliani ſenior, habens tres filios, vnicuique reliquit certa bona. videlicet, Ludouico caſtrum Pitiliani & Sorani. Don Antonio nepoti, filio ex filio præmortuo, videlicet Gentilis, dimiſit Comitatum Nolæ ſi recuperare poterit. & ſi non recuperaretur, reliquit caſtra ipſius exiſtentia in terra Romæ, quæ prius Ludouico reliquerat cum caſtris Pitiliani & Sorani. tertio vero filio baſtardo, Ciappino nuncupato, reliquit bona exiſtentia in partibus Lombardiæ. Et iſtam diuiſionem bonorum inter filios factam, non aliter aliquo eorum inſtituto hærede vniuerſali, alias Rota baptizauerat diuiſionem habentem vim vltimæ voluntatis in genere. Et iſta vltima voluntas, fuit facta de anno 1504. Poſtea de anno 1509. volens proficiſci ad bellum, ſcribit quaſdam litteras ad ſuum amicum. vbi, in euentũ mortis ſuæ, cõmendat ei Ciappinum filium ſuum. & dicit, quod in euentum mortis filij Ciappini ſine liberis, quod tunc totũ illud quod erit in partibus Lombardiæ, pro medietate ſpectet ad filios Ludouici, & pro alia medietate ad Henricum alterum filium Gentilis filii præmortui. Et quia alias Rota canonizauerat fideicommiſſum huiuſmodi, retenta tamen legitima, & Trebellianica quatenus deberetur, ideo fuit datum ſuprascriptum dubium. Et fuit dictum, quod ex quo illa diuiſio erat facta in minus ſolenni voluntate, & non per quotam, ſed per certa corpora, nullo hærede vniuerſali inſtituto, quod tunc illi quibus erant legata illa corpora, non habebantur pro inſtitutis, ſed potius pro legatarijs, ſeu particularibus fideicommiſſariis. iuxta gloſ. communiter approbatam in l. quotiens. in gloſ. in verb. diuidit. C. famil. hercis. & ibi poſui vnam addit. ad illam gloſ. & habetur in l. ſi quis ſeruum. §. ſi cui certam. cum l. ſeq. ff. de legat. 2. & ibi Paul. de Caſt. facit l. quotiens. §. fin. ff. de vſufruct. Et ideo, cum iſti eſſent legatarii, ſequitur quod particularis legatarius non detrahit Falcidiam, nec Trebellianicam. quia ceſſat ratio aditionis hæreditatis. Et pro hoc eſt text. in l. lex falcidia. §. fin. ff. ad l. falcid. & ita per illum text. dicit Saliçet. in l. filium. colum. 9. verſic. ſed dic & ibi Iaſon. col. 6. verſic. ſecundo principaliter. C. famil. hercis. Caſſanæus. conſ. 67. videtur. colum. 19. & eſt text. in l. mulier. §. fin. ff. ad Trebellian.

SVMMARIVM.

Prouiſio, & noua prouiſio Franciſci Frecilla, non ſubreptitia.

1 *Prouiſio Ordinarij dicitur fieri motu proprio. & Ordinarius prouidet Eccleſijs, & non perſonis.*

2 *Ordinarius præſumitur habere notitiam omnium perſonarum habentium beneficia in ſua diœceſi. & quare.*

In collatione quæ fit ab Ordinario qualitas perſonæ cui confertur, non exprimenda. & quare.

3 *Papa præſumitur ignorare ea quæ in facto conſiſtunt.*

Quando impetratur beneficium a Papa, debet exprimi qualitas perſonæ & beneficij.

DECISIO CCCXCV.

In cauſa Abulenſi parochialis S. Vannis, dubitaui die 20. Maii 1551. An prouiſio Franciſci Garſiæ de Frecilla, & illius noua prouiſio, ſit ſubreptitia. attento quod in dicta prouiſione, non fuit facta mentio de familiaritate quondam Matthæi protonotarii, & ſcutiferi Apoſtolici. & in noua prouiſione exprimitur, quod ſibi fuit prouiſum tanquam per obitum Matthæi protonotarij & ſcutiferi Apoſtolici. Et fuit reſolutum, quod prouiſio Ordinarii, dato quod in ea non fuerit expreſſa familiaritas Matthæi nec protonotariatus, tamen per hoc non eſſet ſubreptitia. quia prouiſio Ordi-
1 narii fit motu † proprio. & Ordinarius prouidet Eccleſijs & non perſonis. Et cum præſumatur quod Ordinarius habeat no-
2 titiam † omnium perſonarum habentium beneficia in ſua diœceſi, propter viſitationes, quando Ordinarius confert non ad impetrationem alicuius ſed motu proprio, præſumitur habere notitiam illius perſonæ per cuius obitum vacat. & ideo non eſt ex

primenda qualitas illius perſonæ, nec quod beneficia, propter protonotariatum vel familiaritatem aliquam, ſint reſeruata. ſufficit enim, prout erat in caſu iſto, quod Ordinarius ampliſſimam haberet facultatẽ conferendi beneficia quantumcunque reſeruata, etiam per obitum familiarium. quod
3 ſecus erat in Papa. nam cum Papa † præſumatur ignorare ea quæ in facto conſiſtunt, debet ei qualitas reſeruationis proponi. quia ſi Papæ, qui prouidet ad impetrationẽ partis, narretur quod talia beneficia ſunt reſeruata per obitum familiarium vel protonotariorum, difficilius huiuſmodi beneficia concedet. Ad ſecundum fuit dictum, quod in noua prouiſione non erat dictum prout dicitur in dubio. videlicet quod fuiſſet dictum, quod Ordinarius prouidiſſet per obitum protonotarij & ſcutiferi. Bene verum eſt quod fuit dictum, quod beneficio ſeu parochiali vacante per obitum familiaris & protonotarii, quod Ordinarius de illo ſic vacante prouiderat Franciſco Garſiæ. verum quia dubitabatur. &c. & ideo noua prouiſio non erat ſubreptitia. Valor octuaginta ducatorũ narratus in noua prouiſione, verificabatur per prouiſiones aduerſarii, quæ videndæ erunt. Erit etiam videndum an Matthæus, qui reſignauerat in fauorem Matthiæ eius nepotis, ſi probatur per teſtes vt deceſſerit in poſſeſſione parochialis. quia hoc viſo, locus erit regulæ de publicandis.

S V M M A R I V M.

Prouiſio, ſeu collatio facta cum onere licito, eſt nulla.

1 *Collationes beneficiorum, debent eſſe libera & pura. & num. 3.*
2 *Collatio cum onere vt aliquid detur pro fabrica Eccleſiæ, vel pro pauperibus, non valet.*

DECISIO CCCXCVI.

EAdem die 20. Maii in vna Pampiloneſi prioratus de Vallate, dubitauit D. Veſtanus. An prouiſio Epiſcopi facta Ioanni de Falces de dicto prioratu, cum vinculo obligationis, & onere legendi, & ſacram Scripturam interpretandi, eſſet valida. Et fuit reſolutum per Gloſ. in cap. penult. & ibi eam ſequuntur Flor. & Io. de Anania, Oſtien. &c. de Magiſtr. Imol. in cap. ſignificatum. col. 2. verſ. in gloſ. 1. de præben. & Abb. ibi num. 7. & per communem doctri-
1 nam quæ eſt, quod † collationes debent eſſe liberæ & puræ. vt per Gloſ. quam ſequuntur Doct. in c. 2. de elect. in 6. & ibi Franc. colum. 2. qui reſpondet ad cap. ſignificaſti. de elect. & ad capit. ſignificatum de præben. Et licet text. in dicto cap. ſignificatum. videatur huic deciſioni obſtare, tamen cum ille textus habeat duas lecturas, vt ibi Gloſ. dicit, tenenda eſt prima lectura. quæ vult, quod onus ibi annexum erat præbendæ vacanti. quicquid dicat ibi Dec. qui dicit, quod iſte intellectus in ſe eſt diuinatiuus. Et quod iſtud ſit verum, patet ex text. in cap. ex multis. §. conſtituimus. 1. q. 3. vbi non valet collatio cum onere, vt
2 aliquid detur pro fabrica, † donariis Eccleſiæ, vel pro pauperibus. Et ideo ex iſtis nõ obſtat conſ. Pariſ. 29. in 4. volum. maxime cum ſecundum Gloſ. in d. cap. 2. de elect. in
3 6. collaciones † debent eſſe puræ & liberæ. Et ideo fuit dictum quod niſi oſtenderetur, quod onus legendi eſſet annexum illi prioratui perprius, quod talis prouiſio eſſet nulla, etiam quod contineret onus licitum.

S V M M A R I V M.

In cauſa Romana legati ſeu bonorum pro Valaguſſis.

DECISIO CCCXCVII.

IN cauſa Romana legati, pro Rocho Blancalana, cõtra Franciſcum & Io. Baptiſtam de Valaguſſis, die 22. Maii 1552. propoſui dubium. An ex quo Baptiſta agnouit legatum vineæ, contrauueniendo, ab illo ceciderit. & an ſit locus iuri accreſcẽdi in perſonam Franciſci collegatarii, qui appellauit à mandato de immittendo in poſſeſſionem, & adhuc prorogat fatalia. In iſto puncto adducebantur duo fundamenta pro parte Rochi. primum erat, quod Franciſcus contrauenerat. & ſic non ſolum, non debebat ſibi portio Baptiſtæ accreſcere, ſed etiam portione ſua erat priuatus. Sed fuit reſponſum, quod iam erat reſolutum, quod Franciſcus non contrauenerat, quia probabilem cauſam habuerat dubitandi, an appellatione vineæ veniſſet cannetum. & an Rochus fuiſſet inſtitutus in illis quingentis, vt ſupra fuit annotatum. Non obſtat quod hodie ſit reſolutum quod cannetum non venit appellatione vineæ, & etiam quod Rochus eſt inſtitutus in illis quingentis. & ideo hodie ſuſtinendo litem, & prorogando fatalia dicatur contrauenire. quia fuit reſponſum, quod donec feratur ſententia, Franciſcus poteſt ſperare quod Domini de nouo poſsint contrarium reſoluere, datis de nouo punctis. Difficultas remanſit, an quia legatum per Baptiſtam erat agnitum, eſſet locus iuri accuſandi.

S V M-

Digitized by Google

SVMMARIVM.

In cauſa Ouetenſi releuationis indemnitatis.

1 *Sententiæ ſubſcriptio, quando propter iura de nouo reperta impediri poſſit.*
2 *Teſtes examinati parte, non citata, ſufficientes ad concedendam remiſſoriam.*

DECISIO CCCXCVIII.

Ovetenſis releuationis indemnitatis. Dubitaui in ea, die 22 Maij 1551. præſuppoſito quod remiſſoria fuerit Aluaro de creta. & illi terminis præfixus ad illius expeditionem. & tranſacto termino, ad petitionem eiuſdem Aluari pronunciatum fuerit. An prætextu iurium poſt ſententiam productorum, ſit impedienda ſubſcriptio ſententiæ in fauorem Ferdinandi latæ. Et fuit reſolutum, quod impediretur ſubſcri-
1 ptio, † quia cū 3. Martii 1545. fuerit facta ratificatio in Curia per Aluarum & alium cōfideiuſſorem, & 14. Martij in partibus Camillus fuerit carceratus, quia non cauebat pro ſumma duorum millium ducatorū. & poſtea 16. Martii idem Camillus pro ſumma 200. ducatorū in eiſdē carceribus arreſtatus fuerit, licet Camillus poſtea 18. Martii relaxatus fuerit, ſequitur quod Camillus iam conditionem ſuam, propter dictam ſuam carcerationem, deteriorasſet. quam deteriorationem ſi fideiuſſores ita ſubito factam ſciuiſſent, non eſt veriſimile quod illam ſolutionem extra tempus factam, approbaſſent. Sed ad iſtud fundamentū poſſet pro parte Ferdinandi reſponderi, quod cum tempore ratificationis Camillus eſſet idoneus, licet poſt paucos dies effectus foret deterioris conditionis, tamen non ita conditionem ſuā deteriorauerat vt pro ſumma 116. florenorum Camillus non poſſet ſatisfacere. Sed pro parte fideiuſſorum additum fuit, quod poſtea in menſe ſequenti, videlicet in menſe Aprilis, fuerunt examinati teſtes, ex quibus conſtat, quod Camillus de illo menſe Aprilis à Valleoleto ſe abſentauerat, & pro fallito tenebatur. & ideo prætor, viſis teſtibus, decreuit mandatum, quod vbicunque Camillus reperiretur caperetur. Ideo ſtantibus iſtis probationibus, quæ erant ſufficientes ad decernendum mādatum contra Camillum, licet non ſufficienter probarent contra Ferdinandum, ex quo illi erant examinati parte non citata, tamen ſatis erant ſufficientes ad decernen-
2 dam † remiſſoriam ipſis fideiuſſoribus, ad probandum fallimentum de illo menſe Aprilis.

SVMMARIVM.

Appellatio extraiudicialis, iſto caſu deuoluit cauſam ad Curiam, itaut potuerit procedi per contradictas.

1 *Appellatio extraiudicialis in præſentia appellati interpoſita, an deuoluat cauſam ad curiam. Dicta appellatione qui afficiantur: num. 2.*
3 *In omni appellatione, ſiue iudiciali ſiue extraiudiciali, quando poteſt appellari à ſuperiore qui facit actum in fauorem tertij; tunc à ſuperiore, non a tertio eſt appellandum.*
4 *Capitulum ſi deneget tradere poſſeſſionem, prouiſo a tali denegatione an detur appellatio.*

DECISIO CCCXCIX.

Die 25. Maij 1551. dubitaui in cauſa Giennenſi Scholaſtriæ. An appellatio pro parte D. Ioannis Solano interpoſita, deuoluerit cauſam ad Curiam contra Gabrielem, itaut per contradictas contra ipſum procedi potuerit. Et fuit reſolutum, quod appellatio taliter deuoluerit cauſam, vt potuerit procedi per cōtradictas. Ratio. quia
1 in † beneficialibus, appellatio extraiudicialis, in præſentia appellati interpoſita, deuoluit cauſam ad Curiam; & habet vim citationis. c. 1. de elect. in 6. iuxta Clem. cauſam. de elect. in princ. quæ Clem. cauſam. ad interpretationem dicti cap. 1. fuit edita, vt ibi dicunt Doct. & per dictam appel-
2 lationem extraiudicialem, † afficiuntur illi qui impugnant prouiſionem, & propter illam appellant. & etiam afficiuntur illi quibus prouiſio eſt facta, & illam defendunt: nec non omnes illi afficiuntur, quorum intereſt. prout dicit textus in d. cap. ſtatuimus in verbo. tam is qui opponit, quam is qui defendit. Et generaliter omnes alij quorum intereſt. &c. & licet textus in d. c. ſtatuimus, velit ꝙ appellatio interpoſita afficiat dictas perſonas, ne intelligeretur ita indiſtincte vt ex interpoſitione dictæ appellationis, dictæ perſonæ afficerentur, ideo ſuperuenit Clem. cauſam. quæ ponit tres caſus. Primus, quādo appellatio interponitur in præſentia appellati. Secundus. quando in abſentia, & tunc requiritur intimatio. Tertius eſt. quando non fuit facta intimatio ſed ad appellatum deuenit plena notitia. Hic autē, appellatio fuit interpoſita à Capitulo in præſentia Gabrielis. ergo appellatio deuoluit cauſam. taliter ꝙ potuit procedi. per d. c. ſtatuimus. iuncta d. Clem cauſam. Non obſtat quod dicebatur, ꝙ appellatio iſto caſu fuerit interpoſita à Capitulo & nō à Gabriele

& ideo Capitulum non autem Gabriel pro
appellato haberi debeat. quia fuit reſpon-
3 ſum, quod in omni † appellatione, ſiue iu-
diciali ſiue extraiudiciali, quando poteſt ap
pellari à ſuperiore, qui fecit actum in fauo-
rem & vtilitatem tertij, tunc à ſuperiore
non autem à tertio eſt appellandum, & ille
tertius in cuius fauorem actus geſtus eſt,
pro appellato habetur. cap. appellatio. vbi
gloſ. Gemin. & Franc. de appellat. in 6. hic
autem ſuperior erat Capitulum, ad quod
ſpectabat traditio poſſeſſionis. & cum Ca-
pitulum grauaſſet Solanum, in non traden-
do poſſeſſionem eius procuratori in fauorē
Gabrielis, dicendo quod non poterant tra-
dere poſſeſsionem Solano, quia illud facien-
do ſpoliarent Gabrielem, qui erat prouiſus
& poſſeſsionem habuerat; ideo licuit ipſi
procuratori Solani, à Capitulo, ſeu verius à
4 denegata † traditione poſſeſsionis per Ca-
pitulum in fauorem Gabrielis, appellare. &
illa appellatio ipſum Gabrielem afficit. vt
in d. cap. appellatio. Et tanto magis, cum
procurator Solani cōditionaliter appellaſ-
ſet, petendo, poſſeſsionem Scholaſtriæ no-
mine Solani ſibi tradi, & contrarium fa-
ciendo appellabat. quando ergo Capitulum
reſpondit, quod non poterat ei tradere poſ-
ſeſsionem quia iam erat tradita Gabrieli,
tunc dicitur dicta appellatio interpoſita.
& cum tunc Gabriel eſſet præſens, & eſſet in
fauorem eius denegatio facta, ergo appel-
latio deuoluebat contra eum, quia diceba-
tur actum defendere, & ſic contra Gabrie-
lem. Non obſtat quod Gabriel ibi eſſet vt
capitularis, & non vt particularis, & ideo
appellatio contra capitularem non debebat
eum defendere vt particularem. quia fuit
dictum, quod ex quo Gabriel, quando fuit
ei præſentata bulla tanquam prouiſori, di-
xit quod habebat intereſſe, & ideo delega-
uit alium in prouiſorem. item & ſecundo,
die 19. Martij comparuit in Capitulo, & di
xit quod non darent poſſeſsionem Io. So-
lano & alia, & quod darent eum in compe-
titorem dicto Io. Solano. ex iſtis apparet,
quod Gabriel voluit eſſe pars. & ideo in
iſto actu, non poterat eſſe in Capitulo vt
capitularis, ſed vt particularis. quia non
poterat eſſe pars & iudex. Et tanto ma-
gis, quia in reſponſione quam facit Capi-
tulum procuratori Ioannis Solano, ipſum
Capitulum dat in competitorem ipſum
Gabrielem. Et ideo ex iſtis fuit re-
ſolutum, quod appellatio de-
uoluiſſet cauſam ad Cu-
riam, itaut per con-
tradictas pro-
cedi po-
tuerit.

SVMMARIVM.

In cauſa Romana portarum. appellatio
fuit neceſſaria iſto caſu.

1 *Appellatio quando interponitur ab inter-
loquutoria, an cauſa ſpecifice exprimen-
da ſit.*

DECISIO CCCC.

EAdem die 25. Maii 1551. dubitaui in
cauſa Romana portarum. An ſenten-
tia de qua agitur, ſit Rotalis vel Capitoli-
na, & D. Senator ſit iudex. & ſi ſententia
eſt Capitolina, & Senator iudex, ſtante ſta-
tuto quod ſeruetur ius ciuile. & commiſ-
ſione, quod Senator procedat de voto D. An
tonii. An dubia data per D. Antonium ad
informandum Rotam, de quibus in actis,
habeant vim proceſſus ad vlteriora, qui ex-
cludat exceptiones, ita quod opus fuerit ap
pellare. Et fuit reſolutum, quod dato quod
ſententia eſſet Capitolina, quod dubia da-
ta habebant vim proceſſus ad vlteriora. &
quod neceſſe erat appellare. prout dicit ſta
tutum in nou. reformationibus. cap. 49. &
quod illa appellatio interpoſita per Innoc.
à derogatione publicationis, & aliis gra-
uaminibus ex actis colligibilibus, non eſſet
1 bona. quia † cauſa ſpecifice exprimenda
quando appellatur ab interloquutoria.

SVMMARIVM.

In cauſa Romana bonorum, ſeu legati.

1 *Legatarius quando non cadat a legato ob
contrauentionem, ſed excuſetur a con-
trauentione.*

2 *Legatarius habens probabilem cauſam du-
bitandi, an cadat a legato ſuo.*

DECISIO CCCCI.

IN cauſa Romana bonorum, pro Fran-
ciſco Valaguſſo, contra Rochum, dubi-
taui die 29. Maii 1551. An, ſtantibus ver-
bis donationis, ibi. donec aliter diſpoſue-
rit. &c. & aliis verbis teſtamenti. de pecu-
niis exiſtentibus in Monte. &c. Franciſcus
dicatur habuiſſe probabilem cauſam con-
1 trauueniendi, vt non dicatur † cecidiſſe à le-
gato. Et fuit reſolutum, quod Franciſcus ha
buiſſet probabilem cauſam contraueniendi,
vt non diceretur cecidiſſe à legato. tum
primo, quia probabile fuit dubium, an ap-
pellatione vineę veniret cannetum, ex eo
quod eadem emptione, & vinea & cannetum
eſſet emptum. tum ſecundo, quia cannetum
erat

erat emptum ad vſum vineæ. tum & tertio quia cum quingenti eſſent donati Franciſco donec aliter per ipſum Io. Franciſcum donantem ordinatum foret, probabile dubium erat, an illa ordinatio debebat eſſe ſpecialis, ſpecialiter diſponendo de ipſis quingentis. tum & quarto, quia ex quo Io. Franciſcus erat creditor in Monte in alijs creditis, & ſic haberet alia credita quo ad proprietatem & vſufructum, & in iſtis quingentis tantum erat creditor quoad vſufructũ, & Franciſcus Valaguſſo eſſet deſcriptus in vita Io. Fräciſci, licet deſcripſio eius diceret, quod ita demum haberet effectum quando Io. Franciſcus eſſet mortuus. Tamẽ quia illa verba ſub nomine eius exiſtentibus, poterant verificari in illis pecunijs exiſtentibus ſub nomine Io. Franciſci quo ad proprietatẽ & ad vſufructum, licet Rota reſoluerit contrarium, tamen probabiliter per Franciſcum erat dubitatum. Ideo cum haberet cau-
a ſam † probabilem dubitandi; non cecidiſſet a legato ſuo.

S V M M A R I V M.

Intimatio legitima ex trina præſentatio ne de qua hic, ad effectum deuoluendi cauſam, non fuit iudicata.

D E C I S I O C C C C I I.

Die Lunæ 1. Iunij 1551. in cauſa Gienenſi ſcholaſtriæ, propoſui dubium. An conſtet de aliqua legitima intimatione mandati originalis, quæ ſufficiat ad deuolutionem cauſæ. & cum in proceſſu de partibus eſſet triplex præſentatio mandati, prima fuit die vltima Auguſti 1548. in qua comparuit Valenzuela procurator ſubſtitutus, vt docuit per publica inſtrumenta. Et Domini dixerunt, quod licet iſte docuiſſet, quod eſſet procurator, tamen quia de mandato ſuo docebat ante obitum Iuliani de Olmedo, ad effectum quod ſuccedente obitu, daretur poſſeſſio ſcholaſtriæ Ioanni Solano, cum tunc illo caſu Don Gabriel de Gueuara nullum in ſcholaſtria ius haberet. quod dicta præſentatio eum afficere non debebat vt particularem. ſed ſi eum afficiebat, id erat vt vnum de Capitulo. & tamen contra eum vt capitularem, proceſſum non erat. Secunda præſentatio mandati, fuit facta ſub die 18. Martij 1548. quo tempore iam Iulianus obierat, cum mortuus eſſet 14. Martij. Et licet Domini dicerent quod illo tempore eſſent præſentata Capitulo inſtrumenta publica, mandati & ſubſtitutionis, tum quia notarius faciebat fidem de præſentatione huiuſmodi mandatorum, tum quia mandatum vna cum ſubſtitutione erant regiſtrata, tum quia & tertio, mandatum originale cum ſubſtitutione in calce hodie coram me productũ erat. tamen quia illa productio illorum mandatorum, facta fuerat ad effectum vt notarius intimaret litteras regreſſus, & proceſſum fulminatum ſuper illis, ad effectum vt daretur poſſeſſio procuratori Ioannis Solani, non autem ad effectum appellandi, cum etiam illud poſſet fieri abſque mandato, videlicet intimatio illa potuit Don Gabriel, qui erat præſens in Capitulo iuſtam cauſam habere non perſcrutandi totum mandatum, videlicet an ad effectum appellandi ſe extenderet. Tertia autem præſentatio mandati vt pro parte Ioannis Solano, fuit ſub die 22. Septembris 1548. quo die fuit appellatum. & iſto tempore nulla fuit facta præſentatio mandatorum, nec illorum repetitio in Capitulo. quia Sebaſtianus Martinez procurator ſubſtitutus, comparuit in Capitulo, & fecit productionem cuiuſdam ſcripti, & cuiuſdam teſtimonij. & ſcripti tenor eſt qui ſequitur in quo quidem ſcripto ponitur quod ipſe Sebaſtianus Martinez dicebat. quorum mandati & ſubſtitutionis facio præſentationem & oſtenſionem. Et licet iſta eſſent verba ipſius Sebaſtiani, tamen ipſi non erat credendum, cum notarius non faceret fidem de dicta præſentatione, nec etiam faceret fidem de repetitione dictorum mandatorum. & poterat eſſe, quod dicta mandata originalia non eſſent in manibus notarij. & quando fuiſſent non tenebatur credere Don Gabriel illi verbali aſſertioni procuratoris id aſſerentis. Et ideo concluſerunt Domini, quod ex iſta trina præſentatione, non conſtaret de aliqua legitima intimatione, ſufficienti ad deuolutionem cauſę.

S V M M A R I V M.

Ratificatio ſolutionis extra tempus factæ, non fuit ex iſtis inducta.

D E C I S I O C C C C I I I.

Die 5. Iunij 1551. in cauſa Ouetenſi releuationis indemnitatis, propoſui dubium. An conſtet ex actis de aliqua ratihabitione Aluari & Chriſtophori ante diem 3. Martij. 1545. quæ ſit ſufficiens ad excluſionem remiſſoriæ. Et fuit reſolutum quod non conſtaret. quia illa verba prolata per Auguſtinum de Cranallis, in fine quietantiæ Camilli Saraceni, dum dicit. quod ipſe non acceptabat ſolutionem in partibus factam. & quod erat ſatisfactum hic ab ipſis. Aluaro & Chriſtophoro. & quod erat paratus dare litteras ſuis procuratoribus in partibus. non nocebant. quia non conſtabat, quod de illis ipſi Aluarus & Chriſtophorus habuiſſent notitiam

titiam, nec quod illa verba acceptaſſet. & quamuis Aluarus & Chriſtophorus habuiſſent notitiam de ſolutione in partibus facta extra tempus, tamen talis notitia nõ inducebat aliquam ratificationem. quia ipſi non habebant ratificare ſolutionem, ſed Auguſtinus qui erat creditor. & dato quod ipſi habuerint notitiam quod Auguſtinus non acceptauerit, non ſequitur quod ipſi acceptent ſolutionem extra tempus factam. quia ad eos non ſpectabat talis acceptatio. Non obſtat quod dicebatur, quod vltra ſcientiã, fecerunt etiam ipſi Aluarus & Chriſtophorus, actum poſitiuum. videlicet acceptando litteram ſcriptam per Auguſtinum ſub die 8. Octobris 1544. in qua littera per Auguſtinum ſcribitur Camillo quod ſoluet pecunias procuratoribus Aluari & Chriſtophori. Sed fuit reſponſum pro parte aduerſa, quod non conſtat quod de illa habuerint ipſi notitiam, & nec quod eam acceptauerint, cum Ferdinandus dictam litteram in actis produxerit. & ſic illam Ferdinandus aliunde quam ab ipſis habuit. Non obſtant ea quæ dicuntur per Aluarum & Chriſtophorum in mandato facto 3. Martij 1545. dum faciunt mentionem de quietantiis & litteris Auguſtini. quia de illis faciunt mentionem quo ad hoc, vt Auguſtinus noluerit acceptare quietantias; non autem quo ad hoc, quod ipſi acceptauerint litteras, in quibus dicebatur ꝙ ſolueretur procuratoribus ipſorũ.

SVMMARIVM.

In cauſa Romana Caſtri Feliciani.

1 *Hæres an poſſit venire contra factum defuncti, ſi inſtitutio erat vana, & nil debebat operari.*

2 *Hæres, etiam quod non adiuerit cum beneficio inuentarij, quando aditio eſt erronea an poſſit venire contra factum defuncti. & an teneatur vltra vires hæreditarias. & nu. 3. 4. 5. & 6.*

6 *Inuentarium non eſſe factum, non refert quando aditio hæreditatis a principio non tenet. & num. 7.*

DECISIO CCCCIV.

IN cauſa Romana caſtri Feliciani, dubitaui die 8. Iunij 1551. An, ſtante proteſtatione biduo ante confectionem teſtamenti facta, & aditione per Henricum dictæ proteſtationis, ignarum, ſine beneficio inuentarij facta, poſſit hodie dictus Henricus, ſeu habens cauſam ab eo, aduerſus factum Henrici, ſiue quamcumque confeſſionem, ex dicta aditione, ſine beneficio inuentarij reſultantem, venire. Pro parte D. Helenæ tria
fundamenta fiebant. primum erat, quod ſi
Archiepiſcopus proteſtatus fuerat, quod
diſpoſitio de dictis caſtris facienda, eſſet fic-
titia, & colorata ad effectum ne caſtra de
popularentur à militibus Cæſarianis, ergo
1 inſtitutio de dictis caſtris facta, † erat vana
& nil debet operari. & ſic Henricus poſſet
venire contra factum defuncti, & eius con-
feſſionem ex dicta aditione reſultantem. Sed
ad iſtud fundamentum reſpondetur, quod
licet inſtitutio fuiſſet quo ad caſtra, ficttia
& ſimulata, tamen quo ad reliqua bona, erat
valida. & reſpectu aliorum bonorum Hen-
ricus reperiebatur vere inſtitutus. reſpectu
ergo aliorum bonorum inſtitutio operari
2 debebat, vt ex quo ſine † inuentario hæredi-
tatem adiuerat, ſibi erat imputandum. &
ideo contra factum defuncti venire non po-
terat. Secundum fundamentum pro parte
Henrici adducebatur, quod aditio eſſet er-
3 ronea. cum Henricus iuſte crediderit † ma-
iorem partem hæreditatis ad ſe ſpectare,
quam vere ſpectaret. ex quo ſimulate in il-
lis caſtris inſtituerat, & in teſtamento ex-
preſſe nominatus, & non obſtante inſtitu-
tione volebat caſtra ad alium ſpectare. l. ſi
quis mihi bona. §. pater Seio. verſ. ſed ſi man
dauit. ff. de acqui. hæred. & quæ dicunt Ang.
Imol. & Paul. in l. ſi quis extraneus. §. ſcien-
dum. ff. de acqui. hæred. Ang. & Imol. in l. ex
ſemiſſe. ff. de acqui. hæred. Dec. conſ. 14. col.
1. in prin. Et ideo, exiſtente erronea aditio-
4 ne, non poteſt dici Henricus teneri † quo
quomodo ſeruare aliquod factum defuncti.
neque etiam ex confeſſione reſultante ex adi
tione. quæ nulla eſt. l. 4. §. condemnatum. ff.
de re iudic. Et quia ad iſtas auctoritates non
puto bene fuiſſe reſponſum, dum dicebatur,
quod imputandum erat ſibi, quia hæredita-
tem non adiuit cum beneficio inuentarij, &
ſic Comiti Henrico videbatur obſtare l. fin.
C. de iure delib. nam videtur mihi quod
illa l. fin. nihil facit. tantum illa lex præſup-
ponit aditionem validam. & tunc ſtante
5 aditione † valida, Imperator conſulit, quod
ſi quis non vult teneri ad onera ſeu debita
improuiſa & incerto exitu obueniẽtia, quod
tunc adeat cum inuentario. Sed in caſu no-
6 ſtro, dicit Henricus † aditio non tenuit a
principio, cum putarem hæreditatem adi-
re ex maiori parte quam inueni me eſſe in-
ſtitutum. per auctoritates ſuperius alle-
gatas, & ſtante aditione nulla, non refert an
inuentarium confecerim vel non. ſicut ſi mi-
nor hæreditatem adiiſſet ſinè tutore, vel cu-
7 ratore certe talis † aditio ex defectu, con-
ſenſus eſt nulla. & tunc non attenditur an
ſit confectum inuentarium vel non. & ideo
videtur mihi dubium reſtringendum eſſe, an
iſta aditio eo modo vt fuit facta, ſit erro-
nea, & per conſequens nulla.

SVM-

S V M M A R I V M.

Notitia plena mandati procuratoris appellantis extraiudicialiter, iſto caſu non fuit habita.

1 *Mandatum ſi exhibeatur ad vnum actum, an ſit præſumendum quo ad alium actum vicinum. & num. 5.*

2 *Appellatio quando interponitur a procuratore, an mandatum debeat porrigi, vel legi. & num. 6.*

3 *Mandatum ſi exhibeatur quo ad vnam partem, non poteſt allegari ignorantia quo ad aliam partem in eodem mandato contentam.*

4 *Tranſactio de contentis in teſtamento fieri non poteſt non viſis, nec cognitis verbis teſtamenti.*

7 *Mandatum ad appellandum quo tempore ſufficiat quod exhibeatur.*

8 *Appellatio, ſi fuit interpoſita per appellantem in abſentia appellati, an tunc requiratur quod intimetur appellato.*

DECISIO CCCCV.

IN cauſa Giennenſi ſcholaſtriæ, die 8. Iunij 1551. dubitaui. An probetur talis ſcientia Don Gabrielis de mandato conceſſo per D. Ioannem Solano ad appellandum; quæ ſit ſufficiens ad deuolutionem cauſæ contra Don Gabrielem. vel, reſponſio per Capitulum procuratori Ioannis Solano facta, ſit ſufficiens ad deuolutionem dictæ cauſæ. Et fuit reſolutum, quod ex quatuor adductis per Ioannem Solano, non induceretur talis ſcientia mandati, quæ eſſet ſufficiens ad deuolutionem cauſæ. nam præſentatio mandatorum facta die vltima Augusti 1548. dũ intimauit bullas, proceſſum, & mandata, fuit facta ad effectum, vt daretur ſibi poſſeſſio poſt mortem Iuliani. Et licet Capitulum & ſingulares, poſſent credere quod intimans haberet mandatum ad illum actum, tamen
1 non tenebatur † nec Capitulum nec ſingulares credere, quod procurator haberet mandatum ad actum appellandi. cum quis non
2 teneatur iſtud perquirere, ſed quando † appellatur debeat mandatum porregi, vel legi. quod in caſu iſto, tempore appellationis nõ fuit factum. Et idem fuit dictum in ſecunda preſentatione facta 18. Septembris 1548. poſt obitum Iuliani, dum fuerunt præſentata mandata petendo poſſeſſionem ſibi tradi. quia poterant credere Capitulum & ſingulares, quod ad illum actum, mandatum haberet. & ideo etiam tempore appellationis eandem productionem mandatorum debebat facere. quod non fuit factum, ſed tantum procurator dixit verbo, quod faciebat oſtenſionem & productionem mandatorum in cedula per eum exhibita. & notarius non atteſtabatur quod talem oſtenſionem & productionem feciſſet. Non obſtat quod dicebatur pro parte Ioannis Solano, quod ſi Capitulum & ſingulares habebant notitiam de mandato quo ad illam partem traditionis poſſeſſionis, quod non poterant allegare
3 ignorantiam quo ad aliam † partem appellationis. videlicet, quod procurator haberet mandatum ad appellandum. per tex. in l. non eſt ferendus. ff. de tranſact. Quia fuit reſponſum, quod in l. non eſt ferendus, ille tranſigens, habuerat notitiam de teſtamen-
4 to. quia non viſis † cognitiſque verbis teſtamenti, tranſigi non poteſt. l. de his. ff. de tranſact. ideo nimirum ſi non poterat dicere partem vidi & aliam non. Item, in l. non eſt ferendus. ille generaliter tranſegerat ſuper contentis in teſtamento. & ideo non poterat dicere, quod ſuper contentis in priori parte, & non in poſteriori parte, vt in hoc caſu, quando mandata fuerunt producta ad effectum traditionis poſſeſſionis, licet, quo ad illum effectum, quis teneretur videre an
5 haberet mandatum; tamen † non tenetur reliqua videre. & potuit abſque viſione credere quod mandatum ad illum effectum haberet. ſed cum tempore appellationis, mandata non forent intimata, non tenebatur ipſe perquirere ſi in mãdatis primo productis,
6 facultas appellandi † adeſſet. cum debeat tempore appellationis porrigi vel perlegi, vel ſaltem poſt intimari. Clem. cauſam. de appell. Nec reperitur quod ſufficiat ante appellationem, mandatum ad alium effectum
7 intimaſſe, ſi tempore † appellationis de tali mandato non fuit admonitus. per ea quæ dicit Bart. in l. furioſo. in vltimis verbis. ff. de re iud. quando fertur ſententia contra præſentem. quia neceſſarium eſt, quod ad hoc moneatur. Non obſtat notitia quæ tertio allegabatur pro parte Solani, in comparitione quam fecit Gabriel de Gueuara in Capitulo, die 19. Septembris, dum dicit quod per partem, in tempore nec in forma opponebantur. quia dicendo; per partem, videbatur Gabriel fateri, quod comparens pro parte Solano, die 18. Septembris erat pro curator ſi erat pars. Quia fuit reſponſum, quod quo ad illum actum petitionis poſſeſſionis, potuit credere quod ille eſſet procurator, ſed non tenebatur credere, quo ad actum appellationis, & illa verba, quod darent eum in competitorem, non excludebant nouam citationem, & omnia quæ de iure erant neceſſaria. Non obſtat quarto loco, reſponſio Capituli, dum dicitur in principio, reſpondendo procuratori Io. Solano. quia illa verba erant notarij & non Capituli, vt apparebat ex lectione dictæ reſpon-

ſponſionis. & illa verba. quod dabant eum in competitorem, & proſequeretur appellationem. reſtringebantur prout iuris fuerit, prout etiam in reſponſione dicebatur. Non obſtat gloſ. in Clem. cauſam. in verbo. plena & certa. dum dicit. certa dicit vt in dubitatum ſibi ſit vel eſſe debeat. ergo ex productione mandatorum facta in alijs præſentationibus, puta vltima Auguſti 1548. vel 18. Septembris eiuſdem anni, indubitatum eſſe ſibi debebat. &c. quia Gloſ. dicta verba proſequendo, declarat quando poſtea dicit: poſſet autem hoc conſtare quia ſuper appellatione conſuluit aduocatos, amicos, vel ſimili modo forte per amicum propriũ, vel amicum appellantis ſibi plene fuerit intimata. quia dicta Gloſ. iuncta ad Clem.
8 cauſam. loquitur quando appellatio † fuit interpoſita per appellantem in abſentia appellati. & tunc requiritur quod intimetur appellato. quod ſi per potentiam non poſſit intimari, ſufficit quod appellatus habeat, vel habere debeat noticiam. quod eſt quando conſuluit ſuper appellatione aduocatos amicos, vel ſibi per proprium amicum, vel amicum appellantis fuerit intimatum. quod in caſu noſtro non fuit. nam non conſtat, quod Gabriel ſuper mandato conſuluerit aduocatos vel amicos. nec de mandato quicquam per amicum proprium vel appellantis aliquid ei, fuerit intimatum.

S V M M A R I V M.

In cauſa Romana legati. legatum non agnitum per Baptiſtam.

1 *Poſſidere quis præſumitur vigore illius tituli de quo apparet. Sed quando non procedat num. 2.*

DECISIO CCCCVI.

IN cauſa Romana legati, pro Rocho, contra Valaguſſum. die 12. Iunij 1551. dubitaui. An ex actis conſtet quod Baptiſta, ante & poſt publicationem teſtamenti, poſſederit, vt dicatur propterea agnouiſſe legatum vineæ, & ideo teneatur dimittere 500. non obſtante reuocatione confeſſionis de qua in actis. Et fuit reſolutum, quod non probabatur quod Baptiſta agnouiſſet legatum. quia de legato nullibi apparebat, niſi in reſponſione data per procuratorem: quam confeſſionem Baptiſta reuocauerat. Et non obſtat quod dicebatur, quod cum conſtaret de poſſeſſione vineæ poſt obitum Io. Franciſci, & de nullo alio titulo valido appareret quam de titulo legati, quod præ-
1 ſumeretur † vigore illius tituli poſſidere. ad l. quædam mulier. ff. de rei vend. quia fuit
2 reſponſum, quod illud erat in dubio. † ſed hic eramus in caſu claro. in quo apparebat ex articulis medio iuramento datis per Valaguſſum, quod ipſe poſſidebat ex titulo donationis, & non ex titulo legati. Et licet de illo titulo donationis non appareret, ſufficit quod ipſe Io. Baptiſta putaret ex illo titulo poſſidere. & in omnem euentum, & ex proteſtatione per procuratorem facta, etiam quod non eſſet reuocata, & ex articulis datis, conſtabat quod Baptiſta poſſederat vineam, contraueniendo & non acquieſcendo voluntati teſtatoris. quia in omnibus locis dicit quod poſſidet vineam & creditum montis. & ſic apparet quod non vult creditum montis, quod prius agnouerat, vt puta cum per duos dies ante obitum Io. Franciſci, foret deſcriptus in monte, quod illud creditũ, volebat vna cum vinea retinere & ſic contraueniendo voluntati Io. Franciſci defuncti. & ideo ſatis erat quod caderet a legato.

S V M M A R I V M.

In cauſa Romana legati, portio vineæ accreuit hæredi, non collegatario.

DECISIO CCCCVII.

DIe 19. Iunij 1551. in cauſa Romana legati, pro Rocho, contra Franciſcum Valaguſſum. Dubitaui: An portio vineæ Baptiſtę accreſcat Franciſco. Et fuit reſolutum quod non accreſceret, ſed ex mente teſtatoris qui reuocauit omnia præcedentia. videlicet, donationem, teſtamentum, quodcunque præcedens ad vtilitatem hæredis, & vt eſſet pinguior hæreditas in fauorem hæredis. & ideo teſtator mãdauit, quod legatarij deberent aſſiſtere teſtamento quatenus legata conſequi vellent, quod attenta tali mente teſtatoris, illa portio debeat accreſcere hæredi, non autem coniuncto. per ea quæ dicit Bar. in l. poſt legatum. §. amittere nu. 2. ff. de his quæ vt indig. & Bar. in auth. de hęre. & Fal. §. ſi quis autem non implens. col. 2. verſ. ſed illud eſt verum regulariter.

S V M M A R I V M.

In cauſa Parmenſi ſtatus.

1 *Seruitor ſequitur Dominum quocunque vadit.*

Raptus pœna contra auxiliantes an habeat locum contra ſeruitorem concomitantem dominum.

DECISIO CCCCVIII.

DIe 22. Iunij 1551. in cauſa Parmenſi ſtatus, propoſui dubium, An Pazainus tamquam ſocius in raptu Catherinæ, iuxta formam eius dicti, repellatur à teſtimonio in cauſa de qua agitur. Et fuit reſolutum, quod ex quo Pazainus erat ſeruitor Bernardini, cum quo Bernardinus non erat veriſimile quod conſilium raptus communicaſſet, quia
1 ſeruitor ſequitur † dominum quocunque vadit, quod pœnæ contra auxiliantes in raptu, non habeant locum in caſu iſto. & tanto magis, cum à tempore raptus ad tempus depoſitionis, longiſſimum tempus eſſet elapſum, & non fuiſſet proceſſum contra Pazainum, neque de tali delicto fuiſſet inquiſitum.

SVMMARIVM.

In cauſa Ouetenſi releuationis indemnitatis.

DECISIO CCCCIX.

IN cauſa Ouetẽſi releuationis indemnitatis, dubitaui die 22. Iunij 1551. An ex epiſtola producta veniant condemnandi Chriſtophorus & Aluarus. Et fuit reſolutum, quod venirent condemnandi. quia ex ea apparebat de ratificatione facta per eos, acceptando illam litteram ab Auguſtino de Quaualles ſub die 8. Octobris 1544. in qua dicebatur, quod ſolueretur procuratoribus Aluari & Chriſtophori, & tamen illam ceſſarunt mittere vſq. ad diem 15. Martii 1545. Non obſtat quod in litteris dicerent Aluarus & Chriſtophorus. quod Ferdinandus in partibus ſolueret, & recuperaret à Camillo pecunias ei ſolutas. quia Ferdinandus non poterat recuperare abſque mandato Auguſtini. & Auguſtinus dederat mandatum ad recuperandum procuratoribus Chriſtophori & Aluari. & ipſi Chriſtophorus & Aluarus ſub die 3. Martii 1545. conſtituerunt particulares procuratores ad exigendum in partibus. & ideo epiſtola, in qua dicebatur quod Ferdinandus exigeret, non dabat mandatum ipſi Ferdinando, quod nomine eorum exigeret. & quando dediſſet mandatũ, fuit nimis tarde. cum Camillus decoxerit poſtea ſub die 18. Aprilis 1545.

SVMMARIVM.

Pampilonenſis prioratus. retroceſſio ſi eſt nulla, ius remanet in reſignante.

DECISIO CCCCX.

PRopoſui die 26. Iunii 1551. in cauſa Pampilonenſi prioratus dubiũ, An prouiſio Ludouici per reſignationem Sãctii facta, poſſit canonizari, nõ obſtante quod pro parte Ioannis de Balanza petitur remiſſoria. Et * Vide infra dec. 411.
fuit concluſum, quod prouiſio Ludouici per reſignationem, in qua expreſſus valor 430. ducatorum, poſſet canonizari. quia ſi regreſſus reſeruatus in retroceſſione facta per Ludouicum in fauorem eiuſdem Sãctii, erat nullus eo quia in ipſo erat malus valor expreſſus, nam fructus erant expreſſi ad valorem 250. & cum retroceſſio eſſet facta reſeruato regreſſu, ſi regreſſus non erat validus, nil erat abdicatum à Ludouico. & ideo Ludouicus poterat, vigore reſignationis in eũ factæ, capere prioratum. Non obſtat regula de publicandis. quia ex quo Ludouicus ceſſerat, ſeu retroceſſerat, in fauorem Sanctii licet nulliter, tamen quia quęlibet cauſa excuſat à pęna, ſtante dicta retroceſſione, erat Ludouicus excuſandus à pęna regulę. & iſtis ſtantibus, remiſſoria non erat concedenda Io. Balanza.

SVMMARIVM.

Teſtes hic fuerunt idonei.

1 *Poſſeſſionem ciuilem habenti, licet ſit licitum recuperare naturalem, non eſt tamen licitum excedere modum in recuperando.*

DECISIO CCCCXI.

EAdem die, dubitaui in vna Anagnina caſtri Zancati. An teſtes de Zancato, ſint idonei teſtes in cauſa reſtitutionis pro illis de Annibalis. &, an teſtes qui interfuerunt ruinæ, ſint idonei teſtes pro Luca & litis conſortibus. Et fuit reſolutum, quod illi de Zancato eſſent idonei teſtes. eo quia nullus poterat melius deponere quam ipſi de Zancato, qui eſſent tempore ruinæ poſſeſſores. quia nullum lucrum ex eo ipſi conſequebantur, ſiue eſſent illi de Annibalis, ſiue illi de Comitibus. E contra vero fuit dictum, quod illi qui interfuerant ruinæ, eo quia criminoſi, de per ſe non erant idonei teſtes, ſed adminiculatiue cum alijs. Non obſtat, quod Proſper potuiſſet recuperare
1 naturalem ratione † ciuilis, & ideo potuit ſecum milites adducere. quia fuit reſponſum, quod verum erat quod iſtud poterat, ſed non licuit Proſpero & militibus, diripere bona, interficere, incendia, & caſtrum ſolo æquare. & iſta ratione erant criminoſi, & ideo de per ſe non erant idonei.

SVM-

SVMMARIVM.

Eccleſiam fundare quomodo quis dicatur.

DECISIO CCCCXII.

EAdem die 26. Iunij 1551. in vna Malacitana decimarum, dubitaui. An ex quo narratum fuit quod Ioannes Giron proponebat, Eccleſias parochiales ædificare, erigere, & fundare de proprijs bonis in oppido de Olueda, poſſit dari abſolutoria, aliter non iuſtificata narratiua quam per teſtes legendos in Rota. Et fuit reſolutum, quod ex teſtibus iuſtificabatur narratiua; cum. ipſi dicerent, quod Comes de Vregna dederat Meſquitam, ex qua facta erat Eccleſia. & ampliauerat eam iungendo duas domus, & faciendo capellam magnam. Et ille qui dat domum vt ex ea Eccleſia fiat, dicitur fundare Eccleſiam. vt per Rochum in tract. iuris pat. in verbo. & fundauit. in 9. quæſt.

SVMMARIVM.

Pampilonenſi prioratus.

1 *Regula de annali an obſtet, quando retroceſſio ſit in fauorem poſſeſſoris.*
2 *Cedens infra tempus, quod non teneatur ad publicationem; quo modo intelligatur.*

DECISIO CCCCXIII.

DIe 1. Iulij 1551. dubitaui in cauſa. Pampilonenſi prioratus. * An retro-
(* Vide ſupra dec. 410.) cedens cum verbis. reſeruato ſibi acceſſu &
non aliter. qui ſcienter in eadem ſupplicatione expreſſit falſum valorem, poſſit velle redire ad ſuam primam prouiſionem ſub prætextu dictorum verborum, quod noluerit cedere niſi acceſſu ſibi valide reſeruato. ſtantibus præſertim regulis de annali, & publicandis reſignationbus. Et fuit dictum, quod regula de annali, in iſto caſu non ob-
1 ſtabat. quia † retroceſſio facta per Ludouicum, erat facta in fauorem poſſeſſoris, regula vero loquitur quando fit in fauorē alterius qui non eſt poſſeſſor. ſed quo ad regulam de publicandis, Domini dubitarunt, data ſcientia ipſius Ludouici in illa expreſſione. quia decis. Caſſad. 27. ſuper regul. Cācell quod cedens infra tempus non tenetur
2 ad † publicationem, videtur intelligenda de cedente in alium valide. ſecus quando ſcienter inualide. alias aperta eſſet via fraudibus, vt quilibet qui nollet publicare, reſignaret nulliter. & ideo, quia eſt iſtud dubium probabile, fuit remiſſum ad Kalendas. Sed quia iſta ſcientia nō probabatur ex iſto capite, fuit mandatum quod cauſa expediretur.

SVMMARIVM.

Sequeſtrum quo caſu fuerit decretum.

1 *Sententia an ſit nulla propter denegatam defenſionem?*
2 *Poſſeſſio capta durante termino ad appellandum an attentata.*
3 *Clauſula. appellatione remota. nihil operatur quando quis notorie grauatur.*
4 *Spoliatus non reſtituitur vbi timor ſcandali vrget. ſed poſſeſſio ſequeſtratur ad manus Rotæ.*

DECISIO CCCCXIV.

EAdem die prima Iulij, in cauſa Mantuana prioratus, propoſui dubium. An poſſeſſio capta per Monettum, tamquam attentata, ſit reuocanda, vel deſuper decernendum ſequeſtrum, an vero D. Petrus poſſeſſor abſoluendus ab hac moleſtia. Et quia ſeptem vel octo teſtes prǽſupponebantur valide examinati, vt puta Benedicto citato in contumaciam per affixionem ad valuas prioratus. & iſti teſtes detegebant malam vitam ipſius Cropelli, tamen poſtea quam Cropellus comparuit per legitimum procuratorem & petijt teſtes repeti cum interrogatorijs, & dilationem ad faciendum defenſiones ſuas, & teſtes non fuerunt repetiti, nec dilatio data, immo ſtatim lata ſententia priuatoria. & pendente termino ad appellandum erat capta poſſeſſio, Domini dixerunt, quod propter denegatam defenſionem, ſententia vi-
1 debatur † nulla. & tam propter dictam nullitatem, quam etiam quod poſſeſſio erat ca-
2 pta durante termino † ad appellandum, quod poſſeſſio eſſet attentata. Et licet in breui diceretur, quod procederet appellatione remo-
3 ta; tamen dicta † clauſula nihil operatur vbi quis notorie grauatur. ad Gloſ. iuncto tex. in c. ex conqueſtione. de reſtit. ſpol. & not. in c. paſtoralis. in prin. de appell. Et licet iſta poſſeſſio eſſet attentata, tamen quia per teſtes probabatur, quod Benedictus erat multis vitijs implieitus, dixerunt Domini propter
4 vitandum ſcandalum, quod non eſſet † reſtituendus, ſed poſſeſſio ſequeſtranda ad manus Rotæ. niſi iſtud ſequeſtrum poſſet euitari ex illo Breui, in quo imponitur perpetuum ſilentium ipſi Benedicto. Vide etiam an Benedictus fuerit a principio citatus perſonaliter, ex quo cauſa eſt priuationis, & ſufficiant diligentię factæ à principio. quia iſto modo, ſi non ſufficerent, ruerent teſtes contra ipſum examinati.

SVMMARIVM.

Diligentia pro parte Cardinalis Piſani probata.

DE-

DECISIO CCCCXV.

EAdem die prima Iulij, in cauſa Mantuana fructuum. dubitaui. An Reuerendiſſimus Piſanus, habens facultatem propria auctoritate fructus Abbatiæ, donec ſibi eſſet ſatisfactum percipiendi, dicatur fuiſſe diligens in exactione dictorum fructuum. Et per duos teſtes de viſu, de interpellatione facta Reuerendiſſimo Cardinali Mantuano, & Illuſt. Cagnino Gonzaga, & Reuerendiſſimum Saluiatum bis examinatos, dixerũt Domini, quod ſatis apparebat de diligentia facta. Non obſtat, quod requirebatur diligentia iudicialis. puta committendo cauſam & procedendo. quia contra Çagninum plus operabatur diligentia extraiudicialis, maxime mediante perſona Reuerendiſs. Saluiati, quam diligentia iudicialis. cũ fuiſſet homo paratus ſufferre omnes cenſuras, & eas paruifacere maxime quod Cardinalis probabilem cauſam quod ſatisfeciſſet, poſtquam ita promittebat. Et iſta cauſa a iudiciali diligentia Cardinalem excuſabat.

SVMMARIVM.

Procurator conſtitutus ad exigendum, confitendo recepiſſe, iſto caſu præiudicauit conſtituenti.

1 *Confeſſio de receptis facta a procuratore, regulariter non nocet principali. Sed quando non procedat. num. 2. 3. & 4.*

5 *Approbare videtur confeſſionem ad ſui fauorem factam, illi non contradicens.*

DECISIO CCCCXVI.

PRima Iulij 1551. in vna Maioricenſi, ſeu Rhodienſi, pecuniaria, pro Religione, contra Matthæum Tagamanent. dixerunt & voluerunt Domini, quod licet procurator datus ad recipiendum & exigendum, confitendo recepiſſe & exegiſſe, non
2 præiudicet † principali. per not. per Bar. in l. 2. §. fin. ff. ſi cert. pet. vbi Alex. Iaſ. & Purpurat. & iſtam opinionem ponat vt communem Tiraq. in tractat. de retract. fol. 374. pag. 1. & 2. vbi infinitos auctores pro & contra allegat; tamen, quia ibi Tiraquel. poſt Alciat. in d. l. 2. §. fin. dicit, quod iſtud
2 multum conſiſtit in arbitrio † iudicis. qui ex varijs coniecturis debet arbitrari, an talis confeſſio præiudicet principali. Et ideo concluſerunt Domini, quod ex quo in caſu iſto, confeſſio facta fuerat per mercatorem, qui non eſt veriſimile quod voluiſſet obligari Religioni vel Guilermo ex ſua confeſſione. Item, licet confeſſio non præiudicet princi-
3 pali, tamen poteſt debitor † aſſumere onus probandi, vel per libros mercatoris cõfitentis, vel per teſtes in bancho exiſtẽtes, quod interuenerat realis ſolutio, vel etiã per teſtes inſtrumentarios. Et cũ in caſu iſto, Guilermus principalis, & eius hæredes, ceſſaſſẽt per ſeptuagintaquinque annos petere eorũ creditum, ex iſta ceſſatione tanti temporis, erat ſublata religioni probatio, & tollebatur modus probandi, quod interueniſſet rea-
4 lis ſolutio. Et ideo voluerunt, † quod talis confeſſio præiudicaret principali. Et cõcurrebat alia coniectura, quia, cum Guilermus fuiſſet diligens exactor cõtra religionẽ, & in triẽnio, quod ſuperuixit poſt confeſſionẽ factam per procuratorẽ, non apparebat de aliqua contradictione ipſius Guilermi, & ideo ex tanto tẽpore præſumebatur auiſatus de cõfeſſione procuratoris. ex qua auiſatione, vel præſumebatur ſatisfactus, ex quo nõ apparebat de aliqua cõtradictione; vel erat negligens, ex quo non cõtradixit. & quia non contradixerat, ex quo cõcernebat
5 eius cõmodum, videbatur † illam confeſſionẽ approbaſſe. iuxta doctrinã Bar. in l. quoniam. ff. rẽ rat. habet. vel ex quo tollebatur per taciturnitatẽ tanti temporis, videlicet 75. annorum probatio religioni, quod talis confeſſio procuratoris præiudicaret Domino. quod ſecus fuiſſet, ſi fuiſſemus in tempore de recenti. quia ex quo Religio potuiſſet contrariũ probare, tunc cõfeſſio procuratoris ad exigendũ, non prçiudicaſſet Domino.

SVMMARIVM.

In cauſa Amatricis.

1 *Contractus, an cenſeatur inhærere territorio, in quo actus celebratus fuit.*

2 *Actio quando competit ad quantitatem in genere, an iudicetur vt res immobilis.*

3 *Confiſcatis bonis, actio ad quem fiſcum pertineat.*

In actione ad debitum, an perſona creditoris vel debitoris conſideretur.

4 *Nomina debitorum, ad illum locum pertinent, vbi de iure & de facto, exactio fieri poteſt.*

5 *Crimen læſæ maieſtatis vbi quis committit, ſtatim ei eſt interdicta adminiſtratio.*

6 *Banniti, an deportatis æquiparentur.*

7 *Confiſcatis bonis propter crimen læſæ maieſtatis, an bona quæſita poſt confiſcationem ad fiſcum deuoluantur. & num. 8.*

8 *In bonis deportatorum quid hodie ſeruetur circa confiſcationem.*

DECISIO CCCCXVII.

IN vna cauſa Amatricis, coram me pendente extra Rotam, inter illos de Franchis ex vna, & Communitatem Amatricis ex alia, tota difficultas reducebatur. An creditum ſexcentorum ſcutorum de quo agitur, ex quo cõtractus eius fuit celebratus

1 in Ciuitate Amatricis, cēſeatur † inhærere territorio in quo actus fuit celebratus. Et quod cenſeretur inhærere territorio Amatricis, eſt conſ. Alex. 31. viſo. col. 3. verſ. & prædicta tanto fortius. vol. 1. quod eſt duplicatum in conſ. 111. vol. 4. & idem Alex. in addit. ad Bart. in l. ex facto. la ſeconda. in addit. mag. poſt medium. verſ. & idem dico. ff. de hæred. inſtit. Et licet Alex. in dictis conſ. 31. & 111. ſequatur dictum Bal. in l. mercatores. C. de commer. & mercator. tamen ab illo recedit idem Alex. in dicta addit. & contrarium tenet Bal. in c. 1. col. 3. verſ. item nota quod bona mobilia. &c. de pac. tenen. Et tanto magis, cum iſta actio,
2 ex quo † competit ad quantitatem in genere, iudicatur vt res immobilis. vt poſt multos, quos allegat, tenet Tiraq. in tractat. de vtroque retract. char. 32. pag. 1. verſ. ideoque malo inhærere. &c. Et ideo, etiam quod doctrina Bal. in d. l. mercatores. eſſet vera, tamen iſta actio, ex quo competit ad quantitatem in genere, cenſetur eſſe immobilis. ergo tanquam res immobilis, cōcernit territorium, & ſic fiſcum illius territorij in quo
3 eſt. Et quod † perſona debitoris, & non creditoris conſideretur, tenet Paul. de Caſt. conſil. 319. primum quæſitum. col. 2. poſt nu. 3. vol. 1. nouiſſime impreſſo. & Lapus allegat. 91. circa finem. verſ. modo eſt quæſtio. dum
4 dicit, quod nomina † debitorum, ad illū locū pertinent vbi de iure & de facto exactio fieri poteſt. Iſto præſuppoſito, quod iſtud nomen debitoris, dicatur eſſe in loco vbi celebratus eſt contractus, tunc dicitur, ꝙ iſtud nomen debitoris, venit in publicatione facta de anno 1530. quia ex quo Io. Vincentius, erat tempore contractus in ciuitate Amatricis, pecuniæ mutuatæ, præſumuntur de bonis quæ ibi habebat, procedere. cū ſtatim quod ipſe commiſerat crimen læſę Ma-
5 ieſtatis, † eſſet ei interdicta adminiſtratio. l. fin. C. ad l. Iul. maieſt. Vel ſi volumus dicere, quod illę pecuniæ peruenerint aliunde, & fuerint de nouo acquiſitæ, & illæ poſt mortem rebellium ſpectant ad fiſcum regium. per text. in l. 2. C. de bon. proſcript. Nec obſtat, quod ille text. loquatur in deportatis, nos autem ſumus in bannitis. quo
6 caſu æquiparatio † deportati ad bannitum non eſt bona. vt per Ang. & Salic. in d. l. 2. Quia reſpondetur, quod Ang. & Salic. loquuntur in bannitis in contumaciam tantum. & tunc verum eſt quod non æquiparantur deportatis. ſed nos ſumus in bannitis propter delictum notorium. & qui ciuitatem amiſerunt. & eorum bona ſunt publicata. quo caſu tales banniti, deportatis æquiparantur. Gloſ. in §. relegati. inſt. qui. mo. ius patr. pote. ſol. Salic. in auth. item nulla. C. de Epiſc. & cle. & Caſſan. ſuper conſuet. Burgun. fol. 92. pag. 1. colum. 2. verſic. & pro clariori. Et ita, cum iſti ſint banniti propter delictum, & bona confiſcata, & ciuitatem amiſerunt, æquiparantur de-
7 portatis. itaut eis mortuis, bona † exiſtentia in territorio regio, etiam quod eſſent quæſita poſt confiſcationem, tamen ad Fiſcum regium deuoluentur. & ita dicit Salicet. in d. l. 2. ponendo ſolutionem communem in oppoſitione facta de text. in l. ſi tibi mandauero. §. is cuius. ff. mandat. & in dicto §. is cuius. dictū Bal. in l. eius qui. §. 1. ff. de teſtamen. nihil facit. immo retorquetur. cum ibi Bal. loquatur in condemnato ſecundum formam iuris municipalis, & in contumaciam. nos autem ſumus in condemnato ſecundum ius commune, ex probationibus factis, immo ex facto notorio. & ita ſe ipſum declarat Bald. ibi. immo Bal. fatetur, quod quando eſſet condemnatus ſecundum formam ſtatuti, quod
8 non poſſet diſponere de bonis † exiſtentibus in territorio confiſcantis. & iſte eſt caſus noſter. Minus obſtat dictum Salic. in auth. bona damnatorum. colum. fin. dum vult quod in bonis deportatorum, hodie habeat locum auth. bona damnatorum. quia contra opinionem Saliceti tenet Bal. vbi atteſtatur de communi in l. eius qui. §. 1. colum. 2. in princ. 2. col. verſic. quæro nunquid hodie. &cæt. ff. de teſtam. Et quando dictum Saliceti eſſet verius, tamen non procederet in crimine læſę maieſtatis. per dictam auth. bona damnatorum. in fine. & Ang. de Aret. in tract. maleficiorum. in verbo. & eius bona publicamus in verſic. & quod bona damnatorum.

SVMMARIVM.

Liquidatio fructuum.

1 *Condemnatus ad fructus perceptos, an poſſit probare in exequutione non percepiſſe fructus.*

DECISIO CCCCXVIII.

Plentina liquidationis fructuum, Die 5. Octobris 1551. coram me, fuit reſolutum, quod ſtante confeſſione Io. de Venturis. qui in articulo dixerat quod fructus plebis non excedebant valorem nonaginta, quinimo ſub dicto valore comprehenſi ſunt. & expeditione litterarum in qua expreſſerat, & ſoluerat annatam pro nonaginta. item, ſtantibus duobus teſtibus examinatis de anno quadraginta qui dicebant, quod ex poſſeſſionibus & decimis dictæ parochialis, deductis oneribus anno ſterili. &c. poterant colligi 31. modia cum dimidio frumenti; nouē cum dimidio bladę; & ordei modiū vnum. & iſti duo teſtes fuerant affictuarij ab annis 24. vſque ad annum 27.

& ſic

& ſic per tres annos. Et alter teſtis exami-
natus de anno 1551. pro parte Archiepiſco
pi dicebat, quod de annis 47.48.49. quibus
fuerat affictuarius, colligerat modia 12.
vel circa frumenti ſingulis annis. item quod
erat vnus teſtis de publica voce, quod in
illis partibus communiter dicebatur, quod
plebs valebat centum ducatis. & alius te-
ſtis pro parte Io. de Venturis dicebat, quod
in illis partibus audiuit a pluribus perſo-
nis, quod parochialis erat valoris centum
ducatorum vel circa. itẽ quod licet agere-
tur de fructibus annorum 33.34.35. & 36.
tamen quia Ioannes de Venturis fuerat mo
roſus, & contra eum proteſtatum de pre-
cio quãti plurimi, & erat probatũ per duos
teſtes quod modium de anno 40. valuerat
16. vel 17. ſcutis. Propter tot coniecturas
dixerunt Domini, vel maior pars eorũ, quod
licet in illis quatuor annis, reducendo illa
31. modia cum dimidio ad tertiam partẽ,
videlicet ad decem modia pro ſingulo an-
no. & poſito quod de anno 1540. modium
non valuiſſet niſi decem ſcutis, certe valor
aſcẽdiſſet ad 100. nihilominus Domini pro-
pter expeditionem illius in nonaginta, vo-
luerunt liquidare ad ſummam nonaginta.
Nunc videndum eſt. An ipſe Ioannes de Vẽ
turis, probauerit ſe non percepiſſe fructus.
quia vt dicit deciſ. 183. * in nouis. condem
1 natus † in fructibus perceptis, in articulo
exequutiuo poteſt probare ſe non percepiſ-
ſe. Item ſecundo, quia D. Marcus Antonius
vult, quod fiat diſcuſſio prius de bonis Ioã-
nis de Venturis, antequam deueniatur ad
exequutionem contra Archiepiſcopum. re-
plicaui ſibi quod ex confeſsione Ioannis de
Venturis conſtabat, quod eſſet pauper. vi-
dendum eſt vbi conſtet de iſta paupertate.
Tertio videndum eſt, ſi conſtat de inhibitio
ne facta Archiepiſcopo ne ſolueret penſio-
nario. & quantum tempus eſt. & de bra-
chio ſeculari decreto contra Ioannem de
Venturis.

* Alias 3. de re iudic.

SVMMARIVM.

Regula de non tollendo ius quæſitum, iſto
caſu non nocuit.

1 *Gratia quando eſt ſolita fieri, ſi petenti de-negetur, an dicatur illi inferri iniuria.*
2 *Gratia ſolita concedi, poteſt denegari exi-ſtente legitima cauſa.*

DECISIO CCCCXIX.

NOna Octob. 1551. in cauſa Andrien-
ſi denegationis fructuum, propoſui
dubium. An regula de nõ tollendo ius quę-
ſitum, noceat D. Sebaſtiano. Et fuit reſolu-
tum quod non noceret. quia cum gratia
Sebaſtiani eſſet reſtricta, quod conſtito mi-
hi quod omnes fuerint admiſſi, & nullus
fuerit excluſus, cõmitterem capitulo vt ip-
ſum Sebaſtianum deberent admittere. & il-
lud in remiſſoria Capitulo conceſſa, erat
probatum, quod omnes qui petierant ex
1 gratia admitti † illud obtinuerant, & quod
nullus fuit excluſus. ideo cum gratia eſſet
ſolita fieri, denegando facere gratiam Se-
baſtiano, faciebat illi iniuriam. in tantum
quod poterat ad ſuperiorem appellare. per
text. in l. 1. §. permittitur. ff. de aqua quot.
& ęſt. Et ideo Sebaſtianus iuridice ad Papã
recurrit. & Papa legitime reſcripſit, quod
conſtito quod nullus eſſet excluſus, quod ſi-
militer ipſe debebat admitti. & in hoc nulli
dicitur tollere ius. immo defendit Sebaſtia
num in iure ſuo. Dicebant Domini quod
erat videndum, an per teſtes probaretur, an
eſſet aliqua cauſa in Sebaſtiano, propter
quam canonici poſſent moueri ad denega-
tionem gratiæ. quia tunc, exiſtente cauſa
2 legitima, canonici poterant † ei denegare
quod aliis conceſſerant.

SVMMARIVM.

Articuli, iſto caſu, fuerunt releuantes.

1 *Reſignatio illius qui erat exemptus ab Ordi-nario, an poſſit ab eodem Ordinario ad-mitti. & num. 3.*
2 *Noua prouiſio, ſi superueniat tempore quo beneficium non vacabat, an proſit.*
4 *Reſignatio clerici, an poſſit admitti per no-tarium laicum.*

DECISIO CCCCXX.

DIe 12. Octobris 1551. in cauſa Leo-
dienſi canonicatus S. Martini, dubita
ui. An articuli pro remiſſoria per Liuinum
producti poſſint, etiam ſi probarentur, eum
releuare. attento maxime quod Leonardus
erat Cãtor in Capella, & familiaris Papę. Et
pro parte Nicolai contra Liuinum, quod
non eſſent releuantes, adducebatur deciſio
Biſign. 4. de renunciat. & 573. * quidam
Cardinalis. in antiquis. vbi dicitur, quod
Ordinarius non poteſt admittere reſigna-
tionem beneficii illius, qui erat exemptus
ab Ordinario. at in caſu noſtro, Leonardus
quia cantor, non ſolum beneficium erat re-
ſeruatum, ſed etiam ipſe erat exemptus pro
pter priuilegia Cantorum. vnde Ordina-
rius non potuit reſignationem admittere.
& ſi non potuit, beneficium non vacabat
tempore quo ſuperuenit noua prouiſio ipſi
2 Liuino. & ideo noua † prouiſio ſuperue-
niens, in qua fit mentio de vacatione,
erat ſubreptitia. Sed iſtis non obſtantibus,
per eaſdem deciſiones fuit reſolutum,

* Alias 24. de renunc.

quod articuli eſſent releuantes. quia licet
non poſſet Ordinarius admittere dictam re
ſignationem, illud eſt verum antequam Pa-
3 pa † illam reſignationem approbet & ad-
mittat. & in noua prouiſione ſunt verba ge
neralia. ſiue præmiſſo, ſiue alio quouis mo-
do vacet, etiam coram notario & teſtibus.
4 & certum eſt quod † notarius, cum ſit laicus
non poteſt admittere reſignationem clerici
coram eo reſignantis. & propter verba ge-
neralia, patet quod Papa illam reſignatio-
nem admittit. ita & in caſu iſto. Et iſtud dì
cunt illæ deciſiones, ſi bene videantur.

S V M M A R I V M.

Aditio hæreditatis tanquam erronea, eſt nulla. & l.fin. C. de iur.delib. non habet locum.

1 *Aditio hæreditatis erronea, an ſit nulla. & quid ſi error ſit in quota. num. 2.*
2 *Aditio hæreditatis ex defectu conſenſus & voluntatis adeuntis, an vitietur.*
3 *Inuentarium licet non ſit factum, tamen hæres non tenetur vltra vires hæreditarias aditione erronea exiſtente.*
Inuentarium in adeunda hæreditate ad quid inuentum, & quando proſit.

DECISIO CCCCXXI.

IN cauſa Romana caſtri Feliciani, die 26. Octob. 1551. propoſui dubium. An, ſtantibus donatione & proteſtatione, ac teſtamento Archiepiſcopi, in quo Henricus ficte inſtitutus fuit in caſtris Morlupi, Fiani, & Feliciani, aditio Henrici, de huiuſmodi ficta inſtitutione ignari, tanquam erronea ſit nulla, & ei non obſtet lex fin. C. de iur.delib. Et in facto eſt ſciendum, quod Archiepiſcopus. de anno 26. donauerat, donatione inter viuos, iſta tria caſtra D.Io.Frãciſco Comiti Pitiliani. poſtea de anno 27. cum eſſet infirmus, & volens condere teſtamentum, in quo volebat inſtituere hæredem vniuerſalem Henricum Comitem Nolæ, biduo ante confectionẽ teſtamenti, fecit quandam proteſtationem coram notario & duobus teſtibus, quod per quamcunque diſpoſitionem per eum in fauorem Henrici faciẽdam, non intendebat recedere à donatione de dictis caſtris facta in fauorem Comitis, cum illa inſtitutio eſſet ficte facienda in fauorem Henrici, adhoc vt ſub nomine ſuo caſtra defenderentur, ne diriperentur à militibus Cæſarianis, cum ipſe Henricus eſſet in caſtris eorum. Poſtea Archiepiſcopus, præmiſſa dicta proteſtatione, inſtituit Henricũ hęredem vniuerſalem, & pręcipue in dictis caſtris nominatim expreſsis. & ei ſubſtituit Comitem Pitiliani in euentum in quẽ Henricus decederet ſine filijs. Hac inſtitutione
viſa, Henricus ſine beneficio legis & inuentarij adiuit hæreditatem. Fuit dubitatum.
An iſta aditio tanquam erronea, eſſet nul-
la. Et pro nullitate allegabatur, quod pro-
pter defectum veriſimilis conſenſus & vo-
1 luntatis, aditio † eſſet nulla. per Gloſ. in l.
ex ſemiſſe. ff.de acquir.hęred. Paul.de Caſt.
in l.ſi quis extraneus. §. ſciendum. eo. tit.
Immo etiã ſi eſſet veriſimilis voluntas quod
omnino adiiſſet, quia non tamen eſt ita ve-
hementer veriſimilis, corruit aditio. vt per
Aret. in d.§.ſciendum. Sed ad iſtud pro par
te Comitis reſpondebatur, quod text. in l.
ex ſemiſſe. & notata ibidem, loquuntur quã
2 do error eſt in quota. † hic autem non erat
error in quota, ſed in corporibus. & ideo
obſtabat lex fin. C.de iur.delib. quia impu-
tandum erat Comiti Henrico, qui cum ha-
beret prouiſionem legis, videlicet beneficiũ
inuentarii, adiiſſet ſine beneficio ipſius. &
ideo damnum quod quis culpa ſua. &c. Ta-
men hoc nõ obſtante, maior pars Domino-
rum fuit pro nullitate aditionis. nam cer-
tum, quod l.ex ſemiſſe. ff.de acquir.hęre. nõ
corrigitur per text.l.fin. C.de iur. delib. Et
licet illa lex loquatur in quota, tamen Do-
mini neſciebant conſiderare rationem diffe
rentię, quando error eſt in quota, vel in cor
poribus. dum tamen ille error ex parte in-
ſtituti, proueniat ex facto ipſius teſtatoris.
nam in caſu iſto, Henricus certus erat quod
illa corpora erant in hęreditate Archiepi-
ſcopi. & tunc ignorabat donationis pręce-
dentiam, & ſic factum teſtatoris. & ideo
ex facto ipſius teſtatoris cadit error in adi
tione. vnde ex defectu conſenſus & volun-
tatis ipſius adeuntis, aditio vitiari debet.
& ita non habeat locum text. in l.fin. C.de
3 iur.delib. quæ præſupponit † aditionem va-
lere. & illa lex fin. prouidere voluit, quan-
do hęres dubitat hæreditatem grauatam
multis creditoribus & legatariis, quæ cre-
dita & legata non tẽdunt immediate ad de-
ceptionem hęredis. & ideo aduerſus iſta
onera, voluit lex prouidere per beneficium
inuentarii. Sed in caſu iſto, illa proteſtatio
Archiepiſcopi, immediate tendebat ad de-
ceptionem Henrici. & Henricus certus erat
quod iſta bona erant in hæreditate. vnde
aduerſus iſtam deceptionem l.fin. non pro-
uidebat. nam nullibi legitur, quod ſi teſta-
tor expreſsit tot eſſe bona, in quibus inſti-
tuit talem hæredem, & hæres ſciat illa bo-
na eſſe in hæreditate, ſi ex facto teſtatoris
decipientis, effectum eſt quod illa bona deſi-
nant eſſe in hæreditate quod l.fin. aduerſus
iſtam fraudem voluerit prouidere.

S V M M A R I V M.

Sumptum extractum ex regeſto cameræ, iſto caſu non fecit fidem.

DECI-

DECISIO CCCCXXII.

IN canſa Toletana decimarum, die 26. Nouembris 1551. propoſui dubium de quo ſup. deciſ. 349. hoc lib. tertio niſi quod poſt illa verba. & lapſu quinquaginta annorum. addidi. & ſtantibus litteris Alexandri vltimo productis, ex archiuiis regalibus per iudicem compulſorem extractis. in quibus Alexander, ſub datum quarto Idus Nouembris 1500. aſſerit, conceſſiſſe duas partes decimarum Regibus, & tertiam Eccleſiis. de cuius bullæ data, fit mentio in dicta crectione Eccleſiarum. & ſumpto dictarum literarum Alexandri ex camera extracto; quod fuit regiſtratum in libris cameræ ex camerali decreto, pendente lite. & ſcripturis pro parte Archiepiſcopi nouiſſime productis. An, ex omnibus ſimul iunctis, probetur præcedentia litterarum Alexandri, de quibus non apparet ad conuerſionem. In iſta poſitione caſus, ego fui oblitus facere mentionem de ſumpto litterarum Alexādri extracto per compulſorem, ſed tantum feci mentionem de ſumpto litterarum extracto ex camera, & regiſtrato in libris cameræ ex decreto camerali. Et fuit dictum, quod iſtud ſumptum, licet ſit regiſtratum in libris Cameræ, nullam tamen fidem faceret. quia ſi illud in partibus extractum lite pendente, & ex libris regiis extractum, parte non citata non faciebat fidem, ergo nec iſtud regiſtratum ex illo. Et ita fuit reſolutum contra Ducem, quod non probaretur præcedentia literarum.

SVMMARIVM.

Sumptum ex ſumpto extractum, non facit fidem.

DECISIO CCCCXXIII.

POſtea 30. Octobris 1551. in eadem Toletana decimarum, propoſui dubium. An tranſumptum bullæ Alexandri, ſub data quarto idus Nouembris 1500. de quo in paruo proceſſu de partibus, ſol. 53. vigore compulſorialium generaliū in partibus extractum, ſit in forma probanti, itaut cōiunctum cum aliis coniecturis datis in præcedenti dubio, probet præcedentiam literarum Alexandri ad conuerſionem. Et ſic in iſto dubio, dubitaui particulariter de eo quod omiſeram in præcedenti dubio, in formatione caſus. Et Domini primo inclinabāt pro nullitate iſtius ſumpti extracti in partibus per compulſorem. ex quo in prima citatione, nō erat inſerta facultas iudicis delegantis, cum eſſemus in longinquis partibus. iuxta not. in c. cum in iure peritus. de offic. deleg. Sed vlterius. præſuppoſita valida extractione dicti ſumpti, dixerunt Domini, quod illud ſumptum, dato quod per cōpulſorem valide eſſet extractum, tamen non probaret. ex quo eſt extractum ex libris regijs, & non ex originali. & ſic ſumptum ex
1 ſumpto. quo caſu non probat. Purpurat. in auth. ſi quis in aliquo. C. de eden. Immo dixerunt Domini, quod cum illud ſumptum, eſſet ſimpliciter regiſtratum in illis libris regiis, & non per notarium publicum, qui diceret eſſe collationatum cum originali, dixerunt quod eſſet ſimplex copia. & ideo nullam fidem faceret.

SVMMARIVM.

Portio vineæ, accreuit cum onere ſuo.

1 *Portio deficientis an accreſcat collegatario cum onere ſuo.*

2 *Onus nominatim iniunctum duobus legatarijs, an vno recuſante tranſeat ad alium collegatarium. & num. 3.*

4 *In iure accreſcendi, portio accreſcit portioni cum onere ſuo.*

DECISIO CCCCXXIV.

IN cauſa Romana legati, ſeu vineæ, pro Rocho, contra Franciſcum Valaguſſum, propoſui dubium die 4. Nouembris 1551. An ex deductis colligatur mens teſtatoris, quod voluerit, portionem vineæ accreſcere coniuncto collegatario, aut hæredi. vel ſaltem ſit aliquod onus, cum quo ipſa portio accreſcere debeat. Et incipiendo a ſecunda parte dubij, fuit reſolutum quod eſſet tale onus, cum quo portio debebat accreſcere. nam certum eſt, quod teſtator grauauit legatarios ſupraſcriptos, & quēlibet eorum, vt deberent aſſiſtere præſenti teſtamento. in quo teſtamento teſtator quatcunque donationes reuocauerat, ad effectum vt illę ad hæredem ſpectarent. & ideo, licet quoad formalitatem verborum, illa verba. quod legatarii, & quilibet eorum, debeat aſſiſtere. videatur onus perſonale, & reſpicere perſonā cuiuslibet legatarij, ita quod tale onus non poſſit impleri per alium, cum conſiſtat in faciendo, videlicet in faciendo, & non contraueniendo; tamen quo ad effectum, illa verba continent onus in dando. nam reuocata donatione, tenebatur Ioanni Baptiſtæ dare quingenta ſi volebat portionem legati. & cum iſtud onus conſiſtat in dando, poteſt per alium impleri. & ſic por-
1 tio accreſcit Franciſco cum onere † dandi quingenta. & ita colligitur ex his quæ dicit Corn. in l. vnica. §. ne autem. nu. 2. & 3. C. de caduc. tollen. cuius dictum fuit Bal. ibidem ante Corn. n. 3. 6. & 19. Item, ſi Baptiſta agnouiſſet legatum, non eſt dubium quod

quod hȩres ratione illius portionis, habuiſ-
ſet 500. ergo ſi portio accreſcit Franciſco,
debet accrȩſcere cum onere ſuo. ſecundum
Crot. in l. re coniuncti. nu. 105. & ibi Rip.
numer. 194. de legat. 3. Non obſtat, quod
pro parte contraria dicebatur, quod onus
eſſet perſonale. ſcilicet aſſiſtere, & non con
trauenire, & ideo non tranſit. quia prout
verba ſonabant, verum eſt. ſed quo ad effe-
ctum non reſpicit perſonam, ſed conſiſtit in
dando. quod per impleri poterat. nec quic-
quam facit, quod ſic Franciſcus duplici one
re granaretur. primo pro portione ſua in
dimittendis quingentis, & pro alia portio-
ne in alijs. Quia fuit reſpõſum, quod illud
procedit, ex quo Frãciſcus vult habere duas
portiones, nimirum ſi duplicatum onus ſen-
2 tit. Nõ obſtat, quod onus † nominatim vni-
cuique legatariorum eſſet impoſitũ, & ideo
non tranſit ad alium. per iura quæ allega-
bãtur in informatione. quia fuit reſpõſum,
quod non eſt verum quando onus eſt in dã-
do vt ſupra, ex quo per alium poteſt imple-
ri. Non obſtat etiam, quod onus ſit impoſi-
tum acquiſitioni legati, cum teſtator dixe-
rit. & quatenus legatũ conſequi velint. &c.
& quando onus eſt impoſitum acquiſitioni
3 legati, † non transfertur in alium. ſecun-
dum Soc. conſ. 236. col. 2. verſ. aliquando
& ſecundo. 2. volum. per text. in l. penult.
§. fin. de legat. 3. reſpondetur, quod ille
text. & conſ. Socini non faciunt ad caſum
noſtrum. nam nos habemus concluſionem,
4 quod in iure accreſcendi, portio † accreſcit
portioni cum onere ſuo; Soc. autem loqui-
tur in legato relicto vni cum onere, an, ſi
tale legatum transferatur in alium, cenſea-
tur cum onere translatum. & ſic eſt diuerſa
materia. Et ita, poſtquam fuit deciſum hoc
ſecundum dubium, quia ponebat gladium
ad radicem, & ex eo conſtabat, quod Fran-
ciſcus tenebatur ad onus impoſitum Bapti-
ſtæ. non fuit vlterius quæſitum ſuper prima
parte dubii.

S V M M A R I V M.

Operarius effectus titularis & canonicus, non debet habere duplicatam portionem.

1 *Operaria in Eccleſia B. Mariæ del Pilar, an officium.*
2 *Eccleſiam eandem duplici onere grauare velle non eſt credendum.*
3 *Regularis, dato, quod ſit profeſſus & habeat officium in monaſterio, an per hoc duplicatam portionem conſequatur.*

D E C I S I O CCCCXXV.

EAdem die 4. Nouemb. 1551. in vna Cȩſarauguſtana ſubreptionis literarum ſeu operariæ, dubitaui. An ratione gratiæ,
vbi confertur Michaeli operaria in titulũ,
quam habebat in commendam, ſibi debea-
tur portio canonicalis, quam etiam opera-
rii titulares nõ ſolent habere. Et caſus erat,
quod Michael Ortiz, habens in Commendã
1 operariam, † quæ eſt officium in Eccleſia
B. MARIAE de Pilari, ordinis canonicorũ
regularium, ciuitatis Cæſarauguſtæ, impe-
trauit à Papa, vt poſtquam habitum per re
ligioſos dictæ Eccleſiæ geſtari ſolitum, ſum
pſiſſet, & profeſſionem emiſiſſet, quod habe
ret operariã in titulum, & vteretur omni-
bus priuilegiis & iuribus, quibus reliqui
canonici dictæ Eccleſiæ vtuntur & potiun-
tur. & poſtea dicebatur in gratia, quod poſ-
ſet eligere perſonam in dignitate vel cano
nicatu conſtitutã, in manibus cuius habitũ
ſuſcipere, & profeſsionem emittere poſſet,
& poſtquam illud feciſſet, quod aggrega-
retur conſortio canonicorum. cum deroga-
tione ſtatuti de certo numero canonico-
rũ. &c. dato quod ibi non eſſet certus nume
rus, ſed numerus indeterminatus canonico-
rum. Et ſic ex iſta gratia dicebat Michael
Ortiz, quod cum ipſe, vltra quod habebat
operariam in titulum, efficiebatur canoni-
cus, ſtatim quod erat canonicus, vltra fru-
ctus operariæ, debebat habere portionẽ ca-
nonicalem. cum ſtatim quod eſt canonicus
debet talem portionem habere. ſecundum
Abb. in c. dilectus. de præben. Sed contrariũ
fuit reſolutum. quia in dubio non præſumi-
tur duplici onere velle eandem Eccleſiam,
2 reſpectu † vnius, grauare velle. & ideo ope
rarius, vel debebat eſſe contentus fructibus
operariæ, ex quo illi fructus pro vita ope-
rarii erant aſsignati, vel portione canoni-
cali. nam ſtatim quod operarius profeſsio-
nem emittebat, ſtatim erat canonicus regu-
laris. licet illud officium operariæ vltra
canonicatum haberet, non tamen ideo du-
plicatam portionem habere debebat. nam
3 in iſtis regularibus, † dato quod quis ſit
profeſſus & etiam officium in Monaſterio
habeat, non tamen per hoc duplicatam por
tionem conſequitur.

S V M M A R I V M.

Pendente iudicio caducitatis iniuſto, poteſt quis de nouo in commiſſum incidere.

1 *Emphyteuta an penſiones, etiam non interpellatus, debeat offerre.*

D E C I S I O CCCCXXVI.

EAdem die 4. Nouẽb. 1551. corã D. Antonio Auguſtino, fuit reſolutum, in vna Bononienſi locationis, pro Bentiuolis, cõtra Peregrinos, quod licet Bentiuoli ab initio iniuſte egiſſent ad caducitatẽ bonorum locato-

catorum ob cenſus non ſolutos; tamen, quia pendente lite ſuper illo iudicio iniuſte moto, ceſſauerant per bienniū ſoluere, quod ſtāte commiſſione de nouo impetrata per Bentiuolos ſuper noua caducitate, quod Peregrini dicerentur lite pendente in commiſsū incidiſſe. per deciſionē Capycij 16. & iura ibi allegata. nam in l. ſi rem. §. fin. de pig. act. ibi ab initio iudicium erat iniuſte motum, & tamen ibi conualidatur. ita & hic. nam dato quod Bentiuoli ab initio iniuſte egiſſent, tamen ceſſantibus Peregrinis biennio ſoluere, cauſa iniuſta agendi efficiebatur iuſta. & ideo, data de nouo iuriſdictione, prout erat data, Peregrini erant declarandi in commiſſum cecidiſſe. Nec obſtat, quod Peregrini dicerent eos excuſari, ex quo Bentiuoli ſemper egerunt ad caducitatem, petendo rem & fructus. & ideo excuſari debebant ipſi ſi penſionem interim non ſoluerunt. quaſi ipſi non ſeruauerint inſtrumentum, ſed potius Peregrinos dicerentur moleſtaſſe. Quia fuit reſponſum, quod cum ipſi in poſſeſſione bonorum non moleſtarentur, ſed ipſis fruerentur, licet Bentiuoli, etiam falſa cauſa adducti, agerent ad caducitatem, tamen Peregrini, qui utebantur contractui & inſtrumento emphi-
1 teuſis, de cuius natura eſt quod † emphiteuta etiam ad penſiones non interpellatus debet offerre. l. 2. C. de iur. emphi. ideo Peregrini debebant ſoluere, vel ſaltem offerre legitime. alias ſequeretur magnum inconueniēs. quod Peregrini innitentes validitati contractus & inſtrumenti, fructus perciperent, & debitum canonem non ſoluerent. Et ideo fuit dictum, quod videretur an Peregrini aliquam aliam excuſationem habere poſſent quare non ſoluerint.

SVMMARIVM.

Regulam de verisimili opponens tenetur probare, quando impetratio præcedit obitum.

1 *Negatiua quando eſt fundamentum intentionis alicuius, ſiue agat, ſiue excipiat, probari debet.*
2 *Impetratio beneficij præſumitur valida, & legitimo tempore facta.*
3 *Littera Apoſtolica, an præſumantur tempore legitimo expedita, & ante commiſſionem cauſa.*

DECISIO CCCCXXVII.

Coram D. Roſſanenſi die 13. Nouēbris 1551. in vna Cremonenſi S. Petri de Ragazola fuit dubitatum. An onus probandi verisimilem notitiam obitus, incumbat impetranti, vel danti de regula. Et fuit reſolutum, quod incumberet danti de regula. nam ex quo conſtabat, quod obitus præcedebat impetrationem, & aduerſarius obijceret, tantum temporis non intercesſiſſe inter obitum & impetrationem, vt verisimilis notitia obitus haberi potuerit, & propterea opponat de regula de non verisimili notitia, propterea ipſe debet probare. cum ſit fundamentum intentionis ſuæ, etiam quod ſit
1 mera † negatiua, ſiue agat ſiue excipiat. Innoc. in c. ſuper his. de accuſat. Bar. in l. in illa. ff. de verb. oblig. maxime quia præſumitur
2 pro impetrante, quod † impetratio ſit valida, & legitimo tempore facta. Bart. in l. non ſolum. §. ſed vt probari. ff. de nou. oper. & quod dicit Decius in c. in præſentia. in 10. not. de probat. Abb. in c. viduam. de regul. propter quod dixit Caſſad. deciſ. 3. ſuper regul. Cancell. quod ſi conſtat de commiſſione cauſę, & litterarum expeditione, & non conſtet quod fuerit prius impetrata commiſſio,
3 quod litteræ præſumuntur expeditæ † tempore legitimo, & ſic ante commiſſionem. quod voluit idem Sarnenſis in reg. de non iudican. iuxta formam ſupplicationis. quæſt. 15. & in compendio vtriuſque ſignaturæ. nu. 54. Non obſt. quod Sarnen. teſtetur in regula de verisimili notitia. quæſt. 6. quod contrariū fuit tentum. quia non fuit tenta illa deciſio, & expreſſe reprobata fuit tū per prędictas rationes, & propter alias quę ſunt in informationibus iuris, ad quas me remitto.

SVMMARIVM.

Caſtri Zancati, diſputatum coram me, de menſe Iunij 1553. poſtquam ſum Cardinalis.

DECISIO CCCCXXVIII.

IN cauſa caſtri Zancati, Annibali habent octo teſtes, probantes quod in tranſitu Regis Caroli, ipſi Annibali erant Domini & poſſeſſores caſtri Zancati. & quod Proſper expulit eos. qui poſtea recedens cum exercitu Regis Caroli verſus Neapolim, reuerſi ſunt in caſtrum. & expulerunt officiales poſitos ibi per Proſperum. & quod Proſper rediens à Regno Neapolis, videns rebellionem, ad caſtrum Zancati acceſſit. illud expugnauit, & ſolo æquauit, ac combuſſit. Et licet Alphonſus Brancaleonius & Lucas de Victorijs habeant ſex teſtes bene probantes, & vnum, qui non bene probat, & ſic ſeptimus, & octauus qui eſt homicida duorum, quod in aduentu Regis Caroli, in poſſeſſione caſtri erant Andreas & Iacobus de Comitibus, qui fuerunt expulſi per Regem à dicto caſtro, eo quod fraudauerant pagam acceptā à Rege. Tamen dixi, quod melius probabant poſſeſſionem illi de Annibalis, quia erant meliores teſtes, & octo numero, alij vero. ſex. & duo non omni exceptione maiores. nam vnus ho-

homicida, alter non bene probabat. Item dicebã, quod illi octo pro parte Annibalorum examinati, erant meliores, cum eſſent vel omnes, vel maior pars eorum, de caſtro Zancati, & deponant de actu ſpecifico poſſeſſionis. quia dicunt ſoluiſſe reſponſiones quartę ſeu quintæ partis territorij. & in recognitionem dominij, in NATIVITATE DOMINI preſentaſſe ipſis Dominis ſpatulas porci, & certa muniera, & ipſi Domini dabant eis collationem. teſtes autem aduerſariorum, deponunt de poſſeſſione in genere. putà, quia viderunt Iacobum & Andream poſſidere, vel factores eorum exigere. & ſi bene videantur, non ita ſpecificos actus poſſeſſionis deponunt. & nullus melius quã ipſi, poterant deponere de poſſeſſione caſtri tempore expulſionis factæ per Proſperum, quam ipſi ſubditi. qui tempore expulſionis factæ per Proſperũ, omnes dicunt quod erãt in caſtro Zancati. & ipſi melius ſcire poſsũt, qui erant poſſeſſores caſtri, quam alij teſtes pro parte Alphonſi examinati, qui non ſunt de caſtro. Item, teſtes Annibalorum veriſimiliora deponunt. nam plene probatur per teſtes, ꝙ ipſi Annibali expulerunt officiales poſitos per Proſperum, & poſſederunt vſque ad ruinam caſtri. Et certe ſi Comites fuiſſent primi poſſeſſores tempore quo Proſper expulit Dominos & poſſeſſores caſtri, ſicut Annibali in receſſu Proſperi verſus Neapolim, expulerunt officiales Proſperi, ita feciſſent & ipſi Comites. & tamen nullus teſtium deponit quod Comites vmquam redierint poſt primã expulſionem. Item D. Ioannella de domo Comitũ, examinata pro parte Annibalorum deponit, quod Comites numquã fuerunt Domini, nec poſſeſſores, neq. aliquid agere habuerunt in dicto caſtro. Item accedit, ꝙ Alphonſus & Lucas varie articularũt. nam aliquãdo articularunt dando articulos medio iuramento per principales, quod ante aduentum Regis Caroli, Proſper per decennium fuit in poſſeſſione dicti caſtri. & illud probauit per duos teſtes. cum tñ alio tempore prius articulaſſet, ꝙ Comites erant poſſeſſores ante aduentũ dicti Regis. Et ſic ex iſta varietate colligitur, ꝙ nec ipſi articulantes ſciebant veritatẽ rei, & faciebant deponere teſtes eorum modo. Non obſtat quod diceretur quod Georgius de Valmontone, vnus ex teſtibus Annibalorum de illis octo, ſuper 13. interrogatorio deponeret, quod Annibali fuerunt poſſeſſores ante aduentum Regis dicti caſtri Zancati vſq. ad ruinam ipſius; cũ tamen conſtet ꝙ medio tempore per expulſionem factam per Proſperum per appoſitionem officialium, ipſe Proſper poſſedit. quia ſi videatur bene dictum dicti Georgij in dicto decimotertio interrogatorio, non dicit Georgius iſtud. & quando dixiſſet, quia propter reditum Annibalorum, ipſi Annibali nõ habuerunt ſe pro ſpoliatis, potuit dicere teſtis ꝙ vſq. ad ruinam poſſederunt. Non obſtat quod Iacobus Falconellus ſuper ſecundo articulo, examinatus pro parte Annibalorũ; qui eſt vnus de iſtis octo, deponat quod Annibali poſſederunt vſque ad ruinam. quia reſpondetur vt ſupra. quia propter poſſeſſionẽ ciuilem Annibalorum, ex quo non habuerũt ſe pro ſpoliatis, bene deponit. Non obſtat, quod Georgius de quo ſupra, in primo articulo, in quo pro parte Annibalorũ articulatur, quod à tempore immemorabili, & à quinquaginta, & quadraginta annis, Annibali poſſederũt, dicat articulum verum ex viſu: & ſic cum viſus non poſſit eſſe ab immemorabili, ſequitur ꝙ iſte teſtis videtur falſus, ſeu ſaltem nimis affectionate deponere. quia dicitur, quod ex quo deponit de viſu, debet referri ad illud tempus ad quod viſus poteſt ſe protendere. Non obſtat, quod Iacobus Zãpi, teſtis inductus pro parte Annibalorum, fuerit accuſatus de ſubornatione. quia dicitur ꝙ ipſe comparuit coram Auditore Cameræ, & nil confeſſus eſt, ſed data cautione fuit relaxatus. & accuſatio ſi videatur, non tẽdit ad ſubornationẽ. Itẽ, dicto eius iſti Annibali non vtuntur. Et ſic ex omnibus iſtis, fuit concluſum pro parte Annibalorum, quod melius & veriſimilius probauerint. Et ideo fuerunt reſtituti. Non obſtat, quod poſt duos annos poſt latam ſententiam, & nunc de menſe Iunij 1553. fuit data quædam fides mihi extraiudicialiter ex libris regeſti, vbi de anno 1498. & ſic tempore tranſitus Regis Caroli, inter caſtra Iacobi Conte, reperiatur annotatum iſtud caſtrum Zancati. quia fuit dictum ꝙ eſt producta poſt ſententiam: item quod, neſcitur per quem fuerit annotatũ in libris Cameræ, & ad quem finem. quia non conſtat quod illa nota, in libris Cameræ fuerit data per ipſummet Iacobum, cuius nomen in nota inſcriptũ fuit. quo caſu poſſet dubitari, an liber æſtimi probet dominiũ ſeu poſſeſſionem eius, qui patitur deſcribi nomen ſuũ in illis rebus de quibus agitur. at in caſu noſtro potuit illud nomen Iacobi dari per aliquem Cõmiſſarium, qui nõ poteſt deponere niſi de auditu. quo caſu nihil probat. Et tanto magis, cũ ipſi Brancaleoni, & Lucas de Victorijs in eorum articulis dicant, ꝙ caſtrum Zancati ad Iacobum & Andream tunc pertineret. & ideo nota ſub nomine Iacobi non videatur vera. & teſtes pro maiori parte quod ad Andream pertineret deponunt. Item, quia illa annotatio nihil infert ad poſſeſſionẽ caſtri. Item, quod teſtes Annibalorum veriſimiliora deponant, conſtat. cum nullus pro parte Comitum agat. & ſi fuiſſet caſtrum eorum, ad litem pro eorum intereſſe veniſſet. & iſti Alphõſus & Lucas per iſtam ſententiam releuãtur à peccato, cũ ſint ſucceſſores in ſpolio. nam ſuccedunt Proſpero violento poſſeſſori.

FINIS LIBRI TERTII.